DİJİTAL KÜTÜPHANE KANALI

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

https://rantey.org

Yedek ve Duyuru Kanallarımız
Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

• Telegram: https://t.me/birkitapbir

• WhatsApp Kanalımız : https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4IvMoc0Y

60'LARDAN GÜNÜMÜZE

KORKU SİNEMASI ANSİKLOPEDİSİ

KORKU SİNEMASI ANSİKLOPEDİSİ

60'LARDAN GÜNÜMÜZE

TUĞRUL SEZER

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

The Shining (1980) • *The Exorcist* (1973) • *Suspiria* (1977) • *Rosemary's Baby* (1968)

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Korku Sineması Ansiklopedisi
60'lardan Günümüze

Tuğrul Sezer

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

CİNİUS YAYINLARI
SİNEMA

Babıali Caddesi, No. 14 Cağaloğlu - İstanbul
Tel: (212) 5283314 — (212) 5277982
http://www.ciniusyayinlari.com
iletisim@ciniusyayinlari.com

Tuğrul Sezer
KORKU SİNEMASI ANSİKLOPEDİSİ
60'lardan Günümüze

Editör: Zeynep Aytekin
Kapak tasarımı: Diren Yardımlı
Dizgi: Neslihan Yılmaz
Ön kapak resmi: Opera (Opera'da Dehşet) • Cristina Marsillach
Arka kapak resmi: The Shining (Cinnet) • Jack Nicholson

BİRİNCİ BASKI: Mayıs, 2015

ISBN: 978-605-127-969-5

Baskı ve cilt:
İmak Ofset Basım Yayın Ticaret ve San. Ltd. Şti.
Merkez Mah. Atatürk Cd. Göl Sokak No:1
Yenibosna/Bahçelievler / İstanbul
Tel: 0212 656 49 97
Faks: 0212 656 29 26
www.imakofset.com.tr

Sertifika No: 12531

© TUĞRUL SEZER, 2015

© CİNİUS YAYINLARI, 2015

Tüm hakları saklıdır.
Bu yayının hiçbir bölümü yazarın yazılı ön izni olmaksızın,
herhangi bir şekilde yeniden üretilemez,
basılı ya da dijital yollarla çoğaltılamaz.
Kısa alıntılarda mutlaka kaynak belirtilmelidir.

Printed in Türkiye

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

KORKU SİNEMASI ANSİKLOPEDİSİ

60'LARDAN GÜNÜMÜZE

TUĞRUL SEZER

Cinius Yayınları

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Anne ve babama, eşim Ayşe,
çocuklarım Eda, Ali İhsan ve Nil'e...

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Pscyho (Sapık) • Janet Leigh

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

ÖNSÖZ

Korku sineması kadar popülaritesini her dönem koruyan ve izleyicinin ilgisini sürekli ayakta tutan bir film türü yok gibidir. Diğer türlerin aksine zengin bir alt tür menüsüne sahip olan korku her on yılda bir farklı ürünlerle kendini yenilemiştir. Sessiz sinema döneminin dışavurumcu şaheserleri (Nosferatu, Dr. Caligari'nin Muayenehanesi), 30'ların Universal filmleri (Drakula, Frankenstein...), 40'ların RKO logolu psikolojik korkuları (Kedi İnsanlar, 7. Kurban), 50'lerin bilim kurgusal gerilimleri (Ceset Yiyenlerin İstilası, Onlar), Hammer yapımevinin klasikleri (Frankenstein'ın Laneti, Drakula), 60'ların "Psycho" (Sapık), "Night of the Living Dead" (Yaşayan Ölülerin Gecesi) ve "Rosemary's Baby"leri (Rosemary'nin Bebeği), 70'lerin "The Exorcist" (Şeytan), "The Texas Chainsaw Massacre" (Teksas Elektirikli Testere Katliamı), "Suspiria"ları; 80'lerin şok edici gore ürünleri, gençlik düşmanı slasher'ları ve dönemin diğer zombili, psikopatlı, şeytanlı, filmleri ilham verici özelliklerini bugün de korumaktadır.

Korku sineması dışlanmayı göze alan, gözü kara yaratıcıların sığınağıdır. İmgelem güçlerini beyazperdeye yansıtan yaratıcı yönetmenlerin, cesur yazarların, ışıkla harikalar yaratan görüntü yönetmenlerinin, dahi efekt uzmanlarının, notalarıyla dehşeti duyumsatan bestecilerin katkısıyla sınırlar zorlanmış, tabular yıkılmış, yeni ufuklar açılmıştır. Modern korku filmleri 60'lardan başlayarak fanatik bir hayran kitlesini arkasına alırken karşıtları da meydanı boş bırakmamıştır. Dehşet filmlerinden en iyimser ifadeyle hoşlanmayan, nefret eden hatta iğrenen bir seyirci kitlesi hep var olmuştur. Bu kitlelerin yanında muhafazakar çevreler ve türü her daim göz ardı eden, hatta alaylarını eksik etmeyen kibirli eleştirmenler de saf tutmuştur. Sansür mekanizmasının birincil hedefi pornografik ürünler ve korku filmleridir. Elbette istisnalar kaideyi bozmaz ama korku filmleri Amerika'da yıllar boyu çoğunlukla *grindhouse* denilen döküntü sinemalarda ve yazlık *drive in*'lerde seks, istismar filmleriyle birlikte oynamıştır. Avrupa'da da durum farklı değildir; salon bulamayan kimi korku filmlerinin son sığınağı porno sinemaları olmuştur. Değişimin ilk kıvılcımlarını yakan film Paramount'un bir Avrupalıya (Roman Polanski) teslim ettiği "Rosemary's Baby"dir (1968) ama türün kaderini William Friedkin'in "The Exorcist"i (1973) değiştirmiştir. Sadece ABD'de 200 milyon dolar hasılat yapan bu klasik korkunun itibara kavuşmasında büyük rol oynamıştır. Büyük stüdyoların hem yapımcı hem de dağıtımcı olarak destek vermesiyle 70 ve 80'lerde daha çok korku filmi üretilmiştir. Korku zamanla Anglosakson eksenli bir tür olmaktan çıkmış ve İtalya, İspanya, Japonya ilerleyen yıllarda Fransa, Güney Kore gibi ülkelerin katkısıyla uluslararası bir boyut kazanmıştır. Yıllar yılı küçümsenen korku türü bugün milyonların izlediği klasiklerle, kült filmlerle, adlarını sinema tarihine altın harflerle yazdırmış yönetmenlerle anılmaktadır.

Elinizdeki ansiklopedik çalışma 60'lardan bu yana (sessiz sinema günlerinden 50'lere dek uzanan klasik dönem ve F. W. Murnau James Whale, Tod Browning, Lon Chaney Sr. , Bela Lugosi, Karl Freund, Jacques Tourneur, Mark Robson, Albert Lewin, Claude Rains gibi öncü yönetmenler ve oyuncular ne yazık ki kitabın içeriğinde yer almıyor) korku sinemasına kendini vakfetmiş, ya da zaman zaman mesai vermiş yönetmenleri, oyuncuları, bestecileri, senaristleri, görüntü yönetmenlerini, makyaj-özel efekt uzmanlarını seçilmiş filmografileriyle tanıtmayı amaçlamaktadır. Yazarın kendi kişisel tercihlerinden oluşan ve konularıyla, kısa eleştirilerle tanıtılan filmler, geçmiş yüzyıllarda yaşayan ama kitaplarından uyarlanmış filmlerle güncelliklerini koruyan veya hala aramızda olan yazarlar, yapımevleri, ülkeler ve zengin bir filmografiyle sunulan çeşitli alt türler de kitabın içeriğinde yer alıyor. Ayrıca giriş bölümünde korku sinemasının gelişimi on yıllık dönemlerle değerlendiriliyor.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

The Exorcist (Şeytan) • Max von Sydow

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Gerçek olan tek esrar hayatlarımızı ölülerin idare etmesidir.

Inferno (Cehennem, 1980)

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

The Texas Chain Saw Massacre (Teksas Elektrikli Testere Katliamı) • Gunnar Hansen, Jim Siedow, Edwin Neal, John Dugan

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://rantey.org

KORKU SİNEMASININ TARİHÇESİ

1896-1929: KORKUNUN EMEKLEME YILLARI Kökleri sinemanın başlangıç günlerine dek uzanan korku türünün ilk esin kaynakları romantizmle dehşeti buluşturan gotik romanlardır. 18. yüzyılda İngiliz Horace Walpole "Otranto Şatosu"yla, Ann Radcliffe "Udolpho Gizemleri"yle, Matthew Gregory Lewis "Keşiş"le bu tarzın tipik örneklerini ortaya koymuşlardır. Ürkünç şatolar, karanlık dehlizler, sisli manzaralar, esrarengiz olaylar, hayaletler gotik romanların olmazsa olmazlarıdır. Korku sinemasının çekim alanına sonradan Mary Shelley'nin "Frankenstein"ı, Bram Stoker'un "Dracula"sı, Robert Louis Stevenson'ın "Dr. Jekyll and Mr. Hyde"ı, Gaston Leroux'nun "Operadaki Hayalet"i, Oscar Wilde'ın "Dorian Gray'in Portresi, Joseph Sheridan Le Fanu'nun "Carmilla"sı, Edgar Allan Poe'nun olağanüstü hikayeleri ve kurtadam söylenceleri de girecektir. Korku sinemasının etkileşim alanı elbette edebiyatla sınırlı kalmamıştır; Caravaggio, Bosch, Goya, Memling, Rubens, Bruegel ve Bacon'ın tabloları, Paris'te tam 65 yıl faaliyet gösteren ve birbirinden ürkünç oyunlar sergileyen Grand Guignol tiyatrosu sayısız korku yönetmenine ilham kaynağı olmuştur.

Das Cabinet Des Dr. Caligari (Dr. Caligari'nin Muayenehanesi)
Werner Krauss, Conrad Veidt

Lumiere kardeşlerin 1895 yılında Paris Grand Cafe'de gerçekleştirdikleri tarihi sinema gösterilerinin bir yıl sonrasında Fransız yönetmen Georges Méliès sadece 2 dakika süren bir film çeker. "Le manoir du diable" (Şeytanın Şatosu) adlı bu film bir vampir yarasanın şeytana dönüşmesini konu almaktadır ve sinema tarihçilerinin bir kısmına göre ilk korku örneği olarak kabul görmüştür. Sinemada, fantastik izleklerin, bilim kurgunun temellerini atan ve film hilelerinin öncülüğünü yapan Georges Méliès (1861 1938) aralarında en ünlü yapıtı *Aya* Seyahat'in de olduğu 400'den fazla film yönetmiştir. Méliès sonrasında, "Frankenstein" (ABD, 1910), "Der Schatten des Meeres" (Denizin Gölgesi, Almanya, 1912), "Le systeme du docteur Goudron et du professeur Plume" (Doktor Katran ve Profesör Tüy'ün Yöntemi, Fransa, 1912), "Der Student von Prag" (Prag'lı Öğrenci, Almanya, 1913) gibi çeşitli kısa ve orta metrajlı filmler yapılmıştır ama korku türünü zenginleştiren ve gelecek kuşaklara zengin bir miras bırakan örnekler *dışavurumculuk* akımının sinemadaki Alman ve Avusturyalı temsilcileri Robert Wiene, F. W. Murnau, Fritz Lang'dan gelecektir. *Öznel ve içsel gerçeğin yansıtılmasını savunan, şiddetli duygulara yer veren* ve *toplumda kabul edilmiş geleneklere başkaldırı* niteliğini taşıyan dışavurumculuk akımı müzikte, tiyatroda, edebiyatta ve sinemada etkilerini I. Dünya Savaşı'ndan önce hissettirir. Robert Wiene'nin (1880 - 1938) yönettiği *Das Kabinett des Doktor Caligari* (Doktor Caligari'nin Muayenehanesi, 1919) sanrısal anlatımıyla *dışavurumculuğun* sinemadaki doruk noktasını oluşturur. Film, bir akıl hastasının şizofrenik fantezilerini resimler; soyut dekorları, ışık gölge oyunları ve birbirinden kaçık karakterleriyle korku türüne farklı bir bakış getirmiştir. Hikaye Kuzey Almanya'daki küçük bir kasabada geçer: Kasaba panayırında kendine yer arayan Dr. Caligari adındaki çılgın bir sihirbaz (Werner Krauss) gösterilerinde ipnotize ettiği uyurgezer bir adamı (Conrad Veidt) kullanmaktadır. Siyah taytlı, ölü suratlı bu adamın geleceği görme yetisi vardır; tabuta benzeyen bir sandıkta yatar... Kasabadaki bir gösteride seyircilerden biri (Hans Heinrich von Twardowski) uyurgezer adamın öngördüğü gibi ölü bulununca merhumun yakın arkadaşı Francis (Friedrich Feher) Caligari'den kuşkulanır ve onun bir akıl hastanesinin yöneticisi olduğunu keşfeder. Filmin sonunda hikayeyi anlatan Francis'in de tedavi altındaki hastalardan biri olduğu ve her şeyi kendi fantezi dünyasında canlandırdığı anlaşılır. Son anda Fritz Lang'ın yerine yönetmen koltuğuna oturan Robert Wiene 1925'te "Orlacs Hände" (Orlac'ın Elleri) adlı bir başka korku filmi daha yönetmiştir.

Genç yaşta bir araba kazasında ölen dahi yönetmen Friedrich Wilhelm Murnau (1881-1931) bütün zamanların en iyi vampir filmlerinden "Nosferatu, eine Symphonie des Grauens"la (Nosferatu, Dehşetin Senfonisi-1922) adını korku sineması tarihine altın harflerle yazdırmıştır. Vampir filmlerinin anası sayılan film aslında Bram Stoker klasiği *Dracula*'nın resmi olmayan bir uyarlamasıdır. Stoker'ın yakınlarının izin vermemesi üzerine romandaki karakterlerin adlarını ve mekanları değiştiren Murnau yine de yargılanmaktan kurtulamamıştır. Mahkeme emriyle filmin kopyaları imha edilmiş, negatifleri yakılmış ama *Nosferatu,* şansın da yardımıyla günümüze dek ulaşmıştır. Murnau, gölgemsi figürlerle ürpertici bir atmosfer yakalar; mekanlar otantiktir, görüntüler zamanının çok ötesindedir. Vampir rolündeki harikulade Max Schreck (soyadı Almanca korku anlamına gelmektedir) ise pençeye benzeyen elleri ve faremsi suratıyla ürkünç bir performans sergiler. 19. yüzyıl Almanya'sında geçen filmin başlarında emlak komisyoncusu Thomas Hutter (Gustaf von Wangenheim) patronu Knock'la (Alexander Granach) bir iş görüşmesi yapmaktadır. Pek güven telkin etmeyen

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Knock (sonradan vampirin müritlerinden olduğu anlaşılır) Transilvanya'da yaşayan Kont Orlok (Max Schreck) adlı zengin müşterisinin şehirlerinde bir ev satın almak istediğinden bahseder. Hutter anlaşmayı yapmak için en kısa zamanda Orlok'un Karpatlar'daki şatosuna gitmelidir. Çok sevdiği karısı Ellen'la (Greta Schröder) vedalaşan Thomas atıyla yola çıkar. Şatoya ulaştığında, korkunç görünüşlü Orlok'la karşılaşan genç adam ev sahibinin tuhaf davranışlarından rahatsızlık duyar. Orlok, Ellen'ın resmini görür görmez anlaşmayı imzalar ve Hutter'ların yanındaki evi satın alır. Thomas ertesi sabah hasta olarak uyanır; boynunda diş izleri vardır. Önceki gece handaki odasında vampirlerle ilgili okuduklarını anımsar... Kont Orlok aslında vampir Nosferatu'dur. Orlok, Thomas'ı odasına kilitler ve farelerle dolu bir tabutu yanına alarak denize açılır. Yolculuk boyunca gemiye yayılan fareler mürettebatın ölümüne yol açarlar. Orlok karaya ulaştığında müthiş bir veba salgını baş gösterir ve şehirde toplu ölümler birbirini kovalar. Thomas ise şatodan kurtulmayı başararak Almanya'ya geri döner. Karısıyla tekrar bir araya geldiğinde artık çok hastadır. Karısına bitkin bir ifadeyle Orlok'un vampir olduğunu söyler. Ellen, bir gece evlerine gelen Kont Orlok'un ısırıklarına karşı koymaz ve kendisini feda eder. Orlok odadan içeri sızan günün ilk ışıklarıyla birlikte yok olacaktır. Dışavurumculuk akımının bu simge filmi 1979'da Werner Herzog yönetiminde, Klaus Kinski (Orlok), Isabelle Adjani (Ellen) ve Bruno Ganz'lı (Thomas) kadrosuyla yeniden çevrilmiştir. Wiene ve Murnau'dan daha uzun bir kariyeri olan Fritz Lang (Friedrich Christian Anton Lang) 1890 yılında Viyana'da dünyaya gelmiş; ilk filmini 1919'da yönetmiştir. Dünyanın en tehlikeli ve zeki suçlusunun maceralarını konu alan "Mabuse" serisi ve görkemli dekorlarıyla karanlık bir gelecek panoraması çizen, bilim kurgunun köşe taşlarından "Metropolis"(1927) Lang'ı sessiz sinemanın önemli isimlerinden biri yapmıştır. Lang, dışavurumcu stilini Peter Lorre'nin psikopat çocuk katili rolüyle etkileyici bir oyun sergilediği "M"le (1933) sürdürmüştür. İlk seri katil filmi "M"i Nazi rejimini rahatsız eden "Das Testament des Dr. Mabuse" (Dr. Mabuse'nin Vasiyeti-1933) takip etmiştir. Bu filmin sonrasında tüm kişisel servetini ve senarist karısı Thea von Harbou'yu (ilerleyen yıllarda Naziler için propaganda filmleri çekecektir) geride bırakan Lang Paris'e kaçmış; oradan da ABD'ye sığınmıştır. 40'lar ve 50'ler Fritz Lang'ın Hollywood yıllarıdır; sürgünde "Ministry of Fear" (Dehşet Bakanlığı), "Secret Beyond the Door" (Kapının Ardındaki Esrar), "Clash by Night" (İki Sevgi Arasında), "The Big Heat" (Büyük Kızışma) gibi yetkin kara filmler yönetmiştir. 50'lerin sonlarında Almanya'ya dönen Lang son üç filmini Berlin'de çekmiş; 1976'da Beverly Hills'deki evinde yaşama veda etmiştir.

Nosferatu - Eine Symphonie des Grauens
(Nosferatu - Dehşetin Senfonisi) • Max Schreck

Dracula • Edward Van Sloan & Bela Lugosi

Danimarkalı Benjamin Christensen'in (1879 1959) büyücülük tarihini yarı belgesel bir anlatımla incelediği "Häxan" (Büyücüler-1922) sessiz sinema döneminin bir başka önemli filmidir. Avrupalı yönetmenlerin karanlık fantezileriyle zenginleşen korku türü Amerikalıların edebiyat uyarlamalarıyla etkinliğini sürdürecektir. Sessiz sinemanın efsane oyuncusu Lon Chaney'nin başrol oynadığı "The Hunchback of Notre Dame" (Notre Dame'ın Kamburu, 1923) ve "The Phantom of the Opera" (Operadaki Hayalet, 1925), John Barrymore'un unutulmaz bir oyun sergilediği "Dr. Jekyll and Mr. Hyde" (Dr. Jekyll ve Mr. Hyde, 1920), *Caligari*'nin zombi kılıklı starı Conrad Veidt'ın ayrıksı bir karakteri yorumladığı Victor Hugo uyarlaması "The Man Who Laughs" (Gülen Adam) dönemin diğer sıra dışı yapıtlarıdır.

30'LAR: UNIVERSAL 30'larda sesli sinemaya geçişle birlikte Avrupa'da sular durgunlaşırken Nazi rejiminin baskısıyla pek çok yetenekli yönetmen, oyuncu ve kameraman ABD'ye göç etmiştir. Universal yapımı korkuların başlangıcı tam da bu yıllara denk düşer. 1912'de Alman göçmeni Carl Laemmle tarafından kurulan Universal ucuza mal olan ama çok para kazanan korkularla on yıllık döneme damgasını vurmuştur; stüdyonun yönetmen kadrosunda

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Tod Browning, James Whale, Karl Freund gibi yetenekli isimler vardır. Bram Stoker'ın romanından değil, Hamilton Deane - John Balderton ikilisinin 1927 tarihli Broadway oyunundan uyarlanan "Dracula" (1931) Universal'in ilk iddialı korku projesidir. Macar göçmeni Bela Lugosi'nin kan emici vampir rolüyle seyirci karşısına çıktığı filmi sinema endüstrisinde şansı yaver gitmeyen Tod Browning (1883-1962) yönetmiştir. Gençliğinde sirklerde çalışan Browning tesadüfen tanıştığı D. W. Griffith'e asistanlık yaparak sinemaya girmiş, 1917'den başlayarak çok sayıda kısa ve orta metrajlı film çekmiştir. "Dracula" dışındaki en tanınmış çalışması "Freaks" (Ucubeler, 1932) bir MGM yapımıdır ve sirk dünyası kulislerinde geçen tüyler ürpertici bir hikaye anlatır. Daha ilk gösteriminde lanetlenen, pek çok ülkede uzun süre yasaklı kalan bu kült filmde doğuştan özürlü (sakallı kadın, elleri ve ayakları olmayan adam, küçük kafalı ikizler) özenci oyuncular da yer almıştır. Trapezci Cleopatra (Olga Baclanova) sirk çalışanlarından bir cüceyle (Harry Earles) parası için evlenir ve kaslı sevgilisi Herkül'le (Henry Victor) birlikte onu zehirler. Cücenin, ucube arkadaşları bu hain planı ortaya çıkarmakla kalmayacak, korkunç bir intikam planını hayata geçireceklerdir. "Freaks" sonrasında "Mark of the Vampire" (Vampirin İşareti) ve "The Devil-Doll" (Şeytan Kukla) adlarında iki korku daha çeken Tod Browning 1939'da sinemayı tamamen bırakmıştır.

Dönemin diğer önemli korku yönetmeni James Whale (1889 - 1957) İngiltere'de fakir bir madenci kasabasında doğmuştur. Londra ve Broadway'deki sahne çalışmalarının sonrasında Hollywood'a transfer olan sanatçının ilk korkusu "Frankenstein", "Dracula" gibi romandan çok bir oyunu esas almaktadır; Boris Karloff ceset parçalarından yaratılan canavar rolündedir... "Frankenstein"ın tecimsel başarısı Whale'e Universal için başka filmler yönetme fırsatını sağlamıştır. İlerde korku sinemacıları için bir altın madenine dönüşen, tekinsiz ev konulu "Old Dark House"da (Eski Karanlık Ev, 1932) fırtına yüzünden yollarını şaşıran bir grup insan eksantrik tiplerin oturduğu bir villaya sığınır. "Frankenstein"dan daha çok beğeni toplayan "Bride of Frankenstein"da (Frankenstein'ın Nişanlısı, 1935) karısı manyak bir bilim adamı tarafından kaçırılan doktor Henry Frankenstein yeni bir canavar yaratmaya zorlanır. Ortaya çıkan yaratık bir kadın olacaktır. HG. Wells uyarlaması "The Invisible Man"de (Görünmeyen Adam, 1933) benzersiz Claude Rains görünmezliğin sırlarına vakıf olduktan sonra bir katile dönüşen bilim adamını canlandırır. 1935'de korku defterini kapatan Whale komediler, dramalar ve macera filmleriyle kariyerine devam etmiştir. Açık bir eşcinsel olan sanatçı 1957 yılında Hollywood'daki evinde intihar ederek hayatına son vermiştir. Ünlü yönetmenin yaşamının son günlerine ışık tutan 1998 yapımı "Gods and Monsters"da (Tanrılar ve Canavarlar) Whale'i bir başka ünlü eşcinsel Ian Mc Kellen canlandırmıştır. Diğer Universal klasiği "The Mummy"yi (Mumya) Avusturya doğumlu kameraman Karl Freund yönetmiştir; ikonik

The Seventh Victim (Yedinci Kurban) • Jean Brooks

Boris Karloff dirilen eski Mısır prensi rolündedir. Karloff, Edgar G. Ulmer'ın "The Black Cat"inde (Edgar Allan Poe'nun Kara Kedi'siyle ilgisi yoktur) başrolü Bela Lugosi'yle paylaşır. 30'larda gösterime giren Universal dışı korkular arasında Paramount'un "Dr. Jekyll and Mr. Hyde"ı (Rouben Mamoulian, 1931), Warner Bros.'un "Mystery of the Wax Museum"u (Mumyalar Müzesi, Michael Curtiz, 1933), United Artists'in "White Zombie"si (Beyaz Zombi, Victor Halperin, 1932), MGM'in "The Hands of Orlac"ı (Orlac'ın Elleri, Karl Freund, 1935) vardır. 30'ların en ayrıksı ve yaratıcı korkusu Avrupa kıtasından (Almanya) gelmiştir: "Vampyr" (Vampir, 1932). Danimarkalı dahi sinemacı Carl Theodor Dreyer'in bu yegane tür filmi gölgemsi figürler ve sislerle kaplı bir şatoda kadın vampirlerin varlığını keşfeden genç bir adamın hikayesini anlatır. Alman dışavurumculuğunun en tipik ürünlerinden biri olan film İrlandalı Le Fanu'nun lezbiyen vampir romanı "Carmilla"dan esinlenmiştir.

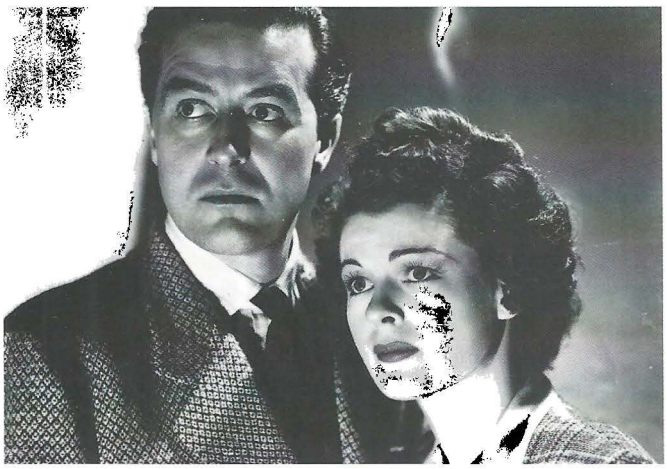
40'LAR: VAL LEWTON'UN GÖLGELER KRALLIĞI_40'larda savaşın dehşetini yaşayan sinema dünyası korkuya daha mesafeli bir duruş sergilemiştir. Universal, iyice sulandırılan Drakula, Frankenstein ve mumya çeşitlemeleriyle (House of Frankenstein, *Frankenstein'in Evi* - Frankenstein Meets the Wolf Man, *Frankenstein Kurtadamla Karşılaşıyor* - The Ghost of Frankenstein, *Frankenstein'ın Hayaleti* - Son of Dracula, *Drakula'nın Oğlu* - The Mummy's Tomb, *Mumya'nın Mezarı* - The Mummy's Hand, *Mumya'nın Eli*) kazanç peşinde koşuyordu ama korku yıldızları Lon Chaney Jr, Bela Lugosi, Boris Karloff, John Carradine'ın rol aldığı bu türetilmiş filmlerin 30'ların klasikleriyle boy ölçüşmesi olası değildi. On yılın ortanın üzerine çıkan Universal filmlerinden biri Claude Rains ve Lon Chaney Jr'lu "The Wolf Man"dir (Kurt Adam) ve beyazperdenin yeni canavarını seyirciye tanıştıracaktır. Bu arada Tod Browning ve James Whale endüstriden dışlanmış; onların yerini Erle C. Kenton, George Waggner, Reginald Le Borg, Robert Siodmak gibi isimler almıştır.

40'ların en yenilikçi filmleri RKO firmasının efsane

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

katına ulaşan yaratıcı yapımcısı Val Lewton (1904 - 1951) ve çevresindeki yetenekli yönetmenlerden gelmiştir. Rus göçmeni Lewton bir yapımcıdan fazlasıdır; Orson Welles'in "Yurttaş Kane" ve Muhteşem Ambersonlar"ıyla iflas noktasına gelen RKO'yu kurtarmakla kalmamış aynı zamanda korku sinemasına farklı bir estetik getirmiştir. Lewton filmlerinde dehşet içten içe ima edilir ve gölgelerle ete kemiğe bürünür... 1943 - 46 yılları arasında çekilen, uzunlukları 66 ila 79 dakika arasında değişen 9 RKO filmini sonradan Hollywood'un A listesine dahil olan Robert Wise, Mark Robson ve Fransız Jacques Tourneur yönetmiştir. Kadrolu oyuncuları arasında karizmatik Tom Conway yer alır; müzikleri Roy Webb yapmıştır; senaryoların en iyilerinde DeWitt Bodeen'in imzası vardır, görüntü yönetmeni Nicholas Musuraca ışık gölge oyunlarıyla harika işler çıkarmıştır. Stüdyonun ilk ve en popüler ürünü "Cat People" (Kedi İnsanlar, 1942) New York'ta yaşayan Sırp kökenli ressam Irena Dubrovna'nın (Simone Simon) trajik hikayesini anlatır. Yakışıklı bir mimara, Ollie Reed'e (Kent Smith) aşık olan ve evlenen genç kadın kadim bir lanetin (öfkelendikleri ve tahrik oldukları zaman pantere dönüşen bir ırk) etkisi altında olduğuna inanmaktadır. Bu yüzden kocasıyla ilişkiye girmekten ısrarla kaçınır. Irena'nın anlattığı Sırp efsanesine kulak asmayan mutsuz koca onu bir psikiyatriste (Tom Conway) gönderir ve çalışma arkadaşlarından birinin (Jane Randolph) kollarında teselli bulur. Ancak kıskanç Irena'nın öfkesi beklenen dönüşümü gerçekleştirecektir. 40'larda vizyona giren çoğu korku filminin aksine canavarı göstermeyen ve olup bitenleri izleyenlerin hayal gücüne bırakan "Cat People" ışık gölge oyunlarının tehditkar bir atmosfer yarattığı meşhur havuz sahnesiyle hafızalarda yer etmiştir. Fransız sinemasının öncü isimlerinden Maurice Tourneur'nün oğlu Jacques Tourneur'nün (1904 - 1977) yönettiği bu filmi serbest Jane Eyre uyarlaması "I Walked with a Zombie" (Bir Zombiyle Yürüdüm, 1943) izlemiştir. Hasta bir kadına bakmak için Karayiplere gelen genç bir hemşirenin (Francis Dee) vudu büyücüleriyle karşılaşmasını ve kadının plantasyon sahibi kocasına (Tom Conway) aşık olmasını konu edinen film zombi alt türünün öncü örneklerinden biridir. Lewton - Tourneur işbirliğinin üçüncü ve son ürünü "The Leopard Man" (Leopar Adam, 1943) sürekli yön değiştiren hikayesi, egzotik karakterleri ve atmosferik cinayet sahneleriyle son derece etkileyicidir. Meksika sınırındaki bir kasabanın gece kulübünde gösteri için kiralanan siyah bir leopar, şarkıcılardan birinin kışkırtmasıyla kaçar. Leoparın kaçışından sonra kasabada bir faili meçhul cinayet dalgası başlayacaktır. Genç kadınların kurban gittiği cinayetleri soruşturan polis, leoparı sorumlu tutmaktadır. Oysa cinayetlerde sürpriz bir ismin parmağı vardır. Tourneur, ilerleyen yıllarda Robert Mitchum'lu şahane bir kara film (Out of the Past, *Maziden Gelen*), enfes bir M. R. James uyarlaması (Night of the Demon, *İblisin Kurbanları*) ve çok sayıda TV dizisi yönetmiştir. Sinemaya kurgucu olarak giren Mark Robson'un (1913 - 1978) ilk filmi "The Seventh Victim" (Yedinci Kurban, 1943) korku klasikleri "Rosemary's Baby" (şeytana tapınanlar) ve "Psycho"nun (duş sahnesi) öncülüdür. Ayrıca, cinsel eğilimlerin sadece ima edildiği o yıllarda lezbiyen altmetniyle dikkat çekmiştir. Yatılı okuyan genç bir kız (Kim Hunter) aniden ortadan kaybolan ablasını (Jean Brooks) aramak için New York'a gelir... Ablası, Manhattan'da şeytana tapan bir tarikatın pençesine düşmüştür. Satanistler ablanın intihar etmesi için baskı yapmaktadır; kız kardeşi tanıştığı insanların (başarısız bir şair, ablanın kocası, tuhaf bir hekim) yardımıyla onun izini bulur. Ama bu arada eniştesine aşık olmuştur; ruh sağlığı yerinde olmayan ablası için yapacak bir şey yoktur. "The Seventh Victim" diğer Lewton filmleri gibi bilinmeyenin verdiği tedirginliği çarpıcı bir noir estetiğiyle beyazperdeye yansıtmış; kasvetli ve tüyler ürperten finaliyle izleyenleri ters köşeye yatırmıştır. Mark Robson'un sonraki RKO filmlerinden "The Ghost Ship" (Hayalet Gemi, 1943) aldatıcı isminin aksine psikopat bir gemi kaptanı (Richard Dix) tarafından terörize edilen bir gemide geçmektedir; "Isle of the Dead" (Ölüm Adası, 1945) İsviçreli sembolist ressam Arnold Böcklin'in aynı adlı tablosundan esinlenmiştir. 60 ve 70'lerde geniş oyuncu kadrolu, şişkin bütçeli iş filmlerine (Von Ryan's Express, *Fedailer Birliği* - Valley of the Dolls, *Bebekler Vadisi* – Earthquake, *Zelzele*) imza atan Robson son filmi "Avalanche Express"in (Çığ Ekspresi) post prodüksiyonu sırasında yaşamını yitirmiştir. RKO'nun diğer kadrolu yönetmeni Robert Wise "Cat People"un devamı "Curse of the Cat People" (Kedi İnsanların Laneti, 1944) ve R. L. Stevenson uyarlaması "Body Snatcher"la (Yeraltı Canavarı, 1945) kendini göstermiştir. "Curse of the People"da Irena'nın hayaleti (ilk filmde hayatını kaybetmiştir) Ollie Reed ve ikinci karısı Alice'in 6 yaşındaki kızlarına gözükür... 1800'lerin Edinburgh'unda geçen "Body Snatcher"da ceset hırsızı rolündeki Boris Karloff eskiden çalıştığı saygın bir doktora şantaj yapar.

İyi film yapmak için çok paraya ihtiyaç olmadığını kanıtlayan Val Lewton henüz 46 yaşındayken bir kalp krizi sonucunda yaşama veda etmiştir; Hollywood'un kayda de-

The Uninvited (Davetsiz) • Ray Milland, Ruth Hussey

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

ğer stüdyolarından RKO ise 1959'da kepenkleri kapatacaktır. 40'larda korkuyla zayıf bir ilişkisi olan Paramount Pictures beyazperdenin ilk *hayaletli ev* filmi "The Uninvited"ı (Davetsiz) 1944'te piyasaya sürmüştür. Deniz kıyısında kelepir fiyatına satın aldıkları malikanede bir hortlakla karşılaşan iki kardeşin (Ray Milland, Ruth Hussey) çevresinde gelişen bir hikaye anlatır "The Uninvited"... Romantik dokunuşları ve lezbiyen imaları nedeniyle filmi "Rebecca"ya benzetenler olmuştur; kimileri ensest bir altmetinin varlığından bile söz etmiştir. 40'larda İngilizler korkuya fazla hevesli değildir ama hafif komedilerle piyasaya tutunan Ealing Stüdyolarının Britanya hortlak hikayelerinden feyiz alan epizodlu korkusu "Dead of Night" (Gecenin Bir Yarısı, 1945) önemli bir istisnadır. 5 bölümden oluşan bu öncü film 60 ve 70'lerde antoloji tipi korkunun bayraktarlığını yapan İngiliz Amicus yapımevine yol göstermiştir. 4 farklı yönetmenin (Alberto Cavalcanti, Charles Crichton, Basil Dearden, Robert Hamer) çektiği bölümler, şehir dışındaki malikanede toplanan bir grup yabancının yaşadığı doğaüstü olayları konu almaktadır. İlk hikayede (The Hearse Driver, *Cenaze Arabası Sürücüsü*) kaza geçiren bir araba yarışcısı hastane odasının penceresinden dışarıyı seyrederken bir cenaze arabasının yaklaştığını görür. İkinci hikayenin (The Christmas Story, *Bir Noel Öyküsü*) kahramanı saklambaç oynarken ölü bir çocukla karşılaşan genç bir kızdır. "The Haunted Mirror" (Lanetli Ayna) adlı bölümde genç bir kadın nişanlısına geçmişin hayaletlerini gösteren antika bir ayna hediye eder. "The Golfing Story" (Golf Öyküsü) aynı kadını seven iki erkek arasındaki intiharla sonuçlanacak bir golf maçını konu almaktadır. "The Ventriloquist's Dummy"de (Vantrilok Kuklası) şizofren bir vantrilok gösterilerinde kullandığı kuklanın canlı olduğuna inanır.

50'LER: BİLİM KURGU-KORKU ZAMANLARI, HAMMER, A.I.P. İkinci Dünya Savaşı'nın sonlamasıyla birlikte ABD ve SSCB arasında şekillenen soğuk savaşın paranoya atmosferi, nükleer tehdit ve dünya dışı yaratıkların tedirginliği dönemin korkularının ana eksenini oluşturacaktır. 50'lerde bilim kurguyla korkuyu harmanlayan melez filmler yapılmıştır. Ayrıca, A yapımı olarak nitelenen büyük bütçeli stüdyo filmlerine alternatif oluşturan B filmlerinin gelişimi 50'li yıllarda hız kazanmıştır. Dar bütçeli, çoğunlukla tanınmamış oyuncuların toplandığı B filmleri eleştirmenler tarafından hor görülmüş ama genç kitlelerin beğenisini toplamıştır.50'lerde sinema yolculuğuna başlayan Roger Corman ilerleyen yıllarda bir B sineması imparatorluğu kuracaktır.Samuel Z.Arkoff ve James Nicholson'un American International Pictures'ı dönemin ve sonraki 10 yılın simge firmalarından biridir. Televizyon, 50'lerin yükselen yıldızıdır; Universal 1957'de, 30'lardaki tüm canavar klasiklerini Amerikan televizyonlarına satmıştır. Universal korkularını erotizm sosu ve kanlı efektlerle revize eden İngiliz Hammer stüdyoları türdeki 25 yıllık uzun yolculuğuna bu dönemde başlamış; izleyenleri dehşete düşürmek için acayip numaralara başvuran ucuz korku duayeni

Les diaboliques (Şeytan Ruhlu İnsanlar) • Simone Signoret, Vera Clouzot

William Castle ve İtalyan korkusunun öncüleri Riccardo Freda, Mario Bava ilk alıştırmalarını (I Vampiri, *Vampir*, 1956 - Caltiki-il mostro immortale, 1959) 50'lerde yapmışlardır. Korkuyla arası iyi olmayan Fransa'dan gelen "Les diaboliques" (Şeytan Ruhlu İnsanlar, 1955) sürpriz sonlu filmlerin büyükbabasıdır; ülkenin gerilim ustası Henri-Georges Clouzot yönetmiş; Simone Signoret, yönetmenin karısı Vera Clouzot, Paul Meurisse, Charles Vanel oynamıştır. Aralarında Hitchcock'un "Vertigo"sunun da (Ölüm Korkusu) olduğu birçok polisiye romanı beyazperdeyle buluşan Boileau - Narcejac ikilisinin kitabından (Türkiye'de Milliyet Kara Dizi serisinden "Şeytancasına" adıyla yayınlanmıştır) uyarlanan film bir entrikalar ve sürprizler demetidir; kötü ruhlu bir okul müdürü, onu ortadan kaldırmak için çabalayan bir eş ve sevgilinin çatışmalarını anlatır.

Don Siegel'in yönettiği "Invasion of the Body Snatchers" (Ceset Yiyenlerin İstilası, 1956) Soğuk Savaş'ın önemli ürünlerinden biridir ve savaş sonrasının antikomünist iklimini metaforik bir anlatımla dile getirir. Filmin hikayesi tıp kongresinden dönen endişeli bir kasaba doktorunun (Kevin Mc Carthy) çevresinde gelişir. Doktor, yaşadığı kasabanın eskisi gibi olmadığını fark eder; kasaba sakinlerinin çoğu değişim geçirmiştir ve yakın akrabalar bile birbirini tanımamaktadır. Sonunda, amaçları dünyada koloniler kurmak olan uzaylı yaşam formlarının insanların bedenlerini ele geçirdiğini anlar ama çevresindekileri inandıramaz... Sinsi bir planla çevreye yayılan insan görünümlü uzaylılar doktor ve kız arkadaşının peşine düşer. 420.000 dolar bütçeyle 19 iş gününde çekilen bu siyah beyaz klasiğin sert bölümleri yapımcı firma Allied Artists'in müdahalesiyle yumuşatılmıştır. 50'lerin bir diğer klasikleşen bilim kurgu korkusu "The Thing from Another World" (Şey, 1951) Antartika'da araştırmalar yapan bilim adamlarının buzlar altında kalmış yabancı bir yaşam formu keşfetmelerinin sonrasında gelişen olayları konu alır. John W. Campbell'ın "Who Goes There?" adlı hikayesinden uyarlanmıştır; ünlü sinemacı Howard Hawks prodüksiyonu üstlenmiş; sonradan kendini televizyona adayan Christian Nyby yönetmiştir. John Carpenter 30 yıl sonra bu filmin çok daha dehşet verici bir versiyonunu gerçekleştirmiştir. Atom savaşı korkusunu ele

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

alan Gordon Douglas (1907 - 1993) filmi "Them"de (Onlar, 1954) mutasyona uğrayan karıncalar, Jack Arnold'un (1916 - 1992) yönettiği "Tarantula"da (İnsan Yiyen Örümcek, 1955) ise deneylerde kullanılan bir örümcek dev boyutlara ulaşır. 60'larda televizyona transfer olan Arnold "It Came from Outer Space" (Uzaydan Gelen Canavar, 1953), "Creature from the Black Lagoon" (Kara Gölün Yaratığı, 1954) ve "The Incredible Shrinking Man" (Kendi Kendine Küçülen Adam, 1957) gibi küçük çaplı bilim kurgu klasikleri yönetmiştir. Andre De Toth'un (1912 - 2002) "House of Wax"ı (Canavarlar Sarayı, 1953) klasik korkunun izini sürer... Warner Bros'un ilk 3 boyutlu filmi olma özelliğini taşıyan "House of Wax" cesetleri balmumuyla kaplayarak müzesinde sergileyen çılgın bir heykeltıraşla ilgilidir; başroldeki Vincent Price'ı korku yıldızları arasına sokmuştur. Hammer yapımevinin "The Curse of Frankenstein"ı (Frankenstein'ın Laneti, 1957) ilk renkli İngiliz korkusudur; bu filmi "Dracula" (1958), "The Revenge of Frankenstein" (Frankenstein'ın İntikamı, 1958) ve "The Mummy" (Mumya, 1959) izlemiştir. Hammer'ın gedikli ismi Terence Fisher yönetmenliğinde çekilen filmler türün efsane oyuncuları Christopher Lee ve Peter Cushing'i sinemaya kazandırmıştır.

60'LAR: ROMERO'NUN ZOMBİLERİ, HITCHCOCK'UN EN KORKUNÇLARI 60'larda korkunun gelişimi baş döndüren bir hızla sürerken farklı alt türler, farklı yönelimler ortaya çıkmıştır. Perili evler, et yiyen zombiler, psikopatlar ve doğaüstü varlıklarla gitgide zenginleşir korku türü; İtalya, Japonya, İspanya, Meksika gibi ülkelerin ağırlıklarını koymasıyla uluslararası bir nitelik de kazanacaktır. 60'lar politik ve toplumsal açıdan çalkantılıdır; önce John F. Kennedy öldürülmüş, ABD Vietnam'da şiddetli çatışmalara girmiş, sonra Martin Luther King, Robert Kennedy suikastleri, Fransa'daki öğrenci hareketleri ve ülkeyi sarsan Manson cinayetleri gelmiştir. Döneme damgasını vuran yönetmenler arasında eleştirmenlere dehasını bir türlü kabul ettiremeyen Alfred Hitchcock, hayatı gerçekten roman olan Roman Polanski, İtalyan usta Mario Bava ve daha ilk filmiyle olay yaratan George A. Romero vardır. Hitchcock'un ilk korku filmi olan "Psycho" (Sapık-1960) slasher ve psycho thriller olarak adlandırılan alt türlerin öncülüdür; defalarca taklit edilmiştir ve tabu yıkıcı hikayesi, kötücül kahramanları, ayrıntılı tasvir edilmiş cinayet sahneleriyle dönemin Hollywood ürünleriyle ters düşer... "Psycho"yu daha kötümser "The Birds" (Kuşlar) takip etmiştir; bir Kaliforniya kasabasında envai çeşit kuşun saldırısına maruz kalan bir grup insanın kurtulma çabaları konu edinilir bu ikinci en korkunç Hitchcock filminde; 70'lerde popüler olacak *saldırgan hayvan* temalı alt türün rehberidir aynı zamanda "The Birds"... Doğuştan sinemacı Roman Polanski bir manikürcü kızın deliliğe sürüklenişini anlattığı Londra dekorlu psikolojik korku "Repulison" (Tiksinti, 1965) ve vampir komedisi "The Fearless Vampir Killers"ın (Korkusuz Vampir Avcıları, 1967) ardından şeytanlı filmlerin yolunu açan "Rosemary's Baby"le (Rosemary'nin Bebeği, 1968) Hollywood'a transfer olmuştur. Bağımsız George A. Romero'nun çığır açan "Night of the Living Dead"i (Yaşayan Ölülerin Gecesi, 1968) zombilerin kuşatması altındaki bir çiftlik evinde saklanan bir grup insanın direnişini anlatır. Sahte bilimsel referanslarıyla 50'lerin bilim kurgu korkularını temel alan bu mini bütçeli film görülmemiş bir gişe hasılatı elde etmiştir. İtalya'da Mario Bava görselliğiyle dikkat çeken yetkin gotik korkular (La maschera del demonio, *Şeytanın Maskesi*, 1960 - Operazione paura, *Korku Operasyonu*, 1966) çekerken Japonya'da Kaneto Shindo ülkenin iç savaşlar yaşadığı Orta Çağ yıllarında geçen erotizm yüklü doğaüstü bir drama (Onibaba, *Çukur*, 1964), Masaki Kobayashi ise hayalet ziyaretleri anlatan 4 bölümlü bir dönem filmi (Kwaidan, *Hayalet Hikayesi*, 1964) yönetmiştir. 60'larda gelişme evresinde olan İtalyan korku sineması Bava dışında Riccardo Freda, Anthony Dawson mahlaslı Antonio Margheriti, Massimo Pupillo, Mario Caiano ve Camillo Mastrocinque'nin gotik tarzdaki filmleriyle temsil edilmiştir. Bu dönemde Avrupa ve Amerikan yapımı korkular arasındaki farklar da

Night of The Living Dead (Yaşayan Ölülerin Gecesi)

belirginleşir. Hikayeyi öne çıkaran Amerikalıların aksine İtalyanların başı çektiği Kıta Avrupasında ışıklandırma ve dekorlarla tekinsiz bir atmosfer yaratılır; daha şık ve sanatsal filmler üretilmiştir. Fransa'da, Sinematek'in kurucularından Georges Franju (1912-1990) yeni bir alt türün (manyak cerrahlar) doğuşuna vesile olan "Les yeux sans visage"la (Yüzü Olmayan Gözler, 1960) tartışmaların ortasında kalmıştır. Film, bir kaza sonucunda yüzü tamamıyla deforme olan kızını iyileştirmek için öldürdüğü kadınların dokularını kullanan saygın bir cerrahın hikayesini anlatır; ameliyat sahneleri bazı izleyenlerin fenalık geçirmesine neden olmuştur. Les yeux..." ilerleyen yıllarda "Therese Desqueyroux", "Judex", "Thomas l'imposteur" gibi kalburüstü filmler yöneten Franju'nun en tanınmış çalışmasıdır. General Franco boyunduruğundaki İspanya'da sinemacılar İtalya ve Fransa'daki gibi özgür değildir. 70'lerde Avrupa seks-korku sinemasının bir numaralı ismi haline gelen çöp filmleri uzmanı Jesús Franco 60'larda "Les yeux sans visage" esintili *manyak cerrah* filmi (aynı zamanda ilk İspanyol korku filmidir) "Gritos en la noche" (Gecenin

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Çığlıkları, 1962), çılgın bilim adamı konulu El secreto del Dr. Orloff" (Doktor Orloff'un Sırrı, 1964), bir intikam öyküsü anlatan "Miss Muerte"yi (Bayan Ölüm, 1966) yönetmiştir. Meksika'da bu dönemde efsanevi maskeli güreşçi Santo'nun zombiler, vampirler ve şeytani güçlerle savaşımlarını anlatan ucuz bütçeli macera korkuları çok popüler olmuştur; Federico Curiel ve René Cardona ülkenin önde gelen korku yönetmenleridir.

İngiltere'de Hammer yapımevi gotik Drakula ve Frankenstein çeşitlemeleriyle (Dracula: Prince of Darkness, *Drakula: Karanlıklar Prensi*, 1966 Dracula Has Risen from the Grave, *Drakula Mezarından Kalkıyor*, 1968 The Evil of Frankenstein, *Frankenstein'ın Şeytanlığı*, 1964 Frankenstein Created Woman) yoluna devam ederken, "Psycho" (Sapık) ve "Les diaboliques"in (Şeytan Ruhlu İnsanlar) izinden giden modern dekorlu psikolojik gerilim filmleriyle de (Taste of Fear, *Dehşetin Tadı*, 1961 – Nightmare, *Karabasan*, 1964 - The Nanny, *Dadı*, 1965) piyasanın nabzını tutmuştur. 60'larda stüdyonun yönetmen kadrosuna Freddie Francis, John Gilling, Don Sharp, Roy Ward Baker, Cyril Frankel, Seth Holt gibi deneyimli isimler eklenecektir. Aynı yıllarda Hammer'ın rakipleri Amicus ve Tigon British de boş durmamıştır. Amicus, antoloji klasiği "Dead of Night"dan ilham alan *epizodlu korku* üzerine uzmanlaşırken Hammer filmleriyle meşhur olan Christopher Lee ve Peter Cushing'i ödünç almıştır. Amicus filmleri "Dr. Terror's House of Horrors" (Korkunç Evler, 1965), "Torture Garden"da (Kısmet Bahçesi, 1967) kaderleri tekinsiz mekanlarda kesişen insanların doğaüstü deneyimleri konu edinilir. Tigon British'in İngiliz İç Savaşı yıllarında geçen tarihsel korkusu "Witchfinder General" (Büyücü Avcısı, 1968) acımasız işkence ve tecavüz sahneleriyle doludur; filmin genç yönetmeni Michael Reeves çekimlerden sonra yaşamını yitirmiştir. 60'lar İngiliz korku sineması açısından bereketli geçmiştir. Olağanüstü siyah beyaz görüntüleriyle hafızalarda yer eden "The Innocents" (Masumlar, 1961) ve İngiliz "Psycho"su olarak adlandırılan "Peeping Tom" (Röntgenci, 1960) dönemin kalburüstü filmlerdir; ilki Victoria dönemini fon alan bir hayalet hikayesi anlatır, ikincisi genç kadınları öldürürken kamerasıyla filme alan bir stüdyo teknisyeniyle ilgilidir; Emeric Pressburger'le birlikte "Black Narcissus" (Siyah Nergis, 1947), "Red Shoes" (Kırmızı Pabuçlar, 1948) gibi Technicolor şaheserlerine imza atan Michael Powell (1905 1990) reji koltuğuna oturmuştur. Dönemin klasikleşen bir diğer İngiliz korkusu "Village of the Damned" (Lanetli Kasaba, 1960) *şeytani çocuk* izlekli filmlerin ilk yetkin örneğidir; küçük bir İngiliz kasabasında aynı gün dünyaya gelen, birbirlerine su damlası gibi benzeyen üstün zekalı çocukların hain planlarını konu alır. John Wyndham'ın "The Midwich Cuckoos" adlı romanından uyarlanmıştır. Val Lewton okulunda yetişen Robert Wise İngiltere'de "The Innocents" gibi bir yazın uyarlaması (The Haunting, *Perili Ev*, 1963) yönetmiştir; film hayaletli bir evde araştırmalar yapan 5 kişinin çevresinde gelişen bir hikaye anlatır.

ABD'de B filmleri imparatorluğu kuran Roger Corman 60'larda ardı ardına gotik Edgar Allan Poe uyarlamaları (Usher'ların Çöküşü, Kuyu ve Sarkaç, Ölmeden Gömülenler, Kızıl Ölümün Maskesi, Ligea'nın Mezarı) çekmiştir; biri hariç hepsinin başrolünde korkunun karizmatik yıldızı Vincent Price oynamıştır. 60'ların halis kült filmi "Carnival of Souls" (Ruhların Karnavalı, 1962) Kansaslı belgesel yapımcısı Herk Harvey'in imzasını taşımaktadır; ölümle yaşam arasında sıkışan genç bir kadının tüyler ürperten fantezilerini melankolik siyah beyaz fotoğraflarla resimler, aynı zamanda sürpriz finalli filmlerin öncüleri arasındadır. Çoğunlukla arabayla girilen sinemalarda oynayan, düşük bütçeli korkunun ilk örnekleri Pittsburgh'lu eski İngilizce öğretmeni Herschell Gordon Lewis'in filmleriyle hayat bulmuştur. Lewis, kan ve şiddetin belirleyici olduğu splatter filmlerinin, ya da yaygın adıyla *gore* filmlerinin mucididir; ilk korkusu "Blood Feast"de (Kanlı Ziyafet, 1963) bir Mısır prensesini yaşama döndürmek için kadınların vücut parçalarını toplayan bir psikopatın hikayesi anlatılır. Lewis, kimi sinema tarihçilerine göre türdeki yozlaşmanın baş sorumlusudur; ilerleyen yıllarda "Two Thousand Maniacs!" (İki Bin Manyak, 1963), "Color Me Blood Red" (Beni Kana Boya, 1965), "A Taste of Blood" (Kanın Lezzeti, 1967) gibi başka çöp filmler yönetmiştir.

70'LER: ŞEYTANLAR, MANYAKLAR, İTALYAN SADİZMİ

Korku sineması 70'lerde altın çağını yaşamıştır. Yaratıcı yeni yönetmenlerin ortaya çıkışı, özel efektlerin gelişme kaydetmesi, alt türlerin belirginleşmesi korkuya uluslararası alanda müthiş bir ivme kazandırmıştır. John Carpenter, Brian De Palma, Tobe Hooper, Wes Craven, Dario Argento, Don Coscarelli, David Lynch, David Cronenberg, Steven Spielberg gibi dönemin genç ve tutkulu sinemacıları ilk filmlerini 70'lerde çekmiştir; bu filmlerin çoğu çığır açan niteliktedir... 70'lerin ilk bombası "The Exorcist" (Şeytan, 1973) William Peter Blatty'nin satış rekorları kıran romanından yönetmen William Friedkin'in usta işi anlatımıyla beyazperdeye taşınmıştır. Ruhu şeytan tarafından zapt edilen 13 yaşındaki bir kızın Cizvit rahipleri tarafından kurtarılmasını gösterişli özel efektler eşliğinde anlatır; ABD'de toplu histeri vakalarına yol açmış, 200 milyon doların üstünde hasılat yapmıştır. "The Exorcist"in tecimsel başarısı (bir Warner Brothers filmidir) korku türünün itibarını arttırmakla kalmamış stüdyoların yatırımlarına da yön vermiştir. Fox yapımı "The Omen" (Kehanet, 1976) 70'lerin ikinci popüler şeytanlı filmidir; konusu, evlatlık aldığı çocuğun kıyamet habercisi bir iblis olduğunu fark eden aileden zengin bir büyükelçinin çevresinde şekillenir. 60 milyonluk gişesiyle stüdyonun yüzünü güldürmüş; ilerleyen yıllarda The Exorcist" gibi devam filmleri ve onlarca taklidi çekilmiştir. Diğer Fox filmi "Alien" (Yaratık, 1979) 50'lerin paranoya eksenli bilim kurgu-korkularıyla benzeşir; sanat yönetimi ve özel efektleri eşsizdir; giderek büyüyen dünya dışı bir organizmanın ticari bir uzay gemisinde estirdiği terörü konu almaktadır. Günümüz kitle sinemasının önemli isimlerinden Ridley Scott yönetmiştir.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://kitkey.org

Universal'in genç bir yönetmene, Steven Spielberg'e teslim ettiği "Jaws" (Denizin Dişleri, 1975) *saldırgan hayvan* izlekli filmlerin en ünlüsüdür; "The Birds"ün pabucunu dama atmış ve dünya çapında yarım trilyon dolarlık gişe yapmıştır. Turistik bir sahil kasabasını kana bulayan vahşi bir köpekbalığının peşine düşen üç maceraperestin hikayesini anlatır; Steven Spielberg'ü 29 yaşında yıldız yönetmen konumuna getirmiştir.

Suspiria • Eva Axén

70'lerin çığır açan korkuları stüdyo filmleriyle sınırlı değildir; genç ve bağımsız sinemacıların neredeyse bedavaya çektikleri filmler eleştirmenlerin ve izleyicinin ortak beğenisini toplamıştır. Eski belgeselci ve kısa filmci Tobe Hooper'ın nekrofil seri katil Ed Gein'ın cinayetlerinden esinlenerek hayata geçirdiği "The Texas Chain Saw Massacre" (Teksas Elektrikli Testere Katliamı, 1974) gösterildiği dönemde tam bir şok yaratmıştır; Teksas kırsalında manyak bir ailenin tuzağına düşen 5 gencin katledilmesini konu alır; son derece gerçekçi betimlenmiş birbirinden kaçık karakterleri, dokümanter stili, yarı amatör oyuncuların performanslarıyla dikkat çekmiştir. Robert De Niro'nun oynadığı deneysel filmlerle sinemaya başlayan Brian De Palma'nın ilk korku filmi "Sisters" (Kızkardeşler) kanlı bir "Arka Pencere-Sapık" çeşitlemesidir; biçimci De Palma gösterişli "Carrie" (Günah Tohumu, 1976) ve The Fury"le (Gizli Kuvvet, 1978) ticari sinemaya iyice uyum sağlamıştır; hemen her filminde Hitchcock referansları göze çarpar. Porno sektöründen gelen Wes Craven ucuz vahşet gösterileri sunan istismar ürünleri "Last House on the Left" (Soldaki Son Ev, 1972) ve "The Hills Have Eyes"la (Tepenin Gözleri, 1977) dikkat çekmiş, sonradan eğlencelik korkularla zirveye oynamıştır; filmleri genellikle kırsal bölgelerde, kasabalarda geçer; Sharon Stone ve Johnny Depp'i sinemaya kazandırmıştır. "Night of the Living Dead"le kültleşen George Romero 70'lerde de bağımsız sinemacı kimliğini ısrarla korumuş "Season of the Witch" (Büyücünün Mevsimi, 1972), "The Crazies" (Salgın, 1973), "Martin" (1977) gibi mini bütçeli filmlerin ardından *yaşayan ölü* serisinin ikinci bölümü "Dawn of the Dead"le (Ölülerin Şafağı, 1978) şiddeti uç noktalara taşımıştır. Özellikle liseli, üniversiteli gençlerin hedef seçildiği ve kesici aletlerle acımasızca katledildiği *teen slasher* filmlerinin yeni ufuklar açan örneği "Halloween" (Yabancı, 1978) John Carpenter'ı korkunun önemli isimlerinden biri yapmıştır; 80'lerdeki furyayı tetikleyen film, çocuk bakıcılığı yapan liseli genç kızları hedef alan tımarhane kaçkını bir psikopatın cinayetlerini stilize bir anlatımla resimler. Resim kökenli avangard sinemacı David Lynch büyüleyici "Eraserhead"le (Silgi Kafa, 1977) geleneksellik karşıtı tavrının ilk sinyallerini vermiştir; tek odalı izbe evinde yeni doğmuş deforme bebeğiyle yaşayan bir adamın tuhaf bir fantezi dünyasına sürüklenmesini anlatır; filmde tek bir normal karaktere rastlamak olası değildir. Lynch gibi gelenekselliğe meydan okuyan Kanadalı David Cronenberg "Shivers" (Parazit Katiller, 1975) ve "Rabid"le (Kuduz, 1977) *bedensel korku* diye anılan yeni bir alt türün mimarı olmuştur; iki filmde de insan bedenine yapılan müdahalelerin yol açtığı felaketleri izleriz. Don Coscarelli 24 yaşında çektiği "Phantasm"da (Manyak, 1979) *uzun adam* adlı öcü benzeri bir korku ikonu yaratmıştır; başka bir boyuttan gelen bu umacı, sırrını keşfeden 15 yaşındaki öksüz-yetim bir gençle savaşır. 80 ve 90'larda birbirine benzeyen ticari devam filmlerine imza atan Coscarelli, kariyerinde önemli bir sıçrama yapamamıştır.

70'lerde İtalyan korku sineması maestro Mario Bava'nın temellerini attığı *giallo*'larla atağa kalkmış, Dario Argento'nun kan kırmızısı filmleriyle şahlanmıştır. Adını 40 ve 50'lerde sarı kapaklara basılan dedektif romanlarından alan İtalyan korku-gerilim filmleri giallo'larda güzel kadınları vahşi yöntemlerle katleden siyah eldivenli katiller, cinayetleri aydınlatmaya çalışan karikatürize edilmiş polisler, amatör dedektifler, kuşkulu karakterler, ateşli kadınlar karşımıza çıkar. Mantıklı çözümlerden, karakter analizlerinden, oyunculuk becerilerinden çok sadistik cinayetlerin, aydınlatma efektlerinin, fetişist imgelerin, gösterişli müziklerin ve erotik fantezilerin ön plana çıktığı giallo sineması Bava ve takipçisi Argento'nun şatafatlı çalışmalarıyla hayat bulmuştur. Mario Bava'nın "Sei donne per l assassino"su (Bir Katile Altı Kadın, 1965) alt türün ilk tipik örneğidir; bu filmi 70'lerde "5 bambole per la luna d'agosta" (Yılan Ruhlu Kadının İntikamı, 1970), "Il rosso segno della follia" (Çılgınlığın Kızıl İşareti, 1970), "Reazione a catena" (Kanlı Körfez, 1971) izlemiştir. Sinemacı bir

The Exorcist (Şeytan) • Linda Blair, Max von Sydow, Jason Miller

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

aileden gelen ve film setlerinde büyüyen Dario Argento günümüz genç korku sinemacılarının değişmez idolüdür; sadistik ve yaratıcı cinayet sahneleriyle bezeli sanatsal korkular yönetmiştir. İlk filmi "L'uccello dalle piume di cristallo" (Kristal Kanatlı Kuş, 1970) giallo furyasını tetiklemekle kalmamış; uluslararası arenada da ses getirmiştir. Argento'nun sonraki filmleri "Profondo rosso" (Derin Kırmızı, 1975) ve "Suspiria"da (1977) şiddet çok daha yoğun ve abartılıdır; büyücülerin hüküm sürdüğü bir bale okulunda geçen "Suspiria" bütün zamanların en popüler Avrupa korkusudur; renk ve müziğin aşırı kullanımıyla görsel-işitsel bir ziyafet sunar izleyenlere; cinayet sahneleri absürd ve vahşidir... İtalyan korku klasikleri arasında ayrı bir yeri olan "La casa dalle finestre che ridono" (Gülen Pencereli Ev, 1976) "Suspiria" gibi geniş bir izleyici kitlesiyle buluşamamıştır; küçük bir kasabadaki kilise freskolarını onarırken dehşet verici sırların kapısını aralayan bir ressamla ilgilidir; korkuyla arada bir uğraşan Pupi Avati yönetmiştir. Vampirli, kurtadamlı, zombili ucuz filmlerin bolca üretildiği İspanya, İtalya'dan sonra Kıta Avrupasının ikinci önemli korku merkezidir; León Klimovsky, Carlos Aured, Javier Aguirre, Juan Bosch, José Luis Madrid, Amando de Ossorio'nun başını çektiği piyasa yönetmenleri Hammer ve İtalyan giallo'larından devşirilmiş filmler (Vampirlerin Gecesi, Mezardan Yükselen Korku, Hayaletler Mezarı, Hayaletlerin Dönüşü, Kırık Bebeğin Mavi Gözleri, Şeytanın Laneti...) çekmişlerdir. Amando de Ossorio'nun *kör ölü* serisi, Paul Naschy takma adlı eski halterci Jacinto Molina'nın oynadığı kurtadamlı, vampirli filmler hem iç hem de dış pazarda çok tutulmuştur. Şaşırtmacalı ve erotik "La campana del infierno" (Cehennem Çanı, 1973), sıradan bir mezbaha işçisinin acımasız bir katile dönüşmesini anlatan, eşcinsel alt metinli "La semana del asesino" (Katilin Haftası, 1973), çevreci "Night of the Living Dead" çeşitlemesi "No profanor el sueño de los muertos" (Ölülerin Uykusuna Saygısızlık Etme, 1974) ve şeytani çocuklar izlekli "Quien puede matar a un nino?" (Bir Çocuğa Kim Kıyabilir?, 1976) 70'lerin en esaslı İspanyol korkuları arasında önemli bir yer teşkil ederler. 70'ler Avrupasında sansürün vidaları gevşetmesiyle çıplaklık ve seks olağanlaşmıştır; gerçeküstücülükten beslenen Fransız Jean Rollin çıplaklığı bol lezbiyen vampir filmleriyle bir ekol yaratmış; ara sıra hardcore seks alanında da faaliyet göstermiştir. Üretkenlikte sınır tanımayan Jesús Franco ve İngiltere İspanya arasında mekik dokuyan José Ramón Larraz dönemin diğer seks-korku yönetmenleridir. Belçikalı Harry Kümel erotik vampir filmi "Les rouges aux levrès" (Kırmızı Dudaklar, 1971) ve mitoloji fantezisi "Malpertuis"le (1971) görsellik açısından yetkin bir düzeye ulaşmıştır; daha uzaklardan, Avustralya'dan gelen Peter Weir hipnotik "Picnic at Hanging Rock" (Hanging Rock'da Piknik, 1975) ve "The Last Wave"de (Son Dalga, 1977) bastırılmış cinselliği, kültürel çatışmaları, ergenliğe geçiş sancılarını mistik bir anlatımla ele almıştır; Avustralya 70'lerde korku modasına uyan ülkeler arasındadır. İngiltere'de ise yavaş yavaş Hammer efsanesinin sonuna gelinmektedir; Sheridan Le Fanu klasiği "Carmilla'dan uyarlanan "The Vampire Lovers" (Vampir Aşıklar, 1970), "Lust for a Vampire" (Şehvet Okulu, 1971) ve "Twins of Evil" (Şeytanın İkizleri, 1971) Hammer tarihinin en erotik yapıtlarıdır. "Dracula A.D. 1972" (Can Pazarı, 1972) ve "The Satanic Rites of Dracula"da (Drakula'nın Şeytani Ayinleri, 1973) gotik setlerin yerini ilk kez 70'lerin Londra'sından manzaralar almıştır; Dennis Wheatley'nin romanından uyarlanan "To the Devil a Daughter" (Şeytana Bir Kız Evlat, 1976) efsane yapımevinin son korkusudur. 70'lerde İngiliz korkusu, Hammer dışında iki başyapıtla, "The Wicker Man" (Hasır Adam, 1973) ve "Don't Look Now""la (Karanlığın Gölgesi, 1973) temsil edilmiştir. Robin Hardy'nin yönettiği "The Wicker Man" herhangi bir türe ya da kalıba sokmanın zor olduğu bir filmdir; ücra bir İskoç adasında kaybolan bir kızı ararken paganların tuzağına düşen dini bütün bir polis müfettişinin hikayesini anlatır; filmin son 15-20 dakikası tam anlamıyla şok edicidir. Nicolas Roeg'un "Don't Look Now"u bir Daphne du Maurier uyarlamasıdır; kızlarının kazayla boğulmasından sonra geldikleri Venedik'te huzur arayan ama paranormal olayların ve seri cinayetlerin ortasında kalan bir çifti merkeze almaktadır; Roeg'un enigmatik imgeleri ve çarpıcı kurgusuyla hatırlanır; bugün "The Wicker Man"le birlikte en iyi İngiliz korkusu sayılmaktadır. İngiltere dışında çok tanınmayan bağımsız Pete Walker 70'lerde bir dizi müstehcen ve sadistik film (House of Whipcord, Frightmare, Schizo) çekmiştir; kendi olanaklarıyla yaptığı bu filmlerin sonrasında emekli olmuş ve sinema işletmeciliğinde karar kılmıştır. Korkunun aristokratı Vincent Price 70'lerde iki intikam izlekli, kara mizah duygusu gelişmiş İngiliz filmiyle seyirci karşısına çıkmıştır; iki filmde de kendisine yanlış yapanları korkunç yöntemlerle ortadan kaldırır... Robert Fuest'in havalı setleriyle dikkat çeken "The Abominable Dr.Phibes"inde (Korkunç Dr. Phibes-1971) trafik kazası geçiren karısını kurtaramayan cerrahlara korkunç sonlar hazırlayan bir doktor ve organisti canlandırır.Yaratıcı cinayet sahneleriyle bu filmi hatırlatan "Theater of Blood"da (Kanlı Oyun, 1973) eleştirmenlerin bir ödülü çok gördüğü eksantrik bir Shakespeare oyuncusu rolündedir; kızıyla (Diana Rigg) birlikte kendini beğenmiş eleştirmenleri birer birer öteki dünyaya gönderir; her cinayet bir Shakespeare oyunundan esinlenmiştir.

80'LER: KAN GÖVDEYİ GÖTÜRÜYOR Video çağının başladığı 80'lerde vahşet dalga dalga yayılmış ve beyazperdeler kana bulanmıştır. Korku filmlerinde şiddet artık olağandır; sınırlar giderek zorlanmış; türün fanatik seyircisi daha fazla kan talep etmiştir. Kanın oluk oluk aktığı, şiddetin grotesk öğelerle görselleştiği "The Evil Dead" (Şeytanın Ölüsü, 1981) dönemin simge filmlerinden biridir. Günümüzün ticari sinemacısı Sam Raimi'nin yönettiği bu yarı amatör *gore* fantezisi ormanda kulübe kiralayan 5 gencin çevredeki şeytani güçleri uyandırmasıyla gelişen dehşetengiz olayları konu edinmektedir. 80'lerin başlarında patlak veren, yönetmenlerin kan akıtma yarışına girdiği slasher

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

furyası varlığını elbette "Halloween"e borçludur; hemen her filmde yoz gençler bilinmeyen katiller tarafından kesici aletlerle katledilir. Paramount'un dağıttığı "Friday the 13th" (13. Cuma, 1980) furyanın en kazançlı filmlerinden biridir; şiddeti yücelten anlayışıyla slasher'ların bakış açısını özetler gibidir; bir yaz kampına katılan kızlı-erkekli gençlerin birer birer öldürülmesini anlatır. "13. Cuma"yı sürüyle devam filmi ve başka slasher'lar (Prom Night, *Balo Gecesi* - My Bloody Valentine, *Sevgililer Günü Katliamı* - Happy Birthday to Me, *Doğum Günüm Kutlu Olsun...*) takip etmiştir. Bu filmlerin çoğu Kanada yapımıdır; taşındığı malikanede cinayete kurban giden bir çocuğun hayaletiyle karşılaşan dul bir bestecinin hikayesini anlatan "The Changeling" (Dehşet, 1980) 80'lerin ve bütün zamanların en iyi Kanada korkularından biridir. 80'lerde kan ve şiddet katsayısı ortalamanın üstünde seyreden ama gülmece anlayışları gelişmiş filmler de çekilmiştir; Stuart Gordon'un serbest Lovecraft uyarlaması "Re-Animator" (Diriltici, 1985), Frank Henenlotter'ın H. G. Lewis'e adadığı "Basket Case" (Sepetteki Ölüm, 1982) ve George Romero'nun üçüncü zombi filmi "Day of the Dead" (Ölülerin Günü, 1985) daha ziyade komik ve absürd sahneleriyle hatırlanırlar.

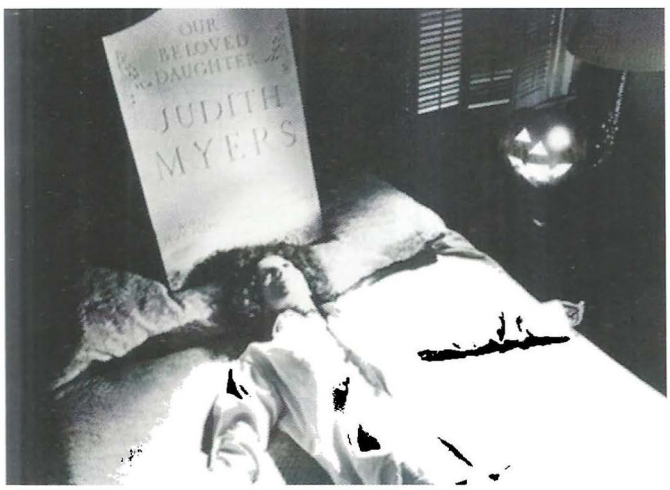
The Evil Dead (Şeytanın Ölüsü) • Bruce Campbell

Video kayıt cihazlarının giderek yaygınlaşması, kaset kiralayan veya satışa sunan video dükkanlarında korku filmlerinin çok tutulması B sineması sektöründe *straight to video* adlı yeni bir pazarın doğmasına neden olmuştur. Sinemalarda gösterilmeden doğrudan video pazarına sunulan bu ucuz ürünleri genellikle Empire, Full Moon gibi bağımsız şirketler finanse etmiştir; 80'lerin Roger Corman'ı sayılan Charles Band doğrudan video piyasasının bir numaralı yapımcı-yönetmenidir; David DeCoteau, Jim Wynorski, Fred Olen Ray diğer tanınmış video yönetmenleridir. 70'lerde çıkış yapan John Carpenter, David Cronenberg, Wes Craven ve Brian De Palma 80'lerde usta olarak anılacaktır; "The Fog" (Sis, 1980) Carpenter'ın ilk doğaüstü korkusudur; yeni çevrim "The Thing"de (Şey, 1982) müthiş makyaj efektleriyle gövde gösterisi yapmış, "Christine"le (1983) kaliteli bir Stephen King uyarlaması ortaya koymuştur; klostrofobik "Prince of Darkness" (Karanlıklar Prensi, 1987) en iyi filmlerinden biridir. David Cronenberg korku-bilim kurgu karışımı tuhaf filmler serisine "Scanners" (Tarayıcılar, 1981) ve "Videodrome"la (1982) devam etmiş; Stephen King uyarlaması "Dead Zone" (Ölüm Bölgesi, 1983) ve yeni çevrim "The Fly"la (Sinek, 1986) anaakım seyircisine göz kırpmıştır. Brian De Palma 80'lerin başlarında enfes bir Amerikan giallo'suna (Dressed to Kill, *Cinayet Dakikaları*, 1981) ve John Travolta'lı paranoyak bir komplo teorisi filmine (Blow Out, *Patlama*, 1981) imza atmış, ilerleyen yıllarda gösterişli gangster filmleri yönetmiştir. Wes Craven "A Nightmare on Elm Street"de (Elm Sokağında Kâbus, 1984) korku sinemasının en belalı karakterlerinden Freddy Krueger'le tanıştırır izleyiciyi; deforme suratlı, fötr şapkalı, çizgili tişörtlü Krueger gençlere rüyalarında musallat olan bir seri katildir; Craven ayrıca televizyon için doğaüstü gerilimler, Haiti'de geçen bir zombi filmi (The Serpent and the Rainbow, *Yılan ve Gökkuşağı*, 1988) ve "Elm Sokağı"nın izinden giden absürd bir slasher (Shocker, *Şok*, 1989) yönetmiştir. Korkunun eski göz ağrılarından kurtadamlar 80'lerde John Landis, Joe Dante, Michael Wadleigh ve Neil Jordan'ın yorumlarıyla beyazperdede hayat bulmuştur. John Landis'in korkuyla komediyi harmanladığı "An American Werewolf in London" (Amerikalı Kurtadam Londra'da, 1981) Rick Baker'ın usta işi dönüşüm sahneleriyle hatırlanır; Joe Dante'nin "The Howling"inde (Çığlık, 1981) bir rehabilitasyon merkezini mesken tutan kurtadamlar iş başındadır; makyaj efektlerini Rick Baker'ın öğrencisi Rob Bottin hazırlamıştır. "Woodstock" belgeselinin yaratıcısı Michael Wadleigh'in "Wolfen"ında (Kurtlar, 1981) büyük oyuncu Albert Finney New York'ta işlenen vahşi cinayetlerin arkasında zekaları gelişmiş kurtlar olduğunu ortaya çıkarır; kurtların gözünden aktarılan Steadicam çekimleri nefes kesicidir. İrlandalı Neil Jordan'ın yönettiği "The Company of Wolves" (Kurtlar Sofrası, 1984) kurtadam furyasının tek kostümlü filmidir; metaforik bir "Kırmızı Başlıklı Kız" fantezisidir. Amerikan sinemasının Avrupai isimlerinden Michael Mann 80'lerde çarpıcı görsellikleri ve şahane elektronik müzikleriyle baş döndüren iki korku-gerilim yönetmiştir. Seyirci ve eleştirmenlerin dışladığı dışavurumcu "The Keep"de (Kale, 1983) 2. Dünya Savaşı'nda Romanya'yı işgal eden Naziler gizemli bir güç tarafından korunan bir kalede üs kurarlar; cinayetler cinayetleri izleyecektir... Dahi seri katil Hannibal Lecter'ın ilk kez huzurlara çıktığı "Manhunter"da (İnsan Avcısı, 1986) emekli bir FBI ajanı çocuklu aileleri katleden bir manyağın izini sürer... "Teksas Katliamı"ndan sonra hayranlarına mutluluk yaşatamayan Tobe Hooper 80'lerin başlarında ilk stüdyo filmi "Poltergeist"la (Kötü Ruh, 1982) iddialı bir şekilde piyasaya çıkmıştır; Steven Spielberg senarist ve yapımcıdır ayrıca çekimler sırasında kontrolü tamamıyla eline almıştır. "Poltergeist" hayaletlerin gazabına uğrayan orta direk bir Amerikan ailesinin çevresinde gelişen bir hikaye anlatır; özel efektleri üst düzeydir... 80'lerde "Fright Night" (Korku Gecesi, 1986) ve "The Hunger" (Açlık, 1983) gibi biçemleri farklı vampir filmleri de viz-

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

yona girmiştir... İlki yeni komşusunun vampir olduğunu kimselere inandıramayan bir lise öğrencisinin maceralarını anlatır; fazlasıyla gösterişçi olan ikincide Catherine Deneuve yüzyıllardır hayatta olan Mısırlı vampir rolündedir; sevgilisi (David Bowie) birkaç gün içinde 100 yıl birden yaşlanınca ihtiyarlık üzerine ihtisas yapan hemcinsini (Susan Sarandon) baştan çıkartır. Devam filmleri de çekilen "Child's Play" (Çocuk Oyunu, 1988) korku sinemasının bir başka kötülük timsaliyle tanıştırır bizi; bir seri katilin ruhu tarafından zapt edilen oyuncak bebek Chucky! Seri katilin yönlendirdiği bebek cinayet üstüne cinayet işler; sahibi olan küçük çocuk her şeyin farkındadır...

Hammer stüdyolarının kepenkleri kapatmasından sonra İngiliz korku sinemasının pazardaki ağırlığı giderek azalacaktır. 70'lerden beri İngiltere'de ikamet eden ve öteden beri bir korku filmi çekmek isteyen Stanley Kubrick tercihini Stephen King'in romanı "The Shining"den yana kullanmıştır. "The Shining" (Cinnet, 1980) kış boyunca kapalı kalan lüks bir dağ otelinin bakıcılığını alan alkolik bir yazarın deliliğe sürüklenişini anlatır; romanındaki doğaüstü motiflerin Kubrick tarafından bertaraf edildiğini düşünen Stephen King filmi sevmemiştir ama "The Shining" kısa zamanda korku sinemasının unutulmazları arasındaki yerini alacaktır. Korku dünyasının çok yönlü isimlerinden, yazar-yönetmen Clive Barker'ın sado-mazo fantezilerle süslediği "Hellraiser" (1987), "Alien" taklidi "Xtro" (1983), Mary Shelley'nin "Frankenstein"nına esin kaynağı olan sanrısal geceyi betimleyen "Gothic" (Gotik, 1986), küçük bir kızın karabasanlarını resimleyen "Paperhouse" (Kağıt Ev, 1988) ve yukarda bahsi geçen "The Hunger", dönemin diğer ses getiren İngiliz filmleridir.

Halloween (Yabancı) • Nancy Loomis

Mario Bava'nın 1980'deki beklenmedik ölümünden sonra İtalyan korku sinemasının hayat damarlarından biri kesilmiştir ama takipçisi Dario Argento tüm enerjisiyle işbaşındadır. Dünyadaki şeytani güçleri yöneten büyücü Üç Anaların (gözyaşı, inleme, karanlık) doğaüstü terörünü

The Shining (Cinnet) • Jack Nicholson

işleyen *Three Mothers* serisinin ikincisi (ilki inlemelerin anasını tanıtan Suspiria'dır) "Inferno" (Cehennem, 1980) rüya mantığıyla ilerleyen, kâbusvari cinayet sahneleriyle irkilten muamma bir filmdir; hiç kuşkusuz saklı kalmış bir mücevherdir. Doğaüstünden, giallo'lara döndüğü 1982 yapımı "Tenebrae"de çok satan bir cinayet kitabından ilham alan travmatik bir seri katil Roma sokaklarını kana bular; 12 kişinin balta, ustura ve kabloyla katledildiği "Tenebrae" yönetmenin en kanlı çalışmasıdır. "Tenebrae"yi İsviçre manzaralı "Phenomena" (1983) ve "Opera" (Operada Dehşet, 1987) izlemiştir. 80'lerde İtalyan piyasa yönetmenleri çılgın *gore* filmleri üretmişlerdir; Lucio Fulci kan ve vahşet sattığı filmleriyle 80'lerin parlayan yıldızıdır; 70'lerde her türde ürünler veren İtalyan sinemacı bu dönemde kendini tamamıyla korkuya adamıştır; Fulci'nin çıkışı George Romero klasiği "Dawn of the Dead"in devamı algısı verilmiş (Romero'nun filmi İtalya'da Zombi adıyla gösterilmiştir) "Zombi 2"yle (1979) başlamıştır; sonraki filmleri "Paura nella città dei morti viventi" (Yaşayan Ölüler Şehrinde Korku, 1980), "E tu vivrai nel terrore!L'aldila" (Ve Dehşet İçinde Yaşayacaksın! Öteki Taraf, 1981), "Quella villa accanto al cimitero" (Mezarlığın Yanındaki Ev, 1981) sürreel ve sadistik *gore* sahneleriyle bezelidir; New York'ta geçen seri katil kurdelası "Lo squartatore di New York"da (New York Karındeşeni, 1982) sadistik şiddet pornografik bir çizgiye ulaşır. 80'lerin İtalyan korkularına yön veren abartılı şiddet Fulci'ye özgü değildir; Andrea Bianchi, Joe D'Amato (Aristide Massacessi), Lamberto Bava, Michele Soavi, Bruno Mattei, Marino Girolami, Umberto Lenzi, Mario Landi ve Antonio Margheriti gibi B sinemacıları çoğunlukla dış pazara yönelik *gore* filmleri çekmişlerdir. İtalyan korku sinemasının 80'lerdeki en sabıkalı filmi "Cannibal Holocaust"dur (Yamyam Faciası, 1980); İtalyan icadı yamyam filmlerinin bu en çarpıcı örneği Amazonlarda kabilelerle ilgili çekimler yapan ve hepsi ruh hastalarından oluşan bir belgesel ekibinin başına gelenleri anlatır; dayanılmaz gerçek hayvan katliamları, tecavüzler, kazığa oturtma sahneleri vardır; filmin yönetmeni Ruggero Deo-

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - http://fanzeyrek

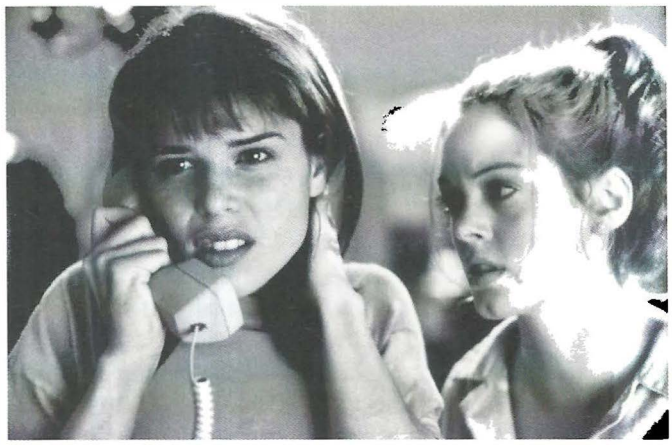
dato gerçek cinayetlere yer verdiği sanısıyla ülkesinde hakim önüne bile çıkmıştır.

90'LAR: UZAK DOĞU'NUN ÇIKIŞI, BLAİR CADISI VE ALTINCI HİS MUCİZELERİ, KUZULARIN SESSİZLİĞİ'NİN OSKAR ZAFERİ İlk kez bir korku-gerilim filminin (The Silence of the Lambs, 1991) 5 dalda Oscar kazanması, *slasher* filmlerine yeniden can veren "Scream" (Çığlık, 1996), Asya korku dalgasını başlatan "Ringu" (Halka, 1998), el kameralı "The Blair Witch Project" (Blair Cadısı, 1999) ve sürpriz sonlu "The Sixth Sense"in (Altıncı His, 1999) gişedeki umulmadık başarılarının dışında 90'lı yıllar 70 ve 80'lere göre daha sönük geçmiştir. Yazar-yönetmen William Peter Blatty'nin "The Exorcist"in yan karakterleriyle tüyleri diken diken eden bir hikaye anlattığı (Lejyon adlı romanından) "The Exorcist III" (Şeytan III, 1990), İngiliz biçimci Adrian Lyne'nın korkunç bir komplonun içinde olduğundan kuşkulanan bir Vietnam gazisinin kâbuslarını resimlediği "Jacob's Ladder" (Dehşetin Nefesi, 1990), hem çocukların hem de yetişkinlerin zevkle izlediği "The Witches" (Cadılar, 1990) ve Kathy Bates'e hak edilmiş bir Akademi Ödülü getiren Stephen King uyarlaması "Misery" (Ölüm Kitabı, 1990) 90'ların kalburüstü ürünleridir. 91 kışında vizyona giren ve box office sıralamasında 4. sıraya yerleşen "The Silence of the Lambs" B sineması kökenli Jonathan Demme'nin ilk korku filmidir; beyazperdenin gelmiş geçmiş en sofistike seri katili Hannibal Lecter, FBI ajanı Clarice Sterling ve Buffalo Bill lakaplı transeksüel bir seri katilin çevresinde gelişen bir hikaye anlatır. "Copycat" (Kopya Cinayetler, 1995), "Seven" (Yedi, 1995),

The Silence Of The Lambs (Kuzuların Sessizliği) • Jodie Foster

"Kiss the Girls" (Kızları Öp, 1997), "The Bone Collector" (Kemik Koleksiyoncusu, 1999) 90'ların diğer ses getiren seri katil filmleridir; hiçbiri karamsar ve karanlık "Seven" kadar izleyenleri çekim alanına sokamamıştır; yedi ölümcül günahı temel alan bir seri katilin peşine düşen iki polisin araştırmalarını konu alır; David Fincher yönetmiştir. 90'larda eski defterleri karıştıran (yaratıklar, uzaylılar, perili evler, şeytani güçler) ve özel efektlerden medet uman ticari ürünler eksik değildir. "The Relic"den (1997) "Stigmata"ya (1999), "End of Days"den (Şeytanın Günü, 1999) "The Astronaut's Wife"a (Astronotun Karısı, 1999), "The Haunting"den (Perili Ev, 1999) "Virus"e (Virüs, 1999) uzanan bu alt tür karmaşasında özgünlük aramak boşunadır. Buna karşın, şeytanın dokunma yoluyla bedenden bedene geçtiği "Fallen" (Cani Ruh, 1998) ve ölüler dünyasından haberler getiren Richard Matheson uyarlaması "Stir of Echoes" (Dehşetin Yankıları, 1999) on yıllık dönemden alınlarının akıyla çıkmışlardır. 90'larda John Carpenter (Village of the Damned, *Lanetli Kasaba*, 1995 – Vampires, *Vampirler*, 1998) ve Dario Argento (Trauma, *Travma*, 1993 Il fantasma dell'opera, *Operadaki Hayalet*, 1998) beklentilerin altında kalan filmlere imza atmışlardır; sadece Carpenter'ın "In the Mouth of Madness'ı (Çılgınlığın Ötesinde, 1994) takdire şayandır. Hammer filmlerinin büyük bütçeli uzantıları "Bram Stoker's Dracula" (Bram Stoker'ın Drakula'sı, 1992) ve "Mary Shelley's Frankenstein" (Mary Shelly'nin Frankenstein'ı, 1994) ihtişamlı setleri ve yıldız oyuncularıyla klasik korkuların izini sürmüşlerdir; ilkini Francis Ford Coppola, ikincisini Kenneth Branagh yönetmiştir. Filmleri merakla beklenen ustalardan David Lynch "Lost Highway"de (Kayıp Otoban, 1997) kişilik bölünmesine uğrayan bir saksofuncunun hikayesini yine bir yığın tuhaf karakter ve rüya benzeri bir atmosferde anlatır; "Lost Highway" her Lynch filmi gibi benzersiz, enigmatik ve korkutucudur. Roman Polanski'nin Fransa, İspanya, Portekiz üçgeninde gelişen "The Ninth Gate"inde (Dokuzuncu Kapı, 1999) üçkağıtçı bir kitap dedektifi Orta Çağ'da yazılan ve sahibine sonsuz güç veren şeytani bir kitabın peşine düşer; son yılların göz ardı edilmiş en klas korku-gerilim filmlerinden biridir... Wes Craven'ın slasher filmlerini andığı "Scream" hayalet maskeli bir manyağın küçük bir kasabada işlediği cinayetleri konu almaktadır; postmodern bir slasher olarak adlandırılmış, devam filmleri de çekilmiştir. "Scream"in popüleritesini sömüren "I Know What You Did Last Summer" (Geçen Yaz Ne Yaptığını Biliyorum, 1997) ve "Urban Legend" (Gerçek Efsaneler, 1998) psikopatların hedefindeki aptal gençlerin ba-

Scream (Çığlık)-Neve Campbell&Rose McGowan

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

yatlamış hikayelerini anlatır; ikisi de *niteliksiz* ve *klişe* sözcüklerinin hakkını veren filmlerdir. 90'larda bolca devam filmi üretilmiştir; "Friday the 13th", "Alien", "Hellraiser", "A Nightmare on Elm Street"in 80'lerde başlayan devam filmleri serisi 90'larda da devam etmiştir.

90'lar aynı zamanda Japon, Güney Kore ve İspanyol korkularının hamle yaptığı yıllardır; bu ülkeler 2000'lerde dünya pazarına iyiden iyiye ağırlıklarını koyacaklardır. Hideo Nakata'nın "Ringu"su (1998) tüm zamanların en popüler Japon korkularından biridir; seyredenlerin 7 gün içinde ölümlerine neden olan bir video kasetin esrarını araştıran bir kadın gazetecinin hikayesini anlatır. Aşırılıkların yönetmeni olarak nam salan Takashi Miike'nin "Odishon"u (Ölüm Provası, 1999) finaldeki dayanılmaz ayak kesme sahnesiyle hafızalara kazınmıştır; üretken Miike çok daha kanlı ve sadistik filmler çekmiştir ama sadece "Odishon" en iyi korku listelerinde yer alır. İspanyol sinemasının harika çocuğu Alejandro Amenebar ilk uzun metrajlısı "Tesis"de (Tez, 1996) gerçekliği şu güne dek kanıtlanamamış bir konuya, snuff filmlerine eğilmiştir; şiddet üzerine tez hazırlayan bir üniversite öğrencisinin işkence edilerek öldürülen bir kızın video kasetini bulmasından sonra gelişen olayları konu edinir. Hem İspanya'da, hem de Hollywood'da çalışan Meksikalı Guillermo del Toro ilk filmi "Cronos"u (1993) ülkesinde çekmiştir; övgülerle karşılanan film sahibine sonsuz yaşam sunan antik bir aletle ilgilidir. Bir kızlar okulunda vuku bulan intihar ve cinayetlerin konu edinildiği Güney Kore yapımı "Yeogo goedam" (Fısıldayan Koridorlar, 1998) "Ringu"dan birkaç ay evvel gösterime girmiş ama o denli popüler olamamıştır; 4 adet devam filmi çekilmiştir; yönetmen koltuğunda "Akasya"yla (2003) tanıdığımız Ki-hyeong Park vardır.

90'lar iki gişe rekortmeni filmin zaferiyle sonlanacaktır; Hint kökenli Amerikalı sinemacı M. Night Shyamalan'ın ürkünç ve melodramik "The Sixth Sense"i mutsuz bir psikologla, ölü insanları gördüğünü iddia eden bir çocuğun ilişkilerini işlemektedir; sürpriz finaliyle çoktan efsane olmuştur; yönetmeni ilerleyen yıllarda sürpriz sonları istismar malzemesi yapacaktır. Floridalı Daniel Myrick ve Eduardo Sánchez'in yönettiği "The Blair Witch Project" *bulunmuş film materyali* konulu, belgesel havası verilmiş (mockumentary) filmlerin moda olmasını sağlamıştır; 2000'lerde bu tarz filmlerden mebzul miktarda çekilecektir; Blair Cadısı adıyla tanınan efsanevi yaratıkla ilgili belgesel yaparken ormanda kaybolan üç sinema öğrencisi gencin hikayesini anlatır; gençlerin yaşadığı paniği izleyenlere geçirmeyi başarmıştır.

2000'LER: İSPANYA VE FRANSA'NIN RÖNESANSI, YENİ ÇEVRİMLER, JAPONYA İLE GÜNEY KORE'NİN YÜKSELİŞ VE DURAKLAMA DÖNEMİ, İNGİLTERE'NİN SİLKİNİŞİ 60'lara dek Anglosakson ülkelerin tekelinde olan korku sineması 2000'li yıllarda küreselleşme yolunda dev adımlar atmıştır; 70 ve 80'lerde Avrupa'nın yıldızı olan İtalyan korku sineması 2000'lerde dibe vurmuş, ülkenin korku alanındaki lokomotifi Dario Argento iyice formdan düşmüştür; buna karşın 70'lerde İtalyanlara yenilen İspanyol korku sineması genç yönetmenlerle yükselişe geçmiştir. Uzakdoğu korkusu Japonya ve Güney Kore'nin itici gücüyle zirveye oynamaktadır; korkuyu hep küçümsemiş entelektüel Fransızlar kıpırdanmıştır; İngilizler yeni sinemacılar Neil Marshall, Christopher Smith, Ben Wheatley, James Watkins, Tom Shankland'la yavaş yavaş üzerlerindeki ölü toprağını atmaktadır; ABD'de James Wan, Eli Roth, Lucky McKee, Ti West, Adam Green, Bryan Bertino, Brad Anderson ve Dante Tomaselli'nin başı çektiği bağımsız bir

The Others (Diğerleri) • Nicole Kidman

sinemacı grubu ortaya çıkmıştır; elbette stüdyo filmleri de eksik değildir. Korkuya Fransa gibi yıllar yılı burun kıvıran Türkiye modaya ayak uyduran ülkeler arasındadır ama uluslararası bağlantılar zayıftır ayrıca filmlerin özgünlüğü tartışmalıdır. İslami referanslı filmlerle (Dabbe, Semum) kariyer yapan Hasan Karacadağ ülkemizin biricik korku yönetmenidir. Bu yıllarda İskandinav ülkeleri de üretkendir; İsveç ve Norveç yapımı korku-gerilimler arka arkaya vizyona girmiştir; dönemin parlayan yönetmenleri Mikael Håfström, Tomas Alfredson, Tommy Wirkola uluslararası sulara açılmışlardır; İsveçli Alfredson vampirli gençlik filmi "Lat den rate komma in"la (Gir Kanıma, 2008) eleştirmenlerin ve festivallerin gözdesi olmuştur... 2000'ler özel efektlerin öne çıktığı mekanik hayalet hikayeleri (Ghost Ship, *Hayalet Gemi* - 13 Ghosts, *13 Hayalet*), donuk Stephen King uyarlamaları (Dreamcatcher, *Düş Kapanı* - Secret Window, *Gizli Pencere*), gereksiz devam filmleri (Urban Legends 2: Final Cut, *Gerçek Efsaneler 2* - The Mangler 2, *Mengene 2* - Scream 3, *Çığlık 3*), demode slasher filmleriyle de (Jason X, Valentine, *Ölümcül Bedel*) hatırlanır; ayrıca "Dawn of the Dead" (Ölülerin Şafağı, 2004), "A Nightmare on Elm Street" (Elm Sokağında Kâbus, 2010), "The Fog" (Sis, 2005), "When a Stranger Calls" (Telefondaki Yabancı, 2006), "Fright Night" (Korku Gecesi, 2011), "The Amityville Horror" (Dehşet Sokağı, 2005), "Prom Night" (Balo Gecesi, 2008), "The Wicker Man" (Lanetli Ada, 2006), "House of Wax" (Mumya Evi, 2005), "And Soon the Darkness" (Ve Yakında Karanlık, 2010) ve "The Evil Dead" (Şeytanın Ölüsü, 2013) gibi zamanında yankı uyandırmış filmlerin yeni çevrimleri yapılmıştır; reklam ve video klip yönetmenlerine teslim edilen bu filmlerin çoğu niteliksiz-

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

dir; sadece "Dawn of the Dead" aradan sıyrılmayı başarmıştır. David Lynch enigmatik ve kasvetli başyapıtı "Mulholland Drive"da (Mulholland Çıkmazı, 2001) izleyenleri yine çetrefili bir düş aleminin içine sokmuştur; Hollywood'a şansını denemeye gelen bir yıldız adayıyla, bellek kaybına uğramış bir kadının ilişkileri işlenir; tüm Lynch filmleri gibi birbirinden eksantrik karakterlerle doludur...

Saw (Testere) • Cary Elwes

Beş filmlik bir seriye dönüşen "Final Destination" (Son Durak, 2000), öteki taraftan mesajlar getiren "Soul Survivors" (Ruhlarla Dans, 2001) ve bir kırsal kesim kâbusunu resimleyen "Wrong Turn" (Korku Kapanı, 2003) çeşitli alt türlerin karışımını yapan ve deja vu duygusuyla izlenen filmlerdir; hepsinde yaşamları tehlikeye giren seksi genç kızların, yakışıklı erkeklerin serüvenleri işlenmiştir. "X Files" ekibinden James Wong'un yönettiği "Final Destination" teen slasher klişelerinin doğaüstü motiflerle parlatıldığı abartılmış bir filmdir; uçak kazasından kurtulan ama saçma sapan kazalarla Azrail'in soğuk nefesini enselerinde hisseden gençler üzerine kuruludur. Kurbanlarına terk edilmiş mekanlarda ölümcül tuzaklar kuran zeka küpü bir psikopatla ilgili olan "Saw" (Testere, 2004) ve kötücül bir ruhun musallat olduğu bir çiftin hikayesini anlatan "Paranormal Activity" (Paranormal Faaliyetler, 2004) "Final Destination" gibi kârlı bir seriye dönüşmüştür; ilkinin yönetmeni James Wan başka düşük bütçeli korkular da (Ölüm Sessizliği, Ruhlar Bölgesi) çekmiştir; ev videolarından hallice olan ikincisi tam anlamıyla bedavaya çıkmıştır. Avrupa çöp filmleri meraklısı Eli Roth "Cabin Fever"la (Dehşetin Gözleri, 2002) çıkış yapmış, uçkuruna düşkün 3 gencin Slovakya'da dehşet verici bir organizasyonun tuzağına düştüğü "Hostel"de (Otel, 2005) kan ve sadizm meraklılarının ekmeğine yağ sürmüştür. 2003'te sinemaya geçen müzisyen-yönetmen Rob Zombie de iflah olmaz bir *gore* tutkunudur; ilk filmi "House of 1000 Corpses" (Cesetler Evi, 2003) ve devamı "The Devil's Rejects"de (Vahşet Çetesi, 2005) kan dökmekten hoşlanan kırsal kesim psikopatları yaratmıştır. Şeytanlı, şeytan çıkarmalı ve ruh zapt edilmeli filmler 2000'lerde yeniden moda olmuştur; ancak aralarında "The Exorcism of Emily Rose" (Şeytan Çarpması, 2005), "An American Haunting" (Amerikan Büyüsü, 2005), "The Unborn" (Doğmamış, 2009), "The Last Exorcism" (Son Ayin, 2010), "Le posesion de Emma Evans" (İblis, 2010), "The Rite" (Ayin, 2011) ve "The Devil Inside"ın (İçimdeki Şeytan, 2012) olduğu bu ürünler 70'lerdeki şeytanlı filmleri mumla aratmıştır; 2000'lerde ayrıca "Drag Me to Hell" (Kara Büyü, 2009), "Sinister" (Lanet, 2012), "The Pact" (Ruh, 2012), "The Possession" (Şeytan Tohumu, 2012), "The Conjuring" (Korku Seansı, 2013) gibi hayaletli, cinli doğaüstü korkular gösterime girmiştir. Eski tüfeklerden George Romero *yaşayan ölü* filmlerine "Land of the Dead" (Ölüler Ülkesi-2005), "Diary of the Dead" (Ölülerin Günlüğü, 2007) ve "Survival of the Dead"le (Ölülerin Kurtuluşu, 2009) devam etmiştir; hiçbiri eski zombi filmlerinin kalibresinde değildir. Post apokaliptik zombi salgını filmleri Romero'yla sınırlı kalmamıştır; "Resident Evil" (Ölümcül Deney, 2002), "28 Days Later" (28 Gün Sonra, 2002), "Rec" (Ölüm Çığlığı, 2007), "Quarantine" (Karantina, 2008), "Crazies" (Salgın, 2010), "30 Days of Night" (30 Gün Gece, 2007), "World War Z" (Dünya Savaşı Z, 2013) ilk akla gelen örneklerdir. Ustalardan John Carpenter kimselerin memnun kalmadığı iki film (Mars'taki Hayaletler, Koğuş) yönetmiştir; bir diğer korku gurusu Wes Craven 5 filmle (Çığlık 3, Lanet, Gece Uçuşu, Satılık Ruh, Çığlık 4) daha üretkendir ama ürün kalitesi beklenenin altında kalmıştır. Yıldız oyunculardan (Harrison Ford, Michelle Pfeiffer, Halle Berry, Penelope Cruz, Robert De Niro) medet uman anaakım korkuları "What Lies Beneath" (Gizli Gerçek, 2000), "Gothika" (2003), "Godsend" (Tanrıdan Gelen, 2004), "Hide and Seek" (Saklambaç, 2005) ciddiyetten uzaktır; Richard Gere'li "The Mothman Prophecies" (Gecenin Nefesi, 2002) bir istisnadır; gerçek olaylara dayalı olan bu ürkünç film karısı öldükten sonra kendini açıklanamaz paranormal olayların içinde bulan bir Washington Post muhabirinin hikayesini anlatır; "Arlington Road" adlı heyecanlı politik gerilimle tanınan Mark Pellington yönetmiştir. "Queen of the Damned" (Lanetliler Kraliçesi, 2002), "Underworld" (Karanlıklar Ülkesi, 2003), "Van Helsing" (2004), "The Wolf Man" (Kurt Adam, 2010) ilk on yılın diğer sentetik stüdyo korkularıdır. Klasik İngiliz hayaletli ev filmlerine ve Kanada yapımı "The Changeling'e saygı duruşunda bulunan İspanya-ABD ortak yapımı "The Others" (Diğerleri, 2001) 2000'lere damgasını vurmuştur; neredeyse tüm karakterleri ölülerden oluşmaktadır; Alejandro Amenábar yönetmiş, Nicole Kidman ışığa duyarlı çocuklarıyla dev bir malikanede yaşayan dindar bir kadını oynamıştır; eve, geçmişten gelen gizemli ziyaretçileri almasıyla ailesiyle ilgili korkunç bir keşifte bulunacaktır. İspanyol sinemacı Amenábar'ın sonraki filmlerinde korkuya yer yoktur.

Uzakdoğu'nun mistik atmosferini beyazperdeye taşıyan Japon korkularında öteki tarafta huzur bulamayan kötücül ruhlar ilişki kurdukları insanların yaşamlarını kararttırlar. Japon korkusunun Rönesans'ını başlatan "Ringu"nun yönetmeni Hideo Nakata dokunaklı ve ürkünç "Honogurai mizu no sako kara"nın (Karanlık Su, 2002) sonrasında Hollywood'a gitmiş ve "Ringu"nun Amerikanlaştırılmış devamı "The Ring Two"yu (Halka 2, 2005) yönetmiştir.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Orijinal filmin Hollywood versiyonu "The Ring"in (2002) kamera arkasına ise Nakata değil Karayip Korsanları'nın yönetmeni Gore Verbinski geçmiştir. Takashi Shimizu Japonların bir diğer popüler korku yönetmenidir; kötücül ruhlara ev sahipliği yapan lanetli bir evde geçen "Juon" (Garez, 2002) serisiyle meşhur olmuştur; filmlerinin Hollywood usulü yeni çevrimlerini de (The Grudge, The Grudge 2) yönetmiştir. Yeni Japon sinemasının entelektüel isimlerinden Kiyoshi Kurosawa "Kairo"yla (Nabız, 2001) ruhlar alemini modern teknolojinin karmaşasıyla bağdaştırmıştır; bir web sitesi aracılığıyla ölülerle iletişime geçen bir grup gencin yaşadığı doğaüstü deneyimleri konu edinen filmin Amerikan (Pulse-2006) ve Türk (D@bbe-2006) versiyonları yapılmıştır. Güney Kore 2000'lerde salt festival çevrelerinde kabul gören arthouse filmleriyle değil korku alanında da iddialı bir konuma gelmiştir. Kim jee-woon'un doğaüstü dokunuşlu aile trajedisi "Janghwa, Hongryeon"u (Karanlık Sırlar, 2003) ve şiddetin tavan yaptığı seri katil filmi "Akmareul boatda"sı (Şeytanı Gördüm, 2010) etkileyicidir; Jee-woon daha sonra Hollywood saflarına katılacaktır. Aşırı vahşi intikam draması "Oldeuboi"yle (İhtiyar Delikanlı, 2003) kültleşen Park Chan-wook 6 yıl sonra alışılmışın dışında bir vampir filmi (Bakjwi-Kan Arzusu, 2009) yönetmiştir. Joon-ho bong'un "Gwoemul"u (Yaratık, 2006) Seul şehrini birbirine katan bir deniz canavarıyla ilgilidir; son yılların ses getiren Güney Kore korkularından biri olmuştur. Uzakdoğu korkusunun öfke dolu hayaletleri Hong Kong yapımı "Jian gui"de (Göz, 2002) bir kez daha yaşayanların arasına karışmıştır; kornea nakliyle görme yetisine kavuşan ama bu arada başı hayaletlerle derde giren kör bir genç kızın hikayesini anlatır; ikiz Pang Kardeşler yönetmiştir.

İngiliz korku sinemacıları 2000'lere fırtına gibi girmişlerdir; Mark Evans'ın Big Brother çeşitlemesi "My Little Eye" (Ölüm Bizi Gözetliyor, 2002), Danny Boyle'un çıldırtan virüslü distopyası "28 Days Later" (28 Gün Sonra, 2002), Marcus Adams'ın cinli slasher'ı "Long Time Dead" (Öldüren Oyun, 2002), Edgar Wright'ın zombi komedisi "Shaun of the Dead" (Zombilerin Şafağı, 2004), Neil Marshall'ın klostrofobik mağara kâbusu "The Descent" (Cehenneme Bir Adım, 2005), Christopher Smith'in kırsal kesim psikopatlı "Severance" (Kanlı Mesai, 2006), James Watkins'in kanlı sayfiye korkusu "Eden Lake" (Kan Gölü, 2008), Tom Shankland'ın şeytani çocuklu "The Children" (Histeri, 2008), Ben Wheatley'nin şok edici finalli "Kill List" (Ölüm Listesi, 2011) ilk akla gelen örneklerdir. Fransızlar aşırı kan ve vahşet içeren filmlerle gövde gösterisi yapmışlardır; Alexandre Aja'nın "Haute tension" (Yüksek Tansiyon, 2003), Alexandre Bustillo Julien Maury'nin "À l'interieur" (İçerde, 2007), Xavier Gens'in "Frontier(s)" (Sınır(da), 2007), Pascal Laugier'nin "Martyrs"i (İşkence Odası, 2008) tahammülü zor işkence ve şiddet sahneleriyle doludur; Éric Valette'in "Maléfique" (Geçit, 2002), Fabrice Du Welz'in "Calvaire" (Ateşten Gömlek, 2004), David Moreau - Xavier Palud'nun "Ils"i (Onlar, 2006) daha az kanlı ama aynı derecede sinir bozucudur. İspanyol korku sineması 2000'lerde Julio Fernandez'in sahibi olduğu Filmax adlı şirketin çabalarıyla yeniden yapılanmıştır; Filmax, *gore* ağırlıklı çalışan ABD'li yönetmenler Stuart Gordon, Brian Yuzna ve bağımsız Brad Anderson'u kadrosuna dahil etmiştir; ortaya H. P. Lovecraft uyarlamaları (Dagon, Beyond Re-Animator), saldırgan hayvanlı filmler (Rottweiler), sanrısal psikolojik korkular (The Machinist) çıkacaktır. Filmax'ın İspanyol yönetmenleri Jaume Balagueró, Paco Plaza ve Nacho Cerda muhtelif alt türlerde çalışmışlardır; Balagueró-Plaza ikilisinin ortak yönettiği "Rec" (Ölüm Çığlığı, 2007) en popüler İspanyol korkularından biridir; Balagueró'nun "Fragiles" (Kırılgan, 2005) ve "Mientras duermes" (Ölüm Uykusu, 2011), Plaza'nın "Romansanta"sı da (2004) ilgi görmüştür; Nacho Cerda ise Rusya'da geçen bir hayalet hikayesi (The Abandoned, *İzbe*, 2006) anlatmıştır. İspanyol korku sineması bunlarla yetinmemiştir; Guillermo del Toro'nun İspanya İç Savaşı'nı fon alan "El espinazo del diablo" (Şeytanın Belkemiği, 2001) ve "El laberinto del fauno"su (Pan'ın Labirenti, 2006), Juan Antonio Bayona'nın "El orfanato"su (Yetimhane, 2007) ödüllere boğulmuştur. Günümüzde hem kitlesel ürünlerle, hem de bağımsızların katkılarıyla varoluşunu sürdüren korku sineması yaratıcılık krizi yaşamaktadır; konu sıkıntısından nereye saldıracaklarını bilemeyen Hollywood stüdyolarının en büyük silahı yeni çevrimler (remake), devam filmleri (sequel), öncesini anlatan filmler (prequel) ve çizgi roman uyarlamalarıdır. Önümüzdeki günlerde aralarında klasiklerin de olduğu birçok film yeniden çevrilmeyi beklemektedir.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

KISALTMALAR

YÖNETMEN	**YÖN.**
YAPIMCI	**YAP.**
YÜRÜTÜCÜ YAPIMCI	**YÜR. YAP.**
SENARYO	**SEN.**
HİKAYE	**HİK.**
GÖRÜNTÜ YÖNETMENİ	**GÖR. YÖN.**
MÜZİK	**MÜZ.**
KURGU	**KUR.**
OYUNCULAR	**OYN.**
KOSTÜMLER	**KOS.**
MAKYAJ EFEKTLERİ	**MAK. EF.**
ÖZEL EFEKTLER	**ÖZ. EF.**
SANAT YÖNETMENİ	**SAN. YÖN.**

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

ADAMS, MARCUS (SWINDON, 1966) İngiliz yönetmen. İngiliz tekno grubu Meat Beat Manifesto'nun kurucusudur; 90'larda pek çok müzik videosu ve reklam filmi yönetmiş, korku türünün bin bir çeşit klişesinin yer aldığı "Long Time Dead"le (Öldüren Oyun) sinemaya geçmiştir. Bir ruh çağırma seansı sırasında yanlışlıkla kötücül bir varlıkla iletişim kuran ve bunun bedelini yaşamlarıyla ödeyen gençlerin öyküsünü anlatan bu doğaüstü *slasher* filminde kan ve vahşet eksik değildir. Adams, kızını kötücül bir tarikatın elinden kurtarmaya çalışan fedakar bir annenin mücadelesini anlatan "Octane"ın (Oktan) ardından düşük kaliteli bir aksiyon filmi çekmiştir.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Long Time Dead (2002) • Octane (2003) • The Marksman (2005)

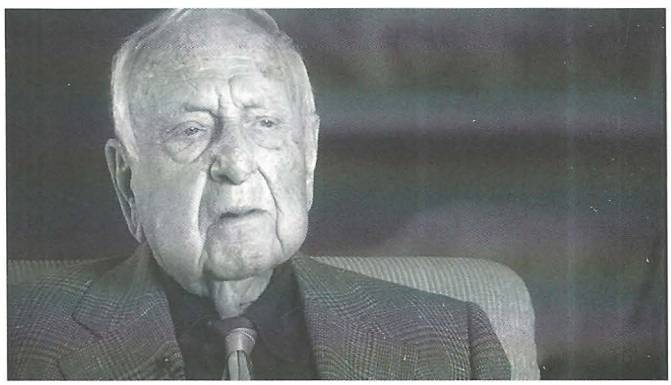
ADAMSON, AL (HOLLYWOOD, 1929 - INDIO, 1995) Amerikalı yönetmen. 1995 yılında vahşi bir cinayete kurban giden Al Adamson, düşük bütçeli, bayağı korku filmlerinin önde gelen temsilcilerinden biriydi. Sinemacı bir aileden gelen Adamson'un çoğu filmi arabayla girilen açık hava sinemalarında veya programlarında her türden B yapımı ürünlere yer veren *grindhouse*'larda oynamıştır. "I Spit on Your Corpse!" (Cesedine Tüküreceğim), "Satan's Sadists" (Şeytanın Sadistleri), "Five Bloody Graves" (Beş Kanlı Mezar), "Dracula vs. Frankenstein" (Drakula Frankenstein'a Karşı), "Brain of Blood" (Kanlı Beyin), isimleriyle içeriklerini ele veren Adamson filmlerinden bazılarıdır. Eski ve yeni filmlerinin parçalarından başka filmler üretmek gibi zekice (!) buluşları olan Al Adamson korku dışında aksiyon, western, komedi ve bilim kurgu türlerinde filmler yönetmiştir. Kariyerlerinin sonuna gelen korku sinemasının emektarları Carol Naish, Lon Chaney Jr, John Carradine, tek filmlik Bond George Lazenby ve "West Side Story"nin yıldızı Russ Tamblyn çalıştığı oyunculardan bazılarıdır.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Psycho a Go-Go (1965) • Blood of Dracula's Castle (1967) • Satan's Sadists (1969) • Horror of the Blood Monsters (1970) • Dracula vs. Frankenstein (1971) • Brain of Blood (1972) • Blood of Ghastly Horror (1972) • I Spit on Your Corpse! (1972) • Cindrella 2000 (1977) • Death Dimension (1978) • Carnival Magic (1981) • Lost (1983)

AGUIRRE, JAVIER (SAN SEBASTIAN, 1935) İspanyol yönetmen. Kısa metrajlı belgesellerle sinemaya girmiş; 70'lerde ucuz bütçeli korku ve seks komedilerinin yanısıra deneysel filmler de yönetmiştir. İlk tür filmi "El gran amour del conde Dracula" (Kont Dracula'nın Büyük Aşkı) Amerika'daki arabayla girilen sinemalarda "Cemetery Girls" (Mezarlık Kızları) adıyla oynamıştır. Lezbiyen seks sahneleriyle takviye edilmiş bu gotik filmin konusu, konuk oldukları şatonun sahibi tarafından vampire dönüştürülen 4 genç kızın etrafında gelişmektedir. 1973 yılında gösterime çıkan Frankenstein çeşitlemesi "El jorobado de la Morque"da (Morg'un Kamburu) önceki filmde olduğu gibi İspanyol korkusunun o dönemdeki en tanınmış aktörü Paul Naschy (Jacinto Molina) başrol oynamıştır. "El jorobado..." Aguirre'nin türdeki son çalışmasıdır.

▸ **FİLMOGRAFİ:** El gran amor del Conde Dracula (1972) • El jorobado de la morgue (1973)

AIP (AMERICAN INTERNATIONAL PICTURES) Küçük bütçeli korku, bilim kurgu, istismar filmleriyle bir döneme damgasını vuran Amerikan yapım ve dağıtım firması. Hollywood avukatı Samuel Z. Arkoff (1918-2001) ve RealArt prodüksiyon müdürü James H. Nicholson (1916-1972) ortaklığıyla kurulmuştur. 1954'te American Releasing Corporation logosuyla hayata geçen firma 1956'da American International Pictures adını almıştır. 50'lerin sonları, 60'lar ve 70'lerde korku, bilim kurguların yanı sıra genç izleyicilere ve drive in (arabayla girilen sinemalar) piyasasına yönelik istismar filmleri de (plaj partisi ve motosiklet filmleri) üreten Arkoff - Nicholson ikilisi aynı zamanda Francis Ford Coppola (Dementia 13), Jack Nicholson (The Raven), Martin Scorsese (Boxcar Bertha), Brian De Palma (Sisters), Robert De Niro'nun (Bloody Mama) ünlenmeden önceki filmlerini finanse etmişlerdir. Yazar kadrosunda Charles Beaumont, Richard Matheson, Charles Griffith gibi önemli isimleri barındıran AIP'nin korku-gerilim türlerindeki filmlerini Roger Corman, Bernard Kowalski, Bert Gordon, Daniel Haller, Sidney Hayers, Vernon Sewell, Cy Endfield, Gordon Hessler, Robert Kelljan, Robert Fuest, Stuart Rosenberg, Don Taylor, Jacques Tourneur, Brian De Palma yönetmiştir.

American International Pictures kurucularından Samuel Z. Arkoff

Firmada hem yapımcı hem de yönetmen olarak görev yapan Roger Corman en kayda değer filmlerini (Edgar Allan Poe uyarlamaları) Arkoff-Nicholson himayesinde çekmiştir. Eksantrik bir doktorun işlediği yaratıcı cinayetleri konu edinen "The Abominable Dr. Phibes" (Korkunç Dr. Phibes), polis arabasının arkasına kelepçelenmiş kopuk el sahnesiyle akılları başlardan alan "Scream and Scream Again" (Tekrar Tekrar Haykır) Hitchcock göndermeleriyle bezeli "Sisters" (Kız Kardeşler), ilk siyahi vampir karakterini izleyiciyle tanıştıran "Blacula", H. P. Lovecraft ve Edgar Allan Poe'dan türetilmiş "The Dunwich Horror" (Dunwich Dehşeti), "Murders in the Rue Morgue" (Morg Sokağı Cinayetleri) diğer dikkat çekici AIP ürünleridir. 1972'de Nicholson'un ölümünden sonra hedef büyüten firma daha büyük bütçeli filmlerin (The Amityville Horror-*Kuşku*, The Island of Dr. Moreau-*Doktor Moro'nun Adası*, Love at

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

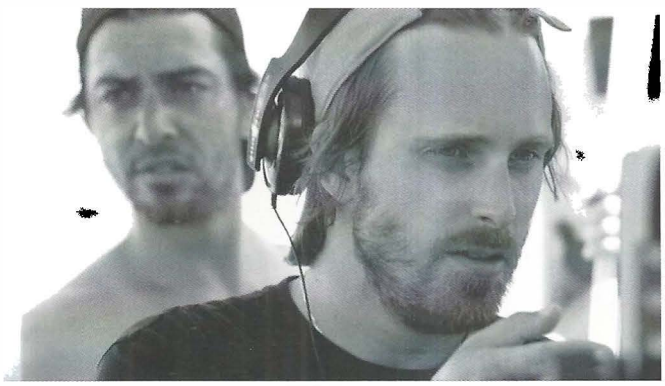
First Bite-*İlk Isırışta Aşk*) yapım ve dağıtımını üstlenmiştir. 1979'da hisselerini Filmways şirketine devreden Arkoff kendi adını taşıyan başka bir firma kurarak yoluna devam etmiş ve İtalyan usta Mario Bava'nın filmleri "La maschera del demonio" (Şeytanın Maskesi), "Terrore nello spazio" (Uzayda Dehşet) ve "Gli orrori del castello di Norimberga"nın (Korku Şatosu) Amerika'daki dağıtımını üstlenmiştir.

- **SEÇME AIP FİLMLERİ:**
- **HOUSE OF USHER** (Usher'ların Çöküşü) **Yön.** Roger Corman, **Sen.** Richard Matheson (Edgar Allan Poe'nun Hikayesinden), **Yap.** James H. Nicholson, Roger Corman, **Gör. Yön.** Floyd Crosby, **Müz.** Les Baxter, **Oyn.** Vincent Price, Mark Damon, Myrna Fahey, Harry Ellerbe. (1960-Renkli-79 Dak.)
- **PIT AND THE PENDULUM** (Kuyu ve Sarkaç) **Yön.** Roger Corman, **Sen.** Richard Matheson (Edgar Allan Poe'nun Hikayesinden), **Yap.** Samuel Z. Arkoff, Roger Corman, James H. Nicholson, **Gör. Yön.** Floyd Crosby, **Müz.** Les Baxter, **Oyn.** Vincent Price, John Kerr, Barbara Steele, Luana Anders, Antony Carbone, Patrick Westwood, Lynette Bernard. (1961-Renkli-80 Dak.)
- **TALES OF TERROR** (Dehşet Hikayeleri) **Yön.** Roger Corman, **Sen.** Richard Matheson (Edgar Allan Poe'nun Hikayelerinden), **Yap.** Samuel Z. Arkoff, Roger Corman, James H. Nicholson, **Gör. Yön.** Floyd Crosby, **Müz.** Les Baxter, **Oyn.** Vincent Price, Peter Lorre, Basil Rathbone, Maggie Pierce, Leona Gage, Joyce Jameson, Edmund Cobb, Debra Paget, David Frankham. (1962-Renkli-89 Dak.)
- **THE COMEDY OF TERRORS** (Dehşetin Komedisi) **Yön.** Jacques Tourneur, **Sen.** Richard Matheson, **Yap.** Samuel Z. Arkoff, Anthony Carras, James H. Nicholson, **Gör. Yön.** Floyd Crosby, **Müz.** Les Baxter, **Oyn.** Vincent Price, Peter Lorre, Boris Karloff, Joyce Jameson, Basil Rathbone. (1964-Renkli-84 Dak.)
- **DIE! MONSTER, DIE!** (Öl Canavar Öl) **Yön.** Daniel Haller, **Sen.** Jerry Sohl (Lovecraft Hikayesinden) **Yap.** Samuel Z. Arkoff, Pat Green, James H. Nicholson, **Gör. Yön.** Paul Beeson, **Müz.** Don Banks, **Oyn.** Boris Karloff, Nick Adams, Freda Jackson, Suzan Farmer, Patrick Magee, Paul Farrell. (1965-Renkli-80 Dak.)
- **DE SADE Yön.** Cy Endfield, **Sen.** Richard Matheson, **Yap.** Samuel Z. Arkoff, James H. Nicholson, **Gör. Yön.** Richard Angst, **Müz.** Billy Strange, **Oyn.** Keir Dullea, Senta Berger, Lilli Palmer, Anna Massey. (1969-Renkli-113 Dak.)
- **SCREAM AND SCREAM AGAIN** (Tekrar Tekrar Haykır!) **Yön.** Gordon Hessler, **Sen.** Christopher Wicking, **Yap.** Milton Subotsky, Max Rosenberg, **Gör. Yön.** John Coquillon, **Müz.** David Whitaker, **Oyn.** Vincent Price, Christopher Lee, Peter Cushing, Alfred Marks, Christopher Matthews, Yutte Stensgaard, Michael Gothard, Judy Huxtable, Anthony Newlands. (1969-Renkli-95 Dak.)
- **THE OBLONG BOX** (Dikdörtgen Kutu) **Yön.** Gordon Hessler, **Sen.** Lawrence Huntington (Edgar Allan Poe Hikayesinden), **Yap.** Gordon Hessler, **Gör. Yön.** John Coquillon, **Müz.** Harry Robertson, **Oyn.** Vincent Price, Christopher Lee, Rupert Davies, Uta Levka, Sally Geeson, Hilary Dwyer. (1969-Renkli-91 Dak.)
- **COUNT YORGA, VAMPIRE** (Kont Yorga, Vampir) **Yön. & Sen.** Bob Kelljan, **Yap.** Bob Kelljan, Michael MacReady, **Gör. Yön.** Arch Archambault, **Müz.** William Marx **Oyn.** Robert Quarry, Roger Perry, Michael Murphy, Michael MacReady, Donna Anders, Judith Lang, Edward Walsh. (1970-Renkli-90 Dak.)
- **THE DUNWICH HORROR** (Dunwich Dehşeti) **Yön.** Daniel Haller, **Sen.** Curtis Hanson, Henry Rosenbaum, Ronald Silkosky, (H. P. Lovecraft'in Hikayesinden), **Yap.** Samuel Z. Arkoff, Roger Corman, Jack Bohrer, James H. Nicholson, **Gör. Yön.** Richard Glouner, **Müz.** Les Baxter, **Oyn.** Sandra Dee, Dean Stockwell, Ed Begley, Lloyd Bochner, Sam Jaffe, Joanna Moore Jordan, Donna Baccala, Talia Shire, Mike Fox. (1970-Renkli-90 Dak.)
- **THE ABOMINABLE DR. PHIBES** (Korkunç Doktor Phibes) **Yön.** Robert Fuest, **Sen.** James Whiton, William Goldstein, **Yap.** Samuel Z. Arkoff, Ronald Dunas, James H. Nicholson, Louis Heyward, **Gör. Yön.** Norman Warwick, **Müz.** Basil Kirchin, **Oyn.** Vincent Price, Joseph Cotten, Virginia North, Terry-Thomas, Sean Bury, Susan Travers, David Hutcheson. (1971-Renkli-94 Dak.)
- **MURDERS IN THE RUE MORGUE** (Morg Sokağı Cinayetleri) **Yön.** Gordon Hessler, **Sen.** Christopher Wicking, Henry Slesar (Edgar Allan Poe Hikayesinden), **Yap.** Samuel Z. Arkoff, Louis Heyward, James H. Nicholson, **Gör. Yön.** Manuel Berenguer, **Müz.** Waldo De Los Rios, **Oyn.** Jason Robards, Herbert Lom, Adolfo Celi, Christine Kaufmann, Maria Perschy, Michael Dunn, Lilli Palmer, Peter Arne, Rosalind Elliot. (1971-Renkli-98 Dak.)
- **BLACULA Yön.** William Crain, **Sen.** Raymond Koenig, Joan Torres, **Yap.** Samuel Z. Arkoff, Norman T. Herman, Joseph T. Naar, **Gör. Yön.** John M. Stevens, **Müz.** Gene Page, **Oyn.** William Marshall, Vonetta McGee, Denise Nicholas, Gordon Pinsent, Thalmus Rasulala, Charles Macaulay. (1972-Renkli-93 Dak.)
- **SISTERS** (Kız Kardeşler) **Yön.** Brian De Palma, **Sen.** Brian De Palma, Louisa Rose, **Yap.** Edward R. Pressman, **Gör. Yön.** Gregory Sandor, **Müz.** Bernard Herrmann, **Oyn.** Margot Kidder, Jennifer Salt, Charles Durning, William Finley, Lisle Wilson, Barnard Hughes, Mary Davenport, Dolph Sweet, Olympia Dukakis. (1973-Renkli 93 Dak.)
- **THE ISLAND OF DR. MOREAU** (Doktor Moreau'nun Adası) **Yön.** Don Taylor, **Sen.** Al Ramrus, John Herman Shaner (H. G. Wells Romanından), **Yap.** Samuel Z. Arkoff, Skip Steloff, John Temple-Smith, **Gör. Yön.** Gerry Fisher, **Müz.** Laurence Rosenthal, **Oyn.** Burt Lancaster, Michael York, Nigel Davenport, Barbara Carrera, Richard Basehart, Nick Cravat. (1977-Renkli-99 Dak.)
- **THE AMITYVILLE HORROR** (Kuşku) **Yön.** Stuart Rosenberg, **Sen.** Sandor Stern (Jay Anson'un Kitabından), **Yap.** Samuel Z. Arkoff, Elliot Geisinger, Ronald Saland, **Gör. Yön.** Fred J. Koenakamp, **Müz.** Lalo Schifrin, **Oyn.** James Brolin, Margot Kidder, Rod Steiger, Don Stroud, Murray Hamilton, John Larch, Natacha Ryan, Helen Shaver, K, C. Martel. (1979-Renkli-117 Dak.)

AJA, ALEXANDRE (PARİS, 1978) Fransız yönetmen, yapımcı, senaryo yazarı. Film eleştirmeni Marie-Jo Jouan ve yönetmen Alexandre Arcady'nin oğludur. Kısa metrajlı "Over the Rainbow"la sinemaya adım atan Aja'nın ilk uzun metrajlı filmi "Furia" Arjantinli yazar Julio Cortazar'ın *Graffiti* adlı post apokaliptik bilim kurgu öyküsünden beyazperdeye taşınmıştır. 2000'lerin başlarında babasının filmlerinde ikinci küme yönetmenliği yapan genç

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

sinemacı, 2003 yılında çektiği sürprizli *slasher* "Haute tension"la (Yüksek Tansiyon) dünyaya açılmıştır. Hafta sonunu geçirmek için gittikleri çiftlik evinde kurbanlarını usturayla doğrayan acımasız bir seri katille karşı karşıya gelen iki genç kızın hikayesini anlatan film kan ve vahşet sahneleriyle 80'lerin korkularını çağrıştırır; sektörün emektarlarından İtalyan Giannetto De Rossi makyaj efektlerini tasarlamıştır. Bu filmin sonrasında Hollywood'a transfer olan Aja, tipik bir *yeni çevrim* yönetmeni olmuştur. 1977 tarihli Wes Craven filmi "The Hills Have Eyes"ın (Tepenin Gözleri) 2006 yapımı aynı adlı versiyonunda, nükleer denemeler sonucunda değişime uğramış *mutant* insanların saldırısına uğrayan orta sınıf bir Amerikan ailesinin yaşadığı kâbus dolu saatler anlatılır. Güney Kore korkusu "Geoul sokeuro"nun (Aynanın İçinden) yeni çevrimi "Mirrors"da (Aynalar) eski bir polis, öldürdüğü insanların ruhlarını içinde toplayan şeytani aynaların esrarını araştırır... 1978 yapımı Joe Dante filmi "Piranha"nın bol kanlı ve çıplak kadınlı versiyonunda tarih öncesi piranhalar turistik bir kasabada terör estirir. Stephen King'in

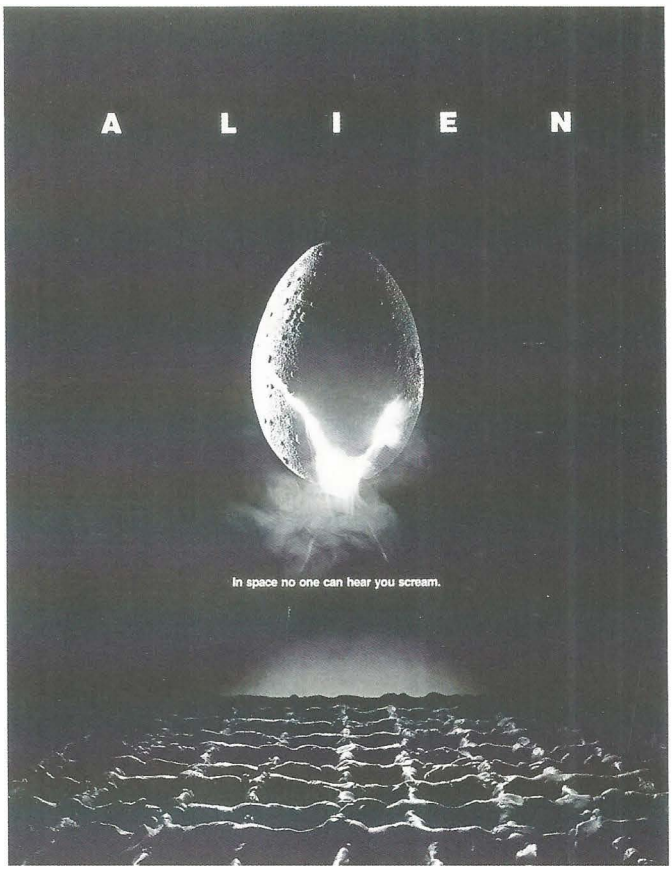
Alexandre Aja

oğlu Joe Hill'in romanından uyarlanan "Horns"da (Boynuzlar), sevgilisi katledilen bir genç akşamdan kaldığı bir sabah kafasında beliren boynuzlarla uyanır. Alexandre Aja son üç filmi hariç tüm filmlerinin senaryolarını çocukluk arkadaşı Gregory Levasseur'le ortak yazmıştır. Aynı zamanda Franck Khalfoun'nun yönettiği "P2" ve "Maniac"ın (Manyak) yapımcısı ve senaryo yazarıdır.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Furia (**Yön. & Sen.** 1999) • Haute Tension (**Yön. & Sen.** 2003) • The Hills Have Eyes (**Yön. & Sen.** 2006) • Mirrors (**Yön. & Sen.** 2007) • P2 (**Yap. & Sen.** 2007) • Piranha 3D (**Yön.** 2010) • Maniac (**Yap. & Sen.** 2012) • Horns (**Yön.** 2013) • The 9th Life of Louis Drax (**Yön. & Yap.** 2015)

ALBANI, ROMANO (LIVORNO, 1945 ROMA, 2014) İtalyan görüntü yönetmeni. Dario Argento'nun "Inferno" (Cehennem) ve "Phenomena"sının dışında Alberto De Martino'nun "Blood Link" (Kanlı Bağlantı), Aldo Lado'nun "Venerdi nero" (Kara Cuma), Lamberto Bava'nın fantezi serisi "Fantaghiro" ve Amerika - İtalya ortak yapımı uyduruk korkular "Troll" ve "TerrorVision"u görüntülemiştir.

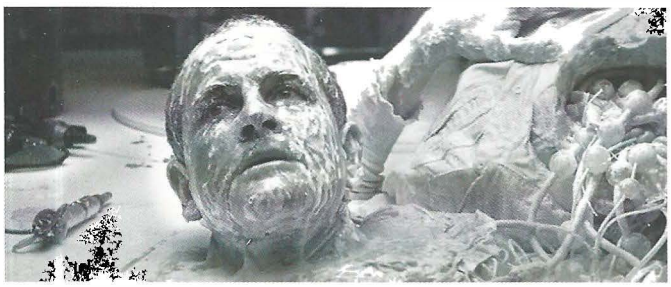
▸ **FİLMOGRAFİ:** Inferno (1980) • Blood Link (1982) • Phenomena (1985) • Troll (1986) • Terrorvision (1986) • Un sapore di paura (1988) • Venerdi nero (1993)

ALIEN (Yaratık) Ridley Scott'un yönettiği 1979 tarihli İngiliz-ABD ortak yapımı film. Senaryosu korku-bilim kurgu tutkunu Dan O'Bannon tarafından "Star Beast" (Uzay Canavarı) adıyla yazılmış ve İngiltere'deki Shepperton, Bray stüdyolarında, 11 milyon dolarlık bir bütçeyle, yaklaşık 24 haftada çekilmiştir. Tamamı, hızla büyüyen uzaylı bir organizmanın kana buladığı ticari bir uzay gemisinde geçmektedir. O'Bannon'un 50'lerin ucuz bilim kurgu-korku filmlerini model alan (hikayenin gelişiminde Ronald Shusett'in de katkısı vardır) senaryosu, yapımcılar Walter Hill ve David Giler'ın işe karışmasıyla defalarca elden geçirilmiştir. Günümüz ticari sinemasının önemli isimlerinden Ridley Scott'ın ikinci filmi olan "Alien" sadece ABD sınırları içinde 80 milyonluk gişe yapmıştır. 2003 yılında, yapımcı ve dağıtımcı 20th Century Fox montajda çıkartılan bazı sahneleri de içeren bir *director's cut* versiyonunu gösterime sokmuştur. 4 dakikalık yeni bölümlerin eklendiği, 5 dakikalık materyalin atıldığı yeni versiyon orijinal filmden yaklaşık bir dakika daha kısadır. "Alien"ın 2004'te piyasaya çıkan *director's cut* DVD'sinin ekstralarında yapım öncesi (hikayenin gelişimi, senaryonun ilk taslakları, storyboard arşivleri, konsept danışmanları Ronn Cobb, Chris Foss, Jean 'Moebius' Giraud'un ve yaratık tasarımcı-

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

sı H. R. Giger'ın çizimleri), yapım aşaması (filmin çekildiği Shepperton Stüdyoları'ndan manzaralar, Nostromo gemisi ve yaratık gezegeni, yaratık tasarımı, göğüs patlamasından ayrıntılı sahneler, Sigourney Weaver'ın test çekimleri) ve yapım sonrasıyla (müzik ve kurgu, iptal edilen sahneler, görsel efektler galerisi, ilk gösterim ve tepkiler) ilgili çeşitli kamera arkası görüntüleri ve belgeseller; yönetmen Ridley Scott, senarist Dan O'Bannon, yürütücü yapımcı-hikaye yazarı Ronald Shusett, kurgucu Terry Rawlings, oyuncular Sigourney Weaver, Tom Skerritt, Veronica Cartwright, Harry Dean Stanton ve John Hurt'ün filme eşlik eden sesli yorumları bulunmaktadır.

Alien (Yaratık) • Ian Holm

KONU: Yedi personeliyle güneş sisteminin dışından, dünyaya dönen ticari uzay gemisi Nostromo, uzayın derinliklerinde ilerlerken ölü bir gezegenden yardım çağrısı alır... Bu gelişme üzerine, geminin bilgisayarı *anne* kapsüllerin içinde derin bir uykuya dalmış olan personeli kaldırır. Gezegene indiklerinde sinyalleri inceleyen gemi subayı Ripley bunun aslında bir SOS değil, uyarı olduğunu keşfeder. Ama o sırada üç kişilik bir keşif ekibi gemiden inmiştir bile. Çorak gezegende karşılarına çıkan tahrip olmuş bir uzay gemisine giren kaptan Dallas, rota teknisyeni Lambert ve mühendis Kane içeride fosilleşmiş bir yaratık kalıntısı ve binlerce yumurta bulurlar... Aniden çiçek gibi açılan yumurtaların birinden fırlayan yabancı bir organizma Kane'in uzay başlığına yapışır; oradan da içeri girer. Ripley, karantina kurallarını ihlal ettikleri gerekçesiyle arkadaşlarını gemiye almak istemez ama emirleri dinlemeyen bilim subayı Ash kapıyı açar. Kane komaya girmiştir ve yüzüne yapışan pençe benzeri şey boğazını sıkmaktadır. Kane organizmayı almak için bir dizi operasyona girişir... Ama uzaylı organizma kendini koruma içgüdüsüyle asit benzeri bir sıvı salgılamaktadır. Ash onu uzaklaştırmanın Kane'in yaşamını tehlikeye atacağını söyleyerek operasyona son verir... Ekip üyeleri bir süre sonra organizmanın Kane'in yüzünü terk ettiğini fark ederler... Aramalar sonucunda ölü olarak bulunan organizma hemen otopsiye alınır. Bu arada Kane kendine gelmiştir ve gayet sağlıklı gözükmektedir. Hep birlikte, neşe içinde yemeğe otururlar. Yemeğini yerken tıkanan Kane, arkadaşlarının yardımıyla masaya yatırılır. İlkyardım çalışmaları devam ederken, Kane'in göğüs bölgesi aniden infilak eder ve sivri dişleri olan küçük bir yaratık dışarı çıkar. Olayın şokunu yaşayan ekip üyelerinin şaşkın bakışları arasında bir çığlık atan yaratık, geminin karanlık koridorlarında kaybolur. Yabancı yaşam formunun, üremesini insan vücudunda rahatça sürdürebildiği anlaşılmıştır.

Kane'in cesedini uzaya fırlatan kaptan Dallas yaratığı avlamak için iki ayrı ekibe ayrılmalarını emreder... Ash'in tasarladığı dedektör benzeri bir aletle yaratığın yerini saptamaya çalışacaklardır. Teknik elemanlar Parker, Brett ve gemi subayı Ripley dedektörle ilerlerken sinyallerin yoğunlaştığını fark ederler. Ama buna geminin sevimli kedisi Jonesy neden olmuştur. Parker, Brett'e derhal kaçan Jonesy'yi geri getirmesini söyler; dedektörde tekrar gözükmesi kendilerini yanıltacaktır. Artık yetişkin bir insan boyunu geçen yaratık, kediyi arayan Brett'e sivri dişlerini geçirir ve gözden kaybolur. Kaptan Dallas, hava borularında ilerlediği anlaşılan yaratığı tuzağa düşürerek uzaya fırlatmayı düşünmektedir. Elinde sadece bir alev makinesi ve el feneriyle hava borularına giren kaptan, yaratığın üçüncü kurbanı olacaktır. Dallas'ın ölümünden sonra geminin komutasını Ripley almıştır; ilk işi geminin bilgisayarı *anne* ile iletişime geçmek olur. Bilgisayar odasında aldığı yanıtlardan, yaratığın çalıştıkları şirket tarafından kollandığını fark eder. Yaratığı canlı getirmek uğruna personelin tamamı feda edilecektir. O sırada, kafasından beyaz sıvılar sızan bilim subayı Ash, Ripley'e saldırır. Ripley, zaten karantina kurallarını ihlal ettiğinden beri bu adama güvenmemektedir. Ripley'in yardımına Parker yetişir ve adamın kafasına sopayı geçirir. Ash yerde debelenirken ağzından beyaz sıvılar saçmaktadır... Başka bir sopa darbesiyle kafası ikiye ayrılır ve orasından burasından kablolar çıkar... Geminin bilim subayı bir robottur! Yaratığı dünyaya canlı getirmek için görevlendirilen Ash, her ortama uyum sağlayan bu mükemmel organizmayı öldürmelerinin imkansız olduğunu söyler. Robotun fişini nefretle çeken Ripley, canlı kalan arkadaşlarına, uzay mekiğiyle uzaklaştıktan sonra gemiyi yaratıkla birlikte havaya uçurmalarını önerir. Parker ve Lambert mekiğin yaşam destek ünitesine soğutucu sağlamak için depoya giderken Ripley kalkış için hazırlanacaktır. Ama yaratığın peşlerini bırakmaya niyeti yoktur; ağzından sular fışkıran dişleriyle önce Parker'ı, sonra korkudan paralize olan Lambert'i saf dışı bırakır. Ripley artık

Alien (Yaratık) • Sigourney Weaver

Nostromo'da yaratıkla baş başa kalmıştır. Geminin kendini yok etme sistemlerini harekete geçiren genç kadın kediyle

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

birlikte mekiğe girmeyi başarır... Nostromo müthiş bir gürültüyle patlarken Ripley uzayın karanlıklarına dalmıştır bile... Aylar, belki de yıllar sürecek zorunlu bir uyku kendisini beklemektedir. Yaratık, her nasılsa mekiğe sızmayı başarmıştır. Sessizce astronot elbiselerini üzerine geçiren Ripley, mekiğin kapağını açarak yaratığı uzay boşluğuna bırakır.. Yaratığın mekiğe son anda tutunma çabaları boşa çıkmıştır. *Şey* uzayda yok olup giderken, Ripley uzun, çok uzun bir uykuya dalmak üzeredir.

70'lerin bereketli korku-bilim kurgu sineması ortamında parıldayan, tüm zamanların en korkunç ve en çok taklit edilen filmlerinden "Alien" geçmişteki tür klasiklerinin bir çeşit karışımı gibidir... Dünyadan kopuk insanların, uzaydaki dehşet hikayelerinin anlatıldığı "It! The Terror from Beyond Space" (Uzayın Ötesinden Gelen Dehşet, 1958), "Terrore nello spazio" (Uzayda Dehşet, 1965), "Queen of Blood"dan (Kanlı Kraliçe, 1966); diğer kötücül uzaylı filmi "The Thing from Another World"e (Şey, 1951) geniş bir referans listesine sahip olan film, yaratıcıları Dan O'Bannon ve Ronald Shusett tarafından uzaydaki "Jaws" olarak tanımlanmıştır. Referanslar bunlarla da sınırlı değildir... David Cronenberg'ün bedensel korkuları "Rabid" (Kuduz, 1977) ve Shivers"ın (Parazit Katiller, 1978), özellikle *göğüs patlaması* sahnesiyle "Alien"a ilham verdikleri düşünülebilir. Kimi sinema tarihçilerine göre İtalyan yönetmen Mario Bava'nın 1965 tarihli "Terrore nello spazio"su "Alien"ın bir numaralı esin kaynağıdır. Sisler içindeki bir gezegene inen iki uzay gemisindeki personelin, vampir benzeri uzaylı yaratıklar tarafından terörize edilmesini anlatan "Terrore nello spazio", "Alien"la tematik benzerlikler taşımaktadır. Ama Bava'nın filminde teknik olanaksızlıklar açıkça sırıtırken, "Alien"da birbirinden yetenekli sanatçılar gövde gösterisi yapmıştır.

Yaratıcı olduğu kadar, dehşete düşüren bir slogan-la (Uzayda Çığlığını Kimse Duyamaz) gösterime çıkan "Alien" *slasher* filmlerinin *on küçük zenci* prensibini aynen uygularken; gotik korku sinemasına fütüristik dekorlarla yeni bir anlam kazandırır... Adını Joseph Conrad'ın romanından alan Nostromo'nun soğuk metallerle çevrili dar koridorlarında, yaratıkla personel arasında müthiş bir kedi fare oyunu sergilenir. Gemi mühendisi Kane'in içinde döllenmesini tamamlayan yaratık (Kimileri yaratığı penise benzeterek "Alien"ın cinsellikle ilgili imaları olduğunu iddia etmişlerdir. Bilim subayı-robot Aslı filmin bir yerinde yaratığın Kane'in oğlu olduğunu söyler) dışarı çıktığında devasa boyutlara ulaşacaktır.

Dört dörtlük bir ekip çalışmasının ürünü olan filmin sanat yönetmenliğini sonradan yönetmenliğe geçen Roger Christian, Michael Seymour, Ian Whittaker ve Les Dilley üstlenirken, beslendikçe büyüyen sivri dişli biomekanik yaratığın tasarımını ise İsviçreli sürrealist ressam H. R. (Hans Ruedi) Giger gerçekleştirmiştir. Giger, yaratığın üç aşamalı büyüme evresini (yüze yapışan, göğüsten fırlayan ve dev boyutlara ulaşan) tasarlamakla kalmamış, aynı zamanda terk edilmiş gezegenin silüetinin ve gezegendeki uzay gemisindeki fosilleşmiş yaratığın çizimlerini de yapmıştır. "E. T"yle Oscar kazanan İtalyan makyaj sanatçısı Carlo Rambaldi yaratığın *kafa* efektlerini, İngiliz Roger Dicken ise göğüsten fırlayan küçük yaratığı tasarlamıştır. Filmin kavramsal tasarımında ise Ronn Cobb, Chris Foss ve Jean Giraud gibi ünlü çizgi romancıların imzaları vardır; Saul Bass (jenerik sanatçısı) ve Anton Furst (yapım tasarımcısı) "Alien"ın diğer ağır toplarıdır...

"The Duellists" (Düellocular) adlı dönem filmiyle yapımcılar Hill, Giler ve Carroll'un beğenisini kazanarak yönetmenliğe getirilen Ridley Scott, başkasının elinde kolayca bayağılaşabilecek senaryodan müthiş bir film ortaya çıkarmıştır. Görsel açıdan kusursuz bir seyirlik sunan

Alien (Yaratık)

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

filmin oyuncu yönetimi de (Scott çoğu zaman doğaçlama diyalogları tercih etmiştir) dört dörtlüktür. Uzayda aylar boyunca izole bir yaşam sürdüren 7 farklı karakter, alışılmış bilim kurgu filmlerindeki tekdüze karakterlerin aksine zaafları, ikiyüzlülükleri, para hırslarıyla günümüz insanını temsil ederler. Sonradan robot olduğu anlaşılan sinsi gemi doktoru Ash (harikulade bir oyun çıkaran Sir Ian Holm) ve cesaret timsali ikinci kaptan Ripley (ilk önemli rolünde Sigourney Weaver) filmin kilit karakterleridir. "Alien"ın diğer oyuncuları Tom Skerritt, Yaphet Kotto, John Hurt, Harry Dean Stanton ve Veronica Cartwright da başarılı bir takım oyunu çıkarmışlardır.

80'lerde İtalyan ve Amerikan yapımı "Alien" taklitleri ("Leviathan", "Contamination", "Alien 2 sulla terra", "Xtro"...) sinema salonlarını ve video dükkanlarının raflarını istila ederken kaçınılmaz devam filmleri de aralıklarla izleyicinin beğenisine sunulmuştur. İddialı yönetmenlerin bayrağı teslim aldıkları; tartışmaları, kavgaları, övgüleri, yergileri beraberinde getiren bu filmlerde Ripley kan davası güttüğü yaratıkla her seferinde bir ölüm kalım savaşına girişir. James Cameron'un yönettiği, korkudan çok bir aksiyon filminin duyarlığını taşıyan "Aliens"da (Yaratığın Dönüşü) Ripley'in mekiği uzayda gezinirken bir araştırma gemisi tarafından bulunur. Aradan tam 57 yıl geçmiştir ve Ripley bu süre zarfında mekiğin kriyojenik tankında mışıl mışıl uyumuştur. Dünya yörüngesindeki bir uzay istasyonunun hastanesine getirilen Ripley, yaratığı içinde hissettiği korkunç düşlerle baş etmeye çalışmaktadır. Bu arada yaratık gezegeni dünyalılar tarafından (şirketin öncülüğünde) kolonize edilmiş ve nefes almak için yapay bir atmosfer bile yaratılmıştır. 40-50 ailenin yaşadığı gezegenden gelen sinyaller kesilince Ripley özel bir komando ekibiyle (içlerinde bir robot da vardır) birlikte gezegene gönderilir. Yüzlerce yaratığın cirit attığı gezegendeki herkes öldürülmüş, sadece Newt adındaki küçük bir kız hayatta kalmıştır. Ripley ve S.W.A.T. ekibi yaratıklara savaş açarlar ama başarı şansları her geçen saat azalmaktadır... Yaratıkları nükleer silah olarak kullanmayı düşleyen şirketin adamı kendilerini arkalarından vurmuştur. Artık gezegeni havaya uçurmaktan başka çareleri kalmamıştır.

Serinin hayranlarının ve eleştirmenlerin bayıldığı "Aliens" gişe hasılatıyla da stüdyonun yüzünü güldürmüş; altı yıl sonra vizyona giren "Alien 3" ise tam tersine büyük bir düş kırıklığı yaşatmıştır. Yaratıkla savaşımını, katillerin ve tecavüzcülerin tutulduğu bir hapishane gezegeninde (burası da şirketin kontrolü altındadır) sürdüren ama savaştan yenik çıkarak öldürülen Ripley'in yeni maceralarını konu alan "Alien 3" serinin en karanlık filmidir. Filmin yapım aşamasında ve post prodüksiyonda ciddi sorunlar yaşanmış (stüdyoyla anlaşamayan yönetmen David Fincher montaja karışmamış; görüntü yönetmeni Jordan Cronenweth hastalanınca yerini Alex Thomson'a bırakmıştır. Ayrıca asli yönetmen Vincent Ward senaryosuna müdahale edilince projeden çekilmiştir) ve David Fincher uzun bir süre sinema kariyerine ara vermiştir. Fransız stilist Jean-Pierre Jeunet'nin yönettiği "Alien: Resurrection"da (Diriliş) ölümünden 200 yıl sonra bilim adamları tarafından klonlanan Ripley yarı insan, yarı yaratık olarak yaşama geri döner. 70 milyon dolarlık bütçesiyle "Alien" serisinin en pahalı ama en kötü filmi olan "Alien: Resurrection"un senaryosunu "Buffy the Vampire Slayer"ın yaratıcısı Joss Whedon yazmıştır. Bu filmlerle yetinmeyen Fox yetkilileri 2004 yılında başka bir projeyi hayata geçirmişlerdir. "Alien vs. Predator" (Alien Predator'e Karşı) adlı bu uyduruk filmde, 1987'de gösterime giren "Predator"ün dünya dışından gelen savaşçı yaratığı, "Alien"ın dev yaratığıyla bir ölüm kalım savaşına girişir. Son yıllarda yaptığı filmlerle haklı olarak kötü yönetmen damgasını yiyen Paul W. S. Anderson imzalı "AVP" 60 milyon dolarlık ciddi bir bütçeyle Prag'da çekilmiştir. Ridley Scott'un 23 yıl aradan sonra kamera arkasına geçtiği "Prometheus" bir *prequel*'dir; insanoğlunun uzaylılar tarafından yaratıldığı savından yola çıkar ve "Alien" öncesinde yaşananlara ışık tutar. Ama "Alien"la bağlantısı sınırlıdır. Bir mağarada kadim uygarlıklara ait yıldız haritaları bulunmuştur. İçinde bilim adamlarının, Weyland Şirketi (Alien'da bahsedilen kötücül işverenler) yöneticilerinin ve bir robotun bulunduğu yıldız gemisi yaradılışın gizini çözmek için dünyadan milyonlarca ışık yılı uzaklıktaki bir gezegene doğru yola çıkar.

▸ **20 TH CENTURY FOX-BRANDYWINE YAPIMI. Yön.** Ridley Scott, **Sen.** Dan O'Bannon, **Yap.** Gordon Carroll, David Giler, Walter Hill, **Gör. Yön.** Derek Vanlint, **Müz.** Jerry Goldsmith, **Kur.** Terry Rawlings, Peter Weatherley, **San. Yön.** Michael Seymour, Roger Christian, Les Dilley, **Kos.** John Mollo, **Oyn.** Tom Skerritt (Dallas), Sigourney Weaver (Ripley), Veronica Cartwright (Lambert), Harry Dean Stanton (Brett), John Hurt (Kane), Ian Holm (Ash), Yaphet Kotto (Parker), Bolaji Badejo (Yaratık). **RENKLİ, 35 MM. (PANAVISION), 117 DAK.**

Nancy Allen

ALLEN, NANCY (NEW YORK, 1950) Amerikalı oyuncu. Hal Ashby'nin muhteşem yol filmi "The Last Detail"le (Son Ayrıntı) oyunculuğa başlayan Nancy Allen bir zamanlar evli olduğu Brian De Palma'nın yönettiği "Car-

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

rie"de (Günah Tohumu) zalim bir lise öğrencisini, "Dressed to Kill"de (Cinayet Dakikaları) cinayet tanığı fahişeyi, "Blow-Out"da (Patlama) ise ölüm tehlikesindeki hayat kadınını canlandırmıştır. "RoboCop", "Poltergeist III" (Kötü Ruh III) ve "Strange Invaders" (Uzaylı İstilacılar) diğer kayda değer tür filmleridir.

▸ **FİLMOGRAFİ:** The Last Detail (1973) • Carrie (1976) • Dressed To Kill (1980) • Blow-Out (1981) • Strange Invaders (1983) • Robocop (1987) • Poltergeist III (1988) • Out of Sight (1998)

ALMANYA VE AVUSTURYA "Das Kabinett des Dr. Caligari" (Dr. Caligari'nin Muayenehanesi - Robert Wiene) ve "Nosferatu, eine Symphonie des Grauens" (Nosferatu, Dehşetin Senfonisi - F. W. Murnau) gibi dışavurumcu sessiz sinema şaheserlerinin çıktığı ülke olan Almanya, Nazizm'in yükseliş yıllarında önemli sanatçılarını (F. W. Murnau, Karl Freund, Peter Lorre, Robert Siodmak, Fritz Lang, Paul Leni) Hollywood'a kaptırmıştır. Murnau'nun "Der Januskopf" (resmi olmayan bir Dr. Jekyll Mr. Hyde uyarlamasıdır), Carl Boese-Paul Wegener ikilisinin "Der Golem" (16. yüzyılda bir haham çamurdan dev bir yaratık meydana getirir) ve Robert Wiene'nin "Orlacs Haende" (bir kazada ellerini kaybeden ünlü bir piyaniste ameliyatla bir katilin elleri nakledilir) sessiz sinema döneminin diğer önemli Alman yapımlarıdır.

Almanya • Die Zärtlichkeit der Wölfe
(Kurtların Merhameti) • Kurt Raab

50'lerin sonlarına dek doğru dürüst bir Alman korku-gerilim filminden bahsetmek olası değildir; 60'larda İngiliz suç romanları yazarı Edgar Wallace, Alman piyasa sinemacılarının en gözde ismi olmuştur. Almanlarla Danimarkalıların ortaklaşa kurduğu Rialto Films, 60'lı yıllarda otuza yakın Wallace uyarlaması gerçekleştirirken diğer Alman film şirketleri de *whodanit* formatlı krimi (suç) filmleriyle piyasada boy göstermişlerdir. Bu filmler ilerde hem İtalyan *giallo*'larına, hem de Amerikan *slasher*'larına ortam hazırlayacaktır. Alman *krimi*'lerinin bir numaralı ismi Dr. Harald Reinl bu dönemde "Die Bande des

Almanya • Nosferatu-Phantom der Nacht
(Nosferatu-Gecenin Hayaleti) Bruno Ganz (solda) ve Klaus Kinski

Schreckens" (Dehşet Çemberi), "Zimmer 13" (13. Oda), "Der unheimliche Mönch" (Korkunç Keşiş) gibi Wallace uyarlamalarının yanı sıra Poe esintili gotik bir korku (Die Schlangengrube und das Pendel - Yılan Çukuru ve Sarkaç) yönetmiştir. 60'larda ayrıca, oyuncu-yapımcı ve yönetmen Adrian Hoven'ın (1922-1981) açık saçık gotik korkusu "Im Schloss der blütigen Begierde" (Kanlı Arzuların Şatosunda) ve Alfred Vohrer'ın (1914 - 1986) kanlı seri katil filmi "Der Mönch mit der Peitsche" (Kırbaçlı Keşiş) gösterime girmiştir. Aynı zamanda bir Fassbinder oyuncusu olan Hoven 70'lerde de birkaç tür filmine daha imza atmıştır.

60'ların sonlarında, Alman sinemasının çizgi dışı yönetmenlerinden Werner Herzog (1942) toplum dışı, anormal karakterlerin hikayelerini belgeselvari bir sinema dili ve hipnotik bir üslupla işleyen filmleriyle dikkatleri üzerine toplamıştır. İlk uzun metrajlı filmi "Lebenszeichen"da (Yaşam Belirtisi, 1968) 2. Dünya Savaşı sırasında bir Yunan adasına gönderilen Alman askeri giderek akli dengesini yitirir; "Auch Zwerge haben klein angefangen" (Cüceler de Başlangıçta Küçüktü, 1970) kapatıldıkları akıl hastanesinde isyan çıkartan cücelerin hikayesini anlatır; "Jeder für sich und Gott gegen alle" (Herkes Kendisi İçin ve Tanrı Herkese Karşı, 1974) 1828'de Nürnberg'de ortaya çıkan ve aylar sonra ortadan kaybolan Kaspar Hauser adlı genç bir adamın gizemini konu alır; "Stroszek"de (1977) hapisten çıkan bir sokak müzisyeni iki arkadaşıyla birlikte (bir fahişeyle, eksantrik bir ihtiyar) rüyalarının ülkesi Amerika'ya gider...Murnau klasiğinin yeni çevrimi "Nosferatu: Phantom der Nacht" (Nosferatu: Gecenin Hayaleti) Herzog'un biricik korku filmidir ve başlıca rollerde yönetmenin fetiş oyuncusu Klaus Kinski (Kont Drakula), Isabelle Adjani (Lucy Harker), Bruno Ganz (Jonathan Harker), Walter Ladengast (Van Helsing) ve Roland Topor (Renfield) oynamıştır.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://turkey.org

70, 80 ve 90'larda üretilen Alman korku filmlerinin çoğu sessiz sinema döneminde yaratılan sanatsal dönüşümün gerisinde kalmıştır. Alman korkusunun bir avuç örneği arasında Michael Armstrong - Adrian Hoven ikilisinin 17. yüzyıldaki cadı avlarını konu alan vahşi "Hexen bis aufs Blut gequält"i (Ölümüne Eziyet Edilen Büyücüler, 1970), İsviçre doğumlu Niklaus Schilling'in, gizemli bir kadının kır evini satın almak isteyen ve orada usdışı olaylarla karşı karşıya gelen bir adamın hikayesini anlatan "Nachtschatten"ı (Gecenin Gölgeleri, 1972), Hans W. Geissendörfer'in vampir sinemasına politik bir açılım getiren "Jonathan"ı (1970), Ulli Lommel'ın (80'lerde Amerika'ya yerleşmiş ve vasattan kötüye, kötüden rezalete uzanan korku filmleri çekmiştir) eşcinsel seri katil Fritz Haarman'ın cinayetlerini resimleyen "Zaertlichkeit der Wölfe"si (Kurtların Merhameti, 1973), Jörg Buttgereit'ın nekrofili mevzusunu zevksiz ve pornografik görüntülerle işleyen amatör "Nekromantik"i (1987), Andreas Schnaas'ın bir ev videosundan hallice olan kasaplık gösterisi "Violent Shit"i (1989), seks filmleri yönetmeni Walter Boos'un "The Exorcist"i bol miktarda çıplaklıkla kopya eden "Magdalena, vom Teufel besessen"ı (Magdalena, Şeytan Tarafından Zaptedilmiş, 1974) vardır. 1938 doğumlu Eckhart Schmidt 80'lerde "Der Fan" (Hayran, 1982) ve "Loft-Die neue Saat der Gewalt" (Çatı Katı - Şiddetin Yeni Tohumu, 1985) gibi sorunlu Alman gençliğini merkeze alan vasat filmler yönetmiştir. "Der Fan"da, o zamanlar 17 yaşında olan TV sunucusu Desiree Nosbusch bir rock şarkıcısına hastalıklı bir tutkuyla bağlanan liseli genci canlandırır; "Loft"da gerçeküstü bir resim galerisini gezen sevgililer anarşist bir grup tarafından rehin alınır. 70 ve 80'lerde sadece İtalya'da 150 - 200 arası korku-gerilim filmi yapıldığı göz önüne alınırsa Alman tür sinemasının nitelik ve nicelik açısından fakirliği daha iyi anlaşılabilir.

2000'lerde Alman tür sineması daha hareketlidir. 49 yaşında yaşama veda eden Christoph Schlingensief Doğu-Batı birleşmesini alaycı ama son derece kanlı görüntülerle (Doğu Almanlar, Batılılar tarafından katledilir) işleyen "Das Deutsche Kettensägen Massaker"la (Alman Zincirleme Testere Katliamı, 2000) öne çıkarken, çaptan düşen Amerikalı oyuncularla, çoğunlukla video oyunlarından uyarlanan, Kanada dekorlu korku filmleri çeken Uwe Boll'un ayak sesleri duyulmuştur. Alman yönetmenin yoğun vahşet içeren çöp filmleri "House of the Dead" (Ölüler Evi, 2003), "Alone in the Dark" (Karanlıkta Tek Başına, 2005), "BloodRayne" (Kanlı Rayne, 2005) ve "Seed" (Tohum, 2007) çoğu ülkede DVD kopyalarıyla seyirciyle buluşmuştur. Boll gibi vahşeti yücelten, gore filmleri çekmekte uzmanlaşan özel efektçi-yönetmen Olaf Ittenbach'ın galonlarca kan akıttığı "Legion of the Dead" (Ölüm Lejyonu, 2001), "Beyond the Limits" (Sınırların Ötesinde, 2003) ve "Garden of Love" (Aşk Bahçesi, 2003) aynı derecede zevksiz yapımlardır. Ittenbach, porno kökenli Andreas Bethmann'ın retro çöp korkularının ve beğeni toplayan "Der letzte Angestellte"nin (Son Memur, 2010) özel efektlerini de gerçekleştirmiştir. Alman televizyonlarının yıllara meydan okuyan efsane polisiye dizisi "Tatort"un (Olay Yeri) senaristlerinden Alexander Adolph'un yönettiği "Der letzte..." kapanmak üzere olan bir firmada göreve başlar başlamaz çalışanlardan birinin tehditlerine maruz kalan (sonra kadının cesedini bulacaktır), giderek paranoyaklaşan ve bomboş bürosunda sanrılarla baş etmeye çalışan bir avukatın hikayesini anlatır. Münih Hochschule Für Fernsehen und Film mezunu Dennis Gansel (1973) 90 sonlarından beri film çekmesine karşın faşizm incelemesi "Die Welle"yle (Tehlikeli Oyun, 2008) uluslararası alanda kabul görmüş; iki yıl sonra "Wir Sind die Nacht" (Geceler Bizim, 2010) adlı bir gençlik-vampir filmi yönetmiştir. Dennis Gansel gibi Münih Film Okulu'nda öğrenim gören Robert Sigl Alman-Macar ortak yapımı gotik dönem filmi "Laurin"le (9 yaşındaki önsezileri güçlü bir kız çocuğu oturduğu kasabada işlenen çocuk cinayetlerini aydınlatmaya çabalar) dikkat çekmiştir. Sigl, ilerleyen yıllarda RTL televizyonu için "Schrei-denn ich werde dich töten!" (Haykır - Çünkü Seni Öldüreceğim, 1999) ve "Das Mädcheninternat - Deine Schreie wird niemand hören" (Kızlar Yurdu - Çığlıklarını Kimse Duymayacak, 2001) adlı slasher filmlerini yönetmiştir. Televizyon dizileriyle tanınan Rainer Matsutani'nin "Ringu" (Halka) taklidi "205 - Zimmer der Angst"ında (205 - Korku Odası) pedagoji öğrencisi genç bir kız taşındığı odanın eski sahibinin bir cinayete kurban gittiğini öğrenir; merhumun ruhu peşini bırakmayacaktır. Hollywood korkularına öykünen "Anatomie"de (Anatomi, 2000) Heidelberg'deki meşhur bir tıp fakültesinin kurslarına katılan kız öğrenci (Franka Potente) orada yuvalanmış gizli bir topluluğun cinayetlerine tanık olur. "Coma" (Koma), "Extreme Measures" (Dehşet Sınırı) gibi hastane dekorlu tıbbi korku filmleriyle akrabalık taşıyan "Anatomie"nin devam filmi de çekilmiştir; yönetmeni Stefan Ruzowitzky (Viyana, 1961) 2007'de "Die Faelscher"le (Kalpazanlar) 2007'de ülkesi Avusturya'ya en iyi yabancı film Oscar'ını getirmiştir. Karanlık seri katil filmleriyle isimlerini duyuran Christian Alvart (Antibodies – Antikor, 2005) ve Robert Schwentke (Tattoo – Dövme, 2002) sonraki filmlerini Amerikan sermayesiyle çekmişlerdir. 1974 Frankfurt doğumlu Alvart'ın ilk Hollywood filmi "Case 39" (39. Dosya, 2009) koruması altına aldığı küçük kızın hiç de masum olmadığını fark eden bir sosyal güvenlik çalışanıyla (Renee Zellweger) ilgilidir. Sorunlu prodüksiyonuyla gündeme gelen ve vizyon tarihi sürekli değişen bu heyecanlı *şeytani çocuk* filmini "Pandorum" adlı bilim kurgu-korku kırması takip edecektir. Şansı Alvart'dan daha yaver giden 1968 Stuttgart doğumlu Schwentke ise Jodie Foster'lı saçma uçak gerilimi "Flightplan" (Uçuş Planı), romantik bilim kurgu "The Time Traveller's Wife" (Zaman Yolcusunun Karısı) ve aksiyon-komedi "Red"le Hollywood'daki yerini sağlamlaştırmıştır.

- **AVUSTURYA** Avusturya sinemasının yaşayan iki önemli yönetmeni Michael Haneke ve Ulrich Seidl uygar Avrupa algısını tersyüz eden karanlık filmleriyle izleyenlerin

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

tahammül sınırlarını zorlamışlardır. Televizyonda yetişen Haneke'nin "Benny's Video" (Benny'nin Videosu) ve "Funny Games"inde (Ölümcül Oyunlar) yürek burkan psikopatça cinayetler sahne alırken, sıra dışı belgesellerin (Tierische Liebe *Hayvani Aşk*, Models *Mankenler*) kışkırtıcı yönetmeni Seidl "Hundstage" (Cehennem Sıcağı) ve "Import/ Export" filmleriyle rahatsızlık edicilik ve kötümserlikte Haneke'den aşağı kalmamıştır. "Funny Games"de Haneke'nin asistanlığını yapan Viyana doğumlu Jessica Hausner müphemlikte sınır tanımayan ürpertici "Hotel"de ortadan kaybolan bir görevlinin yerine Avusturya Alplerindeki bir otelde işe başlayan ve akabinde bir takım esrarengiz olayların ortasında kalan genç bir kadının hikayesini anlatır. Hiçbir şeyin açıklanmadığı, her şeyin izleyicinin hayal gücüne bırakıldığı kapalı kutu bir filmdir "Hotel". 1983 yılından kalma "Angst" (Korku) azılı seri katil Werner Kniesek'in yaşamından kesitler sunar; hapisten çıkar çıkmaz üç kişilik bir aileyi gözünü kırpmadan öldüren caninin cinayetleri son derece vahşi, dayanılmaz sahnelerle beyazperdeye yansımıştır. Gerald Kargl'ın yönettiği bu depresif filmin bestelerini elektronik müziğin ustalarından Klaus Schulze hazırlamıştır.

ALMEREYDA, MICHAEL (OVERLAND PARK, KANSAS, 1959) Amerikalı yönetmen, senaryo yazarı. Kısa filmler ve belgeseller dışında "Nadja", "Hamlet", "Trance" gibi sanatsal korkular çekmiştir. Wim Wenders filmi "Bis ans Ende der Welt"in (Dünyanın Sonuna Kadar) senaryo yazarlarından biridir; David Lynch ve Tim Burton'la ortak çalışmalar yürütmüştür.

› **FİLMOGRAFİ:** Twister (1989) • Nadja (1994) • Trance (1998) • Hamlet (2000) • Anarchy (2014)

AMICUS Amerikalı Milton Subotsky (1921-1991) ve Max J. Rosenberg'in (1914-2004) 1962 yılında kurduğu İngiltere merkezli yapım şirketi. Latince arkadaş anlamına gelmektedir. Hammer'ın ardından bir dönem İngiliz korku sinemasının ikinci büyük firması olan Amicus, sektörde 20 yıla yakın etkinlik göstermiştir. Hammer yapımevinin dönem filmlerinin aksine modern zamanda geçen öykülere ağırlık veren Amicus'un çekirdek kadrosunda ünlü yazar Robert Bloch'un (*Psycho*) yanısıra Freddie Francis ve Roy Ward Baker gibi türün emektar yönetmenleri görev almıştır. Portföyünde, psikolojik gerilimden (*The* Psychopath - Psikopat), doğaüstü korkuya (*The* Skull - Kafatası); macera-bilim kurgudan (*The Land That Time Forgot* - Tanrıların Dehşeti, *At The Earth's* Core - Arzın Dibinde, *The Terrornauts*, *The Mind of Mr. Soames* - Bay Soames'in Zihni); hayvanlı korkuya (*The Deadly Bees* - Ölümcül Arılar) çeşitli türlerde -alt türlerde- filmler olmasına karşın Amicus yapımevi esas ününü *portmanto* diye tabir edilen epizodik korku filmleriyle elde etmiştir. 1945 yapımı antoloji klasiği "Dead of Night"dan (Gecenin Bir Yarısı) esintiler taşıyan ve firmanın simgesi haline gelen bu filmlerde ana konunun etrafında gelişen 4 veya 5 bağımsız hikaye anlatılır. Çoğunlukla doğaüstü konuların işlendiği hikayelerin kahramanları (ürpertici mekanlarda kaderleri kesişen bir grup insan) vampirler, büyücüler, hayaletler, kurt adamlar ve zombilerle kuşatılmış bir dünyada hoş olmayan sürprizlerle karşılaşırlar.

Amicus • Asylum (Tımarhane) • Barbara Parkins

Freddie Francis'in yönettiği ilk Amicus antolojisi "Dr. Terror's House of Horrors" (Dr. Dehşet'in Korkular Evi. Türkiye'de Korkunç Evler adıyla oynadı) meçhule giden bir trende aynı kompartımanı paylaşan beş yolcunun karanlık hikayelerini anlatır. Kompartımana sızan Dr. Schreck (Almanca korku anlamına geliyor) adındaki eksantrik bir falcı (Peter Cushing), elindeki tarot kartlarıyla yolcuların geleceklerini okumayı önerir. Böylece kartları teker teker çeken kötü yazgılı yolcularımızın hikayeleri başlar: Kuş uçmaz kervan geçmez bir İskoç adasındaki eski bir evi yenilemek için davet alan ilk yolcu (Neil McCallum) intikam peşindeki bir kurt adamın kurbanı olur. Sürekli büyüyen ve dev boyutlara ulaşan akıllı (!) bir sarmaşık ikinci yolcunun (Alan Freeman) ailesini esir alır. Üçüncü hikayede, orkestrasıyla Haiti'ye giden bir trompetçi (Roy Castle) bir vudu ayininin notalarını kopyaladığı için Londra'da büyücüler tarafından cezalandırılır. Sahtekar bir sanat eleştirmeni (dördüncü yolcu Christopher Lee) foyasını ortaya çıkaran ressamı (Michael Gough) arabasıyla ezer. Eli kopan ressam intihar eder. Ama ressamın kesik eli üç kağıtçı eleştirmene rahat, huzur vermeyecektir. Yeni evlendiği karısının (Jennifer Jayne) vampir olduğundan kuşkulanan beşinci yolcu (Donald Sutherland) doktor meslektaşının (Max Adrian) önerisiyle kadının kalbine kazığı çakar! Ama polis gelince doktor söylediklerini reddeder çünkü kendisi de bir vampirdir. Filmin sürprizli finalinde tüm yolcular trenden inerler ve sislerle kaplı peronda ilerleyerek kaderleriyle yüzleşirler. Dr. Schreck aslında onların geleceklerine değil, geçmişlerine ayna tutmuştur.

1967'de vizyona giren "Torture Garden"ın (Ülkemizde *Kısmet Bahçesi* adıyla gösterilmiştir) yönetmen koltuğuna yine Hammer'la Amicus arasında mekik dokuyan Freddie

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Francis oturmuştur. Üstat Robert Bloch'un yazdığı bu 4 bölümlü filmde bir lunaparkı ziyaret eden 5 kişi Dr. Diablo (Burgess Meredith) adındaki sihirbazın konuğu olur.

Amicus • Asylum (Tımarhane) • Megs Jenkins, James Villiers, Charlotte Rampling (soldan sağa)

Dr. Diablo, balmumundan yapılmış eli makaslı bir kadın heykeliyle (Yunan mitolojisindeki Kader Tanrıçası) özel bir gösteri düzenleyerek konuklarının geleceklerine göz atar: İlk hikayede (Enoch-Hanok) ölümüne neden olduğu amcasının (Maurice Denham) gizli hazinesini harıl harıl arayan açgözlü bir yeğen (Michael Bryant) kedi görünümündeki bir büyücüyle karşılaşır. Büyücü kedi telepatik yetilerini kullanarak yeğenin zihnine hükmeder ve onu cinayetler işlemeye zorlar. İkinci hikaye "Terror Over Hollywood" (Hollywood Üzerinde Dehşet) ünlü film yıldızlarının ve yapımcılarının korkunç sırlarını keşfeden yeni yetme bir aktristle (Beverly Adams) ilgilidir. Oda arkadaşını kazıklayarak gittiği bir yemekte hiç yaşlanmayan bir film yıldızı ve yapımcıyla karşılaşan genç kadın onların aslında robot olduklarının ayırdına varır. Üçüncü hikaye "Mr. Steinway"de (Bay Steinway) dünyaca ünlü bir konser piyanistine (John Standing) aşık olan gazeteci kadın (Barbara Ewing) hiç hesaba katmadığı, tehlikeli bir rakibesi olduğunu anlar. Piyanistin çok sevdiği piyanosu ölen annesinin ruhu tarafından ele geçirilmiştir ve genç kadından ölesiye nefret etmektedir. Dördüncü bölüm "The Man Who Collected Poe"da (Poe Biriktiren Adam) tutkulu bir Edgar Allan Poe hayranı (Jack Palance) dünyanın bir numaralı Poe koleksiyoncusunun (Peter Cushing) evine konuk olur. Koleksiyoncu, adama yazarın daha önce hiç yayınlanmamış öykülerini gösterir ve onun aklını başından alacak bir itirafta bulunur: Poe hayattadır! Film, beşinci müşterinin (sihirbazın yardımcısıdır) Dr. Diablo'yu numaradan öldürmesiyle ve seyircinin Diablo'nun aslında şeytan olduğunu öğrenmesiyle sonlanır.

En beğenilen Amicus filmlerinden biri olan (Max J. Rosenberg'in favorisidir) "The House That Dripped Blood" (Kan Damlayan Ev, 1970) uğursuz bir eve birbiri ardına taşınan 4 kiracının akıbetlerini konu almaktadır. Bir Scotland Yard dedektifi (John Bennett) iz bırakmadan ortadan kaybolan bir film yıldızını ararken, aynı evde ikamet etmiş diğer kiracıların başlarına gelen felaketlerden haberdar olur. **1-Method for Murder** (Cinayet Yöntemi) Korku romanları yazarı Charles Hillyer (Denholm Elliot) yeni kitabında insan boğazlayan psikopat bir tipleme yaratır. Romandaki karakter bir süre sonra gerçeğe dönüşerek Hillyer ve karısının kâbusu olur. Ama gerçek bambaşkadır. **2-Waxworks** (Balmumu Müzesi): Emekli borsacı Philip Grayson (Peter Cushing) taşındığı evin yakınlarındaki balmumu müzesinde sergilenen bir heykelden çok etkilenir. Heykel, kendisine gençlik aşkını anımsatmaktadır. Sık sık bu ölüm müzesini ziyaret eden yaşlı adam başına geleceklerden haberdar değildir. **3-Sweets to the Sweet** (Tatlı Çocuk İçin Şekerlemeler): Evin üçüncü kiracısı (Christopher Lee) küçük kızını (Chloe Franks) gözlerden uzak tutan ve onu okula bile göndermeyen tuhaf bir adamdır. Kızının eğitimiyle ilgilenmesi için tuttuğu dadı (Nyree Dawn Porter) çocuğun büyücülükle yakından ilgilendiğini keşfeder. **4-The Cloak** (Pelerin): Korku yıldızı Paul Henderson (Jon Pertwee) bir vampiri oynayacağı yeni filmi için eskiciden bir pelerin satın alır. Gerçek bir vampire ait olan bu pelerini kim giyerse vampire dönüşmektedir. Hikayeleri dinleyen polis dedektifi Holloway kaybolan Henderson'ı bulma umuduyla evin yolunu tutar. Ancak bodrumda kendisini kötü bir sürpriz beklemektedir. Robert Bloch'un yazdığı "The House That Dripped Blood"u TV çalışmalarıyla tanınan Peter Duffell yönetmiştir.

Dördüncü Amicus antolojisi "Tales from the Crypt" (Mahzenden Hikayeler, 1972) efsanevi çizgi roman fabrikası EC Comics'in 1950'lerde yayınlanan aynı başlıklı

Amicus • Dr. Terror's House of Horrors (Korkunç Evler) • Donald Sutherland & Jennifer Jayne

grafik hikayelerinden Milton Subotsky'nin senaryosuyla beyazperdeye aktarılmıştır. Zamanında, bu çizgi romanlardan bazıları Amerikan karşıtı propaganda yaptıkları ve

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Mc Carthy dönemini gizliden gizliye eleştirdikleri gerekçesiyle tutucu çevrelerin şimşeklerini üzerlerine çekmiştir. Filmdeki hikayelerde kentsoylu yaşamının ikiyüzlülüğüne ve sınıf farklılıklarına yüzeysel de olsa değinilir. Freddie Francis'in yönettiği bu gişe rekortmeni film öncekilerde olduğu gibi tehditkar ve şom ağızlı bir tiplemenin ölümcül öngörüleriyle açılır: Bir yeraltı türbesinde kaybolan ve aslında çoktan öteki dünyayı boylamış olan beş kişinin karşısına dikilen keşiş kılıklı biri (Sir Ralph Richardson) onları gerçeklerle yüzleştirir: **1-And All Through The House** (Ve Hepsi Evin İçinde): Yılbaşı gecesi kocasını öldüren cani ruhlu bir kadın (Joan Collins) yakındaki tımarhaneden kaçan Noel Baba giysili bir manyağın kurbanı olur. **2-Reflection Of Death** (Ölümün Yansıması): Sevgilisi (Angie Grant) uğruna karısını ve çocuklarını terk eden bir adam (Ian Hendry), rüyasında trafik kazasında öldüğünü görür ve çok geçmeden rüyası gerçekleşir. **3-Poetic Justice** (Şiirsel Adalet): Mahalledeki çocukların sevgilisi, altın kalpli çöp toplayıcısı Arthur Grimsydke (Peter Cushing) kendisiyle uğraşan varsıl bir varlıklı bir baba oğulun (David Markham-Robin Phillips) baskılarına dayanamayarak intihar eder. Tam bir yıl sonra sevgililer gününde intikam saati gelip çatacaktır. **4-Wish You Were Here** (Keşke Burada Olsaydın): İflasın eşiğindeki bir iş adamının (Richard Grene) karısı (Barbara Murray) evlerindeki antika bir biblonun sihrini (sahibinin üç dileğini yerine getirmektedir) kullanarak bol paraya kavuşur. Kocası trafik kazasında ölünce bu kez *geri dönmesi* dileğinde bulunur. Ama adamın bütün vücudu mumyalarla kaplanmıştır. (Bu bölüm W. W. Jacobs'un 1903 tarihli popüler kısa öyküsü "Maymun Pençesi"nden esinlenmiştir.) **5-Blind Alleys** (Çıkmaz Sokaklar): Yoksulların yaşadığı bir körler evinin yöneticiliğine getirilen asker emeklisi William Rogers (Nigel Patrick) insanlık dışı uygulamalarıyla (tasarruf yapmak için kaloriferleri kısar, yemekleri azaltır) herkesi bezdirmiştir. George Carter (Patrick Magee) önderliğinde birleşen yoksul körler korkunç bir intikam planını hayata geçirirler. Amerika'da şaşırtıcı bir gişe başarısı elde eden "Tales from the Crypt" sinema yazarları tarafından da beğeniyle karşılanmıştır.

Amicus • The Vault Of Horror (Korku Mahzeni) • Anna Massey

Robert Bloch'un yazıp, Roy Ward Baker'ın yönettiği

Amicus • Tales from the Crypt (Mahzenden Hikayeler) • Joan Collins, Oliver MacGreevy

"Asylum" (Tımarhane, 1972) Amicus antolojileri içinde en karanlık ve atmosferik olanıdır. Ürkünç proloğu, sürprizli epiloğu ve içerdiği merak unsuruyla dikkat çeken "Asylum" şehir dışındaki bir akıl hastanesine iş başvurusunda bulunan genç psikiyatrist Martin'in (Robert Powell) yolculuğuyla açılır. Başhekim yerine Rutherford (Patrick Magee) adlı başka bir doktor tarafından karşılanan Martin'e tuhaf bir öneride bulunulur... Hastanenin başhekimi Dr. Starr ani bir sinir krizi geçirerek ağır hastaların arasına konulmuştur. Eğer Martin hastalarla yapacağı görüşmelerde Dr. Starr'ın kimliğini saptayabilirse başvurusu kabul edilecektir. Hademe Max Reynolds'ın (Geoffrey Bayldon) eşliğinde hücrelerin bulunduğu yukarı kata çıkan Martin akıl hastalarının dehşet verici hikayelerine kulak verir: **1-Frozen Fear** (Donmuş Dehşet): Sevgilisi Bonnie'yle (ilk hasta Barbara Parkins) birlikte olabilmek için karısı Ruth'u (Sylvia Sims) öldüren ve parçalara ayıran Walter (Richard Todd) uzuvların her birini itinayla paketleyerek derin dondurucuya yerleştirir. Çok geçmeden, vudu büyüsüyle uğraşan Ruth'un parçalanmış uzuvları canlanarak Walter ve Bonnie'nin üzerine kâbus gibi çöker. **2-Weird Taylor** (Tuhaf Terzi): Ev kirasını ödemekte zorlanan yoksul terzi Bruno (Barry Morse) bir gün elinde parıldayan kumaşlarla çıkagelen gizemli bir yabancı (Peter Cushing) tarafından ziyaret edilir. Yabancı, oğluna bir takım elbise diktirmek istemektedir;karşılığında 200 pound verecektir. Ama bir koşulu vardır: Bruno gündüzleri değil hep gece yarısından sonra çalışacaktır. **3-Lucy Comes to Stay** (Lucy Kalmaya Geliyor): Bir psikiyatri kliniğinden taburcu olduktan sonra ağabeyini (James Villiers) ve hizmetçisini (Megs Jenkins) öldürmekle suçlanan Barbara (Charlotte Rampling) masum olduğunu iddia etmektedir. Ona göre cinayetleri ara sıra kendisine gözüken hayali arkadaşı Lucy (Britt Ekland) işlemiştir. **4-Mannikins of Horror** (Dehşetin Cüceleri): Son hasta Byron (Herbert Lom) acayip hobileri olan bir doktordur. Yürüyebilen mekanik bebekler tasarlamıştır ve bu bebeklerden birinin içine kendi ruhunu transfer edebileceğini iddia etmektedir. Hastalarla görüşmesini tamamladıktan sonra aşağıya inen Martin kötü sürprizlerle

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

karşılaşır; Dr. Starr'ın kim olduğu konusunda fena halde yanılmıştır. 2. hikaye "Weird Taylor" daha önce muhteşem "Thriller" (1960 - 62) dizisinin bir bölümüne de konu olmuştur.

Sondan bir önceki Amicus antolojisi "The Vault of Horror" (Korku Mahzeni) Londra'nın göbeğindeki bir iş merkezinin asansöründe karşılaşan 5 kişinin kâbuslarından oluşmaktadır. Roy Ward Baker'ın ikinci kez kamera arkasında gözüktüğü filmin EC Comics hikayelerine dayalı senaryosunda yine patron Milton Subotsky'nin (Amicus'un yaratıcı ismi Subotsky, finansal dehası ise Rosenberg'dir) imzası vardır. Ziyaretçilerin istedikleri katlarda durmayan asansör onları bodrumdaki lüks döşenmiş bir odaya indirir. Odadaki masanın etrafında toplanan 5 erkek içkilerini yudumlarken birbirlerine sürekli gördükleri kötü düşleri anlatırlar: **1-Midnight Mess** (Geceyarısı Karmaşası): Mirasına konmak için kızkardeşini (Anna Massey) öldüren kötü ruhlu Rogers (Anna Massey'nin gerçek hayattaki abisi Daniel Massey) cinayet sonrasında gittiği şık bir lokantada vampirlerin saldırısına uğrar. Kan emicilerin başını ise kızkardeşi çekmektedir. **2-The Neat Job** (Temiz Bir İş): Hastalık derecesinde titiz bir adam olan Critchit (Terry Thomas) takıntılı davranışlarıyla yeni evlendiği karısını (Glynis Johns) bezdirmiştir. Çılgına dönen kadın müthiş bir intikam planı geliştirir. **3-This Trick'll Kill You** (Bu Numara Seni Öldürecek): Yeni gösterisine numaralar bulmak için karısıyla birlikte (Dawn Addams) Hindistan'a giden sihirbaz Sebastian (Curd Jürgens), bir Hint fakirinin (Jasmina Hilton) ip numarasından çok etkilenir... Numarayı satın almak isteyen ama red yanıtı alan Sebastian fakiri öldürür ve ipi çalar. Ama aslında kendisinin ve karısının ipini çekmiştir. **4-Bargain in Death** (Ölüm Pazarlığı): Sigortadan para sızdırmak için kendini öldü gösteren ve diri diri mezara giren korku romanları yazarı Maitland (Michael Craig), işbirliği yaptığı arkadaşı (Edward Judd) tarafından kazıklanır. **5-Drawn and Quatered** (Çizilmiş ve Dörde Ayrılmış): Haiti'de yaşayan yoksul ressam Moore (Tom Baker) resimlerinin yok pahasına satıldığını anlayınca bir vudu büyücüsünden yardım ister. Büyücünün verdiği vudu gücü sayesinde artık yaptığı her resim gerçeğe dönüşmektedir. Londra'ya dönünce ilk işi kendisini kazıklayan galericileri ortadan kaldırmak olacaktır. Ama küçük bir ayrıntıyı unutmuştur. Hikayelerin bitiminde kahramanlarımız düşlerinin ne anlama geldiğini tartışırlarken asansörün kapısı açılır. Kapının ardında bir mezarlık vardır...

Firmanın son antoloji filmi "From Beyond the Grave"de (Mezarlığın Ötesinden) edebi kaynakla birlikte yönetmen değişikliğine de gidilmiştir. Eski kurgucu Kevin Connor'un yönettiği "From Beyond the Grave"in senaryosu İngiliz yazar R. Chetwynd - Hayes'ın doğaüstü hikayelerine dayalıdır. Filmin ana mekanı lanetli eşyaların satıldığı ürkütücü bir antikacı dükkanı, kahramanları ise burayı ziyaret eden müşterilerdir. Görmüş geçirmiş, pipolu bir beyefendi (Peter Cushing) tarafından işletilen antikacı dükkanının ilk müşterisi Edward Chandler (David Warner) değerli bir aynayı kelepir bir fiyata satın alır. Chandler'ın satın aldığı aynanın içinde yüzyıllar önce yaşamış cani bir ruh gizlenmektedir. Bir ruh çağırma seansı sırasında uyanan hayalet, Chandler'a musallat olur ve eve getirilen fahişelerin kanlarıyla şekillenir. Artık aynanın dışına çıkması an meselesidir. Karısı tarafından mütemadiyen aşağılanan sünepe memur Christopher Lowe (antikacıdan bir savaş madalyası çalan ikinci müşteri Ian Bannen) işe giderken karşılaştığı bir dilenciyle (Donald Pleasence) arkadaş olur. Dilencinin kızı (Angela Pleasence) bir vudu büyücüsüdür ve Lowe'a her türlü yardımı yapmaya hazırdır. Antikacıya enfiye kutusu satın almaya gelen (pahalı bir parçanın fiyatını ucuza satılan bir parçayla değiştirir) üçüncü müşteri Reggie Warren (Ian Carmichael) evine giderken trende bir falcıyla (Margaret Leighton) karşılaşır. Warren'ın omzunda bir cin gördüğünü iddia eden falcı kadın çok geç olmadan bu yabancı varlığı (bir ruh kovma seansıyla) uzaklaştırmayı teklif eder. Ama bu konuda pek başarılı değildir. Dördüncü müşteri William Seaton (Ian Ogilvy) yeni taşındığı eve ahşap bir kapı satın alır. Ancak bu kapı bildiğimiz kapılardan değildir. Seaton kapıyı her açışında içinde bir büyücünün yaşadığı II. Charles dönemine ait hayalet bir odaya adım atmaktadır. Büyücü, Seaton'ın güzel karısı Rosemary'yi (Lesley - Anne Down) kurban etmek istemektedir. Hikayeler son bulduğunda antikacının doğaüstü güçleri olduğu açığa çıkar. İlk üç hikayenin kahramanları şeytana uyup antikacıyı kazıkladıkları için cezalarını çekmişlerdir. Mutlu sonla biten dördüncü hikayenin kahramanı ise dürüst davrandığı için paçayı kurtarmıştır.

İngiliz sahne ve sinemasının seçkin oyuncularını buluşturan antoloji filmleriyle geniş bir izleyici kitlesine ulaşan Rosenberg Subotsky ikilisi 70'lerde "And Now the Screaming Starts" (firmanın tek dönem filmidir), "I, Monster" (Ben, Canavar. 3 boyutlu Stevenson uyarlaması), "Madhouse" (Çılgınlar Evi), "The Beast Must Die" (Kurt Adamlı Canavar Ölmeli) gibi daha az başarılı filmlere de imza atmışlardır. 70'lerde ortağı Max Rosenberg'den ayrılan Milton Subotsky 1980'de "Monster Club" (Canavarlar Kulübü) adlı başka bir antoloji filmini finanse etmiştir.

- **AMICUS FİLMLERİ**
- **DR. TERROR'S HOUSE OF HORRORS** (Doktor Dehşet'in Korkular Evi, Korkunç Evler) **Yön.** Freddie Francis, **Sen.** Milton Subotsky, **Yap.** Max Rosenberg, Milton Subotsky, **Gör. Yön.** Alan Hume, **Müz.** Elisabeth Lutyens, **Oyn.** Christopher Lee, Max Adrian, Jennifer Jayne, Neil McCallum, Bernard Lee, Roy Castle, Peter Cushing, Peter Madden, Kenny Lynch, Jeremy Kemp, Donald Sutherland, Alan Freeman. (1965 - 98 Dak.)
- **THE SKULL** (Kafatası) **Yön.** Freddie Francis, **Sen.** Robert Bloch, Freddie Francis, **Yap.** Max Rosenberg, Milton Subotsky, **Gör. Yön.** John Wilcox, **Müz.** Elisabeth Lutyens, **Oyn.** Peter Cushing, Patrick Wymark, Jil Bennett, Nigel Green, Patrick Magee, Michael Gough, Christopher Lee. (1965 - 90 Dak.)
- **THE PSYCHOPATH** (Psikopat) **Yön.** Freddie Francis, **Sen.** Robert Bloch, **Yap.** Max Rosenberg, Milton Subotsky, **Gör. Yön.** John Wilcox, **Müz.** Elisabeth Lutyens, **Oyn.** Patrick Wy-

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

mark, Margaret Johnston, John Standing, Alexander Knox, Judy Huxtable, Don Borisenko, Harold Lang. (1966 - 82 Dak.)

- **THE DEADLY BEES** (Ölümcül Arılar) **Yön.** Freddie Francis, **Sen.** Robert Bloch, Anthony Marriott, **Yap.** Max Rosenberg, Milton Subotsky, **Gör. Yön.** John Wilcox, **Müz.** Wilfred Josephs, **Oyn.** Suzanna Leigh, Frank Finlay, Guy Doleman, Catherine Finn, John Harvey, Michael Ripper. (1967 - 83 Dak.)
- **TORTURE GARDEN** (Kısmet Bahçesi) **Yön.** Freddie Francis, **Sen.** Robert Bloch, **Yap.** Max Rosenberg, Milton Subotsky, **Gör. Yön.** Norman Warwick, **Müz.** Don Banks, James Bernard, **Oyn.** Jack Palance, Burgess Meredith, Beverly Adams, Peter Cushing, Michael Bryant, John Standing, Robert Hutton, John Phillips, Niall Mc Ginnis, Michael Ripper, Bernard Kay. (1967 - 96 Dak.)

THEY CAME FROM BEYOND SPACE (Uzayın Ötesinden Geldiler) **Yön.** Freddie Francis, **Sen.** Milton Subotsky, **Yap.** Max Rosenberg, Milton Subotsky, **Gör. Yön.** Norman Warwick, **Müz.** James Stevens, **Oyn.** Robert Hutton, Jennifer Jayne, Zia Mohyeddin, Michael Gough, Bernard Kay, Geoffrey Wallace. (1967 - 85 Dak.)

THE TERRORNAUTS Yön. Montgomery Tully, **Sen.** John Brunner, **Yap.** Max Rosenberg, Milton Subotsky, **Gör. Yön.** Geoffrey Faithfull, **Müz.** Elisabeth Lutyens, **Oyn.** Simon Oates, Zena Marshall, Charles Hawtrey. (1967 - 75 Dak.)

DANGER ROUTE (Tehlikeli Yol) **Yön.** Seth Holt, **Sen.** Meade Roberts, **Yap.** Max Rosenberg, Milton Subotsjy, **Gör. Yön.** Harry Waxman, **Müz.** John Mayer, **Oyn.** Richard Johnson, Carol Lynley, Barbara Bouchet, Sylvia Syms, Gordon Jackson, Diana Dors, Harry Andrews, Sam Wanamaker. (1967 - 92 Dak.)

THE HOUSE THAT DRIPPED BLOOD (Kan Damlayan Ev) **Yön.** Peter Duffell, **Sen.** Robert Bloch, **Yap.** Max Rosenberg, Milton Subotsky, **Gör. Yön.** Ray Parslow, **Müz.** Michael Dress, **Oyn.** Christopher Lee, Peter Cushing, Joss Ackland, Denholm Elliott, John Bennett, Jon Pertwee, Ingrid Pitt, Nyree Dawn Porter, Chloe Franks, Geoffrey Bayldon, John Bryans, John Malcolm, Joanna Dunham, Tom Adams, Wolfe Morris, Robert Lang. (1970 - 102 Dak.)

THE MIND OF MR. SOAMES (Bay Soames'in Zihni) **Yön.** Alan Cooke, **Sen.** John Hale, Edward Simpson, **Yap.** Max Rosenberg, Milton Subotsky, Teresa Bolland, **Gör. Yön.** Billy Williams, **Müz.** Michael Dress, **Oyn.** Terence Stamp, Robert Vaughn, Nigel Davenport, Christian Roberts. (1970 - 92 Dak.)

I, MONSTER (Ben, Canavar) **Yön.** Stephen Weeks, **Sen.** Milton Subotsky, **Yap.** Max Rosenberg, Milton Subotsky, **Gör. Yön.** Moray Grant, **Müz.** Carl Davis, **Oyn.** Christopher Lee, Peter Cushing, Mike Raven, Richard Hurndall. (1971 - 75 Dak.)

TALES FROM THE CRYPT (Mahzenden Hikayeler) **Yön.** Freddie Francis, **Sen.** Milton Subotsky, **Yap.** Max Rosenberg, Milton Subotsky, Charles Fries, **Gör. Yön.** Norman Warwick, **Müz.** Douglas Gamley, **Oyn.** Joan Collins, Peter Cushing, Roy Dotrice, Richard Greene, Ian Hendry, Patrick Magee, Barbara Murray, Nigel Patrick, Robin Phillips, Ralph Richardson, Geoffrey Bayldon. (1972 - 92 Dak.)

- **WHAT BECAME OF JACK AND JILL** (Jack ve Jill'e Ne Oldu?) **Yön.** Bill Bain, **Sen.** Roger Marshall, **Yap.** Max Rosenberg, Milton Subotsky, Edgar J. Scherick, **Gör. Yön.** Gerry Turpin, **Müz.** Carl Davis, **Oyn.** Vanessa Howard, Mona Washbourne, Paul Nicholas, Peter Copley, Peter Jeffrey. (1972 - 93 Dak.)
- **ASYLUM** (Tımarhane) **Yön.** Roy Ward Baker, **Sen.** Robert Bloch, **Yap.** Max Rosenberg, Milton Subortsky, Gustave Berne, **Gör. Yön.** Denys Coop, **Müz.** Douglas Gamley, **Oyn.** Peter Cushing, Britt Ekland, Herbert Lom, Patrick Magee, Barry Morse, Barbara Parkins, Robert Powell, Charlotte Rampling, Sylvia Syms, Richard Todd, James Villiers, Geoffrey Bayldon, Megs Jenkins, Anne Firbank, John Franklyn-Robbins, Frank Forsyth. (1972 - 88 Dak.)
- **THE VAULT OF HORROR** (Korku Mahzeni) **Yön.** Roy Ward Baker, **Sen.** Milton Subotsky, **Yap.** Max Rosenberg, Milton Subotsky, Charles Fries, **Gör. Yön.** Denys Coop, **Müz.** Douglas Gamley, **Oyn.** Dawn Addams, Tom Baker, Michael Craig, Denholm Elliott, Glynis Johns, Edward Judd, Curd Jürgens, Anna Massey, Daniel Massey, Terry-Thomas, Robin Nedwell, Geoffrey Davies, Terence Alexander, Jasmina Hilton, Maurice Kaufmann. (1973 - 83 Dak.)
- **FROM BEYOND THE GRAVE** (Mezarlığın Ötesinden) **Yön.** Kevin Connor, **Sen.** Robin Clarke, Raymond Christodoulou (R. Chetwynd Hayes'in Hikayelerinden) **Yap.** Max Rosenberg, Milton Subotsky, **Gör. Yön.** Alan Hume **Müz.** Douglas Gamley **Oyn.** Peter Cushing, Ian Bannen, Ian Carmichael, Diana Dors, Margaret Leighton, Donald Pleasence, Nyree Dawn Porter, David Warner, Ian Ogilvy, Lesley-Anne Down, Jack Watson, Angela Pleasence. (1973 - 97 Dak.)
- **AND NOW THE SCREAMING STARTS!** (Ve Şimdi Çığlık Atılıyor) **Yön.** Roy Ward Baker, **Sen.** Roger Marshall (David Case'in romanından), **Yap.** Max Rosenberg, Milton Subotsky, Gustave Berne, **Gör. Yön.** Denys Coop, **Müz.** Douglas Gamley, **Oyn.** Ian Ogilvy, Stephanie Beacham, Peter Cushing, Herbert Lom, Patrick Magee, Geoffrey Whitehead, Guy Rolfe, Rosalie Crutchley, Gillian Lind, Sally Harrison, Janet Key. (1973 - 91 Dak.)
- **MADHOUSE** (Deliler Evi) **Yön.** Jim Clark, **Sen.** Ken Levison, Greg Morrison (Angus Hall'in Romanından), **Yap.** Max Rosenberg, Milton Subotsky, Samuel Arkoff, **Gör. Yön.** Ray Parslow, **Müz.** Douglas Gamley, **Oyn.** Vincent Price, Peter Cushing, Robert Quarry, Adrienne Corri, Linda Hayden. (1974 - 89 Dak.)
- **THE BEAST MUST DIE** (Canavar Ölmeli) **Yön.** Paul Annett, **Sen.** Michael Winder, **Yap.** Max Rosenberg, Milton Subotsky, Robert Greenberg, **Gör. Yön.** Jack Hildyard, **Müz.** Douglas Gamley, **Oyn.** Calvin Lockhart, Peter Cushing, Marlene Clark, Anton Diffring, Charles Gray, Ciaran Madden, Michael Gambon. (1974 - 93 Dak.)
- **THE LAND THAT TIME FORGOT** (Tanrıların Dehşeti) **Yön.** Kevin Connor, **Sen.** James Cawthorn, Michael Moorcock (Edgar Rice Burroughs'un romanından), **Yap.** John Dark, Samuel Z. Arkoff, Max Rosenberg, Milton Subotsky, **Gör. Yön.** Alan Hume, **Müz.** Douglas Gamley, **Oyn.** Doug McClure, John McEnery, Susan Penhaligon, Keith Barron, Anthony Ainley. (1975 - 90 Dak.)
- **AT THE EARTH'S CORE** (Arzın Dibinde) **Yön.** Kevin Connor, **Sen.** Milton Subotsky, **Yap.** John Dark, Max Rosenberg, Milton Subotsky, **Gör. Yön.** Alan Hume, **Müz.** Mike Vickers, **Oyn.** Doug McClure, Peter Cushing, Caroline Munro, Cy Grant, Godfrey James, Sean Lynch, Keith Barron. (1976 - 89 Dak.)
- **THE PEOPLE THAT TIME FORGOT** (Tanrıların Dönüşü) **Yön.** Kevin Connor, **Sen.** Patrick Tilley (Edgar Rice Burroughs'un romanından), **Yap.** John Dark, Max Rosenberg, **Gör. Yön.** Alan Hume, **Müz.** John Scott, **Oyn.** Patrick Wayne, Doug Mcclure, Sarah Douglas, Dana Gillespie, Thorley Walters. (1977 - 90 Dak.)

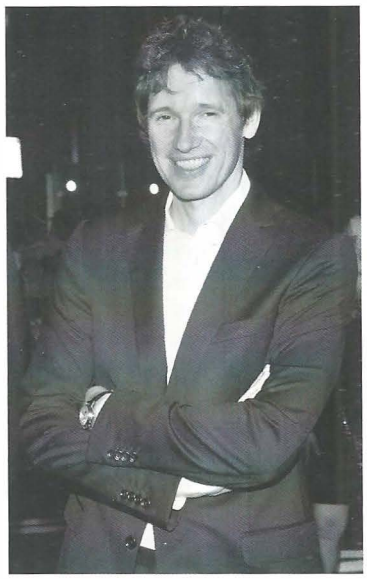
Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

▸ **THE MONSTER CLUB** (Canavarlar Kulübü) **Yön.** Roy Ward Baker, **Sen.** Edward Abraham, Valerie Abraham (R. Chetwynd Hayes'in kitabından), **Yap.** Milton Subotsky, Bernard J. Kingham, **Gör. Yön.** Peter Jessop, **Müz.** Douglas Gamley, **Oyn.** Vincent Price, John Carradine, Britt Ekland, Richard Johnson, Donald Pleasence, Simon Ward, Stuart Whitman, Patrick Magee. (1980 - 104 Dak.)

ANDERSON, BRAD (MADISON, CONNECTICUT, 1964) Amerikalı yönetmen, senarist, kurgucu. Kariyerine televizyonda başlamış ve sinemadaki ilk yıllarında ilginç romantik komediler yönetmiştir. Eskiden akıl hastanesi olarak kullanılan metruk bir binada asbestle temizlik yapan 5 kişilik bir ekibin tanık olduğu dehşet verici olayları konu alan "Session 9" (Dokuzuncu Oturum) ilk tür filmidir. Hollywood'un özel efektlere dayalı mekanik korkularına karşı mükemmel bir seçenek oluşturan bu ürkünç filmin sonrasında bir süre televizyon dizilerinde çalışan Anderson, aylardır uyuyamayan bir fabrika işçisinin düşle gerçek arasında gidip gelen hikayesini anlatan, İspanyol sermayeli "The Machinist"le (Makinist) sinemaya dönmüştür. Sürrealist bir çizgide gelişen, sürpriz finalli "Makinist", yaklaşık 30 kg. veren başrol oyuncusu Christian Bale'in performansıyla hatırlanır. Çin - Moskova seferini yapan bir trende belaya bulaşan bir çiftin hikayesini anlatan "Transsiberian" (Sibirya Ekspresi) "The Machinist" gibi İspanyol yapım firması Filmax tarafından finanse edilmiştir. "Masters of Horror" (Korkunun Ustaları) dizisinin *Sounds Like* adlı bölümünde kimselerin duyamadığı sesleri işitme yetisine sahip bir çağrı merkezi operatörünün deliliğe sürüklenişini anlatan Anderson TV dizileri "Fringe", "Rubicon" ve "Boardwalk Empire"da da görev almıştır. Son sinema filmlerinden "Vanishing on 7th Street" (Kıyamet Gecesi) Detroit şehrinde oturanların neredeyse tamamının bir elektrik kesintisinden sonra ortadan kaybolmasını; "The Call" (Acil Arama) polis imdat servisinde çalışan bir santral memuresinin, psikopat bir katilin kaçırdığı genç bir kıza yardım çabalarını konu almaktadır.

▸ **FİLMOGRAFİ:** The Darien Gap (1996) • Next Stop Wonderland (1998) • Happy Accidents (2000) • Session 9 (2001) • El Maquinista (2004) • Masters of Horror (TV 2006) **Bölüm:** *Sounds Like* • Transsiberian (2007) • Boardwalk Empire (TV 2010) • Vanishing on 7th Street (2010) • The Call (2013) • Eliza Graves (2014)

ANDERSON, PAUL W. S. (NEWCASTLE-UPON-TYNE, 1965) İngiliz yönetmen, yapımcı, senaryo yazarı. Video oyunlarından uyarlanan fütüristik aksiyon ve korku filmleriyle kariyer yapmıştır; İngiltere'de bir süre yasaklanan şiddet dolu gençlik filmi "Shopping" ilk uzun metrajlısıdır; video oyunu uyarlaması "Mortal Kombat" (Ölümcül Savaş) ve "Alien" çağrışımlı korku "Event Horizon"la (Ufuk Faciası) ticari sinemada kendini göstermiştir. Zamanı ve uzayı aşarak başka bir boyuta sürüklenen hayaletli bir uzay gemisinde geçen "Event Horizon", "Alien"ın yanısıra Andrei Tarkovsky'nin mistik bilim kurgusu "Solaris"ten esintiler taşımaktadır. George Romero'nun dışlanmasıyla yönetmenlik koltuğuna oturduğu zombi filmi "Resident Evil"

Paul W. S. Anderson

(Ölümcül Deney) 1995 yapımı "Mortal Kombat" gibi popüler bir video oyunundan uyarlamıştır. Tehlikeli silahların denendiği gizli bir yeraltı laboratuarında zombileşen bilim adamlarıyla cebelleşen bir grup askeri personelin hikayesini anlatan "Resident Evil"ın devam filmleri de çekilmiştir. Diğer filmleri arasında Kurt Russell'lı fütüristik aksiyon "Soldier" (Asker), korku sinemasının iki efsanevi canavarını karşı karşıya getiren, ipe sapa gelmez "Alien Vs. Predator" (Alien Predator'e Karşı), yeni çevrim "Death Race" (Ölüm Yarışı), karısı Milla Jovovich'in oynadığı "Resident Evil: Afterlife" (Ölümden Sonrası), "The Three Musketeers" (Üç Silahşörler) ve "Resident Evil: Retribution" (Korkunç Deney: İntikam) yer almaktadır.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Shopping (1994) • Mortal Kombat (1995) • Event Horizon (1997) • Soldier (1998) • The Sight (TV 2000) • Resident Evil (2002) • Alien vs. Predator (2004) • Death Race (2008) • Resident Evil: Afterlife (2010) • The Three Musketeers (2011) • Resident Evil: Retribution (2012) • Pompeii (2014)

ANTOLOJİ Sayıları çoğunlukla 3 ile 5 arasında değişkenlik gösteren, birbirinden bağımsız hikayelerin anlatıldığı bölümlü filmler. *Omnibus, portmanteau* isimleriyle de bilinir.Bazı antoloji filmleri *çerçeve hikaye* tekniğini benimsemiştir;film çerçeve hikayeyle başlar, hikayenin kahramanları veya başkalarıyla ilgili farklı hikayelere bölünür, her öykünün sonunda çerçeve hikayeye geri dönülür.5 bölümlü "Dead of Night" (Gecenin Bir Yarısı-1945) çerçeve hikayeli korku antolojilerinin öncüsüdür;60'larda İngiltere merkezli Amicus yapımevi (bkz.Amicus) ana merkeze bağlı çoklu hikayeli korkuyu cazip bir hale getirmiştir.Amicus varlığını 70'lerin ortalarına dek sürdürmüştür.Roger Corman'ın Edgar Allan Poe uyarlaması "Tales of Terror" (Dehşet Öyküleri-1962), Mario Bava'nın ustalık ürünlerinden "I tre volti della paura" (Korkunun Üç Yüzü-1963), Masaki Kobayashi'nin görsellik harikası "Kwaidan" (Hayalet Hikayesi-1964), Federico Fellini, Roger Vadim ve Louis Malle üçlüsünün Poe uyarlaması "Histoires extraordinaires" (Şeytanın Kurbanları-1968), Karen Black'in üç değişik kadın portresi çizdiği "Trilogy of Terror" (Dehşet Üçlemesi-1975), George Romero-Stephen King işbirliğinin ürünü "Creepshow" (Korku Gösterisi-1982), kült TV dizisinin dört meşhur bölümünün Steven Spielberg, John Landis, Joe Dante ve George Miller'lı sinema uyarlaması "Twilight Zone:The Movie" (Alacakaranlık Kuşağı-1983), senaryosunu Step-

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

hen King'in yazdığı "Cat's Eye" (Kedi Gözü-1985) popüler antoloji ürünleridir.

Antoloji • Creepshow (Korku Gösterisi) • Gaylen Ross

Diğer kayda değer örnekler:Denis Heroux'nun yönettiği Kanada filmi "The Uncanny"de (Esrarengiz-1977) bir korku romanları yazarı (Peter Cushing) son kitabını teslim etmek için yayıncısını (Ray Milland) ziyaret eder;kitapta kedilerin kötücül yaratıklar olduğuna dair hikayeler vardır ve yazara göre hepsi gerçektir.Amicus'un kurucu ortaklarından Milton Subotsky'nin finanse ettiği "The Monster Club"da (Canavarlar Kulübü-1981) korku yazarı Ronald Chetwynd-Hayes çeşitli canavarların anlattığı hikayelere kulak verir.Joseph Sargent'ın 5 bölümlü "Nightmares"ında (Kâbuslar-1983) dört hikaye vardır;ilk bölümde gece yarısı sigara almak için dışarı çıkan kadın (Cristina Raines) seri bir katilin hedefi haline gelir.İkinci hikayede video oyunları tiryakisi genç (Emilio Estevez) ölümcül bir sona sürüklenir.Üçüncüde inancını yitirmiş bir rahip siyahlı bir figür tarafından takip edilir.Dördüncü bölümde üç kişilik bir aile dev bir fareyle savaşır.Jim ve Ken Wheat kardeşlerin yazıp-yönettikleri "After Midnight"da (Geceyarısından Sonra-1989) korkunun psikolojisi ile ilgili dersler veren bir profesör öğrencilerine korkunç hikayeler anlatır.Birincide genç bir çiftin arabası terk edilmiş, uğursuz bir evin yakınında bozulur.İkincisi vahşi köpekler tarafından takip edilen genç kızlarla ilgilidir.Üçüncü ve son hikayede çağrı merkezinde çalışan genç kadın başına bela kesilen bir sapıkla baş etmeye çalışır.İki Poe hikayesinin modern zamana uyarlandığı "Due occhi diabolici"yi (Ölümün Gözleri-1989) iki efsane sinemacı, George A.Romero ve Dario Argento yönetmiştir. Romero imzalı "The Facts of About Mr.Valdeman"da (Bay Valdeman Hakkında Gerçekler) yaşlı kocasını, servetine konmak için hipnozcu sevgilisiyle birlikte öldürmeye karar veren kadın (Adrienne Barbeau) hiç ummadığı bir gelişmeyle karşı karşıya kalır; Argento'nun yönettiği "The Black Cat"de (Kara Kedi) sevgilisinin eve aldığı kediyi öldüren bir suç mahalli fotoğrafçısı (Harvey Keitel) daha sonra kız arkadaşını da öldürür ve cesedi bir duvarın arkasına gizler.İki önemli korku sinemacısı daha, John Carpenter ve Tobe Hooper da bu alanda çalışmıştır; Stacy Keach, David Warner, Tom Arnold, Deborah Harry, Twiggy, Wes Craven, Sam Raimi, Mark Hamill, Robert Carradine, Charles Napier'den oluşan ilginç bir oyuncu kadrosunu barındıran "Body Bags" (Ceset Torbaları-1993) üç bölümden oluşur;bölümleri ürkünç bir morg görevlisi anons eder. Carpenter'ın yönettiği "Gas Station"-da (Benzinci) bir benzin istasyonunun gece vardiyasında çalışmaya başlayan genç bir kadın hapisten kaçan bir katille köşe kapmaca oynar;Carpenter ikinci bölüm "Hair"in de (Saç) yönetmenidir.Saçları giderek seyrekleşen bir adamın en büyük korkusu kel kalmaktır...Denemediği hiçbir yöntem kalmamıştır;son çare olarak gittiği bir klinikte başlatılan tedavinin sonuçları dehşet verici olacaktır.Hooper'ın yönettiği "Eye"da (Göz) bir trafik kazasında sağ gözünü kaybeden beyzbol oyuncusuna idam edilen bir katilin gözü nakledilir.1993 tarihli "Necronomicon" H.P.Lovecraft esinli üç hikaye anlatır;hikayeler Jeffrey Combs'un canlandırdığı Lovecraft tarafından sunulur;kamera arkasında Fransız Christophe Gans, Japon Shusuke Kaneko ve Amerikalı Brian Yuzna vardır.Tayland filmi "Bangkok Haunted"da (Hayaletli Bangkok-2001) bir kafede buluşan üç kadın birbirlerine dehşet hikayeleri anlatır.İlk bölümde bir antikacı, dükkanındaki eski davulun lanetli olduğunun ayırdına varır;ikinci öyküde genç bir kadın komşusundan afrodizyak etkisi yapan bir parfüm örneği alır, ne varki bu parfüm ölü kadınların kanlarından yapılmıştır. Üçüncüde bir polis kendini asan bir kızın ölümündeki esrarı araştırır.

Antoloji • Body Bags (Ceset Torbaları) • John Carpenter

Pang kardeşlerden Oxide Pang ve Pisut Praesangeam yönetmiştir.Üç meşhur Uzakdoğu sinemacısı, Takashi Miike (Japonya), Fruit Chan (Çin) ve Chan-wook Park'ı (Güney Kore) bir araya getiren "Saam gaang yi" (Üç Sıradışı) sınırları zorlayan üç sıradışı hikaye anlatır.Üçlemenin en sert bölümü "Dumplings"de (Mantılar) yaşlanmakta olan bir aktris (Miriam Yeung) genç görünmesinin sırrını ev yapımı mantılara bağlamaktadır. Mantılara konan malzeme

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

akıl hafsala alacak gibi değildir.Yönetmen Fruit Chan bu bölümün uzun metrajlı bir versiyonunu da gerçekleştirmiştir. Chan-wook Park'ın intikam izlekli "Cut"ında (Kes!) ünlü bir yönetmen ve karısı filmlerinde oynayan bir figüran tarafından kaçırılır.Yönetmen, figüranın sadistik oyunlarına alet olacaktır.Takashi Miike'nin "Box"unda (Kutu) bir kadın sürekli aynı kâbusları görmektedir (karlar içindeki bir kutunun içinde gömülüdür);kayıp kızkardeşini ararken kâbuslarıyla gerçeğin kesiştiğine kanaat getirir. Daha yakın tarihli "The Theater Bizarre" (Kanlı Tiyatro-2011) hikayelere geçişte terk edilmiş, ürkünç bir tiyatroyu mekan olarak kullanır;Grand Guignol benzeri tiyatroda insana benzeyen bir kukla (Udo Kier) altı hikaye takdim eder. Yönetmen koltuğuna Güney Afrikalı Richard Stanley, plastik makyaj üstadı Tom Savini, Kanadalı Karim Hussain, DVD ekstralarıyla tanınan David Gregory, Amerikalı Douglas Buck ve aynı zamanda bir roman yazarı olan Buddy Giovinazzo oturmuştur.Nostalji yaşatan V/H/S (2012) genç yönetmenlerin (Ti West, Adam Wingard, Matt Bettinelli-Olpin, Glenn McQuaid, Tyler Gillett...) katkı sunduğu bir gore festivalidir;giriş bölümünde işledikleri suçları filme çeken ve bunları reality porn adı altında pazarlayan bir grup kanunsuz genç esrarengiz bir adam tarafından işe alınır;adam terk edilmiş bir evde bulunan bir video kaseti çalmalarını istemektedir.Eve girdiklerinde sürüyle VHS formatlı video kaset ve bir yaşlı adam cesedi bulurlar. Her kasette dehşet verici bir hikaye (vampirler, lanetli evler, seri katiller, intikamcı ruhlar) gizlidir. Bir yıl sonra gösterime giren "V/H/S/ 2" (Dehşet Kaseti-2013) prolog ve epilog hariç 4 bölümden oluşur; Simon Barrett, Adam Wingard, Eduardo Sanchez, Gregg Hale, Gareth Evans, Timo Tjahjanto yönetmiştir.Başlangıç bölümünde iki özel dedektif ortadan kaybolan bir üniversite öğrencisini ararken VHS kasetlerle dolu bir eve girerler.İlk kasette, geçirdiği kazadan sonra bir gözünü kaybeden genç bir adama son derece gelişmiş takma bir göz takılır;ölü insanları görebilen takma bir gözdür bu!İkincisi bisikletiyle parkta gezerken zombilerin saldırısına uğrayan bir gençle ilgilidir.Üçüncü kasette Endonezyalı sapkın bir tarikat lideri hakkında belgesel hazırlama gafletinde bulunan bir film ekibi dehşet verici bir gizin kapısını aralar.Dördüncü bölümde ana babaları tatile giden gençler uzaylı istilasının ortasında kalır... 6 yönetmenli Güney Kore filmi "Mooseo-woon-I-ya-gi" (Korku Hikayeleri-2012) 4 hikayeden oluşur;jenerik sonrasında genç bir kız seri bir katil tarafından kaçırılır.Katil zorlayıcı bir teklifte bulunur:Eğer kendisini çok korkutacak hikayeler anlatırsa genç kızın hayatını bağışlayacaktır.Birinci hikayede annelerinin evde yalnız bıraktığı iki çocuğa psikopat bir yabancı musallat olur. İkincide, uçakla başka bir şehre nakledilen azılı bir katil polisin elinden kurtulur ve kabin ekibinin peşine düşer. Üçüncü hikayede yakışıklı ve zengin bir adamla nişanlanan ablasını ölesiye kıskanan bir kızkardeş vardır;onun yerini alabilmek için estetik ameliyatını bile göze alır ama adamın niyetleri hakkında en ufak bir fikri yoktur.Dördüncüsü defalarca işlenen bulaşıcı zombi virüsü hikayesi anlatır, tamamı bir ambulansta geçmektedir;acılı bir anne sedyede yatan kızının zombi virüsü kapmadığını iddia eder ama doktoru ikna edemez... Ölüm izlekli "The ABCs of Death" (Ölümün Alfabesi-2012) korku antoloji tarihinin en fazla bölümlü (26 bölüm) ürünüdür;alfabenin harfleri konular için ilham kaynağı olmuştur;yönetmenleri arasında dayanılmaz "Srpski film"in yaratıcısı Srdjan Spasojevic, giallo güzellemesi "Amer"la tanınan Bruno Forzani-Helene Cattet ikilisi, Fransız Xavier Gens, Arjantinli Adrian Garcia Bogliano, İngiliz Simon Rumley ve Ben Wheatley, Meksikalı Jorge Michel Grau, Amerikalı aktris Angela Bettis, Amerikalı genç kuşak korkucuları Adam Wingard ve Ti West, hayvanlı korku tutkunu Andrew Traucki yer almaktadır.13 bölümlü "The Profane Exhibit"in (Kafirler Sergisi-2013) yönetmen kadrosu daha ilginçtir;uzun zamandır film çekmeyen Ruggero Deodato ve Brezilyalı Jose Mojica Marins'in yanı sıra İtalyan özel efektçi Sergio Stivaletti, Richard Stanley ve Uwe Boll da kadroya girmiştir. Hikayelerin mekanı sadist ve zengin tiplerin toplandığı gizli bir kulüptür.

ARGENTO, ASIA (ROMA, 1975) İtalyan oyuncu, yönetmen. Dario Argento ve Daria Nicolodi'nin kızıdır. Çocuk yaşta sinemayla tanışan Asia Argento ilk olarak Lamberto Bava ve Michele Soavi'nin doğaüstü korkuları "Demoni 2" (Şeytanlar 2) ile "La chiesa"da (Kilise) rol almıştır. 90'larda babasının yönettiği "La sindrome di Stendhal" (Stendhal Sendromu) ve "Trauma"da (Travma) psikolojik sorunlarla boğuşan, dengesiz kadın karakterleri canlandırmış, ayrıca "La reine Margot" (Kraliçe Margot) ve "B Monkey" (Tehlikenin Pençesinde) gibi ortak yapımlarda oynayarak uluslararası tecrübe kazanmıştır. Yaşam deneyimlerinden yola çıkarak yazdığı ve yönettiği "Scarlet Diva" uyuşturucuyla kendini tüketen ünlü bir sinema oyuncusunun kasvetli hikayesini anlatır. İlk Hollywood filmi "XXX"de umduğunu bulamayan Asia Argento, son yıllarda Catherine Breillat, Abel Ferrara, Sofia Coppola, Gus Van Sant, Olivier Assayas, Bertrand Bonello gibi aykırı sinemacıların filmlerinde irili ufaklı roller almıştır. George Romero'nun zombi filmi "Land of the Dead" (Ölüler Ülkesi) ve Dario Argento'nun doğaüstü üçlemesinin son halkası "La terza madre"de (Üçüncü Ana) baş kadın kahramanları canlandırmıştır.

Asia Argento

▸ **FİLMOGRAFİ:** Demoni 2 (1986) • La chiesa (1988) • Zoo (1988) • Trauma (1993) • La reine Margot (1994) • La sindrome di Stendhal (1996) • New Rose Hotel (1998) • B. Monkey (1998) • Il fantasma dell'Opera (1998) • Scarlet Diva (Yön. 2000) • XXX (2002) • The Keeper (2004) • The Heart is Deceitful Above All Things (Yön. 2004) • Last Days (2005) • Land of

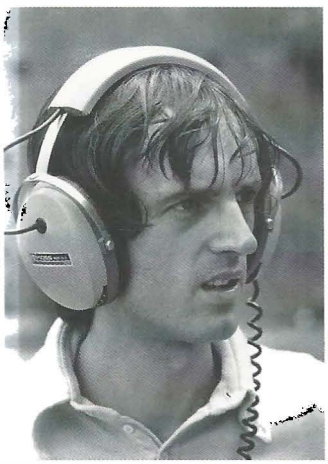
Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

the Dead (2005) • Marie Antoinette (2006) • La terza madre (2007) • Dracula 3D (2012)

ARGENTO, CLAUDIO (ROMA, 1943) İtalyan yapımcı. Dario Argento'nun erkek kardeşidir. Yapımcılığa başlamadan önce dağıtımcılık yapmış ve CIC'in (Cinema International Corporation) basın, reklam departmanında çalışmıştır.Ağabeyi Dario Argento'nun başta "Profondo rosso" (Derin Kırmızı), "Suspiria" ve "Inferno" (Cehennem) olmak üzere çoğu filmini; George Romero'nun sıkça taklit edilen zombi klasiği "Dawn of the Dead"i (Ölülerin Şafağı) ve avangard sinemacı Alejandro Jodorowsky'nin şok edici "Santa Sangre"sini (Kutsal Kan) finanse etmiştir.

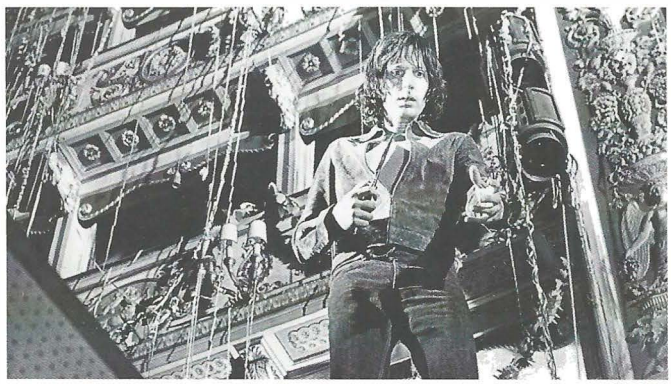
▸ **FİLMOGRAFİ:** Le cinque giornate (1973) • Profondo rosso (1975) • Suspiria (1977) • Dawn of the Dead (1978) • Inferno (1980) • Tenebrae (1982) • Piccoli fuochi (1985) • Santa sangre (1989) • Due occhi diabolici (1989) • Nero (1992) • Il fantasma dell'Opera (1998) • Scarlet Diva (2000) • Non ho sonno (2001) • Il cartaio (2004) • La terza madre (2007) • Giallo (2009)

ARGENTO, DARIO (ROMA, 1940) İtalyan yönetmen, yapımcı, senaryo yazarı. Film yapımcısı Salvatore Argento ile Brezilyalı moda fotoğrafçısı Elda Luxardo'nun oğludur. Gösterişli, şiddet yüklü filmleriyle modern korku sinemasına taze bir soluk ve farklı bir üslup getirmiştir. Görsellik, müzik, güzel sanatlar, çocukluk travmaları ve vahşi cinayetler, sinemasının temel taşlarını oluşturur; favori ressamları Rene Magritte, Paul Delvaux, Hieronymus Bosch, Giorgio de Chirico gibi ünlü sürrealistler, favori yazarı Edgar Allan Poe, sinemasının esin kaynağı ise Alman dışavurumculuk akımının ruhudur. Ustası Michelangelo Antonioni ve insan ruhunun karanlıklarına ayna tutan Ingmar Bergman diğer esin kaynaklarıdır. Filmlerinin müzik seçimlerinde son derece titiz davranmış ve hep farklı *sound*'lara, farklı bestecilere kucak açmıştır. 19. yüzyılın dahi bestecisi Giuseppe Verdi'den, modern operanın temsilcilerinden Ennio Morricone'ye; rock operacı Keith Emerson'dan, progressive rock grubu Goblin'e uzanan geniş bir referans listesine sahiptir. Başlangıçta İtalyan Hitchcock'u, şiddetin Visconti'si gibi unvanlar yakıştırılan ama her yaratıcı yönetmen gibi kendi tarzını oluşturan Dario Argento en iyi filmlerini 70 ve 80'lerde ortaya koymuştur. Şaşırtıcı bir renk cümbüşüyle ışıklandırılmış, "Suspiria" ve "Inferno" (Cehennem) stilize Argento sinemasının görsel kalitesini belgeleyen çarpıcı örneklerdir. Şiddet bu düşsel aleme kontrast oluşturacak katı bir gerçeklikle karşımıza çıkar.

Dario Argento

Babasının film yapımcısı olması dolayısıyla küçüklüğünden beri sinemayla iç içe olan (Salvatore Argento İtalyan devlet firması Filmitalia'da çalıştıktan sonra yoluna bağımsız yapımcı olarak devam etmiştir) Dario Argento 1964 - 68 yılları arasında sol eğilimli Roma gazetesi Paesa Sera'da film eleştirileri yazmıştır. 1968 yılında eleştirmenlikten senaryo yazarlığına atlayan Argento piyasa işi savaş, western senaryolarının ardından Bernardo Bertolucci'yle ortak yazdığı "C'era una volta il West"le (Bir Zamanlar Batıda) sinema çevrelerinin dikkatini çekmiştir. Argento, Sergio Leone'nin yönettiği bu spagetti western klasiğinin gösterime girmesinden bir yıl sonra "L'uccello dalle piume di cristallo"yla (Kristal Kanatlı Kuş) ilk yönetmenlik deneyimi için kamera arkasındaki yerini alacaktır. Amerikalı pulp polisiye-bilim kurgu yazarı Fredric Brown'un ilk baskısı 1949'da yapılan "The Screaming Mimi" romanından (kitabı Argento'ya arkadaşı Bernardo Bertolucci tavsiye etmiştir) esinlenen "L'uccello?." *kim yaptı?* sorusu etrafında gelişen esrarlı öyküsü, kuşkulu karakterleri, siyahlara bürünmüş bıçaklı katili ve gerilimli takip sahneleriyle İtalyan cinayet filmleri *giallo*'ların en tipik örneklerinden biridir. "Kristal Kanatlı Kuş" 70'lerin muazzam *giallo* furyasının fitilini ateşlemekle kalmamış aynı zamanda İtalya'ya özgü alt türün uluslararası alanda popülerleşmesini de sağlamıştır. Eleştirmenlik ve senaryo yazarlığı maceralarının ardından sinemaya iyice ısınan Argento babasının prodüktörlüğünü yaptığı bu İtalyan - Batı Alman ortak yapımını yönetmeye başlangıçta gönüllü değildir. Yönetmenlik için adı geçen Terence Young (Audrey Hepburn'lu gerilim "Wait Until Dark"la büyük başarı kazanmıştı) ve Duccio Tessari (daha çok polisiye ve spagetti western türlerinde ürünler vermişti) gibi piyasa sinemacılarının elenmesinden sonra reji koltuğuna oturan Argento çekimlerde başrol oyuncusu Tony Musante'yle yaşadığı ciddi tatsızlıklara karşın filmi tamamlamayı başarmıştır. 500.000 dolara mal olan ve çekimleri 7 haftada gerçekleştirilen "L'uccello..." bir sanat galerisinde tesadüfen cinayet girişimine tanık olduktan sonra yaşamı tehlikeye giren Amerikalı bir yazarın hikayesini anlatır. Roma'da yaşayan roman yazarı Sam Dalmas (Tony Musante) bir akşam evine dönerken yolunun üstündeki bir sanat galerisinde tuhaf bir cinayet girişimine tanık olur. Siyah trençkotlu ve eldivenli bir yabancının saldırısına uğrayan

Dario Argento • 4 mosche di velluto grigio (Gri Kadifedeki Dört Sinek) • Michael Brandon

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

galeri sahibinin karısı Monica Ranieri (Eva Renzi) polisin olay yerine gelmesiyle son anda yaralı olarak kurtulur. Polis, olayın Roma'da işlenen seri cinayetlerle ilgisi olduğunu düşünmektedir. Galeride yaşadıklarını saplantı haline getiren Sam olayı kendi yöntemleriyle araştırmaya başlar. Bu garip cinayet girişimi sırasında bir şeyleri gözden kaçırdığını düşünmektedir. Seri katilin bir antikacıda çalışan ilk kurbanının izini bulur ve genç kadının öldürüldüğü gün vahşi bir cinayeti betimleyen ürpertici bir tabloyu sattığını öğrenir. Araştırmalardan haberdar olan esrarengiz katil kiralık bir suikastçi tutarak Sam'i ortadan kaldırmaya çalışır. Sam'in kız arkadaşı Julia da (Suzy Kendall) evde yalnızken katilin saldırısına uğrar. Cinayetler son hız devam etmektedir. Kadın kurbanların sayısı beşi bulmuştur ve polis çaresizdir. Bu arada katilin telefonda kaydedilen konuşmalarının bandını dinleyen Sam'in profesör arkadaşı Carlo (Raf Valenti) önemli bir ipucuna ulaşır: Konuşmaların arka planında saptanan ses sadece Roma'daki bir hayvanat bahçesinde bulunan değerli bir kuşa aittir. Kuşun kafesinin olduğu yer ise Ranieri'lerin apartmanlarının hemen bitişiğindedir. Katili yakaladıklarını düşünen polisler apartmana ulaştıklarında Monica Ranieri'nin kocası Alberto (Umberto Raho) kazayla pencereden aşağı düşer ve ölmeden önce tüm cinayetleri işlediğini itiraf eder. Ama ortada bir katil daha vardır ve o da genç kızken saldırıya uğrayan Monica Ranieri'den başkası değildir. Antikacıdaki ürkünç tablo genç kadının cinayet dürtülerinin ortaya çıkmasına neden olmuştur; korkunç cinayetlerde elbette kocasının da parmağı vardır. Dalmas'ın galeride tanık olduğu ve kafasında bir türlü netleştiremediği boğuşma sırasında aslında Monica siyah trençkotlu yabancıya (Alberto Ranieri) bıçakla saldırmıştır.

Dario Argento Profondo rosso'nun (Derin Kırmızı) setinde Macha Méril'i yönetiyor

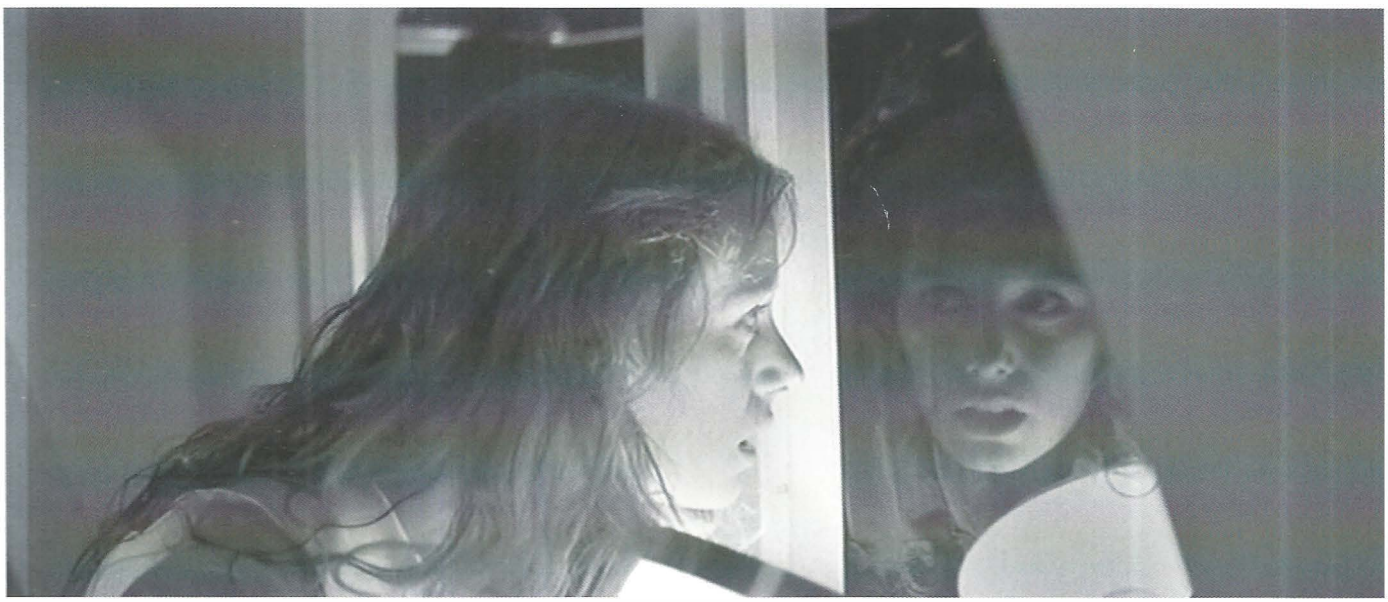
İlerleyen yıllarda 3 Oscar birden kazanan kameraman Vittorio Storaro'nun (Apocalypse Now, The Last Emperor, Reds) görüntülediği, ünlü besteci Ennio Morricone'nin caz esintili senfonik müzikleriyle katkıda bulunduğu "L'uccello dalle piume di cristallo" Argento'nun eşsiz barok stilinin uzaktan uzağa ilk işaretlerini vermiştir: Kameranın röntgenci gibi kullanıldığı planlar, fetişist objeler, geometrik mekanlar, sanatsal fonlarda saptanan sıradışı kadrajlar kendini adamış bir yönetmenin gelişini müjdelemektedir. Genelde giallo sinemasının yumuşak karnı sayılan senaryo bile birkaç boşluk dışında (finalde katilin ortaya çıktığı bölümler) iyi yazılmıştır. Senaryoda mizah ve gerilim iç içedir; her ne kadar birazcık karikatürize kaçsa da komik tiplemeler (kekeme pezevenk, Dalmas'a asılan homoseksüel antikacı, kedi eti meraklısı ressam) yaratılmıştır. İtalyan kökenli Amerikalı aktör Tony Musante'nin (1936-2013) tesadüfen başını belaya sokan ve ısrarla belanın üzerine giden (tipik bir Argento karakteri) meraklı yabancı tiplemesiyle iyi bir oyun sergilediği filmde İtalyan sinemasının karakter oyuncularından Enrico Maria Salerno (1926 - 1994) toleranslı polis müfettişini, Alman aktris Eva Renzi (1944 - 2005) travmatik Monica Ranieri'yi, bir başka Alman Werner Peters (1918 - 1971) eşcinsel antikacıyı, İsviçreli Mario Adorf (1930) kedi etiyle beslenen kafadan çatlak ressamı, İngiliz Suzy Kendall ise Musante'nin seksi kız arkadaşını canlandırmışlardır. Siyah eldivenli katilin elleri ise Dario Argento'ya aittir. Bundan sonraki filmlerinde de cinayet silahlarını kullanan eller kendi elleri olacaktır.

1970 yılının Mart ayında İtalyan sinemalarında oynayan ve iyi gişe yapan "Uccello"nun bir yıl sonrasında vizyona giren yeni Argento filmi "Il gatto a nove code" (Dokuz Kuyruklu Kedi) bir İtalyan - Batı Alman - Fransız ortak yapımıdır. Roma, Torino ve Berlin'de çekilen bu yüksek gerilimli *giallo* yapımının kahramanları yine üzerlerine vazife olmayan işlere burunlarını sokan dedektif ruhlu yabancılardır. Genetik deneyler yürüten bir enstitüde çalışan bilim adamlarının birbiri ardına öldürülmeleri üzerine, gözleri görmeyen bir bulmaca tasarımcısıyla (Karl Malden), genç bir gazeteci (James Franciscus) bir araya gelerek esrarengiz cinayetleri aydınlatmaya çabalarlar. İlerleyen yıllarda hikayeden çok stile ve estetiğe önem veren bir yönetmen olarak kariyer yapan Argento "Dokuz Kuyruklu Kedi"de hikaye anlatma ustalığını da ortaya koymuştur. Sadistik cinayet sahnelerinde ise (katil tarafından trenin altına itilen adamın kafasının ezildiği sahne müthiştir) Argento yine yaratıcılığını konuşturmuştur. Ama "Il gatto a nove code" yönetmenin en az sevdiği filmlerden biri olarak hatırlanır. Argento filmin ilk gösteriminde şu sözleri sarf etmiştir: "Çok üzgünüm. Filmi çok Amerikanvari ve basit buldum."

Altı aylık bir hazırlık döneminden sonra çekim aşamasına gelen Argento'nun hayvan isimli filmlerinin son halkası "4 mosche di vellutto grigio" (Gri Kadifedeki Dört Sinek) seri cinayetlerin sahne aldığı heyecanlı bir *giallo* denemesidir ve hikayenin merkezinde yine karanlık bir dünyaya sürüklenen masum bir karakter vardır. Siyah giysili bir adam tarafından sürekli izlenen rock müzisyeni Roberto Tobias (Michael Brandon) bir gece kendisini takip eden yabancıyı boş bir tiyatroda sıkıştırır ve kazayla öldürür. Olay mahallinde kendisini gözleyen maskeli bir figür cinayetin fotoğraflarını çekmiştir. Ertesi gün cinaye-

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

ti belgeleyen resimlerle dolu bir zarf alan Tobias maskeli kişinin şantajlarına maruz kalır. Gizemli katil Tobias'ın çevresindeki insanları birer birer ortadan kaldırırken öldü sanılan adamın da numara yaptığı (katil tarafından tutulmuştur) anlaşılır. Tobias, deneyimli bir özel dedektif tutarak kâbuslarına son vermek ister ama katil işine burnuna sokan dedektifi de ortadan kaldırır. Freudyen dokunuşların hissedildiği sürpriz finalde katilin Tobias'ın nevrotik karısı Nina (Mimsy Farmer) olduğu anlaşılır. Nina erkek çocuk isteyen babasının baskılarıyla çocukluğunda ağır bir travma geçirmiş ve bu olayı atlamamıştır. Dağıtımını Paramount'un yaptığı "4 mosche di velutto" Argento'nun en az ilgi gören birkaç filminden biridir. Gösterildiği dönemde fazla seyirci toplayamamış, ileriki yıllarda da nedense Argento hayranlarının ve sinema yazarlarının ilgisizliğiyle karşılaşmıştır. Çekimleri Roma, Milano ve Torino'da gerçekleştirilen filmin kadrosunda Amerikalı Brandon ve Farmer'dan (başrol için Terence Stamp, John Lennon, Jean-Louis Trintignant, Michael York ve Ringo Starr'ın isimleri geçmiştir) başka eşcinsel dedektifi canlandıran Fransız Jean-Pierre Marielle, eksantrik bir karakteri yorumlayan komedi sanatçısı Bud Spencer ve Donald Sutherland'in karısı Francine Racette yer almışlardır.

Dario Argento • Suspiria • Eva Axén

Bu filmlerin sonrasında Dario Argento ülkesinde artık iyice ünlenmiş ve medyada İtalyan Hitchcock'u olarak anılmaya başlamıştır. İşte tam o günlerde babasıyla birlikte kurduğu yapım şirketi Seda Spettacoli ve İtalyan devlet televizyonu RAI ortaklığıyla geliştirilen TV dizisi "La porta sul buio" (Karanlığın Kapısı) ortaya çıkmıştır. Dört bölümden oluşan bu 60'şar dakikalık *giallo* serisinde Argento, Hitchcock tipi bir sunucu olarak (Hitchcock, kendi adını taşıyan TV dizisine mizahi repliklerle katkıda bulunmayı gelenek haline getirmiştir) görünür ve izleyiciye konuyla ilgili bilgiler verir. Dizinin müzikleri Giorgio Gaslini'ye aittir; her bölümü bir cinayetle açılır, sürprizlerle sona erer. Dario Argento'nun, Sirio Bernadotte takma adıyla yönettiği "Il tram" (Tramvay) ilk kez Eylül 1973'te yayınlanmıştır ve genç bir kadının bir tramvayda ölü bulunmasından sonra gelişen olayları konu almaktadır. Akıl almaz cinayeti soruşturan genç polis dedektifi (Enzo Cerusico) yolculardan dişe dokunur bilgiler alamaz. Tramvaydaki hiç kimse cinayeti görmemiştir. Cinayet seferini, tramvaydaki yolcularla bire bir canlandırmayı denediği bir akşam sonrasında kuşkular biletçinin üzerinde yoğunlaşır. Biletçi tutuklanır ama genç dedektifin içi rahat değildir. Bir şeyleri göz ardı ettiğini düşünmektedir. O yıllarda Argento'nun yanından ayrılmayan Luigi Cozzi'nin yönettiği "Il vicino casa"da (Komşu) evli bir çift (Aldo Reggiani Laura Belli) bebekleriyle birlikte yeni evlerine taşınırlar. Ancak bilmedikleri bir şey vardır. Üst komşuları onlar gelmeden hemen önce karısını öldürmüştür. Üçüncü bölüm "Testimone oculare"yi (Tanık) Roberto Pariante yönetmiş ama çıkardığı işten memnun kalmayan Argento birkaç gün geçmeden kontrolü ele almıştır. Argento'nun eski kız arkadaşı Marilu Tolo'nun bir cinayete tanık olduğuna kimselere inandıramadığı genç bir kadını canlandırdığı bu bölüm de "Komşu" gibi mantık hatalarıyla doludur.

İtalyan sinemacının üslupçu bir gerilim ustası olarak markalaştığı ve yaratıcılığının doruğuna çıktığı 70'li yılların ikinci yarısında filmlerindeki şiddetin dozu giderek artacaktır. Bu dönemde, gerçeklikten kopuk, düşsel bir anlatıma ağırlık veren ve çarpıcı bir görsellikle izleyenlerin başını döndüren Argento şiddete beyazperdede yeni bir anlam kazandırmıştır. Stilize anlatımıyla şiddeti estetize etmeyi denediği ve ustası Mario Bava gibi dekorları, nesneleri gerilim motifleri olarak kullandığı kanlı *giallo* "Pro-

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

fondo rosso" (Derin Kırmızı) filmografisinin ilk ayrıksı örneğidir;İtalyan sinemacı özellikle cinayet sahnelerinde korku sinemasında daha önce benzeri az görülmüş kamera açıları ve yakın planlarla tedirgin edici bir üslup geliştirmiştir. Merhum İngiliz oyuncu David Hemmings'in, Argento'nun çok sevdiği gurbetteki meraklı yabancı tiplemesiyle göz doldurduğu "Profondo rosso", medyum komşusunun öldürülmesinden sonra dedektifliğe özenen ve kendisini giderek karmaşıklaşan cinayetler serisinin ortasında bulan bir caz piyanistinin araştırmalarını konu almaktadır. Yönetmenin fetiş objeleri siyah eldivenler, sivri uçlu bıçaklar, kötülüğe ve bilinmeyene girişi simgeleyen kırmızı kadife perdeler filmin ürkünç ve sapkın atmosferine katkıda bulunur. Ürpertici bir sadizmle işlenmiş cinayet sahneleri ise ilk kez grafik ayrıntılarla beyazperdeye taşınmıştır: Bir adamın katilin darbeleriyle önce dişleri kırılır, sonra da ensesinden keskin bir bıçak girer. Katilin hedefindeki bir kadın kaynar suyla dolu bir küvette boğularak öldürülür. Bir başka karakter çöp kamyonu tarafından sürüklendikten sonra karşıdan gelen arabanın altında kalır ve kafası ezilir. Filmin finalinde ise katilin kolyesi asansörün metal kafesine takılır ve asansörün çalışmasıyla birlikte kafası bedeninden ayrılır. "Profondo rosso" Argento'nun sanatsal korku serisinin başlangıç noktasıdır.

Dario Argento Suspiria'nın setinde

1977 yılında gösterime giren Argento'nun ilk doğaüstü filmi "Suspiria" gösterişli, meydan okuyan anlatımıyla adını korku sinemasının kilometre taşlarına altın harflerle yazdırmıştır. Argento, dünyada hiçbir Avrupa korku filminin ulaşamadığı popülariteyi yakalayan "Suspiria"da şiddeti bir koreograf ustalığıyla tasarlamış, kan ve sadizmin eksik olmadığı çarpıcı görüntülerle sahneye koymuştur. "Suspiria", Almanya'da büyücülerin idare ettiği bir dans akademisine gelen Amerikalı genç bir balerinin (Jessica Harper) öyküsünü anlatmaktadır. Filmin senaristlerinden Daria Nicolodi'nin büyükannesinin anlattığı yarı uydurma, yarı gerçek hikayeler, Argento'nun İsviçre, Fransa ve Almanya'nın gizemli bölgelerine yaptığı yolculuklar, Avusturyalı bilim adamı-filozof Rudolph Steiner'ın kurduğu, içinde gizliden gizliye büyücülük dersleri verildiği iddia edilen ünlü Waldorf okulları, Thomas de Quincey'in denemelerinin yer aldığı "Suspiria de Profundis" adlı kitap ve popüler masallar "Suspiria"nın ana esin kaynaklarıdır.

Dario Argento • Inferno (Cehennem) • Irene Miracle

Kostümlerden dekorlara, müziklerden mavili, yeşilli, kırmızılı ışıklandırmaya kadar her şey seyirciyi gerçek dünyadan koparan soyut bir yapıya hizmet etmektedir filmde. Vahşetin doruğa çıktığı cinayet sahneleri tuhaf mekanlarda gerçeküstü bir anlayışla çekilmiştir. Vitrayların üzerinde can çekişen genç bir kız... Boş bir meydanda köpeği tarafından parça parça edilen kör bir piyanist... Tellerle dolu bir odaya ölüm atlayışı yapan bir öğrenci... Bu sahneler hiçbir korku filminde göremeyeceğiniz kadar absürd ve gerçeküstüdür. Argento'nun ününü İtalya dışına taşıyan "Suspiria" dünya sinemalarında küçümsenmeyecek gişe başarıları elde etmiştir. "Suspiria"nın üç yıl sonrasında vizyona giren "Inferno"da (Cehennem) Argento doğaüstü güçleri bu kez simyagerler aracılığıyla bir kere daha harekete geçirir. "Inferno" tümüyle karabasan mantığının işlerlik kazandığı eşsiz bir korku filmidir.

Doğaüstü üç ana efsanesinin ikinci bölümü "Inferno"da Mater Tenebrarum'un, yani *karanlıklar anası*nın (Suspiria, inlemelerin anası Mater Suspiriorum'un hikayesiydi) Roma ve New York'ta yarattığı terörü izleriz. Birbirinden tuhaf, irkiltici cinayetlerin sahne aldığı "Inferno" sanatçının bugüne dek çektiği en soyut, karmaşık ve çekici filmdir. "Inferno"da, tavan araları, bodrumlar, apartman daireleri, tüm kuytu köşeler doğaüstü varlıkların etkisi altındadır ve Argento bu gücün varlığını gerçeküstü, gizemli bir anlatımla hissettirir. Kötücül güçlerin fısıltılar ve gölgelerle temsil edildiği filmin hikayesi Varelli adındaki bir simyager- mimarın, kötülüğün güçlerini simgeleyen üç anayla ilgili yazdığı eski bir kitabın etrafında gelişmektedir. Kitapla doğrudan ya da dolaylı ilişkisi olan herkes ölümle yüzleşecektir. Filmin ipnotize edici görselliğinin yanısıra cinayetler yine çarpıcı kadrajlarla estetize edilmiştir. Ar-

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Dario Argento • Tenebrae • Ania Pieroni

gento'nun benzersiz biçemi ve düş gücüyle süzme bir korku filmine dönüşen "Inferno" dağıtımcı 20th Century Fox'la yaşanan sorunlar nedeniyle gişede başarısız olmuştur.

Argento, korku sinemasının modern klasikleri arasında yerini alan iki doğaüstü denemenin ardından 1982 yılı yapımı "Tenebrae"yle *giallo* filmlerine dönüş yapacaktır. Los Angeles'da bulunduğu bir sırada fanatik bir hayranından telefonla ölüm tehditleri alan ünlü yönetmen bu tatsız maceradan esinlenerek "Tenebrae"yi çektiğini iddia etmiştir. "Tenebrae" hem görsel estetiği, hem de gerçekçi setleriyle "Suspiria" ve "Inferno"nun sürrealist yapısıyla tezat oluşturmaktadır... Karanlık anlamına gelen "Tenebrae" Latince kökenli bir sözcüktür ve "Inferno"da adı geçen *karanlıkların anası* Mater Tenebrarum'dan dolayı doğaüstü çağrışımlarda bulunmaktadır. Ama 80'lerin Roma'sında geçen filmin görüntüleri son derece parlak ve berrak, *Kim yaptı?* merkezli hikayesi de önceki filmlerinin aksine daha akla yatkındır. Amerikalı gerilim romanları yazarı Peter Neal (Anthony Franciosa) yeni romanı "Tenebrae"nin tanıtımı için Roma'ya gelir. Aynı saatlerde kitabı Roma'daki bir alışveriş merkezinden çalan bir kadın (Ania Pieroni) usturayla öldürülür ve romanın sayfaları ağzına tıkılır. Kitaptan ilham alan esrarengiz katil vahşi cinayetlerine devam edecektir. Önce, romana sert eleştiriler yönelten sevici gazeteci Tilde (Mirella D'Angelo) ve kız arkadaşı Marion (Mirella Banti), ardından Neal'in kapıcısının meraklı kızı Maria (Lara Wendel) vahşice katledilir. Neal, tutkulu okurlarından, eleştirmen Christiano Berti'den (John Steiner) kuşkulanmaktadır. Bir akşam Neal ve rehberi Gianni (Christian Borromeo) Berti'nin evini gözetim altına alırlar. Tam o sırada Neal kısa bir süre ortadan kaybolur, hemen ardından Berti'nin kafasına bir balta iner. Berti ölmeden önce işlediği cinayetleri itiraf eder. Ama seri cinayetler benzer yöntemlerle devam edecektir. Bu kez sırada Neal'in temsilcisi Bullmer (John Saxon) ve eski karısı Jane (Veronica Lario) vardır. Filmin tam bir vahşet arenasına dönüşen sürpriz finalinde ikinci katil ortaya çıkacaktır.

Tam 12 sadistik cinayetin sahne aldığı ve birbirinden güzel kadınların Goblin grubundan Simonetti, Pignatelli ve Morante'nin elektronik müzikleri eşliğinde kan banyosu yaptığı "Tenebrae" Argento'nun en vahşi filmi olarak hafızalarda yer etmiştir. (katilin balta darbesiyle kolu kopan kadın ölmeden önce evinin duvarlarını kana boyar; vahşi bir dobermandan kaçarken bilmeden katilin evine sığınan genç kız kan revan içinde kalana dek baltayla doğranır; iki lezbiyen kadının arka arkaya boğazları kesilir...) Argento, filmiyle ilgili "Bir hiç uğruna öldürülmek: İşte günümüzün en büyük korkusu!" yorumunu yaparak ilginç bir saptamada bulunmuştur. Gerçekten de filmde işlenen cinayetlerin bir kısmının arkasında önemli bir neden yoktur; kurbanların bazıları adeta *kim vurduya* gider. Filmlerinde, karakterlerle derinlemesine ilgilenmeyen, mantık arayışlarından kaçınan ve cinayet dürtülerini ısrarla çocukluk travmalarına bağlayan Argento tüm yaratıcılığını yine stilize cinayet sahnelerinde konuşturmuştur. Böylece, Argento karşıtlarının sürekli gündemde tuttuğu, ünlü yönetmenin ise ısrarla yadsıdığı *kadın düşmanlığı* meselesi "Tenebrae"de bir kez daha masaya yatırılmıştır. Argento, filmlerinde yalnız kadınların değil erkeklerin de öldürüldüğünü, bu yüzden tartışmaları saçma bulduğunu söyleyerek eklemiştir: "Kadınları seve-

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

rim, özellikle güzel olanları. Çirkin olanların yerine güzel kadınların öldürülmesini seyretmeyi tercih ederim..."

Çekimleri 10 haftada New York ve Roma'da tamamlanan "Tenebrae"nin oyuncu kadrosunda İtalyan kökenli Amerikalılar Anthony Franciosa ve John Saxon, eski İtalya başbakanı Silvio Berlusconi'yle evlendikten sonra sinemayı bırakan Veronica Lario (1956), 70'lerdeki spagetti westernleriyle ülkemizde de çok sevilen Giuliano Gemma (1938 - 2013), Argento'nun potansiyel kurbanlarından Daria Nicolodi ve İtalya'nın ünlü transseksüellerinden Eva Robin's rol almışlardır. Filmlerindeki özgün ve zahmetli çekim teknikleriyle her seferinde farklı arayışlara giren Argento "Tenebrae"de bu kuralı bozmamıştır. Filmin, kesintisiz tek plandan oluşan ünlü tracking çekiminde Louma vincine yerleştirilen kamera bir röntgenci gibi kullanılmış ve yaklaşık 4 dakika boyunca kurbanın evinin dışında bir aşağı bir yukarı gezinip durmuştur.

Dario Argento'nun İsviçre'de İngilizce çektiği "Phenomena"da bir gelenek bozulmuş ve filmin yapımında baba Salvatore ile erkek kardeş Claudio yer almamıştır. Filmin konusu önsezileri güçlü, böceklerle telepatik iletişim kurabilen Amerikalı genç bir kızın (Jennifer Connely) çevresinde gelişmektedir. Ünlü bir aktörün kızı olan Jennifer Zürih'teki prestijli bir yatılı okula gelir; bu arada çevrede

Dario Argento • Phenomena • Jennifer Connely

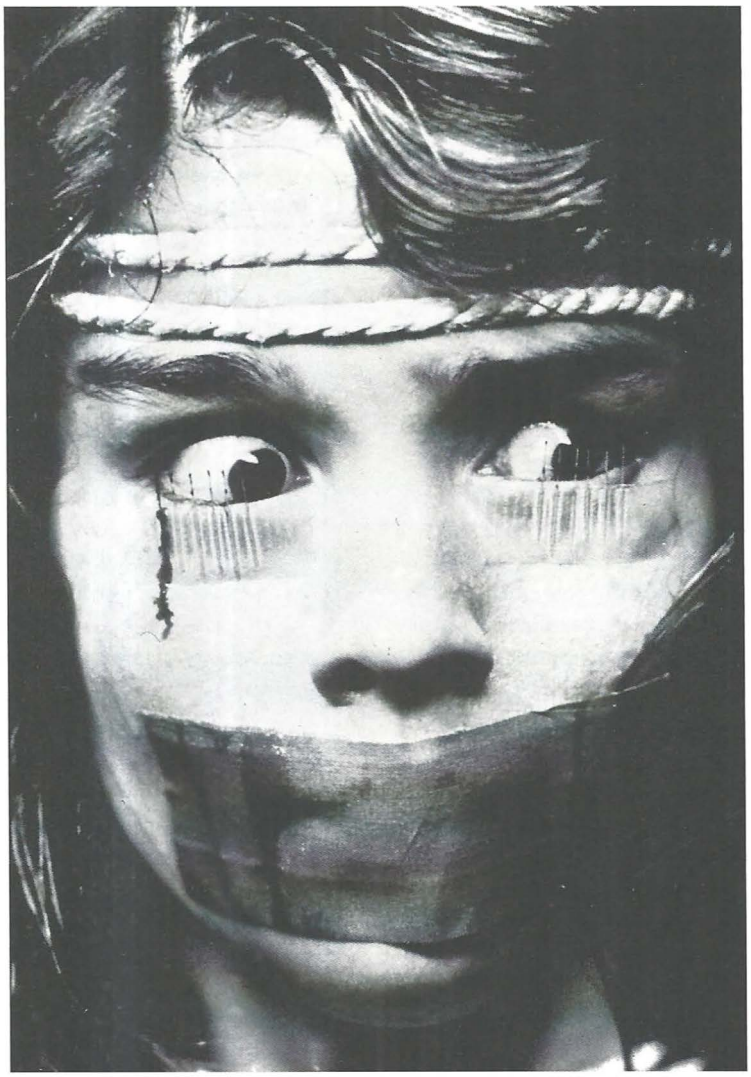
esrarengiz bir katil dehşet saçmaktadır. Tekerlekli sandalyeye mahkum İskoç bir böcekbilimci ve Jennifer, katili ortaya çıkarmak için işbirliği yapar. "Phenomena", Argento'nun büyük kızı Fiore'nin cinayete kurban gittiği gösterişli bir sekansla açılır: Okul otobüsünü kaçıran genç bir kız yolunu kaybetmiştir; çevredeki bir köy evine sığınarak yardım ister. Ama yüzünü göremediğimiz katil bağlı olduğu zincirlerden kurtularak genç kızın peşine düşer. Yakınlardaki şelalenin üzerinde bulunan tahta köprüde katile yakalanan genç kız defalarca bıçaklanır. Rolling Stones'un eski bas gitaristi Bill Wyman'ın *Valley* adlı bestesinin eşliğinde izlediğimiz Argento vahşeti İsviçre'nin kartpostal görüntüleriyle kontrast oluşturur. Paranormal etkinliklerin, özel efektlerin öne çıktığı, cinayet sahnelerinin video klipleri andırdığı bu "Suspiria" göndermeli fantastik *giallo* denemesi mantık dışı, çocuksu ve saçmadır ama mavinin egemen olduğu harikulade görüntüleri (Inferno'nun görüntü yönetmeni Romano Albani'nin imzasını taşıyor) ve Iron Maiden, Bill Wyman, Claudio Simonetti ve Simon Boswell'li *soundtrack* çalışmasıyla göz doldurmuştur. Telepatik güçleriyle katilin kimliğini saptamaya çalışan ayrıksı bir karakteri canlandıran Jennifer Connely'ye ilk başrolünde, cinayetlerin soruşturmasında polise yardımcı olan böcekbilimci rolüyle emektar İngiliz aktör Donald Pleasence eşlik etmiştir. Ayrıca Argento'nun kadrolu oyuncusu Daria Nicolodi, Marcello Mastroianni'nin yeğeni Federica Mastroianni, yönetmen Duccio Tessari'nin kızı Fiorenza Tessari, bir zamanların seksi oyuncularından Dalila di Lazzaro ve Belçikalı Patrick Bauchau rol almıştır. "Phonemena"nın bazı ülkelerde "Creepers" adıyla gösterime giren kısaltılmış versiyonunda şiddet içeren 28 dakikalık bölüm makaslanmıştır. Dario Argento, filmlerini acımasız bir sansür anlayışıyla kuşa çeviren dağıtımcılara duyduğu öfkeyi kinayeli vurgulamalarla birçok kez dile getirmiştir.

25 Mayıs 1986 tarihinde Parma'daki Teatro Regio'da çekimlerine başlanan, Lugano yakınlarında ve De Paolis stüdyolarında tamamlanan "Opera" (Opera'da Dehşet) 8 Milyon dolarlık bütçesiyle Argento'nun en pahalı çalışmasıdır. Dario Argento'nun yapım firması DAC ile Vittorio Cecchi Gori'nin sahibi olduğu Cecchi Gori Group ortaklığıyla çekilen filmde İspanyol aktris Cristina Marsillach, 1990'da AIDS'den ölen İngiliz Ian Charleson, bebek yüzlü Amerikalı William McNamara, İtalyan B filmlerinin gediklisi Urbano Barberini ve Argento'nun eski hayat arkadaşı Daria Nicolodi rol almışlardır. Giuseppe Verdi'nin "Macbeth" operasının Milano'da sahnelenmesi sırasında ortaya çıkan bir psikopatın işlediği vahşi cinayetleri *giallo* geleneğine sadık kalarak resimleyen Argento, hayranlarının karşısına formunun zirvesinde çıkacaktır. Film boyunca bir operanın görkemini yakalamaya çalışan Argento, hiperaktif kamerasıyla çok zor çekimlerin altından kalkmayı başarmıştır. Filmin, Gaston Leroux klasiği "Phantom of the Opera"dan yansımalar taşıyan hikayesi basittir: Modernize edilmiş Macbeth operasının sopranosu kaza geçirince başrol 18 yaşındaki deneyimsiz Betty'ye (Cristina Marsillach) verilir. Ancak Betty rolü alır almaz ortaya çıkan maskeli bir katil seri cinayetlerle terör estirir ve genç kadını vahşi cinayetlerinin zoraki tanığı yapar. Katil cinayetlerini işlemeden önce Betty'nin ellerini, ayaklarını bağlar ve göz kapaklarının altına bandajla tutturulmuş iğneler yerleştirerek vahşeti ona zorla izlettirir. Eğer Betty gözlerini kaparsa anında kör olacaktır. (Burada ilginç bir ironi söz konusudur; filmlerindeki öldürme sahnelerinde sürekli gözlerini kapayan seyircilerden şikayet eden Argento böylece onlara şaka yollu bir gönderme (!) yapmıştır) Katilin gözünden izlediğimiz ürkütücü *steadicam* kamera çekimleri ve törensel cinayetlerle sadistik gösterilerine yenilerini ekleyen ünlü sinemacı bu tarz sahnelerde eline kimsenin su dökemeyeceğini bir kez daha ispatlamıştır. Filmin en çarpıcı anlarından birinde pusuya yatan katil sokak kapısının dürbününden bakan kadına ateş eder;

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

kurşun yavaşlatılmış çekim eşliğinde kadının gözüne saplanır. İzleyenlerin nefeslerini kesen "The Birds" referanslı sahnede ise gösteri için özel olarak eğitilen kuzgunlar operayı izleyen seyircilerin arasına dalarak katilin gözünü çıkartır. Argento sinemasının bilinen arazlarını (aksayan oyunculuk, senaryodaki tutarsızlıklar, finaldeki boşluklar) göz ardı edecek olursak "Opera" İtalyan sinemacının filmografisinde önemli bir köşe taşıdır.

"Opera"nın çekimleri sürerken babası Salvatore'yi kaybeden Dario Argento, 1989 sonbaharında 4 bölümlük bir Edgar Allan Poe antolojisi için hazırlıklara başlamıştır. Marco Ferreri ve Marco Bellocchio gibi ünlü yönetmenlerin filmlerinin yapımcısı Achille Manzotti'nin finanse ettiği projenin başlarında Wes Craven, John Carpenter ve George Romero'nun ismi geçmektedir ama program uyuşmazlığı nedeniyle Carpenter ve Craven projeden çekilmiş, bölümler ikiye indirilmiştir. "Due occhi diabolici" (İki Şeytani Göz) adıyla gösterime giren filmin ilk bölümünü (The Facts in the Case of Mr. Valdemar, *Bay Valdemar Vakasındaki Gerçekler*) George Romero, ikincisini ise (The Black Cat, *Kara Kedi*) Dario Argento yönetmiştir. İlk kez yıldız bir oyuncuyla (Harvey Keitel) ve ilk kez Avrupa dışında çalışan Argento bu serbest uyarlamanın çekimlerini Pittsburgh'da gerçekleştirmiştir. Filmin Harvey Keitel tarafından canlandırılan baş kahramanı Roderick Usher (Poe karakterlerinden birine gönderme) cinayete kurban giden insanların resimlerini çeken alkolik bir polis fotoğrafçısıdır. Birlikte yaşadığı kız arkadaşı Annabel'in (Madeleine Potter) kara kedisine derin bir nefret besleyen Usher bir gün hayvanı boğazlayarak öldürür. Bu tatsız olayı başka çılgınlık nöbetleri ve başka cinayetler takip edecektir.

Dario Argento • Opera • Cristina Marsillach

90'larda yaratıcılık krizi yaşayan Dario Argento, 70 ve 80'lerdeki filmlerini mumla aratan yapımlarla hayranlarının karşısına çıkmıştır. 1993'te yönettiği "Trauma" (Travma) anne ve babasının bir seri katil tarafından öldürülmesi üzerine daha önce tanıştığı genç bir sanatçıyla birlikte katilin peşine düşen anoreksi hastası genç bir kızın hikayesini anlatır; filmin tamamı Minnesota'da çekilmiştir. Kızı Asia'nın dışında yönetmen Mark Rydell'ın oğlu Christopher Rydell, eskilerden Piper Laurie, Brad Dourif ve Frederic Forrest'in rol aldığı "Trauma'da kesip biçme eylemlerini makyaj sanatçısı Tom Savini gerçekleştirmiştir. Amerika'da gösterim şansı bile bulamayan "Trauma"nın ardından ülkesine dönen Dario Argento üç yıl aradan sonra Floransa manzaralı "La sindromi di Stendhal"la (Stendhal Sendromu) beyazperdeye dönüş yapacaktır. Müziklerini Ennio Morricone'nin icra ettiği 13. filminde sanatla korkutucu ilişkiler kurmayı deneyen Argento, tecavüzcü seri bir katilin peşinde olan, geçici hafıza kaybına uğramış sorunlu bir Roma polisinin (Asia Argento) öyküsünü anlatmaktadır. Gereksiz bilgisayar efektleriyle soslanmış, tümüyle yapay bir atmosferin egemen olduğu "La sindromi..." Argento sinemasının sihirli dokunuşlarının çok uzağında kalmaktadır; üstelik filmdeki oyunculuk rahatsız edici boyutlarda kötüdür. Floransa'daki Uffizi müzesinde çekimlerine izin verilen ilk ve son filmdir aynı zamanda "La sindromi..." Argento'nun sonraki çalışması "Il fantasma dell'opera" (Opera'daki Hayalet) Gaston Leroux'nun defalarca filme alınan klasiğinin kanlı bir uyarlamasıdır; çekimlerin büyük kısmı Budapeşte'de ve Cinecitta stüdyolarında yapılmıştır; senaryoda bir dönem Roman Polanski'yle işbirliği yapan Gerard Brach'ın da imzası vardır.

Dario Argento 2000'lere gıcır gıcır bıçakların, siyah eldivenlerin tozlu raflardan alındığı nostaljik bir *giallo*'yla, "Non ho sonno"yla (Uykusuz) giriş yapmıştır. Argento hayranlarına bir nebze olsun umut veren bu film yönetme-

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

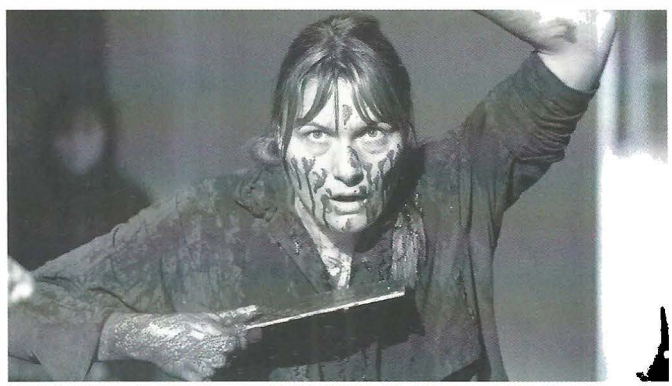
nin önceki *giallo*'ları "Tenebrae" ve "Profondo rosso"dan çeşitli motifler (siyah eldivenli ve maskeli katiller, çocuk ninnileri, ruhsal travma geçirmiş çocuklar) taşımaktadır ve Torino'da işlenen faili meçhul cinayetlerin üzerindeki

Dario Argento • Non ho sonno (Uykusuz) • Barbara Lerici

esrar perdesini aralamaya çabalayan emekli bir polisin çevresinde gelişen bir hikaye anlatır. Uykusuzluk hastalığından muzdarip emekli komiser Moretti'ye (Max Von Sydow) araştırmalarında 17 yıl önce annesi vahşice katledilen Giacomo adlı işsiz bir genç (Stefano Dionisi) yardımcı olmaktadır. Cinayetler, Giacomo'nun annesinin de kurbanları arasında olduğu 80'lerdeki *cüce katil* cinayetleriyle benzeşmektedir. Çoğu fahişe olan kurbanlarını vahşice öldüren katil, olay yerlerine kartondan yapılmış hayvanlar bırakmaktadır. 1983'te öldüğü varsayılan cücenin yeni cinayetlerle bağlantısı var mıdır? Yoksa katil kopya cinayetlerle polisi şaşırtmaya çabalayan başka bir psikopat mıdır? Moretti'nin zayıf hafızası bu soruları yanıtlamak için yeterli değildir ama yaşlı adam zamanla bölük pörçük bir şeyler anımsayacaktır. Cinayetlerin gizi çocuklar için yazılmış bir ninni kitabında saklıdır. Trende geçen nefes nefese bir cinayet sekansıyla açılan "Non ho Sonno" Argentovari katliam sahneleri, (kimselerin olmadığı kuytu mekanlar vahşi cinayet arenalarına dönüşür) Oscar'lı İngiliz görüntü yönetmeni Ronnie Taylor'ın kaliteli işçiliği ve eski arkadaşlar Claudio Simonetti, Agostino Marangolo, Massimo Morante ve Fabio Pignatelli'nin (Goblin) şahane müzikleriyle hafızalarda yer etmiştir. "Non ho sonno"yu takip eden "Il cartaio" (Rest) kaçırdığı kadınları farklı bir yöntemle katleden kumar meraklısı bir seri katili cinayetlerini konu almaktadır; senaryo Argento ve Franco Ferrini ortaklığıyla yazılmıştır. Kurbanlarını kaçırdıktan sonra polisle internet üzerinden kumar oynayan Il cartaio lakaplı bir seri katil dehşet saçmaktadır. Eğer kazanırsa tutsak aldığı kadınları öldürecek ve işlediği cinayetleri web kamerasıyla naklen izletecektir. Roma polisinden Anna Mari (Stefania Rocca) İrlandalı bir dedektif (Liam Cunningham) ve genç bir kumarbazı (Silvio Muccino) arkasına alarak caninin peşine düşer. Argento'nun stilize şiddetinden eser taşımayan bu yavan filmin görüntü yönetmenliğini Belçikalı Benoit Debie (Irreversible, *Dönüş Yok*) yapmıştır. Argento 2000'lerde uzun süre ara verdiği televizyona da zaman ayırmıştır. RAI için çektiği "Ti piace Hitchcock?" (Hitchcock Sever misiniz?) konusu itibarıyla "Rear Window" (Arka Pencere) ve "Strangers on a Train"i (Trendeki Yabancılar) çağrıştıran, ayrıca "Metropolis"den Nosferatu"ya; "The Man with a Camera"dan "Golem"e çeşitli vesilelerle saygı duruşunda bulunan bir çalışmadır. Röntgenlediği güzel komşusunun aslında bir cinayet tokuşunun sorumlusu olduğunu keşfeden, Hitchcock filmlerine düşkün bir üniversite öğrencisinin çevresinde gelişen bir hikaye anlatan filmin tamamı Torino'da çekilmiştir. Dario Argento 2005-2006 yıllarında John Carpenter, Tobe Hooper, Joe Dante, Don Coscarelli, Larry Cohen, John Landis'in de katkıda bulunduğu Kanada manzaralı Showtime dizisi "Masters of Horror"un (Korku Ustaları) iki bölümünü (Jenifer, Pelts) yönetmiştir. "Jenifer" yüzü tamamıyla deforme olmuş, canavar ruhlu bir kadını öldürülmekten son anda kurtaran ama bu olay sonrasında hayatı zindan olan bir polisin yaşadığı kâbus dolu günleri gore katsayısı hayli yüksek sahnelerle anlatır; Paul Wilson'un kısa hikayesinden uyarlanan "Pelts"de (Kürkler) striptiz kulübünde çalışan bir fahişeyle kafayı bozan sahtekar bir kürk tüccarı iş yaptığı bir avcıya ait lanetlenmiş rakun kürklerini çalar... "Pelts" dizinin en esaslı ve erotik bölümlerinden biridir.

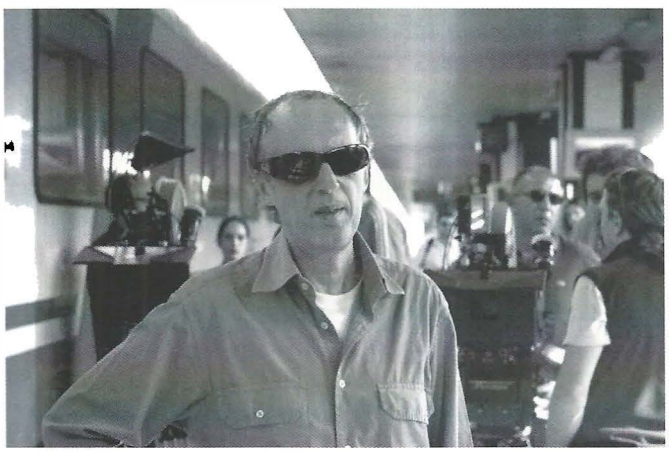
42 yılda 19 filmle korku sinemasının yaşayan efsaneleri arasına giren Dario Argento tüm düş kırıklıklarına karşın yeni projeleriyle hayranlarını heyecanlandırmayı sürdürmektedir. Neredeyse 30 sene sonra hayata geçen, *üç ana* efsanesinin son halkası "La terza madre" (Üçüncü Ana) *gözyaşlarının anası* ve dünyanın en güçlü cadısı mater Lacrimarum'un egemenliğine giren günümüz Roma'sında geçmektedir. Önceki ana filmleri "Suspiria" ve "Inferno"nun gerçeküstü yapısından, büyülü renk kompozisyonla-

Dario Argento • La terza madre (Üçüncü Ana) • Valeria Cavalli

rından eser taşımayan ama çok daha kanlı, vahşi sahneler içeren "La terza madre" müritleriyle birlikte Roma'da kaosa ve cinayetlere neden olan şeytani cadıyı (Moran Atias) durdurmaya çabalayan sanat tarihi öğrencisi Sarah Mandy'nin (Asia Argento) hikayesini anlatmaktadır. Do-

ğaüstü olayların fitili Roma dışındaki bir mezarlıkta eski zamanlardan kalma bir tabut ve sandığın bulunmasıyla ateşlenecek, gömüyü organize eden rahip sandığı Michael Pierce'ın (Adam James) yönettiği Roma Eski Eserler Müzesi'ne gönderecektir. Müzede çalışan asistanlardan Sarah ve Giselle'in (Coralina Cataldi-Tassoni) tılsımlı sandığı açmasıyla gözyaşlarının anası serbest kalır. Dünyadaki tüm cadılar akın akın Roma'ya gelirken intiharlar, cinayetler, tecavüzler ve yağmalar birbirini izler. Psişik güçlere sahip Sarah yıllar evvel hayatını kaybetmiş iyi cadı annesinin ruhunun rehberliğinde, Roma'nın yeraltı mezarlarında gözyaşlarının anasının inini keşfeder... Ama kendisine yardımcı olan pek çok insanın cesetlerini arkasında bırakacaktır. Yönetmenin hayranlarınca yıllardır merakla beklenen bu film tam bir düş kırıklığıdır; Harry Pottervari saçma yan hikayelerle (kahramanımız annesinin yönlendirmesiyle görünmez bile olabilmektedir) takviye edilmiştir; stilize şaheserler "Suspiria" ve "Inferno"nun çok gerisinde bir sinema anlayışının ürünüdür; senaryoda Argento dışında iki Amerikalı gore tutkunu sinemacının (Jace Anderson, Adam Gierasch) imzası vardır; filmin emektar Fransız aktör Philippe Leroy dışındaki oyuncuları son derece sıradandır; Sergio Stivaletti'nin makyaj efektleri ikinci sınıf bir gore filmiyle yarışacak niteliktedir.

Dario Argento 2000'lerde

Dario Argento'nun tamamı Torino'da çekilen sonraki filmi "Giallo" (Sarı) adının aksine, ünlü sinemacının 70'lerdeki eşsiz *giallo*'larından çok, son dönemde moda olan şiddet ağırlıklı işkence pornolarından esintiler taşımaktadır. Oscar'lı Adrien Brody, Roman Polanski'nin karısı Emmanuelle Seigner ve Brody'nin eski kız arkadaşı Elsa Pataky'nin oynadıkları filmin konusu seri cinayetler üzerine kuruludur. Arabasına binen güzel kadınları kaçıran psikopat bir taksi şoförü, Torino polisini çaresizlik içinde bırakmıştır. Çocukluğunda ağır bir travma yaşayan (annesi gözleri önünde öldürülmüştür) polis müfettişi Enzo Avolfi (Adrien Brody) kadınları işkence yaptıktan sonra öldüren seri katilin peşindedir. Son olarak Japon bir turistle ünlü bir mankeni (Elsa Pataky) kaçıran katil, Japon turiste öldüresiye işkence yapar, kendisine küfürler yağdıran mankeni ise hayatta bırakır... Mankenin hostes ablası Linda çaresizlik içinde kardeşini ararken seri katil uzmanı Avolfi'den yardım ister. Japon turisti ölmeden önce konuşturmayı başaran Avolfi katilin kimliğiyle ilgili önemli bulgulara ulaşacaktır... Katil, tıpkı kendisi gibi kötü bir çocukluk geçirmiş olan Sarı lakaplı bir böbrek hastasıdır. ABD - İtalya - Fransa ortak yapımı film çoğu ülkede olduğu gibi Türkiye'de de sadece DVD kopyalarıyla izleyiciyle buluşmuştur.. "Giallo"yu, hiç beğenilmeyen Bram Stoker uyarlaması "Dracula" izlemiştir. Piedmont bölgesinde çekilen filmin başrollerde Thomas Kretschmann (Dracula), Rutger Hauer (Van Helsing), Marta Gastini (Mina Harker), Asia Argento (Lucy), Unax Ugalde (Jonathan Harker) vardır; Claudio Argento uzun yıllardır ilk kez prodüksiyonda görev almamıştır.

Dario Argento yönetmenlikten arta kalan zamanlarında moda gösterileri düzenlemiş, reklam filmleri çekmiş, yapımcılıkla uğraşmıştır. Michele Soavi'nin "La chiesa" (Kilise), Lamberto Bava'nın "Demoni" (Şeytanlar) ve "Demoni 2" filmlerinin finansmanından sorumludur; senaryolarına da katkıda bulunmuştur. Bava'nın bir Berlin sinemasında geçen popcorn korkusu "Demoni" Amerikan zombi filmlerini örnek alırken, Soavi'nin doğaüstü "La chiesa"sı açıkça Argento sinemasına öykünmektedir. Dario Argento ayrıca 1986'da Milano'da sahnelenen Trussardi moda gösterisini tasarlamış; Fiat Croma'nın televizyon reklamlarını yönetmiş; George Romero'nun zombi klasiği "Dawn of the Dead"in (Ölülerin Şafağı) İtalyan versiyonunu kurgulamıştır. Ekim 1987'den Ocak 1988'e kadar TV yapımcısı Enzo Tortora'nın haftalık programı "Giallo"da sunuculuk yapan Argento, korku sineması endüstrisiyle ilgili bilgiler vermiştir. "Il mondo dell'orrore di Dario Argento" (Dario Argento'nun Korku Dünyası), "Dario Argento: Master of Horror" (Korku Ustası), "Dario Argento: An Eye for Horror" (Korku İçin Bir Göz) ünlü yönetmenin filmlerini tanıtan ve sinema anlayışıyla ilgili ipuçları veren belgesellerdir. Michele Soavi'nin yönettiği "Il mondo"da ilk olarak "Suspiria"nın olağandışı renklendirme teknikleri (Technicolor) ve laboratuvar işlemleriyle ilgili bilgiler verilir. Görüntü yönetmeni Luciano Tovoli'nin konuk olduğu bu bölümde cadıların büyülediği köpeği tarafından parçalanan kör piyanistin (Flavio Bucci) son anlarını yaşadığı Münih Königsplatz sekansının zahmetli çekim teknikleri de tanıtılır. "Tenebrae"nin 7 dakikalık ünlü plan sekansının kamera arkası ve teknik ayrıntıları, "Inferno"nun bestecisi Keith Emerson'un stüdyo çalışmaları, Argento'nun başrol oyuncusu Tony Musante'yle ilgili kötü anılarını dile getirdiği ilk filmi "Kristal Kanatlı Kuş"tan bölümler, "Phenomena"nın kapsamlı özel efekt çalışmaları ve Dario Argento'nun çocukluk korkularının sinema anlayışını nasıl etkilediği belgeselin akışı içinde karşımıza çıkacaktır. İngiliz sinema yazarı Mark Kermode'nin seslendirdiği 2000 yapımı "An Eye for Horror" konukları ve söyleşileriyle çok daha ilgi çekicidir. Argento'nun tüm filmografinin ince-

lendiği belgesele ünlü yönetmenin dışında, kızları Asia ve Fiore, eski hayat arkadaşı Daria Nicolodi, erkek kardeşi Claudio, arkadaşları John Carpenter, George Romero, sinema yazarları Alan Jones, Maitland Mc Donagh, yönetmen William Lustig, makyaj sanatçısı Tom Savini, besteciler Keith Emerson, Claudio Simonetti ve filmlerinde rol alan Jessica Harper'la Michael Brandon konuk olmuşlardır.

Argento sinemasıyla ilgili kapsamlı ve esaslı bir araştırmayı ise yönetmenin hayranlarından Amerikalı sinema yazarı Maitland Mc Donagh kaleme almıştır: "Broken Mirrors, Broken Minds" (Kırık Aynalar, Hasta Beyinler). Chris Gallant'ın editörlüğünü yaptığı "Art of Darkness" (Karanlığın Sanatı) Argento'nun filmlerini derinlemesine analiz eden bir başka kaynak kitaptır. Argento'yu senelerdir bir gölge gibi takip eden İngiliz sinema yazarı Alan Jones'un "Profondo Argento"su (Derin Argento) yönetmenin hayranları için bir başucu kitabı niteliğindedir.

- **FİLMOGRAFİ:** L'uccello dalle piume di cristallo (1970) • Il gatto a nove code (1971) • Quattro mosche di velluto di grigio (1972) • Le cinque giornate (1973) • La porta sul buio (TV 1973) • Profondo rosso (1975) • Suspiria (1977) • Inferno (1980) • Tenebrae (1982) • Phenomena (1985) • Opera (1987) • Due occhi diabolici (1990) • Trauma (1993) • La sindromi di Stendhal (1996) • Il fantasma dell'opera (1998) • Non ho sonno (2001) • Il cartaio (2004) • Ti piace Hitchcock? (TV 2005) • Masters of Horror (TV 2005) **Bölümler:** *Jenifer* • *Pelts* • La terza madre (2007) • Giallo (2009) • Dracula 3D (2012)

ARJANTİN VE BREZİLYA 40'larda ve 50'lerde dev bir sinema endüstrisine sahip olan ve İspanyolca konuşan ülkelere film ihraç eden Arjantin'de ilk korku denemeleri (El extrano casa del hombre y la bestia, *Tuhaf İnsan ve Canavar Vakası* - El vampiro negro, *Kara Vampir*) 50'lerde yapılmıştır. 60'larda eski aktör Emilio Vieyra (1920 - 2010) estetikten yoksun sevişme sahneleriyle takviye edilmiş bir dizi pespaye korkuyla piyasaya girmiştir. Vieyra'nın, ABD'de 17 dakikalık harici erotik parçalarla gösterime giren ilk seks-korku filmi "La vengenza del sexo" (Seksi İntikam, 1966) kaçırdığı kadınlar ve erkekler üzerinde birtakım seksüel deneyler ya-

Arjantin • Sangre de virgenes (Bakirelerin Kanı) • Emilio Vieyra

pan manyak bir bilim adamının (Frankenştaynvari bir hizmetkarı da vardır) hikayesini anlatır. 1967 yapımı "Placer sangriento"da (Kanlı Zevk) güzel kadınları kaçıran maskeli bir psikopat onları eroinle köleleri haline getirir. İlk Arjantin vampir filmi olan "Sangre de virgenes"de (Bakirelerin Kanı) Patagonya'ya kayağa giden seks düşkünü gençler, hortlayan vampir bir çiftin kurbanı olurlar. Amerikalı istismar sinemacıları Herschell Gordon Lewis ve Al Adamson'un Arjantin şubesi olan Vieyra başka türlerde de ürünler vermiştir. 1980 Madrid doğumlu Adrian Garcia Bogliano, Arjantin korku sinemasının yeni isimlerinden biridir; kısa metrajlı filmlerle sinema dünyasına girmiştir. 3000 dolar bütçeli ilk uzun metrajlısı "Habitaciones para turistas"da (Turistler İçin Odalar, 2004) trenlerini kaçıran 5 genç kız konakladıkları pansiyonda maskeli bir psikopatın saldırısına uğrar... Bogliano bol kan soslu korku serisine "Grite una noche" (Gecenin Çığlığı), "36 pasos" (36 Adım), "No morire sola" (Asla Yalnız Ölmem), "Donde duerme el horror" (Lanetli) gibi daha çok Güney Amerika pazarında veya festivallerde gösterim şansı bulan filmlerle yeni halkalar eklemiştir. Buenos Aires'de çektiği "Sudor frio" (Soğuk Ter) ve "Penumbra" daha yüksek bütçelidir; Meksika manzaralı "Ahi va el diablo" (İşte Şeytan Geliyor) bir posesyon hikayesi anlatır. Amerikan sermayeli "Late Phases"le (Son Evreler) uluslararası alanda şansını denemiştir.

- **BREZİLYA:** Yurt içinde Ze do Caixao (Mezarlıktaki Joseph), yurt dışında Coffin Joe (Tabut Joe) adlı sadistik mezarcı tiplemesiyle tanınan yazar, oyuncu, yönetmen José Mojica Marins, Brezilya'da korkunun yıllar boyunca tek başına bayraktarlığını yapmıştır. Yıllardır kesmediği uzun tırnakları, melon şapkası, siyah pelerini ve şeytani bakışlarıyla Brezilyalı çocukların korkulu rüyası haline gelen Marins filmlerinde (çoğu kötü prodüksiyon koşullarından muzdariptir) kendine özgü bir çöp estetiği yaratmıştır. Terk edilmiş bir sinagogda kendi stüdyosunu kuran ve çoğunlukla São Paulo gecekondularından toplanmış amatör oyuncularla çalışan Brezilyalı sinemacı sadece filmleriyle değil, TV ve radyo şovlarıyla da ülkesinde müthiş bir popülarite yakalamıştır. Yurt dışında, adı sanı duyulmamış pespaye korku, istismar ve seks filmlerini gün ışığına çıkaran Amerikan Video-DVD şirketi Something Weird vasıtasıyla tanınacaktır. Kötülüğü mübah sayan, ahlaki değerleri ve Tanrı'yı yadsıyan şeytani cenaze levazımatçısı (aynı zamanda bir filozof) Coffin Joe'nun maceralarını işleyen "A Meia-Noite Levarei Sua Alma" (Geceyarısı Ruhunu Alacağım, 1964) Marins'in ilk tür çalışmasıdır. Brezilya'da gişe rekorları kıran bu filmin devamı niteliğindeki "Esta noite encarnarei no teu cadaver" (Bu Gece Cesedine Sahip Olacağım, 1967) önceki gibi Coffin Joe'nun terörize ettiği küçük bir Brezilya kasabasında geçmektedir. Mükemmel bir erkek çocuğa sahip olmak isteyen Coffin Joe, kasabadaki güzel kadınları kaçırarak korkunç deneyler yapar ama hayalindeki kadını bulamaz. Psişik güçlerini kullanarak yörenin ileri gelenlerinden birinin kızını evine kapatır. Ama bunun

sonuçları kendisi için pek hayırlı olmayacaktır. Sürüyle gore, işkence ve sado mazo bir kâbus sahnesi barındıran "Esta noite..."yi üç bölümlü "O Estranho Mundo de Ze do Caixao" (Joseph'in Tuhaf Dünyası, 1968), Brezilya'da 16 yıl yasaklı kalan "O Ritual dos Sadicos" (Sadistik Törenler, 1970), "O Exorcismo Negro" (Tabut Joe'nun Şeytan Çıkarışı, 1974) ve "Delirios de um anormal" (Bir Manyağın Sanrıları, 1978) takip etmiştir. 80'lerde bir ara hardcore seks filmleri de yöneten Marins, 2008'de yeni Coffin Joe filmi "Encarnaçao do Demonio"yla (Şeytanın Uyanışı) eski günleri yad etmiştir. Tabut Joe filmleri dışında elle tutulur Brezilya korkusu yok gibidir; gore sinemacısı

Brezilya • Esta noite encarnarei no teu cadaver (Bu Gece Bedenini Ele Geçireceğim) • José Mojica Marins (sağda)

Rodrigo Aragao'nun (1977) "A noite do chupacabras"ında (Chupacabras'ın Gecesi, 2011) mistik bir canavar küçük bir Brezilya kasabasında dehşet saçar, "Mar negro"da (Kara Deniz, 2013) balıktan zehirlenen insanlar et yiyen zombilere dönüşür. 1974 doğumlu David Schurmann'ın "The Blair Witch Project" taklidi "Desaparecidos"unda (Kayıp, 2011) bir partiye davet edilen 6 arkadaş ormanda kaybolur; yetkililer boyunlarında taşıdıkları kameradaki görüntülerden gençlerin akıbetlerini öğrenmeye çalışır.

ARMSTRONG, MICHAEL (BOLTON, 1944) İngiliz yönetmen, senaryo yazarı. Kariyerine televizyonda başlamış; pop yıldızı David Bowie'nin oynadığı kısa metrajlı korku "The Image"la (Hayal) sinemaya geçmiştir. İlk sinema filmi "The Haunted House of Horror" (Dehşet Evi) adı hortlaklıya çıkmış bir evde toplanan gençlerin birer birer öldürülmelerini konu alır; sonraki çalışması "Hexen bis aufs Blut gequält" (Ölümüne Eziyet Edilen Büyücüler) bir Batı Almanya yapımıdır; 17. yüzyıl Avusturya'sında büyücülük suçlamasıyla genç kadınlara inanılmaz işkenceler yapan cadı avcılarının hikayesini anlatır; Armstrong setinde büyük karmaşalar yaşanan bu filmin ardından yönetmenliğe uzun bir süre ara vermiştir. Sonraki filmi "Screamtime" (Çığlık Zamanı) üç bölümlü bir korku antolojisidir.

- **FİLMOGRAFİ:** The Image (1967) • Horror House (1969) • Hexen bis aufs Blut gequält (1970) • Screamtime (1986)

ASHTON, ROY (PERTH, 1909 - FARNHAM, 1995) Avustralya doğumlu İngiliz makyaj sanatçısı. Hammer yapımevinin en popüler canavarlarının yaratıcısıdır. 1932'de Batı Avustralya'dan İngiltere'ye göç eden Roy Ashton bir süre Londra'daki uygulamalı sanatlar okulunda öğrenim görmüş, Gaumont British'deki çıraklık döneminden sonra MGM'de çalışmıştır. 1957'de Hammer yapımevi kadrosuna katılan Ashton ilk olarak "Curse of the Frankenstein"da (Frankenstein'ın Laneti) Philip Leakey'e asistanlık yapmıştır. İlerleyen yıllarda aralarında "The Mummy" (Mumya), "The Brides of Dracula" (Dracula'nın Gelinleri), "The Curse of the Werewolf" (Kurtadamın Laneti), "Nightmare" (Karabasan), "The Kiss of the Vampire" (Vampirin Öpücüğü), "Dracula: Prince of Darkness" (Dracula Karanlıklar Prensi), "The Plague of the Zombies" (Zombi Vebası), "The Reptile"ın da (Sürüngen) olduğu 40'a yakın Hammer filminde görev alan Ashton, Hammer dışında İngiliz korku sinemasının diğer önemli şirketleri Amicus ve Tyburn için de çalışmıştır. 1988'de emekli olmuştur.

- **FİLMOGRAFİ:** The Mummy (1959) • The Brides of Dracula (1960) • The Two Faces of Dr. Jekyll (190) • The Curse of the Werewolf (1961) • The Phantom of the Opera (1962) • Paranoiac (1963) • The Kiss of the Vampire (1963) • The Old Dark House (1963) • Nightmare (1964) • The Evil of Frankenstein (1964) • The Gorgon (1964) • The Curse of the Mummy's Tomb (1964) • Dr. Terror's House of Horrors (1965) • Die! Die! My Darling! (1965) • The Plague of the Zombies (1966) • The Reptile (1966) • Dracula: Prince of Darkness (1966) • Tales from the Crypt (1972) • Asylum (1972) • The Creeping Flesh (1973) • The Vault of Horror (1973) • The Ghoul (1975) • The Monster Club (1980) • War and Remembrance (TV 1988)

ASSONITIS, OVIDIO G. (İSKENDERİYE, 1943) Mısır doğumlu İtalyan yapımcı, yönetmen, senarist. "The Exorcist", "Jaws", "Carrie", "Rosemary's Baby" gibi gişe şampiyonu filmlerin utanç verici İtalyan taklitlerinde paraya sıkışan önemli Amerikalı oyuncu ve yönetmenleri (Henry Fonda, Shelley Winters, John Huston, Sam Peckinpah, Mel Ferrer, Glenn Ford) oynatmıştır. Warner Bros'un dava etmesine karşın dağıtımını bir türlü engelleyemediği "The Exorcist" kopyası "Chi sei?" (Kimsin Sen?), "Jaws"daki köpekbalığının yerini dev bir ahtapotun aldığı "Tentacoli" (Ahtapot), James Cameron'un ilk yönetmenlik deneyimi olan "Piranha Part Two: The Spawning" (Piranha II), absürdlük abidesi "Stridulum" (Ziyaretçi) ve slasher modasını takip eden "There Was a Little Girl" (Küçük Bir Kız Varmış) yönetmen, yapımcı ve senaryo yazarı olarak hizmet verdiği filmlerden bazılarıdır. Yönettiği filmlerin çoğunda Oliver Hellman takma adını kullanmıştır.

- **SEÇİLMİŞ FİLMOGRAFİ:** Il paese del sesso selvaggio (Yap. 1973) • Chi sei? (Yap. Yön. 1974) • Tentacoli (Yap. Yön. 1977) • Stridulum (Yap. 1979) • There was a Little Girl-Madhouse (Yap. Yön. 1981) • Piranha Part Two: The Spawning (Yap. 1981) • The Curse (Yap. 1987) • Amok Train-Beyond the Door III (Yap. 1989) • Red Riding Hood (Yap. 2003)

ATKINS, PETER (LIVERPOOL, 1955) İngiliz senaryo yazarı.Arkadaşı Clive Barker'ın yönettiği "Hellraiser"ın

sonrasında çekilen devam filmleri "Hellbound: Hellraiser II", "Hellraiser: Hell on Earth", "Hellraiser:Bloodline" ve Wes Craven'ın yapımını üstlendiği gore fantezisi "Wishmaster"ın (Tılsım) senaryolarını yazmıştır.

- **FİLMOGRAFİ:** Hellbound: Hellraiser II (1988) • Hellraiser: Hell on Earth (1992) • Hellraiser: Bloodline (1996) • Wishmaster (1997) • Prisoners of the Sun (2013)

Tom Atkins • My Bloody Valentine (Sevgililer Günü Katliamı)

ATKINS, TOM (PITTSBURGH, 1935) Amerikalı oyuncu. Sahne tozu yutmuş Atkins 60'lardan bu yana hem sinemada, hem televizyonda genellikle polis-dedektif rollerinde kendini göstermiştir. 80, 90 ve 2000'lerde John Carpenter (The Fog, *Sis* Escape From New York, *New York'tan Kaçış*), George Romero (Creepshow, *Korku Gösterisi* - Due occhi diabolici, *Ölümün Gözleri* – Bruiser, *Ölümün Maskesi*), Fred Dekker (Night of the Creeps, *Ürperti Gecesi*), Tommy Lee Wallace (Halloween III: Season of the Witch, *Cadılar Gecesi III: Büyücünün Mevsimi*), William Lustig (Maniac Cop, *Manyak Polis*), Patrick Lussier'nin (My Bloody Valentine, *Sevgililer Günü Katliamı*) filmlerinde oynamıştır.

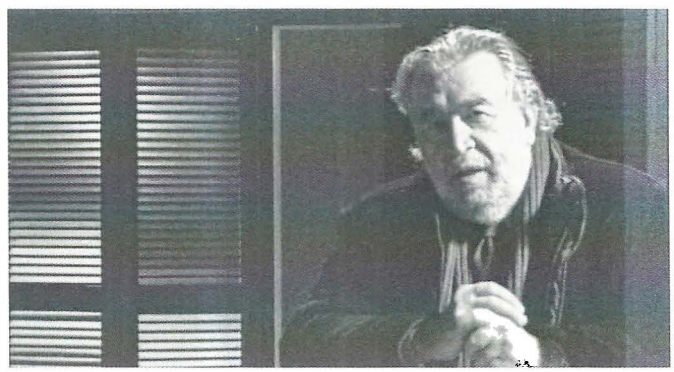
- **FİLMOGRAFİ:** Tarantulas: The Deadly Cargo (TV 1977) • The Fog (1980) • The Ninth Configuration (1980) • Escape from New York (1981) • Creepshow (1982) • Halloween III: Season of the Witch (1982) • The New Kids (1985) • Night of the Creeps (1986) • Lethal Weapon (1987) • Maniac Cop (1988) • Due occhi diabolici (1990) • Bruiser (2000) • My Bloody Valentine (2009)

AURED, CARLOS (LOS ALCAZARES, 1937 - DENIA, 2008) İspanyol yönetmen. Mesleğin inceliklerini ucuz korku filmlerinin zanaatkarlarından León Klimovsky'nin yanında öğrenmiş ve 70 başlarında İspanyol korku yıldızı Paul Naschy'nin (Jacinto Molina) başrol oynadığı gotik tarzda filmler yönetmiştir. Ruhların zapt edildiği, zombilerin, büyücülerin ve çıplak kadınların cirit attığı "El espanto surge de la tumba" (Mezardan Yükselen Korku) Aured'in korku serisinin ilk halkasıdır. 15. yüzyıl başlarında idam edilen bir büyücü-vampir çiftin, günümüz Fransa'sında soylarından gelenlerin ruhlarını zapt ederek intikam peşine düşmelerini anlatan bu *gore* efektli film Euro-Trash geleneğinin uzantılarından biridir. İngilizce konuşan ülkelerde "Curse of the Mummy" (Mumyanın Laneti) adıyla vizyona giren İspanyol usulü mumya filmi "La vengenza de la momia" (Mumyanın İntikamı), 19. yüzyıl dekorlu kurt adam-büyücülük hikayesi "El retorno de Walpurgis" (Walpurgis'in Dönüşü) ve mavi gözlü kadınların hunharca katledildiği erotik İspanyol *giallo*'su "Los ojos azules de la muñeca rota" (Kırık Bebeğin Mavi Gözleri) Aured - Naschy işbirliğinin diğer ürünleridir. İspanyol sinemacı 80'li yıllarda seks filmlerine yönelmiştir.

- **FİLMOGRAFİ:** El espanto surge de la tumba (1973) • La venganza de la momia (1973) • El retorno de Walpurgis (1973) • Los ojos azules de la muneca rota (1973) • La noche de la furia (1974) • Apocalipsis sexual (1982) • El enigma del yate (1983)

AVATI, PUPI (BOLOGNA, 1938) İtalyan yönetmen ve senaryo yazarı. Asıl adı Giuseppe Avati'dir. 30 yaşında sinemayla tanışan Pupi Avati çeşitli türler arasında gezinmiş ve filmleri Cannes, Berlin, Venedik gibi belli başlı festivallerde ilgiyle izlenmiş yetenekli bir yönetmendir; komedi, tarihsel drama, müzikallerin yanısıra doğduğu Emilia-Romagna'da geçen entelektüel korku filmleriyle de beğeni toplamıştır. İtalyan korku sinemasının kan-şiddet geleneğine fazla yüz vermemiş ve doğaüstü konuların ciddiyetle işlendiği gotik-fantastik atmosferli dönem filmleri yönetmiştir. Emilia-Romagna bölgesi insanlarının batıl inançlarını sorgulayan ilk filmi "Balsamus, l'uomo di satana" (Balsamus, Şeytanın Oğlu) hayatını sihirbazlık ve medyumlukla kazanan bir cücenin hüsranla sonuçlanan hikayesini anlatır;yönetmenin favori oyuncularından Bob Tonelli başroldedir. "Balsamus..."u hiçbir zaman gösterime çıkmayan "Thomas e gli endemoniati" (Büyülenmiş Thomas) takip etmiştir;filmin konusu Thomas adlı bir çocuğun ruhunu çağırdıktan sonra yaşamları değişen bir grup amatör tiyatro oyuncusunun çevresinde gelişir. Avati sonradan verdiği röportajlarda 1970 tarihli filmini fazla geveze ve teatral bulduğunu söylemiştir.

Pupi Avati'nin 1976'da gösterime çıkan başyapıtı "La casa dalle finestre che ridono" (Gülen Pencereli Ev) tüm

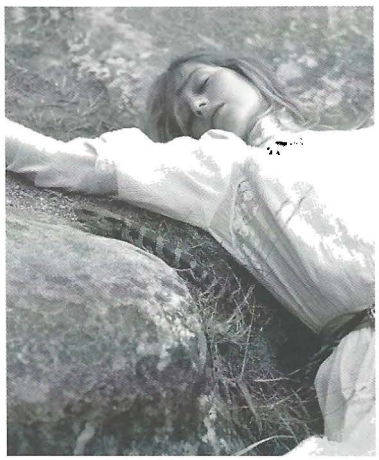
Pupi Avati

zamanların en özgün İtalyan korku filmlerinden biridir. 50'lerde, küçük bir Emilia-Romagna kasabasındaki kilise freskosunu onarmak için işe alınan genç bir ressamın tanık olduğu dehşet verici olayları konu edinir; baş kahramanın

aklını başından alan kötü sürprizlerle karşılaştığı tüyler ürperten finaliyle akıllarda kalmıştır. Avati 1977 ve 1979 tarihlerinde iki fantastik izlekli filmle daha izleyici karşısına çıkmıştır: İç pazarda bile ilgi uyandırmayan korku komedisi "Tutti defunti...tranne i morti"de (Ölüler Dışında Herkes Gömülü) bir kitap araştırmacısı, akraba cinayetlerinin işlendiği, birbirinden kaçık tiplerle dolu bir malikanede mahsur kalır;geri zekalı bir dedektif cinayetleri araştırmaktadır.1700'lerde geçen "La strelle del fosso"da Po nehrinin kıyısında yaşayan yaşlı bir adam ve 4 oğlu gizemli bir kadın tarafından ziyaret edilir;hepsi kadına sırılsıklam aşık olur ama konuklarının kim olduğundan haberleri yoktur.Fantastik bir konuyu polisiye bir kurguyla işleyen ve "La casa..."da olduğu gibi çarpıcı bir finalle izleyenleri şoke eden "Zeder" (Öteki Taraftan Sesler, 1983) Avati'nin filmografisinin bir diğer ayrıksı ürünüdür. Karısının hediye ettiği eski daktilonun şeridi üzerindeki garip tümceleri araştıran bir yazarın, ölülerin yaşama döndüğü varsayılan gizemli bir bölgeyi keşfetmesini anlatan "Zeder"de (sonsuz yaşama ulaşmak için deneyler yapan bilim adamının adıdır) Dario Argento filmleriyle tanınan Gabriele Lavia oynamıştır. 13 yıl aradan sonra korkuya döndüğü "L'arcano incantatore" (Gizli Büyücü, 1996) gizli bilimlerle uğraşan münzevi bir rahibin yanına sığınan ve orada usdışı olaylarla karşı karşıya gelen bir papaz okulu öğrencisinin (Stefano Dionisi) hikayesini anlatır. Gotik atmosferi ve esrarengiz karakterleriyle "La casa dalle finestre che ridono"yu çağrıştıran bu kara büyü izlekli ürkünç dönem filmi İtalya dışında ticari gösterime çıkmamıştır. Avati, Orta Çağ'da geçen fantastik serüven filmi "Il cavalieri che fecero l'impresa"yı (Macera Şövalyeleri) 15 günlükken ölen torunu Matteo'ya adamıştır; ayrıca Lamberto Bava'nın "Macabro", Fabrizio Laurenti'nin "La stanza accanto" (Yandaki Oda), Maurizio Zaccaro'nun "Dove comincia la notte"sinin (Gecenin Başladığı Yerde) ve RAI için çekilen 5 bölümlü korku dizisi "Voci notturne"nin (Gecenin Sesleri) senaryolarını yazmış, Pier Paolo Pasolini'nin (1922 - 1975) skandal yaratan vasiyet filmi "Salo"nun senaryosuna katkıda bulunmuştur. Senaryolarının çoğunu yapımcı kardeşi Antonio Avati'yle ortak yazmıştır.

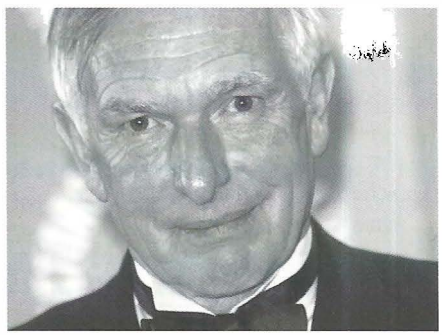
› **FİLMOGRAFİ:** Balsamus l'uomo di Satana (1968) • Thomas e gli indemoniati (1970) • Bordella (1976) • La casa dalle finestre che ridono (1976) • Tutti defunti... Tranne i morti (1977) • La strelle nel fosso (1979) • Zeder (1983) • Noi tre (1984) • Bix (1991) • L'arcano incantatore (1996) • Il cavalieri che fecero l'impresa (2001) • Il cuore altrove (2003) • Il nascondiglio (2007) • Il papà di Giovanna (2008)

AVUSTRALYA VE YENİ ZELANDA "Fisher's Ghosts" (Fisher'ın Hayaletleri), "The Guyra Ghost Mystery" (Guyra Hayaletinin Esrarı) ve "The Twins" (İkizler) gibi 20'lere ait antika filmlerin dışında Avustralya'da 70'lere dek doğru düzgün bir tür filminden bahsetmek olası değildir. 70'lerde devletin sinemaya önemli ölçüde desteğiyle birlikte denizaşırı ülkelerin de ilgisini çeken ciddi bir korku dalgası başlamıştır. Kanadalı Ted Kotcheff'in "Wake in Fright" (Korkuyla Uyanmak), Richard Franklin'in "Patrick", Colin Eggleston'un "Long Weekend" (Uzun Haftasonu), Terry Bourke'un "Inn of the Damned" (Lanetliler Hanı), Rod Hardy'nin "Thirst" (Susuzluk) filmleri farklı alt türlerin izini sürerken günümüzün ünlü yönetmeni Peter Weir bu yıllarda Avustralya sinemasının en yetkin örneklerini ortaya koymuştur.

Avustralya • Picnic at Hanging Rock (Hanging Rock'da Piknik) • Anne-Louise Lambert

İngiliz Milletler Topluluğu'nun film departmanında çalışarak sinemaya adım atan, 1944 Sydney doğumlu Peter Weir'in ilk uzun metrajlı filmi "The Cars That Ate Paris" (Paris'i Yiyen Arabalar) kasabalarına yolu düşen yabancılara tuzak kurarak kaza yaptıran ve buradan elde ettikleri ganimetlerle yaşamlarını sürdüren insanlarla ilgilidir. Weir, bu korkuyla, kara komediyi kaynaştıran tuhaf filmin sonrasında rasyonel dünyaya kuşkuyla bakan, şiirsel bir başyapıta imza atmıştır: "Picnic at Hanging Rock" (Hanging Rock'da Piknik)... 1900 yılının Sevgililer Günü'nde öğretmenleriyle birlikte pikniğe çıkan bir grup kız öğrencinin açıklanamayan nedenlerle ortadan kaybolmalarını müthiş bir görsellikle anlatan "Picnic at Hanging Rock"da tedirginlik ve korku duyguları doğal güzelliklerin içinde var olur. İnsan yüzlerine benzeyen kayalıkların ardında iz bırakmadan kayıplara karışan kolejli öğrenciler sanki başka bir dünyaya geçiş yapmışlardır. Öğrencilerden birisi daha sonra bulunur ama yaşadıklarıyla ilgili hiçbir şey anımsamamaktadır. Weir'in sürekli kameramanı Russell Boyd'un estetik kadrajları, Zamfir'in panflüt ezgileri ve Bruce Smeaton'un melankolik müzikleriyle izleyenleri adeta ipnotize eden "Picnic at Hanging Rock" arka planda ergenliğe geçiş sancılarını, sınıf farklılıklarını ve lezbiyen yakınlaşmaları işlemiştir. Bu unutulmaz dönem filmini takip eden "The Last Wave"de (Son Dalga) Weir bir kez daha gerçek dünyayla, bilinmeyen güçler arasında -birbirlerine zıt kültürleri adres göstererek- köprüler kurmayı denemiştir. Sonuç olağanüstüdür. Sürekli yağmur altındaki Sydney şehrinden kasvetli manzaralar sunan "The Last Wave" Aborjin yerlilerinin

Avustralya • Peter Weir

suçlandığı bir cinayet davasını üstlenen varlıklı bir avukatın hikayesini anlatır. Evli ve iki çocuklu vergi avukatı David Burton (meslek yaşamının en başarılı oyununu ortaya koyan Richard Chamberlain) korkunç düşlerden muzdariptir ve 5 Aborjin yerlisinin cinayetle suçlandığı davayı almasından sonra düşler daha da yoğunlaşır. Aborjinlerin gizemli dünyasını daha yakından tanıyınca, onların değerlerini, sembollerini, yasalarını içeren ve *rüya zamanı* denilen başka bir boyuttan haberdar olur... Olağandışı güçleri olan insanlar rüya zamanıyla temasa geçmektedir. Bu arada ülkedeki kötü hava koşulları yoğunlaşmış ve gökten kurbağa ve petrol yağmaya başlamıştır. Aborjin kehanetlerine göre bir devrin bitişini simgeleyen doğal afetler kıyametin habercisidir. Sonra yeniden doğuş başlayacaktır. Giderek gerçekle bağlarını koparan ve tüm uyarılara karşın davayı bırakmayan David bu gizemli olayların bir parçası olduğuna inanmaya başlar. Filmin, düşle gerçek arasında gidip gelen apokaliptik finalinde David kaderiyle yüzleşecektir. Weir'in sonraki çalışması "The Plumber" (Tesisatçı) orta sınıf bir Avustralya ailesinin tedirginliğine yol açan bir su tesisatçısıyla ilgilidir ve özel bir TV kanalının katkısıyla çekilmiştir. İlerleyen yıllarda vatandaşları Bruce Beresford, Fred Schepisi, Richard Franklin ve Phillip Noyce gibi şansını Hollywood'da deneyen Weir büyük beğeni toplayan filmleriyle (Witness, *Tanık* - Dead Poets Society, *Ölü Ozanlar Derneği* – Fearless, *Korkusuz*) onlardan daha parlak bir kariyer yapmıştır.

Avustralya • The Babadook (Karabasan) • Noah Wiseman

Komada yatmasına karşın telekinetik güçleriyle daktilo yazabilen, camları kırabilen ve en kötüsü insanları öldürebilen bir gencin ve delicesine aşık olduğu hemşiresinin ilişkilerini işleyen "Patrick"le (1978) çıkış yapan Richard Franklin, üç yıl sonra ıssız Avustralya yollarında geçen Hitchcockvari (Arka Pencere'nin açık alan versiyonu) bir gerilim olan "Road Games"i (Yol Oyunları) yönetmiştir. Senaryosunu pek çok Avustralya yapımı korku-gerilim filminde imzası olan Amerikan göçmeni Everett De Roche'nin yazdığı "Road Games"in konusu et taşıyan bir kamyon sürücüsü (Stacy Keach), kamyonuna aldığı genç bir otostopçu (Jamie Lee Curtis) ve gizemli bir seri katil arasında gelişmektedir. Uzun süreliğine ülkesini terk eden Hitchcock hayranı Franklin yurt dışında "Psycho II" (Sapık II), "Link" (Bağ) ve "Cloak and Dagger" (Pelerin ve Hançer) gibi orta karar tür filmlerine imza atmıştır. Televizyon kökenli Colin Eggleston'un (1941 - 2002) en iyi filmi olan "Long Weekend" (Uzun Haftasonu) evlilik sorunlarıyla baş etmeye çalışan ve haftasonu tatili için çareyi doğaya sığınmakta bulan bir çiftin hikayesini anlatır. Okyanus kıyısındaki ormanlık bir bölgede kamp kuran karı koca, rahatları bozulan doğa sakinlerinin artık bir numaralı hedefidir. Dehşetin ima edildiği içsel bir gerilime sahip olan bu ekolojik korku, *tabiat ananın intikamı* konulu filmlerin dört başı mamur örneklerinden biridir. Eggleston'un sonraki tür filmleri "Cassandra" ve "Outback Vampires" (Avustralya Vampirleri) beğenilmemiştir. Dönemin bir diğer tanıdık ismi Terry Bourke önceleri bir TV pilot filmi olarak tasarlanan "Night of the Fear"ın (arabasıyla yanlış yola sapan bir kadın, fare ordusuyla yaşayan manyak bir adam tarafından terörize edilir) sonrasında konukların paraları için öldürüldüğü bir handa geçen dönem filmi "Inn of the Damned"la seyirci karşısına çıkmıştır. Avustralya kırsalında katil bir yaban domuzunun kovalandığı "Razorback"le sinema dünyasına giren eski video klipçi Russell Mulcahy, Nicole Kidman'lı deniz gerilimi "Dead Calm"la (Ölüm Sessizliği) sivrilen Phillip Noyce, halis kült film "The Rocky Horror Picture Show"la efsaneleşen, "Shock Treatment"la (Şok Tedavisi) düş kırıklığı yaratan Jim Sharman, "Snapshot" (Şipşak Foto) ve "Harlequin"in (Palyaço) sonrasında Amerika'da kaliteli aile filmlerine imza atan Simon Wincer, "Turkey Shoot" (Hindi Avı) ve "Dead End Drive-In" gibi sömürü filmlerinin Quentin Tarantino tarafından da takdir edilen yaratıcısı Brian Trenchard-Smith, iki heyecanlı macera-korkuya (Fortress, *Kale* - Dark Age, *Karanlık Çağ*) imza atan Arch Nicholson Avustralya korku-gerilim sinemasının diğer kayda değer yönetmenleridir. Bu filmlerin bir kısmını 1949 Melbourne doğumlu yapımcı Anthony

Ginnane finanse etmiştir. "Blow Up"la (Cinayeti Gördüm) yıldızlaşan İngiliz aktör David Hemmings 80'lerde Avustralya tür sinemasına hem yönetmen hem de oyuncu olarak hizmette bulunmuştur. Rod Hardy'nin vampir filmi "Thirst" (Susuzluk) ve "Harlequin"de oynayan Hemmings "The Survivor" (Kazazede) adlı paranormal korku filminde yönetmen koltuğuna oturmuştur. Oscar'lı kameraman John Seale'ın görüntülediği bu ürkütücü yapımın konusu şöyledir: Kalkış sırasında düşen 300 yolculu bir uçaktan yalnızca baş pilot kurtulur. Ama hafızasını tamamıyla yitirmiştir ve kazayla ilgili hiçbir şey hatırlamamaktadır. Ölen yolcuların hayaletleri tarafından rahatsız edilen pilota kadın bir medyum yardımcı olmaya çalışır. Bir yaşlılar evinde işlenen cinayetleri anlatan "Next of Kin" (Yakın Akraba, 1982), uzun bir görüntü yönetmenliği kariyeri olan İngiliz Alec Mills'in ilk kez yönetmen koltuğuna oturduğu "Bloodmoon" (Kanlı Ay, 1990), zombili "Undead" (Ölümsüz, 2003), saldırgan hayvanlı "Black Water" (Karanlığın Dişleri, 2007), hayaletli "Lake Mungo" (Mungo Gölü, 2008), psikopat katilli "The Loved Ones" (Sevilenler, 2009), vampirli "Daybreakers" (Vampir İmparatorluğu, 2009), vudu büyülü "Needle" (Kara Büyü, 2010), seri katilli "Snowtown" (2011) ve canavarlı "The Babadook" (Karabasan, 2014) Avustralya korkusunun ses getiren diğer örnekleridir. En iyilerden "The Babadook" canavarlardan ölesiye korkan hayal gücü gelişmiş sorunlu bir çocuk ve kocasını trafik kazasında yitirmiş dul annesinin hikayesini anlatır; annenin okuduğu bir hikaye kitabındaki öcü tiplemesinin gerçeğe dönüşmesiyle ana oğul için kâbus dolu günler başlayacaktır. Georges Méliès, Mario Bava ve Stanley Kubrick (The Shining) filmlerine saygı duruşunda bulunan "The Babadook" eski aktris Jennifer Kent'in ilk yönetmenlik deneyimidir.

▸ **YENİ ZELANDA** Avustralya'nın güneydoğusunda, Büyük Okyanus'ta konumlanan Yeni Zelanda'da ilk tür filmleri 80'lerde üretilmiştir. Küçük bütçeli korkularla (Bad Taste, *Kötü Zevk* – Braindead, *Beyin Ölümü*) işe başlayıp sonra "Yüzüklerin Efendisi" üçlemesiyle ufkunu genişleten Peter Jackson ülke sinemasının medarı iftiharıdır. 80'lerde Jackson öncesi üretilen korku filmlerinden "Strange Behavior"da (Tuhaf Davranış) vahşi cinayetlere kurban giden gençlerin dosyalarını inceleyen bir polis müfettişi işin arkasında manyak bir bilim adamının olduğunu ortaya çıkarır. Sam Pillsbury'nin dönem filmi "Scarecrow" (Korkuluk) başı hem bir kabadayı, hem de bir seri katille dertte olan bir gencin hikayesini anlatır. David Blyth'in patlayan kafalar, yarılan gövdeler, beyin ameliyatlarıyla dolu punk korkusu "Death Warmed-Up"da (Ölüm Isınıyor) manyak bir doktor tarafından beyni yıkanan bir genç ana-babasını öldürür sonra da akıl hastanesine kapatılır. Taburcu edildiğinde düşündüğü tek şey intikamdır. Çoğunlukla ülkesi dışında, Amerikan sermayesiyle çalışan 1970 Christchurch doğumlu Ellory Elkayem 50'lerin nostaljik B filmlerine saygı duruşunda bulunan, saldırgan böcek konulu "They Nest" ve "Eight Legged Freaks"in (Sekiz Bacaklı Canavarlar) ardından "Return of the Living Dead: Necropolis" ve "Return of the Living Dead: Rave the Grave" adlarındaki Romanya dekorlu filmleri yönetmiştir. Hayaletli araba konulu "Mr Wrong" (Bay Yanlış), bir Kızılderili lanetiyle ilgili "The Returning" (Dönüş), paranormal aktiviteli "Jack Be Nimble" (Jack Çabuk Ol), okultik "The Irrefutable Truth About Demons" (Şeytanlar Hakkındaki Yadsınmaz Gerçekler), kırsal kesim cinayetli "The Locals" (Yerliler), saldırgan hayvanlı "Black Sheep" (Kara Koyun), seri katilli "The Ugly" (Rezil) ve vampirli "Perfect Creature" (Mükemmel Yaratık) Yeni Zelanda korkusunun diğer dikkat çekici örnekleridir.

BACH, BARBARA (NEW YORK, 1950) Amerikalı oyuncu. Sinema macerasına uzun süre yaşadığı İtalya'da başlayan bu çekici aktris Bond filmi "The Spy Who Loved Me"yle (Beni Seven Casus) uluslararası alanda tanınmış; 1981'de Beatles'ın davulcusu Ringo Starr'la evlenmiştir. Birinci sınıf giallo filmleri "La tarantola dal ventre nero" (Örümceğin Siyah Karnı), "La corta notte delle bambole di vetro"da (Camdan Bebeklerin Kısa Gecesi) ikincil rollerde gözüken Bach, Sergio Martino'nun egzotik macera-korkuları "L'isola delgi uomini pesce" (Kara Gölün Canavarı) ve "Il fiume del grande caimano"da (Dev Timsah Nehri) esas kadınları oynamıştır. Diğer tür filmleri: "The Unseen" (Karanlığın İçinden), "L'umanoide" (Uzay Kartalları).

▸ **FİLMOGRAFİ:** la corte notte delle bambole di vetro (1971) • La tarantola dal ventre nero (1971) • L'ultima chance (1973) • Il cittadino si ribella (1974) • L'isola degli uomini pesce (1979) • L'umanoide (1979) • Il fiume del grande caimano (1979) • The Unseen (1980) • Caveman (1981)

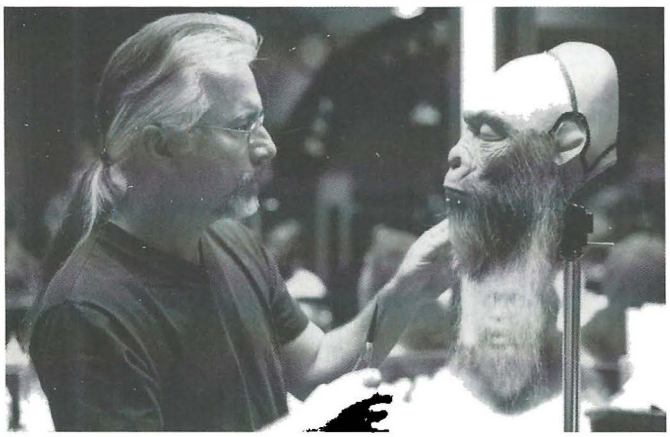
BADALAMENTI, ANGELO (NEW YORK, 1937) Amerikalı besteci. Annesi Amerikalı babası İtalyan olan Brooklyn doğumlu sanatçı *Eastman School of Music* ve *Manhattan School of Music*'de öğrenim görmüştür. 1973 yılından itibaren film müzikleri yapmaya başlamıştır; ünlü yönetmen David Lynch'in değişmez bestecisidir. Lynch'le son derece uyumlu bir besteci-yönetmen ilişkisi sergilemiş; onun karanlık dünyasına sıradışı besteleriyle katkıda bulunmuştur. Lynch filmleri dışında Paul Schrader'ın depresif Ian Mc Ewan uyarlaması "The Comfort of Strangers" (Yabancı Kucak), Jeunet - Caro ikilisinin karanlık fantezisi "La citte des enfants perdus" (Kayıp Çocuklar Şehri), Japon korkusunun yeni çevrimi "Dark Water" (Karanlık Su), Schrader'ın gösterime çıkmayan "The Exorcist" *prequel*'i "Dominion: Prequel to the Exorcist" ve *gore* festivali "Cabin Fever"ın (Dehşetin Gözleri) müziklerine imza atmıştır.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Blue Velvet (1986) • Nightmare on Elm Street 3 (1987) • Twin Peaks (TV 1990) • Wild at Heart (1990) • The Comfort of Strangers (1990) • Twin Peaks: Fire Walk with Me (1992) • La citte des enfants perdus (1995) • Lost Highway (1997) • Arlington Road (1999) • The Straight Story (1999) • Holy Smoke (1999) • The Beach (2000) • Mulholland Dr. (2001) • Auto Focus (2002) • Cabin Fever (2002) • Dark Water (2004) • Un long dimanche de fiançailles (2004) • Dominion: Prequel to the Exorcist (2005) • The Wicker Man (2006)

BAINO, MARIANO (NAPOLİ, 1967) İtalyan yönetmen, senaryo yazarı. Kısa metrajlı korkularla (Dream Car,

Carancula) sinema dünyasına girmiştir; Ukrayna manzaralı "Dark Waters" (Karanlık Sular) ilk ve tek uzun metrajlı filmidir. Lovecraft öykülerinden ilham alan bu gotik korku karanlık geçmişinin kapılarını aralamaya çabalayan genç bir kadınla ilgilidir.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Dark Waters (Yön. 1994) • Thy Kingdom Come (Sen. 2008) • Hidden 3D (Hik. 2011)

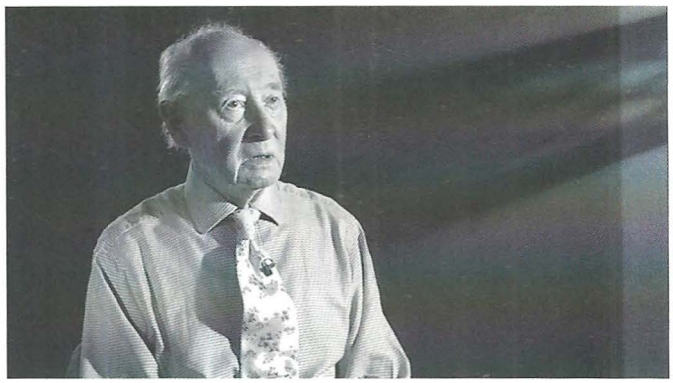

Rick Baker

BAKER, RICK (NEW YORK, 1950) Amerikalı makyaj efekt sanatçısı. Makyaj efekt dünyasının duayeni Dick Smith'in yanında yetişmiş ve ona "The Exorcist"de (Şeytan) asistanlık yapmıştır. Kariyerinin ilk yıllarında "Schlock", "It's Alive" (O Canlı), "Squirm" (Kıvranış) gibi B yapımı korkularda görev alan Baker 80'lerde piyasanın önde gelen plastik makyaj sanatçıları arasına girmiştir. 80 ve 90'lardaki filmleri arasında Tobe Hooper'ın "Funhouse" (Korku Karnavalı), John Landis'in "An American Werewolf in London" (Amerikalı Kurtadam Londra'da), David Cronenberg'ün "Videodrome", John Irvin'in "Ghost Story" (Hayalet Hikayesi), John Carpenter'ın "Starman" (Yıldız Adam), Mike Nichols'un "Wolf" (Kurt), Peter Jackson'ın "The Frighteners"ı (Sevimli Hayaletler) vardır. İlk Oscar'ını "An American Werewolf in London"daki müthiş kurt adam dönüşüm sahnesiyle kazanmış; ilerleyen yıllarda bu ödüle 5 kere daha layık görülmüştür. Diğer önemli tür çalışmaları: "The Fury" (Gizli Kuvvet), "The Ring" (Halka), "Hellboy", "Ed Wood", "The Wolfman" (Kurtadam).

▸ **FİLMOGRAFİ:** Schlock (1973) • It's Alive (1974) • King Kong (1976) • Squirm (1976) • Star Wars (1977) • The Fury (1978) • The Fun House (1981) • An American Werewolf in London (1981) • Videodrome (1983) • Body Bags (1993) • Ed Wood (1994) • Wolf (1994) • The Nutty Professor (1996) • The Frighteners (1996) • Escape from L. A. (1996) • Planet of Apes (2001) • The Ring (2002) • The Haunted Mansion (2004) • Hellboy (2004) • Cursed (2005) • The Ring Two (2005)

BAKER, ROY WARD (LONDRA, 1916 – LONDRA, 2010) İngiliz yönetmen. Sinema endüstrisine 1934 yılında giren bu deneyimli yönetmen ilk filmini 1947'de gerçekleştirmiştir. 1950 - 53 yılları arasında Amerika'da 20th Century Fox için çalışan Baker sonraki filmlerinin çoğunu ülkesinde çekmiştir. Titanic faciasını konu alan "A Night to Remember" (Unutulmaz Gece-Titanik) en tanınmış filmlerinden biridir ve yabancı film kategorisinde Altın Küre kazanmıştır. Roy Ward Baker, asıl ününü İngiliz korku sinemasının efsanevi yapım şirketleri Hammer ve Amicus için yönettiği filmlerle elde etmiştir. Senaryosunu Robert Bloch'un yazdığı Amicus antolojisi "Asylum" (Tımarhane), E. C. Comics uyarlaması "Vault of Horror" (Korku Mahzeni), Stevenson'un ünlü klasiğine dayalı "Dr. Jekyll and Sister Hyde", Dracula serisinden "Scars of Dracula" (Dracula'nın Yaraları), ünlü TV dizisinin sinema versiyonu "Ouatermass and the Pit" (Quatermass ve Çukur) ve Le Fanu'nun romanından sinemaya aktarılan "Vampire Lovers" (Vampir Aşıklar) tanınmış tür çalışmalarından bazılarıdır.Bette Davis'li "The Anniversary" (Yıldönümü), Marilyn Monroe ve Richard Widmark'lı "Don't Bother to Knock" (Bir Gecelik Macera) diğer kayda değer filmleridir. "And Now the Screaming Starts" (Ve Şimdi Haykırış Başlıyor), "The Legend of Seven Golden Vampires" (7 Altın Vampir Efsanesi) gibi daha az beğenilen Hammer - Amicus yapımlarına ve çeşitli TV dizilerine de imza atan İngiliz sinemacı 1992'de emekli olmuş; 93 yaşında doğal nedenlerle hayatını kaybetmiştir.

Roy Ward Baker

▸ **FİLMOGRAFİ:** A Night to Remember (1958) • The Avengers (TV 1961) • Quatermass and the Pit (1968) • The Anniversary (1968) • Journey to the Unknown (TV 1968) • The Vampire Lovers (1970) • Scars of Dracula (1970) • Asylum (1972) • The Vault of Horror (1973) • And Now the Screaming Starts! (1973) • The Legend of Seven Golden Vampires (1974) • The Monster Club (1980) • The Masks of Death (TV 1984)

BALAGUERÓ, JAUME (LLEIDA, 1968) İspanyol yönetmen. Son yıllarda atağa kalkan İspanyol korku sinemasının önde gelen temsilcilerinden biridir; Barselona'da büyümüş, öğrenimini burada tamamlamıştır. Kısa filmlerle sinemaya ısınan Balagueró'nun ilk uzun metrajlısı "Los sin nombre" (İsimsiz) İngiliz yazar Ramsey Campbell'ın romanından uyarlanmıştır ve çocukların beynini yıkayan gizli bir tarikat tarafından kaçırılan küçük kızının ısrarla izini süren bir annenin serüvenini konu alır. Balagueró

2000'lerin başlarında İngilizce konuşmalı ortak yapımlarla piyasada boy göstermiştir. Miramax destekli "Darkness"de (Karanlık) 40 yıl önce şeytani bir tarikatın cinayetlerine sahne olan bir eve taşınan ailenin kızı gizem perdesini aralamaya çalışır... İngiliz, Amerikalı, Avustralyalı ve İspanyol oyuncuları bir araya getiren "Fragiles" (Kırılgan) kapanma arifesindeki hayaletli bir çocuk hastanesine tayin olan genç bir hemşirenin tanık olduğu doğaüstü olayları anlatır. Düş kırıklığı yaratan ortak yapımların ardından İspanyolcaya dönen Balagueró, meslek yaşamının en iyi filmlerini ortaya koymuştur. Sallantılı el kamerası çekimleriyle sahte belgesel (mockumentary) konulu filmler kervanına katılan "Rec"-

Jaume Balagueró'nun Mientras duermes'inde (Ölüm Uykusu) Luis Tosar

de (Ölüm Çığlığı) acil çağrı alan itfaiyecilerle birlikte Barselona'daki bir apartmana giren televizyon yapımcıları bir zombi salgının ortasında kalır... Meslektaşı Paco Plaza'yla ortak yönettiği bu yüksek tempolu filmin devamında (Rec 2) sağlık ekipleri ve özel tim elemanlarının kontrolündeki apartmanda başka dehşet verici olaylar vuku bulur... İspanyol korkusunun bir numaralı firması Filmax için çektiği "Mientras duermes" (Ölüm Uykusu) insanların mutsuzluklarından zevk duyan psikopat bir apartman görevlisi ve kafaya taktığı güzel bir kiracı kadının ilişkilerini işlemektedir.

- **FİLMOGRAFİ:** Los sin nombre (1999) • Darkness (2003) • Fragiles (2005) • Peliculas para no dormir: Para entrar a vivir (TV 2006) • [Rec] (2007) • [Rec] 2 (2009) • Mientras duermes (2011) • [Rec] 4: Apocalipsis (2014)

BALCH, ANTONY (1937 1980) İngiliz yönetmen, senarist, dağıtımcı. 60'larda onlarca yabancı seks, korku ve istismar filminin ithalat ve dağıtımını yapan bu aykırı sinemacı, ayrıca Amerikalı yazar William S. Burroughs'la kısa filmler çekmiş; Londra'da sinema işletmiştir. Bir mumyanın rehberlik yaptığı epizodik "Secrets of Sex" (Seksin Gizemleri) ilk uzun metrajlı filmidir. Burroughs'un kült romanı "Naked Lunch"ın müzikal bir versiyonunu çekme girişimleri suya düşünce, sağlık merkezi diye yutturduğu malikanesine gelen insanlara beyin ameliyatı yapan manyak bir doktorla ilgili "Horror Hospital"ı (Dehşet Hastanesi) yönetmiştir. Balch, 43 yaşında mide kanserinden yaşama veda etmiştir.

- **FİLMOGRAFİ:** Secrets of Sex (1970) • Horror Hospital (1973)

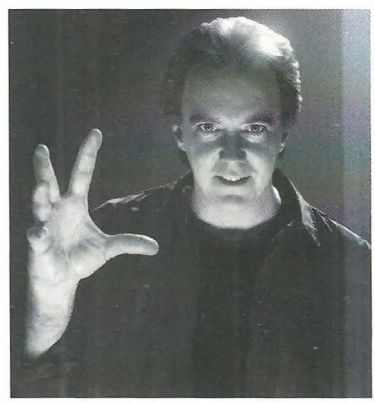
BALMUMU MÜZELERİ Çoğunlukla kaçık sanatçıların idare ettiği ve çeşitli tarihi kişiliklerin sergilendiği (hepsinde mutlaka bir korku salonu vardır) balmumu müzeleri seri cinayetlere ev sahipliği yapan uğursuz mekanlardır. Elbette sadece filmlerde... Michael Curtiz'in "Mystery of Wax Museum" (Balmumu Müzesinin Gizi, 1933) ve Andre De Toth'un 3 boyutlu yeni çevrimi "House of Wax" (Canavarlar Sarayı, 1953) türün ilk popüler örnekleridir. Vincent Price, Phyllis Kirk, Carolyn Jones ve gepegenç Charles Bronson'un (Charles Buchinsky adıyla) oynadıkları "House of Wax" onca yıl emek verdiği balmumu müzesinin ortağı tarafından ateşe verilmesinden sonra vücudu deforme olan ve kafayı tamamıyla üşüten bir heykeltıraşın hikayesini anlatır. 1960 - 90 yılları arasında, çoğu düşük bütçeli olmak üzere bir düzineye yakın balmumu müzesi filmi çekilmiştir. Vampirler, kurt adamlar, mumyalar ve zombilere meydan okuduğu uyduruk Meksika filmleriyle yurt dışında da isim yapan maskeli süper kahraman Santo, 1963 yapımı "Santo en el museo de cera"da (Santo Balmumu Müzesinde) manyak bir balmumu müzesi sahibi tarafından kaçırılan genç bir kızı kurtarır. Bir diğer çöp Meksika filmi "Museo del horror" (Dehşet Müzesi), öldürüldükten sonra balmumuyla kaplanan kadınlarla ilgilidir. Dedektifliğe soyunan bir müze sahibinin, kadınları katleden bir seri katilin peşine düştüğü "Chamber of Horrors" (Dehşet Odası), "House of Wax" klonu "Nightmare in Wax" (Müzede Kâbus), Ray Milland, Elsa Lanchester, Broderick Crawford, John Carradine'lı "Terror in the Wax Museum" (Müzede Dehşet) ve dar bütçeli korku ustası David Schmoeller'in yönettiği "Tourist Trap" (Turist Tuzağı) 60 ve 70'lerin diğer ürünleridir. B filmleri yönetmeni Anthony Hickox'un balmumu klasiklerine ve korkunun canavarlarına saygı duruşunda bulunduğu "Waxwork"de (Balmumu Müzesi) Dracula, Marquis De Sade, Opera'daki Hayalet ve kurt adamın sergilendiği sihirli bir balmumu müzesine gece yarısı yolları düşen bir grup gencin hikayesini anlatır. Zaman yolculuğuyla canavarların yaşadığı yıllara geri dönen gençleri bir ölüm kalım savaşı beklemektedir. Genç izleyiciye yönelik bu epizodik korku komedisinin ikinci bölümü de (Waxwork: Lost in Time, *Balmumu Müzesi: Zamanda Kayboluş*) çekilmiştir. İtalyan özel efektçi Sergio Stivaletti'nin, Dario Argento desteğiyle ilk kez kamera arkasına geçtiği "Maschera di cera"da (Balmumu Maskesi) tarihe mal olmuş cinayet sahnelerini gerçeğe yakın balmumu figürlerle müzesinde sergileyen sinsi bir sanatçının gizini çözmeye çalışan iki gencin çevresinde gelişen bir hikaye anlatır. Emektar Robert Hossein başrol oynamıştır. En yeni tarihli "House of Wax" (Mumya Evi, 2005) ise aynı adlı Andre De Toth klasiğinin yeni versiyonu olarak lanse edilmiş ama balmumu müzesi dekorlu bayağı bir slasher-gençlik filmi olmaktan öteye geçememiştir.

- **SEÇME FİLMLER:**
- **HOUSE OF WAX** (Canavarlar Sarayı) **Yön.** Andre De Toth, **Sen.** Crane Wilbur (Charles Belden'in Hikayesinden), **Yap.** Bryan Foy, **Gör. Yön.** Bert Glennon, Peverell Marley, **Müz.** David Buttolph, **Oyn.** Vincent Price, Frank Lovejoy, Phyllis Kirk, Carolyn Jones, Paul Picerni, Roy Roberts, Angela Clarke, Charles Bronson. (ABD - 1953)
- **THRILLER: WAXWORKS:** (Thriller: Mumya Müzesi) **Yön.** Herschel Daugherty, **Sen.** Robert Bloch, **Yap.** William Frye,

Gör. Yön. Benjamin Kline, **Müz.** Morton Stevens, **Oyn.** Oskar Homolka, Martin Kosleck, Antoniette Bower, Ron Ely, Alan Baxter, Booth Colman. (ABD - 1962 - TV Dizisi)

- **THE TWILIGHT ZONE: THE NEW EXHIBIT** (Alacakaranlık Kuşağı: Yeni Sergi) **Yön.** John Brahm, **Sen.** Charles Beaumont, **Yap.** Bert Granet, **Gör. Yön.** George T. Clemens, **Oyn.** Martin Balsam, Will Kuluva, Maggie Mahoney, William Mims, Phil Chambers, Ed Barth, Lennie Bremen. (ABD - 1963, TV dizisi)
- **SANTO EN EL MUSEO DE CERA** (Santo Balmumu Müzesinde) **Yön.** Alfonso Corona Blake, Manuel San Fernando, **Sen.** Alfonso Corona Blake, **Yap.** Alberto Lopez, **Gör. Yön.** José Ortiz Ramos, **Oyn.** Santo, Claudio Brook, Norma Mora, Ruben Rojo, Roxana Bellini, José Luis Jimenez. (Meksika -1963)
- **MUSEO DEL TERROR** (Dehşet Müzesi) **Yön.** Rafael Baledon, **Sen.** José Maria Fernandez Unsain, **Yap.** Jesus Sotomayor Martinez, **Gör. Yön.** Raul Martinez Solares, **Oyn.** Julio Aleman, Patricia Conde, Joaquin Cordero, Olivia Michel. (Meksika - 1964)
- **CHAMBER OF HORRORS** (Dehşet Odası) **Yön.** Hy Averback, **Sen.** Stephen Kandel, **Yap.** Hy Averback, **Gör. Yön.** Richard Kline, **Müz.** William Lava, **Oyn.** Patrick O'Neal, Cesare Danova, Wilfrid Hyde-White, Laura Devon, Patrice Wymore, Suzy Parker, Jeanette Nolan, Marie Windsor, Tony Curtis. (ABD - 1966)
- **NIGHTMARE IN WAX** (Mumya Müzesinde Kâbus) **Yön.** Bud Townsend, **Sen.** Rex Carlton, **Yap.** Martin B. Cohen, Herbert Sussan, **Gör. Yön.** Glenn Smith, **Müz.** Igor Kantor, **Oyn.** Cameron Mitchell, Anne Helm, Scott Brady, Berry Kroeger, Victoria Carroll, Phillip Baird, Johnny Cardos. (ABD - 1969)
- **TERROR IN THE WAX MUSEUM** (Balmumu Müzesinde Dehşet) **Yön.** Georg Fenady, **Sen.** Jameson Brewer, Andrew J. Fenady, **Yap.** Bing Crosby, Andrew J. Fenady, **Gör. Yön.** William Jurgensen, **Müz.** George Duning, **Oyn.** Ray Milland, Elsa Lanchester, Maurice Evans, John Carradine, Mark Edwards, Louis Hayward, Patric Knowles, Lisa Lu, Broderick Crawford. (ABD - 1973)
- **SANATORIUM POD KLEPSYDRA** (Kum Saati Sanatoryumu) **Yön. & Sen.** Wojciech Has (Bruno Schulz'un Hikayesinden), **Gör. Yön.** Witold Sobocinski, **Müz.** Jerzy Maksymiuk, **Oyn.** Jan Nowicki, Tadeusz Kondrat, Irena Orska, Halina Kowalska, Gustaw Holoubek, Ludwik Benoit, Mieczyslaw Voit, Bozena Adamek. (Polonya -1973)
- **WAXWORK** (Balmumu Müzesi) **Yön. & Sen.** Anthony Hickox, **Yap.** Staffan Ahrenberg, Eyal Rimmon, **Gör. Yön.** Gerry Lively, **Müz.** Roger Bellon, **Oyn.** Zach Galligan, Jennifer Bassey, Joe Baker, Deborah Foreman, Michelle Johnson, David Warner, Dana Ashbrook, Patrick MacNee, John Rhys-Davies, Miles O'Keefe, J. Kenneth Campbell, Clare Carey. (ABD - Batı Almanya – İngiltere - 1988)
- **WAXWORK II: LOST IN TIME** (Balmumu Müzesi 2: Zamanda Kayboluş) **Yön. & Sen.** Anthony Hickox, **Yap.** Nancy Paloian, **Gör. Yön.** Gerry Lively, **Müz.** Steve Schiff, **Oyn.** Zach Galligan, Monika Schnarre, Martin Kemp, Bruce Campbell, Michael Des Barres, Jim Metzler, Sophie Ward, Marina Sirtis, Juliet Mills, John Ireland, Patrick MacNee, David Carradine, Alexander Godunov, Drew Barrymore. (ABD - 1992)
- **MASCHERA DI CERA** (Balmumu Maskesi) **Yön.** Sergio Stivaletti, **Sen.** Lucio Fulci, Daniele Stroppa, **Yap.** Dario Argento, Giuseppe Colombo, Fulvio Lucisano, **Gör. Yön.** Sergio Salvati, **Müz.** Maurizio Abeni, **Oyn.** Robert Hossein, Romina Mondello, Riccardo Serventi Longhi, Gabriella Giorgelli, Umberto Balli, Valery Valmont, Gianni Franco. (İtalya - Fransa - 1997)
- **HOUSE OF WAX** (Mumya Müzesi) **Yön.** Jaume Collet- Serra, **Sen.** Chad Hayes, Cary Hayes, **Yap.** Susan Levin, Joel Silver, Robert Zemeckis, **Gör. Yön.** Stephen Windon, **Müz.** John Ottman, **Oyn.** Elisha Cuthbert, Chad Michael Murray, Brian Van Holt, Paris Hilton, Jared Padalecki, Jon Abrahams, Robert Ri'chard, Dragitsa Debert, Murray Smith, Andy Anderson. (ABD - Avustralya - 2005)

BAND, CHARLES (LOS ANGELES, 1951) Amerikalı yönetmen ve yapımcı. Küçük bütçeli korku, fantezi, bilim kurgu filmlerinin yapım, dağıtım şirketleri Full Moon Entertainment ile Empire'ın kurucusu ve patronudur. Yapımcı ve yönetmen olarak düzinelerce korku ve bilim-kurguya imza atan Band'in fabrikasyon usulü çalışmaları çoğunlukla Video-DVD pazarına yöneliktir. Birkaç gün ya da en fazla bir haftada çekilen bu filmlerde minik uzaylılar, robotlar, canlanan oyuncak bebekler, kuklalar, dinozorlar, palyaçolar, vampirler başroldedir! Roma'da film setlerinde büyüyen ve Andy Warhol etkili kısa metrajlı filmlerle sinemaya adım atan Band'in ses getiren filmlerinden "Parasite"de (Parazit) Demi Moore ilk kez kamera önüne geçerken, "Blade Runner" ve "The Terminator" kırması bilim kurgu "Trancers"da (Transa Girenler) o dönemde tanınmayan Oscar'lı aktris Helen Hunt oynamıştır. Stuart Gordon'un yönettiği *gore* efektli Lovecraft uyarlaması "Re Animator" (Diriltici) Roma'da faaliyet gösteren Empire şirketinin; devam filmleri de çekilen "Puppet Master" (Kukla Ustası) ise Full Moon'un en kazançlı filmleridir. Band, B tipi korkunun önde gelen yönetmenleri Stuart Gordon, Fred Olen Ray, David DeCoteau, David Schmoeller ve Jeff Burr'le defalarca çalışmıştır. Prodüktörlüğünü yaptığı diğer kayda değer filmler: "Tourist Trap" (Turist Tuzağı - David Schmoeller), "Ghoulies" (Gulyabaniler - Luca Bercovici), "Dolls" (Bebekler - Stuart Gordon), "The Pit and the Pendulum" (Kuyu ve Sarkaç - Stuart Gordon), "Subspecies" (Alt Tür - Ted Nicolau). Kendisi gibi düşük bütçeli filmler çekmekte uzmanlaşmış yapımcı-yönetmen Albert Band'in oğlu, besteci Richard Band'in ağabeyidir.

Charles Band

- **FİLMOGRAFİ:** Parasite (1982) • The Alchemist (1984) • Trancers (1985) • Re-Animator (Yap. 1985) • Ghoulies (Yap. 1985) • Crawlspace (Yap. 1986) • From Beyond (Yap. 1986) • Dolls (Yap. 1986) • Robot Holocaust (1987) • Ghost Town (Yap. 1988) • Puppet Master (Yap. 1989) • Crash and Burn (1990) • Demonic Toys (Yap. 1992) • Dollman vs. Demonic Toys (1993) • Catacombs (Yap. 1993) • Castle Freak (Yap.

1995) • The Creeps (1997) • Vampire Journals (Yap. 1997) • Blooddolls (1999) • Witchouse (Yap. 1999) • Alien Arsenal (Yap. 1999) • Voodoo Academy (Yap. 2000) • Hell Asylum (Yap. 2002) • Pulse Pounders (2002) • Dr. Moreau's House of Pain (2004) • Decadent Evil (2005) • The Gingerdead Man (2005) • Dead Man's Hand (2007) • Ooga Booga (2013)

BANKS, DON (1923 - 1980) Avustralyalı besteci. 50'lerin başlarında İngiltere'ye yerleşmiş ve bestecilik kariyerini Londra'da sürdürmüştür. Aslen bir caz müzisyenidir. 60'larda "Nightmare" (Karabasan), "The Evil of Frankenstein" (Frankenstein'ın Kötülüğü), "Hysteria" (İsteri), "Reptile" (Sürüngen), "Die, Monster Die!" (Öl Canavar Öl), "Torture Garden" (Kısmet Bahçesi), "The Mummy's Shroud" (Mumya'nın Kefeni) gibi Hammer, A.I.P ve Amicus filmlerinin müziklerini bestelemiştir. Avustralya'ya döndükten bir sene sonra 57 yaşında hayatını kaybetmiştir.

- **FİLMOGRAFİ:** Captain Clegg (1962) • Nightmare (1964) • The Evil of Frankenstein (1964) • Hysteria (1965) • Die, Monster Die! (1965) • The Frozen Dead (1966) • The Reptile (1966) • Rasputin: The Mad Monk (1966) • Torture Garden (1967) • The Mummy's Shroud (1967)

BANNISTER, REGGIE (LONG BEACH, KALİFORNİYA, 1945) Amerikalı oyuncu, müzisyen. Don Coscarelli'nin korku klasiği "Phantasm"da (Manyak) başka bir boyuttan gelen şeytani mezarlık bekçisiyle mücadele eden hippi bir dondurmacıyı canlandırmıştır. 80 ve 90'larda "Phantasm"ın devam filmlerinde oynamış; 2000'lerde küçük bütçeli korkuların gedikli aktörlerinden biri olmuştur.

- **FİLMOGRAFİ:** Phantasm (1979) • Phantasm II (1988) • Survival Quest (1989) • Initiation: Silent Night, Deadly Night 4 (1990) • Phantasm III: Lord of the Dead (1994) • Phantasm 4: Oblivion (1998) • Bubba Ho-Tep (2002) • Cemetery Gates (2004) • Dead Things (2005) • Wolfsbayne (2005) • The Mangler Reborn (2005) • The Rage (2006) • Satan Hates You (2010) • Psychic Experiment (2010) • Phantasm: Ravager (2015)

Ivana Baquero

BAQUERO, IVANA (BARSELONA, 1994) İspanyol oyuncu. Filmografisinin neredeyse tamamı korkudan oluşan bu genç aktris Guillermo del Toro'nun övgülere boğulan "El laberinto del fauno"sunda (Pan'ın Labirenti) kendine bir hayal dünyası yaratan çocuk rolüyle İspanyol Oscar'ı Goya'yı kucaklamıştır. Kurt adamlı "Romasanta", hayvanlı korku "Rottweiler" ve hortlaklı "Fragiles"de (Kırılgan) daha küçük rolleri vardır. Kevin Costner'la başrolleri paylaştığı ilk İngilizce konuşmalı filmi "The New Daughter"da (Tepedeki Mezarlık) ruhu mitolojik yaratıklar tarafından zapt edilen yeni ergen genç kızı canlandırmıştır.

- **FİLMOGRAFİ:** Romasanta (2004) • Rottweiler (2004) • Fragiles (2005) • Peliculas para no dormir: Cuento de navidad (TV 2005) • El laberinto del fauno (2006) • The New Daughter (2009)

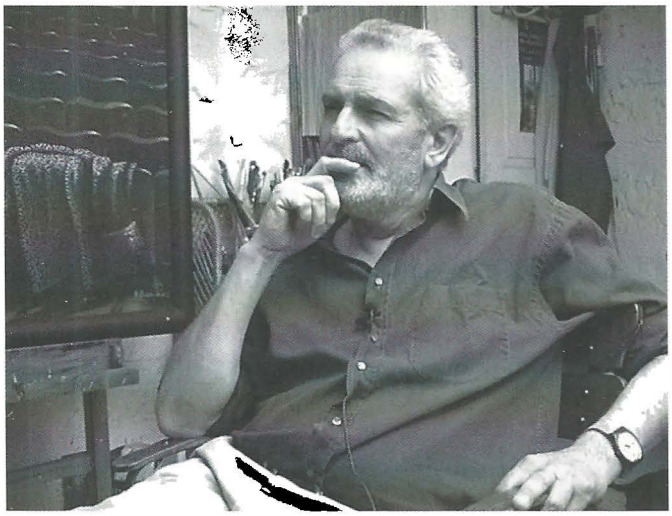

Adrienne Barbeau • The Fog (Sis)

BARBEAU, ADRIENNE (SACRAMENTO, KALİFORNİYA, 1945) Amerikalı oyuncu. Eski kocası John Carpenter'ın filmleri "The Fog" (Sis), "Someone's Watching Me!" (Biri Beni Gözetliyor) ve "Escape from New York"ta (New York'tan Kaçış) baş kadın kahramanları oynayan bu iri göğüslü, esmer güzeli aktris, korku kariyerine George Romero yapımı "Creepshow" (Korku Gösterisi) ve "Due occhi diabolici"yle (İki Şeytani Göz) devam etmiştir. İki binli yıllarda ikinci sınıf yapımlarda ve televizyon filmlerinde oynamıştır; Amerika'da çok tutulan fantastik TV dizisi "Carnivale"de önemli bir rolü vardır.

- **FİLMOGRAFİ:** The Darker Side of Terror (TV 1978) •The Fog (1980) • Escape from New York (1981) • Swamp Thing (1982) • Creepshow (1982) • Due occhi diabolici (1990) • Burial of the Rats (1995) • The Convent (2000) • Ghost Rock (2003) • Carnivale (TV 2003) • Ring of Darkness (2004) • Unholy (2007) • Argo (2012)

BARILLI, FRANCESCO (PARMA, 1943) İtalyan yönetmen, senaryo yazarı, oyuncu, ressam. Ünlü müzik eleştirmeni Bruno Barilli'nin torunudur. Sinemaya 1964 yılında oyunculukla adım atan Barilli arkadaşı ve hemşerisi Bernardo Bertolucci'nin "Prima della rivoluzione"sinde (Devrimden Önce) başrol oynamış; yönetmen Camillo Bazzoni'ye birkaç piyasa işi filmde asistanlık yapmıştır. 1972'de Aldo Lado *giallo*'su Chi l'ha vista morire?" (Onu Ölürken Kim Gördü?) ile Umberto Lenzi'nin yamyam filmi "Il paese del sesso selvaggio"nun (Vahşi Seks Ülkesi) senaryolarını -partneri Massimo D'Avak'la birlikte- yazan Barilli ilk uzun metrajlı filmi "Il profumo della signora in nero"da (Siyahlı Kadının Parfümü) soğuk aktris Mimsy Farmer'ı yönetmiştir. Eksantrik karakterleri, hiçbir şeyin göründüğü gibi olmadığı, komplo teorilerine açık karmaşık hikayesi ve şok edici finaliyle dikkat çeken bu sıra dışı korku filmi çevresindeki tuhaf insanların katkısıyla deliliğe sürüklenen bir kadının öyküsünü anlatır. İşin içinde ana kahramanı hedef seçen bir yamyam tarikatı da vardır.

Francesco Barilli

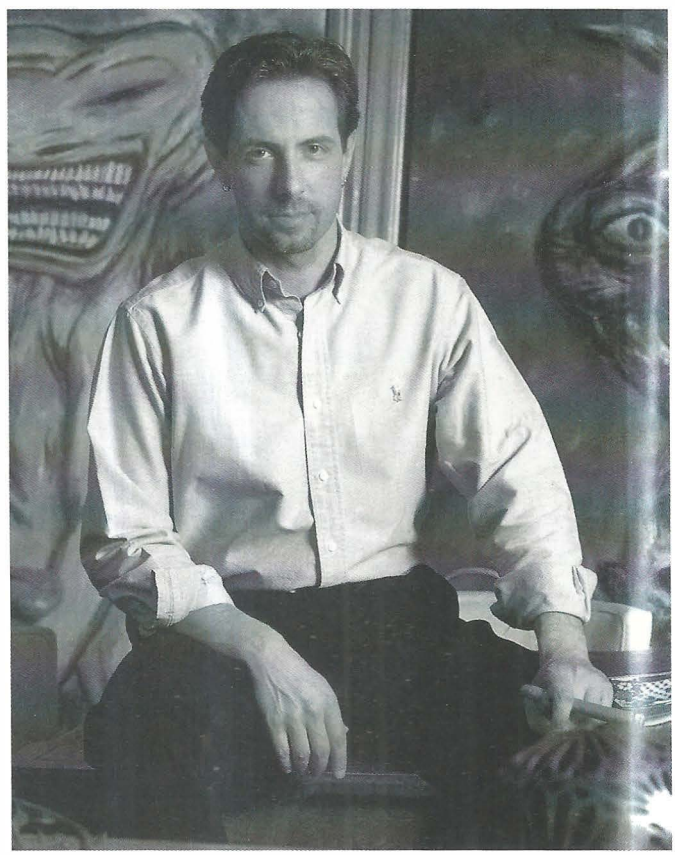
Il profumo..." İtalya'da dolu salonlara oynamasına karşın Barilli'ye uğur getirmemiştir. Bu filmden sonra yapımcıların önüne sürekli yamyamlıkla ilgili projeleri koyduğunu söyleyen Barilli bir süreliğine sinemadan elini eteğini çekmiştir. İtalyan - İspanyol ortaklığıyla gerçekleştirilen sonraki filmi "Pensione paura" (Korku Pansiyonu) önceki gibi bastırılmış cinsellik ve akıl hastalıkları üzerine kuruludur. İkinci Dünya Savaşı sonlarında Kuzey İtalya'daki bir aile pansiyonunda vuku bulan faili meçhul cinayetlerin *giallo* formüllerine bağlı kalınarak resimlendiği "Pensione paura" yönetmenin son sinema filmi olmuştur. 80 ve 90'larda televizyon için belgeseller ve reklam filmleri çeken Barilli boş zamanlarında gerçek tutkusu resme zaman ayırmıştır. Son olarak "La casa nel vento dei morti" (Ölüm Rüzgarının Evi) adlı korkuda konuk yönetmen olarak görev almıştır.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Il profumo della signora in nero (1974) • Pensione paura (1977) • Giorni da leone (TV 2002)

BARKER, CLIVE (LIVERPOOL, 1952) İngiliz yazar, yönetmen, yapımcı. H. P. Lovecraft ve Arthur Machen'dan feyiz alan öykü ve romanlarıyla üne kavuşmuştur; yapıtlarında modern dünyanın tedirgin edici ortamından, çılgın fantezilerle kuşatılmış fantastik bir evrene geçiş yapılır. Sanatçının yönetmen, senaryo yazarı ve yapımcı olarak faaliyet gösterdiği sinema yolculuğu istikrarlı bir çizgi izlememiştir.

Önceleri, Londra'da kurduğu tiyatro grubuyla kendi oyunlarını sergileyen Barker sahneden edebiyata kaymış ve kısa öykülerinden derlediği 3 ciltlik "Books of Blood"la (Kan Kitapları) korku dünyasına sıkı bir giriş yapmıştır. Cüretkar bir cinselliğin yanısıra, şok edici bir vahşetin egemen olduğu bu öyküler 1984-86 yılları arasında yayınlanmıştır. Barker'ın ülkemizde de yayınlanan ilk romanı "The Damnation Game" (Lanetlenme Oyunu) tüm dünyada ilgi görmüş, dehşet verici bir Faust çeşitlemesidir. "Books of Blood" serisinin 4, 5 ve 6. ciltleri Amerika'da "The Inhuman Condition", "Cabal", "In the Flesh" adlarıyla piyasaya sürülürken, "Cabal" 1990 yılında bizzat Barker tarafından "Nightbreed" adıyla sinemaya uyarlanmıştır. Epik fantezi romanı "Imajica", genç okurlara yönelik, "The Thief of Always" ve "Abarat" ünlü yazarın beğeni toplayan yapıtlarından bazılarıdır. Türkçeye çevrilen diğer romanlarından "Sacrament"(Kutsanma Ayini), ve "Galilee"de yine şiddet dolu karanlık dünyaların kapıları açılır.

Sinemaya, deneysel siyah-beyaz kısa metrajlı filmlerle (Salome, The Forbidden) adım atan Barker George Pavlou'nun yönettiği "Underworld" ve "Rawhead Rex"in senaryolarını yazmış, kısa romanı "Hellbound Heart"dan kendi senaryosuyla sinemaya uyarladığı, ilk uzun metrajlı filmi "Hellraiser"la eleştirmenlerin ve tür severlerin beğenisini kazanmıştır. Özellikle hardcore korku tutkunları için biçilmiş kaftan olan "Hellraiser" Barker'ın yönetmenlik kariyerinin en tanınmış ve başarılı filmidir. Sihirli bir kutu vasıtasıyla öteki taraftaki cehennem zebanileriyle (Cenobitler) ilişki kuran insanların öyküsünü anlatan film Barker'ın karanlık fantezilerini sado-mazo sahnelerle ve abartılı makyaj efektleriyle uç noktalara taşıdığı bir kan ve vahşet gösterisi sunmaktadır. Her şey, Kuzey Afrika'da satın alınan antika bir kutunun İngiltere'ye getirilmesiyle başlar. Kutuyu satın alan ve açma gafletinde bulunan Frank (Sean Chapman)

Clive Barker

cehennemle yeryüzü arasında sıkışıp kalır... Ağabey Larry (Andrew Robinson) ve ikinci karısı Julia (Clare Higgins) öldü sanılan Frank'ın terk edilmiş evine taşınır. Oysa Frank derisi yüzülmüş bir hilkat garibesine dönüşmüştür ve tek-

rar insani görünüme kavuşması için bol kana ihtiyacı vardır. Bir zamanlar tutkulu bir ilişki yaşadığı yengesi Julia'ya kan ihtiyacını gidermesi için yalvarır. Julia baştan çıkardığı erkeklerin kanlarıyla Frank'ın derdine derman olurken, Larry'nin ilk evliliğinden olan kızı Kirsty (Ashley Lawrence) yanlışlıkla kutunun içindeki cehennem zebanilerini uyandırır. Amerika'da hatırı sayılır gişe yapan ve devam filmleri de çekilen "Hellraiser" cehennem zebanilerinin elebaşı Pinhead (İğnekafa) karakteriyle özdeşleşmiştir; Doug Bradley'in canlandırdığı Pinhead korku sinemasının önde gelen ikonik karakterlerinden biridir. "Hellraiser"ın devam filmleri "Hellbound: Hellraiser II" ile "Hellraiser III: Hell on Earth"de yapımcı olarak görev alan Barker çok daha kanlı sahnelerin yer aldığı bu filmlerde yönetmenliği Tony Randel ve Anthony Hickox gibi ikinci sınıf isimlere devretmiştir. 1996-2005 yıllarında arasında, video pazarına yönelik 5 adet daha "Hellraiser" filmi çekilmiştir. Rick Bota, Kevin Yagher ve Scott Derrickson'ın yönettiği bu düşük kalibreli ürünlerin hepsi "İğnekafa"nın şeytanlıkları üzerine kuruludur. Ünlü yönetmen David Cronenberg'ün kötücül bir psikiyatrist rolünde gözüktüğü "Nightbreed" filminde Barker ikinci kez kamera arkasına geçmiştir. Psikiyatristi tarafından seri cinayetler işlediğine ve bunları hatırlamadığına dair ikna edilen bir adamın, canavarların yaşadığı mitolojik bir şehre kaçışını anlatan "Nightbreed" Barker'ın ilk büyük bütçeli Amerikan filmidir ve sabıkalı yapım firması Morgan Creek tarafından finanse edilmiştir. Barker, kötü eleştiriler alan bu filmin sonrasında yönetmenliğe 5 yıl ara vermiştir.

90'lı yılların kaliteli korkularından "Candyman" (Şeker Adamın Laneti) ünlü yazarın "The Forbidden" adlı öyküsünden uyarlanmıştır. Adı aynanın önünde beş kez söylediğinde ortaya çıkan Candyman lakaplı bir şehir efsanesi hakkında tez hazırlayan genç ve güzel bir öğrencinin (Virginia Madsen) hikayesini anlatır; bestelerini minimalist müziğin ustalarından Philip Glass yapmış, İngiliz Bernard Rose yönetmiştir. Barker, yine 5 yıllık bir molanın ardından özel bir dedektifin karanlık güçlerle mücadelesini anlatan "Lord of Illusions"la (Yanılsamaların Efendisi) yönetmenliğe dönmüştür. Robert Kurtzman, Steve Johnson gibi usta makyaj sanatçılarının bol miktarda *gore* efektiyle katkıda bulunduğu "Lord of Illusion" Barker'ın yönetmenlik kariyerine büyük darbe vurmuştur. Uzun süredir kamera arkasına geçmeyen çok yönlü sanatçının kısa hikayeleri "Haeckel's Tale" ve "Valerie on the Stairs" "Masters of Horror" adlı TV dizisinin iki bölümüne konu olmuştur. Son olarak meşhur hikayeleri "Book of Blood" (Kan Kitabı), "Midnight Meat Train" (Dehşet Treni) ve "Dread" (Korku) sinemaya uyarlanmıştır. Metroda canavarca cinayetler işleyen bir insan kasabıyla kafayı bozan bir fotoğrafçının hikayesini anlatan "Midnight Meat Train" Japon sinemacı Ryuhei Kitamura'nın imzasını taşımaktadır. Barker'ın iki hikayesini temel alan "Book of Blood" paranormal olayların vuku bulduğu terk edilmiş bir evde geçer; genç sinemacı Anthony DiBlasi'nin yönettiği "Dread" insanların korkularıyla ilgili araştırma yapan üç üniversite öğrencisiyle ilgilidir.

Clive Barker 1991'den bu yana sinema endüstrisinin kalbi Los Angeles'da çalışmalarını sürdürmektedir. Eşcinselliğini hiçbir zaman gizlemeyen sanatçının öykü ve romanlarında homoseksüel karakterlere sıkça rastlanır.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Hellraiser (Yön. 1987) • Nightbreed (Yön. 1990) • Lord of Illusions (Yön. 1995)

BARRYMORE, DREW (CULVER CITY, KALİFORNİYA, 1975) Amerikalı oyuncu. Ünlü oyuncularla dolu bir aileden gelen Drew Barrymore çocuk yaşta sinemayla tanışmış ve ilk kez Ken Russell'ın "Altered States" (Gerçeğin Ötesinde) ve Steven Spielberg'in "E.T."siyle beyazperdede boy göstermiştir. 80'lerin ortalarında İtalyan yapımcı Dino De Laurentiis'in Stephen King uyarlamaları "Firestarter" (Tepki) ve "Cat's Eye"da (Kedi Gözü) çocuk kahramanları canlandırmıştır. Ayrıca, "Poison Ivy"de (Zehirli Sarmaşık) en yakın arkadaşının babasını baştan çıkaran psikopat genç kızı, "Waxwork II: Lost in Time"da bir vampir kurbanını, "Scream"de (Çığlık) giriş sahnesinde öldürülen lise öğrencisini oynamıştır.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Altered States (1980) • E. T. (1982) • Firestarter (1984) • Cat's Eye (1985) • Poison Ivy (1992) • Waxwork II: Lost in Time (1992) • Doppelganger: The Evil Within (1993) • Bad Girls (1994) • Batman Forever (1995) • Scream (1996) • Everyone Says I Love You (1996) • Charlie's Angels (2000) • Donnie Darko (2001) • Barbarella (2001) • Confessions of a Dangerous Mind (2002) • Big Miracle (2012)

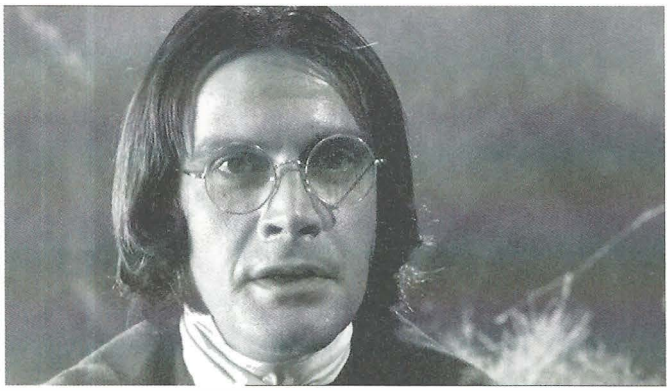
BARTEL, PAUL (NEW YORK, 1938 - NEW YORK, 2000) Amerikalı yönetmen, oyuncu, senaryo yazarı. 1968 yılında sinema dünyasına giren Paul Bartel çoğunlukla B tipi filmlerde oyuncu ve yönetmen olarak kendini göstermiştir. İki kısa metrajlının ardından yönettiği "Private Parts" (Özel Parçalar) her türlü sapkınlığın döndüğü, eksantrik ve psikopat müşterilerle dolu bir otele yolu düşen genç bir kızın yaşadıklarını konu almaktadır. Bu filmi, yakın gelecekte düzenlenen bir araba yarışında yayaları öldürenlerin yüksek puanlar kazandığı Roger Corman yapımı "Death Race 2000" (Ölüm Yarışı 2000), Santa Monica New York arasında kuralların olmadığı araba yarışlarını konu alan "Cannonball" (Yüzde Yüz Ölüm), yamyam komedisi "Eating Raoul" (Raoul'u Yemek) ve başkaları izlemiştir. Bartel kendi filmleri dışında Samuel Fuller'ın "White Dog" (Beyaz Köpek), Joe Dante'nin "Piranha", William Fruet'nin "Killer Party" (Katiller Partisi), Jim Wynorski'nin "Chopping Mall" (Alışveriş Merkezi Katliamı), John Carpenter'ın "Escape from L. A." (Los Angeles'dan Kaçış), Michael Schroeder'in "Out of the Dark"ında (Karanlığın Dışında) oynamıştır.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Private Parts (1972) • Death Race 2000 (1975) • Cannonball (1976) • Eating Raoul (1982) • Lust in the Dust (1985) • The Longshot (1986) • Amazing Stories (TV 1986 - 87)

BASS, SAUL (NEW YORK, 1920 - LOS ANGELES, 1996) Amerikalı afiş ve jenerik tasarımcısı, yönetmen. Alfred Hitchcock'dan Martin Scorsese'ye, Stanley Kubrick'den Otto Preminger'e pek çok ünlü yönetmenin filmlerinin ta-

nıtım yazılarını ve afişlerini tasarlayan bu yenilikçi sanatçının yeri Hollywood'da hala doldurulamamıştır. Yönettiği tek uzun metrajlı filrn "Phase IV" (Dördüncü Aşama) mutasyona uğrayan akıllı karıncalarla ilgili korkunç gerçekleri ortaya çıkaran bilim adamlarıyla ilgilidir.

- **FİLMOGRAFİ:** Psycho (1960) • Spartacus (1960) • Bunny Lake is Missing (1965) • Seconds (1966) • Phase IV (Yön. 1974) • Alien (1979) • The Shining (1980) • Goodfellas (1990) • Cape Fear (1991)

Ralph Bates

BATES, RALPH (BRISTOL, 1940 - LONDRA, 1991) İngiliz oyuncu. 70'li yıllarda çeşitli Hammer filmlerinde başrol oynamasına karşın sinemada istediği yere gelemeyen Ralph Bates 51 yaşında kansere yenik düşmüştür.

- **FİLMOGRAFİ:** The Horror of Frankenstein (1970) • Taste the Blood of Dracula (1970) • Lust for a Vampire (1971) • Dr. Jekyll and Sister Hyde (1971) • Fear in the Night (1972) • I Don't Want to be Born (1975)

BATZELLA, LUIGI (SAN SPERATE, 1924 - SAN SPERATE, 2008) İtalyan yönetmen, oyuncu, kurgucu ve senaryo yazarı. İtalyan çöp sinemasının Paolo Solvay adıyla da tanınan bu çok yönlü yönetmeni 70'lerde çektiği müstehcen korku ve pornografik Nazi kampı filmleriyle kötü bir üne sahip olmuştur. 2. sınıf savaş ve spagetti westernleri takip eden gotik korku "Il plenilunio delle vergini" (Bakirelerin Dolunayı) her yılın ilk dolunayında yakındaki kasabadan 5 bakire kızı şatosunda şeytana kurban eden lezbiyen bir vampir ve vampirin güç aldığı sihirli bir yüzüğün izini süren ikiz bilim adamlarının (!) hikayesini anlatır; erotik korkunun çekici aktrislerinden Rosalba Neri başroldedir. 1974 yapımı "Nuda per Satana" (Şeytan İçin Çıplak) gotik korkuyla, softcore seksi kaynaştırır ve baştan sona bir sanrısal bir çizgide ilerler. 2000'lerde piyasaya çıkan DVD'siyle döküntü korku meraklılarına unutulmaz bir deneyim yaşatan bu absürd ötesi film geçirdiği kaza sonucunda bilincini yitiren bir kadınla, gecenin yarısında tesadüfen karşılaştığı bir doktorun, zamanın belirsiz olduğu -şeytanın kontrolündeki- uğursuz bir şatoya sığınmalarıyla gelişen usdışı olayları (şatoda başka bir boyuta geçerek birbirlerinin kötü ikizleriyle(!) karşılaşırlar) konu edinmektedir. Filmde oyuncuların anadan doğma dans ettiği gülünç şeytana tapınma ayinleri, lezbiyen ve sado-mazo seks sahneleri birbiri ardına sıralanmış, hatta aktris Rita Calderoni düş benzeri bir sahnede dev bir örümceğin (aslında kartondan yapılmış iğreti bir maket) tecavüzüne bile uğramıştır. "Nuda per Satana"nın hardcore seks sahneleri içeren sansürsüz bir versiyonu da piyasaya sürülmüştür. Uzun süre yasaklı kalan sabıkalı Nazi kampı filmi "La bestia in calore"nin (Ateşli Canavar) sonrasında ucuz seks ve aksiyon filmleri çeken Batzella 1980'de emekli olmuştur. Paolo Solvay dışında Ivan Kathansky, Paul Hamus, Dean Jones, A. M. Frank, Paul Selvin, Gigi Batzella takma isimlerini kullanmıştır. 84 yaşında doğduğu yer olan Sardunya adasında yaşama veda etmiştir.

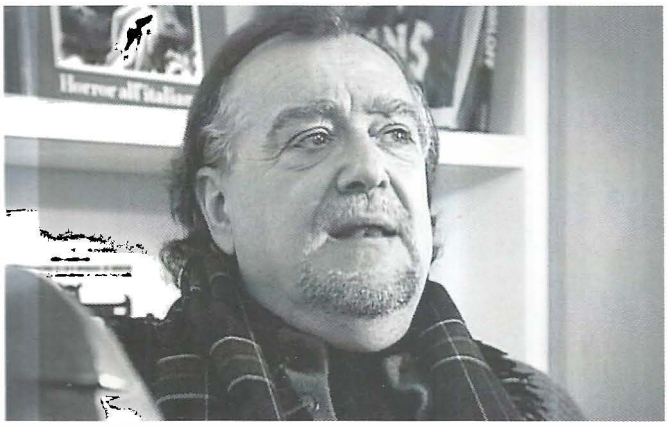
- **FİLMOGRAFİ:** Il plenilunio delle vergini (1973) • Nuda per Satana (1974) • La strano ricatto di una ragazza per bene (1974) • Kaput Lager-Gli ultimi giorni delle SS (1977) • La bestia in calore (1977) • Proibito erotico (1978) • Strategia per una missione di morte (1979)

BAUER, MICHELLE (MONTEBELLO, KALİFORNİYA, 1958) Amerikalı oyuncu. Pia Snow takma adıyla oynadığı yetişkin filmleriyle sinemaya giren Michelle Bauer çoğunlukla 80'lerin video korkuları ve istismar filmlerinde boy göstermiştir. Çöp korku yönetmenleri Fred Olen Ray ve David DeCoteau'nun favori aktrislerinden biridir. Belli başlı tür filmleri: "The Tomb" (Mezar), "Night of the Living Babes" (Yaşayan Fıstıkların Gecesi), "Hollywood Chainsaw Hookers" (Hollywood Testere Fahişeleri), "Nightmare Sisters" (Kâbus Kızkardeşler), "Camp Fear" (Dehşet Kampı), "Puppet Master III: Toulon's Revenge" (Kukla Ustası 3: Toulon'un Öcü), "Tomb of the Werewolf" (Kurtadamın Mezarı). Zamanında, başta Penthouse olmak üzere erkek magazin dergilerine çıplak pozlar da vermiştir.

- **FİLMOGRAFİ:** The Tomb (1986) • Night of the Living Babes (1987) • Terror Night (1987) • Nightmare Sisters (1988) • Hollywood Chainsaw Hookers (1988) • Dr. Alien (1989) • Beverly Hills Vamp (1989) • Camp Fear (1991) • Vampire Vixens from Venus (1995) • Witch Academy (1995) • Lust for Frankenstein (1998) • Tomb of the Werewolf (2004) • The Naked Monster (2005) • Gingerdead Man 2: Passion of the Crust (2008)

BAVA, LAMBERTO (ROMA, 1944) İtalyan yönetmen, yapımcı, senaryo yazarı. Mario Bava'nın oğludur. Babadan oğula geçen filmcilik geleneğinin temsilcilerinden biri olan Lamberto Bava sinemadaki ilk deneyimlerini "Operazione paura" (Korku Operasyonu), "Gli orrori del castello di Norimberga" (Korku Şatosu) ve "La casa dell' esorcismo"da (Şeytan Çıkartma Evi) babasına asistanlık yaparak kazanmış, Mario Bava'nın son sinema filmi "Schock"un (Şok) hem senaryosuna katkıda bulunmuş, hem de bazı bölümlerini yönetmiştir. Lamberto Bava bugüne değin babasının filmlerinin yaratıcılığını ve görsel cazibesini kendi filmlerine yansıtamamıştır; korku ağırlıklı bir kariyeri vardır, farklı türlerde ürünler de vermiştir. İlk filmi "Macabro" gerçek (?) bir olaydan esinlenmiş şok edici bir öykü anlatır. Kocası ve iki çocuğuyla birlikte görünürde mutlu bir yaşam süren Jane'nin (Bernice Stegers) başka biriyle ilişkisi vardır. Bir gün sevgilisiyle buluşmak için çocuk-

larını evde yalnız bırakan genç kadın bir trajediye neden olur:Annesinin biriyle buluştuğunu anlayan evin büyük kızı onu cezalandırmak için küçük kardeşini küvette boğarak öldürür. Aceleyle eve dönen Jane ve sevgilisi yolda kaza geçirir. Adamın kafası kopar, kazadan sağ kurtulan Jane ise akıl hastanesine kapatılır. Hastanede geçen bir yılın sonrasında Jane evine korkunç sırlarıyla geri dönecektir. Fellini'nin "La città delle donne"sinde (Kadınlar Kenti) gözüken İngiliz aktris Bernice Stegers seksüel tutkularını dizginleyemeyen bir ölü sevici rolündedir.

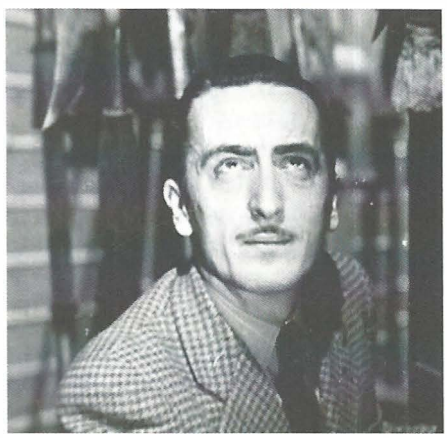
Lamberto Bava

Lamberto Bava, babasının ölümünden sonra, 80'lerin başlarında Dario Argento'yla verimli bir işbirliği yapmıştır. Zorlu prodüksiyon koşullarıyla gündeme gelen büyüleyici "Inferno" (Cehennem) ve vahşi *giallo* "Tenebrae"de Argento'ya asistanlık yapan Bava 80'lerde ayrıca "La casa con la scala nel buio (Karanlık Merdivenli Ev), "Morirai a mezzanotte" (Geceyarısı Katili), "Le foto di Gioia" (Gioia'nın Fotoğrafı) gibi giallo filmleri, *gore* efektli doğaüstü korkular (Demoni-Şeytanlar, *Demoni 2*), Jaws taklitleri (Shark: rosso nell'oceano, *Öldüren Dalgalar*), Rambo özentisi aksiyonlar (Blastfighter) ve özel televizyonlar için korku dizileri, filmleri yönetmiştir. Dario Argento yapımcılığında hayata geçen, Berlin manzaralı "Demoni" Bava'nın en kazançlı filmidir; katedrale benzeyen dev bir sinemada bir korku filminin ön gösterimini izleyen konukların, beyazperdeden yayılan şeytani güçlerin marifetiyle zombilere dönüşmesini konu alır. İtalyan korkusunun ağır topları Dardano Sacchetti (senarist), Sergio Stivaletti (makyajcı), Claudio Simonetti (besteci) ve Michele Soavi'yi (oyuncu-yönetmen) buluşturmuştur; "Dawn of the Dead", "Onibaba", "The Evil Dead" gibi klasiklere göndermelerde bulunur. "Demoni"nin tecimsel başarısı sıcağı sıcağına çekilen bir devam filmine kapı aralamıştır; "Demoni 2" aynı konuyu farklı mekanlarda, farklı karakterlerle işlemiştir; bu kez 10 katlı bir apartmanın sakinleri ruhları zapt edilerek zombileşir.

Bava 90'larda Italo Calvino'nun yapıtlarından esintiler taşıyan epik fantezi dizisi "Fantaghiro" ve devam filmleriyle meşgul olmuştur; bu dönemdeki tek sinema filmi "Body Puzzle" (Vücut Bulmacası) kurbanlarını parçalara ayıran bir psikopat, cinayetleri araştıran bir polis müfettişi ve dul bir kadının çevresinde gelişen bir hikaye anlatır; Polonyalı Joanna Pacula ve Tomas Arana başroldedir... 2000'lerde Güney Afrika dekorlu ruh zapt etme hikayesi "Ghost Son" (Hayalet Çocuk) ve işkence pornolarına göz kırpan "The Torturer"i (İşkenceci) yönetmiştir; İngilizce konuşmalı "Ghost Son"da Laura Harring (Mulholland Drive), John Hannah (The Mummy) ve Pete Postlethwaite (The Usual Suspects) rol almıştır.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Macabro (1980) • La casa con la scala nel buio (1983) • Shark rosso nell'oceano (1984) • Blastfighter (1984) • Demoni (1985) • Demoni II (1986) • Morirai a mezzanotte (1986) • Una notte al cimitero (TV 1987) • Fino alla morte (TV 1987) • Le foto di Gioia (1987) • Il maestro del terrore (TV 1988) • La casa dell'orco (TV 1988) • A cena col Vampiro (TV 1988) • Il gioko (TV 1989) • La maschera del demonio (1989) • Testimone oculare (TV 1990) • Body Puzzle (1991) • Fantaghiro (TV 1992 - 94) • L'impero (TV 2000) • The Torturer (2005) • Ghost Son (2007) • 6 passi nel giallo (TV 2012)

BAVA, MARIO (SAN REMO, 1914 - ROMA, 1980) İtalyan yönetmen, görüntü yönetmeni. İtalyan korku sinemasının gelişiminde önemli bir rol oynamış ve görsellik açısından zamanının ötesine geçen yaratıcı filmler çekmiştir. Filmleriyle Martin Scorsese, Tim Burton, Joe Dante, John Carpenter, Quentin Tarantino gibi Amerikan sinemasının önde gelen yönetmenlerine ilham veren sanatçının hem gotik, hem de modern korku alanlarında çizgi dışı çalışmaları vardır. Sinemasının temelini oyunculuk, karakterler, ya da hikayeler değil, kamera hareketleri, ışıklandırma, dekor ve nesneler oluşturur. Göz alıcı sanat yönetimleri, *zoom* çekimleri, geniş açılı objektifleri ve renk kompozisyonlarıyla iz bırakan Bava filmleri korku sinemasının hiç eskimeyen, butik ürünleridir. İtalya dışında çalışma şansı bulamayan Mario Bava'nın (sadece iki filminin dış çekimleri Fransa ve Avusturya'da yapılmıştır) uluslararası alandaki değeri ancak öldükten sonra anlaşılmıştır. Filmlerinin Amerika'daki dağıtımını üstlenen ünlü B filmleri yapımcısı Samuel Z. Arkoff'un şu sözleri dikkat çekicidir: "Eğer Mario Bava Amerika'da, hatta İngiltere'de çalışsaydı bugün Hitchcock'la aynı üne sahip olurdu."

Mario Bava

Birinci Dünya Savaşı'nın başlamasından bir gün sonra (31. 7. 1914) İtalya'nın San Remo kentinde dünyaya gelen Mario Bava sessiz sinema döneminin teknisyen ve kame-

ramanlarından Eugenio Bava'nın oğludur. Ressam olma düşlerini bir yana bırakarak babasının yanında asistanlığa başlamış ve mesleğin inceliklerini ondan öğrenmiştir. 1939'da baba mesleğini seçerek görüntü yönetmeni olan genç Bava aralarında Roberto Rossellini, Raoul Walsh, G. W. Pabst'ında olduğu birçok ünlü yönetmenin filmlerini

Mario Bava • La maschera del demonio (Şeytanın Maskesi) • Barbara Steele

çekmiştir. İlk sesli İtalyan korku filmi unvanını taşıyan "I vampiri"de (Vampirler) kameramanlık yapan ve filmin optik efektlerini gerçekleştiren Mario Bava kaprisleriyle yapımcıları bezdiren yönetmen Riccardo Freda'nın yokluğunda reji koltuğuna oturmuştur. Freda'nın sonraki korkusu "Caltiki, il mostro immortale"de (Caltiki-Ölmeyen Canavar) durum farklı değildir. Bava yine seti terk eden Freda'nın yerini almış ve filmi yarım kalmaktan kurtarmıştır. Mario Bava'nın bu jesti karşılıksız kalmayacaktır. Caltiki'nin yapım firması Galatea Film'in patronu Lionello Santi, Bava'nın tek başına yöneteceği bir filme, zaman kısıtlaması olmaksızın ama kısıtlı bir bütçeyle yeşil ışık yakmıştır. Galatea ve Bava sonraki üç yıl içinde ayrılmaz bir ikili olacaktır.

İtalyan sinemacının 1960'ta çektiği ilk solo filmi ve ilk şaheseri "La maschera del demonio" (Şeytanın Maskesi) işte bu koşullar altında hayata geçmiştir. Ünlü Ukraynalı yazar Nikolay Gogol'un "Vij" adlı hortlak hikayesine farklı bir yorum getiren Bava gotik korkunun has örneklerinden birine imza atmıştır. Bu tarzın tipik özelliklerini (romantizm, karanlık ve sisli mekanlar, uğursuz şatolar, gizli geçitler) taşıyan siyah beyaz film 16. Yüzyıla ait romantik bir vampir-büyücü hikayesi anlatır. İdama mahkum olan güzel ve soylu bir büyücü, infazdan önce intikam yeminleri eder ve emri imzalayanların yedi sülalesini lanetler. Kazıkta yakıldıktan tam 200 yıl sonra dirilen büyücü kadın kendisine bir su damlası kadar benzeyen güzel akrabasının bedenini ele geçirmeyi planlamaktadır. Korku sinemasının İtalya'da kariyer yapan iri gözlü kraliçesi Barbara Steele filmde hem kötü ruhlu büyücüye, hem de bir doktora aşık olan iyi kalpli prensese can vermiştir. "La maschera del demonio" girişteki şok sahne (çivili bir maske takan Steele'in suratına balyozla vurulur) yüzünden İngiltere'de uzun süre yasaklamış, ABD'de ise dağıtımcı American International Pictures'ın sansürlü kopyasıyla gösterime girmiştir. Bugün ise korku sinemasının en yetkin örneklerinden biri olarak kabul görmektedir.

Bava, övgülere boğulan "La maschera..."nın sonrasında ekmek parası için yine angarya işlerle meşgul olmuş ve "La meraviglie di Aladino"yla (Alaadin'in Lambası), "L'ultimo dei Vikinghi" (Sonuncu Viking) filmlerinin bazı bölümlerini yönetmiştir. Solo kariyerine fantastik Herkül filmi "Ercole al centro della terra" (Dünyanın Merkezindeki Herküller) ve 10. yüzyılda geçen epik macera "Gli invasori"yle (İstilacılar) devam eden sanatçı İtalyan cinayet filmleri *giallo*'ların ilk örneği sayılan "La ragazza che sapeva troppo"yla (Çok Şey Bilen Kız) farklı bir alana girecektir. Bava'nın son siyah beyaz, ilk modern dünyada geçen filmi olan "La ragazza..." Roma tatili sırasında tesadüfen bir cinayete tanık olan ve çok geçmeden katilin kurban adayları arasına giren genç bir Amerikalı kadının hikayesini anlatmaktadır. Avrupa ve Amerika için değişik kurgulanmış versiyonları olan filmde sempatik Leticia Roman'la B sinemasının yakışıklı oyuncusu John Saxon başrolleri paylaşmışlardır.

Mario Bava, 60'ların ortalarına doğru, alışılmadık ışıklandırma teknikleri kullandığı, araştırmacı ve görsel zenginliği olan filmlerle kendine özgü bir tarz oluşturmuştur. Korku ikonu Boris Karloff'un sunuculuk yaptığı ve bir bölümünde oynadığı "I tre volti della paura" (Korkunun Üç Yüzü) İtalyan sinemacının basit öğelerden korku yaratma yeteneğini sergilediği üç bölümlü bir antoloji filmidir ve bu tarzın ilk örneğidir. Ayrıca Bava'nın favori filmi olduğu da söylenir. 1817 - 1875 yılları arasında yaşayan Rus yazar Aleksey Tolstoy'un kısa hikayesinden uyarlanan ilk bölüm "Wurdalak"ta dramatik bir vampir öyküsü anlatılır. Atla yolculuk yapan genç Rus soylusu Vladimir (Mark Damon) nehir kenarında sırtına hançer saplanmış başsız bir ceset bulur. Yakındaki bir eve mola vermek için uğrayan Vladimir cesedin Alibey adlı Türk hayduta ait olduğunu öğre-

Mario Bava • I tre volti della paura (Korkunun Üç Yüzü)

nir. Evdeki aile efradı Alibey'in peşine düşen babalarının (Boris Karloff) dönüşünü kaygıyla beklemektedir. Yaşlı adam bir süre sonra haydudun kesilmiş kafasıyla geri döner. Ancak Alibey, bir Wurdalak'tır (yalnızca sevdiklerinin canını alan bir tür vampir) ve onları öldürenler de 24 saat

Mario Bava • La frusta e il corpo (Kamçı ve Beden) • Dalilah Lavi

içinde vampire dönüşmektedir. Baba, vampire dönüşür ve aralarında torununun da olduğu aile fertlerini birer birer vampirleştirir. Ailenin küçük kızı Sdenka'ya (Susy Andersen) aşık olan Vladimir onunla birlikte evden kaçar. Ama vampir ailenin onları bırakmaya niyeti yoktur. Aile birliği parçalanmasının trajik bir korku öyküsüyle hayat bulduğu "Wurdalak" filmin en etkileyici bölümüdür. Edgar Allan Poe hikayelerini çağrıştıran, aşırı stilize edilmiş ikinci bölüm "La goccia d'acqua" (Su Damlası) düş benzeri atmosferiyle baştan sona ürpertiyle izlenir. Mavinin egemen olduğu zevkli ışıklandırması ve başarılı sanat yönetimiyle sanrısal bir boyut kazanan "La goccia..."da açgözlü bir hemşireyle, intikam peşindeki bir ölü başroldedir. Hemşire Helen Chester'ın (Jacqueline Pierreux) yan işi ölüleri geleneklere uygun olarak giydirmektir. Chester, bir gece aniden ölen zengin bir medyumun evine çağırılır ve kadını cenaze için hazırlarken parmağındaki değerli yüzüğü fark eder. Bir anlık tereddütten sonra yüzüğü çalan Helen evine döndüğünde cenaze evindeki sinir bozucu su damlası seslerinin aynısını işitir. Yatak odasına gittiğinde yaşlı medyumun hayaleti kendisini beklemektedir. Anjelik serisinin seksi yıldızı Michele Mercier'nin oynadığı son bölüm "Il telefono" (Telefon) lezbiyenliği çağrıştırması nedeniyle filmin Amerika'daki dağıtımını üstlenen A.I.P'nin hışmına uğramış ve diyalogları tamamıyla değiştirilmiştir. "Il telefono"da sürekli tehdit telefonları alan bir parti kızının öyküsü anlatılır. Hapishaneden kaçan bir suçlu kendisini ihbar ettiğinden kuşkulandığı parti kızını telefonlarla taciz eder. Korkuya kapılan genç kadın geçmişte ilişki yaşadığı kız arkadaşını evine çağırarak geceyi birlikte geçirmeleri teklifinde bulunur. Ama işlin aslı hiç de göründüğü gibi değildir. Terk edilmeyi sindiremeyen lezbiyen arkadaşın telefon sapığının ta kendisi olduğu anlaşılır. Bu arada parti kızının belalısı gerçekten hapisten kaçar... Bölümün yeniden dublajı yapılan ve kurgulanan Amerikan versiyonunda lezbiyen alt metin ortadan kaldırılmış ve suçlu doğaüstü güçlerle takviye edilmiştir.

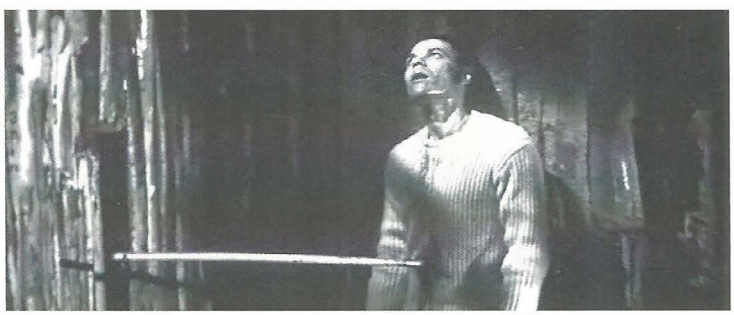
Kırmızılı, mavili, yeşilli renk kombinasyonlarıyla müthiş bir görsel etki yaratan Bava'nın korku serisi 19. yüzyılda geçen "La frusta e il corpo" (Kamçı ve Beden) ve gözalıcı *giallo* "Sei donne per l'assassino"yla (Bir Katile Altı Kadın) devam edecektir... Sadizm-mazohizm, *mezardan kalkan ölü* ve intikam konulu gotik dönem filmi "La frusta e il corpo" eski sevgilisinin hayaletiyle karşılaşan mazoşist bir kadının sanrılarla örülü hikayesini anlatır. Hizmetçi bir kızın ölümüne neden olduğu için evinden uzaklaşan, ailenin yüz karası Kurt Menliff (Christopher Lee) yıllar sonra baba ocağına geri döner. Muazzam bir servetin sahibi olan babası Kont Menliff (Gustavo De Nardo) onu çoktan evlatlıktan reddetmiş, sevgilisi Nevenka (Dalilah Lavi) ise erkek kardeşi Christian'la (Tony Kendall) evlenmiştir. İstenmediği halde şatoda kalmasına izin verilen Kurt kırbaçlanmaktan zevk alan eski sevgilisi Nevenka'yla sapkın oyunlarına yeniden başlar başlamasına ama ertesi gece odasında boğazından bıçaklanmış bir vaziyette bulunur. Faili meçhul cinayetten sonra Kurt'un hayaleti Nevenka'nın kapısını sık sık çalacak ve Menliff ailesi için dehşet dolu günler başlayacaktır. Jeneriklerde Mario Bava yerine uydurma bir ismin görüldüğü (John M. Old) bu gerçeküstü başyapıtın bir yıl sonrasında çığır açan *giallo* "Sei donne per l'assassino" vizyona girecektir. Mantık arayışlarından arındırılmış tekdüze öyküsü ve klişe karakterleriyle kolaylıkla bayağılaşa-

cak bir potansiyel taşıyan "Sei donne..." Bava'nın benzersiz biçemiyle *giallo* sinemasının başyapıtlarından birine dönüşmüştür. Bir modaevinde çalışan mankenlerin maskeli bir katil tarafından öldürüldüğü *kim yaptı?* formatlı filmde kırmızı mavi renk cümbüşü içinde işlenen sadistik cinayetler sahneleri birbirini takip eder. Her cinayet sahnesinde katilin neredeyse doğaüstü bir varlık gibi algılandığı filmin basit polisiye öyküsü Bava'nın çok da umurunda değildir: Ünlü bir modaevinde çalışan Isabella fırtınalı bir gecede evine dönerken maskeli bir katil tarafından öldürülür. Isabella'nın modaevi sahipleriyle ilgili itiraflarının yer aldığı günlüğü aynı iş yerinde çalışan Nicole'un eline geçer ve genç kadın da çok geçmeden siyahlar içindeki katilin kurbanı olur. Cinayetler serisi sürerken polis bazı şüphelileri göz altına alır. Katilin (ya da katillerin) kimliği ve cinayet nedenleri filmin sonlarına doğru açığa çıkacaktır. İngiltere ve Amerika'da "Blood and Black Lace" (Kan ve Siyah Dantel) adıyla tanınan "Sei donne per l'assassino" Bava'nın sansürle başı derde giren filmlerinden biridir.

Mario Bava • Sei donne per l'assassino (Bir Katile 6 Kadın) • Claude Dantes

60'ların ortalarında üretkenliğini devam ettiren Bava değişik türlere el atmıştır. Ticari kaygılarla çektiği spagetti westernler "La strada per Fort Alamo" (Fort Alamo Yolu) ve "Ringo del Nebraska" (Nebraskalı Ringo) tipik piyasa ürünleridir;1965'de vizyona giren "Terrore nello spazio" (Uzayda Dehşet) bilim kurguyla korkuyu harmanlayan yapısıyla daha farklıdır; iç mekanlardaki gotik dekorlarla korku ağırlık kazanmıştır.Film, galaksiler arasında yolculuk yaparken sislerle kaplı, meçhul bir gezegene inen ve birbirleriyle iletişimi kaybeden iki uzay gemisi çalışanlarının hikayesini anlatır. Kaptan Mark Markary'nin (Barry Sullivan) kumanda ettiği Argos'un personeli gezegene indikten sonra kısa süreli bir çılgınlık nöbeti geçirmiş, sonra normalleşmiştir. Diğer gemidekiler (Galliot) ise o denli şanslı değildir; birbirlerini çoktan öldürmüşlerdir. Bedenleri uzaylı vampirler tarafından ele geçirilen Galliot çalışanları bir süre sonra başkalaşmış olarak yaşama dönerler. Personeli öldüren vampirlerin (aslında terk edilmiş gözüken gezegenin sakinleridir) esas amacı gezegenlerinden uzaklaşarak kendilerine yeni yaşam alanları bulmaktır. İngilizce konuşan ülkelerde "Planet of Vampires" adıyla gösterilen filmin 14 yıl sonra çekilen "Alien" (Yaratık) üzerindeki etkisi hala tartışılmaktadır. Geniş bir izleyici kitlesinin beğeniyle izlediği "Alien" eleştirmenler nezdinde daha saygın bir konuma ulaşmış ve Bava'nın filmi doğal olarak "Alien"ın gölgesinde kalmıştır.

Mario Bava • Reazione a catena (Kanlı Körfez) • Claudio Volonte

Mario Bava'nın 1966'da vizyon şansı bulan gotik korku harikası "Operazione paura" (Korku Operasyonu) hem görsel kalitesi, hem de sanat yönetimiyle o dönemdeki çoğu tür filminden farkını keskin çizgilerle ortaya koymuştur. Üstelik bin bir zorlukla ve neredeyse sıfır bütçeyle çekilmesine karşın. Hikaye 19. yüzyıl başlarında bir intihar salgınının yaşandığı isimsiz bir Transilvanya (ya da Baltık) kasabasında geçmektedir. Korku içindeki kasaba halkının inanç sistemleri hurafeler üzerine kuruludur. Yıllar evvel küçük bir kız çocuğunun göz göre göre ölümüne neden olmuşlardır; vicdan azabı çekmeleri hafifletici bir neden değildir. Çocuğun hayaleti bazen buzlu bir camın ardında, bazen karanlık bir sokakta görünür. Soluk yüzlü hayalet çocuğu görenler birer birer canlarına kıyarlar...Kasabaya otopsi için gelen bir doktor ve bir hemşire ölümlerin gizinin Villa Grasps adlı bir malikanede saklı olduğunu anlar. Sadece 11 iş gününde çekilen "Operazione paura"yla aynı yıl gösterime giren "Le spie vengono dal semifreddo" (Soğuktan Gelen Casus) ülkemizde Yavru İle Katip adıyla tanınan Sicilyalı komedyenler Franco Franchi ve Ciccio Ingrassia'nın Vincent Price'a eşlik ettiği abuk sabuk bir komedi; bir Viking savaşçısıyla ilgili epik bir hikaye anlatan "I coltelli del vendicatore" (İntikamcının Bıçakları) ise bol kavgalı dövüşlü bir peplumdur...

Kişisel sorunları, babasının ölümü ve fazla çalışmanın yorgunluğu Mario Bava'yı sinemadan iki yıl uzaklaştıracaktır. Bava, ünlü prodüktör Dino de Laurentiis'in (aynı yıl içinde bir başka çizgi roman uyarlaması Barbarella'yı finanse etmiştir) yapımcılığında çekilen, Bond özentisi pop art fantezi "Danger: Diabolik"le setlere iddialı bir dönüş yapmıştır. Giussani kardeşlerin popüler fumetti'lerinden (İtalyan çizgi romanları) Arduiano Maiuri, Brian Degas, Tudor Gates ve Mario Bava'nın senaryosuyla sinemaya uyarlanan filmde Bava geçimini hırsızlıkla sağlayan süper kahraman Diabolik'in, gangster ve polislerle yaşadığı maceraları tam da çizgi romanlara yakışan bir ab-

sürdlükle peliküle aktarmıştır. John Phillip Law (Diabolik), Marisa Mell (Diabolik'in sevgilisi Eva), Michel Piccoli (Diabolik'in peşindeki polis müfettişi), Adolfo Celi'nin (Diabolik'in can düşmanı gangster Valmont) oynadığı, müziklerini üstad Ennio Morricone'nin yaptığı 3.000.000 dolar bütçeli "Diabolik" Bava'nın tutumlu çalışmasıyla 400.000 dolara mal olmuştur.

Mario Bava, korku sinemasının o muazzam çıkışını gerçekleştirdiği 70'lerde biçimsel yetkinliği tartışılmayan cafcaflı filmlerine yenilerini ekleyecektir. De Laurentiis gibi iddialı yapımcılar Bava için fazlasıyla lükstür. Özgürlüğün tadını küçük bütçeli filmlerle çıkaran İtalyan sinemacının Paris, Roma ve Barcelona'da çektiği "Il rosso segno della follia" (Çılgınlığın Kırmızı İşareti) Freudyen temaların ve fetişist unsurların ağırlık kazandığı bir öykü anlatır: Gelinlik modelleri çizen ünlü bir modaevinin patronu olan John Harrington (Stephen Forsyth) seri cinayetler işleyen psikopat bir katildir. Çocukken, aşığıyla yatakta yakaladığı annesini öldüren Harrington iktidarsızdır ve kendisinden yaşça büyük zengin karısı Mildred (Laura Betti) tarafından sık sık aşağılanmaktadır. Emrinde çalışan mankenleri gelinlik giydirdikten sonra katleden Harrington cesetleri kalorifer kazanında yakar, böylece arkasında hiçbir kanıt bırakmaz. Cinayetleri soruşturan polis müfettişinin (Jesus Puente) takibinde olan genç adam karısını da ortadan kaldırdıktan sonra modaevinin yeni mankenlerinden Helen'ın (Dagmar Lassander) peşine düşer... Ama bu arada karısının hayaleti tarafından sık sık ziyaret edilmektedir. Psychedelic etki yaratan görselliği ve müzikleriyle tam da 70'lerin ruhunu yakalayan "Il rosso..."da Bava yine bol geniş açılı objektifler kullanmıştır.

Mario Bava • Gli orrori del castello di Norimberga (Korku Şatosu) • Elke Sommer

Mario Bava, İtalyan - İspanyol ortak yapımı "Il rosso..." yla aynı yıl gösterime giren (1970) *On Küçük Zenci* çeşitlemesi "5 bambole per la luna d'agosta"yu (Ağustos 'da Gökyüzündeki Ay İçin 5 Bebek) senaryodan nefret etmesine karşın tamamıyla ekonomik nedenlerle yaptığını itiraf etmiştir. İnin cinin top oynadığı bir adadaki (özel mülktür) lüks villaya davet edilen sosyetik konukların endüstriyel bir formül yüzünden birer birer öldürülmesini konu edinen "5 bambole..." Sardunya'da çekilmiştir. Hikayesi ve antipatik karakterlerinden çok, tuhaf kamera açıları, Piero Umiliani'nin (1926 - 2001) Hammond org, perküsyon, saksafon, sitar, klavsen kullandığı, buram buram nostalji kokan enfes elektronik *lounge* müziği ve Bava'nın alameti farikası olan *zoom* çekimleriyle çekicilik kazanan filmin ultra modern dekorları da takdire şayandır. 70'lerin seksi güzellerinden Edwige Fenech, prenses Ira Fürstenberg, tipik kötü adamlar Maurice Poli, Howard Ross, Teodoro Corra ve sonradan seks filmlerinde boy gösteren masum yüzlü Ely Galleani'nin rol aldığı film ülkemizde "Yılan Ruhlu Kadının İntikamı" (o dönemde ülkemizdeki dağıtımcılar nedense Edwige Fenech'in gözüktüğü korku-gerilim filmlerine hep Yılan Ruhlu Kadın başlığını uygun görmüşlerdir) adıyla oynamıştır.

Vasat bir westernin ardından (Roy Colt e Winchester Jack) sinemalarda gösterilen 1971 yapımı yeni Bava filmi "Reazione a catena" (Kanlı Körfez) Paris *Grand Guignol* tiyatrosu geleneğine sıkı sıkıya bağlı bir kan, vahşet ve sadizm gösterisi sunmaktadır. Filmde, birbirinden kanlı tam 13 cinayet sahnesi yer almıştır. Bava ilk kez bir filminde cinayetleri tüm grafik ayrıntılarla beyazperdeye taşırken, karakterlerden çoğunu gözünü kan bürümüş canilere dönüştürür. Filmin konusu, bir körfezin içinde konumlanmış değerli bir arazinin peşinde olan hırslı karakterler etrafında gelişir:- Körfezdeki arazinin sahibi kontes Federica (İtalyan sinemasının emektar oyuncularından Isa Miranda) bir gece kocası Filippo (Giovanni Nuvoletti) tarafından boğularak öldürülür. Cinayetten hemen sonra Filippo da bıçaklanarak ortadan kaldırılır ve cesedi denize atılır. Cinayetlerin arkasında, araziyi bir turizm cennetine dönüştürmeyi planlayan emlakçı Frank Ventura (Chris Avram) ve sevgilisi Laura (Anna Maria Rosatti) vardır. Kontesin satışa yanaşmaması üzerine iki sevgili, para hırsıyla

yanıp tutuşan kocayı baştan çıkararak ölümcül planlarını gerçekleştirmişlerdir. Kontesin balıkçılık yapan gayrimeşru oğlu Simon (Claudio Volonte) planın bir parçasıdır. Frank'ın ayarttığı Simon üvey babası Filippo'yu acımasızca öldürmüştür. Ancak, araziyle yakından ilgilenen yalnızca onlar değildir. Filippo Donatti'nin kızı Renata (Claudine Auger) ve sadist ruhlu kocası Albert (Luigi Pistilli) araziye sahip olmak uğruna her türlü kötülüğü göze almışlardır. Bu arada körfezi tesadüfen ziyaret eden azgın bir hippi grubu da katliamdan nasiplenir. "Twitch of the Death Nerve", "Carnage", "Bay of Blood", "Ecologia of a Crime",

Mario Bava • Lisa e il diovolo (Lisa ve Şeytan) • Elke Sommer, Telly Savalas, Alida Valli (soldan sağa)

"Bloodbath", "Last House on the Left Part II" gibi birçok alternatif isimle piyasaya çıkan Bava'nın bu en acımasız filmi 80'lerde Amerikalı sinemacılar tarafından sık sık taklit edilmiştir... "Friday the 13th: Part 2"de (13. Cuma 2) sevişen iki gencin mızrakla katledildiği sahne "Reazione a catena"dan plan plan kopyalanmıştır.

Mario Bava'nın Amerikalı yapımcı Alfredo Leone'yle işbirliğinin ilk ürünü olan "Gli orrori del castello di Norimberga" (Korku Şatosu) günümüzde geçmesine karşın gotik setleriyle geçmişi çağrıştırır. Almanların 70'lerdeki seks bombası Elke Sommer, Orson Welles filmlerinin unutulmaz ismi Joseph Cotten, Michael Coby takma adıyla çeşitli spagetti westernlerde oynayan Antonio Cantafora ve İtalyan sinemasının ünlü karakter oyuncusu Massimo Girotti'nin başrolleri paylaştıkları filmin tamamı Avusturya'da çekilmiştir. Bava bir yandan Avusturya'nın nefis doğasından kartpostal manzaraları sunarken diğer yandan da ışık gölge oyunlarıyla ve Orta Çağ atmosferinin solunduğu şato çekimleriyle dışavurumcu ve gotik gelenekten feyiz alan anlatımını yinelemiştir. Hoş bir uçak yolculuğuna eşlik eden Stelvio Cipriani imzalı romantik *lounge* müziğiyle açılan "Gli orrori..." hafif bir macera filmi izleyeceğimiz izlenimini uyandırır başlangıçta. 300 yıl önce yaşayan ve yüzlerce kişiyi işkenceden geçirdikten sonra öldüren çılgın baron Otto von Kleist'ın soyundan gelen Amerikalı Peter Kleist (Antonio Cantafora) geçmişini araştırmak için Avusturya'ya gelir. Akrabası sadist baronun bir zamanlar yaşadığı şatoyu ziyaret eden Peter burada restorasyon çalışmaları yapan Eva'yla (Elke Sommer) tanışır. Bir gece genç kadınla birlikte şatoya gelen Peter yanında taşıdığı parşömendeki büyülü sözcükleri okuyarak von Kleist'ın ruhunu çağırır. Baron geri döner ve yöredeki insanları öldürmeye başlar. Ama esas amacı Peter ve Eva'yı ele geçirmektir. İki genç, baronu ölüler dünyasına geri göndermenin yollarını ararlarken karşılarına milyoner bir işadamı olan Alfred Dekker (Joseph Cotten) çıkar. Peter, bu gizemli adamın baronun hayaleti olduğuna inanmaktadır. Tek boyutlu karakterlerin çevresinde gelişen bu sıradan hortlak hikayesi Bava'nın sihirli ellerinde eğlendirici bir deneyim yaşatmıştır. Elke Sommer'ın sisli sokaklarda baronun hayaleti tarafından kovalandığı sahne Bava'nın görsellik konusunda ulaştığı yetkinliği bir kez daha belgelemektedir.

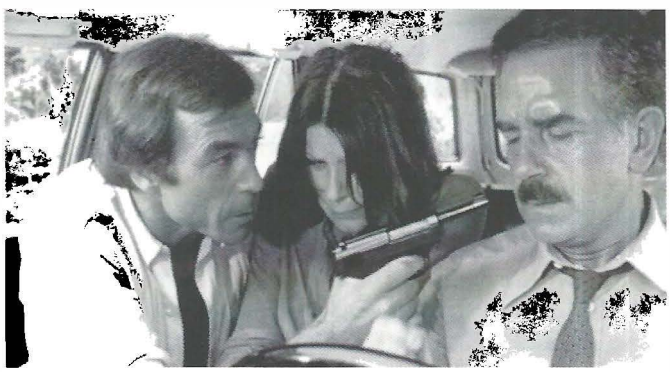
"Gli orrori..."yi takip eden seks komedisi "Quante volte... quella notte" (Bir Gecede Dört Kere) Akira Kurosawa klasiği "Rashomon"un epizodik anlatım stilini ödünç almıştır;Bava'nın filmografisinin en sürpriz ürünüdür. Birbirleriyle bir parkta tesadüfen tanışan ve hemen o gece çıkmaya karar veren bir adamla bir kadının yaşadıklarını dört farklı hikayeyle anlatan filmde 1967 İtalya güzeli Daniela Giordano ile Amerikalı Brett Halsey oynamıştır.

Mario Bava'nın Alfredo Leone yapımcılığında çektiği bir sonraki filmi "Lisa e il diovolo" (Lisa ve Şeytan) dağıtım ağına ancak "La casa dell'esorcismo" (Şeytan Çıkartma Evi) adıyla yeniden kurgulandıktan sonra girmiştir.Özgün versiyonu ise sinemaların kapısına bile uğramamıştır;hiç kuşkusuz Mario Bava'nın en şanssız filmidir. Bava tarihçisi Tim Lucas'a göre "Lisa...", korkuya şiirsellik katarak yetkin bir düzeye ulaşan "Cat People" (Kedi İnsanlar), "The Innocents" (Masumlar), "Les yeux sans visage" (Yüzü Olmayan Gözler) gibi korku klasikleriyle boy ölçüşebilecek kalibrede bir filmdir. Zaman ve mekan kavramlarının belirsizleştiği, gerçeküstü, düşsel ve giderek absürdleşen bir hikaye anlatan filmin kahramanı metafizik bir labirentte kimliğini arayan genç bir kadındır. Amerikalı turist Lisa Reiner (Elke Sommer) Toledo'nun tarihi mekanlarını gezerken gözüne şeytanı simgeleyen bir fresko ilişir. O sırada uzaklardan gelen tuhaf bir melodiyle kendinden geçen genç kadın müziğin bir antikacı dükkanından geldiğini keşfeder. Dükkana girdiğinde karşılaştığı dazlak kafalı yabancı freskoda gördüğü şeytan figürünün benzeridir. Panik ve şaşkınlık içinde mekanı terk eder. Eski şehrin dar sokaklarında kaybolan Lisa tuhaf yabancıyla ikinci kez karşılaşır. Adam bir elinde insan boyutunda dev bir kukla, diğer elinde ise bir müzik kutusu taşımaktadır. Yardım isteyen Lisa'ya şehrin merkezine giden yolları nazikçe tarif eden yabancı ortadan kaybolur. Genç kadın birbirine benzeyen sokaklarda yolunu ararken yabancının taşıdığı kuklanın canlısıyla yüz yüze gelir. Adam sanki Lisa'nın bir zamanlar sevgilisiymiş gibi davranmaktadır. Korkuyla oradan uzaklaşan Lisa, karanlık bastığında karşısına çıkan bir limuzindeki zengin işadamı Francis Lehar'dan (Eduardo Fajardo) kendisini arabaya almasını rica eder. Limuzin'in yakışıklı şoförü George (Gabriele Tinti) Lehar'ın çekici karısı Sop-

hia'yla (Sylva Koscina) tutkulu bir ilişki yaşamaktadır. Lisa'nın bindiği limuzin bir süre sonra lüks bir malikanenin önünde arıza yapar. Burada gözleri görmeyen yaşlı bir kontes (Alida Valli), oğlu Maximillian (Alessio Orani) ve uşakları Leandro (Telly Savalas) yaşamaktadır. Leandro, Lisa'nın eski şehirde iki kez karşılaştığı tuhaf yabancının ta kendisidir. Konuklarını (Lisa, Francis ve Sophia) içeri davet eden villa sakinleri bir süre sonra onları yemeğe alırlar. Dengesiz tavırlarıyla dikkat çeken Maximillian ölen karısı Elena'ya ikizi kadar benzeyen Lisa'ya özel bir ilgi gösterir. Bu arada, limuzini tamir etmeyi başaran şoför boğazı kesilerek öldürülür. Bunun bir kıskançlık cinayeti olduğunu düşünen Sophia ilişkisinden haberi olan kocasından kuşkulanır ve adamı arabayla ezerek öldürür. Villaya dönen Sophia da odalardan birinde vahşice katledilecektir. Cinayetleri akıl sağlığını tamamıyla yitirmiş olan Maximillian işlemiştir... Genç adam, üvey babası Carlos'la (Lisa'nın şehirde kuklasını gördüğü adam) ilişki kuran ve kendisini terk etmeye hazırlanan Elena'yı da öldürmüştür. Lisa'ya çılgınca bir tutkuyla bağlanan Maximillian genç kadını ilaçla bayıltır ve yıllar önce öldürdüğü karısının çürümüş cesedinin yanına yatırır. Lisa'yla gerdeğe girmeden önce onunla evlenmesi gerektiğine kendini inandırmıştır; bu düşüncesini annesiyle paylaşır. Yabancı bir kadının oğlunu mahvedeceğini düşünen kontes, Lisa'yı öldürmesi için Maximillian'ı ikna etmeye çalışır. Öfkeden çılgına dönen Maximillian annesini bir mızrakla delik deşik eder. Olup bitenleri alaycı tavırlarıyla uzaktan gözlemleyen Leandro ise villadaki tüm uğursuz olayların arkasındaki kişi gibi gözükmektedir. Tüm kurbanların (Leandro'nun marifetiyle) yemek masasının etrafında dizilmiş olduğunu gören Maximillian şok geçirerek pencereden aşağı yuvarlanır; villanın demir parmaklıkları vücudunun her yerine saplanmıştır. Lisa ertesi sabah olanlardan habersiz uyandığında çevrede hiç kimseyi göremez. Malikane terk edilmiştir ve eşyalar toz içindedir; sanki yıllardan beri içinde kimse yaşamamıştır. Telaşla evden çıkan Lisa bir taksi çevirerek havaalanına gider. Uçak havalandığında içerdeki tek yolcunun kendisi olduğunu fark etmiş ve iyice huzursuzlaşmıştır. İki katlı uçağın üst katına göz attığında villadaki cesetlerle karşı karşıya gelir... Panik içinde kokpite doğru koşar... İçerde kendisini pilot kıyafeti ve alaycı gülüşüyle Leandro karşılar. Filmin son planında Elena'nın elbisesini giymiş olan Lisa'yı görürüz. Solgun yüzüyle bir hayaleti andırmaktadır. Aniden yere düşer. Ölmüştür...

Gerçekle düşün içice geçtiği sahneleri, sapkın erotizmi (öldürdüğü karısının cesedini yıllar boyunca bir odada saklayan Maximillian bir ölü sevicidir) ve Bava'ya özgü fetişizmiyle (ölen karakterlerin her biri filmin sonunda vitrin mankenlerine dönüşürler) sıradışı tanımlamasını hak eden "Lisa e il diavolo" Telly Savalas'ın yarattığı müthiş şeytan tiplemesiyle de akıllarda kalmıştır. Ağzındaki lolipopu ve alaycı gülümsemesiyle beyazperdedeki şeytan karakterlerine hiç benzemeyen Savalas malikanedeki kötücül gücü kontrol etmektedir. Elke Sommer'ın canlandırdığı karakter Lisa ise hiçbir zaman var olmamış, geçmişten gelen bir hayaleti temsil eder. Bava'nın kişisel fantezilerini ve imgelem gücünü fazlaca zorladığı "Lisa e il diavolo" farklı lezzetler alınabilecek süzme bir korku filmidir. Bava kimi sahnelerde romantikleşerek şiirsel bir anlatım tutturur (Rodrigo'nun büyülü "Concerto per Aranjuez"i eşliğinde), kimi zaman acımasız cinayetlerle izleyiciyi sarsar, kimi zaman ise sürrealist görüntülerle beyazperdenin seçkin yönetmenlerinin çizgisini yakalar.

1973 Cannes Film Festivali'nde ilk gösterimi yapılan "Lisa e il diavolo" beğeniyle izlenmesine karşın çizgisel anlatımı yadsıyan yapısıyla dağıtımcıların ilgisini çekmemiştir. Filmin, Uzakdoğu hakları için önerilen rakam sadece 6000 dolardır. Yatırımının karşılığını alamayan uyanık yapımcı Alfredo Leone (o sıralar The Exorcist'i izlemiştir) düşünür taşınır ve filme yeni sahneler ekledikten sonra kurgu masasında ortaya bambaşka bir film çıkarır: "La casa dell' esorsismo"... "The Exorcist"in şeytan çıkarma sahnelerini birebir kopyalayan bu yamalı filmde Lisa'nın ruhu şehir gezisinde zapt edilir ve genç kadın aceleyle hastaneye kaldırılır. Orada iyiliksever bir rahip (Alan Alda'nın babası Robert Alda) yüzüne bol miktarda kusmuk yedikten sonra genç kadını huzura kavuşturur. Bava'nın özgün filmiyle hiç ilgisi olmayan yeni sahneler (rivayetlere göre Leone tarafından çekilmiş, Bava ise sette sadece danışman sıfatıyla bulunmuştur) malikane sahnelerinin arasına özensizce serpiştirilmiştir. Tim Lucas'ın notlarından edindiğimiz bilgiye göre Mario Bava İtalyan bir gazeteciye filmle ilgili şunları söylemiştir: "La casa dell'esorcismo" ismimi taşımasına karşın benim filmim değildir. Açıklaması uzun sürer ama boynuzlu kocanın öyküsünü bilirsiniz. Adamcağız, adını taşıyan çocuğun kendisinden olmadığını keşfeder ama yapacak hiçbir şeyi yoktur."

Mario Bava • Cani arrabbiati (Kuduz Köpekler) Maurice Poli, Lea Lander, Riccardo Cucciolla (soldan sağa)

Vahşi bir soygun, adam kaçırma, kaçma kovalamaca öyküsü anlatan ve tamamı bir arabada geçen Bava'nın sondan bir evvelki sinema filmi "Cani arrabbiati"nin (Kuduz Köpekler) yazgısı da "Lisa e il diavolo"dan çok farklı değildir. 1974'te "L'uomo e il bambino" (Adam ve Çocuk) adıyla çekilen film iflas eden yapımcısının ölümüyle bir kenara atılmış ve ancak 25 yıl sonra oyunculardan Lea Lander'in

önayak olmasıyla filmin (içinde yeniden çekilen *prolog* sahnesinin de olduğu) DVD kopyası piyasaya çıkarılmıştır. "Cani arrabbiati"nin DVD kurgusundan tatmin olmayan yapımcı Alfredo Leone ve Mario Bava'nın oğlu Lamberto 2002 yılında filmin restore edilmiş yeni versiyonunu gösterime sunmuşlardır. Lamberto Bava'yla oğlu Fabrizio'nun yeniden çektikleri sahnelerle zenginleştirdikleri bu versiyonda, filmin orijinalinde imzası olan Stelvio Cipriani'nin yeni bestelerine yer verilmiştir. Alabildiğine gerçekçi sahneleri, argo diyalogları ve klostrofobik setleriyle İtalyan sinemacının stilize korku filmlerinden ayrılan "Cani arrabbiati" sürpriz finaliyle izleyenlere gerçek bir şok yaşatmıştır. Film, pencere kenarında ağlayan bir kadının jeneriklere eşlik eden görüntüleriyle açılır. Jenerik sonrasında Roma'nın göbeğindeki bir ecza deposu soyulur ve hırsızlar güvenlik görevlilerini öldürerek personelin maaşlarının bulunduğu çantayı çalar. Yolda polisle çatışmaya giren doktor (Maurice Poli), Otuziki (Luigi Montefiori) ve Bisturi (Aldo Caponi) takma isimli soyguncular bir kadını (Lea Lander) rehine alırlar. Psikopat üçlü sonra, çocuğunu hastaneye yetiştirmeye çalışan bir adamın (Riccardo Cucciolla) arabasını gasp eder. Kaçış yolunda rehineler için kâbus dolu saatler başlayacaktır.

Mario Bava • Schock (Şok) • John Steiner

Stephen King ve Edgar Allan Poe'nun yapıtlarından esintiler taşıyan, doğaüstü korku "Schock" (Şok) Mario Bava'nın vasiyet filmidir. Storyboard'ları çizen, çoğu filminde olduğu gibi görüntü yönetmenliğini üstlenen Bava hastalığı nedeniyle reji koltuğunu 1966'dan beri kendisine asistanlık yapan oğlu Lamberto Bava'yla paylaşmıştır. Senaryosu Lamberto Bava, Francesco Barbieri, Dardano Sacchetti ve Paolo Brigenti ortaklığıyla yazılan, müzikleri eski Goblin elemanlarından Walter Martino tarafından icra edilen "Schock"da İtalyan korku sinemasının ayrıksı aktrisi Daria Nicolodi, bir dönem İtalya'da sıkça çalışan uzun boylu, sıska İngiliz John Steiner ve şeytani çocuk rolündeki David Colin Jr. oynamıştır. "Schock"un öyküsü, ruhsal çöküntünün eşiğindeki bir kadınla, ölen kocasının ruhunu içinde taşıyan ve genç kadını çıldırtmaya çalışan 9 yaşındaki oğlu üzerine kuruludur. Uyuşturucu müptelası kocasının intiharının ardından psikolojik tedavi gören Dora (Daria Nicolodi) iyileştikten sonra yeni kocası Bruno (John Steiner) ve oğlu Marco'yla (David Colin Jr.) birlikte eskiden yaşadığı eve taşınır. Geçmişi unutup yeni bir yaşama başlamak isteyen Dora evde gizlenen kötü anıların ve gizemli olayların içine doğru sürüklenir. Tuhaf davranışlarıyla annesini korkutan Marco sanki öteki dünyaya ait bir gücün kontrolü altındadır. Marco'nun dengesizlikleri devam ederken Dora sanrılar görmeye başlar ve birilerinin onu öldürmek istediği kuruntusuna kapılır. Oğlunun ruhunun ölen kocası tarafından ele geçirildiğine inanmaya başlamıştır. Genç kadın bir gece aşağıdan gelen gürültülerle uyanır ve bodruma indiğinde Bruno'nun elindeki kazmayla duvarı yıkmaya çalıştığını görür. Dora'yı odasına geri göndermeye çalışan Bruno kadının ısrarıyla gerçekleri açıklar: Bir uyuşturucu krizi sırasında Dora, kocası Carlo'yu öldürmüş; olaya tanık olan sevgilisi Bruno'da cesedin önüne duvar örerek cinayeti örtbas etmiştir. Carlo'nun ruhunun evde dolaştığına kanaat getiren Bruno cesedi alarak yok etmeyi planlamaktadır. O anda akli dengesini tamamıyla yitiren Dora kazmayı Bruno'nun göğsüne saplar. Filmin finalinde, Dora eski kocasının imgesinin yönlendirdiği bıçakla boğazını keserken Marco dışarıda hayali arkadaşıyla bir çay partisi vermektedir. ABD'de dağıtımcıların azizliğine uğrayan ve sanki bir devam filmiymiş gibi "Beyond the Door II" adıyla lanse edilen (The Exorcist'in kötü bir taklidi olan Beyond the Door'la Schock arasındaki tek benzerlik ikisinde de David Colin Jr. 'nin oynamasıdır) "Schock" bugün için çok demode gözüken şeytani nesnelerle (kahkahalar atan piyano, kendi kendine sallanan salıncak) izleyenleri korkutmaya çalışmıştır. Psişik güçleri olan çocuk motifiyle Stephen King'i, duvarın arkasına gömülen cesetle de Poe'nun "The Black Cat" öyküsünü çağrıştırır...

İtalyan televizyonu Rai 2 için çekilen Prosper Merimee uyarlaması "La Venere d' Ille"de (Ille Venüsü) Mario Bava kez daha yönetmen koltuğunu oğluyla paylaşmıştır. Daria Nicolodi'nin oynadığı bu romantik dönem filmi *maestro*nun son çalışmasıdır. Ölmeden önce Dario Argento'nun yetkin gerçeküstü korkusu "Inferno"ya (Cehennem) özel efekt danışmanı ve ikinci küme yönetmeni olarak katkıda bulunan İtalyan sinemacı filmin maket tasarımlarını ve bazı efektlerini gerçekleştirmiştir. Mario Bava, girdiği check-up'tan sağlıklı raporu aldıktan bir gün sonra kalp krizinden yaşama veda etmiştir.

Giallo ve modern *slasher* filmlerinin temellerini atan,

gotik korku sinemasına ise parlak üslubuyla renk katan Mario Bava 1942 yılında kamera operatörlüğüyle başladığı sinema serüvenini ölene dek sürdürmüştür. Korku sinemasına klasikler armağan ettiği yıllarda bile bazı çevrelerce ikinci sınıf yönetmen muamelesi gören Bava çoğu büyük sanatçı gibi öldükten sonra itibara kavuşmuştur. Bava'nın dışavurumcu stili ve agresif kamera hareketleri ileriki yıllarda birçok genç sinemacıyı etkilemiştir. Engin bir sinema kültürüne sahip ender yönetmenlerden Martin Scorsese'nin 1991'de yönettiği *yeni çevrim* "Cape Fear" (Korku Burnu) konusuyla olmasa bile biçemiyle Bava filmlerini çağrıştırır. Amerika sinemasının bir başka çizgi dışı ismi Tim Burton'un "Sleepy Hollow" (Hayalet Süvari) filminde "La maschera del demonio"daki çivili maskenin aynısı karşımıza çıkar... Bava hayranlıklarını gizlemeyen Joe Dante, John Carpenter ve Quentin Tarantino'nun filmlerinde de zaman zaman ünlü sinemacının etkileri gözlenir.

2000 yılında çekilen "Maestro of the Macabre" adlı belgeselde Mario Bava'nın sinemacı kişiliği incelenmiş ve önemli filmleri analiz edilmiştir. Garry Grant'ın yönettiği belgesel Mario Bava'nın çalışma arkadaşı ve oğlu Lamberto, torunları Fabrizio ile Georgia, ünlü film eleştirmenleri Kim Newman, Tim Lucas, Allan Bryce, efsanevi efekt tasarımcısı Carlo Rambaldi, besteci Carlo Rustichelli, senaryo yazarı Dardano Sacchetti, aktör John Phillip Law, John Saxon, Bava hayranları Tim Burton, John Carpenter, Joe Dante ve yapımcı-dağıtımcı Samuel Z. Arkoff'la yapılan ayrıntılı röportajları ve Bava'nın filmografisini kapsamaktadır. "Mario Bava: All the Colors of the Dark" (Tim Lucas) ve "The Haunted World of Mario Bava" (Troy Howarth) Mario Bava'nın filmografisini inceleyen kitaplardır.

- **FİLMOGRAFİ:** La maschera del demonio (1960) • Ercole al centro della terra (1961) • Gli invasori (1961) • La ragazza che sapeva troppo (1963) • I tre volti della paura (1963) • La frusta e il corpo (1963) • Sei donne per l'assassino (1964) • La strada per Fort Alamo (1964) • Terrore nello spazio (1965) • Ringo del Nebraska (1966) • I coltelli del vendicatore (1966) • Operazione paura (1966) • Spie vengono dal semifreddo (1966) • Danger: Diabolik (1966) • L'Odissea (TV 1968) • 5 bambole per la luna d'agosta (1970) • Il rosso segno della follia (1970) • Roy Colt e Winchester Jack (1970) • Reazione a catena (1971) • Gli orrori del castello di Norimberga (1972) • Quante volte... quella notte (1972) • Lisa e il diavolo-La casa dell'esorsismo (1973) • Cani arrabbiati (1974) • Schock (1977) • La venere di ille (TV 1978)

BAXLEY, CRAIG R. (LOS ANGELES, 1949) Amerikalı yönetmen, dublör. 70'lerde hayatını dublörlükle kazanan Baxley ilerleyen yıllarda ikinci küme yönetmenliği ve gag koordinatörlüğü yapmıştır. 1988 yapımı "Action Jackson"la sinema yönetmenliğine terfi etmiş ve son yıllarda Stephen King'in romanlarından ve senaryolarından uyarlanmış televizyon dizilerine imza atmıştır.

- **FİLMOGRAFİ:** Action Jackson (1988) • Dark Angel (1990) • Deep Red (1994) • Storm of the Century (TV 1999) • Rose Red (TV 2002) • The Diary of Ellen Rimbauer (TV 2003) • Kingdom Hospital (TV 2004) • The Triangle (TV 2005) • The Lost Room (TV 2006)

BAXT, GEORGE (NEW YORK, 1923 - NEW YORK, 2003) Amerikalı öykü, roman ve senaryo yazarı. Çoğunlukla İngiltere'de çalışan Baxt 60'ların kayda değer korkularından "Circus of Horrors"(Korku Sirki), "Night of the Eagle" (Kartalın Gecesi) ve "The City of the Dead"in (Ölüler Şehri) senaryolarını yazmıştır.70'lerdeki en ilginç çalışması olan "Vampire Circus" (Vampirler Sirki) Hammer stüdyoları yapımıdır.

- **FİLMOGRAFİ:** Circus of Horrors (1960) • The City of the Dead (1960) • Shadow of the Cat (1961) • Night of the Eagle-Bum, Witch, Bum! (1962) • Male Bait (1971) • Vampire Circus (1972) • Tower of Evil (1972)

BAXTER, LES (1922 - 1996) Amerikalı besteci, caz müzisyeni. Roger Corman'ın, Poe uyarlamalarının dışında ucuz bütçeli pek çok korku filminin müziklerinde imzası vardır. 50 ve 60'larda A.I.P'ın (American International Pictures) sözleşmeli bestecisi olan Baxter ayrıca Mario Bava filmlerinin Amerikan versiyonlarının da müziklerini yapmıştır.

- **FİLMOGRAFİ:** House of Usher (1960) • Pit and the Pendulum (1961) • Tales of Terror (1962) • The Raven (1963) • Dementia 13 (1963) • Sadismo (1967) • The Dunwich Horror (1970) • Frogs (1972) • The Curse of Dracula (TV 1979) • The Beast Within (1982)

BAZZONI, LUIGI (SALSOMAGGIORE TERME, 1929 - SALSOMAGGIORE TERME, 2012) İtalyan yönetmen. Mauro Bolognini'ye asistanlık yaparak sinema dünyasına girmiş, üretken bir kariyeri olmamasına karşın çizgi dışı korku-gerilim filmlerine imza atmıştır. Roberto Rossellini'nin yapımcı yeğeni Franco Rossellini'yle ortak yönettiği ilk uzun metrajlısı "La donna del lago" (Göldeki Kadın) tutkuyla bağlandığı oda hizmetçisini tekrar görmek için önceden tatilini geçirdiği kasaba oteline dönen ama genç kadının iz bırakmadan ortadan kaybolduğunu öğrenen bir yazarın hikayesini anlatır. Bazzoni'nin diğer tür filmleri "Giornata nera per l'ariete" (Koç'un Kara Günü) ve "Le orme"nin (İz) prodüksiyon kaliteleri yüksek, hikayeleri esrarengiz, görüntüleri birinci sınıftır. 70'lere damgasını vuran *giallo* alt türünün sıradışı örneklerinden "Giornata nera per l'ariete" seri cinayetleri araştırırken polisin bir numaralı şüphelisi haline gelen alkolik bir yazarla (Franco Nero) ilgilidir. Büyük bölümü İstanbul Pera Palas Oteli, Sultanahmet ve Antalya Valtur'da çekilen "Le orme" ise delirme üzerine yapılmış en çapraşık ve tedirgin edici filmlerden biridir. Eksantrik kişilerin konakladığı bir İstanbul oteline (filmde Garma olarak geçiyor) yolu düşen paranoid şizofren bir çevirmenin (eşsiz Florinda Bolkan) zihin bulanıklığını anlatan (aya iniş yapan astronotlarla ilgili bir bilim kurguyla kafayı bozmuştur, yaşadığı son üç günle ilgili hiçbir şey hatırlamamaktadır) bu muğlak filmi usta bir isim, Vittorio Storaro görüntülemiştir. Bazzoni spagetti western türünde filmler ve belgeseller de yönetmiştir.

- **FİLMOGRAFİ:** La donna del lago (1965) • L'uomo, l'orgoglio, la vendetta (1968) • Giornata nera per l'ariete (1971) • Blu gang vissero per sempre felici e ammazzati (1973) • Le orme (1975)

BEACHAM, STEPHANIE (BARNET, HERTFORDSHIRE, 1947) İngiliz oyuncu.RADA'da (Royal Academic of Dramatic Art) öğrenim gören bu güzel yüzlü, sarışın aktris 70'lerde cinsel cazibesini öne çıkaran korku filmlerinde rol almıştır. Marlon Brando'ya eşlik ettiği anlamsız "The Turn of the Screw" (Yürek Burgusu) çeşitlemesi "The Nightcomers" (Karanlıkla Gelen Adam) 70'lerin havalı yönetmeni Michael Winner'ın ellerinde bir seks filmine dönüşmüştür. Beacham, 70'lerde ayrıca "Dracula A. D. 1972", "And Now The Screaming Starts" gibi Hammer ve Amicus filmlerinde başkadınları oynamıştır.İngiliz korku sinemasının bağımsız yönetmenleri Norman J. Warren (Inseminoid) ve Pete Walker'ın (House of Mortal Sin, Schizo) filmlerinde önemli rolleri vardır. 80 ve 90'larda TV dizilerinde gözükmüştür.

Stephanie Beacham

- **FİLMOGRAFİ:** Dracula A. D. 1972 (1972) • The Nightcomers (1972) • And Now the Screaming Starts! (1973) • House of Mortal Sin (1976) • Schizo (1977) • Horror Planet-Inseminoid (1981)

BEAUMONT, CHARLES (ŞİKAGO, 1929 - KALİFORNİYA, 1967) Amerikalı öykü, roman ve senaryo yazarı. Gerçek adı Charles Leroy Nutt olan bu üretken sanatçı Amerikan korku- fantezi edebiyatına "Miss Gentilbelle" ve "The Hunger" (Açlık) gibi klasikleşmiş kısa hikayeler armağan etmekle kalmamış; kült TV dizileri "The Twilight Zone" (Alacakaranlık Kuşağı), "Alfred Hitchcock Presents" (Alfred Hitchcock Sunar) ve "Thriller"ın pek çok bölümünün senaryosunu yazmıştır. Unutulan korku klasiklerinden "Night of the Eagle" (Kartalın Gecesi), Roger Corman filmleri "The Intruder" (Davetsiz Misafir), "Premature Burial" (Ölmeden Gömülmüş), "The Masque of the Red Death" (Kızıl Ölümün Maskesi) ve "The Haunted Palace"ın (Lanetli Ev) senaryoları da Beaumont'nun kaleminden çıkmıştır. Corman için 1963'te yazdığı senaryo (Paranoya) ancak 1990'da, "Brain Dead" (Beyin Ölümü) adıyla sinemaya uyarlanmıştır. Beaumont henüz 38 yaşındayken hızlı ilerleyen bir beyin rahatsızlığı sonucunda yaşama veda etmiştir.

- **FİLMOGRAFİ:** The Twilight Zone (TV 1959 - 1964 22 Bölüm) • Alfred Hitchcock Presents (TV 1960 - 1 Bölüm) • Thriller (TV 1960 - 1961 -2 Bölüm) • Premature Burial (1962) • Night of the Eagle (1962) • The Intruder (1962) • The Wonderful World of Brothers Grimm (1962) • The Alfred Hitchcock Hour (TV 1963) • The Haunted Palace (1963) • 7 Faces of Dr. Lao (1964) • The Masque of the Red Death (1964) • Journey to the Unknown (TV 1968) • Brain Dead (1990)

BECK, STEVE (KALİFORNİYA) Amerikalı yönetmen. "Indiana Jones and the Last Crusade", "The Abyss", "The Hunt for Red October" gibi A yapımı filmlerde görsel efekt tasarımcısı olarak çalışmış, 90'larda reklam filmi yönetmenliği yapmıştır. Steve Beck'in ilk uzun metrajlı filmi "Thir13en Ghosts" (13 Hayalet) özel efektlere boğulmuş, başarısız bir yeniden çevrimdir. 40 yıl önce kaybolmuş hayaletli bir yolcu gemisinde geçen, ipe sapa gelmez "Ghost Ship"in (Hayalet Gemi) sonrasında endüstriden dışlanmıştır.

- **FİLMOGRAFİ:** Thir13en Ghosts (2001) • Ghost Ship (2002)

BEKMAMBETOV, TİMUR (ATİRAU, 1961) Kazak asıllı Rus yönetmen, yapımcı. Kariyerine reklamcılıkla başlayan Bekmambetov Rus yazar Sergei Lukyanenko'nun romanından sinemaya uyarladığı "Nochnoy Dozor"la (Gece Nöbeti) dünya çapında üne kavuşmuştur. Rusya'da gişe rekorları kıran bu bol özel efektli fantezi ürünü, "Underworld", "Matrix", "The Lords of the Rings" gibi filmlerin bir kırmasıdır ve dünyamıza sızan karanlık güçlerle (vampirler, büyücüler...), aydınlığın güçleri arasındaki savaşımı anlatır. Savaşın iyice kızıştığı devam filmi "Dnevnoy dozor"un (Gündüz Nöbeti) sonrasında Hollywood saflarına katılan Bekmambetov Universal için Angelina Jolie'li aksiyon "Wanted" ve vampirlerle kıran kıran bir savaşa giren ABD Başkanı Abraham Lincoln'ün maceralarını anlatan "Abraham Lincoln: Vampire Hunter"ı (Vampir Avcısı: Abraham Lincoln) yönetmiştir.

- **FİLMOGRAFİ:** Escape from Afghanistan (2002) • Nochnoy Dozor (2004) • Dnevnoy Dozor (2006) • Wanted (2008) • Apollo 18 (Yap. 2011) • The Darkest Hour (Yap. 2011) • Abraham Lincoln: Vampire Hunter (2012) • Ben Hur (2016)

BELL, TOBIN (NEW YORK, 1942) Amerikalı oyuncu. Sinema ve televizyonda genellikle kötü adam rolleriyle izleyici karşısına çıkan Tobin Bell tuzağa düşürdüğü kurbanlarıyla ölümcül oyunlar oynayan Jigsaw (testere) adlı zeka küpü seri katili canlandırdığı "Saw" serisiyle meşhur olmuştur.

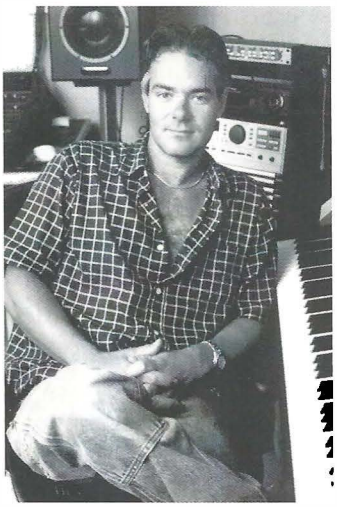
- **FİLMOGRAFİ:** Mississippi Burning (1988) • Goodfellas (1990) • Serial Killer (1995) • Saw (2004) • Saw II (2005) • Saw III (2006) • Saw IV (2007) • Buried Alive (2007) • Boogeyman 2 (2008) • Saw V (2008) • Saw VI (2009) • Saw 3D (2010) • Haunted (2012)

BELL, WILLIAM BRENT (LEXINGTON, KENTUCKY) Amerikalı yönetmen. "Stay Alive" (bir video oyunundaki ölüm sahneleri gerçek olur), "The Devil Inside" (genç bir kız kötü ruhların ele geçirdiği annesini kurtarmak için şeytan kovucu rahiplerle işbirliği yapar) ve "Wer" (Fransa'da işlenen korkunç cinayetlerin sorumlusunun bir kurt adam olduğu anlaşılır) gibi türetilmiş, sıradan korkular yönetmiştir.

- **FİLMOGRAFİ:** Stay Alive (2006) • The Devil Inside (2012) • Wer (2013)

BELTRAMI, MARCO (NEW YORK, 1966) Amerikalı besteci. Film müziği dünyasının efsanelerinden Jerry Goldsmith'in öğrencisidir; kariyerine 2. sınıf aksiyon ve korkularla başlamış, ilk önemli çıkışını "Scream"le (Çığlık) gerçekleştirmiştir. Miramax-Dimension yapımı

"Mimic" (Tehlikeli Yaratıklar), "The Faculty" (Fakülte), "Dracula 2000", diğer "Scream" filmleri, video oyun uyarlaması "Resident Evil" (Korkunç Deney); "The Omen" (Kehanet), "The Eye" (Göz), "The Thing" (Şey) ve "Carrie"nin (Günah Tohumu) yeni çevrimlerinin müziklerini de yapmıştır.

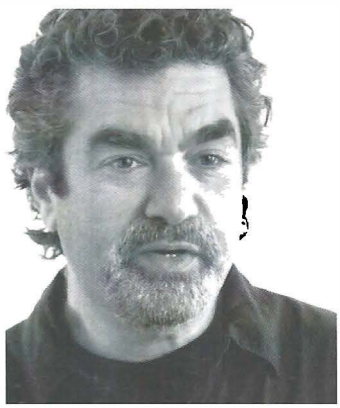
Marco Beltrami

- **FİLMOGRAFİ:** The Whispering (1995) • Scream (1996) • Mimic (1997) • Scream 2 (1997) • Scream 3 (2000) • The Watcher (2000) • Dracula 2000 (2000) • Joy Ride (2001) • Resident Evil (2002) • Blade 2 (2002) • Hellboy (2004) • I, Robot (2004) • Cursed (2005) • Red Eye (2005) • The Omen (2006) • Captivity (2007) • The Eye (2008) • My Soul to Take (2010) • Don't be Afraid of the Dark (2010) • Scream 4 (2011) • The Thing (2011) • The Woman in Black (2012) • World War Z (2013) • Carrie (2013)

BERGER, HOWARD (LOS ANGELES) Amerikalı makyaj ve özel efekt sanatçısı. Önce Tom Savini sonra Kevin Yagher'ın alt kadrosunda çalışmış; efekt firması K.N.B. EFX Group'un kurucu ortakları arasında yer almıştır. "Evil Dead II"den (Vahşet) "Misery"ye (Ölüm Kitabı), "In the Mouth of Madness"dan (Çılgınlığın Ötesinde) "Scream"e (Çığlık), "Mulholland Dr."dan (Mulholland Çıkmazı) "The Mist"e (Öldüren Sis) pek çok kalburüstü korku-gerilim filminin makyaj ve yaratık efektlerinde imzası vardır; ayrıca televizyon dizilerinde (Korku Ustaları, Yürüyen Ölüler) çalışmıştır.

- **FİLMOGRAFİ:** Day of the Dead (1985) • Evil Dead II (1987) • Misery (1990) • Army of Darkness (1992) • In the Mouth of Madness (1994) • Scream (1996) • Scream 2 (1997) • The Faculty (1998) • Mulholland Drive (2001) • Kill Bill Vol 1 - 2 (2003 - 2004) • Land of the Dead (2005) • Hostel (2005) • Masters of Horror (TV 2006 - 2007) • The Mist (2007) • Drag Me to Hell (2009) • The Last Exorcism (2010) • The Ward (2010) • The Walking Dead (TV 2010 - 2013) • Hitchcock (2012) • Seven Psychopaths (2012)

BERLINGER, JOE (BRIDGEPORT, CONNETICUT, 1961) Amerikalı yönetmen. Ülkesinde işlenen korkunç cinayetleri inceleyen çarpıcı belgesellerle ismini duyurmuştur. 8 yaşındaki 3 çocuğun ölümünden sorumlu tutulan satanist gençlerin davasını konu edinen "Paradise Lost: The Child Murders at Robin Hood Hills" (Kayıp Cennet: Robin Hood Tepelerinin Çocuk Katilleri) ve hasta kardeşini öldürmekle suçlanan yaşlı bir çiftçinin cinayet davasını büyüteç altına alan "Brother's Keeper" (Kardeşin Bekçisi) Berlinger'in en fazla yankı uyandıran filmleridir. Berlinger, toplumsal sorunları gündeme getiren ve Amerikan hukuk sistemini eleştiren bu belgeselleri arkadaşı Bruce Sinofsky'le ortak yönetmiştir. Berlinger'in ilk konulu filmi "Blair Witch 2: Book of Shadows" (Blair Cadısı 2) son yılların ürkütücü yapımlarından "The Blair Witch Project"in devamı niteliğindedir. Eleştirmenlerin ve seyircinin pek tutmadığı film, Blair Cadısı efsanesini araştırmaya devam eden bir grup öğrencinin yaşadığı doğaüstü deneyimleri konu almaktadır.

Joe Berlinger

- **FİLMOGRAFİ:** Brother's Keeper (1992) • Paradise Lost: The Child Murders at Robin Hood Hills (1996) • Paradise Lost 2: Revelations (2000) • Book of Shadows: Blair Witch 2 (2000) • One Who Day (2002) • Metallica: Some Kind of Monster (2004) • Iconoclasts (TV 2005) • Paradise Lost: Purgatory (2011) • Raising Hell: The Visions of Clive Barker (2011)

BERNARD, JAMES (1925 - LONDRA, 2001) Hindistan doğumlu İngiliz besteci. Hammer yapımevinin en üretken ve ünlü bestecisidir. BBC'nin radyo oyunlarıyla mesleğine başlayan Bernard'ın pek çok Hammer klasiğinin müziğinde imzası vardır. Hammer'la 1955 yılında başlayan uzun soluklu işbirliği 1974 yılına dek sürmüştür. Sessiz sinema döneminin vampir klasiği "Nosferatu, eine Symphonie des Grauens"ın (Nosferatu, Dehşetin Senfonisi) yenilenmiş kopyasının müziklerini de yapmıştır.

- **FİLMOGRAFİ:** The Quatermass Experiment (1955) • The Curse of Frankenstein (1957) • Dracula (1958) • The Kiss of the Vampire (1963) • The Gorgon (1964) • The Plague of the Zombies (1966) • Dracula: Prince of Darkness (1966) • Dracula Has Risen from the Grave (1968) • Scars of Dracula (1968) • The Legend of the 7 Golden Vampires (1974) • Nosferatu, eine Symphonie des Grauens (1997)

BERRYMAN, MICHAEL (LOS ANGELES, 1948) Amerikalı oyuncu. İkinci sınıf korku filmlerinin bu kötü bakışlı, dazlak aktörü kariyerine bir klasikle, "One Flew Over the Cuckoo's Nest"le (Guguk Kuşu) adım atmış; Wes Craven'ın "The Hills Have Eyes" (Tepenin Gözleri), "Deadly Blessing" (Ölümcül Kutsama), Ruggero Deodato'nun "Inferno in Diretta" (Naklen Cehennem), Rob Zombie'nin "The Devil's Rejects" (Vahşet Çetesi) ve "The Lords of Salem"inde (Salem'in Efendileri) ürkünç tiplemelerle seyirci karşısına çıkmıştır.

- **FİLMOGRAFİ:** The Hills Have Eyes (1977) • Deadly Blessing (1981) • Invitation to Hell (1984) • The Hills Have Eyes Part II (1985) • Inferno in Diretta (1985) • Haunting Fear (1990) • Evil Spirits (1990) • Slice (2000) • The Devil's Rejects (2005) • Ed Gein: The Butcher of Plainfield (2007) • The Lords of Salem (2012)

BERTINO, BRYAN (CROWLEY, TEXAS, 1977) Amerikalı yönetmen. Teksas Üniversite'sinde *sinematografi* okumuş ve mezun olur olmaz Los Angeles'a taşınmıştır.*Ev istilası* konulu ilk filmi "The Strangers" (Ziyaretçiler) sürpriz bir gişe başarısı elde etmiştir; şehir dışındaki bir evde

maskeli psikopatlar tarafından terörize edilen genç bir çiftin (Liv Tyler, Scott Speedman) hikayesini anlatır. Bulunan film materyali konulu 2. korkusu "Mockingbird"de (Ölümcül Kayıt) evlerinin önüne video kameralar bırakılan 3 farklı kişi sürekli kayıt yapmaya zorlanır;yoksa öleceklerdir.

▸ **FİLMOGRAFİ:** The Strangers (2008) • Mockinbird (2014)

BESWICK, MARTINE (PORT ANTONIO, 1941) Jamaika doğumlu İngiliz oyuncu. Eski fotomodel Martine Beswick sinemaya Terence Young'ın Bond filmleri "From Russia with Love" (Rusya'dan Sevgilerle) ve "Thunderball"la (Yıldırım Harekatı) iddialı bir başlangıç yapmıştır. 60 ve 70'lerde Hammer yapımevinin fantezi-korkuları "One Million Years B. C." (Bir Milyon Yıl Önce), "Prehistoric Women" (Tarih Öncesi Kadınlar), "Dr. Jekyll & Sister Hyde", Oliver Stone filmi "Seizure" (Nöbet) ve hayvanlı korku "Devil Dog: The Hound of Hell"da (Cehennemden Gelen Köpek) rol alan Beswick 80 ve 90'larda ise çok sayıda TV dizisinin yanında "The Offspring" (Döl), "Evil Spirits" (Kötü Ruhlar) ve "Night of the Scarecrow" (Korkuluğun Gecesi) gibi dar bütçeli filmlerde gözükmüştür. 70'lerden bu yana ABD'de yaşamaktadır.

▸ **FİLMOGRAFİ:** From Russia with Love (1963) • One Million Years B. C. (1966) • Prehistoric Women (1967) • John Il Bastardo (1967) • Night Gallery (TV 1971) • Dr. Jekyll & Sister Hyde (1971) • Seizure (1974) • Devil Dog: The Hound of Hell (TV 1978) • The Offspring (1987) • Night of the Scarecrow (1995)

BETTIS, ANGELA (AUSTIN, TEXAS, 1973) Amerikalı oyuncu. New York Amerikan Drama ve Müzik Akademisi mezunudur; ilk kez Franco Zeffirelli'nin yönettiği "Storia di una capinera"da (Serçe) kamera karşısına geçmiştir. 2000'lerde rol aldığı filmlerin çoğu küçük bütçeli korkulardır; bağımsız sinemacı Lucky Mc Kee'nin "May"inde utangaç kişiliğinin ardında bir psikopatı gizleyen seri katili oynamıştır. "Carrie"nin televizyon versiyonu, Kim Basinger'lı dinsel korku "Bless the Child" (Kutsanmış Çocuk), Tobe Hooper'ın yeni çevrimi "Toolbox Murders" (Takım Kutusu Cinayetleri) ve diğer McKee korkusu "The Woman"da (Kadın) birincil roller üstlenmiştir. "Scar" (İz) ve "Wicked Lake" (Lanetli Göl) gibi 3. sınıf korkularda da rol almıştır.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Girl, Interrupted (1999) • Bless the Child (2000) • Perfume (2001) • May (2002) • Carrie (TV 2002) • Toolbox Murders (2003) • Masters of Horror (TV 2006) • Scar (2007) • Wicked Lake (2008) • Twisted Tales (2014)

BIANCHI, ANDREA (ROMA, 1925) İtalyan yönetmen. 70 ve 80'lerde çektiği pornografik korku, erotik giallo ve cinsel istismar filmleriyle kariyer yapan bu piyasa yönetmeni sinemadan önce gazetecilik, tiyatro ve operayla ilgilenmiştir. İlk yönetmenlik deneyimini İspanya'da çekilen *şeytani çocuk* konulu "Diabolica malicia"yla (What the Peeper Saw, *Röntgencinin Gördüğü*) gerçekleştirdiği iddia edilir; aslında filmi İngiliz James Kelley yönetmiş, Bianchi senaryoya katkıda bulunmuştur. 70'lerde Edwige Fenech'li softcore *giallo* "Nude per l'assassino" (Katilin İçin Soyun) ve "The Exorcist" taklidi pornografik korku "Malabimba"yla piyasa koşullarına ayak uydurmuş; 80 ve 90'larda seks ağırlıklı çalışmıştır. Bol gore efekti, seks ve çıplaklıkla servis edilen "Le notti del terrore" (Dehşet Gecesi) İtalyan sinemacının 80'lerdeki en kötü şöhretli çalışmasıdır; şehir dışındaki bir villaya konuk olan yoz kentsoyluların, çevredeki mezarlıktan kalkan çürümüş yaşayan ölüler tarafından terörize edilmesini konu alır. Bu ikinci el zombi filmini Alman seks yıldızı Karin Schubert'in oynadığı hardcore porno "Double Desire" (Çifte Arzu), erotik gerilim "Giochi carnali", Amerikalı oyuncuların (Bo Svenson, Chuck Connors, Robert Ginty) rol aldıkları Eurocine yapımı "Maniac Killer" (Manyak Katil), bir korku filmi setinde işlenen cinayetleri anlatan "Massacre" (Katliam) ve başka seks filmleri izlemiştir. Andrea Bianchi 1993'te emekli olmuştur.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Quelli chi contano (1974) • Nude per l'assassino (1975) • La moglie di mio padre (1976) • Malabimba (1979) • Le notti del terrore (1980) • The Erotic Dreams of a Lady (1980) • Double Desire (1985) • Commando Mengele (1986) • Dolce pelle di Angela (1987) • Massacre (1989) • Gioco di seduzione (1990) • Formula 3 - I ragazzi dell'autodromo (1993)

Antonio Bido

BIDO, ANTONIO (VILLA DEL CONTE, 1949) İtalyan yönetmen. 70 sonlarında, dönemin modasına ayak uyduran, nitelikli giallo'lar yönetmesine karşın İtalyan film endüstrisinde tutunamamıştır. Padova yakınlarındaki Villa del Conte'de dünyaya gelen Antonio Bido, sinema kariyerinin başlarında deneysel kısa metrajlı filmler ve belgeseller çekmiş, 70 ortalarında politik gerilim filmleri yönetmeni Giuseppe Ferrara'ya asistanlık yapmıştır. Kedi maskeli bir caninin birbirinden sadistik seri cinayetlerle Roma ve Padova'yı kana buladığı "Il gatto dagli occhi di giada" (Yeşim Gözlü Kedi-Türkiye'de Sarı Gözlü Kedi adıyla vizyona girmiştir) ilk uzun metrajlı çalışmasıdır;filmin konusu bir eczacının öldürülmesine tanık olduktan sonra katilin hedefi haline gelen bir kadın ve cinayetleri aydınlatmaya çabalayan erkek arkadaşının çevresinde gelişir; 2.Dünya Savaşı yıllarından kalma bir hesaplaşma sözkonusudur. Giallo filmlerinin seyrekleştiği bir dönemde çekilen "Solamente nero" (Sadece Siyah), İtalyan sinemacının türdeki son denemesi olmuştur. Lino Capolicchio (La casa dalle finestre che ridono), Stefania Casini (Suspiria), Craig Hill'in (El segundo nombre) başrolleri paylaştığı bu kalburüstü giallo,

Venedik'teki rahip ağabeyini ziyaret ettiği sırada şantaj ve cinayetlerin tam ortasında kalan genç bir üniversite profesörünün hikayesini anlatır. Bido 90'larda sinemadan kopmuş ve reklam sektöründe çalışmıştır.

- **FİLMOGRAFİ:** Il gatto dagli occhi di giada (1977) • Solamente nero (1978) • Mak pigreco 100 (1987) • Aquile (TV 1989) • Blue Tornado (1991) •

BIERCE, AMBROSE (1842-1914) Amerikalı gazeteci, yazar. Meksika'da gizemli bir şekilde kaybolmuş ve cesedi bulunamamıştır. Öykülerinden "An Occurence at Owl Creek Bridge" (Baykuş Deresi Köprüsünde Meydana Gelen Olay) Fransız yönetmen Robert Enrico'nun Oscar kazanan kısa metrajlı filmi "La riviere du hibou"ya konu olmuş, uzun öyküsü "The Monk and the Hangman's Daughter" (Keşiş ve Celladın Kızı) ise Brezilyalı yönetmen Walter Lima Jr. tarafından filme alınmıştır. "Carnival of Souls" (Ruhların Karnavalı, 1962), "Jacob's Ladder" (Dehşetin Nefesi, 1990), "Una pura formalita" (Basit Bir Formalite, 1994), "The Sixth Sense" (Altıncı His, 1999), "Stay" (Gitme, 2006) gibi sürpriz finalli filmlere rehberlik yapan "An Occurence at Owl Creek Bridge" bir idam mahkumunun infaz anındaki düşsel yolculuğunu konu almaktadır. "Masters of Horror" (Korkunun Ustaları) serisinin Tobe Hooper yönetiminde çekilen bölümü "Damned Thing" (Lanet Şey) Bierce'ın aynı adlı kısa hikayesinden uyarlanmıştır.

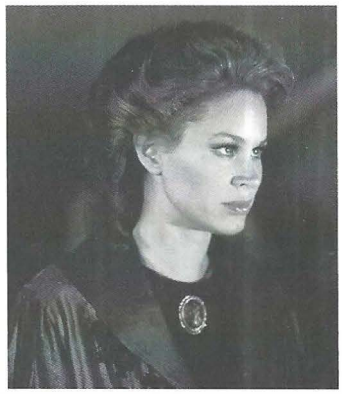
- **FİLMOGRAFİ:** La riviere du hibou (1962) • The Eyes of the Panther (TV 1990) • O monge e a filha do carrasco (1995) • Masters of Horror (TV 2006) • Civil War Stories (TV 2006)

BIRKINSHAW, ALAN (AUCKLAND, 1944) Yeni Zelanda doğumlu İngiliz yönetmen.Güney Afrika ve İngiltere'de niteliksiz Poe uyarlamaları ve sıradan slasher filmleri çekmiştir.

- **FİLMOGRAFİ:** Killer's Moon (1978) • Horror Safari (1982) • The House of Usher (1988) • Ten Little Indians (1989) • Masque of the Red Death (1990)

BİTKİLER & AĞAÇLAR "The Little Shop of Horrors" (Küçük Korku Dükkanı), "Day of the Triffids" (Triffid'lerin Günü), "Dr. Terror's House of Horrors" (Dr. Dehşet'in Korku Evi), "The Navy vs. the Night Monsters" (Denizciler Gece Yaratıklarına Karşı), "Blood" (Kan), "Creepshow" (Korku Gösterisi) gibi filmlerde değişime uğrayan çiçekler ve diğer bitkiler kan düşkünü, etobur yaratıklara dönüşürler. "Tales that Witness Madness" (Deliliğe Tanık Olan Öyküler), "Burnt Offerings" (Gazap Tohumu), "Poltergeist" (Kötü Ruh), "The Evil Dead" (Şeytanın Ölüsü), "The Guardian" (Dadı), "Akasia"da (Akasya) ise ağaçlar kötülüğün simgeleridir.

BLACK, KAREN (PARK RIDGE, ILLINOIS, 1939 - LOS ANGELES, 2013) Amerikalı oyuncu. Off-Broadway sahnelerinden sinemaya transfer olan bu şehla gözlü aktris (gerçek adı Karen Blanche Ziegler) "You're a Big Boy Now" (Francis Ford Coppola), "Easy Rider" (Dennis Hopper), "Five Easy Pieces" (Bob Rafelson) ve "Drive, He Said" (Jack Nicholson) gibi sıradışı bağımsız filmlerle piyasada isim yapmıştır. Black, 70'lerde büyük bütçeli yapımlarda başrol oynamış ve Alfred Hitchcock, Robert Altman, Jack Clayton, John Schlesinger gibi büyüklerle çalışmıştır. Üç bölümlü "Trilogy of Terror" (Dehşet Üçlemesi), hortlaklı bir evde geçen "Burnt Offerings" (Gazap Tohumu), İtalyan patentli "Piranha" taklidi "Killer Fish" (Katil Balık), şeytana tapan bir tarikatla ilgili "The Pyx" (Kutu) ve yeni çevrim "Invaders from Mars" (Mars'tan Saldıranlar) başlıca tür filmleridir. 90'larda ve 2000'lerde birbirinden kalitesiz korku filmlerinde rol almıştır.

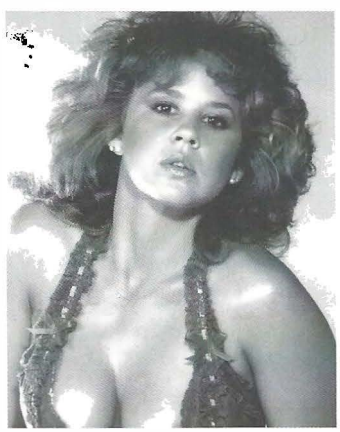

Karen Black

- **FİLMOGRAFİ:** The Pyx (1973) • The Great Gatsby (1974) • Airport 75 (1974) • Trilogy of Terror (1975) • The Day of the Locust (1975) • Family Plot (1976) • Burnt Offerings (1976) • Capricorn One (1978) • Killer Fish (1978) • Savage Dawn (1985) • Invaders from Mars (1986) • It's Alive III (1987) • Out of the Dark (1988) • Mirror, Mirror (1990) • Children of the Night (1991) • The Player (1992) • House of 1000 Corpses (2003) • Dr. Rage (2005)

BLACKWOOD, ALGERNON (1869-1951) İngiliz yazar. Ürpertici hayalet hikayeleriyle korku yazınında saygın bir yer edinen Algernon Henry Blackwood tüm çalışmalarını "The Empty House", "Incredible Adventures", "The Dance of Death", "John Silence", "Physician Extrordinary" adlarındaki kitaplarında toplamış; hikayeleri kadar popüler olmayan roman ve oyunlar da yazmıştır. Yapıtları çeşitli radyo programlarında dramatize edilen ve televizyona uyarlanan Blackwood'un en güzel öykülerinden bazıları (John Silence, Dinleyici, Kadim Büyüler, Wendigo, Boş Ev, Sözünün Eri, Kadim Işıklar...) Türkçeye de çevrilmiştir.

- **FİLMOGRAFİ:** Tales of Mystery (TV 1961-1962) • Mystery and Imagination (TV 1968) • Night Gallery (TV 1971) • Wendigo (1978)

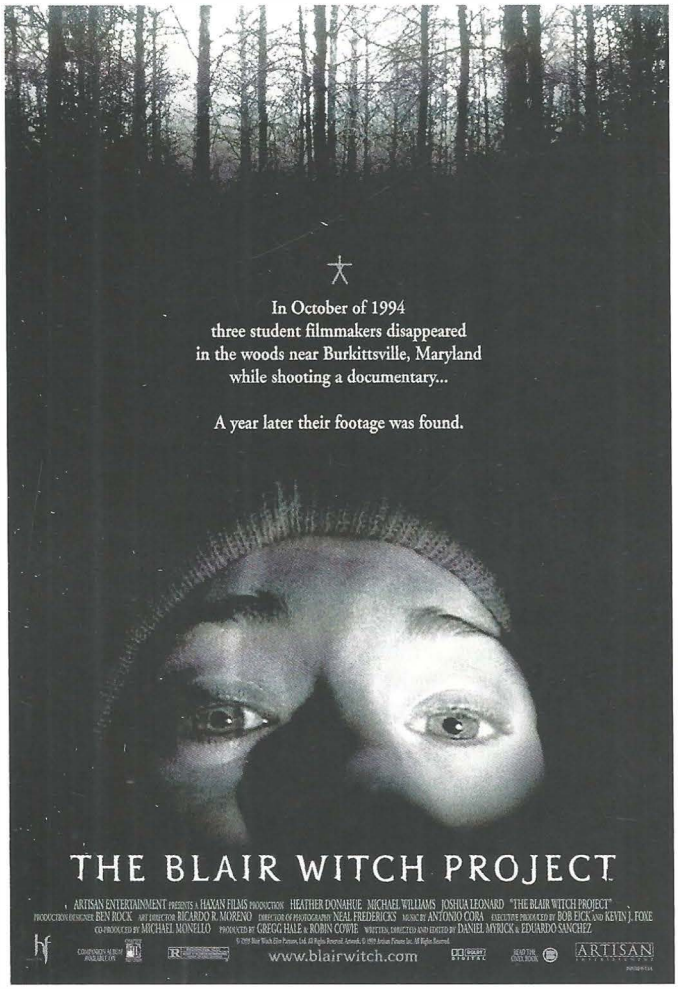

Linda Blair

BLAIR, LINDA (ST. LOUIS, MISSOURI, 1959) Amerikalı oyuncu. Korku klasiklerinden "The Exorcist"de ruhu şeytan tarafından zapt edilen 12 yaşındaki bir kız çocuğunu canlandıran Blair bu rol için 600 adayın arasından seçilmiştir. 14 yaşında en iyi yardımcı kadın oyuncu dalında Oscar'a aday gösterilen Linda Blair'in sonraki kariyeri iç açıcı değildir. John Boorman'ın yönettiği

"Exorcist II: The Heretic" felaketinden sonra stüdyo filmlerine veda etmiş ve "Hell Night" (Cehennem Gecesi), "Savage Streets" (Vahşi Sokaklar), "La casa 4 (Witchcraft), "Grotesque" (Grotesk), "The Chilling" (Ürperti), "Dead Sleep" (Ölüm Uykusu) gibi küçük bütçeli korku ve macera filmlerinde boy göstermiştir.

- **FİLMOGRAFİ:** The Way We Live Now (1970) • The Sporting Club (1971) • The Exorcist (1973) • Airport 1975 (1974) • Exorcist II: The Heretic (1977) • Summer of Fear (1978) • Hell Night (1981) • Savage Streets (1984) • Red Heat (1985) • Night Force (1987) • La Casa 4 (Witchcraft) (1988) • Grotesque (1988) • The Chilling (1989) • Bad Blood (1989) • Repossessed (1990) • Sorceress (1994) • Scream (1996) • L. A. 7 (TV 2000) • Supernatural (TV 2006)

THE BLAIR WITCH PROJECT (Blair Cadısı) Daniel Myrick ve Eduardo Sánchez'in yazıp yönettikleri 1999 tarihli Amerikan filmi. Tamamı oyuncuların el kamerasıyla çektiği görüntülerden oluşan bu çığır açan film (found footage diye tabir edilen alt türün öncüsüdür) bağımsız korkunun en büyük zaferlerinden biridir. Maliyeti hakkında çeşitli rivayetler dolaşmasına karşın (yönetmen Sánchez'e göre son bütçesi 500 ila 750.000 dolar arasındadır) dünyadaki gişe geliri 250 milyon dolar sınırına dayanmıştır. Çekimlerin tamamı Maryland eyaleti çevresinde, 8 günlük iş gününde gerçekleştirilmiştir. Üç sinema öğrencisi gencin, 18. yüzyılda yaşadığı varsayılan yerel bir büyücüyle ilgili hazırladıkları belgeseli (gençler belgeseli çekerken ortadan kaybolurlar; çektikleri film materyali sonradan bulunur; perdede izlediğimiz film işte bu kurgulanmamış film materyalidir) konu edinen filmin diyalogları bütünüyle doğaçlamadır. "The Blair Witch Project" ülkemizde 1 Ekim 1999'da vizyona girmiş; DVD'si ise 22 Ekim 1999'da (ABD'de) piyasaya sürülmüştür.

- **KONU:** Kötülükleriyle nam salan efsanevi Blair Cadısı'yla ilgili bir belgesel hazırlayan sinema okulu öğrencileri Heather (yönetmen), Joshua (kameraman) ve Michael (sesçi), Maryland yakınlarındaki Burkittsville kasabasına gelirler. Kasaba halkıyla yaptıkları röportajların birinde kaybolan yedi çocuğun ölümünden sorumlu olan Rustin Parr adlı bir katilden bahsedilir. Parr, polise verdiği ifadede cinayetleri 18. yüzyılda yaşamış bir büyücünün ruhunun zorlamasıyla ormandaki bir evde işlediğini söylemiştir. Bunama belirtileri gösteren yaşlı bir kadın ise genç kızken Blair Cadısı'yla karşılaştığını iddia etmektedir. Kadına göre cadı yarı insan, yarı hayvan görünümündedir. Ertesi gün ekipmanlarını ormana taşıyan üç genç Blair Cadısı'nın yaşadığı varsayılan mekanı bulmayı planlamaktadır. Karşılaştıkları bir balıkçı ormandan uzak durmalarını öğütler... Orası hayaletlidir.

İlk gecelerini beş kişinin ölü bulunduğu Coffin Rock'da geçiren Heather, Josh ve Mike sabah olunca ormanın derinliklerine dalarlar. Kamp yaptıkları yer eski bir mezarlığın yakınındadır. Gün boyunca ormanda ilerleyen gençler karanlık basınca tekrar kamp kurarlar. Geceleyin uzaklardan tuhaf sesler kulaklarına gelir; tedirgin olmuşlardır... Sabahleyin çadırlarının yanında üç adet mezar taşı bulurlar. Ağaçlara insan figürlerine benzeyen korkuluklar asılmıştır; hepsi vudu büyülerinde kullanılan materyalleri andırmaktadır. Mike birileri tarafından izlendiklerinden emindir; üstelik haritaları da ortadan yok olmuştur. Koca ormanın ortasında kaybolmuşlardır. Gece olunca nereden geldiği belli olmayan çocuk ağlamaları duyarlar; yavaş yavaş paniğe kapılmaya başlamışlardır. Çadırı terk edip hızla oradan uzaklaşırlar. Ertesi gün Joshua hiçbir iz bırakmadan ortadan kaybolmuştur; Heather ve Mike karanlıkta genç adamın acı dolu çığlıklarını duyarlar. Kamerayı yüzüne tutan Heather ağlayarak ekip arkadaşları ve ailelerinden özür diler; artık sona gelmişlerdir; buradan ölüleri çıkacaktır. Tekrar Joshua'nın yardım çığlıkları duyulur. Sesin geldiği yere doğru koştururken karşılarına metruk bir kulübe çıkar. Kulübenin duvarlarında çocukların el izleri ve çeşitli semboller göze çarpmaktadır. Bodrumdan hala Josh'un çığlıkları gelmektedir. Mike bodruma inerken Heather onu takip eder. Aniden Mike'ın sesi kesilir ve kamerası yere düşer. Heather'ın gördüğü son şey duvara yüzünü dönmüş olan Mike'ın silüetidir... Onun da kamerası elinden düşer... Bir kaç saniye sonra görüntü kesilir.

Korku sineması tarihinde mucizevi gişe başarılarına imza atmış mini bütçeli bağımsız yapımlar dönem dönem

The Blair Witch Project (Blair Cadısı) • Heather Donahue

hep karşımıza çıkmıştır. George Romero'nun yok pahasına çevrilen efsanevi zombi filmi "Night of the Living Dead" (Yaşayan Ölülerin Gecesi) 30 milyon dolar sınırını aşarken, John Carpenter'ın stalk and slash hiti "Halloween" (Yabancı) 10 yıl sonra bu rekoru neredeyse ikiye katlayarak yapımcısı Irvin Yablans'a rüyasında bile göremeyeceği bir hasılat bırakmıştır. Sam Raimi'nin baş döndüren "The Evil Dead"i (Şeytanın Ölüsü), Don Coscarelli'nin çocuksu "Phantasm"ı (Hayalet), John Mc Naughton'un "Henry: Portrait of a Serial Killer"ı (Henry: Bir Seri Katilin Portresi), ve David Lynch'in "Eraserhead"i (Silgi Kafa) parasını kat kat çıkaran bağımsız korku filmlerinden bazılarıdır. İlk kez bağımsız sinemanın kalbinin attığı Sundance Film Festivali'nde gösterilen ve yeni Miramax olarak nitelenen yapımcı-dağıtımcı firma Artisan (2003'te Kanada kökenli Lionsgate bünyesine katılmıştır) tarafından 7 milyona satın alınan "The Blair Witch Project" bu filmlerin rekorunu fersah fersah katlamıştır. Zekice tasarlanmış bir kampanyayla (gençlerin başlarına gelenler gerçekmiş algısı verilmiştir) önce internet ortamında pazarlanmış ve ABD'de neredeyse toplumsal bir histeriye yol açmıştır. Filme gösterilen olağanüstü ilgi sonucunda Time dergisi "Blair Cadısı" fenomeninin yaratıcıları Daniel Myrick ve Eduardo Sánchez'i kapağına taşımıştır.

Tamamı, süper 8 ve 16 mm'lik görüntülerden oluşan "Blair Cadısı"nın cinema verite tarzındaki kameranın bakış açısını yansıtan çekimleri, kurmaca olduğunu neredeyse unutturacak bir gerçekçiliğe sahiptir. Gençlerin yaşadığı dehşet ve panik duyguları anbean izleyenlere de sirayet eder. İzleyici, gerçek zamanda çekilen film boyunca karakterlerin gördüğünden fazlasını görmez. Gecenin karanlığında duyulan çatırtılar, çocuk ağlamaları; çadırın önüne bırakılan mezar taşları, büyücülüğü çağrıştıran şekiller ve gençlerin panik duyguları o denli ürkünçtür ki, herkes bilinmeyenin dehşetini vurgulayan bu görüntülerden fazlasıyla nasibini alır. Dehşet dalga dalga gelirken o unutulmaz sahnede ölümün yamacında duran Heather'ın çaresizlik dolu yüzü beyazperdeyi kaplar. Tüyler ürperten finalden sonra da Daniel Myrick ve Eduardo Sánchez'in korkunun adeta fotoğrafını çektikleri filmlerinin etkisinden kurtulmak kolay olmayacaktır.

Bir yıl sonra, deneyimli belgeselci Joe Berlinger "Book of Shadows: Blair Witch 2" (Gölgelerin Dili: Blair Cadısı 2) adlı aynı derecede ürpertici bir devam filmi çekmiş ama ne seyirciden, ne de sinema yazarlarından yüz bulamamıştır. Orijinal filmin amatör stilinin aksine "Blair Witch 2" Panavision kameralarla, Hollywood filmleri standartlarında çekilmiştir. Filmin konusu, Blair Cadısı'nın yaşadığı bölgeye düzenlenen bir geziye katılan ve sonra tuhaf bir şekilde hafızalarını yitiren bir grup sıradışı gencin çevresinde gelişmektedir.

▸ **HÄXAN FILMS YAPIMI Yön. & Sen.** Daniel Myrick, Eduardo Sánchez, **Yap.** Robin Cowie, Gregg Hale, **Gör. Yön.** Neal Fredericks, **Müz.** Tony Cora, **Kur.** Daniel Myrick, Eduardo Sánchez, **Oyn.** Heather Donahue (Heather), Joshua Leonard (Joshua), Michael Williams (Michael), Patricia De Cou (Mary Brown), Bob Griffith (Balıkçı), Sandra Sanchez (Garson Kız), Ed Swanson (Balıkçı), Jim King (Kasaba Sakini).

SİYAH-BEYAZ & RENKLİ-SÜPER, 8 &16 MM, 81 DAK.

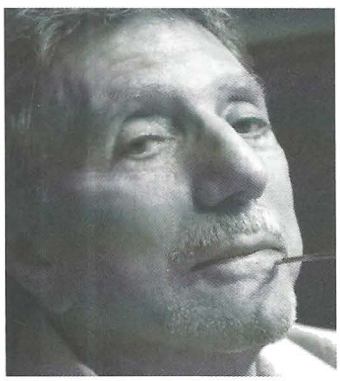
BLANC, ERIKA (GARGNANO, 1942) İtalyan oyuncu. Gerçek adı Erika Bianchi Colombato'dur; 60 ve 70'lerde hemen her türden İtalyan piyasa filminde seksi kadınları canlandırmıştır. Erotik filmler yönetmeni Bruno Gaburro'yla evlendikten sonra Roma'ya taşınmış ve uzun soluklu meslek yaşamı boyunca seks komedileri, James Bond özentisi ajan filmleri, spagetti westernleri, savaş ve korku filmlerinde rol almıştır. Korku kariyerine 60'larda *mezardan kalkan ölü* izlekli "La vendetta di Lady Morgan" (Lady Morgan'ın İntikamı) adlı gotik yapımla adım atan Blanc, Mino Guerrini'nin yönettiği psikopat katil konulu "Il terzo occhio" (Üçüncü Göz) ve küçük bir kızın hayaletinin kol gezdiği lanetlenmiş bir kasabada geçen "Operazione paura"da (Korku Operasyonu) baş kadınları oynamıştır. Mario Bava'nın gotik başyapıtı "Operazione paura" en önemli tür çalışmasıdır; doğduğu kasabaya yıllar sonra dönen bir hemşire rolünü üstlenmiştir. 70'lerde çevirdiği korku filmlerinde cinsel çekiciliğini kullanan İtalyan aktris öteki tarafla ilintili, *tekinsiz kadın* rolleriyle izleyici karşısına çıkmıştır. Fantoma serisiyle kariyer yapan Andre Hunnebelle'in başlayıp Belçikalı Jean Brismée'nin bitirdiği, video çağında sayısız alternatif isimle piyasada dolaşan "La plus longue nuit du diable"de (Şeytanların Hizmetinde) bir succubus'u (erkekleri düşlerinde baştan çıkaran dişi cin) canlandırır; film eski bir Nazi subayının şatosuna konuk olan ve 7 Ölümcül Günah'ı temsil eden turistlerin katlini konu almaktadır. Gotik *giallo* "La notte che Evelyn ussi dalla tomba"da (Evelyn'nin Mezardan Çıktığı Gece) dengesiz bir aristokratın şatosunda öldürülen fahişeyi, sadistik korku "Mark of the Devil II"de (Şeytanın İşareti II) ruhsal ve fiziksel işkencelere maruz kalan tecavüz kurbanını oynamış; "L'amico del padrino" (Babanın Arkadaşı) ve "La rossa dalla pelle che scotta" (Kızıl Saçlı Ceset) filmlerini çok sevdiği Türkiye'de çevirmiştir. Lamberto Bava'nın yönettiği "Body Puzzle" (Vücut Bulmacası) son tür filmidir. 2000'lerde TV dizilerinde ve Ferzan Özpetek filmlerinde gözükmüştür.

▸ **FİLMOGRAFİ:** La vendetta di Lady Morgan (1965) • Il terzo occhio (1966) • Operazione paura (1966) • Cosi dolce... cosi perversa (1969) • The Devil's Nightmare (1971) • La notte che Evelyn usci dalla tomba (1971) • Body Puzzle (1991) • L'edera (TV 1992) • Leo e Beo (TV 1997) • Le fate ignoranti (2001) • Cuore sacro (2005)

BLANKS, JAMIE (MELBOURNE, 1972) Avustralyalı yönetmen, besteci. ABD yapımı alelade neo slasher filmleri "Urban Legend" (Gerçek Efsaneler) ve "Valentine"ın (Ölümcül Bedel) sonrasında ülkesine dönmüş ve kafadan kontak bir adamın yaşadığı adaya sığınan bir çiftin yaşam savaşını anlatan "Storm Warning"le (Ölüm Fırtınası), 1978 yapımı depresif Avustralya filmi "Long Weekend"in (Uzun Haftasonu) aynı adlı yeni çevrimini yönetmiştir.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Urban Legend (1998) • Valentine (2001) • Storm Warning (2007) • Long Weekend (2008)

BLATTY, WILLIAM PETER (NEW YORK, 1928) Amerikalı yazar, yönetmen, senarist. Çok satan romanı "The Exorcist"le (Şeytan) dünya çapında üne kavuşmuştur. Dindar bir aile ortamında yetişen Lübnan asıllı Blatty, Brooklyn'deki Cizvit lisesini bitirdikten sonra George Washington Üniversitesi'nde İngiliz Dili ve Edebiyatı okumuştur. 1951 yılında Amerikan Hava Kuvvetleri'ne katıldığı dönemde dergilerde makaleler yazmaya başlayan Blatty'nin ilk romanı "Which Way to Mecca, Jack" 1959 yılında yayınlanmıştır. 60'larda sinema dünyasına girmiş ve komedi üstadı Blake Edwards'ın bazı filmlerinin senaryolarını yazmıştır.

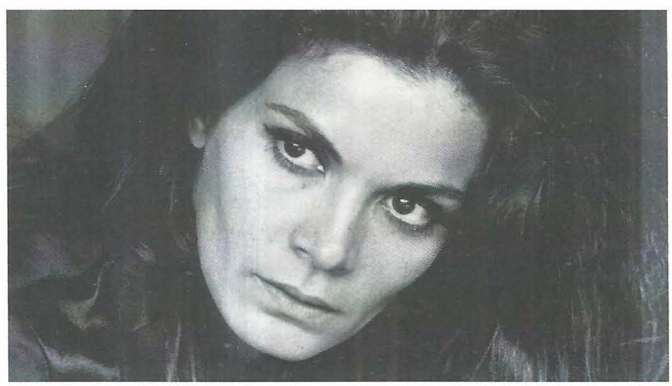
William Peter Blatty

1949'da gazetelere de manşet olan gerçek bir şeytan çıkartma vakasına dayalı "The Exorcist"i, demonolojiyle (cinbilim) ilgili kapsamlı araştırmalarının ardından 1969 yılında yazmaya başlayan Blatty 1971'de romana son halini vermiştir. 55 hafta boyunca çok satan kitaplar listesinden inmeyen "The Exorcist"in film haklarını 641.000 dolara Warner Bros'a satan ünlü yazar seyirci rekorları kıran filmin senaryosuyla bir de Oscar kazanmıştır. Askeri bir akıl hastanesinde geçen "Twinkle, Twinkle Killer Kane" (Parılda, Parılda Katil Kane, 1973), polisiye ve korkuyu, dinsel-felsefi göndermelerle birleştiren, seri cinayetler üzerine kurulu "Legion" (Lejyon, 1983), hayaletli bir evi ziyaret eden insanlarla ilgili "Elsewhere" (Başka Bir Yerde, 2009), Arnavutluk'ta başlayan, Kudüs'te devam eden ruhani "Dimiter" (Kutsal Mezarın Günahkar Misafiri, 2010) Blatty'nin diğer ses getiren romanlarıdır. "Twinkle, Twinkle Killer Kane"den uyarladığı "The Ninth Configuration" (Dokuzuncu Şekil) ve "The Exorcist"in bittiği yerden başlayan "Legion" uyarlaması "The Exorcist III"de (Şeytan III) yönetmen koltuğuna oturmuştur.

▸ **FİLMOGRAFİ:** A Shot in the Dark (Sen. 1964) • The Great Bank Robbery (Sen. 1969) • The Exorcist (Sen. 1973) • The Ninth Configuration (Sen. Yön. 1980) • The Exorcist III (Sen. Yön. 1990)

BLOCH, ROBERT (ŞİKAGO, 1917 - LOS ANGELES, 1994) Amerikalı öykü, roman ve senaryo yazarı. Korku, fantezi, bilim kurgu ve polisiye türlerinde iki yüzü aşkın öykü ve roman yazan Robert Bloch'un en tanınmış yapıtı "Psycho" (Sapık) Alfred Hitchcock tarafından beyazperdeye aktarılmıştır. İlk öyküsünü arkadaşı H. P. Lovecraft'ın cesaret vermesiyle 17 yaşında yazan Bloch yazarlık serüveninin ilk döneminde kara büyü, ruhun zapt edilmesi ve intikam konularını işlemiştir. 40'lardaki yapıtlarında çoğunlukla psikopat katillerin karanlık dünyasını inceleyen Bloch 60 ve 70'lerde yoğun olarak sinema ve televizyon için çalışmıştır. 60'larda Boris Karloff'un sunduğu "Thriller", "Alfred Hitchcock Presents" (Alfred Hitchcock Sunar), "Alfred Hitchcock Hour" (Alfred Hitchcock Saati), "Star Trek" (Uzay Yolu) gibi TV şaheserlerine senaryolar yazan; bazı öyküleri başka yazarlar tarafından televizyona uyarlanan Bloch 70'lerde ise epizodlu Amicus filmleri "The House That Dripped Blood" (Kan Damlayan Ev), "Asylum" (Tımarhane) ve "Torture Garden"ın (Kısmet Bahçesi) senaryolarını kaleme almıştır. Dar bütçeli korku filmlerinin ustası William Castle'ın yönettiği "Strait-Jacket (Deli Gömleği) ve "Night Walker"ın (Gece Yürüyüşçüsü) senaryoları da Bloch'un imzasını taşımaktadır. 77 yaşında kansere yenik düşmüştür.

▸ **FİLMOGRAFİ:** The Scarf (1951) • Psycho (1960) • The Couch (1962) • Cabinet of Caligari (1962) • Strait - Jacket (1964) • The Night Walker (1964) • The Skull (1965) • The Psychopath (1966) • The Deadly Bees (1966) • Torture Garden (1967) • Journey into Midnight (1968) • The House That Dripped Blood (1970) • Asylum (1972) • The Cat Creature (TV 1973) • The Dead Don't Die (TV 1974) • The Amazing Captain Nemo (1978)

Florinda Bolkan

BOLKAN, FLORINDA (URUBURETAMA, 1941) Brezilyalı oyuncu. İtalya'da kariyer yapan bu uzun boylu, uzun bacaklı ve olağanüstü seksi aktris ilk kez Luchino Visconti'nin Almanya'da faşizmin yükselişini incelediği "La caduto delgi dei"yle (Lanetliler) sinema çevrelerinin

dikkatini çekmiştir. Elio Petri'nin "Indagine su un cittadino al di sopra di ogni sospetto" (Şüphe Edilmeyecek Bir Vatandaşın Soruşturulması) ve Vittorio De Sica'nın "Una breve vacanza"sında (Kısa Bir Tatil) farklı sınıflardan değişik kadın porteleri çizen Bolkan 70'lerde vasat üstü korku-gerilim filmlerinde de rol almıştır. "Una lucertola con la pelle di donna" (Kâbus - Lucio Fulci), "Non si sevizia un paperino" (Linç - Lucio Fulci), "Le orme" (İz - Luigi Bazzoni), "La settima donna" (Yedinci Kadın - Franco Prosperi), "Flavia, la monaca musulmana" (Flavia, Müslüman Rahibe - Gianfranco Mingozzi), "La strana storia di Olga O" (Olga O'nun Tuhaf Hikayesi - Antonio Bonifacio) başlıca tür filmleridir.

▸ **FİLMOGRAFİ:** La caduto degli dei (1969) • Indagine su un cittadino al di sopra di ogni sospetto (1970) • The Last Valley (1971) • Una lucertola con la pelle di donna (1971) • Non si sevizia un paperino (1972) • Una breve vacanza (1973) • Flavia, la monaca musulmana (1974) • La settima donna (1978) • La gabbia (1985) • La strana storia di Olga O. (1995) • Cattive inclinazioni (2003)

BOLL, UWE (WERMELSKIRSCHEN, 1965) Alman yönetmen. Münih ve Viyana'da sinema okumuştur. Stephen Dorff, Christian Slater, Eric Roberts, Billy Zane, Michael Pare gibi düşüşe geçen başrol oyuncularıyla çalışmış ve bazıları video oyunlarından uyarlanmış niteliksiz korkular, aksiyon ve fantezi filmleri çekmiştir. Filmlerinin çoğu Kanada manzaralıdır.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Amoklauf (1992) • Sanctimony (2000) • House of the Dead (2003) • Alone in the Dark (2004) • Bloodrayne (2005) • Seed (2007) • Bloodrayne: The Third Reich (2010) • The Profane Exhibit (2013)

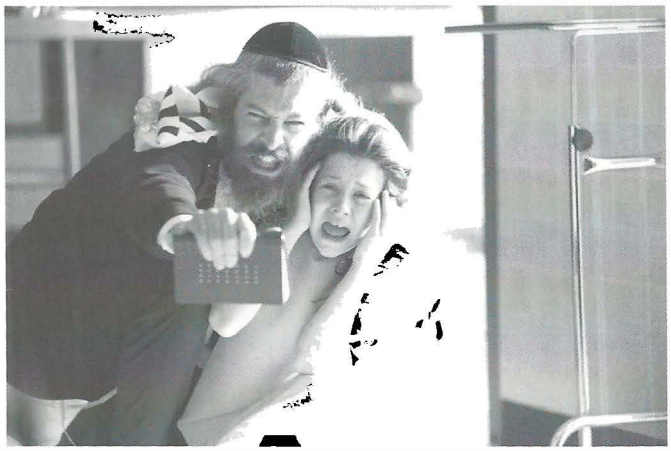
BONIFACIO, ANTONIO (COSENZA, 1957) İtalyan yönetmen. 80'lerde Joe D'Amato'nun seks ve korku filmlerinde reji asistanlığı yapan Bonifacio erotik giallo "Appuntamento in nero"yla (Siyahla Randevu) yönetmenliğe terfi etmiştir. 90'larda Serena Grandi'nin oynadığı başka bir seksi giallo (La strana storia di Olga O - Olga O'nun Tuhaf Hikayesi) ve egzotik bir seks filmi (Kreola) yöneten Bonifacio'nun son tür çalışması "Il monastero" (Manastır) İtalya dışında gösterim şansı bulamamıştır.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Appuntamento in nero (1990) • Kreola (1993) • La strana storia di Olga O. (1995) • Il delitto di via monte parioli (1998) • Turbo (TV 2000) • Il monastero (2004)

BOOKWALTER, J.R. (AKRON, OHIO, 1966) Amerikalı yönetmen, yapımcı. Bağımsız korku yönetmeni J. R. Bookwalter'ın amatörce çekilmiş, sıfır bütçeli filmlerinin hemen hepsi sinemalarda gösterim şansı bulamadan video pazarına sunulmuştur.

▸ **FİLMOGRAFİ:** The Dead Next Door (1988) • Kingdom of the Vampire (1991) • Ozone (1993) • The Sandman (1996) • Witchouse 2: Blood Coven (2000) • Witchouse 3: Demon Fire (2001)

BORNEDAL, OLE (NORRESUNDBY, 1959) Danimarkalı yönetmen. Uzun bir süre radyoculuk ve televizyonculukla uğraşan Ole Bornedal'ın yıldızı, masraflarını

Ole Bornedal • The Possession (Şeytan Tohumu) • Matisyahu ve Natasha Calis

karşılamak için bir morgda gece bekçiliği yapan bir hukuk öğrencisinin başına gelenleri anlatan gerilim kasırgası "Nattevagten"le (Gece Nöbeti) parlamıştır. Miramax için aynı filmin başarısız Amerikan versiyonunu da gerçekleştiren Bornedal ayrıca ülkesinde bir kırsal kesim gerilimi (Fri os fra det onde, *Bizi Kötülüklerden Koru*), Amerikanvari bir korku komedisi (Vikaren, *Vekil*) ve Kanada'da İbrani kökenli şeytani bir varlık tarafından ruhu zapt edilen bir kız çocuğuyla ilgili doğaüstü bir korku (The Possession, *Şeytan Tohumu*) yönetmiştir.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Nattevagten (1994) • Nightwatch (1997) • I am Dina (2002) • Vikaren (2007) • Fri os fra det onde (2009) • The Possession (2012)

BOSWELL, SIMON (LONDRA, 1956) İngiliz besteci. 5 yaşında klasik piyano eğitimi almış, 10 yaşında gitar çalmayı öğrenmiş; sinema alanındaki kariyerine 80'lerin ortalarında İtalya'da başlamıştır. Bu dönemde Dario Argento (Phonemena), Lamberto Bava (Demoni 2, Fino alla morte, Una notte al cimitero, Le foto di Gioia, A cena col vampiro, La maschera del demonio), Michele Soavi (Deliria) ve Alejandro Jodorowsky'le (Santa Sangre) çalışan Boswell 90'ların başında ülkesine dönmüş ve "Dust Devil" (Kum Şeytanı), "Shallow Grave" (Mezarını Derin Kaz) "Lord of Illusions" (Yanılsamaların Efendisi), "Doctor Sleep" (Doktor Uyku) gibi popüler korku-gerilim filmlerinin bestelerini yapmıştır.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Phenomena (1985) • Demoni 2 (1986) • Deliria (1987) • Una notte al cimitero (1987) • Le foto di Gioia (1987) • Fino alla morte (1987) • Santa sangre (1989) • La maschera del demonio (1989) • Hardware (1990) • Mortal Sins (1990) • Dust Devil (1992) • Turn of the Screw (1992) • Shallow Grave (1994) • Lord of Illusions (1995) • The Beast (1999) • Doctor Sleep (2002) • Incubus (2006) • Bathory (2008) • The Theater Bizarre (2011) • The ABCs of Death (2012)

BOTTIN, ROB (EL MONTE, KALİFORNİYA, 1959) Amerikalı makyaj efekt sanatçısı. Ustası Rick Baker'ın yanında yetişen Rob Bottin kariyerine Joe Dante'nin "Piranha"sıyla başlamış ve 80'lerin başlarında "The Howling" (Çığlık), "The Fog" (Sis), "The Thing" (Şey) gibi kalburüs-

tü korkularda üstün performanslar sergilemiştir. Özellikle John Carpenter'ın "The Thing"i için tasarladığı tuhaf yaratıklar, kanlı dönüşüm sahneleri heyecan verici ve tüyler ürperticidir. Ayrıca, Hollandalı yönetmen Paul Verhoeven'ın Hollywood dönemi ürünlerinden "RoboCop", "Basic Instict" (Temel İçgüdü), "Total Recall"ın (Gerçeğe Çağrı) makyaj efektlerini gerçekleştirmiş; "Total Recall"la bir de Oscar kazanmıştır. "Seven"daki (Yedi) gerçekçi gözüken cesetlerin de yaratıcısıdır. 2002'de mesleğini bırakmış ve Kaliforniya'da emlak işine girmiştir.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Piranha (1978) • The Fog (1980) • Tanya's Island (1980) • Maniac (1980) • The Howling (1980) • The Thing (1982) • Explorers (1985) • Legend (1985) • Innerspace (1987) • Robocop (1987) • The Witches of Eastwick (1987) • Total Recall (1990) • Bugsy (1991) • Basic Instict (1992) • The Toys (1992) • Robocop 3 (1993) • Seven (1995) • Mission Impossible (1996) • The Devil's Advocate (1997) • Mimic (1997) • Fear and Loathing in Las Vegas (1998) • Deep Rising (1998) • Fight Club (1999) • Charlie's Angels (2000)

Barbara Bouchet

BOUCHET, BARBARA (REICHENBERG, 1943) Alman oyuncu. Çocuk yaşta ailesiyle birlikte ABD'ye göç etmiş ve 60'larda aralarında Otto Preminger, J. Lee Thompson, Bob Fosse, Richard Quine'nin de olduğu yönetmenlerin filmlerinde ufak roller almıştır. 70'lerin başında İtalya'ya yerleşen sarışın aktris oynadığı giallo, polisiye ve macera filmleriyle ülkenin önde gelen seks sembollerinden biri olmuştur. "La tarantolo dal ventre negro" (Örümceğin Siyah Karnı), "Alla ricerca del piacere" (Zevk Peşinde), "La dama rosso uccide sette volte" (Kızıl Kraliçe Yedi Kere Öldürüyor), "Non si sevizia un paperino" (Linç) başlıca tür filmleridir.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Casino Royale (1967) • La taratolo dal ventre negro (1971) • All ricerca del piacere (1972) • Casa d'appuntamento (1972) • La dama rosso uccide sette volte (1972) • Non si sevizia un paperino (1972)

BOUSMAN, DARREN LYNN (OVERLAND PARK, KANSAS, 1979) Amerikalı yönetmen. Kısa filmcilikten gelen Bousman son yılların popüler ürünlerinden "Saw"un (Testere) devam filmleriyle ("Saw II", "Saw III", "Saw IV") kariyer yapmıştır. Orijinal filmden çok daha kanlı ve sadistik sahnelerle donatılmış bu işkence pornosu örnekleri kurbanlarına yaratıcı aletlerle eziyetler yapan Jigsaw (Testere) lakaplı dahi psikopatın son numaralarını konu almaktadır. Bousman ayrıca, manyak aile konulu *gore* filminin yeni çevrimini (Mother's Day, *Anneler Günü*), organ nakilleriyle ilgili bir müzikal-korku (Repo! The Genetic Opera), Barselona dekorlu okültik bir gerilim (11-11-11), ABD dışında gösterime çıkmayan başka bir müzikal (The Devil's Carnival, *Şeytanın Karnavalı*) ve büyülü bir ormana kamp yapmaya giden ailenin başına gelenleri anlatan doğaüstü bir korku (The Barrens, *Şeytanın Ormanı*) yönetmiştir.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Saw II (2005) • Saw III (2006) • Saw IV (2007) • Repo! The Genetic Opera (2008) • Mother's Day (2010) • 11-11-11 (2011) • The Devil's Carnival (2012) • The Barrens (2012)

David Bowie • The Hunger (Açlık)

BOWIE, DAVID (BRIXTON, LONDRA, 1947) İngiliz pop-rock yıldızı, sinema oyuncusu. Androjen fiziğiyle fantastik sinema için iyi bir malzeme olmuş ve beyazperdede çizgi dışı karakterleri başarıyla yorumlamıştır. Tony Scott'un video klip benzeri korkusu "The Hunger"da (Açlık) hızla yaşlanan bir vampiri, Nicolas Roeg'un entelektüel bilim-kurgusu "The Man Who Fell to Earth"de (Dünyaya Düşen Adam) başka gezegenden gelen yabancıyı, Nagisa Oshima'nın psikolojik draması "Merry Christmas Mr. Lawrence"da (Mutlu Noeller Bay Lawrence) eşcinsel bir subayı, Jim Henson'un fantezi filmi "Labyrinth"de (Labirent) bir cini, Martin Scorsese'nin tartışmalı İsa filmi "The Last Temptation of Christ"da (Günaha Son Çağrı) Pontius Pilate'yi canlandıran Bowie ayrıca pek çok müzik videosunda yer almıştır.

▸ **FİLMOGRAFİ:** The Man Who Fell to Earth (1976) • Just a Gigolo (1979) • The Hunger (1983) • Merry Christmas Mr. Lawrence (1983) • Into the Night (1985) • Labyrinth (1986) • The Last Temptation of Christ (1988) • Twin Peaks: Fire Walk with Me (1992) • Basquiat (1996) • The Hunger (TV 1997) • The Prestige (2006)

BOWIE, LES (1913 - 1979) Kanada doğumlu İngiliz özel efekt uzmanı. İngiliz film endüstrisine savaştan sonra Denham, Pinewood ve Shepperton stüdyolarındaki çalışmalarıyla adım atmış ve özellikle arka plan fonları (matte painting) üzerine uzmanlaşmıştır. 1951'de kendi şirketini kuran Bowie 1958'den başlayarak sayısız Hammer korkusunun (Dracula, The Curse of the Werewolf,

The Plague of the Zombies...) özel efektlerini tasarlamıştır. Korku dışında "Oliver Twist", "Fahrenheit 451" (Değişen Dünyanın İnsanları), "The Red Shoes" (Kırmızı Pabuçlar), "2001: A Space Odyssey" (2001 Uzay Yolu Macerası), "Superman" ve "Star Wars"un (Yıldız Savaşları) görsel efektleri ve arka fonlarında imzası vardır. "Superman"le görsel efektler dalında Oscar kazanmış ama ne yazık ki ödüller anons edilmeden birkaç dakika önce yaşamını yitirmiştir.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Dracula (1958) • Taste of Fear (1961) • The Curse of the Werewolf (1961) • Paranoiac (1963) • The Kiss of the Vampire (1963) • The Evil of Frankenstein (1964) • The Plague of the Zombies (1966) • The Reptile (1966) • Frankenstein Created Woman (1967) • Vampire Circus (1972) • Dracula A. D. 1972 (1972) • Nothing But the Night (1973) • The Satanic Rites of Dracula (1973) • Frankenstein and the Monster from Hell (1974) • The Legend of the 7 Golden Vampires (1974) • To the Devil a Daughter (1976)

Ray Bradbury

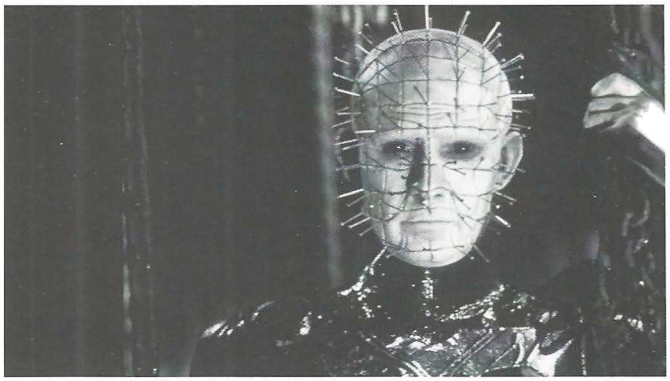
BRADBURY, RAY (WAUKEGAN, ILLINOIS, 1920 - LOS ANGELES, 2012) Amerikalı öykü, roman ve senaryo yazarı. Olağanüstü bir şiirselliğin ve nostaljinin iç içe geçtiği kitaplarıyla korku ve bilim kurgu yazınına taptaze bir soluk getirmiştir. Bradbury'nin insanı öne çıkaran tutkulu çalışmaları defalarca beyazperdeye, televizyona uyarlanmasına karşın pek azı ilgi uyandırmıştır.

Illinois'ın küçük bir kasabasında doğup, büyüyen Bradbury çocukluk yıllarında Los Angeles sokaklarında gazete satarak geçimini sağlamıştır. İlk öyküsü 1941 yılında yayınlanmış; 1945'te yazdığı "The Big Black and White Game" (Büyük Siyah Beyaz Oyun) en iyi Amerikan kısa öykü kategorisine seçilmiştir. 1947 yılında doğaüstü ağırlıklı kısa öykülerini topladığı "Dark Carnival" (Karanlık Karnaval) piyasaya çıkmıştır. Amerikan toplumunun nükleer savaş korkusunu ve ırkçılık tehlikesini dile getiren alegorik "The Martian Chronicles"ın (Mars Kayıtları) 1950'de yayınlanmasından sonra Bradbury'nin adı bilim kurgunun büyükleriyle birlikte anılacaktır. Birbirine bağlı kısa öykülerden oluşan "The Martian Chronicles"da 90'ların sonunda Mars'ı istila ederek koloniler kuran dünyalıların Marslılarla olan ilişkileri anlatılır. BBC tarafından 6 saatlik bir televizyon dizisine dönüştürülen "The Martian Chronicles"da Rock Hudson, Gayle Hunnicut, Roddy Mc Dowall, Maria Schell ve Darren Mc Gavin oynamıştır. Okumanın ve özgür düşüncenin yasak olduğu, kitapların yakıldığı karanlık bir gelecek panoraması çizen "Fahrenheit 451" (kitapların alev aldığı sıcaklığı belirtir) Ray Bradbury'nin en tanınmış bilim kurgu romanıdır ve binlerce baskısı yapılmıştır. François Truffaut'nun (ilk renkli ve İngilizce konuşmalı filmidir) başarılı sinema uyarlamasında Oskar Werner, Julie Christie, Cyril Cusack rol almışlardır. Erişilmez şiirsel üslubuyla yazdığı fantezi-korku türündeki romanlarından "Something Wicked This Way Comes" (Uğursuz Bir Şey Geliyor Bu Yana) kasabalarına gece yarısından sonra gelen şeytani bir karnavalın kötü emellerini sezinleyen iki çocuğun serüvenlerini anlatır. Çocukluk düşlerini, korkularını tedirgin edici bir fantezi dünyası yaratarak işleyen "Something Wicked This Way Comes" 1983'te İngiliz yönetmen Jack Clayton tarafından sinemaya aktarılmıştır. Genç bir senaryo yazarının Hollywood'daki macerasını birçok ilginç yan karakterle ele alan "A Graveyard for Lunatics" (Deliler Mezarlığı), yarı otobiyografik "Dandelion Wine" (Karahindiba Şarabı) ve "The Illustrated Man" (Resimli Adam) Bradbury'nin kendine özgü büyülü üslubuyla yazdığı diğer ünlü romanlarıdır... "The Illustrated Man"in Rod Steiger'lı sinema uyarlaması yazarı sevenlerin nefretiyle karşılanmıştır.

Bradbury uzun bir süre televizyonda da etkinlik göstermiş, "Alfred Hitchcock Presents" (Alfred Hitchcock Sunar), "The Twilight Zone" (Alacakaranlık Kuşağı) gibi popüler dizilere senaryolar yazmıştır. Bir dönem bizde de gösterilen Kanada yapımı dizi "Ray Bradbury Theater" (1985 - 92) ünlü yazarın kısa öykülerine dayalıdır. Bradbury'nin sunuculuk yaptığı 58 bölümlü dizide Fransız ve Kanadalı yönetmenler (Alain Bonnot, Denys Granier-Deferre, Paul Lynch, Bruce Pittman, William Fruet, Gilles Behat...) görev almıştır. Dinozorların avlandığı fantastik bir zaman yolculuğunu konu alan kısa öyküsü "A Sound of Thunder" (Gökgürültüsünün Sesi) hem bu 30 dakikalık diziye, hem de Peter Hyams'ın 2005 yapımı sinema filmine konu olmuştur. Bradbury, 91 yaşında aramızdan ayrılmıştır.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Alfred Hitchcock Presents (TV 1955) • Moby Dick (1956) • Fahrenheit 451 (1966) • The Illustrated Man (1969) • The Martian Chronicles (TV 1980) • The Electric Grandmother (TV 1982) • Something Wicked This Way Comes (1983) • The Twilight Zone (TV 1985) • Alfred Hitchcock Presents (TV 1985) • The Halloween Tree (1993) • It Came from Outer Space II (TV 1996) • The Wonderful Ice Cream Suite (1998) • A Sound of Thunder (2005)

BRADLEY, DOUG (LIVERPOOL, 1954) İngiliz oyuncu. Sinemaya yakın arkadaşı Clive Barker'ın kısa metrajlı korkularıyla adım atan Bradley 9 filmlik "Hellraiser" serisinde öteki taraftan gelen cehennem zebanisi Pinhead'i (İğnekafa) canlandırmıştır. Rol aldığı diğer korkular da (The Cottage, *Kulübe* - Book of Blood, Clive Barker'dan *Kan Kitabı* - La posesion de Emma Evans *İblis* Wrong Turn 5 - *Korku Kapanı 5*) Hellraiser serisi gibi dar bütçelidir.

Doug Bradley • Hellraiser

- **FİLMOGRAFİ:** Hellraiser (1987) • Hellbound: Hellraiser II (1988) • Nightbreed (1990) • Hellraiser III: Hell on Earth (1992) • Hellraiser: Bloodline (1996) • Hellraiser: Inferno (2000) • Hellraiser: Hellseeker (2002) • Hellraiser: Hellworld (2005) • Hellraiser: Deader (2005) • Hellraiser: Revelations (2011)

BRAND, NEVILLE (IOWA, 1920 - KALİFORNİYA, 1992) Amerikalı oyuncu. 50'lerde oyunculuk kariyerine başlayan ve uzun süre sinemayla televizyonu bir arada götüren *kötü adam* uzmanı Neville Brand 50 ve 60'larda "D.O.A", "Stalag 17" (Casuslar Kampı), "Birdman of Alcatraz" (Alkatraz Kuşçusu) gibi klasiklerde oynamış, TV dizisi "Untouchables"da (Dokunulmazlar) Al Capone'u canlandırmıştır. Tobe Hooper'ın "Eaten Alive"ında (Krokodil) sahici bir psikopat motel sahibi portresi çizmiştir; "Psychic Killer" (Medyum Katil), "Without Warning" (Uyarısız), "Evils of the Night" (Gecenin Şeytanları) diğer korkularıdır.

- **FİLMOGRAFİ:** The Twilight Zone (TV 1964) • Psychic Killer (1975) • Eaten Alive (1975) • The Return (1980) • The Ninth Configuration (1980) • Without Warning (1980) • Evils of the Night (1985)

BRANDNER, GARY (MICHIGAN, 1933 - RENO, NEVADA, 2013) Amerikalı roman yazarı. Tam yedi kez sinemaya uyarlanan kurt adamlı "Howling" (Çığlık) üçlemesinin yazarıdır. Serinin Joe Dante yönetiminde çekilen ilk ve en kaliteli ürünü "The Howling" serbest bir uyarlamadır; sadece John Hough'ın yönettiği "Howling 4: The Original Nightmare" üçlemeye sadık kalmıştır; romanlarla sınırlı bir ilgisi olan diğer filmleri Phillippe Mora, Neal Sundstrom, Hope Perello ve Clive Turner yönetmiştir; filmlerin hemen hepsi video piyasasına yöneliktir. Medyum bir çocuğun dolabında saklanan şeytani bir varlıkla ilgili romanı "Cameron's Closet" (Cameron'un Dolabı) B tipi korkuların yönetmeni Armand Mastroianni tarafından filme alınmıştır. Bir diğer romanı (Walkers) "From the Dead of Night" adıyla televizyona uyarlanmıştır. Diğer romanlarından bazıları: "Hellborn", "Rage in Paradise", "The Brain Eaters", "Carrion", "Rot", "Mind Grabber"...

- **FİLMOGRAFİ:** The Howling (1981) • Howling II (1985) • Howling III (1987) • Howling 4: The Original Nightmare (1988) • From the Dead of Night (TV 1989) • Howling 5: The Rebirth (1989) • Howling 6: The Freaks (1991) • Howling: New Moon Rising (1995)

BRIANT, SHANE (LONDRA, 1946) İngiliz oyuncu. Sahnelerden sinemaya transfer olan bu *bebek* yüzlü aktör 70'lerde "Straight on Till Morning" (Kâbuslu Geceler), "Demons of the Night" (Beyindeki Şeytanlar), "Captain Kronos Vampire Hunter" (Yüzbaşı Kronos Vampir Avcısı), "Frankenstein and the Monster from Hell" (Frankenstein ve Cehennemden Gelen Canavar) gibi az bilinen Hammer filmlerinde rol almıştır. 80 ve 90'larda televizyona ağırlık vermiştir.

- **FİLMOGRAFİ:** Straight on Till Morning (1972) • Demons of the Mind (1972) • The Picture of Dorian Gray (TV 1973) • Captain Kronos-Vampire Hunter (1974) • Frankenstein and the Monster from Hell (1974)

BROWNRIGG, S. F. (ARKANSAS, 1937 - DALLAS, 1996) Amerikalı yönetmen. 1973 1976 yılları arasında çoğunlukla arabayla girilen açık hava sinemalarında oynayan *süprüntü* korku filmleriyle tanınır. Hastaların idareyi ele aldığı, gözlerden ırak bir tımarhanede geçen "Don't Look in the Basement" (Bodruma Bakma!) 59 yaşında ölen Teksas'lı sinemacının en tanınmış filmidir. Diğer tür filmleri: "Scum of the Earth" (Dünyanın Pisliği), "Don't Open the Door" (Kapıyı Açma), "Keep My Grave Open" (Mezarımı Açık Tut).

- **FİLMOGRAFİ:** Don't Look in the Basement (1973) • Scum of the Earth (1974) • Don't Open the Door (1975) • Keep My Grave Open (1976) • Thinkin' Big (1986)

BUCHANAN, LARRY (TEKSAS, 1923 - TUCSON, ARIZONA, 2004) Amerikalı yönetmen. Dallas merkezli çalışan Buchanan 60'larda bir kısmının dağıtımını American International Pictures'ın yaptığı, yarım düzineden fazla istismar ve döküntü bilim kurgu-korku filmi yönetmiştir. Yok pahasına çekilen 16.mm'lik filmlerinin çoğu A.I.P yapımlarının yeni çevrimleridir.

- **FİLMOGRAFİ:** The Naked Witch (1961) • The Eye Creatures (1965) • Zontar: The Thing from Venus (1966) • Curse of the Swamp Creature (1966) • Mars Needs Women (1967) • In the Year 2889 (1967) • Creature of Destruction (1967) • It's Alive! (1969) • The Loch Ness Horror (1981)

BUECHLER, JOHN CARL (ILLINOIS) Amerikalı efekt sanatçısı, yönetmen. İkinci sınıf korku filmlerinin üretken makyaj-özel efekt tasarımcılarından biridir; kariyerine Rick Baker'a asistanlık yaparak başlamıştır. 80 ve 90'larda ünlü B filmleri yapımcısı Charles Band için çalışmış, ayrıca "Troll", "Cellar Dweller" (Mahzen Sakini), "Friday the 13th Part VII: The New Blood" (13. Cuma 7. Bölüm), "Watchers Reborn" (Nöbet 2) gibi uyduruk korkular yönetmiştir.

- **FİLMOGRAFİ:** Mausoleum (1983) • From Beyond (1986) • Troll (Yön. 1986) • Dolls (1987) • Cellar Dweller (Yön. 1988) • Friday the 13th Part 7 (Yön. 1988) • A Nightmare on Elm Street 4 (1988) • Halloween 4: The Return of the Michael Myers (1988) • Bride of Re - Animator (1990) • Halloween 5: The Curse of Michael Myers (1995) • Watchers Reborn (Yön. 1998) • Dr. Moreau's House of Pain (2004) • Countess Dracula's Orgy of Blood (2004) • Hatchet (2006)

BUONO, VICTOR (SAN DIEGO, 1938 KALİFORNİYA, 1982) Amerikalı oyuncu. Televizyon kökenlidir. Şişman, sevimli ve yetenekli Victor Buono ilk sinema filmi "What Ever Happened to Baby Jane"le (Küçük Bebeğe Ne Oldu?) Oscar'a aday gösterilmiştir. Diğer tür filmleri: "Hush... Hush, Sweet Charlotte" (Sus Sevgilim), "The Strangler" (Canavar), "Arnold" (Sevimli Hayalet), "Moonchild" (Ay Çocuğu), "Lo strangolatere di Vienna" (Viyana Canavarı), "The Evil" (Şeytan). Hortlaklı ev filmi "The Evil"da şeytanı canlandırmıştır. Hiçbir zaman evlenmeyen ve eşcinsel olduğu bilinen bu dev cüsseli oyuncu bir Noel yemeği sırasında geçirdiği kalp krizi sonucunda 44 yaşında hayata veda etmiştir.

- **FİLMOGRAFİ:** What Ever Happened to Baby Jane? (1962) • The Strangler (1964) • La Strangolatere di Vienna (1971) • Arnold (1973) • Moonchild (1974) • The Evil (1978)

BURMAN, THOMAS (1940) Amerikalı makyaj-özel efekt sanatçısı. Hollywood'un bu deneyimli protez makyaj uzmanı dönüşüm sahneleriyle dikkat çeken "The Island of Dr. Moreau" (Dr. Moreau'nun Adası), "Invasion of the Body Snatchers (Ceset Yiyenlerin İstilası) ve "Cat People"-la (Kedi Kız) yükselişe geçmiştir. "My Bloody Valentine" (Sevgililer Günü Katliamı), "Happy Birthday to Me" (Doğum Günüm Kutlu Olsun) gibi slasher'lara ve ikinci sınıf hayvanlı korkulara da (Kurbağalar, Dev Tohumu) katkıda bulunan Burman son yıllarda popüler televizyon dizilerine yoğun mesai harcamıştır.

- **FİLMOGRAFİ:** Frogs (1972) • The Island of Dr. Moreau (1977) • Invasion of the Body Snatchers (1978) • The Manitou (1978) • Prophecy (1979) • My Bloody Valentine (1981) • The Hand (1981) • Happy Birthday to Me (1981) • Cat People (1982) • Body Double (1984) • Teen Wolf (1985) • Powder (1995) • Con Air (1997) • The X Files (TV 1998) • Suspect Zero (2004) • Nip/Tuck (TV 2003 - 2006) • Grey's Anatomy (TV 2007 - 2010)

BURNS, MARILYN (ERIE, PENNSYLVANIA, 1950 - HOUSTON, TEXAS 2014) Amerikalı oyuncu. İlk filmi "The Texas Chain Saw Massacre"da (Teksas Elektrikli Testere Katliamı) korku sineması tarihinin en canhıraş ve gerçekçi çığlıklarını atan bu sarışın aktris sinemada kalıcı olamamıştır. Tom Gries'in enfes TV filmi "Helter Skelter"-da 60'lardaki seri cinayetleriyle ABD'yi sarsan Manson çetesinin bir müridini (Linda Kasabian), yönetmen Tobe Hooper'la tekrar bir araya geldiği "Psycho" göndermeli "Eaten Alive"da (Krokodil) kafayı tamamıyla üşütmüş bir adamın moteline kızı ve kocasıyla gelen müşteriyi oynayan Burns 80'lerde "Kiss Daddy Goddbye" (Babaya Veda Et) ve Future-Kill gibi 5. sınıf filmlerde yer almıştır. 64 yaşında uykusunda geçirdiği kalp krizi sonucunda yaşama veda etmiştir.

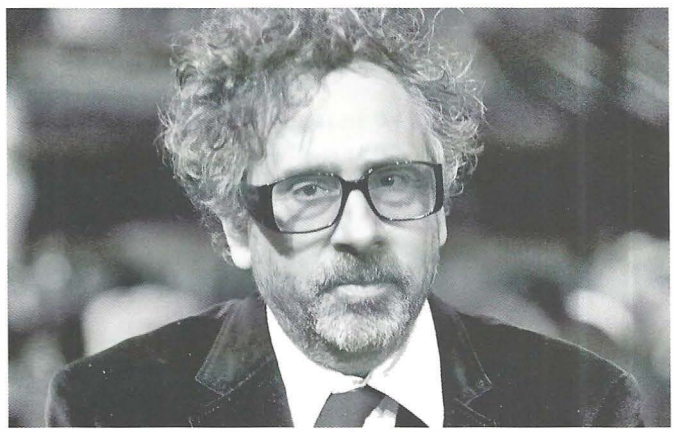
- **FİLMOGRAFİ:** The Texas Chain Saw Massacre (1974) • Helter Skelter (TV 1976) • Eaten Alive (1977) • Kiss Daddy Goodye (1981) • Future-Kill (1985) • The Return of the Texas Chainsaw Massacre (1994) • Boneboys (2012) • Texas Chainsaw Massacre 3D (2013)

BURNS, ROBERT A. (ODESSA, TEXAS, 1944 - SEGUIN, TEXAS, 2004) Amerikalı yapım tasarımcısı. B tipi korkuların dahi dekoratörü Robert A. Burns "The Texas Chain Saw Massacre" (Teksas Elektrikli Testere Katliamı), "The Hills Have Eyes" (Tepenin Gözleri), "Tourist Trap" (Turist Tuzağı), "The Howling" (Çığlık), "Re-Animator" (Diriltici) gibi ses getiren filmlerle isim yapmıştır. Katkı sunduğu diğer korkular: "Don't Go Near the Park" (Parka Yaklaşma), "Full Moon High" (Dolunay), "Mausoleum" (Mozole), "Microwave Massacre" (Mikrodalga Katliamı), "Nightwish" (Gece Arzusu)

- **FİLMOGRAFİ:** The Texas Chain Saw Massacre (1974) • The Hills Have Eyes (1977) • Tourist Trap (1979) • The Howling (1981) • Full Moon High (1981) • Mausoleum (1983) • Play Dead (1983) • Microwave Massacre (1983) • Re-Animator (1985) • Nightwish (1990)

BURR, JEFF (AURORA, OHIO, 1963) Amerikalı yönetmen. Dar bütçeli korku filmleriyle özellikle video piyasasında isim yapan Jeff Burr, Roger Corman'ın New World Pictures ve Charles Band'in Full Moon Entertainment firmalarında çalışmış, Vincent Price'ın oynadığı "The Offspring" (Döl) adlı epizodlu filmle yönetmenliğe geçmiştir. Slasher ağırlıklı devam filmleri çekmekte uzmanlaşmış bir sinemacıdır. "Stepfather II" (Üvey Baba II), "Leatherface: Texas Chainsaw Massacre 3" (Deri Surat: Teksas Elektrikli Testere Katliamı 3), "Puppet Master 4" (Kukla Ustası 4) belli başlı filmleridir.

- **FİLMOGRAFİ:** The Offspring (1987) • Stepfather II (1989) • Leatherface: Texas Chainsaw Massacre 3 (1990) • Puppet Master 4 (1993) • Puppet Master 5: The Final Chapter (1994) • Pumpkinhead 2: Blood Wings (1994) • Frankenstein and Werewolf Reborn (2000) • Straight Into Darkness (2005) • Devil's Den (2006) • Mil Mascaras vs. the Aztec Mummy (2007)

Tim Burton

BURTON, TIM (BURBANK, KALİFORNİYA, 1958) Amerikalı yönetmen, yapımcı, senaryo yazarı. Masalsı, gotik-fantastik filmleriyle sıradışı bir kariyer yapan Tim Burton televizyonda eski korku filmlerini izleyerek büyümüştür. Kaliforniya Sanat Enstitüsü'nde animasyon eğitimi gören sanatçı sonraki yıllarda Walt Disney stüdyolarında çalışmış ve iki kısa filmin ardından "Pee-wee's Big Adventure" (Pee-wee'nin Büyük Macerası) adlı komediyle ilk uzun metrajlı

çalışmasını gerçekleştirmiştir.Hayaletli ev komedisi "Beetlejuice" (Beter Böcek) ve Bob Kane'nin çizgi romanlarından sinemaya uyarlanan "Batman"in sonrasında Hollywood'un gözdeleri arasına giren Burton, Johnny Depp'li fantastik komedi "Edward Scissorhands" (Edward Makas Eller) ve bütün zamanların en kötü yönetmeni olarak damgalanan Edward Wood'un yaşamından kesitler sunan "Ed Wood"la kült mertebesine erişmiştir.Burton, 90'larda ve 2000'lerde birçok ünlü oyuncuyu buluşturan ruhsuz bilim kurgu parodisi "Mars Attacks!" (Çılgın Marslılar), görsel tasarımıyla dikkat çeken Mario Bava etkili gotik korku "Sleepy Hollow" (Hayalet Süvari), fiyaskoyla sonuçlanan 100 milyon dolarlık *yeni çevrim* "Planet of the Apes" (Maymunlar Cehennemi), dramatik yapısıyla önceki filmlerinden farklılık gösteren "Big Fish" (Büyük Balık), Roald Dahl'un klasik çocuk romanına dayalı "Charlie and the Chocolate Factory" (Charlie'nin Çikolata Fabrikası), Stephen Sondheim'ın Broadway müzikalini esas alan "Sweeney Todd: The Demon Barber of Fleet Street" (Sweeney Todd: Fleet Sokağı'nın Şeytani Berberi), Lewis Carroll masalının gösterişli uyarlaması "Alice in Wonderland" (Alis Harikalar Diyarında) ve Dan Curtis'in televizyonda gösterilme rekoru kıran dizisinden beyazperdeye uyarlanan "Dark Shadows"u (Karanlık Gölgeler) yönetmiştir.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Vincent (1982) • Hansel and Gretel (TV 1982) • Frankenweenie (1984) • Aladdin and His Wonderful Lamp (TV 1984) • Pee – Wee's Big Adventure (1985) • Beetlejuice (1988) • Batman (1989) • Edward Scissorhands (1990) • Batman Returns (1992) • Ed Wood (1994) • Mars Attacks! (1996) • Sleepy Hollow (1999) • Planet of the Apes (2001) • Big Fish (2003) • Charlie and the Chocolate Company (2005) • Sweeney Todd: The Demon Barber of Fleet Street (2007) • Alice in Wonderland (2010) • Dark Shadows (2012) • Frankenweenie (2012) • Big Eyes (2014)

BUSH, DICK (DEVON, 1931 - DEVON, 1997) İngiliz görüntü yönetmeni. 70'lerde Hammer yapımevi için "Twins of Evil" (Şeytanın İkizleri) ve "Dracula A.D.1972" (Can Pazarı), Tigon British için "Blood on Satan's Claw" (Şeytanın Pençesindeki Kan) filmlerini görüntülemiştir. "Legacy" (Miras), "Phase IV" (4. Aşama), "The Fan" (Hayran), "The Lair of the White Worm" (Beyaz Solucanın İni) diğer tür çalışmalarıdır.

▸ **FİLMOGRAFİ:** When Dinosaurs Ruled the Earth (1970) • Blood on Satan's Claw (1971) • Twins of Evil (1971) • Dracula A.D. 1972 (1972) • Savage Messiah (1972) • Phase IV (1974) • Tommy (1975) • Sorcerer (1977) • The Hound of Baskervilles (1978) • Yanks (1979) • The Fan (1981) • Curse of the Pink Panther (1983) • Crimes of Passion (1984) • The Lair of the White Worm (1988)

BUSTILLO, ALEXANDRE (SAINT-CLOUD, 1975) Fransız yönetmen. Ortağı Julien Maury ile birlikte *psikopat kadın* konulu "A l'interieur" (İçerde), komada yatan bir kadının sahibi olduğu lanetli bir konakta hazine arayan gençlerle ilgili "Livide" (Korkunç Hazine),üç maceracı çocuğun başlarına büyük bir bela aldığı "Aux yeux des vivants" (Dehşet Kasabası) ve antoloji filmi "ABCs of Death 2"nin (Ölümün Alfabesi 2) bir bölümünü (Xylophone) yönetmiştir.

▸ **FİLMOGRAFİ:** A l'interieur (2007) • Livide (2011) • Aux yeux des vivants (2014) • ABCs of Death 2 (2014)

BUTTGEREIT, JÖRG (BERLİN, 1963) Alman yönetmen, yazar, film eleştirmeni. Kısa filmcilikten gelen Jörg Buttgereit'in ilk uzun metrajlısı "Nekromantik" korku sineması tarihinin en hastalıklı ve şok edici filmleri arasındadır; bir erkek, bir kadın ve bir ceset (!) üçgeninde gelişen bir tabu öyküsünü dayanılmaz şiddet sahneleri eşliğinde anlatır; 8 mm. formatında çekilmiş ve bir çok Avrupa ülkesinde yasaklanmıştır. Filmin kahramanı Rob, trafik kazalarında ölen insanların parçalanmış cesetlerini yoldan toparlayarak morga teslim eden bir firmada çalışan içine kapanık bir gençtir. Ölü bedenlerle kafayı bozan genç adam bir gün çürümüş bir cesedi gizlice evine getirir ve onunla -kız arkadaşının da katılımıyla- seks yapar. Ama kız arkadaşının cesetle birlikte evi terk etmesinden sonra sigortaları iyice atacak ve etrafı kana bulayacaktır. 4 yıl aradan sonra piyasaya çıkan "Nekromatik 2" erkek arkadaşı ve bir ceset arasında tercih yapmakta zorlanan nekrofil bir hemşirenin hikayesini anlatır; Alman yetkililer filmin kopyalarına şiddeti yücelttiği gerekçesiyle el koymuşlardır. İntihar ve ölümle ilgili öyküleri haftanın günlerine bölerek anlatan "Der Todesking" (Ölümün Kralı), ölmek üzere olan bir seri katilin sapkın dünyasını geriye dönüşlerle betimleyen "Schramm" ve oyun uyarlaması "Captain Berlin versus Hitler" Jörg Buttgereit'ın diğer sinema filmleridir.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Nekromantik (1987) • Der Todesking (1990) • Nekromantik II (1991) • Schramm (1993) • Lexx (TV 1997) • Captain Berlin Versus Hitler (2009) • Monsterland (TV 2009)

Büyücülük • Night of the Eagle (Kartalın Gecesi) • Peter Wyngarde, Janet Blair

BÜYÜCÜLÜK Türkçe Sözlüğe (Ali Püsküllüoğlu) göre büyü doğaüstü varlıkların yardımıyla ya da doğada bulunan gizli güçlere söz geçirmek yoluyla bir takım doğal olmayan işler yaptıklarını ileri süren insanların başvurdukları yöntemlerdir. Gizli bilimler (okultizm) yelpazesinde yerini bulan büyücülüğün tarihi neredeyse insanlık tarihi kadar eskidir. Hristiyanlıktan önce Kelt kültürünün gelişmesiyle ortaya çıkan ve ayinlerinde ağaçlara tapan Druid'ler, dine, doğaya ve Tanrı'ya başkaldıran cadılar, (Avrupa'da Katolik inancının bastırdığı dinsel eğilimlerin

ürünü oldukları varsayılmaktadır. -W. B. Crow Büyünün, Cadılığın ve Okultizmin Tarihi), çoğunlukla kümes hayvanlarının kurban edildiği, insanları transa sokan vudu ayinleri (Batı Afrika'dan Haiti'ye geldiğine inanılan vudu aslında ruhların gücünü yücelten bir dindir), büyü yoluyla şeytanla anlaşma yapanlar, şeytan ayinleri ve paganlar (çoktanrılılar) üzerine sayısız film yapılmıştır.

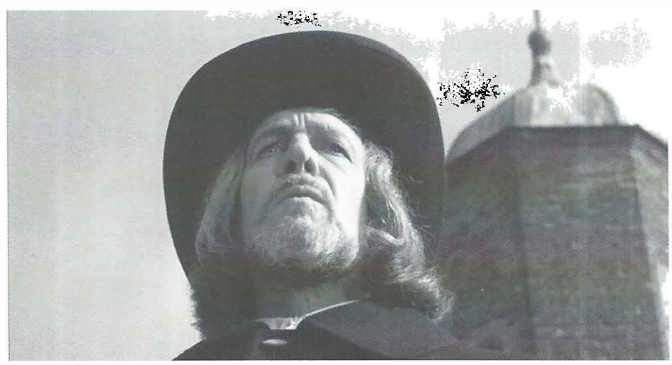
Eski opera sanatçısı Danimarkalı Benjamin Christensen'in sessiz sinema döneminde gerçekleştirdiği "Haxan" (Büyücüler, 1922) büyücülük tarihini etkileyici fotoğraflarla belgeleyen, ilk önemli alt tür örneğidir. Giriş bölümünde ardı ardına gelen slaytlarla belgesel ve öğretici bir anlatım benimseyen Christensen, sonraki bölümlerde 15. ve 16. yüzyıldaki büyücülük faaliyetlerini (engizisyon işkenceleri, büyücü toplantıları, şeytana tapınmalar) kurgusal bir anlatımla ele almıştır. Haxan'ın grotesk karakterler-

Büyücülük • Eye of the Devil (Şeytanın Gözü) • David Hemings, Sharon Tate

le dolu mahşeri atmosferi Hollandalı ressam Hieronymus Bosch'un fantastik portelerini çağrıştırır. Filmin tabuları tersyüz eden çıplaklık görüntüleri, şiddet katsayısı ve kilise karşıtı görüşleri zamanına göre oldukça radikaldir. 1966 tarihli daha kısa versiyonu aykırı yazar William Burroughs seslendirmiştir.

Büyücülük izlekli filmlerin yetkin örneklerinden "Night of the Demon" (İblisin Kurbanları, 1957) yapımcı Val Lewton'un psikolojik korku kasırgalarının yaratıcılarından Fransız Jacques Tourneur tarafından beyazperdeye taşınmıştır. Bir parapsikoloji konferansına katılmak üzere Londra'ya gelen bir doktorla, yoluna çıkanları şeytani büyülerle yok eden varsıl bir tarikat liderinin (Gizli bilimler üstadı Aleister Crowley'nin bir portresi) mücadelesini konu edinen bu harikulade M. R. James uyarlamasını 60 ve 70'lerde "The City of the Dead" (Ölüler Şehri, 1960), "Night of the Eagle" (Kartalın Gecesi, 1962), "Witchcraft" (Büyücülük, 1964), "The Witches" (Büyücüler, 1966), "Eye of the Devil" (Şeytanın Gözü, 1966), "Witchfinder General" (Büyücü Avcısı, 1968), "Blood on Satan's Claw" (Şeytanın Pençesindeki Kan, 1971), "The Wicker Man" (Hasır Adam, 1973), "The Legacy" (Miras, 1978), "Terror" (Terör, 1978) gibi başka İngiliz yapımı filmler takip edecektir. Sisi merkeze alan atmosferik siyah beyaz görüntüleriyle dikkat çeken ve "Psycho"daki gibi kadın kahramanı filmin ilk yarısında öldürülen "The City of the Dead" 1692 yılında büyücülük suçlamasıyla Massachusetts sınırlarındaki bir kasabada yakılan bir cadının görüntüleriyle açılır. Tam 268 sene sonra 1960 yılına gelindiğinde okultizm meraklısı genç bir kız öğrenci tatilini bu lanetlenmiş kasabada geçirmeye karar verir. Ölüye benzeyen ürkünç suratlı insanların yaşadığı bölgede büyücülük faaliyetleri hala son hız devam etmektedir. Genç kızı kasabaya yollayan sinsi üniversite profesörü (Christopher Lee) ve kasabadaki hanı işleten bir kadın (filmin başında yakılan cadı) insanları kurban eden büyücülük topluluğunun baş aktörleridir. Törenlerine tanık olan kızı ortadan kaldırırlar. Genç kızın doğaüstüne inanmayan şüpheci erkek kardeşi ve sevgilisi büyücülerin yeni hedefleridir. Aradan geçen onca yıla karşın korkutuculuğundan hiçbir şey kaybetmeyen "Night of the Eagle" kötücül bir büyünün hedefine giren rasyonalist bir üniversite profesörünün yaşadığı doğaüstü deneyimleri anlatır. Verdiği psikoloji derslerinde doğaüstü güçleri sürekli yadsıyan profesör Norman Taylor (Peter Wyngarde) sevgili karısı Tansy'nin (Janet Blair) Karayipler'deki balayından beri büyücülükle uğraştığını ortaya çıkarır. Karısına göre bu büyüler onu rakiplerinden korumak ve kariyeri için yapılmıştır. Ama şüpheci Norman karısının uyarılarını dinlemez ve evin sağına soluna gizlenen büyü materyallerini şöminede yakar. İlerleyen günlerde Norman'ın mutlu ve düzenli yaşamı tamamıyla kontrolden çıkacaktır. Önce kız öğrencilerinden birinin asılsız taciz iddialarına göğüs germek zorunda kalır, sonra karısını şehir dışındaki bir mezarlığını yakınında bilincini yitirmiş olarak bulur. Fakültedeki kıskanç öğretim üyelerinden biri (ürpertici Margaret Johnston) profesör Taylor'a kara büyü

Büyücülük • Witchfinder General (Büyücü Avcısı) • Vincent Price

yapmıştır. Bu öylesine kuvvetli bir büyüdür ki, fakülte binasındaki taştan yapılmış kartal heykeli canlanarak (Dario Argento'nun "Suspiria"sının (bkz. Suspiria) meşhur meydan sekansına ilham vermiş olabilir) Norman Taylor'u ölümü-

ne kovalar. Sidney Hayers'in yönettiği bu mütevazi ama son derece ürkütücü filmin senaryosunu korkunun üç tanınmış siması Richard Matheson, George Baxt, Charles Beaumont ortaklaşa yazmışlardır. Kadrosunda Deborah Kerr, David Niven gibi yıldız oyuncuların yanısıra kamera önünde ilk deneyimini yaşayan kadersiz Sharon Tate ve gepegenç bir David Hemmings'i barındıran "Eye of the Devil" nesilden nesile geçen bir büyücülük ve insan kurban etme hikayesi anlatır. Karısı ve iki küçük çocuğuyla Paris'te yaşayan bir Fransız soylusu, aldığı kötü bir haber üzerine taşradaki aile şatosunu ziyaret eder. Sahip olduğu üzüm bağları o yıl çok kötü ürün vermiştir. Bunun aile geleneklerine göre tek bir anlamı vardır: Ölüm! Ürkünç pagan ritüellerinin, heyecanlı kaçma kovalamaca sahnelerinin yer aldığı bu kıyıda köşede kalmış filmin siyah beyaz sinematografisi (kamera: Edwin Hillier) muhteşemdir.60'larda Hollywood'a transfer olan İngiliz J. Lee Thompson (1914-2002) yönetmiş, Deborah Kerr kocasının korkunç aile sırlarını keşfeden fedakar eşi, David Niven büyücü atalarının kurbanı olan şarap baronunu, Sharon Tate ve David Hemmings iki pagan büyücüsü kardeşi, Donald Pleasence sinsi rahibi canlandırmıştır. Don Sharp'ın yönettiği "Witchcraft"da birbirlerine yıllardır kin güden iki düşman ailenin (birinin fertleri büyücülükle uğraşmaktadır) çatışması, Joan Fontaine'nin oynadığı "The Witches"da büyücülerin yuvalandığı küçük bir İngiliz kasabasına tayini çıkan bir öğretmenin yaşadıkları, İngiltere'de kralcılarla, parlamenter rejimi savunan Cromwell yanlılarının savaştığı 1600'lü yıllarda geçen mükemmel "Witchfinder General"da ise cadı avları konu edinilmiştir. "Witchfinder General"in yapım firması Tigon British'in logosunu taşıyan "Blood on Satan's Claw" şeytani bir varlığın emrine giren büyücü gençlerin dehşet saçtığı küçük bir İngiliz kasabasında geçmektedir. Şahane müzikleri Marc Wilkinson bestelemiş, TV emektarı Piers Haggard yönetmiştir. Robin Hardy'nin kült "The Wicker Man"i öncülü "Eye of the Devil" gibi doğayı kutsal sayan paganlar üzerine bir hikaye anlatır;konu çok daha özgün işlenmiştir, oyunculuklar kat kat daha iyidir. "The Wicker Man"in kahramanı Neil Howie paganların yaşadığı yemyeşil bir İskoç adasında sözde kayıp bir kız çocuğunu arayan dindar bir polis memurudur;film tüyleri diken diken eden bir insan kurban etme ritüeliyle sonlanır.Richard Marquand'ın (1938-1987) yönettiği *On Küçük Zenci* çeşitlemesi "The Legacy" şeytana tapınma, ruhun zaptedilmesi ve büyücülükle ilintilidir.İş için geldikleri İngiltere'de yolları gizemli bir milyonerle (John Standing) kesişen iki Amerikalı sevgilinin (Katharine Ross, Sam Elliott) çevresinde gelişen

Büyücülük • The Devil's Rain (Şeytanın Yağmuru) • Ernest Borgnine

bir hikaye anlatır. Milyonerin taşradaki malikanesine konuk olan iki sevgili başka gizemli konuklarla karşılaşır;bir süre sonra eksantrik misafirler birer birer öteki dünyayı boylar... Sonunda ölüm döşeğindeki milyonerin şeytana tapınan bir büyücü olduğu ve şeytani güçlerini Amerikalı kadına miras bırakmak istediği anlaşılır. İngiliz pespaye korku, istismar filmleri uzmanı Norman J. Warren'ın "Terror"ünde yüzyıllar önce kazıkta yakılan bir kadın büyücünün ruhu günümüz Londra'sında bir film ekibine musallat olur... Cinayet sahnelerinden bazıları (Büyücünün yönlendirmesiyle harekete geçen peliküller ve kamera kaydırma arabaları insanların canlarına kast ederler) son derece yaratıcıdır, bazıları ise yönetmen Norman J. Warren'ın da itiraf ettiği gibi açıkça Dario Argento klasiği "Suspiria"dan etkilenmiştir.

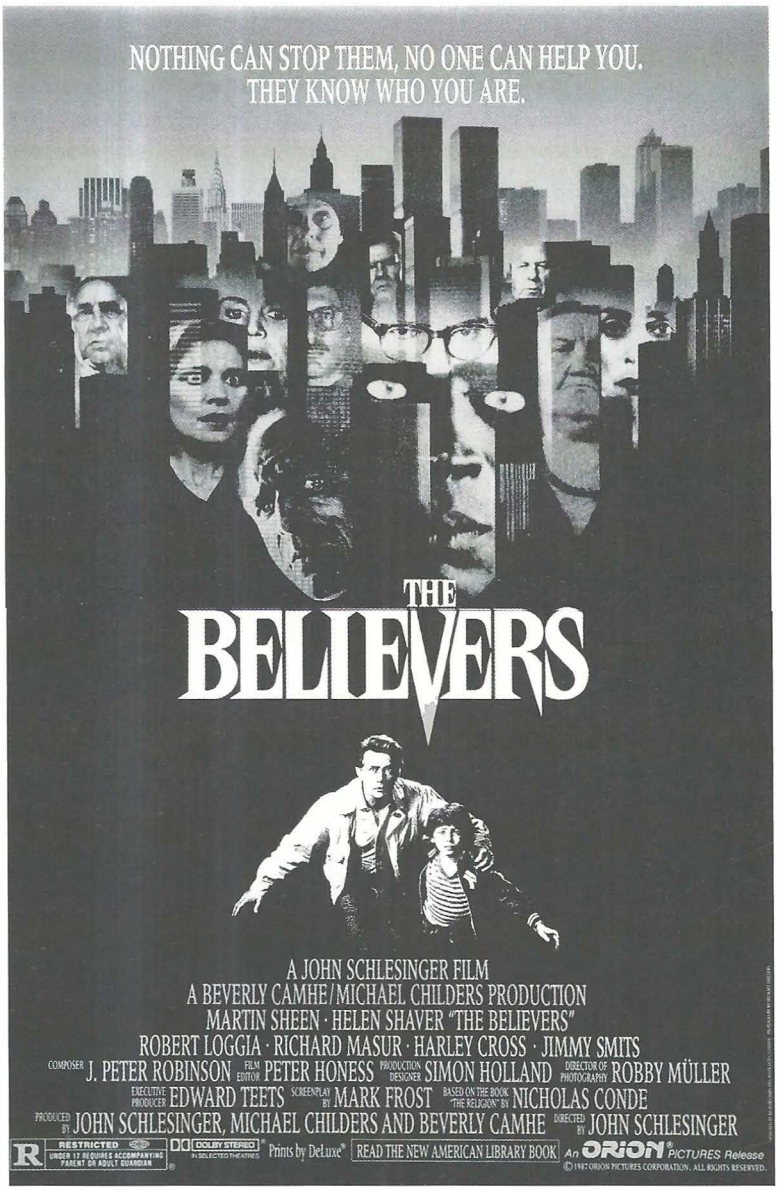
Büyücülük • Blood on Satan's Claw (Şeytanın Pençesindeki Kan) • Linda Hayden

70'lerde çekilen ABD yapımı *büyücü* filmleri İngiliz rakipleriyle karşılaştırıldığında daha soluk kalmaktadır. TV filmleri yönetmeni Bernard McEveety'nin "The Brotherhood of Satan"ında (Şeytanın Kardeşliği) bir trafik kazasına tanık olan bir ailenin yolu, çocukların bedenlerini ele geçirmeye çalışan yaşlı sa-

tanistlerin hüküm sürdüğü bir kasabaya düşer... Uyduruk korkunun duayenlerinden Bert I. Gordon'un "Necromancy"sinde (Ölü Çağırma, 1973) büyücülükle uğraşan şeytani bir oyuncak üreticisi (Orson Welles) kasabalarına yeni gelen karı kocayla ilgili haince bir plan geliştirir... Arabayla girilen sinemaların ve geç vakit korku programlarının gözdesi "The Devil's Rain"de (Şeytanın Yağmuru, 1975) Amerika'nın kırsal kesimlerini mesken tutan satanist bir tarikatın lideri, ruhunu şeytana satanların isimlerini içeren kadim bir kitabın peşine düşer. Ernest Borgnine, Ida Lupino, William Shatner, Eddie Albert ve John Travolta (ilk filmi) oynamış, İngiliz Robert Fuest yönetmiştir; şeytan kilisesinin kurucusu Anton Lavey filmin danışmanıdır. Tamamı Filipinler'de çekilen "Daughters of Satan"da (Şeytanın Kızları) cadıların kazıklarda yakılmasını betimleyen bir tablo satın alan bir müze kuratörü (Tom Selleck) resimdeki büyücülerden birinin karısına çok benzediğini fark eder. George Romero'nun "Season of the Witch"inde (Büyücünün Mevsimi, 1971) 19 yaşındaki kızı ve ilgisiz kocasıyla sorunlar yaşayan orta yaş bunalımındaki bir kadın çareyi kara büyüye sığınmakta bulur... Wes Craven'ın televizyon için çekilmesine karşın sinemalarda da gösterime giren "Summer of Fear"ında anne-babasının şüpheli bir trafik kazasında ölmesinden sonra akrabalarının yanına taşınan güzel genç kızın kötücül bir büyücü olduğu ortaya çıkar. Aktör-yönetmen Jack Starrett'in soluk soluğa izlenen yol-korku filmi "Race with the Devil" (Ecelle Yarış) listenin en iyisidir ve tesadüfen şeytani bir törene tanık olduktan sonra Colorado yollarında tarikat mensupları tarafından ölümüne kovalanan iki çiftin hikayesini anlatır. Başarılı aksiyon sahneleriyle dolu olan bu B yapımı klasikte Peter Fonda, Warren Oates, Loretta Swit ve Lara Parker oynamıştır.

İtalyan korku ustalarının büyücü filmleri görsellikte benzerlerinden birkaç adım öndedir. Mario Bava'nın muhteşem "La maschera del demonio" (Şeytanın Maskesi, 1960), "Operazione paura" (Korku Operasyonu, 1966) ve daha az saygın "Gli orrori del castello di Norimberga"sı (Korku Şatosu, 1972) mezardan kalkanların lanetleriyle haşır neşir olurken Dario Argento izleyenleri renk sarhoşluğuna sokan operavari başyapıtı "Suspiria"da (Suspiria, 1977) kara kraliçe olarak tanınan Helena Marcos adlı cadının müritleri tarafından yönetilen ünlü bir Alman dans okulunda vuku bulan vahşi cinayetleri tablomsu kadrajlarla resimlemiştir. Pupi Avati'nin "L'arcano incantatore"si (Gizli Büyücü, 1996) tecavüz suçlamasıyla kaçarken kara büyüyle uğraşan eski bir rahibin yanına sığınan ilahiyat fakültesi öğrencisi bir gencin yaşadıklarını anlatır. Avati her zamanki atmosfer yaratma ustalığıyla İtalyan tarihinin (16. yüzyıl) karanlık sayfalarından birine daha ışık tutmuştur. Enigmatik çöp sinemacısı Renato Polselli'nin Ralph Brown takma adıyla yönettiği *psychedelic* soft porno "Riti, magie nere e segrete orge nel trecento" (14. Yüzyıldaki Ayinler, Kara Büyüler ve Gizli Orjiler, 1972) Orta Çağ'da yakılmış bir cadıyı diriltmek için bakire kızların kanlarına gereksinim duyan şeytani bir tarikatla ilgilidir. Guido Crepax'ın yetişkinlere yönelik çizgi romanından beyazperdeye taşınan "Baba Yaga"da (1973) genç ve güzel bir moda fotoğrafçısı, lezbiyen bir cadı tarafından büyülenir.

80 ve 90'larda büyücülük ve büyüyle ilgili "Burned at the Stake" (Kazıkta Yakılmış, 1981), "The Devonsville Terror" (Devonsville Dehşeti, 1983), "Angel Heart" (Şeytan Çıkma-

Büyücülük • The Believers (Tarikat) orjinal afişi

Büyücülük • Angel Heart (Şeytan Çıkmazı) • Mickey Rourke, Stocker Fontelieu

zı, 1987), "The Believers" (Tarikat, 1987) "The Kiss" (Öpücük, 1988), "The Witches" (Cadılar, 1990), "The Guardian" (Dadı, 1990), "The Craft" (Büyücüler Kulübü, 1996), "The Ninth Gate" (Dokuzuncu Kapı, 1999) gibi değişken kalitede filmler vizyona girmiştir.

Reklam sektöründe yetişen ve gösterişli tarzıyla 80'lere damgasını vuran, 90'larda çaptan düşen, 2000'lerde ise ortadan yok olan 1944 Londra doğumlu Alan Parker'ın başyapıtı "Angel Heart" kara filmlerin boğucu atmosferiyle, egzotik vudu ayinlerini buluşturan klas bir Faust çeşitlemesidir. Yeni Zelandalı kameraman Michael Seresin'in dışavurumcu korku estetiğiyle yoğrulmuş görüntüleri, prodüksiyon tasarımcısı Brian Morris'in 50'lerin yaşam tarzını hiçbir ayrıntıyı göz ardı etmeksizin yansıtan setleri, Trevor Jones'un saksafon sololarıyla bezeli tehditkar müzikleri ve Mickey Rourke - Robert De Niro ikilisinin şahane oyunculuğuyla parıldayan "Angel Heart" kısaca ruhunu şeytana satan bir adamın kendini keşfetmesinin hikayesidir. Esrarengiz ve kasvetli tanıtım yazılarından sonra 1955 yılının New York sokaklarına uzanır Parker'ın kamerası. Özel dedektif Harry Angel'ın (Mickey Rourke) sıkıcı ve sıradan meslek yaşamı iş yerine gelen bir telefonla tamamıyla değişecektir. Uzun saçlı, uzun tırnaklı esrarengiz bir müşteri, bay Louis Cypher (Robert De Niro) kendisinden Johnny Favourite adlı bir caz piyanistini bulmasını istemektedir. Böylece eski bir hesabı kapatacaktır. Angel'ın New York'tan New Orleans'a uzanan araştırması boyunca karşısına çıkan herkes (Johnny Favourite'in uyuşturucu müptelası doktoru, onunla aynı grupta çalan caz müzisyeni, Favourite'in kara büyüyle uğraşan falcı sevgilisi, kadının babası) vahşi yöntemlerle öldürülür. Harry Angel artık kara büyüyle çevrili tekinsiz bir dünyaya adım atmıştır ve elde ettiği her ipucu kendisini karanlık geçmişine biraz daha yaklaştıracaktır.

Roald Dahl'ın çocuklar için yazdığı aynı adlı romandan sinemaya uyarlanan "The Witches" anne ve babasını trafik kazasında kaybettikten sonra Norveçli babaannesiyle birlikte deniz kıyısındaki lüks bir otele moral depolamaya gelen bir çocuğun serüvenlerini anlatır. Otelde, İngiltere'deki tüm çocukları yok etmeye karar veren büyücü topluluğunun senelik toplantısı yapılmaktadır. Toplantı salonunda saklanan ve konuşulanlara kulak kabartan çocuk, büyücüler tarafından fark edilir... Artık aralarında ölümcül bir kedi-fare oyunu başlamıştır. Nicolas Roeg'un yönettiği bu başarılı uyarlama hem çocuklar, hem de yetişkinler tarafından zevkle izlenmiştir.

Ustalardan John Schlesinger "The Believers", William Friedkin "The Guardian" la modern büyücülerin şeytani planlarını mercek altına almışlardır. "Midnight Cowboy" (Geceyarısı Kovboyu), "Marathon Man" (Vahşi Koşu) gibi başyapıtların yönetmeni John Schlesinger'ın (1926-2003) ilk kez korkuyu denediği "The Believers"da büyücüler Roman Polanski'nin unutulmaz filmi "Rosemary's Baby"de olduğu gibi gündelik yaşamın içinde her an karşınıza çıkabilecek sıradan insanlar olarak tasvir edilmiştir. Hollandalı efsane kameraman Robby Müller'in (Paris, Texas, Breaking the Waves) görüntülediği bu heyecanlı şehir karabasanında Schlesinger kasvetli bir New York portresi çizmiştir. Film, karısının talihsiz bir kaza sonucunda ölmesinden sonra oğluyla birlikte New York'a taşınan bir polis psikiyatristinin (Martin Sheen) hikayesini anlatır. Polis teşkilatında bunalım geçiren bir dedektifin tedavisini üstlenen Sheen bu vesileyle çocukları kurban eden Santeria adlı Latin Amerika kökenli bir dinin varlığından haberdar olur... Santeria'nın inananları arasında zengin ve saygın kişiler bulunmakta, finansörlüğünü ise çok ünlü bir işadamı yapmaktadır. Şehirde iki çocuğun ölü bulunması üzerine Sheen ve cinayetleri araştıran polis dedektifi modern büyücülerin karanlık yüzüyle tanışır. Teğmen kara büyüyle etkisiz hale getirilir; Sheen ise hiç ummadığı bir komployla karşı karşıya kalacaktır. Oğlu büyücülerin yeni kurban adayıdır. Kız arkadaşı da büyücülerin lanetinden nasibini alacaktır. Gişede fena bir sonuç almayan

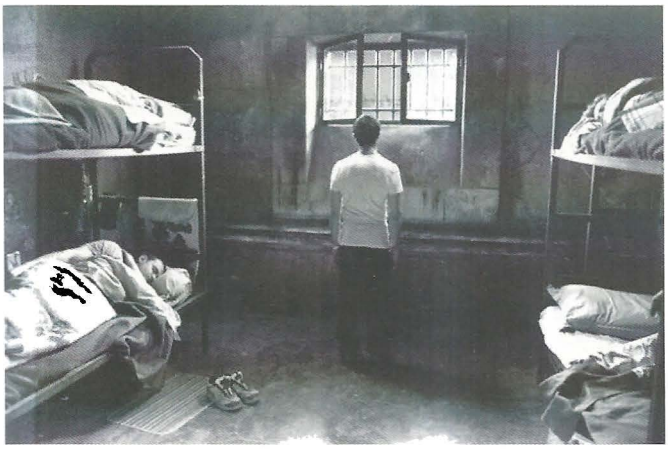
Büyücülük • The Ninth Gate (9. Kapı) • Emmanuelle Seigner

"The Believers" bazı çevrelerce ırkçılıkla suçlanmış; yer yer saçmalığın sınırlarını zorlamıştır. Ama bir ustanın elinin dokunuşu her planda hissedilir. Martin Sheen, Helen Shaver, Robert Loggia, Harris Yulin, Jimmy Smits ve Richard Masur'dan oluşan oyuncu kadrosu da gayet iyidir.

"Hand that Rocks the Cradle"ın (Beşikteki El) doğaüstü ve kan soslu versiyonu "The Guardian"ın konusu bebekleriyle Güney Kaliforniya'daki yeni evlerine taşınan mutlu bir çiftle, şeytani bir dadı etrafında şekillenir. Yeni tuttukları dadı cana yakın gibi gözükse de aslında

çocukları ağaçlara kurban eden bir Druid büyücüsüdür. Yönetmenin William Friedkin olması beklentileri yüksek tutsa da "The Guardian" vasat Hollywood korkuları sınırını geçememiştir. Andrew Fleming'in "The Craft"ı kendilerine düşmanca davranan insanların hayatlarını yaptıkları büyülerle mahveden ama sonradan aralarında anlaşmazlık çıkan dört liseli kızın serüvenlerini basit bir gençlik filmi havasında işlemiştir.

Roman Polanski'nin uzunca bir aradan sonra yeniden şeytanın ve ona tapınan büyücülerin karanlık dünyasına daldığı 15. filmi "The Ninth Gate" (Dokuzuncu Kapı) İspanyol yazar Arturo Perez-Reverte'nin "El Club Dumas" (Dumas Kulübü) adlı postmodern polisiye romanını temel almaktadır. Derbeder, üç kağıtçı, içki ve sigara düşkünü Orta Çağ kitapları uzmanı Dean Corso (Johnny Depp),

Büyücülük • Maléfique (Geçit)

eşsiz bir şeytani kitap koleksiyonunu elinde bulunduran kudretli işadamı Boris Balkan'dan (Frank Langella) reddedemeyeceği bir teklif alır. Balkan, kendisinden, 17. yüzyılda şeytanın rehberliğinde yazıldığı varsayılan ve yalnızca üç kopyası bulunan -bir kopyası elindedir- "The Nine Gates of the Kingdom of Shadows" (Gölgeler Krallığının Dokuz Kapısı) adlı el yazması kitabın özgün baskısını bulmasını istemektedir. Eğer kitabın içindeki semboller doğru çözümlenir, gravürler yerli yerine konursa şeytanın yeryüzüne dönmesi işten bile değildir. Bu gerçeğin farkında olan Balkan, şeytanı çağırarak sonsuz güce ulaşmayı hedeflemektedir. Ancak elindeki kitabın özgün olduğundan kuşkuludur. Paris ve Portekiz Sintra'da bulunan diğer iki kopyanın sahipleriyle görüşmesi ve kitapları karşılaştırması için Corso'yu dolgun bir ücret karşılığında Avrupa'ya gönderir. Corso, önce Sintra'daki koleksiyoncu Victor Fargas'ın (Jack Taylor) kitabını gözden geçirir; ertesi gün yaşlı adam öldürülür. Kitap, şöminede yakılmıştır. Dean Corso şeytana adım adım yaklaştığı bu gizemli yolculukta yalnız değildir. Bir zamanlar kocasına ait olan "Gölgeler Krallığı"nı Balkan'a kaptıran ve kitabı tekrar elde etmek için her türlü kötülüğü yapmayı göze alan zengin bir dul (Lena Olin) yardakçısıyla birlikte Corso'yu adım adım izlemektedir... Ama trende tesadüfen tanıştığı esrarengiz güçlere sahip bir kadın (Emmanuelle Seigner) onu tehlikelerden korur... Diğer kopyayı elinde bulunduran Barones Kessler'in (Barbara Jefford) Paris'te bir cinayete kurban gitmesiyle işler iyice karışacak ve Corso zamanla şeytani kitabın sırlarına iyice vakıf olacaktır. Nadide mekan kullanımı, eksantrik karakterleri, Polonyalı besteci Wojciech Kilar'ın insanın içine işleyen müzikleri ve İranlı görüntü yönetmeni Darius Khondji'nin olağanüstü sinematografisiyle göz dolduran "The Ninth Gate" Amerikan tür sinemasının yapay, hızlı kurgulu anlatımına sırt çeviren, Polanski'nin deyişiyle birazcık eski moda bir filmdir. Çekimleri Paris, Sintra, Toledo ve Fransa'daki çeşitli şatolarda gerçekleştirilen filmin Polanskivari mekanları (barlar, oteller, lokantalar) ve noir atmosferi benzersizdir.

2000'lerde gösterime giren filmlerden "Maléfique" (Geçit), "The Skeleton Key" (İskelet Anahtar), "Drag Me to Hell" (Kara Büyü) ve "Kill List" (Ölüm Listesi) gizli bilimler evreninin karanlık yüzüyle karşı karşıya gelen sıradan insanların hikayelerini anlatır. Son yıllarda film üstüne film üreten Fransız korkusunun nitelikli örneklerinden "Maléfique" uzaktan uzağa Jacques Becker'in 1960 tarihli başyapıtı "Le trou"yu (Delik) çağrıştırır.(Becker'in filminde hapishaneden kaçmak için müthiş bir plan yapan 5 erkeğin hikayesi anlatılmıştı). Éric Valette'in yönettiği bu tek mekanlı,klostrofobik filmde aynı koğuşta kalan, farklı sosyal sınıflara mensup (kadın kılığında dolaşan bir eşcinsel, geçirdiği bunalım sonucunda karısını öldüren kitap kurdu bir entelektüel, dolandırıcılık zanlısı bir şirket çalışanı ve eline geçen her şeyi mideye indiren yarım akıllı bir genç) 4 erkeğin doğaüstü güçlerin yardımıyla kaçma çabalarını izleriz. Bir akşam duvarın içine gizlenmiş, esrarengiz sembollerle dolu bir günlük bulan mahkumlar, gizli bilimlere meraklı eski bir hükümlü tarafından yazılan günlüğün aslında etkili büyüler içerdiğini anlarlar.Kitaptaki büyüleri doğru bir şekilde tatbik ederlerse hücrelerinden rahatlıkla kaçabileceklerdir. Ama,kitap onların sandığı gibi bir kitap değildir; büyüler kaçışa değil başka amaçlara hizmet etmektedir. Henry James uyarlaması "The Wings of Dove" (Güverci-

Büyücülük • Drag Me to Heli (Kara Büyü) • Lorna Raver

nin Kanatları) ve abartılı övgülerle karşılanan "K-PAX'la tanınan İngiliz Iain Softley'nin yönettiği "Skeleton Key" saçma ama eğlenceli bir seyirliktir. Hoodoo büyüsü (voodoo benzeri Afrika kökenli bir din) vasıtasıyla ruh transferlerini ve insan kurban etme ritüellerini ele alan (sadece gözlerini oynatabilen felçli bir hastaya bakmak için Lousiana bataklıkları yakınındaki bir çiftlikte işe başlayan genç ve güzel hemşire evin karanlık geçmişiyle ilgili ipuçlarına ulaşır) "Skeleton Key"in pes dedirten sürpriz finalli senaryosunu piyasaya kısa sürede uyum gösteren Ehren Kruger kaleme almıştır. "The Evil Dead" (Şeytanın Ölüsü) serisiyle korku sinemasına amatör ve çocuksu bir ruh getiren Sam Raimi yıllar sonra gizli bilimler evrenine hoşça vakit geçirten başka bir karnaval eğlencesi, "Drag Me to Hell"le (Kara Büyü) geri dönmüştür. Tamamı Los Angeles ve çevresinde çekilen filmin konusu şöyledir: Bir bankanın kredi bölümünde çalışan, terfi peşindeki Christine (Alison Lohman) borçlarını ödeyemeyen yaşlı bir Çingene'nin evine el konulmasına vesile olur. Bunun üzerine lanetler yağdıran yaşlı kadın Lamia adlı cehennemden gelen şeytani bir ruhu Christine'in başına musallat eder... Zengin sevgilisiyle evlenmeyi planlayan genç kadının hayatı bir anda kararır. Hintli bir falcıya giden Christine burada yarı keçi-yarı canavar olan Lamia'nın lanetini öğrenir. Bu kötücül varlık üç gün içinde cehennemden inerek ruhuna sahip olacaktır. Falcı, Christine'i yıllar evvel Lamia'yla karşılaşmış ünlü bir medyuma yönlendirir. Tek şansı bu kadındır. Raimi eğik açılı çekimler, ileri geri zumlar ve bol kanla eski günleri yad etmiştir... İngiliz sosyal drama ustaları Mike Leigh ve Ken Loach'un gerçekçi aile filmleri gibi başlayan, işkence pornolarına göz kırpan şiddet gösterileriyle ilerleyen ve tüyleri diken diken eden insan kurban etme ritüelleriyle sonlanan "Kill List" son yılların en esrarengiz korku filmidir; İngiliz sinemasının genç umutlarından Ben Wheatley yönetmiştir. Konu: Karısı ve oğluyla banliyö evlerinde sıradan bir yaşam süren Jay aslında acımasız bir kiralık katildir. Kendisi gibi tetikçi olan yakın arkadaşı Gal bir gün yeni bir iş teklifiyle gelir: Gizemli bir müşteri üç kişiyi ortadan kaldırmaları için fazlasıyla tatminkar bir ödeme yapacaktır. İlk kurban rahip, diğeri sapık bir pornografi tutkunudur. Ancak sıra üçüncüye geldiğinde işler sarpa saracaktır; iki arkadaş şeytani bir tarikatın ağına takılmışlardır. Film, kafaları karıştıran sürpriz gelişmelerle, yanıtını izleyenlerin hayal gücüne bırakan müphemliklerle son bulur. Karanlık tüneldeki takip sahnesi öldüresiye korkunçtur...

Büyücüler sadece korkularda değil fantastik filmlerde de izleyici karşısına çıkmışlardır. John Boorman'ın Kral Arthur efsanesini kana bulanmış, büyülü bir görsellikle anlattığı "Excalibur"da iyi kalpli büyücü Merlin (Nicol Williamson) kralını (Nigel Terry) kötülüklerden korumayı görev edinmiştir. Ama Arthur'un kötü kalpli üvey kardeşi Morgana (Helen Mirren) tarafından tuzağa düşürülür. Eski İngilizce öğretmeni J. K Rowling'in hayal dünyasının ürünü olan Harry Potter da Merlin gibi doğuştan bir büyücüdür ve yeteneklerini yalnızca kötülere karşı kullanır. Hogwarts büyücülük okulunda yetişen Harry Potter'ın fantastik maceraları beyazperdede tam 8 kez hayat bulmuştur.

- **SEÇME FİLMLER:**
- **THE CITY OF THE DEAD** (Ölüler Şehri) **Yön.** John Llewellyn Moxey, **Sen.** George Baxt, **Yap.** Donald Taylor, **Gör. Yön.** Desmond Dickinson, **Müz.** Douglas Gamley, **Oyn.** Christopher Lee, Betta St. John, Patricia Jessel, Dennis Lotis, Venetia Stephenson, Valentine Dyell, Tom Naylor, Ann Beach, Norman Macowan, Fred Johnson, Jimmy Dyrenforth, Maxine Holden. (Vulcan Films - İngiltere, 1960)
- **NIGHT OF THE EAGLE** (Kartalın Gecesi) **Yön.** Sidney Hayers, **Sen.** Charles Beaumont, Richard Matheson, George Baxt (Fritz Leiber'ın romanından), **Yap.** Samuel Z. Arkoff, Albert Fennell, **Gör. Yön.** Reginald Wyer, **Müz.** William Alwyn, **Oyn.** Peter Wyngarde Janet Blair, Margaret Johnston, Anthony Nicholls, Colin Gordon, Kathleen Byron, Reginald Beckwith, Jessica Dunning, Judith Stott, Bill Mitchell, Norman Bird. (Independent Artists – İngiltere, 1962)
- **WITCHCRAFT** (Büyü) **Yön.** Don Sharp, **Sen.** Harry Spalding, **Yap.** Robert L. Lippert, Jack Parsons, **Gör. Yön.** Arthur Lavis, **Müz.** Carlo Martelli, **Oyn.** Lon Chaney Jr, Jack Hedley, Jill Dixon, Viola Keats, Marie Ney, David Weston, Diane Clare, Barry Linehan, Victor Brooks. (Lippert Films - İngiltere, 1964)
- **EYE OF THE DEVIL** (Şeytanın Gözü) **Yön.** J. Lee Thompson, **Sen.** Dennis Murphy (Philip Loraine'in romanından), **Yap.** John Calley, Martin Ransohoff, **Gör. Yön.** Erwin Hillier, **Müz.** Gary McFarland, **Oyn.** Deborah Kerr, David Niven, Donald Pleasence, Edward Mulhare, Flora Robson, Emlyn Williams, Sharon Tate, David Hemmings, John Lee Mesurier, Michael Miller, Donald Bisset. (Filmways Pictures – İngiltere, 1966)
- **THE WITCHES** (Büyücüler) **Yön.** Cyril Frankel, **Sen.** Nigel Kneale (Norah Lofts'un romanından), **Yap.** Anthony Nelson Keys, **Gör. Yön.** Arthur Grant, **Müz.** Richard Rodney Bennett, **Oyn.** Joan Fontaine, Kay Walsh, Alec McCowen, Ann Bell, Ingrid Brett, John Collin, Michele Dotrice, Gwen Ffrangon Davies, Duncan Lamont, Leonard Rossiter, Martin Stephens, Carmel Mc Sharry, Viola Keats. (Hammer Films – İngiltere, 1967)
- **WITCHFINDER GENERAL** (Büyücü Avcısı) **Yön.** Michael Reeves, **Sen.** Tom Baker, Michael Reeves, **Yap.** Louis M. Heyward, Arnold Miller, Philip Waddilove, **Gör. Yön.** John Coquillon, **Müz.** Paul Ferris, **Oyn.** Vincent Price, Ian Ogilvy, Rupert Davies, Patrick Wymark, Wilfred Brambell, Hilary Dwyer, Robert Russell, Nicky Henson, Tony Selby, Michael Beint. (Tigon British Films - İngiltere, 1968)
- **CRY OF THE BANSHEE** (Banşi'nin Çığlığı) **Yön.** Gordon Hessler, **Sen.** Christopher Wicking, **Yap.** Samuel Z. Arkoff, Gordon Hessler, Louis M. Heyward, **Gör. Yön.** John Coquillon, **Müz.** Les Baxter, **Oyn.** Vincent Price, Elisabeth Bergner, Essy Persson, Hugh Griffith, Sally Geeson, Robert Hutton, Patrick Mower. (AIP - İngiltere, 1970)
- **MARK OF THE WITCH** (Büyücünün Damgası) **Yön.** Tom Moore, **Sen.** Mary Davis, Martha Peters, **Yap.** Mary Davis, Thomas W. Moore, **Gör. Yön.** Robert Bethard, **Müz.** Whitey Thomas, **Oyn.** Robert Elstron, Anitra Walsh, Darryl Wells, Jack Gardner, Barbara Brownell, Maria Santel, Garty Brockette, Sande Drews. (Presidio – ABD, 1970)
- **BLOOD ON SATAN'S CLAW** (Şeytanın Pençesindeki Kan) **Yön.** Piers Haggard, **Sen.** Robert Wynne-Simmons, **Yap.** Pe-

ter L. Andrews, Malcolm B. Heyworth, **Gör. Yön.** Dick Bush, **Müz.** Marc Wilkinson, **Oyn.** Patrick Wymark, Linda Hayden, Barry Andrews, Michele Dotrice, James Hoyter, Anthony Ainley, Howard Goorney, Avice Landon, Charlotte Mitchell, Wendy Padbury, Tamara Ustinov. (Tigon British Films – İngiltere, 1971)

- **THE BROTHERHOOD OF SATAN** (Şeytanın Kardeşliği) **Yön.** Bernard McEveety, **Sen.** L. Q. Jones, William Welch, **Yap.** L. Q. Jones, Alvy Moore, **Gör. Yön.** John Arthur Morrill, **Müz.** Jaime Mendoza-Nava, **Oyn.** Strother Martin, L. Q. Jones, Charles Bateman, Ahna Capri, Alvy Moore, Charles Robinson, Debi Storm. (Columbia Pictures - ABD, 1971)
- **SEASON OF THE WITCH** (Büyücünün Mevsimi) **Yön. & Sen. & Gör. Yön.** George Romero, **Yap.** Nancy Romero, **Müz.** Steve Gorn, **Oyn.** Jan White, Raymond Laine, Ann Muffly, Joedda McClain, Bill Thunhurst, Neil Fisher, Esther Lapidus. (Latent Image - ABD, 1972)
- **GLI ORRORI DEL CASTELLO DI NORIMBERGA** (Korku Şatosu) **Yön.** Mario Bava, **Sen.** Vincent Fotre, **Yap.** Alfredo Leone, **Gör. Yön.** Mario Bava, Emilio Varriano, **Müz.** Stelvio Cipriani, **Oyn.** Joseph Cotten, Elke Sommer, Massimo Girotti, Rada Rassimov, Antonio Cantafora, Umberto Raho, Alan Collins, Dieter Tressler, Nicoletta Elmi, Pilar Castel, Gustava De Nardo. (Euro America Produzioni Cinematografiche - İtalya, 1972)
- **NECROMANCY** (Ölü Çağırma) **Yön.** Bert I. Gordon, **Sen.** Bert I. Gordon, Gail March, **Yap.** Bert I. Gordon, Gail March, Jeffrey M. Sneller, **Gör. Yön.** Winton C. Hoch, **Müz.** Fred Karger, **Oyn.** Orson Welles, Pamela Franklin, Lee Purcell, Michael Ontkean, Harvey Jason, Lisa James, Sue Bernard. (Compass/ Zenith International - ABD, 1972)
- **DAUGHTERS OF SATAN** (Şeytanın Kızları) **Yön.** Hollingsworth Morse, **Sen.** John C. Higgins, **Yap.** Aubrey Schenck, **Gör. Yön.** Nonong Rasca, **Müz.** Richard Lasalle, **Oyn.** Tom Selleck, Barra Grant, Tani Guthrie, Paraluman, Vic Silayan, Vic Diaz, Gina Laforteza, Ben Rubio, Paquito Salcedo. (A&S Productions - ABD - Filipinler, 1972)
- **THE WICKER MAN** (Hasır Adam) **Yön.** Robin Hardy, **Sen.** Anthony Shaffer, **Yap.** Peter Snell, **Gör. Yön.** Harry Waxman, **Müz.** Paul Giovanni, **Oyn.** Edward Woodward, Christopher Lee, Diane Cilento, Britt Ekland, Ingrid Pitt, Lindsay Kemp, Russell Waters, Aubrey Morris, Irene Sunter, Walter Carr, Ian Campbell, Leslie Blackater, Roy Boyd, Penny Cluer, Geraldine Cowper. (British Lion Films - İngiltere, 1973)
- **RITI, MAGIE NERE E SEGRETE ORGE NEL TRECENTO** (14. Yüzyıldaki Ayinler, Kara Büyüler ve Gizli Orjiler) **Yön.** Ralph Brown (Renato Polselli), **Sen.** Renato Polselli, **Gör. Yön.** Ugo Brunelli, **Müz.** Romolo Forlai, Gianfranco Reverberi, **Oyn.** Mickey Hargitay, Rita Calderoni, Raoul, Krista Barrymore, Moschera Consolata, William Darni, Max Dorian, Bonini Marcello, Cristina Perrier. (G. R. P. Cinematografica - İtalya, 1973)
- **BABA YAGA** (Baba Yaga) **Yön.** Corrado Farina, **Sen.** Corrado Farina, François De Lannurien (Guido Crepax'ın Çizgi Romanından), **Yap.** Simone Allouche, **Gör. Yön.** Aiace Parolin, **Müz.** Piero Umiliani, **Oyn.** Carroll Baker, George Eastman, Isabelle De Funes, Ely Galleani, Daniela Balzaretti, Mario M. Giorgetti, Sergio Masieri, Angela Covello, Cesarina Amendola, Carla Mancini. (14 Luglio Cinematografica - İtalya, 1973)

RACE WITH THE DEVIL (Ecelle Yarış) **Yön.** Jack Starrett, **Sen.** Wes Bishop, Lee Frost, **Yap.** Wes Bishop, **Gör. Yön.** Robert Jessup, **Müz.** Leonard Rosenman, **Oyn.** Peter Fonda, Warren Oates, Loretta Swit, Lara Parker, R. G. Armstrong, Clay Tanner, Carol Blodgett, Phil Hoover, Ricci Ware, Paul A. Partain. (Saber Productions - ABD 1975)

- **THE DEVIL'S RAIN** (Şeytanın Yağmuru) **Yön.** Robert Fuest, **Sen.** Gabe Essoe, James Ashton, Gerald Hopman, **Yap.** Sandy Howard, James V. Cullen, Michael S. Glick, **Gör. Yön.** Alex Phillips Jr, **Müz.** Al De Lory, **Oyn.** Ernest Borgnine, Eddie Albert, Ida Lupino, William Shatner, Keenan Wynn, Tom Skerritt, Joan Prather, John Travolta, Anton La Vey, Woodrow Chambliss. (Sandy Howard Productions - ABD - 1975)
- **SUMMER OF FEAR** (Cadı) **Yön.** Wes Craven, **Sen.** Glenn M. Benest, Max A. Keller, **Yap.** Bill Finnegan, Patricia Finnegan, **Gör. Yön.** William K. Jurgensen, **Müz.** John D'Andrea, Michael Lloyd, **Oyn.** Linda Blair, Lee Purcell, Jeremy Slate, Jeff McCracke, Jeff East, Carole Lawrence, Macdonald Carey, Fran Drescher, James Jarnagin, Kerry Arquette, Billy Beck. (Finnegan Associates - NBC ABD, 1978)
- **THE LEGACY** (Miras) **Yön.** Richard Marquand, **Sen.** Jimmy Sangster, Patrick Tilley, Paul Wheeler, **Yap.** David Foster, **Gör. Yön.** Dick Bush, Alan Hume, **Müz.** Michael J. Lewis, **Oyn.** Katharine Ross, Sam Elliott, John Standing, Ian Hogg, Margaret Tyzack, Charles Gray, Roger Daltrey, Hildegard Neil. (Turman-Foster Company - İngiltere - ABD, 1978)
- **TERROR** (Terör) **Yön.** Norman J. Warren, **Sen.** David McGillivray, **Yap.** Les Young, Richard Crafter, **Gör. Yön.** Les Young, **Müz.** Ivor Slaney, **Oyn.** John Nolan, Carolyn Courage, James Aubrey, Sarah Keller, Tricia Walsh, Glynis Barber, Michael Craze, Rosie Collins, Mary Maude. (Crystal Film - İngiltere, 1978)
- **UN OMBRA NELL'OMBRA** (Gölgenin Üstündeki Gölge) **Yön. & Sen.** Peter Karp (Pier Carpi), **Yap.** Piero Amati, **Gör. Yön.** Guglielmo Mancari, **Müz.** Stelvio Cipriani, **Oyn.** Anne Heywood, Valentina Cortese, Frank Finlay, John Phillip Law, Marisa Mell, Irene Papas, Paolo Tedesco, Lara Wendel, Ian Bannen, Ezio Miani, Carmen Russo, Patrizia Webley, Sofia Dionisio, Sonia Viviani, West Buchanan, Dirce Funari. (Aretusa Film - İtalya, 1979)
- **BURNED AT THE STAKE** (Kazıkta Yakılmış) **Yön. & Sen. & Yap.** Bert I. Gordon, **Müz.** Arthur Kempel, **Oyn.** Susan Swift, Albert Salmi, Guy Stockwell, Tisha Sterling, Beverly Ross, David Rounds, John Peters. (Alan Landsburg Productions - ABD, 1981)
- **LOS RITOS SEXUALES DEL DIABLO** (Şeytanın Seks Ayinleri) **Yön. & Sen.** Joseph Braunstein (Jose Ramón Larraz), **Yap.** Jim Wilcox, **Gör. Yön.** Juan Marine, **Müz.** Cam Espana, **Oyn.** Helga Liné, Vanessa Hidalgo, Jeffrey Healey, Christopher Wright, John McGrat, Betty Webster, Julia Caballero, Carmen Carrion, Cesar Varona. (İspanya, 1982)
- **THE DEVONSVILLE TERROR** (Devonsville Dehşeti) **Yön.** Ulli Lommel, **Sen.** George Lindsey, Ulli Lommel, Suzanna Love, **Yap.** Ulli Lommel, Charles Aperia, **Gör. Yön.** Ulli Lommel, **Oyn.** Suzanna Love, Robert Walker, Donald Pleasence, Paul Wilson, Mary Walden, Deanna Haas. (New West Films - ABD, 1983)
- **ANGEL HEART** (Şeytan Çıkmazı) **Yön. & Sen.** Alan Parker (William Hjortsberg'in "Falling Angel" adlı romanından) **Yap.** Elliot Kastner, Alan Marshall, **Gör. Yön.** Michael Seresin, **Müz.** Trevor Jones, **Oyn.** Mickey Rourke, Robert De Niro, Lisa Bonet, Charlotte Rampling, Stocker Fontelieu, Brownie McGhee, Michael Higgins, Elizabeth Whitcraft, Eliott Keen-

er, Charles Gordone, Dann Florek, Kathleen Wilhoite, George Buck, Judith Drake, Gerald Orange, Pruitt Taylor Vince. (Carolco International - ABD, 1987)

- **THE BELIEVERS** (Tarikat) **Yön.** John Schlesinger, **Sen.** Mark Frost (Nicholas Conde'nin "The Religion" adlı romanından) **Yap.** Beverly Camhe, Michael Childers, John Schlesinger, **Gör. Yön.** Robby Müller, **Müz.** J. Peter Robinson, **Oyn.** Martin Sheen, Helen Shaver, Harley Cross, Robert Loggia, Elizabeth Wilson, Harris Yulin, Lee Richardson, Jimmy Smits, Richard Masur, Malick Bowens, Raul Davila, Carla Pinza. (Orion - ABD, 1987)
- **THE WITCHES OF EASTWICK** (Eastwick Cadıları) **Yön.** George Miller, **Sen.** Michael Cristofer (John Updike'ın romanından) **Yap.** Neil Canton, Peter Guber, Jon Peters, **Gör. Yön.** Vilmos Zsigmond, **Müz.** John Williams, **Oyn.** Jack Nicholson, Cher, Susan Sarandon, Michelle Pfeiffer, Veronica Cartwright, Richard Jenkins, Keith Jochim, Carel Strucken, Helen Lloyd Breed. (Warner Bros - ABD, 1987)
- **THE KISS** (Öpücük) **Yön.** Pen Densham, **Sen.** Stephen Volk, Tom Ropelewski, **Yap.** Pen Densham, John Watson, Richard Barton Lewis, **Gör. Yön.** François Protat, **Müz.** J. Peter Robinson, **Oyn.** Joanna Pacula, Meredith Salenger, Mimi Kuzyk, Nicholas Kilbertus, Sabrina Boudot, Shawn Levy, Celine Lomez. (Astral-Tri Star Films - Kanada - ABD, 1988)
- **LA CASA 4 (WITCHCRAFT)** (Ev 4 - Büyü) **Yön.** Martin Newlin (Fabrizio Laurenti) **Sen.** Harry Spalding, Daniele Stroppa, **Yap.** Joe D'Amato, **Gör. Yön.** Gianlorenzo Battaglia, **Müz.** Carlo Maria Cordio, Randy Miller, **Oyn.** David Hasselhoff, Linda Blair, Catherine Hickland, Annie Ross, Hildegard Knef, Leslie Cumming, Robert Champagne, Rick Farnsworth. (Filmirage - İtalya - ABD, 1988)
- **THE GUARDIAN** (Dadı) **Yön.** William Friedkin, **Sen.** Stephen Volk, Dan Greenburg, William Friedkin (Dan Greenburg'un romanından), **Yap.** Joe Wizan, **Gör. Yön.** John A. Alonzo, **Müz.** Jack Hues, **Oyn.** Jenny Seagrove, Dwier Brown, Carey Lowell, Brad Hall, Miguel Ferrer, Natalia Nogulich. (Universal - ABD, 1990)
- **THE WITCHES** (Cadılar) **Yön.** Nicolas Roeg, **Sen.** Allan Scott (Roald Dahl'un kitabından) **Yap.** Mark Shivas, **Gör. Yön.** Harvey Harrison, **Müz.** Stanley Myers, **Oyn.** Anjelica Huston, Mai Zetterling, Jasen Fisher, Rowan Atkinson, Bill Patterson, Brenda Blethyn, Charlie Potter, Jane Horrocks, Jenny Runacre. (Jim Henson Company - İngiltere - ABD, 1990)
- **THE CRAFT** (Büyücüler Kulübü) **Yön.** Andrew Fleming, **Sen.** Peter Filardi, Andrew Fleming, **Yap.** Douglas Wick, **Gör. Yön.** Alexander Gruszynski, **Müz.** Graeme Revell, **Oyn.** Robin Tunney, Fairuza Balk, Neve Campbell, Rachel True, Skeet Ulrich, Christine Taylor, Breckin Meyer, Nathaniel Marston, Cliff De Young, Assumpta Serna, Helen Shaver, Jeanine Jackson, Brenda Strong. (Columbia Pictures - ABD, 1996)
- **DARKLANDS** (Karanlık Topraklar) **Yön. & Sen.** Julian Richards, **Yap.** Paul Brooks, **Gör. Yön.** Zoran Djordevic, **Müz.** David Hughes, John Murphy, **Oyn.** Craig Fairbrass, Jon Finch, Rowena King, Roger Nott, David Duffy. (Metrodome Films - İngiltere, 1996)
- **L'ARCANO INCANTATORE** (Gizli Büyücü) **Yön. & Sen.** Pupi Avati, **Yap.** Antonio Avati, Aurelio De Laurentiis, **Gör. Yön.** Cesare Bastelli, **Müz.** Pino Donaggio, **Oyn.** Carlo Cecchi, Stefano Dionisi, Arnaldo Ninchi, Andrea Scorzini, Consuelo Ferrara, Renzo Rinaldi, Massimi Sarchielli, Vittorio Duse, Mario Erpichini. (Duea Film - Filmauro - İtalya, 1996)
- **SOBRENATURAL** (Doğaüstü) **Yön.** Daniel Gruner, **Sen.** Gabriel Gonzalez Melendez, Daniel Gruner, **Yap.** Dulce Kuri, Ivan Lipkies, **Gör. Yön.** Rodrigo Prieto, **Müz.** Gabriel Gonzalez Melendez, **Oyn.** Susana Zabaleta, Alejandro Tommasi, Ricardo Blume, Delia Casanova, Francis Laboriel, Roberto Cobo, Zaide Silva Gutierrez, Leticia Gomez Rivera. (Televicine - Meksika, 1996)
- **THE NINTH GATE** (Dokuzuncu Kapı) **Yön.** Roman Polanski, **Sen.** John Brownjohn, Enrique Urbizu, Roman Polanski (Arturo Perez-Reverte'nin "Dumas Kulübü" adlı romanından) **Yap.** Roman Polanski, **Gör. Yön.** Darius Khondji, **Müz.** Wojciech Kilar, **Oyn.** Johnny Depp, Frank Langella, Lena Olin, Emmanuelle Seigner, Barbara Jefford, Jack Taylor, José Lopez Rodero, Tony Amoni, James Russo, Willy Holt, Allen Garfield. (Artisan Films - İspanya - ABD - Fransa, 1999)
- **MALÉFIQUE** (Geçit) **Yön.** Éric Valette, **Sen.** Alexander Charlot, Franck Magnier, **Yap.** Olivier Delbosc, Marc Missonnier, **Gör. Yön.** Jean-Marc Bouzou, **Müz.** Eric Sampieri, **Oyn.** Gerald Laroche, Philippe Laudenbach, Clovis Cornillac, Dimitri Rataud, Didier Benureau, Felicia Massoni. (Fidelite Productions - Fransa, 2002)
- **THE SKELETON KEY** (İskelet Anahtar) **Yön.** Iain Softley, **Sen.** Ehren Kruger, **Yap.** Daniel Bobker, Michael Shamberg, Stacey Sher, Iain Softley, **Gör. Yön.** Daniel Mindel, **Müz.** Edward Shearmur, **Oyn.** Kate Hudson, Gena Rowlands, John Hurt, Peter Sarsgaard, Joy Bryant, Maxine Barnett, Fahnlohnee Harris, Isaach De Bankole, Forrest Landis, Jen Apgar, Jamie Lee Redmon. (Universal - ABD, 2005)
- **LA TERZA MADRE** (Üçüncü Ana) **Yön.** Dario Argento, **Sen.** Jace Anderson, Dario Argento, Walter Fasano, Adam Gierasch, Simona Simonetti, **Yap.** Claudio Argento, Dario Argento, Marina Berlusconi, Giulia Marletta, **Gör. Yön.** Frederic Fasano, **Müz.** Claudio Simonetti, **Oyn.** Asia Argento, Cristian Solimeno, Adam James, Moran Atias, Valeria Cavalli, Philippe Leroy, Daria Nicolodi, Coralina Cataldi-Tassoni, Udo Kier, Robert Madison, Jun Ichikawa, Clive Riche. (Medusa Produzione - İtalya - ABD, 2007)
- **DRAG ME TO HELL** (Kara Büyü) **Yön.** Sam Raimi, **Sen.** Sam Raimi, Ivan Raimi, **Yap.** Grant Curtis, Robert Tapert, **Gör. Yön.** Peter Deming, **Müz.** Christopher Young, **Oyn.** Alison Lohman, Justin Long, Lorna Raver, Dileep Rao, David Paymer, Adriana Barraza, Chelcie Ross, Reggie Lee, Molly Cheek. (Universal - ABD, 2009)
- **KILL LIST** (Ölüm Listesi) **Yön.** Ben Wheatley, **Sen.** Ben Wheatley, Amy Jump, **Yap.** Claire Jones, Andrew Starke, **Gör. Yön.** Laurie Rose, **Müz.** Jim Williams, **Oyn.** Neil Maskell, Myanna Buring, Harry Simpson, Michael Smiley, Emma Fryer, Struan Rodger, Esme Folley, Ben Crompton, Gareth Tunley. (Rook Films-Warp X - İngiltere, 2011)

CAGLIONE JR, JOHN (1958) Amerikalı makyaj efekt sanatçısı. Kariyerine 1976 yılında NBC televizyonunda başlamış ve sıfır bütçeli *gore* filmi *Basket Case*'deki (Sepetteki Ölüm) harika efekt tasarımlarıyla dikkatleri üzerine çekmiştir. "Amityville 3D", "Poltergeist III", "The Blob", "My Demon Lover", "Book of Shadows: Blair Witch II", "Hide and Seek" gibi korku filmlerinin makyaj efektlerini gerçekleştiren John Caglione Jr. ayrıca pek çok birinci sınıf Hollywood filminde görev almıştır.Akademi (Dick Tracy) ve Emmy (Angels in America) ödülleri sahibidir.

- **FİLMOGRAFİ:** La guerre du feu (1981) • Basket Case (1982) • Amityville 3D (1984) • Manhunter (1986) • My Demon Lover

(1987) • The Blob (1988) • Dick Tracy (1990) • Chaplin (1992) • Heat (1995) • In Dreams (1999) • The Insider (1999) • Book of Shadows: Blair Witch II (2000) • Insomnia (2002) • Hide and Seek (2005) • Stay (2005) • The Departed (2006) • Salt (2010)

CAIANO, MARIO (ROMA, 1933) İtalyan yönetmen. Üniversitede arkeoloji okurken İtalyan sinema endüstrisine giren ve Sergio Grieco, Riccardo Freda, Camillo Mastrocinque gibi profesyonel isimlere asistanlık yapan Mario Caiano ilk filmini 1961 yılında yönetmiştir. İlerleyen yıllarda tekniği sağlam İtalyan piyasa yönetmenleri saflarına katılmış; spagetti western, gotik korku, peplum, polisiye, Nazi istismar ve *giallo* türlerinde ürünler vermiştir. Barbara Steele'in, intikam ateşiyle yanan bir hayaleti oynadığı "Gli amanti d'oltretomba" (Mezarlık Aşıkları), Mısır'da yuvalanmış kötücül bir tarikatın tuzağına düşen bir mankenin hikayesini anlatan "Le ombre rovente" (Hayalin Gölgesi), müstehcen ve vahşi polisiye-giallo kırması "...a tutte le auto della polizia" (Bütün Polis Birimlerine) ve psikolog sevgilisini öldüren bir kadının düşsel yolculuğunu resimleyen "L'occhio nel labirinto" (Labirent'deki Göz) başlıca tür filmleridir. Başrol oyuncusu Klaus Kinski'yle sert tartışmalar yaşadığı 1988 yapımı "Nosferatu a Venezia"nın (Nosferatu Venedik'te) setinden kovulmuştur. Takma adları: Allen Grünewald, William Hawkins, Fred Wilson.

- **FİLMOGRAFİ:** Ulisse contro ercole (1961) • Goliath e la schiava ribelle (1963) • Gli amanti d'oltretomba (1965) • Erik, il vichingo (1965) • Le ombre roventi (1970) • L'occhio nel labirinto (1972) • ... a tutte le auto della polizia (1975) • Milano violenta (1976) • La svastica nel ventre (1977)

Rita Calderoni • Delirio caldo (Sıcak Sayıklama)

CALDERONI, RITA (ROSSIGLIONE, 1951) İtalyan oyuncu. Elio Petri'nin sofistike hayaletli ev filmi "Un tranquillo posto di campagna"yla (Çılgın Ruhlar) sinemaya giren bu uzun boylu, güzel yüzlü aktris (gerçek adı Rita Caldana) 70'lerin İtalyan erotik korku, komedi ve seks filmlerine cazibesiyle renk katmıştır. Pornografik korku üstatları Renato Polselli ve Luigi Batzella'nın sanrısal fantezileri "Delirio caldo" (Sıcak Sayıklama), "La verita secondo Satana" (Şeytana Göre Gerçek), "Riti, magie nere e segrete orge nel trecento" (17. Yüzyıldaki Ayinler, Kara Büyüler ve Gizli Orjiler) ve "Nuda per Satana"da (Şeytan İçin Çıplak) baş kadın karakterleri canlandıran Calderoni daha prestijli yönetmenlerin (Roberto Rossellini, Ettore Scola) filmlerinde de oynamıştır.

- **FİLMOGRAFİ:** Un tranquillo posto di campagna (1969) • La monaca di monza (1969) • La verita secondo Satana (1972) • Delirio caldo (1972) • Riti, magie nere e segrete orge nel trecento (1973) • Nuda per Satana (1974) • Anno uno (1974)

Bruce Campbell • The Evil Dead (Şeytanın Ölüsü)

CAMPBELL, BRUCE (BIRMINGHAM, MICHIGAN, 1958) Amerikalı oyuncu. Ünlü yönetmen Sam Raimi'nin yakın arkadaşı ve favori oyuncusudur. Raimi'nin kült korkusu "The Evil Dead"le (Şeytanın Ölüsü) çıkış yapmış; sonraki yıllarda serinin devam filmleri "Evil Dead II" (Vahşet) ile "Army of Darkness"de (Karanlığın Ordusu) başrol oynamıştır. "The Evil Dead" üçlemesinde canlandırdığı Ash karakteri, doğaüstü güçlere karşı umutsuzca mücadele eden ve zaman zaman komik durumlara düşen tipik bir anti kahramandır. 90'larda "Maniac Cop" (Manyak Polis), "Darkman" (Karanlık Adam), "Sundown: The Vampire in Retreat" (Günbatımı: Geriye Çekilen Vampir) ve "Waxwork II: Lost in Time" (Balmumu Müzesi: Zamanda Kaybolmak) gibi başka B tipi korku filmlerinde oynayan Campbell 2000'lerde Don Coscarelli'nin korku komedisi "Bubba Ho-tep"de Elvis Presley'i, Lucky McKee'nin "The Woods"unda (Ormanın Esrarı) kızını bilmeden cadıların idare ettiği bir okula gönderen pasif bir babayı canlandırmıştır.

- **FİLMOGRAFİ:** The Evil Dead (1982) • Crimewave (1985) • Evil Dead II (1987) • Maniac Cop (1988) • Sundown: The Vampire in Retreat (1990) • Maniac Cop II (1990) • Darkman (1990) • Waxwork II: Lost in Time (1992) • Army of Darkness (1993) • The Hudsucker Proxy (1994) • Congo (1995) • Fargo (1996) • Escape from L. A. (1996) • From Dusk Till Down II: Texas Blood Money (1999) • The Majestic (2001) • Spider-Man (2002) • Bubba Ho-Tep (2002) • Spider Man 2 (2004) • The Woods (2006) • Spider Man 3 (2007)

CAMPBELL, RAMSEY (LIVERPOOL, 1946) İngiliz öykü ve roman yazarı. Korku yazınının üretken ve önemli isimlerinden Ramsey Campbell hem doğaüstü, hem de doğaüstü olmayan öykü ve romanlar yazmıştır. İlk dönem yapıtlarında H. P. Lovecraft'dan etkilenen Campbell ilerleyen yıllarda kendi tarzını oluşturmuş ve bir karabasan dünyası fonunda modern toplumların korkularını, kaygılarını işlemiştir. Tanınmış romanları arasında "The Doll

Who Ate his Mother" (1976), "The Face That Must Die" (1979), "Incarnate" (1983), "Obsession" (1985), "Ancient Images" (1989) "The One Safe Place" (1995) sayılabilir. Campbell ayrıca, aralarında harika korku öykülerinin yer aldığı "Best New Horror" adlı beş bölümlük dizinin editörlüğünü yapmıştır. Ramsey Campbell'ın yapıtları sadece İspanyol sinemacıların çabalarıyla beyazperdede hayat bulmuştur. Kısa öyküsü "The Nameless"den uyarlanan "Los sin nombre"yi (İsimsiz) Jaume Balagueró, "Pact of Fathers" adlı romanına dayalı "El Segundo nombre"yi (Kurban) Paco Plaza yönetmiştir.

- **FİLMOGRAFİ:** Los sin nombre (1999) • El seguendo nombre (2002)

CANNOM, GREG (1951) Amerikalı makyaj efekt sanatçısı. Vampir ve kurt adam filmlerindeki başarılı çalışmalarıyla göz dolduran Cannom "Mrs. Doubtfire"daki Robin Williams makyajı ve "Bram Stoker's Dracula"daki özel makyaj efektleriyle Oscar kazanmıştır.

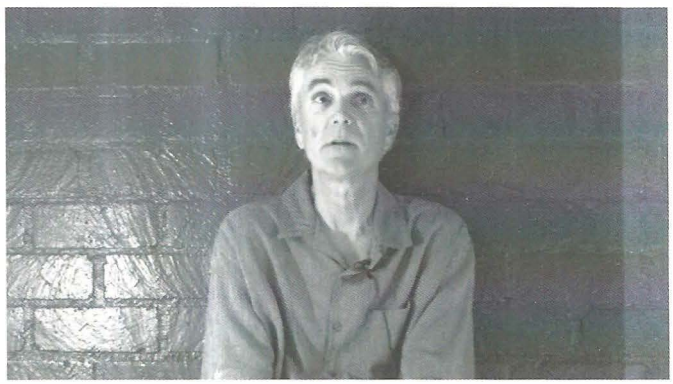
- **FİLMOGRAFİ:** Without Warning (1980) • The Howling (1981) • Thriller (1983) • Cocoon (1985) • Vamp (1986) • Werewolf (1987) • The Lost Boys (1987) • Dr. Alien (1988) • Fright Night Part II (1987) • The Exorcist III (1990) • Alien 3 (1992) • Bram Stoker's Dracula (1992) • Mrs. Doubtfire (1994) • The Mask (1994) • Thinner (1996) • The Insider (1999) • Bless the Child (2000) • Hannibal (2001) • A Beautiful Mind (2001) • Van Helsing (2004) • The Exorcism of Emily Rose (2006)

Jack Cardiff

CARDIFF, JACK (YARMOUTH, 1914 CAMBRIDGESHIRE, 2009) İngiliz görüntü yönetmeni, yönetmen. Technicolor üzerine uzmanlaşmış, seçkin bir görüntü ustasıdır.Ustalığını Powell-Pressburger'in "Red Shoes" (Kırmızı Pabuçlar) ve "Black Narcissus" (Siyah Nergis), John Huston'ın "The African Queen" (Afrika Kraliçesi), Alfred Hitchcock'un "Under Capricorn" (Kapri Yıldızı), Joseph Mankiewicz'in "The Barefoot Contessa" (Çıplak Ayaklı Kontes) filmlerinde ortaya koymuştur. 80'lerde "The Awakening" (Diriliş), "Ghost Story" (Hayalet Hikayesi), "Cat's Eye" (Lewis Teague) gibi korkuların yanı sıra piyasa işi aksiyon ve macera filmleri görüntüleyen Cardiff, 2001 yılında onur Oscar'ıyla ödüllendirilmiştir.Yönetmenliği, çoğu zaman başarılı kameramanlık kariyerinin gölgesinde kalmıştır; Alain Delon ve Marianne Faithfull'un oynadıkları erotik "The Girl on a Motorcycle" (Motosikletli Kız), D. H. Lawrence'dan uyarlanan "Sons and Lovers" (Oğullar ve Sevgililer), çılgın bilim adamı konulu "The Mutations" (Mutasyonlar) yönettiği filmlerden bazılarıdır.

- **FİLMOGRAFİ:** Black Narcissus (1947) • Red Shoes (1948) • Under Capricorn (1949) • The African Queen (1951) • The Barefoot Contessa (1954) • War and Peace (1956) • The Girl on a Motocycle (Yön. 1968) • The Mutations (Yön. 1973) • Death on the Nile (1978) • Avalanche Express (1979) • The Fifth Musketeer (1979) • The Dogs of War (1980) • The Awakening (1980) • Ghost Story (1981) • The Wicked Lady (1983) • Conan the Destroyer (1984) • Rambo: First Blood Part II (1985) • Tai-Pan (1986)

J. S. Cardone

CARDONE, J. S. (PASADENA, KALİFORNİYA, 1946) Amerikalı yönetmen, yapımcı, senaryo yazarı. Siyasal bilimler okumuş; sinemaya geçmeden önce tiyatro yöneticiliği ve Universal televizyonunda senaryo yazarlığı yapmıştır. Boş bir adaya tatile gelen maceracı turistlerin hayalet bir katil tarafından öldürüldüğü *gore* filmi "Slayer"la (Katil) yönetmenliğe geçen Cardone ilerleyen yıllarda ikinci sınıf projeleri hayata geçirmiştir. "Shadowzone", "The Forsaken", "Mummy an' the Armadillo" ve bir festival kapsamında Amerika'nın 35 şehrinde 500 sinemada birden gösterime giren "Wicked Little Things" diğer korku filmleridir. Kendi filmleri dışında Renny Harlin'in yönettiği doğaüstü korku "The Covenant"(Şeytanla Anlaşma), yeni çevrimler "Prom Night" (Balo Gecesi) ve "The Stepfather"ın (Üvey Baba) senaryolarını yazmıştır.

- **FİLMOGRAFİ:** Slayer (1982) • Thunder Alley (1985) • Shadowzone (1990) • A Climate for Killing (1991) • Outside Ozona (1998) • The Forsaken (2001) • Mummy An' the Armadillo (2001) • 8 mm 2 (2005) • Wicked Little Things (2006)

CARDOS, JOHN 'BUD' (ST. LOUIS, 1929) Amerikalı yönetmen, oyuncu, dublör. Çocuk yaşta kendini sinemanın içinde bulan çok yönlü John 'Bud' Cardos çoğunlukla bir doların hesap edildiği B yapımı filmlerde, istismar ürünlerinde faaliyet göstermiş; Alfred Hitchcock'un "Psycho" (Sapık) ve "The Birds"ünde (Kuşlar) kuş bakıcılığı, "Satan's Sadists" (Şeytanın Sadistleri), "Five Bloody Graves" (Beş Kanlı Mezar) gibi pespaye korkularda dublörlük, aralarında Sam Peckinpah klasiği "The Wild

Bunch"ın da (Vahşi Belde) olduğu çeşitli filmlerde ikinci küme yönetmenliği yapmıştır. Cardos, saldırgan hayvan konulu "Kingdom of Spiders" (Örümcekler Krallığı), Los Angeles sokaklarını mezbahaya çeviren bir uzaylının cinayetleriyle ilgili "The Dark" (Karanlık), güneyli bir kasabanın sakinlerinin toksik atıklar yüzünden zombilere dönüştüğü "Night Shadows"da (Gece Gölgeleri) yönetmen koltuğuna oturmuştur.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Kingdom of the Spiders (1977) • The Dark (1979) • The Day Time Ended (1980) • Night Shadows (1984) • Skeleton Coast (1988) • Act of Piracy (1990)

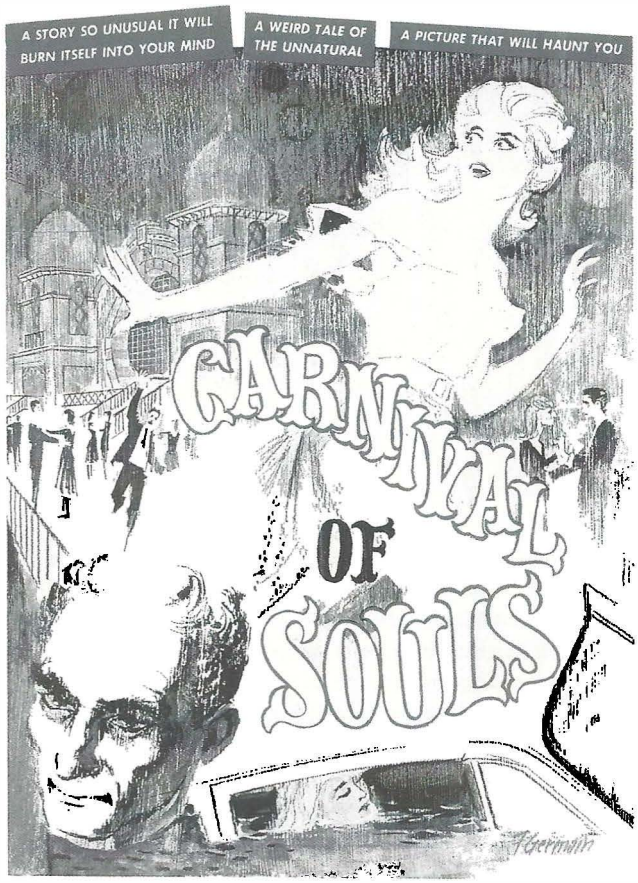
CARLSON, VERONICA (YORKSHIRE, 1944) İngiliz oyuncu. Fotomodellik yaptığı 60'larda Hammer yöneticilerinin keşfettiği Veronica Carlson "Dracula Has Risen from the Grave"de (Drakula Mezarından Kalkıyor) Christopher Lee tarafından ısırılmış, "Frankenstein Must Be Destroyed"da (Frankenstein Yok Edilmeli) Peter Cushing'in tecavüzüne uğramıştır. "The Horror of Frankenstein" (Frankenstein'ın Dehşeti) bir diğer Hammer filmidir. 80'lerde Amerika'ya taşınmıştır.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Dracula Has Risen from the Grave (1968) • Frankenstein Must Be Destroyed (1969) • The Horror of Frankenstein (1970) • Vampira (1974) • The Ghoul (1975) • Freakshow (1995)

CARNIMEO, GIULIANO (BARİ, 1932) İtalyan yönetmen. İtalyan B sinemasının çekirdekten yetişen, alaylı isimlerinden Giuliano Carnimeo 60'larda pek çok piyasa işi filmde yönetmen yardımcılığı yapmıştır. 1968'de yönetmenliğe terfi etmiş ve zanaatkarlıkla geçirdiği 20 yıllık sinema kariyerini Edwige Fenech'li seks komedileri, spagetti westernler ve korku-giallo filmleriyle süslemiştir. Cenova'daki bir apartmanı mesken tutan ve seksi kadınları ardı ardına katleden bir manyağın cinayetlerini anlatan *giallo* "Perche quelle strane gocce di sangue sul corpo di Jennifer?" (Neden Jennifer'in Vücudunda Bu Tuhaf Kan Lekeleri Var?) Carnimeo'nun en göz dolduran çalışmasıdır. 16 yıl aradan sonra gerçekleştirdiği "Quella villa in fondo al parco"da (Parkın Sonundaki Ev) manyak bir bilim adamının genetik deneylerinin ürünü olan fare-maymun karışımı bir yaratık Karayipler'de çekim yapan fotomodellere musallat olur. Çoğu filmine Anthony Ascott takma adıyla imza atmıştır.

FİLMOGRAFİ: Sono Sartana, il vostro becchino (1968) • Buon funerale amigos! Paga Sartana (1970) • Perche quelle strane gocce di sangue sul corpo di Jennifer (1972) • La signora gioca bene a scopa? (1975) • Gli sterminatori dell'anno 3000 (1983) • Quella villa in fondo al parco - Ratman (1988)

CARNIVAL OF SOULS (Ruhların Karnavalı) Harold Herk Harvey'in yönettiği 1962 yapımı Amerikan filmi. Senaryosu Harvey ve John Clifford ortaklığıyla yazılmıştır; endüstri ve eğitim filmleri yönetmeni Herk Harvey'in biricik uzun metrajlı çalışmasıdır. Kansas ve Utah civarında 33.000 dolarlık bütçe ve 5 kişilik bir ekiple 16 mm. çekilen (post prodüksiyonda 35 mm'ye aktarılmıştır) filmin ana mekanı 1000 kişilik bir dans pistini barındıran devasa bir

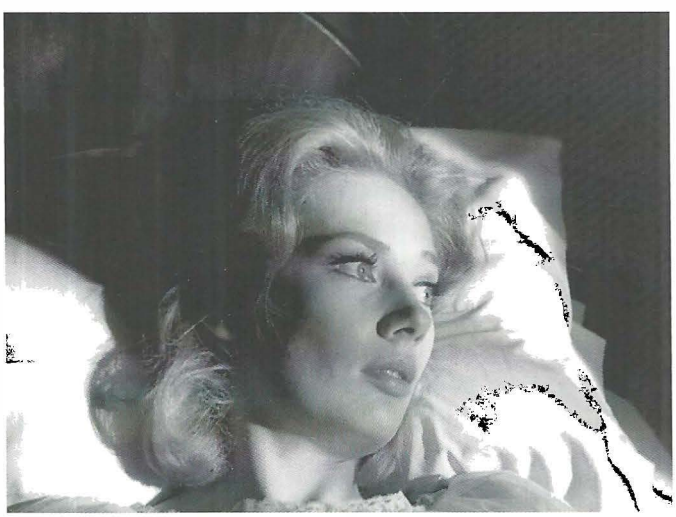
panayır yeridir; 1893'te Mormonlar tarafından kurulan panayır birkaç defa yanmasına karşın her seferinde yeniden inşa edilmiştir. "Carnival of Souls" dağıtımcısının ilgisizliği yüzünden Amerika'nın birkaç eyaletinde, sadece arabayla girilen sinemalarda gösterim şansı bulmuştur. Zamanla üniversite öğrencilerinin ve kıyıda köşede kalmış korku meraklılarının ilgi odağı olan film kült statüsüne erişerek video dükkanlarındaki yerini almıştır. Filmin en kapsamlı DVD'si, sinema sanatının seçkin örneklerini izleyiciyle buluşturan Criterion Collection serisinden, 2005 yılında piyasaya çıkmıştır. İki disklik bu dijital baskı hem sinemalarda gösterilen 78 dakikalık versiyonu, hem 83 dakika süren yönetmenin kurgusunu, hem de pek çok ekstrayı içermektedir.

▸ **KONU:** Ölümcül bir araba kazasından mucizevi bir şekilde kurtulan Mary Henry başka bir kente taşınarak yakınlardaki pansiyona yerleşir. Artık hayatını kilisede org çalarak kazanacaktır. Burada tanık olduğu tuhaf ve gizemli olayların etkisiyle sinirleri bozulan genç kadın giderek içine kapanır. Her yerde karşısına çıkan ölü suratlı bir adam tarafından izlenmekte, sokaklardaki insanlar onu görmemiş gibi davranmaktadır. Çevresiyle kopma noktasına gelen Mary Henry yalnızlığından ve korkularından kurtulmak

Carnival of Souls (Ruhların Karnavalı)

için yan odadaki komşusuyla arkadaşlık kurmak ister ama adam yalnızca kendisine sahip olmak isteyen alkolik bir serseridir. Tesadüfen karşılaştığı iyi yürekli bir ruh doktoru bile genç kadının derdine derman olamaz. Şehrin dışında daha önce gördüğü, terk edilmiş bir panayır alanı boş hayatının büyülü bir çekim merkezi olmuştur. Doktorun ofisinden çıktıktan sonra panayırı tekrar ziyaret eder. Ölü suratlı adamın saklandığı bu tuhaf yerde huzur bulmuştur. Bir gün kilisede org çalarken panayırda mekanik hareketlerle dans eden insanlar görünür. Dans edenlerin arasında bulunan ölü suratlı adam ellerini kaldırarak kendisine doğru yaklaşmaktadır. Tam o sırada kızgın bir ifadeyle gelen kilisenin papazı Mary Henry'nin düşlerini yarıda keser... Çaldığı parçayı hiç mi hiç beğenmemiştir. Kilisedeki işinden olan genç kadın eşyalarını toparlar ve arabasıyla şehirden hızla uzaklaşır. Kendisini bir kez daha gizemli panayırda bulmuştur. Ölü suratlı adamın başı çektiği, dans eden insanlara yaklaşır. Genç kadını fark eden soluk benizli panayır sakinleri çılgına dönerek onu kovalamaya başlarlar. Mary Henry koşusturmaya daha fazla dayanamaz ve yere yığılır... Arkasından

Carnival of Souls (Ruhların Karnavalı) • Candace Hilligoss

gelenler tam üzerine eğilirken görüntü kararır... Filmin başındaki kazaya geri döneriz... Kurtarma ekipleri göle uçan arabayı çıkarırlar. Kaza kurbanları arasında Mary Henry de vardır...

Amerikalı gazeteci yazar Ambrose Bierce'ın kısa hikayesi "An Occurence at Owl Creek Bridge" (Baykuş Deresi Köprüsünde Meydana Gelen Olay) ve "Alacakaranlık Kuşağı" bölümü "The Hitch-Hiker"ın (Otostopçu) ayak izlerini takip eden bu mütevazi korku filmi gerilla tarzı çekimleri ve fantastik finaliyle başta zombi klasiği "Night of the Living Dead" (Yaşayan Ölülerin Gecesi) olmak üzere pek çok tür filmine rehberlik yapmıştır. "Carnival of Souls", öncülü "An Occurence..." (Fransız Robert Enrico'nun yönettiği "La riviere du hibou" adlı kısa metrajlı filme konu olmuştur) gibi ölüm anındaki son nefes deneyimlerini anlatır; son yıllarda artık kabak tadı veren sürpriz finalli filmlerin büyükbabası sayılmaktadır; "Jacob's Ladder" (Dehşetin Nefesi, 1990) ve "The Sixth Sense"in (Altıncı His, 1999) dramatik sonlarının altyapısını hazırlamış, gerçeküstü atmosferi ve zombi benzeri figürleriyle korku sinemasında yeni ufuklar açmıştır.

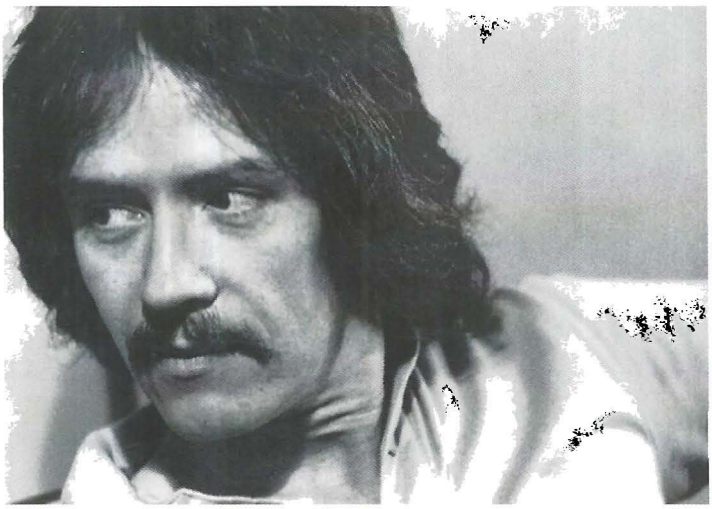
Filmin çıkış noktası, yönetmen Harvey'in Utah yakınlarında gördüğü boş bir panayır yeridir; Harvey ve senarist arkadaşı John Clifford kafa kafaya vererek hikayenin iskeletini oluşturmuştur. Yaşamla ölüm, gerçekle düş arasında gidip gelen "Carnival of Souls" aynı zamanda yalnızlığın ruh hallerini hüzünlü siyah beyaz fotoğraflarla betimler... Filmin tamamı, kahramanımız Mary Henry'nin ölüme teslim olmadan önceki son anlarını yansıtan *flashback* (geriye dönüş) çekimlerinden oluşmaktadır. Genç kadının karabasanlar ve paranoyayla çevrili dünyası gerçeküstü, tehditkar ve yer yer şiirsel görüntülerle hayat bulur. Sonradan yalnızca bir filmde daha rol alan (The Curse of the Living Corpse, *Yaşayan Cesedin Laneti*) Candace Hilligoss'un (1935) amatörce bir içtenlikle canlandırdığı Mary Henry karakteri yaşayanların dünyasında tutunamayan yalnız ve çaresiz bir ruhtur kendi ölümünün bilincinde olmayan...

Ticari sinemada umduğunu bulamayan Herk Harvey "Carnival of Souls" sonrasında belgeselcilik kariyerine geri dönmüş ve 1996'da sessiz sedasız bu dünyadan göçmüştür.

▸ **HARCOURT YAPIMI. Yön.** Herk Harvey, **Sen.** John Clifford, Herk Harvey, **Yap.** Herk Harvey, **Gör. Yön.** Maurice Prather, **Müz.** Gene Moore, **Kur.** Bill de Jarnette, Dan Palmquist, **Oyn.** Candace Hilligoss (Mary Henry), Frances Feist (Pansiyoncu), Sidney Berger (John Linden), Art Ellison (Başrahip), Sten Levitt (Dr. Samuels), Herk Harvey (Ölü Suratlı Adam), Dan Palmquist (Benzinci), Bill De Jarnette (Tamirci).

SİYAH BEYAZ, 16 MM, 78 DAKİKA.

CARPENTER, JOHN (CARTHAGE, NEW YORK, 1948) Amerikalı yönetmen, yapımcı, senaryo yazarı ve besteci.Korku sinemasının genç yaşta efsane katına erişen isimlerinden John Howard Carpenter'ın yıldızı 70 sonlarında çektiği küçük bütçeli filmlerle parlamıştır.Erken dönem yapıtlarında stilize Avrupa korkularının, westernlerin, B yapımı bilim kurguların izleri vardır; İtalyan dehşet ustaları Mario Bava ve Dario Argento'nun görsel stilinden, Howard Hawks'un westernlerinden feyiz almıştır. New York yakın-

John Carpenter

larındaki küçük bir kasabada dünyaya gelen John Carpenter bir müzik profesörünün oğludur. Çocukluk yıllarını ailece taşındıkları Bowling Green Kentucky'de geçirmiş, Batı Kentucky Üniversitesi'ndeki öğreniminden sonra Güney Kaliforniya Üniversitesi'nde sinema okumuştur. 1962 yılından itibaren 50'lerin ucuz canavar filmlerini model alan kısa filmler çekmeye başlayan Carpenter bu uğraşını 1969 yılına dek sürdürmüştür. (Senaryosuna katkıda bulunduğu kısa metrajlı animasyon "The Resurrection of Broncho Billy" Oscar kazanmıştır.) Uzayda geçen "Godot'yu Beklerken" olarak tanımlanan sıradışı bilim kurgu "Dark Star" (Karanlık Yıldız) ve seyirciyle eleştirmenlerin ortak beğenisini kazanan şehir westerni "Assault on Precinct 13" (13. Bölgeye Saldırı) ilk uzun metrajlı çalışmalarıdır. İdolü Howard Hawks'un ünlü westerni "Rio Bravo"yla koşutluklar taşıyan "Assault..." vahşi bir karakol baskınının hikayesini anlatır. İlerde Carpenter'ın alametifarikası haline gelen klostrofobik setleriyle dikkat çeken "Assault on Precinct 13" sinema yazarlarınca minimalist bir gerilim fırtınası olarak alkışlanmıştır. 70 sonlarında çalışma temposunu artıran Carpenter sinemayla televizyon arasında gidip gelmiştir.

Hitchcock'un "Rear Window"unu (Arka Pencere) çağrıştıran "Someone's Watching Me!" (Biri Beni Gözetliyor) Carpenter'ın ilk TV filmidir;Warner Bros.Television için çekilmiş ve 1978'de NBC'de gösterilmiştir; tehlikeli bir telefon sapığı tarafından sürekli rahatsız edilen bir kadının (Lauren Hutton) hikayesini anlatır;neredeyse tamamı Los Angeles'daki devasa bir sitede geçmektedir.Carpenter aynı yıl vizyona giren Columbia Pictures filmi "Eyes of Laura Mars"ın (Laura Mars'ın Gözleri) öykü ve senaryosunu kaleme almıştır.Deneyimli Irvin Kershner'ın yönettiği "Eyes" bir seri katilin cinayetlerini önceden görebilen, önsezilileri gelişmiş ünlü bir moda fotoğrafçısıyla ilgilidir; Faye Dunaway, Tommy Lee Jones, Raul Julia, Brad Dourif ve Rene Auberjonois'dan oluşan güçlü bir kadroyla New York'da çekilmiştir.

Carpenter, bu iki piyasa deneyiminin sonrasında stüdyolarla arasına mesafe koymuş ve daha özgün projeleri hayata geçirmiştir.Kendine özgü biçemiyle kısa zamanda korkunun yaratıcı isimleri arasına giren sanatçı filmlerinin yalnızca hikaye ve senaryolarına değil elektronik tınılı müziklerine de imza atmıştır.Akıl hastanesinden kaçan insanüstü bir psikopat, onu saplantılı bir şekilde izleyen psikiyatristi ve katilin hedefindeki gençlerin çevresinde gelişen bir hikaye anlatan "Halloween" (Yabancı) Carpenter'ın kariyerinde bir dönüm noktasını işaret eder. Gençlerin kesip biçildiği slasher alt türünü yeniden tanımlayan bu yüksek tansiyonlu film nefes kesen takip sahneleri, karanlık setleri, tehditkar müzikleri ve karamsar atmosferiyle dikkat çekmiştir; gişedeki hasılatı ise (47 milyon dolar) tek kelimeyle mucizevidir.

"Halloween"le gelen başarı rüzgarıyla Carpenter'ın korku sinemasındaki çıkışı 80 başlarında da sürmüştür. "Halloween"de beraber çalıştığı senarist-yapımcı partneri Debra Hill'le ortaklaşa yazdığı "The Fog" (Sis) yine basit ve bilinen öykülerden yola çıkarak gerilim dolu anlar yaratma ustalığını konuşturduğu doğaüstü bir korku filmidir. 100 yıl önce ölüme terk edilen cüzzamlı hastaların hayaletlerinin terörize ettiği Kaliforniya'daki küçük bir sahil kasabasında geçen "The Fog" klostrofobik setleri ve stilize görüntüleriyle Carpenter sinemasının tipik özelliklerini taşımaktadır. Edgar Allan Poe'dan bir alıntıyla başlayan (*Gördüğümüz ya da gördüğümüzü düşündüklerimiz rüya içinde rüyalardır*) filmin konusu İspanyol yönetmen Amando de Ossorio'nun 1973 yapımı Euro Trash klasiği "El ataque de los muertos sin ojos"la (Gözsüz Ölülerin Saldırısı) şaşırtıcı benzerlikler taşımaktadır: 100. yıl kuruluş kutlamalarına hazırlanan sahil kasabası Antonio Bay gizemli bir sis tabakasıyla kaplanmıştır. Sisin çökmesiyle birlikte kasabanın merkezinde garip olaylar baş gösterir: Arabaların kornaları kendiliğinden çalmakta, farları yanıp sönmekte ve benzin pompaları yerlerinden oynamaktadır. 100 yıl önce, sisli bir gecede kasaba yakınlarında cüzzamlılarla dolu bir gemi batmıştır. Kasaba sakinlerinden bazıları gemideki altınları çalmışlar ve cüzzamlıları ölüme terk etmişlerdir. Ölenlerin hayaletleri intikam almak için yavaş yavaş kasabaya yaklaşırken kutlamalar da başlamıştır. Kasabanın papazı tesadüfen eline geçen bir günlüğü okuyunca olayların ayırdına varır. John Houseman'ın kamp ateşi çevresinde toplanmış çocuklara anlattığı bir hortlak öyküsüyle açılan "The Fog" karakterleri tanıdığımız uzun bir giriş bölümünden sonra gerilimin doruğa ulaştığı katliam sahneleriyle izleyenleri koltuklarına çivilemiştir. Gotik korku sinemasında atmosferi tamamlayan bir ayrıntı olarak dekoratif amaçla kullanılan sis, Carpenter'ın filminde capcanlı bir dehşet öğesine dönüşür. Özellikle deniz fenerindeki ve kilisedeki terör sahnelerinde sisin filmin ana karakterlerinden olduğu ve kötülükle özdeşleştiği anlaşılır. Kasaba yakınlarındaki deniz fenerinde konumlanmış yerel radyo istasyonunda çalışan ve sisteki tekinsizliği fark eden seksi DJ'i Carpenter'ın

John Carpenter • The Fog (Sis) • Hal Holbrook

eski eşi Adrienne Barbeau, kasabaya tesadüfen yolu düşen otostopçuyu Jamie Lee Curtis, kasabanın cüzzamlılardan çalınan altınlarla kurulduğunu keşfeden rahibi Amerikan sinemasının emektar karakter aktörlerinden Hal Holbrook, kutlamalardan sorumlu parti görevlisini ise Jamie Lee Curtis'in gerçek hayattaki annesi Janet Leigh canlandırmıştır. Filmdeki karakterlerden bazılarının Carpenter'ın çalışma arkadaşlarının (Dan O'Bannon, Nick Castle, Tommy Lee Wallace, Richard Kobritz) adlarını taşıması meraklıların gözlerinden kaçmamıştır. Sorunlu bir prodüksiyon güncesine sahip olan filmin bazı sahneleri tekrar tekrar çekilmiş ve Carpenter buna rağmen ortaya çıkan sonuçtan memnun kalmamıştır. 1 milyon dolar bütçeli "The Fog" 20 milyonu aşan hasılatıyla şimdi tarih olan yapım firması Avco Embassy'nin yüzünü güldürmüştür. John Carpenter'ın kült sinemacı imajını tazeleyen distopik aksiyon-bilim kurgu "Escape from New York" (New York'tan Kaçış) 1981'de dünya sinemalarında oynamış ve hem ABD'de hem de Avrupa'da gişe rekorlarını altüst etmiştir. Azılı suçluların cirit attığı New York şehrinin iyi korunan bir hapishaneye dönüştüğü karanlık bir geleceği betimleyen filmin başrolünde Carpenter'ın fetiş oyuncusu Kurt Russell vardır. Anarşist bir grup tarafından esir alınan Amerikan başkanını kurtarmak için sadece 24 saati olan eski bir savaş kahramanını oynayan Russell'a, Ernest Borgnine, Lee Van Cleef, Donald Pleasence, Adrienne Barbeau gibi B sinemasının önemli oyuncuları eşlik etmişlerdir.

Carpenter'ın filmografisinin zamanında haksızca es geçilen örneklerinden "The Thing" (Şey) yalnızca Rob Bottin imzalı tutkulu makyaj efektleriyle değil, müthiş gerilimi ve paranoya atmosferiyle de övgüyü hak eden sıradışı bir yaratık filmidir. Howard Hawks'un 1951 tarihli "The Thing from Another World" filminin gore efektleriyle revize edilen bu modern versiyonunda canlıları taklit etme yeteneğine sahip olan uzaylı bir yaşam formu Antarktika'da araştırmalar yürüten bilim adamlarının vücutlarına girerek bir hastalık gibi yayılır. Sadece erkeklerden oluşan güçlü oyuncu kadrosuyla Kanada'da çekilen "The Thing"in müziklerini İtalyan usta Ennio Morricone yapmıştır. Filmlerinin elektronik müzikleriyle sükse yapan Carpenter böylece ilk kez beste çalışmalarını bir yabancıya teslim etmiştir.

80'lerde bir ara bağımsız sinemacı kimliğinden uzaklaşan John Carpenter geniş kitlelerin beğenilerini gözeten stüdyo filmlerine ağırlık vermiştir. Stephen King uyarlaması "Christine" ve 22 milyon dolar bütçeli romantik bilim-kurgu "Starman" (Yıldız Adam) Columbia Pictures desteğiyle çekilmiştir. "Christine", sahiplerine uğursuzluk ve ölüm getiren ve hurda haline gelse bile kendi kendini yenileyen şeytani bir otomobile tutkuyla bağlanan bir öğrencinin çılgınlığa varan hikayesini anlatır; yıllar geçtikçe değeri daha iyi anlaşılan kalburüstü bir uyarlamadır. İnsan kılığında yeryüzünü ziyaret eden bir uzaylıyla, dul bir kadının aşklarını konu edinen "Starman" ise kötümser "Christine" ve "The Thing"in aksine iyimser mesajlar vermiştir. Carpenter'ın sonraki çalışması "Big Trouble in Little China" (Küçük Çin'de Büyük Bela) dövüş sanatları filmlerinden aksiyona, komediden fanteziye dek çeşitli türlere göz kırpmaktadır; vazgeçilmez Kurt Russell, "Sex and the City"le sükse yapan Kim Cattrall, Asya kökenli Amerikalılar Victor Wong, James Hong, Dennis Dun rol almıştır. Bu eğlenceli seyirliği takip eden "Prince of Darkness" (Karanlıklar Prensi) Carpenter hayranlarının uzun süredir beklediği bir dönüş filmidir. İngiliz yazar Nigel Kneale'nin doğaüstü altyapılı bilim-kurgu hikayelerini çağrıştıran (Carpenter filmin senaryosunu Kneale'in kahramanlarından Bernard Quatermass'a atfen Martin Quatermass takma adıyla yazmıştır) "Prince of Darkness"in konusu şöyledir: Los Angeles'ın ortasındaki metruk bir kilisenin koruyucu rahibi ölünce yıllar boyu saklanmış olan korkunç bir giz ortaya çıkar: Kilisenin bodrumunda bulunan, bir silindirin içindeki yeşil sıvı şeytanın ta kendisidir ve dünyaya dönmek için ortam aramaktadır. Konuyla ilgilenen rahip Loomis (Donald Pleasence) fizik profesörü Birack (Victor Wong) ve öğrencilerinden bodrumdaki tuhaf oluşumu araştırmaları ricasında bulunur. Fizikçiler, radyologlar ve teknik elemanlardan oluşan bir grup kiliseye adım attığında doğaüstü terörün fitili ateşlenecektir. Öğrencilerden bazıları silindirden püsküren yeşil sıvının etkisiyle zombi benzeri yaratıklara dönüşürken, geri kalanlar giderek büyüyen şeytani varlığın çıkışını engellemek için insanüstü bir mücadele verirler. Kapalı mekanlarda doğaüstü ya da dünya dışı tehditlerle karşı karşıya kalan insanların yaşama tutunma çabalarını anlatma konusunda uzmanlaşan Carpenter'ın en tipik filmidir "Prince of Darkness"... "The Thing"de olduğu gibi yine bir grup insan dünyanın sonunu getirebilecek doğaüstü bir tehdidin gölgesi altında kaderleriyle yüzleşir. Ama bu seferki tehdit uzaylı bir organizmadan değil bizzat şeytanın kendisinden gelmektedir. Silindirin içinde hapsolan şeytan dışarı çıkmayı başarırsa dünyanın sonunu getirebilecek bir güce sahip olacaktır. Carpenter, izleyenlerin kafasını karıştıran parlak bilimsel açıklamalar, felsefik diyaloglar ve dinsel metinlerle filmine entelektüel bir boyut kazandırmaya çalışsa da esas amacının B sineması geleneklerinden

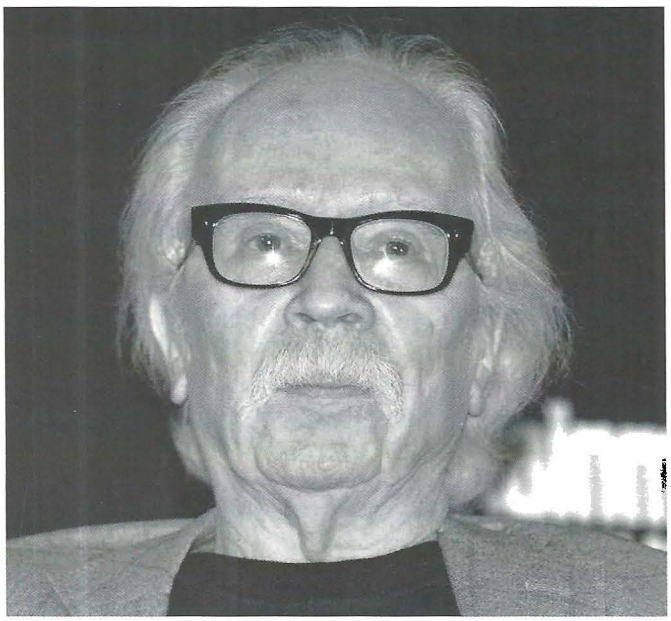
John Carpenter • They Live (Yaşıyorlar)

sapmayan gerilimli ve kanlı bir ürüne imza atmak olduğu görülür. B filmlerine özgü ucuz gore efektleri ve kendi bestelediği elektronik müziğin (tartışmasız en ürkünç Carpenter besteleri) tehditkar tınılarıyla tedirgin edici bir atmosfer yaratmayı başaran Carpenter ayrıca kiliseyi kuş uçmaz kervan geçmez ıssız bir mekana değil, ABD'nin en canlı şehirlerinden Los Angeles'ın göbeğine yerleştirerek tedirginliğin boyutlarını genişletmiştir. Şeytanın müritleri (rock müzisyeni Alice Cooper'ın başını çektiği bir grup evsiz insan) tarafından kuşatılan kilise bir hapishaneden farksızdır. Kaçmaya çalışanlar pusuda bekleyen müritlerin müdahalesiyle öldürülür. Sonradan Hollywood saflarına katılan bağımsız yapımcı Larry Franco ve Alive Films'den Shep Gordon-Andre Blay ikilisinin finanse ettiği bu hakkı yenmiş Carpenter şaheseri yönetmenin apokaliptik üçlemesinin (The Thing, Prince of Darkness, In the Mouth of Madness) ikinci halkasını oluşturmaktadır.

Maliyetinin beş katı gişe yapan "Prince of Darkness"in hemen sonrasında vizyona giren 10. John Carpenter filmi "They Live" (Yaşıyorlar) klasik uzaylı istilası öyküsü anlatmanın ötesinde Reagan döneminin eleştirisini yapan politik bir taşlamadır; Kanadalı güreşçi Roddy Piper, sempatik siyahi aktör Keith David ve cam gözlü aktris Meg Foster oynamıştır.Yalnızca özel gözlüklerle gerçek yüzleri görülebilen uzaylı yaratıkların hüküm sürdüğü bir dünyada geçen ve seçkinci bir azınlığı temsil eden uzaylılara karşı direnen iki işsiz adamın hikayesini anlatan film ele aldığı konunun ağırlığını taşımaktan uzak kalmıştır.

90'larda da filmleri merakla beklenen yönetmen kimliğini koruyan Carpenter 1992'de Warner Bros yapımı Görünmez Adam çeşitlemesi "Memoirs of an Invisible Man" (Görünmeyen Adamın Anıları), 1993'te Tobe Hooper'la birlikte vasat üstü antoloji filmi "Body Bags" (Ceset Torbaları), 1994'te H. G. Lovecraft güzellemesi "In the Mouth of Madness" (Çılgınlığın Ötesinde), 1995'te Süpermen Christopher Reeve'in felç olmadan oynadığı yeni çevrim "Village of the Damned" (Lanetliler Kasabası), 1996'da B sineması klasiği "Escape from New York"un Los Angeles silüetine uyarlanmış versiyonu "Escape from L. A" (Los Angeles'tan Kaçış), 1998'de ise vampir mitine western benzeri setlerle farklı bir hava getirmeye çalışan "Vampires"la (Vampirler) seyirci karşısına çıkmıştır. Bu filmlerden yalnızca "In the Mouth of Madness" yönetmenin filmografisinin seçkin örnekleri arasına girmeyi hak etmektedir. H. P. Lovecraft hikayelerinde zikredilen öteki dünyalı yaratıklara (eskiler) atıfta bulunan gerçeküstü "In the Mouth of Madness" Carpenter'ın son yıllarda çektiği en korkunç filmdir. Senaryosunu New Line Cinema'nın eski yöneticisi Michael De Luca yazmıştır; kaybolan bir korku romanları yazarını ararken dehşet verici keşiflerde bulunan bir sigorta müfettişinin çevresinde gelişen bir konuya sahiptir. Kitapları tüm dünyada milyonlar satan ünlü korku romanları yazarı Sutter Cane (Jürgen Prochnow) son kitabı piyasaya çıkmadan önce ortadan kaybolur. Cane'in kitaplarını basan yayınevinin yöneticisi (Charlton Heston) işinin ehli sigorta müfettişi John Trent'i (Sam Neill) yazarı bulmakla görevlendirir. Söylentilere göre Sutter Cane'in kitapları düzenli okurları üzerinde algı bozukluklarına, paranoyak tepkilere ve hafıza kayıplarına neden olmaktadır. Yazarın önceki romanlarını okuyan Trent bu psikolojik arazlara bizzat tanık olur: İnsanların birbirlerini katlettikleri karabasanlar görmektedir... Sonra yayınevinin güzel editörü Linda Styles'la (Julie Carmen) birlikte New Hampshire yakınlarındaki bir kasabaya (Cane'nin kitaplarında sıkça adı geçen Hobbs End) doğru yola çıkar... Sanki bir zaman tüneline girerek ulaştıkları bu tekinsiz kasabada sadece anormal çocuklar ve tuhaf yetişkinler vardır. Burası kötülüğün kaynağının başlangıcı, insanların yaratıklara dönüştüğü bir kâbuslar diyarıdır... Kötücül güce yazdıklarıyla aracılık eden Sutter Cane kasabadaki Bizans

kilisesinde saklanmaktadır. Cane kiliseye gelen Trent'e "İnsanlar gerçekle hayal arasındaki farkı ayırt etme yetilerini yitirdiklerinde bir zamanlar dünyamıza hükmeden eskiler geri dönüş yolculuklarına başlayacak;ne kadar çok inanan olursa, yolculuk o kadar hızlı olacak" diyerek planı açıklar. Ona göre Trent ve Styles kendi hayal gücünün ürünü roman kahramanlarıdır. Trent anlatılanlara güler geçer çünkü hala olup bitenlerin yayınevinin kitap tanıtımıyla ilgili küçük bir şakası olduğunu düşünmektedir. Ama olaylar onun düşündüğü gibi gelişmez. Carpenter'ın apokaliptik üçlemesinin son halkası "In the Mouth of the Madness" diğer filmleri gibi dünyanın sonunun yakın olduğunu ima eden görüntülerle sonlanır.

John Carpenter 2000'lerde

John Carpenter 2001 - 2010 arasında sadece iki sinema filmi yönetmiştir. "Rio Bravo", "Night of the Living Dead", "Quatermass and the Pit" gibi klasiklerin izini süren Mars dekorlu "Ghosts of Mars" (Mars'taki Hayaletler) Carpenter hayranlarının beklentilerini başka bir bahara bırakan, üstünkörü bir çalışmadır; 2200 yılında dünyalılar tarafından kolonize edilen kızıl gezegende azılı bir suçluyu geri getirmek isterken dünyalıların ruhlarını ele geçiren canavar Marslılarla karşılaşan özel bir polis biriminin hikayesini anlatır. 5. sınıf aksiyon ve dövüş sanatları filmlerinden fırlamışa benzeyen kavga sahneleri ve kötü makyajlarıyla boy gösteren zombi benzeri Marslılarıyla düş kırıklığı yaratan bu filmde Carpenter yine şeytani bir güçle umutsuzca mücadele eden bir grup insana odaklanmıştır. Son filmlerinin başarısızlığından sonra köşesine çekilen ve uzun bir süre sinema yapmayan John Carpenter "Masters of Horror" (Korkunun Ustaları) adlı Showtime yapımı TV dizisiyle tekrar kamera arkasına geçmiştir. Dario Argento, Stuart Gordon, Takashi Miike, Joe Dante, Tobe Hooper, John Landis, Don Coscarelli gibi türün deneyimli isimlerini bir saatlik filmlerle bir araya getiren bu dizinin en ürkünç epizodunu (Cigarette Burns, Sigara Yanıyor) yönetmek Carpenter'a nasip olmuştur. Konusu itibarıyla "The Ring" (Halka) ile "The Ninth Gate"i (Dokuzuncu Kapı) andıran "Cigarette Burns" seyredenlerin intiharlarına neden olan Fransız yapımı deneysel bir filmi bulmak için eksantrik bir koleksiyoncuyla (Udo Kier) anlaşan bir sinema sahibinin (Norman Reedus) hikayesini anlatmaktadır. John Carpenter'ın on yıllık bir aradan sonra çektiği son sinema filmi "The Ward" (Koğuş) çoklu kişilik bozukluğundan muzdarip, şizofren bir genç kızın kapatıldığı akıl hastanesinde bir hayaletle karşılaşmasını konu edinmektedir; geçmişin ustasını arayanlar ne yazık ki yine hüsrana uğramıştır.

Modern korku sinemasına yepyeni bir soluk, kalite ve seyir zevki getiren John Carpenter'ın filmleri Avrupa'da daha fazla ciddiye alınmıştır. Carpenter, Amerikalı eleştirmenlere olan kızgınlığını şu sözlerle dile getirir: "Ben Fransa'da bir auteur, Almanya'da film yapımcısı, İngiltere'de korku filmleri yönetmeni, Amerika'da ise sadece bir serseriyim!"

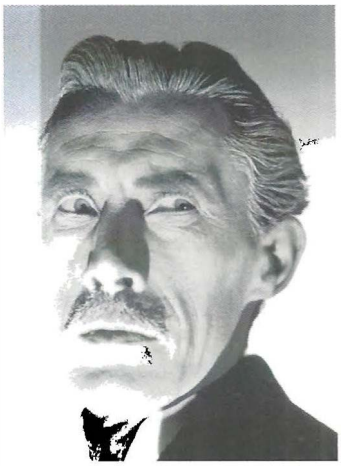
- **FİLMOGRAFİ:** Dark Star (1973) • Assault on Precint 13 (1976) • Halloween (1978) • Someone is Watching Me (TV 1978) • Elvis (TV 1979) • The Fog (1980) • Escape from New York (1981) • The Thing (1982) • Christine (1983) • Starman (1984) • Big Trouble in Little China (1986) • Prince of Darkness (1987) • They Live! (1988) • Memoirs of the Invisible Man (1992) • Body Bags (TV 1993) • Village of the Damned (1995) • In the Mouth of Madness (1995) • Escape from L. A. (1996) • Vampires (1998) • Ghosts of Mars (2001) • Masters of Horror (TV 2005) **Bölüm:** *Cigarette Burns* • The Ward (2010)

CARPENTER, STEPHEN (TEKSAS) Amerikalı yönetmen, senaryo yazarı. Los Angeles Film, Tiyatro, Televizyon Okulu mezunu Carpenter 80'lerde ortağı Jeffrey Obrow'la birlikte ucuz seri katil filmi "The Dorm that Dripped Blood" (Kan Damlayan Yurt), abuk sabuk bir ruh zapt etme öyküsü anlatan "The Power" (Güç) ve manyak bilim adamlı-canavarlı "The Kindred"ı (Akraba) yönetmiştir. Öteki tarafla, ruhlarla ilgili solo çalışması "Soul Survivors" (Ruhlarla Dans) diğer filmleri gibi özgünlükten uzaktır. 2011 - 2012 arasında fantastik TV dizisi "Grimm"in senaryolarını yazmıştır.

- **FİLMOGRAFİ:** The Dorm That Dripped Blood (1982) • The Power (1984) • The Kindred (1987) • Soul Survivors (2001)

CARRADINE, JOHN (NEW YORK, 1906 - MİLANO, 1988) Amerikalı oyuncu. Kendisi gibi oyunculuğu seçen David Carradine, Keith Carradine ve Robert Carradine'nin babasıdır. Uzun kemikli yüzü ve kalınca sesiyle hafızalarda yer eden John Carradine önceleri heykeltıraşlık ve ressamlıkla uğraşmış; Shakespeare oyunlarının ağırlıkta olduğu sahne çalışmalarının ardından sinemada karar kılmıştır. Korkunun ağırlıkta olduğu çeşitli türlerde üç yüzün üzerinde filmi vardır. Korkuyla tanışıklığı çok eskilere, 30'lu yıllara dayanmaktadır; beyazperdede üç kez Dracula'yı canlandırmıştır. Adının jeneriklere yazılmadığı "The Invisible Man" (Görünmeyen Adam) ve "Bride of Frankenstein" (Frankenstein'ın Gelini) gibi birinci sınıf

filmlerle korku kariyerine adım atmasına karşın 40'lı ve 50'li yıllarda sıradan tür filmlerinde gözükmüştür. Edgar G. Ulmer'ın "Bluebeard" (Mavi Sakal), William Beaudine'nin "Voodoo Man", Erle C. Kenton'un "House of Dracula"sında (Drakula'nın Evi) Bela Lugosi, Boris Karloff ve Lon Chaney Jr'la karşılıklı oynamıştır. Carradine 60, 70 ve 80'lerde saygıdeğer ismine gölge düşüren çok sayıda süprüntü korku filminde (Curse of the Stone Hand, *Taş Elin Laneti* House of the Black Death, *Kara Ölümün Evi* Dr. Terror's Gallery of Horrors, *Dr. Dehşetin Korkular Galerisi* - The Astro-Zombies, *Yıldız Zombileri* Blood of Dracula's Castle, *Drakula'nın Şatosunun Kanı* - Horror of the Blood Monsters, *Kanlı Canavarların Dehşeti* - Blood Legacy, *Kanlı Miras* - The House of Seven Corpses, *Yedi Ceset Evi*) rol almıştır; bu filmlerin çoğunun kamera arkasında pespaye korku uzmanları Ted Mikels, Al Adamson, Jerry Warren vardır; Carradine bir dönem uyduruk Meksika korkularının (Autopsia de un fantasma, *Bir Hayaletin Otopsisi* - Las vampiras, *Vampirler* - La senore muerte, *Bayan Ölüm*) gediklisi haline gelmiştir. "The Howling" (Çığlık), "Shock Waves" (Şok Dalgaları), "House of the Long Shadows" (Uzun Gölgeler Evi), "The Monster Club" (Canavarlar Kulübü) gibi eli yüzü düzgün filmlerde de oynamış; efsanevi TV dizileri "The Twilight Zone" (Alacakaranlık Kuşağı), "Night Gallery" (Gece Sergisi) ve "Thriller"ın en ürkünç bölümlerine izlerini bırakmıştır.

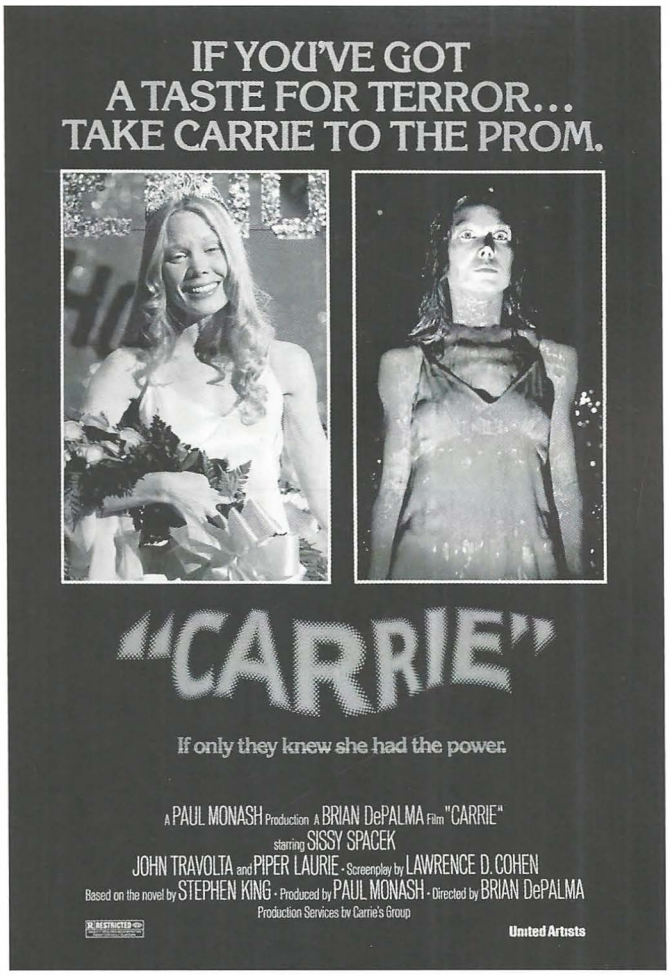

John Carradine

- **FİLMOGRAFİ:** Bride of Frankenstein (1935) • The Grapes of Wrath (1939) • House of Dracula (1945) • Johnny Guitar (1954) • Psycho a Go-Go (1965) • Billy the Kid vs. Dracula (1966) • Blood of Dracula's Castle (1967) • Las Vampiras (1968) • The Astro Zombies (1969) • Horror of Blood Monsters (1970) • Blood Legacy (1971) • Blood of Ghastly Horror (1972) • Silent Night, Bloody Night (1973) • The Sentinel (1977) • Shock Waves (1977) • Vampire Hookers (1979) • Nocturna (1979) • The Howling (1980) • The Boogeyman (1980) • The Nesting (1981) • Doctor Dracula (1981) • House of the Long Shadows (1983) • Evil Spawn (1987) • Buried Alive (1990)

CARRERAS, MICHAEL (LONDRA, 1927 - LONDRA, 1994) İngiliz stüdyo yöneticisi, yapımcı, senaryo yazarı, yönetmen. İngiliz korkusuna yön veren Hammer yapımevinin yöneticilerinden Sir James Carreras'ın oğludur. Büyükbabası Enrique Carreras stüdyonun kurucu ortağıdır. 50 ve 60'larda çoğunu Terence Fisher'ın yönettiği Hammer filmlerinin yürütücü yapımcılığını ve yapımcılığını üstlenen Carreras 1961'de kısa süreliğine stüdyodan ayrılarak Capricorn Films'i kurmuştur. Daha sonra Hammer'a geri dönmüş ve yapımcılığın yanısıra senarist ve yönetmen olarak da hizmet vermiştir. 70'lerin başlarında stüdyonun kontrolünü eline almasına karşın İngiliz film endüstrisinin krize girmesi ve film maliyetlerinin artması nedeniyle başarısız olmuştur.

- **FİLMOGRAFİ:** The Brides of Dracula (Yür. Yap. 1960) • Two Faces of Dr. Jekyll (Yür. Yap. 1960) • The Curse of the Werewolf (Yür. Yap. 1961) • The Damned (Yür. Yap. 1963) • The Curse of the Mummy's Tomb (Yap. Yön. 1964) • The Lost Continent (Yap. Yön. 1968) • Crescendo (Yap. 1970) • Dracula A. D. 1972 (Yap. 1972) • Straight on Till Morning (Yür. Yap. 1972) • Demons of the Mind (Yap. 1972)

CARRIE (Günah Tohumu) Brian De Palma'nın yönettiği 1976 yapımı Amerikan filmi. Stephen King'in 1974'de yayınlanan aynı adlı romanına dayalı senaryosu Lawrence D. Cohen tarafından yazılmıştır. 50 gün süren çekimlerin tamamı, 1.800.000 dolarlık bütçeyle Kaliforniya (Los Angeles, Hermosa Beach, Culver City Stüdyoları, San Fernando, Santa Paula, Vernon, Palisades Charter Lisesi...) eyaletinde yapılmıştır. Sadece ABD'deki hasılatı 30 milyonu geçmiştir ve yıllar önce MGM'e katılan yapım-dağıtım firması United Artists'in en kazançlı filmlerinden biridir. En İyi Kadın Oyuncu (Sissy Spacek) ve En İyi Yardımcı Kadın Oyuncu (Piper Laurie) dallarında Akademi Ödülü'ne aday gösterilmiş, Avoriaz Fantastik Filmler Festivali'nde büyük ödülü kazanmıştır. MGM'in 2001'de piyasaya sürülen "Carrie"

Carrie (Günah Tohumu) • Piper Laurie & Sissy Spacek

DVD'sinde yönetmen Brian De Palma, oyuncular Sissy Spacek, Piper Laurie, Amy Irving, Nancy Allen, William Katt, Betty Buckley, P. J. Soles, Priscilla Pointer, prodüksiyon tasarımcısı Jack Fisk, kurgucu Paul Hirsch ve senarist Lawrence D. Cohen'la yapılan söyleşiler ve prodüksiyon notları yer almaktadır.

KONU: Okulda kötü niyetli arkadaşları tarafından sürekli aşağılanan lise öğrencisi Carrie White'ın evde de din fanatiği, yarı deli annesiyle sorunları vardır... Yetişkinliğe geçiş sancıları yaşayan genç kız bir gün beden eğitimi dersinden sonra duşta ilk kez adet görür ve kasıklarından akan kanı görünce dehşete kapılır... Neler olduğunu anlamamıştır bile... Arkadaşları alayla üzerine gelirken kendisine iyi davranan tek kişi olan beden eğitimi öğretmeni bayan Collins kızları uzaklaştırır... Carrie'nin yalnızca kendisinin bildiği özel bir yeteneği vardır... Düşünce gücüyle ve bakışlarıyla cisimleri yerlerinden rahatlıkla oynatabilmektedir... Konuyla ilgili kitaplar okudukça bu özel yeteneğin sadece kendisine özgü olmadığının ayırdına varır... Kapı kapı dolaşıp dini kitaplar satan annesi Margaret ise kızının adet gördüğünü öğrenir öğrenmez onu günahkar olarak niteler ve dolaba kapatır... Okul balosu yaklaşırken Carrie'yle dalga geçenler grubundan Sue Snell yaptıklarından pişmanlık duymaktadır... Erkek arkadaşı Tommy'den baloda Carrie'ye kavalyelik yapmasını rica eder. Tommy zor da olsa Carrie'yi baloya gitme konusunda ikna eder. Bu arada kızlar çetesinin Carrie'den nefret eden lideri Chris Hargensen haince planlar yapmaktadır. Gerizekalı erkek arkadaşı Billy Nolan'a birkaç domuzu öldürtür ve kanlarını bir kovaya boşaltarak balo salonunun gizli bir köşesine zulalar... Annesinin muhalefetine rağmen Carrie o gece Tommy'le baloya gider... Başlangıçta her şey yolundadır. Dans ederler... Havadan sudan konuşurlar... Gecenin kral ve kraliçeleri seçilmeleriyle mutlulukları ikiye katlanır. Oysa Chris'in talimatıyla oylamada hile yapılmıştır. Taç giymek için sahneye çıktıklarında aşağıda gizlenen Chris ve Billy Nolan iple bağladıkları bir kova dolusu domuz kanını Carrie'nin başından aşağı boca ederler... Herkes şok içindedir... Carrie salondaki insanların kendisine güldüğünü hayal eder ve telekinetik güçlerini harekete geçirir. Bayan Collins'inde aralarında olduğu öğretmen ve öğrenciler Carrie'nin gazabından nasibini alırken Chris ve Billy kaçmayı başarır... Transa girmiş Carrie cesetlerin arasından geçerek salondan ayrılır ve Chris'in arabasını bakışlarıyla havaya uçurur. Evde kendisini bekleyen annesi onun bir evlilik tecavüzünün ürünü olduğunu söyler... Birbirlerine sarılırlar... Carrie annesinden şefkat beklerken iyice çıldıran kadın elinde gizlediği bıçağı kızının sırtına saplar. Telekinetik güçlerini bir kez daha harekete geçiren Carrie havalarda uçuşan mutfak bıçaklarıyla annesini çarmıha gerer... O sırada evleri sallanmaya başlar ve gürültüyle Carrie ve annesinin üzerine yıkılır.

Korkunç olaydan günler sonra yaşadıklarının şokunu hala atamayan Sue Snell düşlerinde Carrie'nin bir zamanlar yaşadığı evin yıkıntılarına çiçek koymaktadır. Aniden toprağın altından çıkan kanlı bir el bacağını kapar... Sue çığlıklar içinde uyanır ve yanına koşan annesine sarılır.

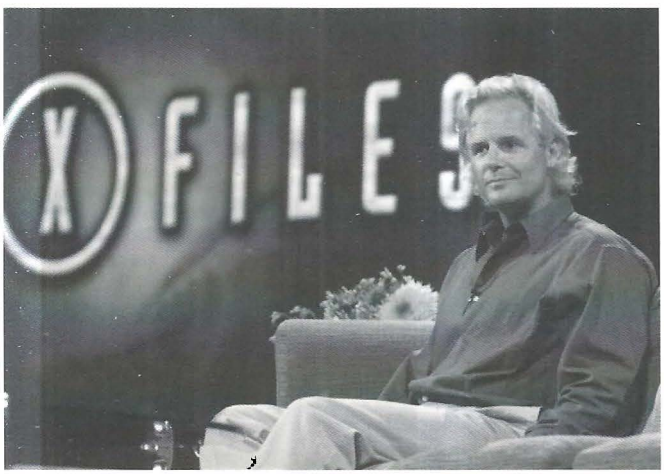
Sonraki yıllarda yayınlanan "Christine" gibi evde ve okulda sorunlar yaşayan, içine kapalı ergenlerin dünyasına ayna tutan "Carrie" Stephen King'in ilk romanıdır... İki romanın da ana karakterleri yaşıtları tarafından ezilen, aşağılık kompleksleri içinde çırpınan ve aileleriyle sorunlar yaşayan yeni yetmelerdir. Yaşamın şans tanımadığı bu mazlum gençler doğaüstü yeteneklerini kullanarak acımasız katillere dönüşürler ve kendilerine fenalık edenlerle hesaplaşırlar... Stephen King'in film haklarını sadece 2.500 dolara sattığı "Carrie" bağımsız sinema kökenli Brian De Palma'nın gösterişli anlatımıyla beyazperdede hayat bulmuştur. Erotik filmlere taş çıkartan Hitchcock referanslı bir duş sahnesiyle açılan "Carrie" bir yandan gotik korkuya (Carrie ve annesinin yaşadığı eski ev hayaletli evlerden farksızdır) göz kırparken, bir yandan da gençlik filmleri klişeleriyle izleyenleri eğlendirir. Ama filmin son yarım saatinde işlerin seyri epey değişecektir. Carrie'nin kontrolü tamamen yitirdiği balo sekansında De Palma adeta cehennemi yeryüzüne indirmiş ve perdeyi ikiye bölen *split screen* tekniğiyle balo salonundaki panik anlarını bir belgeselci titizliğiyle resimlemiştir. Kalabalıkların yer aldığı operavari sahneler çekmekte uzmanlaşmış bir sinemacı olan De Palma bu yeteneğini ilk kez "Carrie"de göstermiştir... Korku sineması tarihinin unutulmazları arasına giren balo sekansında Brian De Palma Rus yönetmen Sergei Einsenstein'ın "Potemkin Zırhlısı" filmine selam göndermeyi de ihmal etmemiştir.

Brian De Palma, John Travolta (Billy Nolan) ve Sissy Spacek'in (Carrie White) sinemadaki yükselişlerini hızlandıran "Carrie"de De Palma'yla bir süre evli kalan Nancy Allen, Steven Spielberg'in eski karısı Amy Irving, Irving'in gerçek annesi Priscilla Pointer, eski kuşaktan Piper Laurie, Betty Buckley ve William Katt da rol almışlardır. Lise öğrencilerini canlandıran oyuncuların çoğu rolleri için fazlaca yaşlı kaçarken, 1976'da 27 yaşında olan Sissy Spacek Carrie rolüne şaşırtıcı bir inandırıcılık katmayı başar-

mıştır. 1999'da çekilen niteliksiz devam filmi "The Rage: Carrie 2" (Öfke: Carrie 2) katliamdan canlı kurtulan Sue Snell'in (Amy Irving) telekinetik güçleri olan başka bir kızla karşılaşmasını anlatır; 2002 yapımı TV versiyonunda Angela Bettis (Carrie) ve Patricia Clarkson (Margaret) oynamışlardır. "Carrie" son olarak Kimberly Peirce (Boy's Don't Cry) yönetiminde bir kez daha beyazperdeye aktarılmıştır.

- **REDBANK-UNITED ARTISTS-PAUL MONASH YAPIMI** **Yön.** Brian De Palma, **Sen.** Lawrence D. Cohen (Stephen King'in romanından), **Yap.** Paul Monash, **Gör. Yön.** Mario Tosi, **Müz.** Pino Donaggio, **Kur.** Paul Hirsch, **San. Yön.** Jack Fisk, William Kenley, **Kos.** Rosanna Norton, **Oyn.** Sissy Spacek (Carrie White), Piper Laurie (Margaret White), Amy Irving (Sue Snell), William Katt (Tommy Ross), Betty Buckley (Bayan Collins), Nancy Allen (Chris Hargensen), John Travolta (Billy Nolan), P. J. Soles (Norma Watson), Priscilla Pointer (Eleanor Snell), Sydney Lassick (Bay Fromm), Stefan Gierasch (Henry Morton).

RENKLİ, 35 mm, 98 DAK.

Chris Carter

CARTER, CHRIS (KALİFORNİYA, 1956) Amerikalı yapımcı, senaryo yazarı, yönetmen. Gizemli, doğaüstü olaylarla bezeli ünlü TV dizileri "The X Files" (Gizli Dosyalar) ve "Millennium"un yaratıcısı ve yürütücü yapımcısıdır. 1993-2002 yılları arasında yayınlanan "The X Files" paranormal olayları araştıran FBI ajanları Fox Mulder (David Duchovny) ve Dana Scully'nin (Gillian Anderson) maceralarını konu almaktadır. Dizinin birçok bölümü UFO karşılaşmalarıyla ilgilidir ama arada *kurt adam, vampir, reankarnasyon, büyücülük, ruh zapt etme* öyküleri de göze çarpmaktadır. "The X Files" kadar uzun ömürlü olmayan karanlık atmosferli "Millennium" ise katillerin düşüncelerini okuma yetisine sahip eski bir ajanla ilgilidir...Carter, X Files"ın 2008 yapımı sinema versiyonunu da yönetmiştir.

- **FİLMOGRAFİ:** X Files (TV 1993 - 2002) • Millennium (TV 1996 - 1999) • Harsh Realm (TV 1999 - 2000) • The Lone Gunmen (TV 2001) • The X Files: I Want to Believe (2008) • Fencewalker (2009)

LA CASA DALLE FINESTRE CHE RIDONO (Gülen Pencereli Ev) Pupi Avati'nin yönettiği 1976 tarihli İtalyan filmi. Senaryosu, Pupi Avati, kardeşi Antonio Avati, Gianni Cavina ve Maurizio Costanzo işbirliğiyle yazılmıştır. Yönetmenin doğup büyüdüğü Emilia-Romagna bölgesinde, otantik mekanlarda çekilen bu ürpertici filmin hikayesi kısmen otobiyografiktir; Avati'nin yakın akrabalarından duyduğu hikayelere göre 2. Dünya Savaşı sırasında yoğun bombardıman altında kalan kasabalarında mezarlar tahrip olmuş; bir rahibin tabutu açılmıştır; herkes şaşkınlık içindedir, zira yıllardır rahip diye bildikleri kişi bir kadındır... "La casa..." İtalya'da hatırı sayılır bir gişe yapmasına karşın yurtdışında sınırlı gösterim şansı bulmuştur. Image Entertainment firması, filmin İngilizce ve İtalyanca konuşmalı 1. Bölge DVD'sini 2003 yılında piyasaya sürerken, 2005 yılında Fox Italia restore edilmiş yepyeni bir DVD'yi hayranların beğenisine sunmuştur. Sadece İtalyanca konuşmalı (İngilizce altyazılı) olan bu DVD'nin ekstraları Pupi Avati, Antonio Avati, senarist-oyuncu Gianni Cavina, besteci Amadeo Tommasi ve başoyuncu Lino Capolicchio'yla yapı-

La casa dalle finestre che ridono (Gülen Pencereli Ev) • Lino Capolicchio

lan söyleşileri kapsamaktadır. Son olarak Shameless Screen Entertainment, Avati'nin denetiminde elden geçirilmiş bir DVD çıkarmıştır.

- **KONU:** Kuzey İtalya 1950'ler... Genç ressam Stefano küçük bir kasabanın kilisesinde zarar gören freskoyu onarmak için belediye başkanından davet alır. San Sebastian'ın iki figür tarafından işkence edilerek öldürülmesini betimleyen gizemli freskoyu kasabada acıların ressamı olarak tanınan Buono Legnani resimlemiştir. Kafasını ölümle bozmuş, yarı deli Legnani geçmişte özellikle ölüm döşeğindeki insanların tablolarını yaparak acılarını hafifletmeye çalışmıştır. Frengi kaptığını öğrendiği gün kendini ateşe vererek kaybolan Legnani'nin cesedi hiçbir zaman bulunamamıştır. Stefano, kasabaya gelir gelmez tuhaf olaylar baş gösterir... Kaldığı otele telefon açan bir yabancı freskoya dokunmamasını ve derhal kasabayı terk etmesini öğütler. Kasabanın tek lokan-

La casa dalle finestre che ridono (Gülen Pencereli Ev) • Lino Capolicchio

tasında karşılaştığı eski arkadaşı Antonio ise tuhaf pencereleri olan metruk bir evden ve Legnani'nin karanlık geçmişinden bahseder. Antonio ertesi gece evinin balkonundan düşerek hayatını kaybeder. Olaya sokakta tanık olan Stefano arka plandaki gölgemsi bir figürün arkadaşını ittiğini hayal meyal görmüştür. Ama polisi ikna etmeyi başaramaz. Stefano oteline döndüğünde odasının başka birine verildiğini öğrenir ve rahibin yarım akıllı yardımcısının yardımıyla yatalak bir kadının oturduğu eski bir eve taşınır. Geceleri evde dolaşan birinin ayak seslerini duyan Stefano'nun tedirginliği yaşadıklarının etkisiyle iyice artmıştır. Bu arada kasabanın güzel ilkokul öğretmeni Francesca'yla samimiyeti ilerletmiş ve eski püskü evde birlikte yaşamaya başlamıştır. Bir gece tavan arasında bir teyp bulan Stefano kayıtlara kulak verir... Anlam veremediği tümceler birbiri ardına sıralanmaktadır: "*Renklerim... Benim renklerim... Bırakın damarlarımda dolaşsınlar... Taze kan gibi sıcaktırlar... Beni karanlığa ulaştıracaklar... Beni sarı bir çürümeye taşıyacaklar... Renklerim damarlarımda akıp duracaklar... Renklerim damarlarımda vahşi bir soyluluğa ulaşacaklar... Oh Tanrım... Tanrım... Renklerim ölümü açık bir şekilde resimleyecekler. Renklerim damarlarımın içinden geçerek ölümü saflığa ulaştıracaklar...*" Legnani'nin seslendirdiği anlaşılan makarayı dinleyen Stefano kasabalılardan başka bilgilere de ulaşır: Çılgın ressamın kendisinden daha çılgın olan (kardeşlerine canlı

La casa dalle finestre che ridono (Gülen Pencereli Ev) • Lino Capolicchio

modeller bulurlar) ve halen kasabada oturdukları varsayılan iki kız kardeşi vardır... Kız kardeşler, yıllar evvel annelerinden kalan mirası almak için Brezilya'ya gitmişler ve varsıllaşarak (kara büyüyle de uğraşmışlardır) geri dönmüşlerdir. Ama Buono Legnani'ye tek kuruş bile koklatmamışlardır. Bir gün kasabanın alkolik taksi şoförü Coppola, Stefano'yu pencerelerine gülen ağızların boyandığı esrarengiz Legnani evine götürür... İki adam evin bahçesini kazdıklarında kemikler ve kafatasları bulurlar... Ama polisi çağırdıklarında tüm kanıtlar ortadan kaybolmuştur. Coppola ve Stefano'nun sevgilisi Francesca artarda faili meçhul cinayetlere kurban giderken kasabalılar suskun kalır. Freskodaki tuhaf kadın figürleri... Figürlere çok benzeyen kayıp kız kardeşler... Ste-

La casa dalle finestre che ridono (Gülen Pencereli Ev) • Pina Borione

fano'nun yerleştiği evin yatalak sahibesi... Kilisenin efemine tavırlı tuhaf rahibi... Teypteki ürperti veren tümceler... Legnani'nin bir zamanlar yaşadığı *gülen pencereli ev*... Sanki hepsi bir bulmacanın parçaları gibidir. Stefano'nun bulmacayı çözmek için attığı her adım onu çılgınlığın sınırlarını zorlayan dehşet dolu bir dünyaya sürükleyecektir...

60 ve 70'lerde Mario Bava, Dario Argento gibi üslupçu ustaların filmleriyle atağa kalkan İtalyan korku sinemasının bu moda akımlara yüz vermeyen, ayrıksı örneği festivallerin gözde yönetmeni Pupi Avati ve kardeşi Antonio Avati'nin ortak yazdıkları bir hikayenin ürünüdür. Hayaletlerin, ruhların dünyasına ve yaşamın gizemlerine hep ilgi duyduğunu söyleyen İtalyan sinemacı her ne kadar korkuyla arada bir meşgul olsa da (kostümlü dramalar, komediler, müzikaller de çekmiştir) kendi topraklarının içinden çıkan *ezoterik* hikayeleri ustalıkla işleyen filmleriyle geniş bir hayran kitlesi edinmiştir. "La casa dalle finestre che ridono" sanatçının başyapıtıdır ama ne yazık ki zamanında hak ettiği ilgiyi görmemiştir.Günümüzde ise fanatik hayranlarının toz kondurmadığı halis bir kült filme dönüşmüştür. Hem 70'lerin gözde alt türü *giallo*'lardan (faili meçhul cinayetler, dedektifliğe soyunan başkarakterler) hem de 60'larda moda olan İtalyan gotik korku filmlerinden (eski ev, sisli manzaralar) beslenmesine karşın "La casa..." *giallo*'ların pulp estetiğinden ve gotik korkunun tekdüzeliğinden uzak durur. Sonraki tür filmi "Zeder"de olduğu gibi ölümcül bir gizin peşindeki tutkulu bir karakteri büyüteç altına alan Avati dehşet verici final sahnesine dek izleyiciyi açıklaması zor bir tedirginlik duygusuyla baş başa bırakır. Sinsi insanların komplosuyla karşı karşıya gelen ana karakterin kötü yazgısıyla yüzleştiği sürprizli final sahnesi ise paranoya eksenli diğer harikulade İtalyan korkuları "Il profumo della signora nero" (Siyahlı Kadının Parfümü), "La corte notte delle bambole di vetro" (Cam Kuklaların Kısa Gecesi) ve "Il nido del ragno"yu (Örümcek Yuvası) akla getirir. Kız kardeşlerin kimliklerinin açığa çıktığı son 15-20 dakikalık bölüm korku sineması tarihinin en şok edici anları arasına girmeyi hak etmektedir. Po vadisinin esrarengiz bölgelerinde çekilen bu özgün film hakkındaki en özlü sözleri kendi yaratıcısı dile getirmiştir: "Ülkemin karanlık taraflarının portresini çizmeye çalıştım. Turist broşürlerinde yer almayan karanlık taraflar..." Tadına varmak ve ayrıntıları sindirmek için birkaç kez seyredilmesi önerilir...

▸ **A. M. A FILMS YAPIMI Yön.** Pupi Avati, **Sen.** Antonio Avati, Pupi Avati, Gianni Cavina, Maurizo Costanzo, **Yap.** Antonio Avati, Gianni Minervini, **Gör. Yön.** Pasquale Rachini, **Müz.** Amedeo Tommasi, **Kur.** Giuseppe Baghdighian, **Kos. & San. Yön.** Luciana Morosetti, **Oyn.** Lino Capolicchio (Stefano), Francesca Marciano (Francesca), Gianni Cavina (Coppola), Giulio Pizzirani (Antonio Mazza), Bob Tonelli (Belediye Başkanı), Vanna Busoni (Öğretmen), Pietro Brambilla (Lidio), Ferdinando Orlandi (Polis Müdürü), Andrea Matteuzzi (Poppi), Pino Borione (Felçli Kadın/Birinci Kızkardeş), Eugene Walter (Rahip/İkinci Kızkardeş), Ines Ciaschetti (Kapıcı), Flavia Giorgi (Poppi'nin Kansı), Tonino Corazzari (Buono Legnani), Arrigo Lucchini (Bakkal).

RENKLİ, 35 mm, 110 DAK.

Stefania Casini • Suspiria

CASINI, STEFANIA (VILLA DI CHIAVENNA, 1948) İtalyan oyuncu, yönetmen. Milano'daki Accademia Filodrammatica'da oyunculuk dersleri almış ve kısa süren sahne çalışmalarının ardından 1970 yılında sinema dünyasına girmiştir. Paul Morrissey'in yönettiği "Blood for Dracula" (Drakula İçin Kan) ilk tür filmidir; sonrasında korku klasiği "Suspiria" ve Venedik manzaralı giallo "Solamente Nero'da (Sadece Siyah) başrol oynamıştır. Bernardo Bertolucci, Marco Ferreri, Peter Greenaway, Diane Kurys gibi çizgi dışı yönetmenlerin filmlerinde ikincil rolleri vardır; erotik yapımlarda da gözükmüş; Playboy'un İtalyan baskısına poz vermiştir. Son yıllarda belgesel filmler yönetmektedir.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Le castagne sono buone (1970) • Blood for Dracula (1974) • 1900 (1976) • Suspiria (1977) • Ciao maschio (1977) • Bad (1977) • Solamente nero (1978) • Cocktail Molotov (1980) • The Belly of an Architect (1987)

William Castle

CASTLE, WILLIAM (NEW YORK, 1914 - LOS ANGELES, 1977) Amerikalı yapımcı ve yönetmen. William Schloss (Almanca şato anlamına gelen soyadını İngilizce şato anlamına gelen Castle'la değiştirmiştir) adıyla Musevi kökenli bir aileden New York City'de dünyaya gelmiştir. 50'lerin sonlarıyla, 60'larda çektiği B tipi korku filmleriyle müthiş bir popülarite edinen Castle seyirciyi sinemaya çekmek için akıl almaz promosyon yöntemleri geliştirmiştir: 1958'de yönettiği "Macabre"da (Dehşet) tüm seyircilere kalp krizi riskine karşı 1000 dolarlık yaşam sigortası dağıtılmış, "House of Haunted Hill"in (Lanetli Tepe) gösteriminde sinema salonunun gizli yerlerine iskeletler yerleştirilmiş, "The Tingler"de (Ürperti) koltukları titreten sinyaller gönderilmiş, "Homicidal"ın (Katil Ruhlu) dana-

Wiiliam Castle • Homicidal (Cinai)

nın kuyruğunun koptuğu en heyecanlı son on dakikasına girilmeden önce perdede izleyiciyi uyaran bir kronometre belirmiştir.

Yönetmenliğe 1943'te atım atan Castle bu tarihten 50'lerin sonlarına dek radyo oyunlarından uyarlanan suç filmleri, dramalar ve gerilim filmleri yönetmiş, 1958'de kendi yapım firmasını kurarak korku üzerine yoğunlaşmıştır. Türdeki ilk filmi "Macabre" ABD genelinde 5 milyon dolar gişe yapmıştır. Castle'ın bu filme yatırdığı para sadece 90.000 dolardır. Kaçırılan ve diri diri gömülen kızını kurtarmak için sadece birkaç saati olan bir kasaba doktorunun başından geçenleri anlatan "Macabre"da kalp krizi olasılığına karşı sigorta poliçeleri dağıtılmış, sinemaların dışında cenaze arabaları park etmiş, sinema lobilerinde gerçek hemşireler volta atmıştır. 1959 tarihli "House on Haunted Hill"de Vincent Price tarafından canlandırılan eksantrik bir milyoner, dördüncü karısıyla birlikte 5 kişiyi malikanesine davet eder. Hayaletlerin ve canilerin cirit attığı bu lanetli evde bir gece kalmayı başaran kişiler 10.000 dolarlık ödüle hak kazanacaklardır. Yine çeşit çeşit hileler ve promosyonlarla, 1959'da vizyona giren "The Tingler" Castle'ın tartışmasız en absürd filmidir. Vincent Price'ın müthiş bir tıbbi buluşa (!) imza atan (her insanın omurgasında korkuyla beslenen, kırkayak benzeri bir yaratık yuvalanmıştır; korku duygusu bu yaratığı giderek büyütür; çığlık atanlar yaratıktan kurtulur, atamayanların sonu ölümdür) bir patolog rolünde gözüktüğü "The Tingler"da kırkayakların minyatür modelleri sinema salonlarında bazı koltukların altına yerleştirilmiş, ayrıca kırkayağın gözüktüğü sahnelerde "Hayatın İçin Çığlık At!" diye bağıran düzenekler devreye girmiştir. 1960 yapımı "13 Ghosts"un (13 Hayalet) senaryosu önceki Castle filmleri gibi Robb White tarafından yazılmıştır. Beş parasız bir adama miras kalan hayaletli bir evde geçen bu filmde izleyicilere güya hayaletlerin gözüktüğü mavili, kırmızılı özel gözlükler dağıtılmıştır.

Abartılı promosyonlarının temposunu 60'larda düşüren Castle bu dönemde Hitchcock filmlerine öykünen (özellikle "Psycho"ya) bir dizi psikolojik gerilim ve gotik korkuyla seyirci karşısına çıkmıştır. "Psycho"nun *travesti katil* sürprizini ödünç alan, bol entrikalı "Homicidal" ve akıl hastanesinden taburcu olduktan sonra kızının yanında yeni bir yaşama başlamak isteyen ama geçmişinden kaçamayan (kocası ve sevgilisini baltayla katletmiştir) bir kadının çıkmazını konu alan "Strait-Jacket" (Deli Gömleği) en iyi William Castle filmleri arasındadır. Filmlerini tanıtmak için şehir şehir hatta kasaba kasaba dolaşan Castle'ın 60'lardaki diğer tür çalışmaları arasında "The Night Walker"(Gece Yürüyüşçüsü - Bir kadın yangında ölen kocası tarafından rahatsız edilir), "I Saw What You Did" (Ne Yaptığını Gördüm - İnsanları telefonla işleten gençler gerçek bir katile çatarlar), "The Old Dark House" (Eski Karanlık Ev - İngiltere'de araba ticareti yapan bir satıcının yolu eksantrik bir milyonerle kesişir), "Mr. Sardonicus" (Eski sevgilisi ve soylu kocasını şatolarında ziyaret eden meşhur bir cerrah, yüzünü maskeyle gizleyen adamın sırlarına vakıf olur), "Zotz!" (Eski Ortadoğu dilleri üzerine uzmanlaşmış bir profesör kendisine müthiş güçler bahşeden madeni bir para ele geçirir) yer almaktadır. Son kez 1974 yılında kamera arkasına geçen William Castle 1977'de kalp krizinden yaşama veda etmiştir.

Zamanında, özellikle genç izleyicilerin gönüllerini fetheden William Castle filmleri günümüzde DVD kopyalarıyla yeniden keşfedilmeyi beklemektedir. Sony Pictures 2009 Ekiminde 8 filmlik bir William Castle koleksiyonunu piyasaya sunmuştur. Castle'ın kapakta Hitchcock gibi purolu, gölgemsi bir fotoğrafla poz verdiği DVD serisinde John Waters, Joe Dante, John Badham, Roger Corman, Fred Olen Ray, Leonard Maltin, John Landis, Jeannot Szwarc, Marcel Marceau yönetmenin filmleriyle ilgili anılarını dile getirmişlerdir. Joan Crawford (Strait-Jacket, I Saw What You Did), Barbara Stanwyck (The Night Walker) gibi Hollywood yıldızlarının bile aklını çelmeyi başaran bu sempatik sinemacı Vincent Price, Oskar Homolka ve efsanevi mim sanatçısı Marcel Marceau'yla da çalışmıştır. Haklarını satın aldığı "Rosemary's Baby" romanının sinema uyarlamasını yönetmeyi çok arzu etmiş ama yapımcı firma Paramount Roman Polanski'de karar kılmıştır. "Rosemary's Baby" dışında saldırgan hayvan konulu "Bug" (Böcek) ve TV dizisi "Ghost Story"nin yapımcısıdır. "House on Haunted Hill" ve "13 Ghosts"un özel efektlere dayalı, aynı adlı versiyonları yıllar sonra Hollywood'un sıradan yönetmenleri tarafından filme alınmıştır.

- **FİLMOGRAFİ:** Macabre (1958) • House of Haunted Hill (1958) • The Tingler (1959) • 13 Ghosts (1960) • Mr. Sardonicus (1961) • Homicidal (1961) • Zotz! (1962) • The Old Dark House (1963) • The Night Walker (1965) • I Saw What You Did (1965) • Let's Kill Uncle (1966) • The Busy Body (1967) • Project X (1968) • Shanks (1974)

CATALDI- TASSONI, CORALINA (NEW YORK, 1971) İtalyan oyuncu. Amerika'da yaşayan sanatçı bir aileden gelen Coralina Cataldi Tassoni dört yaşındayken anne babasıyla birlikte Roma'ya yerleşmiş ve çocuk yaşta sahneyle tanışmıştır. 1986 yılında Dario Argento tarafından keşfedilen Tassoni aralıklarla Argento, Lamberto Bava ve Pupi Avati'nin korku filmlerinde rol almıştır.

- **FİLMOGRAFİ:** Demoni II (1986) • Opera (1987) • Il bosco (1988) • L'amico d'infanzia (1994) • La stanza accanto (1994)

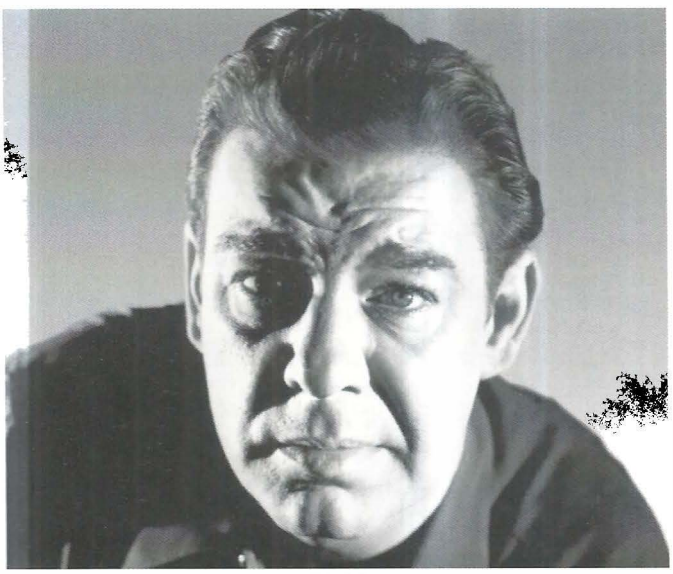
• Il fantasma dell'Opera (1998) • Ghost Son (2006) • La terza madre (2007)

CAVARA, PAOLO (BOLOGNA, 1926 - ROMA, 1982) İtalyan yönetmen. Değişik kültürlere ait hayvan katliamlarını, tuhaf dinsel ayinleri, canlı canlı yenen böcekleri ve başka her türlü acayipliği barındıran ve Shockumentary diye tabir edilen belgesellerin (*mondo filmleri*) babası sayılan sansasyonel "Mondo cane"le (Köpek Dünyası) yönetmenliğe adım atan Cavara (Gualtiero Jacopetti ve Franco Prosperi filmin diğer yönetmenleridir) ilerleyen yıllarda bu tarzda başka filmlere de imza atmıştır. Cavara'nın sonraki kariyeri İtalyan piyasa sinemasının moda türlerini (spagetti westernler, seks komedileri, giallo'lar) takip ederek geçmiştir. Yönettiği giallo filmleri "La tarantola dal ventre nero" (Örümceğin Siyah Karnı) ve "...e tanta paura" (Çok Korkunç) alt türün kaliteli örnekleri arasındadır.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Mondo cane (1962) • I malamondo (1964) • L'occhio selvaggio (1967) • La tarantola dal ventre nero (1971) •... e tanta paura (1976)

CERDA, NACHO (BARCELONA, 1969) İspanyol yönetmen. Konuşmasız kısa metrajlı korku filmleriyle festival çevrelerinde adından söz ettirmiştir. Bir otopsi odasında geçen 30 dakikalık dayanılmaz "Aftermath" ve depresif "Genesis" en tanınmış kısa filmleridir. İlk uzun metrajlı çalışması "The Abandoned" (İzbe) Rusya'daki bir çiftlik evinde geçmişin hayaletleriyle karşılaşan evlatlık bir kadınla ilgilidir... Bu filmden sonra İspanyol korku sinemasıyla ilgili çeşitli belgeseller çekmiştir.

▸ **FİLMOGRAFİ:** The Awekening (1990) • Aftermath (1993) • Genesis (1998) • The Abandoned (2006)

Lon Chaney Jr.

CHANEY JR, LON (OKLOHAMA CITY, 1906 - KALİFORNİYA, 1973) Amerikalı oyuncu. Sessiz sinema döneminin efsane aktörü Lon Chaney'nin oğludur. Lewis Milestone klasiği "Of Mice and Men"deki (Fareler ve İnsanlar) Lenny rolüyle harikalar yaratan Chaney Jr. (gerçek adı Creighton Tull Chaney) 40'larda çoğunlukla Universal yapımı uyduruk korku filmlerinde, 50'lerde televizyon dizilerinin yanısıra ucuz korku ve bilim kurgularda (bu dönemdeki en önemli filmi: "High Noon, *Kahraman Şerif*) oynamış, 60'ların ilk yarısında zamanının çoğunu televizyona ayırmıştır. 1963 - 71 yılları arasında "Face of the Screaming Werewolf" (Haykıran Kurtadamın Suratı), "House of the Black Death" (Kara Ölümün Evi), "Dr. Terror's Gallery of Horrors" (Doktor Dehşet'in Korku Galerisi), "Hillbillys in a Haunted House" (Hortlaklı Evdeki Magandalar), "Dracula vs. Frankenstein" (Dracula Frankenstein'a Karşı) gibi 5. sınıf korku filmlerinin müdavimi olan Chaney eli yüzü düzgün yapımlarda da (Witchcraft, *Büyücülük* - Spider Baby, *Örümcek Bebek* - The Haunted Palace, *Hortlaklı Ev*) rol almıştır. 1973'te alkolizme bağlı karaciğer yetmezliğinden yaşama veda etmiştir.

▸ **FİLMOGRAFİ:** La casa del terror (1960) • The Devil's Messenger (1961) • The Haunted Palace (1963) • Face of the Screaming Werewolf (1964) • Witchcraft (1964) • House of the Black Death (1965) • Dr. Terrors Gallery of Horrors (1967) • Hillbillys in a Haunted House (1967) • Spider Baby (1968) • Dracula vs. Frankenstein (1971)

CHAN-WOOK, PARK (SEUL, 1963) Güney Koreli yönetmen. Sogang Üniversitesi'nde felsefe okumuş, film eleştirileri yazmıştır. 90'larda atağa kalkan yeni Güney Kore sinemasının önde gelen yönetmenlerinden biridir. "Sympathy for Mr. Vengeance"la (Bay İntikam İçin Sempati) başlayan, "Oldboy"la (İhtiyar Delikanlı) devam eden ve "Lady Vengeance"la (Bayan İntikam) sonlanan intikam üçlemesiyle kült bir yönetmene dönüşmüştür. 2004 yılında yönettiği "Cut" (Kes) korku antolojisi "Saam gaang yi"nin (Üç Sıradışı) bölümlerinden biridir;deliren bir figüranın eskiden çalıştığı yönetmeni ve karısını evinde rehin almasını konu almaktadır.Güney Koreli sinemacının korku alanındaki diğer çalışması "Bakjwi"de (Kan Arzusu,) ölümcül bir hastalığın tedavisi için kobaylık yapan Katolik rahip yan etkiler sonucunda vampirleşir. Fox Searchlight için çektiği ilk İngilizce konuşmalı filmi "Stoker" (Lanetli Kan) ölümcül sırların sonradan açığa çıktığı, sosyopat karakterlerin maskelendiği bir *işlevsiz aile* hikayesi anlatır; Mia Wasikowska, Matthew Goode, Nicole Kidman ve Dermot Mulroney oynamıştır.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Moon is the Sun's Dream (1992) • Saminjo (1997) • Jsa (2000) • Boksuneun naui geot - Sympathy for Mr. Vengeance (2002) • Oldeuboi - Oldboy (2003) • Sam gang yi - Three... Extremes (2004) "Cut" • Chinjeolhan geumjassi - Lady Vengeance (2005) • I'm a Cyborg But That's O. K. (2006) • Bakjwi (2009) • Stoker (2013)

CHATTAWAY, JAY (PENNSYLVANIA, 1946) Amerikalı besteci. "Maniac" (Manyak), "Maniac Cop" (Manyak Polis), "Silver Bullet" (Gümüş Kurşun), "Relentless" (Acımasız), "The Ambulance" (Ambulans) gibi B tipi filmlerin müziklerini yapmıştır.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Maniac (1980) • Vigilante (1983) • Invasion U.S.A. (1985) • Silver Bullet (1985) • Maniac Cop (1988) • The

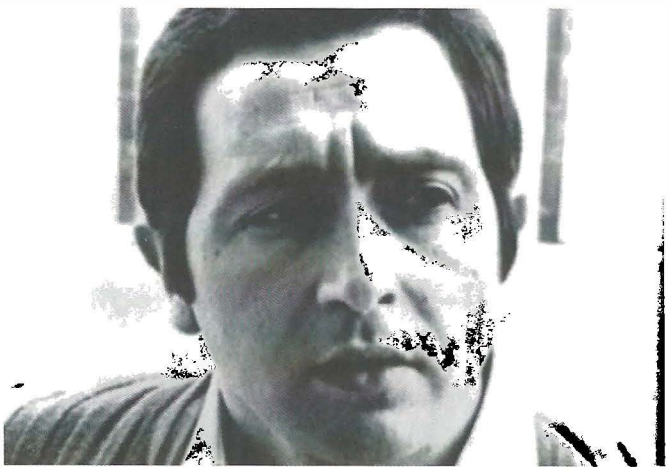
Ambulance (1990) • Maniac Cop 2 (1990) • Star Trek: The Next Generation (TV 1990 - 94) • Masters of Horror (TV 2006)

CHETWYND-HAYES, RONALD (ISLEWORTH, 1919 - TEDDINGTON, 2001) İngiliz yazar. Yazdığı 200 küsur kısa hikayeden bazıları Amicus yapımevinin antoloji filmleri "From Beyond the Grave" (Mezarlığın Ötesinden) ve Monster Club"a (Canavar Kulübü) ilham kaynağı olmuştur.

▸ **FİLMOGRAFİ:** From Beyond the Grave (1973) • Night Gallery (1973) • The Monster Club (1980)

CICCORITTI, JERRY (TORONTO, 1956) Kanadalı yönetmen. İtalyan kökenlidir. Ucuz bütçeli bağımsız korkular "Psycho Girls" (Manyak Kızlar) ve "Graveyard Shift"le (Mezarlık Devriyesi) sinema macerasına başlamıştır. 90'lardan sonra sinemadan kopmuş ve Kanada yapımı televizyon dizileri yönetmiştir.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Psycho Girls (1985) • Graveyard Shift (1987) • Understudy: Graveyard Shift II (1988) • Paris, France (1993)

Stelvio Cipriani

CIPRIANI, STELVIO (ROMA, 1937) İtalyan besteci. Meslektaşları Ennio Morricone ve Bruno Nicolai gibi Roma'daki meşhur Santa Cecilia Konservatuarı'nda öğrenim görmüştür. Çeşitli şarkıcılara piyanistlik yaptıktan sonra sinemada karar kılan Cipriani iki yüze yakın film müziği bestelemiştir. Özellikle 70 ve 80'lerde pek çok B tipi korku, *giallo*, seks ve polisiye filmin müziklerini yapan sanatçı Mario Bava, Riccardo Freda, Sergio Martino, Lucio Fulci gibi İtalyan korku sinemasının önde gelen yönetmenleriyle çalışmıştır. "Reazione a catena" (Kanlı Körfez), "Il medaglione insanguinato" (Lanetli Madalyon), "Cani arrabbiati" (Kuduz Köpekler), "Gli orrori del castello di Norimberga" (Korku Şatosu), "Malocchio" (Kem Gözler), "Incubo sulla città contamianta" (Salgın Şehrinde Korku) başlıca korku çalışmalarıdır.

▸ **FİLMOGRAFİ:** El precio de un hombre (1966) • Whirlpool (1970) • Reazione a catena (1971) • L'iguana dalla lingua di fuoco (1971) • La morta cammino con i tacchi alti (1971) • Deviation (1971) • L'assassino... e al telefono (1972) • Diobolica malicia (1972) • La polizia chiede aiuto (1974) • Cani arrabbiatti (1974) • Il medaglione insanguinato (1975) • Malocchio (1975) • Solamente nero (1978) • The Bermuda Triangle (1978) • Alligators (1979) • Un ombra nell'ombra (1979) • Orgasmo nero (1980) • Incubo sulla citta contaminata (1980) • Piranha Part Two: The Spawning (1981) • La casa del tappeto giallo (1982) • La villa delle anime maledette (1982) • Voci dal profondo (1991) • Queen's Messenger (2000)

CLARE, DIANE (LONDRA, 1938 - 2013) İngiliz oyuncu. 60'ların korkuları "Plague of the Zombies" (Zombi Vebası), "The Haunting" (Perili Ev), "Witchcraft" (Büyücülük), "The Hand of the Night"da (Gecenin Eli) rol alan bu minyon aktris 1968'de sinemadan kopmuştur.

▸ **FİLMOGRAFİ:** The Haunting (1963) • Witchcraft (1964) • The Plague of the Zombies (1966) • The Hand of the Night (1968)

CLARK, BOB (NEW ORLEANS, 1941 - KALİFORNİYA, 2007) Amerikalı yönetmen, yapımcı, senaryo yazarı. 70'lerde Kanada'ya göç etmiş ve filmlerinin çoğunu bu ülkede çekmiştir. 80'lerde sürpriz bir gişe başarısı elde eden "Porky's" adlı gençlik komedisi ve Noel filmi "A Christmas Story"yle tanınır. Meslek yaşamına neredeyse bedavaya çıkan küçük bütçeli korku filmleriyle adım atmış; "Children Shouldn't Play With Dead Things" (Çocuklar Ölü Şeylerle Oynamamalı) ve "Deathdream" (Ölümcül Düş) gibi *yaşayan ölü* izlekli denemelerin ardından yüksek gerilimli, ürpertici slasher "Black Christmas"ı (Kara Noel) yönetmiştir. Sonraki yıllarda sulu komedilerde karar kılan Bob Clark zaman zaman en kötüler listesine giren filmlere de (Baby Geniuses ve Super Babies: Baby Geniuses) imza atmıştır. Kaliforniya'da geçirdiği trafik kazasında oğluyla birlikte hayatını kaybetmiştir.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Children Shouldn't Play with Dead Things (1972) • Deathdream (1974) • Black Christmas (1974) • Tribute (1980) • Porky's (1981) • A Christmas Story (1983) • Turk 182! (1985) • Loose Cannons (1990) • Baby Geniuses (1999)

CLARK, GREYDON (MICHIGAN, 1943) Amerikalı yönetmen, yapımcı, oyuncu, senaryo yazarı. 70'lerde süprüntü sineması uzmanları Al Adamson ve Ray Danton'un 5.sınıf filmlerinde rol alan Greydon Clark 1976'de yönetmenliğe geçmiştir. Ustaları gibi istismar alanında ürünler veren Clark'ın düşük kalibreli filmlerinde sinema ve TV dünyasının tanıdık simalarından Yvonne De Carlo, John Carradine, Jack Palance, Martin Landau, Cybill Shepherd, Ralph Meeker ve David Caruso oynamışlardır. "Satan's Cheerleaders" (Şeytanın Amigo Kızları), "Without Warning" (Uyarısız), "The Return" (Dönüş), "Uninvited" (Davetsiz Misafir) başlıca korku filmleridir.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Satan's Cheerleaders (1977) • Without Warning (1980) • The Return (1980) • Uninvited (1988) • Out of Sight, Out of Mind (1990) • Danse Macabre (1992) • Dark Future (1994)

CLAYTON, JACK (BRIGHTON, 1921 - SLOUGH, 1995) İngiliz yönetmen. Edebiyat uyarlamalarıyla tanınan bir sinemacıdır; ilk uzun metrajlı filmi "Room at the Top" (Tepedeki Oda) iki dalda (En İyi Kadın Oyuncu, Simone Signoret - En İyi Uyarlama Senaryo Neil Paterson) Oscar

Jack Clayton

kazanmıştır. Henry James'in defalarca beyazperdeye ve televizyona uyarlanan ünlü romanı "The Turn of the Screw" (Yürek Burgusu) sinemada yalnızca Clayton'ın "The Innocents"ıyla (Masumlar) gerçek değerini kazanmıştır. Bugüne dek çekilmiş en klas *hortlaklı ev* filmlerinden biri olan "The Innocents" koca bir malikanede iki varsıl çocuğun eğitimleriyle ilgilenen bir mürebbiyenin geçmişin hayaletleriyle karşılaşmasını konu edinir. Dirk Bogarde'lı psikolojik gerilim "Our Mother's House"un (Annemizin Evi) ardından sinemaya 7 yıl ara veren Jack Clayton şık Scott Fitzgerald uyarlaması "The Great Gatsby"le (Muhteşem Gatsby) setlere dönmüştür. Disney için 1983'te çektiği "Something Wicked This Way Comes" (Uğursuz Bir Şey Geliyor Bu Yana) kötücül bir karnavalın küçük bir Illinois kasabasına gelmesiyle gelişen doğaüstü olayları iki çocuğun gözünden aktarır. Senaryoyu (kendi romanından) fantastik edebiyatın duayenlerinden Ray Bradbury kaleme almıştır.

- **FİLMOGRAFİ:** Room at the Top (1959) • The Innocents (1961) • The Pumpkin Eater (1964) • Our Mother's House (1967) • The Great Gatsby (1974) • Something Wicked This Way Comes (1983) • Memento Mori (TV 1992)

CLEMENS, BRIAN (CROYDON, SURREY, 1931 - LONDRA, 2015) İngiliz senaryo yazarı, yönetmen. Televizyon için sayısız korku-gerilim senaryosu yazan Brian Clemens 1961-69 yılları arası yayınlanan kült TV dizisi "The Avengers"la (Tatlı Sert) isim yapmıştır. "The Avengers"ın pek çok bölümünün senaryosunda imzası olan Clemens "Thriller" adlı TV dizisinin de yaratıcısıdır. 70'lerde psikopat katillerin takibindeki masum genç kadınların hikayelerini anlatan "And Soon the Darkness" (Ve Yakında Karanlık) ve "See No Evil"in (Korkunun İçinde) senaryolarını yazmış, "Captain Kronos: Vampire Hunter" (Yüzbaşı Kronos: Vampir Avcısı) adlı sıradışı Hammer filminde ilk ve son kez yönetmen koltuğuna oturmuştur.

- **FİLMOGRAFİ:** The Avengers (TV 1961 - 1969) • And Soon the Darkness (1970) • See No Evil (1971) • Dr. Jekyll and Sister Hyde (1971) • Captain Kronos: Vampire Hunter (Yön. 1974) • The New Avengers (TV 1976) • The Professionals (TV 1977) • Watcher in the Woods (1980) • Darkroom (TV 1981) • Mark of the Devil (TV 1984) • Hammer House of Mystery and Suspense (TV 1984 - 86) • Highlander (TV 1992) • C 15: The New Professionals (TV 1998)

CLERICI, GIANFRANCO (?) İtalyan senaryo yazarı. Ruggero Deodato'nun dayanılmaz yamyam filmi "Cannibal Holocaust"un (Yamyam Faciası) fikir babası ve senaryo yazarıdır. 70 ve 80'lerde pek çok İtalyan piyasa filminin senaryosunu yazmış ve Deodato'nun yanısıra Lucio Fulci, Lamberto Bava, Umberto Lenzi'yle de çalışmıştır. Fulci'nin kırsal kesim *giallo*'su "Non si sevizia un paperino" (Linç), kadın düşmanı, sadistik *gore* filmi "Lo squartatore di New York" (New York Karındeşeni), "Jaws" kopyası "Shark rosso nell'oceano" (Öldüren Dalgalar) ile "The Exorcist" klonu "L'antcristo"nun (Deccal) senaryolarına katkıda bulunan Clerici son yıllarda televizyon dizilerine ağırlık vermiştir.

- **FİLMOGRAFİ:** Non si sevizia un paperino (1972) • La polizia incrimina la legge assolve (1972) • 5 donne per l'assassino (1974) • L'anticristo (1974) • Safari express (1976) • Ultimo mondo cannibale (1977) • Emanuelle - Perche violenza alle donne? (1977) • Cannibal Holocaust (1980) • Murderock - Uccide a passo di danza (1984) • Shark rosso nell'oceano (1984) • Miami golem (1985) • Sensi (1986) • Le foto di Gioia (1987) • Un delitto poco comune (1988) • La casa nel tempo (1989) • La casa del sortilegio (1989)

CLIVER, AL (İSKENDERİYE, 1951) İtalyan oyuncu. Gerçek adı Pier Luigi Conti'dir. 70 ve 80'lerde sürüyle zombi, yamyam ve erotik korku filminde oynamış, Lucio Fulci filmlerinin değişmez aktörlerinden biri olmuştur.

- **FİLMOGRAFİ:** Una ondata di piacere (1975) • Velluto nero (1976) • I padroni della citta (1976) • Zombi 2 (1979) • Mondo cannibale (1980) • Sexo canibal (1980) • Gatto nero (1981) •...E tui vivrari nel terrore: l'aldila (1981) • Murderock - Uccide a passo di danza (1984) • Quando alice ruppe lo specchio (1988) • Il fantasma di sodoma (1988) • La casa nel tempo (1989) • Demonia (1990)

Larry Cohen Wicked Stepmother'ın setinde Bette Davis'le birlikte

COHEN, LARRY (NEW YORK, 1941) Amerikalı yönetmen, yapımcı ve senaryo yazarı. Amerikan B sinemasına küçük çapta korku klasikleri armağan etmiş bağımsız bir yönetmendir. Meslek yaşamına televizyonda başlayan Cohen önceleri "The Defenders", "The Rat Patrol", "Columbo" ve "The Fugitive" gibi popüler TV dizilerine senaryolar yazmıştır. Sinema serüvenine "Return of the Seven" adlı westernin senaryosuyla adım atmış ve korkunun yanısıra başka türlerde de ürünler vermiştir.

Siyahi oyuncuların rol aldığı istismar (*blaxploitation*)

filmlerinden korkuya geçiş yapan Cohen'in ilk tür filmi "It's Alive!" (O Canlı!) mutasyona uğramış canavar bir bebeğin işlediği kanlı cinayetleri konu edinmektedir. Son derece ucuz bir bütçeyle kotarılan "It's Alive!"ın Steven Spielberg'ün favori filmlerinden biri olduğu ve David Lynch'in kült filmi "Eraserhead"i (Silgi Kafa) etkilediği söylenir... Cohen, 70 ve 80'lerde tuhaflıkta sınır tanımayan, sistem dışı korkulara imza atmıştır. Polisiye, korku ve bilim kurguyu harmanlayan, iç karartıcı "God Told Me To" (Tanrı Böyle Söyledi) New York'ta farklı kişiler tarafından gelişigüzel işlenen cinayetleri (katillerin hepsi ölüm döşeklerinde *God Told Me To* cümlesini fısıldarlar) araştıran koyu Katolik bir polis müfettişinin (Tony Lo Bianco) karşılaştığı tuhaf olayların hikayesini anlatır. Müfettiş araştırmalarını derinleştirdikçe gizli bir örgütün korumasındaki yarı uzaylı bir yaratıkla karşı karşıya gelecektir... Yönetmenin favori oyuncusu Michael Moriarty'nin David Carradine ve Richard Roundtree'yle başrolleri paylaştığı, 50'lerin canavar filmlerine saygı duruşunda bulunan "Q: The Winged Serpent" (Kanatlı İblis) New York çatılarını mekan seçen dev bir uçan kertenkeleyi yakalamaya çabalayan polis dedektiflerinin hikayesini anlatır... "Special Effects" (Özel Efektler) işlediği cinayetin filmini yapan kafadan kontak bir yönetmenle ilgilidir... Hafiften bir tüketim toplumu eleştirisi yapan "The Stuff" (Madde) piyasada satış rekorları kıran bir yoğurdun aslında korkunç yan etkilere sahip olduğunu ortaya çıkaran bir dedektifin çevresinde gelişen olayları konu almaktadır. Cohen ayrıca "It Lives Again" (O Tekrar Yaşıyor), "It's Alive III: Island of Alive" (O Canlı III: Yaşayanların Adası) ve "A Return to Salem's Lot" (Vampirler Kasabasına Dönüş) gibi başarısız devam filmleri, ne korkunç ne de komik olan korku komedileri (Full Moon High, *Dolunay* Wicked Stepmother, *Kötü Üveyanne*) yönetmiş; daha yakın tarihlerde "Phone Booth" (Telefon Kulübesi) ve "Captivity" (Dehşet Odası) gibi geniş kitlelere yönelik polisiye-gerilim filmlerin senaryolarını yazmıştır. Son dönemde Showtime dizisi "Masters of Horror"un (Korku Ustaları) seri katilli bölümü "Pick Me Up" (Beni Al) için kamera arkasına geçmiştir.

- **FİLMOGRAFİ:** Black Caesar (1973) • Hell Up in Harlem (1973) • It's Alive! (1974) • God Told Me To (1976) • Full Moon High (1981) • Q (1982) • Special Effects (1984) • Blind Alley (1984) • The Stuff (1985) • It's Alive III (1987) • A Return to Salem's Lot (1987) • Maniac Cop (Sen. 1988) • Maniac Cop 2 (Sen. 1990) • The Ambulance (1990) • Original Gangstas (1996) • Uncle Sam (Sen. 1997) • Phone Booth (Sen. 2002) • Captivity (Sen. 2006) • Masters of Horror (TV 2006) **Bölüm:** *Pick Me Up*

COLLINS, JOAN (LONDRA, 1933) İngiliz oyuncu. Zamanının en sosyetik ve çekici aktrislerinden biri olan Joan Collins sinemaya 50'lerde adım atmış ve çoğu zaman Atlantik'in iki yakasında da çalışmıştır. 70'lerde Freddie Francis, Jimmy Sangster, Don Sharp, Peter Sasdy korkuları "Tales from the Crypt" (Mahzenden Hikayeler), "Tales that Witness Madness" (Deliliğe Tanık Olan Hikayeler), "Fear in the Night" (Çıldırtan Korku), "Dark Places" (Karanlık Yerler) ve "I Don't Want to be Born"un (Doğmak İstemiyorum) yanısıra kız kardeşi Jackie Collins'in romanlarından uyarlanan "The Stud" (Çivi), "The Bitch" (Fahişe) gibi demode erotik yapımlarda oynamıştır. Collins ayrıca pek çok televizyon dizisinde yer almıştır; "Dynasty" (Hanedan) bunların içinde en popüler olanıdır.

Joan Collins

- **FİLMOGRAFİ:** Revenge (1971) • Tales from the Crypt (1972) • Fear in the Night (1972) • Dark Places (1973) • Tales That Witness Madness (1973) • I Don't Want To Be Born (1975) • Empire of the Ants (1977)

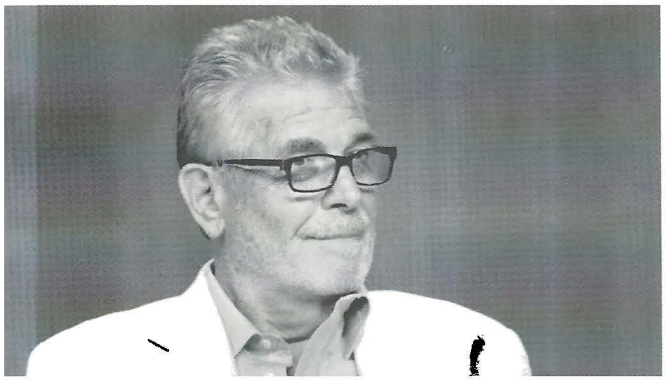
COMBS, JEFFREY (OXNARD, KALİFORNİYA, 1954) Amerikalı oyuncu.Mucize serumuyla ölü hücreleri canlandıran çılgın bir tıp öğrencisini canlandırdığı Lovecraft uyarlaması "Re-Animator"den (Diriltici) sonra dar bütçeli korku filmlerinin aranan aktörlerinden biri olmuştur. "From Beyond" (Ötelerden), "The Phantom Empire" (Hayalet İmparatorluğu), "Bride of Re-Animator" (Dirilticinin Gelini), "The Pit and the Pendulum" (Kuyu ve Sarkaç), "Doctor Mordrid" (Doktor Mordrid), "Necronomicon" (Ölüler Kitabı), "The Frighterners" (Sevimli Hayaletler), "House on Haunted Hill" (Lanetli Tepe), "Fear Dot Com" (Korku nokta com), "Satanic" (Şeytani), "The Wizard of Gore" (Kan Sihirbazı), "Dark House" (Karanlık Ev), "The Dunwich Horror" (Dunwich Dehşeti) belli başlı tür filmleridir.

- **FİLMOGRAFİ:** Frightmare (1982) • Re-Animator (1985) • From Beyond (1987) • Bride of Re-Animator (1990) • Castle Freak (1995) • The Frighteners (1996) • House of Haunted Hill (1999) • Fear Dot Com (2002) • Beyond Re Animator (2003) • Abominable (2006) • Voodoo Moon (TV 2006) • Masters of Horror (TV 2007) • The Wizard of Gore (2007) • Return to House on Haunted Hill (2007) • Parasomnia (2008) • Night of the Living Dead 3D: Re-Animation (2012)

CONDON, BILL (NEW YORK, 1955) Amerikalı yönetmen ve senaryo yazarı. 80'lerin ucuz bilim kurgu ve korku filmleri "Strange Invaders" (Tuhaf İstilacılar) ve "Strange Behavior"ın (Tuhaf Davranış) senaryolarıyla sinemaya adım atmış, Jennifer Jason Leigh'in oynadığı paranormal gerilim "Sister, Sister"da (Kızkardeş, Kızkardeş) ilk kez yönetmen koltuğuna oturmuştur. 90'larda sıkça kablolu televizyonlar için çalışan Condon, 1995'de devam filmi "Candyman: Farewell to the Flesh"le (Şeker Adamın Laneti 2) sinema piyasasına dönmüştür. Efsanevi korku filmleri yönetmeni James Whale'in yaşamının son yıllarına ışık tutan "Gods and Monsters"la (Tanrılar ve Canavarlar) en

iyi uyarlama senaryo Oscar'ı kazanmış, son yıllarda Oscar adaylıkları alan düzgün Hollywood filmleriyle gündeme gelmiştir. Gençlerin çok tuttuğu romantik vampir-kurt adam masalı "Twilight"ın (Alacakaranlık) son devam filmlerini de ("The Twilight Saga: Breaking Dawn - Part I", "The Twilight Saga: Breaking Dawn - Part II") yönetmiştir.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Sister, Sister (1987) • Murder 101 (TV 1991) • Dead in the Water (TV 1991) • Candyman: Farewell to the Flesh (1995) • Gods and Monsters (1998) • The Others (TV 2000) • Chicago (Sen. 2002) • Kinsey (2004) • Dreamgirls (2006) • The Twilight Saga: Breaking Dawn - Part I (2011) • The Twilight Saga: Breaking Dawn - Part II (2012)

Kevin Connor

CONNOR, KEVIN (LONDRA, 1937) İngiliz yönetmen. Kurguculuktan gelen Kevin Connor ilk kez Amicus yapımevinin "From Beyond the Grave" (Mezarlığın Ötesinden) adlı antoloji filminde yönetmen koltuğuna oturmuştur. David Warner, Peter Cushing, Donald Pleasence, Ian Bannen, Ian Carmichael gibi İngiliz sinemasının birinci sınıf karakter oyuncularını bir araya getiren 4 bölümlü filmde uğursuz eşyaların satıldığı bir antikacıya yolu düşen 4 kişinin çevresinde gelişen ürpertici hikayeler anlatılır. Connor'un, fantezi, bilim kurgu, macera türlerini harmanlayan diğer Amicus filmleri "The Land That Time Forgot" (Tanrıların Dehşeti), "At the Earth's Core" (Arzın Dibinde) ve "The People That Time Forgot" (Tanrıların Dönüşü) "Tarzan"ın yazarı Edgar Rice Burroughs'un kitaplarından sinemaya uyarlanmıştır. Birinci Dünya Savaşı yıllarında geçen "The Land Time Forgot" Almanlarla İngilizleri taşıyan bir denizaltının, dinozorların ve ilkel insanların hüküm sürdüğü bir kara parçasına sürüklenmesiyle gelişen fantastik olayları konu almaktadır. Bu filmin devamı niteliğindeki "The People That Time Forgot" tarih öncesi kara parçasına seyahat eden bir kurtarma ekibinin dinozorlar ve mağara adamlarıyla mücadelesini anlatır...

Kevin Connor'un ilk Amerikan filmi "Motel Hell" (Cehennem Moteli-1980) *kırsal kesim* korkuları "The Texas Chainsaw Massacre" ve "Eaten Alive"ın mezbaha benzeri setlerini, psikopat tiplemelerini ve canavarca eylemlerini model almıştır. Tuzağa düşürdüğü yolcuları bahçesine gömen; zamanı gelince zavallıları öldüren ve etlerini tütsüleyip satan kafadan kontak bir motel sahibiyle, obez kız kardeşinin hikayesini anlatır; slasher filmlerini başarıyla tiye almıştır. Connor 2 yıl sonra hayaletli evler ve ruhun zapt edilmesi alt türlerini Japon geleneklerine uyarlayan "The House Where Evil Dwells"le (Kötülüğün Oturduğu Ev) seyirci karşısına çıkmıştır. Film, Kyoto'daki hayaletli bir eve (1800'lerde bir samuray karısını ve aşığını bu evde öldürmüştür) taşınan Amerikalı bir ailenin trajik hikayesini resimler; yönetmenin favori oyuncusu Doug McClure, seksi Susan George ve merhum Edward Albert oynamışlardır. 80'lerin ortalarında sinema projelerine ara veren Connor kendini tamamıyla televizyona adamıştır.

▸ **FİLMOGRAFİ:** From Beyond the Grave (1973) • Space 1999 (TV 1975) • The Land That Time Forgot (1977) • At the Earth's Core (1976) • Warlords of Atlantis (1978) • Motel Hell (1980) • The House Where Evil Dwells (1982) • Hotel (TV 1983) • Frankenstein (TV 2004) • Blackbeard (TV 2006)

CONTINENZA, SANDRO (ROMA, 1920 - ROMA, 1996) İtalyan senaryo yazarı. 50'li yılların başlarında İtalyan sinema endüstrisine giren bu üretken senarist 60 ve 70'lerde aralarında kaliteli tür filmlerinin de olduğu sayısız ticari ürünün senaryosuna imza atmıştır. İspanyol - İtalyan ortak yapımlarında da görev almıştır.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Toto cerca moglie (1950) • Tempi Duri Per i vampiri (1959) • Jack el destripador de Londres (1971) • L'iguana dalla lingua di fuoco (1971) • Sette scialli di seta gialla (1972) • Ceremonia sangrienta (1973) • No profanar el sueño de los muertos (1974) • El colegio de la muerte (1975)

COOK JR, ELISHA (SAN FRANCISCO, 1903 - KALİFORNİYA, 1995) Amerikalı oyuncu. 50 yılı aşkın bir süre iki yüz küsur sinema ve televizyon filminde, dizisinde boy gösteren bu sinsi görünümlü, ufak tefek karakter oyuncusu John Huston'un "The Maltese Falcon" (Malta Şahini), Stanley Kubrick'in "The Killing" (Son Darbe), Howard Hawks'un "The Big Sleep" (Birleşen Kalpler) filmleriyle hatırlanır. Roman Polanski klasiği "Rosemary's Baby"de (Rosemary'nin Bebeği) ufak bir rolü vardır; ayrıca 60 ve 70'lerde "The Haunted Palace" (Hayaletli Ev), "The Scarecrow" (Korkuluk), "The Night Stalker" (Gece Takipçisi), "Blacula", "Messiah of Evil" (Şeytanın Elçisi) ve "Salem's Lot"da (Vampirler Kasabası) oynamıştır.

▸ **FİLMOGRAFİ:** The Haunted Palace (1963) • Rosemary's Baby (1968) • Night Chase (TV 1970) • The Scarecrow (TV 1972) • The Night Stalker (TV 1972) • Blacula (1972) • Messiah of Evil (1973) • Electra Glide in Blue (1973) • Dead of Night (1977) • Salem's Lot (TV 1979) • Terror At Alcatraz (TV 1982) • Hammett (1982) • The Twilight Zone (TV 1986)

COOPER, ALICE (DETROIT, 1948) Amerikalı rock müzisyeni, oyuncu. Asıl adı Vincent Damon Furnier olan ünlü sanatçı 70'lerdeki ürkütücü ve şok edici sahne şovlarıyla anımsanır. Kimi zaman gardırobunda gizlediği bir yılanla, kimi zamanda elektrikli sandalyeyle sahne alan Cooper, korkunun rock müzikteki önemli temsilcilerinden biri olmuştur. "Prince of Darkness" (Karanlıklar Prensi), "Leviatan" (Canavar), "Freddy's Dead: The Final Nightmare" (Freddy'nin Ölümü: Son Kâbus), "Suck" (Em) gibi korku filmlerinde irili ufaklı roller almıştır.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Alice Cooper: The Nightmare (TV 1975) • Leviatan (1984) • Prince of Darkness (1987) • Freddy's Dead: The Final Nightmare (1991) • The Attic Expeditions (2001) • Suck (2009) • Dark Shadows (2012)

Francis Ford Coppola • Dracula • Keanu Reeves, Gary Oldman

COPPOLA, FRANCIS FORD (DETROIT, 1939) Amerikalı yönetmen, yapımcı, senaryo yazarı. Besteci Carmine Coppola'nın oğludur. Hofstra Üniversitesi'nde tiyatro okuduktan sonra UCLA'da sinema öğrenimi görmüştür. Yönetmenlik kariyerine uyduruk seks komedileriyle başlamış; 60'lı yılların başlarında B filmleri kralı Roger Corman'a asistanlık yapmıştır. Corman'ın finanse ettiği, aile içi cinayetleri konu alan gotik korku "Dementia 13" ilk önemli yönetmenlik deneyimidir. Coppola, 70'li yıllarda sinema tarihine "The Godfather" (Baba), "The Godfather II" (Baba II), "The Conversation" (Konuşma), "Apocalypse Now" (Kıyamet) gibi seri başyapıtlar kazandırmış ama 80'lerde ticari felaketler yaşamıştır.Tamamı stüdyoda çekilen stilize müzikal "One From The Heart" (Yürekten Biri), Mickey Rourke ve Matt Dillon'lı gençlik draması "Rumble Fish" (Siyam Balığı), Amerikan yakın tarihine ışık tutan "Gardens of Stone" (Taştan Bahçeler) ve "Tucker"ın gişedeki zararları umulmadık boyuttadır. 1992'de Bram Stoker'ın efsanevi vampir romanının gösterişli uyarlaması "Dracula"yla korkuya dönen Coppola 90'ların ortalarında vasat filmlere imza atmıştır. Fantastik izlekli son filmlerinden "Youth Without Youth" (Geç Gelen Gençlik) üzerine yıldırım düştükten sonra giderek gençleşen yaşlı bir profesör, "Twixt" ise (Arada) kitaplarını tanıtmak için küçük bir kasabaya gelen bir korku yazarıyla ilgilidir; orada bir zamanlar işlenen esrarengiz çocuk cinayetlerini araştıran yazar, kasabanın şerifi ve Edgar Allan Poe'dan (düşlerinde) yardım alır. Kızkardeşi Talia Shire, oğlu Roman Coppola, kızı Sofia Coppola, yeğenleri Nicholas Cage, Christopher Coppola, Marc Coppola, Jason Schwartzman ve John Schwartzman da sinema endüstrisinin içindedir.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Dementia 13 (1963) • You're a Big Boy Now (1966) • Finian's Rainbow (1968) • The Rain People (1969) • The Godfather (1972) • The Godfather, Part II (1974) • The Conversation (1974) • Apocalypse Now (1979) • One from the Heart (1982) • The Outsiders (1983) • Rumble Fish (1983) • The Cotton Club (1984) • Peggy Sue Got Married (1986) • Gardens of Stone (1987) • Tucker (1988) • The Godfather, Part III (1990) • Dracula (1992) • Jack (1996) • The Rainmarker (1997) • Youth Without Youth (2007) • Tetro (2009) • Twixt (2011)

COQUILLON, JOHN (MONTREAL, 1933 - 1987) Kanada doğumlu İngiliz görüntü yönetmeni. Amerika, İngiltere ve Kanada merkezli çalışan Coquillon 60 ve 70'lerde "Scream and Scream Again" (Haykır ve Tekrar Haykır, Gordon Hessler) "Witchfinder General" (Büyücü Avcısı, Michael Reeves) "The Oblong Box" (Dikdörtgen Kutu, Gordon Hessler) "The Changeling" (Dehşet, Peter Medak), "Curse of the Crimson Altar" (Kızıl Mimberin Laneti, Vernon Sewell), "Cry of the Banshee" (Banşi'nin Çığlığı, Gordon Hessler) gibi düşük ve orta bütçeli korku filmlerini görüntülemiştir. Son derece yetenekli bir görüntü yönetmeni olan Coquillon *şiddetin şairi* Sam Peckinpah'la dört kez çalışmıştır.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Witchfinder General (1968) • Curse of the Crimson Altar (1968) • Scream and Scream Again (1969) • Oblong Box (1969) • Wuthering Heights (1970) • Straw Dogs (1971) • Pat Garrett and Billy the Kid (1973) • Cross of Iron (1977) • Triple Echo (1973) • The Thirty-Nine Steps (1978) • The Changeling (1980) • The Osterman Weekend (1983)

Roger Corman

CORMAN, ROGER (DETROIT, 1926) Amerikalı yapımcı, yönetmen, dağıtımcı. B filmi diye tabir edilen düşük bütçeli ürünlerin simge isimlerinden biridir; 50'lerden başlayarak korku, western, macera, bilim kurgu türlerinde inanılmaz çabuklukta çekilen 300'den fazla filmin prodüktörlüğünü yapmış; 54 filmde kamera arkasına geçmiştir. Bugün isimleri Amerikan sinemasının büyükleri arasında sayılan Francis Ford Coppola, Martin Scorsese ve Jonathan Demme, Corman'ın sağladıkları olanaklarla sinemaya başlamışlardır. Jack Nicholson, Peter Bogdanovich, Bruce Dern, Joe Dante, Ron Howard, Diane Ladd, John Sayles, Jonathan Kaplan, Gale Anne Hurd, Robert Towne, Gary Kurtz, Menahem Golan ve James Cameron, Corman'ın sinema dünyasına kazandırdığı diğer ünlü oyuncu, senarist, yapımcı ve yönetmenlerdir.

5 Nisan 1926 tarihinde Detroit, Michigan'da dünyaya gelen Roger Corman Stanford'da mühendislik, Oxford'da edebiyat okumuş ve 20th Century Fox stüdyolarında kuryelik yaparak sinema dünyasına ilk adımları atmıştır. 50'lerde B sinemasının diğer önemli yapımcıları James Nicholson ve Samuel Arkoff'la American International Pictures bünyesinde ortak çalışmalar yürüten Corman bu yıllarda westernler, rock'n roll dramaları, bilim kurgu ve

korku filmleri çekmiştir. Filmografisinde özel yerleri olan "A Bucket of Blood" (Bir Kova Kan) ve "Little Shop of Horrors" (Küçük Korku Dükkanı) korkuyla komediyi kaynaştıran kara komedi denemeleridir. İki iş gününde çekilen "Little Shop Horrors" insan kanıyla beslenen dev bir bitki yetiştiren ama onunla başa çıkamayan genç bir adamın öyküsünü anlatmaktadır. Jack Nicholson'un küçük bir rolde gözüktüğü "Little Shop of Horrors"un müzikal versiyonu off-Broadway'de sahnelenmiş, yıllar sonra ise Steve Martin ve Rick Moranis'in oynadığı başarılı bir *yeni çevrim* gerçekleştirilmiştir.

Corman 60'larda Edgar Allan Poe'dan uyarlanan nispeten yüksek bütçeli, daha ciddi korkularla meşgul olmuştur; 1960-64 yılları arasında yönettiği Poe filmlerinin hepsinin başrolünde Vincent Price vardır. "House of Usher"la (Usher'ların Çöküşü) başlayıp, "The Masque of the Red Death"le (Kızıl Ölümün Maskesi) sona eren Poe serisine (diğerleri Kuyu ve Sarkaç, Ölmeden Gömülme, Ligea'nın Mezarı, Dehşet Öyküleri) sanat yönetmeni Daniel Haller, efsanevi sinemacı F. W. Murnau'yla çalışan görüntü yönetmeni Floyd Crosby ve ünlü yazar Richard Matheson katkıda bulunmuştur. Roger Corman'ı gerçek bir korku ustası olarak dünyaya tanıtan Poe uyarlamaları gotik setleri ve kasvetli atmosferleriyle ünlü yazarın karanlık dünyasıyla örtüşmektedir. Üç bölümlü "Tales of Terror" (Dehşet Öyküleri) mizahi kıvraklığıyla serinin farklılık gösteren tek filmidir; Vincent Price, Peter Lorre ve Basil Rathbone'nun karşılıklı döktürdüğü "The Black Cat" (Kara Kedi), filmin en doyumsuz bölümüdür. Corman 60'larda ayrıca Boris Karloff'la, genç ve tanınmayan Jack Nicholson'un oynadığı "The Terror" (Dehşet) ve Poe'nun bir şiirinden esinlenen "The Raven" (Kuzgun), "The Haunted Palace" (Perili Köşk), "Tower of London" (Londra Kulesi) ve Ray Milland'lı "Man with the X-Ray Eyes"ı (Röntgen Gözlü Adam) yönetmiştir.

Stüdyolarla çatışmaktan yorgun düşen Corman, 1971'de yönetmenliği bırakmış ve kendini tamamıyla yapımcılığa adamıştır. 70'lerde "Big Bad Mama" (Steve Carver), "Death Race 2000" (Paul Bartel), "Piranha" (Joe Dante), "Saint Jack" (Peter Bogdanovich) gibi küçük çaplı klasiklerde yapımcı ve yürütücü yapımcı olarak hizmet veren Amerikalı sinema adamı 70 ve 80'lerde ayrıca Stephanie Rothman'ın "The Velvet Vampire" (Kadife Vampir), Daniel Haller'ın "The Dunwich Horror" (Dunwich Dehşeti), Barbara Peeters'ın "Humanoids from the Deep" (Derinliklerden Gelen Dehşet), Eddie Romero'nun "The Twilight People" (Alacakaranlık İnsanları), Jon Hess'in "Watchers" (Nöbet), Allan Holzman'ın "Forbidden World" (Yasak Dünya) filmlerini ve pek çok macera, kadınlar hapishanesi, erotik komedi filmini finanse etmiştir. Eski yapım şirketi New World Pictures'ı 1982'de elden çıkaran Roger Corman, Millenium Pictures adlı yeni bir firma kurmuş, doğrudan video pazarına yönelik filmler üreten diğer yapım şirketi New Horizons/Concorde'u ise 1985 yılında hayata geçirmiştir. Avrupa klasikleri "Cries and Whispers" (Ingmar Bergman), "Amarcord" (Federico Fellini), "Die Blechtrommel"ın (Volker Schlöndorff) Amerika'daki dağıtımcısıdır. Düş kırıklığıyla sonuçlanan "Frankenstein Unbound"la 1990 yılında yönetmenliğe dönüş yapmıştır. Yapımcılık serüvenini üretkenlikle Video-DVD piyasasına yönelik filmlerle günümüzde de sürdürmektedir.

FİLMOGRAFİ: The Day the World Ended (1956) • Attack of the Crab Monsters (1957) • The Undead (1957) • A Bucket of Blood (1959) • House of Usher (1960) • The Little Shop of Horrors (1960) • Pit and the Pendulum (1961) • Creature of the Haunted Sea (1961) • The Premature Burial (1962) • Tales of Terror (1962) • Tower of London (1962) • The Raven (1963) • The Terror (1963) • The Haunted Palace (1963) • The Masque of the Red Death (1964) • The Tomb of Ligeia (1965) • Bloody Mama (1970) • The Red Baron (1971) • Frankenstein Unbound (1990)

I CORPI PRESENTANO TRACCE DI VIOLENZA CARNALE (Cesetlerde Şiddetin İzleri Var) Sergio Martino'nun yönettiği 1973 yapımı İtalyan filmi. Senaryosu Ernesto Gastaldi- Sergio Martino ortaklığıyla yazılmıştır. Üniversiteli kızlara dadanan bir seks manyağının hastalıklı cinayetlerini konu edinen bu açık saçık *giallo* filmi Avrupa'nın bazı yerlerinde "Carnal Violence" (Cinsel Şiddet), Almanya'da "Die Säge des Teufels" (Şeytanın

I corpi presentano tracce di violenza carnale (Cesetlerde Şiddetin İzleri Var) İtalyan Lobi Kartı

I corpi presentano tracce di violenza carnale (Cesetlerde Şiddetin İzleri Var) • Patrizia Adiutori

Testeresi), Amerika'da "Torso" (Gövde), Türkiye'de ise dağıtımcının layık gördüğü "Ölene Kadar Seks" ismiyle oynamıştır. 70'lerde kuşa çevrilerek vizyon şansı bulan filmin restore edilmiş, kesintisiz DVD'si Anchor Bay firmasının çabalarıyla 2000 yılında piyasaya sürülmüştür. 2011'de Anchor Bay'in kardeş firması Blue Underground Eli Roth'un giriş sunumu ve Sergio Martino'yla yapılan söyleşileri kapsayan de bir Blu Ray disk çıkarmıştır. İtalyan sinemasının uluslararası üne sahip yapımcılarından Carlo Ponti'nin finanse ettiği "I corpi..."nin çekimleri Perugia, Roma, Tagliacozzo ve Monte Gelato şelalelerinde yapılmıştır.

- **KONU:** Perugia Üniversitesi yakınlarında bir seks manyağı dehşet saçmaktadır... Kar maskeli, siyah eldivenli caninin ilk kurbanı arabada erkek arkadaşıyla seks yapan çekici bir öğrencidir... Genç kızı eşarpla boğan katil daha sonra bıçakla göğüs bölgesini delik deşik eder. Arkadaşlarıyla açık havada esrar partisine katılan başka bir öğrenci katilin yeni hedefidir. Genç kızı ormanlık bir bölgede boğar ve parmaklarıyla gözlerini çıkarır... Polisin bulduğu tek ipucu genç kızlardan birinin vücuduna sarılmış kırmızı bir eşarptır. Üniversite yakınlarında tezgah açan seyyar eşarp satıcısı katili tanımaktadır. Katilden şantajla para sızdırmayı dener ama onun akıbeti de öğrencilerden farklı olmayacaktır. Eşarbı daha önce gördüğüne emin olan sanat tarihi öğrencisi Daniela çok geçmeden katilin telefonlu tehditlerine maruz kalır... Yanına yakın arkadaşları Jane, Ursula ve Katia'yı alan Daniela moral depolamak için bir süreliğine amcasının taşradaki kartal yuvasını andıran sayfiye evine taşınır. Ama katil kızların peşini bırakmayacaktır. Savunmasız Daniela, Ursula ve Katia'yı gözünü kırpmadan katleder... Ayağını incittiği için odasında dinlenen Jane'i ise unutmuştur. Ertesi sabah aşağıya inen Jane arkadaşlarının cansız bedenleriyle karşılaşır. O sırada villaya geri dönen katil cesetleri testereyle parçalara ayırarak çuvallara yerleştirir. Bir köşeye gizlenen Jane olanları dehşet ve çaresizlikle izlemektedir. Aradan saatler geçer. Odasının dışında terliklerini unutan Jane katil tarafından fark edilir. Aralarında bir kedi fare oyunu başlamıştır.

70'lerde İtalyan *giallo* filmlerinin dört başı mamur örneklerine imza atmasına karşın alt türün ağır topları Mario Bava ve Dario Argento'nun gölgesinde kalmaktan kurtulamayan Sergio Martino ilerleyen yıllarda kariyerinde önemli bir sıçrama yapamamıştı. Martino'nun yurt dışında en fazla ses getiren filmi olan "I corpi presentano..." 70'ler boyunca eksantrik cinayet galerileri sunan *giallo* sinemasının tipik ve prodüksiyon kalitesi yüksek bir örneğidir... Filmde siyah eldivenli travmatik katilden birbirinden güzel kadınların doğrandıkları vahşi cinayetlere, kuşkulu karakterlerden sahte ruhbilimsel çözümlemelere; havalı müziklerden sapkın bir erotizme kadar *giallo*'ların her türlü vazgeçilmez yapı taşı yer alır. Jeneriğe eşlik eden giriş sekansında iki kadınla grup seks yapan katilin (yüzü belirsizdir) yatağındaki oyuncak bebek filmin leitmotifidir; ilerleyen sahnelerde sık sık izleyici karşısına çıkar. Genç ve güzel kadınlar katilin psikopat doğasının kurbanı olurken, kuşkulu davranan bir sürü masum karakter izleyicinin aklını çelmeye çalışır. Kuşkulu davranmayan tek karakter katildir ve finalde bir çocukluk travmasının kurbanı olduğu -her ne kadar izleyenleri ikna edemese de- anlaşılır.

Filmin ilk yarısı çoğunlukla Perugia kentinin tarih kokan sokaklarında geçmektedir; ikinci yarıda bir başka tarihi güzellik -Tagliacozzo kasabası- dehşet dolu dakikalara ev sahipliği yapmıştır. Şehirden taşraya geçişle birlikte ekonomik ve sosyal farklılıklar gözler önüne serilir... Yörenin bıçkın gençleri kasabalarına gelen genç kızları adeta gözleriyle yerler. Lezbiyen öğrenciler Katia ve Ursula yatak odasında sevişirken onları dikizleyen köyün delisi katilin taşradaki ilk kurbanıdır.Şüpheler, kızları kasabaya kadar izleyen sınıf arkadaşları Stefano üzerinde yoğunlaşmaktadır. Daniela'ya asılan ama yüz bulamayan Stefano iktidarsızdır ve ilişkiye giremediği bir fahişeyi öldürmeye kalkışmıştır. Onun da katilin hışmına uğramasıyla işlerin seyri değişir.Sonra Daniela, Ursula ve Katia peşisıra katle-

dilir;geriye filmin en hanım hanımcık karakteri olan Jane kalmıştır;artık koca evde katille başbaşadır. Sanat tarihi öğretmeni Franz olduğu anlaşılan katil sonunda Jane'i ele geçirir ve çocukluğunda yaşadığı acı olaylardan -erkek kardeşi uçurumun kenarındaki oyuncak bir bebeği almak isterken aşağıya uçmuştur- ve kurbanlarından bahseder... Öğrencileri Carol ve Florence'ı kendisine şantaj yaptıkları için öldürmüştür. Daniela ise kırmızı eşarbı boynunda gö-

I corpi presentano tracce di violenza carnale (Cesetlerde Şiddetin İzleri Var) • Tina Aumont

rerek ölüm fermanını imzalamıştır. Ama Jane diğerlerine benzememektedir... O saf ve temizdir... Yine de ortadan kaldırılması gerekmektedir... Franz kırmızı eşarbını Jane'in boynuna dolar ve....

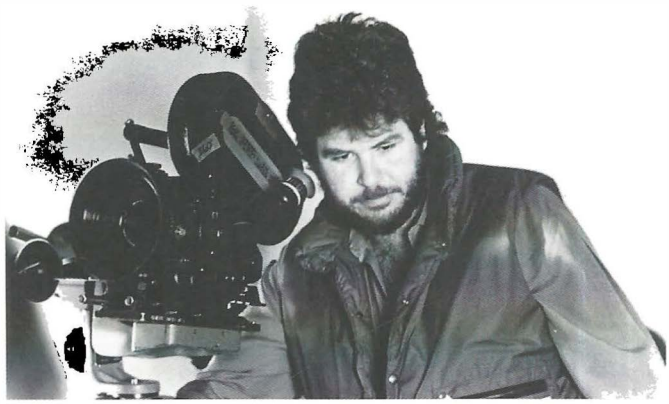
Giallo klasikleri listesinin ön sayfalarına adını yazdıran "I corpi..." gerilimin son ana kadar düşmediği sürprizli senaryosu,Sergio Martino'nun vazgeçilmez görüntü yönetmeni Giancarlo Ferrando'nun başarılı kamera çalışması ve Guido-Maurizio De Angelis kardeşlerin nostaljik pop, caz karışımı müzikleriyle eski moda Avrupa korku severlere birinci sınıf bir seyirlik sunmaktadır. Quentin Tarantino'nun da hayranları arasında olduğu filmin oyuncu kadrosunda Avrupa ticari sinemasının o zamanki tanıdık isimleri hazır bulunmuştur. Bir üniversite öğrencisi için fazlaca yaşlı kalan Jane rolünde İngiliz güzeli Suzy Kendall boy gösterir. Bertolucci ve Fellini'yle çalışan soluk yüzlü Tina Aumont (Fransız oyuncu Jean-Pierre Aumont'nun kızı olan Tina 2006'da 60 yaşında aramızdan ayrılmıştır) Daniela'yı oynamış, psikopat sanat tarihi hocasını ise pek inandırıcı olamayan İngiliz John Richardson canlandırmıştır... İtalyan polisiyelerin sert erkeği Luc Merenda -başta şüpheli gözükse de- filmin *iyi* kahramanıdır. Yan rollerdeki dönemin soyunan aktristleri Angela Covello, Carla Brait, Patrizia Adiutori ve Conchita (Cristina) Airoldi (sonradan başarılı bir yapımcı olmuştur) kurban rollerini üstlenmişlerdir.

▸ **COMPAGNIA CINEMATOGRAFICA CHAMPION (CARLO PONTI) YAPIMI Yön.** Sergio Martino, **Sen.** Sergio Martino, Ernesto Gastaldi, **Yap.** Carlo Ponti, Antonio Cervi, **Gör. Yön.** Giancarlo Ferrando, **Müz.** Guido De Angelis, Maurizio De Angelis, **Kur.** Eugenio Alabiso, **Kos.** Silvia Laurenzi, Vera Marzot, **Mak. Ef.** Mario Van Riel, **San. Yön.** Giantito Burchiellaro, **Oyn.** Suzy Kendall (Jane), Tina Aumont (Daniela), Luc Merenda (Roberto), John Richardson (Franz), Roberto Bisacco (Stefano), Ernesto Colli (Gianni), Angela Covello (Katia), Carla Brait (Ursula), Cristina Airoldi (Carol), Patrizia Adiutori (Florence), Carlo Alighiero (Nino Amca), Luciano Bartoli (Motosikletli Genç), Gianni Greco (Motorsikletli Genç), Luciano De Ambrosis (Müfettiş Martino), Enrico Di Marco (Köyün Delisi), Fausto Di Bella (John), Rosaria Della Femina (Fahişe), Luca Bonicalzi (Kamyon Şoförü), Giorgio Dolfin (Kasabalı Genç).

RENKLİ, 35 mm, 92 DAK. (SANSÜRSÜZ VERSİYON)

CORRI, ADRIENNE (EDINBURGH, 1930) İngiliz oyuncu. İtalyan kökenli bir aileden İskoçya'da dünyaya gelen bu kızıl saçlı aktrisin asıl adı Adrienne Riccoboni'dir. En çok Stanley Kubrick klasiği "A Clockwork Orange"daki (Otomatik Portakal) tecavüz kurbanı kadın rolüyle hatırlanır. Başlıca tür filmleri: "Corridors of Blood" (Kanlı Koridorlar), "The Tell-Tale Heart" (Geveze Yürek), "A Study in Terror" (Dehşet Araştırması), "Vampire Circus" (Vampirler Sirki), "Madhouse" (Çılgınlar Evi). Pek çok televizyon dizisinde de gözükmüştür.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Quo Vadis (1949) • Corridors of Blood (1958) • The Tell-Tale Heart (1960) • Bunny Lake is Missing (1965) • A Study in Terror (1965) • Dr. Jivago (1965) • A Clockwork Orange (1971) • Vampire Circus (1972) • Madhouse (1974) • The Human Factor (1979) • Doctor Who (TV 1980)

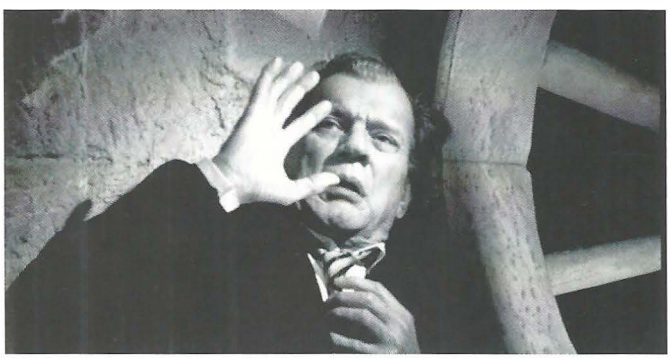

Don Coscarelli

COSCARELLI, DON (TRABLUS, 1954) Amerikalı yönetmen. İtalyan kökenli bir anne babadan Libya'da dünyaya gelmiş; çocukluğunu ve gençliğini Güney Kaliforniya'da geçirmiştir. George Romero ve John Carpenter gibi dar bütçeli, bağımsız bir korkuyla, "Phantasm"la (Manyak) çıkış yapan Coscarelli daha önce gençlik filmleri çekmiştir. Babası ve romancı olan annesinin de katkı sunduğu "Phantasm" oturdukları kasabanın mezarlığında korkunç deneyler yapan insanüstü bir mezarlık bekçisinin (uzun adam) gizini araştıran öksüz bir gencin (ağabeyi ve dondurmacı arkadaşları kendisine yardımcı olur) hikayesini anlatır. İpe sapa gelmez konusuna, çizgi filmdekilere benzer tek boyutlu karakterlerine, kötü diyaloglarına karşın yaratıcı görselliği, absürd imgeleriyle (kafa delen metal küreler, cüce ölüler) sıradışılık kazanan bu kült film ilk kez prestijli Avoriaz Fantastik Filmler Festivali'nde gösterilmiş ve Jüri Özel Ödülü kazanmıştır. Yalnızca Kuzey Amerika'da

12 milyon dolar gişe yapan "Phantasm"ın tecimsel başarısı üzerine Hollywood'a transfer olan Coscarelli, MGM için "Conan" benzeri bir *kılıç ve sandal* filmi (The Beastmaster, *Canavarların Efendisi*) yönetmiştir. Görüntü yönetmenliğini Stanley Kubrick'in çalışma arkadaşlarından John Alcott'un yaptığı "The Beastmaster"dan sonra "Phantasm"ın devam filmleri gelecektir: Prodüksiyon değerleri daha yüksek, özel efektleri daha profesyonel "Phantasm II"da (Manyak II, 1988) psikiyatri kliniğinden taburcu olan öksüz genç Mike (ilk filmdeki Michael Baldwin değil James LeGros canlandırmıştır) dondurmacı Reggie'yle birlikte uçan katil kürelerden bir ordu kuran *uzun adam*'la tekrar savaşır. Yeni karakterlerin katıldığı 1994 tarihli "Phantasm III: Lord of the Dead"de (Manyak III: Ölülerin Efendisi) *uzun adam* komaya giren Mike'ı ele geçirir; Reggie ve yeni arkadaşları (öksüz-yetim bir çocuk, orduda görev yapmış bir kadın) yardıma koşar. "Phantasm IV"da (Manyak 4: Unutuş) Mike paralel evrenlere seyahat ederek *uzun adam*'ın köklerini bulmaya çalışır. Coscarelli'nin "Phantasm" serisi dışında en fazla beğeni toplayan filmi "BubbaHo-tep" Bram Stoker ödülüne aday gösterilen yazar Joe Lansdale'in kısa öyküsünden sinemaya uyarlanmıştır. Kült korku ikonu Bruce Campbell'la emektar siyahi aktör Ossie Davis'in oynadığı filmde ölmüş numarası yapan Elvis Presley'le, kendini John F. Kennedy sanan yaşlı bir adamın şeytani bir mumyayla savaşı anlatılır. Coscarelli son olarak türün ünlü isimlerini konuk eden TV dizisi "Masters of Horror"un (Korkunun Ustaları) "Incident on and Off Mountain Road" (Dağ Yolundaki Kaza) adlı bölümünü ve David Wong'un romanından uyarlanan "John Dies at the End"i (John Sonunda Ölüyor) yönetmiştir. Filmografisinde "Deliverance" (Kurtuluş) benzeri demode bir macera filmi de (Survival Quest) bulunmaktadır.

- **FİLMOGRAFİ:** Kenny and Company (1976) • Jim the World's Greatest (1976) • Phantasm (1979) • The Beastmaster (1982) • Phantasm II (1988) • Survival Quest (1989) • Phantasm III: Lord of the Dead (1994) • Phantasm 4: Oblivion (1998) • Bubba Ho-Tep (2002) • Masters of Horror (TV 2005) **Bölüm:** *Incident on and Off a Mountain Road* • John Dies At the End (2012)

Joseph Cotten

COTTEN, JOSEPH (VIRGINIA, 1905 - KALİFORNİYA, 1994) Amerikalı oyuncu. Orson Welles klasiği "Citizen Kane"le (Yurttaş Kane) sinemaya parlak bir başlangıç yapan Joseph Cotten ilerleyen yıllarda Carol Reed, George Cukor, Alfred Hitchcock filmlerinde (The Third Man, *Üçüncü Adam* – Gaslight, *Işıklar Sönerken* - Shadow of a Doubt, *Şüphenin Gölgesinde*) başroller almış; bir dönem İtalya'da çalışmıştır. Robert Aldrich'in entrikalı aile gerilimi "Hush... Hush, Sweet Charlotte" (Sus Sevgilim), Robert Fuest'in tuhaf ve harika kara komedisi "The Abominable Dr. Phibes" (Korkunç Dr. Phibes), Mario Bava'nın eğlenceli gotik korkusu "Gli orrori del castello di Norimberga" (Korku Şatosu), Sergio Martino'nun deniz canavarlı "L'isola degli uomini pesce" (Kara Gölün Canavarı), problemli çocuk konulu "Un sussurro nel buio" (Karanlıkta Bir Fısıltı) ve TV filmi "The Devil's Daughter"da (Şeytanın Kızı) doktor, baron ve hukukçu rolleriyle seyirci karşısına çıkan ünlü oyuncu Avustralya yapımı doğaüstü korku "Survivor"ın (Kazazede) sonrasında sinemayı bırakmıştır.

- **FİLMOGRAFİ:** Hush... Hush... Sweet Charlotte (1964) • The Abominable Dr. Phibes (1971) • La figlia di Frankenstein (1971) • The Screaming Woman (TV 1972) • Gli orrori del castello di Norimberga (1972) • The Devil's Daughter (TV 1973) • Soylent Green (1973) • Un sussurro nel buio (1976) • L'isola degli uomini pesce (1978) • Concorde Affair 79 (1979) • Guyana: Crime of the Century (1979) • Tales of the Unexpected (TV 1979 - 80) • The Hearse (1980) • Delusion (1981) • The Survivor (1981)

COURT, HAZEL (BIRMINGHAM, 1926-KALİFORNİYA, 2008) İngiliz oyuncu. London Academy of Dramatic Art'da oyunculuk eğitimi alan bu gamzeli ve balık etli aktris ilk filmlerini Ealing Stüdyoları için çekmiştir. Hammer filmleri "The Curse of Frankenstein" (Frankenstein'ın Laneti) ve "The Man Who Could Cheat Death"in (Ölümü Kazıklayan Adam) sonrasında ABD'ye giden Court, Roger Corman'ın Poe uyarlamaları "Premature Burial" (Ölmeden Gömülmüş), "The Raven" (Kuzgun) ve "The Masque of the Red Death"de (Kızıl Ölümün Maskesi) rol almıştır. Ayrıca "Alfred Hitchcock Presents", "The Twilight Zone" ve "Thriller"ın da içinde olduğu pek çok TV dizisinde gözükmüştür.

- **FİLMOGRAFİ:** Ghost Ship (1952) • The Curse of Frankenstein (1957) • The Man Who Could Cheat Death (1959) • Premature Burial (1962) • The Raven (1963) • The Masque of the Red Death (1964) • The Final Conflict (1981)

COZZI, LUIGI (BUSTO ARSIZIO, 1947) İtalyan yönetmen, senaryo yazarı. Kendi olanaklarıyla çektiği "Il tunnel sotto il Mondo" (Dünyanın Altındaki Tünel) adlı Godard etkili deneysel filmle sinema macerasına adım atmış ve ilerleyen yıllarda İtalya'nın korku markası Dario Argento'yla sık sık işbirliği yapmıştır. 70'lerin başlarında İtalyan televizyonlarına bilim kurguyla ilgili programlar ve belgeseller hazırlayan Cozzi aynı dönemde Argento filmleri "4 mosche di velutto grigio" (Gri Kadifedeki Dört Sinek) ve "Le cinque giornate"nin (Beşinci Gün) hikayelerini yazmış, TV dizisi "La porta sul buio"nun (Karanlığın Kapısı) "Il vicino di casa" (Kapı Komşusu) adlı bölümünü yönetmiştir. İlk ticari sinema filmi "L'assassino e costret-

Luigi Cozzi

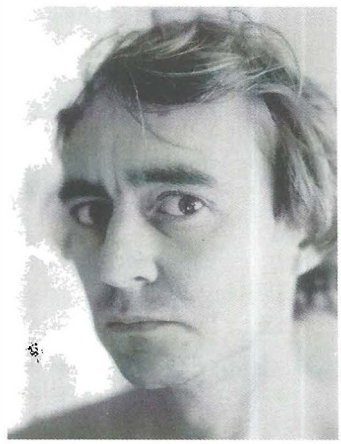
to ad uccidere ancora" (Katil Yeniden Öldürmeli) karısını öldürtmek isteyen açgözlü bir işadamının şantajlarına maruz kalan seri bir katilin açmazını anlatır. İşadamından yüklü bir avans alan katil, kadını kaçırıldı süsü vererek öldürür ve otomobilinin bagajına yerleştirir. Ancak, katilin arabası macera arayan genç bir çift tarafından kaçırılınca işler karışacaktır. George Hilton, Femi Benussi, Cristina Galbó gibi Avrupa B sinemasının tanıdık simaları rol almıştır; filmin bir bölümü Fransız yönetmen Louis Malle'in "Ascenseur pour l'echafaud"suyla (İdam Sehpası) koşutluklar taşımaktadır. "L'assassino..."nun sonrasında iç pazara yönelik dramalar, seks komedileri yöneten Cozzi "Star Wars" taklidi "Starcrash"da (Fezada Çarpışanlar) ilk kez uluslararası bir oyuncu kadrosuyla (Christopher Plummer, David Hasselhoff) çalışmıştır. Sonraki filmi "Contamination" (Salgın) tiksindirici sahnelerle bezeli bir "Alien" çeşitlemesidir ve İtalyanların popüler tür filmlerini taklit etmekteki maharetlerini bir kere daha ortaya koymuştur. Argento'nun klasikleşen "Suspiria" ve "Inferno"sunun izinden giden "Il gatto nero" (Kara Kedi) ve *şeytani müzisyen* izlekli "Paganini Horror" (Paganini Dehşeti) diğer tür filmleridir. 1991'de Argento belgeseli "Dario Argento: Master of Horror"u yönetmiş, ihraç filmlerine Lewis Coates takma adıyla imza atmıştır. Halen, 1989'da Dario Argento tarafından Roma'da kurulan korku müzesi Profondo rosso'nun işletmeciliğini yapmaktadır.

- **FİLMOGRAFİ:** L'assassino e costretto ad uccidere ancora (1975) • Starcrash (1979) • Contamination (1980) • Hercules (1983) • Il gatto nero (1989) • Paganini Horror (1989)

CRAMPTON, BARBARA (LONG ISLAND, NEW YORK, 1958) Amerikalı oyuncu. Empire ve Full Moon firmalarının B tipi korkularıyla kariyer yapan bu sarışın aktris Stuart Gordon'un gore klasiği "Re-Animator"da (Diriltici) kesik bir kafanın (!) cinsel tacizine uğramıştır. "Body Double" (Dublör), "From Beyond" (Öteki Taraftan), "Puppetmaster" (Kukla Ustası), "Castle Freak" (Şatodaki Canavar) ve "The Lords of Salem" (Salem'in Efendileri) başlıca tür filmleridir.

- **FİLMOGRAFİ:** Body Double (1984) • Re-Animator (1985) • Chopping Mall (1986) • From Beyond (1986) • Puppetmaster (1989) • Robot Wars (1993) • Castle Freak (1995) • You're Next (2011) • The Lords of Salem (2012)

CRAVEN, WES (CLEVELAND, OHIO, 1939) Amerikalı yönetmen, yapımcı, senaryo yazarı. Günümüzün en popüler korku filmi yönetmenlerinden biridir; sinema serüvenine başlamadan önce Wheaton ve John Hopkins Üniversitelerinde felsefe ve edebiyat öğrenimi görmüştür. 1972 tarihli ilk filmi "The Last House on the Left" (Soldaki Son Ev) Ingmar Bergman'ın intikam izlekli draması "Jungfrukallan"ın (Kaynak) vahşet dolu bir yeni çevrimidir... 90.000 dolarlık bütçesiyle neredeyse bedavaya çıkan "Last House..." konser izlemek için büyük şehre gelen iki taşralı kızın başına gelen felaketi ucuz korku filmlerine özgü bir gerçeklikle anlatır. Şehirde, gözü dönmüş üç kişilik caniler grubunun eline düşen genç kızlar işkence ve tecavüzlerin sonrasında vahşice öldürülür. Katillerin, kızlardan birinin ailesinin evine sığınmasının ardından intikam saati gelip çatacak ve caniler cezaların en ağırını çekeceklerdir. Ülkemizde "Kanlı Tecavüz" adıyla gösterime giren film başarılı bir reklam kampanyasıyla 3.000.000 dolarlık bir hasılat elde etmiştir; sloganı (*Bayılmayı önlemek için sürekli tekrar edin: Bu yalnızca bir film... Yalnızca bir film... Yalnızca bir film...*) sonradan sık sık taklit edilecektir. Craven sonraki birkaç yıl içinde mesaisini (montaj şefliği, yapımcılık, takma isimle yönetmenlik) ABD'de pazarı gitgide büyüyen yetişkin filmlerine ayırmıştır; 1977'de yönettiği "The Hills Have Eyes" (Tepenin Gözleri), "The Last House..." gibi istismar pazarına yönelik bir çalışmadır; bu kez Kaliforniya yolunda kaza geçiren orta sınıf bir Amerikan ailesi kötülükle yüzleşir; geçmişte nükleer denemelerin yapıldığı bir çölde insan etiyle beslenen deforme vahşilerle karşılaşan aile sakinleri kendilerini bir ölüm kalım savaşı içinde bulacaklardır. Vahşet, kan ve gözyaşı yine beyazperdeyi kaplamıştır. 16 mm. formatlı "The Hills Have Eyes" *(Şanslı olan önce ölür)* sloganıyla açık hava sinemaları için pazarlanmış ve Wes Craven'ı şiddet tutkunu bir sinemacı olarak damgalamıştır. Fransız yönetmen Alexandre Aja yıllar sonra bu filmin vahşet dozu çok daha yüksek bir versiyonunu gerçekleştirmiştir.

Wes Craven

İki sert filmin ardından daha hafif projelere yönelen Craven'ın NBC televizyonu için çektiği "Stranger in Our House" (Evimizdeki Yabancı) ABD'de "Summer of Fear" (Korku Yazı), Türkiye'de ise "Cadı" ismiyle sinemalara uğramıştır. "The Exorcist"in yıldızı Linda Blair ebeveynlerinin ölümünden sonra evlerine taşınan kuzeninin (Lee Purcell) aslında kötü kalpli bir büyücü olduğunu keşfeden masum genç kız rolündedir. Craven 80'lerde sinema ve televizyonu birlikte götürmüştür; gizemli bir tarikatın egemen olduğu küçük bir kasabada işlenen cinayetleri konu alan demode *kırsal kesim* korkusu "Deadly Blessing" (Ölümcül Kutsama), çizgi roman uyarlaması "Swamp Thing" (Bataklık Canavarı) ve yeni taşındıkları kasabada büyücülükle uğraşan insanlarla karşılaşan üç kişilik bir ailenin hikayesini anlatan "Invitation to Hell" (Cehenneme Davet) bu dönemdeki çalışmalarından bazılarıdır; ayrıca

CBS için yeni "Alacakaranlık Kuşağı"nın çeşitli bölümlerini yönetmiştir. 1984'te vizyona giren "A Nightmare on Elm Street" (Elm Sokağında Kâbus) Wes Craven'ın kariyerinin dönüm noktasını oluşturur. Korku sinemasına ikonik

Wes Craven • The Last House On The Left (Soldaki Son Ev) • David Hess, Sandra Cassel, Jeramie Rain, F. J. Lincoln

Freddy Kruger karakterini hediye eden bu popüler ürün gişe hasılatıyla yapım firması New Line'a köşeyi döndürmekle kalmamış; aynı zamanda Amerikalı sinemacıyı türün birinci ligine çıkarmıştır. "A Nightmare on Elm Street" Wes Craven'ın çoğu filminde olduğu gibi sorunlu ergenlerin çevresinde gelişen bir hikaye anlatır; gençleri uykuya daldıkları anda gafil avlayan *hayalet* bir seri katil işbaşındadır... İzleyenlerin zihinlerini bulandıran absürd ve gerçeküstü sahneleriyle dikkatleri çeken filmin çizgili tişörtlü kötücül kahramanı Freddy Kruger bir gençlik düşmanıdır. Craven aynı yıl içinde kimsenin beğenmediği bir devam filmine (The Hills Have Eyes II) imza atmıştır; sonraki çalışması "Chiller" (Ürperti) öldükten sonra dondurulan bir gencin bilim adamları tarafından tekrar yaşama döndürülmesini konu edinmektedir. Genç adam yaşama dönmüştür dönmesine ama ruhunu yitirmiş, soğukkanlı bir katil olarak... Craven'ın sonraki çalışmaları da yaşayan ölülerle haşır neşir olmaktadır; basit ve saçma "Deadly Friend"de (Öldüren Sevgili) 15 yaşındaki dahi bir genç sevdiği kızı robotunun çipiyle hayata döndürür; sonuçlar hayırlı olmayacaktır. Politik altyapılı "The Serpent and the Rainbow" (Yılan ve Gökkuşağı) daha eli yüzü düzgün bir çalışmadır; Haiti ve Dominik Cumhuriyeti'ndeki zorlu çekim koşullarıyla Craven'ı oldukça yıpratmış ve benzer konuları işleyen "Angel Heart" (Şeytan Çıkmazı) ve The Believers"la (Tarikat) aynı dönemde vizyona girmiştir. Filmin konusu, bir ilaç firmasının verdiği görevle Haiti'ye giden antropolog Dennis Alan'ın (Bill Pullman) etrafında gelişmektedir. Firma yetkilileri kendisinden yıllar önce öldüğü sanılan ama bir süre önce canlı görülen Christophe Durand (Conrad Roberts) adlı kişiyi bulmasını isterler. Durand, anestezik bir ilaç yardımıyla yaşama döndürülmüştür ve Alan eğer bu ilacın kimyasal bileşimini bulursa müthiş bir keşfe imza atacaktır. İçin için kaynayan Port au Prince sokaklarında bu tuhaf vakayı araştıran Alan bir yandan kara büyünün ve yaşayan ölülerin karanlık dünyasıyla yüzleşirken, bir yandan da ülkeyi demir yumrukla yöneten diktatör Duvalier'nin büyücülükle uğraşan gizli polis şefiyle mücadele eder. Harvard'lı antropolog Wade Davis'in çok satan romanından sinemaya uyarlanan "The Serpent and the Rainbow"da Craven zombi efsanesine bilimsel ve gerçekçi bir gözle bakmayı denemiş ve Duvalier rejimi altında ezilen Haiti'den çarpıcı görüntüler sunarak filmine sosyal bir boyut katmayı da ihmal etmemiştir. Finaldeki grotesk makyaj efektleriyle bezeli sahneler filmin ciddiyetini zedelese de, gerçekle düş arasında gidip gelen bilinçaltı yolculukları (yanan geminin içindeki gelinlikli kadın, diri diri toprağa gömülen antropolog...) oldukça etkileyicidir. "Yılan ve Gökkuşağı"nı takip eden "Shocker" (Şok) absürd ve gerçeküstü yapısıyla "A Nightmare on Elm Street"in adeta ikizi gibidir; çekimleri 10 haftada Kaliforniya'da tamamlanmıştır; elektrikli sandalyede idam edilen Horace Pinker adlı seri katilin enerji dalgalarını kullanarak başka insanların bedenlerinde işlediği cinayetleri anlatır; gişede iyi bir hasılat elde etmiştir.

90'larda vizyona giren Craven filmlerinden "The People Under the Stairs"de (Merdiven Altındakiler) 13 yaşındaki bir çocuk hırsızlık için girdiği evde çocuklara eziyet eden sapık bir çiftle karşı karşıya gelir... "Elm Sokağında Kâbus" serisinin sonuncusu "New Nightmare" Robert Englund, Heather Langenkamp, Wes Craven, yapımcı Marianne Maddelena ve New Line yöneticisi Robert Shaye'nin kendilerini oynamalarına vesile olmuştur. Eddie Murphy'li "Vampire in Brooklyn" (Brooklyn Vampiri) soyunun devamı için Karayipler'den New York'a gelen bir vampirin maceralarını anlatır. Yönetmenin en popüler ürünlerinden "Scream"de (Çığlık) korku sineması tutkunu, hayalet maskeli bir psikopat küçük bir kasabada cinayet üstüne cinayet işler. Çeşitli kuşkulu karakterlerin boy gösterdiği, mizah dozu iyi ayarlanmış bu sürükleyici film 70 ve 80'lerin gözde alt türlerinden slasher'lara saygı duruşu niteliğinde-

Wes Craven • Deadly Blessing (Ölümcül Kutsama) • Maren Jensen

dir; Hollywood'un bağımsız stüdyolarından Miramax'ın sahipleri Bob-Harvey Weinstein kardeşler finanse etmiş;

sadece açılış haftasında 6.500.000 dolar hasılat yapmıştır. Kaçınılmaz devam filmi "Scream II"de Craven yine kamera arkasına geçmiştir; ilk filmde katilin elinden kurtulmayı başaran karakterler kopya cinayetler işleyen başka bir caniyle karşılaşırlar. Senarist Kevin Williamson'un Ehren Kruger'le yer değiştirdiği, *film içinde film* esprili "Scream III"de medyatik kasaba cinayetleri filme çekilirken hayalet maskeli katil seti ziyaret eder. 10 yıl aradan sonra vizyona giren "Scream 4" her seferinde katilin elinden kurtulmayı başaran başkarakter Sidney Prescott'un yeni maceralarını konu almaktadır; yazarlıkla geçimini sürdüren Sidney yeni kitabının tanıtımı için kasabasına geri dönmüştür; onunla birlikte katil de geri döner...

Meryl Streep'in oynadığı tek tür dışı filmi "Music of the Heart" (50 Cesur Kemancı) ve "Scream III"nin sonrasında 5 yıl kameralardan uzak kalan Craven uzun süre sorunlu kurt adam hikayesi "Cursed"le (Lanet) uğraşmıştır. Senaryosu defalarca elden geçirilen, bazı sahneleri tekrar çekilen ve oyuncu kadrosunda değişikliğe gidilen 35 milyonluk "Cursed" hem parasını çıkartamamış, hem de kötü eleştiriler almıştır. Sonraki filmlerinden "Red Eye" (Gece Uçuşu - Genç bir kadın bir iç hat uçuşu sırasında soğukkanlı bir terörist tarafından rehin alınır) bir uçak gerilimi, "My Soul to Take" (Satılık Ruh - Bir seri katilin öldüğü gün dünyaya gelen 7 çocuk sırayla öldürülür) doğaüstü bir korkudur...

- **FİLMOGRAFİ:** Last House on the Left (1972) • The Hills Have Eyes (1977) • Summer of Fear (1978) • Deadly Blessing (1981) • Swamp Thing (1982) • Invitation To Hell (TV 1984) • A Nightmare on Elm Street (1984) • Chiller (TV 1985) • Deadly Friend (1986) • The Serpent and the Rainbow (1988) • Shocker (1989) • Night Visions (TV 1990) • The People Under the Stairs (1992) • New Nightmare (1994) • Vampire in Brooklyn (1995) • Scream (1996) • Scream 2 (1997) • Music of the Heart (1999) • Scream 3 (2000) • Cursed (2005) • Red Eye (2005) • Paris je t'aime (2006) • My Soul to Take (2010) • Scream 4 (2011)

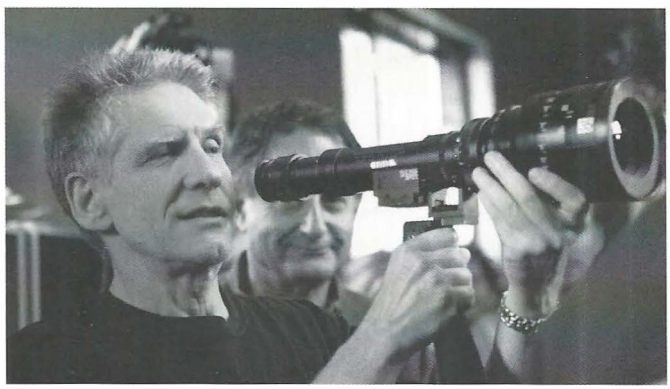
Joan Crawford • Strait Jacket (Deli Gömleği)

CRAWFORD, JOAN (SAN ANTONIO, TEKSAS, 1905 - NEW YORK, 1977) Amerikalı oyuncu. Gerçek adı Lucille Fay Le Sueur. Kariyerine sessiz sinema döneminde rol aldığı komedilerle başlamış, ilerleyen yıllarda Hollywood'un en uzun ömürlü yıldızlarından biri olmuştur. 1945 yılında, Michael Curtiz'in romantik kara filmi "Mildred Pierce"daki rolüyle Oscar kazanan Crawford 60'larda birbirinden ilginç korku gerilim filmlerinde rol almıştır. Popülaritesinin azaldığı bir dönemde oynadığı "What Ever Happened to Baby Jane?" (Bebek Jane'e Ne Oldu?), "Strait-Jacket" (Deli Gömleği), "I Saw What You Did" (Ne Yaptığını Gördüm), "Berserk"in (Çılgın) dışında televizyon dizileri "Journey to the Unknown" (Bilinmeyene Yolculuk), Night Gallery"de (Gece Galerisi) gözükmüştür. Crawford, İngiliz yapımı korku filmi "Trog"la sinemaya veda etmiştir. 72 yaşında pankreas kanserinden yaşamını yitirdiğinde arkasında 100'den fazla film bırakmıştır.

- **FİLMOGRAFİ:** What Ever Happened to Baby Jane? (1962) • Strait-Jacket (1964) • I Saw What You Did (1965) • Berserk (1967) • Trog (1970)

CRISPINO, ARMANDO (BIELLA, 1924 - ROMA, 2003) İtalyan yönetmen. 50'lerde komedi ustaları Luigi Comencini, Antonio Pietrangeli ve Pietro Germi'ye asistanlık yapmış, Vittorio Gassman ile Gina Lollobrigida'nın oynadığı bir komediyle yönetmenliğe terfi etmiştir. 60'larda piyasanın nabzını tutan savaş ve spagetti western filmleri çeken Crispino, 70'lerde korkuya geçiş yapmıştır. Yeni keşfedilen Etrüsk mezarlarının çevresinde işlenen cinayetleri konu edinen "L'etrusco uccide ancora" (Etrüsklü Yeniden Öldürüyor) ve Amerika'da "Autopsy" (Otopsi) adıyla DVD'si basılan "Macchie solari" (Güneş Lekeleri) başlıca tür filmleridir. Korku komedisi "Frankenstein all'Italiana"nın (İtalyan Usulü Frankenstein) sonrasında İtalyan film endüstrisinde bir daha çalışma olanağı bulamamıştır.

- **FİLMOGRAFİ:** La piacevoli notti (1966) • John, Il Bastardo (1967) • Commandos (1968) • Faccia di schaffi (1969) • L'etrusco uccide ancora (1972) • La badessa di castro (1974) • Macchie solari (1975) • Frankenstein All'italiana (1975)

David Cronenberg

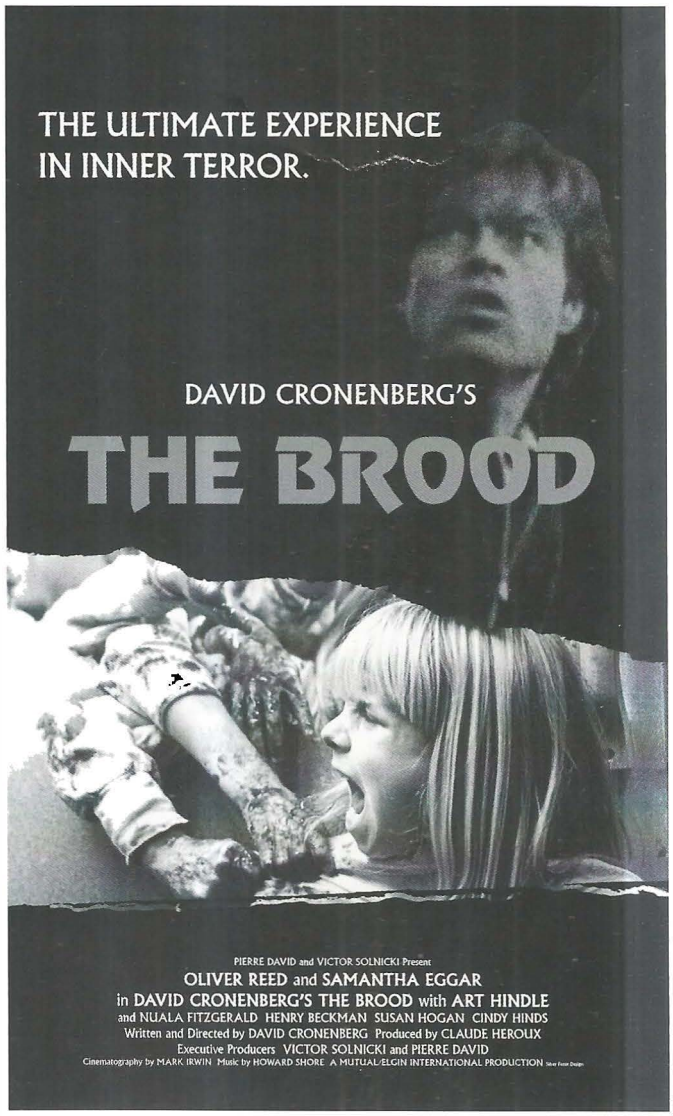
CRONENBERG, DAVID (TORONTO, 1943) Kanadalı yönetmen, yapımcı, senaryo yazarı, oyuncu. Gazeteci bir baba (Kanada'dan Gerçek Suç Hikayeleri adlı kitabın yazarıdır) ve konser piyanisti bir annenin oğludur; Toronto Üniversitesi'nde biyokimya ve İngiliz edebiyatı okumuştur. Öğrencilik yıllarında "Transfer" ve "From the Drain" adlarında iki kısa film çekmiş ve sonraki filmlerindeki temaları, kişilikleri ilk kez seyirciyle buluşturan fütüristik yeraltı sineması örnekleri "Crimes of the Future" (Gelecek Suçları) ve "Stereo"yla çizgi dışı kariyerine başlamıştır. Sinema çevrelerinde önceleri "Baron of Blood" (Kanlı Baron), "Dave of Deprave" (Bozuk Dave), "The King of Venereal Horror" (Zührevi Korku Kralı), "The Canadian Prince of Body Horror" (Bedensel Korkunun Kanadalı

David Cronenberg • Shivers (Parazit Katiller) •
Alan Migicovsky, Susan Petrie

Prensi) gibi unvanlarla anılan David Cronenberg sinema serüveninin başlangıcında hastalıklı insan bedenlerinden yayılan tehlikelere işaret eden korku-bilim kurgu karışımı ucuz filmler çekmiştir. "Dead Ringers"la başlayan ikinci dönemde kanlı korku filmlerinin yerini tabulara meydan okuyan ve türler arasında gezinen erotik altyapılı filmler almıştır. Son çalışmalarında kitle sinemasının beğenilerini de gözetmektedir. Filmlerindeki biçimsel değişimlere karşın imgeler, temalar, kişilikler Cronenberg dünyasında hep aynı kalmıştır: Ölüm, marazi tutkular, sapkınlık, seks, hastalıklar, insan bedeni ve karamsarlık bu dünyanın temel taşlarıdır. Çok sevdiği anne ve babasının artarda ölümleri hem yaşamında sarsıcı etkiler yapmış, hem de sinema anlayışını etkilemiştir.

David Cronenberg'ün ticari anlamdaki ilk filmi "Shivers" (Parazit Katiller) Montreal dışındaki dev bir sitede ortaya çıkan parazit benzeri oluşumların insanları seks manyaklarına dönüştürmesini anlatır. Genetik deneyler yapan bir doktor hastalıklı organların yerini alabilecek parazit benzeri bir organ geliştirir. Ama doktorun yaşam kurtarmak için ürettiği yedek organ insan vücuduna girince dayanılmaz bir seks arzusuna neden olmaktadır. Cinsel birleşmeyle bulaşıcı bir hastalık gibi vücuttan vücuda yayılan parazitler lüks sitede kaosa ve felakete yol açar. "Shivers", hastalığı bulaştırmak için araba konvoylarıyla evlerini terk eden site sakinlerinin mutlu görüntüleriyle sona erer... Yıllar öncesinden AIDS kehanetinde bulunan bu şok edici filmde yalnızca genç insanlar değil, aynı zamanda yaşlı emekliler ve çocuklar da seks çılgını zombilere dönüşürler. Bazı Kanadalı eleştirmenlerin iğrenç ve sapkın bulduğu "Shivers"ı Fransız sinema yazarları kentsoylu ahlakına ve yaşam biçimine saldıran bir film olarak nitelemişlerdir. Sadece 180.000 Kanada dolarına mal olan ve 40 ülkeye satılan "Shivers" 5 milyonluk geliriyle yapım firması Cinepix'e müthiş bir hasılat bırakmıştır. "Shivers"ı takip eden "Rabid" (Kuduz) yine felaketle sonlanacak radikal tıbbi deneyleri ve cinselliği merkeze almaktadır; 70'lerin ünlü porno yıldızı Marilyn Chambers (ilk normal filmi) başrol oynamıştır: Erkek arkadaşıyla birlikte Quebec yakınlarında motosiklet kazası geçiren Rose ağır yaralı olarak yakınlardaki bir kliniğe kaldırılır. İddialı bir plastik cerrahın sahibi olduğu klinikte genç kadına riskli bir ameliyat yapılır. Vücudunun yanan bölgelerine ve zarar gören organlarına yeni dokular aşılanmıştır. Aradan günler geçer; Rose hala komada yatmaktadır... Bir gece çığlık atarak uyanır... Geçirdiği operasyonun yan etkisiyle koltuk altında penis benzeri bir uzuv gelişmiştir. Yeni organıyla bir kan emiciye dönüşen Rose klinikte yatan hastaları birer birer baştan çıkarır. Klinikte işi bitince kan ihtiyacını dışarıda karşılayacaktır. Tümüyle itici karakterlerin yer aldığı bu karamsar film, kıyamet gününü çağrıştıran umutsuz finaliyle (Montreal halkının neredeyse tümü Chambers'ın bulaştırdığı hastalıkla zombi benzeri yaratıklara dönüşür) Cronenberg'ün sistem karşıtı tavrını da netleştirmiştir... Cronenberg filmlerinde mutlu karakterlere, mutlu sonlara ve Hollywood usulü duygusallığa hiçbir zaman yer yoktur. Bundan sonraki filmlerinde de olmayacaktır. Kanadalı sinemacının uzun süre birlikte çalışacağı ekibiyle ilk kez buluştuğu (kurgucu Ronald Sanders, yapım tasarımcısı Carol Spier, görüntü yönetmeni Mark Irwin, besteci Howard

David Cronenberg • The Brood (Kuluçka) orjinal afişi

Shore) "Fast Company" (Hızlı Ekip) kötücül patronlarına başkaldıran araba yarışçılarının çevresinde gelişen bir hikaye anlatır; prodüksiyon firmasının iflası nedeniyle uzun yıllar dağıtım sorunları yaşamıştır. İstismar ürünleriyle, yarış belgeselleri arasında bir yerlerde duran bu atipik

David Cronenberg • Videodrome • James Woods

Cronenberg filminde B filmlerinin emektar oyuncuları William Smith (Zengin ve Yoksul dizisinin efsane kötü adamı Falconetti'ye ve 70'lerin pek çok aksiyon kahramanına can vermiştir), John Saxon, 29 yaşında araba kazasına kurban giden Claudia Jennings ve Kanada sinemasının jönlerinden Nicholas Campbell rol almıştır. 1979'da vizyona giren "The Brood" (Kuluçka) 1.5 milyon dolarlık (Kanada doları) bütçesiyle Cronenberg'ün o zamana dek gerçekleştirdiği en pahalı filmdir; üstelik kadroda ilk kez Oliver Reed, Samantha Eggar gibi tanınmış yabancı oyuncular hazır bulunmuştur. Yönetmenin biyolojik korku serisinin en kanlı, karanlık ve dehşet verici halkasını oluşturan film hastalarını tartışmalı yöntemlerle tedavi eden çatlak bir psikiyatri kliniği sahibi (Oliver Reed), klinikte tedavi gören ve öfkelendikçe canavar çocuklar doğuran bir kadın (Samantha Eggar) ve kadınla sorunlar yaşayan kocasının (Art Hindle) çatışmalarını konu almaktadır. David Cronenberg'ün vizöründen yansıyan görüntülerde ruhen ve bedenen hastalıklı umutsuz insanlar, insan bedeninin ölümcül bir silah olarak kullanılması ve şok edici kanlı cinayetler vardır; Kanada'nın soğuğu karakterlere de yansımıştır. "The Brood"un ticari başarısı üzerine David Cronenberg yoluna ayrılmaz yapımcıları Pierre David, Victor Solnicki ve Claude Heroux'la devam edecektir. Montreal ve Toronto'da 3.5 milyon dolarlık bütçeyle gerçekleştirdiği "Scanners" (Tarayıcılar) insanların düşüncelerini okuyabilme yetisine ve telekinetik güçlere sahip olan insan grubunun öyküsüdür. Dünyada 237 tane bulunan tarayıcılardan bazıları iyi, bazıları ise insanların beyinlerini uçuracak kadar kötüdür. Filmin finalinde aslında kardeş olan biri iyi, diğeri kötü iki tarayıcı kozlarını paylaşacaktır. "Scanners"dan sonra saflar iyice belirginleşmiş ve Cronenberg hayranları ile Cronenberg'den nefret edenler ayrı kutuplara yerleşmiştir. Kanadalı yönetmenin tuhaf fantezi dünyasının ürünü olan bir sonraki filmi "Videodrome"da James Woods ve Blondie grubunun solisti Deborah Harry başrolleri paylaşırlar. Seks ve şiddet filmleri gösteren yerel bir TV kanalının ortaklarından Max Renn çarpıcı bir televizyon programı planlarken şirkette çalışan bir teknisyenin vasıtasıyla konusuz snuff filmleri yayınlayan Videodrome adlı korsan kanalı keşfeder. İçinde sadece işkence ve öldürme sahnelerini barındıran ve enigmatik bir optik şirketi tarafından finanse edilen Videodrome seyredenlerde tuhaf algı bozukluklarına, hatta beyin tümörlerine yol açmaktadır. Videodrome'un ilk kurbanı Renn'in ilişki kurduğu mazoşist radyo programcısı Nikki'dir...Çok geçmeden sanrılarla çevrili bir dünyaya adım atan Max, Videodrome'un göründüğünden çok daha tehlikeli olduğunu anlayacaktır. Cronenberg'ün kendine özgü sofistike anlatımıyla medyayı eleştirdiği "Videodrome" yine bir intihar sahnesiyle son bulur. Müthiş makyaj efektlerini (mideden çıkan silahlar, bedendeki vajinal açılımlar, el bombasına dönüşen video kasetler, parçalanan bedenler) alanının uzmanlarından Rick Baker gerçekleştirmiştir.

Cronenberg, "Videodrome"dan sonra kişisel fantezilerine bir süreliğine ara vermiş ve şansını ticari sinemada denemiştir. Başarılı Stephen King uyarlamaları arasında ön sıraları zorlayan "The Dead Zone" (Ölüm Bölgesi) Cronenberg'ü ilk kez ticari sinema seyircisiyle buluşturmuştur. Geçirdiği kazadan sonra 5 yıl komada kalan Johnny Smith (Christopher Walken) psişik güçlere sahip bir medyum olarak yaşama geri döner. İnsanlara dokunduğunda onların geçmiş ve gelecekleriyle ilgili her şeyi görebilen Smith çevrede dehşet saçan bir seri katili yakaladıktan sonra kötü niyetli bir politikacıyla (Martin Sheen) karşı karşıya gelir. Smith, Amerikan başkanlığına oynayan ve başkan seçildiği takdirde gelecekte yeni bir dünya savaşına yol açabilecek bu çılgını ne pahasına olursa olsun durdurmaya kararlıdır. "Dead Zone"u takip eden "The Fly" (Sinek, 1986) 1958

David Cronenberg • Dead Ringers (Ölü İkizler) •
Jeremy Irons, Geneviève Bujold

tarihli Kurt Neumann klasiğinin yeni çevrimidir ve 60 milyon dolarlık geliriyle Cronenberg'ün gişedeki en başarılı filmi olmuştur. Ünlü komedyen Mel Brooks'un yapım firması için (Brooksfilm) çekilen filmin konusu eksantrik bir bilim adamı ve aşık olduğu güzel bir gazeteci etrafında şekillenmektedir. Münzevi bilim adamı Seth Brundle

(Jeff Goldblum) teleportasyon (ışınlanma) yöntemiyle nesnelerin yerlerini değiştiren çığır açıcı bir keşfe imza atmak üzeridir. Brundle'la röportaj yapmak için evine giden gazeteci Veronica Quaife (Geena Davis) bu müthiş bilimsel olaya gözleriyle tanık olur. Ama deney yalnızca cansız nesnelerle başarıya ulaşmıştır. Bir babunla yapılan deneme ölümle sonuçlanınca Brundle şansını bir kez daha dener. Babun bu kez kapsülden canlı olarak çıkar. Kafayı iyice çektiği bir akşam deneyi kendi üzerinde gerçekleştirir Brundle... Ama kapsülde davetsiz bir misafir vardır: Bir sinek! Bilgisayarın genetik kodları karıştırması sonucunda Seth Brundle yavaş yavaş bir sineğe dönüşecektir. Makyaj sanatçısı Chris Walas ve Stephan Dupuis'nin Oscar kazanan şahane dönüşüm efektleri ve Jeff Goldblum'un başarılı oyunculuğuyla göz dolduran "The Fly" Cronenbergvari trajik bir intihar sahnesiyle sonlanır.

Cronenberg'ün sonraki filmi "Dead Ringers" (Ölü İkizler) Bari Wood ve Jack Weasland'ın gerçek bir yaşam öyküsünü esas aldığı söylenen "Twins" adlı romanlarından sinemaya aktarılmıştır. Tek yumurta ikizi Beverly ve Elliot Mantle (Jeremy Irons) kardeşler meslek yaşamları başarılarla dolu, Toronto'nun en ünlü jinekologlarıdır. Kardeşlerin parıltılı yaşamları kliniklerini ziyarete gelen aktris Claire Niveau'nun (Genevieve Bujold) varlığıyla altüst olur. Kadınlarla rahat ilişkiye giren, dışa dönük Elliot'un aksine Beverly içe dönük ve duygusaldır. Claire'e müthiş bir tutkuyla bağlanan Beverly, onun kendisini aldattığı kuşkusuyla bunalıma girerek alkol ve ilaç bağımlısı olur. Aralarındaki telepatik etkileşim sonucu Eliot da Beverly'le aynı yazgıyı paylaşacak ve film ikizlerin trajik intiharıyla sona erecektir. David Cronenberg, kariyerinde yeni bir sayfa açan bu psikolojik dramayla daha estetik ve stilize bir sinema yaratma peşine düşmüştür;alameti farikası olan kanlı sahnelerden vazgeçmiştir ama karamsarlığını yitirmemiştir.Mantle kardeşlerin hastalıklı iç dünyası filmin görsel yapısına da yansımıştır. "Dead Ringers"ın soğuk ve kasvetli atmosferi, Mark Irwin'in yerini alan İngiliz görüntü yönetmeni Peter Suschitzky'nin solgun mavi ışıklandırması, metalik dekorlar ve objelerin kullanılmasıyla vurgulanmıştır. Usta aktör Jeremy Irons'ın zor bir çifte rolün altından başarıyla kalktığı filmde Kanada sinemasının zarif aktrislerinden Genevieve Bujold da başarılı bir performans sergilemiştir.

1991 yılında ünlü İngiliz bağımsız yapımcı Jeremy Thomas'la (The Last Emperor, Sexy Beast) tanışan Cronenberg, gerçekleştirmesi olanaksız denilen bir projeyi hayata geçirir: Kitabın adı "Naked Lunch" (Müthiş Yemek), yazarı ise Beat kuşağının önde gelen isimlerinden William S. Burroughs'dur. Burroughs'un uyuşturucu fantezilerini, halüsinasyonlarını kaleme aldığı otobiyografik romanı Cronenberg'ün usta ellerinde kışkırtıcı, gerçeküstü bir filme dönüşür. Hamamböceğine dönüşen daktiloları, konuşan hayvanları, anormal değişim sahneleriyle Cronenberg'ün metaforik anlatım tekniğinin doruk noktasını oluşturan "Naked Lunch" her zaman olduğu gibi tartışmaları da beraberinde getirecektir. Tutku dolu, aykırı bir aşk öyküsü anlatan "M. Butterfly"ın ardından yönettiği "Crash"la (Çarpışma) yetişkin temalı, tartışmalı filmlerine bir yenisini eklemiştir David Cronenberg... James Spader, Holly Hunter, Deborah Kara Unger, Elias Koteas, Rosanna Arquette'in oynadıkları, ayrıksı bilim kurgu yazarı J. G. Ballard'ın (Empire of the Sun) aynı adlı romanından uyarlanan "Crash" araba kazalarından cinsel zevk duyan ve sürekli birbirleriyle yatan bir grup tuhaf insanın tuhaf hikayelerini anlatır. Cronenberg'ün cinselliği bilerek pornografik bir düzeyde ele aldığı "Crash" kıyamet gününü andıran atmosferi, sapkın ve mutsuz karakterleriyle tam bir çöküntü filmidir. Cannes'da Jüri Özel Ödülü'nü kazanan "Crash" tutucu çevrelerin şiddetli tepkilerini çekmiş ve özellikle İngiliz tabloid basını tarafından acımasızca hırpalanmıştır.

2-3 yılda bir film yapma geleneğini bozmayan David Cronenberg, gerçek ve sanal dünyanın iç içe geçtiği fütüristik gerilim "eXistenZ"in (Varoluş) çekimlerini filmlerinin değişmez mekanı Toronto'da gerçekleştirmiştir. Ünlü yönetmenin adı bir ara "Basic Instinct 2" projesiyle birlikte anılmış ama David Cronenberg saygınlığını zedeleyebilecek bu projeden vazgeçerek hayranlarını rahatlatmıştır.Cronenberg 2000'lerde, akıl hastanesinden yeni çıkan şizofren bir kişiliğin acılarla dolu geçmişiyle hesaplaşmasını anlatan "Spider" (Örümcek), şiddetin çekirdek bir aile aracılığıyla irdelendiği resimli roman uyarlaması "A History of Violence" (Şiddetin Tarihçesi), Londra'daki Rus mafyasının çevresinde gelişen bir hikayeyi çarpıcı şiddet sahneleriyle resimleyen "Eastern Promises" (Şark Vaatleri), psikolojide ayrı kutupları temsil eden Sigmund Freud'la, Carl Jung'un ilişkilerine odaklanan "A Dangerous Method" (Tehlikeli İlişki), neredeyse tamamı bir limuzinin içinde geçen "Cosmopolis" ve Hollywood'u eleştiren "Maps to the Stars"ı (Yıldız Haritası) yönetmiştir. Kanadalı sinemacı zaman zaman başka yönetmenlerin filmlerinde kısa rollerle kamera önünde yer almıştır. Kızkardeşi Denise Cronenberg filmlerinin değişmez kostüm tasarımcısıdır. Kızları Cassandra ve Caitlin; oğlu Brandon, yeğeni Aaron Woodley de sinemayla uğraşmaktadır.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Shivers (1975) • Rabid (1977) • Fast Company (1979) • The Brood (1979) • Scanners (1981) • Videodrome (1983) • The Dead Zone (1983) • The Fly (1986) • Dead Ringers (1988) • Naked Lunch (1991) • M. Butterfly (1993) • Crash (1996) • eXistenZ (1999) • Spider (2002) • A History of Violence (2005) • Eastern Promises (2007) • A Dangerous Method (2011) • Cosmopolis (2012) • Maps To the Stars (2014)

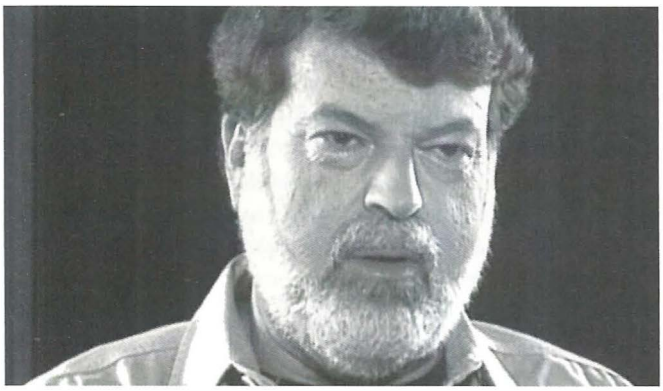
CROSBY, FLOYD (NEW YORK, 1899 KALİFORNİYA, 1985) Amerikalı görüntü yönetmeni. Ünlü rock grubu Crosby Stills Nash & Young'dan David Crosby'nin babasıdır. Kameramanlık kariyerine aralarında Joris Ivens, Robert Flaherty gibi ustaların filmlerinin de olduğu belgesellerle başlamış; 60'larda Roger Corman'ın gotik Poe uyarlamalarını görüntülemiştir.

▸ **FİLMOGRAFİ:** House of Usher (1960) • Pit and the Pendulum (1961) • Premature Burial (1962) • Hand of Death (1962) • Tales of Terror (1962) • The Raven (1963) • Man with the X

Ray Eyes (1963) • The Haunted Palace (1963) • The Comedy of Terrors (1963)

CROSS, BEN (LONDRA, 1947) İngiliz oyuncu. Dört Oscar'lı "Chariots of Fire"la (Ateş Arabaları) çıkış yapan Ben Cross, ilerleyen yıllarda orta halli korku-gerilim filmlerinde rol almıştır. "Dark Shadows" (Karanlık Gölgeler) ve "Nightlife"da (Gece Hayatı) vampirleri "Unholy"de (Günahkar) şeytani güçlere karşı savaşan bir rahibi canlandıran İngiliz aktörün diğer tür filmleri arasında "Paperhouse" (Kağıt Ev), "Hellfire" (Cehennem Ateşi), "Exorcist: The Beginning" (Şeytan: Başlangıç), "Wicked Little Things" (Küçük Hain Şeyler), "Hellhounds" (Cehennem Köpekleri) vardır.

▸ **FİLMOGRAFİ:** The Twilight Zone (TV 1986) • Unholy (1988) • Paperhouse (1988) • Dark Shadows (TV 1990) • The Ray Bradbury Theater (TV 1992) • Tales from the Crypt (TV 1992) • Hellfire (TV 1995) • Poltergeist: The Legacy (TV 1996) • Exorcist: The Beginning (2004) • Wicked Little Things (2006) • Hellhounds (2009) • Star Trek (2009)

Dean Cundey

CUNDEY, DEAN (ALHAMBRA, KALİFORNİYA, 1946) Amerikalı görüntü yönetmeni. UCLA'da (University California Los Angeles) sinema ve mimarlık okumuş, çeşitli filmlerde baş ışıkçı olarak çalıştıktan sonra 1973 yılında görüntü yönetmenliğine terfi etmiştir. Bir süre ikinci sınıf korku ve aksiyon filmlerinde görev alan Cundey 70'lerin sonlarında John Carpenter'ın korku klasikleri "Halloween", "The Fog" ve "The Thing"i görüntülemiştir. 80'lerin ortalarından başlayarak Steven Spielberg'ün finanse ettiği ve yönettiği filmlerdeki başarılı çalışmalarıyla göz dolduran Dean Cundey, "Who Framed Roger Rabbit"le en iyi görüntü yönetmeni kategorisinde Oscar'a aday gösterilmiş; 90'lı yılların sonlarında aile ve hafif komedi filmleriyle iddialı projelerden uzaklaşmıştır. Uzun bir aradan sonra 2007 yılında "Whisper" (Ölüm Fısıltısı) adlı korku filmini görüntülemiştir.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Psycho Sisters (1974) • The Witch Who Came from the Sea (1976) • Creature from Black Lake (1976) • Satan's Cheerleaders (1977) • Halloween (1978) • The Fog (1979) • Without Warning (1980) • Escape from New York (1981) • Jaws of Satan (1981) • Halloween II (1981) • The Thing (1982) • Halloween III: Season of the Witch (1982) • Psycho II (1983) • Invitation To Hell (1984) • Back To the Future (1985) • Big Trouble in Little China (1986) • Who Framed Roger Rabbit (1988) • Hook (1991) • Jurassic Park (1993) • Casper (1995) • Apollo 13 (1995) • Whisper (2007) • Jack and Jill (2011)

CUNNINGHAM, SEAN S. (NEW YORK, 1941) Amerikalı yapımcı, yönetmen. Tiyatro çalışmalarından sonra belgesel kılıflı seks filmleriyle sinemaya başlamıştır. Yazdığı, yönettiği ve finanse ettiği "Friday the 13th"(13. Cuma) 80'lerin en kazançlı korku filmlerinden biridir; göl kenarındaki bir yaz kampında görevli olan gençlerin ardı ardına katledilmelerini konu alır; dağıtımı Paramount tarafından yapılmış ve uzun soluklu bir franchise organizasyonuna dönüşmüştür. Cunningham ayrıca denizin dibinde geçen "Abyss" taklidi bilim kurgu "DeepStar Six", Mary Higgins Clark'ın romanına dayalı "A Stranger is Watching" (Bir Yabancı Bakıyor), James Spader'ın şeytani bir çete liderini oynadığı "The New Kids" (Yeni Çocuklar) ve antoloji filmi "Trapped Ashes"ı yönetmiştir. "House" (Ev), "The Horror Show" (Korku Gösterisi), "Jason X", "Freddy vs. Jason" (Freddy Jason'a Karşı) ve yeni çevrimler "The Last House on the Left"le (Soldaki Son Ev) "Friday the 13th"nin yapımcısıdır.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Friday the 13th (1980) • House (Yap. 1986) • Deep Star Six (1989) • The Horror Show (Yap. 1989) • Jason X (Yap. 2001) • Freddy vs. Jason (Yap. 2003) • Trapped Ashes (2006) • Friday the 13th (Yap. 2009) • The Last House on the Left (Yap. 2009)

CUPISTI, BARBARA (VIAREGGIO, 1962) İtalyan oyuncu, yönetmen. 80 ve 90'larda Lucio Fulci'nin "Lo squartatore di New York (New York Karındeşeni), Dario Argento'nun "Opera" (Opera'da Dehşet), Tinto Brass'ın "La chiave" (Anahtar), Umberto Lenzi'nin "Le porte dell'inferno" (Cehennem Kapısı), Michele Soavi'nin "Deliria" (Çılgınca), "La chiesa" (Kilise) ve "Dellamorte Dellamore"sinde (Aşk ve Ölüm Hakkında) oynamış, 2000'lerde belgeseller yönetmiştir.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Lo squartatore di New York (1982) • La chiave (1983) • Deliria (1987) • Opera (1987) • Le porte dell'inferno (1989) • La chiesa (1989) • Dellamorte dellamore (1994) • Denti (2000)

CURTIS, DAN (BRIDGEPORT, CONNECTICUT, 1927 - KALİFORNİYA, 2006) Amerikalı yönetmen, yapımcı. Televizyon korkusunun 60 ve 70'lerdeki önde gelen isimlerinden biri olan Dan Curtis gösterildiği dönemde ABC kanalında izlenme rekorları kıran gotik soap opera "Dark Shadows"un (Karanlık Gölgeler) yaratıcısıdır. Curtis, 70 başlarında bu dizinin popüleritesinden faydalanan filmler (House of Dark Shadows, Night of Dark Shadows) yönetmiştir. Jack Palance'ın Transilvanya'lı vampiri canlandırdığı "Dracula", Las Vegas'ı kana bulayan bir vampir-seri katilin peşindeki dedektifin maceralarını konu alan "The Night Strangler" (Gece Canavarı), üç bölümlü korku antolojileri "Trilogy of Terror" (Dehşet Üçlemesi) ve "Dead of Night" (Gecenin Bir Yarısı) ilgi gören diğer beyazcam çalışmalarıdır. Yönettiği ender sinema filmlerinden "Burnt Offerings"(Gazap Tohumu) kiracılarının

ölümleriyle yenilenen hortlaklı bir yazlık eve taşınan dört kişilik ailenin dramını anlatır. Oliver Reed, Karen Black ve Bette Davis'in oynadığı bu doğaüstü korku filmi ürpertici finaliyle akıllarda kalmıştır. Curtis'in, başrolünde Robert Mitchum'un oynadığı korku dışı dizileri "War and Remembrance" ve "The Winds of War" 80'lerde ülkemize de uğramıştır. Yönettiği çoğu filmin senaryosunda usta yazar Richard Matheson'un imzası vardır. Karısının ölümünden 21 gün sonra yaşama veda etmiştir.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Dark Shadows (TV 1966-71) • House of Dark Shadows (1970) • Night of Dark Shadows (1971) • The Night Stalker (TV Yap. 1972) • Dracula (TV 1973) • The Night Strangler (TV 1973) • The Picture of Dorian Gray (TV Yap. 1973) • The Turn of the Screw (TV 1974) • Scream of the Wolf (TV 1974) • Burnt Offerings (1976) • Curse of the Black Widow (TV 1977) • Dead of Night (TV 1977) • Dark Shadows (TV 1990)

Jamie Lee Curtis Halloween'in (Yabancı) setinde

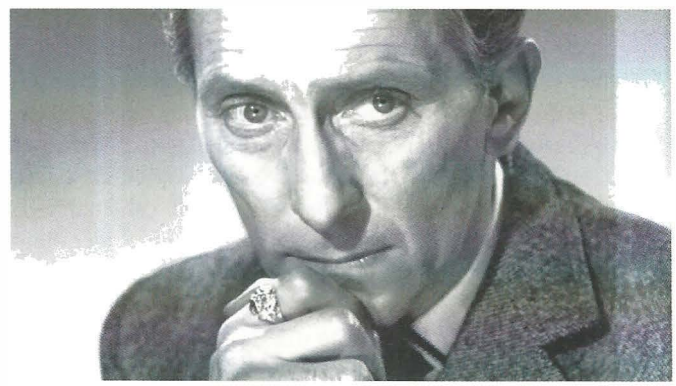
CURTIS, JAMIE LEE (LOS ANGELES, 1958) Amerikalı oyuncu. Janet Leigh ve Tony Curtis'in kızıdır. John Carpenter'ın slasher klasiği "Halloween"le (Yabancı) üne kavuşan bu sempatik aktris 80'lerin başlarında "The Fog" (Sis), "Prom Night" (Balo Gecesi), "Terror Train" (Dehşet Treni), "Halloween II" (Cadılar Gecesi II) gibi Amerikan ve Kanada yapımı korkularda tehlikedeki kadın kahramanları oynamış ve kendisine layık görülen *çığlık kraliçesi* unvanının hakkını vermiştir. 80'lerin ortalarından itibaren her tür filmde rol alan Curtis, 90'larda "Blue Steel" (Soğuk Çelik), "Mother's Boys" (Ana Kuzuları), "Halloween H20: 20 Years Later" (Korku Bayramı) ve "Halloween: Resurrection"la (Cadılar Gecesi: Diriliş) korku-gerilim alanındaki çalışmalarını aralıklarla sürdürmüştür.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Columbo (TV 1977) • Halloween (1978) • The Fog (1980) • Prom Night (1980) • Terror Train (1980) • Halloween II (1981) • Road Games (1981) • Trading Places (1983) • A Fish Called Wanda (1988) • Blue Steel (1990) • Forever Young (1992) • Mother's Boys (1993) • True Lies (1994) • Halloween H20 (1998) • Virus (1999) • Tailor of Panama (2000) • Halloween: Resurrection (2002) • Scream Quenns (2015)

CUSHING, PETER (KENLEY, 1913 CANTERBURY, 1994) İngiliz oyuncu. Christopher Lee, Vincent Price, Boris Karloff, Lon Chaney Jr. gibi Peter Cushing'in ismi de korkuyla birlikte anılır. Kimi zaman Dracula'nın can düşmanı Profesör Van Helsing'i, kimi zaman takıntılı bilim adamı Baron Victor Frankenstein'ı, kimi zamansa ölümü simgeleyen, sinsi ve tekinsiz tipleri ustalıkla canlandırmıştır. Kötü karakterleri de oynamasına karşın Cushing özel yaşamında olduğu gibi hep beyefendi, kültürlü, zarif kimliğiyle akıllarda kalmış ve *korku sinemasının centilmeni* yakıştırmasını sonuna kadar hak etmiştir. Londra'daki Guildhall müzik ve drama akademisindeki öğreniminden sonra oyunculuğunu geliştirmek için Amerika'nın yolunu tutan Cushing, Broadway oyunları ve Hollywood filmlerinde küçük roller alarak yaşamını sürdürmüş, savaş yıllarında ülkesine dönerek *Entertainments National Service Association* bünyesinde çeşitli piyeslerde oynamıştır.

Hammer stüdyolarının "Curse of Frankenstein"ıyla (Frankenstein'ın Laneti) birlikte Cushing'in türdeki uzun soluklu serüveni de başlamıştır. Terence Fisher'ın yönettiği bu Hammer klasiğinde Cushing birçok kez yan yana oynadığı, filmlerdeki rakibi, gerçek hayatta ise yakın arkadaşı olan Christopher Lee'yle ilk kez kamera önüne geçmiştir. Serinin diğer filmleri "The Revenge of Frankenstein" (Frankenstein'ın İntikamı), "The Evil of Frankenstein" (Frankenstein'ın Kötülüğü), "Frankenstein Created Woman" (Frankenstein Kadını Yarattı), "Frankenstein Must Be Destroyed" (Frankenstein Yok Edilmeli) ve "Frankenstein and the Monster from Hell"de (Frankenstein ve Cehennemden Gelen Canavar) yine gizlice ceset parçalarından canlı bir insan yaratmaya çabalayan Baron Victor Frankenstein rolündedir.

Peter Cushing 60 ve 70'lerde Hammer filmlerinin yanında o dönemde İngiliz korku sinemasının ikinci adresi sayılan Amicus yapımevinin filmlerinde de rol almıştır. Hammer yapımı "Dracula", "Brides of Dracula" (Dracula'nın Gelinleri), "Dracula A. D. 1972" (Can Pazarı), "The Satanic Rites of Dracula" (Dracula'nın Şeytani Ayinleri), "The Legend of the Seven Golden Vampires"da (7 Altın

Peter Cushing

Vampir Efsanesi) yanından haçını, kazığını ve sarımsağını eksik etmeyen vampir avcısı Profesör Van Helsing'i; "Twins of Evil"de (Şeytanın İkizleri) masum genç kızları cadılık suçlamasıyla katleden sofu bir din adamını, Sheridan Le Fanu uyarlaması "The Vampire Lovers"da (Vampir

Aşıklar) kızının ölümüne neden olan kadın vampirin peşine düşen acılı bir babayı, "The Gorgon"da sinsi bir kasaba doktorunu, "Les diaboliques" çeşitlemesi "Fear in the Night"da (Çıldırtan Korku) güvenilir olmayan yatılı okul sahibini, "The Skull"da (Kafatası) Marquis de Sade'ın lanetli kafatasını satın alan eski eser koleksiyoncusunu canlandıran Cushing epizodlu Amicus ürünlerinden "The House That Dripped Blood" (Kan Damlayan Ev), "Asylum" (Tımarhane), "Torture Garden" (Kısmet Bahçesi), "From Beyond the Grave" (Mezarlığın Ötesinden), "Tales from the Crypt" (Mahzenden Hikayeler), "Dr. Terror's House of Horrors"da (Doktor Dehşet'in Korku Evi) esrarengiz ve eksantrik tiplemelerle seyirci karşısına çıkmıştır.

Cushing 70'lerde ayrıca "The Beast Must Die" (Canavar Ölmeli), "The Ghoul" (İnsan Eti), "Legend of the Werewolf" (Kurtadam Efsanesi), "Shock Waves" (Şok Dalgaları), "The Uncanny" (Esrarengiz) gibi orta şekerli korkularda rol almış;nadir korku dışı ürünlerinden "Star Wars"la (Yıldız Savaşları) yeni hayranlar kazanmıştır.Açık ara en kötü filmi olan "Devil's Men"de (Şeytanın Adamları) Yunanlı bir satanist rolündedir.Karısının hastalığı ve sonra ölümü nedeniyle "The Abominable Dr.Phibes" (Korkunç Dr.Phibes) ve "Blood from the Mummy's Tomb" (Mumyanın Mezarındaki Kan) filmlerinin oyuncu kadrosundan çıkmak zorunda kalmıştır.80'lerde temposunu düşüren sanatçı İngiliz TV dizileri "Hammer House of Horror" (Hammer Korku Evi) ve "Tales of Unexpected"in (Beklenmedik Öyküler) yanısıra Pete Walker filmi "House of the Long Shadows"da (Uzun Gölgeler Evi) gözükmüştür. ZAZ ekibinin çılgın komedisi "Top Secret"ın (Çok Gizli) gag bombardımanlarından birinin kahramanıdır;emekli olmadan önce John Hough'ın yönettiği "Biggles"da oynamıştır.Korku sinemasına zengin bir miras bırakan Peter Cushing 81 yaşında kansere yenik düşmüştür.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Alexander The Great (1956) • The Curse Of Frankenstein (1957) • Dracula (1958) • The Mummy (1959) • The Gorgon (1964) • The Skull (1965) • Dr. Terror's House Of Horrors (1965) • Island Of Terror (1966) • Torture Garden (1967) • Frankenstein Created Woman (1967) • The Blood Beast Terror (1967) • Frankenstein Must Be Destroyed (1969) • The Vampire Lovers (1970) • Twins Of Evil (1971) • Fear In The Night (1972) • Dracula A. D. 1972 (1972) • Nothing But The Night (1972) • Horror Express (1972) • The Ghoul (1975) • Star Wars (1977) • Schock Waves (1977) • The Uncanny (1977) • House Of The Long Shadows (1983)

ÇEK CUMHURİYETİ & SLOVAKYA Birbirinden tuhaf, karabasanvari stop motion animasyonların yaratıcısı Jan Švankmajer Çek fantastik sinemasının en önemli sanatçısıdır. 1934 Prag doğumlu Švankmajer Uygulamalı Sanat Enstitüsü ve Prag Plastik Sanatlar Akademisi'nde (Kukla Bölümü) öğrenim görmüş, sahne çalışmalarından (Mask Tiyatrosu, Kara Tiyatro, Laterna Magika Kukla Tiyatrosu) sonra stop motion tekniğiyle kısa metrajlı animasyonlar çekmeye başlamıştır. Absürd Edgar Allan Poe uyarlamaları "Zanik domu Usheru" (Usher'ların Çöküşü) ve "Kyvadlo, jama a nadeje"nin (Kuyu, Sarkaç ve Umut) yanısıra "Alice Harikalar Diyarında" versiyonu "Alice", ilk gotik roman "The Castle of Otranto"yu temel alan "Otrantsky zamek" (Otranto Şatosu) ve "Muzne hry"yle (Erkek Oyunu) tanınır. Aynı zamanda Çek gerçeküstü hareketinin öncülerinden olan Švankmajer, Tim Burton ve Quay Kardeşler gibi stop motion aşığı sinemacıların idolüdür.

Uluslararası camiada en çok "Spalovač mrtvol" (Ölü Yakıcı, 1969) adlı olağanüstü filmiyle beğeni toplayan ve yaşıtı Švankmajer gibi kuklacılık okuyan Slovak yönetmen Juraj Herz (1934) 1972'de iki kızkardeşle ilgili gotik korku "Morgiana", 1981'de kanla çalışan vampir bir otomobili konu edinen "Ferat Vampire" (Vampir Ferat), 1998'de Kafkaesk dışavurumcu drama "Pasaz" (Pasaj), 2009'da ise bir hayalet hikayesi anlatan "T. M. A"yı (Karanlık) yönetmiştir. Herz'in başyapıtı "Spalovač mrtvol" Almanların Çekoslovakya'yı işgali sırasında bir krematoryumda çalışan, işine tutkuyla bağlı küçük bir burjuvanın giderek Nazi ideolojisinin esiri olmasını ve yükselmek için Yahudi kökenli ailesini katletmesini (önce karısını, sonra oğlunu öldürür ama sıra kızına geldiğinde işler sarpa saracaktır) konu almaktadır. Film, Ladislav Fuks'un kitabından sinemaya uyarlanmıştır ve çoğu Doğu Avrupa fantezi-korku filmi gibi sürrealist bir görsel kaliteye, metaforlara ve sağlam bir oyunculuğa sahiptir. Slovak Jaromil Jireš'in (1935-2001) vampirler, canavarlar ve kötücül bir büyükanne arasında masumiyetini kaybeden 13 yaşındaki bir kızın hikayesini anlatan erotik masalı "Valerie a týden divu" (Valerie ve Harika Haftasonu, 1970) yurt dışında en az "Spolovac mrtvol" kadar ses getirmiştir. Çek korku sinemasının şimdilik son örneği olan Marek Dobes'in zombi filmi "Choking Hazard" (Boğulma Tehlikesi, 2004) ise sadece Almanya, ABD ve Macaristan'daki film festivallerinde gösterime sunulmuştur.

Çekoslavakya • Spalovac mrtvol (Ölü Yakıcı) • Rudolf Hrusinsky

ÇIĞLIK KRALİÇELERİ Çığlık kraliçesi (scream quenn) deyişi korku-gerilim filmlerinde canhıraş çığlıklar atan kadın kurbanları veya baş kadın karakterleri canlandıran oyuncuları ifade etmek için kullanılmıştır. Jamie Lee Curtis "Halloween", "Terror Train", "Prom Night" gibi slasher filmlerindeki performanslarıyla bu ünvana ilk layık görülen oyunculardan biridir. Çığlık kraliçesi olarak anılan diğer aktrisler arasında Linnea Quigley, Debbie Rochon, Heather Langenkamp, Dee Wallace, Marilyn Burns, Barbara Crampton, Adrienne Barbeau, Sarah Michelle Gellar yer almaktadır. Korku sineması tarihinin en sahici çığlıklarını "The Texas Chainsaw Massacre"da merhum Marilyn Burns atmıştır; Barbara Crampton'un "Re-Animator"deki performansı da övgüye değerdir.

Çılgın Bilim Adamları, Manyak Cerrahlar, Hastaneler • Les yeux sans visage (Yüzü Olmayan Gözler) • Edith Scob (solda), Alida Valli

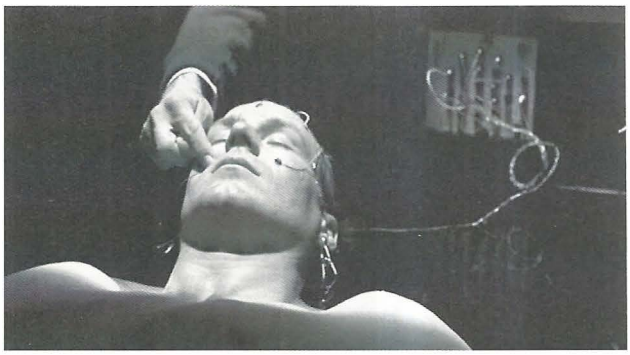
ÇILGIN BİLİM ADAMLARI, MANYAK CERRAHLAR, HASTANELER Doğanın kurallarına meydan okuyan, delilikle dahiliğin arasında sıkışıp kalmış, bilimin sınırlarını sonuna kadar zorlayan eksantrik bilim adamlarının ilk örnekleri Mary Shelley, Robert Louis Stevenson ve H. G. Wells'in kitaplarında hayat bulmuştur. Shelley'nin 1818 yılında kaleme aldığı "Frankenstein: or, The Modern Prometheus" yeni yaşamlar yaratmayı kafayı takmış, Bavyera'daki Ingolstadt Üniversitesi'nin parlak kimya öğrencisi Victor Frankenstein'ın hikayesini anlatır. Ceset parçaları ve elektrik akımıyla bir yaratık insan ortaya çıkaran Frankenstein sıkılarak yaratığı terk eder... Ama yaratık onun peşini bırakmayacaktır. İlk gotik korku-bilim kurgu romanı olan "Frankenstein" bugüne dek defalarca beyazperdeyle buluşurken, en unutulmaz canavarlar Universal (30'lar) ve Hammer (60'lar) stüdyolarından çıkmıştır. Robert Louis Stevenson'un 1886'da yazdığı "Strange Case of Dr. Jekyll and Dr. Hyde"da saygıdeğer bir doktor, bulduğu kimyasal bir bileşimin etkisiyle geceleri kötücül bir varlığa dönüşür. İnsan ruhundaki iyi-kötü çatışmasını ve kişilik bölünmesini inceleyen bu uzun hikaye yüzün üzerinde filme konu olmuştur. H. G. Wells'in "The Island of Dr. Moreau"sunda geçirdiği gemi kazası sonucunda volkanik bir adada zorunlu misafir olan bir adam, hayvanlarla tuhaf deneyler yürüten çılgın bir bilim adamı ve asistanıyla karşılaşır. Wells'in romanı Charles Laughton - Bela Lugosi (Island of the Lost Souls, *Kayıp Ruhlar Adası*, 1933), Burt Lancaster - Michael York (The Island of Dr. Moreau, *Dr. Moreau'nun Adası*, 1977), Marlon Brando Val Kilmer'li (The Island of Dr. Moreau, 1996) üç filme ilham kaynağı olmuştur. Michael Gough (Konga, 1961 Horror Hospital, 1973), Martin Kosleck (The Flesh Eaters, *Et Yiyiciler*, 1964), Boris Karloff (Sorcerers, *Büyücüler*, 1967), Vincent Price (Scream and Scream Again, *Tekrar Tekrar Haykır*, 1970 - The Abominable Dr. Phibes, *Korkunç Dr. Phibes*, 1971), Robert Stephens (The Asphyx, *Ölünün Ruhu*, 1973), Donald Pleasence (The Mutations, *Değişimler*, 1974), Rock Hudson (Embryo, *Cenin*), Barbara Steele (Piranha, 1978), William Hurt (Altered States, *Gerçeğin Ötesinde*, 1980), Jeffrey Combs (Re-Animator, *Diriltici*, 1985 - From Beyond, *Öteki Taraftan*, 1986 - Beyond Re-Animator- *Dirilticinin Ötesinde*, 2003), Jeff Goldblum (The Fly, *Sinek*, 1986), Liam Neeson (Darkman, *Karanlık Adam*, 1990), Daniel Emilfork (La cite des enfants perdus, *Kayıp Çocuklar Kenti*, 1995), Kevin Bacon (Hollow Man, *Görünmeyen Tehlike*, 2000), Robert De Niro (Godsend, *Tanrıdan Gelen*, 2004) Frankenstein-Jekyll-Moreau üçgeni dışındaki çılgın bilim adamlarını canlandırmışlardır.

Senaryosuna, "Les diaboliques"in (Şeytan Ruhlu İnsanlar) yazarları Pierre Boileau Thomas Narcejac ile sonradan yönetmenliğe geçen Claude Sautet'nin imza attığı Fransız yapımı "Les yeux sans visage" (Yüzü Olmayan Gözler) yeni bir alt türün (manyak cerrahlar) doğmasına vesile olmuştur. Fransız sinemasının o dönemde fantastik sanata ilgi duyan az sayıdaki isminden biri olan Georges Franju'nun yönettiği bu gerçeküstü dokunuşlu klasik şöyle bir hikaye anlatır: Çevresinde saygı gören ünlü plastik cerrah Genessier (Pierre Brasseur) çok sevdiği kızı Christiane'nin (Edith Scob) bir trafik kazasında yüzünün deforme olmasından sonra Paris dışındaki malikanesinde hiç de masum olmayan operasyonlar gerçekleştirmektedir. Asistanı Louise'in (Alida Valli) yardımıyla kaçırılan Parisli genç kadınların yüzlerinden çıkardığı dokularla kızının yüzünü eski haline getirmeye çalışır. Ancak doku uyuşmazlığı nedeniyle her ameliyatta sorunlar yaşanmaktadır. Polis, kaybolan kızların izini sürerken bitmek tükenmek bilmeyen operasyonlardan bıkan Christiane çıldırmanın eşiğine gelir. O döneme göre aşırıya kaçan *deri aşılama* sahnesiyle hafızlarda yer eden "Les yeux..." bu yüzden Amerika'da istismar kokan bir isimle (The Horror Chamber of Dr. Faustus" (Dr. Faustus'un Korku Odası) vizyona girmiştir. Seks-korku uzmanı Jesús Franco'nun "Les yeux

Çılgın Bilim Adamları, Manyak Cerrahlar, Hastaneler • Coma (Koma) • Geneviève Bujold

sans visage" çeşitlemeleri "Gritos en la noche" (Gecenin Çığlıkları), "Faceless" (Yüzsüz) ve Sidney Hayers'in yönettiği "Circus of Horror"da da (Dehşet Sirki) güzel kadınları kobay olarak kullanan plastik cerrahlar sahne almıştır. Ama bu cerrahların hiçbiri emektar Alman aktör Dieter Laser'in (Katharina Blum'un Çiğnenen Onuru) "The Hu-

Çılgın Bilimadamları, Manyak Cerrahlar, Hastaneler • Altered States (Gerçeğin Ötesinde) • William Hurt

man Centipede" (Kırkayak İnsan) filminde canlandırdığı cerrah kadar manyak değildir. Kurbanlarının anüslerini ve ağızlarını birleştirerek kırkayak benzeri bir şey yaratır çılgın doktorumuz. Hollanda yapımı filmi Tom Six yönetmiştir. Pedro Almodovar'ın konuya yeni boyutlar katan "La piel que habito"sunda (İçinde Yaşadığım Deri) devrim yaratacak nitelikte deri nakli deneyleri yapan ünlü bir plastik cerrah (Antonio Banderas) kızının intiharına neden olan bir genci kaçırarak cinsiyetini değiştirir.

"Coma" (Koma), "Patrick", "Visiting Hours" (Ziyaret Saatleri), "Dr. Giggles" (Dr. Kıkırtı), "No profanar el sueño de los muertos" (Ölülerin Uykusuna Saygısızlık Etme), "B.O.R.N" (Dehşet Hastanesi), "Thirst" (Susuzluk), "Anatomie" (Anatomi), "Extreme Measures" (Dehşet Sınırı), "Halloween II" (Cadılar Gecesi II), "Pathology" (Kadavra), "Boo", "Death Tunnel" (Ölüm Tüneli), "The Sick House" (Hasta Evi), "Gen", "Diagnosis:Death" (Tanı: Ölüm), "The Ward" (Koğuş), "The Incident" (Cinnet Gecesi), "Greystone Park"da (Tımarhane) manyaklar, seri katiller, yaşayan ölüler, çoklu kişilik bozukluğundan muzdarip şizofrenler, organ pazarlayanlar, komada yatan psikopatlar, hayaletler, vampirler ve Hipokrat yeminlerine bağlı kalmayan hırslı doktorlar ilaç kokan hastane koridorlarını dehşet mekanlarına dönüştürürler. Tıbbi korkunun gerilimli örneklerinden "Coma" kitapları satış rekorları kıran iki ünlü eski tıp öğrencisinin (Michael Crichton - Robin Cook) işbirliğinin ürünüdür. Yazar-yönetmen Michael Crichton'un çok satan bir Robin Cook kitabından sinemaya uyarladığı "Coma"da bir arkadaşının komaya girmesi üzerine hastane kayıtlarını incelemeye alan bayan bir doktor (Geneviéve Bujold) başka esrarengiz koma vakalarından da haberdar olur. "Coma" gibi güven telkin etmeyen bir hastanede geçen "Visiting Hours"da öldürmeyi başaramadığı bir kurbanının (Lee Grant) yattığı hastaneyi kana bulayan psikopat bir katil (Michael Ironside) başroldedir. Alman yapımı "Anatomie"de Heidelberg'deki prestijli tıp fakültesinden burs kazanan parlak bir kız öğrenci (Franka Potente) yasadışı otopsiler yapan gizli bir doktor topluluğunun izini sürer. John Carpenter'ın slasher klasiği "Halloween"in (Yabancı) bittiği yerden başlayan "Halloween II" travmatik katil Michael Myers'ın kan gölüne çevirdiği bir hastanede geçmektedir. Jorge Grau'nun zombi filmi "No profanar el sueño de los muertos"un dramatik final bölümünde yaşayan ölüler bir hastanenin altını üstüne getirirler. Avustralya yapımı "Thirst" vampirler tarafından idare edilen bir psikiyatri kliniğinde geçmektedir. Richard Franklin'in "Patrick"inde komada yatan bir hasta telekinetik güçleriyle insanların canlarına kasteder. Küçük bütçeli "Dr. Giggles"da akıl hastanesinden kaçan bir psikopat cinayet aletleri olarak ameliyat gereçlerini kullanır. Togan Gökbakar'ın yönettiği "Gen" delilerin kontrolü ele aldığı bir hastanede işlenen vahşi cinayetleri konu almaktadır. Tıbbi korkunun pespaye örneklerinden "Pathologhy"de doktor demeye bin şahit isteyen bir grup cani ruhlu otopsi uzmanı en mükemmel cinayeti işlemek için uğraşır. Korku efsanesi John Carpenter'ın "The Ward"u (Koğuş) girenin bir daha çıkamadığı bir akıl hastanesinde paranormal olaylarla karşı karşıya gelen genç bir kızın hikayesini anlatır. "The Blair Witch Project" gibi yarı dokümanter bir stile ve artık sıkıntı veren titrek el kamerası çekimlerine sahip olan "Greystone Park"da bir grup arkadaş hayaletli olarak bilinen, metruk bir akıl hastanesini ziyaret ederler. Oliver Stone'un oğlu Sean Stone yönetmiştir. Fransız Alexandre Courtes'nin "The Incident"ında (Cinnet Gecesi) bir tımarhanenin mutfağında aşçılık yapan üç müzisyen serbest kalan tehlikeli hastalarla köşe kapmaca oynamıştır.

Çılgın Bilim Adamları, Manyak Cerrahlar, Hastaneler • La piel que habito (İçinde Yaşadığım Deri) • Antonio Banderas

- **SEÇME FİLMLER:**
- **LES YEUX SANS VISAGE** (Yüzü Olmayan Gözler) **Yön.** Georges Franju, **Sen.** Boileau-Narcejac, Jean Redon, Claude Sautet (Jean Redon'un romanından), **Yap.** Jules Borkon, **Gör. Yön.** Eugen Schüfftan, **Müz.** Maurice Jarre, **Oyn.** Pierre Brasseur, Alida Valli, Edith Scob, Juliette Mayniel, François Guerin, Alexandre Rignault, Beatrice Altariba, Blavette, Claude Brasseur, Michel Etcheverry. (Fransa - İtalya, 1960)
- **CIRCUS OF HORRORS** (Dehşet Sirki) **Yön.** Sidney Hayers, **Sen.** George Baxt, **Yap.** Samuel Z. Arkoff, Leslie Parkyn, Julian Wintle, **Gör. Yön.** Douglas Slocombe, **Müz.** Muir Mathieson, Franz Reizenstein, **Oyn.** Anton Diffring, Erika Remberg, Yvonne Monlaur, Donald Pleasence, Jane Hylton, Kenneth Griffith, Jack Gwillim, Vanda Hudson, Yvonne Romain, Colette Wilde, William Mervyn. (İngiltere, 1960)
- **GRITOS EN LA NOCHE** (Gecenin Çığlıkları) **Yön. & Sen.** Jesús Franco, **Yap.** Leo Lax, Marius Lesoeur, Serge New-

man, **Gör. Yön.** Godofredo Pacheco, **Müz.** José Pagan, Antonio Ramirez Angel, **Oyn.** Howard Vernon, Conrado San Martin, Diana Lorys, Perla Cristal, Mary Silvers, Ricardo Valle, Mara Laso. (İspanya - Fransa, 1962)

- **THE SORCERERS** (Büyücüler) **Yön.** Michael Reeves, **Sen.** Michael Reeves, Tom Baker, **Yap.** Patrick Curtis, Tony Tenser, **Gör. Yön.** Stanley A. Long, **Müz.** Paul Ferris, **Oyn.** Boris Karloff, Catherine Lacey, Elizabeth Ercy, Ian Ogilvy, Victor Henry, Dani Sheridan, Alf Joint, Meier Tzelniker, Susan George, Ivor Dean. (İngiltere, 1967)
- **HORROR HOSPITAL** (Dehşet Hastanesi) **Yön.** Antony Balch, **Sen.** Antony Balch, Alan Watson, **Yap.** Richard Gordon, **Gör. Yön.** David McDonald, **Müz.** Dewolfe, **Oyn.** Michael Gough, Robin Askwith, Vanessa Shaw, Ellen Pollock, Dennis Price, Skip Martin, Kurt Christian, Barbara Wendy. (İngiltere, 1973)
- **THE ASPHYX** (Ölünün Ruhu) **Yön.** Peter Newbrook, **Sen.** Brian Comport, **Yap.** Peter Brittany, **Gör. Yön.** Freddie Young, **Müz.** Bill McGuffie, **Oyn.** Robert Stephens, Robert Powell, Jane Lapotaire, Alex Scott, Ralph Arliss, Fiona Walker, Terry Scully, John Lawrence, David Grey. (İngiltere, 1973)
- **THE MUTATIONS** (Değişimler) **Yön.** Jack Cardiff, **Sen.** Edward Mann, Robert D. Weinbach, **Yap.** Robert D. Weinbach, **Gör. Yön.** Paul Beeson, **Müz.** Basil Kirchin, **Oyn.** Donald Pleasence, Tom Baker, Brad Harris, Julie Ege, Michael Dunn, Scott Antony, Jill Haworth, Olga Anthony, Lisa Collings. (İngiltere, 1974)
- **EMBRYO** (Cenin) **Yön.** Ralph Nelson, **Sen.** Anita Doohan, Jack W. Thomas, **Yap.** Anita Doohan, Arnold H. Orgolini, **Gör. Yön.** Fred J. Koenekamp, **Müz.** Gil Melle, **Oyn.** Rock Hudson, Barbara Carrera, Diane Ladd, Roddy McDowall, Anne Schedeen, John Elerick, Vincent Baggetta, Jack Col
- **COMA** (Koma) **Yön.** Michael Crichton, **Sen.** Michael Crichton (Robin Cook'un Romanından), **Yap.** Martin Erlichman, **Gör. Yön.** Victor J. Kemper, **Müz.** Jerry Goldsmith, **Oyn.** Geneviéve Bujold, Michael Douglas, Elizabeth Ashley, Rip Torn, Richard Widmark, Lois Chiles, Harry Rhodes, Tom Selleck, Ed Harris. (ABD, 1978)
- **PATRICK** (Patrick), **Yön.** Richard Franklin, **Sen.** Everett De Roche, **Yap.** Richard Franklin, Anthony I. Ginnane, **Gör. Yön.** Donald McAlpine, **Müz.** Brian May, **Oyn.** Susan Penhaligon, Robert Helpmann, Rod Mullinar, Bruce Barry, Julia Blake, Helen Hemingway, Maria Mercedes, Robert Thompson. (Avustralya, 1978)
- **ALTERED STATES** (Gerçeğin Ötesinde) **Yön.** Ken Russell, **Sen.** Sidney Aaron (Paddy Chayefsky), **Yap.** Howard Gottfried, **Gör. Yön.** Jordan Cronenweth, **Müz.** John Corigliano, **Oyn.** William Hurt, Blair Brown, Bob Balaban, Charles Haid, Thaao Penghlis, Miguel Godreau, Drew Barrymore, Dori Brenner. (ABD, 1980)
- **RE-ANIMATOR** (Diriltici) **Yön.** Stuart Gordon, **Sen.** Dennis Paoli, William Norris, Stuart Gordon (H. P. Lovecraft'ın "Herbert West" Adlı Öyküsünden) **Yap.** Brian Yuzna, **Gör. Yön.** Mac Ahlberg, **Müz.** Richard Band, **Oyn.** Jeffrey Combs, Bruce Abbott, Barbara Crampton, David Gale, Robert Sampson, Gerry Black, Carolyn Purdy-Gordon, Peter Kent, Barbara Pieters, Ian Patrick Williams, Bunny Summers, Al Berry. (ABD, 1985)
- **FROM BEYOND** (Öteki Taraftan) **Yön.** Stuart Gordon, **Sen.** Dennis Paoli (H. P. Lovecraft'ın kısa öyküsünden) **Yap.** Brian Yuzna, **Gör. Yön.** Mac Ahlberg, **Müz.** Richard Band, **Oyn.** Jeffrey Combs, Barbara Crampton, Ted Sorel, Ken Foree, Carolyn Purdy-Gordon, Bunny Summers, Bruce McGuire. (ABD, 1986)
- **THE FLY** (Sinek) **Yön.** David Cronenberg, **Sen.** Charles Edward Pogue, David Cronenberg, **Yap.** Stuart Cornfeld, **Gör. Yön.** Mark Irwin, **Müz.** Howard Shore, **Oyn.** Jeff Goldblum, Geena Davis, John Getz, Joy Boushel, Les Carlson, George Chuvalo, David Cronenberg, Carol Lazare. (ABD, 1986)
- **FACELESS** (Yüzsüz) **Yön.** Jesús Franco, **Sen.** Fred Castle (Rene Chateau), **Yap.** René Chateau, **Gör. Yön.** Jean-Jacques Bouhon, Maurice Fellous, **Müz.** Romano Musumarra, **Oyn.** Helmut Berger, Brigitte Lahaie, Telly Savalas, Chris Mitchum, Stephane Audran, Caroline Munro, Christiane Jean, Anton Diffring, Tilda Thamar, Howard Vernon, Florence Guerin, Lina Romay, Jean Tolzac. (İspanya - Fransa, 1987)
- **DARKMAN** (Karanlık Adam) **Yön.** Sam Raimi, **Sen.** Chuck Pfarrer, Sam Raimi, Ivan Raimi, Daniel Goldin, Joshua Goldin, **Yap.** Robert Tapert, **Gör. Yön.** Bill Pope, **Müz.** Danny Elfman, **Oyn.** Liam Neeson, Frances McDormand, Colin Friels, Larry Drake, Nelson Mashita, Jessie Lawrence Ferguson, Rafael Robledo, Danny Hicks, Ted Raimi, Nicholas Worth, John Landis. (ABD, 1990)
- **DR. GIGGLES** (Dr. Kıkırtı) **Yön.** Manny Coto, **Sen.** Manny Coto, Graeme Whifler, **Yap.** Stuart M. Besser, **Gör. Yön.** Robert Draper, **Müz.** Brian May, **Oyn.** Larry Drake, Holly Marie Combs, Cliff De Young, Glenn Quinn, Keith Diamond, Richard Bradford, Michelle Williams, John Vickery, Nancy Fish. (ABD, 1992)
- **LA CITE DES ENFANTS PERDUS** (Kayıp Çocuklar Şehri) **Yön.** Jean-Pierre Jeunet, **Sen.** Gilles Adrien, Jean-Pierre Jeunet, Marc Caro, **Yap.** Felicie Dutetre, Maria Victoria Hebrero, José Luis Lopez, Arlette Mas, Svetlana Novak, Claudie Ossard, François Rabes, **Gör. Yön.** Darius Khondji, **Müz.** Angelo Badalamenti, **Oyn.** Ron Perlman, Daniel Emilfork, Judith Vittet, Dominique Pinon, Jean-Claude Dreyfus, Genevieve Brunet, Odille Mallet, Mireille Mosse, Rufus, Serge Merlin, Ticky Holgado. (Fransa, 1995)
- **EXTREME MEASURES** (Dehşet Sınırı) **Yön.** Michael Apted, **Sen.** Tony Gilroy (Michael Palmer'ın Romanından) **Yap.** Elizabeth Hurley, **Gör. Yön.** John Bailey, **Müz.** Danny Elfman, **Oyn.** Hugh Grant, Gene Hackman, Sarah Jessica Parker, David Morse, Bill Nunn, John Toles-Bey, Paul Guilfoyle, Debra Monk, J. K. Simmons. (ABD, 1997)
- **ANATOMIE** (Anatomi) **Yön. &Sen.** Stefan Ruzowitzky, **Yap.** Jakob Claussen, Andrea Wilson, Thomas Wöbke, **Gör. Yön.** Peter Von Haller, **Müz.** Marius Ruhland, **Oyn.** Franka Potente, Benno Fürmann, Anna Loos, Sebastian Blomberg, Holger Speckhahn, Traugott Buhre, Oliver Wnuk, Arndt Schweing Sohnrey, Andreas Günther, Antonia Cecilia Holfelder, Rüdiger Vogler. (Almanya, 2000)
- **GEN Yön.** Togan Gökbakar, **Sen.** Murat Toktamışoğlu, **Yap.** Murat Toktamışoğlu, Kemal Kaplanoğlu, **Gör. Yön.** Veli Kuzlu, **Müz.** Taner Onat, Serkan Sönmezocak, **Oyn.** Doğa Rutkay, Yurdaer Okur, Sefa Zengin, Haldun Boysan, Cemil Büyükdöğerli, Mahmut Gökgöz, Zeliha Güney, Mutlu Güney, Şahan Gökbakar, (Türkiye, 2006)
- **PATHOLOGY** (Kadavra) **Yön.** Marc Schölermann, **Sen.** Mark Neveldine, Brian Taylor, **Yap.** Gary Gilbert, Gary Lucchesi, Mark Neveldine, Brian Taylor, Skip Williamson, Richard Wright, **Gör. Yön.** Ekkehart Pollack, **Müz.** Johannes Kobilke, Robert Williamson, **Oyn.** Milo Ventimiglia, Michael Weston, Alyssa Milano, Lauren Lee Smith, Johnny Whitworth, John De Lan-

cie, Mei Melançon, Keir O'Donnell, Buddy Davis, Dan Callahan, Larry Drake. (ABD, 2008)

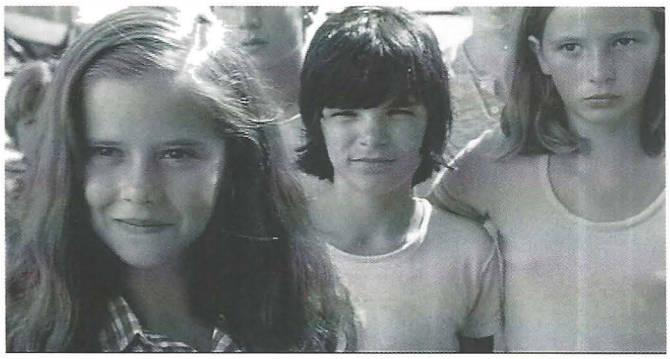
- **THE WARD** (Koğuş) **Yön.** John Carpenter, **Sen.** Michael Rasmussen, Shawn Rasmussen, **Yap.** Peter Block, Doug Mankoff, Mike Marcus, Andrew Spaulding, **Gör. Yön.** Yaron Orbach, **Müz.** Mark Kilian, **Oyn.** Amber Heard, Mamie Gummer, Jared Harris, Danielle Panabaker, Mika Boorem, Lyndsy Fonseca, Laura-Leigh, Sali Sayler, Sydney Sweeney, Milos Milicevic, Sean Cook. (ABD, 2010)
- **THE HUMAN CENTIPEDE** (Kırkayak İnsan) **Yön. & Sen.** Tom Six, **Yap.** Ilona Six, Tom Six, **Gör. Yön.** Goof De Koning, **Müz.** Patrick Savage, Holeg Spies, **Oyn.** Dieter Laser, Ashley Williams, Ashlynn Yennie, Akihiro Kitamura, Andreas Leupold, Peter Blakenstein, Bernd Kostrau, RenéDe Wit. (Hollanda, 2010)
- **LA PIEL QUE HABITO** (İçinde Yaşadığım Deri) **Yön.** Pedro Almodovar, **Sen.** Pedro Almodovar, Agustin Almodovar (Thierry Jonquet'nin Tarantula Adlı Romanından), **Yap.** Agustin Almodovar, Esther Garcia, **Gör. Yön.** José Luis Alcaine, **Müz.** Alberto Iglesias, **Oyn.** Antonio Banderas, Elena Anaya, Marisa Peredes, Jan Cornet, Roberto Alamo, Eduard Fernandez, José Luis Gomez, Blanca Suarez, Susi Sánchez, Barbara Lennie, Fernando Cayo, Chema Ruiz. (İspanya, 2011)

ÇOCUKLAR Saflığı ve masumiyeti simgeleyen çocuklar korku filmlerinde çoğu zaman kötülükle özdeşleşmişler ve çevrelerine uğursuzluk, ölüm, bela getirmişlerdir. *Şeytani Çocuk* konulu filmlerin ilk örneği "The Bad Seed" (Kötü Tohum, 1956) insani duygulardan nasibini almamış 8 yaşındaki melek yüzlü bir kızın soğukkanlılıkla işlediği cinayetleri konu almaktadır. Mervyn LeRoy'un yönettiği filmin 1985 yılında başarılı bir TV versiyonu da çekilmiştir. Bir oyun uyarlaması olan *The Bad Seed* günümüz seyircisi için fazlaca teatral ve sıkıcıdır buna karşın İngiliz bilim kurgu ustası John Wyndham'ın romanına dayalı "Village of the Damned" (Lanetli Kasaba, 1960) etkileyiciliğini hala korumaktadır. Almanya doğumlu Wolf Rilla'nın yönettiği filmde bir takım gizemli olaylar sonrasında aynı gün hamile kalan kadınlar birbirine benzeyen robotumsu çocuklar dünyaya getirirler. Telekinetik güçleriyle yetişkinleri kontrol altına almaya çalışan bu olağanüstü zeki yaratıkları durdurmak mümkün değildir. John Carpenter 1995'te orijinalinin eline su dökemeyen başarısız bir yeni çevrim gerçekleştirmiştir. Rilla'nın filminin devamı niteliğindeki "Children of the Damned"de (Lanetli Çocuklar, 1963) ise başkalarının zihinlerine hükmetme ve düşüncelerini okuma yetileri olan çocuklar iyiden iyiye sapıtarak insanlığı tehdit etme noktasına gelirler.

Çocuklar • Village of the Damned (Lanetli Kasaba) • Martin Stephens (soldan üçüncü)

İngiliz yönetmen Jack Clayton, Henry James uyarlaması "The Innocents"da (Masumlar, 1961) *şeytani çocuk* konusuna psikolojik bir derinlikle yaklaşmıştır. Film, amcalarının dev malikanesinde oturan iki zengin çocuğun bakımlarını üstlenen orta yaşlı bir dadının giderek çılgınca düşüncelerin esiri olmasını anlatır. Dadı, davranışları tuhaflaşan çocukların bedenlerinin önceki bakıcıların ruhları tarafından zapt edildiğine inanmaktadır. Malikanede vuku bulan doğaüstü olayların gerçek mi, yoksa bastırılmış cinselliği altında ezilen dadının fantezilerinden

Çocuklar • Quien puede matar a un nino? (Bir Çocuğa Kim Kıyabilir?)

mi kaynaklandığı sorusunun yanıtı seyirciye bırakılmıştır. Korku sinemasının şarap misali eskidikçe lezzetlenen başyapıtlarından *The Innocents* bakıcı rolündeki Deborah Kerr'in enfes oyunculuğu ve Freddie Francis'in siyah beyaz görüntüleriyle akıllarda yer etmiştir. İtalyan dehşet ustası Mario Bava'nın filmleri "Operazione paura" (Korku Operasyonu, 1966) ve "Schock"da (Şok, 1977) çocuklar intikam peşine düşen ruhların habercileridir. Sanatçının gotik başyapıtı "Operazione paura" ölüme terk edilen küçük bir kızın hayaletinin dehşet saçtığı bir Transilvanya kasabasında geçmektedir; klasik bir *ruh zapt etme* öyküsü anlatan "Schock"da öldürülen babasının ruhunu içinde taşıyan bir çocuk başkasıyla evlenen annesini çıldırtmaya çalışır... Mario Bava'nın oğlu Lamberto Bava ilk filmi "Macabro"da akıl hastası bir ana kızla, kör bir adamın çevresinde gelişen tabu yıkıcı bir hikaye anlatmıştır. 13 yaşındaki psikopat kız (Veronica Zinny) babasını aldatan annesinden intikam almak için küçük kardeşini küvette boğarak öldürür. Anne ise (Bernice Stegers) trafik kazasında ölen sevgilisinin başını buzlukta saklamakta ve sık sık onunla seks yapmaktadır.

Mia Farrow, şeytanın çocuğunu doğuran bir kadını oynadığı "Rosemary's Baby"nin (Rosemary'nin Bebeği, 1968) finalinde beşiği sallayarak bebeği kabullenmiş ama filmin yönetmeni Roman Polanski siyah tüllerin ardındaki çocuğu izleyiciye göstermemiştir. Bedeni şeytan tarafın-

Çocuklar • It's Alive (O Canlı)

dan zapt edilen 13 yaşındaki bir kız çocuğunun yaşadıklarını şok edici görüntüler eşliğinde anlatan "The Exorcist" (Şeytan, 1973) türün en popüler filmlerinden biri olurken, kıyamet habercisi "The Omen" (Kehanet, 1976) *şeytani çocuk* konusunu dinsel referanslarla işleyen filmlerin bayraktarlığını yapmıştır. Ustalardan Robert Mulligan'ın yönettiği "The Other"da (İblisin Kurbanları, 1972) *şeytani çocuk* konusu bambaşka bir boyut kazanmıştır. ABD'nin yoksullaştığı büyük buhran yıllarında geçen ve ikiz kardeşi öldükten sonra onun kötü kişiliğine bürünen 10 yaşındaki bir çocuğun tedirgin edici hikayesini anlatan "The Other"ın Türkiye'de gösterime giren saçma isminin aksine ne şeytanla, ne de doğaüstüyle bir ilintisi vardır; günümüzün iyice zıvanadan çıkan sürpriz finalli korku filmlerine rehberlik yapan ürünlerden biridir aynı zamanda... Mulligan gibi televizyondan sinemaya transfer olan bir diğer usta Sidney Lumet "Child's Play" (Çocuk Oyunu, 1972) filmiyle ilk ve son kez korku alanında ürün vermiştir. Korku yazarı Robert Marasco'nun Broadway'de hayli popüler olan aynı adlı oyunundan sinemaya uyarlanan film erkeklerin öğrenim gördüğü bir Katolik okulunda iki öğretmen (James Mason, Robert Preston) arasında yaşanan çekişmeleri konu almaktadır; okula yeni atanan genç bir beden öğretmeni (Beau Bridges) çekişmelerin arasında kalır ve kötünün aslında iyilik maskesi takan öğretmen olduğunun ayırdına varır; bu arada çocuklar birbirlerine karşı korkunç bir şiddet uygulamaktadır; filmin sonunda çoğu beyinleri yıkanmış kötücül varlıklar olarak boy gösterir...

Bağımsız korkunun üstatlarından Larry Cohen'in yönettiği "It's Alive" (O Canlı, 1974) korktuğu zaman ortalığı kan gölüne çeviren canavar bir bebeğin cinayetlerini konu almaktadır. Daha doğar doğmaz hastanedeki doktorları ve hemşireleri sivri dişleriyle haklayan yaratık bebek, cinayetlerine durmaksızın devam edecektir. Aynı dönemde sinemalara uğrayan İngiliz yapımı "I Don't Want to be Born"da (Doğmak İstemiyorum, 1975) karşımıza çıkan bebek bir cücenin ruhunu içinde taşımaktadır ve etrafındaki insanlara hiç de dostça yaklaşmaz. "The Exorcist"i özensiz bir anlatımla kopyalayan bu Peter Sasdy filminde eski bir striptizciyi canlandıran Joan Collins'in dünyaya getirdiği çocuk, bir cücenin yönlendirmesiyle (Collins'e sırılsıklam aşık olan cüce onursuzca reddedilmiştir) birbirinden kanlı cinayetler işleyecektir.

70 ve 80'lerde hem Avrupa hem de Amerika'da pek çok *şeytani çocuk* konulu film çekilmiştir. İspanyol yönetmen Narciso Ibáñez- Serrador'un "Quien puede matar a un nino"sunda (Bir Çocuğa Kim Kıyabilir? 1976) yetişkinleri öldürmekten zevk duyan psikopat çocukların oturduğu bir adayı ziyaret eden İngiliz karı kocanın son pişmanlıkları fayda etmez. İspanyol korkusunun bu tüyleri diken diken eden nitelikli örneği, Amerika'da "Island of the Dead" adıyla, kuşa çevrilerek gösterilmiştir. Max Kalmanowicz'in yönettiği "The Children"da (Çocuklar, 1980) nükleer enerji üreten bir fabrikadan sızan gazlar çevredeki çocukları canavarlara dönüştürür. Robert Voskanian'ın "The Child"ında (Çocuk, 1977) telekinetik yetileriyle mezarlıktaki ölüleri kaldıran 11 yaşındaki bir kız çocuğu annesinin ölümünden sorumlu tuttuğu insanları zombilerin de yardımıyla birer birer katleder. Mini bütçeli "Devil Times Five"da (Beş Defa Şeytan, 1974) tedavi edildikleri sanatoryumdan kaçan 5 psikopat çocuk, kışlık evlerine sığındıkları 3 çiftin kâbusu olur... İspanya manzaralı "What the Peeper Saw"

Çocuklar • Devil Times Five (Beş Defa Şeytan) • Leif Garrett

(Röntgencinin Gördüğü, 1972) 70'lerin ünlü çocuk oyuncusu Mark Lester'i seksi üvey annesini (Britt Ekland) psikolojik baskı altına alan sosyopat bir çocuğa büründürür. O zamanlar 14 yaşında olan Mark Lester 30 yaşındaki Britt Ekland'la hem öpüşmüş, hem de banyoda İsveçli aktrisin göğüslerini okşamıştır. David Cronenberg'ün erken dönemine ait "The Brood"da (Kuluçka, 1979) radikal tedavi yöntemleri geliştiren bir psikiyatristin kontrolündeki dengesiz bir kadın öfkelendiği zaman dünyaya mutant çocuk-

lar getirir;kadının öfkesiyle harekete geçen yaratık çocuklar cinayet üstüne cinayet işlerler. Uğursuz bir eve taşınan kiracıların başlarından geçenleri konu edinen 4 bölümlü Amicus filmi "The House That Dripped Blood"un (Kan Damlayan Ev, 1971) "Sweets to the Sweet" adlı bölümünde küçük bir kız çocuğu öz babasını *vudu* büyüsüyle öldürür. "Village of the Damned" taklidi "Bloody Birthday"de (Kanlı Doğumgünü, 1981) güneş tutulması sırasında dünyaya gelen üç bebek 10 yıl sonra cinayet çılgınlığına kapılır. İngiliz filmi "The Godsend"de (Çakal, 1980) iyi niyetli bir ailenin evlatlık aldığı şeytan ruhlu çocuk üvey kardeşlerini kaza süsü vererek ortadan kaldırır. Aralarında isim benzerliğinden başka ortak nokta bulunmayan yeni tarihli "The Godsend" (Tanrıdan Gelen, 2004) öldükten sonra klonlanarak yaşama döndürülen ama kişiliği tamamıyla değişen bir çocuğun hikayesini anlatır. Alman - Kanada ortak yapımı "Julie Darling"de (Sevgili Julie, 1983) annesinin öldürülmesinden sonra babasının tekrar evlenmesini içine sindiremeyen 16 yaşındaki cani ruhlu bir kız üvey annesini ortadan kaldırmak için şeytani bir plan geliştirir. "Chained Heat" adlı kadınlar hapishanesi filmiyle tanınan Alman Paul Nicholas'ın (Lutz Schaarwachter) yönettiği bu ensest izlekli, çıplaklığı bol filmde Avusturyalı seks yıldızı Sybil Danning, Anthony Franciosa ve son derece inandırıcı bir psikopat genç portresi çizen Kanadalı Isabelle Mejias rol almıştır. Fransız yönetmen Alain Robak'ın mini bütçeli *kan banyosu* filmi "Baby Blood" (Kanlı Bebek, 1990) Frederic Lansac'ın 1975 tarihli porno klasiği "Le sexe qui parle"nin (A...cık Sohbeti) *konuşan vajina* esprisini ödünç almıştır ve cinsel organına kanla beslenen bir parazit giren hamile bir kadının cinayetlerini anlatır. Konuşabilen parazit cenin acıktıkça annesini yeni kurbanlara yönlendirir.

Çocuklar • Schock (Şok) • David Colin Jr.

"The Children of the Corn" (Mısır Çocukları, 1984) ve "Pet Sematary" (Hayvan Mezarlığı, 1989) dışındaki Stephen King uyarlamalarında (The Shining, Firestarter) psişik güçlere sahip iyi çocuklar, kötü yetişkinlere karşı doğaüstü güçlerini kullanırlar. "The Children of the Corn" bir rahip önderliğinde yetişkinlere savaş açan çocukları konu alırken, bir ailenin yok oluşunu anlatan "Pet Sematary" zombileşen çocuk figürüyle daha etkili olmuştur. "Something Wicked This Way Comes" (Uğursuz Bir Şey Geliyor Bu Yana, 1983), "Flowers in the Attic" (Çatıdaki Çiçekler, 1987), "The Monster Squad" (Canavar Takımı, 1987), "Lady in White" (Beyazlı Kadın, 1988) gibi 80'lerin filmlerinde çocuklar kötülere karşı savaşan iyileri canlandırırlar. *Evde Tek Başına*'nın yıldızı Macaulay Culkin'in psikopat çocuk portresi çizdiği "The Good Son" (İyi Evlat, 1993) iyiyle kötünün savaşımını anlatan sayısız filmden biridir; ünlü İngiliz yazar Ian Mc Ewan'ın romanından Joseph Ruben eliyle sinemaya uyarlanmıştır.

90'ların sonlarında *Ringu*'yla (Halka, 1999) patlak veren Uzakdoğu korku filmleri furyasında öteki dünyadan gelen ürpertici hayalet rolleriyle özdeşleşen çocuklar huzur bulmamış ruhlarıyla karşılarına çıkanların hayatlarına kastederler. Hideo Nakata'nın yönettiği Japon yapımı "Ringu"da babası tarafından öldürülen bir kız çocuğunun hayaleti uğursuz bir video kaset aracılığıyla insanlarla iletişim kurar ve kaseti seyredenlerin yaşamlarını bir hafta içinde sona erdirir. *Ringu*'nun Amerikan versiyonu "The Ring" (2003) ve devamı "The Ring Two"da (2005) Samara adıyla seyirci karşısına çıkan hayalet çocuk orijinal filmdeki gibi uzun siyah saçlı, soluk benizli ve ıslaktır. Nakata'nın Hollywood'a gitmeden önce çektiği "Honogurai mizu no soko kara" (2002) trajik bir hayalet hikayesi ile etkileyici bir aile dramını başarıyla kaynaştırmıştır. Ülkemizde *Karanlık Sular*, İngilizce konuşulan ülkelerde *Dark Waters* adıyla gösterilen filmin Amerikan versiyonunda Jennifer Connely oynamıştır.

Belçikalı yönetmen Fabrice Du Welz'in adını Burma mitolojisindeki bir kehanetten alan ikinci uzun metrajlı filmi "Vinyan" (Kayıp Ruhlar, 2008) tek çocuklarını tatile gittikleri Tayland'daki tsunamide yitiren bir çiftin (Emmanuelle Beart, Rufus Sewell) hikayesini anlatır. Kadın, bir yardım kuruluşunun toplantısında gösterilen videoda oğluna çok benzeyen bir çocuk görür. Oğullarını aramak için iki sahtekar rehberle birlikte Burma'nın balta girmemiş ormanlarında tehlikeli bir yolculuğa çıkan karı koca yolculuğun son durağında akıl sağlıklarını yitirme noktasına gelir; karşılarında gözlerini kırpmadan adam öldüren bir çocuk sürüsü vardır. Fabrice Du Welz "Vinyan"da ilk filmi

Çocuklar • Pet Sematary (Hayvan Mezarlığı) • Miko Hughes

"Calvaire"den bile daha depresif ve karanlık portreler çizmiştir. Romanya'da çekilen Fransız yapımı "Ils" (Onlar) ve İspanyol filmi "El rey de la montana"da (Dağların Hakimi) katil çocuklar son bölümlerde bir sürpriz öğesi olarak kullanılır. İlkinde, Romanya'da yaşayan Fransız çift şehir dışındaki evlerinde gece boyunca bilinmeyen kişilerin (sonradan çocuk oldukları anlaşılır) psikolojik terörüne maruz kalır... İkincisinde, arabasıyla orman yolunda kaybolan bir adam ve yeni tanıştığı kadın oyun için adam öldüren iki kişilik çocuk çetesinin kurbanı olur.

Paspal korku filmleri üreticisi Dark Castle'ın İspanyol Jaume Collet-Sera'ya sipariş ettiği "Orphan"da (Evdeki Düşman, 2009) yetimhaneden evlat edinilen Rus göçmeni psikopat bir çocuk (?) yeni ailesinin başına bir kâbus gibi çöker... Biri sağır ve dilsiz iki çocukları olmasına karşın üçüncüsünü evlatlık alan (sonuncu çocukları anne karnında ölmüştür) aile (anne eski bir alkolik, baba ise bir aptaldır) yaptıkları hatanın ayırdına vardıklarında çok geç olacaktır. Türün bilinen klişelerine sığınan filmin sürprizli finali ise izleyiciyi budala yerine koyacak derecede saçmadır... Bir başka İspanyol Antonio Chavvarias'ın yönettiği "Dictado" (Lanetli Kız) "Orphan" gibi yanlış bir evlat edinme vakası üzerine kuruludur. Çocukları olmayan öğretmen bir çift babası intihar eden 7 yaşındaki bir kız çocuğunu evlat edinir; çocuğun karanlık sırları, adamın travmatik geçmişi aileyi çöküşe sürükleyecektir. "Dictado" Berlin Film Festivali'nin yarışmalı bölümüne seçilen ender

Çocuklar • The Children (Histeri) • Eva Sayer

korku-gerilim filmlerinden biridir. İngiliz yapımı *şeytani çocuk* filmi "The Children"da (Histeri) bir taşra evinde Noel kutlaması için toplanan iki ailenin birbirinden cana yakın 5 çocuğu bir süre sonra cinayet makinelerine dönüşür. Çocukların çıldırma nedeni (bir virüs olabilir) belli değildir ama yönetmen Tom Shankland film boyunca iyice gerilen seyirciye bunu düşünme fırsatı bile vermemiştir. Alman yönetmen Christian Alvart'ın ilk ve muhtemelen son kez Hollywood arenasına çıktığı "Case 39" (39. Dosya) doğaüstü dokunuşlu hikayesiyle farklılık gösteren ve türetilmiş olmasına karşın baştan sona ilgiyle izlenen bir diğer alt tür örneğidir. Oscar'lı aktris Renee Zellweger'in ailelerinin kötü davrandığı çocukları korumaya alan bir sosyal güvenlik çalışanı rolünde gözüktüğü filmin konusu kısaca şöyledir: Başını kaşıyacak zamanı olmayan sosyal güvenlik memuru Emily Jenkins (Renee Zellweger) yeni ve zorlu bir dosyayla karşı karşıyadır. Genç kadın, anne ve babasının fırında yakarak ortadan kaldırmak istediği Lillith Sullivan (Jodelle Ferland) adlı 10 yaşındaki çocuğu polis dostu Mike Barron'un (Ian McShane) yardımıyla son anda kurtarır. Çocuk, koruyucu bir aile bulunana kadar Emily'nin yanında kalacaktır... Bir kaç ay sonra Lillith'in psikoterapi grubundaki bir çocuk anne ve babasını öldürür... Emily'nin arılardan ölesiye korkan psikolog erkek arkadaşı Douglas (Bradley Cooper) evinde yüzlerce eşek arısının saldırısıyla hayatını kaybeder... Köpek fobisi olan Mike Barron ise arabasının arka koltuğunda aniden beliren bir dobermanın yerine yanlışlıkla kendini vurur... Akıl hastanesine kapatılan anne-babaya göre Lillith insanların korkularını kullanan, şefkatiyle beslenen şeytani bir varlıktır... Emily çocuktan kurtulmak için evini bile yakmaya göze alır ama şeytanla uğraşmak hiç kolay değildir. ABD'de vizyon tarihi sürekli ertelenen bu 27 milyon dolar bütçeli film, çekimlerden 3 yıl sonra gösterime girmiştir.

- **SEÇME FİLMLER:**
- **VILLAGE OF THE DAMNED** (Lanetli Kasaba) **Yön.** Wolf Rilla, **Sen.** Wolf Rilla, Stirling Silliphant, Ronald Kinnoch, **Yap.** Ronald Kinnoch, **Gör. Yön.** Geoffrey Faithfull, **Müz.** Ron Goodwin, **Oyn.** George Sanders, Barbara Shelley, Martin Stephens, Michael Gwynn, Laurence Naismith, Richard Warner, Jenny Laird, Sarah Long, Thomas Heathcote, Charlotte Mitchell. Siyah Beyaz, 77 Dak. (İngiltere, 1960)
- **CHILDREN OF THE DAMNED** (Lanetli Çocuklar) **Yön.** Anton Leader, **Sen.** John Briley **Yap.** Lawrence Bachmann, **Gör. Yön.** David Boulton, **Müz.** Ron Goodwin, **Oyn.** Ian Hendry, Alan Badel, Barbara Ferris, Alfred Burke, Sheila Allen, Clive Powell, Ralph Michael, Bessie Love. Siyah Beyaz, 90 Dak. (İngiltere 1960)
- **THE OTHER** (İblisin Kurbanları) **Yön.** Robert Mulligan, **Sen.** Thomas Tryon, **Yap.** Robert Mulligan, Thomas Tryon, **Gör. Yön.** Robert Surtees, **Müz.** Jerry Goldsmith, **Oyn.** Uta Hagen, Diana Muldaur, Chris Udvarnoky, Martin Udvarnoky, Norma Connolly, John Ritter, Victor French. Renkli, 108 Dak. (ABD, 1972)
- **CHILD'S PLAY** (Çocuk Oyunu) **Yön.** Sidney Lumet, **Sen.** Leon Prochnik (Robert Marasco'nun oyunundan), **Yap.** David Merrick, **Gör. Yön.** Gerald Hirschfeld, **Müz.** Michael Small, **Oyn.** James Mason, Robert Preston, Beau Bridges, Ron Weyand, Charles White, David Rounds, Kate Harrington, Jamie Alexander. Renkli, 100 Dak. (ABD, 1972)
- **WHAT THE PEEPER SAW** (Röntgencinin Gördüğü)) **Yön.** James Kelley, **Sen.** Andrea Bianchi, Bautista Lacasa, Trevor Preston, **Yap.** Graham Harris, **Gör. Yön.** Harry Waxman, **Müz.** Stelvio Cipriani, **Oyn.** Mark Lester, Britt Ekland, Hardy Krüger, Lilli Palmer, Harry Andrews, Conchita Montes. Renkli, 89 Dak. (İspanya – İtalya – İngiltere - Batı Almanya – ABD, 1972)
- **IT'S ALIVE** (O Canlı) **Yön. & Sen. & Yap.** Larry Cohen, **Gör. Yön.** Fenton Hamilton, **Müz.** Bernard Herrmann, **Oyn.** John P. Ryan, Sharon Farrell, James Dixon, William Wellman Jr, Shamus Locke, Guy Stockwell. Renkli, 91 Dak.
- **DEVIL TIMES FIVE** (5 Defa Şeytan) **Yön.** Sean McGregor, **Sen.** John Durren, Sandra Lee Blowitz, **Yap.** Michael Blowitz,

Dylan Jones, **Gör. Yön.** Paul Hipp, Mike Shea, **Müz.** William Loose, **Oyn.** Sorrel Booke, Gene Evans, Taylor Lacher, Joan McCall, Shelley Morrison, Carolyn Steller, John Durre, Leif Garrett, Gail Smale, Henry Beckman, Dawn Lyn. Renkli, 88 Dak. (ABD, 1974)

I DON'T WANT TO BE BORN (Doğmak İstemiyorum) **Yön.** Peter Sasdy, **Sen.** Stanley Price, **Yap.** Norma Corney, **Gör. Yön.** Kenneth Talbot, **Müz.** Ron Grainer, **Oyn.** Joan Collins, Eileen Atkins, Ralph Bates, Donald Pleasence, Caroline Munro, Hilary Mason, John Steiner, Janet Key. Renkli, 95 Dak. (İngiltere 1975)

QUIEN PUEDE MATAR A UN NINO? (Bir Çocuğa Kim Kıyabilir?)**Yön. & Sen.** Narciso Ibáñez-Serrador, **Yap.** Manuel Salvador, **Gör. Yön.** José Luis Alcaine, **Müz.** Waldo De Los Rios, **Oyn.** Lewis Fiander, Prunella Ransome, Miguel Narros, Maria Luisa Arias, Maria Druielle. Renkli, 100 Dak. (İspanya, 1976)

SCHOCK (Şok) **Yön.** Mario Bava, **Sen.** Francesco Barbieri, Lamberto Bava, Dardano Sacchetti, Paolo Brigenti, **Yap.** Turi Vasile, **Gör. Yön.** Alberto Spagnoli, Mario Bava, **Müz.** I Libra, **Oyn.** Daria Nicolodi, John Steiner, David Colin Jr, Ivan Rassimov. Renkli, 95 Dak. (İtalya 1977)

THE CHILD (Çocuk) **Yön.** Robert Voskanian, **Sen.** Ralph Lucas, **Yap.** Robert Dadashian, **Gör. Yön.** Mori Alavi, **Müz.** Rob Wallace, **Oyn.** Laurel Barnett, Rosalie Cole, Frank Janson, Richard Hanners. Renkli 82 Dak. (ABD, 1977)

THE BROOD (Kuluçka) **Yön. & Sen.** David Cronenberg, **Yap.** Claude Heroux, **Gör. Yön.** Mark Irwin, **Müz.** Howard Shore, **Oyn.** Oliver Reed, Samantha Eggar, Art Hindle, Henry Beckman, Nuala Fitzgerald, Cindy Hinds, Susan Hogan, Robert Silverman, Gary McKeehan, Michael Magee. Renkli 92 Dak. (Kanada, 1979)

THE GODSEND (Çakal) **Yön.** Gabrielle Beaumont, **Sen.** Olaf Pooley, Bernard Taylor, **Yap.** Gabrielle Beaumont, **Gör. Yön.** Norman Warwick, **Müz.** Roger Webb, **Oyn.** Cyd Hayman, Malcolm Stoddard, Joanne Boorman, Angela Pleasence, Patrick Barr, Angela Deamer, Piers Eady. Renkli 90 Dak. (İngiltere, 1980)

MACABRO YÖN. Lamberto Bava, **Sen.** Antonio Avati, Pupi Avati, Lamberto Bava, Roberto Gandus, **Yap.** Antonio Avati, Gianni Minervini, **Gör. Yön.** Franco Delli Colli, **Müz.** Ubaldo Continiello, **Oyn.** Bernice Stegers, Stanko Molnar, Veronica Zinny, Roberto Posse. Renkli 89 Dak. (İtalya, 1980)

THE CHILDREN (Çocuklar) **Yön.** Max Kalmanowicz, **Sen.** Carlton J. Albright, Edward Terry, **Yap.** Carlton J. Albright, Max Kalmanoicz, **Gör. Yön.** Barry Abrams, **Müz.** Harry Manfredini, **Oyn.** Martin Shakar, Gil Rogers, Gale Garnett, Shannon Bolin, Tracy Griswold. Renkli, 93 Dak. (ABD, 1980)

BLOODY BIRTHDAY (Kanlı Doğumgünü) **Yön.** Ed Hunt, **Sen.** Ed Hunt, Barry Pearson, **Yap.** Gerald T. Olson, **Gör. Yön.** Stephen Posey, **Müz.** Arlon Ober, **Oyn.** Susan Strasberg, José Ferrer, Lori Lethin, Melinda Cordell, Julie Brown, Joe Penny, Bert Kramer, Michael Dudikoff. Renkli, 85 Dak. (ABD, 1981)

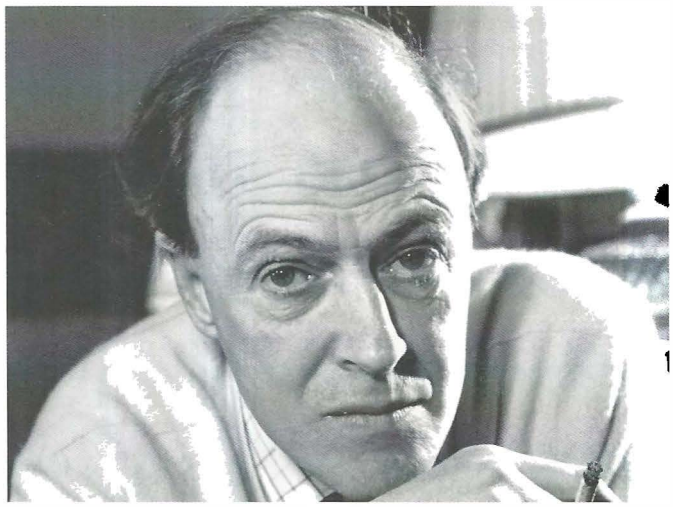
NIGHTMARE (Karabasan) **Yön. Sen.** Romano Scavolini, **Yap.** John Watkins, **Gör. Yön.** Gianni Fiore, **Müz.** Jack Eric Williams, **Oyn.** Baird Stafford, Sharon Smith, C. J. Cooke, Mik Cribben, Danny Ronan. Renkli 97 Dak. (Abd, 1981)

PIT (Kuyu) **Yön.** Lew Lehman, **Sen.** Ian Stuart, **Yap.** Bennet Fode, **Gör. Yön.** Manfred Guthe, **Müz.** Victor Davies, **Oyn.** Sammy Snyders, Jeannie Elias, Sonja Smits, Laura Holligsworth, John Auten, Laura Press. Renkli, 97 Dak. (Kanada, 1981)

- **JULIE DARLING** (Sevgili Julie) **Yön.** Paul Nicholas, **Sen.** Paul Nicholas, Maurice Smith, **Yap.** Maurice Smith, Monica Teuber, Ernst Von Theumer, **Gör. Yön.** Miklos Lente, **Müz.** Joachim van Ludwig, **Oyn.** Anthony Franciosa, Sybil Danning, Isabelle Mejias, Paul Hubbard, René Kolldehoff, Cindy Girling, Michael Tregor, Natascha Rybakoeski, Benjamin Schmoll. Renkli, 100 Dak. (Almanya -Kanada, 1983)
- **CHILDREN OF THE CORN** (Mısır Çocuklan) **Yön.** Fritz Kiersch, **Sen.** George Goldsmith (Stephen King'in kısa öyküsünden), **Yap.** Donald P. Borchers, Terence Kirby, **Gör. Yön.** Raoul Lomas, **Müz.** Jonathan Elias, **Oyn.** Peter Horton, Linda Hamilton, R. G. Armstrong, John Franklin, Courtney Gains. Renkli 93 Dak. (ABD, 1984)
- **THE BAD SEED** (Kötü Tohum) **Yön.** Paul Wendkos, **Sen.** George Eckstein, **Yap.** George Eckstein, **Gör. Yön.** Ted Voightlander, **Müz.** Paul Chihara, **Oyn.** Blair Brown, Lynn Redgrave, David Carradine, Carrie Wells, Richard Kiley, David Ogden Stiers, Anne Haney. Renkli, 100 Dak. (ABD, 1985)
- **BABY BLOOD** (Kanlı Bebek) **Yön.** Alain Robak, **Sen.** Alain Robak, Serge Cukier, **Yap.** Joelle Malberg, Ariel Zeitoun, Irene Sohm, **Gör. Yön.** Bernard Dechet, **Müz.** Carlos Acciari, **Oyn.** Emmanuelle Escourrou, Christian Sinniger, Jean-François Gallotte, Roselyne Geslot, Alain Chabat. Renkli 82 Dak. (Fransa, 1990)
- **MIKEY YÖN.** Dennis Dimster Denk, **Sen.** Jonathan Glassner, **Yap.** Peter Abrams, Robert Levy, Natan Zahavi, **Gör. Yön.** Tom Jewett, **Müz.** Tim Truman, **Oyn.** Brian Bonsall, Josie Bissett, Ashley Laurence, Mimi Craven, John Diehl, Lyman Word, Mark Venturini. Renkli, 90 Dak. (ABD, 1992)
- **THE GOOD SON** (İyi Evlat) **Yön.** Joseph Ruben, **Sen.** Ian Mc Ewan, **Yap.** Mary Anne Page, Joseph Ruben, **Gör. Yön.** John Lindley, **Müz.** Elmer Bernstein, **Oyn.** Macaulay Culkin, Elijah Wood, Wendy Crewson, David Morse, Daniel Hugh Kelly, Jacqueline Brookes, Quinn Culkin. Renkli, 87 Dak. (ABD, 1993)
- **VILLAGE OF THE DAMNED** (Yeni Çevrim) **Yön.** John Carpenter, **Sen.** David Himmelstein, **Yap.** Sandy King, Michael Preger, **Gör. Yön.** Gary Kibbe, **Müz.** John Carpenter, Dave Davies, **Oyn.** Christopher Reeve, Kirstie Alley, Michael Pare, Linda Kozlowski, Meredith Salenger, Mark Hamill. Renkli 99 Dak. (ABD, 1995)
- **RINGU** (Halka) **Yön.** Hideo Nakata, **Sen.** Hiroshi Takahashi (Koji Suzuki'nin Romanından) **Yap.** Takashige Ichise, Shinya Kawai, Takenori Sento, **Gör. Yön.** Junichiro Hayashi, **Müz.** Kenji Kawai, **Oyn.** Nanako Matsushima, Miki Nakatani, Hiroyuki Sanada, Yuko Takeuchi, Hitomi Sato, Rie Inou, Yoichi Numato, Yutaka Matsushige, Chihiro Shirai. Siyah Beyaz-Renkli, 96 Dak. (Japonya, 1998)
- **THE RING** (Yeni Çevrim) **Yön.** Gore Verbinski, **Sen.** Ehren Kruger, **Yap.** Laurie Mac Donald, Walter F. Parkes, **Gör. Yön.** Bojan Bazelli, **Müz.** Hans Zimmer, **Oyn.** Naomi Watts, Martin Henderson, David Dorfman, Brian Cox, Jane Alexander, Lindsay Frost, Amber Tamblyn, Rachael Bella, Daveigh Chase, Adam Brody, Shannon Cochran, Sandra Thigpen. Renkli, 115 Dak. (ABD, 2002)
- **GODSEND** (Tanrıdan Gelen) **Yön.** Nick Hamm, **Sen.** Mark Bomback, **Yap.** Mark Butan, Cathy Schulman, Sean O'Keefe, **Gör. Yön.** Kramer Morgenthau, **Müz.** Brian Tyler, **Oyn.** Greg Kinnear, Rebecca Romijn-Stamos, Robert De Niro, Cameron Bright, Merwin Mondesir, Jake Simons, Elle Downs. Renkli, 102 Dak. (ABD, 2004)

- **ILS** (Onlar) **Yön. & Sen.** David Moreau, Xavier Palud, **Yap.** Richard Grandpierre, **Gör. Yön.** Axel Cosnefroy, **Müz.** Rene-Marc Bini, **Oyn.** Olivia Bonamy, Michael Cohen, Adriana Moca, Maria Roman, Camelia Maxim. Renkli 77 Dak. (Fransa - Romanya, 2006)
- **WHISPER** (Ölüm Fısıltısı) **Yön.** Stewart Hendler, **Sen.** Christopher Borrelli, **Yap.** Paul Brooks, Walter Hamada, Damon Lee, **Gör. Yön.** Dean Cundey, **Müz.** Jeff Rona, **Oyn.** Josh Holloway, Blake Woodruff, Joel Edgerton, Sarah Wayne Callies, Dule Hill. Renkli, 95 Dak. (ABD, 2007)
- **JOSHUA Yön.** George Ratliff, **Sen.** George Ratliff, David Gilbert, **Yap.** Johnathan Dorfman, **Gör. Yön.** Benoit Debie, **Müz.** Nico Muhly, **Oyn.** Sam Rockwell, Vera Farmiga, Celia Weston, Dallas Roberts, Michael McKean, Jacob Kogan, Nancy Giles, Linda Larkin. Renkli, 106 Dak. (ABD. 2007)
- **EL REY DE LA MONTANO** (Dağların Hakimi) **Yön.** Gonzalo Lopez-Gallego, **Sen.** Javier Gullon, Gonzalo Lopez-Gallego, **Yap.** Juanma Arrance, Alvaro Augustin, Miguel Bardem, **Gör. Yön.** José David Montero, **Müz.** David Crespo, **Oyn.** Leonardo Sbaraglia, Maria Valvarde, Thomas Riordan, Andres Juste, Pablo Menasanch, Francisco Olmo. Renkli, 90 Dak. (İspanya 2007)
- **THE CHILDREN** (Histeri) **Yön. & Sen.** Tom Shankland, **Yap.** James Richardson, Allan Niblo, **Gör. Yön.** Nanu Segal, **Müz.** Stephen Hilton, **Oyn.** Eva Birthistle, Stephen Campbell Moore, Jeremy Sheffield, Rachel Shelley, Hannah Tointon, Raffiella Brooks, Jake Hathaway, William Howes, Eva Sayer. Renkli, 84 Dak. (İngiltere 2008)
- **VINYAN** (Kayıp Ruhlar) **Yön. & Sen.** Fabrice Du Welz, **Yap.** Michael Gentile, **Gör. Yön.** Benoit Debie, **Müz.** François Eudes-Chanfrault, **Oyn.** Emmanuelle Beart, Rufus Sewell, Petch Osathanugrah, Julie Dreyfus, Ampom Pankratok, Josse De Pauw. Renkli, 96 Dak. (Fransa - Belçika - İngiltere - Avustralya, 2008)
- **ORPHAN** (Evdeki Düşman) **Yön.** Jaume Collet-Serra, **Sen.** David Leslie Johnson, **Yap.** Leonardo Di Caprio, Susan Downey, Jennifer Davidson Killoran, Joel Silver, **Gör. Yön.** Jeff Cutter, **Müz.** John Ottman, **Oyn.** Vera Farmiga, Peter Sarsgaard, Isabelle Fuhrman, CCH Pounder, Jimmy Bennett, Margo Martindale, Karel Roden, Aryana Engineer, Rosemary Dunsmore. Renkli 123 Dak. (ABD - Kanada, 2009)
- **CASE 39** (39. Dosya) **Yön.** Christian Alvart, **Sen.** Ray Wright, **Yap.** Steve Golin, Kevin Misher, **Gör. Yön.** Hagen Bogdanski, **Müz.** Michl Britsch, **Oyn.** Renee Zellweger, Jodelle Ferland, Ian McShane, Bradley Cooper, Kerry O'Malley, Callum Keith Rennie, Adrian Lester, Georgia Craig, Cynthia Stevenson, Alexander Conti. Renkli, 109 Dak. (ABD - Kanada, 2009)
- **DICTADO** (Lanetli Kız) **Yön. & Sen. & Yap.** Antonio Chavvarias, **Gör. Yön.** Guillermo Granillo, **Müz.** Zacarias M. De La Riva, Joan Valent, **Oyn.** Juan Diego Botto, Barbara Lennie, Magica Perez, Marc Rodriguez, Agata Roca, Cristina Azofra, Adrian Bermudez. Renkli, 95 Dak. (İspanya, 2012)

DAHL, ROALD (LLANDAFF, 1916 - OXFORD, 1990) Norveç kökenli İngiliz yazar. Karanlık çocuk kitaplarıyla ünlenen Roald Dahl yetişkinler için gündelik yaşamın akışı içinde gelişen, alaycı ve acımasız korku hikayeleri de yazmıştır. Son derece akıcı bir üslupla kaleme alınmış ve sonu sürprizlere gebe olan bu öykülerin bazıları "Someone Like You" (Senin Gibi Biri) ve "Kiss, Kiss" (Öpücük, Öpücük) adlarındaki kitaplarda toplanmıştır. Dahl'un öykü ve

Roald Dahl

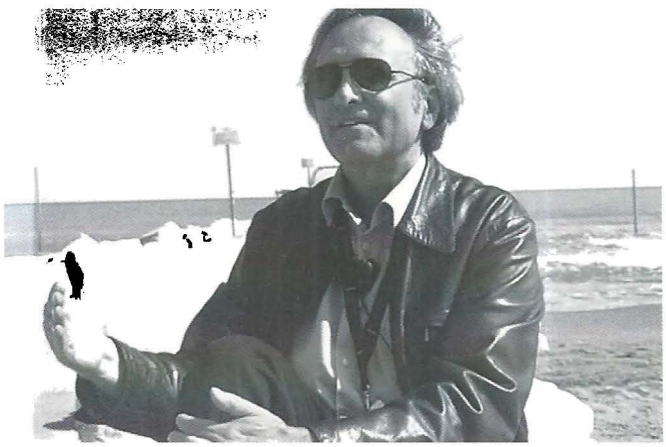
romanları birçok kez sinema ve televizyona uyarlanmıştır. Dilimize de çevrilen dünyaca ünlü çocuk romanı "Charlie and the Chocolate Factory" (Charlie'nin Çikolata Fabrikası) esrarengiz Bay Willy Wonka'nın görkemli çikolata fabrikasına gezi kazanan yoksul bir çocuğun fantastik hikayesini anlatır. 1964'te yayınlanan roman 1971 (Mel Stuart) ve 2005 (Tim Burton) yıllarında iki kez beyazperdeye aktarılmıştır. İngiltere'de toplanan bir büyücü kongresinin tam ortasında kalan ve kadın büyücüler tarafından fareye dönüştürülen bir çocuğun fantastik maceralarını konu alan "The Witches" (Büyücüler) bir diğer başarılı uyarlamadır. Ustalardan Nicolas Roeg'un yönettiği filmi hem çocuklar hem de büyükler zevkle izlemiştir. İngiliz yazarın korku öyküleri "Alfred Hitchcock Presents" (Alfred Hitchcock Sunar) ve "Tales of Unexpected" (Beklenmedik Öyküler) adlarındaki TV dizilerine ilham kaynağı olmuştur.

- **FİLMOGRAFİ:** 36 Hours (1964) • Parson's Pleasure (1965) • You Only Live Twice (1967) • Chitty Chitty Bang Bang (1968) • Willy Wonka and the Chocolate Factory (1971) • The Night Digger (1971) • Tales of Unexpected (1979 - 1988) • The BFG (1989) • The Witches (1990) • Matilda (1996) • Genesis and Catastrophe (2000) • Charlie and the Chocolate Factory (2005)

DALLAMANO, MASSIMO (MİLANO, 1917 - ROMA, 1976) İtalyan yönetmen, görüntü yönetmeni, senaryo yazarı. 40'lardan başlayarak aralarında Sergio Leone'nin spagetti western klasikleri "Per un pugno di dollari" (Bir Avuç Dolar İçin) ve "Per qualche dollaro in piu"nun da (Birkaç Dolar İçin) olduğu pek çok filmin kameramanlığını yapan Massimo Dallamano 1967'de yönetmenliğe geçmiştir. 1968'de orta halli polisiye-giallo kırması "La morte non ha sesso" (Ölüm Seks Yapmaz), 1970'te Avusturyalı aktör Helmut Berger'in cinsel cazibesini sonuna kadar kullanan, modernize edilmiş homoerotik Oscar Wilde uyarlaması "Dorian Gray", 1972'de okullu kızların katledildiği *giallo* filmi "Cosa avete fatto a Solange?" (Solange'a Ne Yaptınız?), 1974'te reşit olmayan genç kızları kötü yola düşüren bir şebekenin izinin sürüldüğü "La polizia chiede aiuto"yu (Polis Yardım İstiyor) yönetmiş; "The Exorcist"in açtığı yoldan yürüyen, *ruhun*

zapt edilmesi konulu "Il medaglione insanguinato"nun (Lanetli Madalyon) bir yıl sonrasında geçirdiği trafik kazasında yaşama veda etmiştir. "Il medaglione insanguinato" dönemin prodüksiyon kalitesi yüksek İtalyan korkularından biridir; İngiliz Richard Johnson, çekici aktris Joanna Cassidy (Blade Runner), *giallo* filmlerinden aşina olduğumuz Ida Galli (Il gattopardo), Oscarlı Lila Kedrova (Alexis Zorbas) ve 70'lerdeki İtalyan korku filmlerinin demirbaş çocuk oyuncusu Nicoletta Elmi rol almıştır. Gotik bir atmosferin solunduğu nefes kesici İtalyan Orta Çağ kasabası Spoleto'da çekilen filmin konusu, BBC'ye İtalya'da şeytanın resmedildiği tablolarla ilgili programlar hazırlayan bir belgesel yapımcısıyla, 300 yıl önce bölgede öldürülen bir büyücünün ruhu tarafından rahatsız edilen 10 yaşındaki kızının etrafında gelişmektedir. Dallamano, ölmeden önce müthiş takip ve çatışma sahneleriyle dolu olan sağlam bir polisiye (Quelli della calibro 38, *Kalibre 38*) ve şık bir Emmanuelle çeşitlemesi (La fine dell'innocenza, *Masumiyetin Sonu*) yönetmiştir.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Bandidos (1967) • La morte non ha sesso (1968) • Le malizie di venere (1969) • Dorian Gray (1970) • Cosa avete fatto a solange? (1972) • Super Bitch (1973) • La polizia chiede aiuto (1974) • Il medaglione insanguinato (1975) • La fine dell'innocenza (1976) • Quelli della calibro 38 (1976)

Joe Dante

DANTE, JOE (MORRISTOWN, NEW JERSEY, 1946) Amerikalı yönetmen. 50'lerin, 60'ların bilim kurgu, fantezi, canavar filmlerinin ve çizgi romanların tutkunu olan Joe Dante gençliğinde Castle of Frankenstein adlı korku dergisinde film eleştirileri yazmış; ustası Roger Corman'ın New World Pictures'ında fragman editörlüğü yaparak sinemaya ısınmıştır.Büyük bütçeli işlere de imza atmasına karşın, Amerikan B sineması geleneğinden kopmayan Dante'nin korku, bilim kurgu ve komedi türlerinde dikkate değer çalışmaları vardır;Amerikan taşra yaşantısına başarıyla ayna tutmuştur. "Jaws"un izinden giden Corman yapımı "Piranha" yönettiği ilk korku filmidir. Gizlice yürütülen bir askeri projenin sonucunda genetik değişim geçiren piranhaların canavarlaştığı bu eğlenceli B yapımında Bradford Dillman, Barbara Steele, Kevin McCarthy ve Joe Dante'nin vazgeçilmez oyuncusu Dick Miller rol almıştır. Dante 1981 tarihli kurt adam filmi "The Howling"le (Çığlık) hem eleştirmenlerin hem de izleyicinin beğenisini kazanmıştır; makyaj sihirbazları Rob Bottin ve Rick Baker'ın müthiş dönüşüm efektleriyle katkı sundukları film kaldığı rehabilitasyon merkezinde kurt adamların fink attığını anlayan bir televizyoncunun hikayesini anlatır; filmin finansmanını 60 ve 70'lerin gözde bağımsız stüdyolarından Avco Embassy sağlamıştır. Dante ticari sinemadaki çıkışını Steven Spielberg yapımcılığında çektiği "Gremlins"le (Gremlinler) gerçekleştirmiştir. Hafif komedi filmleri ve Harry Potter serisiyle tanınan Chris Columbus'un yazdığı "Gremlins" Çin Mahallesi'ndeki bir dükkandan hediye olarak alınan *mogwai* adındaki sevimli minik yaratıkların küçük bir Amerikan kasabasını nasıl terörize ettiklerini anlatır.Çok çabuk üreyen bu yaratıklar ışıktan korunmalı, suyla temas etmemeli ve asıl önemlisi geceyarısından sonra asla beslenmemelidir.Ancak sahibi bu kuralları ihlal edince kıyamet kopacaktır.Küçük canavarların maceralarının büyük kente taşındığı devam filmi "Gremlins 2: The New Batch" ilkinin aksine gişede başarısız olmuştur.

Dante'nin eğlenceli bir anlatım tutturduğu diğer filmlerinde de fantezi, bilim kurgu ve korku türleri komediyle yakınlaşır. 1993'te vizyona giren "Matinee" bir yandan küçük bütçeli korku filmleri yönetmeni William Castle'ın yaşamından kurgusal bir kesit sunarken, bir yandan da Amerikan toplumunun Domuzlar Körfezi çıkartması sırasındaki tedirginliğini yansıtır... Richard Fleischer'ın unutulmaz bilim kurgu klasiği "Fantastic Voyage"ın parodisini yapan "Innerspace"de (İçimde Biri Var) mikroskobik boyutlarda küçülen Dennis Quaid hiçbir şeyden haberi olmayan Martin Short'un vücuduna enjekte edilir... Tom Hanks'li kara komedi "The burbs" (Meraklı Komşular) banliyö yaşamından sıkılan üç sıradan Amerikalının paranoyak fantezilerinin hikayesidir.80 ve 90'larda televizyon dizileriyle de (Alacakaranlık Kuşağı, İnanılmaz Öyküler, Eerie, Indiana) meşgul olan Joe Dante 2000'lerde ünlü çizgi film kahramanlarını canlı karakterlerle buluşturan yarı animasyon "Looney Tunes: Back in Action" (Looney Tunes: Maceraya Devam), evlerinin bodrumunda insanların korkularından beslenen, esrarengiz bir delik keşfeden gençlerle ilgili "The Hole" (Mahzen) ve "Masters of Horror" (Korku Ustaları) dizisinin iki bölümünü yönetmiştir.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Piranha (1978) • The Howling (1980) • Gremlins (1984) • Explorers (1985) • The Twilight Zone (TV 1985) • Innerspace (1987) • The "burbs" (1989) • Gremlins 2 (1990) • Matinee (1993) • Picture Windows (TV 1995 • Warlord: The Battle for the Galaxy (TV 1998) • Small Soldiers (1998) • Night Visions (TV 2001) • Looney Tunes: Back in Action (2003) • Haunted Lighthouse (2003) • Masters of Horror (TV 2005) **Bölümler:** *Homecoming* • *The Screwfly Solution* • The Hole (2009) • Burying the Ex (2014)

DANTON, RAY (NEW YORK, 1931 - LOS ANGELES, 1992) Amerikalı oyuncu ve yönetmen. 50'lerden başlayarak çeşitli TV dizilerinde ve önemsiz sinema filmlerinde

oynayan Ray Danton hippi vampir filmi "Deathmaster"la (Ölüm Ustası) yönetmenliğe geçmiştir. Ülkemizde çekilen beşinci sınıf "La tumba de la isla maldita" (Vampirler Kraliçesi) ve "Psychic Killer" (Medyum Katil) diğer tür filmleridir. Televizyona da yoğun mesai veren Danton 70-80'lerin popüler TV dizilerinde hem oyunculuk hem de yönetmenlik yapmıştır. 61 yaşında, böbrek yetmezliğinden yaşamını kaybetmiştir.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Deathmaster (1972) • La tumba de isla maldita - Crypt of the Living Dead (1973) • Psychic Killer (1975) • The Incredible Hulk (TV 1978) • Tales of the Unexpected (TV 1979) • Fame (TV 1982) • Cagney and Lacey (TV 1982)

Frank Darabont (sağda) Esaretin Bedeli filminin setinde görüntü yönetmeni Roger Deakins'la birlikte

DARABONT, FRANK (MONTBELIARD, 1959) Amerikalı yönetmen, senaryo yazarı, yapımcı. Fransa'daki bir Macar mülteci kampında dünyaya gelmiş, çocukluk ve gençlik yıllarını Amerika'ya yerleşen ailesiyle birlikte Los Angeles'da geçirmiştir. "Hell Night" (Cehennem Gecesi, 1981), "The Seduction" (Baştan Çıkarma, 1982) gibi küçük bütçeli gerilim filmlerinin setlerinde çalışarak sinemayla tanışan Darabont B tipi korku filmlerine yazdığı senaryolarla ("A Nightmare On Elm Street 3: Dream Warrior", "The Blob", "The Fly II") piyasaya girmiştir. Kısa metrajlı Stephen King uyarlaması "The Woman in the Room" (Odadaki Kadın) ve kablolu TV için çekilen "Buried Alive" (Canlı Gömülen) ilk yönetmenlik deneyimleridir. George Lucas'ın TV dizisi "The Young Indiana Jones Chronicles"ın senaryolarıyla sınıf atlayan Darabont'un ilk uzun metrajlı sinema filmi "The Shawshank Redemption" (Esaretin Bedeli) Stephen King'in uzun öyküsü "Rita Hayworth and Shawshank Redemption"dan uyarlanmıştır. Karısı ve aşığını öldürmekten haksız yere hüküm giyerek hapse atılan bir bankacının hikayesini anlatan filmin başrollerinde Tim Robbins ve Morgan Freeman oynamışlardır. Gösterime girdiği yıllarda 1994 - 95 yıllarında kötü tanıtım yüzünden önemli bir tecimsel başarı yakalayamayan film bir yıl sonra piyasaya çıkan videosuyla sinema tarihinin en popüler filmlerinden birine dönüşmüştür. "The Shawshank"la Hollywood'un birinci ligine çıkan Darabont, 5 yıl sonra Stephen King'in bir başka korku dışı yapıtı ve hapishane draması "The Green Mile"ı (Yeşil Yol) sinemaya uyarlamıştır... 72.000.000 dolar bütçeli dönem filmi "The Majestic"le gişede bozguna uğrayan Darabont 6 yıl boyunca setlerden uzak kalmıştır. Son sinema filmi "The Mist" (Öldüren Sis) Stephen King'in "Skeleton Crew" adlı kitabındaki uzun öykülerden birine dayalıdır. Dünya dışı yaratıkları barındıran sis tabakasıyla kaplanan bir Maine kasabasının süpermarketinde mahsur kalan insanların dramlarına odaklanan "The Mist"in depresif finali hikayedeki mutlu sondan farklıdır. Zombi istilası konulu televizyon dizisi "The Walking Dead"in (Yürüyen Ölüler) yaratıcısı, senaristi ve yürütücü yapımcısıdır.

▸ **FİLMOGRAFİ:** The Shawshank Redemption (1994) • The Green Mile (1999) • The Majestic (2001) • The Mist (2007) • The Walking Dead (TV 2010-) • Godzilla (Sen. 2014)

DARK CASTLE Amerikan yapım şirketi. 1999'dan bu yana Silver Pictures bünyesinde faaliyet gösteren Dark Castle Entertainment Joel Silver, Robert Zemeckis ve Gilbert Adler önderliğinde kurulmuştur. Çoğunlukla gişeye yönelik, yüzeysel korku filmleriyle piyasanın nabzını tutan firmanın ilk ürünlerinden "House on Haunted Hill" (Lanetli Tepe) ve "Thir13en Ghosts" (13 Hayalet) 1959 - 1960 tarihli ucuz William Castle filmlerinin yeni çevrimleridir. William Malone'nin yönettiği "House on Haunted Hill"de eksantrik bir işadamı, hayaletli bir evde gecelemeleri koşuluyla bir grup yabancıya 1.000.000 dolar vermeyi taahhüt eder... Özel efektçi Steve Beck'in "Thir13en Ghosts"unda amcadan miras kalan hayaletli bir evde kapana kısılan bir ailenin hikayesini anlatılır. Yıllar önce öteki tarafa göçmüş ruhların ikamet ettiği terk edilmiş bir gemide geçen "Ghost Ship" (Hayalet Gemi), Halle Berry'nin, ruhu huzura kavuşamamış bir hayalet tarafından rahatsız edildiği "Gothika", orijinalinin eline su dökemeyen yeni çevrim "House of Wax" (Mumya Müzesi), dinsel konuların uyduruk bir senaryoya malzeme yapıldığı "The Reaping" (Hasat Zamanı), şeytani çocuk konulu "Orphan" (Evdeki Düşman) ve "The Apparition" (Hayalet) firmanın diğer tür filmleridir...

Dark Castle • Gothika • Halle Berry

Yaratıcılıktan ve psikolojik derinlikten yoksun Dark Castle filmlerinin konsepti büyük ölçüde özel efektlere ve yapay şok sahnelerine dayalıdır.

- **SEÇME FİLMLER:**
- **HOUSE ON HAUNTED HILL** (Lanetli Tepe) **Yön.** William Malone, **Sen.** Dick Beebe, **Yap.** Gilbert Adler, Joel Silver, Robert Zemeckis, **Gör. Yön.** Rick Bota, **Müz.** Don Davis, **Oyn.** Geoffrey Rush, Famke Janssen, Taye Diggs, Peter Gallagher, Chris Kattan, Ali Larter, Bridgette Wilson, Max Perlich, Jeffrey Combs. (1999)
- **13 GHOSTS** (13 Hayalet) **Yön.** Steve Beck, **Sen.** Neil Marshall Stevens, Richard D'Ovidio, **Yap.** Gilbert Adler, Joel Silver, Robert Zemeckis, **Gör. Yön.** Gale Tattersall, **Müz.** John Frizzell, **Oyn.** Tony Shalhoub, Embeth Davidtz, Matthew Lillard, Shannon Elizabeth, Alec Roberts. (2001)
- **GHOST SHIP** (Hayalet Gemi) **Yön.** Steve Beck, **Sen.** Mark Hanlon, John Pogue, **Yap.** Gilbert Adler, Joel Silver, Robert Zemeckis, **Gör. Yön.** Gale Tattersall, **Müz.** John Frizzell, **Oyn.** Gabriel Byrne, Julianna Margulies, Ron Eldard, Desmond Harrington, Isaiah Washington, Alex Dimitriades, Karl Urban. (2002)
- **GOTHİKA Yön.** Mathieu Kassovitz, **Sen.** Sebastian Gutierrez, **Yap.** Susan Levin, Joel Silver, Robert Zemeckis, **Gör. Yön.** Matthew Libatique, **Müz.** John Ottman, **Oyn.** Halle Berry, Robert Downey Jr., Charles S. Dutton, John Carroll Lynch, Bernard Hill, Penelope Cruz, Dorian Harewood. (2003)
- **HOUSE OF WAX** (Mumya Müzesi) **Yön.** Jaume Collet-Serra, **Sen.** Chad Hayes, Carey Hayes **Yap.** Susan Levin, Joel Silver, Robert Zemeckis, **Gör. Yön.** Stephen Windon, **Müz.** John Ottman, **Oyn.** Elisha Cuthbert, Chad Michael Murray, Brian Van Holt, Paris Hilton, Jare Padalecki, Jon Abrahams. (2005)
- **THE REAPING** (Hasat Zamanı) **Yön.** Stephen Hopkins, **Sen.** Carey Hayes, Chad Hayes, **Yap.** Susan Levin, Herb Gains, Joel Silver, Robert Zemeckis, **Gör. Yön.** Peter Levy, **Müz.** John Frizzell, **Oyn.** Hilary Swank, David Morrissey, Idris Elba, Anna Sophia Robb, Stephen Rea, William Ragsdale, John Mc Connell. (2007)
- **SPLICE** (Deney) **Yön.** Vincenzo Natali, **Sen.** Vincenzo Natali, Antoinette Terry Bryant, Doug Taylor, **Yap.** Steven Hoban, **Gör. Yön.** Tetsuo Nagata, **Müz.** Cyrille Aufort, **Oyn.** Adrien Brody, Sarah Polley, Delphine Chaneac, Brandon Mcgibbon, Simona Maicanescu, David Hewlett. (2009)
- **THE APPARITION** (Hayalet) **Yön. & Sen.** Todd Lincoln, **Yap.** Todd Lincoln, Alex Heineman, Andrew Rona, Joel Silver, **Gör. Yön.** Daniel Pearl, **Müz.** tomandandy, **Oyn.** Ashley Greene, Sebastian Stan, Tom Felton, Julianna Guill, Luke Pasqualino, Rick Gomez. (2012)

DAVENPORT, HARRY BROMLEY (LONDRA, 1950) İngiliz yönetmen. Yaygın dağıtıma çıkmayan "Whispers of Fear"la (Korku Fısıltıları) ilk yönetmenlik deneyimini gerçekleştiren Davenport'un "Alien"dan etkilendiği şüphe götürmeyen ikinci filmi "Xtro" (1983) video çağının kült ürünlerinden biridir. Uzaylılar tarafından kaçırıldıktan sonra bir yaratık olarak karısı (onu başka biriyle aldatmıştır) ve oğlunun yanına dönen bir adamın hikayesini anlatan bu kan-vahşet katsayısı yüksek bilim kurgu-korku kırması İngiltere'de *video nasties* (iğrenç videolar) listesine ön sıralardan girmiştir. 90'larda ABD'ye yerleşen Davenport "Xtro"nun devam filmlerini yönetmiştir.

- **FİLMOGRAFİ:** Whispers of Fear (1976) • Xtro (1983) • Xtro II: The Second Encounter (1991) • Xtro 3: Watch the Skies (1995)

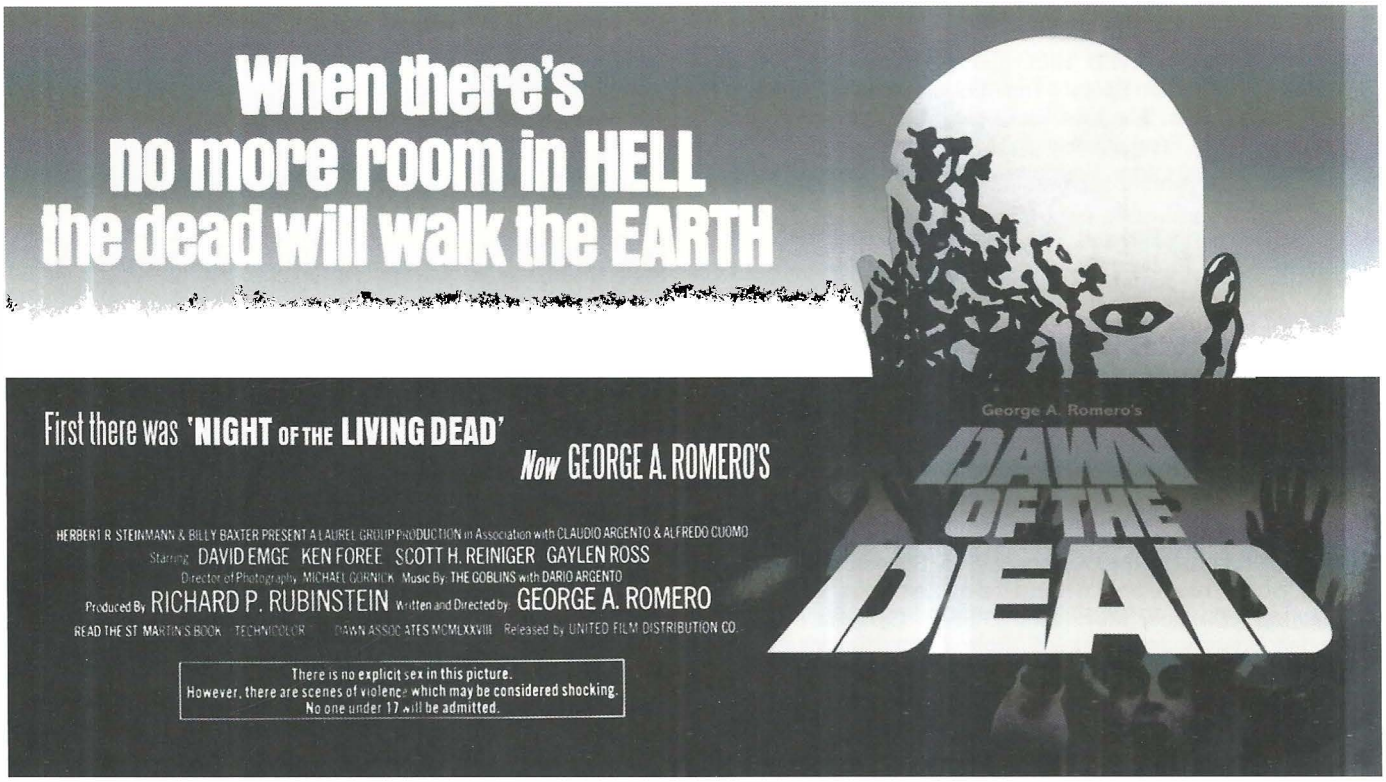

Bette Davis

DAVIS, BETTE (LOWELL, MASSACHUSETTS, 1908 - NEUILLY-SUR-SEINE, 1989) Amerikalı oyuncu. 30 yılı aşkın bir süre stüdyo filmlerinde başrollerde gözüken bu unutulmaz Hollywood yıldızı 60'lardan sonra aralıklarla ilginç korku filmlerinde rol almıştır. Sinemadaki en büyük rakibi ve can düşmanı Joan Crawford'a işkence yaptığı "What Ever Happened to Baby Jane" (Küçük Bebeğe Ne Oldu?), geçmişin hayaletleriyle yaşayan hafif çatlak bir kadını canlandırdığı "Hush... Hush Sweet Charlotte" (Sus... Sus Tatlı Charlotte), cinayet zanlısı dadı rolünü üstlendiği "The Nanny" (Dadı), ve hortlaklı bir evde kapana kısılan ailenin teyzesi rolünde gözüktüğü "Burnt Offerings" (Gazap Tohumu) belli başlı tür filmleridir. Sean Penn'in babası Leo Penn'in yönettiği TV filmi "The Dark Secret of Harvest Home"da (Hasat Evinin Karanlık Gizi) gizli bilimlerle uğraşan bir topluluğun liderini canlandırmıştır. Büyücü rolüyle hayranlarının karşısına çıktığı "Wicked Stepmother"ın (Kötü Üvey Anne) sonrasında Fransa'daki bir hastanede yaşamını yitirmiştir.

- **FİLMOGRAFİ:** What Ever Happened To Baby Jane (1962) • Dead Ringer (1964) • Hush... Hush Sweet Charlotte (1964) • The Nanny (1965) • The Anniversary (1968) • Madame Sin (1972) • Scream, Pretty Peggy (TV 1973) • Burnt Offerings (1976) • The Dark Secret of Harvest Home (TV 1978) • Return from Witch Mountain (1978) • Death on the Nile (1978) • The Watcher in the Woods (1980) • Wicked Stepmother (1989)

DAWN OF THE DEAD (Ölülerin Şafağı) George Romero'nun yazdığı ve yönettiği 1978 tarihli İtalyan ABD ortak yapımı film. Yönetmenin "Night of the Living Dead"le (Yaşayan Ölülerin Gecesi, 1968) başlayan zombi serisinin ikinci ayağını oluşturur; Kasım 1977 - Şubat 1978 tarihleri arasında Monroeville Alışveriş Merkezi, Philadelphia ve Pittsburgh'da çekilmiştir. Dario Argento'nun kardeşi Claudio Argento ve Alfredo Cuomo 650.000 dolar bütçeli filmin ortak yapımcılardır. İnanılmaz *gore* sahneleriyle bezeli "Dawn of the Dead" farklı ülkelerde, farklı kopyalarla vizyona girmiştir. İki ana versiyonu vardır: 117 dakikalık Avrupa versiyonu (çok daha fazla kan ve vahşet içermektedir; farklı bir *soundtrack*'i vardır) yapılan anlaşmaya göre Dario Argento (aynı zamanda yaratıcı danışmandır, senaryoda onun fikri alınmadan değişiklik ya-

pılmayacaktır) tarafından bizzat kurgulanmıştır. İngilizce konuşulan ülkeler için kurgulanan 127 dakikalık uzun versiyon ise Romero'nun imzasını taşımaktadır. Yönetmenin versiyonunda karakter gelişimleri öne çıkarılmıştır, mizahi öğeler daha belirgindir; ayrıca Goblin müziğinin dışında bazı sahnelerde stok müzikleri kullanılmıştır. Önce İtalya'da Kasım 1978'de "Zombi" adıyla (afişlerin üzerinde *Dario Argento Sunar* yazmaktadır) gösterime giren "Dawn of the Dead" ABD'de dağıtım sorunları yüzünden Nisan 1979'da vizyona çıkmış ve dünya çapında 55 milyon gelir elde etmiştir. 2004'te piyasaya çıkan 4 disklik Anchor Bay/ Starz DVD'sinde ABD sinema versiyonu, uzatılmış versiyon, Dario Argento'nun Avrupa versiyonu, kamera arkası görüntüleri, lobi kartları, radyo ve TV spotları, fragmanlar, yapımcı Richard Rubinstein, yönetmen George Romero, makyaj uzmanı Tom Savini, yardımcı yönetmen Christine Romero, baş oyuncular David Emge, Gaylen Ross, Ken Foree ve Scott H. Reiniger'den sesli yorumlar, çekim belgeseli "Document of the Dead", Dario Argento, Claudio Argento, George Romero, görüntü yönetmeni Michael Gornick, makyajcı Tom Savini, oyuncular David Emge, David Crawford, David Early, Gaylen Ross, Scott H. Reiniger ve teknik ekipte de görev alan zombi figüranların konuk olduğu "The Dead Will Walk" (Ölüler Yürüyecek) adlı yeni belgesel yer almaktadır.

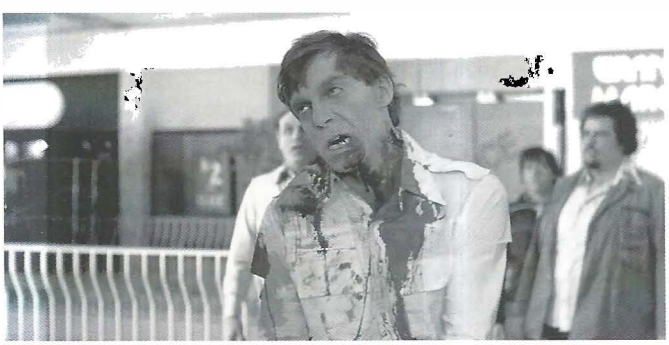
- **KONU:** Yaşayan ölülerin istilasındaki ABD'nin Philadelphia eyaletinde tam bir panik, karmaşa ve dehşet hüküm sürmektedir. Sıkıyönetim ilan edilmiş; sosyal yaşam çökmüştür. Ölenler en geç üç gün içinde et yiyen zombilere dönüşmektedir. Televizyonda her gün insanların sığınacağı güvenli bölgeler ilan edilse de bunların çoğu artık güvenli olmaktan çıkmıştır. Televizyoncu Fran, erkek arkadaşı Steve, zombi avcısı iki özel tim elemanı Roger ve Peter bir helikopter çalarak şehirden uzaklaşır. Kırsal bölgelerde hem piknik yapan, hem de eğlencesine zombileri vuran sivilleri, askeri birlikleri geçtikten sonra bomboş bir benzin istasyonunda yakıt ikmali yaparlar. O sırada zombilerin saldırısından (iki tanesi çocuktur) son anda paçayı kurtaran dört kafadar havadayken fark ettikleri terk edilmiş bir alışveriş merkezine sığınır. İçeride ve dışarıda gezinen onlarca zombinin varlığına rağmen burası uzun zaman yaşamlarını sürdürebilecekleri bir yere benzemektedir. AVM'nin sinek avlayan dükkanları yiyecek, içecek, elbise, makyaj malzemesi ve silahla doludur... Ofisleri ve depoları yaşam alanlarına dönüştürürler. Bu arada Fran'in hamile olduğu ortaya çıkar... Dışarıdaki zombilerin içeriye sızmasını önlemek için AVM'nin önünde park etmiş kamyonları kullandıkları bir gün şansını fazla zorlayan Roger bacağından ısırılır. Fran'ın yaptığı tıbbi müdahaleye rağmen hepsi Roger'ın er ya da geç zombiye dönüşeceğinin farkındadır. Bir kaç gün içinde Roger yürüyen cesetlerden biri haline gelir; Peter arkadaşını kafasından vurarak onu bu azaptan kurtarır. Peter, Fran ve Steve yeni yuvalarında yaşamlarına devam ederken motosikletli bir çete alışveriş merkezini basar. Çıkan çatışmada serserileri püskürtmeyi başarırlar ama Steve asansörde zombilerin arasında kalmıştır. Asansörün kapıları açıldığında Steve'in başını çektiği bir zombi sürüsünün dışarı çıktığını görürüz... Hedeflerinde Peter ve Fran vardır. Peter, zombileşen Steve'i öldürür, Fran'i kaçması için teşvik eder... Fran çatıda helikopteri hazırlarken, zombiler tarafından sarmalanan Peter tabancayı kafasına dayar...

Dawn of the Dead (Ölülerin Şafağı) • Scott H. Reiniger

Ama son anda intihardan vazgeçmiştir; çevresindeki zombileri bertaraf eder ve havalanmak üzere olan helikoptere binmeyi başarır... Fran ve Peter bilinmeyen bir geleceğe doğru uçarken zombiler hala alışveriş merkezinde dolanmaktadır...

"Eğer Cehennemde Yer Kalmamışsa, Ölüler Yeryüzünde Yürürler." George Romero'nun uzun bir zaman dilimine yaydığı zombi serisinin ikinci filmi "Dawn of the Dead"in sloganı bu ürpertici tümceyle (filmden bir replik) afişlere yazılmıştır. Karmaşanın, karamsarlığın, Romero'nun tüketim kültürüne, kapitalizme duyduğu öfkenin filmidir "Dawn of the Dead", bir çığlıktır... İki saati aşan süresinden dolayı (o zamana göre bir korku filmi için uzun bir süredir) *gore* sinemasının "Rüzgar Gibi Geçti"si olarak anılır. Toplumsal eleştiri oklarının sivrildiği bu alegorik çalışmada korku sineması tarihinde o güne dek benzeri pek az görülmemiş kanlı sahneler (yaratıcısı eski Vietnam savaş fotoğrafçısı şimdinin meşhur makyaj uzmanı Tom Savini) birbiri ardına sıralanmış ve Romero'nun ödün vermez bağımsız sinemacı kimliği bir kez daha belgelenmiştir. Kafaların uçtuğu, iç organların etrafa saçıldığı, zombilerin kurbanlarını yediği sahneler dehşet verici ve bir o kadar da trajiktir. Alışveriş merkezini terk etmeyen zombiler (filmde, zekaları yok denecek kadar az, temel yetenekleri sadece eski yaşamlarından kalan anı kırıntılardan ibaret olan, hayvanlar gibi içgüdüleriyle hareket eden yaratıklar olarak tarif edilirler) tüketim toplumunun kurbanlarıdır; filmin dört kahramanı da insani ilişkilerin yok olduğu bu acımasız düzende tüketim çılgınlığından paylarını alırlar... Ama sinema yazarı-tarihçisi Alan Jones'un da belirttiği gibi bu alt metinler "Dawn of the Dead"in fanatik hayranları ve splatter tutkunları için sadece bir ayrıntıdır. Onlar insanın aklını başından alan *gore* sahnelerine ve filmin çizgi roman estetiğine hayran olmuşlardır... Filmi yüzlerce kez izleyen, hiç de azımsanmayacak bir kitle vardır...

Dawn of the Dead (Ölülerin Şafağı) • David Emge

- **LAUREL GROUP YAPIMI-ALFREDO CUOMO & CLAUDIO ARGENTO İŞBİRLİĞİYLE Yön. & Sen.** George A. Romero, **Yap.** Richard P. Rubinstein, **Gör. Yön.** Michael Gornick, **Müz.** The Goblins & Dario Argento İşbirliğiyle, **Kur.** George A. Romero, **Kos.** Josie Caruso, **Mak. & Öz. Ef.** Tom Savini, **Oyn.** David Emge (Steve), Ken Foree (Peter), Scott H. Reiniger (Roger), Gaylen Ross (Fran), David Crawford (Dr. Foster), David Early (Berman), Richard France (Bilim Adamı), Howard Smith (TV Yorumcusu), Daniel Dietrich (Givens), Fred Baker (Kumandan), Jim Waffico (Wooley), Jese Del Gre (Yaşlı Rahip), Tom Savini (Motorsikletli Çete Üyesi), Pasquale Buba (Motorsikletli Çete Üyesi), Sharon Ceccatti (Baş Zombi), Clayton Hill (Baş Zombi), Pam Chatfield (Baş Zombi), Mike Christopher (Baş Zombi), Jay Stover (Baş Zombi).

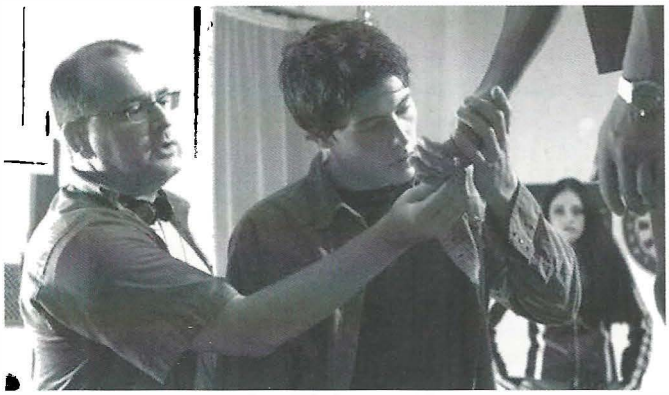
RENKLİ, 35 mm. (ARRIFLEX), 128 DAK. (DVD VERSİYONU)

DE ANGELIS, FABRIZIO (ROMA, 1940) İtalyan yapımcı, yönetmen. Fulvia Film'in kurucusu Fabrizio De Angelis 70 ve 80'lerde Lucio Fulci'nin kan soslu spagetti korkuları "Zombi 2", "L'aldila" (Öteki Taraf), "Quella villa accanto al cimitero" (Mezarlığın Yanındaki Ev), "La squartatore di New York" (New York Karındeşeni), Marino Girolami'nin akullara zarar zombi-yamyam filmi "Zombi Holocaust" (Zombi Cehennemi), mankenlerin deforme bir cüce tarafından katledildiği "Quella villa in fondo al parco" (Parkın Sonundaki Ev), Luigi Cozzi'nin işe yaramaz şeytani korkusu "Paganini Horror"u (Paganini Dehşeti) finanse etmiştir. Zaman zaman yönetmen koltuğuna da oturan De Angelis, Larry Ludman takma adıyla uyduruk aksiyon filmlerine, "Killer Crocodile" (Katil Timsah) adlı hayvanlı bir korkuya imza atmıştır. Filmlerinin çoğu büyük bütçeli Amerikan yapımlarının taklitleridir.

- **FİLMOGRAFİ:** Zombi 2 (1979) • Zombi Holocaust (1979) • L'aldila (1982) • Quella villa accanto al cimitero (1981) • Lo squartatore di New York (1982) • Manhattan Baby (1982) • Thunder (1983) • Killer Crocodile (1989)

DE CARLO, YVONNE (VANCOUVER, 1922 - KALİFORNİYA, 2007) Kanada doğumlu Amerikalı oyuncu. 40'ların ve 50'lerin bu çekici Hollywood yıldızı 60'ların yüksek reytingli TV dizisi "Munsters"la (1964-66) ününü perçinlemiştir. De Carlo 70, 80 ve 90'larda "La casa de las sombras" (Gölgeler Evi), "Satan's Cheerleaders" (Şeytanın Amigo Kızları), "Nocturna" (Gece), "The Silent Scream" (Sessiz Çığlık), "Play Dead" (Ölüm Oyunu), "American Gothic" (Amerikan Gotiği), "Cellar Dweller" (Mahzen Sakini), "Mirror Mirror" (Ayna Ayna) gibi ucuz korkularda oynamıştır.

- **FİLMOGRAFİ:** The Munsters (TV 1964 - 66) • The Power (1968) • La casa de las sombras (1976) • Satan's Cheerleaders (1977) • Nocturna (1979) • Fantasy Island (TV 1978 - 79) • Guyana: Crime of the Century (1979) • The Silent Scream (1980) • Play Dead (1983) • American Gothic (1988) • Cellar Dweller (1988) • Mirror Mirror (1990) • Tales from the Crypt (TV 1993)

David DeCoteau (solda) bir filminin setinde

DeCOTEAU, DAVID (PORTLAND, OREGON, 1962) Amerikalı yönetmen. Aynı zamanda Kanada vatandaşıdır.B filmleri kralı Roger Corman'ın New World Pictures firmasında sinemaya adım atmış, 80'lerin Corman'ı olarak adlandırılan ucuzcu Charles Band için de çalışmıştır.DeCoteau kariyerinin başlarında David McCabe adıyla gay ve straight pornolar yönetmiştir.1988'de porno endüstrisinden kopan Amerikalı sinemacı bütçeleri 250.000 doları aşmayan, video pazarına yönelik mini bütçeli korkularla piyasada boy göstermiştir;başlıca filmleri arasında "Nightmare Sisters" (Kâbus Kızkardeşler), "Skeletons" (İskeletler), "Talisman" (Tılsım), "Voodoo Academy" (Vudu Akademisi), "Puppet Master III:Toulon's Revenge" (Kukla Ustası III:Toulon'un İntikamı), "Frankenstein Reborn" (Frankenstein Yeniden Doğuyor), "Witchouse" (Cadı Evi) vardır; A.B.D., Kanada, Güney Afrika, Karayipler ve Romanya'da çekilen bu filmlerde Ellen Cabot, Victoria Sloan, Julian Bren, Eric Mancini, Martin Tate, Joseph Tennent takma isimlerini kullanmıştır. 90'ların sonlarında kendi yapım firması Rapid Heart Pictures'ı kuran De Coteau korku dışında softcore seks, aksiyon ve bilim kurgu filmleri çekmiştir.Açık bir eşcinseldir ve filmlerinde homo erotik sahnelere sıkça rastlanır. Edgar Allan Poe'nun klasik hikayelerinin (Usher'ların Çöküşü, Kuyu ve Sarkaç) *gay* versiyonlarında da imzası vardır.

- **FİLMOGRAFİ:** Dreamaniac (1986) • Nightmare Sisters (1987) • Creepozoids (1987) • Dr. Alien (1988) • Sorority Babes in the Slimeball Bowl-O-Rama (1988) • Puppet Master III: Toulons Revenge (1991) • Naked Instinct (1993) • Skelotons (1996) •Talisman (1998) • Retro Puppetmaster (1999) • Witchouse (1999) • Voodoo Academy (2000) • Frankenstein and Werewolf Reborn (2000) • Wolves of Wall Street (2002) • Speed Demon (2003) • Witches of the Caribbean (2005) • Nightfall (2009) • The Haunted Palace (2011) • 3 Scream Queens (2015)

DE FELITTA, FRANK (NEW YORK, 1921) Amerikalı roman ve senaryo yazarı, yönetmen. 50'lerden başlayarak çeşitli TV dizilerinin senaryolarını yazmış, 70'lerde romancılığa ağırlık vermiştir. Yeniden doğuş konulu çok satan romanı "Audrey Rose" ünlü yönetmen Robert Wise tarafından beyazperdeye aktarılmıştır... Diğer bilinen romanı "The Entity" (Karabasan) sürekli görünmeyen bir varlığın tacizine uğrayan dul bir kadının hikayesini anlatır; sinema uyarlamasını Kanadalı Sidney J. Furie yönetmiştir. Diğer romanları: "Sea Trial", "Oktoberfest", "Golgotha Falls". Yönetmenlik kariyeri daha sönüktür, televizyon için orta halli korku-gerilimler yönetmiştir: biricik sinema filmi "Scissors"un (Makas) başrolünde Sharon Stone oynamıştır.

- **FİLMOGRAFİ:** Audrey Rose (Sen. 1977) • The Entity (Sen. 1981) • Dark Night ofthe Scarecrow (Yön.TV-1981) • Killer in the Mirror (Yön.TV-1986) • Scissors (Sen. Yön. 1991)

DEKKER, FRED (SAN FRANCISCO, 1959) Amerikalı yönetmen, senaryo yazarı. Çizgi romanlar ve canavar filmleri düşkünü Fred Dekker U.C.L.A'da İngiliz dili ve edebiyatı okumuş; düşük bütçeli *hafif* zombi filmi "Night of the Creeps"le (Ürperti Gecesi) yönetmenliğe geçmiştir. Klasik korku ikonlarına (Dracula, Frankenstein, Kurt Adam) saygı duruşunda bulunan ikinci uzun metrajlı filmi "Monster Squad"ın (Canavar Takımı) senaryosunu okul arkadaşı Shane Black'le (Lethal Weapon) birlikte yazmıştır. 22 milyonluk devam filmi "Robocop 3"ün gişedeki başarısızlığından sonra ismi sinema piyasasından silinmiştir.

- **FİLMOGRAFİ:** Night of the Creeps (1986) • The Monster Squad (1987) • Tales from the Crypt (TV 1989) • Robocop 3 (1993)

DE LAURENTIIS, DINO (TORRE ANNUNZIATA, 1919 - LOS ANGELES, 2010) İtalyan yapımcı. Napoli yakınlarındaki Torre Annunziata'da dünyaya gelen De Laurentiis, artık soyları tükenen büyük İtalyan yapımcı kuşağının son temsilcilerinden (diğerleri Carlo Ponti, Angelo Rizzoli, Franco Cristaldi, Alberto Grimaldi) biriydi. İlk çıkışını sonradan evleneceği Silvano Mangano'nun oynadığı "Riso amoro"yla (Acı Pirinç) yapmış; 50 ve 60'larda pahalı, epik filmlere para yatırmıştır. Bir dönem Carlo Ponti'yle ortaklık kuran duayen yapımcı aralarında Fellini klasikleri "La strada" (Sonsuz Sokaklar) ve "Le notti di Cabiria"nın da (Cabiria Geceleri) olduğu filmleri finanse etmiştir. 70'lerde İtalyan sinema endüstrisinin krize girmesi ve filmlerinin iş yapmaması nedeniyle finansal sıkıntılar yaşayan De Laurentiis stüdyosunu İtalyan hükümetine satarak Amerika'ya yerleşmiştir. De Laurentiis 80'lerde Stephen King uyarlamaları "Cat's Eye (Kedi Gözü), "The Dead Zone" (Ölüm Bölgesi), "Silver Bullet" (Gümüş Kurşun), "Maximum Overdrive" (Yüksek Hız); Amityville Horror serisinden "Amityville II: The Possession" (Kuşku II) ve Sam Raimi filmi "Army of Darkness'in (Karanlıklar Ordusu) prodüktörlüğünü yapmıştır. Thomas Harris'in milyonlarca satan romanlarından beyazperdeye aktarılan "Manhunter" (İnsan Avcısı), "Hannibal", "Red Dragon" (Kızıl Ejder), "Hannibal Rising" (Hannibal Doğuyor) ve "King Kong" filmleri de De Laurentiis'in finansörlüğünde gerçekleşmiştir. 91 yaşında Beverly Hills'deki evinde hayata gözlerini yummuştur.

- **FİLMOGRAFİ:** Ulisse (1954) • Atilla (1954) • War and Peace (1956) • La bibbia (1966) • Barbarella (1968) • Diabolik (1968) • Death Wish (1974) • King Kong (1976) • Hurricane (1979) • Flash Gordon (1980) • Amityville II: The Possession (1982) •

The Dead Zone (1983) • Cat's Eye (1985) • Ragtime (1981) • Body of Evidence (1993) • Army of Darkness (1993) • Breakdown (1997) • Hannibal (2001) • Red Dragon (2002) • The Decameron (2006) • Hannibal Rising (2006)

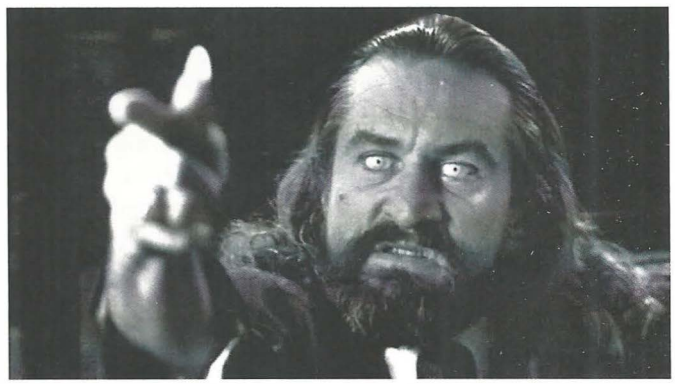
DE MARTINO, ALBERTO (ROMA, 1929) İtalyan yönetmen. Makyaj sanatçısı Romolo De Martino'nun oğludur. İtalyan B sinemasının çekirdekten yetişen bu deneyimli teknisyeni piyasanın taleplerine göre değişik türlerde iş filmlerine imza atmıştır. 60'larda ucuz aksiyon filmleri, peplumlar (kaslı oyuncuların başrolde gözüktüğü epik fantezi filmleri) ve spagetti westernleriyle meşgul olan De Martino 70 ve 80'lerde ise özgünlükten uzak korku ve *giallo* filmleri yönetmiştir. 1974 tarihli "L'anticristo"da (Deccal) ruhu Ortaçağ'da yaşamış bir büyücü tarafından ele geçirilen varsıl bir ailenin felçli kızı, şeytan kovucu rahiplerin yardımıyla yaşama döndürülür. "The Exorcist"in ticari başarısından pay kapmaya çalışan filmde kızıl saçlı çekici aktris Carla Gravina'yla, bir dönem İtalya'yı mesken tutan Amerikalı oyuncular Mel Ferrer ve Arthur Kennedy rol almışlardır. Türkiye'de "Mahşerin Dölü" adıyla gösterilen, "The Omen" taklidi "Holocaust 2000", De Martino'nun diğer dinsel izlekli korku filmidir. Kehanetlere göre dünyanın sonunu getirecek bir atom santralının yapımını üstlenen Amerikalı işadamı (Kirk Douglas) gizemli ölümlerin ardından korkunç gerçeklerle yüzleşir ve kötülüğün kaynağının kendi oğlu (Simon Ward) olduğunu keşfeder bu inandırıcılık sınırlarını zorlayan, demode ama prodüksiyon kalitesi yüksek korku filminde. Biri normal, diğeri seri cinayetler işleyen bir psikopat olan siyam ikizlerinin çatışmasını öyküleyen "Blood Link" (Kanlı Bağlantı), bir aile lanetini konu alan siyah beyaz "Horror" (Dehşet) Telly Savalas'lı *giallo* "L'assassino... e al telefono" (Katil Telefonda - Türkiye gösterimi: Ölüme Adım Adım) ve sadistik cinayet sahneleriyle dolu "7, Hyden Park: la casa maledetta" (Dehşet Çığlığı) İtalyan sinemacının diğer tür çalışmalarıdır. Son filmlerinde Martin Herbert takma ismini kullanmıştır.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Il gladiatore invincibile (1961) • Horror (1963) • Centomila dollari per ringo (1965) • Roma come Chicago (1968) • L'assassino... e al telefono (1972) • L'anticristo (1974) • Holocaust 2000 (1977) • Blood Link (1982) • Miami Golem (1985) • 7, Hyden Park: la casa maledetta (1985)

DEMING, PETER (BEYRUT, 1957) Amerikalı görüntü yönetmeni. A.F.I. (American Film Institute) mezunudur. 80'lerde David Lynch, Albert - Allan Hughes, Mark Pellington'un reklam filmlerini ve çeşitli müzik videolarını çekmiştir. Sinemaya Sam Raimi'nin korku filmi "Evil Dead II"yle (Vahşet) giren Deming 80'lerde küçük bütçeli yapımlarda çalışmış, 90'larda ve 2000'lerde David Lynch'in "Lost Highway" (Kayıp Otoban), "Mulholland Drive" (Mulholland Çıkmazı), Wes Craven'ın "Scream II" (Çığlık II), "Scream III" (Çığlık III), "Scream 4" (Çığlık 4), John Maybury'nin "The Jacket" (Çıldırış), Sam Raimi'nin "Drag Me to Hell" (Kara Büyü), Drew Goddard'ın "The Cabin in the Woods" (Dehşet Kapanı) filmlerini görüntülemiştir.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Evil Dead II (1987) • Scarecrows (1988) • Lost Highway (1997) • Scream II (1997) • Scream III (2000) • Mulholland Drive (2001) • From Hell (2001) • Twisted (2004) • I Heart Huckabee's (2004) • The Jacket (2005) • Drag Me To Hell (2009) • The Cabin in the Woods (2011) • Scream 4 (2011) • Oz: The Great and Powerful (2013)

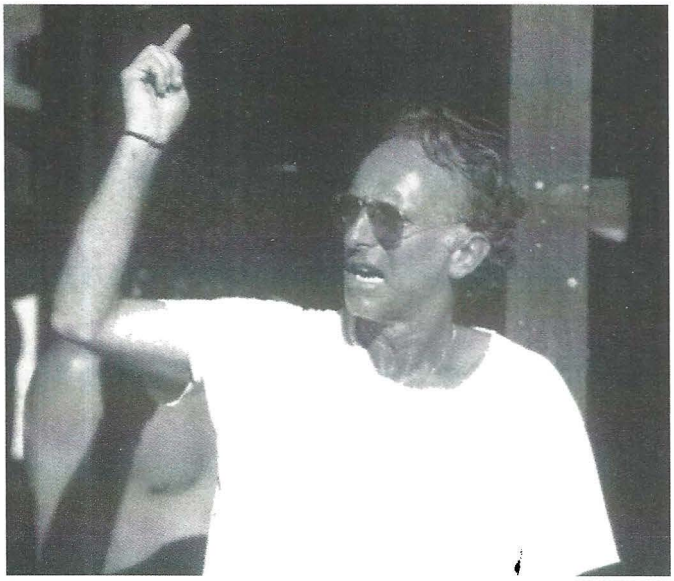
DE NIRO, ROBERT (NEW YORK, 1943) Amerikalı oyuncu. Actor's Studio'da oyunculuk eğitimi alan, off-Broadway sahnelerinde deneyim kazanan çağdaş sinemanın bu tutkulu aktörü unutulmaz filmlerde sıradışı karakterlere can vermiştir. Her rolüne ruhen ve fiziken titizlikle hazırlanan De Niro, Martin Scorsese'yle sinema tarihinin en uyumlu oyuncu-yönetmen işbirliğini gerçekleştirmiştir. Scorsese'nin Amerikan toplumuna gerçekçi ve eleştirel bir gözle bakan filmleri "Taxi Driver", "Mean Streets", "Raging Bull", "Good Fellas", "The King of Comedy"de şizofrenik ve hasta ruhlu karakterleri canlandıran De Niro oyunculuğunu ilginç korku-gerilim filmlerinde de konuşturmuştur. Uzun tırnakları, omuzlarına dökülen saçları ve ürpertici bakışlarıyla müthiş bir şeytan tiplemesi yarattığı "Angel Heart" (Şeytan Çıkmazı) türdeki en önemli çalışmasıdır. Martin Scorsese'nin yeniden çektiği "Cape Fear"da (Korku Burnu) kendisini mahkum ettiren bir avukatın ailesine musallat olan acımasız psikopatı, Kenneth Branagh'nın yönettiği "Frankenstein"da canavarı, "Red Lights"da (Medyum) gözleri görmeyen şarlatan bir medyumu canlandıran De Niro son yıllarda sıradan, suya sabuna dokunmayan Hollywood yapımlarının abonesi olmuş ve "Godsend" (Tanrıdan Gelen), "Hide and Seek" (Saklambaç) gibi utanç verici korku filmlerinde gözükmüştür.

Robert De Niro • Angel Heart (Şeytan Çıkmazı)

▸ **FİLMOGRAFİ:** Mean Streets (1973) • The Godfather: Part II (1974) • Taxi Driver (1976) • 1900 (1976) • The Deer Hunter (1978) • Raging Bull (1980) • The King of Comedy (1983) • Once Upon a Time in America (1984) • Brazil (1985) • The Mission (1986) • Angel Heart (1987) • The Untouchables (1987) • Midnight Run (1988) • Goodfellas (1990) • Cape Fear (1991) • Frankenstein (1994) • Casino (1995) • Heat (1995) • Jackie Brown (1997) • Ronin (1998) • Godsend (2004) • Hide and Seek (2004) • Red Lights (2012)

DEODATO, RUGGERO (POTENZA, 1939) İtalyan yönetmen. Yeni Gerçekçilik akımının efsane yönetmeni Roberto Rossellini'nin yanında yetişmiştir; ilerleyen yıl-

Ruggero Deodato

larda İtalyan tür sinemasının en tartışmalı isimlerinden birine dönüşecektir. 1959-67 yılları arasında Rossellini'nin yanı sıra Carlo Ludovico Bragaglia, Mauro Bolognini, Joseph Losey, Carlo Lizzani, Antonio Margheriti, Riccardo Freda, Sergio Corbucci, Bruno Corbucci'ye de asistanlık yapmış, ilk filmini 1968'de yönetmiştir. İtalyan B sinemasının bilinen şablonları içinde hemen her türü deneyen Deodato kendisine kötü ün getiren barbar yamyam filmleriyle uluslararası piyasada isim yapmıştır. Lanetli "Cannibal Holocaust" (Yamyam Faciası) filmografisinin en önemli ve tartışmalı ürünüdür. Kariyeri boyunca fantastik öğelere pek yüz vermemiş, gerçekçi korku filmleriyle diğer İtalyan meslektaşlarından ayrılmıştır.

Yönetmenlik kariyerine çizgi romanlardan türetilmiş maskeli süper kahraman filmi "Fenomenal e il tesero di Tutankamen"le (Muhteşem ve Tutankamen'in Hazinesi) başlayan Deodato 60'ların sonlarında orta halli macera filmleri ve müzikal komedilerle meşgul olmuş, 70'lerin başlarında ise sinemayı boşlayarak reklam sektöründe çalışmıştır. Ülkemizde seks furyası döneminde vizyona giren "Una ondata di piacere" (Zevk Dalgaları) Deodato'nun sinemaya dönüş filmidir... Bebek yüzlü Silvia Dionosio (Deodato'nun o dönemdeki karısı), Avrupa çöp sinemasının gediklileri John Steiner, Al Cliver (Pier Luigi Conti) ve Elizabeth Turner'ın başrolleri paylaştıkları bu Sicilya manzaralı açık saçık gerilim filmi, erotik tansiyonun hayli yükseldiği bir yat gezisi boyunca iki kadın, iki erkek arasında yaşanan ölümcül çekişmeleri konu almaktadır. Merhum Marc Porel (1949 - 1983) ve Ray Lovelock'un yeraltı dünyasına savaş açan iki yakışıklı Roma polisini canlandırdıkları vahşi polisiye "Uomini si nasce poliziotti si muore"yle (Polis Gibi Yaşa, Erkek Gibi Öl) her türde film çekebileceğini kanıtlayan Deodato sabıkalı yamyam üçlemesinin ilk halkası olan "Ultimo mondo cannibale"yi (Son Yamyam Dünyası ya da Türkiye'de oynayan adıyla Gerilim) stüdyo dışında sahici mekanlarda (Malezya ve Filipinler) gerçekleştirmiştir. 70'lerde İtalya'da patlak veren yamyam filmleri furyasının şok edici örneklerinden biri olan "Ultimo mondo cannibale" balta girmemiş ormanlara uçağı düştükten sonra bir yamyam kabilesi tarafından tutsak alınan bir petrolcünün hikayesini anlatır. Alt türe özgü yarı belgesel görüntüleri, gerçek hayvan katliamları, parçalama ve iç bulandıran et yeme sahneleriyle mideleri hayli zorlayan filmde -Deodato'ya göre- gerçek yamyamlar oynamıştır. "Airport" kopyası felaket filmi "Concorde Affaire'79"u (Havada Panik) takip eden "Cannibal Holocaust" kariyerinin doruk noktasını oluşturur; tüm zamanların en şaibeli filmlerinden biridir. Kolombiya Amazon ormanlarında çekilen bu istismar klasiği İtalya'da gösterime çıkar çıkmaz yasaklanmış ve zamanla 50 ülkenin daha kara listesine girmiştir. Filmdeki grafik vahşet sahneleri, tecavüzler ve hayvanlara yönelik şiddet öylesine gerçekçidir ki ülkesinde mahkeme önüne çıkan Deodato tüm bunların film hilesi olduğunu kanıtlamak zorunda bırakılmıştır; maalesef hayvan katliamları gerçektir. Hamile bir yerli kadının karnındaki cenin çıkartılır; bir diğeri tecavüze uğradıktan sonra kazığa oturtulur; bir adamın ayakları, diğerinin penisi kesilir; koskocaman bir deniz kaplumbağası parçalara ayrıldıktan sonra pişirilir... İzleyenleri şoktan şoka sokan sahneler bunlarla sınırlı değildir. Filmde başka hayvanlara da çok zalimce davranılmış, oyuncular -söylentilere göre- gerçekten sevişmiş ve yukarıda bahsi geçen şiddet sahnelerinde son derece gerçekçi efektler kullanılmıştır. "Cannibal Holocaust", yeşil cehennem olarak bilinen Brezilya Amazonlarında yamyam kabileleriyle ilgili belgesel çekerken kaybolan bir televizyon ekibinin akıbetini araştıran New York'lu antropolog Harold Monroe'nun (Richard Bolla takma adıyla sayısız porno filmde oynayan Robert Kerman) hikayesini anlatır. İki yamyam kabilesi arasındaki bölgede ekiptekilerin cesetlerinin yanısıra çektikleri filmleri de bulan Monroe, New York'a geri döner ve televizyon şirketinin patronlarına filmleri izletir. Yerlilere işkence yapan, kadınlara tecavüz eden televizyoncular daha sonra bazı yerlileri öldürmüşlerdir. Misilleme yapan yerlilerin intikamlarını aldıkları sahneler de filmlerde açıkça gözükmektedir.

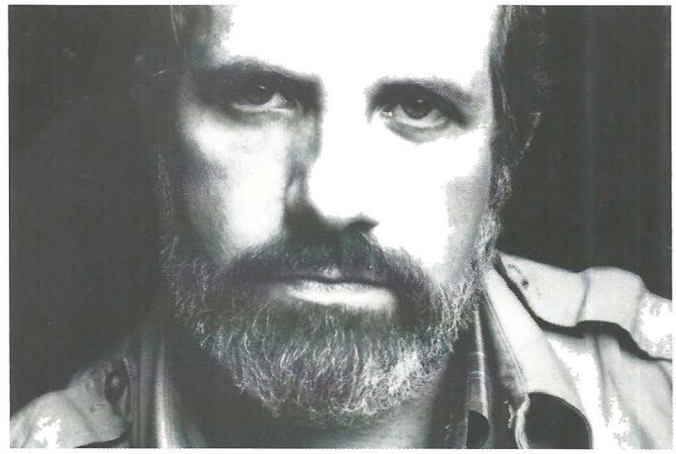
Hem istismar filmlerinin, hem *mockumentary* denen sahte belgesellerin, hem de insanların gerçekten öldürüldükleri iddia edilen *snuff* filmlerinin estetiğini taşıyan "Cannibal Holocaust"un sonrasında İtalya'da damgalanan Deodato yeni filmi "La casa sperduta nel parco"yu (Parkın Sınırındaki Ev) Roger D. Franklin takma adıyla çekmiştir. Psikopat rolleriyle özdeşleşen David Hess ve Giovanni Lombardo Radice'nin oynadıkları filmde pornografiye kayan kaba seks ve irkilten sadistik şiddet sahneleri yine eksik değildir. "Cannibal Holocaust"un senaristi Gianfranco Clerici'nin sınıf farklılıklarına vurgu yapan senaryosundan ve kendisine ayrılan bütçeden memnun kalmayan Deodato filmi Roma'daki De Paolis stüdyolarında (dış çekimler New York'ta yapılmıştır) sadece 7 iş gününde tamamlamıştır. Filmin hikayesi, zengin gençlerin şehir dışındaki

lüks bir villada verdikleri partiye tesadüfen davet edilen iki üşütük araba tamircisi üzerine kuruludur. Partinin başlarında züppe gençlerin aşağılamalarına maruz kalan iki kafadar ilerleyen saatlerde dizginleri ele alacak ve işkenceler, tecavüzler birbirini izleyecektir. Wes Craven'ın "Last House on the Left"ini (Soldaki Son Ev) model alan bu zevksiz seks ve şiddet gösterisini takip eden "I predatori di Atlantide" (Atlantik Yağmacıları) Deodato'nun popülaritesine gölge düşürse de Kolombiya'daki uyuşturucu trafiğini konu edinen ve bir kez daha yamyamlarla haşır neşir olan vahşi aksiyon filmi "Inferno in diretta" (Naklen Cehennem) yönetmenin hayranlarının daha fazla beğenisini toplamıştır.

Amerikan slasher filmlerinin ortalığı kasıp kavurduğu 80'lerde boş durmayan Deodato 13. Cuma serisinin popülaritesinden faydalanan "Camping del terrore"yle (Dehşet Kampı) alt türe katkıda bulunmuştur. Mimsy Farmer, David Hess, Ivan Rassimov gibi korkuya yabancı olmayan isimlerin rol aldığı, her şeyiyle Amerikan filmi gibi gözüken bu vahşi İtalyan *slasher*'ı kuş uçmaz kervan geçmez bir yaz kampına tatile gelen bir grup dejenere gencin doğaüstü bir figür tarafından terörize edilmesini konu almaktadır. Bir zamanların ünlü oyuncusu Michael York'un hızla yaşlanan, kafadan kontak bir piyanisti canlandırdığı (İtalyanların seks ilahesi Edwige Fenech ve türün gediklisi Donald Pleasence ona eşlik ediyorlar) "Un delitto poco comune" (Sıradan Bir Cinayet) ve hayaletler tarafından zapt edilen telefonlarla tehdit edilen bir mankenin hikayesini anlatan "Minaccia d'amore"nin (Aşk Tehditi) sonrasında kendini televizyona adayan Ruggero Deodato özellikle 90'larda pek çok TV dizisine imza atmıştır. Tuhaf bir cinayet soruşturmasını üstlenen bir polis müfettişinin olayla ilgisi bulunan üç seksi kız kardeşin çekim alanına girmesini anlatan İtalyan - Fransız - Macar ortak yapımı erotik gerilim "Vortice mortale"yle (Ölümcül Girdap) sinemaya ara veren Deodato, 9 yönetmenli uluslararası antoloji filmi "The Profane Exhibit"le (Kafirlerin Sergisi) setlere dönmüştür. Yönettiği bölüm "Bridge" adını taşımaktadır ve masumiyetin kayboluşuyla ilgili bir hikaye anlatır.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Zenabel (1969) • Una ondata di piacere (1975) • Uomini si nasce poliziotti si muore (1976) • Ultimo mondo cannibale (1977) • Concorde affaire 79 (1979) • Cannibal Holocaust (1980) • La casa sperduta nel parco (1980) • Il predatori di atlantide (1983) • Inferno in diretta (1985) • The Barbarians (1987) • Camping del terrore (1987) • Un delitto poco comone (1988) • Minaccia d'amore (1988) • Vortice mortale (1993) • The Profane Exhibit (2013) **Bölüm:** *Bridge*

DE PALMA, BRIAN (NEWARK, NEW JERSEY, 1940) Amerikalı yönetmen, senarist, yapımcı. Kameranın ustalıkla kullanıldığı, gösterişli korku, gerilim ve gangster filmlerinin bu efsane yönetmeni Alfred Hitchcock'un sinemadaki önemli takipçilerinden biri sayılır. Bir ortopedi cerrahının oğludur; Philadelphia'da büyümüş, Columbia Üniversitesi'nde öğrenim görmüştür. Sinema aşkı 60'larda başlayan sanatçı, önceleri elden düşme 16mm'lik kamerasıyla kısa filmler çekmiştir. "Greetings" (Selamlar), "The Wedding Party" (Düğün Partisi) ve "Hi, Mom" (Merhaba Anne) başrolde genç Robert De Niro'ya şans tanıdığı sistem dışı komedilerdir. De Palma sonraki filmlerinde Alfred Hitchcock'un yanısıra Sergei Eisenstein, Michelangelo Antonioni ve Jean-Luc Godard gibi çığır açan yönetmenlerin yapıtlarına da atıfta bulunmuştur.

Brian De Palma

1973 yılında yönettiği "Sisters"la (Kızkardeşler) ticari sinemada kendini gösteren Brian De Palma, ilerleyen yıllarda şiddet ve erotizmi kaynaştıran, Hitchcock esintili stilize filmleriyle başarı basamaklarını hızla tırmanmıştır. Bir gazete haberinden yola çıkan "Sisters"da çift kişilikli bir aktrisin işlediği cinayete tanık olan meraklı bir kadın gazetecinin (Jennifer Salt) olayın ardındaki giz perdesini kaldırmaya çabalaması konu edinilir. Siyam ikizi kardeşinden operasyonla ayrıldıktan sonra ruhsal dengesini yitirip, çift kişilikli bir yaşam sürmeye başlayan ve ameliyatı yapan psikopat doktor (William Finley) tarafından yönlendirilen şizofren karakteri De Palma'nın o zamanki kız arkadaşı Margot Kidder oynamıştır. Hitchcock klasikleri "Rear Window" ile "Psycho"dan açık etkiler taşıyan "Sisters"da De Palma perdeyi ikiye bölen split screen tekniğini olağanüstü bir ustalıkla kullanmıştır;benzer sahneler sonraki filmleri "Carrie" ve "Dressed to Kill"de karşımıza çıkmıştır. Eleştirmenlerden geçer not alan "Sisters"dan bir yıl sonra gösterime giren "Phantom of the Paradise" (Cennetteki Hayalet) Gaston Leroux'nun ünlü "Phantom of the Opera"sının Faust ve Dorian Gray çağrışımlı müzikal versiyonudur. Müzisyen-oyuncu Paul Williams ve "Suspiria"nın yıldızı Jessica Harper'ın rol aldıkları bu intikam hikayesi yönetmenin kült ürünleri arasındadır. De Palma'nın sonraki filmi "Obsession" (Saplantı) Paul Schrader'ın (Taxi Driver) inandırıcılık düzeyi hayli düşük senaryosuna (ensest izlekli bir Vertigo çeşitlemesi, aynı zamanda bir Rebecca güzellemesi) dayalıdır. New Orleans ve Floransa'da çekilen film Macar asıllı kameraman Vilmos Zsigmond'un kartpostal benzeri kadrajlarıyla estetik açıdan kusursuza yakındır; ayrıca eski Hitchcock bestecisi Bernard Herrmann'ın ölmeden önce ustalığını son kez konuşturmasına olanak vermiştir. New Orleans'lı emlak zengini Michael Courtland'ın (Cliff Robertson) karısı (Genevieve Bujold)

ve küçük kızı (Wanda Blackman) bir kutlama yemeği sonrasında kaçırılır. Haydutlar 500.000 dolar fidye istemektedir. Polisin fidyecileri yakalamak için yaptığı plan ters gidince, Courtland'ın karısı ve kızı talihsiz bir kaza sonucunda yaşamlarını yitirir. Aradan 15 yıl geçer... Courtland bir iş görüşmesi için sinsi ortağı Robert Lasalle'yle (John Lithgow) birlikte Floransa'ya gider ve bir kilisede karısına tıpatıp benzeyen genç bir sanat tarihçisiyle (Genevieve Bujold) karşılaşır. Küllenmiş anılar canlanacak; geçmişe ait korkunç sırlar, komplolar açığa çıkacaktır...

Din fanatiği bir anneye ve telekinetik güçlere sahip utangaç bir lise öğrencisinin intikam hikayesini anlatan Stephen King uyarlaması "Carrie" (Günah Tohumu) Brian De Palma'yı 36 yaşında korku-gerilim sinemasının marka isimlerinden biri yapmıştır. Özellikle ikinci yarıdaki çarpıcı balo sekansıyla belleklerde iz bırakan "Carrie"nin kaotik finali pek çok kez kopyalanmıştır. Güzide King uyarlamalarından biri olan "Carrie"yi takip eden 5.5 milyon dolar bütçeli "The Fury" (Gizli Kuvvet) De Palma'nın o güne dek çektiği en pahalı filmdir ve yine telekineziyle haşır neşir olmaktadır. Korku yazarı John Farris'in romanından beyazperdeye taşınan bu bilim kurgu-macera-korku kırması, telekinetik güçlere sahip oğlunu (Andrew Stevens) gizli bir örgütün elinden kurtarmaya çabalayan eski bir ajanın (Kirk Douglas) serüvenlerini konu almaktadır. Psişik güçleri gelişmiş genç bir kız (Amy Irving) bu kaçma- kovalamacalı maceranın önemli bir parçası olacaktır. Film, örgütün kötü adamı John Cassavetes'in vücudunun Irving'in enerji dalgalarıyla havaya uçtuğu gösterişli bir sahneyle sonlanır. Kadroda Carrie Snodgress, Charles Durning, Fiona Lewis, Melody Thomas Scott, Denniz Franz ve William Finley de vardır.

Brian De Palma • Sisters (Kızkardeşler) • Margot Kidder

Kimilerine göre değersiz bir Hitchcock kopyacısı olmaktan öteye gidemeyen bir sinemacı sayılsa da De Palma'nın yükselişi 80'li yıllarda da sürecek ve usta yönetmen hayranlarının sayısına yenilerini ekleyecektir. De Palma bu on yıllık dönemde iki şahane suç filmi (Scarface, The Untouchables), iki harika (Dressed to Kill, Blow Out), bir orta halli gerilim (Body Double), iki gereksiz komedi (Home Movies, Wise Guys), bir tane de savaş karşıtı film (Casualties of War) yönetmiştir. 1980'de ABD'de, 1981'de Avrupa'da gösterime çıkan "Dressed to Kill" (Cinayet Dakikaları) annesi öldürüldükten sonra, cinayete tanık olan fahişeyle birlikte katilin peşine düşen üstün zekalı bir gencin çevresinde gelişen bir hikaye anlatır. De Palma'nın, keskin Hitchcock göndermeleriyle ustalık gösterisi yaptığı filmde Michael Caine esrarengiz bir psikiyatristi, Nancy Allen cinayet tanığı fahişeyi, Angie Dickinson asansörde öldürülen tatminsiz orta yaşlı ev kadınını, Keith Gordon ise annesinin katilini bulmaya kararlı olan genç dahiyi canlandırmışlardır. Bu hayli erotik ve heyecanlı Amerikan giallo'su Hitchcock'un başyapıtları "Vertigo" (resim galerisi sekansı) ve "Psycho"dan (duş sekansı) alıntılarla sinema meraklılarının gönlünü çelmeyi başarmıştır. ("Vertigo"da Kim Novak'ın giydiği beyaz mantonun benzerini 50'sinden sonra soyunma cesaretini gösteren Angie Dickinson giymiştir). 1981 yapımı "Blow Out" (Patlama) Antonioni'nin "Blow Up" (Cinayeti Gördüm) ve Coppola'nın "Conversation" (Konuşma) filmlerine göndermelerle doludur ama gösterişli genel çekimleri, baş döndüren çevrinmeleri ve senfonik müzikleriyle tipik De Palma damgasıyla tescillenmiştir. Tesadüfen tanık olduğu bir trafik kazasının ardından kendini politik entrikaların içinde bulan bir ses teknisyeninin hikayesini anlatır filmimiz. De Palma'nın eski karısı Nancy Allen, teknisyen rolündeki John Travolta'ya eşlik etmiştir. Gişede hüsrana uğrasa da zamanla kült bir filme dönüşecektir "Blow Out"... Brian De Palma

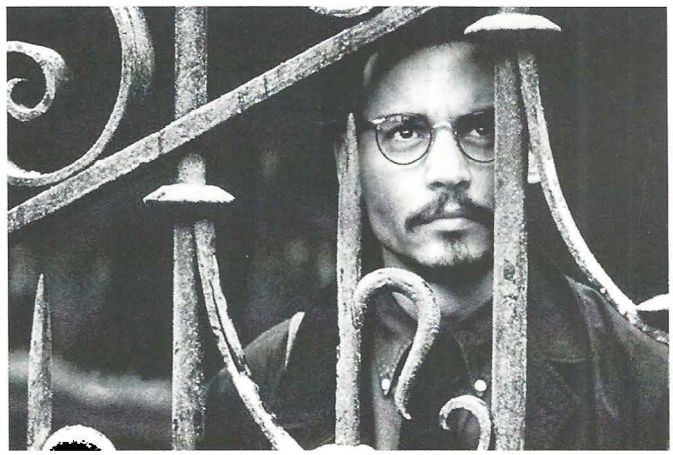

Brian De Palma • Dressed To Kill (Cinayet Dakikaları) • Angie Dickinson

1983'de ihanet ve intikamın ön planda olduğu, epik anlatımlı (Al Pacino'nun can verdiği Kübalı uyuşturucu baronu Tony Montana'nın yükselişi ve düşüşü) vahşi gangster filmi "Scarface"le (Yaralı Yüz) seyirci karşısına çıkmıştır. 1932 tarihli orijinal filmin yönetmeni Howard Hawks ve senaristi Ben Hecht'e adanan De Palma usulü revize edilmiş bu *yeni çevrim* Al Pacino'nun müthiş oyunculuğu ve finaldeki cehennemi çatışma sahneleriyle akıllardan hiç çıkmamıştır. Şiddetin fazlasıyla abartıldığını düşünen sinema yazarları "Scarface"den hoşlanmazlar ama gişedeki sonuçlar hiç de fena değildir. 1984 yapımı röntgencilik, seks ve şiddet gösterisi "Body Double"da (Dublör) ucuz korku filmlerinde rol alan işsiz bir aktör (Craig Wasson) tanık olduğu cinayetin ardından tuzağa düşürüldüğünü fark eder. Porno dünyasının kulislerini esprili bir anlatımla beyazperdeye taşıyan "Body Double" artık sıkıntı veren "Rear Window" göndermesiyle De Palma'nın kendini yinelediği bir film olmuştur. Sık sık kadın düşmanlığı suçlamalarıyla karşılaşan ünlü yönetmen bu filmdeki elektrikli matkap sahnesi yüzünden feminist çevrelerin şimşeklerini üzerine çekmiştir. Brian De Palma'nın en iyi filmleri arasında ön sıraları zorlayan "The Untouchables" (Dokunulmazlar) ekonomik krizin kasıp kavurduğu 1930'ların Şikago'sunda ünlü gangster Al Capone'nun peşine düşen dört cesur insanın öyküsünü anlatır; Eisenstein klasiği "Potemkin Zırhlısı"nı çağrıştıran yavaş çekim merdiven sekansı tek kelimeyle göz alıcıdır.

Fiyaskoyla sonuçlanan Tom Wolfe uyarlaması "The Bonfire of the Vanities" (Şenlik Ateşi), çok kişilikli bir psikopatın hikayesini anlatan "Raising Cain" (İçimizdeki Şeytan) ve hapisten çıktıktan sonra suç dünyasına veda etmeyi düşünen ama bunu gerçekleştiremeyen Porto Riko'lu bir gangster (Al Pacino) portresi çizen, yönetmene özgü operavari sahneler ve gerçekten suçlu olduğuna inanacağınız etnik karakterlerle dolu "Carlito's Way" (Carlito'nun Yolu) 90'ların başlarında peş peşe gösterime giren De Palma filmleridir. Setlerde safari ceketini sırtından çıkarmayan, "Sisters"dan sonra bıraktığı sakalını hiç kesmeyen Brian De Palma, ilerleyen yıllarda ünlü TV dizisinin ruhsuz sinema uyarlaması "Mission Impossible" (Görevimiz Tehlike), Nicolas Cage'li boks maçı gerilimi "Snake Eyes" (Yılan Gözler), parasını bile çıkaramayan 90 milyonluk bilim kurgu "Mission to Mars" (Görev Mars), karmaşık kara film denemesi "Femme Fatale" (Öldüren Kadın), pek tutulmayan James Ellroy (L. A. Confindential) uyarlaması "The Black Dahlia" (Cehennem Çiçeği), tartışmalı Irak Savaşı filmi "Redacted" (Örtülü Gerçek) ve Alain Corneau imzalı Fransız filmi "Crime d'Amour"un (Aşk Suçu) Berlin dekorlu yeni çevrimi "Passion"ı (Öldüren Tutku) yönetmiştir.

- **FİLMOGRAFİ:** Sisters (1973) • Phantom of the Paradise (1974) • Obsession (1976) • Carrie (1976) • The Fury (1978) • Home Movies (1979) • Dressed To Kill (1980) • Blow Out (1981) • Scarface (1983) • Body Double (1984) • Wise Guys (1986) • The Untouchables (1987) • Casualties of War (1989) • The Bonfire of the Vanities (1990) • Raising Cain (1992) • Carlito's Way (1993) • Mission:impossible (1996) • Snake Eyes (1998) • Mission To Mars (2000) • Femme Fatale (2002) • The Black Dahlia (2006) • Redacted (2007) • Passion (2012)

Johnny Depp • The Ninth Gate (Dokuzuncu Kapı)

DEPP, JOHNNY (OWENSBORO, KENTUCKY, 1963) Amerikalı oyuncu. Oynadığı filmlerde çoğunlukla serseri, aykırı ve toplum dışı kişiliklere can vermiştir. Bir dönem düzensiz özel yaşamıyla da sık sık gündeme gelen Depp oyunculuk kariyerine bir korku filmiyle başlamış (Elm Sokağında Kâbus) ve türdeki çalışmalarına aralıklarla devam etmiştir. Rol aldığı korku-gerilim filmlerinden "The Ninth Gate" (Dokuzuncu Kapı), "Sleepy Hollow" (Hayalet Süvari), "From Hell" (Cehennemden Gelen) ve "Secret Window"da (Gizli Pencere) gizemli olaylarla karşı karşıya gelen kahramanları canlandırmıştır. Yaşamını Fransa ve Los Angeles'da sürdüren Depp yönetmen Tim Burton'ın favori oyuncusudur.

- **FİLMOGRAFİ:** A Nightmare on Elm Street (1984) • Platoon (1986) • Edward Scissorhands (1990) • Arizona Dream (1993) • Ed Wood (1994) • Dead Man (1995) • Donnie Brasco (1997) • Fear and Loathing in Las Vegas (1998) • The Ninth Gate (1999) • The Astronaut's Wife (1999) • Sleepy Hollow (1999) • Before Night Falls (2000) • From Hell (2001) • Pirates of the Caribbean:the Curse of the Black Pearl (2003) • Secret Window (2004)

• Finding Neverland (2004) • Charlie and the Chocolate Factory (2005) • Pirates of the Caribbean: Dead Man's Chest (2006) • Pirates of the Caribbean 3 (2007) • Sweeney Tod:the Demon Barber of Fleet Street (2007) • Public Enemies (2009) • Alice in Wonderland (2010) • The Tourist (2010) • The Rum Diary (2011) • Dark Shadows (2012) • London Fields (2015)

DE ROCHE, EVERETT (LINCOLN, MAINE, 1946 - MELBOURNE, 2014) Amerikalı senaryo yazarı. 1968'de Avustralya'ya yerleşmiş ve önceleri çeşitli TV dizilerine senaryolar yazmıştır. 70 ve 80'lerde senaryolarını Avustralya korku-gerilim sinemasının o yıllardaki genç yönetmenleri Richard Franklin, Russell Mulcahy, Colin Eggleston ve Simon Wincer'e teslim eden De Roche 2000'lerde televizyona ağırlık vermiştir "Patrick", "Road Games" (Yol Oyunları) ve "Link" (Franklin), "Long Weekend" (Uzun Haftasonu - Eggleston), "Razorback" (Katil Domuz - Mulcahy), "Snapshot" (Şipşak Foto - Wincer) belli başlı senaryolardır. 70'lerin en iyi Avustralya korkularından "Long Weekend'in yeni çevrimini de yazmıştır.

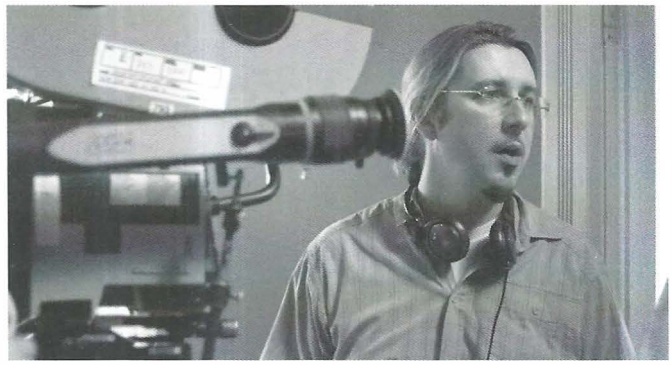
▸ **FİLMOGRAFİ:** Patrick (1978) • Long Weekend (1978) • Snapshot (1979) • Harlequin (1980) • Roadgames (1981) • Razorback (1984) • Fortress (TV 1985) • Link (1986) • Visitors (2003) • Long Weekend (2008, Yeni Çevrim)

DE ROSSI, GIANNETTO (ROMA, 1942) İtalyan makyaj efekt sanatçısı. 40 yılı aşan meslek yaşamı boyunca Federico Fellini'den Bernardo Bertolucci'ye, Sergio Leone'den Lucio Fulci'ye, Carlo Lizzani'den David Lynch'e uzanan prestijli bir yönetmen kadrosuyla işbirliği yapmıştır. İspanyol sinemacı Jorge Grau'nun zombi filmi "No profanar el sueño de los muertos"la (Ölülerin Uykusuna Saygısızlık Etme) korku kariyerine başlayan De Rossi 80'lerin başlarında Lucio Fulci'nin "Zombi 2", "E tu vivrai nel terrore! L'aldila" (Ve Dehşet İçinde Yaşayacaksın! Öteki Taraf) ve "Quella villa accanto al cimitero" (Mezarlığın Yanındaki Ev), Antonio Margheriti'nin "Apocalypse domani" (Cehennem Dönüşü) filmlerinin iç kaldıran *gore* efektlerini tasarlamıştır. Son yıllarda uluslararası yapımlarda görev almış; 2003'te Fransız yönetmen Alexandre Aja'nın slasher filmi "Haute tension"la (Yüksek Tansiyon) korku dünyasına geri dönmüştür.

▸ **FİLMOGRAFİ:** C'era una volta Il west (1969) • No profanar el sueño de los muertos (1974) • 1900 (1976) • Il casanova di Federico Fellini (1976) • Zombi 2 (1979) • Apocalypse domani (1980) • L'aldila (1981) • Quella villa accanto al cimitero (1981) • Piranha II (1981) • La traviata (1982) • Dune (1984) • Drogenheart (1996) • The Man in the Iron Mask (1998) • Uprising (2001) • Haute tension (2003) • The Last Legion (2007)

DE ROSSI, GINO (?) İtalyan özel efekt uzmanı. 70'lerde İtalyan sinema endüstrisine giren De Rossi birçok korku, bilim kurgu ve aksiyon filminin özel efektlerini gerçekleştirmiştir. Meslektaşı Giannetto De Rossi'yle herhangi bir akrabalığı yoktur.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Napoli spara (1977) • Holocaust 2000 (1977) • Zombi 2 (1979) • Paura nella cittá dei morti viventi (1980) • Le notti del terrore (1981) • Cannibal Ferox (1981) • Quella villa accanto al cimitero (1981) • Piranha Part Two: The Spawning (1981) • Haunted Summer (1988) • Heaven (2002) • Casino Royale (2006)

Scott Derrickson

DERRICKSON, SCOTT (DENVER, COLORADO, 1977) Amerikalı yönetmen, senaryo yazarı. Video pazarına yönelik "Hellraiser: Inferno"yla sinema piyasasına giren Scott Derrickson daha sonra ruhun zaptedilmesi konulu "The Exorcism ofEmily Rose" (Şeytan Çarpması), parasını ancak amorti eden renksiz yeni çevrim "The Day the Earth Stood Still" (Dünyanın Durduğu Gün), hayaletli ev, snuff, şeytani çocuk filmleri karışımı "Sinister" (Lanet) ve bir rahiple birlikte şeytani güçlere karşı mücadele eden bir New York polisinin hikayesini anlatan "Deliver Us from Evil"ı (Bizi Kötüden Koru) yönetmiştir. Ayrıca, aralarında Atom Egoyan'ın yönettiği "Devil's Knot" (Şeytanın Düğümü) ve "Urban Legends: Final Cut"ın da (Gerçek Efsaneler 2) olduğu çeşitli filmlerin senaryolarında imzası vardır.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Hellraiser: Inferno (2000) • Urban Legends: Final Cut (Sen. 2000) • The Exorcism of Emily Rose (2005) • The Day the Earth Stood Still (2008) • Sinister (2012) • Devil's Knot (Sen. 2012) • Deliver Us from Evil (2014)

DIBLASI, ANTHONY (BOSTON) Amerikalı yönetmen ve yapımcı. Clive Barker uyarlaması "Dread" (Korku), hayaletli *gore* fantezisi "Cassadaga", korku antolojisi "The Profane Exhibit" (Kafirlerin Sergisi - Mother May I adlı bölüm) ve doğaüstü gerilim "Paymon"ı yönetmiştir.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Dread (2009) • Cassadaga (2011) • Missionary (2013) • The Profane Exhibit (2013) • Last Shift (2014)

DICKEN, ROGER (PORTSMOUTH, 1939) İngiliz efekt uzmanı. 60, 70 ve 80'lerde Tigon British (Blood Beast Terror, Witchfinder General), Hammer (Scars of Dracula, When Dinosaurs Ruled the Earth), Amicus filmlerinin (The Land That Time Forgot) özel efektlerini, "Alien"daki (Yaratık) yavru yaratığın tasarımlarını ve "The Hunger"ın (Açlık) maymun efektlerini gerçekleştirmiştir.

▸ **FİLMOGRAFİ:** The Blood Beast Terror (1968) • 2001: a Space Odyssey (1968) • Witchfinder General (1968) • Scars of Dracula (1970) • The Land That Time Forgot (1975) • Warlords of Atlantis (1978) • Alien (1979) • White Dog (1982) • The Hunger (1983)

DICKERSON, ERNEST (NEWARK, NEW JERSEY, 1951) Amerikalı yönetmen, görüntü yönetmeni. Spike Lee filmlerinin daimi kameramanı olarak adını duyuran Ernest Dickerson günümüzde hayatını televizyon

dizileri yönetmenliğiyle kazanmaktadır. "Tales from the Crypt: Demon Knight" (Mahzenden Hikayeler: Şeytani Şövalye), "Bones" (Kemikler) gibi başarısız korkuların sonrasında aralarında "Masters of Horror" (Korkunun Ustaları), "The 4400" (4400), "Fear Itself" (Korkunun Ta Kendisi), "The Vampire Diaries" (Vampir Günlükleri), "Dexter", "The Walking Dead"in (Yürüyen Ölü) olduğu televizyon dizilerinde yönetmenlik yapmıştır.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Tales from the Crypt: Demon Knight (1995) • Bulletproof (1996) • Bones (2001) • Night Visions (TV 2001) • Criminal Minds (TV 2005) • Invasion (TV 2005) • Masters of Horror (TV 2006) • The 4400 (TV 2007) • Fear Itself (TV 2009) • Medium (TV 2009) • The Vampire Diaries (TV 2009) • Dexter (TV 2008 - 2011) • The Walking Dead (TV 2010 - 2012)

Anton Diffring • Fahrenheit 451 (Değişen Dünyanın İnsanları)

DIFFRING, ANTON (KOBLENZ, 1918 – CHATEAUNEUF DE GRASSE, 1989) Alman oyuncu. Nazi rolleri ve kötü adam tiplemeleriyle özdeşleşen bu uluslararası aktör sinema macerasına 50'li yıllarda İngiltere'de başlamıştır. En meşhur filmlerinden "Circus of Horror"da (Korku Sirki) estetik ameliyat yaptığı kadınları katleden plastik cerrahı, ortak yapım "L'iguana dalla lingua di fuoco"da (Ateş Dilli Kertenkele) cinayet zanlısı büyükelçiyi, gotik korku "La morte negli occhi del gatto"da (Şeytanın Cinayetleri) esrarengiz bir doktoru oynamıştır. "The Beast Must Die" (Canavar Ölmeli), "Faceless" (Yüzü Olmayan Adam) ve "Mark of the Devil II" (Şeytanın İşareti II) diğer tür filmleridir. John Huston, François Truffaut ve Ken Russell'la da çalışmıştır.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Tales of Frankenstein (TV 1958) • Circus of Horrors (1960) • Fahrenheit 451 (1966) • Where Eagles Dare (1968) • L'iguana dalla lingua di fuoco (1971) • Hexen Geschaendet und zu tode gequält (Mark of the Devil II (1973) • La morte negli occhi del gatto (1973) • Thriller (TV 1974) • The Beast Must Die (1974) • Valentino (1977) • Son of Hitler (1978) • Tusk (1980) • The Masks of Death (TV 1984) • Faceless (1988)

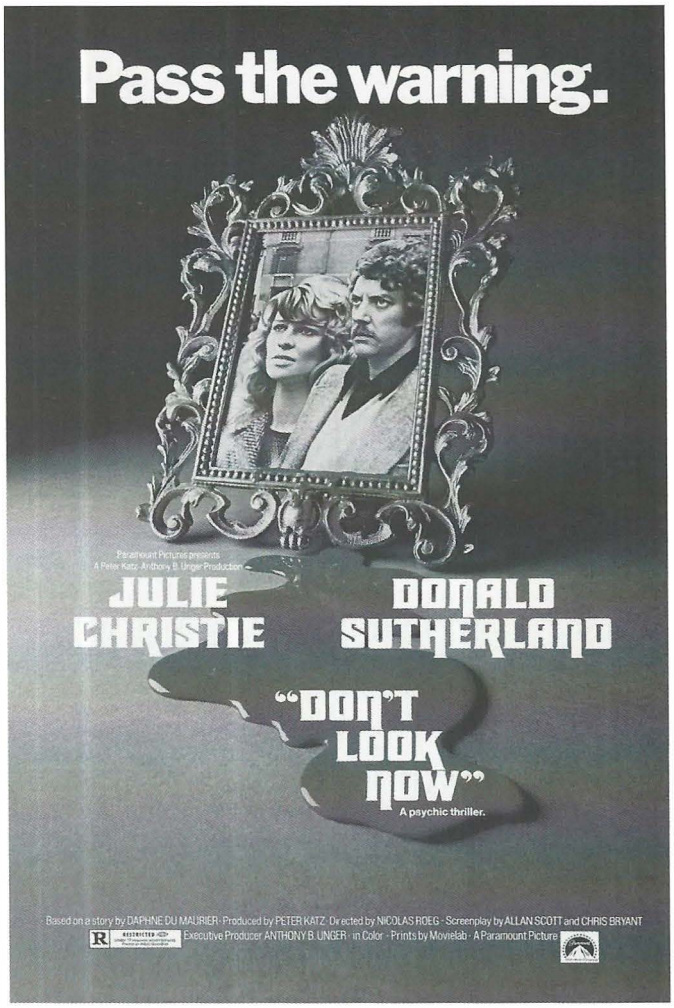
DONAGGIO, PINO (BURANO, VENEDİK, 1941) İtalyan besteci. Müzisyen bir aileden gelen Donaggio çocuk yaşlarda Venedik ve Milano'daki konservatuarlarda keman eğitimi almış; 60'lı yıllarda popüler şarkılara sözler yazmış, 70'lerde ise kendini tamamıyla film müziklerine adamıştır. Yaylı çalgıların ön planda olduğu klasik besteleriyle özellikle korku-gerilim alanında isim yapan sanatçı türün ustaları Brian De Palma, Dario Argento ve Joe Dante'yle defalarca çalışmıştır.

Nicolas Roeg'un unutulmaz parapsikolojik korkusu "Don't Look Now"la (Karanlığın Gölgesi) bestecilik kariyerine başlayan Pino Donaggio 70 ve 80'lerde hem İtalyan hem de Amerikan filmlerine besteler yapmıştır. De Palma'yla yedi (Carrie, Home Movies, Dressed to Kill, Raising Cain, Blow Out, Body Double, Passion) Argento'yla üç (Due occhi diabolici, Trauma, Ti piace Hitchcock?) Dante'yle iki kere (Piranha, The Howling) işbirliği yapan Donaggio skandal filmleriyle tanınan Liliana Cavani, vatandaşları Pupi Avati, Ruggero Deodato, Lucio Fulci, Michele Soavi; Amerikan B sinemacıları David Schmoeller ve Herb Freed'le de çalışmıştır. 90'lı yıllarda müthiş bir tempo yakalamış ve 10 yıl içinde tam 55 filme beste yapmıştır. "Un sussurro nel buio" (Karanlığın Fısıltısı), "Tourist Trap" (Turist Tuzağı), "Beyond Evil" (Kötülüğün Ötesinde), "Nero Veneziano" (Karanlık Venedik), "Il gatto nero" (Kara Kedi), "Un delitto poco comone (Mükemmel Bir Cinayet), "La setta" (Tarikat), "Seed of Chucky" (Chucky'nin Tohumu), "L'arcano incantatore" (Gizli Büyücü) Donaggio melodilerinin işitildiği filmlerden bazılarıdır.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Don't Look Now (1973) • Un sussurro nel buio (1976) • Carrie (1976) • Piranha (1978) • Nero veneziano (1978) • Tourist Trap (1979) • Dressed To Kill (1979) • The Howling (1980) • Il Gatto Nero (1980) • Beyond Evil (1980) • The Fan (1981) • Blowout (1981) • Oltre la porta (1982) • Body Double (1984) • Crawlspace (1986) • Two Evil Eyes (1990) • La Setta (1990) • Raising Cain (1992) • Trauma (1993) • Never Talk To Strangers (1995) • L'arcano incantatore (1996) • Seed of Chucky (2004) • Ti Piace Hitchcock? (TV 2005) • Passion (2013)

DON'T LOOK NOW (Karanlığın Gölgesi) Nicolas Roeg'un yönettiği 1973 tarihli İngiliz filmi. Daphne Du Maurier'nin kısa hikayesini temel alan senaryosu Britanyalı ikili Allan Scott ve Chris Bryant ortaklığıyla yazılmış, Hertfordshire'daki giriş bölümü dışında tamamı Venedik'te çekilmiştir. Gösterildiği yıllarda enigmatik imgelerinin ve çapraşık kurgusunun yabancılaştırıcı etkisiyle seyirciden yüz bulamayan "Don't Look Now" bugün türün klasiklerinden biri sayılmaktadır. Aynı zamanda Britanya Film Enstitüsü ve Time Out'un listelerine göre tüm zamanların en iyi 10 İngiliz filminden biridir. Ülkemizde, "Karanlığın Gölgesi" adıyla 1978'de gösterim şansı bulan filmin en kapsamlı DVD'si Optimum-Studio Canal ortaklığıyla basılmıştır. Dijital teknolojiyle elden geçirilen DVD'nin ekstralarında yönetmen Nicolas Roeg, görüntü yönetmeni Anthony Richmond, kurgucu Greame Clifford ve besteci Pino Donaggio'yla yapılan söyleşiler, Nicolas Roeg'un filme eşlik eden yorumları ve sinema yazarı Alan Jones'un giriş sunumu yer almaktadır. "Don't Look Now" İngiltere'de 2001 yılında yeniden vizyona girmiştir.

▸ **KONU:** İngiltere'deki sayfiye evlerinde iki çocuklarıyla birlikte dingin bir yaşam süren Laura-John Baxter çifti 5 yaşındaki kızlarının boğularak ölmesinden sonra bir süreliğine Venedik'e taşınır. Bir sanat tarihçisi ve mimar olan

Don't Look Now (Karanlığın Gölgesi)

John orada Orta Çağ'dan kalma bir katedralin onarımıyla uğraşacaktır. Laura, dışarıdaki bir öğlen yemeği sırasında Wendy ve Heather adlarındaki iki yaşlı kızkardeşle tanışır. Doğuştan gözleri görmeyen Heather medyumdur ve ölen kızlarıyla haberleştiğini iddia etmektedir. Yaşlı kadına göre kızlarının ruhu huzur bulmuştur ama John'un yaşamı tehlikededir. Laura, Heather'ın kızıyla ilgili ayrıntılı tasvirlerinden çok etkilenir; John ise kadını şarlatan olarak niteler. Baxter'lar aynı gün içinde kanallarda cinayetler işleyen ve bir türlü yakalanamayan bir seri katilden haberdar olurlar. Günler geçtikçe tuhaf olaylar birbirini kovalar. John bir gün çalıştığı iskelenin çökmesiyle ölümle burun buruna gelir. Hemen ardından, Laura'nın kısa süreliğine İngiltere'ye döndüğü bir sırada onu ve iki kızkardeşi matem giysileriyle bir cenaze gondolunda görür... Polise tanık olduğu bu inanılmaz olayı anlattıktan sonra Londra'dan telefon gelir. Karısı ufak bir kaza geçiren oğlunun okulundan onu aramaktadır. Venedik'e artık gece çökmüştür ve John labirente benzeyen sokaklarda ilerlerken kızının kırmızı trençkotunu giymiş birini fark ederek peşinden gider... Ölüm, sislerin içinden onu çağırmaktadır...

Paul Schrader'ın ürperti veren Ian McEwan uyarla-

Don't Look Now (Karanlığın Gölgesi) • Donald Sutherland, Sharon Williams

ması "The Comfort of Strangers" (Yabancı Kucak), Aldo Lado'nun faili meçhul çocuk cinayetleriyle ilgili enfes *giallo*'su "Chi l'ha vista morire" (Onu Ölürken Kim Gördü?), Dino Risi'nin Vittorio Gassman Catherine Deneuve'lu "Anima Persa" (Kayıp Ruh) ve Luchino Visconti'nin "Morte a Venezia"sında (Venedik'te Ölüm) melankolik, çürümüş ve uğursuz bir mekan olarak betimlenen turistik Venedik "Don't Look Now"da ölümün kol gezdiği metafiziksel bir dehşet labirentine dönüşür. Sezon dışındaki şehir boş, kasvetli ve ölümcüldür... Polis dalgıçları kanallara atılmış cesetleri toplarken kader Baxter ailesi için ağlarını örmektedir. Roeg'un rasyonel dünyayla, bilinmeyen güçler arasında simgeler aracılığıyla kurduğu ilişki film boyunca sürer gider... Daha filmin başında, altıncı hissiyle yaklaşan tehlikeyi sezinleyen John göle düşen kızını kurtaramaz... İncelediği diyalardan birine dökülen şarabın giderek kan rengine dönüşmesi;aynı diyada,bir kilisede arkası dönük oturan esrarengiz kırmızılı figür John'un farkında olmadığı psişik güçlerinin ilk işaretleridir. Nicolas Roeg'un yorumlarında da belirttiği gibi karakterlerin giysilerinde, objelerde, hatta asılı çamaşırlarda bile kırmızı renk özellikle vurgulanmıştır. John bomboş Venedik sokaklarında, kanallarda yaptığı gezintilerde bazen suya atılmış oyuncak bir bebekle, bazen de bir görünüp bir kaybolan kırmızılı figürlerle karşı karşıya gelir... Rasyonel bir insan olmasına karşın kızının hayaletini gördüğüne inanmaya başlamıştır. Kilisede çalışırken iskelenin çökmesiyle ölümün soğuk nefesini yakından hisseder

Don't Look Now (Karanlığın Gölgesi) • Hilary Mason, Julie Christie, Clelia Matania (soldan sağa)

ama o cenaze gondolu da neyin nesidir? Tüm uyarılara ve öngörülerine karşın adım adım kötü yazgısına doğru ilerler... Peşinden koştuğu kırmızılı yabancıyı metruk bir evin çatısında sıkıştırmıştır bile... Arkası dönük olan kırmızılı figür bir çocuk gibi ağlarken, John kızına kavuştuğunu zanneder... Ama karşısındaki kızı değil, Venedik'i kana bulayan katil bir cücedir. Cüce çirkin yüzünü John'a doğru çevirdiğinde başını iki yana doğru sallar ve bıçağını savurur... John kanlar içinde yere düşerken Heather dehşetli bir çığlık atar; John'un restore ettiği kilisenin psikoposu ve oğlu Johnny sıçrayarak uykularından uyanırlar... Filmin finalinde John'un gördükleri gerçekleşmiştir... Laura, Heather ve Wendy'i taşıyan bir cenaze gondolu kıyıya doğru yanaşmaktadır. John kendi ölümüne tanık olmuştur... İtalyan besteci Pino Donaggio'nun dokunaklı ve melankolik müzikleri bu çarpıcı sahneye eşlik ederken final jeneriği akmaya başlar...

Don't Look Now (Karanlığın Gölgesi) • Hilary Mason, Julie Christie

"Don't Look Now", gösterildiği döneme göre hayli cüretkar sayılan, 4 dakikalık sevişme sahnesiyle de çok konuşulmuştur. Roeg'un paralel kurgu tekniğini olağanüstü bir ustalıkla kullandığı ve zaman kavramıyla oynadığı bu sahnede Julie Christie ve Donald Sutherland bir yandan tutkulu bir şekilde sevişirlerken, bir yandan da yemeğe gitmek üzere hazırlanırlar... Havaya giren oyuncuların gerçekten sevиştiği dedikoduları bir dönem sinema çevrelerini hayli meşgul etmiş, hatta bu sahnenin Roeg tarafından kurgu masasında çıkartılan çok daha açık bir versiyonu olduğu söylentisi bile yayılmıştır.

› **BİR PETER KATZ-ANTHONY B. UNGER-BRITISH LION YAPIMI Yön.** Nicolas Roeg, **Sen.** Allan Scott, Chris Bryant (Daphne Du Maurier'nin hikayesinden), **Yap.** Peter Katz, **Gör. Yön.** Anthony Richmond, **Müz.** Pino Donaggio, **Kur.** Greame Clifford, **San. Yön.** Giovanni Soccol, **Oyn.** Julie Christie (Laura), Donald Sutherland (John), Hilary Mason (Heather), Clelia Matania (Wendy), Massimo Serrato (Piskopos Barbarrigo), Renato Scarpa (Müfettiş Longhi), Giorgio Trestini (İşçi), Leopoldo Trieste (Otel Müdürü), David Tree (Anthony), Ann Rye (Mandy), Nicholas Salter (Johnny Baxter), Sharon Williams (Christine Baxter), Bruno Cattaneo (Dedektif Sabbione), Adelina Poerio (Cüce).
RENKLİ, 35 mm, (PANAVISION), 110 DAKİKA.

DORS, DIANA (SWINDON, 1931 - WINDSOR, 1984) İngiliz oyuncu. Zamanının sarışın bombalarından olan bu hafif tombul aktris 40'lı ve 50'li yaşlarında "Nothing but the Night" (Geceden Başka Bir Şey Değil), "Theater of Blood" (Kanlı Oyun), "From Beyond the Grave" (Mezarlık Ötesinden), "Craze" (Çılgın), "Berserk" (Kafadan Kontak), "Dr. Jekyll and Mr. Hyde" gibi İngiliz korkularında oynamıştır.

› **FİLMOGRAFİ:** Berserk (1967) • The Amazing Mr. Blunden (1972) • Nothing But the Night (1973) • Theatre of Blood (1973) • From Beyond the Grave (1974) • Craze (1974) • Thriller (TV 1975) • Hammer House of Horror (TV 1980) • Dr. Jekyll and Mr. Hyde (TV 1980)

DOURIF, BRAD (HUNTINGTON, BATI VIRGINIA, 1950) Amerikalı oyuncu. Sahne kökenli bir karakter oyuncusudur ve rol aldığı korkularda çoğunlukla psikopat karakterlere can vermiştir. Daha ilk filmi "One Flew Over the Cuckoo's Nest"le (Guguk Kuşu) yardımcı erkek oyuncu dalında Oscar'a aday gösterilmiş; 80 ve 90'larda Spike Lee, David Lynch, Milos Forman, Alan Parker, Michael Cimino, Dario Argento, Jean-Pierre Jeunet ve John Huston'la çalışma fırsatı yakalamıştır. "The Exorcist III" (Şeytan III), "Trauma" (Travma), "Graveyard Shift" (Mezarlık Devriyesi), "Alien: Resurrection" (Yaratık: Diriliş), "Nightwatch" (Gece Bekçisi), "The Wizard of Gore" (Kan Sihirbazı), "Pulse" (Nabız) başlıca tür filmleridir. "Child's Play" serisinde şeytani oyuncak bebek Chucky'yi seslendirmiştir.

Brad Dourif

› **FİLMOGRAFİ:** One Flew Over the Cuckoo's Nest (1975) • Eyes of Laura Mars (1978) • Heaven's Gate (1980) • Ragtime (1981) • Dune (1984) • Blue Velvet (1986) • Mississippi Burning (1988) • The Exorcist III (1990) • Body Parts (1991) • London Kills Me (1991) • Trauma (1993) • Color of Night (1994) • Death Machine (1995) • Alien: Resurrection (1997) • Nightwatch (1998) • Urban Legend (1998) • The Lord of the Rings: The Two Towers (2002) • The Lord of the Rings: The Return of the King (2003) • Vlad (2003) • Pulse (2006) • The Wizard of Gore (2006) • Halloween (2007) • Halloween II (2009) • My Son, My Son, What Have Ye Done (2009) • Fading of the Cries (2010)

DOWDLE, JOHN ERICK (ST. PAUL, MINNESOTA, 1973) Amerikalı yönetmen. Iowa Üniversitesi'ni bitirdikten sonra New York Üniversitesi film programlarına devam etmiştir. Tribeca Film Festivali'nde gösterilen ilk tür

filmi "The Poughkeepsie Tapes" (Poughkeepsie Dosyaları) onlarca işkence ve cinayet sahnesi barındıran bir takım video kasetlerin terk edilmiş bir evde bulunmasından sonra gelişen olayları konu edinmektedir. Dowdle bu sadistik seri katil filminin ardından daha yüksek bütçeli, popüler korkularla izleyici karşısına çıkmıştır. İspanyol zombi filmi "Rec"in (Ölüm Çığlığı) Amerikan versiyonu "Quarantine" (Karantina) insanları canavarlara dönüştüren ölümcül bir virüsün bulaştığı bir apartmanda çekim yapan televizyoncuların hikayesini anlatır. M. Night Shyamalan'ın hikayesine dayalı "The Devil" (Şeytan) Philadelphia'daki bir gökdelenin asansöründe mahsur kalan (aralarından biri şeytandır) insanlarla ilgilidir.Klostrofobik "As Above,So Below"da (Derin Kâbus) bir grup arkeolog ve kaşif Paris'in labirent benzeri yeraltı tünellerinde sonsuz yaşamın sırlarını ararken cehennemi manzaralarla karşılaşır. Dowdle, senaryolarının çoğunu erkek kardeşi Drew'la ortaklaşa yazmıştır.

- **FİLMOGRAFİ:** The Poughkeepsie Tapes (2007) • Qurantine (2008) • Devil (2010) • As Above, So Below (2014) • The Coup (2014)

DULLEA, KEIR (CLEVELAND, 1936) Amerikalı oyuncu. Televizyon kökenli Keir Dullea en çok Stanley Kubrick'in bilim kurgu klasiği "2001: A Space Oddysey"deki (2001 Uzay Yolu Macerası) Jüpiter yolcusu astronot Rob Bowman rolüyle tanınır. Daha önce Frank Perry'nin ödüllü filmi "David and Lisa" ve Otto Preminger'ın psikolojik gerilim klasiği "Bunny Lake Is Missing"de (Bunny Lake Kayıp) erkek kahramanları oynamıştır. 70 ve 80'lerde bol miktarda TV dizisinin yanı sıra "Black Christmas" (Kara Noel), "Full Circle" (Kuşatma), "Blind Date" (Randevu), "BrainWaves" (Beyin Dalgaları) gibi korku-gerilim filmlerinde rol almıştır.

- **FİLMOGRAFİ:** David and Lisa (1962) • Bunny Lake Is Missing (1965) • 2001:A Space Odyssey (1968) • De Sade (1969) • Il Diavolo Nel Cervello (1972) • Black Christmas (1974) • Welcome To Blood City (1977) • Full Circle (1977) • Brainwaves (1983) • Blind Date (1984) • 2010 (1984) • Alien Hunter (2003) • The Good Shepherd (2006)

du MAURIER, DAPHNE (LONDRA, 1907 - CORNWALL, 1989) İngiliz öykü ve roman yazarı. I. Dünya Savaşı öncesinin tanınmış tiyatro oyuncularından Gerald du Maurier'nin kızıdır. Gotik tarzdaki romanları "Jamaica Inn" (Jamaika Hanı), "Rebecca" ve kısa hikayesi "The Birds" (Kuşlar) Alfred Hitchcock tarafından sinemaya aktarılmıştır. Nicolas Roeg'un tüyler ürperten paranormal korkusu "Don't Look Now" (Karanlığın Gölgesi) Daphne du Maurier'nin "Not After Midnight" adıyla yayınlanan kitabındaki uzun hikayelerden birine dayalıdır.

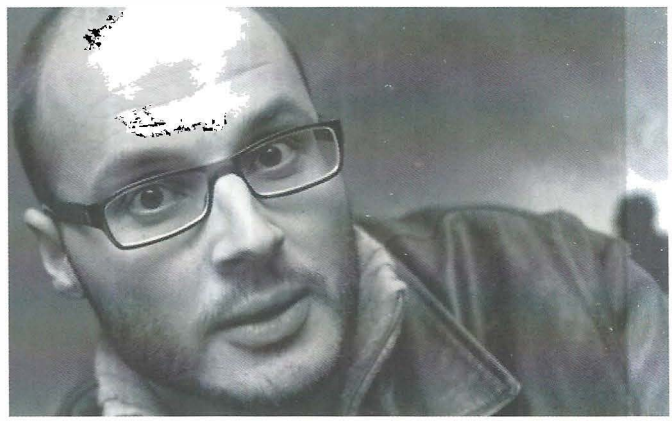

Daphne du Maurier

- **FİLMOGRAFİ:** Jamaica Inn (1939) • Rebecca (1940) • The Birds (1963) • Don't Look Now (1973) • Rebecca (TV 1978) • Rebecca (TV 1997) • Frenchman's Creek (TV 1998)

DuVALL, CLEA (LOS ANGELES, 1977) Amerikali oyuncu. Sinemaya "Little Witches" (Küçük Cadılar) adlı küçük bütçeli filmle adım atmış; "The Faculty" (Fakülte), "Ghosts of Mars" (Mars'taki Hayaletler), "Identity" (Kimlik), "The Grudge" (Garez), "The Astronaut's Wife" (Astronotun Karısı), "Anamorph" (Anamorf) gibi korku-gerilim-bilim kurgu filmlerinde ve çok sayıda TV dizisinde oynamıştır.

- **FİLMOGRAFİ:** Little Witches (1996) • The Faculty (1998) • The Astronaut's Wife (1999) • Girl, Interrupted (1999) • Ghosts of Mars (2001) • Identity (2003) • 21 Grams (2003) • Carnivale (TV 2003) • The Grudge (2004) • Helter Skelter (TV 2004) • Zodiac (2007) • Anamorph (2007) • American Horror Story (TV 2012)

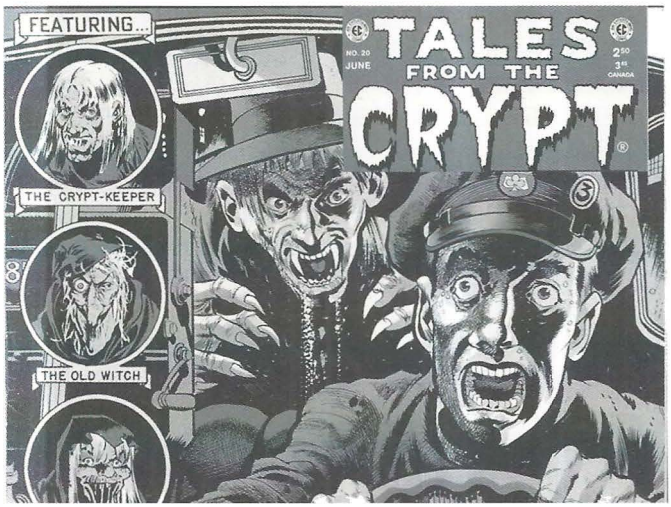

Fabrice Du Welz

DU WELZ, FABRICE (1972) Belçikalı yönetmen. Brüksel'deki sinema öğreniminin sonrasında Canal + televizyonunda çalışan ve kısa filmler çeken Du Welz'in ilk uzun metrajlısı "Calvaire" (Ateşten Gömlek) ilk kez Cannes Film Festivali'nde gösterilmiştir. *Kırsal kesim* kabusları "Deliverance" ve "The Texas Chainsaw Massacre"la karşılaştırılan bu depresif korku filmi, manyakların oturduğu bir kasaba yakınlarında arabası bozulan talihsiz bir şarkıcının dehşet verici hikayesini anlatır. Belçikalı sinemacının tamamı Tayland'da çekilen bir sonraki filmi "Vinyan" tsunami faciasında kaybolan çocuklarını ararken cehennemin tam ortasına düşen bir çiftle ilgilidir.

- **FİLMOGRAFİ:** Calvaire (2004) • Vinyan (2008) • Colt 45 (2014) • Allelia (2014)

EC COMICS 1950 - 54 yılları arasında William Gaines tarafından yayınlanan, içinde dehşet öykülerinin yer aldığı çizgi romanların genel adıdır. EC Comics'in korku-fantezi

EC Comics • Bir Tales From The Crypt kapağı

departmanı 3 farklı dergiden (Tales from the Crypt, The Vault of Horror, The Haunt of Fear) oluşur; öykülerin giriş ve sonuç bölümlerinde gözüken 3 korkunç görünümlü karakter (Crypt Keeper, Old Witch, Vault Keeper) vardır. Çoğunlukla William Gaines ve Albert Feldstein'ın yazdığı öyküler Jack Davis, Graham Ingels, Johnny Craig, Wally Wood, Bernard Krigstein, Jack Kamen gibi yetenekli çizerlere teslim edilmiştir. Çürümüş zombilerin, vampirlerin, seri cinayetler işleyen psikopatların boy gösterdiği çizgi romanlarda tuhaf bir ahlak anlayışıyla kötülük ya da yanlışlık yapanlar feci şekilde cezalandırılır.

Sinemada EC Comics etkileri 70'li yıllardan başlayarak görülür. İngiliz Amicus yapımevinin antoloji filmleri "The Vault of Horror" (Korku Mahzeni) ve "Tales from the Crypt" (Mahzenden Hikayeler) doğrudan Gaines ve Feldstein'ın öykülerinden uyarlanmıştır. Stephen King - George Romero ikilisinin "Creepshow" (Korku Gösterisi) ve "Creepshow 2" filmleri EC Comics'e saygı duruşu niteliğindedir. William Friedkin'den Robert Zemeckis'e, Richard Donner'dan John Frankenheimer'a kadar birçok ünlü yönetmenin görev aldığı HBO'nun 93 bölümlü TV dizisi "Tales from the Crypt" ve Gilbert Adler'in yönettiği "Bordello of Blood" diğer popüler EC Comics uyarlamalarıdır. Çizgi roman estetiğini beyazperdeye taşıyan splatter klasiği "The Evil Dead" (Şeytanın Ölüsü) EC Comics geleneğini sürdüren bir başka filmdir.

EGGAR, SAMANTHA (LONDRA, 1939) İngiliz oyuncu. 60'lardan başlayarak uluslararası yapımlarda kendini göstermiş, William Wyler'ın psikolojik korkusu *The Collector*'daki (Korkunç Koleksiyoncu) rolüyle Oscar adaylığı almıştır.Aynı filmle Cannes Film Festivali'nde en iyi kadın oyuncu ödülü vardır.Eggar 70'lerde Hollywood yapımlarının yanı sıra ikinci sınıf filmlerde, renksiz TV dramalarında başrol oynamıştır; korku kariyerini İtalya (L'etrusco uccide ancora, *Etrüsklü Yeniden Öldürüyor*), Kanada (The Uncanny, Esrarengiz - The Brood, *Kuluçka* - Curtains, *Perdeler*) ve Meksika'da (Demonoid-Messenger of Death, Ölüm Elçisi) çevirdiği filmlerden sonra noktalamıştır.

▸ **FİLMOGRAFİ:** The Wild and the Willing (1962) • The Collector (1965) • Doctor Dolittle (1967) • The Light At the Edge of the World (1971) • L'etrusco uccide ancora (1972) • A Name for Evil (1973) • The Uncanny (1977) • The Brood (1979) • The Exterminator (1980) • Demonoid, Messenger of Death (1981) • Curtains (1983) • The Astronaut's Wife (1999)

EKLAND, BRITT (STOCKHOLM, 1942) İsveçli oyuncu. Uzun yıllardır İngiltere'de ikamet eden 70'lerin bu *havalı* aktrisi daha çok renkli gece yaşamı ve ilişkileriyle (Peter Sellers, Rod Stewart) gündeme gelmiştir. O dönemde Bond filmi "The Man with the Golden Gun" (Altın Tabancalı Adam) ve entelektüel korku "The Wicker Man"le (Hasır Adam) adından çokça söz ettiren Ekland "What the Peeper Saw" (Röntgencinin Gördüğü), "Endless Night" (Sonsuz Gece), "Asylum" (Tımarhane), "Satan's Princess" (Şeytanın Metresi), "Monster Club" (Canavar Kulübü) gibi başka korku-gerilim filmlerinde de rol almıştır.

Samantha Eggar • The Brood (Kuluçka)

▸ **FİLMOGRAFİ:** Get Carter (1971) • Endless Night (1971) • What the Peeper Saw (1972) • Asylum (1972) • The Wicker Man (1973) • The Monster Club (1980) • Satan's Mistress (1981)

ELFMAN, DANNY (LOS ANGELES, 1953) Amerikalı besteci. Çizgi roman havalı fantezi-korku filmlerine uyum gösteren senfonik besteleriyle üne kavuşmuştur. Liseyi yarı-

da bırakan Elfman önce ağabeyi Richard'la birlikte Paris'te avangard bir müzik topluluğunda çalışmış sonra Afrika'da müziklerine ilham kaynakları aramıştır. 1985'ten bu yana yönetmen Tim Burton'un daimi bestecisidir; Ang Lee, Sam Raimi, Peter Jackson ve Gus Van Sant'la da çalışmıştır. "Darkman" (Karanlık Adam), "Army of Darkness" (Karanlığın Ordusu), "The Frighteners" (Sevimli Hayaletler), "Red Dragon" (Kızıl Ejder), "Sleepy Hollow" (Hayalet Süvari), "The Wolfman" (Kurt Adam) belli başlı tür çalışmalarıdır.

- **FİLMOGRAFİ:** Pee-Wee's Big Adventure (1985) • Beetlejuice (1988) • Batman (1989) • Tales from the Crypt (TV 1989) • Dick Tracy (1990) • Darkman (1990) • The Nightmare Before Christmas (1983) • Army of Darkness (1993) • The Frighteners (1996) • Mars Attacks! (1996) • Men in Black (1997) • Good Will Hunting (1997) • A Simple Plan (1998) • Modern Vampires (1998) • Sleepy Hollow (1999) • Spider-Man (2002) • Red Dragon (2002) • Big Fish (2003) • Charlie and the Chocolate Factory (2005) • Standard Operating Procedure (2008) • Milk (2008) • Hellboy 2: The Golden Army (2008) • The Wolfman (2010) • Alice in Wonderland (2010) • Hitchcock (2012) • Oz the Great and Powerful (2013)

Denholm Elliott

ELLIOTT, DENHOLM (LONDRA, 1922 IBIZA, 1992) İngiliz oyuncu. İngiliz sinemasının bu uluslararası deneyim sahibi, kaliteli karakter oyuncusu 70 ve 80'lerde Amicus ve Hammer yapımı "The House that Dripped Blood" (Kan Damlayan Ev), "The Vault of Horror" (Korku Mahzeni), "To the Devil a Daughter"ın (Şeytana Bir Kız Evlat) dışında "Raiders of the Lost Ark" (Kutsal Hazine Avcıları), "Trading Places" (Zengin ve Sefil), "The Boys from Brazil" (Vahşetin Çocukları), "Voyage of the Damned" (Lanetliler Gemisi) gibi kalabalık kadrolu, büyük bütçeli Hollywood filmlerinde oynamıştır. Ayrıca aralarında "Thriller", "Mystery and Imagination", "Tales of the Unexpected", "Supernatural", "Hammer House of Horror"un da olduğu pek çok televizyon dizisinde rol alan Elliott İspanya'da AIDS'den yaşamını yitirmiştir.

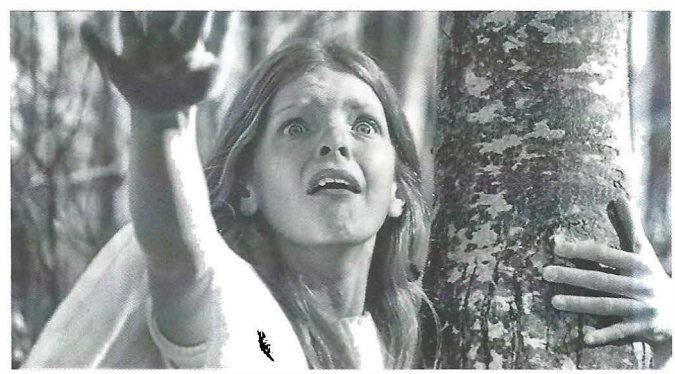
- **FİLMOGRAFİ:** Dr. Jekyll and Mr. Hyde (1968) • The House That Dripped Blood (1970) • The Vault of Horror (1973) • To the Devil a Daughter (1976) • The Signalman (TV 1976) • Voyage of the Damned (1976) • The Boys from Brazil (1978) • Zulu Dawn (1978) • Bad Timing (1980) • Raiders of the Lost Ark (1981) • Brimstone and Treacle (1982) • Underworld (1985) • Indiana Jones Ant the Last Crusade (1989)

ELLIS, DAVID R. (SANTA MONICA, 1952 - JOHANNESBURG, 2012) Amerikalı yönetmen, oyuncu, dublör koordinatörü, ikinci küme yönetmeni.Çok yönlü Ellis sinema kariyerine oyunculukla başlamış, 80 ve 90'larda sayısız Hollywood filminde dublörlük ve ikinci küme yönetmenliği yapmıştır. Yönetmenliğe, cesetlerin geçit resmi yaptığı kaderci slasher "Final Destination 2"yle (Son Durak 2) adım atmıştır; DVD piyasasına yönelik hayaletli ev filmi "Asylum"un (Tımarhane) yanısıra "Snakes on a Plane" (Ölümcül Kargo), "Cellular" (Ölüm Hattı) gibi B sınıfı aksiyon filmleri de yönetmiştir. "Son Durak" serisinin dördüncüsü "The Final Destination" ve "Shark Night 3D" (Katil Köpekbalığı) son filmleridir.Güney Afrika'da film çekimlerine hazırlanırken otel odasında ölü bulunmuştur.

- **FİLMOGRAFİ:** Homeword Bound II: Lost in San Francisco (1996) • Final Destination 2 (2003) • Cellular (2004) • Snakes on a Plane (2006) • Asylum (2008) • The Final Destination (2009) • Shark Night 3D (2011)

ELLISON, HARLAN (PAINESVILLE, OHIO, 1934) Amerikalı yazar. Bilim-kurgu ağırlıklı çalışmasına karşın nitelikli korku öyküleri de yazmıştır. Ellison'un önemli öyküleri "Paingod" (1965), "Deathbird Stories", "The Essential Ellison"(1987) adlarındaki antoloji kitaplarında toplanmıştır. Kıyamet sonrasını konu alan öyküsü "A Boy and His Dog"un sinema uyarlamasının dışında önemli televizyon dizileriyle gündeme gelmiştir. "Star Trek, ", "The Twilight Zone", "The Alfred Hitchcock Hour", "The Outer Limits", Ellison'un öykü ve senaryolarıyla renklendirdiği TV dizilerinden bazılarıdır. James Cameron'un yönettiği "The Terminator"ün, kısa öyküsü "Demon With a Glass Hand"den fazlaca etkilendiğini düşünen Ellison adını mahkeme yoluyla jeneriklere yazdırmıştır.

- **FİLMOGRAFİ:** Alfred Hitchcock Presents (1955) • The Outer Limits (1963) • Star Trek (1966) • Ghost Story (1972) • Logan's Run (1977) • Tales from the Darkside (1984)

Nicoletta Elmi

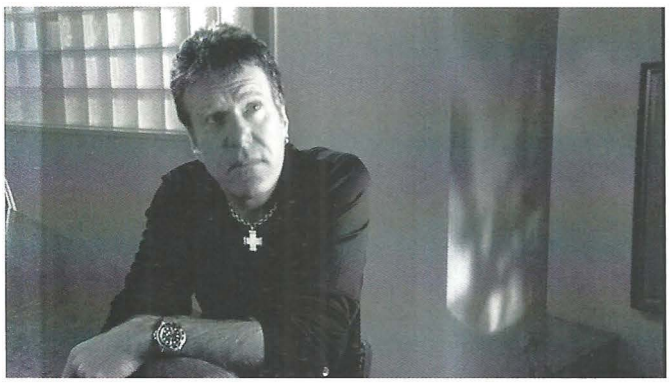
ELMI, NICOLETTA (ROMA, 1964) İtalyan oyuncu. 70'lerdeki İtalyan korku filmlerinin bu değişmez çocuk oyuncusu çoğunlukla içten pazarlıklı, şeytani karakterleri yorumlamıştır. "Reazione a catena" (Kanlı Körfez, Mario

Bava) "Gli orrori del castello di Norimberga" (Korku Şatosu, Mario Bava), "Profondo rosso" (Derin Kırmızı, Dario Argento), "Le orme" (İz, Luigi Bazzoni), Chi l'ha vista morire?" (Bir Çocuğa Kim Kıyabilir?, Aldo Lado) "Il medaglione insanguinato" (Lanetli Madalyon, Massimo Dallamano) belli başlı tür çalışmalarıdır. Luchino Visconti'nin "Morte e Venezia"sında (Venedik'te Ölüm) kısa bir rolü vardır. Yetişkinlik yıllarında Lamberto Bava'nın "Demoni"sinde (Şeytanlar) oynamıştır.

- **FİLMOGRAFİ :** Reazione a catena (1971) • Morte e Venezia (1971) • Gli orrori del castello di norimberga (1972) • Chi l'ha vista morire? (1972) • Flesh for Frankenstein (1974) • Le orme (1974) • Profondo rosso (1975) • Il medaglione insanguinato (1975) • Demoni (1985)

ELORRIETA, JOSÉ MARIA (MADRİD, 1921 MADRİD, 1974) İspanyol yönetmen. 60'larda piyasa işi western, komedi, macera ve ajan; 70'lerde ise Hammer özentisi ucuz gotik korkular yönetmiştir. Çılgın bilim adamı izlekli "Les amantes del diablo" (Şeytanın Ziyafeti), vampirlerin kök saldığı bir İspanyol kasabasında geçen "La llamada del vampiro" (Vampirin Laneti), genç kızları öldürdükten sonra asit dolu bir küvete atan bir seks manyağının cinayetlerini resimleyen "El espectro del terror" (Dehşetin Hayaleti) belli başlı tür filmleridir.

- **FİLMOGRAFİ:** Las amantes del diablo (1971) • La llamada del vampiro (1972) • El espectro del terror (1973)

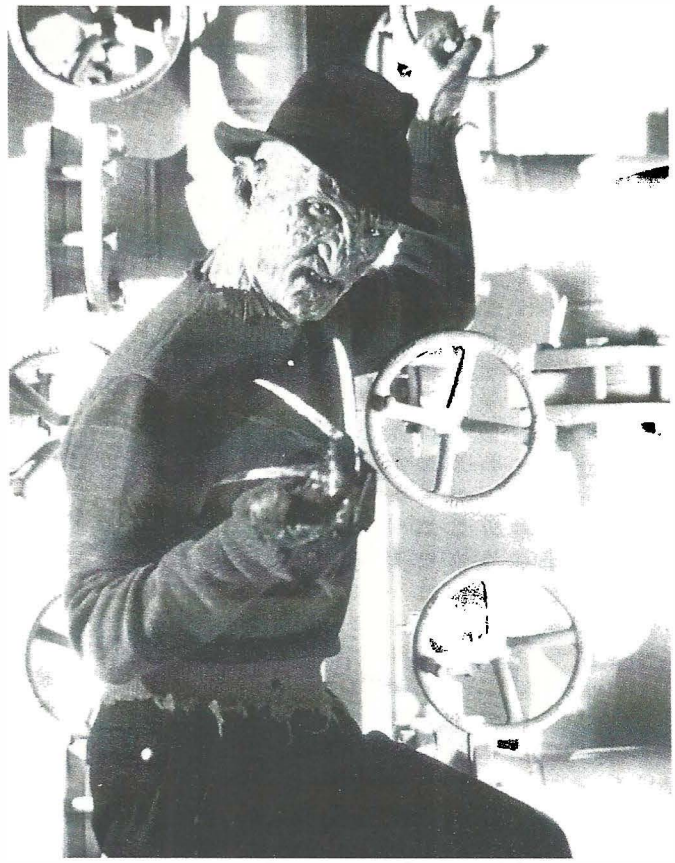

Keith Emerson

EMERSON, KEITH (TODMORDEN, 1944) İngiliz besteci. Muhteşem konserleriyle 70'lere damgasını vuran ünlü progressive rock grubu Emerson, Lake and Palmer'ın kurucu üyesi ve klavyecisidir.Dario Argento'nun "Inferno"suna (Cehennem) yaptığı mükemmel bestelerle sinemada kendini gösteren Emerson 80'lerde başka İtalyan korku filmlerinin (Murderock-uccide a passo di danza, *Dans Cinayetleri*, Lucio Fulci - La chiesa, *Kilise*, Michele Soavi) müziklerine de imza atmıştır.

- **FİLMOGRAFİ:** Inferno (1980) • Nighthawks (1981) • Best Revenge (1982) • Murderock-uccide a passo Di danza (1984) • La chiesa (1988)

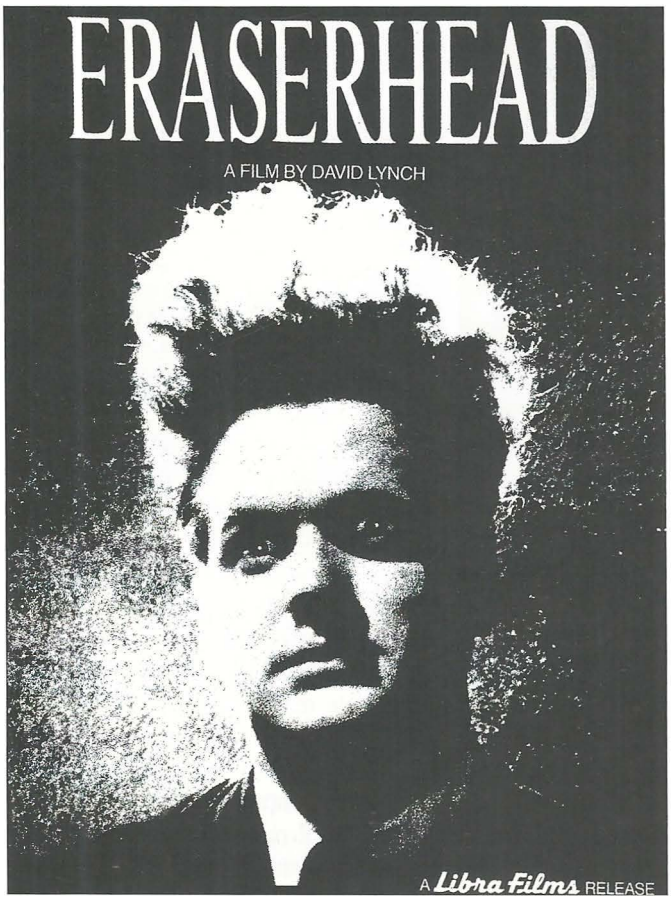
ENGLUND, ROBERT (GLENDALE, KALİFORNİYA, 1947) Amerikalı oyuncu.UCLA'da ve Minnesota'daki

Robert Englund • A Nightmare on Elm Street (Elm Sokağında Kabus)

The Academy of Dramatic Arts'da oyunculuk eğitimi alan Robert Englund 1974'de sinema dünyasına adım atmıştır;ikincil bir rolde gözüktüğü "Eaten Alive" (Krokodil-1977) ilk tür çalışmasıdır.70'lerin sonlarında ve 80'lerin başlarında hem sinema hem de televizyonda faaliyet göstermiştir;1984 tarihli Wes Craven filmi "A Nightmare on Elm Street" (Elm Sokağında Kâbus) kariyerinde bir dönüm noktasını işaret eder;bu filmde modern korku sinemasının en kötücül karakterlerinden birini, Freddy Krueger'i canlandırmıştır.Fötr şapkalı, deforme suratlı, kırmızı çizgili tişörtlü Krueger zaman ve mekan kavramlarına meydan okuyan bir kötülük simgesidir;rüyalarla ortaya çıkar ancak gerçek yaşama da uyum sağlayabilir. Englund, kendisine büyük bir ün getiren bu şeytani varlığa Elm Sokağı serisinin diğer filmlerinde de can vermiştir. "Dead and Buried" (Ölü ve Gömülmüş), "Phantom of the Opera" (Operadaki Hayalet), "Night Terrors" (Gece Terörü), "The Mangler" (Mengene), "Wishmaster" (Tılsım), "Urban Legend" (Gerçek Efsaneler), "Hatchet" (Balta), "2001 Maniacs" (2001 Manyak), "Zombie Strippers" (Zombi Striptizciler), "Sanitarium" (Sanatoryum) Elm Sokağı serisi dışındaki belli başlı filmleridir;ayrıca "Freddy's Nightmare", "Nightmare Cafe", "Masters of Horror", "Supernatural" gibi korku dizilerinde rol almış; korku sinemasıyla ilgili programlar "Shadowtheater" ve "The Horror Hall of Fame"de sunuculuk yapmıştır.

- **FİLMOGRAFİ:** Eaten Alive (1976) • Dead And Buried (1981) • A Nightmare On Elm Street (1984) • A Nightmare On Elm Street Part 2 (1985) • Nightmare On Elm Street 3: Dream Warriors (1987) • Nightmare On Elm Street 4: The Dream Master (1988) • Freddy's Nightmares (TV 1988) • The Phantom Of The Opera (1989) • Nightmare On Elm Street 5: The Dreamchild (1989) • Freddy's Dead: The Final Nightmare (1991) • Tobe Hooper's Night Terrors (1993) • New Nightmare (1994) • Wishmaster (1997) • Urban Legend (1998) • Freddy Vs. Jason (2003) • 2001 Maniacs (2005) • Hatchet (2006) • Heartstopper (2006) • Masters Of Horror **Bölüm:** *Dance Of The Dead* (TV 2005) • Zombie Strippers (2008) • Night Of The Sinner (2009) • Inkubus (2011) • Sanitarium (2013)

ERASERHEAD (Silgi Kafa) David Lynch'in yazdığı ve yönettiği 1977 yapımı Amerikan filmi. Finansal sorunlar nedeniyle çekimleri (Philadelphia ve Los Angeles civarı) ancak 6 yıllık bir sürede tamamlanmış; yaklaşık 100.000 dolara mal olmuştur. Ana finansörü American Film Enstitüsü'dür; David Lynch'in yakınları ve arkadaşları da bütçeye katkıda bulunmuşlardır. Bağımsız yapımcı-dağıtımcı Ben Barentholz'un (aynı zamanda bir zamanlar kült filmlerin mabedi olan New York'taki Elgin sinemasının sahibidir) çabalarıyla vizyona giren "Eraserhead" önce New York sonra San Francisco ve Los Angeles'da gösterilmiş ve yıllarca afişlerden inmeyerek halis bir kült filme dönüşmüştür. Barentholz, 1982 yılında kopya sayısını otuza çıkarmıştır. "Eraserhead"in piyasada birinci ve ikinci bölge DVD'leri bulunmaktadır. Filmlerini analiz etmekten sürekli kaçınan

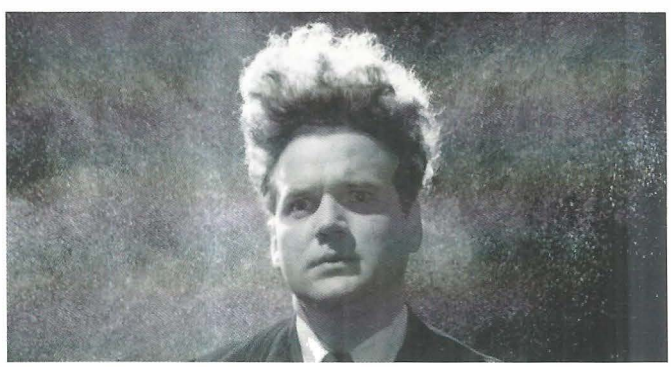

Eraserhead (Silgi Kafa)

Lynch, "Eraserhead"in DVD'lerine de yorumcu olarak katkıda bulunmamıştır.

- **KONU:** Matbaacı Henry Spencer uzun süredir haber alamadığı kız arkadaşı Mary'nin erken doğum yaptığını ve bebeğin babasının kendisi olduğunu öğrenir. Bebek tüm vücudu bandajlarla sarılı deforme bir yaratıktır. Henry'nin tek odalı dairesine taşınan Mary, hastalanan yaratık bebeğin ağlamalarına dayanamaz ve evi terk eder. Tuhaf bir fantezi dünyasında yaşayan Henry, bebeğin hastalanmasından sonra bitişik komşusu *güzel kadın*'la sevişir, radyatörün arkasında saklanmış olan şiş yanaklı bir kadını sahnede dans ederken görür... O sırada Henry'nin kafası gövdesinden ayrılarak boş bir sokağa düşer... Küçük bir atölyeye götürülen Henry'nin kafasından ucu silgili kurşun kalemler yapılır... Odaya geri döneriz... Ağlamalardan iyice sinirleri bozulan Henry, bebeğin bandajlarını çözer ve elindeki makasla karnını delik deşer eder... Bebeğin ölümüyle kozmik bir felaket meydana gelmiştir. Müthiş bir patlamanın sonrasında fantezi dünyası yok olan Henry radyatördeki kadını kucaklar...

  Zamanın ve mekanın belirsiz olduğu endüstriyel bir karabasan ortamı... Tuhaf davranışlı anormal karakterler... Gerçeküstü imgelerle bezeli, tedirginlik saçan karanlık bir hikaye... David Lynch'in hala çok tartışılan bu kişisel karabasan filmi sözcüklerle ifade edilmeyecek kadar soyut bir yapıya sahiptir... Hayal gücünün sınırlarını aşıp, ürkünç bir bilinçaltı yolculuğuna yelken açan "Eraserhead" farklı sinemasal keşiflere açık olan izleyici kitlesine uzun yıllar etkisinden kurtulamayacakları bir deneyim yaşatmıştır.

Eraserhead (Silgi Kafa) • Jack Nance

David Lynch bu ilk uzun metrajlı filmiyle ilgili düşüncelerini şöyle dile getirir: "Eraserhead"in ana esin kaynağı Philadelphia ve benim buradaki yaşam deneyimlerimdir... Orası ahlakı bozuk, çürümüş ve korkularla dolu bir şehirdir." "Eraserhead"in her karesine o dönemde zorlu yaşam koşullarıyla mücadele eden Lynch'in yoğun karamsarlığı sinmiştir. Neredeyse terk edilmiş gibi gözüken endüstriyel bir çöplüğün çevresinde oturan Henry (sonraki Lynch filmlerinde de irili ufaklı roller alan ve 1996'da bir cinayete kurban giden Jack Nance) hayali bir dünyaya hapsolmuş, içine kapalı bir kişiliktir... Tuhaf saç kesimi ve siyah elbiseleriyle çizgi roman karakterlerini hatırlatır; oturduğu odanın yegane penceresinin dışı tuğlayla örülmüştür. Dışarıdaki fabrikaların sinir bozucu gürültüleri filmin gerçeküstü siyah beyaz görüntülerine eşlik eder. "Eraserhead"in girişinde Lynch'in kamerası kraterlerle kaplı bir gezegenin yüzeyinde gezinir. Yarı karanlık bir odanın kırık penceresinden dışarıyı seyreden, yüzü yaralı bir adam (Lynch'in arkadaşı, bugünün ünlü yapım tasarımcısı Jack Fisk) önündeki manivelaları çalıştırır... Sonra Henry'nin dünyasına gireriz... Kız arkadaşının evine yemeğe giden Henry müstakbel kayınvalide ve kayınpederiyle tanışır... Yemekte zıplayan ve kanayan tavuklar vardır... Kayınvalide bir köşede Henry'yi taciz eder, kayınpeder ise kendisine boş boş bakarak sırıtır... Mary, bavuluyla Henry'nin odasının yolunu tutar ama bir gece bile dayanamaz... Bebek sürekli ağlamaktadır... Henry bataklığa dönüşen yatağında komşusuyla sevişir; radyatördeki kadının şarkılarını dinler; kendisini yukarıdan kontrol eden *gezegendeki adam*'ın tüm çabalarına karşın kozmik bir patlamayla dünyamızdan ayrılır.

"Eraserhead" eleştirmenler ve akademik çevrelerce değişik yorumlarla analiz edilmiştir. Bazı sinema yazarlarına göre "Eraserhead" cinselliğin, doğum korkusunun ve babalık kaygılarının (Lynch'in bugün başarılı bir yönetmen olan kızı Jennifer o yıllarda dört - beş yaşlarındadır) farklı sembollerle bir karabasan evrenine yansımasıdır. David Lynch filminin kafadan değil karından geldiğini söyleyerek görüşlere katkıda bulunmuştur. Filmle ilgili tartışmaların odak noktasında ise yaratık bebeğin oluşumu yer almaktadır. David Lynch bu konuda hala ser verip sır vermez ve soruları kaçamak yanıtlarla geçiştirir. Bir buzağı ceninine benzeyen bebek belki de bir efekt harikasıdır. Bebeğin yaratılış süreci sinema tarihinin en büyük muammalarından biridir.

▸ **AMERICAN FILM INSTITUT - LIBRA FILMS - DAVID LYNCH YAPIMI Yön. & Sen. &Yap.** David Lynch, **Gör. Yön.** Herbert Cardwell, Frederick Elmes, **Kur.** David Lynch, **Müz.** David Lynch, **San. Yön.** David Lynch, **Oyn.** Jack Nance (Henry), Charlotte Stewart (Mary X), Allen Joseph (Bay X), Jeanne Bates (Bayan X), Judith Roberts (Güzel Kadın), Laurel Near (Radyatördeki Kadın), Jack Fisk (Gezegendeki Adam), Jean Lange (Büyükanne), Thomas Coulson (Çocuk), Jennifer Lynch (Küçük Kız).

SİYAH-BEYAZ, 35 mm, 89 DAKİKA

ERCOLI, LUCIANO (ROMA, 1929 - BARSELONA, 2015) İtalyan yönetmen, yapımcı, senaryo yazarı. Sinemaya 50'lerde yönetmen yardımcılığıyla girmiş ve 70'lerin başlarında eski karısı Susan Scott'un (Nieves Navarro) oynadığı İtalyan İspanyol ortak yapımı *giallo* filmleri çekmiştir. Usta *giallo* senaristi Ernesto Gastaldi tarafından kaleme alınan *ölüm* başlıklı filmlerinden "La morte accarezza a mezzanotte"de (Ölüm Geceyarısı Okşuyor) çekici bir manken çivili eldivenlerle cinayetler işleyen bir manyağın hedefine girerken, "La morte cammina con i tacchi alti"de (Ölüm Yüksek Topuklar Üzerinde Yürüyor) mücevher kaçakçılığı yapan babasının öldürülmesinden sonra maskeli bir katilin tehditlerine maruz kalan Paris'li bir gece kulübü şarkıcısının hikayesi anlatılmıştır. Mizahı da göz ardı etmeyen bu iki filmden önce vizyona giren "Le foto probite di una signora per bene" (Şüphe Altındaki Bir Kadının Yasak Fotoğrafları) ise zengin kocasının bir katil olduğuna dair duyumlar alan frijid bir kadınla ilgilidir. Seksi dramalar ve polisiyeler de yöneten Ercoli'nin son filmi "La bidonata" yapımcısının kaçırılması üzerine gösterime çıkmamıştır. 70'lerin sonlarında babasından yüklü bir miras kalmış ve sinemayı bırakmıştır.

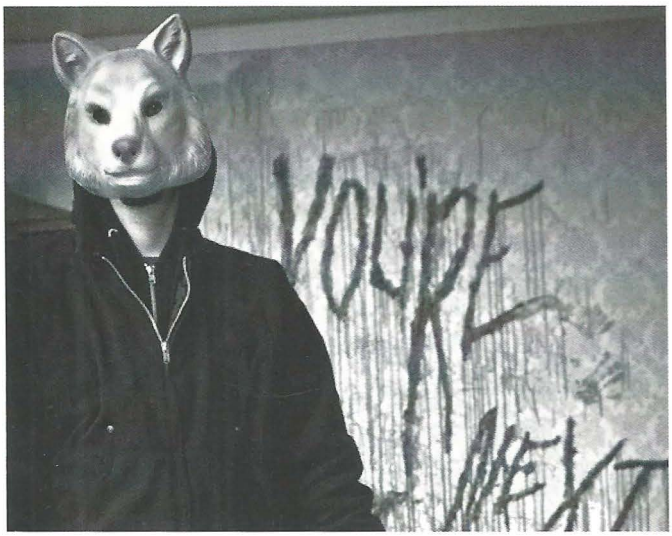
▸ **FİLMOGRAFİ:** Le foto probite di una signora per bene (1970) • La morte cammina con i tacchi alti (1971) • La morte accarezza a mezzanotte (1972) • Troppe rischio per un uomo solo (1974) • La polizia ha le mani legate (1975) • La bidonata (1977)

ETCHISON, DENNIS (KALİFORNİYA, 1943) Amerikalı yazar. Kısa öyküleriyle tanınır; sinemada senaryo doktoru kimliğiyle ön plana çıkmış, "Blood Ties" (Kanlı Bağlantılar), "Trauma" (Travma), "La setta" (Tarikat), "Halloween 4: The Return of Michael Myers" (Cadılar Bayramı 4: Michael Myers'ın Dönüşü) gibi ABD ve İtalyan yapımı korkulara danışmanlık yapmıştır. Popüler filmlerin sonradan romanlaştırılması (novelizasyon) geleneğine de uymuş ve takma isimlerle "The Fog" (Sis) ve "Videodrome"un romanlarını yazmıştır.

Ev İstilası • The Strangers (Ziyaretçiler) • Scott Speedman, Liv Tyler

EV İSTİLASI Ev istilası konulu filmlerde hapishane kaçkınları, eski suçlular veya psikopatlar zorla, gizlice ya da rızayla girdikleri evlerin sakinlerine dehşet dolu anlar yaşatırlar.İlk popüler örnek William Wyler'dan gelmiştir: "The Desperate Hours" (Ümitsiz Saatler).1955 yapımı filmde Humphrey Bogart, Dewey Martin ve Robert Middleton'un canlandırdığı üç hapishane kaçkını dört kişilik bir aileyi rehin alır; Michael Cimino 1990'da Mickey Rourke ve Anthony Hopkins'li bir yeni çevrim gerçekleştirmiştir.70 ve

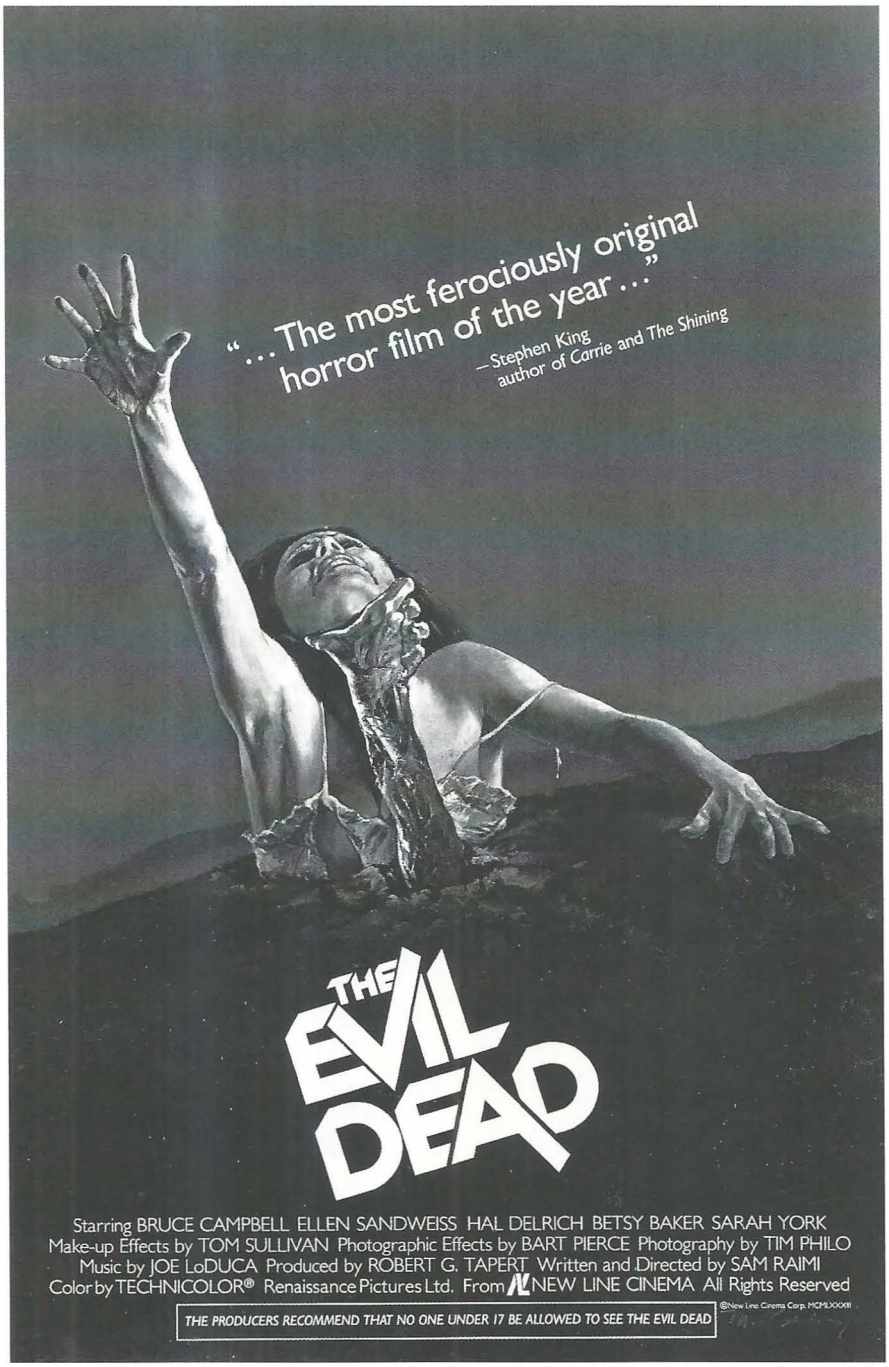
Ev İstilası • You're Next (Katliam Gecesi)

80'lerde ünlü İtalyan piyasa sinemacıları Enzo Castellari ile Fernando Di Leo konuya seks ve şiddet eksenli filmlerle yaklaşmışlardır.Castellari'nin en iyilerinden olmayan "Gli occhi freddi della paura"da (Korkunun Soğuk Gözleri) zengin bir avukat ve gece kulübünde tanıştığı bir kadın eve zorla giren bir grup sadistik suçlunun eziyetlerine maruz kalır.Di Leo'nun çıplaklığı bol "Vacanze per un massacro"sunda (Haftasonu Katliamı) hapisten kaçan azılı bir suçlu girdiği evde karı, koca ve baldızı (baldızın kocayla ilİşkisi vardır) terörize eder;Andy Warhol'un gözdelerinden Joe Dallesandro başroldedir.Huzursuzluk uzmanı Michael Haneke "Funny Games"de (Ölümcül Oyunlar) iki nazik görünümlü psikopat genç tarafından yazlık evlerinde tutsak alınan Avusturyalı bir ailenin (karı, koca ve 11 yaşındaki oğulları) yaşam savaşını ele almıştır;inanılmaz işkencelere göğüs germek zorunda kalanlar arasında seyirciler de vardır.David Fincher'ın 2002 martında gösterime giren heyecanlı "Panic Room"unda (Panik Odası) boşanmış bir anne (Jodie Foster) ve diyabetli kızı (Kristen Stewart) evlerinde hazine arayan 3 kişilik bir hırsız grubundan (Forest Whitaker, Jared Leto, Dwight Yoakam) korunmak için panik odasına sığınır. 2000'lerde gösterime giren diğer *ev istilası* filmleri "The Strangers" (Ziyaretçiler), A l'interieur" (İçerde), "You're Next" (Katliam Gecesi) ve In Their Skin" (Taklitler) daha serttir.Bryan Bertino'nun "The Strangers"ında ilişkileri yolunda gitmeyen bir çift (Liv Tyler, Scott Speedman) oğlanın ailesinin yazlık evinde maskeli yabancılar tarafından terörize edilir; yabancıların şiddet dürtüsü karanlıkta kalmıştır.Alexandre Bustillo, Julien Maury ikilisinin yönettiği Fransız yapımı "A l'interieur" yaşadığımız mekanların aslında ne kadar korunmasız olduğunun bir diğer kanıtıdır;eşini yakın zamanda kaybetmiş, karnı burnunda bir anne adayının (Alysson Paradis) niyeti bebeğini çalmak olan psikopat bir kadınla (Beatrice Dalle) giriştiği ölüm kalım mücadelesini konu almaktadır;yönetmenler gore efektlerinden azami ölçüde yararlanmışlardır. Korku sinemasının yeni parlayan yıldızlarından Adam Wingard'ın sürprizli "You're Next"i son yılların en iyi *ev istilası* filmidir;konusu aralarındaki ilişkiler sağlam olmayan bir ailenin çevresinde gelişir;anne-baba 35. evlilik yıldönümlerini kutlamak için evlatlarını şehir dışındaki evlerinde akşam yemeğine davet eder;yemeğin ortasında eve baskın düzenleyen maskeli kişiler aile bireylerini teker teker ortadan kaldırır.Oğullardan birinin kız arkadaşı hem maskeli katillere yiğitçe direnecek, hem de baskının ardındaki esrarı ortaya çıkaracaktır.Kanada yapımı "In Their Skin"de dağ evlerine kafayı dinlemeye giden acılı bir aile psikopat yabancılarla tanışır.Video klipçi Jeremy Power Regimbal'ın ilk uzun metrajlı filmidir.

- **SEÇME FİLMLER:**
- **GLI OCCHI FREDDI DELLA PAURA** (Korkunun Soğuk Yüzü) **Yön.** Enzo G. Castellari, **Sen.** Leo Anchoriz, Tito Carpi, Enzo G. Castellari, **Yap.** Jose Frade, **Gör. Yön.** Antonio L. Ballesteros, **Müz.** Ennio Morricone, **Oyn.** Giovanna Ralli, Frank Wolff, Fernando Rey, Julian Mateos, Karin Schubert, Leon Lenoir, Franco Marletta, Gianni Garko. (İtalya-İspanya-1971)
- **VACENZA PER UN MASSACRO** (Haftasonu Katliamı) **Yön. & Sen.** Fernando Di Leo, **Yap.** Armando Novelli, **Gör. Yön.** Enrico Lucidi, **Müz.** Luis Bacalov, **Oyn.** Joe Dallesandro, Lorraine De Selle, Patricia Bhen, Gianni Macchia. (İtalya-1980)
- **FUNNY GAMES** (Ölümcül Oyunlar) **Yön & Sen.** Michael Haneke, **Yap.** Veit Heiduschka, **Gör. Yön.** Jürgen Jürges, **Oyn.** Susanne Lothar, Ulrich Mühe, Amo Frisch, Frank Giering, Stefan Clapczynski, Doris Kunstmann, Christoph Bantzer. (Avusturya-1997)
- **PANIC ROOM** (Panik Odası) **Yön.** David Fincher, **Sen.** David Koepp, **Yap.** Cean Chaffin, Judy Hofflund, Gavin Polone, David Koepp, **Gör. Yön.** Conrad W. Hall, Darius Khondji, **Müz.** Howard Shore, **Oyn.** Jodie Foster, Kristen Stewart, Forest Whitaker, Dwight Yoakam, Jared Leto, Patrick Bauchau, Ann Magnuson, Ian Buchanan. (A. B. D. -2002)
- **A L'INTERIEUR** (İçerde) **Yön. & Sen.** Alexandre Bustillo, Julien Maury, **Yap.** Verane Frediani, Franck Ribiere, **Gör. Yön.** Laurent Bares, **Müz.** François Eudes, **Oyn.** Alysson Paradis, Beatrice Dalle, Jean-Baptiste Tabourin, Claude Lule, Dominique Frot, Nathalie Roussel, Tahar Rahim. (Fransa-2007)
- **THE STRANGERS** (Ziyaretçiler) **Yön. & Sen.** Bryan Bertino, **Yap.** Doug Davison, Nathan Kahane, Roy Lee, **Gör. Yön.** Peter Sova, **Müz.** tomandandy, **Oyn.** Scott Speedman, Liv Tyler, Gemma Ward, Kip Weeks, Laura Margolis, Glenn Howerton. (A. B. D. -2008)
- **YOU'RE NEXT** (Katliam Gecesi) **Yön.** Adam Wingard, **Sen.** Simon Barrett, **Yap.** Simon Barrett, Keith Calder, Kim Sherman, Jessica Wu, **Gör. Yön.** Andrew D. Palermo, **Müz.** Mads Heldtberg, Jasper Justice Lee, Kyle McKinnon, **Oyn.** Sharni Vinson, Nicholas Tucci, Wendy Glenn, AJ, Bowen, Joe Swanberg, Sarah Myers, Amy Seimetz, Ti West, Rob Moran, Barbara Crampton, Larry Fessenden. (A. B. D. -2011)
- **IN THEIR SKIN** (Taklitler) **Yön.** Jeremy Power Regimbal, **Sen.** Josh Close, **Yap.** Justin Taylor Close, Jeremy Power Regimbal, **Gör. Yön.** Norm Li, **Müz.** Keith Power, **Oyn.** Selma Blair, Josh Close, James D'Arcy, Rachel Miner, Quinn Lord, Alex Ferris. (Kanada-2012)

THE EVIL DEAD (Şeytanın Ölüsü) Sam Raimi'nin yazdığı ve yönettiği 1981 yapımı Amerikan filmi. Hafta

sonunu geçirmek için ormanın derinliklerinde kulübe kiralayan 5 arkadaşın bölgedeki şeytani güçleri uyandırmasıyla gelişen doğaüstü olayları, kanın oluk oluk aktığı inanılmaz şiddet sahneleri ve yer yer mizahi bir tonla anlatır; video döneminin efsane filmlerinden biridir. 1.5 yıl süren çekimlerin büyük bölümü 350.000 dolarlık bütçeyle Tennessee eyaletinde yapılmıştır. Kanlı sahnelerinden dolayı Amerikalı dağıtımcıların gözünü korkutmuş; Cannes pazarında Avrupa kökenli bir dağıtım firması (Palace Pictures) tarafından satın alınmıştır. Zamanında sinemadan çok video piyasasında isim yapan "The Evil Dead"in korsan video kasetleri ülkemizde de büyük ilgi görmüştür. Bugüne kadarki dünya hasılatı, kiralamalar da dahil 30 milyon dolar civarındadır. Özgün versiyonu Finlandiya, Almanya, İzlanda, Malezya, İngiltere, İrlanda, İsveç ve Singapur'da yasaklanmıştır. Anchor Bay firması 2007'de *ultimate edition* adıyla, hayranların kaçırmaması gereken 3 disklik bir DVD çıkarmıştır. DVD'de aktör Bruce Campbell'ın filme paralel sesli yorumları, kadın oyuncular Ellen Sandweiss, Betsy Baker ve Therasa Tilly'nin (Sarah York) katıldıkları "Ladies of the Evil Dead" (Şeytanın Ölüsü'nün Bayanları), "Ladies of the Evil Dead meet Bruce Campbell" (Şeytanın Ölüsü'nün Bayanları Bruce Campbell'la Buluşuyor), "The Untold Saga of the Evil Dead" (Şeytanın Ölüsü'nün Anlatılmamış Destanı) ve "Discovering the Evil Dead Unconventional" (Farklı Bir Şeytanın Ölüsü Keşfetmek) adlı belgeseller yer almaktadır.

▸ **KONU:** 5 üniversiteli arkadaş, Ash, Cheryl, Scotty, Linda ve Shelly, Tennessee sınırı yakınlarındaki gözlerden ırak ormanlık bölgede eski püskü bir kulübe kiralar. Akşam yemeğinden sonra bodruma göz atan Ash ve Scotty eşyaların arasında büyücülükle ilgili bir kitap, makaralı bir teyp ve kurukafa başlı bir hançer bulurlar. Teypte, kulübede daha önce inzivaya çekilmiş bir profesörün dehşet verici itirafları yer almaktadır. Antik Sümer dönemiyle ilgili araştırmalarda bulunan profesör insan kanıyla yazılmış, insan etiyle ciltlenmiş bir kitap ele geçirmiştir. Kitabın adı "Naturan Demento"dur (Ölüler Kitabı) ve şeytanları, şeytanların dirilişiyle ilgili kehanetleri konu almaktadır. Cansız olan bu şeytani varlıklar, kitaptaki metinlerin doğru okunmasıyla yeniden yaşama dönebilecektir. Kitaptaki sihirli sözcüklerin yinelenmesiyle birlikte şeytani güçler yavaş yavaş uyanır ve gençlerin bedenlerini birer birer esir alır. Aralarında *temiz* kalan Ash yaşamını kurtarmak için arkadaşlarını zapt eden şeytani varlıklarla savaşır.

Videonun egemenliğini ilan ettiği 80'lerin başlarında sinemaya gönül veren, 20'li yaşlardaki üç genç (Sam Raimi, Robert Tapert, Bruce Campbell) kendi yapım şirketlerini kurmuşlar ve super 8mm. formatındaki kısa metrajlı

The Evil Dead (Şeytanın Ölüsü) • Ellen Sandweiss

korku filmleri "Clockwork" (Saat), "It's Murder!" (Bu Bir Cinayet!), "Within the Woods"la (Ormanın İçinde) yeraltı film festivallerinin kapılarını aşındırmışlardır. Kazandıkları üç beş kuruşla, gönüllü finansörlerin ve yakınlarının yardımlarıyla gerçekleştirdikleri ilk uzun metrajlı filmleri "The Evil Dead" 32 dakikalık "Within the Woods"un takviye edilmiş bir versiyonudur. 22 yaşındaki Sam Raimi yönetmen koltuğuna otururken ortağı Robert Tapert filmin yapımını üstlenmiş, amatör aktör Bruce Campbell ise kameranın önüne geçerek talihsiz kahraman Ash rolüne bürünmüştür. Hikaye ve karakterleri bir tarafa atan; ses, ucuz *gore* efektleri ve çılgın kaydırma çekimlerinden azami ölçüde yararlanan bu hiperaktif film *splatter* sinemasının kanlı sadizmiyle, çizgi romanvari absürd bir gülmece anlayışını başarıyla kaynaştırmıştır. Şeytani güçlerin bakış açısından izlenen sayısız kaydırma çekimi, lunaparklardaki sürat trenlerinin baş döndürücü deneyimini yaşatırken, kana bulanmış sahneler seyircinin soluk almasına fırsat tanımadan ardı ardına sıralanır: Ruhu zapt edilen ve zombiye dönüşen ilk genç olan Cheryl (daha önce ormandaki büyülü ağaç dallarının, sarmaşıkların tecavüzüne (!) uğramıştır) kurşun kalemle arkadaşı Linda'nın ayak bileğinde koca bir delik açar, delikten kanlar fışkırır... Scotty zombileşen kız arkadaşı Shelly'nin hançer taşıyan elini bıçakla kıtır kıtır keser, sonra da vücudunu baltayla parçalara ayırır. İçinden irinler fışkıran parçaların her biri kıpır kıpır oynamaktadır. Ash'in kız arkadaşı Linda'nın ruhu da zapt edilmiştir. Ash önce onu elektrikli testereyle parçalamak ister ama vicdanının sesini dinleyerek gömmeye karar verir... Gömüldükten sonra dirilen Linda tırnaklarıyla Ash'in ayağında derin yaralar açar; Ash eline geçirdiği bir kalası isterik çığlıklar atan Linda'nın kafasına ve vücuduna defalarca indirir sonra uçarak üzerine atlayan genç kızın kafasını kürekle uçurur... Son olarak yakın arkadaşı Ash'i kaderine terk ederek kaçan Scotty zombileşir; Ash parmaklarıyla Scotty'nin gözlerini çıkarır... Her tarafı yara bere içinde kalmış ama hayatta kalmayı başarmıştır... Lanetli "Ölüler Kitabı"nı ateşe atmasıyla birlikte arkadaşlarının şeytani güçlerin hakimiyetindeki bedenleri çürümeye başlar... Güneşin ilk ışıklarını görür görmez dışarıya çıkan Ash'i kötü bir sürpriz beklemektedir.

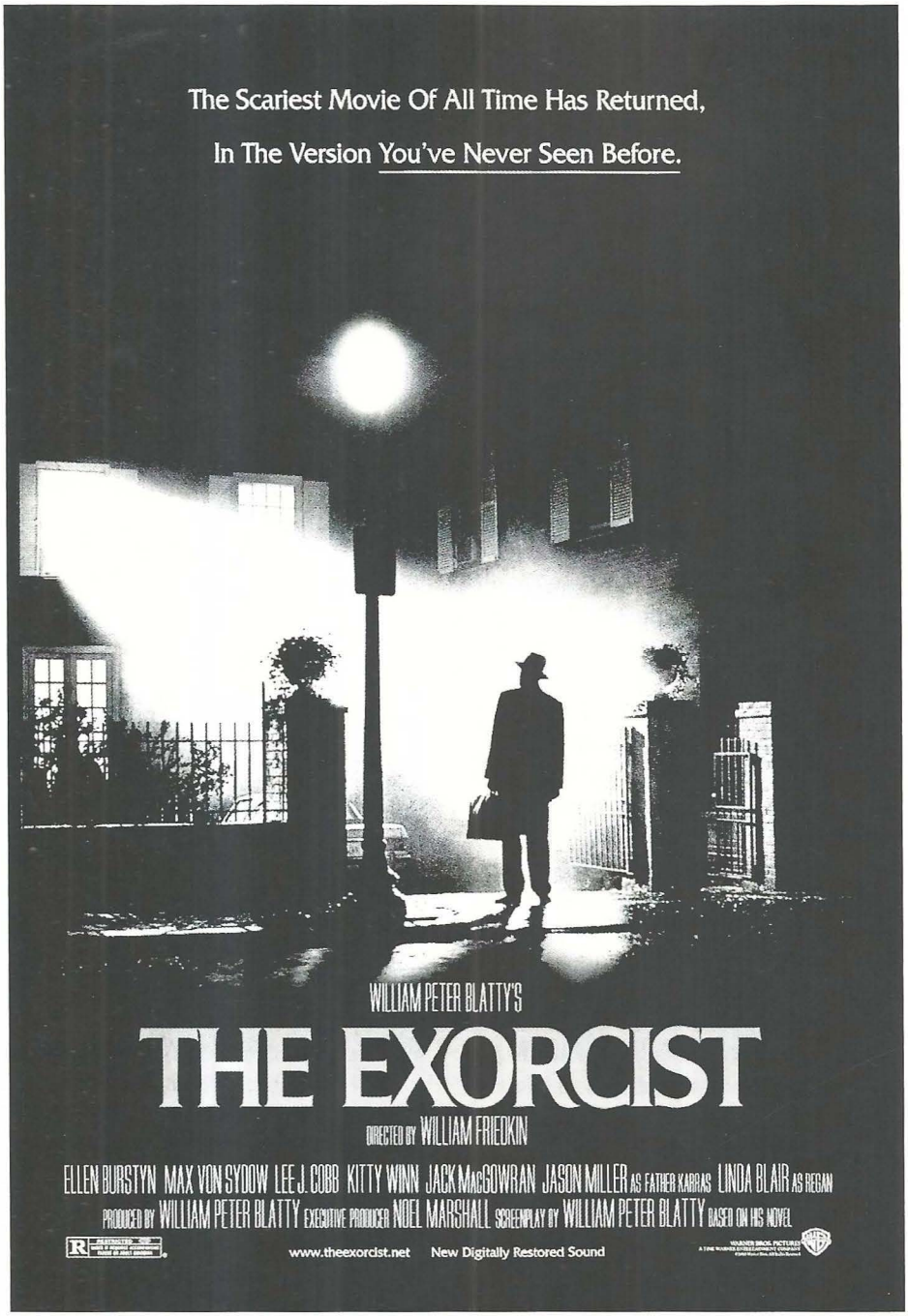
The Evil Dead (Şeytanın Ölüsü)

"The Evil Dead" 16mm. formatında çekildikten sonra 35mm'ye aktarılmış, kanlı sahnelerin çoğunda esas oyuncuların yerini alan yedek oyuncular (fake shemps) devreye girmiştir. Ünlü yazar Stephen King "The Evil Dead"in o zamana dek seyrettiği en haşin ve özgün korku filmi olduğunu belirtmiştir; yaratıcısı Sam Raimi'ye göre tipik bir drive in (arabalı sinema) filmidir; sevgililerin arabada öpüşmelerine son veren ve dikkatlerini perdeye toplayan türden bir film... İlerleyen yıllarda milyon dolarlık Hollywood filmlerine imza atan Sam Raimi hala amatör ruhla çekilmiş bu özgün korku filmiyle hatırlanır. Uruguaylı yönetmen Fede Alvarez 32 yıl sonra, 2013'te Yeni Zelanda'da çekilen bir yeni çevrime imza atmıştır; yapımcılar arasında Sam Raimi, ortağı Robert Tapert ve Bruce Campbell da vardır. Ürkütücü tahta kulübe ve ormanlık bölgenin aynı kaldığı yeni versiyonda karakterler farklıdır; oraya uyuşturucu bağımlısı olan arkadaşlarını kurtarmak için gelmişlerdir; ama işler yolunda gitmez, üstelik içinde tam tersi yazılmasına karşın evdeki lanetli kitabı açmışlardır. Yapaylığı sırıtan abartılı *gore* sahnelerinin sıralandığı, oyunculuğun çok kötü, efektlerin vasat olduğu bu 2013 model versiyon her sıradan korku gibi ucuz numaralardan medet ummuştur.

▸ **RENAISSANCE PICTURES YAPIMI Yön. & Sen.** Sam Raimi, **Yap.** Robert Tapert, **Gör. Yön.** Tim Philo, **Müz.** Joseph LoDuca, **Kur.** Edna Ruth Paul, **Mak. Ef.** Tom Sullivan, **Oyn.** Bruce Campbell (Ash), Ellen Sandweiss (Cheryl), Hal Delrich (Scott), Betsy Baker (Linda), Sarah York (Shelly).

RENKLİ, 16 mm. (ARRIFLEX), 85 DAK. (Sansürsüz Versiyon)

THE EXORCIST (Şeytan) William Friedkin'in yönettiği 1973 yapımı Amerikan filmi. William Peter Blatty'nin yayınlanır yayınlanmaz çok satanlar listesine giren aynı adlı romanından, yazarın kendi senaryosuyla sinemaya uyarlamıştır. Bütün zamanların en sansasyonel ve kazançlı korku filmlerinden biridir ve 10.5 milyon dolarlık maliyetine karşılık dünya çapında 400 milyon doların üstünde gelir elde etmiştir. 1949 yılında Maryland yakınlarında vuku bulduğu söylenen gerçek bir *cin çarpması* (yerel bir gazeteye konu olan *ruh zapt edilme* olayının kahramanı 14 yaşındaki bir erkek çocuğudur) ve Fransız teolog-filozof Pierre Teilhard de Chardin'in yaşam öyküsü Blatty'nin ana esin kaynaklarıdır. Ruhuna şeytan giren (Asurlularda rüzgarı temsil eden kötü ruh Pazuzu) 13 yaşındaki bir kızın

yaşadığı fiziksel ve ruhsal değişiklikleri kavrayamayan tıp biliminin çaresizliğini ve devreye giren iki rahibin *şeytan çıkartma* seanslarıyla kızı huzura kavuşturmasını gerçekçi karakterler ve dramatik bir olay örgüsüyle anlatır "The Exorcist" Warner Bros, filmi, 2000 yılında yenilenmiş kopyalarla tekrar gösterime sokmuştur. Friedkin'in 1973'te montaj masasında çıkardığı sahnelerin bazıları (Linda Blair'in örümcek yürüyüşü vs.) "The Exorcist-The Version You've Never Seen" adıyla vizyona giren bu restore edilmiş versiyona eklenmiştir. 1998 yılında, 25. yıl şerefine piyasaya sürülen DVD'de İngiliz sinema yazarı Mark Kermode'nin hazırladığı "The Fear of God-The Making of the Exorcist" (Tanrı Korkusu-Şeytan'ın Yapımı) adlı bir BBC belgeseli de yer almaktadır. Filmin yapımına ilişkin anıların gündeme geldiği belgeselde William Friedkin, William Peter Blatty, aktris Ellen Burstyn, aktör Max von Sydow, aktör Jason Miller, aktris Linda Blair, görüntü yönetmeni Owen Roizman, kurgucu Bud Smith, makyaj sorumlusu Dick Smith, özel efekt uzmanı Marcel Vercoutere, birinci asistan yönetmen Terence A. Donnely, teknik danışman William O'Malley (gerçek bir rahiptir ve filmde önemli bir rolü vardır), teknik danışman Thomas Bermingham (gerçek bir rahip-oyuncu), yapım tasarımcısı Bill Malley'le çekim süreci, yapım sonrası ve ilk gösterimle ilgili söyleşiler yapılmıştır.

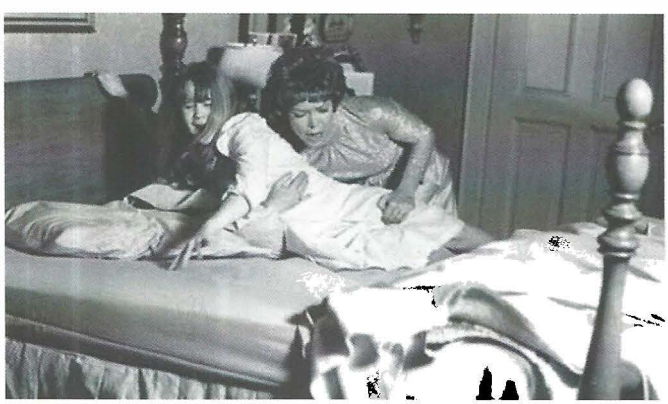
▸ **KONU:** Kuzey Irak... Antik kent Ninova yakınlarında yürütülen kazılar sırasında şeytani figürlere benzeyen küçük heykel parçaları bulunur. Kazının danışmanlığını yapan Cizvit papazı-arkeolog Lankaster Merrin heykelleri görünce büyük bir heyecana kapılır. Karşısındaki ezeli düşmanı *şeytan* Pazuzu'dur. Yıllar evvel Afrika'da genç bir misyonerken onunla ilk kez karşı karşıya gelmiştir... Anlaşılan aralarında son bir hesaplaşma daha yaşanacaktır.

Georgetown, ABD: Aktris Chris McNeil 13 yaşındaki kızı Regan, asistanı Sharon ve Alman yardımcılarıyla birlikte sakin bir yaşam sürdürmektedir. Eşinden ayrı yaşayan Chris, Katolik Georgetown Üniversitesi kampüsünde çekilen son filminden arta kalan zamanlarda kızıyla vakit geçirmektedir. Bu mutluluk tablosu Regan'da ortaya çıkan fiziksel ve ruhsal rahatsızlıklarla bozulur. Chris'in parti verdiği bir akşam salona giren Regan herkesin önünde halıya çişini yapar ve davetli bir astronota ciddi bir surat ifadesiyle yukarılarda bir yerlerde gebereceğini söyler. Yatağı hiçbir neden yokken zangır zangır sallanmaktadır... Tıbbi kontrollerde anormal bir bulguya rastlanmaz ama Regan'ı muayene eden doktor Klein kızın yakası açılmadık küfürler ettiğini iddia etmektedir. Başka testlerden de sonuç çıkmayınca Klein bir psikiyatriste gitmelerini

The Exorcist (Şeytan) • Max von Sydow

tavsiye eder... Eve dönen Regan sanki başka bir varlığın kontrolü altındaymış gibi davranmaktadır... Yüzünü yaralar kaplamıştır; çevresindekilere kusmuklar fırlatır ve kendisine ait olmayan şeytani bir ses tonuyla konuşur... Doktorlardan biri Regan'ın yabancı bir varlığın etkisinde olabileceğini ve bir şeytan kovma ayiniyle sorunun çözülebileceğini söyler... Chris inançlı biri değildir ama denemeye karar verir... Bir akşam eve dönen Chris son filminin alkolik yönetmeni, yakın dostu Burke Dennings'in öldüğünü öğrenir. Sharon'un eczaneye gittiği bir sırada Regan'a göz kulak olan Dennings'in cesedi evin yanındaki merdivenlerde bulunmuştur. Bu korkunç olayın sonrasında Kinderman adlı güler yüzlü bir dedektif Chris'i ziyaret eder... Dennings vakası hakkındaki kuşkularını Chris'le paylaşan Kinderman adamın kafasının tersine döndüğünden bahseder... Dennings'in öldürüldüğünü düşünmektedir. Dedektif gittikten sonra Regan'ın odasına giren Chris korkunç bir manzarayla karşılaşır: Kızı elindeki bir haçla mastürbasyon yapmaktadır. Odadaki eşyaların yeri kendi kendine değişirken Regan'ın içindeki varlık Burke Dennings'in sesiyle konuşur: "*Senin o kahrolası kızın bana ne yaptı biliyor musun?*" İşte o anda Chris, yönetmenin Regan tarafından öldürüldüğüne emin olur. Çaresizlik içindeki Chris psikiyatri dalında uzmanlaşmış rahip Damien Karras'tan yardım ister... İnancını yitirme noktasına gelmiş olan

The Exorcist (Şeytan) • Ellen Burstyn, Linda Blair

Karras yakın zamanda ölen annesinin hastalığına ilgisiz kaldığı için vicdan azabı çekmektedir. Karras, başta karşı çıkmasına karşın kızın durumunu görünce gönülsüzce de olsa *şeytan kovma* ayinine razı olur. Ama önce kilisenin izni gereklidir. Kilise, şeytan kovma töreni için Irak'tan dönen peder Merrin ve Damien Karras'ı görevlendirir. Daha önce bir *şeytan kovma* ayinine katılan Merrin ölümden kıl payı kurtulmuştur. İki rahip Regan'ın odasına girip dualarına başladıklarında şeytanın sert savunmasıyla karşılaşırlar. Dualar edilirken Regan'ın yatağı yukarı doğru yükselir; küfürler, kusmuklar, tehditler birbirini izler. Bu arada şeytan, Karras'ı en zayıf yerinden vurmuş ve annesinin sesiyle konuşarak rahibin vicdan azabını derinleştirmiştir. Karras bir süreliğine odadan çıkar, geri döndüğünde kalp krizi geçiren Merrin'in cesedini yerde bulur. Deliye dönen genç rahip Regan'ı yakalar ve "*Benim içime gir!*", "*Beni al!*" diye haykırır... Kötü ruh Karras'ın bedenine girerken Regan normale dönmeye başlamıştır. Karras o sırada birkaç saniye süren bir normalleşme yaşar ve bunu fırsat bilerek pencereden dışarı atlar. Şeytan onu ele geçirmeden kendini öldürmeyi başarmıştır. Aradan geçen birkaç gün içinde

The Exorcist (Şeytan) • Linda Blair

Chris evden taşınma hazırlıklarını tamamlamıştır. Regan, geçirdiği korkunç günlerle ilgili hiçbir şey hatırlamaz... Anne kız evi terk etmek üzereyken peder Dyer uğurlamaya gelir. Arabayı durduran Chris, Merrin'in Kuzey Irak'ta bulduğu gümüş bir madalyonu Dyer'a teslim eder.

Çığlık çığlığa sinemayı terk edenler... Bebeklerini düşüren hamile kadınlar... Kalp rahatsızlıkları geçiren, psikiyatrik yardım alan insanlar... Sinema salonlarına istifra edenler... 26 Aralık 1973'te ABD'de gösterime giren "The Exorcist" bazıları polis kayıtlarına giren bu tarz haberlerle -bir kısmı gerçek, bir kısmı şehir efsanesi, bir kısmı da pazarlama stratejisinin bir parçasıdır- medyanın gündemini uzun süre meşgul etmiş ve ülke çapında toplu bir histeriye neden olmuştur. Korku sinemasını küçümsenen bir tür olmaktan çıkarıp geniş kitlelerle buluşturması açısından da önemli bir filmdir "The Exorcist"... Sinema yazarı Alan Jones "2001" bilim kurgu sineması için neyse, "The Exorcist" de korku sineması için odur ve korkuyu dünyanın ve sinema endüstrisinin gözünde yasallaştırmıştır..." diyerek

önemli bir saptama yapmıştır. O zamana dek çoğunlukla açık hava sinemalarında ve küçük sinemalarda, kısıtlı bir izleyiciye seslenen korku filmleri ilerleyen yıllarda büyük stüdyoların da katkısıyla uluslararası bir nitelik kazanacaktır. "The Exorcist" sonrasında onlarca *taklit* çevrilmiş ve bazıları Warner Bros tarafından dava edilmiştir... Özellikle Kıta Avrupa'sından (İtalya ve İspanya) gelen bu filmlerin hemen hepsi "The Exorcist"in en dehşetli sahnelerini neredeyse plan plan kopyalamışlardır.

"The Exorcist" her ne kadar *kusmuk fırlatma, haçla mastürbasyon yapma, havaya yükselme* gibi çarpıcı sahnelerle hatırlansa da, asıl gücünü inandırıcı karakterleri, artistik kadrajları (Ellen Burstyn, yönetmen Friedkin'in çekimler sırasında sürekli müzeleri gezdiğini ve rahip Merrin'in, McNeil'lerin evine geldiği sahnede Belçikalı gerçeküstücü ressam René Magritte'in "Işık İmparatorluğu" adlı tablosuna atıfta bulunduğunu belirtmiştir) dramatik hikayesi ve güçlü oyuncularından almaktadır. Amerikan sinemasının kıymeti bilinmemiş yönetmenlerinden William Friedkin, dehşetin altyapısını girişteki Kuzey Irak çekimleriyle hazırlamıştır. Peder Merrin rolündeki Max von Sydow'la birlikte yerel halkın da rol aldığı giriş sekansı o denli ürkünç ve gerçekçidir ki neredeyse başlı başına kısa metrajlı bir belgesel sayılabilir. Kazılarda Pazuzu'nun izine rastladıktan sonra hafif bir kalp rahatsızlığı geçiren ve sokaklarda düşünceli düşünceli gezinen Merrin tek gözlü bir demirciyle karşı karşıya gelir; ölü yüzlü yaşlı bir kadının bindiği faytonun altında kalma tehlikesi geçirir; çalıştığı müzenin duvar saatinin aniden durmasıyla iyice tedirginleşir. Yaşlı adam Pazuzu'nun heykelinin karşısında meydan okuyan bir duruşla dikilirken, kavga eden sokak köpeklerinin havlamaları birbirine karışır. Kötülük yaklaşmaktadır...

Amerika'ya geçişle birlikte tedirginliğin boyutları genişleyecektir. Chris McNeil tavanarasından gelen tuhaf gürültülere farelerin neden olduğunu zanneder... Çatıda bulduğu cadı tahtasıyla oynayan Regan, Kaptan Howdy adlı hayali bir oyun arkadaşından bahsetmektedir. Georgetown kilisesindeki Meryem heykeline müstehcen işaretlerle saldırıda bulunulur... Bu arada, filmin anahtar karakterlerinden peder Karras'ın dramatik yaşamından da kesitler izleriz. Hasta annesine iyi bakamadığı için suçluluk duyan yoksul kilise psikiyatristi Karras bir yandan da dinsel inançlarını sorgulamaktadır. Annesini kaybettikten sonra vicdani yaraları daha da derinleşecek ve şeytanla yüzleşirken metroda kendisinden yardım isteyen bir dilencinin (filmin göz ardı edilmiş en ürkütücü sahnelerinden biridir) ve annesinin sitemkar seslerini Regan'ın ağzından bir kez daha duyacaktır. Karras'ın yaşadığı trajedi belki de şeytanın pençesindeki Regan'ın yaşadıklarından daha da derindedir. Merrin'in öte tarafa göçmesiyle üzerindeki ölü toprağını atan Karras şeytanın içine girmesine izin vererek kendini feda eder ve Regan'ı kurtarır...

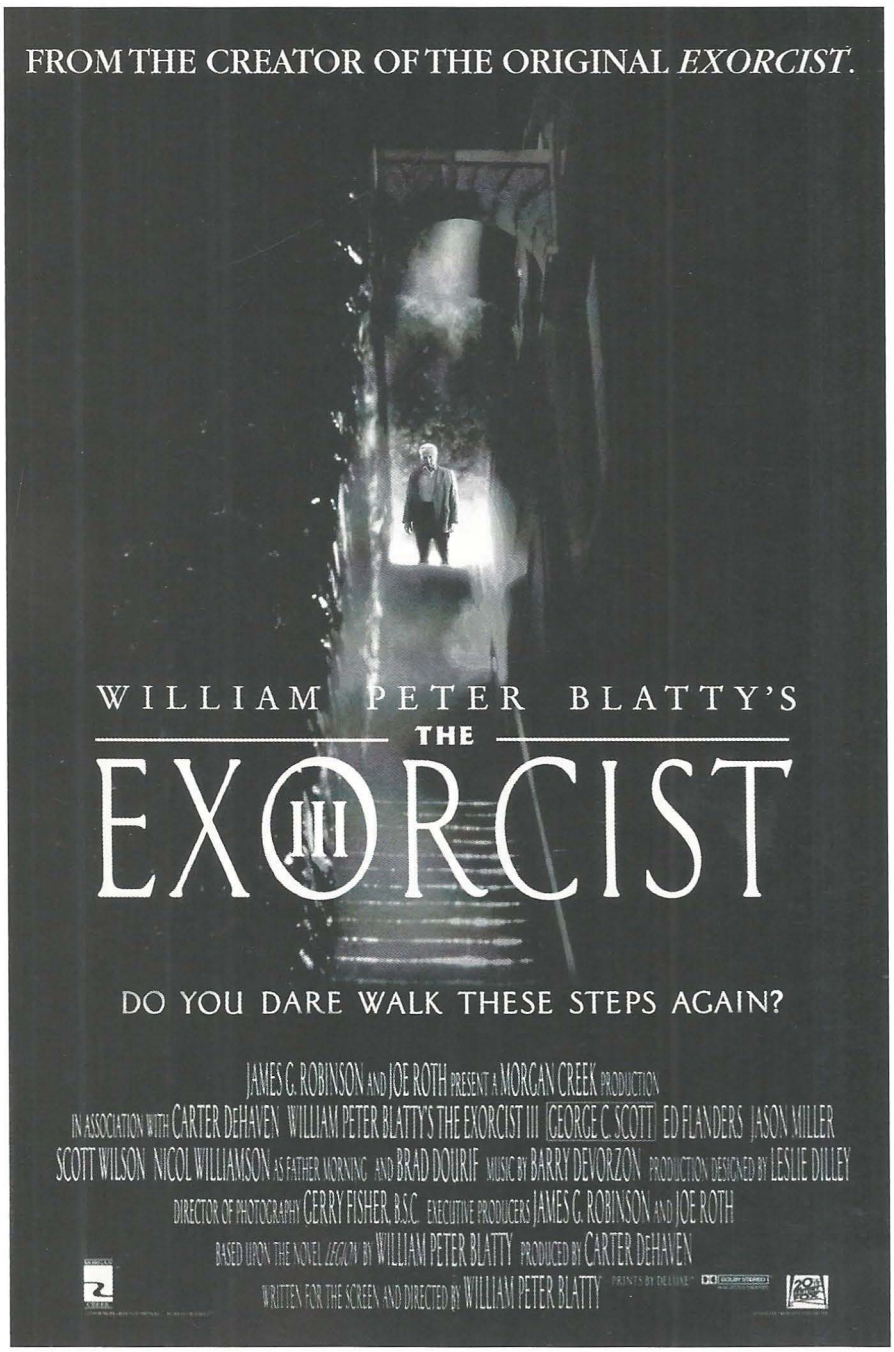
William Friedkin'in teknik becerisini ortaya koyan kışkırtıcı ve şok edici sahnelerde makyaj sanatçısı Dick Smith ve özel efekt uzmanı Marcel Vercoutere'nin de çok büyük emekleri vardır. Efekt teknolojisinin yeni yeni gelişmeye başladığı bir dönemin ürünü olan efektlerin çoğu el emeği, göz nurudur. Regan rolündeki (bazı bölümlerde dublörü Eileen Dietz oynamıştır) Linda Blair'in kafasının 360 derece dönmesi, havaya yükselmesi, galiz küfürlerle kusmuklar fırlatması ve haçla mastürbasyon yapması o zamana dek stüdyo filmlerinde böylesine sahneleri görmemiş kitlelerde müthiş bir rahatsızlık yaratmıştır.

Yapım öncesinde aralarında Stanley Kubrick, Arthur Penn, Mike Nichols, John Boorman (4 yıl sonra "Exorcist II: The Heretic"i yönetmiştir), Peter Bogdanovich, Mark Rydell gibi o zamanların popüler yönetmenlerinin adlarının geçmesine karşın Warner Bros. "The French Connection"la sükse yapan William Friedkin'de karar kılmıştır. Oyuncu seçimlerinde sancılı bir süreç yaşanmış ve Peder Merrin rolü için düşünülen Marlon Brando yönetmen Friedkin tarafından veto edilmiştir. Ingmar Bergman filmlerinin unutulmaz oyuncusu Max von Sydow peder Merrin rolünü alırken, Karras rolü için anlaşmaya varılan Stacy Keach son anda, o zamana dek sinema deneyimi olmayan Jason Miller'la yer değiştirmiştir. Zarif aktris Ellen Burstyn'in canlandırdığı Chris McNeil karakteri için önceleri Audrey Hepburn (filmin Roma'da çekilmesi koşulunu öne sürmüştür), Jane Fonda ("The Exorcist"i kapitalist bir pislik olarak nitelemiştir), Anne Bancroft (hamileliğini öne sürmüştür) ve Geraldine Page düşünülmüştür. Regan rolünü alan Linda Blair ise Jodie Foster, Tatum O'Neal, Brooke Shields, Dana Plato gibi zamanın güçlü çocuk oyuncuları arasından sıyrılmıştır. Chris McNeil'in asistanı Sharon'u canlandıran Kitty Winn, Al Pacino'yla başrolleri paylaştığı Jerry Schaztberg filmi "Panic in the Needle Park"la (Esrar Bitti) tanınmış, "The Exorcist" sonrasında önemli bir filmde oynamamıştır. Pazuzu'yu seslendiren Mercedes Mc Cambridge ise erkekle kadın arasındaki ses tonuna hayran kalan Friedkin tarafından seçilmiştir.

Müzikler için tutulan Arjantinli Lalo Schifrin'in getirdiği demo bantlarını nefretle sokağa fırlatan Friedkin Polonyalı Krzysztof Penderecki'nin çello konçertosu, New Wave ustası Mike Oldfield'in "Tubular Bells" albümü ve Jack Nitzsche'nin özgün müzikleriyle karma bir derleme yapmıştır. Elektronik müziğin efsane grubu Tangerine Dream, Friedkin'in tercihlerinden biri olmasına karşın bu işbirliği çeşitli nedenlerle gerçekleşmemiştir. Edgar Froese önderliğindeki Alman grup sonradan Friedkin'in 1977 tarihli "Sorcerer" filminin müziklerini yapacaktır.

"The Exorcist" adını uğursuz filme çıkaran trajik olaylar zinciriyle de ilgi odağı olmuştur. Çekimlerden hemen sonra Burke Dennings'i canlandıran İngiliz aktör Jack McGowran, Max von Sydow'un kardeşi, bir kamera asistanının çocuğu ve Karras'ın annesi rolündeki Vasiliki Maliaros hayatlarını kaybetmişlerdir. Sinemaya 4 yıl ara vermek zorunda kalan William Friedkin'in kariyerinde şaşırtıcı bir iniş başlamış, Linda Blair ise zaman geçtikçe birbirinden kötü filmlerde rol almış ve erkek dergilerine çıplak pozlar vermiştir.

Aradan geçen onca yıla karşın değerinden ve korkutuculuğundan bir şey kaybetmeyen "The Exorcist" Friedkin'e göre *inancın gizemleri* üzerine bir filmdir... Ama aynı zamanda muhafazakar bir filmdir çünkü tıp biliminin çaresizliği ve manevi değerlerin yüceliği sürekli vurgulanır. Regan'a konsültasyon yapan doktorlardan birinin Chris'e *şeytan kovma* ayinini önermesi çaresizliğin son noktasıdır. Katolik korku filmlerinin atası sayılan "The Exorcist" dolaylı yönden de olsa kilisenin onayını almıştır. Filmde oynayan din adamlarının hepsi -Karras dışında- gerçek din adamlarıdır. Böylece, "Rosemary's Baby"nin kilise karşıtı tavrından aşırı rahatsızlık duyan din çevreleri "The Exorcist"e bir nebzede olsa hoşgörüyle yaklaşmışlardır.

En İyi Film, En İyi Kadın Oyuncu (Ellen Burstyn), En İyi Yardımcı Erkek Oyuncu (Jason Miller), En İyi Yardımcı Kadın Oyuncu (Linda Blair), En İyi Yönetmen (William Friedkin), En İyi Uyarlama Senaryo (William Peter Blatty), En İyi Görüntü Yönetmeni (Owen Roizman), En İyi Sanat Yönetmeni (Jerry Wunderlich, Bill Malley), En İyi Kurgu (John Broderick, Bud Smith, Evan Lottman, Norman Gay), En İyi Ses (Robert Knudson, Christopher Newman) dallarında Oscar yarışına giren "The Exorcist" En İyi Ses ve En İyi Uyarlama ödüllerini kazanmıştır. Filmin, ayrıca Altın Küre ve BAFTA adaylıkları vardır.

▸ **WARNER BROS - HOYA YAPIMI Yön.** William Friedkin, **Sen. & Yap.** William Peter Blatty (Kendi romanından), **Gör. Yön.** Owen Roizman, Billy Williams, **Kur.** Norman Gay, Evan Lottman, **San. Yön.** Bill Malley, Jerry Wunderlich, **Kos.** Joe Fretwell, **Mak. Ef.** Dick Smith, **Öz. Ef.** Marcel Vercoutere, **Oyn.** Ellen Burstyn (ChrisMcNeil), Max von Sydow (Merrin), Lee J. Cobb (Kinderman), Kitty Winn (Sharon), Jack MacGowran (Burke Dennings), Jason Miller (Karras), Linda Blair (Regan), William O'Malley (Dyer), Barton Heyman (Dr. Klein), Peter Masterson (Dr. Barringer), Rudolf Schündler (Karl), Gina Petrushka (Willi), Robert Symonds (Dr. Taney), Arthur Storch (Psikiyatrist), Thomas Bermingham (Peder Tom), Vasiliki Maliaros (Karras'ın Annesi), Titos Vandis (Karras'ın Amcası), Wallace Rooney (Piskopos), Ron Faber (Chuck), Robert Gerringer (Senatör), Mercedes McCambridge (Şeytanın Sesi), Robert Callinan (Astronot), Vincent Russell (Metrodaki Dilenci), Eileen Dietz (Pazuzu'nun Suratı), John Nicola (Rahip).

RENKLİ, 35 mm. (PANAVISION), 122 DAK. (Yönetmenin kurgusu 132 dak.)

THE EXORCIST III (Şeytan 3) William Peter Blatty'nin yazdığı ve yönettiği 1990 tarihli Amerikan filmi. Blatty'nin 1983 yılında yayınlanan "Legion" (Lejyon) adlı romanının sinema uyarlamasıdır. Blatty tarafından reddedilen 1977 yapımı "Exorcist II: The Heretic"le (Şeytan II) hiçbir bağlantısı yoktur; "The Exorcist"in (Şeytan) gerçek devamı sayılır; Georgetown'da şeytanın aracılığıyla işlenen dehşetli cinayetleri araştıran emektar bir polisin (ilk filmin komiser Kindeman'ı) çevresinde gelişen bir hikaye anlatır. İlk iki filmin finansörü Warner Bros'un yerini Joe Roth ve James G. Robinson tarafından kurulan Morgan Creek almıştır; Georgetown civarı, North Carolina'daki Screen Gems ve Los Angeles'daki Hollywood Center stüdyolarında 8 haftalık süren çekimler sonunda tamamlanmıştır; bütçesi 11 milyon dolardır. Çekimlerin bitmesinden 4 ay sonra Blatty'yi arayan Morgan Creek yetkilileri filme *şeytan kovmalı* yeni sahnelerin eklenmesini talep etmişlerdir; hikayenin ruhuna

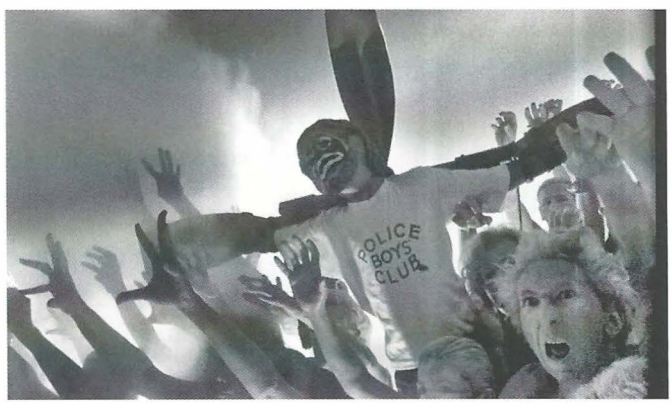

The Exorcist III (Şeytan 3) • George C. Scott

aykırı duran bu ticari sahneler 4 milyonluk ek bütçeyle çekilmiştir. Amerika'da 1990 yılının Ağustos'unda, ülkemizde ise Aralık'ta vizyona giren "The Exorcist III" genellikle olumsuz tepkiler almıştır. Video ve DVD'yle büyüyen kuşak tarafından itibarı iade edilen bu tüyler ürperten klasik bugün bazı dosyalarda en iyi korku filmleri arasında gösterilmektedir.

▸ **KONU:** Georgetown 1990... Thomas Kintry adındaki 12 yaşındaki siyahi bir çocuk korkunç bir cinayete kurban gider. Elektroşok tedavisinde kullanılan bir ilaçla uyuşturulan çocuğun gözlerine külçeler saplandıktan sonra kafası kesilmiştir. Katil, kafanın yerine yüzü siyaha boyanmış bir İsa heykelinin başını koymuş ve çocuğu küreklerle çarmıha germiştir. Cinayeti deneyimli polis dedektifi Bill Kinderman soruşturmaktadır. Aynı günlerde bir Katolik kilisesi rahibi günah çıkartma seansı sırasında başı kesilerek öldürülür... Eldeki bulgular cinayetlerin farklı kişiler tarafından işlendiği yönündedir. Dinsel bağlantılı cinayetler serisi Kinderman'ın yakın dostu, peder Joseph Kevin Dyer'ın katledilmesiyle devam edecektir. Kontrol için hastaneye yatan Dyer'ın vücudundaki tüm kan sondayla boşaltılarak itinayla kavanozlara boşaltılmıştır. Duvarda, pederin en sevdiği filmin adı kendi kanıyla yazılıdır: "It's a Wonderful Life" (Şahane Hayat). Kinderman dehşet içindedir... Cinayetlerin 15 yıl önce idam edilen Gemini (İkizler) katilinin cinayetleriyle şaşırtıcı benzerlikler taşıdığını ortaya çıkarır. Kurbanların hepsinin sol avuçlarının içine ikizler burcunun sembolü kazınmıştır. Üstelik öldürülenlerin üçünün de adları Gemini katilinin nefret ettiği babası Karl'ın baş harfi K ile başlamaktadır. Bu arada krimonoloji laboratuarında yapılan incelemelerde şaşırtıcı sonuçlar alınmıştır. Peder Dyer'ın kanının bulunduğu kavanozlarda hastanenin psikiyatri kliniğinde yatan yaşlı bir akıl hastası kadının parmak izleri vardır... Kinderman tuhaf şeyler sayıklayan kadını sorguya çeker ama bir sonuç alamaz. Psikiyatri kliniğinin şefi Dr. Temple, Kinderman'a tecrit hücresinde yatan başka bir hastadan bahseder. 15 yıl önce başıboş dolaşırken polis tarafından kliniğe getirilen bu katatonik hasta o günden beri ağır bir bellek kaybı yaşamaktadır. Birkaç haftadan beri düzelme belirtileri gösteren adam elektrikli sandalyede idam edilen Gemini katili olduğunu iddia etmektedir. Hücreye giren Kinderman gözlerine inanamaz: Karşısındaki kişi 15 yıl önceki şeytan çıkartma ayini sırasında kendini feda eden, en yakın dostu peder Damien Karras'ın ikizi gibidir. (Hasta birkaç saniye sonra kendi bedenine döner). Gemini katili James Venamun olduğunu yineleyen adam cinayetleri öteki taraftan bir dostun yardımıyla işlediğini söyler... Eğer Kinderman gazeteleri arayarak cinayetlerden Gemini katilinin sorumlu olduğunu açıklamazsa cezalandırılacaktır... O gece hastanenin gece hemşiresi Amy öldürülür... İkiye bölünen genç kadının iç organları çıkarılmış, yerlerine Katolik tespihleri konmuştur. Ardından psikiyatrist Temple intihar eder... Yeniden hücreyi ziyaret eden Kinderman Gemini katili olduğunu iddia eden adamın kan donduran itiraflarına kulak verir. Elektrikli sandalyede tam ölmek üzereyken efendisinin yardımlarıyla peder Karras'ın bedenini ele geçiren James Venamun cinayetlerini başka bir bedende sürdürme olanağına kavuşmuştur. Hücresinden çıkması için ona dostları yardım etmiştir. Eski dostları... Kinderman adamın Gemini katili olduğuna inanmadığını yineler... Venamun çok sinirlenir. Bu arada öldürdüğü bir hemşirenin kılığına giren ağır bir akıl hastası kadın çantasındaki kesici bir ameliyat gereciyle Kinderman'ın evine doğru yola çıkar... Hedefi komiserin kızı Julie'dir... Zapt edilmiş kadını son anda durdurmayı başaran Kinderman hastaneye geri döner. O sırada üniversitenin deneyimli şeytan çıkarma uzmanı peder Morning Gemini katilinin hücresine girmiştir... Arkadaşı Karras'ı ne pahasına olursa olsun bu azaptan kurtaracaktır. Ama işler yolunda gitmez ve Morning şeytanın himayesindeki Gemini katili tarafından katledilir...Şeytan ve Kinderman soğuk hücrede son bir kez daha baş başa kalırlar...

Blatty'nin ülkemizde de yayınlanan romanı "Lejyon" (İnkılap Yayınları) İncil'den alıntılanan şu tümceyle başlar: "İsa, ruhu zaptedilmiş adama ismini sordu; lejyon diye yanıtladı adam, çünkü çok fazlayız". Şeytanın yönlendirmesiyle işlenen seri cinayetlerin polisiye bir kurguyla ele alındığı, içinde felsefik tartışmaların, entelektüel diyalogların ve dinsel referansların eksik olmadığı "Legion" beyazperdede Morgan Creek'in zorlamasıyla "The Exorcist III" adını almıştır. Blatty kendi romanını sinemaya uyar-

The Exorcist III (Şeytan 3)

larken yine polisiye, korku ve teolojinin olağandışı bir sentezini yapmış ve dinsel korku konusunda eline kimsenin su dökemeyeceğini bir kere daha kanıtlamıştır. Finaldeki zorlama sahnelerin dışında "The Exorcist III" dört başı mamur bir psikolojik terör kasırgasıdır... Jenerik akarken "The Exorcist"in finalinde Damien Karras'ın düştüğü merdivenlere Mike Oldfield klasiği "Tubullar Bells"in melodileri eşliğinde geri döneriz... Sis tabakası, vahşi hayvanların kükremelerine benzeyen seslerle yayılırken, bir kilise kapısı rüzgarın şiddetiyle açılır ve içerideki her şey darmadağın olur. Şeytan geri dönmüştür. İzleyici, film boyunca işlenen dehşetli cinayetlerden, ucuz *gore* gösterileri yerine polis raporlarıyla haberdar olur. Cinayetler ayrıntılarıyla betimlenmiş ama hiçbiri beyazperdeye yansımamıştır. Kötülüğün varlığı karanlık mekanların ürkütücü sessizliği ve şeytanın ele geçirdiği yaşlı akıl hastalarının tüyler ürperten yakın çekimleriyle duyumsanır... Onlar, İncil'de bahsedildiği gibi pek çoktur...

Çoktan korku sineması literatürüne geçen ürpertici bir cinayet sahnesinde Blatty seyircinin sinirlerini fena halde yıpratır. Hastanenin gece vardiyasında görevli genç hemşirenin öldürüldüğü bu yaklaşık dört dakika süren sekans, filmden bağımsız düşünüldüğünde bile minimalist bir korku şaheseridir... Neredeyse tek bir çekim ölçeğiyle (genel çekim), sabit kamerayla gerçekleştirilen sekansın başlarında bir takım tıkırtılar duyan nöbetçi hemşire tedirginlikle odaları kontrol eder... Sesin nereden geldiğini anladığında (nöbetçi doktorun başucunda duran su bardağındaki eriyen buzların tıngırtılarıdır) gerginliği biraz azalmıştır. İşine geri döner. Çalıştığı koridor yavaş yavaş boşalırken bu kez tam karşısındaki kilitli odadan gürültüler duyar... Anahtarıyla odanın kilidini açar ve içeri girer... Hiçbir şey yoktur. Dışarı çıktıktan birkaç saniye sonra arkasında birden beyaz çarşaflara bürünmüş hayaletimsi bir figür belirir.Kamera, hemşirenin arkasından ellerini iki yana açmış bir şekilde koşar adım gelen figüre zum yapar, Barry De Vorzon'un ürkünç müziği yükselir. Bu sahne izleyici için ölesiye korkutucu ve unutulmaz bir deneyimdir... Günah çıkartma kabinindeki cinayet sahnesinde Blatty yine basit ama etkileyici bir yöntem kullanmıştır. Esrarengiz katil, rahibe işlediği cinayetleri soğukkanlılıkla itiraf ederken *(Benim dürüst bir vicdanım var peder... Haç şeklinde iki saman çöpüne bassam itiraf etmek zorunda hissediyorum... Bana rahatsızlık veriyor. On yedi tane peder... İlki Candlestick Park yakınındaki garson kızdı... Boğazını kestim ve kanının akmasını izledim. Çok kanı aktı. Aşmaya çalıştığım bir sorun bu... Akan bütün bu kanlar...)* kadraja sadece koyu bir karanlık girer;katilin kan donduran kahkahaları işitilir. Öldürülmek üzere olan rahibin dehşet içindeki yüzü beyazperdeyi kaplamıştır. Gemini katilinin karanlık hücrede Kinderman'a itiraflarını abartılı bir monologla sıraladığı teatral bölümler ve hikayeye hiçbir katkı sağlamayan şeytan kovucu peder Morning karakteri bile "The Exorcist III"yi mükemmel bir film yapmaktan alıkoymamıştır... Filmin bir yönetmenin kurgusu versiyonunun var olduğu söylentileri etrafta dolaşsa da bu rivayetler bugüne kadar doğrulanmamıştır... Blatty bu filmden sonra sinemaya küsmüş ve başka bir film yönetmemiştir.

"The Exorcist"de Lee J. Cobb'un oynadığı Kinderman karakterini (diğer polisiye filmlerde görmeye alışmadığımız, felsefeye ve sinemaya meraklı entelektüel bir dedektif) Hollywood'la arası iyi olmayan dev aktör George C. Scott (1927-1999) canlandırmıştır. Orijinal filmde gerçek bir rahibin canlandırdığı Peder Dyer rolünü önemli bir karakter oyuncusu olan Ed Flanders (ne yazık ki 61 yaşında yaşamına kendi elleriyle son vermiştir) üstlenirken, şeytan çıkartıcı peder Morning'i çalışılması zor bir aktör olarak adı çıkan İngiliz Nicol Williamson oynamıştır. Peder Karras'ın bedenine giren Gemini katilini kötü adam uzmanı Brad Dourif, Peder Karras'ı bir kez daha Jason Miller, sürekli sigara içen esrarengiz Dr. Temple'ı kıymeti bilinmemiş Scott Wilson, Kinderman'ın karısını Zohra Lampert, şüphe çeken hemşire Allerton'u Nancy Fish, Kinderman'ın yardımcıları Atkins ve Stedman'ı ise Grand Bush ve George DiCenzo canlandırmışlardır... Filmin en ürkünç karakterlerinden, hemşire X ise İsveçli oyuncu Viveca Lindfors'un müthiş performansıyla hayat bulmuştur. Scott Wilson, Jason Miller, Ed Flanders ve George DiCenzo, Blatty'nin askeri bir akıl hastanesinde geçen ilk filmi "The Ninth Configuration"ın (Dokuzuncu Şekil) oyuncularıdır aynı zamanda...

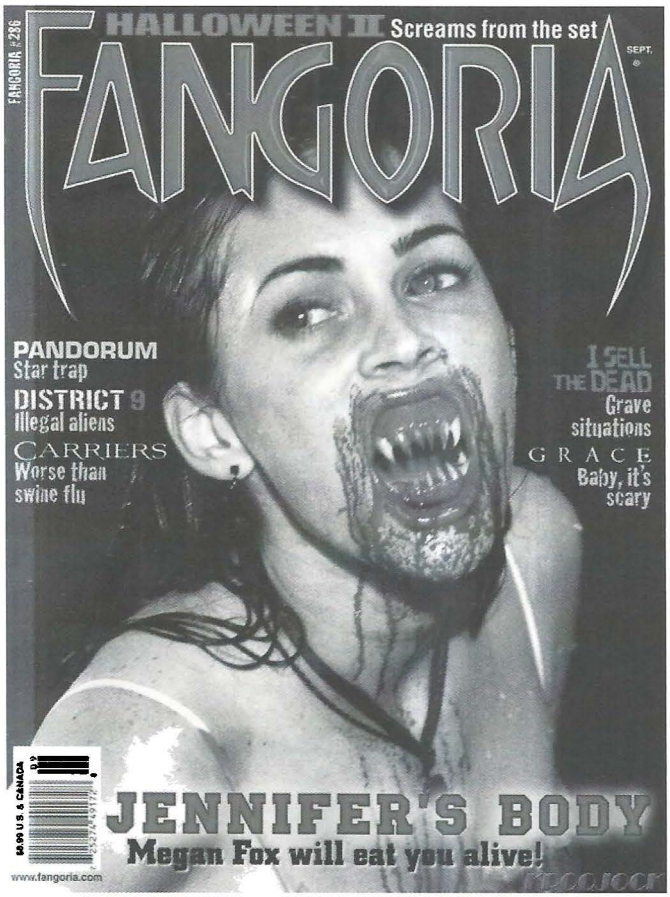
▸ **MORGAN CREEK YAPIMI - CARTER DE HAVEN'IN İŞBİRLİĞİYLE Yön. & Sen.** William Peter Blatty (Legion adlı romanından), **Yap.** Carter De Haven, **Gör. Yön.** Gerry Fisher **Müz.** Barry Devorzon, **Kur.** Peter Lee Thompson, Todd Ramsay, **San. Yön.** Leslie Dilley, Henry Shaffer, **Mak. Ef.** Greg Cannom, **Oyn.** George C. Scott (Teğmen Kinderman), Ed Flanders (Peder Dyer), Brad Dourif (Gemini Katili), Jason Miller (Hasta X, Peder Karras), Nicol Williamson (Peder Morning), Scott Wilson (Dr. Temple), Nancy Fish (Hemşire Allerton), George Dicenzo (Stedman), Don Gordon (Ryan), Grand L. Bush (Atkins), Mary Jackson (Bayan Clelia), Viveca Lindfors (Hemşire X), Ken Lerner (Dr. Freedman), Tracy Thorne (Hemşire Keating), Barbara Baxley (Shirley), Zohra Lampert (Mary Kinderman), Harry Carey Jr. (Peder Kanavan), Lee Richardson (Rektör), Sherie Wills (Julie Kinderman), Edward Lynch (Hasta A), Clifford David (Dr. Bruno), James Burgess (Thomas Kintry), Jan Neuberger (Alice), Samuel L. Jackson (Kör Adam), Colleen Dewhurst (Şeytanın Sesi).

RENKLİ, 35 mm. (PANAVISION), 110 DAK.

FALK, ROSSELLA (ROMA, 1926 - ROMA, 2013) İtalyan oyuncu. Tiyatro ağırlıklı bir kariyeri olan bu emektar aktris 1949'dan bu yana Anton Chekhov, Luigi Pirandello, Henrik Ibsen, Tennessee Williams oyunlarında sahne almıştır. Fellini'nin "Otto e mezzo"su (Sekiz Buçuk) sinemadaki en popüler çalışmasıdır. 70'lerde arka arkaya oynadığı *giallo* filmlerinde (La tarantola dal ventre nero, *Tarantulanın Siyah Karnı* - Giornata nera per l'ariete, *Koçun Kara Günü* - Sette orchidee macchiate di rosso, *Yedi Kanlı Orkide* - L'assassino...e al telefono, *Katil Telefonda*) çoğunlukla kurban rolleriyle izleyici karşısına çıkmıştır. Dario Argento'nun neo giallo'su "Non ho sonno"da (Uykusuz) kısa bir rolü vardır.

- **FİLMOGRAFİ:** Otto e mezzo (1963) • La tarantola dal ventre nero (1971) • Giornata nera per l'ariete (1971) • L'assassino... e al telefono (1972) • Sette orchidee macchiate di rosso (1972) • Non ho sonno (2001)

FAMOUS MONSTERS OF FILMLAND (1958 - 1984) Amerikan sinema dergisi. İlk sayısı 1958'de yayınlanan ve kısa zamanda gençlerin sevgilisi haline gelen bu popüler dergi sinemanın klasik canavarlarına adanmıştır. Yayıncısı James Warren, editörü ise muazzam bir koleksiyona sahip olan korku-bilim kurgu gurusu Forrest J.Ackerman'dır. İçinde kısa makaleler, korku filmlerinin tanıtım fotoğrafları, yaratıcıları hakkında kısa bilgiler yer alınış, zamanında Steven Spielberg, John Carpenter, Joe Dante ve George Lucas tarafından ilgiyle takip edilmiştir.

FANGORIA Amerikan sinema dergisi. *Fan* (hayran) ve *gore* (kan gölü) sözcüklerinin bileşiminden türetilen Fangoria korku sinemasının tüm alt türleri (özellikle *gore* filmleri) üzerine uzmanlaşmış bir dergidir. 1979 yılında Anthony Timpone editörlüğünde yayın hayatına başlayan Fangoria korku sinemasıyla ilgili ayrıntılı haberlerin, eleştirilerin ve söyleşilerin düzenli bir şekilde yer aldığı rehber dergilerin başında gelmektedir. Caroline Vie, Maitland Mc Donagh, Tim Lucas, Mark Salisbury gibi korkuyla özdeşleşmiş deneyimli yazarların katkıda bulunduğu Fangoria'nın ön kapağına ve iç sayfalarına filmlerin özellikle en kanlı sahnelerinden seçilmiş resimler basılmaktadır.

FANTASTIC FACTORY İspanyol yapımcı Julio Fernandez ve Amerikalı yapımcı-yönetmen Brian Yuzna ortaklığıyla kurulan Barselona merkezli yapım şirketi. Efsanevi Hammer yapımevini model alan ama onun kadar uzun ömürlü olamayan Fantastic Factory'nin portföyünde çoğunlukla DVD pazarına yönelik, mütevazi bütçeli korku filmleri yer almıştır. Barselona ve çevresinde (bazıları Galiçya'da) çekilen filmlerin hepsi İngilizce konuşmalıdır. Lovecraft uzmanı kült yönetmen Stuart Gordon imzalı "Dagon", Brian Yuzna'nın yönettiği "Faust: Love of the Damned", "Beyond Re-Animator" ve "Beneath Still Waters" Filmax Group'a bağlı olarak çalışan firmanın filmlerinden bazılarıdır. Yuzna'nın 2005'te ortaklıktan ayrılmasıyla Fantastic Factory tarihe karışmıştır. Fernandez, halen ana şirketi Filmax Group'la yoluna devam etmektedir.

- **SEÇME FİLMLER:**
- **ARACHNID** (Örümcek) **Yön.** Jack Sholder, **Sen.** Mark Sevi, **Yap.** Julio Fernandez, Brian Yuzna, **Gör. Yön.** Carlos Gonzalez, **Müz.** Francesc Gener, **Oyn.** Chris Potter, Alex Reid, José Sancho, Neus Asensi, Ravil Isyanov. (2001)
- **DAGON Yön.** Stuart Gordon, **Sen.** Dennis Paoli (H. P. Lovecraft'in Dagon ve Shadow Over Innsmouth adlı hikayelerinden), **Yap.** Julio Fernandez, Brian Yuzna, **Gör. Yön.** Carlos Suarez, **Müz.** Carlos Cases, **Oyn.** Ezra Godden, Raquel Merono, Francisco Rabal, Macerena Gomez, Brendan Price, Birgit Bofarull, Uxia Blanco, Ferran Lahoz. (2001)
- **BEYOND RE-ANIMATOR** (Dirilticinin Ötesinde) **Yön.** Brian Yuzna, **Sen.** José Manuel Gomez, Brian Yuzna, **Yap.** Julio Fernandez, Brian Yuzna, **Gör. Yön.** Andreu Rebes, **Müz.** Xavier Capellas, **Oyn.** Jeffrey Combs, Tommy Dean Musset, Jason Barry, Barbara Elorrieta, Elsa Pataky. (2003)
- **ROMASANTA Yön.** Paco Plaza, **Sen.** Elena Serra, Alberto Marini, **Yap.** Andres Barbe, Julio Fernandez, Brina Yuzna, **Gör. Yön.** Javier Salmones, **Müz.** Mikel Sales, **Oyn.** Julian Sands, Elsa Pataky, John Sharian, Gary Piquer, David Gant, Carlos Reig, Maru Valdivielso. (2004)
- **ROTTWEILER Yön.** Brian Yuzna, **Sen.** Miguel Tejada-Flores, **Yap.** Brian Yuzna, Julio Femandez, **Gör. Yön.** Javier Salmones, **Müz.** Mark Thomas, **Oyn.** William Miller, Irene Montala, Paulina Galvez, Cornell John. (2004)
- **BENEATH STILL WATERS** (Durgun Suların Altında) **Yön.** Brian Yuzna, **Sen.** Mike Hostench, Angel Sala, **Yap.** Julio Fernandez, Brian Yuzna, **Gör. Yön.** Johnny Yebra, **Müz.** Zacarias M. De La Riva, **Oyn.** Michael McKell, Raquel Moreno, Charlotte Salt, Patrick Gordon, Pilar Soto. (2005)

FARINA, CORRADO (TORİNO, 1939) İtalyan yönetmen, roman yazarı.Sinema endüstrisine girmeden önce çeşitli belgeseller ve reklam filmleri yöneten Corrado Farina 70'lerde İtalyan korkusunun tipik olmayan örneklerine imza atmıştır.1971 tarihli ilk uzun metrajlısı "Hanno cambiato faccia" (Yüzlerini Değiştirdiler) politik çağrışımlı bir Drakula çeşitlemesidir;dev bir otomobil firmasının başındaki patronunu şehir dışındaki malikanesinde ziyaret eden ve orada onun sırlarına vakıf olan bir mühendisin hikayesini anlatır. Farina'nın son sinema filmi "Baba Yaga" Guido Crepax'ın yetişkin temalı çizgi romanından uyarlanmıştır;lezbiyen bir büyücünün genç bir fotoğrafçıyla ilişkilerini işlemektedir.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Hanno Cambiato Faccia (1971) • Baba Yaga (1973)

Mimsy Farmer • Il profumo della signora in nero • (Siyahlı Kadının Parfümü)

FARMER, MIMSY (ŞİKAGO, 1945) Amerikalı oyuncu. Amerikalı bir baba ve Fransız bir anneden Şikago'da dünyaya gelen bu sarışın aktris psikolojik sorunlarla boğuşan, soğuk ve nevrotik kadın tiplemeleriyle 70'lerin İtalyan korku filmlerinde boy göstermiştir. Farmer, Dario Argento'nun "4 mosche di velluto grigio" (Gri Kadifedeki Dört Sinek), Armando Crispino'nun "Macchie solari" (Güneş Lekeleri), Francesco Barilli'nin "Il profumo della signora in nero" (Siyahlı Kadının Parfümü), Lucio Fulci'nin "Il gatto nero" (Kara Kedi), Ruggero Deodato'nun "Camping nel terrore" (Dehşet Kampı) filmlerinde baş kadın karakterleri yorumlamıştır. Korku dışında, Marco Ferreri, Claude Goretta, Paolo-Vittorio Taviani, José Giovanni ve Barbet Schroeder'in filmlerinde rol almıştır. 90'ların başlarında sinemadan kopmuş ve yaşamını sürdürdüğü Fransa'da resim-heykel sergileri açmıştır.

▸ **FİLMOGRAFİ:** More (1969) • 4 mosche di velluto grigio (1971) • Corpo d' amore (1972) • Deux hommes dans la ville (1973) • Il profumo della signora in nero (1974) • Allonsanfan (1973) • Macchie solari (1975) • Ciao maschio (1977) • Concorde affaire (1979) • Il gatto nero (1980) • La morte de Mario Ricci (1983) • Sensi (1986)

FARMER, TODD (KENTUCKY, 1968) Amerikalı senaryo yazarı. Çizgi romancılıktan gelen Farmer 2000'lerde "Jason X", "The Messengers", "The Messengers 2: The Scarecrow" gibi piyasa işi korkuların hikaye ve senaryolarını kaleme almıştır. Son senaryolarından "My Bloody Valentine" (Kanlı Sevgililer Günüm) 1981 tarihli slasher filminin 3 boyutlu yeni çevrimidir.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Jason X (2001) • The Messengers (2007) • My Bloody Valentine (2009) • The Messengers 2: The Scarecrow (2009) • Drive Angry (2011)

FARRIS, JOHN (JEFFERSON CITY, MISSOURI, 1936) Amerikalı roman ve senaryo yazarı. "When Michael Calls" (Michael Aradığında), "The Fury" (Gizli Kuvvet), "The Uninvited" (Davetsiz Misafir), "Son of the Endless Night" (Sonsuz Gecenin Çocuğu), "Fiends" (İblisler) gibi popüler korku romanlarıyla tanınır. "When Michael Calls" Ben Gazzara ve Michael Douglas'lı 1972 tarihli bir TV yapımına, "The Fury" ise Brian De Palma'nın yönettiği gösterişli bir gişe filmine konu olmuştur. Farris, "Tatlı Cadı"yla tanıdığımız Agnes Moorhead'in oynadığı "Dear Dead Delilah" (Sevgili Ölü Delilah) adlı filmi yönetmiştir. Son olarak kısa hikayesi "We All Scream for Ice Cream" (Hepimiz Dondurma İçin Bağırıyoruz) "Masters of Horror" (Korkunun Ustaları) dizisinin bir bölümüne uyarlanmıştır.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Dear Dead Delilah (1972) • When Michael Calls (TV 1972) • The Fury (1978)

FARROW, MIA (LOS ANGELES, 1945) Amerikalı oyuncu. Yönetmen John Farrow ve aktris Maureen O'Sullivan'ın kızıdır. Ürkek ve soğuk görünüşüyle korku sineması için iyi bir malzeme olmuş, tehlikedeki kadın rollerini ustalıkla yorumlamıştır. Paramount'un iddialı projesi "Rosemary's Baby"le (Rosemary'nin Bebeği) çıkış yapan Farrow 70 ve 80'lerde kariyerinin altın çağını yaşamıştır. Roman Polanski'nin yönettiği "Rosemary's Baby"de şeytana tapan bir tarikatın tuzağına düşen genç anne adayı Rosemary Woodhouse'u canlandıran Farrow bu rolü rakibi Tuesday

Mia Farrow • Rosemary's Baby (Rosemary'nin Bebeği)

Weld'in elinden kapmıştır. 1966 - 68 yılları arasında Frank Sinatra'yla fırtınalı bir beraberlik yaşamış; 1968'de Joseph Losey'in tuhaf ruhbilimsel draması "Secret Ceremony" (Gizli Merasim), 1971'de psikopat bir katilin hedefindeki kör bir genç kızın gerilim dolu öyküsünü anlatan "See no Evil" (Korkunun İçinde), 1976'da Peter Straub uyarlaması "Full Circle"da (Kuşatma) başrol oynamıştır. 80'lerde Woody Allen'la birlikte yaşayan Farrow ünlü yönetmenin 13 filminde rol almıştır. Allen'ın en özgün ve yaratıcı filmlerini çektiği bu on yıllık dönem ne yazık ki kötü bir ayrılıkla sonuçlanacaktır. Mia Farrow'un Allen sonrası meslek yaşamı inişli bir grafik izlemiştir. Son olarak korku klasiği "The Omen"ın (Kehanet) işe yaramaz yeni çevriminde şeytani dadıyı canlandırmıştır. Kız kardeşi Tisa Farrow da sinema oyuncusudur; 1970 - 80 yılları arasında sinema yapmış ve kariyerinin son yıllarında İtalyan korku filmlerinde (Zombi 2, Anthropophagus) oynamıştır.

- **FİLMOGRAFİ:** Peyton Place (TV 1964 - 66) • Rosemary's Baby (1968) • Secret Ceremony (1968) • John and Mary (1969) • See No Evil (1971) • The Great Gatsby (1974) • Full Circle (1976) • Death on the Nile (1978) • Avalanche (1978) • Hurricane (1979) • A Midsummer Night's Sex Comedy (1982) • Zelig (1983) • Broadway Danny Rose (1984) • The Purple Rose of Cairo (1985) • Hannah and Her Sisters (1986) • Radio Days (1987) • Crimes and Misdemeanors (1989) • Alice (1990) • Shadows and Fog (1992) • The Omen (2006) • Dark Horse (2011)

FAWCETT, JOHN (EDMONTON, ALBERTA, 1968) Kanadalı yönetmen. Televizyon dizileriyle tanınan John Fawcett çok beğenilen kurt adam filmi "Ginger Snaps" (Ginger Dişliyor) ve *mezardan kalkan ölü* konulu "The Dark"la (Karanlık) sinemada kendini göstermiştir.

- **FİLMOGRAFİ:** Ginger Snaps (2000) • The Dark (2005)

Edwige Fenech

FENECH, EDWIGE (ANNABA, 1948) Cezayir doğumlu, İtalya ikametli Fransız oyuncu. Annesi Tunuslu, babası Maltalıdır. Vücudunu cömertçe sergilediği müstehcen korku ve komedi filmleriyle ünlenen bu olağanüstü çekici aktris sinemaya geçmeden önce fotomodellik yapmıştır. 60'lı yılların sonunda Alman seks filmlerinde gözüken Fenech 70'li yılların başlarında İtalya'ya yerleşerek sonraki filmlerinin tümünü bu ülkede çevirmiştir. Korku-gerilim alanına *10 Küçük Zenci* prensibinden yola çıkan Mario Bava *giallo*'su "5 bambole per la luna d' agosta"yla (Yılan Ruhlu Kadının İntikamı) giriş yapmış; "Lo strano vizio della Signora Wardh" (Bayan Wardh'ın Tuhaf Huyları - Sergio Martino), "Tutti i colori del buio" (Yılan Ruhlu Kadının Kâbusu - Sergio Martino), "Perche quelle strane gocce di sangue sul corpo di Jennifer?" (Neden Jennifer'ın Vücudunda Bu Tuhaf Kan Lekeleri Var? - Giuliano Carnimeo) ve "Nude per l'assassino" (Katilin İçin Soyun - Andrea Bianchi) gibi erotik *giallo* filmlerinde tehdit altındaki kadınları canlandırmıştır. 70'lerin ortalarında baştan çıkarıcı doktor, polis ve öğretmen rollerinde gözüktüğü seks komedileriyle geniş bir hayran kitlesi edinen Fenech 90'larda kendi yapım şirketini kurarak TV filmleri finanse etmiştir. Amerikan film ve dağıtım şirketlerinin ülkemize boykot uyguladığı 70'li yıllarda hafif İtalyan filmleriyle avunmak zorunda kalan genç seyircilerin gözde aktrislerinden biri olan Edwige Fenech hem fiziği, hem de oyunculuğuyla beğeni toplamıştır. Son olarak hayranlarından Eli Roth'un işkence pornosu "Hostel II"de (Otel II) kısa bir rolde gözükmüştür.

- **FİLMOGRAFİ:** Top Sensation (1969) • Die Nackte Bovary (1969) • 5 bambole per la luna d'agosta (1970) • Lo strano vizio della signora wardh (1970) • Tutti i colori del buio (1972) • Il tuo vizio e una stanza chiusa e solo io ne ho la chiave (1972) • Perche quelle strane gocce di sangue sul corpo di jennifer? (1972) • Il vizio di famiglia (1975) • La poliziotta fa carriera (1975) • Nude per l'assassino (1975) • L'insegnante (1975) • Grazie nonna (1975) • Cattivi pensieri (1976) • Dottor jekyll gentile signora (1979) • Amore miei (1979) • Cornetti alla crema (1981) • Roma X112X (1982) • Il paramedico (1982) • Alta societa (TV 1995) • Hostel: Part II (2007)

Jodelle Ferland

FERLAND, JODELLE (NANAIMO, BRITISH COLUMBIA, 1994) Kanadalı oyuncu. Henüz 6 yaşındayken oynadığı TV filmi "Mermaid"le (Deniz Kızı) Emmy ödülüne aday gösterilmiştir. 2000'lerde çeşitli televizyon dizilerinde ve sinema filmlerinde gözüken Ferland ürpertici bakışlarıyla korku-gerilim filmlerinin aranan çocuk oyuncularından biri olmuştur. "They" (Onlar), "Silent Hill" (Sessiz Tepe), "The Messengers" (Haberciler), "Seed" (Tohum), "Kingdom Hospital", Renee Zellweger'le başrolleri paylaştığı "Case 39" (39. Dosya), "Lost"un senaristlerinden Drew Goddard'ın yönettiği "The Cabin in the Woods" (Dehşet Kapanı) ve Fransız Pascal Laugier'nin imzasını taşıyan "The Tall Man" (Sır) başlıca tür filmleridir.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Sole Survivor (TV 2000) • Wolf Lake (TV 2001) • They (2002) • Carrie (TV 2002) • Kingdom Hospital (TV 2004) • Tideland (2005) • Supernatural (TV 2006) • Silent Hill (2006) • Masters of Horror (TV 2006) • Seed (2007) • Case 29 (2009) • The Twilight Saga:eclipse (2010) • The Cabin in the Woods (2011) • The Tall Man (2012)

FERNANDEZ, JULIO (LUGO, 1947) İspanyol yapımcı. Barselona merkezli bağımsız yapım ve dağıtım şirketi Filmax International'ın sahibidir; aralarında "El segundo nombre" (Kurban), "The Machinist" (Makinist), "El lobo" (Kurt), "Fragiles" (Kırılgan), "The Abandoned" (İzbe), "[Rec]" (Ölüm Çığlığı), "La posesion de Emma Evans" (İblis) ve "Mientras duarmes"in de (Ölüm Uykusu) olduğu pek çok İspanyol korku-gerilim filmini finanse etmiştir.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Arachnid (Yap. 2001) • Faust: Love of the Damned (Yap. 2000) • Dagon (Yür. Yap. 2001) • Darkness (Yap. 2002) • El Segundo Nombre (Yap. 2002) • Beyond Re-Animator (Yür. Yap. 2003) • The Machinist (Yap. 2004) • Romasanta (Yap. 2004) • El Lobo (Yür. Yap. 2004) • Rottweiler (Yap. 2004) • Fragiles (Yap. 2005) • Perfume: The Story of a Murderer (Yür. Yap. 2006) • The Abandoned (Yap. 2006) • Kilometro 31 (Yap. 2006) • [Rec] (Yap. 2007) • Paintball (Yap. 2009) • [Rec] 2 (Yap. 2009) • La posesion de Emma Evans (Yap. 2010) • Mientras duermes (Yap. 2011) • [Rec] 3:Genesis (Yap. 2012) • The Returned (Yap. 2013) • Summer Camp (Yap. 2014) • [Rec] 4: Apocalipsis (Yap. 2014)

FERRARA, ABEL (NEW YORK, 1951) Amerikalı yönetmen. Amerikan bağımsız sinemasının bu aykırı ismi New York sokaklarında geçen karamsar, şiddet yüklü filmleriyle tanınır; profesyonel sinemacılık yaşamına Jimmy Laine takma adıyla çektiği hardcore porno "Nine Lives of a Wet Pussy" ile (Islak A...cığın 9 Canı) adım atmıştır. Ticari gösterime çıkan ilk filmi "The Driller Killer" (Matkaplı Katil) yavaş yavaş aklını yitiren ve önüne çıkan herkesi matkapla öldüren kaçık bir ressamın öyküsünü anlatır. 80'lerin başlarında yönettiği vahşi ve müstehcen polisiyelerde kirli New York sokaklarını doğal plato olarak kullanmıştır. Suç ve intikam izlekli "Ms. 45"te (Bayan 45'lik) aynı gün içinde iki kez tecavüze uğrayan dilsiz bir genç kız, adaleti kendi yöntemleriyle yerine getirir... Melanie Griffith, Tom Berenger ve Billy Dee Williams gibi 80'lerin popüler oyuncularının rol aldıkları "Fear City" (Korku Şehri) Manhattan'daki bir gece kulübünde çalışan striptizcilerin sadist bir seri katil tarafından katledilmelerini konu alır, Ferrara'nın ilk stüdyo destekli çalışmasıdır. 80'lerde kaliteli TV dizileri "Miami Vice" ve "Crime Story"nin yönetmen kadrosunda da yer almıştır. Suç, şiddet, depresyon ve seks ekseninde gelişen "King of New York" (New York'un Kralı) ve "Bad Lieutenant" (Kötü Teğmen), Don Siegel klasiği "Invasion of the Body Snatchers"ın askeri üste geçen versiyonu "Body Snatchers" (Ceset Yiyenlerin İstilası), vampirli "The Addiction" (Bağımlılık) diğer dikkat çeken filmleridir.

▸ **FİLMOGRAFİ:** The Driller Killer (1979) • Ms. 45 (1981) • Fear City (1984) • China Girl (1987) • Cat Chaser (1989) • King of New York (1990) • Bad Lieutenant (1992) • Body Snatchers (1993) • Dangerous Game (1993) • The Addiction (1995) • The Funeral (1996) • The Blackout (1997) • New Rose Hotel (1998) • 'R Xmas (2001) • Mary (2005) • Go Go Tales (2007)

FERRER, MEL (NEW JERSEY, 1917 - SANTA BARBARA, 2008) Amerikalı oyuncu, yapımcı, yönetmen. Gerçek adı Melchor Gaston Ferrer'dir... "War and Peace" (Savaş ve Barış), "Lili" (Karnaval Kızı) ve "The Sun Also Rises"daki (Güneş de Doğar) rolleriyle hatırlanan bu uzun boylu aktör 60'larda "The Hands of Orlac" (Orlac'ın Elleri), 70 ve 80'lerde İtalyan yapımı korku-gerilimler "L'anticristo" (Deccal), "La ragazza dal pigiama giallo" (Sarı Pijamalı Kız), "L'isola degli uomini pesce" (Kara Gölün Canavarı), "Stridulum" (Ziyaretçi), "Il fiume del grande caimano" (Dev Timsah Nehri), "Mangiati vivi" (Canlı Yenenler), "Incuba sulla città contaminata"da (Salgın Şehrinde Korku) oynamıştır. Tobe Hooper'ın vahşi "Eaten Alive"ında (Krokodil) kısa bir rolü vardır; karısı Audrey Hepburn'ün oynadığı gerilim klasiği "Wait Until Dark"ın (Karanlığa Kadar Bekle) prodüktörlüğünü yapmıştır.

▸ **FİLMOGRAFİ:** The Hands of Orlac (1960) • Wait Until Dark (Yap. 1967) • L'anticristo (1974) • Eaten Alive (1977) • La ragazza dal pigiama Giallo (1977) • Stridulum (1979) • Guyana: Crime of the Century (1979) • Il fiume del grande caimano (1979) • Mangiati vivi! (1980) • Incubo sulla citta contaminata (1980)

FERRINI, FRANCO (LA SPEZIA, 1944) İtalyan senaryo yazarı, yönetmen. Pisa Üniversite'sinde edebiyat okumuş, sinema eleştirmenliği macerasının ardından Pasquale Festa Campanile, Sergio Corbucci, Alberto Lattuada ve Peter Del Monte'nin filmlerine senaryolar yazmıştır. Sergio Leone'nin son filmi "Once Upon a Time in America"nın (Bir Zamanlar Amerika'da) senaryo yazarlarından biridir; 20 yıla yakın bir süre Dario Argento filmlerinde yardımcı senaristlik yapmıştır; "La chiesa" (Kilise), "Demoni" (Şeytanlar) ve "Occhi di cristallo" (Kristalin Gözleri) diğer korku senaryolardır. Fahişeleri öldüren bir seri katilin cinayetlerini resimleyen *giallo* "Caramelle da uno sconosciuto" (Bir Yabancıdan Şekerlemeler) kariyerinin biricik yönetmenlik deneyimidir.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Poliziotti violenti (1976) • Enigma rosso (1978) • Phenomena (1985) • Demoni (1985) • Opera (1987) • Caramelle da uno sconosciuto (Yön. -Sen. 1987) • La chiesa (1989) • Trauma (1993) • La sindromi di Stendhal (1998) • Non ho sonno (2001) • Il cartaio (2004) • Occhi di cristallo (2004) • Tia piace Hitchcock? (TV 2005) • Arrivederci amore, ciao (2006) • I mostri oggi (2009) • Sotto Il vestito niente-l'ultima sfilata (2011)

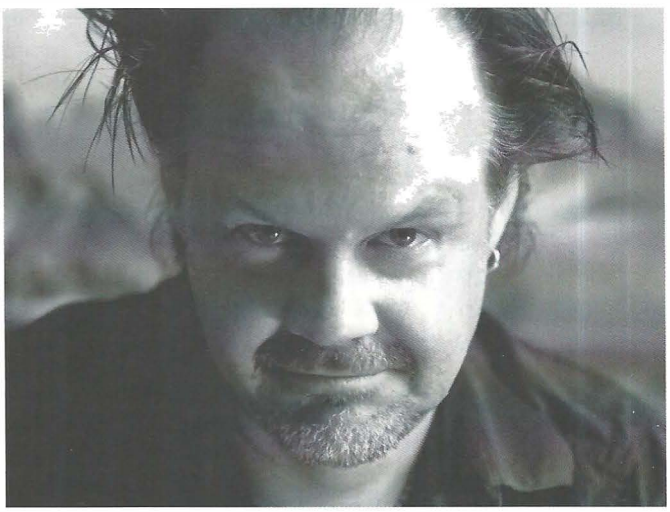
FERRONI, GIORGIO (PERUGIA, 1908 - ROMA, 1981) İtalyan yönetmen. Sinema endüstrisine 1936 yılında girmiş ve çoğu İtalyan piyasa yönetmeni gibi takma isimlerle, farklı türlerde filmler yönetmiştir; Salo cumhuriyeti döneminde faşist propaganda filmleri çektiği de söylenir. 1960 yapımı *manyak bilim adamı* konulu gotik korku çeşitlemesi "Il mulino delle donne di pietra" (Taş Kadınlar Değirmeni) kısır filmografisinin en parlak ürünüdür. Türün klasikleri "House of Wax" (Mumya Müzesi)

Giorgio Ferroni • Il mulino delle donne di pietra (Taş Kadınlar Değirmeni)

ve "Les yeux sans visage"la (Yüzü Olmayan Gözler) koşutluklar taşıyan bu uluslararası oyuncu kadrolu (Wolfgang Preiss, Scilla Gabel, Pierre Brice) İtalyan - Fransız ortak yapımının konusu anonim bir Felemenk hikayesine dayalıdır: 19. yüzyıl başlarında Amsterdam yakınlarındaki müzemsi bir değirmene çalışmalarda bulunmak için gelen genç bir sanatçı orada esrarengiz olaylara tanık olur. Kadın katillerin ve cadıların taştan yapılmış heykellerinin bir atlıkarınca düzeneğiyle sergilendiği değirmen, ünlü bir heykeltıraş tarafından işletilmektedir. Heykeltıraşın ölümcül bir kan hastalığıyla boğuşan güzel kızıyla ilişkiye giren genç sanatçı çok geçmeden değirmenin karanlık sırlarına vakıf olacaktır. Ferroni 60 ve 70'lerde Calvin Padget takma adıyla spagetti westernleri, peplumlar, savaş filmleri çekmiştir; diğer tür çalışması "Le notti dei diavoli" (Şeytanların Gecesi) Mario Bava'nın antoloji filmi "I tre volti della paura"nın (Korkunun Üç Yüzü) Wurdalak adlı bölümüne de konu olan Aleksei Tolstoy öyküsünün günümüze uyarlanmış versiyonudur. Yugoslavya'nın kırsal bir bölgesinde arabası bozulduktan sonra tüm fertleri teker teker vampirleşen bir ailenin evine konuk olan genç bir adamın hikayesini geriye dönüşlerle anlatan "Le notti dei diavoli" 70'lerdeki çoğu Avrupa korku filmi gibi çıplaklık ve şiddet sahneleriyle dopdoludur.

- **FİLMOGRAFİ:** ~Il mulino delle donne di pietra (1960) • La guerra di troia (1961) • Ercole contro molock (1963) • Un dollaro bucato (1965) • Per pochi dollari ancora (1967) • La battaglia di el alamein (1969) • Le notti dei diavoli (1972)

Larry Fessenden

FESSENDEN, LARRY (NEW YORK, 1963) Amerikalı yönetmen, senarist, yapımcı, oyuncu. Ticari dağıtıma çıkmayan sanatsal korku filmleriyle tanınır; önceleri kısa ve orta metrajlı filmler çekmiştir. Hayvanlarla deneyler yapan çılgın bir bilimadamının Frankensteinvari hikayesini anlatan "No Telling", yalnızlık, bağımlılık, yabancılaşma temalarını işleyen vampirli "Habit", Kızılderili mitolojisinde adı geçen yarı insan yarı geyik bir canavarı konu edinen "Wendigo" ve kuzey kutbunda geçen ürpertici "The Last Winter" başlıca tür çalışmalarıdır. Martin Scorsese, Brad Anderson, Neil Jordan ve Jim Jarmusch filmlerinde küçük roller almış, bağımsız korku sinemacıları Ti West, Jim Mickle, Adam Wingard, Adrian Garcia Bogliano'yu desteklemiştir.

- **FİLMOGRAFİ:** No Telling (1991) • Habit (1997) • Wendigo (2001) • The Last Winter (2006)

FILARDI, PETER (MYSTIC, CONNECTICUT, 1962) Amerikalı senaryo yazarı, yönetmen. Ölüm sonrasını araştıran tıp öğrencilerinin tehlikeli deneylerini konu alan "Flatliners" (Çizgi Ötesi) ile büyücülük meraklısı dört genç kızın maceralarını anlatan "The Craft"ın (Büyücüler Ku-

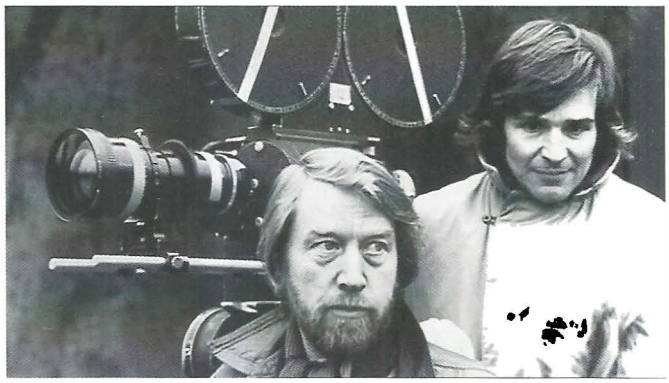
lübü) senaryolarını yazmış; satanist bir gencin gerçek yaşam öyküsünden yola çıkan "Ricky 6"yı hem yazmış hem yönetmiştir. Stephen King'in romanına dayalı *yeni çevrim* "Salem's Lot" ve TV dizisi "Nightmares and Dreamscapes" (Rüyalar ve Karabasanlar) diğer senaryolarıdır.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Flatliners (Sen. 1990) • The Craft (Sen. 1996) • Ricky 6 (Sen. Yön. 2000) • Salem's Lot (Sen. TV 2004) • Nightmares and Dreamscapes (2006)

FİLİPİNLER Konusunu "Dr. Moreau'nun Adası"ndan ödünç alan (manyak bir doktor panterleri insanlara dönüştürecek deneyler yürütür), İngilizce konuşmalı "Terror is a Man" (Dehşet Bir Adamdır, 1959) denizaşırı pazarlarda dağıtım şansı bulan ilk Filipinler korku filmidir. Filmin yönetmeni Gerardo de Leon (1913 - 1981) ilerleyen yıllarda ülkenin diğer korku temsilcisi Eddie Romero'yla birlikte "Mad Doctor of Blood Island" (Kanlı Adanın Manyak Doktoru, 1968) ve "Brides of Blood" (Kanlı Gelinler, 1968) adlı filmlere imza atmıştır. Romero 70'lerde kendi yapım firması için "Beast of the Yellow Night" (Sarı Gecenin Canavarı, 1971), "Beast of Blood" (Kanlı Canavar, 1971), "The Twilight People" (Alacakaranlık İnsanları, 1972) gibi uyduruk korkular yönetmiş; ayrıca Roger Corman'ın yapımcılığında iki *kadınlar hapishanesi* filmine (*Women Hunt, Black Mama, White Mama*) imza atmıştır. Corman, Filipinli istismar sinemacısı Cirio Santiago'nun İngilizce konuşmalı filmlerinin ABD'deki dağıtımıyla da uğraşmıştır. ABD - Filipinler işbirliğinin diğer ürünü "Daughters of Satan"da (Şeytanın Kızları) o zamanlar henüz ünlenmemiş Tom Selleck satın aldığı bir tabloda betimlenen büyücülerle başı derde giren bir resim koleksiyoncusunu canlandırır; filmin tamamı Manila'da çekilmiştir; emektar TV yönetmeni Hollingsworth Morse'un imzasını taşımaktadır. 70, 80 ve 90'larda vizyona giren Filipino korkularından "Itim" (Siyah) ters giden bir kürtaj vakasıyla ilgilidir; "Haplos" bir poltergeist hikayesi anlatır; "Shake, Rattle & Roll" sonradan popüler bir seriye dönüşmüştür; "Aswang" Filipinler folklorunda adı geçen vampirimsi bir yaratığın cinayetlerini konu edinir. 2000'lerde Asya korkusunun yıldızının parlamasıyla birlikte Filipinli sinemacılar da film üstüne film üretmiş ama bunlar Japon, Hong Kong ve Güney Kore korkularının gölgesinde kalmıştır. "Ringu" (Halka) benzeri bir lanet hikayesi anlatan "Feng Shui" (2004) en yüksek hasılat yapan Filipin korkularından biridir. "Feng Shui"nin ticari başarısı "Pasiyam" (9 Gün), "Spirit of the Glass" (Camın Ruhu), "Sigaw" (Çığlık) gibi başka doğaüstü korkulara ortam hazırlamıştır. "Ouja" (Cadı Tahtası), "Sukob" (Evlilik Laneti), "Sundo" son yıllarda gösterime giren diğer popüler Filipin korkularıdır.

FINLEY, WILLIAM (NEW YORK, 1940 NEW YORK, 2012) Amerikalı oyuncu. 70'li, 80'li yıllarda Brian de Palma ve Tobe Hooper korkularında rol almıştır; en çok "Sisters"daki (Kızkardeşler) psikopat doktor tiplemesiyle anımsanır.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Sisters (1973) • Phantom of Paradise (1974) • Eaten Alive (1976) • The Fury (1978) • The Funhouse (1981) • Silent Rage (1982) • Night Terrors (1993) • The Black Dahlia (2006)

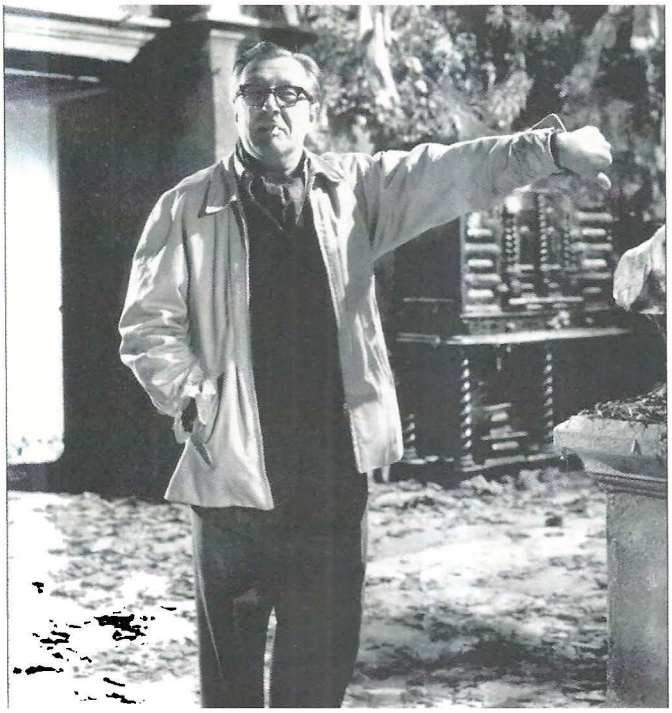
Gerry Fisher (önde sakallı) bir filmin çekimlerinde

FISHER, GERRY (LONDRA, 1926 LONDRA, 2014) İngiliz görüntü yönetmeni. 60 ve 70'lerde sürgündeki Amerikalı yönetmen Joseph Losey'le ayrılmaz bir ikili oluşturan Gerry Fisher ayrıca "The Exorcist III" (Şeytan III William Peter Blatty), "Wolfen" (Kurtlar Michael Wadleigh), "Malpertuis" (Harry Kümel) ve "See No Evil" (Korkunun İçinde Richard Fleischer) gibi kaliteli korku-gerilim filmlerini görüntülemiştir.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Accident (1967) • Secret Ceremony (1968) • The Go-Between (1971) • Malpertuis (1971) • Juggernaut (1974) • The Romantic Englishwoman (1975) • Mr. Klein (1976) • The Ninth Configuration (1980) • Wolfen (1981) • Un Matin Rouge (1981) • Highlander (1986) • The Exorcist III (1990) • Black Rainbow (1990)

FISHER, TERENCE (LONDRA, 1904 - LONDRA, 1980) İngiliz yönetmen. Hammer filmleriyle bir döneme damgasını vuran bu gotik korku üstadı sinema endüstrisine 1933 yılında adım atmıştır. Önceleri klaketçilik yapan, 1936 - 47 yılları arasında kurgucu olarak çalışan Fisher ilk filmini 1948'de yönetmiştir. 40'ların sonlarıyla 50'lerin başlarında sıradan drama ve polisiyelerle vakit geçiren Terence Fisher 50'lerin sonlarında Universal yapımı klasik korku filmlerinin yeni çevrimlerini planlayan Hammer stüdyolarıyla yollarını birleştirmiştir. Yönettiği Dracula ve Frankenstein filmleriyle tarih yazmış ve kendisine güvenen stüdyonun yüzünü kara çıkartmamıştır.

Türün efsane oyuncuları Peter Cushing ve Christopher Lee'yi ilk kez bir araya getiren, ünlü serinin ilk filmi "The Curse of Frankenstein" (Frankenstein'ın Laneti) hücresinde idam cezasının infazını bekleyen saplantılı bilim adamı Baron Victor Frankenstein'ın hikayesini geriye dönüşlerle anlatır. Gizli laboratuarında çılgınca deneyler yapan Baron Frankenstein haydutların cesetlerinden topladığı organlarla bir hilkat garibesi yaratır. Ama yaratığın beyninin hasar görmesiyle işler kontrolden çıkacaktır. Mary Shelley'nin klasik korku romanından Fisher yönetiminde beyazperdeye uyarlanan bu ilk renkli Frankenstein filmi döneme göre aşırıya kaçan grafik şiddet sahnelerine karşın sadece ABD'de 7 milyon hasılat yapmıştır. Aynı başrol

Terence Fisher

oyuncuları (Peter Cushing, Christopher Lee)ve aynı yapım ekibinin (senarist Jimmy Sangster, besteci James Bernard, görüntü yönetmeni Jack Asher, makyaj uzmanı Philip Leakey) buluştuğu "Dracula" Fisher'ın başarısının tesadüfi olmadığını kanıtlamıştır. Bram Stoker'ın romanına sadık kalmayan bu serbest uyarlamada başkarakter Jonathan Harker romandakinin aksine bir vampir avcısı olarak gözükür. İngiliz korku sinemasını ateşleyen "Curse of "Frankenstein" ve "Dracula"nın sonrasında Hammer-Fisher işbirliği tüm hızıyla devam edecektir. "The Curse of Frankenstein"ın bittiği yerden başlayan "The Revenge of Frankenstein"da (Frankenstein'ın İntikamı) ölüm hücresinde idamını bekleyen Dr. Victor Frankenstein (Peter Cushing) Almanya'ya kaçar ve cesetlerle olan deneylerini oradaki bir hastanede sürdürür. Serinin üçüncü filmi "Frankenstein Created Woman"da (Frankenstein Kadını Yarattı) intihar eden genç bir kadın, Baron Frankenstein'ın laboratuarında yeni bir vücutla yaşam bulur ve sevgilisinin idam edilmesinden sorumlu tuttuğu bir grup genci birer birer öldürür. Filmografisinin favori filmi olarak gösterilen "Frankenstein Must Be Destroyed"da (Frankenstein Yok Edilmeli) Baron Frankenstein çılgınca deneylerine genç bir çifti şantajla alet ederken, serinin son filmi "Frankenstein and the Monster from Hell"de (Frankenstein ve Cehennemden Gelen Canavar) ise tımarhaneye kapatılan Baron Frankenstein orada kendisi gibi ceset parçalarına meraklı genç bir doktorla karşılaşır.

Terence Fisher'ın Hammer macerası Dracula ve Frankenstein filmleriyle sınırlı kalmamıştır. 60'larda, fetiş oyuncuları Cushing ve Lee dışında Fransız güzeli Yvonne Furneaux'nun (Repulsion, La dolce vita) rol aldığı "The Mummy" (Mumya), Dracula'yla uzaktan yakından ilgisi olmayan vampir filmi "Brides of Dracula" (Dracula'nın Gelinleri), adını kendisine bakanları taşa çeviren Yunan mitolojisindeki yılan başlı kadından alan "Gorgon", Gaston Leroux uyarlaması "The Phantom of the Opera" (Operadaki Hayalet), Oliver Reed'li "The Curse of the Werewolf" (Kurtadamın Laneti) ve şeytana tapınma öyküsü "The Devil Rides Out"u (Şeytan Hüküm Sürüyor) yönetmiş; 1962 tarihli "The Phantom of the Opera"nın sonrasında Hammer yöneticileriyle sürtüşerek bir süre başka yapımevleriyle çalışmıştır. Bu arada talihsiz kazalar da yaşamış ve "Dracula Has Risen from Grave"le (Drakula Mezardan Kalkıyor) "Lust for a Vampire" (Şehvet Okulu) filmlerinde yönetmen koltuğunu Freddie Francis ve Jimmy Sangster'a bırakmak zorunda kalmıştır. Hammer dışı filmleri "The Earth Dies Screaming" (Yeryüzü Ölüm Çığlığı Atıyor) ve "Island of Terror" (Dehşet Adası) ortanın üzerinde seyreden bilim kurgu korkularıdır. İlkinde, İngiltere'deki insanlar dünya dışı robotların gaz saldırısıyla zombimsi yaratıklara dönüşürler... Sağ kalan bir grup kazazede uzaylılara ve onların boyunduruğuna giren zombi insanlara savaş açar. İkincisinde ahtapota benzeyen kemik emici bir canavar küçük bir adanın ahalisini terörize eder... Dönemin sinema yazarlarının her daim göz ardı ettiği bu usta ve çalışkan yönetmen 76 yaşında kalp krizinden yaşama veda etmiştir.

- **FİLMOGRAFİ:** Song of Tomorrow (1948) • Curse of Frankenstein (1957) • Dracula (1958) • The Revenge of Frankenstein (1958) • The Mummy (1959) • The Brides of Dracula (1960) • The Two Faces of Dr. Jekyll (1960) • The Curse of the Werewolf (1961) • Sherlock Holmes Und Das Halsband Des Todes (1962) • Phantom of the Opera (1962) • The Earth Dies Screaming (1964) • Gorgon (1964) • Dracula: Prince of Darkness (1966) • Island of Terror (1966) • Frankenstein Created Woman (1967) • Frankenstein Must Be Destroyed (1969) • Frankenstein and the Monster from Hell (1974)

FLANAGAN, MIKE (SALEM, MASSACHUSETTS, 1978) Amerikalı yönetmen, kurgucu. 2000'lerden bu yana Los Angeles'da çalışan bağımsız Mike Flanagan "Absentia" (Yokluk), "Oculus" (Göz), "Somnia" (Uyku) gibi Latince isimli küçük bütçeli korkular yönetmiştir.

- **FİLMOGRAFİ:** Absentia (2011) • Oculus (2013) • Somnia (2015)

FLEISCHER, RICHARD (NEW YORK, 1916 - LOS ANGELES, 2006) Amerikalı yönetmen. Animasyon ustası Max Fleischer'in oğludur. 40 yılı aşan meslek yaşamı boyunca değişik türlerde, kaliteli iş filmleri yönetmiştir. Seri katil Albert De Salvo'nun yaşamından kesitler sunan "The Boston Strangler" (Boston Canavarı), bir başka gerçek seri katil hikayesi anlatan "10 Rillington Place", Mia Farrow'un bir psikopatın hedefindeki kör bir kadını oynadığı "See No Evil" (Korkunun İçinde) ve "Amityville Horror" (Kuşku) serisinin sonuncusu "Amityville 3-D" başlıca tür filmleridir. Nefes nefese izlenen kara film klasiği "The Narrow Margin" (Doruktaki Kadın), Kirk Douglas ve James Mason'lu Jules Verne uyarlaması "20000 Leagues Under the Sea" (Denizler Altında 20000 Fersah), Pearl

Harbor baskınını konu alan "Tora! Tora! Tora!" küçültülerek insan vücuduna giren bilimadamlarının hikayesini anlatan "Fantastic Voyage" (Fantastik Yolculuk), eski polis Joseph Wambaugh'nun romanından uyarlanan "The New Centurions" (42. Hücre), John Huston'ın bıraktığı Avrupai polisiye "The Last Run" (Son Firar), Anthony Quinn'li tarihsel drama "Barrabas" filmografisinin önemli ürünleridir.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Design for Death (1948) • Bodyguard (1948) • The Clay Pigeon (1949) • The Narrow Margin (1952) • 20 000 Leagues Under the Sea (1954) • The Vikings (1958) • Barrabas (1962) • Fantastic Voyage (1966) • Doctor Dolittle (1967) • The Boston Strangler (1968) • Che ! (1969) • Tora! Tora! Tora! (1970) • 10 Rillinton Place (1971) • See No Evil (1971) • The Last Run (1971) • The New Centurions (1972) • Soylent Green (1973) • The Don Is Dead (1973) • Mr. Majestyk (1974) • Mandingo (1975) • Ashanti (1979) • The Jazz Singer (1980) • Amityville 3-D (1983) • Red Sonja (1985)

Lone Fleming

FLEMING, LONE (MADRİD, 1949) İspanyol oyuncu. 70'lerde Amando de Ossorio'nun kör şövalye filmleri "La noche del terror ciego" (Hayaletler Mezarı), "El ataque de los muertos sin ojos" (Hayaletlerin Dönüşü), "The Exorcist" taklidi "La endemoniada" (Şeytani), Eugenio Martin'in psikopat kadın konulu "Una vela para del diablo" (Şeytan İçin Bir Mum) ve Mario Siciliano'nun "Malocchio"sunda (Kem Gözler) oynamıştır.

▸ **FİLMOGRAFİ:** La ultima senora anderson (1971) • La noche del terror ciego (1972) • Una vela para el diablo (1973) • El ataque de los muertos sin ojos (1973) • Malocchio (1975) • La endemoniada (1975)

FLETCHER, LOUISE (BIRMINGHAM, ALABAMA, 1934) Amerikalı oyuncu. İlk filmlerinden "One Flew Over the Cuckoo's Nest"deki (Guguk Kuşu) sadist hemşire tiplemesiyle yardımcı kadın oyuncu Oscar'ını kazanan Louise Fletcher'ın sonraki kariyeri parlak değildir. İlerleyen yıllarda "Exorcist II: The Heretic", "Mamma Dracula", "Strange Behavior", "Firestarter", "Invaders from Mars", "Shadowzone" ve "Nightmare on the 13th Floor" gibi vasat ve vasatın altı korku filmlerinde rol almıştır.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Exorcist II: The Heretic (1977) • Mamma Dracula (1980) • Strange Behavior (1981) • Brainstorm (1983) • Firestarter (1984) • Invaders from Mars (1986) • Flowers in the Attic (1987) • Blue Steel (1990) • Shadowzone (1990) • Nightmare on the 13Th Floor (TV 1990) • Frankenstein and Me (1996) • Aurora Borealis (2005) • The Home (2012)

FOREE, KEN (INDIANAPOLIS, INDIANA, 1948) Amerikalı oyuncu. İkinci sınıf korku ve aksiyon filmlerinin bu iri yarı siyahi oyuncusu ilk kez George Romero klasiği "Dawn of the Dead"le (Ölülerin Şafağı) dikkatleri üzerine toplamıştır. "From Beyond" (Öteki Taraftan), "The Dentist" (Dişçi), "Texas Chainsaw Massacre III" (Teksas Elektrikli Testere Katliamı III), "The Devil's Rejects" (Vahşet Çetesi) diğer popüler tür filmleridir. "Beauty and the Beast", "The X Files", "Babylon 5" gibi çok izlenen TV dizilerinde de gözükmüş, "Dawn of the Dead"in yeni çevriminde küçük bir rol almıştır.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Dawn of the Dead (1978) • The Wanderers (1979) • Knightriders (1981) • From Beyond (1986) • Death Spa (1988) • Leatherface: Texas Chainsaw Massacre III (1990) • Sleepstalker (1995) • The Dentist (1996) • Dawn of the Dead (2004) • The Devil's Rejects (2005) • Brotherhood of Blood (2006) • Zone of the Dead (2009) • Water for Elephants (2011) • The Lords of Salem (2012)

Meg Foster

FOSTER, MEG (READING, PENNSYLVANIA, 1948) Amerikalı oyuncu.Buz mavisi gözleriyle her zaman dikkatleri üzerine toplayan Meg Foster 70'lerden bu yana sinema dünyasının içindedir; televizyona da mesai harcamıştır. "Welcome to Arrow Beach", "The Wind" (Rüzgar), "They Live" (Yaşıyorlar), "Leviathan", "Stepfather II" (Üvey Baba II), "Hidden Fears" (Gizli Korkular), "The Lords of Salem" (Salem'in Efendileri) rol aldığı tür filmlerinden bazılarıdır. Ayrıca TV dizileri ve filmleri "Ghost Story" (Hayalet Hikayesi), "The Legend of Sleepy Hollow" (Hayalet Süvari), "The Twilight Zone" (Alacakaranlık Kuşağı), "The Hitchhiker"da (Otostopçu) oynamıştır.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Welcome To Arrow Beach (1974) • Guyana Tragedy: The Story Of Jim Jones (TV 1980) • The Emerald

Forrest (1986) • The Wind (1986) • They Live (1988) • Leviathan (1989) • Relentless (1989) • Stepfather II (1989) • Hidden Fears (1993) • Oblivion (1994) • Shrunken Heads (1994) • The Lords Of Salem (2012) • Haunted: 333 (2014)

FOUND FOOTAGE 2000'lerde korku sinemasının popüler alt türlerinden biri haline gelen *found footage* filmlerinde yaşamlarını yitirmiş ya da gizemli bir şekilde ortadan kaybolmuş insanların başlarına gelenler geride bıraktıkları film materyalleriyle (8 mm, digital kamera, video kasetleri...) izleyenlere ulaşır. Kahramanın bakış açısını yansıtan görüntüler gerçeklik algısını güçlendirmek için sallantılı, titreyen kameralarla saptanmıştır; filmlerin teknik kaliteleri düşüktür, film boyunca olup bitenler kahramanların akıbetleri hakkında iyi kötü bilgi sahibi olmamızı sağlar. Ruggero Deodato'nun *lanetli* "Cannibal Holocaust"u (Yamyam Faciası) *found footage* filmlerinin atası sayılır; 1999'da Daniel Myrick-Eduardo Sánchez ikilisi gişeleri sallayan "The Blair Witch Project"le (Blair Cadısı) furyanın fitilini ateşlemişlerdir. "The Last Broadcast" (Son Yayın-1998) ormanda kaybolan filmci kahramanlarıyla "Blair Witch" benzeri bir hikaye anlatır; Stefan Avalos ve Lance Weiler yönetmiştir. "Blair Witch"in bedavaya çıkan özenci çekimleri, *bulunan film materyali* esprisi ve *cinema verite* tarzı 2000'lerde sürüyle filme zemin hazırlamıştır. "Paranormal Activity" (2007-2014) serisi, mahşeri, apokalitik bir atmosferin solunduğu "Cloverfield" (2008), [Rec] (Ölüm Çığlığı-2007), "Quarantine" (Karantina-2008), "Trolljegeren" (Troll Avı-2010), şeytan çıkarmalı "The Last Exorcism" (Son Ayin-2010), "The Devil Inside" (İçimdeki Şeytan-2012), süper kahramanlı "Chronicle" (Doğaüstü-2012), antoloji formatlı V/H/S (2012) ve V/H/S/2 (Dehşet Kaseti-2013), seri katilli "The Poughkeepsie Tapes" (2007), zombili "Diary of the Dead" (Ölülerin Günlüğü-2007), hayaletli "Grave Encounters" (Mezar Buluşmaları, 2011), canavarlı "Tape 407" (2012), cinli, şeytanlı "Hollow" (Boşluk-2011), şeytani tarikatlı "The Sacrament" (Ayin-2013), astronotlu "Apollo 18" (Ölüm Yolculuğu-2011) en popüler örneklerdir.

FRAGASSO, CLAUDIO (ROMA, 1951) İtalyan yönetmen, senaryo yazarı. Sinema piyasasına 1972'de kurgucu asistanı olarak girmiş ve 80'lerde İtalyan korku sinemasının en kötü yönetmenlerinden biri olarak ün salan Bruno Mattei'yle sıkça işbirliği yapmıştır. Rock ikonu Alice Cooper'ın kurt adama dönüştüğü, İspanyol sermayeli "Leviatan", başrolünde gay porno yıldızı Jeff Stryker'ın oynadığı Filipinler manzaralı zombi filmi "After Death (Oltre la morte)", Poltergeist-Amityville Horror kopyası "La casa 5", "Elm Sokağında Kâbus"nu utanmazca taklit eden "Night Killer" (Gece Katili) ve Avrupa korkusunun absürd ötesi ürünlerinden "Troll II"yle tanınır. Utah'ta çekilen ve kötünün kötüsü korku filmleri listelerine girmekte hiç zorlanmayan "Troll II"de adı uğursuza çıkmış bir kasabaya yerleşen bir aile, vejetaryen (!) cinlerin gazabına uğrar. Fragasso, filmlerinde Clyde Anderson, Drago Floyd, Drake Floyd, Werner Knox, Claude Fragass gibi takma isimler kullanmıştır. Karısı Rossella Drudi bir senaryo yazarıdır.

- **FİLMOGRAFİ:** Leviatan (1984) • After Death (1988) • La Casa 5 (1990) • Troll II (1992) • Palermo Milano Solo Andata (1995) • Blindati (2001)

FRAKER, WILLIAM A. (LOS ANGELES, 1923 - LOS ANGELES, 2010) Amerikalı görüntü yönetmeni, yönetmen.Çeşitli filmlerde set fotoğrafçılığı, kamera asistanlığı ve kamera operatörlüğü yaptıktan sonra görüntü yönetmenliğine terfi etmiştir; Oskar ve BAFTA adaylıklarıyla dolu başarılı bir kariyeri vardır "Games" (Haris Kocanın Tuzağı), "Rosemary's Baby" (Rosemary'nin Bebeği), "Exorcist II: The Heretic" (Şeytan II), "The Island of Dr. Moreau" (Dr. Moreau'nun Adası) başlıca tür çalışmalarıdır... Ayrıca, klasikleşen bir western (Monte Walsh, *Kahramanın Sonu*), *psikopat kadın* konulu bir psikolojik gerilim (A Reflection of Fear, *Korkunun Yansıması*) ve muhtelif TV dizileri yönetmiştir.

- **FİLMOGRAFİ:** Games (1967) • Rosemary's Baby (1968) • Bullitt (1968) • The Day of the Dolphin (1973) • A Reflection of Fear (Yön. 1973) • Exorcist II: The Heretic (1977) • 1941 (1979) • Wargames (1983) • Tombstone (1993) • The Island of Dr. Moreau (1996) • Rules of Engagement (2001)

FRANCIOSA, ANTHONY (NEW YORK, 1928 - LOS ANGELES, 2006) Amerikalı oyuncu. Gerçek adı Anthony Papaleo olan bu yakışıklı ve sempatik aktör 1955'den başlayarak hem sinema hem de televizyonda boy göstermiştir. Rol aldığı korku-gerilim filmlerinden "Nella stretta morsa del ragno" (Örümceğin Kıskacı), "Tenebrae" ve "La morte e di moda"yı (Podyum Cinayetleri) İtalya'da; "Julie Darling"i (Sevgili Julie) Almanya'da; "Zombie Death House"u (Zombi Ölüm Evi) ABD'de çevirmiştir. TV çalışmaları: "Curse of the Black Widow" (Kara Dulun Laneti), "Alfred Hitchcock Presents" (Alfred Hitchcock Sunar), "Tales of the Unexpected" (Beklenmeyen Öyküler), "The Twilight Zone" (Alacakaranlık Kuşağı).

- **FİLMOGRAFİ:** Nella stretta morsa del ragno (1970) • Curse of the Black Widow (TV 1977) • Tenebrae (1982) • Death Wish II (1982) • Daughter of Death-Julie Darling (1983) • Zombie Death House (1987) • La morta e di moda (1989) • Ghost Writer (1989)

FRANCIS, FREDDIE (LONDRA, 1917 ISLEWORTH, 2007) İngiliz yönetmen, görüntü yönetmeni. 1934 yılında sinema endüstrisine giren Freddie Francis önemli bir yönetmen sayılmasa da unutulmaz filmlerin kadrajlarına imza atmış değerli bir görüntü yönetmenidir. Sinemaya 17 yaşında klaketçilik yaparak adım atan, savaş sonrası çeşitli filmlerde kamera operatörlüğü yapan Francis, 1956 yılında görüntü yönetmenliğine terfi etmiş ve özellikle siyah-beyaz sinematografide ustalaşmıştır. D. H. Lawrence uyarlaması "Sons and Lovers"la (Oğullar ve Sevgililer) ilk görüntü Oscar'ını kazanan Francis *hayaletli ev* filmlerinin başyapıtlarından "The Innocents"da (Masumlar) beyazperdeyi özel filtrelerle iyice koyulaştırarak tehditkar bir atmosfer yaratmıştır. Francis'in görüntü yönetmenliği kariyerinde David Lynch'le yaptığı işbirliği dikkat çekicidir. Sıradışı sanatçıyla ilk kez unutulmaz "The

Freddie Francis

Elephant Man"in (Fil Adam) setinde bir araya gelen Francis ileriki yıllarda diğer Lynch filmleri "Dune" ve "Straight Story"nin görüntü yönetmenliğini üstlenmiştir. Edward Zwick'in Amerikan İç Savaşı epiği "Glory"le (Zafer) ikinci görüntü Oscar'ını kucaklayan Francis 1991'de Martin Scorsese'nin vahşi gerilim filmi "Cape Fear"ı (Korku Burnu) görüntülemiştir.

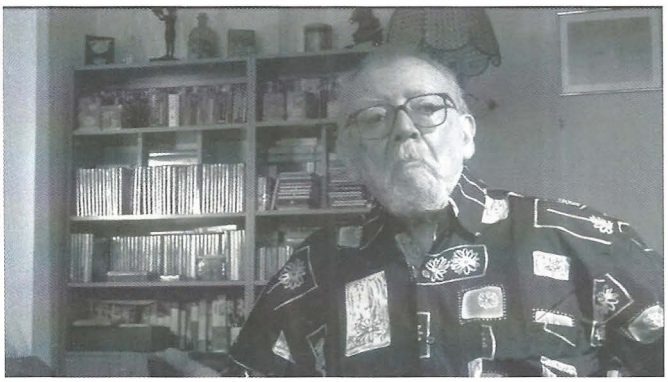
60'larda kameramanlığa ara vererek yönetmenlik kariyerine başlayan Francis İngiliz korku sinemasının önde gelen yapım firmaları Hammer ve Amicus'la defalarca çalışmıştır. Bu dönemde Hammer'ın gotik korku çeşitlemeleri "The Evil of Frankenstein", (Frankenstein'ın Şeytanlığı) "Dracula Has Risen from the Grave"in (Dracula Mezardan Kalkıyor) yanısıra "Paranoia" (Paranoya) "Nightmare" (Karabasan) ve "Hysteria" (İsteri) gibi kaliteli psikolojik korku filmlerine de imza atan Francis *saldırgan hayvan* konulu "The Deadly Bees"le (Ölümcül Arılar) düş kırıklığı yaratmıştır. Marquis De Sade'a ait olduğu iddia edilen büyülü bir kafatasına sahip olduktan sonra çıldıran bir gizemli eserler koleksiyoncusunun hikayesini anlatan "The Skull" (Kafatası) Francis'in ilk Amicus filmidir. Antoloji filmlerinin babası sayılan "Dead of Night"ın (Gecenin Ölümü) *parçalı* formatını ödünç alan Amicus firmasının filmleri Francis'in korku kariyerinde önemli bir yer teşkil ederler. Francis 1965, 1967 ve 1972 yıllarında üç adet antoloji filmi yönetmiştir: Beş bölümlü "Dr. Terror's House of Horrors"da (Dr. Dehşet'in Korkular Evi) eksantrik bir falcı tarot kartlarıyla beş tren yolcusunun geleceklerini okur... Dört bölümlü "Torture Garden"da (Kısmet Bahçesi) şeytan takma adını kullanan bir panayır sihirbazı özel gösterisine davet ettiği misafirlerini kaderleriyle yüzleştirir... Beş bölümlü "Tales From the Crypt"da (Mahzenden Hikayeler) keşiş kılığına girmiş Azrail bir yeraltı türbesinde kaybolan beş kişinin hikayelerini dinler... Freddie Francis'in Hammer-Amicus dışı filmlerinden "Mumsy, Nanny, Sonny & Girly" (Annecik, Dadıcık, Oğulcuk ve Kızcık) evlerine getirdikleri yabancıları eğlenerek katleden canavar bir ailenin maceralarını komedimsi bir anlatımla işlemiştir. Bu tuhaf korku komedisinin tamamı Windsor Berkshire'da çekilmiştir.

70'lerin ortalarına doğru oğlu Kevin'in yöneticilik yaptığı Tyburn ve Tigon yapımevleri için çalışan Francis genelde pek tutulmayan filmlere imza atmıştır. Ülkemizde "İnsan Eti" adıyla vizyona giren gotik dönem filmi "The Ghoul", şatosundaki kilitli bir odada korkunç bir sır barındıran esrarengiz bir doktorun (Peter Cushing) hikayesini anlatır. 19. yüzyıl Fransa'sında geçen "The Legend of Werewolf" (Kurt Adam Söylencesi) kurtlar tarafından büyütülen-dolunaylarda kurt adama dönüşen- bir sirk çalışanıyla ilgilidir. Francis'in o dönemde en fazla beğeni toplayan filmi olan "The Creeping Flesh" (Sürünen Et) Yeni Gine'den şeytani güçleri barındıran ilkel bir insan iskeleti getiren bir antropologun (Peter Cushing) çevresinde gelişen bir hikaye anlatır. Korku-komedi-müzikal karışımı "Son of Dracula"da (Dracula'nın Oğlu) Ringo Starr (Beatles), John Bonham (Led Zeppelin), Keith Moon (The Who) gibi rock müzik ilahları da rol almışlardır. 90'ların sonlarında aktif sinema yaşamını noktalayan Francis, 17 Mart 2007'de 90 yaşındayken aramızdan ayrılmıştır.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Paranoiac (1963) • Nightmare (1964) • The Evil of Frankenstein (1964) • The Skull (1965) • Dr. Terror's House of Horrors (1965) • The Psychopath (1966) • The Deadly Bees (1966) • Torture Garden (1967) • They Came from Beyond Space (1967) • Dracula Has Risen from the Grave (1968) • Mumsy, Nanny, Sunny&Girly (1970) • Tales from the Crypt (1972) • The Creeping Flesh (1973) • Tales That Witness Madness (1973) • Craze (1974) • Son of Dracula (1974) • Legend of the Werewolf (1975) • The Elephant Man (Gör. Yön. 1980) • Memed My Haw (Gör. Yön. 1984) • The Doctor and the Devils (1985) • Dune (Gör. Yön. 1984) • Dark Tower (1987) • Cape Fear (Gör. Yön. 1991) • The Straight Story (Gör. Yön. 1999)

FRANCO, JESÚS (MADRİD, 1930 MALAGA, 2013) İspanyol yönetmen. 60 ve 70'lerde Avrupa seks ve korku sinemasına üretkenliğiyle damgasını vuran bu kült yönetmen 200 küsur filmiyle kolay ulaşılamayan bir rekoru elinde tutmaktadır. Belki de dünyanın en fazla film çeken yönetmenidir ve aralarında Türkiye'nin de (ülkemizin harika bir doğal plato olduğunu söylemiştir) yer aldığı çeşitli Avrupa ülkelerinde çektiği ucuz maliyetli erotik korku, macera ve seks filmleri dış pazarlarda büyük ilgi görmüştür. Başına buyruk, cinsel tabuları hiçe sayan bir sinemacı olan Jesús Franco, adaşı General Franco'nun idaresindeki faşist İspanya'da çok az çalışma olanağı bulmuştur.

Entelektüel bir aile ortamında büyüyen Franco, Madrid Konservatuvarı'nda ve sinema okulu IDHEC'de öğrenim görmüş; piyasada çeşitli işlerde (yardımcı yönetmenlik, ikinci küme yönetmenliği...) çalıştıktan sonra 1959

Jesús Franco

yılında yönetmenliğe ilk adımları atmıştır. Franco'nun ilk tür filmi "Gritos en la noche" (Gecenin Çığlıkları) aynı zamanda ilk İspanyol korku filmidir;kız kardeşinin yangında deforme olan yüzünü, kaçırdığı kadınların derileriyle eski haline getirmeye çalışan manyak bir cerrahın öyküsünü anlatır; Georges Franju klasiği "Les yeux sans visage"ın (Yüzü Olmayan Gözler) İspanyol versiyonu olarak kabul görmüştür. Franco 60'larda ardı ardına, neredeyse bedavaya çıkan tür filmleri çekmiştir. *Çılgın bilim adamı* izlekli filmlerinin yeni halkası "El secreto del Dr.Orloff" (Dr. Orloff'un Sırrı) amcasını Avusturya'daki şatosunda ziyaret eden genç bir kızın maceralarını konu almaktadır. Doktor amca cesetlerle deneyler yapan bir çılgındır; karısıyla ilişkisi olan ağabeyini (genç kızın babası) öldürmüş ve onu zombi benzeri bir yaratığa dönüştürmüştür.Üstelik cesedi bir cinayet makinası gibi kullanmak niyetindedir. Çekildiği döneme göre hayli cesur çıplaklık sahneleri içeren film İspanya'da hatırı sayılır bir gişe yapmıştır. Cornel Woolrich'in "The Bride Wore Black" (Siyah Gelinlik) romanının çeşitlemesi "Miss Muerte" (Bayan Ölüm) Franco'nun bir diğer *manyak cerrah* konulu filmidir;Luis Buñuel'in son dönem filmlerinin yapımcısı Serge Silberman finanse etmiş;bir başka Bunuel işbirlikçisi Jean-Claude Carrière senaryoyu yazmıştır. İnsanların zihinlerine hükmeden bir makine geliştiren eksantrik bir nörolog tıp otoriteleri tarafından dışlanınca kalp krizi geçirerek ölür. Doktorun, en az kendisi kadar kaçık olan kızı intikam ateşiyle tutuşmaktadır. Gece kulüplerinde erotik şovlar yapan bir kadını kaçırır ve babasının zihin makinesine bağlayarak beynini yıkar... Artık sıra, kadının çekiciliğini kullanarak babasının ölümüne neden olan nörologları ortadan kaldırmaya gelmiştir. Franco'nun favorileri oyuncularından Howard Vernon, Arjantin doğumlu Mabel Karr, Fransız Estella Blain ve Fernando Montes'in oynadıkları, siyah beyaz "Miss Muerte" üretken Franco'nun en iyi filmlerinden biridir;"Diabolical Doctor Z" adıyla da bilinir. Yönetmenin filmlerindeki sapkın erotizmi önceden haberleyen 1968 tarihli "Necronomicon-Getraumte Sünden" (Düşlenen Günahlar) bir Batı Alman yapımıdır; ruhu şeytanın kontrolünde olan bir striptizcinin işlediği cinayetleri (ya da gördüğü sanrıları) konu almaktadır;çizgisel anlatımı yadsıyan, düşle gerçeğin birbirine karıştığı sado mazo ve lezbiyen seks gösterileri birbirini izlemiştir.Başrollerde Franco'nun keşfi Janine Reynaud, İspanya'ya yerleşen Amerikalı Jack Taylor ve Howard Vernon vardır. Franco, sonraki filmlerinden "The Blood of Fu Manchu" (Fu Manchu'nun Kanı), "99 Women - Der Heisse Tod" (Sıcak Ölüm), "The Seven Secrets of Sumuru" (Sumuru'nun Yedi Sırrı), "Marquis de Sade: Justine" ve "The Castle of Fu Manchu"yu (Fu Manchu'nun Kalesi) istismar filmleri yapımcısı Harry Allan Towers için çekerken, kendi stiline daha yakın duran (gece kulüpleri, eksantrik karakterler, çıplak kadınlar, erotizm) "Sadisterotica" ve "Küss mich, Monster"de (Öp Beni, Canavar) Alman yapımcı-oyuncu-yönetmen Adrian Hoven'la (aynı zamanda Düşlenen Günahlar'ın yapımcısıdır) işbirliği yapmıştır.

70'lerde Avrupa süprüntü (Euro- Trash) sinemasının en tanınmış figürlerinden biri haline gelen Franco, onlarca seks, korku, macera ve porno filmi yönetmiştir. İnanılmaz el çabukluğuyla, kimi zaman üç beş sayfa senaryoyla ve sürekli aynı oyuncularla (Franco'nun Lina Romay takma adlı hayat arkadaşı Rosa Maria Almirall, genç yaşta bir trafik kazasına kurban giden Soledad Miranda, İspanyol Antonio Mayans, Jack Taylor, Fransız *sexploitation* kraliçeleri Alice Arno, Pamela Stanford ve Monica Swinn) gerçekleştirilen bu filmler sayısız alternatif isimle ve farklı versiyonlarla piyasaya sürülmüştür. "Vampyros Lesbos" (Lezbiyen Vampirler), "El conde Dracula" (Kont Drakula), "Sie Tötete in Ekstase" (Zevk İçinde Öldürdü), "X312-Flug zur Hölle (Cehenneme Uçuş),

Jesús Franco • Miss Muerte (Bayan Ölüm) • Estella Blain

Jesús Franco • Vampyros Lesbos • Ewa Strömberg (sağda), Soledad Miranda

"Les demons" (Şeytanlar), "La maldicion de Frankenstein" (Frankenstein'ın Şeytanlıkları), "Dracula contra Frankenstein" (Drakula Frankenstein'a Karşı), "Jack the Ripper" (Karındeşen Jack), "Female Vampire" (Dişi Vampir), "Christina, princesse de l'erotisme" (Christina, Erotizm Prensesi), "Lorna, l'exorciste" (Lorna, şeytan çıkaran), "Exorcisme" (Şeytan Çıkarma) Franco'nun 70'lerde yönettiği filmlerden bazılarıdır. Bir kısmı ünlü Alman yapımcı Artur Brauner, bir kısmı istismar filmleri üreticisi Eurocine'nin sahibi Marius Lesoeur, bir bölümü de Fransız Robert De Nesle ve İsviçreli pornocu Erwin Dietrich tarafından finanse edilen Franco mamüllerinin hemen hepsi yetişkin izleyiciye yöneliktir ve çoğu lezbiyen- sado mazo seks sahneleriyle takviye edilmiştir. İstanbul ve Büyükada'da çekilen "Vampyros Lesbos" lezbiyen fantezilerin doruğa çıktığı (İstanbul'da çalışan avukat kadın, seksi bir vampir tarafından baştan çıkartılır) erotik bir vampir hikayesi anlatır. İlk sahnelerinde Bram Stoker'ın "Dracula"sına sıkı sıkıya bağlı kalan ama sonra rota değiştiren "El conde Dracula" Christopher Lee, Herbert Lom ve Klaus Kinski'yi bir araya getirmiştir. 27 yaşında yaşama veda eden Soledad Miranda'nın güzelliğiyle renk kattığı, "Miss Muerte" çeşitlemesi "Sie tötete in Ekstase" doktor kocasının intiharına neden olan bilim adamlarını birer birer ortadan kaldıran çekici bir kadının hikayesini anlatır. Bir *nunsploitation* (çoğunlukla manastırlarda geçen ve rahibelerin seksüel yaşamlarına odaklanan istismar filmleri) filmi olan "Les demons" engizisyon zamanında işkenceye uğrayan ve hemcinsleriyle ilişkiye giren rahibelerle ilgilidir. "Dracula contra Frankenstein"da doktor Frankenstein rakibi Dracula'yı bir fahişenin kanıyla yaşama döndürür ve kölesi yapar... Video-DVD piyasasında 4-5 farklı versiyonu (orijinalinde pornografik parçalar vardır) bulunan "Female Vampire"da eski bir oteli mesken tutan kadın vampir cinsiyet ayırmadan önüne gelenle yatağa girer... "Female Vampire" gibi en az 3 versiyonu (Amerikan versiyonunda seks-şiddet sahneleri budanmıştır) varolan "Christina, princesse de l'erotisme"de akrabalarının yaşadığı şatoyu ziyaret eden genç bir kadın aslında hepsinin yaşayan ölü olduğunu keşfeder. Zürih'te çekilen Klaus Kinski'li "Jack the Ripper" Franco usülü bir Karındeşen Jack hikayesidir... Modern bir Faust hikayesi anlatan "Lorna, l'exorciste"de İspanyol sinemacı her zamanki gibi tıraş edilmemiş kadın cinsel organları ve lezbiyen seksle kafayı bozmuştur. Beş parasız bir adama kumarhanede tanıştığı gizemli bir büyücü kadın tuhaf bir anlaşma teklifinde bulunur:Eğer doğacak kızını 18 yaşına basar basmaz kendisine verirse çok zengin bir adam olacaktır. Paris dekorlu "Exorcisme"de sapkın bir Katolik rahip (hemen her filminde oynamayı adet haline getiren Jesús Franco) bir takım sahte kara büyü ve grup seks alemine tanık olduktan sonra kafayı üşütür ve partiye katılan seksi kadınları birer birer katleder. Ona göre hepsi şeytanın hizmetkarlarıdır.

İstismar sinemasının kökleri eskilere dayanan alt türlerinden *kadınlar hapishanesi* filmleri (hapishaneye düşen genç ve güzel kadınlar ruhsal ve fiziksel şiddet görürler;çoğunlukla mahkumları ilişkiye zorlayan, sadizm düşkünü lezbiyen bir baş gardiyan vardır;mahkum kadınlar kendi aralarında da seks yaparlar) 70'lerde Franco'nun da ilgi alanına girmiş ve kült sinemacı "99 Women" adıyla da bilinen "99 Women - Der Heisse Tod", "Quartier de Femmes" (Kadınlar Mahallesi), "Frauengefaegnis" (Kadınlar Hapishanesi), "Frauen für Zellenblock 9" (9. Hücredeki Kadınlar), "Sadomania-Hölle der Lust"la (Zevk Cehennemi) bu tarzın tipik örneklerini yönetmiştir. Yukarıdaki filmlerin hemen hepsi iyice ucuza kaçan zevksiz bir çıplaklık, ilkel aksiyon sahneleri ve sapkın bir sadizm barındırmaktadır.

80'lerin başlarında piyasanın nabzını iyi tutan Franco dönemin moda alt türlerini (*slasher, yamyam, zombi*) kapsayan yaklaşık yarım düzine film çekmiştir. Eurocine yapımı "Mondo cannibale" ve "Sexo canibal"da yamyam-

lar, İspanyolca öğreten bir dil okulunda işlenen cinayetleri anlatan *slasher* "Die Saege des Todes"de (Ölüm Testeresi) kanlı cinayetler, "Oasis of the Zombies"de (Zombi Vahası) et yiyen zombiler sahne alırlar. Fabrikasyon usulü çekilen bu filmlerin prodüksiyon değerleri son derece düşük, çıplaklık katsayıları ise yüksektir. 80'lerin ortalarında Lina Romay'ın çoğunlukla hemcinsleriyle yatağa girdiği erotik filmlerle muazzam bir tempo tutturan Franco korku ve aksiyon kılıflı seks filmlerine de imza atmıştır. Kanarya Adaları'ndaki boş bir otele (otelin yanındaki manastırda hayalet rahipler mevzilenmiştir) tatile gelen 4 seks düşkünü bayanın maceralarını anlatan "La mansion de los muertos vivientes" (Yaşayan Ölülerin Evi) 80'lerdeki çoğu Franco filmi gibi korkudan çok kadın bedenine, kadın kadına sekse odaklanan bir filmdir. İspanyol yönetmen 1987'de çok sevdiği manyak cerrah konulu filmlere "Faceless"le (Yüzsüz) dönüş yaparken Helmut Berger, Stephane Audran, Telly Savalas, Anton Diffring gibi tanınmış oyuncularla çalışma fırsatını bulmuştur. Franco'nun prodüksiyon kalitesi yüksek filmlerinden biri olan "Faceless" tanınmış bir mankenin kafadan kontak bir doktor tarafından kaçırılmasından sonra gelişen olayları konu almaktadır. 80'lerin ruhuna uygun disko müziklerin çalındığı bu filmdeki çıplaklık Franco standartlarının hayli gerisindedir... Filmde, Fransız porno yıldızı Brigitte Lahaie, Robert Mitchum'un oğlu Chris Mitchum ve eski Bond kızlarından Caroline Munro da rol almıştır.

90'larda çalışma temposunu düşüren Franco çoğu video pazarına yönelik (Killer Barbys, Lust for Frankenstein, Vampir Blues) 10 küsur film yönetmiştir. 2000'lerde ise portföyünde hem aksiyon (Blind Target) hem de korku (Snakewoman, Vampire Junction) vardır.Erotik-korku filmleriyle saygınlık kazanan az sayıdaki sinemacıdan biri olan Jesús Franco, 2009 yılında İspanyol Oscar'ı Goya ödülüyle onurlandırılmıştır. Clifford Brown, Jess Frank, Franco Manera, Candy Coster, J. P. Johnson, James Gardner, Chuck Evans, A. M. Frank, Frank Hollman sık kullandığı takma isimlerden bazılarıdır.Emeklilik hayatı sürdürdüğü Malaga'da ölmüştür.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Tenemos 18 anos (1959) • Gritos en la noche (1962) • El secreto del Dr. Orloff (1964) • Necronomicon: Getraeumte Sünden (1967) • The Blood of Fu Manchu (1968) • La isle de la muerte (1969) • El conde Dracula (1970) • Vampyros lesbos (1970) • Sie Tötete in Ekstase (1970) • Dracula contra Frankenstein (1972) • La fille de Dracula (1972) • Les demons (1972) • Tender et pervers Emanuelle (1973) • Female Vampire (1973) • El sadico de Notre Dame (1974) • Eugenie (1974) • Lorna l'exorciste (1974) • Jack the Ripper (1976) • Die Marquise Von Sade (1976) • Mädchen Im Nachtverkehr (1976) • Greta, Haus Ohne Maenner (1977) • Frauen Für Zellenblock 9 (1977) • Exorcisme (1979) • Erotismo (1980) • Mondo cannibale (1980) • Oasis of the Zombies (1981) • Die Säge Des Todes-Bloody Moon (1981) • Sadomania-Hölle Der Lust (1981) • Revenge in the House of Usher (1982) • Macumba sexual (1983) • La tumba de los muertes viventes (1983) • El siniestro doctor Orloff (1984) • Faceless (1987) • Lust for Frankenstein (1998) • Vampire Blues (1999) • Vampire Junction (2001) • Incubus (2002) • Killer Barbys vs. Dracula (2002) • Flores de perversion (2005) • Flores de la pasion (2005) • Snakewoman (2005)

Pamela Franklin

FRANKLIN, PAMELA (YOKOHAMA, 1950) İngiliz oyuncu. Sinemaya çocuk oyuncu olarak adım atan Pamela Franklin ilk kez Jack Clayton'un psikolojik korku başyapıtı "The Innocents"da (Masumlar) rol almıştır. Yetişkinlik yıllarında Hammer yapımı "The Nanny"(Dadı), hayaletli ev filmi "The Legend of Hell House" (Hell House Efsanesi), doğaüstü korku "Necromancy" (Ruh Çağırma)ve "And Soon the Darkness"de (Ve Yakında Karanlık) oynayan Franklin pek çok popüler TV dizisinde de gözükmüştür. 80'lerin başlarında sinemadan kopmuştur. Yaşamını eşi ve iki çocuğuyla birlikte Hollywood'da sürdürmektedir.

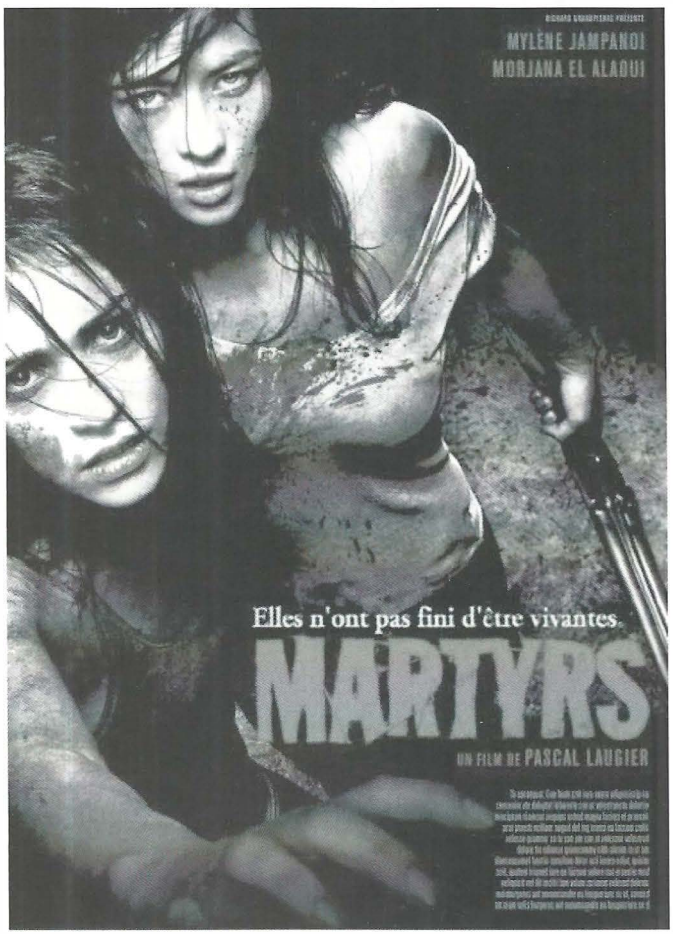
▸ **FİLMOGRAFİ:** The Innocents (1961) • The Nanny (1965) • And Soon the Darkness (1970) • Necromancy (1972) • Satan's School for Girls (1973) • The Legend of Hell House (1973) • Screamer (TV 1975) • The Food the Gods (1976)

FRANKLIN, RICHARD (MELBOURNE, 1948 MELBOURNE, 2007) Avustralyalı yönetmen. George Lucas, John Carpenter ve Robert Zemeckis'le aynı sınıfı paylaştığı University of Southern California'da sinema okumuştur. Koyu bir Hitchcock hayranıdır. Kariyerinin ilk yıllarında ABD'de muhtelif seks filmleri yönetmiş; Melbourne'da çektiği telekinetik güçlerle bağlantılı korku "Patrick" ve gerilimli yol filmi "Road Games"in (Yol Oyunları) ardından tekrar Amerika'nın yolunu tutmuştur. İlk büyük bütçeli filmi "Psycho II" (Sapık II) Alfred Hitchcock'un 1960 tarihli klasiğinin devamı niteliğindedir... Norman Bates'in (Anthony Perkins) akıl hastanesinden taburcu edilmesinden sonra vuku bulan esrarengiz cinayetleri konu edinen "Psycho II" Franklin'in piyasadaki en tanınmış filmidir. Avustralyalı sinemacı sonraki yıllarda E. T'yle yıldızı parlayan Henry Thomas'ın video oyunlarıyla kafayı bozmuş bir çocuğu canlandırdığı "Cloak and Dagger" (Pelerin ve Hançer) ve akıllı bir orangutanın dehşet saçtığı "Link" (Bağ) filmlerini yönetmiş, 2000'lerde ise ülkesine dönerek TV filmleriyle meşgul olmuştur. Franklin, 59 yaşında doğduğu yer Melbourne'da yaşama veda etmiştir.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Patrick (1978) • Road Games (1981) • Psycho II (1983) • Cloak and Dagger (1984) • Link (1986) • Beauty and the Beast (TV 1987) • F/X 2 (1991) • The Lost World (TV 1999) • Visitors (2003)

FRANSA VE BELÇİKA Korkuya uzun süre mesafeli duran Fransız sineması (Maurice Tourneur'nün 1946'da

çektiği "Şeytanın Eli" önemli bir istisnadır) Henri-Georges Clouzot ve Georges Franju'nun çığır açan filmleriyle uzlaşma sağlamıştır. Clouzot'nun müthiş entrikalarla örülü bir cinayet hikayesi anlatan "Les diaboliques"i (Şeytan Ruhlu İnsanlar-1955) ve Franju'nun *manyak cerrah* konulu filmlere öncülük yapan "Les yeux sans visage"ı (Yüzü Olmayan Gözler, 1960) yalnızca Fransız sinemasının değil, tür sineması tarihinin de yüz akı örnekleridir. Ünlü yönetmen Jean Renoir 1959'da Robert Louis Stevenson'un "Dr. Jekyll ve Bay Hyde"ını "Le testament du Docteur Cordelier" (Dr. Cordelier'nin Vasiyeti) adıyla günümüze uyarlamış ve başrolü zamanın tanınmış aktörü Jean-Louis Barrault'ya vermiştir. Aslında bir TV yapımı olan bu Renoir filmi sinemalarda da oynamıştır. Sheridan Le Fanu'nun lezbiyen vampir romanı Carmilla'nın bir düzineyi geçen sinema uyarlamalarından "Et mourir de plaisir" (Kan ve Gül) sinemasal kişiliğinden çok Jane Fonda, Brigitte Bardot ve Catherine Deneuve'le yaşadığı aşklarla gündeme gelen Roger Vadim yönetiminde beyazperdeye taşınmıştır. Vadim 1968'de Edgar Allan Poe'nun hikayelerine dayalı "Histoirers extraordinaires"nin (Şeytanın Kurbanları) "Metzengerstein" adlı bölümünü de yönetmiştir. Bir başka yazın uyarlaması Yunan kökenli Fransız sinema yazarı-yönetmen Ado Kyrou'dan gelmiştir: "Le moine" (Keşiş). Matthew Gregory Lewis'in romanından,

Fransa • Martyrs (İşkence Odası) orjinal afişi

Fransa • Dans ma peau (Derimin Altında) • Marina de Van

Luis Buñuel-Jean-Claude Carrière imzalı bir senaryoyla sinemaya uyarlanan bu film kadın kılığına girmiş şeytan tarafından baştan çıkarılan bir din adamıyla ilgilidir.Franco Nero, Nathalie Delon, Nicol Williamson oynamıştır. "Le moine", 2011'de Almanya doğumlu Fransız sinemacı Dominik Moll'ün yorumuyla bir kez daha beyazperdeye yansımıştır;keşiş rolünde Vincent Cassel vardır.1932 Paris doğumlu ayrıksı sinema adamı Alain Jessua filmlerinde, toplumsal eleştiriyi bilim kurgu-korku kırması hikayelerle harmanlamıştır.1973 tarihli "Traitement de choc" (Şok) işçilerden aldıkları kan örnekleriyle, zengin hastalarının hücrelerini yenileyen manyak bir doktorun idare ettiği lüks bir klinikte geçmektedir.1979'da vizyona giren "Les chiens" (Köpekler) köpeklerin giderek saldırganlaştığı bir Paris banliyösünü mekan seçmiştir. "Frankenstein 1990" bir modern zaman Frankenstein çeşitlemesidir. Sinemada umduğunu bulamayan Jessua filmlerinde Fransız sinemasının büyük isimleri Alain Delon, Annie Girardot, Gerard Depardieu, Jean Rochefort'la çalışmıştır.

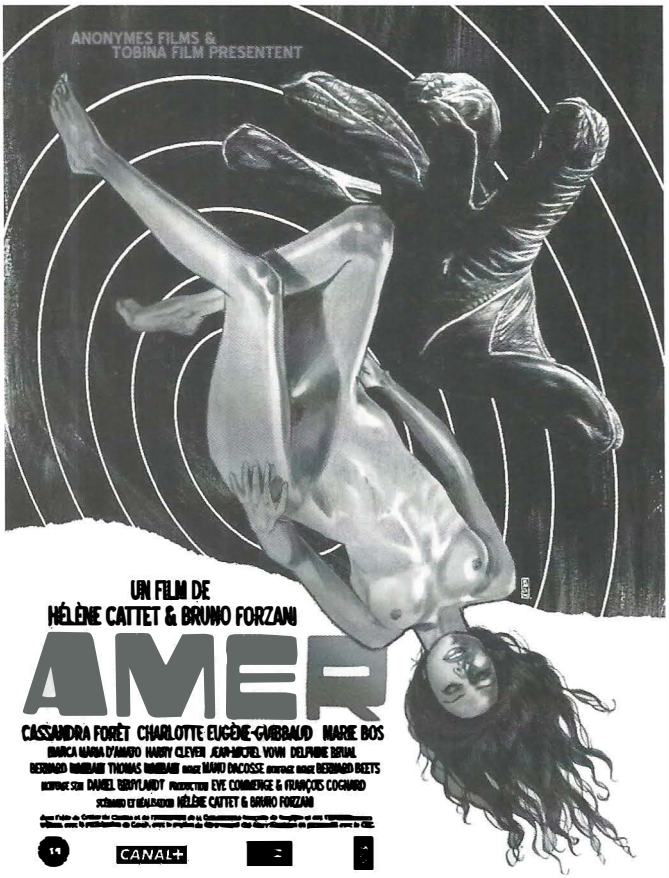
70'lerin diğer aykırı ismi hiç kuşkusuz Jean Rollin'dir... İlk uzun metrajlı filmini 1968'de yöneten Rollin ilerleyen yıllarda mini bütçeli erotik vampir filmleriyle (Le viol du vampire, *Vampirin Tecavüzü* - La vampire nue, *Çıplak Vampir* - Requiem pour un vampire, *Bir Vampir İçin Ağıt*...) kariyer yapmış, parasız kaldığı dönemlerde ise takma isimlerle pornografik filmler yönetmiştir. Rollin'in softcore vampir filmleri kitle sinemasına düşkünler için fazlasıyla açık saçık ve sıkıcı, sanat filmlerinden hoşlanan entelektüeller içinse sadece süprüntüdür. Bu yüzden Rollin filmlerinin çoğu çıplak bedenlere ev sahipliği yapan küçük porno sinemalarında harcanıp gitmiştir.

Şık erotik filmlerin yönetmeni Walerian Borowczyk'in (1923 2007 yılları arasında yaşayan Polonya doğumlu Borowczyk 60 başlarında Fransa'ya taşınmış ve bütün filmlerini orada çekmiştir) "Güzel ve Çirkin" ve "Kırmızı Şapkalı Kız" gibi masallara göndermelerde bulunan "La bete" (Canavar) ve Stevenson'dan uyarlanan "Docteur Jekyll et les femmes" (Dr. Jekyll ve Kadınlar) filmleri korkudan çok çıplak kadınları ve sevişme sahneleriyle ilgi toplamıştır. Borowczyk'in dört bölümlü "Contes immora-

ux" (Ahlaksız Hikayeler) filminin bir bölümü kitle katili Erszebet Bathory'nin yaşamından kesitler sunmaktadır. Efsane sinemacı Luis Buñuel'in oğlu Juan Buñuel 70'lerde hem atipik bir *hayaletli ev* filmi (Au rendez-vous de la mort joyeuse, *Neşeli Ölümle Randevu*) hem de Michel Piccoli, Liv Ullmann ve Ornella Muti'yle şık bir vampir filmi (Leonor) yönetmiş ama sanat sinemasına meyleden çizgisiyle geniş kitlelerle buluşamamıştır. Michel Lemoine, Raphaël Delpard, Claude Mulot, Joël Seria, Bruno Gantillon, Pierre B.Reinhard 60, 70 ve 80'lerde korkuyla teşviki mesaisi olmuş diğer yönetmenlerdir;çoğu yetişkin filmleriyle kariyer yapmışlardır.Sinemaya oyunculukla başlayan, 70 - 80'lerde Michel Leblanc takma adıyla sürüyle hardcore pornoya imza atan Michel Lemoine (1922 - 2013) daha önce Fransa'da yasaklanan "Sept femmes pour un sadique" (Şeytan İçin Yedi Kadın-1976) adlı erotik korkuyu yönetmiştir. Klasik bir hikayenin (The Most Dangerous Game) Avrupa seks-korku versiyonu olan "Sept femmes..." güzel kadınları şatosuna davet ettikten sonra katleden sadist bir soylunun kanlı cinayetlerini anlatmaktadır. Lemoine gibi oyunculukla sinemaya giren (Jean Luc Godard'ın Nouvelle Vague filminde de oynamıştır), Peter Rafael takma adıyla pornolar yöneten Raphaël Delpard'ın (1942) "La nuit de la mort!"u (Ölümün Gecesi-1980) Fransız korkusunun az bilinen örneklerinden biridir. Hayatta kalmak için insan etine muhtaç olan yaşlıların barındığı tekinsiz bir huzurevinde geçen bu zombi-yamyam filmi bol miktarda gore efektiyle servis edilmiştir.70'lerin ikinci yarısında hardcore pornografiye kayan Claude Mulot'nun (1942-1986) yönettiği "La rose écorchée" (Kanlı Gül-1970) erotik bir "Les yeux sans visage" (Yüzü Olmayan Gözler) çeşitlemesidir;ilk seks-korku filmi olarak lanse edilmiş; sonradan başarı merdivenlerini hızla tırmanan Anny Duperey'i sinemaya kazandırmıştır.44 yaşında Saint Tropez'de boğulan Mulot porno kariyeri boyunca Frederick Lansac takma adını (Kanlı Gül'deki erkek karakterin ismidir) kullanmıştır. Joël Seria'nın (1936) zamanında şok edici bulunan ama günümüzde aynı etkiyi göstermeyen "Mais ne nouz delivrez pas du mal" (Bizi Kötülükten Korumayın-1971) filminde kötülüğün gücünü keşfeden iki rahibe okulu öğrencisi genç kızın hikayesi anlatılmıştır. Masum maskeleriyle içlerindeki kötülüğü gizleyen iki çekici kız baştan çıkarılması hiç de zor olmayan kurbanlar bulurlar. 70'lerin bir diğer erotik korkusu "Morgane et ses nymphes"de (Morgane ve Seks Köleleri-1971) tatile çıkan iki genç kız Morgane adlı gizemli bir kadının şatosunda kapana kısılır... Bruno Gantillon yönetmiştir. Pierre B. Reinhard'ın 80'lerde Avrupa'da bolca üretilen ucuz seks-gore kırmalarına yeni bir halka ekleyen "La revanche des mortes vivantes"ında (Yaşayan Ölülerin İntikamı-1987) zehirli sütlerin kurbanı olan üç genç kadın mezarlarından kalkarak intikam peşine düşer; kadın çıplaklığı, seks ve gore at başı gitmiştir. 90'larda Jean-Pierre Jeunet daha ilk uzun metrajlı filmiyle (Delicatessen) sinema çevrelerinin gözüne girmeyi başarmıştır. Fransız sinemasının bu nevi şahsına münhasır ismi zamanla görsel yanı güçlü, video klipvari fantezi filmleriyle ülkesi dışında da hayran kitlesi edinecektir. Marc Caro'yla ortak yönettiği "Delicatessen" ve "La cite des enfants perdus"nün (Kayıp Çocuklar Şehri) zaman ve mekan kavramları belirsiz, karakterleri alabildiğine groteskti. Muhtemelen bir nükleer savaş sonrasında, yiyecek kıtlığı çekilen bir zaman diliminde geçen distopik "Delicatessen"da döküntü bir apartmandaki tuhaf insanların ilişkileri işlenmiştir. Masalsı "La cite des enfants perdus"de düş göremediği için çabuk yaşlanan manyak bir bilim adamı kaçırdığı çocukları makinelere bağlayarak düşlerini çalar. İlk ve son Hollywood deneyimi "Alien: Resurrection"un (Yaratık: Diriliş) başarısızlığından sonra ülkesine dönen Jeunet coşkuyla karşılanan "Amelie"yle ününün doruğuna çıkmıştır.

Yıllar boyunca istikrarsız bir çizgide seyreden Fransız korku sineması büyük patlamayı genç yönetmenlerle 2000'lerin başlarında gerçekleştirmiştir. Bu dönemde vizyona giren Lionel Delplanque'nin "Premenons-nous dans les bois" (Ormanın Derinliklerinde), Julien Magnat'nın "Bloody Mallory" (Kanlı Tuzak), Alexandre Aja'nın "Haute tension" (Yüksek Tansiyon), Éric Valette'nin "Maléfique" (Geçit), David Moreau - Xavier Palud'nun "Ils" (Onlar), Alexandre Bustillo Julien Maury'nin "A l' interieur" (İçerde), Xavier Gens'nin "Frontiere(s)" (Sınır(da), Pascal Laugier'nin "Martrys" (İşkence Odası), Franck Richard'ın "La meute" (Ölüm Çiftliği) filmleri beyazperdeyi kana bulayan *gore* efektleri ve sadistik vahşet sahneleriyle donatılmıştır. Uluslararası arenada Anglosakson benzerleriyle yarışa giren bu filmlerden "Maléfique", "Ils", "Haute Tension", "Martyrs" ve "A l' interieur" Fransız yeni korku dalgasının başat örnekleridir. Yukarıdaki yönetmenlerden Alexandre Aja, Éric Valette ve David Moreau-Xavier Palud filmlerinin başarılarından sonra Hollywood'da şanslarını denemişler ama çoğunlukla vasatın altında seyreden yeni çevrimlere imza atmışlardır; Julien Maury Alexandre Bustillo ikilisi ise yurt dışından teklif gelmesine karşın Fransa'da kalmayı tercih etmiştir. "Sheitan" (Şeytan - Kim Chapiron), "Humains" (Dehşetin Soluğu - Jacques-Olivier Molon, Pierre-Olivier Thevenin), "Vertige" (Gerilim Hattı - Abel Ferry), "Le village des ombres" (Ruhlar Kasabası - Fouad Benhammou) 2000'lerin diğer Fransız korkularıdır; Christophe Gans'ın tarihsel macerası "Le pact des loups" (Kurtların Kardeşliği), Mathieu Kassovitz'in Jean-Christophe Grange uyarlaması "Le rivieres pourpres" (Kızıl Nehirler) korkuyla flört etmiştir.

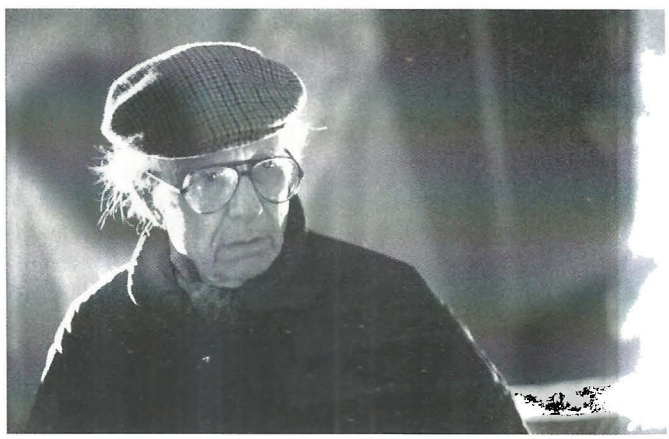
- **FRENCH SHOCK CINEMA** İnternet Movie Database yazarlarının uydurduğu *French Shock Cinema* (Fransız Şok Sineması) terimi festivalleri takip eden sanat sineması tutkunları için hiç yabancı değildir. Korkunun gerçek yaşamın içine sızdığı, karamsarlığın, yok oluşun ve akıl almaz bir vahşetin hayat bulduğu bu şok edici *arthouse* filmlerinde hakiki seks sahneleri de eksik değildir. Gaspar Noe'nin "Seul contre tous" (Herkese Karşı Tek Başına), "Irreversible" (Dönüş Yok), Catherine Breillat'nın "A ma soeur" (Kızkardeşim), Phillipe Grandrieux'nün "La vie nouvelle"

Belçika • Amer

(Yeni Hayat), Bruno Dumont'nun "L'humanite" (İnsanlık) ve "Twentynine Palms", Marina de Van'ın "Dans ma peau" (Derimin Altında), Claire Denis'nin "Trouble Every Day" (Her Gün Başka Bir Bela), Leos Carax'ın "Pola X", Virginie Despentes'nin "Baise moi" (Düz Beni) ve Bertrand Bonello'nun "Tiresia"sı bu kategorinin önde gelen örnekleridir. Kışkırtıcı filozof-yönetmen Bruno Dumont'nun "Twentynine Palms" ve Catherine Breillat"nın "A ma soeur" filmlerinin son sahnelerini, vücudunu yaralamaktan haz duyan genç bir kadının hikayesini anlatan "Dans me peau"nün ise tamamını izlemek gerçekten ızdırap vericidir.

- **BELÇİKA** Belçika'nın 70'lerdeki bir numaralı korku yönetmeni Harry Kümel erotik vampir filmi "La rouge aux lèvres" (Kırmızı Dudaklar, 1971) ve Yunan tanrılarına can verilen labirent benzeri bir malikanede geçen Jean Ray uyarlaması "Malpertuis"le (Malpertuis, 1974) uluslararası üne kavuşmuş ama arkasını getirememiştir. 70'lerde benzerlerini sıkça gördüğümüz erotik korkulardan "La plus longue nuit du diable" (Şeytanların Hizmetinde, 1971) bir Belçika - İtalya ortak yapımıdır ve eski bir Nazi subayının oturduğu esrarengiz bir villaya sığınan 7 turistin ölümle tanışmasını konu edinir. Turistlerin her biri Katolik kilisesinin deklare ettiği 7 ölümcül günahı (kibir, açgözlülük, şehvet düşkünlüğü, kıskançlık, oburluk, öfke, tembellik) işlediği için cezalandırılacaktır. Dağıtımı çöp korkuların yapım şirketi Troma tarafından yapılan ilk Belçika *gore* filmi "Les memes cannibales"de (Kudurmuş Büyükanneler) bir miras meselesi yüzünden yakınlarının lanetine uğrayan iki nazik yaşlı kadın şeytani yaratıklara dönüşürler. Emmanuel Kervyn yönetmiştir. Remy Belvaux, Andre Bonzel ve Benoit Poolverde'in "C'est arrive pres de chez vous" (Sizin Oralarda Meydana Geldi, 1992), Fabrice Du Welz'in "Calvaire" (Ateşten Gömlek, 2004), Pieter Van Heese'nin "Linkeroever" (2008) ve Helene Cattet, Bruno Forzani ikilisinin "Amer"i (Acı, 2009) Belçika'dan çıkan diğer kayda değer tür filmleridir. İlkinde şok edici bir belgesel hazırlayan üç sinema öğrencisi genç önüne geleni katleden kültürlü bir psikopatın günlük hayatına girer... İkincisinde arabası ormanın derinliklerinde bozulan gezgin bir müzisyen sapkın bir otel sahibi ve ürkünç yaşlı insanların eziyetlerine maruz kalır. Üçüncüsünde erkek arkadaşının dairesine taşınan genç bir kadın önceki kiracıyla ilgili korkunç bir keşifte bulunur. 70'lerin İtalyan korku sinemasına saygı duruşunda bulunan, deneysel "Amer"de travmatik çocukluğunu geçirdiği uğursuz malikaneye geri dönen (orada ölü büyükbabasının dirildiğine, anne-babasının seks yapmasına tanık olmuştur) genç bir kadının yaşadıklarına tanık oluruz. Dario Argento ve Mario Bava filmlerini model alan kırmızı-mavi tonlu ışıklandırması, Stelvio Cipriani ve Ennio Morricone'nin *giallo* müzikleriyle İtalyan korku sineması hayranlarına hoş bir nostalji yaşatan üç bölümlü "Amer" izleyenlerin dikkatini dağıtan avangard bir biçeme sahiptir.

Riccardo Freda

FREDA, RICCARDO (İSKENDERİYE, 1909 ROMA, 1999) Mısır doğumlu İtalyan yönetmen. İtalyan korku sinemasının oluşumu ve gelişiminde yol arkadaşı Mario Bava'yla birlikte önemli bir rol oynamıştır. Eğitimini Milano'da tamamlamış; heykeltıraşlık ve sanat eleştirmenliği maceralarının ardından 1937 yılında senaryo yazarlığıyla sinemacılık kariyerine başlamıştır. İtalyan piyasa sinemacılarının en Amerikanvari yönetmeni sayılır; peplumlardan spagetti westernlere, kostümlü dramalardan ajan filmlerine, korkulardan savaş filmlerine uzanan geniş bir tür yelpazesinde çalışmıştır; en çok ilgi toplayan ürünleri korku türündedir. 1942 yılında yönetmenliğe geçmiştir; 1956'da çektiği "I vampiri" (Vampirler) ilk modern

İtalyan korku filmidir, konusu Paris'te işlenen seri cinayetleri araştıran bir gazeteci ve gizemli bir düşeşin (Freda'nın karısı Gianna Maria Canale) çevresinde gelişir. Freda 20 iş gününde bitirilmesi planlanan bu Bathory çeşitlemesinin 10 günlük bölümünü çektikten sonra prodüksiyonu bırakmıştır; filmi görüntü yönetmeni Mario Bava tamamlamıştır. "I vampiri" İtalyanlardan ilgi görmediği gibi, aşağılanmış ve Freda adeta suçlu muamelesi görmüştür. Seyirciye göre, güzel ve güneşli İtalya'da bu tip ürkütücü filmlere yer yoktur! Freda bunun üzerine jeneriğe kendi adı yerine, birçok filminde kullandığı takma adı Robert Hampton'ı yazdırmıştır. Freda'nın bir kez daha yapımcısıyla sorunlar yaşadığı ve yönetmenliği Mario Bava'ya bıraktığı canavar filmi "Caltiki-il mostro immortale" (Caltiki-Ölmeyen Canavar) Maya harabelerinde keşfedilen jöle benzeri bir yaratıkla ilgilidir.

60'ların başlarında moda akımları takip eden Freda, "Maciste alla corte del Gran Khan" ve "Maciste all'inferno" gibi peplumların sonrasında Mario Bava'nın keşfi Barbara Steele'in oynadığı, iki gotik yapımla eski göz ağrısı korkunun izini sürmüştür. Sapkın ve şiirsel bir başyapıt olarak değerlendirilen ve cinsel bir tabuyu işlemesiyle çevrildiği döneme göre oldukça cesur bulunan "L'orrible segreto del Dr. Hichcock" (Dr. Hichcock'un Korkunç Sırrı) Poe hikayeleriyle,Hitchcock'un "Rebecca"sını çağrıştırır;ilk karısını kazayla öldürdükten sonra yeniden evlenen ve ikinci karısıyla ilgili haince planları olan ölü sevici bir doktorun hikayesini anlatır.Senaryoyu İtalyan B sinemasının deneyimli isimlerinden Ernesto Gastaldi yazmıştır.İtalya'da 1963 yılında vizyona giren "Lo spettro" (Hayalet) önceki gibi 1800'lerde geçmektedir.Para hırsıyla yanıp tutuşan bir kadın,iflah olmaz bir hastalığın pençesindeki zengin kocasını doktor sevgilisine zehirletir.Ancak,bir süre sonra mezarından kalkan (?) kocanın hayaleti, kadına ve sevgilisine musallat olur. Freda iki filminde de Robert Hampton mahlasının arkasına gizlenmiştir. 60'ların ortalarında bir süre western, aksiyon ve ajan filmleriyle haşır neşir olan İtalyan sinemacı biseksüel karısını öldürmekle suçlanan bir iş adamının kendini temize çıkarma çabalarını anlatan "A doppia facia"yla (İki Yüzlü Adam) ustası olduğu alana dönüş yapmıştır. İtalyan sinemacıların pek sevdiği İngiliz polisiye yazarı Edgar Wallace'ın romanından beyazperdeye taşınan filmde kötü adam rolleriyle özdeşleşen Klaus Kinski alışılmadık bir iyi adam portresi çizmiştir.

Riccardo Freda 70 ve 80'lerde orta halli *giallo*'lar *ve* tuhaf gotik korkular yönetmiştir. Dublin'de geçen giallo "L'iguana dalla lingua di fuoco"da (Ateş Dilli Kertenkele) kurbanlarının yüzlerine asit attıktan sonra boğazlarını kesen bir caninin cinayetleri konu edinilir. Luigi Pistilli, Dagmar Lassander, Anton Diffring, Valentina Cortese oynamış, Freda jeneriklerde yine gerçek adını kullanmaktan imtina etmiştir. Düşsel sinematografisi, gerçeküstü atmosferi ve gotik setleriyle 70'lerin ruhunu yaşatan "Estratto dagli archivi segretti della polizia di una capitale europea" (Bir Avrupa Başkentinin Gizli Polis Arşivinden Alınmıştır) şeytani ayinlerin yapıldığı bir villaya zoraki konuk olan ve orada bir katliamın fitilini ateşleyen bir grup hippinin hikayesini anlatır. Manson cinayetlerinin referans gösterildiği bu *gore* efektli, *posesyon* konulu filmin video ve DVD'leri İngilizce konuşulan ülkelerde "Tragic Ceremony" adıyla basılmıştır. Oyuncu kadrosunda "I Spit on Your Grave"in (Mezarlarınıza Tüküreceğim) baş kadın oyuncusu Camille Keaton, İspanyol Tony Isbert, artık aramızda olmayan Irina Demick (Sicilyalılar Çetesi), eski Bond kızı Luciana Paluzzi ve Freda gediklisi Luigi Pistilli vardır. Freda'nın sinemayı bırakmadan önce çektiği "L'ossessione che uccide" (Cinayet Tutkusu) barok setleriyle göz boyayan ama kafaların uçtuğu vahşi cinayet sahneleriyle irkilten açık saçık bir giallo-gotik korku kırmasıdır. Film, küçüklüğünde kazara babasını öldüren bir aktörün yıllar sonra annesinin malikanesinde kötü anılarıyla -bol miktarda cinayet eşliğinde- yüzleşmesini konu almaktadır. İtalyan ticari sinemasının bu önemli ismi 90 yaşında aramızdan ayrılmıştır.

- **FİLMOGRAFİ:** Il figlio D'Artagnan (1949) • I vampiri (1956) • Beatrice Cenci (1956) • Maciste all'inferno (1962) • L'orribile segreto del dottore Hichcock (1962) • Lo spettro (1963) • A doppia faccia (1969) • L'iguana dalla lingua di fuoco (1971) • Estratto dagli archivi segreti della polizia di una capitale europea (1972) • L'ossessione che uccide (1980)

FREED, HERB (OHIO) Amerikalı yönetmen. "Haunts", "Beyond Evil" (Kötülüğün Ötesinde) ve Graduation Day" (Mezuniyet Günü) gibi birbirinden sıradan B tipi korkular çekmiştir.

- **FİLMOGRAFİ:** Haunts (1977) • Beyond Evil (1980) • Graduation Day (1981) • Tomboy (1985) • Survival Day (1987)

Juan Carlos Fresnadillo • 28 Weeks Later (28 Hafta Sonra) • Robert Carlyle

FRESNADILLO, JUAN CARLOS (TENERIFE, 1967) İspanyol yönetmen, senaryo yazarı. Kısa filmcilik kökenli Fresnadillo'nun ilk uzun metrajlısı "Intacto" (Bahis) ölümü alt etmiş dört şanslı insanın çevresinde gelişen gerilimli bir hikaye anlatır. Fresnadillo daha sonra İngiliz - İspanyol ortak yapımı filmler yönetmiştir. Post apokalip-

William Friedkin The Exorcist'in (Şeytan) setinde

tik "28 Weeks Later" (28 Hafta Sonra) Danny Boyle'un salgın-zombi filmi "28 Days Later"ın (28 Gün Sonra) devamı niteliğindedir; Clive Owen'lı saçma "Intruders"da (Davetsiz Misafirler) farklı ülkelerde (İngiltere, İspanya) yaşayan iki çocuk yüzü olmayan bir canavar tarafından ziyaret edilir. Fresnadillo ayrıca Miguel Angel Toledo'nun yönettiği aile korkusu "La senda"nın (Paranoyak) senaryosunu yazmıştır.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Intacto (Sen. &Yön. 2001) • 28 Weeks Later (Sen. &Yön. 2007) • Intruders (Yön. 2011) • La Senda (Sen. 2012)

FREZZA, GIOVANNI (POTENZA, 1972) İtalyan oyuncu. İtalyan korku filmlerinin bu melek yüzlü çocuk oyuncusu 80'lerde Lucio Fulci'nin "Quella villa accanto al cimitero" (Mezarlığın Yanındaki Ev) ve "Manhattan Baby"sinde mezardan kalkan ölülerin ve doğaüstü güçlerin eziyetlerine maruz kalmıştır. Enzo Castellari'nin post apokaliptik "Il nuovi barbari" (Yeni Barbarlar), Lamberto Bava'nın "La casa con la scala nel buio" (Karanlık Merdivenli Ev) ve "Demoni"sinden (Şeytanlar) sonra sinemayı bırakmış ve başarılı bir şirket yöneticisi olmuştur.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Salto nel vuoto (1980) • Quella villa accanto al cimitero (1981) • Manhattan Baby (1982) • Il nuovi barbari (1983) • La casa con la scala nel buio (1983) • Demoni (1985

FRID, JONATHAN (HAMILTON, 1924 - HAMILTON, 2012) Kanadalı oyuncu. Dan Curtis'in gotik soap operası "Dark Shadows" (Karanlık Gölgeler) ve sinema versiyonu "House of Dark Shadows"da (Karanlık Gölgeler Evi) vampir Barnabas Collins'i, Oliver Stone filmi "Seizure"da (Nöbet) romanlarındaki karakterleri ete kemiğe bürünen bir korku yazarını canlandırmıştır. Televizyon için çekilen "The Devil's Daughter" (Şeytanın Kızı) bir diğer tür filmidir.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Dark Shadows (TV 1967 - 71) • House of Dark Shadows (1970) • The Devil's Daughter (TV 1973) • Seizure (1974) • Dark Shadows (2012)

FRIEDKIN, WILLIAM (ŞİKAGO, 1935) Amerikalı yönetmen. Soğuk ve gerçekçi üslubu, dokümanter stili, teknik becerisiyle 70'lerde zirveye çıkan bu yetenekli *yeni Hollywood* sinemacısı 80'lerde düşüşe geçmiştir. Şikago'da dünyaya gelen Friedkin'in babası başarısız bir tüccar, annesi ise ameliyat hemşiresiydi. Sinema eğitimi almayan Friedkin "Citizen Kane"i gördükten sonra yönetmen olmaya karar vermiştir.

Mesleğe bir televizyon istasyonunda adım atan Friedkin 20'li yaşlarında 100'ün üzerinde radyo oyunu, müzik şovları, belgeseller yönetmiş, 1967'de Sony - Cher ikilisinin oynadığı, müzikal komedi türündeki "Good Times"la (İyi Zamanlar) sinemaya geçmiştir. Sonraki filmlerinden, gizemli Pinter uyarlaması "The Birtday Party" (Doğumgünü Partisi) ve eşcinsel izlekli The Boys in the Band" (Takımdaki Çocuklar) eleştirmenlerin övgüsünü almıştır. Gene Hackman ve Roy Scheider'ın uluslararası uyuşturucu şebekelerinin peşine düşen iki fırlama New York polisini canlandırdıkları, birçok kez taklit edilen unutulmaz bir araba takip sahnesinin yer aldığı 5 Oscar'lı "The French Connection"la (Kanunun Kuvveti) en iyi yönetmen ödülünü kazanan William Friedkin tüm zamanların en kazançlı korku filmlerinden "The Exorcist"le (Şeytan) ününün doruğuna çıkmıştır. William Peter Blatty'nin aylarca çok satan kitaplar listelerinden inmeyen romanından sinemaya aktarılan "The Exorcist" ünlü bir aktris, ruhuna şeytan giren 10 yaşındaki kızı, şeytanı kızın ruhundan kovmaya çabalayan iki Cizvit rahibi ve sinema meraklısı bir polis müfettişinin çevresinde gelişen ürkünç bir hikaye anlatmaktadır. Şeytanlı filmlerde patlama yaratarak defalarca kopyalanan bu klasik Linda Blair'in etrafa kusmuklar saçması, haçla mastürbasyon yapması ve kafasının 360 derece dönmesiyle sinemaları dolduran yığınları dehşete düşürmüştür. Sadece bu spektaküler sahnelerle değil, derinliği olan gerçekçi karakterleri, dramatik hikayesi, etkileyici oyuncu performansları ve çarpıcı görsel yapısıyla da övgüyü hak eden "The Exorcist" ne yazık ki Friedkin'e uğur getirmemiştir.

Polisiye ve korku türlerinde artarda klasikleşmiş iki film yöneten Friedkin'in kariyerinde daha sonra şaşırtıcı bir iniş başlayacaktır. 4 yıl setlerden uzak kalan Friedkin polisiye-gerilim ustası Henri Georges Clouzot'nun klasiği "La salaire de la peur"ün (Dehşet Yolcuları) yeni çevrimi "Sorcerer"la (Dehşetin Bedeli) sinemaya geri dönmüştür. Hem eleştirmenler hem de seyirci tarafından anlaşılmaz bir şekilde dışlanan "Sorcerer"ın gişedeki zararı umulmadık boyutlara ulaşmıştır. Paris, Dominik Cumhuriyeti, Meksika, İsrail, New Jersey'de çekilen ve orijinalinden çok daha iyi bir film olan "Sorcerer" nitrogliserin yüklü

bir kamyonla tehlikeli bir maceraya atılan dört suçlunun hikayesini anlatır. Nefesleri kesen köprü sahnesiyle akıllarda yer eden bu filmde Friedkin'in teknik ustalığı zirveye çıkmıştır.

Özel yaşamındaki sorunlar ve çok emek verdiği "Sorcerer"ın başarısızlığı sinirli bir karaktere sahip olan Friedkin'i çöküş noktasına getirecektir. Bu dönemde kısa süreli bir rahatsızlık geçiren ünlü yönetmen 1980 yılında yönettiği tartışmalı "Cruising"le (Devriye) şimşekleri üzerine çekmiş ve homofobik olmakla suçlanmıştır. Al Pacino'nun, New York'taki seri eşcinsel cinayetlerini araştıran Steve Burns adlı gizli bir polisi canlandırdığı "Cruising" eşcinsellerin takıldığı gerçek mekanlarda çekilmiştir. Değişik bir alt kültürü, şok edici gerçekçilikle gözler önüne seren "Cruising" yoğun bir karamsarlığın ve vahşetin kol gezdiği acımasız bir filmdir. Steve Burns'ün gizli eşcinselliğinin ve cinai dürtülerinin keşfedildiği sürpriz sahnelerle sonlanan "Cruising" değişik katilleriyle izleyenlerin kafalarında soru işaretleri oluşturmuştur.

Eşcinsel grupların tepkisini çeken "Cruising"in ardından iddiasız filmlerle vakit geçiren Friedkin, "The French Connection" benzeri gerçekçi polisiye "To Live and Die in L. A" (Los Angeles'da Yaşamak ve Ölmek) ve acımasız bir seri katilin yaşamına ayna tutan "Rampage"la (Öfke) sinema çevrelerinin yeniden gözüne girmiştir. Piyasa işi bir romandan uyarlanan "The Guardian"la (Dadı) 17 yıl aradan sonra korkuya geri dönen Friedkin kaçırdığı çocukları ağaçlara kurban eden *druid* bir dadının hikayesini anlatmıştır. "The Exorcist"in yönetmenine yakışmayan bu vasat korku filminde Jenny Seagrove ve Richard Gere'in karısı Carey Lowell rol almışlardır. Friedkin ayrıca efsane dizi "The Twilight Zone"un (Alacakaranlık Kuşağı) 1985'te yayınına başlanan renkli bölümlerinden birine, hem de en iyilerinden birine imza atmıştır: "Nightcrawlers" (Gece Sürüngenleri). Korku yazarı Robert R. McCammon'un kısa hikayesinden uyarlanan bölümün konusu fırtınalı bir gecede yol lokantalarından birine sığınan, doğaüstü yeteneklere sahip bir Vietnam gazisinin çevresinde gelişir.

90'larda eli yüzü düzgün Hollywood filmleri çeken Friedkin kariyerinde önemli bir sıçrama yapamamıştır. Yönetmenin uzmanlık alanına giren araba takip sahneleriyle hatırlanan, bol entrikalı erotik cinayet filini "Jade" gişede çöküş yaşamış, daha yakın tarihlerde gösterime giren "Rules of Engagement" (Vur Emri) ve "The Hunted" (Başkaldırış) ise fazla heyecan uyandırmamıştır. Son filmlerinden "Bug" (Böcek) Tracy Letts'in aynı adlı off-Broadway oyunundan sinemaya uyarlanmıştır.

Friedkin filmlerinde öyküler güçlü erkek karakterler etrafında gelişir. "The French Connection", "Sorcerer", "Cruising", "To Live and Die in L. A", "Rules of Engagement", "Rampage" kadınların pasif roller üstlendiği ve olayların gelişiminde etkilerinin yok denecek kadar az olduğu tipik erkek filmleridir.

▸ **FİLMOGRAFİ:** The Alfred Hitchcock Hour (TV 1962) • Good Times (1967) • The Night They Raided Minsky's (1968) • The Birthday Party (1968) • The Boys in the Band (1970) • The French Connection (1971) • The Exorcist (1973) • Sorcerer (1977) • The Brink's Job (1978) • Cruising (1980) • Deal of the Century (1983) • The Twilight Zone (TV 1985 - Bölüm: Nightcrawlers) • To Live and Die in L. A. (1985) • C. a. t. Squad (TV 1986) • Rampage (1988) • The Guardian (1990) • Tales from the Crypt (TV 1992 - Bölüm: on a Deadman's Chest) • Blue Chips (1994) • Jade (1995) • 12 Angry Man (TV 1997) • Rules of Engagement (2000) • The Hunted (2003) • Bug (2006) • Killer Joe (2011)

FRIZZI, FABIO (BOLOGNA, 1951) İtalyan besteci. 1968'de sinema dünyasına giren Frizzi 80 başlarında Lucio Fulci'nin atmosferik *gore* filmlerine yaptığı elektronik müziklerle dikkat çekmiştir.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Sette note in nero (1977) • Zombi 2 (1979) • Paura nella cittá dei morti viventi (1980) • E tu vivrai nel terrore-l'aldila (1981) • Manhattan Baby (1982) • Sensi (1986) • Un gatto nel cervello (1990)

FRUET, WILLIAM (LETHBRIDGE, ALBERTA, 1933) Kanadalı yönetmen. Kanada Tiyatro Okulu mezunudur. 70 ve 80'lerde gülünç canavar filmleri "Blue Monkey" (Mavi Maymun), "Spasms" (Spazmlar) ve mini bütçeli slasher "Funeral Home" (Cenaze Evi) dışında psikopat katillerin başrolde olduğu "Death Weekend" (Kanlı Tatil), "Trapped" (Kapana Kısılanlar) gibi orta halli gerilim kurdelelerine imza atmıştır. Kanada yapımı korku, bilim kurgu dizileri "Ray Bradbury Theatre", "Friday the 13th", "Poltergeist: The Legacy" ve "Mysterious Island"ın çeşitli bölümlerini de yönetmiştir.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Death Weekend (1976) • Funeral Home (1980) • Trapped (1982) • Spasms (1983) • Bedroom Eyes (1984) • Killer Party (1986) • War of the Worlds (TV 1988) • Tracker(TV 2001) • The Zack Files (TV 2001) • Wild Card (TV 2003)

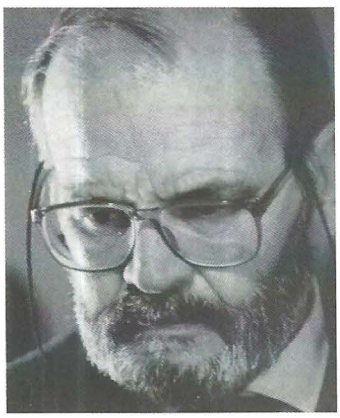
FUEST, ROBERT (LONDRA, 1927 LONDRA, 2012) İngiliz yönetmen. Sinemaya geçmeden önce reklam sektöründe çalışmış ve televizyon dizilerinde sanat yönetmenliği yapmıştır. Kült TV dizisi "The Avengers"ın (Tatlı Sert) yeni bölümlerinin yedi tanesinde imzası vardır. İngiliz sinema endüstrisine Emily Bronte uyarlaması "Wuthering Heights" (Uğultulu Tepeler) ve *tehlikedeki kadın* konulu gerilim "And Soon the Darkness"le (Ve Yakında Karanlık) adım atmıştır. Senaryosunu "Tatlı Sert" dizisinin yazarlarından Brian Clemens'in kaleme aldığı "And Soon the Darkness" Fransa taşrasında tatillerini geçiren iki İngiliz hemşirenin psikopat bir katil tarafından terörize edilmesini konu almaktadır. Delice sevdiği karısının ölümünden sorumlu tuttuğu doktorları, eski Mısır'da vuku bulan felaketlerden ilham alan iğrenç yöntemlerle (yarasalar, fareler ve çekirgeler doktorları diri diri yerler) birer birer öldüren dahi bir bilim adamının (aynı zamanda usta bir kilise orgcusu) hikayesini anlatan "The Abominable Dr. Phibes" (Korkunç Dr. Phibes) Robert Fuest'in en popüler filmidir. Karizmatik Vincent Price'ın manyak Dr. Phibes rolüne çok yakıştığı bu tuhaf film gösterişli art deco setleri ve kuklalardan oluşan orkestrasıyla hafızalarda yer etmiştir. Önceki kadar yaratıcı olmayan devam filmi "Dr. Phibes Rises Again"de (Dr. Phibes Yeniden Doğuyor)

Robert Fuest • The Abominable Dr. Phibes (Korkunç Dr. Phibes) • Vincent Price

Fuest yeniden kamera arkasına geçmiş ve Anton Phibes'ın bir Mısır papirüsünün rehberliğiyle sevgili karısını yaşama geri döndürme çabalarını ve yeni cinayetlerini anlatmıştır. Üretken bilim kurgu yazarı Michael Moorcock'un romanından uyarlanan "The Final Programme" (Son Program) ve 300 yıllık bir büyü kitabının peşindeki bir satanistle, kitabı ellerinde tutan bir ailenin mücadelesini konu alan, western dekorlu "The Devil's Rain"le (Şeytanın Yağmuru) düş kırıklığı yaratan stilist Fuest 70'lerin ortalarında televizyona dönmüştür. 80'lerde Valerie Kaprisky'nin oynadığı "Aphrodite" (Afrodit) adlı Fransız yapımı bir soft porno yönetmiştir.

- **FİLMOGRAFİ:** And Soon the Darkness (1970) • Wuthering Heights (1970) • The Abominable Dr. Phibes (1971) • Dr. Phibes Rises Again (1972) • The Final Programme (1973) • The Devil's Rain (1975) • The New Avengers (TV 1976) • Revenge of the Stepford Wives (TV 1980) • The Gold Bug (TV 1981) • Aphrodite (1982) • C. A. T. S. Eyes (TV 1985) • Worlds Beyond (TV 1987)

Lucio Fulci

FULCI, LUCIO (ROMA, 1927 - ROMA, 1996) İtalyan yönetmen, senaryo yazarı. 30 yılı aşan yönetmenlik yaşamına çeşitli türlerde 60'a yakın film sığdıran Lucio Fulci 80'lerde çektiği İtalyan usulü kanlı korkularla uluslararası üne kavuşmuştur. Michelangelo Antonioni ve Luchino Visconti gibi ustaların ders verdiği prestijli film okulu *Centro Sperimentale di Cinematografia'ya* girmeden önce tıp okumuş ve İtalyan sinema endüstrindeki serüvenine 1948'de başlamıştır. Usta çırak ilişkisiyle yetişen, hem mektepli hem alaylı Fulci, hafif komedileriyle tanınan Steno'nun (Stefano Vanzina) yanında uzun bir süre yardımcı yönetmen ve senarist olarak çalışmıştır.

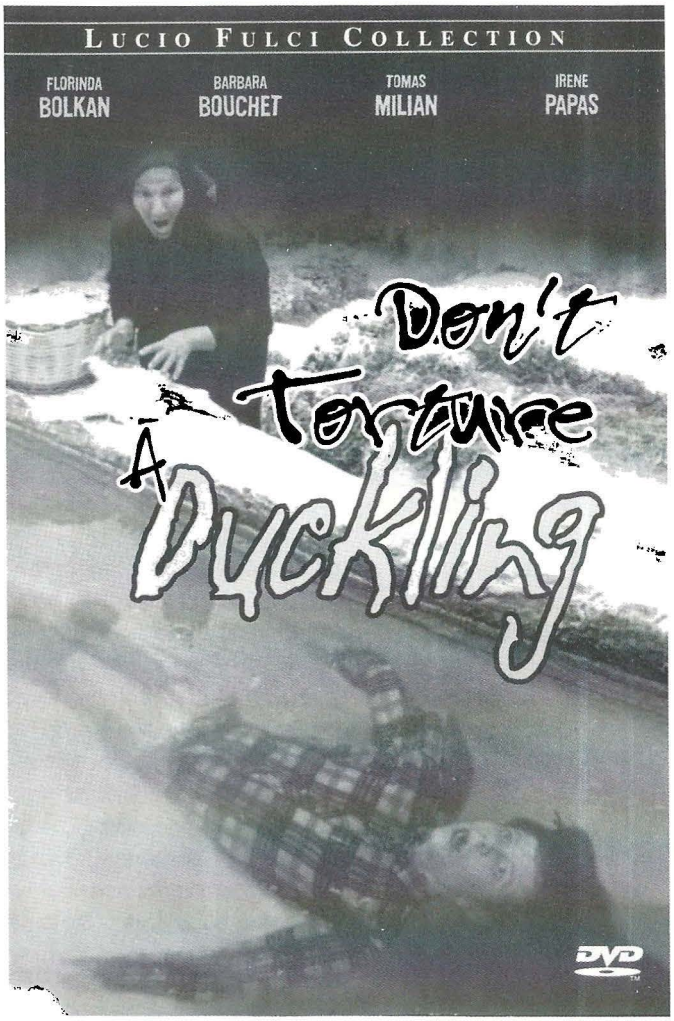
1959 yılında yönetmenliğe terfi eden İtalyan sinemacı 60'ların başları ve ortalarında iç pazara yönelik müzikaller, spagetti westernler, komediler çekmiştir. Ülkemizde Yavru ile Katip lakabıyla tanınan Sicilyalı komedyenler Franco Franchi ve Ciccio Ingrassia'nın yanısıra diğer popüler İtalyan komedi sanatçıları Toto ve Lando Buzzanca'yla da çalışan Fulci 60'ların sonlarından itibaren daha ciddi filmlere kaymıştır. Katolik kilisesinin tepkisini çeken ensest izlekli dönem filmi "Beatrice Cenci'yi (1969) takip eden sürprizli erotik polisiye "Una sull'altra" (İhanetin Bedeli-1969), atipik *giallo* filmleri "Una lucertola con la pelle di donna" (Kadının Derisindeki Kertenkele-1971) ve "Non si sevizia un paperino" (Yavru Ördeğe İşkence Yapmayın-1972) Lucio Fulci'nin türle olan ilişkisini giderek sağlamlaştırmıştır. Ülkemizde "Kâbus" adıyla vizyona giren "Una lucertola con la pelle di donna" yakışıklı bir avukatla mutsuz bir evliliği olan lezbiyen eğilimli bir politikacı kızının esrarengiz olaylarla örülü hikayesini anlatır. Düşlerinde, bitişik evdeki çekici komşusu Julia Durer'le (Anita Strindberg) erotik bir yakınlaşmaya giren Carol Hammond (Florinda Bolkan) bu durumdan hayli rahatsızdır ve gördüğü düşleri psikiyatristiyle (Georges Rigaud) paylaşmaktadır. Carol aynı düşü gördüğü (bir seks ve uyuşturucu partisinin ortasında yine Durer'la koca bir yatakta baş başa kalırlar) bir akşam komşusunu bıçaklayarak öldürür ve ertesi gün her şeyi sürekli gittiği psikiyatristine anlatır. Komşunun gerçekten öldürüldüğünün anlaşılmasından sonra olay yerinde Carol'ın kürkünü, mektup açacağını ve şalını bulan polis genç kadından kuşkulanır. Parmak izlerinin de tutmasından sonra Carol tutuklanır. Ama eğer Carol katilse neden olanları tüm açıklığıyla doktoruna anlatmıştır? Düşlerini yazdığı günlüğünü başka biri okumuş ve Carol'ın fantezilerini gerçeğe dönüştürmüş olabilir mi? Bu sorular yanıt beklerken Carol'un para ve kudret sahibi babası Edmond Brighton (Leo Genn) başka bir iddia ortaya atar: Damadı Frank'ın (Jean Sorel) başka bir kadınla (Silvia Monti) ilişkisi vardır. Frank belki de Julia Durer'ın şantajına maruz kalıp cinayeti planlamıştır. Carol kefaletle serbest bırakılır ve bir psikiyatri kliniğinde duruşma gününü beklemeye başlar. Bu arada düşlerindeki cinayete tanık olan hippilerden biri Carol'un peşine düşmüştür; Frank, ilk evliliğinden olan kızı Joan'ın (Ely Galleani) yardımıyla suçsuzluğunu kanıtlamaya çalışmaktadır; cinayeti soruşturan polis müfettişinin (Stanley Baker) hedefinde ise Carol vardır. Olaylar sürprizli bir şekilde gelişir.

Uyuşturucunun, cinselliğin ve rock müziğin belirleyici olduğu bir dönemde, 60'ların *swinging* Londra'sında geçen "Una lucertola con la pelle di donna" karmaşık, inandırıcılıktan uzak ve şaşırtmacalı hikayesinden çok stilize görüntüleri, lezbiyen erotizmi ve sanrısal atmosferiyle ilgi

toplamıştır; prodüksiyon kalitesi, kamera çalışması (Luigi Kuveiller) ve setleri birinci sınıftır. Üstat Ennio Morricone'nin bas gitarlı caz esintili müziklerine (vokallerde büyüleyici sesiyle Edda Dell'Orso vardır) dönemin modasına uygun bol zumlu ve yavaş çekimli erotik sahneler eşlik etmiştir. Uyuşturucuyla kafası bulanmış bir beynin imgelerini dışavuran karabasanvari sekanslarda figüratif ressam Francis Bacon'un ürkünç portrelerindeki deforme karakterlerle benzeşen figürler kullanılmıştır. Fulci'nin 80'lerdeki kanlı dönemine referans gösterilebilecek gaddarlıktaki bir sahnede Florinda Bolkan göğüsleri yarılmış, kalplerine elektrotlar bağlanmış bir vaziyette asılı duran ve tüm iç organları gözüken canlı köpeklerle karşılaşır. Bu tuhaf, gerçekçi ve son derece rahatsız edici sahneden dolayı yapımcılara hayvanlara eziyet edildiği gerekçesiyle dava açılmış, efekt tasarımcısı Carlo Rambaldi hayvanların gerçek olmadığını kanıtlamak için mekanik köpeklerden biri-

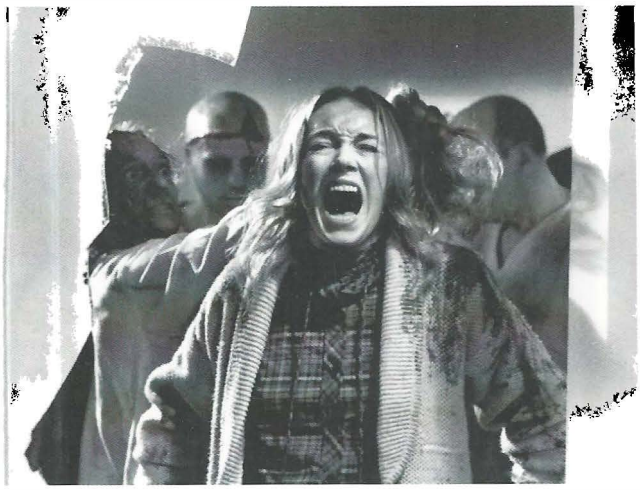
Lucio Fulci • Una lucertola con la pelle di donna (Kabus) • Florinda Bolkan (solda) ve Anita Strindberg

Lucio Fulci • Non si sevizia un paperino (Linç) • Amerikan DVD kapağı

ni mahkeme salonuna getirmiştir. Köpekli sahne uzun bir süre filmin kopyalarında yer almamıştır; ayrıca birkaç seks ve gore sahnesi de budanmıştır. Prodüktörlüğünü kaliteli B filmlerinde imzası olan Edmondo Amati'nin yaptığı film İtalya'da ciddi bir gişe başarısı (1 milyar liret) elde etmiştir; Fulci'nin en prestijli filmleri arasındadır.

İtalya'nın kırsal bir bölgesinde işlenen çocuk cinayetlerini konu alan "Non si sevizia un paperino" sadece mekanlarıyla bile sıradışı bir *giallo* tanımını hak etmektedir. Genellikle şehirlerde vuku bulan cinayetlerin ve siyahlı katillerin sahne aldığı *giallo* filmleri içinde "Non si sevizia..." istisnai örneklerden biridir. Güneydeki yoksul bir kasabada geçen filmdeki karakterler, mekanlar (tarihi Matera'da çekilmiştir) gibi son derece sahicidir. Küçük bir çocuğun öldürülmesinden sonra kasabaya gelen gazeteci Andrea Martelli (Tomas Milian) haber peşinde koşarken başka cinayetler de işlenir. Kasabanın delisi Giuseppe (Vito Passeri), kara büyüyle uğraşan yarı deli bir kadın (Florinda Bolkan) ve sübyancı sosyete güzeli Patrizia (Barbara Bouchet) baş şüphelilerdir. Olaylar geliştikçe çocuklarla futbol oynayan kasaba papazı Don Alberto da (Marc Porel) şüphelilerin arasına katılır. Türkiye'de "Linç" adıyla vizyona

Lucio Fulci • L'aldila (Öteki Taraf) • Catriona MacColl

giren "Non si sevizia un paperino" İtalyan yönetmenin yeteneğini ve kapasitesini gösterme fırsatını bulduğu filmlerden biridir. Fulci bu filmin sonrasında İtalyan piyasa sinemasının 70'lerdeki hızlı temposuna ayak uydurmuş ve Lando Buzzanca'lı, Edwige Fenech'li seks komedileri, Fabio Testi'li, Giuliano Gemma'lı spagetti westernleri ve Franco Nero'lu hafif Jack London uyarlamalarıyla gündeme gelmiştir. Korku-gerilim alanına döndüğü "Sette note in nero" (7 Siyahlı Nota) geleceği görme yetisine sahip, yeni evli bir kadının (Jennifer O'Neill) kocasının (Gianni Garko) malikanesinde bir kadın cesedi bulmasının ardından gelişen olayları konu almaktadır. Lucio Fulci, Toskana dekorlu filminin senaryosunu 60'lardan bu yana birlikte çalıştığı Roberto Gianviti ve Dardano Sacchetti'yle ortak yazmıştır.

Fulci 1979'da "Zombi 2"yle kan, vahşet ve sadizmin kol gezdiği *spagetti splatter* serisine başlamış ve korku sinemasının tartışmalı isimlerinden biri olma yolunda hızla ilerlemiştir. George Romero klasiği "Dawn of the Dead" in (Avrupa gösterimi "Zombi") ticari başarısından sonra, sanki bir devam filmiymiş gibi "Zombi 2" adıyla kurnazca pazarlanan film, yaşayan ölülerin cirit attığı tropik bir adada yitik bir bilim adamını arayan 4 kişinin serüvenini anlatır. Çekimleri 1979'un Haziran- Temmuz aylarında Roma, New York ve Dominik Cumhuriyeti'nde gerçekleştirilmiştir; Ağustos sonunda İtalyan sinemalarında çabucak gösterime sokulmuş ve ciddi bir gişe başarısına imza atmıştır. 410 milyon liret bütçeli (500. 000 dolardan daha az) "Zombi 2" iç ve dış piyasada 30 milyon dolar civarında gişe yaparak yapımcıları Fabrizio De Angelis ile Ugo Tucci'ye hatırı sayılır bir servet bırakmıştır. Ülkemizde "Ölüm Bölgesine Dönüş" adlı makaslanmış bir kopyayla gösterilmiştir; *gore* filmlerinden hoşlananlar için adeta bir altın madeni niteliğindedir. Aktris Olga Karlatos'un hayli irice bir kıymıkla gözünün çıkartıldığı kötü ünlü sahnenin dışında pek çok iç bulandırıcı ayrıntı titizlikle beyazperdeye taşınmıştır. Korkutucu olmaktan çok tiksindirici bir görünüm arz eden çürümüş zombiler her fırsatta kurbanlarını parça parça ederler; iç organlarını iştahla yerler. Bir sualtı zombisinin denizin dibinde dev bir köpekbalığını ısırması ise filmin en unutulmaz bölümünü oluşturur. Deneyimli İngiliz aktör Richard Johnson (The Haunting) adada yaşayan ölülerle deneyler yapan bilim adamını, ablası Mia Farrow kadar yetenekli olmayan Tisa Farrow (Fingers) ortadan kaybolan babasını arayan genç kadını, İskoç oyuncu Ian McCulloch genç kadına yardımcı olan gazeteciyi, İtalyan B sinemasının gediklisi Al Cliver ile Auretta Gay ise bu ikiliyle birlikte zombi kaynayan adaya giden turistleri canlandırmışlardır. Bu ikinci el zombi filminin sansasyonel başarısı İtalyan korku sinemasının çehresini değiştirmiş ve çok geçmeden *taklidin* taklidi zombi-yamyam filmleri piyasayı kaplamıştır.

Lucio Fulci'nin 80 başlarında yönettiği *yaşayan ölü* izlekli filmler (*Paura nella citta dei morti viventi, L'aldila, Quella villa accanto al cimitero*) çok daha sadistik ve vahşidir. H. P. Lovecraft, Edgar Allan Poe, Stephen King gibi korku edebiyatının seçkin isimlerine atıfta bulunan bu filmlerde doğaüstü konular mantığı boş veren gerçeküstü bir anla-

Lucio Fulci • Quella villa accanto al cimetero
(Mezarlığın Yanındaki Ev) • Daniela Doria

tımla işlenmiş ve sadizmle bütünleşmiş bol kanlı şiddet gösterileri birbirini izlemiştir. Gerçeküstü zombi kâbusu "Paura nella citta dei morti viventi" (Yaşayan Ölüler Şehrinde Korku) ölülerin yaşama döndüğü Dunwich (Lovecraft öykülerinde bahsedilen hayali bölge) adlı sislerle kaplı bir New England kasabasında geçmektedir. Kasabada görev yapan bir rahibin intihar etmesinin ardından vuku bulan doğaüstü olaylar bir *karabasan kolajı* anlayışıyla resmedilmiştir. Filmin bütününde hassas izleyiciler için uygun olmayan çok sayıda gore sahnesi vardır: İntihar eden bir rahibin hayaleti tarafından ipnotize edilen genç bir kız iç organlarını kusar...Kasabanın delisi olarak ismi çıkan bir gencin şakakları elektrikli matkapla delinir...Yüzlerce kurtçuktan oluşan bir ordu oturma odasında sohbet eden insanlara saldırır. Bir zombi kurbanının beynini lime lime eder... İlk yarım saatten sonra gerçeklikten tamamıyla kopan film parçalı bir kâbusa dönüşür. 80'lerde film üstüne film üreten Fulci, Napoli manzaralı "Luca il contrabbandiere"yle (Kaçakçı Luca) korkuya kısa bir ara vermiştir;

İtalyan suç filmleri poliziottesco'ların bu sert ve sağlam örneği Napoli'deki sigara kaçakçılarının kendi aralarındaki iktidar mücadelesini konu almaktadır; yönetmenin korkularındaki sadistik vahşeti aratmayacak sahneler eksik kalmamıştır. Fulci'yle daha önce de çalışan Fabio Testi ve yaşama zamansız veda eden yetenekli Fransız aktör Marcel Bozzuffi (The French Connection, Z) başroldedir.

Sürreel *yaşayan ölü* serisinin ikinci halkası "...E tu vivrai nel terrore! L'aldila" (Ve Dehşet İçinde Yaşayacaksın! Öteki Taraf) Fulci'nin başyapıtı sayılır; cehennemin kapısı üzerine inşa edilmiş lanetli bir New Orleans oteline yolu düşen talihsiz insanların doğaüstü deneyimlerini konu almaktadır. Siyah beyaz çekilmiş giriş sekansında (yıl 1927) büyücülükle suçlanan bir ressam (Antoine Saint John) çevre halkı tarafından zincirlerle dövülerek feci şekilde öldürülür. Ressamın yaşadığı eski püskü otel 53 yıl sonra Lisa Merril (Catriona McColl) adlı bir kadına miras kalır. Lisa, oteli elden geçirerek yeniden hizmete sokmak niyetindedir ama çok geçmeden çevrede tuhaf olaylar vuku bulur. Ressam Schweik'ın öldürüldüğü 36 numaralı odadan zil sesleri gelmektedir. Otelin cephesini boyayan işçilerden biri gördüğü korkunç şeyin şokuyla aşağıya düşer ve ağır yaralanır. Bodrumda çalışan su tesisatçısı çürümüş bir ceset tarafından katledilir. Bu arada, sonsuzluk hissi veren bomboş bir yolda beliren köpekli, kör bir kız otelin lanetli olduğu konusunda Lisa'yı uyarır. Tesadüfen tanıştığı doktor John McCabe'yle (David Warbeck) birlikte otelin karanlık geçmişini araştıran Lisa korkunç gerçeklerle yüzleşir: Otel cehennemin 7 kapısından birinin üzerine inşa edilmiştir; 36 numarada yaşayan ressam otelin tasarımcısı ve kapının gardiyanıdır. Kapının açılmasıyla birlikte ortalığı kaplayan yaşayan ölülerle umutsuzca bir mücadeleye giren Lisa ve John filmin soyut finalinde kendilerini cehennemin tam ortasında bulurlar.

L'aldila yönetmenin önceki filmi Paura nella citta.." gibi hikayeden çok sınırların aşıldığı atmosferik gore sahnelerine dayalıdır; gerçek dünyadan ve mantıktan tamamıyla arınmıştır. Film,bu özellikleriyle İtalyan korku sineması geleneğinden sapmamıştır ve Fulci'nin yakın plan sadizmiyle sanki şiddet tutkunu izleyiciler için tasarlanmış gibidir. Sihirbaz ressamın katledildiği dehşetli *prolog* Fulci'nin acımasız şiddet gösterisinin ve filmin sadistik doğasının ilk işaretlerini verir. Zincirlerle etleri parçalanana dek dövülen ve kan revan içinde kalan ressam daha sonra bileklerine çakılan beton çivileriyle çarmıha gerilir. Gözü dönmüş cadı avcıları ressamın yüzüne asitli çamurdan oluşan bir eriyik atarak son darbeyi vururlar. Otelin güven vermeyen kadın hizmetkarı ve su tesisatçısının öldürüldüğü sahneler de son derece irkiltici dir. Veronica Lazar'ın canlandırdığı hizmetkarın beyninin parçaları kafasına saplanan bir çiviyle ortalığa saçılır. Schweik'ın bodrumdaki cesedini bulan su tesisatçısının gözleri zombileşen ressamın parmaklarıyla kör edilir. Geçmişten gelen bir hayalet olan kör kız ise boğazına dişlerini geçiren köpeğinin saldırısıyla can verir... (Fulci burada Suspiria'daki köpekli sahneye atıfta bulunmuştur) Şehrin kütüphanesindeki örümcekli sahne İtalyan korku sinemasına aşina olanları bile dehşete düşürmüştür. Kütüphanede otelin giziyle ilgili bilgilerin yazılı olduğu eski kitabı arayan bir adam merdivenden düşerek yere çakılır. Aniden ortaya çıkan örümcekler muhtemelen bir yerleri kırılmış olan adamın etrafını sararlar ve dilini, burnunu ve dudaklarını parça parça ederler. Fulci'nin bu dönemde sıkça çalıştığı efekt sanatçısı Giannetto De Rossi hiç kuşkusuz bu sahnelere fazlaca mesai harcamıştır. Lucio Fulci sonradan filmiyle ilgili şunları söylemiştir: "Amacım dünyanın tüm korkularıyla ilgili katıksız bir film yapmaktı... Bir ev... İnsanlar... Öteki taraftan gelen ölüler... Mantığın yerini görüntülerin ima ettikleri alıyor..."

Aynı yıl içinde vizyona giren (1981) "Il gatto nero" (Kara Kedi) Edgar Allan Poe'nun defalarca beyazperdeye taşınan meşhur hikayesinin serbest bir uyarlamasıdır. İngiltere'de kısıtlı bir bütçeyle, 47 iş gününde çekilmiş; yönetmenin önceki filmleri kadar ilgi toplamamıştır. İngiltere taşrasından gotik manzaralar sunan filmin konusu ölülerin seslerini kayıt eden çatlak bir profesör (Patrick Magee), onun kasabada işlenen cinayetlerle bağlantısı olan kara kedisi, gizemli cinayetlerin ardındaki gerçekleri bulmayan çalışan bir kadın fotoğrafçı (Mimsy Farmer) ve cinayetleri soruşturan polis dedektifinin (David Warbeck) çevresinde gelişir.

Lucio Fulci'nin *yaşayan ölü* üçlemesine son noktayı koyan "Quella villa accanto al cimitero" (Mezarlığın Yanındaki Ev) genel hatlarıyla 80'lerin popüler korkuları "The Shining" (Cinnet) ve "The Amityville Horror"u (Kuşku) çağrıştırır; düşsel kompozisyonlarıyla bu filmlerden ayrılmaktadır. Boston ve Roma'daki De Paolis stüdyolarında, Fulci'nin çekirdek ekibinin (yapımcı Fabrizio De Angelis, senarist Dardano Sacchetti, görüntü yönetmeni Sergio Salvati, makyaj sanatçısı Giannetto De Rossi) katkılarıyla çekilen filmin merkezinde, New York'tan Boston'a taşındıktan sonra doğaüstü olayların ve kanlı cinayetlerin ortasında kalan üç kişilik bir aile vardır. Dr. Norman Boyle (Paolo Malco), sevgilisini öldürdükten sonra intihar eden bir meslektaşının yarım bıraktığı araştırmaları tamamlamak için karısı Lucy (Catriona MacColl) ve 6 yaşındaki oğlu Bob'la (Giovanni Frezza) birlikte Boston yakınlarındaki bir eve taşınır. Yolculuktan önce, ailenin New York'taki evlerinde asılı bir tabloda, tekinsiz bir villanın penceresinde gözüken küçük bir kız çocuğu (Silvia Collatina) psişik güçleri olan Bob'ı Boston'a gitmemeleri konusunda uyarır. Boyle'ların bir mezarlığın hemen yanında konumlanan yeni evleri tablodaki uğursuz görünümlü villanın aynısı gibi gözükmektedir. Norman'ın intihar eden arkadaşı Peterson da bu villada oturmuştur. Evin bodrumuna açılan kapı kilitlenmiş ve çivilenmiştir. Kısa bir araştırma yapan Norman 100 yıl kadar önce Freudstein (Giovanni De Nava) adlı bir cerrahın taşındıkları evin bodrumunda birtakım yasadışı deneyler yaptığını öğrenir. Polis tarafından soruşturulan Freudstein'ın doktorluk lisansı iptal

edilmiştir. Evde kimselerin olmadığı bir gün Lucy holün ortasında Freudstein'ın mezartaşını keşfeder. Ertesi gün aileye evi kiralayan emlakçı kadın (Dagmar Lassander) ve Bob'un bakıcısı (Ania Pieroni) cesedimsi bir figür tarafından ard arda vahşice öldürülür. Cinayetlerin arkasındaki kişi, öldürdüğü insanların parçalarıyla bir şekilde hayatta kalmayı başaran Dr. Freudstein'dan başkası değildir. Freudstein, bodruma inen Lucy ve Norman'ı öldürdükten sonra çocuğun peşine düşer. Film, "Paura nella citta dei morti viventi" ve "L'aldila" gibi absürd görüntülerle (Freudstein'ın elinden kurtulan Bob 19. yüzyıldan kalma elbiseler giyen orta yaşlı bir kadın (Freudstein'ın karısı) ve tabloda gözüken küçük kız (Freudstein'ın kızı) tarafından bilinmeyene doğru götürülür) sonlanır; Fulci yine tüm enerjisini kanın oluk oluk aktığı sadistik gore sahneleri (bir kadının kafasına saplanan bıçak ağzından çıkar, başka bir kadın ocak demiriyle vahşice katledilir..) üzerine yoğunlaştırmıştır.

"Quella villa accanto al cimitero"yu takip eden "Lo squartatore di New York"da (New York Karındeşeni-1982) sadizmin boyutları genişlemiş ve İtalyan sinemacının kadın düşmanlığı artık iyice belirginleşmiştir. Bir seks manyağının işlediği cinayetleri konu edinen hastalıklı "Lo squartatore... izleyenleri hem ruhsal, hem de fiziksel olarak yıpratmıştır; Fulci'nin o güne dek çektiği en saldırgan ve şok edici filmdir. Ördek sesiyle konuşan psikopat bir katil kadınları New York sokaklarında rastgele ve dehşet verici yöntemlerle öldürürken, fahişelerden hoşlanan derbeder bir polis müfettişi (Jack Hedley) ve üniversitede görevli eşcinsel bir psikiyatrist (Paolo Malco) katilin peşine düşerler...Fulci'nin bu en karamsar filminde adeta sadistik bir coşkuyla işlenmiş barbarca cinayetler vardır: Luis Buñuel'in "Un chien andalou"suna (Endülüs Köpeği) gönderme yapılan bir sahnede katil kurbanının göz bebeklerini usturayla keser!Diğerinde, kurbanın göğüsleri jiletle doğranır. Bir seks shop çalışanının cinsel organına sokulan kırık bir şişeyle öldürülmesi ise filmin en dehşet verici bölümünü oluşturmaktadır.

Lucio Fulci şiddet pornosu "Lo squartatore di New York"un sonrasında popüleritesini hızla yitirmiştir; 1982'de yönettiği "Manhattan Baby" (Mısır'da ailesiyle birlikte tatil yapan 10 yaşındaki bir kızın ruhu mavi ışık saçan bir madalyonun içinde gizlenen şeytani varlığın esiri olur) ipe sapa gelmez bir ruh zaptetme hikayesi anlatır; 1983 tarihli "Conquista" (Fetih) Conanvari bir kılıç sandal filmidir; 1984'de gösterilen bilim kurgusal aksiyon "I guerrieri dell'anno 2072" (Uzay Silahşörleri) "Escape from New York" ve "Rollerball" gibi fütüristik filmleri model almıştır. İtalyan sinemacı, aynı yıl müziklerini progressive rock efsanesi Keith Emerson'ın yaptığı "Murderock-uccide a passo di danza"yla (Dans Cinayetleri) *giallo* sinemasına dönüş yapmıştır. 80'lerin popüler müzikalleri "Fame" ve "Flashdance"ın rüzgarından esintiler taşıyan bu ağır aksak *giallo* New York'taki prestijli bir dans okulunda işlenen cinayetleri konu almaktadır. Fulci, alt türün bilinen kalıplarını (sürekli bir şeyler atıştıran alaycı polis müfettişi, izleyenleri yanıltmaya yönelik ataklar, şüpheli ve travmatik karakterler, stilize cinayet sahneleri) bayat bir hikayeyle beyazperdeye taşımıştır; cinayetler ise yönetmenin önceki filmleriyle kıyaslığında oldukça masumanedir.

80'lerin ikinci yarısında vizyona giren Lucio Fulci filmlerinin kalitesi sürekli inişli bir grafik izlemiştir. 70'lerin unutulmaz seks yıldızı Corinne Clery, İspanyol güzeli Blanca Marsillach ve Amerikalı Brett Halsey'in (Baba III) oynadıkları, erotik tansiyonu yüksek "Il miele del diavolo"da (Şeytanın Balı) psikopat bir kadın, erkek arkadaşının ölümüne neden olduğunu düşündüğü cerrahı tutsak alır ve ona seksüel işkenceler yapar. İtalyan - Yugoslav ortak yapımı "Aenigma", Avustralya yapımı "Patrick", Brian De Palma klasiği "Carrie" ve Dario Argento'nun "Phenomena"sını fütursuzca taklit etmiştir; zengin kızların öğrenim gördüğü yatılı bir okulda geçmektedir; arkadaşları yüzünden geçirdiği trafik kazasından sonra komaya giren genç bir kızın intikam hikayesini anlatır. Okula yeni kaydolan bir öğrencinin bedenini psişik güçleriyle kontrol altına alan genç kız hayatını karartan arkadaşlarını birer birer ortadan kaldırtır. İtici ve yeteneksiz bir oyuncu kadrosuyla Belgrad'da çekilen "Aenigma" sıkıcı ve saçma olmanın ötesinde utanç verici referanslarıyla da Fulci'nin kariyerine darbe vurmuştur.

80 sonlarında korku türünün cazibesini giderek yitirmesi ve özel televizyonların İtalyan film endüstrisini sabote etmesiyle yapımcı bulmakta zorlanan Fulci daha düşük bütçeli projeleri (*Quando Alice ruppe lo specchio, Il fantasma di Sodoma, Zombi 3*) hayata geçirmiştir. Kadınlara yönelik şiddetin kaba bir kara mizah ve mide bulandırıcı bir vahşetle görselleştiği "Quando Alice ruppe lo specchio" (Alice Aynayı Kırdığında) kaçırdığı genç kadınları parçalara ayıran psikopat bir yamyamın hikayesini anlatır. 1988'de vizyona giren ikinci Fulci filmi "Il fantasma del Sodoma" 1945 yılında bir hava baskını sırasında öldürülen Nazilerin hayaletleri tarafından rahatsız edilen gençlerin hikayesini anlatır;filmin prodüksiyon kalitesi son derece düşüktür;araya özensizce çekilmiş seks sahneleri serpiştirilmiştir. Fulci'nin başlayıp, İtalyan korku sinemasının bezirgan ikilisi Bruno Mattei ve Claudio Fragasso'nun tamamladığı "Zombi 3" havaya karışan toksik maddelerin etkisiyle zombileşen insanların yaşadığı bir adada geçmektedir. Filipinler manzaralı filmin yaklaşık yarısını çektikten sonra yapımcı Franco Gaudenzi'yle çatışan Fulci yönetmenlik koltuğunu Mattei'ye bırakmıştır. İtalyan sinemacının sonraki filmleri "La dolce casa degli orrori" (Dehşetin Tatlı Evi) ve "La casa nel tempo"nun (Saatler Evi) finansmanını TV kuruluşu Retitalia karşılamıştır. "La dolce casa degli orrori" anne ve babalarının maskeli bir manyak tarafından vahşice katledilmelerinin ardından akrabalarıyla yaşamaya başlayan iki çocukla ilgilidir. Filmin ilerleyen bölümlerinde çocuklarını ortada bırakmak istemeyen anne ve babanın hayaletleri intikam peşine düşerler. Televizyon için çekilmesine karşın içerdiği kanlı sahnelerden dolayı programdan çıkarılan "La casa nel

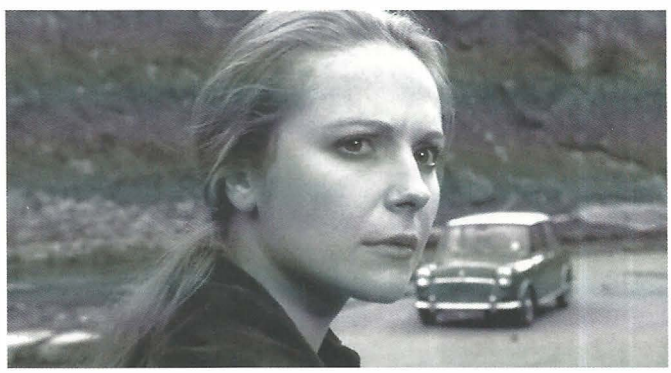
tempo" saat koleksiyonculuğu yapan, cani ruhlu yaşlı bir çiftin yaşadığı bir villada geçmektedir. Gözlerini kırpmadan cinayet işleyebilen (katlettikleri yeni evli yeğenlerinin cesetlerini bir odada saklarlar) nazik görünümlü ihtiyarların villasına soygun amacıyla giren üç genç kazayla çiftin ölümlerine neden olurlar... Kazanın hemen sonrasında evin duvarlarındaki onlarca saat bir anda durur...O andan itibaren saatler geriye doğru akmaya başlayacak ve yaşlı çift yeniden yaşama dönecektir.

90'larda sağlığı giderek bozulan Lucio Fulci'nin son filmleri yine pek iç açıcı değildir. Hem oynadığı, hem yönettiği "Un gatto nel cervello"da (Beyindeki Kedi) çektiği filmlerin etkisiyle sürekli karabasanlar gören, sorunlu bir korku filmi yönetmenini, yani kendini canlandırmıştır. "Quando Alice ruppe lo specchio" ve "Il fantasma di Sodoma"dan kliplerin de yer aldığı yarı otobiyografik, yarı kurgusal "Un gatto nel cervello" yeni bir filme başlamak üzere işe alınan Fulci'nin karabasana dönen günlük yaşamından kesitler sunmaktadır. Basit bir drama yönetmek niyetinde olan ünlü yönetmenin karşısında kan ve vahşet talep eden yapımcıları vardır. Sonunda yapımcıların dediği olur ama bu arada Fulci'nin ruh sağlığı kötüye gitmektedir. Her gittiği yerde dehşet verici hayaller gören ve sinir krizinin eşiğine gelen ünlü yönetmen tanıdığı bir ruh doktorunu ziyaret etmeye karar verir. Ancak bu tanınmış psikiyatrist Fulci'nin filmlerindeki psikopatları aratmayan cani ruhlu biridir. Aşırı şiddet içermesine karşın belirli bir gülmece duygusu da barındıran bu ironik çalışma parçalı ve karman çorman anlatımıyla hedefine ulaşamamıştır.

Bir söyleşide "Şiddet İtalyan sanatıdır" diyerek son derece yerinde bir saptama yapan Lucio Fulci birkaç yaratıcı *gore* sahnesi içeren "Demonia"yla (İblis) 80'lerdeki formuna ulaşmayı denemiştir. Aralık 1989-Mart 1990 tarihlerinde Sicilya'da çekilen "Demonia" 16. yüzyılda cadı suçlamalarına maruz kalan bir grup günahkar (her fırsatta yöredeki delikanlılarla seks yaparlar) rahibenin kızgın köylüler tarafından çarmıha gerilmeleriyle başlar. Hikaye günümüze atladığında Kanada'dan gelen arkeologlar Sicilya'daki antik Yunan harabelerinde araştırma yaparken rahibelerin mezarını keşfederler. Bu onlar için hayırlı bir gelişme değildir. Gruptaki bayanlardan birinin ruhunun rahibelerin hayaletleri tarafından ele geçirilmesiyle birlikte kanlı cinayetler serisi (bir adam zıpkınla vurulur, başka bir adamın dili kasap bıçağıyla kesilir, diğerinin vücudu ortadan ikiye ayrılır, kediler bir kadının gözlerini pençe darbeleriyle çıkarır) başlayacaktır. Son derece düşük bir bütçeyle kotarılan filmin prodüksiyon kalitesi ortanın altındadır. İtalyan yönetmenin sondan bir önceki filmi "Voci dal profondo" (Derinden Gelen Sesler) doğaüstü motiflerle bezeli bir Agatha Christie romanını andırır. Mide kanamasından ölen zengin bir iş adamının ruhu huzura kavuşmamıştır; kızıyla iletişime geçerek ölümünden sorumlu olanları ortaya çıkarmasını ister. Erkek arkadaşıyla birlikte araştırmalarını derinleştiren genç kadın sonunda babasının miras yüzünden zehirlendiğini keşfeder. Lucio Fulci seks ve *süprüntü* korku üstadı Aristide Massacessi'nin finanse ettiği vasiyet filmi "Le porte del silenzo"yu (Sessizliğin Kapısı) H. Simon Kittay takma adıyla yönetmiştir. Bir zamanların ünlü aktörü John Savage'ın (The Deer Hunter) başrol oynadığı bu fantastik dokulu yol filminin çoğu bölümü Lousiana'da çekilmiştir. Babasının cenazesinden dönerken yolda gizemli bir kadın ve esrarengiz bir cenaze arabasıyla karşılaşan bir işadamının hikayesini anlatır; Fulci'nin nadir kansız filmlerinden biridir; ölüm yolcusu karakteriyle Inger Stevens'in oynadığı "Alacakaranlık Kuşağı" bölümü "The Hitch-Hiker'ı çağrıştırır.

"Maestro of the Macabre", "Godfather of the Gore" gibi unvanlar yakıştırılan; huysuz ve geçimsiz olduğu sıkça ifade edilen, oyuncularını hakir gören ve sette düzeni sağlamak için sürekli bağıran, çağıran bir yönetmen portresi çizen İtalyan korkusunun bu haşin temsilcisi 69 yaşında şeker komasından yaşama veda etmiştir. Fulci'nin yönetmenlik serüveni kişisel trajedilerle (boşanma, intihar teşebbüsü, kumar borçları, kalp krizleri, kazalar) hep kesintiye uğrasa da o inatla sinema yapmayı sürdürmüştür. Entelektüel kapasitesi ise hiç tartışılmamıştır. Yönetmen arkadaşı Tonino Valerii onun en yetkin Proust uzmanlarından biri olduğunu dile getirir. Yıldızının bir türlü barışmadığı Dario Argento'nun yapımını üstlendiği son projesi "Maschera di cera"yı (Balmumu Maskesi) ölümü üzerine özel efekt uzmanı Sergio Stivaletti yönetmiştir.

▸ **FİLMOGRAFİ:** I maniaci (1964) • 002 Operazione luna (1965) • Una sull'altra (1969) • Beatrice Cenci (1969) • Una lucertola con la pelle di donna (1971) • Zanna bianca (1972) • Non si sevizia un paperino (1972) • 7 note in nero (1977) • Zombi 2 (1979) • Paura nella citta dei morti viventi (1980) • Luca Il contrabbandiere (1980) • L'aldila (1981) • Il gatto nero (1981) • Quella villa accanto al cimitero (1981) • Lo squartatore di New York (1982) • Manhattan Baby (1982) • La conquista (1983) • Murderock-uccide a passo di danza (1984) • Il miele del diovolo (1986) • Aenigma (1987) • La casa del tempo (TV1989) • La dolce casa degli orrori (TV 1989) • Demonia (1990) • Una gatto nel cervello (1990) • Voci dal profondo (1991) • Le porte del silenzio (1991)

Cristina Galbó

GALBÓ, CRISTINA (MADRİD, 1950) İspanyol oyuncu. Masum yüzlü, sempatik ve yetenekli Cristina Galbó 70'lerin İtalyan ve İspanyol korku filmlerinde Fabio Tes-

ti, Ray Lovelock, George Hilton gibi B sineması jönlerine eşlik etmiştir. Korkunç cinayetlere sahne olan bir kızlar okulunda geçen "La residincia" (Ev) 13 yaşında kamerayla tanışan Galbó'nun ilk korku filmidir. Narcisco Ibáñez-Serrador'un yönettiği bu dönem filminde katı bir disiplinin uygulandığı yatılı okulun yeni öğrencisini canlandıran Galbó 70'lerde İtalyan *giallo*'ları "Cosa avete fatto a Solange?" (Solange'a Ne Yaptınız?) ve "L'assassino e costretto ad uccidere ancora"da (Katil Yeniden Öldürmeli) anahtar roller üstlenmiştir. Zamanında göz ardı edilen İspanyol zombi filmi "No profanar el sueño de los muertos" (Ölülerin Uykusuna Saygısızlık Etme) ve doğaüstü korku "Sobrenatural"da (Doğaüstü) baş kadın karakterleri canlandırmış, 80 sonlarında sinemayı bırakarak Amerika'ya yerleşmiştir.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Del rosa al amarillo (1963) • La residencia (1969) • Os cinco avisos de satanas (1970) • Cosa avete fatto a solange? (1972) • No profanar el sueño de los muertos (1974) • L'assassino e costretto ad uccidere ancora (1975) • Sobrenatural (1981) • Sufre Mamon (1987)

Ida Galli

GALLI, IDA (SESTOLA, 1942) İtalyan oyuncu. 60'larda Federico Fellini, Mario Bava ve Luchino Visconti gibi ustaların filmlerinde irili ufaklı roller alan bu bebek yüzlü, dolgun dudaklı aktris 70'lerde vasatın üstünde seyreden İtalyan giallo ve korkularında oynamıştır. Evelyn Stewart takma adıyla da tanınır.

▸ **FİLMOGRAFİ:** La dolce vita (1960) • Il gattopardo (1963) • La frusta e il corpo (1963) • Il dolce corpo di Deborah (1968) • Concerto per pistola solista (1970) • La regine-Queens of Evil (1970) • Una farfalla con le ali insanguinate (1971) • La coda dello scorpione (1971) • La mansion de la niebla (1972) • Il coltello di ghiaccio (1972) • Un bianca vestito per mariale (1972) • Le orme (1975) • Il medaglione insanguinato (1975) • Sette note in nero (1977)

GAMLEY, DOUGLAS (MELBOURNE, 1924 LONDRA, 1998) Avustralyalı besteci, orkestra şefi. İngiltere'de çalışmıştır. Amicus filmleri "Tales from the Crypt" (Mahzenden Hikayeler), "Asylum" (Tımarhane), "The Vault of Horror" (Korku Mahzeni), "Madhouse" (Çılgınlar Evi), "The Beast Must Die" (Canavar Ölmeli) ve "The Land That Time Forgot"ın (Zamanı Unutan Ülke) bestecisidir.

▸ **FİLMOGRAFİ:** The City of the Dead (1960) • The Horror of It All (1963) • Night After Night After Night (1969) • Tales from the Crypt (1972) • Asylum (1972) • The Vault of Horror (1973) • And Now the Screaming Starts! (1973) • Madhouse (1974) • The Land That Time Forgot (1975) • Enigma (1983)

GANS, CHRISTOPHE (ANTIBES, 1960) Fransız yönetmen. Fransa'nın önde gelen sinema okulu IDHEC'de (La Femis) öğrenim gören Gans Uzakdoğu dövüş sporları ve fantastik sinemaya olan ilgisini filmlerine de yansıtmış, ünlü yazar H. P. Lovecraft'ın öykülerinden esinlenen üç bölümlü antoloji filmi "Necronomicon"un ikinci epizodunu yöneterek profesyonel sinemacılık yaşamına başlamıştır. 18. Yüzyıl Fransa'sında dehşet saçan gizemli bir canavarın peşinde olan iki maceracının öyküsünü anlatan "Le pacte des loups" (Kurtların Kardeşliği) Gans'ın ilk uluslararası başarısıdır. Aksiyon, korku, fantezi türlerini harmanlayan "Le pact des loups"u bir video oyunundan uyarlanan "Silent Hill" (Sessiz Tepe) takip etmiştir. Hayaletli bir kasabada küçük kızını kaybeden bir annenin serüvenlerini işleyen filmin senaryosunu Quentin Tarantino'nun eski çalışma arkadaşı Roger Avary yazmıştır.

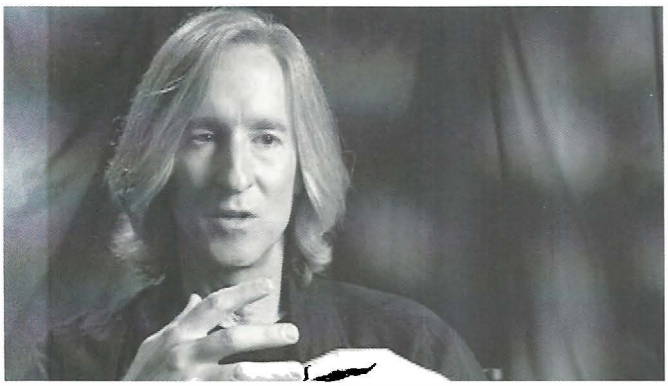
▸ **FİLMOGRAFİ:** Necronomicon (1994) • Crying Freeman (1995) • Le pacte des loups (2001) • Silent Hill (2006) • La belle & la bete (2013)

GARCIA, VICTOR (BARSELONA, 1974) İspanyol yönetmen. Eski bir özel efekt teknisyenidir; ABD'de "Return to House on Haunted Hill" (Perili Eve Dönüş), "Mirrors 2" (Aynalar 2), "Hellraiser: Revelations" (Hellraiser Keşifler) gibi DVD piyasasına yönelik devam filmleri çekmiştir. Son filmlerinden "Gallows Hill" (Şeytan Tepesi) Kolombiya'da kaza geçiren bir ailenin, konuk oldukları evde tutsak alınan şeytani bir genç kızı serbest bırakmasıyla gelişen doğaüstü olayları konu almaktadır.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Return to House on Haunted Hill (2007) • Mirrors 2 (2010) • Hellraiser: Revelations (2011) • Gallows Hill (2013)

GARIAZZO, MARIO (BIELLA, 1930 - ROMA, 2002) İtalyan yönetmen, senaryo yazarı. Polisiye-gerilim türündeki "Lasciapassare per il morto"yla (Bir Ceset İçin Pasaport) yönetmenliğe geçen Gariazzo ilerleyen yıllarda pornoya göz kırpan müstehcen korku filmleri, Amerikan özentisi abuk sabuk bilim kurgular ve seksi dramalar çekmiştir. Video-DVD piyasasında "The Sexorcist", "The Eerie Midnight Show", "The Devil Obsession" gibi yaratıcı (!) alternatif isimlerle tanınan "The Exorcist" taklidi "L'ossessa"(Saplantı) yönetmenin yurtdışında en fazla ses getiren filmi olmuştur. İsa'yla birlikte çarmıha gerilmiş bir adamın heykelini restore ederken ruhu zapt edilen şehvetli bir sanat tarihi öğrencisinin hikayesini anlatan bu açık saçık korku filmi "The Exorcist"den yürütülmüş gülünç şeytan çıkartma sahneleriyle hatırlanır. Roy Garrett takma adıyla çektiği döküntü *giallo* filmi "Play Motel" zengin müşterilerin gizli odalarda her türlü seksüel fantezilerini gerçekleştirdikleri bir motelde vuku bulan şantaj ve cinayetleri konu almaktadır. Hardcore seks içeren bir versiyonu da bulunan "Play Motel"in kadrosunda İtalya'da kariyer yapan İsveçli porno aktrisi Marina Hedman ve İtalyan B sinemasının yakışıklı aktörü Ray Lovelock yer almıştır.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Lasciapassare per il morto (1962) • La mano spietata della legge (1973) • L'ossessa (1974) • Occhi dalle stelle (1978) • Play Motel (1979) • L'attrazione (1987) • Intrigo d'amore (1988) • Fratello dello spazio (1988) • Sapore di donna (1990)

Mick Garris

GARRIS, MICK (SANTA MONICA, KALİFORNİYA, 1951) Amerikalı yönetmen, yapımcı,senaryo yazarı. Stephen King kitaplarının sadık uyarlamacılarından biridir; gençlik yıllarında müzikle uğraşmış,daha sonra yapım firmaları Star Wars Corporation ve Avco Embassy'de çalışmıştır. "The Howling" (Çığlık) ve "The Goonies"in (Define Avcıları) yapım belgesellerinde imzası vardır. Garris 80'lerde TV dizileri "Amazing Stories" ve "Freddy's Nightmares"in çeşitli bölümlerini, gereksiz devam filmleri "Critters 2: The Main Course" ve "Psycho 4: The Beginning"i, 90'larda Stephen King serisinden "Sleepwalkers" (Uyurgezerler), "The Stand" (Mahşer) ve "The Shining"i (TV versiyonu), 2000'lerde "Riding the Bullet" (Ölüm Yolu), "Desperation" (Yaratık) ve "Bag of Bones"u (Kemik Torbası) yönetmiştir. Dario Argento, John Carpenter, John Landis, Takashi Miike, Don Coscarelli, Stuart Gordon,Tobe Hooper, Larry Cohen'in başını çektiği parlak bir yönetmen kadrosuna sahip olan TV dizisi "Masters of Horror" (Korkunun Ustaları) ve NBC'nin korku dizisi "Fear Itself"in (Korkunun Ta Kendisi) yaratıcısı ve yürütücü yapımcısıdır.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Freddy's Nightmares (TV 1988) • Psycho 4: The Beginning (TV 1990) • Sleepwalkers (1992) • The Stand (TV 1994) • The Shining (TV 1997) • Quicksilver Highway (TV 1997) • Riding the Bullet (2004) • Masters of Horror (TV 2005)
Bölüm: *Chocolate* • Desperation (TV 2006)

GASTALDI, ERNESTO (GRAGLIA, 1934) İtalyan senaryo yazarı, yönetmen. Centro Sperimentale di Cinematografia mezunudur. Üretken Gastaldi 60 ve 70'lerde İtalyan B sinemasına damgasını vurmuştur; spagetti western, gotik korku, giallo, polisiye türlerinde yüzün üzerinde senaryoda imzası vardır. Gastaldi'nin korku sinemasıyla ilişkisi 60'lı yıllara dayanmaktadır. Bu dönemde İtalyan korku sinemasının öncüleri Riccardo Freda ve Mario Bava'yla işbirliği yapmış; 70'lerde Sergio Martino'nun erotik *giallo* filmlerinin senaryolarıyla kariyerinde yeni bir sayfa açmıştır. Zaman zaman Julian Berry takma adını kullanan sanatçı 60'larda Riccardo Freda'nın filme aldığı "L'orrible segreto del dottor Hichcock" (Dr. Hichcock'un Korkunç Sırrı), Mario Bava'nın gotik başyapıtı "La frusta e il corpo" (Kamçı ve Beden), Antonio Margheriti'nin yönettiği "La vergine di Norimberga" (Nürnberg Bakiresi), Sheridan Le Fanu'nun klasik vampir romanına dayalı "La cripta e 'l incubo"nun (Kâbus Kilisesi) öykü ve senaryolarını, 70'lerde ise *giallo* klasikleri "Lo strano vizio della Signora Wardh" (Bayan Wardh'ın Tuhaf Huyları), "Tutti i colori del buio" (Yılan Ruhlu Kadının Kâbusu), "La coda dello scorpione" (Akrebin Kuyruğu), "Perche quelle strane gocce di sangue sul corpo di Jennifer?" (Neden Jennifer'ın Vücudunda Bu Tuhaf Kan Lekeleri Var?) ve "I corpi presentano tracce di violenza carnale"nin (Ölene Kadar Seks) senaryolarını yazmıştır. Gastaldi, İtalyan sinemasının uluslararası aktörlerinden Giancarlo Giannini'nin ilk kez kamerayla tanıştığı psikolojik korku "Libido" (Şehvet), bir tecavüz ve intikam hikayesi anlatan "La lunga spiaggia fredda" (Vahşet Plajı) ve doğaüstü "Notturno con grida"da (Çığlıklı Geceler) yönetmen koltuğuna oturmuş; 80'lerde Sergio Leone'nin vasiyet filmi "Once Upon a Time in America"nın (Bir Zamanlar Amerika'da) geniş senaryo ekibinde kendine yer bulmuştur.

Ernesto Gastaldi

▸ **FİLMOGRAFİ:** L'amante del vampiro (1960) • Lycanthropus (1961) • L'orrible segreto del dottor hichcock (1962) • La cripta e 'l incubo (1963) • La frusta e il corpo (1963) • I giganti di roma (1964) • Libido (Sen. & Yön. 1965) • Il dolce corpo di Deborah (1969) • Cosi dolce... Cosi perversa (1969) • Lo strano vizio della signora wardh (1971) • La coda dello scorpione (1971) • La morte cammina con i tacchi alti (1971) • La lunga spiaggia fredda (Sen&Yön. 1971) • Tutti i colori del buio (1972) • Milano trema-la polizia vuole giustizia (1973) • I corpi presentano tracce di violenza carnale (1973) • Alligators (1979) • Concorde Affair 79 (1979) • Notturna con grida (Sen. & Yön. 1981) • 2019-Dopo la caduto di New York (1983) • Atomic Cyborg (1986) • Crimine Contro Crimine (1998)

GATES, TUDOR (LONDRA, 1930 - BIRCHINGTON, 1997) İngiliz senaryo yazarı, yönetmen. 60'larda İngiliz televizyon dizilerine senaryolar yazan Gates İtalyan korku ustası Mario Bava'nın çizgi roman uyarlaması "Diabolik"le sinemaya geçmiştir. Hammer stüdyolarının erotik vampir üçlemesi "The Vampire Lovers" (Vampir Aşıklar), "Lust for a Vampire" (Şehvet Okulu), "Twins of Evil" (Şeytanın İkizleri) ve tehlikedeki kadın konulu "Fright"ın (Korku) senaryoları da onun imzasını taşımaktadır. 70'lerin ikinci yarısında erotik filmlerle meşgul olmuştur.

- **FİLMOGRAFİ:** Diabolik (1968) • Barbarella (1968) • The Vampire Lovers (1970) • Lust for a Vampire (1971) • Twins of Evil (1971) • Fright (1972) • The Love Box (1976) • Intimate Games (1978)

Judy Geeson

GEESON, JUDY (SUSSEX, 1948) İngiliz oyuncu. Kariyerine televizyonda başlayan bu güzel yüzlü sarışın aktris Sidney Poitier'le oynadığı "To Sir, With Love"la (Sevgili Öğretmenim) meşhur olmuştur. "Berserk" (Çılgın), "Goodbye Gemini" (Elveda İkizler) "Fear in the Night" (Çıldırtan Korku), "Doomwatch" (Kıyamet Bakışı), "Una vela para el diablo" (Şeytan İçin Bir Mum), "Inseminoid" (Döllenmiş,) belli başlı tür filmleridir. Ayrıca çok sayıda TV dizisinde oynamıştır. Kız kardeşi Sally Geeson da sinema oyuncusudur.

- **FİLMOGRAFİ:** To Sir, with Love (1967) • Berserk (1967) • Goodbye Gemini (1970) • Doomwatch (1972) • Fear in the Night (1972) • Una vela para el diablo (1973) • Diagnosis: Murder (1975) • Thriller (TV 1975) • The Eagle Has Landed (1976) • Dominique (1980) • Inseminoid (1981) • The Lords of Salem (2012)

GELLAR, SARAH MICHELLE (NEW YORK, 1977) Amerikalı oyuncu. Henüz 4 yaşındayken kamerayla tanışmış; 6 yıl boyunca yayınlanan TV dizisi "Buffy the Vampire Slayer"la (Buffy Vampir Avcısı) şöhreti yakalamıştır. "I Know What You Did Last Summer" (Geçen Yaz Ne Yaptığını Biliyorum), "Scream II" (Çığlık 2), "The Grudge" (Garez) ve "The Return" (Arayış) başlıca tür filmleridir. Seslendirme de yapmaktadır.

- **FİLMOGRAFİ:** Funny Farm (1988) • Buffy the Vampire Slayer (1997 - 2003) • I Know What You Did Last Summer (1997) • Scream II (1997) • Cruel Intentions (1999) • Scooby-Doo (2002) • The Grudge (2004) • The Return (2006) • Southland Tales (2006) • The Grudge 2 (2006) • Possession (2009)

GEORGE, CHRISTOPHER (ROYAL OAK, 1929 - LOS ANGELES, 1983) Amerikalı oyuncu. 60'larda sinemaya giren bu cana yakın aktör 70 ve 80'lerde ikinci sınıf korku filmlerinin yanı sıra çok sayıda televizyon dizisinde gözükmüştür. *Saldırgan hayvan* konulu "Grizzly" (Boz Ayı), "Day of the Animals" (Hayvanların Günü), *slasher* "Graduation Day" (Mezuniyet Günü), "Pieces" (Parçalar) ve Lucio Fulci yapımı "Paura nella città dei morti viventi" (Yaşayan Ölüler Şehrinde Korku) başlıca tür çalışmalarıdır. "Mortuary" (Morg) adlı korku filmini tamamladıktan kısa bir süre sonra kalp krizinden yaşama veda etmiştir. 1970'den ölene dek bebek yüzlü TV yıldızı Lynda Day George'la (Görevimiz Tehlike, Zengin ve Yoksul, Kökler, Kung Fu) evli kalmıştır.

- **FİLMOGRAFİ:** El Dorado (1966) • Grizzly (1976) • Day of the Animals (1977) • Cruise Into Terror (TV 1978) • Paura nella cittá dei morti viventi (1980) • The Exterminator (1980) • Graduation Day (1981) • Pieces (1982) • Mortuary (1983)

Susan George • Fright (Korku)

GEORGE, SUSAN (SURBITON, SURREY, 1950) İngiliz oyuncu. Masum yüzlü ve seksi Susan George oyunculuk yaşamına çocuk yaşta televizyonda adım atmıştır. Önceleri "Sorcerers" (Büyücüler), "The Screaming Marianne" (Çığlıklar Arasında) gibi küçük bütçeli korkularda rol almış; esas ününü gösterildiği dönemde olaylar yaratan "Straw Dogs"la (Köpekler) elde etmiştir. Dustin Hoffman'ın tecavüz kurbanı karısını canlandırdığı bu tartışmalı Sam Peckinpah başyapıtını ikinci sınıf korkular takip etmiştir: Peter Collinson'un yönettiği "Fright"da (Korku) akıl hastanesinden kaçan bir manyağın musallat olduğu bebek bakıcısını, Japonya manzaralı hayaletli ev filmi "The House

Where Evil Dwells"de (Kötülüğün Oturduğu Ev) kocasının arkadaşını baştan çıkaran kadını, zehirli bir mamba yılanının dehşet saçtığı "Venom"da (Zehir) kurbanlardan birini canlandırmıştır. Meksika'dan gelen "Jaws" taklidi "Tintorera" (Sessiz Ölüm) George'un başrol oynadığı bir diğer korku filmidir.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Sorcerers (1967) • Eyewitness (1970) • Die Screaming, Marianne (1971) • Straw Dogs (1971) • Fright (1971) • Dr. Jekyll and Mr. Hyde (TV 1973) • Tintorera (1977) • Venom (1982) • The House Where Evil Dwells (1982) • Diana and Me (1997)

Gianfranco Giagni • Il nido del ragno (Örümcek Yuvası)

GIAGNI, GIANFRANCO (ROMA, 1952) İtalyan yönetmen. 70'lerde ünlü yönetmen Mauro Bolognini'nin asistanlığını yapmıştır. 80'lerde İtalyan pop şarkıcılarına klipler çekmiş, RAI ve Mediaset için dramalar, televizyon programları hazırlamış ve çeşitli belgeseller yönetmiştir. 1988 yılında yönettiği *Il nido del ragno* (Örümcek Yuvası) o dönemde düşüşe geçen İtalyan korku sinemasına taze bir soluk getirmiştir. Tamamı Budapeşte'de çekilen bu karanlık atmosferli, tedirgin edici film dev bir örümceğe tapan gizli bir tarikatı deşifre etmeye çalışan ve araştırması sırasında sinsi ve acımasız insanlarla karşı karşıya gelen bir bilim adamının öyküsünü anlatmaktadır. Giagni, Fransız sinemasının usta aktrislerinden Stephane Audran'ın önemli rollerden birinde gözüktüğü bu filmin sonrasında sinemaya uzunca bir süre ara vermiştir.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Valentina (TV 1988) • Il nido del ragno (1988) • Rosabella: La storia Italiana di Orson Welles (1993) • Donna (TV 1995) • Nella terra di nessuno (2001)

GIALLO 60'lı yıllarda ortaya çıkan, 70'lerde altın çağını yaşayan İtalyan korku-gerilim-polisiye filmlerinin ortak adıdır. Melez bir alt tür olan giallo'larda cinayet hikayeleri korku öğeleriyle harmanlanır; atmosferik şiddet sahnelerine sapkın bir cinsellik, güzel kadınlar ve fetişist objeler eşlik eder. Ortada, çözülmesi gereken esrarengiz cinayet vakaları, cinayetleri aydınlatmaya çalışan amatör dedektifler, ya da polisler, kurbanlarını gölge gibi izleyen sadist katiller vardır. Çoğu güzel kadınlardan (mankenler, öğrenciler, fahişeler, aktrisler) oluşan potansiyel kurbanlar, maskeli, siyah eldivenli katiller tarafından çeşitli kesici aletlerle (bıçak, balta, ustura) veya boğularak vahşice öldürülür. Katillerin kimlikleri filmin sonuna dek gizli kalır ve sürpriz öğesi olarak kullanılır. Tüm karakterler şüphe altındadır ve bir şeyler saklamaktadır. İzleyiciyi katilin kimliği ve olayların gelişimi hakkında yanlış yönlendiren *red herrings*'ler bu tarz filmlerin ayrılmaz parçalarıdır. Giallo filmlerinde müzik (zengin orkestrasyonlar, nostaljik vokaller, ninniler) çok önemlidir ve her zaman gösterişlidir. Spagetti western müzikleriyle kendine has bir tarz yaratan maestro Ennio Morricone bu alanda da yetkinliğini kanıtlamış ve muhteşem bestelere imza atmıştır. Bruno Nicolai, Riz Ortolani, Stelvio Cipriani, Gianni Ferrio, Berto Pisano, Carlo Rustichelli, Nora Orlandi, Carlo Savina, Goblin, Piero Umiliani, Roberto Nicolasi, Gianfranco Reverberi, Giorgio Gaslini, Guido-Maurizio de Angelis diğer önemli giallo bestecileridir.

İtalyanca *sarı* anlamına gelen *giallo* adını Milanolu yayıncı Mondadori'nin 20'lerin sonlarında sarı kapaklara bastığı polisiye romanlardan almaktadır. Aralarında Agatha Christie, Arthur Conan Doyle ve Ngaio Marsh uyarlamalarının olduğu bu ucuz kitaplar ilerleyen yıllarda Mussolini rejimi tarafından yoz ilan edilecektir. Giallo filmleri 60'larda popüler olan Alman *krimi*'lerinden beslenmişler, 80'lerin vahşi Amerikan *slasher*'larına zemin hazırlamışlardır. Stilize edilmiş cinayet sahneleri ve psychedelic

Giallo • L'uccello dalle piume di cristallo (Kristal Kanatlı Kuş) • Rosita Torosh

müzikleriyle ilgiyi her daim canlı tutan bu kaleydoskopik ürünler hezeyanlarla dopdoludur. Hikayelerin bazıları uyduruk, mantık dışı ve karmaşık, karakterler ise tek boyutludur. Ama sıradan bir *giallo*'da bile özenli bir sanat yönetimi, gösterişli bir kamera çalışması ve çevre düzenlemeleri karşımıza çıkar. Üç beş istisna dışında cinayetler büyük şehirlerde, apartman dairelerinde, çoğunlukla burjuva çevrelerinde vuku bulur. Roma ve Milano ana çekim mekanlarıdır. Cenova, Torino, Venedik, Londra, Viyana, Floransa, Kopenhag, Dublin, Paris, Atina, Barselona, hatta Sydney *giallo* yapımlarına ev sahipliği yapmıştır. İtalyan sinemacıların kimi zaman konuyla ilgisi olmayan acayip isimlerle piyasaya sürdükleri *giallo*'ların İngilizce isimleri çoğunlukla orijinalinden farklıdır. 70'lerde bolca erotizm

Giallo • La bestia uccide a sangue freddo
(Canavar Soğukkanlılıkla Öldürüyor) • Gioia Desideri

ve çıplaklıkla takviye edilen giallo'larda Edwige Fenech, Anita Strindberg, Barbara Bouchet, Susan Scott (Nieves Navarro), Femi Benussi, Daniela Giordano, Rosalba Neri, Ida Galli (Evelyn Stewart), Marina Malfatti, Helga Liné, Angela Covello, Carla Brait, Erika Blanc, Mimsy Farmer, Annabella Incontrera, Sylva Koscina, Dagmar Lassander, Cristina Airoldi gibi vücutlarını kamera önünde cömertçe sergilemekten kaçınmayan çekici aktrisler seks simgeleri olurken (bir kısmı ithaldir), zaman zaman soft pornoya kayan kimi filmlerde lezbiyen ilişkilere ve nemfoman karakterlere sıkça rastlanır. Erkek oyuncular arasında ise George Hilton, Ivan Rassimov, Ray Lovelock, Luigi Pistilli, Frank Wolff, Anthony Steffen, Antonio Sabato, Chris Avram, Renato Romano, Georges Rigaud, Fulvio Mingozzi, Umberto Raho, Simon Andreu, Giacomo Rossi-Stuart, John Richardson, John Steiner, Alberto De Mendoza, Tom Felleghy, Robert Hoffman, Silvano Tranquilli'nin isimleri öne çıkmıştır.

60'ların sonlarına doğru Avrupa pazarında yavaş yavaş kendine yer bulan ve İtalya'da o dönem moda olan gotik korkuların hızını kesen *giallo* sineması iki ünlü dehşet ustası Mario Bava ve Dario Argento'yla adeta özdeşleşmiştir. Mario Bava, *giallo* alt türünün başlangıcında ve gelişiminde anahtar rol üstlenmiş bir sanatçıdır. Annesinin arkadaşının evinde misafir olmak için New York'tan Roma'ya gelen Amerikalı kadın turistin, seri bir katilin hedefine girmesini anlatan siyah-beyaz "La ragazza che sapeva troppo" (Çok Şey Bilen Kız) türün ilk örneği sayılsa da Bava'nın ertesi yıl (1964) çektiği "Sei donne per l'assassino" (Bir Katile Altı Kadın) stilize edilmiş setleri, siyahlı katili ve takip sahneleriyle daha tipik bir üründür. İngiliz cinayet romanları yazarı Edgar Wallace'ın yapıtlarından esintiler taşıyan filmde bir modaevinde çalışan mankenler siyah eldivenli, şapkalı bir katil tarafından birer birer öldürülür. Bava'nın giallo serisi "Il rosso segno della follia" (Çılgınlığın Kırmızı İşareti), "Reazione a catena" (Zincirleme Tepki - Türkiye gösterimi: Kanlı Körfez) ve "5 bambole per la luna d'agosto"yla (Ağustos 'da Gökyüzündeki Ay İçin 5 Bebek - Türkiye gösterimi: Yılan Ruhlu Kadının İntikamı) devam edecektir. Ernesto Gastaldi'nin "Libido"su (Şehvet), Romolo Guerrieri'nin "Il dolce corpo di Deborah"ı (Deborah'ın Tatlı Vücudu), Massimo Dallamano'nun "La morte non ha sesso"su (Ölüm Seks Yapmaz), Vittorio Sindoni'nin "L'assassino ha le mani pulite"si (Katilin Temiz Elleri Var) "Sei donne..." sonrasında vizyona giren ama fazla iz bırakmayan diğer erken giallo örnekleridir. Giallo sineması 70'lerin başlarında Dario Argento, Sergio Martino ve Lucio Fulci'nin filmleriyle gerçek kimliğini bulacaktır.

Giallo • La tarantola dal ventre nero
(Örümceğin Siyah Karnı) • Barbara Bach

Bava'nın takipçisi Dario Argento, hasta ruhlu karakterlerin törensel cinayetlerle geçit resmi yaptığı stilize filmleriyle şiddete çok daha fazla prim vermiştir. "L'uccello dalla piume di cristallo"dan (Kristal Kanatlı Kuş) "Profondo rosso"ya (Derin Kırmızı), "Tenebrae"den "Opera"ya (Opera'da Dehşet) tüm Argento *giallo*'ları gösterişli ve şiddet yüklüdür. Hatta doğaüstü korku filmleri "Suspiria" ve "Inferno"da (Cehennem) bile giallo sinemasının temel ilkeleri göz ardı edilmez ama buradaki katillerin kadrajda sadece elleri gözükür ve kimlikleri finalde hiçbir zaman belli olmaz. İtalya'nın uluslararası korku markası Dario Argento "L'uccello dalle piume di cristallo"yla senaristlikten yönetmenliğe terfi etmiş ve Sergio Leone'nin spagetti westernlerle gerçekleştirdiği değişimi, piyasaya kazandırdığı ivmeyi giallo filmleriyle hayata geçirmiştir. "L'uccello..." giallo sinemasının ilk popüler örneğidir. Filmin Amerikalı baş kahramanı, Roma'nın göbeğindeki şık bir sanat galerisinde kafasını tamamıyla karıştıran tuhaf bir cinayet girişimine tanık olur ve sonra dedektifliğe özenerek kadınları artarda öldüren seks manyağı bir seri katille nefes kesen bir kedi fare oyunu oynar... Argento'nun sonraki *giallo*'ları "Il gatto a nove code" (Dokuz Kuyruklu Kedi), 4 mosche di velutto grigio" (Gri Kadifedeki 4 Sinek) ve "Profondo rosso"da yine sadistik cinayetlerin üzerindeki esrar perdelerini aralamaya and içmiş saplantılı amatör dedektifler sahneye çıkacaktır.

Giallo • Sette orchidee macchiate di rosso
(Yedi Kanlı Orkide) • Rossella Falk

Giallo • La tarantola dal ventre nero (Örümceğin Siyah Karnı) İtalyan Lobi Kartı

40 yıla yakın İtalyan film endüstrisinde çalışan ve Dario Argento'yu kendine rakip gören Lucio Fulci ününü ülkesi dışına taşıyan sadistik *spagetti splatter* filmlerinden önce, 70'lerin hemen başlarında takdire şayan *giallo*'lar yönetmiştir. Çekimleri Londra'da gerçekleştirilen, dönemin popüler oyuncularından Florinda Bolkan, Stanley Baker, Anita Strindberg ve Jean Sorel'in rol aldıkları "Una lucertola con la pelle di donna" (Kadının Derisindeki Kertenkele - Türkiye gösterimi: Kâbus) düşlerinde çekici kadın komşusuyla hayli yakınlaşan ve yine düşlerinde onu bıçaklayarak öldüren lezbiyen eğilimli zengin bir politikacı kızının hikayesini anlatır. Komşunun gerçekten öldürüldüğünün anlaşılmasından sonra işler iyice karışacak ve kadının evinde kürk mantosu bulunan Bolkan, polisin bir numaralı şüphelisi olacaktır. 60'lardan bu yana İtalya'da çalışan gizemli ve seksi Brezilyalı yıldız Florinda Bolkan'ın tek başına sürüklediği film, dönemin modasına uygun, slow motion'lu erotik düş sahneleri, Ennio Morricone'nin enfes müzikleri ve psychedelic atmosferiyle giallo sevenlerin ilgisine mazhar olmuştur. Fulci'nin diğer giallo'su "Non si sevizia un paperino" (Aptal Kadına Eziyet Etmeyin - Türkiye gösterimi: Linç) İtalya'nın kırsal bir bölgesinde işlenen faili meçhul çocuk cinayetlerini konu alır. Otantik setleri ve cinayet kurbanlarıyla diğer giallo'lardan farkını ortaya koyan atipik bir üründür "Non si sevizia un paperino... Fulci, 80'lerde hunharca işlenmiş cinayet sahneleriyle kadın düşmanlığını göklere çıkartan "Lo squartatore di New York" (New York Karındeşeni) ve "Flashdance", "Fame" gibi müzikal filmlere öykünen "Murderock"la (Dans Cinayetleri) gözden düşmüştür.

İtalyan sinemasının her türe bulaşmış, önde gelen ticari yönetmenlerinden Sergio Martino formunun zirvesine çıktığı 70'lerde *giallo* senaristi Ernesto Gastaldi'yle işbirliği yaptığı seksi filmlerle sıkça adından söz ettirmiştir. Esmer seks bombası Edwige Fenech'in cinsel çekiciliğiyle renk kattığı (Martino meslektaşı Argento'nun aksine kahramanlarını hep kadınlardan seçmiştir) stilize "Lo strano vizio della Signora Wardh" (Bayan Wardh'ın Tuhaf Huyları - Türkiye gösterimi: Yılan Ruhlu Kadın), "Il tuo vizio e una stanza chiusa e solo io ne ho la chiave" (Kötü Alışkanlıkların Kapalı Bir Oda Gibi ve Anahtarı da Sadece Bende, Türkiye gösterimi Gece Ziyaretçisi) ve "Tutti i colori del buio"da (Karanlığın Tüm Renkleri - Türkiye Gösterimi: Yılan Ruhlu Kadının Kâbusu) profesyonelliğini konuşturan Sergio Martino, hikayelerdeki sürpriz gelişmelerle izleyicilere heyecanlı anlar yaşatırken açık saçık sahneleri de ihmal etmemiştir. Edwige Fenech, usturalı ve siyah eldivenli bir seri katilin Viyana sokaklarını kana buladığı "Lo strano..."da katil tarafından sürekli izlenen varsıl bir borsacı eşini, Edgar Allan Poe'nun meşhur hikayesi "The Black Cat"in (Kara Kedi) serbest uyarlaması "Il tuo vizio... "da para ve seks düşkünü biseksüel bir *femme fatale*'ı, doğaüstü esintili hikayesiyle farklılık gösteren "Tutti i colori del buio"da ise şeytana tapan bir tarikatın tuzağına düşerek akıl sağlığını yitirme noktasına gelen frijid bir kadını canlandırmıştır. Martino'nun daha vahşi, daha gerilimli ve daha müstehcen "I corpi presen-

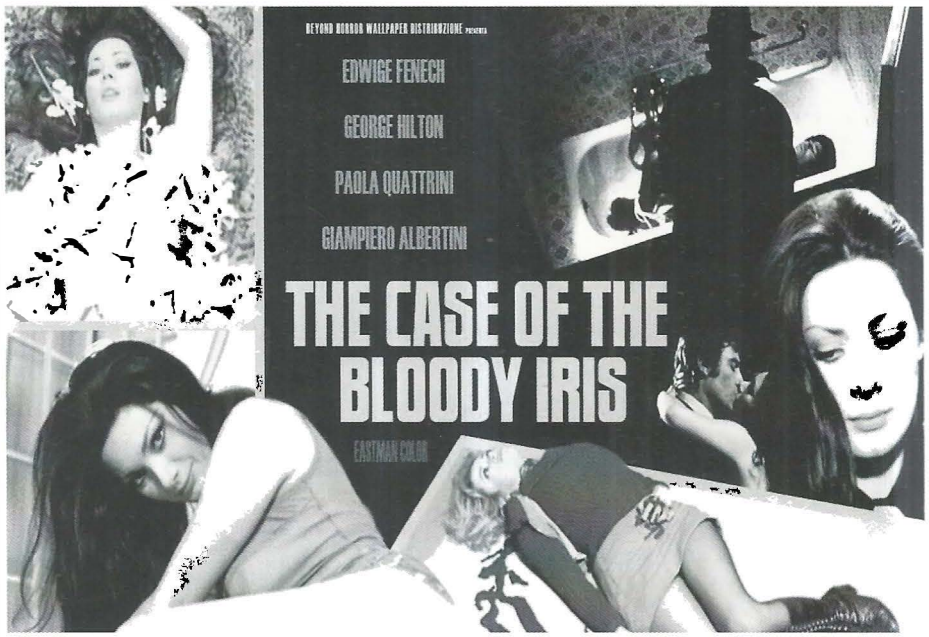

Giallo • Profondo rosso (Derin Kırmızı) • Glauco Mauri

Giallo • I corpi presentano tracce di violenza carnale (Cesetlerde Şiddetin İzleri Var) • Tina Aumont

tano tracce di violenza carnale"-si (Cesetlerde Şiddetin İzleri Var Türkiye gösterimi: Ölene Kadar Seks!) kar maskeli bir seks manyağı tarafından terörize edilen bir grup üniversiteli genç kızın çevresinde gelişen bir hikaye anlatır. Yapımını Carlo Ponti'nin üstlendiği bu *giallo* klasiğinin senaryosunu Martino ve Ernesto Gastaldi ortaklaşa yazmışlardır. Martino-Gastaldi işbirliğinin bir diğer pırıltılı ürünü "La coda dello scorpione" (Akrebin Kuyruğu) Londra - Atina hattında gelişen heyecanlı, bol entrikalı sürprizli hikayesi ve kanlı cinayetleriyle *giallo* severleri fazlasıyla tatmin etmiştir. Kocasının uçak kazasında ölmesinden sonra bir milyon dolarlık hayat sigortasını almak için Atina'ya giden ve orada öldürülen çekici bir kadın (Ida Galli), mirastan pay koparmak isteyen kocanın yırtıcı metresi (Janine Reynaud), sigorta şirketinin şüpheci dedektifi (George Hilton), dedektifle birlikte olayı araştıran gazeteci bir kadın (Anita Strindberg) ve cinayet masasında görevli bir polis (Luigi Pistilli) filmin başlıca kahramanlarıdır. Şahane müziklerde ise Bruno Nicolai'nin imzası vardır.

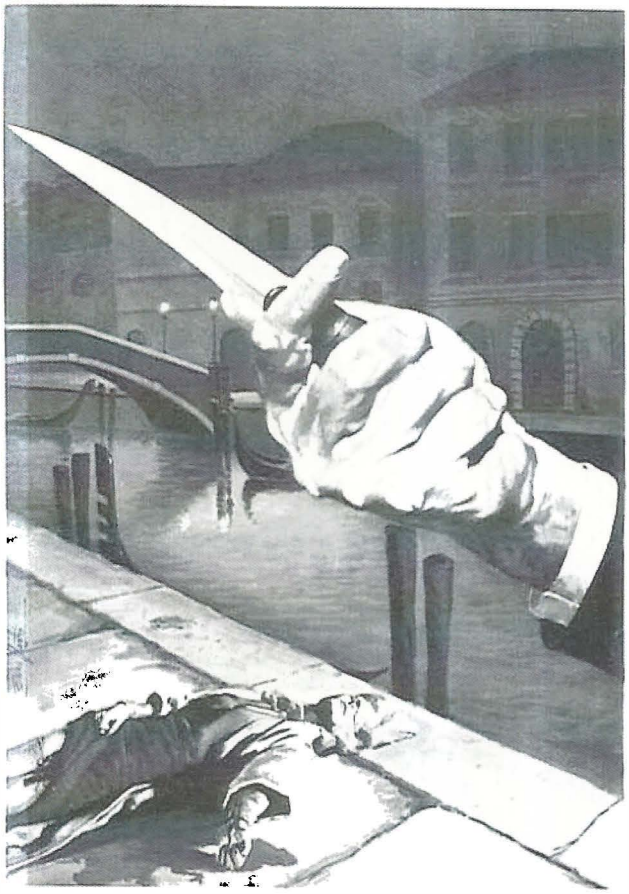

Giallo • Perche quelle strane gocce di sangue sul corpo di Jennifer? (Neden Jennifer'ın Vücudunda Bu Tuhaf Kan Lekeleri Var?) İngilizce Afişi

70'lerin arka planda kalmış becerikli yönetmenlerinden Aldo Lado başkahramanların kendilerini şeytani komploların içinde bulduğu, ağırbaşlı ve atipik *giallo* filmleriyle farklı sulara yelken açmıştır. Bernardo Bertolucci'nin eski çalışma arkadaşlarından olan Lado'nun ilk filmi "La corte notte delle bambole di vetro" (Camdan Bebeklerin Kısa Gecesi ya da diğer adıyla Malastrana) hem politik boyutu (film sosyalist bir ülkede geçmektedir) hem cinayet sahnelerinin tamamının görüntü dışında kalması, hem de seks ve şiddete yüz vermemesiyle geleneksel *giallo* filmlerinden ayrılmaktadır. Filmin "Alfred Hitchcock Presents" dizisinin "Breakdown" adlı bölümünden derlenmiş hikayesi, Prag'daki bir parkta felce uğramış, katatonik bir vaziyette bulunan ve öldü sanısıyla morga kaldırılan Amerikalı bir gazetecinin geriye dönüşlerle izlediğimiz anılarından oluşmaktadır. Bilinci yerinde olan ama hareket edemeyen gazeteci morgda otopsi için bekletilirken geçmişte yaşadığı korkunç olaylar birer birer gözünün önünden geçer. Gregory Moore (Jean Sorel) Prag'da aniden ortadan kaybolan kız arkadaşının (Barbara Bach) akıbetini araştırırken başka kayıp vakalarından da haberdar olmuş ve gazeteci dostlarının yardımıyla (Ingrid Thulin, Mario Adorf) karmaşık olayı çözmeye çalışmıştır. Ortadan kaybolan (bazılarının cesetleri bulunmuştur) genç kızların hepsi müzikle uğraşmaktadır. Polisin uyarılarına karşın kayıp vakalarının üzerine giden Gregory Moore ürpertici finalde acı gerçeklerle yüzleşir: Genç bedenlerden enerji çalan bir seçkinler tarikatının tuzağına düşen genç kızlar kara büyülü seks orjileri sonrasında kurban edilmiştir. Cinayetlerdeki esrar perdesini aralayan ama özel bir müzik kulübünde yuvalanmış yaşlı tarikat müritleri tarafından tongaya bastırılan Moore ise otopsi masasında çaresizce

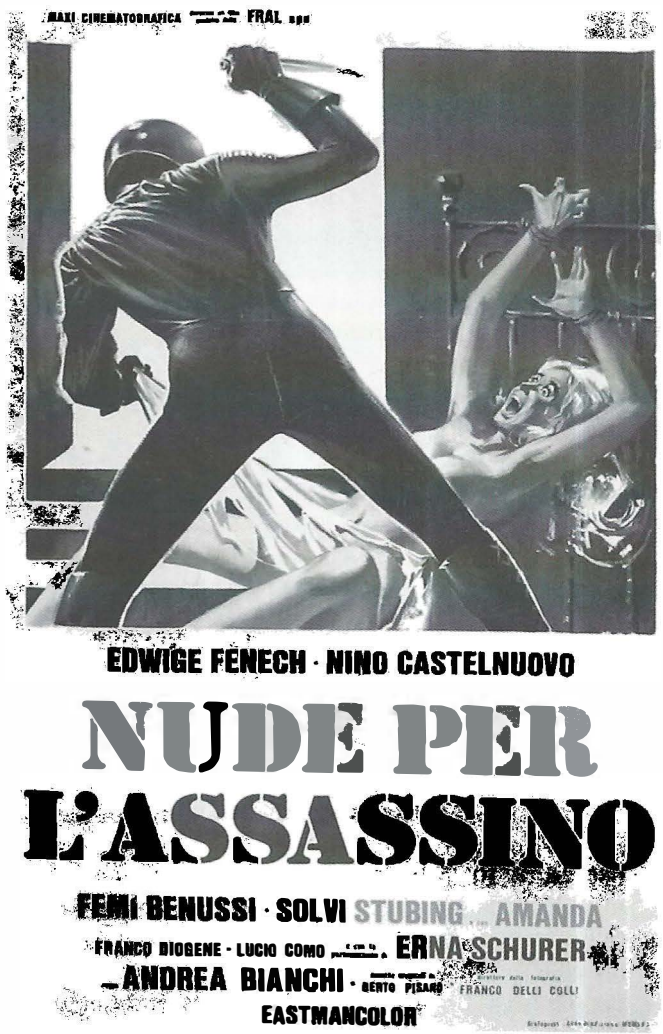

Giallo • Sette scialli di seta gialla (Sarı İpekten Yedi Şal)

Giallo • Chi l'ha viste morire? (Onu Ölürken Kim Gördü?)

sonunu beklemektedir. Kimi sinema yazarları bu karanlık filmin açık bir sosyalizm eleştirisi yaptığını öne sürmüşlerdir. Çekoslovak karakterlerin çoğunun sinsi, ikiyüzlü ve cani rollerinde gözükmeleri, küçük rollerdekilerin sevimsizlikleri, rüşvetçi memurların varlığı bu savı destekler niteliktedir. O dönemde kapılarını Batı dünyasına sımsıkı kapatmış sosyalist bir ülkede (1968'deki Prag baharını takiben gerçekleşen Sovyet müdahalesi Çekoslovakya'yı en kapalı rejimlerden biri haline getirmişti) yabancı bir korku filminin çekimlerine nasıl izin verildiği de (dış çekimler Prag ve Zagreb'de, iç çekimler Roma De Paolis stüdyolarında gerçekleştirilmiştir) ayrı bir merak konusudur. Aldo Lado'nun Venedik'te geçen diğer *giallo*'su "Chi l'ha vista morire?" (Onu Ölürken Kim Gördü?) kız çocuğu öldürülen dul bir heykeltıraşın (George Lazenby) bir dedektif gibi iz sürerek cinayeti aydınlatmaya çabalamasını (bu arada başka cinayetler de işlenir) konu edinmektedir. Korkunç cinayetin yıllar öncesine ait bir başka faili meçhul çocuk cinayetiyle ilintili olduğunu keşfeden heykeltıraş sapkın zevkleri olan varsıl insanlarla karşı karşıya gelecek ve sonunda sürpriz katili ortaya çıkarmayı başaracaktır. Lado'nun bu filminde de güç odaklarına karşı umutsuzca mücadele eden azimli bir karakter yer almıştır. Filmin bir çocuk korosu tarafından seslendirilen doyumsuz müziğinin notalarını Ennio Morricone yazmıştır. Sapkın ve varsıl kentsoylular, İtalyan sinema endüstrisinde şansları yaver gitmeyen iki usta yönetmenin, Paolo Cavara ve Luigi Bazzoni'nin filmlerine de konu olmuştur. Dünyamızın çeşitli yörelerinden derlenmiş, şok edici sahnelerle bezeli belgesellerin (mondo filmleri) mucitlerinden Paolo Cavara'nın "La tarantola dal ventre nero"sunda (Örümceğin Siyah Karnı) Roma emniyetinden bir polis müfettişi (Giancarlo Giannini) kurbanlarını bıçakla delik deşik etmeden önce akupunktur iğnesiyle felç eden bir manyağın izini ısrarla sürer... Ama cinayetler durmayacaktır... Katil, aynı güzellik merkezine giden varsıl kadınları katletmektedir. Müfettişin güzel karısının (Stefania Sandrelli) yaşamı da teh-

Giallo • Nude per l'assassino (Katilin İçin Soyun)

Giallo • Mio caro assassino (Sevgili Katilim)

likeye girmiştir. Heyecanlı takip sahneleri, görüntü yönetmeni Marcello Gatti'nin (Cezayir Savaşı) gösterişli kamera çalışması ve Ennio Morricone'nin modaya uygun pop-caz melodileriyle kaliteli giallo sıralamasının hep üstlerinde yer almıştır "La tarantola..." Üstelik kadroda üç alımlı Bond kızı (Claudine Auger, Barbara Bach, Barbara Bouchet) ve İtalyan sinemasının en güzel aktrislerinden Stefania Sandrelli vardır. Cavara'nın müstehcenlikte bir adım öne çıkan diğer giallo denemesi "...e tanta paura"da (Çok Korkunç) evlerinde fahişelerle seks partileri düzenleyen ve kendilerine *Vahşi Yaşam Dostları* adını veren sosyetik tipler gizemli bir katil tarafından teker teker öldürülür. Saldırılarını Milano ve çevresinde gerçekleştiren katil cesetlerin yanına 19. yüzyılda yazılmış bir çocuk kitabından kopartılmış resimler bırakmaktadır. Kadın düşkünü bir polis müfettişi (Michele Placido) seks partilerine katılan biseksüel bir fotomodelin (Corinne Clery) yardımıyla cinayetlerin ardındaki esrar perdesini aralamaya çalışır. İleri teknoloji tutkunu özel bir dedektiflik bürosu sahibi (Eli Wallach) müfettişin baş şüphelisidir. Senaryosu Ber-

Giallo • Macchie Solari (Güneş Lekeleri)

Giallo • 5 bambole per la luna d'agosta (Yılan Ruhlu Kadının İntikamı) • Edwige Fenech

nardino Zapponi (Profondo rosso, Fellini-Satyricon, Fellini's Casanova), Enrico Oldoini (Cosi come sei, *Aşkımız Bir Günahtı*) ve Cavara ortaklığıyla yazılan "...e tanta paura"da sahne kökenli Michele Placido, "O'nun Hikayesi"-nin çekici Fransız yıldızı Corinne Clery, Actor's Studio'da yetişen efsanevi aktör Eli Wallach ve bir diğer Amerikalı Tom Skerritt (Alien) oynamıştır. Tamamına yakını ülkemizde çekilen enigmatik korku "Le orme"yle (İz) hatıralarımızdan çıkmayan Luigi Bazzoni'nin tablo güzelliğindeki kadrajlarla kompoze edilmiş "Giornata nera per l'ariete"si (Koç'un Kara Günü) katilin bir teybe kaydedilmiş itiraflarıyla açılır. Sonra, bir yılbaşı partisine katılan kentsoylular birer birer gizemli cinayetlere kurban giderler... Katil, maktullerin yanı başına siyah bir eldiven ve kesilmiş serçe parmakları bırakır. Alkolik bir gazeteci (Franco Nero) bu cinayet dalgasında polisin bir numaralı şüphelisi haline gelecektir. Sakat bir kadının acımasızca katledildiği, finalde küçük bir çocuğun katil tarafından terörize edildiği acımasız sahnelerle akıllarda kalmıştır bu işçiliği sağlam giallo... Bernardo Bertolucci ve Francis Ford Coppola filmleriyle dünya çapında üne kavuşan Vittorio Storaro (Konformist, Kıyamet, Paris'te Son Tango) görüntülemiş; Ennio Morricone ninni ezgili müzikleri bestelemiş, Morricone'nin sadık çalışma arkadaşlarından, kadife sesli Edda Dell' Orso (Bir Zamanlar Amerika'da, İyi Kötü Çirkin) vokalleri yapmıştır. Maço rollerin vazgeçilmez ismi Franco Nero, havalı Silvia Monti, prenses Ira von Fürstenberg, yakışıklı Maurizio Bonuglia, Edmund Purdom ve bebek yüzlü Agostina Belli başroldedir.

İtalyan usulü vahşi polisiyelerin (poliziotteco) usta ismi Fernando Di Leo (1932-2003) daha ziyade bir seks filmini andıran "La bestia uccide a sangue freddo"yla (Canavar Soğukkanlılıkla Öldürüyor) ilk ve son kez *giallo* alanına girmiştir. Çoğu giallo filminde erotik sahneler izleyicinin ilgisini ayakta tutmak için hikayeye hizmet ederken burada hikaye seks sahnelerine hizmet eden bir kılıftır sadece... Sekse susamış zengin kadınların psikolojik tedavi gördüğü özel bir klinikte işlenen cinayetleri konu alan 1971 yapımı "La bestia... "da katil Orta Çağ'dan kalma kesici aletler (hançer, ok, mızrak) kullanmıştır. "Asylum Erotica", "Slaughter Hotel" gibi alternatif isimlerle piyasaya sürülen filmin soft pornoları aratmayan -lezbiyenliğin de dahil olduğu- sevişme ve mastürbasyon sahneleri döneme göre hayli cüretkardır. Kötü rollerin iyi oyuncusu Klaus Kinski'nin klinikteki doktorlardan birini canlandırdığı filmde Rosalba Neri önüne gelenle yatan nemfoman dilber rolüyle fevkalade ikna edici olmuştur. Baştan çıkarıcı Rosalba Neri, İtalya'da Gloria Guida'lı seks filmleriyle isim yapan Silvio Amadio'nun (1926-1995) "Alla ricerca del piacere"sinde de (Zevk Peşinde) önemli rollerden birini üstlenmiştir. Gizemli bir şekilde kaybolan kız arkadaşını (sevgilisini) aramak için Venedik'e gelen ve sapkın seks oyunlarından hoşlanan bir yazarın yanında (Farley Granger) işe başlayan Amerikalı genç kadın (Barbara Bouchet) bedensel zevklerin yanında ölüm tehlikesini de tadacaktır Amadio'nun filminde. Hitchcock oyuncusu Farley Granger'a (Rope, Strangers on a Train) eşlik eden seksi Barbara Bouchet ve Rosalba Neri lezbiyen seks sahneleriyle erotik tansiyonu yükseltmişlerdir. Bouchet ve Neri'nin birlikte rol aldığı bir diğer filmde, "Casa d'appuntamento"da (Randevu Evi) Anita Ekberg'in canlandırdığı bir madamın sahibi olduğu randevuevinde çalışan fahişeler birer birer

Giallo • Pensione paura (Korku Pansiyonu)

katledilir. Çok sayıda şüpheli vardır; cinayetleri Humphrey Bogart'a bir su damlası gibi benzeyen bir polis müfettişi (profesyonel Bogart taklitçisi Robert Sacchi) soruşturmaktadır. Ferdinando Merighi'nin, F. L. Morris takma adıyla yönettiği bu Paris manzaralı uyduruk giallo'da Euro Trash tutkunlarını memnun edecek sayıda çıplak kadın ve kanlı cinayetler sahne almıştır.

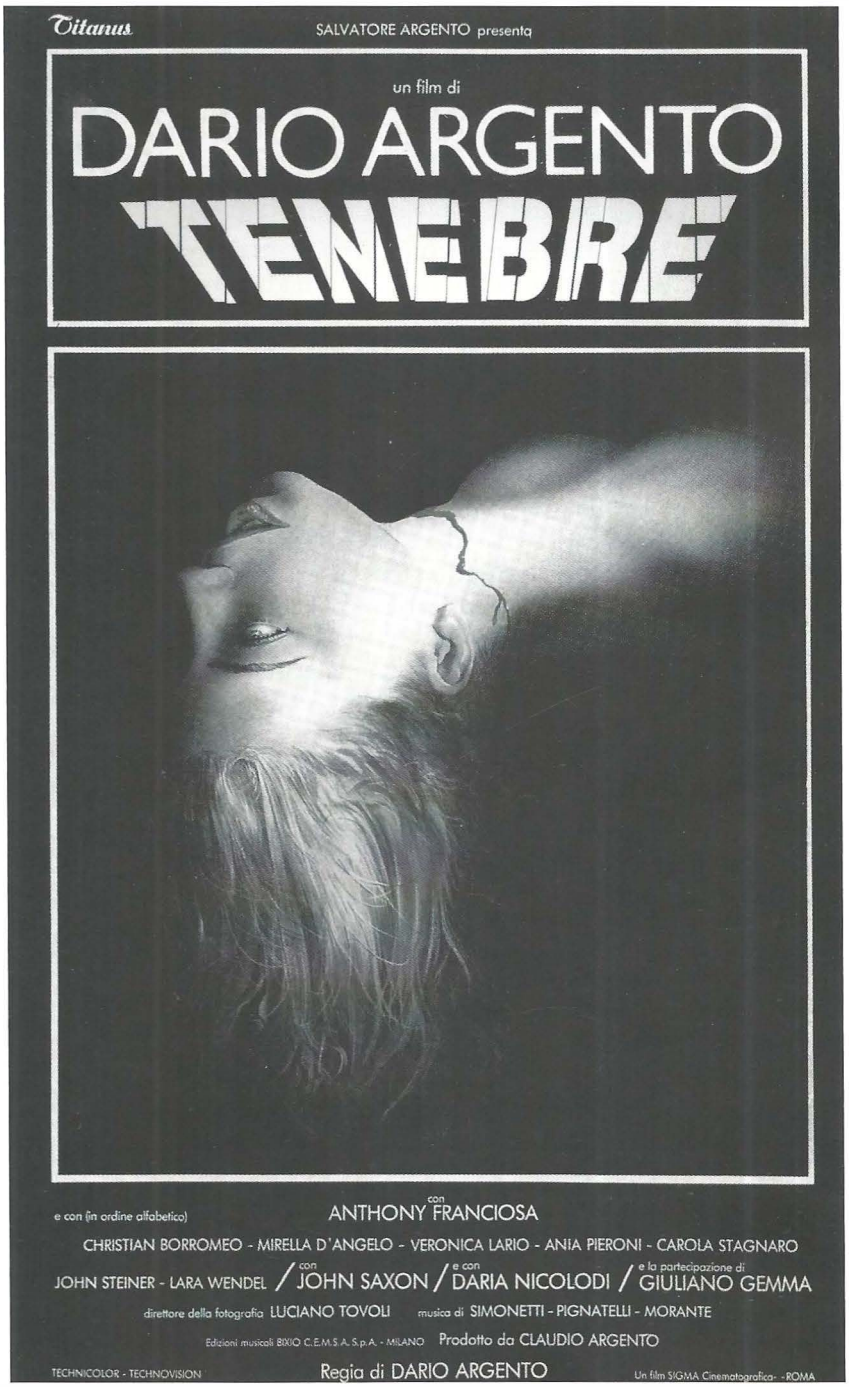
Sartana westernleriyle tanınan Giuliano Carnimeo'nun Anthony Ascott takma adıyla yönettiği, *giallo* uzmanı Ernesto Gastaldi'nin kaleme aldığı "Perche quelle strane gocce di sangue sul corpe di Jennifer?" (Neden Jennifer'ın Vücudunda Bu Tuhaf Kan Lekeleri Var?) 70'lerin bir diğer popüler ürünüdür. İtalya'nın güzel liman şehri Cenova'da çekilen "Perche quelle... " uyduruk hikayesi, melodik müzikleri, kuşkulu karakterleri, erotik sahneleri, modaya uygun *kitsch* dekorları ve izleyenleri katilin kimliği konusunda yanlış yönlendiren *red herrings*'leriyle alt türün tipik özelliklerinden nasibini almıştır. İki çekici kadının lüks bir sitede arka arkaya öldürülmesinden sonra ölen kadınlardan birinin dairesine taşınan fotomodel Jennifer (Edwige Fenech) ve arkadaşı Marilyn (Paola Quattrini) esrarengiz katilin tehditlerine maruz kalır... Bu arada Jennifer terk edilmeyi hazmedemeyen eski kocası tarafından da izlenmektedir. Şehrin göbeğinde Marilyn'i ortadan kaldıran katil Jennifer'ın peşine düşer. Kuşkulu isimler arasında apartmanın yakışıklı mimarı (George Hilton), Jennifer'ın grup seksten hoşlanan eski kocası (Ben Carra), lezbiyen bir komşu (Annabella Incontrera), lezbiyen komşunun profesör babası (Georges Rigaud) ve baskıcı annesiyle oturan deforme yüzlü bir genç başı çekmektedir. "Perche quelle..."nin asansördeki cinayet sahnesi De Palma'nın 1980 tarihli filmi "Dressed To Kill"e esin kaynağı olmuştur.

Dönemin tartışmalı sahneleriyle dikkat çeken ürünlerinden "Mio caro assassino" (Sevgili Katilim) spagetti western klasiği "Il mio e nessuno"nun (Benim Adım Hiçkimse) yönetmeni Tonino Valerii'nin (1934) imzasını taşımaktadır. Sert cinayet sahneleri, (inşaat kepçesiyle kaldırılan adamın kafası kopar, bir kadın vücudu marangoz testeresiyle lime lime edilir...) sübyancılık ve çocuk çıplaklığı tartışmaların ana odağıdır. Vahşi bir cinayeti soruştururken, küçük bir kız çocuğunun karanlıkta kalan kaçırılma ve öldürülme vakasına ilişkin ipuçlarına ulaşan bir polis müfettişinin (George Hilton) hikayesini anlatır bu vasat üstü giallo... Dönemin popüler olamamış, yetenekli yönetmenlerinden Antonio Bido'nun filmleri "Il gatto dagli occhi di giada" (Yeşim Gözlü Kedi) ve "Solamente Nero" (Sadece Siyah) cinayetlere tesadüfen bulaşan ve katillerin izlerini bir dedektif titizliğiyle süren saplantılı kahramanlarıyla Argento filmlerinin rüzgarından esintiler taşımaktadır. Bido ilerleyen yıllarda sinemada tutunamamış ve reklam filmleri çekmiştir. İtalyan sinema endüstrisinde varlık gösteremeyen bir diğer isim Giuseppe Bennati'dir. 1921 2006 tarihleri arasında yaşayan Bennati'nin "L'assassino ha riservato nove poltrone"si (Katil 9 Kişilik Yer Ayırdı) sıra dışı mekanları dışında hiçbir özelliği olmayan bir *On Küçük Zenci* çeşitlemesidir. Şehir dışındaki eski bir tiyatroda mahsur kalan 9 kişinin maskeli bir figür (tiyatronun eski bakıcısının hayaleti) tarafından birbiri ardına öldürülmesini konu alan filmin oyuncu kadrosunda İsveçli eski fotomodel Janet Agren, bir dönem *hardcore* pornolarda da oynayan seks yıldızı Paola Senatore ve İtalyan piyasa filmleriyle kariyer yapan Romanyalı Cristea (Chris) Avram yer almışlardır. Emektar Arjantinli sinemacı Tulio Demicheli'nin "I due volti della paura"sı (Korkunun İki Yüzü) Roma'daki bir sosyete kliniğinde işlenen cinayetleri

konu alan bir diğer giallo yapımıdır. Gerçek bir açık kalp ameliyatı sahnesine yer veren "I due volti... "de Fernando Rey, George Hilton, Anita Strindberg ve Luciana Paluzzi gibi sağlam isimler oynamıştır.

İtalyan korku sinemasının sicili parlak olmayan (polisiye türdeki filmleri çok daha iyidir) teknisyenlerinden Umberto Lenzi'nin en tipik giallo'su "Gatti rossi in un labirinto di vetro"da (Cam Labirentin İçindeki Kırmızı Kediler Türkiye Gösterimi: Kırmızı Elbiseli Katil) Barselona'da şehir turuna çıkan turistler (bir işadamı ve metresi, lezbiyen bir fotoğrafçı ve kız arkadaşı, Teksaslı bir kıro ve kızı, geçmişi sırlarla dolu bir rahip, aralarında yaş farkı olan bir çift ve eşek şakaları yapan son derece antipatik tur rehberi) gezdikleri her mekanda bir cinayetin tanığı olurlar. Kırmızı kapüşonlu yağmurluk giyen ve gruptan biri olduğu şüphe götürmeyen katil kurbanlarının sol gözlerini çıkarmaktadır. Lenzi, Barselona'dan bol bol turistik görüntüler, yarı çıplak bayanlar sunması dışında bir özelliği olmayan bu eğlenceli prodüksiyonun öncesinde "Sette orchidee macchiate di rosso" (Yedi Kanlı Orkide), "Il colto di ghiaccio" (Buzdan Bıçak) ve "Spasmo" (Spazm) gibi daha dişe dokunur filmlerle meşgul olmuştur. Cornel Woolrich uyarlaması "Sette orchidee macchiate di rosso"da yıllar evvel aynı otelde kalan kadınları gaddarca öldürdükten sonra yanlarına yarım ay şeklinde gümüş madalyonlar bırakan bir katil polisi çaresiz bırakırken, karısı katilin saldırısından yaralı olarak kurtulan bir modacı dedektifler gibi iz sürerek cinayetlerin ardındaki esrarı çözmeyi başarır... Son derece sadistik cinayetlerin (bir fahişe sopayla feci şekilde dövülerek öldürülür, bir kadın küvette boğulur, bir diğerinin vücudu elektrikli matkapla delinir) sahne aldığı bu İtalyan - Alman ortak yapımı filmin Riz Ortolani imzalı müzikleri muhteşemdir. Spagetti westernlerin gediklisi Antonio Sabato, Alman Uschi Glas, genç yaşta kaybettiğimiz Avusturyalı Marisa Mell, ünlü İtalyan aktrisler Marina Malfatti ve Rossella Falk'dan oluşan oyuncu kadrosu da gayet iyidir. Bir zamanların seks sembolü Carroll Baker'ın oynadığı "Il colto di ghiaccio" çocukluğunda anne ve babasının bir tren kazasında ölümlerine tanık olan ve o günden beri konuşamayan zengin bir kadının yaşadığı kasabada işlenen seri cinayetleri konu edinmektedir. Kadının çevresindeki insanlar vahşi cinayetlere kurban giderken, polis olay yerlerinde satanist ayinlerinde kullanılan işaretler bulur...

İtalyan korkusunun öncülerinden Riccardo Freda da modaya uymakta gecikmemiştir. Dublin'de vuku bulan seri cinayetlerin *giallo* klişeleriyle beyazperdeye taşındığı "L'iguana dalla lingua di fuoco"da (Ateş Dilli Kertenkele) alt türe yabancı olmayan Dagmar Lassander ve Sergio Leone westernleriyle tanıdığımız Luigi Pistilli başrol oynamışlardır. Konu: İsviçre'nin Dublin büyükelçisinin (Anton Diffring) arabasının bagajında yüzü asitle deforme olmuş bir kadın cesedi bulunur. Büyükelçi, diplomatik dokunulmazlık zırhının arkasına saklanarak ifade vermeyi reddeder. Bu arada cinayetler birbirini izler... Cinayetleri araştıran eski bir polis (Luigi Pistilli) büyükelçinin güzel

Giallo • Phenomena • Fiore Argento

kızıyla (Dagmar Lassander) gönül ilişkisine girer ve olaylar sürprizli bir şekilde gelişir. Vahşi cinayetlerin, giallo geleneğine uygun olarak kanlı ayrıntılarla sahneye konduğu "L'iguana..."dan memnun kalmayan Freda takma bir ismin (Willy Pareto) arkasına sığınmıştır. (İtalyan filmlerinin dış pazarda, özellikle İngilizce konuşan ülkelerde satış şansını artırmak için bir çok yönetmenin Anglosakson isimleri kullanması o dönemin eğilimini yansıtmaktadır.) Freda, sinemayı bırakmadan evvel gotik korku geleneğinden izler taşıyan erotik bir *giallo* daha yönetmiştir: "L'ossessione che uccide" (Cinayet Tutkusu). Karanlık sırlara ev sahipliği yapan bir malikanede geçen bu doğaüstü sahnelerle soslanmış film emektar sinemacıdaki yorgunluğu açıkça göstermektedir. Çocukluğunda kazayla babasını öldüren sinema oyuncusu Michael Stanford (Stefano Patrizi), kız arkadaşı Deborah'la (Silvia Dionosio) birlikte annesini (Michael'ı canlandıran Stefano Patrizi'den sadece altı yaş büyük olan Anita Strindberg) ziyarete gider. Ertesi gün onlara Michael'ın son filminin yönetmeni Hans (Henri Garcin) ve filmin kadın aktristleri Beryl (Laura Gemser) ve Shirley de (Martine Brochard) katılır. Michael göl kenarındaki bir sabah gezintisi sırasında Beryl'le ilişkiye girer. Uyandığında yanında Beryl'in kanlar içindeki cesedi yatmaktadır. Çifti röntgenleyen ve resimlerini çeken Hans'ın baltayla kafası uçurulur; fotoğraf makinesini ele geçiren Shirley ise elektrikli bir testereyle öldürülür. Evin sinsi uşağı Oliver (John Richardson) ve çocukluğundaki travmayı atlatamayan Michael baş şüphelilerdir... Ama çoğu giallo da olduğu gibi bu filmde de sürpriz bir katil ortaya çıkacaktır. Oedipal çağrışımlı bir sahneyle sonlanan "L'ossessione che uccide" hikayeye doğaüstü bir boyut katan ilgisiz kara büyü ayinleri, İtalyan korku filmlerine özgü sanrısal atmosferi ve softcore seks sahneleriyle ilgi toplamıştır.

"Cosa avete fatto a Solange?"(Solange'a Ne Yaptınız? Massimo Dallamano), "Enigma rosso" (Kızıl Bilmece, Alberto Negrin), "Sette scialli di seta gialla" (Sarı İpekten 7 Şal, Sergio Pastore), "Macchie solari" (Güneş Lekeleri, Armando Crispino), "La casa dalle finestre che ridono" (Gülen Pencereli Ev, Pupi Avati), "La morte negli occhi del gatto" (Şeytanın Cinayetleri, Antonio Margheriti), L'occhio nel labirinto (Labirentteki Göz, Mario Caiano), "...A tutte le auto della polizia" (Bütün Polis Birimlerine, Mario Caiano), "Delirio caldo" (Sıcak Sayıklama, Renato Polselli), "Malocchio" (Kem Gözler, Mario Siciliano), "La morte accarezza a mezzanotte" (Ölüm Geceyarısı Okşuyor, Luciano Ercoli), "La morte cammina con i tacchi alti" (Ölüm Yüksek Topuklar Üzerinde Yürüyor, Luciano Ercoli), "La dama rossa uccide sette volte" (Kızıl Kraliçe Yedi Kere Öldürüyor, Emilio Miraglia), "La notte che Evelyn usci dalla tomba" (Evelyn'in Mezarından Çıktığı Gece, Emilio Miraglia), "L'arma, l'ora, il movente" (Silah, Saat, Sebep, Francesco Mazzei), "Pensione paura" (Korku Pansiyonu, Francesco Barilli) *giallo* furyasının 70'lerde göze çarpan diğer kalburüstü örnekleridir. Alman - İtalyan ortak yapımı "Cosa avete fatto a Solange?" İngiltere'deki seçkin bir Katolik kızlar okulu öğrencilerinin faili meçhul cinayetlere kurban gitmelerini anlatır. Papaz giysileriyle polisi şaşırtan psikopat katil kurbanlarını boğduktan sonra cinsel organlarına

Giallo • Tenebrae • Mirella Banti

bıçak saplamaktadır. Sınıftaki kızlardan biriyle (Cristina Galbó) yasak bir ilişki yaşayan yakışıklı beden eğitimi öğretmeni (Fabio Testi) polis tarafından sorgulanır. Okuldaki kızlar tek tek öldürülürken, öğretmen kendini temize çıkarır ve polisle birlikte katilin peşine düşer. Kurbanların hepsinin Solange adındaki bir kızla bağlantıları vardır. Usta teknisyen Massimo Dallamano'nun yönettiği filmde Testi'den başka Alman oyuncular Karin Baal (öğretmenin karısı), Joachim Fuchsberger (polis müfettişi) ve İspanyol Cristina Galbó rol almışlardır. "Cosa avete fatto a Solange" gibi bataktaki liseli kızlar meselesini büyüteç altına alan "A tutte le auto della polizia" tipik bir *poliziottesco* gibi başlamasına karşın ilerleyen dakikalarda *giallo* formüllerini hayata geçirmiştir. Mario Caiano'nun yönettiği filmin konusu varlıklı bir doktorun 16 yaşındaki kızının vahşice öldürülmesini soruşturan polislerin çevresinde gelişmek-

Giallo • Cosa avette fatto a Solange? (Solange'a Ne Yaptınız?)

tedir. Katil, yakalanmadan önce cinayetle bir şekilde ilgisi olan herkesi bıçakla delik deşik ederek ortadan kaldırır. Fabio Testi'nin cinayetleri soruşturan polis rolünde gözüktüğü diğer *okullu kızlar* giallo'su "Enigma rosso" daha karmaşık bir hikayeye sahiptir. 16 yaşındaki bir kızın nehirde cesedinin bulunmasından sonra olayı soruşturan dedektif birtakım ipuçlarına ulaşır. Öldürülen genç kızın aynı yatılı okulda okuyan 3 yakın arkadaşı Nemesis takma adlı katil tarafından tehdit edilirken, kızları zengin işadamlarına peşkeş çeken bir fuhuş çetesinin de varlığı ortaya çıkar...

Dış çekimleri Kopenhag'da gerçekleştirilen "Sette scialli di seta gialla" (Sarı İpekten Yedi Şal, Türkiye'de Şeytanın Kızı adıyla oynamış) bir modaevinde mankenlik yapan eski kız arkadaşı ölü bulunduktan sonra dedektifliğe soyunan kör bir piyanistin (Anthony Steffen) hikayesini anlatır. Polisin doğal ölüm raporuna kulak asmayan piyanist araştırmalarını sürdürürken başka cinayetler işlenir. Cinayetlerine kara bir kediyi alet eden katil olay yerlerine sarı ipekten şallar bırakmaktadır. Bir modaeviyle bağlantılı manken cinayetleriyle Mario Bava'nın "Sei donne per l'assassino"sunu, dedektifliğe merak saran kör kahramanıyla ise Dario Argento'nun "Il gatto a nove code"sini akla getiren ve Amerika'da "The Crimes of the Black Cat" (Kara Kedi Cinayetleri) adıyla gösterilen stilize "Sette scialli di seta gialla"yı Sergio Pastore (1932 - 1987) yönetmiştir. Duş yapan bir kadının vahşice doğrandığı final sahnesinde yönetmen Pastore "Psycho"ya kanlı bir selam göndermiştir.

Geleneksel *giallo* filmlerinden farklı bir rotayı takip eden "Macchie solari" sıcak bir Ağustos ayında Roma'da vuku bulan zincirleme intihar sahneleriyle açılır: Bir kadın jiletle bileklerini keser. Yaşlı bir adam başına plastik bir torba geçirdikten sonra nehire atlar. Çocuklarını öldüren bir baba kendini vurur. Roma morgunda çalışan frijid patolojist Simona (Mimsy Farmer) intiharlara güneşteki lekelerin neden olabileceğini düşünmektedir. İşinin yoğun stresiyle halüsinasyonlar gören genç kadın morgdaki cesetlerin canlandığına tanık olur. Simona'nın babasıyla (Massimo Serato) ilişkisi olan Betty (Gaby Wagner) adlı bir kadın da intihar etmiştir; ancak rahip olan ağabeyi (Barry Primus) bir cinayete kurban gittiğini düşünmektedir. Olayı aydınlatmak için harekete geçen Simona ile rahip geçmişin karanlıklarına gömülmüş sırlar ve hoş olmayan sürprizlerle karşılaşırlar. Zamanında New York'un ünlü 42. caddesindeki *grindhouse* sinemalarında iyi gişe yapan "Macchie solari" iç bulandıran kanlı morg sahneleri (filmde kullanılan kadavraların gerçek olduğu iddia edilmiştir) ve müstehcenliğiyle sınırları zorlamıştır. Atmosfer yaratma ve görsellik konusunda iyi not alan film çoğu İtalyan korkusu gibi senaryo ve oyunculuktan sınıfta kalmıştır.

İtalyan korku sinemasının gölgede kalmış başyapıtlarından "La casa dalle finestre che ridono" zarar görmüş bir kilise freskosunu onarmak için küçük bir kasabaya çağrılan ve yörenin korkunç sırlarına vakıf olan genç bir ressamın hikayesini anlatır. Gotik korku-giallo karışımı "La casa..." 50'lerin İtalyan taşrasını başarıyla betimleyen otantik setleri, özgün hikayesi ve Pupi Avati'nin usta işi yönetimiyle parıldayan küçük bir hazinedir. "La casa..." gibi kan ve vahşetten çok hikaye ve karakterlere odaklanan "La occhio nel labirinto" kaybolan psikiyatrist sevgilisini ararken yolu eksantrik insanların oturduğu bir kasabaya düşen genç bir kadının çevresinde gelişen bir hikaye anlatır. Adolfo Celi, Alida Valli gibi İtalyan sinemasının güçlü karakter oyuncularının rol aldığı filmin başrolünde Pakistan doğumlu, İtalya ikametli esmer İngiliz güzeli Rosemary Dexter (1944 - 2010) oynamıştır.

B sineması üstatlarından Antonio Margheriti'nin jenerik ve afişlere her zamanki Anglosakson takma ismini (Anthony M. Dawson) yazdırdığı "La morte negli occhi del gatto" giallo prensiplerinden şaşmayan ama gotik setleriyle benzerlerinden ayrılan bir dönem filmidir. Hikaye 1900'lerin İskoçya'sında (elbette filmin tamamı İtalya'da çekilmiştir) geçer ve yatılı okulundan ayrılarak annesiyle teyzesinin yaşadığı şatoya dönen alımlı genç bir kızı merkeze alır. Canavar başlı taş heykelleri (gargoyle), gizli geçitleri ve tünelleriyle gotik geleneğin uzantısı olan şatoda ardı ardına faili meçhul cinayetler işlenir... Önce genç kızın annesi, ardından iki kadını birden idare eden sahtekar aile doktoru, biseksüel Fransızca öğretmeni ve şatonun araba sürücüsü katledilir. Teyzenin odasında orangutan besle-

Giallo • Rivelazioni di un maniaco sessuale al capo della squadra mobile (Bir Seks Manyağının Cinayet Masasına Açıklamaları)

yen yarı üşütük oğlu (kuzeniyle ensest ilişkiye girecektir) baş şüpheli intibaı verse de giallo filmlerinde hiçbir şey göründüğü gibi değildir. Ünlü aktris-şarkıcı Jane Birkin, elinden sigarası düşmeyen efsane müzisyen Serge Gainsbourg, Fellini'nin "Satyricon"uyla hatırlanan merhum Hiram Keller, İtalyan karakter aktörleri Venatino Venantini, Luciano Pigozzi, kötü rollerin vazgeçilmez Almanı Anton Diffring bu orta halli filmin başlıca oyuncularıdır.

İtalyan seks ve korku sinemasının nevi şahsına münhasır isimlerinden Renato Polselli'nin "Delirio caldo"su hiç kuşkusuz alt türün en acayip örnekleri sıralamasında başı çekmektedir. Filmlerinde kendine özgü bir trash estetiği yaratan ve her zaman seksüel sapkınlıkları, isterik karakterleri öne çıkaran Polselli bu filminde de istisnayı bozmamıştır. Filmin ana kahramanı polise cinayet soruşturmalarında yardımcı olan bir psikiyatrdır. Ne var ki Herbert Lyutak (Mickey Hargitay) adındaki bu psikiyatrist aslında kadınları gaddarca katleden azılı bir katildir. İktidarsız Lyutak'ın sado mazo ve lezbiyen seks fantezileriyle kafayı bozmuş olan güzel karısı Marcia (Rita Calderoni) kocasının cinai eğilimlerini fark eder. Bu arada Lyutak polisle birlikteyken başka cinayetler işlenir. Cinayetlerin arkasında polisin dikkatini dağıtmak ve kocasını korumak isteyen Marcia vardır. Fil'min kafaları darmadağın eden finalinde katillerin sayısı üçe çıkacaktır. Oyuncuların adeta isteri krizleri geçirdiği bu tuhafın tuhafı filmde olağanüstü çekici Rita Calderoni ile eski vücutçu, Jayne Mansfield'ın kocalarından Mickey Hargitay (1926 - 2006) akıllara durgunluk veren performanslar sergilemişlerdir. Tuhaflıkta "Delirio caldo"yla atbaşı giden "Malocchio" seks filmleri yönetmeni Mario Siciliano'nun en iyi çalışmasıdır. Biraz daha özenli çekilse David Lynch filmlerinin absürd tadını yakalaması işten bile olmayan bu paranormal soslu seksi giallo, düşlerinde sürekli büyücülükle uğraşan ürpertici insanlar gören varsıl ve yakışıklı bir kadın avcısıyla (Meksikalı aktör Jorge Rivero) ilgilidir. Büyücülerin yönlendirmesiyle ilişkiye girdiği gizemli bir Fransız kadını öldüren (ya da öyle sanan) kahramanımız olayla ilgili hiçbir şey hatırlamaz. Daha sonra başka cinayetler işlenir; playboy bunların sorumlusunun da kendisi olduğunu düşünmektedir. Esrarengiz kişilerden katilin kendisi olduğuna dair telefonlar gelir. Karabasanlar dayanılmaz bir hal alınca babasının eski bir doktor arkadaşının sahibi olduğu psikiyatri kliniğinde tedavi görmeyi kabul eder, bu arada bir polis müfettişi cinayetleri soruşturmaktadır. Müfettiş soruşturma sırasında kulaklarını sağır eden metalik sesler işitir; paralel bir evrenden fırlamışa benzeyen birbirinden acayip tiplerle ve açıklaması zor olaylarla karşı karşıya gelir. Doktorun güzel yardımcısıyla gönül ilişkisine giren playboy ise şehir dışındaki bir villada saklanmaktadır. Olaylar giderek daha da absürdleşir... Birazcık kolaya kaçan sürpriz bir sahneyle sonlanan "Malocchio"da (alternatif adı Eroticofollia) Jorge Rivero'dan başka, "The Godfather" (Baba) oyuncularından Richard Conte, Anthony Steffen ve dönemin birbirinden seksi İtalyan, İspanyol aktrisleri (Pilar Velasquez, Daniela Giordano, Lone Fleming, Pia Giancoro) rol almıştır.

1977'de sinemayı bırakan Luciano Ercoli *ölüm* başlıklı filmleri "La morte accarezza a mezzanotte" ve "La morte cammina con i tacchi alti"de eski karısı Susan Scott ve İspanyol aktör Simon Andreu'yu yönetmiştir. İlkinde, de-

Giallo • La casa con la scala nel buio (Karanlık Merdivenli Ev) • Fabiola Toledo

neysel amaçla uyuşturucu alan bir manken Milano'nun göbeğindeki bir apartmanda genç bir kadının çivili eldivenli bir cani tarafından öldürülüşüne tanık olurken, daha erotik, gerilimli ve sürprizli anlar vaat eden ikinci filmin konusu trende öldürülen sabıkalı bir mücevher hırsızının Paris'te striptizcilik yapan kızının çevresinde gelişmektedir. Babasının çaldığı elmasların kendisinde olduğunu düşünen gizemli bir adamın tehditlerine ve tacizlerine maruz kalan genç kadın, erkek arkadaşından kuşkulanır. Ercoli bu filmlerden önce daha az popüler olan "Le foto proibite di signora per bene" adlı bir başka giallo daha yönetmiştir. Ercoli gibi sinemaya zamansız veda eden Emilio Miraglia gotik korku öğeleriyle, *giallo* klişelerini başarıyla kaynaştıran "La notte che Evelyn usci dalla tomba" ve "La dama rossa uccide sette volte"yle hayli yüksek bir standart tutturmuştur. Karmaşık ve sürprizli hikayesiyle izleyiciyi sürekli şaşırtan, erotizm ve vahşet potansiyeli yoğun (bir sahnede aç tilkilerin arasına atılan baygın bir kadın parça parça edilir) "La notte" açgözlülük, miras kavgası ve seksüel sapkınlıklar üzerine kurulu bir filmdir. Karısının kuşkulu ölümünden sonra bir klinikte tedavi gören genç aristokrat Lord Cunningham (Anthony Steffen takma adlı Brezilya kökenli İtalyan aktör Antonio De Teffe) taburcu olduktan sonra şatosuna getirdiği kızıl saçlı fahişeleri sado mazo oyunların sonrasında katletmektedir. Karısının ölümünün travmatik etkisini üzerinden atamayan Cunningham, şatosunda seanslar düzenleyerek sık sık karısının ruhunu çağırmaktadır. Geçmişe sünger çekerek yeni bir hayat kurmasını tavsiye eden doktor arkadaşına (Giacomo Rossi-Stuart) kulak veren Cunningham bir partide tanıştığı kızıl saçlı dilber Gladys'le (Marina Malfatti) evlenir. Törenden hemen sonra Cunningham'ın akrabaları esrarengiz bir katil tarafından ortadan kaldırılır. Tüm kuşkular saplantılı Cunningham üzerinde yoğunlaşır. Ama tescilli bir psikopat olan Cunningham'ın bu cinayetlerle hiçbir ilgisi yoktur. Miraglia'nın gotik korkuyla flört eden diğer *giallo*'su "La dama rossa uccide sette volte" başlangıçta "Le notte... " gibi doğaüstü oluşumlarla haşır neşir olmasına karşın olup bitenleri rasyonalize eden finaliyle alt türün geleneğine bağlı kalmıştır. Sülale boyu bir aile lanetini (her yüzyılın başında ailedeki kızlardan biri kızkardeşini öldürmektedir) merkeze alan filmde geçmişten gelen bir hayaletin kılığına giren maskeli katil seri cinayetlerle ortalığı kan gölüne çevirir. Francesco Mazzei'nin yönettiği "L'arma, l'ora, il movente" rahibe filmleriyle giallo sinemasını başarıyla kaynaştırmıştır; iki güzel kadını (Bedy Moratti, Eva Czemerys) birden idare eden çapkın bir rahibin (Maurizio Bonuglia) öldürülmesinden sonra gelişen olayları konu alır; rahibelerin korumaya aldığı küçük bir çocuk, katili görmüştür; motosiklet tutkunu bir polis (seks komedileriyle isim yapan Renzo Montagnani) cinayeti sorgularken bir cinayet daha işlenir; bu arada polis rahibin evli sevgilisine aşık olmuştur.

Etkileyici psikolojik korku "Il profumo della signora in nero"nun (Siyahlı Kadının Parfümü) yaratıcısı Francesco Barilli'nin prodüksiyon kalitesi yüksek ve hayli erotik "Pensione paura"sı 2. Dünya Savaşı sonlarında geçen bir hikaye anlatır. Kuzey İtalya'daki denize nazır bir aile otelini işleten annesine (Lidia Biondi) yardımcı olan 23 yaşındaki Rosa (Leonara Fani) güzelliğiyle otel müşterilerinin başını döndürmektedir. Bir gece annesi esrarengiz bir cinayete kurban giden genç kız kendisini sürekli taciz eden müşterilerin (yaşlı sevgilisinin mücevherlerine göz koyan ve faşistlerle işbirliği yapan ahlaksız bir jigolo, ailesini bombardımanda yitirmiş yarı deli bir adam) arasında yalnız ve savunmasız kalır... Bu arada başka cinayetler de işlenecektir. Babasına aşırı düşkün Rosa onun savaştan dönüşünü bekler durur... Ama adam çoktan ölmüştür. Filmin senaristi Barbara Alberti "Il portiere di notte" (Gece Bekçisi, Liliana Cavani) ve "Ernesto" (Salvatore Samperi) gibi başka tabu yıkıcı dönem filmlerinin senaryolarını da kaleme almıştır.

70'lerde İtalyan B sineması standartlarının altında kalan pespaye giallo örnekleri de sinema salonlarını doldurmuştur. Bu filmlerin arkasında Andrea Bianchi (Nude per l'assassino, *Katilin İçin Soyun*), Mario Landi (Giallo a Venezia, *Venedik'te Giallo*), Tano Cimaroso (Il vizio ha le calze nere, *Kötülük Siyah Çoraplar Giyiyor*), Alfredo Rizzo (La sanguisiga conduce la danza, *Kan Emici Dansı İdare Ediyor*), Sergio Bergonzelli (Nelle pieghe della carne, *Etin Kıvrımlarında*), Mario Gariazzo (Play Motel), Roberto Bianchi Montero (Rivelazioni di un maniaco sessuale al capo della squadro mobile, *Bir Seks Manyağının Cinayet*

Giallo • Morirai a mezzanotte (Geceyarısı Katili) Barbara Scoppa

Masasına Açıklamaları), Enzo Milioni (La sorella di Ursula, *Ursula'nın Kızkardeşi*), Mario Moroni (Ciak, si muore-Klaket! *Birisi Ölü)*, Alfonso Brescia (Ragazza tutta nuda assassinata nel parco, *Parkta Öldürülen Çıplak Kız*) gibi bezirgan piyasa yönetmenleri vardır; filmlerin çoğu *hardcore* sınırlarında gezinen seks ve hastalıklı şiddet sahneleriyle donatılmıştır. Mario Landi'nin aşırı şiddet içeren pornografi gösterisi "Giallo a Venezia" alt türün en sadistik ve bayağı filmlerinin başında gelmektedir. Bir çifte cinayet soruşturmasının geriye dönüşlerle anlatıldığı filmde ateşli sevişme sahneleri ve sapkın cinayetler (katil ilişkiye girdiği fahişenin cinsel organına bıçağını defalarca saplar, masaya bağladığı kurbanının ayağını keser...) yer alır. Cinsel istismar filmleri yönetmeni Mario Gariazzo'nun "Play Motel"inde müşterilerin her türlü cinsel fantezilerini gerçekleştirdikleri, randevuevi gibi kullanılan bir motelde vuku bulan şantaj ve cinayetler konu edinilir. Filmin daha sonraki gösterimlerinde araya İsveçli porno yıldızı Marina Hedman'ın performanslarını sergilediği hardcore parçalar eklenmiştir. 70'lerin bir diğer soft porno-giallo karışımlarından "Rivelazioni di un maniaco sessuale al capo della squadro mobile" 1907 - 1986 yılları arasında yaşayan süprüntü filmleri yönetmeni Roberto Bianchi Montero'nun en tanınmış çalışmasıdır. Kadın düşmanlığını iyice abartan bu ahlakçı filmde siyah giysili bir seri katil kocalarını aldatan sosyetik kadınları fena halde cezalandırır. Filmin "The Slasher is the Sex Maniac" adlı yeniden kurgulanan versiyonuna "Play Motel"de olduğu gibi hardcore seks sahneleri yamanmıştır. Aktör-yönetmen Tano Cimarosa'nın (1922 - 2008) bol miktarda çıplaklık ve lezbiyen seks içeren düşük tempolu *giallo*'su "Il vizio ha la calze nere"de biseksüel bir kadın eskiden ilişki kurduğu kız arkadaşlarını teker teker ortadan kaldırır. Euro-Trash sinemasının gözde oyuncularından Dagmar Lassander, Polonya doğumlu seks sembolü Magda Konopka, İngiliz John Richardson ve bir dönem Pasolini'yle çalışan Ninetto Davoli'nin oynadıkları film ülkemizde "Ustura" adıyla gösterime girmiştir. İtalyan sinemasının seks ağırlıklı çalışan profesyonel isimlerinden Andrea Bianchi'nin kana bulanmış softcore "Nude per l' assassino"su ölümle sonuçlanan bir kürtaj vakasının ardından işlenen intikam amaçlı seri cinayetleri anlatır. Cinayet kurbanlarının hepsi lezbiyen bir kadının yönetimindeki manken ajansında çalışmaktadır. Edwige Fenech ile Femi Benussi'nin çıplak pozları, sevişme sahneleriyle ilgi toplayan "Nude..." kötülerin içinde en iyisidir. Saçma isimli gotik korku-giallo-softcore seks kırması "La sanguisiga conduce la danza"da tekinsiz bir şatoya davet edilen bayan tiyatro oyuncularının kafaları birer birer kesilir... Eski bir aktörün yönettiği bu ilkel kostümlü yapımda dönemin gözde Euro-Trash aktrisleri Krista Nell, Femi Benussi ve Patrizia Webley her zamanki gibi soyunan ve sevişen kadın rollerini üstlenirler. Çekimleri, Amalfi'deki kartal yuvasını andıran rüya manzaralı bir butik otelde gerçekleştirilen "La sorella di Ursula" tatillerini geçirmek için deniz kıyısındaki bir otele gelen zıt karakterli (biri dışa dönük, diğeri travmatik) iki kız kardeşin hikayesini anlatır. Kız kardeşler otele gelir gelmez seri halde işlenen acımasız cinayetlerin (seks yapan kurbanlarını röntgenleyen katil daha sonra kadınların cinsel organlarını penise benzeyen, totemsi bir aletle parçalamaktadır) ortasında kalırlar. Otelin lezbiyen sahibesi, kendisini aldatan işe yaramaz kocası ve uyuşturucu bağımlısı ipsiz sapsız bir müşteri kuşkuları üzerlerinde toplarlar ama cinayetler çoğu giallo filminde olduğu gibi sürpriz bir karakterin üzerine yıkılacaktır. Cüretkar seks sahneleriyle izleyicinin ilgisini ayakta tutmaya çalışan bu sexplotation-giallo kokteylinin başrollerinde "Suspiria"yla adını duyuran Barbara Magnolfi ve o dönemdeki erkek arkadaşı Marc Porel (34 yaşında uyuşturucu komasından yaşama veda etmiştir) başrol oynamışlardır. Mario Moroni'nin çıplaklığı bol "Ciak, si muore"sinde bir film setinde işlenen cinayetler, Brescia'nın "Ragazza tuta nuda..."sında ise miras cinayetleri sahne almıştır.

80'lerin sonlarına doğru İtalyan film endüstrisinin krize girmesi ve özel televizyonların sektöre büyük darbe vurmasıyla giallo'ların sayısında gözle görülür bir azalma olmuştur. Buna Mario Bava'nın ölümü, Argento sinemasının inişe geçmesi ve diğer yönetmenlerin televizyonu tercih etmesi eklenince bir süre sonra giallo filmleri yok oluş sürecine girecektir. Bir dönem Dario Argento'nun kanatları altına giren, üstat Mario Bava'nın oğlu Lamberto Bava "La casa con la scala nel buio" (Karanlık Merdivenli Ev), "Morirai a mezzanotte" (Geceyarısı Katili) ve "Le foto di Gioia"yla (Gioia'nın Resmi) biraz geç de olsa *giallo* sinemasının büyüsüne kapılmıştır. Korku filmlerine besteler hazırlayan bir müzisyenin sadist bir katil tarafından takip edildiği "La casa. "da sahne alan vahşi ve yaratıcı cinayet sahneleriyle ustası Argento'ya öykünen Bava iri göğüslü Serena Grandi'nin çıplak pozlarıyla ilgi toplayan "Le foto di Gioia"da kırmızı ve mavi filtreler kullanarak Argento benzeri stilize bir atmosfer yaratmayı denemiştir. Kadın oyuncuların hemen hepsinin (Serena Grandi, Daria Nicolodi, Capucine, Sabrina Salerno) birbirinden şık kıyafetlerle adeta bir moda gösterisi sunduğu filmde besteci Simon Boswell disko *sound*'lu müzikleriyle 80'lerin ruhuna uygun bir çalışma gerçekleştirmiştir. Eski bir fahişenin sahibi olduğu porno dergisine poz veren kadınların katledilmelerini anlatan filmin Grandi merkezli hikayesi son derece saçma, oyunculuğu ise vasatın altındadır. Gösterişli setleriyle övgüyü hak eden ama ipe sapa gelmeyen hikayesi ve berbat oyunculuğuyla düş kırıklığı yaratan "Morirai a mezzanotte" Bava'nın önceki filmleri gibi *gore* efektli cinayet sahneleri ve sürprizli finaliyle ilgiyi ayakta tutmuştur. Yıllar önce ölen bir seri katilin kılığına bürünen bir manyağın cinayetlerinin resimlendiği filmde Valeria D'Obici. Paolo Malco, Lara Wendel ve Leonordo Treviglio oynamışlardır

Senaryosu Ernesto Gastaldi ve Giuliano Carnimeo ortaklığıyla yazılan, İtalyan film endüstrisinde yıllar boyunca çalışan Camillo Teti tarafından yönetilen "L'assassino e ancora tra noi"(Katil Hala Aramızda) 80'lerin bir diğer

geç giallo'sudur. Floransa'da işlenen gerçek seri cinayetler üzerine kurulu olan filmde şiddetin dozu hayli abartılmış ve acımasız bir sahnede kurbanlardan birinin göğüs uçları kesilerek cinsel organına sokulmuştur. Açık saçık dramaların (Çıplak Prenses) ve sapkın nazi istismar filmlerinin (Üçüncü Reich'ın Son Orjisi) yönetmeni Cesare Canevari'nin seksi "Delitto carnale"sinde (Şehvetli Cinayet) yaşlı bir adamın cenaze merasimi için otelde toplanan seksle kafayı bozmuş bir grup insan cinayetlerin ortasında kalır. 33 yaşında kansere yenik düşen porno aktrisi Moana Pozzi filmin lezbiyen sahnelerinden birinin kahramanıdır. Kariyerine İtalyan B sinemasının mutfağında adım atan, sonradan Dario Argento'nun ekibine katılan Michele Soavi ilk konulu filmi "Deliria"da (Çılgınca) müzikal bir oyunun provaları sırasında ortalığı kan gölüne çeviren baykuş kostümlü bir manyağın cinayetlerini gözler önüne serer... 80'lerin seyrekleşen tür filmlerinden "Deliria" klostorofobik set düzenlemeleri, heyecanlı öyküsü ve kanlı cinayet sahneleriyle bu türün meraklılarını fazlasıyla tatmin etmiştir. İtalyan piyasa filmlerinin duayen ismi Alberto De Martino'nun Amerika'da çektiği "7, Hyden Park: la casa maledetta" (Lanetli Ev) kanlı sahnelere prim veren ama gerilimi de ihmal etmeyen bir başka *giallo* denemesidir. Çocukluğunda bir rahibin tecavüzüne uğramış, tekerlekli sandalyeye mahkum zengin bir kadının servetine göz diken kocasının cinayetleri sahne almıştır merhum David Warbeck'in oynadığı bu filmde... 90'larda Antonio Bonifacio'nun Serena Grandi'li seksi "La strana storia di Olga O"su (Olga O. 'nun Tuhaf Hikayesi) öne çıkarken, 2000'lerde İtalyan korku sinemasının yıkılmayan tek kalesi Dario Argento "Non ho Sonno"yla (Uykusuz) uzmanlık alanına sürpriz bir dönüş yapacaktır. Argento'nun son yıllarda çektiği en iyi film olan "Non ho Sonno"da İsveçli usta Max von Sydow uykusuzluktan muzdarip emekli bir polis müfettişine başarıyla can vermiş ama ona eşlik eden genç oyuncular berbat performanslar sergilemişlerdir.

2000'lerde Eros Puglielli, Pierfrancesco Campanella, Giovanni Pianigiani, Alex Infascelli gibi genç kuşak sinemacıları video klip estetiğiyle allanıp pullanmış Amerikan özentisi *neo giallo* filmleriyle alt türe saygı duruşunda bulunmuşlardır. 1973 Roma doğumlu Eros Puglielli'nin "Occhi di cristallo"su (Kristalin Gözleri) yeni giallo'ların içinde en elle tutulur olanıdır. "Seven"daki gibi karanlık ve isimsiz bir şehirde (Bulgaristan'ın Varna şehrinde çekilmiştir) geçen filmde kurbanlarını katlettikten sonra vücut parçalarını insan boyutlarındaki oyuncak bebeklere monte eden zeki ve sofistike bir seri katil işbaşındadır. Genç bir polis dedektifi ve orta yaşlı ortağı soruşturmalarını sürdürürken ilginç ipuçlarına ulaşırlar. Bu arada beyninde tümör tespit edilen ve doktorlar tarafından birkaç aylık ömür biçilen yaşlı mesai arkadaşları hastanede halüsinasyonlarla (yıllar önce yanan bir yetimhanede büyümüştür ve katili tanımaktadır) boğuşmaktadır. Katil hastaneye kanlı bir ziyarette bulunur; sonra sıra genç polisin üniversiteli kız arkadaşına gelecektir. 1967'de Roma'da dünyaya gelen Alex Infascelli'nin adını bir caz şarkısından alan "Almost Blue"sunda Iguana lakaplı bir seri katil Bologna'da dehşet saçar... Film, giallo yazarı Carlo Lucarelli'nin bir romanını esas almaktadır; İtalya dışında dağıtılmamıştır. Pierfrancesco Campanella'nın düşük kalibreli Argento taklidi "Cattive inclinazioni"sinde (Kötü Eğilim) metal bir cetvelle kurbanlarını katleden bir cani sahneye çıkar; Giovanni Pianigiani'nin Floransa'da İngilizce çektiği "Darkness Surrounds Roberta" maskeli bir seri katil tarafından kaçırılan zengin bir politikacı eşinin çevresinde gelişen bir hikaye anlatır... Bu arada 70'ini deviren Dario Argento 18. filmi "Giallo"yla form düşüklüğünün geçici olmadığını göstermiştir. Torino'da yabancı kadınları kaçırarak onlara işkence yapan, sarı lakaplı bir seri katilin peşindeki polis müfettişinin hikayesini anlatır filmimiz... Adrien Brody ve Roman Polanski'nin karısı Emmanuelle Seigner oynamıştır; son kurgudan Argento'nun da memnun kalmadığı söylenmektedir. Son yıllarda giallo filmlerine, ya da genel anlamda İtalyan korku sinemasına saygı duruşunda bulunan "Amer" (Acı), "Berberian Sound Studio" (Berberyan Ses Stüdyosu) gibi filmler prestijli festivallerin gözdesi olmuştur. Bu da İtalyan korkularının etki alanının sanıldığından daha geniş olduğunun açık bir kanıtıdır. Belçikalı Helene Cattet ve Bruno Forzani'nin yönettiği "Amer" özde olmasa bile, biçemi ve müzikleriyle *giallo* filmlerinin altın yıllarına selam gönderir. Konuşmanın pek az olduğu "Amer"de Ana adlı bir kadının çocukluk, yetişkinliğe geçiş ve yetişkinlik dönemine ait üç kâbus benzeri hikaye anlatılır. Eldivenli katiller, usturalar, havalı müzikler ve kırmızı, mavi filtreler eksik değildir elbette... İngiliz sinemacı Peter Strickland'ın "Berberian Sound Studio"su çok daha sofistike ve müphemdir... Klasik çizgisel anlatımın giderek silikleştiği, her şeyin anlaşılmazlığa büründüğü "Berberian..."ın konusu 70'lerde bir İtalyan korku filmine katkıda bulunmak için ülkeye gelen bir İngiliz ses teknisyeniyle (Toby Jones) ilgilidir. Strickland'ın filmi bir yandan dönemin İtalyan korkularının post prodüksiyon evrelerini (dublaj sanatçıları, hakkı yenmiş foley teknisyenleri) yad ederken, bir yandan da içine kapalı baş karakterin sanrısal iç dünyasına eğilir.

- **KRONOLOJİK GİALLO SEÇMELERİ (1963-2004)**
- **1963- LA RAGAZZA CHE SAPEVA TROPPO** (The Evil Eye - Çok Şey Bilen Kız) **Yön.** Mario Bava, **Sen.** Mario Bava, Enzo Corbucci, Ennio De Concini, Mino Guerrini, Franco Prosperi, Eliana De Sabata, **Yap.** Massimo De Rita, **Gör. Yön.** Mario Bava, **Müz.** Roberto Nicolosi, **Oyn.** Leticia Roman, John Saxon, Valentina Cortese, Titti Tomiano
- **1964- SEI DONNE PER L'ASSASSINO** (Blood And Black Lace - Bir Katile Altı Kadın) **Yön.** Mario Bava, **Sen.** Mario Bava, Giuseppe Barilla, Marcello Fondato, **Gör. Yön.** Mario Bava, Ubaldo Terzano, **Müz.** Carlo Rustichelli, **Oyn.** Cameron Mitchell, Eva Bartok, Luciano Pigozzi, Claude Dantes, Thomas Reiner, Arina Gorini, Mary Arden, Dante Di Paolo.
- **1965- LIBIDO** (Şehvet) **Yön.** Julian Berry Storff (Ernesto Gastaldi), **Sen.** Julian Berry (Ernesto Gastaldi), Victor Storff (Vittorio Salerno), **Yap.** Ernesto Gastaldi, **Gör. Yön.** Romolo

Garroni, **Müz.** Carlo Rustichelli, **Oyn.** Dominique Boschero, Mara Maryl (Maria Chianetta), Giancarlo Giannini, Alan Collins (Luciano Pigozzi).

- **1968- LA MORTE HA FATTO L'UOVO** (Death Laid An Egg - Ölüm Yumurta Pişiriyor) **Yön.** Giulio Questi, **Sen.** Franco Arcalli, Giulio Questi, **Gör. Yön.** Dario Di Palma, **Müz.** Bruno Maderna **Oyn.** Gina Lollobrigida, Jean-Louis Trintignant, Ewa Aulin, Renato Romano, Jean Sobieski
- **IL DOLCE CORPO DI DEBORAH** (The Sweet Body Of Deborah - Deborah'ın Tatlı Vücudu) **Yön.** Romolo Guerrieri, **Sen.** Ernesto Gastaldi, **Yap.** Luciano Martino, **Gör. Yön.** Marcello Masciocchi, **Müz.** Nora Orlandi, **Oyn.** Carroll Baker, Jean Sorel, Ida Galli, Luigi Pistilli, George Hilton.
- **NUDE... SI MUORE** (School Girl Killer - Çıplak Ölüm) **Yön.** Antonio Margheriti, **Sen.** Franco Bottari, Antonio Margheriti, **Yap.** Virgilio De Blasi, **Gör. Yön.** Fausto Zuccoli, **Müz.** Carlo Savina, **Oyn.** Mark Damon, Michael Rennie, Elonora Brown, Sally Smith, Luciano Pigozzi, Malisa Longo.
- **LA BAMBOLA DI SATANA** (Satan's Doll - Şeytanın Bebeği) **Yön.** Ferrucio Casapinta, **Sen.** Giorgio Cristallini, Carlo Lori, Ferrucio Casapinta, **Gör. Yön.** Francesco Attenni, **Müz.** Franco Potenza, **Oyn.** Erna Schürer, Roland Carey, Aurora Battista, Ettore Ribotta, Lucia Bomez, Manlio Salvatori.
- **L'ASSASSINO HA LE MANI PULITE** (Deadly Inheritance - Katilin Temiz Elleri Var) **Yön.** Vittorio Sindoni, **Sen.** Aldo Bruno, Romano Migliorini, Vittorio Sindoni, **Yap.** Marino Vacca, **Gör. Yön.** Ascenzio Rossi, **Müz.** Stefano Torossi, **Oyn.** Tom Drake, Femi Benussi, Virgilio Gazzolo, Ernesto Colli, Jeanette Len, Isarco Ravaioli, Andrea Fantasia, Valeria Ciangottini, Ivo Garrani.
- **1970- REAZIONE A CATENA** (A Bay Of Blood - Kanli Körfez) **Yön.** Mario Bava, **Sen.** Mario Bava, Filippo Ottoni, Giuseppe Zaccariello, **Yap.** Giuseppe Zaccariello, **Gör. Yön.** Mario Bava, **Müz.** Stelvio Cipriani, **Oyn.** Claudine Auger, Luigi Pistilli, Claudio Camaso, Cristea Avram, Anna Maria Rosati, Laura Betti, Isa Miranda, Leopoldo Trieste, Giovanni Nuvoletti.
- **L'UCCELLO DALLE PIUME DI CRISTALLO** (The Bird With The Crystal Plumage - Kristal Kanatlı Kuş) **Yön. ve Sen.** Dario Argento, **Yap.** Salvatore Argento, **Gör. Yön.** Vittorio Storaro, **Müz.** Ennio Morricone, **Oyn.** Tony Musante, Suzy Kendall, Enrico Maria Salerno, Eva Renzi, Umberto Raho, Mario Adorf, Raf Valenti, Werner Peters, Rosita Torosh, Giuseppe Castellano, Karen Valenti, Pino Patti, Reggie Nalder, Gildo Di Marco, Fulvio Mingozzi, Omar Bonaro.
- **LA CODA DELLO SCORPIONE** (Scorpion's Tail - Akrebin Kuyruğu) **Yön.** Sergio Martino, **Sen.** Ernesto Gastaldi, Saura Scavolini, Eduardo Manzaros Brochero, **Yap.** Luciano Martino, **Gör. Yön.** Emilio Foriscot, **Müz.** Bruno Nicolai, **Oyn.** George Hilton, Anita Strindberg, Ida Galli, Alberto De Mendoza, Janine Reynaud, Luigi Pistilli, Tom Felleghy, Fulvio Mingozzi.
- **5 BAMBOLE PER LA LUNA D'AGOSTO** (Five Dolls For An August Moon - Yılan Ruhlu Kadının İntikamı) **Yön.** Mario Bava, **Sen.** Mario Di Nardo, **Yap.** Luigi Alessi, **Gör. Yön.** Antonio Rinaldi, **Müz.** Piero Umiliani, **Oyn.** William Berger, Edwige Fenech, Ira Von Fürstenberg, Howard Ross, Ely Galleani.
- **IL ROSSO SEGNA DELLA FOLLIA** (Hatchet For The Honeymoon-Çılgınlığın Kırmızı İşareti) **Yön.** Mario Bava, **Sen.** Santiago Moncada, **Yap.** Manuel Cano **Müz.** Sante Maria Romitelli, **Oyn.** Stephen Forsyth, Dagmar Lassander, Laura Betti, Jesus Puente, Femi Benussi, Luciano Pigozzi.
- **LE FOTO PROBITE DI UNA SIGNORA PER BENE** (The Forbidden Photos Of A Lady Above Suspicion - Şüphe Altındak Bir Kadının Yasak Fotoğrafları) **Yön.** Luciano Ercoli, **Sen.** Ernesto Gastaldi, Mahnahen Velasco, **Yap.** Luciano Ercoli, José Frade, Alberto Pugliese, **Gör. Yön.** Alejandro Ulloa, **Müz.** Ennio Morricone, **Oyn.** Dagmar Lassander, Pier Paolo Capponi. Simon Andreu, Susan Scott, Osvaldo Genazzani, Salvador Huguet.
- **NELLE PIEGHE DELLA CARNE** (In The Folds Of Flesh-Etin Kıvrımlarında) **Yön.** Sergio Bergonzelli, **Sen.** Mario Caiano. Sergio Bergonzelli, Fabio De Agostini, **Gör. Yön.** Mario Pacheco, **Müz.** Jesus Villa Rojo, **Oyn.** Eleonora Rossi Drago. Fernando Sancho, Pier Angeli, Alfredo Mayo, Giancarlo Sisti.
- **1971-LA TARANTOLA DAL VENTRE NERO** (Black Belly Of The Tarantula - Tarantulanın Siyah Karnı) **Yön.** Paolo Cavara. **Sen. & Yap.** Marcello Danon, **Gör. Yön.** Marcello Gatti, **Müz.** Ennio Morricone, **Oyn.** Giancarlo Giannini, Claudine Auger Barbara Bouchet, Stefania Sandrelli, Silvano Tranquilli, Barbara Bach, Rossella Falk, Annabella Incontrera.
- **IL GATTO A NOVE CODE** (The Cat O'Nine Tails - Dokuz Kuyruklu Kedi) **Yön. & Sen.** Dario Argento, **Yap.** Salvatore Argento, **Gör. Yön.** Erico Menczer, **Müz.** Ennio Morricone. **Oyn.** James Franciscus, Karl Malden, Catherine Spaak, Aldo Reggiani, Horst Frank, Pier Paolo Capponi, Rada Rassimov Fulvio Mingozzi, Werner Pochath, Cinzia De Carolis, Umberto Raho, Tom Felleghy.
- **UNA LUCERTOLA CON LA PELLE DI DONNA** (A Lizard In A Woman's Skin - Kâbus) **Yön.** Lucio Fulci, **Sen.** Lucio Fulci Roberto Gianviti, Andre Tranche, José Luis Martinez Molla. **Yap.** Edmondo Amati, **Gör. Yön.** Luigi Kuveiller, **Müz.** Ennio Morricone, **Oyn.** Florinda Bolkan, Stanley Baker, Jean Sorel Silvia Monti, Anita Strindberg, Ely Galleani, Alberto De Mendoza, Georges Rigaud.
- **LA NOTTE CHE EVELYN USCI DALLA TOMBA** (The Night Evelyn Came Out Of The Grave - Evelyn'in Mezarından Çıktığı Gece) **Yön.** Emilio Miraglia, **Sen.** Emilio Miraglia, Massimo Felisatti, Fabio Pittorru, **Gör. Yön.** Gastone Di Giovanni, **Müz.** Bruno Nicolai, **Oyn.** Anthony Steffen, Marina Malfatti, Erika Blanc, Joan Davis, Giacomo Rossi-Stuart, Umberto Raho. Roberto Maldera.
- **L'IGUANA DALLA LINGUA DI FUOCO** (The Iguana With The Tongue Of Fire - Ateş Dilli Kertenkele) **Yön.** Riccardo Freda. **Sen.** Sandro Continenza, Riccardo Freda, **Gör. Yön.** Silvano Ippoliti, **Müz.** Stelvio Cipriani, **Oyn.** Luigi Pistilli Dagmar Lassander, Anton Diffring, Wemer Pochath, Valentina Cortese. Renato Romano, Sergio Doria, Arthur O'Sullivan.
- **LA CORTE NOTTE DELLA BAMBOLE DI VETRO** (The Short Night Of The Glass Dolls - Camdan Bebeklerin Kısa Gecesi) **Yön. & Sen.** Aldo Lado, **Yap.** Enzo Doria, **Gör. Yön.** Giuseppe Ruzzolini, **Müz.** Ennio Morricone, **Oyn.** Ingrid Thulin Jean Sorel, Mario Adorf, Barbara Bach, Fabijan Sovagovic. Piero Vida.
- **UNA FARFALLA CON LE ALI INSANGUINATE** (The Bloodstained Butterfly - Kanlı Kanatlı Kelebek) **Yön.** Duccio Tessari, **Sen.** Gianfranco Clerici, Duccio Tessari, **Gör. Yön.** Carlo Carlini, **Müz.** Gianni Ferrio, **Oyn.** Helmut Berger, Giancarlo Sbragia, Ida Galli, Silvano Tranquilli, Carole Andre, Wendy D'Olive.
- **GIORNATA NERA PER L'ARIETE** (The Fifth Cord – Koç'un Kara Günü) **Yön.** Luigi Bazzoni, **Sen.** Luigi Bazzoni, Mario Di Nardo, Mario Fanelli, **Yap.** Manolo Bolognini, **Gör. Yön.** Vitto-

rio Storaro, **Müz.** Ennio Morricone, **Oyn.** Franco Nero, Silvia Monti, Ira Von Fürstenberg, Rossella Falk, Agostina Belli, Edmund Purdom, Wolfgang Preiss, Pamela Tiffin, Guido Alberti.

- **4 MOSCHE DI VELUTTO GRIGIO** (Four Flies On Grey Velvet - Gri Kadifedeki 4 Sinek) **Yön. & Sen.** Dario Argento, **Yap.** Salvatore Argento, **Gör. Yön.** Franco Di Giacomo, **Müz.** Ennio Morricone, **Oyn.** Michael Brandon, Mimsy Farmer, Bud Spencer, Jean-Pierre Marielle, Francine Racette.
- **LA BESTIA UCCIDE A SANGUE FREDDO** (Slaughter Hotel - Canavar Soğukkanlılıkla Öldürüyor) **Yön.** Fernando Di Leo, **Sen.** Fernando Di Leo, Nino Latino, **Yap.** Tiziano Longo, Armando Novelli, **Gör. Yön.** Franco Villa, **Müz.** Silvano Spadaccino, **Oyn.** Klaus Kinski, Rosalba Neri, Margaret Lee, John Ely, John Karlsen, Jane Garret, Monica Strebel.
- **LA MORTE CAMMINA CON I TACCHI ALTI** (Death Walks on High Heels - Ölüm Yüksek Topuklar Üzerinde Yürüyor) **Yön.** Luciano Ercoli, **Sen.** Ernesto Gastaldi, May Velasco, **Yap.** Alberto Pugliese, Luciano Ercoli, **Gör. Yön.** Fernando Arribas, **Müz.** Stelvio Cipriani, **Oyn.** Frank Wolff, Susan Scott, Simon Andreu, Georges Rigaud, Carlo Gentili, J. Manuel Martin, Fabrizio Moresco, Luciano Rossi, Claudie Lange.
- **LO STRANO VIZIO DELLA SIGNORA WARDH** (Next! - Yılan Ruhlu Kadın) **Yön.** Sergio Martino, **Sen.** Ernesto Gastaldi, Vittorio Caronia, Eduardo Manzanos Brochero, **Yap.** Luciano Martino, Antonio Crescenzi, **Gör. Yön.** Emilio Foriscot, **Müz.** Nora Orlandi, **Oyn.** George Hilton, Edwige Fenech, Cristina Airoldi, Alberto De Mendoza, Ivan Rassimov, Manuel Gil, Carlo Alighiero, Bruno Corazzari, Marella Corbi, Miguel Del Castillo.
- **1972- TUTTI I COLORI DEL BUIO** (All the Colors of the Dark - Yılan Ruhlu Kadının Kâbusu) **Yön.** Sergio Martino, **Sen.** Ernesto Gastaldi, Sauro Scavolini, **Yap.** Luciano Martino, Mino Loy, **Gör. Yön.** Miguel Mila, Giancarlo Ferrando, **Müz.** Bruno Nicolai, **Oyn.** George Hilton, Edwige Fenech, Marina Malfatti, Ivan Rassimov, Julian Ugarte, Georges Rigaud, Susan Scott, Luciano Pigozzi, Maria Cumani Quasimodo, Dominique Boschero, Lisa Leonardi.
- **PERCHE QUELLE STRANE GOCCE DI SANGUE SUL CORPO DI JENNIFER?** (The Case Of The Bloody Iris - Neden Jennifer'in Vücudunda Bu Tuhaf Kan Lekeleri Var?) **Yön.** Anthony Ascott (Giuliano Carnimeo), **Sen.** Ernesto Gastaldi, **Yap.** Luciano Martino, **Gör. Yön.** Stelvio Massi, **Müz.** Bruno Nicolai, **Oyn.** Edwige Fenech, George Hilton, Annabella Incontrera, Paola Quattrini, Giampiero Albertini, Carla Brait, Georges Rigaud.
- **LA MORTE ACCAREZZA A MEZZANOTTE** (Death Walks at Midnight - Ölüm Geceyarısı Okşuyor) **Yön.** Luciano Ercoli, **Sen.** Ernesto Gastaldi, May Velasco, **Yap.** Alberto Pugliese, Luciano Ercoli, **Gör. Yön.** Fernando Arribas, **Müz.** Gianni Ferrio, **Oyn.** Susan Scott, Simon Andreu, Peter Martell, Carlo Gentili, Ivano Staccioli, Claudie Lange, Claudio Pellegrini, Fabrizio Moresco, Luciano Rossi, Alessandro Perrella.

NON SI SEVIZIA UN PAPERINO (Don't Torture a Duckling - Linç) **Yön.** Lucio Fulci, **Sen.** Gianfranco Clerici, Lucio Fulci, Roberto Gianviti, **Yap.** Renato Jaboni, **Gör. Yön.** Sergio D'Offizi, **Müz.** Riz Ortolani, **Oyn.** Florinda Bolkan, Marc Porel, Barbara Bouchet, Tomas Milian, Irene Papas, Georges Wilson.

IL COLTELLO DI GHIACCIO (Knife of Ice - Buzdan Bıçak) **Yön. & Sen.** Umberto Lenzi, **Gör. Yön.** José F. Aguayo, **Müz.** Marcello Giombini, **Oyn.** Carroll Baker, Alan Scott, Ida Galli, Eduardo Fajardo, Silvia Monelli, Georges Rigaud.

- **MIO CARO ASSASSINO** (My Dear Killer, Sevgili Katilim) **Yön.** Tonino Valerii, **Sen.** Franco Bucceri, Tonino Valerii, Roberto Leoni, José Gutierrez Maesso, **Gör. Yön.** Manuel Rojas, **Müz.** Ennio Morricone, **Oyn.** George Hilton, Salvo Randone, William Berger, Helga Liné, Marilu Tolo, Lara Wendel, Manolo Zarzo, Patty Shepard, Piero Lulli, Corrado Gaipa.
- **SETTE ORCHIDEE MACCHIATE DI ROSSO** (Seven Blood Stained Orchids - Yedi Kanlı Orkide) **Yön.** Umberto Lenzi, **Sen.** Roberto Gianviti, Umberto Lenzi, **Yap.** Luciano Palmieri, **Gör. Yön.** Angelo Lotti, **Müz.** Riz Ortoloni, **Oyn.** Antonio Sabato, Uschi Glas, Marisa Mell, Rossella Falk, Marina Malfatti, Pier Paolo Capponi, Renato Romano, Fulvio Mingozzi.
- **COSA AVETE FATTO A SOLANGE?** (What Have You Done to Solange? - Solange'a Ne Yaptınız?) **Yön.** Massimo Dallamano, **Sen.** Bruno Di Gironimo, Peter Thouet, Massimo Dallamano, **Yap.** Fulvio Lucisano, **Gör. Yön.** Aristide Massaccesi, **Müz.** Ennio Morricone, **Oyn.** Fabio Testi, Karin Baal, Cristina Galbó, Camille Keaton, Joachim Fuchsberger, Günther Stoll.
- **CHI L'HA VISTA MORIRE?** (Who Saw Her Die? - Onu Ölürken Kim Gördü?) **Yön.** Aldo Lado, **Sen.** Francesco Barilli, Massimo D'Avak, Aldo Lado, **Yap.** Enzo Doria, **Gör. Yön.** Franco Di Giacomo, **Müz.** Ennio Morricone, **Oyn.** George Lazenby, Anita Strindberg, Adolfo Celi, Rosemarie Lindt, Nicoletta Elmi, Peter Chatel, Dominique Boschero, Piero Vida, José Quaglio.
- **L'OCCHIO NEL LABIRINTO** (Eye in the Labyrinth - Labirentteki Göz) **Yön.** Mario Caiano, **Sen.** Mario Caiano, Horst Haechler, Antonio Saguera, **Yap.** Nello Santi, **Gör. Yön.** Giovanni Ciarlo, **Müz.** Roberto Nicolosi, **Oyn.** Rosemary Dexter, Alida Valli, Adolfo Celi, Horst Frank, Sybil Danning, Franco Ressel.
- **ALLA RICERCA DEL PIACERE** (Amuck - Zevk Peşinde) **Yön. & Sen.** Silvio Amadio **Yap.** Italo Zingarelli, **Gör. Yön.** Aldo Giordani, **Müz.** Teo Usuelli, **Oyn.** Farley Granger, Rosalba Neri, Barbara Bouchet, Umberto Raho, Petar Martinovitch.
- **SETTE SCIALLI DI SETA GIALLA** (The Crimes of the Black Cat - Sarı İpekten 7 Şal) **Yön.** Sergio Pastore, **Sen.** Sandro Continenza, Sergio Pastore, Giovanni Simonelli, **Yap.** Edmondo Amati, **Gör. Yön.** Guglielmo Mancari, **Müz.** Manuel De Sica, **Oyn.** Anthony Steffen, Sylva Koscina, Giacomo Rossi-Stuart, Umberto Raho, Annabella Incontrera, Shirley Corrigan, Renato De Carmine.
- **PASSI DI DANZA SU UNA LAMA DI RASOIO** (Usturanın Ucunda Dans) **Yön.** Maurizio Pradeaux, **Sen.** Alfonso Balcazar, Arpad De Riso, Jorge Martin, **Gör. Yön.** Jaime Deu Casas, **Müz.** Roberto Pregadio, **Oyn.** Robert Hoffmann, Susan Scott, Simon Andreu, George Martin, Anuska Borova, Rosita Torosh.
- **DELIRIO CALDO** (Delirium - Sıcak Sayıklama) **Yön. & Sen.** Renato Polselli, **Yap.** Mario Maestrelli, **Gör. Yön.** Ugo Brunelli, **Müz.** Gianfranco Reverberi, **Oyn.** Mickey Hargitay, Rita Calderoni, Raoul, Christa Barrymore, Tano Cimarosa, Katia Cardinali, William Darni, Steffy Steffen, Marcello Bonini Olas.
- **L'ETRUSCO UCCIDE ANCORA** (The Etruscan Kills Again - Etrüsklü Yeniden Öldürüyor) **Yön.** Armando Crispino, **Sen.** Lucio Battistrada, Armando Crispino, **Yap.** Artur Brauner, **Gör. Yön.** Erico Menczer, **Müz.** Riz Ortoloni, **Oyn.** Alex Cord, Samantha Eggar, John Marley, Horst Frank, Nadja Tiller, Carlo De Mejo.
- **L'ASSASSINO... E AL TELEFONO** (The Killer is on the Phone - Katil Telefonda) **Yön.** Alberto De Martino, **Sen.** Adriano Bolzoni, Renato Izzo, Alberto De Martino, Vincenzo Manni-

no, **Yap.** Aldo Scavarda, **Gör. Yön.** Aristide Massacessi, **Müz.** Stelvio Cipriani, **Oyn.** Telly Savalas, Anne Heywood, Osvaldo Ruggieri, Giorgio Piazza, Willeke Van Ammelrooy, Rossella Falk.

- **RIVELAZIONI DI UN MANIACO SESSUALE AL CAPO DELLA SQUADRA MOBILE** (So Sweet, So Dead - Bir Seks Manyağının Cinayet Masasına Açıklamaları) **Yön.** Roberto Bianchi Montero, **Sen.** Luigi Angelo, Italo Fasan, Roberto Bianchi Montero, **Yap.** Eugenio Florimonte, **Gör. Yön.** Fausto Rossi, **Müz.** Giorgio Gaslini, **Oyn.** Farley Granger, Sylva Koscina, Silvano Tranquilli, Annabella Incontrera, Cristea Avram, Femi Benussi, Angela Covello, Krista Nell, Andrea Scotti, Jessica Dublin.
- **CASA D'APPUNTAMENTO** (French Sex Murders - Randevu Evi) **Yön.** F. L. Morris (Ferdinando Merighi), **Sen.** Marius Mattei, Ferdinando Merighi, Robert Oliver, **Yap.** Marius Mattei, Dick Randall, **Gör. Yön.** Mario Mancini, Gunter Otto, **Müz.** Bruno Nicolai, **Oyn.** Anita Ekberg, Rosalba Neri, Evelyn Kraft, Howard Vernon, Peter Martell, Barbara Bouchet, Howard Vernon, Robert Sacchi.
- **IL TUO VIZIO E UNA STANZA CHIUSA E SOLO IO NE HO LA CHIAVE** (Gently Before She Dies - Kötü Alışkanlıkların Kapalı Bir Oda Gibi ve Anahtarı da Sadece Bende) **Yön.** Sergio Martino, **Sen.** Ernesto Gastaldi, Adriano Bolzoni, Sauro Scavolini, **Yap.** Luciano Martino, **Gör. Yön.** Giancarlo Ferrando, **Müz.** Bruno Nicolai, **Oyn.** Edwige Fenech, Luigi Pistilli, Anita Strindberg, Ivan Rassimov, Daniela Giordano, Carla Mancini, Riccardo Salvina, Franco Nebbia.
- **LA DAMA ROSSA UCCIDE SETTE VOLTE** (Red Queen Kills Seven Times - Kızıl Kraliçe Yedi Kere Öldürüyor) **Yön.** Emilio Miraglia, **Sen.** Emilio Miraglia, Fabio Pittorru, **Gör. Yön.** Alberto Spagnoli, **Müz.** Bruno Nicolai, **Oyn.** Barbara Bouchet, Ugo Pagliai, Marina Malfatti, Marino Mase, Sybil Danning, Maria Pia Giancaro, Rudolf Schündler, Nino Korda.
- **I DUE VOLTI DELLA PAURA** (Two Faces of Terror - Korkunun İki Yüzü) **Yön.** Tulio Demicheli, **Sen.** Pedro Mario Herrero, Mario De Nardo, **Yap.** José G. Maesso, **Gör. Yön.** Manuel Rojas, **Müz.** Franco Micalizzi, **Oyn.** George Hilton, Fernando Rey, Luciana Paluzzi, Anita Strindberg, Manuel Zarzo, Antonio Del Real, Eduardo Fajardo, Carla Mancini, Teresa Guayda Gonzalez.
- **RAGAZZA TUTTA NUDA ASSASSINATA NEL PARCO** (Naked Girl Killed in the Park - Parkta Öldürülen Çıplak Kız) **Yön.** Alfonso Brescia, **Sen.** Peter Skerl, G. A. Martucci, **Yap.** Luigi Mondello, **Gör. Yön.** Alfonso Nieva, **Müz.** Carlo Savina, **Oyn.** Robert Hoffmann, Irina Demick, Pilar Velazquez, Teresa Gimpera, Howard Ross, Adolfo Celi, Philippe Leroy, Patrizia Adiutori, Franco Ressel, Maria Vico.
- **L'ARMA, L'ORA, IL MOVENTE** (The Weapon, The Hour, The Motive - Silah, Saat, Sebep) **Yön.** Francesco Mazzei, **Sen.** Francesco Mazzei, Mario Bianchi, Bruno Di Geronimo, Vinicio Marinucci, **Yap.** Francesco Mazzei, **Gör. Yön.** Giovanni Giarlo, **Müz.** Francesco De Masi, **Oyn.** Renzo Montagnani, Bedy Moratti, Eva Czemerys, Salvatore Puntillo, Claudia Gravy, Alcira Harris, Arturo Trina, Adolfo Belletti, Maurizio Bonuglia, Francesco D'Adda, Filippo Marcelli.
- **1973- LA MORTI NEGLI OCCHI DEL GATTO** (Seven Deaths in the Cat's Eye - Şeytanın Cinayetleri) **Yön.** Antonio Margheriti, **Sen.** Giovanni Simonelli, Antonio Margheriti, **Yap.** Luigi Nannerini, **Gör. Yön.** Carlo Carlini, **Müz.** Riz Ortolani, **Oyn.** Jane Birkin, Hiram Keller, Venantino Venantini, Anton Diffring, Françoise Christophe, Dana Ghia, Serge Gainsbourg, Doris Kunstmann, Luciano Pigozzi, Konrad Georg.
- **I CORPI PRESENTANO TRACCE DI VIOLENZA CARNALE** (Torso - Ölene Kadar Seks) **Yön.** Sergio Martino, **Sen.** Ernesto Gastaldi, Sergio Martino, **Yap.** Carlo Ponti, **Gör. Yön.** Giancarlo Ferrando, **Müz.** Guido-Maurizio De Angelis, **Oyn.** Suzy Kendall, Tina Aumont, Luc Merenda, John Richardson. Angela Covello, Carla Brait, Roberto Bisacco, Ernesto Colli. Cristina Airoldi.
- **1974- SPASMO** (Spasm Spazm) **Yön.** Umberto Lenzi. **Sen.** Pino Boller, Massimo Franciosa, Umberto Lenzi, Luisa Montagnana, **Yap.** Ugo Tucci, **Gör. Yön.** Guglielmo Mancori. **Müz.** Ennio Morricone, **Oyn.** Robert Hoffmann, Suzy Kendall. Ivan Rassimov, Monica Monet, Maria Pia Conte.
- **CIAK, SI MUORE** (Clap You're Dead-Klaket! - Birisi Ölü) **Yön.** Mario Moroni, **Sen.** Roberto Mauri, Gianfranco Pagani, Mario Moroni, **Gör. Yön.** Giovanni Raffaldi, **Müz.** Aldo Bonocore. **Oyn.** Giorgio Ardisson, Annabella Incontrera, Ivano Stoccioli. Belinda Bron.
- **LA POLIZIA CHIEDE AIUTO** (What Have You Done to Your Daughters - Polis Yardım İstiyor) **Yön.** Massimo Dallamano. **Sen.** Massimo Dallamano, Ettore Sanzo, **Yap.** Paolo Infascelli, **Gör. Yön.** Franco Delli Colli, **Müz.** Stelvio Cipriani, **Oyn.** Giovanna Ralli, Claudio Cassinelli, Mario Adorf, Marina Berti, Farley Granger, Franco Fabrizi, Paolo Turco, Sherry Buchanan.
- **L'ASSASSINO HA RISERVATO NOVE POLTRONE** (The Killer Reserved Nine Seats - Katil 9 Kişilik Yer Ayırtti) **Yön.** Giuseppe Benatti, **Sen.** Giuseppe Benatti, Paolo Levi, Biagio Proietti, **Gör. Yön.** Giuseppe Aquari, **Müz.** Carlo Savina, **Oyn.** Janet Agren, Rosanno Schiaffino, Cristea Avram, Lucretia Love, Paola Senatore, Eva Czemerys, Howard Ross, Andrea Scotti, Gaetano Russo.
- **1975- PROFONDO ROSSO** (Deep Red - Derin Kırmızı) **Yön.** Dario Argento, **Sen.** Dario Argento, Bernardino Zapponi, **Yap.** Salvatore Argento, Claudio Argento, **Gör. Yön.** Luigi Kuveiller, **Müz.** Giorgio Gaslini, Goblin, **Oyn.** David Hemmings, Daria Nicolodi, Gabriele Lavia, Macha Méril, Eros Pagni, Clara Calamai, Giuliana Calandra, Glauco Mauri, Piero Mazinghi.
- **GATTI ROSSI IN UN LABIRINTO DI VETRO** (Eyeball - Kırmız Elbiseli Katil) **Yön.** Umberto Lenzi, **Sen.** Umberto Lenzi, Felix Tusell, **Yap.** Joseph Brenner, José Maria Cunilles, **Gör. Yön.** Antonio Millan, **Müz.** Bruno Nicolai, **Oyn.** Martine Brochard. John Richardson, Ines Pellegrini, Mirta Miller, Andres Mejuto. Daniele Vargas, Georges Rigaud, Silvia Solar, Raf Baldassarre, Marta May, John Bartha, Olga Pehar, Fulvio Mingozzi. Tom Felleghy, Veronica Miriel.
- **IL VIZIO HA LE CALZE NERE** (Reflections in Black - Kötülük Siyah Çoraplar Giyiyor) **Yön. & Sen.** Tano Cimaraso, **Yap.** Giovanni Carrino, **Gör. Yön.** Marcello Masciocchi, **Müz.** Carlo Savina, **Oyn.** John Richardson, Dagmar Lassander, Ninetto Davoli, Giacomo Rossi-Stuart, Daniela Giordano, Dada Galotti, Magda Konopka, Pier Anna Quia, Giovanna D'Albore.
- **NUDE PER L'ASSASSINO** (Strip Nude for Your Killer - Katilir İçin Soyun) **Yön.** Andrea Bianchi, **Sen.** Andrea Bianchi, Massimo Felisatti, **Gör. Yön.** Franco Delli Colli, **Müz.** Berto Pisano, **Oyn.** Edwige Fenech, Nino Castelnuovo, Femi Benussi. Solvi Stubing, Franco Diogene, Erna Schürer, Amanda, Lucio Como.
- **L'ASSASSINO E COSTRETTO AD UCCIDERE ANCORA** (The Killer Must Strike Again - Katil Yeniden Öldürmeli) **Yön.** Luigi Cozzi, **Sen.** Luigi Cozzi, Daniele Del Giudice, Adriano Bolzoni, **Yap.** Umberto Lenzi, **Gör. Yön.** Riccardo Pallotini.

Müz. Nando De Luca, **Oyn.** George Hilton, Michel Antoine, Cristina Galbó, Femi Benussi, Eduardo Fajardo, Alessio Orano, Teresa Velasquez.

- **MACCHIE SOLARI** (Autopsy - Güneş Lekeleri) **Yön.** Armando Crispino, **Sen.** Lucio Battistrada, Armando Crispino, **Yap.** Leonardo Pescarolo, **Gör. Yön.** Carlo Carlini, **Müz.** Ennio Morricone, **Oyn.** Mimsy Farmer, Barry Primus, Ray Lovelock, Carlo Cattaneo, Angela Goodwin, Gaby Wagner, Massimo Serato.
- **LA SANGUISIGA CONDUCE LA DANZA** (The Bloodsucker Leads The Dance-Kan Emici Dansi İdare Ediyor) **Yön. & Sen.** Alfredo Rizzo, **Gör. Yön.** Aldo Calling Greci, **Müz.** Marcello Giombini, **Oyn.** Femi Benussi, Giacomo Rossi-Stuart, Krista Nell, Patrizia De Rossi, Luciano Pigozzi, Barbara Marzano.
- **... A TUTTE LE AUTO DELLA POLIZIA** (Calling All Police Cars - Bütün Polis Birimlerine) **Yön.** Mario Caiano, **Sen.** Massimo Felisatti, Fabio Pittorru, **Yap.** Renato Angiolini, **Gör. Yön.** Pier Luigi Santi, **Müz.** Coriolano Gori, **Oyn.** Antonio Sabato, Luciana Paluzzi, Enrico Maria Salerno, Gabriele Ferzetti, Elio Zamuto, Ettore Manni, Marino Mase, Bedy Moratti, Adriana Fiore, Franco Ressel, Margherita Horowitz, Tino Bianchi, Fulvio Mingozzi.
- **MALOCCHIO** (Evil Eye - Kem Gözler) **Yön.** Mario Siciliano, **Sen.** Julio Buchs, Mario Siciliano, Federico De Urrutia, **Gör. Yön.** Vicente Mayana, **Müz.** Stelvio Cipriani, **Oyn.** Anthony Steffen, Jorge Rivero, Pilar Velasquez, Richard Conte, Eduardo Fajardo, Lone Fleming, Pia Giancaro, Daniela Giordano, Luis La Torre, Luciano Pigozzi, Eva Vanicek, Terele Pavez, Flora Marrone.

1976- LA CASA DALLE FINESTRE CHE RIDONO (The House with Laughing Windows - Gülen Pencereli Ev) **Yön.** Pupi Avati, **Sen.** Antonio Avati, Pupi Avati, Gianni Minervini, Maurizio Costanzo, **Yap.** Antonio Avati, Gianni Minervini, **Gör. Yön.** Pasquale Rachini, **Müz.** Amedeo Tomassi, **Oyn.** Lino Capolicchio, Francesca Marciano, Gianni Cavina, Giulio Pizzirani, Vanno Busoni, Andrea Matteuzzi, Bob Tonelli, Pietro Brambilla, Eugene Walter, Flavia Giorgi, Ines Ciaschetti, Ferdinando Orlandi, Tonino Corazzari, Pina Borione.

- **... E TANTA PAURA** (Plot of Fear - Çok Korkunç) **Yön.** Paolo Cavara, **Sen.** Paolo Cavara, Enrico Oldoini, Bernardino Zapponi, **Yap.** Guy Luongo, **Gör. Yön.** Franco Di Giacomo, **Müz.** Daniele Patucchi, **Oyn.** Michele Placido, Corinne Clery, Tom Skerritt, John Steiner, Eli Wallach, Quinto Parmeggiani, Edoardo Faieta, Jacques Herlin, Greta Vayan, Sarah Crespi, Cecilia Polizzi.

NOVE OSPITI PER UN DELITTO (Nine Guests for a Crime - Bir Cinayet İçin Dokuz Konuk) **Yön.** Ferdinando Baldi, **Sen.** Fabio Pittorru, **Gör. Yön.** Sergio Rubini, **Müz.** Carlo Savina, **Oyn.** Arthur Kennedy, Sofia Dionosio, Dana Ghia, John Richardson, Rita Silva, Caroline Laurence, Loretta Persichetti, Venantino Venantini.

1977- IL GATTO DAGLI OCCHI DI GIADA (The Cat's Victims - Yeşim Gözlü Kedi) **Yön.** Antonio Bido, **Sen.** Antonio Bido, Roberto Natale, Aldo Serio, **Yap.** Gabriella Nardi, **Gör. Yön.** Mario Vulpiani, **Müz.** Trans Europa Express, **Oyn.** Corrado Pani, Paola Tedesco, Franco Citti, Paolo Malco.

- **LA RAGAZZA DAL PIGIAMA GIALLO** (The Pyjama Girl Case - Sarı Pijamalı Kız) **Yön.** Flavio Mogherini, **Sen.** Flavio Mogherini, Rafael Sanchez Campoy, **Yap.** Giorgio Salvioni, **Gör. Yön.** Raul Artigot, Carlo Carlini, **Müz.** Riz Ortolani, **Oyn.** Ray Milland, Dalila Di Lazzaro, Michele Placido, Mel Ferrer, Howard Ross, Ramiro Oliveros, Fernando Fernan Gomez, Monica Rey.
- **PASSI DI MORTE PERDUTI NEL BUIO** (Death Steps in the Dark - Ölümün Karanlıkta Kaybolan Adımları) **Yön.** Maurizio Pradeaux, **Sen.** Arpad De Riso, Maurizio Pradeaux, **Yap.** Dimitri Dimitriadis, **Gör. Yön.** Aldo Ricci, **Müz.** Riz Ortolani, **Oyn.** Leonard Mann, Robert Webber, Vera Kruska, Nino Maimone, Barbara Seidel, Imelde Marani.
- **I VIZI MORBOSI DI UNA GOVERNANTE** (Crazy Desires of a Murderer - Hizmetçinin Hastalıklı Alışkanlıkları) **Yön.** Filippo Walter Ratti, **Sen.** Ambrogio Molteni, **Yap.** Salvatore Siciliano, **Gör. Yön.** Gino Santini, **Müz.** Piero Piccioni, **Oyn.** Corrado Gaipa, Roberto Zattini, Isabelle Marchall, Anie Edel, Gaetano Russo, Beppe Colombo, Patrizia Gori, Adler Gray.
- **1978- ENIGMA ROSSO** (Red Rings of Fear - Kızıl Bilmece) **Yön.** Alberto Negrin, **Sen.** Peter Berling, Marcello Coscia, Massimo Dallamano, Franco Ferrini, Alberto Negrin, Stefano Ubezio, **Yap.** Artur Brauner, Antonio Tagliaferri, **Gör. Yön.** Carlo Carlini, **Müz.** Riz Ortolani, **Oyn.** Fabio Testi, Christine Kaufmann, Ivan Desny, Jack Taylor, Helga Liné.
- **SOLAMENTE NERO** (The Blood Stained Shadow - Sadece Siyah) **Yön.** Antonio Bido, **Sen.** Marisa Andalo, Antonio Bido, Domenico Malan, **Gör. Yön.** Mario Vulpiani, **Müz.** Stelvio Cipriani, **Oyn.** Lino Capolicchio, Stefania Casini, Craig Hill, Massimo Serato, Juliette Mayniel, Laura Nucci.
- **PENSIONE PAURA** (Hotel Fear Korku Pansiyonu) **Yön.** Francesco Barilli, **Sen.** Barbara Alberti, Francisco Ariza, Francesco Barilli, José Gutierrez Maesso, Amedeo Pagani, **Yap.** Tomasso Dazzi, **Gör. Yön.** Gualtiero Manozzi, **Müz.** Adolfo Waitzman, **Oyn.** Luc Merenda, Leonora Fani, Francisco Rabal, Jole Fierro, Lidia Biondi, Luigi De Santis.
- **LA SORELLA DI URSULA** (The Sister of Ursula - Ursula'nın Kız Kardeşi) **Yön. & Sen.** Enzo Milioni, **Yap.** Armando Bertuccioli, **Gör. Yön.** Vittorio Bernini, **Müz.** Mimi Uva, **Oyn.** Barbara Magnolfi, Stefania D'Amario, Vanni Materassi, Marc Porel, Anna Zinnemann, Yvonne Harlow, Antiniska Nemour, Alice Gherardi.
- **1979- PLAY MOTEL Yön. & Sen.** Mario Gariazzo, **Yap.** Armando Novelli, **Gör. Yön.** Aldo Greci, **Müz.** Ubaldo Continiello, **Oyn.** Ray Lovelock, Anna Maria Rizzoli, Mario Cutini, Marina Hedman, Antonella Antinori.
- **GIALLO A VENEZIA** (Giallo in Venice - Venedik'te Giallo) **Yön.** Mario Landi, **Sen.** Aldo Serio, **Yap.** Gabriele Crisanti, **Gör. Yön.** Franco Villa, **Müz.** Berto Pisano, **Oyn.** Leonora Fani, Gianni Dei, Jeff Blynn, Mariangela Giordano.
- **1981- L'OSSESSIONE CHE UCCIDE** (The Wailing - Cinayet Tutkusu) **Yön.** Riccardo Freda, **Sen.** Antonio Cesare Corti, Riccardo Freda, Fabio Piccioni, **Yap.** Enzo Boetani, Giuseppe Collura, Simon Mizrahi, **Gör. Yön.** Cristiano Pogany, **Müz.** Franco Mannino, **Oyn.** Stefano Patrizi, Martine Brochard, Laura Gemser, John Richardson, Henri Garcin, Anita Strindberg, Silvia Dionisio.
- **1982- TENEBRAE Yön. & Sen.** Dario Argento, **Yap.** Claudio Argento, **Gör. Yön.** Luciano Tovoli, **Müz.** Simonetti-Morante-Pignatelli, **Oyn.** Anthony Franciosa, Daria Nicolodi, John Steiner, Giuliano Gemma, Christian Borromeo, Lara Wendel, Veronica Lario, Ania Pieroni, Eva Robins, John Saxon.
- **LO SQUARTATORE DI NEW YORK** (The New York Ripper - New York Karındeşeni) **Yön.** Lucio Fulci, **Sen.** Gianfranco Clerici, Dardano Sacchetti, Vincenzo Mannino, Lucio Fulci,

Yap. Fabrizio De Angelis, **Gör. Yön.** Luigi Kuveiller, **Müz.** Francesco De Masi, **Oyn.** Jack Hedley, Howard Ross, Paolo Malco, Alexandra Delli Colli, Andrea Occhipinti, Daniela Doria, Almanta Suska.

- **1983- LA CASA CON LA SCALA NEL BUIO** (A Blade in the Dark - Karanlık Merdivenli Ev) **Yön.** Lamberto Bava, **Sen.** Dardano Sacchetti, Elisa Briganti, **Yap.** Luciano Martino, Mino Loy, Lamberto Bava, **Gör. Yön.** Gianlorenzo Battaglia, **Müz.** Guido-Maurizio De Angelis, **Oyn.** Andrea Occhipinti, Anny Papa, Fabiolo Toledo, Michele Soavi, Stanko Molnar, Lara Naszinsky, Valeria Cavalli.
- **DELITTO CARNALE** (Şehvetli Cinayet) **Yön.** Cesare Canevari, **Sen.** Fulvio Ricciardi, Stefano Canevari, Aldo Crudo, **Yap.** Antonio Bertuccili, **Gör. Yön.** Vittorio Bernini, **Müz.** Mimi Uva, **Oyn.** Marc Porel, Sonia Otero, Fulvio Ricciardi, Moana Pozzi, Dirce Funari, Vanni Materassi.
- **1984- MURDEROCK-UCCIDE A PASSO DI DANZA** (Slashdance - Dans Cinayetleri) **Yön.** Lucio Fulci, **Sen.** Gianfranco Clerici, Roberto Gianviti, Vincenzo Mannino, **Yap.** Augusto Caminito, **Gör. Yön.** Giuseppe Pinori, **Müz.** Keith Emerson, **Oyn.** Olga Karlatos, Ray Lovelock, Claudio Cassinelli, Christian Borromeo.
- **1985- PHENOMENA Yön. & Yap.** Dario Argento, **Sen.** Dario Argento, Franco Ferrini, **Gör. Yön.** Romano Albani, **Müz.** Simon Boswell, Bill Wyman, Goblin, Burstow, **Oyn.** Jennifer Connely, Daria Nicolodi, Donald Pleasence, Fiore Argento, Patrick Bauchau, Dalila Di Lazzaro, Michele Soavi, Federica Mastroianni.
- **SOTTO IL VESTITO NIENTE** (Nothing Underneath - Elbisesinin Altında Bir Şey Yok) **Yön.** Carlo Vanzina, **Sen.** Franco Ferrini, Carlo Vanzina, Enrico Vanzina, **Yap.** Achille Manzotti, **Gör. Yön.** Giuseppe Maccari, **Müz.** Pino Donaggio, **Oyn.** Tom Shanley, Renee Simonsen, Donald Pleasence, Nicola Perring, Maria Mcdonald.
- **7, HYDEN PARK: LA CASA MALEDETTA** (Formula for a Murder – Dehşet Çığlığı) **Yön.** Alberto De Martino, **Sen.** Alberto De Martino, Vincenzo Mannino, **Yap.** Fabrizio De Angelis, **Gör. Yön.** Gianlorenzo Battaglia, **Müz.** Francesco De Masi, **Oyn.** Christina Nagy, David Warbeck, Carroll Blumenberg, Rosanno Brazzi, Andrea Bosic, Loris Loddi, Adriana Giueffre.
- **1986- L'ASSASSINO E ANCORA TRA NOI** (The Killer is Still Among Us - Katil Hala Aramızda) **Yön. & Yap.** Camillo Teti, **Sen.** Giuliano Carnimeo, Camillo Teti, Ernesto Gastaldi, **Gör. Yön.** Giuseppe Berardini, **Müz.** Mariano Detta, **Oyn.** Mariangela D'Abbraccio, Giovanni Visentin, Riccardo Peretti.
- **MORIRAI A MEZZANOTTE** (The Midnight Killer - Geceyarısı Katili) **Yön.** Lamberto Bava, **Sen.** Dardano Sacchetti, Lamberto Bava, **Gör. Yön.** Gianlorenzo Battaglia, **Müz.** Claudio Simonetti, **Oyn.** Valeria D'Obici, Paolo Malco, Leonardo Treviglio, Lara Wendel, Lea Martino, Eliana Hoppe.
- **1987- OPERA** (Terror at the Opera – Operada Dehşet) **Yön. & Yap.** Dario Argento, **Sen.** Dario Argento, Franco Ferrini, **Gör. Yön.** Ronnie Taylor, **Müz.** Brian Eno, Claudio Simonetti, Bill Wyman, **Oyn.** Cristina Marsillach, Ian Charleson, Urbano Barberini, Daria Nicolodi, Coralina Cataldi Tassoni, William McNamara, Barbara Cupisti, Antonella Vitale.
- **CARAMELLE DA UNO SCONOSCIUTO** (Sweets From A Stranger - Bir Yabancıdan Şekerlemeler) **Yön.** Franco Ferrini, **Sen.** Andrea Giuseppini, Franco Ferrini, **Yap.** Claudio Bonivento, **Gör. Yön.** Giuseppe Berardini, **Müz.** Umberto Smalia, **Oyn.** Barbara De Rossi, Marina Suma, Laura Betti, Athina Cenci.
- **LE FOTO DI GIOIA** (Delirium - Gioia'nin Resmi) **Yön.** Lamberto Bava, **Sen.** Daniele Stroppa, Gianfranco Clerici, **Yap.** Massimo Manesse, **Gör. Yön.** Gianlorenzo Battaglia, **Müz.** Simon Boswell, **Oyn.** Serena Grandi, Daria Nicolodi, George Eastman, David Brandon, Vanni Corbellini, Capucine, Sabrina Salerno.
- **DELIRIA** (Stage Fright - Çılgınca) **Yön.** Michele Soavi, **Sen.** George Eastman(Luigi Montefiori), **Yap.** Aristide Massacessi, Donatella Donati, **Gör. Yön.** Renato Tafuri, **Müz.** Simon Boswell, **Oyn.** David Brandon. Barbara Cupisti, Domenico Fiore, Mickey Knox, Giovanni Lombardo Radice.
- **DELITTI** (Cinayetler) **Yön.** Giovanna Lenzi, **Sen.** Giovanna Lenzi, Sergio Pastore, **Gör. Yön.** Domenico Paolercio, **Müz.** Guido-Maurizio De Angelia, **Oyn.** Saverio Vallone, Alessandra Izzo, George Ardisson, Linda Christian.
- **LA MORTA E DI MODA** (Fashion Crimes-Moda Cinayetleri) **Yön.** Bruno Gaburro, **Sen.** Luciano Appignani, **Gör. Yön.** Sergio Rubini, **Müz.** Filippo Trecca, **Oyn.** Anthony Franciosa. Miles O'Keefe, Teresa Leopardi, Giancarlo Prete.
- **1988- UN DELITTO POCO COMUNE** (Off Balance - Ortak Bir Cinayet) **Yön.** Ruggero Deodato, **Sen.** Gigliola Battaglini. Gianfranco Clerici, Vincenzo Mannino, **Yap.** Pietro Innocenzi. **Gör. Yön.** Giorgio Di Battista, **Müz.** Pino Donaggio, **Oyn.** Michael York, Edwige Fenech, Donald Pleasence, Mapi Galan. Carola Stagnaro, Daniele Brado, Giovanni Lombardo Radice.
- **1992- MISTERIA** (Body Puzzle - Sır) **Yön.** Lamberto Bava. **Sen.** Teodoro Agrimi, Lamberto Bava, **Yap.** Mario Bregni. Pietro Bregni, **Müz.** Carlo Maria Cordino, **Gör. Yön.** Luig Kuveiller, **Oyn.** Joanna Pacula, Tomas Arana, Gianni Garko. Erika Blanc, Susanna Javicoli, François Montagut.
- **1993-TRAUMA** (Aura's Enigma - Travma) **Yön. & Yap.** Daric Argento, **Sen.** Dario Argento, T. E. D. Klein, **Gör. Yön.** Raffaele Mertes, **Müz.** Pino Donaggio, **Oyn.** Asia Argento, Christopher Rydell, Piper Laurie, Frederic Forrest, Brad Dourif.
- **1995-LA STRANA STORIA DI OLGA O.** (Olga O. 'nun Tuhaf Hikayesi)**Yön.** Antonio Bonifacio, **Sen.** Maria Cociani, Daniele Stroppa, **Yap.** Remo Angioli, **Gör. Yön.** Luigi Kuveiller, **Müz.** Marco Rossetti, **Oyn.** Serena Grandi, Stephane Ferrara, Daniela Poggi, David Brandon, Dobromir Manev, Florinda Bolkan.
- **1996- LA SINDROME DI STENDHAL** (The Stendhal Syndrome - Stendhal Sendromu) **Yön.** Dario Argento, **Sen.** Dario Argento, Franco Ferrini, **Yap.** Giuseppe Columbo, **Gör. Yön.** Giuseppe Rotunno, **Müz.** Ennio Morricone, **Oyn.** Asia Argento, Thomas Kretschmann, Marco Leonardi, Paolo Bonacelli. Luigi Diberti, Julien Lambroschini, John Quentin, Veronica Lazar.
- **2001- NON HI SONNO** (Sleepless - Uykusuz) **Yön.** Dario Argento, **Sen.** Dario Argento, Franco Ferrini, **Yap.** Claudio Argento, **Gör. Yön.** Ronnie Taylor, **Müz.** Goblin, **Oyn.** Max von Sydow, Stefanio Dionisi, Chiara Caselli, Roberto Zibetti. Gabriele Lavia, Paolo Maria Scalondro, Rossella Falk.
- **2003- CATTIVE INCLINAZIONI** (Bad Inclination - Kötü Eğilim) **Yön.** Pierfrancesco Campanella, **Yap.** Enzo Gallo, **Gör. Yön.** Giovanni Ragone, **Müz.** Alberto Antinori **Oyn.** Guido Berti, Florinda Bolkan, Eva Robin's, Elisabetta Cavallotti. Franco Nero, Rosaria De Cicco, Antonio Petrocelli, Giuseppe Simonelli.
- **2004- OCCHI DI CRISTALLO** (Eyes of Crystal - Kristalin Gözleri) **Yön.** Eros Puglielli, **Sen.** Gabriella Blasi, Franco Ferrini. Eros Puglielli, **Yap.** Marco Chimenz, Giovanni Stabilini, Riccardo Tozzi, **Gör. Yön.** Luca Coassin, **Oyn.** Luigi Lo Cascio,

Lucia Jimenez, Simon Andreu, José Angel Egido, Eusebio Poncela, Carmelo Gomez, Desislava Tenekedjieva.

- **IL SIERO DELLA VANITA** (The Vanity Serum - Kibir Serumu) **Yön.** Alex Infascelli, **Sen.** Niccolo Ammaniti, Antonio Manzini, **Yap.** Marco Poccioni, Marco Valsania, **Gör. Yön.** Stefano Ricciotti, **Müz.** Marco Castaldi, **Oyn.** Margherita Buy, Francesca Neri, Valerio Mastandrea, Barbaro Bobulova, Marco Cortesi.
- **IL CARTAIO** (The Card Player - Rest) **Yön.** Dario Argento, **Sen.** Dario Argento, Franco Ferrini, **Yap.** Claudio Argento, Dario Argento, **Gör. Yön.** Benoit Debie, **Müz.** Claudio Simonetti, **Oyn.** Stefania Rocca, Liam Cunningham, Silvio Muccino, Adalberto Maria Merli, Claudio Santamaria, Fiore Argento, Vera Gemma.
- **DARKNESS SURROUNDS ROBERTA** (Karanlık Roberta'yı Sarmalıyor) **Yön.** Giovanni Pianigiani, **Sen.** Bruno Di Marcello, Giovanni Pianigiani, **Yap.** Joe Zaso, **Gör. Yön.** Alex Birrell, **Müz.** Marco Werba, **Oyn.** Yassmin Pucci, Fabrizio Croci, Raine Brown, Joe Zaso, Timo Rose.
- **2009- GIALLO Yön.** Dario Argento, **Sen.** Jim Agnew, Sean Keller, **Yap.** Rafael Primorac, Richard Rionda Del Castro, **Gör. Yön.** Frederic Fasano, **Müz.** Marco Werba, **Oyn.** Adrien Brody, Emmanuelle Seigner, Elsa Pataky, Robert Miano, Byron Deidra, Daniela Fazzolari, Valentina Izumi, Farhad Re.

GIANVITI, ROBERTO (? - 2001) İtalyan senaryo yazarı. 50, 60 ve 70'lerde aralarında kaliteli giallo'ların da olduğu pek çok İtalyan piyasa filminin yardımcı senaristliğini yapmış; Lucio Fulci'yle defalarca çalışmıştır.

- **FİLMOGRAFİ:** Una sull'altra (1969) • Beatrice Cenci (1969) • Una lucertola con la pelle di donna (1971) • Non si sevizia un paperino (1972) • Sette orchidee macchiate di rosso (1972) • 5 donne per l'assassino (1974) • Murderock - uccide a passo di danza (1984)

GIBSON, ALAN (ONTARIO, 1938-LONDRA, 1987) Kanadalı yönetmen. 60'larda İngiltere'ye yerleşmiş ve kariyerinin ilk yıllarında BBC yapımı TV dizileri yönetmiştir. Korkunç bir cinayet sahnesi barındıran, ensest izlekli "Goodbye Gemini" (Elveda İkizler) ve Güney Fransa dekorlu "Crescendo" (Kreşendo-Türkiye gösterimi Ölüm Şatosu) ilk sinema filmleridir. 70'lerde ayrıca Hammer stüdyolarının son Dracula filmlerinden "Dracula A. D. 1972" (Drakula Milattan Sonra 1972-Türkiye gösterimi: Can Pazarı) ve "The Satanic Rites of Dracula"yı (Drakula'nın Şeytani Ayinleri) çekmiştir. Modern zamanda geçen ilk Dracula filmi olma özelliğini taşıyan "Dracula A. D. 1972"de Johnny Alucard (Tersten okuyunca Dracula) adlı kara büyü meraklısı bir genç, 100 yıl önce can düşmanı Van Helsing tarafından öldürülen Dracula'yı dirilterek 70'lerin Londra'sına getirir. Dracula'nın ölümcül bir virüsle dünyayı yok etme planlarını konu edinen "The Satanic Rites of Dracula" ise ajan, korku ve bilim kurgu türlerinin tuhaf bir karışımıdır. 80'lerde korku dizileri "Hammer House of Horror" (Hammer Korku Evi), "Roald Dahl's Tales of Unexpected"in (Roald Dahl'dan Beklenmeyen Öyküler) muhtelif bölümlerini yöneten Gibson "A Woman Called Golda" (Golda Adlı Kadın) ve "Helen Keller: The Miracle Continues" (Helen Keller: Mucize Sürüyor) gibi ses getiren TV filmlerine de imza atmıştır. 49 yaşında kansere yenik düşmüştür.

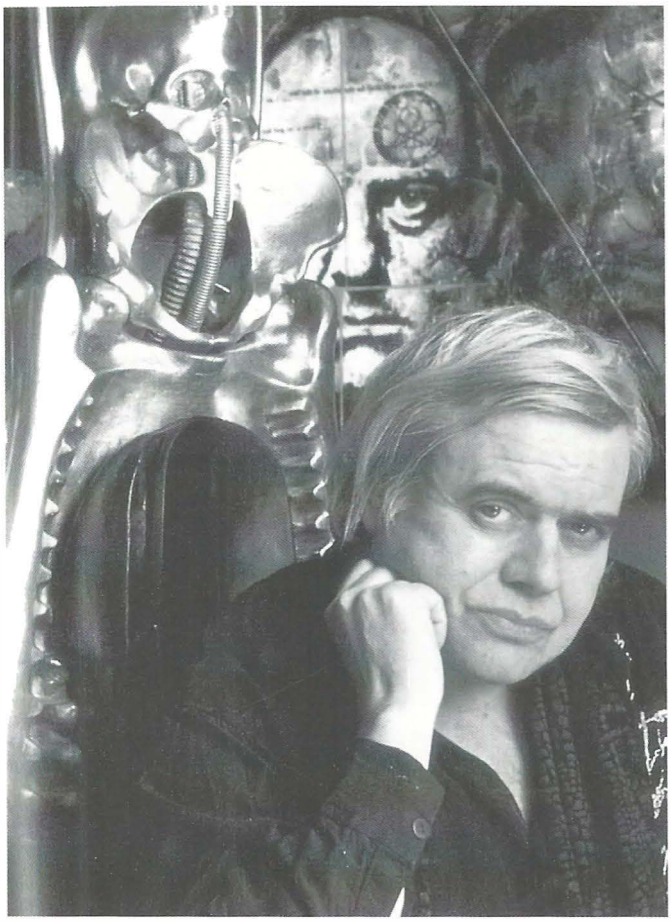
Alan Gibson (solda) The Satanic Rites of Dracula'nın (Dracula'nın Şeytani Ayinleri) setinde

- **FİLMOGRAFİ:** Crescendo (1970) • Goodbye Gemini (1970) • Dracula A. d. 1972 (1972) • Orson Welles' Great Mysteries (TV 1973) • The Satanic Rites of Dracula (1974) • Sleepwalker (TV 1977) • Roald Dahl's Tales of Unexpected (TV 1979-1988) • Hammer House of Horror (TV 1980) • A Woman Called Golda (TV 1982) • Martin's Day (1984) • The Charmer (TV 1987)

GIERASCH, ADAM (?) Amerikalı senarist, yönetmen, oyuncu. Düşük bütçeli korku alanında faaliyet gösteren Adam Gierasch 2000'lerden başlayarak Tobe Hooper'ın "Crocodile" (Krokodil), "Toolbox Murders" (Takım Kutusu Cinayetleri), "Mortuary" (Morg), Tibor Takács'ın "Rats" (Fareler), Dario Argento'nun "La terza madre"sinin (Üçüncü Ana) senaryolarını yazmış; " "Autopsy" (Otopsi), "Night of the Demons" (Şeytanların Gecesi) ve "Fertile Ground" (Bereketli Topraklar) gibi DVD korkularını hem yazmış hem de yönetmiştir. Karısı Jace Anderson yazdığı tüm filmlerin ortak senaristidir.

- **FİLMOGRAFİ:** Spiders (Sen. 2000) • Crocodile (Sen. 2000) • Panic (Sen. 2002) • Crocodile 2: Death Swamp (Sen. 2002) • Rats (Sen. 2003) • Toolbox Murders (Sen. 2004) • Mortuary (Sen. 2005) • La terza madre (Sen. 2007) • Autopsy (Sen. & Yön. 2008) • Night of the Demons (Sen. & Yön. 2009) • Fertile Ground (Sen. & Yön. 2011) • Fractured (Sen. & Yön. 2013)

GIGER, H. R. (HANS RUEDI) (CHUR, 1940 - ZÜRİH, 2014) İsviçreli ressam. Mekanik ve grotesk öğelerle bezeli yapıtlarında tuhaf dünyalar yaratmış ve günümüz fantastik sanatına özgün tasarımlarıyla damgasını vurmuştur. Mitolojik tasvirleriyle tanınan İsviçreli simgeci ressam Arnold Böcklin ile ürkünç figürlerle dolu tablolarıyla iz bırakan, gerçeküstücülüğün öncülerinden Hieronymus Bosch ana esin kaynaklarıdır. Zürih'te mimarlık ve endüstri tasarım-

H. R. Giger

cılığı okumuş; resim, heykel çalışmalarının yanısıra sinema ve müzik alanında da önemli projelere imza atmıştır. Debbie Harry ve Emerson, Lake and Palmer için tasarladığı plak kapakları ünlü müzik dergisi Rolling Stone tarafından en iyi 100 arasına alınmıştır. 1967 - 68 yılları arasında, İsviçre sinemasının önde gelen yönetmenleri Fredi Murer ve Yves Yersin'le birlikte kısa metrajlı filmler çeken Giger esas büyük çıkışını "Alien"daki yaratık tasarımıyla yapmıştır. "Alien"la görsel efektler kategorisinde Oscar kazanan ünlü sanatçı, sinemadaki çalışmalarına "Species" (Tehlikeli Tür), "Kondom des Grauens" (Dehşet Prezervatifi) ve düş kırıklığıyla sonuçlanan "Poltergeist: The Other Side"la (Kötü Ruh: Öteki Taraf) devam etmiştir. 1998 yılında Fribourg yakınlarındaki Gruyeres'de sanatçının yapıtlarının sergilendiği bir müze açılmıştır. Giger 74 yaşında yaşamını yitirmiştir.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Alien (1979) • The Intruder Within (TV 1981) • Teito Taisen (1989) • Species (1995) • Kondom Des Grauens (1996)

GILLING, JOHN (LONDRA, 1912 - MADRİD, 1985) İngiliz yönetmen, senaryo yazarı. Gerçek adı Albert George Kellino Gislingham'dır. İngiliz film endüstrisine 30'larda yönetmen yardımcısı olarak girmiştir; kaliteli Hammer filmleri "The Plague of the Zombies" (Zombi Salgını) ve "The Reptile"la (Sürüngen) tanınır. 1952'de yönettiği korku komedisi "Mother Riley Meet the Vampire" (Riley Ana Vampirle Karşılaşıyor) ilk İngiliz vampir filmidir; 1956 yapımı "The Gamma People"la (Gama İnsanları) 50'lerin ucuz bilim kurgu-korku modasına uymuştur. Hammer yapımeviyle ilişkisi 40'lı yıllara dayanan İngiliz sinemacı bu dönemde "Man in Black" (Siyahlı Adam) ve "Room to Let" (Kiralık Oda) gibi orta halli gerilim filmlerinin senaryolarını yazmıştır. 60'larda Hammer ailesine geri dönmüş ve "Shadow of the Cat - Kedinin Gölgesi" (sahibesinin katline tanık olan bir kedi canilerden intikam alır), "Pirates of the Blood River - Kanlı Nehrin Korsanları" (işkenceden kaçan genç bir adam yolda hazine peşindeki korsanlarla karşılaşır), "The Scarlet Blade" (İç savaşın hüküm sürdüğü 17. yüzyıl İngiltere'sinden epik bir hikaye), "The Plague of the Zombies (eski öğrencisinin çağrısı üzerine küçük bir taşra kasabasına gelen ve orada vuku bulan tuhaf ölümleri araştıran ünlü bir profesör dehşetengiz bir keşifte bulunur), "The Reptile" (korkunç bir lanetin pençesindeki güzel bir kadın geceleri sürüngene dönüşerek insanları katleder). "The Mummy's Shroud" – "Mumya'nın Kefeni" (Mısırlı bir prensin mezarını keşfeden İngiliz arkeologlar onu korumakla görevli bir mumyanın lanetine uğrarlar) filmlerini yönetmiştir. "Blood Beast from Outer Space" adıyla da bilinen Hammer dışı filmi "The Night Caller" (Gece Ziyaretçisi) dünyamızı ziyaret eden kötücül bir yaratıkla ilgilidir. 70'lerin başlarına dek televizyon dizileriyle meşgul olmuş, daha sonra İspanya'ya yerleşmiştir. Bu ülkede çektiği doğaüstü korku "La cruz del diablo"yla (Şeytanın Haçı) sinemaya veda eden Gilling aynı zamanda bir ressamdı.

▸ **FİLMOGRAFİ:** A Matter of Murder (1949) • The Quiet Woman (1950) • No Trace (1950) • Voice of Merrill (1952) • Mother Riley Meets the Vampire (1952) • The Frightened Man (1952) • Recoil (1953) • Escape By Night (1953) • Double Exposure (1954) • Odongo (1956) • Interpol (1957) • Shadow of the Cat (1961) • The Night Caller (1965) • Panic (1965) • The Plague of the Zombies (1966) • The Reptile (1966) • Where the Bullets Fly (1966) • The Mummy's Shroud (1967) • La Cruz Del Diablo (1975)

Mariangele Giordano

GIORDANO, MARIANGELA (DOLCEDO, 1937) İtalyan oyuncu. İtalyan film endüstrisine 50'li yıllarda giren ve çoğunlukla seksi rollerle özdeşleşen bu güzel yüzlü aktris 70 ve 80'lerde oynadığı pornografik korkular "Malabimba" (Kötü Kız), "Giallo a Venezia" (Venedik'te Giallo),

"Patrick vive ancora" (Patrick Hala Yaşıyor), "Le notti del terrore" (Dehşet Gecesi), "La bimba di Satana"yla (Şeytanın Kızı) tanınır. "Giallo a Venezia"da ayakları doğranmış, "Le notti del terrore"de göğüslerinden biri ısırıkla koparılmış, "Patrick vive ancora"da sivri bir ocak demiri cinsel organından girip ağzından çıkmıştır. Michele Soavi'nin "La setta" (Tarikat) ve Jesús Franco'nun "Killer Barbys" (Katil Barbiler) filmlerinde de oynamıştır. Ferzan Özpetek'in 2005 tarihli draması "Cuore sacro"da (Kutsal Yürek) ufak bir rolü vardır.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Ursus (1961) • Una vergine per il principe (1966) • Decameron No. 2: Le altre novelle di boccaccio (1972) • Malabimba (1979) • Giallo a venezia (1979) • Patrick vive ancora (1980) • Le notti del terrore (1981) • La bimba di satana (1982) • La Setta (1991) • Killer Barbys (1996) • Cuore sacro (2005)

GIRDLER, WILLIAM (KENTUCKY, 1947 MANİLA, 1978) Amerikalı yönetmen. 70'lerde istismar pazarına yönelik, küçük ve orta bütçeli korku filmlerine imza atmıştır. Şeytani bir doktorun yönettiği tekinsiz bir akıl hastanesinde geçen "Asylum of Satan" (Şeytanın Tımarhanesi), siyahi oyuncuların rol aldığı gülünç "The Exorcist" taklidi "Abby", dev bir ayının dehşet saçtığı gişe rekortmeni "Grizzly" (Boz Ayı), doğadaki hayvanların topluca çıldırdığı "Day of the Animals" (Hayvanların Günü) ve *ruhun zapt edilmesi* konulu "The Manitou" (Şeytanın Ruhu) başlıca filmleridir. İngiliz korku yazarı Graham Masterton'ın aynı adlı romanından beyazperdeye uyarlanan "The Manitou" 400 yaşındaki Kızılderili bir büyücünün, üç kağıtçı bir medyumun kız arkadaşının vücudunda yeniden hayat bulmasını konu edinmektedir. İzleyenlerin ağızlarını açık bırakacak saçmalıkta sahneler içeren bu eğlenceli filmde Tony Curtis, Susan Strasberg, Michael Ansara ve ustalardan Burgess Meredith oynamıştır. "The Manitou", mekan araştırması için gittiği Filipinler'de geçirdiği bir helikopter kazasında yaşama veda eden Girdler'in son filmidir.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Three on a Meathook (1972) • The Zebra Killer (1974) • Abby (1974) • Asylum of Satan (1975) • Sheba, Baby (1975) • Grizzly (1976) • Project: Kill (1976) • Day of the Animals (1977) • The Manitou (1978)

GLASS, PHILIP (BALTIMORE, 1937) Amerikalı besteci. Minimalist müziğin özgün, çok yönlü isimlerinden Philip Glass opera, tiyatro ve sinemadaki çalışmalarının yanı sıra dünyanın pek çok yerinde konserler vermiştir. David Bowie, Brian Eno gibi ünlü müzisyenlerle albümler yapan sanatçı, mistik temalı dramalardan, doğaüstü korkuya; deneysel kısa metrajlardan, olağandışı belgesellere uzanan sinema kariyeri boyunca çizgi dışı bestelere imza atmıştır. Doğaüstü korku "Candyman" (Şeker Adamın Laneti), Stephen King uyarlaması "Secret Window" (Gizli Pencere) ve Tod Browning klasiği Dracula'nın yenilenmiş versiyonunun müziklerini besteleyen Philip Glass "The Hours" ve "Kundun"la Oscar'a aday gösterilmiştir.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Koyaanisqatsi (1983) • Mishima (1985) • Powaqatsi (1988) • Anima Mundi (1991) • Candyman (1995) • Ballad of Skeletons (1996) • Kundun (1997) • The Truman Show (1998) • Naqoyqatsi (2002) • The Hours (2002) • The Fog of War (2003) • Secret Window (2004) • Taking Lives (2004) • Undertow (2004) • The Illusionist (2006) • Elena (2011)

GOBLIN İtalyan progressive rock grubu. Kurucuları: Claudio Simonetti (violin, org, synthesizer - São Paulo, 1952), Massimo Morante (gitar, mandolin, bas – Roma, 1952), Walter Martino (davul – Milano, 1953), Fabio Pignatelli (bas – Roma, 1953). Martino daha sonra gruptan ayrılmış ve Libra adıyla film müzikleri yapmıştır. Martino'nun yerini davulcu Agostino Marangolo (Catania, 1953) almıştır. Goblin, Dario Argento klasikleri "Profondo rosso" (Derin Kırmızı) ve "Suspiria"nın müzikleriyle dünya çapında üne kavuşmuştur. Grup elemanları 70'lerin başlarında Oliver ve Cherry Five adlarıyla önce İngiltere'de şanslarını denemişler; şansları yaver gitmeyince İtalya'ya geri dönmüşlerdir. Giallo klasiği "Profondo rosso" ilk soundtrack çalışmalarıdır; filmin orijinal bestecisi, caz müzisyeni Giorgio Gaslini'nin çalışmasından tatmin olmayan yönetmen Dario Argento, demo bantlarını dinleyerek beğendiği Goblin'e yeni besteler sipariş vermiş ve grubun çıkışına olanak sağlamıştır. İtalyan müzik listelerinde aylarca ön sıralarda yer alan "Profondo rosso"nun soundtrack albümünün 1 milyon sattığı tahmin edilmektedir. "Profondo rosso"yu takip eden "Suspiria" olağandışı müzik kullanımıyla korku sinemasına farklı bir boyut getirmiştir; müzikleriyle hafızalardan çıkmayan üç beş tür filminden biridir. Argento - Goblin işbirliğiyle hazırlanan elektronik ağırlıklı soundtrack grup elemanlarının da belirttiği gibi herhangi bir türe sokmanın zor olduğu, özgün ve deneysel bir çalışmadır. Elektronik ve etnik enstrümanların gürültüsüne karışan tüyler ürpertici vokallerin (çığlıklar, fısıltılar, inlemeler) etkisiyle müzik bazı sahnelerde neredeyse karakterlerin yerini almıştır. "Suspiria"nın Türkiye'de de piyasaya sürülen 45'liği dünyada 300. 000 civarında satış rakamına ulaşmıştır. "Suspiria"nın sansasyonel başarısından sonra İtalyan polisiyeleri "La via della droga" (Uyuşturucu Yolu, Enzo Castellari) ve "Squadra antimafia"nın (Anti Mafya Takımı, Bruno Corbucci) bestelerini yapan Goblin 1978'de George Romero'nun zombi filmi "Dawn of the Dead"in (Ölülerin Şafağı) müzikleri için bir kez daha stüdyoya girmiştir. Dario Argento'nun danışmanlık yaptığı filmin melodileri en az öncekiler kadar kalitelidir. Grup 1979 yılında dağılmıştır; Marangolo ve Pignatelli 80'lerin başlarında Goblin adını kullanarak "Buio omega" (Karanlığın Ötesi, Joe D'Amato), "L'altro inferno" (Öteki Cehennem, Bruno Mattei) ve "Contamination" (Salgın, Luigi Cozzi) gibi süprüntü korkuların bestelerini hazırlamıştır. 1982'de Simonetti, Morante, Pignatelli üçlüsü yanlarına davulcu Marangolo'yu almadan Argento giallo'su "Tenebrae"nin soundtrack çalışmasını gerçekleştirmiştir. Goblin, Avustralya yapımı "Patrick" ve Romero'nun vampir filmi "Martin"in İtalyan versiyonlarının müziklerini de yapmıştır. Grup elemanları 2001 yılında sadece bir kereliğine birleşerek Dario Argento filmi "Non ho sonno"nun (Uykusuz) güzel melodilerini bestelemişlerdir. Günümüzde Claudio Simonetti film müziği çalışmalarına tek başına devam

ederken, Morante, Marangolo ve Pignatelli Goblin adıyla dünyanın çeşitli yerlerinde konserler vermektedir. Gruba sonradan Maurizio Guarini (tuşlu çalgılar – Roma, 1955) ve Aidan Zammit (tuşlu çalgılar – Malta, 1965) dahil olmuştur.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Profondo rosso (1975) • Suspiria (1977) • La via della droga (1977) • Squadra antimafia (1978) • Dawn of the Dead (1978) • Buio omega (1979) • Contamination (1981) • Night of the Zombies (1981) • L'altro inferno (1981) • Tenebrae (1982) • Non ho sonno (2001)

GOLDBLATT, MARK (NEW YORK, 1948) Amerikalı kurgucu, yönetmen. Londra Filın Okulu mezunu Goldblatt aralarında "Piranha", "The Howling", "Halloween II", "The Terminator", "True Lies", "Nightbreed", "Exorcist: The Beginning", "Starship Troopers"ın da olduğu pek çok korku ve aksiyon filminin montajını yapmıştır. En iyi kurgu dalında (Terminator 2: Judgment Day) Oscar adaylığı vardır. "Dead Heat" (Ölüm Sıcaklığı) ve "The Punisher" (Cezalandırıcı) gibi orta halli aksiyonlarda yönetmen koltuğuna oturmuştur.

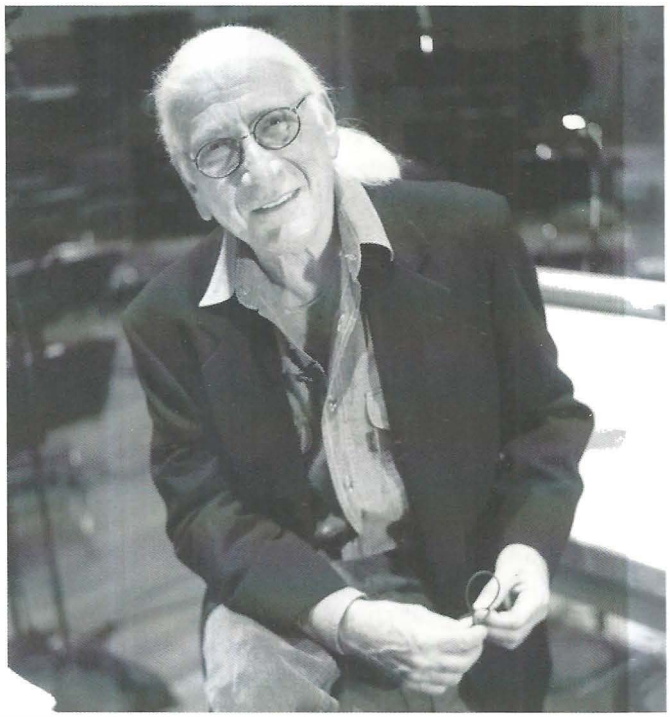
▸ **FİLMOGRAFİ:** Piranha (1978) • Humanoids from the Deep (1980) • The Howling (1980) • Halloween II (1981) • The Terminator (1984) • Dead Heat (Yön. 1988) • The Punisher (Yön. 1989) • Nightbreed (1990) • Predator 2 (1990) • Terminator II: Judgment Day (1991) • Armageddon (1998) • Hollow Man (2000) • Pearl Harbor (2001) • Exorcist: The Beginning (2004) • X Men: The Last Stand (2006) • Rise of the Planet of the Apes (2011)

Jeff Goldblum • The Fly (Sinek)

GOLDBLUM, JEFF (PITTSBURGH, 1952) Amerikalı oyuncu. Sinema yaşamına figüranlıkla başlayan Amerikan sinemasının bu uzun boylu, karizmatik aktörü 80'lerde başrollere kadar yükselmiştir. Michael Winner'ın dehşetengiz korku filmi "The Sentinel"da (Gözcü) kısacık bir rolü olan Goldblum, David Cronenberg'ün "The Fly" ında (Sinek) sineğe dönüşen bilim adamını canlandırmıştır. Gizemli bir seri katilin ürkütücü itiraflarını konu alan "Mister Frost", Philip Kaufman'ın yönettiği "Invasion of the Body Snatchers" (Ceset Yiyenlerin İstilası), "Transylvania 6-5000" ve "Hideout" diğer tür filmleridir.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Death Wish (1974) • Sentinel (1977) • Invasion of the Body Snatchers (1978) • Into the Night (1985) • The Fly (1986) • Mister Frost (1990) • Jurassic Park (1993) • Powder (1995) • Independence Day (1996) • The Life Aquatic with Steve Zissou (2005)

Jerry Goldsmith

GOLDSMITH, JERRY (LOS ANGELES, 1929 BEVERLY HILLS, 2004) Amerikalı besteci. Amerikan sinemasının bu yetenekli ve üretken bestecisi profesyonel meslek yaşamına CBS radyosunda başlamış, televizyonda devam etmiştir. 1960 - 62 yılları arasında NBC'de yayınlanan korku dizisi "Thriller"la ilk kez Emmy ödülüne aday gösterilmiştir. 1962'de sinemaya geçen Goldsmith'in pek çok unutulmaz filmin müziğinde imzası vardır. 15 kez Oscar'a aday gösterilmiş, 1976'da bir korku filmiyle (The Omen, *Kehanet*) bu ödülü kazanmıştır. "Alien" (Yaratık), "The Mephisto Waltz" (Şeytanın İzinde), "The Other" (İblisin Kurbanları), "The Reincarnation of Peter Proud" (Peter Proud İki Kere Yaşadı), "Coma" (Koma), "The Swarm" (Arılar), "Magic" (Kukla), "Poltergeist"(Kötü Ruh), "Gremlins" (Gremlinler), "Psycho II (Sapık II), "The Haunting" (Perili Ev) müziklerini yaptığı diğer tür filmleridir. 75 yaşında kansere yenik düşmüştür.

▸ **FİLMOGRAFİ:** The Twilight Zone (TV 1960 - 61, 7 Bölüm) • Thriller (1960 – 62, 18 Bölüm) • Planet of the Apes (1968) • Patton (1970) • Tora! Tora! Tora! (1970) • The Other (1972) • Papillon (1973) • Chinatown (1974) • The Reincarnation of Peter Proud (1975) • The Omen (1976) • Coma (1978) • The Swarm (1978) • The Boys from Brazil (1978) • Magic (1978) • Alien (1979) • Star Trek: The Motion Picture (1979) • The Final Conflict (1981) • Poltergeist (1982) • Psycho II (1983) • Twilight Zone:the Movie (1983) • Gremlins (1984) • Link (1986) • Warlock (1989) • Total Recall (1990) • Basic Instinct (1992) • L. A. Confindential (1997) • Deep Rising (1998) • The Mummy (1998) • The Haunting (1999) • Hollow Man (2000) • The Sum of All Fears (2002)

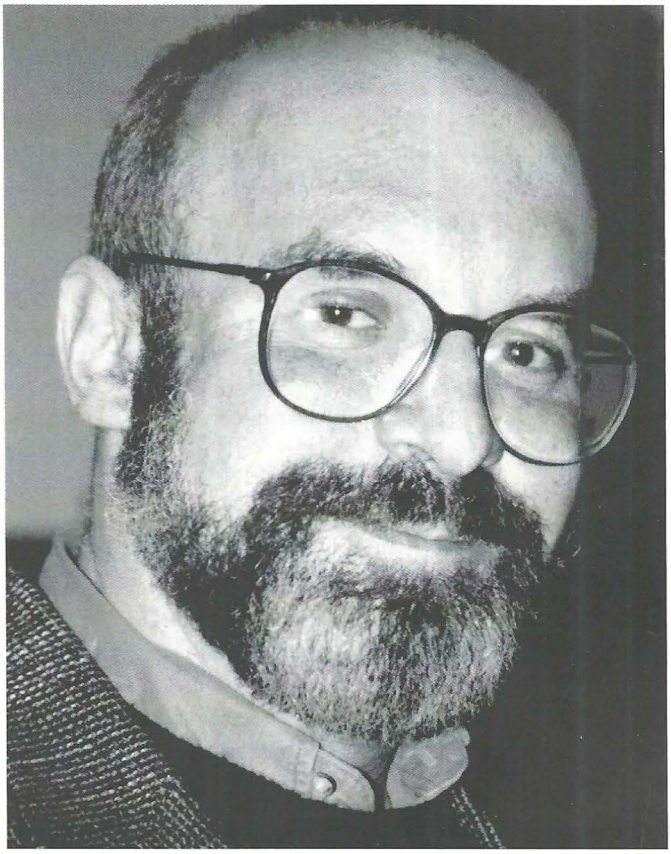
GORDON, BERT I. (KENOSHA, WISCONSIN, 1922) Amerikalı yönetmen, yapımcı, senaryo yazarı, özel efekt uzmanı. Ucuz bütçeli, uyduruk korkunun bu duayen ismi 50 ve 60'larda American International Pictures'ın dağıttığı ipe sapa gelmez fantezi, macera ve bilim kurgu filmleri; 70 ve 80'lerde dev boyutlara ulaşan hayvanların ölüm saçtığı serbest uyarlamalar, seks komedileri ve okultik korkular yönetmiştir. H. G. Wells'in adının zikredilmesine karşın ünlü yazarın yapıtlarıyla sınırlı bir ilgisi olan "The Food of the Gods" (Dev Tohumu) ve "Empire of the Ants"da (Dev Karıncalar İmparatorluğu) mutasyona uğramış devasa tavuklar, fareler ve örümcekler önlerine çıkan her canlıya saldırır... Cadılık, büyücülük ve vampirizm konularını işleyen "Burned at the Stake" (Kazıkta Yakılmış), "Satan's Princess" (Şeytanın Prensesi) ve "Necromancy" (Ölü Çağırma) emektar yönetmenin diğer tür filmleridir. "Burned at the Stake"de bir müzeyi ziyaret eden kız öğrencinin ruhu 1692 yılında Salem'de cadı suçlamasıyla yakılan genç bir kızın hayaleti tarafından zapt edilir. "Satan's Princess" kaybolan bir kadını ararken yolu kara büyü yapanlarla kesişen özel bir dedektifin hikayesini anlatır. "Necromancy"de Gordon'un hemşerisi Orson Welles bir büyücü topluluğunun liderini canlandırır...

▸ **FİLMOGRAFİ:** Earth vs. the Spider (1958) • Attack of the Puppet People (1958) • Village of the Giants (1965) • Necromancy (1972) • The Food of the Gods (1976) • Empire of the Ants (1977) • Burned At the Stake (1981) • Satan's Princess (1990)

GORDON, RICHARD (LONDRA, 1925 NEW YORK, 2011) İngiliz yapımcı. 60, 70 ve 80'lerde "Devil Doll" (Şeytan Kukla), "Curse of the Voodoo" (Vudu Laneti), "Island of Terror" (Dehşet Adası), "Horror Hospital" (Korku Hastanesi), "The Cat and the Canary" (Kedi ve Kanarya), "Inseminoid" (Döllenmiş) gibi dar bütçeli korkuları finanse etmiştir. Film yapımcısı olan ikiz kardeşi Alex Gordon da ucuz bütçeli yapımlarla uğraşmıştır.

▸ **FİLMOGRAFİ:** L'ultima preda del vampiro (1960) • Devil Doll (1964) • Curse of the Voodoo (1965) • Island of Terror (1966) • Tower of Evil (1972) • Horror Hospital (1973) • The Cat and the Canary (1978) • Inseminoid (1981)

GORDON, STUART (ŞİKAGO, 1947) Amerikalı yönetmen. 70'lerde sahnelerini açan ünlü Şikago Organic Theater'ın kurucusudur. Aralarında David Mamet'in yazdığı "Sexual Perversity in Chicago"nun da olduğu pek çok oyun sahneye koymuş; H. P. Lovecraft'ın kısa öykülerine dayalı splatter komedisi "Re-Animator"la (Diriltici) sinemaya geçmiştir. Ölü bedenleri yeniden yaşama döndürme yetisi olan manyak bir tıp öğrencisinin hikayesini anlatan "Re-Animator" bol şiddet içeren kanlı sahneleriyle bu tarzın fanatiklerinin ilgi odağı olmuştur. "Re-Animator"de şiddeti ironiyle harmanlayan ve tuhaf bir gülmece anlayışı geliştiren Gordon ciddi eleştirmenlerden bile övgüler almıştır. Gordon'u kült bir yönetmene dönüştüren bu ufak bütçeli filmin ardından bir diğer Lovecraft uyarlaması "From Beyond" (Ötelerden) ve James Whale klasiği "Old Dark House"a saygı duruşunda bulunan "Dolls" (Bebekler) gösterime girmiştir; iki film de önceki gibi mini bütçeli filmlerin seri imalatçısı Empire Pictures'ın logosunu taşımaktadır. "Re-Animator"ın üşütük doktoru Jeffrey Combs'un oynadığı "From Beyond" yürüttükleri gizli deneyler sonucunda başka bir boyuttan gelen insan yiyen canavarları keşfeden bilim adamlarıyla ilgilidir. Empire'ın az sayıdaki prodüksiyon kalitesi yüksek ürünlerinden "Dolls"da bir grup insan fırtınalı bir gecede oyuncak bebekler yapan yaşlı bir çiftin malikanesine sığınır. Ne var ki bu sihirli evin odalarını kaplayan yüzlerce bebeğin hepsi aslında canlıdır... Oyuncak bebekler kötü niyetli konukları birer birer öteki dünyaya gönderirken, şeytani üvey annesinin aşağılayıcı davranışlarına göğüs geren küçük bir kız ve safça genç bir adam canlı olarak kurtulur.

Stuart Gordon

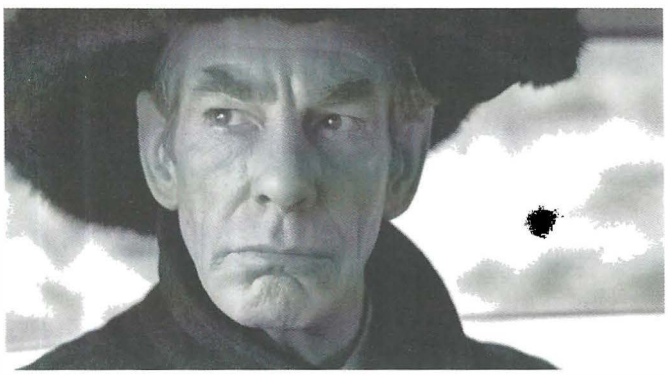
90'larda eski popüleritesini giderek yitiren Stuart Gordon, B filmleri fabrikaları Full Moon Entertainment ve Empire Pictures için çalışmayı sürdürmüştür. Romanya ve Macaristan'da çekilen Anthony Perkins'li vampir filmi "Daughter of Darkness" (Karanlığın Kızı), Edgar Allan Poe uyarlaması "The Pit and the Pendulum" (Kuyu ve Sarkaç), post apokaliptik bilim kurgu "Robot Jox" ve gotik korku "Castle Freak" (Şatodaki Canavar) video piyasasına yöneliktir. Gordon 2000'lerde intikam temalı polisiye gerilim "King of the Ants" (Karıncalar Kralı) İspanyol sermayeli Lovecraft uyarlaması "Dagon", David Mamet'in 1982 tarihli tek perdelik oyunundan beyazperdeye aktarı-

lan "Edmond", gerçek bir olaya dayalı "Stuck" (Çıkış Yok) ve TV kanalı Showtime için çekilen "Masters of Horror" (Korkunun Ustaları) dizisinin başarılı bölümlerinden "Dreams in the Witch-House"la (Cadı Evindeki Düşler) izleyici karşısına çıkmıştır.

- **FİLMOGRAFİ:** Re-Animator (1985) • From Beyond (1986) • Dolls (1987) • The Pit and the Pendulum (1990) • Robot Jox (1990) • Daughter of Darkness (1990) • Fortress (1993) • Castle Freak (1995) • Space Truckers (1996) • The Wonderful Ice Cream Suit (1998) • Dagon (2001) • King of the Ants (2003) • Edmond (2005) • Masters of Horror (TV 2005) **Bölümler:** *Dreams in the Witch House - the Black Cat* • Stuck (2007) • Fear Itself (TV 2008) **Bölüm:** *Eater*

GOTHARD, MICHAEL (HENDON, MIDDLESEX, 1939, LONDRA, 1992) İngiliz oyuncu. American International Pictures filmi "Scream and Scream Again"de (Tekrar Tekrar Haykır) müthiş bir kan içici psikopat katil tiplemesi yaratmış, ayrıca Ken Russell'ın "The Devils" (Şeytanlar), Curtis Harrington'ın "Whoever Slew Auntie Roo?" (Kanlı Balta), Tobe Hooper'ın "Lifeforce" (Yaşam Savaşı-Uzay Vampirleri), David Wickes'ın "Frankenstein" filmlerinde önemli karakter rolleri üstlenmiştir. Bond filmi "For Your Eyes Only"nin (Senin Gözlerin İçin) kötü adamıdır; televizyonda da faaliyet göstermiştir. Gothard, 53 yaşında kendini asarak yaşamına son vermiştir.

- **FİLMOGRAFİ:** Scream And Scream Again (1970) • The Devils (1971) • The Last Valley (1971) • Whoever Slew Auntie Roo? (1972) • Arthur Of Britons (TV 1972-73) • Warlords Of Atlantis (1978) • Hammer House Of Mystery And Suspense (TV 1984) • Lifeforce (1985) • Jack The Ripper (TV 1988) • The Serpent Of Death (1990) • Frankenstein (TV 1992)

Michael Gough

GOUGH, MICHAEL (KUALA LUMPUR, 1916 LONDRA, 2011) İngiliz oyuncu. İngiliz sinemasının bu 50 yıllık emektar karakter oyuncusu korku kariyerine Hammer yapımı "Dracula"yla başlamış, 60 ve 70'lerde "The Skull" (İskelet), "Dr. Terror's House of Horrors" (Dr. Dehşet'in Korku Evi), "The Phantom of the Opera" (Operadaki Hayalet), "Curse of the Crimson Altar" (Kızıl Mimberin Laneti), "The Corpse" (Ceset), "Horror Hospital" (Dehşet Hastanesi), "Satan's Slave" (Şeytanın Hizmetkarı) gibi filmlerde çoğunlukla kötü adamları canlandırmıştır. Popüler Hollywood filmleri "Batman", "Batman Returns", "Sleepy Hollow" (Hayalet Süvari) ve "The Serpent and the Rainbow"da (Yılan ve Gökkuşağı) ilginç karakter rolleri üstlenmiştir.

- **FİLMOGRAFİ:** Anna Karenina (1948) • Dracula (1958) • Horrors of the Black Museum (1959) • The Phantom of the Opera (1962) • The Skull (1965) • Dr. Terror's House of Horrors (1965) • Curse of the Crimson Altar (1968) • Julius Caesar (1970) • The Corpse (1970) • Horror Hospital (1973) • The Legend of Hell House (1973) • Satan's Slave (1976) • The Boys from Brasil (1978) • Venom (1982) • Memed My Hawk (1984) • Out of Africa (1985) • Caravaggio (1986) • Batman (1989) • Batman Returns (1992) • The Age of Innocence (1993) • Batman Forever (1995) • Sleepy Hollow (1999)

GOYER, DAVID S. (MICHIGAN, 1965) Amerikalı senarist, yapımcı, yönetmen. Ucuz bütçeli korku, aksiyon ve bilim kurgulara yazdığı senaryolarla sinema macerasına başlayan Goyer New Line filmleri "Dark City" (Gizemli Şehir) ve "Blade"in (Bıçağın İki Yüzü) senaryolarıyla Hollywood'un birinci ligine atlamıştır. Christopher Nolan'ın Batman filmleri "Batman Begins" (Batman Başlıyor) ve "Dark Knight"ın (Kara Şövalye) hikaye ve senaryolarını yazmış, "Zig Zag", "Blade:Trinity", "The Invisible", "The Unborn"u (Doğmamış) yönetmiştir. Son sinema filmi "The Unborn" dinsel izlekli *posesyon* filmlerinin Yahudi mistisizmine uyarlanmış sıradan bir örneğidir.

- **FİLMOGRAFİ:** Death Warrant (Sen. 1990) • Demonic Toys (Sen. 1992) • The Puppet Masters (Sen. 1994) • The Crow: City of Angels (Sen. 1996) • Dark City (Sen. 1998) • Blade (Sen. 1998) • Blade II (Sen. 1998) • Zigzag (Sen. Yön. 2002) • Blade:Trinity (Sen. Yön. Yap. 2004) • Batman Begins (Sen. 2005) • The Invisible (Yön. 2007) • Jumper (Sen. 2008) • The Unborn (Sen. Yön. 2009)

GRAND GUIGNOL 13 Nisan 1897'de Fransız yazar Oscar Metenier tarafından kurulan, korku oyunlarıyla ünlü bir Paris tiyatrosudur. Paris'in kötü ünlü Pigalle semtinde konumlanan Grand Guignol Tiyatrosu 1899 yılında Metenier'nin gizemli bir şekilde ortadan kaybolmasından sonra defalarca el değiştirmesine karşın 1962'ye dek perdelerini açık tutmuştur. Grand Guignol'daki tek perdelik oyunlarda her gece vahşetin her türlüsü sergilenmiştir: Gözlerin oyulduğu, insanların bıçaklandığı, uzuvların parçalandığı oyunlarda kullanılan hileler titizlikle gizlenmiştir. Hatta bazılarının patentleri bile vardır. Yüzü aşkın oyunuyla Andre de Lorde, tiyatronun en üretken yazarıdır. Akıl hastalarının bir tımarhanenin kontrolünü ele geçirmelerini anlatan "Le systeme du Docteur Goudron et du Professeur Plume" serbest bir Poe uyarlamasıdır ve senelerce repertuarda kalmıştır. Oscar Wilde, Franz Kafka, Gaston Leroux, Robert Louis Stevenson, Guy de Maupassant, James Hadley Chase, Charles Dickens uyarlamalarının yanısıra polis kayıtlarından ve akıl hastanelerinden alınmış gerçek öyküler de Grand Guignol'da sahnelenmiştir. Grand Guignol benzeri tiyatrolar "Theatre of Death" (Ölüm Tiyatrosu, Samuel Gallu), "The Wizard of Gore" (Kan Sihirbazı, Herschell Gordon Lewis), "Murders in the Rue Morgue" (Morg Sokağı Cinayeti, Gordon Hessler), "Interwiew with the Vampire: The Vampire Chronicles" (Vampirle Görüş-

Bir Grand Guignol Oyunu

Grand Guignol Tiyatrosu • Paris

me, Neil Jordan), "The Theatre Bizarre" (Kanlı Tiyatro, Douglas Buck, Buddy Giovinazzo, David Gregory, Tom Savini, Karim Hussain, Richard Stanley) gibi filmlerde seyirci karşısına çıkmıştır. Kana ve vahşete odaklanmış splatter filmleri Grand Guignol geleneğinin korku sinemasındaki mirasçıları sayılırlar.

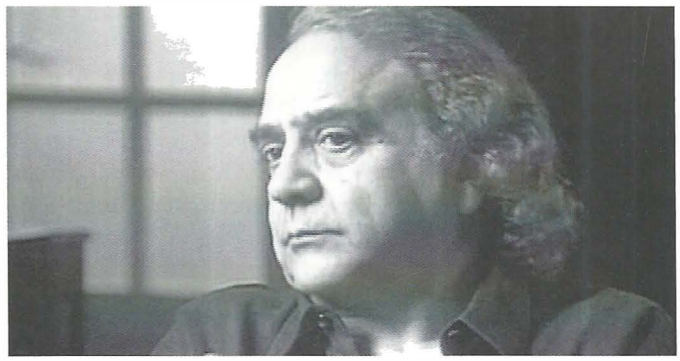
GRANT, ARTHUR (1915 - 1972) İngiliz görüntü yönetmeni. Kamera operatörlüğüyle sinemaya giren Arthur Grant, 60 ve 70'lerde pek çok Hammer yapımı korku filminin görüntü yönetmenliğini yapmıştır.

- **FİLMOGRAFİ:** Curse of the Werewolf (1961) • Paranoiac (1963) • The Plague of the Zombies (1965) • The Witches (1966) • Dracula Has Risen from the Grave (1968) • Frankenstein Must Be Destroyed (1969) • Blood from the Mummy's Tomb (1971) • Fear in the Night (1972)

GRANT, MORAY (1917 - 1977) İngiliz görüntü yönetmeni. Çeşitli Hammer filmlerinde kamera operatörlüğü ve görüntü yönetmenliği yapmıştır.

- **FİLMOGRAFİ:** The Vampire Lovers (1970) • Scars of Dracula (1970) • The Horror of Frankenstein (1970) • I, Monster (1971) • Vampire Circus (1972)

GRAU, JORGE (BARSELONA, 1930) İspanyol yönetmen. 50'li yıllarda İtalyan film endüstrisinin merkezi Cinecitta'da çalışmış ve kısa metrajlı belgesellerin ardından

Jorge Grau

ilk konulu filmini 1962'de yönetmiştir. Franco rejiminin sanat eserlerine yönelik baskısını nispeten azalttığı 70'lerin başlarında ülkede yoğunlaşan korku filmlerinin gölgede kalan temsilcilerinden biridir. Katalan sinemacının 1973 tarihli ilk tür filmi "Ceremonia sangrienta" (Kanlı Tören) öldürttüğü bakirelerin kanlarıyla banyo yapan ve bu yöntemle her daim genç kalacağına inanan biseksüel kontes Erzebet Bathory'nin (1560 - 1614) yaşamından kurgusal kesitler sunmaktadır. 1947 İtalya güzeli Lucia Bosé'yle, İsveçli Ewa Aulin'in başrol oynadıkları "Ceremonia... "nın tecimsel başarısından sonra, İtalyan yapımcı Edmondo Amati'den teklif alan Grau 70'lerin en kaliteli zombi filmlerinden "No profanar el sueño de los muertos"u (Ölülerin Uykusuna Saygısızlık Etme) yönetmiştir. İngiltere ve Amerika'da "Don't Open the Window", "Let Sleeping Corpses Lie", "The Living Dead at Manchester Morgue", "Breakfast at the Manchester Morgue" gibi alternatif isimlerle piyasa-

ya sürülen bu karamsar film ne yazık ki Grau'nun türdeki son çalışması olmuştur.

- **FİLMOGRAFİ:** Ceremonia sangrienta (1973) • Pene de muerta (1973) • No profanar el sueño de los muertos (1974) • La siesta (1976) • Coto de caza (1983) • La punalada (1989) • Tiempos mejores (1994)

GRAY, CHARLES (BOURNEMOUTH, 1928 - LONDRA, 2000) İngiliz oyuncu. Sahneden sinemaya geçen ve televizyona da yoğun mesai ayıran Charles (Donald) Gray'i korku meraklıları "The Devil Rides Out"daki (Şeytan Hüküm Sürüyor) nazik satanist rolüyle hatırlarlar. "The Beast Must Die" (Canavar Ölmeli) ve "The Legacy" (Miras) diğer tür filmleridir. Aynı zamanda "The Rocky Horror Picture Show"un seslendiricisidir. Bond filmleri "Diamonds Are Forever" (Ölümsüz Elmaslar) ve "You Only Live Twice"da da (İnsan İki Kere Yaşar) oynamıştır.

- **FİLMOGRAFİ:** The Night of the Generals (1967) • You Only Live Twice (1967) • The Devil Rides Out (1968) • Diamonds Are Forever (1971) • The Beast Must Die (1974) • Thriller (TV 1975) • The Rocky Horror Picture Show (1975) • The Legacy (1978) • The Mirror Crack'd (1980) • Shock Treatment (1981) • The Memoirs of Sherlock Holmes (TV 1994)

GREEN, ADAM (HOLLISTON, MASSACHUSSETS, 1975) Amerikalı yönetmen. New York Hofstra Üniversitesi mezunudur. New Orleans bataklıklarında gezinti yaparken deforme bir manyağın saldırısına uğrayan turistlerin hikayesini anlatan *gore* komedisi "Hatchet"le (Balta) türdeki serüvenine başlamıştır. "Hatchet"da korku ikonları Robert Englund (Freddy Kruger), Tony Todd (Candyman) ve Kane Hodder'ın (Jason Voorhees) kısa rolleri vardır. İlk gösterimi bağımsızların kalesi Sundance'da yapılan sonraki tür filmi "Frozen" (Donmuş) gecenin bir vakti telesiyejlerde unutulan üç kayakçının kurtulma mücadelesini, zaman zaman izleyiciye işkence yapan sahneler eşliğinde (kırılan kemikler, aç kurtlar) anlatır ve tam bir kayakçı kâbusudur. Green aynı yıl içinde "Balta"nın devam filmini yönetmiştir. Kısa filmleri de vardır.

- **FİLMOGRAFİ:** Coffe and Donuts (2000) • Hatchet (2006) • Spiral (2007) • Frozen (2010) • Hatchet II (2010) • Digging Up the Marrow (2013)

GREEN, NIGEL (PRETORIA, 1924 - BRIGHTON, 1972) Güney Afrika doğumlu İngiliz oyuncu. Sahne kökenli Green 50'lerden itibaren hem sinema, hem de televizyonda faaliyet göstermiştir. Rol aldığı başlıca korku filmleri: "Corridors of Blood" (Kanlı Koridorlar), "The Masque of Red Death" (Kızıl Ölümün Maskesi), "The Skull" (Kafatası), "Let's Kill Uncle" (Hadi Amcayı Öldürelim), "Countess Dracula" (Kontes Drakula).

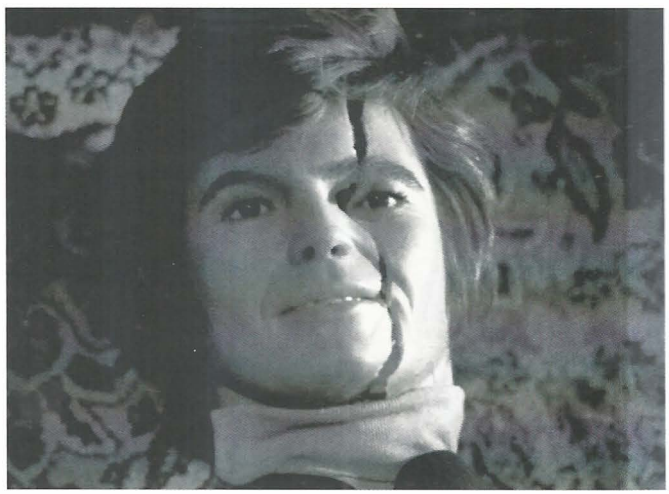
- **FİLMOGRAFİ:** Corridors of Blood (1958) • Pit of Darkness (1961) • Jason and the Argonauts (1963) • The Ipcress File (1965) • The Skull (1965) • The Face of Fu Manchu (1965) • Let's Kill Uncle (1966) • Countess Dracula (1971) • The Ruling Class (1972)

GREFE, WILLIAM (MIAMI, 1930) Amerikalı yönetmen. Çoğunlukla arabalı sinemalarda gösterilen beşinci sınıf korkuların yaratıcısıdır; Florida merkezli çalışmıştır. Düşük prodüksiyon değerlerine sahip filmlerinden "Sting of Death" (Ölüm İğnesi) deniz anası benzeri bir canavar. "Death Curse of Tartu" (Tartu'nun Ölümcül Laneti) Kızılderili bir büyücü, "Stanley" çıngıraklı yılanını cinayet makinesi gibi kullanan bir yerli, "Impulse" (Tahrik) psikopat bir kadın katiliyle ilgilidir. Nispeten büyük bütçeli "Jaws" taklidi "Mako: The Jaws of Death" (Denizin Dişleri) ülkemizde de vizyona girmiştir.

- **FİLMOGRAFİ:** Sting of Death (1965) • The Devil's Sisters (1966) • Death Curse of Tartu (1968) • Stanley (1972) • Impulse (1974) • Mako: The Jaws of Death (1976) • Whiskey Mountain (1977)

GRIFFITH, HUGH (MARIANGLAS, 1912 - LONDRA, 1980) Galli oyuncu. İngiliz sinemasının bu kalın kaşlı, top sakallı karakter oyuncusu uluslararası yapımlarda da rol almıştır. "The Abominable Dr. Phibes" (Korkunç Dr. Phibes), "Whoever Slew Auntie Roo?" (Roo Teyzeyi Kim Öldürdü?), "Dr. Phibes Rises Again" (Dr. Phibes Yeniden Doğuyor), "Craze" (Çılgın), "Legend of the Werewolf" (Kurtadam Efsanesi) başlıca tür filmleridir.

- **FİLMOGRAFİ:** Quatermass II (TV 1955) • Ben Hur (1959) • Exodus (1960) • Tom Jones (1963) • The Fixer (1968) • The Abominable Dr. Phibes (1971) • Who Ever Slew Auntie Roo? (1972) • I racconti di Canterbury (1972) • Dr. Phibes Rises Again (1972) • Craze (1974) • Legend of the Werewolf (1975) • The Hound of the Baskervilles (1978)

Claudio Guerin • La campana del infierno (Cehennem Çanı)

GUERIN, CLAUDIO (SEVİLLA, 1939 - NOYA, 1973) İspanyol yönetmen. 70'lerin kalburüstü İspanyol korku filmlerinden "La campana del infierno"nun (Cehennem Çanı) çekimlerinin son gününde çan kulesinden atlayarak intihar etmiştir. Franco İspanya'sının alegorik bir portresini çizen ve Roman Polanski, Luis Buñuel, Mario Bava gibi ustaların filmleriyle karşılaştırılan "La campana..." akıl hastanesinden taburcu olduktan sonra, annesinin mirasına konan teyzesiyle, kızlarından intikam almak için kasabasına dönen bir gencin hikayesini anlatır; 70'lerin bebek

yüzlü jönlerinden Fransız Renaud Verley (1945) tuhaf bir mizah anlayışına sahip, toplum dışı genç rolündedir. Filmin post prodüksiyonunu modern İspanyol sinemasının öncülerinden Juan Antonio Bardem tamamlamıştır.

▸ **FİLMOGRAFİ:** La casa de las palomas (1972) • La campana del infierno (1973)

GULAGER, JOHN (NEW YORK, 1957) Amerikalı yönetmen, oyuncu. Ünlü karakter oyuncusu Clu Gulager'in oğludur. Sinema kariyerine oyunculukla başlamış, Weinstein Company'nin yaratık filmi "Feast"le (Kanlı Şölen) yönetmenliğe geçmiştir. Gulager ilerleyen yıllarda "Feast"in devam filmlerini ve çıplaklığı bol korku komedisi "Piranha 3DD"yi yönetmiştir.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Feast (2005) • Feast II: Sloppy Seconds (2008) • Feast III: The Happy Finish (2009) • Piranha 3DD (2012)

GUNN, JAMES (ST. LOUIS MISSOURI, 1970) Amerikalı senaryo yazarı, yönetmen, oyuncu. Süprüntü filmleri üreticisi Troma stüdyolarında sinema kariyerine adım atan Gunn zombi klasiği "Dawn of the Dead"in (Ölülerin Şafağı) yeni çevriminin senaryosuyla adını duyurmuştur. 50'lerin *uzaydan gelen canavarlar* filmlerini model alan "Slither"la (Yaratıklar) ilk kez yönetmenlik koltuğuna oturmuş ve dünya dışı organizmaların neden olduğu salgın sonucunda et yiyen zombilere dönüşen sıradan Amerikalıların hikayesini anlatmıştır.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Dawn of the Dead (Sen. 2004) • Slither (Yön. 2006) • Super (Yön. 2010) • Guardians of the Galaxy (Yön. 2014)

GUTIERREZ, SEBASTIAN (CARACAS, 1974) Venezüellalı senarist, yönetmen. "Gothika", "The Eye" (Göz) gibi sıradan Hollywood korkularının senaryolarını yazmış, erotik gerilim "Judas Kiss", 1956 tarihli çöp korkunun yeni çevrimi "She Creature" ve Sam Raimi'nin yapımını üstlendiği "Rise"ı (Diriliş: Vampir Avcısı) yönetmiştir.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Judas Kiss (Sen. Yön. 1998) • She Creature (Sen. Yön. 2001) • Gothika (Sen. 2003) • The Big Bounce (Sen. 2004) • Rise (Sen. Yön. 2005) • The Eye (Sen. 2006) • Snakes on a Plane (Sen. 2006) • Hotel Noir (Sen. Yön. 2012) • The Signal (2014)

GÜNEY KORE 90'ların sonlarıyla, 2000'lerin başlarında altın çağını yaşayan Uzakdoğu korkusunun en yetkin örneklerinden bazıları bu ülkeden çıkmıştır. "Janghwa, Hongryeon" (Karanlık Sırlar) ve "Gwoemul"un (Yaratık) başını çektiği Güney Kore korku filmleri Batılı ülkelerde de büyük bir ilgiyle karşılaşmıştır. Jee-woon Kim'in, adını Kore halk masallarından alan "Janghwa, Hongryeon"u annelerinin ölümünden sonra bir psikiyatri kliniğinde tedavi gören iki kızkardeşin çevresinde gelişen sürprizli bir hikaye anlatır. Taburcu olur olmaz şehir dışındaki baba evine dönen kızkardeşler, kötü ruhlu üvey anneleriyle, pısırık babalarının oturduğu karanlık mekanda geçmişin hayaletleriyle karşı karşıya gelirler. ABD'de ticari gösterime çıkan ilk Kore filmi olma özelliğini taşıyan ve üstelik 75 milyon dolarlık bir gişe yapan "Janhghwa..."nın Amerikan versi-

Güney Kore-Akmareul Boatda (Şeytanı Gördüm) • Byung-Hun Lee (solda), Min-Sik Choi

yonu da (The Uninvited, *Davetsiz*) çekilmiştir. Aynı yönetmenin seyri sağlam bir mide ve sağlam sinirler isteyen "Akmaeul boattda"sında (Şeytanı Gördüm) hamile nişanlısı dokuz canlı bir seri katil tarafından öldürülen gizli bir ajanın intikam planları konu edinilmiştir. Gizli ajan seri katili yakalar yakalamasına ama daha büyük acılar çekmesi için serbest bırakır. Birbirinden yaratıcı (!) cinayet sahneleriyle izleyenleri adeta dumura uğratan Jee-woon Kim, mizahi diyaloglarla ortamı bir nebze olsun yumuşatmaya çalışmıştır. İlk gösterimi Cannes Film Festivali'nde yapılan çevreci "Gwoemul" nehre dökülen atık maddelerin ürünü, dev bir canavarın terörize ettiği Seul şehrinde geçmektedir. Joon ho-Bong'un yönettiği bu korku komedisinde canavarın kaçırdığı kızlarını kurtarmak için insanüstü bir mücadele veren bir ailenin serüvenleri işlenmiştir. İntikam izlekli drama Oldboy"la (İhtiyar Delikanlı) dünya çapında üne kavuşan, Güney Kore sinemasının yıldız yönetmenlerinden Chan-wook Park korku alanında da (üç bölümlü Asya dehşet antolojisi "Three...Extremes"in "Cut" adlı bölümü ve kanlı vampir filmi "Bakjwi") ürünler vermiştir. "Cut" (Kes!), eski bir figüranı tarafından terörize edilen ünlü bir yönetmenin hikayesini anlatırken, "Bakjwi"de (Kan Arzusu) vampire dönüşen Katolik bir rahip tutkulu bir cinsellik yaşadığı kadınla birlikte sürüyle insanın kanına girer. Park'ın, Nicole Kidman'lı ilk Hollywood filmi "Stoker" psikopat karakterlerle dolu bir aile portresi çizer.

Başka türleri de deneyen Jee-woon Kim, Chan-wook Park ve Joon ho-Bong'un aksine sadece korku alanında

Güney Kore • Janghwa, Hongryeon (Karanlık Sırlar) • Su-Jeong Lim

ürünler veren Byeong-ki Ahn (1967), intikam peşindeki bir ruhun takibinde olan bir grup gencin hikayesini anlatan "Gawi"yle (Karabasan) sinemaya girmiştir. Uzakdoğu korku sinemasının mistik atmosferiyle, Amerikan slasher filmlerinin vahşi doğasını kaynaştıran "Gawi"yi takip eden "Ringu" çeşitlemesi "Pon" (Telefon) sahiplerine uğursuzluk ve ölüm getiren lanetli bir cep telefonuyla ilgilidir. Byeong-ki Ahn bu filmlerin sonrasında "Bunshinbaba" (Cadı Tahtası) ve "APT" (Apartman) adlarında iki Seul manzaralı film daha yönetmiştir. 1968 doğumlu Ki-hyeong Park gençlik filmi formatlı korku "Yeogo goedam" (Fısıldayan Koridorlar) ve evlat edindikleri çocukla ilgili dehşet verici bir keşifte bulunan bir ailenin dramını işleyen "Acacia"la (Akasya) çıkış yapmış ama arkasını getirememiştir. Bir kızlar okulunda geçen "Fısıldayan Koridorlar"ın devam filmleri de çekilmiştir. Sung-ho Kim'in yönettiği "Geoul sokeuro" (Aynanın İçine) yeni çevrimi yapılan (Mirrors, *Aynalar*) bir başka popüler Güney Kore filmidir. Diğer Kore yapımı korku filmleri gibi geçmişin lanetleriyle baş etmeye çalışan bir kahramanı merkeze alan "Geoul sokeuro" çalıştığı işyerinde (yeniden açılmaya hazırlanan bir alışveriş merkezi) tuhaf ölümlere tanıklık eden ve bunların aynalarla olan ilintisini keşfeden eski bir polisin çevresinde gelişen bir hikaye anlatmaktadır. Festivallerin gözdesi Kim ki Duk'un eski asistanı Chul-soo Jang'ın yönettiği "Kim Bok-nam salinsageonui jeonmal" (Cinnet) tıpkı "Şeytanı Gördüm" gibi sinirleri ve mideleri sağlam insanları bile sınayan son derece sadistik bir seyirliktir. Hikaye Seul'de başlar: İş hayatının dişlileri arasında vicdanı körelen banka çalışanı Hae-won bir cinayet girişimine tanık olduktan sonra çocukluğunun geçtiği adaya gider. Güney Kore'nin sanayileşmiş modern yüzüyle alakası olmayan bu yoksul adada, çocukluk arkadaşı Kim Bok-nam tuhaf yaşlı akrabaları, tam bir pislik olan kocası ve küçük kız çocuğuyla birlikte yaşam mücadelesi vermektedir. Sürekli dayak yiyen, üstüne üstlük kocasının geri zekalı erkek kardeşinin tecavüzüne uğrayan Kim Bok-nam'ın artık burasına gelmiştir. Kendisini ve çocuğunu Seul'e kaçırması için Hae-won'a yalvarır ama kadına kabul ettiremez. Kızının kocası tarafından tacize uğradığını öğrenmesi ve zavallı çocuğun ölümü bardağı taşıran damlalardır... Kim Bok-nam adadaki herkesi korkunç yöntemlerle katledecektir.

Andersen masalı "Kırmızı Papuçlar"ın modernize edildiği "Bunhongsin" (Kanlı Ayakkabılar), Grimm kardeşlerin ünlü masalının yeniden yorumlandığı "Hansel & Gretel", bir Seul lisesinde kapana kısılan liseli öğrencilerin gizemli bir yabancı tarafından birer birer katledildiği "Gosa" (Ölüm Zili), hayaletli bir apartmanda geçen "Sorum" (Kaz Vuruşu), bir aile lanetinin konu edinildiği "Du saram-yi-da" (Arkanda Biri Var), kızlar okulu modasını takip eden "Ryeong" (Ölü Arkadaş), hortlaklı bir gece treninde vuku bulan cinayetlerin anlatıldığı "Redeu-ai" (Kırmızı Göz) ve hayaletli bir yoga okuluna yazılan kadınların birer birer öteki dünyayı boyladığı "Yoga Hakwon" (Ölüm Peşimizde) 1998 - 2009 yılları arasında gösterime çıkan diğer Güney Kore yapımı filmlerdir. Bu filmlerin çoğu bayatlamış konuları (hayaletler, lanetler, işkence pornosu) karmaşık bir hikaye yapısı ve özentili bir biçimsellikle işlemiştir.

Mikael Håfström

HÅFSTRÖM, MIKAEL (LUND, 1960) İsveçli yönetmen. İsveç'teki eğitim sistemini sorgulayan yatılı okul filmi "Ondskan"la (Şeytana Karşı) çıkış yapan TV kökenli Håfström Amerikan özentisi slasher "Strandvaskaren"in (Göldeki Hayalet) sonrasında Hollywood'a transfer olmuş ve sürprizli gerilim "Derailed" (Raydan Çıkanlar), paranormal olayların vuku bulduğu hayaletli bir otel odasında geçen Stephen King uyarlaması "1408" ve Vatikan'daki şeytan çıkarma faaliyetlerini ele alan "The Rite"ı (Ayin yönetmiştir.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Leva Livet (2001) • Ondskan (2003) • Strandvaskaren (2004) • Derailed (2005) • 1408 (2007) • Shangha (2010) • The Rite (2011) • Escape Plan (2013)

HAGGARD, PIERS (LONDRA, 1939) İngiliz yönetmen. Macera kitapları yazarı Rider Haggard'ın torunu, oyuncu Stephen Haggard'ın oğludur. Hem sinemada, hem de televizyonda etkinlik göstermiştir. İlk sinema filmlerinden "Blood on Satan's Claw" (Şeytanın Pençesindeki Kan) 17. Yüzyıl kırsal İngiltere'sinde geçen bir şeytana tapınma ve ruh zapt etme öyküsü anlatır. Zamanına göre hayli açık saçık ve kanlı sahneler içeren bu etkileyici tarihsel korkunun konusu şeytan tarafından baştan çıkarılan bir grup kasabalı gencin çevresinde gelişmektedir. Tobe Hooper'dan devraldığı "Venom"da (Zehir) çocuk kaçıran teröristler çok zehirli bir mamba yılanının kurbanı olurlar; Klaus Kinski, Oliver Reed, Nicol Williamson, Susan George, Sarah Miles, Sterling Hayden oynamıştır. Ayrıca, aralarında "Pennies from Heaven" ve "Quatermass"ın da olduğu pek çok TV filmi ve dizisi yönetmiştir.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Blood on Satan's Claw (1971) • Quatermass (TV 1978) • Pennies from Heaven (TV 1978) • Venom (1982) • The Hunt (TV 2001)

HAIG, SID (FRESNO, KALİFORNİYA, 1939) Amerikalı oyuncu. Jack Hill'in 1964 tarihli kült korku komedisi "Spider Baby"deki yamyam genç tiplemesiyle dikkatleri çeken bu iri yarı dazlak aktör 70'lerde sürüyle istismar filminde

oynamıştır. Son yıllarda heavy metalci müzisyen-sinemacı Rob Zombie'nin filmleri "House of 1000 Corpses" (Cesetler Evi), "The Devil's Rejects" (Vahşet Çetesi), "Halloween" ve Quentin Tarantino'nun "Kill Bill"inde gözükmüştür.

- **FİLMOGRAFİ:** Blood Bath (1966) • Spider Baby (1968) • Thx 1138 (1971) • Black Mama, White Mama (1973) • Foxy Brown (1974) • Galaxy of Terror (1981) • Jackie Brown (1997) • House of 1000 Corpses (2003) • Kill Bill Vol. 2 (2004) • The Devil's Rejects (2005) • House of the Dead 2 (TV 2005) • Night of the Living Dead 3D (2006) • Dead Man's Hand (2007) • Halloween (2007) • Brotherhood of Blood (2007) • Razor (2009) • Dark Moon Rising (2009)

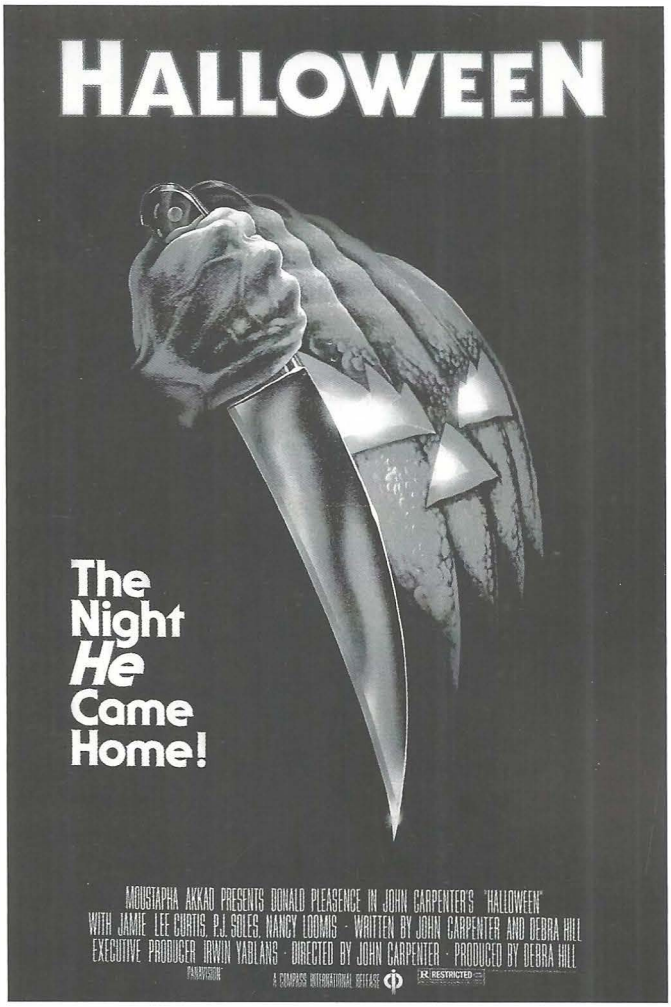
HAITKIN, JACQUES (SAN FRANCISCO, 1950) Amerikalı görüntü yönetmeni. New York Üniversitesi film bölümü mezunu Jacques Haitkin "Galaxy of Terror" (Dehşet Galaksisi), "The House Where Evil Dwells" (Kötülüğün Oturduğu Ev), "Scanner Cop" (Tarayıcı Polis), "The Hidden" (Saklı), "Wishmaster" (Tılsım), "A Nightmare on Elm Street" (Elm Sokağında Kâbus), "Shocker" (Şok) gibi çoğunluğunu B tipi korkuların oluşturduğu filmleri görüntülemiştir.

- **FİLMOGRAFİ:** A Nightmare on Elm Street (1984) • A Nightmare on Elm Street Part 2: Freddy's Revenge (1985) • The Hidden (1987) • Shocker (1989) • Scanner Cop (1994) • Wishmaster (1997) • Bad Karma (2002) • 12 Days of Terror (TV 2005) • Visible Scars (2012)

HALLER, DANIEL (GLENDALE, KALİFORNİYA, 1926) Amerikalı yapım tasarımcısı, yönetmen. 60'larda Roger Corman'ın yönettiği tüm Poe uyarlamalarında yapım tasarımcısı ve sanat yönetmeni olarak çalışmış, orta halli Lovecraft uyarlamaları "Die Monster Die!" (Öl Canavar Öl) ve "The Dunwich Horror"da (Dunwich Dehşeti) yönetmen koltuğuna oturmuştur. 1971-1988 yılları arasında TV dizileri yönetmiştir.

- **FİLMOGRAFİ:** Pit and the Pendulum (1961) • The Premature Burial (1962) • The Masque of the Red Death (1964) • Die Monster Die! (Yön. 1965) • The Dunwich Horror (Yön. 1970) • Night Gallery (Yön. 1970) • The Sixth Sense (Yön. 1972) • The Highwayman (Yön. 1988)

HALLOWEEN (Yabancı) John Carpenter'ın yönettiği 1978 yapımı Amerikan filmi. Senaryosu, "The Babysitters Murders" (Bebek Bakıcısı Cinayetleri) adıyla John Carpenter ve o zamanki kız arkadaşı Debra Hill ortaklığıyla yazılmıştır. Defalarca taklit edilmiş bağımsız bir korku klasiğidir ve seri cinayetlerin işlendiği *teen slasher* filmlerinin öncülerinden sayılır. Mısırlı sinema adamı Mustafa Akad'ın (1930 - 2005) 320.000 dolarlık finansal katkısıyla Los Angeles, Pasadena, Kuzey Hollywood, Alhambra Kaliforniya'da 21 iş gününde çekilmiştir. Hasılatı ABD sınırlarında 47 milyon doları geçerken, dünyada 60 milyonluk gişe yapmıştır. Bugünkü kazancı ise neredeyse 200 milyon dolara yaklaşmıştır. "The Blair Witch Project" (Blair Cadısı) çekilene dek tam 20 sene en kazançlı bağımsız korku filmi unvanını korumuştur. Akıl hastanesinden kaçan insanüstü bir psikopatın, cadılar bayramı gecesinde liseli gençleri terörize etmesini anlatan "Halloween", *slasher*

filmlerinin geleneksel anlatılarını (takip sonrasında işlenen cinayetler, katilin görüş açısını yansıtan öznel kamera çekimleri, seks sonrasında gelen ölüm...) başarıyla formüle etmiştir. 80'lerde onlarcası üretilen çoğu kan-şiddet eksenli slasher filmlerinin aksine kansız bir filmdir "Halloween"; biçemi daha çok stilize İtalyan korkularını (Carpenter koyu bir Mario Bava ve Dario Argento hayranıdır) andırır. İlk defa 25 Ekim 1978'de Kansas City'de gösterilen "Halloween" Türkiye'de 3 yıllık bir gecikmeyle "Yabancı" adıyla vizyona girmiştir. "Halloween"in Anchor Bay Entertainment logolu DVD'si görüntü yönetmeni Dean Cundey'nin restorasyon çalışmasıyla 1999 yılında basılmıştır. DVD'nin, orijinal 35 mm. negatiflerden elde edilen yenilenmiş renklendirme çalışmalarını ödüllü sanatçı Adam Adams (Terminator 2, Titanic) gerçekleştirmiştir. Ekstralar bölümünün "Halloween Unmasked" (Maskesiz Cadılar Bayramı) adlı 27 dakikalık belgeselinde yönetmen John Carpenter, ortak yapımcı-senarist Debra Hill, yapımcı Irwin Yablans, yapımcı-finansör Mustafa Akad, oyuncular Jamie Lee Curtis, P. J. Soles, görüntü yönetmeni Dean Cundey ve kurgucu Tommy Lee Wallace'la yapılan söyleşiler yer almaktadır.

- **KONU:** 1963 yılının Cadılar Gecesi'nde 6 yaşındaki Micha-

Halloween (Yabancı) Jamie Lee Curtis

el Myers Haddonfield, Illinois'daki evlerinde 15 yaşındaki kız kardeşini bıçaklayarak öldürür. Çocuk vakit geçirmeden yakınlardaki bir ıslahevine gönderilir ve psikiyatrist Sam Loomis'in gözetimine verilir. 8 yıllık tedavi sürecinden sonra Loomis çocuğun bir kötülük tohumu olduğuna kanaat getirecektir. Yıllar sonra, bir gece Sam Loomis 21 yaşına basan Myers'ı mahkemeye götürürken elinden kaçırır. Ertesi gün Haddonfield kasabasında Cadılar Gecesi hazırlıklarına başlanmıştır. Lise öğrencileri Laurie ve Annie boş zamanlarında çocuk bakıcılığı yapmaktadırlar, Cadılar Gecesinde karşılıklı evlerde iki çocuğa göz kulak olacaklardır. Kaçak Myers ise Haddonfield'e dönmüş ve genç kızları takibe almıştır; yüzünde ürkünç bir maske vardır, ilk kurban işten kaytaran Annie'dir, erkek arkadaşıyla buluşmak için arabasına binen genç kız arka koltukta aniden beliren Myers tarafından boğularak öldürülür. Laurie'nin diğer kız arkadaşı Lynda ve sevgilisi Bob yeni kurban adaylarıdır. Bob mutfakta Myers'ın insanüstü gücüyle duvara çivilenir, Lynda telefon kablosuyla boğulur. O sırada Loomis, Haddonfield'da umutsuzca Myers'in izini sürmektedir. Arkadaşlarının katlinden haberi olmayan Laurie ise endişelidir; Lynda'yla telefonda konuşurken aniden hat kesilmiştir, komşu eve kontrole gittiğinde arkadaşlarının

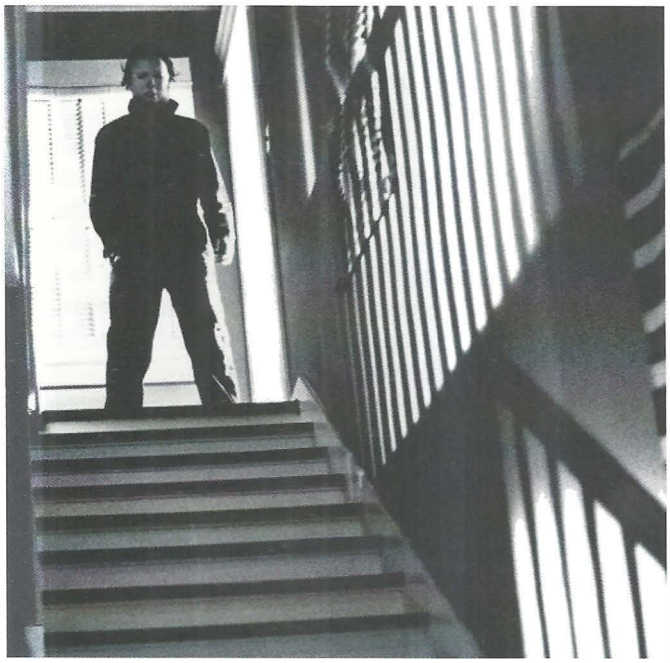
Halloween (Yabancı)-Nancy Kyes

cesetleriyle burun buruna gelir. Myers, evin üst katında Laurie'ye bıçakla saldırır ama merdivenlerden yuvarlanan genç kız, çocuk baktığı eve kaçmayı başarır. Arkasından gelen Myers'ın boynuna örgü şişi saplar, sonra çocukları güvence altına alan Laurie dolaplardan birinin içine saklanır. Dolabın kapağını açan Myers panik içinde debelenen genç kızı yakalamaya çalışmaktadır, can havliyle elbise askılarından birini eline geçiren Laurie sivri ucunu adamın gözüne saplar, Myers elindeki bıçağı düşürmüştür, Laurie bu kez Myers'i göğsünden bıçaklar. Dehşet içindeki Laurie çocukları kilitli odadan çıkarır ve derhal polise haber vermelerini söyler. O sırada Myers yattığı yerden kalkmaktadır... Evden pijamayla dışarı fırlayan çocukların bağırışları dışarıda Myers'ı arayan Loomis'in dikkatini çeker... Myers tam Laurie'yi öldürmek üzereyken yetişir ve altı el ateş eder... Myers balkondan sırt üstü aşağıya düşmüştür. Loomis pencereden dışarı baktığında Myers'ın kaybolduğunu görür... Laurie hıçkırıklara boğulurken, Loomis düş kırıklığıyla gecenin karanlığına gözlerini çevirir.

"Halloween" iki katlı bahçeli evlerin sıra sıra dizildiği sakin bir Amerikan banliyösünde geçer. Carpenter'a göre emniyeti ve normalliği simgeleyen banliyö yaşamında korku duygusu uyandırmak hiç kolay değildir... "Geçmişte bir kısım korku filminde kullanılan mekanlar karanlık ve tekinsizdir. Böylece seyirci her an tetikte olmuş ve korkutucu şeyler geleceğini hesaplamıştır. Ama banliyöde, hayır! Eğer korku bu steril ortama, kutsal sığınıklarımıza sızarsa her ortama kolaylıkla sızabilir... Olaylar kontrolden çıktığında, yabancı güçler devreye girdiğinde o zaman sığınacak yerimiz kalmaz... Bir yönetmen işte bu duyguyu işlerse gerçek korkuyu yaratır... " John Carpenter "Halloween"le ilgili görüşlerine şunları da eklemiştir: "Amerika'nın küçük bir kasabasına ölümü çağrıştıran bir bakış fırlatıyorsunuz. Geniş açılı lensler, kaydırma çekimleri ve Steadicam burada işinizi kolaylaştırır. Klostrofobik bir etki yaratan gece çekimleri en büyük yardımcınızdır." Carpenter, filmin ölmek bilmeyen karakteri Michael Myers'ı doğaüstü bir varlık olarak tasarladığını da vurgulamıştır. Gerçekten de, ağzından tek bir sözcük çıkmayan Myers film boyunca şişlenir, bıçaklanır, kurşunlara hedef olur ama her defasında dimdik ayaktadır... Belki de bu, devam filmlerine açık kapı bırakan bir taktiktir...

Carpenter'ın "Halloween"de yaptığı göndermeler dikkatli izleyicinin gözünden kaçmamıştır. Donald Pleasence'ın canlandırdığı ruh doktoru karakteri, "Psycho"da John Gavin'in karakteri gibi Sam Loomis adını taşımaktadır. Laurie Strode'nin evinin odasının duvarında asılı olan posterde Belçikalı dışavurumcu ressam James Ensor'un bir resmi göze çarpmaktadır. Ensor, grotesk maskeler takan insan figürleriyle ünlenmiştir. Başka bir sahnede çocuklar televizyonda Howard Hawks'un "The Thing from the Another World" adlı filmini izlerler. Büyük bir Hawks hayranı olan Carpenter 1982'de bu filmin çok daha dehşet verici bir versiyonunu gerçekleştirmiştir.

"Halloween"in mucizevi gişe başarısı kaçınılmaz de-

Halloween (Yabancı)

vam filmleri furyasını da arkasından getirmiştir. Carpenter devam filmlerini yapmaya mecbur olduğunu yoksa kendisinin ve Debra Hill'in muazzam bir davayla karşı karşıya kalacağını belirtmiştir. "İlk filmlerini çeken genç yönetmenlere bir şans verdik ve farklı hikayeler anlatmalarını sağladık. Ama izleyici farklı hikayeler istemiyordu." John Carpenter'ın yazdığı ve danışmanlık yaptığı "Halloween II"yi (1981) sonraki yıllarda Hollywood'da tutunamayan Rick Rosenthal yönetmiştir. İlk filmin bittiği yerden başlayan "Halloween II"de Michael Myers hastanede tedavisi süren Laurie Strode'nin (Myers'ın kızkardeşi olduğunu öğreniriz) izini bulur ve yoluna çıkan hastane personelini birer birer hunharca katleder. Sam Loomis ise boş yere can düşmanını ele geçireceği günü sabırsızlıkla beklemektedir... "Halloween III. Season of the Witch" (Cadılar Bayramı III: Büyücünün Mevsimi, 1982) öncekilerle ilgisi olmayan bambaşka bir hikaye anlatmaktadır. "Invasion of the Body Snatchers" (Ceset Yiyenlerin İstilası) ve "The Stepford Wives" (Stepford Kadınları) gibi bilim kurgu filmlerinden esintiler taşıyan film şeytani bir oyuncak üreticisinin ölümcül "Halloween" maskeleriyle Amerika'daki çocukları yok etme planlarını konu almaktadır. Carpenter'ın favori yazarlarından Nigel Kneale'in öyküledığı "Season of the Witch"i Tommy Lee Wallace yönetmiştir. Filmi seyrettikten sonra hikayesinin berbat edildiğini düşünen Kneale dava açarak adını jenerikten sildirmiştir. Çok kötü eleştiriler alan bu felaketten sonra seriye 6 yıl ara verilmiş ve bu arada kontrol tamamen Mustafa Akad ve yapımcı Paul Freeman'ın eline geçmiştir. John Carpenter'ın çekilmesinden sonra gösterime giren devam filmlerini (hepsinde serinin gedikli aktörü Donald Pleasence başrol oynamıştır) Dwight Little ("Halloween 4: The Return of Michael Myers, *Michael Myers'ın Dönüşü*, 1988), Dominique Othenin-Girard (Halloween 5, 1989), Joe Chappelle (Halloween: The Curse of Michael Myers, *Michael Myers'ın Laneti*, 1995) gibi ikinci sınıf isimler yönetmiştir. İşin iyice suyunu çıkaran "Halloween H20: 20 Years Later"da (Korku Bayramı, 1998) özel bir okulda öğretmenlik yapan Laurie Strode 20 yıl aradan sonra can düşmanıyla tekrar karşılaşır. Steve Miner'ın yönettiği bu gereksiz filmi takip eden "Halloween: Resurrection"da (Korku Bayramı 2, 2002) ise kamera arkasına tanıdık bir isim, Rick Rosenthal geçmiştir... Michael Myers'ın terk edilmiş baba evinde kamp kuran bir grup gencin (tabii ki bunun bedelini ödeyeceklerdir) hikayesini anlatan "Halloween: Resurrection" ne yazık ki son "Cadılar Bayramı" filmi olmamıştır. Müzisyen-sinemacı Rob Zombie 2007'de kan, seks ve vahşet dolu bir yeni çevrim gerçekleştirmiştir. Filmin yapımcılarından Malik Akad 2005'te Amman'da bir terör saldırısına kurban giden Mustafa Akad'ın oğludur...

- **COMPASS INTERNATIONAL - FALCON INTERNATIONAL YAPIMI. Yön.** John Carpenter, **Sen.** John Carpenter, Debra Hill, **Yap.** Debra Hill, Irvin Yablans, Mustafa Akad, **Gör. Yön.** Dean Cundey, **Müz.** John Carpenter, **Kur.** Charles Bornstein, Tommy Lee Wallace, **San. Yön.** Tommy Lee Wallace, **Oyn.** Donald Pleasence (Sam Loomis), Jamie Lee Curtis (Laurie Strode), Nancy Loomis (Annie Brackett), P. J. Soles (Lynda), Charles Cyphers (Şerif Leigh Brackett), Kyle Richards (Lindsey), Brian Andrews (Tommy), John Michael Graham (Bob), Nancy Stephens (Marion), Will Sandin (Michael Myers Yaş 6), Tony Moran (Michael Myers, Yaş 23)

  RENKLİ, 35 mm, 91 DAK.

Hammer • The Brides of Dracula (Drakula'nın Gelinleri) • Andree Melly

HAMMER 60'lı ve 70'li yıllarda İngiliz korku sinemasına hükmeden yapım şirketi. Bu küçük aile firması zaman zaman komedi, bilim kurgu, macera, fantezi türlerinde faaliyet gösterse de asıl ününü 1957 - 76 yılları arasında gösterime giren korku-gerilim filmleriyle elde etmiştir. İspanyol göçmeni Enrique Carreras ve amatör salon komedyeni William 'Hammer' Hinds (Hammer, Will Hinds'in sahne adıdır) öncülüğünde Exclusive Films'in bir prodüksiyon kolu olarak 1935'te kurulmuştur. Önceleri film dağıtımcılığıyla uğraşan ikili 40'ların sonlarıyla, 50'lerin başlarında radyo oyunlarından uyarlanan gerilim ve komedi filmle-

Hammer • Taste Of Fear (Dehşetin Tadı) • Susan Strasberg

riyle piyasaya ısınmıştır. Firmanın ilk fantezi izlekli filmleri "Four Sided Triangle" (Dört Taraflı Üçgen) ve "Stolen Face"i (Çalınan Yüz) sonradan unutulmaz Hammer klasiklerine imza atan Terence Fisher yönetmiştir.

Hammer yapımevinin ilk çıkışı Nigel Kneale'in yazdığı popüler BBC dizisi "Quatermass Xperiment"in (Quatermass Deneyi, 1955) tedirgin edici sinema uyarlamasıyla başlamıştır. Eklektik sinemacı Val Guest'in (1911-2006) yönettiği bu karanlık bilim kurgu uzaydan gelen insanlı bir roketin Londra yakınlarında düşmesiyle açılır. Uzay programının başındaki profesör Bernard Quatermass (Brian Donlevy) olanları yakından izlemektedir. Roketteki astronotlardan sadece birisi hayatta kalmış, diğer ikisi ise gizemli bir şekilde ortadan kaybolmuştur. Sağ kalan astronot Victor Caroon (Richard Wordsworth) hastanede gözetim altında tutulduğu sırada tuhaf bir değişim geçirir ve dokunduğu her şeyi içine çeken dev bir canavara dönüşür. Uzaylı yaşam formlarının esir aldığı astronot Londra sokaklarında terör estirirken polis ve Quatermass adamın izini sürecektir. 50'lerin soğuk savaşa dayalı paranoya atmosferini siyah beyaz karelerle beyazperdeye yansıtan "Quatermass" ABD ve İngiltere'de mütevazi bütçesini kat kat aşan paralar kazanmıştır. Profesör Quatermass'ın insanlık için tehdit oluşturan uzaylı yaşam formlarının izini sürdüğü devam filmleri "Quatermass 2" (1957) "Quatermass and the Pit" (Quatermass ve Kuyu-1967) ve "The Quatermass Conclusion" (Quatermass Kararı-1979) aralıklarla gösterime girmiştir; stüdyonun deneyimli isimlerinden Roy Ward Baker'ın yönettiği "Quatermass and the Pit" serinin en iyisidir. Uzaylı istilası paranoyasını doğaüstü korku öğeleriyle harmanlayan filmin önemli bölümü Londra'daki bir metro istasyonunda geçmektedir. Metroda yapılan kazılarda insan kemikleri, bir kafatası ve 2. Dünya Savaşı yıllarından kaldığına inanılan bir roket bulunur. Roketin içinde çekirge benzeri ölü yaratıklar vardır ve professor Quatermass'a göre bu yaratıklar bir Marslı istilasının belirtileridir. Serinin yaratıcısı Nigel Kneale'in, ilk iki filmde profesör Quatermass'ı Amerikalı bir oyuncunun canlandırmasından duyduğu memnuniyetsizlik üzerine bu filmde profesör rolü Hammer stüdyolarına yabancı olmayan Andrew Keir'e verilmiştir.

Hammer 60'larda İngiliz korku sinemasının simge şirketi haline gelmiştir; yönetmen Terence Fisher, efsane oyuncular Christopher Lee, Peter Cushing; senarist-yönetmen Jimmy Sangster; görüntü yönetmenleri Jack Asher, Arthur Grant; makyajcılar Philip Leakey, Roy Ashton, efekt uzmanı Les Bowie; yapım tasarımcısı (dekoratör Bernard Robinson; besteci James Bernard ve yapımcı Anthony Nelson Keys Hammer ailesinin ağır toplarıdır. Gerçek bir aile şirketi olan Hammer'ın kontrolü Enrique Carreras'dan oğlu James Carreras'a geçmiş, 70'lerde ise işi James Carreras'ın oğlu Michael devralmıştır. Kurucular-

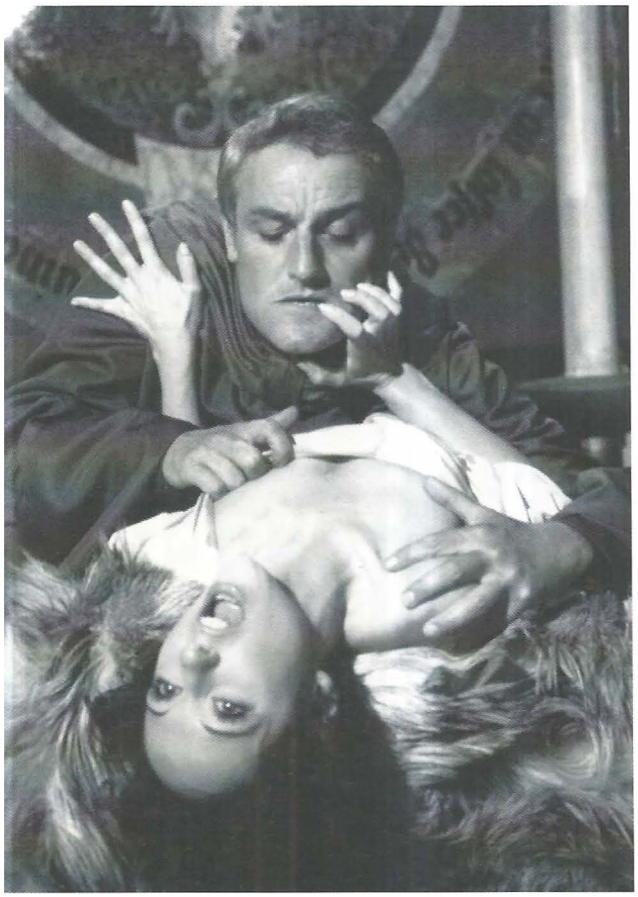
Hammer • Frankenstein Created Woman (Frankenstein Kadını Yarattı)
Peter Cushing, Susan Denberg

dan William Hinds'in oğlu Anthony şirketin diğer önemli ortağıdır. Gerek Michael Carreras, gerekse Anthony Hinds, finansörlüğün dışında filmlerin yapım sürecinde aktif olarak görev almışlardır. Carreras, "Maniac" (Manyak) ve "Curse of the Mummy's Tomb" (Mumyanın Mezarının Laneti) gibi popüler olmayan Hammer filmlerini yönetmiş, Anthony Hinds ise John Elder takma adıyla dikkate değer senaryolar yazmıştır. Film çekimlerinin çoğu Bray ve Elstree stüdyolarında gerçekleştirilmiştir. Pinewood stüdyoları yakınındaki Black Park diğer önemli çekim mekanıdır. Artarda gelen finansal başarıların ardından Hammer filmlerinin dünya çapındaki dağıtımını Warner, Fox, Columbia gibi devler üstlenmiştir. İngiltere'ye her yıl 2 milyona yakın döviz kazandıran ünlü yapımevi, 1968 yılında Kraliçe'nin özel ödülüne layık görülmüştür.

Hammer yapımevinin, 30'ların Universal klasiklerini model alan ama Technicolor renklerle çok daha seksi ve kanlı canlı gözüken vampirli, kurt adamlı, mumyalı ve canavarlı gotik korkuları özellikle Anglo Sakson film piyasasına müthiş hareketlilik getirmiştir. Peter Cushing'in ceset parçalarından bir canavar yaratan şeytani doktor Dr. Victor Frankenstein'ı canlandırdığı "The Curse of Frankenstein" (Frankenstein'ın Laneti-1958) ve karizmatik Christopher Lee'nin ilk kez efsanevi vampir Kont Drakula'nın kılığına büründüğü ve finalde can düşmanı Van Helsing (yanından haçını, sarımsağını, kazığını eksik etmeyen yeminli vampir avcısı) tarafından yok edildiği "Horror of Dracula" (Drakula'nın Ölümü-1958) Hammer fırtınasını başlatan filmlerdir. Hammer'ın demirbaş zanaatkarı Terence Fisher yönetiminde, Bram Stoker'ın romanına değişiklikler (Drakula'nın ikametgahı Transilvanya'dan Orta Avrupa'ya taşınmış, emlakçı Jonathan Harker karakterinin Dracula'yı ziyaret nedeni için farklı bir hikaye uydurulmuştur) katan bir senaryoyla beyazperdeye aktarılan "Horror of Dracula"nın konusu kısaca şöyledir: Kütüphaneci kisvesiyle Kont Drakula'yı şatosunda ziyaret eden (asıl amacı kontu yok etmektir) Jonathan Harker, bodrumda kontun saldırısına uğrar. Harker'la ortak çalışan ve arkadaşının kaybolmasından sonra arayışa giren Van Helsing şatoya geldiğinde kötü bir sürprizle karşılaşır. Drakula'nın tabutunda vampirleşen Harker yatmaktadır. Dracula ise sırra kadem basmıştır. Van Helsing arkadaşını bir kazık darbesiyle huzura kavuşturur ve İngiltere'ye geri döner. Bu arada Drakula kendine yeni hizmetkar olarak Harker'ın nişanlısı Lucy'yi seçmiştir. Van Helsing, Lucy'yi vampirleşmeden önce kurtarmak ve Drakula'yı ortadan kaldırmak için harekete geçer. Lucy'nin erkek kardeşi Arthur da yanındadır... Bütün zamanların en iyi vampir filmlerinden biri sayılan "Horror of Dracula"nın ticari başarısı üzerine Hammer yöneticileri başka Drakula filmleri için kolları sıvamışlar ama aynı rollerin oyuncusu olmaktan kaçınan Christopher Lee yeni Drakula filminde oynamayı reddedince farklı arayışlara girilmiştir. Kont Dracula yerine, Baron Meinster adlı başka bir vampir tiplemesinin yaratıldığı ve sırf ticari kaygılarla Dracula isminin zikredildiği "Brides of Dracula" (Dracula'nın Gelinleri-1960) bu zorunlu değişikliğin ürünüdür. Vampirlerin korkulu rüyası Van Helsing (Peter Cushing) Terence

Hammer • Dracula Has Risen from the Grave (Drakula Mezardan Kalkıyor)
Christopher Lee, Veronica Carlson

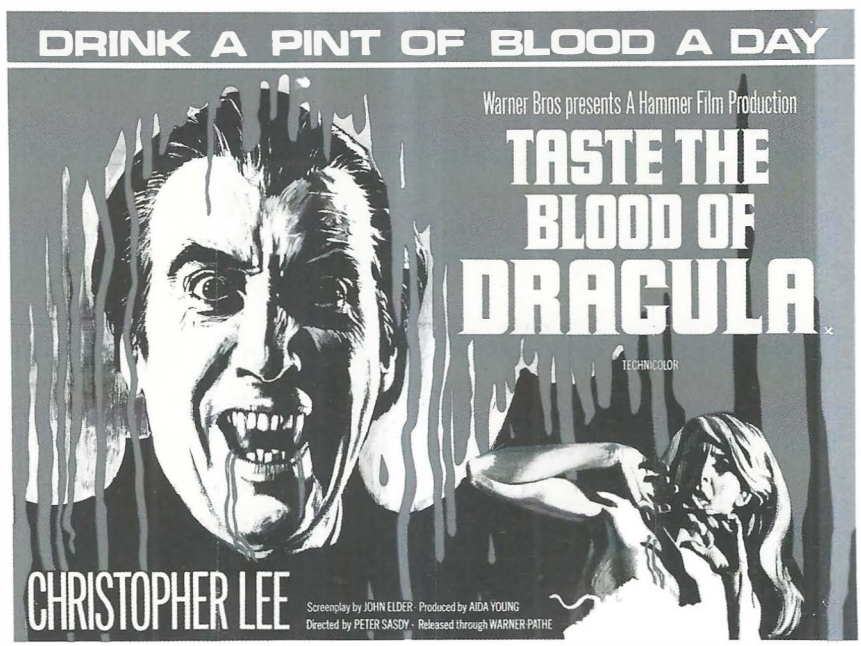

Hammer • The Devil Rides Out (Şeytan Hüküm Sürüyor) •
Charles Gray, Nike Arrighi

Hammer • Nightmare (Kabus) • Jennie Linden, Isla Cameron

Fisher'ın yönettiği "Brides of Dracula"da Almanya'daki bir kızlar okuluna atanan saf bir öğretmeni (Yvonne Monlaur) ağına düşüren aristokrat bir vampirin peşine düşer. Dracula'nın sert ve erkeksi görünümünün aksine efemine ve ana kuzusu bir vampir portresi çizen Baron Meinster (David Peel) baskıcı annesi (Martita Hunt) tarafından şatolarına getirilen genç kızların kanlarıyla gençliğini korumaktadır. Barones'in yemek bahanesiyle tuzağına düşürdüğü kızlardan yatılı okul öğretmeni Marianne, ayaklarından zincirlenmiş Meinster'ı serbest bırakır; elbette adamın hain emellerinden habersizidir. Saf Marianne'yi vampirleştirmeden önce kendine aşık eden Meinster'ı durduracak tek kişi Abraham Van Helsing'dir. 3 yıl sonra vizyona giren ve hiç de hak etmediği halde Drakula serisinin gölgesinde kalan "The Kiss of the Vampire" (Vampirin Öpücüğü-1963) Avustralya göçmeni Don Sharp'ın imzasını taşımaktadır. Arabaları bozulduğu için küçük bir kasabada mola vermek zorunda kalan ve oranın ileri gelenlerinden birinin (kötücül bir vampir tarikatının lideri) şatosuna konuk olan yeni evli bir çiftin hikayesini anlatır; iyi bir film olmasına karşın Lee ve Cushing gibi karizmatik oyunculardan yoksun kaldığı için ilgi görmemiştir. Christopher Lee "Dracula: Prince of Darkness"le (Drakula:Karanlıklar Prensi-1966) Drakula'ya yeniden can vermeye ikna edilmiş ancak bu kez stüdyoyla para konusunda anlaşamayan Peter Cushing kadroda yer almamıştır. 60'larda başını kaşıyacak zaman bulamayan Terence Fisher'ın yönettiği filmde kont Drakula hizmetkarlarının yardımıyla yaşama geri döner ve şatosunu ziyaret eden iki çifti tuzağa düşürür... 60'ların son Drakula filmi "Dracula Has Risen from the Grave"de (Drakula Mezardan Kalkıyor-1968) bir araba kazasında ayağını kıran Fisher'ın yerini bir başka profesyonel isim Freddie Francis almıştır; yıllar önce yok edilen Drakula bu kez kasaba rahibinin kanının mezarına temas etmesiyle dirilir ve rahibi kontrolu altına alır. Kasabayı ziyaret eden yüksek rütbeli bir Katolik papazı şatoda gerçekleştirdiği *şeytan çıkarma* eylemiyle vampirin ilelebet lanetlendiğini sanmaktadır. Drakula'nın serbest kaldığından habersizidir; üstelik kötücül vampir güzel yeğenine göz koymuştur. Hammer'ın kazançlı Frankenstein serisi Drakula gibi 50'lerin sonlarında başlamış 70'lere dek aralıklarla devam etmiştir. Serinin ilk filmi "The Curse of Frankenstein" aynı zamanda Hammer'ın ilk renkli filmidir; Mary Shelley'nin romanına Jimmy Sangster'in senaryosuyla serbest bir yorum getirmiştir. Ölüm hücresinde idamını bekleyen baron Victor Frankenstein'ın hikayesini geriye dönüşlerle anlatır; şatosundaki laboratuarda muhtelif ceset parçalarından bir canavar yaratan Frankenstein trajik bir sona doğu adım adım ilerler. Peter Cushing çılgın baron rolündedir, canavara ise Phil Leakey ve Roy Ashton'ın makyajlarıyla Christopher Lee can vermiştir. Devam filmi "The Revenge of Frankenstein"da (Frankenstein'ın İntikamı-1958) giyotinden kaçan Frankenstein Almanya'ya sığınır ve çılgınca deneylerine sahte bir kimlikle devam eder. 60'larda 3 Frankenstein filmi daha vizyona girmiştir:Freddie Francis imzalı "The Evil of Frankenstein"da (Frankenstein'ın Şeytanlığı-1964) baron Frankenstein beş parasız kalmıştır, asistanı Hans'la birlikte deneylerini sürdürürken yıllar önce kaybettiği canavarı bulur ve uyanık bir hipnozcunun yardımıyla onu yönlendirmeye çalışır. Ama üç kağıtçı hipnozcunun başka planları vardır. Terence Fisher'ın yuvaya döndüğü "Frankenstein Created Woman"da (Frankenstein Kadını Yarattı-1967) baron Frankenstein. sevgilisi suçsuz yere idam edildikten sonra intihar eden genç bir kızı hayata döndürür; genç kız dirildikten sonra sevgilisine iftira atan üç züppe gençten intikamını alır. "Frankenstein Must Be Destroyed"de (Frankenstein Yok edilmeli-1969) baron bir tımarhanede ölmek üzere olan arkadaşını kurtarmak için plan yapar; ev sahibesi ve nişanlısı planın bir parçasıdır; arkadaşının beyni başka bir vücuda transfer edilir ama herzamanki gibi bu operasyon istenmeyen sonuçlar doğurur.

Hammer • Taste the Blood of Dracula (Drakula'nın Kanının Tadı)

Hammer • The Nanny (Dadı) • Bette Davis, Wendy Craig

Hammer yapımevinin Drakula ve Frankenstein serisi dışındaki filmlerinden "The Mummy" (Mumya-1959) İngiliz arkeologlar tarafından rahatsız edilen Mısırlı mumyaların lanetini konu edinmektedir; uzun boyu yüzünden hep canavar rollerine layık görülen Christopher Lee mumyayı canlandırmıştır. Serbest Stevenson uyarlaması "The Two Faces of Dr. Jekyll"da (Dr. Jekyll'ın İki Yüzü-1960) laboratuarında insan doğasındaki kötülüğü araştıran münzevi bir bilim adamı mucizevi serumuyla geceleri şeytani bir kimliğe bürünür; kurbanlarından biri de karısının kumarbaz sevgilisidir. "The Curse of the Werewolf"da (Kurtadamın Laneti-1963) doğuştan lanetli bir çocuk, yirmili yaşlarında bir kurtadama dönüşür; çalıştığı şarap mahzeninin sahibinin kızına aşık olmuştur ama genç kız başkasıyla nişanlıdır. "The Phantom of the Opera" (Operadaki Hayalet-1962) Gaston Leroux klasiğinin sayısız uyarlamasından biridir. Bütün filmlerin kamera arkasında stüdyonun ana yönetmeni Terence Fisher vardır; Fisher'ın katkısı bu filmlerle sınırlı kalmamıştır. Drakula, Frankenstein ve diğerlerinden sıkılanlar için alternatifler üreten Hammer ileri gelenleri 60'ların ortalarından itibaren yeni tip canavar ve yaratık arayışlarına girmiştir. Mitolojik bir öyküyü 20. Yüzyıl başlarına taşıyan "Gorgon" bu projenin ilk ürünüdür; Terence Fisher yine yönetmen koltuğuna otururken Christopher Lee, kadim dostu Peter Cushing ve güzel Barbara Shelley başrolleri paylaşırlar. Yunan mitolojisinin yılan saçlı kızkardeşlerinden *gorgon*'un insan kılığına bürünerek Almanya'nın küçük bir kasabasını terörize etmesini anlatan film Bray Stüdyoları'nda çekilmiştir. Fisher'ın en iyilerinden "The Devil Rides Out" (Şeytan Hüküm Sürüyor-1968) bir Dennis Wheatley romanı uyarlamasıdır; satanist bir tarikatın tuzağına düşen arkadaşını kurtarmak için çabalayan bir gizli bilimler üstadının hikayesini anlatır; Christopher Lee'yi *iyi adam* rolünde görmemize vesile olmuştur. Terence Fisher gibi Hammer'la profesyonel ilişkileri eskilere dayanan John Gilling "The Plague of the Zombies" (Zombi Vebası-1966) ve "The Reptile"la (Esrarengiz Ölümler-1966) gotik korkunun izini sürmüştür. Atmosferik ve ürkünç "The Plague of the Zombies" stüdyonun ilk ve son *yaşayan ölü* filmidir; eski öğrencisinin çağrısı üzerine işçilerin esrarengiz hastalıklar sonucunda öldüğü bir kasabaya gelen bir doktorun hikayesini anlatır. Anthony Hinds'in yazdığı "The Reptile" yine ağızlarını bıçak açmayan gariban kasaba sakinleri, korkunç gerçekleri gizleyen kötücül zenginler ve gizemli ölümleri araştıran yabancıların çevresinde gelişen bir hikaye anlatır; kadim bir lanetin ürünü olan yarı insan yarı yılan bir yaratık ölüm saçmıştır.

Hammer yapımevi özgün bir düşünce üretmek veya yaratıcılık geliştirmekten çok başarılı filmlerden etkilenerek varlığını sürdürmüştür. Ama ortaya çıkan filmler kimi zaman etkilendikleri alandaki ürünlerden bile daha rafinedir. 30'lu yılların klasik korku ikonları Drakula, Frankenstein canavarı, mumya ve kurtadamı yeniden beyazperdeye kazandıran Hammer, 60 ve 70'lerde "Psycho" (Sapık) ve "Les diaboliques" (Şeytan Ruhlu İnsanlar) gibi klasikleri model alan, modaya uygun psikolojik gerilim filmleri de üretmiştir. Seth Holt'un "Taste of Fear" (Dehşetin Tadı) ve "The Nanny" (Dadı), Freddie Francis'in "Paranoiac" (Paranoyak), "Hysteria" (Histeri) ve "Nightmare" (Karabasan), Alan Gibson'un "Crescendo" (Kreşendo, Türkiye'de Ölüm Şatosu adıyla oynadı), Silvio Narizzano'nun "Fanatic" (Fanatik) ya da diğer adıyla "Die! Die! My Darling! (Öl Sevgilim), Peter Collinson'un "Straight on Till Morning" (Kâbuslu Geceler), Jimmy Sangster'ın "Fear in the Night" (Çıldırtan Korku) filmleri Hammer'ın bu alandaki iddiasını kanıtlar niteliktedir. 1965 yılında gösterime çıkan "Taste of Fear" yıllardır görmediği mültimilyarder babasını Fransız Riviera'sındaki villasında ziyarete giden felçli bir genç kadının çevresinde gelişen esrarengiz olayları (filmde kimse göründüğü gibi değildir) konu almaktadır. Susan Strasberg'in canlandırdığı genç kadını sevecen görünümlü

Hammer • Plague Of The Zombies (Zombi Vebası) • Jacqueline Pearce

üvey annesi karşılar; iş gezisine gittiği söylenen baba ise ortalarda yoktur. Çok geçmeden villada tuhaf olaylar baş gösterir... Tekerlekli sandalyesiyle odalarda gezinen Strasberg babasını bir koltukta hareketsiz otururken görür... Başka bir odada ise kuyruklu piyano kendi kendine çal-

Hammer • Dracula Ad. 72 (Can Pazarı) • Christopher Neame

maktadır. Ailenin sinsi doktoru ve üvey annesi genç kadının halüsinasyon gördüğünü düşünürken, Strasberg'le yakınlaşan evin yakışıklı şoförü karanlık oyunlar döndüğüne inanmaktadır. Şoföre göre baba çoktan ölmüştür, işin içinde olan üvey anne ve doktor ise genç kadını çıldırtarak mirasa konmanın planlarını yapmaktadırlar. Ama işin aslı hiç de öyle değildir. Jimmy Sangster'in sürprizlerle dolu senaryosu, usta kameraman Douglas Slocombe'ın siyah beyaz görüntüleri ve İngiliz sinemasının trajik figürlerinden Seth Holt'un (doğaüstü Hammer filmi "Blood from the Mummy's Tomb'un çekimleri sırasında hayatını kaybetmiştir) başarılı yönetimiyle parıldayan "Taste of Fear"-de Strasberg'den başka Christopher Lee, Ronald Lewis ve Ann Todd rol almıştır. Holt'un bir romandan uyarlanan diğer filmi "The Nanny" (Dadı) en az "Taste of Fear" kadar heyecanlıdır. Bette Davis'in parmak ısırtan bir performansla, dadı rolüyle izleyici karşısına çıktığı "The Nanny"-nin konusu, işine aşık emektar bir dadıyla, kızkardeşinin ölümüne neden olduğu gerekçesiyle özel bir okulda 2 yıl gözetim altında tutulan 10 yaşındaki bir çocuğun çevresinde gelişmektedir. Çocuğun taburcu olmasından sonra işler iyice karışacak ve kızkardeşini dadının ortadan kaldırdığına emin olan çocuk, sıranın kendisine geldiği sanısına kapılacaktır. Evelyn Piper'ın (Bunny Lake Is Missing) romanından Jimmy Sangster'ın senaryosuyla beyazperdeye taşınan "Taste of Fear" Holt'un Hammer ailesi içindeki yerini sağlamlaştırmıştır. Freddie Francis Hammer'ın psikolojik gerilim alt türüyle ilgilenen diğer yönetmenidir; aynı zamanda iyi bir görüntü yönetmeni olan Francis bu avantajını çok iyi kullanmıştır. 1963 yılında yönettiği "Paranoiac" (Paranoyak) akrabalık ilişkilerinin sağlam olmadığı aristokrat bir ailenin (alkolik ve psikopat eğilimli erkek kardeş babadan kalan mirasın peşindedir, sinirleri sağlam olmayan kız kardeş yıllar önce ölen diğer erkek kardeşinin yaşadığını iddia etmektedir, ailenin başındaki teyze ise sert ve duygusuz biridir...) içinde yaşanan gizemli olayları konu edinir; 1964 yapımı "Nightmare" (Karabasan) annesinin ölümüyle ruh sağlığı bozulan genç bir kızın evine döndükten sonra yaşadığı kâbus dolu günleri (evin içinde dolaşan bir kadın hayaleti görmektedir) konu almaktadır. Hammer'ın modern zamanda geçen Drakula filmlerinin yaratıcısı Alan Gibson'un Hertfordshire'daki Elstree stüdyolarında ve Güney Fransa'da gerçekleştirdiği "Crescendo" birkaç yıl önce ölen ünlü bir bestecinin biyografisini yazmak için Fransa'daki villasına gelen bir müzik öğrencisinin (Stefanie Powers) hikayesini anlatmaktadır. Dış dünyadan soyutlanmış villada, bestecinin karısı (Margaretta Scott), tekerlekli sandalyeye mahkum eroin bağımlısı oğlu (James Olson), oğlanın seks ve uyuşturucu ihtiyaçlarını karşılayan şırfıntı bir hizmetçi (Jane Lapotaire), sinsi bir uşak (Joss Ackland) birlikte yaşamaktadır ve hepsinin de sakladığı ölümcül sırlar vardır. Hammer - Warner Bros ortaklığıyla çekilen "Crecendo" olağandışı kamera açıları ve özenli kadrajlarıyla tanınan Alan Gibson'un ilk sinema filmidir. ABD'de "Die! Die! My Darling!" adıyla gösterime giren "Fanatic" nişanlısını bir araba kazasında kaybettikten sonra din fanatiği kayınvalidesini ziyarete giden ve orada kafayı çoktan üşütmüş olan yaşlı kadın tarafından tutsak alınan genç bir kadının (bir kez daha Stefanie Powers) hikayesini anlatır. Jimmy Sangster'in "Şeytan Ruhlu İnsanlar" çeşitlemesi "Fear in the Night"da İngiliz korkusunun bebek yüzlü çığlık kraliçesi Judy Geeson, şirret kadınları oynamada uzmanlaşmış Joan Collins, usta Peter Cushing ve Hammer'ın kadersiz yıldız adaylarından Ralph Bates rol almıştır. Londra'da bir öğretmenle (Ralph Bates) evlenen Geeson birkaç ay önce sinir krizi geçirmiştir. Kocasının iş bulduğu erkekler okuluna gitmeden önce odasında tek kollu bir adamın saldırısına uğrar. Ancak kaldığı evin sahibi saldırganın hayali olduğunu düşünmektedir. Kocasının

Hammer • To the Devil a Daughter (Şeytana Bir Kız Evlat)
Christopher Lee, Nastassja Kinski

Hammer • Lust for a Vampire (Şehvet Okulu) • Yutte Stensgaard

tayin olduğu terk edilmiş okulda bir tane bile öğrenci bile yoktur. Genç kadın okulun tuhaf sahibi (Peter Cushing) ve karısıyla (Joan Collins) tanışır ve bir kez daha takma kollu saldırganla boğuşur. Ama tüm yaşananların kocasının komplosu olduğunu anlaması uzun sürmeyecektir. 44 yaşında kansere yenik düşen dönemin ünlü yönetmenlerinden Peter Collinson'un imzasını taşıyan "Straight on Till Morning"de ise Liverpool'dan Londra'ya hayatının erkeğini bulmaya giden safça bir kadın (Rita Tushingham) bir seri katile (Shane Briant) aşık olur; dönemin ünlü aktrislerinden Rita Tushingham'ın harika oyunu filmi izlenebilir kılmıştır. Hammer stüdyoları 60'larda "These Are the Damned" (Bunlar Lanetli-1963), "Never Take Candy From A Stranger" (Yabancıya Güvenme-1960) ve "The Witches" (Büyücüler-1966) gibi kendi tarzlarının dışında, atipik filmler de finanse etmiştir. Hammer'ın en sıradışı ve entelektüel düzeyi yüksek filmlerinden "These Are the Damned" Mc Carthy dönemi sürgünlerinden Joseph Losey'in imzasını taşımaktadır; olası bir nükleer savaşta kullanılmak üzere askeri sığınaklarda gizlenen *radyoaktif* çocuklarla, onları özgürleştirmeye çabalayan yabancıların çevresinde gelişen bir hikaye anlatır. 1961'de çekilmiş ama politik çağrışımları nedeniyle İngiltere'de iki yıl sonra gösterilmiştir. Belgesel kökenli Cyril Frankel'ın (1921) yönettiği "Never Take Candy From A Stranger" pedofili konusunu gerilim dolu bir hikayeyle işleyen bir filmdir; Hammer'ın gotik korkularının gölgesinde kalmıştır. Frankel, Joan Fontaine'nin son sinema filmi "The Witches"ın da yönetmenidir; İngiltere'nin küçük bir kasabasında örgütlenmiş büyücülerin hedefi haline gelen bir öğretmenin hikayesini anlatan filmin senaryosunu Nigel Kneale yazmıştır.

70'lerin başlarında Terence Fisher dönemi son bulurken (Fisher 1974'te Frankenstein serisinin sonuncusu "Frankenstein and Monster From the Hell"le son kez kamera arkasına geçmiştir) Hammer stüdyoları kapılarını genç yönetmenlere (Macar kökenli Peter Sasdy, Avustralya doğumlu Peter Sykes, Kanadalı Alan Gibson) ve bağımsız yapımcılara (Aida Young, Josephine Douglas) sonuna kadar açmıştır. Sasdy'nin Dracula çeşitlemesi "Taste the Blood of Dracula" (Dracula'nın Kanının Tadı), Karındeşen Jack öyküsü "Hands of the Ripper" (Karındeşenin Elleri) ve Peter Sykes'ın gotik dönem filmi "Demons of the Mind" (Aklın Şeytanları) Hammer'ın genç sinemacılarla yenilenme projesinin ürünleridir. Sasdy'nin beğeni toplayan "Taste the Blood of Dracula"sı rutin yaşamlarından sıkılan üç yaşlı burjuvanın, kara büyü meraklısı genç bir Lord'la birlikte Kont Drakula'yı cehennemden çağırmasını konu edinmektedir. Ama Drakula'nın dönmesiyle hem kendilerinin, hem de ailelerinin yaşamları tehlikeye girecektir. Victorya dönemi Londra'sında geçen "Hands of the Ripper"da çocukken annesinin babası tarafından öldürülüşüne tanık olan Karındeşen Jack'in travmatik kızı, Sigmund Freud'un görüşlerini destekleyen bir profesörün kanatları altına girer. Profesör terapiyle kızı iyileştireceğini düşünmektedir. Ne var ki babasının kötü ruhunu içinde taşıyan masum yüzlü kız tedaviye cevap vermez. Ensest, hurafeler ve akıl hastalıkları üzerine çarpıcı bir hikaye anlatan "Demons of the Mind"ın senaryosunu İngiliz korkusunun entelektüel yazarlarından Christopher Wicking kaleme almıştır. Filmin konusu dekadant bir baron, kötü tohum olduklarından kuşkulandığı çocukları ve şarlatan bir doktor çevresinde gelişir. Baron birbirlerine deli gibi aşık olan çocuklarını ilaçlarla uyuşturur ve odalarına hapseder... Bu arada kasabanın güzel kızları birbiri ardına kaçırılır ve vahşice katledilir. Hammer'ın kan-vahşet sınırlarını zorlayan cinayet ve çıplaklık sahneleriyle dikkat çeken "Demons of the Mind"ı stüdyonun olağandışı ürünlerinden biridir.

İrlandalı yazar Sheridan Le Fanu'nun ünlü lezbiyen vampir romanı Carmilla'yı çıkış noktası yapan "The Vampire Lovers" (Vampir Aşıklar), "Lust for a Vampire" (Şehvet Okulu) ve "Twins of Evil" (Şeytanın İkizleri) Hammer'ın en erotik ürünleridir; stüdyo Le Fanu üçlemesiyle 70'lerin sansüre meydan okuyan, cüretkar ve çılgın korku ortamına uyum sağlamış; Ingrid Pitt, Yutte Stensgaard, Mary ve Madeleine Collinson gibi çekici aktrislerin cinsel cazibelerini sonuna kadar kullanmıştır. Ustalardan Roy Ward Baker'ın kamera arkasına geçtiği "The Vampire Lovers"da Polonya doğumlu Ingrid Pitt kadınları baştan

çıkardıktan sonra öldüren lezbiyen vampir Mircalla Karnstein rolündedir; Peter Cushing kurbanlardan birinin intikam peşindeki babasını oynamıştır. Üçlemenin bir kızlar okulunda geçen devam filmi "Lust for a Vampire" lezbiyen sahneleri, kanlı kara büyü ayinleriyle daha açık saçık ve vahşidir. Vampir Mircella Karnstein'ı Danimarkalı aktris Yutte Stensgaard canlandırmış, Jimmy Sangster yönetmen koltuğuna oturmuştur. Hammer'ın tek filmlik yönetmenlerinden John Hough'un imzasını taşıyan "Twins of Evil" ise ebeveynlerinin ölümünden sonra sofu amcalarının yaşadığı kasabaya yerleşen ve orada bir vampirin çekim alanına giren biri iyi diğeri kötü olan ikiz kız kardeşlerin hikayesini anlatmaktadır. İkiz kardeşleri, bir dönem Playboy'a kapak olan Mary ve Madeleine Collinson oynamıştır. Bir diğer seksi ve vahşi vampir filmi ilk kez kamera arkasına geçen Robert Young'dan gelmiştir: "Vampire Circus" (Vampir Sirki). Tüm elemanları vampirlerden oluşan bir gece sirkinin, lanetlenen bir Sırp kasabasını ziyaretinden sonra gelişen olayları konu edinen bu sert film Hammer - Rank ortaklığıyla çekilmiştir. Kadrosunda klasik Hammer abonelerinin dışında Adrienne Corri (Otomatik Portakal), Anthony Higgins (Ressamın Kontratı), John-Moulder Brown (Ludwig), Lynne Frederick (Lanetliler Gemisi) gibi dönemin genç isimlerini barındırmaktadır.

Alan Gibson'un 70'lerin *kıpır kıpır* Londra'sında geçen modern Drakula çeşitlemeleri "Dracula A. D. 1972 (Can Pazarı-1972) ve "The Satanic Rites of Dracula" (Drakula'nın Şeytani Ayinleri-1973) Hammer'ın gotik korku geleneğine son darbeyi vurmuştur. "Dracula A. D 72"de tatlı hayat süren yoz bir gencin yardımıyla (Drakula'nın müritlerinden birinin biseksüel torunu) terk edilmiş bir kilisede küllerinden yeniden doğan Kont Drakula ezeli düşmanı Van Helsing'in güzel torunu Jessica'nın peşine düşer. Kadroda Christopher Lee ve Peter Cushing'nin yanında seksi Stephanie Beacham, Caroline Munro ve Marsha Hunt vardır; Drakula hayranı genç rolünde Christopher Neame inandırıcı bir performans sergilemiştir. Bir yıl sonra vizyona giren "The Satanic Rites of Dracula"da İngiltere'deki ünlü politikacıları ve bilim adamlarını avucunun içine alan Drakula (her nasılsa güçlü bir şirketler grubunun yönetim kurulu başkanlığına seçilmiştir) bulaşıcı hastalık yayan tehlikeli bir virüsle dünyayı yok etmeye çalışır. Drakula ve müritleriyle baş edemeyen Scotland Yard dedektifleri Van Helsing'den yardım isterler. İki filmin de senaryosunu ünlü BBC dizisi "Doctor Who"nun yazarlarından Don Houghton kaleme almıştır. Yetenekli Alan Gibson 49 yaşında kolon kanserinden yaşama veda etmiştir.

Stüdyonun son Drakula filmi "The Legend of the Seven Golden Vampires" (7 Altın Vampir Efsanesi) o dönemde moda olan kung fu filmleriyle gotik korkunun tuhaf bir karışımıdır. Hammer-Shaw Brothers (dövüş sanatları filmleriyle isim yapan Hong Kong merkezli ünlü yapım firması) işbirliğiyle çekilen "7 Golden Vampires"da profesör Van Helsing, Çin vampir efsaneleriyle ilgili konferanslar vermek için Chunking Üniversitesi'ne gelir ama anlattıklarını kimse ciddiye almaz. Oysa ücra bir köyde yuvalanan altın maskeli vampirler yörede dehşet saçmaktadırlar. Başlarında ise Çinli bir savaşçının bedenini ele geçiren Kont Drakula vardır. Köyün yerini bildiğini iddia eden dövüş sanatları ustası bir üniversite öğrencisi, en az onun kadar usta olan ikiz kardeşleri, Van Helsing, oğlu Leyland ve Vanessa Buren adlı macera düşkünü zengin bir kadın, vampirleri yok etmek için yöreye doğru yola çıkarlar... Roy Ward Baker'ın, kung fu filmleri ustası Cheh Chang'la ortak yönettiği bu absürd filmde vampirler ve onların emrindeki çürümüş cesetler kahramanlarımızla bol bol dövüşürler. Peter Cushing'in her zamanki gibi Van Helsing'i canlandırdığı filmin diğer oyuncuları arasında Norveçli seks ilahesi Julie Ege (1943 - 2008), Dracula rolündeki John Forbes-Robertson, kung fu ustası David Chiang ve Robin Stewart vardır.

Hammer'ın 20 yıllık korku serüveni kara büyü uzmanı Dennis Wheatley'nin 1953'te yazdığı aynı adlı romandan uyarlanan "To the Devil a Daughter"la (Şeytana Bir Kız Evlat) sona ermiştir. Londra ve Almanya'da çekilen ve ünlü bir korku romanları yazarının genç bir rahibeyi kurban etmek isteyen satanistlerle çatışmasını öyküleyen "To the Devil a Daughter"ın Richard Widmark, Christopher Lee, Honor Blackman, Denholm Elliot, Nastassja Kinski'den oluşan zengin bir oyuncu kadrosu vardır. Hristiyanlıktan saparak şeytani bir tarikat kuran kötücül rahibi Christopher Lee, tarikatın hedefindeki genç rahibeyi Nastassja Kinski, rahibeyi kurtarmaya çabalayan korku romanları yazarını Richard Widmark canlandırmışlardır. O tarihte 17 yaşında olan Nastassja Kinski'nin çıplak pozlarıyla tartışmalar yaratan "To the Devil a Daughter"ı Oscar ödüllü David Watkin görüntülemiş, Peter Sykes yönetmiştir. Son Hammer filmi "The Lady Vanishes" (Bir Kadın Kayboldu) 1938 tarihli Alfred Hitchcock klasiğinin başarısız bir yeni çevrimidir ve zaten finansal zorluklar içinde olan yapımevinin iflasını çabuklaştırmıştır.

80'lerde Hammer'ın yeni sahipleri (Roy Skeggs ve Brian Lawrence) doğaüstü konuların işlendiği televizyon dizileri "Hammer House of Horror" (Hammer Korku Evi, 1980) ve "Hammer House of Mystery and Suspense"i (Hammer Gizem ve Gerilim Evi, 1984 - 86) hayranların beğenisine sunmuş; ancak iki dizi de beklenen ilgiyi görmemiştir. 90'larda Oliver Reed'in seslendirdiği retrospektif "The World of Hammer" (eski filmlerden klipler yer almaktadır) efsane yapımevini yeni kuşaklara tanıtacaktır. Brian Lawrence'ın emekli olmasından sonra Hammer'ın tek sahibi haline gelen Roy Skeggs, 1993'te Warner Bros'un sözleşmeli yönetmeni Richard Donner ve yapımcı eşi Lauren Shuler Donner'la bir anlaşma imzalamıştır. Anlaşmaya göre aralarında "The Quatermass Xperiment, The Devil's Rides Out", Taste of Fear"ın olduğu Hammer klasikleri yeniden çekilecektir. Ancak finansman zorlukları bu heyecan verici projenin rafa kalkmasına neden olacaktır. Skeggs, 2000 yılında firmayı Charles Saatchi'nin başında olduğu bir konsorsiyuma satmıştır. 2007'de tekrar el değiştiren Hammer, uluslararası medya şirketi Liberty Global'ın eski

çalışanları Simon Oakes ve Marc Schipper'ın yönetiminde yeniden film dünyasına girmiştir. İsveç vampir filmi "Lat den rate koma in"in (Gir Kanıma) yeni çevrimi "Let Me In", Finli Anti Jokkinen'in yönettiği Hilary Swank'lı gerilim "The Resident" (Kiracı) ve Daniel Radcliffe'ın oynadığı doğaüstü korku "The Woman in Black" (Siyahlı Kadın) yeni Hammer logosunu taşımaktadır.

- **SEÇME HAMMER FİLMLERİ (1955 - 1976)**
- **THE QUATERMASS XPERIMENT** (Quatermass Deneyi) **Yön.** Val Gue-st, **Sen.** Richard Landau, Val Guest, **Yap.** Anthony Hinds, **Gör. Yön.** Walter Harvey, **Müz.** James Bernard, **Oyn.** Brian Donlevy, Jack Warner, Margie Dean, Thora Hird, Gordon Jackson, Richard Wordsworth, David King-Wood. (1955, 82 Dak.)
- **CURSE OF FRANKENSTEIN** (Frankenstein'ın Laneti) **Yön.** Terence Fisher, **Sen.** Jimmy Sangster, **Yap.** Anthony Hinds, Max Rosenberg, **Gör. Yön.** Jack Asher, **Müz.** James Bernard, **Oyn.** Peter Cushing, Hazel Court, Robert Urquhart, Christopher Lee, Valerie Gaunt, Melvyn Hayes, Paul Hardmuth. (1957, 82 Dak.)
- **DRACULA Yön.** Terence Fisher, **Sen.** Jimmy Sangster, **Yap.** Anthony Hinds, **Gör. Yön.** Jack Asher, **Müz.** James Bernard, **Oyn.** Peter Cushing, Christopher Lee, Michael Gough, Melissa Stribling, Carol Marsh, John Van Eyssen, Olga Dickie, Valerie Gaunt, Janina Faye, Barbara Archer. (1958, 82 Dak.)
- **THE REVENGE OF FRANKENSTEIN** (Frankenstein'ın İntikamı) **Yön.** Terence Fisher, **Sen.** Jimmy Sangster, **Yap.** Anthony Hinds, **Gör. Yön.** Jack Asher, **Müz.** Leonard Salzedo, **Oyn.** Peter Cushing, Francis Matthews, Eunice Gayson, Michael Gwynn, John Welsh, Lionel Jeffries. (1958, 94 Dak.)
- **THE HOUND OF BASKERVILLES** (Baskerville'lerin Köpeği) **Yön.** Terence Fisher, **Sen.** Peter Bryan, **Yap.** Anthony Hinds, **Gör. Yön.** Jack Asher, **Müz.** James Bernard, **Oyn.** Peter Cushing, Andre Morell, Christopher Lee, Marla Landi, David Oxley, Francis De Wolff, Miles Malleson, Ewen Solon. (1959, 87 Dak.)
- **THE MUMMY** (Mumya)**Yön.** Terence Fisher, **Sen.** Jimmy Sangster, **Yap.** Michael Carreras, **Gör. Yön.** Jack Asher, **Müz.** Franz Reizenstein, **Oyn.** Peter Cushing, Christopher Lee, Yvonne Furneaux, Eddie Byrne, Felix Aylmer, Raymond Huntley, George Pastell. (1959, 88 Dak.)
- **THE STRANGLERS OF BOMBAY** (Bombay Canavarları) **Yön.** Terence Fisher, **Sen.** David Zelag Goodman, **Yap.** Michael Carreras, Anthony Hinds, Anthony Nelson Keys, Kenneth Hyman, **Gör. Yön.** Arthur Grant, **Müz.** James Bernard, **Oyn.** Guy Rolfe, Jan Holden, Andrew Cruickshank, George Pastell. (1960, 80 Dak.)
- **THE BRIDES OF DRACULA** (Dracula'nın Gelinleri) **Yön.** Terence Fisher, **Sen.** Peter Bryan, Edward Percy, Jimmy Sangster, **Yap.** Anthony Hinds, **Gör. Yön.** Jack Asher, **Müz.** Malcolm Williamson, **Oyn.** Peter Cushing, Martita Hunt, Yvonne Monlaur, Freda Jackson, David Peel, Miles Malleson. (1960, 85 Dak.)
- **THE TWO FACES OF DR. JEKYLL** (Dr. Jekyll'ın İki Yüzü) **Yön.** Terence Fisher, **Sen.** Wolf Mankowitz, **Yap.** Michael Carreras, Anthony Nelson Keys, **Gör. Yön.** Jack Asher, **Müz.** David Heneker, Monty Norman, **Oyn.** Paul Massie, Christopher Lee, Dawn Adams, David Kossoff, Francis De Wolff, Oliver Reed. (1960, 88 Dak.)
- **THE CURSE OF THE WEREWOLF** (Kurtadamın Laneti) **Yön.** Terence Fisher, **Sen.** John Elder(Anthony Hinds), **Yap.** Anthony Hinds, **Gör. Yön.** Arthur Grant, **Müz.** Benjamin Frankel, **Oyn.** Clifford Evans, Oliver Reed, Yvonne Romain, Anthony Dawson, Carherine Feller, Richard Wordsworth. (1961, 91 Dak.)
- **TASTE OF FEAR** (Dehşetin Tadı) **Yön.** Seth Holt, **Sen. Yap.** Jimmy Sangster, **Gör. Yön.** Douglas Slocombe, **Müz.** Clifton Parker, **Oyn.** Susan Strasberg, Ronald Lewis, Ann Todd, Christopher Lee, John Serret, Leonard Sachs. (1961, 82 Dak.)
- **THE PHANTOM OF THE OPERA** (Operadaki Hayalet) **Yön.** Terence Fisher, **Sen.** John Elder(Anthony Hinds), **Yap.** Anthony Hinds, **Gör. Yön.** Arthur Grant, **Müz.** Edwin Astley, **Oyn.** Herbert Lom, Heather Sears, Thorley Walters, Michael Gough, Edward De Souza, Miles Malleson, Mame Maitland. (1962, 84 Dak.)
- **PARANOIAC** (Paranoyak) **Yön.** Freddie Francis, **Sen.** Jimmy Sangster, **Yap.** Anthony Hinds, **Gör. Yön.** Arthur Grant, **Müz.** Elizabeth Lutyens, **Oyn.** Janette Scott, Oliver Reed, Sheila Burrell, Maurice Denham, Alexander Davion. (1963, 80 Dak.)
- **MANIAC** (Manyak) **Yön.** Michael Carreras, **Sen. Yap.** Jimmy Sangster, **Gör. Yön.** Wilkie Cooper, **Müz.** Stanley Black, **Oyn.** Kerwin Mathews, Nadia Grey, Norman Bird, Liliane Brousse, Arnold Diamond. (1963, 86 Dak.)
- **THESE ARE THE DAMNED** (Bunlar Lanetli) **Yön.** Joseph Losey, **Sen.** Evan Jones, **Yap.** Anthony Hinds, **Gör. Yön.** Arthur Grant, **Müz.** James Bernard, **Oyn.** Macdonald Carey, Shirley Anne Field, Viveca Lindfors, Alexander Knox, Oliver Reed, James Villiers, Walter Gotell, Kenneth Cope. (1963, 87 Dak.)
- **THE KISS OF THE VAMPIRE** (Vampirin Öpücüğü) **Yön.** Don Sharp, **Sen. Yap.** Anthony Hinds, **Gör. Yön.** Alan Hume, **Müz.** James Bernard, **Oyn.** Clifford Evans, Edward De Souza, Noel Willman, Jennifer Daniel, Barry Warren. (1963, 88 Dak.)
- **NIGHTMARE** (Karabasan) **Yön.** Freddie Francis, **Sen. Yap.** Jimmy Sangster, **Gör. Yön.** John Wilcox, **Müz.** Don Banks, **Oyn.** David Knight, Moira Redmond, Jennie Linden, Brenda Bruce, George Cooper. (1964, 83 Dak.)
- **THE EVIL OF FRANKENSTEIN** (Frankenstein'ın Şeytanlığı) **Yön.** Freddie Francis, **Sen.** John Elder(Anthony Hinds), **Yap.** Anthony Hinds, **Gör. Yön.** John Wilcox, **Müz.** Don Banks, **Oyn.** Peter Cushing, Peter Woodthorpe, Duncan Lamont, Sandor Eles, Katy Wild, David Hutcheson, James Maxvell. (1964, 84 Dak.)
- **THE GORGON Yön.** Terence Fisher, **Sen.** John Gilling, **Yap.** Anthony Nelson Keys, **Gör. Yön.** Michael Reed, **Müz.** James Bernard, **Oyn.** Christopher Lee, Peter Cushing, Barbara Shelley, Richard Pasco, Patrick Troughton, Michael Goodliffe, Jack Watson, Joseph O'conor, Redmond Phillips. (1964, 83 Dak.)
- **THE CURSE OF THE MUMMY'S TOMB** (Mumyanın Mezarının Laneti) **Yön.** Michael Carreras, **Sen.** Henry Younger(Michael Carreras), **Yap.** Michael Carreras, **Gör. Yön.** Otto Heller, **Müz.** Carlo Martelli, **Oyn.** Terence Morgan, Ronald Howard, Fred Clark, Jeanne Roland, George Pastell, Michael Ripper. (1964, 78 Dak.)
- **FANATIC** (Fanatik) **Yön.** Silvio Narizzano, **Sen.** Richard Matheson, **Yap.** Anthony Hinds, **Gör. Yön.** Arthur Ibbetson, **Müz.** Wilfred Josephs, **Oyn.** Tallulah Bankhead, Stefanie Powers, Peter Vaughan, Maurice Kaufmann, Donald Sutherland, Yootha Jones, Robert Dorning. (1965, 97 Dak.)

- **HYSTERIA** (İsteri) **Yön.** Freddie Francis, **Sen. Yap.** Jimmy Sangster, **Gör. Yön.** John Wilcox, **Müz.** Don Banks, **Oyn.** Robert Webber, Anthony Newlands, Jennifer Jayne, Maurice Denham, Lelia Goldoni. (1965, 85 Dak.)
- **THE NANNY** (Dadı) **Yön.** Seth Holt, **Sen. Yap.** Jimmy Sangster, **Gör. Yön.** Harry Waxman, **Müz.** Richard Rodney Bennett, **Oyn.** Bette Davis, Wendy Craig, Jill Bennett, James Villiers, Pamela Franklin, William Dix, Maurice Denham. (1965, 91 Dak.)
- **THE PLAGUE OF THE ZOMBIES** (Zombi Vebası) **Yön.** John Gilling, **Sen.** Peter Bryan, **Yap.** Anthony Nelson Keys, **Gör. Yön.** Arthur Grant, **Müz.** James Bernard, **Oyn.** Andre Morell, Diane Clare, Brook Williams, Jacqueline Pearce, John Carson, Alex Davion, Michael Ripper. (1965, 90 Dak.)
- **DRACULA: PRINCE OF DARKNESS** (Drakula: Karanlıklar Prensi) **Yön.** Terence Fisher, **Sen.** Jimmy Sangster, **Yap.** Anthony Nelson Keys, **Gör. Yön.** Michael Reed, **Müz.** James Bernard, **Oyn.** Christopher Lee, Barbara Shelley, Andrew Keir, Francis Matthews, Suzan Farmer, Charles Tingwell, Philip Latham. (1966, 90 Dak.)
- **THE REPTILE** (Esrarengiz Ölümler) **Yön.** John Gilling, **Sen.** Anthony Hinds, **Yap.** Anthony Nelson Keys, **Gör. Yön.** Arthur Grant, **Müz.** James Bernard, **Oyn.** Noel Willman, Jennifer Daniel, Ray Barrett, Jacqueline Pearce, Michael Ripper. (1966, 90 Dak.)
- **THE WITCHES** (Büyücüler)**Yön.** Cyril Frankel, **Sen.** Nigel Kneale, **Yap.** Anthony Nelson Keys, **Gör. Yön.** Arthur Grant, **Müz.** Richard Rodney Bennett, **Oyn.** Joan Fontaine, Kay Walsh, Alec McCowen, Ann Bell, Ingrid Boulting, John Collin, Michele Dotrice, Leonard Rossiter, Martin Stephens, Duncan Lamont. (1966, 90 Dak.)
- **FRANKENSTEIN CREATED WOMAN** (Frankenstein Kadını Yarattı) **Yön.** Terence Fisher, **Sen.** John Elder(Anthony Hinds), **Yap.** Anthony Nelson Keys, **Gör. Yön.** Arthur Grant, **Müz.** James Bernard, **Oyn.** Peter Cushing, Susan Denberg, Thorley Walters, Robert Morris, Duncan Lamont. (1967, 86 Dak.)
- **THE MUMMY'S SHROUD** (Mumya'nın Kefeni) **Yön. Sen.** John Gilling, **Yap.** Anthony Nelson Keys, **Gör. Yön.** Arthur Grant, **Müz.** Don Banks, **Oyn.** Andre Morell, John Phillips, David Buck, Elizabeth Sellars, Michael Ripper. (1967, 90 Dak.)
- **QUATERMASS AND THE PIT** (Quatermass ve Çukur) **Yön.** Roy Ward Baker, **Sen.** Nigel Kneale, **Yap.** Anthony Nelson Keys, **Gör. Yön.** Arthur Grant, **Müz.** Tristram Cary, **Oyn.** James Donald, Andrew Keir, Barbara Shelley, Julian Glover, Duncan Lamont, Bryan Marshall, Peter Copley. (1967, 97 Dak.)
- **THE DEVIL RIDES OUT** (Şeytan Hüküm Sürüyor) **Yön.** Terence Fisher, **Sen.** Richard Matheson, **Yap.** Anthony Nelson Keys, **Gör. Yön.** Arthur Grant, **Müz.** James Bernard, **Oyn.** Christopher Lee, Charles Gray, Nike Arrighi, Leon Greene, PatrickMower, Sarah Lawson. (1967-95 Dak.)
- **DRACULA HAS RISEN FROM THE GRAVE** (Drakula Mezardan Kalkıyor) **Yön.** Freddie Francis, **Sen.** Anthony Hinds, **Yap.** Aida Young, **Gör. Yön.** Arthur Grant, **Müz.** James Bernard, **Oyn.** Christopher Lee, Rupert Davies, Veronica Carlson, Barry Andrews, Barbara Ewing, Michael Ripper. (1967-92 Dak.)
- **FRANKENSTEIN MUST BE DESTROYED** (Frankenstein Yok Edilmeli) **Yön.** Terence Fisher, **Sen.** Bert Batt, **Yap.** Anthony Nelson Keys, **Gör. Yön.** Arthur Grant, **Müz.** James Bernard, **Oyn.** Peter Cushing, Veronica Carlson, Freddie Jones, Simon Ward, Thorley Walters, Maxine Audley. (1969, 97 Dak.)
- **TASTE THE BLOOD OF DRACULA** (Dracula'nın Kanının Tadı) **Yön.** Peter Sasdy, **Sen.** John Elder(Anthony Hinds) **Yap.** Aida Young. **Gör. Yön.** Arthur Grant, **Müz.** James Bernard. **Oyn.** Christopher Lee, Geoffrey Keen, Gwen Watford, Linda Hayden, Peter Sallis, Ralph Bates, Anthony Higgins. (1970, 95 Dak.)
- **THE VAMPIRE LOVERS** (Vampir Aşıklar) **Yön.** Roy Ward Baker, **Sen.** Tudor Gates, **Yap.** Harry Fine, Michael Style. **Gör. Yön.** Moray Grant, **Müz.** Harry Robinson, **Oyn.** Ingrid Pitt, George Cole, Peter Cushing, Kate O'Mara, Ferdy Mayne. Douglas Wilmer, Madeline Smith, Dawn Adams, Jon Finch. Pippa Steel. (1970-91 Dak.)
- **SCARS OF DRACULA** (Drakula'nın Yara İzleri) **Yön.** Roy Ward Baker, **Sen.** John Elder(Anthony Hinds), **Yap.** Aida Young, **Gör. Yön.** Moray Grant, **Müz.** James Bernard, **Oyn.** Christopher Lee, Dennis Waterman, Jenny Hanley, Patrick Troughton, Michael Ripper, Michael Gwynn. (1970, 96 Dak.)
- **THE HORROR OF FRANKENSTEIN** (Frankenstein'ın Dehşeti) **Yön. Yap.** Jimmy Sangster, **Sen.** Jeremy Durnham. Jimmy Sangster, **Gör. Yön.** Moray Grant, **Müz.** Malcolm Williamson, **Oyn.** Ralph Bates, Kate O'Mara, Veronica Carlson. Dennis Price, Jon Finch. (1970, 95 Dak.)
- **CRESCENDO** (Kreşendo) **Yön.** Alan Gibson, **Sen.** Alfred Shaughnessy, Jimmy Sangster, **Yap.** Michael Carreras, **Gör. Yön.** Paul Beeson, **Müz.** Malcolm Williamson, **Oyn.** Stefanie Powers, James Olson, Margaretta Scott, Jane Lapotaire. Joss Ackland. (1970, 92 Dak.)
- **LUST FOR A VAMPIRE** (Şehvet Okulu) **Yön.** Jimmy Sangster. **Sen.** Tudor Gates, **Yap.** Harry Fine, Michael Style, **Gör. Yön.** David Muir, **Müz.** Harry Robinson, **Oyn.** Ralph Bates, Barbara Jefford, Suzanna Leigh, Michael Johnson, Yutte Stensgaard. Pippa Steeel, Helen Christie, David Healy. (1971, 95 Dak.)
- **TWINS OF EVIL** (Şeytanın İkizleri) **Yön.** John Hough, **Sen.** Tudor Gates, **Yap.** Harry Fine, Michael Style, **Gör. Yön.** Dick Bush, **Müz.** Harry Robinson, **Oyn.** Peter Cushing, Dennis Price, Mary Collinson, Madeleine Collinson, Isobel Black. Kathleen Byron, Damien Thomas, David Warbeck, Harvey Hall. (1971, 87 Dak.)
- **COUNTESS DRACULA** (Kontes Drakula) **Yön.** Peter Sasdy. **Sen.** Jeremy Paul, **Yap.** Alexander Paal, **Gör. Yön.** Ken Talbot, **Müz.** Harry Robinson, **Oyn.** Ingrid Pitt, Nigel Green, Sandor Eles, Maurice Denham, Lesley-Anne Down, Peter Jeffrey. Patience Collier. (1971, 93 Dak.)
- **HANDS OF THE RIPPER** (Karındeşen'in Elleri) **Yön.** Peter Sasdy, **Sen.** L. W. Davidson, **Yap.** Aida Young, **Gör. Yön.** Kenneth Talbot, **Müz.** Christopher Gunning, **Oyn.** Eric Porter. Angharad Rees, Jane Merrow, Keith Bell. (1971, 85 Dak.)
- **DR JEKYLL AND SISTER HYDE** (Dr. Jekyll ve Kızkardeş Hyde) **Yön.** Roy Ward Baker, **Sen.** Brian Clemens, **Yap.** Brian Clemens, Albert Fennell, **Gör. Yön.** Norman Warwick, **Müz.** David Whitaker, **Oyn.** Ralph Bates, Martine Beswick, Gerald Sim, Lewis Fiander, Susan Broderick, Dorothy Alison, Ivor Dean. (1971, 97 Dak.)
- **BLOOD FROM THE MUMMY'S TOMB** (Mumyanın Mezarındaki Kan) **Yön.** Seth Holt, Michael Carreras, **Sen.** Christopher Wicking, **Gör. Yön.** Arthur Grant, **Müz.** Tristram Cary, **Oyn.** Andrew Keir, Valerie Leon, James Villiers, Hugh Burden, George Coulouris, Mark Edwards. (1971, 94 Dak.)
- **VAMPIRE CIRCUS** (Vampir Sirki) **Yön.** Robert Young, **Sen.** Judson Kinberg, **Yap.** Wilbur Stark, **Gör. Yön.** Moray Grant, **Müz.** David Whitaker, **Oyn.** Adrienne Corri, Laurence Payne,

Anthony Higgins, Thorley Walters, John Moulder-Brown, Lynne Frederick, Richard Owens, Elizabeth Seal. (1972, 87 Dak.)

- **FEAR IN THE NIGHT** (Çıldırtan Korku) **Yön. Yap.** Jimmy Sangster, **Sen.** Jimmy Sangster, Michael Syson, **Gör. Yön.** Arthur Grant, **Müz.** John McCabe, **Oyn.** Judy Geeson, Joan Collins, Ralph Bates, Peter Cushing. (1972, 94 Dak.)
- **DRACULA A. D. 1972** (Can Pazarı) **Yön.** Alan Gibson, **Sen.** Don Houghton, **Yap.** Josephine Douglas, **Gör. Yön.** Dick Bush, **Müz.** Michael Vickers, **Oyn.** Christopher Lee, Peter Cushing, Stephanie Beacham, Christopher Neame, Janet Key, Caroline Munro, Michael Coles, Marsha Hunt. (1972, 96 Dak.)
- **DEMONS OF THE MIND** (Kafadaki Şeytanlar) **Yön.** Peter Sykes, **Sen.** Christopher Wicking, **Yap.** Michael Carreras, Frank Godwin, **Gör. Yön.** Arthur Grant, **Müz.** Harry Robinson, **Oyn.** Paul Jones, Patrick Magee, Yvonne Mitchell, Robert Hardy, Michael Hordern, Shane Briant, Gillian Hills. (1972, 89 Dak.)
- **THE SATANIC RITES OF DRACULA** (Drakula'nın Şeytani Ayinleri) **Yön.** Alan Gibson, **Sen.** Don Houghton, **Yap.** Roy Skeggs, **Gör. Yön.** Brian Probyn, **Müz.** John Cacavas, **Oyn.** Christopher Lee, Peter Cushing, Michael Coles, William Franklyn, Freddie Jones, Joanna Lumley, Richard Vernon, Barbara Yu Ling. (1974, 87 Dak.)
- **CAPTAIN CRONOS - VAMPIRE HUNTER** (Yüzbaşı Kronos - Vampir Avcısı) **Yön. & Sen.** Brian Clemens, **Yap.** Albert Fennell, Brian Clemens, **Gör. Yön.** Ian Wilson, **Müz.** Laurie Johnson, **Oyn.** Horst Janson, John Carson, Shane Briant, Caroline Munro, John Cater, Lois Daine, William Hobbs. (1974, 91 Dak.)
- **FRANKENSTEIN AND THE MONSTER FROM HELL** (Frankenstein ve Cehennemden Gelen Canavar) **Yön.** Terence Fisher, **Sen.** John Elder(Anthony Hinds), **Yap.** Roy Skeggs, **Gör. Yön.** Brian Probyn, **Müz.** James Bernard, **Oyn.** Peter Cushing, Shane Briant, Madeline Smith, Bernard Lee, David Prowse. (1974, 99 Dak.)
- **THE LEGEND OF THE SEVEN GOLDEN VAMPIRES** (7 Altın Vampir Efsanesi) **Yön.** Roy Ward Baker, **Sen.** Don Houghton, **Yap.** Don Houghton, Vee King Shaw, **Gör. Yön.** John Wilcox, Roy Ford, **Müz.** James Bernard, **Oyn.** Peter Cushing, David Chiang, Julie Ege, Robin Stewart, Shih Szu, John Forbes-Robertson. (1974, 83 Dak.)
- **TO THE DEVIL A DAUGHTER** (Şeytana Bir Kız Evlat) **Yön.** Peter Sykes, **Sen.** Christopher Wicking, **Yap.** Roy Skeggs, **Gör. Yön.** David Watkin, **Müz.** Paul Glass, **Oyn.** Richard Widmark, Christopher Lee, Honor Blackman, Denholm Elliott, Nastassja Kinski, Michael Goodliffe, Eva Marie Meineke, Anthony Valentine. (1976, 91 Dak.)

HANEKE, MICHAEL (MÜNİH, 1942) Avusturyalı yönetmen, senaryo yazarı. Avrupa sinemasının rahatsız edicilik konusunda uzmanlaşmış bu yaratıcı yönetmeni Viyana Üniversite'sindeki felsefe, tiyatro ve psikoloji öğreniminin sonrasında yerel Alman televizyonu Südwestfunk'da dramaturg olarak çalışmış (1967 - 70), sinemaya geçmeden önce Avusturya ve Alman televizyonları için dramalar yönetmiştir. Fransız ruhani filmler ustası Robert Bresson'un minimalist stilini anımsatan TV filmleri "Sperrmüll" (Çöp Yığını), "Wer war Edgar Allan?" (Edgar Allan Kimdi?) ve "Lemminge" (Kemirgenler) toplumdan soyutlanmış bireylerin dramlarını anlatır. Haneke 1989 yapımı "Der siebente Kontinent"le (Yedinci Kıta) sinemaya geçmiştir. *Duygusal Buzlanma* adını verdiği üçlemenin ilk halkası olan, trajik ve ürpertici "Der siebente Kontinent Avusturyalı orta sınıf bir ailenin toplu intiharını konu almaktadır.

Michael Haneke'nin sonraki filmleri de kışkırtıcı, rahatsız edici ve tartışmaya açıktır. Haneke bu filmlerde insan ilişkilerinin soğukluğunu, iletişim zorluklarını, yabancılaşmayı ve şiddetle kuşatılmış toplumların çıkmazını sarsıcı görüntülerle ele almıştır. 1992'de gösterime çıkan "Benny's Video" (Benny'nin Videosu) bir domuzun katledildiği amatör video filmini gördükten sonra evine çağırdığı yaşıtı bir kızı vahşice öldüren Benny adındaki gencin trajik öyküsünü anlatır. Buzlanma üçlemesinin son halkası "71 Fragmente einer Chronologie des Zufalls"da (Tesadüfi Bir Kronolojinin 71 Halkası) kaderleri bir Viyana bankasında kesişen bir grup mutsuz insanın dramlarını izleriz. Haneke'nin yurtdışında tanınmasını sağlayan "Funny Games"de (Ölümcül Oyunlar) ise şiddetin boyutları genişlemiş ve bu kez üç kişilik bir aile hedef alınmıştır. Yazlık evlerinde iki psikopat genç tarafından rehin alınan aile bireylerinin fiziksel ve manevi işkencelerin ardından katledilmelerini konu alan "Funny Games" izleyicinin ruhsal dünyasını altüst edecek yoğunlukta karamsarlık içermektedir.

2000'li yıllarda filmlerini Fransızca çekmeye başlayan Haneke çeşitli karakterlerin dramlarına odaklanan 6. sinema filmi "Code Inconnu"yu (Bilinmeyen Kod) ünlü Fransız yapımcı Alain Sarde'ın desteğiyle yönetmiştir. Avusturyalı sinemacının sonraki filmi "Le pianiste" (Piyanist) Nobel ödüllü Elfriede Jelinek'in otobiyografik öğeler içeren romanından uyarlanmıştır; şok edici ve kışkırtıcı sahnelerle doludur; Isabelle Huppert'in canlandırdığı ana karakterin karmaşık ruhsal dünyası ve cinsel sapmaları ustalıkla beyazperdeye aktarılmıştır.

Karanlık apokaliptik drama "Le temps du loup" (Kurdun Günü), Cannes'da en iyi yönetmen ödülü alan "Cache" (Saklı), Amerikalı seyircilere yönelik Naomi Watts'lı birebir yeni çevrim "Funny Games U. S. ", Birinci Dünya Savaşı'nın hemen öncesinde, bir Alman köyünde vuku bulan gizemli kazaları ve faili meçhul şiddet olaylarını anlatan "Das Weisse Band" (Beyaz Bant) ve entelektüel yaşlı bir çiftin dramlarına odaklanan "Amour" (Aşk) Haneke'nin diğer çalışmalarıdır. 12 yıl aradan sonra çektiği ilk Almanca film olan "Das Weisse Band 2009 Cannes Film Festivali'nde Altın Palmiye ve Altın Küre ödüllerini kazanırken, "Amour" Haneke'ye ikinci Altın Palmiye'yi getirmiştir.

- **FİLMOGRAFİ:** Sperrmüll (TV 1976) • Drei Wege Zum See (TV 1976) • Wer War Edgar Allan? (TV 1984) • Fraulein (TV 1989) • Der Siebente Kontinent (1989) • Nachruf Für Einen Mörder (TV 1991) • Benny's Video (1992) • 71 Fragmente Einer Chronologie Des Zufalls (1994) • Funny Games (1997) • Das Schloss (1997) • Code Inconnu (2000) • La Pianiste (2001) • Le Temps Du Loup(2003) • Cache (2005) • Funny Games U. S. (2007) • Das Weisse Band (2009) • Amour (2012)

HANSEN, GUNNAR (REJKJAVIK, 1947) İzlanda doğumlu Amerikalı oyuncu. Korku klasiklerinden "The

Texas Chain Saw Massacre'da elektrikli testeresiyle ortalığı kana bulayan 1. 93'lük psikopat Leatherface'i (Deri Surat) canlandıran Hansen ilerleyen yıllarda düşük kaliteli tür filmlerinde rol almıştır.

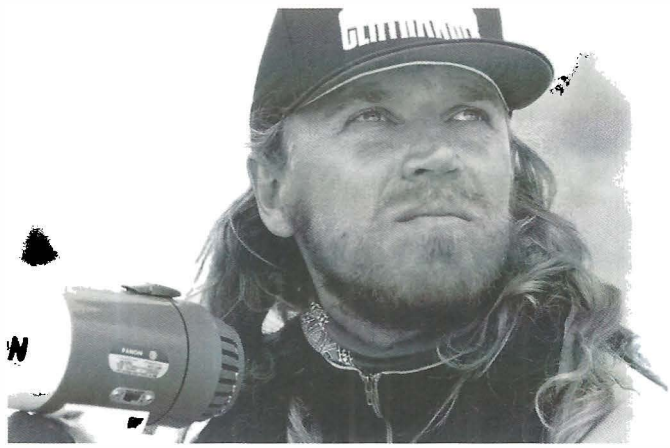
▸ **FİLMOGRAFİ:** The Texas Chain Saw Massacre (1974) • The Demon Lover (1976) • Hollywood Chainsaw Hookers (1988) • Campfire Tales (1991) • Hellblock 13 (2000) • Hatred of a Minute (2001) • Rachel's Attic (2002) • Murder-Set-Pieces (2004) • Chainsaw Sally (2004) • Rejkjavik Whale Watching Massacre (2009)

HAPİSHANELER 80'lerde gösterime giren "Force of Darkness" (Kötülüğün Gücü, 1986), "Slaughterhouse Rock" (Alkatraz'da Dehşet, 1987), "Death Row Diner" (Son Yemek, 1988), "Prison" (Hapishane, 1988), "The Chair" (Elektrikli Sandalye, 1988) ve "Death House" (Ölüm Evi, 1989) gibi filmlerde hapishaneler doğaüstü güçlerin kontrolü altındadır, cinayetlere ev sahipliği yaparlar ve olduklarından çok daha korkunç gözükürler. Bu filmlerin içinde en popüler olanlarından "Prison"da yıllar önce suçsuz yere idam edilen bir adamın ruhu 200 mahkumun kaldığı bir hapishanede dehşet rüzgarı estirir. "Halloween"in yapımcılarından Irwin Yablans'ın finanse ettiği filmi Finlandiyalı Renny Harlin yönetmiş, o zamanlar geniş kitlelerce tanınmayan Viggo Mortensen oynamıştır. "Shocker" (Şok, 1989), "The Horror Show" (Korku Gösterisi, 1989), "The First Power" (İlk Kuvvet, 1990), "The Exorcist III" (Şeytan 3, 1990) ve "Fallen"da (Cani Ruh-1998) idam edilen şeytani katillerin ruhları başka bedenlere, başka mekanlara transfer olur. "Psychic Killer" (Medyum Katil, 1975), "The Invisible Stranger" (Görünmeyen Yabancı, 1976) ve "I'll Be Watching You"da (Seni Gözlüyorum, 1995) mahkumlar psişik güçlerini kullanarak şeytani işlere bulaşırlar...Fransız filmi "Maléfique"de (Geçit-2002) hücrelerinde, hamile kadınları öldüren canavar bir seri katilin yazdığı bir kara büyü kitabını bulan dört mahkum, kitaptaki büyülerin yardımıyla kaçmayı denerler.

HARDY, ROBIN (SURREY, 1929) İngiliz yönetmen. Dış dünyadan soyutlanmış, paganların yaşadığı bir adada kayıp bir çocuğun izini umutsuzca süren bir polis dedektifinin ürpertici öyküsünü anlatan "The Wicker Man"le (Hasır Adam) sansasyon yaratan Robin Hardy sinemada kalıcı olamamıştır. Türün fanatikleri arasında kültleşen "The Wicker Man"in sonrasında uzun bir süre sinema yapmayan İngiliz yönetmen Dublin'de geçen seri katil filmi "The Fantasist"le setlere dönmüştür. Kendi yazdığı bir romandan (Cowboys for Christ) sinemaya aktardığı "The Wicker Tree" (Hasır Ağaç) klasikleşen filmi "The Wicker Man"in devamı niteliğindedir; İskoçya ziyaretlerinde paganlarla karşı karşıya gelen iki Amerikalı Evangelist gencin hikayesini anlatır.

▸ **FİLMOGRAFİ:** The Wicker Man (1973) • The Fantasist (1986) • The Wicker Tree (2011)

HARLIN, RENNY (RİİHİMAKİ, 1959) Finlandiyalı yönetmen. Piyasa işi aksiyon, macera, korku- gerilim filmleriyle isim yapmıştır. Ülkesinde çektiği vahşi ve ırkçı "Born American"ın ardından Hollywood'a transfer olan Harlin "Die Hard II" (Zor Ölüm II) ve "Cliffhanger" (Dağcı) gibi orta halli gişe filmleri yönetmiştir. Elm Sokağı serisinden "A Nightmare on Elm Street 4: The Dream Master" (Elm Sokağında Kâbus: Düşlerin Efendisi), *mezardan kalkan ölü* konulu "Prison" (Hapishane), ipe sapa gelmez "Jaws" çeşitlemesi "Deep Blue Sea" (Mavi Korku), prodüksiyonu büyük bir skandala dönüşen (orijinal yönetmen Paul Schrader filmi bitirmesine karşın stüdyo tarafından kovulmuştur) "Exorcist: The Beginning" (Şeytan: Başlangıç) ve "The Covenant" (Şeytanla Anlaşma) belli başlı tür filmleridir.

Renny Harlin

▸ **FİLMOGRAFİ:** Born American (1986) • Nightmare on Elm Street 4 (1988) • Prison (1988) • Die Hard 2 (1990) • The Adventures of Ford Fairlane (1990) • Cliefhanger (1993) • Cutthroat Island (1995) • The Long Kiss Goodnight (1996) • Deep Blue Sea (1999) • Driven (2001) • Mindhunters (2004) • Exorcist: The Beginning (2004) • The Covenant (2006) • Devil's Pass (2013) • The Legend of Hercules (2014)

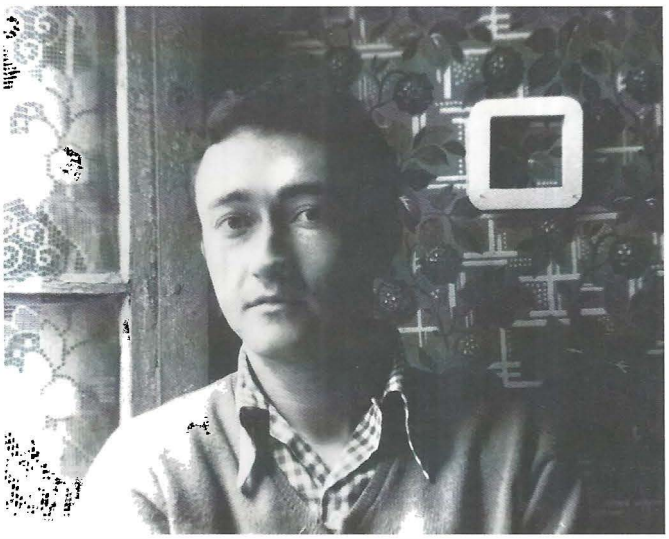

Jessica Harper • Suspiria

HARPER, JESSICA (ŞİKAGO, 1949) Amerikalı oyuncu. Masum görünüşlü, sempatik ve minyon Jessica Harper korku kariyerine Brian De Palma'nın "Operadaki Hayalet" çeşitlemesi "The "Phantom of the Paradise"la (Cennettin Hayaleti) başlamış, Dario Argento'nun "Sus-

piria"sında büyücülere meydan okuyan balerin rolüyle geniş kitlelerce tanınmıştır. Geçmişte uğursuz olayların yaşandığı hortlaklı bir evde geçen "The Evictors" (Atılanlar) ve "The Rocky Horror Picture Show"un yönetmeninin imzasını taşıyan "Shock Treatment" (Şok Tedavisi) diğer tür çalışmalarıdır. Woody Allen'ın "Love and Death" (Aşk ve Ölüm) ve "Stardust Memories" (Yıldız Tozu Anıları) filmlerinde de gözüken Harper, son olarak Steven Spielberg'in "Minority Report"ında (Azınlık Raporu) karşımıza çıkmıştır. Çocuk kitapları da yazmaktadır.

▸ **FİLMOGRAFİ:** The Phantom of the Paradise (1974) • Suspiria (1977) • The Evictors (1979) • Stardust Memories (1980) • Shock Treatment (1981) • The Blue Iguana (1988) • Minority Report (2002)

Curtis Harrington

HARRINGTON, CURTIS (LOS ANGELES, 1926 HOLLYWOOD, 2007) Amerikalı yönetmen. Deneysel kısa filmlerle sinemacılık yaşamına başlamıştır. Jacques Tourneur klasiği "Cat People"dan (Kedi İnsanlar) ilham alan ilk uzun metrajlısı "Night Tide" (Med Cezir Gecesi) hoşlandığı kadının ölüm saçan bir denizkızı olduğundan kuşkulanan bir gemicinin (Dennis Hopper) öyküsünü anlatır. Harrington, ilerleyen yıllarda hem sinemada, hem de televizyonda ilginç korku-gerilim filmlerine imza atmıştır. Uzaylı vampirlerin dünyamızı ziyaret ettiği "Queen of Blood"ı (Kanlı Kraliçe) takip eden "Games" (Haris Kocanın Tuzağı) ilk stüdyo filmidir. Bol entrika ve sürpriz barındıran bu "Şeytan Ruhlu İnsanlar" çeşitlemesinde James Caan ve Katherine Ross doğaüstüne meraklı, paradan bunalmış eksantrik bir New York'lu çifti, Simone Signoret ise züppe karı kocanın hayatına giren esrarengiz bir parfüm satıcısını canlandırmıştır. 70'lerde çok çalışan Harrington, Shelley Winters'lı korku dramaları "Who Slew Auntie Roo?" (Roo Teyzeyi Kim Öldürdü? Türkiye'de Kanlı Balta adıyla oynadı), "What's the Matter with Helen?" (Helen'ın Nesi Var?), saldırgan hayvanlı "Killer Bees" (Katil Arılar), "The Cat Creature" (Kedi Yaratık), "Devil Dog: The Hound of Hell" (Cehennemden Gelen Köpek) ve popüler TV dizileri "Baretta", "Charlie's Angels", "Dynasty"nin çeşitli bölümlerini yönetmiştir. Piper Laurie'nin oynadığı doğaüstü gerilim "Ruby"nin setinden kovulmuş ve erotik soslu casusluk dramaları "Mata Hari"nin sonrasında sinema yapma olanağı bulamamıştır.

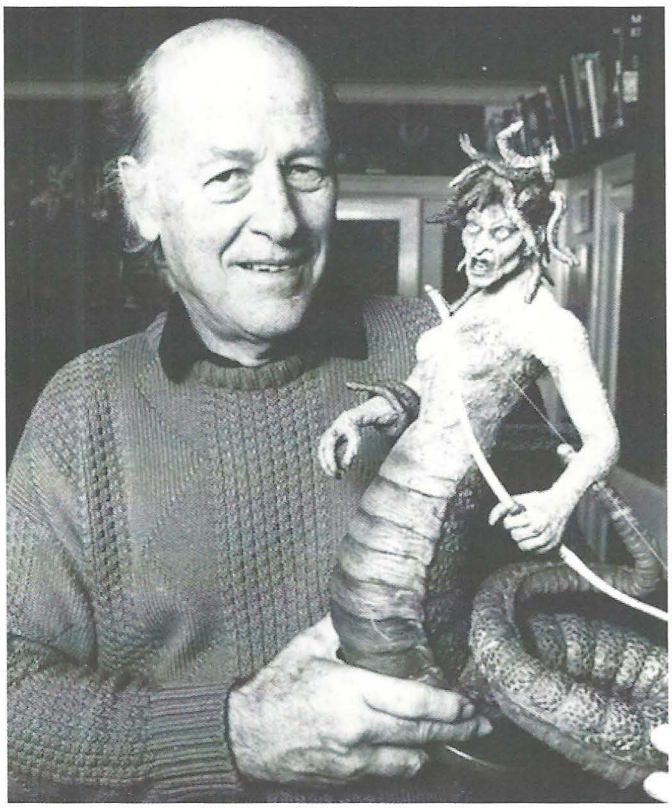
▸ **FİLMOGRAFİ:** Night Tide (1961) • Queen of Blood (1966) • Games (1967) • Who Slew Auntie Roo? (1971) • What's the Matter with Helen? (1971) • Ruby (1977) • Mata Hari (1985) • The Twilight Zone (TV 1985)

HARRIS, THOMAS (JACKSON, MISSISSIPPI, 1940) Amerikalı roman yazarı. Yazmaya başlamadan önce Associated Press ajansının New York ofisinde çalışmıştır. Psikopat seri katillerin acımasız dünyasını ve FBI soruşturmalarını ürpertici bir gerçekçilikle inceleyen romanlarıyla tanınır. Harris'in en ünlü roman karakteri Dr. Hannibal Lecter, kurbanlarını öldürdükten sonra pişirip yiyen olağanüstü zeki ve entelektüel bir psikopattır. İlk romanı "Black Sunday" (Kara Pazar, 1975) deneyimli yönetmen John Frankenheimer tarafından 1977'de sinemaya taşınmıştır. Arap teröristlerle işbirliği yaparak *Super Bowl* finaline saldırı planlayan beyni yıkanmış bir Vietnam gazisiyle, onu durdurmaya çalışan İsrailli bir anti terör ajanının hikayesini anlatan filmde Robert Shaw ve Bruce Dern başrolleri paylaşmıştır. Kitaplarıyla ilgili her ayrıntıyı titizlikle araştıran Harris'in ikinci romanı "Red Dragon" (Kızıl Ejder, 1981) 6 yıl gibi uzun bir aradan sonra yayınlanmış ve 1986'da Michael Mann (Manhunter adıyla), 2002'de Brett Ratner (aynı adla) tarafından iki kere beyazperdeyle buluşmuştur. "Red Dragon"un konusu, işten elini eteğini çekmiş bir FBI ajanı, çocuklu aileleri acımasızca katleden seri bir katil ve yarıyam doktor Hannibal Lecter'ın çevresinde gelişmektedir. Çok satan kitaplar listesini altüst eden sonraki romanı "The Silence of the Lambs"da (Kuzuların Sessizliği, 1988) yeni yetme bir FBI ajanı, etli butlu genç kadınların derilerini yüzen seri bir katili yakalamak için hapisteki Lecter'dan yardım ister. Jonathan Demme'nin yönettiği sinema versiyonu tam 5 dalda Oscar kazanmıştır. Şiddet dolu içeriğiyle eleştiri oklarını üzerine çeken "Hannibal" (1999) ve Lecter'ın çocukluk-gençlik yıllarını ele alan "Hannibal Rising" (Hannibal Doğuyor, 2006) Harris'in diğer romanlarıdır. İki kitabın da sinema uyarlaması yapılmıştır. 1976'dan bu yana röportaj vermeyen Harris yaşamını Güney Florida'da sürdürmektedir.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Black Sunday (1977) • Manhunter (1986) • The Silence of the Lambs (1991) • Hannibal (2001) • Red Dragon (2002) • Hannibal Rising (2007)

HARRISON, JOHN (1948) Amerikalı yönetmen, yapımcı, senarist, besteci. Çoğunlukla televizyon için çalışan çok yönlü Harrison 80'lerde George Romero'nun ortağı olduğu Laurel Entertainment yapımı televizyon dizilerinin müziklerini yapmış, senaryolarını yazmış ve bazı bölümlerini yönetmiştir. David Lynch'i ticari sinemadan soğutan "Dune" filminin televizyon versiyonunu da çekmiştir. Son filmlerinden "Book of Blood" (Kan Kitabı) Clive Barker'ın hikayelerine dayalıdır.

- **FİLMOGRAFİ:** Creepshow (Müz. 1982) • Tales from the Dark Side (Müz. & Sen. & Yön. TV 1984 - 88) • Day of the Dead (Müz. 1985) • Tales from the Dark Side: The Movie (Yön. 1990) • Nightmare Cafe (Yön. TV 1992) • Tales from the Crypt (**Yön. & Sen.** TV 1991 - 94) • Dune (Yön. &Sen. TV 2000) • Children of Dune (Sen. TV 2003) • Book of Blood (Yön. 2008) • Blank Slate (Yön. TV 2008)

Ray Harryhausen

HARRYHAUSEN, RAY (LOS ANGELES, 1920 LONDRA, 2013) Amerikalı özel efekt uzmanı, yapımcı. Özel efekt dünyasının duayenlerinden olan bu emektar sanatçı minyatür modelleri stop motion tekniğiyle beyazperdeye aktardığı fantezi filmleriyle efsaneleşmiştir. "Jason and the Argonauts"da iskeletlerle insanları savaştırmış, "It Came from Beneath the Sea"de radyasyona maruz kalan devasa bir ahtapotu San Francisco kıyılarına saldırtmış, "One Million Years B. C. "de dinozorları, dev örümcekleri, dev kaplumbağaları tasarlamış, "The Golden Voyage of Sinbad"da mağara adamlarını kaplanların önüne atmış, "The Seventh Voyage of Sinbad'da denizci Sinbad'ı tepegözler, ejderhalar ve çift kafalı dev kuşlarla dövüştürmüştür. 60'larda Hammer yapımevi için çalışan Harryhausen projeleriyle Steven Spielberg, Tim Burton, Sam Raimi, George Lucas, James Cameron gibi Hollywood ünlülerine ilham vermiştir.

- **FİLMOGRAFİ:** It Came from Beneath the Sea (1955) • The 7Th Voyage of Sinbad (1958) • The 3 Worlds of Gulliver (1960) • Jason and the Argonauts (1963) • First Men in the Moon (1964) • One Million Years B. c. (1966) • The Golden Voyage of Sinbad (1974) • Sinbad and the Eye of the Tiger (1977) • Clash of the Titans (1981)

HARTFORD-DAVIS, ROBERT (1923 - 1977) İngiliz yönetmen. Yapımcıyla anlaşmazlığa düşerek jenerikten ismini çektiği açık saçık vampir filmi "Incense for the Damned" (Lanetliler İçin Tütsü), gotik korku "The Black Torment" (Kara İşkence), manyak doktor konulu "Corruption" (Çürüme) ve seri cinayetlerin işlendiği "The Fiend"in (İblis) dışında çeşitli istismar filmleri çekmiştir.

- **FİLMOGRAFİ:** The Yellow Teddy Bears (1963) • The Black Torment (1964) • Corruption (1968) • School for Unclaimec Girls (1969) • Incense for the Damned (1970) • The Fienc (1971) • Black Gunn (1972)

HARVEY, HERK (COLORADO, 1924 - LAWRENCE. KANSAS, 1996) Amerikalı yönetmen. Korku sinemasının unutulmaz siyah-beyaz klasiği "Carnival of Souls" (Ruhların Karnavalı) belgeselci Harvey'in tek uzun metrajlı filmidir.

Rutger Hauer

HAUER, RUTGER (BREUKELEN, 1944) Hollandalı oyuncu. Paul Verhoeven'in skandal yaratan "Turks fruit"yle (Türk Lokumu) meşhur olan bu karizmatik ve yakışıklı aktör 80'lerin Hollywood filmlerinde çoğunlukla kötü adamları oynamıştır. "Blade Runner"da (Bıçak Sırtı albino replikayı, "The Hitcher"da (Otostopçu) psikopat otostopçuyu, "Salem's Lot"da (Korku Ağı) vampiri, "Dracula 3D"de vampir avcısını, Wanted: Dead or Alive" (Ölü ya da Diri Aranıyor) ve "Nighthawks"da (Gece Şahini uluslararası teröristleri, "The Rite"da (Ayin) bir cenaze levazımatçısını canlandıran Hauer bir ara ikinci, üçüncü sınıf aksiyon filmlerinde rol almıştır. Çalıştığı yönetmenler arasında İtalyan ustalar Ermanno Olmi ve Lina Wertmüller de vardır.

- **FİLMOGRAFİ:** Turks Fruit (1973) • Mysteries (1978) • Spetters (1980) • Nighthawks (1981) • Blade Runner (1982) • Eureka (1983) • The Osterman Weekend (1983) • Flesh+Blood (1985) • The Hitcher (1986) • Wanted: Dead Or Alive (1986) • Escape from Sobibor (TV 1987) • La Leggenda Del Santo Bevitore (1988) • Past Midnight (1991) • Split Second (1992) • Nostradamus (1994) • Bleeders (1997) • Salem's Lot (TV 2004) • Sin City (2005) • Batman Begins (2005) • Dracula III: Legacy (2005) • The Mill and the Cross (2011) • The Rite (2011) • Dracula 3D (2012)

HAYALETLİ EVLER *Hayaletli ev* filmlerinde (ing. haunted house, old dark house) eski malikane, villa veya yazlık evlerde gizlenmiş doğaüstü varlıklar masum ziyaretçilerine ya da ev sahiplerine bir türlü rahat, huzur vermezler, bazen hayatlarına bile kastederler. Korku sinemasının modası geçmeyen alt türleri arasındadır; izleyenleri ruhlar dünyasının karanlıklarıyla baş başa bırakır. Bu tarz filmlerde mutlu sonlara pek az rastlanır, kötülük kalıcıdır.

Hayaletli Evler • The Innocents (Masumlar) Deborah Kerr, Martin Stephens

Hayaletli ev filmlerinin kaymak tabakasından "The Innocents" (Masumlar, 1961) Amerikan kökenli İngiliz yazar Henry James'in 1898 tarihli "The Turn of the Screw" (Yürek Burgusu) adlı romanından, William Archibald'ın sahne uyarlaması esas alınarak beyazperdeye taşınmıştır. 19. yüzyıl İngiltere'sinin cennetten bir köşesinde geçen filmde efsanevi aktris Deborah Kerr zengin amcalarının himayesindeki iki öksüz çocuğun bakımından sorumlu, müzmin bekar bir mürebbiyeyi canlandırır. Amcalarının taşradaki dev malikanesinde günlerini geçiren Flora ve kardeşi Miles karanlık sırlarla dolu bir geçmişi paylaşan garip tavırlı çocuklardır. Tekinsiz ortamda tek başına kalan ve bastırılmış cinsel arzularının da etkisiyle giderek dengesini yitiren bakıcı, evin içinde, çevresinde nereden geldiği belli olmayan sesler işitir ve karanlık gölgelerin arkasına saklanmış hayaletler görür... Birkaç sene evvel ölen evin eski mürebbiyesi ve uşağının hayaletleridir bunlar. Çocukların davranışları garipleştikçe bakıcı Giddens'ın kuşkuları da artacaktır: Ona göre, zamanında büyük bir aşk yaşayan bu ikili çocukların ruhlarını ele geçirmiştir. Ama gerçekten hayaletler var mıdır? Yoksa tüm bunlar Bayan Giddens'ın çarpık zihninin hezeyanları mıdır? Eleştirmenlerce, klasik bir hortlak öyküsü anlatmasının ötesinde Freudyen alt metinleriyle değerlendirilen "The Innocents"in senaryosunu Truman Capote (Breakfast at Tiffany's, In Cold Blood), John Mortimer ve William Archibald yazmış, yönetmen koltuğuna ise ustalardan Jack Clayton oturmuştur.

Bir başka usta Robert Wise'ın yönettiği "The Haunting"de (Perili Ev, 1963) hayaletler varlıklarını dehşet verici yollara başvurarak hissettirirler. New England'da adı uğursuza çıkmış devasa bir malikane filmin ana mekanıdır. Geçmişte çılgınlığa, kazalara ve ölümcül olaylara ev sahipliği yapan bu ürkünç malikane parapsikoloji konusunda uzmanlaşmış bir antropolog, sevici bir medyum, evin mirasçılarından genç bir zengin ve uzun yıllar yatalak annesine bakmak zorunda kalmış bir kız kurusunu ağırlayacaktır. Konukların amacı hayaletlerin varlığını kanıtlamaktır. Evin içinde gizlenen kızgın ruhlar, davetsiz misafirleri daha ilk günden ziyaret eder ve onlara zor anlar yaşatırlar. Dengesiz ve zayıf bir kişiliğe sahip olan evde kalmış Eleanor Lance lanetli evin etkisine kapılarak dramatik bir sona doğru sürüklenir. Amerikan korku yazınının gizemli ismi Shirley Jackson'ın Türkçeye "Tepedeki Ev" adıyla çevrilen romanından uyarlanan "The Haunting"in baş rolleri Julie Harris, Richard Johnson, Claire Bloom ve Russ Tamblyn arasında paylaşılmıştır. Hollandalı kameraman-yönetmen Jan de Bont'un 36 yıl sonra Liam Neeson, Catherine Zeta-Jones, Lili Taylor ve Owen Wilson'lı kadroyla gerçekleştirdiği *yeni çevrim* orijinal filmin kalibresinde değildir.

Senaryosunu (kendi romanından) korku yazınının efsanelerinden Richard Matheson'un yazdığı, İngiliz John Hough'un yönettiği "The Legend of Hell House" (Hell House Efsanesi, 1973) benzer bir konuyu işlemektedir. Yaşlı bir milyarder, hayaletli evlerin Everest'i olarak ün salmış olan Belasco Malikanesi'ndeki (evin eski sahibi Emeric Belasco sapkınlıkta sınır tanımayan bir gizli bilimler üstadıdır) paranormal oluşumları araştırmaları için 4 kişilik bir ekibi işe alır. Ölümden sonra yaşam olasılığını da araştıracak olan ekipte iki medyum (birisi 20 yıl önce evden canlı kurtulmayı başarmıştır), ünlü bir fizikçi ve karısı yer almaktadır. Belasco'nun önceki ziyaretçileri ya hayatlarını kaybetmişler, ya sakat kalmışlar ya da tamamıyla çıldırmışlardır. Fizikçi Barrett ve ekibindekiler bu

Hayaletli Evler • The Haunting (Perili Ev) • (soldan sağa) Claire Bloom, Russ Tamblyn, Julie Harris,Richard Johnson

Hayaletli Evler • The Legend Of Hell House (Hell House Efsanesi) • Roddy McDowall (önde), Gayle Hunnicut, Clive Revill

lanetli evde bir hafta yaşayıp, ölüm sonrasıyla ilgili herhangi bir kanıt bulurlarsa iyi para kazanacaklardır. Ama Belasco canlı insanları yutan bir bataklık gibidir... Pamela Franklin, Roddy Mc Dowall, Clive Revill ve Gayle Hunnicut'un başrolleri paylaştıkları "The Legend of Hell House" alt türün nitelikli örneklerinden biridir. John Hough yıllar sonra Disney için Bette Davis'li bir hayaletli ev filmi daha çekmiştir: "The Watcher in the Woods" (Ormandaki Gözcüler). "The Innocents" ve "Legend of the Hell House" İngiliz; The Haunting" ise bir İngiliz - Amerikan ortak yapımıdır.

ABD kökenli perili ev filmleri İngiliz ürünlerinin inceliğinden eser taşımasalar da piyasada ses getirmişlerdir. Ucuz korku filmlerinin *numaracı* yönetmeni William Castle'ın kamera arkasına geçtiği "13 Ghosts"da (13 Hayalet, 1960) amcalarından miras kalan bir eve taşınan aile hayaletlerle karşılaşır. Kült TV dizisi "Dark Shadows"un (Karanlık Gölgeler) yaratıcısı Dan Curtis'in yönettiği "Burnt Offerings" (1976) çok daha korkutucudur. Türkiye'de "Gazap Tohumu" adıyla gösterime çıkan film Robert Marasco'nun romanından (Stephen King'in favorilerinden biridir) beyazperdeye taşınmıştır. Ben (Oliver Reed) ve Marian Rolfe (Karen Black) yaz tatillerini geçirmek için 12 yaşındaki oğulları David (Lee Montgomery) ve teyzeleri Elizabeth'le (Bette Davis) birlikte şehir dışında kelepir fiyata kiraladıkları muazzam bir malikaneye taşınırlar. Evin sahipleri Roz (Eileen Heckart) ve Aaron Allerdyce (Burgess Meredith) çatıdaki odasında tek başına yaşayan yaşlı annelerine göz kulak olunması koşuluyla evlerini kiraya vermişlerdir. Zaman geçtikçe garip olaylar birbirini kovalar: Düşlerinde sürekli şeytani tavırlı bir cenaze arabası şoförünü (Anthony James) gören Ben, bir gün yüzme havuzunda oğlunu boğmaya kalkar. Marian tüm zamanını kendisinden başka kimsenin görmediği yaşlı bayanın odasında geçirmektedir; üstelik genç kadının saçları hızla beyazlaşmaktadır. Bir gece David'in yatak odasının kapıları ve pencereleri kendi kendine kilitlenir ve çocuk sobadan zehirlenmek üzereyken babası tarafından kurtarılır. Teyze Elizabeth ise aniden hastalanarak ölür. Evdeki şeytani bir güç sanki aileyi yok etmek istemektedir. Uğursuz yerden bir an önce uzaklaşmak isteyen Ben, karısının itirazıyla karşılaşır; Marian evin büyülü ortamına kendini kaptırmıştır. Kötücül güçlerin kontrolündeki yüzme havuzunda David'in bir kez daha boğulma tehlikesi geçirmesinden sonra aile eşyalarını toparlar. Marian kocasının tüm karşı koymalarına rağmen yaşlı kadına veda etmek için yukarı çıkar... Karısı bir türlü aşağı inmeyince kaygılanan Ben, yaşlı kadının odasına girer ama gördüğü şey dehşet vericidir. Eski malikane, kiracıların ölümleriyle kendini yenileyen capcanlı bir varlıktır ve benzer konuları işleyen filmlerdeki gibi (The Shining, The Amityville Horror) aile birliğinin parçalanmasına neden olmuştur. "Burnt Offerings"in aksine gotik-romantik bir duyarlılık taşıyan diğer Dan Curtis filmi "Night of Dark Shadows" (Kara Gölgelerin Gecesi) dizi "Dark Shadows"un bazı karakterlerini farklı bir hikayede buluşturur... Yeni evli çift (David Selby, Kate Jackson) devasa bir arazide konumlanmış, adama miras kalan muazzam bir malikaneye taşınır. 100 yıl kadar önce burada genç bir kadın cadı suçlamasıyla asılmıştır. Kadının hayaleti adama musallat olur ve zapt edilmiş adam karısını öldürmek için uygun zamanı kollamaya

Hayaletli Evler • The Sentinel (Gözcü) • John Carradine (solda), Arthur Kennedy

başlar... Charlie's Angels (Charlie'nin Melekleri) dizisinin yıldızlarından Kate Jackson'ın ilk sinema filmidir.

Sosyal içerikli filmleriyle tanınan büyük İtalyan yönetmen Elio Petri (1929-1982) 70'lere girerken gerek biçimi gerekse konusuyla farklılık gösteren arthouse bir korkuya (Un tranquillo posto di campagna, *Çılgın Ruhlar*, 1969) imza atmıştır. Kafasındaki karanlık imgelerin esiri olmuş Milanolu çatlak bir ressam (Franco Nero) filmin ana kahramanıdır; kendisi şehrin gürültüsünden kaçmak için Venedik dışındaki metruk bir villayı kiralar. Burada 2. Dünya Savaşı'nda bir hava harekatı sırasında öldürülen genç bir kontesin (Gabriella Grimaldi) hayaleti gizlenmektedir. Ressam, kasabada yaptığı ufak bir araştırmada kontesin tam bir erkek delisi olduğunu öğrenir. Bu arada ressamın sergilerini organize eden zengin sevgilisinin (Vanessa Redgrave) başına tavandan taşlar yağar, üzerine eşyalar

yıkılır. Görünüşe göre kıskanç kontesin hayaleti iş başındadır. Kontesi saplantı haline getiren ressam, bir ruh çağırma seansı esnasında kadının bombardımanda ölmediğini, villanın korucusu tarafından (Georges Geret) öldürüldüğünü öğrenir. Artık saplantısı deliliğe dönüşmektedir. Sonunda hayalle gerçek arasındaki çizgi bulanıklaşır. Genç yaşta kaybettiğimiz Elio Petri'nin sofistike ve gösterişli "Çılgın Ruhlar"ında ressamın delilik nöbetleri deneysel filmlere özgü tuhaflıklarla beyazperdede hayat bulmuştur. Ünlü İtalyan yapımcı Alberto Grimaldi (İyi, Kötü, Çirkin, Satyricon, Paris'te Son Tango) finanse etmiş, efsane senarist Tonino Guerra hikayeyi, Luciano Vincenzoni (Birkaç Dolar İçin, İyi, Kötü, Çirkin) ve Petri senaryoyu yazmış, bir başka efsane Ennio Morricone müzikleri bestelemiştir.

Hayaletli, tekin olmayan mekanlar 70 ve 80'lerde "Let's Scare Jessica to Death" (Haydi Jessica'nın Ödünü Patlatalım, 1971), "Qualcosa striscia nel buio" (Karanlıkta Bir Şeyler Sürünüyor, 1971), "Au rendez-vous de la mort joyeuse" (Neşeli Ölümle Buluşma, 1973), "The Sentinel" (Gözcü, 1977), "Full Circle" (Kuşatma, 1977), "The Evil" (Şeytan, 1978), "The Amityville Horror" (Kuşku, 1979), "The Changeling" (Dehşet, 1980), "The Shining" (Cinnet, 1980), "Poltergeist" (Kötü Ruh, 1982), "The House Where Evil Dwells" (Kötülüğün Oturduğu Ev, 1982), "Superstition" (Hurafe, 1982), "The Entity" (Karabasan, 1982), "House" (Ev, 1986), "Suito Homu" (Tatlı Evim, 1989) gibi iddialı-iddiasız; bilinen-az bilinen başka filmlere de konu olmuştur. Robert De Niro'nun meşhur olmadan önce oynadığı "Bang the Drum Slowly"le anımsadığımız John Hancock'un yönettiği "Let's Scare Jessica to Death" gösterildiği dönemde kıymeti bilinmemiş ama ilerleyen yıllarda kült film meraklılarının dikkatini çekmiş ürpertici bir vampir-zombi-hayaletli ev filmi kırmasıdır. Film, akıl sağlığı yerinde olmayan baş kadın karakter Jessica'nın (Zohra Lampert) bakış açısıyla anlatılmıştır; bu yüzden dramatik yapısı müphemlik üzerine kuruludur. Jessica akıl hastanesinden yeni taburcu olmuştur, geçmişe sünger çekmek niyetindedir; kocası Duncan (Barton Heyman) ve aile dostları Woody'le (Kevin O'Connor) birlikte göl kenarındaki bir çiftlik evine taşınır. Evde Emily (Mariclare Costello) adında tuhaf bir kadın karşılarına çıkar; gidecek yeri yoktur; orada gecelemesine izin verirler. Jessica ertesi gün gölün çevresinde hayaletimsi bir figürle karşılaşır, gaipten sesler işitir. Çevre kasabada pek dost canlısı olmayan, hasmane tavırlı yaşlı insanlar yaşamaktadır. Hiç tekin birine benzemeyen soluk yüzlü Emily evlerine yerleşmiştir; Duncan'ı baştan çıkarır. Jessica'nın ruhsal durumu, evlerinin yakınlarında bir ceset bulmasıyla (ceset sonradan ortadan kaybolacaktır) iyice bozulur, bölgenin hayaletli olduğuna inanmaya başlar. Belki de Emily bir vampir; kasabadaki ihtiyarlar da kana susamış, zombi benzeri yaratıklardır. Kıyıda köşede kalmış İtalyan filmi "Qualcaso stirscia nel buio" sanrısal bir dehşetin hüküm sürdüğü hayaletli bir villada geçmektedir. Büyücülükle uğraşan bir kadının öldürüldüğü villaya hava koşulları nedeniyle zorunlu konuk olan bir grup yabancının (aralarından biri seri katildir) tanık olduğu doğaüstü olayları konu edinen bu *old dark house* çeşitlemesini Mario Colucci yönetmiştir. Korku geleneği olmayan Fransa'dan gelen "Au rendez-vous de la mort joyeuse" Anglosakson ürünlerle rekabet etmekten kaçınan, mütevazi bir çalışmadır; ergenliğe geçiş sancılarını metaforik bir anlatımla işlemiştir; doğaüstü oluşumlar sadece paravandır. Luis Buñuel'in oğlu Juan Buñuel yönetmiş; Françoise Fabian, Yasmine Dahm, Jean-Marc Bory, Renato Salvatori ve o zamanlar tanınmayan Gerard Depardieu oynamıştır; görüntü yönetmeni Belçikalı Ghislain Cloquet (1924 - 1981) Robert Bresson, Woody Allen, Arthur Penn, Roman Polanski gibi dev isimlere kameramanlık yapmıştır. Filmin konusu taşradaki eski bir eve taşınan dört kişilik bir ailenin (yazar anne, çizer baba, buluğ çağına yeni girmişi kızları, 7 yaşındaki oğulları) çevresinde gelişir. Taşındıkları evin pencereleri bir gece nedensiz yere kırılır; ertesi sabah salondaki eşyalar gürültüyle yer değiştirir; ziyarete gelen eski bir aile dostu mutfakta oradan oraya hareket eden beyaz eşyaların saldırısına uğrar. Aile oradan panik içinde uzaklaşır; tanıdık bir TV ekibi bu tuhaf paranormal olayları incelemek için eve yerleşir. Evin 14 yaşındaki kızının geri dönmesiyle (bu arada başlarında rahip bulunan bir grup kimsesiz genç kız evi ziyaret eder) dehşet verici şeyler yaşanacaktır. Şiddetli bir ergenliğe geçiş yaşayan

Hayaletli Evler • The Changeling (Dehşet) • Trish Van Devere

Hayaletli Evler • The Evil (Şeytan)

Hayaletli Evler • The Amityville Horror (Kuşku)

genç kız, filmin ruhu zapt edilmiş karakteridir; babası yaşındaki adamları baştan çıkarmaya çalışır. Juan Buñuel'in düz ve ruhsuz yönetimine karşın filmde zaman zaman son derece ürkünç anlar sahne almıştır. Steven Spielberg Tobe Hooper ikilisinin "Poltergeist"ıyla, 9 yıl önce çekilen bu iddiasız Fransız filmi arasındaki benzerlikler ise gözden kaçacak gibi değildir. 70'lerde her türden ticari ürüne imza atan popülist Michael Winner'ın (Death Wish, *Yara* - The Mechanic, *Mekanik* - The Nightcomers, *Karanlıkla Gelen Adam*) bomba gibi bir oyuncu kadrosunu (Ava Gardner, Martin Balsam, Jose Ferrer, Christopher Walken, John Carradine, Eli Wallach, Burgess Meredith, Cristina Raines, Chris Sarandon, Beverly D'Angelo, Sylvia Miles, Tom Berenger, Jeff Goldblum) yönettiği Universal yapımı "The Sentinel" (Gözcü, 1977) biraz "Rosemary's Baby", biraz da "The Exorcist" sosu katılınış, tatsız tuzsuz bir çorbayı andırır; Jeffrey Konvitz'in 1974 tarihli romanını esas almaktadır. Brooklyn'de kelepir fiyatına bulduğu eski bir apartman dairesine taşınan ve travmatik geçmişi bir türlü peşini bırakmayan ünlü bir manken çok geçmeden tuhaf komşularıyla tanışır. Komşulardan biri sürekli pencereden bakan kör bir rahip, diğerleri ise arkadaş canlısı bir ihtiyar ve uluorta sevişmekten kaçınmayan iki lezbiyen dansçıdır. Ama mankene evi kiralayan emlakçıya göre apartmanda üç yıldan beri Katolik rahibinden başkası yaşamamaktadır. Mankenin erkek arkadaşı apartmanın geçmişiyle ilgili ufak bir araştırma yapar ve komşuların aslında çoktan öteki dünyaya göçmüş ruhlar olduğunu ortaya çıkarır. Esas dehşet verici olan ise apartmanın cehenneme bir geçit vazifesi görmesidir. Kanada - İngiliz ortak yapımı "Full Circle"da talihsiz bir kazada kızını yitiren Amerikalı zengin kadın (Rosemary's Baby'deki kısa saç modeliyle bir kez daha seyirci karşısına çıkan olağanüstü Mia Farrow) Londra'da taşındığı evde kötücül bir çocuğun hayaleti tarafından rahatsız edilir. Ayrı yaşadığı kocası (Keir Dullea) ve antikacı arkadaşı (Tom Conti) esrarengiz kazalara kurban gidecektir. İngiliz Richard Loncraine yönetmiştir. Aktörlükten gelen, 1937 New York doğumlu Gus Trikonis'in filme aldığı "The Evil" şeytanın bizzat oturduğu bir villada geçmektedir. Harabeye dönüşmüş villayı kelepir fiyatına satın alan idealist bir psikolog (Richard Crenna) orayı uyuşturucu bağımlıları için bir rehabilitasyon merkezine dönüştürmek niyetindedir. Karısı (Joanna Pettet) arkadaşları ve eski hastalarından bir grup villaya temizlik için adım attıklarında doğaüstü terörün fitili ateşlenir. Yüzyıllardır bodrumda oturan şeytani varlık artık serbest kalmıştır; evin tüm kapıları, pencereleri kilitlenir ve içeride kapana kısılan konuklar birer birer öteki dünyayı boylar. Mütevazi bir bütçeyle Las Vegas yakınlarında çekilen "The Evil" yaratıcı ölüm sahneleri ve atmosferik görüntüleriyle geçer not almıştır. Gişe hasılatıyla birçok hayaletli ev filmini sollayan ama nitelik açısından fakir kalan "The Amityville Horror" Jay Hanson'un güya gerçek olaylara dayanan kitabından sinemaya uyarlanmıştır; kamera arkasında "Cool Hand Luke" (Parmaklıklar Ardında), "Brubaker" gibi kaliteli hapishane filmlerinde imzası olan Stuart Rosenberg vardır; Long Island kıyısındaki kötü şöhretli bir eve taşınan (evin önceki sahibinin oğlu annesi, babası ve kardeşlerini katletmiştir) yeni evli bir çiftin (James Brolin. Margot Kidder) hikayesini anlatır. Evde gizlenen kötü ruh aile bireylerinin ruhlarını zapt etmek için fırsat kollamaktadır; ruhun kovulması için bir rahipten yardım istenir ama işler yolunda gitmez. Nitelikli mafya filmleriyle tanı-

Hayaletli Evler • Poltergeist (Kötü Ruh) • Craig T. Nelson

nan İtalyan Damiano Damiani'nin yönettiği *prequel* "Amityville II: The Possession" (1982) Amityville trajedisinin başlangıcına götürür bizleri... Lanetli eve ilk kez İtalyan kökenli bir aile taşınmıştır; şeytani varlık evin delikanlı oğluna musallat olur. İlkinde olduğu gibi yine bir rahip başarısız cin kovma ayinleri düzenler; ruhu zapt edilmiş oğlan zalim babasını (Burt Young), dini bütün annesini (Rutanya Alda), taciz ettiği kız kardeşini (Diane Franklin) ve diğer kardeşlerini katleder. Dino de Laurentiis yapımcılığında New Jersey ve Meksika platolarında çekilen "Amityville II" orijinal filmden daha ürkütücüdür. Emektar profesyonel Richard Fleischer'ın reji koltuğuna oturduğu, ünlü senarist David Ambrose'un (The Final Countdown, Blackout) yazdığı üçüncü film "Amityville 3D"de (1983) doğaüstüne inanmayan boşanmış bir gazeteci araştırma yapmak için lanetli eve taşınır. Meg Ryan ve Lori Laughlin'in ilk sinema filmleridir. Sonraki yıllarda video piyasasına yönelik 6 adet daha Amityville filmi çekilmiştir. Michael Bay'in ön ayak olduğu 2005 tarihli yeni çevrim ülkemizde "Dehşet Sokağı" adıyla gösterime girmiştir.

Macar göçmeni Peter Medak "The Changeling"le alt türe özlenen kaliteyi geri getiren ve gelecek kuşak sinemacılarına ilham kaynağı olan bir korku dramaya imza atmıştır. Eşini ve kızını talihsiz bir kazada kaybettikten sonra Washington yakınlarındaki eski bir eve taşınan ve orada öldürülen bir çocuğun hayaletiyle iletişim kuran ünlü bir bestecinin (George C. Scott) hikayesini anlatır "The Changeling"... İzleyenleri, özel efekt numaralarına başvurmadan korkutmayı başarmış; benzer konuları işleyen (öteki tarafta huzur bulamayan ruhlar) "What Lies Beneath" (Gizli Gerçek), "The Others" (Diğerleri), "The Sixth Sense" (Altıncı His), "Ringu" (Halka) gibi filmlere de rehberlik yapmıştır. İspanyol Alejandro Amenabar "The Others"daki bahçıvan karakterine "The Changeling"deki kahyanın adını (Bay Tuttle) vererek ilginç bir saygı duruşunda bulunmuştur. What Lies Beneath"de Michelle Pfeiffer'ın oynadığı Claire Norman karakterinin, "The Changeling"in baş kadın oyuncusu Trish Van Devere'nin canlandırdığı karakterle aynı adı taşıması hiç kuşkusuz bir tesadüf değildir. "The Changeling"de erkek çocuğa mezar olan kuyunun benzeri Hideo Nakata'nın "Ringu"sunda karşımıza çıkmıştır. Hayaletli ev numaralarını başarılı bir özel efekt tasarımıyla beyazperdeye taşıyan "Poltergeist" 76 milyonluk gişe getirisiyle 80'lerin en kazançlı hayaletli ev filmidir. MGM için Steven Spielberg finanse etmiş, Tobe Hooper yönetmiştir. Gişe kaygısının ağır bastığı bu Hollywood korkusu, mezarlıklar üzerine evler konduran üç kağıtçı bir müteahhit yüzünden kötü ruhların gazabına uğrayan orta sınıf bir Amerikan ailesinin yaşadığı dehşet dolu günleri konu almaktadır. Söylentilere göre, Hooper'ın çıkardığı işten memnun kalmayan Spielberg filmin bazı bölümlerinde ipleri ele almıştır. 80'lerin en merak edilen filmi "The Shining"de ünlü yönetmen Stanley Kubrick bir korku senfonisi yazmıştır; bakıcılığını aldığı hayaletli otelde karısı ve oğlunun canlarına kasteden alkolik bir yazarın sanrılarını konu edinen film, korku sinemasına bir düzineye yakın klasikleşmiş sahne (bisikletli çocuk, ölü ikizler, hayaletli oda, balo salonu, labirent, baltayla saldırı...) armağan etmiştir. Korkunun hız kesmediği 80'lerde gösterime giren bir diğer hayaletli ev filmi "The House Where Evil Dwells"in tek özelliği alt türün klişelerini egzotik bir mekana, Japonya'ya taşımasıdır. Amerikalı bir aile (Edward Albert, Susan George, Amy Barrett) 150 yıl önce trajik bir olayın vuku bulduğu (bir samuray karısı ve aşığını hunharca katletmiştir) Kyoto'daki otantik bir Japon evini kiralar. Ölenlerin ruhları ailenin başına musallat olur; lanetli evde benzer bir trajedi daha yaşanacaktır. Yönetmen Kevin Connor filmin monotonluğunu "Köpekler"in yıldızı Susan George'un çıplak sahneleriyle perdelemeye çalışmıştır. Video çılgınlığı döneminde evlerimize konuk olan kasvetli Kanada filmi "Superstition"da birbirinden ürkünç, kanlı cinayetler sahne almış ve hiçbir karakter sağ kalmamıştır. Film, 1784 yılında kilise tarafından yakılan bir cadının modern dünyaya ulaşan lanetini konu almaktadır; göl kenarındaki metruk bir ev kötülüğün kaynağıdır. Kilisenin malı olan eve girme gafletinde bulunanlar ölümlerden ölüm beğenir; genç bir rahiple (James Houghton) ukala bir polis müfettişi (Albert Salmi) tuhaf ölümlerin izini sürer. Eve sonradan üç çocuklu alkolik bir rahibin (Larry Pennell) taşınmasıyla olaylar daha dramatik bir boyut kazanacaktır. Carolco Pictures'ın kurucuları Andrew Vajna ve Mario Kassar (Total Recall, Angel Heart) finanse etmiş; aslen bir kameraman olan James W. Roberson yönetmiştir. Kanadalı Sidney J. Furie'nin (1933) "The Entity"si doğaüstü olaylar karşısında bilimin çaresizliğini ısrarla vurgular; Frank De Felitta'nın romanından (kendi senaryosuyla) beyazperdeye uyarlanmıştır. Gençlik yılları sorunlarla geçmiş, üç çocuklu bir dul (Barbara Hershey) bir gece görünmeyen bir varlığın tecavüzüne uğrar; saldırılar artarak sürer. Devreye giren bir psikiyatrist (Ron Silver) kadının derdine derman olamaz. Bilimsel araştırmalar sonuç vermeyince parapsikologlardan oluşan bir ekip eve yerleşerek varlığın yerini saptamaya çalışır. Film, benzer konuyu işleyen "Poltergeist"dan önce çekilmesine karşın bir yıl sonra gösterime sokulmuştur. Piyasa işi korkularla kariyer yapan Steve Miner'ın yönettiği "House"da komedi unsurları ağır basmaktadır; teyzesinin öldüğü eski malikaneye roman yazma niyetiyle taşınan ama orada zombilerle ve hayaletlerle cebelleşen bir Vietnam gazisinin başına gelenleri anlatır. Maliyetinin altı katı gişe yapmış, devam filmlerini arkasından getirmiştir. "Suito Homu" Japon sinemasının usta isimlerinden Kiyoshi Kurosawa'nın ilk korku filmidir; konusu itibarıyla "The Haunting ve "Poltergeist"la benzeşir; *gore* efektlerini duayen Dick Smith gerçekleştirmiştir. Filmin merkezinde, merhum bir ressamın metruk malikanesine çekim yapmaya gelen meraklı televizyoncular vardır. Gece çöktüğünde evin içini gölgeler sarar; çocuk ağlamaları duyulur. Yakındaki benzin istasyonunun sahibi geçmişte yaşanan trajik olaylardan bahseder. Ressamın küçük oğlu yıllar önce annesinin ihmali yüzünden mut-

Hayaletli Evler • The Others (Diğerleri) • Fionnula Flanagan, Eric Sykes, Elaine Cassidy

faktaki ocağa düşerek ölmüştür. Çocuğun kaybını kabullenemeyen annenin ruhu malikanede terör estirmektedir; bu arada televizyonculardan birinin kızı ruhlar aleminin içine çekilir.

Hayaletli evlerdeki aile birliğine yönelik fesatlık televizyon filmlerinde de ele alınmıştır. Steven Spielberg'ün gençlik yıllarından kalma "Something Evil" (Şeytani Bir Şeyler, 1972) klasik iyi-kötü çatışmasına odaklanmış bir lanetli ev hikayesi anlatır. CBS televizyonu için çekilen filmde Pennsylvania'daki bir çiftlik evine taşınan orta sınıf bir Amerikan ailesinin karabasanını izleriz... Evdeki şeytani varlık kadının (Sandy Dennis) ruhunu ele geçirmeye çalışır. TV dizisi "Ghost Story"nin (Hayalet Hikayesi) ürkünç pilot bölümü "The New House" (Yeni Ev) bebek bekleyen sempatik bir çiftin (David Birney ve Barbara Parkins) iki yüzyıl önce genç bir kadının idam edildiği eve taşınmasıyla gelişen doğaüstü olayları konu edinmektedir. Yeni ev sahibesi geceleri ayak sesleri, gürültüler, korkunç kahkahalar duyar... Asılan kadının hayaleti evi hiçbir zaman terk etmemiştir, terk etmeye de niyeti yoktur. Üstelik çiftin yeni doğan bebeklerine de göz koymuştur. 70'lerin ünlü TV firması Lorimar'ın (Dallas, Şahin Tepesi, Flamingo Yolu) logosunu taşıyan ve sinema filmlerine taş çıkartan şahane sinematografisiyle beyazcam standartlarını zorlayan "Don't Be Afraid of the Dark"da (Karanlıktan Korkma, 1973) işadamı kocasıyla birlikte aileden kalma Victoria tarzı eski bir eve taşınan genç bir kadın (Kim Darby) yanlışlıkla bodrumda gizlenen şeytani yaratıkları serbest bırakır. O andan itibaren kendisini öldürmek için fırsat kollayan yaratıkların hedefi haline gelecek ve yaşadıklarını başta kocası olmak üzere kimselere inandıramayacaktır. Usta televizyoncu John Newland yönetmiştir.

90'lar alt tür açısından parlak geçmemiştir; bu dönemde Bond filmleriyle tanınan Lewis Gilbert'in yönettiği "Haunted" (Hayaletli), Tom McLaughlin'in "Turn of the Screw" çeşitlemesi "The Haunting of Helen Walker" (Helen Walker'ın Ziyareti), yayınlandığı yıllarda büyük tartışmalara yol açan BBC yapımı sahte belgesel "Ghostwatch" (Hayalet Peşinde), yeni çevrimler "The Haunting" (Perili Ev), "Turn of the Screw" (Yürek Burgusu) ve Richard Matheson uyarlaması "Stir of Echoes" (Dehşetin Yankıları) seyirciyle buluşmuştur. David Koepp'in yönettiği "Stir of Echoes" kısmen bir hayaletli ev filmidir; izleyenleri gerilim dolu bir *öteki taraf* yolculuğuna davet eder; bir partide baldızı (Illeana Douglas) tarafından ipnotize edildikten sonra sürekli genç bir kızın hayaletini gören Şikago'lu bir telefon teknisyeninin (Kevin Bacon) hikayesini anlatır: teknisyen artık ölü insanlarla iletişim kuran bir tür alıcı olmuştur ve eski hayatına dönme çabaları boşunadır. Kendisine görünen kızın aslında korkunç bir cinayete kurban gittiğini öğrenince hem kendisinin, hem de ikinci çocuğuna hamile olan eşinin (Kathryn Erbe yaşamları tehlikeye girecektir.

2000'lerde korkuya ağırlıklarını koyan İspanyollar, Japonlar ve Güney Koreliler Anglosakson ürünlerle başa baş bir mücadele sergilemişlerdir. İspanyol korkularında hayaletli evler önemli bir yer teşkil eder. Şili doğumlu Alejandro Amenabar'ın Amerikan sermayesiyle çektiği "The Others" (Diğerleri, 2001) üst düzey örneklerden biridir: İspanyol sinemacı alt türün geleneğine klasik bir çizgide sıkı sıkıya bağlı kalmış, sepya renklerle karanlık, ürpertici bir atmosfer yaratmıştır. Sürprizli ve dokunaklı finaliyle izleyenleri can evinden vuran filmin kahramanları ölülerden oluşmaktadır. İkinci Dünya Savaşı'nın sonlarına doğru, güneş ışınlarına alerjisi olan iki çocuğuyla birlikte çoğu odası kullanılmayan büyük bir evde yaşayan Grace Stewart (Nicole Kidman), bir yandan da cephedeki kocasından haber beklemektedir. Günün birinde eskiden orada çalıştıklarını iddia eden ve iş isteyen üç gizemli hizmetkar çıkagelir. (kahya kadın Mills, yaşlı bahçıvan Tuttle ve dilsiz hizmetçi Lydia). Yabancıların işe alınmalarıyla birlikte karanlık evde tuhaf olaylar baş gösterir: Grace'ın kızı Anne görünmeyen bir yabancının varlığından söz etmektedir: dört kişinin yanyana dizildiği (bir adam, bir kadın, Victor adında bir çocuk ve yaşlı bir kadın) resimler çizer; kimsenin yaşamadığı kilitli bir odadan piyano sesleri gelmektedir; Grace, ölü insanların resimlerinin bulunduğu eski bir fotoğraf albümü bulur. Evin kapıları kendi kendilerine kilitlenmekte, yukarıdaki odalardan gürültüler gelmektedir. Grace'in kocası Charles geri döner ama görünüşü bir ölüden farksızdır. Tüm bunlar, eski malikanenin içinde gizli kalmış, inanılmaz sırların yanında yalnızca başlangıçtır. Çifte sürprizli hikayesiyle "The Sixth Sense"e nazire yapan "The Others" ölüler dünyasının ürpertici soğukluğunu iliklere kadar duyumsatan klas bir çalışmadır. İspanyol yapımı hayaletli ev filmleri peşi sıra gelmiştir: Guillermo del Toro'nun melankolik "El espinazo del diablo"sunda (Şeytanın Belkemiği, 2001) kanlı İspanyol İç Savaşı'nın son-

Hayaletli Evler • El orfanato (Yetimhane) • Belén Rueda

larına doğru Franco karşıtı Cumhuriyetçilerin yönettiği bir yetimhaneye bırakılan 10 yaşındaki bir çocuk vahşice öldürülen yaşıtı bir çocuğun hayaletiyle karşılaşır. Jaume Balagueró'nun Barselona'da çektiği "Darkness"de (Karanlık, 2002) ailesiyle birlikte gözden ırak bir sayfiye evine taşınan genç bir kız orada babasının karanlık geçmişiyle yüz yüze gelir... Her şey 40 yıl önce yaşanan uğursuz bir olaya dayanmaktadır. İspanyol korkusunun yeni isimlerinden Nacho Cerda'nın yönettiği "The Abandoned"de (İzbe, 2006) bebekliğinde evlatlık alınan Amerikalı bir kadının Rusya'daki hayaletli bir çiftlik evinde yaşadığı doğaüstü olaylar işlenmiştir. Geçmişini araştırmak için doğduğu yer olan Rusya'ya dönen Marie (Anastasia Hille) kendisine bir evin miras kaldığını öğrenir. Çevrede lanetli olarak bilinen virane eve zor bela ulaştığında geçmişten gelen hayaletlerle ve ikiz kardeşi olduğunu iddia eden bir adamla karşılaşan Marie, karanlık bir dünyaya sürüklenecektir. Tamamı Bulgaristan'da çekilen filmi üretken İspanyol yapım firması Filmax Group'un sahipleri Julio Fernandez ve Carlos Fernandez finanse etmiştir. Yapımına Guillermo del Toro'nun destek verdiği "El orfanato" (Yetimhane, 2007) İspanya menşeli *hayaletli ev* filmleri furyasının son popüler örneğidir. Müzik videolarıyla kariyer yapan Juan Antonio Bayona'nun ilk uzun metrajlı filmidir; çocukluğunda yetiştiği yetimhaneyi satın alarak yeniden açmaya karar veren bir kadının hikayesini anlatır. Eski binada kocası ve hayali arkadaşlar edinen 9 yaşındaki evlatlık oğluyla birlikte yaşayan genç kadın bir süre sonra kendini paranormal olayların içinde bulur... Yıllar önce yetimhanede öldürülen çocukların hayaletlerinden birinin çocuğu kaçırmasıyla bir aile trajedisi yaşanacaktır.

90'ların sonlarında şaha kalkan Japon korkularında hayaletli evler Batılı benzerlerinden daha ürkünç betimlenmiştir. Bulaşıcı hastalık gibi yayılan doğaüstü bir lanetin hüküm sürdüğü hortlaklı bir evde geçen Takashi Shimizu imzalı "Ju-on" (Garez, 2002) serisi Japonya'da çok popüler olmuş ve Amerikan versiyonları da (The Grudge, The Grudge 2, The Grudge 3) çekilmiştir. Gözyaşı döktürecek kadar dokunaklı "Honogurai mizu no soko kara"da (Karanlık Su, 2002) yeni boşanmış bir kadın ve velayeti konusunda sorunlar yaşadığı 5 yaşındaki kızı Tokyo'da taşındıkları izbe apartman dairesinde küçük bir kız çocuğunun hayaletiyle tanışır... Dramatik bir son onları beklemektedir... Japonya'nın önde gelen korku yönetmenlerinden, "Ringu"nun yaratıcısı Hideo Nakata'nın filme aldığı "Karanlık Su"nun Amerikan versiyonunda Jennifer Connelly, John Reilly ve Tim Roth oynamıştır. Korkuda en az Japonya kadar iddialı olan Güney Kore mahsulü "Janghwa, Hongryeon" (Karanlık Sırlar) hayaletli ev filmlerine yeni bir boyut getirmiştir. Jee-woon Kim'in yönettiği bu özene bezene kadrajlanmış ve izleyenleri şaşırtmayı şiar edinmiş film, içinde hayaletlerin ve şizofreninin olduğu bir aile trajedisini öyküler... Annelerini birkaç yıl evvel kaybeden iki kız kardeş, Soo-mi ve Soo-yeon uzun bir ayrılıktan sonra baba evine dönmüşlerdir. Pasif babaları ve zalim üvey annelerinin yaşadığı karanlık eve geçmişin kötü anıları sinmiş gibidir. Üvey anne içine kapalı Soo-mi'nin üzerine gider, daha kuvvetli olan Soo-yeon kız kardeşini korumaya alır. Bir gün dolaptan çıkan bir hayalet Soo-yeon'a gözükür; genç kızın babası Soo-mi'nin öldüğünü iddia eder... İşte o andan itibaren hiçbir şeyin göründüğü gibi olmadığı bir süreç başlayacak; filmin sonunda taşlar yerine oturacaktır. Seyircinin algılarıyla ustaca oynayan "Karanlık Sırlar" eski usul hayaletli ev filmlerinin gotik duyarlığını taşımaktadır. Takashi Shimizu gibi Sam Raimi tarafından Hollywood'a getirtilen ama ciddi bir kan uyuşmazlığı yaşayan yetenekli Hong Kong'lu kardeş yönetmenler Oxide Pang Chun ve Danny Pang'ın mantık hataları, klişelerle bezeli "The Messengers"ında (Haberciler, 2007) büyük şehirden kuş uçmaz kervan geçmez bir ayçiçeği tarlasının ortasındaki hayaletli eve taşınan ve yaşadıkları doğaüstü olaylar sonrasında evin önceki sahipleriyle ilgili dehşet verici gerçeklerin ayırdına varan bir ailenin hikayesini anlatılır... Çoğu Hollywood korkusu gibi bol miktarda yapay şok efektiyle servis edilmiştir. Alt türün yeni ama özgünlükten uzak bir diğer örneği "The Haunting in Connecticut" (Lanetli Ev, 2009) Discovery Channel'da yayınlanan aynı adlı bir belgeselden esinlenmiştir. Bayatlamış hayaletli ev numaralarını melodramik bir hikayeye monte eden filmin konusu üç çocuklarıyla (biri kanserden ölmek üzeredir) eskiden cenaze evi olarak kullanılan eski bir eve taşınan bir ailenin çevresinde gelişmektedir. "What Lies Beneath" (Gizli Gerçek, 2000), "Paranormal Activity" (Paranormal Faaliyetler, 2007), "Insidious" (Ruhlar Bölgesi, 2010), "Dream House" (Korku Evi, 2010), "The Inkeepers" (Ruhlar Oteli, 2011), "Lovely

Molly" (Tatlı Molly, 2011), "The Awakening" (Öbür Dünyadan, 2011), "The Woman in Black" (Siyahlı Kadın, 2012), "The Pact" (Ruh, 2012), "The Conjuring" (Korku Seansı-2013), "Insidious:Chapter 2" (Ruhlar Bölgesi:Bölüm 2-2013), "Haunter" (Hayaletli Ev-2013) 2000'lerin diğer hayaletli ürünleridir.

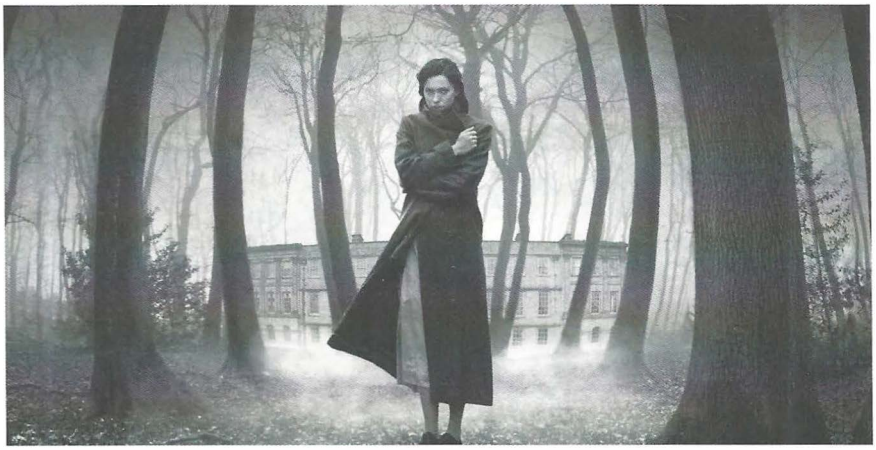
Hayaletli Evler • The Conjuring (Korku Seansı) • Vera Farmiga

Hollywood profesyoneli Robert Zemeckis'in yönettiği "What Lies Beneath" bir yazarın mükemmel benzetmesiyle korku filmlerinden hoşlanmayan seyirciler için çekilmiş gibidir; görünürde mutlu bir yaşam sürdüren ama aslında yalanlar üzerine kurulmuş bir evliliği paylaşan bir çiftin hikayesini anlatır. Başlangıçta Hitchcock referanslarıyla (Rear Window) izleyenleri yanlış yönlendiren bu bol sıçratma efektli korku daha sonra doğaüstü sulara yelken açmıştır. Saygın bir profesörün (Harrison Ford) geçici hafıza kaybına uğramış müzisyen eşi (Michelle Pfeiffer) yeni taşındıkları göl kıyısındaki evlerinde önce komşularının katil olduğundan kuşkulanır sonra genç bir kızın hayaleti tarafından ziyaret edilir. Araştırmaları sonucunda kızın bir cinayete kurban gittiğini öğrenir; kuşkuları daha önce bir ilişki yaşamış olan kocası üzerinde yoğunlaşacaktır.

Gişe rekortmeni "Paranormal Activity", *cinema verite* kâbusu "The Blair Witch Project" (Blair Cadısı) gibi el kamerasıyla ve dar bir bütçeyle, amatörce çekilmiştir; hayaletli bir evden yapılan naklen yayını andırır... 2007 yılında çekilmiş ancak 2009'da Paramount Pictures'ın önayak olmasıyla gösterime girebilmiştir. Şehir dışındaki dubleks evlerinde (yönetmen Oren Peli'nin San Diego'daki konutu) bir cin tarafından rahatsız edilen iki sevgilinin başlarına gelenleri anlatır. Kadına, çocukluğundan beri peşini bırakmayan bir cin musallat olunca, sevgilisi yatak odasını kamera sistemiyle donatır. Bir medyumdan yardım istenir (adam cin uzmanı olmadığı için işbirliğini reddedecektir), cadı tahtalarıyla iletişim kurmaya çalışılır. Doğaüstü oluşumlar genellikle sabaha karşı vuku bulmaktadır. Önceleri, kapılar kendi kendine kapanıp, ışıklar yanıp sönerken ilerleyen günlerde bilinmeyen varlık yatağın içine girme cesaretini gösterecektir. "Paranormal Activity" özellikle doğaüstü oluşumun etkinleştiği ve genç çifti rahatsız ettiği anlarda (kadının transa geçerek erkek arkadaşının başında saatlerce dikildiği sahnelere dikkat) bir tedirginlik duygusu yaratmayı başarmıştır. Daha profesyonel bir teknik ekip ve senaryo yazarlarıyla gerçekleştirilen devam filmi "Paranormal Activity 2"de birinci filmin kadın kahramanının kız kardeşi ve ailesi (baba, bebek, yetişkin üvey kız kardeş) yeni taşındıkları evlerinde aynı kötücül ruh tarafından rahatsız edilir. Üçüncü filmde ise genç kadınların çocukluk yıllarına geri döneriz. Bedavaya gelen seriyle turnayı gözünden vuran Oren Peli "Insidious" adlı filmin yapımını da üstlenmiştir.

Bir hayaletli ev filminden çok hayaletlerin ev ev gezdiğimelez bir film olan "Insidious" son yıllarda korku alanında iddialı bir konuma gelen Avustralyalı genç sinemacı James Wan'ın imzasını taşımaktadır. Şarkı sözü yazarı Renai Lambert (Rose Byrne) ve öğretmen kocası Josh (Patrick Wilson) üç küçük çocuklarıyla birlikte yeni bir eve taşınır. Mutlu bir aile görüntüsü sergileyen Lambert'lerin büyük oğulları Dalton (Ty Simpkins) bir akşam çatıdan düşerek başını vurur ve sabah komaya girer. Aradan üç ay geçmesine karşın çocuğun durumunda değişim olmaz. Çocuğun beyninin hasar görmediğini söyleyen doktorlar koma durumuna anlam veremezler. Evde ise tam bir dehşet ve huzursuzluk hüküm sürmektedir. Kilitli kapılar kendi kendine açılmakta, gölgemsi figürler evin içinde gezinmektedir. Aile başka bir eve taşınır ama hayaletlerden kurtulamaz. Josh'un annesi Lorraine (Barbara Hershey) ruhlarla iletişim kurabilen medyum bir arkadaşını (Lin Shaye) eve çağırır. Medyum, çocuğun komada olmadığını sadece bedenini terk ederek öteki tarafa doğru bir yolculuğa çıktığını söyler. Öteki tarafta kötü ruhlar bedenini ele geçirmek için hazır beklemektedir. Çocuğu kurtarabilecek tek kişi çocukluğunda benzer bir deneyim yaşayan babasıdır... İlk yarıda eski usul korkuların tekinsiz atmosferine benzer bir atmosferi beyazperdeye dalga dalga yayan "Insidious"un şok efektlerinden şok efektlerine atlayan ikinci yarısında çocukça canavar tasarımları ve içi doldurulmamış paranormal saçmalıklar vardır; ticari korku sinemacılarının çokça başvurdukları zorlama bir sürprizle sonlanmıştır. Devam filmi "Insidious:Chapter 2" (Ruhlar Bölgesi:Bölüm 2) orijinali gibi çeşitli alt türleri kaynaştıran çok parçalı bir üründür; yönetmen Wan seyirciye yine ard arda gelen şok sahnelerle çok yüklenmiştir; bir süre sonra paranormal olaylar kanıksanma noktasına gelecektir. İkinci bölümün

esas adamı oğlunu kötü ruhların elinden kurtaran babadır. Ancak, kendisine anne baskısıyla kafayı yemiş seri bir katilin ruhu musallat olmuştur. Gerçek baba ise öteki tarafta bir yerlerde rehin kalmıştır. İyi baba medyumlar yardımıyla gerçek dünyaya dönmek için çabalarken, kötü baba ailesini katletmek için uygun zamanı beklemektedir. Wan'ın diğer hayaletli ev filmi "The Conjuring" bol klişe barındırmasına karşın daha iyidir; yaşamlarını şeytani varlıklarla uğraşmaya adamış bir karı-koca (Vera Farmiga, Patrick Wilson) ile taşındıkları taşra evinde kötü ruhların gazabına uğrayan 5 çocuklu bir ailenin (Lili Taylor, Ron Livingston) çevresinde gelişen bir hikaye anlatır. Ortadirek Perron ailesi Rhode Island'daki kelepir bir eve taşınmıştır; ilerleyen günlerde evin hanımının vücudunda çürükler belirir, köpekleri ölür, kapılar kendi kendine açılıp kapanmaktadır. Aile paranormal olaylar uzmanı Warren'lardan yardım ister; Lorraine Warren evin eski sahibinin cadılıkla suçlanan bir kadın olduğunu ortaya çıkarır; kadın bir haftalık bebeğini şeytana kurban etmiş sonra da kendini asmıştır. Cadı, çocuklarından birini öldürmesi için evin hanımının ruhunu zapt eder; olaylar gelişir. Gerçek bir hikayeye dayandığı söylenen filmde etkileyici bir şeytan çıkarma ayini yer almıştır; final jeneriği de ürkünçtür. Sosyal içerikli filmleriyle (In the Name of the Father, The Boxer) sükse yapan İrlandalı Jim Sheridan'ın fiyaskoyla sonuçlanan ısmarlama korkusu "Dream House"un sürprizi tam ortadadır; taşındıkları evde bir katliam yaşandığını öğrenen görünürde mutlu bir ailenin trajik hikayesini anlatır; Daniel Craig, Rachel Weisz, Naomi Watts ve Elias Koteas oynamıştır. Günümüz Amerikan korku sinemasının dikkat çekici isimlerinden Ti West'in atmosferik "The Inkeepers"ı "The Shining" benzeri hayaletli bir otelde geçmektedir; üç bölümden ve bir epilogdan oluşur. Bir zamanların görkemli Yankee Pedlar Inn oteli kapanmak üzeredir; geride kalan iki çalışanı, astım hastası Claire (Sara Paxton) ve Luke (Pat Healy) yıllar önce intihar eden bir kadının hayaletinin koridorlarda dolaştığına inanmaktadır. Claire hayalet söylentisini saplantı haline getirir ve intihar eden kadının kendisiyle iletişime geçeceğine inanır. Otelde kalan son müşteriden (alkolik bir artist eskisi, aynı zamanda bir medyum) yardım ister ama karşılık alamaz. Luke'un pılısını pırtısını toplayıp kaçmasından sonra dramatik bir sona adım adım ilerler. "Blair Cadısı"nın yaratıcılarından Eduardo Sanchez'in yazdığı ve yönettiği "Lovely Molly" korku filmlerinde görmeye alışkın olmadığımız proleter bir çiftin (kadın temizlik görevlisi, erkek kamyon şoförü) çevresinde gelişen gerçekçi, dehşet verici ama oldukça muğlak bir hayaletli ev hikayesi anlatır: Eski uyuşturucu bağımlısı Molly (alkışlanacak bir performans sergileyen Gretchen Lodge) kocası Tim'le (Johnny Lewis) birlikte ölen babasından miras kalan müstakil bir eve taşınır. Bir süre sonra evde gizlenen şeytani bir güç Molly'yi rahatsız etmeye başlar. Karanlık çocukluğunun (babası kendisi ve ablasına tacizde bulunmuştur) sırları bir bir ortaya dökülürken bunalıma giren genç kadın giderek akli dengesini yitirir ve yeniden uyuşturucuya sığınır. Delilik nöbetlerini korkunç cinayetler izleyecektir. Kanlı canlı "Eden Lake"le (Kan Gölü) tanınan James Watkins'in yönettiği "The Woman in Black" alt türün klasiklerinin çıktığı İngiltere'den gelmektedir; özene bezene çekilmesine karşın klişelere boğulmuştur ve kesinlikle eskilerin kalibresinde değildir; karısını doğum sırasında yeni kaybetmiş genç bir avukatın (ilk yetişkin rolünde hayli bocalayan Daniel Radcliffe) hikayesini anlatır. 20. yüzyıl başlarında bir malikanenin satışı için küçük bir kasabaya gelen avukat yöre insanları tarafından -biri hariç- düşmanca karşılanır. Kasabanın çocukları intikamcı bir kadın hayaletin marifetiyle (kendi çocuğu da bataklıkta boğulmuştur) birer birer ölmektedir. Yörenin en zengin adamının desteğini alan genç avukat malikanede kadının ve ölen çocukların hayaletlerini görür. Çocuğun cenazesini bataklıktan çıkarıp kadının yanına gömerse lanetin sona ereceğini düşünür...Ama fena halde yanılmaktadır. BBC belgeselleriyle taçlanmış başarılı bir TV geçmişi olan İngiliz Nick Murphy'nin "The Awakening'i düzmece ruh çağırma seansları düzenleyen şarlatan medyumların ipliğini pazara çıkaran bir kadın yazarın geçmişiyle ilgili korkunç bir gizi keşfetmesini anlatır. Film, 1. Dünya Savaşı'nın yıkımını atlatmaya çalışan 20'lerin İngiltere'sinde geçmektedir. Ruhlara inanmayan rasyonalist yazar öğrencilerin hayalet gördüğü iddia edilen yatılı bir okuldan teklif alır... Hayaletlerin gerçek olmadığını yanındaki ekipmanlarıyla kanıtlayacak ve böylece ödü kopmuş öğrencileri rahatlatacaktır. Her ne kadar hatırlamasa da burası kendisine hiç yabancı olmayan bir yerdir... Çocukluğunda yaşamının yönünü değiştiren trajedilere tanıklık etmiş hayaletli bir yer... İspanyol görüntü yönetmeni Eduard Grau'nun enfes manzara çekimleriyle dikkat çeken bu vasat üstü film "El orfanato" ve "The Others" gibi dramatik yönü ağır basan bir hikayeye odaklanmıştır. İlk kez Sundance Film Festivali'nde gösterilen, amatörce bir şevk ve

Hayaletli Evler • The Awakening (Öbür Dünyadan) • Rebecca Hall

samimiyetle çekilmiş "The Pact"da annesinin ölümü üzerine çocukluğunu geçirdiği eve gelen genç kadın ruhu huzura kavuşmamış bir hayalet ve seri bir katille karşılaşır; hiç bilmediği gizli bir oda keşfeder... Alt türün geleneksel gotik malikaneleri yerine Los Angeles'daki basit bir evi mekan seçen "The Pact" klostrofobik ve ürkünç bir ilk filmdir; Nicholas Mc Carthy yönetmiştir. Vincenzo Natali'nin 4 yıllık bir moladan sonra yönettiği "Haunter"ın kahramanları bir zaman döngüsünün içinde sıkışıp kalan hayaletlerdir...Lisa (çocuk oyunculuktan yetişkin rollerine geçen sevimli Abigail Breslin) ve ailesi (anne, baba ve erkek kardeşi) uzun bir süredir ölüdür ve sıkıştıkları karanlık evlerinde sürekli aynı gün tekrarlanmaktadır. Aralarında yalnızca Lisa ölü olduğunun bilincindedir; bir süre sonra bodrumdan gelen işaretlerle yavaş yavaş döngünün dışına çıktığını farkeder. 50'lerden beri genç kızları kaçırdıktan sonra katleden bir seri katilin izini bulmuştur; bu seri katil şimdi evde yaşayan ailenin başına musallat olmuştur. Evin kendi yaşlarındaki kızıyla iletişime geçen Lisa seri katili durdurmaya karar verir. Natali'nin gayretli bir performans sergilediği "Haunter" hikayesiyle "The Others" (Diğerleri) ve "Groundhog Day" (Bugün Aslında Dündü), canavar seri katil kahramanıyla Freddy Krueger'i referans almıştır; sisli sinematografisi eski gotik korkuları hatırlatır.

- **SEÇME FİLMLER**
- 1960 - **13 GHOSTS** (13 Hayalet) **Yön. Yap.** William Castle, **Sen.** Robb White, **Gör. Yön.** Joseph Biroc, **Müz.** Von Dexter, **Oyn.** Charles Herbert, Jo Morrow, Rosemary De Camp, Martin Milner, Donald Woods, Margaret Hamilton. (ABD)
- 1961 **THE INNOCENTS** (Masumlar) **Yön. & Yap.** Jack Clayton, **Sen.** William Archibald& Truman Capote, **Gör. Yön.** Freddie Francis, **Yap.** Georges Auric, **Oyn.** Deborah Kerr, Peter Wyngarde, Martin Stephens, Pamela Franklin, Michael Redgrave, Megs Jenkins, Clytie Jessop, Isla Cameron (İngiltere)
- **THE HAUNTING** (Perili Ev) **Yön. & Yap.** Robert Wise, **Sen.** Nelson Gidding, **Gör. Yön.** David Boulton, **Müz.** Humphrey Searle, **Oyn.** Julie Harris, Claire Bloom, Richard Johnson, Russ Tamblyn, Fay Compton. (ABD - İngiltere)
- 1969 - **UN TRANQUILLO POSTO DI CAMPAGNA** (Çılgın Ruhlar) **Yön.** Elio Petri, **Sen.** Elio Petri, Tonino Guerra, Luciano Vincenzoni, **Yap.** Alberto Grimaldi, **Gör. Yön.** Luigi Kuveiller, **Müz.** Ennio Morricone, **Oyn.** Franco Nero, Vanessa Redgrave, Georges Geret, Gabriella Grimaldi, Madeleine Damien, Rita Calderoni, Renato Menegotto, David Maunsell, Arnaldo Momo, Sara Momo. (İtalya - Fransa)
- **THE HAUNTED HOUSE OF HORROR** (Hortlaklı Korku Evi) **Yön.** Michael Armstrong, **Sen.** Michael Armstrong, Peter Marcus, **Yap.** Tony Tenser, Louis Heyward, **Gör. Yön.** Jack Atcheler, **Müz.** Reg Tilsley, **Oyn.** Frankie Avalon, Jill Haworth, Dennis Price, Mark Wynter, George Sewell. (İngiltere)
- 1971 - **LET'S SCARE JESSICA TO DEATH** (Haydi Jessica'nın Ödünü Patlatalım) **Yön.** John Hancock, **Sen.** John Hancock, Lee Kalcheim, **Yap.** Charles Moss Jr., **Gör. Yön.** Bob Baldwin, **Müz.** Orville Stoeber, **Oyn.** Zohra Lampert, Barton Heyman, Kevin O'Connor, Gretchen Corbett, Alan Manson, Mariclare Costello. (ABD)
- **QUALCOSA STRISCIA NEL BUIO** (Karanlıkta Bir Şeyler Sürünüyor) **Yön. & Sen.** Mario Colucci, **Yap.** Dino Fazio, **Gör. Yön.** Giuseppe Aquari, **Müz.** Angelo Francesco Lavagnino. **Oyn.** Farley Granger, Lucia Bosé, Giacomo Rossi-Stuart. Stan Cooper (Stelvio Rosi), Mia Genberg, Dino Fazio, John Hamilton (Gianni Medici), Franco Beltramme, Angelo Francesco Lavagnino, Giulia Rovai. (İtalya)
- **NIGHT OF DARK SHADOWS** (Kara Gölgelerin Gecesi) **Yön. & Yap.** Dan Curtis, **Sen.** Sam Hall, **Gör. Yön.** Richard Shore. **Müz.** Robert Cobert, **Oyn.** David Selby, Kate Jackson, Grayson Hall, Lara Parker, John Karlen, Nancy Barrett, James Storm, Thayer David. (ABD)
- 1972 - **SOMETHING EVIL** (Şeytani Birşeyler) **Yön.** Steven Spielberg, **Sen.** Robert Clouse, **Yap.** Alan Jay Factor, **Gör. Yön.** Bill Butler, **Müz.** Wladimir Selinsky, **Oyn.** Sandy Dennis. Darren McGavin, Ralph Bellamy, Jeff Corey, Johnny Whitaker. (ABD)
- **GHOST STORY: THE NEW HOUSE** (Hayalet Hikayesi: Yeni Ev) **Yön.** John Llewellyn Moxey, **Sen.** Richard Matheson. **Yap.** William Castle, **Gör. Yön.** Joseph Biroc, **Müz.** Hugo Chaloupka, **Oyn.** David Birney, Barbara Parkins, Sam Jaffe. Jeanette Nolan, Allyn Ann McLerie, Caitlin Wyles. (ABD)
- **THE NIGHTCOMERS** (Karanlıkla Gelen Adam) **Yön.** Michael Winner, **Sen.** Michael Hastings, **Yap.** Elliot Kastner, Michael Winner, **Gör. Yön.** Robert Paynter, **Müz.** Jerry Fielding, **Oyn.** Marlon Brando, Stephanie Beacham, Thora Hird, Harry Andrews, Verna Harvey, Christopher Ellis, Anna Palk. (İngiltere)
- 1973 - **THE LEGEND OF HELL HOUSE** (Hell House Efsanesi) **Yön.** John Hough, **Sen.** Richard Matheson, **Yap.** Albert Fennell, Norman T. Herman, **Gör. Yön.** Alan Hume, **Müz.** Brian Hodgson, Delia Derbyshire, **Oyn.** Pamela Franklin, Roddy McDowall, Clive Revill, Gayle Hunnicut, Roland Culver, Peter Bowles. (İngiltere)
- **AU RENDEZVOUS DE LA MORT JOYEUSE** (Neşeli Ölümle Buluşma) **Yön.** Juan Luis Buñuel, **Sen.** Juan Luis Buñuel. Pierre Maintigneux, **Yap.** Robert Velin, **Gör. Yön.** Ghislain Cloquet, **Oyn.** François Fabian, Jean-Marc Bory, Yasmine Dahm, Jean-Pierre Darras, Gerard Depardieu, Claude Dauphin, Michel Creton, Renato Salvatori. (Fransa)
- **DARK PLACES** (Karanlık Yerler) **Yön.** Don Sharp, **Sen.** Ed Brennan, Joseph Van Winkle, **Yap.** James Hannah Jr., **Gör. Yön.** Ernest Steward, **Müz.** Wilfred Josephs, **Oyn.** Christopher Lee, Joan Collins, Jane Birkin, Robert Hardy, Herbert Lom, Linda Gray, Jean Marsh. (İngiltere)
- **DON'T BE AFRAID OF THE DARK** (Karanlıktan Korkma) **Yön.** John Newland, **Sen.** Nigel McKeand, **Yap.** Allen S. Epstein. Lee Rich, **Gör. Yön.** Andrew Jackson, **Müz.** Billy Goldenberg. **Oyn.** Kim Darby, Jim Hutton, Barbara Anderson, William Demarest, Pedro Armendariz Jr, Lesley Woods. (ABD)
- 1974 - **GHOST STORY** (Hayalet Hikayesi) **Yön. & Yap.** Stephen Weeks, **Sen.** Philip Norman, Rosemary Sutcliff, Stephen Weeks, **Gör. Yön.** Peter Hurst, **Müz.** Ron Geesin, **Oyn.** Anthony Bate, Marianne Faithfull, Larry Dann, Barbara Shelley. Murray Melvin, Penelope Keith. (İngiltere)
- 1976 - **BURNT OFFERINGS** (Gazap Tohumu) **Yön. & Yap.** Dan Curtis, **Sen.** William F. Nolan, Dan Curtis, **Gör. Yön.** Jacques Marquette, **Müz.** Bob Cobert, **Oyn.** Karen Black, Oliver Reed, Burgess Meredith, Bette Davis, Eileen Heckart, Lee Montgomery, Anthony James. (ABD)
- 1977 - **HAUSU** (Ev) **Yön. & Yap.** Nobuhiko Obayashi, **Sen.** Chiho Katsura, Nobuhiko Obayashi, **Gör. Yön.** Yoshitaka

Sakamato, **Müz.** Asei Kobayashi, Micky Yoshino, **Oyn.** Kimiko Ikegami, Kumiko Ohba, Yoko Minamida, Ai Matsubara. (Japonya)

- **THE SENTINEL** (Gözcü) **Yön.** Michael Winner, **Sen.** Jeffrey Konvitz, **Yap.** Michael Winner, Jeffrey Konvitz, **Gör. Yön.** Richard Kratina, **Müz.** Gill Melle, **Oyn.** Chris Sarandon, Cristina Raines, Martin Balsam, John Carradine, José Ferrer, Ava Gardner, Arthur Kennedy, Burgess Meredith, Sylvia Miles, Deborah Raffin, Eli Wallach, Christopher Walken, Jerry Orbach, Beverly D'Angelo, William Hickey, Tom Berenger, Jeff Goldblum, Hank Garrett. (ABD)
- **FULL CIRCLE** (Kuşatma) **Yön.** Richard Loncraine, **Sen.** Harry Bromley Davenport, Dave Humphries (Peter Straub'un Julia Adlı Romanından), **Yap.** Peter Fetterman, Alfred Pariser, **Gör. Yön.** Peter Hannan, **Müz.** Colin Towns, **Oyn.** Mia Farrow, Keir Dullea, Tom Conti, Jill Bennett, Robin Gammell, Cathleen Nesbitt, Anna Wing, Edward Hardwicke, Mary Morris, Pauline Jameson, Arthur Howard, Peter Sallis, Julian Fellowes, Sophie Ward. (Kanada - İngiltere)
- 1978 - **THE EVIL** (Şeytan) **Yön.** Gus Trikonis, **Sen.** Donald Thompson, **Yap.** Ed Carlin, **Gör. Yön.** Mario Di Leo, **Müz.** Johnny Harris, **Oyn.** Richard Crenna, Joanna Pettet, Andrew Prine, Cassie Yates, Victor Buono, Lynne Moody, George O'hanlon Jr, Mary Louise Weller, Robert Viharo, Milton Selzer, Ed Bakey. (ABD)
- **THE AMITYVILLE HORROR** (Kuşku) **Yön.** Stuart Rosenberg, **Sen.** Sandor Stern, **Yap.** Elliot Geisinger, Ronald Saland, **Gör. Yön.** Fred J. Koenekamp, **Müz.** Lalo Schifrin, **Oyn.** James Brolin, Margot Kidder, Rod Steiger, Don Stroud, John Larch, Murray Hamilton, Helen Shaver, Michael Sacks. (ABD)
- 1980 - **THE CHANGELING** (Dehşet) **Yön.** Peter Medak, **Sen.** William Gray&Diana Maddox, **Yap.** Gart Drabinsky, Joel B. Michaels, **Gör. Yön.** John Coquillon, **Müz.** Rick Wilkins, **Oyn.** George C. Scott, Trish Van Devere, Melvyn Douglas, Jean Marsh, John Colicos, Barry Morse, Helen Burns, Madeleine Sherwood. (Kanada)
- **THE WATCHER IN THE WOODS** (Ormandaki Gözcüler) **Yön.** John Hough, **Sen.** Brian Clemens, Rosemary Anne Sisson, Harry Spalding, **Yap.** Ron Miller, Tom Leetch, **Gör. Yön.** Alan Hume, **Müz.** Stanley Myers, **Oyn.** Bette Davis, Carroll Baker, David McCallum, Kyle Richards, Lynn-Holly Johnson, Ian Bannen. (ABD - İngiltere)
- **BEYOND EVIL** (Kötülüğün Ötesinde) **Yön.** Herb Freed, **Sen.** David Baughn, Herb Freed, Paul Ross, **Yap.** David Baughn, Herb Freed, **Gör. Yön.** Ken Plotin, **Müz.** Pino Donaggio, **Oyn.** John Saxon, Lynda Day George, David Opatoshu, Michael Dante, Mario Milano. (ABD)
- 1981 - **THIS HOUSE POSSESSED** (Bu Ev Hayaletli) **Yön.** William Wiard, **Sen.** David Levinson, **Yap.** David Levinson, **Gör. Yön.** Thomas Del Ruth, **Müz.** Billy Goldenberg, **Oyn.** Joan Bennett, Lisa Eilbacher, Slim Pickens, K Callan, Parker Stevenson. (ABD)
- **THE ENTITY** (Karabasan) **Yön.** Sidney J. Furie, **Sen.** Frank De Felitta, **Yap.** Harold Schneider, **Gör. Yön.** Stephen H. Burum, **Müz.** Charles Bernstein, **Oyn.** Barbara Hershey, Ron Silver, David Labiosa, Jacqueline Brookes, George Coe, Margaret Blye, Michael Alldredge, Natasha Ryan, Alex Rocco. (ABD)
- **THE HOUSE WHERE EVIL DWELLS** (Kötülüğün Oturduğu Ev) **Yön.** Kevin Connor, **Sen.** Robert Suhosky, **Yap.** Martin Cohen, **Gör. Yön.** Jacques Haitkin, **Müz.** Ken Thorne, **Oyn.** Edward Albert, Susan George, Doug McClure, Amy Barrett, Mako Hattori, Toshiyuki Sasaki. (ABD - Japonya)
- **POLTERGEIST** (Kötü Ruh) **Yön.** Tobe Hooper, **Sen.** Steven Spielberg, Michael Grais, Mark Victor, **Yap.** Frank Marshall, Steven Spielberg, **Gör. Yön.** Matthew F, Leonetti, **Müz.** Jerry Goldsmith, **Oyn.** JoBeth Williams, Craig T. Nelson, Zelda Rubinstein, Beatrice Straight, Dominique Dunne, Oliver Robins, Heather O'Rourke, Michael McManus, James Karen. (ABD)
- **AMITYVILLE II: THE POSSESSION Yön.** Damiano Damiani, **Sen.** Tommy Lee Wallace, **Yap.** Dino De Laurentiis, Stephen Greenwald, Ira Smith, **Gör. Yön.** Franco Di Giacomo, **Müz.** Lalo Schifrin, **Oyn.** James Olson, Burt Young, Rutanya Alda, Jack Magner, Andrew Prine, Moses Gunn. (ABD)
- **SUPERSTITION** (Hurafe) **Yön.** James W. Roberson, **Sen.** Donald G. Thompson, **Yap.** Ed Carlin, Mario Kassar, Andrew Vajna, **Gör. Yön.** Leon Blank, **Müz.** David Gibney, **Oyn.** James Houghton, Albert Salmi, Lynn Carlin, Larry Pennell, Heidi Bohay, Jacquelyn Hyde, Robert Symonds, Maylo McCaslin, Stacy Keach Sr., Kim Marie, Billy Jacoby, Carole Goldman, Michael Cornelison. (Kanada)
- 1983 - **AMITYVILLE 3D Yön.** Richard Fleischer, **Sen.** David Ambrose, William Wales, **Yap.** Stephen Kesten, **Gör. Yön.** Fred Schuler, **Müz.** Howard Blake, **Oyn.** Tony Roberts, Tess Harper, Robert Joy, Candy Clark, Meg Ryan, John Beal, Leora Dana, John Harkins, Lori Loughlin. (ABD)
- 1986 - **HOUSE** (Ev) **Yön.** Steve Miner, **Sen.** Ethan Wiley, **Yap.** Sean Cunningham, **Gör. Yön.** Mac Ahlberg, **Müz.** Harry Manfredini, **Oyn.** William Katt, George Wendt, Richard Moll, Kay Lenz, Mary Stavin. (ABD)
- **POLTERGEIST II: THE OTHER SIDE** (Kötü Ruh II: Öteki Taraf) **Yön.** Brian Gibson, **Sen. & Yap.** Michael Grais Mark Victor, **Gör. Yön.** Andrew Laszlo, **Müz.** Jerry Goldsmith, **Oyn.** JoBeth Williams, Craig T. Nelson, Heather O'Rourke, Oliver Robbins, Zelda Rubinstein, Will Sampson, Julian Beck, Geraldine Fitzgerald. (A.B.D)
- 1988 - **BEETLE JUICE** (Beter Böcek) **Yön.** Tim Burton, **Sen.** Warren Skaaren, **Yap.** Michael Bender, Richard Hashimoto, Larry Wilson, **Gör. Yön.** Thomas Ackerman, **Müz.** Danny Elfman, **Oyn.** Michael Keaton, Geena Davis, Alec Baldwin, Jeffrey Jones, Annie McEnroe, Maurice Page, Catherine O'Hara. (ABD)
- **NIGHT OF THE DEMONS** (İblislerin Gecesi) **Yön.** Kevin Tenney, **Sen. & Yap.** John Augustyn, **Gör. Yön.** David Lewis, **Müz.** Dennis Michael Tenney, **Oyn.** Linnea Quigley, Alvin Alexis, Billy Gallo, Cathy Podewell. (ABD)
- 1991 - **THE HAUNTED** (Hayaletli) **Yön.** Robert Mandel, **Sen.** Darrah Cloud, **Yap.** Daniel Schneider, **Gör. Yön.** Michael D. Margulies, **Müz.** Richard Bellis, **Oyn.** Sally Kirkland, Jeffrey De Munn, Louise Latham, George Wallace, Joyce Van Patten, Cassie Yates. (ABD)
- 1992 - **GHOSTWATCH** (BBC Yapımı Belgesel) **Yön.** Lesley Manning, **Sen.** Stephen Volk, **Yap.** Ruth Baumgarten, **Müz.** Philip Appleby. (İngiltere)
- 1995 - **HAUNTED Yön.** Lewis Gilbert, **Sen.** Timothy Prager, Bob Kellett, Lewis Gilbert, **Yap.** Anthony Andrews, Lewis Gilbert, **Gör. Yön.** Tony-Pierce Roberts, **Müz.** Debbie Wiseman, **Oyn.** Aidan Queen, Kate Beckinsale, Anthony Andrews, John Gielgud, Anna Massey, Alex Lowe. (İngiltere - ABD)

- **THE HAUNTING OF HELEN WALKER** (Helen Walker'ın Ziyareti) **Yön.** Tom McLoughlin, **Sen.** Hugh Whitemore, **Gör. Yön.** Tony Imi, **Müz.** Allyn Ferguson, **Oyn.** Valerie Bertinelli, Florence Hoath, Michael Gough, Aled Roberts, Diana Rigg, Paul Rhys, Christopher Guard. (İngiltere)
- 1999 - **THE HAUNTING** (Yeni Çevrim) **Yön.** Jan De Bont, **Sen.** David Self, **Yap.** Susan Arnold, Colin Wilson, **Gör. Yön.** Caleb Deschanel, **Müz.** Jerry Goldsmith, **Oyn.** Liam Neeson, Catherine Zeta-Jones, Lili Taylor, Owen Wilson, Bruce Dern, Todd Field, Virginia Madsen. (ABD)
- **HOUSE ON HAUNTED HILL** (Lanetli Tepe) **Yön.** William Malone, **Sen.** Dick Beebe, **Yap.** Gilbert Adler, Joel Silver, Robert Zemeckis, **Gör. Yön.** Rick Bota, **Müz.** Don Davis, **Oyn.** Geoffrey Rus, Famke Jannsen, Taye Diggs, Peter Gallagher, Ali Larter, Jeffrey Combs. (ABD)
- 2001 - **THE OTHERS** (Diğerleri) **Yön. & Sen. & Müz.** Alejandro Amenábar, **Yap.** Fernando Bovaira, José Luis Cuerda, Sunmin Park, **Gör. Yön.** Javier Aguirresarobe, **Oyn.** Nicole Kidman, Fionnula Flanagan, Christopher Eccleston, Alakina Mann, James Bentley, Eric Sykes, Elaine Cassidy. (İspanya - Fransa - ABD)
- **EL ESPINAZO DEL DIABLO** (Şeytanın Belkemiği) **Yön.** Guillermo del Toro, **Sen.** David Munoz, Guillermo del Toro, Antonio Trashorras, **Yap.** Agustin Almodovar, Berta Navarro, **Gör. Yön.** Guillermo Navarro, **Müz.** Javier Navarrete, **Oyn.** Marisa Paredes, Eduardo Noriega, Federico Luppi, Fernando Tielve, Inigo Garces, Irene Visedo, José Manuel Lorenzo. (İspanya - Meksika)
- 2002 - **ROSE RED** (Rose Red Konağı) **Yön.** Craig T. Baxley, **Sen.** Stephen King, **Yap.** Thomas H. Brodek, Robert F. Phillips, **Gör. Yön.** David Connell, **Müz.** Gary Chang, **Oyn.** Nancy Travis, Matt Keesler, David Dukes, Kimberly Brown, Judith Ivey, Julian Sands, Kevin Tighe, Emily Deschanel. (ABD)
- **HONOGURAI MIZU NO SOKO KARA** (Karanlık Su) **Yön.** Hideo Nakata, **Sen.** Hideo Nakata, Takashige Ichise, **Yap.** Takashige Ichise, **Gör. Yön.** Junichiro Hayashi, **Müz.** Kenji Kawai, Shikao Suga, **Oyn.** Hitomi Kuroki, Rio Kanno, Mirei Oguchi, Asami Mi Mizukawa, Fumiyo Kohinata. (Japonya)
- **DARKNESS** (Karanlık) **Yön.** Jaume Balagueró, **Sen.** Jaume Balagueró, Fernando De Felipe, **Yap.** Julio Fernandez, Brian Yuzna, **Gör. Yön.** Xavi Gimenez, **Müz.** Carles Cases, **Oyn.** Anna Paquin, Lena Olin, Iain Glen, Giancarlo Giannini, Fele Martinez, Stephen Enquist. (İspanya - ABD)
- **HORROR** (Dehşet) **Yön. & Sen. & Yap.** Dante Tomaselli, **Gör. Yön.** Tim Naylor, **Müz.** Raz Mesinai, Dante Tomaselli, **Oyn.** Kreskin, Lizzy Mahon, Danny Lopes, Vincent Lambardi, Felissa Rose, Jessica Pagan. (ABD)
- 2003 - **JU-ON: THE GRUDGE** (Garez) **Yön. & Sen.** Takashi Shimizu, **Yap.** Takashige Ichise, **Gör. Yön.** Tokusho Kikamura, **Müz.** Shiro Sato, **Oyn.** Megumi Okina, Misaki Ito, Misa Uehara, Yui Ichikiwa, Kanji Tsuda, Kayoki Shibata, Yukako Kikuri, Aki Fuji, Yuya Ozeki, Yoji Tanaka, Takashi Matsuyama, Shuri Matsuda. (Japonya)
- **JU-ON-THE GRUDGE 2** (Garez 2) **Yön. & Sen.** Takashi Shimizu, **Yap.** Takashige Ichise, **Gör. Yön.** Tokusho Kikimura, **Müz.** Shiro Sato, **Oyn.** Noriko Sakai, Chiharu Niyama, Kei Horie, Yui Ichikawa, Shingo Katsurayama, Takako Fuji. (Japonya)
- **JANGHWA, HONGRYEON** (Karanlık Sırlar) **Yön. & Sen.** Kim Ji-Woon, **Yap.** Jeong-Wan Oh, Oh Gi-Min, **Gör. Yön.** Mo-Gae Lee, **Müz.** Byung-Woo Lee, **Oyn.** Kap-Su Kim, Jung-Ah Yum, Su-Jeong Lim, Geun-Young Moon. (Güney Kore)
- **HAUNTED MANSION** (Perili Köşk) **Yön.** Rob Minkoff, **Sen.** David Berenbaum, **Yap.** Don Hahn, Andrew Gunn, **Gör. Yön.** Remi Adafarasin, **Müz.** Mark Mancina, **Oyn.** Eddie Murphy. Terence Stamp, Nathaniel Parker, Jennifer Tilly, Wallace Shawn, Marsha Thomason, Dina Waters, Aree Davis. (ABD)
- 2004 - **THE GRUDGE** (Yeni Çevrim) **Yön.** Takashi Shimizu. **Sen.** Stephen Susco, **Yap.** Doug Davison, Roy Lee, Robert Tapert, **Gör. Yön.** Hideo Yamamoto, Lukas Ettlin, **Müz.** Christopher Young, **Oyn.** Sarah Michelle Gellar, Jason Behr, William Mapother, Clea Du Vall, Grace Zabriskie, Kaa Dee Strickland. Bill Pullman, Ted Raimi, Yuya Ozeki, Yoko Mai. (Japonya - Almanya - ABD)
- 2005 - **THE AMITYVILLE HORROR** (Yeni Çevrim) **Yön.** Andrew Douglas, **Sen.** Scott Kosar, **Yap.** Michael Bay, Andrew Form, Brad Fuller, **Gör. Yön.** Peter Lyons Collister, **Müz.** Steve Jablonsky, **Oyn.** Ryan Reynolds, Melissa George, Jesse James, Jimmy Bennett, Chloe Moretz, Philip Baker Hall. (ABD)
- **DARK WATER** (Yeni Çevrim) **Yön.** Walter Salles, **Sen.** Rafael Yglesias, **Yap.** Doug Davison, Roy Lee, Bill Mechanic, **Gör. Yön.** Affanso Beato, **Müz.** Angelo Badalamenti, **Oyn.** Jennifer Connely, John C. Reilly, Tim Roth, Dougray Scott, Pete Postlethwaite, Camryn Manheim, Ariel Gade, Debra Monk. (ABD)
- **BAG DET STILLE YDRE** (Huzursuz Ruhlar) **Yön.** Martin Schmidt, **Sen.** Dennis Jurgensen, **Yap.** Thomas Stegler, **Oyn.** Anne Birgitte Lindt, Jakob Sedergren, Dejan Cukic, Andrea Vagn Jensen, Lykke Sand Michelsen. (Danimarka)
- **THE GRUDGE 2** (Garez 2) **Yön.** Takashi Shimizu, **Sen.** Stephen Susco, **Yap.** Takashige Ichise, Robert Tapert, **Gör. Yön.** Katsumi Yanagishima, **Müz.** Christopher Young, **Oyn.** Amber Tamblyn, Sarah Michelle Gellar, Edison Chen, Arielle Kebbel. Jennifer Beals, Teresa Palmer, Misako Uno, Joanna Cassidy. Christopher Cousins, Matthew Knight, Eve Gordon, Jenna Dewan. (ABD)
- 2006 - **THE ABANDONED** (İzbe) **Yön.** Nacho Cerda, **Sen.** Karim Hussain, Nacho Cerda, Richard Stanley, **Yap.** Carlos Fernandez, Julio Fernandez, **Gör. Yön.** Xavi Gimenez, **Müz.** Alfons Conde, **Oyn.** Anastasia Hille, Karel Roden, Valentin Ganev, Paraskeva Djukelova, Carlos Reig-Plaza. (İspanya – İngiltere - Bulgaristan)
- 2007 **THE MESSENGERS** (Haberciler) **Yön.** Oxide Pang Chun, Danny Pang, **Sen.** Mark Wheaton, **Yap.** Sam Raimi. William Sherak, Jason Shuman, Robert Tapert, **Gör. Yön.** David Geddes, **Müz.** Joseph LoDuca, **Oyn.** Penelope Ann Miller. Dylan Mc Dermott, Kristen Stewart, Evan Turner, Theodore Turner, John Corbett, Brent Briscoe, William B. Davis, Dustin Milligan. (ABD - Kanada)
- **EL ORFANATO** (Yetimhane) **Yön.** Juan Antonio Bayona, **Sen.** Sergio G. Sanchez, **Yap.** Alvaro Agustin, Joaquin Padro, Guillermo del Toro, **Gör. Yön.** Oscar Faura, **Müz.** Fernando Velazquez, **Oyn.** Belén Rueda, Fernando Cayo, Roger Princep. Geraldine Chaplin, Mabel Rivera, Montserrat Carulla, Edgar Vivar. (İspanya - Meksika)
- 2009 - **THE HAUNTING IN CONNECTICUT** (Lanetli Ev) **Yön.** Peter Cornwell, **Sen.** Adam Simon, Tim Metcalfe, **Yap.** Paul Brooks, Daniel Farrands, Wendy Rhoads, Andrew Trapani, **Gör. Yön.** Adam Swica, **Müz.** Robert J. Kral, **Oyn.** Virginia Madsen, Kyle Gallner, Elias Koteas, Amanda Crew, Martin Donovan, Sophi Knight, Ty Wood, Erik J. Berg, John Bluethner, D. W. Brown. (ABD)
- 2010 - **PARANORMAL ACTIVITY** (Paranormal Faaliyetler) **Yön. & Sen. & Kur.** Oren Peli, **Yap.** Jason Blum, Oren Peli,

Oyn. Katie Featherston, Micah Sloat, Mark Fredrichs, Amber Armstrong. (ABD)

ZWART WATER (Dehşetin Gözleri) **Yön.** Elbert Van Strien, **Sen.** Elbert Van Strien, Paulo Van Vliet, **Yap.** Claudia Brandt, Elbert Van Strien, **Gör. Yön.** Guido Van Gennep, **Müz.** Han Otten, Maurits Overdulve, **Oyn.** Barry Atsma, Hadewych Minis, Isabelle Stokkel, Charlotte Arnoldy, Bart Slegers. (Hollanda - Belçika)

INSIDIOUS (Ruhlar Bölgesi) **Yön.** James Wan, **Sen.** Leigh Whannell, **Yap.** Jason Blum, Oren Peli, Steven Schneider, **Gör. Yön.** David M. Brewer, John R. Leonetti, **Müz.** Joseph Bishara, **Oyn.** Patrick Wilson, Rose Byrne, Ty Simpkins, Andrew Astor, Lin Shaye, Leigh Whannell, Angus Sampson, Barbara Hershey, Heather Tocquigny, Ruben Pla, Corbett Tuck. (ABD - Kanada)

2011 - **DREAM HOUSE** (Hayal Evi) **Yön.** Jim Sheridan, **Sen.** David Loucka, **Yap.** Daniel Bobker, Ehren Kruger, David C. Robinson, James G. Robinson, **Gör. Yön.** Caleb Deschanel, **Müz.** John Debney, **Oyn.** Daniel Craig, Naomi Watts, Rachel Weisz, Marton Csokas, Taylor Geare, Claire Geare, Jane Alexander. (ABD)

THE AWAKENING (Öbür Dünyadan) **Yön.** Nick Murphy, **Sen.** Stephen Volk, Nick Murphy, **Yap.** Sarah Curtis, Julia Stannard, David M. Thompson, **Gör. Yön.** Eduard Grau, **Müz.** Daniel Pemberton, **Oyn.** Rebecca Hall, Dominic West, Imelda Staunton, Lucy Cohu, John Shrapnel, Diana Kent, Richard Durden, Isaac Hempstead Wright, Alfie Field, Joseph Mawle. (İngiltere)

THE INKEEPERS (Ruhlar Oteli) **Yön. & Sen.** Ti West, **Yap.** Derek Curl, Larry Fessenden, Peter Phok, Ti West, **Gör. Yön.** Eliot Rockett, **Müz.** Jeff Grace, **Oyn.** Sara Paxton, Pat Healy, Kelly McGillis, Alison Bartlett, Jake Ryan, Lena Dunham, George Riddle, Brenda Cooney. (ABD)

LOVELY MOLLY (Tatlı Molly) **Yön. & Sen.** Eduardo Sánchez, **Yap.** Robin Cowie, Jane Fleming, Gregg Hale, Mark Ordesky, **Gör. Yön.** John W. Rutland, **Müz.** Tortoise, **Oyn.** Gretchen Lodge, Johnny Lewis, Alexandra Holden, Ken Arnold, Lauren Lakis, Daniel Rose, Field Baluvelt. (ABD)

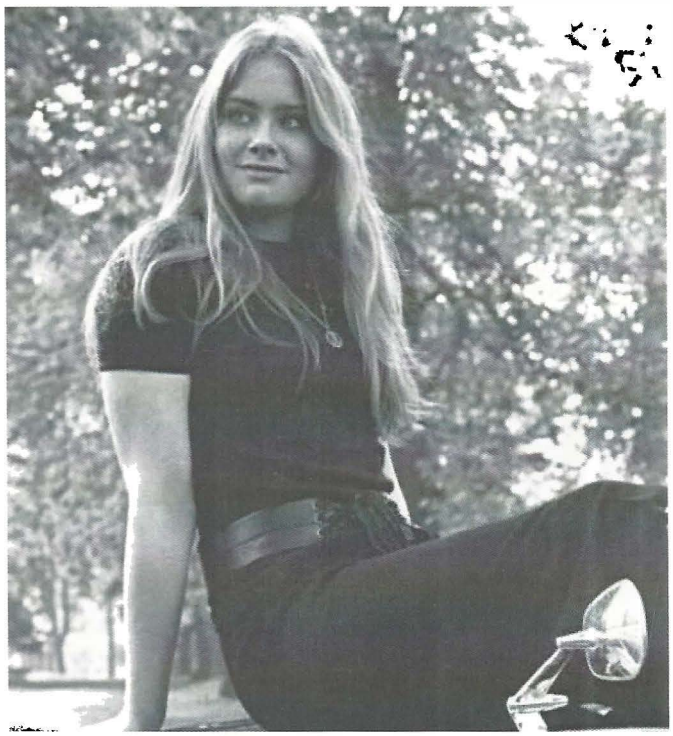
2012 - **THE WOMAN IN BLACK** (Siyahlı Kadın) **Yön.** James Watkins, **Sen.** Jane Goldman (Susan Hill'in Romanından) **Yap.** Richard Jackson, Simon Oakes, Brian Oliver, **Gör. Yön.** Tim Maurice-Jones, **Müz.** Marco Beltrami, **Oyn.** Daniel Radcliffe, Ciaran Hinds, Janet McTeer, Roger Allam, Sophie Stuckey, Liz White. (İngiltere - Kanada - İsveç).

THE PACT (Ruh) **Yön. & Sen.** Nicholas McCarthy, **Yap.** Ross M. Dinerstein, **Gör. Yön.** Bridger Nielson, **Müz.** Ronen Landa, **Oyn.** Caity Lotz, Casper Van Dien, Agnes Bruckner, Mark Steger, Haley Hudson, Kathleen Rose Perkins, Sam Ball, Dakota Bright (ABD)

2013 - **THE CONJURING** (Korku Seansı) **Yön.** James Wan, **Sen.** Chad Hayes, Carey Hayes, **Yap.** Rob Cowan, Tony De Rosa-Grund, Peter Safran, **Gör. Yön.** John R. Leonetti, **Müz.** Joseph Bisara, Mark Isham, **Oyn.** Vera Farmiga, Patrick Wilson, Lili Taylor, Ron Livingston, Shanley Caswell, Hayley McFarland, Joey King, Mackenzie Foy, Kyla Deaver, Shannon Kook, John Brotherton. (ABD)

HAUNTER (Hayaletli Ev) **Yön.** Vincenzo Natali, **Sen.** Brian King, **Yap.** Steve Hoban, **Gör. Yön.** Jon Joffin, **Müz.** Alex Khaskin, **Oyn.** Abigail Breslin, Peter Outerbridge, Michelle Nolden, Stephen McHattie, Peter DaCunha, Samantha Weinstein, Eleanor Zichy, David Hewlett, Sarah Manninen. (Kanada-Fransa)

2015 - **CRIMSON PEAK** (Kızıl Tepe)) **Yön.** Guillermo del Toro, **Sen.** Guillermo del Toro, Matthew Robbins, **Yap.** Guillermo del Toro, Callum Greene, Jon Jashni, Thomas Tull, **Gör. Yön.** Dan Laustsen, **Müz.** Fernando Velasquez, **Oyn.** Jessica Chastain, Charlie Hunnam, Tom Hiddleston, Mia Wasikowska, Doug Jones, Bum Gorman, Jim Beaver, Bruce Gray. (ABD)

Linda Hayden

HAYDEN, LINDA (STANMORE, MIDDLESEX, 1953) İngiliz oyuncu. Henüz 15 yaşında sinema dünyasına giren ve ilk filmi "Baby Love"da bir lolitayı canlandıran bu çocuksu yüzlü, sarışın aktris 70'lerde Tigon British ve Hammer yapımı filmlerde gözükmüştür. Hammer'ın Dracula serisinden "Taste the Blood of Dracula"da (Dracula'nın Kanının Tadı) efsanevi vampirin potansiyel kurbanlarından birini, Tigon British'in tarihsel korkusu "Blood on Satan's Claw"da (Şeytanın Pençesindeki Kan) şeytana tapan kötücül bir genç kızı oynayan Hayden'ın diğer tür çalışmaları arasında Elizabeth Taylor'lı "Night Watch" (Bir Gece Vakti), "Vampira", "Madhouse" (Çılgınlar Evi) ve "Expose" (Skandal) yer almaktadır.

FİLMOGRAFİ: Taste the Blood of Dracula (1970) • Blood on Satan's Claw (1971) • Night Watch (1973) • Vampira (1974) • Madhouse (1974) • Expose (1975) • The Boys from Brazil (1978) • Therese (2004)

HAYERS, SIDNEY (EDINBURGH, 1921 - ALTEA, 2000) İngiliz yönetmen. Sinemaya 40'ların başlarında giren ve çeşitli filmlerde kamera odaklayıcısı (focus puller), ses teknisyeni ve kurgucu olarak çalışan Sidney Hayers 1959'da yönetmenliğe terfi etmiştir. 60'ların başlarında, güzellik tutkunu psikopat bir plastik cerrahın idaresindeki

bir sirkte geçen "Circus of Horrors" (Dehşet Sirki) ile *kara büyü* konulu "Night of the Eagle" (Kartalın Gecesi) filmlerini yöneten Hayers ilerleyen yıllarda çoğunlukla televizyona dönük çalışmıştır. Karısının büyücülükle uğraştığını fark eden rasyonalist bir üniversite profesörünün doğaüstü güçlere karşı verdiği amansız mücadeleyi anlatan "Night of the Eagle" (Burn Witch Burn adıyla da biliniyor) İngiliz sinemacının en sağlam tür filmidir. 70'lerde, bir kızlar okulunda vuku bulan tecavüz ve cinayetleri konu edinen "Assault" (Tecavüz), akıl hastanesinden kaçan psikopat bir katille ilgili "Deadly Strangers" (Ölümcül Yabancılar), Joan Collins'li intikam hikayesi "Revenge" (Öç) ve "Diagnosis: Murder"la (Tanı: Cinayet) korku-gerilim alanındaki çalışmalarını sürdüren Hayers 80 ve 90'larda televizyon dizileri üzerine yoğunlaşmıştır. İspanya'da yaşamını kaybetmiştir.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Circus of Horrors (1960) • Night of the Eagle (1962) • The Trap (1966) • The Avengers (TV 1965 - 67) • The Revenge (1971) • Assault (1971) • Diagnosis: Murder (1975) • Deadly Strangers (1976) • The New Avengers (TV 1976 - 77) • The Professionals (TV 1978) • Galactica 1980 (TV 1980) • Magnum (TV 1981 - 82) • Remington Steele (TV 1982 - 83) • The A-Team (TV 1985 - 86) • Werewolf (TV 1987) • Baywatch (TV 1993)

HAYES, JOHN (NEW YORK, 1930 - BURBANK, KALİFORNİYA, 2000) Amerikalı yönetmen. Tipik bir *grindhouse-drive in* yönetmenidir; "Grave of the Vampire" (Vampirin Mezarı), "Garden of the Dead" (Ölüm Bahçesi), "Dream No Evil" (Şeytansız Düşler) gibi sıfır bütçeli korkular, erotik komedi ve westernler, Harold Perkins takma adıyla hard pornografik filmler çekmiştir.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Dream No Evil (1970) • Grave of the Vampire (1974) • Garden of the Dead (1974) • Mama's Dirty Girls (1974) • End of the World (1977) • Pleasure Zone (1983) • Tales from the Darkside (TV 1985)

HEARD, AMBER (AUSTIN, TEXAS, 1986) Amerikalı oyuncu. Modellikten sinemaya geçen Amber Heard "Zombieland", "The Stepfather" (Üvey Baba), "And Soon the Darkness" (Ve Yakında Karanlık), "The Ward" (Koğuş) gibi orta karar korku-gerilim filmlerinde rol almıştır.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Pineapple Express (2008) • Zombieland (2009) • The Stepfather (2009) • And Soon the Darkness (2010) • The Ward (2010) • The Rum Diary (2011)

David Hemmings • Profondo rosso (Derin Kırmızı)

HEMMINGS, DAVID (GUILDFORD, 1941 – BÜKREŞ, 2003) İngiliz oyuncu, yönetmen. Profesyonel oyunculuğa 1954 yılında adım atan David Hemmings İtalyan yönetmen Michelangelo Antonioni'nin enigmatik filmi "Blow-Up"la (Cinayeti Gördüm) büyük üne kavuşmuştur. "Eye of the Devil" (Şeytanın Gözü), "Voices" (Sesler), "Thirst" (Susuzluk), "The Turn of the Screw (Yürek Burgusu) 60 ve 70'lerde rol aldığı korku filmlerinden bazılarıdır. Korku kariyerinin en önemli filmi "Profondo rosso"da (Derin Kırmızı) "Blow-Up"dakine benzer bir gizem çözücü karakteri canlandırmıştır. 2000'lerin başlarında Hollywood filmleri "Gladiator", "Gangs of New York", "Spy Game", "The League of Extraordinary Gentlemen"de oynayan David Hemmings Romanya'da bir film setinde geçirdiği kalp krizi sonucunda hayatını kaybetmiştir. 80 ve 90'larda zaman zaman kamera arkasına geçen Hemmings pek çok televizyon ve sinema filmi yönetmiştir; paranormal korku "The Survivor" (Kazazede) bunların en iyisidir.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Blow Up (1966) • Eye of the Devil (1967) • Camelot (1967) • Barbarella (1968) • The Best House in London (1969) • Fragment of Fear (1970) • Voices (1973) • Juggernaut (1974) • Profondo rosso (1975) • Les liens du sang (1977) • Thirst (1979) • Just a Gigolo (Yön. 1979) • Harlequin (1980) • The Survivor (Yön. 1981) • Dr. Jekyl and Mr Hyde (TV 1981) • The Rainbow (1989) • Nightmare Classics (TV 1989) • Gladiator (2000) • Romantik (2007)

HENDRY, IAN (IPSWICH, 1931 - LONDRA, 1984)İngiliz oyuncu. Daha çok televizyon çalışmalarıyla anımsanan bu yetenekli karakter oyuncusu "Repulsion" (Tiksinti), "Theater of Blood" (Kanlı Oyun), "Tales of the Crypt" (Mahzenden Hikayeler), "Captain Kronos - Vampir Hunter" (Yüzbaşı Kronos - Vampir Avcısı) gibi kaliteli korku filmlerinde ikincil rollerde gözükmüştür. Michelangelo Antonioni'nin yönettiği "Professione: Reporter" (Yolcu) ve İngiliz polisiye klasiği "Get Carter" önemli tür dışı filmleridir. Alkol bağımlısı olan Hendry geçirdiği mide kanaması sonucunda 53 yaşında yaşama veda etmiştir.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Room At the Top (1959) • The Avengers (TV 1961) • Children of the Damned (1963) • Repulsion (1965) • Doppelgaenger (1969) • Get Carter (1971) • Tales from the Crypt (1972) • Theater of Blood (1973) • Captain Kronos - Vampire Hunter (1974) • Professione: Reporter (1975) • Damien: Omen II (1978) • The Bitch (1979)

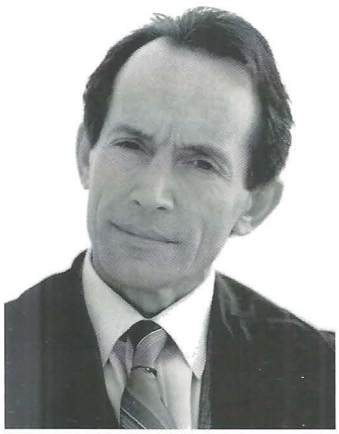
HENENLOTTER, FRANK (NEW YORK, 1950) Amerikalı yönetmen. 80'lerde yok pahasına çektiği *gore* ve istismar filmleriyle özellikle video piyasasında isim yapmıştır. Video çağının popüler korku komedilerinden "Basket Case" (Sepetteki Ölüm) ticari sinemadaki ilk deneyimidir. Kendilerini operasyonla ayıran doktorlardan intikam almak için New York'a gelen olağandışı siyam ikizlerinin (biri fiziksel anlamda gayet normal, diğeri bir sepetin içinde gizlenen bir hilkat garibesi) kana bulanmış öyküsünü anlatan bu sıfır bütçeli splatter komedisi, *gore* filmlerinin büyükbabası Herschell Gordon Lewis'e adanmıştır. "Brain Damage" (solucan benzeri bir parazitin esiri olan genç adam kafasında yuvalanan yaratığı taze insan beyinleriyle doyurmak zorundadır) ve "Frankenhooker"la (aptalca bir kazayla nişanlısını kaybeden tıp öğrencisi öldürdüğü fahişelerin parçalarıyla genç kızı yaşama döndürmeye çalışır)

gore efektlerine dayalı *campy* tarzını sürdüren Henenlotter 90'ların başında "Basket Case"in zorlama devam filmlerini yönetmiştir. 16 yıl aradan sonra "Bad Biology" (Kötü Biyoloji) adlı bir başka çöp korkuyla sinemaya dönmüştür.

Frank Henenlotter • Basket Case (Sepetteki Ölüm)

- **FİLMOGRAFİ:** Basket Case (1982) • Brain Damage (1988) • Frankenhooker (1990) • Basket Case 2 (1990) • Basket Case 3: The Progeny (1992) • Bad Biology (2008)

Lance Henriksen

HENRIKSEN, LANCE (NEW YORK, 1940) Amerikalı oyuncu. Actors Studio mezunu Lance Henriksen B yapımı korku, aksiyon ve gerilim filmlerinin vazgeçilmez kötü adamlarından biridir. "Mansion of the Doomed"la (Ölüm Konağı) başladığı korku kariyerine "Damien: Omen II" (İfrit), "Piranha II", "Stridulum" (Ziyaretçi), "Nightmares" (Kâbuslar), "Aliens" (Yaratığın Dönüşü), "Near Dark" (Karanlık Bastığında), "Pumpkinhead" (Sapık Dönüyor), "House III" (Ev III), "The Pit and the Pendulum" (Kuyu ve Sarkaç), "Alien 3"(Yaratık 3), "Man's Best Friend" (İnsanın En İyi Dostu), "Scream 3" (Çığlık 3) ve "Alien vs. Predator" (Alien Predator'e Karşı) gibi değişken kaliteli filmlerle yeni sayfalar eklemiştir. Ünlü yapımcı Chris Carter'ın tedirgin edici TV dizisi "Millennium"da seri katillerin düşüncelerini okuyabilen eski bir FBI ajanını canlandırmıştır. Son yıllarda kariyerinde düşüş yaşayan Henriksen DVD piyasasına yönelik pespaye korkularda ve ucuzcu sinemacıların cenneti haline gelen Romanya'da çekilen 5. sınıf tür filmlerinde rol almıştır.

- **FİLMOGRAFİ:** Mansion of the Doomed (1977) • Damien: Omen II (1978) • Piranha II (1981) • Nightmares (1983) • The Terminator (1984) • Aliens (1986) • Near Dark (1987) • Pumpkinhead (1988) • The Horror Show (1989) • Alien 3 (1992) • Jennifer 8 (1992) • Dead Man (1995) • Millennium (TV 1996-99) • Scream 3 (2000) • Mangler 2 (2001) • Alien vs. Predator (2004) • Madhouse (2004) • Pumpkinhead III: Ashes to Ashes (2006) • Abominable (2006) • Pumpkinhead: Blood Feud (2007) • Alone in the Dark II (2008) • Scream of the Banshee (2011) • Sin Reaper 3D (2012) • Hannibal (TV 2013) • Bring Me the Head of Lance Henriksen (2013)

HERBERT, JAMES (LONDRA, 1943 - SUSSEX, 2012) İngiliz yazar. Çeşitli dillere çevrilen romanları 37 milyon kopya satmıştır. Türkçeye de çevrilen en ünlü yapıtlarından "The Rats" (Sıçanlar) Bruce Lee filmlerinin yönetmeni Robert Clouse tarafından "Deadly Eyes" adıyla beyazperdeye aktarılmıştır. Herbert'in sinemaya uyarlanan diğer romanları "Haunted" (Hayaletli) ve "The Survivor" (Kazazede) paranormal olayları işlemektedir.

- **FİLMOGRAFİ:** The Survivor (1981) • Deadly Eyes (The Rats) (1982) • Fluke (1995) • Haunted (1995)

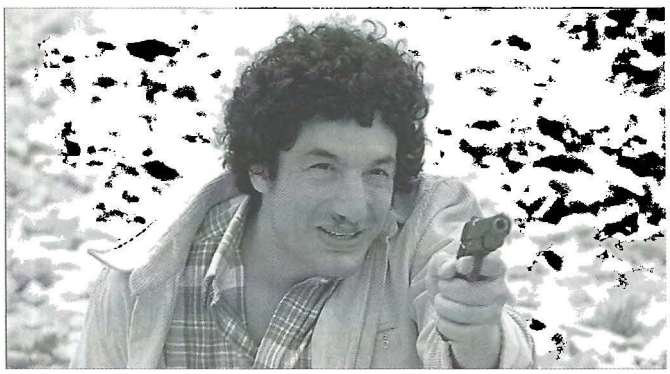

Bernard Herrmann

HERRMANN, BERNARD (NEW YORK, 1911 NEW YORK, 1975) Amerikalı besteci. Alfred Hitchcock, Brian De Palma, Orson Welles filmlerinin müzikleriyle sinema tarihinde iz bırakan bu dahi besteci New York Üniversitesi ve Juilliard School'da öğrenim görmüştür. Bir süre CBS radyosunun orkestra şefliğini yürütmüş; Orson Welles klasiği "Citizen Kane"le (Yurttaş Kane) parlak sinema kariyerine başlamıştır. Herrmann ilerleyen yıllarda Alfred Hitchcock'un daimi bestecisi olarak isim yapmıştır; "Psycho" (Sapık), "North by Nortwest" (Casuslar Arasında), "Vertigo" (Ölüm Korkusu) gibi klasiklerde imzası vardır. 8 filmlik işbirliğinden sonra ünlü yönetmenle yollarını kavgalı bir şekilde ayırmış ve zamanın genç yönetmenleri Brian De Palma ve Larry Cohen'le çalışmıştır. Hitchcock sonrası filmleri arasında Brian De Palma'nın "Sisters" (Kızkardeşler) ve "Obsession" (Saplantı); Larry Cohen'in "It's Alive" (O Canlı), François Truffaut'nun "Fahrenheit 451" (Değişen Dünyanın İnsanları), Roy Boulting'in "Twisted

Nerve"i (Manyak) vardır. Melankolik saksafon sololarıyla anımsanan Martin Scorsese klasiği "Taxi Driver"ın (Taksi Şoförü) stüdyo kayıtlarının tamamlanmasından kısa bir süre sonra yaşama veda etmiştir.

- **FİLMOGRAFİ:** Citizen Kane (1941) • Jane Eyre (1944) • The Day the Earth Stood Still (1951) • The Man Who Knew Too Much (1956) • The Wrong Man (1956) • Vertigo (1958) • North By Northwest (1959) • Psycho (1960) • Cape Fear (1962) • The Birds (1963) • Marnie (1964) • Fahrenheit 451 (1966) • Twisted Nerve (1968) • Endless Night (1971) • Sisters (1973) • It's Alive! (1974) • Taxi Driver (1976) • Obsession(1976)

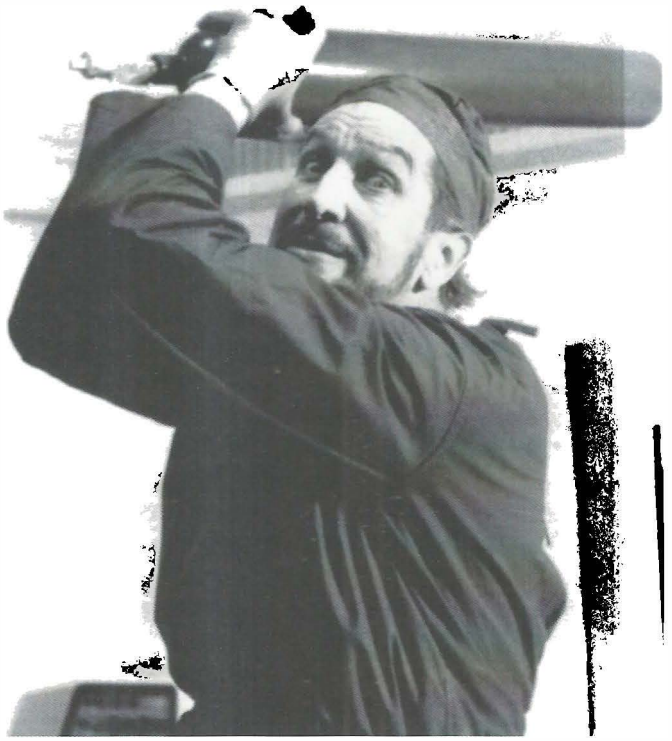

David Hess • Autostop rosso sangue (Otostop)

HESS, DAVID (NEW YORK, 1936 - KALİFORNİYA, 2011) Amerikalı oyuncu. Çoğunlukla seks manyağı tiplemeleriyle seyirci karşısına çıkan David Hess bir dönem İtalya'da çalışmıştır. Wes Craven'ın sadistik *gore* filmi "The Last House on the Left"de (Soldaki Son Ev) tecavüzcü çetenin elebaşını canlandırmış; Pasquale Festa Campanile ve Ruggero Deodato yönetimindeki İtalyan filmleri "Autostop rosso sangue" (Otostop) ve "La casa sperduta nel parco"da (Parkın Kenarındaki Ev) kadınlara karşı zor kullanan psikopat karakterleri yorumlamıştır.

- **FİLMOGRAFİ:** Last House on the Left (1972) • Autostop rosso sangue (1978) • La casa sperduta nel parco (1980) • Swamp Thing (1982) • Camping del terrore (1987) • Curse of the Beast (2004) • Zodiac Killer (2005) • Fallen Angels (2006)

HESSLER, GORDON (BERLİN, 1930 - LONDRA, 2014) İngiliz yönetmen. Annesi Danimarkalı, babası İngiliz'dir. Orta halli korku filmleriyle tanınır; kariyerine TV dizileri "Alfred Hitchcock Presents" (Alfred Hitchcock Sunar) ve "Alfred Hitchcock Hour"da (Alfred Hitchcock Saati) yapımcılık ve yardımcı senaristlik yaparak adım atmıştır. İlk sinema filmi "Catacombs" Hitchcock'un reddettiği bir hikayeye dayalıdır. 1969 71 yılları arasında American International Pictures yapımı filmler (The Oblong Box, Scream and Scream Again, Cry of the Banshee, Murders in the Rue Morgue) yönetmiştir. Genç yönetmen Michael Reeves'in yerini aldığı "The Oblong Box" (Dikdörtgen Kutu) Edgar Allan Poe'nun "Premature Burial" ve Rudyard Kipling'in "The Mark of the Beast" hikayelerinin serbest bir uyarlamasıdır; korku ikonları Vincent Price ve Christopher Lee'yi bir araya getirmiştir. 60'ların *swinging* Londra'sında geçen tuhaflık abidesi "Scream and Scream Again"de (Tekrar Tekrar Haykır) Nazi artıklarından kadınları katleden vampirimsi seri katillere, süper insan yaratmaya çalışan manyak bilim adamlarından Doğu Avrupalı ajanlara dönemin her türlü eksantrik korku-aksiyon-bilim kurgu karakteri yer almıştır. İnsanüstü güçlere sahip bir seri katil gece kulüplerinden seçtiği kadınları öldürür ve kanlarını içer; bir koşucu hastanede gözlerini açtığında ayaklarının kesildiğini dehşetle fark eder; üşütük bir doktor tanrı rolünü oynayarak mükemmel bir insan türü yaratmanın peşine düşer. Hikayeden hikayeye atlayan epizodik yapısıyla izleyenleri zorlayan bu karmaşık filmin Fritz Lang'ın favorilerinden olduğu söylenir. Jenerik tasarımını Terry Gilliam'ın gerçekleştirdiği "Cry of the Banshee" (Banşi'nin Çığlığı) 1500'lerde genç kadınlara cadılık suçlamasıyla işkenceler yaptıran, yaktıran ve astıran zalim bir aristokratın ailesinin pagan bir büyücü tarafından lanetlenmesini konu almaktadır. Hessler'in diğer dönem filmi "Murders in the Rue Morgue"da (Morg Sokağı) Grand Guignol benzeri korku oyunları sahneleyen bir tiyatronun oyuncuları Operadaki Hayalet kostümlü bir katilin kurbanı olurlar. Hessler 70 ve 80'lerde üretken bir tempoyla televizyon için çalışmıştır. "The Strange Possession of Mrs. Olivier" (Bayan Olivier'in Tuhaf Zapt Edilişi), "Evil Stalks This House" (Kötülük Bu Eve Yaklaşıyor) ve "The Girl in a Swing" (Salıncaktaki Kız) diğer tür çalışmalarıdır.

Gordon Hessler • Scream and Scream Again (Tekrar Tekrar Haykır) • Vincent Price

- **FİLMOGRAFİ:** Catacombs (1964) • Scream and Scream Again (1969) • The Oblong Box (1969) • Cry of the Banshee (1970) • Murders in the Rue Morgue (1971) • Kung Fu (TV 1972) • Scream, Pretty Peggy (TV 1973) • Hitchhike! (TV

1974) • The Strange Possession of Mrs. Oliver (TV 1977) • Tales of the Unexpected (TV 1979) • Tales of the Haunted (TV 1985) • The Girl in a Swing (1989) • Journey of Honor (1992)

HICKOX, ANTHONY (LONDRA, 1959) İngiliz yönetmen. Ünlü kurgucu Anne Coates (The Elephant Man, Erin Brokovich) ve yönetmen Douglas Hickox'un (Theatre of Blood) oğludur. Piyasa işi aksiyon ve korkularla kariyer yapan Hickox uğursuz bir balmumu müzesini mekan seçen, korku komedi karışımı "Waxwork"le (Balmumu Müzesi) yönetmenliğe adım atmıştır. Clive Barker destekli "Hellraiser III: Hell on Earth" (Hellraiser III: Yeryüzündeki Cehennem), vampirli "Sundown: The Vampire in Retreat" (Günbatımı: Geriye Çekilen Vampir), balmumu müzesi maceralarının devamı "Waxwork II" (Kurt Adamlı), "Full Eclipse" (Ay Tutulması) ve "Knife Edge" (Bıçağın Ağzı) diğer tür filmleridir.

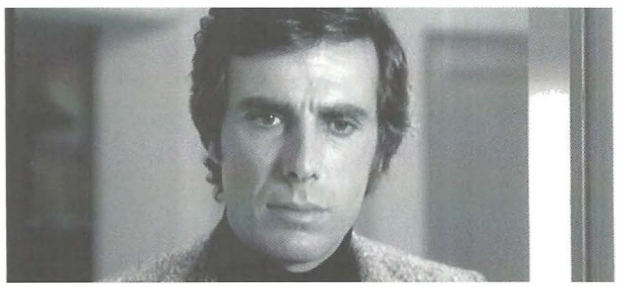
▸ **FİLMOGRAFİ:** Waxwork (1988) • Sundown : The Vampire in Retrat (1989) • Waxwork II : Lost in Time (1992) • Hellraiser III: Hell on Earth (1992) • Full Eclipse (1993) • Warlock: The Armageddon (1993) • Prince Valiant (1997) • Last Run (2001) • Blast! (2004) • Knife Edge (2008)

HILL, DEBRA (HADDONFIELD, 1950 - LOS ANGELES, 2005) Amerikalı yapımcı, senaryo yazarı. "Halloween" filminde adı geçen New Jersey yakınlarındaki Haddonfield kasabasında dünyaya gelmiş; çeşitli filmlerde prodüksiyon asistanlığı, yardımcı yönetmenlik ve ikinci küme yönetmenliği yaparak sinema kariyerine başlamıştır. John Carpenter'ın korku klasiği "Halloween"in yapımcısı ve ortak senaristi olan Hill ilerleyen yıllarda Carpenter'la işbirliğini sürdürmüş ve ünlü yönetmenin kült filmleri "The Fog" ve "Escape from New York"u finanse etmiştir. Devam filmleri "Halloween II", "Halloween III: Season of the Witch" David Cronenberg imzalı Stephen King uyarlaması "The Dead Zone" ve Terry Gilliam'ın "The Fisher King"inin prodüktörlüğünü de üstlenen Debra Hill 90'larda televizyon ağırlıklı çalışmıştır. Erkeklerin egemenliğindeki sinema endüstrisinde çalışkanlığıyla iz bırakan ünlü kadın yapımcı 55 yaşında uzun süredir savaştığı kansere yenik düşmüştür.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Halloween (1978) • The Fog (1980) • Escape from New York (1981) • Halloween II (1981) • Halloween III: Season of the Witch (1982) • The Dead Zone (1983) • Clue (1985) • Adventures in Babysitting (1987) • The Fisher King (1991) • Escape from L. A. (1996) • Crazy in Alabama (1999) • The Fog (2005)

HILL, JACK (LOS ANGELES, 1933) Amerikalı yönetmen, yapımcı, senaryo yazarı. Amerikan B sinemasının kült isimlerinden biridir; University of California'da sinema okumuş ve sınıf arkadaşı Francis Ford Coppola'yla birlikte öğrenci filmleri çekmiştir. 60'ların başlarında sinema endüstrisine giren Hill bu dönemde en iyi filmi sayılan "Spider Baby"nin (Örümcek Bebek) dışında "House of Evil" (Şeytanın Evi), "The Fear Chamber" (Dehşet Odası), "La muerte viviente" (Yaşayan Ölü), "The Incredible Invasion" (Korkunç İstila) gibi uyduruk Meksika filmlerinin ek sahnelerini çekmiştir. Stephanie Rothman'la ortak yönettiği Roger Corman yapımı "Blood Bath" (Kan Banyosu) ilerleyen yıllarda hem kendisi hem de Rothman tarafından reddedilecektir. Hill'in kara komedi tarzındaki kült filmi "Spider Baby", gelişmelerini engelleyen ve onları ilkel insanlar gibi davranmaya zorlayan bir hastalıktan muzdarip üç manyak kardeşin çevresinde gelişen bir hikaye anlatır. Babaları öldükten sonra bakımlarını üstlenen şoförleriyle birlikte izbe bir konakta yaşayan üç geri zekalı genç yabancılara karşı son derece hoşgörüsüzdür. Aniden ziyaretlerine gelen yakın akrabalarının niyetlerini öğrenince iyice kontrolden çıkacaklardır. 1964'te "Cannibal Orgy, or The Maddest Story Ever Told" adıyla çekilmesine karşın yapımcısının iflasıyla ancak 1968'de dağıtıma çıkan "Spider Baby" sadece 65.000 Amerikan dolarına mal olmuştur. 70'lerde "The Big Doll House", "The Big Bird Cage" gibi açık saçık kadınlar hapishanesi filmleri ve Pam Grier'in oynadığı bol aksiyonlu *blaxploitation*'larla (Foxy Brown, Coffy) meşgul olan Hill "Sorcerers" adlı fantezi filminin sonrasında sinemayı bırakmıştır.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Blood Bath (1966) • House of Evil (1968) • The Fear Chamber (1968) • Spider Baby (1968) • Coffy (1973) • Foxy Brown (1974)

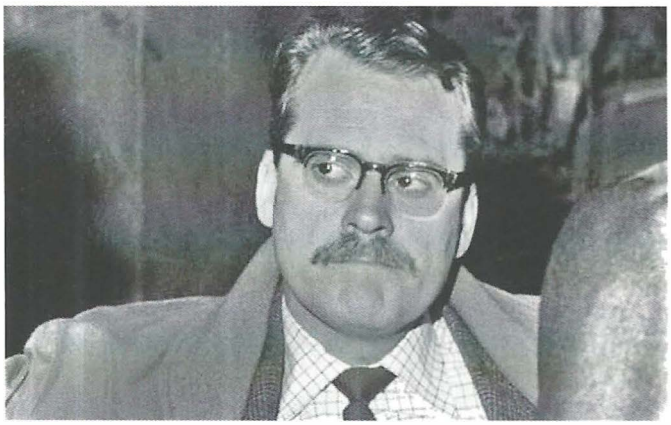

George Hilton

HILTON, GEORGE (MONTEVIDEO, 1934) Uruguaylı oyuncu. Asıl adı Jorge Hill y Lara'dır. Aktörlüğe Arjantin'de adım atan George Hilton 1965 yılında İtalya'ya yerleşmiş ve kısa sürede İtalyan ticari sinemasının önde gelen oyuncularından biri olmuştur. 70'lerin başlarında rol aldığı spagetti western ve giallo filmleriyle zirveye çıkan Hilton becerikli tür yönetmenleri Sergio Martino Enzo G. Castellari, Lucio Fulci ve Giuliano Carnimeo'yla (Anthony Ascott) defalarca çalışmıştır. Sergio Martino'nun giallo klasikleri "Lo strano vizio della Signora Wardh" (Bayan Wardh'ın Tuhaf Huyları - Yılan Ruhlu Kadın), "Tutti colori del buio" (Yılan Ruhlu Kadının Kâbusu) ve Giuliano Carnimeo'nun erotik giallo'su "Perche quelle strane gocci di sangue sul corpo di Jennifer?"de (Jennifer'ın Vücudundaki Bu Tuhaf Kan Damlaları Nedir?) esmer güzeli Edwige Fenech'le başrol oynamış, Tonino Valerii'nin yönettiği "Mio caro assassino"da (Sevgili Katilim) seri cinayetleri araştıran bir polis dedektifini, diğer Sergio Martino giallo'su "La coda dello scorpione"de (Akrebin Kuyruğu) esrarengiz cinayetlerin şüphelisi bir sigorta müfettişini, "L'assassino e costretto ad uccidere ancora"da ise (Katil Yeniden Öldürmek Zorunda) tesadüfen cinayetine tanık olduğu bir katile

şantaj yaparak karısını ortadan kaldırtmaya çalışan açgözlü bir işadamını canlandırmıştır.

- **FİLMOGRAFİ:** Tempo di massacro (1966) • Il dolce corpo di deborah (1968) • C'e sartana... Vendi la pistole e comprati la bara (1970) • Lo strano vizio della signora wardh (1971) • La coda dello scorpione (1971) • Il diavolo a sette facce (1971) • Tutti i colori del buio (1972) • Mio caro assassino (1972) • Perche quelle strane gocci di sangue sul corpo di Jennifer? (1972) • L'assassino e costretto ad uccidere ancora (1975) • Torino violenta (1977) • A cena col vampiro (1988)

Anthony Hinds

Alfred Hitchock

HINDS, ANTHONY (UXBRIDGE, 1922 - OXFORDSHIRE, 2013) İngiliz yapımcı, senaryo yazarı. Hammer yapımevi kurucu ortaklarından Will 'Hammer' Hinds'in oğludur. Hinds ve diğer kurucu ortak Enrique Carreras'ın torunu Michael Carreras 50 ve 60'lardaki çoğu Hammer filminin ana yapımcılarıdır. Anthony Hinds aynı zamanda John Elder takma adıyla 20 kadar Hammer filmine senaryolar yazmış; TV serisi "Journey of the Unknown"un (Bilinmeyene Yolculuk) ardından yapımcılık kariyerine nokta koymuştur. Tyburn yapımevi filmleri "The Ghoul" (İnsan Eti) ve "Legend of the Werewolf"un (Kurt Adam Efsanesi) senaryolarını da kaleme almıştır.

- **FİLMOGRAFİ:** The Brides of Dracula (Yap. 1960) • The Curse of the Werewolf (Sen. & Yap. 1961) • The Phantom of the Opera (Sen. &Yap. 1962) • Paranoiac (Yap. 1963) • The Damned (Yap. 1963) • The Kiss of the Vampire (Sen. & Yap. 1963) • The Evil of Frankenstein (Sen. & Yap. 1964) • Die! Die! My Darling (Yap. 1965) • Frankenstein Created Woman (Sen. 1967) • Dracula Risen from the Grave (Sen. 1968) • Journey To the Unknown (Yap. 1968 - 69) • Taste the Blood of Dracula (Sen. 1970) • Scars of Dracula (Sen. 1970) • Frankenstein and the Monster from Hell (Sen. 1974) • The Ghoul (Sen. 1975) • Legend of the Werewolf (Sen. 1975)

HITCHCOCK, ALFRED (LONDRA, 1899 - LOS ANGELES, 1980) İngiliz yönetmen, yapımcı. 1955'te Amerikan vatandaşlığına geçmiştir. Korku-gerilim alanında devrim yaratan filmleriyle geniş bir izleyici kitlesine ulaşan bu ünlü sinema adamı "Master of Suspense" (Gerilim Ustası) unvanıyla tanınır; filmlerinde özgün gerilim teknikleri geliştirmiş, gülmece ve romantizmi de unutmamıştır. İngiliz film endüstrisinde 1920'den itibaren ara yazı tasarımcısı, yardımcı yönetmen, senaryo yazarı olarak çalışmaya başlayan Hitchcock, ilk resmi filmini 1925'de çekmiştir. Sessiz sinema döneminde başladığı kariyerini (1925-29), sesli filmlerle İngiltere'de sürdürmüş (1929-40), efsanevi yapımcı David O'Selznick'in finanse ettiği "Rebecca"yla Hollywood'a transfer olmuştur. Sonraki tüm filmleri (Frenzy dışında) ABD yapımıdır. Yarım yüzyıllık sinema macerası boyunca "The 39 Steps"(39 Basamak), "Rebecca", "Rear Window" (Arka Pencere), "Vertigo" (Ölüm Korkusu), "North by Northwest" (Gizli Teşkilat), "Psycho" (Sapık) gibi başyapıtlara imza atmış; James Stewart'dan Cary Grant'a, Grace Kelly'den Kim Novak'a, Janet Leigh'den, Tippi Hedren'e, Laurence Olivier'den Paul Newman'a birçok ünlü oyuncuyu yönetmiştir.

Henüz 30'lu yıllarda romantizm ile gerilimi aynı potada eriten kendine özgü sinemasının temellerini atan Hitchcock "The 39 Steps"le tüm dünyada gerçek bir gerilim ustası olarak alkışlanacaktır. Gizli ajanlardan kaçan genç bir kızı evinde saklayan ve kızın ölümünden sonra cinayetle suçlanan Kanadalı bir turistin öyküsünü anlatan filmde Hitchcock, "North by Northwest", "The Wrong Man", "Frenzy"de olduğu gibi başı devlet otoritesiyle derde giren ve suçsuz yere kovalanan bir karakterin maceralarını işlemiştir. "Sabotage" (Sabotaj) ve "The Lady Vanishes" (Bir Kadın Kayboldu) yönetmenin 30'larda büyük beğeni toplayan diğer casusluk filmleridir. Daphne du Maurier uyarlaması "Jamaica Inn"in ardından İngiltere defterini kapatan Hitchcock, ilk Amerikan filmi "Rebecca"yı yine du Maurier'nin bir romanından beyazperdeye taşımıştır. 1940'ta en iyi film Oscar'ını kazanan bu romantik gerilim,

Alfred Hitchcock Psycho'nun setinde Janet Leigh'i yönetiyor

karısını bir tekne kazasında kaybeden zengin bir dul (Laurence Olivier) ve onun dev malikanesinde geçmişin karanlıklarını aralayan yeni eşinin (Joan Fontaine) çevresinde gelişen bir hikaye anlatır. Gizemli atmosferi, harika setleri ve başarılı oyuncularıyla izleyenleri çekim alanına sokan unutulmaz bir Hitchcock klasiğidir "Rebecca"... Casusluk, macera hikayesi "Foreign Correspondent" (Yabancı Muhabir), Joan Fontaine'in kocasının kendisini öldüreceğinden kuşkulanan kadın rolüyle karşımıza çıktığı "Suspicion" (Şüphe), amcasının seri katil olduğunu düşünen genç bir kızın hikayesini anlatan "Shadow of a Doubt" (Şüphenin Gölgesinde), Salvador Dali'nin tasarladığı ünlü düş sekansıyla hatırlanan "Spellbound" (Öldüren Hatıralar) Hitchcock'un diğer ünlü savaş dönemi filmleridir. Tamamı stüdyoda çekilen, sekizer dakikalık 10 ayrı planın yer aldığı (araya objeler sokularak tek bir planda çekilmiş izlenimi verilmiştir, sadece iki kesme vardır) "Rope" (Ölüm Kararı) ünlü sinemacının ilk renkli filmidir. Cinayetin bir sanat olduğunu düşünen iki eşcinsel öğrencinin arkadaşlarını öldürdükten sonra cesedi sakladıkları salonda parti vermelerini konu edinen film bir oyundan uyarlanmıştır. Hitchcock 50'lerin başlarında iki önemli filme daha imza atmıştır. 1951 yapımı Patricia Highsmith uyarlaması "Strangers on a Train" (Trendeki Yabancılar) finaldeki nefes kesen atlıkarınca sahnesiyle sinema tarihine geçmiştir. Nefret ettiği babasından kurtulmak isteyen psikopat Bruno Anthony (Robert Walker) trende tesadüfen karşılaştığı tenis şampiyonu Guy Haines'a (Farley Granger) çılgınca bir teklifte bulunur. Eğer Haines babasını ortadan kaldırmayı kabul ederse, o da Haines'ın boşanmak istemeyen karısını memnuniyetle öldürecektir. Haines, önce bunu bir şaka olarak algılar ama Anthony fazlasıyla ciddidir. Quebec, Kanada dekorlu oyun uyarlaması "I Confess" (İtiraf Ediyorum) geçmişteki sırları yüzünden işlemediği bir cinayetin zanlısı haline gelen bir rahibin hikayesini anlatır. Montgomery Clift'in müthiş bir rahip tiplemesiyle seyirci karşısına çıktığı bu stilize filmde Anne Baxter ve Karl Malden de rol almıştır. Hitchcock'un 1954'te gösterime çıkan, tek mekanlı filmlerinden "Dial M For Murder" (Cinayet Var) başarısızlıkla sonuçlanan mükemmel bir cinayet planıyla ilgilidir.

Hitchcock'un en popüler ürünlerinden "Rear Window'da (1954) can sıkıntısından karşısındaki apartmanları dikizleyen ayağı kırık bir fotoğrafçı (James Stewart) tesadüfen bir cinayete tanık olur ve çevresindekileri (sevgilisi, bakıcısı, dedektif arkadaşı) buna inandırmaya çalışır. "Rear Window" tek bir mekanda geçmesine karşın tansiyonun hiç düşmediği, pek çok yan karakterle zenginleştirilmiş klas bir filmdir. Fransız polisiye ustaları Boileau-Narcejac'ın (Şeytan Ruhlu İnsanlar) romanından beyazperdeye taşınan "Vertigo" (1958) ve casusların arasında kalan masum bir işadamının kaçma kovalamacalı öyküsünü anlatan, müthiş eğlenceli "North by Northwest" Alfred Hitchcock'un filmografisinin övgülere boğulan yapıtları arasındadır. James Stewart ile Kim Novak'ın başrolleri paylaştığı "Vertigo"da yükseklik korkusu olan San Franciscolu dedektif, eski bir arkadaşının intihara eğilimli karısının karanlık geçmişini araştırırken sürprizlerle karşı karşıya gelir. Unutulmaz çan kulesi sahnesiyle sinema tarihine geçmiş; tüm zamanların en iyi filmi unvanını "Citizen Kane"in elinden almıştır.

1960 sonbaharında vizyona giren "Psycho" korku-gerilim sinemasının en fazla atıfta bulunulan filmlerinden biri olmakla kalmamış, 80'lerde iyice suyu çıkan slasher alt türünün öncülüğünü de yapmıştır. Hitchcock'un ince espirilerle bezeli anlatımı ve romantizm kokan görüntüleri, yerini karanlığa ve usta besteci Bernard Herrmann'ın çığlıklar atan kemanları eşliğinde işlenen dehşet verici cinayetlere bırakır bu filmde. Alfred Hitchcock'ın ilk gerçek korku filmi olan "Psycho" iki sevgilinin ucuz bir oteldeki buluşmalarıyla açılır. Marion Crane (Janet Leigh) ile sevgilisi Sam Loomis (John Gavin) evlenmek istemektedir ama bunun için çok paraya gereksinimleri vardır. Marion patronunun bankaya yatırması için verdiği 40.000 doları çalarak şehri terk eder ve yolda rastladığı bir motelde gecelemeye karar verir. Motelin psikopat sahibi Norman Bates (Anthony Perkins) çoktan öteki dünyaya göçmüş olan annesinin kılığına girerek Marion'u öldürür. Özel bir dedektif (Martin Balsam), Marion'un kızkardeşi (Vera Miles) ve sevgilisi Sam olayın peşini bırakmayacaktır. Hitchcock'un düşük bir maliyetle, televizyon filmi standartlarında gerçekleştirdiği "Psycho" Janet Leigh'in duşta öldürüldüğü, yüzlerce

Alfred Hitchcock • The Birds (Kuşlar)

kez taklit edilen sahneyle efsane katına erişecektir.

Hitchcock'un, "Psycho"yla birlikte izleyicisini en fazla tedirgin ettiği film olan "The Birds" (Kuşlar) zararsız bir aşk öyküsü havasında başlamasına karşın kısa sürede heyecan verici bir korku filmine dönüşür ve sinirleri bozan bir kıyamet gösterisiyle sona erer... Kaliforniya kıyısındaki küçük bir kasabada kuş sürülerinin ölümcül saldırılarına maruz kalan bir grup insanın yaşama tutunma çabalarını resimleyen "The Birds"ün yoruma açık final sahnesi bugün bile ürpertiyle izlenir. Daphne du Maurier'nin öyküsünden Evan Hunter'ın senaryolaştırdığı filmi Hitchcock'un gözde kameramanlarından Robert Burks görüntülemiştir. Hamile kalan Vera Miles'ın yerine kadroya alınan eski model Tippi Hedren, Avustralyalı Rod Taylor, Jessica Tandy, Rod Taylor'un kızkardeşi rolündeki Veronica Cartwright (o tarihte 14 yaşında olan Cartwright başarılı oyuncu-

Alfred Hitchcock • Frenzy (Cinnet) Barbara Leigh-Hunt

ğunu yetişkinlik yıllarında da sürdürecektir) başrol oyuncularıdır. O zamanın teknik olanaklarına göre çok başarılı olan kuş animasyonlu özel efektleri (saldırı sahnelerinin bazılarında gerçek kuşlar kullanılmıştır) alanının uzmanlarından Albert Whitlock'la Ub Iwerks gerçekleştirmiştir.

Soğuk savaş döneminde geçen orta halli casusluk kurdelaları "Torn Curtain" (Esrar Perdesi) ve "Topaz"ın ardından yuvaya dönen Hitchcock 1972'de nefes kesen bir gerilim filmine daha imza atmıştır: "Frenzy" (Cinnet). Jon Finch, Alec Mc Cowen, Billie Whitelaw, Barry Foster, Anna Massey, Vivien Merchant, Barbara Leigh-Hunt gibi İngiliz sahne ve sinemasının seçkin isimlerinin mükemmel performanslar sergilediği "Frenzy"de Hitchcock kamerasını kadınları kravatla öldüren seri bir katilin kol gezdiği Londra sokaklarına çevirir. Eski karısının vahşice öldürülmesinden sonra polisin bir numaralı şüpheli olarak aradığı işsiz güçsüz, içkiye düşkün Richard Blaney (Jon Finch) bir yandan kaçar, bir yandan da suçsuzluğunu kanıtlamaya çalışır. Blaney'in Covent Garden'da kabzımallık yapan zarif ve sakin mizaçlı arkadaşı Robert Rusk (Barry Foster) cinayetlerin arkasındaki gerçek katildir. Çaresiz ve yersiz yurtsuz kalan Blaney arkadaşından yardım ister ama Rusk onu tuzağa düşürerek polise yakalatır. Gözaltına alınan Blaney içerdeki arkadaşlarının yardımıyla hapisten kaçar ve intikam duygularıyla Rusk'ın evinin yolunu tutar. "Frenzy", vahşet dolu bir cinayet sahnesini beyazperde de tüm ayrıntılarıyla gösteren ve bu yüzden Amerika'da R'yle (Restricted) sınıflandırılan ilk Hitchcock filmidir. Hitchcock'un kadın düşmanlığıyla eleştirildiği, sadizm kokan vahşi cinayet sahnesinde Barry Foster, Barbara Leigh-Hunt'a tecavüz ettikten sonra kravatıyla boğarak öldürür. Filmin sert atmosferini yumuşatan ve Hitchcock'un kendine has mizahi anlayışını yansıtan en eğlenceli sahnede ise karısının (Vivien Merchant) iğrenç gurme yemeklerinden bıkan Scotland Yard müfettişi Oxford (Alec Mc Cowen) ofise getirttiği pastırmalı yumurtayı iştahla mideye indirir! Senaryosunu İngiltere'nin prestijli yazarlarından Anthony Shaffer'ın (Sleuth, The Wicker Man kaleme aldığı "Frenzy" sinemalarımızda da oynamıştır.

70'lerin gözde oyuncuları Karen Black, Bruce Dern, William Devane'nin rol aldığı "Family Plot"la (Aile Oyunu-1976) sinema kariyerini sonlandıracaktır Hitchcock. 29 Nisan 1980'de 81 yaşındayken böbrek yetmezliğinden yaşama veda ederken ardında zengin bir sinema mirası bırakmıştır. Ünlü sinemacının ilgi çeken özelliklerinden biri de her filminde gözükmeyi gelenek haline getirmesidir. Şöhretiyle yıldız oyuncuları bile gölgede bırakan Alfred Hitchcock, yoğun programı arasında televizyona da zaman ayırmıştır. 268 bölümlü TV dizisi "Alfred Hitchcock Presents" (Alfred Hitchcock Sunar) 1955-62 yıllarında CBS (1955-60) ve NBC televizyonlarında (1960-62) gösterilmiştir. Alfred Hitchcock dizinin hem sunuculuğunu, hem de 17 bölümünün yönetmenliğini yapmıştır.

▸ **FİLMOGRAFİ:** The Lodger (1927) • Blackmail (1929) • Murder! (1930) • The Man Who Knew Too Much (1934) • The 39 Steps (1935) • Sabotage (1936) • The Lady Vanishes (1938) • Jamaica Inn (1939) • Rebecca (1940) • Foreign Correspondent

(1940) • Suspicion (1941) • Saboteur (1942) • Shadow of a Doubt (1943) • Lifeboat (1944) • Spellbound (1945) • Notorious (1946) • The Paradine Case (1947) • Rope (1948) • Under Capricorn (1949) • Stage Fright (1950) • Strangers on a Train (1951) • I Confess (1953) • Dial M for Murder (1954) • Rear Window (1954) • To Catch a Thief (1955) • The Trouble with Harry (1955) • The Man Who Knew Too Much (1956) • The Wrong Man (1956) • Vertigo (1958) • North By Northwest (1959) • Psycho (1960) • The Birds (1963) • Marnie (1964) • Torn Curtain (1966) • Topaz (1969) • Frenzy (1972) • Family Plot (1976)

HODDER, KANE (AUBURN, KALİFORNİYA, 1955)Amerikalı oyuncu, dublör. 13. Cuma serisinde hokey maskeli katil Jason Voorhees'i canlandırmıştır. Kadder ayrıca pek çok ucuz korku filminde ikincil rollerde gözükmüş, onlarca Hollywood filminin dublör koordinatörlüğünü üstlenmiştir.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Friday the 13Th Part 7: The New Blood (1988) • Friday the 13Th Part 8: Jason Takes Manhattan (1989) • Alligator 2:The Mutation (1991) • Jason Goes the Hell: The Final Friday (1993) • Pumpkinhead 2: Blood Wings (1994) • Wishmaster (1997) • Jason X (2001) • Monster (2003) • The Demons 5 (2004) • 2000 Maniacs (2005) • Hatchet (2006) • Frozen (2010)

Tom Holland

HOLLAND, TOM (POUGHKEEPSIE, NEW YORK, 1943) Amerikalı yönetmen, senaryo yazarı, oyuncu. "Psycho II" (Sapık II), "Scream for Help" (Yardım Çığlığı) ve "The Beast Within" (İçimdeki Canavar) filmlerinin senaryolarıyla korku kariyerine adım atan Tom Holland komşusunun vampir olduğundan kuşkulanan bir gencin hikayesini anlatan "Fright Night"la (Korku Gecesi) yönetmenliğe geçmiştir. Holland'ın en tanınmış filmlerinden "Child's Play"de (Çocuk Oyunu) bir seri katilin ruhunu taşıyan oyuncak bir bebek önüne çıkanları birer birer öldürür. 90 başlarında televizyon için çalışan Holland, 1995 yılında Stephen King'in ülkemizde "Geceyarısını 3 Geçe" adıyla yayınlanan romanının uyarlaması "The Langoliers"ı yönetmiştir. Başarısız King uyarlaması "Thinner"ın (Falcı) sonrasında sinemadan kopmuştur.

Hollanda • De lift (Asansör)

▸ **FİLMOGRAFİ:** Fright Night (1985) • Fatal Beauty (1987) • Child's Play (1988) • Tales from the Crypt (TV 1989) • The Stranger Within (TV 1990) • The Langoliers (TV 1995) • Thinner (1996) • Masters of Horror (TV 2007) **Bölüm:** *We All Scream for Ice Cream* • Twisted Tales (TV 2013)

HOLLANDA Ustalardan Paul Verhoeven'ın Hollywood'a gitmeden önce çektiği "De vierde man" (Dördüncü Adam), Fransa doğumlu George Sluizer'ın finaliyle izleyenleri karamsarlığa boğan psikolojik gerilim fırtınası "Spoorloos" (İz Bırakmadan) ve eski video klipçi Dick Maas'ın yönettiği "De lift" (Asansör) Hollanda tür sinemasının önde gelen ürünleridir. Uluslararası arenada ses getiren bu filmlerden "De vierde man"(1983) biseksüel, alkol bağımlısı bir roman yazarının (Hollanda sinemasının ünlü oyuncularından Jeroen Krabbe) çevresinde gelişen bir hikaye anlatır. Bir kitap tanıtımı sırasında varlıklı bir güzellik uzmanıyla (Renee Soutendijk) tanışan ve geceyi birlikte geçiren yazarımız, kadının önceki üç kocasının gizemli kazalara kurban gittiğini öğrenir. Karabasanlarla boğuşan kafası karışık yazar, evi terk etmeden önce kadının yakışıklı erkek arkadaşının (Thom Hoffman) resmini görür ve müthiş bir cinsel arzuya kapılır. Ölümüne neden olsa da mutlaka ona sahip olmalıdır. Acaba dördüncü kurban kendisi mi yoksa gizemli kadının erkek arkadaşı mı olacaktır? Amerika'da pornolara verilen X kategorisine sokulan "De vierde man" cüretkar cinselliği (mezarlıkta homoseksüel seks) ve acayip şiddet sahneleriyle (penis kopartma) Verhoeven'in taviz vermeyen, kışkırtıcı üslubuna aşina olanları hiç şaşırtmamıştır. Verhoeven aynı zamanda Renee Soutendijk'in can verdiği *femme fatale* figürüyle 1992'de çekeceği "Basic Instinct"in (Temel İçgüdü) ilk işaretlerini vermiştir.

Tim Krabbe'nin "The Golden Egg" adlı romanından uyarlanan "Spoorloos"(1988) Fransa'ya bisiklet tatiline gelen Hollanda'lı genç bir çiftin trajik öyküsünü Hitchcock filmlerini aratmayacak bir gerilim atmosferinde anlatır. Kadın bir benzin istasyonunda aniden kaybolur, adam ise çaresizce sevgilisini arar durur. Aradan üç yıl geçmiştir ama adam aramaktan vazgeçmemiştir. Tekrar Fransa'ya

Hollanda • Zwart water (Dehşetin Gözleri) • Isabelle Stokkel

gelir ve kadının aile babası, saygıdeğer bir kimya profesörü tarafından kaçırıldığını öğrenir... Adamın saplantılı arayışlarından etkilenen psikopat profesör, sevgilisini kaçırdığını itiraf eder. Ama sevgilisinin başına gelenleri öğrenmesinin tek bir koşulu vardır: Onun yaşadığı acı verici deneyimleri bizzat kendisi de yaşamalıdır. Aralarında Fantasporto ve Myfest'in de olduğu çeşitli festivallerden ödüllerle dönen "Spoorloos"un Sluizer tarafından bir de Amerikan versiyonu çekilmiş ama Kiefer Sutherland, Jeff Bridges, Nancy Travis ve Sandra Bullock'un oynadıkları bu yeni çevrim (The Vanishing) hiç mi hiç beğenilmemiştir.

Dick Maas'ın "De lift"inde katil bir asansör, kabine adım atanları birer birer ortadan kaldırırken; gizemli ölümleri araştıran bir asansör teknisyeni cinayetlerin ardında büyük bir şirketin saklandığını keşfeder ve gerçeğe adım adım yaklaşır. Sluizer gibi Dick Maas da kendi filminin Amerikan seyircisine yönelik bir yeni çevrimini (Down) yönetmiştir. Maas'ın Hollywood ürünlerindeki profesyonelliği aratmayan aksiyon sahneleriyle dolu diğer tür filmi "Amsterdamned" (Lanetli Amsterdam) Amsterdam kanallarında kol gezen dalgıç bir seri katilin cinayetlerini konu edinmektedir. Son olarak Amerikanvari bir korku (Sint-Korku Efendisi) yönetmiştir.

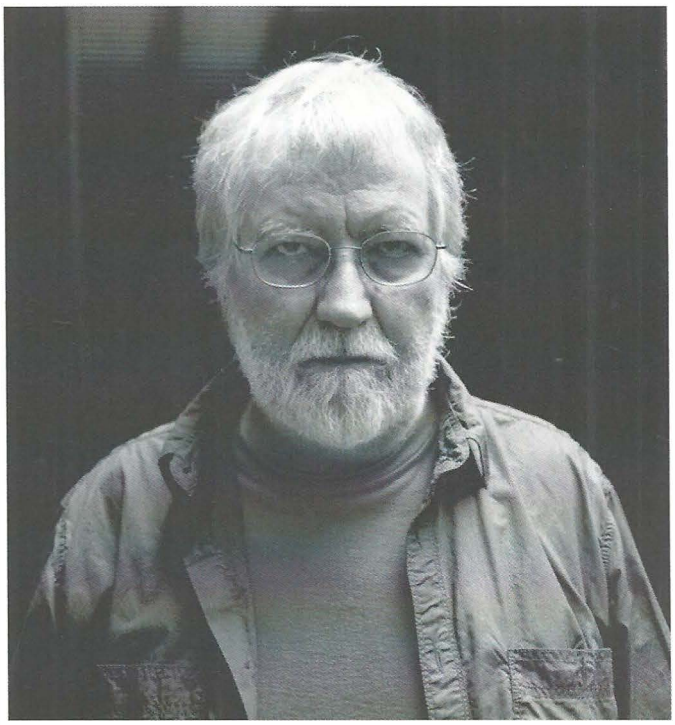
2000'lerde Hollanda'dan "Zwart water" (Dehşetin Gözleri, 2010), "Loft" (Çatı Katı, 2008), "Sl8n8" (Katliam Gecesi, 2006), "Dood eind" (Çıkmaz Sokak, 2006), "The Human Centipede" (Kırkayak İnsan, 2009) gibi farklı alt türlerde filmler çıkmıştır. "Zwart water"da ilgisiz anne babasıyla Belçika'da anneanneden miras kalan büyük bir eve taşınan 9 yaşındaki kız çocuğu bodrumda kendi yaşlarında bir hayaletle karşılaşır. Annesinin yıllar evvel ölen ikiz kardeşinin hayaleti... Elbert van Strien'in yönettiği bu biçimsel açıdan özenli ama içerik olarak kof hortlaklı ev filmi fırsatçı Hollywood yapımcıları tarafından yeniden çekilmeyi beklemektedir. 2008 yapımı bir Belçika filminin bire bir versiyonu "Loft"da (Çatı Katı) beş evli yakın arkadaş garsoniyer olarak kullandıkları apartman dairesinde bir kadın cesedi bulurlar... Aralarından biri katildir... Ünlü aktris Famke Janssen'in ablası Antoniette Beumer yönetmiştir. Kanada yapımı slasher "My Bloody Valentine"ın (Kanlı Sevgililer Günüm, 1981) doğaüstü çeşnili versiyonu "Sl8n8"de satanist bir seri katilin izini sürerken, arkadaşlarıyla birlikte metruk bir maden ocağına yolu düşen genç bir kızın hikayesini anlatır. Sonrasında posesyon vakaları ve kanlı cinayetler birbirini izleyecektir. Frank van Geloven yönetmiştir. Kısa filmci Erwin van der Eshof'un ilk uzun metrajlısı "Dood eind"de tatile giden 7 genç ormanlık bir bölgede vahşi köpeklerin saldırısına uğradıktan sonra terk edilmiş bir eve sığınır...İğrençlik sınırlarını zorlayan "The Human Centipede" Alman oyuncu Dieter Laser'ın ürpertici performansı dışında bir numarası olmayan kışkırtıcı bir istismar sineması örneğidir; işkence pornosu "Hostel"deki gibi Avrupa'da belasını arayan aptal Amerikalı turistlerin hikayesini anlatır. Almanya'da kiraladıkları arabanın lastiği patlayan iki Amerikalı genç kadın siyam ikizlerini ayırmakta uzmanlaşmış manyak bir cerrahın oturduğu evin kapısını çalar... İnsanların ağız bölgelerini anüsleriyle birleştirerek bir kırkayak insan yaratma deneyleri (en öndeki büyük tuvaletini yapınca diğerlerini besleyecektir) yürüten doktor ayağına gelen kobayları kaçırmak niyetinde değildir. 1973 Alkmaar doğumlu Tom Six yönetmiştir.

HOLT, SETH (FİLİSTİN, 1923 – LONDRA, 1971) İngiliz yönetmen. Asıl adı James Holt'dur. Sinemaya kurgucu olarak girmiş ve "Nowhere to Go" (Gidecek Yer Yok adlı kara filmle yönetmenliğe geçmiştir. Meslek yaşamının sonraki yıllarında çoğunlukla Hammer stüdyoları için çalışan ve gotik yapımlarla özdeşleşen Hammer'ın psikolojik korku filmlerini yöneten Seth Holt alkol bağımlılığı yüzünden genç yaşta hayatını kaybetmiştir. Holt'un ilk tür filmi "Taste of Fear" (Dehşetin Tadı) beklenmedik olaylarla, türlü entrikalarla bezeli hikayesi, sinsi karakterleriyle "Psycho"(Sapık) ve "Les diaboliques" (Şeytan Ruhlu İnsanlar) gibi klasiklerle benzeşmektedir. Hammer'ın deneyimli senaristlerinden Jimmy Sangster'ın yazdığı bu heyecan dolu filmde yıllardır görmediği babasını ziyarete giden ama Fransız Rivierasındaki baba evinde kötü sürprizlerle karşılaşan tekerlekli sandalyeye mahkum genç bir kadının hikayesi anlatılmıştır. 60'larda ITC'nin casusluk dizileri "Danger Man" (Tehlikeli Adam) ve "Espionage"in çeşitli bölümlerini de yöneten Holt'un diğer Hammer filmi "The Nanny"(Dadı) eleştirmenlerce tüm zamanların en başarılı İngiliz gerilim filmleri arasında gösterilir. Kız kardeşinin trajik ölümünden sorumlu tutulan 10 yaşındaki problemli bir çocuğun, kendini işine adamış sinsi dadısıyla (Bette Davis)yaşadığı sinir savaşını konu alan "The Nanny" Bette Davis'in muhteşem oyunculuğuyla hatırlanır. Yetenekli bir stilist ve iyi bir öykü anlatıcısı olan Seth Holt, Bram Stoker'ın "Yedi Yıldız Mücevheri" adlı romanından uyarlanan "Blood from the Mummy's Tomb"un (Mumyanın Mezarındaki Kan) setinde kalp krizinden yaşama veda etmiştir. Filmi, Hammer yöneticilerinden Michael Carreras tamamlamıştır.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Nowhere To Go (1958) • Taste of Fear (1961) • Station Six-Sahara (1963) • The Nanny (1965) • Danger Route (1968) • Blood from Mummy's Tomb (1971)

HONG KONG Ruhani, mitolojik Çin kültüründen beslenen Hong Kong korku filmlerinde uçan hayaletler, süzülen vampirler, canlı iskeletler, şeytani ağaçlar ve huzursuz ruh-

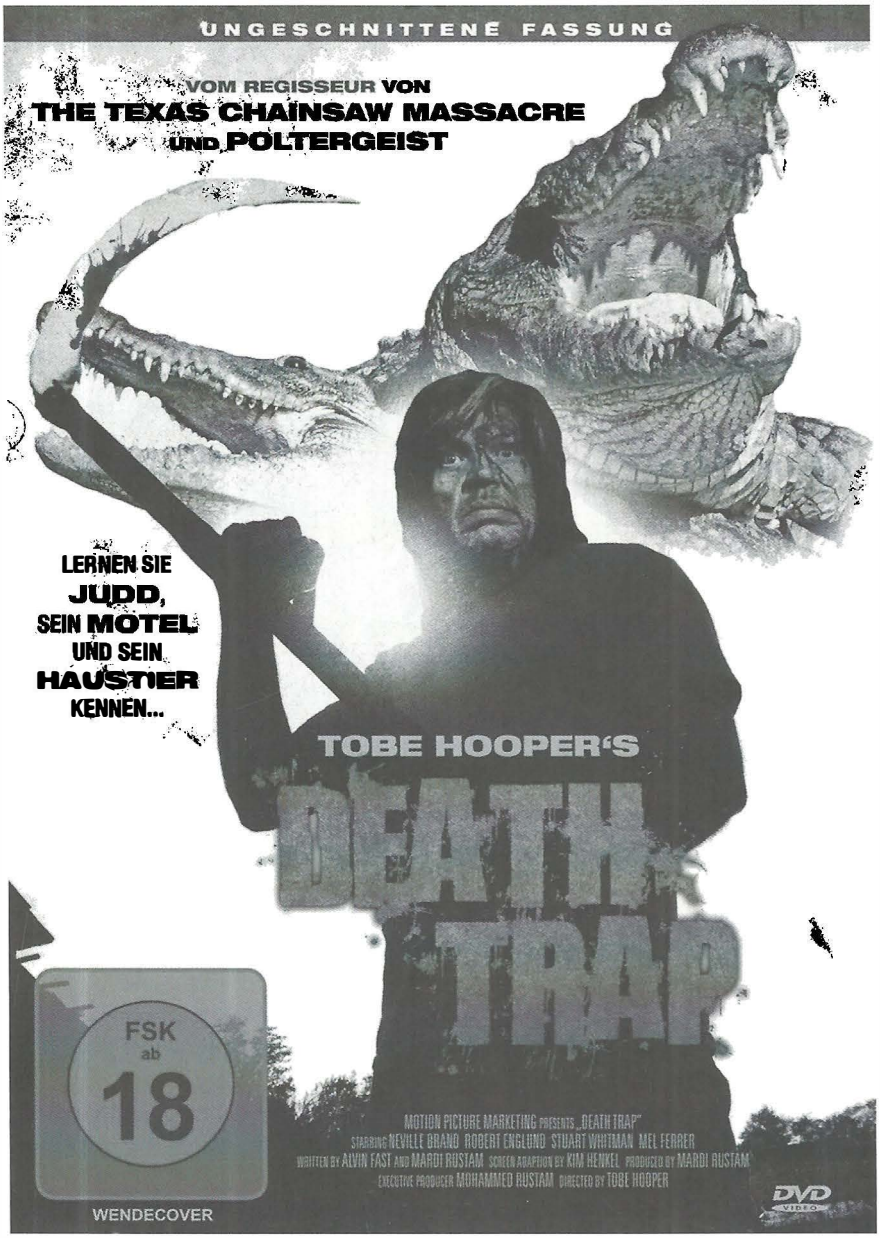
lar eksik değildir. Gezgin öğretmen Pu Songling'in (Çin edebiyatının Grimm Kardeşleri sayılır) derlediği doğaüstü halk masallarının ve dövüş sanatları filmlerinin güçlü bir etkisi vardır. Popülariteleri 70'lerde tavan yapan dövüş sanatları filmleriyle, Hammer yapımevinin geleneksel gotik korkularının kokteylini yapan Hammer - Shaw Brothers ortak yapımı "The Legend of the Seven Golden Vampires" (7 Altın Vampir Efsanesi, 1974) Kung fu uzmanı dövüşçülerle birlikte küçük bir Hong Kong kasabasında yuvalanan vampirleri (Kont Dracula da aralarındadır) alt etmeye giden Van Helsing'in hikayesini anlatır. "The Legend..." çöküş dönemini yaşayan Hammer'ın son vampir filmidir. Kung fu-komedi-korku karışımı filmlerin mucidi, aktör-yönetmen Sammo Hung'un "Gui da gui"si (Hayalet Çarpması) iç pazarda ilk kitlesel beğeni kazanan Hong Kong korku filmidir ve karısı tarafından aldatılan bir adamın lanetli bir mezarlıkta Çin folklorunda adı geçen zombi-vampir karışımı yaratıklarla (kyunsi) mücadelesini anlatır. "Ren xia ren" (Ölü ve Ölümcül, 1982), "Ren pi deng long" (Fener İnsanlar, 1982), "Mr. Vampire" (Bay Vampir, 1985) filmleri de "Hayalet Çarpması" gibi korku, komedi ve aksiyonu harmanlamıştır. Hong Kong tür sinemasının önemli isimlerinin başında gelen Tsui Hark yamyam komedisi "Di yu wu men" (Seni Yemeye Geliyoruz, 1980) ve epik hayalet hikayesi "Xin shu shan jian ke"yi (Büyülü Dağın Savaşçıları, 1983) yönetmiş; Batılı ülkelerde ilgiyle karşılanan ilk Hong Kong korkusu "Sien nui yau wan"ın (Bir Çin Hayalet Hikayesi, 1987) ise yapımcıları arasında yer almıştır. Dövüş sanatları konusunda uzmanlaşmış Ching Sui Tung'un yönettiği bu fantastik ve yer yer romantik aksiyon filmi terk edilmiş bir tapınakta güzel bir hayalet kadın ve Taocu kılıç ustasıyla karşılaşan bir vergi memurunun maceralarını anlatır. Hayalete aşık olan vergi memuru onun ruhunun şeytani bir ağacın içinde hapsolduğunu öğrenir. Genç kadının ruhunu kurtarmak boynunun borcu olmuştur. Kılıç ustasıyla birlikte girdiği mücadelede kopan kafalar, haykıran iskeletler ve hayatı emen dev bir dille yüzleşecektir. 46 yaşında intihar eden Leslie Cheung ve Joey Wang başrol oynamıştır. Sürüyle devam filmine kapı aralayan ve Hong Kong'da gişe rekorları kıran antoloji filmi "Yin yang lu"da (Belalı Gece, 1997) dört bağımsız hikaye anlatılır. İlkinde dört maceracı mezarlık yanındaki bir arazide kamp yapar. İkincinin kahramanı kocası tarafından aldatılan bir kadındır. Üçüncüsü doğaüstü bir baştan çıkarma, dördüncüsü hayaletli bir sinemayla ilgilidir. 1997'de Hong Kong yönetiminin İngiltere'den Çin'e geçmesiyle ABD'ye göç eden Ronny Yu (Bride of Chucky ve Freddy vs. Jason'un yönetmeni) daha önce hortlaklı ev filmi "Meng gui fo tiao qiang" (Bu Evi Kutsayın, 1988) ve "Bai fa mo nu zhuan"ı (Beyaz Saçlı Kadın, 1993) çekmiştir. Daha yakın tarihlerde gösterime giren Hong Kong korkularından "Yee do hung gaan" (İçsel Duyular, 2002) ve "Gin gwai" (Göz, 2002) ölü insanlar gören kadın kahramanlarla haşır neşir olurken, "Chow lok yuen" (Luna Park, 2005) cinayetlerin vuku bulduğu lanetli bir eğlence parkında geçmektedir. Doğu Asya antolojisi "Three Extremes"in (Sıradışı Üç, 2004) bölümlerinden "Dumplings"de (uzun metrajlı bir versiyonu da mevcuttur) 60'lı yaşlarını süren ama yarı yaşında gösteren aşçı bir kadın çocuk ceninlerinden yaptığı mantılarını müşterilerine ikram etmiştir.

Tobe Hooper

HOOPER, TOBE (AUSTIN, TEKSAS, 1943) Amerikalı yönetmen. Başlangıçta korku sinemasının gelecek vadeden yönetmenlerinden biri olarak görülmesine karşın sonradan tüm beklentileri boşa çıkarmıştır. Belgeseller ve reklam filmlerinin ardından ikinci uzun metrajlı çalışması (ilki *Eggshells* adlı 1969 yapımı deneysel bir filmdir) "The Texas Chain Saw Massacre"la (Teksas Elektrikli Testere Katliamı) korku sinemasına parlak bir giriş yapan Hooper, kendi kuşağından George Romero, Wes Craven ve John Carpenter gibi türle adeta özdeşleşmiştir. Wisconsin canisi Ed Gein'ın yaşamından izler taşıyan, 84.000 dolar bütçeli "The Texas Chain Saw Massacre" her bireyi birbirinden psikopat bir ailenin eline düşen ve tek tek katledilen 5 gencin hikayesini anlatır. Mezbahaya benzeyen otantik setleri ve gerçekmiş sanısı veren hastalıklı karakterleriyle sarsıcı bir etki yaratan bu kült klasik korku sinemasının manyaklar galerisine Leatherface (Deri Surat) adlı üşütük tiplemeyi armağan etmiştir.

TCM'den sonra bir türlü toparlanamayan Hooper korku kariyerine bir süre ikinci sınıf projelerle devam etmiştir. Neville Brand, Mel Ferrer, Carolyn Jones, William Finley, Stuart Whitman, Robert Englund, Marilyn Burns'den oluşan sağlam bir oyuncu kadrosuyla Los Angeles'da, stüdyoda çekilen "Eaten Alive"da (Krokodil) bataklık yanındaki

Tobe Hooper • Eaten Alive (Krokodil) Alman DVD kapağı

izbe moteline gelen müşterilerini tırpanıyla öldürdükten sonra nehirde beslediği timsahına yem yapan bir manyağın serüvenleri işlenir. "Eaten Alive", ya da diğer adıyla "Death Trap" (Ölüm Tuzağı) ucuz setleri, vahşi cinayetleri ve çıplaklığıyla tam grindhouse ve drive in sinemalarına layık bir filmdir... Emektar aktör Neville Brand (Alkatraz Kuşçusu) akıllara zarar bir psikopat portresi çizmiş; Tobe Hooper bir kez daha ABD sınırlarındaki kırsal bölgelerin güvenilmezliğine vurgu yapmıştır...Hooper, 1979 yılında "The Dark", 1982'de "Venom" adlı filmlerin yapım aşamalarında kovulmuş ve başka yönetmenlerle yer değiştirmiştir. CBS televizyonu için çektiği "Salem's Lot" (Vampirler Kasabası) vasat üstü Stephen King uyarlamalarından biridir; iki bölümlü bir mini dizi olarak CBS'de gösterilmiş ve genelde beğeniyle karşılanmıştır. Yıllar sonra doğup, büyüdüğü kasabaya geri dönen ve orada vampirlerle karşı karşıya gelen meşhur bir yazarın çevresinde gelişen bir hikaye anlatır. Sinema için kurgulanan kısa bir versiyonu da bulunan "Salem's Lot"u tekinsiz bir lunaparkta gecelemeye karar veren dört gencin Frankenstein maskeli deforme bir psikopat tarafından terörize edildiği slasher "The Funhouse (Korku Karnavalı) takip etmiştir.

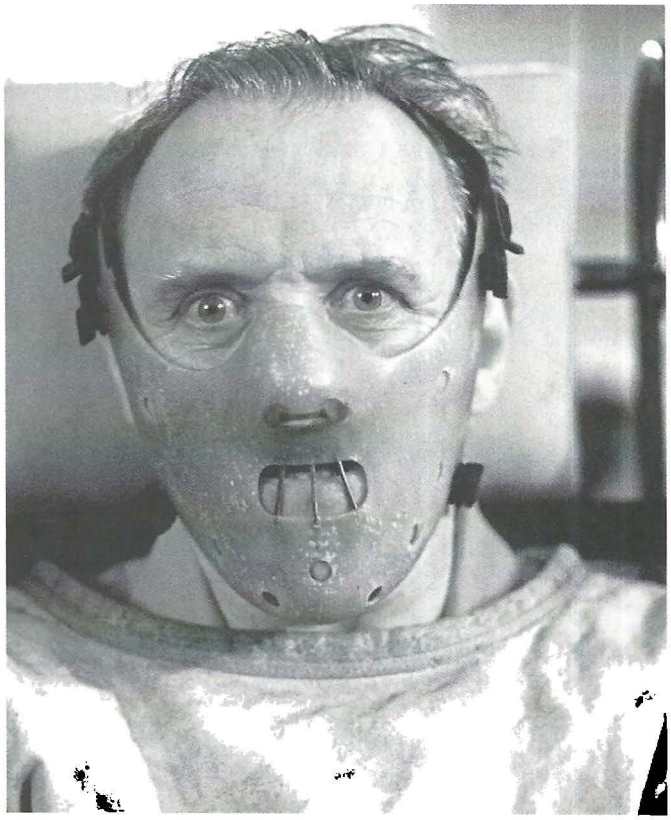
ILM'nin (Industrial Light and Magic) göz alıcı görsel efektleriyle dikkat çeken "Poltergeist" (Kötü Ruh) Hooper'ın ilk geniş kitlelere yönelik filmidir; öteki taraftan gelen varlıkların dadandığı orta sınıf bir Amerikan ailesinin kâbus dolu günlerini anlatır. Ailenin mutlu yuvasını üsleri haline getiren hayaletler evin küçük kızını televizyonun içine çekerek rehin alırlar. Kızı kurtarmak için evde karargah kuran parapsikoloji uzmanlarının çabaları sonuç vermeyince devreye yaşamın doğaüstü oluşumlara adamış cüce bir medyum girer. Hayaletlerle iletişim kuran medyum küçük kızı kurtarmayı başarır ama henüz her şey bitmemiştir. Evlerinin bir Kızılderili mezarlığının ortasına yapıldığını öğrenen aileyi kötü bir sürpriz daha beklemektedir. Yapımını Steven Spielberg'ün üstlendiği bu *aile tipi* korku 76.000.000 dolarlık gişe yapmıştır; zamanında sinema çevrelerinde filmin perde arkası yönetmeninin Spielberg olduğu ve ünlü sinemacının Hooper'ın çıkardığı işten pek memnun kalmadığı çok konuşulmuştur. Çekimlerin tamamlanmasından hemen sonra evin büyük kızını canlandıran Dominique Dunne'nin erkek arkadaşı tarafından öldürülmesi, küçük kız Carol Anne rolündeki sevimli Heather O'Rourke'un devam filmi "Poltergeist III"ün ardından az rastlanan bir hastalığın kurbanı olması, "Poltergeist II"nin aktörlerinden, ünlü tiyatro adamı Julian Beck'in mide kanserinden hayatını kaybetmesi, aynı filmin İngiliz yönetmeni Brian Gibson'un yine kanserden ölmesi "Kötü Ruh"un uğursuz bir film olarak anılmasına neden olmuştur.

80'lerin ortalarında, Menahem Golan ve Yoram Globus'un sahibi olduğu, dönemin popüler yapım şirketlerinden Cannon Films için 3 filmlik bir anlaşma imzalayan Hooper ilk olarak "Lifeforce" (Uzaylı Vampirler) adlı bilim kurgu-korku kırmasını yönetmiştir. 25 milyon dolarlık bütçesine karşın tipik bir B filmi görünümündeki "Lifeforce"da Halley kuyruklu yıldızını araştıran İngiliz ve Amerikalı astronotlar dünyanın başına insan görünümlü uzaylı vampirleri bela ederler. Yaşam gücünü sömürme gücüne sahip olan bu yaratıklar Londra'nın altını üstüne getirecektir. Alien'ın senaristlerinden Dan O'Bannon ve

Don Jakoby yazmış, "Star Wars" ekibinden John Dykstra özel efektleri gerçekleştirmiştir. Diğer Cannon filmi "Invaders from Mars" (Mars'tan Saldıranlar) William Cameron Menzies'in 1953 tarihli bilim kurgu klasiğinin yeni çevrimidir ve uzaylı istilasını durdurmaya çalışan 11 yaşında bir çocuğun hikayesini anlatır. 50'lerin soğuk savaş paranoyasına dayalı bilim kurgu filmlerine saygı duruşunda bulunan "Invaders from Mars"ı TCM hayranlarının merakla beklediği devam filmi "Texas Chainsaw Massacre II" izlemiş ve bu filmin de fiyaskoyla sonuçlanmasının ardından Hooper televizyona ağırlık vermiştir. "Amazing Stories", "The Equalizer", "Freddy's Nightmares", "Tales from the Crypt" 80 ve 90'larda yönettiği televizyon dizilerinden bazılarıdır. 90'lardaki sinema filmleri "Spontaneous Combustion" (Kendiliğinden Yanma), "Night Terrors" (Gecenin Dehşetleri) ve "The Mangler" (Mengene) kariyerine büyük darbe vurmuştur. Stephen King'in kısa hikayesinden beyazperdeye uyarlanan içler acısı "The Mangler" (kötü ruhların zapt ettiği bir çamaşırhane merdanesi insanları katleder) Hooper'daki düşüşün en somut örneğidir. 2000'lerde de televizyon ağırlıklı çalışan Tobe Hooper'ın bu dönemdeki en dişe dokunur sinema filmi "The Toolbox Murders" (Takım Kutusu Cinayetleri) 1978 tarihli sadistik bir slasher filminin *serbest* yeni çevrimidir... Doğaüstü güçlerin etkisindeki eski bir Hollywood otelinin gizli bölmelerinde saklanan ve takım kutusundaki alet edevatıyla otel sakinlerini birer birer doğrayan bir caninin vahşi cinayetlerini resimleyen filmde psikopat kız rolleriyle tanınan Angela Bettis, Martin Landau'nun kızı Juliet Landau ve ünlü yönetmen Ron Howard'ın babası Rance Howard rol almıştır. Hooper 2005 - 2006'da "Masters of Horror" (Korkunun Ustaları) dizisinin kalburüstü bölümleri "Dance of the Dead" (Ölünün Dansı) ve "Damned Thing"i (Lanetli Şey) yönetmiştir. Son sinema filmi "Djinn" (Cin) Birleşik Arap Emirlikleri'nde çekilmiştir.

▸ **FİLMOGRAFİ:** The Texas Chainsaw Massacre (1974) • Eaten Alive (1976) • Salem's Lot (TV 1979) • The Funhouse (1981) • Poltergeist (1982) • Lifeforce (1985) • Invaders from Mars (1986) • The Texas Chainsaw Massacre II (1986) • Spontanous Combustion (1989) • I'm Dangerous Tonight (TV 1990) • The Mangler (1990) • Night Terrors (1993) • Body Bags (TV 1993) • Crocodile (2000) • Night Visions (TV 2001) • Toolbox Murders (2004) • Mortuary (2005) • Masters of Horror (TV 2005) **Bölümler:** *Dance of the Dead - Damned Thing* • Djinn (2013)

HOPKINS, ANTHONY (MARGAM, WEST GLAMORGAN, 1937) İngiliz oyuncu. Cardiff Drama Akademisi'nde öğrenim görmüş, sinema kariyerine başlamadan önce sahne çalışmaları yapmıştır. 70'lerin başlarında National Theatre'ın başrol oyuncusu unvanıyla özellikle Shakespeare oyunlarında uzmanlaşan Hopkins, 1974 yılında Broadway'de sahneye çıkmıştır. "The Lion in the Winter" (Anthony Harvey) ve "Hamlet" (Tony Richardson), yardımcı rollerde gözüktüğü ilk önemli filmleridir. 70'lerde televizyon filmlerinde boy gösteren sanatçının ilk başrolü ölen kızının ruhunun başka bir çocuğun bedeninde

Anthony Hopkins • The Silence of the Lambs (Kuzuların Sessizliği)

yaşadığını iddia eden gizemli bir yabancıyı canlandırdığı "Audrey Rose" filmindedir. William Goldman'ın aynı adlı romanından uyarlanan "Magic"de (Kukla) kuklasının talimatlarıyla cinayetler işleyen şizofren bir vantriloğu, David Lynch'in 8 dalda Oscar'a aday gösterilen dokunaklı klasiği "The Elephant Man"de (Fil Adam) idealist bir doktoru oynamıştır.

80'lerde kendini tamamen televizyona veren Anthony Hopkins 90'larda korku sinemasının en ürkütücü karakterlerinden birini, yamyam doktor Hannibal Lecter'ı canlandırdığı "The Silence of the Lambs"le (Kuzuların Sessizliği) hak ettiği şöhreti geç de olsa yakalamıştır. Ünlü yazar Thomas Harris'in yarattığı Hannibal Lecter karakteri Anthony Hopkins'e bir de Oscar kazandırmıştır. Çok daha acımasız cinayetlerle tartışma yaratan ve "The Silence of the Lambs"in bittiği yerden başlayan devam filmi "Hannibal"da özgürlüğün tadını çıkaran, entelektüel bir Hannibal Lecter portresi çizen Hopkins son olarak "Red Dragon"da (Kızıl Ejder) psikopat yamyamın kılığına bürünmüştür. "The Edge" (İhanet), "Bram Stoker's Dracula", "The Wolf Man" (Kurt Adam), "The Rite" (Ayin) diğer tür filmleridir. Richard Nixon, Pablo Picasso, Alfred Hitchcock gibi tarihi kişilikleri de canlandırmıştır. 1993 yılında Sir unvanıyla onurlandırılan ünlü oyuncu yaşamını Amerika'da sürdürmektedir.

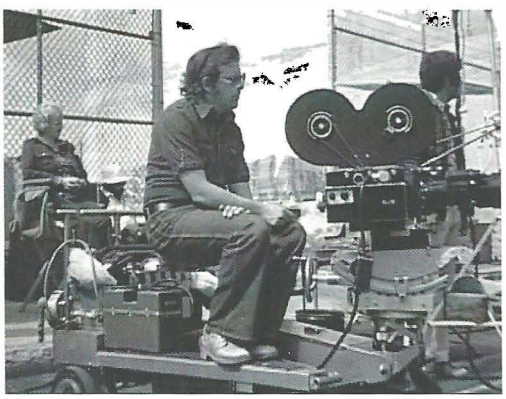
▸ **FİLMOGRAFİ:** The Looking Glass War (1970) • Juggernaut (1974) • A Bridge Too Far (1977) • Audrey Rose (1977) • Magic (1978) • The Elephant Man (1980) • Desperate Hours (1990)

• The Silence of the Lambs (1991) • Howards End (1992) • Dracula (1992) • Chaplin (1992) • Shadowlands (1993) • Nixon (1995) • The Edge (1997) • Amistad (1997) • Meet Joe Black (1998) • Hannibal (2001) • Hearts in Atlantis (2001) • Red Dragon (2002) • Alexander (2004) • Fracture (2007) • The Wolf Man (2010) • The Rite (2011) • Hitchcock (2012)

HOPKINS, STEPHEN (JAMAİKA, 1958) Avustralyalı yönetmen. Çocukluğunu İngiltere ve Avustralya'da geçiren Stephen Hopkins müzik videolarında storyboard teknisyenliği yaparak kariyerine başlamış, ilerleyen yıllarda klip yönetmenliğine terfi etmiştir. İlk Hollywood filmi "A Nightmare on Elm Street 5: The Dream Child", "Elm Sokağında Kâbus" serisinin sıradan yan ürünlerinden biridir. "Predator II" ve "Tales from the Crypt"le korku serisini sürdüren Hopkins, 90'larda Gary Oldman, Gene Hackman, Michael Douglas, Morgan Freeman, Jeff Bridges gibi kaliteli oyuncularla çalışmasına karşın vasatın üzerine çıkamayan ve iş yapmayan ticari filmlerle gündeme gelmiştir. Uyduruk korku üreticisi Dark Castle için çektiği "The Reaping" (Hasat Zamanı) Amerika'nın güneyindeki bir kasabada meydana gelen tuhaf oluşumları araştırırken çocukları kurban eden satanist bir tarikatla karşı karşıya gelen bilim insanlarının hikayesini anlatır. Hopkins, son yıllarda TV için çalışmaktadır.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Dangerous Game (1987) • A Nightmare on Elm Street 5: The Dream Child (1989) • Tales from the Crypt(TV 1989) • Predator 2 (1989) • Judgment Night (1993) • Blown Away (1994) • The Ghost and the Darkness (1996) • Lost in Space (1998) • Under Suspicion (2000) • 24 (TV 2001) • The Life and Death of Peter Sellers (TV 2004) • Traffic (TV 2004) • The Reaping (2007)

HOUGH, JOHN (LONDRA, 1941) İngiliz yönetmen. "The Avengers" (Tatlı Sert) dizisiyle meslek yaşamına başlayan John Hough'un korku kariyeri inişli çıkışlı bir grafik izlemiştir. 70'lerde Hammer stüdyolarının vahşi vampir filmi "Twins of Evil" (Şeytanın İkizleri) ve hayaletli ev klasiklerinden "The Legend of Hell House" (Hell House Efsanesi), 80'lerde John Cassavetes'li doğaüstü korku "The Incubus" (Karabasan), Disney yapımı "The Watcher in the Woods" (Ormandaki Gözcüler), kurt adam filmi "Howling 4: The Original Nightmare" ve Rod Steiger'ın oynadığı *slasher* "American Gothic"i (Amerikan Gotiği) yönetmiş, 80'lerin ortalarında sinemada tutunamayan çoğu yönetmen gibi televizyona geri dönmüştür. 70'lerin ünlü çocuk yıldızı Mark Lester'ın bir suikaste tanık olan küçük maceracıyı canlandırdığı "Eyewitness" (Küçük Şahit) ve heyecanlı araba takipleriyle dolu "Dirty Mary Crazy Larry" (Çılgınlar) Hough'un diğer popüler filmleridir.

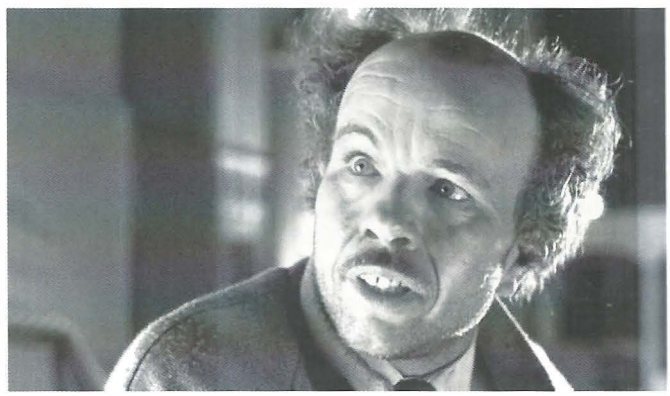

John Hough

▸ **FİLMOGRAFİ:** Eyewitness (1970) • Twins of Evil (1971) • The Legend of Hell House (1973) • Dirty Mary, Crazy Larry (1974) • Escape To Witch Mountain (1975) • The Watcher in the Woods (1980) • The Incubus (1981) • Black Arrow (TV 1985) • A Hazard of Hearts (TV 1985) • American Gothic (1988) • Howling 4: The Original Nightmare (1988) • Bad Karma (2002)

HOUGHTON, DON (PARİS, 1930 FLORİDA. 1991) İngiliz senaryo yazarı. Kariyerine televizyonda başlayan Houghton 70'lerde Hammer filmleri "Dracula A. D. 1972" (Can Pazarı), "The Satanic Rites of Dracula" (Dracula'nın Şeytani Ayinleri), "The Legend of the Seven Golden Vampires"ın (Yedi Altın Vampir Efsanesi) ve çeşitli TV dizilerinin senaryolarını yazmış, 80'lerde ise TV dizisi "Hammer House of Mystery and Suspense"in hikaye danışmanlığını yapmıştır.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Dr Who (TV 1970 - 71) • Dracula A. d. 1972 (1972) • Shatter (1974) • The Satanic Rites of Dracula (1974) • The Legend of the Seven Golden Vampires (1974) • Sapphire and Steel (TV 1981)

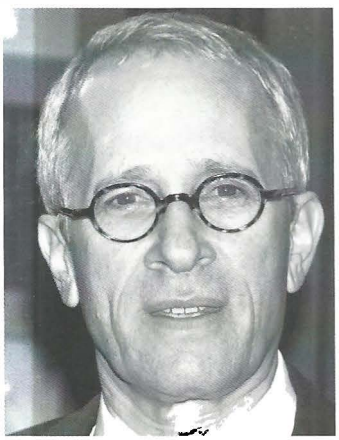
Clint Howard

HOWARD, CLINT (BURBANK, KALİFORNİYA. 1959) Amerikalı oyuncu. Ünlü yönetmen Ron Howard'ın erkek kardeşidir. Kariyerine çocuk oyuncu olarak televizyonda başlamış, 60 ve 70'lerde sürüyle TV dizisinde oynamıştır. 80'lerden başlayarak abisinin hemen her filminde ve anaakım Hollywood yapımlarında irili ufaklı rolleralan Howard küçük bütçeli korku filmlerinde kötücül tiplemelerle seyirci karşısına çıkmıştır. 80'lerin modasına uygun kült *gore* filmi "Evilspeak"de (Şeytanın Sesi) öğretmenleri ve sınıf arkadaşları tarafından sürekli hor görülen, aşağılanan bir askeri okul öğrencisi rolündedir; intikamını 16. yüzyılda yaşamış bir satanisti, bilgisayarı aracılığıyla dirilterek alacaktır. Ayrıca, "The Wraith" (Hayalet), "B. O. R. N. " (Dehşet Hastanesi), "Disturbed" (Rahatsız), "İnitiation: Silent Night, Deadly Night 4" (Sessiz Gece, Ölümcül Gece 4: Kabul Töreni), "Silent Night, Deadly Night 5: The Toy Maker" (Sessiz Gece,

Ölümcül Gece 5: Oyuncakçı), "Carnosaur" (Dinozor), "Ticks" (Kene), "Rattled" (Çıngıraklı), "Humanoids from the Deep" (Derinliklerden Gelen Dehşet), "The Dentist 2" (Dişçi 2), "House of the Dead" (Şeytanın Evi), "Halloween" (Yabancı-Yeni Çevrim), "The Profane Exhibit" (Kafirler Sergisi), "The Church" (Kilise) gibi çeşitli alt türler (hayvanlı korku, tıbbi korku, slasher, zombiler, seri katiller) arasında gezinen B tipi korkularda ikincil roller almıştır.

- **FİLMOGRAFİ:** Evilspeak (1981) • The Wraith (1986) • B. o. r. n. (1988) • Disturbed (1990) • Initiation: Silent Night, Deadly Night 4 (1990) • Silent Night, Deadly Night 5: The Toy Maker (1991) • Carnosaur (1993) • Ticks (1993) • Leprechaun 2 (1994) • Humanoids from the Deep (TV 1996) • The Dentist 2 (1998) • House of the Dead (2003) • Halloween (2007) • The Profane Exhibit (2013) • The Church (2014)

HOWARD, JAMES NEWTON (LOS ANGELES, 1951) Amerikalı besteci. Güney Kaliforniya'daki müzik eğitiminin ardından Elton John ve 80'lerin ünlü pop gruplarından Toto'yla çalışmış, Hollywood'daki bestecilik kariyerine bir komediyle başlamıştır. 90'larda ve 2000'lerde Al Pacino'lu "Devil's Advocate" (Şeytanın Avukatı), paranormal gerilim "Stir of Echoes" (Dehşetin Yankıları), Stephen King uyarlaması "Dreamcatcher" (Düş Kapanı), Richard Matheson uyarlaması "I Am Legend" (Ben Efsaneyim) ve "The Sixth Sense"den (Altıncı His) başlayarak tüm M. Night Shyamalan filmlerinin bestelerini yapmıştır.

James Newton Howard

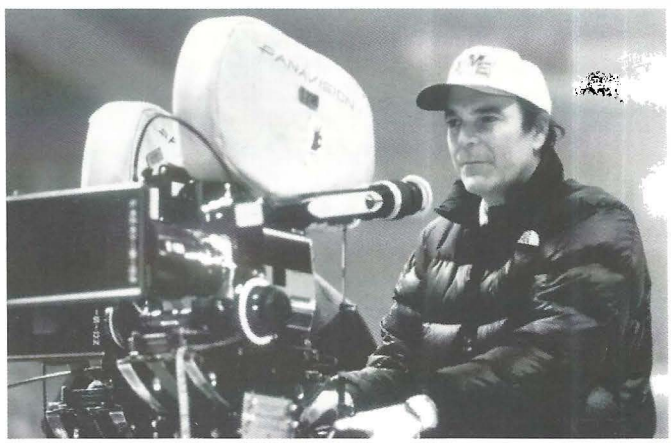
- **FİLMOGRAFİ:** Head Office (1985) • Flatliners (1990) • Alive (1993) • The Fugitive (1993) • Outbreak (1995) • Primal Fear (1995) • Stir of Echoes (1999) • The Sixth Sense (1999) • Unbreakable (2000) • Signs (2002) • Dreamcatcher (2003) • The Village (2004) • The Interpreter (2005) • King Kong (2005) • Lady in the Water (2006) • I Am Legend (2007) • The Happening (2008) • The Last Airbender (2010) • The Hunger Games (2012)

HOWARTH, ALAN (NEW JERSEY, 1948) Amerikalı besteci, ses teknisyeni. 80'lerde John Carpenter'la birlikte "Halloween II" (Cadılar Gecesi II), "Halloween III: Season of the Witch" (Cadılar Gecesi III: Büyücünün Mevsimi), "Escape from New York" (New York'tan Kaçış), "Christine, "Prince of Darkness" (Karanlıklar Prensi), "They Live"in (Yaşıyorlar) elektronik müziklerini icra eden Howarth 90'larda ve 2000'lerde dar bütçeli korkular "Dentist" (Dişçi), "Headless Horseman" (Başsız Atlı), "Boo", "Basement Jack"in (Bodrum Jack) bestelerini yapmıştır. Ayrıca, aralarında "Poltergeist" (Kötü Ruh), "Total Recall" (Gerçeğe Çağrı), "Dracula" ve "The Mask"ın da (Maske) olduğu sürüyle Hollywood filminin ses miksaj ve efektlerinde imzası vardır.

- **FİLMOGRAFİ (BESTECİ):** Halloween II (1981) • Halloween III: Season of the Witch (1982) • Christine (1983) • Retribution (1987) • Prince of Darkness (1987) • Halloween 4:The Return of Michael Myers (1988) • They Live (1988) • Halloween 5 (1989) • Halloween: The Curse of Michael Myers (1995) • The Dentist (1996) • The Dentist 2 (1998) • Children of the Living Dead (2001) • Boo (2005) • Headless Horseman (2007) • Ghouls (TV 2008) • Flu Bird Horror (TV 2008) • Basement Jack (2009) • Brutal (2012)

HUME, ALAN (LONDRA, 1924 BUCKINGHAMSHIRE, 2010) İngiliz görüntü yönetmeni. Kariyerine 2. Dünya Savaşı yıllarında başlayan Alan Hume, görüntü yönetmenliğine geçmeden önce tüm kamera ve ışık departmanlarında hizmet vermiştir. "Kiss of the Vampire" (Vampirin Öpücüğü), "Dr. Terror's House of Horrors" (Dr. Dehşet'in Korkular Evi), "The Legend of Hell House" (Hell House Efsanesi), "From Beyond the Grave" (Mezarlığın Ötesinden), "Legacy" (Miras), "Jack the Ripper" (Karındeşen Jack), "Lifeforce" (Uzaylı Vampirler) belli başlı tür filmleridir. Televizyon dizileri ve Bond filmleri de çekmiştir.

- **FİLMOGRAFİ:** The Kiss of the Vampire (1963) • Dr. Terror's House of Horrors (1965) • The Legend of Hell House (1973) • From Beyond the Grave (1973) • The Legacy (1978) • The Watcher in the Woods (1980) • For Your Eyes Only (1981) • Return of the Jedi (1983) • A View To a Kill (1985) • Lifeforce (1985) • Runaway Train (1985) • Jack the Ripper (TV 1988) • Tales from the Crypt (TV 1996)

Peter Hyams

HYAMS, PETER (NEW YORK, 1943) Amerikalı yönetmen. 60'larda CBS televizyonunda çalışan çok yönlü Peter Hyams ülkemizde "İnfilak" adıyla oynayan polisiye komedi "Busting"le sinemaya geçmiştir. Sahte bir Mars gezisini öyküleyen "Capricorn One" (Hükmedenler) ve Stanley Kubrick klasiği "2001: A Space Odyssey"nin (2001: Uzay Yolu Macerası) devamı niteliğindeki "2010" filmografisinin ilgi çeken yapıtlarıdır. 90'larda aksiyon, bilim kurgu, korku türlerindeki iş filmleriyle gündeme gelmiştir; korkuyla haşır neşir olduğu "The Relic" (Tehlikeli Yaratıklar) ve "End of Days" (Şeytanın Günü) türün vasat örnekleri arasındadır. Douglas Preston - Lincoln Child ikilisinin çok satan romanından sinemaya aktarılan "Alien" - "Predator" kırması "The Relic" genetik değişime uğramış

dev bir yaratığın Şikago'daki bir müzede estirdiği terörü konu almaktadır. Arnold Scwarzenegger'in oynadığı "End of Days"-de intihara meyilli eski polis, satanistlerin korumasındaki genç bir kızı yeryüzüne insan kılığında inen şeytanın elinden kurtarmaya çalışır. Peter Hyams'ın Amerikan sinemasında az rastlanan bir özelliği filmlerinin görüntü yönetmenliğini de üstlenmesidir.

- **FİLMOGRAFİ:** Busting (1974) • Capricorn One (1978) • Outland (1981) • 2010 (1984) • Presidio (1988) • Narrow Margin (1990) • Timecop (1994) • Sudden Death (1995) • The Relic (1997) • End of Days (1999) • The Musketeer (2001) • A Sound of Thunder (2005) • Beyond Reasonable Doubt (2009)

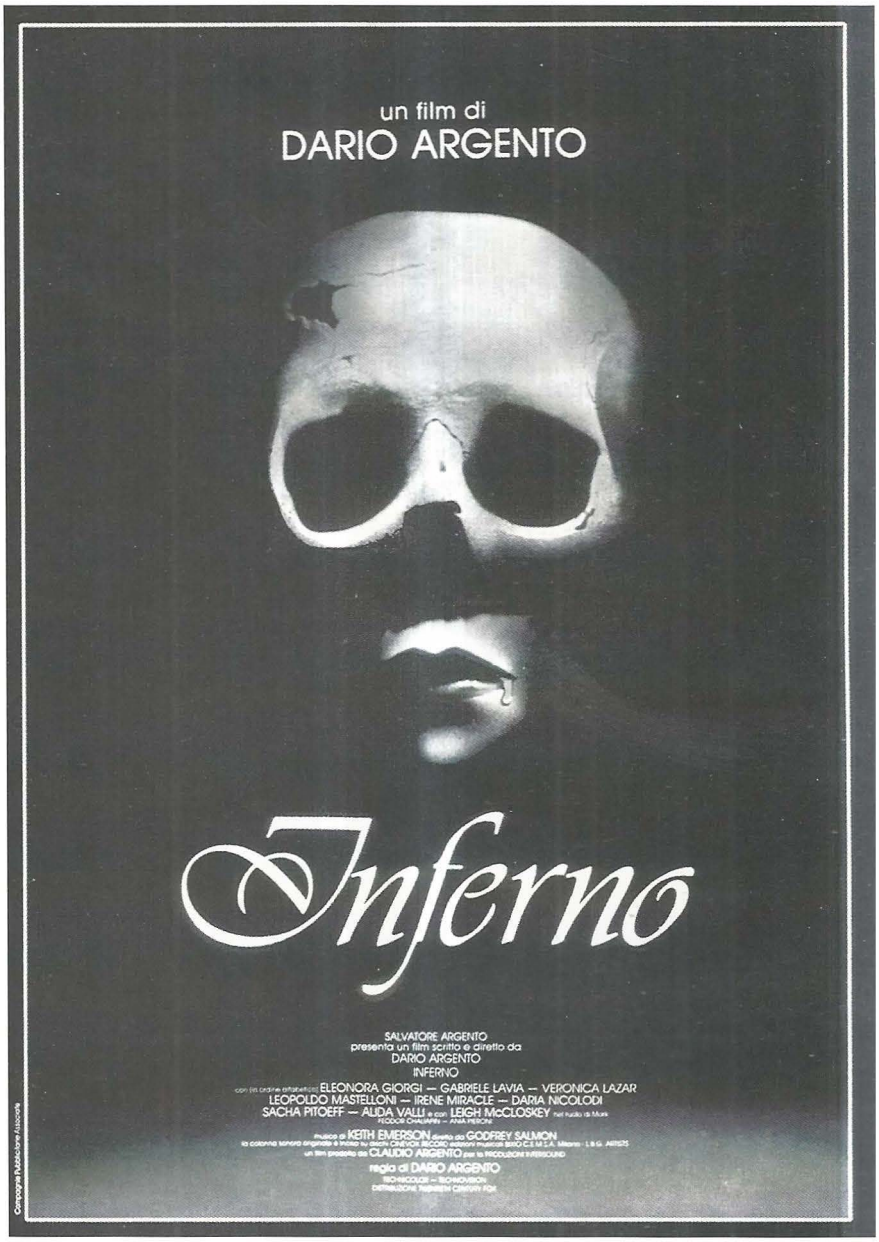
ICHISE, TAKASHIGE (KOBE, 1961) Japon yapımcı. "Ringu" (Halka), "Ju-on: The Grudge" (Garez), "Honogurai mizu no soko kara" (Karanlık Su), "Kansen" (Enfeksiyon), "Rinne" (Reenkarnasyon) gibi uluslararası piyasada ses getiren Japon korku filmlerini finanse etmiştir.

- **FİLMOGRAFİ:** Necronomicon (1994) • Crying Freeman (1995) • Ringu (1998) • Rasen (1998) • Ringu 2 (1999) • Honogurai Mizu No Sako Kara (2002) • Ju-On: The Grudge (2003) • Ju-On: The Grudge 2 (2003) • Yogen (2004) • Kansen (2004) • The Grudge (2004) • Noroi (2005) • Rinne (2005) • The Grudge 2 (2006) • Kaidan (2007) • Shutter (2008) • 7500 (2014)

INCONTRERA, ANNABELLA (MİLANO, 1943) İtalyan oyuncu. 60'larda sinemaya girmiş ve hemen her türden İtalyan piyasa filminde rol almıştır. "Maciste contro il vampiro" (Masist Vampire Karşı), "La tarantola dal ventre nero" (Tarantulanın Siyah Karnı), "Perche quelle strane gocce di sangue sul corpo di Jennifer?" (Neden Jennifer'in Vücudunda Bu Tuhaf Kan Lekeleri Var?), "Rivelazioni di un maniaco sessuale al capo della squadro mobile" (Bir Seks Manyağının Cinayet Masasına Açıklamaları), "Sette scialli di seta gialla" (Şeytanın Kızı), "Estigma" (Damga) başlıca tür filmleridir; Vittorio De Sica ve Ettore Scola'yla da çalışmıştır.

- **FİLMOGRAFİ:** Maciste contro il vampiro (1961) • A doppia faccia (1969) • La tarantola dal ventre nero (1971) • Perche quelle strane gocce di sangue sul corpo di Jennifer? (1972) • Rivelazioni di un maniaco sessuale al capo della squadro mobile (1972) • Sette scialli di seta gialla (1972) • Ciak, si muore (1974) • Estigma (1980)

INFERNO (Cehennem) Dario Argento'nun yazdığı ve yönettiği 1980 tarihli İtalyan filmi. Yönetmenin başyapıtı "Suspiria"yı takip eden bu ipnotize edici film bir simyagerin günlüklerini içeren *Üç Ana* adlı kitabın gizini çözmeye çalışan insanların çevresinde gelişen öyküçüklerden oluşmaktadır. New York'ta bulunduğu bir sırada, Central Park'a bakan otel odasında hikayenin iskeletini kafasında tasarlayan Argento çekimlere 1979 yılının Mayıs ayında başlamıştır. Roma ve New York'ta 3 milyon dolarlık bir bütçeyle, yaklaşık 3 ayda çekilen "Inferno", dağıtımcı 20th Century Fox'la yaşanan sorunlar nedeniyle (Fox'un o dönemdeki yöneticisi Sherry Lansing "Inferno"yu özel bir gösterimde Dario Argento ile birlikte izlemiş ve hiç beğenmemiştir) Argento'ya çok sıkıntılar yaşatmış ve ünlü yönetmen çekim sürecini Rusya'daki askeri bir kampta kapana kısılmaya benzetmiştir. ABD'de gösterim şansı bulamayan (video kasetlerle prömiyer yapmıştır) "Inferno" Türkiye'de Ekim 1983'de vizyona girmiş; 90'larda ise özel televizyonlarda gösterilmiştir. Dario Argento ve yardımcı yönetmen Lamberto Bava'nın anılarını da kapsayan DVD baskıları Anchor Bay firmasının logosuyla 2000 yılın-

Inferno (Cehennem) İtalyan lobi kartı

da satışa sunulmuştur. İngiliz Arrow Video 2010'da daha zengin ekstralarla dolu (aktris Daria Nicolodi, yönetmen Luigi Cozzi ve Dario Argento'yla yapılan söyleşiler, aktris Irene Miracle ve besteci Keith Emerson'la soru-cevap bölümü, vs...) bir Blu Ray diski piyasaya sürmüştür. Alman Koch Media ve Cinema Obscura işbirliğiyle çıkarılan 3 disklik DVD-Blu Ray'in ekstraları daha da kapsamlıdır; Dario Argento, yapımcı Claudio Argento, oyuncular Eleonora Giorgi, Leopoldo Mastelloni, görüntü yönetmeni Romano Albani, yönetmen Luigi Cozzi, efekt uzmanları Fabio Trevarsari, Pierantonio Mecacci, film eleştirmenleri Antonio Bruschini ve Antonio Tentori'nin "Inferno"yla ilgili görüşleri, anıları, çekim yapılan mekanların o zamanki ve bugünkü halleri yer almıştır. Ayrıca sinema tarihçileri Christian Kessler ve Marcus Stiglegger'in yorumları (Almanca) filme eşlik etmiştir.

- **KONU:** New York'ta yaşayan şair Rose Elliot, evinin yakınındaki bir antikacıdan *Üç Ana* adlı eski bir kitap satın alır. Kitap, yıllar önce ortadan kaybolan Varelli adlı bir simyager-mimar tarafından yazılmıştır. *Üç Ana*'da yazılanların esrarını araştıran Rose'un peşine gizli güçler düşer. Roma'da müzik öğrenimi gören erkek kardeşi Mark'a kitapla ilgili bir mektup yazan Rose çok geçmeden bilinmeyen güçlerin kurbanı olur. Genç kadının yazdığı mektubu tesadüfen okuyan Mark'ın sınıf arkadaşı Sara merakına yenik düşer ve *Üç Ana*'nın özgün bir baskısını Roma'daki şehir kütüphanesinden çalar. Sara da Rose gibi faili meçhul bir cinayete kurban gidecektir. Mark ise hiçbir iz bırakmadan ortadan kaybolan kız kardeşini aramak için New York'a gelir ama ölüm bir gölge gibi onun da peşindedir.

"Simyagerlerin sessizlik kuralını çiğnemenin bedeli ne olacak bilemiyorum... Meslektaşlarımızın yaşam deneyimleri, halktan kişileri bildiklerimizle rahatsız etmemeyi öğütler. Adım Varelli... Londra'da yaşayan bir mimarım. Üç Ana'yla tanıştım ve onlar için üç konut tasarımı yaptım. Biri Roma'da, biri New York'ta, üçüncüsü de Almanya'da Freiburg'da. Ancak çok geçmeden fark ettim ki, o üç mekandan dünyayı acı, gözyaşı ve karanlık içinde yönetiyorlar. Mater Suspirorum, İnlemelerin Anası ve üçünün en yaşlısı; Freiburg'da yaşıyor. Mater Lachrymarum, Gözyaşlarının Anası ve kardeşlerin en güzeli; Roma'da egemenlik sürüyor. Mater Tenebrarum, Karanlıkların Anası ve üçünün en genci ve acımasızı; New York'ta oturur. O korkunç evleri ben yaptım; bütün o iğrenç sırlarının barınaklarını... Bu sözde analar gerçekte kötü kalpli üvey analardır. Hayat vermekten acizdirler. Aslında bu üçlü ana olmalarının yanısıra kardeştir. Aynı üç ilham perisi, üç kutsal çocuk, üç tanrıça gibi... Üç evin üzerine inşa edilen topraklar sonunda ölümcül ve bela saçan yerler olacaktır. Öyle ki tüm çevreleri ıssızlaşacaktır. Anaların sırrının ilk anahtarı budur. Üç anaların zehirli sırlarının ikinci anahtarı evlerinin altındaki bodrumda gizlidir. O evde yaşayan kardeşin resmini ve adını orada bulabilirsiniz. Üçüncü anahtar ayakkabınızın tabanının altındadır...Üçüncü anahtar işte oradadır..."

Tanıtım yazıları akarken Üç Ana'dan pasajların okunduğu bu etkileyici dış sesle açılan "Inferno" simyagerlerin ve doğaüstü güçlerin esrarlı dünyasını düş benzeri, dışavu-

Inferno (Cehennem) İtalyan lobi kartı

Inferno (Cehennem) • Gabriele Lavia

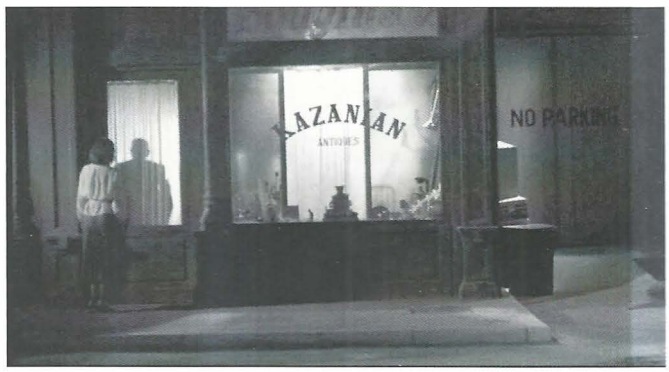
rumcu bir anlatımla betimleyen; mantığı, klasik öyküleme kalıplarını tamamıyla dışlayan tuhaf bir filmdir; uyanmak istediğimiz, ter içinde kaldığımız ama bir türlü uyanamadığımız kâbusları andırır. Sürekli bir kâbus döngüsü içinde ilerleyen film Argento'nun *büyücü analar* üçlemesinin (birincisi Suspiria, üçüncüsü La terza madre) ikinci ayağını oluşturmaktadır ve New York'taki eski bir apartmanı mesken tutan Karanlıkların Anası'nı lanetli bir kitap (burada ortadan gizemli bir şekilde kaybolan Fransız simyager Fulcanelli ve kitabı Le Mystère des Cathédrales'e atıfta bulunulmuştur) aracılığıyla keşfeden farklı karakterlerle tanıştırır izleyiciyi... Apartman sakinlerinden Rose Elliot'un kitabı eline aldığı ilk andan itibaren büyülü kadrajlarla dolu, gerçeklerden alabildiğine soyutlanmış fantastik bir evren resimlenir, rüya mantığı işlerlik kazanır. "Inferno", tekin olmayan mekanları (alt katında bir simyagerin deneyler yaptığı gotik Roma kütüphanesi, ortasından su kaynağı geçen karanlık bir bodrum, eski eşyalarla dolu metruk bir oda, ölümün kol gezdiği labirent benzeri koridorlar, merdivenler), enigmatik ve edebi replikleri ("Gerçek olan tek esrar hayatlarımızı ölülerin idare etmesidir"... "Onlar külden başka bir şey değil"...) ve sürrealist imgeleriyle sihirli bir dünyanın yansımasıdır. Sihirli ve ölümcül...Roma-New York hattında gölgemsi figürlerin işlediği faili meçhul cinayetler, tuhaf olaylar birbirini takip eder ve *Üç Ana* kitabıyla doğrudan ya da dolaylı ilgisi olan herkes sonunda ölümle yüzleşir. Esrarengiz kitabı koltuk değnekli antikacı Kazanyan'dan satın alan Rose Elliot, New York'ta yaşadığı apartmanın bodrumundaki minik havuzun dibinde Karanlıkla-

Inferno (Cehennem) • Irene Miracle

rın Anası'nın inini keşfeder ve bunun bedelini gizli bir elin idare ettiği giyotinle idam edilerek öder... *Üç Ana*'yı Rose'a satan eksantrik Kazanyan ay tutulurken Central Park'ta önce farelerin saldırısına uğrar sonra yakındaki dev cüsseli sosisli satıcısının satırıyla katledilir. Rose'un mektubuyla kitaptan haberdar olan Sara evinde komşusuyla birlikte bıçaklanır... Rose'un uyuşturucu bağımlısı komşusu ve sırdaşı kontes Elise kedilerle dolu bir odada öldürülür. Kontesin servetine göz diken sahtekar uşağının gözleri oyulur; işbirlikçisi kapıcı kadın alevler içinde kalır... Finalde, filmin hayatta kalan tek karakteri Mark apartmanın gizli dairesinde simyager-mimar Varelli ve ölümün soğuk yüzüyle hesaplaşacaktır.

Kırmızlı, mavili muhteşem renk kompozisyonlarıyla bezeli büyüleyici görselliği, (filmin kameramanı Romano Albani 1985'de Argento'nun "Phenomena"sını da görüntülemiştir) Giuseppe Bassan imzalı Barok setleri ve Massimo Lentini'nin şık bir moda gösterisi sunan *vintage* kostümleriyle (dekor ve kostüm tasarımları "Suspiria"nın neredeyse aynısıdır) gözlere ziyafet çeken "Inferno"da *kim?, niçin?, nerede?* soruları anlamsız kalır. Yüzlerini değil sadece ellerini ve gölgelerini görebildiğimiz gizemli katiller (muhtemelen

Inferno (Cehennem) • Irene Miracle, Sacha Pitoëff

karanlıkların anası'nın müritleri) dehşet verici, absürd cinayetlerle sınırları zorlarlar. Kedilerden nefret eden koltuk değnekli antikacı Kazanyan'ın ay tutulması sırasında öldürüldüğü sahne iyi bir örnektir. Dükkanında cirit atan kedileri bir çuvala doldurup Central Park'taki lağım sularına bırakan Kazanyan o sırada dengesini yitirir ve düşer... Bacaklarını hareket ettiremeyen yaşlı adam çaresizlik içinde çırpınırken bir sıçan ordusunun saldırısına uğrar... Sıçanlar adamı canlı canlı yemeye başlamıştır... Yardım isteyen Kazanyan'ın çığlıklarını duyan yakındaki seyyar sosisli satıcısı koşarak olay yerine gelir ve -seyircinin yardım beklentisinin aksine- elindeki satırı adamın boynuna indirir. Rose Elliot'un küflenmiş eşyalarla dolu bir odada öldürüldüğü sahne son derece ürkünçtür. Dışarıda şimşekler çakarken sokak lambalarının rengi beyazdan kırmızıya dönüşür. İçeride, gölgemsi figürlerin takibindeki Rose, Mater Tenebrarum'un labirent benzeri mekanında kapana kısılmıştır ve dışarı çıkmaya çalışırken karanlıkta gizlenmiş bir giyotinin altına çekilir. Deforme bir elin (bir simyagerin eli?) idare ettiği giyotinin bıçağı genç kızın boğazını keserken görün-

Inferno (Cehennem) Sacha Pitoëff, Irene Miracle

tü kararır. Roma'daki konservatuarın amfisinde arkadaşı Mark'ın unuttuğu mektubu bulan (Mark o sırada kucağında beyaz bir kediyle amfiye giren gizemli bir güzelin çekim alanına girmiştir. Mark'ı büyüleyen bu hayaletimsi kadın Varelli'nin kitabında bahsi geçen ve üç annenin en güzeli olarak tanımlanan *gözyaşlarının anası*dır) ve taksiyle evine giderken okuyan Sara şoföre yolunu değiştirmesini söyler... Gideceği yer şehir kütüphanesidir. Dışarıda yağmur şiddetlenirken Sara kapanmak üzere olan kütüphanede *Üç Ana*'yı bulur. Evine götürüp okumak niyetindedir. Gölgeler adını fısıldarken çıkış yolunu şaşırır ve kendini deneyler yapan bir simyagerin laboratuarında bulur. Simyagerin aradığı şey genç kadının elindeki kitaptır. Kafası tam kaynayan bir kazana sokulmak üzereyken kurtulan Sara kendini can havliyle dışarıya atar. Panik içinde evine geldiğinde asansörde karşılaştığı komşusu Carlo'yu içeriye davet eder. O sırada elektrikler gidip gelmeye başlamıştır. Carlo sigortalara bakmak için salondan çıkar, Sara huzursuzluk içindedir. Carlo içeri geldiğinde boynuna bir bıçak saplanmıştır ve Sara'ya sarılarak yalvaran gözlerle yardım ister. Katil, bıçağı Carlo'nun boynundan çıkararak kaçmaya çalışan Sara'nın sırtına saplar. Fonda, Verdi'nin "Va pensiora"sı çalmaktadır...

Cinayetlere eşlik eden etkileyici müziklerin altında 70'lerin progressive rock ilahı Keith Emerson'un imzası vardır. Goblin'in "Suspiria"daki gürültülü müziğinin yerini ilk kez film müziği yapan Emerson'un bazen romantik, bazen tehditkar klavye dokunuşları alırken kimi sahnelerde Verdi'nin Nabucco operasından pasajlar çalınmıştır. Ayrıca, Godfrey Solmon yönetimindeki orkestra ve koro tüyleri diken diken eden Emerson bestesi "Mater Tenebrarum"u seslendirmiştir.

Oyuncularla öteden beri çok sağlıklı ilişkiler kuramayan Argento "Inferno"da İtalyanların ağırlıkta olduğu uluslararası bir kadro kurmuş, oyuncu-yönetmen ilişkileri konusundaki görüşlerini ise şöyle dile getirmiştir. "Bazı yönetmenler oyuncularla çok karmaşık ve derinliği olan ilişkiler geliştirir... Ben, o tip bir sinemacı değilim... Onlara gerekeni anlatır, gerisini kendilerine bırakırım". Fox'un başrolde Amerikalı bir aktörün oynaması koşulunu diretmesi üzerine Mark rolünü alan pembe dizi gediklisi Leigh McCloskey ruhsuz bir oyunculuk sergilerken, kız kardeşi Rose Elliot'u canlandıran Irene Miracle (Geceyarısı Ekspresi'nin baş kadın oyuncusu) nefes kesen sualtı sahneleriyle dikkat çekmiştir. Alain Resnais"nin arthouse harikası "L'annee derniere a Marienbad"la (Geçen Yıl Marienbad'da) isim yapan Fransız Sacha Pitoëff esrarengiz antikacı Kazanyan'ı, emektar Alida Valli apartmanın sinsi kapıcısını, 80'lerin İtalyan afetlerinden Eleonora Giorgi meraklı Sara'yı, Argento'nun favorilerinden Gabriele Lavia kim vurduya giden komşuyu, güzel ve yetenekli Daria Nicolodi kontes Elise'yi, Bertolucci ve Antonioni filmleriyle aşina olduğumuz Romanya doğumlu Veronica Lazar Karanlıkların Anası'nı, Rus kökenli Feodor Chaliapin Jr. ise Varelli'yi canlandırmıştır. Her ne kadar jeneriklerde adı geçmese de bazı özel efektleri (New York silüeti, iskelete dönüşen kadın) ölümünden hemen önce maestro Mario Bava gerçekleştirmiştir.

Dario Argento, "Inferno"yu herkesi zehirleyen kötü bir hastalığa benzetmesine ve düş gücünü fazlasıyla zorlayan bir deneyim olarak hatırlamasına karşın en içten filmi olduğunu söylemekten de kaçınmamıştır. Has korku tutkunlarına unutulmaz anlar yaşatan bu harikulade filmde Argento yaratıcılığının doruğuna çıkmıştır.

▸ **PRODUZIONI INTERSOUND YAPIMI Yön. & Sen.** Dario Argento, **Yap.** Salvatore Argento, Claudio Argento, **Gör. Yön.** Romano Albani, **Müz.** Keith Emerson, **Kur.** Franco Fraticelli, **Kos.** Massimo Lentini, **San. Yön.** Giuseppe Bassan, **Öz. Ef.** Germano Natali, **Mak. Ef.** Pierantonio Mecacci, **Oyn.** Leigh McCloskey (Mark Elliot), Irene Miracle (Rose Elliot), Eleonora Giorgi (Sara), Daria Nicolodi (Kontes Elise), Sacha Pitoëff (Kazanyan), Alida Valli (Carol), Veronica Lazar (Hemşire, Karanlıkların Anası), Gabriele Lavia (Carlo), Feodor Chaliapin Jr. (Varelli), Leopoldo Mastelloni (Uşak), James Fletwood (Sosisçi), Fulvio Mingozzi (Taksi Şoförü), Paolo Paoloni (Müzik Öğretmeni), Luigi Lodoli (Kütüphaneci), Ryan Hilliard (Gölge), Rodolfo Lodi (Yaşlı Adam).

RENKLİ, 35 mm. (PANAVISION), 107 DAKİKA (KESİNTİSİZ VERSİYON)

INVASION OF THE BODY SNATCHERS (Ceset Yiyenlerin İstilası)

Jack Finney'in ilk kez 1954 yılında Collier's dergisinde tefrika edilen romanı "The Body Snatchers" bugüne dek tam dört kez beyazperdeye uyarlanmıştır. Tedirgin edici bir *doppelgaenger* (insanın hayali kopyası) hikayesi anlatan (dünyada koloniler kurmak isteyen uzaylılar Kaliforniya yakınlarındaki bir kasaba halkının bedenlerini ele geçirir; kozaması bir oluşum içinde kopyalanan insanlar artık yakınlarının bile tanımadığı farklı kişilere dönüşür) kitabın 1956 tarihli aslına uygun ilk çevrimini "Invasion of the Body Snatchers" (Ceset Yiyenlerin İstilası) adıyla deneyimli yönetmen Don Siegel gerçekleştirmiştir. Emektar oyuncu Kevin McCarthy'nin, yaşadığı kasabadaki insanların geçirdiği tuhaf değişimi araştıran doktor rolünde gözüktüğü film komünizm paranoyasına dayalı bir alegori olarak değerlendirilmiş ve en iyi bilim kurgu-korku yapıtları arasında sürekli ön sıralarda yer almıştır.

Karakterlerin ve mekanların değiştiği 1978 tarihli ikinci çevrim orijinal filmden çok daha ürkünç, paranoyak ve karanlıktır. Hollywood stüdyolarıyla yıldızı bir türlü barış-

Invasion of the Body Snatchers (Ceset Yiyenlerin İstilası, 1978) lobi kartı

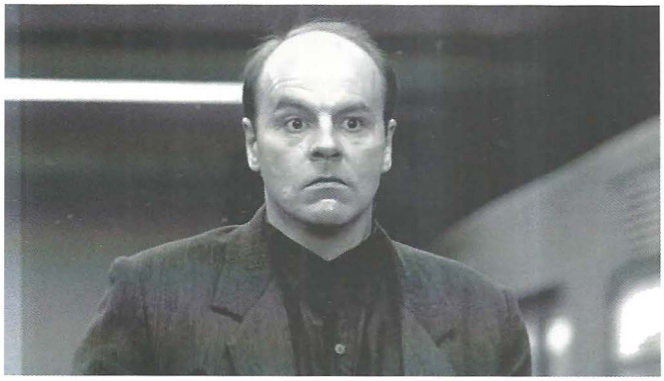
mayan Philip Kaufman'ın yönettiği filmin hikayesi bu kez büyük bir şehirde, San Francisco'da geçmektedir. Tanıtım yazılarına eşlik eden giriş sekansında, ölmekte olan gezegenlerini terk eden bir takım jölemsi yaratıklar uzayda uzun bir yol kat ederek dünyaya savrulurlar. Yeni yuvaları ABD'nin San Francisco şehridir... Bitkilerin üzerine konarak gelişimlerini tamamladıktan sonra sıra insanlara gelecektir. Sağlık bakanlığında çalışan Elizabeth (Brooke Adams) bir sabah erkek arkadaşının (Art Hindle) bambaşka biri olduğunun ayırdına varır... Ayrıca çevresindeki insanların garip davranışlarına da tanık olmaktadır... Kaygılarını çalışma arkadaşı Matthew'a (Donald Sutherland) anlatır. Matthew, Elizabeth ve Matthew'un yakın dostları karı koca Bellicecs'ler (Jeff Goldblum, Veronica Cartwright) olup bitenleri daha yakından araştırınca müthiş bir keşifte bulunurlar: San Francisco ahalisi uzaylılar tarafından uykularında kopyalanarak ruhsuz yaratıklara dönüşmektedir. Dünya için tehdit oluşturan bu yaratıklar nasıl durdurulacaktır? "Invasion of the Body Snatchers" mutlu sonlara koşullanmış izleyenlerin beklentilerine darbe vuran kötümser ve çarpıcı bir finalle noktalanır; Kevin McCarthy, Robert Duvall ve Don Siegel küçük rollerde gözükmüşlerdir.

Askeri bir üsde geçen üçüncü versiyonda (Body Snatchers) ikincisinde olduğu gibi mekanlar ve karakterler değişirken hikayenin çatısı aynı kalmıştır. Toksik maddeleri araştıran biyolog babası, üvey annesi ve üvey kardeşiyle birlikte askeri bir üsse taşınan Marti (Gabrielle Anwar) çok geçmeden burada işlerin hiç de yolunda gitmediğini anlayacaktır. Tesadüfen karşılaştığı bir asker Marti'ye uyumamasını çünkü "onların" uykudayken ele geçirdiğini itiraf eder. Askeri üs, insan ırkını yok etmeye çalışan uzaylılar tarafından bir laboratuar olarak kullanılmaktadır. Önceki filmlerin yanında yavan kalan "Body Snatchers"ı hırçın sinemacı Abel Ferrara yönetmiştir.

80 milyon dolarlık bir bütçeye çekilmesine, kadrosunda Nicole Kidman ve Daniel Craig gibi yıldız oyuncuları barındırmasına karşın tam bir fiyaskoyla sonuçlanan dördüncü versiyon "The Invasion" (İstila) sorunlu prodüksiyonuyla gündeme gelmiştir. Alman yönetmen Oliver Hirschbiegel'in çıkardığı işten memnun kalmayan stüdyo yöneticileri beğenmedikleri sahneleri başka bir yönetmene yeniden çektirmişlerdir. Bu yüzden filmin gösterime çıkması yaklaşık bir yıl gecikmiştir. Kidman filmde yaklaşan uzaylı istilasının kokusunu alan ve oğlunu tehlikeden korumaya çalışan Washington'lu bir psikiyatr rolündedir... "The Invasion"ın ABD hasılatı 15 milyon dolarda kalmıştır.

- **INVASION OF THE BODY SNATCHERS Yön.** Don Siegel, **Sen.** Danie Mainwaring (Jack Finney'in romanından), **Yap.** Walter Wanger, **Gör. Yön.** Ellsworth Fredericks. **Müz.** Carmen Dragon, **Oyn.** Kevin McCarthy, Dana Wynter, Larry Gates, King Donovan, Carolyn Joyce, Jean Willes. Ralph Dumke, Virginia Christine. (Siyah Beyaz, 80 Dakika. 1956)
- **INVASION OF THE BODY SNATCHERS Yön.** Philip Kaufman, **Sen.** W. D. Richter (Jack Finney'in romanından), **Yap.** Robert H. Solo, **Gör. Yön.** Michael Chapman, **Müz.** Danny Zeitlin, **Oyn.** Donald Sutherland, Brooke Adams, Jeff Goldblum, Veronica Cartwright, Leonard Nimoy, Art Hindle, Lelia Goldoni, Robert Duvall. (Renkli, 115 Dakika 1978)
- **BODY SNATCHERS Yön.** Abel Ferrara, **Sen.** Stuart Gordon, Dennis Paoli, Nicholas St. John (Jack Finney'in Romanından), **Yap.** Robert H. Solo, **Gör. Yön.** Bojan Bazelli, **Müz.** Joe Delia, **Oyn.** Gabrielle Anwar, Terry Kinney, Billy Wirth, Christine Elise, R. Lee Ermey, Meg Tilly. (Renkli, 87 Dakika, 1993)
- **THE INVASION Yön.** Oliver Hirschbiegel **Sen.** Dave Kajganich (Jack Finney'in Romanından), **Yap.** Joel Silver, **Gör. Yön.** Rainer Klausmann, **Müz.** John Ottman, **Oyn.** Nicole Kidman Daniel Craig, Jeremy Northam, Jackson Bond, Jeffrey Wright, Veronica Cartwright, Josef Sommer, Celia Weston, Roger Rees. (Renkli, 99 Dakika, 2007)

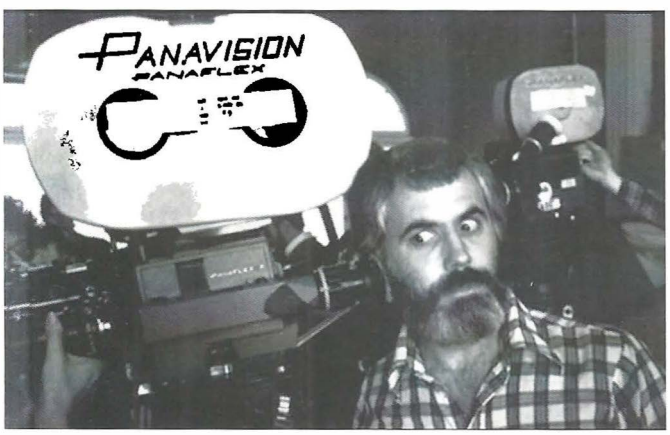
IRONSIDE, MICHAEL (TORONTO, 1950) Kanadalı oyuncu. 80'lerden bu yana sinemada yetkin kötü adam portreleri çizen Michael Ironside ilk kez David Cronenberg'ün "Scanners" (Tarayıcılar) filmindeki düşünce gücüyle kafaları uçuran şeytani bilim adamı rolüyle dikkat çekmiştir. Kanada yapımı korku-gerilim filmlerinden "Visiting Hours"da (Ziyaret Saatleri) bir hastaneyi kan gölüne çeviren kadın düşmanı psikopatı, "Cross Country" ve "Surrogate"de (Vekil) seri cinayetleri araştıran polis dedektiflerini oynamıştır. "The Sins of Dorian Gray" (Dorian Gray'in Günahları), "Watchers" (Nöbet), "Prom Night II" (Balo Gecesi II), "The Vagrant" (Serseri), "Night Trap"

Michael Ironside

(Gece Tuzağı), "El maquinista" (Makinist) diğer tür filmleridir. 90'larda çok sayıda piyasa işi filmin yanında Paul Verhoeven'in nitelikli bilim kurguları "Total Recall" (Gerçeğe Çağrı) ve "Starship Troopers"da (Yıldız Gemisi Askerleri) ikincil roller üstlenmiştir. 2000'lerde televizyona yönelen Ironside ayrıca 2. sınıf aksiyon-macera filmlerinde oynamıştır.

- **FİLMOGRAFİ:** Double Negative (1980) • Scanners (1981) • Visiting Hours (1982) • American Nightmare (1983) • The Sins of Dorian Gray (1983) • Cross Country (1983) • The Surrogate (1984) • The Falcon and the Snowman (1985) • Top Gun (1986) • Extreme Prejudice (1987) • Prom Night II (1987) • Watchers (1988) • Total Recall (1990) • Highlander II (1991) • Killer Image (1992) • The Vagrant (1992) • Free Willy (1993) • El Maquinista (2004) • Reeker (2005) • Bloodsuckers (TV 2005) • Surveillance (2008) • Terminator Salvation (2009)

Mark Irwin

IRWIN, MARK (TORONTO, 1950) Kanadalı görüntü yönetmeni. 1979 1986 yılları arasında David Cronenberg'ün daimi kameramanı olan Mark Irwin ayrıca William Fruet'nin "Funeral Home" (Cenaze Evi), "Spasms" (Spazmlar), "Trapped" (Kapana Kısılanlar), Chuck Russell'ın "The Blob" (Şekilsiz Kâbus), Tommy Lee Wallace'ın "Fright Night Part 2" (Korku Gecesi 2), Wes Craven'ın "New Nightmare" (Elm Sokağında Son Kâbus), "Vampire in Brooklyn" (Brooklyn Vampiri) ve "Scream" (Çığlık) filmlerini görüntülemiştir.

- **FİLMOGRAFİ:** Plague (1978) • The Brood (1979) • Funeral Home (1980) • Night School (1981) • Scanners (1981) • Videodrome (1983) • Dead Zone (1983) • The Fly (1986) • The Blob (1988) • Fright Night Part II (1989) • Robocop II (1990) • New Nightmare (1994) • Vampire in Brooklyn (1995) • Scream (1996) • Me, Myself and Irene (2000) • Scary Movie 3 (2003) • The Ringer (2005) • Carnal Innocence (TV 2011)

ISAAC, JAMES (1960-2012) Amerikalı efekt uzmanı, yönetmen. David Cronenberg'ün "The Fly" (Sinek), "Naked Lunch" (Müthiş Yemek), "eXistenZ" (Varoluş), Wolfgang Petersen'in "Enemy Mine" (Düşmanım), Joe Dante'nin "Gremlins" (Gremlinler) filmlerinde özel efektçi ve yaratık tasarımcısı olarak çalışan Isaac aralıklarla kamera arkasına geçmiş ve "House" (Ev) serisinin sonuncu bölümü "The Horror Show" (Korku Gösterisi), "13. Cuma" serisinden "Jason X", kurt adamlı "Skinwalker", saldırgan hayvanlı "Pig Hunt"u (Domuz Avı) yönetmiştir.

- **FİLMOGRAFİ:** The Horror Show (1989) • Jason X (2001) • Skinwalkers (2006) • Pig Hunt (2008)

İSKANDİNAVYA Danimarkalı yönetmen Benjamin Christensen'in İsveçli yatırımcıların katkısıyla gerçekleştirdiği "Häxan" (Büyücüler) ilk önemli İskandinav korku filmidir. Çağlar boyunca süregelen büyücülüğü kültürel ve tarihsel kökleriyle, yarı belgesel bir anlatımla işleyen bu 1922 tarihli filmin tamamı Kopenhag'daki eski bir stüdyoda çekilmiştir. Danimarka sinemasının usta yönetmenlerinden Carl Theodor Dreyer (1889-1968) korkuya Alman Fransız ortak yapımı "Vampyr-Der Traum des Allan Grey"le (Vampir-Allan Grey'in Düşü) katkıda bulunmuştur. Sheridan Le Fanu'nun "Carmilla"sını temel alan "Vampyr" Alman dışavurumculuğunun izlerini taşıyan, klasikleşmiş bir filmdir...

Sinemayı sanat yapan isimlerden İsveçli Ingmar Bergman'ın (1918 - 2007) filmlerinde psikolojik sorunları olan ve sürekli kafalarındaki karanlık imgelerle, ölüm takıntılarıyla, varoluş problemleriyle baş etmeye çalışan karakterler karşımıza çıkarlar... Vebanın tüm Avrupa'yı kasıp kavurduğu, masum kadınların cadı suçlamasıyla yakıldığı karanlık Orta Çağ'da geçen "Det sjunde inseglet"de (Yedinci Mühür) Haçlı seferlerinden İsveç'e dönen bir savaşçı, Azrail'le satranç oynar... 14. yüzyıl dekorlu "Jungfraukallan"da (Kaynak) dindar bir baba, bakire kızına tecavüz eden adamları önce evinde konuk eder sonra teker teker öldürür... Bergman'ın çoğu filmine ev sahipliği yapan Farö Adaları'nda çekilen "Såsom i en spegel"de (Aynanın İçinden) akıl hastanesinden yeni taburcu edilen, şizofrenik bir kadın tanrının bir örümcek biçiminde kendisine göründüğüne inanır. 1966 tarihli "Persona"da konuşmayı reddeden meşhur bir tiyatro oyuncusunun bakımını üstlenen genç bir hemşire giderek oyuncunun kimliğine bürünür... Bergman'ın favori oyuncuları Max von Sydow, Liv Ullmann, Erland Josephson ve Ingrid Thulin'i bir araya getiren "Vargtimmen"da (Kurtların Saati) hamile karısıyla dış dünyadan soyutlanmış sayfiye evinde yaşayan bir ressam gerçeklikle bağlarını koparır ve gotik bir şatoda geçmişin hayaletleriyle karşılaşır. Filme adını veren kurtların saati

insanların en çok öldüğü, sanrıların gerçekmiş gibi algılandığı, hayaletlerin ve şeytanların en güçlü olduğu geceyle şafak arasındaki bir zaman dilimini ifade eder. 20. yüzyıl başlarında geçen bir hikaye anlatan "Viskingar och rop"da (Çığlıklar ve Fısıltılar) ölmekte olan kanserli bir kadın kız kardeşleri tarafından ziyaret edilir... Bergman'ın son sinema filmi "Fanny och Alexander"da (Fanny ve Alexander) on yaşındaki bir çocuk ölen babasının ve zalim üvey babasının hayaletlerini görür.

90'ların en fazla ilgi uyandıran İskandinav korku filmi olan "Nattevagten" (Gece Nöbeti) Danimarkalı yönetmen Ole Bornedal'ın imzasını taşımaktadır. Üniversite masraflarını karşılamak için geceleri bir morgda çalışman ve bir süre sonra seri cinayetlerin zanlısı haline gelen bir gencin hikayesini anlatan bu filmin Amerikan versiyonu (Nightwatch) aynı yönetmen tarafından çekilmiştir. Norveçli Erik Skjoldbjærg'in 1997 İsveç - Norveç ortak yapımı "Insomnia"sı da (Uykusuzluk) Hollywood'un yeni çevrim

İskandinavya • Ingmar Bergman'ın korku filmi Vargtimmen'da (Kurtların Saati) • Max von Sydow, Ingrid Thulin

furyasına kapılan filmlerden biridir. Kuzey Norveç'teki bir cinayet vakasını soruşturan iki polis yetkilisinin çevresinde gelişen bir hikaye anlatan filmin 2002 tarihli Amerikan versiyonunda Al Pacino ve Robin Williams rol almıştır. Hafıza kaybı konulu İsveç yapımı "Sleepwalker"da (Uyurgezer) karısı ve iki çocuğuyla yaşayan 45 yaşındaki başarılı bir mimar, bir sabah uyandığında tüm ailesinin yok olduğunu fark eder. Johannes Runeborg'un yönettiği bu ilginç film, çeşitli festivallerde gösterim şansı bulmuştur. Danimarka sinemasının kışkırtıcı dahi çocuğu Lars von Trier "Forbrydelsens element" (Suç Unsuru) ve "Epidemic" (Salgın) gibi deneysel ürünlerin sonrasında bir Orta Çağ mezarlığı üzerine kurulmuş olan hayaletli bir hastanede vuku bulan tuhaflıkları konu alan TV dizisi "Riget"le (Krallık) geniş kitlelerin ilgi odağı olmuştur. Cannes Film Festivali'ni birbirine katan filmi "Antichrist" (Deccal) çocuklarının ölümünden sonra ormanın derinliklerinde kulübe kiralayan ve orada dehşetengiz bir deneyim yaşayan sorunlu bir çiftle (Willem Dafoe, Charlotte Gainsbourg) ilgilidir. Lars von Trier seks ve grafik vahşet sahneleriyle izleyenleri şoka uğratan "Antichrist"ı derin bir depresyondan çıktıktan sonra çektiğini söylemiştir. İsveç sinemasının son yıllardaki en popüler ürünlerinden "Lat den rate komma in" (Gir Kanıma) yetişkinliğe geçişi çarpıcı bir vampir hikayesiyle işlemiştir. Yönetmen Tomas Alfredson bu filmden sonra uluslararası bir isim olacaktır. İsveç'in diğer uluslararası yönetmeni Mikael Håfström Hollywood macerası öncesinde yatılı okulda geçen kötü bir teen slasher (Strandvaskaren, *Göldeki Hayalet*) çekmiştir.

Norveç sineması 2000'lerde bir kısmı ihraç malı olan seri korku filmleri üretmiştir. Ne yazık ki bu filmlerin çoğu türetilmiş, özenti ve özgünlükten uzaktır. En iyilerden "Trolljegeren"de (Troll Avcısı) üniversiteli gençler film kameralarıyla profesyonel bir troll (mitolojik İskandinav canavarı) avcısını takip ederler. Yetkililer ne kadar gizlemeye çalışsa da troller hala Norveç kırsalında saklanmaktadır. Fazlasıyla Hollywoodvari duran "Fritt vilt" (Şeytanın Oteli) snowboard yapan gençlerin psikopat bir katilin saklandığı bir otele sığınmasıyla gelişen olayları konu edinir. Devam filmleri de çekilmiştir. Kaliteli Amerikan *survival horror* (The Texas Chainsaw Massacre, Deliverance) örneklerinin kopyası olmaktan öteye gidemeyen "Rovdyr"de (İnsan Avı) ormanlık bir bölgeye kamp yapmaya giden dört arkadaş birer birer avlanır. Patrik Syversen yönetmiştir. Norveç sinemasının yurt dışına açılan isimlerinden Tommy Wirkola'nın "Død snø"sunda (Ölü Kar) arkadaşlarının dağ evine giden tıp öğrencileri karların içinde Nazi zombilerin saldırısına uğrarlar. "Trolljegeren" ve "Fritt vilt"de olduğu gibi insanın iliğini donduran karlı Norveç manzaraları seyirciyi beklemektedir bu filmde. 1961 doğumlu Pal Oie'nin yönettiği filmlerden "Skjult" (Saklı) 19 yıl sonra kötücül annesinden miras kalan malikaneye dönen sorunlu bir gençle, "Villmark" (Karanlık Ağaçlar) ise ormanın derinliklerinde şeytani bir güç tarafından izlenen bir TV ekibiyle ilgilidir. Pål Sletaune'nin "Naboer"inde (Kapı Komşusu) kız arkadaşının kendisini terk etmesiyle bunalıma giren bir adam güzel komşuları tarafından baştan çıkartılır ve sonra kendini gerçekle düş arasındaki bir dünyada bulur. David Lynch (Mavi Kadife) ve Roman Polanski (Tiksinti) filmleriyle benzeştiği söylenmektedir. Sletaune son olarak İsveç sinemasının yeni yıldızı Noomi Rapace'nin oynadığı bir gerilim (Babycall-Ölümün Sesi) çekmiştir. Ülkemizde "Vahşet Sapağı" adıyla gösterilen "Snarveien"de Norveç'e dönerken kestirme bir yola sapan talihsiz bir karı koca video kameralarıyla internette adım adım izlenir... 1977 doğumlu Severin Eskeland yönetmiştir. Diğer İskandinav korkuları: Doğaüstü *teen slasher* "Kollegiet" (Oda 205, Danimarka), şeytani hastane dekorlu "Dark Floors" (Ölüm Kapanı, Finlandiya - İzlanda), tehlikedeki kadın konulu "Blood Runs Cold" (Kan Soğuk Akıyor, İsveç), seri katilli "Insane" (Çılgın, İsveç).

İSPANYA Korku edebiyatı-sineması geleneği olmayan ve 36 yıl boyuncu faşist diktatör Francisco Franco'nun de-

İspanya • La noche du Walpurgis (Vampirlerin Gecesi) • Gaby Fuchs, Barbara Capell, Patty Shepard

mir yumruğuyla idare edilen İspanya'da ilk tür denemeleri ancak 60'larda yapılmıştır. İngilizce konuşulan ülkelerde "The Awful Dr. Orlof" (Korkunç Dr. Orlof) adıyla afişleri basılan "Gritos en la noche" (Gecenin Çığlıkları) -eğer Edgar Neville'in 1944 yapımı korku komedisi "Yedi Kambur Kulesi" göz ardı edilirse- ilk resmi İspanyol korku filmidir. Özellikle 70'lerde dur durak bilmeden, çılgınca bir tempoyla çalışan Jesús Franco'nun yönettiği "Gritos en la noche" gece kulüplerinden topladığı kadınların derileriyle, kızının deforme suratını yenilemeye çabalayan manyak bir doktorun hikayesini anlatmaktadır. İlerleyen yıllarda, çoğunlukla İspanya dışında onlarca seks ve korku filmi çeken Franco serbest Victor Hugo, Marquis De Sade, Oscar Wilde uyarlamaları da yapmıştır. Franco gibi sürgünde çalışan Katalan José Ramón Larraz, bir kısmı Joseph Larraz takma adıyla takdire şayan erotik korkulara imza atmıştır. İngiltere'de çektiği X sertifikalı lezbiyen vampir filmi "Vampyres" ve karanlık psikolojik gerilim "Symptoms" (Lanet) filmografisinin en iyileridir.

70'lerde tüm Avrupa'yı sarıp sarmalayan seks-korku furyasına İspanyol sineması da kayıtsız kalmamıştır. Franco rejiminin baskıyı giderek gevşetmesiyle film üstüne film üretilmiş; ancak, filmlerdeki seks, şiddet sahneleri sadece ihraç kopyalarla sınırlı kalmıştır. Amando de Ossorio'nun *kör şövalye* serisi, Paul Naschy takma adlı eski halterci Jacinto Molina'nın Universal ve Hammer ürünlerine çıplaklığın bol olduğu seksi sahnelerle öykünen uyduruk kurt adam, zombi, mumya, vampir filmleri İspanyol korkusunun o dönemdeki en popüler ürünleridir. Gizemi hala çözülmemiş tapınak şövalyelerini, tarihsel gerçekleri çarpıtarak (kurbanlarının kanlarını içerek ölümsüz yaşama kavuşacakları iddia edilmiştir) filmlerine malzeme yapan Amando de Ossorio ilk şövalye filmi "La noche del terror ciego"yu (Hayaletler Mezarı) 1971 yılında çekmiştir. Orta Çağ'da yöre insanları tarafından gözleri çıkartılarak katledilen şövalyelerin (zombiler gibi yavaş hareket ederler, kör oldukları için yönlerini seslerle, kalp atışlarıyla bulurlar, kukuletaları ve iskeletimsi suratları vardır) dirilerek 70'lerin Portekiz'indeki metruk bir kilisede mevzilenmelerini ve turistik bir tren gezisine çıkan ikisi kadın üç kişiyi terörize etmelerini anlatır "La noche del terror ciego... Şövalyeler ikinci film El ataque de los muertos sin ojos"da (Hayaletlerin Dönüşü) 100. kuruluş yılını kutlayan bir kasabaya, "El buque maldito"da (Uğursuz Gemi) bir gemi enkazındaki insanlara, "La noche de las gaviotas"da (Martıların Gecesi) ise bir balıkçı kasabasına musallat olmuştur. Waldemar Daninsky adlı iyi kalpli bir kurt adam tiplemesiyle, yarım düzineden fazla filmde (Vampirlerin Gecesi, Dr. Jekyll ve Kurtadam, Şeytanın Laneti...) izleyici karşısına çıkan Paul Naschy kimi filmlerinde vampirleri (Drakula'nın Büyük Aşkı) kimilerinde Hugo kahramanlarına öykünen kamburları (Morgun Kamburu), kimilerinde ise büyücüleri (Mezardan Yükselen Korku) ve şeytan çıkartan rahipleri (Şeytan Çıkarma) canlandırmıştır. 75 yaşında hayatını kaybeden Naschy'nin çoğu filminde İspanyol B sinemasının profesyonel yönetmenleri León Klimovsky, Carlos Aured ve Javier Aguirre'nin imzası vardır. Arjantin göçmeni León Klimovsky 70'lerde Naschy'nin rol almadığı başka tür filmleri de yönetmiştir... Otantik mekanlara ev sahipliği yapan melankolik "Las orgia nocturna de los muertos" (Vampirlerin Gece Orjisi) etrafta kimselerin gözükmediği tekinsiz bir kasabada mola vermek zorunda kalan yedi otobüs yolcusunun hikayesini anlatır. "La saga de los Dracula" (Drakula Efsanesi), "El extrano amor de los vampiros" (Vampirlerin Tuhaf Aşkı) ve "Violacion fatal" (Ölümcül Tecavüz) Naschy'nin rol almadığı öteki Klimovsky filmleridir. 70'lerin diğer İspanyol piyasa yönetmenleri José Luis Madrid (Londra Karındeşeni Jack, Otoban Vampiri), José Luis Merino (Kanlı Kale, Ölülerin Orjisi) ve José Maria Elorrieta (Şeytanın Ziyafeti, Vampirin Laneti) yukarıda zikredilen meslektaşları gibi dönemin ruhuna ayna tutan seksi korku filmleriyle seyirci karşısına çıkmışlardır.

Aured, Klimovsky, de Ossorio ve diğerleri istismar sinemasına daha yakın dururken, 70'lerde aykırı ve cesur projeleri hayata geçiren yönetmenlerin de sesleri duyul-

İspanya • La llamada del vampiro (Vampirin Laneti) • Nicholas Ney

İspanya • Tras el cristal (Cam Kafesin İçinde) •
Marisa Paredes (solda), Günter Meisner, Gisele Echevarria

muştur. Claudio Guerin, Juan Antonio Bardem, Narciso Ibáñez Serrador ve İspanyol sinemasının eşcinsel kanadından Eloy de la Iglesia bu yönetmenlerin önde gelenleridir. 70'lerin sıra dışı İspanyol korku filmlerinden "La campana del infierno" (Cehennem Çanı, 1973) yönetmen Claudio Guerin'in çekimlerin son gününde canına kıymasından sonra Juan Antonio Bardem'in (ünlü aktör Javier Bardem'in amcası) post prodüksiyondaki çabasıyla vizyona girmiştir. Sıkı bir Franco karşıtı olan Bardem artık klasikleşen "Muerte de un ciclista"nın (Bisikletlinin Ölümü) dışında Jean Seberg'li seri katil filmi "La corrupcion de Chris Miller"la (Chris Miller'ın Yozlaşması, 1972) hatırlanır. Akıl hastanesinden taburcu edilen genç bir adamın, (genç kızların o dönemdeki sevgilisi Fransız Renaud Verley) doğduğu kasabaya geri dönmesinden sonra gelişen tuhaf olayları konu edinen "Cehennem Çanı" sürprizli hikayesiyle izleyiciyi sürekli şaşırtır... Yaptığı eşek şakalarıyla çevresindekileri bezdiren anarşist tavırlı, alaycı genç adam annesinden kalan mirasın üzerine oturan teyzesi ve üç güzel kızından intikam almaya yemin etmiştir. Ama olaylar çok farklı gelişecektir... Edgar Allan Poe, Gastone Leroux ve Saki takma adlı İngiliz yazar Hector Hugh Munro'nun hikayelerini (filmin girişi Saki'nin Açık Pencere adlı kısacık öyküsünün birebir aynısıdır); Mario Bava, Luis Buñuel ve Roman Polanski'nin filmlerini çağrıştıran "Cehennem Çanı"nda Verley'den başka Viveca Lindfors, Alfredo Mayo, Maribel Martin, Christina von Blanc ve Nuria Gimeno rol almıştır. Rahatsız edici bir mezbaha sahnesi de barındırmaktadır. Emirlerine uymayan kız öğrencilerine feci işkenceler yapan sadist bir müdirenin (Lilli Palmer) idare ettiği cehennemi bir yatılı okulda geçen "La residencia"yla (Rezidans, 1969) çıkış yapan Narciso Ibáñez Serrador 1976'da şahane bir *şeytani çocuk* filmine (¿Quién puede matar a un niño?, *Bir Çocuğa Kim Kıyabilir?*) imza atmıştır. Filmde, sadece çocukların ortalıkta dolaştığı, yetişkinlerinse hiç gözükmediği bir İspanyol adasına yolları düşen talihsiz bir İngiliz karı koca turistin yaşadığı dehşet anlarına tanık oluruz... Adadaki tüm yetişkinler çocuklar tarafından öldürülmüştür ve ne yazık ki sıra çok yakında İngiliz çifte gelecektir. Komünist Eloy de la Iglesia'nın "La semana del asesino"su (Katilin Haftası, 1972) kazayla bir taksi şoförünü öldürdükten sonra tam bir cinayet makinesine dönüşen (polise gitmekte direnen kız arkadaşını, onun ağabeyini ve babasını gözünü kırpmadan katleder) eşcinsel eğilimli bir kasabın hikayesini anlatır. Homoerotik sahneleri ve sınıf ayrılıklarına vurgu yapan hikayesiyle farklı bir yerde duran bu karamsar film İngilizce konuşan ülkelerde saçma bir isimle (Cannibal Man, *Yamyam Adam*) gösterime çıkmıştır. Her telden çalan piyasa yönetmeni Vicente Aranda'nın "La novia ensangrenta"sı (Kanlı Nişanlı), Jorge Grau'nun en kaliteli Avrupa zombi filmi nitelemesini kolaylıkla hak eden "No profanar el sueño de los muertos"u (Ölülerin Uykusuna Saygısızlık Etme, 1974) ve Carlos Puerto'nun bol miktarda şeytani ayin, seks ve çıplaklık barındıran "Escalofrio"su (Şeytanın Kanı, 1977) dönemin ilgiyle karşılanan diğer İspanyol korku filmleridir. ABD'de The Blood Spattered Bride" (Kan Sıçratan Gelin, 1972) adıyla gösterime giren "La novia ensangrenta" Sheridan Le Fanu'nun ünlü lezbiyen vampir romanı "Carmilla"nın serbest bir uyarlamasıdır. Beyazperdedeki çoğu "Carmilla" uyarlaması gibi romanın ruhuna vakıf olmak yerine kan ve çıplaklıktan medet uman "La novia ensangrenta" yeni evlendiği kocasının sapkın seks fantezilerinden bıkan ve düşlerinde gördüğü sevici bir kontese sığınan genç bir kadının hikayesini anlatır. Çöp sinemacısı Juan Piquer Simón'un yapımcısı olduğu "Escalafrio"da yeni tanıştıkları bir karı kocanın davetine icabet eden genç çift, kendilerini satanist ayinlerin ve grup seks alemlerinin içinde bulurlar; "No profanar el sueño de los muertos"un kaderin bir cilvesi sonucunda tanışan kahramanları ise hiç istemedikleri halde yaşayan ölülerle uğraşmak zorunda kalırlar.

Resim kökenli Bigas Luna'nın "Anguista"sı (Acı, 1987) ve eşcinsel izlekli yapıtlarıyla dikkat çeken Agustin Villaronga'nın ızdırap verici "Tras el cristal"i (Cam Kafesin İçinde, 1987) 80'lerin en çarpıcı İspanyol korkularıdır. *Film içinde film* numarası çekmesinin dışında başka sürprizler de barındıran "Anguista" işinden kovulduktan sonra telekinetik güçlere sahip psikopat anasının (Poltergeist'in cüce medyumu Zelda Rubinstein) yönlendirmesiyle kadınların göz bebeklerini çıkartan sümsük bir adamın (Barton Fink'in delişmen stüdyo yöneticisi Michael Lerner) cinayetlerini konu almaktadır. Ama bir süre sonra, o zamana dek izlediklerimizin aslında sinemada kalabalık bir kitle tarafından takip edilen "The Mommy" (Ana) adlı bir film olduğu ortaya çıkar... Film sürerken, seyircilerin arasında gizlenen manyak bir katil tıpkı "The Mommy"deki gibi dehşetli bir cinayet dalgasına neden olacaktır.

Bıçak sırtında bir konuyu işleyen "Tras el cristal" Londra Film Festivali'ndeki gösterimi sırasında yoğun protestolarla karşılaşmış; gördüklerine dayanamayan pek çok seyirci salonu terk etmiştir. Filmin çıkış noktasını, yönetmen Villaronga'nın 15. yüzyılda 400'den fazla çocuğu işkenceden geçirerek öldüren Gilles de Rais adlı sapkın bir Fransız askerle ilgili izlediği bir televizyon belgeseli oluşturmaktadır. Konu kısaca şöyledir: İkinci Dünya Savaşı sürerken, görev aldığı toplama kamplarındaki çocukları taciz eden pedofil Nazi doktor Klaus (Günter Meisner) savaştan sonra takma adla İspanya'ya sığınır. Evlenmiş, bir de kız çocuk sahibi olmuştur. Başarısız bir intihar girişiminin sonrasında felç geçirir ve tabuta benzeyen yaşam destek ünitesine bağlanır. Taşradaki müstakil evlerinde yaşam olanca sıradanlığıyla akıp giderken bir gün kapılarını Angelo (David Sust) adında yakışıklı bir genç adam çalar... Gizemli Angelo boynundan aşağısı tutmayan Klaus'un bakımını üstlenmek istemektedir... Karısı Griselda'nın (Marisa Peredes) muhalefetine rağmen Klaus oğlanı işe alır ama Angelo iğne yapmaktan bile acizdir. Çok geçmeden Klaus'la genç adam arasında sapkın bir ilişki gelişir. Her nasılsa Klaus'un günlüğünü ele geçiren Angelo onun toplama kamplarında kaleme aldığı sapkınca eylemleri okumaya başlar; bir yandan da mastürbasyon yapmaktadır. Bir akşam Griselda'yla kavgaya tutuşan Angelo kadını vahşice öldürür ve cesedi Klaus'un odasına kadar sürükler... Artık koca evde Klaus ve 10 yaşlarındaki kızı Rena'yla (Gisela Echevarria) baş başa kalmıştır... Klaus kadar sapkın, Klaus kadar acımasız olmak istemektedir genç adam... Ertesi gün kasabadan kandırarak getirdiği bir erkek çocuğunu Klaus'un gözleri önünde öldürür... Ondan sonraki gün de bir başkasını... Baştan beri iyi ilişkiler kurduğu Rena yeni hedefidir. Korku sineması tarihinin gelmiş geçmiş en dayanılmaz cinayet sahnelerinden bazılarını barındıran "Tras el cristal" mavinin ağırlıkta olduğu olağanüstü soğuk bir ışıklandırmayla çekilmiştir. Estetik açıdan Luchino Visconti'nin *çöküş* filmleriyle, slasher sineması arasında bir yerlerde konumlandırılan "Tras el cristal"de Villaronga insanın nasıl canavarlaşacağını karanlık tonlarla gösterirken, kan ve vahşetten özellikle uzak durmuştur.

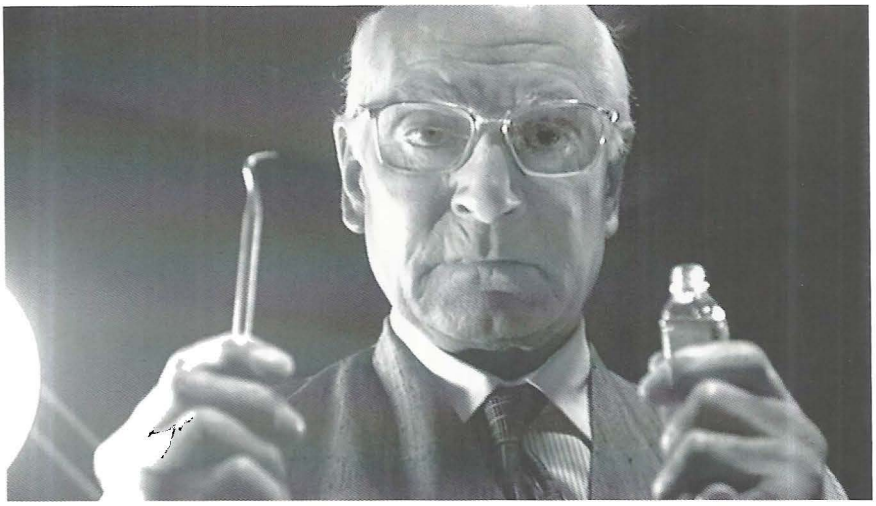
İspanyol korku-gerilim sinemasının yıldızı 2000'lerde Alex de la Iglesia, Jaume Balagueró, Paco Plaza, Alejandro Amenábar, Juan Antonio Bayana, Guillem Morales gibi orta ve yeni kuşak yönetmenlerinin filmleriyle iyice parıldamıştır; Meksikalı Guillermo del Toro'nun en iyi filmleri "El espinazo del diablo" (Şeytanın Belkemiği) ve "El laberinto del fauno" (Pan'ın Labirenti) İspanyol İç Savaşı'na dair fantastik hikayeler anlatır. Nacho Cerda, Gonzalo Lopez-Gallego, Oriol Paulo, Rodrigo Cortés, Luis Berdejo, Eugenio Mira, Manuel Carbello, Jaume Collet-Serra, Juan Carlos Fresnadillo, Juanma Bajo Ulloa, Andres Muschietti korku alanında çalışan diğer yönetmenlerdir. İspanya bu yıllarda 70'lerde hem estetik, hem de tecimsel açıdan gerisinde kaldığı rakibi İtalya'yı sollamıştır. Bol şiddet içeren fütüristik komedi "Accion Mutant"ın yaratıcısı, 1965 Bilbao doğumlu Alex de la Iglesia sonraki filmi "El dia de la bestia"yla (Canavarın Günü, 1995) kaotik bir kara komedi örneği vermiştir. Kıyamet gününün gizli kodlarını çözen ve Deccal'in Noel günü doğacağını iddia eden bir teoloji profesörünün maceralarını karanlık Madrid manzaraları eşliğinde izleriz bu korku komedisinde... İspanya dışında çok popüler olamayan de la Iglesia "Commonwealth" (Halkımız Avanta Peşinde, 2000) ve "The Oxford Murders" (Oxford Cinayetleri, 2008) filmlerini de yönetmiştir. "Işıksız Günler" ve "Alicia" adlı kısa filmlerle sinemaya giren Jaume Balagueró'nın ilk uzun metrajlısı "Los sin nombre" (İsimsiz, 1999) İngiliz yazar Ramsey Campbell'ın "Nameless" adlı romanının karanlık bir uyarlamasıdır. Küçük bir kız çocuğunun cesedi parçalanmış olarak bulunmuştur. Ceset tanınmaz haldedir ancak birtakım ipuçları kaçırılan bir çocuğu işaret etmektedir. Beş yıl sonra, acısı hala dinmemiş anneye öldüğü sanılan kızından telefon gelir. Çocuk kendisini kurtarması için yalvarmaktadır. Kadın bir parapsikoloji dergisinin muhabiri ve eski bir dedektiften yardım ister ama karşılarına güçlerini fersah fersah aşan şeytani bir tarikat çıkacaktır... Balagueró'nun sonraki filmleri "Darkness" (Karanlık, 2002) ve "Fragiles" (Kırılgan, 2005) açığa çıkmaması gereken sırların gömülü olduğu tekinsiz mekanlarda, meslektaşı Paco Plaza'yla ortak yönettiği [Rec] ise zombi kaynayan bir apartmanda geçmektedir. Balagueró gibi kısa filmcilikten gelen Paco Plaza tehlikeli bir tarikatla ilgili (başka bir Campbell uyarlaması) "El segundo nombre" (Kurban) ve kurt adamlıkla suçlanan bir seri katilin cinayetlerini konu alan "Romasanta"yı yönetmiştir. *Snuff* konulu "Tesis" (Tez) ve klasikleşmiş hayaletli ev filmlerini kendine rehber edinen, fazlasıyla ürkünç "The Others"ın (Diğerleri, 2001) 1972 doğumlu yönetmeni Alejandro Amenábar ününü İspanya dışına taşıyan isimlerin önde gelenidir. Şili'li bir baba ve İspanyol bir anneden Santiago'da dünyaya gelen Amenábar'ın ailesi Pinochet darbesinden sonra İspanya'ya taşınmıştır. İlk uzun metrajlı çalışması "Tesis" sözü çok edilen ama varlığı bir

İspanya • Los ojos de Julia (Julia'nın Gözleri) • Bélen Rueda

türlü kanıtlanamayan *snuff* filmlerini (insanların gerçekten öldürüldüğü varsayılan filmler) esas almaktadır. Şiddet üzerine tez hazırlayan meraklı bir sinema okulu öğrencisinin, vahşice katledilen genç bir kızın görüntülerini içeren esrarengiz bir video kaseti izlemesinden sonra gelişen olayları konu edinen bu heyecan dolu film İspanya'da gişe rekorları kırmıştır. Kafa karıştırıcı bilim kurgusal gerilim "Abre los ojos"la (Gözünü Aç) Hollywood'un dikkatini çeken (2001 yılında bu filmin Vanilla Sky adlı Amerikan versiyonu çekilmiştir) Amenábar ilk İngilizce konuşmalı filmi "The Others"ı Miramax'ın desteğiyle çekmiştir. 2. Dünya Savaşı yıllarında geçen ürkünç bir hayalet hikayesi anlatan filmde Nicole Kidman güneş alerjisi olan iki çocuğuyla kocaman bir malikanede oturan ve aniden çıkagelen davetsiz hizmetkarların varlığıyla yaşamı altüst olan dini bütün bir kadını canlandırmıştır. Yurt dışındaki festivallerden ödüllerle dönen bu kasvetli korku drama 12 dalda İspanyol Oscar'ı Goya'yı kazanmıştır. İlerleyen yıllarda daha iddialı yapımlara soyunan Amenábar "Mar adentro" (İçimdeki Deniz) ve "Agora" filmleriyle tür dışına çıkmıştır. Şans ve kaderle ilgili heyecanlı bir hikaye anlatan "Intacto"yla (Bahis) sinemaseverlerin gözüne giren Juan Carlos Fresnadillo sonradan Danny Boyle'un apokaliptik "28 Days Later"ını (28 Gün Sonra) takip eden "28 Weeks Later" (28 Hafta Sonra) ve Clive Owen'lı saçma sapan hayaletli ev filmi "Intruders"ı (Davetsiz Misafirler) yönetmiştir. Kurguculuktan gelen Gonzalo Lopez-Gallego'nun "El rey de la montana"sı (Dağların Hakimi) ormanlık bir bölgede silahlı kişiler tarafından nedensiz yere ölümüne kovalanan iki kişinin hikayesini anlatır. Malzemesi kısıtlı olmasına karşın heyecanla izlenen bir filmdir "Dağların Hakimi".. Gallego'nun sonraki çalışması "Apollo 18" (Ölüm Yolculuğu) adını NASA'nın iptal ettiği uzay programından almaktadır. Aya giden astronotların orada terk edilmiş bir Rus uzay gemisi ve hayaletlerle karşılaşmasını konu edinir. 1967 doğumlu Juanmo Baja Ulloa'nın hak ettiğinden fazla övgüler alan ve özürlü insanlara hoyrat davranan "La madre muerta"sı (Ölü Ana, 1993) hırsızlıkla geçimini sağlayan psikopat bir suçlunun, annesini öldürdüğü özürlü bir kızla tesadüfen karşılaşmasından sonra gelişen dramatik olayları anlatmaktadır. Daha yakın tarihli "El orfanato" (Yetimhane, 2007) Guillermo del Toro'nun finansal desteğiyle, Barselona doğumlu Juan Antonio Bayana tarafından çekilmiştir. Özürlü çocukları malzeme yapma konusunda "La madre muerta"dan aşağı kalmayan ve yaptığı bayat göndermelerle Hollywood'a göz kırpan bu türetilmiş *hayaletli ev* filminin neredeyse tamamı eskiden yetimhane olarak kullanılan koca bir evde geçmektedir. Hayali arkadaşlar edinen evlatlık oğlu ve doktor kocasıyla burada yaşayan Laura (kendisi de bir evlatlıktır) evin bir bölümünde özürlü çocuklara hizmet vermek istemektedir. Ancak öğrenimin başlayacağı gün oğlu ortadan kaybolur. Aradan aylar geçer, aramalardan bir sonuç çıkmaz... Oğlunun hayaletler tarafından kaçırıldığına inanan Laura parapsikoloji konusunda uzmanlaşmış medyumları evine çağırır... Medyumlar evdeki paranormal oluşumları tespit ederler ama kocası Carlos bunların hiçbirine inanmaz... Laura yetimhanenin karanlık geçmişiyle ilgili dehşet verici gizlerin kapısını aralayacaktır. Bayana'nın Tayland'daki tsunami faciasını konu alan ilk İngilizce konuşmalı filmi "Lo imposible" (Kıyamet Günü) yine duygu istismarına açık bir konuyu işlemektedir. Guillermo del Toro'nun arka çıktığı yönetmenlerden Guillem Morales sinema okumuştur; kısa metrajlı denemelerin ardından yönettiği "El habitante incierto" (Belirsiz Ev Sahibi) son yılların en özgün İspanyol korku-gerilim filmlerinden biridir. Barselonalı genç bir mimar acil bir telefon görüşmesi için gecenin geç saatlerinde kapısını çalan bir yabancıyı evine alır. Adam esrarengiz bir şekilde ortadan kaybolur; sanki yer yarılıp içine girmiştir. O gecenin sonrasında giderek paranoyaklaşan mimar davetsiz misafirin evin bir yerlerinde gizlendiğini düşünmektedir... Yeniden çevrimi planlanan "El habitante incierto"yu takip eden Morales filmi "Los ojos de Julia" (Julia'nın Gözleri) intihar ettiği sanılan ikiz kardeşinin aslında cinayete kurban gittiğini kanıtlamaya çabalayan bir kadının hikayesini anlatır. Kız kardeşi gibi körlükle sonuçlanacak bir göz hastalığından muzdarip olan kadın gölgemsi bir yabancı tarafından izlenmektedir. "Los ojos..."un senaristi Oriol Paulo'nun yönettiği "El cuerpo" (Ceset) tahmin edilmesi mümkün olmayan sürprizli bir finale sahiptir. Zengin bir kadının morgdaki cesedi gecenin bir yarısı ortadan kaybolur. Olayı soruşturan polis müfettişi kadının genç kocasından kuşkulanmaktadır. Müfettişe göre adam sevgilisiyle birlikte olabilmek için karısını zehirlemiştir. İlerleyen bölümlerde olaylar bambaşka bir boyut kazanır. Tamamı bir tabutun içinde geçen klostrofobik gerilim "Buried"le (Toprak Altında) dikkat çeken 1973 doğumlu Rodrigo Cortés parapsikoloji izlekli ikinci filmi "Red Lights"da (Medyum) Cillian Murphy, Robert De Niro ve Sigourney Weaver'ı yönetmiştir. Reklam sektöründe yetişen Barselona doğumlu Jaume Collet-Serra 1953 tarihli korku klasiği "House of Wax"ın (Mumya Müzesi) teen slasher klişeleriyle sulandırıldığı aynı adlı versiyonuyla sinema endüstrisine adım atmış, abartılmış *şeytani çocuk* filmi "Orphan"la (Evdeki Düşman) korku kariyerine devam etmiştir. 1975 San Sebastian'da dünyaya gelen Luis Berdejo "Rec" filmlerinin senaryolarıyla piyasada tanınmış, Kevin Costner'lı "The New Daughter"la (Tepedeki Mezarlık) ilk yönetmenlik deneyimini gerçekleştirmiştir. Posesyon-şeytani çocuk alt türlerini harmanlayan bu Güney Carolina manzaralı film Allah'ın terk ettiği bir eve iki çocuğuyla taşınan, yeni boşanmış bir babanın dramını anlatır. Ergenliğe geçiş krizi yaşayan kızının, bahçedeki tepecikte gizlenmiş mitolojik yaratıkların hakimiyetine girmesiyle işler kötüye gidecektir. 1977 doğumlu Eugenio Mira'nın Barselona yakınlarında çektiği "The Birthday" (Doğumgünü) filmi de İngilizce konuşmalıdır. Kız arkadaşının babasının eski bir oteldeki doğumgünü partisine katılan genç bir adamın dünyanın sonunu bekleyen birbirinden tuhaf insanlarla karşılaşmasını konu edinen bu kara

komedi ilk kez Sitges Fantastik Filmler Festivali'nde gösterilmiştir. Eski video playback operatörü Manuel Carbello dinsel gerilim "El ultimo justo" (Son Adalet), ruhun zapt edilmesi konulu "La posesion de Emma Evans" (İblis) ve post apokaliptik zombi filmi "The Returned"le (Virüs) farklı alt türlerde ürünler vermiştir. Toronto'da, Kanadalı oyuncularla çektiği "The Returned" bir zombi salgının sonrasına aldıkları proteinlerle zombileşmeleri geciktirilen, iki arada bir derede kalmış insanlarla ilgilidir. Arjantinli Andres Muschietti'nin yönettiği (bir diğer Guillermo del Toro sunumu) İspanya - Kanada ortak yapımı "Mama"da bir aile trajedisi sonucunda ormanın içindeki bir kulübede 5 yıl boyunca mahsur kalan iki kız çocuğu uygar dünyaya korkunç sırlarıyla geri dönerler. Çocuk kahramanları ve duygusal tonlarıyla tipik bir del Toro prodüksiyonudur "Mama"... Son yıllarda gösterime giren İspanyol korku filmlerinin çoğunda (Fragiles, Romasanta, El segundo nombre, [Rec]...) 1947 doğumlu yapımcı Julio Fernandez'in imzası vardır. Barselona'da faaliyet gösteren Filmax Entertainment'in patronu olan Fernandez Amerikalı yönetmenler Brad Anderson, Stuart Gordon ve Brian Yuzna'nın İspanya'da çektikleri korku filmlerini de finanse etmiştir.

İşkence • Marathon Man (Vahşi Koşu) • Laurence Olivier

İŞKENCE John Schlesinger'ın gerilim klasiği "Marathon Man"in (Vahşi Koşu, 1976) o unutulmaz sahnesinde eski Nazi doktor rolündeki Laurence Olivier konuşturmaya çalıştığı Dustin Hoffman'ın sağlam diş sinirlerine uyuşturmadan ameliyat yapar. Dişçiye gidenlerin hala korkulu rüyası olan bu sahne kitle sinemasına mal olmuş en meşhur işkencelerden birini barındırır. "Misery"de (Ölüm Kitabı) Kathy Bates'in evine hapsettiği yazarın (James Caan) dizkapaklarını balyozla kırması, "The Texas Chainsaw Massacre"da (Teksas Elektrikli Testere Katliamı) Marilyn Burns'ün yamyam ailenin işkencelerine maruz kalması, "Odishon"da (Ölüm Provası) Eihi Shiina'nın müstakbel kocası Ryo İshibashi'nin ayaklarını piyano teliyle kesmesi, "Reservoir Dogs"da (Rezervuar Köpekleri) Michael Madsen'in ellerini arkadan bağladığı polisin (Kirk Baltz) kulağını koparması, Pier Paolo Pasolini'nın "Salo"sunda faşist burjuvaların sapkın fantezilerine alet ettikleri bir grup gence her türlü eziyeti yapmaları, Michael Haneke'nin "Funny Games"inde (Ölümcül Oyunlar) iki psikopat gencin rehin aldıkları aileye dayanılmaz işkenceleri reva görmeleri ve izleyenleri de bu acılı sürece dahil etmeleri unutulmazlar arasındadır. Lars von Trier'nin *dünyayı tanrı değil şeytan yaratsaydı ne olurdu*? sorusuna yanıt aradığı dört bölümlü (keder, acı, umutsuzluk, üç dilenci) bunalım filmi "Antichrist"da (Deccal) çocuğunu kaybettikten sonra depresyona giren kadın (Charlotte Gainsbourg) makasla klitorisini keser, kocasının (Willem Dafoe) penisini koparır, ayaklarını çiviler. Güney Koreli yönetmen Park chan-wook'un kültleşen "Oldboy"unda (İhtiyar Delikanlı) diş sökme, dil kesme, canlı canlı ahtapot yeme sahneleri vardır. Son yıllarda sınırlar daha da zorlanmıştır. Srdjan Spasojevic'in "Srpski film"i (Bir Sırp Filmi) ve Tom Six'in "The Human Centipede"si (Kırkayak İnsan) sapkınlıkta sınır tanımayan işkence, seks, tecavüz ve ensest sahneleriyle sansüre ve izleyenlere açıkça meydan okumuşlardır.

60 ve 70'lerin cadı avı, Nazi kampı ve İtalyan gotik korku filmleri yoğun işkence sahneleriyle bezeli olsalar da yakın tarihli filmlerin yanında çocuk oyuncağı gibi kalırlar. 60'ların gotik korkuları "La vergine de Norimberga" (Nürnberg Bakiresi), "Gli orrori del castello di Norimberga" (Korku Şatosu) ve Il boia scarletto'da (Kızıl Cellat) Orta Çağ'dan kalma şatoların işkence odaları talihsiz kurbanlarını ağırlamıştır... Tekinsiz bir şatoya fotoroman çekimleri için gelen güzel kadınların ve yakışıklı erkeklerin kızıl maskeli bir manyak tarafından katledilmelerini konu alan "Il boia scarletto" sonradan işkence pornosu diye kategorize edilecek alt türün ilk örneğidir. İtalya ayrıca, 70'lerin ikinci yarısında patlama yapan iğrenç Nazi istismar filmlerine ev sahipliği yapmıştır. İtalyan sinemasının aykırı yönetmenlerinden Liliana Cavani (1933) tartışmalı filmi "Il portiere di notte"yle (Gece Bekçisi, 1974) furyanın başlamasına istemeden de olsa vesile olmuştur. Nazi toplama kamplarından kurtulan bir kadınla (Charlotte Rampling), işkencecisinin (Dirk Bogarde) Viyana'daki bir otelde tesadüfen karşılaşmalarından sonra yaşadıkları sado mazo ilişkileri konu edinen "Gece Bekçisi" zamanında faşizmi yüceltme suçlamasıyla epeyce hırpalanmıştır. Naziploitation adı verilen istismar filmleri toplama kamplarındaki kadın mahkumlara yapılan işkenceleri, tacizleri, tecavüzleri pornografik bir bakışla işlemiştir ve kuşkusuz hiçbiri Cavani'nin filmi gibi rafine değildir. Sergio Garrone'nin "SS Experiment Camp", Luigi Batzella'nın "La bestia in calore" (Ateşli Canavar), Cesare Canevari'nin "L'ultimo orgie del III. Reich" (3. Reich'ın Son Orjisi), "La deportate della sezione speciale SS" (Özel Bölümün Sürgünleri), Rino di

İşkence • Martyrs (İşkence Odası) • Catherine Begin, Morjana Alaoui

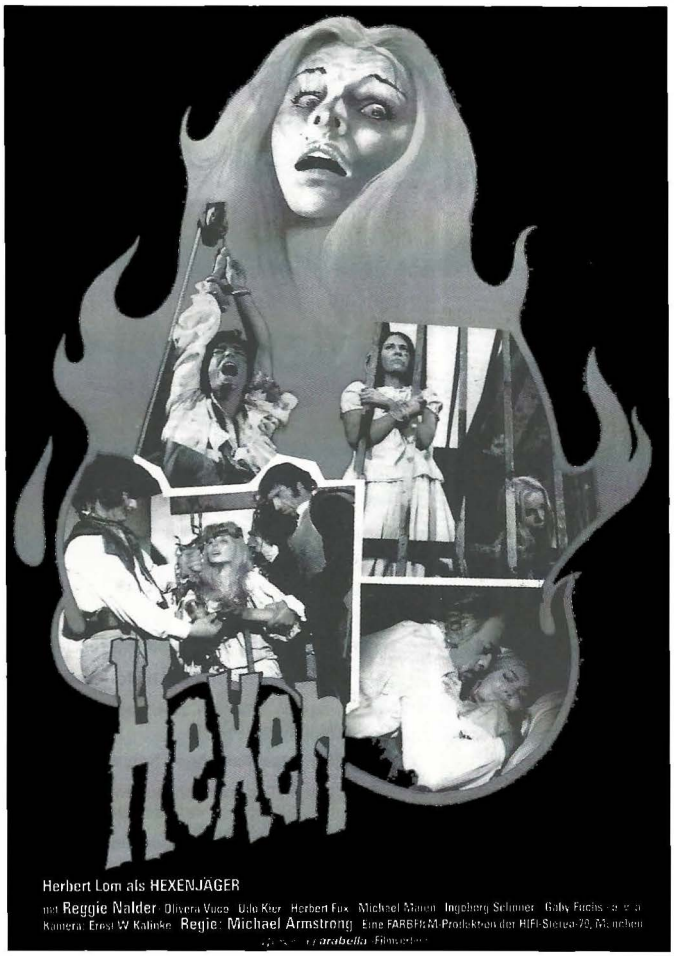
Silvestro'nun "La lunghe notti della Gestapo" (Gestapo'nun Kırmızı Geceleri), Bruno Mattei'nin "KZ9-Lager di Sterminio"su bu tarzın önde gelen örnekleridir. Prodüksiyon kalitesi, görsellik ve oyunculukta yukarıdaki filmlerden en az bir gömlek üstün olan "Salon Kitty" (soft porno üstadı Tinto Brass'ın yönettiği bu filmin muhteşem dekorlarını Oscar'lı Ken Adam hazırlamıştır) naziploitation ürünlerinin en yetkin örneğidir. Orta Çağ'da İngiltere ve Avusturya'daki cadı avlarının konu edinildiği tarihsel korkular "Witchfinder General" (Büyücü Avcısı), "Hexen bis aufs Blut gequält" (Ölümüne Eziyet Edilen Büyücüler) ve "Hexen geschandet und zu Tode Gequält"de (Irzına Geçilen ve Ölümüne Eziyet Edilen Büyücüler) zalim büyücü avcılarının genç kadınlara yaptığı inanılmaz işkenceleri izleriz. Yine 70'lerde, uyduruk korku yönetmeni Joel M. Reed "The Incredible Torture Show" (İnanılmaz İşkence Gösterisi) adlı filminde sahnede kadınlara işkenceler yaparak öldüren ama bunu seyircilere sahteymiş gibi yutturan bir tiyatro sahibinin hikayesini anlatmıştır. Yunanlı yönetmen Nico Mastorakis'in İngiltere'de bir süre yasaklı kalan homofobik "Island of Death"inde (Ölüm Adası) Mykonas'a tatile gelen psikopat İngiliz karı koca eşcinsel bir çifti, lezbiyen bir kadını ve orta yaşlı bir bayanı dayaklar ve işkencelerle katleder...

2000'lerde korkunun manzarası, yukarıda zikredilen filmlere rahmet okutturacak derecede vahşet, kan, sadizm, çıplaklık içeren ve bazı çevrelerde işkence pornosu olarak (ilk kez gazeteci David Edelstein tarafından kullanılmıştır) etiketlenen filmlerle iyiden iyiye kırmızıya boyanmıştır. Splatter filmlerinin uzantısı sayılan işkence pornosunun bir numaralı örneği "Hostel" (Otel) Slovakya'da zengin sapıklara parayla işkence olanakları sağlayan uluslararası bir şebekenin tuzağına düşen aptal gençlerin hikayesini anlatır; korkunun şımarık çocuğu Eli Roth yönetmiştir. 4. 5 milyon dolarlık bütçesini açılış haftasında dörde katlamış ve aptal oğlanların yerini aptal kızların aldığı "Hostel II"ye zemin hazırlamıştır. Ölüm döşeğindeki, şeytani bir zekaya sahip bir caninin tuzağa düşürdüğü kurbanlarına çeşitli düzeneklerle türlü türlü işkenceler yaptığı "Saw" (Testere) serisi "Hostel"ın bu alandaki en büyük rakibidir... James Wan'ın yönettiği, müthiş gişe hasılatıyla devam filmlerine kapı aralayan "Saw seri katil profili ve atmosferiyle "Seven" (Yedi), korkunç kuklasıyla "Profondo rosso" (Derin Kırmızı), patlayan flaşlarıyla "Rear Window"a (Arka Pencere) göndermelerde bulunur. Ayrıca, sürpriz sonlu filmlere yeni bir halka eklemiştir. Film, pis bir banyoda, bileklerinden su borularına zincirlenmiş iki perişan adamın görüntüleriyle açılır. Biri ünlü bir onkolog, diğeri fotoğrafçıdır ve oraya nasıl geldikleri konusunda hiçbir fikirleri yoktur. Tam ortalarında kafasından vurulmuş bir adamın cansız bedeni yatmaktadır. Onlar, günahları olan kişileri tuzaklarla dolu izbe mekanlarda bir ölüm kalım savaşının içine sokan *Jigsaw* adlı seri katilin son kurbanlarıdır. Doktor altı saat içinde fotoğrafçıyı öldürmek zorundadır; yoksa evlerinde rehin tutulan karısı ve kızının yaşamları tehlikeye girecektir. Darren Lynn Bousman'ın yönettiği "Saw II" (Testere II) sadistlikte, kan-vahşet sunumunda bir adım öteye giderken, ilk filmde sürpriz öğesi olarak kullanılan Jigsaw'un felsefesi hakkında daha ayrıntılı bilgiler vermiştir. Kanserin son aşamasındaki seri katil (insanlığı test ettiğini söylemektedir; kendilerine kötü davrananları cezalandırmayı şiar edinmiştir) eski bir fabrikada polislere yakalanır. Ama bilinmeyen bir mekanda, aralarında soruşturmayı yürüten polisin oğlunun da olduğu yedi kişiyi kapana kıstırmıştır. Eski suçlulardan oluşan

İşkence • Hostel (Otel) • Jay Hernandez

kurbanlar iğne çukurları, kapanlar ve fırınlarla dolu bir evde çıkış yolunu bulmak zorundadır. Üstelik kısa bir süre sonra zehirli bir gazı solumak zorunda kalacaklardır. Gizlenmiş panzehirleri bulmak için çok az zamanları vardır. İlk filmde Jigsaw'un elinden kurtulan uyuşturucu bağımlısı kadın karakter "Saw II"nin sürprizidir; o, artık dahi suçlunun işbirlikçisi olmuştur. Darren Lynn Bousman'nın tekrar kamera arkasına geçtiği "Saw III"de (Testere III) işbirlikçi kadın bir doktoru kaçırır. Doktor, ölüm döşeğindeki testere katilini hayatta tutmak zorundadır yoksa kendi yaşamı da sona erecektir. Aynı anda çocuğu talihsiz bir kazaya kurban giden bir adam Jigsaw'un testlerinden geçmek zorunda kalır. Üçüncü filmin sonunda Jigsaw ve yardakçısı öteki dünyayı boylar ama "Saw IV", "Saw V" ve "Saw VI"da Jigsaw'un hastalıklı beyninin ürünü işkenceli tuzaklar eksik olmayacaktır. "Hostel" ve Saw"un ayak izlerini takip eden "Captivity" (Dehşet Odası) sadist bir katil tarafından kapatıldığı hücrede çeşit çeşit işkencelere maruz kalan bir mankenin hikayesini anlatır. B tipi korkunun emektarlarından Larry Cohen yazmış, bir zamanların umut veren sinemacısı Roland Joffé (Ölüm Tarlaları) kamera arkasına geçmiştir. Fransa - Kanada ortak yapımı "Martyrs" (İşkence Odası) son yılların en çarpıcı, seyri zor filmlerinden biridir ve vizyona girer girmez içerdiği yoğun şiddet nedeniyle tartışmaların odak noktasında kalmıştır. Ticari düşüncelerin ürünü kimi gereksiz vahşet gösterilerine karşın işkence pornolarının sığlığına düşmeyen filmi Pascal Laugier yönetmiştir. Konusu, çocukluklarını bir rehabilitasyon merkezinde geçiren iki yakın (lezbiyen?) arkadaşın çevresinde gelişir. Aradan 15 yıl geçmiştir. Lucie (Mylene Jampanoi) çocukluğunda kendisine sistematik işkenceler yaptığına inandığı bir aileyi pompalı tüfekle katleder. Cesetlerden kurtulması için arkadaşı Anna'nın (Morjana Alaoui) yardımına ihtiyacı vardır. Ancak, travmatik geçmişi Lucie'nin ruhunda onarılmaz yaralar açmıştır. Yıllardan beri, vücudu tamamıyla deforme olmuş hayali bir yaratık-kadın tarafından rahatsız edilmektedir. Dayanma gücünü yitiren genç kadın boğazını keser ve Anna'nın kollarında can verir... Anna arkadaşının mezbahaya dönüştürdüğü evde bir başına kalmıştır. Orada, acılara sonuna dek göğüs gerecek ve ölümle yaşam arasındaki deneyimleri kendileriyle paylaşacak *şehitler* arayan sapkın bir tarikatın eline düşer. Düşünmesi bile acı veren uzun bir işkence süreci Anna'yı beklemektedir. Eğer başarırsa acıya, mahrumiyete katlanan ve dünyanın tüm günahlarını üzerlerine alan *martyrs*'lerden (şehitler) biri olacaktır. Başkahramanın adeta bir direniş destanı yazdığı "Martyrs" çocuk tacizleri, hayalet-yaratık şeklinde zuhur eden çocukluk travmaları, canavarlığa hizmet eden, sonsuz yaşam peşindeki sevimsiz ihtiyar burjuvaları ve irkiltici işkenceleriyle izleyenlere darbe üstüne darbe vuran etkileyici bir filmdir; İtalyan yönetmen Aldo Lado'nun 1972 tarihli nihilist giallo'su "La corte notte delle bambole di vetro"yla (Cam Bebeklerin Kısa Gecesi) belirgin temasal koşutluklar taşımaktadır... Yönetmen Laugier ilk bir saatte izleyenleri abartılı bir vahşet ortamı ve yanıtsız sorularla baş başa bırakmış;

İşkence • Hexen bis aufs Blut gequält
(Ölümüne Eziyet Edilen Büyücüler)

olay örgüsüyle ilgili ipuçlarını ve sürprizleri ikinci yarıya saklamıştır. 2000'lerin başlarında "House of 1000 Corpses" (Cesetler Evi), "The Devil's Rejects" (Vahşet Çetesi), "Wolf Creek" (Kurt Kapanı), "Gurotesuku" (Grotesk), "The Texas Chainsaw Massacre" (Teksas Elektrikli Testere Katliamı, Yeni çevrim), "The Hills Have Eyes" (Tepenin Gözleri, Yeni çevrim) gibi kan revan, işkence oranı yüksek başka filmler de gösterime girmiştir. Metalci Rob Zombie'nin ilk yönetmenlik deneyimi "House of 1000 Corpses"de kaybolan iki genç çift "The Texas Chainsaw Massacre"daki sapkın aileye rahmet okutturacak manyaklıktaki bir ailenin eline düşer. Zombie'nin sonraki çalışması "The Devil's Rejects"de manyak ailenin hayatta kalan bireyleri ve polis kaçma kovalamaca oynar... Gerçek olaylara dayandığı söylenen Avustralya filmi "Wolf Creek"de meteor krateri görmek için bir ulusal parka yolculuk yapan üç genç, psikopatlıkta sınır tanımayan bir katilin misafiri olur... Japon filmi "Gurotesuku" yeni tanışan genç çiftin kesme biçmeye meraklı bir psikopat tarafından kaçırılmalarını ve korkunç işkencelere maruz kalmalarını anlatır.

- **SEÇME FİLMLER:**
- **TWO THOUSAND MANIACS!** (İki Bin Manyak) **Yön. & Sen.** Herschell Gordon Lewis, **Yap.** David F. Friedman, **Gör.**

Yön. H. G. Lewis, **Müz.** Larry Wellington, **Oyn.** Connie Mason, William Kerwin, Jeffrey Allen, Shelby Livingston, Ben Moore, Jerome Eden, Gary Backeman, Mark Douglas, Linda Cochran, Yvonne Gilbert. (ABD, 1964)

- **IL BOIA SCARLATTO** (Kızıl Cellat) **Yön.** Max Hunter (Massimo Pupillo), **Sen.** Robert McLoren (Romano Migliorini), Robert Christmas (Roberto Natale), **Yap.** Francesco Merli, Ralph Zucker, **Gör. Yön.** John Collins (Luciano Trasatti), **Müz.** Gino Peguri, **Oyn.** Mickey Hargitay, Walter Brandt (Walter Brandi), Louise Barret (Luisa Baretto), Rita Klein, Alfred Rice (Alfredo Rizzo), Barbara Nelly (Barbara Nelli), Moa Tahi, Femi Martin (Femi Benussi), Ralph Zucker, Nik Angel (Nando Angelini). (İtalya - ABD, 1965)
- **MARQUIS DE SADE: JUSTINE** (Marki De Sade:Justine) **Yön.** Jess Franco (Jesús Franco), **Sen.** Peter Welbeck (Harry Allan Towers), **Yap.** Harry Allan Towers, **Gör. Yön.** Manuel Merino, **Müz.** Bruno Nicolai, **Oyn.** Klaus Kinski, Romina Power, Maria Rohm, Rosemary Dexter, Carmen De Lirio, Akim Tamiroff, Gustavo Re, Mercedes McCambridge, Harald Leipnitz, Jack Palance, Horst Frank, Rosalba Neri, Howard Vernon, Sylva Koscina. (İtalya - ABD - Batı Almanya - Lihtenştayn, 1969)
- **HEXEN BIS AUFS BLUT GEQUÄLT** (Ölümüne Eziyet Edilen Büyücüler) **Yön.** Michael Armstrong, **Sen.** Michael Armstrong, Adrian Hoven, **Yap.** Adrian Hoven, **Gör. Yön.** Ernst W. Kalinke, **Müz.** Michael Holm, **Oyn.** Herbert Lom, Udo Kier, Olivera Vuco, Reggie Nalder, Herbert Fux, Gaby Fuchs, Adrian Hoven. (Batı Almanya, 1970)
- **SALO O LE 120 GIORNATE DI SODOMA** (Salo ya da Sodom'un 120 Günü) **Yön.** Pier Paolo Pasolini, **Sen.** Pier Paolo Pasolini, Sergio Citti, **Yap.** Alberto Grimaldi, Antonio Grisante, Alberto De Stefanis, **Gör. Yön.** Tonino Delli Colli, **Müz.** Ennio Morricone, **Oyn.** Paolo Bonacelli, Giorgio Cataldi, Umberto D. Quintavalle, Aldo Valletti, Caterina Boratto, Elsa Di Giorgi, Helene Surgere, Sonia Saviange, Sergio Fascetti, Ines Pellegrini, Bruno Musso. (İtalya - Fransa, 1975)
- **MARATHON MAN** (Vahşi Koşu) **Yön.** John Schlesinger, **Sen.** William Goldman (Kendi Romanından), **Yap.** Robert Evans, Sidney Beckerman, **Gör. Yön.** Conrad L. Hall, **Müz.** Michael Small, **Oyn.** Dustin Hoffman, Laurence Olivier, Roy Scheider, William Devane, Marthe Keller, Fritz Weaver, Richard Bright, Marc Lawrence, Allen Joseph, Tito Goya, Ben Dova. (ABD, 1976)
- **THE INCREDIBLE TORTURE SHOW** (İnanılmaz İşkence Gösterisi) **Yön. & Sen.** Joel M. Reed, **Yap.** Alan C. Margolin, **Gör. Yön.** Gerry Toll, **Müz.** Michael Sahl, **Oyn.** Seamus O'Brien, Viju Krem, Niles McMaster, Dan Fauci, Allan Delay. (ABD, 1976)
- **ISLAND OF DEATH** (Ölüm Adası) **Yön. & Sen. & Yap.** Nico Mastorakis, **Gör. Yön.** Nikos Gardelis, **Müz.** Nikos Lavranos, **Oyn.** Bob Belling, Jane Ryall, Jessica Dublin, Gerard Gonalos, Janice McConnel. (Yunanistan, 1977)
- **LA BESTIA IN CALORE** (Ateşli Canavar) **Yön. & Sen.** Ivan Kathansky (Luigi Batzella), **Yap.** Clemente Roberto P. Moreno, **Gör. Yön.** Ugo Brunelli, **Müz.** Giuliano Sorgini, **Oyn.** Macha Magall, John Brawn (Gino Turini), Kim Gatti (Edilio Kim), Xiro Papas, Sal Boris (Salvatore Baccaro). (İtalya, 1977)
- **TRAS EL CRISTAL** (Camın Arkasında) **Yön. & Sen.** Agustin Villaronga, **Yap.** Teresa Enrich, **Gör. Yön.** Jaume Peracaula, **Müz.** Javier Navarrete, **Oyn.** Günter Meisner, David Sust, Marisa Paredes, Gisela Echeverria, Imma Colomer, Josue Guasch, David Cuspinera, Ricardo Carcelero, Alberto Manzano. (İspanya, 1987)
- **THE DENTIST** (Dişçi) **Yön.** Brian Yuzna, **Sen.** Dennis Paoli, Stuart Gordon, Charles Finch, **Yap.** Pierre David, **Gör. Yön.** Levie Isaacks, **Müz.** Alan Howarth, **Oyn.** Corbin Bernsen, Linda Hoffman, Michael Stadvec, Ken Foree, Tony Noakes, Molly Hagan, Patty Toy, Mark Ruffalo. (ABD, 1996)
- **FUNNY GAMES** (Ölümcül Oyunlar) **Yön. & Sen.** Michael Haneke, **Yap.** Veit Heiduschka, **Gör. Yön.** Jürgen Jürges, **Oyn.** Susanne Lothar, Ulrich Mühe, Arno Frisch, Frank Giering, Stefan Clapczynski, Doris Kunstmann, Christoph Bantzer, Wolfgang Glück, Susanne Meneghel, Monika Zallinger. (Avusturya, 1997)
- **SAW** (Testere) **Yön.** James Wan, **Sen.** Leigh Whannell, **Yap.** Mark Burg, Greg Hoffman, Oren Koules, **Gör. Yön.** David A. Armstrong, **Müz.** Charlie Clouser, **Oyn.** Leigh Whannell, Cary Elwes, Danny Glover, Ken Leung, Dina Meyer, Tobin Bell, Mike Butters, Monica Potter, Paul Gutrecht. (ABD – Avustralya, 2004)
- **WOLF CREEK** (Kurt Kapanı) **Yön. & Sen.** Greg Mclean, **Yap.** David Lightfoot, Greg Mclean, **Gör. Yön.** Will Gibson, **Müz.** Frank Tetaz, **Oyn.** John Jarratt, Cassandra Magrath, Kestie Morassi, Nathan Phillips, Gordon Poole, Guy O'Donnell, Phil Stevenson, Geoff Revell, Andy McPhee. (Avustralya, 2005)
- **THE DEVIL'S REJECTS** (Vahşet Çetesi) **Yön. & Sen.** Rob Zombie, **Yap.** Mike Elliott, Andy Gould, Marco Mehlitz, Michael Ohoven, Rob Zombie, **Gör. Yön.** Phil Parmet, **Müz.** Tyler Bates, Terry Reid, Rob Zombie, **Oyn.** Sid Haig, Bill Moseley, Sheri Moon Zombie, William Forsythe, Ken Foree, Matthew McGrory, Leslie Easterbook, Geoffrey Lewis. Priscilla Barnes, Danny Trejo, Michael Berryman, Tom Towles, P. J. Soles, Ginger Lynn Allen, Mary Woronov, Deborah Van Valkenburgh, Kate Norby, Lew Temple, Elizabeth Daily. (ABD – Almanya, 2005)
- **HOSTEL** (Otel) **Yön. & Sen.** Eli Roth, **Yap.** Chris Briggs. Mike Fleiss, Eli Roth, **Gör. Yön.** Milan Chadima, **Müz.** Nathan Barr, **Oyn.** Jay Hernandez, Derek Richardson, Eythor Gudjonsson, Barbara Nedeljakova, Jan Vlasak, Jada Kaderabkova, Jennifer Lim, Keiki Seiko, Lubomir Bukovy, Jana Havlickova, Rick Hoffman, Takashi Miike, Petr Janis, Milda Jedi Havlas. (ABD, 2005)
- **CAPTIVITY** (Dehşet Odası) **Yön.** Roland Joffé, **Sen.** Larry Cohen, Joseph Tura, **Yap.** Mark Damon, Serge Konov, Gary Mehlman, Leonid Minkovski, **Gör. Yön.** Daniel Pearl, **Müz.** Marco Beltrami, **Oyn.** Elisha Cuthbert, Daniel Gillies, Pruitt Taylor Vince, Michael Harney, Laz Alonso. (ABD - Rusya. 2007)
- **FRONTIER(S)** (Sınır(da) **Yön. & Sen.** Xavier Gens, **Yap.** Laurent Tolleron, **Gör. Yön.** Laurent Bares, **Müz.** Jean-Pierre Taieb, **Oyn.** Karine Testa, Samuel Le Bihan, Estelle Lefebure, Aurelien Wiik, David Saracino, Chems Dahmani, Maud Forget, Amelie Daure, Rosine Favey, Adel Bencherif, Joel Lefrançois, Patrick Ligardes, Jean-Pierre Jorris, Stephane Jacquot. (Fransa - İsviçre, 2007)
- **MARTYRS** (İşkence Odası) **Yön. & Sen.** Pascal Laugier. **Yap.** Richard Grandpierre, **Gör. Yön.** Stephane Martin. Nathalie Moliavko-Visotzky, **Müz.** Alex Cortes, Willie Cortes. **Oyn.** Morjana Alaoui, Mylene Jampanoi, Catherine Begin. Robert Toupin, Patricia Tulasne, Xavier Dolan, Jean-Marie Moncelet, Jessie Pham, Erika Scott, Isabelle Chasse, Emilie Miskdijan. (Fransa - Kanada, 2008)

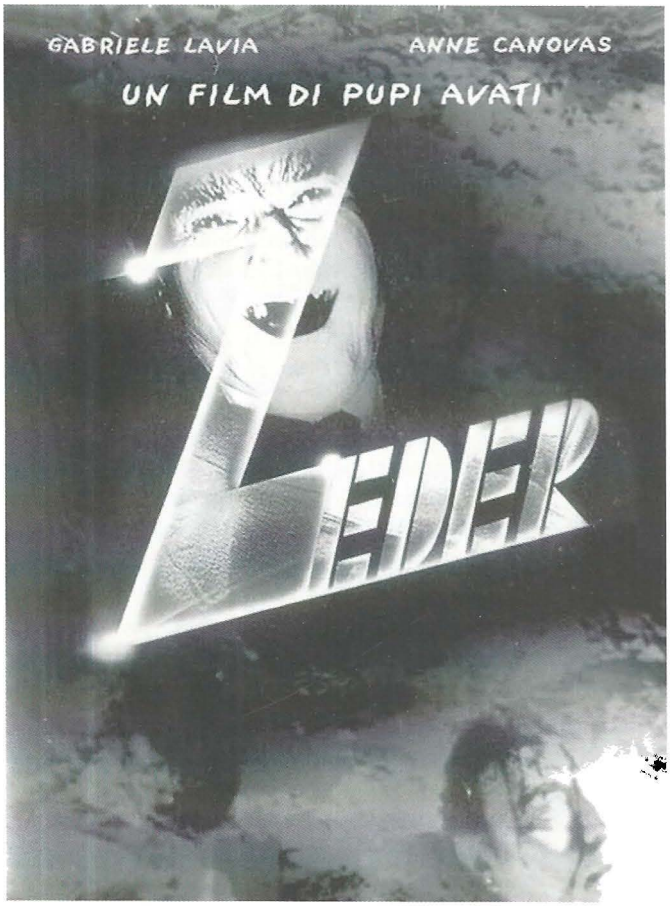
- **GUROTESUKU** (Grotesk) **Yön. & Sen.** Koji Shiraishi, **Yap.** Kazue Udagawa, Kyosuke Ueno, **Gör. Yön.** Yohei Fukuda, **Müz.** Kazuo Sato, **Oyn.** Tsugumi Nagasawa, Hiroaki Kawatsure, Shigeo Osako. (Japonya, 2009)
- **ANTICHRIST** (Deccal) **Yön. & Sen.** Lars von Trier, **Yap.** Meta Louise Foldager, **Gör. Yön.** Anthony Dod Mantle, **Müz.** Kristian Eidnes Andersen, **Oyn.** Willem Dafoe, Charlotte Gainsbourg, Storm Acheche Sahlstrom. (Danimarka, 2009)

İtalya • L'orribile segreto del Dr. Hichcock (Dr. Hichcock'un Korkunç Sırrı) • Barbara Steele

İTALYA Kıta Avrupa'sında uzun bir süre korkunun (çoğu kez mantığı ve çizgisel anlatımı dışlayan, görsel yanı güçlü, kan- şiddet odaklı, düşsel bir korku) bayraktarlığını üstlenen İtalya tür sineması tarihinde önemli filmlere ev sahipliği yapmıştır. 60'larda, bir yandan Michelangelo Antonioni, Federico Fellini, Pier Paolo Pasolini ve Luchino Visconti'nin *sanat* filmleriyle dünyada prestijli bir konuma gelen İtalyan sineması bir yandan da zengin bir tür sineması geleneğine sahip olma yolunda hızla ilerlemiştir. 60 ve 70'lerin İtalya'sında Anglosakson egemenliğindeki türler (korku, western, polisiye, aksiyon) yeniden yorumlanmış ve biçimlenmiştir. İtalyan sinemasının en büyük şansı hem sanat filmlerine, hem de ticari ürünlere arka çıkan Dino De Laurentiis, Carlo Ponti ve Alberto Grimaldi gibi yapımcılara sahip olmasıdır. 60'lardan 70'lere uzanan dönemde Riccardo Freda, Mario Bava, Dario Argento, Lucio Fulci, Sergio Martino, Sergio Sollima, Alberto De Martino, Enzo G. Castellari, Sergio Leone, Massimo Dallamano, Antonio Margheriti, Aristide Massacessi, Umberto Lenzi, Tinto Brass, Mario Caiano, Stelvio Massi, Emilio P. Miraglia, Luigi Bazzoni, Armando Crispino, Fernando Di Leo, Nando Cicero, Silvio Amadio, Giuliano Carnimeo, Sergio Corbucci, Renato Polselli, Luigi Cozzi, Duccio Tessari, Ferdinando Baldi, Aldo Lado, Gianfranco Parolini ve Ruggero Deodato'nun önderliğinde sürüyle İtalyan usulü korku, western, komedi, seks, polisiye, yamyam ve giallo filmi üretilmiştir. Çoğunluğunu usta zanaatkarların oluşturduğu bu yönetmenlerden Sergio Leone, Sergio Sollima, Gianfranco Parolini, Duccio Tessari, Ferdinando Baldi, Sergio Corbucci spagetti western, Aristide Massacessi (Joe D'Amato), Renato Polselli, Silvio Amadio, Tinto Brass seks, Ruggero Deodato yamyam, Fernando Di Leo, Stelvio Massi ve Enzo G. Castellari polisiye-aksiyon üzerine uzmanlaşırken, Riccardo Freda, Mario Bava, Dario Argento, Lucio Fulci (zaman zaman Sergio Martino, Alberto De Martino, Antonio Margheriti, Massimo Dallamano, Aldo Lado ve Umberto Lenzi) korkunun sözcülüğünü yapmışlardır. Diğer dikkate değer korku filmi yönetmenlerinden Pupi Avati ve Francesco Barilli ise farklı bir rotada ilerlemiştir.

Kan nakliyle gençleşme üzerine, kitle katili Erzebet Bathory'den esinlenen bir hikaye anlatan 1957 tarihli "I vampiri" (Vampir) İtalyan korku sinemasını ateşleyen film olarak hatırlanır... Riccardo Freda'nın yapımcısını çıldırtarak yarım bıraktığı, Mario Bava'nın yardıma koşup tamamladığı "I vampiri"nin ardından İtalya'da Mario Bava, Antonio Margheriti, Riccardo Freda, Mario Caiano, Camillo Mastrocinque, Massimo Pupillo, Antonio Leonviola, Anton Giulio Majano, Vittorio Cottafavi, Giorgio Ferroni, Piero Regnoli, Renato Polselli, Roberto Mauri'nin yönettiği onlarca gotik korku (La maschera del demonio, *Şeytanın Maskesi* - L'orrible segreto del Dr. Hichcock, *Dr. Hichcock'un Korkunç Sırrı* - Lo spettro, *Hayalet* - Danza macabra, *Ürperten Dans* - Il mulino delle donne di pietra, *Taş Kadınlar Değirmeni* - Il boia scarlatto, *Kızıl Cellat* - Amanti d'oltretomba, *Mezarlık Aşıkları* - L'amante del vampiro, *Vampirin Sevgilisi* - La strega dei vampiri, *Vampirin Büyücüsü*...) ve fantastik dokunuşlu kılıç sandal filmi (Maciste nella terra dei Ciclopi, *Masist Cyclop Ülkesinde* - Maciste contro il vampiro, *Masist Vampire Karşı*) çekilmiştir. Bunlara manyak doktor konulu "Seddok, l'erede di Satana" (Seddok, Şeytanın Varisi) ve canavarlı "Caltiki-il mostro immortale" (Caltiki Ölmeyen Canavar) eklenecektir. Çoğu 1960 - 1966 yılları arasında vizyona giren bu filmlerden en dikkat çekici olanı "La maschera del demonio"yu (Şeytanın Maskesi) maestro Mario Bava, Nikolay Gogol'un bir öyküsünden sisler içindeki mekanlarda, muhteşem siyah beyaz görüntülerle beyazperdeye aktarmıştır. "La maschera del demonio" kendine tıpatıp benzeyen güzel ve masum akrabasının bedenini ele geçirmek için mezarından kalkan kötü ruhlu bir büyücüyle ilgili bir hikaye anlatır. 60'larda "La frusta e il corpo" (Kamçı ve Beden) ve "Operazione paura" (Korku Operasyonu) gibi görsel kalitesi yüksek başka rafine gotik korkular da yöneten Bava, aynı zamanda İtalyan cinayet filmleri *giallo*'ların (bkz. giallo) yaratıcısıdır. Sadizmle kuşatılmış bir şiddetin, erotik ve karabasanvari imgelerle hayat bulduğu giallo filmlerinde güzel kadınları katleden maskeli katillerin ve onların peşindeki amatör dedektiflerin, polislerin serü-

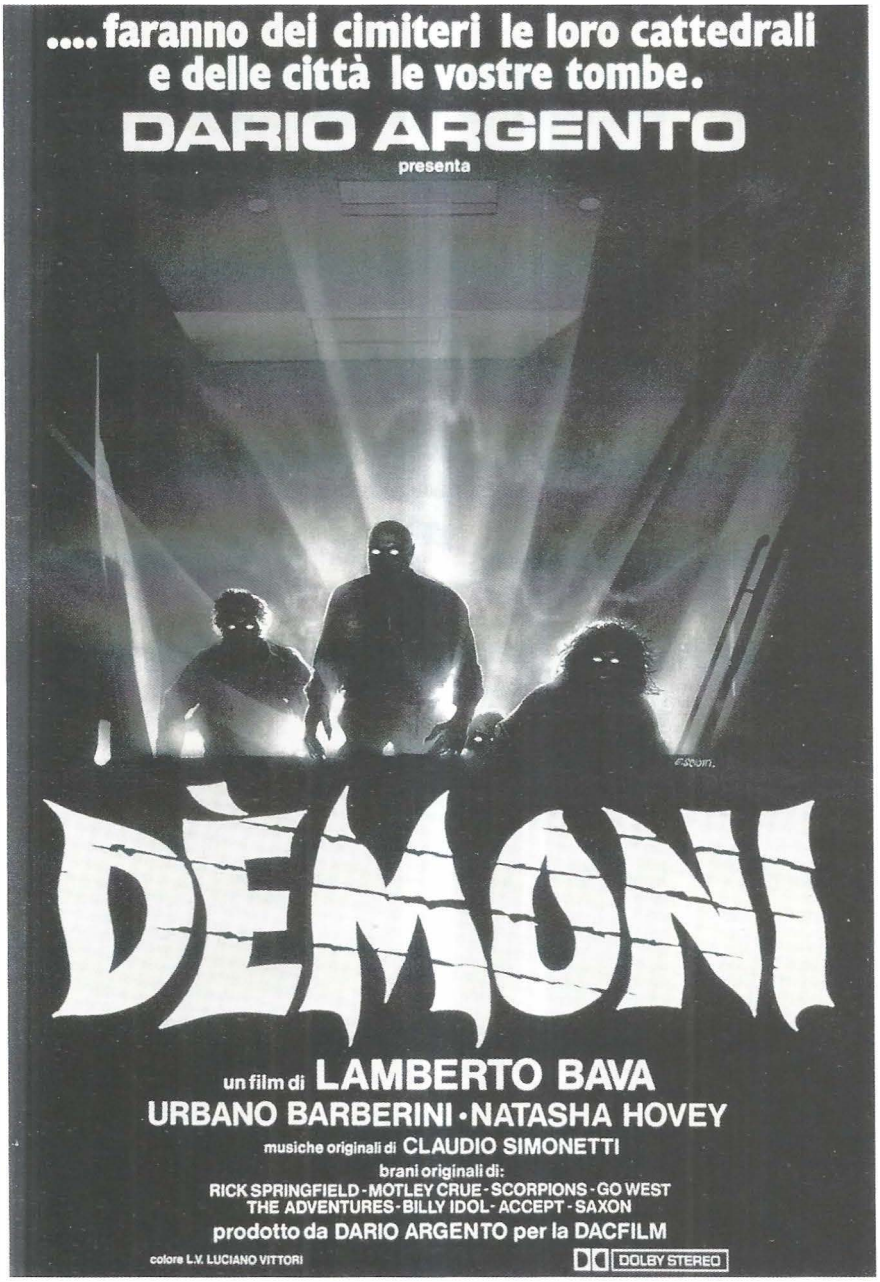
İtalya • Zeder (Öteki Taraftan Sesler)

venleri işlenmiştir. Mario Bava'nın "Sei done per l'assassino" (Bir Katile 6 Kadın), "5 bambole per la luna d'agosto" (Yılan Ruhlu Kadının İntikamı), I rosso segno della follia" (Çılgınlığın Kızıl İşareti) ve "Reazione a catena"sı (Kanlı Körfez) bu tarzın tipik örnekleridir. İtalyan korku sinemasının, şöhretini ülke sınırlarının dışına taşımış en tanınmış ismi Dario Argento "L'uccello dalle piume di cristallo" (Kristal Kanatlı Kuş), "Il gatto a nove code" (Dokuz Kuyruklu Kedi), "4 mosche di velutto grigio" (Gri Kadifedeki 4 Sinek), "Profondo rosso" (Derin Kırmızı) gibi birinci sınıf giallo'ların sonrasında yaratıcı cinayet sahneleriyle kan ve vahşete sanatsal bir boyut katan cadılı "Suspiria" ve simyagerli "Inferno"yu (Cehennem) yönetmiştir. Argento'nun filmleri Freda ve Bava'nın kıyıda köşede kalmış filmlerinin aksine daha geniş bir dağıtım ağıyla buluşmuş ve çok daha popüler olmuştur. 70'lerde İtalya'da tam bir giallo çılgınlığı yaşanmıştır. Sergio Martino'nun "Lo strano vizio della Signora Wardh" (Bayan Wardh'ın Tuhaf Huyları), "La coda dello scorpione" (Akrebin Kuyruğu), "I corpi presentano tracce di violenza carnale" (Ölene Kadar Seks), "Tutti colori del buio" (Yılan Ruhlu Kadının Kâbusu), Giuliano Carnimeo'nun "Perche quelle strane gocce di sangue sul corpo di Jennifer?" (Neden Jennifer'in Üzerinde Bu Tuhaf Kan Lekeleri Var?), Lucio Fulci'nin "Una lucertola con la pelle di donna" (Kâbus), Massimo Dallamano'nun "Cosa avete fatto a Solange" (Solange'a Ne Yaptınız?), Aldo Lado'nun "Chi l'ha vista morire" (Onu Ölürken Kim Gördü?), Luigi Bazzoni'nin "Giornata nera per l'ariete" (Koçun Kara Günü) ve Paolo Cavara'nın "La tarantola dal ventre nero"su (Tarantulanın Siyah Karnı) akımın önde gelen örnekleridir. Seks, çıplaklık ve cinsel sapkınlık bir süre sonra bazı *giallo*'ların ayrılmaz bir parçası olmuştur. Öyle ki softcore seksle yetinmeyen kimi yapımcılar filmle alakası olmayan porno oyuncularını kullanarak araya hardcore parçalar eklemişlerdir. Aynı yıllarda Pupi Avati ve Francesco Barilli İtalyan korku sinemasının belirleyici öğesi kan ve şiddeti yadsıyan entelektüel filmleriyle yeni bir sayfa açmışlardır. Avati'nin kıymeti bilinmemiş gotik giallo'su "La casa dalle finestre che ridono" (Gülen Pencereli Ev), atipik zombi filmi "Zeder"; Barilli'nin delirme, kişilik bozukluğu ve yamyamlık üzerine şok edici bir hikaye anlatan "Il profumo della signora in nero" (Siyahlı Kadının Parfümü) ve "Pensione paura"sı (Korku Pansiyonu) İtalyan korkusunun seçkin örnekleri arasındadır. Ne yazık ki iki yönetmenin filmleri İtalya dışında doğru düzgün dağıtılmamıştır. 70'lerin diğer takdire şayan psikolojik korkuları arasında politik filmleriyle tanınan Elio Petri'nin "Un tranquillo posto di campagna"sı (Çılgın Ruhlar), komedi filmleri yönetmeni Dino Risi'nin *çatıdaki deli* konulu "Anima Persa"sı (Kayıp Ruh), Marcello Aliprandi'nin Venedik manzaralı hayalet hikayesi "Un sussurro nel buio" (Karanlıkta Bir Fısıltı) ve Luigi Bazzoni'nin muğlaklık başyapıtı "Le orme" (İz) vardır. 70 ve 80'lerin hareketli ortamında (Sinema yazarı Stephen Thrower'ın araştırmasına göre 1972'de İtalya'nın nüfusu 54. 8 milyondu; yılda yaklaşık 553 milyon sinema bileti satılıyordu; bu da her İtalyan vatandaşının yılda 10 kere sinemaya gittiğini gösteriyordu. Thrower, kendi ülkesi İngiltere'yi İtalya'yla karşılaştırdığında çarpıcı bir sonuca ulaşıyordu: 1972'de İngiltere'nin nüfusu 55. 7 milyondu ve bilet satışları 156. 6 milyonda kalmıştı) Joe D'Amato, Ruggero Deodato, Umberto Lenzi, Bruno Mattei, Cesare Canevari, Sergio Garrone'nin katkı sunduğu, bir kısmı sansürle başı derde giren onlarca yamyam, Nazi istismar, rahibe istismar ve kadınlar hapishanesi filmi piyasaya sunulmuştur. Tabii düzinelerce seks filmiyle birlikte...60'lar gotik korkuların, 70'ler giallo'ların altın yılları olurken, 80'ler kan ve vahşetin zirve yaptığı zombi ve yamyam filmleriyle hatırlanır. 60 ve 70'lerde tipik bir İtalyan piyasa yönetmeni gibi her türden filme imza atan Lucio Fulci'nin 80'lerdeki filmlerinde kan gövdeyi götürür... Bu filmleriyle yabana atılmayacak bir hayran kitlesi edinen Fulci'nin 80 başlarında yönettiği "Zombi 2", "Paura nella città dei morti viventi" (Yaşayan Ölüler Şehrinde Korku), "L'aldila" (Öteki Taraf), "Quella villa accanto al cimitero" (Mezarlığın Yanındaki Ev) çürümüş zombiler, parçalanan cesetler, "La squartatore di New York" (New York Karındeşeni) seks manyaklarıyla dopdoludur. "Zombi 2"nin sürpriz ticari başarısından sonra Marino Girolami, Bruno Mattei, Andrea Bianchi ve Claudio Fragasso gibi sinemacılar ucuz kan-vahşet gösterileri sunan *yaşayan ölü* filmleriyle

yabancı pazarlarda (İngiltere, Almanya, Fransa, Japonya) ciddi bir alıcı bulmuşlardır. Öyle ki bazı durumlarda İtalyan istismar yapımcıları ellerinde birer sayfa sinopsisle film marketlerde dolaşmışlar ve çekilecek filmlerin sermayesini yabancı yatırımcılardan önceden almışlardır. Tabii, anlaşma gereği 3 ay içinde vizyona hazır olması koşuluyla.

Şaşırtıcı bir enerjiyle her türe uyum sağlayan İtalyan piyasa yönetmenleri, Rosemary's Baby, The Exorcist, The Omen, Dawn of the Dead, Jaws gibi klasiklere de kayıtsız kalmamışlardır. 70 ve 80'lerde İtalya'da bu filmlerin onlarca taklidi vizyona girmiştir. "L'anticristo", "Chi sei", "La casa dell'esorcismo", "L'ossessa" ve "Un urlo nelle tenebre" *The Exorcist*'in; "Holocaust 2000", *The Omen*'ın; "L'ultimo squalo", "Shark: Rosso nell'oceano", "Il fiume del grande caimano" *Jaws*'un İtalyan ikizleridir. Mad Max ve Escape From New York taklidi postapokaliptik aksiyon filmlerini de unutmamak gerekir.

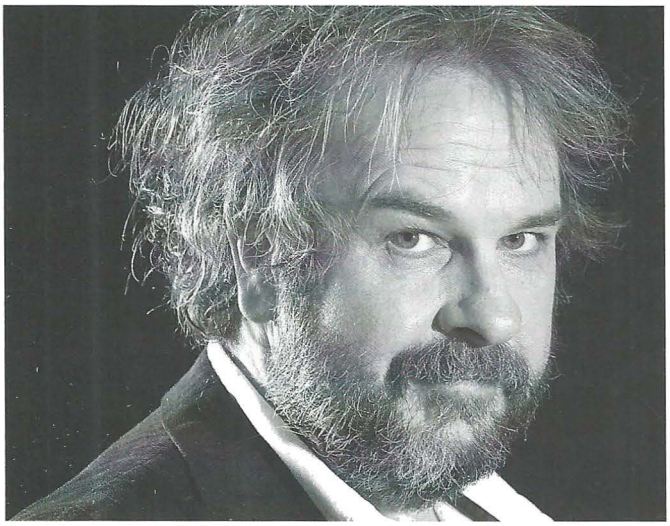
80'lerin ortalarından itibaren özel televizyonların devreye girmesi ve maliyetlerin artmasıyla İtalya'da daha az korku filmi üretilmiştir. Dario Argento'nun desteklediği yönetmenlerden Lamberto Bava "Demoni" (Şeytanlar-1985) ve "Demoni 2" (1986); Michele Soavi "Deliria" (Çılgınca, 1987) ve La chiesa"yla (Kilise, 1989) özellikle video pazarında başarı elde etmişlerdir. 1938 doğumlu Marcello Avallone'nin meraklı arkeologların marifetiyle Roma'nın yeraltı mezarlarında ortaya çıkan şeytani varlıklarla ilgili "Spettri"-si (Hortlaklar, 1987) ve Maya harabeleri yakınındaki yoksul bir köyde işlenen dehşetli cinayetleri konu alan "Maya"sı (1989) İtalyan korkusunun türetilmiş örnekleri arasındadır. Andreas Marfori'nin "The Evil Dead" taklidi "Il bosco"su (Orman, 1988), Gianni Martucci'nin büyücülü "I frati rossi"-si (Kızıl Keşişler, 1988), Claudio Lattanzi'nin *gore* efektli "Zombie 5: Killing Birds"ü (Öldüren Kuşlar, 1987), Vittorio Rambaldi'nin "Furia primitiva"sı (İlkel Gazap, 1988), Gianfranco Giagni'nin atmosferik ve ürkünç "Il nido del ragno"su (Örümcek Yuvası, 1988), Fabrizio Laurenti'nin uluslararası oyuncu kadrolu "La casa 4-Witchery"si (1988), Mario Orfini'nin saldırgan hayvanlı "Mamba"sı (1988), Stelvio Massi'nin bol çıplaklık barındıran "Arabella l'angelo nero"su (Kara Melek, 1989) ve Alessandro Capone'nin sadistik "Streghe"-si (Büyücü, 1989) 80'lerin diğer ürünleridir. Antonio Bonifacio'nun, Serena Grandi'li erotik giallo denemesi "La strana storia di Olga O. " (Olga O. 'nun Tuhaf Hikayesi) 1995'te gösterime girerken, kısa metrajlı korkularla kariyerine başlayan 1978 Roma doğumlu Gabriele Albanesi kan-şiddet ağırlıklı "Il bosco fuori" (Ormanın Dışında, 2006) ve John Carpenter'a saygı duruşunda bulunan "Nelle fauci di Ubaldo Terzani"yi (Ubaldo Terzani'nin Ağzında, 2010) yönetmiştir. Alex Infascelli'nin "H2Odio" (2006), Eros Puglielli'nin "Occhi di cristallo" (Kristalin Gözleri, 2004), Pierfrancesco Campenella'nın "Cattive inclinazioni" (Kötü Eğilim, 2003), Giovanni Pianigiani'nin "Darkness Surrounds Roberta" (Karanlık Roberta'yı Kuşatıyor, 2008), Roger Fratter'ın "Abraxas: Riti segreti dall'oltretomba" (Mezarlık Ötesinden Kara Büyü, 2001) ve "Innamorata della morte" (Ölümün Sevgilisi, 2004), Federico Zampaglione'nin "Shadow" (Gölge, 2009) ve "Tulpa-Perdizioni mortali"-si (Ölümcül Lanet, 2012) altın çağını çoktan geride bırakan ve artık can çekişen İtalyan korku sinemasının son örnekleridir.

İtalya • Demoni (Şeytanlar)

ITTENBACH, OLAF (MÜNİH, 1969) Alman yönetmen, özel efektçi. Düşük prodüksiyon koşulları altında, amatörce çekilmiş *gore* filmlerinin yönetmeni Ittenbach eski bir diş teknisyenidir.

- **FİLMOGRAFİ:** The Burning Moon (1992) • Premutos-Der Gefallene Engel (1997) • Riverplay (2000) • Legion of the Dead (2001) • Evil Rising (2002) • Beyond the Limits (2003) • Garden of Love (2003) • Legend of Hell (2012)

Peter Jackson

JACKSON, PETER (PUKUREA BAY, 1961) Yeni Zelandalı yönetmen, yapımcı, senaryo yazarı. Günümüz ticari sinemasının önde gelen isimlerinden biridir; sinema macerasına mini bütçeli splatter komedileriyle adım atmıştır. Galaksiler arası fast food zinciri kurmaya niyetlenen ve insan eti numuneleri almak için Yeni Zelanda'nın küçük bir kasabasını istila eden uzaylılarla, onları engellemeye çalışan hükümet ajanlarının mücadelesini anlatan *gore* festivali "Bad Taste" (Kötü Zevk) Jackson'ın ilk uzun metrajlı çalışmasıdır. Neredeyse bedavaya gelen bu korku-komedinin sonrasında vahşi Muppet Show parodisi "Meet the Feebles" (Feebles'larla Tanışın) ve iğrenç sahnelerle dolu gırgır zombi filmi "Braindead"i (Beyin Ölümü) çeken Jackson, 1950'lerde Yeni Zelanda'da yaşanmış bir cinayet olayından esinlenerek yazdığı "Heavenly Creatures"-la (Cennetin Yaratıkları) drama yönetmedeki yeteneğini de göstermiştir. Özel efektlerin yoğunlaştığı eğlenceli *hayaletli ev* filmi "The Frighteners"ın (Sevimli Hayaletler) ardından Tolkien'ın epik fantezi romanına dayalı "Lord of the Rings" (Yüzüklerin Efendisi) üçlemesini hayata geçirmiş ve 300 milyon dolarlık bu dev bütçeli seriyle adını ticari sinemanın büyükleri arasına yazdırmıştır. Yeni çevrim "King Kong"da şimdiye kadar bir film yönetmenine ödenen en yüksek ücretlerden birini (20 milyon dolar) almıştır.

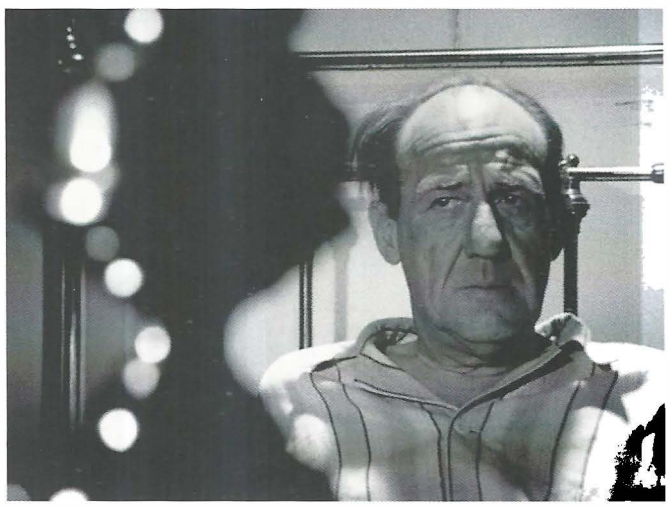
- **FİLMOGRAFİ:** Bad Taste (1987) • Meet the Feebles (1989) • Braindead (1992) • Heavenly Creatures (1994) • Forgotten Silver (1995) • The Frighteners (1996) • Lords of the Rings: The Fellowship of the Ring (2001) • Lords of the Rings: The Two Towers (2002) • Lords of the Rings: The Return of the King (2003) • King Kong (2005) • The Lovely Bones (2009) • The Hobbit: an Unexpected Journey (2012) • The Hobbit: There and Back Again (2013)

Shirley Jackson

JACKSON, SHIRLEY (SAN FRANCİSCO, 1919 - VERMONT, 1965) Amerikalı öykü ve roman yazarı. Modern gotik olarak adlandırılan türün öncülerinden sayılan Jackson, iki kez sinemaya uyarlanan ünlü *hortlaklı ev* romanı "The Haunting of Hill House" (Tepedeki Ev) ve "The Lottery" (Piyango) adlı tüyler ürperten kısa öyküsüyle tanınır. "The Haunting of Hill House" 1963 yılında Robert Wise, 1999'da Jan de Bont yönetmenliğinde beyazperdeye taşınmıştır.

- **FİLMOGRAFİ:** The Haunting (1963) • The Lottery (1969) • Come Along with Me (TV 1996) • The Lottery (TV 1996) • The Haunting (1999)

M. R. James'in BBC uyarlamalarından Whistle and I'll Come to You'da (Düdüğü Çal Sana Geleyim) • Michael Hordern

JAMES, M. R. (MONTAGUE RHODES) (1862 - 1936) İngiliz Orta Çağ bilgini, yazar. Uzun yıllar Eton College'ın

dekanlığında ve çeşitli müzelerin yöneticiliğinde bulunan James saygın bir Orta Çağ bilgini ve birbirinden ürkünç, incelikli hayalet hikayelerinin yazarıdır. Hikayeleri, "Ghost Stories of an Antiquary" (Bir Antika Meraklısının Hayalet Hikayeleri), "More Ghost Stories of an Antiquary", "A Thin Ghost and Others" (Zayıf Bir Hayalet ve Diğerleri), "A Warning to the Curious and Other Ghost Stories" (Meraklıya Bir Uyarı ve Diğer Hayalet Hikayeleri) adlı kitaplarda toplanmıştır. Kahramanlarını çoğunlukla kırsal bölgelerdeki veya deniz kıyısındaki mekanlarda araştırmalar yürüten ve o sırada doğaüstü olaylara tanıklık eden entelektüel insanlardan seçmiştir. Jacques Tourneur klasiği "Night of the Demon" (İblisin Kurbanları) James'in kısa hikayesi "Casting the Runes"ın (Rune Açılımları) serbest bir uyarlamasıdır. Hikayelerinden "Whistle and I'll Come to You" (Düdüğü Çal Sana Geleyim), "The Stalls of Barchester" (Barchester Koltukları), "A Warning to the Curious" (Meraklıya Bir Uyarı), "Lost Hearts" (Yitik Kalpler), "The Treasure of Abbott Thomas" (Abbott Thomas'ın Hazinesi), "The Aslı Tree" (Dişbudak Ağacı), "A View from Hill" (Tepeden Bakış), "Number 13" (13 Numara) günümüzün sentetik korkularını cebinden çıkaran ürkünç BBC uyarlamalarına konu olmuştur. "Whistle and I'll Come to You" (rasyonalist ve eksantrik bir akademisyen kaldığı otelin yakınındaki eski mezarlıkta bir düdük bulur... Düdüğün üzerinde Latince *Bu kimdir, kim geliyor*? tümcesi yazılıdır. Profesörün düdüğü üflemesiyle görünmeyen güçler faaliyete geçer) ve "A Warning to the Curious" (amatör bir arkeolog toprak altında 5. yüzyıla ait bir krallık tacı bulur. Ama tacın koruyucu bir hayaleti vardır ve sürekli beden değiştiren bu kötücül hayalet arkeloğun peşini bırakmaz) James'in en korkunç hikayeleridir. İlki 1968 ve 2010'da iki kez, Michael Hordern (1968) ve John Hurt'ün (2010) şahane oyunculuklarıyla televizyona uyarlanmış, ikincisi ise 1972'de Peter Vaughan'ın oynayıp, MR. James uzmanı Lawrence Gordon Clark'ın yönettiği bir başka tüyler ürperten BBC uyarlamasına konu olmuştur. 2000 yılında gösterilen diğer BBC yapımında (Ghost Stories for Christmas-Noel İçin Hayalet Hikayeleri) MR James'i canlandıran Christopher Lee dört hikayesini çevresinde toplanan öğrencilerine okur...

▸ **FİLMOGRAFİ:** Night of the Demon (1957) • Whistle and I'll Come To You (TV 1968) • The Stalls of Barchester (TV 1971) • A Warning To the Curious (TV 1972) • Lost Hearts (TV 1973) • The Treasure of Abbot Thomas (TV 1974) • The Ash Tree (TV 1975) • Itv Playhouse-Casting the Runes (TV 1979) • Ghost Stories for Christmas (TV 2000) • A View from Hill (TV 2005) • Number 13 (TV 2006) • Whistle and I'll Come To You (TV 2010)

JANSSEN, FAMKE (AMSTELVEEN, 1964) Hollandalı oyuncu. Mankenlikten sinemaya geçen Janssen ilk kez James Bond filmi "Golden Eye"la adından söz ettirmiştir. Korkunun krallarından Clive Barker'ın yönettiği "Lord of Illusion" (Yanılsamaların Efendisi), Stephen Sommers'ın efektlere boğulmuş canavar fantezisi "Deep Rising" (Derinlikteki Dehşet), Robert Rodriguez'in paranoya eksenli

Famke Janssen

yaratık filmi "The Faculty" (Fakülte), başarısız yeniden çevrim "House on Haunted Hill" (Lanetli Tepe) ve zırvalıklarla dolu korku "Hide and Seek"de (Saklambaç) kadın kahramanları oynamıştır.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Lord of Illusions (1995) • Goldeneye (1995) • The Gingerbread Man (1998) • Deep Rising (1998) • Rounders (1998) • The Faculty (1998) • House on Haunted Hill (1999) • X-Men (2000) • Don't Say a Word (2001) • X2 (2003) • Hide and Seek (2004) • X-Men 3 (2006) • 100 Feet (2007) • Taken 2 (2012) • Hansel and Gretel: Witch Hunters (2013)

Japonya • Kuroneko (Kara Kedi) • Nobuko Otowa

JAPONYA Japon korku sineması 17. yüzyılda gelişen Kabuki tiyatrosundan, halk efsanelerini temel alan kahramanlık hikayelerinden (kaidan), doğaüstü masallarda bahsi geçen *yurei*'lerden (insanlar intihar ettiğinde, öldürüldüğünde ya da cenaze merasimlerinin töreye uygun olmadığı zamanlarda gözüken uzun saçlı kadın hayalet), *bakaneko*'lardan (kedi biçimini almış cinler) ve ölü bedenlerin saklandığı su kuyularından beslenmiştir. Sağlam bir korku geleneğine sahip olan Japonya'da 40'lı ve 50'li yıllarda çoğunlukla *kaidan eiga* denilen hayalet filmleri üretilmiştir. Bu filmlerin pek çoğu *kabuki* kökenlidir. Defalarca beyazperdeyle buluşan "Tokaido yotsuya kaidan"ın (Yot-

suya Hayaletinin Hikayesi, 1959) en popüler versiyonunu Japon korku sinemasının önemli isimlerinden Nobuo Nakagawa yönetmiştir. Nakagawa bir samuray eşinin hayaletinin intikamını konu alan bu filmin sonrasında "Onna kyuketsuki" (Leydi Vampir, 1959), "Jigoku" (Cehennem, 1960) ve "Kaidan hebi-onna"yla (Yılan Kadının Laneti, 1968) korku serisine yenilerini eklemiştir. "Hadaka no shima" (Çıplak Ada) adlı konuşmasız başyapıtın yaratıcısı Kaneto Shindo'nun "Onibaba" (Çukur) ve "Kuroneko"su (Kara Kedi) Japon korku sinemasının en seçkin örnekleri arasındadır. Bitmek tükenmek bilmeyen iç savaşların yaşandığı 14. yüzyıl feodal Japonya'sından bir sefalet kesiti sunan "Onibaba" (1964) yaralı samurayları soyarak geçimlerini sağlayan yaşlı bir kadınla, gelininin yaşamlarını takip eder. Gelinin, ipsiz sapsız bir adamla ilişkiye girmesinden sonra iki kadının arası bozulacak ve kaynana bu ilişkiyi bitirmek için elinden geleni ardına koymayacaktır. Kadının en büyük silahı bir samuraydan çaldığı şeytani bir maskedir. Gelinini maskeyle korkutmaya çalışan yaşlı kadın bir gün maskenin yüzünden çıkmadığını fark eder... Zamanının çok ötesinde bir film olan "Onibaba" Batılı ülkelerde şaşkınlıkla karışık bir hayranlıkla karşılanmıştır. Shindo'nun diğer korku filmi "Kuroneko" (1968) en az "Onibaba" kadar karamsar, açık saçık ve acımasızdır. Şogun döneminde (12. yüzyıl) geçen bir hikaye anlatan filmde bir kayınvalideyle gelininin yaşadığı kulübeye zorla giren, yollarını şaşırmış samuray grubu geline tecavüz ettikten sonra iki kadını da öldürürler. Katledilen kadınlar bir kedinin kanlarını yalaması sonucunda intikamcı hayaletlere (bakoneko) dönüşür. Büyülü bir orman yeni mekanlarıdır. Orada rast geldikleri samurayları baştan çıkarırlar, boğazlarını keserek öldürürler. Ama genç kadının kocasının savaştan sağ salim dönmesi ve samurayların saflarına katılmasıyla olaylar bambaşka bir boyut kazanacaktır. Birbirinden atmosferik ve erotik sahnelerle bezeli bu klasik, Cannes Film Festivali'nin yarışmalı bölümüne seçilmesine karşın festivalin 68 olaylarından dolayı iptal edilmesiyle saf dışı kalmıştır. Japon sinemasının büyüklerinden, Shindo'nun hocası Kenji Mizoguchi olağandışı bir hayalet hikayesi anlattığı "Ugetsu monogatari"yle (Ay Işığı ve Yağmur Hikayeleri) daha şiirsel ve incelikli bir sinema klasiği yaratmıştır. 16. yüzyıl sonlarında geçen film, çömlek yaparak geçinen iki yoksul köylü ailesi çevresinde gelişen bir hikaye anlatır. Çömleklerini satmak için kasabaya giden iki adamdan biri samuray olma düşleri kurmaktadır ama bunun için yeterince güce ve cesarete sahip değildir. Diğeri ise bir hayalet tarafından baştan çıkartılır. Japon sinemasının bir diğer ustası, Masaki Kobayashi "Kwaidan"da (Hayalet Hikayesi) dört farklı hayalet hikayesini muazzam bir görsellikle sinemaya aktarmıştır. Muhteşem görüntülere eşlik eden ürpertici müzikleri ise Akira Kurosawa ve Nagisa Oshima'yla da çalışan Toru Takemitsu bestelemiştir. Japonların bilinç altına yerleşmiş olan nükleer bomba ve savaş korkusunu ilkel formlarda da olsa beyazperdeye yansıtan "Godzilla" filmleri dünya çapında yankı uyandırmıştır. Japonya'nın önde gelen stüdyolarından Toho'nun desteğiyle 1954 - 2004 yılları arasında çekilen 28 Godzilla filminin çoğunu Ishiro Honda yönetmiştir. Japonların King Kong'a yanıtı olan Godzilla filmlerinde dev boyutlardaki dinozor benzeri bir yaratığın insanlarla, -ilerleyen filmlerde- başka yaratıklarla olan savaşımı anlatılır.

Klasik hayalet hikayeleri dışında, 60 ve 70'lerde Japon polisiye-korku yazınının öncüsü Edogawa Rampa'nın kimi öyküleri beyazperdeyle buluşmuştur. Kült yönetmen Yasuzo Masumuro'nun "Moju"su (Kör Canavar) bu filmlerin arasında en ilgi çekici olanıdır. Ünlü bir fotomodelin, kör bir heykeltıraş tarafından kaçırılmasını konu edinen "Moju"yu Japonya'da yasaklanan "Kyofu kikei ningen" (Deforme Adamın Dehşeti) ve "Yaneura no sanposho" (Çatıdaki Gözcü) takip etmiştir. Michio Yamamoto'nun 1970 74 arasında çektiği vampir filmleri "Chi o suu ningyo" (Vampir Bebek), "Chi o suu me" (Kan Emici Gözler) ve "Chi o suu bara" (Kan Emici Güller) geleneksel Japon hikayelerinden çok Batılı benzerlerine göz kırparken, ucuz efektlerle donatılmış uzaylı vampir filmi "Kyuketsuki Gokemidoro" (Vampir Gokemidoro) Amerikan B filmleri klişelerini ödünç almıştır. Japon çizgi romanlarından (manga) ilham alan animasyon "Kyuketsuki hanta D" (Vampir Avcısı) ve Shinya Tsukamato'nun, metal fetişisti olarak tanınan tuhaf bir adama arabasıyla çarptıktan sonra bio mekanik bir canavara dönüşen bir iş adamının yaşadığı gerçeküstü deneyimleri anlattığı "Tetsuo" (Demir Adam) Japon korkusunun sıradışı örnekleri olarak göze çarpmıştır. Siberpunk meraklıları tarafından coşkuyla karşılanan absürd "Tetsuo"nun daha yüksek bütçeli devam filmleri de (Tetsuo II: Body Hammer. Tetsuo III: The Bullet Man) çekilmiştir.

Japon korku sineması 90'ların sonlarında kabuğundan hızla sıyrılmış ve genç yönetmenlerin katkılarıyla yeni Asya korku furyasının (aynı yıllarda Hong Kong, Güney Kore ve Tayland yapımı filmler de dış pazara açılmıştır) en önemli temsilcisi olmuştur. Çoğunlukla hiç bitmeyen lanetleri, intikamcı ruhları ve teknoloji korkusunu işleyen atmosferik Japon tür filmlerinde uzun saçlı, soluk yüzlü kadın ve ıslak çocuk hayaletleri sık sık arzı endam ederler. Hideo Nakata, Takashi Miike, Takashi Shimizu ve Kiyoshi Kurosawa Japon korkusunun bu dönemde öne çıkan yönetmenleridir. Popülist kanatta yer alan Nakata ve Shimizu Hollywood'un ağına kolaylıkla düşerken Miike'yle Kurosawa daha çok uluslararası festivallerde ilgi görmüşlerdir. Hideo Nakata'nın izleyenlerin bir hafta içinde ölümlerine neden olan, lanetli bir video kasetle ilgili "Ringu"su (Halka) Uzakdoğu korku furyasını ateşlemiş ve her öncü film gibi sıklıkla taklit edilmiştir. "Ringu"nun devam filmleri, Hollywood versiyonları birbirini izlerken Nakata 2002'de farklı bir korkuyla türden hoşlanmayanların bile gönlünü fethetmiştir. Duygusal tonları ağır basan "Honogurai mizu no so kara" (Karanlık Su) yeni boşanmış bir anneyle, anaokuluna giden küçük kızının tavanlarından sular akan, hayaletli bir apartmana taşınmasıyla gelişen doğaüstü olayları konu edinmektedir. "Ringu"nun

Japonya • Honogurai mizu no soko kara (Karanlık Su) • Rio Kanno

Gore Verbinski tarafından yönetilen Amerikan versiyonunun (The Ring) tecimsel başarısından sonra Hollywood'a giden Nakata başarısız bir devam filmine (The Ring Two) imza atacaktır. Adı son yıllarda gerçekleşmeyen projelerle anılan Nakata'nın son filmlerinden "Kaidan", *kaidan eiga* dönemine öykünen nostaljik bir hayalet hikayesi anlatmaktadır. İntikamcı ruhların oturduğu (kocası tarafından öldürülen bir kadın ve oğlu) hortlaklı bir evle bağlantısı olan şanssız insanların akıbetlerini konu alan "Ju-on" (Garez) filmleriyle meşhur olan Takashi Shimizu'nun Amerika macerası Nakata'dan daha farklıdır. Japon sinemacı filmlerinin Amerikan sermayeli versiyonlarını kendi ülkesinde çekmiştir. Seyretmesi cesaret isteyen sadistik filmlerin çılgın yönetmeni Takashi Miike sadece iki filmiyle (Ölüm Provası, Cevapsız Arama) geleneksel stilinin dışına çıkmış ve kitle sinemasının beğenilerine yakın durmuştur. Karısının ölümünden sonra yeniden evlenme hayalleri kuran ama yanlış bir kadına aşık olan bir film yapımcısının hikayesini anlatan "Odishon" (Ölüm Provası) en iyi Japon korku filmlerinden biri sayılır. Daha ticari bir ürün olan "Chakushin ari" (Cevapsız Arama) ise kendi ölümlerini cep telefonu mesajlarıyla önceden haber alan bir grup gençle ilgilidir. Miike gibi kariyerine ucuz video filmleriyle başlayan Kiyoshi Kurosawa, ilerleyen yıllarda ağırbaşlı ve son derece karamsar filmler yönetmiştir. Tokyo'da vuku bulan gizemli cinayetlerin konu edinildiği "Kyua" (Derman) ve bilgisayarlara musallat olan hayaletlerle iletişim kuran insanların çevresinde gelişen "Kairo" (Nabız) modern Japon korku sinemasının başucu örnekleri arasındadır. Kurosawa, Cannes Film Festivali'ne seçilen korku dışı yapıtları "Akarui mirai" (Parlak Gelecek) ve "Tokyo Sonata"yla *arthouse* meraklılarının da beğenisini toplamıştır. Ryuhei Kitamura, Sion Sono, Renpei Tsukamoto, Koji Shiraishi, Norika Tsurata ve Masayuki Ochiai günümüz Japon korkusunun diğer dikkat çeken isimleridir. 1969 Osaka doğumlu Ryuhei Kitamura ülkesinde muhtelif korku, aksiyon, fantezi korku filmlerine imza attıktan sonra ABD'de Clive Barker uyarlaması "The Midnight Meat Train" (Dehşet Treni) ve sürprizli bir kaçırılma hikayesi anlatan "No One Lives"i (Herkes Ölecek) yönetmiştir. Ayrıksı şair-yönetmen Sion Sono (1961) toplu halde intihar eden liseli genç kızları konu edinen "Jisatsu Sakuru" (İntihar Kulübü), bu filmin devamı niteliğindeki "Noriko no shokutaku" (Noriko'nun Akşam Yemeği Masası), sapkın bir ensest, intihar ve cinayet hikayesi anlatan "Kimyon a sakasu" (Tuhaf Karnaval) ve saç uzantılarının cinayet makinelerine dönüştüğü "Ekusute"le hayli tartışmalı bir kariyer yapmıştır. "Ju-on"la tematik benzerlikler gösteren Ju-rei: The Uncanny"le sinemaya adım atan Fukuoka doğumlu Koji Shiraishi "The Blair Witch Project"in sahte belgesel tekniğini ödünç alan "Noroi"de (Lanet) şeytani bir varlıkla karşılaşan farklı insanların yaşadıkları dehşeti video kamerayla izleyenlere aksettirir. Feci kan ve vahşet sahneleri barındıran işkence pornosu "Gurotesuku" (Grotesk) ve "Okaruto" (Okült) Shiraishi'nin diğer tür çalışmalarıdır. Video filmcilik kökenli Norika Tsurata 2000'lerde "Ringu 0: Basudei" (Doğumgünü), "Kakashi" (Korkuluk), "Yogen" (Önsezi), "Orochi" (Kan) gibi daha çok DVD ve festival pazarında şans bulan ürünlerle gündeme gelirken, 90'larda televizyona korku antolojileri çeken Masayuki Ochiai, "Kansen" (Enfeksiyon) ve Amerikan yapımı "Shutter"la (Resimdeki Hayalet) vasatlık sınırında gezinmiştir.

Günümüzde Japon korku sineması -genel anlamda

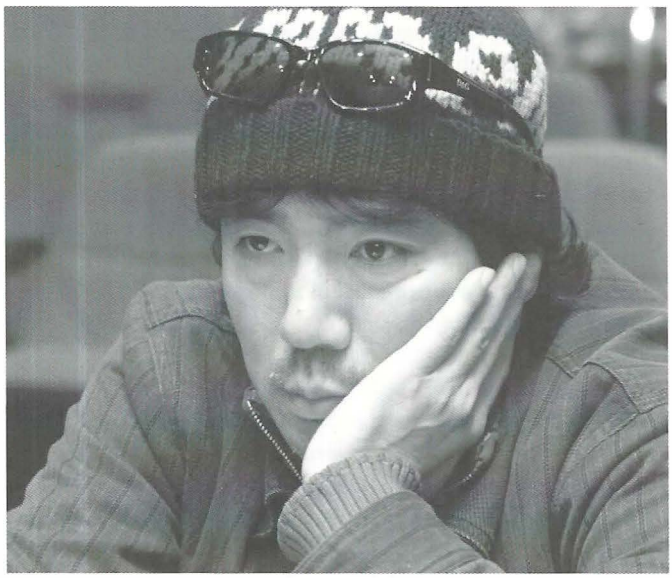

Japonya • Ju-on (Garez)

Uzakdoğu korku sineması- parlak günlerinin uzağındadır ama Japonya'nın bir numaralı korku prodüktörü Takashige Ichise, aralarında uluslararası projelerin de olduğu iddialı yapımlarla izleyici karşısına çıkmaya hazırlanmaktadır.

JAYNE, JENNIFER (YORKSHIRE, 1931 - LONDRA, 2006) İngiliz oyuncu, senaryo yazarı. 40'ların sonlarında sinemaya giren esmer güzeli Jayne, televizyon filmlerinde de gözükmüştür. Freddie Francis'in yönettiği "Hysteria" (İsteri), "Dr. Terror's House of Horror" (Dr. Dehşetin Korkular Evi), "They Came from Beyond Space" (Uzayın Ötesinden Geldiler), "The Doctor and the Devils" (Doktor ve Şeytanlar) başlıca tür filmleridir. Freddie Francis filmleri "Tales Witness the Madness" (Deliliğe Tanık Olan Öyküler) ve "Son of Dracula"nın (Drakula'nın Oğlu) senaryolarını Jay Fairbank adıyla yazmıştır.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Clash By Night (1964) • Dr. Terror's House of Horrors (1965) • Hysteria (1965) • They Came from Beyond Space (1967) • The Medusa Touch (1978) • The Jigsaw Man (1984) • The Doctor and the Devils (1985)

Kim Jee-woon

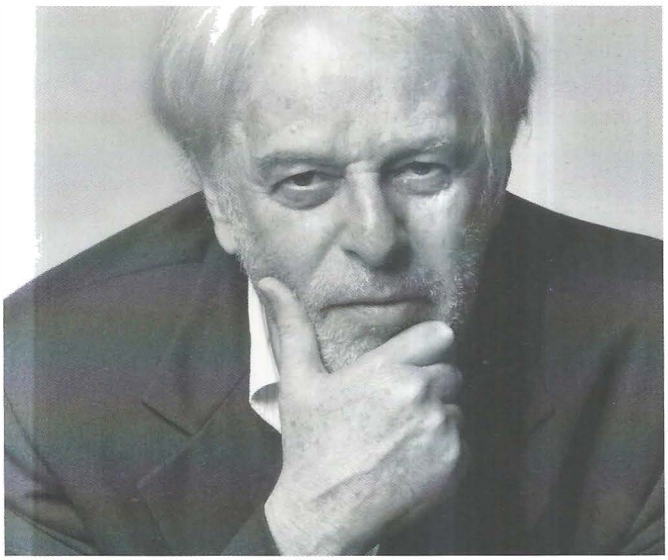
JEE-WOON, KIM (SEUL, 1964) Güney Koreli yönetmen.Güney Kore sinemasının dünyaya açılmasında önemli payı olan yönetmenlerden biridir; ilk filmi "Choyonghan kajok" (Sessiz Aile) otellerine gelen müşterileri teker teker öteki dünyayı boylayan acayip bir ailenin çevresinde gelişen bir hikaye anlatır. Japon sinemacı Takashi Miike 3 yıl sonra bu kara mizah tonlu filmin müzikal bir versiyonunu (Katakurilerin Mutluluğu) gerçekleştirmiştir.Kim'in sonraki tür çalışması "Memories" (Anılar) 3 bölümlü Asya korku antolojisi "Saam gaang"ın (Üç) bir parçasını oluşturur; öldürdüğü karısının cesedini arabasının bagajına koyan ama bunu bir türlü hatırlayamayan bir adamın yaşadıklarını konu almaktadır. "Memories"i takip eden "Janghwa, Hongryeon" (Karanlık Sırlar) Güney Koreli sinemacının en meşhur filmidir; Kore halk masallarından derlenen hikayesi psikolojik tedavi sonrasında evlerine dönen iki kız kardeş, onlara eziyet eden kötücül üvey anneleri ve pasif babaları etrafında gelişir; sofistike kurgusu ve sürprizleriyle izleyenlerin akıllarını başlarından almıştır. Kim,iki etkileyici tür dışı filmin ardından (Acı Tatlı Hayat, İyi, Kötü, Tuhaf) "Akmareul boatda"yla (Şeytanı Gördüm) korku-gerilim alanına dönmüştür.İzleyenleri fena halde zorlayan şiddet sahneleriyle donatılmış olan film kadınları gaddarca katleden bir seri katille, peşindeki gizli ajanın kedi fare oyununu konu edinmektedir.İlk İngilizce konuşmalı filmi "The Last Stand"da (Geçit Yok) eski Kaliforniya Valisi Arnold Scwarzenegger,Johnny Knoxville, Forest Whitaker, Harry Dean Stanton, Peter Stormare ve Eduardo Noriega'yı yönetmiştir.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Choyonghan Kajok (1998) • Banchikwang (2000) • Saam Gaang (2002) **Bölüm:** *Memories* • Janghwa, Hongryeon (2003) • Dalkomhan Insaeng (2005) • The Good, the Bad and the Weird (2008) • Akmareul Boatda (2010) • The Last Stand (2013)

JODOROWSKY, ALEJANDRO (TOCOPILLA, 1929) Rus kökenli Şilili film ve tiyatro yönetmeni. Ayrıksı bir sinema ve sahne adamıdır. 1953 yılında Şili'den ayrılarak Paris'e gelmiş ve burada bir süre ünlü pandomim sanatçısı Marcel Marceau'yle beraber çalışmıştır. Çok yönlü bir sanatçı olan Jodorowsky çizgi roman metinleri yazmış, sirklerde kukla oynatmış, aktörlük yapmıştır. Fernando Arrabal'ın (1932) öncülüğünde hayata geçen deneysel *Panik Tiyatrosu* akımına arkadaşı Roland Topor (1938-1997) ile birlikte katkıda bulunan Jodorowsky, sinemada da avangard tarzını sürdürmüştür.

Ticari kaygı gözetmeyen, gerçeküstü ve tabulara meydan okuyan filmleriyle sınırlı bir izleyici kitlesine seslenen Jodorowsky çoğunlukla Meksika'da çalışmıştır. Normal olan her şeyden nefret ettiğini söyleyen ve bu görüşünü beyazperdede pratiğe döken sanatçının filmlerinde çoğunlukla yaşamın kıyısında duran, anormal karakterlerin maceraları gerçeküstü, mistik bir anlatımla işlenmiştir. Büyülü bir şehri arayan iki sevgilinin (adam iktidarsız, kadın felçli) olağandışı yolculuğunu resimleyen "Fando y Lis" (Fando ve Lis) Jodorowsky'nin ilk uzun metrajlı filmidir. Fernando Arrabal'ın oyunundan uyarlanan, birbirinden tuhaf olayların ve tuhaf karakterlerin sahne aldığı film gerçeküstü bir LSD tribini andırır. "Fando y Lis"i, geceyarısı gösterimlerinin gözdesi, tüm zamanların en tuhaf westerni "El topo" (Köstebek) takip etmiştir. Siyahlar giymiş bir silahşor, altı yaşındaki oğluyla çıktığı yolculukta önce bir köyde katliam yapan kanunsuzları temizler, sonra oğlunu rahiplere bırakarak Meksika çöllerinde başka silah ustalarıyla kapışır, en sonunda toplum dışı insanların yaşadığı bir yerde hidayete erer... Kısa sürede kült statüsüne erişen "El topo" dini sembollerle çevrili, vahşetin ve her türlü garipliğin eksik olmadığı alegorik bir filmdir. Dünya prömiyerini Cannes'da yapan "Holy Mountain" (Kutsal Dağ) bir diğer mistik, sanrısal ve sembolik Jodorowsky fantezisidir; 5 yıl aradan sonra gelen ve doğru dürüst bir dağıtımcı bile bulamayan "Tusk" ise aynı gün doğan bir kızla, bir filin dostluğunu anlatır.

Jodorowsky'nin seri cinayetler, dini fanatizm, sirk dünyasının gizemleri ve sapkın bir ana oğul ilişkisi üzerine

Alejandro Jodorowsky

kurulu olan sonraki filmi "Santa Sangre" (Kutsal Kan) büyülü atmosferi, anormal karakterleri, teatral setleriyle yine anaakım sinemayla mesafelidir. Ama yönetmenin önceki filmlerine göre daha geleneksel bir anlatıma sahiptir. Sadist bir sirk yöneticisiyle, din fanatiği trapezci bir annenin oğlu olan küçük Fenix (yönetmenin oğlu Adan Jodorowsky) Meksika'daki sirkte korkunç şeylere tanık olur. Vücudunda koca bir kuş dövmesi bulunan bıçak fırlatma ustası babasının (Guy Stockwell), sirkte çalışan bir kadınla (Thelma Tixou) ilişkisi vardır. Bunu öğrenen anne (Blanca Guerra) iş üzerinde yakaladığı kocasının penisine kezzap döker. Can havliyle yataktan fırlayan baba kadının iki kolunu birden kestikten sonra intihar eder. Olanları gören Fenix travma geçirir ve bir akıl hastanesine kapatılır. 12 yıl sonra hastaneden annesinin yardımıyla kaçan Fenix (yönetmenin diğer oğlu Axel Jodorowsky) akli dengesini tamamıyla yitirmiş olan kadının canice isteklerine karşı koyamaz. Fenix'in kolları ve bilinci canavarlaşan annesinin emrine girmiştir. İntikam tutkusu beraberinde korkunç cinayetleri getirecektir. Fellini filmlerinin büyülü karnaval havasını, David Lynch'in tuhaflıklarını, Tod Browning'in sirk ucubelerini, Dario Argento'nun gerçeküstü şiddetle örülü sinemasını akla getiren bu benzersiz filmin (bir Meksika-İtalya ortak yapımıdır) senaryosunu Jodorowsky, Roberto Leoni ve Argento'nun erkek kardeşi Claudio ortaklaşa yazmıştır; yapımcıları Claudio Argento ve Meksika çöp filmleri uzmanı René Cardona Jr. 'dur.

Şilili sinemacının ilk kez ünlü oyuncularla çalıştığı (Peter O'Toole, Ömer Şerif, Christopher Lee) ve yapımcılarıyla (Superman'in yapımcıları Alexander Salkind ve Pierre Spengler) ciddi görüş ayrılıklarına düştüğü "The Rainbow Thief" (Gökkuşağı Hırsızı) sadece Fransa'da vizyona girmiştir. Her fırsatta filmden, yaratıcılığını sınırlayan yapımcılarından ve başrol oyuncusu Peter O'Toole'dan nefretini dile getiren Jodorowsky uzun bir süre sinema yapmamıştır. Son olarak Şili'de çocukluğuyla ilgili bir film çekmiştir; Paris'te çizgi roman tasarımlarıyla da uğraşmaktadır.

- **FİLMOGRAFİ:** Fando y lis (1967) • El topo (1970) • The Holy Mountain (1973) • Tusk (1978) • Santa sangre (1989) • The Rainbow Thief (1990) • La danza de la realidad (2013)

JOHNSON, RICHARD (UPMINSTER, 1927) İngiliz oyuncu. Michael Caine, Tom Courtenay, Richard Attenborough, Albert Finney, Ralph Fiennes, Ian Holm, Anthony Hopkins gibi usta aktörleri yetiştiren Royal Academy of Dramatic Art'dan (RADA) mezun olan Johnson 1951'de sinemaya geçmiş; 60 ve 70'lerde bir süre İtalya'da çalışmıştır. "The Haunting" (Perili Ev), "Chi sei?" (Kimsin Sen?-Şeytan), "Il medagliano insanguinato" (Lanetli Madalyon), "The Comeback" (Dönüş), "Zombi 2", "The Monster Club" (Canavarlar Kulübü) belli başlı tür filmleridir.

- **FİLMOGRAFİ:** The Haunting (1963) • La strega in amore (1966) • Khartoum (1966) • Chi Sei? (1974) • Il medaglione Insanguinato (1974) • The Comeback (1978) • L'isole degli uomini pesce (1979) • Zombi 2 (1979) • The Monster Club (1980) • Lara Croft: Tomb Raider (2001) • Scoop (2006)

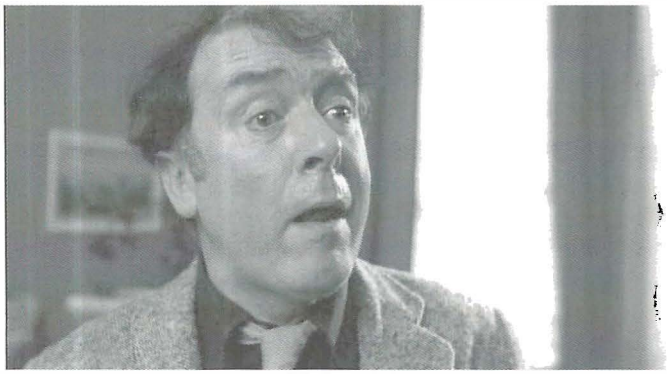
JOHNSON, STEVE (HOUSTON, 1960) Amerikalı makyaj efekt sanatçısı. Mesleğin büyüklerinden Rick Baker ve Rob Bottin'e asistanlık yapan Steve Johnson pek çok Hollywood korku filminin irkiltici makyaj efektlerinden sorumludur.

- **FİLMOGRAFİ:** Videodrome (1983) • Howling II (1985) • Pet Sematary II (1992) • Innocent Blood (1992) • Species (1995) • Lord of Illusions (1995) • Nightwatch (1998) • Blade II (2002) • War of the Worlds (2005)

JONES, DUANE (NEW YORK, 1936 - NEW YORK, 1988) Amerikalı oyuncu. George Romero'nun zombi klasiği "Night of the Living Dead"de (Yaşayan Ölülerin Gecesi) yaşayan ölülere direnen grubun liderliğini üstlenen siyahi kahramanı oynamıştır. Siyahi aktör ve aktrislerin rol aldıkları vampir filmi "Ganja & Hess", "To Die For" ve "Vampires" diğer tür çalışmalarıdır. 52 yaşında bir kalp rahatsızlığı sonucunda yaşamını yitirmiştir.

- **FİLMOGRAFİ:** Night of the Living Dead (1968) • Ganja&Hess ((1973) • Vampires (1986) • Negatives (1988) • To Die for (1989)

JONES, FREDDIE (STOKE-ON-TRENT, STAFFORDSHIRE, 1927) İngiliz oyuncu. İngiliz sinemasının kaliteli karakter oyuncularından biridir; televizyonda da faaliyet göstermiştir. 60 ve 70'lerde Hammer yapımı "Frankenstein Must Be Destroyed" (Frankenstein Yok Edilmeli), "Satanic Rites of Dracula" (Dracula'nın Şeytani Ayinleri), korku komedileri "Vampira", "Son of Dracula" (Drakula'nın Oğlu), swinging Londra'da geçen, gay ve ensest izlekli gerilim "Goodbye Gemini" (Elveda İkizler) ve doppelganger konusunu işleyen "The Man Who Haunted Himself"de (Kendini Avlayan Adam) oynamıştır. David Lynch (The Elephant Man, *Fil Adam* – Dune - Wild at Heart, *Vahşi Duygular*), Federico Fellini "E la nave va" (Ve Gemi Gidiyor) filmlerinde de rolleri vardır. Ünlü aktör Toby Jones'un babasıdır.

Freddie Jones

- **FİLMOGRAFİ:** Marat/Sade (1968) • Frankenstein Must Be Destroyed (1968) • The Man Who Haunted Himself (1970) • Goodbye Gemini (1970) • The Satanic Rites of Dracula (1973) • Son of Dracula (1974) • Vampira (1975) • The Elephant Man (1980) • E La Nave Va (1983) • Firestarter (1984) • Dune (1984) • Wild At Heart (1990) • The Last Vampyre (TV 1992) • David Copperfield (TV 2000) • Ladies in Lavender (2004)

JONES, MARK (LOS ANGELES, 1953) Amerikalı yönetmen, yapımcı, senaryo yazarı. 70'lerde pek çok TV dizisinin senaryosunu yazan Mark Jones devam filmleri de çekilen "Leprechaun"la (Katil Cüce) yönetmenliğe geçmiştir. İrlanda folklorunda bahsi geçen kötücül bir cücenin maceralarını konu alan bu korku komedisinde Warwick Davis (Star Wars-Return of the Jedi, Harry Potter serisi, Labyrinth) ve Jennifer Aniston (ilk sinema filmi) rol almıştır. Jones'un diğer tür filmleri arasında başka bir şeytani masal-folklor kahramanının modern dünyadaki maceralarını anlatan "Rumpelstiltskin" (Lanetli Cüce) ve iki kardeş ve bir vantrilok kuklasıyla ilgili "Triloquist" yer almaktadır.

- **FİLMOGRAFİ:** Leprechaun (1993) • Rumpelstiltskin (1995) • Quiet Kill (2004) • Triloquist (2008) • Scorned (2013)

JONES, TREVOR (CAPE TOWN, 1949) Güney Afrikalı besteci. Film endüstrisine girmeden önce BBC'de klasik müzik eleştirmenliği yapmıştır. İlk kez John Boorman'ın görkemli fantezi klasiği "Excalibur"un bestelerini hazırlamıştır; çeşitli türlerde yetmişin üzerinde film müziğinde imzası vardır. "The Sender" (Verici), "Angel Heart" (Şeytan Çıkmazı), "Sea of Love" (Aşk Denizi), "Arachnophobia" (Örümcek Korkusu), "From Hell" (Cehennemden Gelen), "Bad Influence" (Psikopat) belli başlı tür filmleridir.

- **FİLMOGRAFİ:** Excalibur (1981) • The Sender (1982) • Runaway Train (1985) • Angel Heart (1987) • Mississipi Burning (1988) • Sea of Love (1989) • Arachnophobia (1990) • Bad Influence (1990) • The Last of the Mohicans (1992) • Kiss of Death (1995) • Hideaway (1995) • Dark City (1998) • The League of Extraordinary Gentlemen (2003) • I, Robot (2004)

JORDAN, NEIL (SLIGO, 1950) İrlandalı yazar ve yönetmen. Sanat yaşamına roman ve öykü yazarlığıyla başlayan Jordan sinemaya John Boorman'ın Kral Arthur filmi "Excalibur"un yapım belgesiyle geçmiştir. İngiltere ve İrlanda dışında, zaman zaman Hollywood'da da şansını deneyen sanatçı fantastik kurt adam filmi "The Company of Wolves"la (Kurtlar Sofrası) ilk tür örneğini vermiştir. Yetişkinliğe geçme sancılarını yaşayan genç bir kızın düşlerinde kurt adamlarla karşılaşmasını anlatan "The Company of Wolves" alegorik bir "Kırmızı Şapkalı Kız" çeşitlemesidir. Christopher Tucker'ın enfes makyaj efektleri, merhum Anton Furst'ün gösterişli dekorlarıyla katkıda bulundukları bu Neil Jordan filmi bir çok festivalden ödülle dönmüştür. Anne Rice'ın aynı adlı romanından uyarlanan, yıldız oyuncu kadrolu "Interview with the Vampire: The Vampire Chronicles" (Vampirle Görüşme), İrlanda dekorlu komedi korku karışımı "High Spirits" (Şatodaki Ruhlar), bir seri katilin cinayetlerini düşlerinde önceden gören bir kadının hezeyanlarını konu alan "In Dreams" (Rüyada) ve anne-kız vampirlerle ilgili "Byzantium" (Bir Vampir Hikayesi) Jordan'ın diğer fantastik boyutlu ürünleridir. Politik altyapılı dramaları "The Crying Game" (Ağlatan Oyun), "Michael Collins" ve çizgi dışı gangster filmi "Mona Lisa" korku filmlerinden daha fazla beğeni toplamıştır.

Neil Jordan

- **FİLMOGRAFİ:** Angel (1982) • The Company of the Wolves (1984) • Mona Lisa (1986) • High Spirits (1988) • We're No Angels (1989) • The Miracle (1991) • The Crying Game (1992) • Interview with the Vampire (1994) • Michael Collins (1996) • The Butcher Boy (1997) • In Dreams (1999) • The End of the Affair (1999) • The Good Thief (2002) • Breakfast on Pluto (2005) • The Brave One (2007) • Ondine (2009) • The Borgias (TV 2011) • Byzantium (2012)

JOY, ROBERT (MONTREAL, 1951) Kanadalı oyuncu. Sahne kökenli Robert Joy ünlü Fransız yönetmen Louis Malle'in Amerika'da çektiği "Atlantic City"yle sinemaya geçmiş ve ilerleyen yıllarda aranılan karakter oyuncularından biri olmuştur. 80'lerde Woody Allen, Milos Forman gibi ustalarla çalışan sanatçı Richard Fleischer'ın yönettiği "Amityville 3-D"yle korku kariyerine başlamıştır. Rol aldığı tür filmlerinde genellikle güven telkin etmeyen, sinsi karakterleri canlandırır. 90'larda Stephen King uyarlaması "The Dark Half" (Hayatı Emen Karanlık), kasvetli ruh zapt etme hikayesi "Fallen" (Cani Ruh) ve "Seven" taklidi "Resurrection"da (Diriliş), daha yakın dönemde ise Geor-

ge Romero'nun dördüncü *yaşayan ölü* filmi "Land of the Dead"le (Ölüler Ülkesi), Fransız Alexandre Aja'nın *yeni çevrimi* "The Hills Have Eyes"da (Tepenin Gözleri) oynamıştır.

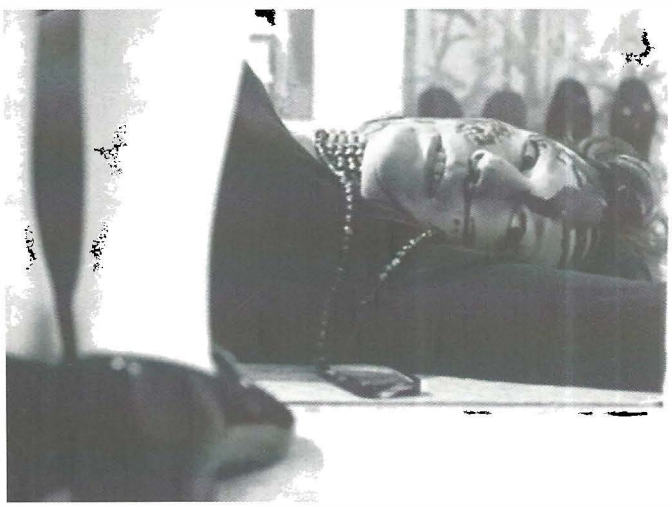
Robert Joy • Amityville 3D

- **FİLMOGRAFİ:** Atlantic City (1980) • Ragtime (1981) • Amityville 3-D (1983) • Desperately Seeking Susan (1985) • Radio Days (1987) • The Suicide Club (1988) • Longtime Companion (1990) • Shadows and Fog (1992) • The Dark Half (1993) • Waterworld (1995) • Fallen (1998) • Resurrecton (1999) • Killer Instinct: from the Files of Agent Candice De Long (TV 2003) • Helter Skelter (TV 2004) • Land of the Dead (2005) • The Hills Have Eyes (2006) • Aliens vs. Predator-Requiem (2007) • Csi: Ny (TV 2005 - 2010)

KAMIŃSKI, JANUSZ (ZIEBICE, 1959) Polonyalı görüntü yönetmeni, yönetmen. 21 yaşında ailesiyle birlikte ABD'ye göç etmiş ve Columbia College'daki öğreniminin ardından Amerikan Film Enstitüsü Konservatuarı'na transfer olmuştur. 80'lerin sonlarında çeşitli filmlerde ışık şefliği, kamera operatörlüğü yapan Kamiński görüntü yönetmenliği kariyerine ikinci sınıf korkularla başlamıştır. 90'larda Steven Spielberg'ün ayrılmaz kameramanı olan sanatçı "Schindlers List" ve "Saving Private Ryan" filmleriyle Oscar kazanmıştır. "The Exorcist" ve "The Omen"ın izinden giden dinsel izlekli korku "Lost Souls" (Kayıp Ruhlar) ilk yönetmenlik deneyimidir.

- **FİLMOGRAFİ :** The Rain Killer (1990) • The Terror Within II (1990) • Schlinder's List (1993) • Amistad (1997) • Saving Private Ryan (1998) • Lost Souls (Yön. 2000) • A. I. (2001) • Minority Report (2002) • Catch Me If You Can (2002) • War of the Worlds (2005) • Bridge of Spies (2015)

KANADA Julian Roffman'ın yönettiği 3 boyutlu "The Mask" (Maske, 1961) ilk Kanada yapımı korku filmidir; Amerika'daki dağıtımı büyük bir stüdyo (Warner Bros) tarafından yapılmıştır. Korkunun muteber bir tür sayılmaya başlandığı 70'lerde Kanada sineması uluslararası alanda üç farklı yönetmenle, Bob Clark, David Cronenberg ve Ivan Reitman'la temsil edilmiştir. Çek göçmeni Ivan Reitman (1946) "Ghostbusters" (Hayalet Avcıları), "Ghostbusters II" (Hayalet Avcıları II) gibi gişe rekorları kıran Hollywood filmlerinin öncesinde "Cannibal Girls" (Yamyam Kızlar) adlı uyduruk korku komedisini yönetmekle kalmamış David Cronenberg'ün bedensel korkuları "Shivers" (Parazit Katiller) ve "Rabid"in (Kuduz) prodüktörlüğünü de yapmıştır. Hastalıklı insan bedenlerinin kitlesel felaketlere yol açtığı Shivers ve Rabid'de insanlar cinsel yakınlaşmalar sonucunda vampir ve zombimsi yaratıklara dönüşürler. Kanada sinemasının gelmiş geçmiş en özgün ve yaratıcı yönetmeni olan David Cronenberg 1979'da "The Brood" (manyak bir terapistin kontrolündeki bir kadın öfkelendiği zaman yaratık çocuklar dünyaya getirir), 1981'de "Scanners" (evsiz barksız mutant bir adam, telekinetik güçlerini kötüye kullanan bir organizasyonla savaşır), 1983'te "Videodrome" (bir kablolu TV kanalı yöneticisi işkence ve ölüm sahneleri yayınlanan son derece tehlikeli bir yayın keşfeder) ve "Dead Zone" (komadan çıkan bir adam psişik güçlerinin farkına varır), 1986'da "The Fly" (ışınlanmanın sırrına vakıf olan hırslı bir bilim adamı sineğe dönüşür) filmlerini yönetmiş, 80'lerin sonlarında insan bedeniyle ilgili takıntılarını entelektüel düzeyi daha yüksek filmlere taşımıştır. Uzun bir süre Kanada'da çalışan Amerikalı Bob Clark ilk ve en iyi slasher filmlerinden "Black Christmas" (Kara Noel), Florida'da çekilen ama Toronto merkezli yapım firması Quadrant Films tarafından finanse edilen atipik zombi filmi "Deathdream" (Ölümcül Düş) ve mini bütçeli "Children Shouldn't Play with Dead Things"in (Çocuklar Ölü Şeylerle Oynamamalıdır) sonrasında korku defterini kapatmıştır. Seri katil Ed Gein'ın yaşamını esas alan "Deranged" (Çılgın, 1974), tecavüz sonrası intikam hikayesi anlatan "Death Weekend" (Kanlı Tatil, 1976), Christopher Lee'li "The Keeper" (Bekçi, 1976), şeytani bir tarikatla ilgili "The Pyx" (Kutu, 1976), merhum komedyen John Candy'nin ilk ciddi rolünde gözüktüğü "The Clown Murders" (Palyaço Cinayetleri, 1976), üç bölümlü kedi düşmanı antoloji "The Uncanny" (Esrarengiz, 1977), "Deliverance" (Kurtuluş) taklidi "Rituals" (Törenler, 1977), ruhu ölü teyzesi tarafından zapt edilen genç bir kızın hikayesini anlatan "Cathy's Curse" (Cathy'nin Laneti, 1977), "The Corpse Eaters" (Ceset Yiyenler, 1974), Fransız Quebec bölgesinde çekilen "Le diable est parmi nous" (Virginia'nın Zaptedilişi, 1972) 70'lerin

Kanada • The Brood (Kuluçka) • Nuala Fitzgerald

Kanada • The Changeling (Dehşet) • George C. Scott

diğer Kanada yapımı korku filmleridir.

Maliyetlerin ucuz, vergilerin düşük olması, İngilizce konuşulması ve ABD'ye çok benzemesi Kanada'yı cazibeli bir çekim mekanı yapmıştır. Kanada yapımı korku filmlerinde rol alan oyuncuların bir kısmı yüksek vergilerden kaçan Amerikalılardır. Slasher furyasının başladığı video çağında (80'lerin başları) Kanada filmleri okyanus ötesinde de büyük ilgi görmüştür. "Halloween"le yıldızı parlayan Jamie Lee Curtis'in oynadığı "Terror Train" (Dehşet Treni, 1980) ve "Prom Night" (Balo Gecesi, 1980), emektar J. Lee Thompson'un yönettiği "Happy Birthday to Me" (Doğum Günüm Kutlu Olsun, 1981), bir maden ocağında işlenen cinayetlerin anlatıldığı "My Bloody Valentine" (Sevgililer Günü Katliamı, 1981), 6 aktris adayının öldürüldüğü "Curtains" (Perdeler, 1983), tatile çıkan gençlerin deforme bir yaratık tarafından kesilip biçildiği "Humongous" (1982) ve bir hastanenin kana bulandığı "Visiting Hours" (Ziyaret Saatleri, 1982) video döneminde ülkemize uğrayan Kanada slasher filmlerinden bazılarıdır. Tıp öğrencilerinin mezuniyetlerini kutladığı bir trende işlenen cinayetleri konu edinen "Terror Train"i mükemmel "Under Fire"ın (Ateş Altında) yaratıcısı Roger Spottiswoode, "Prom Night" ve "Humongous"u İngiliz göçmeni Paul Lynch, "Curtains"ı eski görüntü yönetmeni Richard Ciupka, "My Bloody Valentine"ı ise Macar asıllı George Mihalka yönetmiştir. Kanada korku sineması en bereketli dönemini yaşadığı 80'lerde -yukarıdaki filmlerin dışında- hayaletli ev klasiği "The Changeling" (Dehşet, 1980), eski bir uygarlığa ait minik yaratıkların dehşet saçtığı "The Gate" (Geçit, 1987), zombi filmi "The Funeral Home" (Cenaze Evi, 1980), birbirinden ürkünç ve kanlı cinayetlerin sahne aldığı "Superstition" (Hurafe, 1982), şeytani çocuk konulu "The Pit" (Çukur, 1981) ve "Bloody Birthday" (Kanlı Doğumgünü, 1981), devam filmi "Prom Night II" (Balo Gecesi II, 1987), hayaletli bir otelde geçen "Ghostkeeper" (1982) "Rock'n Roll Nightmare" (Rock'n Roll Kâbusu, 1987) ve kuklalı korku "Pin"le (Pinokyo, 1988) temsil edilmiştir. Kanada 80'lerde popüler korku dizilerine de ev sahipliği yapmıştır. Otostopçu olarak anılan esrarengiz bir gezginin sunduğu "The Hitchhiker" (Otostopçu), gençlere yönelik "Are You Afraid of the Dark?" (Karanlıktan Korkar mısın?), kötü ünlü slasher filminin adını taşıyan "Friday the 13th" (13. Cuma) bu televizyon dizilerinden bazılarıdır. 90'larda ve 2000'lerde ülkede korkunun etkinliği azalmış ve doğrudan video pazarına yönelik ucuz filmlerin egemenliği başlamıştır. Vincenzo Natali'nin kültleşen klostrofobik bilim kurgu-korku kırması "The Cube" (Küp, 1997), John Fawcett'in devam filmleri de yapılan atipik kurt adam filmi "Ginger Snaps" (Ginger Dişliyor, 2000), sanat filmleri yönetmeni Guy Maddin'in dışavurumcu Drakula yorumu "Dracula: Pages from a Virgin's Diary" (Drakula: Bir Bakirenin Günlüğünden Sayfalar, 2002), ölümcül bir virüsün kol gezdiği küçük bir Ontario kasabasında geçen "Pontypool" (Öldüren Kelimeler, 2008), David Cronenberg'ün oğlu Brandon'ın yönettiği "Antiviral" (Antivirüs-2012) ve Andrew Currie'nin zombi komedisi "Fido" (2006) Kanada korkusunun 90'lı ve 2000'li yıllardaki önemli örnekleridir; ayrıca 1979 Ottawa doğumlu Jon Knautz ruhların zapt edildiği "The Shrine" (Mabet, 2010), Montrealli Maurice Deveraux reality şov formatlı "Slashers" (2001) ve metro kâbusu "End of the Line" (Yolun Sonu-2007), Fransız Christophe Gans Ontario manzaralı "Silent Hill" (Sessiz Tepe-2006), müzik videoları yönetmeni Jeremy Power Regimbal ev istilası konulu "In Their Skin" (Taklitler-2012), Vicious Brothers takma adlı Colin Minihan ve Stuart Ortiz hayaletli bir akıl hastanesinde geçen "Grave Encounters" (Mezar Buluşmaları-2011), Lowell Dean zombili "13 Eerie" (Esrarengiz 13-2013), Steven Rumbelow post apokaliptik "Autumn" (Sonbahar-2009), Mark A. Lewis parazitli "The Thaw"la (Çözülme-2009) dikkat çekmiştir. Makyaj efekt sanatçısı-yönetmen Ryan Nicholson ise "Gutterbals" (2008), "Hanger" (2009), "Star Vehicle" (2010), "Famine" (2011), "Dead Nude Girls" (2013), "Alarming" (2014) gibi kanlı canlı, ucuz korkularla kendini göstermiştir.

KARACADAĞ, HASAN (ŞANLIURFA, 1976) Türk yönetmen, yapımcı, senaryo yazarı. Japonya'da sinema okumuş ve orada çektiği kısa filmlerle çeşitli ödüller kazanmıştır. İslami motifli korkuların ülkemizdeki ilk temsilcisidir; cinler alemi, cin çarpmaları filmlerinin ana eksenini oluşturur. İstanbul Film Festivali'nde gösterilen orta metrajlı bilim kurgu "Hummadruz" ve TV filmi "Işıklı Ayakkabılar"ı takip eden ilk uzun metrajlı sinema filmi "D@bbe" (tamamı İzmir Selçuk'ta çekilmiştir) hatırı sayılır bir gişe başarısı elde etmiştir. Adını, Kuran-ı Kerim'deki Neml suresinde bahsedilen ve kıyamete yakın bir zamanda ortaya çıkacağına inanılan korkunç bir yaratıktan (Dabbetül Arz) alan filmin konusu internetten yayılan kötücül güçlerin girdabına kapılan üç yakın arkadaşın çevresinde gelişmektedir. Sonraki filmlerinden "Semum"da insanların

Hasan Karacadağ • El Cin

ruhlarını zapt ederek, zehirleyen cin benzeri varlıkların marifetleri konu edinilir; kıyamet alametlerinin iyice belirdiği "D@bbe 2"de elektronik sistemlere sızan cinler sorunlu bir ailenin kâbusu olur; 2012 yapımı "D@bbe: Bir Cin Vakası"nda yine cinler, periler ve ruhun zapt edilmesi üzerine bir hikaye anlatılır; bu kez cinlerin hedefinde kocası ve küçük kızıyla birlikte, kamera sistemleriyle donatılmış bir evde oturan genç bir kadın vardır; hemen ardından vizyona giren "El Cin"de cinler aleminin en tehlikeli varlıklarının gazabına uğrayan 5 genç lanetin sona ermesi için işin uzmanı hocalardan yardım ister. "Dabbe: Cin Çarpması"nda psikiyatri uzmanı kadın doktor, cinlerin esir aldığı çocukluk arkadaşını kurtarmak için cinci bir hocayla işbirliği yapar. İlk uluslararası kadrolu filmi "Magi"de Michael Madsen ve Stephen Baldwin oynamıştır.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Dabbe (2005) • Semum (2008) • Dabbe 2 (2009) • Dabbe: Bir Cin Vakası (2012) • El Cin (2013) • Dabbe: Cin Çarpması (2013) • Dabbe: Zehr-i Cin (2014) • Magi (2014)

Boris Karloff

KARLOFF, BORIS (1887 LONDRA - 1969 SUSSEX) İngiliz oyuncu. Asıl adı William Henry Pratt'dır. Korku sinemasının kötü adam rolleriyle özdeşleşmiş bu efsane aktörü sinemaya 1916'da figüranlıkla başlamış ve birçok yardımcı rolden sonra "Frankenstein" filmindeki canavar tiplemesiyle dünya çapında üne kavuşmuştur. 30'larda "Old Dark House" (Eski Karanlık Ev) "The Mummy" (Mumya), "The Black Cat" (Kara Kedi), "The Raven" (Kuzgun) ve "Bride of Frankenstein" (Frankenstein'ın Gelini) gibi klasikleşen Universal filmleriyle sinemadaki yerini sağlamlaştıran Karloff, 40'larda psikolojik korkunun babası Val Lewton'un filmleri "Bedlam" (Tımarhane), "The Body Snatcher" (Ceset Hırsızı), "Isle of the Dead"le (Ölüler Adası) harikalar yaratmış, 50'lerde ise televizyona ağırlık vermiştir. Sunuculuğunu yaptığı ve birkaç bölümünde oynadığı 67 bölümlü "Thriller" televizyon tarihinin en başarılı korku dizilerinden biridir. 60'larda Roger Corman filmleri "The Raven" (Kuzgun) ve "The Terror" (Dehşet), Mario Bava'nın üç bölümlü korku antolojisi "I tre volti della paura" (Korkunun Üç Yüzü), Lovecraft uyarlamaları "Die, Monster, Die" (Öl, Canavar, Öl), "Curse of the Crimson Altar" (Kızıl Mimberin Laneti), ipnotizma konulu "The Sorcerers" (Büyücüler) ve Peter Bogdanovich'in gerilim kasırgası "Targets"de (Hedefler) rol almıştır. Emekli bir korku filmleri oyuncusunu canlandırdığı "Targets" son önemli rolüdür. Yaşamının son yıllarında oynadığı 5. sınıf Meksika korku filmleriyle hayranlarına düş kırıklığı yaratan Karloff, 82 yaşında Sussex Midhurst'deki bir hastanede hayata gözlerini yummuştur.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Frankenstein (1931) • The Ghoul (1934) • The Walking Dead (1934) • Son of Frankenstein (1939) • House of Frankenstein (1944) • The Body Snatcher (1945) • Isle of the Dead (1945) • Bedlam (1946) • The Black Castle (1952) • Voodoo Island (1957) • Corridors of Blood (1958) • The Raven (1963) • The Terror (1963) • Die, Monster, Die! (1963) • I Tre volti della paura (1963) • The Terror (1963) • The Raven (1963) • The Sorcerers (1967) • House of Evil (1968) • The Fear Chamber (1968) • Curse of the Crimson Altar (1968) • Targets (1968) • El collecionista de cadaveres (1970) • La muerte viviente (1971) • The Incredible Invasion (1971)

KAUFMAN, LLOYD (NEW YORK, 1945) Amerikalı yapımcı, yönetmen, dağıtımcı. New York'ta faaliyet gösteren mini bütçeli süprüntü filmler fabrikası Troma'nın kurucularından olan Lloyd Kaufman işe hardcore porno yapımcılığıyla başlamıştır. 70 ve 80'lerde mini bütçeli korkular "Sugar Cookies", "Silent Night, Bloody Night", "Monster in the Closet"in yanısıra erkek kardeşi Charles Kaufman'ın yönettiği kötü ünlü *gore* filmi "Mother's Day"in prodüktörlüğünü yapmıştır. Ortağı Michael Herz'le birlikte kurduğu Troma Entertainment aralarında "Toxic Avenger" ve "Nuke 'Em High" gibi kült ürünlerinde olduğu pek çok süprüntü *gore* komedisi üretmiştir.

▸ **FİLMOGRAFİ:** The Toxic Avenger (1985) • Class of Nuke 'Em High (1986) • The Toxic Avenger Part II (1989) • Sgt. Kabukiman Nypd (1991) • Tromeo and Juliet (1996) • Terror Firmer (1999) • Citizen Toxie: The Toxic Avenger 4 (2000) • Tales from the Crapper (2004)

KEIR, ANDREW (SHOTTS, 1926 - LONDRA, 1997) İngiliz oyuncu. Hammer stüdyolarının "Quatermass and the Pitt" (Quatermass ve Çukur), "Dracula: Prince of Darkness" (Drakula: Karanlıklar Prensi), "Blood from the Mummy's Tomb" (Mumyanın Mezarındaki Kan) filmlerinde kötülere karşı mücadele eden babacan karakterleri canlandırmıştır. Diğer tür filmleri: "The Night Visitor" (Gece Gelen Yabancı), "Absolution" (Bağışlanma); TV

için: "The Avengers" (Tatlı Sert), "Late Night Horror" (Gecenin Dehşeti).

- **FİLMOGRAFİ:** The Pirates of the Blood River (1962) • The Devil-Ship Pirates (1964) • Dracula: Prince of Darkness (1966) • Daleks' Invasion Earth 2150 A. d. (1966) • Quatermass and the Pitt (1967) • The Night Visitor (1971) • Blood from the Mummy's Tomb (1971) • Absolution (1978) • Dragonworld (1984)

KEITH, SHEILA (ABERDEEN, 1920 - CHERTSEY, 2004) İngiliz oyuncu. Televizyondan sinemaya geçen ve sahne tozu da yutan bu ürkünç bakışlı aktris, İngiliz yönetmen Pete Walker'ın korkularında psikopat yaşlı kadın rolleriyle harikalar yaratmıştır.

- **FİLMOGRAFİ:** House of Whipcord (1974) • Frightmare (1974) • House of Mortal Sin (1976) • The Comeback (1978) • House of the Long Shadows (1983) • Dr. Terrible's House of Horrible (TV 2001)

KELLJAN, BOB (NEW JERSEY, 1930-LOS ANGELES, 1982) Amerikalı yönetmen. Aktörlükle başladığı sinema kariyerini yönetmenlikle noktalamıştır. 70'lerin başlarında "Count Yorga, Vampire" (Kont Yorga, Vampir), "The Return of Kont Yorga" (Kont Yorga'nın Dönüşü), "Scream Blacula Scream" (Haykır Blacula Haykır) gibi orta halli vampir filmleri yönetmiş, 70'lerin ortalarından 1982'de kanserden ölene dek televizyona çalışmıştır.

- **FİLMOGRAFİ:** Count Yorga, Vampire (1970) • The Return of Count Yorga (1971) • Scream Blacula Scream (1973) • Act of Vengeance (1974) • Charlie's Angels (TV 1977 - 79) • Police Story (TV 1977 - 79) • Hill Street Blues (TV 1982)

KENDALL, SUZY (BELPER, DERBYSHIRE, 1944) İngiliz oyuncu. Gerçek adı Freda Harrison. 60'ların popüler filmlerinden "To Sir with Love"la (Sevgili Öğretmenim) adını duyuran bu eski manken korku kariyerine Christopher Lee'li "Circus of Fear"la (Korku Sirki) adım atmış ve 70'lerde aralıklarla İtalya'da çalışmıştır. İlk kayda değer tür filmi "L'uccello dalle piume di cristallo" (Kristal Kanatlı Kuş) aynı zamanda Dario Argento'nun ilk sinema filmidir. 70'lerde Sergio Martino'nun nefes kesen *giallo*'su "I corpi presentano tracce di violenza carnale" (Ölene Kadar Seks) ve Umberto Lenzi'nin tuhaflık abidesi "Spasmo"da (Spazm) baş kadın kahramanları canlandırmıştır. Freddie Francis'in hafif korku filmleri "Craze" (Çılgın) ile "Tales That Witness Madness"de (Deliliğe Tanık Olan Hikayeler) yardımcı roller üstlenen Kendall 1977'de sinemayı bırakmıştır.

- **FİLMOGRAFİ:** Circus of Fear (1966) • To Sir with Love (1967) • The Gamblers (1969) • L'uccello dalle piume di cristallo (1970) • Assault (1971) • Fear Is the Key (1972) • Craze (1973) • I corpi presentano tracce di violenza carnale (1973) • Spasmo (1974)

KETCHUM, JACK (NEWARK, NEW JERSEY, 1946) Amerikalı yazar. İlk romanı 1980 yılında yayınlanan Jack Ketchum'un (gerçek adı Dallas William Mayr Jr.) kısa hikayeleri "The Box" ve "Gone" prestijli Bram Stoker ödülünü kazanmıştır. Seri cinayetleri, kadınlara yönelik şiddeti, yamyamlığı ve hayvanlara yapılan eziyetleri konu edinen gerçekçi romanları "The Lost" (Kayıp, Chris Sivertson), "Red" (Kırmızı, Trygve Allister Diesen - Lucky McKee), "The Girl Next Door" (Komşu Kızı, Gregory Wilson), "Off spring" (Döl, Andrew van den Houten) sinemaya uyarlanmıştır.

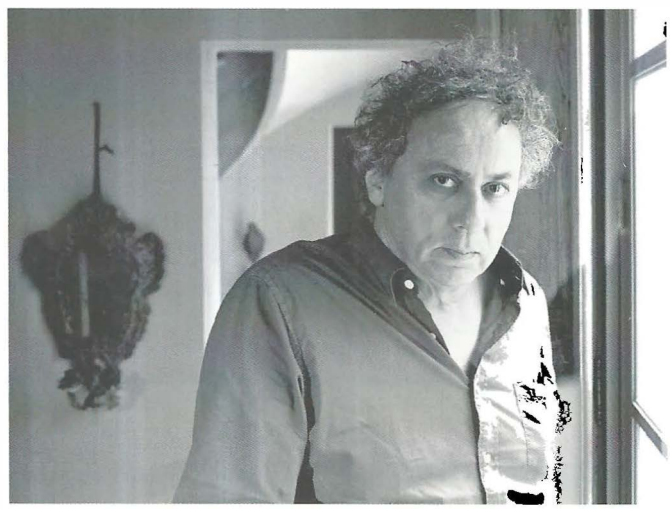
- **FİLMOGRAFİ:** The Lost (2006) • The Girl Next Door (2007) • Red (2008) • Offspring (2009) • The Woman (Sen. 2011)

KEYS, ANTHONY NELSON (LONDRA, 1911 RICHMOND, 1985) İngiliz yapımcı. Sinemacı bir aileden gelen Anthony Nelson, Keys Hammer yapımevine uzun yıllar prodüksiyon alanında hizmet vermiştir. Hammer'a 1956'da yardımcı yapımcı olarak girmiş; 60'larda pek çok Terence Fisher, John Gilling ve Roy Ward Baker filminin yapımcılığını üstlenmiştir.

- **FİLMOGRAFİ:** The Gorgon (1964) • The Plague of the Zombies (1966) • Dracula: Prince of Darkness (1966) • The Reptile (1966) • The Witches (1966) • The Mummy's Shroud (1967) • Frankenstein Created Woman (1967) • Quatermass and the Pit (1967) • The Devil Rides Out (1968) • Frankenstein Must Be Destroyed (1969) • Nothing But the Night (1973)

KHALFOUN, FRANCK (PARİS, 1968) Fransız yönetmen.Çalışmalarını A.B.D. ve Kanada'da sürdüren Franck Khalfoun, Noel akşamı psikopat bir katille kilitli bir otoparkta tek başına kalan bir kadının hikayesini anlatan "P2"nin sonrasında 1980 tarihli slasher "Maniac"ın (Manyak) yeni çevrimini ve bitmek bilmeyen lanetli ev serisinden "Amityville:The Awakening"i (Amityville: Uyanış) yönetmiştir.Fransız korkusunun ihraç isimlerinden Alexandre Aja "P2" ve "Maniac"ın ortak senaristi ve yapımcısıdır.

- **FİLMOGRAFİ:** P2 (2007) • Wrong Turn At Tahoe (2009) • Maniac (2012) • I-Lived (2014) • Amityville: The Awakening (2015)

Darius Khondji

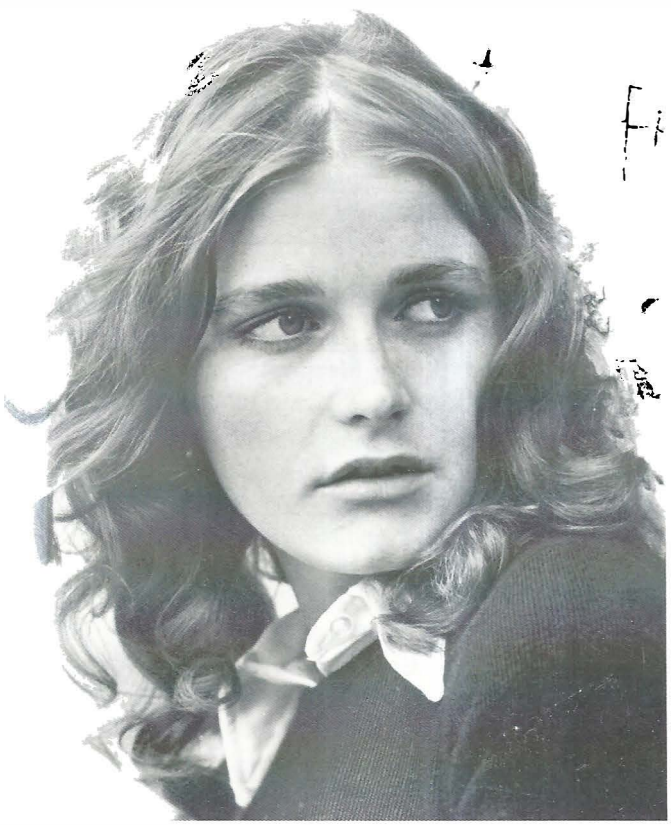
KHONDJI, DARIUS (TAHRAN, 1955) İran kökenli Fransız görüntü yönetmeni. İranlı bir film dağıtımcısının oğludur. Çocukluk yıllarında ailesiyle birlikte Fransa'ya yerleşmiş ve 8 mm'lik kamerasıyla ilk sinema deneyimlerini gerçekleştirmiştir. New York'ta sinema okuyan Khondji öğ-

reniminden sonra Paris'e geri dönmüş ve geleceği parlak kariyerine reklam filmleri, pop videoları çekerek başlamıştır. Jean-Pierre Jeunet-Marc Caro ikilisinin gerçeküstü fantezisi "Delicatessen" (Şarküteri), Khondji'nin adını uluslararası piyasalarda duyuran ilk filmdir. Khondji, ününün Fransa dışına taşmasından sonra, David Fincher (Se7en), Bernardo Bertolucci (Stealing Beauty), Roman Polanski (The Ninth Gate), Neil Jordan (In Dreams), Danny Boyle (The Beach), Woody Allen (Anything Else), Sydney Pollack (The Interpreter), Michael Haneke (Funny Games, Amour), Wong Kar Wai (My Blueberry Nights) gibi seçkin yönetmenlerle çalışmıştır. Fincher'la bir kez daha işbirliği yaptığı ancak görüş ayrılığına düşerek ayrıldığı "Panic Room"da yerini Conrad W. Hall'a bırakmıştır... "The Ruins" (Lanetli Topraklar) adlı sıradan bir korku filmini de görüntülemiştir. Filmlerinde benzersiz bir görsel kalite yakalayan Khondji ana esin kaynakları olarak Arnold Böcklin, Andrew Wyeth ve James Whistler'ın tablolarını göstermektedir.

- **FİLMOGRAFİ:** Embrasse - Moi (1988) • Le tresor des iles chiennes (1989) • Delicatessen (1991) • L'ombre du doute (1993) • La cite des enfants perdus (1995) • Seven (1995) • Stealing Beauty (1996) • Evita (1996) • Alien: Resurrection (1997) • In Dreams (1998) • The Ninth Gate (1999) • The Beach (2000) • Panic Room (2002) • Anything Else (2003) • The Interpreter (2005) • Funny Games U. S. (2007) • The Ruins (2008) • Cheri (2009) • Midnight in Paris (2011) • Amour (2012)

KIDDER, MARGOT (YELLOWKNIFE, 1948) Kanadalı oyuncu. Brian De Palma'nın ilk korku filmi "Sisters"da (Kızkardeşler) ürperti veren bir çift kişilikli psikopat katil tiplemesi çizmiş; 70'lerde erken slasher "Black Christmas" (Kara Noel), çok satan bir romandan uyarlanan yeniden doğuş izlekli "The Reincarnation of Peter Proud" (Peter Proud Kaç Kere Yaşadı?) ve hortlaklı ev filmi "The Amityville Horror"da (Kuşku) baş kadınları oynamıştır. "Superman", "Superman II" ve "Superman III" filmlerinin Lois Lane'dir...

- **FİLMOGRAFİ:** Sisters (1973) • Black Christmas (1974) • The Reincarnation of Peter Proud (1975) • Superman (1978) • The Amityville Horror (1979) • The Hitchhiker (TV 1985) • Tales from the Crypt (TV 1992) • The Hunger (TV 1997) • The Clown At Midnight (1999) • Halloween II (2009)

Margot Kidder

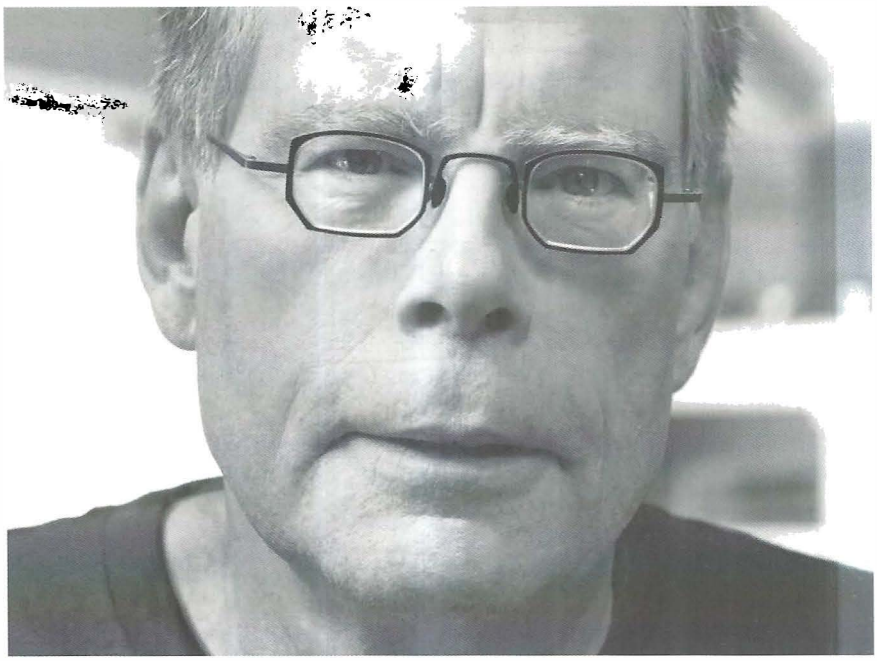

Udo Kier

KIER, UDO (KÖLN, 1944) Alman oyuncu. Çeşitli uluslararası yapımlarda hem başrol, hem de karakter rolleri üstlenmiş ayrıksı bir oyuncudur. İngiliz yönetmen Michael Armstrong'un 31 ülkede yasaklanan sadistik korkusu "Hexen bis aufs Blut gequält"le (Ölümüne Eziyet Edilen Büyücüler) çıkış yapmış, 70'lerin ortalarında pop art ilahı Andy Warhol'un öncülüğünde çekilen erotik korkular "Flesh for Frankenstein" (Frankenstein İçin Et) ve "Blood for Dracula"da (Dracula İçin Kan) canavarları oynamıştır. Kier 70 ve 80'lerde sado-mazo ve lezbiyen seks sahneleriyle döneme damgasını vuran, ülkemizde sansürlenerek gösterime giren "Histoire d'O" (O'nun Hikayesi), Dario Argento klasiği "Suspiria", erotizm ustası Walerian Borowczyk'in serbest Robert Louis Stevenson uyarlaması "Docteur Jekyll et les femmes" (Doktor Jekyll ve Kadınlar) ve birkaç Rainer Werner Fassbinder filminde irili ufaklı roller almıştır. 90'larda ve 2000'lerde inanılmaz bir tempoyla çalışan Alman asıllı aktör aralarında "Armageddon", "Blade" (Bıçağın İki Yüzü), "End of Days" (Şeytanın Günü) gibi büyük bütçeli Hollywood ürünlerinin de olduğu yüze yakın filmde rol almış; ayrıca küçük bütçeli korkular "Shadow of the Vampire" (Vampirin Gölgesi), "Feardot Com" (Korku nokta com), "Evil Eyes" (Kem Gözler), "BloodRayne" (Kanlı Rayne), "Halloween"; Dario Argento'nun cadı

üçlemesinin son halkası "La terza madre" (Üçüncü Ana), John Carpenter imzalı "Masters of Horror" bölümü "Cigarette Burns"de (Sigara Yanıyor) oynamıştır. Danimarkalı sinemacı Lars von Trier'in favori oyuncularından biridir; Ali Özgentürk (Görünmeyen), Fatih Akın (Soul Kitchen), Osman Sınav (Pars: Kiraz Operasyonu) filmlerinde önemli rolleri vardır.

- **FİLMOGRAFİ:** Hexen bis aufs Blut gequält (1970) • Flesh for Frankenstein (1974) • Blood for Dracula (1974) • Suspiria (1977) • Lili Marleen (1981) • Europa (1991) • The Kingdom (TV 1994) • Breaking the Waves (1996) • The End of Violence (1997) • Blade (1998) • Shadow of the Vampire (2000) • Feardot Com (2002) • Dogville (2003) • Evil Eyes (2004) • Dracula 3000 (2004) • Bloodrayne (2005) • Masters of Horror (TV 2005) **Bölüm:** *Cigarette Burns* • La terza madre (2007) • Halloween (2007) • My Son, My Son, What Have Ye Done (2009) • Melancholia (2011) • The Theatre Bizarre (2011)

Stephen King

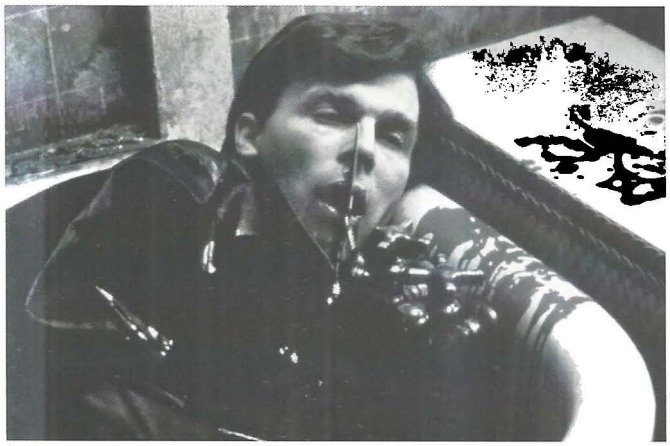
KIKOÏNE, GÉRARD (PARİS, 1946)
Fransız yönetmen. Sinemacılık kariyerine babasının Paris'teki dublaj stüdyosunda başlamış; stüdyonun satılmasından sonra Jesús Franco'nun filmlerine teknik danışmanlık yapmıştır. 70'lerin ortalarında porno piyasasına giren Kikoïne bu dönemde pek çok hardcore ve softcore seks filmi yönetmiştir. Stili olan, kaliteli seks filmleriyle Fransa'da isim yapan Kikoïne Amerika'da da çalışmıştır. 80'lerin sonlarında *normal* filmlere geçiş yapmış ve pespaye filmler yapımcısı Harry Allan Towers için bir dizi korku ve macera filmi çekmiştir. O dönem kariyerinde düşüş yaşayan Anthony Perkins'in oynadığı Dr. Jekyll, Mr Hyde versiyonu "Edge of Sanity" (Aklın Sınırı) ve Poe uyarlaması "Buried Alive"ın (Canlı Gömülenler) sonrasında sinemayı bırakmıştır. Reklam sektöründe çalışmalarını sürdürmektedir.

- **FİLMOGRAFİ:** Delires Porn (1976) • Tout Pour Jouir (1987) • La Clinique Des Fantasmes (1978) • Heavenly Nurse (1982) • Bourgeoise Et... Pute! (1982) • Edge of Sanity (1989) • Master of Dragonard Hill (1989) • Buried Alive (1990)

KING, STEPHEN (PORTLAND, MAINE, 1947)
Amerikalı öykü, roman ve senaryo yazarı. Günümüzün en ünlü, üretken ve çok satan korku romanları yazarıdır. Çoğu, doğup büyüdüğü Maine eyaleti ve çevresinde geçen romanlarında orta sınıfa mensup sıradan insanların çevresinde gelişen doğaüstü tehlikeleri işlemiştir. King'in doğal anlatımı ve canlı betimlemeleriyle gerçeklik duygusu kattığı romanlarında doğaüstü tehdit çoğunlukla aile bireylerini hedef alır. Ünlü yazarın doğaüstü korku, bilim-kurgu, fantezi, gerilim, drama türlerinde çeşitlilik gösteren elliye yakın romanı ve düzinelerce kısa öyküsü 35 ülkede, 33 dilde yayınlanmış, bunlardan çoğunun sinema ve TV uyarlaması yapılmıştır.

Maine Üniversitesi'ni bitirdikten sonra büyük bir çamaşırhanede işçilik yapan ve bu arada yazdığı öyküleri Cavalier gibi dönemin popüler erkek magazin dergilerine satan King, 1971 yılında Maine'deki bir lisede İngilizce öğretmenliğine başlamıştır. Dramatik bir öyküyü, doğaüstü ve bilim kurgusal öğelerle kaynaştıran ilk romanı "Carrie" (Göz) müthiş tutulmuş ve birkaç yıl sonra Brian De Palma tarafından sinemaya uyarlanmıştır. Öğretmenlikten istifa ederek kendini tamamıyla yazmaya adayan King'in diğer çok satan romanları "Salem's Lot" (Korku Ağı), "The Shining" (Medyum), "The Stand" (Mahşer)", "Dead Zone" (Çağrı), "Firestarter" (Tepki), "Cujo" (Kujo), "Christine", "Thinner (Falcı), "Pet Sematary" (Hayvan Mezarlığı), "It" (O), "Misery" (Sadist), "The Tommyknockers" (Şeffaf), "The Dark Half" (Hayatı Emen Karanlık), "Needful Things" (Ruhlar Dükkanı), "Insomnia" (Uykusuzluk), "The Green Mile" (Yeşil Yol), "Desperation" (Yaratık) ve öykü kitapları "Night Shift" (Hayaletin Garip Huyları), "Different Seasons" (Kuşku Mevsimi), "Four Past Midnight" (Geceyarısını Dört Geçe), "Skeleton Crew" (Sis), "Nightmares and Dreamscapes" (Düşler ve Karabasanlar) peşpeşe yayınlanmıştır.

Stephen King'in kitaplarının beyazperde-televizyon uyarlamaları inişli çıkışlı bir grafik izlemiş; yazarın moda olduğu 80'lerde önemli yönetmenlerin birinci sınıf uyarlamaları yerini giderek ikinci, üçüncü sınıf isimlerin sıradan yapımlarına bırakmıştır. King'in beyazperdeyle buluşan ilk romanı "Carrie" (Günah Tohumu) din fanatiği yarı deli annesiyle başı dertte olan, telekinetik güçlere sahip utangaç genç bir kızın kızdığı zaman çevresini nasıl cehenneme çevirebileceğini anlatır. Brian De Palma'nın yönettiği bu gösterişli uyarlamayı takip eden "Salem's Lot" doğduğu kasabaya yıllar sonra geri dönen bir roman yazarının orada hem aşkla hem de vampirlerle tanışmasını konu

Stephen King • The Dead Zone (Ölüm Bölgesi) • Nicholas Campbell

edinmektedir. Tobe Hooper yönetiminde kablolu TV için çekilmiştir ve vasat üstü King uyarlamalarından biridir.

1980 yılında Warner Bros logosuyla gösterime çıkan "The Shining" (Cinnet) bugüne dek yapılmış en tartışmalı ve iddialı King uyarlamasıdır. Vizyona çıktığı günlerde King'in yanısıra bazı eleştirmenlerin de burun kıvırdığı bu Stanley Kubrick şaheseri bugün korku sinemasının kilometre taşlarından biri sayılmaktadır. Yazarın 1977'de kaleme aldığı aynı adlı romandan uyarlanan film sezon dışındaki sosyetik bir dağ otelinin bakıcılığını alan alkolik bir yazarın otelin büyülü ortamına kapılarak karısını ve oğlunu öldürmeye kalkışmasını konu almaktadır. Kubrick, romanda kötücül bir varlığı sembolize eden otelin doğaüstü gücünü dışlayarak seyirciyi yazarın karanlık ruh dünyasına doğru yolculuğa çıkarmış ve bu seçimiyle King'in yoğun itirazlarına maruz kalmıştır. Romanın merkezinde, otelin şeytani niyetlerini hisseden yazarın 6 yaşındaki medyum oğlu vardır; filmde, onun yerini Jack Nicholson'un can verdiği dengesiz yazar karakteri almıştır. "The Shining" 17 yıl sonra 270 dakikalık bir televizyon dizisi olarak Stephen King'in kontrolünde yeniden çekilmiştir. Yönetmen koltuğuna yazarın birçok kitabını sinema ve televizyona kazandıran Mick Garris oturmuştur.

1983 yılında Stephen King'in iki gerilim dolu romanı, iki korku ustasının (David Cronenberg, *The Dead Zone* - John Carpenter, *Christine*) yorumuyla beyazperdede hayat bulmuştur. Bedensel korkularla sinema çevrelerinin dikkatini çeken David Cronenberg'ün ilk geniş kitlelere yönelik filmi "The Dead Zone" (Ölüm Bölgesi) 5 yıl komada kaldıktan sonra birdenbire hayata dönen ve ilerleyen günlerde geleceği görme yetisine kavuşan bir öğretmenin kötülerle savaşını anlatır. Cronenberg'ün ilk *kansız* filmi olma özelliğini de taşıyan "The Dead Zone" King uyarlamaları arasında ayrıcalıklı bir yere sahiptir. Haksız yere "The Dead Zone"un gölgesinde kalan John Carpenter'ın "Christine"ninde ise 1958 model bir Plymouth'la, utangaç bir lise öğrencisi arasındaki aşk (!) anlatılmıştır. Çevresinde itilip kakılan, içe dönük lise öğrencisi Arnie'nin yaşamı eski püskü bir Plymouth'u satın aldıktan sonra tamamıyla değişir. Şeytani bir gücün etkisi altındaki dişi Plymouth çok geçmeden Arnie'nin ruhunu ele geçirecek ve cinayetler birbirini izleyecektir. Carpenter'ın formda olduğu dönemin ürünü olan bu harika *hayaletli araba* filmi özel efekt sanatçısı Roy Arbogast'ın gerçekleştirdiği müthiş dönüşüm sahneleriyle takdir toplamıştır. 80'lerde King'in başka yapıtları da (Cujo, Cat's Eye, Children of the Corn, Silver Bullet, The Running Man, Maximum Overdrive, Pet Sematary) beyazperdeyle buluşmuş; ama bu filmlerin hemen hepsi Kubrick'in, De Palma'nın, Carpenter'ın, Cronenberg'ün, Hooper'ın çalışmalarını mumla aratmıştır. Yazarın hafif romanlarından birinden uyarlanan "Cujo"da kötülüğün kaynağı bu kez doğaüstü güçler değil, dost canlısı olarak bilinen dev bir Sen Bernar köpeğidir. Terk edilmiş bir çiftlik evinde kudurmuş Sen Bernar'ın ölümcül saldırılarına maruz kalan bir anneyle küçük oğlunun çevresinde gelişen bu heyecan verici romanı zanaatkar yönetmen Lewis Teague peliküle aktarmıştır. Aynı Teague kara mizah ağırlıklı üç hikayeden oluşan "Cat's Eye" adlı epizodlu filmde de yönetmen koltuğuna oturmuş ve hikayelerini olaylara tanık olan bir kedinin gözünden aktarmıştır. İlk bölümde sigarayı bırakmak isteyen bir adam işkencelere maruz kalırken, ikinci bölümde karısının tenis hocasıyla ilişkisini öğrenen kalantor bir koca çılgın bir iddiayı hayata geçirir. Üçüncü hikaye ise küçük bir canavar tarafından terörize edildiğini düşünen 10 yaşındaki bir kızla ilgilidir. Oturdukları kasabadaki tüm yetişkinleri öldüren ve kendi kiliselerini kuran pagan çocukların serüvenlerini anlatan "Children of the Corn" en kötü King uyarlamaları arasında başa güreşir. Yeni evli bir çiftin kasabayı ziyaretiyle birlikte olaylar gelişecektir. Kurt adamlı "Silver Bullet" (Gümüş Kurşun), King'in Richard Bachman takma adıyla yazdığı romandan uyarlanan Arnold Schwarzenegger'lı "The Running Man" (Azrail Koşuyor), yangın çıkarma yetisi olan bir çocukla ilgili "Firestarter" (Tepki) daha iyidir. Aynı dönemde King başarısız bir yönetmenlik deneyimi de yaşamıştır. Bir kuyruklu yıldızın geçişinden sonra yaşam enerjisine kavuşan ve çıldıran makinelerin saldırısından korunmak isteyen bir grup insanın hikayesini anlatan "Maximum Overdrive"da King ilk ve (şimdilik) son kez kamera arkasına geçmiştir. "Trucks" adlı kısa hikayesinden, bizzat King'in yazdığı senaryoyla sinemaya aktarılan bu şiddet katsayısı yüksek filmi ünlü

Stephen King • Misery (Ölüm Kitabı) • Kathy Bates

yapımcı Dino de Laurentiis finanse etmiştir. Sanatçının, yürek parçalayan bir aile trajedisini *yaşayan ölü* temasını işleyerek anlattığı en korkunç romanı (yazarken zorlandığını itiraf etmiştir) "Pet Sematary" yayınlanmasından 5 yıl sonra sinemaya aktarılmıştır. Dramatik gelişimiyle "The Shining"i anımsatan "Pet Sematary" kadın yönetmen Mary Lambert'in yorumuyla beyazperdede hayat bulmuştur. İlk korku dışı Stephen King uyarlaması olan "Stand By Me" (Yanımda Kal) hem eleştirmenlerin hem de izleyenlerin ortak beğenisiyle karşılanmıştır. "The Body" (Ceset) adlı uzun hikayeyi esas alan film dört ergen gencin Oregon ormanlarında bir cesedi aramalarını konu edinir.

90'ların övgülerle karşılanan uyarlamaları da King'in korku dışı öykü ve romanlarına (*The Shawshank Redemption, The Green Mile, Misery*) dayalıdır. Yönetmen Frank Darabont'un çıkış yaptığı hapishane draması "The Shawshank Redemption" (Esaretin Bedeli) video piyasasını alt üst ederken, aynı Darabont büyük bunalım yıllarında geçen "The Green Mile"da (Yeşil Yol) yazgısını değiştiren bir mucizeye tanık olan bir gardiyanın hikayesini anlatmıştır. Karakterler üzerine kurulu, dramatik boyutlu bir gerilim

Stephen King • It (O) • Tim Curry

filmi olan "Misery" (Ölüm Kitabı) geçirdiği araba kazasından sonra takıntılı bir hayranı tarafından zorla alıkonan ünlü bir yazarla ilgilidir. James Caan fiziksel ve ruhsal şiddete maruz kalan yazarı, Kathy Bates ise ona hayatı zindan eden psikopat hayranını canlandırmıştır. 1947 doğumlu aktör-yönetmen Rob Reiner'ın "Stand by Me"den sonra ikinci King uyarlaması olan "Misery", "The Shawshank Redemption" ve "The Green Mile"la birlikte 90'lara damgasını vuran filmlerden biri olmuştur. Kathy Bates'in, Jennifer Jason Leigh'le kamera karşısına geçtiği feminist dokunuşlu "Dolores Claiborne" (Taylor Hackford) bu dönemde çekilen bir başka başarılı korku dışı uyarlamadır. Son yıllarda sesi soluğu çıkmayan ticari korku sinemacısı Tom Holland 90'larda sıradanlığı aşamayan uyarlamalar (Thinner, The Langoliers) yönetmiştir. King'in bir kere daha Richard Bachman mahlasının ardına gizlendiği kara mizah yüklü "Thinner"ın kahramanı Çingene falcıların lanetine uğrayarak gitgide zayıflamaya başlayan şişman bir avukattır. Filmin tatsız tuzsuz beyazperde versiyonu koyu King hayranlarını bile memnun edememiştir. Televizyon için çekilen "The Langoliers" bir uçuş sırasında aniden ortadan kaybolan yolcuların esrarını konu almaktadır. 90'larda "Graveyard Shift" (Mezarlık Devriyesi), "Sleepwalkers" (Uyurgezerler), "The Mangler" (Mengene) gibi utanç verici uyarlamalar vizyona girerken ünlü yazarın sinemadaki serüveni iyice tatsızlaşacaktır. Sonu gelmeyen süprüntü King uyarlamaları arasında "The Dark Half", "Apt Pupil" ve "Needful Things" ehven-i şerdir... George Romero'nun "The Dark Half"ında gerçek adıyla ciddi, takma adla abur cubur romanlar yazan ünlü bir yazar çevresinde işlenen cinayetlerin bir numaralı şüphelisi olur... Timothy Hutton, Amy Madigan ve Michael Rooker başrolleri paylaşmıştır. "Olağan Şüpheliler"le sükse yapan Bryan Singer'ın yönettiği "Apt Pupil", King'in 1982'de yazdığı "Different Seasons" adlı kitabındaki uzun öykülerden birine dayalıdır. Zeki bir lise öğrencisi, yaşlı komşusunun savaş suçlusu bir Nazi olduğunu keşfeder ve ona şantaj yapar. Eğer toplama kamplarıyla ilgili gerçek öyküleri anlatırsa kendisini polise ihbar etmeyecektir. Asıl adı Kurt Dussander olan canavar komşu tarih meraklısı gence istediği dehşet öykülerini birinci elden anlatmaya başlar ama bir süre sonra işler çığırından çıkacaktır. Genç yaşta yaşama veda eden Brad Renfro ile İngiliz sinemasının deneyimli isimlerinden Ian Mc Kellen karşılıklı oynamıştır. Fraser C. Heston'un yönettiği "Needful Things"de küçük bir New England kasabasında insanların ruhlarını ele geçiren lanetli eşyalar satan bir mağaza açan şeytani bir yabancı yöre halkını gırtlak gırtlağa getirir.

2000'li yılların başlarında TV ağırlıklı uyarlamalar öne çıkarken "Carrie" ve "The Dead Zone" gibi klasikler yeniden çevrilmiştir. Adı sanı duyulmamış yönetmenlerin kamera arkasına geçtiği bu filmlerin çoğu vasatın altındadır. Daha tanınmış yönetmenlerin görev aldığı "Dreamcather" (Düş Kapanı, Lawrence Kasdan), "Hearts in Atlantis" (Gizemli Yabancı, Scott Hicks), Red Rose" (Red Rose Konağı, Craig Baxley) ise vasatlık sınırında gezinmiştir. Psikopat bir yabancı tarafından kopyacılıkla suçlanan ve taciz edilen korku romanları yazarının yaşadıklarını konu alan Johnny Depp'li "Secret Window" (Gizli Pencere), Hollywood'a transfer olan İsveçli sinemacı Mikael Håfström'e teslim edilen "1408" ve King saplantılı Frank Darabont'un yönettiği "Mist" (Öldüren Sis) son yılların diğer kayda değer uyarlamalarıdır. Håfström'ün filminde, Amerika'nın çeşitli bölgelerinde adı hayaletliye çıkmış otelleri ziyaret eden ama bir tane bile hayaletle karşılaşmayan bir yazarın (John Cusack) şeytani bir otel odasında tanık olduğu doğaüstü olaylar anlatılmıştır. Otel yöneticisinin (Samuel L. Jackson) tüm itirazlarına karşın (şimdiye kadar 1408 numaralı odada onlarca insan hayatını yitirmiştir) gecelemeye karar veren yazarımız doğaüstü güçlerle çetin bir mücadeleye girişecektir. En iyi King uyarlamaları listesine yeni dahil olan "The Mist" ise başka bir boyuttan gelen böceğimsi yaratıkları barındıran bir sis tabakası yüzünden yerel bir süpermarkette mahsur kalan insanların yaşam sa-

vaşlarını konu almaktadır. Darabont'un uzun bir aradan sonra kamera arkasına geçtiği bu depresif filmde Oscar'lı aktris Marcia Gay Harden, Andre Braugher, Laurie Holden ve Thomas Jane oynamıştır. Hollywood iyimserliğini ters yüz eden dramatik görüntülerle sonlanan "The Mist", King'in uzun öykülerinin birinden sinemaya aktarılmıştır.

KRONOLOJİK STEPHEN KING FİLMOGRAFİSİ

CARRIE (Günah Tohumu) **Yön.** Brian De Palma, **Sen.** Lawrence D. Cohen, **Yap.** Paul Monash, Brian De Palma, **Gör. Yön.** Mario Tosi, **Müz.** Pino Donaggio, **Oyn.** Sissy Spacek, Piper Laurie, Amy Irving, William Katt, Betty Buckley, John Travolta, P. J. Soles, Priscilla Pointer, Sydney Lassick. (1976, 98 Dak.)

SALEM'S LOT (Vampirler Kasabası) **Yön.** Tobe Hooper, **Sen.** Paul Monash, **Yap.** Richard Kobritz, **Gör. Yön.** Jules Brenner, **Müz.** Harry Sukman, **Oyn.** David Soul, James Mason, Bonnie Bedelia, Lance Kerwin, Lew Ayres, Ed Flanders, Julie Cobb, Reggie Nalder. (1979, 184 Dak.)

THE SHINING (Cinnet) **Yön.** Stanley Kubrick, **Sen.** Stanley Kubrick, Diane Johnson, **Yap.** Stanley Kubrick, Robert Fryer, Martin Richards, Mary Lea Johnson, **Gör. Yön.** John Alcott, **Müz.** Wendy Carlos, Rachel Elkind, **Oyn.** Jack Nicholson, Shelley Duvall, Danny Lloyd, Scatman Crothers, Barry Nelson, Philip Stone, Joe Turkel, Anne Jackson, Tony Burton. (1980, 146 Dak.)

CREEPSHOW (Korku Gösterisi) **Yön.** George A. Romero, **Sen.** Stephen King, **Yap.** Richard P. Rubinstein, **Gör. Yön.** Michael Gornick, **Müz.** John Harrison, **Oyn.** Hal Holbrook, Adrienne Barbeau, Fritz Weaver, Leslie Nielsen, Carrie Nye, E. G. Marshall, Ed Harris, Viveca Lindfors, Ted Danson, Stephen King, Gaylen Ross. (1982, 120 Dak)

CUJO Yön. Lewis Teague, **Sen.** Don Carlos Dunaway, Lauren Currier, **Yap.** Daniel H. Blatt, Robert Singer, **Gör. Yön.** Jan De Bont, **Müz.** Charles Bernstein, **Oyn.** Dee Wallace-Stone, Danny Pintauro, Daniel Hugh Kelly, Christopher Stone, Ed Lauter, Kaiulani Lee, Billy Jacobi. (1983, 91 Dak.)

THE DEAD ZONE (Ölüm Bölgesi) **Yön.** David Cronenberg, **Sen.** Jeffrey Boam, **Yap.** Debra Hill, **Gör. Yön.** Mark Irwin, **Müz.** Michael Kamen, **Oyn.** Christopher Walken, Brooke Adams, Tom Skerritt, Herbert Lom, Anthony Zerbe, Colleen Dewhurst, Martin Sheen, Nicholas Campbell. (1983, 103 Dak.)

CHRISTINE Yön. John Carpenter, **Sen.** Bill Phillips, **Yap.** Richard Kobritz, **Gör. Yön.** Donald M. Morgan, **Müz.** John Carpenter, Alan Howarth, **Oyn.** Keith Gordon, John Stockwell, Alexandra Paul, Robert Prosky, Harry Dean Stanton, Christine Belford, Roberts Blossom, David Spielberg. (1983, 110 Dak.)

CHILDREN OF THE CORN (Mısır Çocukları) **Yön.** Fritz Kiersch, **Sen.** George Goldsmith, **Yap.** Donald P. Borchers, Terence Kirby, **Gör. Yön.** Raoul Lomas, **Müz.** Jonathan Elias, **Oyn.** Peter Horton, Linda Hamilton, R. G. Armstrong, John Franklin, Robby Kiger, Courtney Gains. (1984, 93 Dak.)

FIRESTARTER (Tepki) **Yön.** Mark L. Lester, **Sen.** Stanley Mann, **Yap.** Frank Capra Jr., **Gör. Yön.** Giuseppe Ruzzolini, **Müz.** Tangerine Dream, **Oyn.** David Keith, Drew Barrymore, Freddie Jones, Heather Locklear, Martin Sheen, George C. Scott, Art Carney, Louise Fletcher, Moses Gunn. (1984, 114 Dak.)

CAT'S EYE (Kedi Gözü) **Yön.** Lewis Teague, **Sen.** Stephen King, **Yap.** Dino De Laurentiis, Martha Schumacher, **Gör. Yön.** Jack Cardiff, **Müz.** Alan Silvestri, **Oyn.** Drew Barrymore, James Woods, Alan King, Kenneth McMillan, Robert Hays, Candy Clark, James Naughton, James Rebhorn. (1985, 94 Dak.)

SILVER BULLET (Gümüş Kurşun) **Yön.** Daniel Attias, **Sen.** Stephen King, **Yap.** Dino De Laurentiis, Martha Schumacher, **Gör. Yön.** Armando Nannuzzi, **Müz.** Jay Chattaway, **Oyn.** Gary Busey, Everett McGill, Corey Haim, Megan Follows, Robin Groves, Leon Russom. (1985, 95 Dak.)

MAXIMUM OVERDRIVE Yön. & Sen. Stephen King, **Yap.** Martha Schumacher, **Gör. Yön.** Armando Nannuzzi, **Müz.** Ac/Dc, **Oyn.** Emilio Estevez, Pat Hingle, Laura Harrington, Yeardley Smith, John Short, Giancarlo Esposito. (1986, 97 Dak.)

STAND BY ME (Benimle Kal) **Yön.** Rob Reiner, **Sen.** Raynold Gideon, Bruce A. Evans, **Yap.** Bruce A. Evans, Raynold Gideon, Andrew Scheinman, **Gör. Yön.** Thomas Del Ruth, **Müz.** Jack Nitzsche, **Oyn.** Will Wheaton, River Phoenix, Corey Feldman, Jerry O'Connell, Kiefer Sutherland, Casey Siemaszko, Richard Dreyfuss, John Cusack, Gary Riley. (1986, 89 Dak.)

CREEPSHOW 2 (Korku Gösterisi 2) **Yön.** Michael Gornick, **Sen.** George A. Romero, Stephen King, **Yap.** David Ball, **Gör. Yön.** Richard Hart, Tom Hurwitz, **Müz.** Les Reed, Rick Wakeman, **Oyn.** Domenick John, Tom Savini, George Kennedy, Philip Dore, Holt McCannaly, Lois Chiles, Stephen King. (1987, 92 Dak.)

THE RUNNING MAN (Azrail Koşuyor) **Yön.** Paul Michael Glaser, **Sen.** Steven E. De Souza, **Yap.** George Linder, Tim Zinnemann, **Gör. Yön.** Thomas Del Ruth, **Müz.** Harold Faltermeyer, **Oyn.** Arnold Schwarzenegger, Maria Conchita Alonso, Yaphet Kotto, Jim Brown, Jesse Ventura, Eddie Bunker, Erland Van Lidth. (1987, 101 Dak.)

PET SEMATARY (Hayvan Mezarlığı) **Yön.** Mary Lambert, **Sen.** Stephen King, **Yap.** Richard P. Rubinstein, **Gör. Yön.** Peter Stein, **Müz.** Elliot Goldenthal, **Oyn.** Dale Midkiff, Denise Crosby, Fred Gwynne, Brad Greenquist, Michael Lombard, Miko Hughes, Blaze Berdahl. (1989, 103 Dak.)

GRAVEYARD SHIFT (Mezarlık Devriyesi) **Yön.** Ralph S. Singleton, **Sen.** John Esposito, **Yap.** William G. Dunn, Ralph S. Singleton, **Gör. Yön.** Peter Stein, **Müz.** Brian Banks, Anthony Marinelli, **Oyn.** David Andrews, Kelly Wolf, Stephen Macht, Andrew Divoff, Brad Dourif. (1990, 89 Dak.)

IT (O) **Yön.** Tommy Lee Wallace, **Sen.** Lawrence D. Cohen, Tommy Lee Wallace, **Yap.** Allen Epstein, Jim Green, **Gör. Yön.** Richard Leiterman, **Müz.** Richard Bellis, **Oyn.** Harry Anderson, Dennis Christopher, Richard Masur, Annette O'Toole, Tim Reid, Tim Curry, John Ritter. (TV Dizisi, 1990, 192 Dak.)

MISERY (Ölüm Kitabı) **Yön.** Rob Reiner, **Sen.** William Goldman, **Yap.** Rob Reiner, Andrew Scheinman, **Gör. Yön.** Barry Sonnenfeld, **Müz.** Marc Shaiman, **Oyn.** James Caan, Kathy Bates, Richard Farnsworth, Frances Sternhagen, Lauren Bacall, Graham Jarvis. (1990, 107 Dak.)

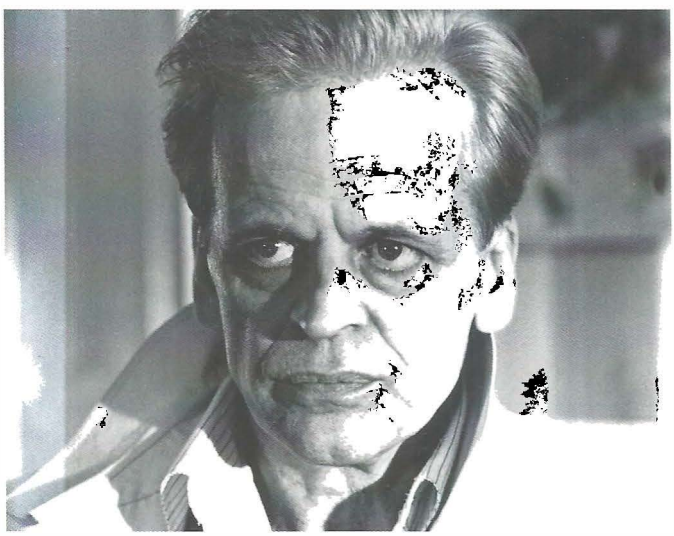
SLEEPWALKERS (Uyurgezerler) **Yön.** Mick Garris, **Sen.** Stephen King, **Yap.** Michael Grais, Mark Victor, Nabeel Zahid, **Gör. Yön.** Rodney Charters, **Müz.** Nicholas Pike, **Oyn.** Brian Krause, Madchen Amick, Alice Krige, Cindy Pickett, Ron Perlman, Jim Haynie, Lyman Ward, Dan Martin, Stephen King, Clive Barker. (1992, 91 Dak.)

THE DARK HALF (Hayatı Emen Karanlık) **Yön. & Sen.** George A. Romero, **Yap.** Declan Baldwin, **Gör. Yön.** Tony Pierce-Roberts, **Müz.** Christopher Young, **Oyn.** Timothy Hutton, Amy Madigan, Michael Rooker, Julie Harris, Robert Joy, Royal Dano, Rutanya Alda, Kent Broadhurst. (1993, 122 Dak.)

- **THE TOMMYKNOCKERS** (Şeffaf) **Yön.** John Power, **Sen.** Lawrence D. Cohen, **Yap.** Jane Scott, Jayne Bieber, **Gör. Yön.** Dan Burstall, David Eggby, **Müz.** Christopher Franke, **Oyn.** Jimmy Smits, Marg Helgenberger, John Ashton, Allyce Beasley, Robert Carradine, Joanna Cassidy, Cliff De Young, Traci Lords, Annie Corley, E. G. Marshall, Chuck Henry. (TV Dizisi, 1993, 180 Dak.)
- **NEEDFUL THINGS** (Ruhlar Dükkanı) **Yön.** Fraser Clarke Heston, **Sen.** W. D. Richter, **Yap.** Jack Cummins, **Gör. Yön.** Tony Westman, **Müz.** Patrick Doyle, **Oyn.** Max von Sydow, Ed Harris, Bonnie Bedelia, Amanda Plummer, J. T. Walsh, Ray McKinnon, Duncan Fraser, Valri Bromfield. (1993, 120 Dak.)
- **THE STAND Yön.** Mick Garris, **Sen.** Stephen King, **Yap.** Mitchell Galin, **Gör. Yön.** Edward J. Pei, **Müz.** W. G. Snuffy Walden, **Oyn.** Gary Sinise, Molly Ringwald, Jamey Sheridan, Laura San Giacomo, Ruby Dee, Ossie Davis, Miguel Ferrer, Corin Nemec, Rob Lowe, Hope Marie Carlton, Stephen King, Sam Raimi. (TV, 1994, 366 Dak.)
- **THE SHAWSHANK REDEMPTION** (Esaretin Bedeli) **Yön. & Sen.** Frank Darabont, **Yap.** Niki Marvin, **Gör. Yön.** Roger Deakins, **Müz.** Thomas Newman, **Oyn.** Tim Robbins, Morgan Freeman, Bob Gunton, William Sadler, Clancy Brown, Gil Bellows, Mark Rolston, James Whitmore, Jeffrey De Munn, Larry Brandenburg, Frank Medrano. (1994, 142 Dak.)
- **THE LANGOLIERS** (Gulyabaniler) **Yön. & Sen.** Tom Holland, **Yap.** Mitchell Galin, David R. Kappes, **Gör. Yön.** Paul Maibaum, **Müz.** Vladimir Horinzhy, **Oyn.** Dean Stockwell, Patricia Wettig, David Morse, Mark Lindsay Chapman, Kate Maberly, Bronson Pinchot, Frankie Faison. (TV Dizisi, 1995, 180 Dak.)
- **DOLORES CLAIBORNE Yön.** Taylor Hackford, **Sen.** Tony Gilroy, **Yap.** Taylor Hackford, Charles Mulhevill, **Gör. Yön.** Gabriel Beristain, **Müz.** Danny Elfman, **Oyn.** Kathy Bates, Jennifer Jason Leigh, Judy Parfitt, Christopher Plummer, David Strathairn, Eric Bogosian, John C. Reilly. (1995, 132 Dak.)
- **THE MANGLER** (Mengene) **Yön.** Tobe Hooper, **Sen.** Tobe Hooper, Stephen David Brooks, Peter Welbeck (Harry Alan Towers), **Yap.** Anant Singh, **Gör. Yön.** Amnon Salomon, **Müz.** Barrington Pheloung, **Oyn.** Robert Englund, Ted Levine, Daniel Matmor, Jeremy Crutchley, Vanessa Pike. (1995, 106 Dak.)
- **THINNER** (Falcı) **Yön.** Tom Holland, **Sen.** Michael McDowell, Tom Holland, **Yap.** Mitchell Galin, Richard P. Rubinstein, **Gör. Yön.** Kees Van Oostrum, **Müz.** Daniel Licht, **Oyn.** Robert John Burke, Joe Mantegna, Lucinda Jenney, Michael Constantine, Kari Wuhrer, Joie Lenz, Randy Jurgensen, Stephen King, Time Winters. (1996, 92 Dak.)
- **TRUCKS** (Kamyonlar) **Yön.** Chris Thomson, **Sen.** Brian Taggert, **Yap.** Mark Amin, Jerry Leider, Derek Mazur, **Gör. Yön.** Robert Draper, **Müz.** Michael Richard Plowman, **Oyn.** Timothy Busfield, Brenda Bakke, Aidan Devine, Roman Podhora, Jay Breazau, Brendan Fletcher. (1997, 95 Dak.)
- **THE SHINING** (Cinnet - TV Versiyonu) **Yön.** Mick Garris, **Sen.** Stephen King, **Yap.** Mark Carliner, **Gör. Yön.** Shelly Johnson, **Müz.** Nicholas Pike, **Oyn.** Steven Weber, Rebecca De Mornay, Courtland Mead, Melvin Van Peebles, Pat Hingle, Elliot Gould, Will Horneff, John Durbin. (1997, 4 Bölüm, 273 Dak.)
- **THE NIGHT FLIER** (Gece Pilotu) **Yön.** Mark Pavia, **Sen.** Mark Pavia, Jack O'Donnell, **Yap.** Mitchell Galin, Richard P. Rubinstein, **Gör. Yön.** David Connell, **Müz.** Brian Keane, **Oyn.** Miguel Ferrer, Julie Entwisle, Dan Monahan, Michael H. Moss, John Bennes, Beverly Skinner. (1997, 93 Dak.)
- **APT PUPIL** (Ölümcül Sır) **Yön.** Bryan Singer, **Sen.** Brandon Boyce, **Yap.** Jane Hamsher, Don Murphy, Bryan Singer, **Gör. Yön.** Newton Thomas Sigel, **Müz.** John Ottman, **Oyn.** Brad Renfro, Ian McKellen, Joshua Jackson, Bruce Davison, David Schwimmer, James Karen, Ann Dowd. (1998, 111 Dak.)
- **STORM OF THE CENTURY** (Yüzyılın Fırtınası) **Yön.** Craig R. Baxley, **Sen.** Stephen King, **Yap.** Mark Carliner, Stephen King, **Gör. Yön.** David Connell, **Müz.** Gary Chang, **Oyn.** Timothy Daly, Colm Feore, Debrah Farentino, Casey Siemaszko, Jeffrey De Munn, Julianne Nicholson. (TV Dizisi, 1999, 240 Dak.)
- **THE GREEN MILE** (Yeşil Yol) **Yön. & Sen.** Frank Darabont, **Yap.** Frank Darabont, David Valdes, **Gör. Yön.** David Tattersall, **Müz.** Thomas Newman, **Oyn.** Tom Hanks, David Morse, Sam Rockwell, Bonnie Hunt, Barry Pepper, James Cromwell, Michael Jeter, Michael Clarke Duncan, Graham Greene, Doug Hutchison, Jeffrey De Munn, Patricia Clarkson, Harry Dean Stanton, William Sadler, Gary Sinise, Brent Briscoe. (1999, 188 Dak.)
- **HEARTS IN ATLANTIS** (Gizemli Yabancı) **Yön.** Scott Hicks, **Sen.** William Goldman, **Yap.** Kerry Heysen, **Gör. Yön.** Piotr Sobocinski, **Müz.** Mychael Danna, **Oyn.** Anthony Hopkins, Anton Yelchin, Hope Davis, Mika Boorem, David Morse, Alan Tudyk, Tom Bower, Celia Weston. (2001, 101 Dak.)
- **ROSE RED** (Rose Red Konağı) **Yön.** Craig R. Baxley, **Sen.** Stephen King, **Yap.** Thomas H. Brodek, Robert F. Phillips, **Gör. Yön.** David Connell, **Müz.** Gary Chang, **Oyn.** Nancy Travis, Matt Kesslar, Kimberly J. Brown, David Dukes, Judith Ivey, Julian Sands, Melanie Lynskey, Kevin Tighe, Emily Deschanel, Julia Campbell, Laura Kenny. (TV Dizisi, 4 Bölüm, 2002, 240 Dak.)
- **CARRIE** (Yeni Çevrim) **Yön.** David Carson, **Sen.** Bryan Fuller, **Yap.** Pen Densham, Mark Stern, John Watson, Bryan Fuller, **Gör. Yön.** Victor Goss, **Müz.** Laura Karpman, **Oyn.** Angela Bettis, Patricia Clarkson, Rena Sofer, Kandyse Mcclure, Emilie De Ravin, Tobias Mehler, David Keith. (TV, 2002, 132 Dak.)
- **DREAMCATCHER** (Düş Kapanı) **Yön.** Lawrence Kasdan, **Sen.** William Goldman, Lawrence Kasdan, **Yap.** Lawrence Kasdan, Charles Okun, **Gör. Yön.** John Seale, **Müz.** James Newton Howard, **Oyn.** Morgan Freeman, Thomas Jane, Jason Lee, Damian Lewis, Timothy Olyphant, Tom Sizemore, Donnie Wahlberg. (2003, 136 Dak.)
- **KINGDOM HOSPITAL Yön.** Craig R. Baxley, **Sen.** Richard Dooling, Stephen King, **Yap.** Richard Dooling, Robert F. Phillips, **Gör. Yön.** David Connell, **Müz.** Gary Chang, **Oyn.** Andrew McCarthy, Bruce Davison, Diane Ladd, Brandon Bauer, Jack Coleman, Jennifer Cunningham, Michael Lerner. (TV Dizisi, 2004, 780 Dak.)
- **SECRET WINDOW** (Gizli Pencere) **Yön. & Sen.** David Koepp, **Yap.** Gavin Polone, **Gör. Yön.** Fred Murphy, **Müz.** Philip Glass, **Oyn.** Johnny Depp, John Turturro, Maria Bello, Timothy Hutton, Charles S. Dutton, Len Cariou. (2004, 96 Dak.)
- **SALEM'S LOT** (Yeni Çevrim) **Yön.** Mikael Salomon, **Sen.** Peter Filardi, **Yap.** Brett Poplewell, **Gör. Yön.** Ben Nott, **Müz.** Patrick Cassidy, Lisa Gerrard, Christopher Gordon, **Oyn.** Rob Lowe, Andre Braugher, Donald Sutherland, Samantha Mathis, Robert Mammone, Daniel Byrd, Rutger Hauer, James Cromwell, Andy Anderson, Robert Grubb. (TV, 2004, 181 Dak.)
- **RIDING THE BULLET Yön. & Sen.** Mick Garris, **Yap.** Mick Garris, David Lancaster, Greg Malcolm, Joel T. Smith, Vicki

Sotheran, **Gör. Yön.** Robert C. New, **Müz.** Nicholas Pike, **Oyn.** Jonathan Jackson, David Arquette, Cliff Robertson, Barbara Hershey, Erika Christensen. (2004, 98 Dak.)

- **DESPERATION** (Yaratık) **Yön.** Mick Garris, **Sen.** Stephen King, **Yap.** Kelly Van Horn, **Gör. Yön.** Christian Sebaldt, **Oyn.** Tom Skerritt, Steven Weber, Annabeth Gish, Ron Perlman, Charles Durning, Henry Thomas. (TV Dizisi, 2006, 180 Dak.)
- **1408 Yön.** Mikael Håfström, **Sen.** Matt Greenberg, Scott Alexander, Larry Karaszewski, **Yap.** Lorenzo Di Bonaventura, **Gör. Yön.** Benoit Delhomme, **Müz.** Gabriel Yared, **Oyn.** John Cusack, Samuel L. Jackson, Mary McCormack, Len Cariou, Kim Thomson, Tony Shalhoub, Jasmine Jessica Anthony. (2007, 94 Dak.)
- **THE MIST** (Öldüren Sis) **Yön. & Sen.** Frank Darabont, **Yap.** Frank Darabont, Liz Glotzer, **Gör. Yön.** Rohn Schmidt, **Müz.** Mark Isham, **Oyn.** Thomas Jane, Marcia Gay Harden, Laurie Holden, Andre Braugher, Toby Jones, William Sadler, Jeffrey De Munn, Frances Sternhagen, Alexa Davalos, Nathan Gamble, Chris Owen, Sam Witwer. (2007, 127 Dak.)
- **CARRIE** (Yeni Çevrim) **Yön.** Kimberly Peirce, **Sen.** Roberto Aguirre-Sacasa, **Yap.** Kevin Misher, **Gör. Yön.** Steve Yedlin, **Müz.** Marco Beltrami, **Oyn.** Chloe Grace Moretz, Julianne Moore, Judy Greer, Gabriella Wilde, Alex Russell, Portia Doubleday, Michelle Nolden, Max Topplin, Cynthia Preston. (2013)

Klaus Kinski • Venom (Zehir)

KINSKI, KLAUS (SOPOT, 1926 - KALİFORNİYA, 1991) Polonya doğumlu Alman oyuncu. Gerçek adı Nikolaus Günther Nakszynski'dir. Akıl sağlığının yerinde olduğu konusunda kuşkular duyulan ama yeteneğinden kuşku duyulmayan bu ayrıksı aktör en çok dahi Alman yönetmen Werner Herzog'la yaptığı maceralı ve kavgalı işbirliğiyle tanınır. Herzog'un 5 filminde başrol oynayan Kinski (Aguirre, der Zorn Gottes, Nosferatu, Woyzeck, Fitzcarroldo, Cobra Verde) zaman zaman ünlü yönetmenle gırtlak gırtlağa gelmiştir. Öyle ki Herzog, Kinski'yle yaşadıklarını belgesel haline getirmiş ve adını "Mein Liebster Feind" (Sevgili Düşmanım) koymuştur. Herzog'un 1979 yılında yönettiği "Nosferatu: Phantom der Nacht" (Nosferatu: Gecenin Hayaleti) Alman asıllı aktörün en sağlam tür filmidir. 60, 70 ve 80'lerde polisiyelerden spagetti westernlere, korku-gerilim filmlerinden macera filmlerine geniş bir yelpazede çalışan Kinski yüzün üzerinde uluslararası yapımda rol almıştır... Sinema kariyerinin ilk yıllarında oynadığı Alman suç filmleri "Die toten Augen von London" (Londra'nın Ölü Gözleri), Die seltsame Gräfin" (Tuhaf Kontes), "Der schwarze Abt" (Kara Keşiş), "Das Rätsel der roten Orchidee" (Kırmızı Orkidenin Esrarı)...Edgar Wallace kitaplarından uyarlanmıştır, bu filmlerde çoğunlukla kötü adam rollerini üstlenmiştir. Üretken Kinski 70'lerde İtalya ağırlıklı çalışmıştır; Jesús Franco filmlerinde de (Venus in Furs, *Kürklü Venüs* - El conde Dracula, *Kont Dracula* - Jack the Ripper, *Karındeşen Jack* - Marquis De Sade:- Justine) önemli rolleri vardır. Klaus Kinski'nin diğer kayda değer tür filmleri şunlardır: "Circus of Fear" (Korku Sirki, John L. Moxey), "Nella stretta morsa del ragno" (Örümceğin Kıskacı, Antonio Margheriti), "La bestia uccide a sangue freddo (Canavar Soğukkanlılıkla Öldürüyor, Fernando Di Leo), "La morte ha sorriso all'assassino" (Ölüm Katile Gülümsüyordu, Aristide Massaccesi), "Le orme" (İz, Luigi Bazzoni), "Lifespan" (Yaşam Süresi, Alexander Whitelaw), "Venom" (Zehir, Piers Haggard), "Nosferatu a Venezia" (Nosferatu Venedik'te, Augusto Caminato ve Mario Caiano). Ayrıca, Türk - İtalyan ortak yapımı "Evil Face"de (Şeytani Yüz) Ayhan Işık'la karşılıklı oynamıştır.

- **FİLMOGRAFİ:** Die Toten Augen Von London (1961) • Doctor Zhivago (1965) • Circus Of Fear (1966) • Marquis De Sade (1969) • A doppia faccia (1969) • El conde Dracula (1970) • La bestia uccide a sangue freddo (1971) • Aguirre, Der Zorn Gottes (1972) • Le orme (1974) • Lifespan (1974) • Jack The Ripper (1976) • Madame Claude (1977) • Nosferatu: Phantom Der Nacht (1979) • Woyzeck (1979) • Schizoid (1980) • Venom (1982) • Fitzcarraldo (1982) • Soldier (1982) • Android (1982) • Nosferatu a Venezia (1986) • Crawlspace (1986) • Cobra Verde (1988) • Kinski Paganini (1989)

KINSKI, NASTASSJA (BERLİN, 1961) Alman oyuncu. Klaus Kinski'nin kızıdır. Wim Wenders'in yol filmi "Falsche Bewegung"la (Yanlış Hareket) 13 yaşında sinemaya adım atan Nastassja Kinski 1976'da Hammer korkusu "To the Devil a Daughter"da (Şeytana Bir Kız Evlat) şeytana tapan bir tarikatın kurban etmeye çalıştığı bir rahibeyi, Paul Schrader'ın seksi yeni çevrimi "Cat People"da (Kedi Kız) pantere dönüşen bir ırktan gelen çekici genç kızı canlandırmıştır. 70'lerin sonları ve 80'lerin ilk yarısında en verimli dönemini yaşayan Kinski, Roman Polanski (Tess), Francis Ford Coppola (One From the Heart, *Yürekten Biri*), Jean-Jacques Beineix (La lune dans le caniveau, *Hendekteki Ayışığı*), Wim Wenders (Paris, Texas), Andrei Konchalovsky (Maria's Lovers, *Maria'nın Aşkları*) ve Jacques Deray'le (Maladie d'amour, *Aşk Hastalığı*) çalışmıştır. David Lynch'in son filmi "Inland Empire"da ufak bir rolü vardır.

- **FİLMOGRAFİ:** Falsche Bewegung (1974) • To the Devil a Daughter (1976) • Tess (1979) • One from the Heart (1982) • Cat People (1982) • La lune dans le caniveau (1983) • Paris, Texas (1984) • Maria's Lovers (1984) • Harem (1985) • Maladie D'amour (1987) • In Weiter Ferne, So Nah ! (1993) •

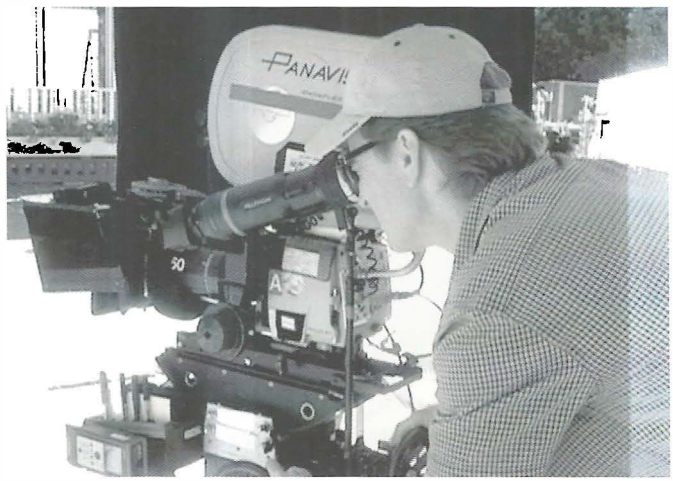
Terminal Velocity (1994) • One Night Stand (1997) • The Lost Son (1999) • Town and Country (2001) • Blind Terror (2001) • Inland Empire (2006)

KLIMOVSKY, LEÓN (BUENOSAIRES, 1906 - MADRİD, 1996) Arjantin doğumlu İspanyol yönetmen. Düşük bütçeli vampir ve kurt adam filmleriyle kariyer yapmış bir sinemacıdır. Tıp öğreniminin ardından diş hekimliği yapan Rus kökenli Leon Klimovsky Arjantin'deki ilk sinema kulübünü kuran kişidir. 1955 yılında İspanya'ya yerleşmiş ve İspanyol vatandaşlığına geçmiştir. İlk uzun metrajlı filmi "El jugador" (Oyuncu) 1948 yapımıdır... Çeşitli türleri (western, savaş, komedi, müzikal) denedikten sonra 70'lerde korkuyla tanışmıştır. Türle içli dışlı olan çoğu İspanyol meslektaşı gibi ucuz *gore* efektli, seksi korkularla dönemin modasına ayak uyduran Klimovsky'nin bazı filmleri ülkemizde de oynamıştır. Gişedeki sürpriz başarısıyla İspanyol korku sinemasını ateşleyen "La noche de Walpurgis" (Türkiye'de Vampirlerin Gecesi, İngilizce konuşulan ülkelerde "Kurtadamın Gölgesi", "Kurtadam Vampir Kadına Karşı" adlarıyla oynamıştır) Orta Çağ'da yaşamış bir vampirin mezarını ararken kaybolan ve dolunayda kurt adama dönüşen bir adamın şatosuna misafir olan iki çekici kadının hikayesini anlatır; ülkenin Paul Naschy takma adlı meşhur korku emekçisi Jacinto Molina romantik bir kurt adam portresi çizmiş;sevdiği kadın uğruna bir vampirle kıyasıya kavga etmiştir. 1974 tarihli "La orgia nocturna de los vampiros"da (Vampirlerin Gece Orjisi) terk edilmiş gibi gözüken küçük bir kasabada mola vermek zorunda kalan bir otobüs dolusu turist yarı vampir, yarı yamyam insanlarla karşı karşıya gelir. Dehşet ve erotizmi kaynaştıran yapısı, ucuz setleri ve kanlı canlı sahneleriyle tam da 70'lerin ruhuna uygun bir filmdir. Naschy'nin hem ünlü roman karakterine atfen Mr. Hyde rolüne büründüğü, hem de bir kurt adamı canlandırdığı, çifte canavarlı "Dr. Jekyll y el Hombro Lobo" (Dr. Jekyll ve Kurtadam), gülünç vudu ayinlerinin sahne aldığı; kötü makyajlı zombilerin cirit attığı absürd "La rebelion de las muertas" (Ölülerin İsyanı), Hammer özentisi Dracula çeşitlemesi "La saga de los Dracula" (Dracula Efsanesi), bir grup politikacı ve askerin nükleer savaş sonrasında lüks bir genelevde mahsur kaldıkları (radyasyonun etkisiyle gözlerini kaybeden çevre halkının saldırısına uğrarlar) post apokaliptik "Ultima deseo" (Son İstek), Milano manzaralı "Una libelula para cada muerto" (Her Cesede Bir Yusufçuk) ve "El extrano amor de los vampiros" (Vampirin Tuhaf Aşkı) Klimovsky'nin diğer tür filmleridir.

▸ **FİLMOGRAFİ:** El jugador (1948) • Suburbio (1951) • El conde de Monte Cristo (1953) • Horizontes de luz (1962) • La noche de Walpurgis (1971) • Dr. Jekyll el hombre lobo (1972) • La saga de los Dracula (1972) • La rebelion de las muertas (1972) • La orgia nocturna de los vampiros (1973) • Plane To Ciego (1975) • El extrano amor de los vampiros (1973) • El mariscal del infierno (1974) • Una libelula para cada muerto (1974) • Ultimo deseo (1976) • Violacion Fatal (1977) • Laverna (1978) • La barraca (TV 1979)

KNEALE, NIGEL (LANCASHIRE, 1922 - LONDRA, 2006) İngiliz senaryo yazarı. Bilim-kurguyla doğaüstünü kesiştiren öykü ve senaryolarıyla bir döneme damgasını vuran Nigel Kneale uzaydan gelen yaratıkların izini süren Profesör Bernard Quatermass'ın maceralarının anlatıldığı "The Quatermass Xperiment" (Quatermass Deneyi) serisiyle büyük üne kavuşmuştur. Önceleri BBC'de dizi halinde yayınlanan "The Quatermass Xperiment" daha sonra Hammer yapımevinin öncülüğünde sinemaya uyarlanmıştır. Quatermass serisi dışında, kara büyü konulu "The Witches" (Büyücüler), bilim adamlarının araştırma yaptığı hortlaklı bir evde geçen "The Stone Tape" (Taş Kayıtları), Himalayalar'da kar adam Yeti'nin izinin sürüldüğü "The Abominable Snowman" (Kötü Kar Adam), Susan Hill'in *Hayaletli Ev* romanına dayalı "The Woman in Black" (Siyahlı Kadın) ve Halloween serisinin üçüncü bölümü "Halloween III: Season of the Witch"in (bu filmin yapımcılarını mahkemeye vermiş ve jenerikten ismini çekmiştir) senaryolarını kaleme alan Nigel Kneale esrarengiz konuların işlendiği "Out of the Unknown", "Bedtime Stories", "Unnatural Causes" gibi TV dizilerinin çeşitli bölümlerine de katkıda bulunmuştur.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Quatermass Experiment (1955) • Quatermass 2 (1957) • The Witches (1966) • Quatermass and the Pit (1967) • The Stone Tape (TV 1972) • Halloween III: Season of the Witch (1982) • The Woman in Black (TV 1989)

David Koepp

KOEPP, DAVID (PEWAUKEE, WISCONSIN, 1963) Amerikalı senaryo yazarı, yönetmen. UCLA'da sinema okuyan David Koepp Arjantinli yönetmen Martin Donovan'la ortak yazdığı "Apartment Zero"yla sinema dünyasına girmiş ve Buenos Aires'de geçen bu özgün psikolojik gerilim filminin ardından Hollywood'un aranan senaristlerinden biri olmuştur. Senaryosunu yazdığı filmlerden "Bad Influence" (Psikopat), "Apartment Zero"daki gibi iki erkek arasındaki sonu dramatik gelişmelere gebe olan arkadaşlık ilişkilerini anlatır. Curtis Hanson'un (L. A. Confindential) yönettiği filmde Rob Lowe şeytani bir psikopatı, James Spader ise yanlış arkadaş seçiminin kurbanı olan

yupiyi canlandırmıştır. 90'larda hedef büyülten Koepp "Jurassic Park", "Mission Impossible" (Görevimiz Tehlike) gibi gişe rekortmeni filmlerin senaryolarını yazmıştır.

"Suspicious" adlı kısa metrajlı korkuyla ilk yönetmenlik deneyimini gerçekleştiren Koepp 90'ların ortalarından itibaren zaman zaman kamera arkasına geçmiştir. Orta sınıf bir ailenin yaşadığı banliyö kâbusunu konu alan "The Trigger Effect" (Domino Etkisi), cinayete kurban giden genç bir kızın ruhuyla iletişim kuran sıradan bir adamın korkutucu öyküsünü anlatan "Stir of Echoes" (Dehşetin Yankıları) ve Stephen King'in uzun öyküsüne dayalı "Secret Window" (Gizli Pencere) başlıca tür filmleridir. 2000'lerde ayrıca yüksek voltajlı gerilim "Panic Room" (Panik Odası), Marvel Comic uyarlaması "Spider Man" (Örümcek Adam), Steven Spielberg filmi "War of the Worlds" (Dünyalar Savaşı) ve Indiana Jones serisinin merakla beklenen dördüncü bölümü "Indiana Jones and the Kingdom of the Crystal Skull"un (Indiana Jones ve Kristal Kafatası Krallığı) senaryolarını kaleme almıştır. Hollywood'un en çok kazanan senaristleri arasındadır.

- **FİLMOGRAFİ:** Apartment Zero (1988) • Bad Influence (1990) • Toy Soldiers (1991) • Death Becomes Her (1992) • Jurassic Park (1993) • Carlito's Way(1993) • The Shadow (1994) • Mission:impossible (1996) • The Trigger Effect (Yön. 1996) • The Lost World (1997) • Snake Eyes (1998) • Stir of Echoes (Yön. 1999) • Panic Room (2002) • Spider-Man (2002) • Secret Window (Yön. 2004) • War of the Worlds (2005) • Zathura: a Space Adventure (2005) • Indiana Jones and the Kingdom of the Crystal Skull (2008) • Ghost Town (Yön. 2008) • Premium Rush (Yön. & Sen. 2012) • Mortdecai (2015)

KOONTZ, DEAN (EVERETT, PENNSYLVANIA, 1945) Amerikalı yazar. Çok satan romanlarıyla bir dönem Stephen King'e rakip olan Dean Koontz Türk okurlarından da ilgi görmüştür. Psikopatları, dünya dışı yaratıkları ve canavarları konu edinen romanlarından bazıları sinema ve televizyona uyarlanmıştır. 1996'da intihar eden Donald Cammel'ın yönettiği "Demon Seed" (Şeytan Tohumu) en iyi uyarlamadır; diğerleri (Watchers, *Nöbet* – Phantoms, *Yabancılar*) özgünlükten uzak ve sıradandır.

- **FİLMOGRAFİ:** Demon Seed (1977) • Watchers (1988) • The Face of Fear (TV 1990) • Hideaway (1995) • Phantoms (1998) • Mr. Murder (TV 1998) • Sole Survivor (TV 2000) • Black River (TV 2001) • Odd Thomas (2013)

KOSAR, SCOTT (1963) Amerikalı senaryo yazarı. "The Texas Chainsaw Massacre" (Teksas Elektrikli Testere Katliamı), "The Amityville Horror" (Kuşku), "The Crazies" (Salgın) gibi yeni çevrimlerin ve İspanya'da çekilen kasvetli "The Machinist"in (Makinist) senaryolarını yazmıştır.

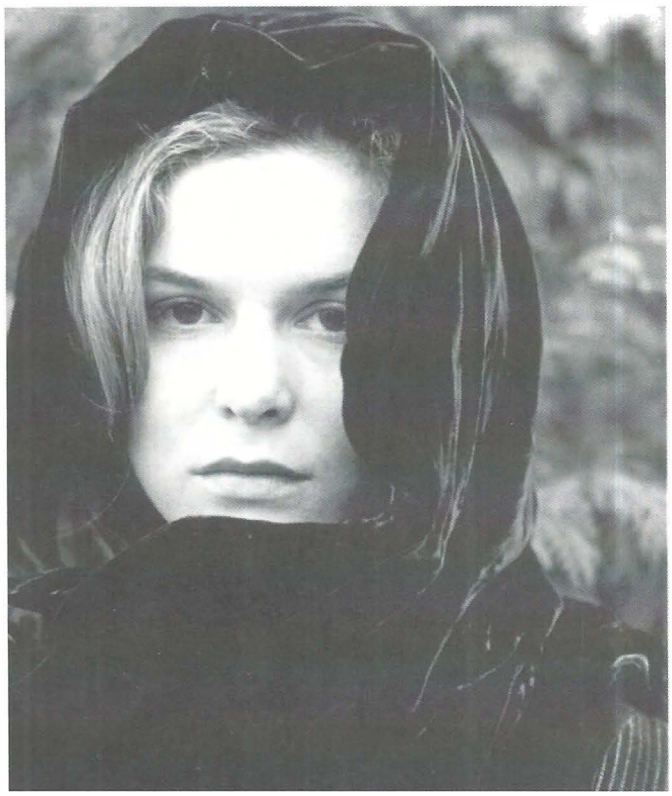
- **FİLMOGRAFİ:** The Texas Chainsaw Massacre (2003) • El Maquinista (2004) • The Amityville Horror (2005) • The Crazies (2010) • Bates Motel (TV 2015)

KOSTY, MARIA (MADRİD, 1951) İspanyol oyuncu. Asıl adı Maria Soledad Mesa Pachon olan bu çekici aktris 70'lerde piyasa işi İspanyol korkuları "La saga de los Dracula" (Dracula Efsanesi), "La noche de los brujos" (Büyücülerin Gecesi), "La rebelion de las muertas" (Ölülerin İsyanı), "La noche de las gaviotas" (Martıların Gecesi) ve "Exorcismo"da (Şeytan Çıkartma) rol almıştır.

- **FİLMOGRAFİ:** La saga de los Dracula (1972) • La noche de los brujos (1973) • La rebelion de las muertas (1973) • Una libelula para cada muerto (1974) • La noche de las gaviotas (1975) • La endemoniada (1975) • Exorcismo (1975)

KRAUSE, TINA (NEW YORK, 1970) Amerikalı oyuncu. Video piyasası için çekilen Z yapımı erotik korkuların bu seksi oyuncusu Gary Whitson, John Bacchus, William Hellfire gibi bağımsız yönetmenlerle çalışmıştır.

- **FİLMOGRAFİ:** Sorority Slaughter (1994) • Zombie Holocaust (1995) • Psycho Sisters (1998) • The Vampire's Seduction (1998) • Cannibal Doctor (1998) • Misty's Secret (2000) • The Vegas Showgirl Strangler (2002) • Vampire Vixens (2003) • Zombigeddon (2003) • Dr. Horror's Erotic House of Idiots (2004) • The Thirsting (2007) • Blood and Sex Nightmare (2008) • When Death Calls (2012) • The Profane Exhibit (2013)

Alice Krige

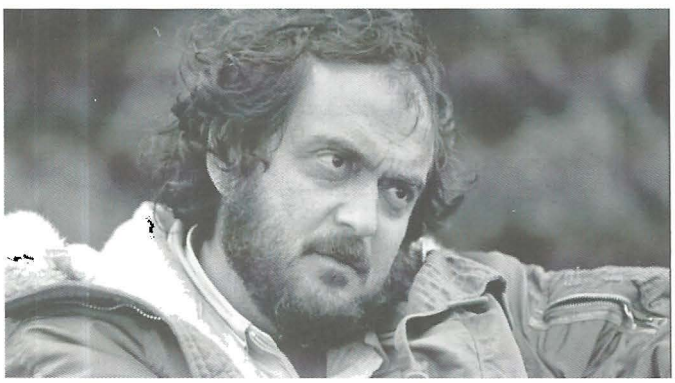
KRIGE, ALICE (UPINGTON, 1954) Güney Afrikalı oyuncu. Yetenekli ve çekici Alice Krige profesyonel oyunculuk kariyerine İngiltere'de Charles Dickens uyarlaması "A Tale of Two Cities"le (İki Şehrin Hikayesi) başlamıştır. Peter Straub'un romanından beyazperdeye taşınan "Ghost Story"de (Hayalet Hikayesi) intikam peşindeki bir hayaleti canlandıran Krige, bu filmden sonra sinemayı bir süre boşlamış ve Royal Shakespeare Company'de sahne çalışmalarına ağırlık vermiştir. 1984-85 yılları arasında televizyon dizilerinde gözüken Krige, Avustralyalı yönetmen Bruce Beresford'un "King David" filmiyle sinemaya geri dönmüştür. Frankenstein'ın yazarı Mary Shelley'e can

verdiği "Haunted Summer" (Hayaletli Yaz), dahi ikizler Timothy ve Stephen Quay'in yönettiği "Institute Benjamenta", Oscar ödüllü "Chariots of Fire" (Ateş Arabaları), Stephen King uyarlaması "Sleepwalkers" (Uyurgezerler), çizgi dışı edebiyatçı Charles Bukowski'nin yazdığı "Barfly" (Bar Kelebeği), popüler bir video oyunundan beyazperdeye aktarılan "Silent Hill"de (Sessiz Tepe) önemli roller üstlenmiş; The Calling" (Şeytan Tohumu), "Superstition" (Hurafe), "Stay Alive" (Ölüm Oyunu) gibi alelade korkularda da oynamıştır.

- **FİLMOGRAFİ:** Chariots of Fire (1981) • Ghost Story (1981) • Ellis Island (TV 1984) • King David (1985) • Barfly (1987) • Sleepwalkers (1992) • Institute Benjamenta (1995) • Little Vampire (2000) • The Calling (2000) • Superstition (2001) • Vallen (2001) • Reign of Fire (2002) • Shadow of Fear (2004) • Silent Hill (2006) • Stay Alive (2006) • Thor: The Dark World (2013)

KRUGER, EHREN (ALEXANDRIA, VIRGINIA, 1972) Amerikalı senaryo yazarı. Mark Pellington'un sıra dışı gerilim filmi "Arlington Road"la (Korkunç Politika) çıkış yapan Ehren Kruger, "Scream 3" (Çığlık 3) ve "The Ring"le (Halka) Hollywood'un tanınmış senaristleri arasına girmiştir. Korku dışında sıradan aksiyon ve bilim-kurgu senaryolarında imzası vardır.

- **FİLMOGRAFİ:** Killers in the House (1998) • Arlington Road (1999) • New World Disorder (1999) • Scream 3 (2000) • Reindeer Games (2000) • Impostor (2002) • The Ring (2002) • The Ring Two (2005) • Skeleton Key (2005) • The Brothers Grimm (2005) • Blood and Chocolate (2007) • Transformers: Revenge of the Fallen (2009) • Transformers: Age of Extinction (2014)

Stanley Kubrick

KUBRICK, STANLEY (NEW YORK, 1928 - HERTFORDSHIRE, 1999) Amerikalı yönetmen, yapımcı, senaryo yazarı. Bilim kurgu, korku, komedi, tarihsel drama, savaş, gerilim türlerinde 7. sanata unutulmaz başyapıtlar armağan etmiş ve hazırlıkları seneler süren, sürekli tartışılan iddialı filmlerinde trajik, karanlık portreler çizmiştir. Hastalık derecesinde titiz ve kontrolü sürekli elinde tutan bir yönetmen olan Kubrick gizemli kişiliğiyle de medyanın ve sinema çevrelerinin ilgi odağı olmuştur. Gençlik yıllarında Look dergisi için fotoğrafçılık yapmış; 16 dakikalık boks belgeseli "Day of the Fight"la (Dövüş Günü) sinema dünyasına girmiştir. Babasının yaşam sigortasını nakde çevirmesiyle tamamladığı ilk konulu filmi "Fear and Desire" (Korku ve Arzu) hayali bir savaşı anlatır. Kubrick yıllar sonra memnun kalmadığı bu filmini dağıtımdan çekmiştir. İlk defa profesyonel bir teknik ekip ve oyuncu kadrosuyla çalıştığı "The Killing" (Son Darbe) bir at yarışı pisti soygununu konu alır; eleştirmenlerin övgüleriyle karşılanmış, Kubrick ve yapımcı ortağı James Harris'e daha önemli projelerin kapısını aralamıştır. Birinci Dünya Savaşı'nın en kanlı günlerinde geçen "Paths of Glory" (Zafer Yolları) Fransız ordusundaki bir emre itaatsizlik vakasını konu alır; dokunaklı finaliyle izleyenlerin boğazlarını düğümlemiştir; savaş karşıtı filmler arasında özel bir yeri vardır. Fransa'da uzun süre yasaklı kalan bu filmi dev oyuncu kadrolu tarihsel epik "Spartacus" (Spartaküs) takip etmiştir.

1961 yılında ailesiyle birlikte İngiltere'ye yerleşen Kubrick sonraki filmlerini bu ülkede çevirmiştir. Vladimir Nabokov uyarlaması "Lolita", soğuk savaş döneminde geçen satirik komedi "Dr. Strangelove" (Dr. Garipaşk) ve Jüpiter'e yapılan insanlı bir yolculuğu büyüleyici görsel şovlar ve klasik müzikler eşliğinde resimleyen "2001: A Space Odyssey" (2001: Uzay Yolu Macerası) Kubrick'in ününe ün katarken tartışmaları da beraberinde getirmiştir. İnsanoğlunun evrimini görüntüleyen çarpıcı bir sekansla açılan "2001" felsefik boyutları ve enigmatik imgeleriyle bugün bile tartışılmaktadır. Stanley Kubrick'in Warner Bros'la 30 yıla yakın sürecek işbirliğinin ilk ürünü olan "A Clockwork Orange" (Otomatik Portakal) Anthony Burgess'ın aynı adlı kitabını esas almaktadır; yakın geleceği kasvetli bir bakışla betimleyen şiddet sahneleriyle dolu bir filmdir ve yakalandıktan sonra otoritelerce beyni yıkanan tecavüz sanığı azılı bir suçlunun dünyasına ayna tutmaktadır. Filmin gösterime girmesiyle birlikte İngiltere'deki tutucu çevrelerin Kubrick'e tepkileri çok sert olmuştur. İngiltere'de haftalarca vizyonda kalarak gişe rekorları kıran "Otomatik Portakal" ölüm tehditleri alan Kubrick'in isteği doğrultusunda Warner Bros tarafından gösterimden çekilmiştir.

Stanley Kubrick filmlerinde çerçeveleme, aydınlatma, sinematografi, müzik kullanımı, sanat yönetimi üst düzeydedir. Kamerasını 18. yüzyıl İngiltere'sine çevirdiği ve her zamanki tutkulu epik anlatımıyla harikalar yarattığı kostümlü drama "Barry Lyndon" böylesine üst düzey bir sinema şölenidir. "Barry Lyndon"dan sonra yine uzunca bir ara veren Kubrick 1980 yılında bir korku filmiyle, Stephen King uyarlaması "The Shining"le (Cinnet) setlere dönmüştür. "The Shining", alkolik bir yazarın Colorado'daki lüks bir otelin bakıcılığını almasıyla gelişen doğaüstü ve trajik olayları konu alır; klasikleşmiş sahneleriyle korku sinemasi tarihine damgasını vurmuştur. Filmi beğenmeyen Stephen King, Kubrick'in kitabın ruhunu ve Overlook Hotel'in insanlık dışı bir kötülüğü simgelediğini asla kavrayamadığını iddia etmiştir. Stanley Kubrick 12. filmi "Full Metal Jacket"de Vietnam Savaşı'na karamsar bir bakış fırlatmış, savaşın anlamsızlığını ve saçmalığını çarpıcı görüntülerle vurgulamıştır. Filmin ilk bölümünde Vietnam'a gidecek acemi erlerin trajediyle sonuçlanacak katı eğitim süreci

anlatılır. İkinci bölümde savaş tüm çıplaklığı ve acımasızlığıyla karşımızdadır. Kubrick son filmi "Eyes Wide Shut"-da (Gözü Tamamen Kapalı) kıskançlık, evlilik ve seksüel tutkuları büyüteç altına almış ve tüm bunları gizemli bir gerilim filmi atmosferiyle beyazperdeye aktarmıştır. Ünlü sinemacı "Eyes Wide Shut"ın ilk gösteriminden 1 hafta sonra Hertfordshire'daki evinde yaşama veda etmiştir.

Kubrick sinemacılık yaşamı boyunca birçok projeyle ilgilenmiş ama çeşitli nedenlerle çoğunu rafa kaldırmıştır. Napoleon'un yaşamı, Nazi soykırımını konu alan "Aryan Papers", Steven Spielberg'e kısmet olan "A. I", Umberto Eco'nun devasa romanı "Foucault Sarkacı" Kubrick'in hayata geçiremediği projelerden bazılarıdır.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Fear and Desire (1953) • Killer's Kiss (1955) • The Killing (1956) • Paths of Glory (1957) • Spartacus (1960) • Lolita (1962) • Dr. Strangelove (1964) • 2001: a Space Odyssey (1968) • A Clockwork Orange (1971) • Barry Lyndon (1975) • The Shining (1980) • Full Metal Jacket (1987) • Eyes Wide Shut (1999)

KUROSAWA, KIYOSHI (KOBE, 1955) Japon yönetmen. 90'ların sonlarıyla, 2000'lerin başlarında gösterime giren ürkünç ve bulmacamsı filmleriyle Japon korku-gerilim sinemasının gözdeleri arasına giren Kiyoshi Kurosawa Tokyo'daki Rikkyo Üniversite'sinde sosyoloji okumuştur. Sinema serüvenine Japon video pazarı için seks filmleri çekerek adım atmış, Amerikalı makyaj sanatçısı Dick Smith'in ellerinden çıkan kanlı sahnelerle bezeli *hayaletli ev* filmi "Suito Homu" (Tatlı Evim), eski sumo güreşçisi seri bir katilin Tokyo'daki bir gökdeleni kana buladığı "Jigoku no keibin" (Yeraltı Muhafızı), Japonya'da gişe rekorları kıran gizemli polisiye-gerilim "Kyua" (Derman), intikam izlekli "Kumo no hitami" (Örümceğin Gözleri) ve büyülü bir ağacın çevresinde yaşayan tuhaf insanların tuhaf ilişkilerini işleyen "Charisma"yla (Karizma) kariyerinde yeni sayfalar açmıştır. Fetiş oyuncusu Koji Yakusho'nun (Memoirs of a Geisha, Babel) Tokyo'da farklı kişiler tarafından işlenen dehşetli cinayetleri (katiller kurbanlarının göğüslerine X harfini kazırlar) soruşturan problemli bir polisi canlandırdığı "Kyua" yönetmene özgü soğuk, karanlık mekanları, apokaliptik atmosferi ve esrarengiz karakterleriyle Batılı tür filmlerinden farklı bir rotayı takip eder. Kurosawa'ya ilk uluslararası başarıyı tattıran bu hipnotizma konulu seri katil filmi değişik okumalara açıktır ve son derece tedirgin edicidir.

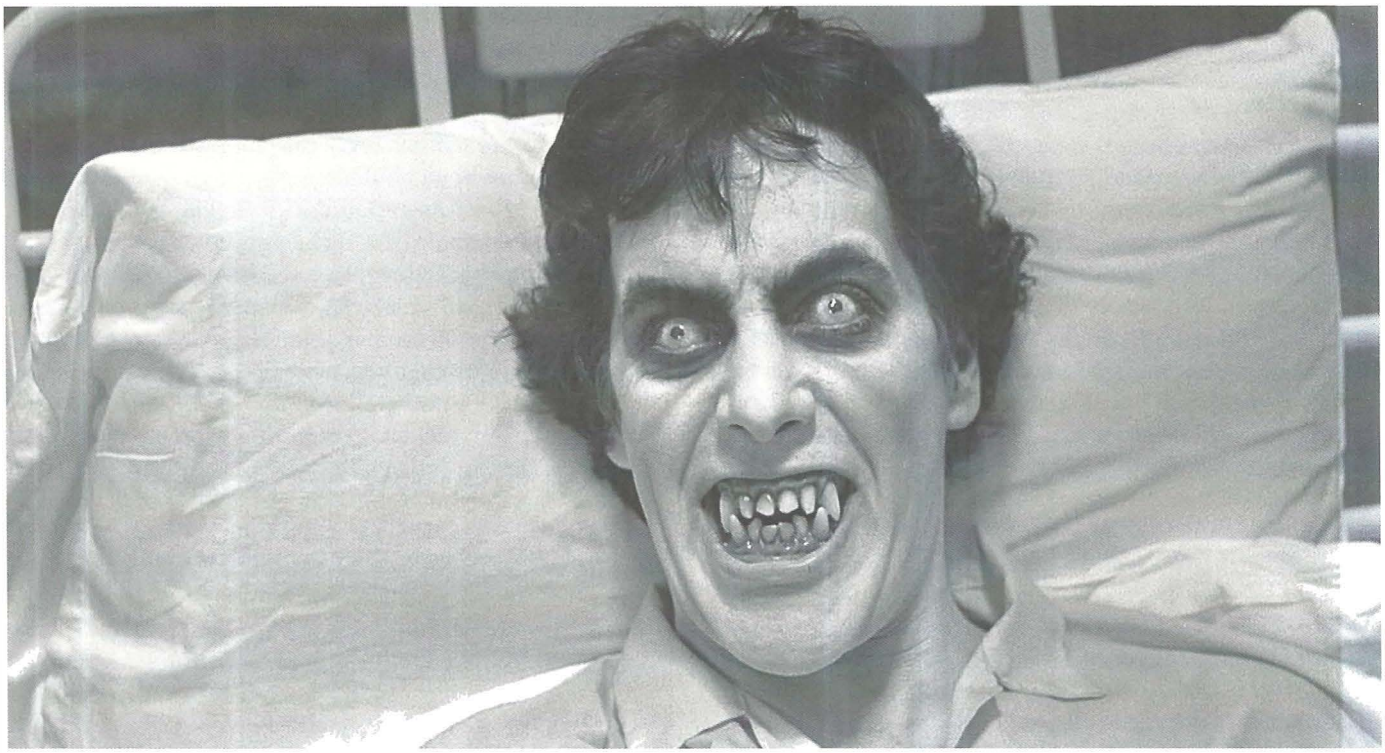
Cannes'da Fipresci ödülü kazanan ve Locarno, Toronto gibi başka önemli festivallerde de gösterilen "Korei" (Seans) bir ses mühendisi, gaipten haber veren medyum karısı ve kaçırılan küçük bir kızın çevresinde gelişen doğaüstü boyutlu, dramatik olaylara gebe bir hikaye anlatır. Bryan Forbes'in yönettiği 1964 yapımı İngiliz gerilim klasiği "Seance on a Wet Afternoon"un serbest yeni çevrimi olan 2000 yapımı "Korei" Kurosawa'nın beğeni toplayan filmlerinden biridir. "Korei"yi takip eden tüyler ürpertici "Kairo" (Nabız) bir internet sitesinden yayılan hayaletlerle iletişime geçen bir grup Tokyolu gencin tanık olduğu doğaüstü deneyimleri konu edinmektedir. İlk olarak bir çiçek satış şirketinde çalışan genç, çalışma arkadaşının intiharına tanık olur. Kendini öldüren genç kızın bilgisayarındaki diskte öteki taraftan görüntüler vardır. Filmin öğrenci olan diğer kahramanının çalıştığı bilgisayara da hayaletlerle tanışmaya davet eden bir virüs bulaşmıştır. Bilgisayar ekranlarından dünyamıza atlayan ruhlar şehrin her bir yanına yayılırken gizemli intiharlar birbirini izler. Apokaliptik finaliyle karamsarlığın doruğuna çıkan "Kairo" bir korku öyküsü anlatmasının ötesinde sanayileşmiş toplumlardaki iletişimsizliğin, teknoloji korkusunun ve yalnızlığın altını çizen olağandışı bir filmdir. İki problemli genç ve zehirli bir deniz anasıyla ilgili "Akarui mirai"yle (Parlak Gelecek) Cannes Film Festivali'nde yarışan Kurosawa dijital kamerayla çektiği "Rofuto"da (Tavan Arası) yaratıcılık sorunları yaşayan bir yazar ve evinde mumya saklayan bir arkeoloğun ilişkilerini işlemiştir. Son filmlerinden "Sakebi" (Ceza) seri cinayetleri soruşturan bir polisin kurbanlardan birinin hayaletini görmesiyle gelişen ürkünç olayları konu almaktadır. İzleyenleri yanıtsız sorularla baş başa bırakan bu esrarengiz filmde başrol oyuncusu Koji Yakusho her zamanki gibi mükemmel bir performans sergilemiştir.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Suito Homu (1989) • Jigoki No Keibiin (1992) • Doa 3 (1996) • Kyua (1997) • Hebi No Michi (1997) • Kumo No Hitami (1998) • Karisuma (1999) • Ouinaru Genei (1999) • Korei (2000) • Kairo (2001) • Akarui Mirai (2003) • Dopperugenga (2003) • Rofuto (2005) • Sakebi (2006) • Tokyo Sonata (2008)

KURTADAMLAR Dolunayda yavaş yavaş kurda dönüşen, gündüzleri ise yeniden insan biçimini alan bu canavarlar efsaneye göre yalnızca gümüş kurşunla yok edilir. Kurbanlarını parçalayarak yiyen kurtadamlar insana dönüştükten sonra hiçbirşey hatırlamazlar. Kişinin kendini kurt ya da başka bir hayvan sandığı akıl hastalığına *likantropi* adı verilmiştir. Ruhların beden değiştirmesi inanışlarıyla ilintisi olduğu düşünülen bu hastalıkta kişi yaşadığı bölgedeki en tehlikeli hayvanın biçimini aldığını

Kurtadamlar • İspanyol kurtadamı Paul Naschy

Kurtadamlar • An American Werewolf in London (Amerikalı Kurtadam Londra'da) • David Naughton

zanneder. Kurtadamlarla ilgili hikayeler 16. Yüzyıl Avrupa'sında (özellikle Fransa'da) kulaktan kulağa yayılmış ve bu dönemde pek çok insan kurtadam suçlamasıyla idam edilmiştir.

Kurtadamlar, sinemada her ne kadar vampirlerin gölgesinde kalsalar da daima izleyicinin ilgisine mazhar olmuşlardır. Klasik dönemde Bela Lugosi'li "The Wolf Man" (Kurtadam, 1941), "Frankenstein Meets the Wolf Man" (Frankenstein Kurtadam'la Karşı Karşıya, 1943), "I Was a Teenage Werewolf" (Ben Bir Genç Kurtadamdım) gibi Hollywood filmleriyle izleyiciyi ürküten kurtadamlar 60 ve 70'lerde etkinlik alanlarını Avrupa'ya kaydırmışlardır. Hammer stüdyolarının, Universal filmlerine yeniden hayat verme projesinin ürünlerinden "Curse of the Werewolf" (Kurtadamın Laneti) 19. yüzyıl İspanya'sında geçen romantik bir kurtadam hikayesi anlatır. (avlanırken kurtadam hastalığına yakalanan evlatlık bir genç -babası dilenci annesi dilsizdir- çalıştığı şarap mahzenin kızına aşık olur...)

Hammer filmlerinden ilham alan İspanyol kurtadam filmleri 70'lere damgasını vuran Euro Trash tarzının sadık temsilcileridir... Çıplaklık, seks ve *gore* efektleriyle bezeli bu ucuz bütçeli yapımlarda İspanyol korku sinemasının Lon Chaney'i sayılan Jacinto Molina (Paul Naschy) Waldemar Daninsky adındaki Polonya asıllı kurtadam rolüyle izleyici karşısına çıkmıştır. 3 boyutlu çekilen "La marca del Hombre Lobo" (Kurtadamın İşareti-Frankenstein's Bloody Terror adıyla da biliniyor) serinin ilk filmidir... Aynı yıl içinde (1968) çekimlerine başlanmasına karşın yönetmenin ani ölümüyle yarıda kalan "La noches del Hombre Lobo"yu (Kurtadam Geceleri) takip eden "La noche de Walpurgis" (Vampirlerin Gecesi-Werewolf Shadow adıyla da bilinen film Daninsky serisi içinde en popüler olanıdır) bir vampirin izini sürerken kont Waldemar Daninsky'nin evine konuk olan iki seksi üniversite öğrencisinin maceralarını konu almaktadır. 1970 yapımı "La furia del Hombre Lobo"da (Kurtadamın Gazabı) Tibet'e giden Daninsky orada kar adam Yeti tarafından ısırılır(!) ve kurtadama dönüşür. Madrid ve Londra'da çekilen "Dr. Jekyll y el Hombre Lobo" (Dr. Jekyll Kurtadama Karşı) çok daha eğlencelidir. *Likantropi* hastalığının tedavisi için Londra'yı ziyaret eden Daninsky orada Dr. Jekyll'ın torunuyla buluşur; kötü niyetli Dr. Jekyll, Daninsky'ye serum enjekte ederek Mr. Hyde'a dönüştürür(!) Ülkemizde "Şeytanın Laneti" adıyla gösterime giren "El retorna de Walpurgis"de (Walpurgis'in Dönüşü)engizisyon döneminde cadı avcılığı yapan bir şövalyenin akrabası yılların ardından yakılan cadıların torunları tarafından kurtadama çevrilir. Carlos Aured'in yönettiği "Walpurgis"den sonra Naschy birkaç tane daha kurtadam filmi çevirmiştir. İngiliz sansürünün hışmına uğrayan "La maldicion de la bestia"da (Canavarın Laneti) Himalayalar'da bir araştırma ekibiyle birlikte Yeti'nin peşine düşen Daninsky iki vahşi kadın tarafından kaçırılarak kurtadam haline getirilir. Naschy'nin hem oynayıp hem yönettiği "El retorno del Hombre-Lobo"da (Kurtadamın Dönüşü) kurtadamların yanısıra vampirler de sahne almıştır. "La noche del Walpurgis"in bir çeşit yeni çevrimi sayılabilecek filmde vampir kontes Bathory'yi diriltmeye çalışan üniversiteli bir kız Daninsky'nin hayata dönmesine de neden olur. 16. yüzyılda geçen "La bestia y la espada

magica"da (Kurtadam ve Büyülü Kılıç) kurtadam lanetinden kurtulmak için Japonya'ya giden Daninsky birçok masumun kanına girer. Ta ki sevdiği kadın gümüş bir kılıcı kalbine saplayana kadar...

70'lerde İngiliz Tyburn ve Amicus yapımevlerinin Peter Cushing'li kurtadam filmleri "Legend of the Werewolf" (Kurtadam Söylencesi) ve "The Beast Must Die" (Canavar Ölmeli) vasatı aşamazken, İtalyan istismar filmleri yönetmeni Rino Di Silvestro'nun "La lupa mannara"sı (Kurt Kadın) seksi ve kanlı sahneleriyle daha fazla ilgi odağı olmuştur. Annik Borel ve Dagmar Lassander gibi çekici aktrislerin çıplak vücutlarını sergilemekten hiç kaçınmadıkları "La lupa mannara"nın İtalyan Raro Video tarafından basılan sansürsüz DVD'sine sinema gösteriminde kesilen tecavüzlü ve lezbiyenli sahneler de eklenmiştir. Filmin konusu 14 yaşındayken tecavüze uğrayan genç bir kadının çevresinde gelişir. Erkeklerden nefret eden genç kadının ruhu 200 yıl önce kurtadam suçlamasıyla yakılan bir büyücü tarafından ele geçirilir ve kanlı cinayetler birbirini izler.

80'li yıllarda "An American Werewolf in London" (Amerikalı Kurtadam Londra'da), "The Howling" (Çığlık), "Wolfen" (Kurtlar), "The Company of Wolves" (Kurtların Kardeşliği) gibi müthiş kurtadam dönüşüm sahneleriyle bezeli filmler gösterime çıkarken, makyaj sanatçıları Rick Baker, Christopher Tucker, Rob Bottin, Greg Cannom ve Carl Fullerton'un performansları izleyenlerin ağızlarını bir karış açık bırakmıştır. Korkuyla komedi arasındaki hassas dengeleri çok iyi tutturan ve kurtadam efsanesine modern bir yorum getiren "An American Werewolf in London" alt türün en kaliteli örneklerinden biridir. 80'lerin ele avuca sığmayan yönetmeni John Landis'in imzasını taşıyan film otostopla Avrupa'yı dolaşan iki Amerikalı üniversite öğrencisinin başına gelen trajik olayları esprili bir dille anlatır. İngiltere kırsalında gezinirken yollarını kaybeden David (David Naughton) ve Jack (Griffin Dunne) gece çöktüğünde bir kurdun saldırısına uğrarlar. Jack ölürken David ağır yaralanır. Üç hafta sonra gözlerini Londra'daki bir hastanede açan David tuhaf düşlerden muzdariptir ve Jack'in çürümüş vücutlu hayaleti tarafından sık sık ziyaret edilmektedir. Arkadaşına göre bir sonraki dolunayda kesinlikle kurtadama dönüşecektir; David bu lanetten kurtulmak için vakit varken hemen kendini öldürmelidir. Yaşadıklarının bir karabasan olduğunu düşünen David taburcu edilir edilmez hastanede yakınlaştığı hemşire Alex'in (Jenny Agutter) evine taşınır. Jack'in öngördüğü gibi ilk dolunayda kurtadama dönüşen David, Londra sokaklarında ve metrosunda terör estirmeye başlar. Film boyunca bir yandan vahşi cinayetlerle izleyiciyi sarsan Landis bir yandan da komik ve seksi sahnelerle (tadına doyum olmayan nostaljik şarkılar eşliğinde) ortamı yumuşatmaya çalışmıştır. Filmin doruk noktasını ise Rick Baker'ın Oscar'lı dönüşüm sahnesi oluşturmaktadır. David'in kurda dönüşmesini adım adım, tüm gerçekliğiyle betimleyen bu sahnede yenilenen kemiklerin, adalelerin sesleri bile duyulur.

Türkiye'de "Çığlık" adıyla vizyona giren "The Howling" neredeyse yaşamına mal olacak tehlikeli bir görev sonrasında ruhsal dengesi bozulan ve erkek arkadaşıyla (Christopher Stone) birlikte doğanın bağrındaki bir rehabilitasyon merkezini yolunu tutan televizyon sunucusu Karen White'ın (Dee Wallace Stone) hikayesini anlatır. Alternatif tedavi yöntemleri geliştiren eksantrik bir doktorun (Patrick Macnee) idaresindeki bu psikiyatri kliniği aslında bir kurtadam kolonisini barındırmaktadır. Karen bu gerçeği anladığında çok geç olacaktır. Çünkü şehvetli bir kadın tarafından baştan çıkarılan sevgilisi çoktan kurtadama dönüşmüş, kendisi ise ıssız kamp yerinin ortasında kapana kısılmıştır. Corman ekolünden yetişen Joe Dante yönetiminde çekilen "The Howling" Rob Bottin - Rick Baker ikilisinin muhteşem dönüşüm efektleriyle sinema tarihine geçmiştir. 1985 - 89 yılları arasında 4 adet daha "Howling" filmi çekilmiş ama bu filmlerin hiçbiri orijinalin kalitesine ulaşamamıştır.

Rock belgeseli "Woodstock"la isim yapan Michael Wadleigh'in ilk konulu filmi "Wolfen" kurtların gözünden nefes nefese izlenen subjektif kamera çekimlerine, Güney Bronx'daki terk edilmiş mekanlarının sahiciliğine ve oyuncu kadrosunun (Albert Finney, Diane Venora, Edward James Olmos, Gregory Hines) kalitesine karşın izleyici tarafından soğuk karşılanmıştır. Sosyal meselelere kafa yoran farklı bir kurtadam filmidir "Wolfen". Yapımcıların müdahalesiyle karşılaşan yönetmen Wadleigh'in son kurguyu yapmasına izin verilmemiştir. Whitley Strieber'in romanına dayalı filmin senaryosu David Eyre - Michael Wadleigh ortaklığıyla yazılmıştır. Konu, New York'un gö-

Kurtadamlar • The Howling (Çığlık) • Belinda Balaski

beğinde işlenen vahşi cinayetleri araştıran bir cinayet masası dedektifinin (Albert Finney) çevresinde gelişmektedir. Bayan partneri (Diane Venora) ve bir adli tıp uzmanıyla (Gregory Hines) birlikte hareket eden dedektif cinayetlerin arkasında insanlıktan bu yana var olan ve Kızılderililerin ruhunu taşıdığına inanılan zeki kurt sürülerinin olduğunu ortaya çıkarır.

İrlandalı Neil Jordan'ın "Kırmızı Başlıklı Kız" fantezisi "The Company of Wolves" ergenliğe geçiş sancıları yaşayan 12 yaşındaki bir kızın (Sarah Patterson) kadın cinselliğine göndermelerde bulunan fantezilerinden oluşmaktadır. Odasında uyuyakalan kahramanımız karanlık ormanlarla çevrili bir Orta Çağ kasabasında yaşadığını düşlemektedir. Babası (David Warner) ormanda kurtları avlarken, baba-annesi (Angela Lansbury) kurtadamlarla ilgili masallar anlatır ve kıllı erkeklerden uzak durmasını öğütler. Feminist yazar Angela Carter'ın (1940 - 1992) hikayelerinden beyazperdeye aktarılan "The Company of Wolves" tıpkı "Wolfen" gibi kurtadam filmlerine entelektüel bir açılım getirmiştir.

Kurtadam filmleri bereketinin yaşandığı 80'lerde "Silver Bullet" (Gümüş Kurşun), "Full Moon High" (Dolunay), "Teen Wolf" (Genç Kurt) gibi daha hafif yapımlar da sinemalara uğramış, tüm zamanların en iyi video kliplerinden "Thriller"da sevgilisiyle gezintiye çıkan Michael Jackson önce kurtadama sonra zombiye dönüşmüştür. Muhteşem dans sahnelerinin olduğu 13 dakikalık Michael Jackson klibini John Landis yönetmiştir. Duayen yapımcı Dino de Laurentiis'in Stephen King uyarlamaları serisinin son örneklerinden "Silver Bullet" TV dizileri yönetmeni Daniel Attias'ın biricik sinema filmidir. Parçalanmış cesetlerin bulunduğu küçük bir Maine kasabasında geçen filmin senaryosu bizzat King tarafından ("Kurtadam Döngüsü" adlı uzun hikayesinden) kaleme alınmıştır. 13 yaşındaki felçli bir çocuk (Corey Haim) ablası (Megan Follows) ve alkolik dayısıyla (Gary Busey) birlikte esrarengiz cinayetlerin failini bulmaya çalışır. Gençlik filmi formatlı "Teen Wolf"da liseli bir genç (Michael J. Fox) bir kurtadam olduğunun ayırdına varır. Alt türü gırgıra alan "Full Moon High" ise babasıyla Romanya'ya giden ve orada bir kurt tarafından ısırılan sportif bir gencin (Adam Arkin) hikayesini anlatır.

70 ve 80'lerde moda olan alt tür 90'larda demode olurken 2000'lerde yeniden canlanma belirtileri göstermiştir. Romantizmle soslanmış, Hollywood usulü bir kurtadam filmi olan "Wolf" (Kurt) işini ve karısını (Kate Nelligan) çocuğu yaşındaki birine (James Spader) kaptıran bir yayıncıyla (Jack Nicholson) ilgilidir. Filmin hemen başında arabasıyla çarptığı kurt tarafından ısırılan Nicholson zaman içinde bir kurtadama dönüşür. Bu arada işini kaybetmiş ve eski patronunun asi ruhlu kızıyla (Michelle Pfeiffer) ilişkiye girmiştir. Ama genç kadının olup bitenden haberi yoktur. Korku sineması tutkunlarını hiçbir şekilde tatmin edemeyen bu uzun ve sıkıcı filmi emektar Mike Nichols yönetmiştir. "An American Werewolf in London" çeşitlemesi "An American Werewolf in Paris" 90'ların bir diğer düş kırıklığı yaratan kurtadam filmidir. Landis'in klasiğine saygı duruşunda bulunan (devamı da sayılabilir) ama aynı seyir zevkini vermeyen Anthony Waller imzalı bu filmde Paris'e tatile gelen üç fırlama Amerikalının maceralarını izleriz. Turistlerden biri Eyfel kulesinden atlamak üzere olan genç bir kızı (Julie Delpy) kurtarır ve aniden ortadan kaybolan kızın peşine düşer... Likantropi hastalığından muzdarip olan genç kız sonsuza dek lanetlenmiştir.

2000'lerin en hoş sürprizini "Ginger Snaps"la (Ginger Dişliyor) Kanadalı yönetmen John Fawcett gerçekleştirirken, en büyük düş kırıklığını "Cursed"la (Lanet) Wes Craven yaşatmıştır. Ergenliğe geçiş korkusunu kurtadam metaforuyla işleyen "Ginger Snaps" kurtadam saldırısına uğrayan iki kız kardeşin yaşadıklarını konu edinmektedir. Toplum dışı yaşayan kız kardeşlerden biri kurda dönüşürken ötekisi ona yardım etmek için çabalar durur... Bayağı klişelerle, akıl almaz saçmalıklarla dolu olan ve üçüncü sınıf bir gençlik-korku filmini aratmayan "Cursed" gişede de felaket yaşamıştır. "Scream"den beri dişe dokunur bir şeyler yazamayan Kevin Williamson'un senaryosundan yola çıkan filmde mutsuz bir çocukluk geçiren Craven'ın *sorunlu aile* takıntısı bir kez daha hayat bulmuştur. Anne ve babalarını kaybettikten sonra birlikte yaşayan TV programcısı Ellie (Christina Ricci) ve lisede okuyan sünepe erkek kardeşi Jimmy (Jesse Eisenberg) evlerine dönerken bir kazaya sebebiyet verirler... Çarptıkları arabanın sürücüsünü araçtan çıkartmak isterken aniden beliren vahşi bir hayvan sürücüyü parçalar... Ellie ve Jimmy ise yaralanmıştır. İlerleyen günlerde ikisinde de fiziksel değişikler olacak ve hayatları tamamıyla değişecektir.

2000'lerde iyisiyle kötüsüyle bir dolu kurtadam filmi daha gösterim şansı bulmuştur. İngiliz sinemacı Neil Marshall'ın aksiyonu bol "Dog Soldiers"ında (Köpek Askerler) kurtadamların hüküm sürdüğü ormanlık bir bölgede, üstelik dolunayda tatbikat yapmak gafletinde bulunan askerler birer birer avlanır. Ölüm sahneleri gaddarca ve kanlıdır bu kült statüsüne erişen filmde... 2000'lerin bir diğer kurtadam filmi olan "Blood & Chocolate" (Kan ve Çikolata) Alman yönetmen Katja von Garnier tarafından sinemalaştırılmıştır. Amerikalı bir çizgi romancıyla, Romanya'da yaşayan bir kurt kadının aşklarını konu edinen "Blood & Chocolate" (Kan ve Çikolata) korku severlerin uzak durmaları gereken bir filmdir... İspanyol Fantastic Factory ürünü "Romasanta" 1850'lerde yaşamış seri katil Miguel Romasanta'nın (13 kadını baştan çıkardıktan sonra katleden Romasanta savunmasında kurtadam olduğunu iddia etmiştir) cinayetlerini beyazperdeye taşımıştır. Paco Plaza'nın yönettiği filmde Elisa Pataky ve Julian Sands rol almışlardır. 2000'li yılların iddialı filmlerinden "Underworld" (Karanlıklar Ülkesi) soylu vampirler ve kurtadamlar arasında paylaşılan yer altı dünyasında geçmektedir. Güzel bir vampirin, bir kurtadama aşık olmasıyla yeraltında kıyasıya bir savaş başlayacaktır. Kate Beckinsale'in oynayıp kocası Len Wiseman'ın yönettiği filmin devamı da çekilmiştir. Yönetmen ve senarist değişiklikleri (klip yö-

netmeni Mark Romanek anlaşmazlıklar yüzünden projeyi terk etmiş yerine Joe Johnston alınmıştır. Andrew Kevin Walker'ın yazdığı senaryoyu elden geçiren Johnston başka bir senaristle anlaşmıştır) nedeniyle gösterim tarihi geciken 85 milyon dolar bütçeli "The Wolfman" (Kurtadam) kuşkusuz 2000'lerin hakkında en fazla konuşulan kurtadam filmidir. 1941 tarihli Curt Siodmak - George Waggner klasiğinin Viktorya dönemine uyarlanmış bu aynı adlı yeni çevriminde Oscar'lı oyuncular Benicio Del Toro ve Anthony Hopkins rol almışlardır. Kaliteli işçiliğine ve Rick Heinrichs imzalı muazzam setlerine karşın yavanlıktan kurtulamayan "The Wolfman" lanetli bir ailenin çevresinde gelişen bir hikaye anlatmaktadır: Ünlü Shakespeare oyuncusu Lawrence Talbot erkek kardeşinin kaybolduğu haberini alır almaz baba evine geri döner. Küçük bir çocukken annesinin ölümüyle sarsılan Talbot bir süreliğine babası tarafından akıl hastanesine gönderilmiştir. Kendisini karşılayan baba Sir John Talbot kardeşinin parçalanmış cesedinin bulunduğunu haber verir... Bazıları vahşi hayvanlardan, bazıları ise Çingenelerden ve kurtadamlardan kuşkulanmaktadır. Bir Çingene kampını ziyaret ettiği dolunaylı bir gecede kurtadam saldırısına uğrayan Lawrence tedavi altına alınır. Ölen erkek kardeşinin karısı Gwen kendisiyle yakından ilgilenmektedir. Kısa bir süre sonra kurtadama dönüşen Lawrence Londra ve çevresinde terör estirmeye başlar... Abberline adlı bir polis müfettişi ensesindeyken Blackmoor'daki malikanelerine döner ve babasıyla yüzleşir...

- **SEÇME FİLMLER (1961 - 2013)**

- **THE CURSE OF THE WEREWOLF** (Kurtadamın Laneti) **Yön.** Terence Fisher, **Sen.** John Elder (Anthony Hinds), **Yap.** Anthony Hinds, **Gör. Yön.** Arthur Grant, **Müz.** Benjamin Frankel, **Oyn.** Clifford Evans, Oliver Reed, Yvonne Romain, Catherine Feller, Anthony Dawson, Richard Wordsworth. (İngiltere, 1961)

  LYCANTHROPUS (Dolunayda Ölüm) **Yön.** Paolo Heusch, **Sen.** Ernesto Gastaldi, **Yap.** Guido Giambartolomei, **Gör. Yön.** George Patrick, **Müz.** Armando Travojoli, **Oyn.** Barbara Lass, Carl Schell, Curt Löwens, Maurice Marsac. (İtalya - Avusturya, 1961)

  LA MARCA DEL HOMBRE-LOBO (Kurtadamın İşareti) **Yön.** Enrico L. Eguiluz, **Sen.** Jacinto Molina, **Yap.** Maximiliano Perez-Suarez, **Gör. Yön.** Emilio Foriscot, **Müz.** Angel Arteaga, **Oyn.** Paul Naschy, Dyanik Zurakowska, Manuel Manzaneque, Julian Ugarte, Aurora De Alba, José Nieto. (İspanya, 1968)

  LA NOCHE DE WALPURGIS (Vampirlerin Gecesi) **Yön.** León Klimovsky, **Sen.** Jacinto Molina, Hans Munkel, **Yap.** Salvadore Romero, **Gör. Yön.** Leopoldo Villasenor, **Müz.** Anton Garcia Abril, **Oyn.** Paul Naschy, Gaby Fuchs, Barbara Capell, Patty Shepard, Andres Resino, Yelena Samarina, José Marco. (İspanya, 1971)

- **LA FURIA DEL HOMBRE LOBO** (Kurtadamın Gazabı) **Yön.** José Maria Zabalza, **Sen.** Jacinto Molina, **Gör. Yön.** Leopoldo Villasenor, **Müz.** Ana Satrova, **Oyn.** Paul Naschy, Perla Cristal, Veronica Luan, Mark Stevens. (İspanya, 1972)

  DR. JEKYLL Y EL HOMBRE LOBO (Dr. Jekyll ve Kurtadam) **Yön.** León Klimovsky, **Sen.** Jacinto Molina, **Yap.** Arturo Gonzalez, **Gör. Yön.** Francisco Fraile, **Müz.** Anton Garcia Abril, **Oyn.** Paul Naschy, Shirley Corrigan, Jack Taylor, Mirta Miller, José Marco, Luis Induni. (İspanya, 1972)

- **THE WEREWOLF OF WASHINGTON** (Washington Kurtadamı) **Yön. & Sen.** Milton Moses Ginsberg, **Yap.** Nina Schulman, **Gör. Yön.** Bob Baldwin, **Müz.** Arnold Freed, **Oyn.** Dean Stockwell, Biff McGuire, Clifton James, Jacqueline Brookes. (ABD, 1973)

- **EL RETORNO DE WALPURGIS** (Şeytanın Dönüşü) **Yön.** Carlos Aured, **Sen.** Jacinto Molina, **Yap.** Ramiro Melendez, Luis Mendez, **Gör. Yön.** Francisco Sanchez, **Müz.** Anton Garcia Abril, **Oyn.** Paul Naschy, Fabiolo Falcon, Maritza Olivares, José M. Martin, Eduardo Calvo, Vidal Molina. (İspanya, 1973)

- **THE BEAST MUST DIE** (Canavar Ölmeli) **Yön.** Paul Annett, **Sen.** Michael Winder, **Yap.** Max Rosenberg, Milton Subotsky **Gör. Yön.** Jack Hildyard, **Müz.** Douglas Gamley, **Oyn.** Calvin Lockhart, Peter Cushing, Marlene Clark, Anton Diffring, Charles Gray, Ciaran Madden, Michael Gambon. (İngiltere, 1974)

- **BLOOD** (Kan) **Yön. & Sen.** Andy Milligan, **Yap.** Walter Kent, **Oyn.** Allan Berendt, Hope Stansbury, Patricia Gaul, Michael Fischetti, Pamela Adams. (ABD, 1974)

- **NAZERANO CRUZ Y EL LOBO** (Nazerano Cruz ve Kurtadam) **Yön.** Leonardo Favio, **Sen.** Leonardo Favia, Zuhair Jury, **Gör. Yön.** Juan José Stagnaro, **Müz.** Juan José Garcia Caffi, **Oyn.** Juan José Camaro, Marina Magali, Alfredo Alcon, Lautaro Murua, Nora Cullen. (Arjantin, 1975)

- **LEGEND OF THE WEREWOLF** (Kurtadam Söylencesi) **Yön.** Freddie Francis, **Sen.** John Elder (Anthony Hinds), **Yap.** Kevin Francis, **Gör. Yön.** John Wilcox, **Müz.** Harry Robinson, **Oyn.** Peter Cushing, Ron Moody, Hugh Griffith, Roy Castle, David Rintoul, Lynn Dalby, Renee Houston, Marjorie Yates. (İngiltere, 1975)

- **LA MALDICION DE LA BESTIA** (Canavann Laneti) **Yön.** Miguel Iglesias, **Sen.** Jacinto Molina, **Yap.** Modesto Perez Redondo, **Gör. Yön.** Tomas Pladevall, **Oyn.** Paul Naschy, Grace Mills, Silvia Solar, Gil Vidal, Luis Induni. (İspanya, 1975)

- **SANTO VS. LAS LOBOS** (Santo Kurtadamlara Karşı) **Yön.** Ruben Galindo, Jaime Jimenez Pons, **Sen.** Jaime Jimenez Pons, Ramón Obon, **Yap.** Jaime Jimenez Pons, **Gör. Yön.** Raul Dominguez, Victor Gaitan, **Oyn.** Santo, Rodolfo De Anda, Gloria Mayo, Jorge Rusek, Nubia Marti, Carlos Suarez. (Meksika, 1976)

- **LA LUPA MANNARA** (Kurt Kadın) **Yön.** Rino Di Silvestro, **Sen.** Rino Di Silvestro, Howard Ross, **Yap.** Diego Alchimede, Mickey Zide, **Gör. Yön.** Mario Capriotti, **Müz.** Coriolano Gori, **Oyn.** Annik Borel, Howard Ross, Dagmar Lassander, Frederick Stafford, Tino Carraro, Elio Zamuto, Osvaldo Ruggieri. (İtalya, 1976)

- **THE HOWLING** (Çığlık) **Yön.** Joe Dante, **Sen.** John Sayles, Terence H. Winkless (Gary Brandner'in romanından) **Yap.** Jack Conrad, Michael Finnell, **Gör. Yön.** John Hora, **Müz.** Pino Donaggio, **Oyn.** Dee Wallace, Patrick MacNee, Dennis Dugan, Christopher Stone, Belinda Balaski, Kevin McCarthy, John Carradine, Slim Pickens. (ABD, 1981)

- **WOLFEN** (Kurtlar) **Yön.** Michael Wadleigh, **Sen.** David Eyre, Michael Wadleigh (Whitley Strieber'in romanından), **Yap.** Rupert Hitzig, **Gör. Yön.** Gerry Fisher, **Müz.** James Horner, **Oyn.** Albert Finney, Diane Venora, Edward James Olmos, Gregory Hines, Tom Noonan, Dick O'Neill, Dehl Berti. (ABD, 1981)

- **AN AMERICAN WEREWOLF IN LONDON** (Amerikalı Kurtadam Londra'da) **Yön. & Sen.** John Landis, **Yap.** George Folsey Jr., **Gör. Yön.** Robert Paynter, **Müz.** Elmer Bernstein, **Oyn.** Da-

vid Naughton, Griffin Dunne, Jenny Agutter, John Woodvine, Lila Kaye, Brian Glover, Frank Oz, Joe Belcher. (ABD - İngiltere, 1981)

- **EL RETORNO DEL HOMBRE-LOBO** (Kurtadamın Dönüşü) **Yön. & Sen.** Paul Naschy, **Yap.** Modesto Perez Redondo, **Oyn.** Paul Naschy, Silvia Aguilar, Azucena Hernandez, Julia Saly, Pilar Alcon, Beatriz Elorrieta, Narciso Ibáñez Menta. (İspanya, 1981)
- **FULL MOON HIGH** (Dolunay) **Yön. Sen. & Yap.** Larry Cohen, **Gör. Yön.** Daniel Pearl, **Müz.** Gary William Friedman, **Oyn.** Adam Arkin, Ed Mcmahon, Roz Kelly, Joanne Nail, Bill Kirchenbauer, Kenneth Mars, Elizabeth Hartman, Alan Arkin, James Dixon, Louis Nye. (ABD, 1981)
- **LA BESTIA Y ESPADA MAGICA** (Kurtadam ve Büyülü Kılıç) **Yön. & Sen.** Paul Naschy, **Yap.** Augusto Boue, Jacinto Molina, Julia Saly, **Gör. Yön.** Julio Burgos, **Oyn.** Paul Naschy, Julia Saly, Beatriz Escudero, Shigeru Amachi. (İspanya - Japonya, 1983)
- **THE COMPANY OF WOLVES** (Kurtların Kardeşliği) **Yön.** Neil Jordan, **Sen.** Neil Jordan (Angela Carter'ın Hikayesinden), **Yap.** Chris Brown, Stephen Woolley, **Gör. Yön.** Bryan Loftus, **Müz.** George Fenton, **Oyn.** Sarah Patterson, Angela Lansbury, David Warner, Tusse Silberg, Micha Bergese, Brian Glover, Stephen Rea. (İngiltere, 1984)
- **LEVIATAN** (Canavar) **Yön. & Sen.** Clyde Anderson (Claudio Fragasso), **Yap.** Clark Tyrrel, **Gör. Yön.** José Garcia Galisteo, **Müz.** Grupo Dichotomy, **Oyn.** Alice Cooper, Victoria Vera, Carlos Santurio, Marie José Sarsa. (İspanya - ABD, 1984)
- **TEEN WOLF** (Genç Kurt) **Yön.** Rod Daniel, **Sen.** Joseph Loeb III, Matthew Weisman, **Yap.** Mark Levinson, Scott Rosenfelt, **Gör. Yön.** Tim Suhrstedt, **Müz.** Miles Goodman, **Oyn.** Michael J. Fox, James Hampton, Susan Ursitti, Jerry Levine. (ABD, 1985)
- **HOWLING II: YOUR SISTER A WEREWOLF** (Çığlık 2: Kızkardeşin Bir Kurtkadın) **Yön.** Philippe Mora, **Sen.** Robert Sarno, Gary Brandner (Brandner'in romanından), **Yap.** Steven Lane, **Gör. Yön.** Geoffrey Stephenson, **Müz.** Steve Parsons, **Oyn.** Christopher Lee, Annie McEnroe, Reb Brown, Marsha Hunt, Sybil Danning. (ABD, 1985)
- **SILVER BULLET** (Gümüş Kurşun) **Yön.** Daniel Attias, **Sen.** Stephen King, **Yap.** Dino De Laurentiis, Martha Schumacher, **Gör. Yön.** Armando Nannuzzi, **Müz.** Jay Chattaway, **Oyn.** Gary Busey, Everett McGill, Corey Haim, Megan Follows, Robin Groves, Terry O'Quinn, Leon Russom, Lawrence Tierney. (ABD, 1985)
- **HOWLING III** (Çığlık 3) **Yön. & Sen.** Philippe Mora, **Yap.** Philippe Mora, Charles Waterstreet, **Gör. Yön.** Louis Irving, **Müz.** Allan Zavog, **Oyn.** Barry Otto, William Yang, Imogen Annesley, Deby Wightman, Leigh Biolos. (Avustralya, 1987)
- **HOWLING IV: THE ORIGINAL NIGHTMARE** (Çığlık 4) **Yön.** John Hough, **Sen.** Freedie Rowe, Clive Turner, **Yap.** Harry Allan Towers, **Gör. Yön.** Godfrey A. Godar, **Müz.** Barrie Guard, **Oyn.** Romy Windsor, Michael T. Weiss, Antony Hamilton, Susanne Severeid, Lamya Derval. (İngiltere, 1988)
- **MY MOM'S A WEREWOLF** (Annem Bir Kurtkadın) **Yön.** Michael Fischa, **Sen.** Mark Pirro, **Yap.** Steven J. Wolfe, **Gör. Yön.** Bryan England, **Müz.** Barry Fasman, Dana Walden, **Oyn.** Susan Blakely, John Saxon, Katrina Caspary, John Schuck. (ABD, 1989)
- **HOWLING V: THE REBIRTH** (Çığlık 5: Yeniden Doğuş) **Yön.** Neal Sundstrom, **Sen.** Freddie Rowe, Clive Turner, **Yap.** Clive Turner, **Gör. Yön.** Arledge Armenaki, **Müz.** The Factory, **Oyn.** Philip Davis, Victoria Catlin, Elizabeth She, Ben Cole, William Shockley, Mark Sivertsen. (İngiltere, 1989)
- **HOWLING VI: THE FREAKS** (Çığlık 6: Ucubeler) **Yön.** Hope Perello, **Sen.** Kevin Rock, **Yap.** Robert Pringle, **Gör. Yön.** Edward Pei, **Müz.** Patrick Gleeson, **Oyn.** Brendan Hughes, Michele Matheson, Sean Gregory Sullivan, Antonio Fargas, Carol Lynley, Jered Barclay. (İngiltere, 1991)
- **FULL ECLIPSE** (Ay Tutulması) **Yön.** Anthony Hickox, **Sen.** Michael Reaves, Richard Christian Matheson, **Yap.** Peter Abrams, Robert L. Levy, **Gör. Yön.** Sandi Sissel, **Müz.** Gary Chang, **Oyn.** Mario Van Peebles, Patsy Kensit, Bruce Payne, Anthony John Denison, Jason Beghe, Paula Marshall. (ABD, 1993)
- **WOLF** (Kurt) **Yön.** Mike Nichols, **Sen.** Wesley Strick, Jim Harrison, **Yap.** Douglas Wick, **Gör. Yön.** Giuseppe Rotunno, **Müz.** Ennio Morricone, **Oyn.** Jack Nicholson, Michelle Pfeiffer, James Spader, Kate Nelligan, Richard Jenkins, Christopher Plummer, Eileen Atkins, Om Puri, Ron Rifkin, David Hyde Pierce. (ABD, 1994)
- **BAD MOON** (Kötü Ay) **Yön. & Sen.** Eric Red, **Yap.** James G. Robinson, **Gör. Yön.** Jan Kiesser, **Müz.** Daniel Licht, **Oyn.** Mariel Hemingway, Michael Pare, Mason Gamble, Ken Pogue. (ABD, 1996)
- **LICANTROPO: EL ASESINO DE LA ILENA** (Geceyarısı Katilleri) **Yön.** Francisco Rodriguez Gordillo, **Sen.** Paul Naschy, **Gör. Yön.** Manuel Mateos, **Müz.** José Ignacio Cuenca, Tomky De La Pena, **Oyn.** Paul Naschy, Amparo Munoz, Antonio Pica. (İspanya, 1996)
- **AN AMERICAN WEREWOLF IN PARIS** (Amerikalı Kurtadam Paris'te) **Yön.** Anthony Waller, **Sen.** Tim Burns, Tom Stern, Anthony Weller, **Yap.** Richard Claus, **Gör. Yön.** Egon Werdin, **Müz.** Wilbert Hirsch, **Oyn.** Tom Everett Scott, Julie Delpy, Vince Vieluf, Phil Buckman, Julie Bowen, Thierry Lhermitte, Pierre Cosso. (ABD - İngiltere - Fransa - Hollanda - Lüksemburg, 1997)
- **SIEBEN MONDE** (Yedi Ay) **Yön.** Peter Fratzcher, **Sen.** Nils Morten-Osburg, **Yap.** Gabriele Lohnert, Herbert Rimbach, Luggi Waldleitner, Andrea Willson, **Gör. Yön.** Thomas Merker, **Müz.** Ali Aşkın, **Oyn.** Jan Josef Liefers, Maria Baeumer, Ulrich Mühe, Burkhard Driest, Christoph Waltz. (Almanya, 1998)
- **GINGER SNAPS** (Ginger Dişliyor) **Yön.** John Fawcett, **Sen.** Karen Walton, **Yap.** Karen Lee Hall, Steve Hoban, **Gör. Yön.** Thom Best, **Müz.** Michael Shields, **Oyn.** Emily Perkins, Katharine Isabelle, Mimi Rogers, Kris Lemche, Jesse Moss. (Kanada, 2000)
- **DOG SOLDIERS** (Köpek Askerler) **Yön. & Sen.** Neil Marshall, **Yap.** David E. Allen, Tom Reeve, Christopher Figg, **Gör. Yön.** Sam McCurdy, **Müz.** Mark Thomas, **Oyn.** Sean Pertwee, Kevin McKidd, Emma Cleasby, Liam Cunningham, Thomas Lockyer, Darren Morfitt, Chris Robson. (İngiltere - Lüksemburg, 2002)
- **UNDERWORLD** (Karanlıklar Ülkesi) **Yön.** Len Wiseman, **Sen.** Danny Mcbride, **Yap.** Gary Lucchesi, Tom Rosenberg, Richard Wright, **Gör. Yön.** Tony Pierce-Roberts, **Müz.** Paul Haslinger, **Oyn.** Kate Beckinsale, Scott Speedman, Michael Sheen, Shane Brolly, Bill Nighy, Erwin Leder, Wentworth Miller. (ABD - Almanya - İngiltere - Macaristan, 2003)
- **ROMASANTA Yön.** Paco Plaza, **Sen.** Elena Serra, Alberto Marini, **Yap.** Julio Fernandez, Carlos Fernandez, **Gör. Yön.**

Javier Salmones, **Müz.** Mikel Salas, **Oyn.** Julian Sands, Elsa Pataky, John Sharian, David Gant. (İspanya - İngiltere, 2004)

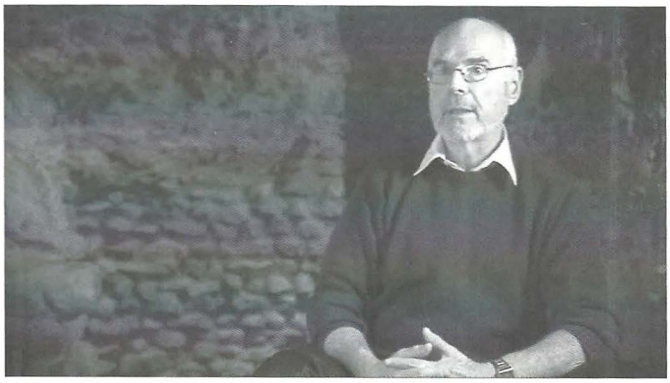
- **CURSED** (Lanet) **Yön.** Wes Craven, **Sen.** Kevin Williamson, **Yap.** Marianne Maddalena, Kevin Williamson, **Gör. Yön.** Robert MacLachlan, **Müz.** Marco Beltrami, **Oyn.** Christina Ricci, Joshua Jackson, Jesse Eisenberg, Milo Ventimiglia, Mya, Portia De Rossi, Shannon Elizabeth. (ABD, 2005)
- **WEREWOLF IN A WOMAN'S PRISON** (Kadınlar Hapishanesindeki Kurtadam) **Yön.** Jeff Leroy, **Sen.** Vinnie Blancio, Jeff Leroy, **Yap.** Vinnie Blancio, **Gör. Yön.** Nicholas Melillo, **Oyn.** Domiziano Arcangeli, Yurizan Beltran, Vinnie Blancio, Al Burke. (ABD, 2006)
- **BLOOD AND CHOCOLATE** (Kan ve Çikolata) **Yön.** Katja Von Garnier, **Sen.** Ehren Kruger, Christopher Landon, **Yap.** Wolfgang Esenwein, Hawk Koch, Gary Lucchesi, Tom Rosenberg, **Gör. Yön.** Brendan Galvin, **Müz.** Reinhold Heil, Johnny Klimek, **Oyn.** Agnes Bruckner, Hugh Dancy, Olivier Martinez, Katja Riemann, Bryan Dick, Chris Geere. (İngiltere - Almanya - Romanya, 2007)
- **THE WOLF MAN** (Kurtadam) **Yön.** Joe Johnston, **Sen.** Andrew Kevin Walker, David Self, **Yap.** Sean Daniel, Benicio Del Toro, Scott Stuber, Rick Yorn, **Gör. Yön.** Shelly Johnson, **Müz.** Danny Elfman, **Oyn.** Benicio Del Toro, Anthony Hopkins, Emily Blunt, Hugo Weaving, Geraldine Chaplin, Kiran Shah, Art Malik. (ABD, 2010)
- **WER** (Kurt) **Yön.** William Brent Bell, **Sen.** William Brent Bell, Matthew Peterman, **Yap.** Nick Meyer, Morris Paulson, Matthew Peterman, Marc Schaberg, Steven Schneider, **Gör. Yön.** Alejandro Martínez, **Müz.** Brett Detar, **Oyn.** A.J. Cook, Sebastian Roché, Stephanie Lemelin, Vik Sahay, Oaklee Pendergast, Simon Quarterman, Brian Scott O'Connor, Brian Johnson. (ABD, 2013)

KURTZMAN, ROBERT (CRESTLINE, OHIO, 1964) Amerikalı makyaj sanatçısı, yönetmen. Hollywood'un kalburüstü protez makyaj uzmanlarından Robert Kurtzman 1988 yılından beri faaliyet gösteren efekt firması KNB FX Group'un kurucuları arasındandır. 1992'de firmadan ayrılmıştır. Sam Raimi, John Carpenter, Wes Craven ve Clive Barker gibi korku ustalarıyla çalışmış ve aralıklarla yönetmenliği de denemiştir. "Night of the Creeps" (Ürperti Gecesi), "The Hidden" (Saklı), "Army of Darkness" (Karanlığın Ordusu), "Misery" (Ölüm Kitabı), "The People Under the Stairs" (Merdiven Altındakiler), "The Faculty" (Fakülte), "Identity" (Kimlik) belli başlı makyaj çalışmalarıdır. Robert Rodriguez'in *gore* festivali "From Tusk Till Down'ın (Günbatımından Şafağa) öyküsünü yazmış; "The Demolitionist" (Yok Edici), Wes Craven destekli "Wishmaster" (Tılsım), çılgın bilimadamı temalı "The Rage" (Öfke) ve "Buried Alive"da (Canlı Gömülmüş) kamera arkasına geçmiştir.

- **FİLMOGRAFİ:** Evil Dead II (1987) • Army of Darkness (1993) • Pulp Fiction (1994) • In the Mouth of Madness (1995) • From Dusk Till Down (1996) • Scream (1996) • Vampires (1998) • The Green Mile (1999) • Ghosts of Mars (2001) • Identity (2003) • Buried Alive (2007) • Hisss (2010) • Hostel: Part III (2011) • John Dies At the End (2012)

KUVEILLER, LUIGI (ROMA, 1927 - FIANO ROMANO, 2013) İtalyan görüntü yönetmeni. 50'lerde sinemaya girmiş, 60'ların ortalarına dek bir düzine filmde kamera operatörlüğü ve asistanlık yapmıştır. 60, 70 ve 80'lerde "Elio Petri'nin "Un tranquillo posto di campagna" (Çılgın Ruhlar), Lucio Fulci'nin "Una lucertola con la pelle di donna" (Kâbus), "La squartatore di New York" (New York Karındeşeni), Dario Argento'nun "Profondo rosso" (Derin Kırmızı), Paul Morrissey'in "Andy Warhol's Dracula" (Andy Warhol'un Dracula'sı) ve "Andy Warhol's Frankenstein" (Andy Warhol'un Frankenstein'ı) filmlerini görüntüleyen Kuveiller'in en tanınmış tür dışı filmi "Avanti" ünlü yönetmen Billy Wilder'ın imzasını taşımaktadır.

- **FİLMOGRAFİ:** Una tranquillo posto di campagna (1969) • Una lucertola con la pelle di donna (1971) • Andy Warhol's Frankenstein (1973) • Andy Warhol's Dracula (1974) • Profondo rosso (1975) • La squartatore di New York (1982) • Body Puzzle (1991) • Alibi perfetto (1992) • La strana storia di Olga O. (1995)

Harry Kümel

KÜMEL, HARRY (ANTWERP, 1940) Belçikalı yönetmen. 70'lerin başlarında yönettiği sanatsal korku filmleriyle dikkatleri üzerine çeken Harry Kümel sinemaya kısa metrajlı çalışmalarla adım atmış, Cocteau'nun bir şiirinden esinlendiği 9 dakikalık deneysel "Anna la bonne"yle Cannes Film Festivali'nde ödül kazanmıştır. Ünlü yönetmen Josef von Sternberg ve Claudia Cardinale'yle ilgili belgeselleri vardır. 1953 - 69 yılları arasında 21 kısa metraj ve belgesel film yönetmiştir. Erkek kılığında dolaşan bir kadının yaşamından kesitler sunan ilk uzun metrajlısı "Monsieur Hawarden" (Bay Hawarden) Josef von Sternberg'e adanmıştır. 1971'de yönettiği "Le rouge aux levres" (Kırmızı Dudaklar) erotik vampir sinemasının başucu örneklerinden sayılır. Luis Buñuel, Joseph Losey, Fred Zinnemann, Alain Resnais gibi büyük sinema ustalarıyla çalışan Fransız aktris Delphine Seyrig'in (1932-1990) genç kadınların kanlarıyla gençliğini koruyan 300 yaşındaki lezbiyen bir vampir (Slovakyalı kitle katili Erzsebet Bathory'den esinlenmiş bir karakter) tiplemesiyle seyirci karşısına çıktığı "Le rouge aux lèvres" şık setleri, cüretkar erotizmi, göz alıcı kamera çalışmasıyla göz doldurmuş ve Kümel'i kült bir yönetmen konumuna getirmiştir. Belçikalı sinemacının yıllardır tasarladığı ve 1972'de hayata geçirdiği rüya projesi "Malpertuis" tablo güzelliğindeki görüntüleri ve gerçeküstü setleriyle alelade korku filmleriyle tam bir tezat

oluşturur. Yunan tanrılarının hapsedildiği labirent benzeri bir malikanede geçen bu çapraşık ve gizemli Jean Ray uyarlaması izleyenleri gerçekle düşü ayırt etmekte zorlanacakları fantastik bir yolculuğa çıkarmıştır. Mitolojiye farklı bir yorum getiren, birbirinden atmosferik ve erotik sahneyle bezeli "Malpertuis" Orson Welles, Susan Hampshire, Jean-Pierre Cassel, Mathieu Carriere, Sylvie Vartan, Michel Bouquet'li kadrosuyla 1972 Cannes Film Festivali'nde Belçika adına yarışmıştır. Amerikalı dağıtımcıların zorlamasıyla kısaltılan Cannes versiyonunu yadsıyan Kümel iki yıl sonra kendi kurguladığı versiyonu vizyona sokmuştur. Kümel'in sonraki çalışması "De komst van Joachim Stiller" (Joachim Stiller'in Gelişi) üç bölümlük bir TV filmi olarak çekilmesine karşın sonradan kısaltılarak sinemalarda gösterilmiştir. Belçikalı yazar Hubert Lampo'nun büyülü gerçekçi romanını esas alan film Joachim Stiller adlı birinden gizemli bir mektup alan bir gazetecinin hikayesini anlatır; mektup gazeteci doğmadan yirmi yıl önce postaya verilmiştir. Harry Kümel'in ilerleyen yıllarda yönettiği çoğu filmin gösterimi Benelüx ülkeleriyle sınırlı kalmıştır. 80'lerin ortalarında "Serie rose" (Pembe Seri) adlı Fransız yapımı erotik TV dizisinin çeşitli bölümlerini yönetmiştir. Halen Brüksel'de senaryo dersleri vermektedir.

- **FİLMOGRAFİ:** Monsieur Hawarden (1968) • La rouge aux lèvres (1971) • Malpertuis (1972) • De Komst Van Joachim Schiller (1976) • Het Verloren Paradijs (1978) • Serie Rose (TV 1986) • The Secrets of Love (1986) • Eline Vere (1991) • Euro 99 Euro-Films2 (2003)

KWAIDAN (Hayalet Hikayesi) Masaki Kobayashi'nin yönettiği 1964 tarihli Japon filmi. 4 ayrı bölümden oluşmaktadır; Yoko Mizuki imzalı senaryosu Lafcadio Hearn'ün yazdığı geleneksel hayalet hikayelerine dayalıdır. Yarı Yunanlı, yarı İrlandalı Hearn 1891'de Japon vatandaşlığını almış ve 54 yaşında ölene dek İmparatorluğun sadık neferlerinden biri olmuştur. "Kwaidan", yeni ülkesinin kültürü, coğrafyası ve özellikle folkloruyla ilgili sayısız makale yazan Hearn'ün en ünlü eseridir. (Kvaidan-Tuhaf Şeylere Dair Öyküler adıyla Türkçeye çevrilmiştir. Can Yayınları, Çeviren Zeynep Avcı). Japonya'nın ünlü yapım şirketlerinden Toho'nun finansal desteğiyle filme alınan "Kwaidan" 1965 Cannes Film Festivali'nde Jüri Özel Ödülü'nü kazanmış, ayrıca 1966 Oscar yarışında en iyi yabancı film dalında Japonya'yı temsil etmiştir. Filmin DVD'si 2004'te prestijli The Criterion Collection serisinden çıkmıştır.

- **KONU:**
- SİYAH SAÇ: Yoksul bir samuray sınıf atlamak için karısından ayrılır ve zengin bir adamın kızıyla evlenir. Ama, şımarık kadının yanında mutlu olamayan adam eski karısını ne kadar çok sevdiğinin ayırdına varır. Yüzü, uzun siyah saçları gözünün önünden gitmemektedir. Yıllar sonra evine geri döndüğünde karısını yine dokuma tezgahının başında bulur. Kadın hiç yaşlanmamıştır. Ondan af diler ve tekrar birlikte olmak için yalvarır. Samuray, kadın tarafından affedilir ama sabah yataktan kalktığında akıl sağlığını tamamıyla yitirmesine neden olacak korkunç bir manzarayla karşılaşacaktır.
- KARDAKİ KADIN: Genç oduncu Moukichi ve yaşlı ustası ormanda şiddetli bir kar fırtınasına yakalanır. Zar zor bir balıkçı kulübesine sığınan iki oduncu yorgunluktan

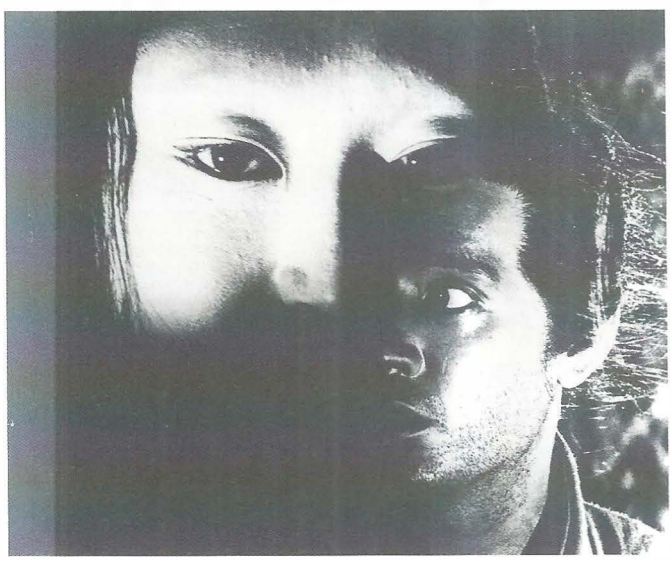
Kwaidan (Hayalet Hikayesi)

Kwaidan (Hayalet Hikayesi) • Keiko Kishi

uyuyakalır. Gece uyanan Moukichi inanılmaz bir olaya tanık olur:Beyazlar giymiş, hayalet benzeri güzel bir kadın soğuk nefesini üfleyerek ustasının canını almıştır. Şoka giren Moukichi'nin yanına süzülerek gelen ölüm meleği gördüklerini unutması koşuluyla canını bağışlayacağını söyler. Eğer yaşadıklarını annesine bile anlatırsa ölüm fermanını imzalayacaktır. Aradan yıllar geçer... Moukichi, Yuki adında sevecen bir kadınla evlenmiş ve üç çocuğu olmuştur. Köydeki kadınlar, üç çocuk doğurmasına karşın vücudu hiç bozulmayan, üstüne üstlük yaşlanma belirtileri göstermeyen Yuki'yi kıskançlıkla izlemektedir. Moukichi bir akşam karısına on yıl önce tanık olduğu korkunç olayı anlatır. Hayatının en büyük hatasını yapmıştır.

KULAKSIZ HOUCHI: Bir Budist manastırında getir götür işlerini yapan kör müzisyen Hoichi zamanının çoğunu iki düşman samuray ailesinin yok olduğu deniz savaşını konu alan ağıtlar söyleyerek geçirmektedir. Sesi o kadar güzeldir ki, bir akşam savaşta ölen bir samurayın hayaleti Hoichi'ye gözükür. Samuray, yanık sesli gençten şarkılarını tapınaklarında söylemesini istemektedir. Teklifi memnuniyetle kabul eden Hoichi böylece her akşam manastırdan gizlice ayrılarak hayaletlerin tapınağında şarkılarını seslendirir. Olanları öğrenen manastırın başrahibi tapınakta çalmaya devam etmesi halinde hayaletlerin eninde sonunda canını alacaklarını söyler... Bu, kesin bir uyarıdır... Rahip ve yardımcısı, hayaletlerin gazabından korunması için Hoichi'nin vücuduna Budist kutsal kitabından alınmış büyülü sözcükler yazarlar... Ama kulaklarını unutmuşlardır.

Kwaidan (Hayalet Hikayesi) • Keiko Kishi, Tatsuya Nakadai

▸ ÇAY FİNCANININ İÇİNDE: Varlıklı bir ailenin korumalığını yapan Kannai bir gün su içerken fincanın içinde sırıtan bir adamın yansımasını görür. Aynı gece, nöbeti devraldığında fincandaki hayalet ete kemiğe bürünmüş olarak karşısına çıkar... Kannai dövüşmeye kalkışır ama hayalet duvarın içinden geçerek kaybolur. Evdeki diğer korumalara başına gelenleri anlatan Kannai alaylarla karşılanır. Aradan birkaç ay geçtikten sonra başka hayaletler tarafından da ziyaret edilecektir.

Japon sinemasının sol eğilimli ustalarından, resim kökenli Masaki Kobayashi (1916 - 1996) "Seppuku" (Harakiri, 1962) ve "Joi-uchi: Hairyo tsuma shimatsu" (Samuray İsyanı, 1967) gibi başyapıt düzeyindeki samuray filmlerinin yaratıcısıdır. Sinema tarihinin en önemli savaş karşıtı filmlerinden 10 saatlik "Ningen no joken"le (İnsanlık Durumu, 1959 - 61) ustalığını perçinlemiştir. Kobayashi'nin 11. filmi "Kwaidan" 10 yıllık bir hazırlık döneminin ardından bir yılı aşkın bir sürede tamamlanmıştır. Filmin, düşsel renk kompozisyonları ve tablo güzelliğindeki setleri (sanat yönetmeni Shigemasa Toda) gerçeküstü bir görsel kaliteye sahiptir; stilize edilmiş muhteşem görüntüler (kameraman Yoshio Miyajima) bir masal evrenini çağrıştırır. "Onibaba" (Çukur) ile birlikte Batılı ülkelerde kabul gören ilk Japon korku filmi olan "Kwaidan" Japonya'nın çeşitli tarihsel dönemlerini kapsayan 4 hayalet hikayesini ağır başlılıkla resimlemiştir. Ziyaretlerin kahramanları geçmişte yaptıkları hataların bedellerini ödeyen, alt sınıfa mensup karakterlerdir. Özellikle birinci ve ikinci bölümlerdeki hayalet portreleri son derece etkileyicidir. İlk bölümde karısını para için terk eden açgözlü samuray yıllar sonra evine döndüğünde kadını ilk günkü tazeliğinde bulur. Ama bu yalnızca bir yanılsamadır. Karısı çok uzun zaman önce ölmüş, geriye sadece kemikleri ve uzun siyah saçları kalmıştır. İkinci bölümdeki genç oduncunun karşılaştığı karların hayaleti tek kelimeyle ürperticidir. Solgun yüzü ve uğursuz sırıtışıyla yüreklere korku salan bu ölüm meleği masum bir kadına dönüşerek oduncuyla evlenir ve gerçek yüzünü yıllar sonra kocasına gösterir.

"Kwaidan" Japon sinema tarihinin en pahalı yapımlarından biridir ve görkemli setleri bir uçak hangarında inşa edilmiştir. Kobayashi, 1972'de verdiği bir röportajda filmin korku türü kalıpları içinde değerlendirilmesine şiddetle

karşı çıkmıştır. Ona göre "Kwaidan" insanın materyalist doğasıyla, ruhani varlığını inceleyen ve yaşamlarımızın manevi güzelliklerini vurgulayan bir filmdir. Aynı zamanda Japon insanının geleneklerine sahip çıktığı dönemlerin güzellemesidir.

- **BUNGEI - NINJIN CLUB - TOHO COMPANY YAPIMI Yön.** Masaki Kobayashi, **Sen.** Yoko Mizuki (Lafcadio Hearn'ün Hikayelerinden), **Yap.** Shigeru Wakatsuki, **Gör. Yön.** Yoshio Miyajima, **Müz.** Toru Takemitsu, **Kur.** Hisashi Sagara, **San. Yön.** Shigemasa Toda, **Oyn.** Michiyo Aratama (Siyah Saç-İlk Eş), Rentaro Mikuni (Siyah Saç-Koca), Misako Watanabe (Siyah Saç-İkinci Eş), Tatsuya Nakadai (Kardaki Kadın-Minokichi), Keiko Kishi (Kardaki Kadın-Yuki), Katsuo Nakamura (Kulaksız Hoichi-Hoichi), Tetsuro Tanba (Kulaksız Hoichi-Hayalet Samuray), Takashi Shimura (Kulaksız Hoichi-Başrahip), Kan'emon Nakamura (Kannai-Çay Fincanının İçinde), Noboru Nakaya (Çay Fincanının İçinde-Hayalet).

  RENKLİ, 35 mm, 183 DAKİKA.

KWITNY, JEFF (LOS ANGELES, 1951) Amerikalı yönetmen. Ödül kazanan kısa filmi "Illegal Alien"la kariyerine başlayan Kwitny'nin ilk uzun metrajlısı "Iced" (Buzlu) karlı dağlarda tatil yapan bir grup arkadaşın kayakçı bir manyak tarafından katledilmelerini konu almaktadır. Taklit üstadı Ovidio Assonitis'in finanse ettiği "Amok Train"de (Cinnet Treni) Yugoslavya'yı ziyaret eden Amerikalı öğrenciler şeytanın idare ettiği bir trende kapana kısılarak ölümle tanışırlar. Kwitny'nin bu ikinci filmi hiç ilgisi olmadığı halde "Beyond the Door III" adıyla piyasaya sürülmüştür.

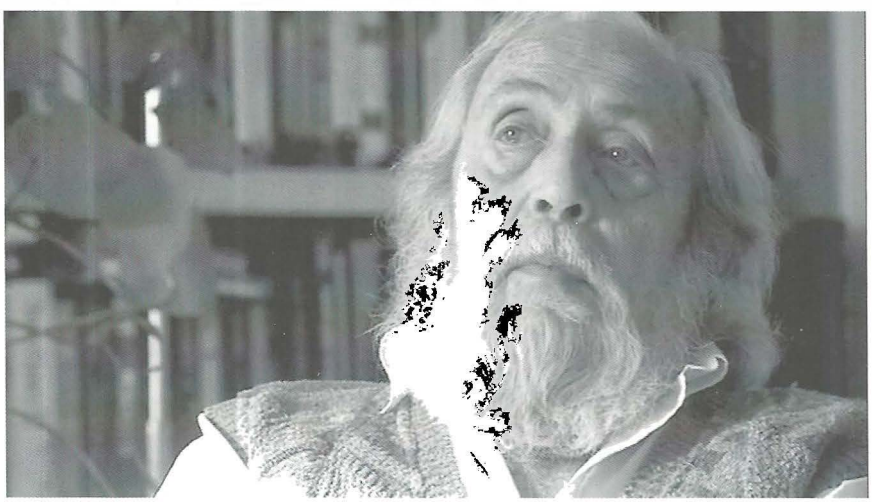
- **FİLMOGRAFİ:** Iced (1988) • Amok Train (1989) • Lightning in a Bottle (1993)

LADO, ALDO (FIUME, 1934) İtalyan yönetmen. Sinemacılık kariyerinin ilk yıllarında kendinden yaşça küçük Bernardo Bertolucci, Salvatore Samperi ve Gerard Pires'e asistanlık yapmış, 70'lerde ise geleneksel İtalyan korku sinemasının kulvarından sapan sosyal-politik boyutlu tür filmleri yönetmiştir. Lado'nun, soğuk savaş Prag'ında geçen atipik *giallo* filmi "La corte notte dele bambole di vetro" (Cam Kuklaların Kısa Gecesi) aniden ortadan kaybolan kız arkadaşını ararken kötücül bir tarikatın tuzağına düşen bir gazetecinin geriye dönüşlerle izlediğimiz son günlerini konu almaktadır. Uluslararası oyuncu kadrosuyla (Jean Sorel, Ingrid Thulin, Mario Adorf, Barbara Bach) dikkatleri çeken bu karamsar filmin sonrasında Venedik'te küçük kızını öldüren caninin peşine düşen heykeltıraş bir babanın hikayesini anlatan "Chi l'ha vista morire"yi (Onu Ölürken Kim Gördü?) yöneten Lado, şok edici "L'ultimo treno della notte"yle (Son Geceyarısı Treni) gerçekçi korku serisine bir yenisini eklemiştir. Flavio Bucci (Suspiria), Macha Méril (Profondo rosso), Irene Miracle (Inferno) ve Enrico Mario Salerno'nun (L'uccello dalle piume di cristallo) oynadıkları "L'ultimo... Wes Craven"ın sabıkalı filmi "Last House on the Left"in İtalyan versiyonudur. Bir yılbaşı akşamı Almanya'dan İtalya'ya giden gece treninde yaşanan tecavüz ve cinayetleri konu alan filmin şiddet sahneleriyle dolu ikinci yarısı oldukça etkileyicidir. 1979'da "L'umanoide (Uzay Kartalları) adlı "Star Wars" taklidini, 1989'da gerçek yaşamdan alınma yamyamlık hikayesi "Rito d'amore"yi (Aşk Ayini), 90'ların başlarında ise orta halli gerilim filmleri çeken Lado 1994'de yönetmenliği bırakmıştır.

- **FİLMOGRAFİ:** La corta notte delle bambole di vetro (1971) • La cosa buffa (1972) • Chi l'ha vista morire? (1972) • Sepolta viva (1973) • L'ultimo treno della notte (1975) • L'umanoide (1979) • Rito d'amore (1989) • Alibi perfetto (1992) • Venerdi nero (1993)

LAFIA, JOHN (1957) Amerikalı yönetmen, senaryo yazarı. UCLA sinema bölümü mezunu John Lafia 80'lerin popüler korkularından "Child's Play'in (Çocuk Oyunu) senaristlerinden biridir; devam filmi "Child's Play 2"de yönetmen koltuğuna oturmuştur. Hayvanlı korku "Man's Best Friend"in (İnsanın En İyi Dostu) ardından televizyona transfer olmuş ve "Monster!" (Canavar), "The Rats" (Fareler) gibi sıradan çalışmalara imza atmıştır.

- **FİLMOGRAFİ:** The Blue Iguana (1988) • Freddy's Nightmares (TV 1988-89) • Child's Play 2 (1990) • Man's Best Friend (1993) • Babylon 5 (TV 1997) • Monster! (TV 1999) • The Dead Zone (TV 2002) • The Rats (2002) • 10. 5 (2004)

Aldo Lado

LAHAIE, BRIGITTE (TOURCOING, 1955) Fransız oyuncu. 1977-80 yılları arasında onlarca Fransız porno filminde başrol oynamıştır. Porno dışında Jean Rollin'in erotik korkuları "Fascination" (Vampirler Kraliçesi), "Les raisins de la mort" (Ölüm Üzümleri), "La nuit des traquées" (Avlanmışların Gecesi), "Les deux orphelines vampires" (İki Öksüz Vampir), "Le fiancee de Dracula" (Drakula'nın Nişanlısı) ve Jesús Franco'nun "Faceless"inde (Yüzsüz) gözükmüş, "I comme Icare" (Henri Verneuil), "Diva" (Jean-Jacques Beineix), "Henry and June" (Philip Kaufman) gibi normal filmlerde fahişe rolleri almıştır. Belçikalı sinemacı Fabrice Du Welz'in 2004 yapımı korkusu "Calvaire"de (Ateşten Gömlek) kısa bir rolü vardır. Softcore seks, Nazi

Brigitte Lahaie

istismar ve kadınlar hapishanesi filmleri de yapmıştır. Günümüzde radyo programlarıyla geçimini sağlamaktadır.

- **FİLMOGRAFİ:** Je suis une belle salope (1977) • Vibrations sexuelles (1977) • Sarabande Porno (1977) • La clinique des fantasmes (1978) • Les raisins de la mort (1978) • Fascination (1979) • La nuit des traquees (1980) • Faceless (1987) • Les deux orphelines vampires (1997) • La fiancee de Dracula (2002) • Calvaire (2004)

LALOGGIA, FRANK (ROCHESTER, NEW YORK, 1954) Amerikalı yönetmen. Kısa filmcilikten gelen bağımsız Frank LaLoggia şeytanın utangaç bir lise öğrencisi kılığında yeryüzüne inişini konu alan dinsel izlekli "Fear No Evil"la (Şeytandan Korku Yok) sinema piyasasına girmiştir. 7 yıl aradan sonra çektiği sıra dışı Halloween filmi "Lady in White" (Beyazlı Kadın) mahsur kaldığı okul vestiyerinde, öldürülen küçük bir kızın hayaletini gören bir çocuğun hikayesini anlatır. Film, Amerikalı eleştirmenlerin çoğundan tam not almasına karşın parasını bile çıkaramamıştır. Sinema endüstrisinde kalıcı olamayan LaLoggia Amerika dışında gösterime çıkmayan üçüncü filmi "Mother"ın (Anne) ardından suskunlaşmıştır.

- **FİLMOGRAFİ:** Fear No Evil (1981) • Lady in White (1988) • Mother (1996)

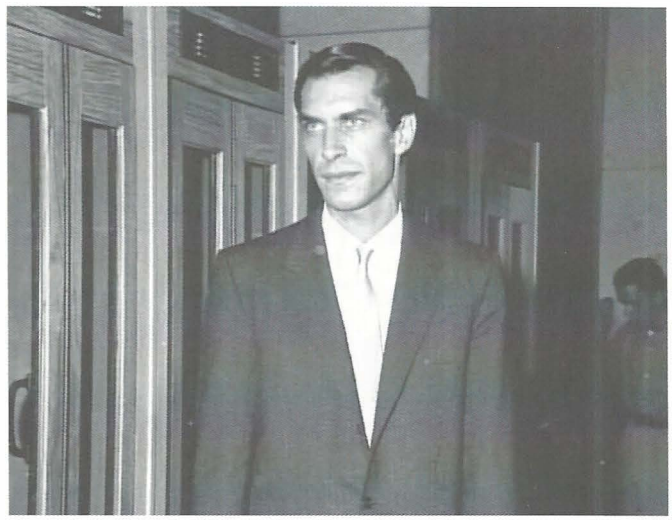

Frank LaLoggia • Lady in White (Beyazlı Kadın) • Lukas Haas

LAMBERT, MARY (ARKANSAS, 1951) Amerikalı yönetmen. Madonna, Mick Jagger, Eurythmics, Janet Jackson'ın müzik videolarıyla çıkış yapmış; "Siesta" adlı erotik gerilim filmiyle sinemaya geçmiştir. Sonraki filmi "Pet Sematary" (Hayvan Mezarlığı) Stephen King'in ülkemizde de yayınlanan aynı adlı romanına dayalıdır; ayrıca King'le ilgisi olmayan "Pet Sematary 2", "Urban Legends: Bloody Mary" (Gerçek Efsaneler: Bloody Mary), "The Attic" (Tavan Arası) gibi uyduruk korkuları yönetmiştir.

- **FİLMOGRAFİ:** Siesta (1987) • Pet Sematary (1989) • Tales from the Crypt (1989) • Pet Sematary II (1992) • Face of Evil (TV 1996) • In Between (2000) • Urban Legends: Bloody Mary (2005) • The Attic (2007) • Presumed Dead in Paradise (TV 2014)

LANDAU, MARTIN (NEW YORK, 1928) Amerikalı oyuncu. Popüler TV dizileri "Mission: Impossible" (Görevimiz Tehlike) ve "Space: 1999"la (Uzay 1999) geniş kitlelerce tanınan Martin Landau sinemadaki ilk çıkışını Alfred Hitchcock'un "North by Northwest"indeki (Gizli Teşkilat) kötü adam tiplemesiyle gerçekleştirmiştir. 80'lerde "Without Warning (Uyarısız), "The Return" (Dönüş), "Alone in the Dark" (Karanlıkta Tek Başına) gibi ikinci sınıf korku filmlerinde oynayan Landau "Ed Wood" filmindeki Bela Lugosi rolüyle en iyi yardımcı erkek oyuncu Oscar'ı kazanmıştır.

Martin Landau

- **FİLMOGRAFİ:** North By Nortwest(1959) • Cleopatra (1963) • Meteor (1979) • Cyclone (1987) • Tucker: The Man and His Dream (1988) • Crimes and Misdemeanors (1989) • Sliver (1993) • Ed Wood (1994) • The Adventures of Pinocchio (1996) • X Files (1998) • The Majestic (2001) • Mysteria (2011)

LANDI, MARIO (MESSINA, 1920 ROMA, 1992) İtalyan yönetmen. Önceleri RAI için mini diziler ve komiser Maigret'nin maceralarını konu alan zararsız TV filmleri çekmiş; 70 sonlarında İtalyan korku sinemasının en hastalıklı örneklerine imza atmıştır. Seks-istismar filmleri yapımcısı Gabriele Crisanti'yle işbirliği yaptığı filmlerinden "Giallo a Venezia" (Venedik'te Giallo) seksüel yozlaşmanın ve kadın düşmanlığının doruğa çıktığı pornografik bir çizgide ilerler; Venedik'te kurbanlarını makasla katleden bir seri katilin cinayetlerini ele almaktadır; bol mik-

tarda sadistik şiddet (bir kadının ayakları kesilir, diğerinin vajinasına makas saplanır) ve seks sahnesiyle takviye edilmiştir. Hikayenin merkezinde, sürekli kaynamış yumurta yiyen antipatik bir polis müfettişi ve herkesin içinde bile sevişmekten çekinmeyen, sapkın seks oyunlarına meraklı bir çift vardır. Landi'nin diğer korkusu "Patrick vive ancora" (Patrick Hala Yaşıyor) Avustralya yapımı "Patrick"in açık bir kopyasıdır; dehşetli ölüm sahneleriyle (bir kadının cinsel organından giren ocak demiri ağzından çıkar, bir adam et çengeline asılır, köpeklerin saldırısına uğrayan bir kadın paramparça edilir) "Giallo a Venezia"dan geri kalmamıştır. Seçkin yapımlarda görmeye alıştığımız İsviçre doğumlu Sacha Pitoëff (L'annee derniere a Marienbad, Inferno, Anastasia), şehvetli Euro-Trash kraliçesi Mariangela Giordano ve film boyunca hiç gözünü kırpmayan parlak yüzlü Gianni Dei rol almış; senaryoyu pornografik korkunun uzmanlarından Piero Regnoli yazmıştır. Hikaye, bir kaza sonucunda komaya giren telekinetik güçlere sahip bir gençle, sağlık merkezine davet ettiği konuklarını oğlunun psişik yetilerini kullanarak birer birer öldürten doktor babası üzerine kuruludur. Filmin kesintisiz *hardcore* versiyonunda mastürbasyon yapan bir kadının görüntüleri ve Mariangela Giordano'nun ocak demiriyle tecavüze uğradığı *grafik* sahne de yer almıştır.

- **FİLMOGRAFİ:** Giallo a Venezia (1979) • Il viziaccio (1980) • Patrick vive ancora (1980)

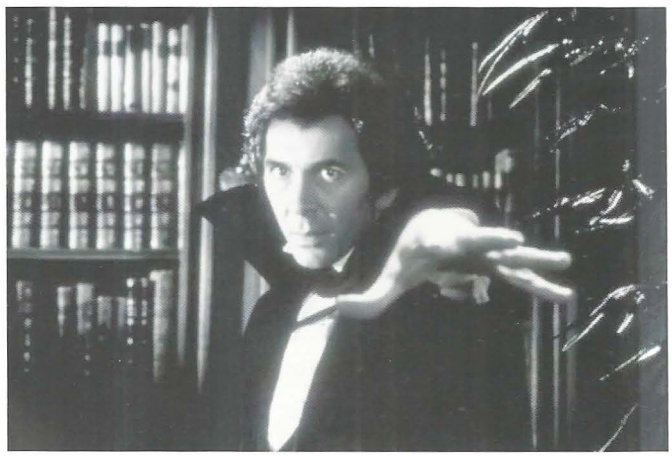

John Landis

LANDIS, JOHN (ŞİKAGO, 1950) Amerikalı yönetmen, yapımcı, senaryo yazarı. 17 yaşında 20th Century Fox'un posta ofisinde çalışarak sinema dünyasına ilk adımları atmış; yıldızı 80'lerde çektiği eğlenceli korku ve komedilerle parlamıştır. İlk uzun metrajlısı "Schlock" bir canavar filmleri parodisidir; bu filmi epizodlu "Kentucky Fried Movie" ve Amerika'da müthiş bir ticari başarı elde eden "National Lampoon's Animal House" takip etmiştir. 80'li yıllara fırtına gibi giren Landis "The Blues Brothers" (Cazcı Kardeşler) ve "An American Werewolf in London"-la (Amerikalı Kurtadam Londra'da) gişeleri sallamıştır. Kurt adam filmlerine taze bir soluk getiren "An American Werewolf in London" Rick Baker'ın Oscar kazanan nefes kesici makyaj efektleriyle anımsanır en çok. 1983'te Vincent Price'ın seslendirdiği, Michael Jackson'un klasikleşen zombili, kurt adamlı müzik videosu "Thriller"ı yöneten Landis aynı yıl "Twilight Zone: The Movie"nin setinde aktör Vic Morrow'la iki Vietnamlı çocuğun ölümüyle sonuçlanan helikopter kazası nedeniyle tutuksuz yargılanmış ve 1987 yılında beraat etmiştir. Landis'in sonraki filmlerinden "Into the Night" (Gece Yarısı) aksiyon-gerilim, "Three Amigos" (Üç Kabadayı) western, "Spies Like Us" (Bizim Gibi Casuslar) ise casusluk filmi parodileridir. 1992'de vampir kurdelası "Innocent Blood"la (Masum Kan) korkuya dönmüş ama sonradan kayda değer bir film yönetmemiştir. Uzun bir aranın ardından sinemaya döndüğü "Burke and Hare" mezar soyguncuğundan, seri cinayetlere atlayan iki 19. yüzyıl canisinin gerçek hikayesini komedimsi bir anlatımla işlemektedir; Showtime'ın korku dizisi "Masters of Horror"un (Korkunun Ustaları) iki iyi bölümünde (Family, *Aile* Deer Woman, *Geyik Kadın*) imzası vardır. Filmlerinde ünlü yönetmenlere (David Cronenberg, Joel Coen, Dario Argento, Costa-Gavras, Sam Raimi, Paul Mazursky, Steven Spielberg, Jonathan Demme, Lawrence Kasdan, Roger Vadim, Barbet Schroeder) küçük roller vermeyi gelenek haline getirmiştir.

- **FİLMOGRAFİ:** Schlock (1973) • Kentucky Fried Movie (1977) • National Lampoon's Animal House (1978) • The Blues Brothers (1980) • An American Werewolf in London (1981) • Trading Places (1983) • Twilight Zone: The Movie (Prolog Ve Bölüm 1) (1983) • Into the Night (1985) • Spies Like Us (1985) • Three Amigos ! (1986) • Coming To America (1988) • Oscar (1991) • Innocent Blood (1992) • Beverly Hills Cop III (1994) • The Stupids (1996) • Blues Brothers 2000 (1998) • Susan's Plan (1998) • Slasher (TV 2004) • Masters of Horror (TV 2005) • Fear Itself (TV 2008) • Burke and Hare (2010)

LANGELLA, FRANK (NEW JERSEY, 1938) Amerikalı oyuncu. Amerikan tiyatro ve sinemasının bu deneyimli aktörü efsanevi vampir karakteri Dracula'ya hem sahnede hem de sinemada can vermiştir. 80 ve 90'larda uyduruk Robin Cook uyarlaması "Sphinx" (Sfenks) ve bilim kurgusal korku "Brainscan"da (Beyin Taraması) oynamış, Roman Polanski'nin göz ardı edilen "The Ninth Gate"inde

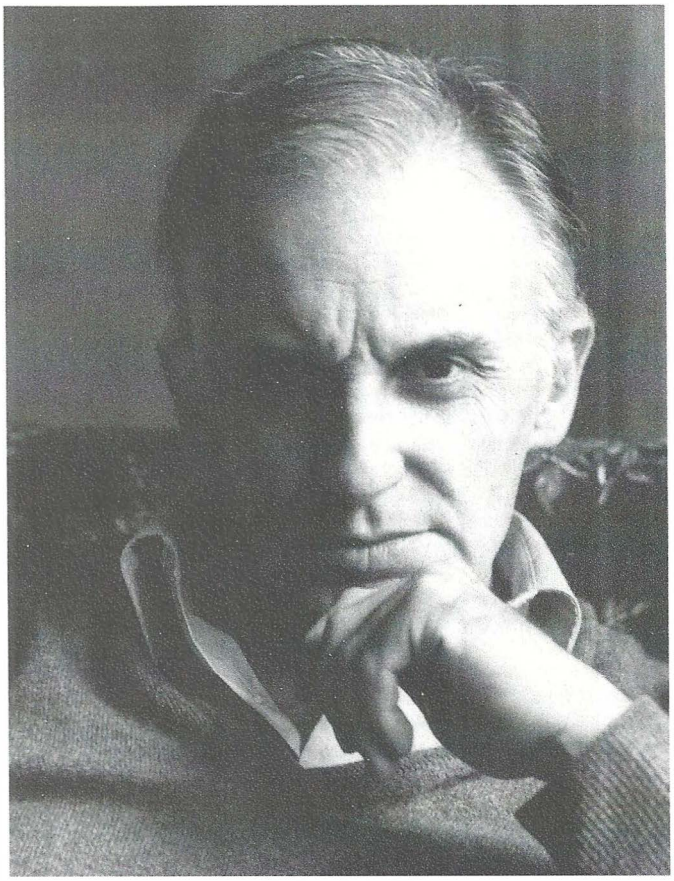

Frank Langella • Dracula

(Dokuzuncu Kapı) şeytanın rehberliğinde yazılan bir kitabın şifresini çözmeye çalışan multimilyoner iş adamını canlandırmıştır. Richard Matheson'un "Button Button" adlı öyküsüne dayalı "The Box" (Kutu) bir diğer kayda değer tür filmidir.

▸ **FİLMOGRAFİ:** The Wrath of God (1972) • Dracula (1979) • Sphinx (1981) • 1492 (1992) • Body of Evidence (1993) • Brainscan (1994) • The Ninth Gate (1999) • Dark Summer (2000) • Good Night and Good Luck (2005) • Superman Returns (2006) • Frost/Nixon (2008) • The Box (2009) • Unknown (2011)

LARRAZ, JOSÉ RAMÓN (BARSELONA, 1929 - MALAGA, 2013) İspanyol yönetmen. 70'lerde çektiği dar bütçeli erotik korku ve cinsel istismar filmleriyle kariyer yapan José Ramón Larraz sanat yaşamına çizgi romanlarla başlamıştır. Franco dönemindeki sansür baskısı yüzünden çalışmalarını Fransa ve Belçika'da sürdüren sanatçı France Soir, Spirou ve ülkemizde Korku Magazin adıyla yayınlanan Eerie'de çizerlik yapmış, fotoromanlar çekmiştir. Paris'te bir süre moda fotoğrafçılığıyla meşgul olduktan sonra sinema yapmaya karar veren Larraz'ın erotik gerilim türündeki ilk filmi (J. R. Larath takma adıyla) "Whirlpool" (Girdap) kendisinden yaşça büyük bir kadınla şehir dışındaki villasında sapkın bir yaşam sürdüren psikopat bir fotoğrafçının hikayesini anlatır. Yirmilerindeki fotoğrafçı, villaya konuk olan çekici fotomodelleri -birlikte yaşadığı olgun kadının da katıldığı- seks partileri sonrasında vahşice öldürmektedir. En büyük zevki de onlar tecavüze uğrarken fotoğraflarını çekmektir. "Perversion Flash" adıyla da bilinen filmin başrolünde 60'ların ünlü mankeni Vivien Neves (1947 - 2002) ile Larraz'ın favori aktörü Karl Lanchbury (1944) oynamış, finansmanını ise Danimarkalı Sam Lomberg ve istismar prodüktörü Jerry Gross üstlenmiştir. Larraz, açık saçık sahnelerin daha da yoğunlaştığı sonraki iki filmini (Deviation, *Sapma* - The House That Vanished, *Kaybolan Ev*) uzun bir süre gönüllü sürgün hayatı yaşadığı İngiltere'de, son derece kısıtlı bütçelerle gerçekleştirmiştir. Bir kere daha sapkın erotik fantezilerin (ensest ilişkiler, sevicilik, yaşlı-genç erotizmi), vahşi cinayetlerin sahne aldığı bu gotik yapımlar yönetmenin çoğu filminde olduğu gibi güzel manzaralı kırsal bölgelerde ve ölümün kol gezdiği uğursuz malikanelerde geçmektedir. Londra yakınlarında çekilen "Deviation"da, geçirdikleri trafik kazasından sonra hippi felsefesini benimsemiş, eksantrik bir abla-kardeşin oturduğu villaya zorunlu konuk olan uyumsuz bir çift kendilerini acımasız cinayetlerin, uyuşturucu alemlerinin ve tehlikeli seks fantezilerinin ortasında bulurlar... "Scream... and Die!", "Psycho Sex Fiend" gibi alternatif isimlerle piyasaya sürülen "The House That Vanished" ise hırsız erkek arkadaşıyla girdiği terk edilmiş malikanede barbarca bir cinayete tanık olan Londralı bir fotomodelin (Andrea Allan) hikayesini anlatır. Fotomodel evden kaçmayı başarır ama erkek arkadaşı ortadan kaybolmuştur. Esrarengiz katil, fotomodelin izini bulur ve aynı evi paylaştığı kız arkadaşını öldürür. Fotomodelin sonradan ilişki kurduğu genç bir mask sanatçısı ve kuş besleyen alt kat komşusu

José Ramón Larraz

baş şüphelilerdir... Birbirinden acayip ve psikopat tiplemelerle dolu olan iki filmdeki sevişme sahneleri de aykırı ve kışkırtıcıdır. "Deviation"da 70 yaşındaki bir adam, kızı olacak yaştaki bir kadınla tutkulu bir şekilde sevişirken, "The House That Vanished"de 20 yaşlarındaki bir genç 50'lerindeki teyzesiyle yatağa girmiştir. Larraz 70'li yıllarda şimdilerde izine zor rastlanan iki tuhaf korku daha yönetmiştir. 1973 yapımı "La muerte incierta"da (Belirsiz Ölüm) ilişkiye girdiği Hintli kadının kendini öldürmesinden sonra İngiltere'de evlenen bir adam korkunç bir lanete uğrar... Bir yıl sonra gösterime giren "Emma, puertas oscuras" (Karanlık Kapılar) geçirdiği trafik kazasının ardından akli dengesi bozulan ve korkunç cinayetler işleyen genç bir kızla ilgilidir.

Katalan sinemacının Joseph Larraz takma adıyla İngiltere taşrasında çektiği, erotizm dozu hayli yüksek "Vampyres" (Vampirler) ile iç karartıcı psikolojik gerilim Symptoms" (Belirtiler) daha geniş bir izleyici kitlesiyle buluşmuş ve iki film de prodüksiyon kalitesi olarak öncekilerden daha yüksek bir standart tutturmuştur. Türkiye'de "Lanet" adıyla vizyona giren "Symptoms" hasta ruhlu sevici bir katil ile hafta sonunu geçirmek için evine davet ettiği kız arkadaşının çevresinde gelişen gizemli olayları konu almaktadır. Polanski'nin psikolojik gerilim klasiği "Repulsion"a benzetilen ve delici bakışlı Angela Pleasence'ın (İngiliz aktör Donald Pleasence'ın kızı) ürpertici yorumuyla

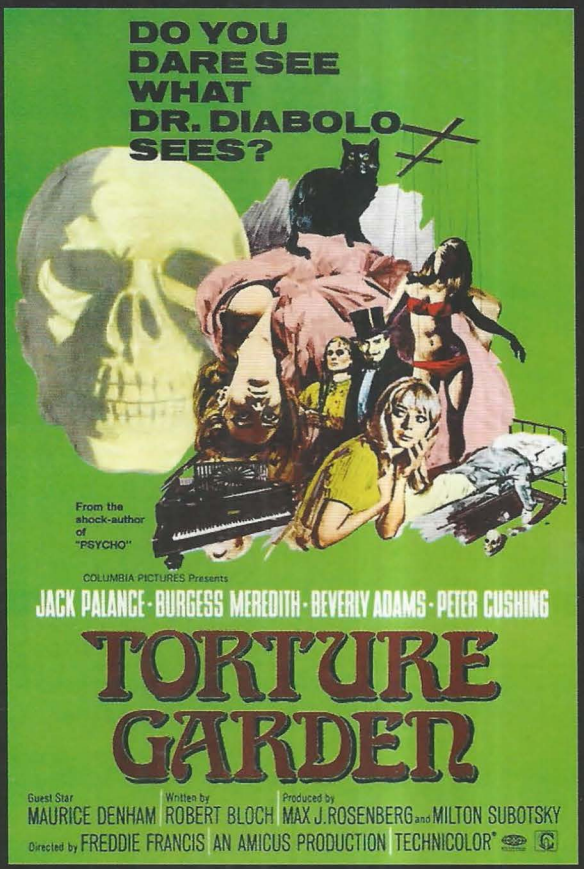
José Ramón Larraz • Vampyres İspanyol lobi kartı

dikkat çeken "Symptoms" Cannes Film Festivali'nde İngiltere adına yarışmıştır. Cüretkar lezbiyen seks sahneleri, mantığı yadsıyan düşsel anlatımı, gotik estetiği ve uğursuz atmosferiyle Avrupa korku geleneğini yaşatan "Vampyres" otostopla tuzağa düşürdükleri kurbanlarını gotik bir malikanede canavarca katleden iki biseksüel vampirin hikayesini anlatır. Kurbanlarını öldürmeden önce onlara zevk dolu dakikalar yaşatan ateşli vampirler Fran ve Miriam kan ihtiyaçlarını giderdikten sonra cinayetlere kaza süsü verirler. Ama genç bir çiftin karavanlarıyla malikanenin yanına kamp kurmasından sonra olayların seyri değişecektir. 40. 000 pound gibi gülünç bir bütçeyle iki haftada çekilen "Vampyres"ın başrollerini Playboy'un kapak kızlarından Anulka ve İngiliz seks komedileri yıldızı Marianne Morris paylaşmış, prodüktörlüğünü ise "Symptoms"ın kurgucusu Brian Smedley-Aston'ın yapmıştır. "Vampyres"ın senaryosunu karısının kızlık soyadına atfen D. Daubney takma adıyla yazan Larraz filmdeki seksi vampirleri neredeyse yamyamlara dönüşen, kan düşkünü vahşi yaratıklar olarak tasarladığını belirtmiştir. Geleneksel vampir filmlerindeki kan emicilere hiç benzemeyen (sivri dişleri ve tabutları yoktur) Anulka ve Marianne Morris film boyunca kurbanlarını hayvani bir vahşet gösterisiyle katlederler.

İngiltere macerasının ardından ülkesine dönen Larraz başka heyecan verici proje üretememiş ve cinselliğin ön planda olduğu seviyesiz korku ve komedi filmleri yönetmiştir. Bazı kopyalarına hardcore parçaların eklendiği lezbiyen izlekli "La visita del vicio"da (Kötülüğün Ziyareti) gizemli ve şehvetli bir Çingene güzeli geçici olarak yanına geldiği olgun bir bayan ressamla ateşli bir ilişki yaşar. Ama genç kadın bir takım sapkın düşlerden muzdariptir ve düşlerindeki adam çok geçmeden ete kemiğe bürünecektir. "La visita del vicio" finaldeki kanlı cinayet sahnesi dışında tamamıyla seks ağırlıklı bir filmdir. Larraz, 70'lerin sonları ve 80'lerin başlarında iç pazarda hatırı sayılır gişe yapan korku komedileri Polvos magicos" (Sihirli Pudra), "La momia Nacional" (Ulusal Mumya) dışında psişik güçleriyle nefret ettiği insanları öldüren kötülük tohumu bir gençle ilgili "Estigma" (Damga) ve korku kılıflı sapkın cinsel istismar filmi "Los ritos sexuales del diablo"yu (Şeytanın Seks Ayinleri) yönetmiştir. Lezbiyen ve ensest imalı "Carrie" taklidi "Estigma"da Christian Borromeo (Tenebrae), Alexandra Bastedo (La novia ensangrentada) ve Helga Liné (Horror Express) oynamıştır; "Los ritos..."un konusu ise ölen erkek kardeşinin başına gelenleri araştırırken şeytana tapan bir tarikatla karşı karşıya gelen genç bir kadının etrafında şekillenmektedir. Oyuncuların neredeyse her 5 dakikada bir yatağa girdiği filmde akıllara durgunluk veren *bestiality* (genç kadın siyah bir keçiyle seks yapar) ve kılıçla tecavüz sahneleri yer almaktadır. 80 sonlarında Amerikan özentisi slasher filmleriyle (Al Filo del hacha, *Baltanın Kenarı* - Deadly Manor, *Ölümcül Malikane*) meşgul olan Larraz emekliliğin öncesinde televizyon için çalışmıştır.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Whirlpool (1970) • Deviation (1971) • Scream... and Die! (1973) • La muerte incierta (1973) • Emma, puertas oscuras (1974) • Symptoms (1974) • Vampyres (1974) • La visita del vicio (1977) • El miron (1977) • La ocasion (1978) • Polvos magicos (1979) • Malizia erotica (1979) • Golden Lady (1979) • Los ritos sexuales del diablo (1980) • Las alumnas de madame Olga (1980) • Estigma (1980) • La momia nacional (1981) • Goya (TV 1985) • Descanse en piezas (1987) • Al filo del hacha (1988) • Deadly Manor (1990) • Sevilla Connection (1992) • Viento del pueblo: Miguel Hernandez (TV 2002)

LASSANDER, DAGMAR (PRAG, 1943) Alman oyuncu. 70'lerin kızıl saçlı güzellerinden Dagmar Lassander (gerçek adı Dagmar Regine Hader) Şili kökenli Alman bir anne ve Fransız bir babadan Çekoslovakya'da dünyaya gelmiştir. İtalya ağırlıklı sinema kariyerine 60'lı yılların sonunda Almanya'da çevirdiği erotik filmlerle başlamış, 70'lerde başrollere yükselerek B sınıfı İtalyan korku-gerilim, seks ve aksiyon filmlerinin aranılan kadın oyuncularından biri olmuştur. Mario Bava'nın az tanınan filmlerinden "Il rosso segno della follia"da (Çılgınlığın Kırmızı İşareti) psikopat katilin hedefindeki mankeni, "Le foto probite di una signora per bene"de (Şüphe Altındaki Bir Kadının Yasak Fotoğrafları) kocasının katil olduğundan kuşkulanan nevrotik ev kadınını, erotik *giallo* "Il vizio ha le calze nere"de (Kötülük Siyah Çoraplar Giyiyor - Ustu-

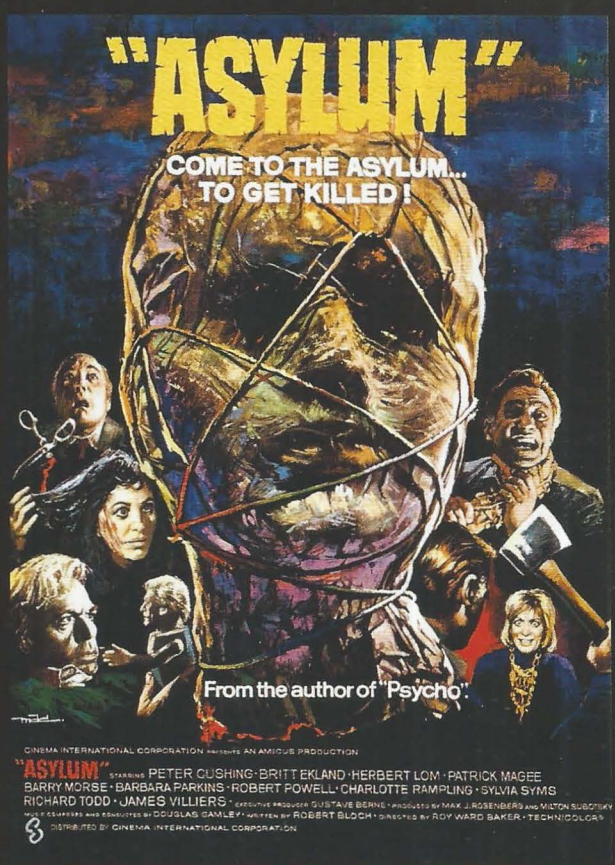
Amicus • Torture Garden (Kısmet Bahçesi)

Amicus • The House That Dripped Blood (Kan Damlayan Ev)

American International Pictures •
Die, Monster, Die! (Öl, Canavar, Öl!)

Amicus • Asylum (Tımarhane)

Hammer • Blood From the Mummy's Tomb (Mumyanın Mezarındaki Kan) • Valerie Leon

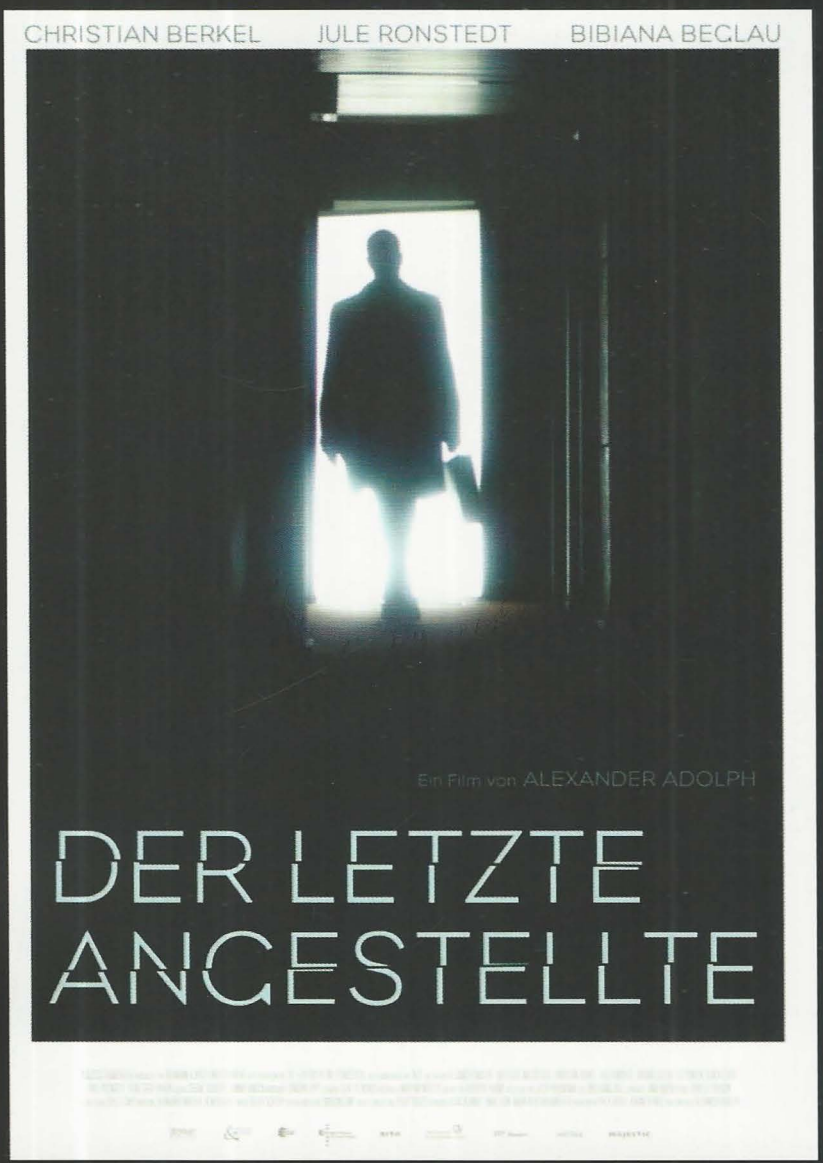
Hammer • Kiss of the Vampire (Vampirin Öpücüğü) • Isobel Black

Hammer • Twins of Evil (Şeytanın İkizleri) • Mary Collinson

Hammer • Fear in the Night (Çıldırtan Korku) • Judy Geeson

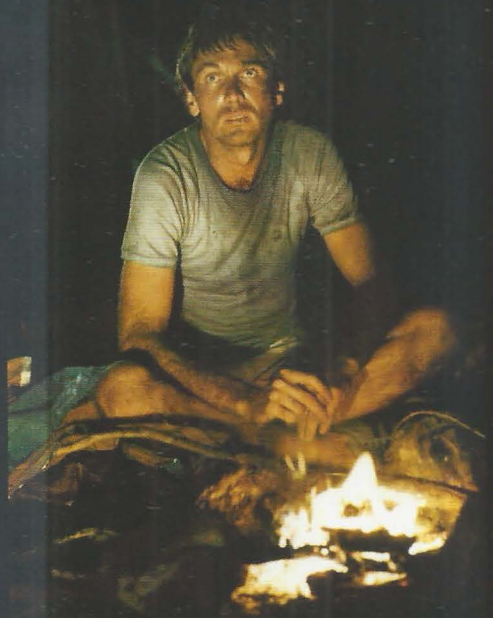

Almanya • Der Letzte Angestellte (Son Memur)

Avusturya • Hotel (Otel) Franziska Weisz

Avustralya • The Babadook (Karabasan) • Essie Davis, Noah Wiseman

Avustralya • Long Weekend (Uzun Haftasonu) • John Hargreaves

Yeni Zelanda • Brain Dead (Beyin Ölümü)

Antoloji • Saam Gaang Yi (Üç Sıradışı) • Miriam Yeung

Antoloji • Twilight Zone: The Movie •
Abbe Lane, John Lithgow, Donna Dixon

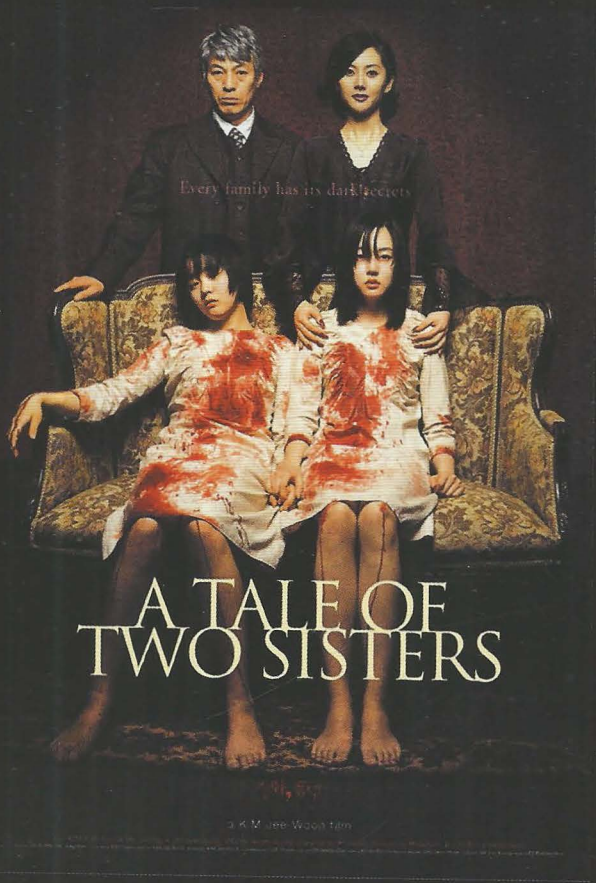
Fransa • Haute tension (Yüksek Tansiyon) • Cécile De France

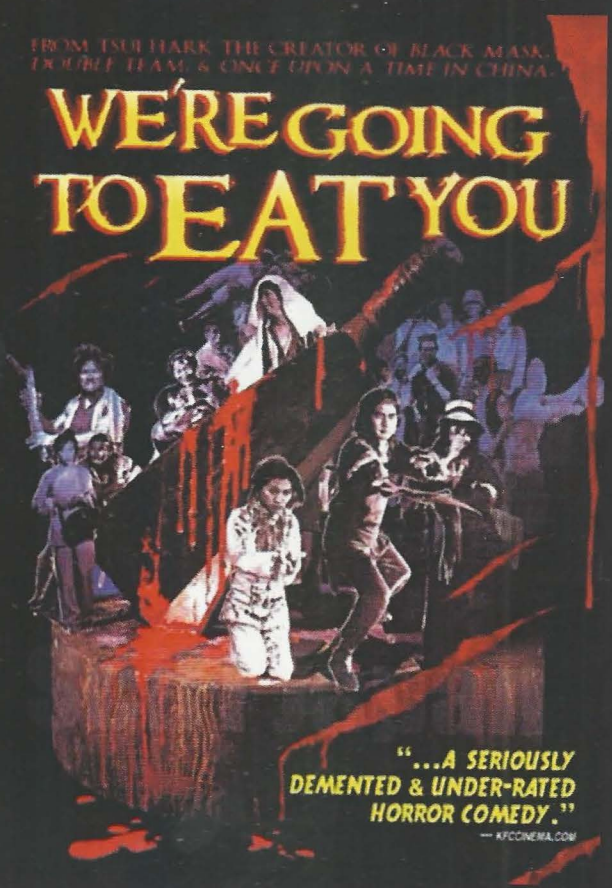
Fransa • Trouble Every Day (Hergün Başka Bir Bela) • Béatrice Dalle

Belçika • Calvaire (Ateşten Gömlek) • Laurent Lucas

Güney Kore • Janghwa, Hongryeon (Karanlık Sırlar)

Hong Kong • Di yu wu men (Seni Yemeye Geliyoruz)

İskandinavya (Danimarka) • Nattevagten
(Gece Nöbeti) Nikolaj Coster Waldau

Hollanda • Spoorlos (Kayboluş)

Bernard-Pierre Donnadieu, Gene Bervoets en
Johanna ter Steege in

SPOORLOOS

Een film van George Sluizer

Gebaseerd op de roman Het Gouden Ei van Tim Krabbé

Spannende, elegante, geestige en heel griezelige thriller. Trouw

Beter dan Hitchcock. The Daily Telegraph

Thriller DVD 12

İspanya • El espinazo del diablo (Şeytanın Omurgası)

İtalya • La casa dalle finestre che ridono (Gülen Pencereli Ev) • Lino Capolicchio

İtalya • Deliria (Çılgınca)

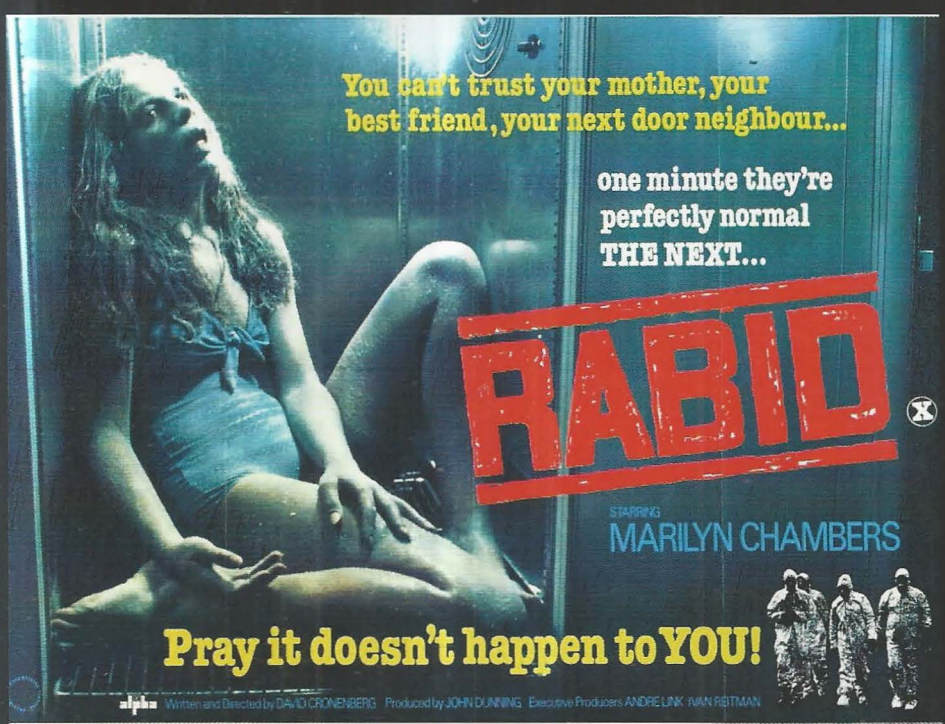
Japonya • Odishon (Ölüm Provası) • Eihi Shiina

Japonya • Chakushin ari (Cevapsız Arama)

Meksika • Santa sangre (Kutsal Kan) • Guy Stockwell, Thelma Tixou

Kanada • Rabid (Kuduz)

Türkiye • Siccin

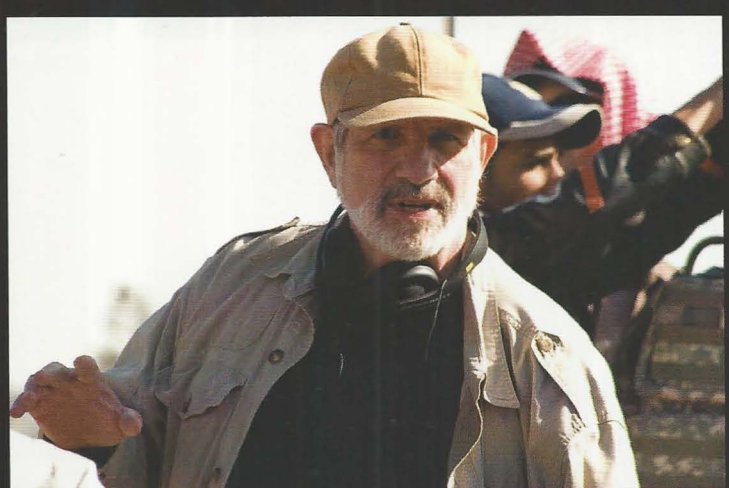
Türkiye • Musallat 2

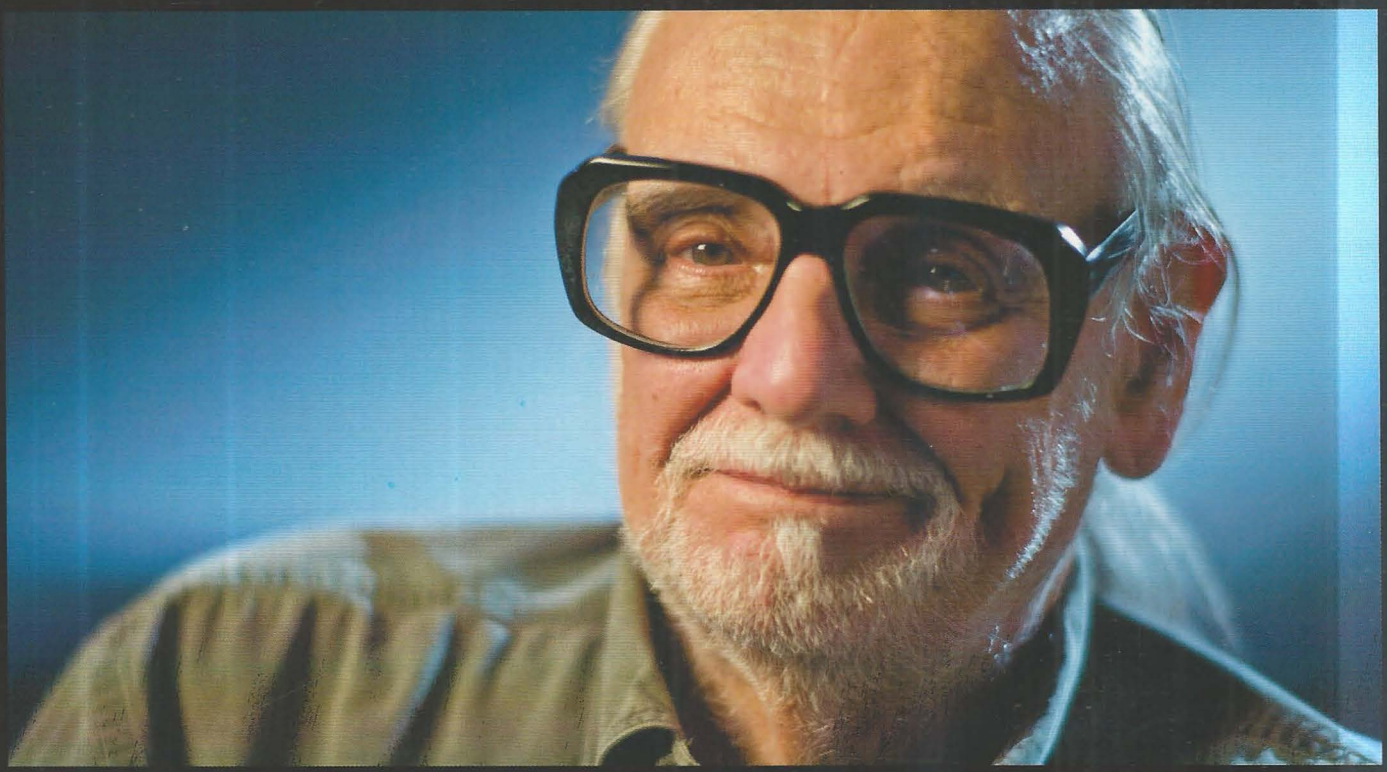
Dario Argento

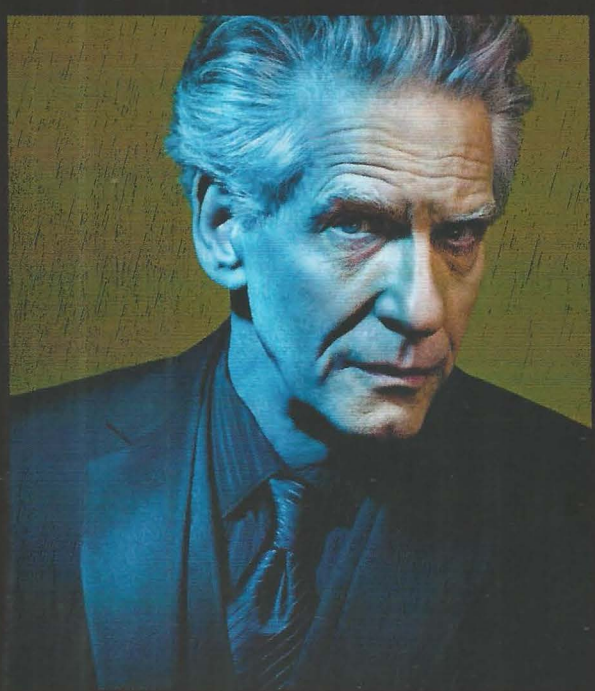
John Carpenter

Brian De Palma

George A. Romero

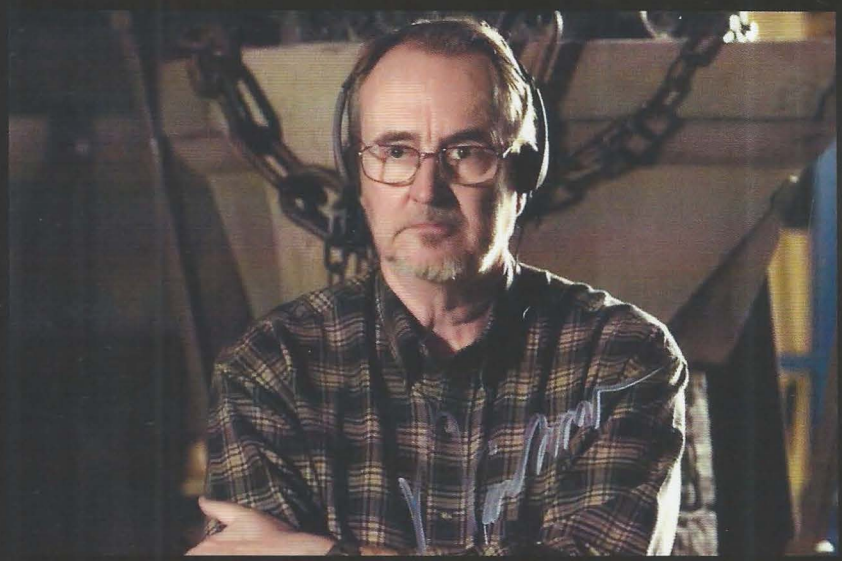
David Cronenberg

David Lynch

Sam Raimi

Wes Craven

Guillermo del Toro

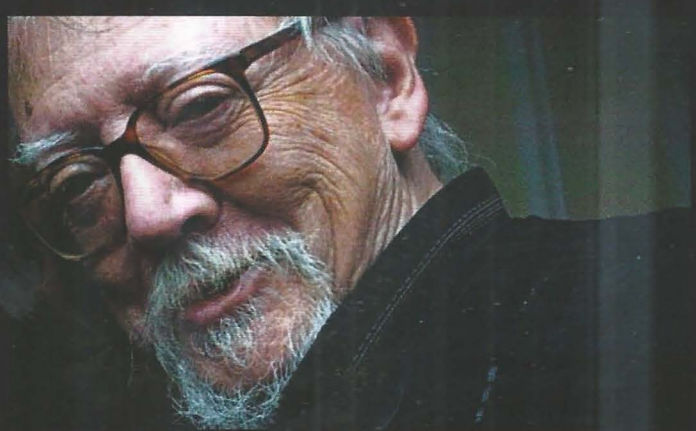
Clive Barker

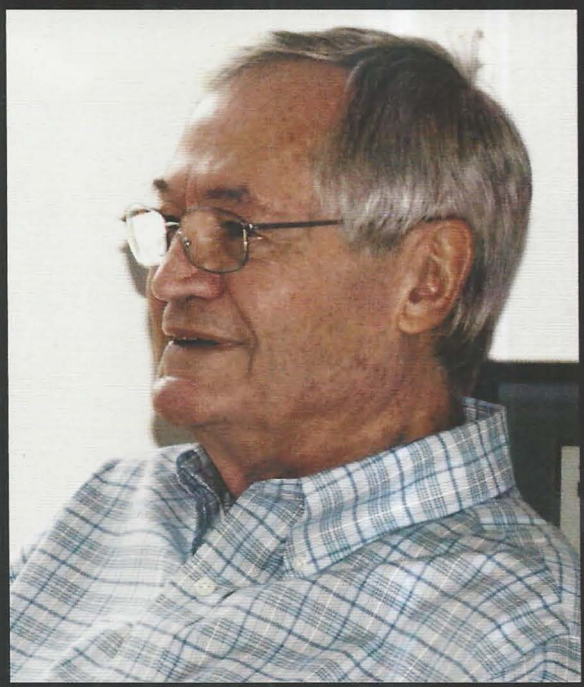
Hideo Nakata

Jean Rollin

Jesús Franco

Roger Corman

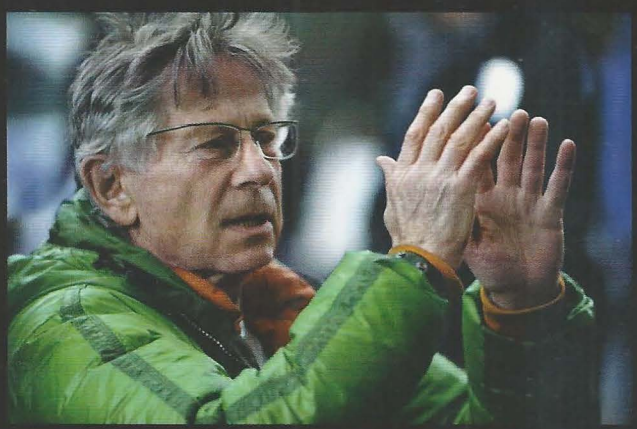
Charles Band

Ruggero Deodato

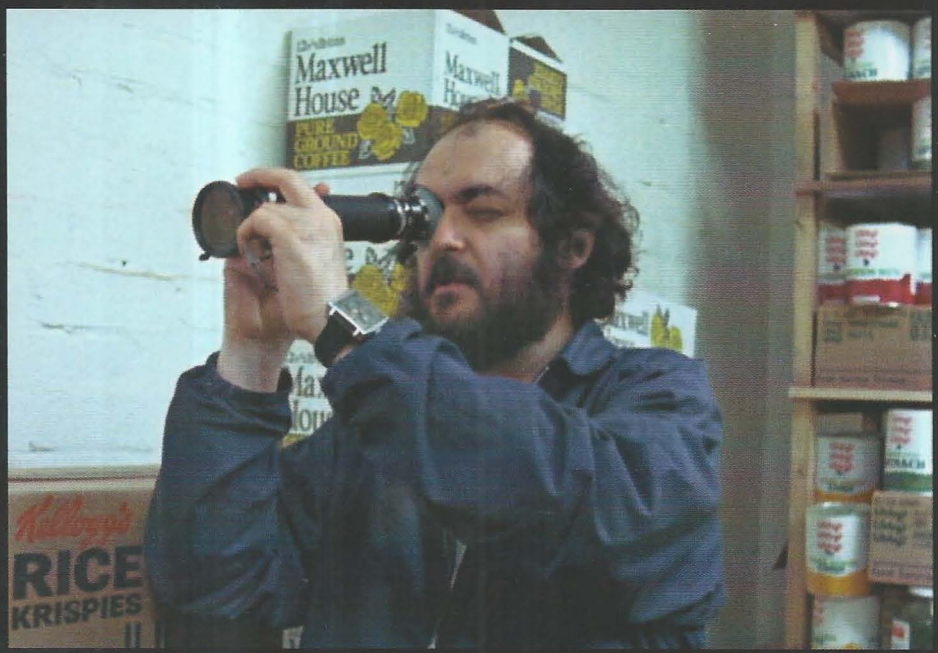
Alfred Hitchcock

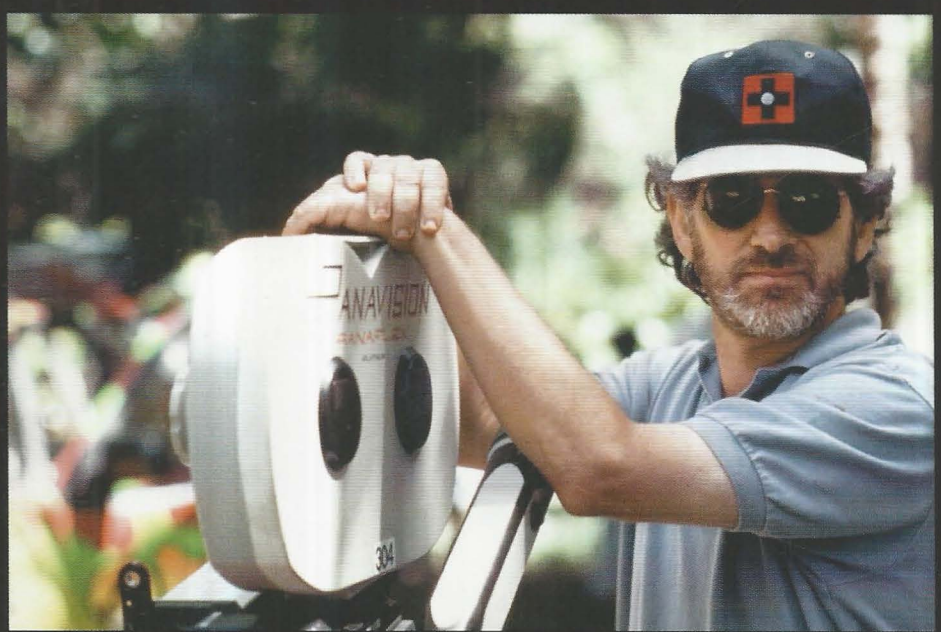
Roman Polanski

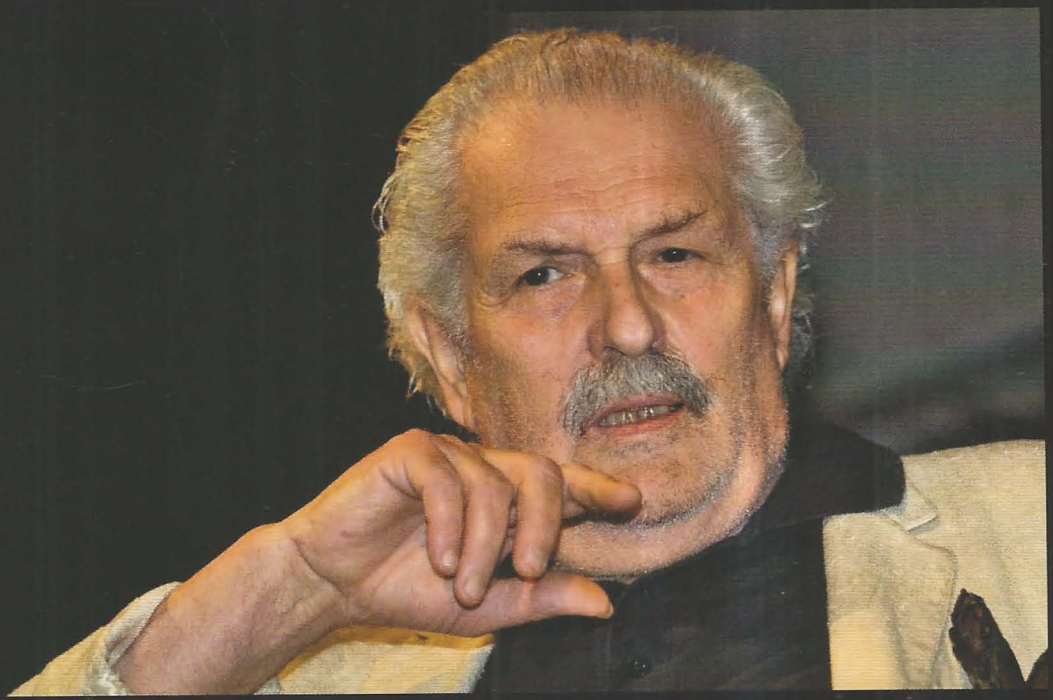
Mario Bava

Stanley Kubrick

Steven Spielberg

Francesco Barilli

Pupi Avati

Lucio Fulci • E tu vivrai nel terrore! L'aldilà (Öteki Taraf) • Maria Pia Marsala

Amando de Ossorio • El ataque de los muertos sin ojos (Hayaletlerin Dönüşü) • Fernando Sancho

Dawn of the Dead (Ölülerin Şafağı)

Re-Animator (Diriltici) • David Gale

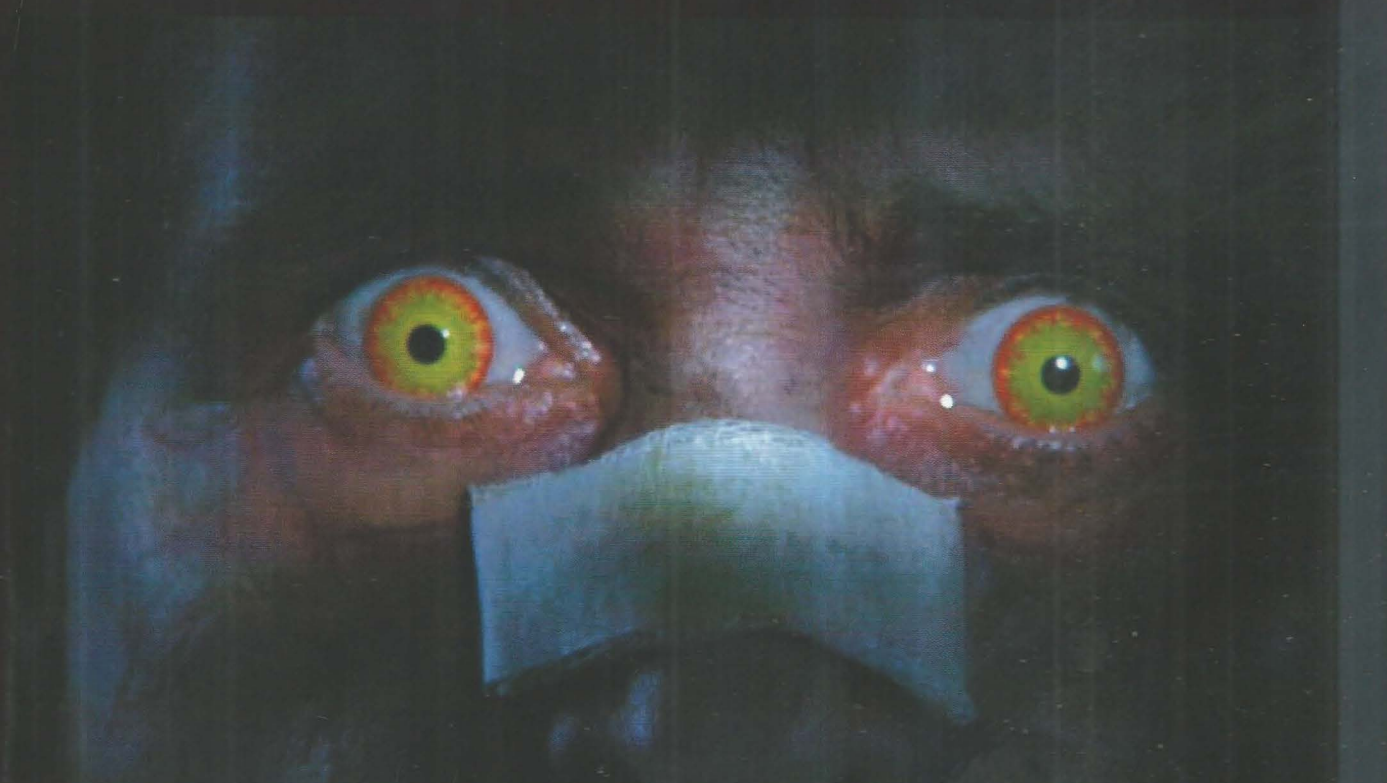
Halloween (Yabancı)

Inferno (Cehennem) • Irene Miracle

The Exorcist (Şeytan)

The Exorcist III (Şeytan 3) • Jason Miller

JOHN BOORMAN'S FILM OF

EXORCIST II
THE HERETIC

A RICHARD LEDERER PRODUCTION

Exorcist II: The Heretic (Şeytan 2: Aykırı)

The Evil Dead (Şeytanın Ölüsü) • Betsy Baker

Paura nella città dei morti viventi (Yaşayan Ölüler Şehrinde Korku) • Janet Agren (solda) ve Antonella Interlenghi

Profondo rosso (Derin Kırmızı) • Piero Mazzinghi, Macha Méril, Glauco Mauri

Malpertuis • Susan Hampshire, Mathieu Carrière

Rosemary's Baby (Rosemary'nin Bebeği) • Mia Farrow

Jean Rollin • La morte vivante (Yaşayan Ölü Kız) • Françoise Blanchard

The Shining (Cinnet) • Shelley Duvall

The Thing (Şey) • Kurt Russell

Suspiria

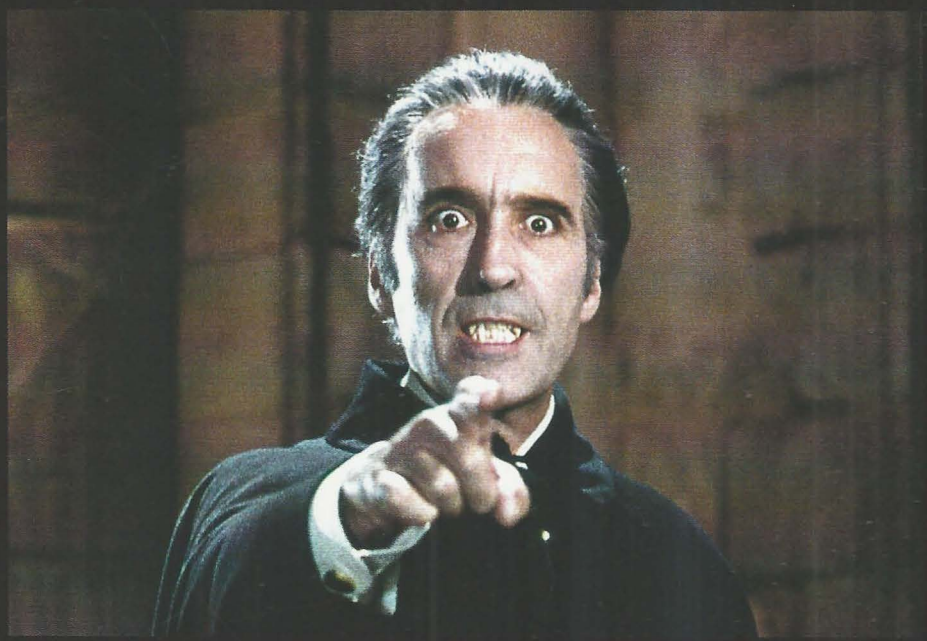
Suspiria • Susanna Javicoli

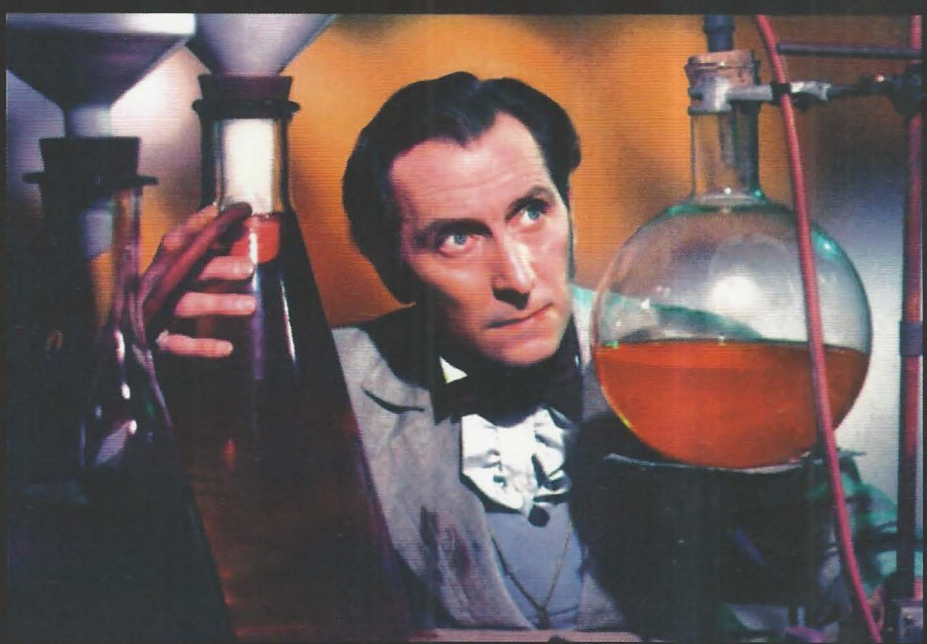
Peeping Tom (Kadın Katili) • Karlheinz Böhm

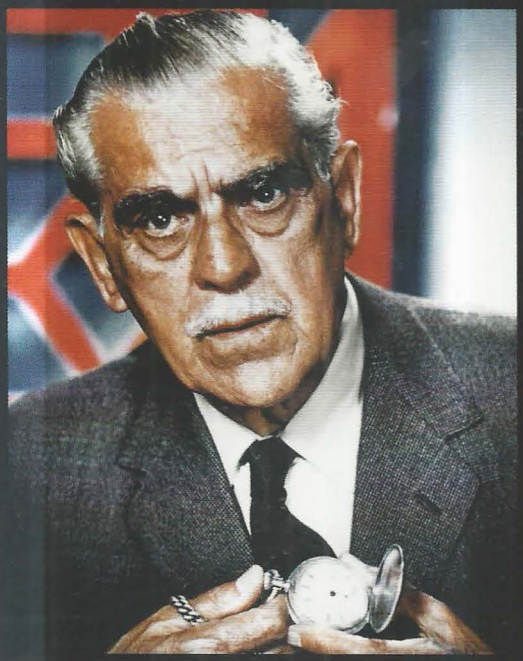
Scream (Çığlık)

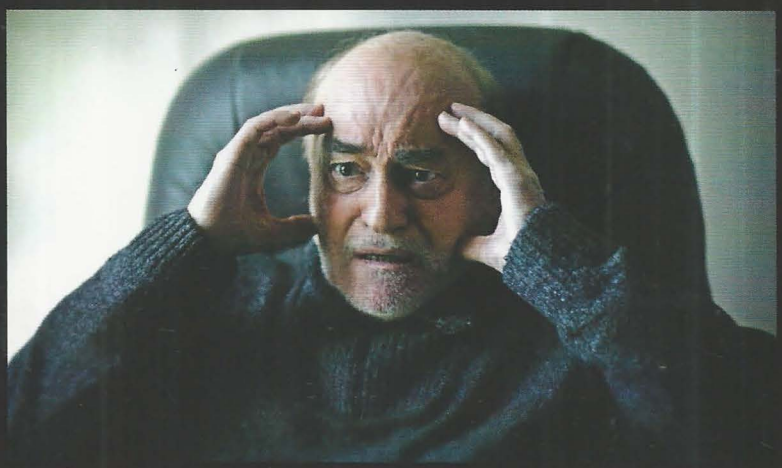
Christopher Lee

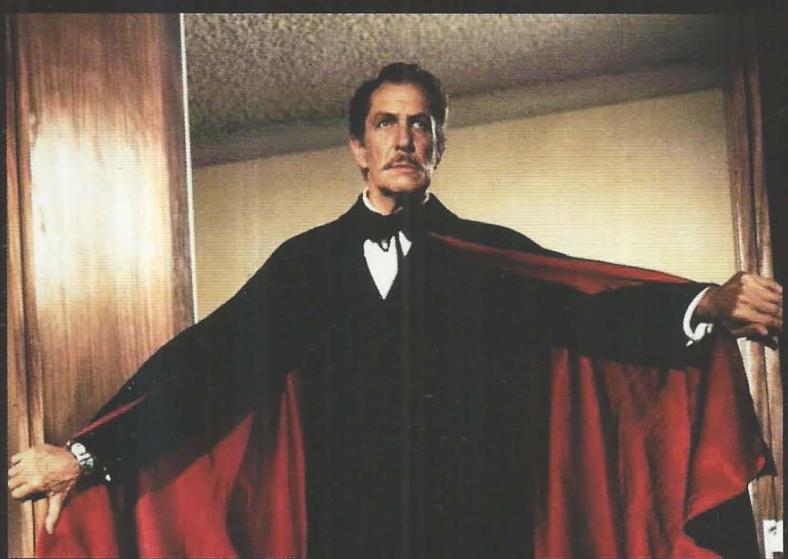
Peter Cushing

Boris Karloff

Jacinto Molina (Paul Naschy)

Vincent Price

Jack Nicholson

Robert De Niro

Barbara Steele

Mia Farrow

Rosalba Neri

Erika Blanc

Edwige Fenech

Büyücülük • The Skeleton Key (İskelet Anahtar) • Kate Hudson

Çocuklar • Case 39 (39. Dosya) Renee Zellweger, Jodelle Ferland

Çılgın Bilim Adamları • La piel que habito (İçinde Yaşadığım Deri) • Antonio Banderas, Elena Anaya

Çılgın Bilim Adamları
Altered States (Gerçeğin Ötesinde)
William Hurt

Ev İstilası • You're Next (Katliam Gecesi) • Sharni Vinson

Found Footage • Apollo 18 (Ölüm Yolculuğu)

Giallo • Il tuo vizio e' una stanza chiusa e solo io ne ho la chiave (Kötü Alışkanlıkların Kapalı Bir Oda Gibi ve Anahtarı da Sadece Bende)

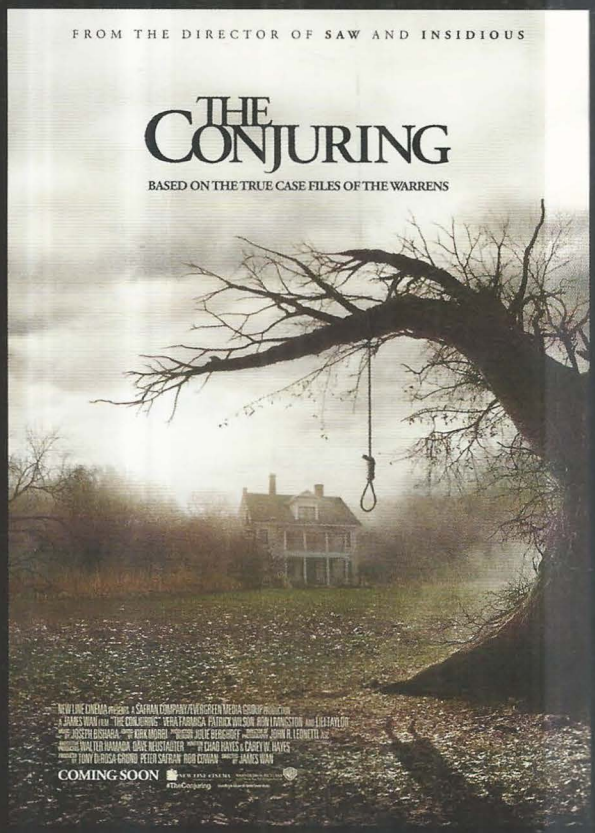
Giallo • Una lucertola con la pelle di donna (Kabus)

Giallo • Tenebrae • Ania Pieroni

Famous Monsters of Filmland

Hayaletli Evler • The Conjuring (Korku Seansı)

Fangoria

Hayaletli Evler • The Changeling (Dehşet)

Hayaletli Evler • Burnt Offerings (Gazap Tohumu)

Kurtadamlar • An American Werewolf in London (Amerikalı Kurtadam Londra'da) • David Naughton

Psikopatlar • Funny Games (Ölümcül Oyunlar) • Arno Frisch (sağda), Stefan Clapczynski

Psikopatlar • Play Misty For Me (Ölümün Sesi) Jessica Walter, Donna Mills

Seri Katiller • Henry: Portrait of a Serial Killer (Henry: Bir Seri Katilin Portresi) • Michael Rooker

Oyuncak Bebekler & Kuklalar • Magic (Kukla) • Anthony Hopkins

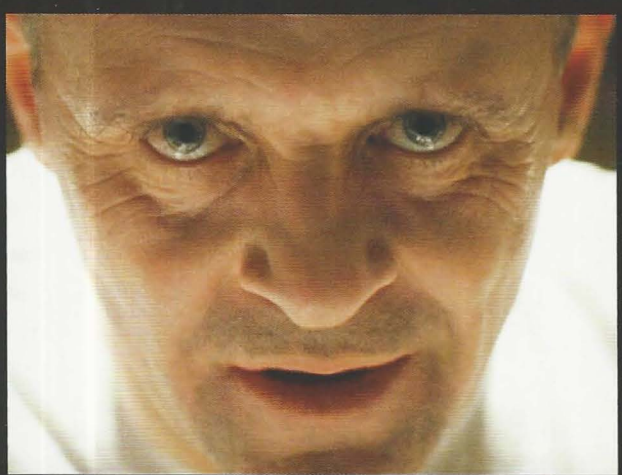
Oyuncak Bebekler & Kuklalar • Annabelle

Oyuncak Bebekler & Kuklalar • Chucky

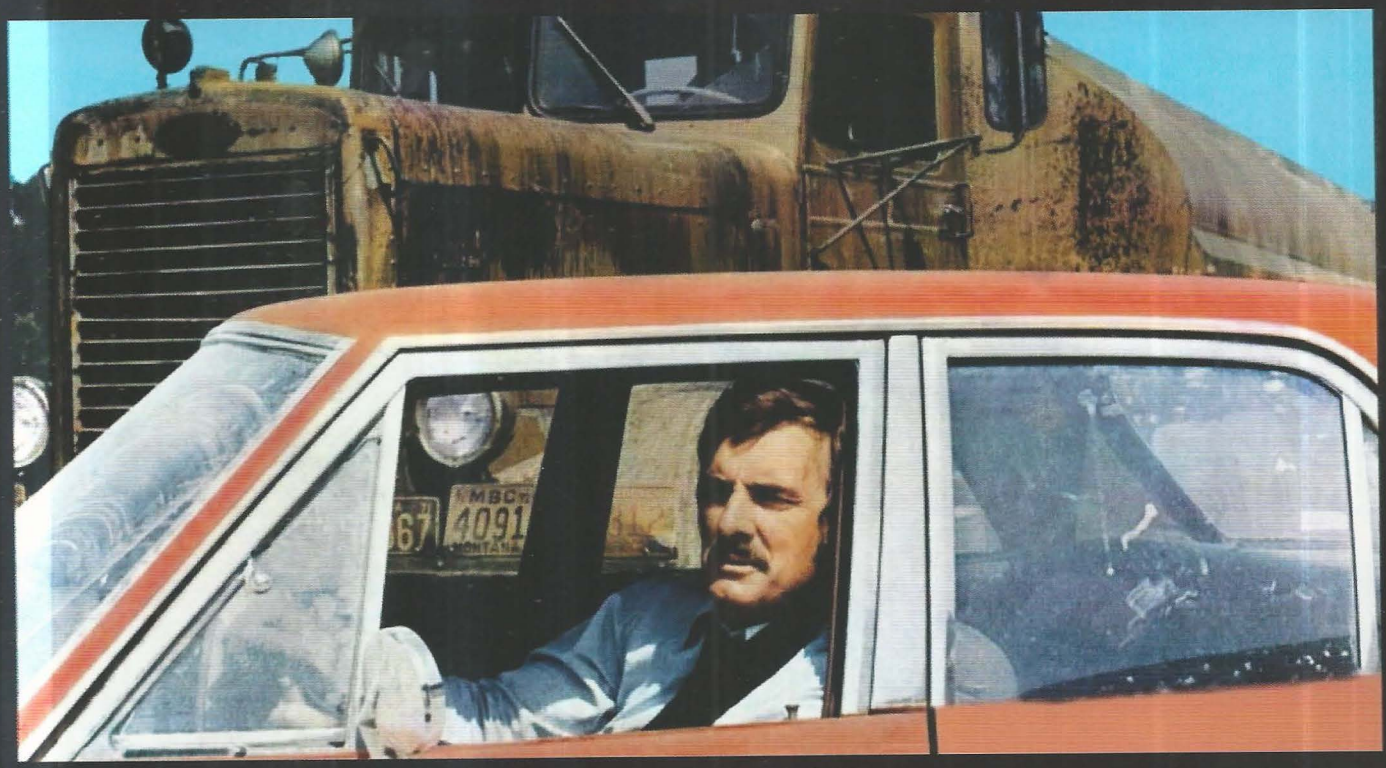
İkonlar • Freddy Krueger

İkonlar • Hannibal Lecter

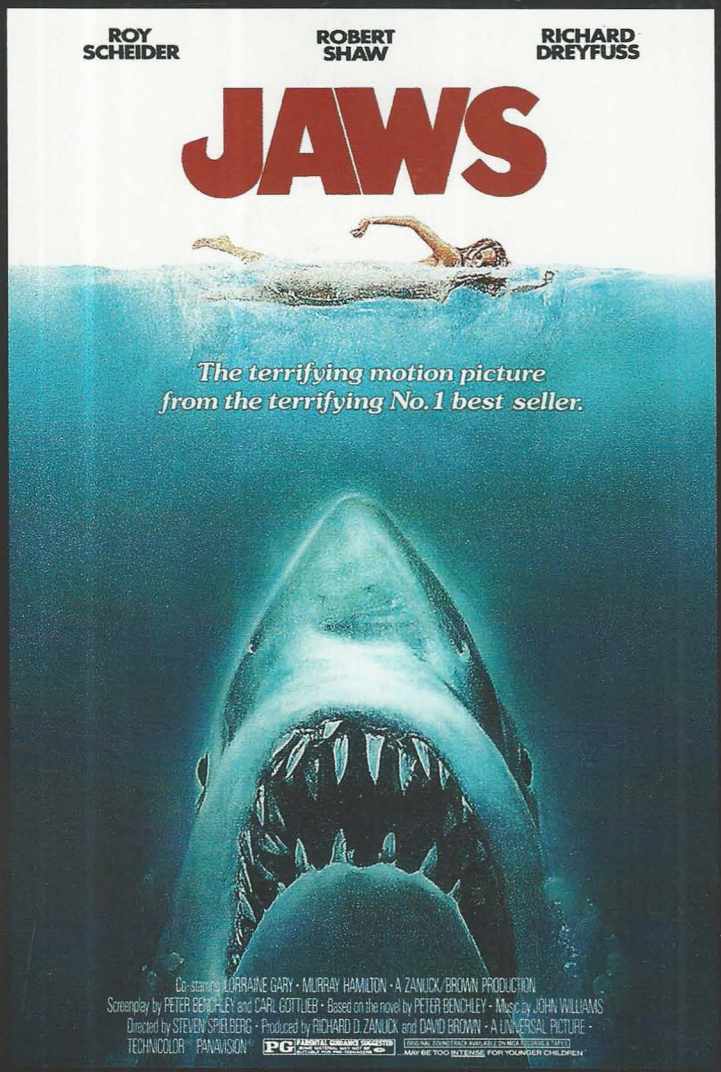
İkonlar • Jason Voorhees

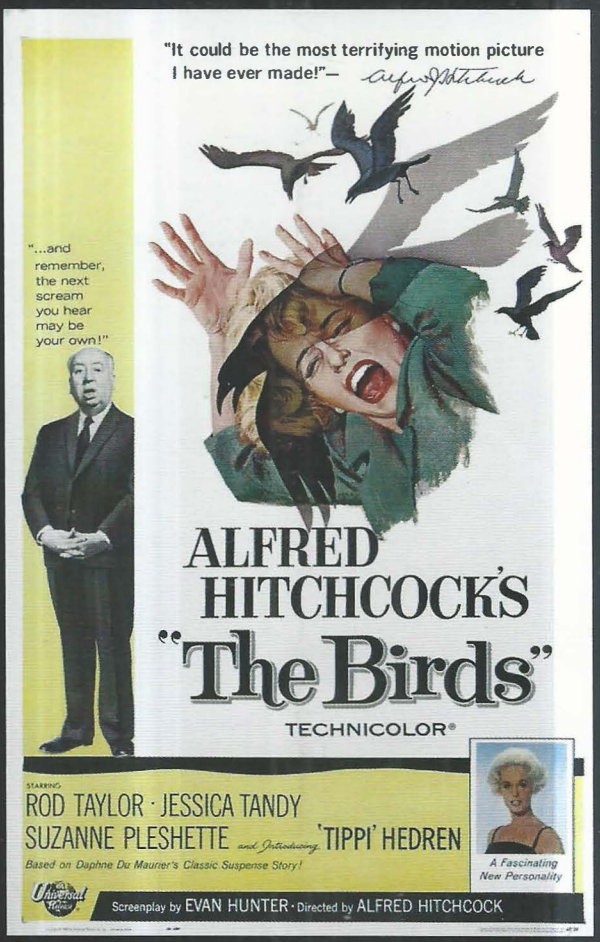
Otomobiller • Duel (Bela) • Dennis Weaver

Uçaklar • 7500 (Uçuş 7500) • Scout Taylor, Compton, Nicky Whelan, Jerry Ferrara

Saldırgan Hayvanlar • Jaws

Saldırgan Hayvanlar • The Birds

Saldırgan Hayvanlar
Wolfen (Kurtlar) • Albert Finney

Slasher • Friday The 13th (13.Cuma) • Kevin Bacon

Splatter • Society (Sosyete)

Snuff • Srpski Film (Sırp Filmi) • Srdjan Todorovic

Zombiler • Dawn of the Dead (Ölülerin Şafağı) • David Emge

Zombiler • Land of the Dead (Ölüler Ülkesi) • Eugene Clark

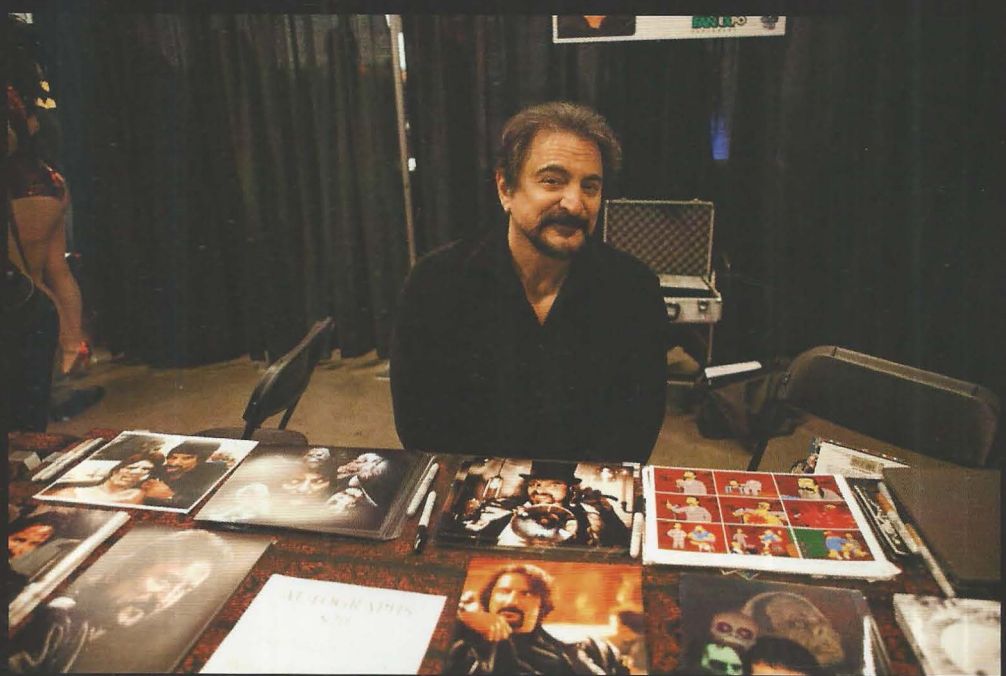

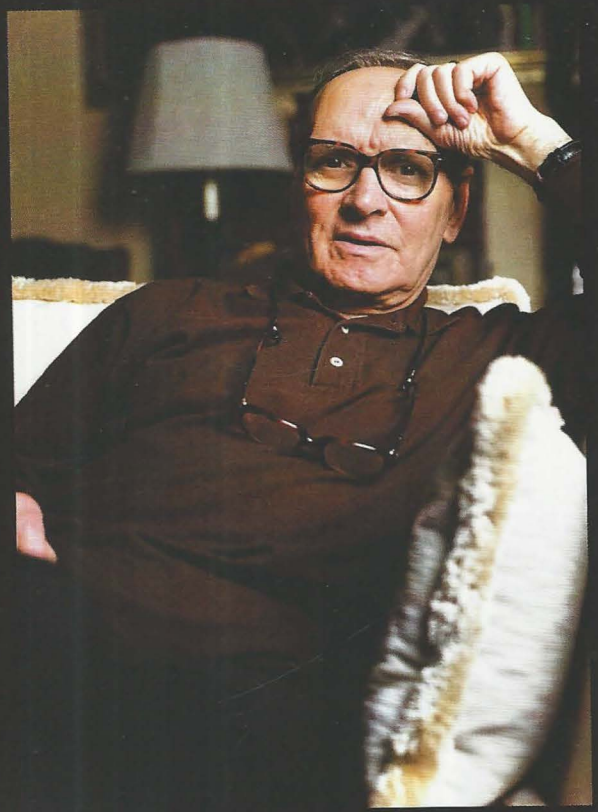
Vampirler • Only Lovers Left Alive (Yalnızca Aşıklar Hayatta Kalır) • Tilda Swinton, Tom Hiddleston

Rick Baker

Tom Savini

Ennio Morricone

Jerry Goldsmith

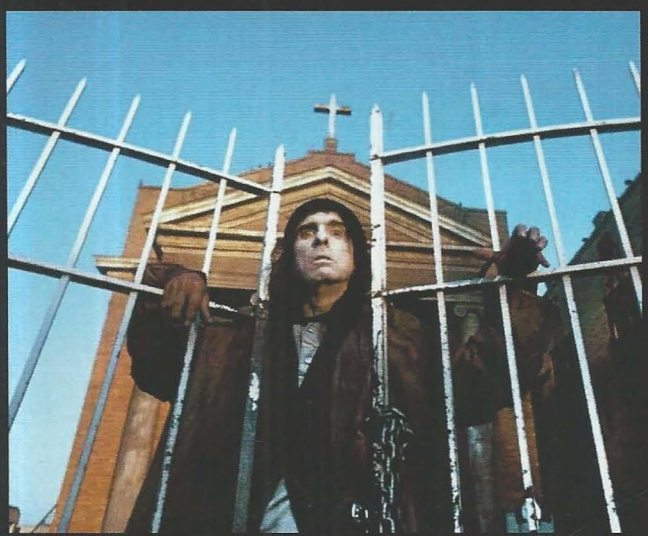
Christopher Young

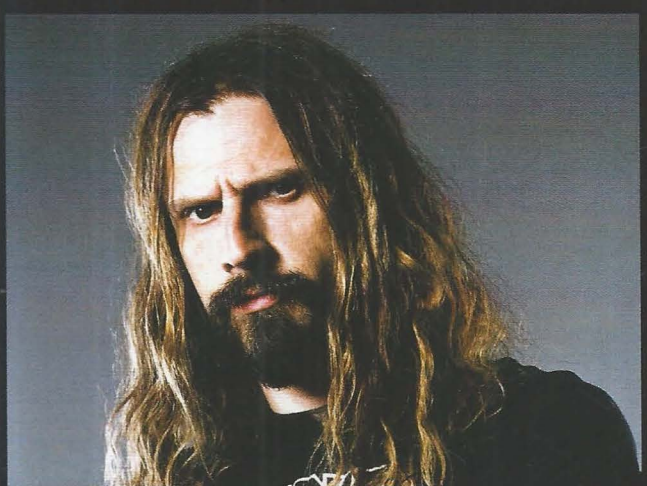
Marco Beltrami

David Bowie • The Man Who Fell to Earth (Dünyaya Düşen Adam)

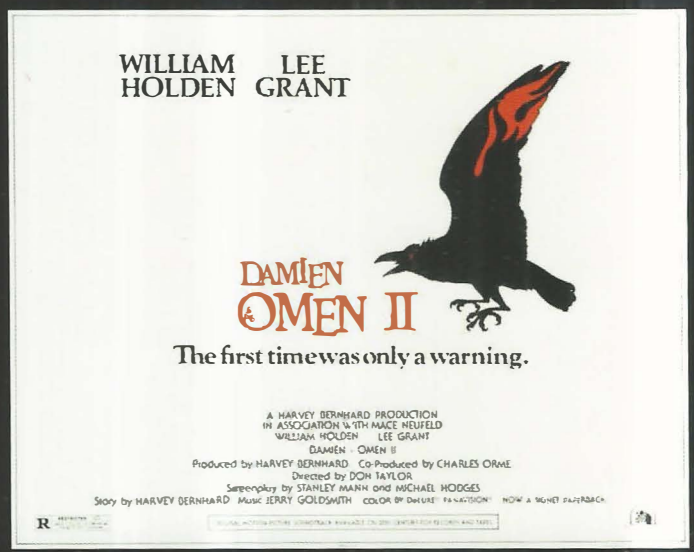
Alice Cooper • Prince of Darkness (Karanlıklar Prensi)

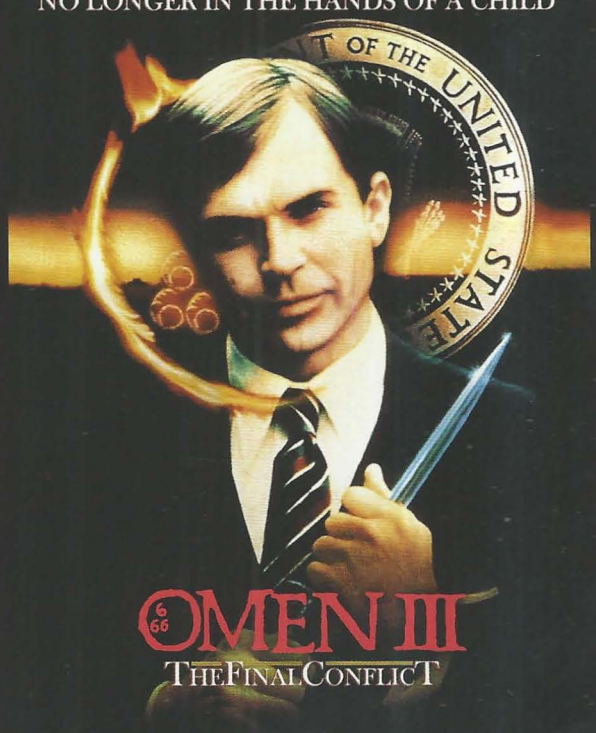
Rob Zombie

The Omen (Kehanet)

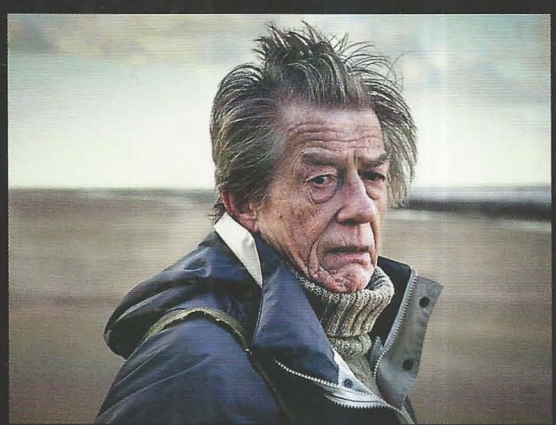
Damien: Omen II (İfrit)

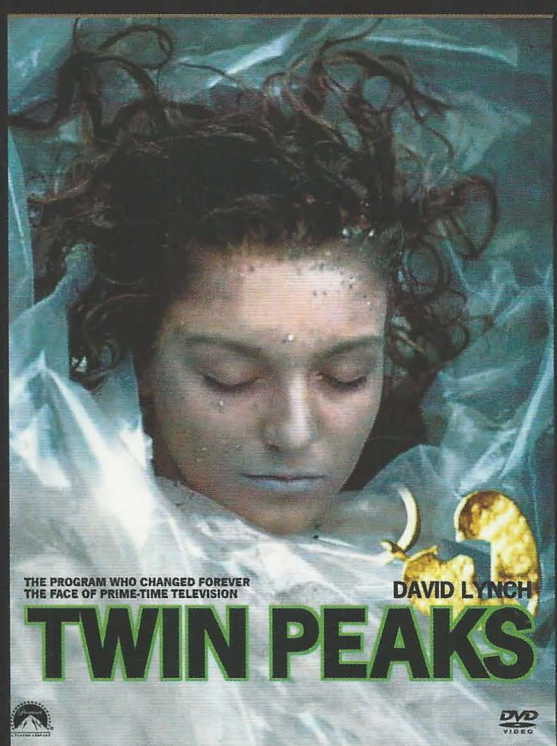
Omen III: The Final Conflict (Omen III: Son Mücadele)

Televizyon • Masters of Horror (Korkunun Ustaları) - Cigarette Burns • Udo Kier

Televizyon • Whistle and I'll Come to You (Düdüğü Çal Sana Geleyim) • John Hurt

Televizyon • Twin Peaks (İkiz Tepeler) DVD Kapağı

Seks & Eşcinsellik • Joseph Sarno filmi Vampire's Ecstasy (Vampirlerin Coşkusu)

Seks & Eşcinsellik • Jesús Franco filmi Lorna, l'exorciste (Lorna, Şeytan Çıkaran) Lina Romay, Pamela Stanford

Tecavüz • I Spit on Your Grave (Mezarlarınıza Tüküreceğim) • Camille Keaton

Ruhun Zapt Edilmesi • L'anticristo (Deccal) • Carla Gravina

Ruhun Zapt Edilmesi • Exorcismo (Şeytan Çıkartma) • Mercedes Molina

Ruhun Zapt Edilmesi • The Rite (Ayin) • Anthony Hopkins

Carrie (Günah Tohumu) • Sissy Spacek

Invasion of the Body Snatchers
(Ceset Yiyenlerin İstilası)

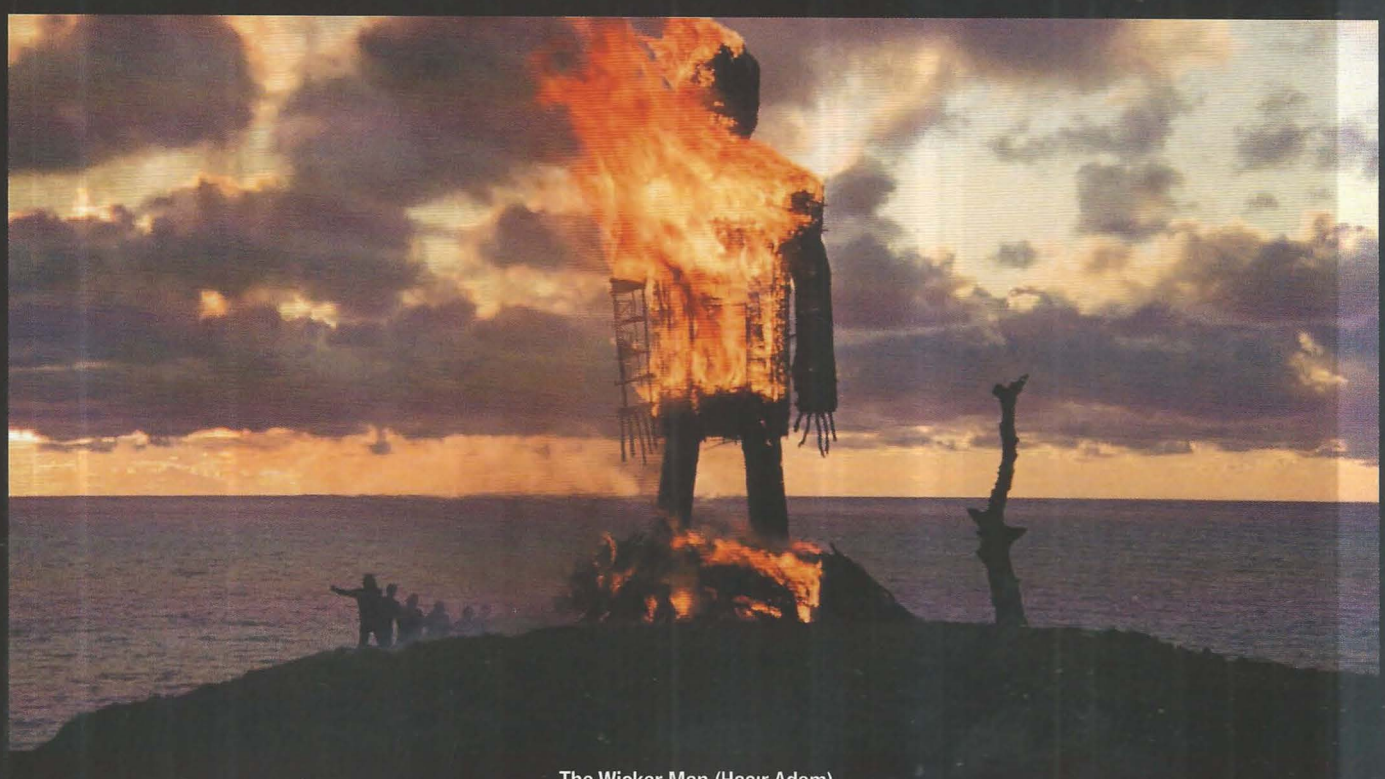
Norman J. Warren • Terror

Pete Walker • Frightmare • Sheila Keith

The Wicker Man (Hasır Adam)

The Wicker Man (Hasır Adam)

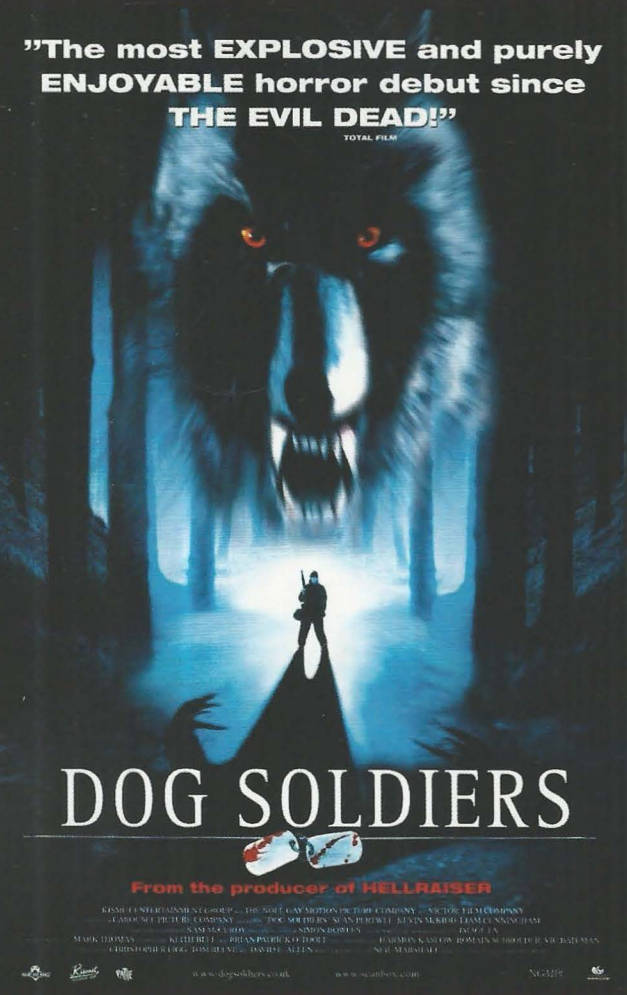
BASKET CASE

An IEVINS/HENENLOTTER production starring KEVIN VanHENTENRYCK
TERRI SUSAN SMITH BEVERLY BONNER Director of Photography BRUCE TORBET
Music GUS RUSSO Executive Producers ARNIE BRUCK TOM KAYE
Production Executive RAY SUNDLIN Produced by EDGAR IEVINS
Written and Directed by FRANK HENENLOTTER

Frank Henenlotter • Basket Case (Sepetteki Ölüm)

Herschell Gordon Lewis • Blood Feast (Kanlı Ziyafet)

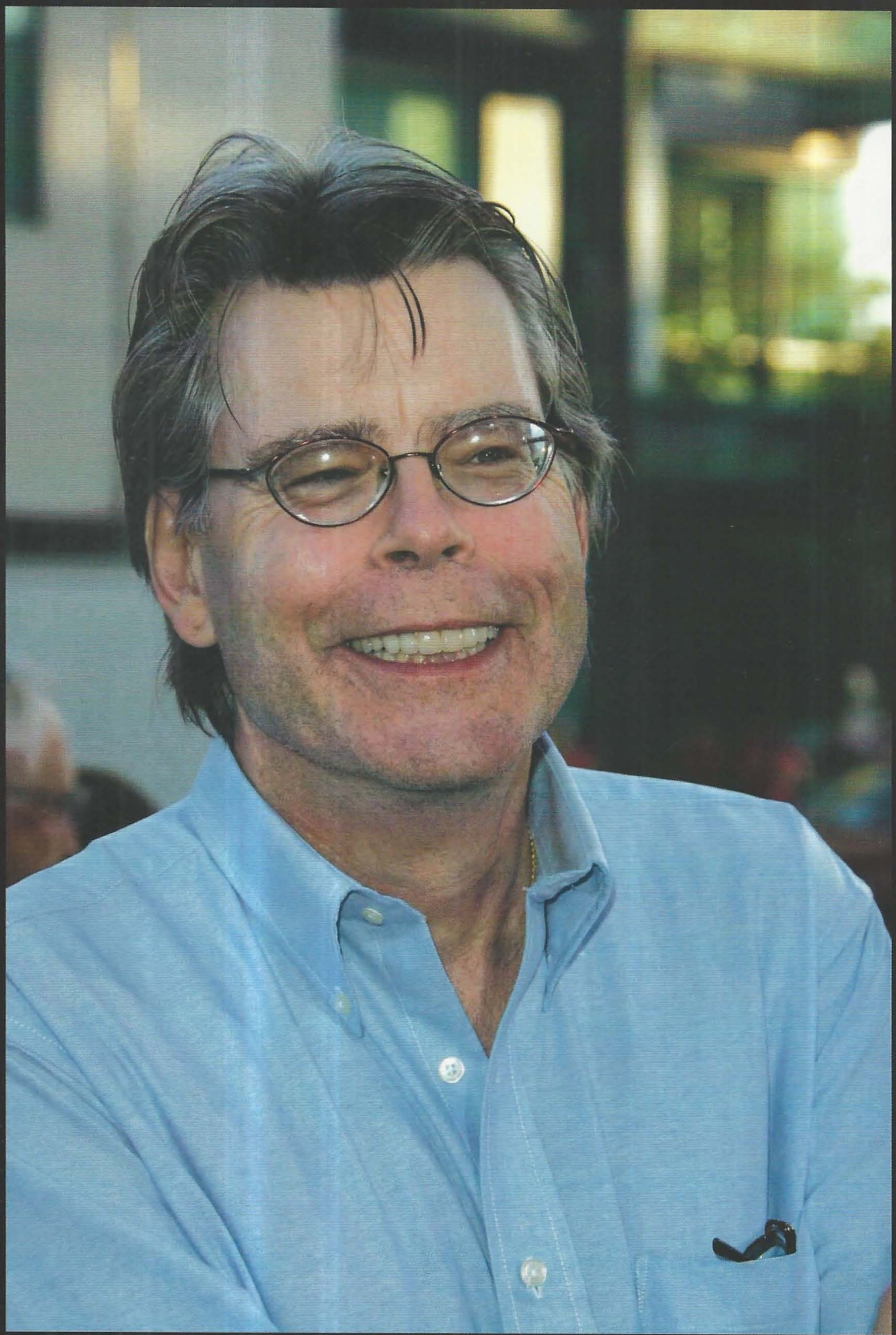
Neil Marshall • Dog Soldiers (Köpek Askerler)

Peter Strickland • Berberian Sound Studio

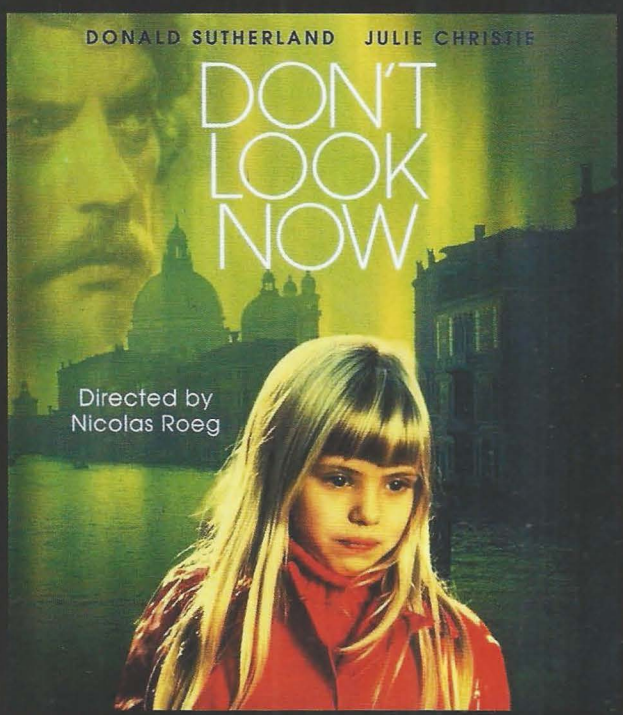
Ben Wheatley • Kill List (Ölüm Listesi)

Stephen King

Alien (Yaratık) • John Hurt

Don't Look Now (Karanlığın Gölgesi)

Dagmar Lassander

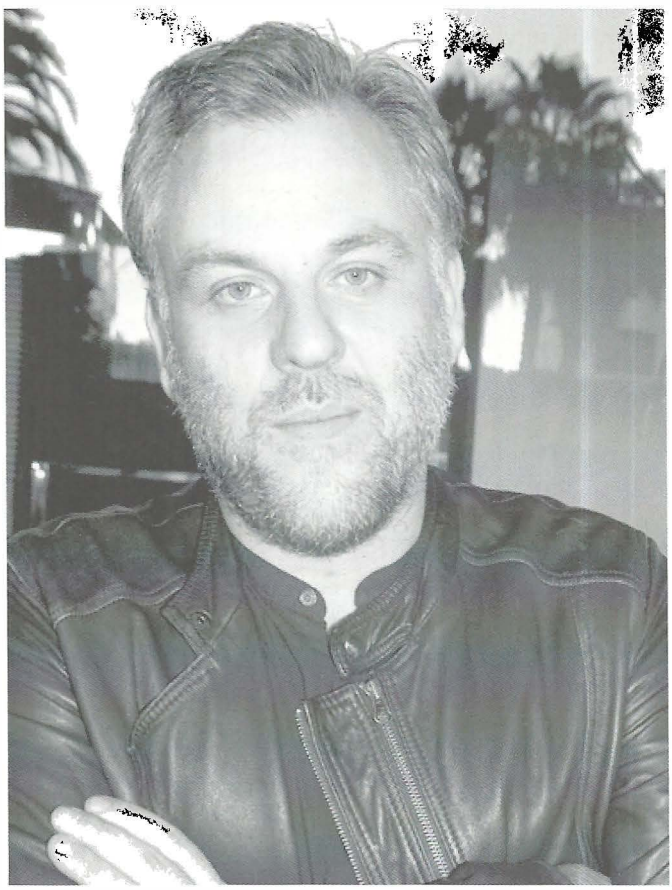
ra) ilişki kurduğu kadınları katleden bir seviciyi canlandıran Lassander, pespaye kurtadam filmi "La lupa mannara" (Kurt Kadın) ve Riccardo Freda *giallo*'su "L'iguana dalla lingua di fuoco"da (Ateş Dilli Kertenkele) soyunan ve sevişen seksi kadın rolleriyle kamera önüne geçmiştir. 80'lerde ikincil roller aldığı Lucio Fulci filmleri "Il gatto nero" (Kara Kedi) ve "Quella villa accanto al cimitero" da (Mezarlığın Yanındaki Ev) feci şekilde öldürülen kurbanları oynamıştır.

- **FİLMOGRAFİ:** Von Haut Zu Haut (1969) • Femina ridens (1969) • Il rosso segno della follia (1969) • Le foto proibite di una signora per bene (1970) • L'iguana dalla lingua di fuoco (1971) • Dandelions (1974) • Una donna per sette bastardi (1974) • Il vizio ha le calze nere (1975) • La lupa mannara (1976) • Emmanuelle nera II (1976) • Il gatto nero (1980) • Quella villa accanto al cimitero (1981) • Devil Fish (1984) • Das Wunder (1985) • Aeroporto internazionele (1985) • La Famiglia (1987) • Passi d'amore (1989)

LAUGIER, PASCAL (1971) Fransız yönetmen. Kısa filmcilik kökenlidir; profesyonel sinemacılık kariyerinin ilk yıllarında Christophe Gans'ın asistanlığını yapmıştır. Hayaletli bir yetimhanede geçen "Saint Ange"la (Kutsal Bakire) yönetmenliğe terfi eden Fransız sinemacının, aşırı şiddet içeren ikinci uzun metrajlı filmi "Martyrs" (İşkence Odası) ölümden sonraki yaşamı araştıran bir grup yaşlı insanın, kaçırdıkları genç kızlarla yaptıkları psikopatça deneyleri konu almaktadır. Son yılların en başarılı Fransız korkularından olan "Martyrs"in müthiş makyaj efektlerini 2008'de intihar eden Benoit Lestant gerçekleştirmiştir. Adı bir ara "Hellraiser"ın yeni çevrimiyle anılan Laugier daha sonra bu projeden çekilmiştir. İlk İngilizce konuşmalı filmi "The Tall Man" (Sır) çocukların esrarengiz bir şekilde ortadan kaybolduğu yoksul bir madenci kasabasında geçmektedir. Kasaba halkı çocuklarının mistik bir yaratık tarafından kaçırıldığına inanır ama gerçek bambaşkadır. "Martyrs" gibi bu film de izleyenleri ters köşeye yatıran seri sürprizler barındırmaktadır ve hikayesini toplum eleştirisi, sınıf farklılıkları temeline oturtmuştur.

- **FİLMOGRAFİ:** Saint Ange (2004) • Martyrs (2008) • The Tall Man (2012)

LAURENTI, FABRIZIO (ROMA, 1956) İtalyan yönetmen. 80 sonlarında Martin Newlin takma adıyla Amerikan video pazarına yönelik uyduruk korku filmleri çekmiştir. "Kara Şimşek"in yıldızı David Hasselhoff ile "The Exorcist"in mirasını yiyen Linda Blair'in oynadıkları "La casa 4: Witchcraft" terk edilmiş bir otelde mahsur kalan bir grup insanın kötücül bir cadının marifetiyle birer birer şeytani yaratıklara dönüşmelerini konu almaktadır. Laurenti bu kanlı sahnelerle bezeli doğaüstü korku filminin ardından radyoaktif sızıntılardan etkilenen ağaç köklerinin insanlara saldırdığı, deli saçması "Contamination. 7" ve Pupi Avati'nin yazdığı korku dizisi "Voci Notturne"yi (Gecenin Sesleri) yönetmiştir.

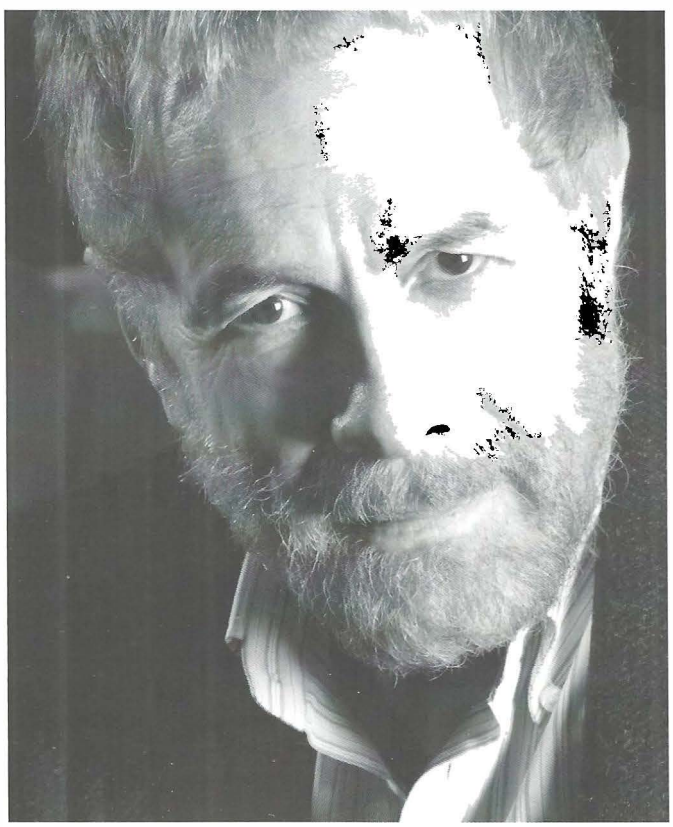
Pascal Laugier

- **FİLMOGRAFİ:** La Casa 4: Witchcraft (1988) • Contamination. 7 (1990) • Delitti Imperfetti (TV 1993) • Voci Notturne (TV 1995)

LAURIE, PIPER (DETROIT, MICHIGAN, 1932) Amerikalı oyuncu. Oyunculuğa 1950 yılında başlayan Laurie orta karar Hollywood filmlerinde matine idolleri Tony Curtis, Rock Hudson ve Tyrone Power'a eşlik etmiş, Robert Rossen klasiği "The Hustler"ın sonrasında sinemaya uzun süre ara vermiştir. 1976'da kaçık bir din fanatiği rolüyle beyazperdeye döndüğü Brian De Palma filmi "Carrie" (Günah Tohumu) kendisine yardımcı kadın oyuncu dalında Oscar adaylığı getirmiştir. "Ruby" (Curtis Harrington), "Trauma" (Travma, Dario Argento), "The Faculty" (Fakülte, Robert Rodriguez), "Possessed" (Zaptedilmiş, Steven E. De Souza) ve "Bad Blood" (Kötü Kan, Conrad Janis) diğer tür filmleridir. Efsanevi TV dizisi "Twin Peaks"de (İkiz Tepeler) baş karakterlerden birini oynamıştır.

- **FİLMOGRAFİ:** The Prince Who Was a Thief (1951) • The Hustler (1961) • Carrie (1976) • Ruby (1977) • Children of a Lesser God (1986) • Appointment with Death (1988) • Twin Peaks (TV 1990) • Trauma (1993) • Faculty(1998) • Dario Argento: an Eye for Horror (TV 2000) • Possessed (TV 2000) • Bad Blood (2006)

LAUSTSEN, DAN (AALBORG, 1954) Danimarkalı görüntü yönetmeni. Danimarka, Fransa, ABD ve Kanada'da çalışan Laustsen vatandaşı Ole Bornedal'ın "Nattevagten" (Gece Bekçisi), "Nightwatch" (Gece Bekçisi), "The Possession" (Şeytan Tohumu), Guillermo del Toro'nun "Mimic" (Tehlikeli Yaratıklar), "Crimson Peak" (Kızıl Tepe), Christophe Gans'ın "Le pact des loups" (Kurtların Kardeşliği), "Silent Hill" (Sessiz Tepe), Jonathan Liebesman'ın "Darkness Falls" (Karanlık Şelale) filmlerini görüntülemiştir.

Gabriele Lavia

- **FİLMOGRAFİ:** Nattevagten (1994) • Nightwatch (1997) • Mimic (1997) • Le pact des loups (2001) • Darkness Falls (2003) • The League of Extraordinary Gentlemen (2003) • Silent Hill (2006) • Vikaren (2007) • The Possession (2012) • Crimson Peak (2015)

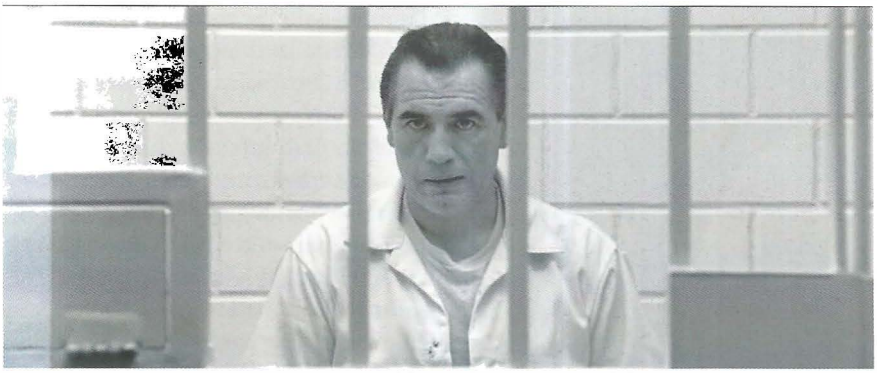
LAVIA, GABRIELE (MİLANO, 1942) İtalyan oyuncu, yönetmen. Sahne kökenlidir. Roma'daki Dramatik Sanatlar Akademisi'nden 1963 yılında mezun olmuş; Roma ve Torino'da Shakespeare, Pirandello, Moliere ve Schiller oyunları sahneye koymuştur. Sinemaya 70'lerin başlarında adım atmıştır; ülkemizde de gösterime giren "The Exorcist" taklidi "Chi sei?" (Şeytan) oynadığı ilk korku filmidir. Sonraki yıllarda Dario Argento'nun favori oyuncuları arasına girmiş ve "Profondo rosso"da (Derin Kırmızı) alkolik bir eşcinseli, "Inferno"da (Cehennem) gizemli bir cinayete kurban giden komşuyu, "Non ho sonno"da (Uykusuz) oğlunun cinayetlerine göz yuman zengin babayı canlandırmıştır. Pupi Avati'nin arthouse zombi filmi "Zeder"de canlanan ölülerin esrarını araştıran bir roman yazarı rolündedir. Aralarında erotik gerilim "Sensi"nin de bulunduğu 4 sinema filmi yönetmiştir.

- **FİLMOGRAFİ:** Chi Sei? (1974) • Profondo rosso (1975) • Il sorriso del grande tentatore (1975) • Inferno (1980) • Zeder (1983) • Sensi (1986) • La leggenda del pianista sull'oceano (1998) • Non ho sonno (2001) • Baaria (2009)

LECHAGO, JOHN (ONTORIO, 1969) Kanadalı yönetmen, senaryo yazarı. Los Angeles'da büyüyen John Lechago "Blood Gnome" (Kanlı Cüce), "Magus" (Sihirbaz), "Contagion" (Salgın) ve "Killjoy 3" gibi video pazarına yönelik, birbirinden ucuz korkular yönetmiştir.

- **FİLMOGRAFİ:** Blood Gnome (2004) • Magus (2008) • Contagion (2010) • Killjoy 3 (2010) • Killjoy Goes To Hell (2012)

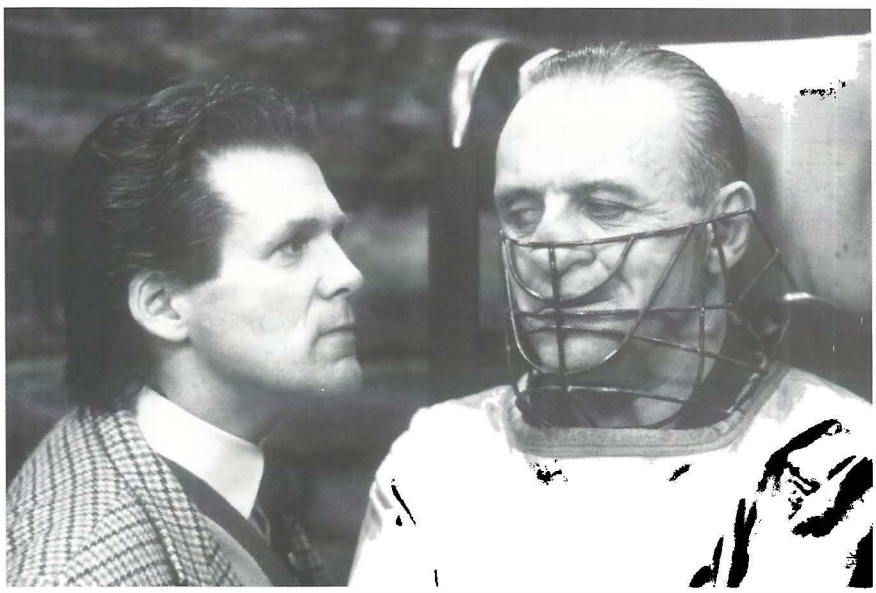
LECTER, HANNIBAL Amerikalı romancı Thomas Harris'in yarattığı seri katil karakteri. Üstün zekalı bir sosyopat, yamyam ve işkence uzmanıdır. Aynı zamanda parlak bir psikiyarist, cerrah, müzisyen, küratör ve gurme olan Lecter belki de kurgulanmış en sofistike seri katildir. Amerikan Film Enstitüsü tarafından beyazperdenin bir numaralı kötü adamı ilan edilmiştir. Litvanya'da doğmuş, çocukluğunda İkinci Dünya Savaşı dehşetini yaşamış ve sonra ABD'ye, Maryland'a yerleşmiştir. Beyazperdede Brian Cox, Anthony Hopkins (3 kez), Gaspard Ulliel (gençliği) beyazcamda ise Mads Mikkelsen'in performanslarıyla hayat bulmuştur. İlk kez Harris'in "Red Dragon" (Kızıl Ejder) adlı romanında (burada soyadı Lecktor olarak zikredilir) ismi geçer. Roman, 1986'da Michael Mann yönetiminde, "Manhunter" (İnsan Avcısı) adıyla filme alınmıştır. Üzerinde titizlikle çalışılmış renk ve ışık kompozisyonları, kılı kırk yaran estetik kadrajlarıyla tipik Hollywood ürünlerinden çok sanatsal bir Avrupa filmini (görüntü yönetmeni Dante Spinotti İtalyandır) andıran "Manhunter"da hastalarını öldürdükten sonra mükellef sofralar kurarak

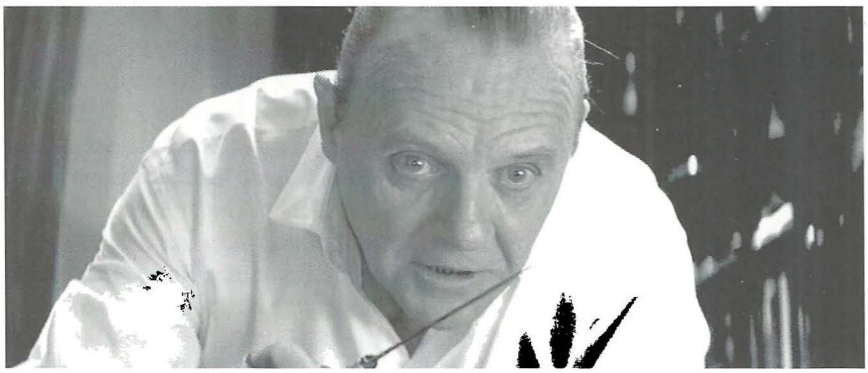
Hannibal Lecter • Manhunter (İnsan Avcısı) • Brian Cox

yemesiyle nam salan ünlü psikiyatr Lecter (usta İngiliz aktör Brian Cox canlandırıyor) parlak FBI ajanı Will Graham (William Petersen) tarafından yakalanmış ve ömür boyu hapis cezasına çarptırılmıştır. Ancak bu olay Graham'ın yaşamında travmatik bir etkiye yol açar. Emekli olur ve ailesiyle birlikte Florida'da gözlerden ırak bir yaşam sürmeye başlar. O günlerde, dolunay zamanı evlere girerek aileleri katleden Tooth Fairy (Diş Perisi) lakaplı seri katil FBI'yı açmaza düşürmüştür. Graham'ın eski patronu Jack Crawford, Florida'ya gelerek işbirliği teklifinde bulunur. Sezgileri gelişmiş yetenekli bir ajan olan Graham, olay yerlerinde kendini katilin yerine koyarak ipuçları bulmaya çalışır. Ona göre katil yaptıklarıyla tanrısal bir varlığa dönüştüğünü düşünmektedir. Graham daha sonra Lecter'ı hücresinde ziyaret eder ve katili bir an önce yakalamak için yardım ister. Tooth Fairy bir Hannibal Lecter hayranıdır. Ona yaşadığı dönüşümle ilgili bir not bile yazmıştır. Lecter, Atlanta'daki bir magazin gazetesine şifreli bir ilan vererek (Lecter'ın hapiste telefon kullanması serbesttir) Graham'ın Florida'daki ev adresini verir... FBI katilin olası saldırısına karşı evi korumaya alır, Graham'ın karısı ve oğlu başka bir yere nakledilir... Bu arada FBI'ın yem olarak kullandığı ahlaksız bir magazin gazetecisi Tooth Fairy'nin gazabına uğrar... Graham kurbanların ev videolarının izini sürerek katilin (bir baskı stüdyosunda çalışmaktadır ve adı Francis Dollarhyde'dır) çalıştığı yeri bulur. Artık zamana karşı bir yarış başlamıştır.

70'lerde Amerika'ya yerleşen efsanevi İtalyan yapımcı Dino De Laurentiis'in finanse ettiği "Manhunter" stilize edilmiş görüntüleri ve havalı elektronik müzikleriyle Amerikan seyircisinin beğenilerini dışlayan tam bir atmosfer filmidir. Bu yüzden gişede 15 milyonluk bütçesinin ancak yarısını çıkarabilmiştir. Thomas Harris'in, FBI ajanları-seri katiller-Hannibal Lecter üçgeninde gelişen sonraki romanı "The Silence of the Lambs"ın (Kuzuların Sessizliği) film hakları, henüz prova baskısı aşamasında, Mike Medavoy başkanlığındaki Orion Pictures tarafından satın alınmıştır. Senaryoyu Ted Tally yazarken, yönetmen koltuğuna korku deneyimi olmayan B sineması kökenli Jonathan Demme oturmuştur... Roger Corman himayesinde sinemaya giren Demme, önceleri ucuz kadınlar hapishanesi ve aksiyon filmleri çekmiş, sonrasında Roy Scheider'ın oynadığı Hitchcockvari bir gerilime (The Last Embrace, *Son Kucaklaşma*), Talking Heads'li şahane bir konser filmine (Stop Making Sense) ve idare eden komik polisiyelere (Something Wild, *Vahşi Bir Şey* - Married the Mob, *Babanın Metresi*) imza atmıştır... Bu filmde Hannibal Lecter (en iyi erkek oyuncu Oscar'ıyla taçlandırılan Anthony Hopkins) yine bir seri katil dosyası vesilesiyle FBI ajanlarını ve polisi parmağında oynatan sinsi bir aracı pozisyonundadır. Konu şöyledir: FBI, genç kadınları öldürdükten sonra derilerini yüzen ve ülkenin Orta Batısındaki değişik nehirlere atan Buffalo Bill lakaplı seri katilin peşindedir. Katil, cinsiyet değişikliği planlayan bir transeksüeldir ve kurbanlarını şişman kadınlardan seçmektedir. Büronun davranış bölümleri sorumlusu Jack Crawford (Manhunter'da Dennis Farina'nın canlandırdığı bu karakteri Scott Glenn yorumlamış) bir sabah, aldığı yüksek notlarla göz dolduran stajyer ajan Clarice Sterling'i (Jodie Foster) yanına çağırır. Sterling, yüksek güvenlik önlemleri altında Baltimore Devlet Hastanesinin zırdeliler bölümünde tutulan Dr. Hannibal Lecter'la bir söyleşi yapacaktır. Crawford, böylece düşük bir olasılık dahilinde de olsa Buffalo Bill cinayetleriyle ilgili ipuçlarına ulaşmayı ummaktadır. 8 yıldan beri tutulduğu hücrede hastane müdürü Dr, Frederick Chilton'un manevi işkencelerine maruz kalan Lecter'ın en büyük arzusu güzel manzaralı bir federal kuruma nakledilmektedir. Bunun karşılığında Buffalo Bill'in psikolojik profilini ver-

Hannibal Lecter • The Silence of the Lambs (Kuzuların Sessizliği) • Anthony Hopkins, Anthony Heald

Hannibal Lecter • Red Dragon (Kızıl Ejder) • Anthony Hopkins

meye hazırdır. Bu arada katil Memphis'de Cumhuriyetçi bir senatörün kızını kaçırır. Lecter'ın hücresine senatör adına yapılmış sahte bir anlaşmayla giden Sterling, cazip bir teklifte bulunur. Şayet onlarla işbirliği yaparsa orman manzaralı bir akıl hastanesine nakledilecek ve başka ayrıcalıklardan da yararlanacaktır. Vereceği her bilgiye karşılık Sterling'in travmatik çocukluk anılarını anlatması koşulunu öne sürer Hannibal Lecter... Ancak, kariyer peşindeki antipatik hastane müdürü Frederick Chilton konuşmaları teybe almaktadır. Sterling gider gitmez Lecter'ın hücresine iner, senatörle bizzat konuştuğunu, bu anlaşmanın tamamıyla uydurma olduğunu söyler. Katilin adını ve eşkalini vermesi koşuluyla senatör kendisini Tennessee'deki bir devlet hastanesine nakletmeye rıza göstermiştir. Lecter anlaşmayı kabul eder ve havaalanında bağlı bir vaziyette buluştuğu senatöre Buffalo Bill'in gerçek adını ve eşkalini verir, (isim yanlış, eşkal doğrudur). Aynı günün akşamı Tennessee'de demir parmaklıklarla çevrilmiş bir hücrede naklini bekleyen Lecter, iki gardiyanı öldürdükten sonra kayıplara karışır. Lecter'ın firarını takiben Buffalo Bill'in ilk kurbanı Frederica Bimmel'ın baba evine giden Sterling çarpıcı bir tespitte bulunur. Katil terzidir ve kurbanlarının derilerinden kendine elbise dikmektedir. Clarice hemen amiri Crawford'u arayarak tespitini paylaşır. O sırada uçakta olan Crawford katilin kimliğini öğrendiklerini ve Şikago'ya tutuklamaya gittiklerini söyler. Adı Jamie Gumb'dır... Clarice araştırmalarına devam ederken Jack Gordon adlı bir adamın evine gider. Ama eve girdiğinde Gordon'un aslında Buffalo Bill olduğunu anlaması uzun sürmeyecektir. Bu arada Crawford ve FBI ekibi yanlış yere baskın yapmıştır. Clarice silahına davranır ama katil onun bir anlık zaafından faydalanarak bodruma kaçar. Bodrumda esir tutulan senatör kızının çığlıkları gelmektedir. Katil elektrikleri keser ve özel gece görüşü gözlüğüyle Clarice'e yaklaşır... Elinde silahı vardır... Karanlıktaki Clarice silahını daha önce çeker ve kurşunları katilin üzerine boşaltır. Birkaç ay sonra FBI'da diploma töreni yapılmaktadır. Clarice diplomasını alır almaz Bahamalar'a kaçan Lecter'dan bir telefon gelir... Onun peşinde olmadığını, akşam yemeği için eski bir dostu beklediğini söyler... Sonra, kasabanın sokaklarında Dr. Chilton'u izlemeye başlar...

5 ana dalda (en iyi film, en iyi yönetmen, en iyi erkek oyuncu, en iyi kadın oyuncu, en iyi senaryo) Akademi ödülüne layık görülen "The Silence of the Lambs" (Oscar kazanan ilk korku-gerilim filmidir) dünya çapında 273 milyon dolar gişe yapmıştır. Karakterlerin bir Amerikan korku filminden beklenmeyecek kadar canlı betimlendiği, oyunculuğun üst düzeyde olduğu, yönetmenliğin ise özellikle baskın sahnesindeki paralel kurguyla doruğa çıktığı "The Silence of the Lambs"da Hannibal Lecter, Anthony Hopkins'in meydan okuyan oyunculuğuyla ikonik bir karaktere dönüşmüştür. Gotik korku filmlerini akla getiren bir mahzende tutulan Lecter, canavarlığın açık bir simgesidir ve yakın görüşmeler sırasında yüzüne takılan maskelerle daha da korkunç gözükür. Hücresinden kaçarken polislerden birini elindeki copla huşu içinde katleder. Kanlar yüzüne sıçrarken zevki ikiye katlanmıştır. Sonra polisin iç organlarını deşer ve zavallı adamı parmaklıklara asar... Öte yandan Clarice'e karşı zayıftır... Erkekler dünyasında var olmaya çabalayan bu zeki stajyer ajanın zihnine hükmetmeye çalışır. İkili arasında tuhaf bir ilişki gelişecektir... "Manhunter"daki Tooth Fairy ölüm hücresinde sırasını beklerken yaşamını yitiren Gece Avcısı lakaplı Richard Ramirez'in bir benzeridir; Buffalo Bill ise cinayet yöntemleriyle diğer ünlü canavar katiller Ed Gein ve Ted Bundy'yi akla getirir.

Lecter'ın hapisten kaçtıktan sonra İtalya'da yaşadığı tatlı hayatı, zor durumdaki Sterling'le yakın ilişkilerini ve hayatta kalan tek kurbanı Mason Verger'in korkunç intikam planlarını işleyen "Hannibal" Harris'in en şiddet yüklü romanıdır. Roman öncekilerde olduğu gibi bir dizi eksantrik yan karakterle desteklenmiş ve 2001'de ticari sinemanın iddialı isimlerinden Ridley Scott tarafından filme alınmıştır. Filmin bütününde Lecter'ın canice cinayetlerinin yanısıra engin kültürünü, giyim zevkini ve sanat tarihi bilgisini de görme fırsatı buluruz. Lecter (bir kez daha Anthony Hopkins) Floransa'da sahte isimle, bir

Hannibal Lecter'ın televizyon yüzü Mads Mikkelsen

Rönesans abidesi olan şehir kütüphanesinde küratörlük (eski küratörü öldürmüştür) yaparken ve pahalı şaraplarla yaşamın tadını çıkartırken, Sterling (Jodie Foster'ın yerini alan Julianne Moore) ABD'de başarısız bir uyuşturucu operasyonu yürütür. Bir polisin işgüzarlığı yüzünden şebekenin kadın patronunu kucağında çocuğuyla vurmak zorunda kalmıştır. Çocuk kurtulur ama Sterling amirleri karşısında zor duruma düşer. Üstelik, kendisine asılan rüşvetçi bir Adalet Bakanlığı görevlisiyle (Ray Liotta) baş etmek durumundadır. Bu arada, paraya para demeyen mültimilyarder işadamı Mason Verger (tanınmaz haldeki Gary Oldman) Lecter'ı ele geçirmek için tüm gücünü seferber etmiştir. Hannibal Lecter'ın eski hastalarından olan Verger (ahlaksız bir sübyancıdır) bir terapi sırasında aldığı ilacın etkisiyle yüzünü bıçakla doğramıştır. Artık deforme bir suratla ve makinelere bağlı olarak yaşamaktadır. Başına ödül koyduğu Lecter'ı ele geçirdiği zaman onu özel yetiştirilmiş domuzların önüne atacaktır. Floransa emniyetinden dedektif Pazzi (Giancarlo Giannini) Capponi kütüphanesi küratörünün kayboluşunu araştırırken Lecter'ın gerçek kimliğini keşfeder... Ardından Verger'ın 3 milyon dolarlık ödülünü kapmak için Lecter'a tuzak kurar... Ama her şeyin farkında olan Lecter üç kağıtçı polise korkunç bir ölüm hazırlamıştır. İtalya'da yaşadığı tatlı hayatın sonlanması Lecter'ı yeniden ABD'ye dönmeye zorlar... Orada kendisini hem Sterling hem de Verger ve yardakçıları beklemektedir. 2001'de vizyona giren bu hayli vahşi ve cilalı Ridley Scott filmi gişede 87 milyonluk bütçesini ikiye katlamayı başarmıştır. Serinin en irkiltici cinayetlerini barındıran filmdir. Lecter'ın Rönesans şehri Floransa'yı kana buladığı sahneler 70'lerin Avrupa korku filmlerini hatırlatır ve gotik bir duyarlılıkla çekilmiştir. Ama domuzların katliamı ve beyin sote sahneleri seyirciye fazla gelmiştir. Jodie Foster'ın yerini alan Julianne Moore soluk bir performans sergilerken, Anthony Hopkins, Lecter portresiyle her zamanki şeytani karizmasını konuşturmuştur. "Hannibal" kötü bir film olmamasına karşın serinin en az beğenilen filmidir. Daha kötüleri sonradan gelecektir.

"Red Dragon" romanının haklarını elinde tutan Dino De Laurentiis "Manhunter"dan zarar etmeyi içine sindirememiş ve yeni bir uyarlamayla açığını kapatmayı planlamıştır. 2002'de "Red Dragon" iddialı bir kadroyla yeniden beyazperdeyle buluşur. Korkuyla teşviki mesaisi olmayan komedi-aksiyon yönetmeni Brett Ratner kamera arkasına geçerken, dolgun bir çek aldığı kuşku götürmeyen Ted Tally senaryoyu yazmıştır. Roller şöyle dağıtılır: Hannibal Lecter (altın yumurtlayan tavuk Anthony Hopkins), Will Graham (bir FBI ajanından çok süklüm püklüm bir üniversite öğrencisine benzeyen Edward Norton), Tooth Fairy-Francis Dolarhyde (Ralph Fiennes), Jack Crawford (Harvey Keitel), gazeteci Freddy Lounds (Philip Seymour Hoffman), Reba McClane (Emily Watson). Romana daha bağlı kalan bu zayıf Hollywood filmi Anthony Hopkins'in artık otomatiğe aldığı alelade performansıyla Hannibal Lecter efsanesine gölge düşürmüştür. Bunca ünlü oyuncuya ve reklama rağmen 90 milyon bütçeli "Red Dragon"un hasılatı 92 milyonda kalmıştır.

Hannibal Lecter'ın canavarlaşmasında rol oynayan travmatik çocukluk ve gençlik yılları Thomas Harris'in "Hannibal Rising" (Hannibal Doğuyor) adlı romanında dile getirilir. Romanın 2007 tarihli sinema uyarlamasını Vermeer biyografisi "İnci Küpeli Kız"la isim yapan İngiliz Peter Webber yönetmiştir. Harris, ilk kez bir kitabının senaryosunu yazarken, Hannibal Lecter'ı 1984 doğumlu Fransız aktör Gaspard Ulliel canlandırmıştır. 1944'te 2. Dünya Savaşı'nın doğu cephesine kan ve gözyaşı hakimdir... Litvanya'da 8 yaşındaki Hannibal ve kız kardeşi Mischa, Rus birlikleri tarafından sıkıştırılan Alman askerleri arasında kalmıştır. Yiyecek sıkıntısı baş gösterince askerler Mischa'yı öldürürler ve yerler... Aradan seneler geçer... Paris'te ölen amcasının malikanesine kaçan Hannibal güzel yengesi Murasaki Shibuku'nun (Gong Li) himayesinde dövüş sanatları, müzik ve resim eğitimi alır, tıp fakültesine kabul edilir. Ama aklındaki tek şey kız kardeşini öldüren savaş suçlularından intikam almaktır. Hannibal Lecter son olarak bir televizyon dizisinde (Hannibal) Danimarkalı oyuncu Mads Mikkelsen'in yorumuyla izleyici karşısına çıkmıştır.

LEE, CHRISTOPHER (LONDRA, 1922) İngiliz oyuncu. Korku sinemasının yorulmak bilmeyen bu efsane oyuncusu ününü büyük ölçüde Hammer yapımevinin Dracula filmlerine borçludur. Uzun boyu, etkileyici ses tonu ve tehditkar bakışlarıyla unutulmaz bir Dracula tiplemesi yaratmış ve 1958'den 1974'e dek aralıklarla Karpatların kötücül vampirine beyazperdede can vermiştir. Arthur Conan Doyle'un Sherlock Holmes ve Sax Rohmer'ın Fu Manchu karakterleriyle de kamera önünde uzunca bir süre yer almasına karşın bu tiplemeler Dracula'nın gölgesinde kalmıştır.

Sinemaya 1948 yılında "Corridor of Mirrors" (Aynalar Koridoru) adlı gotik dramayla adım atan Lee aynı yıl dönemin ünlü İngiliz yapım şirketi Rank'la 7 yıllık bir kontrat imzalamıştır. Rank'in 1951 yılında Lee'nin 1. 96'lık boyunu gerekçe göstererek anlaşmayı bozmasından sonra bir süre küçük rollerle idare eden İngiliz aktör 1957'de "Curse of Frankenstein"la (Frankenstein'ın Laneti) uzun soluklu Hammer kariyerine başlamıştır; 1958 yapımı "Dracula"yla şöhret kapısını iyice aralamış; ilerleyen yıllarda can düşmanı Van Helsing'i canlandıran yakın arkadaşı Peter Cushing'le birlikte başka Dracula filmlerinde de rol almıştır. 60'larda ve 70'lerin ilk yarısında korku kariyerini zenginleştiren çok sayıda filmde gözükmüştür İngiliz oyuncu: İtalya'da çektiği gotik korkular "La frusta e il Corpo" (Ceset ve Kamçı), "La vergine di Norimberga" (Nürnberg Bakiresi), "La maledizione dei Karnstein" (Karnstein'ın Laneti), "Il castello dei morti vivi"de (Yaşayan Ölülerin Şatosu) çoğunlukla şeytani karakterleri yorumlamış; bu dönemde, çok şey borçlu olduğu Hammer filmlerini de ihmal etmemiştir. Sürprizli hikayesiyle Clouzot klasiği "Les diaboliques"i (Şeytan Ruhlu İnsanlar) çağrıştıran "Taste of

Christoper Lee

Fear" (Dehşetin Tadı), Stevenson uyarlaması "The Two Faces of Dr. Jekyll" (Dr. Jekyll'ın İki Yüzü), mitolojik canavar çeşitlemesi "Gorgon", Dracula serisinden "Dracula: Prince of Darkness" (Drakula Karanlıklar Prensi), "Dracula has Risen from the Grave" (Drakula Mezarından Kalkıyor) kötücül karakterlerle özdeşleştiği Hammer yapımlarından bazılarıdır. "The Devil Rides Out"da (Şeytan Hüküm Sürüyor) bir yakınını satanistlerden kurtarmaya çalışan soylu bir kara büyü uzmanını canlandırarak iyi adam rollerinde de iddialı olduğunu göstermiştir Lee... Büyücülerin egemenliğindeki bir kasabada geçen "The City of the Dead" (Ölüler Şehri), 5 öykülü Amicus antolojisi "Dr. Terror's House of Horrors" (Dr. Terör'ün Korku Evi - Korkunç Evler), Vincent Price'la Peter Cushing'in de rol aldığı "Scream and Scream Again" (Haykır ve Tekrar Haykır) 60'larda oynadığı diğer dikkate değer korkulardır.

Lee 70'lerde hem Avrupa hem de Hollywood filmlerinde gözükmüştür. Jesús Franco'nun serbest Bram Stoker uyarlaması "El conde Dracula"da (Kont Dracula) genç kızların kanlarını içtikçe gençleşen bezgin bir Kont Dracula tiplemesi yaratmış, Hammer serisinden "Taste the Blood of Dracula" (Drakula'nın Kanının Tadı), "Scars of Dracula" (Drakula'nın Yara İzleri), "Dracula A. D. 1972" (Can Pazarı) ve "The Satanic Rites of Dracula"da (Dracula'nın Şeytani Törenleri) karizmatik vampir tiplemesine dönüş yapmıştır. Alan Gibson'un yönettiği "Dracula A. D. 1972" ve "The Satanic Rites of Dracula" önceki dönem filmlerinin aksine modern zamanda geçmektedir. Kasabalarında kaybolan genç bir kızın akıbetini araştıran polis dedektifine kötü sürprizler hazırlayan modern bir paganı canlandırdığı "The Wicker Man" (Hasır Adam) ve kendini beğenmiş antropolog rolüyle başarılı bir performans sergilediği İngiliz-İspanyol ortak yapımı "Horror Express" (Dehşet Treni) korku kariyerinin önemli ürünlerdir; 70'lerde ayrıca Steven Spielberg'ün savaş komedisi "1941", yıldız kadrolu felaket filmi "Airport 77" ve Bond filmi "The Man with the Golden Gun"da (Altın Tabancalı Adam) rol almıştır. 1973'de Hammer yapımcılarından Anthony Nelson Keys'le ortaklaşa kurduğu yapım şirketi Charlemagne Productions tek bir filmden sonra (Nothing But the Night - Geceden Başka Bir Şey Değil) kepenkleri indirecektir. John Blackburn'ün romanından uyarlanan bu kafa karıştırıcı Peter Sasdy filminin konusu bir İskoç adasında işlenen esrarengiz cinayetleri araştıran inatçı bir polis, adli tıp uzmanı ve çocukların beyinlerini yıkayarak ölümsüzlüğe ulaşmaya çalışan bir yaşlılar topluluğu çevresinde gelişmektedir.

80'li yıllarda Christopher Lee'nin dişe dokunur filmi yok gibidir. Bu on yıllık dönemde kalitesiz korku filmlerinin yanı sıra 2. sınıf aksiyon, macera ve komedi filmlerinde gözükmüş ve eski performanslarının gerisinde kalmıştır. 90'larda bolca TV filmi çeviren ünlü oyuncu "Gremlins II" ve "Sleepy Hollow" (Hayalet Süvari) gibi iki vasat üstü Hollywood yapımının dışında avangard yönetmen Alejandro Jodorowsky'nin alegorik masalı "The Rainbow Thief"de (Gökkuşağı Hırsızı) hayranlarının karşısına çıkmıştır. 2000'lerin başlarında Christopher Lee'nin ismi büyük projelerle anılacaktır. Peter Jackson'un "The Lord of the Rings" (Yüzüklerin Efendisi) serisinde büyücü Saruman rolüyle genç kuşakların da beğenisini kazanırken; "Star Wars: Attack of the Clones"da (Klonların Saldırısı) bir başka kötücül karakteri, Kont Dooku'yu canlandırmıştır. İlerlemiş yaşına karşın sinemadan kopmayan Christopher Lee 2000'lerde Tim Burton'un fantastik Roald Dahl uyarlaması "Charlie and the Chocolate Factory" (Charlie'nin Çikolata Fabrikası) ve "Dark Shadows" (Karanlık Gölgeler), "The Wicker Man"in devamı "The Wicker Tree" (Hasır Ağaç), Martin Scorsese'nin sinemaya saygı duruş filmi "Hugo", John Landis'in mezar soyguncuları komedisi "Burke and Hare", Hilary Swank'lı korku "The Resident"de (Kiracı) oynamıştır. Aynı zamanda "100 Years of Horror" (Korkunun 100 Yılı) adlı 5. 5 saatlik belgeselin sunucusudur.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Curse of Frankenstein (1957) • Dracula (1958) • The Hands of Orlac (1960) • City of the Dead (1960) • Taste of Fear (1961) • La frusta e il corpo (1963) • The Gorgon (1964) • The Face of Fu Manchu (1965) • The Skull (1965) • Dracula: Prince of Darkness (1966) • Circus of Fear (1966) • Blood of Fu Manchu (1968) • Curse of the Crimson Atlar (1968) • The Oblong Box (1969) • La Isla De La Muerte (1969) • The House That Dripped Blood (1970) • Dracula A. D. 1972 (1972) • Death Line (1972) • The Wicker Man (1978) • Dark Places (1973) • The Creeping Flesh (1973) • To the Devil a Daughter

(1976) • Howling II (1985) • Curse 3: Blood Sacrifice (1991) • Tale of the Mummy (1998) • Lord of the Rings: The Fellowship of the Ring (2001) • Lord of the Rings: The Two Towers (2002) • Les rivieres pourpres ii: les anges de l'apocalypse (2004) • Charlie and the Chocolate Factory (2005) • Pope John Paul II (TV 2005) • The Golden Compass (2007) • The Resident (2010) • Burke and Hare (2010) • The Wicker Tree (2010) • Season of the Witch (2011) • The Resident (2011) • Hugo (2011) • The Hobbit: an Unexpected Journey (2012) • The Hobbit: There and Back Again (2013)

LE FANU, JOSEPH SHERIDAN (DUBLIN, 1814 - 1873) İrlandalı yazar. Gotik geleneğin mirasçısı Le Fanu melodramik ve doğaüstü kitaplarında kişilik bozukluğundan muzdarip karakterler yaratmıştır. Kültürlü bir aileden gelen İrlandalı sanatçı 1860'larda yazdığı hortlaklı ev hikayeleriyle ünlenmiştir. "Uncle Silas" (Silas Amca) ve korku hikayeleri derlemesi "In A Glass Darkly"-nin parçası olan "Carmilla" en ünlü yapıtlarıdır. Avusturya'da zorunlu konuk olduğu evin genç kızını baştan çıkaran bir kadın vampiri konu alan lezbiyen alt metinli uzun hikayesi "Carmilla" defalarca filme alınmıştır. İlk kez Dark Blue adlı dergide yayınlanan hikayenin Bram Stoker'ın "Dracula"sına ilham verdiği söylenir.

- **FİLMOGRAFİ:** Vampyr - Der Traum Des Allan Grey (1932) • Uncle Silas (1947) • El misterioso tio silas (1947) • Et mourir de plaisir (1960) • La maldicion de los Karnstein (1963) • The Vampire Lovers (1970) • Lust for a Vampire (1971) • Twins of Evil (1971) • La novia ensangrentada (1972) • The Sleep of Death (1981) • Carmilla (1990) • The Wyvern Mystery (2000)

LEIBER, FRITZ (ŞİKAGO, 1910, SAN FRANCISCO, 1992) Amerikalı roman ve hikaye yazarı. Fantezi, bilim kurgu ve korku alanında ürünler vermiştir; en ünlü romanlarından "Conjure Wife" büyücülerin entrikalarıyla haşır neşir olmaktadır; 1944 yılında "Weird Woman", 1962'de "Night of the Eagle", 1980'de "Witches's Brew" adlarıyla 3 kez sinemaya uyarlanmıştır. Kısa hikayelerinden "Dead Man" ve "The Girl with the Hungry Eyes" korku dizisi "Night Gallery"nin iki bölümüne konu olmuştur.

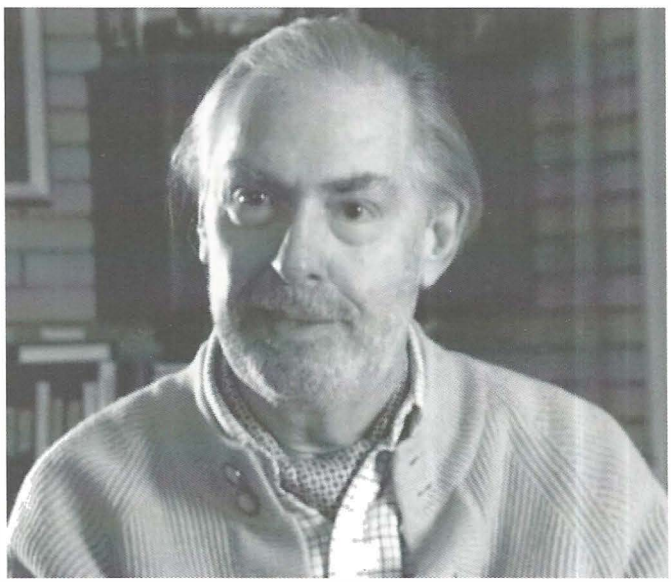
- **FİLMOGRAFİ:** Weird Woman (1944) • Night of the Eagle (1962) • Night Gallery (TV 1970-1972) • Witches' Brew (1980)

LEIGH, JANET (MERCED, KALİFORNİYA, 1927 - BEVERLY HILLS, 2004) Amerikalı oyuncu. Tony Curtis'in eski karısı, Jamie Lee Curtis'in annesidir. 1947'de oyunculuk yaşamına başlamış ve ilerleyen yıllarda "Touch of Evil" (Bitmeyen Balayı), "The Manchurian Candidate" (Casuslara Karşı) gibi klasiklerde rol almıştır. Alfred Hitchcock'un "Psycho"suyla (Sapık) korku sinemasının unutulmazları arasına giren Leigh klasikleşen duş sahnesinde Anthony Perkins tarafından defalarca bıçaklanmıştır. "The Fog" (Sis), "Night of the Lepus" (Tavşanın Gecesi) ve "Halloween H20" (Korku Bayramı) diğer tür filmleridir.

- **FİLMOGRAFİ:** Touch of Evil (1958) • Psycho (1960) • The Manchurian Candidate (1962) • Night of the Lepus (1972) • The Fog (1980) • Halloween H 20 (1998)

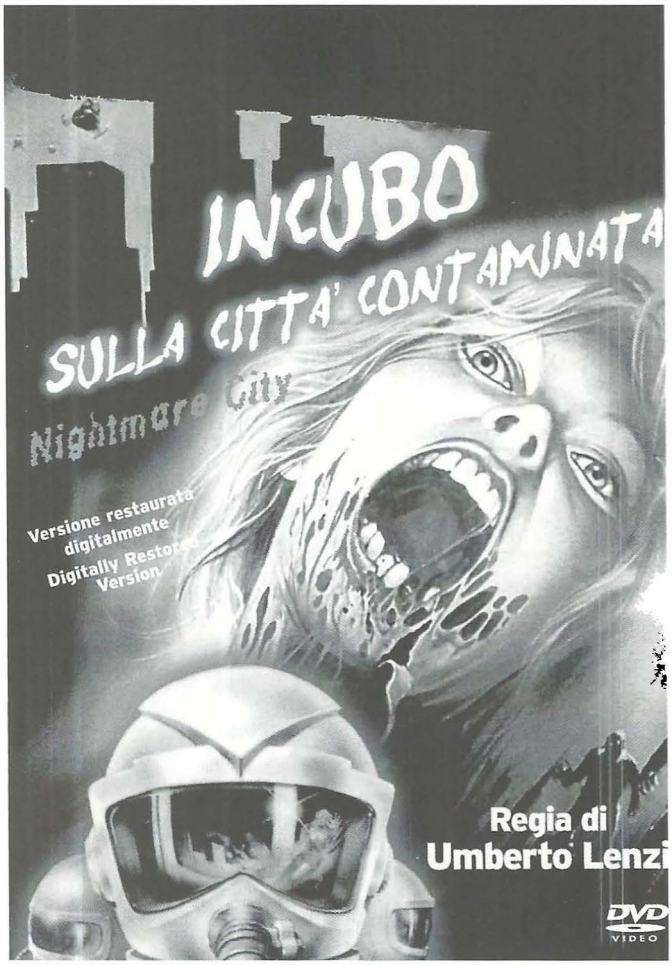
Janet Leigh • Psycho (Sapık)

Umberto Lenzi

LENZI, UMBERTO (MASSA MARITTIMA, 1931) İtalyan yönetmen. İtalyan sinemasının her türden ticari filme imza atmış profesyonel isimlerinden biridir, piyasada 30 yılı aşkın bir süre etkinlik göstermiştir. Sinema aşkı uğruna hukuk öğrenimini yarıda bırakmış ve çoğu meslektaşı gibi Roma'daki ulusal film okulu Centro Sperimentale di Cinematografia'da öğrenim görmüştür. 60'lardan başlayarak polisiyeden spagetti westerne, korkudan savaşa çeşitli türlerde filmler yöneten Lenzi'nin korku-gerilim alanındaki performansları pek iç açıcı değildir.

İtalyan sinemacının 60'ların sonlarıyla 70'lerin başlarında yönettiği erotik soslu gerilim filmleri "Orgasmo" (Orgazm), "Paranoia" (Paranoya), "Cosi dolce... Cosi perversa" (Çok Tatlı, Çok Ahlaksız) ve "Il coltello di ghiaccio"-nun (Buzdan Bıçak) başrollerinde Amerikalı aktris Carroll Baker (1931) oynamıştır. Jean-Louis Trintignant ve Erika Blanc'ın Baker'a eşlik ettiği "Cosi dolce..." bir "Les diaboliques" (Şeytan Ruhlu İnsanlar), "Il coltello..." ise "The Spiral Staircase" (Döner Merdiven) çeşitlemesidir. 70'lerde en üretken dönemini yaşayan Lenzi "Sette orchidee macchiate di rosso" (7 Kanlı Orkide), "Spasmo" (Spazm) ve "Gatti rossi in un labirinto di vetro" (Kırmızı Elbiseli Katil) gibi *giallo* ürünleriyle dönemin modasına ayak uydurmuş-

Umberto Lenzi • Incubo sulla città contaminata (Salgın Şehrinde Kâbus) İtalyan DVD kapağı

tur. Geçmişte yaşanan bir kazayı bahane eden maskeli, deri eldivenli bir manyağın işlediği sadistik cinayetlerin gözler önüne serildiği "Sette orchidee..." yönetmenin en iyi tür filmidir; Barselona manzaralı *turistik* giallo "Gatti rossi in un labirinto di vetro"da otobüsle şehir turuna çıkan turistler ziyaret ettikleri her mekanda kırmızı yağmurluk giyen bir manyağın cinayetleriyle (kurbanlarının göz bebeklerini çıkarmaktadır) burun buruna gelir... Güzel kadınlara yönelik şiddeti fetişist imgelerle görselleştiren *giallo* alt türünün sıradan örneklerinden "Gatti rossi... "de altı kadına karşılık sadece bir erkek katledilmiştir. Polisten kaçarken, kocasını öldüren zengin bir kadının (Irene Papas) villasına sığınan gezgin bir hippi çiftin (Ray Lovelock, Ornella Muti) maceralarını anlatan "Un posto ideale per uccidere" (Cinayet İçin İdeal Bir Yer) Lenzi'nin ülkemize de uğrayan bir diğer erotik gerilim filmidir; o zamanlar 16 yaşında olan Ornella Muti'yle, 45 yaşındaki Irene Papas'ın lezbiyen öpüşme sahnesiyle hafızalarda yer etmiştir. 70'lerde türden türe atlayan Umberto Lenzi o dönemde neredeyse *giallo* filmleri kadar popüler olan İtalyan usülü vahşi polisiyelerle (Roma a mano armata, *Roma, Tepeden Tırnağa Silahlı* - Napoli violenta, *Vahşi Napoli* Milano rovente, *Kızgın Milano*) hiç de yabana atılmayacak bir yönetmen olduğunu kanıtlamıştır. "French Connection" (Kanunun Kuvveti) ve "Godfather" (Baba) gibi klasikleşen polisiye-mafya filmlerini model alan İtalyan *poliziottesco*'ları Henry Silva'dan James Mason'a, Kirk Douglas'dan Tomas Milian'a, Richard Conte'den Fernando Rey'e uzanan prestijli bir yabancı oyuncu listesine sahiptir.

Lenzi, 80'lerde bir furyaya dönüşen İtalyan patentli yamyam filmlerinin yaratıcısı sayılır; "Il paese del sesso selvaggio" (Vahşi Seks Ülkesi, 1972) grafik vahşet, seks, işkence ve hayvan katliamlarından geçilmeyen bu tarzın ilk örneğidir; Tayland'daki ilkel bir kabileye tutsak düşen bir fotoğrafçının hikayesini anlatır; konusu Richard Harris'in oynadığı "A Man Called Horse"dan (Vahşi Kahraman) apartılmıştır. İtalyan sinemacı 8 yıl sonra "Mangiati vivi" (Canlı Yenenler) ve "Cannibal Ferox" (Yamyam Vahşeti) adlarında iki egzotik yamyam filmi daha yönetmiştir. Yamyam alt türünün "Cannibal Holocaust"la birlikte en dayanılmaz örneği olan "Cannibal Ferox" yamyamlığın ırkçı beyazlar tarafından uydurulmuş bir efsane olduğunu kanıtlamak için tehlikeli Güney Amerika ormanlarına geziye çıkan üç üniversite öğrencisi gencin hikayesini anlatır. Gençler ormanın derinliklerine doğru ilerledikçe, sadistik zevklerini tatmin etmek için yerlilere işkence yapan bir uyuşturucu kaçakçısı, envai çeşit zehirli hayvan ve hayli iştahlı yamyamlarla karşılaşırlar. İnanılmaz bir gerçek hayvan katliamına sahne olan (dev bir kaplumbağa yerliler tarafından parça parça edildikten sonra pişirilir... devasa bir anaconda yılanının yakaladığı sevimli bir gelincik çığlıklar atarak can verir... bir yaban domuzu defalarca bıçaklanır...) filmde mideleri kaldıran şiddet sahnelerine de (yamyamlar yakaladıkları bir yabancıyı parçaladıktan sonra iç organlarını çıkartarak yerler... penisi kopartılan bir adamın daha sonra kafatası kesilir...) bolca yer verilmiştir. Umberto Lenzi İtalyan korku sinemasının iyiden iyiye kana bulandığı 80'lerin başlarında yamyam filmlerinin dışında eğlenceli bir zombi filmine imza atmıştır. İtalyan, İspanyol, Meksikalı ve Amerikalı oyuncuları bir araya getiren "Incubo sulla città contaminata" (Salgın Şehrinde Kâbus) seyirciyi başlangıçta ciddi bir deneme mi, yoksa türü gırgıra alan bir parodi mi olduğu konusunda ikilemde bırakır. Radyasyonun etkisiyle kan emici zombilere dönüşen bir uçak dolusu insanın koca bir şehirde estirdiği terörü resimleyen "Incubo sulla..."nın bir parodi olduğu hayli kuşkuludur ve hiçbir filmde göremeyeceğiniz silah ve araba kullanan, hareketli zombileri izledikçe tedirginliğin yerini kahkahalar alacaktır. Gülünç makyajlı zombilerin bir TV stüdyosuna toplu halde saldırdıkları doyumsuz sahneyle hatırlanan bu Euro-Trash klasiğinde Buñuel ve Antonioni'nin tezgahından geçen İspanyol Francisco Rabal, Meksikalı Hugo Stiglitz, bir zamanların A sınıfı oyuncusu Mel Ferrer ve ülkemizde de çalışan seksi Sonia Viviani rol almışlardır. İngilizce konuşulan ülkelerde "City of the Walking Dead" ve "Nightmare City" alternatif adlarıyla vizyona giren "Incuba sulla... "nın ardından ucuz savaş, macera ve aksiyon filmleriyle meşgul olan Len-

zi 80'lerin sonlarına doğru ABD'de video pazarına yönelik korkular yönetmiştir. Amerikan B sinemasının emektarları John Saxon ve Michael Parks'ı buluşturan türetilmiş *slasher* "Nightmare Beach" (Kâbus Plajı) deri giysili, motosikletli bir manyak tarafından elektrikle şoklanan gençlerle ilgilidir. Bayatlamış bir hayalet hikayesi anlatan "La casa 3: Ghosthouse" yıllar önce ölüme terk edilen palyaço kuklalı küçük bir kızın hayaletinin dolaştığı terk edilmiş bir evde geçmektedir. "Paura nel buio"da (Karanlık Korkusu) kadın otostopçuları katleden bir psikopat sahneye çıkmıştır. Lenzi korku kariyerini, Luciano Martino'nun sahibi olduğu Dania Film ve Reteitalia ortaklığıyla çekilen TV filmleri "La casa del sortilegio" (Büyücülük Evi), "La casa delle anime erranti" (Kayıp Ruhların Evi) ve Brezilya manzaralı zombi kurdelası "Demoni 3"le noktalamıştır. Zaman zaman Humphrey Humbert, Harry Kirkpatrick, Hank Milestone gibi takma isimler kullanan İtalyan sinemacı 1992'de emekli olmuştur.

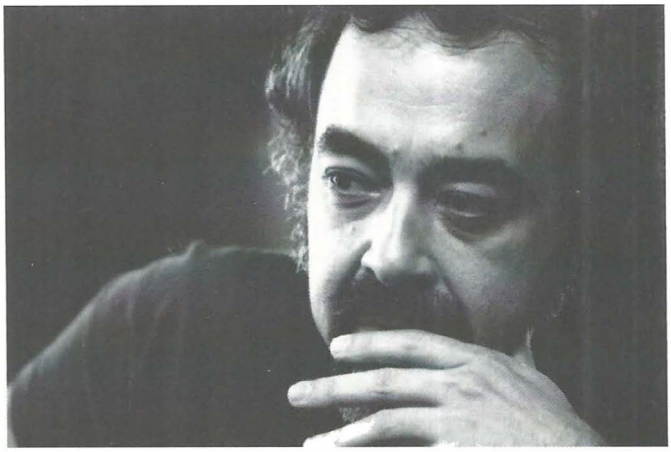
▸ **FİLMOGRAFİ:** Kriminal (1966) • Orgasmo (1968) • Paranoia (1969) • Cosi dolce... Cosi perversa (1969) • Un posto ideale per uccidere (1971) • Il paese del sesso selvaggio (1972) • Milano rovente (1973) • Spasmo (1974) • Roma a mano armanta (1976) • Napoli violenta (1976) • Incubo sulla citta contaminata (1980) • Mangiati vivi (1980) • Cannibal ferox (1981) • La casa 3 (1987) • Nightmare Beach (1988) • Paura nel buio (1989) • La casa del sertilegio (TV 1989) • La casa delle anime erranti (TV 1989) • Demoni 3 (1991)

LEONARD, BRETT (TOLEDO, OHIO, 1959) Amerikalı yönetmen. Mini bütçeli zombi filmi "The Dead Pit"le (Ölüm Çukuru) sinema serüvenine adım atmış ve ilerleyen yıllarda efekt ağırlıklı korku-gerilim filmleriyle kariyer yapmıştır. Stephen King'in dava ettiği "The Lawnmover Man"le (Bahçıvan) müthiş bir gişe başarısı elde eden Leonard 90'ların ortalarında siber dünyadan kaçan bir seri katilin avlanmasını konu alan "Virtuosity" (Sanal Gerçek) ve Dean Koontz uyarlaması "Hideaway"i yönetmiştir. Çizgi roman uyarlaması Man-Thing"in başarısızlığından sonra Avustralya'ya yerleşen Leonard burada mide bulandırıcı sahnelerle dolu olan, itici polisiye-gerilim "Feed"i çekmiştir.

▸ **FİLMOGRAFİ:** The Dead Pit (1989) • The Lawnmover Man (1992) • Hideaway (1995) • Virtuosity (1995) • T-Rex: Back To the Cretaceous (1998) • Man-Thing (2005) • Feed (2005) • Highlander:the Source (2006)

LEONETTI, JOHN R. (KALİFORNİYA, 1956) Amerikalı görüntü yönetmeni, yönetmen. Ünlü kameraman Matthew Leonetti'nin (Poltergeist, Strange Days...) erkek kardeşidir. 90'larda "Child's Play 3" (Çocuk Oyunu 3), televizyon dizisi "Tales from the Crypt" (Mahzenden Öyküler), "The Mask" (Maske), 2000'lerde "The Woods" (Ormanın Esrarı), "Dead Silence" (Ölüm Sessizliği), "Insidious" (Ruhlar Bölgesi), "Piranha" ve "The Conjuring"i (Korku Seansı) görüntülemiştir.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Child's Play 3 (1991) • The Mask (1994) • Mortal Kombat (1995) • The Woods (2006) • The Butterfly Effect 2 (Yön. 2006) • Dead Silence (2007) • Death Sentence (2007) • Piranha (2010) • Hybrid (2010) • Insidious (2010) • The Conjuring (2013) • Insidious: Chapter 2 (2013) • Annabelle (Yön. 2014)

Ira Levin

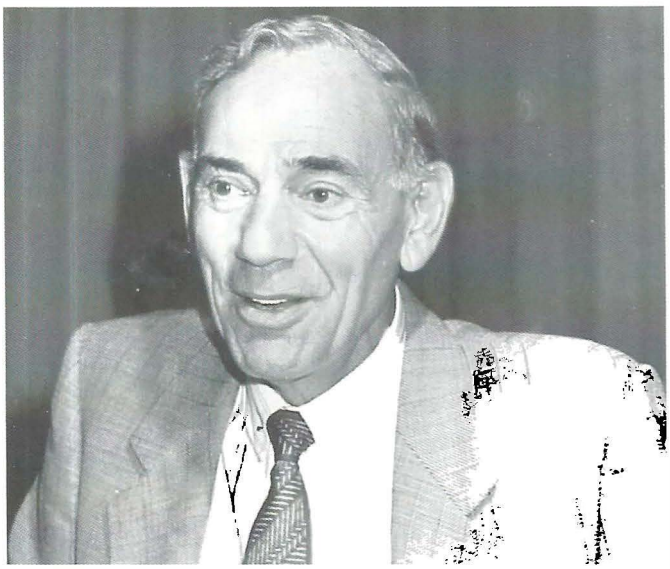
LEVIN, IRA (NEW YORK, 1929 - NEW YORK, 2007) Amerikalı oyun ve roman yazarı. Henüz 23 yaşındayken ilk romanı yayınlanan Ira Levin'in çok satan kitaplarından çoğu sinemaya uyarlanmıştır. Şeytana tapan modern büyücüleri ve hamilelik paranoyalarını ele alan en ünlü romanı "Rosemary's Baby" (ülkemizde Bebek adıyla yayınlanmıştır) Roman Polanski'nin usta ellerinde ürpertici bir korku filmine dönüşmüştür. Hitler'in klonlanması gibi çarpıcı bir konuyu işleyen, dev oyuncu kadrolu (Gregory Peck, Laurence Olivier, James Mason) "The Boys from Brazil" (Vahşetin Çocukları, Franklin J. Schaffner), ev kadınlarının robotlara dönüştüğü "The Stepford Wives" (Stepford Kadınları, Bryan Forbes), New York'ta geçen sürprizlerle dolu cinayet öyküsü "A Kiss Before Dying" (Ölüm Öpücüğü, Gerd Oswald) ve Sharon Stone'lu erotik gerilim "Sliver" (Phillip Noyce) diğer kayda değer Ira Levin uyarlamalarıdır. Broadway'de haftalarca sahnelenen oyunu "Deathtrap" (Ölüm Tuzağı) usta yönetmen Sidney Lumet tarafından beyazperdeye taşınmıştır. Uykusunda geçirdiği kalp krizi sonucunda 78 yaşında yaşama veda etmiştir.

▸ **FİLMOGRAFİ:** A Kiss Before Dying (1956) • Rosemary's Baby (1968) • The Stepford Wives (1975) • The Boys from Brazil (1978) • Deathtrap (1982) • A Kiss Before Dying (Yeni Çevrim 1991) • Sliver (1993) • The Stepford Wives (Yeni Çevrim 2004)

LEWIS, FIONA (ESSEX, 1946) İngiliz oyuncu. 60 ve 70'lerde bir dizi korku-gerilim filminde çoğunlukla ikincil rollerde gözüken bu güzel gözlü aktris 80'lerin ortalarında sinemayı bırakmıştır. Belli başlı tür filmleri: "The Fearless Vampire Killers" (Korkusuz Vampir Avcıları), "Dracula" (Drakula), "Dr. Phibes Rises Again" (Dr. Phibes Yeniden Doğuyor), "Blue Blood" (Mavi Kan), "The Fury" (Gizli Kuvvet), "Strange Behavior" (Tuhaf Davranış).

▸ **FİLMOGRAFİ:** The Fearless Vampire Killers (1967) • Dr. phibes Rises Again (1972) • Blue Blood (1973) • Dracula (TV

1974) • Lisztomania (1975) • Tintorera (1977) • The Fury (1978) • Strange Behavior (1981) • Strange Invaders (1983) • Innerspace (1987)

Herschell Gordon Lewis

LEWIS, HERSCHELL GORDON (PITTSBURGH, 1929) Amerikalı yönetmen, yapımcı, senaryo yazarı. Kötü zevkin, bayağılığın korku sinemasındaki simge isimlerinden Herschell Gordon Lewis şiddetin tüm çıplaklığıyla resmedildiği, kan-vahşet odaklı splatter (gore) filmlerinin öncüsüdür. *Godfather of Gore* unvanıyla tanınan eski İngilizce öğretmeni Lewis sinema kariyerine başlamadan önce reklam sektöründe çalışmış ve 60'ların başlarında softcore seks filmleriyle piyasada kendini göstermiştir. Lewis'in ilk korku filmi (aynı zamanda Nobuo Nakagawa'nın "Jigoku"suyla birlikte ilk resmi splatter filmi kabul edilir) "Blood Feast" (Kanlı Ziyafet) güzel kadınları öldürdükten sonra parçalara ayıran Fuad Ramses (!) adlı egzotik bir yemek firması sahibi seri katilin, eski bir Mısır prensesini yaşama döndürmek için işlediği hastalıklı cinayetleri konu almaktadır. Lewis'le bir dönem ayrılmaz bir ikili oluşturan *süprüntü* filmleri yapımcısı David Friedman'ın 70.000 dolarlık bütçesiyle sadece 7 iş gününde, Miami'de çekilen "Blood Feast"de tamamıyla kadınlara yönelik işkence ve öldürme (katil, prenses için düzenleyeceği ziyafet için kadınlardan birinin bacaklarını, diğerinin dilini koparır, bir diğerinin kalbini çıkarır) sahneleri yer almaktadır. Lewis-Friedman ikilisinin 1964 yılında gerçekleştirdikleri "Two Thousand Maniacs!"da (İkibin Manyak) sadizm gösterileri, kan ve vahşet daha da yoğunlaşmıştır. Psikopatların oturduğu bir güney kasabasında (nüfus 2000) geçen filmin senaryosu, diyalogları, oyunculuğu ve setleri her Lewis filminde olduğu gibi son derece basit ve özensizdir: Amerika'nın güney bölgelerinde seyahat ederken, iç savaşın bitişinin 100. yılını kutlayan bir kasabaya yolları düşen (tuzağa düşürülen) bir grup kuzeyli turist başlangıçta dostça karşılanır. Ama kasaba sakinlerinin tamamı, çocuklar da dahil olmak üzere kana susamış canilerden oluşmaktadır. Bir süre sonra kasabalıların sadistik gösterilerine katılmaya zorlanan turistler zafer çığlıkları arasında katledilir. Bir kadının önce parmakları kesilir sonra baltayla kolu koparılır. Değişik yönlerde dört nala koşan atlara iplerle bağlanan bir adamın elleri ve ayakları kopar. Çivili bir fıçının içine tıkılan başka bir turist tepeden aşağı doğru yuvarlanır... Lewis'in tipik *campy* tarzının izlerini taşıyan ve en meşhur filmi sayılan "Two Thousand Maniacs" Amerika'da arabayla girilen açık hava sinemalarında iyi gişe yapmıştır.

60'larda ve 70'lerin başlarında gösterime giren diğer Lewis filmlerinde yine envai çeşit psikopat katilin kasaplık gösterileri sahne almıştır: "Color Me Blood Red"de (Beni Kan Kırmızısına Boya) resimlerinde boya yerine öldürdüğü kadınların kanlarını kullanan kaçık bir ressam dehşet saçar. "The Wizard of the Gore"da (Kan Sihirbazı) manyak bir sihirbazın gösterilerinde hipnotize edilerek numaradan öldürülen kadınlar birkaç saat geçmeden parçalara ayrılmış olarak bulunur... "Something Weird"de (Birazcık Tuhaf) araba kazasında yüzü tanınmaz hale gelen bir adam çirkin bir büyücüyle anlaşma yapar. "The Gruesome Twosome"da (Korkunç İkili) psikopat bir ana oğul kafa derilerini yüzdükleri genç kızların saçlarını peruk dükkanlarında satarlar. "The Gore-Gore Girls" (Gore-Gore Kızları) ise boğazları kesilerek katledilen striptizcilerin öyküsüdür. Kanlı filmler serisinin son halkası "The Gore-Gore Girls"ün ardından sinemayı bırakan Lewis 30 yıl sonra devam filmi "Blood Feast 2: All U Can Eat"le hayranlarıyla buluşmuştur.

Herschell Gordon Lewis • Two Thousand Maniacs (İkibin Manyak)

▸ **FİLMOGRAFİ:** Blood Feast (1963) • 2000 Maniacs ! (1964) • Color Me Blood Red (1965) • A Taste of Blood (1967) • The Gruesome Two-

some (1967) • Something Weird (1968) • The Psychic (1968) • The Wizard of Gore (1970) • The Gore-Gore Girls (1972) • Blood Feast 2:All U Can Eat (2002)

LEWIS, MICHAEL J. (ABERYSTWYTH, 1939) İngiliz besteci. 70'lerde "Theater of Blood" (Kanlı Oyun), "The Medusa Touch" (Medusa), "The Legacy" (Miras), 80'lerde "The Unseen" (Görünmeyen) ve "Sphinx" (Ölüm Piramidi) filmlerinin müziklerini yapmıştır.

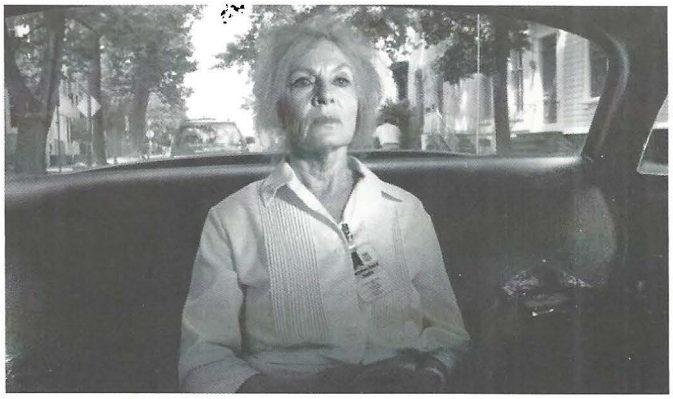
▸ **FİLMOGRAFİ:** The Man Who Haunted Himself (1970) • Theater of Blood (1973) • Russian Roulette (1975) • The Medusa Touch (1978) • The Legacy (1978) • The Unseen (1980) • Sphinx (1981) • The Naked Face (1984)

LIEBERMAN, JEFF (NEW YORK, 1947) Amerikalı yönetmen. Önceleri softcore seks filmlerinde kurgucu asistanlığı yapan Jeff Lieberman 70'lerde küçük bütçeli, bağımsız korkularla piyasada boy göstermiştir. Solucanların et yiyen canavarlara dönüştüğü ekolojik gerilim "Squirm" (Kıvranış) ve üniversite yıllarında aldıkları uyuşturucunun yan etkisiyle önce saçlarını kaybeden sonra akli dengelerini tamamıyla yitirerek cinayet makinelerine dönüşen insanların hikayelerini anlatan "Blue Sunshine" (Mavi Gün Işığı) ilk yönetmenlik deneyimleridir. "9. 5 Hafta"nın yapımcısı Zalman King'in başrolde gözüktüğü "Blue Sunshine" Londra ve Cannes gibi önemli festivallerde gösterilmiştir. Vahşi doğada işlenen cinayetlerin sahne aldığı *slasher* "Just Before Dawn" (Şafak Sökmeden) Lieberman'ın bir diğer mütevazi ama etkileyici korku filmidir. Testere benzeri bıçaklarla katliam yapan canilerin terörize ettiği ormanlık bir bölgede kamp kuran 5 gencin hikayesini anlatan bu filmin sonrasında sinemaya ara veren Lieberman, video dönemini hicveden "Remote Control"la (Uzaktan Kumanda) setlere dönmüştür. Seri katil filmi "Blade" ve "Neverending Story III"nin senaryolarında da imzası vardır. *Cadılar Bayramı* konulu "Satan's Little Helper" (Şeytanın Küçük Yardımcısı) son uzun metrajlı filmidir.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Squirm (1976) • Blue Sunshine (1976) • Dr. Franken (TV 1980) • Just Before Dawn (1981) • Remote Control (1987) • Satan's Little Helper (2004) • Til Death Do Us Part (TV 2007)

LIEBESMAN, JONATHAN (JOHANNESBURG, 1976) Güney Afrikalı yönetmen. Roald Dahl'un öyküsünden uyarlanan kısa metrajlı "Genesis and Catastrophe" ve iyi gişe yapan ama hiç beğenilmeyen doğaüstü korku "Darkness Falls"la (Karanlık Şelale) sinema dünyasına girmiştir. Sonraki çalışması "Texas Chainsaw Massacre: The Beginning" (Teksas Katliamı: Başlangıç) orijinal filmin öncesinde mezbaha evde yaşananları konu edinmektedir. Kapalı mekanda geçen "The Killing Room" (Ölüm Odası) ve uzaylı istilası konulu "Battle Los Angeles"la (Dünya İstilası: Los Angeles Savaşı) vasat filmler serisini sürdürmüştür

▸ **FİLMOGRAFİ:** Darkness Falls (2003) • Texas Chainsaw Massacre:the Beginning (2006) • The Killing Room (2009) • Battle Los Angeles (2011) • Wrath of the Titans (2012) • Teenage Mutant Ninja Turtles (2014)

Viveca Lindfors • The Exorcist III (Şeytan 3)

LINDFORS, VIVECA (UPPSALA, 1920 - UPPSALA, 1995) İsveçli oyuncu. 1948'den itibaren Hollywood'da çalışmaya başlayan bu sahne kökenli aktris Avrupa filmlerinde, popüler TV dizilerinde ve uluslararası yapımlarda gözükmüştür. "The Exorcist III"de (Şeytan III) ürpertici bir *ruhu zapt edilmiş* akıl hastası portresi çizen Lindfors, Oliver Stone'un korku filmi "The Hand"de (El) eksantrik bir psikiyatristi, İspanyol yapımı psikolojik korku "La campana del infierno"da (Cehennem Çanı) yeğeninin mirasına el koyan kötü ruhlu teyzeyi, *slasher* "Silent Madness"da (Sessiz Çılgınlık) kızlar okulu müdiresini, George Romero-Stephen King ikilisinin 5 bölümlü korku antolojisi "Creepshow"un (Korku Gösterisi) "Father's Day" (Babalar Günü) adlı bölümünde ise babasını öldüren bir kadını canlandırmıştır.

▸ **FİLMOGRAFİ:** The Damned (1962) • El coleccionistta di cadaveres (1970) • La campana del infierno (1973) • The Hand (1981) • Creepshow (1982) • Silent Madness (1984) • The Exorcist III (1990) • Child of Darkness, Child of Light (TV 1991) • Stargate (1994)

Helga Liné El espanto surge de la tumba filminin (Mezardan Yükselen Korku) bir sahnesinde Paul Naschy ile birlikte

LINÉ, HELGA (BERLİN, 1932) Alman oyuncu. Avrupa B sinemasının bu seksi ve soylu görünümlü oyuncusu sinemaya geçmeden önce Portekiz'deki bir sirkte akrobat ve dansçı olarak çalışmıştır. Bir süre mankenlik yapan ve bir güzellik yarışmasında keşfedilen Line 50'lerde Madrid'e taşınmıştır. İspanya merkezli sinema kariyeri boyunca pek

çok casusluk, macera western, polisiye, korku filminde irili ufaklı roller almış ve dönemin piyasa yönetmenleri Alberto De Martino, Sergio Grieco, Carlos Aured, Jesús Franco, Umberto Lenzi, José Ramón Larraz, Mario Caiano ve León Klimovsky'le çalışmıştır. Edgar Allan Poe hikayesi "Premature Burial"ın serbest uyarlaması "Horror" (Dehşet) ve mezarlık ötesinden bir intikam öyküsü anlatan "Gli amanti d'oltretomba" (Öbür Dünya Aşıkları) ilk korku denemeleridir. 60'larda çekilen gotik tarzdaki bu filmleri 70'lerde İspanyol korkuları "La orgia nocturna de los vampiros" (Vampirlerin Gece Orjisi), "Las garras de Lorelei" (Lorelei'nin Pençesi), "Las melancolicas" (Melankolikler), "La saga de los Dracula" (Dracula Destanı), "La venganza de la Momia" (Mumyanın İntikamı) takip etmiştir. Line, aynı dönemde İtalyan *giallo* filmleri "Mio caro assassino" (Sevgili Katilim) ve "Enigma rosso"da (Kızıl Bilmece) oynamıştır. 80'lerde olgun kadın rolleriyle hayranlarının karşısına çıkan Helga Liné ilerlemiş yaşına rağmen bazı filmlerde hem soyunmuş hem sevişmiştir. İspanyol erotik korku ustası José Ramón Larraz'ın "Los ritos sexuales del diablo" (Şeytanın Seksi Ayinleri) ve "Estigma"sında (Damga); Pedro Almodovar'ın eşcinsel izlekli komedileri "Laberinto de pasiones" (Tutku Labirenti) ve "La ley del deseo"da (Arzunun Kanunu) ikincil rolleri vardır.

- **FİLMOGRAFİ:** Horror (1963) • Gli amanti d'oltretomba (1965) • Kriminal (1966) • Cosi dolce... Cosi perversa (1969) • Las melancolicas (1971) • La saga de los dracula (1972) • Mio caro assassino (1972) • Horror Express (1973) • Santo contra el doctor muerte (1973) • La venganza de la momia (1973) • El espanto surge de la tumba (1973) • La orgia nocturna de los vampiros (1973) • Las garras de lorelei (1974) • Enigma rosso (1978) • Los ritos sexuales del diablo (1980) • Estigma (1982) • Laberinto de pasiones (1982) • El aliento del diablo (1993)

LITTLE, DWIGHT H. (CLEVELAND, OHIO, 1956) Amerikalı yönetmen. Sıradan korku ve aksiyon filmlerinin yönetmeni Dwight Little son yıllarda televizyon ağırlıklı çalışmıştır.

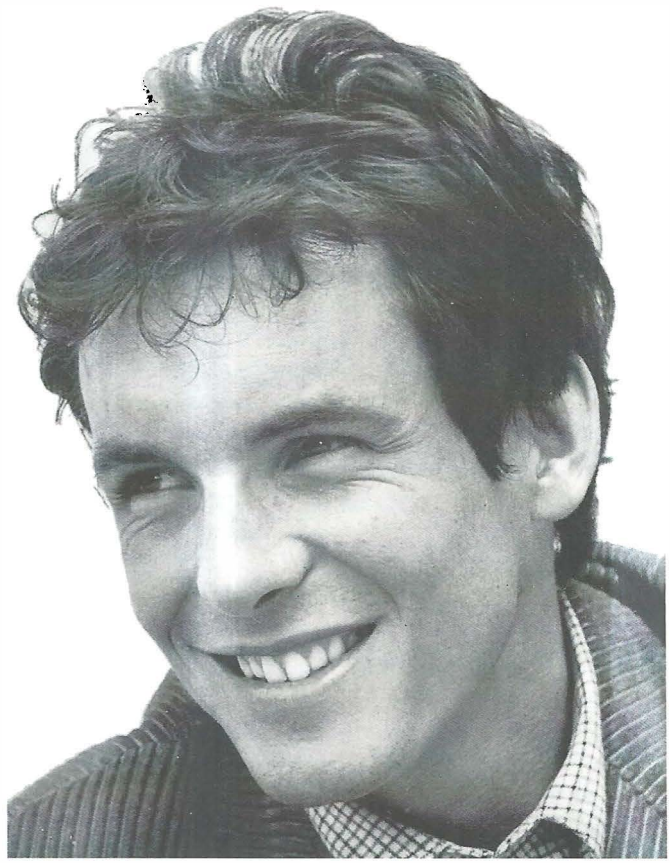
- **FİLMOGRAFİ:** Bloodstone (1988) • Freddy's Nightmares (TV 1988) • Halloween 4: The Return of Michael Myers (1988) • The Phantom of the Opera (1989) • Marked for Death (1990) • The X Files (TV 1993) • Millennium (TV 1996) • Murder At 1600 (1997) • Wolf Lake (TV 2001) • John Doe (TV 2002) • Anacondas: The Hunt for the Blood Orchid (2004) • Tekken (2009)

LODUCA, JOSEPH (DETROIT, MICHIGAN, 1958) Amerikalı besteci. Aslen bir caz gitaristi olan LoDuca, Sam Raimi'nin kült korkusu "The Evil Dead"le (Şeytanın Ölüsü) çıkış yapmış, ilerleyen yıllarda serinin diğer filmleri "Evil Dead 2" (Vahşet) ve "Army of Darkness"ın (Karanlığın Ordusu) müziklerini de bestelemiştir. Diğer bilinen tür çalışmaları: "Le pacte des loups" (Kurtların Kardeşliği), "Saint Ange" (Kutsal Bakire), "Boogeyman" (Karabasan), "Boogeyman 2" (Karabasan 2), "Messengers" (Mesaj), "Curse of Chucky" (Chucky'nin Laneti).

- **FİLMOGRAFİ:** The Evil Dead (1981) • Evil Dead 2 (1987) • Army of Darkness (1992) • American Gothic (TV 1995) • Le Pact Des Loups (2001) • Xena: Warrior Princess (TV 1995 - 2001) • Saint Ange (2004) • Devour (2005) • Boogeyman (2005) • Messengers (2007) • Boogeyman 2 (2007) • The Burrowers (2008) • Messengers 2: The Scarecrow (2009) • Spartacus. blood and Sand (TV 2010 - 2013) • Curse of Chucky (2013)

LOM, HERBERT (PRAG, 1917 - LONDRA, 2012) Çek kökenli İngiliz oyuncu. 1937'de sinema dünyasına giren Lom çeşitli uluslararası yapımlarda kendini göstermiş yetenekli bir karakter oyuncusuydu. Blake Edwards'ın uzun soluklu "Pembe Panter" serisinde müfettiş Dreyfus rolüyle Peter Sellers'a eşlik etmiş; ayrıca 70 ve 80'lerde aralarında "Asylum" (Tımarhane), "El conde Dracula" (Kont Drakula), "Murders in the Rue Morgue" (Morg Sokağında Cinayetler), "The Dead Zone"un da (Ölüm Bölgesi) olduğu pek çok korku filminde rol almıştır.

- **FİLMOGRAFİ:** War and Peace (1956) • Spartacus (1960) • The Phantom of the Opera (1962) • A Shot in the Dark (1964) • Hexen bis aufs blut gequält (1970) • El Conde Dracula (1970) • Murders in the Rue Morgue (1971) • Asylum (1972) • Dark Places (1973) • And Now the Screaming Starts! (1973) • And Then There Were None (1974) • The Return of the Pink Panther (1975) • The Pink Panther Strikes Again (1976) • Revenge of the Pink Panther (1978) • Trail of the Pink Panther (1982) • The Dead Zone (1983) • Memed My Hawk (1984) • La Setta (1991)

Ulli Lommel

LOMMEL, ULLI (ZIELENZIG, 1944) Alman yönetmen ve oyuncu. Sinemaya 60'larda oyunculukla başlayan Lommel, 70'lerde oyunculukla yönetmenliği birlikte götürmüş

ve Alman sinemasının efsanevi yönetmenlerinden Rainer Werner Fassbinder'in (1945 - 1982) filmlerinde irili ufaklı roller almıştır. Yönettiği ilk korku filmi "Zärtlichkeit der Wölfe" (Kurtların Merhameti) Fritz Lang'ın dışavurumcu başyapıtı "M"in renkli bir versiyonudur. Düsseldorf Vampiri olarak bilinen ve yaşları 13 ile 20 arası değişen 40 genç erkeği katletmekten suçlu bulunarak 1925'de idam edilen eşcinsel seri katil Fritz Haarmann'ın cinayetlerinden yola çıkan filmde Fassbinder'in favori oyuncuları Kurt Raab, Ingrid Caven, Margit Carstensen ve Brigitte Mira rol almıştır. 70'lerin sonlarında Amerika'ya yerleşen Lommel başrolde eski karısı Suzanna Love'ın oynadığı, kan ve şiddete prim veren, doğaüstü izlekli korku filmleri yönetmiştir. 1980 tarihli "The Boogeyman"de (İfrit) şeytani bir aynanın kırılmasıyla yıllar önce öldürülmüş bir adamın kötücül ruhu serbest kalır ve kanlı cinayetler birbirini izler; 1983 yapımı "The Devonsville Terror" (Devonsville Dehşeti) 300 yıl önce yakılmış bir cadının günümüze dek ulaşan lanetini konu almaktadır. Alman asıllı sinemacı 2000'lerde DVD piyasasına yönelik birbirinden pespaye korku filmlerine imza atmıştır.

- **FİLMOGRAFİ:** Zaertlichkeit der Wölfe (1973) • Adolf und Marlene (1977) • Cocaine Cowboys (1979) • The Boogeyman (1980) • Olivia (1981) • Brain Waves (1982) • The Devonsville Terror (1983) • Overkill (1986) • Cold Heat (1989) • Orbit (1996) • Bloodsuckers (1998) • Green River Killer (2005) • Zodiac Killer (2005) • Cannibal (2006) • The Raven (2006) • Black Dahlia (2006)

LORRE, PETER (ROZSAHEGY, 1904 - LOS ANGELES, 1964) Avusturya-Macaristan doğumlu Amerikalı oyuncu. Gerçek adı Laszlo (Ladislav) Löwenstein'dır; Fritz Lang klasiği "M"deki (1931) çocuk katili rolüyle yıldızlaşmıştır. Bir süre daha Almanya'da çalışan Lorre Nazilerin kontrolu ele almasından sonra Paris, Londra ve nihayet Hollywood'un yolunu tutmuştur. Hitchcock filmleri "The Man Who Knew Too Much" (Çok Şey Bilen Adam) ve "Secret Agent" (Gizli Ajan), Hollywood klasikleri "Casablanca" ve "The Maltese Falcon"la (Malta Şahini) uluslararası arenada kendini gösteren sanatçı 60'larda Roger Corman filmleri "Tales of Terror" (Dehşet Hikayeleri), "The Raven" (Kuzgun) ve Jacques Tourneur'ün yönettiği "The Comedy of Terrors"de (Dehşetin Komedisi) oynamıştır.

- **FİLMOGRAFİ:** Alfred Hitchcock Presents (TV 1957 - 1960) • Scent of Mystery (1960) • Tales of Terror (1962) • The Raven (1963) • Kraft Suspense Theater (TV 1963) • The Comedy of Terrors (1963)

LOVECRAFT, H. P. (PROVIDENCE, 1890 - PROVIDENCE, 1937) Amerikalı öykü ve roman yazarı. 20. Yüzyıl korku yazınının en etkili isimlerinden biridir; ayrıntılı doğa, mekan betimlemelerinin, dehşet verici bir atmosferin, başka gezegenlerden gelen yaratıkların izlerinin olduğu gotik gelenekli öykü ve romanlar yazmıştır. Astronomi, tarih, bilim, coğrafya konularındaki bilgisiyle öykülerine renk katmış ve *kozmik korku* olarak adlandırılan yepyeni bir tür yaratmıştır. Kitaplarında sıkça ölüler kitabı *Necronomicon* ve *Cthulhu Mythos* söylencesinden bahseder.

H. P Lovecraft

Bir zamanlar dünyamızda hüküm süren *eskiler Cthulhu Mythos*'un başlıca kahramanlarıdır. Yüzyıllar önce başka evrenlere göç eden bu kötü niyetli yaratıklar dünyamızı tekrar ele geçirmek için uygun zamanı kollamaktadır. Lovecraft'ın tanınmış romanlarından "At the Mountains of the Madness"da (Deliliğin Dağlarında) Antarktika'da *eskiler*'in izine rastlayan bir grup bilim adamının hikayesi anlatılır. İlk dönem yapıtlarında Poe'dan etkilenen Lovecraft "The Tomb", "Dagon", "The White Ship", "The Cats of Ulthar" gibi karanlık hikayeler yazmış ve sonraki yıllarda kaleme alacağı hikayelerinden pek çoğu *Weird Tales* (1923 - 54) adlı pulp dergide yayınlanmıştır. "The Call of Cthulhu, "The Colour Out of Space", "The Dunwich Horror", "The Case of Charles Dexter Ward", "Herbert West, Re-Animator" Lovecraft'ın diğer tanınmış öykü ve kısa romanlarıdır. Çok yönlü bir sanatçı olan Lovecraft şiirler, mektuplar yazmış ve arkasında 100. 000 kadar mektup bırakmıştır. Ünlü yazardan etkilenen edebiyatçılar arasında Stephen King, Robert Bloch, Thomas Ligotti ve Ramsey Campbell gibi modern korkunun ustaları bulunmaktadır.

H. P. Lovecraft'ın yapıtları sinemada sadece ucuz maliyetli B filmleriyle hayat bulmuştur. American International Pictures'ın (AIP) demirbaş yapım tasarımcısı Daniel Haller'ın yönettiği "Die, Monster, Die!" (Öl Canavar Öl, 1965)) ünlü yazarın 1927'de yazdığı kısa öyküsü "The Colour Out of Space"den uyarlanmıştır. Tamamı İngiltere'de çekilen filmde Boris Karloff canlılarda dönüşüme yol açan radyoaktif bir meteorla uğraşan tuhaf bilim adamını canlandırmıştır. AIP'nin gotik tarzdaki Lovecraft uyarlama-

larından "The Haunted Palace"ın afiş ve jeneriklerinde Edgar Allan Poe'nun ismi geçmesine karşın film aslında Lovecraft'ın "The Case of Charles Dexter Ward" adlı kısa romanına dayalıdır. Kuşaktan kuşağa geçen şeytani bir laneti konu alan filmin başrollerinde Vincent Price ve Lon Chaney Jr. vardır... Daniel Haller'ın AIP için son kez kamera arkasına geçtiği "The Dunwich Horror" (Dunwich Dehşeti) ise başka bir boyuttan gelen tanrıları çağırmakta kullanılan lanetli kitap *Necronomicon*'la ilgilidir.

80'lerde H. P. Lovecraft öykülerini modernize eden yönetmen Stuart Gordon ve yapımcı-senaryo yazarı Brian Yuzna aşırı kana bulanmış, serbest uyarlamalarla seyirci karşısına çıkmışlardır. Stuart Gordon'un küçük bütçeli korku filmleri fabrikası Empire için yönettiği "Re-Animator" (Diriltici, 1985) ölüleri yaşama döndürmek için çeşitli deneyler yapan çılgın bir tıp öğrencisiyle ilgilidir; ünlü yazarın öykülerinde sık sık bahsedilen düşsel Miskatonic Üniversitesi filmin ana mekanıdır. Stuart Gordon, "From Beyond" (Ötelerden, 1986) ve sinemalarda gösterilmeden doğrudan DVD piyasasına sürülen "Dagon"la (2001) Lovecraft serisine yeni halkalar eklemiştir. "From Beyond"da altıncı his üzerine çalışma yapan iki bilim adamının icat ettiği bir rezonatör ölüler diyarının kapılarını açar; İspanyol Amerikan ortak yapımı "Dagon"da geçirdikleri deniz kazasından sonra dev bir deniz canavarına tapan insanların yaşadığı bir balıkçı kasabasına sığınmak zorunda kalan iki sevgilinin başından geçenler anlatılmıştır. Lovecraft'la alakası olmayan devam filmi "Bride of Re-Animator" (Dirilticinin Gelini) ve çeşitli Lovecraft hikayelerinden beyazperdeye taşınan 4 bölümlü "Necronomicon"un iki bölümünü Brian Yuzna yönetmiştir. Dan O' Bannon'un yönettiği "The Resurrected" yazarın "The Case of Charles Dexter Ward"unun modern dünyada geçen bir çeşitlemesidir. Doğrudan bir uyarlama olmamasına karşın Lovecraft'ın fantezi dünyasına yakın duran filmlerden "In the Mouth of Madness"da (Çılgınlığın Ötesinde) ortadan kaybolan bir korku romanları yazarını, haritalarda bile yer almayan hayali bir kasabada ararken gerçek dünyadan tamamıyla kopan bir sigorta müfettişinin hikayesi anlatılır. Sam Raimi'nin kült üçlemesi "The Evil Dead", "Evil Dead II" ve "Army of Darkness"de ölüler kitabı *Necronomicon* sık sık zikredilmiştir.

▸ **FİLMOGRAFİ:** The Haunted Palace (1963) • Die, Monster, Die! (1965) • The Shuttered Room (1967) • The Dunwich Horror (1970) • Re - Animator (1985) • From Beyond (1986) • The Unnamable (1988) • Bride of Re - Animator (1990) • The Resurrected (1992) • Necronomicon (1994) • Lurking Fear (1994) • Castle Freak (1995) • Dagon (2001) • Pulse Pounders (2002) • Beyond Re-Animator (2003)

LOWE, CRYSTAL (VANCOUVER, 1981) Kanadalı oyuncu. Türetilmiş devam filmleri ve yavan yeni çevrimlerin dekoratif aktrislerinden Crystal Lowe'a çoğunlukla katledilen güzel kadın rolleri verilmiştir. Eski bir modeldir.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Children of the Corn: Revelation (2001) • Insomnia (2002) • Final Destination 3 (2006) • Scary Movie 4 (2006) • Snakes on a Plane (2006) • Black Christmas (2006)

Crystal Lowe

• Wrong Turn 2: Dead End (2007) • Yeti: Curse of the Snow Demon (2008) • A Little Bit Zombie (2012)

LOWRY, LYNN (ILLINOIS, 1947) Amerikalı oyuncu. 70'lerde George Romero (The Crazies, *Çılgınlar*) ve David Cronenberg'ün (Shivers, *Parazit Katiller*) yanısıra erotizm ustası Radley Metzler'le (Score, *Skor*) çalışan seksi Lynn Lowry 80'lerde Paul Schrader'ın yeni çevrimi "Cat People"da (Kedi Kız) Malcolm Mc Dowell'ın parçaladığı fahişeyi canlandırmıştır. 2000'lerde düşük bütçeli korku filmlerinde oynamıştır. "The Crazies"in yeni çevriminde küçük bir rolü vardır.

▸ **FİLMOGRAFİ:** I Drink Your Blood (1970) • The Crazies (1973) • Score (1973) • Shivers (1975) • Cat People (1982) • Dead Things (2005) • Splatter Disco (2007) • The Crazies (2010) • The Haunting of Whalley House (2012) • Torture Chamber (2012)

LUSSIER, PATRICK (1964) Kanadalı kurgucu, yönetmen. Son yıllarda gösterime giren Wes Craven filmlerinin değişmez kurgucusudur. 2000'lerde zaman zaman kamera arkasına da geçmiş ve "Dracula 2000", "Dracula II: Ascencion", "Dracula III: Legacy" gibi DVD pazarına yönelik korku filmleri yönetmiştir. Son filmlerinden "My Bloody Valentine 3-D" 1981 tarihli popüler slasher'ın 3 boyutlu yeni çevrimidir.

▸ **FİLMOGRAFİ:** New Nightmare (Kur. 1994) • Vampire in Brooklyn (Kur. 1995) • Scream (Kur. 1996) • Scream II (Kur. 1997) • Halloween H20:20 Years Later (Kur. 1998) • Scream III (Kur. 2000) • Dracula 2000 (Kur. Yön. 2000) • Dracula II: Ascencion (Yön. 2003) • Dracula III: Legacy (Yön. 2005) • Cursed (Kur. 2005) • Red Eye (Kur. 2005) • White Noise 2: The Light (Kur. Yön. 2007) • The Eye (Kur. 2008) • My Bloody Valentine 3D (Kur. Yön. 2009) • Drive Angry 3D (Kur. Yön. 2011)

LUSTIG, WILLIAM (NEW YORK, 1955) Amerikalı yönetmen. Efsane boksör Jake LaMotta'nın yeğenidir. Billy Bagg takma adıyla yönettiği pornolarla sinemaya girmiş; hastalıklı *slasher* "Maniac"la (Manyak) kötü bir üne kavuşmuştur. Merhum karakter oyuncusu Joe Spinell'in kadınları öldürdükten sonra kafa derilerini yüzen bir psikopatı canlandırdığı "Maniac" 80'lerin en kanlı ve sadistik filmlerinden biridir. Lustig, sonraki yıllarda orta halli korku, gerilim ve polisiyelerle piyasada boy göstermiş-

William Lustig

tir. Senaryolarını Amerikan B sinemasının yaratıcı isimlerinden Larry Cohen'in yazdığı "Maniac Cop" (Manyak Polis - Polis üniforması giyen bir seri katil New York sokaklarında önüne geleni öldürür), " "Maniac Cop 2" (Manyak Polis 2). "Maniac Cop 3: Badge of Silence" (Manyak Polis 3: Sessizlik Rozeti), "Uncle Sam" (Körfez Savaşı'nda ölen bir asker zombi olarak yaşama geri döner ve Sam Amca kostümü içinde sürüyle insanı katleder) Lustig'in diğer tür filmleridir. Satirik slasher "Uncle Sam"in sonrasında sinemaya ara vermiş ve birçok korku klasiğini (Night of the Living Dead, Halloween, Suspiria, Inferno, Nosferatu...) yenilenmiş versiyonlarıyla seyirciyle buluşturan DVD şirketi Anchor Bay'in *ekstra belgesellerini* hazırlamıştır. Lustig, 2000'lerde kendi DVD firması Blue Underground'u kurmuştur.

- **FİLMOGRAFİ:** Maniac (1980) • Vigilante (1983) • Maniac Cop (1988) • Relentless (1989) • Maniac Cop II (1990) • Maniac Cop 3: Badge of Silence (1993) • Uncle Sam (1997)

LUTYENS, ELISABETH (LONDRA, 1906 - LONDRA, 1983) İngiliz besteci. Londra'daki ünlü The Royal College of Music'de eğitim alan Elizabeth Lutyens İngiliz sinemasının ilk kadın bestecisidir. 60'larda çeşitli Hammer ve Amicus yapımı korku filminin müziklerini yapmıştır.

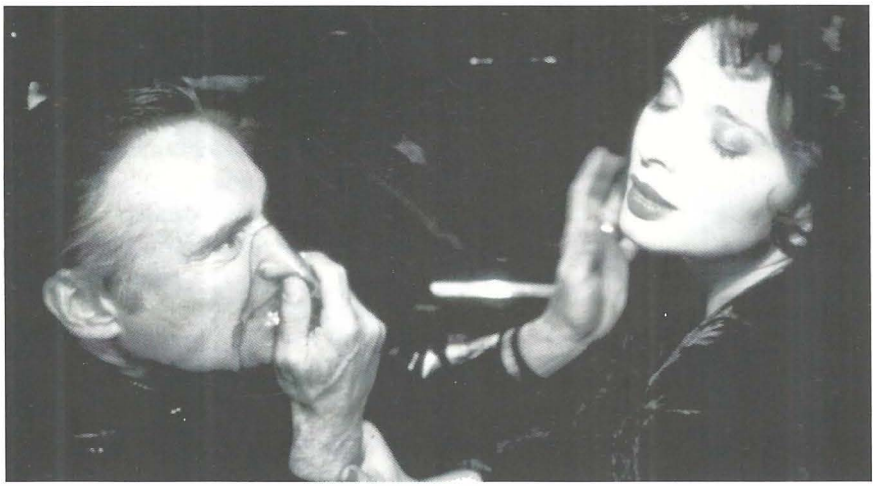
- **FİLMOGRAFİ:** Paranoiac (1963) • Dr. Terror's House of Horrors (1965) • The Skull (1965) • The Earth Dies Screaming (1965) • Theatre of Death (1966) • The Psychopath (1966) • The Terrornauts (1967)

LYNCH, DAVID (MISSOULA, MONTANA, 1946) Amerikalı yönetmen, yapımcı, senaryo yazarı, ressam. Yedinci sanatın özgün ve geleneksellik karşıtı sinemacılarından David Lynch bilinçaltına seslenen karanlık filmleriyle erişilmez bir tarz geliştirmiştir. Lynch evreninin karakterler galerisinde sıradışı, tuhaf, sapkın, kötülüğe meyilli insanlar yer alır ve şiddet de tüm çıplaklığı, acımasızlığıyla bu karabasan dünyasının ayrılmaz bir parçasıdır. Aynı zamanda bir ressam olan David Lynch deneysel filmlerin ardından ticari sinemaya geçiş yapmış ve gerçeküstü öğelerle bezediği avangard tarzını, mantık dokusunu ikinci plana atarak günümüze dek sürdürmüştür; soyut ve başka dünyaların izlerini taşıyan filmleri ürkütücü imgelerle kuşatılmıştır.

Fin kökenli Lynch'in babası ziraatla uğraşan bir araştırmacı, annesi ise İngilizce öğretmeniydi. Ressam olma düşleriyle Washington ve Boston'daki sanat okullarına gi-

David Lynch

David Lynch • Blue Velvet (Mavi Kadife) • Dennis Hopper, Isabella Rossellini

den Lynch, kısa süreli Avrupa macerasının ardından Amerika'ya dönerek kısa film çalışmalarına başlamıştır. 4 dakikalık "The Alphabet" (Alfabe), 1 dakikalık "Six Figures Getting Sick" (Altı Figür Hastalanıyor), 34 dakikalık "The Grandmother" (Büyükanne) ve 5 dakikalık "The Amputee" (Ampüte) anormal karakterleri ve avangard biçemleriyle Lynch sinemasının prototiplerini oluştururlar.

Prodüksiyonu yıllar süren ve büyük sıkıntılarla tamamlanan Amerikan Film Enstitüsü destekli "Eraserhead" (Silgi Kafa) David Lynch'in ilk uzun metrajlı çalışmasıdır. Yeni doğan deforme bebeğiyle endüstriyel bir bölgedeki izbe apartman dairesinde yaşayan siyah takım elbiseli, tuhaf saç tıraşlı bir adamın (Jack Nance) gerçeküstü fantezilerle örülü öyküsünü resimleyen "Eraserhead" izleyenlere zorlu bir deneyim yaşatmıştır. Filmle ilgili sinema çevrelerinde hala konuşulan, Lynch ve çalışma arkadaşlarının bugüne dek suskunluklarını koruduğu konu hiç kuşkusuz deforme bebektir. Bebeğin organik bir canlı mı, yoksa bir efekt harikası mı olduğu hala belli değildir. Başını ve gözlerini sağa sola çevirebilen yaratık bebekle ilgili Lynch "Doğada bu tip canlılara rastlanabilir" diyerek gizemi iyice derinleştirmiştir. Kasım 77'de gösterime giren "Eraserhead", Los Angeles'da 4, San Francisco'da 3, New York'ta ise 5 yıl oynayarak gece yarısı gösterimlerinin gözdelerinden olmuş ve Lynch'in ilk kült filmi olarak sinema tarihindeki yerini almıştır. "Eraserhead"den çok etkilenen ve Lynch'i "Mars'tan gelen James Stewart" olarak adlandıran ünlü komedyen Mel Brooks'un finanse ettiği "The Elephant Man" (Fil Adam) doğuştan şekilsiz bir vücuda sahip olan, toplumun dışladığı John Merrick'in Viktorya döneminde geçen dramatik öyküsünü anlatır. David Lynch'in nadir geleneksel anlatımlı filmlerinden "The Elephant Man" büyük bir ticari başarıyla birlikte Oscar adaylıklarıyla da gündeme gelecektir.

David Lynch, dokunaklı dönem filmi "The Elephant Man"in ardından uzun zamandır kafasında olan "Ronnie Rocket" adlı projeyi sinemaya aktarmanın yollarını aramıştır. Dev fabrikalarla çevrili isimsiz bir endüstri şehrinde geçen "Ronnie Rocket'in kahramanı sürekli kırmızı peruklar takan ve müzisyen olmak isteyen bir cücedir. O zamanlar kendine ait stüdyosu (Zoetrope) bulunan Francis Ford Coppola, kadrosu ve bütçesi bile belirlenen "Ronnie Rocket"le yakından ilgilenmiş, ama stüdyonun iflasıyla bu ilginç proje rafa kalkmıştır. Lynch, 1992'de Fransız yapımcı Francis Bouygues'in desteğiyle "Ronnie Rocket"i beyazperdeye aktarmayı bir kere daha deneyecek ama yine başaramayacaktır...

1984'te film endüstrisinin duayenlerinden Dino De Laurentiis'in 45 milyon dolarıyla Frank Herbert'in kült romanı "Dune"u beyazperdeye taşıyan Lynch sonradan bu filmi kariyerinin en büyük yanlışı olarak nitelemiştir. Daha önce Alejandro Jodorowsky'nin ilgilendiği, Ridley Scott'un ise kardeşinin ölümü üzerine son anda yönetmekten vazgeçtiği "Dune" devasa bütçesi, 600 kişilik teknik ekibi ve 80 farklı seti ile heyecan verici bir projedir. Birçok türün içi içe geçtiği bu gösterişli çalışma hem melodramik bir macera, hem Orta Çağ'ın izlerini taşıyan bir bilim-kurgu, hem de epik bir kostüm filmidir. Meksika ve Kaliforniya'da aylar süren çekimler sonunda tamamlanan "Dune" vizyona girdiğinde derin bir düş kırıklığı yaşatmış, gereksiz uzunluğu ve karmaşık anlatımıyla seyirciyle iletişim kuramamıştır.

1986 yılında yönettiği "Blue Velvet"le (Mavi Kadife) tekin olmayan, karanlık dünyasına geri dönen Lynch, bu filmiyle ikinci kez *En İyi Yönetmen* Oscar'ına aday gösterilmiştir. Genç bir adamın yolda kesik bir kulak bulmasıyla başlayan öykü, araya sadist bir gece kulübü patronuyla ilişkisi olan gizemli şarkıcı kadının girmesiyle devam edecek ve genç adam kendisini hiç tanımadığı sapkın bir suç dünyasında bulacaktır. Ünlü yönetmenin fetiş oyuncularından Kyle Mc Lachlan, Laura Dern, eski hayat arkadaşı Isabella Rossellini ve kötü adam uzmanı Dennis Hopper'ın rol aldıkları "Blue Velvet" seyirciyi güzelliklerin ardında gizlenmiş kötücül bir dünyayla yüzleştirir. Bir röportajında mutlu ve her şeyden tatmin olan insanları sıkıcı bulduğunu, anormal ve sorunlu insanların ise kendisini çektiğini söyleyen Lynch konuşmasını şöyle sürdürmüştür: "Karakterlerimi belaların içine sokarım ve onların nasıl çıkış noktası bulabileceklerini gözlemlerim".

"Eraserhead"den sonra ikinci kişisel filmi olan "Blue Velvet"in başarısıyla yeni projelerin kapılarını aralayan David Lynch bir ara Thomas Harris'in çok satan romanı "Red Dragon"un (Kızıl Ejder) sinema uyarlamasıyla ilgilenmiş; hatta "Twin Peaks"deki çalışma arkadaşı Mark Frost'un yazdığı doğaüstü korku filmi "The Believers"ın (Tarikat) senaryo çalışmalarına bile katılmıştır. DEG'in (Dino De Laurentiis Group) finanse ettiği "Red Dragon" 1986 yılında Michael Mann tarafından başarıyla beyazperdeye aktarılmıştır. Irkçı bakış açısıyla tepki toplayan "The Believers"ı ise İngiliz sinemasının usta isimlerinden John

Schlesinger yönetmiştir. Başrollerde Steve Martin ve Martin Short'un düşünüldüğü komedi "One Saliva Bubble" (Bir Tükürük Kabarcığı) hayata geçmeyen bir diğer Lynch projesidir. DEG'in finanse etmesi öngörülen bu ilginç proje stüdyonun iflası üzerine suya düşmüştür.

Gerçekleşmeyen projelerin yarattığı düş kırıklıklarıyla geçen aylardan sonra David Lynch bir fenomene dönüşen "Twin Peaks" (İkiz Tepeler, 1990 - 91) dizisiyle yeniden medyanın ilgi odağı olmuştur. "Hill Street Blues" dizisi yazarlarından Mark Frost, Lynch'in bu sıradışı projedeki yaratıcı-yapımcı-senarist ortağıdır. Pilot filmi ve dört bölümü Lynch yönetiminde çekilen 29 bölümlü dizi yüzeyde sakin gibi görünen küçük bir kasabada işlenen korkunç bir cinayetin sonrasında gelişen gizemli olayları birbirinden acayip karakterler ve gerçeküstü bir atmosferle anlatır. Kırmızının hakim olduğu düşsel mekanları, kötülüğü şiar edinmiş eksantrik karakterleri, adeta başka bir dünyadan gelen ipnotize edici melodileri, cehennem benzeri atmosferi ve enigmatik hikaye yapısıyla tipik bir Lynch ürünüdür "Twin Peaks"... Abur cubur ürünlere alışmış televizyon izleyicisine ters gelen bu kişisel damgaya karşın dizi izlenme rekorlarını altüst etmiş ve 55 ülkeye satılmıştır.

David Lynch'in soyut kavramlara dayalı yaratıcı sineması Hollywood stüdyolarının yaşam felsefesine aykırıdır. Bu yüzden yeni projeleri için ya bağımsız şirketlerden (Propaganda Films), ya da Avrupalı yapımcılardan (Alain Sarde, Canal Plus, Fransız CiBy Films) finansal destek almıştır ünlü sinema adamı... Monty Montgomery, Steve Golin ve Sigurjon Sigvatsson tarafından kurulan ve Sting, Madonna, Prince gibi ünlülerin müzik videolarıyla tanınan Propaganda Films, Lynch'in 5. filmi "Wild at Heart"ın (Vahşi Duygular, 1990) prodüksiyon firmasıdır. Barry Gifford'un romanına dayalı "Wild at Heart" cehennem benzeri bir yolculuğa çıkan iki çılgın sevgili, denizci Ripley'le (Nicolas Cage) Lula'nın (Laura Dern) olağandışı maceralarını konu almaktadır. Sailor'dan hiç haz etmeyen ve iki sevgiliyi ne pahasına olursa olsun ayırmak isteyen Lula'nın kötü kalpli annesi Marietta (Diane Ladd) New Orleans'dan Teksas'a uzanan yol boyunca birbirinden psikopat kiralık katillerle genç sevgilileri yıldırmaya çalışır. Yol filminden polisiyeye, komediden korkuya birçok türe göz kırpan, masalımsı "Wild at Heart", Lynch'in kötülüğe ve anormalliğe olan ilgisinin doruk noktasıdır. Canavarlığa hazır psikopat karakterleri ve kanlı şiddet sahneleriyle kitle sineması takipçilerinin antipatisini kazanan Lynch, bu başyapıtıyla Cannes'da Altın Palmiye'ye uzanacaktır. 90'ların başında Fransız yapım şirketi CiBy'la üç filmlik bir anlaşma imzalayan David Lynch, ilk olarak "Twin Peaks" dizisinin cinayete kurban giden gizemli karakteri Laura Palmer'ın son günlerine ışık tutan "Twin Peaks: Fire Walk with Me"yle (İkiz Tepeler: Ateş Benimle Yürü) izleyici karşısına çıkmıştır. Lynch'in en ürpertici ve anlaşılması zor filmlerinin başında gelen "Twin Peaks: Fire Walk with Me" Washington yakınlarındaki bir kasabada işlenen cinayeti soruşturan iki FBI ajanından birinin gizemli bir şekilde kaybolmasından sonra gelişen olayları konu almaktadır. Ajanın kayboluşundan bir yıl sonra Lynch'in kamerası müteveffa Laura Palmer'ın çifte bir yaşam sürdürdüğü (gündüz okullu kız, gece uyuşturucu karşılığında seks yapan bir fahişe) Twin Peaks kasabasına uzanır. Laura, cinayete kurban gitmeden önce cehennemi mekanlarda (hayali kırmızı oda) gezinir ve kendisini 12 yaşından beri taciz eden babasının ruhunu taşıyan bir adamla karşılaşır. Diziyi izlememiş olanların filmden zevk alması kuşkulu olsa da Lynch'in seyirciyi zorlayan tedirgin edici ve bir o kadar da renkli anlatımı her zamanki gibi benzersizdir.

Canavarca bir şiddetle örülü, gerçeküstü ve çapraşık Lynch evreni bilinmeyenlerle doludur. Ünlü yönetmen, filmlerindeki enigmatik imgelere açıklık getirmez ve onlara herhangi bir anlam yüklemeye de kalkışmaz. Gizem gizemdir. Lynch'e göre onları günışığına çıkarmak hikayelerindeki büyüyü bozacaktır. İşte, birbiriyle bağlantılı iki öyküyü kendine özgü biçemiyle sinemaya aktardığı "Lost Highway" (Kayıp Otoban) bu türden bir filmdir. Mantıksızlık eksenine oturtulmuş, geleneksel sinemanın düz çizgili öyküleme tekniğine meydan okuyan "Lost Highway" sayıklamalarla dolu kötü bir düşü andırır. Filmin ilk bölümünde kendisini aldattığından kuşkulandığı karısını (Patricia Arquette) öldüren ve idama mahkum olan iktidarsız saksafoncu Fred Madison (Bill Pullman) hücresinde ölümü beklerken aniden başka bir kişiye dönüşür. İkinci öyküde ise Madison'u bu kez libidosu güçlü araba tamircisi Pete Dayton (Balthazar Getty) karakterine bürünmüş olarak izleriz. Bir mafya babasının (Robert Loggia) sevgilisine aşık olan Dayton karanlık mekanlarda, kötü sürprizler ve acayip karakterlerle karşı karşıya gelecektir. Her iki öyküde de gözüken ve başka dünyalardan gelmiş izlenimi veren Mystery Man (Gizemli Adam) Lynch'e göre soyut bir varlığı temsil eder. Polisiye, kara film ve korkuyla flört eden Lynch'in bu yedinci uzun metrajlı filmi özgün ve sarsıcıdır.

David Lynch • Lost Highway (Kayıp Otoban) • Robert Blake

David Lynch • Inland Empire • Laura Dern

İnsani duyguların yüceliğini konu alan, şiirsel ve sade anlatımıyla yönetmenin hayranlarını şaşırtan sonraki Lynch filmi "The Straight Story"de (Straight'in Hikayesi) Hollywood'un emektarlarından Richard Farnsworth (ölmeden önceki son filmi) Lynch'in eski arkadaşı Sissy Spacek ve Amerikan sinemasının kıymeti bilinmemiş aktörlerinden Harry Dean Stanton oynamışlardır. Ünlü kameraman Freddie Francis'in görüntülediği "The Straight Story" kilometrelerce uzakta oturan hasta kardeşini bir çim biçme arabasıyla ziyarete giden 73 yaşındaki Alvin Straight'in öyküsünü anlatır. Yaşanmış bir hikayeden yola çıkan film ülkemizde gösterim şansı bulamamıştır.

David Lynch'in önceleri TV dizisi olarak tasarladığı "Mulholland Dr. " (Mulholland Çıkmazı) ABC televizyonunun yan çizmesiyle rafa kaldırılmış ve ünlü Fransız yapımcı Alain Sarde'ın desteğiyle 2001 yılında bir sinema filmine dönüşmüştür. Hollywood'a yıldız olma düşleriyle gelen saf, iyi niyetli bir sarışınla, hafızasını yitirmiş, geçmişi karanlık gizemli bir kadının kaderlerini kesiştiren "Mulholland Dr. " birbirinden tuhaf yan karakterleri, çapraşık hikayesi, lezbiyen erotizmi ve Lynch'e özgü absürd gülmece anlayışıyla izleyenleri şaşkınlıktan şaşkınlığa sürükleyen muamma bir filmdir. Prodüksiyon tasarımcısı Jack Fisk'in gerçeküstü setleri, Angelo Badalementi'nin melankolik ve ürkütücü elektronik müziği, Peter Deming'in enfes görüntüleri eşliğinde Lynch evrenine yaptığımız karanlık yolculuk bir kez daha bu evrende kaybolmamızla sonuçlanacaktır. Başkarakter Diane'in (Naomi Watts) düşlerinden oluşan filmin dörtte üçlük bölümü karmaşık dokusuna ve hikayeyle ilgisiz gibi gözüken garip tiplemelerine karşın Hollywood sinemasına koşullanmış seyirciyi bile saracak bir akıcılıkla kurgulanmıştır. Diane'nin gerçek yaşama döndüğü kasvetli, korkutucu son yarım saat ise olup bitenlere somut bir yanıt alacağını sanan izleyicinin şaşkınlığıyla son bulacaktır. Bu olağandışı ve büyüleyici film Lynch'e Cannes'da en iyi yönetmen ödülünün yanısıra, bir de Oscar adaylığı getirmiştir.

David Lynch üç saat uzunluğundaki son uzun metrajlı filmi "Inland Empire"ı dijital kamerayla Los Angeles ve Polonya'da (Lodz) çekmiştir. "Lost Highway" ve "Mullholland Drive"da olduğu gibi belli bir noktadan sonra gerçeklikten tamamıyla kopan bu filmde yine farklı bir kişiliğe bürünen bir karakterin hayali yolculuğu anlatılmıştır. Filmin baş karakteri Nikki Grace (Laura Dern) yönetmen Kingsley Stewart'ın (Jeremy Irons) son projesi "On High in Blue Tomorrows"da rol almak için yanıp tutuşan ünlü bir aktristtir. Nikki rolü almasına alır ama sonradan "On High in Blue Tomorrows"un yarıda kalan bir Polonya filminin yeni çevrimi olduğu ortaya çıkar. Üstelik filmin başrol oyuncuları hunharca öldürülmüşlerdir. Nikki'nin hayal gücü çalışır çalışmaz farklı bir dünyaya adım atan seyirci, sitcom yapan tavşanlar, dans eden fahişeler ve Polonyalı mafya babalarıyla karşılaşır.

Sinemanın dışında reklam sektöründe de faaliyet gösteren David Lynch, Opium (Yves Saint Laurent), Obsession, (Calvin Klein), Gio (Giorgio Armani) gibi tanınmış parfüm markalarının televizyon reklamlarını yönetmiştir. Resim tutkusu ise hiç azalmadan sürmektedir.

- **FİLMOGRAFİ:** Eraserhead (1977) • The Elephant Man (1980) • Dune (1984) • Blue Velvet (1986) • Twin Peaks (TV 1990) • Wild At Heart (1990) • American Chronicles (TV 1990) • Industrial Symphony No. 1 (TV 1990) • Twin Peaks: Fire Walk with Me (1992) • On the Air (TV 1992) • Hotel Room (TV 1993) • Lumiere Et Compagne (1995) • Lost Highway (1997) • The Straight Story (1999) • Mulholland Dr. (2001) • Inland Empire (2006)

LYNCH, PAUL (LIVERPOOL, 1946) İngiltere doğumlu Kanadalı yönetmen. 80'lerin tipik "Halloween" sonrası filmlerinden "Prom Night"la (Balo Gecesi) adını duyurmuştur. Küçük bir kızın ölümünden sorumlu tuttuğu gençleri birer birer katleden maskeli bir katilin cinayetlerini resimleyen bu gişe rekortmeni *slasher*'ı canavarlı "Humongous" ve erotik yol-gerilim filmi "Cross Country" takip etmiştir. Lynch 80'lerin ortalarından itibaren televizyon ağırlıklı çalışmıştır.

- **FİLMOGRAFİ:** Petrocelli (TV 1974) • Prom Night (1980) • Humongous (1982) • Cross Country (1983) • Moonlighting (TV 1985) • The Ray Bradbury Theatre (TV 1985) • The Twilight Zone (TV 1985) • Beauty and the Beast (TV 1987) • Star Trek: The Next Generation (TV 1987) • Dark Shadows (TV 1981) • Robocop (TV 1994) • Xena: Warrior Princess (TV 1995) • Frozen with Fear (2000)

LYNCH, RICHARD (NEW YORK, 1940 KALİFORNİYA, 2012) Amerikalı oyuncu. Yüzü yanık yaralarıyla kaplı, kötü bakışlı ve karizmatik Richard Lynch küçük bütçeli korku, aksiyon ve TV dizilerinde daima kötücül karakterleri yorumlamıştır. En bilinen korku rollerinden "God Told Me To"da (Tanrı Böyle Söyledi) çift cinsiyetli, uzaylı bir mesihi rolüne bürünen Amerikalı aktör Peter Collinson'un sadistik korkusu "Open Season"

(Av Zamanı), E. W. Swackhamer'ın TV filmi "Vampire" ve "The Exorcist"in yazarı William Peter Blatty'nin yönettiği "The Ninth Configuration"da (Dokuzuncu Şekil) etkileyici oyunlar çıkarmıştır. Diğer korkuları: "The Premonition" (Önsezi), "Inferno in diretta" (Naklen Cehennem), "Bad Dreams" (Kötü Düşler), "Alligator II: The Mutation" (Timsah II: Değişim), "Puppet Master III: Toulon's Revenge" (Kukla Ustası III: Toulon'un İntikamı), "Halloween", "The Rain" (Yağmur), "The Lords of Salem" (Salem'in Efendileri).

- **FİLMOGRAFİ:** Scarecrow (1973) • Open Season (1974) • The Premonition (1976) • God Told Me To (1976) • Good Against Evil (TV 1977) • Vampire (TV 1979) • Inferno in diretta (1979) • Bad Dreams (1988) • Alligator II: The Mutation (1991) • Scanner Cop (1995) • Werewolf (1996) • The Mummy's Kiss (2003) • Halloween (2007) • The Rain (2009) • Resurrection (2010) • The Lords of Salem (2012)

Dick Maas

MAAS, DICK (HEEMSTEDE, 1951) Hollandalı yönetmen. Amsterdam Film Akademisi'nden 1977 yılında mezun olmuş, bitirme tezi olarak çektiği kısa filmler Hollanda televizyonunda gösterilmiştir. 1983 tarihli ilk sinema filmi "De lift" (Asansör) bir gökdelende insanların canına kasteden katil bir asansörle ilgilidir; film Hollanda'da seyirci rekorları kırmıştır. Maas bir seriye dönüşen aile komedisi "Flodder"ın sonrasında "Amsterdamned"la (Lanetli Amsterdam) korku-gerilim alanına geri dönmüştür; Amsterdam kanallarında insanları rastgele katleden ve polisi çaresiz bırakan bir dalgıcın cinayetlerini konu alan filmin başrolünde Maas'ın favori oyuncusu Huup Stapel yer almıştır. Maas 2001'de "De lift"in başarısız bir Amerikan versiyonunu (Down) gerçekleştirmiştir. Hollandalı sinemacının sonraki tür filmi "Sint"de (Korku Efendisi) 1492'de yakılarak katledilen Aziz Niklas dirilerek günümüz Amsterdam'ında bir cinayet dalgasına neden olur.

- **FİLMOGRAFİ:** De lift (1983) • Amsterdamned (1988) • Down (2001) • Sint (2010) • Quiz (2012)

Catriona MacColl

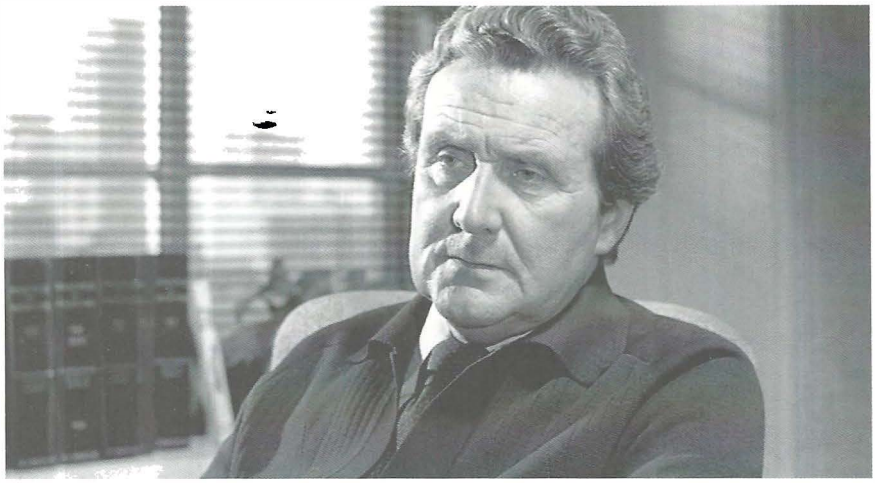
MACCOLL, CATRIONA (LONDRA, 1954) İngiliz oyuncu. Fransa, İtalya ve İngiltere'de çalışan sempatik Catriona MacColl 80'lerde Lucio Fulci'nin sadistik zombi üçlemesi "Paura nella città dei morti viventi" (Yaşayan Ölüler Şehrinde Korku), "E tu vivrai nel terrore-L'aldila" (Ve Dehşet İçinde Yaşayacaksın - Öteki Taraf) ve "Quella villa accanto al cimitero"da (Mezarlığın Yanındaki Ev) kötü yazgılı baş kadın karakterlere can vermiştir. "Afraid of the Dark" (Karanlık Korkusu) ve Fransız yapımı "Saint Ange" (Kutsal Bakire) türdeki diğer çalışmalarıdır.

- **FİLMOGRAFİ:** Hawk the Slayer (1980) • Lady Oscar (1980) • Paura nella cittá dei morti viventi (1980) • E tu vivrai nel terrore-l'aldila (1981) • Quella villa accanto al cimitero (1981) • Man Eaters (1988) • Afraid of the Dark (1991) • Saint Ange (2004) • A Good Year (2006) • The Theatre Bizarre (2011) • Fever (2013)

MACHEN, ARTHUR (1863 - 1947) İngiliz roman ve deneme yazarı. Ustalıkla yazılmış doğaüstü öykülerinde kökleri eski çağlara uzanan kötücül güçlerin yeniden ortaya çıkışını işlemiştir. "The Terror"(Dehşet), "The White People" (Beyaz İnsanlar), "The Shining Pyramid" (Ateş Piramiti), "The Inmost Light" (İçerdeki Işık), "The Great God Pan" (Büyük Tanrı Pan) önemli öykülerinden bazılarıdır. Popüler öykülerinden "The Shining Pyramid" 1979 yılında televizyona uyarlanmıştır.

- **FİLMOGRAFİ:** El esqueleto de la senora Morales (1960)

MACNEE, PATRICK (LONDRA, 1922) İngiliz oyuncu. Ülkemizde de beğeniyle izlenen "The Avengers" (Tatlı Sert) dizisindeki John Steed karakteriyle televizyon tarihine geçen Macnee "Waxwork" (Balmumu Müzesi), "Dead

Patrick Macnee • The Howling (Çığlık)

of Night" (Gecenin Bir Yarısı), "Incense for the Damned" (Lanetliler İçin Tütsü), "Masque of the Red Death" (Kızıl Ölümün Maskesi), "The Howling" (Çığlık) gibi korku-gerilim filmlerinde ve onlarca TV dizisinde rol almıştır.

▸ **FİLMOGRAFİ:** The Avengers (TV 1961 – 1969) • Incense for the Damned (1972) • Dead of Night (1977) • The Howling (1980) • Waxwork (1988) • Chill Factor (1990) • Waxwork II (1992)

MAGEE, PATRICK (ARMAGH, 1924 - LONDRA, 1982) İrlandalı sahne ve sinema oyuncusu. Sahnede Samuel Beckett, Harold Pinter gibi efsanevi yazarlarla işbirliği yapmış, sinemada daha çok karakter rolleriyle göz doldurmuştur. Peter Brook'un "Marat/Sade", Stanley Kubrick'in "A Clockwork Orange" (Otomatik Portakal) ve "Barry Lyndon" en bilinen filmleridir. Çoğunlukla sinsi, kötü ruhlu kişiliklere can verdiği korku filmlerinden "The Skull" (Kafatası), "Tales from the Crypt" (Mahzenden Hikayeler), "And Now The Screaming Starts" (Ve Şimdi Çığlık Atılacak), "Monster Club" (Canavarlar Kulübü), "Asylum" (Tımarhane) Amicus; "Demons of the Mind" (Kafadaki Şeytanlar) Hammer; "Die Monster Die" (Öl Canavar Öl) ise A. I. P. yapımıdır. Lucio Fulci'nin yönettiği "Il gatto Nero" (Kara Kedi) ilk korku başrolüdür. Türkiye'de çekilen "You Can't Win'Em All"da (Paralı Askerler) Atatürk'ü canlandırmıştır. Londra'da geçirdiği kalp krizi sonucunda 58 yaşında hayatını kaybetmiştir.

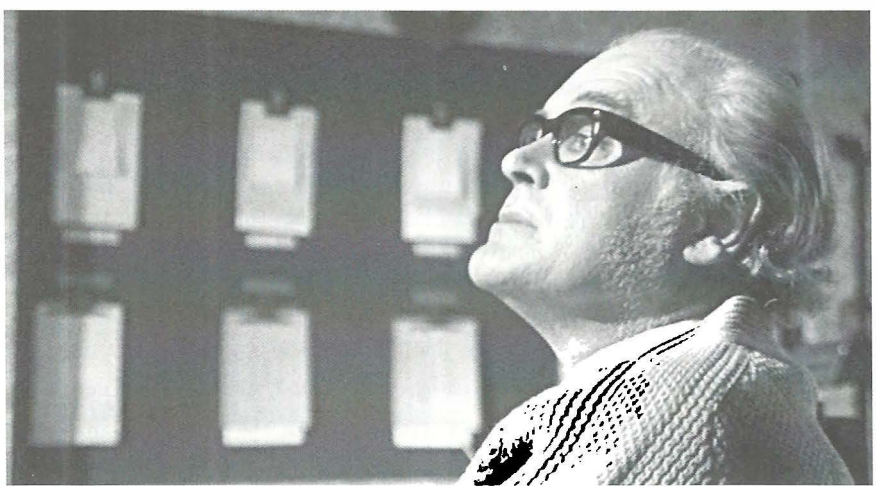
▸ **FİLMOGRAFİ:** Dementia 13 (1963) • The Skull (1965) • Die, Monster, Die! (1965) • The Birthday Party (1968) • Tales from the Crypt (1972) • Demons of the Mind (1972) • Krapp's Last Tape (TV 1972) • Asylum (1972) • And Now the Screaming Starts! (1973) • Barry Lyndon (1975) • Il gatto nero (1980) • The Monster Club (1980) • Chariots of Fire (1981) • Docteur Jekyll Et Les Femmes (1981)

MAGNOLFI, BARBARA (1955) İtalyan oyuncu. Fransa'da dünyaya gelen bu uzun boylu, esmer aktris, 70 ve 80'lerde Sergio Martino polisiyesi "Morte sospetto di una minorenne" (Reşit Olmayan Genç Kızın Kuşkulu Ölümü), Dario Argento klasiği "Suspiria", Enzo Milioni'nin seks-giallo kokteyli "La sorella di Ursula" (Ursula'nın Kızkardeşi) ve Ruggero Deodato'nun yamyam üçlemesinin sonuncusu "Inferno in diretta"da (Naklen Cehennem) oynamıştır.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Morte sospetto di una minorenne (1975) • Suspiria (1977) • La sorella di ursula (1978) • Inferno in diretta (1985) • Disciples (2012)

MALFATTI, MARINA (FLORANSA, 1940) İtalyan oyuncu. Paris'te oyunculuk dersleri alan, efsanevi sinema okulu Centro Sperimentale di Cinematografia'da burslu okuyan bu çekici aktris 70'lerin İtalyan korkularında tekinsiz kadınları canlandırmıştır. Başlıca tür filmleri: "La notte che Evelyn usci dalla tomba" (Evelyn'in Mezarından Çıktığı Gece), "Sette orchidee macchiate di rosso" (Yedi Kanlı Orkide), "Tutti i colori del buio" (Yılan Ruhlu Kadının Kâbusu), "La dama rossa uccide sette volte" (Kızıl Kraliçe Yedi Kere Öldürüyor), "La ultima senora Anderson" (Son Bayan Anderson).

▸ **FİLMOGRAFİ:** La ultima senora Anderson (1971) • La notte che Evelyn usci dalla tomba (1971) • Sette orchidee macchiate di rosso (1972) • Tutti i colori del buio (1972) • La dama rossa uccide sette volte (1972)

Patrick Magee • Asylum (Tımarhane)

MALONE, WILLIAM (LANSING, MICHIGAN, 1953) Amerikalı yönetmen ve senaryo yazarı. B sineması kökenli Malone 80'lerden başlayarak ucuz bütçeli korku, bilim-kurgu filmleriyle piyasaya girmiş ve türdeki çalışmalarını televizyonda da sürdürmüştür. "Alien" taklidi "Scared to Death", *yeni çevrim* "House on Haunted Hill" (Lanetli Tepe), ölümcül bir web sitesini konu alan "FeardotCom" (Korkunoktacom) başlıca tür filmleridir. TV dizileri "Freddy's Nightmares", "Tales From the Crypt", "Masters of Horror" ve "The Others"ın muhtelif bölümlerinde de imzası vardır.

Marina Malfatti • Tutti i colori del buio (Yılan Ruhlu Kadının Kabusu)

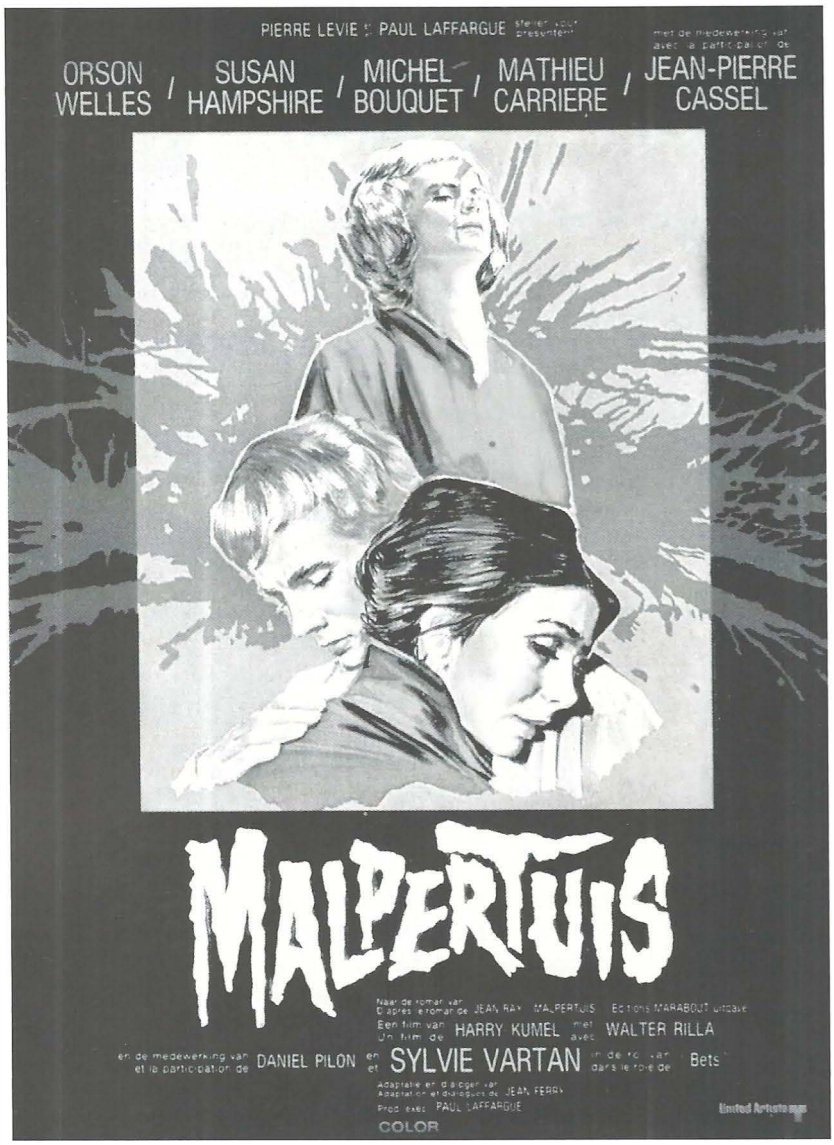
- **FİLMOGRAFİ:** Scared To Death (1982) • Creature (1985) • Freddy's Nightmares (TV 1988) • Tales from the Crypt (TV 1989) • W. e. i. r. d. World (TV 1995) • House on Haunted Hill (1999) • Supernova (Sen. 2000) • Fear Dot Com (2002) • Masters of Horror (TV 2006) • Parasomnia (2008)

MALPERTUIS Harry Kümel'in yönettiği 1972 tarihli Belçika - Fransa - Batı Almanya ortak yapımı film. Jean Ray'ın romanına dayalı senaryosu Fransız gerilim ustası Henri-Georges Clouzot'nun eski çalışma arkadaşlarından Jean Ferry tarafından yazılmıştır. Birbirinden acayip tiplerin yaşadığı Malpertuis adlı lanetli bir malikanede geçen ve esin kaynağını mitolojiden alan bu eşsiz gotik-sürrealist filmin çekimleri Ostend, Bruges, Gent ve Brüksel'de (stüdyo) yapılmıştır. İki farklı versiyonu vardır: 1972 Cannes Film Festivali'nin yarışmalı bölümünde gösterilen, İngiliz montajcı Richard Marden'in (Sunday Bloody Sunday, Sleuth) kurguladığı 100 dakikalık makaslanmış versiyonu Harry Kümel reddetmiştir. Sinemalarda, Kümel'in 6 aylık bir uğraştan sonra bizzat kendisinin kurguladığı 119 dakikalık özgün versiyon gösterilmiştir. Orson Welles, Susan Hampshire, Mathieu Carrière, Michel Bouquet, Jean Pierre Cassel, Sylvie Vartan'dan oluşan uluslararası kadrosuna ve görkemli setlerine karşın iş yapmayan ve hak ettiği ilgiyi görmeyen "Malpertuis"in esaslı ekstralar içeren DVD'sini (hem Cannes, hem de Kümel versiyonlarını kapsayan iki disklik DVD'de Harry Kümel, aktör Mathieu Carrière, görüntü yönetmeni Gerry Fisher, aktris Susan Hampshire, yapımcı Pierre Levie'yle yapılan söyleşiler vardır) Belçika Kraliyet Film Arşivi 2005'te piyasaya sunmuştur.

- **KONU:** Hikaye 18. yüzyıl sonlarında isimsiz bir Felemenk şehrinde geçer. Denizci Jan uzun bir seferden döndüğünde oturduğu evin ve ailesinin yok olduğunu öğrenir. Yolda ablası Nancy'ye benzettiği bir kadının peşine takılır ve kabaremsi bir batakhanede sıkı bir dayak yedikten sonra bilincini yitirir. Kendini geldiğinde ölüm döşeğindeki amcası Quintin Cassavius'un muazzam malikanesi Malpertuis'dadır... Cassavius mirasını akrabaları (Jan, Nancy, kötücül yeğen Dideloo, karısı Sylvie, Alice ve kız kardeşleri) arasında eşit olarak paylaştıracaktır. Ama bir koşulu vardır: Mirasçıların hiçbiri Malpertuis'i terk etmeyecektir. Amcanın ölümünden sonra devasa malikanenin labirent benzeri koridorlarında, merdivenlerinde, gizli odalarında kapana kısılan Jan dehşet verici olaylara, cinayetlere tanık olur. Bir gece sevgilisi Nancy'le birlikte Malpertuis'den ayrılmak isteyen Mathias ölü bulunur. Sonra da tam bir pislik olan Dideloo öldürülür. Cassavius'un yardımcısı, hayvan doldurma üstadı Philarette, karanlıkta yaşayan kapıcı Lampernisse, hizmetkarlar ve evin rahibi bir şeyler saklamaktadır. Bu arada üç kız kardeşin güzeli Alice Jan'ı kolaylıkla baştan çıkarır. Dideloo'ların hizmetçisi Euryale de Jan'dan hoşlanmaktadır. Malpertuis'in gizini Jan'a anlatacak olan kişi de Euryale'dir... Evdeki misafirlerin ve hizmetkarların hepsi aslında Yunan tanrılarıdır... İyonya denizindeki bir Yunan adasında onları (göklerin ateşini çalan Prometheus, güzellik ve aşk tanrıçası Venüs, şiirin tanrıçası Apollon, ceza, zulüm ve intikamı temsil eden üç şirret kadın Tisiphone, Megaera, Alecto, karanlıkların tanrısı Hecate, tüccarların ve hırsızların tanrısı Hermes, ba-

Malpertuis • Matthieu Carrière

kışlarıyla taşa çeviren Gorgon) ölüme terk edilmiş olarak bulan Cassavius hayvan doldurucusu Philarette'in marifetiyle hepsinin yüzüne insan derisi diktirmiş ve yarı insan, yarı tanrı bir melez ırk yaratma peşine düşmüştür. Onlar artık Cassavius'un tutsaklarıdır. Euryale (Gorgon) gizi açıkladıktan sonra kendisine sırılsıklam aşık olan Jan'a sarılır ve onu taşa dönüştürür. Modern dünyaya atlanan sürprizli finalde yaşanan tüm bu usdışı olayların akıl hastanesinde tedavi gören Jan'ın fantezilerinden ibaret olduğu anlaşılır...Genç adamın iyileştiğine kanaat getiren başhekim onu taburcu etmeye hazırlanmaktadır. Ama Jan gerçekten akıl sağlığına kavuşmuş mudur?

Lezbiyen vampir filmi "La rouge aux lèvres"le (Kırmızı Dudaklar) Belçika sinemasının dahi çocuğu ilan edilen Harry Kümel hemen sonrasında görsellik ve sanat yönetimi açısından kolay kolay hiçbir korku filminin eline su dökemeyeceği bu görkemli filmin çalışmalarına başlamıştı. Flaman ressamların ve Belçikalı gerçeküstücü René Magritte'in tablolarını (melon şapkalı Dideloo) anımsatan figürleri, cesur erotik sahneleri, İngiliz görüntü yönetmeni Gerry Fisher'ın dahiyane bir ustalıkla ışıklandırdığı muazzam kadrajlarıyla dikkat çeken "Malpertuis"i Argento klasikleri "Suspiria" ve "Inferno"yla birlikte en şık modern korku filmi saymak abartılı olmaz. Malpertuis"in karanlık koridorları, sonsuzluk hissi veren merdivenleri, masal alemini çağrıştıran sürrealist odaları, gotik kütüphaneleri hiçbir Hollywood filminde asla göremeyeceğiniz sanatsal bir forma sahiptir. Yakın çekimlerde farklı kişilerin yüzleri, farklı tekniklerle aydınlatılmış, ışık gölge oyunları dışavurumcu Alman korku klasikleriyle boy ölçüşmüştür. Dekorlar ve kostümler en az görüntüler kadar göz alıcıdır. Müzikleri, sinemanın Mozart'ı sayılan Fransız Georges Delerue bestelemiştir.

Özgün versiyonu Lewis Carroll'dan bir alıntıyla başlayan "Malpertuis"in Cannes versiyonunun girişinde ise "Bir aptalın anlattığı çılgınlık dolu, anlamı olmayan bir hikaye"... ibaresi yer alır. Alman oyuncu Mathieu Carrière'in canlandırdığı heykel vücutlu Jan karakteri biraz çocuksu, bebek yüzlü ve kesinlikle efemine bir karakterdir. (Carrière yönetmen Kümel'in kendisini Jean Genet'nin romanındaki eşcinsel denizci Querelle'e benzettiğini ileri sürmüştür)Ablası sandığı bir kadının peşinden giderken fahişelerin cirit attığı bir kabareye yolu düşer ve bir kavgaya karışır. Orada şarkı söyleyen Bets'in (Sylvie Vartan) pezevengi, üç kağıtçı Dideloo'nun kışkırtmasıyla Jan'ın kafasına sert bir cisimle vurur. Jan ayıldığında Malpertuis'de ablası Nancy'nin kollarındadır. (burada ensest ilişki iması çok keskindir) Malpertuis'e nasıl gelmiştir, orası

Malpertuis • Daniel Pilon

Malpertuis • Susan Hampshire, Mathieu Carrière

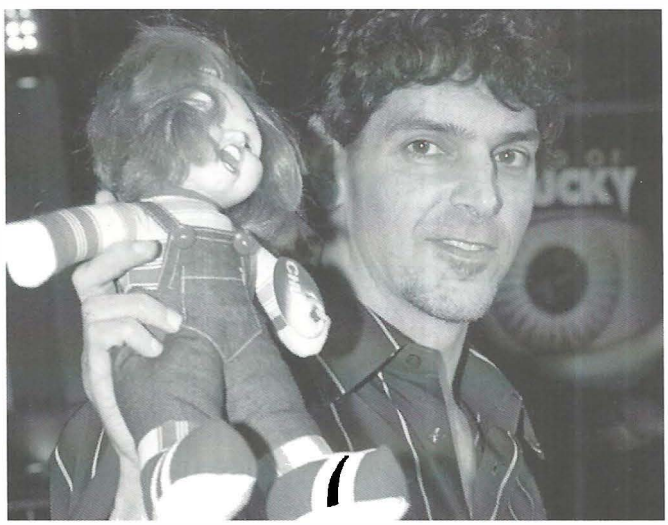
tamamıyla muammadır. Para hırsıyla yanıp tutuşan kötü kalpli Dideloo ve karısı, birisi sürekli kıkırdayan üç kız kardeş, cüce bir hayvan doldurucusu, Nancy'nin sevgilisi ressam Mathias, obur bir rahip, hizmetkarlar ve yatalak diktatör Cassavius bu deliler evinde günlerini geçirirler. Cassavius'un cenazesinin kalkmasından sonra Jan evin esrarını çözmeye niyetlenir ama güzel kadınların kuşatması altındadır. Euryale'yi sevmesine karşın Alice'le yatar. Sonra garip tavırlar sergileyen ve adeta zombileşen akrabaları ve hizmetkarların saldırısıyla karşı karşıya gelir. Rahibin yardımıyla bir delikten aşağı doğru (Alis Harikalar Diyarında) savrulur. Dışarı çıktığında dayak yediği kabareye geri döneriz... Bu kez Sylvie Vartan'ın kollarındadır. Oradan çıkar çıkmaz bir dükkanın içinden geçerek Malpertuis'e döner. Euryale ona taşlaşmış tanrıları birer birer gösterir ve sonra kendisi de taşa dönüşür. O sırada inişe geçen bir Concorde, bilgisayarlar ve sirenleri çalan bir ambulans kadraja girer. Takım elbiseli Jan bir hastanede doktoruyla konuşmaktadır. Doktor onu taburcu etmeye hazırlanırken hastanedeki diğer doktorlar ve hemşireler (Malpertuis'deki karakterlerin ikizleridir) etrafta dolanmaktadır. Karısı Charlotte'la çıkış kapısını ararken yanlışlıkla bir odaya girer. Burası Malpertuis'in sayısız koridorundan biridir. Karşıdan ikizi Jan kendisine doğru yaklaşmaktadır.

Hikaye içinde hikaye üreten, matruşka bebekleri benzeri dramatik yapısıyla izleyenlere zorlu ama zevkli bir seyir vadeden bu rüya proje gişede hüsrana uğramıştır. Hem de Orson Welles gibi bir efsaneye rağmen... Sadece üç iş günü çalışan ve nakit 1 milyon Belçika frangını cebe indiren Cassavius rolündeki (Kümel'in bu rol için diğer adayları John Huston ve Peter Ustinov'dur) Welles kaprisleri ve ayyaşlığıyla teknik ekibi ve oyuncu arkadaşlarını bezdirmiştir. Filmin esas yıldızı tam üç karaktere birden (Nancy, Alice, Euryale) can veren İngiliz aktris Susan Hampshire'dır. Hampshire yalnızca ağır bir makyajla çalışmakla kalmamış, insanın canını fena halde acıtan kontakt lensleri çekimler boyunca takmıştır. Alman usta Volker Schlöndorff'un "Der junge Törless"yle takdir toplayan Mathieu Carrière denizci Jan'ı, ünlü Fransız aktör Jean-Pierre Cassel (Vincent Cassel'in babası) hırpani kapıcı Lampernisse'i, olağanüstü Michel Bouquet sahtekar Dideloo'yu, 60 ve 70'lerin efsane pop şarkıcısı Sylvie Vartan kabare müzisyeni Beth'i canlandırmıştır. Belçikalı Dora van der Groen (bayan Dideloo), Charles Janssens (Philarette), Fanny Winkler (Griboin), Kanadalı Daniel Pilon (Mathias), Alman Walter Rilla (vekilharç Eisengott) filmi sırtlayan diğer oyunculardır.

▸ **SOFLDOC - ARTEMIS - LES PRODUCTIONS ARTISTES ASSOCIES - SOCIETE D'EXPANSION DU SPECTACLE ORTAK YAPIMI. Yön.** Harry Kümel, **Sen.** Jean Ferry (Jean Ray'ın aynı adlı romanından), **Yap.** Paul Laffargue, Pierre Levie, **Gör. Yön.** Gerry Fisher, **Müz.** Georges Delerue, **Kur.** Richard Marden, Harry Kümel, **Kos.** Claire-Lisa Leisegang, **San. Yön.** Pierre Cadiou De Conde, **Mak.** John O'Gorman, Claudine Thyrion, Odette Van Der Gryn, **Oyn.** Orson Welles (Quintin Cassavius), Susan Hampshire (Nancy, Euryale, Alice), Mathieu Carrière (Jan), Michel Bouquet (Dideloo), Jean-Pierre Cassel (Lampernisse), Daniel Pilon (Mathias), Charles Janssens (Phlarette), Sylvie Vartan (Beth), Walter Rilla (Eisengott), Dora Van Der Groen (Sylvie Dideloo), Jet Naessens (Eleonora), Cara Van Wersch (Rosalie), Fanny Winkler (Griboin Ana), Jenny Van Santwoort (Elodie), Bob Storm (Griboin), Gella Allaert (Gerda), Hugo Dellas (Hans), Johan Troch (Dilenci Çocuk), Johnny Hallyday (Denizci).

RENKLİ, 35 mm, 119 DAK. (Özgün Versiyon)

MANCINI, DON (1963) Amerikalı senaryo yazarı, yönetmen. U. C. L. A. mezunu Don Mancini öldürülen bir seri katilin ruhunu taşıyan oyuncak bebek Chucky'nin cinayetlerini anlatan "Child's Play" (Çocuk Oyunu) serisinin yaratıcısı ve senaryo yazarıdır. Serinin son filmleri "Seed of Chucky" (Chucky'nin Tohumu) ve "Curse of Chucky"de (Chucky'nin Laneti) yönetmen koltuğuna oturmuştur.

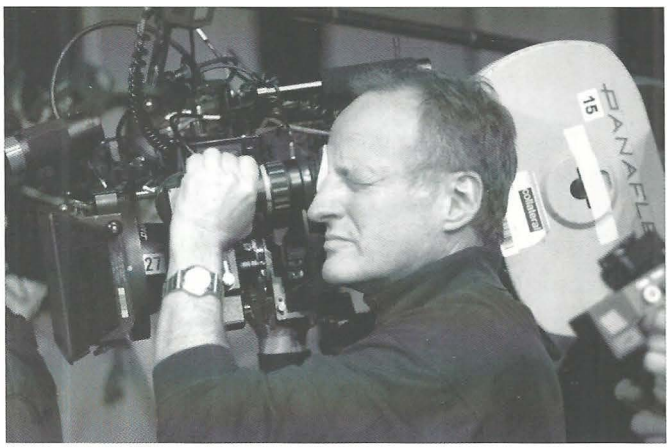
Don Mancini

▸ **FİLMOGRAFİ:** Child's Play (Sen. 1988) • Child's Play 2 (Sen. 1990) • Childs Play 3 (Sen. 1991) • Bride of Chucky (Sen.

1998) • Seed of Chucky (Sen. Yön. 2004) • Curse of Chucky (Sen. Yön. 2013)

MANFREDINI, HARRY (ŞİKAGO, 1943) Amerikalı besteci. B yapımı korku filmlerinin bu üretken bestecisi "Friday the 13th"nin (13. Cuma) müzikleriyle çıkış yapmıştır. Serinin diğer filmlerinin bestelerini de yapan Harry Manfredini çoğunlukla Sean Cunningham, David DeCoteau ve Wes Craven'la çalışmıştır.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Friday the 13th (1980) • Friday the 13th Part II (1981) • House (1986) • Deep Star Six (1989) • Wishmaster (1997) • Jason X (2001) • 3 Scream Queens (2014)

Michael Mann

MANN, MICHAEL (ŞİKAGO, 1943) Amerikalı yönetmen, yapımcı, senaryo yazarı. Filmlerinin görsel kalitesiyle ön plana çıkan ve üslupçu anlatımıyla Hollywood kalıplarını zorlayan Michael Mann Amerikan sinemasının çizgi dışı yönetmenlerinden biridir. Uzmanlık alanına giren stilize polisiyelerin yanısıra deneysel tatlar içeren ilginç korku ve gerilim filmleri de çekmiştir. Sağlam öykü yapıları, özgün elektronik müzikleri, titiz renk kompozisyonları ve gerçekçi karakterleriyle farklılık gösteren Michael Mann filmleri geleneksel Hollywood yapımlarından hep bir adım öndedir.

Wisconsin Üniversitesi'nde öğrenim gören, Londra'da sinema okuyan Mann "Police Woman" (Kadın Polis), "Starsky & Hutch", "Vegas" gibi 70'lerin popüler televizyon dizilerinde yönetmenlik ve senaristlik yaparak deneyim kazanmıştır. İlk sinema filmi "Thief" (Violent Streets adıyla da tanınıyor) yeni bir yaşama başlamak isterken, son işinde mafyanın oyununa gelerek düşlerini gerçekleştiremeyen bir kasa hırsızının (James Caan) öyküsünü anlatır. Finaldeki çarpıcı çatışma sahneleri, elektronik rock dünyasının efsanevi grubu Tangerine Dream'in tüyleri diken diken eden müziği ve mükemmel görüntüleriyle dikkat çeken bu varoluşçu polisiyeyi atmosferik korku "The Keep" (Kale) ve yamyam Hannibal Lecter'ın ilk kez huzurlarımıza çıktığı "Manhunter" (İnsan Avcısı) takip etmiştir. Paul Wilson'un ülkemizde "Kan Çanağı" adıyla yayınlanan romanından sinemaya aktarılan "The Keep" 2. Dünya Savaşı sırasında Romanya'daki bir kaleye gönderilen Nazilerin, orada gizlenen şeytani bir varlığı uyandırmalarının sonrasında gelişen doğaüstü olayları konu alır; gişede maliyetinin ancak yarısını çıkarmıştır. Epik western "The Last of the Mohicans" (Son Mohikan), Robert De Niro'yla Al Pacino'yu bir araya getiren 90'ların en iyi polisiyelerinden "Heat" (Büyük Hesaplaşma), bir gazete makalesinden yola çıkarak sigara üreticilerinin ipliğini pazara çıkaran "The Insider" (Köstebek), Muhammet Ali'nin yaşamından kesitler sunan "Ali" ve dijital kamerayla çekilen "Collateral"le (Tetikçinin Gecesi) iddialı filmler serisini sürdüren Mann tiryakilik yaratan TV dizileri "Miami Vice", "Crime Story" ve "Drug Wars"da yapımcı olarak karşımıza çıkmıştır.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Thief (1981) • The Keep (1983) • Manhunter (1986) • L. A. Takedown (TV 1989) • The Last of the Mohicans (1992) • Heat (1995) • The Insider (1999) • Ali (2001) • Collateral (2004) • Miami Vice (2006) • Public Enemies (2009) • Blackhat (2015)

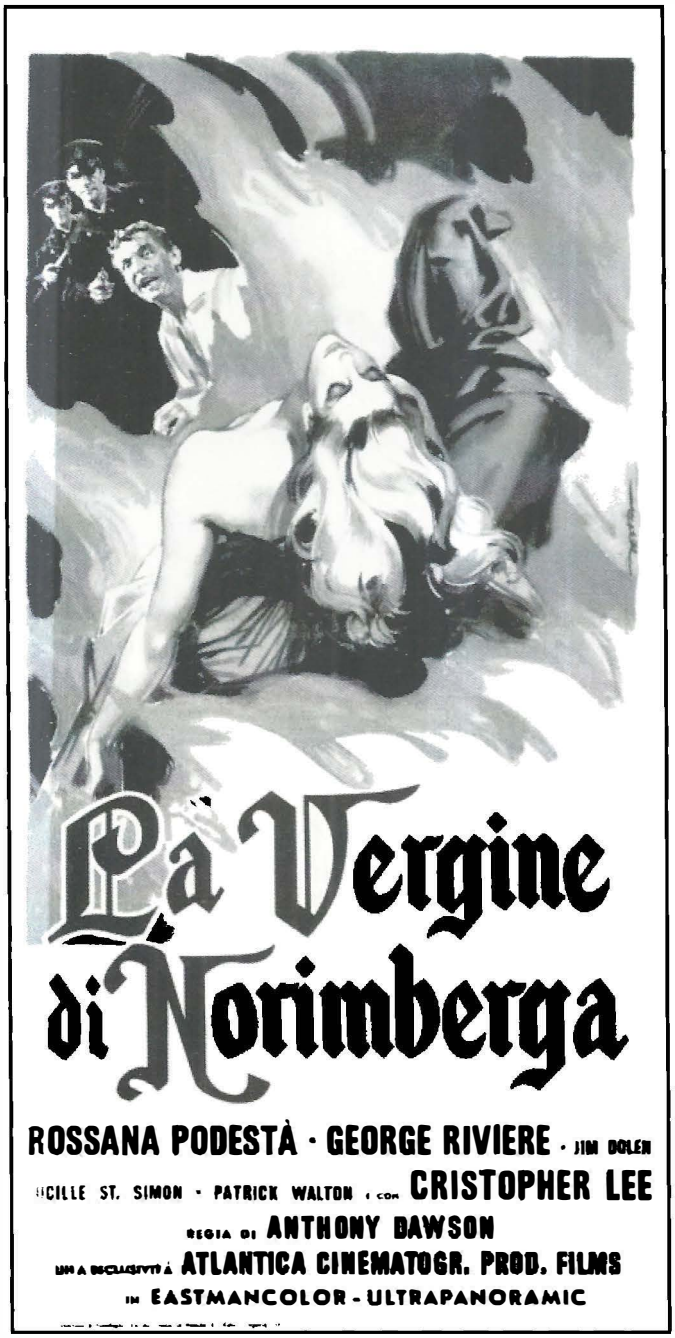
MARASCO, ROBERT (NEW YORK, 1936 - NEW YORK, 1998) Amerikalı oyun ve roman yazarı. Kötücül işlerin döndüğü bir Katolik okulunda geçen oyunu "Child's Play" (Çocuk Oyunu - 1970) önce Broadway'de sahnelenmiş, sonra Sidney Lumet'in 1972 tarihli sinema uyarlamasına konu olmuştur. Stephen King'in "The Shining"ine ilham kaynağı olan romanı "Burnt Offerings" (Gazap Tohumu - 1973) hortlaklı bir eve taşınan orta sınıf bir ailenin yok oluş öyküsünü anlatır; 1976'da Dan Curtis tarafından beyazperdeye taşınmıştır.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Child's Play (1972) • Burnt Offerings (1976)

MARGHERITI, ANTONIO (ROMA, 1930-MONTEROSI, 2002) İtalyan yönetmen. 40 yıla yakın bir süre filmcilikle uğraşmış ve İtalyan B sinemasının çoğu teknisyeni gibi değişik türlerde, düşük bütçeli ürünlere imza atmıştır. 1950'de makine mühendisliği öğrenimini yarıda bırakarak Roma'daki sinema okulu Centro Sperimentale di Cinematografia"ya giren Antonio Margheriti, mezun olduktan sonra çeşitli filmlerde reji asistanı, montaj şefi olarak çalışmıştır. İlk filmi "Space Men" dar bütçeli bir bi-

Antonio Margheriti

Antonio Margheriti • La vergine di Norimberga (Nürnberg Bakiresi) afişi

lim kurgudur. 60'larda, dehşet verici sırlarla örülü şatolarda geçen gotik korku filmleri "La vergine di Norimberga" (Nürnberg Bakiresi) ve "Danza macabra"yla (Ürperten Dans) dikkat çeken Margheriti, ilerleyen yıllarda spagetti westernler, peplumlar, polisiyeler, bilim kurgular ve giallo'larla kariyerini zenginleştirmiştir. Roma Incir De Paolis stüdyolarında çekilen dönem filmi "La vergine di Norimberga"da (filme adını veren Nürnberg Bakiresi, kadın biçimindeki bir işkence aletine verilen isimdir) yeni evlendiği soylu kocasının (Georges Riviere) Almanya'daki muazzam şatosuna yerleşen Amerikalı yeni gelin (Rosanna Podesta) genç kadınların kırmızılar giymiş biri tarafından katledilişlerine tanık olur... Korku kraliçesi Barbara Steele'in yazar konuğuna aşık olan bir hayaleti oynadığı "Danza macabra" Margheriti'nin en fazla övgü toplayan tür çalışmasıdır. İtalyan korku sineması klasikleri arasında seçkin bir yeri olan filmimiz ünlü bir yazarla (Edgar Allan Poe!) iddiaya giren genç bir gazetecinin perili bir malikanede yaşadığı doğaüstü deneyimleri konu almaktadır. Gazeteci, hayaletli olduğu söylenen terk edilmiş malikanede geceyi geçirmeyi başarırsa hem paralı iddiayı kazanacak, hem de Poe'yla söyleşi yapma olanağı bulacaktır. Ancak hayaletlerin cirit attığı lanetli malikanede gecelemek kendisine pahalıya mal olacaktır. İtalyan sinemacı 6 yıl sonra aynı filmi renkli olarak, "Nella stretta morsa del ragno" (Örümceğin Kıskacı) adıyla yeniden çekmiştir. Margheriti'nin gotik korku geleneğini yaşatan diğer filmi "I lunghi capelli della morte"nin (Ölümün Uzun Saçı) başrolünde yine benzersiz Barbara Steele vardır. Mario Bava klasiği "La maschera del demonio"yla (Şeytanın Maskesi) koşutluklar taşıyan, *mezardan kalkan ölü* konulu "I lunghi..." 17. yüzyılda geçen bir intikam öyküsü anlatır. Bir kızlar okulunda vuku bulan seri cinayetleri konu alan "Nude... si muore" (Çıplak Ölüm) Margheriti'nin şimdiki zamanda geçen ilk korku-gerilim filmidir; Almanya'da "Sieben Jungfrauen für den Satan" (Şeytan İçin 7 Bakire) İngiltere ve ABD'de "School Girl Killer" (Öğrenci Katili) adlarıyla vizyona girmiştir. Yavan "Nude...si muore"yi takip eden Alman - İtalyan ortak yapımı "Schreie in der Nacht" (Gecenin Çığlıkları) lezbiyen sahneleriyle sansürün radarına takılmıştır. Karanlık geçmişi paylaşan insanların bir medyumun oturduğu şatoya sığınmalarıyla gelişen olayları anlatan film "Contronatura" ve The Unnaturals" adlarıyla da tanınır. 70'lerin başlarında, bir malikanede işlenen faili meçhul cinayetlerin bir kedinin gözünden aktarıldığı gotik dekorlu giallo "La morte negli occhi del gatto" (Kedinin Gözlerindeki 7 Ölüm. Türkiye'de Şeytanın Cinayetleri adıyla gösterildi) ve Klaus Kinski'li yeni çevrim "Nella stretta del ragno"yla korku serisine devam eden Margheriti, efsane pop art sanatçısı Andy Warhol'un yapımcılığında Yugoslavya'da çekilen "Blood for Dracula" ve "Flesh for Frankenstein"da ikinci küme yönetmenliğini üstlenmiştir. Bu dönemde Lee Van Cleef'li spagetti westernlere, Barbara Bouchet'li seks komedilerine ve Yul Brynner'ın son kez başrolde gözüktüğü mafya filmi "Con la rabbia agli occhi"ye de (Gözlerinde Öfke Vardı) imza atacaktır.

Margheriti, 70'lerin sonlarında ticari filmler çeken çoğu İtalyan meslektaşı gibi pazarın taleplerini iyi değerlendirmiş ve gişe rekorları kıran Amerikan tür filmlerini taklit eden istismar ürünlerine (Killer Fish, Apocalypse Domani) hayır dememiştir. 70'lerin sonradan düşüşe geçecek yıldızları Lee Majors, Margaux Hemingway, Marisa Berenson, Karen Black'i bir araya getiren Brezilya manzaralı Piranha-Jaws kırması "Killer Fish" çaldıkları zümrütleri emniyete almak için gölün dibine atan bir grup hırsızın maceralarını konu alır. Yüzlerce piranhayla dolu olan gölde can pazarı yaşanacaktır; hırsızlar ve tesadüfen otelde tanıştıkları bir film ekibi potansiyel kurbanlardır. İnsanları

yamyamlara dönüştüren bir virüs taşıyan Vietnam gazilerinin hikayesini anlatan "Apocalypse domani" (Kıyamet Yarın. Türkiye'de Cehennem Dönüşü adıyla oynadı) Romero'nun zombi klasiği "Dawn of the Dead" (Ölülerin Şafağı) ve Coppola'nın Vietnam kâbusu "Apocalypse Now"-dan (Kıyamet) açık etkiler taşımaktadır; 80'lerde moda olan çoğu İtalyan zombi filmi gibi gore sahneleriyle donatılmıştır. İtalyan tür sinemasının ateşinin sönmekte olduğu 80'lerin sonlarında Margheriti üretken B filmi senaristlerinden Tito Carpi'nin yazdığı "Alien degli abissi"yle (Derinliklerin Yaratığı) bir kez daha kamera arkasına geçmiştir. "Alien"ın yalnızca isminin değil cisminin de kullanıldığı bu filmde dev pençeli mutant bir uzaylı canavarla mücadele eden çevreciler ve doğayı fabrikalarının atıklarıyla zehirleyen kötü adamlar vardır. Margheriti 80'lerde başka piyasa işi bilim kurgu, macera ve savaş filmleri de yönetmiştir. Bunlardan ikisi, "Yor" ve "I sopravvisutti della città morta" Türkiye'de çekilmiştir. İtalyan B sinemasının bu çalışkan ve yetenekli teknisyeni 90'lı yıllarda sadece iki film yapma olanağı bulabilmiş, 4 Kasım 2002'de kalp krizi geçirerek veda etmiştir. Margheriti çoğu filminde Anthony M. Dawson takma adını kullanmıştır.

▸ **FİLMOGRAFİ:** La vergine di Norimberga (1963) • Danza macabra (1964) • I lunghi capelli della morte (1964) • I diavoli della spazio (1965) • Nude... si muore (1968) • Schreie in Der Nacht (1969) • Nella stratto morsa del ragno (1971) • La morte negli occhi del gatto (1973) • Fantasmas en el oeste (1976) • Killer Fish (1979) • Apocalypse domani (1980) • Code Name: Wild Geese (1984) • Kommando Leopard (1985) • Alien degli abissi (1989)

MARINS, JOSÉ MOJICA (SÃO PAULO, 1936) Brezilyalı yönetmen, oyuncu, senarist, yapımcı. Brezilya'nın biricik korku ikonu José Mojica Marins 60 ve 70'lerde Ze do Caixao (Mezardaki Joseph) adlı kötülük timsali bir cenaze levazımatçısının maceralarını işleyen birbirinden tuhaf filmler yönetmiştir. Silindir şapkalı, uzun tırnaklı, siyah pelerinli Ze do Caixao'ya filmlerinde alter egosu José Mojica Marins bizzat can vermiştir. Seksin, vahşetin ve sadizmin süprüntü (trash) estetiğiyle kaynaştığı Marins filmlerinde çoğunlukla gettolardan seçilen amatör oyuncular rol almıştır. 80'lerde hardcore seks filmleri de çekmiştir.

▸ **FİLMOGRAFİ:** A meia-noite levarei sua alma (1964) • Esta noite encarnarei no teu cadaver (1967) • O estranho mundo de ze do caixao (1968) • O ritual dos sadicos (1970) • O exorcismo nero (1974) • Inferno carnal (1977) • Delirios de um anormal (1978) • Estupro (1978) • A quinta dimensao do sexo (1984) • 24 horas de sexo explicito (1985) • Encarnaçao do demonio (2008)

Neil Marshall • The Descent (Cehenneme Bir Adım) • Shauna Macdonald

MARSHALL, NEIL (NEWCASTLE UPON TYNE, 1970) İngiliz yönetmen, senarist, kurgucu. Kapalı yerlerde kapana kısılmış karakterlerin hayatta kalma çabalarını işleyen vahşi korku filmleriyle dikkatleri üzerine toplamıştır... Kısa filmcilikten gelen Marshall'ın aksiyonla korkuyu buluşturan ilk uzun metrajlısı "Dog Soldiers"da (Köpek Askerler) İskoçya'nın dağlık bir bölgesinde tatbikat yapan İngiliz askerleri çevrede gezinen kurt adamlar tarafından bir çiftlik evinde kıstırılır. İngiliz - Lüksemburg ortak yapımı "Dog Soldiers"ı takip eden klostrofobik "The Descent" (Cehenneme Bir Adım) çok daha iyi gişe yapmış ve eleştirmenlerden tam not almıştır. Bir mağarada mahsur kalan altı genç kızın yırtıcı hayvanlara benzeyen mutant yaratıklar tarafından terörize edilmelerini anlatan bu vahşi, tansiyonu yüksek ve karamsar korku filmi ülkemizde de gösterilmiştir. Marshall, daha sonra ölümcül bir virüsün kasıp kavurduğu İngiltere'de geçen "Doomsday" (Kıyamet Günü) ve M. Ö. 140 yılında Roma lejyonunun Britanya istilasını anlatan, aksiyonu bol "Centurion"u (Son Savaşçı) yönetmiştir.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Dog Soldiers (2002) • The Descent (2005) • Doomsday (2008) • Centurion (2010) • Game of Thrones (TV 2012) • Constantine (TV 2014)

MARTELLI, CARLO (LONDRA, 1935) İngiliz besteci. 60'larda "Witchcraft" (Büyücülük), "The Curse of the Mummy's Tomb" (Mumya'nın Mezarının Laneti), "Catacombs" (Yeraltı Mezarları), "It!" (O) gibi orta halli İngiliz korkularına müzikler yapmıştır.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Witchcraft (1964) • The Curse of the Mummy's Tomb (1964) • Catacombs (1965) • Who Killed the Cat? (1966) • The Prehistoric Women (1967) • It! (1967)

MARTIN, EUGENIO (GRANADA, 1925) İspanyol yönetmen. 60'larda Nicholas Ray ve Roy Ward Baker'a asistanlık yapmış; 70'lerde piyasa işi western ve macera filmle-

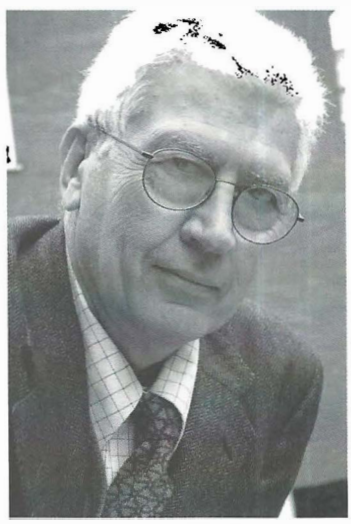
Eugenio Martin • Horror Express (Korku Ekspresi)

rinin yanısıra dikkate değer korku filmleri de yönetmiştir. Bir İspanyol - İtalyan - Batı Alman ortak yapımı olan ilk tür filmi "Ipnosi"de (Hipnoz) bir vantrilog öldürülür; cinayetin tek tanığı vantriloğun kuklasıdır. Jean Sorel, Götz George, Massimo Serato, Werner Peters ve Eleonora Rossi Drago oynamıştır. Canlıların zihinlerine hükmeden ve onları zombilere dönüştüren donmuş bir fosilin taşındığı bir yolcu treninde geçen "Horror Express" (Korku Ekspresi) İspanyol sinemacının en bilinen tür filmidir. 70'lerin en iyi Avrupa korkularından biri olarak kabul gören bu "The Thing" çeşitlemesinde Christopher Lee, Peter Cushing ve Telly Savalas başrolleri paylaşmıştır. "Una vela para el diablo" (Şeytan İçin Bir Mum), "Sobrenatural" (Doğaüstü), "La ultimo senora Anderson" (Son Bayan Anderson) ve "Aquella casa en las afueras" (Şehrin Dışındaki Ev) Martin'in diğer tür filmleridir. İlki, pansiyonlarına gelen, kendilerine göre *hafifmeşrep* genç kızları acımasızca katleden iki evde kalmış din fanatiği kızkardeşin hikayesini anlatır; ikincisi kocasının hayaleti tarafından rahatsız edilen bir kadınla ilgilidir; üçüncüsünde varsıl bir işadamının karısı yüzme havuzunda ölü bulunur; işin garibi önceki karıları da tuhaf kazalara kurban gitmiştir; dördüncüsü geçmişte yasadışı çalışan bir klinikte kürtaj olan hamile bir kadının paranoyalarını resimlemiştir. Eugenio Martin 1996'da emekli olmuştur.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Ipnosi (1962) • La ultima senora Anderson (1971) • Horror Express (1972) • Pancho Villa (1973) • Una vela para el diablo (1973) • Aquella casa en las afueras (1980) • Sobrenatural (1981)

MARTINO, SERGIO (ROMA, 1938) İtalyan yönetmen. 70 ve 80'lerde, ticari filmler çeken çoğu meslektaşı gibi türden türe atlamış profesyonel bir sinemacıdır. Dedesi ilk sesli İtalyan filmini çeken Gennaro Righelli; babası ise bir banka müdürüdür. 60'larda Mario Bava ve Brunello Rondi'ye asistanlık yapmıştır; 1969'da *mondo* tarzındaki "Mille pecatti... nessuna virtu"yla (Çok Günah... Az Erdem) asistanlıktan yönetmenliğe terfi etmiş; 70'lerin başlarında dönemin seks bombalarından Edwige Fenech'in cinsel çekiciliğiyle ilgi toplayan "Lo strano vizio della Signora Wardh" (Bayan Wardh'ın Tuhaf Huyları), "Tutti i colori del buio" (Karanlığın Bütün Renkleri), "Il tuo vizio e una stanza chiusa e solo io ne ho la chiave" (Kötü Alışkanlıkların Kilitli Bir Oda Gibi ve Anahtarı da Sadece Bende) gibi müstehcen ve havalı giallo'lar yönetmiştir. Fenech'in oynamadığı diğer giallo filmleri "I corpi presentano tracce di violenza carnale" (Cesetlerde Şiddetin İzleri Var) ve "La coda dello scorpione"nin (Akrebin Kuyruğu) prodüksiyon kaliteleri öncekiler gibi ortalamanın üzerindedir.

Birbirlerine çok yakışan George Hilton - Edwige Fenech ikilisinin oynadıkları "Lo strano vizio della Signore Wardh" (ülkemizde Yılan Ruhlu Kadın adıyla gösterildi) İtalyan cinayet filmleri *giallo*'ların tipik özelliklerini (usturalı katil, cazibeli çekim mekanları, kitsch dekorlar, izleyenleri yanlış yönlendiren *red herrings*'ler, karmaşık öykü yapısı, stilize kamera çalışması, açık saçık sahneler, psychedelic müzikler) taşımaktadır. Viyana'da geçen ve Freud'dan bir alıntıyla açılan (*dinimizdeki on emirden biri olan "kimseyi öldürme" bizim bir katiller neslinden geldiğimizin kanıtı niteliğindedir; öldürme tutkusu, bu nesilden olan herkesin kanında vardı... muhtemelen bizim kanımızda da...*) filmin hikayesi çoğu giallo yapımında olduğu gibi mantık sınırlarını zorlasa da gerilimli, bol entrikalı ve sürprizlerle bezelidir. Zengin bir borsacının eşi olan Julie Wardh (Edwige Fenech) bir seyahat dönüşünde Viyana'yı kana bulayan bir seri katilin varlığından haberdar olur. Bir zamanlar sado-mazo bir ilişki sürdürdüğü eski sevgilisi Jean (Ivan Rassimov) tarafından sürekli terörize edilen Julie adamın usturalı katil olduğundan kuşku duymaktadır. En iyi arkadaşı Carol (Conchita Airoldi) bir partide onu yakışıklı kuzeni George'la (George Hilton) tanıştırır. İşten başka bir şey düşünmeyen ihmalkar kocasından (Alberto De Mendoza) haz etmeyen Julie, genç adamla ilişkiye girer. Bu arada Jean kuşkulu bir şekilde ölü bulunur, katilin tehditlerine ve şantajlarına maruz kalan Julie'ye yardım etmek isteyen Carol da usturalı katilin kurbanı olur. Yeni bir yaşama başlamak isteyen Julie sevgilisiyle birlikte İspanya'ya tatile gider. Ama kâbus sona ermemiştir; genç kadının güvendiği dağlara kar yağacaktır. Dario Argento'nun "L'uccello dalle piume di cristallo"suyla (Kristal Kanatlı Kuş) birlikte *giallo* alt türünün popülerleşmesinde büyük rol oynayan "Lo strano vizio della Signora Wardh"ın izleyenleri sürekli şaşırtan (günümüzün sürprizli korku filmleri

Sergio Martino

Sergio Martino • Tutti i colori del buio (Yılan Ruhlu Kadının Kabusu) • Edwige Fenech

bunun yanında çocuk oyuncağı kalmaktadır) senaryosu Eduardo Manzanos Brochero ve Ernesto Gastaldi ortaklığıyla yazılmıştır; Schönbrunn Sarayı bahçesinde çekilen cinayet sahnesi filmin doruk noktasını oluşturur.

Türkiye'de "Yılan Ruhlu Kadının Kâbusu", İngilizce konuşan ülkelerde "They're Coming to Get You" (Seni Almaya Geliyorlar) ve "Day of the Maniac" (Manyağın Günü) adlarıyla gösterilen, "Rosemary's Baby" çağrışımlı "Tutti i colori del buio" Martino - Gastaldi - Fenech - Hilton işbirliğinin bir diğer ürünüdür. İtalyan korku sinemasına özgü sanrısal bir atmosferin egemen olduğu bu karmaşık filmin konusu bebeğini düşürdükten sonra şeytana tapan bir tarikatın tuzağına düşen nevrotik bir kadının etrafında gelişmektedir. Büyüleyici Fenech birbirinden erotik pozlarıyla bu filminde en büyük kozu olmuştur. Londralı çift Jane Harrison (Edwige Fenech) ve Richard Steele'in (George Hilton) ilişkilerinin üzerinde kara bulutlar dolaşmaktadır. Geçirdiği bir trafik kazası sonucunda karnındaki bebeği kaybeden Jane düşlerinde sürekli mavi gözlü bir adamın (Ivan Rassimov) annesini öldürüşünü görmektedir. (Annesi küçük bir çocukken faili meçhul bir cinayete kurban gitmiştir.) Üstelik bu delici bakışlı adam gerçek yaşamın içinde de kendisini izlemektedir. Psikiyatrik yardım alan Jane bir yandan da yeni tanıştığı lezbiyen eğilimli komşusu Mary'le (Marina Malfatti) samimiyeti ilerletir. Satanist bir tarikatın müridi olan Mary, Jane'i rahatlatmak için ayinlerden birine götürür. Keçi sakallı, uzun tırnaklı eksantrik bir tipin (Julian Ugarte) liderlik ettiği ayin sırasında bir tilki kurban edilir ve hayvanın kanı Jane'e içirilir. İlerleyen günlerde Jane gerçekle düşün birbirine karıştığı bir hayal aleminin içine sürüklenir ve akıl sağlığını yitirme noktasına gelir. Bu arada çevresindeki insanlar birer birer öteki dünyayı boylamaktadır. Hikayesi bir çok sürprize gebe olan "Tutti i colori del buio" geniş ekran formatının başarıyla kullanıldığı Giancarlo Ferrando imzalı görüntüleri, stilize edilmiş psychedelik kâbus sahneleri ve usta besteci Bruno Nicolai'nin nostaljik melodilerden güç alan, klas bir *giallo* filmidir.

Piyasada "Excite Me", "Eye of the Black Cat", "Gently Before She Dies" gibi alternatif başlıklarla tanınan, özgün ismi ise bir hayli uzun olan "Il tuo vizio e una stanza chiusa e solo io ne ho la chiave"nin senaryosunu da yönetmenin yakın çalışma arkadaşı, alt türün usta yazarlarından Ernesto Gastaldi kaleme almıştır. Edwige Fenech'in kısa saç modeli ve ilk kez *kötü kadın* rolüyle hayranlarının karşısına çıktığı film (ülkemizde Gece Ziyaretçisi adıyla vizyona girmiş) ünlü Edgar Allan Poe hikayesi "The Black Cat"in (Kara Kedi) serbest uyarlamasıdır. Oliviero Rouvigny (Luigi Pistilli) karısı Irina'yı (Anita Strindberg) her fırsatta aşağılayan ve genç kadına fiziksel şiddet uygulayan alkolik bir yazardır. Irina, sadist kocasının ölen annesinin kedisi Satan tarafından da terörize edilmektedir. Oliviero'nun genç metresi Fausta (1967 İtalya güzeli Daniela Giordano) faili meçhul bir cinayete kurban gidince kuşkular yazar üzerinde yoğunlaşır. Birkaç gün geçmeden Rouvigny'lerin hizmetçisi bir kasap satırıyla öldürülür. Polis soruşturmasından çekinen Oliviero, karısını ikna ederek hizmetçiyi şarap mahzeninin arkasındaki duvara gömer. Bu sıralarda malikaneye tatile gelen Oliviero'nun hafifmeşrep yeğeni Floriana (Edwige Fenech) hem amcasını hem de Irina'yı baştan çıkarır. Karı kocayı birbirlerine karşı kışkırtan Floriana'nın şeytani planları vardır. Aynı yıl vizyona giren "La coda della scorpione" kuşkulu bir uçak kazasında yaşamını yitiren varsıl kocasının milyon dolar değerindeki hayat sigortasını almaya hak kazanan bir kadının öldürülmesinden sonra gelişen olayları konu almaktadır. Atina, Londra ve Roma sokaklarında çekilen filmin sonunda seyirciyi yine bir sürpriz beklemektedir.

ABD'de "Torso" adıyla vizyona giren Carlo Ponti yapımı "I corpi presentano tracce di violenza carnale" (Türkiye gösterimi: Ölene Kadar Seks) Martino'nun yurt dışında en fazla ses getiren tür filmidir; üniversiteli kızlara dadanan bir seks manyağının hastalıklı cinayetlerini anlatır; vahşet ve erotizm dozu dönemin standartlarına göre hayli yüksektir. İngiliz güzeli Suzy Kendall, aktör Jean-Pierre Aumont'nun kızı Tina Aumont, İtalyan aksiyon-polisiyelerin ünlü ismi Luc Merenda ve İtalya'da kariyer yapan İngiliz John Richardson rol almıştır.

Sergio Martino vatandaşları Mario Bava ve Dario Argento'yla birlikte giallo sinemasının en yetkin ürünlerine imza atmasına karşın onlar kadar popüler olamamış; başka türlerde de ürünler vermiştir. Edwige Fenech'le sonu hüsranla bitecek bir ilişki yaşayan yapımcı ağabeyi Luciano Martino (1933-2013) ile birlikte 70'lerin ortalarında Dania Film şirketini kuran İtalyan sinemacı 80'lere uzanan dö-

nem boyunca spagetti westernler (*Mannaja),* seks komedileri (40 gradi all'ombra del lenuolo, *Kadınların Dünyası* - Spogliamoci cosi senza pudor, *Dört Sıcak Yatak* - Cugini carnali, *Şehvetli Kuzenler*) vahşi polisiyeler (La città gioca d'azzardo, *Kumar Şehri* - La polizia accusa: il servizio segreto uccide, *Polis Gizli Servisi Suçluyor* - Morte sospetto di una minorenne, *Reşit Olmayan Bir Kızın Kuşkulu Ölümü*) Amerikan filmlerine öykünen post apokaliptik bilim kurgu ve korku filmleri (Assassinio al cimitero etrusco, *Etrüsk Mezarlığında Cinayet* - 2019-Dopo la caduta di New York, *2019-New York'un Düşüşünden Sonra* - Vendetta dal futuro, *Geleceğin İntikamı*) yönetmiştir. Martino'nun egzotik mekanlarda geçen filmlerinden "Il fiume del grande caimano" (Dev Timsah Nehri) o dönemde üretilen sayısız "Jaws" taklidinden biridir; Barbara Bach ve Joseph Cotten'li "L'isola degli uomini pesce" (Kara Gölün Canavarı) H. G. Wells klasiği "Dr. Moreau'nun Adası"nı çağrıştırır; yamyamlı "La montana del dio cannibale" (Lanetliler Dağı) başroldeki Ursula Andress'i çıplak görmemize vesile olmuştur; Martino'nun İtalya dışında en iyi gişe yapan filmlerinden biridir; Yeni Gine'de kaybolan kocasını ararken yamyam kabilelerine tutsak düşen bir kadının hikayesini anlatır. Filmin kesintisiz versiyonunu izleyenler bir piton tarafından yutulan zavallı bir maymunun can çekişmesine, bir yaban domuzunun ırzına geçilmesine ve bir yerlinin hadım edilmesine tanıklık etmişlerdir. Son yıllarda RAI için dramalar yöneten Sergio Martino bazı filmlerinde Martin Dolman, Julian Barry ve Christian Plummer takma adlarını kullanmıştır.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Mille pecati... nessuna virtu (Mondo Sex) (1969) • Lo strano vizio della signora wardh (1970) • La coda dello scorpione (1971) • Tutti i colori del buio (1972) • Il tuo vizio e una stanza chiusa e solo io ne ho la chiave (1972) • I corpi presentano tracce di violenza carnale (1973) • La citta gioca d'azzardo (1974) • Morte sospetta di una minorenne (1975) • La montagna del dio cannibale (1978) • L'isole degli uomini pesce (1979) • Il fiume del grande caimano (1979) • Zucchero, miele e peperconcino (1980) • 2019 – Dopo la caduta di newyork (1983) • Mani di pietra (1986) • Casablanca Express (1988) • Sulle tracce del condor (1990) • Mal d'africa (1990) • Delitti privati (TV 1992) • Mama per caso (TV 1997) • A due passi dal cielo (TV 1997) • L'ispettore giusti (TV 1999) • Una donna scomoda (TV 2004) • Carabinieri (TV 2006 - 2007)

LA MASCHERA DEL DEMONIO, (Şeytanın Maskesi) Mario Bava'nın yönettiği 1960 tarihli İtalyan filmi. Ünlü yazar Nikolay Gogol'un Rus folklorunda bahsi geçen şeytani bir varlığa gönderme yaptığı "Viy" adlı kısa hikayesinin serbest bir uyarlamasıdır. Senaryosu Ennio De Concini, Mario Serandrei, Mario Bava, Marcello Coscia ortaklığıyla yazılmış, çekimleri Titanus stüdyolarında ve Roma yakınlarında kiralanan bir şatoda yapılmıştır. ABD'de dağıtımcı American International Pictures'ın "Black Sunday" (Kara Pazar) adlı sansürlü kopyasıyla gösterilen bu gotik korku klasiği kazıkta yakıldıktan 200 yıl sonra dirilen bir cadının akrabalarını terörize etmesini anlatır. İngiltere'de "Revenge of the Vampire" (Vampirin Öcü), Batı Almanya ve Avusturya'da "Die Stunde wenn

Drakula kommt" (Drakula'nın Geldiği Saat) başlıklarıyla vizyona girmiştir. İtalya'da Ağustos 1960'ta gösterilen "La maschera del demonio" masraflarını çıkarmakla kalmamış hem İtalyan hem de Fransız, İngiliz ve Amerikalı eleştirmenlerin beğenisini kazanmıştır. Filmin piyasada farklı sistemlere sahip (NTSC ve PAL) DVD'leri bulunmaktadır. Amerikan Image Entertainment, Anchor Bay ve Alman E. M. S firmalarının bastıkları kopyalar kesintisizdir ve hepsinde Bava tarihçisi Tim Lucas'ın sesli yorumları yer almaktadır. E. M. S. DVD'sinde başoyuncu Barbara Steele'le yapılan kısa bir söyleşi de yer almıştır.

▸ **KONU:** Moldovya 17. yüzyıl. Dönemin güzel ve soylu kadınlarından Prenses Asa ağabeyi Vajda'nın büyücülük ve vampirlik suçlamalarıyla Orta Avrupa engizisyonu tarafından idama mahkum edilmiştir. İnfazdan önce Asa intikam yeminleri eder: "*Ne benim, ne de şeytanın lanetinden kaçamayacaksınız. İntikamım çocuklarınızın ve onların çocuklarının kanlarında iz sürecek. Sonsuza dek yaşayacağım ve onlar benim şimdi elimden aldığınız hayatımı geri verecekler.*" Celladı, Asa'nın yüzüne iç kısmı çivilerle kaplı metal bir maske (şeytanın maskesi) yerleştirir sonra da elindeki balyozu tüm gücüyle kadının suratına indirir. Asa korkunç bir çığlık atarken maskeden kanlar fışkırır. İşkence daha bitmemiştir. Kazığa bağlanan Asa diri diri yakılır.

Aradan iki yüzyıl geçer... Doktor Kruvajan ve genç

La maschera del demonio (Şeytanın Maskesi) • Arturo Dominici

meslektaşı Gorobec Moskova'ya bir tıp konferansına gitmektedir. Yolda at arabasının tekerleği yerinden çıkar. Arabacı tekeri yerine takarken iki adam yakındaki şapeli ziyaret ederler. Burası Prenses Asa'nın türbesinin olduğu yerdir. O sırada mezarın yanında beliren bir yarasa Kruvajan'a saldırır. Hafifçe yaralanan doktorun elinden sızan kan Asa'nın çivi izleriyle dolu yüzüne temas eder. Kendilerini dışarı atan iki doktor yörenin soylu ailesi Vajda'lardan Prenses Katia'yla karşılaşırlar. Katia uzaktan akrabası olan büyücü Asa'ya tıpatıp benzemektedir. Gorobec ilk görüşte genç kadına vurulmuştur. Yolculuklarına devam eden doktorlar yakındaki bir handa konaklarlar.

Katia'nın babası Prens Vajda şatosunda huzursuzluk içinde kıvranmaktadır. Uşağına bugünün Asa'nın 200. ölüm yıldönümü olduğunu hatırlatır. Kızı için endişelenmekte ve büyücünün lanetinden çekinmektedir. Vajda'nın endişeleri yersiz değildir. Kruvajan'ın kanı Asa'yı ölüm yıldönümünde yeniden hayata döndürmüştür. Çürüyen yüzü giderek iyileşen büyücü kadın telepatik güçlerini kullanarak kendisiyle aynı gün yakılan vampir sevgilisi Javutich'i mezarından çağırır. Mezarından kalkan ve şeytanın maskesini yüzünden çıkaran Javutich, Prens Vajda'ya bir gece ziyaretinde bulunur. Tam zamanında uyanan yaşlı adam elindeki haçla Javutich'i geri püskürtür. Babalarının canhıraş çığlıklarını duyan Katia ve erkek kardeşi Konstantin yanına koşarlar. Vajda'nın acilen bir doktora ihtiyacı vardır. Uşaklardan biri doktor bulmak için görevlendirilir. Bu arada Javutich hanın dışında piposunu tüttüren Kruvajan'ı kandırarak Asa'nın mezarına getirir... "*Kanın bana yaşam verdi, şimdi sana tekrar ihtiyacım var,*" diyerek doktoru karşılayan ve ipnotize eden Asa kendisine itaat eden adamın dudaklarına öpücükler kondurur. Şatoya muayene için gelen Kruvejan'ın yüzü soluklaşmış, saçları daha beyazlaşmıştır. Artık o da Asa'nın vampir hizmetkarlarından biridir. Prens Vajda'yı muayene eder ve çocukları Katia'yla Konstantin'e merak edilecek bir şey olmadığını söyler. Gecenin ilerleyen saatlerinde Vajda'nın odasına giren Kruvajan adamın kanını emerek öldürür ve şatoyu terk eder. Er-

La maschera del demonio (Şeytanın Maskesi) • Barbara Steele

La maschera del demonio (Şeytanın Maskesi) • Barbara Steele

tesi sabah odaya giren çocukları babalarının cansız bedeniyle karşılaşırlar. Vajda'ların uşağının da nehir kenarında cesedinin bulunmasından sonra köy halkı Asa'nın dirildiğine iyice kanaat getirir... Gorobec ise doktor arkadaşının nedensiz yere ortadan kaybolmasına bir türlü anlam verememektedir. Köyün papazıyla birlikte Javutich'in mezarını keşfeden Gorobec tabutun içinde arkadaşı Kruvajan'ın cesediyle karşılaşır. Papaz, şeytani güçlerin hizmetine giren Kruvajan'ın gözüne tahta bir kıymık sokarak ruhunu huzura kavuşturur. Bu arada Javutich şatoda hizmetkar Ivan ve Konstantin'i ortadan kaldırmış, Katia'yı da Asa'nın yattığı türbeye getirmiştir. "*İntikam zamanı yaklaşıyor, artık özgür olacaksın,* " diyerek Katia'yı, Asa'nın mezarının yanına bırakır Javutich... Kötü ruhlu Asa dokunuşlarla genç kızın yaşam enerjisini çalarken gençleşir, güzelliğine yeniden kavuşur. Aynı dakikalarda şatoya dönen Gorobec deliler gibi Katia'yı aramaktadır. Karşısına çıkan Javutich'i altetmeyi başarır. Ama bu sırada Asa ayağa kalkmış, zavallı Katia'nın güçsüz bedenini tabuta koymuştur. Nefes nefese türbeye giren Gorobec, Katia sanarak büyücü kadına sarılır. "*Geç olmadan cadıyı öldür, ben yapamadım,* " diye fısıldar Asa doktorun kulağına. Gorobec tam tahta bir kazığı sevdiği kadının kalbine çakmaya hazırlanırken boynundaki haçlı kolyeyi fark eder. Büyücünün hain planını anlamıştır. O sırada meşalelerle içeri giren kızgın köylülere Asa'yı teslim eder... Kazığa konan Asa 200 yıl sonra yeniden yakılırken Katia yavaş yavaş kendine gelmektedir.

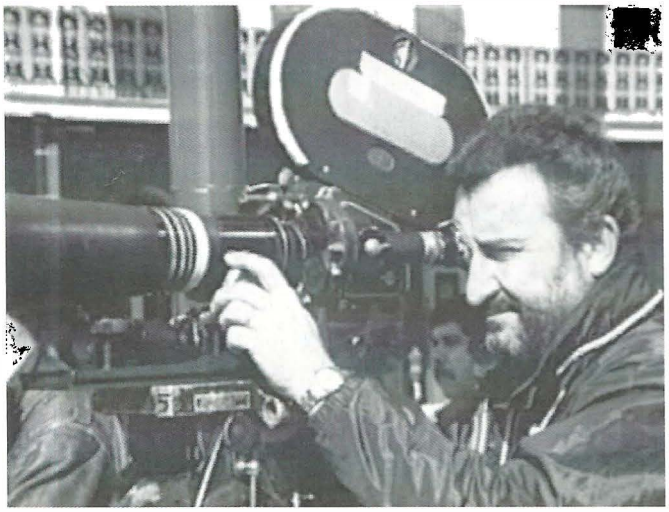
"La maschera del demonio" İtalyan korku sinemasını dünyaya açan, ustaların ustası Mario Bava'nın ilk solo filmidir. 50'lerde kameramanlık yaptığı filmlerde yönetmenin öğle uykusuna dalmasını fırsat bilip arada bir reji koltuğuna oturan Bava, Riccardo Freda'nın yarım bıraktığı "Caltiki-il mostro immortale"yi (Caltiki-Ölmeyen Canavar) tamamlayarak Galatea Films'den Lionello Santi'nin takdirini kazanmıştır. Bava'ya minnet borcunu ödemek isteyen Santi tek başına yöneteceği bir film için teklifte bulunur... Rus edebiyatına öteden beri büyük hayranlık besleyen Bava seçimini Gogol'un 1835 tarihli bir korku hikayesinden yana kullanır. Mario Bava'nın bizzat görüntü yönetmenliğini de üstlendiği "La maschera del demonio" Universal korku filmleriyle, onun takipçisi Hammer filmlerinin karışımı gibidir. Ama muazzam sisli manzaraları, hayaletli atlı arabaları, yaşayan ölüleriyle Universal klasiklerinden daha atmosferik ve ürkünç, Hammer ürünlerinden daha sofistike ve vahşidir. Filmin henüz başında Asa'nın suratına balyozu yediği sahneyle Bava sıra dışı bir korku izleyeceğimizin sinyallerini vermiştir. Başka bir sahnede vampirleşen doktor Kruvajan'ın gözü irice bir kıymıkla çıkarılır. Bunlar o günün seyircisinin kaldırabileceği türden sahneler değildir. Ortağı James Nicholson'la ucuza korku filmleri kapatmak için Roma'ya gelen American International Pictures'ın patronu Sam Arkoff "La maschera del demonio"yu çok beğenir ve *iki film birden* programları için 100.000 dolara satın alır. Ama yukarıda bahsi geçen şiddet sahneleri budanmış, Roberto Nicolasi'nin barok müziğinin yerini Les Baxter'in melodileri almıştır. "La maschera del demonio" A.I.P. 'nin en kazançlı filmlerinden biri olacaktır.

Mario Bava'dan haz etmeyen çevrelerin bile beğenisini toplayan "La maschera..." nefes kesen siyah beyaz görselliğiyle genç kuşakları etkilemeyi sürdürmektedir. Filmi her fırsatta hayranlıkla anan yönetmenlerden Tim Burton (diğerleri John Carpenter, Martin Scorsese, Francis Ford Coppola) 1999 tarihli filmi "Sleepy Hollow"un (Hayalet Süvari) bir bölümünde girişteki çivili *şeytanın maskesi* sahnesine atıfta bulunmuştur. Kazıkta yakılma sahnesi ise onlarca korku filmine ilham vermiştir.

▸ **GALATEA FILM - JOLLY FILM YAPIMI Yön.** Mario Bava, **Sen.** Ennio De Concini, Mario Serandrei, Mario Bava, Marcello Coscia (Nikolay Gogol'un Viy Adlı Hikayesinden) **Yap.** Massimo De Rita, **Gör. Yön.** Mario Bava, Ubaldo Terzano, **Müz.** Roberto Nicolasi, **Oyn.** Barbara Steele (Katia Vajda/Asa Vajda), John Richardson (Dr. Andre Gorobec), Andrea Checchi (Dr. Thomas Kruvajan), Ivo Garrani (Prens Vajda), Arturo Dominici (Javutich), Enrico Olivieri (Prens Constantine Vajda), Antonio Pierfederici (Rahip), Tino Bianchi (Ivan), Clara Bindi (Hancı), Germana Dominici (Sonya).

SİYAH BEYAZ, 35 mm, 87 DAKİKA.

MASSACCESI, ARISTIDE (ROMA, 1936 - ROMA, 1999) İtalyan yönetmen, yapımcı, görüntü yönetmeni. 70 ve 80'lerde Joe D'Amato takma adıyla kan soslu spagetti korkular ve softcore seks filmleri yönetmiş; 90'larda hardcore pornografiye yönelmiştir. Baba mesleği sinemacılığa 1951'de adım atan ve çekirdekten yetişen Massaccesi 60'larda sürüyle filmde ışık şefliği, kamera asistanlığı, görüntü yönetmenliği yapmıştır; parlak bir görüntü yönetmenliği kariyeri vardır; Steadicam'ın olmadığı günlerde el kamerası çekimlerinde ustalaşmıştır. 70'lerde Endonezyalı seks yıldızı Laura Gemser'in oynadığı sahte "Emmanuel-

Aristide Massaccesi

le" serisiyle ülkesinde ve dış pazarda ünlenen İtalyan sinemacı, aynı dönemde başka egzotik seks filmlerine de imza atmıştır. Kariyerinin ilk korku filmi "La morte ha sorriso all'assassino" (Ölüm Cinayet Sırasında Gülümsüyordu) 20. yüzyıl başlarında gizli bir İnka formülüyle yeniden yaşama döndürülen genç bir kadının cinayetlerini konu almaktadır. Karmaşık olay örgüsüyle kafa karıştıran bu gotik yapım şık kamera çalışması ve Berto Pisano'nun melankolik müzikleriyle hatırlanır.

İtalyan yönetmenin şiddet katsayısı yüksek diğer korku filmleri hastalıklı ve tiksindiricidir: 1980 yapımı "Anthropophagus"da terk edilmiş gibi gözüken bir Yunan adasına tatil yapmaya gelen gençler vahşi bir yamyamın (yönetmenin favori oyuncusu Luigi Montefiori) saldırısına uğrar... İzleyenlerin midelerini ağızlarına getiren kötü ünlü sahnede gözünü kan bürümüş katil, hamile bir kadının (Serena Grandi) karnındaki cenini çıkartarak yer! "Absurd" ve "Horrible" gibi alternatif isimlerle de bilinen "Halloween" taklidi "Rosso sangue"de (Kan Kırmızı) Yunanlı bir rahibin takibindeki insanüstü bir katil (kanındaki tuhaf bir etkileşimle yaraları hemen iyileşmektedir) küçük bir Amerikan kasabasını (filmin tamamı İtalya'da çekilmiştir) kan gölüne çevirir. Birbirinden gaddar 7 cinayetin (iki kişinin kafası matkapla delinir, bir kadının kafası fırında kızartılır, diğerleri baltayla katledilir ve boğazlanır) sahne aldığı "Rosso sangue" İngiliz *videonasty* (iğrenç videolar) listesinin onur (!) konuklarından biridir. Roma ve Bolzano'da çekilen "Buio Omega" (Karanlığın Ötesi) nişanlısını bir vudu lanetiyle kaybettikten sonra kafayı iyice üşüten ve kadınları akıl almaz yöntemlerle katleden ölü sevici bir hayvan doldurma sanatçısının hikayesini anlatır. İtalyan korku sinemasının en vahşi ve saldırgan filmleri arasında yer alan "Buio Omega"-da genç kızlar fırınlarda yakılmış, tırnakları kerpetenle sökülmüş ve kolları, bacakları satırla parçalanarak asit dolu bir küvete atılmıştır. Müziklerde, Goblin grubundan Agostino Marangolo ve Fabio Pignatelli'nin imzaları vardır.

Massaccesi'nin, ülkemizde de vizyona giren ilk seks-korku filmi "Emanuelle e Françoise le sorelline"de (Emanuelle'in Kızkardeşi) intikam ateşiyle tutuşan bir kadın, kızkardeşinin intiharına neden olan çapkın bir adamı evinde tutsak alır. Lezbiyen ve grup seks sahnelerinin yanında şok edici bir yamyam orjisi de vardır filmimizde...Just Jaeckin'in gişe rekorları kıran softcore pornosu "Emmanuelle"-nin popüleritesinden faydalanan bu filmi Laura Gemser'in oynadığı başka Emanuelle filmleri (Emanuelle nera, Emanuelle-Perche violenza alle donne?, Emanuelle e gli ultimi cannibali –Emanuelle ve Son Yamyamlar) izlemiştir. Zombilerle dolu bir adada geçen, Laura Gemser'le, Luigi Montefiori'nin başrolleri paylaştığı "Le notti erotiche dei morti viventi" (Yaşayan Ölülerin Erotik Gecesi), sekse susamış rahibelerin *şeytan* tarafından baştan çıkarıldığı (bol lezbiyen seks içeren hardcore versiyonu da mevcuttur) "Imagini di un convento" (Bir Manastırdan Manzaralar), Dominik Cumhuriyeti'nde çekilen "Porno Holocaust" (Porno Faciası), "Carrie" ve "I Spit on Your Grave" kırması "Il ritorno dalla morte" (Ölümden Dönüş) Massaccesi'nin diğer tür filmleridir. Gore seksin kokteylini yapan bu filmler İtalyan korkusunun en uç örnekleri arasında yer alırlar. Massaccesi ayrıca, kendi yapım şirketi Filmirage için Michele Soavi'nin "Deliria" (Çılgınca), Claudio Lattanzi'nin "Killing Birds Raptors" (Öldüren Kuşlar), Fabrizio Laurenti'nin "La casa 4" (Witchcraft), Umberto Lenzi'nin "Paura nel buio" (Karanlık Korkusu), Claudio Fragasso'nun "La casa 5 ve "Troll 2" ve Lucio Fulci'nin "Le porte del silenzio" (Sessizliğin Kapısı) filmlerini finanse etmiş; seks ve korku dışında savaş, aksiyon, bilim kurgu türlerinde ürünler vermiştir. 90'ların en meşgul isimlerinden biridir; çoğunlukla Fransız, Macar, Alman ve İtalyan oyuncularla onlarca hardcore seks filmi yönetmiştir. 63 yaşında kalbine yenik düşen İtalyan sinemacı kendisiyle özdeşleşen Joe D'Amato dışında Alexandre Borsky, David Hills, Raf De Palma, Romano Gastaldi gibi muhtelif takma isimler kullanmıştır. Oğlu Daniele Massaccesi büyük bütçeli Hollywood yapımlarının (Prometheus, The Tourist, X Men: First Class) aranan kamera operatörlerinden biridir.

- **FİLMOGRAFİ:** La morte ha sorriso all'assassino (1973) • Emanuelle e françoise le sorelline (1975) • Emanuelle in america (1977) • Emanuelle e gli ultimi cannibali (1977) • Buio omega (1979) • Anthropophagus (1980) • Le notti erotiche dei morti viventi (1980) • Voodoo Baby (1980) • Blue Erotic Climax (1980) • Rosso sangue (1982) • L'alcova (1984) • Top Model (1988) • Deep Blood (1989) • Ritorno dalla morte (1991) • Passion in Venice (1995) • Midnight Obsession (1995) • Primal Instinct (1996) • Cop Sucker (1998)

MASTERTON, GRAHAM (EDINBURGH, 1946) İngiliz yazar. Eski bir Kızılderili lanetiyle ilgili ilk romanı "The Manitou" (Şeytanın Ruhu) gülünç bir korku filmine malzeme olmuştur. Masterton ayrıca doğaüstü esintili pek çok korku romanı yazmıştır.

- **FİLMOGRAFİ:** The Manitou (1978) • The Hunger (TV 1997)

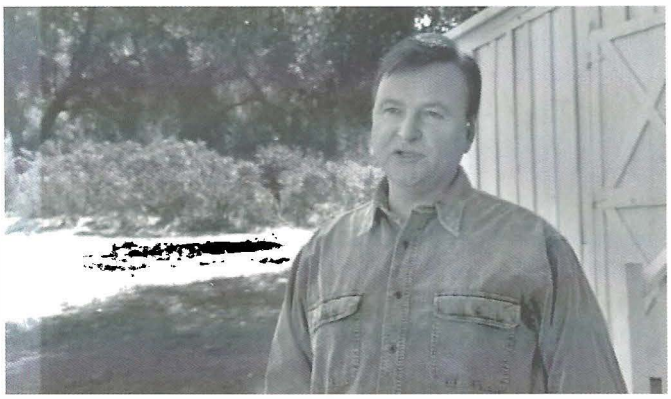
MASTORAKIS, NICO (ATİNA, 1941) Yunanlı yönetmen, yapımcı, senarist. Mykonos adasını kana bula-

yan seks manyağı bir çiftin hastalıklı cinayetlerini konu edinen sapkın ve sadistik *slasher* filmi "Island of Death"le (Ölüm Adası) yurt dışında adını duyurmuş ve ileriki yıllarda hem Yunanistan'da, hem de Amerika'da çalışmıştır. Yönettiği korku-gerilim filmleri zevksiz ve sıradandır.

- **FİLMOGRAFİ:** Ta pedhia tou dhiavolou (Island of Death) (1975) • To koritsi vomva (Death Has Blue Eyes) (1976) • Blind Date (1984) • Terminal Exposure (1987) • The Wind (1987) • Nightmare At Noon (1988) • In the Cold of the Night (1991) •. Com for Murder (2002)

MASTROCINQUE, CAMILLO (ROMA, 1901 ROMA, 1969) İtalyan yönetmen. Toto komedileriyle kariyer yapan Mastrocinque ilk filmini 1937'de yönetmiştir. Carlo Ponti'nin yapımcılığında gerçekleştirdiği "Toto all'inferno" (Toto Cehennem'de) ilk fantastik dokunuşlu İtalyan filmlerinden biridir. 60'larda *ruhun zapt edilmesi* izlekli gotik korku filmleri "La cripta e l'incubo" (Mezar ve Kâbus) ile "Un angelo per Satana"yı (Şeytan İçin Bir Melek) çekmiştir.

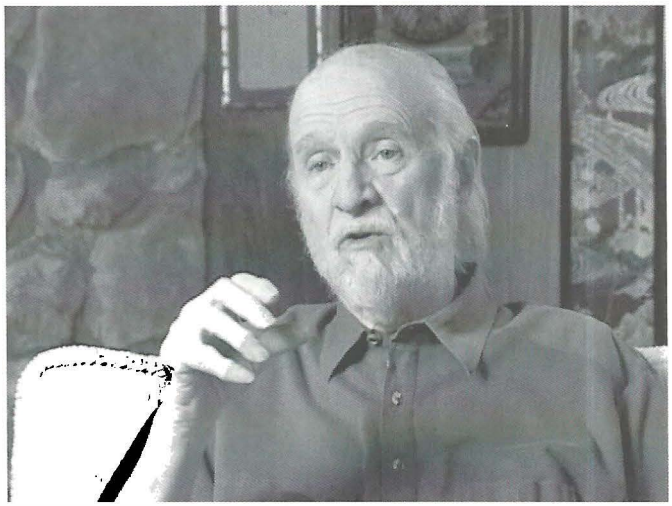
- **FİLMOGRAFİ:** La crypta e l'incuba (1964) • Un angelo per satana (1966)

Armand Mastroianni

MASTROIANNI, ARMAND (NEW YORK, 1948) Amerikalı yönetmen. "Halloween" taklidi "He Knows You're Alone"la (Yalnız Olduğunu Biliyor) 80'lerin teen slasher modasını takip eden Mastroianni aynı dönemde Amerikan İç Savaşı'nda ölen kuzeyli askerlerin dirildiği zombi filmi "The Supernaturals" (Doğaüstüler), kurbanlarını öldürmeden önce kelepçeleyen bir seri katilin cinayetlerini resimleyen "The Clairvoyant" (Falcı), ve küçük bir çocuğun dolabında saklanan bir Aztek iblisiyle ilgili "Cameron's Closet"i (Cameron'ın Dolabı) yönetmiştir. Beğeni toplayan korku dizileri "Tales from the Darkside", "Dark Shadows", "Friday the 13th" ve "Nightmare Cafe"nin çeşitli bölümlerinde de imzası vardır.

- **FİLMOGRAFİ:** He Knows You're Alone (1980) • The Clairvoyant (1982) • The Supernaturals (1986) • Cameron's Closet (1989) • Dark Shadows (TV 1991) • Nightmare Cafe (TV 1992) • Invasion (TV 1997) • The Dead Zone (TV 2002) • The Celestine Prophecy (2006) • Pandemic (TV 2007) • Citizen Jane (TV 2009)

Richard Matheson

MATHESON, RICHARD (NEW JERSEY, 1926 - LOS ANGELES, 2013) Amerikalı öykü, roman ve senaryo yazarı. Korku ve bilim kurgu edebiyatının bu efsane yazarının 50'lerden bu yana yirmi romanı, yüzün üstünde öyküsü yayınlanmış, on dokuz senaryosu sinemaya uyarlanmıştır. Matheson ayrıca, "Alacakaranlık Kuşağı" dizisinin pek çok senaryosuna imza atmıştır. Norveç göçmeni bir anne babadan Allendale, New Jersey'de dünyaya gelen Matheson çocukluğunu ve gençliğini Brooklyn'de geçirmiş, İkinci Dünya Savaşı'na piyade olarak katıldıktan sonra Missouri Üniversitesi'nde gazetecilik okumuştur. İlk kısa öyküsü "Born of the Man and the Woman" *Magazine of Fantasy and Science Fiction* adlı dergide yayınlanır yayınlanmaz büyük ilgi görmüş ve kendisini üne kavuşturmuştur.

Matheson'un üç kez filme alınan ve ülkemizde ilk kez "Hepimiz Vampiriz" (Milliyet Kara Dizi) adıyla yayınlanan en ünlü romanı "I Am Legend" (Ben Efsaneyim, 1954) salgın bir hastalık sonucunda yaşamın sona erdiği dünyamızda hayatta kalabilmeyi başarabilen Robert Neville adlı bir doktorun geceleri ortaya çıkan vampir benzeri yaratıklarla savaşımını anlatır. Korkuyla, bilim kurguyu kesiştiren bu karamsar, post apokaliptik romanın Roma'da çekilen ilk sinema uyarlamasında (The Last Man on Earth, *Dünyadaki Son Adam*, 1964) doktor rolündeki Vincent Price vampirden çok zombiye benzeyen yaratıklarla mücadele eder. Charlton Heston'lu "The Omega Man"de (Tek Adam, 1971) Matheson'un metninden uzaklaşılmış, aksiyon öne çıkarılmıştır. Talihsiz bir kazaya kurban giden Boris Sagal'ın yönettiği filmde salgın hastalık yerini biyolojik bir savaşa, vampir benzeri yaratıklar ise mutant albinolara bırakmıştır. Sert adam Heston gündüzleri boş yollarda spor arabalarla tur atıp, sinemalarda vakit öldürürken; geceleri kale gibi korunmalı evinde mutantlarla savaşır. Ünlü yönetmen Ridley Scott'un Arnold Scwarzenegger'i oynatmayı düşündüğü bir diğer "I Am Legend" projesi yüksek bütçesi nedeniyle stüdyo tarafından reddedilmiştir. Film, yıllar sonra video klipçi Francis Lawrence yönetmenliğin-

de -ilk defa romanla aynı adla- hayata geçirilmiştir. "The Omega Man" gibi Matheson'un romanına sadık kalmayan bu Hollywood usulü uyarlamada virüse bağışıklığı olan doktor Neville rolünü Will Smith üstlenirken, geceleri peydahlanan vampirler zombilerle yer değiştirir. "I Am Legend" beyazperdede vasat uyarlamalarla hayat bulurken Matheson'un diğer popüler romanı "The Incredible Shrinking Man" (Kendi Kendine Küçülen Adam) sinemada türünün klasiklerinden birine dönüşmüştür. Küçük bütçeli bilim kurguların ustalarından Jack Arnold'un yönettiği film radyasyona maruz kalarak giderek küçülen ve sular altında kalan evinin bodrumunda bir örümcekle baş başa kalan kendi halinde bir adamın yaşam mücadelesini konu almaktadır.

Roman ve öykülerini basit ama etkileyici diyaloglarla süsleyen Richard Matheson parapsikolojik konularla da ilgilenmiş ve bu türde iki ürpertici roman yazmıştır: Kimsenin canlı çıkamadığı hayaletli bir evin gizini araştıran insanların çevresinde dönen "Hell House" 1973 yılında "The Legend of Hell House" (Hell House Efsanesi) adıyla beyazperdeye taşınmış; baldızı tarafından ipnotize edildikten sonra *öteki taraf*'la iletişime geçen bir adamın yaşadığı doğaüstü deneyimi konu alan "A Stir of Echoes" (Dehşetin Yankıları) senarist kimliğiyle tanıdığımız David Koepp'in yorumuyla seyirci karşısına çıkmıştır. Matheson'un romantik fantezi türündeki romanları "Bid Time Return" (Somewhere in Time, *Zamanın Bir Yerinde*), "What Dreams May Come" (Aşkın Gücü) ve kısa öyküsü "Button, Button"un (The Box, *Kutu*) sinema uyarlamaları değişik tepkilerle karşılaşmıştır. Matheson'un başka yazarların yapıtlarından yola çıkan uyarlama senaryoları "House of Usher", "Pit and the Pendulum", "Tales of Terror" (Edgar Allan Poe), "The Devil Rides Out" (Dennis Wheatley), "The Martian Chronicles" (Ray Bradbury), "Dracula" (Bram Stoker) sırasıyla Roger Corman, Terence Fisher, Michael Anderson ve Dan Curtis tarafından peliküle aktarılmıştır. "Alacakaranlık Kuşağı"nın popüler epizodları "Nightmare at 20. 000 Feet" (6000 Metre Yükseklikte Kâbus), "Invaders" (İstilacılar), "Little Girl Lost" (Küçük Kız Kayboldu), Dan Curtis'in üç bölümlü TV korkusu "Dead of Night" (Gecenin Bir Yarısı) ve Steven Spielberg'ün nefes kesen enfes yol filmi "Duel"in (Bela) senaryosu da usta yazarın imzasını taşımaktadır. "The Comedy of Terrors" (Jacques Tourneur), "De Sade" (Cy Endfield) ve "Loose Cannons" (Bob Clark) Matheson'un özgün senaryolarıdır. 87 yaşında yaşamını yitirmiştir.

- **FİLMOGRAFİ:** The Incredible Shrinking Man (1957) • The Twilight Zone (TV 1959) • House of Usher (1960) • Pit and the Pendulum (1961) • Bum Witch Bum! (1962) • The Raven (1963) • The Comedy of Terrors (1964) • Fanatic (1965) • No Such Things As a Vampire (TV 1968) • The Devil Rides Out (1968) • Night Gallery (TV 1970) • The House That Dripped Blood (1970) • Duel (1971) • The Omega Man (1971) • Ghost Story (TV 1972) • The Night Strangler (TV 1973) • The Legend of Hell House (1973) • Dracula (TV 1973) • Scream of the Wolf(TV 1974) • Les Seins De Glace (1974) • Trilogy of Terror (TV 1975) • The Strange Possession of Mrs. Olivier (TV 1977) • Dead of Night (1977) • The Incredible Shrinking Woman (1981) • Twilight Zone: The Movie (1983) • Amazing Stories (TV 1985) • Loose Cannons (1990) • Trilogy of Terror II (TV 1996) • What Dreams May Come (1998) • Stir of Echoes (1999) • Masters of Horror (TV 2005) • The Box (2009)

MATHESON, RICHARD CHRISTIAN (1953) Amerikalı öykü ve senaryo yazarı. Richard Matheson'ın oğludur. Kısa korku ve fantezi hikayeleriyle tanınan Matheson "The Incredible Hulk", "Amazing Stories", "Tales from the Crypt", "Masters of Horror" gibi ünlü TV dizilerinin senaryolarını da yazmıştır.

- **FİLMOGRAFİ:** The Incredible Hulk (TV 1978) • Amazing Stories (TV 1987) • Three O'clock High (1987) • Loose Cannons (1990) • Tales from the Crypt (TV 1991) • Full Eclipse (TV 1993) • Sole Survivor (TV 2000) • Nightmares and Dreamscapes:from the Stories of Stephen King (TV 2006) • Masters of Horror (TV 2006)

Bruno Mattei • Virus (Virüs)

MATTEI, BRUNO (ROMA, 1931 - ROMA, 2007) İtalyan yönetmen. İtalyan B sinemasının bu kalite gözetmeyen bezirgan yönetmeni, 30 yılı aşan üretken kariyeri boyunca zevksiz korkular, pornografik belgeseller, gişede başarılı olmuş Amerikan yapımlarını taklit eden birbirinden ucuz aksiyon ve bilim-kurgular, Nazi istismar-kadınlar hapishanesi filmleri ve seks kurdelalarıyla meşgul olmuştur. Ulusal film okulu Centro Sperimentale di Cinematografia'dan 1951 yılında mezun olan Mattei önceleri kurguculuk ve ses teknisyenliği yapmış, yönetmenliğe Jordan B. Matthews takma adıyla çektiği bir dramayla geçmiştir. 70'lerde hızla istismar alanına kayan İtalyan sinemacı seks ve şiddet ağırlıklı Nazi istismar filmleri "Casa private per le SS" (SS Kerhanesi), "KZ9-Lager di sterminio"la sinemadaki rotasını belirlemiştir; bu dönemde ayrıca, 70'lerin ünlü seks yıldızı Laura Gemser'in seslendirdiği, dünyadaki seksüel aktivitelere pornografik bir pencereden bakan belgeseller (mondo) ve bir ara İtalyan parlamentosunda milletvekilliği yapan Macar kökenli porno yıldızı Cicciolina'nın (Ilona Staller) oynadığı hardcore bir komedi (Cicciolina amore mio, *Sevgilim Cicciolina*) yönetmiştir. Mattei 80'lerde korkuya geçiş yapmıştır: "L'altro inferno"da (Başka Bir Cehennem) ıssız bir manastırda yaşamlarını sürdüren bir grup rahibenin ruhları şeytani güçler tarafından ele geçirilir; "Dawn of the Dead" taklidi "Virus" Papaua Yeni Gine'de

zombilerle cebelleşen komandoların hikayesini anlatır; aralarında bir de kadın gazeteci vardır; post apokaliptik *gore* filmi "Rats-notte di terrore"de (Fareler-Dehşet Gecesi) nükleer bir felaketten sağ kurtulan insanlar canavar farelerle karşılaşır; Filipinler'de çekilen "Zombi 3"de toksik bir maddenin havaya yayılması sonucunda çevredeki insanlar zombilere dönüşür; bu filmin önemli bir kısmını yapımcıyla anlaşmazlığa düşen Lucio Fulci çekmiştir. Mattei 80'lerdeki korkularında senarist-yapımcı partneri Claudio Fragasso'yla ortak çalışmıştır; "Robocop", "Terminator", "Rambo" gibi gişe filmlerinin 5. sınıf taklitlerinde de imzası vardır. 90'larda ve 2000'lerde çoğu video piyasasına yönelik softcore seks, korku, gerilim, aksiyon filmleri yönetmiştir; Vincent Dawn, Stefan Oblowsky, Michael Cardoso, David Graham takma isimlerinden bazılarıdır; 76 yaşında bir beyin ameliyatının sonrasında yaşama veda etmiştir.

- **FİLMOGRAFİ:** Kz9-lager di sterminio (1977) • Casa privata per le ss (1977) • Cicciolina amore mio (1979) • L'altro inferno (1980) • Virus (1981) • Rats-notte di terrore (1984) • Double Target (1988) • Zombi 3 (1988) • Robowar (1988) • Cop Game (1988) • Terminator II (1989) • Cruel Jaws (1995) • Snuff killer-la morte in diretta (2003) • Nella terra dei cannibali (2003) • Mondo cannibale (2003) • La tomba (2004) • L'isola dei morti viventi (2006)

MAURY, JULIEN (PARİS, 1978) Fransız yönetmen. Fransız yeni korku dalgasının önde gelen isimlerinden biridir; ortağı Alexandre Bustillo ile birlikte klostrofobik gore filmi "A l' interieur" (İçerde), bir grup gencin doğaüstü olayların vuku bulduğu lanetli bir malikanede hazine aradığı "Livide" (Korkunç Hazine),okulu kıran 3 çocuğun terk edilmiş bir film stüdyosunda büyük bir belaya çattığı "Aux yeux des vivants" (Dehşet Kasabası) ve 24 bölümlü "ABCs of Death 2"nin (Ölümün Alfabesi 2) "Xylophone" adlı bölümünü yönetmiştir.

- **FİLMOGRAFİ:** A l'interieur (2007) • Livide (2011) • Aux yeux des vivants (2014) • ABCs of Death 2 (2014)

MAY, BRIAN (ADELAIDE, 1934 MELBOURNE, 1997) Avustralyalı besteci. Queen grubunun gitaristiyle aynı ismi paylaşan Brian May 70, 80 ve 90'larda "Patrick", "Thirst" (Susuzluk), "Road Games" (Yol Oyunları), "Harlequin" (Palyaço), "Nightmares" (Kâbuslar), "The Survivor" (Kazazede), "Bloodmoon" (Kanlı Ay), "Dead Sleep (Ölüm Uykusu) gibi Avustralya yapımı korku-gerilim filmlerinin müziklerini yapmıştır. İlk iki "Mad Max" filminin de bestecisidir.

- **FİLMOGRAFİ:** Patrick (1978) • Mad Max (1979) • Snapshot (1979) • Thirst (1979) • Harlequin (1980) • Nightmares (1980) • Road Games (1981) • Survivor (1981) • Mad Max: The Road Warrior (1981) • Turkey Shoot (1982) • Bloodmoon (1990) • Dead Sleep (1990) • Dr. Giggles (1992)

MAYNE, FERDY (MAINZ, 1916 - LONDRA, 1998) Alman oyuncu. Gerçek adı Ferdinand Philip Mayer-Horckel. İngiltere merkezli Mayne uzun yıllar hem sinema hem de televizyonda faaliyet göstermiştir. Kötü adam rolleriyle tanınan sanatçının en meşhur tür filmi Roman Polanski'nin yönettiği "The Fearless Vampire Killers"dır (Korkusuz Vampir Avcıları), Kont Dracula rolleri: "Gebissen wird nur Nachts" (Yalnızca Geceleri Isırıyor), "Teta"...

- **FİLMOGRAFİ:** The Fearless Vampire Killers (1967) • The Vampire Lovers (1970) • Gebissen Wird Nur Nachts - The Vampire Happening (1971) • Barry Lyndon (1975) • Frightmare (1983) • Night Train To Terror (1985) • Howling II: Stirba-Werewolf Bitch (1985) • Teta (TV 1987)

MCCARTHY, NICHOLAS (NEW HAMPSHIRE) Amerikalı yönetmen,senaryo yazarı.Dar bütçeli doğaüstü korkular "The Pact" (Ruh) ve "At the Devil's Door"un (Şeytanın Kapısında) senarist ve yönetmenidir. İlk gösterimi Sundance Film Festivali'nde yapılan "The Pact"da annesinin cenazesi için uzun süre ayrı kaldığı evine dönen genç bir kadın usdışı olaylarla karşı karşıya gelir. Kız kardeşi ve arkadaşı ortadan kaybolmuştur. Evde,akıl sır ermeyen, uğursuz bir şeyler dönmektedir.A.BD'de sınırlı bir gösterim şansı bulan "At the Devil's Door" yolları ruhu zaptedilmiş genç bir kızla kesişen,biri emlakçı,diğeri oyuncu iki kardeşin hikayesini anlatır.

- **FİLMOGRAFİ:** The Pact (2012) • At The Devil's Door (2014)

MCCARTY, JOHN (NEW YORK, 1944) Amerikalı film eleştirmeni. Kanlı korkuların ayrıntılı bir film listesiyle incelendiği "Splatter Movies", *gore* sinemasının büyükbabası Herschell Gordon Lewis'in filmlerini ele alan "Amazing Herschell Gordon Lewis and his World of Exploitation Films" ve "The Modern Horror Film" başlıca kaynak kitaplarıdır. Ayrıca Dario Argento, John Carpenter, Wes Craven, David Cronenenberg, George Romero, William Castle, Roger Corman ve Brian De Palma'nın filmografilerine göz atan "The Fearmakers"ın editörlüğünü yapmıştır.

MCCULLOCH, IAN (GLASGOW, 1939) İskoç oyuncu. BBC yapımı bilim kurgu dizisi "Survivors"la adını duyurmuş; 70'lerde "It" (O), "I, Monster" (Ben Canavar), "The Ghoul" (İnsan Eti) gibi İngiliz korku filmlerinde yan rollerde gözükmüştür. 80'lerde iç organların ortalığa saçıldığı İtalyan korkuları "Zombi 2", "Contamination" (Salgın) ve "Zombi Holocaust"da (Zombi Felaketi) başrol oynamıştır.

- **FİLMOGRAFİ:** The Ghoul (1975) • Survivors (TV 1975 - 77) • Zombi 2 (1979) • Zombi Holocaust (1980) • Contamination (1980) • Hammer House of Horror (TV 1980)

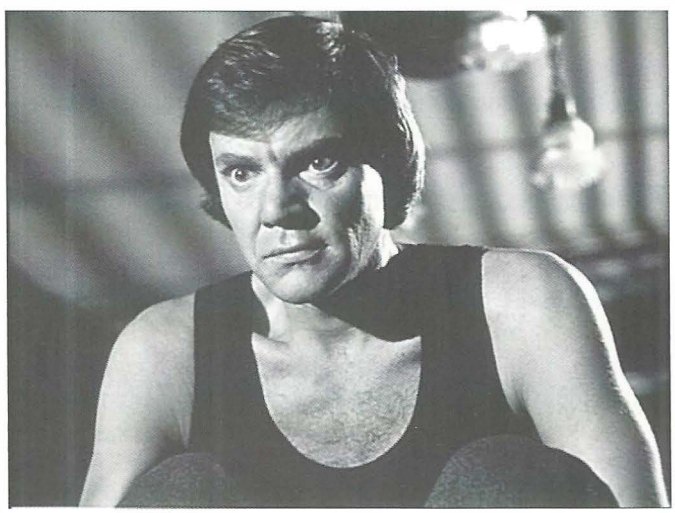
MCDOWALL, RODDY (LONDRA, 1928 - STUDIO CITY, KALİFORNİYA, 1998) İngiliz oyuncu. Sinemaya çocuk oyuncu olarak giren Roddy McDowall meslek yaşamını kanserden ölene dek sürdürmüştür. Sinemanın yanısıra yoğun olarak televizyon için de çalışan McDowall bilim kurgu klasiklerinden "Planet of the Apes"de (Maymunlar Cehennemi) Charlton Heston'la birlikte başrol oynamıştır. "It!" (O), "The Legend of Hell House" (Hell House Efsanesi), "Fright Night" (Korku Gecesi), "Embryo" (Cenin) ve "Cutting Class" (Okulu Kırmak) rol aldığı korku-gerilim filmlerinden bazılarıdır.

Roddy McDowall • The Legend of Hell House (Hell House Efsanesi)

▸ **FİLMOGRAFİ:** Macbeth (1948) • It! (1966) • Planet of the Apes (1966) • Night Gallery (TV 1969) • Escape from the Planet of the Apes (1971) • The Poseidon Adventure (1972) • The Legend of Hell House (1973) • Embryo (1976) • Class of 1984 (1982) • Fright Night (1985) • Dead of Winter (1987) • Fright Night Part II (1989) • Cutting Class (1989) • The Horror Hall of Fame (TV 1990)

MCDOWELL, MALCOLM (LEEDS, 1943) İngiliz oyuncu. "A Clockwork Orange" (Otomatik Portakal) ve "If..."deki (Eğer...) düzen karşıtı, anarşist genç tiplemeleriyle dikkatleri üzerine toplayan İngiliz sinemasının bu deneyimli oyuncusu "Time After Time"da yazar H. G Wells'i, "Evilenko"da Rus seri katil Andrei Chikatilo'yu, Paul Schrader'ın "Cat People"ında (Kedi Kız) leopara dönüşen din fanatiğini, Tinto Brass'ın büyük bütçeli pornosu "Caligola"da kötü ünlü Roma imparatorunu, Rob Zombie'nin yeni çevrimi "Halloween"de takıntılı psikiyatristi canlandırmıştır. 2000'lerde "Suck" (Em), "Zombex", "Excision" (Operasyon), "Silent Night" (Sessiz Gece) gibi dar bütçeli korkularda ve televizyon dizilerinde gözüken McDowell, David Cronenberg'ün oğlu Brandon'ın yönettiği "Antiviral"da (Virüs Kırıcı) bir doktoru oynamıştır.

Malcolm McDowell • Cat People (Kedi Kız)

▸ **FİLMOGRAFİ:** If... (1968) • A Clockwork Orange (1971) • Caligola (1979) • Time After Time (1979) • Cat People (1982) • The Caller (1987) • Class of 1999 (1990) • Disturbed (1990) • Tales from the Crypt (TV 1991) • Asylum (1997) • Island of the Dead (TV 2000) • Evilenko (2004) • Halloween (2007) • Halloween II (2009) • Excision (2012) • Antiviral (2012) • Silent Night (2012) • Lady Pscho Killer (2015)

MCDOWELL, MICHAEL (1950 1999) Amerikalı yazar. "The Amulet", "Cold Moon Over Babylon", "The Elementals" ve "Blackwater" önde gelen korku romanlarıdır. 80 ve 90'larda sinema ve TV için senaryolar yazan sanatçı 49 yaşında AIDS'ten yaşama veda etmiştir.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Tales from the Darkside (TV 1984) • Alfred Hitchcock Presents (TV 1985) • Beetlejuice (1988) • Monsters (TV 1988) • Tales from the Crypt (TV 1989) • Tales from the Darkside: The Movie (1990) • The Nightmare Before Christmas (1993) • Thinner (1996)

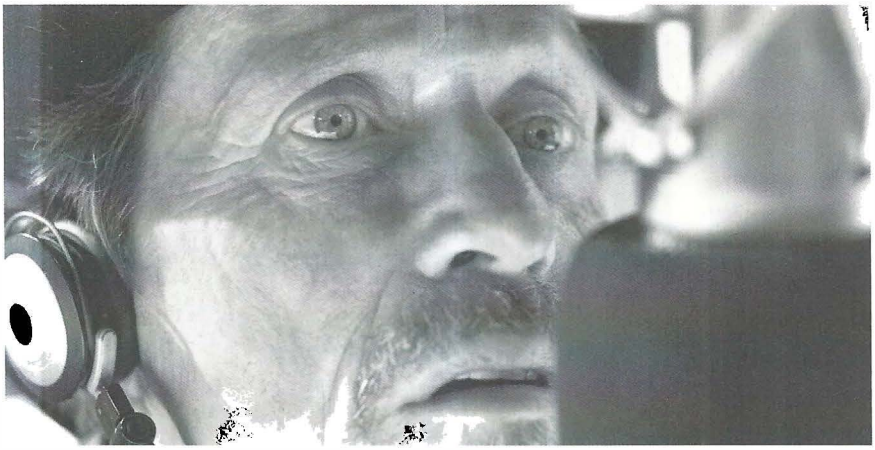
MCGILLIVRAY, DAVID (LONDRA, 1947) İngiliz film eleştirmeni, senaryo yazarı. Britanya Film Enstitüsü kuruluşu Monthly Film Bulletin'de uzun bir süre eleştirileri yayınlanan McGillivray 1973'de sinema endüstrisine girmiş ve çeşitli seks- korku filmlerine senaryolar yazmıştır. İngiliz korku sinemasının bağımsız yönetmenleri Pete Walker ve Norman J. Warren'ın çoğu filminde imzası vardır.

▸ **FİLMOGRAFİ:** The Hot Girls (1974) • House of Whipcord (1974) • Frightmare (1974) • Sex Ray (1976) • House of Mortal Sin (1976) • Schizo (1976) • Satan's Slave (1976) • Terror (1978)

MCGRATH, PATRICK (LONDRA, 1950) İngiliz roman yazarı. Gotik korku romanlarıyla özellikle Anglosakson dünyasında beğeni toplayan McGrath'ın "The Grotesque" (Grotesk), "Spider" (Örümcek) ve "Asylum" (Tutku Çemberi) adlarındaki kitapları sinemaya uyarlanmıştır. David Cronenberg'ün yönettiği kasvetli "Spider" akıl hastanesinden yeni taburcu olan ve geçmişini anımsaya çabalayan bir şizofrenin hikayesini anlatır. 50'li yıllarda bir akıl hastanesinde yaşanan yasak bir aşkın sonrasındaki dramatik gelişmeleri anlatan "Asylum"u İngiliz sinemasının genç umutlarından David Mackenzie beyazperdeye aktarmıştır.

▸ **FİLMOGRAFİ:** The Grotesque (1995) • Spider (2002) • Asylum (2004)

MCHATTIE, STEPHEN (ANTIGONISH, NOVA SCOTIA, 1947) Kanadalı oyuncu. 70'lerden bu yana hem sinemada hem de televizyonda faaliyet gösteren bu çöküк avurtlu, karizmatik karakter oyuncusu Roman Polanski klasiğinin ipe sapa gelmez devamı "Look What's Happened to Rosemary's Baby"de şeytanın oğlu Adrian'ın yetişkinliğini, TV filmi "James Dean"de efsanevi aktörü canlandırmıştır. Üretken McHattie ilerleyen yıllarda seri katilli "Death Valley" (Ölüm Vadisi), canavarlı "The Dark" (Karanlık), yaratıklı "Visitors of the Night" (Gece

Stephen McHattie • Pontypool (Öldüren Kelimeler)

Ziyaretçileri), David Cronenberg imzalı "A History of the Violence" (Şiddetin Tarihçesi), cadılı "The Covenant" (Şeytanla Anlaşma), saldırgan hayvanlı "Kaw" (Kuzgun), ölümcül virüslü "Pontypool" (Öldüren Kelimeler), zombili "Exit Humanity" (İnsanlık Dışı), hayaletli ve seri katilli "Haunter" (Hayaletli Ev), Fransa - Kanada ortak yapımı "The Tall Man"de (Sır) ve çeşitli korku dizilerinde oynamıştır.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Look What's Happened To Rosemary's Baby (TV 1976) • Death Valley (1982) • Tales from the Darkside (TV 1988) • The Twilight Zone (TV 1989) • The Dark (1993) • Visitors of the Night (TV 1995) • The Hunger (TV 1998) • Poltergeist: The Legacy (TV 1998) • A History of Violence (2005) • The Covenant (2006) • Kaw (2007) • Pontypool (2008) • Exit Humanity (2011) • Immortals (2011) • Wolves (2013) • Haunter (2013) • Septic Man (2013) • Hellmouth (2013)

MCKEE, LUCKY (JENNY LIND, KALİFORNİYA, 1975) Amerikalı yönetmen. Güney Kaliforniya Üniversitesi Sinema-TV bölümü mezunudur; "All Cheerleaders Die" (Bütün Amigo Kızlar Ölecek) adlı video filmiyle yönetmenliğe geçmiştir. Sinemalarda sınırlı gösterim şansı bulan ve daha çok DVD pazarında ses getiren "May" Mc Kee'nin ikinci uzun metrajlı çalışmasıdır. Öldürdüğü insanların parçalarını birleştirerek mükemmel erkeğe kavuşmayı düşleyen, yaşadığı topluma yabancılaşmış sosyopat bir genç kızın hikayesini anlatan bu Frankenstein çeşitlemesi Cannes, Sundance, Sitges ve Brüksel film festivallerinde gösterilmiştir. Amerikalı sinemacının United Artists için çektiği ilk stüdyo filmi "The Woods" (Ormanın Esrarı) hayaletli ağaçlarla çevrelenmiş, cadıların idare ettiği bir kızlar okulunda vuku bulan esrarengiz olayları konu almaktadır; United Artists'in Metro Goldwyn Mayer tarafından satın alınmasıyla vizyon şansını kaybetmiştir. Köpeğini öldüren gençlerden intikam alan bir adamın hikayesini anlatan "Red" (Kırmızı) filminde yapımcılarla anlamazlığa düşmüş ve İsveçli bir yönetmenle yer değiştirmiştir. Son olarak senaryosunu Amerikalı romancı Jack Ketchum'la birlikte yazdığı, *manyak aile* konulu "The Woman" (Kadın) ve "All the Cheerleaders Die"ın yeni çevrimini yönetmiştir.

▸ **FİLMOGRAFİ:** All Cheerleaders Die (2001) • May (2002) • Masters of Horror (TV 2005) **Bölüm:** *Sick Girl* • The Woods (2006) • Red (2008) • The Woman (2011) • All the Cheerleaders Die (2013)

MCLEAN, GREG (BENDIGO, VICTORIA, 1971) Avustralyalı yönetmen. Mel Gibson, Cate Blanchett, Baz Luhrmann gibi ünlülerin mezun olduğu Sydney'deki NIDA (National Institute of Dramatic Arts) akademisinde yönetmenlik eğitimi almıştır. Avustralya'nın ücra bir köşesinde arabaları bozulan üç gencin, yaşamlarını cehenneme çeviren bir seri katille karşılaşmasını anlatan "Wolf Creek"le (Kurt Kapanı) çeşitli festivallerde yarışan ve ödüller alan Mclean "Rogue" (Timsah: Nehrin Dişleri) adlı ikinci uzun metrajlı filmini Weinstein kardeşlerin katkısıyla çekmiştir. Bir tekne gezisi sırasında insan etini çok seven devasa bir timsahla karşı karşıya gelen bir grup turistin hikayesini anlatan film hayvanlı korkunun heyecanlı örneklerinden biridir.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Wolf Creek (2005) • Rogue (2007) • Wolf Creek 2 (2013) • 6 Miranda Drive (2015)

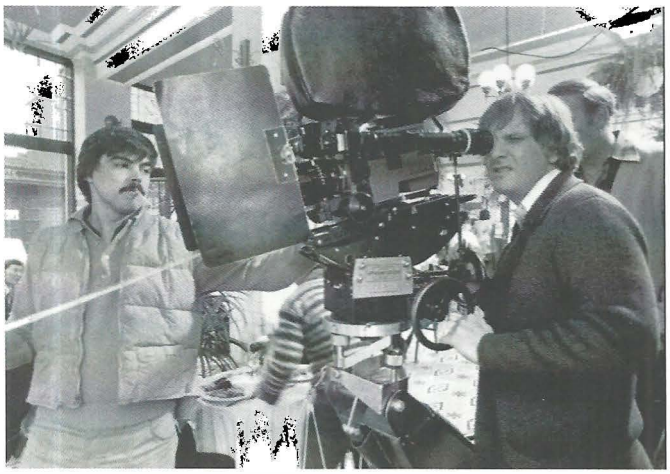
MCLOUGHLIN, TOM (LOS ANGELES, 1950) Amerikalı yönetmen. Zombi-gençlik filmi "One Dark Night"la (Karanlık Bir Gece) yönetmenliğe geçen bu eski mim sanatçısı ilerleyen yıllarda çoğunlukla TV dizileri-filmleri çekmiştir. Başlıca tür çalışmaları: "Jason Lives: Friday the 13th Part VI" (13. Cuma Bölüm 6: Jason Yaşıyor), "Sometimes They Come Back" (Bazen Geri Dönerler), "The Haunting of Helen Walker"... Ayrıca televizyon dizileri "Freddy's Nightmares" (Freddy'nin Kâbusları), " Friday the 13th" (13. Cuma), "The Others'ın (Diğerleri) bölümlerini yönetmiştir.

▸ **FİLMOGRAFİ:** One Dark Night (1982) • Jason Lives: Friday the 13Th Part VI (1986) • Sometimes They Come Back (TV 1991) • The Haunting of Helen Walker (TV 1995) • The Unsaid (2001) • Murder in Greenwich (TV 2002) • The Staircase Murders (TV 2007)

MCNAUGHTON, JOHN (ŞİKAGO, 1950) Amerikalı yönetmen. Belgesel tadı veren anlatımı ve gerçekçi cinayet sahneleriyle izleyenleri dehşete düşüren, onlarca kadının katlinden sorumlu Henry Lee Lucas'ın yaşamından esinlenmiş "Henry: Portrait of a Serial Killer" (Henry: Bir Seri Katilin Portresi) ilk uzun metrajlı filmidir. Zevk için adam öldüren azılı bir sosyopat olan Lucas cinayetlerinin bir bölümünü hapishanede tanıştığı ortağı Otis Toole'la birlikte işlemiştir. 1986 yılında son derece kısıtlı bir bütçeyle, 16 mm. formatında çekilen "Henry..." dağıtım sorunları yüzünden ancak 1990'da vizyona girerken Amerika'da filmleri sınıflandıran MPAA (Motion Pictures Association of America) "Henry. "ye pornolara verilen X sertifikasını layık görmüştür. McNaughton ayrıca korku bilim kurgu kırması "The Borrower", prodüktörlüğünü Martin Scorsese'nin yaptığı "Mad Dog and Glory" (ilk

stüdyo filmidir), sürprizlerin sürprizleri kovaladığı erotik gerilim "Wild Things" (Vahşi Yaratıklar), gerçek olaylara dayalı suç filmi "Normal Life"ı (Normal Yaşam) ve aralarında "Masters of Horror"un da (Korkunun Ustaları) olduğu çeşitli TV dizileri yönetmiştir.

- **FİLMOGRAFİ:** Henry: Portrait of a Serial Killer (1986) • The Borrower (1991) • Mad Dog and Glory (1993) • Normal Life (1996) • Wild Things (1998) • Speaking of Sex (2001) • Without a Trace (TV 2002) • Masters of Horror (TV 2005) ***Bölüm:*** -Haeckel's Tale • The Harvest (2013)

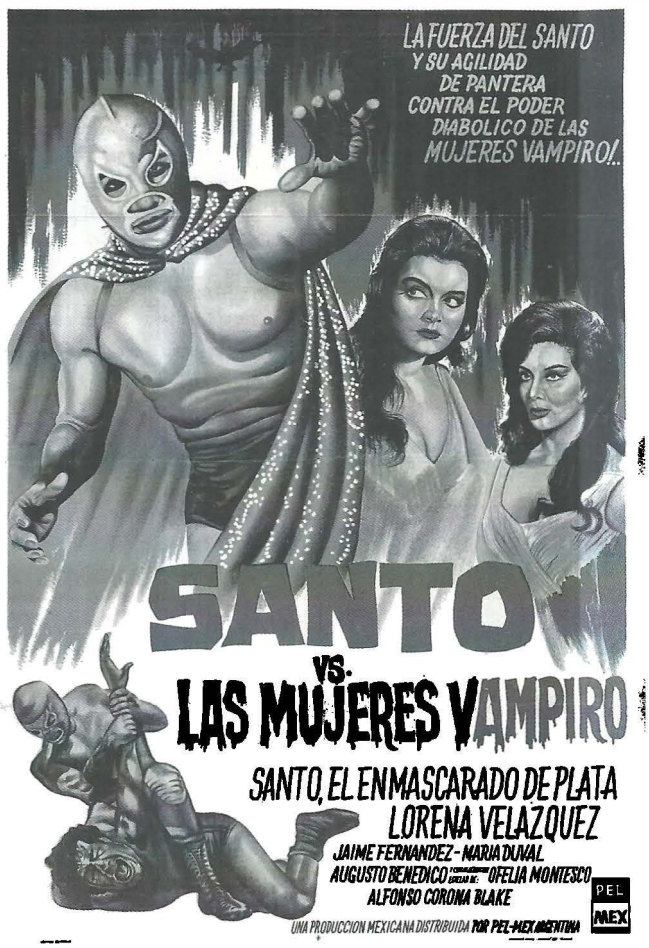
Peter Medak

MEDAK, PETER (BUDAPEŞTE, 1937) Macar kökenli İngiliz yönetmen. 1956'daki Sovyet işgali sırasında Macaristan'dan kaçarak İngiltere'ye sığınmış ve yönetmenlik kariyeri boyunca hem İngiltere'de, hem de Amerika'da çalışmıştır. Peter O'Toole'un kendisini Hz. İsa ve Karındeşen Jack sanan şizofren bir karakteri canlandırdığı "The Ruling Class" (Hükmeden Sınıf), 60'larda Londra'nın yeraltı dünyasını yöneten ikiz kardeşlerin öyküsünü anlatan "The Krays", gelmiş geçmiş en iyi hortlaklı ev filmlerinden "The Changeling" (Dehşet) filmografisinin dikkat çekici örnekleridir. Ayrıca TV dizileri "The Twilight Zone", "Kindred: The Embraced", "Tales from the Crypt", "Carnivale", "Masters of Horror", "Hannibal"ın muhtelif bölümlerini, psikopat bakıcı konulu "The Babysitter"ı (Bebek Bakıcısı) ve kötü devam filmi "Species II"yi (Tehlikeli Tür II) yönetmiştir.

- **FİLMOGRAFİ:** Negatives (1968) • The Ruling Class (1972) • The Changeling (1980) • The Babysitter (TV 1980) • The Men's Club (1986) • The Krays (1990) • Romeo Is Bleeding (1993) • Species II (1998) • Masters of Horror (TV 2007) • Hannibal (TV 2013)

MEKSİKA Korku filmleri üretiminde 30'larda neredeyse Hollywood'la yarışan Meksika sineması bu dönemde "La Ilorona" (Ağlayan Kadın), "El fantasma del convento" (Manastırdaki Hayalet), "Dos monjes" (İki Keşiş), "El misterio del rostro palido" (Hayalet Yüzün Gizemi), "El signo de la muerte" (Ölümün İşareti) gibi ABD'ye bile ihraç edilen filmler çıkarmıştır. 30'ların sonlarında komediye yenilen Meksika korkusu 50'lerin sonlarına dek kendine gelemeyecektir. Ülkenin matine idolü Abel Salazar 1957 1962 yılları arasında bir dizi Hammer özentisi korku filminin hem prodüktörlüğünü yapmış, hem de oyuncu kadrosunda yer almıştır. Meksika'nın Christopher Lee'si sayılan German Robles "El vampiro" (Vampir) ve devamı "El ataud del vampiro"da (Vampirin Tabutu) Kont Dracula benzeri bir figürü canlandırırken, Orta Çağ'dan günümüze gelen bir laneti konu alan "El baron del terror"de (Dehşetin Baronu) önceki filmlerde olduğu gibi Abel Salazar'a eşlik etmiştir. "La maldicion de la Llorona" (Ağlayan Kadının Laneti) ve "La cabeza viviente" (Yaşayan Kafa) Salazar'ın diğer korku filmleridir.

Gümüş maskeli güreşçi El Santo (Aziz) 60-70'lerin Meksika film piyasasında söz sahibi olan önemli bir figürdür... Azılı suçlulara savaş açan, güreş minderlerinde sırtı yere gelmeyen, yüzünden maskesi hiç eksik olmayan ve bir zaman makinası bile edinen bu süper kahraman (profesyonel güreşçi Rodolfo Guzman Huerta) vampirler, kurtadamlar, zombiler, mumyalar ve dünya dışı yaratıklarla cebelleşir. "Santo contro los zombies" (Santo Zombilere Karşı), "Santo en El tesero de Dracula" (Santo ve Drakula'nın Hazinesi), "Santo en la venganza de la

Meksika • Santo Vampir Kadınlara Karşı

Meksika • Sobrenatural (Doğaüstü) • Susana Zabaleta

momia" (Santo ve Mumya'nın İntikamı), "Santo vs. la hija de Frankenstein" (Santo ve Frankenstein'ın Kızı), "Santo y Blue Demon vs. Dracula y el Hombre Lobo" (Santo ve Mavi Şeytan, Drakula ve Kurtadama Karşı), "Santo contra el doctor Muerte" (Santo Dr. Ölüm'e Karşı) sayıları elliyi geçen Santo filmlerinden bazılarıdır. Santo filmlerinin gedikli yönetmeni René Cardona (1906 - 1988) 1969'da "La horriplante bestia humana" (Tüyler Ürperten Canavar Adam) adlı Meksika çöp klasiğine, 1976'da ise trajik bir olayı sömürü malzemesi yapan "Supervivientes de los Andes"e (Yaşamak Çabası) imza atmıştır. Saçmalıkta sınır tanımayan, bol kanlı ve çıplak kadınlı "La horriplante... "de ölmek üzere olan oğluna bir babun maymununun kalbini nakleden manyak bir doktorun neden olduğu kargaşayı izleriz. Oğlan yarı insan, yarı maymun bir yaratığa dönüşür ve çevresindeki anadan üryan kadınları teker teker katleder. Santo benzeri bir kadın güreşçi ve polis nişanlısı cinayetlerin takipçisidir... Yaşanmış bir olaydan yola çıkan (1972'de And dağlarına düşen bir uçağın hayatta kalan yolcuları yardım gelmeyince ölenleri pişirip yemişlerdir) "Supervivientes... " izleyicinin dikkatini özellikle yamyamlık sahnelerine yoğunlaştıran bayağı bir filmdir. 60'larda sinemaya giren üretken René Cardona Jr. (1939 - 2003) babası gibi *istismar* ağırlıklı bir kariyer yapmış ve özellikle 70-80'lerde her türden piyasa filmi yönetmiştir. "Köpekler"in yıldızı Susan George'un rol arkadaşlarıyla bol bol sevişiği "Jaws" taklidi "Tintorera" (Sessiz Ölüm), tavladığı kadınları vahşi kedilerine yediren manyak bir playboy'un (Cardona'ların favori oyuncusu Hugo Stiglitz) hikayesini anlatan "La noche de los mil gatos" (1000 Kedinin Gecesi), her nasılsa John Huston'un da oynadığı Meksika - İtalya ortak yapımı "The Bermuda Triangle" (Bermuda Şeytan Üçgeni), "The Birds"ü (Kuşlar) utanmazca kopyalayan "El ataque de los pajaros" (Kuşların Saldırısı) Cardona Jr'un başlıca tür filmleridir. Genç Cardona bol miktarda erotik film de çevirmiştir. Santo filmlerinin bazılarını yöneten Ruben Galindo'nun oğlu Ruben Galindo Jr. (1962) çöp korku alanında uzmanlaşmış bir diğer isimdir... Galindo Jr. 80 ve 90'larda "Cementerio del terror" (Dehşet Mezarlığı), "Dimensiones ocultas" (Gizli Boyutlar) ve "Ladrones de tumbas" (Mezar Soyguncuları) gibi alt seviyede korku filmleri çekmiştir. Diğer üretken Meksika sinemacısı Federico Curiel ünlü kahin Nostradamus'un soyundan gelen soylu bir vampirin serüvenlerini konu alan "Le maldicion de Nostradamus", (Nostradamus'un Laneti), "La sangre de Nostradamus" (Nostradamus'un Kanı), "Nostradamus y el destructor de monstrous" (Nostradamus ve Canavarların Yok Edicisi), "Nostradamus, el genio de la tinieblas"la (Nostradamus, Karanlığın Dahisi) ülkesinde hayli tutulan bir seri yaratmıştır.

Şok edici gerçeküstü filmlerin kült yönetmeni Alejandro Jodorowsky en iyi filmlerini (El Topo, Santa Sangre) Meksika'da çekerken arkadaşı ve yapımcısı Juan Lopez Moctezuma da birkaç ilgi çekici denemede (The Mansion of Madness, Alucarda) bulunmuştur. Kariyerine makyajcı olarak başlayan bugünün ünlü yapımcı-yönetmeni Guillermo del Toro övgülerle karşılanan ilk filmi "Cronos"un ardından Hollywood ve İspanya arasında gidip gelmiştir. Dükkanını bodrumunda altın kaplamalı bir alet bulan yaşlı bir antikacının hikayesini anlatır "Cronos"... Aniden böceğe dönüşen alet tarafından ısırılan yaşlı adam bir çeşit vampire dönüşür ve giderek gençleşir... Ölmekte olan mültimilyarder bir işadamı aletin izini yıllarda beri sürmektedir. Aletin adamda olduğu anlaşılınca çatışmanın fitili ateşlenir. Kısa filmcilikten gelen, 1967 Mexico City doğumlu Daniel Gruener son yılların en iyi Meksika korkularından biri olan "Sobrenatural"la (Doğaüstü, 1996) 3 dalda Ariel ödülüne (Meksika Oscar'ı) layık görülmüştür. Oturduğu apartmanın kapısının önünde en yakın arkadaşının cesedini bulduktan sonra ruhsal dünyası tamamıyla altüst olan ve çevresindeki büyücülerin hedefi haline gelen çocuksu bir kadının hikayesini anlatan bu stilize filmde "Rosemary's Baby" ve Guy De Maupassant'nın en korkunç hikayesi "Horla"ya göndermeler vardır. Meksika sinemasının uluslararası alanda kariyer yapan kameramanlarından Rodrigo Prieto (Babel, Brokeback Mountain, Argo) görüntülemiştir. "2000'lerde "Kilometro 31" (31. Kilometre), "Somos lo que hay" (Kan Kokusu) gibi ses getiren filmler vizyona girmiştir. İlkinin konusu gizemli bir araba kazası sonucunda komaya giren genç bir kadın ve ikiz kardeşinin çevresinde gelişir. Dehşetli bir *yamyam aile* hikayesi anlatan ikincisinde ailenin babası aniden ölünce ortada kalan deneyimsiz çocuklar taze et peşine düşerler.

MELLE, GIL (JERSEY CITY, 1934 - LOS ANGELES, 2004) Amerikalı besteci. Çoğunlukla televizyon için çalışmıştır. Sinemadaki çalışmaları arasında "The Andromeda Strain" (Andromeda Soyu), "Embryo" (Cenin), "Frankenstein: The True Story" (Frankenstein'ın Gerçek Hikayesi), "The Sentinel" (Gözcü) ve "Blood Beach" (Kanlı Plaj) başta gelmektedir. Kült TV dizileri "Night Gallery" (Gece Sergisi) ve "Kolchak: The Night Strangler"ın (Kolchak: Gece Canavarı) tema müziklerini de yapmıştır.

▸ **FİLMOGRAFİ:** The Andromeda Strain (1971) • The Organization (1971) • Frankenstein:the True Story (TV 1973) • Killdozer

(TV 1974) • Death Scream (TV 1975) • Embryo (1976) • The Sentinel (1977) • Blood Beach (1980) • The Intruder Within (TV 1981) • From the Dead of Night (TV 1989) • Nightowl (TV 1993)

Elias Merhige • Shadow of the Vampire • John Malkovich, Willem Dafoe

MERHIGE, ELIAS (BROOKLYN, NEW YORK, 1964) Amerikalı yönetmen. Sahne çalışmalarının ardından kısa metrajlı filmlerle sinemaya geçmiştir. Konuşmanın olmadığı siyah beyaz avangard fantezi "Begotten" ve Murnau'nun 1922 tarihli korku klasiği "Nosferatu, eine Symphonie des Grauens"un setinden kurgusal kesitler sunan "Shadow of the Vampire" (Vampirin Gölgesi) ilk uzun metrajlı filmleridir. Başka seri katilleri yakalayan gizemli bir seri katilin cinayetlerini konu alan "Suspect Zero"yla (Şüpheli Yok) ticari sinemada şansını deneyen Merhige gişede maliyetinin yarısını bile çıkaramayan bu başarısız filmin sonrasında sinemaya ara vermiştir.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Begotten (1991) • Shadow of the Vampire (2000) • Suspect Zero (2004)

MICKLE, JIM (POTTSTOWN, PENNSYLVANIA, 1979) Amerikalı yönetmen. New York Üniversitesi mezunudur; sinemaya ışıkçı olarak girmiş, ilk uzun metrajlı filmi "Mulberry Street"i 2006 yılında yönetmiştir. *Ölümcül virüs* konulu "Mulberry Street"de Manhattan yakınlarındaki bir caddede yaşayan insanlar farelerin bulaştırdığı esrarengiz bir hastalık sonucunda canavarlara dönüşürler; salgından kurtulan 6 kişi hem fareler, hem de mutant yaratıklarla mücadele etmek zorundadır. Mickle'ın ikinci filmi "Stake Land" (Vampir Cehennemi) yine karmaşanın hüküm sürdüğü bir salgın hastalık ortamında geçer; bu kez 20 yaşlarındaki bir genç ve deneyimli bir avcı vampir benzeri yaratıklarla savaşır. Jim Mickle ayrıca, Meksika yapımı yamyam filmi "Somos lo que hay"ın (Kan Kokusu) yeni çevrimi "We Are What We Are" ve Joe R. Lansdale'in romanından uyarlanan polisiye gerilim "Cold in July"ı (Temmuz Soğuğu) yönetmiştir.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Mulberry St. (2006) • Stake Land (2010) • We Are What We Are (2013) • Cold in July (2014)

MIDI-MINUIT FANTASTIQUE 1962-1971 yılları arasında yayınlanan Fransız sinema dergisi. Film eleştirmenleri Michel Caen, Alain Le Bris, Jean-Claude Romer ve Jean Boullet öncülüğünde kurulmuştur. Korku, bilim kurgu ve fantezi türündeki filmlerin incelendiği seçkin bir dergi olan Midi Minuit Fantastique'in yayıncısı Eric Losfield Positif dergisinin editörlüğünü de yapmıştır. Dergide geleceğin sinemacıları Jean Rollin, Bertrand Tavernier ve Christopher Wicking'in makaleleri yayınlanmıştır.

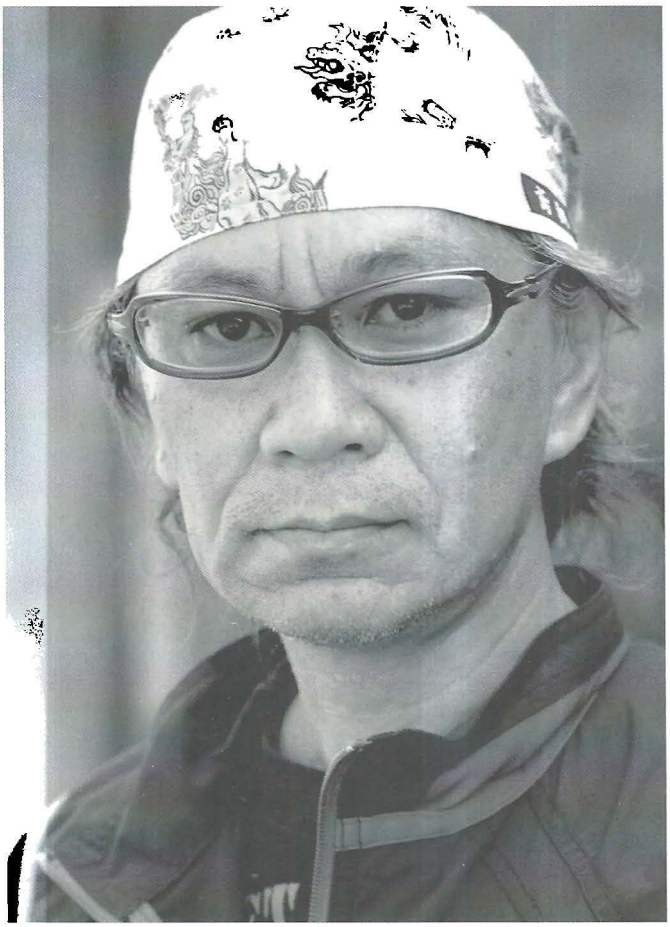
MIHALKA, GEORGE (1953) Macaristan doğumlu Kanadalı yönetmen. Bir madenci kasabasında işlenen intikam cinayetlerini konu alan slasher "My Bloody Valentine"la (Sevgililer Günü Katliamı) çıkış yapan Mihalka ilerleyen yıllarda daha çok televizyon için çalışmıştır.

▸ **FİLMOGRAFİ:** My Bloody Valentine (1982) • The Hitchhiker (TV 1983) • Eternal Evil (TV 1985) • Psychic (1992) • Relative Fear (1994) • Watchtower (2001) • Lost Girl (TV 2010)

MIIKE, TAKASHI (OSAKA, 1960) Japon yönetmen. Yeni Japon sinemasının bu aykırı ve üretken sanatçısı yönetmenlik kariyerine video piyasasına yönelik aksiyon filmleriyle başlamış; ilerleyen yıllarda şiddet katsayısı yüksek absürd yakuza filmleri, irkiltici ve hastalıklı korkular, acayip müzikaller çekmiştir. Sarsıcı şiddet sahneleri ve sapkın bir cinsellikle sarmalanmış sinemasının ipuçlarını veren ilk filmi "Shinjuku kuroshakai: Chaina mafia senso"da (Çin Mafya Savaşları) eşcinsel tecavüz sahneleri, kesilen

Jim Mickle • We Are What We Are (Kan Kokusu)

Takashi Miike

gırtlaklar ve oyulan gözler vardır. Yakuza filmleri "Gokudo kuroshakai" (Yağmur Köpeği) ve "Chuugoku no chojin"le (Çin'in Kuş İnsanları) yurtdışındaki festivallerin ilgisini çeken Miike müthiş enerjisiyle film üstüne film üretmiştir. 1998 - 2002 arasında çektiği film sayısı yirmi sekizdir. Vahşetin ve her türlü tuhaflığın kol gezdiği "Dead or Alive:Hanzaisha" (Ölü ya da Diri), hayalindeki mükemmel kadını ararken canavar ruhlu birine aşık olan dul bir film yapımcısının hikayesini anlatan, sadistik "Odishon" (Ölüm Provası), Japon mangalarından ilham alan, kan ve vahşet arenası "Koroshiya 1" (Katil Ichi), gelecekteki sapkın bir Japon ailesini büyüteç altına alan "Bijita Q" (Ziyaretçi), izleyenleri adeta sersemleten ve sinemada tuhaflık tanımına yeni boyutlar getiren "Gozu" Miike'nin tabu yıkıcı, agresif sinemasından kesitler sunan filmlerdir. Diğer dikkat çekici filmleri arasında, çığır açan "Ringu"ya (Halka) nazire yapan (bir grup genç ölümlerini cep telefonlarıyla önceden haber alırlar) "Chaukushin ari" (Cevapsız Arama), "Masters of Horror"un (Korkunun Ustaları) dayanılmaz bölümü "Imprint" (Damga), Quentin Tarantino'nun da rol aldığı spagetti western "Sukiyaki Western Django" (Düello) ve Masaki Kobayashi klasiği "Seppuku"nun 3 boyutlu yeni çevrimi "Ichimei" (Harakiri) yer almaktadır.

- **FİLMOGRAFİ:** Shinjuku Kuroshakai: Chaina Mafia Senso (1995) • Gokudo Kuroshakai (1997) • Chuugoku No Chojin (1998) • Andromedeia (1998) • Dead Or Alive: Hanzaisha (1999) • Hyoryuu-Gai (2000) • Oodishon (2000) • Dead Or Alive: Tobosha (2000) • Koroshiya 1 (2001) • Dead Or Alive: Final (2002) • Shin Jingi No Hakaba (2002) • Gozu (2003) • Chakushin Ari (2003) • Zeburaaman (2004) • Izo (2004) • Three, Extremes (2004) • Yokai Daisenso (2005) • Masters of Horror (TV 2006) **Bölüm:** *Imprint* • Taiya No Kizu (2006) • Ryu Ga Gotoku: Gekijo-Ban (2007) • Ukiyaki Western Django (2007) • Crows Zero (2007) • Jusan-Nin No Shi kaku (2010) • Ichimei (2011) • Aku No Kyoten (2012) • Kuime (2014)

MIKELS, TED V. (1929) Amerikalı yönetmen. Gerçek adı Theodore Mikacevich. Eski bir sihirbaz ve dublördür. Arabayla girilen sinemalar ve grindhouse'larda gösterilen berbat korku, seks ve kadınlar hapishanesi filmleri yönetmiştir. Çöp korkunun simgelerinden "The Astro-Zombies" (Yıldız Zombileri), "The Corpse Grinders" (Ceset Öğütücüler), "Blood Orgy of the She-Devils" (Dişi Şeytanların Kanlı Orjisi) kariyerinin en meşhur filmleridir. 2000'lerde "The Astro-Zombies" ve "The Corpse Grinders"ın devam filmlerini çekmiştir.

- **FİLMOGRAFİ:** The Astro-Zombies (1968) • The Corpse Grinders (1971) • Blood Orgy of the She-Devils (1972) • Ten Violent Women (1982) • The Corpse Grinders 2 (2000) • Mark of the Astro-Zombies (2002) • Demon Haunt (2009) • Astro Zombies: M3-Cloned (2010)

MILIONI, ENZO (ROMA, 1934) İtalyan yönetmen, senaryo yazarı. Gore efektli, pornografik korkular "La sorella di Ursula" (Ursula'nın Kızkardeşi) ve "Luna di sangue"nin (Kanlı Ay) yönetmenidir.

- **FİLMOGRAFİ:** La sorella di ursula (1978) • Quella strano desiderio (1979) • Luna di sangue (1989)

MILLAND, RAY (NEATH, 1905 KALİFORNİYA, 1986) İngiliz oyuncu, yönetmen. 1929'da sinemaya giren ve ölene dek 160 küsur filmde rol alan bu Galler doğumlu

Ray Milland • The Man With The X Ray Eyes (Röntgen Gözlü Adam)

yıldız 1945'te bir alkoliği canlandırdığı "The Lost Weekend"le (Yaratılan Adam) En İyi Erkek Oyuncu Oscar'ını kazanmıştır. 1944'te hayaletli ev klasiği "The Uninvited" (Davetsiz), 1956'da Hitchcock filmi "Dial M for Murder"da (Cinayet Var) başrol oynayan Milland'ın diğer tür çalışmaları şunlardır: "Premature Burial" (Ölmeden Gömülmüş), "Man with X Ray Eyes" (Röntgen Gözlü Adam), "Frogs" (Kurbağalar), "The House in the Nightmare Park" (Kâbus Parkındaki Ev), "Terror in the Wax Museum" (Mumya Müzesinde Dehşet), "The Uncanny" (Esrarengiz), "La ragazza dal pigiama giallo" (Sarı Pijamalı Kız), "The Attic" (Tavan Arası), "Serpiente de mar" (Deniz Yılanı), "Zengin ve Yoksul", "Çarli'nin Melekleri", "Aşk Gemisi", "Columbo", "Alfred Hitchcock Saati" gibi popüler TV dizilerinde de oynamıştır.

- **FİLMOGRAFİ:** Beau Geste (1939) • The Uninvited (1944) • Ministry of Fear (1944) • Lost Weekend (1945) • Dial M for Murder (1954) • Premature Burial (1962) • Man with X Ray Eyes (1963) • Love Story (1970) • Frogs (1972) • The Thing with Two Heads (1972) • Terror in the Wax Museum (1973) • The Uncanny (1977) • Cruise Into Terror (TV 1978) • The Darker Side of Terror (TV 1979) • The Attic (1980) • The Masks of Death (TV 1984)

MILLER, DICK (NEW YORK, 1928) Amerikalı oyuncu. Roger Corman'ın mini bütçeli korku komedileriyle Hollywood'da kendine yer edinen bu emektar aktör Joe Dante, James Cameron ve Martin Scorsese'yle de çalışmıştır. Roger Corman'ın "Not of this Earth" (Bu Dünyadan Değil), "A Bucket of Blood" (Bir Kova Kan), "The Little Shop of Horrors" (Küçük Korku Dükkanı), "The Terror" (Terör), Joe Dante'nin "The Howling" (Çığlık), "Piranha", "Innerspace" (İçimde Biri Var), "The Hole" (Delik), Samuel Fuller'ın "White Dog" (Beyaz Köpek), Fred Dekker'in "Night of the Creeps" (Ürperti Gecesi) filmlerinde ve başka onlarca B tipi filmde irili ufaklı roller almıştır.

- **FİLMOGRAFİ:** Not of This Earth (1957) • The Undead (1957) • A Bucket of Blood (1959) • The Little Shop of Horrors (1960) • Premature Burial (1962) • The Terror (1963) • Piranha (1978) • The Howling (1981) • White Dog (1982) • The Terminator (1984) • After Hours (1985) • Chopping Mall (1986) • Night of the Creeps (1986) • Amityville 1992: It's About Time (1992) • Matinee (1993) • Tales from the Crypt: Demon Knight (1995) • Route 666 (2001) • The Hole (2009)

MILLIGAN, ANDY (MINNESOTA, 1929 - LOS ANGELES, 1991) Amerikalı yönetmen. Aktörlükten yönetmenliğe geçmiş ve çoğunun bütçesi 20. 000 doları aşmayan döküntü korku filmlerine imza atmıştır. Bol miktarda çıplaklık ve *gore* efekti barındıran filmlerinden "The Naked Witch" (Çıplak Cadı), "The Ghastly Ones" (Dehşetliler), "Bloodthirsty Butchers" (Kana Susayan Kasaplar), "The Body Beneath" (Gövdenin Altında), "The Rats Are Coming! The Werewolves Are Here!" (Fareler Geliyor! Kurt Adamlar Burada!) özellikle arabayla girilen sinemalarda ilgi görmüştür. Tüm zamanların en kötü korku filmi yönetmenlerinden biri sayılır. 62 yaşında AIDS'den yaşama veda etmiştir.

- **FİLMOGRAFİ:** The Naked Witch (1967) • The Ghastly Ones (1968) • Bloodthirsty Butchers (1970) • The Body Beneath (1970) • The Rats Are Coming!The Werewolves Are Here! (1972) • The Man with Two Heads (1972) • Blood (1974) • Legacy of Blood (1978) • Carnage (1984) • Weirdo (1989) • Surgikill (1990)

MINER, STEVE (WESTPORT, CONNECTICUT, 1951) Amerikalı yönetmen. Kariyerine Wes Craven ve Sean Cunningham'a asistanlık yaparak başlayan Miner ilerleyen yıllarda spor, eğitim ve endüstri filmleri çekmiştir. 80'lerde kötü şöhretli *slasher* 13. Cuma'nın ikinci ve üçüncü bölümlerini, korku komedisi "House" (Ev), aksiyon-korku "Warlock" (Sihirbaz), 90'larda devam filmi "Halloween H20: 20 Years Later"ı (Korku Bayramı) ve *saldırgan hayvan* konulu "Lake Placid"i (Kara Göl) yönetmiş, Mel Gibson ve Gerard Depardieu'nun oynadığı korku dışı ürünler de vermiştir. 2000'lerde TV ağırlıklı çalışan Miner 2008'de George Romero'nun kült zombi filmi "Day of the Dead"in (Ölülerin Günü) pek tutulmayan bir versiyonunu gerçekleştirmiştir.

- **FİLMOGRAFİ:** Friday the 13th Part 2 (1981) • Friday the 13th Part 3 (1982) • House (1986) • Warlock (1989) • Forever Young (1992) • Halloween H 20 (1998) • Lake Placid (1999) • Texas Rangers (2001) • Wildfire (TV 2005) • Day of the Dead (2008) • The Gates (TV 2010)

MINGOZZI, FULVIO (LAGOSANTO, 1925 - ROMA, 2000) İtalyan oyuncu. 60 ve 70'lerde sürüyle İtalyan giallo ve polisiye filminde çoğunlukla küçük rollerde (polis dedektifleri, taksi şöförleri, apartman görevlileri...) gözükmüştür. Dario Argento'nun 1970 1985 yılları arasında çektiği tüm filmlerin değişmeyen tek oyuncusudur.

- **FİLMOGRAFİ:** La uccello dalle piume di cristallo (1970) • Il gatto a nove code (1971) • La tarantola dal ventre nero (1971) • 4 mosche di vellutto Grigio (1972) • Profondo rosso (1975) • Gatti rossi in un labirinto di vetro (1975) • Suspiria (1977) • Inferno (1980) • Tenebrae (1982) • Phenomena (1985)

MIRAGLIA, EMILIO P. (CASARANO, 1924) İtalyan yönetmen. İtalyan B sinemasının bu çekirdekten yetişen teknisyeni 50'lerin ve 60'ların çeşitli tür filmlerinde yönetmen yardımcılığı, kamera asistanlığı ve devamlılık yazmanlığı yapmıştır. Piyasa filmleri çeken diğer meslektaşlarının aksine üretken bir kariyeri olmayan Miraglia yönetmenliğe Henry Silva'nın oynadığı stilize casusluk filmi "Assassination"la (Suikast) adım atmış; 70'lerin başlarında gotik *giallo* filmleri "La notte che Evelyn usci dalla tomba" (Evelyn'in Mezarından Çıktığı Gece) ve "La dama rossa uccide sette volte"yle (Kızıl Kraliçe 7 Kere Öldürüyor) dönemin modasına ayak uydurmuştur. Miraglia 1972'de sinemayı bırakmıştır.

- **FİLMOGRAFİ:** Assassination (1967) • Quella carogna dell'ispettore sterling (1968) • A qualsiasi prezzo (1968) • La notte che Evelyn usci dalla tomba (1971) • La dama rossa uccide sette volte (1972)

MIRANDA, SOLEDAD (SEVİLLA, 1943 - LİZBON, 1970) Portekiz kökenli İspanyol oyuncu. Avrupa süprüntü sinemasının efsane yönetmeni Jesús Franco'nun erotik

Soledad Miranda

korku filmleri "Sie tötete in Ekstase" (Zevk İçinde Öldürdü), "El conde Dracula" (Kont Drakula) ve "Vampyros Lesbos"da baş kadın kahramanları oynamıştır. Filmlerinde genellikle Susann Korda takma adını kullanan Miranda, Lizbon yakınlarında geçirdiği trafik kazasında yaşama veda etmiştir.

▸ **FİLMOGRAFİ:** 100 Rifles (1969) • El conde Dracula (1970) • Vampyros Lesbos (1970) • Sie Tötete in Ekstase (1970) • Eugenie (1970) • Der Teufel Kam Aus Akasawa (1970)

MITCHELL, CAMERON (PENNSYLVANIA, 1918 KALİFORNİYA, 1994) Amerikalı oyuncu. Ara sıra başrollerde gözükse de, genellikle çalışkan bir karakter oyuncusu olarak tanınan Mitchell, kariyerine 1945 yılında başlamıştır. Uzun süren meslek yaşamına tam 160 film sığdırmış ve 60'lardan sonra ucuz filmlerle özdeşleşmiştir. Kötü adamları canlandırdığı korku filmlerinin çoğu sıradandır. Bir dönem İtalya ve İspanya'da çalışan Mitchell'ın başlıca tür filmleri arasında "Sei donne per l'assassino" (Bir Katile Altı Kadın), "La isla de la muerte" (Ölüm Adası), "The Toolbox Murders" (Takım Kutusu Cinayetleri), "The Swarm" (Arılar), "The Demon" (Şeytan), "Silent Scream" (Sessiz Çığlık), "Terror Night" (Dehşet Gecesi) sayılabilir. Ayrıca, aralarında "Bonanza", "Petrocelli", "Night Gallery", "McMillan&Wife", "Mission Impossible" ve Police Story"-nin de olduğu çok sayıda TV dizisinde oynamıştır.

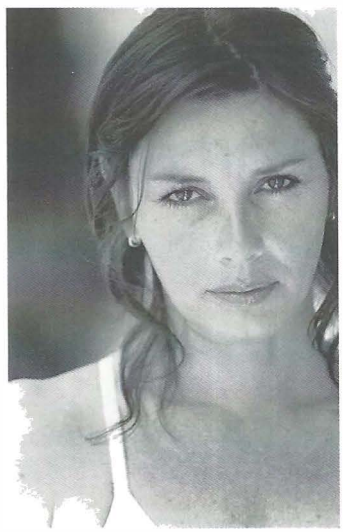
▸ **FİLMOGRAFİ:** La isla de la muerte (1967) • Nightmare in Wax (1969) • Haunts (1977) • The Swarm (1978) • Screamers (1979) • The Demon (1979) • Silent Scream (1980) • Cataclysm (1980) • Frankenstein Island (1981) • Blood Link (1982) • The Offspring (1986) • Terror Night (1987) • Demon Cop (1990)

MOCTEZUMA, JUAN LOPEZ (1932 - 1995)Meksikalı yönetmen. 70 ve 80'lerde bir dizi gerçeküstü erotik-korku yönetmiş; ayrıca Şilili avangard sinemacı Alejandro Jodorowsky'nin şok edici "Fando y Lis" ve "El topo"sunun prodüksiyonuna katkıda bulunmuştur. Edgar Allan Poe'nun "The System of Doctor Tarr and Professor Feather" adlı hikayesinin gerçeküstü setlerle farklı bir boyuta taşındığı "La mansion de la locura" (Çılgınlar Evi) delilerle akıllıların yer değiştirdiği bir tımarhaneyi ziyaret eden (babası orada ölmüştür) bir gazetecinin anılarından oluşmaktadır. 1978'de vizyon şansı bulan 1975 tarihli "Alucarda"da bir manastıra verilen 15 yaşındaki öksüz-yetim genç kız, ruhunu şeytana satan yaşıtıyla arkadaşlık kurar... Erotizmle sarmalanmış grafik şiddet sahneleri, şeytan çıkarma ayinleri, delilik nöbetleri birbirini izleyecektir... "Mary, Mary, Bloody Mary"de (Mary, Mary, Kanlı Mary) biseksüel bir ressam ilişki kurduğu kadınları ve erkekleri öldürür, kanlarını içer... Uluslararası oyuncu kadrolu (Donald Pleasence, Dean Stockwell, Aldo Ray) "To Kill a Stranger" (Bir Yabancıyı Öldürmek) ve "El alimento del miedo" (Korku Besini) Moctezuma'nın korku-gerilim alanındaki diğer çalışmalarıdır.

▸ **FİLMOGRAFİ:** La mansion de la locura (1972) • Mary, Mary Bloody Mary (1976) • Alucarda (1978) • To Kill a Stranger (1985) • El alimento del miedo (1994)

MONCADA, SANTIAGO (MADRİD, 1928) İspanyol roman, oyun ve senaryo yazarı. 70'lerde "Il rosso segno della follia" (Çılgınlığın Kızıl İşareti), "La ultima senora Anderson" (Son Bayan Anderson), "Tutti i colori del buio" (Yılan Ruhlu Kadının Kâbusu), "La corrupcion de Chris Miller" (Chris Miller'ın Yozlaşması), "La campana della infierno" (Cehennem Çanı) gibi kaliteli İtalyan - İspanyol korku filmlerinin hikaye ve senaryolarını kaleme almıştır.

▸ **FİLMOGRAFİ:** il rosso segno della follia (1970) • La ultima senora anderson (1971) • Tutti i colori del buio (1973) • Vudu sangriento (1973) • La corrupcion de chris miller (1973) • La campana della infierno (1973) • El pantano de los cuervos (1974) • Quel pomeriggio maledetto (1977) • Descanse en piezas (1987)

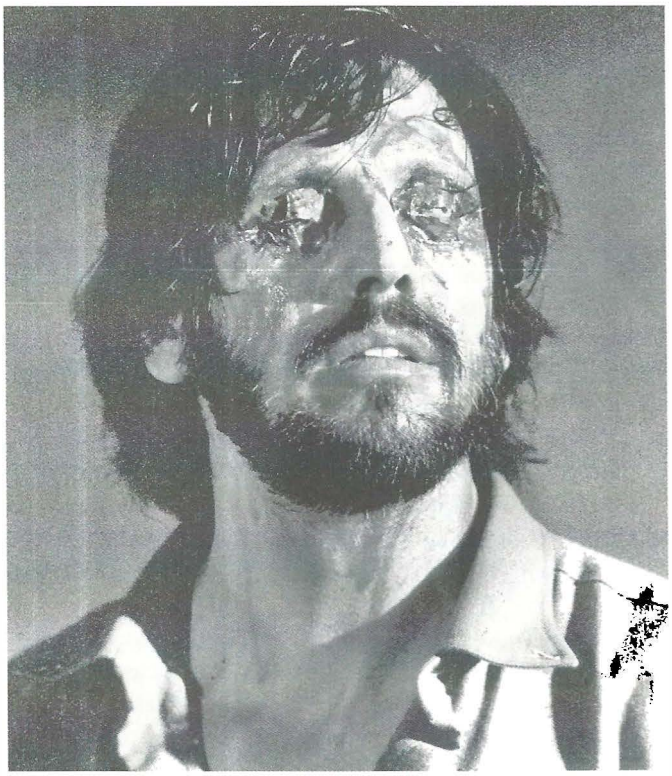

Cinzia Monreale

MONREALE, CINZIA (CENOVA, 1957) İtalyan oyuncu. Lucia Fulci'nin "E tu vivrai nel terrore! L'aldila" (Ve Dehşet İçinde Yaşayacaksın! Öteki Taraf) ve "La dolce casa degli orrori" (Dehşetin Tatlı Evi), Dario Argento'nun "La sindrome di Stendhal" (Stendhal Sendromu), Joe D'Amato'nun "Buio Omega" (Karanlığın Ötesi) ve Ritorna della morte"sinin (Ölümden Dönüş) güzel yüzlü kadın oyuncusudur.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Bermude: la fossa maledetta (1978) • Buio omega (1979) • E tu vivrai nel terrore!L'aldila (1981) • Il guerrieri dell'anno 2072 (1984) • La dolce casa degli orrori (tv 1989) • Ritorno dalla morte (1991) • La sindrome di stendhal (1996)

MONTEFIORI, LUIGI (CENOVA, 1942) İtalyan oyuncu, senaryo yazarı, yönetmen. İtalyan *süprüntü* filmlerinin George Eastman takma adıyla kariyer yapan bu iki metrelik, dev oyuncusu 60 ve 70'lerde pek çok *spagetti wes-*

Luigi Montefiori • Rosso sangue (Kan Kırmızı)

tern'in yanısıra Federico Fellini, Mario Bava, Lina Wertmüller, Pupi Avati gibi ustaların filmlerinde ve Corrado Farina'nın eksantrik korkusu "Baba Yaga"da rol almıştır. 80'lerde seks ve şiddet ağırlıklı filmlere kayan Montefiori senaryosunu da yazdığı kötü ünlü "Anthropophagus"da terk edilmiş bir Yunan adasına yolları düşen turistleri katleden bir yamyamı canlandırır. Aynı dönemde "Anthropophagus"un yönetmeni Aristide Massaccesi'yle (Joe D'Amato) işbirliğini sürdüren Montefiori gore-seks ürünleri "Rosso sangue" (Kan Kırmızı) ve "Le notti erotiche dei morti viventi"nin (Yaşayan Ölülerin Erotik Gecesi) hem senaryolarını yazmış, hem de başrollerinde oynamıştır. İtalyan B sinemasının ünlü isimleri Enzo G. Castellari, Sergio Martino, Lamberto Bava ve Ruggero Deodato'nun aksiyon, bilim kurgu, fantezi filmlerinde de gözükmüştür. Oyunculuk kariyerinin doruk noktasını oluşturan Mario Bava'nın vahşi yol filmi "Cani arrabbiati"de (Kuduz Köpekler) psikopat bir kanun kaçağı rolündedir. 1990'da, Massaccesi'nin yapım firması Filmirage için *çılgın bilim adamı* izlekli ucuz bir "The Fly" (Sinek) taklidi (Metamorphosis) yönetmiştir.

- **FİLMOGRAFİ:** Satyricon (1969) • Cani arrabbiati (1974) • Emanuelle-perche violenza alle donne? (1977) • Anthropophagus (Sen. Oyn. 1980) • Sesso Nero (Sen. Oyn. 1981) • Le notti erotiche dei morti viventi (Sen. Oyn. 1981) • Rosso sangue (Sen. Oyn. 1981) • Holocausto porno (Sen. Oyn. 1981) • Delizie Erotiche (1982) • Blastfighter (1984) • King David (1985) • Le Foto Di Gioia (1987) • Deliria (Sen. 1987) • Metamorphosis (Sen. Yön. 1990) • Il Commissario (Sen. 2001)

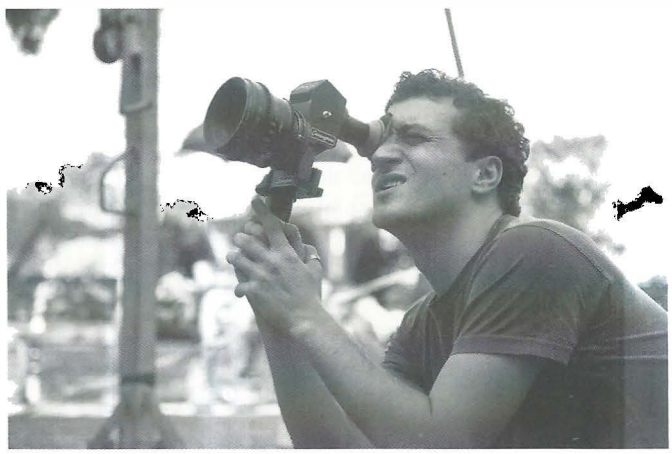
MORA, PHILIPPE (PARİS, 1949) Avustralyalı yönetmen. Aynı zamanda bir ressam olan Philippe Mora ilginç

Philippe Mora

belgesellerle sinema yaşamına başlamıştır. Amerika'nın büyük bunalım yıllarına ışık tutan belgeseli "Brother Can You Spare a Dime" Altın Küre'ye aday gösterilmiştir. 80'lerde Amerika'ya giden sanatçı burada "The Beast Within" (İçimdeki Canavar), "Howling II", (Çığlık II), "Howling III" (Çığlık III) gibi B tipi korku filmlerine imza atmıştır. The Omen"ın (Kehanet) yapımcısı Harvey Bernhard'ın finanse ettiği "The Beast Within" 80'lerde çok moda olan ve özellikle protez makyaj sanatçılarının müthiş performanslarıyla öne çıkan dönüşüm filmlerinin orta karar örneklerinden biridir. Yıllar önce yarı insan yarı canavar bir mahlukatın tecavüzüne uğrayan bir kadın normal bir erkek çocuğu dünyaya getirir. Aradan 17 yıl geçer ve delikanlı gizemli bir hastalığın pençesine düşer. Sonra insanların canını alan böceğimsi bir canavara dönüşecektir. Mora'nın diğer tür filmi "Communion" uzaylılar tarafından kaçırıldığını düşünen bir yazarın (Whitley Strieber) yaşadıklarını konu almaktadır.

- **FİLMOGRAFİ:** Mad Dog Morgan (1976) • The Beast Within (1982) • A Breed Apart (1984) • Howling II (1985) • Howling III (1987) • Communion (1989) • Art Deco Detective (1994) • Burning Down the House (2001)

Guillem Morales

MORALES, GUILLEM (BARSELONA, 1975) İspanyol senaryo yazarı, yönetmen. Kapalı ve tekinsiz mekanlarda geçen filmleri "El habitante incierto" (Belirsiz Ev Sahibi) ve "Los ojos de Julia"yla (Julia'nın Gözleri)

İspanyol korku-gerilim sinemasının gözdeleri arasına girmiştir.

▸ **FİLMOGRAFİ:** El habitante incierto (2004) • Los ojos de Julia (2010)

MORGAN, GLEN (EL CAJON, KALİFORNİYA) Amerikalı yönetmen, yapımcı, senaryo yazarı. Televizyon ağırlıklı bir kariyeri vardır; 90'lar ve 2000'lerde ortağı James Wong'la birlikte "X Files", "Millennium", "The Others" gibi karamsar bilim kurgu dizilerinin ve doğaüstü slasher "Final Destination"ın (Son Durak) senaryolarını yazmış; 2000'lerde 70'lerin popüler korkuları "Willard" (Willard'ın Fareleri) ve "Black Christmas"ın (Kara Noel) yeni çevrimlerini yönetmiştir.

▸ **FİLMOGRAFİ:** The Boys Next Door (Sen. 1985) • Space: Above and Beyond (Sen. 1996) • The X Files (Sen. 1993-97) • Millennium (Sen. 1996-98) • Final Destination (Sen. Yap. 2000) • The Others (Sen. Yap. 2000) • The One (Sen. Yap. 2001) • Willard (Sen. Yap. Yön. 2003) • Final Destination 3 (Sen. Yap. 2006) • Black Christmas (Sen. Yap. Yön. 2006) • Intruders (Yap. TV 2014)

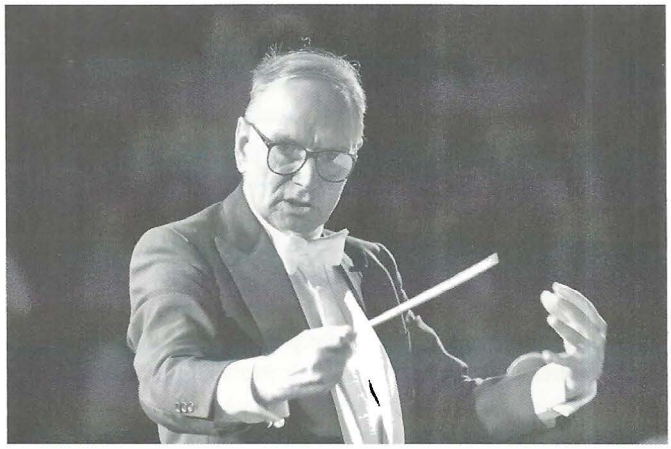
MORIARTY, MICHAEL (DETROIT, 1941) Amerikalı oyuncu. Amerikan sinemasının bu soğuk görünümlü, karizmatik karakter oyuncusu bir naziyi canlandırdığı TV dizisi "Holocaust"la ünlenmiştir. Moriarty, 80'lerden başlayarak "Q-The Winged Serpent" (Kanatlı İblis), "The Stuff" (Madde), "It's Alive III: Island of the Alive" (O Canlı III: Yaşayanların Adası), "A Return to Salem's Lot" (Vampirler Kasabasına Dönüş), "Blood Link" (Kanlı Bağlantı), "Troll" (Trol), "Reborn" (Yeniden Doğan), "Dark Tower" (Karanlık Kule), "Mindstorm" (Beyin Fırtınası) gibi B tipi korkularda ve çeşitli TV dizilerinde (The Twilight Zone, Poltergeist: The Legacy, The Outer Limits, Masters of Horror) oynamıştır.

▸ **FİLMOGRAFİ:** The Last Detail (1973) • Bang the Drum Slowly (1973) • Who'll Stop the Rain (1978) • Q (1982) • Blood Link (1982) • The Stuff (1985) • It's Alive III (1987) • Dark Tower (1987) • Along Came a Spider (2001) • Masters of Horror (TV 2005)

MORNEAU, LOUIS (HARTFORD, CONNECTICUT) Amerikalı yönetmen. Öğrenimini Boston'da tamamlayan, 20'li yaşlarında müzik videoları çeken Morneau, 90'larda çeşitli B filmlerinde ikinci küme yönetmenliği yapmıştır. Roger Corman yapımcılığında gerçekleştirdiği ilk filmi "To Die Standing"i (Ayakta Öl) başka ucuz aksiyonlar ve dinozorlu "Carnosaur 2" takip etmiş; senaryosunu John Logan'ın yazdığı, (Gladiator, Hugo) saldırgan hayvanlı "Bats"in (Yarasalar) ardından tipik bir *doğrudan video* yönetmeni haline gelmiştir.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Carnosaur 2 (1995) • Bats (1999) • The Hitcher (II:I've Been Waiting (2003) • Joy Ride 2: Dead Ahead (2008) • Werewolf: The Beast Among Us (2012)

MORRICONE, ENNIO (ROMA, 1928) İtalyan besteci. Film müziği denince ilk akla gelen dev isimlerden biridir ve 40 yılı aşan meslek yaşamı boyunca Bernardo Bertolucci, Sergio Leone, Dario Argento, Brian De Palma, Terrence Malick, Oliver Stone, Michelangelo Antonioni, William Friedkin, Pier Paolo Pasolini, Gillo Pontecorvo, Roland Joffé, Wolfgang Petersen, Giuseppe Tornatore, Pedro Almodovar, Roman Polanski, John Boorman, John Carpenter, Barry Levinson, Mike Nichols, Liliana Cavani gibi farklı tarzlarda çalışan sinemacılarla işbirliği yapmıştır. Birçok İtalyan bestecinin yetiştiği Roma'daki Santa Cecilia konservatuarında müzik öğrenimi gören Morricone İtalyan Ulusal Radyosu'nda çalıştıktan sonra 60'ların başlarında sinema kariyerine başlamıştır. Sergio Leone'nin unutulmaz spagetti western üçlemesi "Per un pugno di dollari" (Bir Avuç Dolar İçin), "Per qualche dollaro in piu" (Birkaç Dolar İçin), "Il buono, il brutto, il cattivo"nun (İyi, Kötü ve Çirkin) müzikleriyle sükse yapan Morricone sonraki yıllarda hem ülkesinde hem de uluslararası arenada kabul görmüştür.

Ennio Morricone

Morricone, 60'lı ve 70'li yıllarda olağanüstü bir tempoyla çalışmış ve zaman zaman sıradan filmlerin bestelerine de imza atmıştır. Ünlü bestecinin korku türünde özellikle Dario Argento'yla yaptığı işbirliği dikkat çekicidir: Morricone, 1969 - 1998 yılları arasında "L'uccello dalle piume cristallo" (Kristal Kanatlı Kuş), "Il gatto a nove code" (Dokuz Kuyruklu Kedi), "4 mosche di vellutto grigio" (Gri Kadifedeki Dört Sinek), "La sindrome di Stendhal" (Stendhal Sendromu) ve "Il fantasma dell'Opera"dan (Operadaki Hayalet) oluşan Argento filmlerinin bestelerini, düzenlemelerini ve orkestrasyonunu yapmıştır. John Carpenter'ın korku klasiği "The Thing"de (Şey) özgün stilinin dışına çıkan Morricone elektronik enstrümanlar kullanarak farklı bir soundtrack çalışması gerçekleştirmiştir. "Exorcist II: The Heretic" (Şeytan II - John Boorman), "Wolf" (Kurt - Mike Nichols), "Rampage" (Öfke - William Friedkin), "Holocaust 2000" (Mahşerin Dölü - Alberto de Martino), "Macchie solari" (Güneş Lekeleri - Armando Crispino), "The Island" (Ada - Michael Ritchie), "Bluebeard" (Mavi Sakal - Edward Dmytryk), "L'ultimo treno della notte" (Son Geceyarısı Treni - Aldo Lado), "Leonor" (Juan Luis Buñuel), "La tarantola dal ventre nero" (Tarantulanın Siyah Karnı - Paolo Cavara), "Una lucertola con la pelle di donna" (Kâbus - Lucio Fulci), "Autostop rosso sangue" (Otostop - Pasquale Festa Campanile), "Gli occhi freddi della paura" (Ölümün Soğuk Gözleri- Enzo G. Castellari), "La corte notte dele bambole

di vetro" (Cam Kuklaların Kısa Gecesi - Aldo Lado), "Cosa avete fatto Solange?" (Solange'a Ne Yaptınız? Massimo Dallamano), "Giornata nera per l'ariete" (Koç'un Kara Günü - Luigi Bazzoni) besteleriyle katkıda bulunduğu diğer korku-gerilim filmleridir.

Morricone'nin çalışmalarında zengin bir orkestrasyon yapı gözlenir. Klasik, pop, caz ve rock ezgileri uyumlu bir şekilde iç içe geçmiştir. Onun müziğinin zenginliğini ve çeşitliliğini gösteren en yetkin ve unutulmaz örnek Leone'nin vasiyet filmi "Once Upon a Time in America"dır (Bir Zamanlar Amerika'da). Zamfir'in pan flüt ezgileriyle süslediği bestelerde sevinç ve melankoli duyguları bir arada yaşatılır. 5 kez Oscar'a aday gösterilmesine karşın bu ödülü kazanamayan Morricone 2007'de Onur Oscar'ına layık görülmüştür. Oğlu Andrea Morricone de bestecidir.

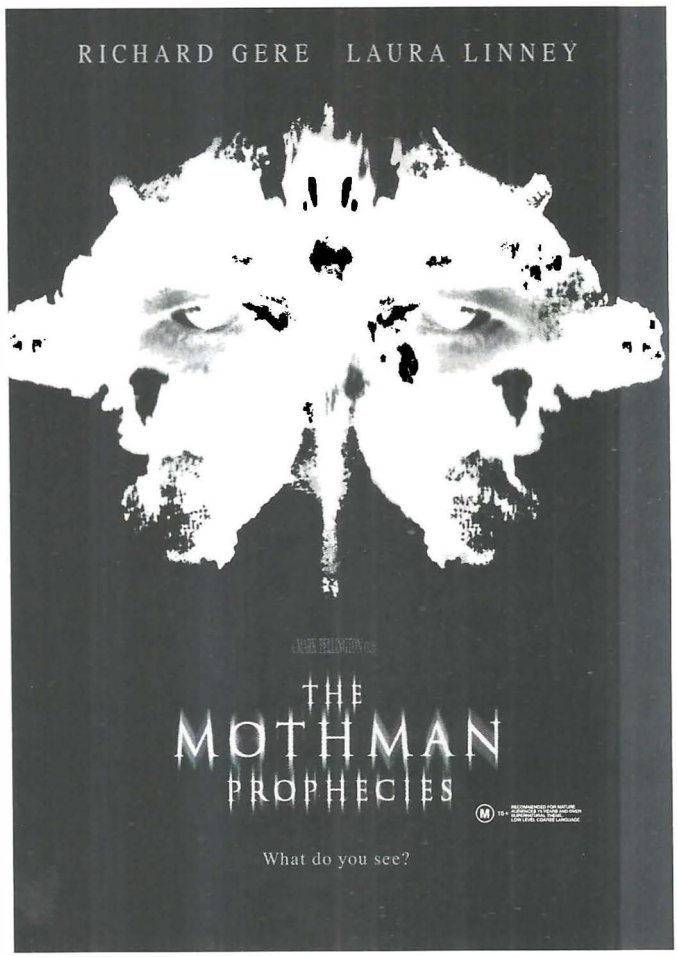
- **FİLMOGRAFİ:** I maniaci (1963) • Per un pugno di dollari (1964) • Per qualche dollaro in piu (1965) • La battaglia di algeri (1965) • Buono, il brutto, il cattivo (1966) • Teorema (1968) • C' era una volta il west (1969) • Le clan des siciliens (1969) • Quemada (1969) • L'uccello dalle piume di cristallo (1970) • Il decameron (1970) • Il gatto a nove code (1971) • Giu la testa (1971) • 4 mosche di velutto grigio (1971) • Una lucertola con la pelle di donna (1971) • Cosa avete fatto a solange? (1972) • Sans mobile apparent (1972) • Bluebeard (1972) • Perche? (1972) • Spasmo (1974) • L'anticristo (1974) • Macchie solari (1974) • Peur sur la ville (1975) • Leonor (1975) • 1900 (1976) • Exorcist II: The Heretic (1977) • Holocaust 2000 (1977) • La luna (1979) • I... Comme icare (1979) • Le professionnel (1981) • The Thing (1982) • Once Upon a Time in America (1984) • Nuovo Cinema Paradiso (1988) • Frantic (1988) • Stanno tutti bene (1990) • Bugsy (1991) • Una pura formalita (1994) • Wolf (1994) • La sindromi di Stendhal (1996) • Il fantasma dell'opera (1998) • Ripley's Game (2002) • La sconosciuta (2006) • La migliore of ferta (2014)

MORRISSEY, PAUL (NEW YORK, 1938) Amerikalı senarist, yönetmen. Andy Warhol yapımcılığında çektiği deneysel filmlerle (Flesh, Trash, Heat) Amerikan yeraltı sinemasının önde gelen isimlerinden biri haline gelen Morrissey Avrupa'da müstehcen Dracula (Blood for Dracula) ve Frankenstein (Flesh for Frankenstein) uyarlamalarına imza atmıştır. Nadir anaakım filmlerinden "The Hound of Baskervilles" (Baskerville'lerin Köpeği) Arthur Conan Doyle'un popüler Sherlock Holmes maceralarından birine dayalıdır.

- **FİLMOGRAFİ:** Chelsea Girls (1966) • Flesh (1968) • Trash (1970) • Heat (1972) • Flesh for Frankenstein (1973) • Blood for Dracula (1974) • The Hound of Baskervilles (1978) • Mixed Blood (1984)

MOSELEY, BILL (BARRINGTON, ILLINOIS, 1951) Amerikalı oyuncu. Alan Rudolph'un bilim kurgu filmi "Endangered Species"yle sinema dünyasına giren Moseley, 80'lerden başlayarak popüler olamayan yeni çevrimlerde (The Blob, *Şekilsiz Kâbus* - Night of the Living Dead, *Yaşayan Ölülerin Gecesi*) ve devam filmlerinde (The Texas Chainsaw Massacre 2, *Teksas Elektrikli Testere Katliamı 2* - Army of Darkness, *Karanlıklar Ordusu*) irili ufaklı roller almış, 2000'lerde kendini tamamıyla korkuya adamıştır. Müzisyen-yönetmen Rob Zombie'nin *gore* filmleri "House of 1000 Corpses" (Cesetler Evi), "The Devil's Rejects" (Vahşet Çetesi) ve "Halloween"de başrol oynamıştır. Son filmlerinin neredeyse tamamı korku türündedir.

- **FİLMOGRAFİ:** The Texas Chainsaw Massacre 2 (1986) • The Blob (1988) • Freddy's Nightmares (TV 1989) • The First Power (1990) • Army of Darkness (1992) • The Convent (2000) • House of 1000 Corpses (2003) • Carnivale (TV 2003 - 2005) • Fallen Angels (2006) • Th3ee (2006) • Halloween (2007) • House (2008) • The Alphabet Killer (2008) • Repo! the Gemetic Opera (2008) • Alone in the Dark II (2008) • Blood Night (2008) • The Tortured (2008) • The Devil's Tomb (2009) • The Tortured (2010) • The Devil's Carnival (2012) • Texas Chainsaw Massacre 3D (2013)

THE MOTHMAN PROPHECIES (Gecenin Nefesi) Mark Pellington'ın yönettiği 2002 yapımı Amerikan filmi. John A. Keel'ın gerçek olaylara dayandığı iddia edilen romanını esas alan senaryosu Richard Hatem tarafından yazılmış; çekimler, 32 milyon dolarlık bir bütçeyle Pennsylvania eyaleti (Pittsburgh, Shadyside Kittanning, Bentleyville, Eighty Four, Ginger Hill) ve Washington D. C. 'de yapılmıştır. Batı Virginia ve Ohio nehri yakınlarında 1968'de vuku bulan paranormal olaylar kitabın ve filmin çatısını oluşturur; *açıklanamayan fenomenler,* UFO'lar üzerinde uzun süre araştırmalar yürüten gazeteci John Keel 1975'de yayınlanan "The Mothman Prophecies" (Güve Adam Kehanetleri) adlı kitabında bölge insanlarının gördüğü

The Mothman Prophecies (Gecenin Nefesi) • Richard Gere, Will Patton

kırmızı gözlü dev kanatlı yaratıklardan, hayvanların uğradığı gizemli saldırılardan ve akla, mantığa sığmayan başka tuhaf olaylardan bahseder; film değişik karakterleri ve dramatik yan hikayeleriyle farklı bir rotada ilerlemiştir.

- **KONU:** Washington Post'un tanınmış muhabirlerinden John Klein ve çok sevdiği karısı Mary bir akşam garip bir trafik kazası geçirirler; arabayı kullanan Mary önünde aniden bir karaltı görmüş ve frene basmıştır. Kafasını cama vuran kadının önemli bir şeyi yoktur ama çekilen tomografilerde beyninde ölümcül bir tümör saptanır. Mary kısa bir süre sonra yaşamını yitirir; ölmeden önce bir takım kanatlı yaratıkların olduğu tuhaf çizimler bırakmıştır. Aradan iki sene geçer, John Klein bir röportaj için arabayla Richmond'a giderken kendini bir anda Point Pleasant, Batı Virginia'da bulur. Arabası arıza yapmıştır. Telefon açmak için kapısını çaldığı evde dostça karşılanmaz, ev sahibi Gordon Smallwood kendisini daha önce de gecenin bir yarısı rahatsız ettiğini ileri sürer. Klein şaşkınlık içindedir; buraya ilk defa gelmektedir nasıl geldiğini hatırlamamaktadır, üstelik kısa bir süre içinde 650 km. yol yapmıştır. Smallwood'ların evine gelen polis Connie Mills kasabada insanların açıklanamayan olaylarla karşı karşıya geldiğini söyler; telefonlardan gelen çığlık sesleri, çevrede görülen kanatlı yaratıklar, yayılan kırmızı ışıklar kasaba sakinlerini korku ve endişe içinde bırakmıştır. Bir motele yerleşen John ertesi gün Gordon'la tekrar karşılaşır; adam banyoda tanımlanamayan bir varlık gördüğünü iddia eder; lavabodan korkunç bir ses gelmiştir; sesler ona Denver'de 99'un öleceğini söylemiştir. Bir kaç saat sonra televizyonlar Denver'daki bir uçak kazası haberini verirler: 99 kişi ölmüştür!Sonraki gün Gordon, John Klein'ı tekrar çağırır; önceki gece kimya fabrikasının yakınından pikabıyla geçerken gözleri alan parlak bir ışık görmüş sonra ışıkların arasından süzülen bir gölge yanına yaklaşmıştır. İnsana benzemektedir, adının Indrid Cold olduğunu söylemiştir; Ekvator'dan bahseder, bu seferki rakam üçyüzdür. Gordon'un elindeki gazete küpüründe Ekvator'daki depremde 300 kişinin öldüğü yazmaktadır. Gece motelde John'a Gordon'dan tekrar telefon gelir, Indrid Cold'un yanındadır ve kendisiyle konuşmak istemektedir. Telefondaki mekanik ses John'un çocukluğu ve meslek yaşamıyla ilgili her ayrıntıyı bilmektedir. Ama esas tuhaf olan Gordon'un Connie'ye o sırada uyuduğunu ve John'u aramadığını söylemesidir. John, *açıklanamayan fenomenler* üzerine kitap yazan eski fizik profesörü Alexander Leek'le görüşmek için Şikago'ya gider. Leek ona eski kültürlerde bir tür medyumu temsil eden *güve adamlardan* ve cehennem gibi bir yerde mahsur kalmış ruhlardan söz eder. Güve adamlar Çernobil'deki nükleer patlama dahil yüzlerce kehanette bulunmuştur. Ama bu şeylerin gerçek olduğuna dair somut bir kanıt ortaya konmamıştır; dürtülerinin insani olmadığı kesindir. Leek, John'a Point Pleasant'ta korkunç şeyler olacağını söyler, oradan uzak durmalıdır. John, Point Pleasant'a geri döner, bu arada Gordon'un durumu kötüleşmiştir, sürekli sesler duymaktadır, bir akşam ağaçların arasında ölü bulunur. John da Gordon gibi doğaüstü oluşumların ilgi alanına girmiştir, motel odasına gelen acayip telefonların birinde Ohio Nehri'nde vuku bulacak bir trajediden bahsedilir. Bir gece nehrin üzerindeki köprüde trafik sıkışır, John ve polis arabasındaki Connie de oradadır. Köprü sallanmaya başladığında John her şeyin ayırdına varır, kehanette trajediden kastedilen köprünün yıkılmasıdır. Köprü hızla çökerken memur Connie arabasıyla birlikte nehrin soğuk sularına gömülür. John nehre atlar ve kadını kurtarır...36 kişi yaşamını yitirmiştir; köprünün neden çöktüğü ise hala anlaşılamamıştır. Jenerikten önce geçen yazıda güve adamların bir daha Point Pleasant'a uğramadıkları belirtilir.

"The Mothman Prophecies" müzik videolarıyla (U2 Actung Baby) kariyer yapan 1962 Baltimore doğumlu Mark Pellington'un üçüncü uzun metrajlı filmidir; olumlu eleştiriler alan heyecanlı politik gerilim "Arlington Road"un (Korkunç Politika) 3 yıl sonrasında gösterime girmiştir. "X Files", The Twilight Zone" ya da "Millenium" gibi paranormal olayların işlendiği TV dizileriyle akrabalık taşıyan film içten içe gelişen gerilimi, olup bitenleri izleyenlerin imgelem gücüne bırakan gizemli anlatımı, inandırıcı karakterleri ve ani şok efektlerine yüz vermemesiyle geleneksel Hollywood korkularından ayrılır. Filmin *öteki*

The Mothman Prophecies (Gecenin Nefesi) • Richard Gere

taraf'la, bilinmeyenle ilintili ürpertici atmosferi tedirgin edici karelerle hayat bulur: Richard Gere'in canlandırdığı gazeteci karakteri baştan beri doğaüstü varlıkların çekim alanına girmiştir. Karanlık motel odasında yanında beliren karısıyla burun buruna gelir; meşum varlıkların soğukluğunu ensesinde hisseder, onlarla telefonla konuşur. Kasabanın kadın polisiyle aralarında duygusal bir yakınlaşma oluşmuştur; ama yönetmen klasik Hollywood ürünlerinin aksine elektriklenmeyi daha ileri götürmez, bunu da doğaüstü oluşumlar gibi izleyenlerin hayal gücüne bırakır. John Klein, Laura Linney'nin oynadığı Point Pleasant polisinden hoşlanmaktadır ama karısını da unutamamıştır. Filmin, belki de en dramatik ve ürkütücü anında karısının (Debra Messing) hayaleti yanından süzülür gider. Kıymeti bilinmemiş karakter oyuncusu Will Patton'un canlandırdığı Gordon Smallwood karakteri polisten daha iyi işlenmiştir. Smallwood hayatı işle ev arasında gidip gelen dürüst bir emekçidir; kasabadaki doğaüstü dalgadan fazlasıyla etkilenir; varlıklarla yakından iletişime geçen *köprü* bir kişiliğe bürünmüştür. Üst üste gelen dehşetli olayları daha fazla kaldıramaz; yaşamı bir ağaç altında son bulur. Donarak ölmüştür. Güve adamlarla uzun yıllar önce ilişki kuran ve bu uğurda ailesini, işini yitiren fizik profesörü Alexander Leek (İngiliz sinemasının dev aktörlerinden Alan Bates) Smallwood'un aksine sağlam kişiliğiyle felaketlere göğüs germesini bilmiştir. Geçmişe sünger çekmiş, varlıkların radarından çıkmıştır.. Artık kendi halinde, rahatsız edilmeden yaşamını sürdürmektedir.

"The Mothman Prophecies" karakterlerin yazgılarıyla yüzleştiği, 70'lerin *felaket filmlerini* andıran dramatik sahnelerle sona erer. Gizemli oluşumlar (güve adamlar?) Point Pleasant halkının yakasını bırakmış ama onulmaz yaralar açmışlardır. Final sahnesinde Connie, başını John'un omzuna koyar; kimbilir belki de ikisi için yeni bir yaşam başlamaktadır. Yönetmen Mark Pellington o denli şanslı değildir; filmdeki benzer trajediyi 2004 yılında yaşamış ve eşini ani bir hastalık sonucunda kaybetmiştir. Bu trajik olay kariyerini de etkilemiştir; ilerleyen yıllarda TV dizileri ve video kliplerle vakit geçirmiştir.

▸ **LAKESHORE ENTERTAINMENT YAPIMI. Yön.** Mark Pellington, **Sen.** Richard Hatem (John Keel'ın kitabından), **Yap.** Tom Rosenberg, Gary Lucchesi, Gary Goldstein, **Gör. Yön.** Fred Murphy, **Müz.** Tomandandy, **Kur.** Brian Berdan, **San. Yön.** Richard Hoover, **Kos.** Susan Lyall, **Oyn.** Richard Gere (John Klein), Laura Linney (Connie Mills), Will Patton (Gordon Smallwood), Alan Bates (Alexander Leek), Debra Messing (Mary Klein), David Eigenberg (Ed Fleischman), Lucinda Jenney (Denise Smallwood), Bob Tracey (Cyrus)Nesbitt Blaisdell (Josh), Tom Tully (Resepsiyonist), Billy Mott (Otto), Shane Callahan (Nat), Ann McDonough (Lucy)

RENKLİ,35 MM. (PANAVISION),119 DAK.

MOXEY, JOHN LLEWELLYN (1925) Arjantin doğumlu İngiliz yönetmen. "Horror Hotel" adıyla da bilinen "The City of the Dead" (Ölüler Şehri), polisiye ustası Edgar Wallace'ın romanından uyarlanan "Circus of Fear" (Korku Sirki) ve televizyonda izlenme rekorları kıran "The Night Stalker" (Gece Takipçisi) başlıca tür çalışmalarıdır. Christopher Lee'nin sinsi bir büyücü rolünde gözüktüğü "Horror Hotel" 300 yıl önce cadıların yakıldığı bir New England kasabasında araştırmalar yapan bir üniversite öğrencisinin, kasabada hala faaliyet gösteren büyücülerin hışmına uğramasını konu edinmektedir. Üstat Richard Matheson'un yazdığı "The Night Stalker" ise Las Vegas'daki seri cinayetleri araştırırken bir vampirle karşı karşıya gelen acar bir gazetecinin öyküsünü anlatır. 70'li yıllarda Hollywood'a yerleşen Moxey, "Charlie's Angels", "Kung Fu", "Police Story", "Mission Impossible" gibi zamanın popüler dizilerini ve Barbara Stanwyck'in oynadığı TV filmleri "The House that Would Not Die" (Ölmeyen Ev) ve "A Taste of Evil"ı (Kötülüğün Tadı) yönetmiştir. Diğer tür çalışmaları: "Who Murdered Joy Morgan?" (Joy Morgan'ı Kim Öldürdü?), "Desire, the Vampire" (Vampir Desire), "The Cradle Will Fall" (Beşik Düşecek)...

John Llewellyn Moxey • The City of the Dead (Ölüler Şehri) • Patricia Jessel, Christopher Lee

▸ **FİLMOGRAFİ:** City of the Dead (1960) • The Avengers (TV 1961) • Circus of Fear (1966) • The House That Would Not Die (TV 1970) • A Taste of Evil (TV 1971) • The Night Stalker (TV 1972) • Ghost Story-New Home (TV 1972) • Who Murdered Joy Morgan? (TV 1981) • Desire, the Vampire (TV 1982) • The Cradle Will Fall (TV 1983) • Murder, She Wrote (TV 1984 - 1991)

MULCAHY, RUSSELL (MELBOURNE, 1953) Avustralyalı yönetmen. Video klip dünyasının öncü isimlerinden biridir; "Bette Davis Eyes" (Kim Carnes), "Video Killed the Radio Star" (The Buggles), "A Kind of Magic" (Queen) gibi 80'lerin popüler müzik videolarıyla ünlenmiştir. Video klip estetiğini beyazperdeye de taşıyan MTV yıldızı Mulcahy'nin ismi sinemada piyasa işi filmlerle anılır... En tanınmış filmi olan "Highlander"ın (İskoçyalı) dışında, bir yaban domuzunun dehşet saçtığı, *saldırgan hayvan* konulu "Razorback" (Katil Domuz), Christopher Lambert'li "Seven" kopyası "Resurrection" (Diriliş), korku dizileri "The Hunger" ve "Tales From the Crypt"in çeşitli bölümlerini, İngiliz - Lüksemburg ortak yapımı "Tale of the Mummy" (Mumya Hikayesi) ve seriye dönüşen zombi filmi "Resident Evil"ın üçüncü bölümünü yönetmiştir.

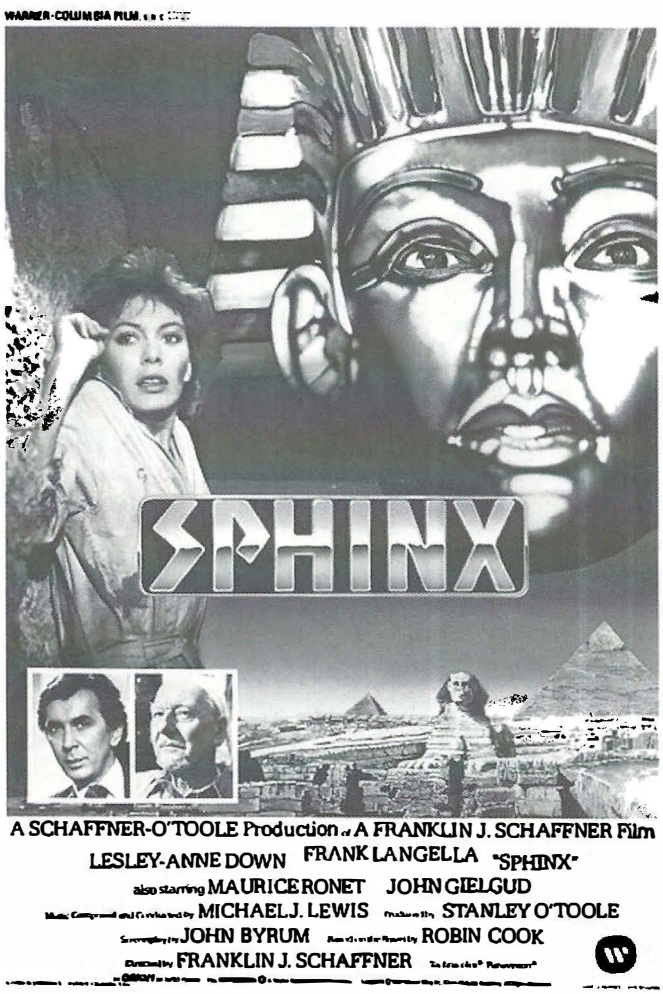
▸ **FİLMOGRAFİ:** Razorback (1984) • Highlander (1986) • Tales from the Crypt(TV 1989) • Highlander II: The Quickening

(1991) • Ricochet(1991) • The Shadow (1994) • Tale of the Mummy (1998) • Resurrection (1999) • 3: The Dale Earnhardt Story (TV 2004) • Resident Evil: Extinction (2007) • Teen Wolf (TV 2010) • Bait (2011)

Mumyalar • Blood From Mummy's Tomb (Mumya'nın Mezarındaki Kan) • Valerie Leon

MUMYA FİLMLERİ Günümüzde en modası geçmiş korku ikonu haline gelen mumyalarla ilgili filmler çoğunlukla Eski Mısır prensleri, prensesleri ve firavunlarının lanetleri üzerine kuruludur. Konular hepsinde üç aşağı beş yukarı aynıdır. Arkeologlar veya hırsızlar tarafından mezarlarından çıkarılan mumyalar British Museum'a veya başka bir müzeye getirilir. Filmin kahramanlarından birinin ruhunu ele geçirerek yeniden doğan mumya böylece rahatını bozanlardan öcünü alır. Universal'in Boris Karloff'lu (sevgilisini diriltmek için mezarından kalkan Imhotep rolündedir) "The Mummy"si (1932) mumya filmleri arasında popüleritesini halen korumaktadır. Universal 40 ve 50'lerde, aralarında "Abbott and Costello Meet the Mummy" adlı komedinin de olduğu birkaç başarısız mumya filmi daha yapmıştır. Çöp korku üreticisi Meksika ve Universal takipçisi Hammer yapımevinin bu tarzda sürüyle filmi vardır. Meksika filmlerinde doğal olarak kendi uygarlıklarına ait (Aztek, Maya) mumyalar boy gösterir. Bu filmlerden en gırgır olanı "Las luchadoras contra la momia"yı (Güreşçi Kadınlar Aztek Mumyasına Karşı, 1964) Meksika istismar sinemasının bir numaralı ismi René Cardona yönetmiştir. Universal canavarlarını yeniden beyazperdeye kazandıran Hammer filmlerinin prodüksiyon kaliteleri daha yüksektir... Terence Fisher'ın yönettiği *yeni çevrim* "The Mummy"le (1959) perdeyi açan Hammer ardından "The Curse of the Mummy's Tomb" (Mumya'nın Mezarının Laneti, 1964), "The Mummy's Shroud" (Mumya'nın Kefeni, 1967) ve "Blood From the Mummy's Tomb"la (Mumya'nın Mezarındaki Kan, 1971) seriyi tamamlamıştır. Bram Stoker'ın "Yedi Yıldız Mücevheri" romanından sinemaya aktarılan "Blood from The Mummy's Tomb" Hammer mumya serisinin en seksi ve kanlı halkasıdır. Tera adlı kötücül bir Mısır prensesi tarafından ruhu zapt edilen bir arkeoloji profesörünün kızının hikayesini anlatan filmimiz tüm vücut hatlarını sergileyen gecelikler ve göğüs dekolteli elbiselerle dolaşan büyüleyici Valerie Leon'un varlığıyla akıllarda kalmıştır. Stoker'ın "Yedi Yıldız Mücevheri" Mike Newell'ın yönettiği "The Awakening" (Diriliş) adlı sıkıcı İngiliz filmine de konu olmuştur. Charlton Heston, Susannah York ve Stephanie Zimbalist başroldedir... Kaliteli Hollywood filmleri yönetmeni Franklin J. Schaffner'ın (Maymunlar Cehennemi, Kelebek, General Patton) "The Sphinx"i (Ölüm Piramidi) "The Awakening" gibi Mısır reklamı yapmaktan öteye geçemeyen, klişe şampiyonu bir filmdir. Robin Cook'un aynı adlı romanından beyazperdeye taşınan filmde dönemin süper modellerinden Lesley Anne Down kayıp bir hazinenin izini sürmek için Mısır'a gelen ama cinayetlerin, entrikaların ortasında kalan bir arkeoloğu canlandırır. 70'lerin İspanyol mumya filmlerinden "La vengenza la la momia" (Mumyanın İntikamı) Anglosakson türdaşlarının izini kanlı sahnelerle sürer... Yönetmen Carlos Aured'le oyuncu Paul Naschy'yi dördüncü kez buluşturan "La vengenza..." işledikleri suçların cezasını mumyalanarak çeken zalim bir Mısır firavununun başka bir bedeni esir aldıktan sonra işlediği cinayetleri (genç bayanların boğazlarını keser) anlatır. Müstehcen korku ustası José Ramón Larraz'ın 1900'lerin Madrid'inde geçen erotik komedisi "La momia nacional"ı (Ulusal Mumya) dirildikten sonra karşısına çıkan erkekleri yatağa atan şehvetli bir Mısır prensesiyle ilgilidir. İtalyan, Mısır,

Mumyalar • Sphinx (Ölüm Piramidi)

ABD ortak yapımı "Dawn of the Mummy" (Mumyanın Şafağı) ilk *gore* mumya filmi sayılır ve ülkemizde de çalışan (Babanın Arkadaşı) Mısır göçmeni Frank (Faruk) Agrama tarafından yönetilmiştir. Mezar soyguncularının kabrini rahatsız etmesi sonucunda canlanan ve bir moda dergisi için Mısır'da fotoğraf çektiren mankenlere dadanan bir mumyanın cinayetlerini anlatır. 90'larda vizyona giren sıradan "The Mummy Lives" (Mumya Yaşıyor), "Legend of the Mummy" (Mumya Efsanesi) ve "Tale of the Mummy"-yi (Mumya Hikayesi) takip eden "The Mummy" (Mumya) şimdiye dek çekilen en yüksek bütçeli (80 milyon dolar) ve en yüksek hasılatlı (155 milyon) mumya filmidir. Bilgisayar efektleriyle desteklenmiş bu aksiyon ağırlıklı Hollywood eğlenceliği Boris Karloff'lu "The Mummy"nin modern bir versiyonudur ve Eski Mısır'da firavunun metresiyle ilişki kurduğu için mumyalanarak diri diri gömülen bir rahibin 1923'te yapılan kazılar sonucunda yaşama dönmesiyle gelişen olayları anlatır... Devam filmleri de (The Mummy Returns, The Mummy Tomb of the Dragon Emperor) çekilmiştir. Son yılların en özgün mumya filmi "Bubba Ho-Tep" bağımsız korkunun simge isimlerinden Don Coscarelli'nin 1 milyonluk kısıtlı bütçesiyle hayata geçmiştir. Düşkünler evinde günlerini geçiren Elvis Presley'le (Evet, ölmemiştir!), kendini John F. Kennedy sanan bir ihtiyarın ruh emici bir mumyayla ölüm kalım savaşını anlatan bu korku komedisi eleştirmenlerin ve seyircinin ortak beğenisini kazanmıştır.

- **SEÇME FİLMLER:**
- **THE MUMMY** (Mumya) **Yön.** Karl Freund, **Sen.** John L. Balderston, **Yap.** Carl Laemmle Jr., **Gör. Yön.** Charles Stumar, **Müz.** James Dietrich, **Oyn.** Boris Karloff, Zita Johann, David Manners, Arthur Byron, Edward Van Sloan, Bramwell Fletcher, Noble Johnson, Kathryn Byron, James Crane, Leonard Mudie. (ABD, 1932)
- **LA VENGENZA DE LA MOMIA** (Mumya'nın İntikamı) **Yön.** Carlos Aured, **Sen.** Jacinto Molina, **Yap.** Luis Mendez, Julian Esteban, **Gör. Yön.** Francisco Sanchez, **Müz.** Alfonso Santistebani, **Oyn.** Paul Naschy, Jack Taylor, Maria Silva, Helga Liné, Eduardo Calvo, Fernando S. Polack, Pilar Bardem. (İspanya, 1973)
- **THE CURSE OF KING TUT'S TOMB** (Kral Tut'un Mezarının Laneti) **Yön.** Philip Leacock, **Sen.** Herb Meadow, **Yap.** Peter Graham Scott, **Gör. Yön.** Bob Edwards, **Müz.** Gil Melle, **Oyn.** Eva Marie Saint, Robin Ellis, Raymond Burr, Harry Andrews, Wendy Hiller, Angharad Rees, Tom Baker. (ABD – İngiltere, TV Filmi, 1980)
- **THE AWAKENING** (Diriliş) **Yön.** Mike Newell, **Sen.** Chris Bryant, Allan Scott, Clive Exton (Bram Stoker'ın romanından), **Yap.** Robert H. Solo, **Gör. Yön.** Jack Cardiff, **Müz.** Claude Bolling, **Oyn.** Charlton Heston, Susannah York, Jill Townsend, Stephanie Zimbalist, Patrick Drury, Bruce Myers, Nadim Sawalha. (ABD, 1980)
- **SPHINX** (Ölüm Piramidi) **Yön.** Franklin J. Schaffner, **Sen.** John Byrum (Robin Cook'un Romanından), **Yap.** Stanley O'Toole, **Gör. Yön.** Ernest Day, **Müz.** Michael J. Lewis, **Oyn.** Lesley-Anne Down, Frank Langella, Maurice Ronet, John Gielgud, Vic Tablian, Martin Benson, John Rhys-Davies, Nadim Sawalha, Victoria Tennant. (ABD, 1981)
- **LA MOMIA NACIONAL** (Ulusal Mumya) **Yön.** José Ramón Larraz, **Sen.** Juan José Alonso Millan, **Yap.** José Frade, **Gör. Yön.** Raul Perez Cubero, **Müz.** Gregoria Garcia Segura, **Oyn.** Francisco Algora, Quque Camoiras, Azucena Hernandez, Carlos Lucena, José Jaime Espinosa, Lili Murati, Mabel Escano, Trini Alonso. (İspanya, 1981)
- **DAWN OF THE MUMMY** (Mumyanın Şafağı) **Yön.** Frank Agrama, **Sen.** Frank Agrama, Ronald Dobrin, Daria Price, **Yap.** Frank Agrama, **Gör. Yön.** Sergio Rubini, **Müz.** Shuki Levy, **Oyn.** Brenda King, Barry Sattels, George Peck, John Salvo, Ibrahim Khan, Joan Levy, Ellen Faison. (ABD - İtalya - Mısır, 1981)
- **THE TOMB** (Mezar) **Yön.** Fred Olen Ray, **Sen.** Kenneth J. Hall, **Yap.** Ronnie Hadar, Fred Olen Ray, **Gör. Yön.** Paul Elliott, **Müz.** Drew Neumann, **Oyn.** Cameron Mitchell, John Carradine, Sybil Danning, Susan Stokey, Richard Hench, Michelle Bauer. (ABD, 1986)
- **THE MUMMY LIVES** (Mumya Yaşıyor) **Yön.** Gerry O'Hara, **Sen.** Nelson Gidding, **Yap.** Harry Alan Towers, **Gör. Yön.** Avi Koren, **Müz.** Dov Seltzer, **Oyn.** Tony Curtis, Leslie Hardy, Greg Wrangler, Jack Cohen, Mohammed Bakri. (ABD, 1993)
- **LEGEND OF THE MUMMY** (Mumya Efsanesi) **Yön.** Jeffrey Obrow, **Sen.** Lars Houglie, John Penney, Jeffrey Obrow, **Yap.** Bill Barnett, Harel Goldstein, **Gör. Yön.** Antonio Soriano, **Müz.** Rick Cox, **Oyn.** Louis Gosset Jr, Amy Locane, Eric Lutes, Mark Lindsay Chapman, Lloyd Bochner, Victoria Tennant. (ABD, 1998)
- **TALE OF THE MUMMY** (Mumya Efsanesi) **Yön.** Russell Mulcahy, **Sen.** John Esposito, Russell Mulcahy, **Yap.** Silvio Muraglia, Daniel Sladek, **Gör. Yön.** Gabriel Beristain, **Müz.** Stefano Mainetti, **Oyn.** Jason Scott Lee, Louise Lombard, Sean Pertwee, Lysette Anthony, Michael Lerner, Jack Davenport, Honor Blackman, Jon Polito, Christopher Lee, Shelley Duvall, Gerard Butler, Ronan Vibert, Bill Treacher. (ABD - İngiltere - Lüksemburg, 1998)
- **THE MUMMY** (Mumya) **Yön. & Sen.** Stephen Sommers, **Yap.** Sean Daniel, James Jacks, **Gör. Yön.** Adrian Biddle, **Müz.** Jerry Goldsmith, **Oyn.** Brendan Fraser, Rachel Weisz, John Hannah, Arnold Vosloo, Kevin J. O'Connor, Oded Fehr, Jonathan Hyde, Erick Avari, Bernard Fox. (ABD, 1999)
- **THE MUMMY RETURNS** (Mumya Dönüyor) **Yön. & Sen.** Stephen Sommers, **Yap.** Sean Daniel, James Jacks, **Gör. Yön.** Adrian Biddle, **Müz.** Alan Silvestri, **Oyn.** Brendan Fraser, Rachel Weisz, John Hannah, Arnold Vosloo, Oded Fehr, The Rock, Freddie Boath, Patricia Velasquez. (ABD, 2001)
- **BUBBA HO-TEP** (Bubba Ho-Tep) **Yön. & Sen.** Don Coscarelli (Joe R. Lansdale'in Hikayesinden), **Yap.** Don Coscarelli, Jason R. Savage, **Gör. Yön.** Adam Janeiro, **Müz.** Brian Tyler, **Oyn.** Bruce Campbell, Ossie Davis, Ella Joyce, Heidi Marnhout, Bob Ivy, Edith Jefferson, Larry Pennell, Reggie Banister, Daniel Schweiger. (ABD, 2002)
- **THE MUMMY: TOMB OF THE DRAGON EMPEROR** (Mumya: Ejder İmparatorunun Mezarı) **Yön.** Rob Cohen, **Sen.** Alfred Gough, Miles Millar, **Yap.** Sean Daniel, Bob Ducsay, James Jacks, Stephen Sommers, **Gör. Yön.** Simon Duggan, **Müz.** Randy Edelman, **Oyn.** Brendan Fraser, Jet Li, Maria Bello, John Hannah, Michelle Yeoh, Luke Ford, Liam Cunningham, Isabella Leong, Russell Wong. (ABD - Çin- Almanya, 2008)

MUNDAE, MISTY (ILLINOIS, 1979) Amerikalı oyuncu. Erin Brown, Misty Mundae, Sadie Lane takma adla-

rıyla (gerçek adı Erin DeWright) tanınan bu hippi kılıklı aktris düzinelerce erotik korku ve softcore seks filminde başrol oynamıştır. DVD piyasası için çekilen dar bütçeli filmlerinde lezbiyen seks sahneleri çoğunluktadır.

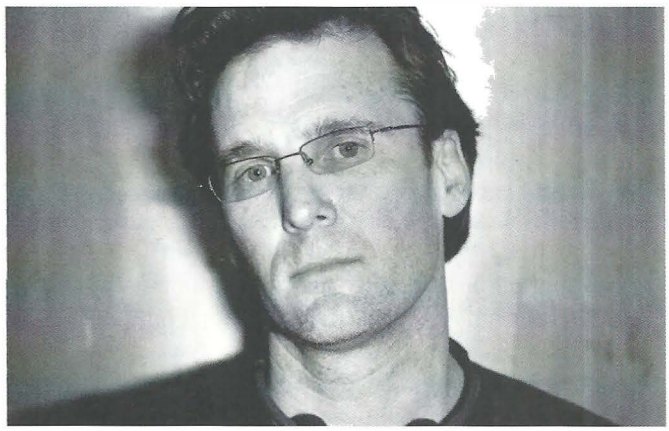
- **FİLMOGRAFİ:** Vampire Strangler (1999) • My First Female Lover (2001) • Witchbabe: The Erotic Witch Project III (2001) • My Vampire Lover (2002) • An Erotic Vampire in Paris (2002) • Lust in Mummy's Tomb (2002) • Satan's School for Lust (2002) • Vampire Vixens (2003) • Screaming Dead (2003) • Lust for Dracula (2004) • Bite Me! (2004) • Splatter Beach (2007) • I Was a Teenage Strangler (2008) • Dying God (2008)

Caroline Munro

MUNRO, CAROLINE (WINDSOR, BERKSHIRE, 1950) İngiliz oyuncu. 70'lerde İngiliz yapımı korkular "Dracula A. D. 1972 (Can Pazarı), "Captain Cronos Vampire Hunter" (Yüzbaşı Cronos - Vampir Avcısı), "I Don't Want to Be Born" (Doğmak İstemiyorum) ve "The Abominable Dr. Phibes"de (Korkunç Dr. Phibes) yardımcı rollerde gözüken güzel yüzlü ve sempatik Caroline Munro fotomodellikten sinemaya geçmiştir. Film çalışmalarını İngiltere, ABD, İtalya ve İspanya'da sürdürmüş mini bütçeli slasher filmleri "Maniac" (Manyak), "The Last Horror Film" (Son Korku Filmi) ve "Slaughter High"da (Katliam Dorukta) baş kadın karakterleri oynamıştır. İspanya'da Jacinto Molina (El aullido del diablo - Şeytanın Çığlığı) ve Jesús Franco (Faceless - Yüzsüz), İtalya'da ise Luigi Cozzi'nin (Il gatto nero - Kara Kedi) filmlerinde rol almış, ayrıca James Bond filmi "The Spy Who Loved Me"de (Beni Seven Casus) Bond kızlarından birini canlandırmıştır.

- **FİLMOGRAFİ:** Casino Royale (1967) • Dracula A. D. 1972 (1972) • Captain Cronos-Vampire Hunter (1974) • I Don't Want To Be Born (1975) • At the Earth's Core (1976) • The Spy Who Loved Me (1977) • Starcrash (1979) • Maniac (1980) • The Last Horror Film (1984) • Don't Open Till Christmas (1985) • Slaughter High (1986) • Faceless (1988) • Il Gatto Nero (1989) • Flesh for the Beast (2003) • The Absence of Light (2004)

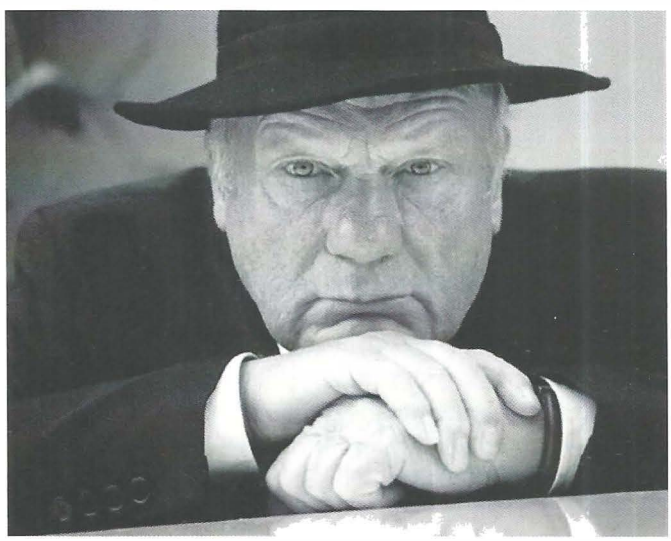

Daniel Myrick

MYRICK, DANIEL (SARASOTA, FLORİDA, 1962) Amerikalı yönetmen, senaryo yazarı. Üniversite arkadaşı Eduardo Sánchez'le birlikte yönettiği, tüm zamanların en kazançlı bağımsız korku filmi "The Blair Witch Project"le (Blair Cadısı) büyük üne kavuşmuş ama arkasını getirememiştir. 2000'lerde DVD pazarı için "Believers" (İnananlar), "Solstice" (Gündönümü), "The Objective" (Hedef) gibi yankı uyandırmayan korkular çekmiştir.

- **FİLMOGRAFİ:** The Blair Witch Project (1999) • The Strand (2006) • Believers (2007) • Solstice (2008) • The Objective (2008)

NAHON, PHILIPPE (PARİS, 1938) Fransız oyuncu. Fransız korku ve dramalarında genellikle psikopat ihtiyar rollerine layık görülen bu yetenekli aktör, aykırı yönet-

Philippe Nahon

men Gaspar Noe'nin filmlerinde *öfkesi burnundaki isimsiz kasap* tiplemesiyle hafızalarda yer etmiştir. Belli başlı tür filmleri: "Les rivieres pourpres" (Kızıl Nehirler), "Haute Tension" (Yüksek Tansiyon), "Calvaire" (Ateşten Gömlek), "La meute" (Ölüm Çiftliği), "Humains" (Dehşetin Soluğu), "Lady Blood" (Kanlı Kraliçe).

- **FİLMOGRAFİ:** Le doulos (1962) • Carne (1991) • La haine (1995) • Seul contre tous (1998) • Les rivieres pourpres (2000) • Le pacte des loups (2001) • Irrevirsible (2002) • Haute tension (2003) • Calvaire (2004) • Lady blood (2008) • Humains (2009) • La meute (2010) • Cannibal (2010) • War Horse (2011)

NAKAGAWA, NOBUO (1905 - 1984) Japon yönetmen. 30'larda Toho Company için yönettiği filmlerle sinemaya girmiştir; 50'lerdeki filmlerinin çoğu *kaidan* denilen folklorik öğelere dayalı hayalet hikayeleri anlatır. Batı'da tanınmasını sağlayan "Jigoku" (Cehennem) *gore* efektlerini dünyada ilk kez kullanan film unvanına sahiptir. Etkileyici cehennem tasvirlerinin yer aldığı bu tuhaf filmin konusu kazayla bir gangsterin ölümüne yol açtıktan sonra zincirleme katliamlara neden olan bir teoloji öğrencisinin çevresinde gelişmektedir. Nakagawa'nın diğer popüler filmi "Kaidan hebi-onna" (Yılan Kadının Laneti) 19. yüzyıl feodal Japonya'sında geçen bir *hayalet intikamı* öyküsü anlatır.

- **FİLMOGRAFİ:** Kyuketsuki-Ga (1956) • Kâii utsunomiya tsuritenjo (1956) • Kaidan kasane-ga-fuchi (1957) • Borei kaibyo yashiki (1958) • Tokaido yotsuyu kaidan (1959) • Jigoku (1960) • Kaidan hebi-onna (1968)

Hideo Nakata

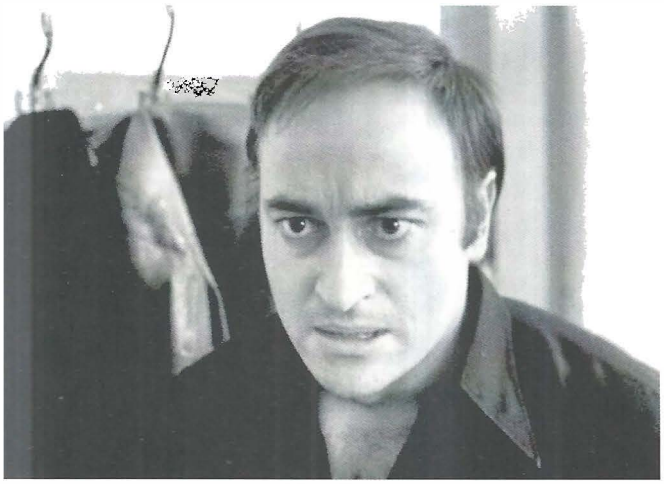
NAKATA, HIDEO (OKAYAMA, 1961) Japon yönetmen. Üniversiteyi bitirdikten sonra Tokyo'daki Nikkatsu stüdyolarında stajyerlik yapan ve bir film setinde geçen "Joyu-rei"yle (Hayalet Oyuncu) kariyerine başlayan Hideo Nakata 1998'de yönettiği "Ringu"yla (Halka) uluslararası çapta üne kavuşmuştur. Japonya'nın Stephen King'i olarak adlandırılan Koji Suzuki'nin çok satan romanından uyarlanan "Ringu" seyredenlerin bir hafta içinde ölümüne yol açan bir video kasetin gizini araştıran genç gazetecinin tanık olduğu doğaüstü olayları anlatmaktadır. Japonya'da müthiş bir tecimsel başarı elde eden "Ringu"nun Amerikan patentli yeniden çevrimi "The Ring" ülkemizde de gösterime girmiştir. Orijinali kadar ilgi çekmeyen devam filmi "Ringu 2"de umduğunu bulamayan Nakata dramatik hayalet öyküsü "Honogurai mizu no soko kara"da (Karanlık Su) Suzuki'yle işbirliğini sürdürmüştür. Kocasından yeni boşanmış bir kadın ile 6 yaşındaki kızının, tavanından sular akan kasvetli bir apartman dairesine taşınmalarının ardından vuku bulan ürkünç olayları konu edinen "Honogurai mizu no saka kara" şimdiye dek çekilen en kaliteli Uzakdoğu korkularından biridir. Nakata'nın ilk İngilizce konuşmalı filmi olan "The Ring Two" (Halka 2) Gore Verbinski'nin yönettiği Amerikan versiyonunun devamı niteliğindedir. DreamWorks stüdyolarının desteğiyle çekilen bu soluk Hollywood ürünü ölümcül video kasetin gazabından son anda kurtulan gazeteci anneyle küçük oğlunun başka bir şehre taşınmalarından sonra gelişen olayları konu edinmektedir. Klasik Japon korkularına saygı duruşunda bulunan "Kaidan", İngiliz sermayeli "Chatroom" (Ölüm Odası) ve "Kuroyuri danchi" (Site) Nakata'nın sonraki tür çalışmalarıdır. 19. yüzyıl yazarlarından Encho San'yuutei'nin bir hayalet hikayesinden esinlenen ve çoğu Japon korkusunda olduğu gibi huzur bulamayan ruhların lanetinin izini süren "Kaidan" bir samurayın oğlunun kendisinden yaşça büyük bir müzik öğretmenine aşık olmasıyla gelişen doğaüstü ve dramatik (kadın ölür, samuray başkasıyla evlenir) olayları resimlemektedir. Londra'da çekilen "Chatroom"da bir sohbet odasında tanışan 5 sorunlu gencin dramatik bir sona yaklaşan ilişkileri incelenir. Sohbeti başlatan genç bir psikopattır ve aralarından en depresif olanını intihar etmesi için yüreklendirir. İnternetin tehlikelerine vurgu yapan bu geveze filmde sohbet odaları sanki gerçekmiş gibi müthiş dekorlarla canlandırılmıştır. İlk kez Rotterdam Film Festivali'nde gösterilen "Kuroyuri danchi"de ise ailesiyle birlikte bir siteye taşınan genç kız geceleri yan daireden gelen korkunç seslerin esrarını araştırır.

- **FİLMOGRAFİ:** Joyuu-Rei (1996) • Ringu (1998) • Ringu 2 (1998) • Kaosu (1999) • Sadistic and Masochistic (2000) • Honogurai mizu no saka kara (2002) • Last Scene (2002) • The Ring Two (2005) • Kaidan (2007) • Chatroom (2010) • Inshite miru: 7-kakan no desu gemu (2010) • Kuroyori danchi (2013) • Words with Gods (2014) • Ghost Theater (2015)

NALDER, REGGIE (VİYANA, 1907 - SANTA MONICA, 1991) Avusturyalı oyuncu. 60'larda Hollywood'a kapağı atan bu ağız bölgesi yanık yaralarıyla dolu, kötü bakışlı karakter oyuncusu Alfred Hitchcock'un "The Man Who Knew Too Much" (Çok Şey Bilen Adam), Michael Armstrong'un "Hexen, bis aufs Blut gequält" (Ölümüne Eziyet Edilen Büyücüler), Dario Argento'nun "L'uccello dalle piume di cristallo" (Kristal Kanatlı Kuş), Charles Band'ın "Crash!" (Çarpışma), Albert Band'ın "Dracula's Dog" (Drakula'nın Köpeği), Tobe Hooper'ın "Salem's Lot"unda (Korku Ağı) irili ufaklı roller almıştır. Kült TV dizisi "Thriller'ın korku bölümleri "The Return of Andrew Bentley" (Andrew Bentley'in Dönüşü) ve "The Terror

in Teakwood"da (Teakwood'da Dehşet) her zamanki gibi kötü adamları canlandırmıştır. Dracula Sucks" (Drakula Emiyor) ve "Blue Ice" (Mavi Buz) gibi pornografik filmlerin oyuncu kadrosunda da adı geçmektedir. Tabii seks dışı rollerde...

- **FİLMOGRAFİ:** Hexen bis aufs blut gequält (1970) • L'uccello dalle piume di cristallo (1970) • Hexen geschandet und zu tode gequält (1973) • Il casanova di Federico Fellini (1976) • Crash! (1977) • Dracula's Dog (1978) • Salem's Lot (TV 1979) • Dracula Sucks (1980)

Paul Naschy

NASCHY, PAUL (MADRİD, 1934 - MADRİD, 2009) İspanyol oyuncu, yönetmen, senaryo yazarı. Eski bir halterci ve sirk çalışanıdır. Asıl adı Jacinto Molina Alvarez olan sanatçı 70'lerde çekilen Universal - Hammer özentisi ucuz İspanyol korku filmlerinin pek çoğunda başrol oynamış, senaryolarını yazmış, bazılarında ise yönetmen koltuğuna oturmuştur. 60'ların başlarında işe figüranlıkla başlayan daha sonra başrollere yükselen Naschy melankolik kurt adam karakteri Waldemar Daninsky'nin yanısıra korku sinemasının envai çeşit canavarına (mumyalar, Kont Dracula, Frankenstein) beyazperdede can vermiş ve İspanyol korkusunun önde gelen yönetmenleri León Klimovsky, Javier Aguirre, Carlos Aured'le defalarca çalışmıştır. "La marca del Hombre-lobo" (Kurtadamın İşareti, Enrique Lopez Eguiluz), "La noche de Walpurgis" (Vampirlerin Gecesi, León Klimovsky), "Dr. Jekyll el Hombre Lobo" (Dr. Jekyll Kurtadama Karşı, León Klimovsky), "El espanto surge de la tumba" (Mezardan Yükselen Korku, Carlos Aured), "El gran amor de conde Dracula" (Kont Dracula'nın Büyük Aşkı, Javier Aguirre), "El jorobado de la morgue" (Morgun Kamburu, Javier Aguirre), "Los ojos azules de la muñeca rota" (Kırık Bebeğin Mavi Gözleri, Carlos Aured), "La rebelion de las muertas" (Ölülerin İsyanı, León Klimovsky), "La orgia de los muertos" (Ölülerin Orjisi, José Luis Merino), "El retorno de Walpurgis" (Walpurgis'in Dönüşü, Carlos Aured), "La vengenza de la momia" (Mumyanın İntikamı, Carlos Aured), "Exorcismo" (Şeytan Çıkartma, Juan Bosch), "Ultimo Deseo" (Son İstek, León Klimovsky) belli başlı filmleridir. 70'ine merdiven dayadığı 2000'lerde DVD pazarı için çekilen niteliksiz korku filmlerinde rol almıştır. "Inquisicion" (Engisizyon), "El retorno del Hombre-Lobo" (Kurtadamın Dönüşü) ve "Latidos de panico" (Panik Vuruyor) yönetmenlik kariyerinin en başarılı filmleridir. 75 yaşında akciğer kanserinden yaşamını yitirmiştir.

- **FİLMOGRAFİ:** Las noches el hombre lobo (1968) • La noche de walpurgis (1971) • La furia del hombre lobo (1972) • La rebelion de las muertas (1972) • El gran amor del conde dracula (1972) • Los crimenes de petiot (1973) • La venganza de la momia (1973) • La orgia de los muertos (1973) • El mariscal del infierno (1974) • Exorcismo (1975) • Plane to ciego (1975) • La maldicion de la bestia (1975) • Madrid al desnudo (1978) • El retorno del hombre-lobo (1980) • El carnaval de las bestias (1980) • Buenas noches, senor monstruo (1982) • La bestia y la espada magica (1983) • El allido del diablo (1987) • Highway to hell (1992) • La gran vida (2000) • School Killer (2001) • Mucha sangre (2002) • Rojo sangre (2004) • Countess Dracula's Orgy of Blood (2004) • Tomb of the Werewolf (2004) • Rottweiler (2004)

NATALI, GERMANO (1939) İtalyan özel efekt uzmanı. Aralarında Dario Argento, Lamberto Bava, Ruggero Deodato ve Lucio Fulci filmlerinin de olduğu pek çok İtalyan korkusunun özel efekt tasarımlarını gerçekleştirmiştir.

- **FİLMOGRAFİ:** Profondo rosso (1975) • Suspiria (1977) • Nero veneziano (1978) • Starcrash (1979) • Inferno (1980) • L'aldila (1981) • I nuovi barbari (1982) • Shark rosso nell'oceano (1984) • Opera (1987) • Il mostro (1994) • The Eighteenth Angel (1997) • La leggenda del pianista sull' oceano (1998) • Svitati (1999) • Coco Chanel (TV 2008)

Vincenzo Natali • Haunter (Hayaletli Ev) Abigail Breslin

NATALI, VINCENZO (DETROIT, 1969) ABD doğumlu Kanadalı yönetmen, senarist. İtalyan kökenlidir; 1 yaşında ailesiyle birlikte Amerika'dan Toronto'ya taşınmıştır. Sinema kariyerine 90'larda başlayan Natali önceleri storyboard tasarımcısı olarak çalışmıştır. İlk uzun metrajlısı "Cube" (Küp) çeşitli mesleklerden 6 kişinin yüzlerce odayla dolu küp şeklinde bir labirentte başlarına gelenleri anlatır. Oraya nasıl geldiklerini ya da getirildiklerini ve neden tutsak düşürüldüklerini hiçbiri hatırlamamaktadır. Esrarengiz küpün dışına çıkmak için çabalarken odalara

özenle yerleştirilmiş ölümcül tuzaklarla karşı karşıya gelirler. Düşük bir bütçeyle kotarılan "Cube" özellikle kült film meraklıları arasında ilgi odağı olmuştur. "Cube"ün sonrasında bir süre televizyon dizileriyle meşgul olan Natali 2000'lerde "Cypher" (Şifre Çözücü) ve "Nothing" (Hiçbirşey) adlarındaki bilim kurguları yönetmiştir. 22 ünlü yönetmenin Paris'in çeşitli semtlerinde geçen aşk hikayeleri anlattığı "Paris, je t'aime"in (Paris, Seni Seviyorum) tek korku bölümü olan "Quartier de la Madeleine"de imzası vardır. Son olarak insanla hayvan arası yeni bir tür yaratmak için genetik deneyler yürüten bilim adamlarının çevresinde gelişen bir hikaye anlatan "Splice" (Deney: DNA) ve karakterleri hayaletlerden oluşan "Haunter"ı (Hayaletli Ev) yönetmiştir.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Cube (1997) • Cypher (2002) • Nothing (2003) • Splice (2009) • Haunter (2013) • Hannibal (TV 2013) • ABCs of Death 2 (2014)

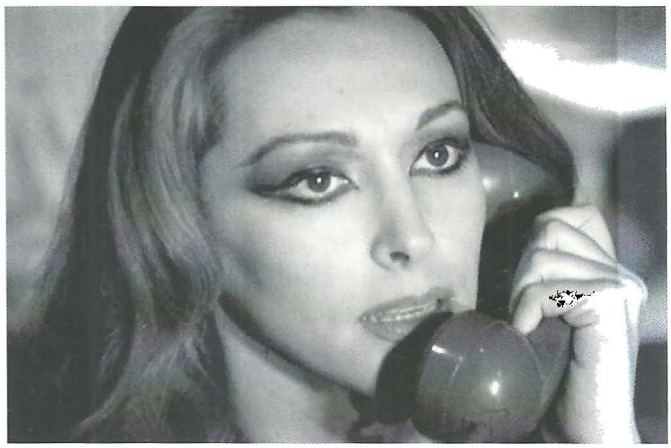
NAVARRETE, JAVIER (TERUEL, ARAGON, 1956) İspanyol besteci. 90'lardan başlayarak "Tras el cristal" (Camın Arkasında, Agustin Villaronga), "99. 9" (Agustin Villaronga), "El espinazo del diablo" (Şeytanın Belkemiği, Guillermo del Toro), "El laberinto del fauno" (Pan'ın Labirenti, Guillermo del Toro), "Mirrors" (Aynalar, Alexandre Aja), "The Hole" (Mahzen, Joe Dante), "The New Daughter" (Tepedeki Mezarlık, Luiso Berdejo), "Byzantium" (Bir Vampir Hikayesi, Neil Jordan) gibi İspanyol, İngiliz ve ABD yapımı korku-fantezi filmlerine besteler yapmıştır.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Tras el cristal (1987) • Una ombra en el jardi (1989) • 99. 9 (1997) • El laberinto del fauno (2006) • Mirrors (2008) • The Hole (2009) • The New Daughter (2009) • La ultima muerte (2011) • Wrath of Titans (2012) • Byzantium (2012)

NAVARRO, GUILLERMO (MEXICO CITY, 1955) Meksikalı görüntü yönetmeni, yönetmen. 90'ların ikinci yarısından itibaren Amerika'da çalışan Oscar ödüllü Navarro başta vatandaşı Guillermo del Toro olmak üzere Quentin Tarantino ve Robert Rodriguez'le işbirliği yapmış; "Cronos" (Guillermo del Toro), "From Dusk Till Down" (Günbatımından Şafağa-Robert Rodriguez)), "Jackie Brown" (Quentin Tarantino), "El espinazo del diablo" (Şeytanın Belkemiği-Guillermo del Toro), "Hellboy" (Guillermo del Toro), "El laberinto del fauno" (Pan'ın Labirenti-Guillermo del Toro) gibi ses getiren filmleri görüntülemiştir. "Pan'ın Labirenti"yle en iyi görüntü Oscar'ını kazanmıştır.

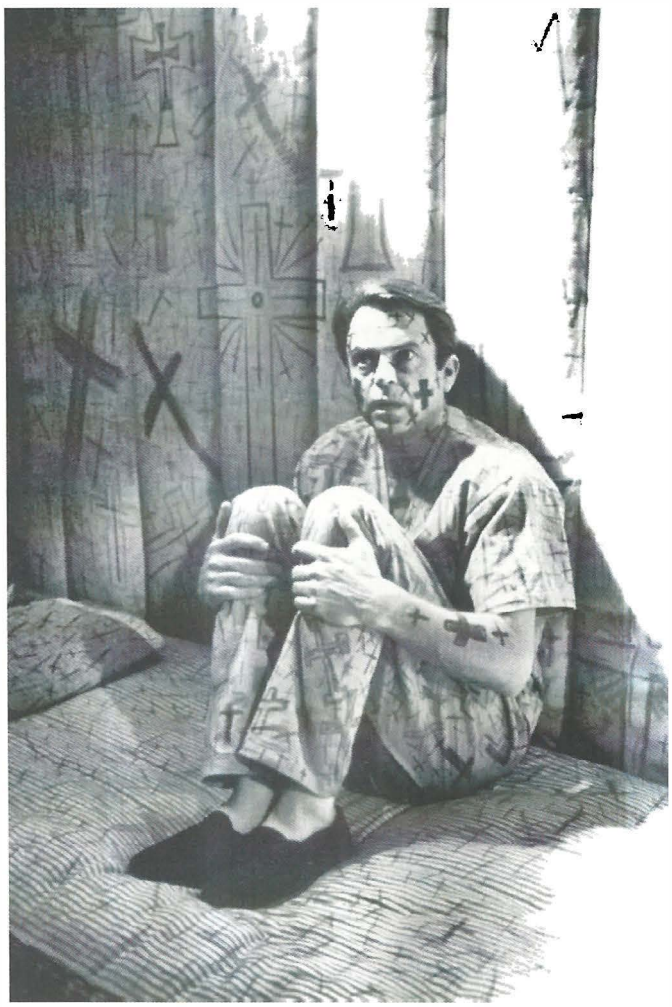
▸ **FİLMOGRAFİ:** Cronos (1993) • Desperado (1995) • From Dusk Till Down (1996) • Spawn (1997) • Jackie Brown (1997) • El Espinazo Del Diablo (2001) • Hellboy (2004) • El Laberinto Del Fauno (2006) • The Resident (2011) • The Twilight Saga:breaking Down-Part I (2011) • Pacific Rim (2013) • London Fields (2014) • Hannibal (Yön. TV-2013)

NAVARRO, NIEVES (ALMERIA, 1938) İspanyol oyuncu. Sinemaya geçmeden önce Barselona'da mankenlik yapmıştır. İtalya'da Susan Scott takma adıyla sayısız

Nieves Navarro

giallo, korku, spagetti western, macera ve polisiye film çeviren kızıl saçlı aktris olgunluk yıllarında seks filmlerinde rol almıştır. Giallo filmleri "La morte cammina con i tacchi alti" (Ölüm Yüksek Topuklar Üzerinde Yürüyor), "Tutti i colori del buio" (Yılan Ruhlu Kadının Kâbusu), "Rivelazioni di un maniaco sessuale al capo della squadro mobile" (Bir Seks Manyağının Cinayet Masasına Açık-

Sam Neill • In the Mouth of Madness (Çılgınlığın Ötesinde)

lamaları) ve "Troppo rischio per un uomo solo"da (Tek Başına Bir Erkek İçin Yüksek Riskler) katledilen kadın karakterleri oynamıştır.

- **FİLMOGRAFİ:** I ragazzi del massacro (1969) • Le foto probite di una signora per bene (1970) • La morte cammina con i tacchi alti (1971) • Tutti colori del buio (1972) • Passi di danza su una lama di rasoio (1972) • Rivelazioni di un maniaco sessuale al capo della squadra mobile (1972) • La morte accarezza a mezzanotte (1972) • Troppo rischio per un uomo solo (1973) • Velutto nero (1977) • Emmanuelle e Lolita (1978) • Orgasmo Nero (1980)

NEILL, SAM (OMAGH, 1947) Kuzey İrlanda doğumlu Yeni Zelandalı oyuncu. Yeni Zelanda'da kariyerine başlayan, Avustralya yapımı filmlerle öne çıkan yakışıklı ve karizmatik Sam Neill sonraki yıllarda Hollywood'da çalışmıştır. Omen serisinin sonuncusu "The Final Conflict"de (Son Çatışma) şeytanın oğlu Damien'ın yetişkinliğini, Polonyalı yönetmen Andrzej Żuławski'nin entelektüel korkusu "Possession"da (Cinnet) tuhaf bir yaratıkla seks yapan Isabelle Adjani'nin kıskanç kocasını, John Carpenter'ın "In the Mouth of Madness"inde (Çılgınlığın Ötesinde) kaybolan korku yazarının peşindeki sigortacıyı, bilim kurgu dekorlu korku filmi "Event Horizon"da (Ufuk Faciası) uzay gemisi kaptanını, Phillip Noyce'un yönettiği "Dead Calm"da (Ölüm Sessizliği) karısıyla çıktığı yat gezisinde bir psikopatla ölüm kalım savaşına giren acılı bir babayı oynamıştır. "Snow White: A Tale of Terror" (Pamuk Prenses: Bir Dehşet Hikayesi), "Irresistible" (Takıntı), "Daybreakers" (Vampir İmparatorluğu) diğer tür filmleridir. Son yıllarda televizyona ağırlık vermiştir.

- **FİLMOGRAFİ:** Sleeping Dogs (1977) • Possession (1981) • The Final Conflict (1981) • Plenty (1985) • Dead Calm (1989) • The Hunt for Red October (1990) • Bis Ans Ende Der Welt (1991) • The Piano (1993) • Jurassic Park (1993) • In the Mouth of Madness (1995) • Snow White (1997) • Event Horizon (1997) • Bicen Tennial Man (1999) • Dirty Deeds (2002) • Wimbledon (2004) • In Her Skin (2009)

Rosalba Neri

NERI, ROSALBA (FORLI, 1939) İtalyan oyuncu. 60 ve 70'lerde, vücudunu cömertçe sergilediği B tipi İtalyan İspanyol filmleriyle sükse yapan bu çekici aktris dönemin çıplaklıktan kaçınmayan ünlü piyasa yönetmenleri Fernando Di Leo, José Ramón Larraz, Silvio Amadio, Jesús Franco ve Sergio Martino'yla çalışmıştır. "La bestia uccide a sangue freddo" (Canavar Soğukkanlılıkla Öldürüyor), "La amante del demonio" (Şeytanın Sevgilisi), "La casa della paura" (Dehşet Evi), "Il plenilunio delle vergini" (Bakirelerin Dolunayı), "Alla ricerca del piacere" (Zevk Peşinde), "Top Sensation" (Seks Gemisi) başlıca tür filmleridir.

- **FİLMOGRAFİ:** Marquis De Sade: Justine (1969) • La bestia uccide a sangue freddo (1971) • La figlia de Frankenstein (1971) • La amante del demonio (1972) • La muerte incierta (1972) • Alla ricerca del piacere (1972) • French Sex Murders (1972) • Il plenilunio delle vergini (1973) • La casa della paura (1973)

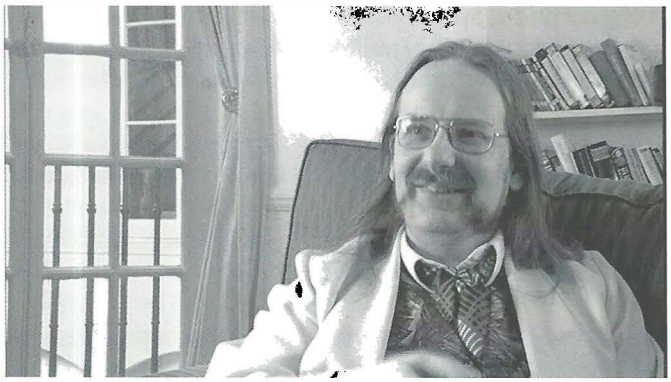
NEWBROOK, PETER (CHESTER, 1920 - NORWICH, 2009) İngiliz görüntü yönetmeni, yapımcı, yönetmen. Sinema endüstrisine 1941'de kamera operatörlüğüyle giren Newbrook 1949'da görüntü yönetmenliğine terfi etmiştir. Yönettiği yegane film olan "The Asphyx" (Ölünün Ruhu) ölüm anlarında insanların yanıbaşlarında beliren paranormal bir oluşumu (the Asphyx) keşfeden bir Victoria dönemi aristokratı ve bilim adamının hikayesini anlatır. Oğlu ve karısının talihsiz bir kazada ölmesinden sonra araştırmalarına ağırlık veren bilim adamı, insanların son nefeslerini verdikleri sırada ortaya çıkan bu yaratığı yakaladığı takdirde ölümsüzlüğe ulaşılacağını düşünmektedir. Newbrook 60 ve 70'lerde "Corruption" (Çürüme), "Crucible of Terror" (Ölüm Potası), "Incense for the Damned" (Lanetliler İçin Tütsü) gibi vasat korku filmlerinin yürütücü yapımcılığını üstlenmiştir.

- **FİLMOGRAFİ:** The Asphyx (Yön. 1973)

NEWLAND, JOHN (CINCINNATI, OHIO, 1917 LOS ANGELES, 2000) Amerikalı yönetmen. Sinemaya oyunculukla adım atan John Newland ilerleyen yıllarda başarılı bir TV yönetmeni olmuştur. Zamanında "The Twilight Zone"la (Alacakaranlık Kuşağı) rekabete giren fantastik televizyon dizisi "One Step Beyond"un (Bir Adım Öteye) sunucusu ve daimi yönetmenidir. Ayrıca, televizyon klasikleri "Thriller", "Alfred Hitchcock Presents", "Night Gallery"nin çeşitli bölümlerini ve yeni çevrimi de yapılan heyecanlı TV filmi "Don't Be Afraid of the Dark"ı (Karanlıktan Korkma) yönetmiştir.

- **FİLMOGRAFİ:** One Step Beyond (TV 1959 - 1961) • Thriller (TV 1961 - 1962) • Alfred Hitchcock Presents (TV 1962) • Night Gallery (TV 1972) • The Sixth Sense (TV 1972) • Don't Be Afraid of the Dark (TV 1973) • The Legend of Hillbilly John (1974) • Fantasy Island (TV 1978) • The Next Step Beyond (TV 1978 - 1979)

NEWMAN, KIM (LONDRA, 1959) İngiliz yazar, film eleştirmeni. Sussex üniversitesindeki eğitiminden sonra Channel 4 televizyonunda film eleştirmenliği yapmış, Hammer filmleri ve Val Lewton sinemasıyla ilgili belgeseller hazırlamıştır. "Life is a Lottery", "The Quorum", "Jago", "Bad Dreams", "Anno Dracula" gibi ilginç romanlar yazan Newman özellikle korku sineması alanında uzmanlaşmış bir tarihçi ve eleştirmendir. Editörlüğünü yaptığı "The BFI Companion to Horror" türün önemli kaynak kitaplarından biridir. Newman ayrıca Stephen Jones'la "Horror: 100 Best Books", James Marriot'la "Horror: 333 Films Scare You To Death" kitaplarını yayına hazırlamıştır. Korku

Kim Newman

sinemasıyla ilgili sayısız belgesele konuk olarak katılmış; pek çok filmin DVD'sini sesli yorumlamıştır. Ünlü İngiliz sinema dergileri Empire ve Sight and Sound'da film eleştirilerini sürdürmektedir.

NICHOLSON, JACK (NEW YORK, 1937) Amerikalı oyuncu. Amerikan sinemasının bu çizgi dışı, karizmatik oyuncusu özellikle hınzır, serseri ve dengesiz karakterleri canlandırmakta ustalaşmıştır. Sinemaya 1958 yılında adım atmış; 60'larda Roger Corman'ın korkuları "The Raven" (Kuzgun), "The Terror" (Dehşet) ve başka küçük bütçeli filmlerde, bağımsız yapımlarda oynamıştır. Klasikleşen "Easy Rider", "The Last Detail" (Son Ayrıntı), "Chinatown" (Çin Mahallesi), "One Flew Over the Cuckoo's Nest" (Guguk Kuşu), "Professione: Reporter"da (Yolcu) çoğunlukla düzene başkaldıran, isyankar rollerde gözükür. Stanley Kubrick'in "The Shining"inde (Cinnet) hayaletli bir otelin bakıcılığını üstlenen alkolik yazarı, "The Witches of Eastwick"de (Eastwick Cadıları) şeytanı, "Batman"de şeytani karakter Joker'i, "Wolf"da (Kurt) kurt adama dönüşen bir yayıncıyı canlandırmış; "One Flew Over the Cuckoo's Nest", "Terms of Endearment" ve "As Good As It Gets"le Akademi Ödülü'ne layık görülmüştür.

- **FİLMOGRAFİ:** The Raven (1963) • The Terror (1963) • The Last Detail (1973) • Chinatown (1974) • One Flew Over the Cuckoo's Nest (1975) • Professione: Reporter (1975) • Tommy (1975) • The Shining (1980) • The Postman Always Rings Twice (1981) • Reds (1981) • Prizzi's Honor (1985) • Batman (1989) • Wolf (1994) • As Good As It Gets (1997) • About Schmidt (2002) • The Departed (2006)

Jack Nicholson • The Shining (Cinnet)

NICOLAI, BRUNO (ROMA, 1926 - ROMA, 1991) İtalyan orkestra şefi, besteci. Birçok ünlü besteciyi yetiştiren Santa Cecilia Konservatuvarı'nda öğrenim gören Bruno Nicolai, arkadaşı Ennio Morricone'yle uzun yıllar sürecek işbirliğinin temellerini burada atmıştır. 60'larda ve 70 başlarında Ennio Morricone'nin pek çok film müziğinin orkestrasyonunu gerçekleştirmiş ve aynı dönemde Morricone ezgilerini anımsatan harika film müziklerine imza atmıştır. Morricone dışında diğer usta besteciler Nino Rota ve Luis Bacalov'la çalışmıştır. 70'lerde dönemin modasına uygun korku, giallo ve spagetti western türlerinde ürünler veren Nicolai, Sergio Martino (*Akrebin Kuyruğu, Yılan Ruhlu Kadının Kâbusu*), Jesús Franco (*Kont Drakula, Drakula Frankenstein'a Karşı*), Alberto De Martino (*Deccal*), Giuliano Carnimeo (*Neden Jennifer'ın Vücudunda Bu Tuhaf Kan Lekeleri Var?*), Umberto Lenzi (*Kırmızı Elbiseli Katil*), Emilio Miraglia (*Evelyn'nin Mezarından Çıktığı Gece*) filmlerinin müziklerini yapmıştır.

- **FİLMOGRAFİ:** Il pelo nel mondo (1964) • Der mann mit den 1000 masken (1966) • Il mercanario (1968) • Komm, süsser Tod (1969) • Il trono di fuoco (1970) • Count Dracula (1970) • Eugenie (1970) • La coda dello scorpione (1971) • La notte che evelyn usci dalla tomba (1971) • Tutti i colori del buio (1972) • Il tuo vizio e una stanza chiusa e solo io ne ho la chiave (1972) • Perche quelle strane gocce di sangue sul corpo di jennifer? (1972) • Dracula contra Frankenstein (1972) • Christina, princesse de l'erotisme (1973) • L'anticristo (1974) • And Then There Were None (1974) • Caligola (1979)

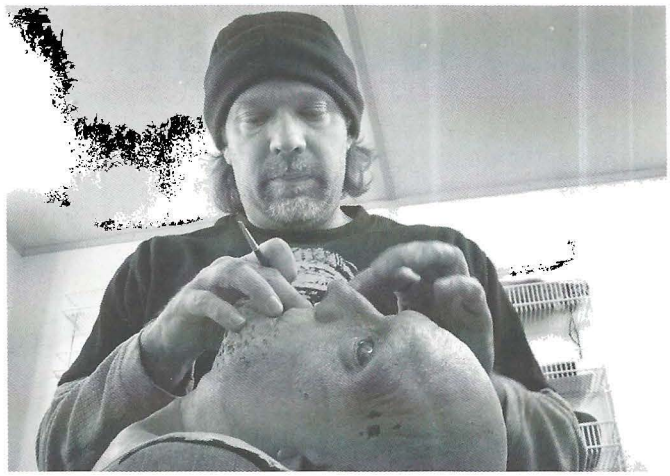
NICOLAOU, TED (?) Amerikalı yönetmen, kurgucu. Teksas Üniversitesi mezunu Ted Nicolaou uzun süre dar bütçeli korkunun simge firmaları Empire ve Full Moon'da kurguculuk ve yönetmenlik yapmıştır. Kaliforniya, Romanya, İtalya ve Bulgaristan'da çektiği filmlerin çoğu video piyasasına yöneliktir.

- **FİLMOGRAFİ:** Terrorvision (1986) • Subspecies (1991) • Bloodstone: Subspecies II (1993) • Bloodlust: Subspecies III (1994) • Vampire Journals (1997) • Subspecies 4: Bloodstorm (1998) • The Horrible Dr. Bones (2000) • Puppet Master vs. Demonic Toys (2004) • The Etruscan Mask (2007)

NICOLODI, DARIA (FLORANSA, 1950) İtalyan oyuncu, senaryo yazarı. Dario Argento'nun eski hayat arkadaşı, aktris-yönetmen Asia Argento'nun annesidir. İtalyan korku sinemasının bu yetenekli ve zarif oyuncusu, Argento filmlerinde vahşice katledilen kadın tiplemeleriyle hatırlanır. Varlıklı ve kültürlü bir aileden gelen Nicolodi'nin babası bir avukat, annesi ise Socrates üzerine uzmanlaşmış bir filozoftur. Roma'daki Ulusal Sanatlar Akademisi'nde öğrenim gören Nicolodi şansını önce sahnede denemiş, 1970'te Francesco Rosi'nin savaş karşıtı başyapıtı "Uomini contro"yla (Karşı Adamlar) sinemaya geçmiştir. Argento'nun *giallo* klasiği "Profondo rosso"da (Derin Kırmızı) bir müzisyenle birlikte faili meçhul cinayetleri araştıran

Daria Nicolodi • Tenebrae

Gregory Nicotero

sempatik bir gazeteciyi canlandıran İtalyan aktris çekimler sırasında yakınlaştığı Dario Argento'yla uzun soluklu ve fırtınalı bir ilişki yaşamıştır. Bu sevgi-nefret ilişkisi çeşitli dönemlerde kesintiye uğrasa da Nicolodi sinemada Argento'yla işbirliğini sürdürmüştür. Dario Argento'nun ilk doğaüstü korku filmi "Suspiria"nın senaryosunun oluşumunda Nicolodi'nin ciddi bir katkısı vardır. Nicolodi'ye göre çocukluğunda büyükannesinden dinlediği büyücülükle ilgili gerçek hikayeler filmin çatısını oluşturmuştur. Başlangıçta oyuncu kadrosunda da adı geçmesine karşın çeşitli nedenlerle "Suspiria"da rol alamayan Nicolodi her zaman iyi ilişkiler içinde olduğu Mario Bava'nın son sinema filmi "Schock"da (Şok) oynamıştır.

Nicolodi, 80'lerde yardımcı rollerde gözüktüğü Dario Argento filmlerinden "Inferno"da (Cehennem) saldırgan kedilerle dolu bir odada katledilen kontesi, "Phenomena"da bir şempanzenin ustura darbeleriyle can veren kötücül okul müdiresini, "Opera"da (Opera'da Dehşet) ise gözüne isabet eden kurşunla hayatını kaybeden talihsiz menajeri canlandırmıştır. Aynı dönemde, İtalyan sinemasının usta yönetmenlerinden Ettore Scola'nın komedisi "Maccheroni"de başrolleri Jack Lemmon ve Marcello Mastroianni'yle paylaşmış, Argento'nun çalışma arkadaşlarından Luigi Cozzi'nin yönettiği "Paganini Horror"da (Paganini Dehşeti) hem başrol oynamış, hem de senaryoya katkıda bulunmuştur. Lamberto Bava'nın erotik *giallo* filmi "Le foto di Gioia"da (Gioia'nın Resmi) Tinto Brass'ın keşfi Serena Grandi'ye eşlik eden Nicolodi, doğaüstü korku "La setta"da (Tarikat) yan karakterlerden birini canlandırmıştır. Dario Argento'nun düş kırıklığıyla sonuçlanan "La terza madre"sinde (Üçüncü Ana) kısa bir rolü vardır.

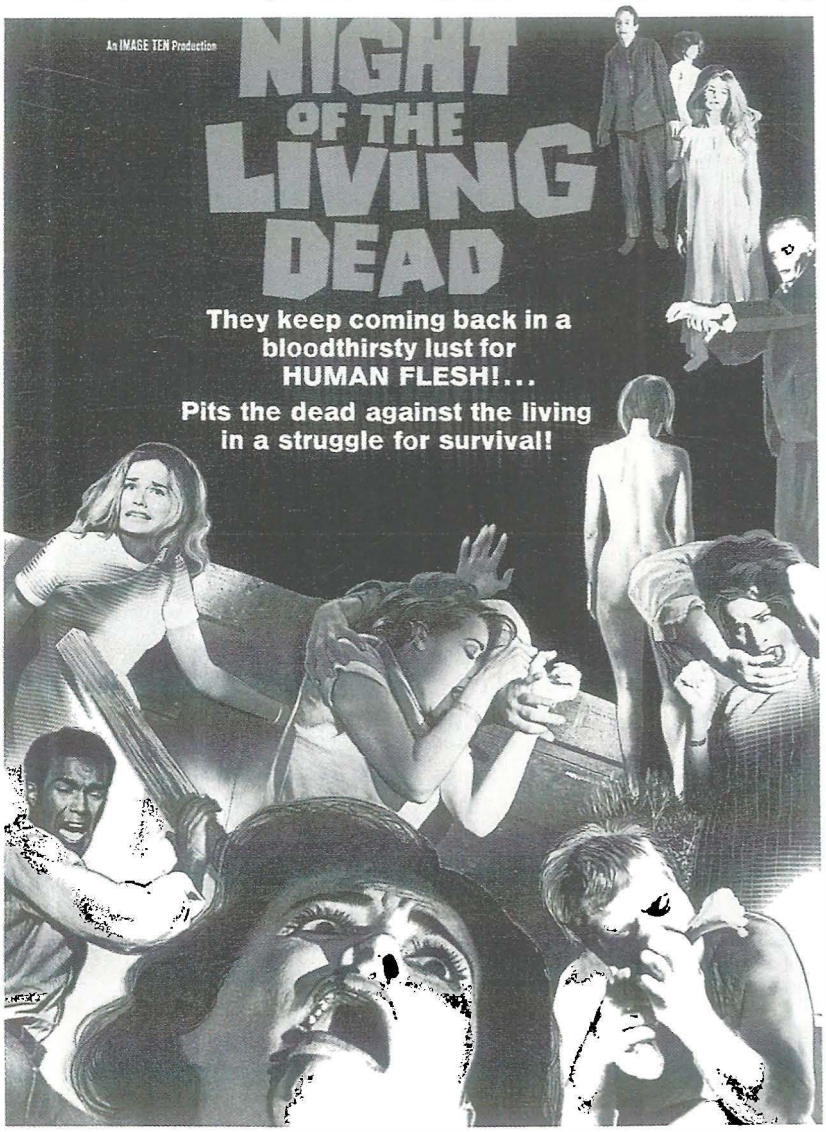
▸ **FİLMOGRAFİ:** Uomini contro (1970) • Salome (1972) • La proprieta non e piu un furto (1973) • Profondo rosso (1975) • Schock (1977) • La venere di ille (1978) • Inferno (1980) • Il minestrone (1981) • Verdi (tv 1982) • Tenebrae (1982) • Sogni e bisogni (1984) • Phenomena (1985) • Opera (1987) • Le foto di gioia (1987) • La fine e nota (1993) • Viola bacia tutti (1997) • La parola amore esiste (1998) • Scarlet diva (2000) • La terza madre (2007)

NICOTERO, GREGORY (PITTSBURGH, 1963) Amerikalı makyaj-özel efekt sanatçısı. Meslek yaşamına George Romero'nun "Day of the Dead" (Ölülerin Günü) filminde Tom Savini'ye asistanlık yaparak adım atan Gregory Nicotero, 1988'de Robert Kurtzman ve Howard Berger'le birlikte makyaj efektleri, vücut replikaları, hayvan replikaları ve kukla efektleri alanında hizmet veren KNB FX Group'u kurmuştur. KNB FX'in portföyünde "Army of Darkness" (Karanlığın Ordusu), "Lord of Illusions" (Yanılsamaların Efendisi), "The Haunting" (Perili Ev), "Kill Bill" gibi filmler vardır. Nicotero ayrıca John Carpenter'ın "In the Mouth of Madness" (Çılgınlığın Ötesinde), Wes Craven'ın "Scream" (Çığlık), Robert Rodriguez'in "The Faculty" (Fakülte), David Lynch'in "Mulholland Drive" (Mulholland Çıkmazı), Eli Roth'un "Hostel" (Otel), George Romero'nun "Land of the Dead" (Ölüler Ülkesi), Sam Raimi'nin "Drag Me to Hell"inin (Kara Büyü) efektlerini gerçekleştirmiştir.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Evil Dead 2 (1987) • Misery (1990) • The People Under the Stairs (1991) • In the Mouth of Madness (1994) • Lord of Illusions (1995) • From Dusk Till Down (1996) • Scream (1996) • Vampires (1998) • The Faculty (1998) • Mulholland Dr. (2001) • Ghosts of Mars (2001) • Kill Bill Vol. 1 (2003) • Land of the Dead (2005) • Hostel (2005) • Diary of the Dead (2007) • The Mist (2007) • Drag Me To Hell (2009) • The Ward (2010) • Seven Psychopats (2012) • Hitchcock (2012)

NIGHT OF THE LIVING DEAD (Yaşayan Ölülerin Gecesi) George Romero'nun yönettiği 1968 tarihli Amerikan filmi. Özgün senaryosu John Russo ve George Romero ortaklığıyla yazılmış; büyük bölümü Pittsburgh yakınlarında ve Washington D.C'de 114. 000 dolarlık kısıtlı bir bütçeyle çekilmiştir. Bugünün efsane yönetmeni George Romero'nun ilk uzun metrajlı filmidir. Tüm zamanların en kazançlı bağımsız korku filmlerinden biri olan "Night of the Living Dead" (çekim adı "Night of the Flesh Eaters"dır) ABD'nin doğu bölgelerini istila eden yaşayan ölülerden kaçarken bir çiftlik evine sığınan bir grup insanın hikayesini anlatır. Beyazperdede daha önce vudu büyücülerinin egzotik mekanlarını mesken tutan yaşayan ölüler bu film-

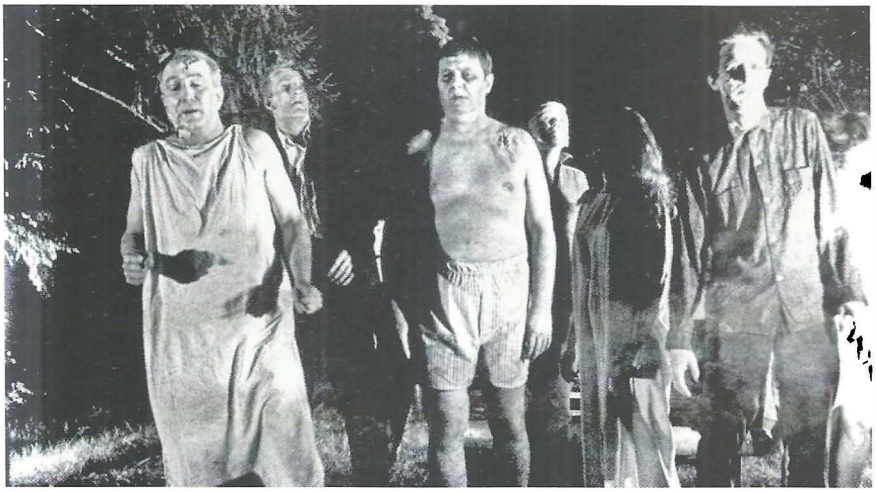
THEY WON'T STAY DEAD!

de ilk kez modern dünyanın bir parçası olmuşlardır. Zamanına göre hayli sert şiddet sahneleri içermesinin yanısıra siyahi bir oyuncunun başrolde oynamasıyla da tabu yıkıcı bir nitelik kazanan "Night of the Living Dead" dünya çapında 30 milyon dolar gelir elde etmiş ve ilk kez 1 Ekim 1968'de Pittsburgh'da gösterilmiştir. Filmin piyasada pek çok video ve DVD versiyonu bulunmaktadır. Anchor Bay firmasının 1999'da çıkardığı 30. yıldönümü DVD'sinde senarist John Russo'nun filme eklediği 15 dakikalık *yeni* çekimler, kamera arkası görüntüleri, renkli bir kitapçık ve resim galerileri bulunmaktadır. Fox'un ülkemizde de çıkan 2004 tarihli DVD'si ise filmin renklendirilmiş versiyonunu, Romero ve oyuncuların yorumlarını, aktrist Judith Ridley ve baş aktör Duane Jones'la yapılan röportajları ve yapım notlarını içermektedir. Özel efektçi Tom Savini'nin 1990'da gösterime çıkan aynı adlı yeni çevrimi ve Jeff Broadstreet'in 2006 yapımı 3 boyutlu versiyonu pek tutulmamıştır. George Romero 1978-2009 tarihleri arasında 5 tane daha (Dawn of the Dead, *Ölülerin Şafağı* - Day of the Dead, *Ölülerin Günü* - Land of the Dead, *Ölüler Ülkesi* - Diary of the Dead, *Ölülerin Günlüğü* - Survival of the Dead, *Ölülerin Kurtuluşu*) zombi filmi çekmiştir.

▸ **KONU:** Her sene olduğu gibi babalarının kabrini ziyaret eden Barbra ve Johnny'ye mezarlıkta ipnotize edilmiş gibi yürüyen, soluk yüzlü bir adam saldırır. Johnny adamla mücadele ederken düşer ve kafasını mezar taşlarından birine vurur. Adam bu kez panik içinde oradan kaçan Barbra'nın peşine düşer. Kendini zar zor mezarlığın girişindeki arabasına atan Barbra anahtarların abisinde kaldığını hatırlar. Arabayı boşa alarak yokuş aşağı gitmeyi denerken kontrolü kaybeder ve bir ağaca çarpar. Adam hala peşinden gelmektedir. Çevredeki bir çiftlik evine sığınan genç kadın merdivenlerin başında ev sahibinin parçalanmış cesedini görür. Evdeki telefonlar kesilmiştir; kendisini kovalayan adam ise başkalarıyla birlikte evin dışında dolanmaktadır. Barbra o sırada kamyonetiyle eve sığınan başka biriyle, Ben'le karşılaşır. Ben dışarıdaki yaratıkları ateşle korkuttuktan sonra evin pencerelerini ve kapılarını tahtalarla sıkıca kapatır. Şoka giren Barbra bir köşede sessizce otururken, Ben yukarıda bir radyo bulur. Tüm radyo istasyonları transa girmiş insanların neden olduğu kargaşadan ve cinayetlerden bahsetmektedir. Bu arada, bodrumda gizlenen başka insanlar da ortaya çıkar. Orta yaşlı Harry Cooper, karısı Helen hastalanan küçük kızları Karen'la birlikte bir süredir bodrumda saklanmaktadır. Yanlarında Tom ve Judy adlarındaki genç sevgililer de vardır. Oradan nasıl kurtulacaklarını tartışırlarken Ben ve Harry görüş ayrılığına düşerler. Harry bodrumda saklanmaları konusunda ısrar ederken, Ben tam tersini düşünmektedir. Evde buldukları külüstür bir televizyonu açtıklarında tuhaf gelişmelerin ardındaki gerçekleri öğrenirler. NASA tarafından Venüs'e fırlatılan bir uydudan yayılan radyoaktif ışınlar cenaze evlerinde ve morglarda yatan ölülerin canlanmasına neden olmuştur. Askerler ve bilim adamları halen bu inanılmaz olayı tartışmaktadır. Televizyonlar ise sürekli acil sığınma bölgelerinin listesini yayınlamaktadır. Canlanan ölüleri durdurmanın tek yolunun kafalarından vurmak olduğunu öğrenen gönüllü siviller silahlarıyla birlikte zombi avına çıkarlar. Amerika bir kaosun içindedir...

Televizyonun geçtiği altyazılardan yakınlardaki bir ka-

Night of the Living Dead (Yaşayan Ölülerin Gecesi)

sabada sivil savunma istasyonu olduğunu gören Ben kamyonetiyle kaçma teklifinde bulunur. Harry pencereden evin çevresini kuşatan ölülere molotof kokteylleri atarken, Ben ve Tom kamyonete ulaşmaya çalışacaklardır. Sonra evin hemen yanındaki yakındaki pompadan benzin alıp geri dönecekler ve hep birlikte yola koyulacaklardır. İki adam kokteyllerle afallayan ölülerden sıyrılıp kamyonete binmeyi (Judy de sevgilisini yalnız bırakmamıştır) başarırlar ama Ben'in meşalesinden çıkan kıvılcımlar benzin pompasını tutuşturmuştur. Bu arada kamyonet de alev alır ve içindeki sevgililerle birlikte havaya uçar. Kurtulmayı başaran Ben eve geri döner. Sayıları giderek çoğalan zombiler kapı ve pencerelerdeki barikatları zorlamaya başlamışlardır. Geri kalanlar ise Tom ve Judy'nin yanan cesetlerini yemekle meşguldürler... Karmaşa sırasında Ben tüfekle Harry'yi vurur; Harry'nin ceset parçalarını zombileşen küçük kızı Karen mideye indirir; Barbra içeri girmeyi başaran yaşayan ölülerin (ağabeyi Johnny de onlardan biri olmuştur) arasında kalır; Harry'nin karısı Helen ise Karen'ın mala darbeleriyle öteki dünyayı boylar. Hayatta kalan Ben bir süre mahzende saklanır; sabah olduğunda dışarıdan gelen köpek havlamalarını ve sirenleri duyarak yukarı çıkar... Silahlı siviller, polislerle birlikte zombi avına çıkmışlardır. İçlerinden birisi Ben'i zombi sanarak silahını ateşler. Kurşun Ben'in tam alnının ortasına isabet etmiştir. Cesedi, öldürülen zombilerle birlikte ateşe atılır.

Hollywood iyimserliğini dışlayan umutsuz ve trajik fotoğraflarla sonlanan "Night of the Living Dead"in yapım serüveni bir belgesele konu olacak niteliktedir. O zamanlar bir ajansa reklam spotları hazırlayan Romero ünlü yazar Richard Matheson'un "I am Legend" (Ben Efsaneyim) adlı korku-bilim kurgu romanından çok etkilenmiş ve aynı apokaliptik dehşeti beyazperdede canlandırmayı şiddetle arzulamıştır. Kafasındaki senaryoyu arkadaşı John Russo ile birlikte kağıda döken Romero'nun uzun metrajlı film yapmak için yeterli parası yoktur. Arkadaşlardan, akrabalardan denkleştirilen paralarla amatör oyunculardan oluşan bir kadro kurulur (oyuncular Karl Hardman ve Russell Streiner aynı zamanda filmin yapımcılarıdır. Diğer oyunculardan Keith Wayne (Tom) gece kulüplerinde sahneye çıkan bir şarkıcı, Judith Ridley (Judy) sekreter, Judith O'Dea (Barbra) aktristlik düşleri kuran bir amatör, Duane Jones (Ben) ise tanınmamış bir tiyatrocudur. Eksik kalan parayı filmde de rol alan küçük yatırımcılar ve Image Ten adlı yapım şirketi tamamlamıştır.) ve Pittsburgh'daki çiftlik evinde çekimlere başlanmıştır. 7 ay süren çekimler son derece güç koşullar (evde sular akmamaktadır; nerdeyse 24 saat çalışan ekibin yemeklerini sete ziyarete gelen yakınları hazırlamıştır.) altında tamamlanır. Ama asıl zorluklar bundan sonra başlayacaktır. Romero, filmin dağıtımı için, aralarında Columbia ve American International Pictures'ın da olduğu firmalarla görüşmüş ama hep red yanıtı almıştır. Filmin siyah beyaz olması handikaptır; başkahramanın öldüğü karamsar finali daha da büyük bir handikaptır... Sonunda Walter Reade Organization adlı bir New York dağıtım firmasıyla anlaşan Romero filmini kesintisiz

Night Of The Living Dead (Yaşayan Ölülerin Gecesi) • Marilyn Eastman

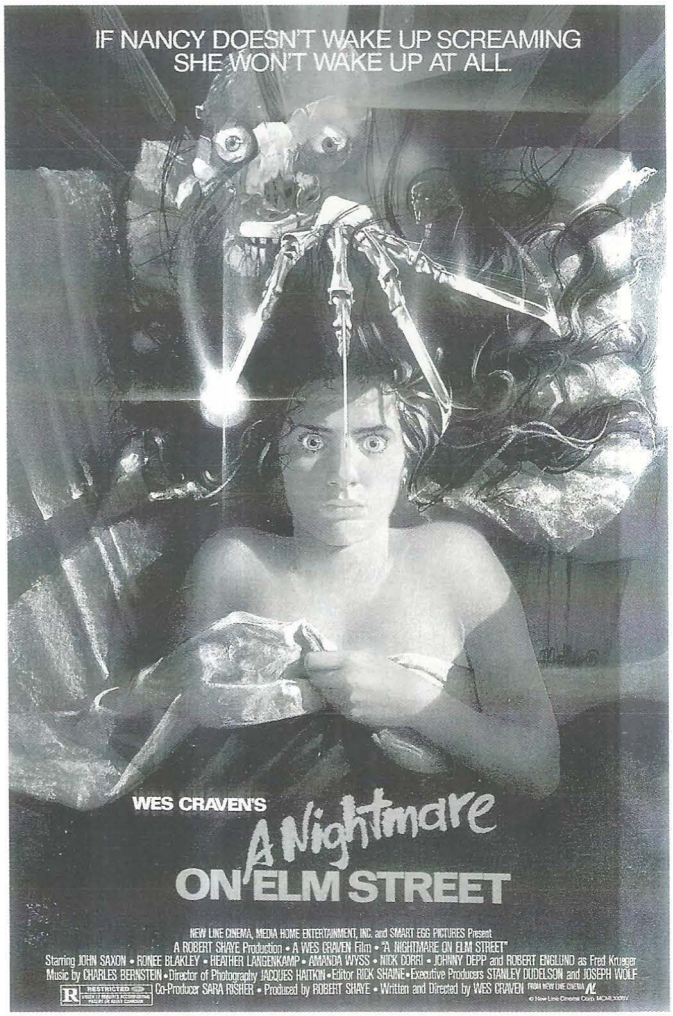
olarak gösterime çıkarmayı başarır. Gülünç kampanyalarla, tipik bir istismar filmi gibi pazarlanan "Night of the Living Dead" özellikle gençlerin abonesi olduğu arabayla girilen sinemalarda büyük ilgi görmüştür. Long Island'daki bir sinema sahibi filmi bir hafta sonu gösterimi için, sadece 50 dolara satın aldığını ama tüm yaz boyunca gösterimde tutarak binlerce dolar kazandığını itiraf etmiştir. Fısıltı gazetesinin gücü işte buradadır. "Night of the Living Dead" kulaktan kulağa yayılan ünüyle efsane bir filme dönüşmüştür.

Romero'nun geleneksel anlatılara yüz vermeyen belgesel stili (zombi salgınını duyuran televizyon yayınları, zombileri avlayanların röportaj görüntüleri), tansiyonu yükselten klostrofobik setleri (kahramanlarımız kapalı bir mekanda kapana kısılmışlardır) ve izleyenleri şoka uğratan grafik şiddet sahneleri (yaşayan ölüler kurbanlarının iç organlarını parçalayarak yerler; bodrumdaki küçük kız bir inşaat malasını annesinin vücuduna defalarca saplar, ölen babasının organlarını yer...) filmin başarısında anahtar roller üstlenmiştir. "Night of the Living Dead" ilerleyen yıllarda George Romero ve John Russo'nun yadsımalarına karşın politik bir film olarak damgalanmıştır. 60'larda Domuzlar Körfezi kriziyle başlayan, Kennedy suikasti ve Vietnam Savaşı'yla doruğa ulaşan sosyal-politik çalkantıların bir çeşit alegorisi olarak okunan filmin ırkçılıkla ilgili yaklaşımları da oldukça cesurdur. Romero'nun siyahi bir oyuncuya başrol vermesi hiç kuşkusuz bir tesadüf değildir.

- **IMAGE TEN YAPIMI Yön.** George A. Romero, **Sen.** John Russo, George A. Romero, **Yap.** Karl Hardman, Russell Streiner, **Gör. Yön.** George A. Romero, **Kur.** John Russo, George A. Romero, **Öz. Ef.** Regis Survinski, Tony Pantanello, **Oyn.** Duane Jones (Ben), Judith O'Dea (Barbra), Karl Hardman (Harry Cooper), Marilyn Eastman (Helen Cooper), Keith Wayne (Tom), Judith Ridley (Judy), Kyra Schon (Karen Cooper), Bill Hinzman (Mezarlıktaki Zombi), Russell Streiner (Johnny), George Kosana (Şerif).

SİYAH BEYAZ, 35 mm, 96 DAKİKA.

A NIGHTMARE ON ELM STREET (Elm Sokağında Kâbus) Wes Craven'ın yazdığı ve yönettiği 1984 tarihli Amerikan filmi. Los Angeles ve çevresinde, 1.800.000 dolarlık bir bütçeyle, yaklaşık 30 günde çekilmiştir. Açılış haftasında 165 sinemada birden gösterime girmiş; sadece ABD'de 25 milyon dolar gişe yapmıştır; o zamanlar küçük bir dağıtım firması olan New Line Cinema'yı iflastan kurtaran filmdir. Liseli gençleri düşlerinde öldüren, öteki dünyalı bir seri katilin cinayetlerini konu edinir; Wes Craven'ın gazetelerden derlediği gelişigüzel haberlerden (bu haberlerin çoğu gördükleri kötü düşlerin dehşetiyle uzun zamandır uykusuzluk çeken gençlerle ilgilidir. Gençlerden biri uykusunda kalp krizi geçirerek ölmüştür.) ve çocukluk anılarından doğmuştur. Film, aynı zamanda korku tarihinin en popüler kötü adamlarından birini, Freddy Krueger'i (okulda Craven'ı pataklayan serseri takımından bir çocuğun ismidir) sinemaya kazandırmıştır. Hem gerçek yaşamda, hem de düşlerde var olabilen Krueger, diğer seri katillerin aksine gelişmiş bir mizah an-

layışına sahiptir. Ama cinayet silahı olarak kullandığı sağ elindeki bıçaklı tırnakları ve yanık suratıyla son derece ürkütücüdür. Krueger'e (ünlü İngiliz oyuncu David Warner'ın vazgeçmesinden sonra) ikincil rollerin ismi Robert Englund hayat vermiştir. Heather Langenkamp, Amanda Wyss, John Saxon, Ronee Blakely, Jsu Garcia ve ilk kez kamera arkasına geçen Johnny Depp filmin diğer oyuncularıdır. "A Nightmare on Elm Street"in New Line Home Video logolu DVD'si dijital ortamda elden geçirilen kopyalarla piyasaya sürülmüştür. DVD, Wes Craven, Heather Langenkamp, John Saxon ve görüntü yönetmeni Jacques Haitkin'in sesli yorumlarını ve kamera arkası görüntülerini de kapsamaktadır.

- **KONU:** Lise öğrencisi Tina Gray her gece aynı kötü düşle yatıp kalkmaktadır. Uykuya daldığında fötr şapkalı, çizgili tişörtlü, yanık suratlı bir adam tarafından kazan dairesine benzeyen bir mekanda ölümüne kovalanır ve tam yakalanmak üzereyken kan ter içinde uyanır. Tina'nın yakın arkadaşı Nancy de aynı kötü düşlerden muzdariptir. Bir akşam Nancy, erkek arkadaşı Glen, Tina ve serseri sevgilisi Rod toplanır... Tina ve Rod seviştikten sonra uyuyakalırlar... İşte tam o sırada Tina'yı uykusunda yakalayan fötr şapkalı katil genç kızı bıçaklı tırnaklarıyla paramparça eder...

A Nightmare On Elm Street (Elm Sokağında Kabus) • Robert Englund

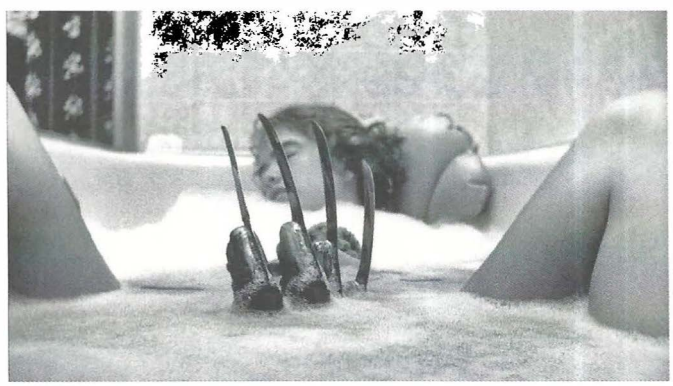
Tina'dan geriye kalanlar tavana yapışmıştır... Polis, odada başka kimse olmadığı için Rod'u tutuklar. Deforme katil bu kez alkolik annesiyle aynı evi paylaşan Nancy'yi düşlerinde rahatsız etmeye başlamıştır. Sınıfta ve banyo küvetinde iki kez uykuya dalan genç kız, katilin sivri pençelerinden son anda kurtulur. Bu arada Rod'un yattığı hücreye sızan gizemli katil genç adamı çarşafıyla asarak cinayete intihar süsü verir... Nancy'nin polis babası Don Thompson bu tuhaf cinayetler karşısında çaresiz kalmıştır. Annesi, genç kızı bir uyku bozuklukları merkezine götürür... Tetkikler yapılırken, yine deforme katilin başrolde olduğu bir kâbus gören Nancy elinden yaralanır... Uyandığında yara izi durmaktadır ve yaşadığı korkunun şokuyla saçları beyazlaşmıştır. Nancy'nin annesi Marge, bir akşam kafayı çektikten sonra düş katiliyle ilgili önemli itiraflarda bulunur. Katilin adı Freddy Krueger'dir ve on yıl kadar önce kasabadaki 20 çocuğu vahşice katletmiştir... Yasadaki boşluklardan yararlanan Krueger salıverilmiş ama acılı anne babaların gazabından kurtulamamıştır. İntikam isteyen ebeveynler çocuk tacizcisi katili bir kalorifer kazanında yakmışlardır.

Freddy'nin yeni kurbanı Glen, sevgilisi Nancy'nin tüm uyarılarına karşın uykunun sıcaklığına dayanamaz... Katilin sivri pençeleriyle yatağın içinde açılan oyuktan aşağı çekilmiş ve bir volkan gibi patlayan kan gölünde boğulmuştur. Nancy'nin artık kaybedecek bir şeyi yoktur; Krueger'i yakalamak için odasında bir bubi tuzağı hazırlar... Uykuya daldıktan sonra adamı gerçek yaşama getirecek ve babasına teslim edecektir. Planı başarıya ulaşır ama annesi kapıları kilitleyip sızdığı için evde Krueger'le baş başa kalmıştır. Bodrumda Freddy'yi bir kez daha alevler içinde bırakır ve kapıyı adamın üstüne kilitler... Bu arada babası ve diğer polisler sokak kapısını kırıp içeri girmiştir... Ama her nasılsa kurtulan Freddy yukarıya çıkıp Marge'ı öteki dünyaya gönderir; sırada Nancy vardır. Genç kız o sırada cesur bir çıkışta bulunur; annesi ve ölen arkadaşlarını geri istemektedir; hayal ürünü katile verdiği enerjinin her damlasını geri alacaktır. Nancy odadan çıkarken gücü tükenen Freddy yok olur gider...

Bir sonraki sahnede Nancy okula gitmek üzere dışarıda arkadaşlarını beklerken Marge artık içkiyi bırakacağını söyler... O sırada üstü açık bir arabayla Glen çıkagelir... Tina ve Rod arka koltukta oturmaktadır. Nancy arabaya bindikten sonra Freddy'nin kırmızı yeşilli tişörtüyle kaplı tente ve camlar bir anda kapanır... Gençler çığlık çığlığa bağırırken Marge onlara gülerek el sallamaktadır... Aniden sokak kapısının camını kıran Freddy'nin pençeleri kadını içeri çeker...

Wes Craven'ın kariyerinde bir dönüm noktasını işaret eden "A Nightmare on Elm Street slasher sinemasının en fantastik örneğidir; seyirci ve eleştirmenlerin ortak beğenisiyle karşılanmış ve Craven'ı korkunun büyükleri arasına taşımıştır. 70 ve 80'lerin çoğu korkusu gibi yaratıcı ve hınzır ve bir sloganla (*Ne yaparsan yap sakın uykuya dalma*) pazarlanan film, bataklık benzeri merdivenleri, müstehcen bir öpücük aparatına dönüşen telefonları, okyanusa açılan küvetleri ve insan yutan yataklarıyla absürd bir deneyim yaşatır; düşle gerçeğin çoğu kez birbirine karıştığı kaotik bir dünyanın yansımasıdır. Bu düş evrenini kontrol eden kötücül Freddy Krueger toplumdaki kolektif korkuların sembolü sayılır. Kurbanlarının korkularından enerji alan Krueger, Craven'a göre yetişkin erkeklerin vahşi doğalarını temsil eder; gençliğe ve masumiyete karşı büyük bir nefret duyar. Adına rock grupları tarafından besteler yapılan, çizgili tişörtleri kapış kapış giden Freddy Krueger 80'lerin yeni kült figürüdür artık...

New Line Cinema'nın tecimsel açıdan yüzünü güldüren -ama kalite olarak orijinalini aratan- 5 adet daha

A Nightmare on Elm Street (Elm Sokağında Kâbus) • Heather Langenkamp

A Nightmare on Elm Street (Elm Sokağında Kabus) • Heather Langenkamp

devam filmi çekilmiş ve Wes Craven yönetmen olarak bu projelerin hiçbirinde yer almamıştır. Jack Sholder'ın yönettiği, 1985 yapımı "A Nightmare on Elm Street Part 2: Freddy's Revenge"de (Elm Sokağında Kâbus Bölüm 2: Freddy'nin İntikamı) karikatüre dönüşen Freddy Krueger, Elm Sokağı'na yeni taşınan bir ailenin biseksüel eğilimli oğluna musallat olur... 1987'de vizyona giren "A Nightmare on Elm Street Part 3: Dream Warriors" (Elm Sokağında Kâbus Bölüm 3: Düş Savaşçıları) Freddy'nin saldırısına uğrayan gençlerle dolu bir akıl hastanesinde geçmektedir... İlk filmin Nancy Thompson'u Heather Langenkamp tedavi gören gençlerin dertlerine derman olmaya çalışırken Freddy de boş durmayacaktır. Senaryosunda Wes Craven'ın imzası olan filmin yönetmenliğini Chuck Russell yapmıştır. Özel efektlerin iyice uçuklaştığı dördüncü bölüm "A Nightmare on Elm Street": The Dream Master"da (Elm Sokağı Bölüm 4: Düşlerin Efendisi- Yön. Renny Harlin) Freddy psişik güçleri olan Alice adlı genç bir kız tarafından saf dışı bırakılırken; Stephen Hopkins imzalı "A Nightmare on Elm Street: The Dream Child"da (Elm Sokağında Kâbus: Hayal Çocuk) Alice'in doğmamış çocuğunun düşlerine girer... Rachel Talalay'ın yönettiği "Freddy's Dead: The Final Nightmare"de (Freddy'nin Ölümü: Son Kâbus) ise Freddy'nin bir kızı olduğu ortaya çıkacaktır...

Film İçinde Film esprisinin kullanıldığı (New Line Cinema'nın yeni "Elm Sokağında Kâbus" filminin hazırlıklarıyla ilgilidir) 1994 tarihli "New Nightmare"de (Yeni Kâbus) ilk filmin oyuncuları Heather Langenkamp, John Saxon, Robert Englund kendilerini canlandırmışlardır... Wes Craven senaryoyu yazarken her şey gerçeğe dönüşür ve şeytani güçlerin etkisindeki Freddy, Nancy Thompson'un oğlunun peşine düşer... Yapımcılar Marianne Maddalena, Robert Shaye ve Wes Craven'ın da rol aldıkları "New Nightmare" son Freddy filmi olmayacaktır. 2003'te Robert Shaye ve Sean Cunningham "13. Cuma"nın canavar çocuğu Jason Voorhees'le, cehennemde günlerini geçiren Freddy'yi "Freddy vs. Jason" (Freddy Jason'a Karşı) adlı filmde karşı karşıya getirmişlerdir... Ronny Yu'nun yönettiği "Freddy vs. Jason"da gücünü yitiren Freddy, Elm Sokağı çocuklarını öldürmek için Jason'ı kullanır... "Elm Sokağı" ve "13. Cuma" hayranları tarafından heyecanla karşılanan film, bütçesinin üç katı gişe yapmıştır. Nostaljik korkuların yeni çevrimlerini finanse eden Michael Bay, "A Nightmare on Elm Street"in Warner Bros tarafından dağıtılan 2010 versiyonuna da bulaşmıştır... Samuel Bayer adlı bir video klipçinin yönettiği yeni çevrimde Oscar adayı Jackie Earle Haley, Freddy Krueger'i canlandırmıştır.

- **NEW LINE CINEMA-SMART EGG PICTURES YAPIMI. Yön. & Sen.** Wes Craven, **Yap.** Robert Shaye, **Gör. Yön.** Jacques Haitkin, **Müz.** Charles Bernstein, **Kur.** Patrick McMahon, Rick Shaine, **Kos.** Dana Lyman, **San. Yön.** Greg Fonseca, **Öz. Ef.** David Miller, **Oyn.** John Saxon (Thompson), Ronee Blakley (Marge), Heather Langenkamp (Nancy), Amanda Wyss (Tina), Jsu Garcia (Rod), Johnny Depp (Glen), Charles Fleischer (Doktor King), Joseph Whipp (Parker), Robert Englund (Freddy Krueger), Lin Shaye (Öğretmen), Mimi Craven (Hemşire), Joe Unger (Garcia), Ed Call (Glen'in Babası), Sandy Lipton (Glen'in Annesi), Donna Woodrum (Tina'nın Annesi), Jack Shea (Papaz).

  RENKLİ, 35 mm, 91 DAKİKA.

NISPEL, MARCUS (FRANKFURT, 1963) Alman yönetmen. Müzik videoları (Spice Girls, Janet Jackson, Elton John, No Doubt) ve reklam filmleriyle (Coca Cola, Mercedes, Kodak, Panasonic) kariyer yapan Marcus Nispel 4 kez MTV Avrupa ödülüne layık görülmüştür. Michael Bay'in himayesinde sinemaya girmiş ve ilk olarak korku klasiği "The Texas Chainsaw Massacre"ın (Teksas Elektrikli Testere Katliamı) *gore* efektli bir yeni çevrimini gerçekleştirmiştir. TCM'yi, TV için çekilen modern bir Frankenstein uyarlaması, tarihi bir macera filmi ve "Friday the 13th"le (13. Cuma), "Conan"ın yeni çevrimleri takip etmiştir.

- **FİLMOGRAFİ:** The Texas Chainsaw Massacre (2003) • Frankenstein (TV 2004) • Pathfinder (2007) • Friday the 13Th (2009) • Conan the Barbarian (2011) • Backmask (2013)

LA NOCHE DEL TERROR CIEGO (Hayaletler Mezarı) Amando de Ossorio'nun yazdığı ve yönettiği 1971 tarihli İspanyol - Portekiz ortak yapımı film. Lizbon'un turistik sayfiyeleri Setubal, Estoril, Sesimbra, Lizbon merkez ve Madrid civarında çekilmiştir. Yönetmenin 4 bölümlük meşhur *Ölü Şövalye* serisinin ilk filmidir; İspanyolca "Kör Terörün Gecesi" anlamına gelir; ABD'de "Tombs of the Blind Dead" (Kör Ölülerin Mezarı), Almanya'da "Die Nacht der reitenden Leichen" (Atlı Cesetlerin Gecesi), Fransa'da "La revolte des morts-vivants" (Yaşayan Ölülerin İsyanı), İtalya'da "Le tombe dei resuscitati ciechi" (Dirilen Körlerin Mezarı), Portekiz'de "A noite do terror cego" (Kör Terörün Gecesi), Türkiye'de "Hayaletler Mezarı" adıyla vizyona girmiştir. Anchor Bay'in 1998'de, kardeş firması Blue Underground'un 2005'te çıkardığı "The Blind Dead Collection" (Kör Ölü Koleksiyonu) isimli dört filmlik DVD serinin öbür filmleri "El ataque de los muertos sin ojos" (Hayaletlerin Dönüşü), "El buque maldito" (Uğursuz Gemi) ve "La nocne de las gaviotas"ı da (Martıların Gecesi) kapsamaktadır. Şık bir tabut (!) tasarımıyla piyasaya sürülen koleksiyonda ayrıca yönetmen Amando de Ossorio'nun filmografisiyle ilgili bir belgesel bulunmaktadır.

KONU: Eski okul arkadaşları Virginia ve Betty Lizbon'daki bir otelin havuzunda tesadüfen karşılaşırlar. Yıllardan beri görüşmeyen iki kadın geçmişte romantik bir lezbiyen ilişki yaşamıştır. Virginia ve erkek arkadaşı Roger ertesi gün turistik bir tren gezisi planlamaktadır. Bir emrivaki yapan Roger geziye Betty'i de davet eder. Trende Roger'ın Betty'e asılmasına, arkadaşının da buna kayıtsız kalmamasına öfkelenen Virginia trenin yavaşlamasını fırsat bilerek vagondan atlar. Biraz yürüdükten sonra yıkıntılar ve mezarlıkların ortasında yükselen terk edilmiş bir manastır keşfeder. Geceyi burada geçirmeye karar vermiştir. Gece çöktüğünde çanların çalmasıyla birlikte mezarlıkta bir hareketlenme olur... Kukuletalı ve iskelet suratlı ölüler kabirlerini birer birer terk etmektedir. Ölüler tarafından kuşatılan Virginia kendini panik içinde dışarı atar ama bir süre sonra yakalanır. Çevredeki bir otele yerleşen Betty ve Roger ise o sırada umutsuzca arkadaşlarını aramaktadır. Virginia'nın gecelediği manastırı bulduklarında iki polis kendilerini karşılar. Genç kadın feci şekilde öldürülmüştür. Diş izleriyle kaplı cesedi otopsi yapılmak üzere morga kaldırılır. Sonraki gün Roger, Betty'nin morgun hemen yanında bulunan ve cansız mankenler üreten işyerine uğrar. Betty'nin asistanı Nina doğduğu kasabada Virginia'nın öldürüldüğü bölgeyle ilgili korkunç şeyler duymuştur. Bu arada morgda tuhaf şeyler dönmektedir. Zombileşen Virginia sedyesinden kalkarak çalışanlardan birine saldırır ve zavallı adamın kanını içer. Betty ve Roger ertesi sabah şehir kütüphanesinde bir ortaçağ uzmanı olan profesör Candal'la buluşur. Profesör onlara yüzyıllar önce büyücülükle uğraşan tapınak şövalyeleriyle ilgili inanılmaz hikayeler anlatır. Batıdan değerli hazineler getiren ve köyleri yağmalayarak servetlerini büyüten şövalyeler ölümsüzlüğe ulaşmak için şeytani ayinler düzenlemişler, bu ayinlerde çoğunlukla bakire olan kadın kurbanlarının kanlarını içmişlerdir. Kilise şövalyeleri aforoz eder, yargılanırlar ve ölüme mahkum edilirler. Cesetleri ibret olsun diye dışarıda asılı bırakılır, ta ki kargalar gözlerini yiyene dek... İşte Virginia, şövalyelerin ayinler yaptıkları manastırda, eski Berzano kasabası yakınlarında öldürülmüştür. Profesöre göre kör şövalyeler geri dönmüştür ve çevredeki herkes onların gazabına uğrayacaktır. Profesörün anlattıklarını ciddiye almayan Betty ve Roger yaşlı adamın deli olduğuna kanaat getirir. Ama yine de işin peşini bırakmayacaklardır. O gece Nina işyerinde yürüyen ölü Virginia'nın saldırısına uğrar ama kadını ateşe vererek püskürtmeyi başarır. Betty ve Roger ise profesör Cantal'ın Berzano kasabası yakınlarında kaçakçılık yapan oğlu Pedro'yla buluşur. Hep beraber manastırda neler olup bittiğini araştıracaklardır. İçkiyi fazla kaçıran serseri Pedro dışarıda Betty'ye tecavüz eder. Gece yarısı ortaya çıkan şövalyeler Pedro ve Roger'ı parçalayarak öldürür. Kaçan Betty her gün o civardan geçen turistik treni yakalamayı başarır. Ama atlı şövalyeler trene yetişirler ve içerdeki yolcuları öldürürler. Betty kurtulur. Tren istasyona girdiğinde Betty'nin isterik çığlıkları ortalığı inletmektedir.

Vampir ve zombi filmlerinin anlatılarını (yönetmen de Ossorio'ya göre şövalyeler zombilerden çok mumyalarla benzeşirler) istismar sineması estetiğiyle (çıplaklık, *gore* efektleri) kaynaştıran "La noche del terror ciego" 70'lerin en gözde *Avrupa çöp* filmlerinden biridir. O kadar popüler olmuştur ki Amando de Ossorio birer ikişer yıl arayla yeni *Ölü Şövalye* filmleri çekmek zorunda kalmıştır. Oyunculuğun berbatlığı, korkutucu olması gereken sahnelerin

La noche del terror ciego (Hayaletler Mezarı) • Lone Fleming

melankolik müziklerle sabote edilmesi, bayan oyuncuların gerekli gereksiz soyunması Avrupa korku sinemasına aşina olmayanlara banal gelebilir. Ama filmin gotik bir dehşeti uyandıran atmosferi, mekan kullanımı ve özellikle şövalye tasarımları fevkaladedir. Amando de Ossorio, hikayesini biçimlendirirken tarihsel gerçekleri önemli ölçüde çarpıtsa da 1129'da Hugues de Payens önderliğinde kurulan Hristiyan tarikatı *Tapınakçılar*'ı ve İspanyol şair-yazar Gustavo Adolfo Becquer'in yazılarını esas almıştır. 1172'de Papa'nın buyruğuyla olağanüstü yetkiler alan Tapınak Şövalyeleri kısa zamanda Avrupa'nın birçok yerinde toprak ve mülk edindiler. Bazı bölgelerde vergiden muaftılar. Her üye manastıra özgü yoksulluk, bağlılık, namus yemini ederdi ve üzerinde kırmızı sekiz uçlu haç olan kolsuz paltolar giyerdi. Tarikatın askeri kanadı savaşlarda başarıdan başarıya koşarken, 1291'de Akka şehri Arap bedevilerinin eline geçti ve tapınakçılar kutsal topraklardan sürüldü. Zamanla daha da varlık sahibi olan Tapınak Şövalyeleri kutsal toprakları kaybettikleri için

La noche del terror ciego (Hayaletler Mezarı) • Lone Fleming

suçlandılar. Dokunulmazlıkları nedeniyle (bir şövalyeyi mahkemeye çıkarmak neredeyse imkansızdı) zaten halkın sempatisini kaybetmişlerdi. Büyü içerikli gizli ayinler düzenledikleri söylentileri yayıldı. Sonra eşcinsellik, putperestlik, aykırı inançlar ve İsa'yı reddetme suçlamaları geldi. Fransa Kralı IV. Philip'in (tarikata önemli ölçüde para borçluydu) papaya baskı yapması sonucunda Avrupa'nın her yerinde Tapınakçılara karşı cadı avı başlatıldı. 1312'de tarikatın mal varlığına el konuldu, müritlerinin bir kısmı zindanlara atıldı, bir kısmı da kazıklarda yakılarak öldürüldü.

İspanyol sinemacının doğaüstü güçler vakfettiği şövalyeler bakire kanları içerek ölümsüzlüğün gizini keşfetmişler ve yüzyıllar sonra da olsa geri dönmüşlerdir. Sinema yazarı Nigel Burrell'ın şövalyelerle ilgili tanıtım kitapçığında Amando de Ossorio'nun şu saptamalarına yer verilir: "Atlı şövalyeler her gece yeni kurbanlar aramak için manastırdaki kabirlerini terk ederler. Bu da onları vampir mitiyle özdeşleştirir. Gizli bilimler konusunda yetkin bir öğrenim görmüşlerdir. Büyücülük yan uğraşlarıdır. Zaman ve mekan uyuşmazlıkları nedeniyle çok yavaş hareket ederler. Hepsi kördür ve hareketlerini seslere göre ayarlar. Bütün bunlar onları zombilerden ve diğer yaşayan ölü tipindeki yaratıklardan ayırır." Amando de Ossorio'nun yadsımasına karşın "La noche del terror ciego" pek çok kaynak kitapta *zombi filmi* olarak geçmektedir.

▸ **INTERFILME - PLATA FILMS YAPIMI Yön. & Sen.** Amando de Ossorio, **Yap.** José Antonio Perez Giner, Salvadore Romero, **Gör. Yön.** Pablo Ripoll, **Müz.** Anton Garcia Abril, **Oyn.** Lone Fleming (Betty), Cesar Burner (Roger), Maria Elena Arpon (Virginia), José Thelman (Pedro), Rufino Ingles (Komiser Oliviera), Veronica Llimera (Nina), Simon Arriaga (Morg Çalışanı), Francisco Sanz (Profesör Candal), Juan Cortes (Adli Tıp Uzmanı), Maria Silva (Maria).

RENKLİ, 35 mm, 101 DAK.

NOE, GASPAR (BUENOS AIRES, 1963) Arjantinli yönetmen. Pornografinin sınırlarında dolaşan şiddet eksenli filmleriyle tartışmalar yaratmış bir sinemacıdır. 1976 yılında ailesiyle birlikte Fransa'ya göç eden sanatçı *Ecole Nationele Superieur Louis Lumiere*'de sinemacılık eğitimi almış ve öğrenimi sırasında iki kısa metrajlı film (*Tintarella di luna, Pulpe amere)* yönetmiştir. İlk önemli filmi "Carne"nin yapımını eşi ve ortağı Lucile Hacıhaliloviç ile birlikte gerçekleştirmiştir. Otistik kızına tecavüz ettiğini sandığı bir adamdan intikam alan hasta ruhlu bir kasabın hikayesini anlatan film, Noe'nin şok edici sinemasının ilk işaretlerini vermektedir.

Gaspar Noe'nin ilk uzun metrajlısı "Seul contre tous" (Herkese Karşı Tek Başına) gösterildiği yıllarda "Taxi Driver" (Taksi Şoförü), "Salo", "Straw Dogs" (Köpekler) ve "Faustrecht der Freiheit" (Özgürlüğün Zorbalık Hakkı) gibi sert, taviz vermez filmlerle aynı kefeye konmuştur. Orta metrajlı "Carne"nin devamı olan "Seul contre tous"da hapisten çıkan kasabın kendine yeni bir hayat kurma çabalarını izleriz. Hamile sevgilisi ve annesinin Lille

şehrindeki evine taşınan kahramanımız orada bir kasap dükkanı açmak niyetindedir. Ama işler yolunda gitmez ve sevgilisini kötü bir şekilde hırpalayan kasap, kızını bulmak için tekrar Paris'e döner. Beş parasızdır ve içindeki öfke giderek kabarmaktadır. Olaylar dramatik bir şekilde gelişir. Çevresine yabancılaşmış, nevrotik bir kişiliğin yaşadığı psikolojik çalkantıları son derece rahatsız edici görüntüler, dış sesler ve tiplemelerle beyazperdeye aktaran Noe, filmini festivalden festivale dolaştırmıştır. "Seul contre tous"-yu takip eden "Irreversible" (Dönüş Yok) gösterildiği her yerde fırtınalar koparmış ve özellikle 10 dakika süren dayanılmaz tecavüz sahnesiyle çok konuşulmuştur. Sondan başa doğru ilerleyen film basit bir öç alma hikayesi anlatır: Hamile kadın (Monica Bellucci) bir partiden çıktıktan sonra Paris'in alt geçitlerinden birinde tecavüze uğrar. Erkek arkadaşı ve eski kocası (Vincent Cassel, Albert Dupontel) intikam almak için tecavüzcünün (Jo Prestia) peşine düşer. Filmdeki gerçekçi şiddet sahnelerinin ve baş döndüren kamera hareketlerinin yarattığı etkiye ve kaos ortamına dayanamayan pek çok seyirci sinemaları terk etmiştir. Noe'nin psychedelic bir melodram olarak nitelediği ilk İngilizce konuşmalı filmi "Enter the Void" (Boşluk) kışkırtıcı sahneleriyle seyredenleri yine ikiye bölmüştür. Japonya'da öldürülen ve hayalet olarak geri dönen uyuşturucu satıcısı bir gencin, striptizci kızkardeşiyle olan ilişkilerini müthiş bir görsellikle işleyen filmde bol miktarda çıplaklık, hardcore seks ve hatta grafik bir çocuk düşürme sahnesi yer almaktadır.

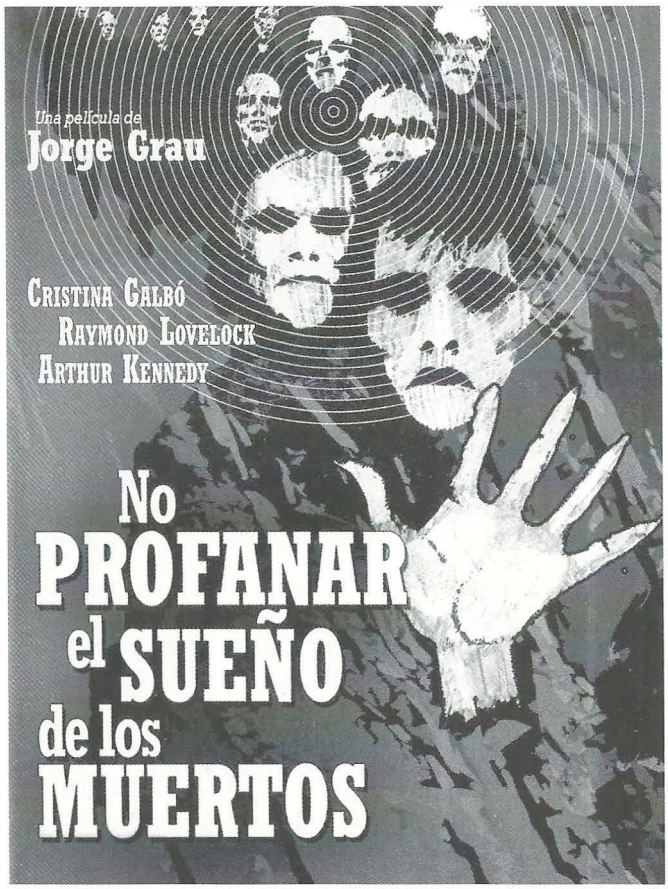
▸ **FİLMOGRAFİ:** Carne (1991) • Seul Contres Tous (1998) • Irreversible (2002) • Enter the Void (2009)

Tom Noonan • Manhunter (İnsan Avcısı)

NOONAN, TOM (GREENWICH, CONNECTICUT, 1951) Amerikalı oyuncu. Sıradışı fiziğiyle dikkat çeken bu sahne kökenli aktör Michael Mann'in stilize polisiye-korkusu "Manhunter"da (İnsan Avcısı) ürkünç bir seri katil portresi çizmiştir. "Wolfen" (Kurtlar), "The Monster Squad" (Canavarlar Takımı), "The Roost" (Tüneyenler) "House of the Devil" (Şeytanın Evi), "Late Phases" (Son Evreler) diğer tür çalışmalarıdır.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Heaven's Gate (1980) • Wolfen (1981) • Tales from the Darkside (TV 1984) • Manhunter (1986) • The Monster Squad (1987) • Robocop 2 (1990) • Heat (1995) • The Astonaut's Wife (1999) • The Roost (2005) • The House of the Devil (2009) • Late Phases (2014)

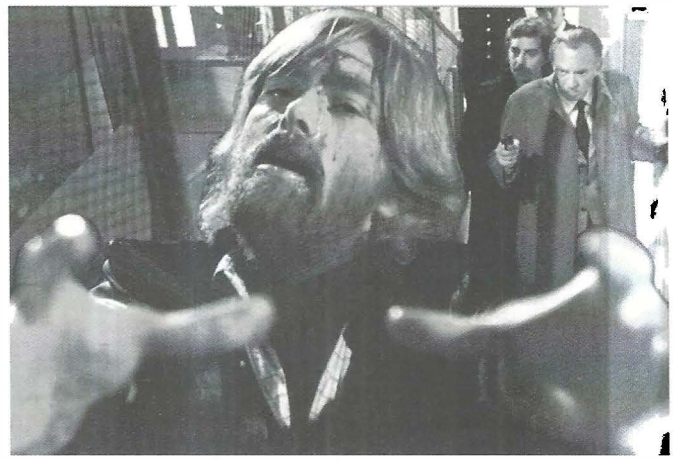
NO PROFANAR EL SUEÑO DE LOS MUERTOS (Ölülerin Uykusuna Saygısızlık Etme) Jorge Grau'nun yönettiği 1974 tarihli İspanyol-İtalyan ortak yapımı film. Senaryosu, Avrupa piyasa sinemasının tanıdık isimleri Sandro Continenza, Juan Cobos, Marcello Coscia ve Miguel Rubio ortaklığıyla yazılmış, çekimleri Manchester, Derbyshire, Madrid Cinearte ve Roma Cinecitta stüdyolarında yapılmıştır. İngiltere taşrasında zombi dehşetiyle yüz yüze kalan iki gencin yaşadıklarını anlatır; 70'lerde üretilen çoğu Avrupa korku filmi gibi çeşitli alternatif başlıklarla piyasaya sürülmüştür. Amerika ve Britanya'da "The Living Dead at Manchester Morgue" (Manchester Morgundaki Yaşayan Ölü), "Breakfast at Manchester Morgue" (Manchester Morgunda Kahvaltı), "Don't Open the Window" (Pencereyi Açma!), "Let Sleeping Corpses Lie" (Uyuyan Ölüleri Yerlerinde Bırakın), Almanya'da "Das Leichenhaus der lebenden toten" (Yaşayan Ölülerin Cesetler Evi), Fransa ve Kanada'da "Les massacre des morts-vivants" (Yaşayan Ölülerin Katliamı), İtalya'da "Non si deve profanare il sonno dei morti" (Ölülerin Uykusuna Saygısızlık Etme) isimleriyle vizyona giren filmin yapımcısı Edmondo Amati 70'lerde pek çok İtalyan B filmini (Kabus, Deccal, Cehennem Dönüşü, Mahşerin Dölü) finanse etmiştir. Amerikan Anchor Bay firması "No profanar..."ın kesintisiz DVD kopyalarını 2004 yılında piyasaya sürmüştür. DVD'de yönetmen Jorge Grau'yla (bazı kopyalarda İspanyol sinemacının adı George Grau olarak geçmektedir)

No profanar el sueño de los muertos
(Ölülerin Uykusuna Saygısızlık Etme) •
Cristina Galbó, Fernando Hilbeck

yapılan keyifli bir söyleşi de bulunmaktadır. Anchor Bay'in kardeş firması Blue Underground 2008'de koleksiyoncular için iki disklik özel bir versiyon hazırlamıştır. Ekstralar bölümünde erkek başrol oyuncusu Ray Lovelock, makyaj sorumlusu Giannetto De Rossi ve Jorge Grau'yla çekim mekanlarında yapılan söyleşiler yer almaktadır.

- **KONU:** Manchester'da antikacılık yapan George ve ablasını ziyarete giden Edna şehir dışındaki bir benzincide tesadüf eseri tanışırlar. Benzin alırken kazayla George'un motosikletine çarpan Edna genç adamı arabasına davet eder. Onu gideceği yere bırakmadan önce ablasına uğraması gerekmektedir. Yolda, adres sormak için arabadan inen George, Edna'yı ıssız bir yerde yalnız bırakır. O sırada ortaya çıkan kırmızı gözlü, hayalete benzeyen bir adam Edna'ya saldırma teşebbüsünde bulunur. Saldırıdan yara almadan kurtulan Edna başına gelenleri anlatır ama George'u ikna edemez. Edna'nın uyuşturucu bağımlısı ablası Katie'nin evinde bir trajedi hüküm sürmektedir. Ablanın kaba saba fotoğrafçı kocası Martin göl kenarında çalışırken Edna'ya saldıran *hayalet adam* tarafından parçalara ayrılmıştır. Olay yerine gelen sadist ruhlu bir polis, cinayeti uyuşturucunun etkisindeki Katie'ye yıkmak niyetindedir. Ama gerçek bambaşkadır. Tarım bakanlığınca böceklere karşı geliştirilen bir makinanın yan etkisiyle çevredeki ölüler mezarlarından kalkarak et yiyen zombilere dönüşmüşlerdir. Sinir krizleri geçiren Katie, Manchester'daki bir kliniğe kapatılır; George ve Edna bir otele yerleşirler...Saldırgan adamın Guthrie adlı işsiz güçsüz bir serseri olduğunu ve bir hafta önce öldüğünü gazetede okuyan George yanına Edna'yı alarak mezarlığı ziyaret eder. Mezarlıkta, aralarında Guthrie'nin de olduğu taze insan eti peşindeki zombilerin saldırısına uğrayan genç çift son anda kurtulmayı başarır. Ama, onları izlemekle görevli bir polis memuru zombiler tarafından parçalara ayrılmıştır. Yaşlı müfettiş cinayetlerin basit bir polisiye vaka olduğunu düşünmektedir;kuşkulu listesinin ilk sırasında gençler vardır. Hastaneye ablasını ziyarete giden Edna morgda canlanan ölülerin arasında kalır... Edna'nın yardımına koşan George ise kendisiyle kafayı bozan polis müfettişinin hışmına uğrayacaktır.

No profanar el sueño de los muertos
(Ölülerin Uykusuna Saygısızlık Etme) • Ray Lovelock

No profanar el sueño de los muertos
(Ölülerin Uykusuna Saygısızlık Etme) •
Cristina Galbó, Joaquin Hinojosa

"No profanar el sueno de los muertos" İngiltere'de çekilen ender İspanyol korku filmlerinden biridir; sansürlenerek gösterime girdiği yıllarda George Romero klasiği "Night of the Living Dead"in kanlı bir Avrupa versiyonu olarak kabul görmüştür. Teknolojik gelişmelere kuşkuyla yaklaşan ve çevreci mesajıyla dikkat çeken bu kalburüstü film son derece karamsar bir çizgide ilerler ve izleyenleri isyan ettiren görüntülerle sonlanır. Filmin kötümserliği Manchester ve çevresini adeta bir yaşayan ölüler şehri gibi betimleyen post apokaliptik çağrışımlı giriş sekansında açığa çıkar. Jeneriklere eşlik eden görüntüler ekolojik bir felaketi, ya da neredeyse kıyamet gününü çağrıştırırken (filmin hippi kahramanı George motoruyla şehri terk ettiği sırada tüten fabrika bacaları, ağızlarını, burunlarını sıkıca kapatmış asık suratlı insanlar, yerde yatan ölü bir kuş ve çöp dağlarının arasından geçer) şehrin dışında manzara giderek güzelleşir. Bir benzincide kaderleri kesişen Ge-

No profanar el sueño de los muertos
(Ölülerin Uykusuna Saygısızlık Etme) • Fernando Hilbeck

orge ve Edna çok geçmeden pastoral İngiltere taşrasının kötücül yüzüyle tanışacaktır. Bir yandan canlanan ölüler; öbür yandan onların varlığına inanmayan, faşist bir polis müfettişiyle uğraşmak zorunda kalan kahramanlarımız mücadeleyi sonuna kadar bırakmazlar. Gerilimin doruk noktasına çıktığı klostrofobik hastane ve mezarlık sahneleri ise hardcore korku fanatiklerinin hoşlanacağı anlarla dopdoludur. İtalyan makyaj efekt ustası Giannetto De Rossi'nin deneyimli ellerinden çıkan sahnelerde kabirlerini ve morgdaki sedyelerini terk eden yürüyen ölüler kurbanlarının iç organlarını iştahla yerler, kadınların göğüslerini parça parça ederler. Film, istismar kokan bu tarz ticari bölümlerine karşın özelikle 80'lerde benzerlerine sıkça rastlanan İtalyan ve İspanyol zombi ucuzluklarından kesin çizgilerle ayrılmaktadır. Sinema endüstrisinde tutunamayan yetenekli Jorge Grau sahte bilimsellik kokan saçma hikayeyi elinden geldiğince gerçekçi bir yörüngeye oturtmayı başarmış; Avrupa zombi filmlerinde görmeye alışmadığınız canlı ve insani karakterler yaratmıştır. Karamsarlığı ve trajik finaliyle "Night of the Living Dead"in mirasına sahip çıkan özel bir korku filmidir "No profanar el sueno de los muertos"...

Arkadaşlarıyla güzel bir hafta sonu tatili geçirmeyi planlarken cehennemin ortasına düşen antikacı George karakterini İtalyan B sinemasının yakışıklı ve sempatik aktörlerinden Ray Lovelock (1950) canlandırmıştır. 80'lerde sinemayı bırakan ve Amerika'ya yerleşen İspanyol Cristina Galbó, Edna rolüyle Lovelock'a eşlik ederken, işsizlikten bir dönem İtalya'yı mesken tutan Amerikalı karakter oyuncusu Arthur Kennedy (1914 - 1980) kötü ruhlu polis rolüyle izleyenlerin nefretini toplamayı ziyadesiyle başarmıştır. Kadronun geri kalanı İspanyol (Jeannine Mestre, Fernando Hilbeck, Jose Ruiz Lifante, Joaquin Hinojosa, Vicente Vega) ve İtalyan oyunculardan (Aldo Massasso, Giorgio Trestini, Roberto Posse, Vera Drudi) oluşmaktadır.

▸ **FLAMINIA PRODUZIONI CINEMATOGRAFICHE YAPIMI Yön.** Jorge Grau, **Sen.** Juan Cobos, Sandro Continenza, Marcello Coscia, Miguel Rubio, **Yap.** Edmondo Amati, **Gör. Yön.** Francisco Sempere, **Müz.** Giuliano Sorgini, **Kur.** Vincenzo Tomassi, **Kos.** Carmen De La Casa, **San. Yön.** Rafael Ferri, **Öz. Ef.** Giannetto De Rossi, **Oyn.** Cristina Galbó (Edna), Ray Lovelock (George), Arthur Kennedy (Polis Müfettişi), Aldo Massasso (Kinsey), Giorgio Trestini (Craig), Roberto Posse (Benson), José Ruiz Lifante (Martin), Jeannine Mestre (Katie), Gengher Gatti (Keith), Fernando Hilbeck (Guthrie), Vera Drudi (Mary), Anita Colby (Hemşire) Joaquin Hinojosa (Doktor), Vicenta Vega (Dr. Duffield).

RENKLİ, 35 mm, 95 DAK. (SANSÜRSÜZ VERSİYON)

O'BANNON, DAN (ST. LOUIS, MISSOURI, 1946 - LOS ANGELES, 2009) Amerikalı senaryo yazarı, yönetmen. Güney Kaliforniya Üniversitesi Film Okulu mezunudur; korku ve bilim kurgu türlerinde ürünler vermiştir. Üniversite arkadaşı John Carpenter'ın kült bilim kurgusu "Dark Star"la (Karanlık Yıldız) sinema kariyerine parlak bir başlangıç yapmış; esas ününü türünün klasiklerinden "Alien"ın (Yaratık) senaryosuyla elde etmiştir. Filmin yazım aşamasında yapımcılarla (Walter Hill, David Giler) sürekli çatıştığı söylenen O'Bannon devam filmlerinde yerini başkalarına bırakmıştır. 80 ve 90'larda ölülerin yaşama döndüğü küçük bir sahil kasabasında geçen "Dead & Buried" (Ölü ve Gömülmüş), bilim kurgu-korku karışımları "Lifeforce" (Uzaylı Vampirler), "Invaders from Mars" (Mars'tan Saldıranlar), Philip K. Dick'in hikayelerine dayalı "Screamers" (Haykıranlar) ve "Total Recall"un (Gerçeğe Çağrı) senaryolarını yazmıştır; ilk yönetmenlik deneyimi "Return of the Living Dead" (Yaşayan Ölülerin Dönüşü) havaya karışan zehirli gazların etkisiyle mezarlarını terk eden cesetlerle ilgili bir hikaye anlatan harika bir zombi filmi parodisidir; devam filmleri de çekilmiştir. Kamera arkasına geçtiği son film "The Resurrected" (Hortlak) H. P. Lovecraft'ın "The Case of Charles Dexter Ward" (Charles Dexter Ward Vakası) adlı kısa romanının modernize edilmiş bir versiyonudur. Kronik bir bağırsak hastalığı sonucunda yaşama veda eden O'Bannon senaryolarının çoğunu yakın çalışma arkadaşları Ronald Shusett ve Don Jakoby'le ortak yazmıştır.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Dark Star (Sen. 1974) • Alien (Sen. 1979) • Dead and Buried (Sen. 1981) • Blue Thunder (Sen. 1983) •

Return of the Living Dead (Yön. Sen. 1985) • Lifeforce (Sen. 1985) • Invaders from Mars (Sen. 1986) • Total Recall (Sen. 1990) • The Resurrected (Yön. 1992) • Screamers (Sen. 1995) • Bleeders (Sen. 1997)

ODISHON (Ölüm Provası) Takashi Miike'nin yönettiği 1999 yapımı Japon filmi. Ryu Murakami'nin aynı adlı romanından uyarlanan senaryosu ünlü yönetmen Shohei Imamura'nın oğlu Daisuke Tengan tarafından yazılmıştır. Daha önce filmleri festivallerde gösterilmesine karşın geniş kitlelerce tanınmayan Miike'nin uluslararası alanda ses getiren ve Batılı sinemalarda vizyona giren ilk filmidir. Japon sinemacının sapkın ve vahşet dolu sinemasına alışkın olmayanları -yönetmenin en düz anlatımlı filmlerinden biri olmasına karşın- hayli zorlayan "Odishon" finaldeki dayanılmaz işkence sahneleriyle tam bir şok yaratmıştır. Rotterdam Film Festivali'ndeki gösterimi sırasında bazı izleyiciler rahatsızlanmış, bazıları ise sinemayı terk etmiştir. Miike'yi Batı'da kült bir yönetmen konumuna getiren "Odishon" en ürkünç filmler listelerinde sürekli ön saflarda yer almaktadır. İngiliz Tartan Video 2004 yılında makaslanmış bir DVD piyasaya sürmüştür. Lions Gate'in 2005 tarihli özel baskısı ise filmin 115 dakikalık kesintisiz versiyonunu kapsamaktadır. Tartan DVD'sinin ekstralarında Miike'yle bir söyleşi de yapılmıştır.

▸ **KONU:** Karısını yıllar önce kaybeden Shigeharu Aoyama liseye giden delikanlı oğlu Shigehiko ile aynı evi paylaşmaktadır. Başarılı bir video yapım şirketinin sahibi olmasına karşın yalnızlık çeken Aoyama'nın tek isteği yeniden evlenmektir. Film yapımcısı arkadaşı Yoshikawa ile her zaman gittikleri barda kafayı çekerlerken evlilik konusu açılır. O sırada Yoshikawa'nın aklına parlak bir fikir gelir. Sanki bir film çekecekmiş gibi seçmeler düzenleyecekler ve kadın oyuncu adaylarıyla tek tek konuşacaklardır. Böylece Aoyama finale kalan oyuncu adayları arasından yeni hayat arkadaşını seçme şansına kavuşacaktır. Aoyama arkadaşının teklifini etik bulmamasına karşın kabul eder ve başvuran adayların resimlerini, özgeçmişlerini dikkatle inceler. Asami adlı 24 yaşındaki genç kızdan çok etkilenmiştir. Bir zamanlar baleyle uğraşan Asami geçirdiği kazadan sonra dansı bırakmıştır. Seçme günü gelip çattığında kızlar marifetlerini sergilerlerken Aoyama kararını çoktan vermiştir bile. Ağırbaşlı, saygılı ve mütevazi Asami diğer kızlardan çok farklıdır... Ama Yoshikawa arkadaşı gibi düşünmemektedir. Asami'den hiç mi hiç hoşlanmamıştır. Kız hakkında ufak bir araştırma yapar. Daha önce çalıştığını iddia ettiği yerlerdeki adreslerde kimseler yoktur.

Asami ve Aoyama çıkmaya başlamışlardır... Hafta sonu tatili için gittikleri bir kıyı otelinde Asami çocukluğunda uğradığı cinsel tacizlerinden bahseder ve vücudundaki o yıllardan kalma yanıkları gösterir. Aoyama'dan sadece kendisini sevmesini istemektedir. Sevişirler... Ertesi sabah resepsiyondan gelen telefonla uyanan Aoyama genç kadının oteli terk ettiğini öğrenir. Şehre geri dönen adam, Asami'nin 12 yıl boyunca ders aldığı eski bale okulunu ziyaret eder. Okulda yalnızca tekerlekli sandalyede oturan takma bacaklı bir ihtiyar vardır... Yaşlı adam Asami'ye çocukken tacizde bulunduğunu itiraf eder... Aoyama daha sonra genç kadının bir süreliğine çalıştığı bara gider... Orada rastladığı bir adam barın bir yıldan beri kapalı olduğunu çünkü sahibesinin parçalanarak öldürüldüğünü söyler... Polis cesedin yanında fazladan bir kulak, bir dil ve üç tane de parmak bulmuştur. Aoyama düşüncelerle

Odishon (Ölüm Provası) • Eihi Shiina

Odishon (Ölüm Provası) • Eihi Shiina

evine geri döner, kendine bir içki hazırlar... İçkisinden birkaç yudum alması kendinden geçmesine yetmiştir. O sırada elinde bir çantayla Asami salona girer. Kapının ardında baba oğulun köpeklerinin cansız bedeni yatmaktadır. Aoyama'nın bedeni Asami'nin viskisine döktüğü uyuşturucuyla felç olmuştur ama sinirleri hala faaldir... Kadın çantasından çıkardığı iğneleri adamın vücudunun en acı veren yerlerine saplamaya başlar... Bir yandan da sadist bir ifadeyle *"Daha derine... daha derine"* diye mırıldanmaktadır. Sıra gözlerin altına gelmiştir. Burası da en çok acı veren yerlerden biridir... Aoyama çığlıklar atarken, Asami büyük bir zevkle işine devam etmektedir. İğnelerle işi bittikten sonra adamın ayaklarına kelepçeler takar ve eline gergin bir piyano teli alır. Bu tel, eti ve kemikleri kolaylıkla kesebilmektedir. Psikopat kadın sadistik bir coşkuyla Aoyama'nın önce sol ayağını keser... Sıra öbür ayağa gelmiştir. Tam o sırada Shigehiko evden içeri girer ve kanlar içinde yatan babasıyla göz göze gelir. Saklanan Asami önceden hazırladığı bayıltıcı spreyle oğlana arkadan saldırır... Çocuk yukarı kata kaçmayı başarır... Arkasından gelen Asami spreyi yüzüne doğru sıkarken, Shigehiko son bir gayretle kadına bir tekme savurur... Merdivenlerden aşağı yuvarlanan Asami'nin boynu kırılmıştır. Shigehiko polisi ararken Asami ve Aoyama son bir kez bakışırlar... *"Yalnız yaşamak çok zor. Konuşacak kimsem yok. Bana destek olan ilk kişi sensin... Beni sıcak bir şekilde sardın... Ve beni anlamaya çalıştım..."* diye fısıldar Asami. Bunlar son sözleridir.

Takashi Miike'nin filmlerini inceleyen "Agitator" adlı kitabın yazarı Tom Mes "Ölüm Provası"ndan mutluluğu arayan iki yalnız ruhun hikayesi diye bahseder. Miike'ye göre "Ölüm Provası" kesinlikle bir korku filmi değildir. Canavarlar yoktur; doğaüstü oluşumlar yoktur... Sadece, davranışlarında tuhaflıklar olan ve sevdiği insanı yanında isteyen genç bir kızın hikayesidir. Ayrıca çok büyük bir suç işlememiş, sadece adamın ayağını kesmiştir(!) Miike, korku filmlerinde anlatılan dehşet verici şeylerin gerçek yaşamda var olmadığını, onun için bu filmlerden zevk aldığımızı ama gerçek yaşamın içinde de dehşet verici şeyler yaşandığını ve bunların sorumlusunun insanoğlu olduğunu belirtir. Gerçek yaşamın içindeki şiddet daha acı vericidir. Tıpkı "Ölüm Provası"ndaki gibi.

Miike'nin, ortalama izleyicinin beğenilerini tamamıyla dışlayan, açık saçık ve kana boyanmış absürd Yakuza filmlerinin tersine "Ölüm Provası" son derece duygusal görüntülerle açılır... Hastanede son saatlerini yaşayan bir kadın... Ona hediye getiren küçük oğlu... Üzüntüden perişan düşmüş bir koca... Aradan yedi yıl geçer... Aoyama karısının ölümünden sonra kendini tamamıyla işine vermiş ve sekreteriyle bir gecelik ilişkisinin dışında ciddi bir ilişki yaşamamıştır. Ruhunda açılan çocukluk yaraları kapanmayan Asami ise erkeklerden nefret eden bir psikopata dönüşmüştür. (Asami'yi canlandıran 1976 doğumlu Eihi Shiina mankenlikten sinemaya geçmiştir. Miike, bu rolde onun yerine başka bir aktristin oynaması halinde "Ölüm Provası"nın bambaşka bir film olacağından bahseder. Aoyama'nın ayağını keserken aktristin yüzünde beliren huzursuz edici gülümseme dehşet vericidir.) Eşyasız bir apartman dairesinde, ayaklarını ve dilini keserek bir çuvala tıkıştırdığı müzik yapımcısıyla (önceki işvereni) birlikte yaşamaktadır. Kölesi haline getirdiği adamı kusmuklarıyla besler, günlerini Aoyama'dan telefon bekleyerek geçirir... İki yalnız insan kafelerde, lüks restoranlarda buluşarak birbirlerini yakından tanırlar... Saf ve iyi niyetli Aoyama'nın malın gözü arkadaşı Yoshikawa kadının tekin biri olmadığını çoktan anlamıştır. Ama aşktan başı dönen Aoyama'nın gözü bir şey görmemektedir...Her şeyi anladığında çok geç olacaktır.

Rotterdam Film Festivali'nde iki ödül birden kazanan "Ölüm Provası" Porto'da düzenlenen Fantasporto'da ise büyük ödüle layık görülmüştür. Ülkemizde 2004 yılında vizyona giren filmin ilk gösterimi 2001 İstanbul Film Festivali'nde yapılmıştır.

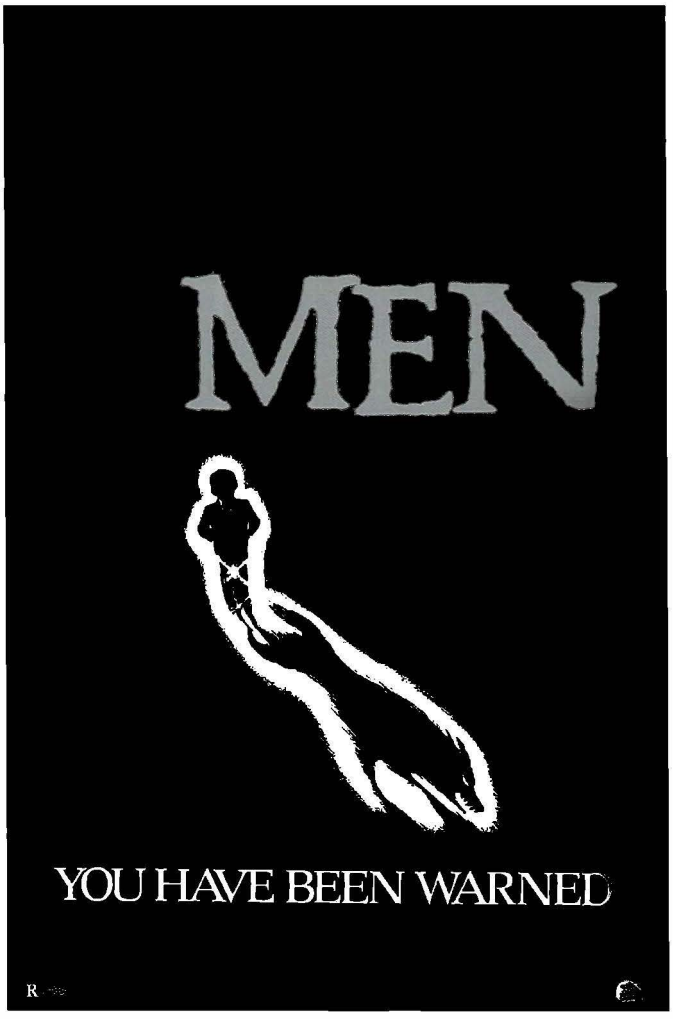
▸ **AFDF - CREATORS COMPANY CONNECTION - OMEGA PROJECT YAPIMI Yön.** Takashi Miike, **Sen.** Daisuke Tengan (Ryu Murakami'nin Romanından), **Yap.** Satoshi Fukushima, Akemi Suyama, **Gör. Yön.** Hideo Yamamato, **Müz.** Koji Endo, **Kur.** Yasushi Shimamura, **San. Yön.** Tatsuo Ozeki, **Kos.** Tomoe Kumagai, **Mak. Ef.** Yuuichi Matsui, **Oyn.** Ryo Ishibashi (Aoyama), Eihi Shiina (Asami), Tetsu Sawaki (Shigehiko), Jun Kunimura (Yoshikawa), Renji Ishibashi (Yaşlı Adam), Miyuki Matsuda (Ryoko), Toshie Negishi (Rie), Ren Osugi (Shimada)

RENKLİ, 35 mm, 115 DAK. (KESİNTİSİZ VERSİYON)

OGILVY, IAN (WOKING, SURREY, 1943) İngiliz oyuncu. Televizyon ağırlıklı bir kariyeri vardır; 60 ve 70'lerde genç yaşta hayatını kaybeden yönetmen arkadaşı Michael Reeves'in "La sorella di Satana" (Şeytanın Kızı), "Sorcerers" (Büyücüler), "Witchfinder General" (Büyücü Avcısı); Amicus filmleri "From Beyond the Grave" (Mezarlık Ötesinden) ve "And Now the Screaming Starts"da (Ve Şimdi Haykırış Başlıyor) oynamıştır. Ayrıca sayısız televizyon filmi ve dizisinde gözükmüş, 70'lerin popüler dizilerinden "The Saint"in (Aziz) devamı "Return of the Saint"de (Azizin Dönüşü) Roger Moore'un yerini almıştır.

▸ **FİLMOGRAFİ:** La sorella di satana (1966) • The Sorcerers (1967) • Witchfinder General (1968) • Wuthering Heights

(1970) • And Now the Screaming Starts (1973) • From Beyond the Grave (1974) • Death Becomes Her (1992) • Puppet Master 5: The Final Chapter (1994) • After Midnight (2007)

THE OMEN (Kehanet) Richard Donner'ın yönettiği 1976 tarihli İngiliz - ABD ortak yapımı film. Senaryosu, televizyon kökenli David Seltzer tarafından yazılmıştır. Seltzer'ın kendi senaryosundan romanlaştırdığı "The Omen" ülkemizde de yayınlanmış (İfrit, Altın Kitaplar) ve çok satan kitaplar listelerini bile zorlamıştır. *Şeytani Çocuk* konulu filmlere ivme kazandıran ve onlarca taklidi çevrilen "The Omen" masum bir çocuk görünümündeki Anti İsa'yı yani Deccal'ı evlat edinen bir büyükelçinin çevresinde gelişen bir hikaye anlatır. Çekimleri Londra, Surrey yakınları, Roma, Şikago, Kudüs ve Shepperton stüdyolarında yapılmıştır. 2.800.000 dolar bütçeli bu 20th Century Fox filmi daha ilk haftasında parasını ikiye katlamış ve kiralamalar hariç toplam 60 milyonluk gişe yapmıştır. Başarılı bir reklam kampanyasının (filmin tanıtımına neredeyse bütçesi kadar para harcanmıştır) yanısıra Gregory Peck ve Lee Remick gibi yıldız oyuncularıyla sükse yapan filmin İngiliz yardımcı oyuncuları David Warner ve Billie Whitelaw çok daha etkileyici performanslar sergilemişlerdir. 20th Century Fox 2006 yılında piyasaya 2 diskli, bol ekstralı bir DVD sürmüştür. İlk diskte yönetmen Richard Donner ve kurgucu Stuart Baird'in sesli yorumları, besteci Jerry Goldsmith'in görüşleri filme eşlik ederken, ikinci diskte "666: The Omen Revealed" (Kehanetin Ortaya Çıkışı), "The Omen Legacy" (Kehanetin Mirası), "Screenwriter's Notebook" (Senaristin Not Defteri) gibi izleyicinin merakını gideren belgeseller yer almaktadır. "The Omen"ın Türkçe altyazılı bir Blu Ray diski de bulunmaktadır.

▸ **KONU:** ABD'nin Roma Büyükelçisi Robert Thorn'un hamile eşi Katherine'nin bebeği ölü doğmuştur. Günlerden Temmuz'un 6'sıdır, saat ise sabah altıyı göstermektedir. Hastanedeki bir rahip Thorn'a aynı saatlerde doğan öksüz ve yetim bir bebeği evlat edinmeyi önerir. Robert Thorn pek istekli olmamasına karşın karısının çok üzüleceğini düşünerek kabul eder. Kathy'nin evlat edinmeyle ilgili hiçbir şeyden haberi olmayacaktır. Bebeğe Damien adını verirler... Thorn çok geçmeden Londra'ya büyükelçi olarak atanır. Londra'daki günleri mutluluk içinde geçmektedir. Ta ki Damien'ın beşinci yaş gününe kadar... Rezidansın bahçesinde düzenlenen muhteşem yaş günü partisi şok edici bir olayla kesilir: Damien'ın dadısı herkesin gözleri önünde pencereye çıkarak kendini asmıştır. Bir Rottweiler köpeğiyle gelen yeni dadı Baylock garip tavırlı bir kadındır

The Omen (Kehanet) • Lee Remick, Harvey Stephens

The Omen (Kehanet) • Harvey Stephens

ve Damien'ı hemen koruması altına alır... Damien kadınla çok iyi anlaşmaktadır...

Bir kaç gün sonra büyükelçiliğe gelen bir rahip çılgınca gibi görünen açıklamalarda bulunur. Thorn adamı kovar ama sonra ısrarı üzerine Thames nehri kıyısında buluşmayı kabul eder. Rahibe göre Damien aslında Anti İsa'nın insan kılığına bürünmüş halidir. Karısı Kathy bir bebek daha beklemektedir... Damien önce doğmamış bebeği, sonra Kathy'yi ve Robert'i ortadan kaldırarak hükümdarlığını ilan edecektir. Çocuğun vakit geçirmeden bir kilise sunağında katledilmesi gerekmektedir. Robert rahibin söylediği deli saçması şeyleri ciddiye almaz ama birbiri ardına gelişen olaylar onu düşüncelere sevk edecektir.

Kendisini uyaran rahip Brennan randevularından hemen sonra, kilise çatısından düşen bir paratonerin göğsüne saplanmasıyla hayatını kaybeder... İmkansız olmasına karşın karısının tekrar hamile kaldığını öğrenir... Ertesi gün Damien üç tekerlekli bisikletiyle üst katta gezinirken bilerek annesine çarpar ve kadının tırabzanlardan aşağı yuvarlanmasına neden olur. Kazayı ufak tefek kırıklarla atlatan Kathy bebeğini düşürmüştür. Bu arada Thorn, baştan beri peşinden ayrılmayan paparazzi Jennings'le buluşur. Rahibin ve ölen dadının resimlerini çeken Jennings kurbanların başlarının üzerinde tuhaf imgeler saptamıştır. İyiden iyiye kuşkuya düşen Thorn, Damien'ın doğumuyla ilgili gerçekleri öğrenmek için Jennings'le birlikte Roma'ya uçar... Damien'ın doğduğu hastane beş yıl önce çıkan yangınla kül olmuştur. Hastanenin bir manastırda inzivaya çekilen baş rahibiyle görüşen Thorn ve Jennings adamdan önemli bilgiler alırlar. Damien'ın gerçek annesi Roma dışındaki metruk bir mezarlıkta yatmaktadır... Kiraladıkları araçla inin cinin top oynadığı ürkünç mezarlığa geldiklerinde hava iyice kararmıştır. Mezarın kapağını zorlukla açan iki adam bir çakalın iskeletiyle karşılaşırlar... Damien bir çakaldan dünyaya gelmiştir. Yan taraftaki mezarlıkta ise Thorn'un hastanede doğar doğmaz öldürülen gerçek oğlunun kemik parçaları bulunmaktadır. O sırada mezarlığa inen bir Rottweiler ordusu Thorn ve Jennings'e saldırır. Güçlükle köpeklerden kurtulan iki adam Roma'daki otellerine geri dönerler... Thorn hemen Londra'ya telefon açarak hastanedeki karısını uyarmak ister ama şeytanın müritlerinden bayan Baylock, Kathy'yi pencereden aşağı atarak öldürmüştür bile...

Thorn'un önünde artık Damien'ı ortadan kaldırmaktan başka seçenek kalmamıştır. Anti İsa'yı durduracak tek kişi İsrail'de yaşayan arkeolog ve din bilimci Bugenhagen'dir... Kudüs'te Bugenhagen'la buluşan Thorn şeytanın ancak kutsal bir mekanda, yedi kutsal hançerle ortadan kaldırılabileceğini öğrenir... Hala kuşkuları vardır... Bir çocuğu nasıl öldürebilecektir? Bugenhagen'in verdiği hançerleri yere fırlatır ama yolculuk arkadaşı Jennings onları gizlice yanına alır. Meraklı gazeteci bunun bedelini birazdan hayatıyla ödeyecektir... Jennings'in korkunç bir kaza sonucunda ölmesinden sonra Londra'ya dönen Thorn evde daha korkunç bir keşifte bulunur: Damien'ın kafasında şeytanın işareti olan 666 sayısı kazılıdır... O sırada arkadan sinsice yaklaşan bayan Baylock, Thorn'a saldırır... Kadını bir makasla haklayan Thorn çocuğu ve hançerleri yanına alarak arabasının gazına sonuna kadar basar... Ancak hız limitini geçtiği için polisin dikkatini çekmiştir. Thorn en yakın kilisede arabasını durdurur ve bas bas bağıran çocuğu sunak masasına yatırır... Tam hançerleri saplayacağı sırada çevresini polisler sarmıştır. Bir anda ateş açılır ve her şey kararır... Robert Thorn askeri tören eşliğinde toprağa verilirken ABD Başkanı Damien'ın elinden tutmaktadır. Yakın arkadaşı Robert'in oğlundan artık o sorumludur. Damien arkasını dönerek kameraya bakar... Yüzünü uğursuz bir gülüş kaplamıştır.

Korku sinemasının Rönesans'ı olarak anılacak 70'lerde "The Exorcist"le birlikte gişede hedefi tam on ikiden vuran "The Omen" televizyon kökenli Richard Donner'ın ilk sinema filmidir. Popüler TV dizileri "Kaçak", "Altı Milyon Dolarlık Adam", "Petrocelli"yle kariyer yapan, 1930 New York doğumlu Donner, ilerleyen yıllarda Hollywood'un A listesi yönetmenleri arasına katılmış ve "Superman", "Lethal Weapon" gibi iddialı filmlere imza atmıştır. David Seltzer'ın apokaliptik mesajlar veren, fazlaca fantastik senaryosundan (Seltzer projeye para için katıldığını açıkça itiraf

The Omen (Kehanet) Gregory Peck, David Warner

The Omen (Kehanet) • Gregory Peck

etmiştir) yola çıkan Donner ticari sinemanın bilinen kalıpları içinde oyunu kurallarına göre oynamış ve ilk sinema deneyiminde şaşırtıcı bir yönetmenlik başarısı göstermiştir. Kıyamet alametlerinin ve güya İncil'den alınmış sahte dini referansların (Yahudiler yeniden Zion'a döndüklerinde, bir kuyrukluyıldız gökyüzünü deldiğinde, Kutsal Roma İmparatorluğu yeniden doğduğunda sen ve ben ölmeliyiz. O, sonsuz denizlerden yükselerek, her kıyıda ordular kuracak ve insan insana düşman olacak...) sık sık zikredildiği filmde kehanetlerin bir bir nasıl doğrulandığı da açıklanır. Vadedilmiş topraklara dönen Yahudiler Ortadoğu'da yeni bir devlet kurmuşlardır... Roma İmparatorluğu dev bir güç olan Ortak Pazar'dan (yeni adıyla Avrupa Topluluğu) başka bir şey değildir... "Sonsuz denizlerin arasından yükselmek" deyişi ise politikayı çağrıştırmaktadır... Deccal, politikanın içinden yükselecektir... Nitekim, Damien filmin sonunda ABD Başkanı tarafından koruma altına alınmıştır.

Gerçeklik kaygısı olmayan "The Omen"ın en büyük silahı, her biri dört başı mamur bir korku filmine yakışan ustalıkla çekilen atmosferik cinayet sahneleridir... İlk olarak Damien'a gözcülük yapan Rottweiler'ın ipnotize ettiği genç dadının (Jack Palance'ın kızı Holly Palance) intiharıyla sarsılan seyirci, büyükelçiye Damien'la ilgili gerçekleri açıklayan peder Brennan'ın kilise bahçesinde kazıklanarak ölmesiyle daha da gerilir... Bayan Baylock'un (ürperten yorumuyla harikalar yaratan Billie Whitelaw) Kathy'yi pencereden attığı sahneyle şoka uğrayan seyirciye son darbeyi İngiliz sinemasının bir başka ustası David Warner vurmuştur... Warner'in bir cam kamyonunun altında kalarak kafasının koptuğu sahne korku sineması tarihinin *en şok edici ölümler* listesinin önlerinde yer almaktadır.

Usta kameraman Gilbert Taylor'ın görüntülediği, ilerleyen yıllarda yönetmenlikte karar kılan Stuart Baird'in kurguladığı filmin Gregoryen ilahilerini çağrıştıran ürkünç müziklerinde ise maestro Jerry Goldsmith'in imzası vardır... Müzikleriyle hafızalarda yer eden sayılı korku filmlerinden biri olan "The Omen"ın en çarpıcı parçası koro eşliğinde söylenen *Ave Satana*'dır. Latince *selam şeytan* anlamına gelen *Ave Satana* gerilimin tavan yaptığı sahnelerde kullanılmıştır.

Filmin çekimleri sırasında tuhaf tesadüflerle ortaya çıkan ve ekibi hayli rahatsız eden bir takım tatsız olaylar "Curse of the Omen" (Kehanetin Laneti) adlı 2005 yapımı bir belgesele konu olmuştur. Senarist David Seltzer'ın uçağına yıldırım çarpması, yönetmen Richard Donner'ın otelinin I.R.A. tarafından bombalanması, Rottweiler'ların bakıcılarına saldırması, maymunların çıldırdığı hayvanat bahçesi sahnesinin tamamlanmasından sonra çalışanlardan birinin aslanlar tarafından parçalanması "The Omen"ın ekip arasında lanetli bir film olarak anılmasına neden olmuştur... Tıpkı diğer popüler korku filmleri "The Exorcist" (Şeytan) ve "Poltergeist" (Kötü Ruh) gibi... Elbette tüm bunlar filmin reklamı için hatırı sayılır bir malzeme oluşturmuştur.

Tüm gişe şampiyonu korku filmleri gibi "The Omen"ın

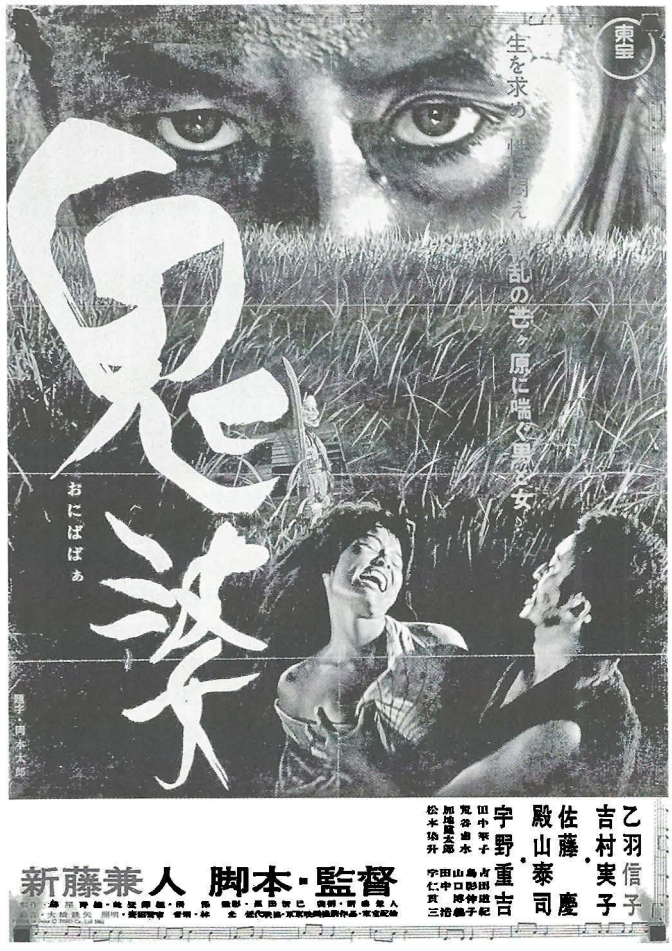
da kaçınılmaz devam filmleri çekilmiştir. Yapımcı Harvey Bernhard'ın sıradan yönetmenlerin ellerine teslim ettiği bu türetilmiş ürünlerin ilki olan "Damien: Omen II"de (İfrit) 13 yaşına basan Damien (Jonathan Scott-Taylor) zengin amcasının (William Holden) himayesinde lüks bir yaşam sürerken gerçek kimliğini keşfeder... Tabii arkasında sürüyle ceset bırakarak... İngiliz sinemasının vasat üstü yönetmenlerinden Mike Hodges'un başladığı ama kovularak yerini eski aktör Don Taylor'a bıraktığı "Damien: Omen II" üzerinde oldukça kafa patlatılmışa benzeyen orijinal ölüm sahneleriyle akıllarda kalmıştır. Serinin üçüncü filmi "The Final Conflict"de (Son Mücadele) 32 yaşındaki Damien (Sam Neill) Thorn şirketler grubunun başına geçmiş ve üvey babası gibi Britanya'ya büyükelçi olarak atanmıştır. Damien'ı ortadan kaldırmak için, Meggido'nun yedi kutsal hançeriyle İngiltere'ye gelen bir grup rahip Deccal'in kötücül güçler tarafından korunduğundan habersizdir. Bu arada ikinci bir İsa İngiltere'de doğmak üzeredir... Damien, müritlerine yeni İsa'nın dünyaya geleceği gün doğan tüm bebeklerin öldürülmesi emrini verir. Reklamcılıktan gelen Graham Baker yönetmiş, ünlü senarist Andrew Birkin (Gülün Adı, Parfüm) yazmıştır. TV için çekilen "Omen IV: The Awakening"de (Uyanış) ise Damien ölmüş ama şeytani güçleri 9 yaşındaki bir kıza sirayet etmiştir... İsviçreli Dominique Othenin-Girard başlamış, Kanadalı Jorge Montesi tamamlamıştır.

"The Omen"ın yapımından tam 30 yıl sonra gerçekleştirilen aynı adlı yeni çevrimde Liev Schreiber (Robert Thorn), Julia Stiles (Katherine Thorn), David Thewlis (Jennings), Mia Farrow (Bayan Baylock), Seamus Davey-Fitzpatrick (Damien), Pete Postlethwaite (Peder Brennan) ve Michael Gambon (Bugenhagen) rol almışlardır. Prag'ın Londra diye yutturulduğu (filmin büyük bölümü Çek Cumhuriyeti'nde çekilmiştir) bu tatsız tuzsuz yeni çevrimde Michael Gambon, David Thewlis, Mia Farrow gibi kuvvetli oyuncular harcanırken, Damien rolündeki çocuğun acemiliği gözden kaçmamıştır. 54 milyon gişe yapan, 25 milyon dolar bütçeli filmi İrlandalı John Moore yönetmiştir.

▸ **TWENTIETH CENTURY FOX - HARVEY BERNHARD YAPIMI Yön.** Richard Donner, **Sen.** David Seltzer, **Yap.** Harvey Bernhard, **Gör. Yön.** Gilbert Taylor, **Müz.** Jerry Goldsmith, **Kur.** Stuart Baird, **San. Yön.** Carmen Dillon, **Kos.** G.W. Nicholls, **Oyn.** Gregory Peck (Robert Thorn), Lee Remick (Kathy Thorn), David Warner (Jennings), Billie Whitelaw (Bayan Baylock), Harvey Stephens (Damien), Patrick Troughton (Peder Brennan), Martin Benson (Peder Spiletto), Holly Palance (Dadı), Anthony Nicholls (Dr. Becker), Robert Rietty (Keşiş), Tommy Duggan (Rahip), John Stride (Psikiyatrist), Leo McKern (Bugenhagen).

RENKLİ, 35 mm. (PANAVISION), 111 DAKİKA.

ONIBABA (Çukur) Kaneto Shindo'nun yazdığı ve yönettiği 1964 yapımı Japon filmi. Uluslararası alanda geniş bir izleyici kitlesiyle buluşan ilk Japon korku filmidir. Yurt dışında "Devil Woman" (Şeytan Kadın), "The Hole" (Çukur), "Die Töterinnen" (Öldüren Kadınlar) gibi isimlerle vizyona girmiştir. Özgün ismi Japoncada *canavar yaşlı*

kadın anlamına gelmektedir. Birbiri ardına patlak veren iç savaşların yaşandığı 14. Yüzyıl feodal Japonyasında geçen film Budist söylencelerinden yola çıkan bir hikaye anlatır. Filmin 1. Bölge DVD'si 2004'te Criterion Collection logosuyla çıkarken, 2. Bölge DVD'si 2005'te "Masters of Cinema" serisinden piyasaya sürülmüştür. Criterion DVD'sinde yönetmen Kaneto Shindo'yla yapılan söyleşi, filme ilham veren Budist söylencenin İngilizce çevirisi ve özgün fragmanlar yer almaktadır.

▸ **KONU:** Japonya 14. yüzyıl... Açlıktan kırılan ülke Kuzey ve Güney olarak ikiye bölünmüştür. Hükümdarlıklar arasındaki savaşlar son şiddetiyle sürmektedir. Kamış tarlalarının hemen yanıbaşında, derme çatma bir kulübede kocası savaşa giden genç bir kadın, kayınvalidesi ile birlikte yaşam savaşı vermektedir. İki yoksul kadın geçirmlerini öldürdükleri yaralı samurayların zırhlarını ve kılıçlarını üç kağıtçı bir eskiciye satarak sağlamaktadır. Kurbanlarını, geriye hiçbir iz bırakmamak için derin bir çukura atarlar. Karşılığında aldıkları üç beş torba darıdan başka bir şey değildir. Şansları yaver giderse başıboş bir köpek ya da gölde balık yakalayıp kendilerine ziyafet çekerler. Hayat böyle akıp giderken bir gün komşuları Hachi savaştan döner... Askerden kaçmıştır ve söylediğine göre kadının kocasının ölümüne gözleriyle tanık olmuştur. Günler geçtikçe genç kadınla, serseri ruhlu ve tembel Hachi arasında cinsel bir yakınlaşma olur. Sıcak

Onibaba (Çukur) • Nobuko Otawa, Jitsuko Yoshimura

gecelerde, kayınvalidesi uyurken Hachi'nin kulübesine koşan genç kadın onunla tutkuyla sevişir. İlişkiyi öğrenen kayınvalide endişelenir. Eğer gelini onu terk ederse bu işi tek başına sürdürmesi imkansızdır. Aslında genç adamı o da arzulamaktadır. Bir gün açıkça sevişme teklifi eder ama alaylı bir red yanıtı alır. Sonra gelininden uzak durması için tehditler savurur. Gelinin Hachi'ye kaçtığı bir gece kayınvalide yalnızken kulübeye davetsiz bir misafir gelir. Bu, yüzünde şeytani bir maske taşıyan bir samuraydır. Yaşlı kadının yılgıya kapıldığını gören samuray (yakışıklı yüzünü korumak için maske taktığını iddia eder) Kyoto yolunu gösterdiği takdirde kendisine zarar vermeyeceğini söyler. Kayınvalide yolu tarif etme bahanesiyle samurayı pusuya düşürür. Sonra da yüzünden zorlukla maskesini çıkarıp kendi yüzüne takar. Artık geliniyle Hachi'nin buluşmalarını engellemenin bir yolunu bulmuştur. Gelinin kaçtığı geceler şeytani maskesiyle yolun ortasına dikilmektedir. Planı işe yaramıştır. Hayalet gördüğünü sanan genç kadın Hachi'yle selamı sabahı keser. Bu arada Hachi etrafta yiyecek arayan aç bir samuray tarafından öldürülür. Ama iki kadının da bundan haberi yoktur. Yaşlı kadın bir gece maskenin yüzünden çıkmadığını fark eder... Gelinine maskeyi çıkarması için yalvarır; eğer çıkarırsa Hachi'yle buluşmalarına engel olmayacaktır. Genç kadın çok uğraşmasına karşın maskeyi çıkarmayı başaramaz. Sonunda, çekiç darbeleriyle maskeyi çıkardığında kayınvalidesinin deforme yüzüyle karşılaşır. Yaşlı kadının gerçekten şeytani bir varlığa dönüştüğünü düşünerek, dehşet içinde oradan kaçar.

Onibaba (Çukur) • Nobuko Otawa

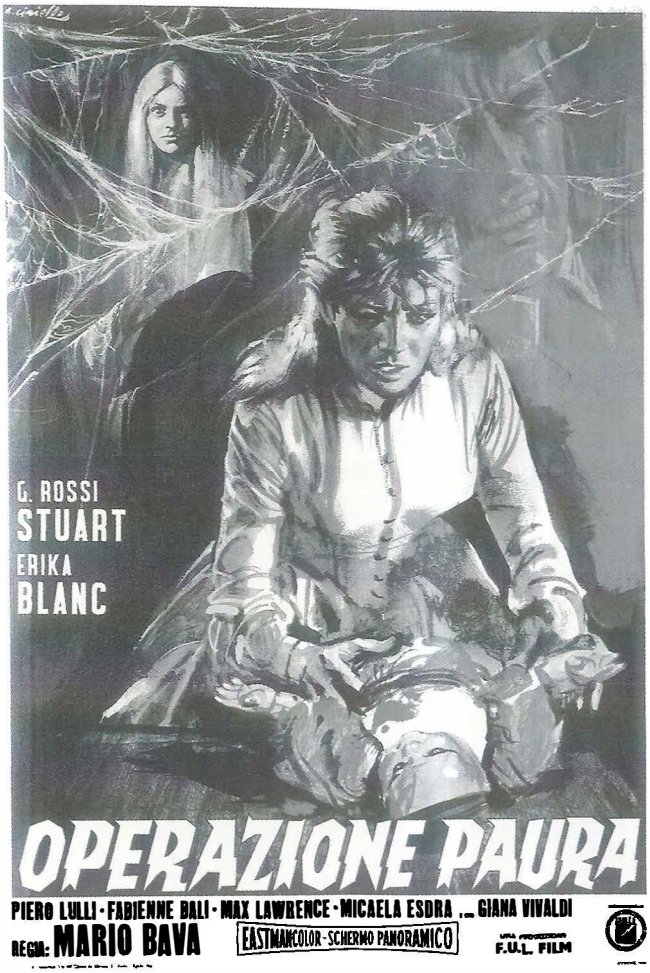
Bir dönem Japon sinemasının en üretken yönetmeleri arasında yer alan Kaneto Shindo'nun (kendini bir sosyalist olarak niteleyen Shindo 100 yaşında Hiroşima'da yaşama veda etmiştir) bu atmosferik siyah beyaz başyapıtı sansürle hesaplaşması henüz bitmemiş Batı ülkelerinde özellikle cinsel içeriğiyle şaşırtıcı bir deneyim yaşatmıştır. Sinema yazarı Alan Jones o günlerin erotik bir İskandinav filmi seyretmek için yüzlerce kilometre yol kat edildiği günler olduğunu belirtir: "Batı ülkelerinde insanlar akın akın "Onibaba"yı izlemeye gitti. Ama bu ilgi filmin Val Lewton sinemasını hatırlatan atmosferik görüntülerinden değil, sürekli memeleri dışarıda dolaşan aktrisleri ve cesur sevişme sahnelerinden kaynaklanıyordu. "Onibaba" çoğunlukla şehirlerde seks ve istismar filmleri oynatan *grindhouse* sinemalarında gösterim şansı buldu. "

Kaneto Shindo "Onibaba"da insan doğasının karanlık dehlizlerine göz atarken, içler acısı durumdaki feodal bir Japonya portresi çizmiştir. Yoksulluk korkunç boyutlardadır; insanlık yerlerde sürünmektedir. Filmdeki karakterlerin hepsi acımasız, insani duygulardan arınmış ve bencil olarak tasvir edilmiştir. Yaralı samurayları (kahramanlık simgesi samuraylar Shindo'nun filmlerinde bir serseri güruhundan başka bir şey değildir) tıpkı bir sürek avındaki gibi gözlerini kırpmadan öldüren vicdanları körleşmiş kayınvalide ve gelini... Samurayların zırhlarını ve kılıçlarını yok pahasına alan ve bir torba daha darı isteyen kadınlara yatma teklif eden eskici... Ve yemekten, içmekten ve seksten başka bir şey düşünmeyen korkak Hachi... Filmin karanlık ve acımasız atmosferi, Hikaru Hayashi'nin çılgın davul ritimleriyle bezeli müzikleri ve Kiyomi Kuroda'nın görüntüleriyle hayat bulmuştur. Kayınvalideye can veren tiyatro kökenli Nobuko Otowa yönetmen Shindo'nun karısıdır ve onun çoğu filminde oynamıştır... Serseri ruhlu Hachi rolündeki Kei Sato, Masaki Kobayashi'nin başyapıtları "Seppuku" (Harakiri) ve Ningen no joken'de (İnsanlık Durumu) oynamış, gelini canlandıran Jitsuko Yoshimura ise Akira Kurosawa ve Shohei Imamura filmlerinde gözükmüştür. Shindo'nun sonraki tür filmi "Kuroneko" (Karakedi) yine bir kayınvalide-gelin ilişkisi üzerine kuruludur. Ancak bu kez ikisi de kurbandır.

▸ **KINDAI EIGA KYOKAI - TOKYO EIGA YAPIMI Yön. & Sen.** Kaneto Shindo, **Yap.** Hisao Itoya, Tamotsu Minato, Setsuo Noto, **Gör. Yön.** Kiyomi Kurodo, **Müz.** Hikaru Hayashi, **Kur.** Toshio Enoki, **San. Yön.** Kaneto Shindo, **Kos.**Yoshio Ueno, **Oyn.** Nobuko Otowa (Kayınvalide), Jitsuko Yoshimura (Gelin), Kei Sato (Hachi), Jukichi Uno (Samuray), Taiji Tonoyama (Ushi).

SİYAH-BEYAZ, 35 mm, 103 DAK.

OPERAZIONE PAURA (Korku Operasyonu) Mario Bava'nın yönettiği 1966 yapımı İtalyan filmi. Senaryosunu Roberto Natale, Romano Migliorini ve Mario Bava yazmış; yaklaşık 12 gün süren çekimleri Roma'daki Titanus stüdyolarında yapılmıştır. Bava'nın "La maschera del demonio"yla (Şeytanın Maskesi) başlayan, "La frusta e il corpo"yla (Kamçı ve Beden) devam eden gotik korku şa-

heserleri serisinin son halkasıdır. Ülkemizde gösterilmeyen film ABD ve İngiltere'de "Curse of the Dead" (Ölünün Laneti), "Curse of the Living Dead" (Yaşayan Ölünün Laneti), "Kill Baby, Kill! (Öldür Bebeğim Öldür), Almanya'da "Die Toten Augen des Dr. Dracula" (Dr. Drakula'nın Ölü Gözleri), Fransa'da "Operation peur" (Korku Operasyonu) adlarıyla vizyona girmiştir. Filmin alakasız ve uyduruk bir isim taşıyan (Kill, Baby Kill!) ABD menşeli DVD'si 2000 yılında basılmıştır.

KONU: 1900'lerin başları... Bir intiharla sarsılan küçük bir Transilvanya kasabasında dehşet hüküm sürmektedir. Adli tabip Dr. Eswai intihar eden genç kadının cesedine otopsi yapmak için dış dünyadan soyutlanmış kasabaya gelir. Batıl inançların pençesindeki kasaba halkı korku içindedir ve bir şeyler saklamaktadır. Ahalinin muhalefetine karşın Eswai otopsi hazırlıklarına başlar. Çocukluğundan beri ilk defa doğduğu kasabaya ayak basan hemşire Monica kendisine yardımcı olacaktır. Doktor genç kadının göğsünü yardığında dehşet içinde kalır. Tam kalbin üzerine madeni bir para konulmuştur. Monica'ya göre bu yerel bir batıl inançla ilgilidir. "*Vahşi bir ölüm sonucunda öteki dünyaya giden biri, yalnızca kalbindeki parayla huzur bulur der,*" Monica. Otopsiden sonra Monica'yı evine bırakan doktor kaldığı hana giderken kasabanın bıçkın gençlerinin saldırısına uğrar. Siyahlar giymiş gizemli bir kadının gözükmesiyle ürken gençler uzaklaşırlar. Bu gizemli kadın kasabanın iyi yürekli büyücüsü Ruth'dur.

Kasabadaki korku atmosferi yeni intiharlarla giderek ağırlaşır. Beyazlar içindeki küçük bir kızın hayaleti tarafından rahatsız edilen han sahibinin kızı Nadine doğaüstü dehşetin sonraki kurbanıdır. Ateşler içinde kalan genç kız ertesi gün bıçakla kendini öldürür. Ruth'un büyüleri bile zavallı kızı kurtaramamıştır. Sonra, intihar olayını soruşturan polis müfettişi Kruger ve belediye başkanı Karl ölü bulunur. Dehşetin sırları, kasabalıların adını ağızlarına bile almaya korktukları Villa Grasp adlı malikanede saklıdır. Yarı deli bir baronesin oturduğu bu harap malikaneyi ziyaret eden Dr. Eswai kasaba ahalisinin kâbusu haline gelen küçük kızın hayaletiyle karşılaşır. Barones Grasp'ın 7 yaşındaki kızı Melissa'yla... Zavallı kız yıllar evvel kasabada düzenlenen bir eğlence sırasında atlı arabaların altında kalmış ve göz göre kan kaybından ölmüştür. Sarhoş kasaba halkı Melissa'nın ölümünü sadece izlemiştir. İşte o günden sonra barones Grasps kasaba halkını lanetlemiş ve doğaüstü güçlerini kullanarak kızının ruhunu yönlendirmiştir. Artık onun soluk yüzlü hayaletini görenler canlarına kıyacaktır. Bu arada belediye başkanının gizlediği bir başka giz daha açığa çıkar. Monica, küçük Melissa'nın ablasıdır. Barones doğaüstü yetilerini bu kez Monica'yı ortadan kaldırmak için kullanır. Son anda yetişen Dr. Eswai büyülenmiş bir halde boşluğa doğru yürüyen Monica'yı kurtarmayı başarır. Villa Grasps'da intikam ateşiyle yanan baronesle, iyiliğin simgesi Ruth arasında son bir hesaplaşma yaşanacaktır.

Mario Bava'nın 1966'da vizyona giren filmlerinden "Operazione paura" (diğerleri Yavru-Katip'li sıradan bir komedi ve orta halli bir peplumdur) adını korku sinemasi tarihine altın harflerle yazdırmış gotik bir başyapıttır. Neredeyse tamamı gece çekimlerinden oluşan filmin ürpertici çekiciliği Bava'nın her zamanki sanrıları andıran gösterişli sinematografisinden kaynaklanmaktadır. Barok dekorlar, Carlo Rustichelli imzalı müzikler bu sanatsal

Operazione paura (Korku Operasyonu) Erika Blanc (sağda), Valerio Valeri

Operazione paura (Korku Operasyonu) • Valerio Valeri

korku filminin tamamlayıcı öğeleridir. Kamera, kasabanın karanlık dar sokaklarında, tekinsiz mezarlığında, malikanenin ölüm kokan koridorlarında ve odalarında dolaşırken tedirginlik dalga dalga yayılır. Buzlu camların ardında uğursuz sırıtışı ve oyuncak topuyla beliren hayalet kızın varlığı dehşet atmosferini doruğa çıkarır. Barones'in kızıyla telepatik iletişimi ve vicdan azabı kasaba halkını adım adım ölüme sürükleyecektir. Kasabanın tek yabancısı Dr. Eswai bu bulaşıcı lanetin dışında kalan tek kişidir. Ama o da villanın büyüleyici ortamında aklını yitirme noktasında gelecektir. Gerçeküstü bir sahnede genç doktor sürekli aynı odaya girip çıkarken hayalet ikizi (doppelganger) tarafından kovalanır.

İtalya'daki ilk gösteriminde kont Luchino Visconti'nin övgülerini alan (filmin acınacak bir aristokrat portresi çizmesi beğenisinin önemli bir göstergesi olabilir) "Operazione paura" beyazlar içindeki *hayalet çocuk* imgesiyle korku sinemasına zengin bir miras bırakmıştır. Bava tarihçisi Tim Lucas'a göre Mario Bava'ya hayranlığını her fırsatta dile getiren Martin Scorsese Hz. İsa'nın hayatını anlattığı tartışmalı "The Last Temptation of Christ"da (Günaha Son Çağrı) şeytanı küçük bir kızın kılığına sokarak filme saygı duruşunda bulunur. Edgar Allan Poe'nun hikayelerinden beyazperdeye taşınan üç bölümlü "Histoires extraordinaries"in (Olağandışı Öyküler) Federico Fellini imzalı bölümü "Toby Dammit"de plastik topuyla oynayan küçük bir kızın hayaleti İtalya'da film çeken (Marksist bir western) alkolik bir İngiliz aktöre (Terence Stamp) musallat olur. Söylentilere göre Fellini'nin yapımcıları o dönemde "Operazione paura"nın kopyalarını dağıtımdan çekmek için ellerinden geleni ardlarına koymamışlardır. Diğer etkiler: Meksikalı yönetmen Guillermo del Toro'nun bir öksüzler evinde geçen "El espinoza del diablo"sunda" (Şeytanın Belkemiği) öldürülen bir çocuğun hayaleti pencere ardında belirir. David Lynch'in "Twin Peaks" (İkiz Tepeler) dizisinin son bölümünün kâbus sahnesinde FBI ajanı Dale Cooper (Kyle MacLachlan) ruhu zapt edilmiş ikizi tarafından kovalanır.

Operazione paura (Korku Operasyonu)

- **F. U. L. FILMS YAPIMI Yön.** Mario Bava, **Sen.** Romano Migliorini, Roberto Natale, Mario Bava, **Yap.** Luciano Catenacci, Nando Pisani, **Gör. Yön.** Antonio Rinaldi, Mario Bava, **Müz.** Carlo Rustichelli, **Kur.** Romano Fortini, **Kos.** Tina Grani, **San. Yön.** Sandro Dell'Orco, **Oyn.** Giacomo Rossi-Stuart (Paul Eswai), Erika Blanc (Monica), Fabienne Dali (Ruth), Giana Vivaldi (Barones Grasps), Piero Lulli (Komiser), Max Lawrence (Luciano Catenacci) (Karl), Micaela Esdra (Nadine), Franca Dominici (Martha), Giuseppe Addobbati (Hancı), Irena Pamphili (Irena), Valerio Valeri (Melissa Grasps).

RENKLİ, 35 mm, 85 DAK.

O'QUINN, TERRY (MICHIGAN, 1952) Amerikalı oyuncu. Ürpertici bir çok kişilikli seri katil portresi çizdiği "The Stepfather"la (Üvey Baba) çıkış yapan O'Quinn yıllar sonra "Lost" serisiyle geniş bir hayran kitlesi edinmiştir. Diğer tür filmleri "Silver Bullet" (Gümüş Kurşun), "Pin" (Pinokyo), "Amityville: A New Generation" (Amityville: Yeni Bir Kuşak), TV için: "Tales of the Unexpected" (Beklenmedik Öyküler), "Tales from the Crypt" (Mahzenden Öyküler), "Millennium" (Milenyum), "The X Files" (Gizli Dosyalar).

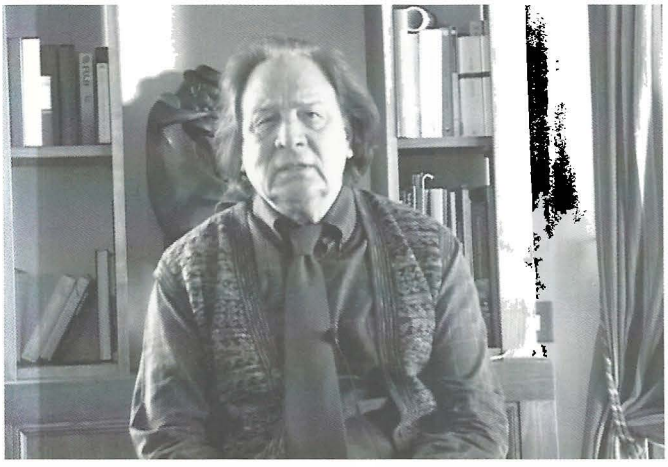
- **FİLMOGRAFİ:** The Stepfather (1987) • Black Widow (1987) • Pin (1988) • Stepfather II (1989) • Visions of Murder (TV 1993) • Amityville: The New Generation (1993) • Lost (TV 2004 - 2010)

Terry O'Quinn • The Stepfather (Üvey Baba)

ORMSBY, ALAN (1944) Amerikalı senaryo yazarı, makyaj sanatçısı, yönetmen. Bob Clark'ın yönettiği mini bütçeli zombi filmleri "Children Shouldn't Play with Dead Things" (Çocuklar Ölü Şeylerle Oynamamalı), "Deathdream" (Ölümcül Düş), yeni çevrim "Cat People" (Kedi Kız) ve Amerika dışında dağıtılmayan *slasher* "Popcorn"un senaryolarını yazmış, seri katil Ed Gein'ın cinayetlerini esas alan "Deranged" (Çılgın) ile "Popcorn"un bazı bölümlerini -başka yönetmenlerle yer değiştirerek- yönetmiştir.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Children Shouldn't Play with Dead Things (Sen. 1972) • Deranged (**Yön. Sen.** 1974) • Deathdream (Sen. 1974) • My Bodyguard (Sen. 1980) • The Little Dragons (Sen. 1980) • Cat People (Sen. 1982) • Porky's II: The Next Day (1983) • Popcorn (**Yön. Sen.** 1991) • The Substitute (Sen. 1996)

Riz Ortolani

ORTOLANI, RIZ (PESARO, 1931 - ROMA, 2014) İtalyan besteci. Korku, macera, spagetti western, giallo ve komedi türlerinde iki yüze yakın filmin müziğinde imzası vardır. Pesaro'daki Gioacchino Rossini Konservatuvarı'nda klasik müzik eğitimi almıştır. 1961 yılında sinema kariyerine başlamış, Jacopetti - Prosperi - Cavara üçlüsünün şok belgeseli *Mondo cane* için bestelediği *More* adlı şarkıyla Oscar'a aday gösterilmiştir. Vittorio de Sica, Edward Dmytrk, Robert Siodmak, Franco Zeffirelli, Dino Risi gibi ünlü yönetmenlerle çalışan Ortolani İtalyan B sineması üstatları Antonio Margheriti, Lucio Fulci, Ruggero Deodato ve erotizm ustası Tinto Brass'la da işbirliği yapmıştır. Müziklerini yaptığı korku filmlerinden bazıları: "Danza Macabra" (Ürperten Dans), "Nella stretta morsa del ragno" (Örümceğin Kıskacı), "Non si sevizia un paperino" (Linç), "L'etrusco uccide ancora" (Etrüsklü Yeniden Öldürüyor), "La morte negli occhi del gatto" (Şeytanın Cinayetleri), "Chi sei?" (Kimsin Sen?-Şeytan), "Enigma rosso" (Kızıl Bilmece), "Cannibal Holocaust" (Yamyam Faciası), "Zeder" (Öteki Taraftan Sesler).

▸ **FİLMOGRAFİ:** Malesia magica (1961) • Mondo cane (1962) • La vergine di Norimberga (1963) • Danza macabra (1964) • La guerra per Roma (1968) • Buona sera, Mrs. Campbell (1968) • Una sull'altra (1969) • The Valachi Papers (1972) • L'etrusco uccide ancora (1972) • The Amazons (1974) • Chi sei? (1974) • Scandalo (1976) • Io ho paura (1977) • La ragazza dal pigiama giallo (1977) • Enigma rosso (1978) • From Hell To Victory (1979) • Cannibal Holocaust (1979) • La casa sperduta nel parco (1980) • Fantasma d'amore (1981) • Zeder (1983) • Killer Crocodile (1989) • Paprika (1989) • La via degli angeli (1999) • Il cuore altrove (2003)

Amando de Ossorio ve ölü şövalyeleri

de OSSORIO, AMANDO (LA CORUNA, 1918 - MADRİD, 2001) İspanyol yönetmen. Sinema macerasına başlamadan önce bir bankada çalışmış, resim eğitimi görmüş ve gazetecilik yapmıştır. 1940'larda Madrid'e taşındıktan sonra sinemayla tanışan Amando de Ossorio'nun ilk filmi "La bandera negra" (Kara Bayrak) idam karşıtı mesajıyla Franco rejiminin şimşeklerini üzerine çekmiştir. 70'lerde hem İspanya'da hem de dış pazarda çok tutulan *kör şövalye* filmleriyle ünlenen de Ossorio daha önce birkaç sıradan western ve Anita Ekberg'li ucuz bir vampir filmi (Malena) yönetmiştir. Madrid, Roma ve Salamanca'daki bir şatoda çekilen gotik "Malenka"da dönemin seks bombası Ekberg ataların aslında vampir olduğunu öğrenen sosyetik bir dilber rolündedir.

İspanyol sinemacının alametifarikası haline gelen 4 filmlik *kör şövalye* serisi, Haçlı seferleri devam ederken kurulan ve müritlerine neredeyse 200 yıl ayrıcalıklarla dolu bir yaşam sağlayan dini-askeri Hristiyanlık tarikatı *Templar Knights*'dan (Tapınak Şövalyeleri) ilham almıştır. Ama beklendiği gibi tarihsel referansların çoğu sahtedir; filmlerin hepsi istismar sinemasının sihirli formülüyle (günümüze göre masum kaçan seks ve şiddet gösterileri) hayata geçmiştir. Amando de Ossorio'nun Tapınak Şövalyeleri 13. yüzyılda çevre halkının büyücülük suçlamalarına (düzenledikleri ayinlerde bakire kızların kanlarını içerek ölümsüzlüğün sırrını keşfedeceklerine inanmışlardır) maruz kalmışlar ve gözleri çıkartılarak vahşice katledilmişlerdir. Serinin 70'lerin Portekiz'inde geçen ilk filmi "La noche del terror ciego"da (Hayaletler Mezarı, 1971) yüzyıllar sonra yaşama dönen hayalet şövalyeler (kukuletalı uzun paltolar giyerler, bedenleri çürümüştür ve iskeletimsi suratları vardır, kör oldukları için yönlerini seslere göre tayin ederler) harabeye dönmüş manastırlarına yanlışlıkla sığınan genç bir kadını öldürürler. Kadının lise yıllarında lezbiyen ilişki yaşadığı eski kız arkadaşı ve şimdiki erkek arkadaşı bunun basit bir cinayet

olmadığını düşünmektedirler; Tapınak Şövalyeleri üzerine uzmanlaşmış bir profesörden yardım alırlar; profesör şövalyelerin dirildiğine inanmaktadır.

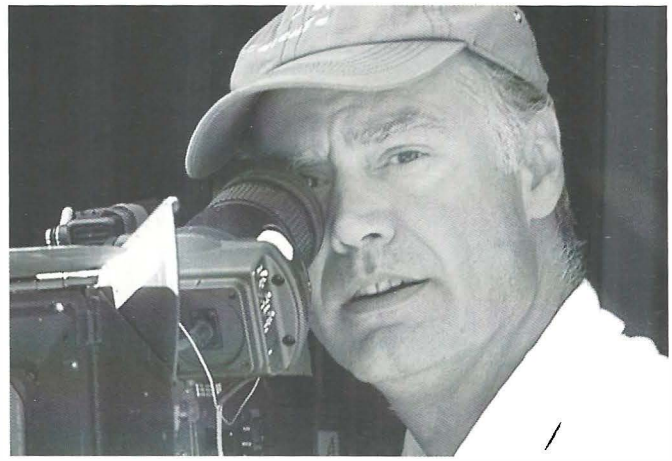
Uzun klostrofobik kuşatma sahnesiyle akla hemen George Romero'nun "Night of the Living Dead"ini getiren ikinci şövalye filmi "El ataque de los muertos sin ojos" (Kör Ölülerin Saldırısı. Ülkemizde Hayaletlerin Dönüşü adıyla oynamıştır) ilkinden daha atmosferik, erotik, hareketli ve gerilimlidir; üstelik kurbanların sayısı birkaç misli artmıştır. Filmin giriş bölümünde, ölümsüzlüğe ulaşmak için kara büyü ayinleri yapan şövalyeler genç bir kadını kurban ederler. Çevredeki kasaba halkının olup bitenden haberi olmuştur. Yakaladıkları şövalyelerin gözlerini demir çubuklarla çıkartırlar; sonra hepsini kazıklarda birer birer yakarlar. Şövalyelerin lideri, ölmeden önce tehditler savurur; bir gün er ya da geç geri döneceklerdir!500 yıl sonrasına atlarız; kasaba sakinleri düşmandan kurtuluş gününü kutlamaktadır. Saatler gece yarısını çaldığında kehanet yerini bulur ve mezarlarını terk eden şövalyeler atlarıyla kasabaya doğru yola çıkarlar. Kutlama organizasyonunda görevli havai fişek teknisyeni Jack (Tony Kendall), eski kız arkadaşı Vivian (Esperanza Roy), kasabanın kötücül belediye başkanı Duncan (Fernando Sancho), onun yardakçısı Howard (Frank Brana), kasabanın delisi Murdo (Jose Canalejas) ve iki genç kadın ve küçük bir kız çevrelerini kuşatan şövalyelerden korunmak için bir kiliseye sığınırlar. Ama şövalyelerden kaçış yoktur!

Serinin üçüncü filmi "El buque maldito" (Uğursuz Gemi) Video-DVD piyasasında "Horror of the Zombies", "The Ghost Galleon", "The Blind Dead 3", "Zombie Flesh Eater" gibi alternatif isimlerle tanınır. Dörtlemenin en kötüsü olan bu filmin tamamına yakını denizde geçmektedir ve ikincisinde olduğu gibi kapalı bir mekanda (hayalet bir geminin içinde) kör ölülerin saldırısına maruz kalan bir grup insanın hikayesi anlatılır. Sonuncu film "La noche de las gaviotas"da (Martıların Gecesi) ise kör ölüler bu kez bir balıkçı kasabasını terörize ederler. H. P. Lovecraft'ın "The Shadow Over Innsmouth" adlı hikayesini çağrıştıran "La noche de las Gaviotas"da küçük bir kasabaya tayin olan genç bir doktorla karısı yaşadıkları tuhaf olaylardan sonra korkunç bir keşifte bulunurlar: Kasaba halkı, her yıl 7 gece boyunca bakire kızları kör ölülere kurban vermek zorundadır. Ölen her kız bir süre sonra martı olarak yaşama geri döner.

Amando de Ossorio'nun bu atmosferik Euro Trash hazineleri ilerleyen yıllarda pek çok korku filmine ilham kaynağı olmuştur. John Carpenter'ın 1979 tarihli filmi "The Fog" (Sis) hikayesindeki benzerliklerin yanısıra hayaletlerinin kostümleri ve genel atmosferiyle de "El ataque de los muertos sin ojos"u andırmaktadır; Carpenter sanki bu filmin resmi olmayan yeni çevrimini gerçekleştirmiştir. Alvin Rakoff'un "Death Ship"i (Ölüm Gemisi), Roy Ward Baker'ın "Legend of the Seven Golden Vampires"ı (7 Altın Vampir Efsanesi), Jesús Franco'nun "La mansion de los muertos viventes"i (Yaşayan Ölülerin Evi) ve Andrea Bianchi'nin "Le notti del terrore"si (Dehşet Gecesi) *kör ölü* serisinden esintiler taşıyan diğer filmlerdir.

İspanyol sinemacı 70'lerde ayrıca, Afrika ormanlarında geçen vampirli, zombili egzotik korku "La noche de los brujos" (Büyücülerin Gecesi), uyduruk bir ruh zapt etme öyküsü anlatan "The Exorcist" klonu "La endemoniada" (Şeytani) ve lüks bir yatılı okuldaki kızları terörize eden bir deniz yaratığıyla ilgili "Las garras de Lorelei"yi (Lorelei'nin Pençesi) yönetmiştir. Amando de Ossorio lezbiyen izlekli seks filmi "Pasion prohibida" (Yasak Tutku) ve Ray Milland'ı oynattığı *mutasyona uğramış hayvan* konulu "Serpiente de mar"la (Denizyılanı) sinemacılık kariyerini noktalamıştır.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Malenka (1968) • La noche del terror ciego (1971) • El ataque de los muertos sin ojos (1973) • La noche de los brujos (1974) • La endemoniada (1975) • El buque maldito (1975) • La noche de las gaviotas (1975) • Las garras de lorelei (1976) • Pasion prohibida (1980) • Serpiente de mar (1984)

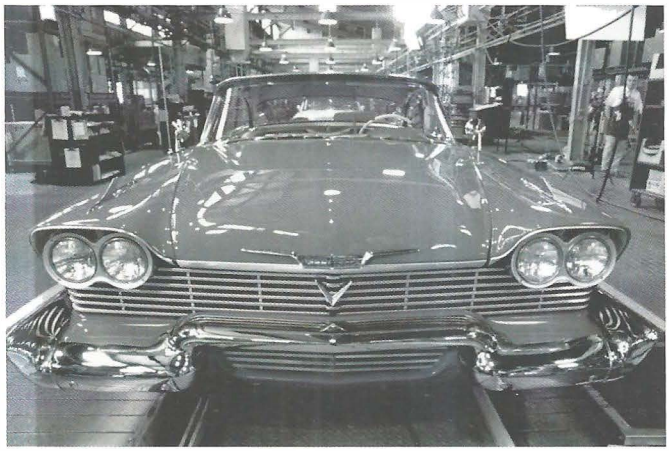

Dominique Othenin-Girard

OTHENIN - GIRARD, DOMINIQUE (LE LOCLE, 1958) İsviçreli yönetmen. Neuchâtel kantonuna bağlı Le Locle beldesinde dünyaya gelen Othenin-Girard Londra Film Okulu mezunudur; 80'lerin başlarında Karel Reisz, Alain Tanner ve Tunç Okan'a asistanlık yapmıştır. Cenevre'de, zamanının şöhretli oyuncuları John Hurt, Julian Sands, Victoria Abril'le çektiği ilk uzun metrajlı filmi "After Darkness" (Karanlıktan Sonra) şizofrenik erkek kardeşlerin çevresinde gelişen bir hikaye anlatır. Daha sonra Hollywood'da şansını deneyen İsviçreli sinemacı "Halloween 5" (Cadılar Gecesi 5), "Omen IV: The Awakening" (Kehanet IV: Uyanış) gibi angarya devam filmlerine imza atmıştır. 90'ların ortalarında Avrupa'ya dönmüş ve Alman RTL televizyonu için gerilim-aksiyon filmleri yönetmiştir.

▸ **FİLMOGRAFİ:** After Darkness (1985) • Halloween 5 (1989) • Night Angel (1990) • Omen IV: The Awakening (1991) • Mörderische Zwillinge (TV 1995) • Der Venusmörder (TV 1996)

OTOMOBİLLER, GEMİLER, TRENLER, UÇAKLAR Steven Spielberg'ün paranoyak heyecan kasırgası "Duel" (Bela, 1971) *cehenneme dönüşen araba yolculuğu* konulu filmlerin ilk yetkin örneğidir; tek suçu dev bir tankeri sollamak olan kendi halinde bir araba sürücüsünün (Dennis Weaver) azap veren yolculuğunu anlatır.

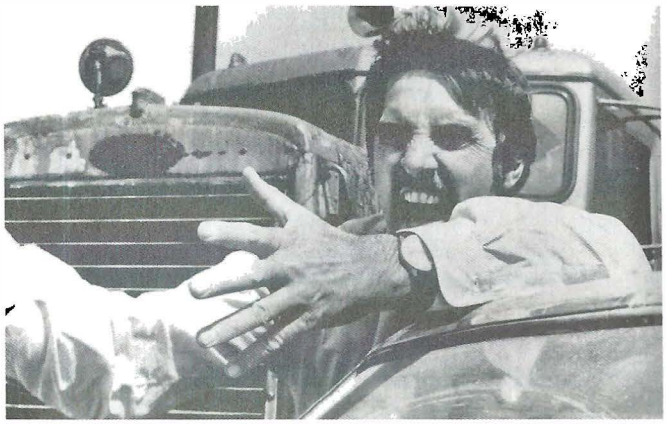
Otomobiller • Christine

Psikopat tanker şöförü (film boyunca yüzünü göremeyiz) zavallı sürücüyü öldürmek için defalarca girişimde bulunur; bu nefesleri kesen kedi fare oyunundan sürücümüz galip çıkacaktır. "Joy Ride" (Asla Yabancılarla Oynama, 2001) ve "Black Cadillac" (Siyah Cadillac, 2003) gibi "Duel"dan esinlenmiş Amerikan filmlerinde yine görünmeyen manyak şoförler direksiyon başına geçmiştir. Son yıllarda televizyona çalışan bağımsız yönetmen John Dahl'un "Joy Ride"ında psikopat bir tır şoförüne çatan üç genç canlarını kurtarmak için uğraşır durur. John Murlowski'nin "Black Cadillac"ında (Siyah Cadillac, 2003) 57 model bir Cadillac, 20'li yaşlarını süren gençleri ölümüne takip eder; İngiliz yönetmen Mark Tonderai'nin "Hush"unda (Kapan, 2008) tersine bir durum söz konusudur; gece otoyolda ilerleyen iki sevgili şüphelendikleri bir kamyonu izler; elbette bu iyi bir fikir değildir... Robert Harmon'un stilize yol filmi "The Hitcher"da (Otostopçu, 1986) Şikago'dan Kaliforniya'ya giden genç bir adam (C. Thomas Howell) hapishane kaçkını bir seri katili (Rutger Hauer) arabasına alır. İtalyan sinemasının itibarlı senaristlerinden Pasquale Festa Campanile'nin yönettiği, 70'lerin istismar klasiklerinden "Autostop rosso sangue"de (Otostop, 1977) karavanlı arabalarıyla Kaliforniya'yı baştan başa dolaşan (film İtalya'da çekilmiştir) alkolik bir gazeteci ve seksi karısı ruh hastası bir otostopçu tarafından rehin alınır. Franco Nero, David Hess ve çıplak vücudunu izleyenlerden esirgemeyen Corinne Clery başroldedir. Doğaüstü güçlerin kontrolündeki araçlar sinema perdelerinde eksik kalmamıştır. Bir zamanların ünlü TV yönetmeni Jerry London'ın (Shogun, Ellis Island, Baretta) "Killdozer"ında (Ölüm Dozeri, 1974) dünya dışı varlıkların ele geçirdiği bir buldozer tam bir ölüm makinesine dönüşür... Elliot Silverstein'ın yönettiği "The Car" (Şeytanın Arabası, 1977) benzer bir konuyu işlemektedir (şeytani bir varlığın idare ettiği sürücüsüz bir limuzin Arizona'daki küçük bir kasabada cinayet rüzgarları estirir) ama daha ürkünç, daha etkileyici ve daha kötümserdir. On yıl kadar önce Anchor Bay firması tarafından DVD'leri basılan ve çoktan kültleşen bu nihilist filmde James Brolin dışında Ronny Cox, John Marley, R. G. Armstrong gibi Hollywood'un sağlam karakter aktörleri oynamıştır. John Carpenter'ın "Christine"inde (1983) karşımıza çıkan zapt edilmiş araba (58 model bir Plymouth Fury) bir dişidir ve yeni sahibini acımasız bir katile dönüştürür. Çek Juraj Herz'in yönettiği "Upir z Feratu" (Vampir Ferat, 1981) benzin yerine kanla çalışan bir arabayla ilgilidir. Paul Bartel'in "Death Race 2000"inde (Ölüm Yarışı 2000 - 1975) yayaları öldürmek için özel tasarlanmış yarış otomobilleri vardır. Fransız Éric Valette'in Kanada'da çektiği "Hybrid"de (Katil Otomobil, 2010) insan yiyen akıllı bir otomobil kapalı bir garajda çalışan 7 kişinin kâbusu olur. "Burnt Offerings" (Gazap Tohumu, 1976), "Phantasm" (Manyak, 1979) ve "The Hearse"da (Cenaze Arabası, 1980) ürkünç şoförlerin kullandığı meşum cenaze arabaları görünür. Stephen King'in "Maximum Overdrive"ında (1986) dünyanın yakınından geçen kuyruklu yıldız yalnızca motorlu taşıtların değil tüm makinelerin cinai dürtüler geliştirmesine sebebiyet verir. Peter Weir'in "The Cars That Ate Paris"inde (Paris'i Yiyen Arabalar, 1974) bir Avustralya kasabası mutant arabaların insafına kalır.

Gemiler, yatlar, yelkenliler hem doğaüstü olayların yaşandığı, hem de psikopat karakterlerin sahneye çıktığı filmlere ev sahipliği yapmışlardır. Bram Stoker'ın mektup romanı "Dracula"da Kont Drakula Transilvanya'daki şatosunu terk ettikten sonra Demeter adlı Rus gemisiyle İngiltere'ye doğru yola çıkar ve arkasında sürüyle ceset bırakır. Vampirin bu lanetli yolculuğu Murnau klasiği "Nosferatu"da (1922) ve Werner Herzog'un "Nosferatu, Phantom der Nacht"ında (Nosferatu, Gecenin Hayaleti, 1979) atmosferik karelerle resimlenmiştir... İspanyol yönetmen Amando de Osssorio'nun kült *kör ölü* serisinden "El buque maldito" (Uğursuz Gemi, 1974) hayalet bir gemide kayıp arkadaşlarını arayan insanların gözünü kan bürümüş ölü şövalyelerle karşılaşmasını konu edinmektedir. Kanadalı sinemacı Alvin Rakoff'un "Death Ship"inde (Ölüm Gemisi, 1980) bir grup kazazede, Nazi kalıntısı hayaletli bir gemiye sığınır. Daha yakın tarihli "Ghost Ship"de (Hayalet Gemi, 2002) bir kurtarma ekibi 1962'de ortadan kaybolan lüks bir transatlantiğin izini bulur; enkaza dönmüş gemide sadece hayaletler vardır. "Deep Rising"de (Derinlikte Dehşet, 1998) bir yolcu gemisini soymayı planlayan korsanlar dev bir deniz canavarıyla baş etmeye çalışır. Özel efektçi John Bruno'nun yönettiği "Virus"de (Virüs, 1999) denizin

Otomobiller • The Car (Şeytanın Arabası)

Otomobiller • Duel (Bela) • Dennis Weaver

ortasında fırtınaya yakalanan bir kurtarma botunun mürettebatı terk edilmiş bir Rus gemisine sığınır; orada uzayda ve zamanda yolculuk edebilen, insan ırkını yok etmeye yeminli uzaylı yaşam formları vardır. John Carpenter'ın "The Fog"unda (Sis, 1979) zombi benzeri hayalet gemiciler 100 yıl sonra intikam almak için sisle birlikte geri dönerler... Meksikalı Rene Cardona Jr'un "The Bermuda Triangle"ında (Bermuda Şeytan Üçgeni, 1978) gemi turuna katılan insanlar, vapurların ve uçakların esrarengiz bir şekilde kaybolduğu Bermuda Şeytan Üçgeni bölgesinde garip olaylarla karşılaşır. Bir dönem çöp korkuların abonesi olan ünlü sinemacı John Huston, 60'ların sarışın afetlerinden Fransız Marina Vlady, 70'lerin seks simgelerinden İtalyan Gloria Guida, Meksikalı Hugo Stiglitz ve bir diğer Fransız güzel Claudine Auger oynamıştır. Avustralya filmi "Dead Calm"da (Ölüm Sessizliği, 1989) yatla Pasifik Okyanusu'na açılan genç çift (Nicole Kidman, Sam Neill) psikopat bir kazazedeyi (Billy Zane) kurtarma gafletinde bulunur. Ruggero Deodato'nun erotik gerilim filmi "Una ondata di piacere"de (Zevk Dalgaları, 1975) kaldıkları otelde tesadüfen tanışan iki azgın çift (içlerinden biri sadistik bir psikopattır) yatla Sicilya yakınlarında denize açılır; erotik yakınlaşmalar yerini cinayetlere bırakacaktır. Ülkemizde "Seks Gemisi" adıyla oynayan diğer İtalyan yapımı "Top Sensation"da (1969) dekadan burjuvaların ölümcül seks oyunlarını izleriz... Dönemin seks ilaheleri Edwige Fenech ve Rosalba Neri başroldedir... Denizaltı korkuları "Leviathan" (Derinliklerden Gelen Dehşet, 1989), "DeepStar Six" (Denizin Dehşeti, 1989), "Sphere" (Küre, 1998) ve "Below"da (Diptekiler, 2002) yaratıklar, hayaletler ve dünya dışı oluşumlar mürettebata dehşet dolu saatler yaşatır.

Mario Bava'nın "Il rosso segno della follia"sı (Çılgınlığın Kırmızı İşareti, 1970) ve George Romero'nun "Martin"i (1976) trende işlenen cinayetlerle açılır; katillerden biri koyu psikopat, diğeri kendini vampir sanan bir gençtir. Dario Argento'nun "Non ho sonno"sunda (Uykusuz, 2001) kanlı bir tren cinayeti sahne almıştır. İngiliz-İspanyol ortak yapımı "Horror Express" (Korku Treni, 1972) baktığı insanları ruhsuz zombilere çeviren kıllı bir yaratığın taşındığı Sibirya Ekspresi'nde geçmektedir. "Last House on the Left"in (Soldaki Son Ev) trende geçen İtalyan versiyonu "L'ultimo treno della notte"de (Son Geceyarısı Treni, 1975) Noel tatilinde Münih'ten İtalya'ya yola çıkan iki genç kız psikopat serseriler ve nemfomanyak bir kadın tarafından terörize edilir... Spagetti western yönetmeni Ferdinando Baldi'nin aynı konuyu çok sayıda seks ve çıplaklık sahnesiyle işleyen "La ragazza del vagone del vagone letto"sunda (Trende Dehşet, 1979) üç kişilik psikopat grubu bir yataklı trendeki yolcuların canlarına ve namuslarına kast eder... 70-80'lerin piyasa yönetmeni George Pan Cosmatos'un uluslararası oyuncu kadrolu (Sophia Loren, Richard Harris, Burt Lancaster, Ingrid Thulin, Ava Gardner, Martin Sheen, Alida Valli, John Phillip Law) felaket-gerilim filmi "The Cassandra Crossing"de (Kassandra Geçidi, 1976) ölümcül bir hastalığın bulaştığı bir Cenevre - Stockholm treni askeri otoriteler tarafından içindeki yolcularıyla birlikte ölüme gönderilir. Çığlık kraliçesi Jamie Lee Curtis'li slasher "Terror Train"de (Dehşet Treni, 1980) bir trende kostümlü yeni yıl partisi düzenleyen gençler maskeli bir manyağın kurbanı olurlar. Jeff Kwitny'nin yönettiği "Amok Train"de (Cinnet Treni, 1985) Balkan kültürünü araştırmak için Yugoslavya'ya gelen Amerikalı öğrenciler şeytani güçlerin esir aldığı bir trende kapana kısılır. Oscar ödüllü Philip Yordan'ın (El Cid, Johnny Guitar) yazdığı "Night Train to Terror" (Gece Treni-1985) üç bölümlü bir antolojidir; filmde Tanrı ve şeytan bir trende üç kişinin yazgısıyla ilgili tartışır.

70'lerin televizyon yıldızları Chuck Connors, William Shatner, Buddy Ebsen ve Roy Thinnes'i buluşturan "The Horror at 37000 Feet"de (11000 Metrede Dehşet, 1973) kadim kilise kalıntılarının taşındığı bir uçağın yolcuları şeytani güçlerle mücadele etmek zorunda kalırlar. Deneyimli David Lowell Rich yönetmiştir. Stephen King uyarlaması "Night Flier"da (Gece Pilotu, 1997) iki gazeteci kurbanlarını küçük havalimanlarında avlayan, vampir olduğundan kuşkulandıkları bir seri katilin peşine düşer. Japon Takashi Shimizu'nun yönettiği "7500" (Uçuş 7500-2014) uçuş

Trenler • The Cassandra Crossing (Cassandra Geçidi)

Otomobiller • Autostop rosso sangue (Otostop) • Franco Nero, David Hess, Corinne Clery (soldan sağa)

korkusu olanların uzak durmaları gereken bir filmdir. Los Angeles'tan, Tokyo'ya 273 yolcusuyla giden bir uçak havalandıktan iki saat sonra şiddetli bir türbulansla sarsılır;bu sırada kriz geçiren bir yolcu hayatını kaybeder.Sonra kabin basıncını tamamıyla düşüren daha kötü bir türbülans gelir;o andan itibaren yolcular için hiçbir şey eskisi gibi olmayacaktır.Bu arada ceset de sırra kadem basmıştır.

- **SEÇME FİLMLER:**
- **TOP SENSATION** (Seks Gemisi) **Yön.** Ottavio Alessi, **Sen.** Ottavio Alessi, Nelda Minucci, Lorenzo Ricciardi, **Yap.** Franco Cancellieri, **Gör. Yön.** Alessandro D'Eva, **Müz.** Sante M. Romitelli, **Oyn.** Rosalba Neri, Edwige Fenech, Eva Thulin, Maud De Belleroche, Maurizio Bonuglia, Ruggero Miti, Salvatore Puntillo. (İtalya, 1969)
- **DUEL** (Bela) **Yön.** Steven Spielberg, **Sen.** Richard Matheson, **Yap.** George Eckstein, **Gör. Yön.** Jack A. Marta, **Müz.** Billy Goldenberg, **Oyn.** Dennis Weaver, Jacqueline Scott, Eddie Firestone, Lou Frizzell, Gene Dynarski, Lucille Benson. (ABD, 1971)
- **KILLDOZER** (Ölüm Dozeri) **Yön.** Jerry London, **Sen.** Theodore Sturgeon, Ed Mac Killop, **Yap.** Herbert F. Solow, **Gör. Yön.** Terry K. Meade, **Müz.** Gil Melle, **Oyn.** Clint Walker, Carl Betz, Neville Brand, James Wainwright, Robert Urich, James A. Watson Jr. (ABD, 1974)
- **THE CARS THAT ATE PARIS** (Paris'i Yiyen Arabalar) **Yön. & Sen.** Peter Weir, **Yap.** Hal Mc Elroy, Jim Mc Elroy, **Gör. Yön.** John McLean, **Müz.** Bruce Smeaton, **Oyn.** John Meillon, Terry Camilleri, Kevin Miles, Rick Scully, Max Gillies, Danny Adcock, Bruce Spence, Kevin Golsby, Chris Haywood. (Avustralya, 1974)
- **L'ULTIMO TRENO DELLA NOTTE** (Son Geceyarısı Treni) **Yön.** Aldo Lado, **Sen.** Renato Izzo, Aldo Lado, **Yap.** Pino Buricchi, Paolo Infascelli, **Gör. Yön.** Gabor Pogany, **Müz.** Ennio Morricone, **Oyn.** Flavio Bucci, Macha Méril, Gianfranco De Grassi, Enrico Maria Salerno, Irene Miracle, Marina Berti, Franco Fabrizi, Laura D'Angelo, Dalila Di Lazzaro. (İtalya, 1975)
- **UNA ONDATO DI PIACERE** (Zevk Dalgaları) **Yön.** Ruggero Deodato, **Sen.** Franco Bottari, Fabio Pittorru, **Yap.** Alberto Marras, Vincenzo Salviani, **Gör. Yön.** Mario Capriotti, **Müz.** Marcello Giombini, **Oyn.** Al Cliver, Silvia Dionisio, John Steiner, Elizabeth Turner. (İtalya, 1975)
- **THE CASSANDRA CROSSING** (Kassandra Geçidi) **Yön.** George Pan Cosmatos, **Sen.** Tom Mankiewicz, Robert Katz, George Pan Cosmatos, **Yap.** Carlo Ponti, **Gör. Yön.** Ennio Guarnieri, **Müz.** Jerry Goldsmith, **Oyn.** Sophia Loren, Richard Harris, Ava Gardner, Burt Lancaster, Martin Sheen, O. J. Simpson, Ingrid Thulin, Lionel Stander, Ann Turkel, Lee Strasberg, Lou Castel, John Phillip Law, Ray Lovelock, Alida Valli, Stefano Patrizi, Tom Hunter. (Batı Almanya - İtalya - İngiltere, 1976)
- **CRASH!** (Çarpışma) **Yön. & Yap.** Charles Band, **Sen.** Marc Marais, **Gör. Yön.** Andrew Davis, Bill Williams, **Müz.** Andrew Belling, **Oyn.** José Ferrer, Sue Lyon, John Ericson, Leslie Parrish, John Carradine. (ABD, 1977)
- **AUTOSTOP ROSSO SANGUE** (Otostop) **Yön.** Pasquale Festa Campanile, **Sen.** Ottavio Jemma, Aldo Crudo, Pasquale Festa Campanile, **Yap.** Mario Montanari, Bruno Turchetto, **Gör. Yön.** Franco Di Giacomo, Giuseppe Ruzzolini, **Müz.** Ennio Morricone, **Oyn.** Franco Nero, Corinne Clery, David Hess. (İtalya, 1977)
- **THE BERMUDA TRIANGLE** (Bermuda Şeytan Üçgeni) **Yön.** René Cardona Jr, **Sen.** René Cardona Jr, Stephen Lord, Carlos Valdemar, **Yap.** René Cardona Jr, **Gör. Yön.** Leon Sanchez, **Müz.** Stelvio Cipriani, **Oyn.** John Huston, Andres Garcia, Hugo Stiglitz, Gloria Guida, Marina Vlady, Claudine Auger, René Cardona III, Carlos East, Gretha, Catherine Piaget. (Meksika - İtalya, 1978)
- **LA RAGAZZA DEL VAGONE LETTO** (Trende Dehşet) **Yön.** Ferdinando Baldi, **Sen.** Luigi Montefiori, **Yap.** Armando Todaro, **Gör. Yön.** Giuseppe Aquari, **Müz.** Marcello Giombini, **Oyn.** Silvia Dionisio, Werner Pochath, Zora Kerova, Gianluigi Chirizzi, Carlo De Mejo, Giancarlo Maestri, Fausto Lombardi, Gino Milli, Venantino Venantini, Antonio Maimone. (İtalya, 1979)
- **DEATH SHIP** (Ölüm Gemisi) **Yön.** Alvin Rakoff, **Sen.** John Robins, **Yap.** Derek Gibson, Harold Greenberg, **Gör. Yön.** René Verzier, **Müz.** Ivor Slaney, **Oyn.** George Kennedy, Richard Crenna, Nick Mancuso, Sally Ann Howes, Kate Reid, Victoria Burgoyne, Saul Rubinek. (Kanada - İngiltere, 1980)
- **THE HEARSE** (Cenaze Arabası) **Yön.** George Bowers, **Sen.** Bill Bleich, **Yap.** Mark Tenser, **Gör. Yön.** Mori Kawa, **Müz.** Webster Lewis, **Oyn.** Trish Van Devere, Joseph Cotten, David Gautreaux, Donald Hotton, Med Flory, Donald Petrie, Christopher Mac Donald, Perry Lang. (ABD, 1980)
- **ROADGAMES** (Yol Oyunları) **Yön. & Yap.** Richard Franklin, **Sen.** Everett De Roche, **Gör. Yön.** Vincent Monton, **Müz.** Brian May, **Oyn.** Stacy Keach, Jamie Lee Curtis, Marion Edward, Grant Page. (Avustralya, 1981)
- **UPIR Z FERATU** (Vampir Ferat) **Yön.** Juraj Herz, **Sen.** Jan Fleischer, Juraj Herz, **Gör. Yön.** Richard Valenta, **Müz.** Petr Hapka, **Oyn.** Jiri Menzel, Dagmar Veskrnova, Jana Brezkova, Petr Cepek, Jan Schmid. (Çekoslavakya, 1981)
- **AMOK TRAIN** (Cinnet Treni) **Yön.** Jeff Kwitny, **Sen.** Sheila Goldberg, **Yap.** Ovidio G. Assonitis, **Gör. Yön.** Adolfo Bartoli, **Müz.** Carlo Maria Cordio, **Oyn.** Mary Kohnert, Bo Svenson, Victoria Zinny, Savina Gersak, Sarah Conway Ciminera, William Geiger, Alex Vitale, Ron Williams. (İtalya - Yugoslavya - ABD, 1985)
- **THE HITCHER** (Otostopçu) **Yön.** Robert Harmon, **Sen.** Eric Red, **Yap.** David Bombyk, Kip Ohman, **Gör. Yön.** John Seale, **Müz.** Mark Isham, **Oyn.** Rutger Hauer, C. Thomas Howell, Jennifer Jason Leigh, Jeffrey De Munn, John Jackson, Billy Greenbush, Jack Thiebeau. (ABD, 1986)
- **DEAD CALM** (Ölüm Sessizliği) **Yön.** Phillip Noyce, **Sen.** Terry Hayes, **Yap.** Terry Hayes, George Miller, Doug Mitchell, **Gör.**

Yön. Dean Semler, **Müz.** Graeme Revell, **Oyn.** Nicole Kidman, Sam Neill, Billy Zane. (Avustralya, 1989)

- **LEVIATHAN** (Derinliklerden Gelen Dehşet) **Yön.** George Pan Cosmatos, **Sen.** David Peoples, Jeb Stuart, **Yap.** Aurelio De Laurentiis, Luigi De Laurentiis, **Gör. Yön.** Alex Thomson, **Müz.** Jerry Goldsmith, **Oyn.** Peter Weller, Richard Crenna, Amanda Pays, Daniel Stern, Ernie Hudson, Michael Carmine, Lisa Eilbacher, Hector Elizondo, Meg Foster, Eugene Lipinsky. (ABD - İtalya, 1989)
- **DEEPSTAR SIX** (Denizin Dehşeti) **Yön.** Sean S. Cunningham, **Sen.** Lewis Abernathy, Geoff Miller, **Yap.** Sean S. Cunningham, Patrick Markey, **Gör. Yön.** Mac Ahlberg, **Müz.** Harry Manfredini, **Oyn.** Greg Evigan, Taurena Blacque, Nancy Everhard, Miguel Ferrer, Nia Peeples, Matt McCoy, Cindy Pickett, Marius Weyers, Elya Baskin, Thom Bray, Ron Carroll. (ABD, 1989)
- **DEEP RISING** (Derinlikte Dehşet) **Yön. & Sen.** Stephen Sommers, **Yap.** John Baldecchi, Laurence Mark, **Gör. Yön.** Howard Atherton, **Müz.** Jerry Goldsmith, **Oyn.** Treat Williams, Famke Janssen, Anthony Heald, Kevin J. O'Connor, Wes Studi, Derrick O'Connor, Jason Flemyng, Cliff Curtis, Djimon Hounsou. (ABD - Kanada, 1998)
- **VIRUS** (Virüs) **Yön.** John Bruno, **Sen.** Chuck Pfarrer, Dennis Feldman, **Yap.** Gale Anne Hurd, **Gör. Yön.** David Eggby, **Müz.** Joel McNeely, **Oyn.** Jamie Lee Curtis, William Baldwin, Donald Sutherland, Joanna Pacula, Marshall Bell, Sherman Augustus, Cliff Curtis. (ABD, 1999)
- **JOY RIDE** (Asla Yabancılarla Oynama) **Yön.** John Dahl, **Sen.** Clay Tarver, J.J. Abrams, **Yap.** J.J. Abrams, Chris Moore, **Gör. Yön.** Jeff Jur, **Müz.** Marco Beltrami, **Oyn.** Steve Zahn, Paul Walker, Leelee Sobieski, Jessica Bowman, Stuart Stone, Basil Wallace, Brian Leckner, Jay Hernandez. (ABD, 2001)
- **GHOST SHIP** (Hayalet Gemi) **Yön.** Steve Beck, **Sen.** Mark Hanlon, John Pogue, **Yap.** Joel Silver, Gilbert Adler, Robert Zemeckis, **Gör. Yön.** Gale Tattersall, **Müz.** John Frizzell, **Oyn.** Gabriel Byrne, Julianna Margulies, Ron Eldard, Desmond Harrington, Isaiah Washington, Alex Dimitriades, Karl Urban, Emily Browning, Francesca Rettondini. (ABD - Avustralya, 2002)
- **BELOW** (Diptekiler) **Yön.** David Twohy, **Sen.** Lucas Sussman, Darren Aronofsky, David Twohy, **Yap.** Darren Aronofsky, Sue Baden-Powell, Eric Watson, **Gör. Yön.** Ian Wilson, **Müz.** Graeme Revell, Tim Simonec, **Oyn.** Matt Davis, Bruce Greenwood, Holt McCallany, Dexter Fletcher, Nick Chinlund, Olivia Williams, Scott Foley, Jason Flemyng, Andrew Howard. (ABD, 2002)
- **BLACK CADILLAC** (Siyah Cadillac) **Yön.** John Murlowski, **Sen.** Will Aldis, **Yap.** Kenneth Burke, **Gör. Yön.** Steven Douglas Smith, **Müz.** Chris Bell, **Oyn.** Randy Quaid, Shane Johnson, Josh Hammond, Jason Dohring, Kiersten Warren, Adam Vernier, Taylor Stanley, Kelly Mullis. (ABD, 2003)
- **HYBRID** (Katil Otomobil) **Yön.** Éric Valette, **Sen.** Neal Marshall Stevens (Benjamin Carr), **Yap.** Kevin De Walt, Oliver Hengst, Tim Kwok, Elizabeth Wang-Lee, **Gör. Yön.** John R. Leonetti, **Müz.** Thomas Schobel, Martin Tillman, **Oyn.** Alden Adair, Shannon Beckner, Shane Bellegarde, Adrian Dorval, Lyndon Bray, Oded Fehr, Ryan Kennedy, Melanie Papalia, John Reardon. (ABD - Almanya, 2010)
- **7500** (Uçuş 7500) **Yön.** Takashi Shimizu, **Sen.** Craig Rosenberg, **Yap.** Takahige Ichise, Roy Lee, **Gör. Yön.** David Tatersall, **Müz.** Tyler Bates, **Oyn.** Jamie Chung, Amy Smart, Leslie Bibb, Nicky Whelan, Ryan Kwanten, Johnathon Schaech. (ABD - Japonya, 2014)

OTTMAN, JOHN (SAN DIEGO, 1964) Amerikalı besteci, kurgucu, yönetmen. Bryan Singer (The Usual Suspects, Apt Pupil) filmlerinin çoğunun montajında ve bestesinde imzası vardır. "Lake Placid" (Kara Göl), "Gothika", "House of Wax" (Mumya Evi), "Hide and Seek" (Saklambaç), "Orphan" (Evdeki Düşman) gibi sıradan korku filmlerinin müziklerini de yapan Ottman "Urban Legends: Final Cut" adlı slasher filminde kamera arkasına geçmiştir.

- **FİLMOGRAFİ:** The Usual Suspects (Müz. & **Kur.** 1995) • Snow White:a Tale of Terror (Müz. 1997) • Halloween H20:20 Years Later (Müz. 1998) • Apt Pupil (Müz. & **Kur.** 1998) • Lake Placid (Müz. 1999) • Urban Legends: Final Cut (Yön. & Müz. & **Kur.** 2000) • Eight Legged Freaks (Müz. 2002) • X2 (Müz. & **Kur.** 2003) • Gothika (Müz. 2003) • Hide and Seek (Müz. 2005) • House of Wax (Müz. 2005) • Superman Returns (Müz. & **Kur.** 2006) • The Invasion (Müz. 2007) • Valkyrie (Müz. & **Kur.** 2008) • Orphan (Müz. 2009)

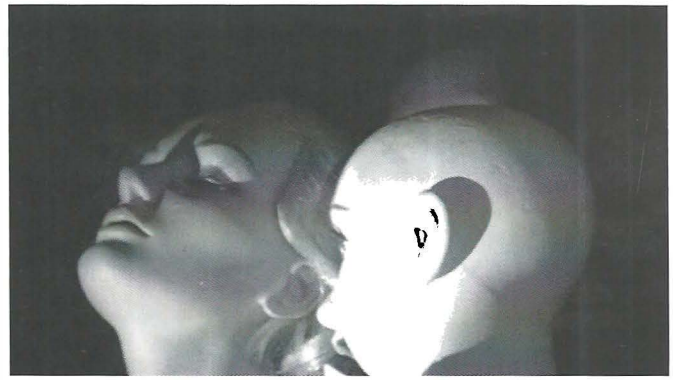
Oyuncak Bebekler, Kuklalar, Mankenler • Devil Doll (Şeytan Kukla) • Bryant Haliday

OYUNCAK BEBEKLER, KUKLALAR, MANKENLER İçine şeytani ruhların girdiği oyuncak bebekler, vudu bebekleri, canlanan vitrin mankenleri ve sahiplerini deliliğe sürükleyen kuklalar neredeyse 70 yıldan beri beyazperde ve beyazcamın gözde korku figürleridir. Korku antolojilerinin anası sayılan "Dead of Night"ın (Gecenin Bir Yarısı, 1945) "The Ventrilquist's Dummy" (Vantriloğun Kuklası) adlı bölümünde karnından konuşan bir kabare sanatçısı gösterilerinde kullandığı kuklanın esiri olur. Kült TV dizisi "The Twilight Zone"un (Alacakaranlık Kuşağı, 1959 - 64) üçüncü sezonunda yayınlanan "The Dummy" ile Richard Attenborough'nun yönettiği "Magic"de (Kukla, 1978) yine kuklaların kontrolüne giren şizofren vantriloglar sahneye çıkmıştır. İspanyol Eugenio Martin'in Fransız, İtalyan ve Alman oyuncuları yönettiği "Ipnosi"de (Hipnoz, 1962) bir vantrilog kuklası cinayet tanığıdır... Lindsay Shonteff'in Londra manzaralı "Devil Doll"unda (Şeytan Kukla, 1964) kuklasıyla gösteriler düzenleyen kötücül

Oyuncak Bebekler, Kuklalar, Mankenler • Profondo rosso (Derin Kırmızı)

bir vantrilog zengin bir kadını ipnotize ederek servetine konmaya çalışır. Kadının gazeteci erkek arkadaşı vantriloğun geçmişini araştırdığında dehşetengiz bir ipucuna ulaşır: Vantrilog, 2. Dünya Savaşı yıllarında öldürdüğü birinin ruhunu kuklaya transfer etmiştir. Dario Argento'nun "Profondo rosso"sunda (Derin Kırmızı, 1975) katil kurbanını öldürmeden önce smokin giymiş mekanik bir kuklayı harekete geçirir. Yeni kuşak korku yönetmeni James Wan "Saw" (Testere, 2004), "Dead Silence" (Ölüm Sessizliği, 2007) ve "The Conjuring" (Korku Seansı, 2013) filmlerinde ürkünç kuklalarıyla İtalyan korkularına saygı duruşunda bulunur. "Dead Silence" ve "The Conjuring"in görüntü yönetmeni John Leonetti'nin yönetmen koltuğuna oturduğu "Annabelle"de kötü ruhların hakimiyetindeki antika bir bebek evli bir çiftin kabusu olur. Annabelle adındaki bu kötücül bebek ilk kez James Wan'ın "The Conjuring" filminde karşımıza çıkmıştır. Yanlarından geçerken tuhaf bir hisse kapıldığımız cansız mankenler bu tarz korkunun önemli bir parçasıdır; İtalyan yönetmen Mario Bava bazı filmlerinde vitrin mankenlerini son derece tedirgin edici ve atmosferik bir dekoratif malzeme olarak kullanmıştır. "Alacakaranlık Kuşağı" klasiklerinden "After Hours" (Saatler Sonra, 1960), zayıf komedi-fantezi "Mannequin" (1987), TV dizisi "Journey to the Unknown" (Bilinmeyene Yolculuk, 1968 - 69) ve düşük bütçeli korku "Tourist Trap"da (Turist Tuzağı, 1978) vitrin mankenleri canlanır. Bir diğer etkileyici "Alacakaranlık Kuşağı" bölümü "Miniature"de (Minyatür, 1963) ana kuzusu ofis çalışanı rolündeki Robert Duvall bir müzede sergilenen minyatür mankene aşık olur. Oyuncak bebeklerin sinema-TV tarihindeki suç dosyaları çok daha kabarıktır. Richard Sarafian'ın yönettiği şahane "Alacakaranlık Kuşağı" bölümü "Living Doll"da (Canlı Bebek, 1963) Telly Savalas, üvey kızının canlanan oyuncak bebeğiyle ölüm kalım savaşına girişir. Amicus antolojisi "Asylum"un (Tımarhane, 1972) "Dehşetin Cüceleri" bölümünde kaçık bir doktor insanların ikizi olan mekanik bebekler tasarlar... Dan Curtis'in "Trilogy of Terror"inde (Dehşet Üçlemesi, 1975) canlanan hediyelik bir Afrika totemi evinde dinlenen Karen Black'i öldürmeye çalışır. İngiliz TV dizisi "Hammer House of Horror" (Hammer Korku Evi, 1980) bölümlerinden "Charlie Boy"da genç bir adam zengin amcasından miras kalan canlı vudu bebeğinin lanetini insanlara yönlendirir. Boris Karloff'lu süprüntü Meksika filmi "House of Evil" (Şeytanın Evi, 1968), Roger Vadim'in Jane Fonda'lı seksi çizgi roman uyarlaması "Barbarella" (1968), Steven Spielberg Tobe Hooper ortak ürünü "Poltergeist" (Kötü Ruh, 1982), Kanada yapımı "Curtains" (Perdeler, 1983), Stuart Gordon filmi "Dolls" (Bebekler, 1987), kültleşen video hiti "Puppetmaster" (Kukla Ustası, 1989), "Dolly Dearest" (Sevgili Bebeğim, 1992), "Demonic Toys" (Şeytani Oyuncaklar, 1992), "Dollman vs. Demonic Toys" (Bebek Adam Şeytani Oyuncaklara Karşı), "Pinocchio's Revenge" (Pinokyo'nun Öcü, 1996), "Small Soldiers" (Küçük Askerler, 1998) ve "The Hole"da (Mahzen, 2009) canlanan oyuncakların geçit resmini izleriz... Bu filmlerin çoğunda mini bütçeli korku uzmanı Charles Band'in firmaları Empire ve Full Moon Entertainment'in logosu vardır. Yönetmen David Schmoeller'in Full Moon için çektiği "Puppetmaster" oyuncaklı korkuların en eğlenceli örneklerinden biridir. 30'lı yıllarda kuklalarına hayat enerjisi veren yaşlı bir oyuncakçı Nazi ajanları peşine düşünce intihar eder; 50 yıl sonra terk edilmiş bir otelde buluşan bir grup insan yaşlı adamın canlanan kuklaları tarafından hunharca katledilir. Roland Em-

Oyuncak Bebekler, Kuklalar, Mankenler • Tourist Trap (Turist Tuzağı)

merich'in Hollywood'a gitmeden önce yönettiği Spielberg özentisi "Joey" şeytani kuklalarla içli dışlı olan bir başka filmdir. Alman asıllı sinemacının Amerikan hayranlığını o günlerden muştulayan filmde telekinetik yetilere sahip olan yetim bir çocuk terk edilmiş bir evde bulduğu oyuncak bebekle ölümüne mücadele eder. Kanada filmi "Pin"deki kukla anatomik yapısıyla insana benzer, yaratıcısı olan doktor onu muayenehanesine gelen çocukları oyalamak için kullanır. Doktorun ölümünden sonra anatomik kukla çocuklarına miras kalır; çocuklardan biri kuklanın canlı olduğuna inanmaktadır. "Child's Play" (Çocuk Oyunu) oyuncaklı korkunun gelmiş geçmiş en popüler ürünüdür; senarist Don Mancini, yapımcı David Kirschner ve efekt uzmanı Kevin Yagher'ın ortak çabalarıyla hayata geçmiştir. Tom Holland'ın yönettiği film "Alacakaranlık Kuşağı" bölümü "Canlı Bebek" ve Dan Curtis'in "Dehşet Üçlemesi"nin slasher versiyonu gibidir; sürpriz bir gişe başarısı elde etmiş, kaçınılmaz devam filmlerini arkasından getirmiştir. Filmin giriş bölümünde polis tarafından bir oyuncakçı dükkanında ağır yaralı olarak kıstırılan seri

Oyuncak Bebekler, Kuklalar, Mankenler • Chucky

katil Charles Lee Ray son nefesini vermeden önce kara büyü ayini düzenleyerek ruhunu konuşan oyuncak bebeklerden (*Good Guy*) birine transfer eder. Karen Barclay'in 6 yaşındaki oğlu Andy doğum gününde her çocuğun rüyası *Good Guy*'lardan birine sahip olmadığı için üzüntü içindedir. 100 dolarlık bebeğe parası yetmeyen Karen sokakta satılan çalıntı bebeklerden birini-seri katilin ruhunu içinde taşıyanı-oğluna hediye eder... Bebeğine Chucky adını veren Andy çok mutludur ama evde annesinin arkadaşlarından birinin öldürülmesinden sonra bebeğin canlı olduğuna kanaat getirir... Cinayetlerine son hız devam eden Chucky kuşkulanan Karen'i de ortadan kaldırmaya çalışır. Yakmakla tehdit ettiği Chucky'nin saldırısından son anda kurtulan genç kadın polis müfettişi Mike Norris'ten yardım ister. Bu arada Chucky'yi kontrol eden Lee Ray yeni bir vudu ayini düzenleyerek insan görünümüne dönmeyi planlamaktadır. Hedefinde Andy vardır. Adı 80'lerde diğer popüler korku ikonları Jason Voorhees, Freddy Kruger ve Leatherface'le birlikte anılan Chucky acımasız cinayetlerini devam filmlerinde de sürdürecektir. İlk filmin senaristlerinden John Lafia'nın yönettiği "Child's Play 2"de annesi psikiyatrik tedavi gördüğü için koruyucu ailenin yanına verilen Andy kötü ruhlu takipçisi Chucky'le bir kez daha yüzleşir. Chucky çocuğun çevresindeki insanları birer birer ortadan kaldıracaktır. İngiltere'de korkunç bir cinayete neden olduğu (2 yaşındaki James Bulger 11 yaşlarındaki iki çocuk tarafından vahşice katledilmişti. Daha sonra çocukların filmi görmedikleri ortaya çıktı) gerekçesiyle tabloid basın tarafından topa tutulan "Child's Play 3"de canavar bebek Chucky askeri bir akademiye kaydolan yetişkin Andy'nin başına yine kâbus gibi çökmüştür. Serinin komedi ağırlıklı diğer filmleri "Bride of Chucky" (Chuck'nin Gelini, Ronny Yu) ve "Seed of Chucky"de (Chucky'nin Tohumu, Don Mancini) ise Chucky evlenmiş ve çoluk çocuğa bile karışmıştır.

- **SEÇME FİLMLER:**
- **THE TWILIGHT ZONE: THE AFTER HOURS** (Alacakaranlık Kuşağı: Saatler Sonra) **Yön.** Douglas Heyes, **Sen.** Rod Serling, **Yap.** Buck Houghton, **Gör. Yön.** George T. Clemens, **Oyn.** Anne Francis, Elizabeth Allen, James Milhollin, John Conwell, Patrick Whyte, Nancy Rennick. (ABD, TV Dizisi, 1960, 25 Dakika)
- **IPNOSI** (Hipnoz) **Yön.** Eugenio Martin, **Sen.** Giuseppe Mangione, Eugenio Martin, Gabriel Moreno Burgos, **Yap.** Alfons Carcasona, **Gör. Yön.** Francisco Sempere, **Müz.** Roman Vlad, Francesco De Masi, Angelo Francesco Lavagnino, **Oyn.** Jean Sorel, Götz George, Heinz Drache, Margot Trooger, Werner Peters, Mara Cruz, Massimo Serato, Eleonora Rossi Drago, Guido Celano. (İspanya - İtalya - Batı Almanya, 1962, 86 Dak.)
- **THE TWILIGHT ZONE: THE DUMMY** (Alacakaranlık Kuşağı: Kukla) **Yön.** Abner Biberman, **Sen.** Rod Serling, **Yap.** Buck Houghton, **Gör. Yön.** George T. Clemens, **Oyn.** Cliff Robertson, Frank Sutton, George Murdock, John Harmon, Sandra Warner, Ralph Manza, Rudy Dolan, Edy Williams. (ABD, TV Dizisi, 1962, 25 Dakika)
- **THE TWILIGHT ZONE-MINIATURE** (Alacakaranlık Kuşağı -Minyatür) **Yön.** Walter Grauman, **Sen.** Charles Beaumont, **Yap.** Herbert Hirschmann, **Gör. Yön.** Robert Pittack, **Müz.** Fred Steiner, **Oyn.** Robert Duvall, Pert Kelton, Barbara Barrie, William Windom, Lennie Weinrib, John Mcliam, Barney Phillips, Joan Chambers, Chet Stratton, Nina Roman, Claire Griswald, Richard Angarola. (ABD, TV Dizisi, 1963, 51 Dakika)

Oyuncak Bebekler, Kuklalar, Mankenler • Dolls (Bebekler) • Carrie Lorraine

THE TWILIGHT ZONE-LIVING DOLL (Alacakaranlık Kuşağı-Canlı Bebek) **Yön.** Richard C. Sarafian, **Sen.** Charles Beaumont, **Yap.** William Froug, **Gör. Yön.** Robert Pittack, **Müz.** Bernard Herrmann, **Oyn.** Telly Savalas, Mary La Roche, Tracy Stratford. (ABD, TV Dizisi, 1963, 25 Dakika)

- **DEVIL DOLL** (Şeytan Kukla) **Yön.** Lindsay Shonteff, **Sen.** George Barclay, Lance Z. Hargreaves, **Yap.** Kenneth Rive, Lindsay Shonteff, **Gör. Yön.** Gerald Gibbs, **Oyn.** William Sylvester, Bryánt Haliday, Yvonne Romain, Sandra Dorne, Nora Nicholson, Alan Gifford, Karel Stepanek, Francis De Wolff. (İngiltere, 1964)
- **JOURNEY TO THE UNKNOWN-EVE** (Bilinmeyene Yolculuk-Eve) **Yön.** Robert Stevens, **Sen.** Michael Ashe, Paul Wheeler (John Collier'nin Hikayesinden), **Yap.** Joan Harrison, Anthony Hinds, **Müz.** Harry Robinson, **Oyn.** Carol Lynley, Dennis Waterman, Michael Gough, Angela Lovell, Hermione Baddeley. (ABD - İngiliz Ortak Yapımı TV Dizisi, 1968, 60 Dak.)
- **TRILOGY OF TERROR** (Dehşet Üçlemesi) **Yön.** Dan Curtis, **Sen.** Richard F. Nolan, **Yap.** Dan Curtis, **Gör. Yön.** Paul Lohmann, **Müz.** Bob Cobert, **Oyn.** Karen Black, Robert Burton, John Karlen, George Gaynes, Jim Storm. (ABD, 1975)
- **MAGIC** (Kukla) **Yön.** Richard Attenborough, **Sen.** William Goldman (Aynı adlı romanından), **Yap.** Joseph E. Levine, Richard P. Levine, **Gör. Yön.** Victor J. Kemper, **Müz.** Jerry Goldsmith, **Oyn.** Anthony Hopkins, Ann-Margret, Burgess Meredith, Ed Lauter, E. J. Andre, Jerry Hauser, David Ogden Stiers, Lillian Randolph, Joe Lowry, Bob Hackman, Mary Munday, Brad Beesley. (ABD, 1978)
- **HAMMER HOUSE OF HORROR: CHARLIE BOY** (Hammer Korku Evi: Charlie Boy) **Yön.** Robert Young, **Sen.** Bernie Cooper, Francis Megahy, **Yap.** Roy Skeggs, **Gör. Yön.** Frank Watts, **Müz.** David Lindup, **Oyn.** Leigh Lawson, Angela Bruce, Marius Goring, Frances Cuka, Davis Healey, Michael Culver, Michael Deeks. (İngiltere, TV Dizisi, 1980, 51 Dakika)
- **JOEY** (Joey) **Yön.** Roland Emmerich, **Sen.** Roland Emmerich, Hans J. Haller, Thomas Lechner, **Yap.** Hans Emmerich, **Gör. Yön.** Egon Werdin, **Müz.** Hubert Bartholomae, Paul Gilreath, **Oyn.** Joshua Morrell, Eva Kryll, Tammy Shields, Jan Zierold, Barbara Klein, Jerry Hall, Sean Johnson. (Batı Almanya - ABD, 1985)
- **DOLLS** (Bebekler) **Yön.** Stuart Gordon, **Sen.** Ed Naha, **Yap.** Brian Yuzna, **Gör. Yön.** Mac Ahlberg, **Müz.** Fuzzbee Morse, **Oyn.** Ian Patrick Williams, Carolyn Purdy-Gordon, Carrie Lorraine, Guy Rolfe, Hilary Mason, Bunty Bailey, Cassie Stuart, Stephen Lee, (ABD, 1987)
- **CHILD'S PLAY** (Çocuk Oyunu) **Yön.** Tom Holland, **Sen.** Don Mancini, John Lafia, Tom Holland, **Yap.** David Kirschner, **Gör. Yön.** Bill Butler, **Müz.** Joe Renzetti, **Oyn.** Catherine Hicks, Chris Sarandon, Alex Vincent, Brad Dourif, Dinah Manoff, Tommy Swerdlow, Jack Colvin. Neil Giuntoli. (ABD, 1988)
- **PIN** (Pinokyo) **Yön. & Sen.** Sandor Stern, **Yap.** René Malo, **Gör. Yön.** Guy Dufaux, **Müz.** Peter Manning Robinson, **Oyn.** David Hewlett, Cyndy Preston, Terry O'Quinn, Bronwen Mantel, John Ferguson, Helene Udy, Patricia Collins. (Kanada, 1988)
- **PUPPETMASTER** (Kukla Ustası) **Yön.** David Schmoeller, **Sen.** Joseph G. Collodi (David Schmoeller), **Yap.** Hope Perello, **Gör. Yön.** Sergio Salvati, **Müz.** Richard Band, **Oyn.** Paul Le Mat, William Hickey, Irene Miracle, Jimmie F. Skaggs, Robin Frates, Matt Roe, Kathryn O'Reilly, Merrya Small, Barbara Crampton. (ABD, 1989)
- **CHILD'S PLAY 2** (Çocuk Oyunu 2) **Yön.** John Lafia, **Sen.** Don Mancini, **Yap.** David Kirschner, **Gör. Yön.** Stefan Czapsky, **Müz.** Graeme Revell, **Oyn.** Alex Vincent, Jenny Agutter, Gerrit Graham, Christine Elise, Grace Zabriskie, Peter Haskell, Brad Dourif (Chucky Seslendirmesi) (ABD, 1990)
- **PUPPETMASTER 2** (Kukla Ustası 2) **Yön.** Dave Allen, **Sen.** David Papian, **Yap.** David DeCoteau, John Schouweiler, **Gör. Yön.** Thomas Denove, **Müz.** Richard Band, **Oyn.** Elizabeth Maclellan, Corbin Bernsen, Steve Webbs, Gregory Webb, Charlie Spradling, Jeff Weston, George 'Buck' Flower. (ABD, 1991)
- **CHILD'S PLAY 3** (Çocuk Oyunu 3) **Yön.** Jack Bender, **Sen.** Don Mancini, **Yap.** David Kirschner, Robert Latham Brown, **Gör. Yön.** John Leonetti, **Müz.** John D'Andrea, Cory Lerios, **Oyn.** Andrew Robinson, Peter Haskell, Brad Dourif (Chucky Seslendirmesi), Perrey Reeves, Justin Whalin, Dakin Matthwes. (ABD - İngiltere, 1991)
- **PUPPETMASTER III: TOULON'S REVENGE** (Kukla Ustası 3: Toulon'un İntikamı) **Yön.** David DeCoteau, **Sen.** C. Courtney Joyner, **Yap.** David DeCoteau, John Schouweiler, **Gör. Yön.** Adolfo Bartoli, **Müz.** Richard Band, **Oyn.** Guy Rolfe, Richard Lynch, Ian Abercrombie, Kristopher Logan, Aron Eisenberg, Walter Gotell, Sarah Douglas. (ABD, 1991)
- **DOLLY DEAREST** (Sevgili Bebek) **Yön. & Sen.** Maria Lease, **Yap.** Daniel Cady, **Gör. Yön.** Eric D. Andersen, **Müz.** Mark Snow, **Oyn.** Denise Crosby, Sam Bottoms, Rip Torn, Chris Demetral, Candy Hutson. (ABD, 1992)
- **DEMONIC TOYS** (Şeytani Oyuncaklar) **Yön.** Peter Manoogian, **Sen.** David S. Goyer, **Yap.** Anne Kelly, **Gör. Yön.** Adolfo Bartoli, **Müz.** Richard Band, **Oyn.** Tracy Scoggins, Bentley Mitchum, Daniel Cerny, Michael Russo, Barry Lynch, Ellen Dunning, Peter Schrum, Jeff Weston. (ABD, 1992)
- **DOLLMAN VS. DEMONIC TOYS** (Bebek Adam Şeytani Oyuncaklara Karşı) **Yön.** Charles Band, **Sen.** Craig Hamann, **Yap.** Charles Band, **Gör. Yön.** Adolfo Bartoli, **Müz.** Richard Band, Anthony Riporetti, **Oyn.** Tim Thomerson, Melissa Behr, R. C. Bates, Phil Brock, Willie C. Carpenter, Peter Chen, Tracy Scoogins. (ABD, 1993)
- **NIGHT OF THE SCARECROW** (Korkuluğun Gecesi) **Yön.** Jeff Burr, **Sen.** Reed Steiner, Dan Mazur, **Yap.** Barry Bernardi, **Gör. Yön.** Thomas L. Callaway, **Müz.** Jim Manzie, **Oyn.** Elizabeth Barondes, John Mese, Stephen Root, Bruce Glover, Dirk

Blocker, Howard Swain, Gary Lockwood, Martine Beswick. (ABD, 1996)

- **PINOCCHIO'S REVENGE** (Pinokyo'nun Öcü) **Yön. & Sen.** Kevin Tenney, **Yap.** Jeff Geoffray, Walter Josten, **Gör. Yön.** Eric Roy Anderson, **Müz.** Dennis Michael Tenney, **Oyn.** Candace McKenzie, Lewis Van Bargen, Ivan Gueron, Thomas Wagner, Janis Chow, Larry Cedar. (ABD, 1996)
- **CURSE OF THE PUPPETMASTER** (Kukla Ustasının Laneti) **Yön.** David DeCoteau, **Sen.** Benjamin Carr, **Yap.** Charles Band, Kirk Edward Hansen, **Gör. Yön.** Howard Wexler, **Müz.** Richard Band, Jeffrey Walton, **Oyn.** George Peck, Emily Harrison, Josh Green, Michael Guerin, Michael Sollenberger. (ABD, 1998)
- **BRIDE OF CHUCKY** (Chucky'nin Gelini) **Yön.** Ronny Yu, **Sen.** Don Mancini, **Yap.** Grace Gilroy, David Kirschner, **Gör. Yön.** Peter Pau, **Müz.** Graeme Revell, **Oyn.** Jennifer Tilly, Brad Dourif (Chucky'nin Sesi), Katharine Heigl, Nick Stabile, Alexis Arquette, Gordon Michael Woolvett, John Ritter, Lawrence Dane. (ABD, 1998)
- **SEED OF CHUCKY** (Chucky'nin Tohumu) **Yön. & Sen.** Don Mancini, **Yap.** David Kirschner, Corey Sienega, **Gör. Yön.** Vernon Layton, **Müz.** Pino Donaggio, **Oyn.** Brad Dourif (Chucky'nin Sesi), Jennifer Tilly, Billy Boyd (Glen/Glenda'nın Sesi), Redman, Hannah Spearritt, John Waters, Keith Lee. Castlesteve Lawton, Tony Gardner, Jason Flemyng, Nicholas Rowe. (ABD - Romanya - İngiltere, 2004)
- **CURSE OF CHUCKY** (Chucky'nin Laneti) **Yön. & Sen.** Don Mancini, **Yap.** David Kirschner, **Gör. Yön.** Michael Marshall, **Müz.** Joseph LoDuca, **Oyn.** Chantal Quesnelle, Fiona Dourif, Jordan Gavaris, Danielle Bisatti, A Martinez, Maitland McConnell, Brennan Elliott, Summer Howell, Adam Hurtig. (A. B. D. -2013)
- **ANNABELLE** (Annabelle) **Yön.** John R. Leonetti, **Sen.** Gary Dauberman,**Yap.** Peter Safran, James Wan, **Gör. Yön.** James Kniest, **Müz.** Joseph Bishara, **Oyn.** Annabelle Wallis, Ward Horton, Tony Amendola, Alfre Woodard, Kerry O'Malley, Brian Howe, Eric Ladin, Ivar Brogger. (A.B.D-2014)

PALANCE, JACK (PENNSYLVANIA, 1919 - KALİFORNİYA, 2006) Amerikalı oyuncu. Vladimir Palahniuk adıyla doğan, kötü adam rollerinin bu vazgeçilmez aktörü Elia Kazan'ın heyecanlı kara film denemesi "Panic In the Streets"le (Sokaklarda Panik) sinema dünyasına adım atmıştır. 50'lerde "Sudden Fear" (Ani Korku) ve "Shane"deki (Vadiler Aslanı) rolleriyle Oscar adaylıkları alan Palance 60 ve 70'lerde aralıklarla İtalya'da çalışmıştır. Bu dönemde çalıştığı yönetmenler arasında Jean-Luc Godard ve Vittorio De Sica da vardır. Epizodlu Amicus filmi "Torture Garden"-da (Kısmet Bahçesi) çılgın bir Poe hayranını, Stevenson uyarlaması "The Strange Case of Dr. Jekyll and Mr. Hyde"da (Dr. Jekyll ve Mr. Hyde'ın Tuhaf Vakası) canavara dönüşen doktoru, Dan Curtis'in TV filmi "Dracula"da Kont Dracula'yı, "Craze"de (Çılgın) kafadan kontak bir antikacıyı, "Alone in the Dark"da (Karanlıkta Tek Başına) akıl hastanesinden kaçan tehlikeli bir psikopatı, "Without Warning"de (Uyarısız) bir yaratık avcısını canlandırmıştır. İnişli çıkışlı kariyerinin sonlarında "City Slickers"la (Şehirli Züppeler) Akademi tarafından bir yardımcı erkek oyuncu Oscar'ıyla taçlandırılmıştır.

Jack Palance

- **FİLMOGRAFİ:** Panic in the Streets (1950) • Sudden Fear (1952) • Shane (1953) • Man in the Attic (1953) • Le mepris (1963) • The Strange Case of Dr. Jekyll and Mr. Hyde (TV 1968) • Marquis De Sade: Justine (1969) • Dracula (TV 1974) • Craze (1974) • Eva Nera (1976) • Welcome To Blood City (1977) • Without Warning (1980) • Evil Stalks This House (TV 1981) • Alone in the Dark (1982) • Batman (1989) • Tango & Cash (1989) • City Slickers (1991)

PANABAKER, DANIELLE (AUGUSTA, GEORGIA, 1987) Amerikalı oyuncu. Televizyonla sinema arasında mekik dokumuş ve yeni çevrimler "Friday the 13th" (13. Cuma) "The Crazies" (Salgın) John Carpenter'ın yönettiği "The Ward" (Koğuş) ve Piranha 3D'de rol almıştır.

- **FİLMOGRAFİ:** Mr. Brooks (2007) • Friday the 13Th (2009) • The Crazies (2010) • The Ward (2010) • Piranha 3D (2012)

Pang Kardeşler

PANG KARDEŞLER (OXIDE PANG CHUN DANNY PANG HONG KONG, 1965) Hong Konglu ikiz yönetmenler. 2000'lerin başlarında yönettikleri filmlerle Uzakdoğu korkusuna damgalarını vurmuşlardır. Kardeşlerden Oxide Pang Chun sinemacılık kariyerine Hong Kong'da renklendirme uzmanı olarak adım atmış, ilerleyen

yıllarda ikinci vatanı Tayland'da reklam filmleri çekmiştir. İlk uzun metrajlısı "Ta fa likit" (Kim Koşuyor?) en iyi yabancı film dalında Tayland'ın 1998 yılı Oscar adayıdır. Danny ve Oxide ilk kez Tayland yapımı aksiyon "Bangkok Dangerous"la (Tehlikeli Bangkok) birlikte kamera arkasına geçmişlerdir. Pang Kardeşler adıyla yönettikleri "Gin gwai" (Göz) en meşhur filmleridir; geçirdiği kornea nakli ameliyatı sonrasında sağlığına kavuşan ama öteki dünyadan gelen ziyaretçilerin akınına uğrayan görme özürlü bir çellistin hikayesini anlatır. Gündelik yaşamının çoğunu dünyamızı terk etmek istemeyen kızgın hayaletlerle geçirmek zorunda kalan ve çıldırma noktasına gelen genç kadın tedavisini üstlenen psikiyatrla birlikte gözlerinin asıl sahibinin peşine düşer. Uzakdoğu korkularına özgü ürpertici bir soğukluk yayan sahnelerle (operasyondan sonra tanık olunan öteki dünya deneyimleri, asansörde ve bir kaligrafi stüdyosunda beliren hortlaklar, geçirdiği kazadan sonra anında ölen küçük bir çocuğun siyahlı ölüm meleği tarafından götürülmesi, otoyolda tek başına dikilen yaşlı hayalet...) bezeli olan "Gin gwai"nin Amerikan versiyonu (The Eye) ve farklı bir hikaye anlatan devamı da (Gin gwai 2, *Göz 2*) çekilmiştir. Oxide Pang'ın solo projesi "Sei mong sei jun" (Ölümcül Güzellik) dehşet verici bir trafik kazasına tanık olduktan sonra ölümle kafayı bozan bir güzel sanatlar öğrencisiyle ilgilidir. Ölüm saplantılı, travmatik ve lezbiyen eğilimli öğrenci sadistik bir seri katil-kurban çatışmasına sürüklenecektir. İkiz kardeşlerin tekrar bir araya geldikleri "Gwai 10" (Göz 3) Tayland'da bir kitap aracılığıyla ruh çağırmanın on yoluna vakıf olan ama sonra bunun bedelini ödeyen gençlerin serüvenlerini işlemiştir; ilk kez Cannes Film Festivali'nin Belirli Bir Bakış bölümünde gösterilen "Gwai wik" (Hayalet Dünya) son romanını yazarken giderek gerçek dünyayla bağlarını koparan ve kendini huzursuz ruhların yaşadığı bir fantezi evreninde bulan ünlü bir yazarın (Göz'ün başarılı kadın oyuncusu, Oxide Pang'ın eşi Angelica Lee) yaşadıklarını anlatır; hikayeden çok stile ağırlık veren ürkünç bir filmdir. Pang Kardeşler'in yabancı dildeki ilk filmleri "The Messengers" (Haberciler) Uzakdoğulu korku sinemacılarına kucak açan Sam Raimi'nin yapım firması Ghost House'un logosunu taşımaktadır; Kuzey Dakota'daki hayaletli bir çiftlik evine taşınan dört kişilik bir ailenin tanık olduğu doğaüstü deneyimleri konu edinir; bu alelade filmi Nicolas Cage'li yeni çevrim "Bangkok Dangerous" ve üç boyutlu "The Child's Eye" (Çocuğun Gözü) takip etmiştir.

- **FİLMOGRAFİ:** Ta Fa Likit (Oxide Pang Chun, 1999) • Bangkok Dangerous (Oxide Pang Chun - Danny Pang, 1999) • Bangkok Haunted (Oxide Pang Chun, 2001) • Gin Gwai-The Eye (Pang Kardeşler, 2002) • The Tesseract (Oxide Pang Chun, 2003) • Gin Gwai 2-The Eye 2 (Pang Kardeşler, 2004) • Sei Mong Se Jun-Abnormal Beauty (Oxide Pang Chun, 2004) • Gin Gwai 10-The Eye 3 (Pang Kardeşler, 2005) • Gwai Wik-Re-Cycle (Pang Kardeşler, 2006) • Mon Seung-Wishful Thinking (Oxide Pang Chun, 2006) • The Messengers (Pang Kardeşler, 2007) • Bangkok Dangerous (Pang Kardeşler, 2008) • The Child's Eye (Pang Kardeşler, 2010) • Meng You-Sleepwalkers (Oxide Pang Chun, 2011)

PAOLI, DENNIS (?) Amerikalı senaryo yazarı. H. P. Lovecraft uyarlamalarıyla tanınır. Yönetmen Stuart Gordon'la uzun soluklu ve verimli bir işbirliği yapmıştır. "Re-Animator" (Diriltici), "From Beyond" (Ötelerden), "The Dentist" (Dişçi) ve "Body Snatchers" (Ceset Yiyiciler) belli başlı senaryolarıdır.

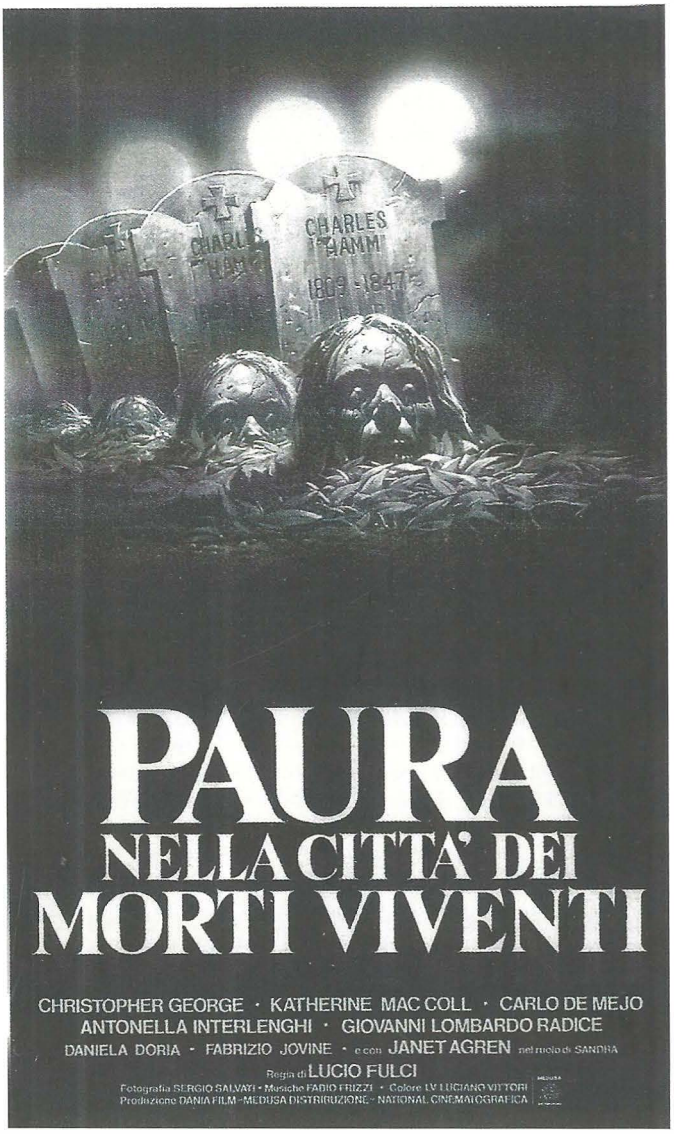
- **FİLMOGRAFİ:** Re-Animator (1985) • From Beyond (1986) • Ghoulies II (1987) • The Pit and the Pendulum (1990) • Body Snatchers (1993) • Castle Freak (1993) • The Dentist (1996) • Dagon (2001) • Pulse Pounders (2002) • Masters of Horror (TV 2005-2007)

PATAKI, MICHAEL (YOUNGSTOWN, OHIO, 1938 - HOLLYWOOD, 2010) Amerikalı oyuncu, yönetmen. TV kökenli bu üretken karakter oyuncusu 70 ve 80'lerde B tipi korkular "The Return of the Count Yorga" (Kont Yorga'nın Dönüşü), "The Baby" (Dehşet Çocuğu), "Grave of the Vampire" (Vampirin Mezarı), "The Bat People" (Yarasa İnsanlar), "Zoltan, Hound of Dracula" (Zoltan, Drakula'nın Köpeği), "Graduation Day" (Mezuniyet Günü), "Dead & Buried" (Ölü ve Gömülmüş), "Death House"da (Ölüm Evi) rol almış; manyak cerrah konulu "Mansion of the Doomed" (Ölüm Malikanesi) ve müzikal soft porno "Cindrella"da yönetmen koltuğuna oturmuştur.

- **SEÇİLMİŞ FİLMOGRAFİ:** Dream No Evil (1970) • The Return of Count Yorga (1971) • The Baby (1973) • Grave of the Vampire (1974) • The Bat People (1974) • Mansion of the Doomed (Yön. 1976) • Cinderella (Yön. 1977) • Dracula's Dog-Zoltan, the Hound of Dracula (1978) • Dead&Buried (1981) • Death House (1987) • Halloween 4: The Return of Michael Myers (1988)

PAURA NELLA CITTÁ DEI MORTI VIVENTI (Yaşayan Ölüler Şehrinde Korku) Lucio Fulci'nin yönettiği 1980 tarihli İtalyan filmi. Senaryosu Lucio Fulci ve Dardano Sacchetti ortaklığıyla yazılmıştır. Bir bölümü Savannah Georgia ve New York, bir bölümü de Roma'daki İncir De Paolis stüdyolarında çekilen film sadece 23 iş gününde tamamlanmış, İngiltere'de "City of the Living Dead" (Yaşayan Ölüler Şehri), Almanya'da "Ein Zombie hing am Glockenseil" (Bir Zombi Çan İpinde Sallanıyor), ABD'de ise "Gates of Hell" (Cehennemin Kapıları) adıyla gösterilmiştir. Filmin 1. Bölge DVD'leri Mayıs 2000'de Anchor Bay, Şubat 2007'de ise Blue Underground firmaları aracılığıyla piyasaya sürülmüştür. DVD'de biyografiler ve fragmanların dışında hiçbir ekstra bulunmamaktadır. Blue Underground 25 Mayıs 2010'da zengin ekstralar içeren (Memories of the Maestro-Ustanın Anıları, Yaşayan Ölüler Şehrinde Korku'nun Yapımı, filmin oyuncularından Catriona MacColl ve Giovanni Lombardo Radice'yle yapılan söyleşiler) Blu-Ray diskler basmıştır. Aynı günlerde İngiliz Arrow Video daha zengin ekstraları olan başka bir Blu-Ray çıkarmıştır. Giriş sunumu aktör Carlo De Mejo tarafından yapılan diskte aktris Catriona MacColl ve aktör Giovanni Lombardo Radice'nin sesli yorumları, yönetmen Joe Dante, Fangoria dergisi editörü Tony Timpone, Fulci'nin kızı Antonella, aktris Catriona MacColl, aktör Carlo De Mejo, Giovanni Lombardo Radice, senarist Dardano

il nuovo film di LUCIO FULCI

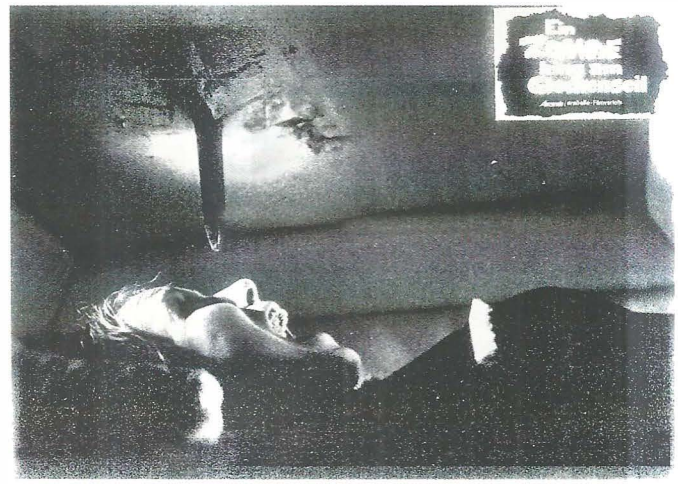

Sacchetti, yönetmen Luigi Cozzi'le yapılan söyleşiler yer almaktadır

▸ **KONU:** New York... Medyum Mary Woodhouse bir ruh çağırma seansı sırasında Dunwich adlı küçük bir kasabanın rahibinin mezarlıkta kendini astığını görür... Yaşadığı travmanın şokuyla yere yığılan genç kadının kalbi durmuştur. Olayı soruşturan polis müfettişi seansın yöneticisi Theresa'ya ağır suçlamalar yöneltir. Aynı günün daha geç saatlerinde Mary'nin ölümünü araştıran gazeteci Peter Bell polisten yüz bulamayınca mezarlığı ziyaret eder... O sırada Mary yeni gömülmektedir... Vardiyaları biten mezar kazıcıları işlerini bırakırlar... Peter de gitmek üzereyken mezarın derinliklerinden gelen sesleri işitir. Duydukları diri diri gömülen Mary'nin çığlıklarıdır. Genç kadın ölmemiştir... Peter havasızlıktan boğulmak üzere olan Mary'yi tabuttan çıkarır. Birlikte ziyaret ettikleri medyum Theresa onlara korkunç şeylerden bahseder. 4000 yıllık kitap Enoch'a göre eski Salem'in kalıntıları üzerine inşa edilmiş Dunwich'de olanlar hayra alamet değildir. Rahibin intiharı cehennemin kapılarının açılmasına ve ölülerin yeryüzünü istila etmesine neden olacaktır. Azizler Günü'ne kadar kapılar mutlaka kapanmalıdır yoksa insanlığın sonunu getirecek bir kargaşa başlayacaktır. Mary ve Peter haritalarda bile bulamadıkları kasabaya doğru yola çıkarlar.

Bu arada lanetlenmiş Dunwich'de doğaüstü olaylar zincirinin dehşeti yaşanmaktadır... Arabada sevişen genç bir çifte rahibin hayaleti gözükür. Genç kızın önce gözleri kanamaya başlar; sonrasında iç organlarını birer birer kusar. Erkeğin ise beyni dışarıya uğramıştır... Kasabanın üç kağıtçı morg görevlisi cesetlerin üzerindeki mücevherleri çalarken yaşlı bir kadının ölüsü tarafından ısırılır. Rahibin hayaletinin göründüğü başka bir genç kız hayatını kaybeder ve erkek kardeşine bir gece ziyaretinde bulunur... Morgdaki yaşlı kadının zombileşen cesedi psikiyatrist Gerry'nin hastası Sandra'nın evinde gözükür. Kasabaya gelen Mary ve Peter tesadüfen Gerry'le tanışırlar ve olup bitenleri anlatırlar. Artık Azizler Günü'ne birkaç saat kalmıştır. Kasabadaki tüm ölüler yavaş yavaş uyanırken Mary, Peter ve Gerry açılan kapıları kapatmak için rahibin mezarını aramaya başlarlar...

60 ve 70'lerde İtalyan ticari sinemasının tanınmış simalarından biri olan ve her türde ürünler veren Lucio Fulci 80'lerin başlarında sadizm yüklü gotik fantezilerin peşine düştüğü *gore* filmleriyle geniş bir hayran kitlesi edinmişti... O dönemde, Fulci filmleri Avrupa'da özellikle genç izleyiciler tarafından çok tutulmuş ve ağzına kadar dolu sinemalarda çığlık çığlığa izlenmişti. Fulci'nin fantastik zombi üçlemesinin ilk halkasını oluşturan "Paura nella città dei morti viventi" abartılı şiddet sahneleri ve düş benzeri atmosferiyle İtalyan korku sinemasının genel karakteristiğini yansıtıyor. Filmin senaryo yazarlarından Dardano Sacchetti'nin bir dönem Mario Bava ve Dario Argento gibi İtalyan korkusuna yön veren isimlerin projelerine katkıları düşünülürse tuhaf bir mantık anlayışının ürünü olan *düşsel vahşet* sahneleri hiç de şaşırtıcı değil. Çizgisel anlatımı boşlayan filmde olaylar bölük pörçük, epizodik bir

Paura nella cittá dei morti viventi (Yaşayan Ölüler Şehrinde Korku)
Alman lobi kartı

Paura nella cittá dei morti viventi (Yaşayan Ölüler Şehrinde Korku) • Giovanni Lombardo Radice, Venantino Venantini

anlatımla gelişirken, çeşitli karakterlerin ilişkileri kasvetli ortamlarda işleniyor... Adıyla Lovecraft öykülerini çağrıştıran düşsel bir kasabada geçen "Paura nella città dei morti viventi"de kötücül gücün temsilcisi papazın intiharını psişik güçleriyle gören medyum Mary Woodhouse (Rosemary's Baby'de Mia Farrow'un oynadığı karaktere bir gönderme) ve yaşanan doğaüstü olayları hiç takmayan, sarkastik gazeteci Peter Bell uyumsuz bir ikili oluşturuyorlar. Dunwich kasabasının sakinlerinden oluşan diğer karakterler ise çeşit çeşit iğrençliklerin sahne aldığı yan hikayelerle tanıtılıyor. İlk olarak arabada erkek arkadaşıyla öpüşen genç bir kız papazın hayaleti tarafından büyüleniyor ve bunun sonucunda midesini, karaciğerini ve bağırsaklarını kusuyor... Kasabanın delisi olarak damgalanmış yarım akıllı bir gencin kafası kızgın bir baba tarafından elektrikli matkapla deliniyor... Canlanan ölülerden biri genç bir kızın kafatasını parçalayarak beynini lime lime ediyor... Parçalanan kafataslarından arta kalanları fareler yiyor... Çürümüş zombilerin, kanayan gözlerin, saldırgan kurtçukların geçit resmi yaptığı film tüm karakterlerin

Paura nella cittá dei morti viventi (Yaşayan Ölüler Şehrinde Korku) • Daniela Doria

öteki tarafı boyladığı çocuksu bir sahneyle noktalanıyor. Fulci'nin sınırları zorladığı bu nihilist *gore* fantezisinin Quentin Tarantino'nun "Kill Bill" filmine de ilham kaynağı olan en muhteşem sahnesinde, öldü sanısıyla diri diri gömülen medyumun çığlıklarını duyan gazeteci Peter elindeki kazmayı tabuta gelişigüzel indiriyor. Ama delikler açılırken zavallı kadın kör olmaktan son anda kurtuluyor.

"Paura nella città dei morti viventi"nin başlıca rollerinde Fulci'nin favorilerinden, sevimli İngiliz aktris Catriona MacColl, TV dizileri ve B filmleri gediklisi Christopher George, efsanevi aktris Alida Valli'nin oğlu Carlo De Mejo, seksi İsveçli Janet Agren, oyuncu-yönetmen Michele Soavi ve psikopat rollerin vazgeçilmez ismi Giovanni Lombardo Radice oynamıştır. Gençliğinde bir süre tıp okuyan Lucio Fulci (filmlerinde gözükmeyi adet haline getirmiştir) ise bir doktoru canlandırmıştır. İtalyan korku meraklılarına (tok karnına izlememek kaydıyla) hararetle tavsiye edilir.

▸ **DANIA FILM - MEDUSA DISTRIBUZIONE - NATIONAL CINEMATOGRAFICA YAPIMI Yön.** Lucio Fulci, **Sen.** Lucio Fulci, Dardano Sacchetti, **Yap.** Giovanni Masini, Lucio Fulci, **Gör. Yön.** Sergio Salvati, **Müz.** Fabio Frizzi, **Kur.** Vincenzo Tomassi, **Kos. & San. Yön.** Massimo Antonello Geleng, **Öz. Ef.** Gino De Rossi, **Mak Ef.** Franco Rufini, Rosario Prestopino, **Oyn.** Christopher George (Peter Bell), Catriona MacColl (Mary Woodhouse-Katharine McColl Olarak), Carlo De Mejo (Gerry), Antonella Interlenghi (Emily), Giovanni Lombardo Radice (Bob), Janet Agren (Sandra), Daniela Doria (Rosie), Fabrizio Jovine (Rahip Thomas), Michele Soavi (Tommy Fisher), Luca Paisner (John-John Robbins), Adelaide Aste (Theresa), Venantino Venantini (Ross), Robert Sampson (Polis Müfettişi), Lucio Fulci (Doktor Thompson), Luciano Rossi (Polis Memuru).

RENKLİ, 35 mm, 93 DAK. (SANSÜRSÜZ VERSİYON)

PEARCE, JACQUELINE (BYFLEET, SURREY, 1943) İngiliz oyuncu. RADA (Royal Academy of Dramatic Art) mezunudur. Hammer filmlerinden "Reptile"da (Sürüngen) yılana dönüşen kadını, "The Plague of the Zombies"de (Zombi Vebası) kurbanlardan birini canlandırmıştır. Televizyon ağırlıklı bir kariyeri vardır.

▸ **FİLMOGRAFİ:** The Plague of the Zombies (1966) • Reptile (1966) • The Avengers (TV 1966) • Haunted (TV 1968) • Dead of Night (TV 1972) • Leap in the Dark (TV 1977)

PEARL, DANIEL (NEW YORK, 1951) Amerikalı görüntü yönetmeni. Teksas Üniversitesi mezunu Pearl 70'lerden başlayarak aralarında "The Texas Chainsaw Massacre" (Teksas Elektrikli Testere Katliamı), "The Return" (Dönüş), "Full Moon High" (Dolunay), "Invaders from Mars" (Mars'tan Saldıranlar), "It's Alive 3: Island of the Alive" (O Yaşıyor III: Yaşayanlar Adası), "A Return to Salem's Lot" (Vampirler Kasabasına Dönüş), "Frankenstein", "Captivity" (Dehşet Odası), "Friday the 13th" (13. Cuma), "No One Lives"in de (Herkes Ölecek) olduğu pek çok filmi görüntülemiştir. 1990'lardan 2000'lerin başlarına dek sinemayı boşlamış ve R. E. M., Michael Jackson, Guns N'Roses, Metallica, Duran Duran, Whitney Houston, Jennifer Lopez, Lionel Richie, Britney Spears'ın video kliplerini, konser filmlerini çekmiştir.

- **FİLMOGRAFİ:** The Texas Chain Saw Massacre (1974) • The Return (1980) • Full Moon High (1981) • Invaders from Mars (1986) • It's Alive III: Island of the Alive (1987) • A Return To Salem's Lot (1987) • The Texas Chainsaw Massacre (Yeni Çevrim 2003) • Frankenstein (2004) • Captivity (2007) • Aliens vs. Predator:requiem (2007) • Friday the 13Th (Yeni Çevrim 2009) • The Apparition (2012) • No One Lives (2012)

PEEPING TOM (Kadın Katili) Michael Powell'ın yönettiği 1960 yapımı İngiliz filmi. Senaryosunu, 1968'de bir başka psikopat katil filmiyle (Twisted Nerve) gündeme gelen Leo Marks yazmıştır. Hitchcock'un "Psycho"sundan sadece 3 ay önce gösterime giren ama o denli şanslı olmayan "Peeping Tom" kadınları öldürürken kamerasıyla filme alan röntgenci bir katilin hikayesini anlatır. Vizyona girer girmez İngiliz eleştirmenlerin topyekün saldırısına uğramış ve ünlü yönetmen Michael Powell'ın kariyerine büyük darbe vurmuştur. Bugün ise yanlış anlaşılmış bir başyapıt olarak değerlendirilmektedir. İngiltere'de cinayet ve çıplaklık sahneleri kısaltılan "Peeping Tom" ülkemizde "Kadın Katili" adıyla 1961 yılında gösterime sunulmuştur. Filmin DVD kopyaları ilk kez Criterion Collection serisinden 1999 yılında piyasaya sürülmüştür ve Chris Rodley'in yönettiği "A Very British Psycho" adlı bir belgeseli de kapsamaktadır. Optimum Films 2010'da daha zengin ekstralı bir Blu Ray diskle "Peeping Tom" hayranlarını mutlu etmiştir. Ekstralarda Michael Powell uzmanı Ian Christie'nin yorumları, Powell hayranları Martin Scorsese, Bertrand Tavernier, Scorsese'nin montajcısı, Powell'ın karısı Thelma Schoonmaker ve başoyuncu Karlheinz Böhm'le yapılan röportajlar yer almaktadır.

Peeping Tom (Kadın Katili) • Anna Massey

- **KONU:** Amatör filmlerin ve teknik ekipmanların üst üste yığıldığı bekar evinde yalnız yaşayan Mark Lewis bir film stüdyosunda kamera asistanı olarak çalışmaktadır. Boş zamanlarında ise bir gazete satıcısının üstündeki gizli odada genç kadınların pornografik fotoğraflarını çeker. Baba baskısıyla büyüyen Lewis (biyolog olan babası araştırmalarında onu bir deney hayvanı gibi kullanmış ve kamerasıyla sürekli izlemiştir) korkunun insan yüzündeki etkisi üzerine bir saplantı geliştirmiştir. Bu saplantı ve travmatik çocukluğu onu kadınları acınasızca öldüren bir caniye dönüştürür. Önce sokakta iş bekleyen bir fahişeyi, sonra çalıştığı stüdyoda figüranlık yapan bir aktrisi katleder. Kadınları öldürürken yaşananları anbean el kamerasıyla filme almaktadır. Cinayet silahı olarak kamera ayağının içine gizlediği sivri bir bıçağı kullanır. Tek isteği kadınların yüzündeki o son dehşet ifadesinin yakalamaktır. Aşağı katında oturan görme özürlü bayan Stephens'ın kızı Helen'la tanışınca işlerin seyri biraz değişir. Helen annesinin aksine bu içine kapalı, efendi görünümlü genç adamdan hoşlanır. Mark ona babasının çektiği filmleri gösterir, yemeğe çıkarır. Bu arada Mark stüdyo cinayetinden sonra polis tarafından sorgulanmış sonra da takibe alınmıştır. Kadınların

Peeping Tom (Kadın Katili) • Karlheinz Böhm

Peeping Tom (Kadın Katili) • Karlheinz Böhm

çıplak fotoğraflarını çektiği odada fotomodellerden birini daha öldürür. Evine döndüğünde Helen odasında cinayet filmlerinden birini izlemektedir.

"Peeping Tom", Macar kökenli ortağı Emeric Pressburger'le birlikte İngiliz sinemasının masal alemini çağrıştıran göz kamaştırıcı Technicolor şaheserlerine (Black Narcissus, *Siyah Nergis*, 1947 - The Red Shoes, *Kırmızı Papuçlar*, 1948 - The Tales of Hoffmann, *Hoffmann Masalları*, 1951) imza atan Michael Powell'ın biricik korku-gerilim filmidir. 1959'da ortağından ayrılan Powell bu ikinci solo filminde röntgenciliği ve film yapma sürecini cesaretle büyüteç almış ve aynı zamanda bir şehir efsanesi mi, yoksa gerçek mi olduğu hala tartışılan *snuff* filmlerine (oyuncuların gerçekten öldürüldüğü varsayılan yeraltı filmleri) istemeden de olsa göndermelerde bulunmuştur. Çocukluğunda yatağına gecenin bir vaktinde babası tarafından kertenkele konulan Mark Lewis tanık olduğu dehşetin daha beterini kurbanlarına yaşatan bir sosyopattır. İlk kurbanını öldürdükten sonra cinayet mahalline gider ve polis soruşturmasını filme alır... Cinayetlerini mükemmel bir belgeselle ölümsüzleştirmek istemektedir... Ama kadınların yüzlerindeki korku ifadelerini yeterince etkileyici bulmaz. Daha iyisi olmalıdır. Görme özürlü alkolik annesiyle (yaşlı kadın ilk görüşte bu genç adamdan hoşlanmamıştır) yaşayan 21 yaşındaki komşusu Helen kendisine yakınlık gösteren tek kişidir. Bir akşam Lewis'i odasında bulamayan Helen bilmeden cinayet filmlerinden birini projeksiyon makinesine takar... Perdede gördükleri dehşet vericidir. O sırada odaya giren Mark tüm cinayetlerini itiraf eder ve polis gelmeden önce intihar eder...

Önceleri Powell filmlerini övgüye boğan İngiliz sinema yazarlarından biri uzun zamandır hiçbir filmin kendisini bu denli iğrendirmediğini yazarken, bir diğeri filmin en yakın kanalizasyona atılması gerektiğini söyleyecek kadar ileri gitmiştir. Bugün, İngiliz sinemasının en yetkin filmlerinden biri olarak kabul gören "Peeping Tom" Freudyen izlekleriyle ruh hekimlerinin de ilgi alanına girmektedir. Martin Scorsese, Gaspar Noe ve Bertrand Tavernier gibi ünlü sinemacıların yaşamlarında iz bırakan filmlerden biridir aynı zamanda...

- **MICHAEL POWELL YAPIMI Yön. & Yap.** Michael Powell, **Sen.** Leo Marks, **Gör. Yön.** Otto Heller, **Müz.** Brian Easdale, **San. Yön.** Arthur Lawson, **Kos.** Dickle Richardson, **Oyn.** Karlheinz Boehm (Mark Lewis), Moira Shearer (Vivian), Anna Massey (Helen Stephens), Maxine Audley (Bayan Stephens), Brenda Bruce (Dora), Miles Malleson (Müşteri), Esmond Knight (Arthur Baden), Michael Goodliffe (Don Jarvis), Martin Miller (Dr. Rosen), Jack Watson (Dedektif), Shirley Anne Field (Pauline), Pamela Green (Milly), Nigel Davenport (Dedektif Miller), Keith Baxter (Dedektif Baxter), Columba Powell (Mark'ın Çocukluğu), Michael Powell (Mark'ın Babası).

RENKLİ, 35 mm, 101 DAK.

PELI, OREN (RAMAT GAN, 1970) İsrail doğumlu Amerikalı yönetmen, yapımcı, senarist. Aslen bir video oyun programcısıdır; Sony HD kamerayla evinde bedavaya çektiği doğaüstü korku "Paranormal Activity"le (Paranormal Faaliyetler) meşhur olmuştur. 2007'de tamamlanan "Paranormal Activity" (şeytani bir varlık tarafından rahatsız edilen genç bir çiftle ilgilidir) önce çeşitli fantezi-korku festivallerinde gösterilmiş; ününün iyice yayılmasından sonra 2009'da Paramount Pictures ve DreamWorks tarafından tüm ülkede dağıtılmıştır. Sadece ABD hasılatı 100 milyon doların üstündedir. Peli, 2010 - 2012 yılları arasında gösterilen dört devam filminin yanısıra "Insidious" (Ruhlar Bölgesi), "Chernobyl Diaries" (Çernobil'in Sırları), "The Lords of Salem" (Salem'in Efendileri) gibi düşük bütçeli korkuların prodüktörlüğünü yapmıştır. Yönettiği son film "Area 51" (51. Bölge) dünya dışı yaratıklarla ilgilidir.

- **FİLMOGRAFİ:** Paranormal Activity (Yap. Sen. Yön. 2007) • Paranormal Activity 2 (Yap. 2010) • Insidious (Yap. 2010) • Paranormal Activity 3 (Yap. 2011) • Chernobyl Diaries (Yap. 2012) • The Lords of Salem (Yap. 2012) • Paranormal Activity 4 (Yap. 2012) • The River (Yap. TV 2012) • Paranormal Activity: The Marked Ones (Yap. 2014) • Area 51 (Yön. Yap. Sen. 2015)

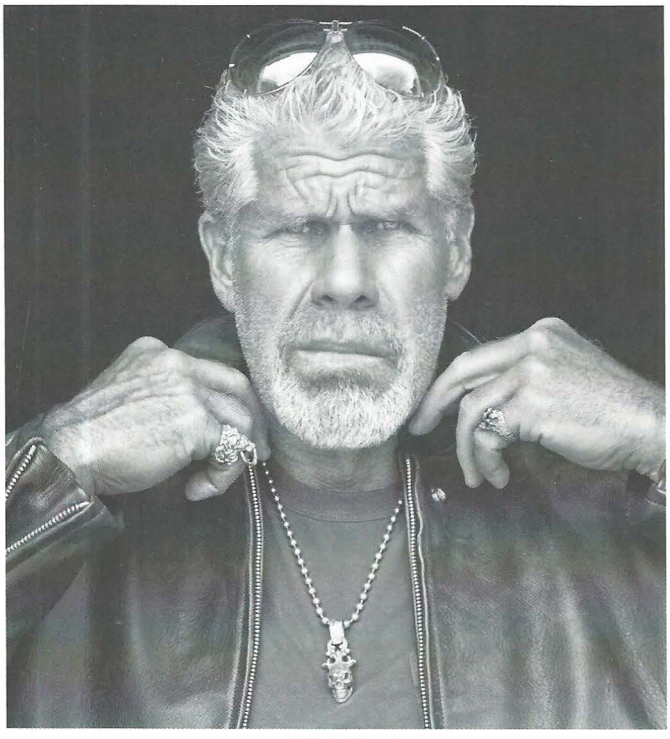
PERKINS, ANTHONY (NEW YORK, 1932 HOLLYWOOD, 1992) Amerikalı oyuncu. Alfred Hitchcock klasiği "Psycho"da (Sapık) canlandırdığı Norman

Antony Perkins • Crimes of Passion (Tutku Suçları)

Bates karakteriyle unutulmazlar arasına giren Anthony Perkins kariyerine televizyonda başlamıştır. 60'larda bir ara Fransa'da çalışmış ve aralarında Claude Chabrol, René Clement, Anatole Litvak, Jules Dassin, Orson Welles'in de olduğu ünlü yönetmenlerin filmlerinde başroller kapmıştır. Devam filmleri "Psycho II", "Psycho III" (aynı zamanda ilk yönetmenlik deneyimidir) ve prequel "Psycho IV: The Beginning"de tekrar psikopat Norman Bates karakterine bürünür. 90'ların başlarında "Edge of Sanity" (Aklın Sınırı), "I'm Dangerous Tonight" (Bu Gece Tehlikeliyim), "Daughter of Darkness" (Karanlığın Kızı) gibi ikinci sınıf korkularda gözükmüş; 92 sonbaharında uzun süre savaştığı AIDS'e yenik düşmüştür.

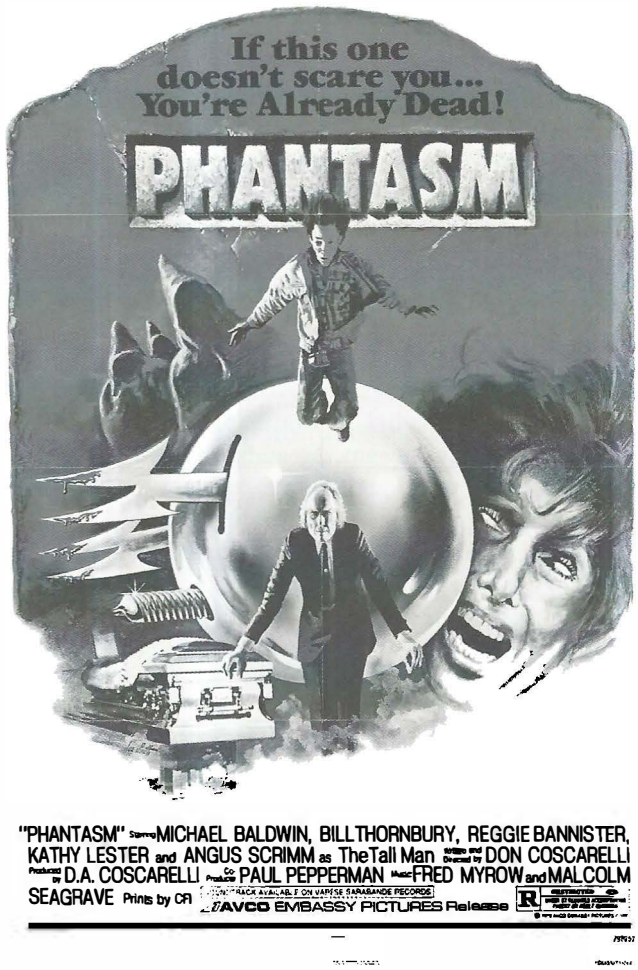
- **FİLMOGRAFİ:** The Actress (1953) • Psycho (1960) • Goodbye Again (1961) • Le proces (1963) • Pretty Poison (1968) • Catch 22 (1970) • Wusa (1970) • The Black Hole (1979) • Psycho II (1983) • Crimes of Passion (1984) • Psycho III (1986) • Edge of Sanity (1989) • I'm Dangerous Tonight (1990) • Ghost Writer (1990) • Daughter of Darkness (1990) • The Horror Hall of Fame (1990) • Psycho IV (1991)

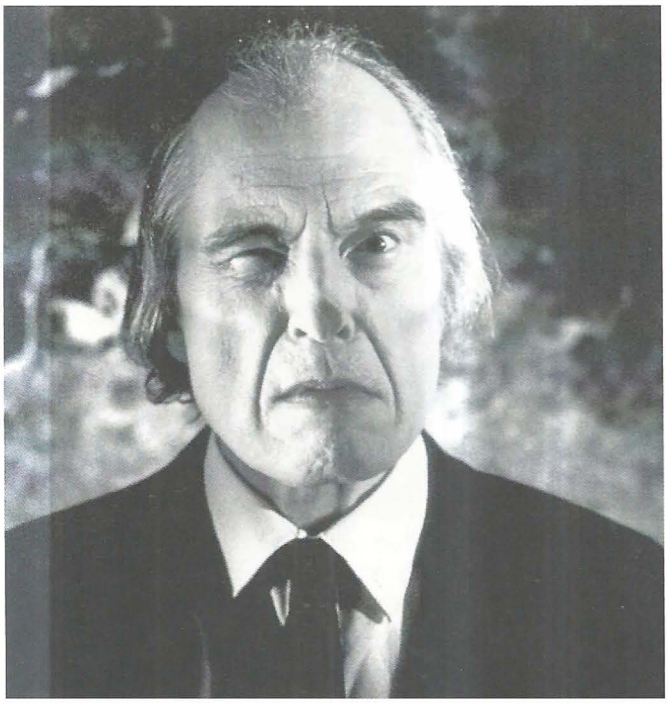
Ron Perlman

PERLMAN, RON (NEW YORK, 1950) Amerikalı oyuncu. Sahneden sinemaya geçmiş ve çizgi dışı yabancı yönetmenlerin (Jean-Jacques Annaud, Jean-Pierre Jeunet, Guillermo del Toro) filmlerindeki çizgi dışı rolleriyle dikkatleri üzerine toplamıştır. Mağara adamı rolünde gözüktüğü ilk sinema filmi "La guerre du feu" (Ateş Savaşı) tarih öncesi dönemlerde geçmektedir; Linda Hamilton'la başrolleri paylaştığı "The Beauty and the Beast" (Güzel ve Çirkin) dizisiyle dünya çapında üne kavuşmuştur. Üretken Perlman pek çok bilim kurgu, macera, korku filminde birincil ve ikincil rollerde gözükmüştür. "Sleepwalkers" (Uyurgezerler), "Cronos", "Alien: Resurrection" (Alien: Diriliş), "Blade II (Bıçağın İki Yüzü II), "Hellboy", "I Sell the Dead" (Ölüm Satıyorum) ve "13 Sins" (13 Günah) başlıca tür çalışmalarıdır...

- **FİLMOGRAFİ:** La guerre du feu (1981) • The Name of the Rose (1986) • Sleepwalkers (1992) • Cronos (1993) • La Cite Des Enfants Perdus (1995) • Alien: Resurrection (1997) • Blade II (2002) • Hellboy (2004) • Desperation (TV 2005) • The Last Winter (2005) • I Sell the Dead (2007) • Hellboy 2: The Golden Army (2008) • Drive (2011) • Pacific Rim (2013) • 13 Sins (2013)

PHANTASM (Manyak) Don Coscarelli'nin yazdığı ve yönettiği 1979 tarihli Amerikan filmi. Güney Kaliforniya'nın çeşitli bölgelerinde ve Los Angeles'da 300.000 dolarlık bütçeyle çekilmiştir; tüm zamanların en kazançlı bağımsız korku filmlerinden biridir. Prodüksiyonu 1977'de tamamlanmasına karşın (yönetmen Coscarelli o tarihte 23 yaşındadır) 1979'da vizyona girmiş ve sadece ABD'de 12 milyon dolar hasılat yapmıştır. Coscarelli kurgudan, görüntülerden ve yapımdan da sorumludur. Coscarelli'nin babası ve romancı olan annesi de prodüksiyonda görev almıştır. Ülkemizde ticari gösterime çıkmamış ancak 80'le-

Phantasm (Manyak) • Angus Scrimm

rin ortalarında Türkçe dublajlı video kasetleri "Manyak" adıyla piyasaya sürülmüştür. "Phantasm"ın 1999'da çıkan MGM logolu ilk DVD'sinde kamera arkası görüntüleri, radyo-TV reklamları, yönetmen Don Coscarelli, oyuncular Michael Baldwin, Bill Thornbury, Reggie Bannister'in filme paralel sesli yorumları, çıkartılan sahneler, Don Coscarelli ve Angus Scrimm'in 1979 röportajları, lobi kartları, promosyon malzemeleri, afişler yer almaktadır. Anchor Bay 2005 (sadece Britanya için) ve 2007'de iki DVD daha çıkarmıştır.

- **KONU:** Anne-babalarının ölümünden sonra müzisyen Jody 13 yaşındaki erkek kardeşi Michael'ın sorumluluğunu üzerine almıştır. Michael bir yakınlarının cenazesi sırasında oturdukları küçük kasabanın mezarlığında tuhaf olaylara tanık olur. Mezarlığın iki metre boyundaki dev yöneticisi (uzun adam), 8 kişinin zor taşıdığı tabutları tek eliyle cenaze arabasına koymaktadır. Bir akşam merakını yenemeyen Michael mezarlığın içindeki mermer kaplı mozoleye girer ve uçan metal bir kürenin saldırısından son anda kurtulur. Michael'ı ıskalayan küre tam arkasında, kendisini öldürmek için bekleyen uzun adamın yardımcısına isabet etmiştir. Küreden çıkan küçük bıçaklar adamın alnında tıpkı bir matkap gibi delik açarken ortalık kan gölüne döner. Michael kaçar, sinsi uzun adam kovalar. O sırada uzun adamın kapıya sıkışan parmağı kopar. İçinden kan yerine sarımsı bir sıvı akmıştır. Michael kopan parmağı kanıt olarak ağabeyine götürür çünkü daha önce adamla ilgili anlattıklarının tek kelimesine bile inanmamıştır. Mezarlığı ziyaret etme sırası Jody'ye gelmiştir. Tabutların bulunduğu bodrumda ilerleyen Jody'ye bir takım cücemsi, kukuletalı yaratıklar saldırır. Michael, Jody ve dondurmacı arkadaşları Reggie mezarlığın ve tehditkar uzun adamın gizini çözmeye kararlıdırlar. Mezarlığı tekrar ziyaret eden üç kafadar yüzlerce varilin dizildiği aydınlık bir oda keşfeder. Burada başka bir boyuta (ya da gezegene) açılan bir geçit vardır. Dünya dışı bir yaratık olan uzun adam mezarlığa gelen cesetleri varillerle bu geçitten diğer boyuta göndermektedir. Ama daha önce onları yarı boylarına indirir... Cüce bedenler uzun adamın dünyasında köle olarak çalışacaktır. Birden beyaz oda kararır ve kahramanlarımızın hepsi başka bir yere dağılır. Çıkan kargaşada Reggie ölür, Michael ve Jody ise uzun adamı tuzağa düşürerek yok ederler.

Phantasm (Manyak) • Kathy Lester

Phantasm (Manyak) • Michael Baldwin, Angus Scrimm

Eğer tüm zamanların en acayip korku filmleri sıralaması yapılsa "Phantasm" hiç kuşkusuz ön sıralarda kendine yer bulacaktır. Genç Coscarelli'nin rastgele görüntülerle, gerçeküstü bir karabasan kolajı yarattığı bu acayip filmde kafa delen metal küreler, sineğe dönüşen kesik parmaklar, cüceleştirilen ölüler, hayaletli atlı araba sürücüleri, ürkünç kör medyumlar izleyenlerin aklını başından alır. Her şey kötü bir düşte olduğu gibi (filmin sonunda yaşananların Michael'ın kâbuslarından ibaret olduğu anlaşılır) anlamsızca gelişir; 70'lerin düşsel İtalyan korkuları Don Coscarelli'nin bir numaralı ilham kaynağıdır. Yetişkinliğe geçiş ve ölüm korkusu çocuksu bir içtenlikle işlenmiştir; film handikaplarına karşın (kötü oyunculuk, berbat diyaloglar) içtenliğiyle seyircinin gönlünü alır. "Phantasm" düşsel olay örgüsü ve absürd imgeleriyle başta "A Nightmare on Elm Street" ol-

mak üzere pek çok filme zemin hazırlamıştır. Cesetlerden köle cüceler yaratan *uzun adam* korku sinemasının ikonik karakterlerinden biridir. Belki Freddy Kruger ve Jason Voorhees kadar popüler olamamıştır ama onlardan daha ürkünç olduğu kesindir. "*Eğer bu sizi korkutmuyorsa zaten ölüsünüz*" sloganıyla tanıtımı yapılan "Phantasm"ın o denli başarılı olmayan devam filmleri de çekilmiştir. "Phantasm II" (Manyak 2, 1988), "Phantasm III: Lord of the Dead" (Manyak III: Ölülerin Efendisi) ve "Phantasm IV: Oblivion"-da (Manyak IV: Unutuş) kahramanlarımız ölmek bilmeyen uzun adamla savaşımlarını sürdürürler.

▸ **NEW BREED PRODUCTIONS INC. -AVCO EMBASSY YAPIMI Yön. & Sen. & Gör. Yön. & Kur.** Don Coscarelli, **Yap.** Dac Coscarelli, Paul Pepperman, **Müz.** Fred Myrow, Malcolm Seagrove, **San. Yön.** Kate Coscarelli, **Oyn.** Michael Baldwin (Michael), Bill Thornbury (Jody), Reggie Banister (Reggie), Angus Scrimm (Uzun Adam), Kathy Lester (Eflatunlu Kadın), Terrie Kalbus (Falcının Torunu), Ken Jones (Kapıcı), Lynn Eastman (Sally), Bill Cone (Tommy), Mary Ellen Shaw (Falcı), David Arnzten (Toby).

RENKLİ, 35 mm. (PANAVISION), 88 DAK.

Ania Pieroni • Inferno (Cehennem)

PIERONI, ANIA (ROMA, 1957) İtalyan oyuncu. Dario Argento'nun "Inferno"sunda (Cehennem) ipnotize edici güzellikteki müzik öğrencisini, "Tenebrae"de katilin bıçak darbeleriyle boğazı deşilen hafifmeşrep kadını, Lucio Fulci'nin "Quella villa accanto al cimitero"sunda (Mezarlığın Yanındaki Ev) gaddarca öldürülen bir çocuk bakıcısını canlandıran Ania Pieroni, 1985'de sinemayı bırakmış ve Temiz Eller Operasyonu'nda suçlanan eski İtalya Başbakanı Bettino Craxi'yle yaşadığı ilişkiyle gündeme gelmiştir.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Cosi come sei (1978) • Inferno (1980) • Quella villa accanto al cimitero (1981) • Tenebrae (1982) • Fracchia contro Dracula (1985)

PIGOZZI, LUCIANO (NOVELLARA, 1927) İtalyan oyuncu. İtalyanların Peter Lorre'si olarak isim yapan bu üretken karakter oyuncusu 1954'ten bu yana yüzün üstünde piyasa filminde rol almıştır. Pigozzi, 60 ve 70'lerde Mario Bava, Antonio Margheriti, Massimo Pupillo, Sergio Martino ve Giuliano Carnimeo'nun korku-gerilim filmlerinin yanında çok sayıda ajan, spagetti western, polisiye ve bilim kurguda gözükmüştür. Takma adı Alan Collins'dir.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Lycanthropus (1961) • La frusta e il corpo (1963) • Sei donne per l'assassino (1964) • Il castello dei morti vivi (1964) • 5 tombe per un medium (1965) • Libido (1965) • Nude... si muore (1968) • Schreie in der nacht (1969) • Il rosso segno della follia (1970) • Tutti i colori del buio (1972) • Gli orrori del castello di norimberga (1972) • La morte negli occhi del gatto (1973) • Il castello della paura (1974) • Malocchio (1975) • Notturno con grida (1981) • Alien degli abissi (1989)

PISANO, BERTO (CAGLIARI, 1928 - CAGLIARI, 2002) İtalyan besteci. Ünlü orkestra şefi ve besteci Franco Pisano'nun erkek kardeşidir. Film dünyasına 60'larda girmiş ve çoğunlukla seks (Decameroticus, Decameron No. 2), gotik ve erotik korku (La morte ha sorriso all'assassino, *Ölüm Katile Gülümsüyordu* Arcana, *Büyücü* - La casa della paura, *Korku Evi* - Malabimba, *Kötü Kız* - Patrick vive ancora, *Patrick Hala Yaşıyor* - Le notti del terrore, *Dehşet Gecesi*), müstehcen giallo filmlerinin (Nude per l'assassino, *Katilin İçin Soyun* - Giallo a Venezia, *Venedik'te Giallo*) müziklerini yapmıştır.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Katarsis (1963) • Kill! (1971) • Arcana (1972) • La morte ha sorriso all'assassino (1973) • La casa della paura (1974) • Nude per l'assassino (1975) • Malabimba (1979) • Giallo a Venezia (1979) • Patrick vive ancora (1980) • Le notti del terrore (1981) • Giochi carnali (1983)

PISTILLI, LUIGI (GROSSETO, 1929 MİLANO, 1996) İtalyan oyuncu. Sergio Leone westernleri "Per qualche dollaro in piu" (Birkaç Dolar İçin) ve "Il buono, il brutto, il cattivo"yla (İyi, Kötü, Çirkin) adını duyuran bu karizmatik karakter oyuncusu 70'lerde İtalyan korkusuna yön veren Mario Bava (Reazione a catena, *Kanlı Körfez*), Riccardo Freda (L'iguana dalla lingua di fuoco, *Ateş Dilli Kertenkele* - Estratto dagli archivi segreti dele polizia di una capitale europea, *Bir Avrupa Başkentinin Gizli Polis Arşivinden Alınmıştır*) ve Sergio Martino'nun (La coda della scorpione, *Akrebin Kuyruğu* - Il tuo vizio e una stanza chiuso e solo io ne ho la chiave, *Kötü Alışkanlıkların Kilitli Bir Oda Gibi ve Anahtarı da Sadece Bende*) filmlerinde rol almıştır. Diğer korkuları: "Il dolce corpo di Deborah" (Deborah'ın Tatlı Vücudu). "Un bianco vestito per Mariele" (Mariele İçin Beyaz Bir Elbise), "L'ossessa" (Saplantı), Francesco Rosi filmi "Caddaveri eccellenti" (Muhteşem Cesetler) ve çeşitli İtalyan polisiyelerinde de rolleri vardır. 66 yaşında canına kıymıştır.

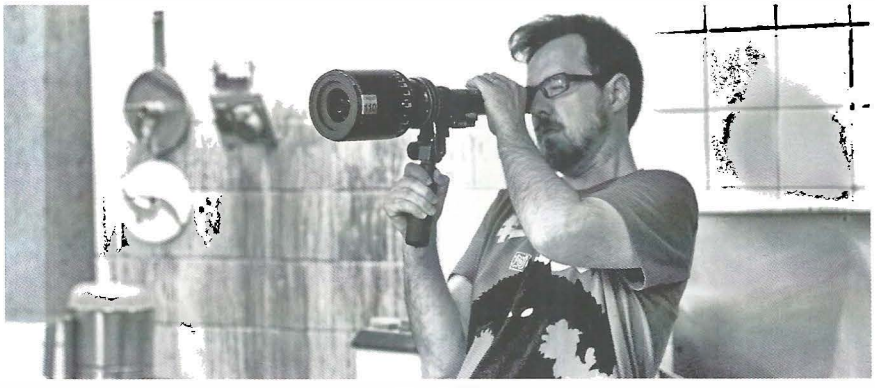
▸ **FİLMOGRAFİ:** Il dolce corpo di deborah (1968) • La coda dello scorpione (1971) • L'iguana dalla lingua di fuoco (1971) • Reazione a catena (1971) • Il tuo vizio... (1972) • Un bianco vestito per mariele (1972) • Estratto dagli archivi... (1972) • L'ossessa (1974) • Cadaveri eccellenti (1976)

Ingrid Pitt • The Wicker Man (Hasır Adam)

PITT, INGRID (CZESTOCHOWA, 1937 - LONDRA, 2010) İngiltere ikametli Polonyalı oyuncu. Gerçek adı Ingoushka Petrov'dur;60'ların başlarında ünlü tiyatro adamı Bertolt Brecht'in kurucusu olduğu Berliner Ensemble'da sahneye çıkmış;sinemada Hammer ve Amicus korkularındaki seksi kadın rolleriyle hatırı sayılır bir hayran kitlesi edinmiştir.Lezbiyen vampir Carmilla'yı canlandırdığı "The Vampire Lovers" (Vampir Aşıklar), kontes Bathory çeşitlemesi "Countess Dracula" (Kontes Drakula), Amicus yapımı antoloji filmi "The House that Dripped Blood" (Kan Damlayan Ev), korku klasiği "The Wicker Man" (Hasır Adam) ve Richard Burton'la Clint Eastwood'a eşlik ettiği gerilimli 2. Dünya Savaşı filmi "Where Eagles Dare"le (Kartal Yuvası) tanınır. 1988'de ara verdiği sinemaya 2000'lerde geri dönmüş ve ucuz video korkularında rol almıştır. Korku festivalleri ve toplantılarında yıllar boyunca büyük ilgi gören sanatçı ani bir kalp rahatsızlığı sonucunda 73 yaşında aramızdan ayrılmıştır. Kızı Steffanie Pitt de bir sinema oyuncusudur.

- **FİLMOGRAFİ:** El Sonido Prehistorico (1964) • Where Eagles Dare (1968) • The Vampire Lovers (1970) • The House That Dripped Blood (1970) • Countess Dracula (1971) • The Wicker Man (1973) • Asylum (2000) • Minotaur (2006) • Sea of Dust (2006)

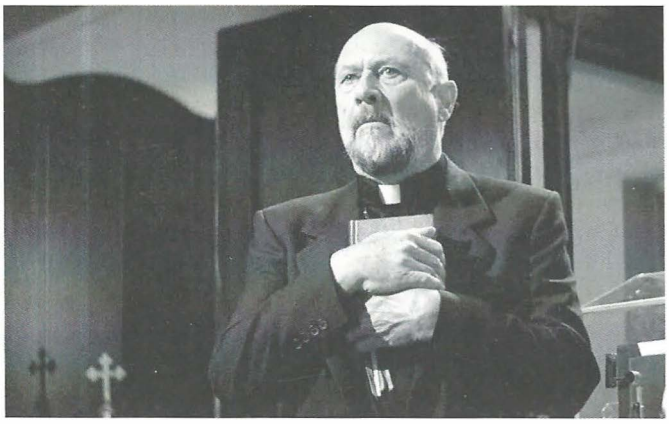

Paco Plaza

PLAZA, FRANCISCO (PACO) (VALENCIA, 1973) İspanyol yönetmen. Madrid'deki sinema okulu ECAM'da öğrenim görmüş ve kariyerinin ilk yıllarında kısa metrajlı filmler çekmiştir. İlk uzun metrajlısı "El segundo nombre" (Kurban) İngiliz korku yazarı Ramsey Campbell'ın romanından uyarlanmıştır. Kurt adamlı "Romasanta" (Kurtadam Avı) ve Jaume Balagueró'yla ortak yönettiği "[Rec]"le (Ölüm Çığlığı) korku serisine devam eden Plaza sonraki yıllarda iyi gişe yapan ve Amerikan versiyonu da çekilen "Rec"in (tamamı el kamerasıyla çekilen bu heyecan dolu zombi filmi bulaşıcı hastalık kuşkusuyla karantinaya alınan bir apartmanda mahsur kalan televizyon ekibinin gözünden aktarılmıştır) devam filmleriyle meşgul olmuştur. "Rec 2"de Balagueró'yla birlikte, "Rec 3 Genesis"de tek başına kamera arkasına geçmiştir.

- **FİLMOGRAFİ:** El segundo nombre (2002) • Romasanta (2004) • Peliculas para no dormir: cuendo de navidad (TV 2005) • [Rec] (2007) • [Rec] 2 (2009) • [Rec 3]: Genesis (2012)

PLEASENCE, DONALD (WORKSOP, 1919 - ST. PAUL DE VENCE, 1995) İngiliz oyuncu. 40 yılı aşan oyunculuk yaşamı boyunca hemen her türde filmde rol alan çalışkan ve yetenekli Donald Pleasence sahne kökenlidir; 80'lerde dünyanın en meşgul aktörleri arasında gösterilmiştir; iki yüzü aşkın filmi vardır. Korku filmlerindeki sinsi performansları ve delici bakışlarıyla akıllarda kalan sanatçı "Eye of the Devil"de (Şeytanın Gözü - J. Lee Thompson) paganlarla işbirliği yapan bir rahibi, "Escape from New York"da (New York'tan Kaçış - John Carpenter) Amerikan başkanını, "Phenomena"da (Dario Argento) korkunç bir cinayete kurban giden İskoçyalı böcek bilginini, "Halloween"de (Yabancı - John Carpenter) psikopat katilin peşindeki takıntılı psikiyatristi, "Dracula"da (Drakula - John Badham) vampir avcısı doktoru, "Prince of Darkness"de (Karanlıklar Prensi - John Carpenter) şeytanın doğuşunu engellemeye çalışan kilise rahibini, "Un delitto poco comone"de (Sıradan Bir Cinayet - Ruggero Deodato) polis müfettişini, "Alone in the Dark" (Karanlıkta Tek Başına - Jack Sholder) ve "I Don't Want to Be Born"da (Doğmak İstemiyorum - Peter Sasdy) doktorları, "Paganini Horror"da (Paganini Dehşeti - Luigi Cozzi) şeytanı canlandırmıştır. Diğer bilinen tür filmleri: "Death Line" (Ölüm Hattı), "Circus of Horrors" (Dehşet Sirki), "From Beyond yhe Grave" (Mezarlığın Ötesinden), "The Uncanny" (Esrarengiz). Elia Kazan, George Lucas, Claude Chabrol, Woody Allen ve Roman Polanski'yle de çalışmıştır.

Donald Pleasence • Prince of Darkness (Karanlıklar Prensi)

- **FİLMOGRAFİ:** Circus of Horrors (1960) • The Hands of Orlac (1960) • Cul-De-Sac (1966) • Fantastic Voyage (1966) • The Night of the Generals (1966) • Eye of the Devil (1966) • Thx 1138 (1971) • Death Line (1972) • The Mutations (1973) • From Beyond the Grave (1973) • I Don't Want To Be Born (1975) • Jesus of Nazareth (1977) • The Uncanny (1977) • Halloween (1978) • Dracula (1979) • Escape from New York (1981) • Halloween II (1981) • Alone in the Dark (1982) • The Devonsville Terror (1983) • Terror in the Aisles (1984) • Phenomena (1985) • Nosferatu a Venezia (1986) • Prince of Darkness (1987) • Halloween 4: The Return of Michael Myers (1988) • Paganini Horror(1989) • Halloween 5 (1989) • Shadows and the Fog (1992)

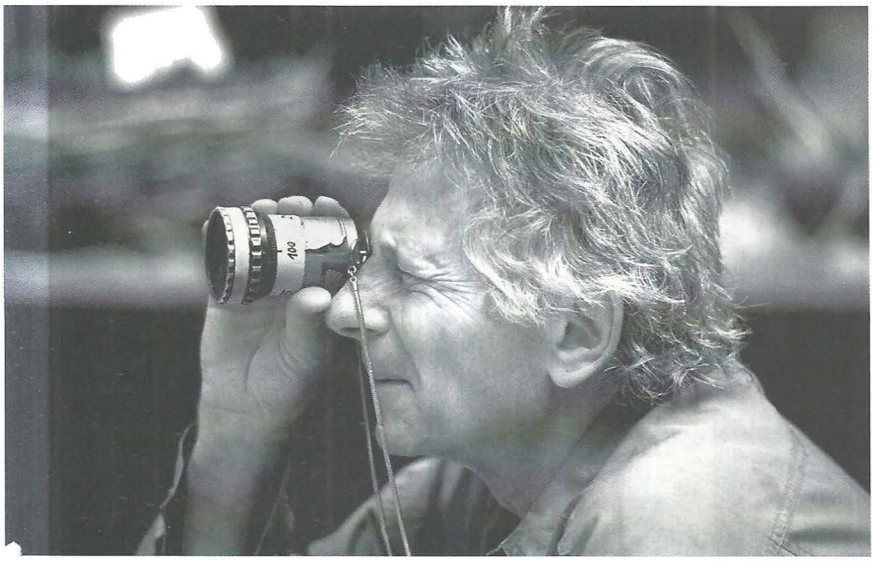
POE, EDGAR ALLAN (BOSTON, 1809 - BALTIMORE, 1849) Amerikalı öykü yazarı, şair ve eleştirmen. Kısa ve trajik yaşamına bir çok ölümsüz yapıt bırakan Poe polisiye ve korku yazınının öncü isimlerinden biridir. Ürkünç, karamsar öyküleri ve şiirleri değişik ülkelerden pek çok sinemacıyı derinden etkilemiştir. Ölümünden sonra şair Baudelaire'nin çevirileriyle özellikle Fransa'da çok tutulan ve ünü tüm dünyaya yayılan Edgar Allan Poe'nun 100'ün üstünde yapıtı sinemaya ve televizyona uyarlanmıştır. Edgar G. Ulmer, Federico Fellini, Jesús Franco Jan Švankmajer, Dario Argento, Gordon Hessler, Roger Corman, Lucio Fulci, Stuart Gordon, Robert Fuest ve George Romero, Poe'nun yapıtlarını beyazperdeyle buluşturan yönetmenlerden bazılarıdır.

Roger Corman 60'larda peşi sıra yönettiği filmlerle en üretken ve sadık Poe uyarlamacısı unvanını almıştır. "House of Usher" (Usher'ların Çöküşü) "Pit and the Pendulum" (Kuyu ve Sarkaç), "Tales of Terror" (Dehşet Öyküleri), "The Premature Burial" (Ölmeden Gömülme), "The Raven" (Kuzgun), "The Masque of the Red Death" (Kızıl Ölümün Maskesi), "The Tomb of Ligeia" (Ligeia'nın Mezarı) gibi popüler Poe öyküleri ("The Raven" Poe'nun bir şiirinden esinlenmiştir) Corman ile senarist-yazar Richard Matheson işbirliğiyle beyazperdeye taşınmış ve filmlerin çoğunda korku sinemasının dev aktörü Vincent Price oynamıştır.

1968'de Avrupa sinemasının üç ünlü ismi Louis Malle, Roger Vadim ve Federico Fellini, Poe'nun fazla bilinmeyen üç öyküsünü (*William Wilson, Metzengerstein, Toby Dammit*) beyazperdeye aktarmış ve ortaya "Histoires extraordinaires" (Şeytanın Kurbanları) adlı ölüm saplantısını işleyen epizodik film çıkmıştır. Fellini'nin yönettiği "Toby Dammit" bu ilginç Poe antolojisinin en çarpıcı bölümüdür. Fellini'ye özgü çılgın fantezi dünyasından izler taşıyan "Toby Dammit" İtalya'ya Marksist bir western çevirmeye gelen ve orada gizemli bir kız çocuğunun hayaleti tarafından gölge gibi izlenen alkolik bir Shakespeare oyuncusunun (Terence Stamp) hikayesini anlatır. Edgar Allan Poe hayranlarından Dario Argento 1989 yılında arkadaşı George Romero'yla birlikte Poe'nun iki hikayesini günümüze uyarlamıştır. Düş kırıklığı yaratan bu filmin (Due occhi diabolici-Ölümün Gözleri) ilk bölümünü George Romero (Bay Valdemar Vakasındaki Gerçekler) ikinci bölümünü ise Dario Argento (Kara Kedi) yönetmiştir. Poe'nun en bilinen öykülerinden "Kara Kedi" İtalyan sinemacı Lucio Fulci'nin yönettiği aynı adlı serbest bir uyarlamaya da (Il gatto nero) konu olmuştur.

- **FİLMOGRAFİ:** The Raven (1912) • Der Student von Prag (1913) • The Murders in the Rue Morgue (1914) • Die Pest in Florenz (1919) • The Fall of the Usher (1928) • The Black Cat (1934) • Phantom of the Rue Morgue (1954) • House of Usher (1960) • Pit and the Pendulum (1961) • Tales of Terror (1962) • The Premature Burial (1962) • The Raven (1963) • La Danza Macabra (1964) • The Masque of the Red Death (1964) • The Tombof Ligeia (1965) • Histoires Extraordinaires (1968) • House of Evil (1968) • The Oblong Box (1969) • Murders in the Rue Morgue (1971) • House of Madness (1972) • La noche de los asesinos (1976) • Il gatto nero (1980) • The Gold Bug (TV 1981) • The Murders in the Rue Morgue (TV 1986) • The Masque of the Red Death (1989) • Duo occhi diabolici (1990) • Buried Alive (1990) • Sileni (2005) • The House of Usher (2005)

POLANSKI, ROMAN (PARİS, 1933) Polonyalı yönetmen, yapımcı, senaryo yazarı, oyuncu. 1976'da Fransız vatandaşlığına geçmiştir. Entelektüel korku-gerilim filmleri ve karanlık dramalarıyla sinema tarihine damgasını vurmuş; acılar, skandallarla dolu yaşamıyla her daim ilgi odağı olmuştur. Annesinin Krakow'daki bir toplama kampında can verişine tanık olan Musevi kökenli sinemacının oyunculukla başladığı sanat macerası 50'lerde Lodz'daki sinema okuluna girmesiyle yön değiştirmiş ve bugünün ünlü yönetmeni, uluslararası bir şöhret olma yolunda ilk adımları atmıştır. Sinema okulunda sürüyle kısa film çeken (gerçeküstü *İki Adam ve Bir Dolap* bunların içinde en ünlüsüdür) Polanski'nin övgülere boğulan ilk uzun metrajlısı "Noz w wodzie" (Sudaki Bıçak) Venedik Film Festivali'nde FIPRESCI ödülü kazanmış ve en iyi yabancı film Oscar'ına aday gösterilmiştir. Aralarında yaş farkı olan entelektüel bir karı kocanın hafta sonundaki yat gezilerine genç bir otostopçuyu davet etmelerinden sonra yaşanan çatışmaları konu edinen bu tek mekanlı psikolojik gerilim filmiyle uluslararası arenada kabul gören Polanski ilerleyen yıllarda daha karanlık sulara yelken açacaktır. Londra'da çektiği ilk İngilizce konuşmalı filmi "Repulsion" (Tiksinti), Stanley Kubrick'in "The Shining"iyle birlikte delirme üzerine yapılmış en yetkin filmdir. Çocukluğun-

Roman Polanski

da yaşadığı travmaların ve bastırılmış cinsel arzularının etkisiyle adım adım akıl sağlığını yitiren Belçikalı bir manikürcünün hikayesini anlatır; boğucu atmosferi, ürperten cinayet sahneleri ve iç burkan finaliyle sarsıcı bir etki yaratmıştır... Polanski'nin sonraki çalışmalarından 1966 yapımı "Cul-de-sac" (Çıkmaz Sokak) eksantrik karakterlerin geçit resmi yaptığı avangard bir kara komedi, hemen ardından gösterime çıkan "The Fearless Vampire Killers" (Korkusuz Vampir Avcıları) ise Hammer stüdyolarına selam gönderen bir vampir filmi parodisidir.

Polanski'nin ilk Amerikan filmi "Rosemary's Baby" (Rosemary'nin Bebeği) şeytanlı filmlerin yolunu açmış ve günümüze dek sayısız korkuya rehberlik yapmıştır. Paramount'un o zamanki karizmatik yöneticisi Robert Evans'ın önayak olmasıyla yönetmenliğe getirilen Roman Polanski senaryosunu da yazdığı (Ira Levin'in çok satan romanına sadık kalarak) bu çığır açan filmde taşındıkları eski apartmandaki yaşlı insanların şeytana tapınan bir tarikatın müritleri olduğuna inanan hamile bir kadının gerçeğe dönen paranoyalarını anlatır. Hem ticari hem de eleştirel açıdan başarı kazanan, Katolik Kilisesi'nin şimşeklerini üzerine çeken ve Ruth Gordon'a yardımcı kadın oyuncu Oscar'ı getiren filmin gösteriminden bir yıl sonra Polanski yaşamındaki ikinci büyük trajediyi yaşamıştır. 1969 yılında karısı Sharon Tate ve 4 arkadaşı Los Angeles'da Charles Manson tarikatına mensup katiller tarafından canice katledilmiştir.

8 aylık hamile karısı Sharon Tate'in Manson çetesi tarafından öldürülmesi, besteci arkadaşı Krzysztof Komeda'nın aynı yıl içinde bir kaza sonucunda hayatını kaybetmesi ünlü yönetmenin yaşamında sarsıcı etkiler yapmış; yaşadığı psikolojik çalkantılar 1971 yılında çektiği Shakespeare uyarlaması "Macbeth"in (Kanlı Saltanat) karelerine yansımıştır. Polanski'nin bugüne dek çektiği en vahşi ve kanlı filmi olan "Macbeth" sinema çevrelerinde hak ettiği ilgiyi görmemiştir. Tecavüzden kıl payı kurtulan Amerikalı bir turistin (Sydne Rome) sığındığı bir villada birbirinden kaçık tiplerle karşılaştığı Carlo Ponti yapımı "Che?"nin (Ne?) sonrasında yeniden Amerika'nın yolunu tutan Polanski, klasikleşen bir polisiyeye imza atmıştır: "Chinatown" (Çin Mahallesi). Polanski'nin ABD'de yönettiği son filmdir; 1978'de 13 yaşındaki bir kıza tecavüz etmek suçundan yargılanmış ve bir daha bu ülkeye adım atamamıştır.

Tamamı Paris'te çekilen "Le locataire" (Kiracı, 1976) paranoya, depresyon, delilik, iletişimsizlik ve yabancılaşma eksenli hikayesiyle (sürrealist sanatçı Roland Topor'un romanından uyarlanmıştır) yönetmenin karanlık evrenine hiç de yabancı olmayan temaları işlemektedir. Paris'te yaşayan Doğu Avrupalı bir bürokrat (Polanski canlandırıyor), intihar eden bir kadının dairesine taşınır ve kişiliğini giderek yitirerek esrarengiz kiracının kimliğine bürünür. Birbirinden sevimsiz apartman komşularının kendisine komplo kurduğuna inanmaktadır; kadın gibi onu da sonunda intihara sürükleyecekleri paranoyası yaşamının bir parçası olur... Polanski, kasvetli ve enigmatik "Le locataire" de delilik sınırına adım adım yaklaşan baş karakterin gelgitli ruhsal dünyasını ustalıkla analiz etmiş ve hikayedeki kafaları kurcalayan ürkünç bir takım ayrıntıları ucu

Le locataire (Kiracı) Shelley Winters, Roman Polanski

Roman Polanski • The Ninth Gate (Dokuzuncu Kapı) • Johnny Depp

açık bırakmıştır. Filmin kadrosu güçlü Fransız (Isabelle Adjani, Bernand Fresson, Michel Blanc) ve Amerikalı (Shelley Winters, Melvyn Douglas) oyunculardan oluşmaktadır; Ingmar Bergman'ın vazgeçilmez kameramanı Sven Nykvist (1922-2006) her karesi titizlikle aydınlatılmış görüntülerden sorumludur; kuşkusuz Polanski'nin görüntü yönetmeni seçimi tesadüfi değildir; Philippe Sarde'ın zaman zaman huzursuz tonlamalarla değişkenlik gösteren caz esintili müzikleri ise tek kelime ile mükemmeldir. Gösterildiği dönemde eleştirmenler tarafından yerin dibine batırılan film bugün psikolojik korkunun başyapıtlarından biri sayılmaktadır; Aynı zamanda Polanski'nin apartman üçlemesine son noktayı koymuştur.

Üç Oscar'lı romantik dönem filmi "Tess"in ardından yönettiği 40 milyon dolar bütçeli "Pirates"la (Korsanlar) düş kırıklığı yaşatan Polanski 1988'de tekrar Paris'e dönmüş ve burada bol entrikalı, Hitchcockvari gerilim "Frantic"in (Çılgın) çekimleriyle meşgul olmuştur. Paris'te gizemli bir şekilde kaybolan karısının izini süren Amerikalı bir doktorun (Harrison Ford) serüvenlerini resimleyen "Frantic", yabancı kültür ortamının getirdiği tedirginliği macera ve gerilim sineması kalıplarıyla işleyen heyecan dolu bir filmdir. "Frantic"de Ford'a, Polanski'nin karısı Emmanuelle Seigner eşlik etmiştir.

Seksüel tutkuların ve sapkınlıkların bir gemi yolculuğunda açığa çıktığı "Bitter Moon" (Acı Ay), tek mekana sıkıştırılmış Ariel Dorfman uyarlaması "Death and the Maiden"da (Ölüm ve Bakire) her zamanki anlatım ustalığını konuşturan Polanski, 1994 yılında neorealist Giuseppe Tornatore'nin (Nuovo Cinema Paradiso) farklı arayışlara girdiği "Una pura formalita"sında (Basit Bir Formalite) uzunca bir aradan sonra kamera önüne geçmiştir. Bir gece polis tarafından cinayet şüphesiyle gözaltına alınan bir roman yazarının (Gerard Depardieu) metafizik yolculuğunu resimleyen bu karanlık, sürprizli ve çok katmanlı filmde Polanski sorgucu polis müfettişini oynamıştır. "Una pura formalita"nın kafası karışık yazar karakteri 60'ların kült filmi "Carnival of Souls"daki (Ruhların Karnavalı) başkarakterle benzeşmektedir; ruhunu teslim ettikten sonra Araf'ta kaderine adım adım yaklaşır.

Ne şeytana, ne de Tanrı'ya inancı olmadığını söyleyen Roman Polanski, 31 yıl sonra bir başka şeytanlı filmle, "The Ninth Gate"le (Dokuzuncu Kapı) izleyici karşısına çıkmıştır. Film, İspanyol yazar Arturo Perez-Reverte'nin ülkemizde "Dumas Kulübü" adıyla yayınlanan polisiye-gerilim romanını esas almaktadır. Karmaşık bir olay örgüsüne sahip, paralel öykücüklerden oluşan kitabın sinemaya birebir uyarlanmasının zorluklarını göz önüne alan Polanski romandaki çeşitli ayrıntıları, (özellikle *Üç Silahşörler* ve Alexandre Dumas'yla ilgili olanları) mekanları ve karakterleri ayıklayarak yepyeni bir hikaye ortaya çıkarmıştır. İspanyol Enrique Urbizu ve çevirmen John Brownjohn'la ortak yazılan senaryoya satanist bir tarikatın şeytani ayinlerini (romanda Dumas hayranları gizli bir örgüt kuruyorlardı) ve çeşitli takip sahneleri eklenmiş romana oranla doğaüstü olayların altı daha çok çizilmiştir. "The Ninth Gate" antika kitapları araştıran serseri ruhlu, üçkağıtçı bir kitap dedektifinin (Johnny Depp) çevresinde gelişen bir hikaye anlatır. Şeytan tarafından yazıldığı varsayılan, 17. yüzyıldan kalma el yazması bir kitabı incelemesi için varsıl bir müşteri tarafından görevlendirilen dedektif, şeytana tapınan koleksiyoncuların arasında kalacak ve sonunda hepsini alt ederek karanlıklar prensinin krallığına doğru ilerleyecektir. Polanski'nin bu kıymeti bilinmemiş okültik korkusu Fransa (Paris, Montsegur, Aude), Portekiz (Sintra) ve İspanya'nın (Toledo) tarih kokan, gizemli bölgelerinde çekilmiştir. Her filminde olduğu gibi birinci sınıf bir ekiple (kamera: Darius Khondji, dekorlar: Dean Tavoularis, kostümler: Anthony Powell, kurgu: Herve de Luze) yola çıkan Polanski, Hollywood korkularının sıradanlığına meydan okumuştur. Oyuncu kadrosunda formunun zirvesinde bir Johnny Depp, karizmatik Frank Langella ve seksi Lena Olin'in yanında korkuya hiç yabancı olmayan Jack Taylor (Vampirlerin Gece Orjisi, Şeytan Çıkarma, Büyücülerin Gecesi) ve Barbara Jefford (Şehvet Okulu) gibi isimler de vardır.

Bitmeyen enerjisiyle sinemaseverleri şaşırtmayı sür-

düren Roman Polanski "The Pianist"le (Piyanist) Cannes Film Festival'inde Altın Palmiye kazanırken en iyi yönetmen Oscar'ını da evine götürmüştür. Ünlü sinemacının dehşet verici anılarına geri döndüğü 2. Dünya Savaşı draması "The Pianist", yaşanmış bir öyküden yola çıkarak Nazi katliamını çarpıcı görüntülerle beyazperdeye taşımıştır. Tecavüz suçlamaları ise peşini bırakacak gibi değildir. Zürih Film Festivali'nin konuğu olarak geldiği İsviçre'de gözaltına alınmış ve bir süre ev hapsinde tutulmuştur. Son olarak Charles Dickens (Oliver Twist), Robert Harris (The Ghost Writer, *Hayalet Yazar*) romanlarını ve Yasmina Reza ile David Ives'in oyunlarını (Carnage, *Acımasız Tanrı* - La Vénus à la fourrure, *Kürklü Venüs*) sinemaya uyarlamıştır.

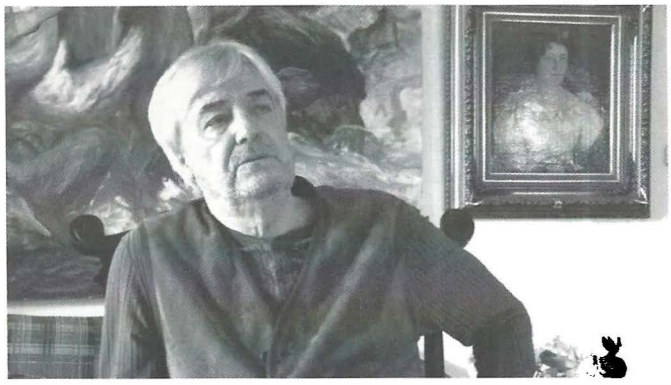
▸ **FİLMOGRAFİ:** Noz W Wodzie (1962) • Repulsion (1965) • Cul-De-Sac (1966) • The Fearless Vampire Killers (1967) • Rosemary's Baby (1968) • Macbeth (1971) • Che? (1973) • Chinatown (1974) • Le locataire (1976) • Tess (1979) • Pirates (1986) • Frantic (1988) • Bitter Moon (1992) • Death and the Maiden (1994) • The Ninth Gate (1999) • The Pianist (2002) • Oliver Twist (2005) • The Ghost Writer (2010) • Carnage (2011) • La Vénus à la fourrure (2013)

POLONYA Korku-gerilim alanında çığır açan, yetkin filmlerin dahi ismi Roman Polanski, erotizmin ağır bastığı fantastik yapıtlarıyla skandallar yaratan Walerian Borowczyk, tabu yıkıcı sanat filmleri üstadı Andrzej Żuławski ve oyuncu, yönetmen, senarist Jerzy Skolimowski her ne kadar Polonyalı olsalar da çoğunlukla yurt dışında çalışmayı yeğlemişlerdir. Onların gölgesinde kalan bir diğer önemli isim Wojciech Has ülkesinde kalmayı tercih etmiş ve "Rekopis znaleziony w Saragossie" (Zaragoza Parşömeni) adlı fantastik-tarihi filmiyle Luis Buñuel'den David Lynch'e, Martin Scorsese'den Francis Ford Coppola'ya bir dizi önemli sinemacının takdirini toplamıştır. Toplama kampları dehşetini yaşayan, karısı Sharon Tate'i Manson çetesine kurban veren ve başı yıllardır sübyancılık davasından bir türlü kurtulmayan Roman Polanski korku sinemasına "Rosemary's Baby" (Rosemary'nin Bebeği) ve "Repulsion" (Tiksinti) gibi klasikleşen filmleri armağan

Polonya • Sanatorium pod klepsydra (Kum Saati Sanatoryumu) • Jan Nowicki

etmiştir. Eski animasyoncu Walerian Borowczyk'in korkuyla erotizmi kaynaştıran, bazen de pornonun sınırlarına dayanan flu enstantaneli filmlerinden "La bête" (Hayvan)

Polonya • Andrzej Żuławski

müstakbel aristokrat kocasının Fransa'daki şatosuna gelen Amerikalı bir kadının erotik fantezilerini (bu fantezilerin içinde devasa penisli bir canavar da vardır) görüntülerken, epizodlu "Contes immoraux"nun (Ahlaksız Öyküler) bir bölümünde Pablo Picasso'nun kızı Paloma kanlı kontes Erzsbet Bathory rolüyle seyirci karşısına çıkmıştır. Stevenson uyarlaması "Docteur Jekyll et les femmes" (Dr. Jekyll ve Kadınları) diğer Borowczyk filmleri gibi cüretkar bir cinsellik barındırmaktadır. Farklı türlerde ürünler veren, 1938 Lodz doğumlu Jerzy Skolimowski 1970'ten itibaren çoğunlukla İngiltere'de çalışmıştır. Bir akıl hastanesinde başlayan ve sonlanan enigmatik korkusu "The Shout"da (Ölüm Çığlığı) Avustralya'da Aborjin büyücülerin yanında yaşamış işsiz güçsüz bir adam (Alan Bates), İngiltere'nin küçük bir kasabasında bir müzisyen (John Hurt) ve karısının (Susannah York) evine konuk olur... Bu tuhaf adam öğrendiği kara büyüler sayesinde çığlıklarıyla çevredeki canlıları öldürebilmektedir... Kendi çocuklarını doğdukları anda katletmiştir... Gizemli yabancı müzisyenin karısına göz koyar ve olaylar dramatik bir şekilde gelişir... Müzikleri, dağılan Genesis grubundan Tony Banks ve Mike Rutherford yapmıştır

1940 yılında bugünkü Ukrayna sınırlarındaki Lwow'da (Lviv) dünyaya gelen Andrzej Żuławski (babası Miroslav bir diplomat ve yazar erkek kardeşlerinden biri ressam diğeri ise çevirmendir.) Paris'te sinema okumuş, bir süre Andrzej Wajda'ya asistanlık yapmış ve Polonya'nın Naziler tarafından işgal edildiği İkinci Dünya Savaşı yıllarında geçen "Trzecia czesc nocy"le (Gecenin Üçüncü Bölümü) yönetmenlik serüvenine başlamıştır. Karısı ve çocuğu öldürüldükten sonra tifüs aşısı üretimi için kobaylık yapan bir direnişçinin hikayesini anlatan bu sofistike filmi bir başka sofistike film, "Diabel" (Şeytan) takip etmiştir. Önceki gibi Polonya'nın işgali sırasında (bu kez 18. yüzyıl, Prusyalılar) yaşanan trajik olayları gerçeküstü ve abartılı bir sinema diliyle yansıtan "Diabel" (filme adını veren gizemli bir yabancının ön ayak olmasıyla serbest kalan politik bir tutuklu evine dönünce dünyası başına yıkılır. Hamile nişanlısı arkadaşlarından biriyle evlenmiş, kız kardeşi çıldırmış, babası intihar etmiş, annesi ise bir fahişe olmuştur. Kanlı ve insanlık dışı sahneler birbirini izleyecektir.) Polonya'da derhal yasaklanmış ve 1987'ye kadar yasaklı kalmıştır.

Devasa ve pahalı setleri, geniş teknik ekibi, binlerce figüranlıyla yönetmenin en iddialı projesi olan, ayda uygarlık kurmayı hedefleyen astronotlarla ilgili epik bilim kurgu "Na srebnym globie"nin (Gümüş Küre) çekimlerinin Polonya Kültür Bakanlığı emriyle durdurulmasından sonra 6 yıl kadar sinema yapmaktan mahrum kalan Żuławski alegorik korku "Possession"la (Cinnet) setlere iddialı bir dönüş yapmıştır. Sam Neill, Isabelle Adjani, Heinz Bennent ve Margit Carstensen'den oluşan uluslararası kadrosuyla Türklerin yoğun olarak yaşadığı Berlin Kreuzberg'de çekilen "Possession"da yıkılan bir evliliğin yol açtığı hasarları agresif kamera hareketleri, isterik karakterler ve B tipi korku filmlerine özgü makyaj efektleriyle beyazperdeye taşımıştır Andrzej Żuławski ... Normal ve aklı başında bir karakterin neredeyse hiç gözükmediği bu olağandışı filmin bir sahnesinde Isabelle Adjani sevgilisiyle (ahtapota benzeyen ve kanla beslenen bir canavar) seks yapar, başka bir sahnede metroda dakikalarca isteri krizleri geçirir ve etrafı kusmuklara bulayarak bebeğini düşürür... (Canavardan hamile kalmıştır). İtalyan makyaj duayeni Carlo Rambaldi'nin fevkalade canavar tasarımıyla dikkatleri çeken "Possession" Adjani'ye Cannes Film Festivali'nde haklı bir En İyi Kadın Oyuncu Ödülü getirmiştir. Żuławski 'nin bol miktarda çıplaklık ve tutkulu seks barındıran diğer tartışmalı filmlerinden "La femme publique"de (Orta Malı) alkolik babasından kaçan genç-güzel bir kadın (Valerie Kaprisky) Dostoyevsky'nin "Ecinniler"inden uyarlanan bir filmde oynamak için prova çekimlerine katılır... "Szamanka"da (Şaman) bir yandan rahatsız bir kadınla tutkulu birliktelik yaşayan bir antropolog, bir yandan da mumyalanmış bir şamanın ruhuyla iletişim kurar...

1925'te Krakow'da doğan, 75 yaşında Lodz'da yaşama veda eden Wojciech Has çizgisel anlatımı yadsıyan iki olağanüstü dönem filmiyle sinema tarihine geçmiştir. Sürüyle hikayenin, karakterin iç içe geçtiği 18. yüzyıl dekorlu yazın uyarlaması "Rekopis znaleziony w Saragossie" (Zaragoza Parşömeni) Polonyalı yönetmenin en tanınmış çalışmasıdır. Filmin ana kahramanı Alfonse van Worden (yiğitliğiyle nam salmış Belçikalı bir yüzbaşı) Napolyon Savaşları sırasında iki uşağıyla birlikte İspanya'da seyahat ederken adı hayaletli olarak çıkmış bir bölgede iki gizemli prensesle karşılaşır. Kadınlarla yemekte hayli yakınlaşan yüzbaşı uyandığında kendini kafataslarıyla dolu ürkütücü bir toprak parçasında bulur... Yüzbaşının yolu sonraki bölümlerde münzevi bir papaz, cin çarpmasına uğramış bir adam, engizisyon rahipleri, kabalacı bir soylu ve bir Çingene lideriyle kesişecektir. Hikayelerden başka hikayelere, başka hikayelerden başkalarına baş döndürücü geçişleriyle izleyenlere zor ama eğlenceli bir seyir sunan bu üç saatlik epik-epizodik filmin müziklerini efsane Polonyalı besteci Krzystof Penderecki (The Exorcist, The Shining) hazırlamıştır. Has'ın diğer fantastik-sürrealist dokunuşlu filmi "Sanatorium pod klepsydra" (Kum Saati Sanatoryumu) önceki gibi doğrusal bir bütünlük izlemeyen hikayelerden oluşmaktadır. Ancak bu defa zaman ve mekan kavramları da silikleşmiştir. Nazi kurşunlarıyla katledilen ünlü Polonyalı yazar Bruno Schulz'un (1892 - 1942) hikayelerinden beyazperdeye uyarlanan film 2. Dünya Savaşı öncesinde ölüye benzeyen insanların tıka basa doluştuğu izbe bir trende açılır. Yolculardan biri (filmin kahramanı) zombimsi kondüktörün uyarısıyla sonraki istasyonda iner. Ölüm döşeğindeki babasının yattığı hastaneye ziyarete gitmektedir. Gotik bir korku filminden fırlamışa benzeyen şato-hastane sanki yıllardan beri insan yüzü görmemiş gibidir... Hastanenin tek doktoru genç adamı babasının odasına götürür... Baba ölmüştür ama doktor tekrar iyileşebileceğini söyler. Çünkü bulundukları yerde zaman farklı akmaktadır. Genç adam daha sonra çocukluğunu ve Nazi soykırımını da içine alan gerçeküstü bir dünyaya sürüklenir. Bu komik ve ürkünç zaman yolculuğunda kahramanımız yarı insan, yarı balmumu heykelleri, zombi benzeri askerler, dans eden hahamlar ve çıplak kadınlarla karşılaşacaktır.

POLSELLI, RENATO (ARCE, 1922 - ROMA, 2006) İtalyan yönetmen. Bir zamanlar İtalyan *süprüntü* (trash) sinemasının en gizemli ve dikkate değer ismi olan Polselli tuhaflıkta sınır tanımayan ve soft pornoyla korkuyu kaynaştıran filmler yapmıştır. Sinemacılığa 50'lerde adım atmış, 60'larda göğüs dekolteli aktrislerin rol aldığı, Hammer özentisi gotik korku filmleri (L'amante del vampiro, *Vampirin Sevgilisi* Il mostro dell'Opera, *Operadaki Canavar*) yönetmiş, 70'lerde ise *exploitation* (istismar) pazarına yönelik erotizm dozu yüksek, sanrısal korku-gerilim filmleriyle tartışmalı bir isim haline gelmiştir. Adları İtalyan *süprüntü* klasikleri arasında anılan Polselli filmleri

Renato Polselli

"Delirio caldo" (Sıcak Sayıklama) ile "Riti, magie nere e segrete orge del trecento"nun (14. Yüzyıldaki Ayinler, Kara Büyüler ve Gizli Orjiler) başrollerinde vücutçu Mickey Hargitay (Jayne Mansfield'ın eski kocası, TV yıldızı Mariska Hargitay'ın babası) ve uzun boylu esmer güzeli Rita Calderoni oynamıştır. Sado-mazo seks ve lezbiyen sevişme sahnelerinin, delilik nöbetlerinin, sadistik işkencelerin, dehşetli cinayetlerin birbirini izlediği "Delirio caldo" birden fazla katilin yer aldığı çılgın bir giallo denemesidir. Şehirde işlenen seri cinayetlerin şüphelisi, kafadan kontak

Renato Polselli • Riti, magie nere e segrete orge nel trecento
(14. Yüzyıldaki Ayinler, Kara Büyüler ve Gizli Orjiler) • Rita Calderoni

ve iktidarsız bir psikiyatristle, sapkın seks fantezileri kuran doyumsuz karısının hikayesini anlatan bu acayip film "Delirium" adıyla da tanınır. Filmin Amerika ve Avrupa için kurgulanmış farklı versiyonları bulunmaktadır.

Polselli'nin 1972 tarihli *kayıp filmi* "Riti, magie nere e segrete orge del trecento"nun kuşa çevrilmiş 56 dakikalık İtalyan video kopyası 1998'de piyasaya çıkarken, 1999'da Amerikan DVD şirketi Image Entertaintment filmi "The Reincarnation of Isabel" (İsabel'in Yeniden Doğuşu) adıyla kesintisiz olarak yeniden basmıştır. Senaryosuz çekilmiş izlenimi veren filmin konusu (eğer konudan söz edilebilirse) evlilik seremonisi için şehir dışındaki bir şatoda toplanan konuklarla, 400 yıl önce yakılmış Isabel adlı bir büyücüyü yeniden hayata döndürmek isteyen satanistler çevresinde gelişmektedir. Luigi Batzella'nın sanrısal gotik fantezisi "Nude per Satana"yla birlikte Euro-Trash sinemasının en tuhaf filmleri arasında kendine yer edinen "Riti, magie..."de bol çıplaklık, vampir kadınlar ve isterik sevişme sahneleri vardır.

Genellikle Ralph Brown takma adının arkasına saklanan Polselli 70'lerde "La verita seconda Satana" (Şeytana Göre Gerçek), "Mania" (Saplantı) ve "Rivelazioni di uno psichiatra sul mondo perverso del sesso" (Bir Psikiyatristin Sapkın Seks Dünyasından Açıklamaları) gibi İtalya dışında dağıtılmayan ve ününe yakışan başka acayip filmler de çekmiştir. Bir psikiyatristin öğrencilerine seksüel sapmalarla ilgili çeşitli hikayeler anlattığı, *mondo* tarzındaki "Rivelizioni di uno..." Polselli'nin ilk *hard* pornografik filmidir. 1973 yılında çekilen ve İtalyan sansürü tarafından hemen yasaklanan *avangard* porno "Oscenita" (Ahlaksızlık) ise 1980 yılında gösterime çıkmıştır. Grafik bir *hayvanlı seks* sahnesinin de yer aldığı bu sapkın porno Polselli'nin diğer filmleri gibi çizgisel bir anlatıma sahip değildir. 80 başlarında asistanı Bruno Vani'nin pornoları "Oh Angelina", "Teresa altri desideri" ve "Dyane"ye danışmanlık yapan Polselli 1984 tarihli "Marina e la sua bestia"yla yönetmenlik kariyerini noktalamıştır.

▸ **FİLMOGRAFİ:** L'amante del vampiro (1960) • Il mostro dell'opera (1962) • La verita secondo satana (1972) • Delirio caldo (1972) • Riti, magie nere e segrete orge del trecento (1973) • Rivelazioni di uno psichiatra sul mondo perverso del sesso (1973) • Casa dell'amore... la polizia interviene (1978) • Oscenita (1980)

POWELL, ROBERT (MANCHESTER, 1944) İngiliz oyuncu. Televizyon kökenli Powell 70 ve 80'lerde "Asylum" (Tımarhane), "The Asphyx" (Ölünün Ruhu), "The Survivor" (Kazazede), "Frankenstein" gibi ortanın üstünde seyreden korku-gerilim filmlerinde başrol oynamıştır. Ken Russell'ın "Mahler" (Gustaf Mahler'i canlandırmıştır) ve "Tommy"sinde de oynayan Powell en çok Franco Zeffirelli'nin iddialı TV dizisi "Jesus of Nazareth"deki (Nazareth'li İsa) İsa peygamber rolüyle akıllarda kalmıştır.

Robert Powell

▸ **FİLMOGRAFİ:** The Italian Job (1969) • Doomwatch (TV 1970) • Asylum (1972) • The Horror of Death-The Asphyx (1973) • Thriller (TV 1973) • Mahler (1974) • Tommy (1975) • Jesus of Nazareth (TV 1977) • Beyond Good and Evil (1977) • The Thirty Nine Steps (1978) • Harlequin (1980) • The Survivor (1981) • The Jigsaw Man (1983) • Frankenstein (TV 1984) • Color Me Kubrick (2005)

PRATTEN, ROBERT (?) İngiliz yönetmen. "London Voodoo" (Kara Büyü) ve "MindFlesh" adlarındaki mini bütçeli korku filmlerinin yaratıcısıdır.

▸ **FİLMOGRAFİ:** London Voodoo (2004) • Mindflesh (2008)

PRESTOPINO, ROSARIO (NAPOLİ, 1950 ROMA, 2008) İtalyan makyaj sanatçısı. 80'lerde "Patrick vive ancora" (Patrick Hala Yaşıyor, Mario Landi), "La bimba di Satana" (Şeytanın Kızı, Mario Bianchi), "Le notti del terrore" (Dehşet Gecesi, Andrea Bianchi) gibi ucuz maliyetli pornografik korku filmlerinin müstehcen makyaj efektlerini tasarlamış ve gösterdiği üstün performansla Dario Argento'nun makyaj ekibine girmeyi başarmıştır. "Demoni-Demoni 2" (Şeytanlar, Lamberto Bava), "Opera" (Operada Dehşet, Dario Argento), "Paura nella città dei morti viventi" (Yaşayan Ölüler Şehrinde Korku, Lucio Fulci), "La

chiesa" (Kilise, Michele Soavi) ve "Minaccia d'amore" (Aşk Tehditi, Ruggero Deodato) katkıda bulunduğu korku filmlerinden bazılarıdır.

- **FİLMOGRAFİ:** Zombi 2 (1979) • Patrick vive ancora (1980) • La bimba di satana (1980) • Le notti del terrore (1981) • Demoni (1985) • Demoni 2 (1986) • Le foto di gioia (1987) • Opera (1987) • A cena col vampiro (1988) • Minaccia d'amore (1988) • Maya (1989) • La chiesa (1989) • La setta (1991) • Nel mio amore (2004)

PRICE, DENNIS (TWYFORD, BERKSHIRE, 1915-GUERNSEY, 1973) İngiliz oyuncu. 40'lı yıllarda sinemayla tanışan bu sahne kökenli aktör 60'larda Terence Fisher'ın "The Earth Dies Screaming" (Yeryüzü Ölüm Çığlığı Atıyor), Linsday Shonteff'in "Curse of the Voodoo" (Vudu Laneti), Michael Armstrong'un "The Haunted House of Horror" (Hayaletli Dehşet Evi), 70'lerde Jimmy Sangster'ın "The Horror of Frankenstein" (Frankenstein'ın Dehşeti), John Hough'un "Twins of Evil" (Şeytanın İkizleri), Jesús Franco'nun "La maldicion de Frankenstein" (Frankenstein'ın Şeytanlıkları), "Dracula contra Frankenstein" (Drakula Frankenstein'a Karşı), "Vampyros Lesbos" (Lezbiyen Vampirler), Douglas Hickox'un "Theatre of Blood" (Kanlı Oyun), Antony Balch'ın "Horror Hospital" (Dehşet Hastanesi) filmlerinde oynamıştır.

- **FİLMOGRAFİ:** The Haunted House of Horror (1969) • The Horror of Frankenstein (1970) • Las Vampiras (1970) • Twins of Evil (1971) • Dracula Contra Frankenstein (1972) • Horror of Snape Island (1972) • La Maldicion De Frankenstein (1972) • Theatre of Blood (1973) • Horror Hospital (1973) • Son of Dracula (1974)

Vincent Price

PRICE, VINCENT (ST. LOUIS, 1911 - LOS ANGELES, 1993) Amerikalı oyuncu. Küçük bütçeli korku filmlerinin büyük oyuncusu Vincent Price 1938'de başladığı sinema macerasını ölene dek sürdürmüştür. Varlıklı bir şekerleme tüccarının oğludur; oynadığı korku filmlerindeki karakterlere tedirgin edici bir karizma, kendini beğenmişlik ve tuhaf bir gülmece duygusu katmıştır. Price, korku sinemasında aristokrat kimliğin şeytani temsilcisi olmuştur; derinden gelen etkileyici ses tonu hala kulaklarda yankılanır. Yale Üniversitesi'ni bitirdikten sonra Londra'da tiyatro okumuş, Universal yapımı "The Tower of London" (Londra Kulesi, 1939) ve "The Invisible Man Returns"le (Görünmeyen Adam Dönüyor, 1940) ilk tür filmlerini gerçekleştirmiştir; sonraki on yıl için 20th Century Fox'un sözleşmeli oyuncusu olacaktır. Oynadığı filmlerin yönetmenleri (Anatole Litvak, Otto Preminger, Joseph Mankiewicz) birinci sınıftır, türleri (drama, kara film, macera) çeşitlilik gösterir. 1953'te 3 boyutlu "House of Wax"la (Mumyalar Evi, Andre De Toth) korkuya dönüş yapmış, Kurt Neumann'ın gişe rekortmeni filmi "The Fly"la (Sinek, Kurt Neumann) ününü perçinlemiştir. Vincent Price 50'lerin sonlarında eğlenceli ve basit korkuların uzmanı William Castle'la işbirliği yapmıştır; siyah beyaz "The Tingler"da (Ürperti) acayip bir keşifte bulunan doktor rolündedir; "House on Haunted Hill"de (Lanetli Tepe) konuklarına kötü sürprizler hazırlayan eksantrik bir milyoneri canlandırır. Aynı dönemde devam filmi "Return of the Fly" (Sineğin Dönüşü) ve "The Bat"de (Yarasa) oynamıştır. Price'ın 60'ların başlarındaki sinema kariyeri farklı bir kulvarda ilerlemiştir; B filmleri kralı Roger Corman'ın çoğunu İngiltere'de çektiği gotik Poe uyarlamalarının değişmez aktörüdür.

"House of Usher"la (Usher'ların Çöküşü) başlayan Corman - Price işbirliği "Pit and the Pendulum" (Kuyu ve Sarkaç), "Tales of Terror" (Dehşet Öyküleri) ve "The Masque of the Red Death"le (Kızıl Ölümün Maskesi) devam etmiş, 1965 yapımı "The Tomb of Ligeia"yla (Ligeia'nın Mezarı) son bulmuştur. İngiltere'deki iç savaş sırasında genç kadınları kazıklarda yakan bir cadı avcısını oynadığı "Witchfinder General" (Büyücü Avcısı, Michael Reeves) Poe uyarlamalarıyla birlikte filmografisinin önemli yapıtları arasında yer alır. "Scream and Scream Again" (Tekrar Tekrar Haykır, Gordon Hessler), "The Abominable Dr. Phibes" (Korkunç Dr. Phibes, Robert Fuest), "Dr. Phibes Rises Again" (Dr. Phibes Yeniden Doğuyor, Robert Fuest), "The Oblong Box" (Dikdörtgen Kutu-Gordon Hessler), "Cry of the Banshee"de (Banşi'nin Çığlığı-Gordon Hessler) tuhaf deneylerle uğraşan çılgın bilim adamı, eksantrik doktor ve kötücül aristokrat rolleriyle hayranlarının karşısına çıkan Vincent Price kariyerinin kalburüstü filmlerinden "Theatre of Blood"da (Kanlı Oyun, Douglas Hickox) kendisini hor gören eleştirmenlerden korkunç bir intikam alan Shakespeare oyuncusunu, Guy de Maupassant'ın kısa öyküsü "Horla"dan uyarlanan "Diary of a Madman"de (Bir Delinin Güncesi, Reginald Le Borg) ruhunu kemiren yabancı bir varlığın pençesindeki heykeltıraşı canlandırır. Deneyimli sinemacı Douglas Hickox'un (1929-1988) yönettiği "Theatre of Blood" (1973) İngiliz tiyatro eleştirmenlerinin verdiği geleneksel en iyi oyuncu ödülünü genç bir meslektaşına kaptıran tutkulu ama her daim rol kesen bir Shakespeare oyuncusunun intikam hikayesini anlatır; kendini aşağılanmış hisseden yaşlı aktör eleştirmenlerin gözü önünde Thames nehrine atlayarak intihar eder; ama mucizevi bir şekilde kurtulmuştur. Nehir kenarında yaşayan alkolik bir serseri grubu yoldaşları ve suç ortakları olur; herkes onu öldü sanırken kızıyla (Diana Rigg) birlikte müthiş bir intikam planını hayata geçirir. Filmde, Shakespeare oyunla-

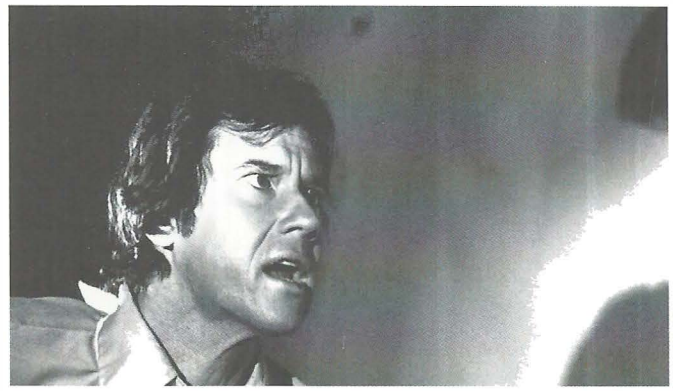
Vincent Price • Theater of Blood (Kanlı Oyun) sağda Robert Morley

rından (Macbeth, Titus Andronicus, Kral Lear, Romeo ile Juliet, Venedik Taciri) ilham alan birbirinden yaratıcı ve kanlı cinayetler (bir eleştirmenin kafası kesilir, diğerinin kalbi sökülür, bir başkasına elektrik verilir.) serisi vardır; öte yandan en sert katliam sahneleri bile mizahi repliklerle bezenmiştir. Price'ın favori filmlerinden olan "Theater of Blood"da Ian Hendry, Harry Andrews, Jack Hawkins, Michael Hordern, Robert Morley, Dennis Price, Joan Hickson, Eric Sykes, Milo O'Shea gibi İngiliz sinemasının yetenekli karakter oyuncuları hazır bulunmuştur.

Vincent Price 1980'de İngiliz TV dizisi "Mystery"nin sunuculuğunu yapmış, 1983'te John Landis'in Michael Jackson'lu video klibi "Thriller" ve Tim Burton'un kısa metrajlı animasyonu "Vincent"ı seslendirmiştir. "The Monster Club" (Canavarlar Kulübü), " House of the Long Shadows" (Uzun Gölgeler Evi), "The Offspring" (Döl) 80'lerde rol aldığı korku filmlerinden bazılardır; Tim Burton'un fantastik draması "Edward Scissorhands"la (Makas Eller) sinemaya veda etmiştir, film çekilirken Parkinson hastalığıyla savaşmaktadır; 1993'de Los Angeles'da akciğer kanserinden yaşamını yitirmiştir. Korku sinemasının bu efsane oyuncusu ayrıca aralarında "Alfred Hitchcock Presents" (Alfred Hitchcock Sunar) ve "Night Gallery"nin de (Gece Sergisi) olduğu sürüyle TV dizisinde oynamıştır.

▸ **FİLMOGRAFİ:** The Invisible Man Returns (1940) • The Three Musketeers (1948) • House of Wax (1953) • The Fly (1958) • The House on Haunted Hill (1958) • The Tingler (1959) • Return of the Fly (1959) • The Bat (1959) • House of Usher (1960) • Pit and the Pendulum (1961) • Confessions of an Opium Eater (1962) • Tales of Terror (1962) • Tower of London (1962) • The Raven (1963) • Diary of a Madman (1963) • The Haunted Palace (1963) • The Comedy of Terrors (1964) • The Masque of the Red Death (1964) • The Tomb of Ligeia (1965) • Dr. Goldfoot and the Bikini Machine (1965) • Witchfinder General (1968) • The Oblong Box (1969) • Scream and Scream Again (1969) • The Abominable Dr. Phibes (1971) • Dr. Phibes Rises Again (1972) • Theatre of Blood (1973) • Madhouse (1974) • Alice Cooper: The Nightmare (TV 1975) • House of the Long Shadows (1983) • The Offspring (1987) • Edward Scissorhands (1990)

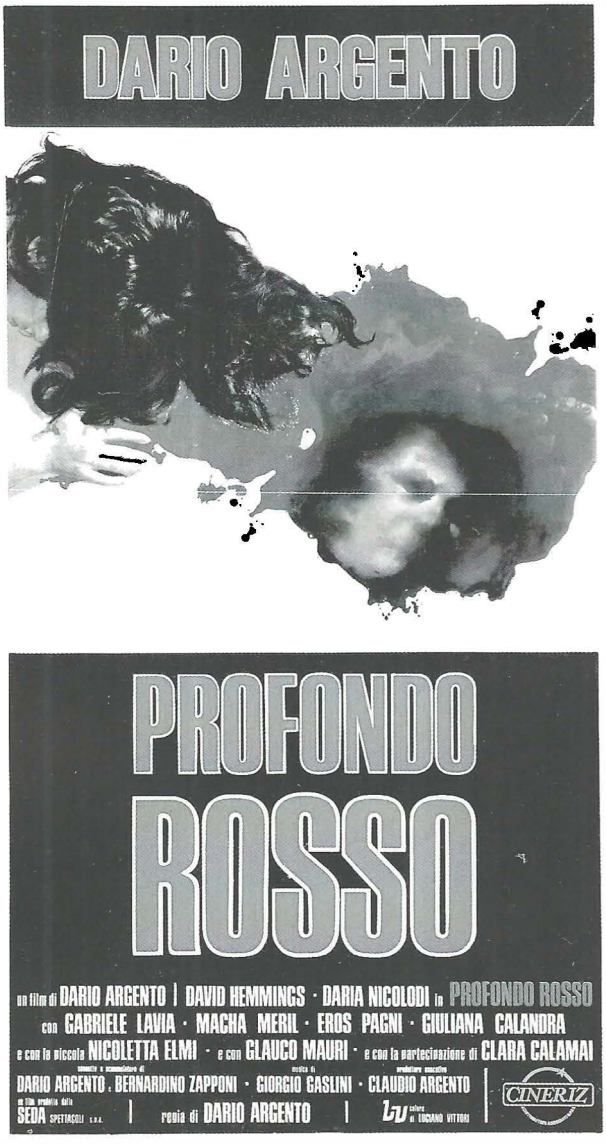
PRINE, ANDREW (JENNINGS, FLORIDA, 1936) Amerikalı oyuncu. 60 ve 70'lerde yayınlanan popüler TV dizilerinin vazgeçilmez karakter oyuncularından biridir; "Simon, King of the Witches" (Simon, Büyücüler Kralı), "Crypt of the Living Dead" (Vampirler Kraliçesi), "Nightmare Circus" (Kâbus Sirki), "Grizzly" (Boz Ayı), "The Evil" (Şeytan), "The Centerfold Girls" (Kapak Kızları), "Amityville II: The Possession" (Kuşku II: Zaptedilme) gibi ufak bütçeli korku-gerilim filmlerinde de rol almıştır. TV çalışmaları: "Alfred Hitchcock Presents" (Alfred Hitchcock Sunar), "One Stop Beyond" (Bir Adım Öteye), "Kolchak: The Night Stalker" (Kolchak: Gece Takipçisi), "Freddy's Nightmares" (Freddy'nin Kâbusları).

Andrew Prine • The Evil (Şeytan)

▸ **FİLMOGRAFİ:** The Miracle Worker (1962) • Simon, King of the Witches (1971) • Crypt of the Living Dead (1973) • Nightmare Circus (1974) • The Centerfold Girls (1974) • Grizzly (1976) • The Evil (1978) • Amityville Ii: The Possession (1982) • Serial Killer (1995)

PROFONDO ROSSO (Derin Kırmızı) Dario Argento'nun yönettiği 1975 tarihli İtalyan filmi. Senaryosu Dario Argento ve bir dönem Fellini'yle çalışan Bernardino Zapponi (Satyricon, Roma, I, Clowns) ortaklığıyla yazılmıştır. Önceki filmi "Le cinque giornate"nin (tek korku dışı çalışmasıdır) fiyaskoyla sonuçlanması üzerine uzmanlaştığı alana, *giallo* sinemasına dönüş yapan Argento 1974 yılının Eylül'ünde başladığı çekimleri 4 aylık bir çalışma sonucunda tamamlamıştır. Roma, Perugia ve Dario Argento tarafından İtalya'nın en sihirli şehri olarak tanımlanan Torino'da çekilen "Profondo rosso" seyirci ve eleştirmenlerin ortak beğenisiyle karşılanmıştır. İtalya'da hatırı sayılır bir gişe yapan film vahşi bir cinayete tanık olduktan

sonra dedektifçilik oynayan bir müzisyenin etrafında şekillenmektedir. Uluslararası İngilizce adı "Deep Red"dir; yaklaşık yarım saatlik bölümü makaslanan sansürlü versiyonu "The Hatchet Murders" (Balta Cinayetleri) adıyla gösterilmiştir. Blue Underground firmasının yönetmen William Lustig'in çabasıyla 2007'de çıkardığı DVD sansürsüzdür ve ekstralarında Dario Argento, Bernardino Zapponi, Goblin'le yapılan söyleşileri barındırmaktadır. Blue Underground'un aynı ekstralarla 2011'de çıkardığı Blu Ray diskine, İngiliz Arrow Video filmin yüksek çözünürlüklü transferini kapsayan, bol ekstralı bir Blu Ray'le cevap vermiştir. Ekstralarda, Goblin grubundan Claudio Simonetti'nin giriş sunumu, İngiliz sinemacı Thomas Rostock'un sesli yorumları, yönetmen Dario Argento, aktris Daria Nicolodi, müzisyen Claudio Simonetti söyleşileri yer almaktadır.

- **KONU:** Helga Ulmann adındaki ünlü Alman medyum Roma'da düzenlenen bir parapsikoloji konferansı sırasında ruh sağlığı bozuk bir caninin varlığını fark eder. Aynı günün gecesi Ulmann'ın evine giren siyah trençkotlu, siyah eldivenli biri kadını balta darbeleriyle katleder. Medyumun apartman komşusu, piyanist Marcus Daly korkunç cinayetin tek tanığıdır. Daly, olay yerinde tanıştığı gazeteci Gianna Brezzi'yle birlikte sırlarla örülü cinayeti araştırırken esrarengiz katil de boş durmayacaktır. Cinayetlerini, teybe kaydettiği çocuk ninnileri eşliğinde işleyen katil önce kötü anılarına ışık tutan bir kitabın yazarını, sonra da Helga Ulmann'ın yakın arkadaşı, profesör Giordani'yi öldürür. Daly'nin araştırmaları, alkolle kendini tüketen eşcinsel müzisyen arkadaşı Carlo'yla, yarı deli annesinin karanlık geçmişlerinin sır kapılarını aralayacaktır.

Dario Argento'nun ilk başyapıtı olan "Profondo rosso" onun şiddet saplantısını ve üslupçu özelliklerini iyice netleştirdiği ilk filmidir aynı zamanda...Müthiş bir teknik ustalık ve sanatsal duyarlılıkla çekilen bu *giallo* klasiğinde yine ipucu toplamada polisten bir adım önde giden dedektif ruhlu yabancılar ve sadizmin doruğa çıktığı faili meçhul cinayetler sahne almıştır. Ama bunun yanında yer yer mizahi diyaloglar, nostaljik İtalyan komedilerinde sıkça görülen abartılı kadın-erkek ilişkileri ve İtalyanların günlük yaşamlarına alaycı bir bakış da vardır. Alışılmışın dışındaki kamera açıları, Goblin grubunun vurucu elektronik müziğinin haber verdiği stilize edilmiş cinayetler, karakterlerin yalnızlıklarını ve çaresizliklerini vurgulayan tedirgin edici kadrajlar, katilin sapkın dünyasını çeşitli objeler aracılığıyla vurgulayan öznel kamera çekimleri filmin kalitesini belgelerken sıradan bir yönetmenin elinde ucuz vahşet gösterilerine dönüşecek sahneler Argento'nun ellerinde sanatsal bir boyut kazanır. Katilin yüzünün belli belirsiz gözüktüğü pis bir tuvalet aynası, oyuncak bir beşik, bir cinayeti betimleyen çocuk resmi, bir vudu bebeği, ürpertici tabloların süslediği duvarlar, kırmızı kadife perdeler, sustalı bıçaklar, uçları sivri bahçe demirleri izleyenleri kötücül ve tekinsiz bir dünyaya davet ederler ve adeta yaşayan varlıklara dönüşürler. Bir hayalet gibi girmediği delik kalmayan siyah trençkotlu katil ilk olarak parapsikoloji kongresinde kimli-

Profondo rosso (Derin Kırmızı) • David Hemmings

Profondo rosso (Derin Kırmızı)

ğini öğrenen Alman medyumu satırla doğrar... Yıllar önce korkunç bir cinayete ev sahipliği yapan villayla ilgili bir kitap yazan Amanda Righetti katilin ikinci hedefidir; onu da taşradaki evinde kaynar suyla dolu bir küvetin içinde boğar... Birkaç gün sonra olay yerinde önemli bir ipucuna ulaşan profesör Giordani üçüncü kurbandır. Profesörü mekanik bir kuklayla şaşırtan katil daha sonra ensesine kalın bir bıçak sokar. Cinayetler işlenirken ısrarla iz süren Marcus Daly caninin saldırısından son anda kurtulur. Cinayetlerin esrarı Amanda Righetti'nin kitabında hayaletli olarak bahsettiği metruk villada çözülecektir.

"Profondo rosso" yıllar boyunca Antonioni'nin bulmacamsı başyapıtı "Blow Up"un (Cinayeti Gördüm) kana bulanmış bir versiyonu olarak değerlendirilmiştir; başrol oyuncusu seçimi ve olay örgüsü bu görüşü desteklemektedir... "Blow Up"ta tesadüfen bir cinayete tanık olan (ya da olduğunu zanneden) kafası karışık bir fotoğrafçıyı oynayan David Hemmings "Profondo rosso"da benzer bir karaktere can vermiştir. Hikayeden çok atmosfere ve estetiğe kafa yormasıyla tanınan Argento böylece filmlerinde hikayeyi sürekli ikinci plana atan ve kahramanlarının ilişkilerine, iç dünyalarına odaklanan ustası Antonioni'ye saygı duruşunda bulunmuştur. Öte yandan, Argento'nun *travmatik çocukluk* takıntısı (mutsuz bir çocukluk geçirdiğini söyler) çoğu filmi gibi "Profondo rosso"nun da çıkış noktasıdır. Jenerik sekansında, çocuk Carlo babasının annesi tarafından öldürülüşüne tanık olur... Artık yaşamında hiçbir şey eskisi gibi olmayacaktır.

Profondo rosso (Derin Kırmızı) • Macha Méril

"Profondo rosso"nun setleri bir açık hava müzesinden farklı değildir. İlk kurban Helga Ulmann'ın (Fransız sinemasının zarif oyuncularından Macha Méril) evindeki tablolar Norveçli ressam Edvard Munch'ün yapıtlarını anımsatır; Marcus Daly'nin evinin tam karşısındaki dış cephesi camlarla kaplı bar Amerikalı gerçekçi ressam Edward Hopper'ın "Nighthawks" (Gece Kuşları) adlı tablosundan çıkmış gibidir. Başka bir sahnede Marcus Daly ve piyanist arkadaşı Carlo karşılıklı konuşurken kadraja Rönesans dönemini anımsatan bir heykel girer...Filmin oyuncu kadrosu İngiliz Hemmings ve Fransız Méril dışında İtalyanlar'dan oluşmaktadır. Visconti'nin öncü filmi "Ossessione"yle (Tutku) tanıdığımız emektar Clara Calamai filmin sürprizidir; sempatik gazeteci Gianna'yı oynayan Daria Nicolodi bu filmle Argento'nun sevgilisi ve iş arkadaşı olmuştur, yazar Amanda Righetti rolündeki Giuliana Calandra aralarında Marco Ferreri, Mario Monicelli, Lina Wertmüller ve Sergio Corbucci'nin de olduğu ünlü yönetmenlerle çalışmıştır; Carlo'yu canlandıran Gabriele Lavia ilerleyen yıllarda Argento'yla bağını kopartmamıştır. Feci bir cinayete kurban giden Profesör Giordani'ye can veren Glauco Mauri İtalya'nın önde gelen tiyatro oyuncularından biridir.

Profondo rosso (Derin Kırmızı) • Clara Calamai

Ülkemizde ticari gösterime çıkmayan "Profondo rosso" 2009 İstanbul Bağımsız Filmler Festivali kapsamında, Argento'nun da katıldığı bir galayla -ne yazık ki 35 mm. değil, kötü bir DVD kopyayla- Türk izleyicisiyle buluşmuştur...

- **RIZZOLI FILM - SEDA SPETTACOLI YAPIMI. Yön.** Dario Argento, **Sen.** Dario Argento, Bernardino Zapponi, **Yap.** Salvatore Argento, Claudio Argento, **Gör. Yön.** Luigi Kuveiller, **Müz.** Giorgio Gaslini ve Goblin, **Kur.** Franco Fraticelli, **Kos.** Elena Mannini, **San. Yön.** Giuseppe Bassan, **Öz. Ef.** Germano Natali, Carlo Rambaldi, **Oyn.** David Hemmings (Marcus Daly), Daria Nicolodi (Gianna Brezzi), Gabriele Lavia (Carlo), Macha Méril (Helga Ulmann), Eros Pagni (Komiser Calcabrini), Giuliana Calandra (Amanda Righetti), Glauco Mauri (Prof. Giordani), Clara Calamai (Marta), Piero Mazzinghi (Bardi), Jacopo Mariani (Çocuk Carlo), Aldo Bonamano (Carlo'nun Babası), Nicoletta Elmi (Olga), Geraldine Hooper (Massimo Ricci), Furio Menocini (Rodi), Liana Del Balzo (Elvira), Fulvio Mingozzi (Polis).

RENKLİ, 35 mm, 126 DAK. (KESİNTİSİZ VERSİYON)

IL PROFUMO DELLA SIGNORA IN NERO, (Siyahlı Kadının Parfümü) Francesco Barilli'nin yönettiği 1974 tarihli İtalyan filmi. Hikaye ve senaryosu Barilli ve Massimo D'Avak ortaklığıyla yazılmış, 8 hafta süren çekimlerin tamamı Roma'da yapılmıştır. İtalya'da bugüne dek çekilmiş en çarpıcı psikolojik korku filmlerinden biri olan

Il profumo della signora in nero (Siyahlı Kadının Parfümü) İtalyan DVD kapağı

"Il profumo della signora in nero" akıl hastalıkları, paranoya ve yamyamlık üzerine entrikası bol, karmaşık bir hikaye anlatır. İtalya'da tecimsel başarı kazanmasına karşın yurt dışında dağıtılmamıştır. Roma merkezli Raro Video 35 mm. orijinal negatiflerden hazırladığı, İngilizce altyazılı kesintisiz bir DVD'yi 2005 yılında piyasaya sürmüştür. DVD'de yönetmen Francesco Barilli'nin filmin yapım süreciyle ilgili anıları da yer almaktadır.

- **KONU:** Roma'da eski bir apartman dairesinde yaşayan kimyager Silvia Hacherman'ın iyi bir işi, yakışıklı bir erkek arkadaşı vardır. Boş zamanlarında, kendisini kızı gibi gören yaşlı komşusu Sinyor Rossetti'yle hayvanat bahçesinde fotoğraflar çektirir, sevgilisi Roberto ve üst katında oturan Francesca'yla tenis oynar. Roberto'nun Afrikalı profesör arkadaşlarıyla bir araya geldikleri bir akşam kara büyüden ve insanların kurban edildiği ayinlerden söz edilir. Silvia konuşmalardan tedirgin olmuştur. Çocukluk travmalarının da etkisiyle (gemici olan babasını ve onu aldatan annesini erken yaşta kaybetmiştir) yavaş yavaş gerçekle düşün birbirine karıştığı paranoyak bir fantezi dünyasına sürüklenir. Üzerine parfüm sıkan annesinin ve kendisini sık sık ziyaret eden küçük bir kızın hayaletleri günlük yaşamının bir parçası olmuştur. Üstelik sevgilisi, komşuları ve çevresindeki insanların davranışları da sanki ortak bir planın parçası gibidir ve giderek tehditkar bir hal alır. Yakın arkadaşı ve komşusu Francesca'nın ani ölümü ve annesinin sevgilisinin ortaya çıkmasıyla iyice sarsılır Silvia... Baskılar ve geçmişin hayaletleri ruhunda derin yaralar açarken tehdit kaynaklarını kurutmak zorunda olduğunu hisseder. Önce evde bir şeyler çevirdiğine inandığı sinyor Rossetti'yi, sonra iki yüzlü Roberto'yu, en sonunda da annesinin sevgilisini baltayla katleder... Cinayetlerini işlerken annesinin siyah elbisesi üzerindedir... Çatıya çıkar ve yoldaşı küçük kızla birlikte kendini boşluğa bırakır...

Roman Polanski'nin apartman filmlerinden (Le locataire, *Kiracı* – Repulsion, *Tiksinti*) fırlamışa benzeyen dengesiz karakterler, yakını gibi gördüğü insanların komplosuna kurban giden ana kahramanlar (Rosemary's Baby), büyücü doktorlar, kör medyumlar ve Roma'nın yer altı tünellerinde mevzilenmiş bir yamyam tarikatı... Francesco Barilli'nin bu sağlam malzemelerle yola çıkan ve sonunda sağ gösterip sol vuran çok parçalı filmi başlangıçta "Repulsion"daki Carole karakterine benzeyen bir kadın kahramanla tanıştırır izleyiciyi... Mutsuz çocukluğunu bir türlü kafasından atamayan frijid Silvia Hacherman (mükemmel bir performans sergileyen Mimsy Farmer) gördüğü halüsinasyonları gerçekmiş gibi algılayan ve yavaş yavaş akıl sağlığını yitirme noktasına gelen hastalıklı bir karakterdir. Babası seferdeyken sevgilisiyle seks yapan annesinin ve yanından ayrılmayan küçük bir kız çocuğunun (kendi çocukluğu) imgeleri, komşularının giderek tuhaflaşan davranışları yaralı ruhunu tetikler... Bu arada tanımadığı insanlar tarafından izlenmektedir. Bir akşam sevecen kom-

Il profumo della signora in nero (Siyahlı Kadının Parfümü) • Mimsy Farmer

Il profumo della signora in nero (Siyahlı Kadının Parfümü) • Orazio Orlando, Maurizio Bonuglia, Mimsy Farmer, Mario Scaccia (soldan sağa)

şu Rossetti'nin ayakkabısında kan lekeleri olduğunu fark eder... İçinde ne olduğunu merak ettiği ağır bir bavulu zar zor dairesine taşımaktadır. Tesadüfen karşısına çıkan annesinin sevgilisinin tecavüzünden kıl payı kurtulur. Sevgilisi Roberto'ya başına gelenleri anlatır ama inandıramaz... Sinsi Rossetti'yi, sevgilisini ve annesinin aşığını peşi sıra öldürdükten sonra intihardan başka seçeneğinin kalmadığını fark eder. Filmin finalinde Silvia'nın çırılçıplak cansız bedeni gizli bir tarikatın yeraltındaki buluşma noktasına (daha önceki sekanslarda da karşımıza çıkan ama gizemi çözülemeyen ürpertici bir mekan) getirilir. Cesedin çevresine sürüyle tanıdık insan (Roberto, sinyor Rossetti, diğer komşular, Silvia'nın falına bakan kör medyum, annenin aşığı, siyahi profesör...) toplanmıştır. Böylece cinayetlerin Silvia'nın fantezileri olduğu anlaşılır. Hepsi yamyamdır ve iştahla Silvia'yı yemek için beklemektedir. Komplo teorilerinin doğrulandığı final sahnesinde hassas bünyelerin kaldırmayacağı türden bir vahşet gösterisi seyirciyi beklemektedir.

Barilli, hikayeyi yazarken Cenova'da yıllar evvel İtalyan gazetelerinin manşetlerine çıkan, zenginlerin üye olduğu gerçek bir yamyam tarikatının yanısıra birbirinden acayip tiplerin çevresinde dönen "Alice Harikalar Diyarında" masalını kendine rehber edindiğini söylemiştir. İtalya'da bazı bölümleri kesilerek gösterime giren filmin prodüktörlerden Giovanni Bertolucci ünlü yönetmen Bernardo Bertolucci'nin kuzenidir. "Il profumo..." görsel kalitesi, estetik kadrajları, maestro Nicola Piovani'nin insanın içine işleyen senfonik müzikleri ve özenli dekorlarıyla İtalyan korkusunun kalite geleneğinin bir uzantısıdır. Silvia'nın oturduğu art nouveau apartman daha sonra Richard Donner'ın "The Omen"ına (Kehanet) ve Dario Argento'nun "Inferno"suna (Cehennem) ev sahipliği yapmıştır.

▸ **EURO INTERNATIONAL FILM YAPIMI Yön.** Francesco Barilli, **Sen.** Francesco Barilli, Massimo D'Avak, **Yap.** Giovanni Bertolucci, Aldo U. Passalacqua, **Gör. Yön.** Mario Masini, **Müz.** Nicola Piovani, **Kur.** Enzo Micarelli, **San. Yön.** Franco Velchi, **Kos.** Piero Cicoletti, **Oyn.** Mimsy Farmer (Silvia Hacherman), Maurizio Bonuglia (Roberto), Mario Scaccia (Sinyor Rossetti), Jho Jhenkins (Andy), Donna Jordan (Francesca), Nike Arrighi (Orchidea), Daniela Barnes (Lara Wendel) (Silvia'nın Çocukluğu), Alexandra Paizi (Sinyorina Cardini), Renata Zamengo (Silvia'nın Annesi), Orazio Orlando (Nicola), Carla Mancini (Elisabetta), Ugo Carboni (Tarikat Üyesi), Roberta Cadringher (Antikacı), Gabriele Bentivoglio (Dükkandaki Genç), Margherita Horowitz (Sinyora Lovati).

RENKLİ, 35 mm, 101 DAK.

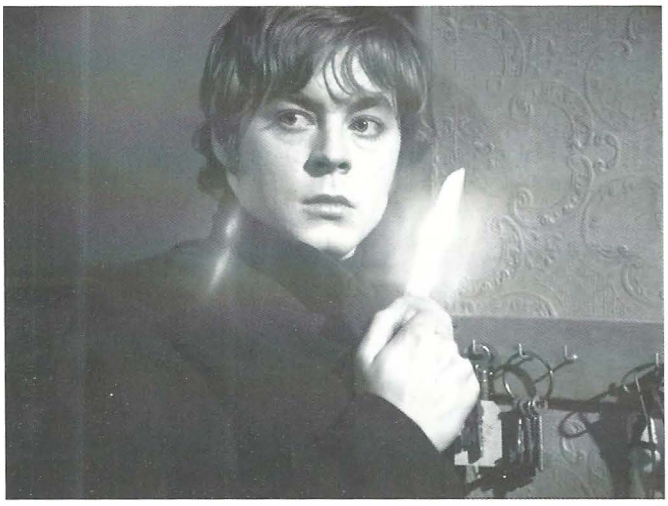
PROWSE, DAVID (BRİSTOL, 1935) İngiliz halterci ve oyuncu. Hammer filmleri "The Horror of Frankenstein" (Frankenstein'ın Dehşeti) ve "Frankenstein and the Monster from Hell"de (Frankenstein ve Cehennemden Gelen Canavar) canavar rolleriyle izleyici karşısına çıkan Prowse "Vampire Circus" (Vampir Sirki) ve "A Clockwork Orange"da (Otomatik Portakal) güçlü, kuvvetli karakterlere can vermiştir. Aynı zamanda "Star Wars"daki (Yıldız Savaşları) Darth Vader'dir. Televizyon dizilerinde de gözükmüştür.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Casino Royale (1966) • A Clockwork Orange (1971) • Vampire Circus (1972) • Black Snake (1973) • Frankenstein and the Monster from Hell (1974) • Jabberwocky (1977) • Star Wars (1977) • The People That Time Forgot (1977)

PSİKOPATLAR Her psikopatın (ya da günümüzde yaygın olarak kullanılan deyişle sosyopatın) cinai eğilimler sergilemeyeceği gerçek olsa da beyazperdede işler farklı yürümüştür. Sinemadaki psikopatlar çoğunlukla kan dökmekten kaçınmayan acımasız canilerdir. Klasik dönemde en çok Fritz Lang'ın "M"indeki çocuk katili (Peter Lorre) ve Robert Siodmak'ın "The Spiral Staircase"indeki (Döner Merdiven) özürlü kadınları hedef seçen seri katil tipleme-

Psikopatlar • Night Watch (Bir Gece Vakti) • Elizabeth Taylor, Billie Whitelaw

Psikopatlar • Twisted Nerve (Manyak) • Hywel Bennett

leri iz bırakırken, Charles Laughton'un 1955 tarihli dahiyane "The Night of Hunter"ında (Caniler Avcısı) Robert Mitchum para için masum çocukların bile hayatlarını tehdit eden ürpertici bir din fanatiği portresi çizmiştir. Bu tarz rollere yatkınlığıyla bilinen Mitchum yönetmen J. Lee Thompson'un "Cape Fear"ında (Korku Burnu, 1962) kendisini mahkum ettiren bir avukata (Gregory Peck) ve ailesine musallat olur. Psikopatlar, 60'lardan başlayarak sayısız korku-gerilim filminin (bkz. seri katiller, giallo, slasher filmleri) uğursuz kahramanlarıdır. Anthony Perkins "Psycho" (Sapık, 1960), Karlheinz Böhm "Peeping Tom" (Kadın Katili, 1960), Oliver Reed "Paranoiac" (Paranoyak, 1962), Tony Curtis "The Boston Strangler" (Boston Canavarı, 1968), Hywel Bennett "Twisted Nerve" (Manyak, 1968), Andrew Robinson "Dirty Harry" (Kirli Adam, 1971), Barry Foster "Frenzy" (Cinnet, 1972), Ian Bannen "Fright" (Korku, 1972), David Hess "Last House on the Left" (Soldaki Son Ev, 1973) ve "Autostop rosso sangue" (Otostop, 1977), Roberts Blossom "Deranged" (Çılgın, 1974), Aldo Caponi, George Eastman ve Maurice Poli "Cani arrabbiati" (Kuduz Köpekler, 1974), Adalberto Maria Merli "Peur sur la ville" (Şehrin Üzerinde Korku, 1975), Stacy Keach "The Killer Inside Me" (İçimdeki Katil, 1976), Tony Beckley "When a Stranger Calls" (Telefondaki Yabancı, 1979),

Psikopatlar • Fright (Korku) • Ian Bannen, Susan George

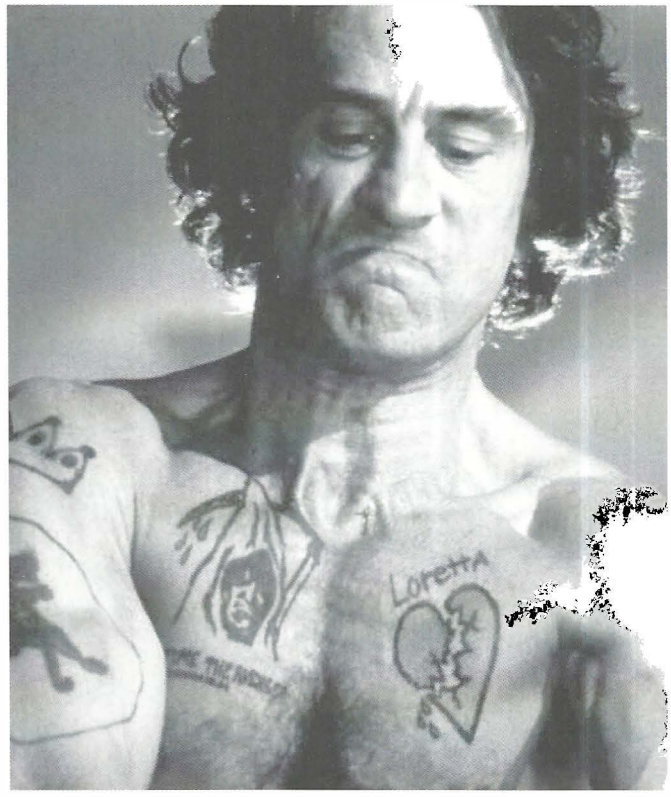
Peter Firth "Equus" (Küheylan, 1977), Dennis Christopher "Fade to Black" (Kararma, 1980), Jack Nicholson "The Shining" (Cinnet, 1980), Joe Spinell "Maniac" (Manyak, 1980), Michael Caine "Dressed to Kill" (Cinayet Dakikaları, 1980), Anthony Franciosa ve John Steiner "Tenebrae" (1982), Brian Cox ve Tom Noonan "Manhunter" (İnsan Avcısı, 1986), Michael Rooker "Henry: Portrait of a Serial Killer" (Henry: Bir Seri Katilin Portresi, 1986) ve "Sea of Love" (Aşk Denizi, 1989), Rutger Hauer "The Hitcher" (Otostopçu, 1986), Dennis Hopper "Blue Velvet" (Mavi Kadife, 1986), Terry O'Quinn "The Stepfather" (Üvey Baba, 1987), Urbano Barberini "Opera" (Opera'da Dehşet, 1987), Bernard-Pierre Donnadieu "Spoorloos" (Kayboluş, 1986), Billy Zane "Dead Calm" (Ölüm Sessizliği, 1989), Willem Dafoe "Wild at Heart" (Vahşi Duygular, 1990), Rob Lowe "Bad Influence" (Psikopat, 1990), Michael Keaton "Pacific Heights" (Pasifik Tepeleri, 1990), Matt Dillon "A Kiss Before Dying" (Ölüm Öpücüğü, 1991), John Goodman "Barton Fink (1991), Robert De Niro "Cape Fear" (Korku Burnu, 1991), Anthony Hopkins ve Ted Levine "The Silence of the Lambs" (Kuzuların Sessizliği, 1991), Arno Frisch "Benny's Video" (Benny'nin Videosu, 1992), Ray Liotta "Unlawful Entry" (Kanunsuz Giriş, 1992), John Lithgow "Raising Cain" (İçimizdeki Şeytan, 1992), Macaulay Culkin "The Good Son" (İyi Evlat, 1993), Kevin Spacey "Se7en" (Yedi, 1995), Harry Connick Jr. ve William McNamara "Copycat" (Kopya Cinayetler, 1995), George Clooney ve Quentin Tarantino "From Dusk Till Down" (Günbatımından Şafağa, 1996), Edward Norton "Primal Fear" (İlk Korku, 1996), Skeet Ulrich ve Matthew Lillard "Scream" (Çığlık, 1996), Arno Frisch ve Frank Giering "Funny Games" (Ölümcül Oyunlar, 1997), Tim Robbins "Arlington Road" (Korkunç Politika, 1999), Christian Bale "American Psycho" (Amerikan Sapığı, 2000), Ben Kingsley "Sexy Beast" (Seksi Canavar, 2000), Ryan Gosling ve Michael Pitt "Murder By Numbers" (Adım Adım Cinayet, 2002), Min-sik Choi "Akmareul boatda" (Şeytanı Gördüm, 2010), Ezra Miller "We Need to Talk About Kevin" (Kevin Hakkında Konuşmalıyız, 2011), Luis Tosar "Mientras Duermes" (Ölüm Uykusu, 2011), Michael Eklund "The Call" (Acil Arama-2013), Matthew Goode ve Mia Wasikowska "Stoker"da (Lanetli Kan, 2013) psikopat rollerine bürünürler. İngiliz filmi "Mumsy, Nanny, Sonny & Girly" (Annecik, Dadıcık, Oğulcuk ve Kızcık, 1970) ve kült "The Texas Chainsaw Massacre"da (Teksas Elektrikli Testere Katliamı, 1974) değişik sosyal sınıfları temsil eden aile boyu psikopatlar sahneye çıkarlar.

- **KADIN PSİKOPATLAR:** Psikopat katillerin hedefi genellikle kadınlardır. Özellikle İtalyan *giallo* filmlerinde güzel kadınların hayatta kalma şansı neredeyse yoktur. Buna karşın sinemada kadın psikopatların sayısı hiç de az değildir... "Repulsion"da (Tiksinti, 1965) sürekli halüsinasyonlar gören şizofren bir manikürcü (Catherine Deneuve) yalnız kaldığında cinayetlere sığınır. "Die! Die! My Darling"de (Öl Sevgilim, 1965) din fanatiği yaşlı bir kadın (Tallulah

Psikopatlar • Fatal Attraction (Öldüren Cazibe) • Glenn Close

Bankhead) oğlunun ölümünden sorumlu tuttuğu nişanlısını (Stefanie Powers) tutsak alır, işkence yapar... "Play Misty for Me"de (Ölümün Sesi, 1971) meşhur bir diskjokey (Clint Eastwood) takıntılı bir kadın hayranı (Jessica Walter) tarafından terörize edilir. "Sisters"da (Kızkardeşler, 1973) çift kişilikli bir aktrisin (Margot Kidder) işlediği korkunç cinayete tanık olan bir gazeteci (Jennifer Salt) polisten yüz bulamayınca olayı kendi yöntemleriyle araştırır. "A Reflection of Fear"da (Korkunun Yansıması, 1973) annesi ve büyükannesiyle yaşayan içine kapalı genç bir kız (Sondra Locke) babasının yeni kız arkadaşıyla eve dönmesinden sonra cinai eğilimler sergiler... "Night Watch"da (Bir Gece Vakti, 1973) evinin karşısındaki terk edilmiş villada bir cinayete tanık olduğunu iddia eden zengin bir dul (Elizabeth Taylor) sürprizli finalde yeni kocasını (Laurence Harvey) ve sevgilisini (Billie Whitelaw) hunharca öldürür. 70'lerin en şok edici finallerinden birine sahne olan, kült "The Baby"de (Dehşet Çocuğu, 1973) masumluğundan zerre kuşku duyamayacağınız müşfik bir sosyal görevli (Anjanette Comer) zekası gelişmemiş bir çocuk adamın zalim annesini ve kız kardeşlerini baltayla doğrar...İtalyan yapımı "Suor omicidi"de (Katil Rahibe, 1979) yaşlılar evinde çalışan eroin ve seks bağımlısı bir rahibe (Anita Ekberg) cinayet üstüne cinayet işler. Dahi görüntü yönetmeni Gordon Willis'in (The Godfather) ilk ve son yönetmenlik deneyimi "Windows"da (Pencereler, 1980) boşanmış bir kadın (Talia Shire) kendisini kafaya fena takan sevici komşusunun (Elizabeth Ashley) eziyetlerine maruz kalır. "Fatal Attraction"da (Öldüren Cazibe, 1987) aile babası bir avukat (Michael Douglas) güzel bir yayınevi editörüyle (Glenn Close) yaşadığı hafta sonu kaçamağının bedelini ağır öder... "The Hand That Rocks the Cradle"da (Beşikteki El, 1992) tacizci jinekolog kocasının intiharından sorumlu tuttuğu kadının (Annabella Sciorra) evine bebek bakıcısı olarak giren güzel dul (Rebecca De Mornay) korkunç bir intikam planını hayata geçirir. "Misery"de (Ölüm Kitabı) geçmişte bebek ölümleri yüzünden hüküm giymiş psikopat hemşire (Kathy Bates) evinin yakınlarında kaza geçiren, hayranı olduğu yazara (James Caan) cehennem azabı yaşatır. "Poison Ivy"de (Zehirli Sarmaşık, 1992) çekici bir lolita (Drew Barrymore) arkadaşının (Sara Gilbert) babasını (Tom Skerritt) baştan çıkarır, annesinin (Cheryl Ladd) intiharına neden olur. "Single White Female"de (Genç Bekar Bayan Aranıyor, 1992) erkek arkadaşı tarafından aldatılan bilgisayar programcısı (Bridget Fonda) cani ruhlu bir kadını (Jennifer Jason Leigh) evine kiracı olarak alır. Claude Chabrol'un "La ceremonie"sinde (Seremoni, 1995) iki kadın (Isabelle Huppert, Sandrine Bonnaire) soğukkanlılıkla bir burjuva ailesini katleder. Françosis Ozon'un orta metrajlı "Regard la mer"inde (Denize Bak, 1997) manyak bir yabancı (Marina de Van) bahçesine kamp kurduğu kadını (Sasha Hails) öldürdükten sonra bebeğini kaçırır... "À l'interieur"de hamile bir kadın (Alysson Paradis), karnındaki bebeği isteyen üşütük bir yabancının (Beatrice Dalle) işkencelerine maruz kalır. "Odishon"da (Ölüm Provası) çocukluğunda tacize uğramış bir kadın (Eihi Shiina) kendisiyle evlenmek isteyen film yapımcısının (Ryo Ishibashi) ayaklarını keser...

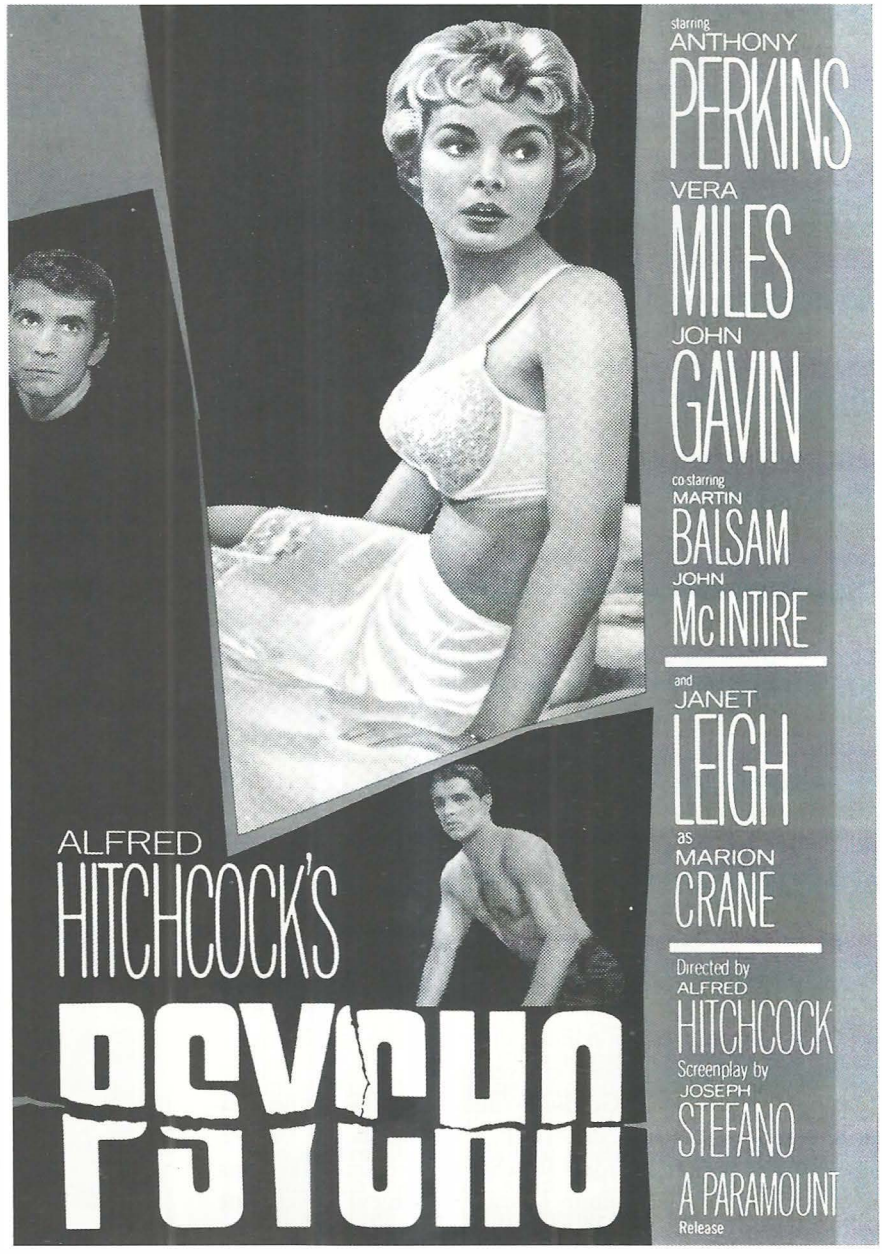

Psikopatlar • Cape Fear (Korku Burnu) • Robert De Niro

- **ÇOKLU KİŞİLİK BOZUKLUĞU:** Çoklu kişilik bozukluğu korku-gerilim filmlerinde izleyiciyi hep ters köşeye yatırmak için, bir sürpriz öğesi olarak kullanılmıştır. "Raising Cain"de (Brian De Palma) karısı tarafından aldatılan çok kişilikli çocuk psikoloğu (John Lithgow) cinayetler işler, çocukları kaçırır. "Identity"de (Kimlik, 2003) fırtınalı bir gecede bir Nevada moteline sığınan 10 yabancı birer birer öldürülür... Sonradan her şeyin çoklu kişilik bozukluğundan muzdarip bir psikopatın beyninde gerçekleştiği anlaşılır. "Secret Window"da (Gizli Pencere, 2004) özel yaşamında çalkantılı günler geçiren gerilim romanları yazarı (Johnny Depp) hikayelerinden birinin çalıntı olduğunu iddia eden bir yabancının (John Turturro) tehditlerine maruz kalır... Ama gerçekte, yazarımız bölünmüş bir kişiliğin sancılarını yaşayan tehlikeli bir psikopattır. "Haute tension"da iki yakın kız arkadaş (Cécile de France, Maiween) tatilde önüne geleni kesip biçen bir seri katille karşılaşır. Kızlardan biri katildir... "The Ward"da (Koğuş, 2010) kendisi yaşlarda üç genç kızın yattığı bir psikiyatri kliniğine kapatılan sorunlu bir kız orada gizemli bir hayalet ve seri cinayetlerle karşılaşır... Agnes Merlet'nin yönettiği İrlanda - Fransa ortak yapımı "Dorothy"de yitirdiği kocası ve çocuğunun yasını tutan genç kadın psikiyatrist cinayetle suçlanan genç bir kızın çoklu kişilik bozukluğu gösterdiğini ortaya çıkarır.

PSYCHO (Sapık) Alfred Hitchcock'un yönettiği 1960 yapımı Amerikan filmi. Robert Bloch'un Wisconsin canavarı Ed Gein'ın yaşamını çağrıştıran aynı adlı romanından (film hakları sadece 9000 dolara satın alınmıştır) Joseph Stefano'nun senaryosuyla beyazperdeye uyarlanmıştır. Kasım 1959'da başlayıp, Şubat 1960'da tamamlanan çekimlerin büyük bölümü Kalifoniya'da, (Universal Stüdyoları, San Fernando Vadisi, Revue Stüdyoları, Kuzey Hollywood) bir kısmı Phoneix Arizona'da gerçekleştirilmiştir. Hitchcock'un en ürkünç filmi olan "Psycho" 800.000 dolara mal edilmiş ve 40 milyon dolara yakın hasılat yapmıştır. Bu filmden sonra Paramount'la yollarını ayıran Hitchcock Universal stüdyosuyla anlaşmıştır. "Psycho"nun bugün film haklarını elinde tutan Universal'in Alfred Hitchcock Collection serisinden çıkardığı DVD'de zengin ekstralar bulunmaktadır. "Making of Psycho" (Psycho'nun Yapımı) adlı 94 dakikalık bölümde senarist Joseph Stefano, yazar Clive Barker, yardımcı yönetmen Hilton A. Green, Marion Crane rolündeki Janet Leigh, Hitchcock'un asistanı Peggy Robertson, Hitchcock'un kızı Patricia Hitchcock, kostüm tasarımcısı Rita Riggs ve kurgucu Paul Hirsch'le yapılan söyleşiler yer almıştır. Filmin atmosferiyle birebir uyuşan müzikleri Hitchcock'un daimi bestecisi Bernard Herrmann icra etmiş ve bu muhteşem melodiler pek çok kez kopyalanmıştır; storyboardları ünlü jenerik tasarımcısı Saul Bass çizmiştir. "Alfred Hitchcock Presents" ve "Alfred Hitchcock Hour" dizilerinin çoğu bölümünü çeken John L. Russell görüntü yönetmenliğini üstlenirken, bir diğer Hitchcock teknisyeni George Tomasini montaj masasında maharetini göstermiştir.

- **KONU:** Phoneix'deki bir emlakçıda sekreterlik yapan Marion Crane öğle paydoslarında sık sık buluştuğu sevgilisi Sam Loomis'le evlenme hayali kurmaktadır. Ama bunun için yeterli paraları yoktur. Bir gün şeytana uyan genç kadın patronunun bankaya yatırması için verdiği 40.000

Psycho (Sapık) • Janet Leigh

doları çalarak arabasıyla şehirden uzaklaşır. Düşüncelere dalan ve şiddetini artıran yağmurun da etkisiyle yolu şaşıran Marion karşısına çıkan bir motelde gecelemeye karar verir. Motelin sahibi Norman Bates arkadaki eski evde yatalak annesiyle birlikte oturan genç ve yakışıklı bir adamdır. En büyük hobisi hayvanları doldurmak olan bu acayip tavırlı gençle bir süre sohbet eden Marion daha sonra odasına çekilir. Pişmanlık duyguları ağır basmış ve ertesi sabah geri dönerek parayı bankaya yatırmaya karar vermiştir. Neşe içinde duşa girdiğinde aniden beliren bir kadın figürü tarafından defalarca bıçaklanır. Arkadaki evden Norman Bates'in çığlıkları gelmektedir: "*Anne! Anne! Kan! Kan!*" Olay yerine gelen Bates dehşet içinde kalmıştır... İlk şoku atlattıktan sonra etrafa bulaşan kan izlerini temizler ve duş perdesine sardığı cesedi arabayla birlikte yakındaki bataklığa atar... Bu arada Marion'un endişe içindeki kız kardeşi Lila, sevgilisi Sam ve sigorta müfettişi Arbogast esrarengiz kayıp olayını araştırmaya başlamışlardır... Otoyol çevresindeki motelleri tarayan Arbogast sonunda Bates Motel'in izini bulur ve Norman'dan -başta inkar etmesine karşın- Marion Crane'nin yaklaşık yedi gün önce orada kaldığını öğrenir. Arbogast tam ayrılmak üzereyken pencere kenarında oturan bir kadın silüeti görmüştür. Yatalak annesiyle birlikte yaşadığını söyleyen Norman, Arbogast'ın kadınla görüşme teklifini reddeder. Motelden ayrılan Arbogast bir telefon kulübesinden Lila'yı arar ve olanları anlatır. Bir saat içinde buluşacaklardır. Norman Bates'in anlattıklarından tatmin olmayan Arbogast motele geri döner. Norman'ın annesiyle Marion'un akıbeti hakkında konuşmak niyetindedir. Eski eve gizlice girer ve tam üst kata çıkmak üzereyken aniden beliren yaşlı bir kadın tarafından bıçaklanır. Saatlerdir Arbogast'ı bekleyen Sam ve Lila'nın ise sabırları taşmak üzeredir. Birlikte kasabanın şerifine giderek Arbogast'un kayboluşunu rapor ederler ve orada Norman'ın annesinin on yıl önce öldüğünü öğrenirler. Bayan Bates aşığının evli olduğunu duyunca önce adamı sonra da kendini zehirlemiştir. Şeriften gerekli yardımı alamayan Sam ve Lila karı koca gibi Bates Motel'e gelerek bir oda tutarlar. Lila eski eve bayan Bates'le (hala yaşadığını düşünmektedir) konuşmaya giderken Sam sohbet etmek bahanesiyle Norman'ı oyalayacaktır. Plan başta yürürken bir şeyler döndüğünün ayırdına varan Norman, Sam'i bayıltarak evine doğru koşar. Yukardaki odalarda bayan Bates'in izini bulamayan Lila ise Norman'ın geldiğini görünce telaşla bodruma inecek ve orada hayatının en büyük şokunu yaşayacaktır: İskelete dönüşmüş suratıyla yaşlı bir kadının cesedi tam karşısındaki sandalyede oturmaktadır. Lila dehşetli çığlıklar atarken, kadın kılığına bürünmüş Norman Bates içeri girerek bıçakla kadına saldırır. Son anda yetişen Sam kendini kaybeden Norman'ın elinden bıçağı almayı başarır.

Mahkeme binasında Norman'ı muayene eden psikiyatrist çarpıcı sonuçlara ulaşmıştır. Çift kişilikli bir şizofren olan Norman tüm cinayetleri annesinin kılığına girerek işlemiştir. Annesiyle aşığını zehirleyen de Norman'dan başkası değildir. Kadının cesedini mezarlıktan çalmış ve on yıl boyunca onunla yaşamıştır. Norman'ın kişiliği artık tamamıyla annesinin kontrolüne girmiştir. O sırada hücrede kafası annesinin düşünceleriyle dolu olan Norman etrafı şeytani bakışlarla süzerken, polis de bataklıktan Marion'un arabasını çıkartmaktadır.

Hitchcock'un çığır açan bu yenilikçi klasiği seyircinin beklentilerini hiçe sayan sürprizli, tabu yıkıcı hikayesi ve dahiyane kurgusuyla korku sinemasının çehresini değiştirmekle kalmamış, aynı zamanda *psycho thriller* ve *slasher* alt türlerinin de öncülüğünü yapmıştır. Evlilik dışı bir ilişki yaşayan Janet Leigh - John Gavin ikilisinin ucuz bir otel odasındaki erotik yakınlaşmalarıyla açılan film dahi besteci Bernard Herrmann'ın çığlıklar atan kemanları eşliğinde işlenen cinayetlerle karanlık bir yapıya bürünür ve Anthony Perkins'in ürperti veren bakışlarıyla noktalanır. "Psycho", seyirciyi idealize edilmiş kahramanlarla özdeşleştiren klasik Hollywood filmlerinin bir antitezi gibidir. Filmin ilk yarısında öldürülen baş kadın kahraman Marion Crane emanet hiyanet eden bir hırsız, erkek kahraman Norman Bates ise tüm yakışıklılığına rağmen psikopat bir katildir. Robert Bloch'un romanında orta yaşlı, kel ve çirkin olarak betimlenen Norman Bates, Joseph Stefano'nun senaryosunda sürekli şeker atıştıran, genç ve yakışıklı bir adama dönüşmüştür. Anthony Perkins'in inandırıcı performansıyla can verdiği Bates karakteri sinemadaki en soğukkanlı psikopat katillerin babasıdır. Marion Crane'i canlandıran Janet Leigh duştaki performansıyla efsaneleşirken, özel dedektif Arbogast rolündeki Martin Balsam

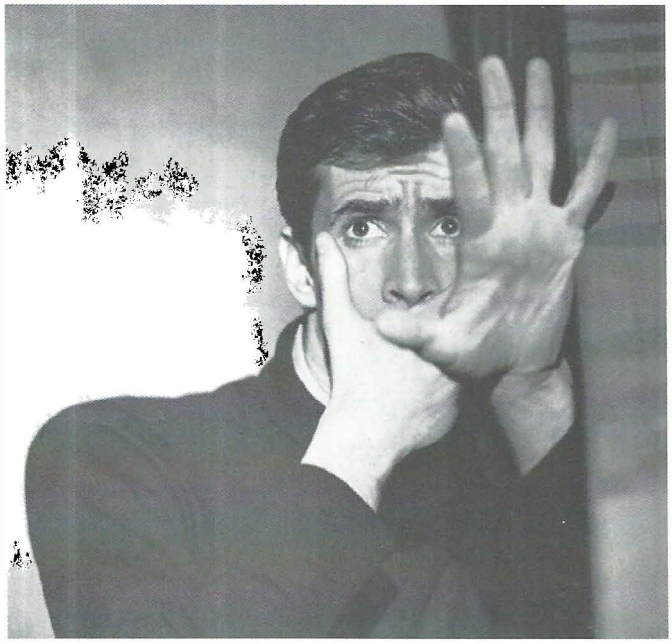
Psycho (Sapık) • Martin Balsam

Psycho (Sapık) • Vera Miles

ilerleyen yıllarda hem televizyonda hem de sinemada başarılı bir kariyer yapmıştır. Hitchcock'un memnun kalmadığı tek oyuncu olan John Gavin yakışıklı sevgili Sam Loomis'i, Vera Miles ise kızkardeş Lila'yı canlandırmıştır.

"Psycho", sinema ve televizyonda defalarca referans gösterilen, kopyalanan ve parodisi yapılan (en iyisi Mel Brooks'un "High Anxiety" filmindedir) unutulmaz duş sahnesiyle hafızalarda yer etmiştir. Sadece 45 saniye süren bu sekansın çekim macerasını François Truffaut'yla yaptığı söyleşide (Afa Yayınları. Çev. İlyas Hızlı) şöyle dile getirir Hitchcock: "60 ayrı plandan oluşan, 70 değişik kamera açısıyla çekilen duş sahnesini 7 günde tamamladık. Banyo küvetinde Janet Leigh'in yerini alacak özel bir kukla yaptırmıştık. Bıçak değdiği anda etrafa kanlar saçılacaktı... Ama sonra vazgeçtik ve Leigh'in dublörlüğünü yapan çıplak bir fotomodel kullandık. Bayan Leigh'in sadece ellerini, omuzlarını, başını gösterdik... Diğer çekimlerin hepsinde fotomodel kız vardı... Tabii kızın vücuduna bıçak hiç değmedi; her şey kurgu aşamasında gerçekleştirildi."

Psycho (Sapık) • Anthony Perkins

Hitchcock, "Psycho"nun deneysel bir film olup olmadığı konusuyla ilgili soruya ise şöyle yanıt vermiştir: "Mümkündür... Beni en çok memnun eden şey filmin seyirciyi etkilemiş olmasıdır. Bu, benim için çok önemlidir. Konuya ve oyunculuğa pek aldırmam ama ses düzenine, sekanslara, görüntü yönetimine ve seyirciye çığlık attıracak her türlü teknik ayrıntıya büyük önem veririm. Kitleleri ortak heyecanlandıracak ve duygulandıracak bir sinema yapmanın son derece tatmin edici olduğunu düşünmüşümdür. Psycho'la buna kesin olarak ulaştık... Filmin belki seyirciyi harekete geçirecek bir mesajı yoktu ya da oyunculuğu olağanüstü değildi. Ama izleyenler salt sinemaya özgü bir şeyle uyarıldılar. Önemli bir film yapmak için yola koyulmadım. Konuyla ve içindeki olaylar dizisiyle biraz eğlenebilirim diye düşündüm. Şu anlamda deneysel bir film denebilir: Bir televizyon şovu koşulları altında sinema yapabilir miyim sorusundan yola çıktım... Çabuk çekebilmek için televizyon ekibiyle çalıştım. Cinayet, temizleme ve zamana gereksinim duyduğum sahnelerde amacımdan ayrıldım. Psycho'nun geri kalanı tıpkı televizyondakine benzer yöntemlerle çekildi..."

Hitchcock öldükten 3 yıl sonra, 1983'te gösterime giren devam filmi "Psycho II"de Norman Bates 22 yıl tutulduğu akıl hastanesinden taburcu edilir ve geçimini sağlamak için bir lokantada iş bulur. İşyerinde çalıştığı garson kızla dostluk kuran Bates erkek arkadaşından ayrılan kızın yanına taşınmasına izin verir. Ama kızın eve yerleşmesiyle birlikte Norman annesinden telefonlar ve notlar almaya başlayacak, bunları cinayetler takip edecektir. Avustralyalı Richard Franklin'in yönettiği "Psycho II"de eski kadrodan Anthony Perkins ve Vera Miles rol almıştır. Anthony Perkins'in hem oynayıp, hem de yönettiği 1986 tarihli "Psycho III"de Bates Motel yeniden açılmış ve Norman yeni konuklarıyla (kiliseden kaçan bir rahibe, parasız bir gitarist ve her şeye burnunu sokan meraklı bir gazeteci) ilgilenmeye başlamıştır. Bu arada annenin kılığına giren biri müşterileri teker teker ortadan kaldıracaktır. Joseph Stefano'nun yazıp, Mick Garris'in yönettiği "Psycho IV: The Beginning"de ise bir radyo programında sunuculuk yapan Norman Bates'in çocukluk yıllarına doğru bir yolculuğa çıkar ve annesiyle tanışırız. Üçer yıllık aralarla yapılan bu vasat "Psycho" filmlerini Hitchcock'un orijinal filmdeki asistanı Hilton A. Green finanse etmiştir. 1998 yılında bağımsız sinemacı Gus Van Sant "Psycho"yu aslına uygun olarak yeniden çekmiştir. Genellikle kötü eleştiriler alan bu renkli versiyonda Vince Vaughn (Norman Bates), Anna Heche (Marion Crane), Julianne Moore (Lila Crane), Viggo Mortensen (Sam Loomis) ve William H. Macy (Milton Arbogast) rol almışlardır.

▸ **SHAMLEY - PARAMOUNT YAPIMI Yön. & Yap.** Alfred Hitchcock, **Sen.** Joseph Stefano (Robert Bloch'un romanından),

Gör. Yön. John L. Russell, **Müz.** Bernard Herrmann, **Kur.** George Tomasini, **Kos.** Rita Riggs, **San. Yön.** Joseph Hurley, Robert Clatworthy, **Oyn.** Anthony Perkins (Norman Bates), Janet Leigh (Marion Crane), Vera Miles (Lila Crane), John Gavin (Sam Loomis), Martin Balsam (Milton Arbogast), John McIntire (Şerif Al Chambers), Simon Oakland (Dr. Fred Richmond), Vaughn Taylor (George Lowery), Lurene Tuttle (Eliza Chambers), John Anderson (Charlie), Mort Mills (Polis).

SİYAH BEYAZ, 35 mm (MITCHELL BNC), 109 DAKİKA

PUPILLO, MASSIMO (RODI GARGANICO, 1929) İtalyan yönetmen. Eski bir çocuk oyuncudur. Ticari sinemaya geçmeden önce kısa filmler ve belgeseller çekmiş, Fransız yönetmen Marcel Pagnol'a asistanlık yapmıştır. İtalyan gotik korku filmlerinin moda olduğu bir dönemin ürünü olan "5 tombe per un medium" (Bir Medyum İçin 5 Mezar, 1965) Pupillo'nun ilk uzun metrajlı çalışmasıdır. Karanlık bir şatoda geçen bu *mezardan kalkan ölü* izlekli siyah beyaz filmi (video piyasasında Terror-Creatures from the Grave adıyla biliniyor) Michelangelo Antonioni, Woody Allen ve Bernardo Bertolucci'ye kameramanlık yapan Carlo Di Palma görüntülemiştir. Pupillo aynı yıl içinde "Il boia scarlatto" (Kızıl Cellat) ve "La vendetta di Lady Morgan" (Leydi Morgan'ın İntikamı) adlarında iki gotik korku daha yönetmiştir. Göğüs dekolteli bayanların envai çeşit Orta Çağ işkence aletiyle katledildiği "Il boio scarletto" işkence pornosu alt türünün ilk örneklerinden biridir. Vücutçu Mickey Hargitay'ın kafadan kontak bir artist eskisini canlandırdığı filmin konusu resimli romanların kapak çekimleri için *Kızıl Cellat* lakaplı Orta Çağ kitle katilinin şatosuna konuk olan ve onun cinayetlerini kopyalayan bir manyağın (şatonun yeni sahibi) çılgınlıklarına maruz kalan film ekibinin çevresinde gelişmektedir.

▸ **FİLMOGRAFİ:** 5 tombe per un medium (1965) • Il boia scarlatto (1965) • La vendetta di Lady Morgan (1965)

PURDOM, EDMUND (HERTFORDSHIRE, 1924 - ROMA, 2009) İngiliz oyuncu. Oyunculuk yaşamına 1946'da sahnede adım atan, 1953'te Hollywood'a transfer olan bu yakışıklı aktör 60'larda İtalya'ya yerleşmiş ve aralarında korku-gerilimlerin de olduğu çok sayıda piyasa filminde rol almıştır. Belli başlı tür filmleri: "Thomas e gli demoniati" (Büyülenmiş Thomas - Pupi Avati), "Giornata nera per l'ariete" (Koç'un Kara Günü - Luigi Bazzoni), "L'amante del demonio" (Şeytanın Sevgilisi - Paolo Lombardo), "Los ojos siniestros del doctor Orloff" (Doktor Orloff'un Sinsi Gözleri - Jesús Franco), "Il castello della paura" (Dehşet Evi Robert H. Oliver), "Il medaglione insanguinato" (Kanlı Madalyon Massimo Dallamano), "Rosso sangue" (Kan Kırmızı - Aristide Massaccesi), "Pieces" (Parçalar - Juan Piquer Simón), "Fracchia contro Dracula" (Fracchia Drakula'ya Karşı - Neri Parenti). "Don't Open Till Christmas" (Noel'e Kadar Açma) adlı slasher filmiyle ilk ve son kez yönetmenliği denemiştir.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Thomas e gli demoniati (1970) • Gionata nera per l'ariete (1971) • L'amante del demonio (1972) • Los ojos siniestros del doctor orloff (1973) • Il castello della paura (1974) • Il medaglione insanguinato (1975) • Concorde affaire 79 (1979) • Rosso sangue (1981) • Pieces (1982) • Horror safari (1982) • Ator l'invincibile (1982) • Don't Open Till'Christmas (Yön. 1984) • Fracchia contro Dracula (1985)

Robert Quarry • Count Yorga Vampire

QUARRY, ROBERT (KALİFORNİYA, 1925 KALİFORNİYA, 2009) Amerikalı oyuncu. Kariyerine 50'lerde televizyonda adım atan yakışıklı Robert Quarry "Count Yorga, Vampire" (Kont Yorga, Vampir) adlı American International Pictures (AIP) filminden sonra küçük bütçeli korkunun simge isimlerinden biri olmuştur. Devam filmi "The Return of Count Yorga"nın (Kont Yorga'nın Dönüşü) yanısıra başka AIP filmlerinde de rol alan (Dr. Phibes Rises Again, *Dr. Phibes Yeniden Doğuyor* - Madhouse, *Çılgınlar Evi* – Deathmaster, *Ölüm Ustası*) Amerikalı aktör geçirdiği bir araba kazasının ardından sinemaya uzun süre ara vermiştir. 90'larda süprüntü korku yönetmeni Fred Olen Ray'in düşük kalibreli filmlerinde irili ufaklı roller almıştır.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Count Yorga, Vampire (1970) • The Return of Count Yorga (1971) • Dr. Phibes Rises Again (1972) • Sugar Hill (1974) • The Midnight Man (1974) • Madhouse (1974) • Spirits (1990) • Haunting Fear (1991) • Teenage Exorcist (1991) • Hybrid (1997)

Linnea Quigley

QUIGLEY, LINNEA (DAVENPORT, IOWA, 1958) Amerikalı oyuncu. Ucuz korkuların bu çıtı pıtı *çığlık kraliçesi*, 70 sonlarında sinema piyasasına girmiş, 80 ve 90'larda "Return of the Living Dead" (Yaşayan Ölülerin Dönüşü), "Graduation Day" (Mezuniyet Günü), "Silent Night, Deadly Night" (Sessiz Gece, Ölümcül Gece), "Nightmare Sisters" (Kâbus Kızları), "Night of the Demons" (Şeytanların Gecesi), "Witchtrap" (Cadı Kapanı), "Murder Weapon" (Cinayet Silahı), "Pumpkinhead II: Blood Wings" (Balkabağı Kafa II: Kanlı Kanatlar), "Fatal Frames" (Ölümcül Kareler), "Death Mask" (Ölüm Maskesi) gibi filmlerde oynamıştır. 2000'lerdeki oynadığı korkuların çoğu DVD pazarına yöneliktir.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Psycho from Texas (1981) • Silent Night, Deadly Night (1984) • Return of the Living Dead (1985) • Night of the Demons (1987) • Dr. Alien (1988) • Blood Nasty (1989) • Innocent Blood (1992) • Blood Church (1992) • Sick-O-Pathics (1996) • Death Mask (1998) • The Monster Man (2000) •

The Naked Monster (2004) • Lost Girls (2005) • Hoodoo for Voodoo (2006) • Each Time I Kill (2007) • Girls Gone Dead (2012)

Giovanni Lombardo Radice • Paura nella città dei morti viventi (Yaşayan Ölüler Şehrinde Korku)

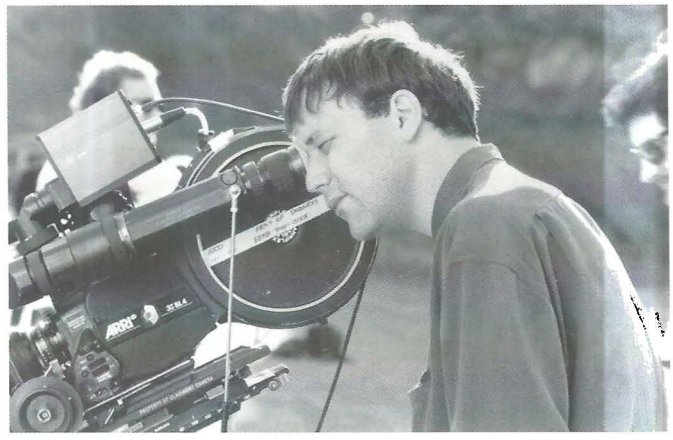
RADICE, GIOVANNI LOMBARDO (ROMA, 1954) İtalyan oyuncu. 80'lerin İtalyan korku filmlerinde vahşi cinayetlere kurban giden dengesiz, yarım akıllı, psikopat karakterleri canlandırmıştır. Lucio Fulci'nin "Paura nella città dei morti viventi"sinde (Yaşayan Ölüler Şehrinde Korku) kafatası matkapla delinmiş, Antonio Margheriti'nin "Apocalypse domani"sinde (Cehennem Dönüşü) tüfekle vurulmuş, Michele Soavi'nin "Deliria"sında (Çılgınca) baltayla parçalanmış, Umberto Lenzi'nin kötü ünlü yamyam filmi "Cannibal Ferox"unda (Yamyam Vahşeti) hadım edilmiş, kolu kesilmiş, kafası palayla uçurulmuştur. Rol aldığı filmlerin çoğunda John Morghen takma adını kullanan Radice son yıllarda "The Omen"ın yeni çevrimi nin yanı sıra ucuz korkularda gözükmüştür. "La casa sperduta nel parco" (Parkın Sınırındaki Ev, Ruggero Deodato), "Un delitto poco comune" (Sıradan Bir Cinayet, Ruggero Deodato), "Body Puzzle" (Vücut Bulmacası, Lamberto Bava), "La chiesa" (Kilise, Michele Soavi) ve "La setta" (Tarikat, Michele Soavi) sahne kökenli aktörün diğer tür filmleridir.

- **FİLMOGRAFİ:** Apocalypse domani (1980) • Paura nella cittá dei morti viventi (1980) • La casa sperduta nel parco (1980) • Cannibal ferox (1981) • Deliria (1987) • Un delitto poco comune (1988) • La chiesa (1989) • Body Puzzle (1991) • La setta (1991) • Gangs of New York (2002) • The Omen (2006) • House of Flesh Mannequins (2009) • The Three Sisters (2015)

RAHO, UMBERTO (BARİ, 1922) İtalyan oyuncu. İtalyan B sinemasının isimsiz karakter oyuncularından biridir; 60'ların gotik korku ve 70'lerin *giallo* filmlerinde polis müfettişi, rahip, uşak, doktor rollerinde gözükmüştür.

- **FİLMOGRAFİ:** Lo spettro (1963) • The last man on earth (1964) • Danza macabra (1964) • Satanik (1968) • L'uccello dalle piume di cristallo (1970) • La notte che evelyn usci dalla tomba (1971) • Un posto ideale per uccidere (1971) • Sette scialli di seta gialla (1972) • La notte dei diavoli (1972) • Alla ricerca del piacere (1972) • Gli orrori del castello di norimberga (1972) • L'ossessa (1974)

RAIMI, SAM (ROYAL OAK, MICHIGAN, 1959) Amerikalı yönetmen, yapımcı, senaryo yazarı. Michigan Üniversitesinde edebiyat ve tarih okuyan Sam -Samuel Marshall- Raimi'nin sinema aşkı çocukluk yıllarında başlamıştır. Çok genç yaşta arkadaşları Robert Tapert ve Bruce Campbell'la birlikte kendi bağımsız yapım şirketini (Renaissence Pictures) kurmuş ve aralarında kült korku "The Evil Dead"in (Şeytanın Ölüsü) temelini oluşturan "Within the Woods"un da (Ormanın İçinde) bulunduğu kısa filmlerle sinemaya girmiştir. İlk uzun metrajlısı "The Evil Dead" (1981) kuş uçmaz kervan geçmez ormanlık bir bölgede kulübe kiralayan 5 arkadaşın yanlışlıkla çevredeki şeytani güçleri uyandırmasıyla gelişen doğaüstü olayları anlatmaktadır. Eşten dosttan toparlanan paralarla Tennessee'de çekilen filmde ağzı bozuk, vahşi *slapstick* gösterileriyle tanınan ünlü komedi grubu "The Three Stooges" ve çizgi roman etkilerinin yanısıra *splatter* sinemasının yoğun şiddeti gözler önüne serilir. Kanlı sahnelerin birbirini kovaladığı, hiperaktif bir subjektif kameranın adeta terör estirdiği "The Evil Dead" lunaparktaki korku ve sürat trenlerinin sinemaya dönüşmüş halidir. Stephen King'in arka çıkmasıyla özellikle video piyasasında müthiş iş yapan "The Evil Dead"in daha profesyonel bir ekiple kotarılan devamı (aslında bir çeşit yeni çevrimdir) "Evil Dead II" (Vahşet) ünlü İtalyan yapımcı Dino De Laurenttis'in 3.500.000 dolarlık desteğiyle Güney Carolina ve Detroit'de çekilmiştir. İlk filmin hayatta kalmayı başaran tek karakteri Ash'in (Bruce Campbell) doğaüstü yaratıklarla mücadeleye devam ettiği (Ash hafta sonunu geçirmek için kız arkadaşıyla birlikte lanetli kulübeye geri döner; orada bulduğu makaralı teybi çalıştırınca öteki dünyaya geçit vazifesi gören ölüler kitabıyla ilgili sözler işitir; kitap ormanda yaşayan şeytani bir varlıktan bahsetmektedir; bu varlığa yaşayanların ruhunu zapt etme hakkı verilmiştir; kitabı bulan ve teyp kayıtlarını yapan profesör büyülü sözcükleri sıralayınca lanet yeniden devreye girer; ilk olarak Ash'in zavallı kız arkadaşının ruhu zapt edilir; kulübeye 4 yabancının daha gelmesiyle -biri profesörün kızıdır- zapt edilecek ruhların sayısı artacaktır) 1987 yapımı "Evil Dead II"de Sam Raimi'nin çılgınca fantezileri (balerin zombi, mengeneye sıkıştırılan kesik kafa, ağızdan içeri giren göz) makyaj sanatçıları Robert Kurtzman, Howard Berger, Mark Shostrom ve Gregory Nicotero'nun nefes kesen *gore* efektleriyle hayat bulmuştur.

Sam Raimi

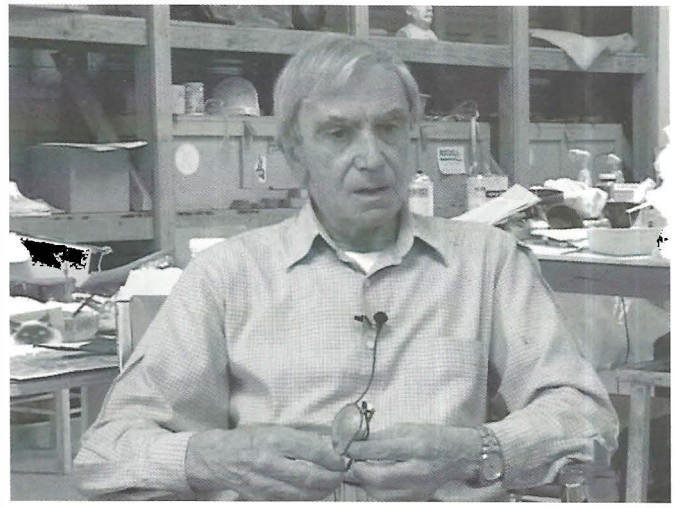
İki "Evil Dead" filminde zulümlerden zulüm beğenen Ash serinin son filmi "Army of Darkness"de (Karanlığın Ordusu) eski Oldsmobile'yle (bu otomobil Raimi'nin pek çok filminde kullanılmıştır) zaman yolculuğuna çıkar ve kanlı savaşların yaşandığı Orta Çağ'da başına bela olan ölüler kitabının peşine düşer... Karşısında iskeletlerden oluşan bir ordu vardır! Absürd gülmece öğeleri, Lovecraft göndermeleri ve üstat Ray Harryhausen'a selam yollayan mükemmel özel efektleriyle hoşça vakit geçirten "Army of Darkness" 11.000.000 dolarlık bütçesiyle üçlemenin en pahalı halkasıdır... Raimi'nin "The Evil Dead" sonrasında sessiz sedasız gösterime giren ikinci uzun metrajlısı "Crimewave" (Suç Dalgası) ise ayrı bir teranedir. Yapımcıların sabotajına uğrayan bu çılgın suç komedisinin senaryosunu arkadaşları Joel ve Ethan Coen'le ortak yazmıştır Raimi...

Raimi, 90'larda "Phantom of the Opera" (Operadaki Hayalet) ve "The Invisible Men" (Görünmeyen Adam) karışımı "Darkman" (Karanlık Adam), İtalyan spagetti westernlerine öykünen "The Quick and the Dead" (Hızlı ve Ölü), bir uçağın enkazında buldukları 4.5 milyon dolarla yaşamları değişen biri hafif saf, diğeri akıllı geçinen iki kardeşin hikayesini anlatan "A Simple Plan" (Basit Bir Plan, ilk ağırbaşlı Raimi filmidir) ve Kevin Costner'lı sportif romans "For Love of the Game"i (Aşk Oyunu), 2000'lerde faili meçhul bir cinayetle ilgili öngörülerde bulunan yoksul bir falcıyla ilgili güney karabasanı "The Gift" (Üçüncü Göz), stüdyo sistemine iyice adapte olduğunu kanıtlayan çizgi roman uyarlamaları "Spider Man" (Örümcek Adam), "Spider Man 2", "Spider Man 3", eski göz ağrısı korkuya döndüğü "Drag Me to Hell" (Kara Büyü) ve ünlü masalın öncesini anlatan "Oz: The Great and Powerful"u (Muhteşem ve Kudretli Oz) yönetmiştir.

80'lerden bu yana yönetmenlikle prodüktörlüğü bir arada götüren Sam Raimi fantastik TV dizileri "Zeyna", "Hercules" ve "American Gothic"in yürütücü yapımcılığını, "Hard Target" (Zor Hedef), "Timecop", (Zaman Polisi) "The Grudge" (Garez), "30 Days of Night" (30 Gün Gece), "The Messengers" (Mesaj), "Boogeyman" (Karabasan), "The Possession" (Şeytan Tohumu) filmlerinin yapımcılığını üstlenmiştir. "Maniac Cop" (Manyak Polis), "Maniac Cop 2" (Manyak Polis 2), "Innocent Blood" (Masum Kan), "Body Bags" (Ceset Torbaları) filmlerinde küçük rolleri vardır. Setlerde daima ceket giyer ve kravat takar. Erkek kardeşlerinden Ivan Raimi (senarist-aktör) ve Ted Raimi de (aktör) sinema endüstrisinin içindedir.

▸ **FİLMOGRAFİ:** The Evil Dead (1981) • Crimewave (1985) • Evil Dead II (1987) • Darkman (1990) • Army of Darkness (1993) • The Quick and the Dead (1995) • A Simple Plan (1998) • For Love of the Game (1999) • The Gift (2000) • Spider-Man (2002) • Spider-Man 2 (2004) • Spider-Man 3 (2007) • Drag Me To Hell (2009) • Oz: The Great and Powerful (2013)

RAMBALDI, CARLO (VIGARANO MAINARDA, 1925 - LAMEZIA TERME, 2012) İtalyan özel efekt sanatçısı. Özgün efekt tasarımlarını 60'lardan bu yana hem İtalyan filmlerinde hem de pahalı Hollywood yapımlarında sergilemiştir. Rambaldi, 60 ve 70'lerde aralarında Mario

Carlo Rambaldi

Bava'nın "Terrore nello spazio" (Uzayda Dehşet) ve "Reazione a catena" (Kanlı Körfez), Massimo Pupillo'nun "Il boia scarletto" (Kızıl Cellat), Lucio Fulci'nin "Una lucertola con la pelle di donna" (Kâbus), Giorgio Ferroni'nin "La notte dei diavoli" (Şeytanların Gecesi), Dario Argento'nun "Profondo rosso"sunun da (Derin Kırmızı) olduğu İtalyan korkularının kanlı efektlerine imza atmıştır; Steven Spielberg'ün sempatik uzaylısı "E. T. "nin yaratıcısıdır. Ridley Scott filmi "Alien"da (Yaratık) yaratığın mekanik kafa efektlerini, Stephen King uyarlaması "Silver Bullet"da (Gümüş Kurşun) kurt adam kostümünü, arthouse korku "Possession" (Cinnet) ve "Dune"da (Çöl Gezegeni) muhtelif yaratıkların vücutlarını tasarlamış, "E. T. ", "Alien" ve "King Kong"la üç kez Akademi ödülüne layık görülmüştür. Oğlu Vittorio Rambaldi film yönetmenidir.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Femina ridens (1969) • Reazione a catena (1971) • Una lucertola con la pelle di donna (1971) • Casa d'appuntamento (1972) • La notte dei diavoli (1972) • Flesh for Frankenstein (1973) • Blood for Dracula (1974) • Profondo rosso (1975) • King Kong (1976) • Alien (1979) • Possession (1981) • The Hand (1981) • E. T. (1982) • Dune (1984) • Silver Bullet (1985) • King Kong Lives (1986)

RANDEL, TONY (LOS ANGELES, 1956) Amerikalı yönetmen. Roger Corman'ın New World firmasında mesleğe başlamış; 80'lerin başlarında "Escape from New York", "Battle Beyond Stars" ve "Galaxy of Terror" gibi bilim kurgularda özel efektçi olarak çalışmıştır. Clive Barker klasiği "Hellraiser"ın devamı "Hellbound: Hellraiser"la yönetmenliğe terfi etmiştir; sıradan video korkularında, TV filmlerinde, dizilerinde imzası vardır.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Hellbound: Hellraiser II (1988) • Children of the Night (1991) • Amityville 1992: It's About Time (1992) • Infested (1993) • Rattled (TV 1996) • Beyond Belief: Fact Or Fiction (TV 1998 - 2002) • The Double Born (2008)

RASSIMOV, IVAN (TRIESTE, 1938 - ROMA, 2003) Sırp kökenli İtalyan oyuncu. Aktris Rada Rassimov'un erkek kardeşidir. Delici ve tehditkar bakışları nedeniyle genellikle kötü adam rollerine layık görülen bu uzun yüzlü

aktör sinemayla 1964 yılında tanışmıştır. 60 ve 70'lerdeki korku, western, aksiyon ve yamyam türlerindeki piyasa filmleriyle dikkat çeken Rassimov, Sergio Martino'nun yönettiği "Lo strano vizio della Signora Wardh" (Bayan Wardh'ın Tuhaf Huyları) ve "Tutti i colori del buio"da (Yılan Ruhlu Kadının Kâbusu) 70'lerin seks sembolü Edwige Fenech'e musallat olan kötü ruhlu yabancıları oynamıştır. Umberto Lenzi'nin "Il paese del sesso selvaggio"su (Vahşi Seks Ülkesi) ve Ruggero Deodato'nun "Ultimo mondo cannibale"si (Son Yamyam Dünyası) kariyerinin en zorlu filmleridir. Diğer tür çalışmaları: "Terrore nello spazio" (Uzayda Dehşet), La strega in amore" (Aşık Cadı), "Un bianco vestito per Mariele" (Mariele İçin Beyaz Bir Elbise), "Spasmo" (Spazm), "L'ossessa" (Saplantı), "Schock" (Şok), "Camping del terrore" (Dehşet Kampı).

- **FİLMOGRAFİ:** Terrore nello spazio (1965) • La strega in amore (1966) • Lo strano vizio della signora wardh (1971) • Il tuo vizio e una stanza chiusa e solo io ne ho la chiave (1972) • Tutti i colori del buio (1972) • Il paese del sesso selvaggio (1972) • Un bianco vestito per mariele (1972) • Spasmo (1974) • L'ossessa (1974) • Roma a mano armata (1975) • Ultimo mondo cannibale (1977) • Schock (1977) • Emanuelle - percha violenza alle donne? (1977) • Mangiati Vivi! (1980) • Camping Del Terrore (1987)

RATHBONE, BASIL (JOHANNESBURG, 1892 NEW YORK, 1967) Güney Afrika doğumlu İngiliz oyuncu. 1922'den başlayarak ABD'de çalışmıştır. Sahne ve sinemada defalarca Sherlock Holmes'u canlandıran Rathbone kötü adam tiplemeleriyle de hatırlanır. 60'larda Jacques Tourneur'ün "The Comedy of Terrors" (Dehşetin Komedisi), Roger Corman'ın "Tales of Terror" (Dehşet Öyküleri), Curtis Harrington'un "Queen of Blood"ında (Kanlı Kraliçe) rol almış, kariyerini Boris Karloff ve John Carradine gibi süprüntü korkularla noktalamıştır.

- **FİLMOGRAFİ:** THE MAGIC SWORD (1962) • Tales of Terror (1962) • The Comedy of Terrors (1963) • Voyage To the Prehistoric Planet (1965) • Queen of Blood (1966) • The Ghost in the Invisible Bikini (1966) • Hillbillys in a Haunted House (1967) • Autopsia De Un Fantasma (1968)

RAVEN, MIKE (1924 - 1997) İngiliz oyuncu. Gerçek adı Austin Fairman. Eski bir disk jokeydir ve kısa süren aktörlük macerasının ardından sinemaya veda etmiştir.

- **FİLMOGRAFİ:** Crucible of Terror (1971) • Lust for a Vampire (1971) • I. Monster (1971) • Disciple of Death (1972)

RAY, ALDO (PENNSYLVANIA, 1926 - KALİFORNİYA, 1991)Amerikalı oyuncu. Gerçek adı Aldo DaRe'dir. 50'lerde birkaç stüdyo filminde, 60'larda ise çoğunlukla TV dizilerinde oynamış; 70 ve 80'lerde ikinci sınıf filmlerin abonesi olmuştur. "The Power" (Güç), "The Centerfold Girls" (Kapak Kızları), "Psychic Killer" (Medyum Katil), "The Haunted" (Hayaletli), "Don't Go Near the Park" (Parkın Yanından Geçme), "Bog" (Bataklık), "Evils of the Night" (Gecenin Şeytanları) ve "Night Shadow" (Gecenin Gölgesi) başlıca tür filmleridir. Quentin Tarantino "İnglorious Basterds"de (Soysuzlar Çetesi) Brad Pitt'in canlandırdığı karaktere Aldo Raine adını vererek merhum oyuncuya saygı duruşunda bulunmuştur. Aldo Ray'in oğlu Eric DaRe de bir aktördür ve David Lynch'in kült TV dizisi "Twin Peaks"in (İkiz Tepeler) pek çok bölümünde rol almıştır.

- **FİLMOGRAFİ:** We're No Angels (1955) • Nightfall (1957) • Nightmare in the Sun (1965) • The Power (1968) • The Centerfold Girls (1974) • Psychic Killer (1975) • Haunts (1977) • The Haunted (1979) • Human Experiments (1980) • Don't Go Near the Park (1981) • Dark Sanity (1982) • Bog (1983) • To Kill a Stranger (1985) • Evils of the Night (1987) • Terror Night (1987) • Night Shadow (1989)

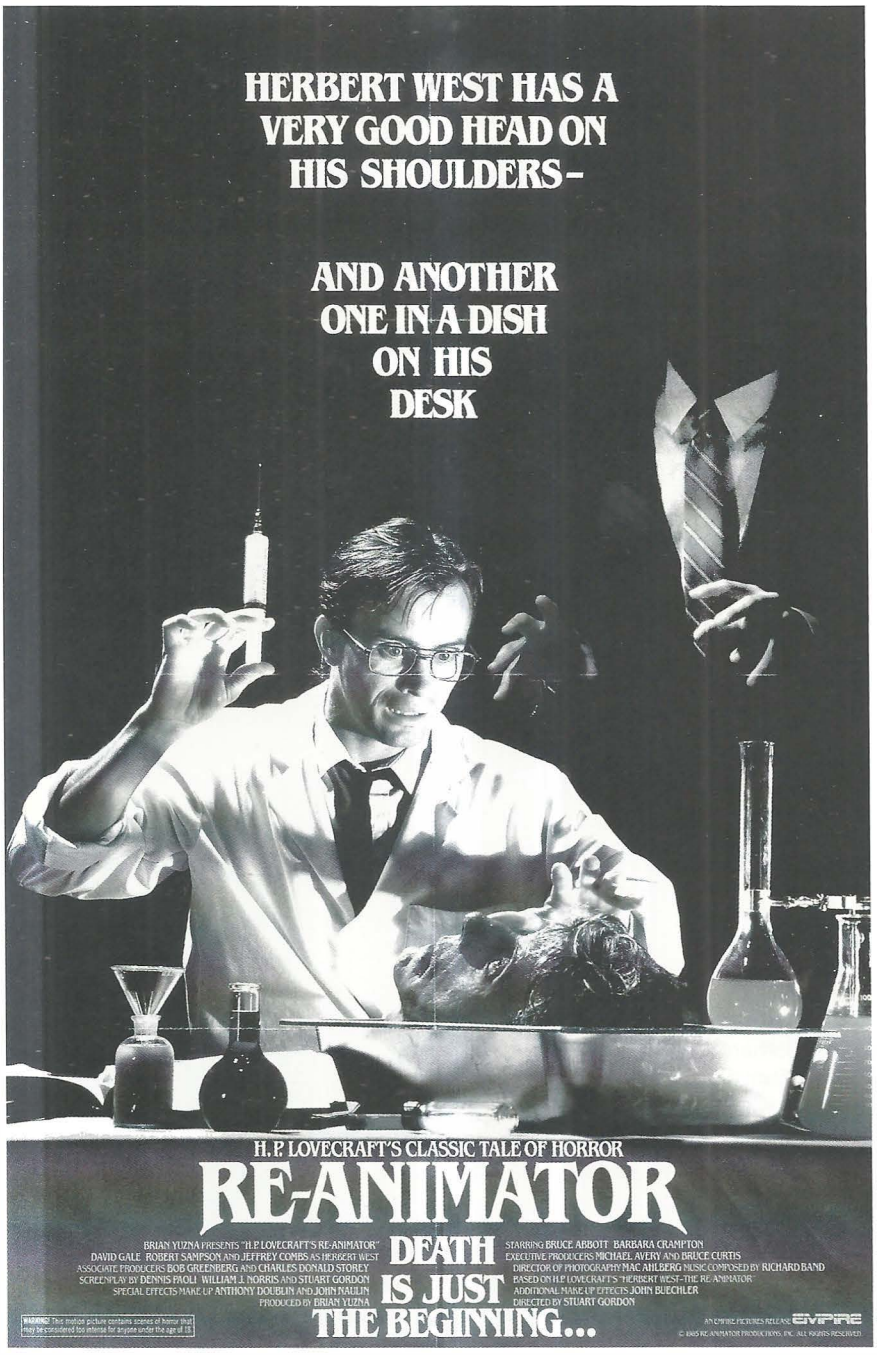
RAY, FRED OLEN (WELLSTON, OHIO, 1954) Amerikalı yönetmen. Üretken bir istismar sinemacısıdır; 80 ve 90'larda video pazarına yönelik onlarca fabrikasyon korku, bilim kurgu, aksiyon ve seks filmi yönetmiştir. 1978 yapımı ilk uzun metrajlı filmi "The Brain Leeches"ı (Beyin Sülükleri) 80'lerde "Alien Dead" (Ölü Yaratık), "Biohazard" (Biyolojik Tehlike), "The Tomb" (Mezar) ve "Cyclone" (Tayfun) takip etmiştir. 90'larda çektiği filmlerden "Spirits" (Ruhlar), "Witch Academy" (Cadı Akademisi), "Inner Sanctum" (Gizli Yer), "Wizards of the Demon Sword" (Şeytan Kılıcı Büyücüleri) ve "Dinosaur Island"ın (Dinozor Adası) prodüksiyon kaliteleri öncekiler gibi son derece düşüktür. Ray bu on yıllık dönemde 40 küsur filme imza atmıştır. Filmlerinde David Carradine, Telly Savalas, Jan Michael Vincent, Lee Van Cleef, Henry Silva Karen Black, Robert Vaughn, Russ Tamblyn gibi işsiz kalmış eski ünlü oyunculara kucak açmıştır.

- **FİLMOGRAFİ:** Alien Dead (1980) • The Tomb (1985) • Armed Response (1986) • Alienator (1989) • Spirits (1990) • Evil Toons (1990) • Demon Cop (1990) • Inner Sanctum (1991) • Witch Academy (1993) • Bikini Drive-In (1995) • Hybrid (1997) • Billy Frankenstein (1998) • Air Rage (2001) • Tomb of the Werewolf (2004) • Bikini Frankenstein (2010)

RAY, JEAN (1887 - 1964) Belçikalı yazar. Asıl adı Raymundus Joannes de Kremer olan sanatçı Belçika'nın pitoresk şehirlerinden Ghent'de dünyaya gelmiştir. Korku-fantezi ve polisiye türlerinde ürünler veren Ray'in yapıtları Edgar Allan Poe, Joseph Conrad ve H. P. Lovecraft'ın hikaye ve romanlarıyla benzeştirilir. Hikayeleriyle Avrupa'da geniş bir hayran kitlesi edinse de ismi İngilizce konuşulan ülkelere yabancıdır. Dedektif Harry Dickson'un maceralarını işleyen yüzlerce öyküsü yayınlanmış ve ünlü Fransız yönetmen Alain Resnais bir ara bu hikayeleri beyazperdeye aktarmaya çalışmıştır. "The Black Mirror" (Kara Ayna), "The Cemetery Watchman" (Mezarlık Bekçisi) ve "The Last Traveller" (Son Yolcu) en tanınmış öyküleridir. Gerçeküstü romanı "Malpertuis" vatandaşı Harry Kümel'in usta ellerinde ürpertici bir sinema deneyimine dönüşmüştür. Jean-Pierre Mocky'nin yönettiği "La grande frousse" (Büyük Korku) "Malpertuis" kadar yankı uyandırmayan diğer Jean Ray uyarlamasıdır.

- **FİLMOGRAFİ:** La grande frousse (1964) • Malpertuis (1973)

RE-ANIMATOR (Diriltici) Stuart Gordon'un yönettiği 1985 yapımı Amerikan filmi. H. P. Lovecraft'ın "Herbert West-Re-Animator" adlı altı bölümlü hikaye serisinin mo-

dernize edilmiş serbest versiyonudur; önceleri TV dizisi olarak tasarlanmış ama daha sonra yapımcı Brian Yuzna'nın çabasıyla 87 dakikalık bir sinema filmine dönüşmüştür. Senaryo Stuart Gordon, Dennis Paoli, William J. Norris ortaklığıyla yazılmıştır. Filmin neredeyse tamamı iç çekimlerden oluşmaktadır, 3 hafta süren çekimler Los Angeles'daki eski bir stüdyoda yapılmıştır. Bütçe 900.000 dolardır, dağıtımını ve post prodüksiyonu dar bütçeli korkunun simge firmalarından Empire üstlenmiştir.

- **KONU:** Zürih Tıp Fakültesi'nin parlak öğrencilerinden Herbert West ölüleri yaşama döndüren mucize bir serum keşfetmiştir. Serumu önce hocalarından Hans Gruber üzerinde dener ama dozu fazla kaçırınca adamcağızın gözleri dışarı fırlar. West artık öğrenimine New England'daki Miskatonic Üniversitesi'nde devam edecektir. Orada, kendisi gibi tutkulu bir tıp öğrencisi olan Dan Cain'in yaşadığı evin bir odasını kiralar ve bodrumu çılgın deneylerini uyguladığı bir laboratuara dönüştürür. Cain, fakültenin dekanı Halsey'in kızı Megan'la aşk yaşamaktadır; bir akşam Dan'in kedisi Rufus, Megan tarafından buzdolabında ölü bulunur. West'ten hoşlanmayan Megan kediyi onun öldürdüğünü düşünmektedir. West ev arkadaşı Dan'in gözleri önünde kediyi yeniden yaşama döndürür; bu kez ilacı tam dozunda vermiştir. Herbert West şaşkınlık içindeki Dan'i serumu ölüler üzerinde denemek için ikna eder...Morgda yaptıkları deney sonucunda bir kadavra dirilir; o sırada morga gelen dekan Halsey zombileşen cesedin kurbanı olur. West serumu bu kez Halsey üzerinde dener. Dekan, yaşama dönmüştür dönmesine ama ruhsuz bir zombi olarak...Bu arada, Megan'da gözü olan fakültenin kötücül hocası Dr. Carl Hill, Herbert'in yaptığı deneylerden haberdar olmuştur. West'i saf dışı bırakıp müthiş keşfi kendi üstüne almayı planlamaktadır. West'e şantaj yapar; dekanı lobotimize ederek bir hücreye kapatır. Herbert West sinsi Hill'in şantajını karşılıksız bırakmayacaktır; adamın kafasını kürekle uçurur sonra hem kafasına, hem de başsız vücuduna serum enjekte eder. Çok geçmeden hastane morgunda büyük bir karmaşa yaşanacaktır.

Modern zamanlara uyarlanmış yarı gırgır bir Frankenstein hikayesi anlatan "Re-Animator" sahne kökenli Stuart Gordon'un ilk sinema deneyimidir; korkuyla komediyi olağanüstü bir mizah duygusuyla kaynaştırmış, yaratıcı kanlı efektleriyle sınırları sonuna kadar zorlamıştır. Film, bütçenin başarı için bir ölçüt olmadığının açık bir kanıtıdır; eleştirmenlerin hiç ciddiye almadığı B tipi korkuya taptaze bir soluk getirmiş, Pauline Kael, Roger Ebert, Janet Maslin gibi tanınmış sinema yazarlarının bile övgüsünü toplamıştır. Hastalıklı mizahı (Dr. Hill'in kesik kafası çırılçıplak kalan Meg'i oral sekse zorlar) ve inanılmaz kanlı sahneleriyle (bir kadavranın beyni dışarıya çıkartılır, canlanan bir ölünün eli baltayla kopartılır, 15-20 süren kaotik finalde morgdaki tüm ölüler canlanır...) kült film fanatiklerinin ilgi odağı olan "Re-Animator"ün gişedeki geliri belki olağanüstü değildir (2.000.000 dolar civarı) ama doğru bir zamanda (videonun egemenliğini ilan ettiği 80'lerde) gösterime girmiştir. Her mahallede bir video dükkanının açıldığı bu dönemde kült filme dönüşmesi uzun bir zaman almayacaktır. Filmin Bernard Herrmann'ın "Psycho" skorlarından faz-

Re-Animator (Diriltici) • Jeffrey Combs, David Gale

lasıyla etkilenmiş Richard Band imzalı müzikleri, çizgi romanlardan esinlenmiş afişleri de ilgi çekicidir. *Çılgın doktor* rolünün hakkını veren Jeffrey Combs ilerleyen yıllarda B tipi korkunun aranan aktörlerinden biri olacaktır; Dr. Hill rolündeki David Gale de (1936-1991) müthiş bir oyun ortaya koymuştur. Galonlarca kanın akıtıldığı harika özel efektlerde makyaj sanatçıları Anthony Doublin, John Naulin ve John Carl Buechler'in emekleri vardır. Devam filmleri "Bride of Re-Animator" (Dirilticinin Gelini-1989) ve "Beyond Re-Animator"ü (Dirilticinin Ötesinde-2003) yapımcı Brian Yuzna yönetmiştir.

▸ **EMPIRE PICTURES&RE-ANIMATOR PRODUCTIONS YAPIMI. Yön.** Stuart Gordon, **Sen.** Dennis Paoli, William J. Norris & Stuart Gordon (H. P. Lovecraft'ın hikayelerinden), **Yap.** Brian Yuzna, **Gör. Yön.** Mac Ahlberg, Robert Ebinger, **Müz.** Richard Band, **Kur.** Lee Percy, **Kos.** Robin Burton, Robin Lewis West, **San. Yön.** Robert A. Burns, **Mak. Ef.** Anthony Doublin, John Naulin, John Carl Buechler, **Oyn.** Jeffrey Combs (Herbert West), Bruce Abbott (Dan Cain), Barbara Crampton (Megan), David Gale (Dr. Carl Hill), Robert Sampson (Dekan Halsey), Gerry Black (Mace), Carolyn Purdy-Gordon (Dr. Harrod), Barbara Pieters (Hemşire).

RENKLİ, 35 mm., 86 DAK. (Sansürsüz).

REBANE, BILL (RİGA, 1937) Letonya doğumlu Amerikalı yönetmen ve yapımcı. İpe sapa gelmez korku-bilim kurgu kırmalarının yaratıcısıdır... 1961'de başladığı ama finansal sorunlar yüzünden yarıda bıraktığı ilk filmi "Monster a-Go Go"yu 1965'te bir başka *çöp* sinemacısı Herschell Gordon Lewis tamamlamıştır. Tüm zamanların en kötülerinden olan bu uzaylı istilası konulu filmi "Rana: The Legend of Shadow Lake" (Gölgeli Göl Efsanesi), "The Giant Spider Invasion" (Dev Örümcek İstilası), "The Alpha Incident" (Alfa Kazası), "The Demons of Ludlow" (Ludlow'un Şeytanları), "The Game" (Oyun) takip etmiştir. Bill Rebane birbirinden pespaye filmlerle dolu olan tür kariyerini "The Blood Harvest"le (Kanlı Hasat) noktalamıştır.

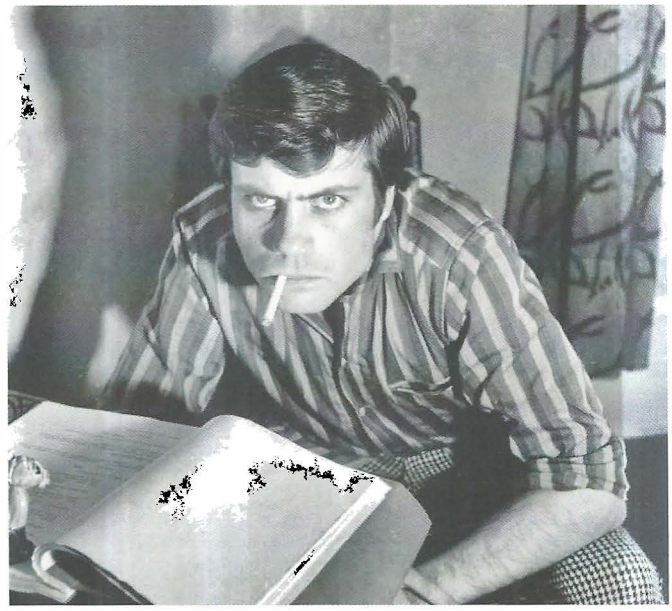
▸ **FİLMOGRAFİ:** Monster A-Go Go (1965) • Invasion from the Inner Earth (1974) • Rana: The Legend of Shadow Lake (1975) • The Giant Spider Invasion (1975) • The Alpha Incident (1978) • The Demons of Ludlow (1983) • The Game (1984) • Blood Harvest (1987)

RED, ERIC (PITTSBURGH, 1961) Amerikalı senaryo yazarı, yönetmen. Asıl adı Eric Joseph Durdaller'dir. 80'lerin kalburüstü korku-gerilim filmlerinden "The Hitcher" (Otostopçu) ve "Near Dark"ın (Karanlık Basmadan) senaryolarında imzası olan Eric Red ilerleyen yıllarda yazarlık ve yönetmenliği bir arada götürmüştür. Yönettiği filmler türün sıradan örnekleri arasındadır.

▸ **FİLMOGRAFİ:** The Hitcher (Sen. 1986) • Near Dark (Sen. 1987) • Cohen and Tate (Sen. & Yön. 1989) • Blue Steel (Sen. 1990) • Body Parts (Sen. & Yön. 1991) • Undertow (Sen. & Yön. 1996) • Bad Moon (Sen. &Yön. 1996) • 100 Feet (Sen. &Yön. 2008)

REED, JOEL M. (NEW YORK, 1933) Amerikalı yönetmen. "Blood Sucking Freaks" (Kan Emici Manyaklar) adıyla yeniden piyasaya sürülen "The Incredible Torture Show" (İnanılmaz İşkence Gösterisi) ve "Night of the Zombies" (Zombilerin Gecesi) gibi pespaye *gore* filmlerinin yaratıcısıdır.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Blood Bath (1976) • The Incredible Torture Show (1976) • Night of the Zombies (1981)

Oliver Reed

REED, OLIVER (LONDRA, 1938 LA VALETTA, 1999) İngiliz oyuncu. Oscar'lı yönetmen Carol Reed'in yeğenidir. Kameralarla tanışmadan önce gece kulüplerinde fedailik ve hastanelerde kapıcılık yapan, maço rollerle özdeşleşmiş bu iri yarı aktör parlak kariyerini büyük ölçüde Hammer stüdyolarının korku filmlerine borçludur. İlk kez başrolde gözüktüğü Hammer'ın melodramik korkusu "The Curse of the Werewolf"da (Kurtadamın Laneti) dolunaylarda kurt adama dönüşen bir genci canlandıran Reed, Freddie Francis'in yönettiği "Paranoiac"da ise (Paranoyak) miras için gözünü kan bürüyen psikopat bir tiplemeyle seyirci karşısına çıkmıştır. 70'lerde Ken Russell filmlerindeki performanslarıyla sivrilen sanatçı, eksantrik yönetmenin

tartışmalı filmlerinden "The Devils"da (Şeytanlar) rahibelerin bedenlerine şeytani güçleri gönderdiği iddiasıyla diri diri yakılan bir rahibi oynamıştır. Reed korku alanındaki çalışmalarını Dan Curtis'in *hayaletli ev* filmi "Burnt Offerings" (Gazap Tohumu) ve David Cronenberg'ün şok edici "The Brood"uyla (Kuluçka) sürdürmüş ve iki filmde de dengesiz karakterleri yorumlamıştır. Hayvanlı korkular "Venom" (Zehir) ve "Spasms" (Spazmlar); Poe uyarlamaları "The House of Usher" (Usher'ların Evi) ve "The Pit and the Pendulum"da da (Kuyu ve Sarkaç) önemli rolleri vardır. Yetenekli bir oyuncu sayılmasına karşın alkole olan aşırı düşkünlüğü meslek yaşamını olumsuz yönde etkilemiştir. Malta'da "Gladiator" filminin çekimleri devam ederken bir barda kalp krizi geçirerek 61 yaşında yaşama veda etmiştir.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Two Faces of Dr. Jekyll (1960) • The Curse of the Werewolf (1961) • Night Creatures (1962) • The Damned (1963) • Paranoiac (1963) • The Trap (1966) • I'll Never Forget What's Isname (1967) • Oliver! (1968) • Women in Love (1969) • The Hunting Party (1971) • The Devils (1971) • The Three Musketeers (1973) • Triple Echo (1973) • Four Musketeers (1973) • Mahler (1974) • Tommy (1975) • Burn Offerings (1976) • Ransom (1977) • The Big Sleep (1978) • The Brood (1979) • Venom (1982) • Spasms (1983) • Castaway (1987) • Adventures of Baron Munchausen (1988) • Gor (1988) • The Pit and the Pendulum (1990) • Funny Bones (1995) • Parting Shots (1998) • Gladiator (2000)

REEVES, MATT (NEW YORK, 1966) Amerikalı yönetmen. Rockville Center New York'ta doğan, Los Angeles'da büyüyen Matt Reeves USC (Güney Kaliforniya Üniversitesi) mezunudur. Öğreniminden sonra çeşitli TV dizilerinde yönetmenlik yapmıştır. Çocukluk arkadaşı J.J.Abrams'ın (Lost) yapımını üstlendiği "Cloverfield" (Canavar) ilk ses getiren filmidir. New York şehrinin dev bir canavarın saldırısına uğramasıyla gelişen olayları bir grup gencin gözünden aktaran "Cloverfield" gerçeklik duygusunu artırmak için sürekli titreyen el kamerasıyla çekilmiştir. Reeves'in sonraki çalışması "Let Me In" (Kanıma Gir) popüler İsveç vampir filmi "Låt den rätte komma in"in Amerikan versiyonudur.

▸ **FİLMOGRAFİ:** The Pallbearer (1996) • Cloverfield (2008) • Let Me in (2010) • Dawn of the Planet of the Apes (2014)

REEVES, MICHAEL (SUTTON, 1943 - LONDRA, 1969) İngiliz yönetmen. İngiliz korku sinemasının bir zamanlar büyük umutlar bağlanan bu gencecik yönetmeni en verimli döneminde hayata veda etmiştir. Reeves, kısacık yaşamına 4 film sığdırmıştır; ilk ikisi İtalya manzaralıdır. Yönetmen koltuğunu Luciano Ricci ve Warren Kiefer'la paylaştığı gotik korku "Il castello dei morte vivi"de (Yaşayan Ölülerin Şatosu) adı jeneriklere yazılmamıştır. "The She Beast" adıyla da bilinen "La sorella di Satana" (Şeytanın Kızkardeşi) ilk solo filmidir; 18. yüzyılda yaşamış bir büyücünün gazabına uğrayan genç bir kadının (sadece bir günlüğüne tutulan korku kraliçesi Barbara Steele canlandırıyor) çevresinde gelişen bir hikaye anlatır. Gelişme evresinde olan İtalyan korkusunun vahşet geleneğinden izler taşıyan, 15.000 sterlin bütçeli bu filmin ardından ülkesine

Michael Reeves

dönen Michael Reeves daha sağlam projeleri hayata geçirmiştir.

60'ların renkli Londra'sından kesitler sunan "The Sorcerers" (Sihirbazlar) karısıyla birlikte insanların düşüncelerine hükmetme ve onları kontrol edebilme konusunda yöntemler geliştiren yaşlı bir ipnotizmacının öyküsünü anlatır. Emekli ipnotizmacı Marcus Monserrat (Boris Karloff) kendi icadı olan tuhaf bir aletin marifetiyle yeni heyecanlar peşindeki genç antikacı Mike Roscoe'yu (Reeves'in okul arkadaşı Ian Ogilvy) ipnotize eder. Deney başarılı olur ve Mike yaşlı çiftin kontrolü altına girer. Ancak Monserrat'ın kötü niyetli alkolik asistanı ve karısı Estelle'in (Catherine Lacey) başka planları vardır. Kobay Mike Roscoe çok geçmeden psikopat kadının telkinleriyle bir cinayet makinesine dönüşecektir. İngiliz istismar filmleri yapımcısı Tony Tenser'in finanse ettiği "The Sorcerers" olumlu eleştiriler almasına karşın gişede tutunamamıştır.

Reeves'in Tigon British logolu vasiyet filmi "Witchfinder General" (Büyücü Avcısı) o dönemde Hammer filmleriyle ayakta durmaya çalışan İngiliz korku sinemasına taze bir soluk ve yeni arayışlar getirmiştir. Yaşanmış olaylardan esinlenmiş bu dönem filminde Reeves seyirciyi şiddet dolu, acımasız bir anlatımla İngiltere'nin iç savaş yaşadığı 1600'lü yıllara götürür... Dirlik ve düzenin ortadan kalktığı, Cromwell'in askerleriyle kralcıların kıyasıya çatıştığı karışıklık ortamında Matthew Hopkins (Vincent Price) adlı profesyonel büyücü avcısı, yardımcısıyla birlikte kasaba kasaba dolaşmakta ve masum insanları büyücülükle suçlayarak öldürmektedir. Brandiston kasabasındaki rahiplerden John Lowes (Rupert Davies) kurban adaylarından biridir. Hopkins ve sadist yardımcısı Stearne (Robert Russell) yaşlı adamı işkence yaptıktan sonra öldürür. Bununla da yetinmeyen Hopkins rahibin yeğeni Sarah'a (Hilary Dwyer) zorla sahip olur. Olayları öğrenen Sarah'ın asker nişanlısı Richard (Ian Ogilvy) birliğinden ayrılarak intikam ateşiyle Brandiston'a geri döner. Görüntü yönetmeni John Coquillon'nun muhteşem doğa çekimleriyle değer kazanan, vahşetin ve öfkenin kol gezdiği bu yetkin

filmde türün efsane oyuncusu Vincent Price devleşmiştir. (Price, bir söyleşide o güne dek çalıştığı en iyi yönetmenin Michael Reeves olduğunu belirtmiştir.) Uzun bir süre depresyon tedavisi gören Reeves, American International Pictures yapımı "The Oblong Box"da yönetmen koltuğunu Gordon Hessler'e bırakmak zorunda kalmıştır. 11 Şubat 1969'da henüz 26 yaşındayken Londra'daki dairesinde ölü bulunmuştur; aşırı dozda aldığı yatıştırıcı ilaçlar olası ölüm nedenidir; intihar edip etmediği hala tartışma konusudur.

- **FİLMOGRAFİ:** Il castello dei morti viventi (1964) • La sorella di satana (1966) • The Sorcerers (1967) • Witchfinder General (1968)

REGNOLI, PIERO (ROMA, 1921 - ROMA, 2001) İtalyan senaryo yazarı, yönetmen. Modern İtalyan korku sinemasının temellerini atan "I vampiri"nin (Vampir) hikayesini kaleme alan ve ilk açık saçık İtalyan korku filmlerinden "L'ultima preda del vampiro"yu (Vampirin Son Kurbanı) yöneten Piero Regnoli uzun kariyeri boyunca pek çok piyasa işi filmin senaryosunu yazmıştır. Eksantrik bir vampirin oturduğu tekinsiz bir şatoya sığınan birbirinden çekici 5 dansçı kızın hikayesini anlatan "L'ultimo preda del vampiro" Amerika ve İngiltere'de "The Playgirls and the Vampire" adıyla gösterime girmiştir. Regnoli, ilerleyen yıllarda "Malabimba" (Kötü Kız), "Patrick vive ancora" (Patrick Hala Yaşıyor), "La bimba Satana" (Şeytanın Çocuğu), "Le notti del terrore" (Dehşet Gecesi) gibi pornografik korkuların yanısıra çeşitli spagetti western, softcore ve hardcore seks filmlerinin senaryolarına imza atmıştır.

- **FİLMOGRAFİ:** L'ultima preda del vampiro (**Yön. Sen.** 1962) • Maciste nelle miniere di re salomone (**Yön. Sen.** 1964) • Il terzo occhio (Sen. 1966) • I giochi probiti dell'aretino pietro (**Yön. Sen.** 1973) • Un ficco nero per deborah (Sen. 1974) • L'adolescente (Sen. 1976) • Le calde notti di caligola (Sen. 1977) • Malabimba (Sen. 1979) • Patrick vive ancora (Sen. 1980) • La bimba di satana (Sen. 1980) • Incuba sulla citta contaminata (Sen. 1980) • Le notti del terrore (Sen. 1981) • Giochi carnali (Sen. 1983) • Malombra (Sen. 1984) • Double Desire (Sen. 1985) • Demonia (Sen. 1990) • Voci dal profondo (Sen. 1991)

REINL, HARALD (BAD ISCHL, 1908 - PUERTA DE LA CRUZ, 1986) Avusturyalı yönetmen. 50'lerde sinema endüstrisine girmiş, 60'larda Fritz Lang'ın dahi bir suçlunun maceralarını işleyen Mabuse serisinin devam filmlerini (Im Stahlnetz des Dr. Mabuse, *Dr. Mabuse'nin Çelik Ağında* - Die unsichtbaren Krallen des Dr. Mabuse, *Dr. Mabuse'nin Görünmeyen Pençeleri*) ve bir kısmı üretken İngiliz polisiye yazarı Edgar Wallace'dan uyarlanan krimi'ler (Die Bande des Schreckens, *Korku Çemberi* - Der Faelscher von London, *Londra Kalpazanı* - Der Teppich des Grauens, *Dehşet Halısı* - Der Weisse Spinne, *Beyaz Örümcek* - Der unheimliche Mönch, *Korkunç Keşiş* - Zimmer 13, *13. Oda* - Der Würger von Schloss Blackmoor, *Blackmoor Şatosu Canavarı*) yönetmiştir. Bu filmlerin çoğunun başrolünde karısı Karin Dor ve Almanların ünlü aktörü, TV sunucusu Joachim Fuchsberger oynamıştır. Edgar Allan Poe'dan türetilen Christopher Lee'li gotik korku "Die Schlangengrube und das Pendel" (Yılan Çukuru ve Sarkaç) ve Erich von Daeniken'in büyük sansasyon yaratan kitabı "Erinnerungen an die Zukunft"dan (Tanrıların Arabaları) uyarlanan belgeselin de yönetmenidir. İspanya'da hayatını kaybetmiştir.

- **FİLMOGRAFİ:** Die Bande Des Schreckens (1960) • Im Stahlnetz Des Dr. Mabuse (1961) • Die Unsichtbaren Krallen Des Dr. Mabuse (1962) • Der Teppich Des Grauens (1962) • Der Weisse Spinne (1963) • Der Würger Von Schloss Blackmoor (1963) • Zimmer 13 (1964) • Der Unheimliche Mönch (1965) • Die Schlangengrube Und Das Pendel (1967) • Erinnerungen an Die Zukunft (1970)

RENZETTI, JOE (PHILADELPHIA, 1941) Amerikalı besteci. Gitar eğitimi almış, aranjörlük yapmıştır. 1973'de Hollywood'a taşınmış ve daha bestecilik kariyerinin ilk filmiyle (The Buddy Holy Story) Oscar kazanmıştır. 80 ve 90'larda B yapımı aksiyon ve korku filmlerine besteler hazırlayan Renzetti en çok yönetmen Gary Sherman'la işbirliği yapmıştır. "Dead and Buried" (Ölü ve Gömülmüş), "Poltergeist III" (Kötü Ruh III), "Child's Play", (Çocuk Oyunu), "Basket Case 2" (Sepetteki Ölüm 2) başlıca tür çalışmalarıdır.

- **FİLMOGRAFİ:** The Buddy Holy Story (1978) • The Exterminator (1980) • Dead and Buried (1981) • Vice Squad (1982) • Wanted: Dead Or Alive (1987) • Poltergeist III (1988) • Child's Play (1988) • Lisa (1989) • Basket Case 2 (1990) • Frankenhooker (1990) • Basket Case 3: The Progeny (1992) • 39: a Film By Carroll Mckane (2006) • Twisted Tales (TV 2014)

Repulsion (Tiksiniti) • Catherine Deneuve

REPULSION (Tiksinti) Roman Polanski'nin yönettiği 1965 tarihli İngiliz filmi. Özgün senaryosu Roman Polanski ve uzun süreli iş arkadaşı Gerard Brach ortaklığıyla yazılmıştır. 300.000 dolarlık bütçeyle Londra ve Twickenham stüdyolarında, yaklaşık 2 aylık bir sürede çekilmiş ve 1965 yılının Ocak ayında vizyona girmiştir. Psikolojik korkunun başucu filmlerinden biri sayılan "Repulsion" Berlin Film Festivali'nde Özel Jüri Ödülü kazanmıştır. "Repulsion"ın dijital teknolojiyle elden geçirilen, zengin ekstralı DVD versiyonu 2009 yılında piyasaya çıkmıştır. Criterion Collection serisinden çıkan DVD'nin ekstralarında Ro-

man Polanski ve başoyuncu Catherine Deneuve'ün filme paralel sesli yorumları, görüntü yönetmeni Gilbert Taylor, yapımcı Gene Gutowski ve Polanski'yle yapılan söyleşileri kapsayan "A British Horror Film" (Bir İngiliz Korku Filmi) adlı belgesel ve filmin setinden görüntüler yer almaktadır.

KONU: Belçikalı manikürcü Carol Ledoux, ablası Helene'le birlikte Londra'daki küçük bir apartman dairesinde yaşamını sürdürmektedir. Ünlü bir güzellik salonunda çalışan, içe dönük Carol kendisine kur yapan yakışıklı Colin'i sürekli atlatır... Helene'nin ise evli bir adamla ilişkisi vardır. Ablası ve sevgilisi Michael'ın İtalya'ya tatile gitmesinden sonra evde yalnız kalan Carol'un ruh sağlığı giderek bozulur. Dış dünyayla ilişkisini koparan genç kız bastırılmış cinselliğini su yüzüne çıkaran sanrılarla boğuşurken yolda gördüğü bir işçinin tecavüzüne uğradığını hayal eder. Bir gün Colin özür dilemek için kapısını çalar... Eline geçirdiği bir şamdanla Colin'i öldüren Carol cesedi banyo küvetine yerleştirir. Uzun süredir kirasını alamayan ev sahibi Carol'un yeni ziyaretçisidir. Akıl sağlını tamamıyla yitiren genç kız kendisini taciz eden adamın boğazını usturayla keser... Bir kaç gün sonra eve dönen Helene ve Michael'ı şok edici bir manzara beklemektedir. Polise haber veren Michael bilincini kaybetmiş Carol'u kucaklayarak evden çıkarır.

Küçük bütçeli korku ve soft porno yapımcıları Tony Tenser ve Michael Klinger'ın finanse ettikleri "Repulsion" Polanski'nin uluslararası alanda ününü pekiştiren, ilk İngilizce konuşmalı filmidir. Cannes ve Berlin festivallerinin ardından 60'ların ortalarında çoğu Avrupa ülkesinde vizyona girmesine karşın ülkemizde ticari gösterime çıkmamıştır. Türkiye'deki ilk gösterimi 2007 yılında İstanbul Film Festivali kapsamında yapılmıştır.

22 yaşındaki gencecik Catherine Deneuve'ün, soğukluğuna yakışan bir kompozisyonla canlandırdığı Carol karakteri psikiyatri seminerlerine konu olabilecek klinik bir vakayı işaret eder... Karşı cinsle iletişim kuramayan, bastırılmış cinselliğinin altında ezilen ve çevresiyle ilişkisini giderek koparan Carol birikmiş öfkesini korkunç cinayetlerle açığa çıkarır. Carol'un hastalıklı iç dünyası beyazperdede sembolik imgelerle hayat bulur: Yürüdüğü kaldırımların çatlamış taşları, yaşadığı evin canlanan duvarları, dışarıda kalmaktan bozulmuş bir tavşan yahnisi, genç kızın paranoyalarla beslenen ruh halinin ifadeleridir. Ablasının seyahate gitmesinden sonra yalnız kalan Carol hayali bir dünyanın içine sürüklenir. Nerdeyse canlı bir varlık haline gelen kasvetli apartman dairesi duvarlarıyla Carol'un üzerine üzerine gelir... Evdeki tüm perdeler sıkı sıkıya kapatılmış ve zaman kavramı da silikleşmiştir. Odasında beliren gölgemsi bir figürün kendisine tecavüz ettiğini hayal eder; dışarıdan gelen davetsiz misafirleri bir tehdit unsuru olarak algılar. Nazik ve yakışıklı Colin'i soğukkanlılıkla öldürdükten sonra tacizci ev sahibini ortadan kaldırır.

Polanski, "Repulsion"da *deliliği* tarafsız bir gözle analiz etmiş ve seyirciyi Carol'un karanlık dünyasına anbean yakınlaştırmıştır... Bazı sahnelerde Carol'un sanrıları kimi zaman gerçekmiş izlenimi verir... Gardırobun aynasının içinde aniden beliren insan figürü ve yatak odasının ka-

Repulsion (Tiksinti) • Catherine Deneuve

Repulsion (Tiksinti) • John Fraser

pısını zorlayan hayali el ölesiye korkutucudur... Carol'un çocukluğuna ait bir aile fotoğrafını çerçeveye alan görüntülerle sonlanır "Repulsion".. 9-10 yaşlarındaki Carol'un insanın içine işleyen donuk bakışları travmatik kişiliğini o zamanlardan ele vermektedir. Sanki gözlerini babasına dikmiştir... 1968'de Polanski'ye fotoğrafın bir cinsel tacizi ima edip etmediği sorulmuş, ünlü yönetmen bu soruya olumsuz yanıt vermiştir. Fotoğraf sadece, Carol'un sorunlarının çocukluğundan kalma olduğunu vurgulamaktadır.

Ve eski apartman daireleri... Kötülüğün bir tür dışavurumunu sembolize eden apartman daireleri Polanski'nin en bilinen takıntısıdır... "Repulsion"la başlayan apartman üçlemesi, "Rosemary's Baby"le devam edecek ve Fransa'da çektiği "Le locataire"le sonlanacaktır. Hem "Repulsion"-da, hem de "Le locataire"de kahramanlarımızın apartman komşuları antipatik, meraklı ve tipik Avrupalı bencilliğini taşıyan grotesk karakterlerle temsil edilmiştir.

- **COMPTON FILMS - TEKLI BRITISH YAPIMI Yön.** Roman Polanski, **Sen.** Roman Polanski, Gerard Brach, David Stone, **Yap.** Gene Gutowski, **Gör. Yön.** Gilbert Taylor, **Müz.** Chico Hamilton, **Kur.** Alastair McIntyre, **San. Yön.** Seamus Flannery, **Oyn.** Catherine Deneuve (Carol), Ian Hendry (Michael), John Fraser (Colin), Yvonne Fumeaux (Helene), Patrick Wymark (Ev Sahibi), Renee Houston (Bayan Balch), Valerie Taylor (Bayan Denise), James Villiers (John), Helen Fraser (Bridget), Hugh Futcher (Reggie), Mike Pratt (İşçi).

SİYAH BEYAZ, 35 mm, 105 DAKİKA

Anne Rice

RICE, ANNE (NEW ORLEANS, 1941) Amerikalı yazar. İrlanda kökenli Katolik bir anne babadan New Orleans Lousiana'da dünyaya gelen Anne Rice (Howard Allen O'Brien), milyonlarca satan vampir romanlarıyla büyük üne kavuşmuştur. Dracula'dan sonra en etkili vampir romanı sayılan "Interview with the Vampire" (Vampirle Görüşme) İrlandalı sinemacı Neil Jordan tarafından filme alınmıştır; insanları öldürmeyi reddeden 200 yaşındaki bir vampirin ölümsüzlüğe ulaşmasının hikayesini geriye dönüşlerle anlatır. Garry Marshall'ın yönettiği "Exit to Eden" (Cennete Çıkış), "The Vampire Chronicles" serisinden "Queen of the Damned" (Lanetliler Kraliçesi) ve TV için çekilen "Feast of All Saints" (Tüm Azizlerin Şöleni) diğer Rice uyarlamalarıdır.

- **FİLMOGRAFİ:** Interview with the Vampire (1994) • Exit To Eden (1994) • Queen of the Damned (2001) • Feast of All Saints (2001)

RICHARDS, JULIAN (NEWPORT, 1965) İngiliz yönetmen. Galler doğumlu Richards kısa metrajlı denemelerin ardından ilk uzun metrajlı sinema filmi "Darklands"le (Karanlık Topraklar) piyasaya girmiştir. Türün başyapıtlarından "The Wicker Man"i (Hasır Adam) çağrıştıran "Darklands" gizemli bir ölüm olayını araştırırken insanları kanlı törenlerle kurban eden bir tarikatla karşı karşıya gelen gözü pek bir gazetecinin öyküsünü anlatmaktadır. Kurbanlarını olağandışı yöntemlerle avlayan bir seri katille ilgili "The Last Horror Movie" (Son Korku Filmi), gerçek olaylara dayandığı söylenen "Summer Scars" (Yaz Yaraları) ve "Shiver" (Ürperti) Richards'ın diğer tür filmleridir.

- **FİLMOGRAFİ:** Darklands (1997) • Silent Cry (2002) • The Last Horror Movie (2003) • Messiah (2007) • Summer Scars (2007) • Shiver (2012)

RICHARDSON, JOHN (SUSSEX, 1934) İngiliz oyuncu. Meslek yaşamını ülkesinden çok İtalya'da sürdürmüş bir başrol oyuncusudur. 60'larda Mario Bava'nın gotik korku klasiği "La maschera del demonio" (Şeytanın Maskesi) ve prehistorik çağlarda geçen fantastik macera "One Million Years B. C"yle (Milattan Önce Bir Milyon Yıl) geniş kitlelerce tanınan Richardson 70 ve 80'lerde "I corpi presentano tracce di violenza carnale" (Ölene Kadar Seks, Sergio Martino), "Gatti rossi un labirinto di vetro" (Cam Labirentteki Kırmızı Kediler, Umberto Lenzi), "Il vizio ha le calze nere" (Kötülük Siyah Çoraplar Giyiyor, Tano Cimarosa), "La ossessione che uccide" (Cinayet Tutkusu, Riccardo Freda) gibi çeşitli *giallo* filmlerinde rol almıştır. Michele Soavi'nin doğaüstü korkusu "La chiesa"da (Kilise) yardımcı bir rolde gözükmüştür.

- **FİLMOGRAFİ:** One Million Years B. C. (1966) • Frankenstein 80 (1972) • I corpi presentano tracce di violenza carnale (1973) • Gatti rossi in un labirinto di vetro (1975) • Il vizio ha le calze nere (1975) • La ossessione che uccide (1981) • La chiesa (1989)

RINGU (Halka) Hideo Nakata'nın yönettiği 1998 tarihli Japon filmi. Japonya'nın ünlü korku yazarı Koji Suzuki'nin aynı adlı romanından, Hiroshi Takahashi'nin senaryosuyla sinemaya uyarlanmıştır. Uzakdoğu sinemasında yeni bir korku dalgası yaratan "Ringu"nun taklitleri, devam filmleri ve popülaritesini sömüren Doğulu, Batılı versiyonları ardı ardına çekilmiştir. Seyredenlerin bir hafta içerisinde ölümlerine yol açan lanetli bir video kasetin çevresinde gelişen bir hikaye anlatan "Ringu" sadece Japonya'da 138 milyon gişe yapmıştır. Koji Suzuki'nin romanının aslına uygun olarak (romandaki ana karakterler erkektir) çekilen ilk uyarlama "Ringu: Kanzen-ban" (TV 1995) adını taşımaktadır. Roman üzerinde yeniden çalışan Hideo Nakata

Ringu (Halka)

ve senaryo yazarı Takahashi sinema uyarlamasında ana karakterleri değiştirmişlerdir. Çekimleri yaklaşık 9 ayda tamamlanan "Ringu" pek çok festivali dolaştıktan sonra Batılı ülkelerde gösterime girmiştir. Filmin hiçbir ekstra içermeyen DVD'si 2003'te DreamWorks logosuyla basılmıştır.

▸ **KONU:** Gazeteci Asakawa Reiko liseli gençler arasında sürekli konuşulan video lanetiyle ilgili bir araştırma sürdürmektedir. Bir şehir efsanesine göre gizemli bir video kaseti izleyen gençler tam yedi gün sonra can vermektedir. Kaseti izlediği sanılan iki gencin korkudan gözleri açılmış cesetleri arabalarının içinde bulunur. Aniden kalpleri durmuştur. Aynı günün gecesi Asakawa'nın yeğeni Tomoko da yaşamını yitirir; yanındaki kız arkadaşı delirerek akıl hastanesine kapatılır. Asakawa, arkadaşlarıyla tatile giden yeğeninin volkanik dağlarla çevrili Izu adasında bir kulübe kiraladığını öğrenir. Kaseti hep birlikte orada seyretmişlerdir. Gençlerin adada çekilen resimlerine göz atan Asakawa dehşetle irkilir:Hepsinin yüzü bulanık ve deforme çıkmıştır. Genç kadın vakit geçirmeden adaya doğru yola çıkar ve gençlerin kaldığı motelin resepsiyonunda kaseti ele geçirir. Sadece birkaç dakika süren gizemli kasette birbiriyle alakasız gibi gözüken ürpertici imgeler yer almaktadır. Kaset biter bitmez telefon çalar; artık sadece yedi günü kalmıştır. Asakawa'nın yardımına üniversitede öğretim görevlisi olan eski kocası Ryuji koşar. Kaseti kopyalayan Asakawa eski hayat arkadaşına izletir. Ama işin kötüsü küçük oğulları Yoichi de video kaseti seyretmiştir. Bu arada Ryuji kasette kısa bir süre gözüken kadının kimliğini ortaya çıkarır. Adı Shizuko'dur ve 40 yıl önce Izu yanardağına atlayarak intihar etmiştir. Zamanında hayli meşhur bir medyum olan Shizuko'nun Sadako adlı bir kızı vardır. Sadako, annesinden çok daha farklı ve korkunç güçlere sahiptir. İnsanüstü yetilere sahip olan küçük kız istediği kişiyi düşünce gücüyle yok edebilmektedir. Babası tarafından bir kuyuya atılmış ve o günden beri kendisinden haber alınamamıştır. Asakawa ve Ryuji motelin yakınında Sadako'nun atıldığı kuyuyu bulurlar ve kovalarla suları boşaltırlar. Çocuğu çürümüş cesedi kuyunun dibinde yatmaktadır. Bütün bu tuhaf ölümlerin arkasında doğaüstü güçleriyle elektronik aletlerin içine sızabilen Sadako'nun hayaleti vardır. Yedi günü dolan Asakawa hala sağ ve selimdir; eski karı koca cesedin bulunmasıyla lanetin bozulduğunu düşünürler. Ama kötücül bir ruhu yok etmek o denli kolay değildir...

Yaşayanlardan intikam almak için teknolojinin nimetlerinden faydalanan ve lanetini bulaşıcı bir hastalık gibi yayan kötü bir ruhu merkeze alan bu ürkünç film geleneksel Japon hayalet hikayeleri kaidan'ların modern bir versiyonudur. Diğer etkiler: Kökleri 13. yüzyıla dayanan Noh tiyatrosunun shunenmono (intikam hikayeleri) oyunları ve onryou (Japon folklorunda adı geçen mitolojik ruh) efsaneleri. "Ringu" A.B.D. 'de "The Exorcist"in yarattığı toplu histerinin benzerini Japonya'da yaratmış ve gazeteci Reiko'nun oturduğu apartmanın hayaletli olduğu söylentisi bile yayılmıştır. Filmin modern yaşamın handikaplarına vurgu yapan hikayesi son derece tedirgin edicidir; ıslak saçlı Sadako'nun televizyon ekranından çıktığı sahnede dehşet en üst seviyeye çıkar. "Ringu" izleyenleri sahici bir dehşet atmosferiyle baş başa bırakır; bol sıçratma efektli yapay Hollywood korkularını sofistike anlatımıyla çiğner geçer. Devam filmi Ringu 2" (1999) ve prequel "Ringu 0" (2000) peş peşe vizyona girmiştir; Gore Verbinski orta halli bir Hollywood versiyonu ("The Ring") (2002) yönetmiştir.

Ringu (Halka) • Nanako Matsushima

▸ **TOHO COMPANY YAPIMI. Yön.** Hideo Nakata, **Sen.** Hiroshi Takahashi (Koji Suzuki'nin romanından), **Yap.** Takashige Ichise, Shin'ya Kawai, Takanori Sento, **Gör. Yön.** Jun'ichiro Hayashi, **Müz.** Kenji Kawai, **Kur.** Nobuyuki Takahashi, **San. Yön.** Iwao Saito, **Öz. Ef.** Hajime Matsumoto, **Oyn.** Nanako Matsushima (Asakawa Reiko), Hiroyuki Sanada (Ryuji), Miki Nakatani (Mai Takano), Yuko Takeuchi (Tomoko), Hitomi Sato (Masami), Yoichi Numata (Takashi), Yutaka Matsushige (Yoshino), Katsumi Muramatsu (Koichi), Rikiya Otaka (Yoichi), Masako (Shizuko), Rie Ino'o (Sadako)

RENKLİ, 35 mm, (ARRIFLEX), 96 DAK.

RIPPER, MICHAEL (PORTSMOUTH, 1913 LONDRA, 2000) İngiliz oyuncu. Hammer filmleriyle özdeşleşen bu çalışkan karakter oyuncusu "The Brides of Dracula" (Dracula'nın Gelinleri), "The Curse of the We-

rewolf" (Kurtadamın Laneti), "The Phantom of the Opera" (Operadaki Hayalet), "Taste the Blood Of Dracula" (Dracula'nın Kanının Tadı), "Dracula Has Risen from the Grave"de (Dracula Mezardan Kalkıyor) hancı, polis, faytoncu, mezarcı ve sarhoş rollerinde gözükmüştür. 70 ve 80'lerde televizyonla sinemayı birlikte götürmüştür.

- **FİLMOGRAFİ:** The Mummy (1959) • The Brides of Dracula (1960) • The Curse of the Werewolf (1961) • The Curse of the Mummy's Tomb (1964) • The Reptile (1966) • Torture Garden (1967) • The Mummy's Shroud (1967) • Dracula Has Risen from the Grave (1968) • Taste the Blood of Dracula (1970) • Scars of Dracula (1970)

ROBERTSON, HARRY (ELGIN, MORAY, 1932 - LONDRA, 1996) İngiliz besteci, senaryo yazarı. İskoçya doğumlu sanatçı televizyon ve sinemada sayısız prodüksiyona imza atmıştır. 60'lardan başlayarak yarım düzine kadar Hammer korkusunun müziklerini bestelemekle kalmamış, çeşitli aile, fantezi ve bilim kurgu filmlerine senaryolar yazmıştır.

- **FİLMOGRAFİ (BES):** The Oblong Box (1969) • The Vampire Lovers (1970) • Lust for a Vampire (1971) • Countess Dracula (1971) • Twins of Evil (1971) • Fright (1971) • Demons of the Mind (1972) • The Ghoul (1975) • The House in the Nightmare Park (1977) • Hawk the Slayer (Müz. Sen. 1981)

ROBINSON, BERNARD (1912 1970) İngiliz yapım tasarımcısı. Warner Bros için Teddington stüdyolarında ressamlık yaparak sinema endüstrisine girmiş, savaş sonrasında sanat yönetmenliğine terfi ederek prestijli İngiliz yapımlarında görev almıştır. 1956'da Hammer yapımevinin çekirdek kadrosuna katılan Robinson, "The Mummy" (Mumya), "Dracula", "The Curse of the Werewolf" (Kurtadamın Laneti), "The Devil Rides Out" (Şeytan Hüküm Sürüyor) gibi klasiklerin setlerini hazırlamıştır. Hammer'ın Bray stüdyolarında maddi olanaksızlara meydan okuyarak parlak işler ortaya çıkaran İngiliz sanatçı 58 yaşında yaşama veda etmiştir.

- **FİLMOGRAFİ:** Dracula (1958) • The Brides of Dracula (1960) • The Two Faces of Dr. Jekyll (1960) • Taste of Fear (1961) • The Curse of the Werewolf (1961) • The Phantom of the Opera (1962) • Paranoiac (1963) • Maniac (1963) • The Kiss of the Vampire (1963) • The Plague of the Zombies (1966) • Dracula :Prince of Darkness (1966) • The Devil Rides Out (1968) • Dracula Has Risen from the Grave (1968)

ROCHON, DEBBIE (VANCOUVER, 1968) Kanadalı oyuncu. 90'larda ve 2000'lerde üretilen, çoğu video piyasasına yönelik uyduruk korkularla isim yapmıştır; ikiyüzü aşkın filmi vardır. Çöp filmleri üreticileri Troma ve Full Moon'la çalışmış; korku dergileri Fangoria, Rue Morgue, Draculina ve Dark Side'ın kapaklarına pozlar vermiştir.

- **FİLMOGRAFİ:** Tromeo and Juliet (1996) • Santa Claws (1996) • Evil Ambitions (1996) • The Vampire's Seduction (1998) • Rage of the Werewolf (1999) • Mistress Frankenstein (2000) • The Erotic Ghost (2001) • American Nightmare (2002) • Splatter Disco (2007) • A Feast of Flesh (2007) • Satan Hates You (2010) • Sick (2012)

RODRIGUEZ, ROBERT (SAN ANTONIO, TEXAS, 1968) Amerikalı yönetmen, yapımcı, görüntü yönetmeni, senaryo yazarı, kurgucu. İspanyol kökenli kalabalık bir ailenin üyesidir. Çocukluğunda 8 mm'lik kamerasıyla kısa filmler çeken Robert Rodriguez'in 7000 dolar bütçeli ilk uzun metrajlısı "El mariachi" (Gitarım ve Silahım) bir uyuşturucu kaçakçısıyla karıştırılan kendi halinde bir müzisyenin hikayesini anlatır. Rodriguez, başta Sundance olmak üzere çeşitli festivallerden ödülle dönen "El mariachi"nin sonrasında şiddete prim veren, hızlı kurgulu devam filmi "Desperado"yu yönetmiştir. Rodriguez'in sonraki filmleri daha yüksek bütçelidir: Quentin Tarantino'nun şirketi A Band Apart ile Miramax'ın yapımını üstlendiği aksiyon-korku "From Dusk Till Down"da (Günbatımından Şafağa) kanundan kaçan ve yolda bir babayla, çocuklarını rehin alan iki azılı suçlu(George Clooney, Quentin Tarantino) bir Meksika striptiz kulübünde vampirlerle karşı karşıya gelir. "Invasion of the Body Snatchers" (Ceset Yiyenlerin İstilası) çeşitlemesi "The Faculty" (Fakülte) öğretmenlerinin uzaylı yaratıklar olduğunu ortaya çıkaran bir grup lise öğrencisinin hikayesini anlatır. Rodriguez bu iki tür filminin sonrasında gençlere yönelik "Spy Kids" (008 Çılgın Çocuklar) serisinin yanısıra, beğenilen çizgi roman uyarlaması "Sin City" (Günah Şehri), Tarantino'yla ortak geliştirdiği projenin (Grindhouse) ürünü "Planet Terror" (Dehşet Gezegeni), aksiyon-komedi "Machete" (Ustura) ve bir TV dizisine dönüştürdüğü "From Dusk Till Down"ın çeşitli bölümlerini yönetmiştir.

- **FİLMOGRAFİ:** EL Mariachi (1992) • Desperado (1995) • From Dusk Till Down (1996) • The Faculty (1998) • Spy Kids (2001) • Spy Kids 2: Island Of Lost Dreams (2002) • Spy Kids 3-D: Game Over (2003) • Sin City (2005) • Planet Terror (2007) • Machete (2010) • Machete Kills (2013) • Sin City: A Dame To Kill For (2014) • From Dusk Till Down: The Series (TV 2014)

ROEG, NICOLAS (LONDRA, 1928) İngiliz yönetmen, görüntü yönetmeni. Çizgisel anlatıma meydan okuyan ve hikayeden çok biçimselliği öne çıkaran filmleriyle tanınır. Görüntü yönetmenliğinden yönetmenliğe geçmiştir. Kariyerine 17 yaşında Fransız filmlerine İngilizce dublaj yaparak başlamış, askerdeyken makinist olarak çalışmış, daha sonra MGM'in Londra stüdyolarında klaketçilik yapmıştır. 1951'den itibaren çeşitli filmlerde kamera asistanlığı, odaklama teknisyenliği ve kamera operatörlüğüyle uğraşan Roeg, David Lean klasiği "Lawrence of Arabia"da (Arabistanlı Lawrence) ikinci küme kameramanlığını, "The Masque of the Red Death" (Kızıl Ölümün Maskesi, Roger Corman), "Fahrenheit 451" (Değişen Dünyanın İnsanları, François Truffaut), "Petulia" (Richard Lester), "Far from the Madding Crowd"da (Bir Aşk Yetmez, John Schlesinger) ise görüntü yönetmenliğini üstlenmiştir. Donald Cammell'la ortak yönettiği "Performance" ve babaları çölde intihar eden iki çocuğun gizemli yolculuğunu anlatan "Walkabout" (Gezinme) Roeg'u çizgi dışı bir yönetmen olarak sinema dünyasına kazandıran filmlerdir.

Roeg, 70'lerde sofistike kurgu teknikleriyle izleyicinin

Nicolas Roeg

kafasını karıştıran ve geleneksel sinemanın anlatılarına yüz vermeyen entelektüel filmleriyle 7. Sanat tutkunlarının gönlünde taht kurmuştur. Daphne du Maurier'nin kısa öyküsünden sinemaya uyarlanan "Don't Look Now" (Karanlığın Gölgesi) yalnızca Roeg'un filmografisinin değil, aynı zamanda korku sineması tarihinin de önemli kilometre taşlarından biridir. Küçük kızlarının evlerinin önündeki gölde boğulmasından sonra bir süreliğine geldikleri Venedik'te seri cinayetlerin ve paranormal olayların ortasında kalan bir İngiliz çiftin hikayesini anlatan "Don't Look Now"da Julie Christie ve Donald Sutherland başrolleri paylaşmışlardır. Venedik'i ölümcül bir güzellikte betimleyen ve gizem dolu, depresif hikayesiyle izleyenleri karamsarlığa boğan "Don't Look Now" ölümü çağrıştıran bir başyapıttır.

İngiliz sinemacının bir sonraki filmi "The Man Who Fell to Earth" (Dünyaya Düşen Adam) ölmekte olan gezegenini su bulma umuduyla terk ederek dünyaya gelen ama tanıştığı dünyalılar tarafından aldatılan bir uzaylının (David Bowie) dramatik macerasını konu almaktadır. David Bowie'nin uzaylı rolüne çok yakıştığı "The Man Who Fell to Earth" karmaşık kurgusu ve mesafeli anlatımıyla seyirciden dikkat ve sabır isteyen atipik bir bilim-kurgudur. 80'lerde, çılgınlık ve ölümle sonuçlanan tutkulu bir aşk öyküsünü resimleyen (Art Garfunkel ve Roeg'un o zamanki karısı Theresa Russell başroldedir) "Bad Timing" (Kötü Zamanlama), güçlü kadrosuna karşın (Gene Hackman, Rutger Hauer, Theresa Russell, Mickey Rourke, Joe Pesci) bekleneni veremeyen egzotik macera-mahkeme filmi "Eureka", 50'lerin dört ünlü karakterini (Marilyn Monroe, Albert Einstein, Joseph McCarthy, Joe DiMaggio) aynı otelde buluşturan metafizik komedi "Insignificance" (Önemsizlik), erotik macera "Castaway" (Kazazede) ve gerçeküstü Dennis Potter uyarlaması "Track 29"u yöneten Roeg 90'larda film sayısını azaltmıştır. Bu dönemdeki en iyi filmi "The Witches" (Cadılar) bir Roald Dahl uyarlamasıdır ve İngiltere'deki tüm çocukları zehirlemeye and içmiş cadılarla kovalamaca oynayan öksüz ve yetim bir çocuğun hikayesini anlatır. "The Witches bugüne dek yapılmış en iyi Dahl uyarlamalarından biri olmasına karşın gişede tutunamamıştır. 90'larda metafizik drama "Cold Heaven" (Soğuk Cennet) ile festival çevrelerinde gösterilen "Two Deaths"i (İki Ölüm) yöneten Roeg 12 yıl ara verdiği sinemaya İrlanda dekorlu erotik korku "Puffball"la geri dönmüştür. Oğlu Luc Roeg başarılı bir film yapımcısıdır.

- **FİLMOGRAFİ:** Performance (1970) • Walkabout (1971) • Don't Look Now (1973) • The Man Who Fell To Earth (1976) • Bad Timing (1980) • Eureka (1983) • Insignificance (1985) • Castaway (1987) • Track 29 (1988) • The Witches (1990) • Cold Heaven (1991) • Heart of Darkness (TV 1994) • Two Deaths (1995) • Puffball (2007)

ROLFE, GUY (LONDRA, 1911 - LONDRA, 2003) İngiliz oyuncu. 1937'de oyunculuğa başlayan ve hem sinemada, hem televizyonda kendini gösteren bu sivri yüzlü zayıf aktör 60'larda William Castle'ın "Mr. Sardonicus", kült TV dizisi "Thriller", 70'lerde Amicus filmi "-And Now the Screaming Starts", 80, 90'larda ise Charles Band'in oyuncaklı, kuklalı korkuları "Dolls" ve "Puppet Master"da oynamıştır.

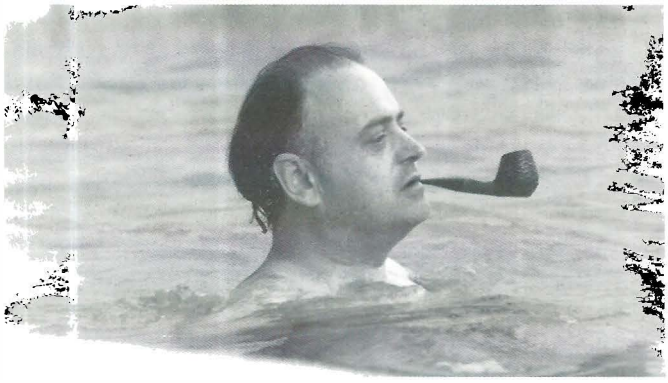
- **FİLMOGRAFİ:** The Alphabet Murders (1965) • The Avengers (TV 1969) • The Bride (1985) • Dolls (1987) • Puppet Master 3: Toulon's Revenge (1991) • Puppet Master 4 (1993) • Puppet Master 5: The Final Chapter (1994) • Retro Puppet Master (1999)

Guy Rolfe

ROLLIN, JEAN (NEUILLY - SUR - SEINE, 1938 - PARİS, 2010) Fransız yönetmen, senaryo yazarı. Korku geleneği olmayan Fransız sinemasına erotik vampir filmleriyle farklı bir hava getiren bu ayrıksı sinemacı çeşitli dönemlerde hayatını kazanmak için porno filmler de çekmiştir. Gotik korku sinemasının gözde mekanları şatolar; lezbiyen vampirler, mezarlıklar ve erotizm Rollin sinemasının can damarlarını oluşturur. Fransız sanatçı filmlerinde korku duygusu uyandırmak yerine; melankolik ve fantastik bir atmosfer yaratmayı yeğlemiştir. "Fantastik, doğaüstünün karşıtıdır, " demiştir Rollin bir söyleşide. Filmlerinin çıkış noktası işte bu sözlerinin altında gizlidir.

Paris'in zengin banliyösü Neuilly-sur-Seine'de dünyaya

Jean Rollin

gelen Rollin sanatçı bir ailenin çocuğudur; babası tiyatro yöneticisi ve aktör, erkek kardeşi Olivier ise ressamdır. Rollin, sinema yaşamına kısa filmler çekerek başlamıştır. Kan içme törenlerinin, tuhaf giysili kadın vampirlerin ve bol çıplaklığın sahne aldığı ilk uzun metrajlı filmi "Le viol du vampire" (Vampirin Tecavüzü) iki kısa filmin birleşmesinden oluşmuştur. Bu tarz filmlere alışkın olmayan Fransız seyircisi için tam bir skandaldır "Le viol du vampire". Paris'teki ilk gösterimin ardından Le Figaro şöyle yazmıştır "Le viol..." hakkında: "Bu film, kesinlikle kafayı çekmiş bir grup insan tarafından çekilmiş; büyük olasılıkla da tıp öğrencilerinin eseri."

Rollin, ilerleyen yıllarda gotik korku, çizgi romanlar ve gerçeküstü sanattan etkilenen, düşsel atmosferli erotik vampir filmleri serisine yenilerini ekleyecektir. Son derece düşük bütçelerle kotarılan ve senaryosuz çekilmiş izlenimi veren bu filmlerin konularının çok fazla anlam ifade ettiği ya da mantıksal bütünlük taşıdığı iddia edilemez. Oyunculuk amatörce (aktör ve aktrislerin çoğu porno kökenlidir), karakterler acayip, diyaloglar ise saçmadır. Amatörce bir şevkle, zor koşullarda hayata geçirilen Rollin filmleri, olay örgüleri ve donuk karakterlerinden çok, atmosferik sahneleri ve olağandışı mekanlarıyla hafızalarda yer etmişlerdir. Vampirlerin kanıyla deneyler yaparak ölümsüzlüğe ulaşmaya çalışan gizemli bir tarikat lideriyle ilgili "La vampire nue" (Çıplak Vampir), balayına çıkan yeni evli çiftin tekinsiz bir şatoda hippi kılıklı vampirler tarafından

Jean Rollin • Fascination (Vampirler Kraliçesi) • Brigitte Lahaie

baştan çıkarıldığı "Le frisson des vampires" (Vampirlerin Ürpertisi) ve palyaço kılığına bürünmüş, muhtemelen kanun kaçağı olan iki genç kızın bir şatoda soyunun devamı için bakire kanına gereksinim duyan bir vampirle karşılaştıkları "Requiem pour un vampire" (Bir Vampir İçin Ağıt) 70'lerin başlarında gösterime girmiştir. Çıplak kadın vampirlerin, kuş uçmaz kervan geçmez şatoların dehlizlerinde geçit resmi yaptığı bu gotik yapımlardan yalnızca "Le frisson des vampires" ticari başarı kazanmıştır. Rollin'in eski Hollywood korsan filmlerini model alan ilk vampirsiz filmi "Les demoniaques" (Şeytani Kadınlar) doğaüstü bir intikam hikayesi anlatır. Dört kişilik bir korsan çetesinin elemanları sahilde rastladıkları iki kazazede genç kıza tecavüz ettikten sonra onları ölüme terk eder. Kaçmayı başaran genç kızlar harabelerle çevrelenmiş büyülü bir mekana sığınırlar ve orada yaşayan bir sihirbazın -seks karşılığında- kendilerine verdiği doğaüstü güçle korsanların peşine düşerler. Çoğu Rollin filmindeki gibi bol miktarda çıplaklık ve seks, az miktarda diyalog içeren "Les demoniaques"ın çekimleri Belçika'da gerçekleştirilmiştir.

Jean Rollin • Requiem pour un vampire (Bir Vampir İçin Ağıt) • Mireille Dargent (solda) ve Marie-Pierre Castel

70'lerin ortalarında, filmlerinin iş yapmaması ve entelektüel çevrelerce aşağılanması üzerine kendini dışlanmış hisseden Jean Rollin o dönemde Fransa'yı saran porno dalgasına kapılmış ve Michel Gand, Michel Gentil, Robert Xavier takma adlarıyla bir düzine hardcore seks filmine imza atmıştır. Kısa sürede bir ekol oluşturan ve piyasada Amerikan pornolarıyla ciddi bir rekabete giren Fransız pornosu Rollin dışında Gérard Kikoïne, Francis Leroi, Alain Payet (John Love), Claude Mulot (Frederic Lansac), Serge Korber (John Thomas), Claude Bernard-Aubert (Burd Tranbaree), Claude Pierson ve Jean-Claude Roy (Patrick Aubin) gibi birbirinden ilginç yönetmenlerle temsil edilmiştir. 1975 - 80 arası çok çalışan Rollin, pornoların arasına en iyi filmleri "Levres de sang" (Kanlı Dudaklar), "Les raisins de la mort" (Ölüm Üzümleri) ve "Fascination"ı (Vampirler Kraliçesi) sıkıştırmayı da bilmiştir. Sihirli bir evrenin şiirsel ve melankolik görüntülerle beyazperdeye yansıdığı "Levres de sang"da Rollin yine gotik korkunun izini sürmüş ve yine acı çeken, umutsuz karakterlere odaklanmıştır. Tabii çıplaklık ve seksi ihmal etmeden. Filmin

Jean Rollin • La morte vivante (Yaşayan Ölü Kız) • Marina Pierro, Françoise Blanchard

senaryosu ve karakterleri öncekilerden çok daha sağlamdır. Çocukluğunda ziyaret ettiği bir şatonun resmini yıllar sonra tesadüfen gören genç bir adamın küllenmiş anıları canlanır. Şatonun yıkıntılarındaki hayalete benzeyen genç bir kadın hiç yabancı değildir ve sanki kendisini çağırmaktadır. Saplantılı bir şekilde şatonun yerini bulmaya çalışan adamın arayışı sırasında karşısına Paris sokaklarını, mezarlıkları mesken tutmuş kadın vampirler ve üzeri örtülmüş aile sırları çıkacaktır. Sylvia Bourdon, Claudine Beccarie gibi Fransız porno sinemasının öncü aktrisleri dışında Rollin gediklileri Catherine- Marie-Pierre Castel ve senaryoya katkıda bulunan Jean-Loup Phillippe'in rol aldığı filmin görüntü yönetmenliğini ise ilerleyen yıllarda Fransız sinemasının ünlü yönetmenleriyle (Jean-Jacques Beineix, Jacques Deray, Claude Sautet, Jacques Demy) çalışan Jean-François Robin yapmıştır. Rollin'in farklı sulara yelken açtığı "Les raisins de la mort" küçük bir kasabadaki üzüm bağlarına sıkılan böcek zehirlerinin çevrede yaşayan insanları zombilere dönüştürmesini konu edinmektedir... Şiddetin dozunun arttığı, seks ve çıplaklığın iyice azaldığı bu *yaşayan ölü* konulu film, kasabaya sevgilisini ziyarete gelen ve güzel bir tatil düşlerken zombilerin tam ortasında kalan genç bir kadının gözünden beyazperdeye aktarılmıştır. Göl kenarındaki bir şatonun iskelesinde dans eden iki kadının şiirsel görüntüleriyle açılan 1979 yapımı "Fascination", içtikleri boğa kanının etkisiyle erkeklere karşı nefret duyan bir grup aristokrat kadının ve bir hırsızın çevresinde gelişen melodramik bir hikaye anlatır. Ortaklarına kazık attıktan sonra vampir benzeri lezbiyen kadınların buluştuğu bir şatoya sığınan ve hayatı tehlikeye giren Arsen Lüpen takma adlı hırsız, filmin tek erkek kahramanıdır. Fransız pornosunun en ünlü kadın oyuncusu Brigitte Lahaie'nin elindeki tırpanla bir ölüm meleği gibi dolaştığı çarpıcı sahneyle akıllarda yer eden "Fascination"da Rollin'in takıntılı lezbiyen seks fantezileri, Lahaie ve Franca Mai'nin ateşli performanslarıyla beyazperdeye yansımıştır.

80'lerde de pornolarla *normal* filmleri bir arada götürmeyi başaran Rollin çoğunlukla düş kırıklığı yaratan yapımlara imza atmıştır. Yönetmene özgü gotik-fantastik imgelerin, soğuk fütüristik manzaralarla yer değiştirdiği, polisiye-bilim kurgu-soft porno karışımı "La nuit des traquées" (Avlanmışların Gecesi) zorla tutulduğu bir klinikten kaçan ve genç bir adamın yanına sığınan hafıza kaybına uğramış bir kadının (Brigitte Lahaie) öyküsünü anlatır. Yetersiz prodüksiyon koşullarının iyice sırıttığı bu iç karatıcı film, gözlerine makas saplanmış bir kadının Buñuelvari imgesiyle hatırlanır en çok... Bir sonraki filmi "Le lac des morts vivants"ı (Yaşayan Ölülerin Gölü) düşük bütçeli seks ve korku filmlerinin kötü ünlü yapım firması Eurocine için çeken Rollin, en sıkı hayranlarının bile nefretini toplamıştır. Yönetmenin geleneksel stilinin çok gerisinde kalan bu içler acısı splatter-soft porno karışımı, 2. Dünya Savaşı sürerken bir Fransız kasabasında öldürülen Alman askerlerinin yıllar sonra zombilere dönüşerek intikam peşine düşmelerini konu almaktadır. Film o kadar kötüdür ki Fransız sinemacı bir kez daha takma bir ismin (J. A. Laser) arkasına saklanmak zorunda kalacaktır. Rollin'in özüne döndüğü ve en kanlı performansını sergilediği sonraki filmi "La morte vivante" (Yaşayan Ölü Kız) ticari dağıtımda sorunlar yaşasa da eleştirel açıdan çok daha başarılı olmuştur. Film, çocukluklarında kan kardeşi olmuş iki genç kadının trajediyle sonlanan hikayesini anlatır. Kadınlardan biri çoktan ölmüştür ama kimyasal bir atığın tabutuna temas etmesi sonucunda yeniden yaşama döner. Yaşayabilmesi için bol kana ihtiyacı vardır. Arkadaşı, çevrede potansiyel kurbanlar arayarak *yaşayan ölü kızın* kan ihtiyacını gidermeye çalışır.

Jean Rollin sağlığının bozulması nedeniyle 90'larda fazla film çekememiştir. "Les deux orphelines vampires" (İki Öksüz Vampir), "La nuit des horloges" (Duvar Saatinin Gecesi), "La fiancee de Dracula" (Dracula'nın Nişanlısı) bu içine kapanık, dikkate değer erotizm ustasının son filmleridir. Zamanında sadece Avrupa'daki minik porno sinemalarında gösterim şansı bulabilen Rollin filmlerinin neredeyse hepsi günümüzde yeniden gözden geçirilen DVD kopyalarıyla hayranlarının beğenisine sunulmuştur. Sanatçı uzun süren bir rahatsızlığın ardından Aralık 2010'da yaşama veda etmiştir.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Le viol de vampire (1967) • La vampire nue (1969) • Le frisson des vampires (1970) • Requiem pour un vampire (1971) • Les demoniaques (1973) • Levres de sang (1975) • Phantasmes (1975) • Douces penetrations (1975) • Positions danoises (1977) • Saute moi dessus (1977) • Les raisins de la mort (1978) • Bouches lascives et pornos (1979) • Fascination (1979) • La nuit des traquess (1980) • Le lac des morts vivants (1980) • La morte vivante (1982) • Sodomanie (1983) • Les trottoirs de Bangkok (1984) • Perdues dans New York (1989) • Killing Car (1993) • Le parfum de Mathilde (1994) • Les deux orphelines vampires (1997) • La fiancee de Dracula (2002)

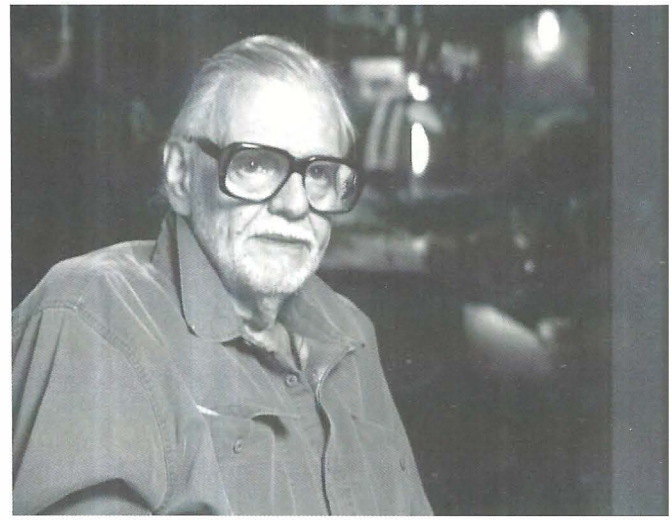
Lina Romay

ROMAY, LINA (BARSELONA, 1954 MALAGA, 2012) İspanyol oyuncu, yönetmen. Gerçek adı Rosa Maria Almirall Martinez'dir. Henüz 18 yaşındayken efsane seks-korku yönetmeni Jesús Franco'nun kanatları altında sinemaya girmiştir. Franco'nun onlarca filminde soyunan ve sevişen kadın rollerinde gözükmüş ve kimi zaman pornografik sahnelerde oynamaktan da çekinmemiştir. "La fille de Dracula" (Drakula'nın Kızı), "Female Vampire" (Dişi Vampir), "Obscene Mirror" (Müstehcen Ayna), "La comtesse perverse" (Sapık Kontes), "Lorna, the Exorcist" (Lorna, Şeytan Çıkaran), "Exorcisme" (Şeytan Çıkarma), "Revenge in the House of Usher" (Usher'ların Evinde İntikam), "La tumba de los muertos vivientes" (Yaşayan Ölülerin Mezarı) tür filmlerinden bazılarıdır. Candy Coster, Lulu Laverne, Betty Carter takma adlarıyla, Franco'nun rehberliğinde hardcore seks filmleri yönetmiştir. Romay, 58 yaşında kansere yenik düşmüştür.

- **FİLMOGRAFİ:** La fille de dracula (1972) • Obsecene Mirror (1973) • Lorna, the exorcist (1974) • Jack the ripper (1976) • Les avaleuses (1978) • Mondo cannibale (1979) • Exorcisme (1979) • zombie 5 (1982) • Apocalipsis sexual (1982) • Sangre en mis zapatos (1983) • La tumba de los muertos vivinetes (1983) • Macumba sexual (1983) • La mansion de los muertos vivientes (1985) • Orgasmo perverso (1986) • Faceless (1987) • Vampire Blues (1999) • Vampire Junction (2001) • Snake Woman (2002)

ROMERO, GEORGE A. (NEW YORK, 1940) Amerikalı yönetmen, yapımcı, senaryo yazarı. Modern korku sinemasının bu sistem dışı, muhalif yönetmeni 60 ve 70'lere damgasını vuran gerçekçi zombi filmleriyle tanınır. Pittsburgh'daki meşhur Carnegie - Mellon Üniversite'sinde öğrenim gören Romero, üniversite eğitiminden sonra arkadaşlarıyla birlikte Latent Image adlı yapım şirketini kurmuş ve 60'larda şirket hesabına çok sayıda televizyon reklamı, endüstri belgeseli çekmiştir. Romero'nun gelecek kuşak sinemacılarına zengin bir miras bırakan ilk uzun metrajlı filmi "Night of the Living Dead" (Yaşayan Ölülerin Gecesi) modern korkunun önemli köşe taşlarından biridir; alışılmadık grafik şiddet sahneleriyle dönemin izleyicisini şoka uğratmış ve geceyarısı sinemalarında aylarca gösterimde kalarak efsaneleşmiştir. Amerika'nın doğu eyaletlerinde peydahlanan yaşayan ölülerden korunmak için bir çiftlik evine sığınan 7 kişinin ölüm kalım mücadelesini konu alan film paranoya atmosferi ve klostrofobik setleriyle izleyenleri çekim alanına sokmuştur; ilerleyen yıllarda alt metinleriyle de büyüteç altına alınacaktır. "Night of the Living Dead" kimilerine göre Vietnam savaşı ve Kennedy suikastiyle birlikte Amerikan toplumunun üzerine çöken karamsarlığın metaforudur; bu yüzden filme sık sık politik bir etiket yapıştırılmıştır. Romero, "Night of the Living Dead"le ilgili metaforik değerlendirmeleri hep yadsımıştır ama Pittsburgh merkezli sinemacının sonraki filmleri de ince mesajlarla, kinayelerle örülüdür.

Meslektaşları John Carpenter ve David Cronenberg gibi yaratıcılığı kısıtlayan büyük bütçeli stüdyo yapımlarından uzak durmaya gayret eden bağımsız ruhlu Romero "Night of the Living Dead" sonrasında sinema serüvenine mütevazi bütçeli, kişisel dramalarla devam etmiştir. Romero'nun bugün adını bile anmak istemediği kayıp filmi "There's Always Vanilla" özgür ruhlu bir yabancıyla reklam filmlerinde oynayan bir kadının romantik ilişkilerini konu almaktadır. Amerika'da gösterime çıkmayan 1971 tarihli bu tuhaf dramayı takip eden "Season of the Witch" (Büyücünün Mevsimi) yaşamındaki tekdüzelikten sıkılarak büyücülüğe merak saran ve sonunda kocasını öldüren orta yaş bunalımındaki bir kadının öyküsünü anlatır. Video-DVD piyasasında "Jack's Wife" ve "Hungry Wives" alternatif başlıklarıyla tanınan ve Amerikan banliyösündeki sıkıcı yaşamlara ışık tutan "Season of the Witch" deneysel tarzıyla anaakım sinema seyircisinin beklentilerini karşılamaktan uzak kalmıştır. 1973'te ticari getirisi olmayan kişisel projelerine ara veren Romero bilim kurgu korku karışımı "The Crazies"le (Çılgınlar) daha geniş bir izleyici kitlesini hedeflemiştir. "Night of the Living Dead" benzeri bir paranoya ve karmaşa atmosferinin hakim olduğu bu heyecan dolu filmin konusu kısaca şöyledir: Trixie kod adlı ölümcül bir bakteri taşıyan askeri bir uçak Pennsylvania yakınlarında düşer. Amerikan hükümetinin geliştir-

George A. Romero

diği bakteri kısa sürede bölgedeki içme sularına karışır ve zehrin etkisiyle çevredeki insanlar ya hemen ölürler ya da delirirler. Olayı kontrol altına almak için bölgeye gelen askeri birlikler yöredeki insanlar tarafından pek dostça karşılanmazlar. Hükümet zehre karşı antitoksin geliştirmeye çabalarken işler iyice çığırından çıkacaktır. Anti militarist mesajıyla dikkat çeken ve Breck Eisner yönetiminde Hollywoodvari bir yeni çevrimi yapılan "The Crazies" Romero'nun beğenilen filmlerinden biridir.

4 yıl boyunca sinemadan elini eteğini çeken ve belgesellerle meşgul olan George Romero 1977'de sıra dışı vampir filmi "Martin"le setlere geri dönmüştür. Kendisini 84 yaşında bir vampir sanan 17 yaşındaki rahatsız bir gencin öyküsünü anlatan "Martin" Romero'nun filmografisinde özel bir yere sahiptir. Kurbanlarını iğneyle bayılttıktan sonra kanlarını içen genç adamın gerçekten vampir mi, yoksa bir akıl hastası mı olduğu sorusunun yanıtı belirsiz kalmıştır. Filmin oyuncu kadrosunda ünlü orkestra şefi Lorin Maazel'in babası Lincoln Maazel'den başka Romero'nun eski eşi Christine Forrest, yakın çalışma arkadaşlarından Tom Savini, John Amplas, Pasquale Buba, Regis Survinski ve porno aktörü Roger Caine yer almışlardır. George Romero, "Martin"de vampir efsanesine farklı bir gözle bakmayı denemiş, vampir filmlerinin klişelerini ve doğaüstü olayları dışlayarak gerçekçi bir anlatım tutturmuştur. "Yaşayan Ölülerin Gecesi"nin muazzam başarısından sonra büyük stüdyoların kapısını çaldığını ama kendisini korkuyla sınırlandırmamak için teklifleri hep reddettiğini söyler ünlü sinemacı. Ama "Yaşayan Ölüler" sonrası filmlerinin tecimsel başarısızlığı ortadadır. Yeni arayışlar, yeni bir zombi filminin olgunlaşmasıyla sonuçlanacaktır.

Amerika Birleşik Devletleri'nin bir kere daha yaşayan ölü kâbusuyla karşı karşıya kaldığı "Dawn of the Dead" (Ölülerin Şafağı) Romero'nun 6 filme ulaşan zombi serisinin ikinci halkasıdır. Ölüler yeniden dirilmiş; et yiyen canavarlara dönüşmüştür. Üstelik bu kez kırsal bölgelerden çıkmışlar, şehirlere yayılmışlardır. Karmaşa ve umutsuzluk iç içedir...Canavarları yok etmenin tek yolu yine başlarından vurmaktan geçmektedir. Filmin başlıca kahramanları (bir televizyon istasyonunda çalışan Francine, erkek arkadaşı Stephen, özel polis biriminde görevli Peter ve Roger) zombi salgınının merkezindeki Philadelphia'dan bir kurtarma istasyonu helikopterini çalarak uzaklaşırlar. Daha güvenli bir yere ulaşmak için çabalarken kendilerini onlarca zombi kaynayan kapalı bir alışveriş merkezinde bulurlar. Zombilerin bir kısmını temizlemeyi başarırlar ancak, Roger'ın bir zombi tarafından ısırılması ve marketin motosikletli serserilerin saldırısına uğramasıyla hayatlarının seyri değişecektir. Üstelik Francine hamiledir...

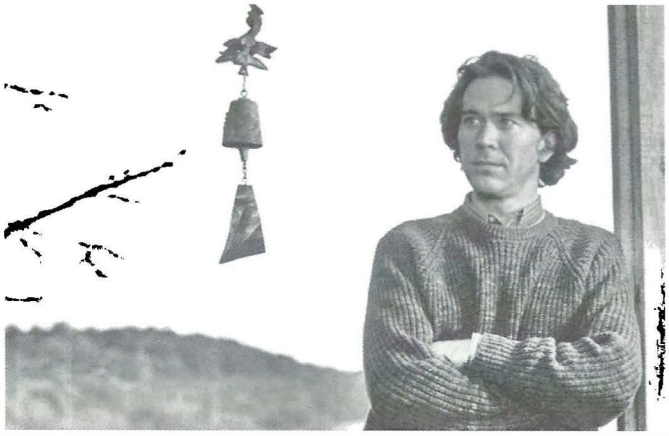
"Dawn of the Dead"in doğum sancıları Romero'nun 70'lerin ortalarında ABD'nin ilk kapalı alışveriş merkezlerinden Monroeville'i ziyaretiyle başlamıştır. Ünlü yönetmenin bu tüketim kalesindeki gezintisi apokaliptik bir senaryonun ilk fitilini ateşleyecektir. "Yaşayan ölülerden kaçan bir avuç insan buraya sığınırsa akıbetleri ne olur?"

George Romero • Day of the Dead (Ölülerin Günü) • Howard Sherman

sorusunu kendi kendine sormuş ve sonrasında tarih yazmıştır Romero. Son derece kanlı bir korku olmanın ötesinde acımasız bir kapitalizm yergisidir "Dawn of the Dead"... Zombiler film boyunca tüketim toplumunun beyinsiz kuklaları olarak boy gösterirken kahramanlarımız da tüketim çılgınlığına ayak uydururlar. Makyaj sanatçısı Tom Savini'nin tasarladığı müthiş gore sahneleri (parçalanan kafalar, iç organlar, ısırılan ve yenilen kurbanlar) ABD'de filmleri sınıflandıran MPAA'nın (Motion Picture Association of America) çoğunlukla pornografik ürünlere verdiği X sertifikasını cebinden çıkarmasına neden olmuştur. Romero ise intihara benzeyen bir karşı atakta bulunmuş ve filmini sınıflandırmadan (unrated), sansürsüz kopyasıyla tek bir sinemada gösterime sokmuştur. 650.000 bütçeli "Dawn of the Dead" açılış haftasında 900.000, dünya çapında 55 milyon dolarlık rekor bir hasılat elde edecektir. Yapım kanadının bir tarafında yer alan İtalya'da (Dario Argento, erkek kardeşi Claudio Argento ve Alfredo Cuomo ortak yapımcılardır) farklı bir kopyayla, "Zombi" adıyla gösterime giren film ülkemizde sansürün hışmına uğramış ve 78 sonbaharında Beyoğlu Emek sinemasında epey reklamı yapılmasına karşın vizyon şansı bulamamıştır. Türk seyircisi ancak 5 yıl sonra bu çığır açan filmi seyretme olanağı bulacaktır. Filmin muazzam başarısı özellikle İtalya'da taklit üzerine taklit çekilmesine neden olmuş; 2004'te genç sinemacı Zack Snyder daha hızlı hareket eden zombilerle aynı adlı bir yeni çevrim gerçekleştirmiştir.

80'lerde hem kişisel projelerini hayata geçiren, hem de geniş kitlelere göz kırpan filmleriyle dikkat çeken Romero, her daim eleştirmenlerin ilgi odağı olmuştur. "Dawn of the Dead"in olağanüstü başarısından sonra kendini geri çeken Amerikalı sinemacı 1981'de korku dışı bir aksiyon filmiyle herkesi şaşırtmıştır. Orta Çağ'daki şövalyeler gibi giyinerek, motosikletleriyle tüm Amerika'yı dolaşan amatör bir tiyatro grubunun maceralarını konu alan "Knightriders" (Şövalye Sürücüler) bugünün ünlü aktörü Ed Harris'in başrol oynadığı ilk filmdir. Romero'nun favori filmi olan "Knightriders" öncekiler gibi Pennsylvania civarında çekilmiştir. Senaryosunu Stephen King'in yazdığı 5 bölümlü antoloji filmi "Creepshow"da (Korku Gösterisi) Romero ilk kez geleneksel çizgide, parodi yönü ağır basan eğlendi-

George Romero • The Dark Half (Hayatı Emen Karanlık) • Timothy Hutton

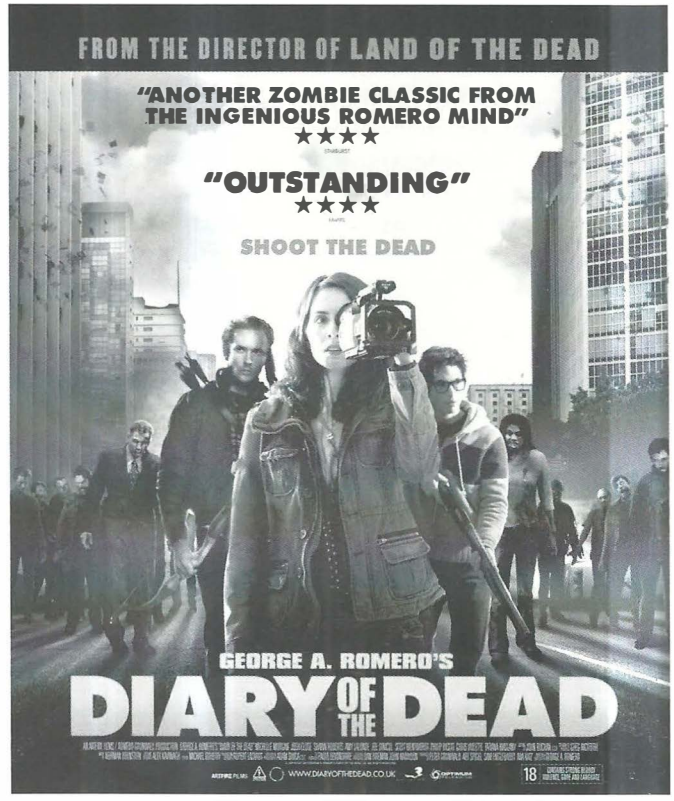
rici bir filme imza atacaktır... İlk bölümde kızı tarafından öldürülen kötü ruhlu baba, babalar günü hediyesini almak için mezarından kalkar. İkinci öykü, her şeyi bitkiye çeviren bir meteor keşfeden aptal bir benzin istasyonu sahibiyle (Stephen King canlandırıyor) ilgilidir. Üçüncü bölümde, kendisini aldatan karısı ve aşığından korkunç bir yöntemle intikam alan ama aynı akıbete uğrayan bir adamın hikayesi anlatılır. Sonraki öyküde, bir okulun merdivenlerinin altındaki sandığın içinde gizlenen canavar vardır. Son bölümün kahramanı ise hamamböceklerinden ölesiye korkan bir mültimilyonerdir...

Yaşayan ölü serisinin merakla beklenen üçüncü ayağı "Day of the Dead"in (Ölülerin Günü) senaryosu, finansal sorunlar yüzünden defalarca değişikliğe uğrarken çekimler beklentilerin çok altında (3.500.000 dolar) bir bütçeyle başlamıştır. Pittsburgh'daki devasa bir yeraltı deposunda aylar süren zahmetli çekimlerin ardından 1985 yılında gösterime giren filmin gişe hasılatı başlangıçta çok parlak değildir ama sonradan dünya çapında 30 milyon doları aşmıştır. "Day of the Dead" yaşayan ölülerin artık dünyanın kontrolünü tamamıyla ele geçirdiği ve yaşamın sona erdiği apokaliptik bir zaman diliminde geçmektedir. Florida'daki bir yeraltı sığınağında saklanan bir grup bilim adamı zombileri ehlileştirmek ve insanlığı kurtarmak için deneyler yaparken aynı mekanı paylaşan askeri personelle çatışırlar. Dışarıda kümelenmiş zombilerin sığınağa girmeleriyle birlikte müthiş bir kaos ortamı yaşanacaktır. Eleştirmenlerce serinin en karanlık filmi olarak nitelendirilen "Day of the Dead"in gore efektlerinde yine Romero'nun yıllardır yanından ayırmadığı makyaj sanatçısı Tom Savini'nin imzası vardır. Yönetmenin anti militarist tavrının (askeri personelin tamamı iğrenç tiplemelerle karikatürize edilmiştir) ve Hollywood karşıtlığının (filmi daha yumuşatması için çalıştığı bütçenin iki katı teklif edilmiştir) doruğa çıktığa filmde mideleri kaldıran türden sahneler birbiri ardına sıralanmıştır.

1988'de gösterime çıkan yeni Romero filmi "Monkey Shines" (Korkunç Deney) çoktan iflas bayrağını çeken Orion Pictures'ın finansal desteğiyle çekilmiştir; insan ruhundaki iyi-kötü çatışmasına odaklanan Dr. Jekyllvari bir hikaye anlatır. Kahramanımız geçirdiği kaza sonrasında felç olan ve yalnızca başını hareket ettirebilen bir hukuk öğrencisidir. Kendisine hediye edilen özel yetiştirilmiş zeki bir maymunla telepatik bir bağ geliştirir; efendisinin içinde büyüyen öfkeyi algılayan maymun korkunç cinayetler işleyecektir. Romero'nun fanatik hayranları için fazlasıyla mülayim ve düz anlatımlı bir filmdir Monkey Shines; finali ise tam bir düş kırıklığı yaratmıştır.

90'lı yıllarda sessizliğe gömülen Romero, arkadaşı Dario Argento'yla ortak yönettiği, iki bölümlü Edgar Allan Poe uyarlaması "Due occhi diabolici"nin (Ölümün Gözleri) ardından "The Dark Half"la hayranlarının karşısına çıkmıştır. Stephen King'in ülkemizde "Hayatı Emen Karanlık" adıyla yayınlanan romanından beyazperdeye aktarılan "The Dark Half" yine iyi-kötü kavramları üzerine kafa yoran, modern bir Dr. Jekyll Mr. Hyde çeşitlemesidir; çift kişilikli bir yazarın cinayetlere dek uzanan öyküsünü anlatır; Timothy Hutton, Amy Madigan ve Michael Rooker başrolleri paylaşmıştır. Geniş kitlelere yönelik bir korku filmi olan "The Dark Half" Romero'nun bağımsızlık ruhunu zedelese de başarılı King uyarlamaları arasında sayılmaktadır.

Müthiş bir düş kırıklığı yaşatan "Bruiser" (Ölümün Maskesi) felaketinden sonra sürekli gerçekleşemeyen projelerle meşgul olan George Romero yaşayan ölü serisinin dördüncü bölümü "Land of the Dead"le (Ölüler Ülkesi) uzmanlık alanına geri dönmüştür. Yaşayanların ve yaşayan ölülerin bitmeyen savaşımlarını yine kıyamet sonrası arka planında ele alan filmin konusu şöyledir: Dünyadaki zom-

Geroge Romero • Diary of the Dead (Ölülerin Günlüğü)

bi istilası korkunç boyutlara ulaşmıştır. Sağ kalanlar elektrikli çitlerle örülü bir şehirde görünürde güvenli bir yaşam sürmektedir. Zenginler, şehrin yoz diktatörü Kaufman'ın (Dennis Hopper) idaresi altında gökdelenlerde lüks içinde yaşarken, yoksul insanlar anarşinin hüküm sürdüğü gettoları mesken tutmuştur. Dead Reckoning adı verilen iki milyon dolarlık zırhlı bir araç arada sırada güvenli bölgenin dışına çıkarak yürüyen cesetleri avlar. Aracın tasarımcısı ve kumandanı Riley Denbo (Simon Baker) Kaufman'la çatışınca tutuklanır; Dead Reckoning'in idaresini yardımcısı Cholo (John Leguziamo) üstlenir. Ancak Cholo'nun sınıf atlama sevdası Kaufman'a savaş açmasına ve dev aracı çalmasına neden olacaktır. Bu arada siyahi bir zombinin önderliğinde organize olan cesetler hızla şehre yaklaşmaktadır. Önceki filmlerinden çok daha yüksek bir bütçeyle çektiği ve tanınmış oyuncularla çalıştığı "Land of the Dead"de yine anti kapitalist bir duruş sergilemiştir Romero... Dennis Hopper'ın canlandırdığı faşizan Kaufman karakteri Bush yönetiminin bir aynasıdır; sınıf farklılıkları net bir şekilde ortaya konmuştur. Ama yine de Romero hayranlarının içine sinmeyen bir şeyler vardır filmin bütününde. Belki karakterler, belki insanın içine basan karanlık sinematografi, belki de samimiyet eksikliği. Makyaj efektlerini KNB EFX Group'tan Gregory Nicotero ve Howard Berger gerçekleştirmiştir. 2009'da Kanada vatandaşlığına geçen Romero, Toronto'ya yerleşmiştir. Burada yönettiği yeni zombi filmi "Diary of the Dead" (Ölülerin Günlüğü) bitirme tezi olarak düşük bütçeli bir korku filmi çeken sinema okulu öğrencilerinin global bir zombi salgınının ortasında kalmalarını konu edinmektedir. 2 milyonluk mini bütçeli filmde tanınmamış genç oyuncular rol almış; Quentin Tarantino, Stephen King, Guillermo del Toro, Wes Craven gibi isimler seslendirme yapmışlardır. Ölü serisinin şimdilik son halkası "Survival of the Dead" (Ölülerin Kurtuluşu) ordudan kaçan bir grup askerin zombi kaynayan bir adaya gelmesinden sonra gelişen olayları anlatır. Aralarında kan davası olan iki yaşlı kasaba ileri geleninin (birisi zombileri yok etmekten, öbürü ise ehlileştirmekten yanadır) çatışmasının ortasında kalan askerlerin yaşamları tehlikeye girecektir. İki film de Romero hayranlarının beklentilerini karşılamaktan uzak kalmıştır.

- **FİLMOGRAFİ:** Night of the Living Dead (1968) • There's Always Vanilla (1971) • Season of the Witch (1973) • The Crazies (1973) • Martin (1977) • Dawn of the Dead (1978) • Knightriders (1981) • Creepshow (1982) • Tales from the Darkside (TV 1984) • Day of the Dead (1985) • Monkey Shines (1988) • Due occhi diabolici (1990) • The Dark Half (1993) • Bruiser (2000) • Land of the Dead (2005) • Diary of the Dead (2007) • Survival of the Dead (2009)

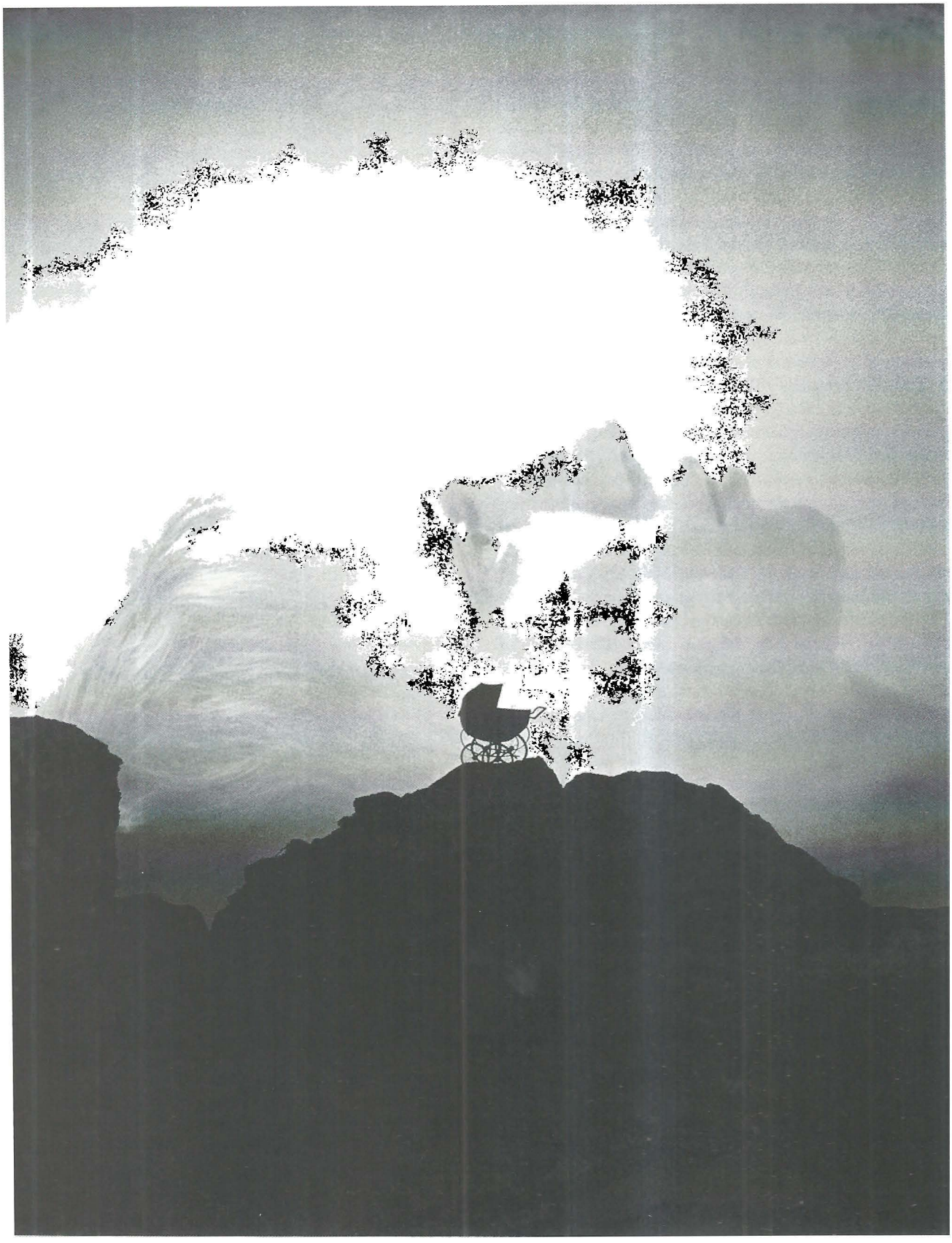
ROSE, BERNARD (LONDRA, 1960) İngiliz yönetmen. Aralarında Frankie Goes to Hollywood grubunun ünlü şarkısı "Relax"in klibinin de olduğu müzik videolarıyla kariyer yapmıştır; 11 yaşındaki bir kızın korkutucu fantezi dünyasını resimleyen Paperhouse ilk yankı uyandıran filmidir. Sonraki tür çalışması "Candyman" (Şeker Adamın Laneti) Clive Barker'ın "Forbidden" adlı öyküsünden sinemaya uyarlanmıştır; mitolojik bir şehir efsanesiyle ilgili tez hazırlayan meraklı bir antropoloji öğrencisinin hikayesini anlatır. En başarılı Barker uyarlamalarından biri olan bu filmin ardından Beethoven'ın aşk yaşamından kesitler sunan "Immortal Beloved" (Ölümsüz Sevgi) ve Tolstoy'un klasik romanına dayalı "Anna Karenina"yı yöneten Rose filmlerinin ticari başarısızlıkları üzerine stüdyolarla bağını tamamıyla koparmış ve yoluna bağımsız yapımlarla devam etmiştir. 2000'lerde yönettiği tür filmlerinden "Snuff-Movie" hamile karısı yıllar önce vahşice öldürülen psikopat bir korku yönetmeni; Los Angeles manzaralı "Sx Tape" ise metruk bir hastanede çekim yapmaya karar veren bir çiftle ilgilidir.

- **FİLMOGRAFİ:** Paperhouse (1988) • Chicago Joe and the Showgirl (1990) • Candyman (1992) • Immortal Beloved (1994) • Anna Karenina (1997) • Ivansxtc (2000) • Snuff-Movie (2005) • The Kreutzer Sonata (2008) • Mr. Nice (2010) • Sxtape (2012) • The Devil's Violinist (2013)

ROSE, FELISSA (NEW YORK, 1969) Amerikalı oyuncu. 14 yaşındayken oynadığı kült korku "Sleepaway Camp"da bir yaz kampını kana bulayan travmatik bir genci canlandırmış ve bu filmin sonrasında uzun süre setlerden uzak kalmıştır. 2000'lerde sinemaya dönen tiyatro kökenli aktris Dante Tomaselli, Sean Cain, Harrison Smith, Scott Goldberg, Dave Campfield, gibi bağımsız korku filmi yönetmenlerinin yapıtlarında rol almıştır.

- **FİLMOGRAFİ:** Sleepaway Camp (1983) • Horror (2002) • Corpses Are Forever (2003) • Zombigeddon (2003) • Dead Serious (2004) • Sludge (2005) • Satan's Playground (2005) • Return the Sleepaway Camp (2005) • Curse of the Beast (2005) • Silent Night, Zombie Night (2009) • Dahmer Vs. gacy (2010) • The Perfect House (2010) • Dropping Evil (2012)

ROSEMARY'S BABY (Rosemary'nin Bebeği) Roman Polanski'nin yazdığı ve yönettiği 1968 yapımı Amerikan filmi. Ira Levin'in aynı adlı romanından sinemaya uyarlanmış; 4 ay süren çekimler New York ve Los Angeles'daki Paramount stüdyolarında yapılmıştır. O zamanlar Paramount'un başında olan havalı stüdyo patronu Robert Evans'ın çabasıyla yönetmen koltuğuna oturan Polanski romanın prova baskılarını (kitap o tarihte henüz yayınlanmamıştır) bir gecede okuduktan sonra senaryoyu yazmaya başlamıştır; kitabın haklarını ikinci sınıf korkuların yönetmeni William Castle elinde bulundurmaktadır; Evans'ın anlattıklarına göre Castle başlangıçta filmi yönetmek istemiş ama stüdyodan red yanıtı alınca yapımcılıkla yetinmiştir. Castle'ın filmde ufak bir rolü de vardır. Birçok ünlü sanatçının ikamet ettiği Dakota binaları (kitapta Bramford olarak değiştirilmiştir) çekimlerin önemli bir kısmına ev sahipliği yapmıştır. ABD'de Haziran 1968'de vizyona giren 2.300.000 dolar bütçeli film ülkemizde Ezidilik yandaşlığı yaptığı gerekçesiyle (!) sansür kurulundan vize alamamıştır. Katolik kilisesinin karşı propagandasına rağmen 100 milyon dolar civarında gişe yapan "Rosemary's Baby"nin Paramount logolu DVD'si 2000 yılında piyasaya çıkmıştır. DVD'nin ekstralarında Roman Polanski, Robert Evans ve yapım tasarımcısı Richard Sylbert'la yapılan söyleşiler yer

Paramount Pictures Presents

Mia Farrow

In a William Castle Production

Rosemary's Baby

co-starring

John Cassavetes

Ruth Gordon / Sidney Blackmer / Maurice Evans / and Ralph Bellamy

Produced by William Castle / Written for the Screen and Directed by Roman Polanski / From the novel by Ira Levin

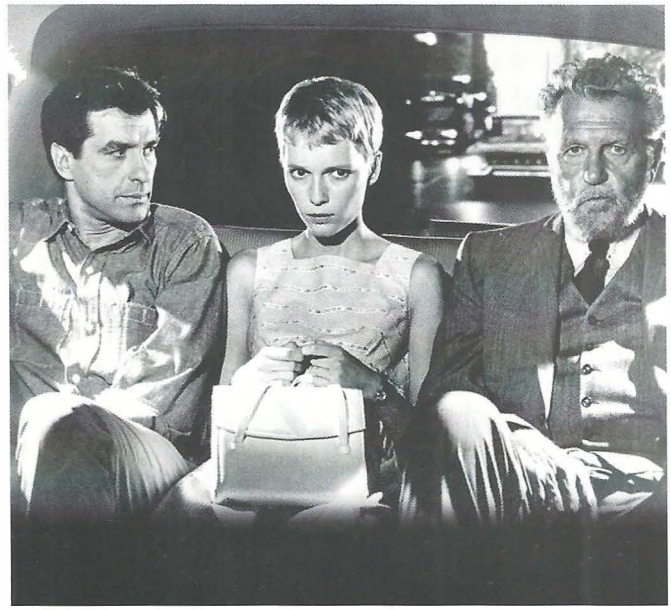
Technicolor® / Production Designer-Richard Sylbert A Paramount Picture / Suggested for Mature Audiences

Rosemary's Baby (Rosemary'nin Bebeği) • Mia Farrow

almaktadır. The Criterion Collection 2012'de Roman Polanski, Mia Farrow ve Robert Evans'la yapılan yeni söyleşileri, 1969'da yaşamını yitiren besteci Krzysztof Komeda'yla ilgili bir belgeseli ve Ira Levin'in 1997 tarihli radyo röportajını da kapsayan, görüntüleri elden geçirilmiş bir Blu-ray disk çıkarmıştır.

▸ **KONU:** Kiralık ev arayan aktör Guy Woodhouse ve karısı Rosemary Manhattan'da Viktorya stilinde inşa edilmiş eski bir apartman dairesini beğenirler. Rosemary'nin aile dostu Hutch kötü bir üne sahip olan apartmanın yüzyılın başlarında büyücülük, satanizm ve yamyamlıkla uğraşan kiracılara ev sahipliği yaptığını söyleyerek genç çifti vazgeçirmeye çalışır. Şeytana tapınan Adrian Marcato, yamyam Trench kardeşler hep burada oturmuşlardır. Ama Hutch'ın anlattıklarını kaile almayan Guy ve Rosemary daireye taşınır. Rosemary, bir akşam apartmanın çamaşırhanesinde yaşlı komşuları Roman ve Minnie Castevet'in evinde bir süredir kalan Terry adlı genç bir kadınla tanışır. Eski bir uyuşturucu müptelası olan Terry, Castevet'lerin kanatları altına girerek hayatını kurtarmıştır. Ama nedense aradan birkaç gün geçmeden pencereden atlayarak hayatına son verir. Bu üzücü olayın ertesinde Minnie çiçeği burnunda çifti yemeğe davet eder. Yemek neşe içinde geçer; evlerine döndüklerinde Rosemary, Guy'a küçük bir ayrıntıdan söz eder: Duvarlarda halkalar olmasına rağmen hiçbir resim asılı değildir; sanki bazı resimler özellikle duvardan indirilmiş gibidir. Yemek davetinin ertesinde Guy eksantrik Castevet çiftiyle sıkı fıkı olur; neredeyse her gün bir bahane bularak evlerini ziyaret etmektedir. Sonra başrol oyuncusunun aniden kör olduğu bir oyunda ilk önemli rolünü alır. O günlerde karı kocanın ilişkileri soğuklaşmış; Guy gözlerini karısından kaçırır olmuştur. Bir kaç gün geçmeden çiçekler yollayarak karısının gönlünü alır ve çocuk yapmaktan bahseder. Düşle gerçeğin birbirine karıştığı kâbus dolu bir gecenin sonunda Rosemary sırtında çiziklerle uyanır; Guy gece birlikte olduklarını söyler... Aradan günler geçer, Rosemary'nin adet kanaması gecikmiştir; test yaptırır ve hamile kaldığını öğrenir. İçi içine sığmamaktadır. Doktoru C. C. Hill'e göre her şey normal gözükmektedir ama bir kan testi daha yaptırması gerekmektedir. Guy ve Rosemary, Castevet çiftiyle bebek haberini kutlarken Minnie, Abraham Saperstein adlı ünlü bir doğum uzmanından bahseder. Sosyetik isimlerin doğumlarını yapan Saperstein, Castevet'lerin yakın dostudur. Çok bilmiş Minnie doktordan hemen bir randevu alır ve Dr. Hill'in adının üzerine çarpı konur. Ama hamileliğin doğal belirtileri Rosemary'de görülmemekte, genç kadın günden güne erimektedir. Üstelik ağrıları dayanılmaz boyutlara ulaşmıştır. Rosemary'nin berbat halini gören ve delici bakışlı, delik kulaklı Roman'la tanışan aile dostu Hutch endişelenerek evden ayrılır. Ertesi gün komaya giren yaşlı adam üç ay sonra yaşamını yitirir. Rosemary'e "Hepsi de Büyücüydü" adlı bir kitap bırakmıştır. Kitabı kendisine veren kişi, içinde bir anagram (harflerin yer değiştirmesiyle başka sözcüklerin ortaya çıkması) gizlendiğini söyler... Kitabın bölümlerinin birinde, eskiden Bramford'da oturan satanist Adrian Marcato'nun bir oğlu olduğu, adının da Steven olduğu yazmaktadır. Steven Marcato içindeki harflerin yerleri değiştiren Rosemary ortaya Roman Castevet adını çıkarır. Dehşet içinde kalmıştır.

Rosemary's Baby (Rosemary'nin Bebeği) •
John Cassavetes, Mia Farrow, Ralph Bellamy (soldan sağa)

Rosemary's Baby (Rosemary'nin Bebeği) • Ruth Gordon

Sevecen görünümlü Castevet'ler bebeğini elinden almak isteyen büyücülerdir! Kitabın bazı bölümlerinde şeytana tapanların ayinlerde bebek kanı kullandığından bahsedilmektedir. Genç kadın okuduklarını Guy'la paylaşır ama işi şakaya vuran kocası tarafından ciddiye alınmaz. Ertesi gün Saperstein'ın muayenehanesinde Roman'ın kanser olduğunu ve sadece birkaç ay ömrü kaldığını öğrenen Rosemary suçluluk ve üzüntü duyar... Bu arada Castevet çifti Avrupa'ya tatile gitmek üzere yola çıkar. Kuşkuları yatışmayan Rosemary büyücülükle ilgili kitaplar satın alır ve dehşet verici bilgiler edinir. Kara büyüyle uğraşanlar kurbanlarının eşyalarını kullanarak onlara zarar verebilmektedir... Rosemary, kör olduktan sonra başrolü Guy'a bırakmak zorunda kalan Donald Baumgart'ı telefonla arar ve bir keresinde Guy'la adamın kravatlarını değiştirdiklerini öğrenir. Hutch'ın rahatsızlanmadan önceki ziyaretinde eldiveninin birinin kaybolduğunu da hatırlar Rosemary... Eldiveni Guy çalmıştır. Artık hiçbir kuşkusu kalmamıştır genç kadının. Bavullarını toplar ve Dr. Hill'in muayenehanesinin yolunu tutar... Rosemary'nin anlattıklarını ciddiyetle dinleyen Hill, büyücülere inanmadığını ama şehirde sürüyle manyağın cirit attığını söyler... Genç kadını en kısa sürede bir hastaneye yatıracaktır. Ama Saperstein'ın adını duyunca duraklar Dr. Hill... Aradan birkaç saat geçer... Rosemary içeride dinlenirken odaya birden Saperstein ve Guy dalar... Gerisin geriye Bramford'a götürülen Rosemary uyuşturucu iğneyle bayıltılır. Kendine geldiğinde Guy'dan sağlıklı bir erkek çocukları olduğu müjdesini alır ama sonradan ziyaretine gelen Saperstein bebeğin öldüğünü söyler. Rosemary onlara inanmaz çünkü yan taraftan hayal meyal bebek ağlamaları duymaktadır. Kendi dairelerinden Castevet'lerin dairesine açılan gizli geçidi kullanan Rosemary salonda siyah tüllerle örtülü beşiğin çevresinde kutlama yapanları görür... Guy, Roman, Minnie ve diğer tarikat müritleri ellerinde içkileri sohbet etmektedir. Aralarına sonradan Dr. Saperstein da katılır. Duvarlarda şeytanı betimleyen resimler ve Adrian Marcato'nun portreleri asılıdır. Rosemary beşiğin tüllerini açar açmaz dehşet içinde geri çekilir ve *"Bebeğimin gözlerine ne yaptınız?"* diye haykırır. Roman, bebeğin babasının Guy değil şeytan olduğunu, efendilerinin cehennemden inerek kendisiyle birlikte olduğunu söyler. Şeytan, dünyada onca kadın arasından Rosemary'yi seçmiştir ve yakında güçlüleri devirecek, tapınaklarını yıkacaktır. Tanrı ölmüş, şeytanın yılı başlamıştır... *"Yaşasın Şeytan!"* diye bağırır Roman... Diğerleri de ona eşlik eder. Rosemary, kocasının yüzüne tükürdükten sonra beşiğin yanına gelir ve sevecenlikle sallayarak ağlayan bebeği susturur...

Gücünü ürkütücü gerçekçiliği, sahici diyalogları-karakterleri, başrolünden ekstrasına kadar mükemmel kompozisyonlar sunan kaliteli oyuncularından alan bu Polanski klasiği hayaletler, zombiler, karanlık mekanlar ve rüzgar sesleri olmadan da izleyicinin korkutulacağının yıllar boyunca canlı bir kanıtı olmuş ve büyük bütçeli tür filmlerinin bayraktarlığını yapmıştır... Ira Levin'in bir çırpıda okunan romanını neredeyse birebir beyazperdeye uyarlayan Polanski, paranoya merkezli hikayeye kanlı canlı karakterlerle alabildiğine gerçekçi bir boyut katmayı, inanılmazı inanılır kılmayı, izleyiciyi olup bitenlere ikna etmeyi başarırken tedirgin edici ayrıntıları da unutmamıştır... Film boyunca karşımıza çıkan ve doğal gibi görünen her ayrıntı aslında yaklaşan kötülüğün ve komplonun habercileridir... Rosemary de seyirci gibi hep bir şeylerin yolunda gitmediğine inanır... Castevet'lerden gelen ayin müzikleri, Roman'ın delik kulakları, kör olan aktörün yerine Guy'ın seçilmesi, Hutch'ın eldiveninin tekinin kaybolması, Castevet'lerde misafir olan genç kadının intiharı huzursuzluk veren ayrıntılardır.

Önemsiz bir aktör olan Guy'ın parlak bir kariyer karşılığında karısını şeytana tapanlara sattığı geceyi basit ama etkileyici bir yemek sahnesiyle betimler Polanski... Eksantrik ihtiyarlar Minnie ve Roman'ın genç çifti yemeğe aldıkları gecenin sonlarına doğru kadınlar mutfaktayken, erkekler ciddi suratlarla sohbet etmektedir. Sohbeti duymayan seyirci, kadrajda sadece yükselen sigara dumanlarını görür... O arada Guy şeytana tapanların arasına katılmıştır bile... Rosemary'nin şeytanla birlikte olacağı geceyi yine zararsız gibi görünen bir yemek sahnesiyle aktarır Polanski... O gece bebek yapmak için kocasıyla birlikte olacağını sanan ve romantik bir gecenin hayalini kuran Rosemary, tam yemek yedikleri sırada kapı zilinin çalınmasıyla tedirginleşir. Meraklı komşu Minnie onlara ev yapımı kremşokola getirmiştir. Tatlının içindeki uyku ilacı Rosemary'nin kendinden geçmesine yetmiştir. Roman Polans-

Rosemary's Baby (Rosemary'nin Bebeği) • Mia Farrow, Sidney Blackmer

ki'nin *avangard* geçmişinden izler taşıyan, düşle gerçeğin içi içe geçtiği sahnede Rosemary tanımadığı insanlarla bir tekne gezisine çıkar; bu arada fırtına yaklaşmaktadır. Düşün devamında, mimbere benzeyen büyük bir yatağa çırılçıplak uzanmıştır; aralarında Minnie, Roman ve Guy'ın da olduğu çıplak insanlarla çevrilidir; Papa ve Jacqueline Kennedy'ye benzeyen figürlerle konuşur. Çıplak insanlar ayin yaparken, Guy birleşmek için kendisine doğru eğilir ama onun yerini birden sarı gözlü, sivri tırnaklı bir yaratık alır. *"Bu bir rüya değil! Gerçekten oluyor"* diye haykırır Rosemary... Şeytanın tecavüzüne uğradığı gecenin sonrasında sırtında çiziklerle uyanır ve insani olmayan bir şeylerin saldırısına uğradığını söyler...Guy ise Rosemary'nin çok sarhoş olduğunu ama bebek gecesini kaçırmamak için onunla yattığı yalanını uydurur...

Polanski'nin doğal ortamı bozmadan anlattığı bu tüyler ürpertici öykü dramatik ve dehşet verici sahnelerle noktalanır. Maskeler düşmüş, karakterler yerli yerlerine oturmuştur. Amca-teyze görünümlü sevimli Castevet çifti şeytanın dünyadaki egemenliğini kurmasına aracı olan büyücülerdir... Sempatik koca rolü oynayan Guy ikiyüzlü bir insan müsveddesinden başka bir şey değildir... Satanist komşuları Castevet'lerle bir anlaşma yapmış ve karısının şeytandan hamile kalması karşılığında kariyerinde ilerleme yapması sağlanmıştır. Büyücülere karşı tek başına yiğitçe mücadele eden Rosemary ise sonunda teslim bayrağını çekecektir... *"Bizden biri olmana gerek yok!"* diye Rosemary'yi teselli eder Roman Castevet... Bebeğe iyi bakması yeterlidir... Rosemary bebeği kabullenir ve sevecen bir yüz ifadesiyle beşiği sallamaya başlar... Polanski büyüyü bozmamak için siyah tüller içindeki bebeği seyirciye göstermez. Fonda, besteci Komeda'nın Mia Farrow tarafından seslendirilen melankolik ninnileri işitilirken kamera dış çekime geçer ve film noktalanır...

Roman Polanski'nin bir kaligrafi ustası gibi ince ince ve titizlikle işlediği hikaye, karakterlere can veren usta oyuncularıyla da değer kazanmıştır. Rosemary Woodhouse tiplemesiyle özdeşleşen Mia Farrow ilk önemli oyunculuk deneyiminden yüzünün akıyla çıkmış ve Oscar'lık bir performans sergilemiştir. İşbirlikçi koca Guy rolündeki John Cassavetes (aynı zamanda Amerikan bağımsız sinemasının önemli yönetmenlerinden biriydi) adeta ikiyüzlülüğün kitabını yazmıştır. Yan rollerde ise Amerikan sinemasının emektar oyuncuları Ruth Roman, (Minnie rolüyle En İyi Yardımcı Kadın Oscar'ı kazanmıştır), Sidney Blackmer (filmin en ürkünç karakteri Roman Castevet), Ralph Bellamy (satanist jinekolog Saperstein), Maurice Evans (şüpheci Hutch), Patsy Kelly ve Elisha Cook Jr. (kapıcı) harikalar yaratmışlardır. Yaşlı komşular büyücü demeye bin şahit isteyen komik tiplemelerdir; Lipton çayı içerler, Reader's Digest okurlar ve inanılmaz rüküş giyinirler... Buna karşın Bramford'un koridorları ürkütücüdür; dahi yapım tasarımcısı Richard Sylbert koridorları gotik malikaneleri andıran bir şekilde dizayn etmiştir.

"Rosemary's Baby"nin başarısının tadını çıkaramayan Polanski 1969 yılında yaşamının en büyük trajedisini yaşayacaktır. Avrupa'da yeni filmiyle ilgili görüşmeler yaparken Los Angeles'daki villasına giren, Charles Manson çetesine mensup katiller (Charles Tex Watson, Susan Atkins, Patricia Krenwinkel) 8 aylık hamile karısı Sharon Tate ve arkadaşlarını (Abigail Folger, Jay Sebring, Wojciech Frykowski, tesadüfen orada bulunan Steven Parent) vahşice öldürmüşlerdir.

1976 yılında Paramount "Look What's Happened to Rosemary's Baby" (Bak Rosemary'nin Bebeğine Ne Oldu) adlı bir devam filmini hayata geçirmiştir. Orijinal filmin kurgucusu Sam O'Steen'in yönettiği bu ikinci sınıf televizyon filminde Rosemary tarikat tarafından ortadan kaldırılırken, oğlu Adrian 21 yaşına geldiğinde şeytani merasimler için hazırlanır. "Rosemary's Baby" oyuncularından sadece Ruth Roman'ın hazır bulunduğu filmde George Maharis (Guy), Stephen McHattie (Adrian), Patty Duke (Rosemary), Ray Milland (Roman Castevet) rol almışlardır.

▸ **PARAMOUNT PICTURES-WILLIAM CASTLE YAPIMI Yön. & Sen.** Roman Polanski (Ira Levin'in romanından), **Yap.** William Castle, **Gör. Yön.** William A. Fraker, **Müz.** Krzysztof Komeda, **Kur.** Sam O'Steen, **San. Yön.** Richard Sylbert, **Kos.** Anthea Sylbert, **Oyn.** Mia Farrow (Rosemary), John Cassavetes (Guy), Ruth Gordon (Minnie), Sidney Blackmer (Roman), Maurice Evans (Hutch), Ralph Bellamy (Dr. Saperstein), Victoria Vetri (Terry), Patsy Kelly (Laura-Louise), Elisha Cook Jr. (Nicklas), Emmaline Henry (Elise), Charles Grodin (Dr. Hill), Hanna Landy (Grace), Phil Leeds (Dr. Shand), D'Urville Martin (Diego), Clay Tanner (Şeytan), Hope Summers (Bayan Gilmore), Marianne Gordon (Joan), Wende Wagner (Tiger).

RENKLİ, 35 mm. (MITCHELL), 136 DAK.

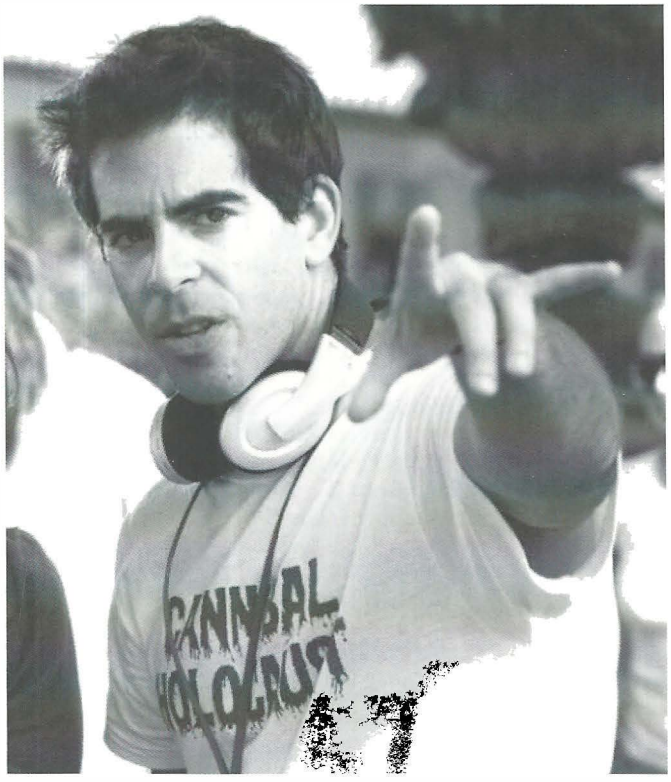
ROSENTHAL, RICK (NEW YORK, 1949) Amerikalı yönetmen. Televizyon kökenlidir. Slasher klasiği "Halloween"nin (Yabancı) devamı "Halloween II"yle (Cadılar Gecesi II) sinemaya iddialı bir başlangıç yapmasına karşın "Bad Boys" (Kötü Çocuklar), "American Dreamer" gibi filmlerinin ticari başarısızlıkları üzerine televizyona dönmüştür. Showtime televizyonu için, Alan Smithee takma adıyla çektiği "The Birds II:Land's End" Hitchcock klasiği "The Birds"ün (Kuşlar) bir çeşit yeni çevrimidir; film kimse tarafından umursanmamıştır. Ayrıca, bitmeyen "Halloween" serisinden "Halloween: Resurrection"da (Cadılar Gecesi: Diriliş) 20 yıl aradan sonra Jamie Lee Curtis'i yönetmiştir.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Halloween II (1981) • Bad Boys (1983) • Buffy the Vampire Slayer (TV 1997) • L. A. Doctors (TV 1998) • Witchblade (TV 2001) • Halloween: Resurrection (2002) • Nearing Grace (2005) • Drones (2012)

ROSSI - STUART, GIACOMO (TODI, 1925 - ROMA, 1994) İtalyan oyuncu. Ünlü aktör Kim Rossi Stuart'ın babasıdır. Sinemaya 50'lerde giren üretken Stuart 60 ve 70'lerde her türden İtalyan piyasa filminde oynamıştır. "The Last Man on Earth" (Dünyadaki Son Adam), "Operazione paura" (Korku Operasyonu), "Qualcosa striscia nel buio" (Karanlıkta Bir Şeyler Sürünüyor), "La notte che

Evelyn usci dalla tomba" (Evelyn'in Mezarından Çıktığı Gece), "Sette scialli di seta gialla" (Şeytanın Kızı), "La morte ha sorisso all'assassino" (Ölüm Cinayet Sırasında Gülümsüyordu), "Il vizio ha le calze nere" (Ustura) başlıca tür çalışmalarıdır.

- **SEÇME FİLMLERİ:** The Last Man on Earth (1964) • I coltelli del vendicatore (1966) • Operazione paura (1966) • La notte che evelyn usci dalla tomba (1971) • Qualcosa striscia nel buio (1971) • Setta scialli di seta gialla (1972) • La morte ha sorisso all'assassino (1973) • La sanguisuga conduce la danza (1975) • Il vizio ha le calze nere (1975)

Eli Roth

ROTH, ELI (BOSTON, 1972) Amerikalı yönetmen, yapımcı, senarist, oyuncu. 80'lerin *gore* ürünlerine saygı duruşunda bulunan, kan ve şiddet içerikli filmleriyle çıkış yapmıştır. Tatil için gittikleri ormanlık bölgede insan eti yiyen ölümcül bir virüsün pençesine düşen gençlerin kana bulanmış hikayesini anlatan "Cabin Fever" (Dehşetin Gözleri) ilk sinema filmidir; Quentin Tarantino'nun rehberliğinde yönettiği "Hostel" (Otel) Slovakya'da kız peşine düşen iki Amerikalı ve bir İzlandalı gencin, zengin müşterilerine parayla adam öldürme olanağı tanıyan bir çetenin tuzağına düşmeleriyle gelişen dehşet verici olayları konu edinir; Roth vahşet ve sadizmin akıl almaz işkence sahneleriyle hayat bulduğu bu tartışmalı filmin devamını da çekmiştir. Sadistik ölüm oyunlarına erkeklerin yerine genç kızların alet olduğu "Hostel: Part II"de (Otel 2) 70'lerin İtalyan piyasa filmlerinin ünlü oyuncuları Edwige Fenech, Luc Merenda ve kült yönetmen Ruggero Deodato'nun küçük rolleri vardır. Önceki filmin hayatta kalmayı başaran tek karakterinin öldürülmesiyle açılan film Slovakya'da macera arayan üç Amerikalı genç kızın, ölüm çetesinin işkence kalesinde tutsak düşmelerini anlatır. Quentin Tarantino'nun İkinci Dünya Savaşı fantezisi "Inglorious Basterds"de (Soysuzlar Çetesi) kafa derisi yüzücüsü bir Nazi avcısını canlandırmıştır. Son filmlerinden "The Green Inferno" (Yeşil Cehennem) 70'lerde moda olan İtalyan yamyam filmlerine saygı duruşunda bulunur; "2001 Maniacs" (2001 Manyak), "The Last Exorcism" (Son Ayin), "Aftershock" (Artçı Şok), "The Sacrament" (Ayin) filmlerinin yapımcısıdır.

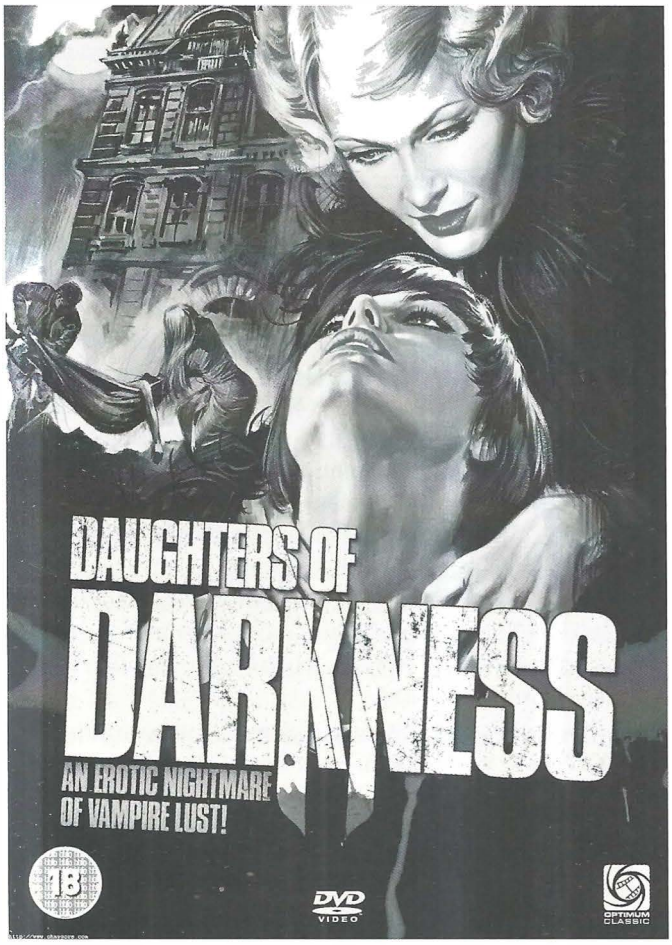
- **FİLMOGRAFİ:** Cabin Fever (2002) • Hostel (2005) • Hostel: Part II (2007) • The Green Inferno (2013) • Knock, Knock (2015)

ROTHMAN, STEPHANIE (PATERSON, NEW JERSEY, 1936) Amerikalı yönetmen. İstismar (exploitation) alanında çalışan ilk kadın yönetmendir. Kariyerine "Blood Bath" (Kan Banyosu) ve "Ruby" gibi yönetmenleri (Jack Hill, Curtis Harrington) kovulan filmleri tamamlayarak başlamıştır. Roger Corman'ın yapımcılığında çektiği "The Velvet Vampire" (Kadife Vampir) ve fütüristik "Terminal Island" (Son Ada) en tanınmış yapıtlarıdır. Diğer filmleri istismar pazarına yöneliktir.

- **FİLMOGRAFİ:** Blood Bath (1966) • It'a Bikini World (1967) • The Student Nurses (1970) • The Velvet Vampire (1971) • Group Marriage (1973) • Terminal Island (1973) • The Working Girls (1974)

LA ROUGE AUX LÈVRES (Kırmızı Dudaklar) Harry Kümel'in yönettiği 1971 tarihli Belçika - Fransa Batı Almanya ortak yapımı film. Senaryosu Harry Kümel, Pierre Drouot ve Jean Ferry tarafından yazılmıştır; Pierre Drouot aynı zamanda filmin yapımcılarından biridir. Çekimleri Ostend (Hotel Des Thermes), Brüksel (Hotel Astoria), Brugge ve Meise'de yapılmıştır. Devlet yardımı almadan, kısıtlı bir bütçeyle gerçekleştirilen bu artistik vampir filmi gösterildiği dönemde kötü eleştiriler almasına karşın ilerleyen yıllarda kültleşmiştir. Ülkemizde 1973 yılında "Kırmızı Dudaklar" adıyla vizyona giren filmin Blue Underground logolu DVD'si 2006 yılında piyasaya çıkmıştır. DVD'nin ekstralarında yönetmen Harry Kümel, baş erkek oyuncu John Karlen, gazeteci David Del Valle'in sesli yorumlarının dışında kadın oyuncular Danielle Ouimet, Andrea Rau'yla yapılan söyleşiler ve "Location of Darkness" (Karanlığın Mekanları) adlı bir belgesel yer almaktadır. Belgeselde Harry Kümel ve yapımcı Pierre Drouot izleyiciyi filmin çekildiği muhteşem mekanlarda nostaljik bir yolculuğa çıkarmışlardır.

- **KONU:** Yeni evli çift Stefan ve Valerie balaylarında trenle İngiltere'ye doğru giderken (Stefan'ın annesiyle tanışacaklardır) Belçika Ostend'de zorunlu bir mola verirler. Kaldıkları denize nazır, saray yavrusu lüks otelde in cin top oynamaktadır. Aynı gece otele yeni konuklar gelir: Kontes Elizabeth Bathory ve genç-güzel yardımcısı (sevgilisi) Ilona... Otelin yaşlı katibi kontesi görünce şaşkınlıktan küçük dilini yutacakmış gibi olur. Bathory'i 40 yıl kadar önce,

La rouge aux lèvres (Kırmızı Dudaklar) İngiliz DVD kapağı

henüz genç bir oda görevlisiyken gördüğünü iddia etmektedir. Üstelik kontes o günden bu yana hiç yaşlanmamıştır. Kontes, katibin söylediklerine güler geçer ve yeni evli çiftle tanışır. Ertesi sabah Valerie odada kahvaltısını yaparken gazetede gördüğü bir cinayet haberini Stefan'la paylaşır. Brugge şehrinde genç bir kız öldürülmüştür. Günü birliğine Brugge'a giden yeni evliler çevreyi gezerken boğazı kesilerek öldürülen başka bir genç kızın cesedinin morga götürülüşüne tanık olurlar. Cesedi görmek için çabalayan Stefan müthiş bir zevk almış ve farklı bir kişiliğe bürünmüştür. Bu arada Valerie kocasına annesini araması için sürekli baskı yapmaktadır. Stefan sonunda razı olur ve annesine telefon açar. Ama telefonunun öbür ucundaki kişi annesi değil parayla seks yaptığı yaşlı eşcinsel partneridir. O gece Valerie'yi kemeriyle acımasızca döven Stefan'ın sadistik doğası artık iyice açığa çıkmıştır. Eşyalarını toplayan Valerie herkes uyurken sessizce otelden ayrılır ve tam trene binmek üzereyken kontes tarafından durdurulur. Kontes genç kadını birkaç gün daha kalması için ikna eder. Bathory aslında genç kızların kanlarıyla beslenen, 350 yaşını devirmiş bir vampirdir. Brugge'daki faili meçhul cinayetlerin de sorumlusu olan Bathory başta karşı koymasına karşın Valerie'yi öpücükleriyle baştan çıkarır. Bu arada otelde Stefan ve Ilona tutkuyla sevişmektedir... Stefan banyodaki bir itişme sırasında Ilona'yı kazayla öldürür... Otele geri dönen Bathory ve Valerie banyoda Ilona'nın cesedinin üzerine eğilmiş çıplak Stefan'la karşılaşırlar. Kontes gayet soğukkanlıdır ve hiç üzülmemiştir. Cesedi hep birlikte şehir dışındaki kumluk bir araziye gömerler. Otele döndüklerinde Stefan şehri terk etme hazırlıkları yapmaktadır. Valerie'ye eşyalarını toplamasını söyler ama genç kadın tercihini kontesten yana kullanır... Sinirlenen Stefan, Valerie'yi tokatlamaya başlar... Bathory ve Valerie kocaman bir kristal kaseyi Stefan'ın yüzüne bastırarak adamı boğarlar. Kırılan kasenin parçaları Stefan'ın bileklerini keserken, kadınlar iştahla akan kanları içerler. İki sevgili Ostend'i terk ederken yavaş yavaş gün ağarmaktadır. Kontes, arabayı kullanan Valerie'yi daha hızlı gitmesi için uyarır. "*Daha hızlı sevgilim, daha hızlı*" diye fısıldamaktadır. Ama günün ışımasıyla Valerie direksiyon hakimiyetini kaybeder ve hızla bir ağaca çarpar. Camdan dışarı fırlayan kontes Bathory göğsünü delip geçen bir ağacın sivri dalına asılı kalır...

La rouge aux lèvres (Kırmızı Dudaklar) • Delphine Seyrig

Birkaç ay sonra Valerie'yi tenis kıyafetleri giymiş genç bir çiftle kol kola yürürken görürüz. Onlara çok yakın arkadaş olacaklarını söyler... Kontes Bathory'nun sesiyle konuşmaktadır. Sırtındaki pelerini tıpkı bir yarasanın kanatlarını açtığı gibi iki yana doğru açar ve genç çifti sarıp sarmalar...

"La rouge aux lèvres"in ana karakteri Elizabeth Bathory aristokrat kitle katili Erzsebet Bathory ile Le Fanu'nun ünlü vampir romanındaki yaşlanmak bilmeyen lezbiyen vampir

La rouge aux lèvres (Kırmızı Dudaklar) • Danielle Ouimet, John Karlen

La rouge aux lèvres (Kırmızı Dudaklar) • John Karlen, Andrea Rau

Carmilla'nın tuhaf bir karışımıdır. Osmanlılara karşı savaşan Bathory sülalesinden gelen Macar kontes Erzsebet Bathory (1560 - 1614) dünya suç tarihinin en kötü ünlü kitle katillerinden (aynı zamanda en azılı Türk düşmanlarından) biri sayılır. Kanlı Kontes olarak anılan ve yardımcılarıyla birlikte yüzlerce bakire kızın ölümünden sorumlu tutulmuş, 1610'da Csetje kalesine hapsedilmiş, 1614'te burada eceliyle ölmüştür. Kurbanlarının kanlarıyla banyo yaptığı rivayet edildiği için kontesin yaşamı daha çok vampir filmleriyle özdeşleşmiştir. Peter Sasdy'nin "Countess Dracula"sı (Kontes Drakula), Walerian Borowczyk'in "Immoral Tales"i (Ahlaksız Hikayeler), Jesús Franco'nun "Vampyres Lesbos"u gibi Kümel'in filmi de biseksüel kontesin yaşam öyküsünü kurgusal bir zemine oturtmuştur. Ama gerek gerçeküstücü görselliği, gerek terk edilmişlik duygusu veren şık ve esrarlı mekanları, gerekse genç yaşta bir deniz kazasına kurban giden François De Roubaix imzalı muhteşem müzikleriyle sözü edilen filmlerden çok daha etkileyicidir ve erotik vampir türüne o zamana dek görülmemiş düzeyde estetik boyutlar katmıştır. 60 ve 70'lerde seçkin sinema adamları Alain Resnais, François Truffaut, Fred Zinnemann, Joseph Losey ve Luis Buñuel'le çalışan zarif Fransız aktris Delphine Seyrig'in (1932 - 1990) şahane bir kompozisyonla can verdiği Bathory karakteri Marlene Dietrich benzeri kostümleri, aristokrat havası ve sevecen görünümüyle klasik vampir filmlerindeki sivri dişli, saldırgan vampir tiplemelerinden çok farklıdır.

La rouge aux lèvres (Kırmızı Dudaklar) •
Delphine Seyrig, Danielle Ouimet, John Karlen

"La rouge aux lèvres"in hiçbir karesinde vampirleri çağrıştıran (tabut, haç, sarımsak) herhangi bir imge yer almazken, erotik tansiyon sürekli yükselmiş ve karakterlerin cinsel fantezileri öne çıkmıştır. Hollandalı görüntü yönetmeni Eddy van der Enden'in Belçika'nın turistik kentleri Ostend ve Brugge'u tekinsiz yerlere dönüştüren stilize kamera çalışması ise her türlü övgünün üzerindedir.

Finansal sorunların üstesinden gelen Kümel ve yapım ekibi bunun karşılığını gişede fazlasıyla almıştır. Çıplaklığın, seksin ve korkunun moda olduğu 70'lerin ürünü olan "La rouge aux lèvres" hem Avrupa hem de Amerika'da seyirciden büyük ilgi görmüştür. O zamanlar Alain Resnais'yle yaşayan Delphine Seyrig (Kümel, prestijli yönetmenlerle çalışan Seyrig'in böylesine açık saçık bir filmde oynamayacağını düşünmüştür) yönetmen sevgilisinin tavsiyesiyle rol teklifini kabul etmiştir. Valerie rolündeki güzel Danielle Ouimet Kanadalıdır ve daha önce birkaç erotik filmde rol almıştır. Bathory'nin sevgilisini oynayan Stuttgart doğumlu Andrea Rau bu filmden önce Alman seks komedilerinde gözükmüş, sadist koca John Karlen ise "Dark Shadows" ve "Cagney&Lacey" gibi popüler TV dizileriyle isim yapmıştır.

▸ **SHOWKING FILMS - MAYA FILMS - CINE VOG FILMS - ROXY FILM YAPIMI Yön.** Harry Kümel, **Sen.** Pierre Drouot, Jean Ferry, Harry Kümel, **Yap.** Paul Collet, Henry Lange, Pierre Drouot, **Gör. Yön.** Eduard Van Der Enden, **Müz.** François De Roubaix, **Kur.** Denise Bonan, August Verschueren, Hans Zeiler, **Kos.** Bernard Perris, **San. Yön.** Françoise Hardy, **Mak. Ef.** Pascale Kellen, **Oyn.** Delphine Seyrig (Elizabeth Bathory), John Karlen (Stefan), Danielle Ouimet (Valerie), Andrea Rau (Ilona), Paul Esser (Resepsiyonist), Georges Jamin (Adam), Joris Collet (Uşak), Fons Rademakers (Anne).

RENKLİ, 35 mm, 100 DAK. (Sansürsüz Versiyon)

RUBEN, JOSEPH (BRIARCLIFF, NEW YORK, 1950) Amerikalı yönetmen. Sinema kariyerine seks ağırlıklı bağımsız yapımlarla başlayan Joseph Ruben ilerleyen yıllarda "The Stepfather" (Üvey Baba), "Sleeping with the Enemy" (Yatağımdaki Düşman), "The Good Son" (İyi Evlat) gibi psikopat karakterlerin etrafında dönen gerilimler ve bilim kurguyla gerilimi harmanlayan melez filmler (Dreamscape, *Cehennem Düşleri* - The Forgotten, *Gizemli Parçalar*) yönetmiştir. En iyi filmi "The Stepfather"da aile değerlerinin kutsallığına inanan bin bir suratlı bir psikopat, karısı ve çocuklarını soğukkanlılıkla katlettikten sonra kimlik değiştirerek başka bir kasabaya yerleşir. Problemli bir kız çocuğu olan dul bir kadınla evlenmiştir. Örnek bir aile babası portresi çizmesine karşın üvey kızı bir şeylerden kuşkulanmaktadır.

▸ **FİLMOGRAFİ:** The Pom Pom Girls (1976) • Joyride (1977) • Dreamscape (1984) • The Stepfather (1987) • Sleeping with the Enemy (1991) • The Good Son (1993) • Money Train (1995) • The Forgotten (2004) • Penthouse North (2012)

RUBIN, BRUCE JOEL (DETROIT, 1943) Amerikalı senaryo yazarı. Metafizik izleklerle örülü senaryolarıyla özellikle 90'larda adından çok söz ettirmiştir. Ölümden sonra yaşam deneyimleriyle ilgili senaryoları "Ghost"

(Hayalet) ve "Jacob's Ladder"la (Dehşetin Nefesi) ünlenen Rubin, ölümcül bir hastalığa yakalandıktan sonra çocuğu olacağını öğrenen bir adamın dramını konu alan "My Life"ı (Hayatım) hem yazmış hem de yönetmiştir. Son olarak Alman yönetmen Robert Schwentke'nin ikinci Hollywood filmi "The Time Traveller's Wife"ın (Zaman Gezgininin Karısı) senaryosunu yazmıştır.

- **FİLMOGRAFİ:** Deadly Friend (1986) • Ghost (1990) • Jacob's Ladder (1990) • Deceived (1991) • My Life (1993) • Deep Impact (1998) • Stuart Little 2 (2002) • The Last Mimzy (2007) • The Time Traveler's Wife (2009)

RUBINSTEIN, RICHARD P. (NEW YORK, 1947) Amerikalı yapımcı. 70'lerin ortalarında George Romero ile birlikte Laurel Entertainment adlı yapım şirketini kurmuş ve ünlü yönetmenin klasikleşen filmleri "Martin", "Dawn of the Dead", "Day of the Dead" ve "Creepshow"u finanse etmiştir. Romero'nun ortaklıktan ayrılmasından sonra Stephen King uyarlamalarıyla (Pet Sematary, The Stand, The Langoliers, Thinner...) yoluna devam eden Rubinstein "Dawn of the Dead"in yeni çevriminin prodüktörlüğünü de yapmıştır. Başlıca televizyon çalışmaları: "Tales from the Dark Side", "Monsters", "Golden Years"... Erkek kardeşi Donald Rubinstein bir bestecidir. (Martin, Tales from the Darkside, Bruiser)

- **FİLMOGRAFİ:** Martin (1977) • Dawn of the Dead (1978) • Tales from the Dark Side (TV 1984) • Day of the Dead (1985) • Pet Sematary (1989) • The Stand (TV 1994) • The Langoliers (TV 1995) • Thinner (1996) • Night Flier (1997) • Dune (TV 2000) • Children of Dune (TV 2003) • Dawn of the Dead (2004)

RUHUN ZAPT EDİLMESİ Ruhun zapt edilmesi (posesyon) "Büyünün, Cadılığın ve Okültizmin Tarihi" (W. B. Crow, Dharma Yayınları, Çev. Fulya Yavuz) adlı kaynak kitapta şöyle tanımlanır: "Ölüm olayıyla bedenini terk etmiş bir ruhun, bir bedenliyle bağlantı kurup onu geçici olarak egemenliği altına alması, bedenini kullanması. Musallat olan tekamül düzeyi geri bir varlıksa ve sürekli bir ilişki kurmaya çalışıyorsa *posesyon* patolojik bir hal alır ve *obsesyon* durumuna dönüşür". Bunun dışında posesyon, şeytani güçlerin marifetiyle de (demonic possession) vuku bulabilir. O zaman şeytanın ya da doğaüstü varlıkların esir aldığı insanlar veya hayvanlar -hatta cansız objeler- her türlü kötülüğün kaynağı olur. Tarihten ilk örnekler milattan önceye dayanmaktadır. Matta, Luka ve Markos İncillerinde Hz. İsa'nın bedenleri zaptedilmiş insanları iyileştirdiği söylenir. Engizisyon yıllarında şeytan çıkartma eylemi bir kitle eğlencesine dönüşmüş ve meydanlarda toplanan binlerce insan tarafından izlenmiştir.

Ruhun Zapt Edilmesi• The Exorcist (Şeytan) • Linda Blair

Korku sinemasında *posesyon* olgusu daha çok şeytani bağlantılarla ele alınmıştır. Crow'un kitabında *posesyon*'la ilgili tarihten çarpıcı bir örnek de verilmiştir. Rönesans öncesinde, Urbain Grandier (1590 - 1634) adlı kadınlara düşkün Fransız Katolik rahip, yerel bir manastırda yaşayan rahibelerin büyücülük suçlamasına maruz kalır ve kendisine diş bileyen kardinalin önayak olmasıyla diri diri yakılarak öldürülür. Ruhlarının, Grandier'nin yönlendirdiği şeytan tarafından ele geçirildiğini iddia eden rahibeler histerik, müstehcen davranışlar sergiler. Ken Russell'ın, 1971'de Aldous Huxley'nin "The Devils of Loudun" isimli romanını esas alarak çektiği "The Devils"de (Şeytanlar) suçsuz yere yakılan eksantrik rahip Grandier'yi Oliver Reed, kendisine ölümcül bir tutkuyla bağlanan rahibeyi ise Vanessa Redgrave canlandırmıştır.

William Peter Blatty'nin 1949'da cin çarpmasına uğramış 13 yaşındaki bir çocuğun yaşadıklarından yola çıkarak yazdığı "The Exorcist" (Şeytan) kısa bir süre sonra sinemaya uyarlanmış ve adını modern korku sinemasının kilometre taşlarına altın harflerle yazdırmıştır. "The Exorcist"de hem masum bir kız çocuğunun ruhunun zapt edilmesi, hem de Hristiyan inanışının bir parçası olan *exorcism* (şeytan kovma) eylemi çarpıcı sahnelerle işlenmiştir. Ticari zorunlulukların ürünü olan saçma devam filmi "Exorcist II: The Heretic" şeytan kovmanın dört yıl sonrasında yaşananları konu edinmektedir; karakterler dışında original metinle hiçbir alakası yoktur; William Peter Blatty tarafından haklı olarak reddedilmiştir. İngiliz sinemasının ustalarından John Boorman'ın yönettiği filmde, çocukluktan genç kızlığa adım atan Regan'ın (Linda Blair) ruhunun bir kez daha şeytan tarafından ele geçirilmesi üzerine kilisenin görevlendirdiği bir rahibin (Richard Burton) Afrika'da çekirge sürülerinin içinde yaşayan Pazuzu adlı iblisin izini sürmesi konu edinilir. William Peter Blatty'nin bizzat yönetmen koltuğuna oturduğu, kıymeti bilinmemiş "The Exorcist III" yıllar önce idam edilen bir seri katilin yön-

Ruhun Zapt Edilmesi• The Devils (Şeytanlar) • Vanessa Redgrave

Ruhun Zapt Edilmesi• L'anticristo (Deccal) • Carla Gravina

temlerini kopyalayarak Georgetown şehrinde gaddarca cinayetler işleyen esrarengiz bir katilin (ya da katillerin) peşine düşen deneyimli bir polisin (ilk filmin sinemasever dedektifi Kinderman) hikayesini anlatır. Kinderman araştırmalarını derinleştirdikçe korkunç gerçeklere adım adım yaklaşır. Katilin 15 yıl önce (ilk filmde) yaşanan şeytan kovmayla yakından ilişkisi vardır. İkincisi gibi fiyaskoyla sonuçlanan dördüncü *Şeytan* filmi "Exorcist: The Beginning" ilk filmin şeytan kovucularından rahip Merrin'in Afrika'da misyonerlik yaptığı gençlik yıllarında geçmektedir. Merrin, Kenya'da Hristiyanlığın henüz Afrika'ya ulaşmadığı bir dönemde yapılmış bir Bizans kilisesinde kazılar yaparken şeytanla ilk kez yüzleşecektir. "The Exorcist"deki Linda Blair'in meşhur örümcek yürüyüşü ilk kez 1963 tarihli İtalyan filmi "Il demonio"da (Şeytan) İsrailli oyuncu Dalilah Lavi'nin müthiş performansıyla hayat bulmuştur. Bir korku filminden çok boş inançların sorgulandığı karanlık bir drama olan "Il demonio" Güney İtalya'daki Orta Çağ şehri Matera'da çekilmiştir; kasaba halkı tarafından ruhu zaptedilmiş bir büyücü olarak damgalanan genç bir köylü kızının hikayesini anlatır; etkileyici *şeytan kovma* sahneleriyle gelecekteki posesyon filmlerine zemin hazırlamıştır. Yönetmeni Brunello Rondi "Sekiz Buçuk", "Tatlı Hayat", "Satyricon" gibi Fellini filmlerinin senaryolarına katkıda bulunmuş önemli bir isimdir; Rondi ilerleyen yıllarda softcore seks filmlerine imza atmıştır.

70'lerde mantar gibi biten *ruhun zapt edilmesi* konulu filmlerin çoğunluğu Kıta Avrupası (İtalyan, İspanyol) kökenlidir ve pek çoğu "The Exorcist"i hiç çekinmeden taklit etmiştir. Bu ucuz bütçeli yapımların nispeten eli yüzü düzgün olanlarından "L'anticristo"da (Deccal) bir İtalyan kontunun psikolojik sorunları olan felçli kızı, bir psikoanaliz sırasında önceki hayatında büyücü olarak yaşadığının ayırdına varır. Ruhu şeytani güçlerin emrine giren genç kadın, erkek kardeşini bile baştan çıkartmaya çalışan, ağzı bozuk bir şeytan neferine dönüşecektir. Konu her ne kadar farklı olsa da "The Exorcist"in en dehşet verici sahneleri (havaya yükselme, kusmuk fırlatma, kutsal şeylere küfretme, şeytani ses tonuyla konuşma, mastürbasyon yapma, eşyaların yerlerinin yer değiştirmesi) birebir kopyalanmıştır. Yapımcı firma Warner Bros'un dava ettiği "Chi sei?" (Kimsin Sen?) adlı İtalyan filminde de durum farklı değildir. "The Exorcist"in en can alıcı bölümleri yine utanmazca kopyalanırken, "Rosemary's Baby" de yağmadan nasibini almıştır. İngilizce konuşan ülkelerde "Beyond the Door", ülkemizde ise dağıtımcıların yutturmacasıyla *Şeytan* adıyla vizyona giren ve hiç de küçümsenmeyecek bir gişe yapan filmin konusu ruhu şeytan tarafından zapt edilen hamile bir kadının (ruhunu şeytana satan bir yabancıyla kocasını aldatmıştır) çevresinde gelişmektedir. 70'lerde Andrea Bianchi, Mario Gariazzo, Angelo Panaccio, Mario Bianchi Montero gibi İtalyan B sinemasının bezirgan yönetmenleri çıplaklık katsayısı yüksek filmleriyle konuyu pornografi arenasına taşımışlardır. Andrea Bianchi'nin hardcore seks sahneleriyle zenginleştirilmiş (!) "Malabimba"sında ruhu şeytani bir kontesin emrine giren genç bir kız, çevresindekileri erkek, kadın, akraba ayırt etmeksizin birer birer baştan çıkartır; Nicholas Moore takma adıyla pek çok pornoya imza atan Mario Bianchi, Montero'nun yönettiği "La bimba di Satana"da (Şeytanın Kızı) kocası tarafından boğularak öldürülen kadın, kızının ruhunu zapt ederek intikam (ve seks) peşine düşer; "Naked Exorcism", "Cries and Shadows", "The Return of the Exorcist" gibi alternatif İngilizce başlıklarla piyasaya sürülen "Un urlo nelle tenebre" (Karanlığın Çığlığı) geçmişte kara büyü ayinlerinin yapıldığı bir evde oturan varsıl bir ailenin oğlunun şeytanın hakimiyetine girmesini konu edinmektedir. Grup seks sahneleriyle bezeli bu 5. sınıf filmde "Thieves' Highway" ve "The Godfather"ın oyuncularından Richard Conte şeytan kovucu rahibi canlandırmıştır. Mario Gariazzo imzalı "L'ossessa"da (Saplantı) İsa'yla birlikte çarmıha gerilmiş bir hırsızın heykelini onaran güzel sanat tarihi öğrencisi, günahkar adamın ruhu tarafından esir alınır.

70'lerin İtalya'sında "The Exorcist"in mirasını sömüren bu tarz seks ağırlıklı filmlerin yanısıra başka kurnazca denemeler de yapılmıştır. Korku sinemasının doyumsuz örneklerinin yaratıcısı Mario Bava'nın 1973'te vizyona giren "La casa dell' esorcismo"su (Şeytan Çıkartma Evi) aslında yönetmenin ticari gösterime çıkmayan 1972 tarihli sürrealist başyapıtı "Lisa e il diavolo"nun (Lisa ve Şeytan) yeniden kurgulanmış bir versiyonudur. Toledo'nun tarihi güzelliklerini keşfederken kaybolan ve tuhaf insanların oturduğu bir malikaneye sığınan çekici bir turistin yaşadığı gerçeküstü deneyimleri anlatan "Lisa e il diavolo"yu satamayan yapımcı Alfredo Leone filme "The Exorcist"den apartılmış yeni sahneler ekleyerek akıl almaz bir uyanıklığın kahramanı olmuştur... "The Exorcist"in kusmuklu, küfürlü ve mastürbasyonlu sahnelerinin birebir kopyalandığı çekimler sırasında Leone'ye danışmanlık yapan Bava doğal olarak ortaya çıkan sonuçtan memnun kalmamış ve jeneriğe yönetmen olarak uyduruk bir isim (Mickey Lion) yazılmıştır... Bitmek tükenmek bilmeyen "The Exorcist" (ve "The Omen") klonlarından biri de 1977'de çekilmesine karşın 1979'da gösterime çıkan "Un ombra nell'ombra"dır (Gölge İçindeki Gölge). Çıplak kadınların fink attığı gülünç bir büyü-dans sahnesiyle açılan bu acayip film gençlik yıllarında şeytanın cazibesine kapılan dört eski satanist ka-

dının çevresinde gelişen bir hikaye anlatır. Aradan seneler geçer, kadınlar geçmişe sünger çekmek isterler. Ama karanlıklar prensi çok kıskanç bir sevgilidir... Arada bir ortaya çıkarak kadınların ilişkiye girdiği erkeklerin ödlerini kopartır. Bu arada kadınlardan birinin 13 yaşındaki kızı kötücül davranışlar sergilemektedir. Annesi şeytan kovucu bir rahibin yardımıyla kızını huzura kavuşturmak ister... Ama nafiledir... Filmin son sahnesinde şeytanın yönlendirdiği kız Papa'yı öldürmek için Vatikan'a doğru yola çıkar. Roman yazarı Pier Carpi'nin yönettiği, Ian Bannen, Irene Papas, Frank Finlay, Valentina Cortese gibi prestijli isimlerin rol kestikleri filmin bir sahnesinde Lara Wendel'in canlandırdığı (o sırada 13 yaşını doldurmuştur) şeytani kız annesiyle yarı çıplak kavga eder... Reşit olmayan Wendel'in başka sahnelerde de çıplak pozları yer almıştır. Carmen Russo, Dirce Funari, Sofia Dionisio, Marisa Mell, Sonia Viviani ve Patrizia Webley filmin diğer çıplak oyuncularıdır.

Ruhun Zapt Edilmesi• Magdalena vom Teufel bessessen (Magdalena, Şeytan Tarafından Zapt Edilmiş) • Dagmar Hedrich

70'lerde inanılmaz fantastik filmler üreten Türk Sineması dünyada yaşanan "The Exorcist" çılgınlığına yabancı kalmamıştır. "The Exorcist"in birebir yerli versiyonu "Şeytan" sinemamızın önemli isimlerinden Metin Erksan tarafından filme alınmıştır. Ülkemizde yeterince ilgi görmeyen yerli "Şeytan"da Linda Blair'e çok benzeyen Canan Perver, Cihan Ünal, Meral Taygun ve Agah Hün başrolleri paylaşmışlardır. Kaliteli *giallo*'larda imzası olan İtalyan Massimo Dallamano *posesyon* filmlerinin rüzgarına kapılan yönetmenlerden biridir. Tablo güzelliğindeki mekanları, şahane sinematografisi (Franco Delli Colli) ve Stelvio Cipriani imzalı melankolik müzikleriyle izleyiciyi cezbeden ve istismar sinemasının klişelerine yüz vermeyen "Il medaglione insanguinato" (Lanetli Madalyon) merhum Dallamano'nun biricik doğaüstü filmidir. Bu kıyıda köşede kalmış filmin konusu alt türün meraklıları için hiç de yabancı değildir. BBC için belgeseller hazırlayan Michael Williams eşini esrarengiz bir yangın sonucunda kaybetmiştir ve olayın şokunu atlatamayan 10 yaşındaki kızı Emily'le birlikte Londra'da yaşamaktadır. Bir gün, kızına tıpatıp benzeyen bir çocuğun, şeytani bir figürle birlikte betimlendiği, Rönesans dönemine ait bir tablonun dialarını gören ve çok etkilenen Williams, tabloyla ilgili belgesel çekmek için İtalya'nın yolunu tutar. Kızı Emily ve dadısı Jill de bu yolculukta kendisine eşlik edecektir. Williams'ların taşındıkları tarihi kasabanın sakinlerinden medyum bir kontes, Michael'a tabloyla ilgili tedirgin edici açıklamalarda bulunur. Tablo, 18. yüzyılda yaşamış Emilia adındaki genç bir büyücünün idam edildiği gün yapılmıştır. Belgeselin çekimleri sırasında Emily'nin davranışları iyice tuhaflaşırken, Michael'ı gizliden gizliye seven dadı Jill tuhaf bir kazaya kurban gider. Kontes, Emily'nin ruhunun kötü kalpli büyücü Emilia tarafından zapt edildiğine inanmaktadır. Michael'ın kızına hediye ettiği antika madalyonun da olup bitenlerle yakından ilişkisi vardır.

70'lerde Avrupa korku sinemasının İtalya'dan sonra ikinci adresi sayılan İspanya'da da *posesyon* filmleri bolca üretilmiştir. Bilmeden satanistlerin ayinine katılan genç bir kızın ruhunun ölmüş babası tarafından zapt edilmesini ve kasabanın rahibinin şeytan çıkartma seanslarıyla kızı huzura kavuşturmasını konu edinen Juan Bosch imzalı "Exorcismo" ile yaşlı bir büyücünün gazabına uğrayarak posesyona uğrayan bir kız çocuğunun hikayesini anlatan "La endemoniada" (Şeytani) hispanik *posesyon* filmlerinin en popüler örnekleridir... Seks filmlerinin zirve yaptığı bir dönemde gösterime giren Alman yapımı "Magdelena, vom Teufel bessessen" (Magdelena, Şeytan Tarafından Zapt Edilmiş) konuyu İtalyan filmleri gibi daha çok cinsel sömürü malzemesi olarak kullanmıştır. Erotik "Schulmädchen-Report" (Okullu Kızlar Raporu) serisiyle tanınan Walter Boos'un yönettiği bu korku kılıflı seks filmi, yatılı kızlar okulunda öğrenim gören Magdelena adlı genç bir kızın şeytani bir varlığın tecavüzüne uğramasından sonra gelişen olayları konu almaktadır. Ruhu zapt edildikten sonra pek giyinik dolaşmayan ve önüne geleni yatağa atan Magdelena sonunda bir rahibin yardımıyla huzura kavuşur. Ülkemizde seks filmleri oynatan sinemalarda gösterilmiştir.

Şeytan, filmlerde her zaman canlı varlıklarla uğraşmamıştır. "Cat Ballou", "A Man Called Horse" gibi sıradışı westernlerin yönetmeni Elliot Silverstein'ın "The Car"ında (Şeytanın Arabası) şeytani güçlerin himayesindeki simsiyah bir otomobil cehennemi yeryüzüne indirir. Sert esen rüzgarların ardından sinir bozucu kornasını çalarak beliren ve etrafı kırmızımsı bir bakış açısıyla tarayan füme camlarla kaplı arabanın sürücü koltuğunda kimse oturmamaktadır. Amerika'nın güneybatısındaki bir kasabayı ziyaret eden katil otomobil, kanyonda geziye çıkan iki bisikletiyle bir otostopçuyu ezdikten sonra kasaba sakinlerinin kâbusu olur. Şeytan kilisesinin kurucusu, kara papa Anton LaVey filme danışmanlık yapmıştır; kadroda James Brolin'in yanısıra (kasabanın maço şerif yardımcısı) R. G. Armstrong, Ronny Cox ve John Marley gibi kaliteli karak-

ter oyuncuları yer almıştır. Fransız yönetmen Alexandre Aja'nın ABD ve Romanya'da çektiği "Mirrors" (Aynalar) filminde şeytani varlıklar yangında kül olmuş eski bir alışveriş merkezindeki aynaların içine gizlenmişler ve bekçilik yapan eski bir polisle ailesinin canlarına kastetmişlerdir. Baştan savma senaryo ve kötü oyunculuktan muzdarip olan "Mirrors" bir Güney Kore filminin yeni çevrimidir. Başroldeki Kiefer Sutherland aynı zamanda filmin yapımcıları arasındadır. New Line Cinema yapımı "The Astronaut's Wife" (Astronotun Karısı) ilk kez uzayda vuku bulan bir posesyonu beyazperdeye taşımıştır; Johnny Depp bir uzay görevinden döndükten sonra davranışları tamamıyla değişen astronot rolündedir.

Ruhun Zapt Edilmesi • The Possession of Joel Delaney (Sapık Ruhlar) • Shirley MacLaine

Irkçılık, sınıf farklılıkları gibi sosyal konuları gündeme getiren "The Possession of Joel Delaney" (Sapık Ruhlar) 70'lerin en kayda değer *posesyon* filmlerinden biridir. Zaman zaman bir belgesel kalitesi yakalayan (gerçek bir ruh kovma ayini yer almaktadır) New York dekorlu filmi daha çok TV çalışmalarıyla hatırlanan Hint kökenli İngiliz Waris Hussein (1938) yönetmiştir. O dönemde ününün doruğunda olan Shirley MacLaine (1934) ve ilk kez kamera karşısına geçen yakışıklı Perry King (1948) başroldedir. Ramona Stewart'ın "Dispossessed" adlı 1970 tarihli romanına dayalı senaryoyu Matt Robinson (The Cosby Show) ve Grimes Grice takma adlı Irene Kamp yazmıştır; bir söylentiye göre Amerikan Karşıtı Soruşturma Komisyonu'nun kara listesindeki Albert Maltz senaryoya katkıda bulunmuştur. Film, Manhattan'daki lüks apartman dairesinde iki çocuğuyla yaşayan Norah Benson adlı sosyetik bir dulun trajediyle son bulacak *posesyon* deneyimini çarpıcı görüntülerle anlatır. Norah'ın başına buyruk erkek kardeşi Joel bir saldırı girişimi sonrasında gözaltına alınmıştır. Serbest bırakılmasının ardından Nora'nın evine taşınan Joel'in davranışları giderek tuhaflaşır. Tek kelime bilmediği halde akıcı bir şekilde İspanyolca konuşmaya başlamıştır. Hispanik hizmetçisinin önayak olmasıyla İspanyol Harlem'indeki bir tarikat ayinine katılan Norah korkunç bir gerçekle yüzleşir: 2 yıl önce ölen Porto Riko'lu psikopat bir katilin ruhu Joel'in içine girmiştir. Tamamıyla kontrolden çıkan Joel önce ayrıldığı kız arkadaşının, sonra da psikolojik yardım aldığı kadının başlarını keser. Norah çocuklarını alarak deniz kenarındaki sayfiye evine kaçar ama Joel izlerini kolaylıkla bulur. Son kurbanının kesik kafasını da yanında getirmiştir. Ablası ve yeğenlerini rehin alır, taciz eder. Olay yerine gelen polisler bir punduna getirip Joel'i vururlar. Genç adam ölmeden önce eski haline bürünür. 70'lerin yoğun korku trafiğinde gözden kaçan "The Possession of Joel Delaney" gerçek *ruh kovma* ayini dışında ensest imaları (Norah ve Joel arasında) ve çocuk çıplaklığıyla da (dayısının zorlamasıyla Norah'ın 10 yaşındaki oğlu çırılçıplak soyunur) tabuları zorlamıştır. Shirley MacLaine'nin final jeneriğinden önce erkek kardeşinin cesedinin yanında polis memurlarına baktığı kısacık sahne korku sineması literatürüne girecek derecede ürkütücüdür.

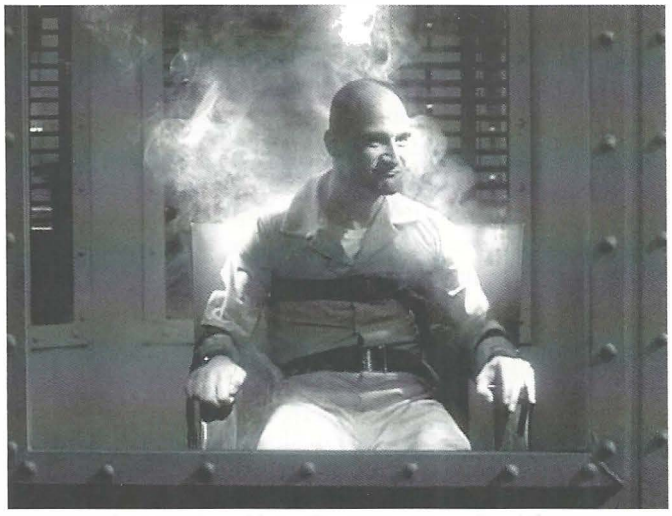
Bram Stoker'ın, eski Mısır'da yaşamış kötü ruhlu bir prensesin, günümüzde bir arkeoloğun kızının bedeninde yaşam bulmasını konu edinen *posesyon* temalı romanı "Jewel of the 7 Stars" (Yedi Yıldız Mücevheri) 1971'de "Blood from the Mummy's Tomb" adıyla Hammer yapımevinin kısıtlı bütçesiyle beyazperdeye aktarılırken, aynı roman 1980'de İngiliz Mike Newell yönetiminde bir kere daha (The Awakening, *Diriliş*) sinemalaştırılmıştır. Ünlü yönetmen Robert Wise "Audrey Rose"da benzer konuları daha dramatik ve dokunaklı bir üslupla ele almış ve bir

Ruhun Zapt Edilmesi • The Mephisto Waltz (Şeytanın İzinde)

araba kazasında ölen kızının, başka bir çocuğun bedenine geçerek yaşamını sürdürdüğünü iddia eden bir bilim adamının (Anthony Hopkins) hikayesini anlatmıştır. Fred Mustard Stewart'ın ülkemizde "Şeytanın Dansı" (E Yayınları) adlı çok satan romanından uyarlanan "The Mephisto Waltz" (Şeytanın İzinde) daha karanlık ve ürkünçtür. "San Francisco Sokakları", "Kaçak" gibi kült TV dizilerinin yapımcısı Quinn Martin'in finanse ettiği bu Faust çeşitlemesi ruhunu şeytana satan hırslı insanlar üzerine kuruludur. Başarısız bir piyanistlik kariyeri olan müzik eleştirmeni Myles Clarkson (Alan Alda) insanlardan kaçan dahi konser piyanisti Duncan Ely'le (Curd Jürgens) röportaj yapma fırsatını yakalamıştır. Çok geçmeden iki adam arkadaş olurlar. Ancak, kanserden ölmek üzere olan Ely'nin Myles'la ilgili haince planları vardır. Şeytanla antlaşma yapan yaşlı adam bir kara büyü ayini düzenleyerek Myles'ın ruhunu zapt etmeyi planlamaktadır... Böylelikle öldükten sonra hem konserlerini aksatmayacak, hem de öz kızı Roxanne'le (Barbara Parkins) ensest ilişkisini sürdürebilecektir. Ely'nin ölümünü izleyen günlerde kocasının karakterindeki değişimle huzursuzluğa kapılan Paula Clarkson (Jacqueline Bissett) onun başka biri olduğunun ayırdına varacak ve çiftin 9 yaşındaki kızlarının ölümünden sonra olaylar çok daha dramatik bir boyut kazanacaktır. Jacqueline Bisset'nin şeytanı çağırdığı tüyler ürpertici sahneyle hatırlanan filmi TV kökenli Paul Wendkos yönetmiştir. 31 yaşında aramızdan ayrılan süprüntü filmleri yönetmeni William Girdler alt türe akıllara zarar iki filmle katkıda bulunmuştur. "The Exorcist" fırtınasının dinmediği zamanlarda çekilen "Abby" Afrika kökenli şehvet düşkünü bir cinin esiri olduktan sonra siyahi *şeytan kovucu* rahiplerin yardımıyla normale dönen bir kadının çevresinde gelişen bir *posesyon* hikayesi anlatır. Dağıtımcı A. I. P. ve Girdler aleyhine "The Exorcist"i taklit ettikleri gerekçesiyle dava açan Warner Bros, filmi bir dönem sinemalardan kaldırtmıştır. Girdler'in diğer *posesyon* filmi "The Manitou" (Türkiye gösterimi: Şeytanın Ruhu) çok daha eğlencelidir. Tony Curtis'in canlandırdığı sahtekar bir medyumun eski kız arkadaşının sırtında beliren tümörün hastanede yapılan tetkiklerde aslında bir cenin (!) olduğu anlaşılır. Giderek büyüyen ve devasa boyutlara ulaşan tümör (cenin) yeniden doğmak üzere olan kötücül bir Kızılderili büyücüsünü (Manitu) barındırmaktadır. Hastane personeli çaresiz kalınca Curtis Kızılderili bir hekimi devreye sokar ama *Manitu*'nun yeniden doğuşunu engelleyemez. Graham Masterton'un çok satan romanından sinemaya aktarılan filmin senaryosu üç günde kaleme alınmıştır... "Manitou" gibi tipik bir B filmi olan "Retribution"da (Kötülüğün Gücü) başarısız bir intihar girişiminde bulunan bir ressamın ruhu acımasız bir gangster tarafından ele geçirilir.

Kapalı yer korkusunun belirgin bir şekilde hissedildiği filmlerden "The Evil Dead" (Şeytanın Ölüsü) ve "Prince of Darkness"da (Karanlıklar Prensi) birden fazla insan posesyona uğrayarak zombi benzeri yaratıklara dönüşürler...

Ruhun Zapt Edilmesi • Fallen (Cani Ruh) • Elias Koteas

Son yılların kaliteli *posesyon* filmlerinden "Fallen"da (Cani Ruh) ise idam edilen bir seri katilin ruhu dokunma yoluyla insandan insana transfer olur. Televizyondan sinemaya geçen Emmy ödüllü Gregory Hoblit'in yönettiği filmin konusu şöyledir: Polis dedektifi John Hobbes (Denzel Washington) uzun bir süredir aranan seri katil Edgar Reese'i (Elias Koteas) yakalamıştır. Yargılanan Reese idama mahkum olur ve son yolculuğundan önce Hobbes'la görüşmek ister. Eski Arap dilinde (Aramice) tuhaf sözcükler mırıldanan Reese, Hobbes'u tehdit eder. Gerçekte, Edgar Reese cennetten kovulmuş kötü ruh Azazel'in ruhunu bedeninde taşımakta ve şeytani varlık sadece bir dokunuşla başka insan bedenlerine geçebilmektedir. Cani katilin gaz odasında can vermesiyle kötü ruh celladına transfer olur. Ondan bir başkasına, bir başkasından da dokunuşlarla başkalarına geçer... Azazel'in cinayetleri farklı bedenlerde devam edecektir. Hobbes, teoloji profesörü Gretta Milano'nun (Embeth Davidtz) yardımıyla Azazel'in peşine düşer ama kötü bir ruhla uğraşmanın bedelini hayatıyla ödeyecektir. Korku ve polisiye türlerinin ürkünç bir sentezini yapan bu karamsar filmin finalinde izleyiciyi bir sürpriz beklemektedir. Hikayesiyle Wes Craven'ın çılgın slasher filmi "Shocker"ı, neo noir estetiğiyle David Fincher'ın başyapıtı "Seven"ı çağrıştıran "Fallen" gerçek yaşamla, doğaüstü dünya arasındaki gizemli ilişkiyi stilize bir anlatımla resimleyen usta işi bir filmdir.

İngiliz Rupert Wainwright'ın yönettiği "Stigmata" Hristiyan inançlarının gizemleriyle ilgili bir hikayeyi video klip estetiğiyle allayıp pullamış ve Exorcistvari ruh zapt etme sahneleriyle izleyicinin ilgisini ayakta tutmaya çalışmıştır. Vatikan için dünyanın çeşitli yerlerinde vuku bulan mucizeleri izleyen bir rahibin, vücudunda İsa'nın çarmıha gerilirken aldığı yaraların (stigmata) aynısını taşıyan, ruhu *mesaj* vermeye çabalayan güçler tarafından zapt edilmiş genç bir kadını iyileştirme çabalarını işleyen filmde Gabriel Byrne, Patricia Arquette, Jonathan Pryce gibi deneyimli isimler rol almışlardır. Aynı Gabriel Byrne daha ipe sapa gelmez "End of Days"de (Şeytanın Günü) insan görü-

nümünde dünyaya inen ve kendisi için *seçilmiş* genç bir kızı arayan şeytanı canlandırır. Onu durdurmaya çalışan eski polis rolünde ise eski Kaliforniya Valisi Arnold Scwarzenegger vardır. Dinsel referansları bol bol kullanan çizgi roman uyarlaması "Constantine"de doğaüstü oluşumlar dedektifi Keanu Reeeves ruhları şeytan tarafından zapt edilen kurbanlarına şifa dağıtmıştır. Senarist-yönetmen David S. Goyer'in "Unborn"unda (Doğmamış) ise dinsellik *Kabala*'da (Yahudi mistisizmi) sözü edilen doğaüstü varlıklara dayalıdır. Korku sinemasının envai çeşit klişesini yineleyen "Unborn"un konusu Şikago'da babasıyla yaşayan (annesi intihar etmiştir) Casey adlı (Odette Yustman) genç bir kızın çevresinde gelişir. Düşlerinde sürekli şeytani gözlü bir çocuğu ve canavar kafalı köpekleri gören Casey babasından, (James Remar) ana karnında ölen erkek bir ikizi olduğunu öğrenir. Kabala'da söz edilen doğaüstü varlık *dibuk*'un (insanların bedenlerini kullanarak dünyamıza dönmeye çalışan, cehennemden kovulmuş kötü ruh) ikiz kardeşini kullanarak kendisini ziyaret ettiğini, annesinin de bu kötücül varlık nedeniyle intihar ettiğini ortaya çıkaran genç kadın, şeytan çıkarma uzmanı bir hahamı (Gary Oldman) ikna ederek kâbuslarına son vermeyi deneyecektir. Dibuk, Danimarkalı yönetmen Ole Bornedal'ın açılış haftasında 18 milyon dolar hasılat yapan "The Possession" (Şeytan Tohumu) adlı filminin de kahramanıdır. Ruhun zapt edilmesi konulu filmlere herhangi bir yenilik getirmeyen bu türetilmiş Sam Raimi yapımında antika bir kutunun içinde gizlenen kötü ruh (dibuk) bir basketbol koçunun 12 yaşındaki kızını esir alır.

Ruhun Zapt Edilmesi • The Exorcism of Emily Rose (Şeytan Çarpması) • Jennifer Carpenter

Posesyonu yan öğe olarak kullanan İngiliz yapımı *slasher* "Long Time Dead" (Öldüren Oyun) ruh çağıran bir grup Londralı gencin doğaüstü bir gücü serbest bırakmalarının ardından gelişen olayları konu edinmektedir. Serbest kalan şeytani varlık gençlerden birinin ruhunu zapt

Ruhun Zapt Edilmesi • The Rite (Ayin) • Marta Gastini

eder ve diğerlerini birer birer ortadan kaldırır. Daha yakın tarihli olan diğer İngiliz yapımı "London Voodoo" (Kara Büyü) New York'tan Londra'ya taşınan ve tuttukları evde şeytani bir ruhun tehdidine maruz kalan üç kişilik ailenin hikayesini anlatır. Adam işini her şeyin üzerinde tutarak karısını ihmal ederken, cinsel tatminsizlik çeken karısının ruhu Afrikalı bir prenses tarafından zapt edilecektir. Robert Pratten yönetmiştir. 1976 yılında Almanya'da yaşanmış gerçek bir olaydan yola çıkan ve posesyon - şeytan çıkartma temalı filmlere yeniden popülarite kazandıran "The Exorcism of Emily Rose" (Şeytan Çarpması) hatırı sayılır bir gişe başarısına imza atarken yönetmeni Scott Derrickson'a yeni projelerin kapılarını aralamıştır. Film, üniversitede okurken şeytan çarpmasına uğrayan ve kasaba papazının şeytan çıkartma ayinleri sırasında yaşamını kaybeden Emily Rose adlı genç kızın yaşadığı karabasanı geriye dönüşlerle anlatır. Papaz, cinayete neden olmak suçundan yargılanırken, Tanrı'ya inanmayan idealist bir avukat tarafından savunulur. Alman yönetmen Hans-Christian Schmid, 2006 yapımı "Requiem"de (Ağıt) aynı konuyu çok daha ciddiyet ve titizlikle işlemiştir.

"The Last Exorcism" (Son Ayin-2010), "La posesion de Emma Evans" (İblis-2010), "The Shrine" (Mabet-2010), "The Rite" (Ayin-2011), "The Devil Inside" (İçimdeki Şeytan-2012) ve "Deliver Us from Evil" (Bizi Kötüden Koru-2014) ruhun zapt edilmesi-şeytan kovma konulu filmlerin diğer popüler örnekleridir; hemen hepsi "The Exorcist"in ayak izlerini farklı biçemlerle takip etmişler ama aynı etkileyiciliğe ulaşamamışlardır. İsveçli Mikael Håfström'ün yönettiği "The Rite"da çocukluğunda babasının cenaze levazımatçısı dükkanında çalışan bir genç rahip olmaya karar verir. Ancak "The Exorcist"deki rahip Karras gibi inançları çok sağlam değildir. Amirleri tarafından Vatikan'da açılan bir şeytan kovma okuluna gönderilir. Cin kovma ayinleri düzenleyen deneyimli bir rahibin yanında çıraklık yapar ama şeytanın varlığına hala kuşkuyla yaklaşmaktadır. Ustasının ruhunun şeytan tarafından ele geçirilmesiyle inançları geri gelecektir. Gazeteci Matt Baglio'nun "The Rite: The Making of a Modern Exorcist" adlı gerçeklere dayalı kitabından sinemaya uyarlanan bu New Line - Warner Bros filminde Anthony Hopkins, Colin O'Donaghue,

Ruhun Zapt Edilmesi • Deliver Us from Evil (Bizi Kötüden Koru) • Eric Bana

Alice Braga, Ciaran Hinds ve Rutger Hauer oynamışlardır. "The Blair Witch Project"in popülerleştirdiği cinema verite tarzı korkunun bıkkınlık veren son örneklerinden "The Last Exorcism"in şeytan kovucu rahibi insanların inançlarını istismar eden ve sözde cin çıkarma ayinlerini nakde çeviren üç kağıtçı bir tiptir. Bir gün New Orleans yakınlarındaki bir çiftlik evinden mektup alır. Evin kızının ruhuna şeytan girmiştir. Olanları anbean kaydeden bir belgesel ekibiyle yola çıkan sahtekar rahip hiç ummadığı bir vakayla karşı karşıya kalacaktır. Alman asıllı Daniel Stamm yönetmiştir; filmin sürprizli finali tek kelimeyle gülünçtür. İspanyol Manuel Carballo'nun İngiliz ve İrlandalı oyuncularla İngiltere'de çektiği "La posesion de Emma Evans"ın konusu ruhu şeytan tarafından ele geçirilen problemli bir ailenin yeni yetme kızının çevresinde gelişir. Genç kızın rahip dayısı kiliseden habersiz şeytan kovma ayinleri düzenler ama sonradan dayının hiç de iyi niyetli biri olmadığı ortaya çıkar. Filmax International patronu Julio Fernandez finanse etmiş; Guillermo del Toro'nun "El espinoza del diablo"suyla (Şeytanın Belkemiği) dikkat çeken David Munoz senaryoyu yazmıştır. Kanada yapımı "The Shrine"da Polonya'nın bir köyünde vuku bulan kayıp vakalarını araştırmak için bu ülkeye gelen bir grup genç gazeteci sislerin içinde kadim bir heykel keşfeder; heykele bakanlar şeytani varlıklara dönüşürler. Bir diğer türetilmiş (titreyen kamera, bulunan film materyali, kameraya konuşan insanlar...) posesyon filmi "The Devil Inside"da Amerikalı genç bir kadın, yıllar evvel bir exorcism seansı sırasında üç rahibi katleden annesini İtalya'da tutulduğu akıl hastanesinde ziyaret eder ve iki cin kovucu rahipten yardım ister. William Brent Bell yönetmiştir. Scott Derrickson'ın şeytanlı bölgeye geri döndüğü "Deliver Us from Evil" New York'ta vuku bulan dehşetli olayları (çöp kutusunda bir bebek cesedi bulunur, hayvanat bahçesinde çıldıran bir kadın 2 yaşındaki oğlunu aslanların çukuruna atar, Irak'ta savaşmış bir asker karısını feci şekilde döver) soruşturan bir polis memurunun hikayesini anlatır: Eski bir uyuşturucu müptelası olan, sıradışı bir rahiple işbirliği yapan polis memuru olup bitenlerin şeytani güçlerle ilgisini ortaya çıkarır. Ruhu şeytan tarafından zaptedilmiş insanlarla yapılacak zorlu bir mücadele onları beklemektedir. Bu hengamede polisin karısı ve küçük kızının yaşamları da tehlikeye girmiştir.

- **SEÇME FİLMLER:**
- **IL DEMONIO** (Şeytan) **Yön.** Brunello Rondi, **Yap.** Ugo Guerra, Federico Magnaghi, Luciano Martino, **Sen.** Ugo Guerra, Luciano Martino, Brunello Rondi, **Gör. Yön.** Carlo Bellero, **Müz.** Piero Piccioni, **Oyn.** Dalilah Lavi, Frank Wolff, Anna Maria Aveta, Tiziana Casetti, Dario Dolci, Franca Mazzoni, Rosanna Rovere. (İtalya-1963)
- **THE MEPHISTO WALTZ** (Şeytanın İzinde) **Yön.** Paul Wendkos, **Yap.** Quinn Martin, **Sen.** Ben Maddow (Fred Mustard Stewart'in Romanindan) **Gör. Yön.** William W. Spencer, **Müz.** Jerry Goldsmith, **Oyn.** Alan Alda, Jacqueline Bisset, Barbara Parkins, Curd Jurgens, Bradford Dillman, William Windom, Pamelyn Ferdin, Kathleen Widdoes, Curt Lowens, Gregory Morton. (ABD, 1971)
- **THE DEVILS** (Şeytanlar) **Yön.** Ken Russell, **Yap.** Robert H. Solo, Ken Russell, **Sen.** Ken Russell (Aldous Huxley'in Romanindan), **Gör. Yön.** David Watkin, **Müz.** Peter Maxwell Davies, **Oyn.** Vanessa Redgrave, Oliver Reed, Dudley Sutton, Max Adrian, Gemma Jones, Murray Melvin, Nichael Gothard, Brian Murphy, Georgina Hale, Christopher Logue. (İngiltere, 1971)
- **THE POSSESSION OF JOEL DELANEY** (Sapık Ruhlar) **Yön.** Waris Hussein, **Yap.** Martin Poll, **Sen.** Irene Kamp, Matt Robinson (Ramona Stewart'in romanından), **Gör. Yön.** Arthur J. Ornitz, **Müz.** Joe Raposo, **Oyn.** Shirley MacLaine, Perry King, Lisa Kohane, David Elliott, Miriam Colon, Barbara Trentham, Lovelady Powell, Edmundo Rivera Alvarez, Peter Turgeon, Michael Hordern, Robert Burr, Earle Hyman, Teodorino Bello. (ABD, 1972)
- **ESTRATTO DAGLI ARCHIVI SEGRETI DELLA POLIZIA DI UNA CAPITALE EUROPEA** (Bir Avrupa Başkentinin Gizli Polis Arşivinden Alınmıştır) **Yön.** Riccardo Freda (Robert Hampton takma adıyla), **Sen.** Mario Bianchi, José G. Maesso, Leonardo Martin, **Yap.** José Gutierrez Maesso, **Gör. Yön.** Francisco Fraile, **Müz.** Stelvio Cipriani, **Oyn.** Camille Keaton, Tony Isbert, Maximo Valverde, Luigi Pistilli, Luciana Paluzzi, Irina Demick, José Calvo, Paul Muller, Fulvio Mingozzi. (İspanya - İtalya, 1972)
- **LA CASA DELL'ESORCISMO** (Şeytan Çıkartma Evi) **Yön.** Mickey Lion (Mario Bava-Alfredo Leone), **Yap.** Alfredo Leone, José Gutierrez Maesso, **Sen.** Mario Bava, Alfredo Leone, Alberto Cittini, **Gör. Yön.** Cecilio Paniagua, **Müz.** Carlo Savina, **Oyn.** Elke Sommer, Telly Savalas, Sylva Koscina, Alessio Orano, Gabriele Tinti, Eduardo Fajardo, Kathy Leone, Alida Valli, Robert Alda. (İtalya, 1973)
- **THE EXORCIST** (Şeytan) **Yön.** William Friedkin, **Yap.** William Peter Blatty, **Sen.** William Peter Blatty (kendi romanından), **Gör. Yön.** Owen Roizman, **Müz.** Mike Oldfield (Tubular Bells), Penderecki, Henze Webern, **Oyn.** Ellen Burstyn, Max von Sydow, Jason Miller, Lee J. Cobb, Kitty Winn, Jack Macgowran, Linda Blair, Barton Heyman, Rudolf Schündler, Gina Petrushka. (ABD, 1973)
- **L'OSSESSA** (Saplantı) **Yön.** Mario Gariazzo, **Yap.** Paolo Azzoni, Riccardo Romano, **Sen.** Ambrogio Molteni, **Gör. Yön.** Carlo Carlini, **Müz.** Marcello Giombini, **Oyn.** Stella Carnacina, Chris Avram, Lucretia Love, Ivan Rassimov, Gabriele Tinti, Luigi Pistilli, Gianrico Tondinelli, Umberto Raho. (İtalya, 1974)
- **CHI SEI?** (Şeytan) **Yön.** Oliver Hellman (Ovidio G. Assonitis), Robert Barrett, **Yap.** Ovidio G. Assonitis, Edward L. Montoro,

Gör. Yön. Roberto D'Ettorre Piazzoli, **Müz.** Franco Micalizzi, Riz Ortolani, **Oyn.** Juliet Mills, Gabriele Lavia, Richard Johnson, Elizabeth Turner, Barbara Fiorini, Carla Mancini, David Colin Jr, Vittorio Fanfoni, Nino Segurini. (ABD - İtalya, 1974)

- **ABBY Yön.** William Girdler, **Yap.** William Girdler, Mike Henry, Gordon Cornell Layne, **Sen.** William Girdler, Gordon Cornell Layne, **Gör. Yön.** William Asman, **Müz.** Robert O. Ragland, **Oyn.** William Marshall, Terry Carter, Austin Stoker, Carol Speed, Juanita Moore, Charles Kissinger. (ABD, 1974)
- **L'ANTICRISTO** (Deccal) **Yön.** Alberto De Martino, **Yap.** Edmondo Amati, **Sen.** Alberto De Martino, Gianfranco Clerici, Vincenzo Mannino, **Gör. Yön.** Aristide Massaccesi, **Müz.** Ennio Morricone, **Oyn.** Carla Gravina, Mel Ferrer, Arthur Kennedy, George Coulouris, Alida Valli, Umberto Orsini, Anita Strindberg, Mario Scaccia, Remo Girone. (İtalya, 1974)
- **ŞEYTAN Yön.** Metin Erksan, **Yap.** Hulki Saner, **Sen.** Yılmaz Tümtürk, **Gör. Yön.** Nihat Çifteoğlu, **Oyn.** Canan Perver, Cihan Ünal, Meral Taygun, Agah Hün, Erol Amaç, Ekrem Gökkaya, Sabahat Işik, Ahmet Kostarika, Ferdi Merter, Ergun Rona, İsmail Hakkı Şen, Ali Taygun, Ahu Tuğba. (Türkiye 1974)
- **MAGDALENA, VOM TEUFEL BESSESSEN** (Magdalena, Şeytan Tarafından Zaptedilmiş) **Yön.** Michael Walter (Walter Boos), **Yap.** Josef Hadrawa, **Sen.** Jean Christian Aurive (August Rieger), **Gör. Yön.** Ernst W. Kalinke, **Oyn.** Dagmar Hedrich, Werner Bruhns, Michael Hinz, Peter Martin Urtel, Rudolf Schündler, Eva Kinsky, Elizabeth Volkmann, Karl Walter Diess. (Batı Almanya, 1974)
- **LA ENDEMONIADA** (Şeytani) **Yön. &Sen.** Amando de Ossorio, **Yap.** Isaac Hernandez, **Gör. Yön.** Vicente Minaya, **Müz.** Victor Y Diego, **Oyn.** Julian Mateos, Marian Salgado, Fernando Sancho, Lone Fleming, Angel Del Pozo, Maria Kosti, Toto Alba, Fernando Hilbeck, Maria Vidal. (İspanya, 1975)
- **EXORCISMO** (Şeytan Çıkartma) **Yön.** Juan Bosch, **Sen.** Juan Bosch, Jacinto Molina, Georges Gigo, **Gör. Yön.** Francisco Sanchez, **Müz.** Alberto Argudo, **Oyn.** Paul Naschy, Maria Perschy, Maria Kosti, Grace Mills, Jorge Torras, Luis Induni, Roger Leveder, Marta Aviles. (İspanya, 1975)
- **UN URLO NELLE TENEBRE** (Karanlığın Çığlığı) **Yön.** Angelo Pannaccio, Franco Lo Cascio, **Yap.** Luigi Fedeli, **Sen.** Giulio Albonico, Franco Brocani, Aldo Crudo, Angelo Pannaccio, **Gör. Yön.** Franco Villa, **Müz.** Giuliano Sorgini, **Oyn.** Richard Conte, Françoise Prevost, Patrizia Gori, Jean-Claude Verne, Sonia Viviani, Elena Svevo, Mimma Monticelli, Franco Garofalo. (İtalya, 1975)
- **IL MEDAGLIONE INSANGUINATO** (Lanetli Madalyon) **Yön.** Massimo Dallamano, **Yap.** Fulvio Lucisano, William Reich, **Sen.** Massimo Dallamano, Franco Marotta, Laura Toscano, **Gör. Yön.** Franco Delli Colli, **Müz.** Stelvio Cipriani, **Oyn.** Richard Johnson, Joanna Cassidy, Evelyne Stewart (Ida Galli), Nicoletta Elmi, Edmund Purdom, Lila Kedrova, Riccardo Garrone, Dana Ghia. (İtalya - İngiltere, 1975)
- **THE CAR** (Şeytanın Arabası) **Yön.** Elliot Silverstein, **Yap.** Marvin Birdt, Elliot Silverstein, **Sen.** Michael Butler, Dennis Shryack, Lane Slate, **Gör. Yön.** Gerald Hirschfeld, **Müz.** Leonard Rosenman, **Oyn.** James Brolin, Kathleen Lloyd, John Marley, R. G. Armstrong, Ronny Cox, John Rubinstein, Elizabeth Thompson, Roy Jenson, Kim Richards, Kyle Richards, Kate Murtagh. (ABD, 1977)
- **UN OMBRA NELL'OMBRA** (Gölgenin İçindeki Gölge) **Yön. & Sen.** Pier Carpi, **Yap.** Piero Amati, **Gör. Yön.** Guglielmo Mancori, **Müz.** Stelvio Cipriani, **Oyn.** Anne Heywood, Valentina Cortese, Frank Finlay, John Phillip Law, Marisa Mell, Irene Papas, Paola Tedesco, Lara Wendel, Ian Bannen, Ezio Miani, Carmen Russo, West Buchanan, Marina Daunia, Patrizia Webley, Sofia Dionisio, Sonia Viviani, Mark Jeremy Stross, Dirce Funari. (İtalya, 1977)
- **THE POSSESSED** (Zapt Edilmiş) **Yön.** Jerry Thorpe, **Sen.** John Sacret Young, **Yap.** Philip Mandelker, **Gör. Yön.** Charles G. Arnold, **Müz.** Leonard Rosenman, **Oyn.** James Farentino, Joan Hackett, Claudette Nevins, Eugene Roche, Harrison Ford, Ann Dusenberry, Diana Scarwid, Dinah Manoff, P. J. Soles. (ABD, 1977)
- **EXORCIST II: THE HERETIC** (Şeytan II: Aykırı) **Yön.** John Boorman, **Yap.** Richard Lederer, John Boorman, **Sen.** William Goodhart, **Gör. Yön.** William A. Fraker, **Müz.** Ennio Morricone, **Oyn.** Linda Blair, Richard Burton, Louise Fletcher, Max von Sydow, Kitty Winn, Paul Henreid, James Earl Jones, Ned Beatty. (ABD, 1977)
- **MANITOU** (Şeytanın Ruhu) **Yön.** William Girdler, **Yap.** William Girdler, Melvin Gordy, **Sen.** Jon Cedar, William Girdler, Thomas Pope (Graham Masterton'un Romanından), **Gör. Yön.** Michel Hugo, **Müz.** Lalo Schifrin, **Oyn.** Tony Curtis, Michael Ansara, Susan Strasberg, Stella Stevens, Jon Cedar, Ann Sothern, Burgess Meredith, Paul Mantee, Jeanette Nolan. (ABD, 1978)
- **MALABIMBA** (Kötü Kız) **Yön.** Andrew White (Andrea Bianchi), **Yap.** Gabriele Crisanti, **Sen.** Piero Regnoli, **Gör. Yön.** Franco Villa, **Müz.** Berto Pisano, Elsia Mancuso, **Oyn.** Katell Laennec, Patrizia Webley, Enzo Fisichella, Giuseppe Maroccu, Elisa Mainardi, Mariangela Giordano, Giancarlo Del Duca, Pupita Lea. (İtalya, 1979)
- **THE AWAKENING** (Diriliş) **Yön.** Mike Newell, **Yap.** Robert H. Solo, **Sen.** Chris Bryant, Allan Scott, Clive Exton (Bram Stoker'in romanından) **Gör. Yön.** Jack Cardiff, **Müz.** Claude Bolling, **Oyn.** Charlton Heston, Susannah York, Jill Townsend, Stephanie Zimbalist. (İngiltere, 1980)
- **LA BIMBA DI SATANA** (Şeytanın Kızı) **Yön.** Alan W. Cools (Mario Bianchi), **Yap.** Gabriele Crisanti, **Sen.** Gabriele Crisanti, Piero Regnoli, **Gör. Yön.** Angelo Lannutti, Franco Villa, **Müz.** Nico Catanese, **Oyn.** Jacqueline Dupre, Aldo Sambrell, Mariangela Giordano, Marina Hedman. (İtalya, 1980)
- **THE DEMON MURDER CASE** (Şeytan Cinayeti Vakası) **Yön.** William Hale, **Yap.** Len Steckler, **Sen.** William Kelley, **Gör. Yön.** John Lindley, **Müz.** George Aliceson Tipton, **Oyn.** Charles Fields, Liane Langland, Joyce Van Patten, Kevin Bacon, Cloris Leachman, Eddie Albert, Ken Kercheval, Richard Masur, Andy Griffith, Beverlee Mckinsey, Frank Hamilton. (ABD, 1983)
- **THE POWER** (Güç) **Yön. & Sen.** Stephen Carpenter & Jeffrey Obrow, **Yap.** Stephen Carpenter, Michael Pakleppa, **Gör. Yön.** Stephen Carpenter, **Müz.** Christopher Young, **Oyn.** Susan Stokey, Warren Lincoln, Lisa Erickson, Chad Christian, Ben Gilbert, Chris Morrill. (ABD, 1984)
- **CARNAGE** (Katliam) **Yön. & Sen.** Andy Milligan, **Yap.** Lew Mishkin, **Gör. Yön.** Andy Milligan, **Oyn.** Leslie Den Dooven, Michael Chiodo, John Garitt, Deeann Veeder, Chris Baker, Jack Poggi, Albert Alfano. (ABD, 1984)
- **RETRIBUTION** (Kötülüğün Gücü) **Yön.** Guy Magar, **Yap.** Chris Caputo, Brian Christian, Scott Levin, **Sen.** Guy Magar, Lee Wasserman, **Gör. Yön.** Gary Thieltges, **Müz.** Alan Howarth, **Oyn.** Dennis Lipscomb, Leslie Wing, Suzanne Snyder,

Hoyt Axton, Ed Berke, Jeff Pomerantz, David Dunard, Pamela Dunlop. (ABD, 1987)

- **PRINCE OF DARKNESS** (Karanlıklar Prensi) **Yön.** John Carpenter, **Sen.** Martin Quatermass (John Carpenter), **Yap.** Larry Franco, **Gör. Yön.** Gary Kibbe, **Müz.** John Carpenter, Alan Howarth, **Oyn.** Donald Pleasence, Jameson Parker, Victor Wong, Lisa Blount, Dennis Dun, Susan Blanchard, Anne Howard, Ann Yen, Ken Wright, Dirk Blocker, Jessie Lawrence Ferguson, Peter Jason, Robert Grasmere, Thom Bray, Joanna Merlin, Alice Cooper. (ABD, 1987)

  THE EXORCIST III (Şeytan III) **Yön. & Sen.** William Peter Blatty (kendi romanından), **Yap.** Carter De Haven, **Gör. Yön.** Gerry Fisher, **Müz.** Barry De Vorzon, **Oyn.** George C. Scott, Ed Flanders, Brad Dourif, Jason Miller, Nicol Williamson, Scott Wilson, Nancy Fish, George Di Cenzo, Don Gordon, Viveca Lindfors, Lee Richardson, Zohra Lampert, Grand L. Bush, Mary Jackson, Ken Lerner, Tracy Thorne, Barbara Baxley, Harry Carey Jr. (ABD, 1990)

- **REPOSSESSED** (Şeytan Çıkaran) **Yön. & Sen.** Bob Logan, **Yap.** Steve Wizan, **Gör. Yön.** Michael D. Margulies, **Müz.** Charles Fox, **Oyn.** Linda Blair, Ned Beatty, Leslie Nielsen, Nathony Starke, Thom Sharp, Lana Schwab. (ABD, 1990)
- **THE ASTRONAUT'S WIFE** (Astronotun Karısı) **Yön. &Sen.** Rand Ravich, **Yap.** Andrew Lazar, **Gör. Yön.** Allen Daviau, **Müz.** George S. Clinton, **Oyn.** Johnny Depp, Charlize Theron, Joe Morton, Clea Du Vall, Donna Murphy, Nick Cassavetes, Samantha Eggar, Blair Brown, Tom Noonan, Gary Grubbs. (ABD, 1999)
- **STIGMATA Yön.** Rupert Wainwright, **Yap.** Frank Mancuso Jr, **Sen.** Tom Lazarus, Rick Ramage, **Gör. Yön.** Jeffrey L. Kimball, **Müz.** Elia Cmiral, Billy Corgan, **Oyn.** Patricia Arquette, Gabriel Byrne, Jonathan Pryce, Nia Long, Thomas Kopache, Rade Serbedzija, Enrico Colontani, Portia De Rossi, Dick Latessa. (ABD, 1999)
- **END OF DAYS** (Şeytanın Günü) **Yön.** Peter Hyams, **Yap.** Armyan Bernstein, Bill Borden, **Sen.** Andrew W. Marlowe, **Gör. Yön.** Peter Hyams, **Müz.** John Debney, **Oyn.** Arnold Scwarzenegger, Gabriel Byrne, Robin Tunney, Kevin Pollak, CCH Pounder, Rod Steiger, Udo Kier, Derrick O'Connor. (ABD, 1999)
- **DESECRATION** (Kutsal Günah) **Yön. & Sen.** Dante Tomaselli, **Yap.** Tony Rullis, Jack Swain, **Gör. Yön.** Brendan Flynt, **Müz.** Dante Tomaselli, Michael Tomaselli, **Oyn.** Irma St. Paule, Christie Snaford, Danny Lopes, Salvatore Paul Piro, Gene Burke, Vincent Lamberti, Maureen Tomaselli, Ruth Ray. (ABD, 1999)
- **LOST SOULS** (Kayıp Ruhlar) **Yön.** Janusz Kamiński, **Yap.** Meg Ryan, Nina Sadowsky, **Sen.** Pierce Gardner, **Gör. Yön.** Mauro Fiore, **Müz.** Jan A. P. Kaczmarek, **Oyn.** Winona Ryder, Ben Chaplin, Sarah Wynter, Philip Baker Hall, John Hurt, Elias Koteas, Brian Reddy, John Beasley, Brad Greenquist. (ABD, 2000)
- **LONG TIME DEAD** (Öldüren Oyun) **Yön.** Marcus Adams, **Yap.** James Gay-Rees, **Sen.** Eitan Arrusi, Chris Baker, Daniel Bronzite, Andy Day, **Gör. Yön.** Nic Morris, **Müz.** Don Davis, **Oyn.** Joe Absolom, Lara Belmont, Melanie Gutteridge, Lukas Haas, James Hillier, Alec Newman, Mel Raido, Marsha Thomason, Tom Bell, Michael Feast, Cyril Nri. (İngiltere - Fransa, 2002)
- **LONDON VOODOO** (Kara Büyü) **Yön. & Sen. & Yap.** Robert Pratten, **Gör. Yön.** Patrick Jackson, **Müz.** Steve Severin, **Oyn.** Doug Cockle, Sara Stewart, Michael Nyqvist, Trisha Mortimer, Sven-Bertil Taube, Vonda Barnes. (İngiltere, 2004)
- **BÜYÜ Yön.** Orhan Oğuz, **Yap.** Faruk Aksoy, **Sen.** Servet Aksoy, Şafak Güçlü, **Gör. Yön.** Adnan Güler, **Müz.** Engin Düzyol, **Oyn.** Nihat İleri, Özgü Namal, Ece Uslu, İpek Tuzcuoğlu, Okan Yalabık, Ebru Ürün, Suna Selen, Serhat Tutumluer. (Türkiye 2004)
- **EXORCIST: THE BEGINNING** (Şeytan 4) **Yön.** Renny Harlin, **Yap.** Will Raee, James G. Robinson, **Sen.** Alexi Hawley, **Gör. Yön.** Vittorio Storaro, **Müz.** Trevor Rabin, **Oyn.** Stellan Skarsgard, Izabella Scorupco, James D'Arcy, Remy Sweeney, Julian Wadham, Andrew French, Ben Cross, Ralph Brown. (ABD, 2004)
- **THE EXORCISM OF EMILY ROSE** (Şeytan Çarpması) **Yön.** Scott Derrickson, **Yap.** Tom Rosenberg, Beau Flynn, Paul Harris Boardman, Tripp Vinson, **Sen.** Paul Harris Boardman, Scott Derrickson, **Gör. Yön.** Tom Stern, **Müz.** Christopher Young, **Oyn.** Laura Linney, Tom Wilkinson, Campbell Scott, Jennifer Carpenter, Colm Feore, Joshua Close, Ken Welsh, Henry Czerny, Shohreh Agdashloo, Mary Beth Hurt, Jr. Bourne. (ABD, 2005)
- **CONSTANTINE Yön.** Francis Lawrence, **Sen.** Kevin Brodbin, Frank A. Cappello, **Yap.** Lorenzo Di Bonaventura, Akiva Goldsman, Benjamin Melniker, Lauren Shuler Donner, Erwin Stoff, Michael E. Uslan, **Gör. Yön.** Philippe Rousselot, **Müz.** Klaus Badelt, Brian Tyler, **Oyn.** Keanu Reeves, Rachel Weisz, Shia LaBeouf, Djimon Hounsou, Max Baker, Pruitt Taylor Vince, Gavin Rossdale, Tilda Swinton, Peter Stormare, Jesse Ramirez. (ABD - Almanya, 2005)
- **REQUIEM** (Ağıt) **Yön.** Hans-Christian Schmid, **Yap.** Uli Putz, Hans-Christian Schmid, **Sen.** Bernd Lange, **Gör. Yön.** Bogumil Godfrejow, **Oyn.** Sandra Hüller, Burghart Klaussner, Imogen Kogge, Anna Blomeier, Nicholas Reinke, Jens Harzer, Walter Schimidinger, Friederike Adolph. (Almanya, 2006)
- **MIRRORS** (Aynalar) **Yön.** Alexandre Aja, **Sen.** Alexandre Aja, Gregory Levasseur, **Yap.** Alexandra Milchan, Gregory Levasseur, Vlad Paunescu, Arnon Milchan, Kiefer Sutherland, **Müz.** Javier Navarrete, **Gör. Yön.** Maxime Alexandre, **Oyn.** Kiefer Sutherland, Paula Patton, Cameron Boyce, Erica Gluck, Amy Smart, Mary Beth Peil, John Shrapnel, Jason Flemyng, Tim Ahern, Julian Glover, Josh Cole, Ezra Buzzington. (ABD - Romanya, 2008)
- **SEMUM Yön. & Sen. & Yap.** Hasan Karacadağ, **Gör. Yön.** Seyhan Bilir, **Müz.** Justin Durban, **Oyn.** Ayça İnci, Burak Hakkı, Cem Kurtoğlu, Sefa Zengin, Bahtiyar Engin, Nazlı Ceren Argon, Yıldırım Öcek, Hakan Meriçliler, Levent Sülün, Mustafa Çavdar (Türkiye, 2008)
- **THE UNBORN** (Doğmamış) **Yön. & Sen.** David S. Goyer, **Yap.** Michael Bay, Andrew Form, Bradley Fuller, **Gör. Yön.** James Hawkinson, **Müz.** Ramin Djawadi, **Oyn.** Odette Yustman, Gary Oldman, Meagan Good, Cam Gigandet, Idris Elba, Jane Alexander, Atticus Shaffer, James Remar, Carla Gugino. (ABD, 2009)
- **THE LAST EXORCISM** (Son Ayin) **Yön.** Daniel Stamm, **Sen.** Huck Botko, Andrew Gurland, **Yap.** Marc Abraham, Thomas A. Bliss, Eric Newman, Eli Roth, **Gör. Yön.** Zoltan Honti, **Müz.** Nathan Barr, **Oyn.** Patrick Fabian, Ashley Bell, Iris Bahr, Louis Herthum, Caleb Landry Jones, Tony Bentley, John Wright Jr., Shanna Forrestall, Justin Shafer. (ABD, 2010)
- **THE SHRINE** (Mabet) **Yön.** Jon Knautz, **Sen.** Jon Knautz, Brendan Moore, Trevor Matthews, **Yap.** J. Michael Dawson,

Gör. Yön. James Griffith, **Müz.** Ryan Shore, **Oyn.** Aaron Ashmore, Cindy Sampson, Meghan Heffern, Trevor Matthews, Vieslav Krystyan, Julia Debowska. (Kanada, 2010)

- **LA POSESION DE EMMA EVANS** (İblis) **Yön.** Manuel Carballo, **Sen.** David Munoz, **Yap.** Julio Fernandez, **Gör. Yön.** Javier Salmones, **Müz.** Zacarias M. De La Riva, **Oyn.** Sophie Vavasseur, Stephen Billington, Richard Felix, Jo Anne Stockham, Lazzaro E. Oertli Ortiz, Ismaya Ffrench, Tommy Bastow, Doug Bradley, Emma Reynolds. (İspanya, 2010)
- **THE RITE** (Ayin) **Yön.** Mikael Håfström, **Sen.** Michael Petroni (Matt Baglio'nun kitabından), **Yap.** Beau Flynn, Tripp Vinson, **Gör. Yön.** Ben Davis, **Müz.** Alex Heffes, **Oyn.** Anthony Hopkins, Colin O'Donoghue, Alice Braga, Ciaran Hinds, Toby Jones, Rutger Hauer, Marta Gastini, Maria Grazia Cuccinotta, Arianna Veronesi, Andrea Calligari, Franco Nero. (ABD, 2011)
- **THE DEVIL INSIDE** (İçimdeki Şeytan) **Yön.** William Brent Bell, **Sen.** William Brent Bell, Matthew Peterman, **Yap.** Morris Paulson, Matthew Peterman, **Gör. Yön.** Gonzalo Amat, **Müz.** Brett Detar, Ben Romans, **Oyn.** Fernanda Andrade, Simon Quarterman, Evan Helmuth, Ionut Grama, Suzan Crowley, Bonnie Morgan, Brian Johnson, John Prosky. (ABD, 2012)
- **THE POSSESSION** (Şeytan Tohumu) **Yön.** Ole Bornedal, **Sen.** Juliet Snowden, Stiles White, **Yap.** Sam Raimi, Robert Tapert, J. R. Young, **Gör. Yön.** Dan Laustsen, **Müz.** Anton Sanko, **Oyn.** Jeffrey Dean Morgan, Natasha Calis, Kyra Sedgwick, Jay Brazeau, Madison Davenport, Matisyahu. (ABD, 2012)
- **DELIVER US FROM EVIL** (Bizi Kötüden Koru) **Yön.** Scott Derrickson, **Sen.** Scott Derrickson, Paul Harris Boardman, **Yap.** Jerry Bruckheimer, **Gör. Yön.** Scott Kevan, **Müz.** Christopher Young, **Oyn.** Eric Bana, Edgar Ramirez, Olivia Munn, Chris Coy, Dorian Missick, Sean Harris, Joel McHale, Mike Houston, Lulu Wilson. (ABD, 2014)
- **THE QUIET ONES** (Sessiz Kalanlar) **Yön.** John Pogue, **Sen.** Craig Rosenberg, Oren Moverman, John Pogue, **Yap.** Tobin Armbrust, James Gay-Rees, Ben Holden, Steven Chester Prince, **Gör. Yön.** Mátyás Erdély, **Müz.** Lucas Vidal, **Oyn.** Jared Harris, Sam Claflin, Erin Richards, Rory Fleck-Byrne, Olivia Cooke, Laurie Calvert, Aldo Maland, Max Pirkis. (ABD, 2014)

RUMLEY, SIMON (LONDRA, 1968) İngiliz yönetmen. Kısa filmcilik kökenlidir. Anne ve babasının peşpeşe ölümlerinin acısıyla çektiği ilk tür filmi "The Living and the Dead" (Sağ ve Ölü) çeşitli festivallerde gösterilmiş ve beğeniyle karşılanmıştır. Babanın para bulmak için bir süreliğine evi terketmesinden sonra, ağır hasta annesiyle başbaşa kalan akli dengesi bozuk bir gencin çevresinde gelişen depresif bir hikaye anlatır. Rumley ayrıca, korku antolojileri Little Deaths" (Küçük Ölümler) ve "The ABCs of Death"in (Ölümün Alfabesi) birer bölümünü yönetmiştir. Ünlü yapımcı Frank Mancuso Jr'un finanse ettiği, ilk Amerikan filmi "The Last Word" (Son Söz) gerçek olaylardan esinlenmiştir ve suçsuz yere idam edilen bir gencin lanetini konu alır...

- **FİLMOGRAFİ:** The Living And The Dead (2006) • Red White&-Blue (2010) • Little Deaths (2011-Bölüm Bitch) • The Abcs Of Death (2012-Bölüm Pressure) • The Last Word (2014)

RUSSELL, CHUCK (PARK RIDGE, ILLINOIS, 1958) Amerikalı yönetmen, yapımcı. Hollywood profesyonelliğinin izlerini taşıyan aksiyon ve korku filmleriyle tanınan bir sinemacıdır. "Elm Sokağında Kâbus" serisinin üçüncü bölümü "A Nightmare on Elm Streeet: "Dream Warriors" (Elm Sokağında Kâbus: Düş Savaşçıları), özel efektleriyle dikkat çeken *yeni çevrim* "The Blob" (Şekilsiz Kâbus), Arnold Scwarzenegger'lı aksiyon "Eraser" (Silici), Jim Carrey'i üne kavuşturan" "The Mask" (Maske) ve dinsel korku "Bless the Child"ı (Kutsanmış Çocuk) yönetmiştir.

- **FİLMOGRAFİ:** A Nightmare on Elm Street: Dream Warriors (1987) • The Blob (1988) • The Mask (1994) • Eraser (1996) • Bless the Child (2000) • The Scorpion King (2002)

Ken Russell (sağda) Gothic filminin bir sahnesinde Julian Sands'i yönetiyor

RUSSELL, KEN (SOUTHAMPTON, 1927 - LYMINGTON, 2011) İngiliz yönetmen. 70'lerde çektiği kışkırtıcı, gösterişli ve tabulara meydan okuyan filmleriyle çok tartışılan bu ayrıksı yönetmen BBC için çektiği sıradışı belgesellerle mesleğinde yükselmiş; Tchaikovsky, Mahler, Liszt gibi müzik dehalarının yaşamlarını kendine özgü deli-dolu anlatımıyla yorumlamıştır. Muhafazakar çevrelerin tepkisini çeken filmlerinden "The Devils" (Şeytanlar) Aldoux Huxley'in "The Devils of Loudun" adlı tarihsel romanından sinemaya uyarlanmıştır. Orta Çağ'ın karanlık yıllarında geçen film Katolik kilisesinin entrikalarını, rahibelerin seks fantezilerini, şeytan çıkarma ayinlerini ve acımasız bir cadı avını gözler önüne serer. Russell'ın baş döndürücü, hiperaktif anlatımı ve sonradan yönetmenliğe geçen Derek Jarman'ın (1942 - 1994) büyüleyici dekorlarıyla hatırlanır; Vanessa Redgrave ve Oliver Reed'in başroldedir; İtalya ve Finlandiya'da yasaklanmış, Amerika'da pornoyu simgeleyen X'le sınıflanmıştır.

Ken Russell'ın sınır tanımayan garip fantezi anlayışı ve biçimcilik tutkusu sonraki filmlerinde de kendini gösterir. Ünlü rock grubu Who'nun gitaristlerinden Pete Townshend'in yazdığı rock opera "Tommy" bu filmlerin önde gelenlerindendir; 70'lerin ikinci yarısında ülkemizde korku klasiği "Suspiria" ile birlikte seyirciden en fazla ilgi gören film olan "Tommy"yi "Lisztomania" ve "Valentino" takip etmiştir. Russell 80'lerde bir süreliğine ABD'de çalışmıştır: İnsan beyninin keşfedilmemiş korkutucu bölgelerine yapılan tedirgin edici yolculukları resimleyen modern Dr. Jekyll Mr. Hyde uyarlaması "Altered States" (Gerçe-

ğin Ötesinde) suyla dolu bir tankın içinde bilincin değişik durumlarını araştıran ama sonradan akıl sağlığını yitirme noktasına gelen çılgın bir bilim adamının (William Hurt) hikayesini anlatır. Anthony Perkins ve Kathleen Turner'lı "Crimes of Passion"da (Tutku Suçları) çifte yaşam süren (gündüz iş kadını, gece fahişe) bir kadın manyak bir rahibin tacizine uğrar, evli bir adamla tutkulu bir ilişkiye girer. Russell'ın ülkesine dönüş filmi olan "Gothic"de şair Lord Byron'un Cenevre gölü kıyısındaki evinde toplanan Mary Shelley, üvey kardeşi Claire Clairmont, kocası Percy Shelley ve doktor-yazar John Polidori birbirlerine anlattıkları hayalet hikayelerinden sonra karabasanlarla dolu bir geceyi paylaşırlar. Mary Shelley'nin ünlü romanı "Frankenstein"ı bu gecenin sonunda karar verdiği söylenir. Russell, Bram Stoker'a ve Hammer filmlerine saygı duruşunda bulunan vampirli "The Lair of the White Worm" (Beyaz Kurdun İni), D. H. Lawrence'ın romanına dayalı "The Rainbow" (Gökkuşağı) ve Theresa Russell'lı oyun uyarlaması "Whore"un (Fahişe) ardından televizyon için çalışmıştır.

- **FİLMOGRAFİ:** Women in Love (1969) • The Devils (1971) • Savage Messiah (1972) • Mahler (1974) • Tommy (1975) • Valentino (1977) • Altered States (1980) • Crimes of Passion (1984) • Gothic (1986) • The Rainbow (1989) • Whore (1991) • Mindbender (1996) • The Fall of the Louse of Usher (2002) • Trapped Ashes (2007)

RUSSELL, RAY (ŞİKAGO, 1924 - LOS ANGELES, 1999) Amerikalı hikaye, roman ve senaryo yazarı. Kısa hikayeleriyle tanınan Russell'ın ilk senaryosu "Mr. Sardonicus" kendi yazdığı öyküden beyazperdeye taşınmıştır. Roger Corman'ın "The Man With X-Ray Eyes" (Röntgen Gözlü Adam) ve "Premature Burial" (Ölmeden Gömülmüş), William Castle'ın "Zotz!" filmlerinin senaryolarında da imzası vardır. Şeytani güçlerin tecavüz ve cinayetleriyle ilgili romanı "Incubus" (Karabasan) İngiliz John Hough'un yönettiği, John Cassavetes'in başrol oynadığı Kanada yapımı bir filme konu olmuştur.

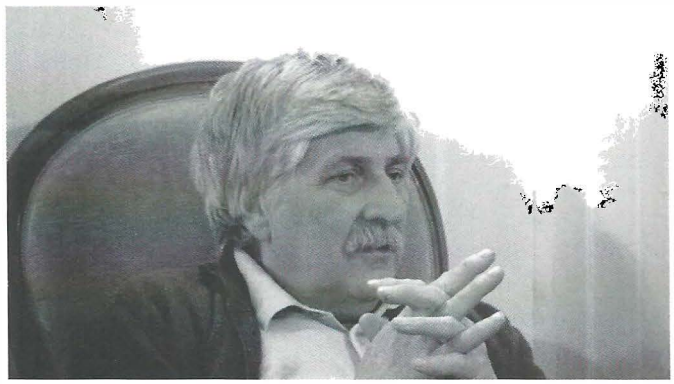
- **FİLMOGRAFİ:** Mr. Sardonicus (1961) • Premature Burial (1962) • Zotz! (1962) • The Horror of It All (1964) • Chamber of Horrors (Hik. 1966) • Incubus (Rom. 1982)

RUSSO, JOHN (1939) Amerikalı senaryo yazarı, yönetmen, yapımcı. Zombi klasiği "Night of the Living Dead"in (Yaşayan Ölülerin Gecesi, 1968) senaryosunu George Romero'yla birlikte yazmış; filmin 1998'de yenilenen versiyonunun ek sahnelerini yönetmiştir. "Midnight" (Geceyarısı), "Santa Claws" (Noel Baba'nın Pençesi), "Heartstopper" gibi sıfır bütçeli korku filmlerinin de yönetmenidir.

- **FİLMOGRAFİ:** Midnight (1981) • Midnight II (1993) • Heartstopper (1993) • Santa Claws (1996)

RUSTICHELLI, CARLO (CARPI, 1916 - ROMA, 2004) İtalyan besteci. İtalyan sinemasının bu üretken müzik adamı 1939 - 1991 yılları arasında çoğu piyasa işi 263 filmin bestesini icra etmiştir. Roma Santa Cecilia Konservatuvarı beste bölümü mezunudur. Mario Bava'nın "La frusta e il corpo" (Kamçı ve Beden), "Sei donne per l'assassino" (Bir Katile Altı Kadın), "Operazione paura" (Korku Operasyonu), Antonio Margheriti'nin "I lunghi capelli della morte" (Ölümün Uzun Saçları), Ernesto Gastaldi'nin "Libido"su (Şehvet) dışında sayısız spagetti western, tarihsel fantezi, macera ve komedi filminin müziklerinde imzası vardır. Komedi ustası Pietro Germi, politik filmler uzmanı Gillo Pontecorvo ve Bernardo Bertolucci'yle de işbirliği yapmıştır.

- **FİLMOGRAFİ:** Kapo (1960) • Divorzio all'italiana (1961) • La commare secra (1962) • La frusta e il corpo (1963) • Sei donne per l'assassino (1964) • I lunghi capelli della morte (1964) • Libido (1965) • Operazione paura (1966) • Milano rovente (1973) • Il trono di fuoco (1983)

Dardano Sacchetti

SACCHETTI, DARDANO (MONTENERO DI BISACCIA, 1944) İtalyan senaryo yazarı. İtalyan B sinemasının en üretken isimlerinden biridir ve 70'lerden bu yana çoğunluğu korku olmak üzere yetmişi aşkın senaryo yazmıştır. Sinema endüstrisine girmeden önce çeşitli tiyatro gruplarında aktör ve yazar olarak çalışmış, 1968'de Roma öğrenci hareketinin liderleri arasında yer almıştır. Meslek yaşamına 1971 yılında adım atan Sacchetti, İtalyan korku sinemasının ağır topları Mario Bava, Dario Argento ve Lucio Fulci'nin yanısıra piyasanın diğer önemli yönetmenleri Umberto Lenzi, Ruggero Deodato, Enzo G. Castellari, Damiano Damiani, Antonio Margheriti, Sergio Martino ve Lamberto Bava'yla da çalışmıştır. Özellikle 70'lerin ortalarıyla 80'lerde senede 5-6 senaryo yazma kapasitesine erişen Dardano Sacchetti'nin korku dışında aksiyon, polisiye, bilim kurgu türlerinde övgüye değer öykü ve senaryoları vardır. Sacchetti, "13. Cuma"nın yaratıcıları tarafından acımasızca kopyalanan Mario Bava klasiği "Reazione a catena" (Kanlı Körfez), Dario Argento *giallo*'su "Il gatto a nove code" (Dokuz Kuyruklu Kedi), Lucio Fulci'nin kan soslu spagetti kâbusları "Paura nella città dei morti viventi" (Yaşayan Ölüler Şehrinde Korku), "E tu vivrai nel terrore-L'aldila" (Ve Dehşet İçinde Yaşayacaksın - Öteki Taraf), "Quella villa accanto al cimitero" (Mezarlığın Yanındaki Ev), "Lo squartatore di New York" (New York Karındeşeni), Antonio Margheriti'nin yamyamlık gösterisi "Apocalypse domani" (Cehennem Dönüşü), Lamberto Bava'nın yönettiği "Demoni" (Şeytanlar), "Demoni II" (Şeytanlar

II), "La casa con la scala nel buio" (Karanlık Merdivenli Ev) ve Sergio Martino yapımı "Assassinio al cimitero etrusco"ya (Etrüsk Mezarlığında Cinayet) öykü ve senaryolarıyla katkıda bulunmuştur. Ayrıca, Lucio Fulci'nin kötü ünlü *yaşayan ölü* filmi "Zombi 2"nin senaryosunu karısı Elisa Briganti'yle birlikte yazmıştır.

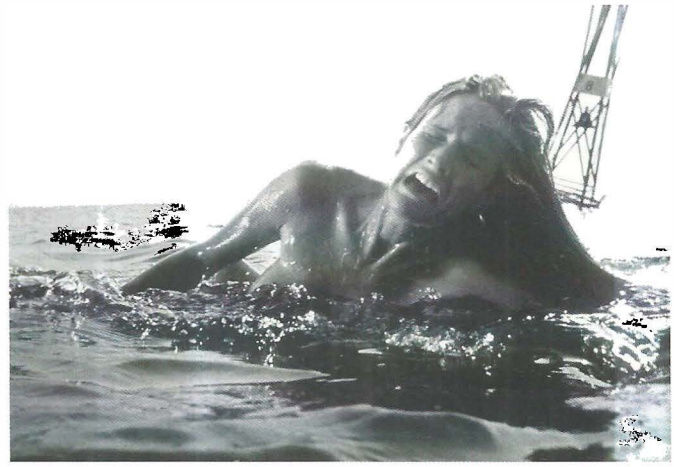
- **FİLMOGRAFİ:** Reazione a catena (1971) • Schock (1977) • Sette note in nero (1977) • Apocalypse domani (1980) • Paura nella cittá dei morti viventi (1980) • Manhattan baby (1982) • Amityville ii (1982) • La casa con la scala del buio (1983) • Shark rosso nell'oceano (1984) • Demoni (1985) • Demoni II (1986) • Sensi (1986) • Morirai a mezzanotte (1986) • Camping del terrore (1987) • Una notte al cimitero (1987) • Fino alla morte (1987) • Killer Crocodile (1989) • Turbo (TV 1999)

Saldırgan Hayvanlar • The Birds (Kuşlar) • Tippi Hedren

SALDIRGAN HAYVANLAR Doğadaki ekolojik dengelerin bozulması, çevresel felaketler, ters giden genetik deneyler, insanoğlunun hoyratlığı ve hastalıklar örümceklerden timsahlara, köpeklerden kedilere, yılanlardan karıncalara envai çeşit hayvanın beyazperdede saldırganlaşmasına neden olmuştur. Bazı filmler hayvanların kendi doğalarındaki saldırganlığı çıkış noktası yapmış; bazıları da gerilimli öyküler anlatmak için hayvanları *yan öğe* olarak kullanmıştır. Bu tarz filmlerde bilimsel kılıflı açıklamalara sıkça rastlanır. İlk önemli örnekler soğuk savaş rüzgarlarının estiği 50'lere dayanmaktadır; bu yıllarda üretilen bilim kurgu-korku karışımı filmlerde radyasyondan etkilenerek dev boyutlara ulaşan karıncalar ve örümcekler (Them, *Onlar* – Tarantula, *İnsan Yiyen Örümcek*) dehşet saçarlar. Alfred Hitchcock'un "The Birds"ü (Kuşlar, 1963) konuya farklı bir boyut (bu filmdeki hayvan saldırılarının hiçbir açıklaması yoktur) getirmiştir; Kaliforniya sahilindeki sakin bir kasabada cinnet geçiren kuş sürülerinin ölümcül saldırıları konu edinilir; San Francisco'lu varsıl bir kadın (Tippi Hedren), ilgi alanındaki bir avukat (Rod Taylor) ve avukatın ailesi (Jessica Tandy, Veronica Cartwright) kuşların saldırılarına karşı koymaya çalışır. Filmin apokaliptik finaline dehşet verici bir sessizlik hakimdir.

Denizlerden, bataklıklardan, nehirlerden gelen tehlikeler alt türün ana besin kaynaklarından biridir. Steven Spielberg'ü yıldız yönetmen konumuna getiren "Jaws" (1975) ABD'nin kuzeydoğu bölgesindeki bir tatil beldesini kana bulayan dev bir beyaz köpekbalığının peşine düşen üç adamın (Roy Scheider, Robert Shaw, Richard Dreyfuss) maceralarını konu almaktadır. "The Birds"de olduğu gibi ana karakterler uzun uzadıya tanıtılmış ve gerilim ölçülü bir şekilde tırmanmıştır. "Jaws"un olağanüstü ticari başarısı beşer yıl arayla çekilen angarya devam filmlerine (Jaws 2, Jaws 3, Jaws: The Revenge) kapı aralamıştır. "Jaws" aynı zamanda en çok taklit edilen tür filmlerinden biridir; 70 ve 80'lerde sürüyle kopyası üretilmiştir. Çöp sinemacısı William Grefe'nin "Mako: The Jaws of Death"inde (Denizin Dişleri, 1976) köpekbalıklarıyla telepatik iletişim kurabilen bir adam onlara zarar verenleri ortadan kaldırır. İtalyanların popüler Amerikan filmlerini kopyalama konusundaki maharetlerini gösteren "L'ultimo squalo" (Son Jaws, 1981) usta bir ismin, Enzo G. Castellari'nin imzasını taşımaktadır; filmin konusu "Jaws"un neredeyse birebir aynısıdır; yapım şirketi Universal bu yüzden yasal yollara başvurmuştur. Meksika filmi "Tintorera"da (Sessiz Ölüm, 1977) iki köpekbalığı avcısı bir yandan kıyıları tehdit eden beyaz köpekbalığıyla uğraşırken bir yandan da çıplak kadınlarla günlerini gün ederler. Daha yakın tarihli filmlerden "Deep Blue Sea"de (Mavi Korku, 1999) bilim adamlarının yürüttüğü deneyler sonucunda zeka seviyeleri yükselen kobay köpekbalıkları mavi suları kırmızıya boyarlar... Belgesel dokusuyla dikkat çeken "Open Water" (Açık Deniz, 2003) gerçek olay-

Saldırgan Hayvanlar • Jaws • Susan Backlinie

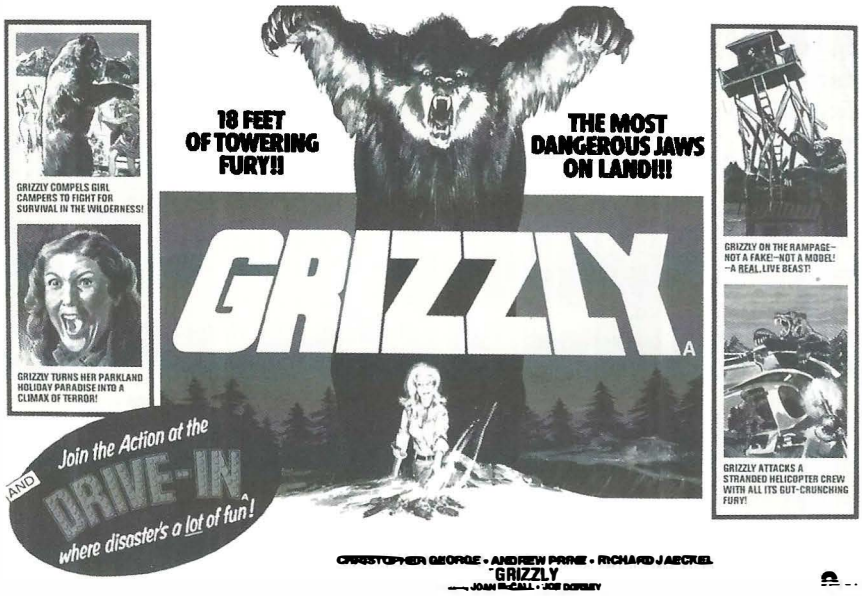
lardan esinlenmiş bir hikayeyi depresif bir gerçekçilikle anlatmıştır; dalış ekibi tarafından köpekbalığı kaynayan sularda unutulan karı koca ölüme sonuna kadar direnir. Avustralya filmi "The Reef"de (Dehşetin Dişleri, 2010) okyanusun ortasında bir başına kalan insan sayısı daha fazladır; tekneleri alabora olan 5 kişi kara parçası bulma umuduyla uzun bir yüzme maratonuna çıkar; bir köpekbalığı tarafından teker teker avlanacaklardır. Jaws'u model alan ama ayıp olmasın diye başka canavar hayvanlar kullanan filmlerden "Piranha"da (1978) genetik değişime uğrayan piranhalar toplu kıyımlara yol açarlar. Amerikan bağımsız sinemasının ünlü isimlerinden John Sayles yazmış, Joe Dante yönetmiştir. Uçan piranhaların sahne aldığı "Piranha II: The Spawning" (Piranha 2: Yumurtlama) James Cameron'un ilk uzun metrajlı filmidir; prodüksiyonu ve post prodüksiyonu bir sorunlar yumağına dönüşmüştür. Sığ korkuların Hollywood'a çabuk uyum sağlayan Fransız yönetmeni Alexandre Aja 2010 model "Piranha 3D"siyle 70-80'lerin şiddet ve çıplaklık eksenli istismar ürünlerine saygı duruşunda bulunmuştur. Ama filmi onların samimiyetinin asgarisine bile sahip değildir. Suyun altındaki sarsıntılar sonucunda açığa çıkan tarih öncesi piranhaların bir tatil kasabasını kana boyamasını anlatan film birbirinden itici karakterler, berbat diyaloglar ve sürüyle çıplak kadınla doludur. Piranha katliamını konu alan bir başka film İtalyan piyasa yönetmeni Antonio Margheriti'den gelmiştir: "Killer Fish" (Katil Balık, 1978). Soygun filmi gibi başlayan "Killer Fish" sonlara doğru *survival horror*'a evrilmiştir. Timsahlar, en az piranhalar kadar tehlikeli ve katliam meraklısıdır. Lewis Teague'in yönettiği "Alligator"de (Canavarın Dönüşü, 1980) lağımlarda laboratuvar farelerini yiyerek dev boyutlara ulaşan yavru bir timsah şehir sakinlerinin kâbusu olur... Tobe Hooper'ın "Eaten Alive"ında (Krokodil, 1977) üşütük bir motel sahibi timsahını müşterileriyle besler... İtalyanlar her zamanki gibi konuya yabancı kalmamıştır: Sergio Martino'nun "Il fiume del grande caimano"sunda (Dev Timsah Nehri, 1979) beyaz adamlar Afrika'nın balta girmemiş ormanlarının derinliklerinde, yerlilerce kutsal sayılan dev bir timsahın yuvasında otel yapmaya kalkarlar; bunun bedelini ödeyeceklerdir. İstismar mütehassısı Fabrizio De Angelis'in yönettiği "Killer Crocodile"de (Katil Timsah, 1989) nehre dökülen radyoaktif maddelerin etkisiyle canavara dönüşen mutant bir timsah vardır. Steve Miner'ın korku komedisi "Lake Placid" (Kara Göl, 1999) farklı karakterler ve Maine eyaletindeki bir gölde gizlenen dev bir timsahla tanıştırır izleyiciyi... Avustralyalı yönetmen Greg Mclean "Rogue"la (Timsah: Nehrin Dişleri, 2007) timsahların şakaya gelmeyeceğini açıkça vurgulamıştır; başarılı doğa çekimleri ve teknik yetkinliğiyle dikkat çeken filmin konusu çıktıkları vahşi doğa gezisinde insan yiyen devasa bir timsahın saldırısına uğrayan turistlerin çevresinde gelişir. Diğer Avustralya filmi "Black Water"da (Karanlık Sular, 2007) bataklıkta geziye çıkan üç kişi bir timsah tarafından ölümüne takip edilir. Denizler, nehirler ve bataklıklardan gelen tehditler

Saldırgan Hayvanlar • Bug (Böcek) • Bradford Dillman

köpekbalıkları, piranhalar ve timsahlarla sınırlı kalmamıştır. Henry Fonda, John Huston, Shelley Winters gibi efsane isimlerin rol kestiği, utanç verici "Jaws" taklidi "Tentacoli" (Ahtapot, 1977) Miami kıyılarını terörize eden dev bir ahtapotun katliamlarını anlatır; adı taklitçiler kralına çıkan Ovidio Assonitis yönetmiştir. Florida manzaralı "Frogs"da (Kurbağalar, 1972) zehirli kimyasal atıkların içinde çıldıran kurbağalar önlerine çıkanları birer birer öldürür. Zengin işadamı rolündeki Ray Milland filmin finalinde viyaklamalar arasında can verecektir. Amazon bölgesindeki bir nehirde yol alan televizyon ekibine musallat olan devasa boyutlardaki anaconda yılanı Perulu Luis Llosa'nın yönettiği "Anaconda"nın (1997) ölüm saçan kahramanıdır.

70'ler ve 80'lerin başları saldırgan hayvanların altın yıllarıdır; bu dönemde salt deniz canavarları değil arılar, karıncalar, böcekler, örümcekler, ayılar, yılanlar, kediler, köpekler de çıldırmıştır. 70'lerin dev oyuncu kadrolu felaket filmlerinin (The Towerning Inferno, The Poseidon Adventure) yaratıcısı Irwin Allen'ın yönettiği "The Swarm"da (Vahşi Arılar, 1978) Afrika'dan yola çıkıp, Amerika'nın büyük şehirlerine ulaşan bal arıları tehdit kaynağıdır; film Michael Caine, Katharine Ross, Richard Widmark ve Olivia de Havilland'lı kadrosuna karşın bekleneni verememiştir. 60'lardan kalma "The Deadly Bees" (Ölümcül Arılar, 1966), Curtis Harrington imzalı "Killer Bees" (Katil Arılar, 1974), popüler TV dizisi "The Mission Impossible"ın (Görevimiz Tehlike) yaratıcısı Bruce Geller'ın yönettiği "The Savage Bees" (Yaban Arıları, 1976), Meksika yapımı "The Bees" (Arılar, 1978) diğer *arı terörü* konulu filmlerdir. B filmleri şovmeni William Castle'ın yazdığı ve yapımını üstlendiği, "Night Gallery" dizisinin unutulmaz bölümlerine imza atan Jeannot Szwarc'ın yönettiği "Bug" (Böcek, 1975) bir San Francisco depreminin ardından yaşanan dehşet verici gelişmeleri konu edinmektedir. Depremin etkisiyle yeryüzünün derinliklerinde yaşayan tehlikeli bir böcek türü yüzeye çıkmıştır; muazzam bir çabuklukla çoğalabilen bu kabuklu yaratıklar gövdelerindeki ateşleme sitemleriyle kolaylıkla yangına sebebiyet verirler. San Francisco yakınlarındaki bir kasabayı ablukaya almalarıyla birlikte yangınlar, ölümler birbirini izler. Böceklerle deneyler yapan bir entomolog (Bradford Dillman) trajediyi daha da derinleştirecektir. Efsanevi jenerik tasarımcısı

Saldırgan Hayvanlar • Grizzly (Boz Ayı)

Saul Bass'ın tek uzun metrajlı filmi "Phase IV"da (Dördüncü Aşama, 1974) çöl karıncalarındaki ani değişimi inceleyen bilim adamları onların zeka belirtileri gösterdiğini ortaya koyar; sonrası insanoğlu için hayırlı olmayacaktır. "Phase IV"un ciddiyeti ve kalitesinden eser taşımayan "Empire of the Ants"da (Dev Karıncalar İmparatorluğu, 1977) radyoaktif maddelerle büyüyen karıncalar Florida sahillerinde terör estirir; tapon korkuların yönetmeni Bert I. Gordon'un eseridir. Gordon'un diğer saldırgan hayvanlı filmi "The Food of the Gods"da (Dev Tohumu, 1976) topraktan fışkıran kimyasal maddelerin yemlerine karışması sonucunda fareler, tavuklar ve eşek arıları dev boyutlara ulaşır. B sinemacısı John 'Bud' Cardos'un "Kingdom of Spiders"ında (Örümcek İmparatorluğu, 1977) bir veteriner ve bilim kadını bir çiftlik evinde yüzlerce zehirli örümcekle dolu yuvayı keşfeder. İlerleyen yıllarda "Arachnophobia" (Örümcek Korkusu, 1990), "Eight Legged Freaks" (Sekiz Bacaklı Canavarlar, 2002) gibi başka örümcekli filmler de çekilmiştir. İtalyan yönetmen Gianfranco Giagni'nin gösterildiği dönemde beğenilen ama sonra bir köşeye atılan "Il nido del ragno"su (Örümcek Yuvası, 1988) *hayvanlı korku* alanında çekilmiş ayrıksı ürünler arasına girmeyi hak etmektedir. Dario Argento'nun tekinsiz mekanlarda geçen stilize çalışmalarından ve gizli tarikatların dehşet saçtığı Pupi Avati filmlerinden izler taşıyan bu atmosferik yapımın tamamı soğuk Budapeşte sokaklarında çekilmiştir; konusu dev bir örümceğe tapan modern zaman büyücüleri (örümcek insanlar) ve onların sırlarına vakıf olan genç bir Amerikalı profesörün çevresinde gelişir. M. Ö. 3000 yıllarına ait kadim dinleri araştıran bir profesör Dallas merkezli bir şirket tarafından Budapeşte'ye gönderilir. Orada, şirketin uzun süredir haber alamadığı tercümanla irtibata geçecektir. Profesör adamla buluşur ve birtakım gizli belgeler teslim alır. Ertesi gün tercümanın cesedi bulunur; örümcek ağıyla tavana asılmıştır. Belgeler üzerine çalışan profesör yüzyıllar öncesine ait bir örümcek tarikatının hala faaliyette olduğunu öğrenir. Üstelik bu tarikatın müritleri kaldıkları otelde yuvalanmıştır.

31 yaşında yaşama veda eden B sinemacısı William Girdler'in "Grizzly"sinde (Boz Ayı, 1976) Georgia'daki doğal parkı kana bulayan dev bir boz ayı sahneye çıkmıştır; şaibeli yapım şirketi Film Ventures International'ın finanse ettiği film dünya çapında 39 milyon gişe yapmıştır. "Grizzily"nin tecimsel başarısı üzerine Girdler başka bir saldırgan hayvanlı film (Day of the Animals, *Hayvanların Günü*, 1977) daha yönetmiştir; ozon tabakasının delinmesinin vahşi hayvanları nasıl çıldırttığı konu edinilir. *Tabiat ananın intikamı* izlekli Avustralya filmi "Long Weekend" (Uzun Haftasonu, 1979) 70'lerin yetkin alt tür örneklerinden biridir; karavanla çıktıkları hafta sonu gezisinde doğaya hoyrat davranan sorunlu bir çiftin hikayesini anlatır; doğa sakinleri aralarında sessiz bir anlaşma yaparak çifti cezalandırır; Colin Eggleston yönetmiştir. Ünlü yönetmen John Frankenheimer'ın başarısız ekolojik korkusu "Prophecy"de (Kehanet, 1979) bir doktor ve hamile karısı Maine yakınlarındaki ormanlık bölgede endüstriyel atıkların ürünü olan canavar hayvanlarla karşılaşır. Roger Corman'ın yapım firması New World'ün logosunu taşıyan bayağı ve eğlenceli "Humanoids from the Deep"de (Derinden Gelen Yaratıklar, 1980) ters giden bilimsel araştırmaların sonucunda yarı balık yarı insana dönüşen yaratıklar küçük bir balıkçı kasabasında terör estirir.

Saldırgan Hayvanlar • Kingdom of the Spiders (Örümcek İmparatorluğu) • Alman lobi kartı

Yılanlar beyazperdede soğuk yüzlerini "Stanley" (1972), "Sssssss" (1973), "Jennifer" (1978), "King Cobra" (1978), "Venom" (Ze-

Saldırgan Hayvanlar • Cujo

hir, 1981), "Spasms" (Spazmlar, 1983), Rattled (Çıngıraklı, 1996), "Snakes on a Plane" (Ölümcül Kargo, 2006) gibi filmlerde göstermişlerdir. Saldırgan hayvan uzmanı William Grefe'nin yönettiği Stanley'de Vietnam gazisi Kızılderili, çıngıraklı yılanını cinayet makinesine dönüştürür. Deneyimli TV yönetmeni Bernard Kowalski'nin (Columbo, Baretta) "Sssssss"ında (1973) yarı insan yarı kobra yılanı yeni bir tür yaratma peşine düşen manyak bir doktor (Strother Martin), sihirli serumunu asistanında (Dirk Benedict) denemek ister... "Carrie" taklidi "Jennifer"da özel bir okulda sınıf arkadaşlarının düşmanca tavırlarıyla karşılaşan genç kız (Lisa Pelikan) psişik yetileriyle yılanları yönlendirir. Piers Haggard'ın Tobe Hooper'la yer değiştirdiği "Venom"da varsıl bir çocuğu kaçan teröristler saklandıkları evde zehirli mamba yılanının kurbanı olurlar;

Saldırgan Hayvanlar • Willard (Willard ve Fareleri)
Bruce Davison (solda) ve Ernest Borgnine

Sterling Hayden, Susan George, Oliver Reed, Sarah Miles, Klaus Kinski, Nicol Willimason oynamış; kamera sihirbazı Gilbert Taylor görüntülemiştir. Kanadalı William Fruet'in "Spasms"ında Karayipler'den taa Toronto'lara getirilen dev yılan dehşet saçar; efektler usta Dick Smith'e, müzikler Alman elektronik pop-rock efsanesi Tangerine Dream'e, görüntüler bir dönem David Cronenberg'le çalışan Mark Irwin'e aittir. Merhum sinemacı David R. Ellis'in "Snakes on a Plane"inde yılanlar bir yolcu uçağında terör estirir.

Korku filmlerinin çoğunda köpekler gerçek yaşamdaki gibi sevimli gözükmezler. "Dogs" (Köpekler, 1976), "The Pack" (Sürü, 1977) ve "Cujo"da (1983) kuduran ve çıldıran köpeklerin saldırılarına maruz kalan insanların hikayeleri anlatılır; "The Doberman Gang"de (Doberman Çetesi, 1972) özel yetiştirilmiş dobermanlar banka soyar. "Zoltan Hound of Dracula"da (Drakula'nın Köpeği, 1978) vampirleşen köpekler, "The Thing"de (Şey, 1982) canavarlaşan köpekler, "Man's Best Friend"de (İnsanın En İyi Dostu, 1993) genetikleriyle oynanan köpekler, "The Omen"da (Kehanet, 1976) şeytana bekçilik yapan köpekler, "Invasion of the Body Snatchers"da (Ceset Yiyenlerin İstilası, 1978) insan yüzlü köpekler, "Rottweiler"da (2004) robot köpekler, "Devil Dog: The Hound of Hell"de (Cehennemden Gelen Köpek, 1977) ruhu zapt edilen köpekler sahne almıştır. Kült yönetmen Samuel Fuller'ın ırkçılıkla suçlanan "White Dog"undaki (Beyaz Köpek, 1982) köpek, siyahlara saldırılması için özel olarak yetiştirilmiştir. Fransız sinemasının çizgi dışı yönetmenlerinden Alain Jessua'nın politik altyapılı "Les chiens"inde (Köpekler, 1979) hırsızlık, tecavüz ve soygunların gemi azıya aldığı isimsiz bir şehirde korunma amacıyla alınan köpekler giderek saldırganlaşır. Köpeklerin akrabaları kurtlar "Woodstock" belgeselinin yönetmeni Michael Wadleigh'in ilk ve son konulu filmi "Wolfen"ın (Kurtlar, 1981) gizemli kahramanlarıdır. New York'un göbeğinde milyoner bir işadamı, karısı ve koruması boğazları kesilmiş halde bulunur; otopsiye göre cinayetler insan işi değildir; New York emniyetinden alkolik bir dedektif (Albert Finney), bir psikolog (Diane Venora) ve adli tıp uzmanı (Gregory Hines) esrarengiz ölümleri araştırır; karşılarına zeka seviyeleri yüksek kurt sürüleri çıkacaktır; Whitley Strieber'in romanından uyarlanmıştır; 80'lerin göz ardı edilen filmleri arasındadır. Aç kurtlar, *survival horror* örneklerinden "Frozen"da (Donmuş, 2010) telesiyeji bozulan kayakçılara, "The Grey"de (Gri Kurt, 2011) uçağı düşen işçilere saldırır.

Dario Argento'nun filmlerinde hayvan saldırıları önemli bir yer teşkil eder. "Suspiria"da (1977) cadılar tarafından büyülenen Alman kurdu bir meydanda görme özürlü sahibini paramparça eder... "Inferno"da (Cehennem, 1980) lağım fareleri engelli bir ada-

mı canlı canlı yerler; bir kadın öldürülmeden önce kedilerin saldırısına uğrar... "Tenebrae"de (1982) genç bir kız vahşi bir dobermandan kaçarken katilinin evine sığınır. "Phenomena"da (1985) özel yetiştirilmiş maymun ustura darbeleriyle bir kadını katleder.

Doğanın gizemli yaratıkları kediler yıllar boyunca korku edebiyatı ve sinemasına esin kaynağı olmuştur. Edgar Allan Poe'nun defalarca sinemaya uyarlanan kısa öyküsü "The Black Cat"de (Kara Kedi) kediler doğaüstünü ve uğursuzluğu simgeler. Ünlü TV yönetmeni David Lowell Rich'in ülkemizde de vizyona giren "Eye of the Cat"inde (Kediler, 1969) kedilerden ölesiye korkan genç bir adam (Michael Sarrazin) zengin teyzesinin (Elenaor Parker) mirasına konmak için kız arkadaşıyla birlikte (Gayle Hunnicutt) cinayet planları yapar. Ne var ki yaşlı kadın malikanesinde bir kedi ordusuyla yaşamaktadır. Kanadalı Denis Heroux'nun yönettiği antoloji filmi "The Uncanny"de (Esrarengiz, 1977) ünlü bir korku romanları yazarı (Peter Cushing) kedilerin şeytani yaratıklar olduğunu kanıtlamak için yayıncısına (Ray Milland) üç tane kedi hikayesi anlatır. Paul Schrader'ın cilalı ve erotik yeni çevrimi "Cat People"da (Kedi Kız, 1982) çocuklarını leoparlara kurban eden ensest bir ırktan gelen (yalnızca kendi türleriyle sevişebilen yoksa leoparlara dönüşen melez bir ırk) genç bir kız (Nastassja Kinski) New Orlaeans hayvanat bahçesinin küratörüne (John Heard) aşık olur ama kötücül ağabeyinin (Malcolm McDowell) başka planları vardır. Kedilerin can düşmanı farelerin terör estirdiği filmlerden "Willard"da (Willard ve Fareleri, 1971) çevresinde sürekli itilip kakılan içine kapalı bir genç (Bruce Davison) yetiştirdiği fare ordusuyla beş para etmez patronuna (Ernest Borgnine) karşı korkunç bir intikam planı hazırlar; deneyimli sinemacı Daniel Mann (Vizonlu Venüs, Kralın Rüyası) yönetmiştir. George Pan Cosmatos'un "Of Unknown Origin"inde (Bilinmeyen Kaynak, 1983) mutasyona uğrayan fare, evinde çalışan başarılı işadamına (Peter Weller) hayatı zindan eder.

Beyazperdede ayrıca balinalar (Orca, Denizin Aslanı), yarasalar (Nightwing, Gecenin Kanatları - Bats, Yarasalar), yaban domuzları (Razorback), kuzgunlar (Kaw), aslanlar (Prey, Av), koyunlar (Black Sheep, Kara Koyun), komodo ejderleri (Komodo), solucanlar (Squirm, Kıvranış), sivrisinekler (Skeeter, Kan Emici), akrepler (Stinger-İğne), keneler (Ticks- Kene), hamamböcekleri (Damnation Alley, Son Destan), hatta tavşanlar (Night of the Lepus, Tavşanın Gecesi), hatta hatta sümüklüböcekler (Slugs) bile insanoğluna savaş açma noktasına gelmişlerdir.

- **SEÇME FİLMLER**
- **THE BIRDS** (Kuşlar) **Yön. & Yap.** Alfred Hitchcock, **Sen.** Evan Hunter (Daphne du Maurier'in hikayesinden), **Gör. Yön.** Robert Burks, **Oyn.** Rod Taylor, Tippi Hedren, Jessica Tandy, Suzanne Pleshette, Veronica Cartwright, Ethel Griffies. (ABD, 1963)
- **EYE OF THE CAT** (Kediler) **Yön.** David Lowell Rich, **Sen.** Joseph Stefano, **Yap.** Philip Hazelton, Bernard Schwartz, Leslie Stevens, **Gör. Yön.** Ellsworth Fredericks, Russell Metty, **Müz.** Lalo Schifrin, **Oyn.** Michael Sarrazin, Gayle Hunnicutt, Eleanor Parker, Tim Henry, Laurence Naismith. (ABD, 1969)
- **WILLARD** (Willard ve Fareleri) **Yön.** Daniel Mann, **Sen.** Gilbert Ralston (Stephen Gilbert'in romanından), **Yap.** Mort Briskin, **Gör. Yön.** Robert Hauser, **Müz.** Alex North, **Oyn.** Bruce Davison, Sondra Locke, Ernest Borgnine, Elsa Lanchester, Michael Dante, Jody Gilbert, William Hansen, John Myhers. (ABD, 1971)
- **FROGS** (Kurbağalar) **Yön.** George McGowan, **Sen.** Robert Hutchison, Robert Blees, **Yap.** George Edwards, Peter Thomas, **Gör. Yön.** Mario Tosi, **Müz.** Les Baxter, **Oyn.** Ray Milland, Sam Elliot, Joan Van Ark, Adam Roarke, Judy Pace, Lynn Borden, Mae Mercer, David Gilliam. (ABD, 1972)
- **NIGHT OF THE LEPUS** (Tavşanın Gecesi) **Yön.** William F. Claxton, **Sen.** Don Holliday, Gene R. Kearney (Russell Braddon'un romanından), **Yap.** A. C. Lyles, **Gör. Yön.** Ted Voigtlander, **Müz.** Jimmie Haskell, **Oyn.** Stuart Whitman, Janet Leigh, Rory Calhoun, De Forest Kelley, Paul Fix, Melanie Fullerton. (ABD, 1972)
- **PHASE IV** (4. Aşama) **Yön.** Saul Bass, **Sen.** Mayo Simon, **Yap.** Paul B. Radin, **Gör. Yön.** Dick Bush, **Müz.** Brian Gascoigne, **Oyn.** Michael Murphy, Nigel Davenport, Lynne Frederick, Alan Gifford, Robert Henderson, Helen Horton. (ABD, 1974)
- **JAWS** (Jaws) **Yön.** Steven Spielberg, **Sen.** Peter Benchley, Carl Gottlieb (Peter Benchley'in romanından), **Yap.** David Brown, Richard D. Zanuck, **Gör. Yön.** Bill Butler, **Müz.** John Williams, **Oyn.** Roy Scheider, Robert Shaw, Richard Dreyfuss, Lorraine Gary, Murray Hamilton, Carl Gottlieb, Jeffrey Kramer. (ABD, 1975)
- **BUG** (Böcek) **Yön.** Jeannot Szwarc, **Sen.** William Castle, Thomas Page, **Yap.** William Castle, **Gör. Yön.** Michel Hugo, **Müz.** Charles Fox, **Oyn.** Bradford Dillman, Joanna Miles, Richard Gilliland, Jamie Smith Jackson, Alan Fudge, Jesse Vint, Patty McCormack, Brendan Dillon. (ABD, 1975)
- **GRIZZLY** (Boz Ayı) **Yön.** William Girdler, **Sen. & Yap.** Harvey Flaxman, David Sheldon, **Gör. Yön.** William Asman, **Müz.** Robert O. Ragland, **Oyn.** Christopher George, Andrew Prine, Richard Jaeckel, Joan McCall, Joe Dorsey, Charles Kissinger, Kermit Echols. (ABD, 1976)
- **THE FOOD OF THE GODS** (Dev Tohumu) **Yön. & Sen. & Yap.** Bert I. Gordon, **Gör. Yön.** Reginald Morris, **Müz.** Elliot Kaplan, **Oyn.** Marjoe Gortner, Pamela Franklin, Ralph Meeker, Jon Cypher, Ida Lupino, Belinda Balaski. (ABD, 1976)
- **MAKO: THE JAWS OF DEATH** (Denizin Dişleri) **Yön. & Yap.** William Grefe, **Sen.** William Grefe, Robert Madaris, **Gör. Yön.** Julio C. Chavez, **Oyn.** Richard Jaeckel, Jenifer Bishop, Buffy Dee, Harold Sakata, John Chandler, Ben Kronen. (ABD, 1976)
- **DOGS** (Köpeklerin Gazabı) **Yön.** Burt Brickerhoff, **Sen.** O'Brian Tomalin, **Yap.** Allan Bodoh, Bruce Cohn, **Gör. Yön.** Bob Steadman, **Müz.** Alan Oldfield, **Oyn.** David McCallum, Sandra McCabe, George Wyner, Eric Server, Linda Grey, Dean Santoro, Holly Harris. (ABD, 1976)
- **TENTACOLI** (Ahtapot) **Yön.** Oliver Hellman (Ovidio G. Assonitis), **Sen.** Steven W. Carabatsos, Tito Carpi, Jerome Max, **Yap.** Ovidio G. Assonitis, Enzo Doria, **Gör. Yön.** Roberto D'Ettore Piazzoli, **Müz.** Stelvio Cipriani, **Oyn.** John Huston, Shelley Winters, Bo Hopkins, Henry Fonda, Delia Boccardo, Cesare Danova, Alan Boyd, Claude Akins, Sherry Buchanan. (İtalya - ABD, 1977)

- **THE WHITE BUFFALO** (Azgın Boğa) **Yön.** J. Lee Thompson, **Sen.** Richard Sale (kendi romanından), **Yap.** Pancho Kohner, **Gör. Yön.** Paul Lohmann, **Müz.** John Barry, **Oyn.** Charles Bronson, Jack Warden, Will Sampson, Kim Novak, Clint Walker, Stuart Whitman, Slim Pickens, John Carradine, Ed Lauter. (ABD, 1977)
- **ORCA** (Denizin Aslanı) **Yön.** Michael Anderson, **Sen.** Luciano Vincenzoni, Sergio Donati, Robert Towne, **Yap.** Luciano Vincenzoni, **Gör. Yön.** J. Barry Herron, Ted Moore, **Müz.** Ennio Morricone, **Oyn.** Richard Harris, Charlotte Rampling, Will Sampson, Bo Derek, Keenan Wynn, Robert Carradine, Scott Walker. (ABD, 1977)
- **KINGDOM OF THE SPIDERS** (Örümcekler Krallığı - Panik) **Yön.** John 'Bud' Cardos, **Sen.** Alan Caillou, Richard Robinson, **Yap.** Igo Kantor, Jeffrey M. Sneller, **Gör. Yön.** John Morrill, **Oyn.** William Shatner, Tiffany Bolling, Woody Strode, Lieux Dresler, David McLean, Natasha Ryan. (ABD, 1977)

THE UNCANNY (Esrarengiz) **Yön.** Denis Heroux, **Sen.** Michel Parry, **Yap.** René Dupont, Claude Heroux, Milton Subotsky, **Gör. Yön.** Harry Waxman, **Müz.** Wilfred Josephs, **Oyn.** Peter Cushing, Ray Milland, Joan Greenwood, Roland Culver, Susan Penhaligon, Alexandra Stewart, Donald Pilon, Donald Pleasence, John Vernon, Samantha Eggar, Catherine Begin. (Kanada - İngiltere, 1977)

- **DAMNATION ALLEY** (Son Destan) **Yön.** Jack Smight, **Sen.** Alan Sharp, Lukas Heller (Roger Zelazny'nin Romanından), **Yap.** Paul Maslansky, Jerome M. Zeitman, **Gör. Yön.** Harry Stradling Jr., **Müz.** Jerry Goldsmith, **Oyn.** Jan-Michael Vincent, George Peppard, Dominique Sanda, Paul Winfield, Jackie Earle Haley, Kip Niven, Robert Donner, Seamon Glass. (ABD, 1977)
- **THE SWARM** (Vahşi Arılar) **Yön. & Yap.** Irwin Allen, **Sen.** Stirling Silliphant (Arthur Herzog III'nin romanından), **Gör. Yön.** Fred J. Koenekamp, **Müz.** Jerry Goldsmith, **Oyn.** Michael Caine, Katharine Ross, Richard Widmark, Richard Chamberlain, Olivia De Havilland, Ben Johnson, Lee Grant, José Ferrer, Patty Duke Astin, Slim Pickens, Bradford Dillman, Fred MacMurray, Henry Fonda, Cameron Mitchell, Christian Juttner, Morgan Paull, Alejandro Rey. (ABD, 1978)
- **PIRANHA** (Piranha) **Yön.** Joe Dante, **Sen.** John Sayles, **Yap.** Jon Davison, Roger Corman, **Gör. Yön.** Jamie Anderson, **Müz.** Pino Donaggio, **Oyn.** Bradford Dillman, Heather Menzies, Kevin McCarthy, Keenan Wynn, Dick Miller, Barbara Steele, Belinda Balaski, Melody Thomas, Paul Bartel. (ABD, 1978)
- **LONG WEEKEND** (Uzun Haftasonu) **Yön. & Yap.** Colin Eggleston, **Sen.** Everett De Roche, **Gör. Yön.** Vincent Monton, **Müz.** Michael Carlos, **Oyn.** John Hargreaves, Briony Behets. (Avustralya, 1978)
- **LES CHIENS** (Köpekler) **Yön.** Alain Jessua, **Sen.** Andre Ruellan, Alain Jessua, **Yap.** Laurent Meyniel, **Gör. Yön.** Etienne Becker, **Müz.** René Koering, Michel Portal, **Oyn.** Gerard Depardieu, Victor Lanoux, Nicole Calfan, Pierre Vernier, Fanny Ardant, Philippe Klebert, Regis Porte. (Fransa, 1979)

NIGHTWING (Gecenin Kanatları) **Yön.** Arthur Hiller, **Sen.** Steve Shagan, Bud Shrake, Martin Cruz Smith, **Yap.** Martin Ransohoff, **Gör. Yön.** Charles Rosher, **Müz.** Henry Mancini, **Oyn.** Nick Mancuso, David Warner, Kathryn Harrold, Stephen Macht, Strother Martin, Charles Hallahan. (ABD, 1979)

- **KILLER FISH** (Katil Balık) **Yön.** Anthony M. Dawson (Antonio Margheriti), **Sen.** Michael Rogers, **Yap.** Alex Ponti, **Gör. Yön.** Alberto Spagnoli, **Müz.** Guido&Maurizio De Angelis, **Oyn.** Lee Majors, Karen Black, Margaux Hemingway, Marisa Berenson, James Franciscus, Anthony Steffen, Gary Collins, Roy Brocksmith. (İtalya, 1979)
- **IL FIUME DEL GRANDE CAIMANO** (Dev Timsah Nehri) **Yön.** Sergio Martino, **Sen.** Cesare Frugoni, Ernesto Gastaldi, Sergio Martino, Maria Chianetta, **Yap.** Luciano Martino, **Gör. Yön.** Giancarlo Ferrando, **Müz.** Stelvio Cipriani, **Oyn.** Barbara Bach, Claudio Casinelli, Mel Ferrer, Romano Puppo, Fabrizia Castagnoli, Enzo Fisichella, Lory Del Santo, Bobby Rhodes. (İtalya, 1979)
- **ALLIGATOR** (Canavarın Dönüşü) **Yön.** Lewis Teague, **Sen.** John Sayles, **Yap.** Brandon Chase, Mark L. Rosen, **Gör. Yön.** Joseph Mangine, **Müz.** Craig Huxley, **Oyn.** Robert Forster, Robin Riker, Michael Gazzo, Dean Jagger, Sidney Lassick, Jack Carter, Perry Lang, Henry Silva, Sue Lyon, Angel Tompkins. (ABD, 1980)
- **HUMANOIDS FROM THE DEEP** (Derinden Gelen Canavarlar) **Yön.** Barbara Peeters, **Sen.** Frederick James, **Yap.** Martin B. Cohen, **Gör. Yön.** Daniel Lacambre, **Müz.** James Horner, **Oyn.** Doug McClure, Ann Turkel, Vic Morrow, Cindy Weintraub, Denise Galik, Anthony Penya, Lynn Theel. (ABD, 1980)
- **VENOM** (Zehir) **Yön.** Piers Haggard, **Sen.** Robert Harrington (Alan Scholofield'in romanından), **Yap.** Martin Bregman, **Gör. Yön.** Gilbert Taylor, **Müz.** Michael Kamen, **Oyn.** Klaus Kinski, Oliver Reed, Nicol Williamson, Sarah Miles, Sterling Hayden, Cornelia Sharpe, Lance Holcomb, Susan George, Michael Gough. (İngiltere, 1982)
- **WHITE DOG** (Beyaz Köpek) **Yön.** Samuel Fuller, **Sen.** Curtis Hanson, Samuel Fuller, **Yap.** Jon Davison, **Gör. Yön.** Bruce Surtees, **Müz.** Ennio Morricone, **Oyn.** Kristy McNichol, Christa Lang, Vernon Weddle, Jameson Parker, Burl Ives, Samuel Fuller, Paul Bartel, Dick Miller. (ABD, 1982)
- **CAT PEOPLE** (Kedi Kız) **Yön.** Paul Schrader, **Sen.** Alan Ormsby, Paul Schrader, **Yap.** Charles Fries, **Gör. Yön.** John Bailey, **Müz.** Giorgio Moroder, **Oyn.** Nastassja Kinski, Malcolm McDowell, John Heard, Annette O'Toole, Ruby Dee, Ed Begley Jr., Scott Paulin, Frankie Faison, Ron Diamond, Lynn Lowry, John Larquette, Tessa Richarde, Berry Berenson. (ABD, 1982)
- **CUJO** (Kujo) **Yön.** Lewis Teague, **Sen.** Don Carlos Dunaway, Lauren Currier (Stephen King'in romanından), **Yap.** Daniel H. Blatt, Robert Singer, **Gör. Yön.** Jan De Bont, **Müz.** Charles Bernstein, **Oyn.** Dee Wallace, Danny Pintauro, Daniel Hugh Kelly, Christopher Stone, Ed Lauter. (ABD, 1983)
- **OF UNKNOWN ORIGIN** (Bilinmeyen Kaynak) **Yön.** George P. Cosmatos, **Sen.** Brian Taggert (Chauncey Parker III'nin romanından), **Yap.** Claude Heroux, **Gör. Yön.** René Verzier, **Müz.** Ken Wannberg, **Oyn.** Peter Weller, Jennifer Dale, Lawrence Dane, Shannon Tweed, Kenneth Welsh, Maury Chaykin. (Kanada-ABD, 1983)
- **RAZORBACK** (Katil Domuz) **Yön.** Russell Mulcahy, **Sen.** Everett De Roche (Peter Brennan'ın Romanından), **Yap.** Hal McElroy, **Gör. Yön.** Dean Semler, **Müz.** Iva Davies, **Oyn.** Gregory Harrison, Arkie Whiteley, Bill Kerr, Chris Haywood, David Argue, Judy Morris, John Howard. (Avustralya, 1984)
- **SLUGS** (Sümüklüböcekler) **Yön.** Juan Piquer Simón, **Sen.** José A. Escriva, Ron Gantman, J. P. Simon, **Yap.** Francesca De Laurentiis, José A. Escriva, J. P. Simon, **Gör. Yön.** Julio Bragado, **Müz.** Antonio Jimeno, Richard E. Rabjohn, **Oyn.** Michael Garfield, Kim Terry, Philip Machale, Alicia Moro, Santiago Alvarez. (İspanya - ABD, 1988)

- **IL NIDO DEL RAGNO** (Örümcek Yuvası) **Yön.** Gianfranco Giagni, **Sen.** Riccardo Aragno, Tonino Cervi, Cesare Frugoni, Gianfranco Manfredi, **Yap.** Tonino Cervi, **Gör. Yön.** Nino Celeste, **Müz.** Franco Piersanti, **Oyn.** Roland Wybenga, Paola Rinaldi, Margareta von Krauss, Claudia Muzi, William Berger, Stephane Audran, Valeriano Santinelli, Massimiliano Pavone, Lazlo Sipo. (İtalya, 1988)
- **THE EDGE** (İhanet) **Yön.** Lee Tamahori, **Sen.** David Mamet, **Yap.** Art Linson, **Gör. Yön.** Donald McAlpine, **Müz.** Jerry Goldsmith, **Oyn.** Anthony Hopkins, Alec Baldwin, Elle McPherson, Harold Perrineau, L. Q. Jones, Kathleen Wilhoite. (ABD, 1997)
- **ANACONDA** (Anaconda) **Yön.** Luis Llosa, **Sen.** Hans Bauer, Jim Cash, Jack Epps Jr, **Yap.** Jack Epps Jr, Verna Harrah, Carole Little, Leonard Rabinowitz, **Gör. Yön.** Bill Butler, **Müz.** Randy Edelman, **Oyn.** Jennifer Lopez, Ice Cube, Jon Voight, Eric Stoltz, Jonathan Hyde, Owen Wilson, Kari Wuhrer, Vincent Castellanos, Danny Trejo. (ABD - Brezilya - Peru, 1997)
- **DEEP BLUE SEA** (Mavi Korku) **Yön.** Renny Harlin, **Sen.** Duncan Kennedy, Donna Powers, Wayne Powers, **Yap.** Akiva Goldsman, Robert Kosberg, Tony Ludwig, Don MacBain, Alan Riche, **Gör. Yön.** Stephen Windon, **Müz.** Trevor Rabin, **Oyn.** Thomas Jane, Safron Burrows, Samuel L. Jackson, Jacqueline McKenzie, Michael Rapaport, Stellan Skarsgard, LI Cool J, Aida Turturro. (ABD - Avustralya, 1999)
- **OPEN WATER** (Açık Deniz) **Yön. & Sen.** Chris Kentis, **Yap.** Laura Lau, **Gör. Yön.** Chris Kentis, Laura Lau, **Müz.** Graeme Revell, **Oyn.** Blanchard Ryan, Daniel Travis. (ABD, 2003)
- **KAW** (Kuzgunlar) **Yön.** Sheldon Wilson, **Sen.** Benjamin Sztanjnkrycer, **Yap.** Gordon Yang, **Gör. Yön.** John P. Tarver, **Müz.** Steve London, **Oyn.** Sean Patrick Flanery, Stephen McHattie, Kristin Booth, Rod Taylor. (ABD - Kanada, 2007)
- **ROGUE** (Timsah: Nehrin Dişleri) **Yön. & Sen.** Greg Mclean, **Yap.** Matt Hearn, Greg Mclean, David Lightfoot, **Gör. Yön.** Will Gibson, **Müz.** François Tataz, **Oyn.** Radha Mitchell, Michael Vartan, Sam Worthington, Caroline Brazier, Stephen Curry, Celia Ireland, John Jarratt, Mia Wasikowska.
- **PIRANHA 3D** (Piranha) **Yön.** Alexandre Aja, **Sen.** Peter Goldfinger, Josh Stolberg, **Yap.** Alexandre Aja, Mark Canton, Gregory Levasseur, Marc Toberoff, **Gör. Yön.** John R. Leonetti, **Müz.** Michael Wandmacher, **Oyn.** Elizabeth Shue, Steve R. McQuenn, Adam Scott, Jerry O'Connell, Ving Rhames, Jessica Szohr, Richard Dreyfuss, Christopher Lloyd. (ABD, 2010)
- **THE GREY** (Gri Kurt) **Yön.** Joe Carnahan, **Sen.** Joe Carnahan, Ian Mackenzie Jeffers, **Yap.** Joe Carnahan, Jules Daly, Mickey Liddell, Ridley Scott, **Gör. Yön.** Masanobu Takayanagi, **Müz.** Marc Streitenfeld, **Oyn.** Liam Neeson, Frank Grillo, Dermot Mulroney, Dallas Roberts, Joe Anderson, Nonso Anozie, James Badge Dale, Ben Hernandez, Anne Openshaw. (ABD, 2011)

SALVA, VICTOR (MARTİNEZ, KALİFORNİYA, 1958) Amerikalı yönetmen. "Something in the Basement" (Bodrumda Bir Şeyler Var) adlı kısa metrajlı korku filmiyle sinemaya adım atmış; ilk uzun metrajlısı "Clownhouse"u (Palyaço Evi) Francis Ford Coppola'nın desteğiyle çekmiştir. Çocukluk korkularının, fantezilerinin gerçeğe dönüştüğü "Clownhouse" ebeveynleri tatile giden üç erkek kardeşin, palyaço kılığına girmiş üç tımarhane kaçkını psikopat tarafından terörize edilmesini konu almaktadır. "Clownhouse"un çekimleri sırasında oyunculardan Nathan Forrest Winters'ı taciz ettiği iddiasıyla yargılanan ve hüküm giyen Salva 15 ay hapis yatmıştır. Eric Roberts'la Lance Henriksen'in oynadıkları *seri katil* filmi "Nature of the Beast" (Canavarın Doğası), 2001 yazında sürpriz bir gişe başarısı elde eden "Jeepers Creepers" (Sonsuz Dehşet) ve devam filmi "Jeepers Creepers 2"yla (Kâbus Gecesi) korku-gerilim serisini sürdüren Victor Salva "Powder", "Rites of Passage", "Peaceful Warrior" gibi duygusal tonlu dramalar da çekmiştir. En popüler korkusu "Jeepers Creepers" et yiyen bir canavarın takip ettiği iki kardeşin gerilim dolu hikayesini anlatır. Salva, son olarak şeytani çocuk konulu "Rosewood Lane" ve "Saw" serisinin yıldızı Tobin Bell'in oynadığı "Haunted"la (Karanlık Ev) korku severlerin karşısına çıkmıştır.

- **FİLMOGRAFİ:** Clownhouse (1988) • Powder (1995) • Nature of the Beast (1995) • Rites of Passage (1999) • Jeepers Creepers (2001) • Jeepers Creepers 2 (2003) • Peaceful Warrior (2006) • Rosewood Lane (2011) • Haunted (2014)

SALVATI, SERGIO (ROMA, 1938) İtalyan görüntü yönetmeni. 1960'ta kamera asistanlığıyla sinema endüstrisine giren ve çoğunlukla B tipi korkularda çalışan Salvati, Lucio Fulci'nin "Zombi 2", Paura nella città dei morti viventi" (Yaşayan Ölüler Şehrinde Korku), "Il gatto nero" (Kara Kedi), "...E tu vivrai nel terrore! L'aldila (Ve Dehşet İçinde Yaşayacaksın! Öteki Taraf), Quella villa accanto al cimitero" (Mezarlığın Yanındaki Ev), Sergio Stivaletti'nin "Maschera di cera" (Balmumu Maskesi), David Schmoeller'in "Crawlspace" (Bodrum), "Catacombs" (Yeraltı Mezarları) ve "Puppet Master" (Kukla Ustası) filmlerini görüntülemiştir.

- **FİLMOGRAFİ:** Zombi 2 (1979) • Paura nella cittá dei morti viventi (1980) • Il gatto nero (1981) • L'aldila (1981) • Quella villa accanto al cimitero (1981) • Crawlspace (1986) • Ghoulies II (1987) • Catacombs (1988) • Puppet Master (1989) • Maschera di cera (1997) • Red Riding Hood (2004)

Eduardo Sánchez

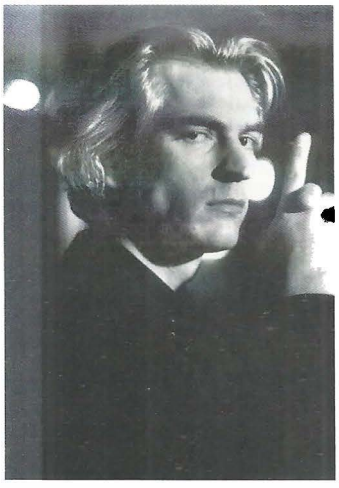
SÁNCHEZ, EDUARDO (1968) Küba doğumlu Amerikalı yönetmen. Florida Film Okulu mezunu Eduardo Sanchez okul arkadaşı Daniel Myrick'le ortak yönettiği "The Blair Witch Project"le (Blair Cadısı) çıkış yapmıştır.

İnanılmaz bir gişe hasılatı elde eden bu bağımsız korkunun sonrasında solo projelere yönelen Sánchez DVD piyasası için düşük bütçeli filmlere ("Altered" - Av, "Seventh Moon" Yedinci Ay -) imza atmıştır. DVD'si ülkemizde de basılan "Altered" uzaylı yaratıkların takibindeki dört arkadaşın çevresinde gelişen bir hikaye anlatır. Son filmlerinden "Lovely Molly" (Tatlı Molly) tacizci babasının ölümünden sonra kocasıyla birlikte çocukluğunu geçirdiği eve taşınan ve orada akıl sağlığını giderek yitiren uyuşturucu müptelası genç bir kadınla ilgilidir.

▸ **FİLMOGRAFİ:** The Blair Witch Project (1999) • Altered (2006) • Seventh Moon (2008) • Paraabnormal (2009) • Lovely Molly (2011) • V/H/S/2 (2013) • Exists (2014) • Intruders (TV 2014)

SANDERS, GEORGE (ST. PETERSBURG, 1906 - BARSELONA, 1972) İngiliz oyuncu. İngiliz anne babadan Rusya'da dünyaya gelen bu uzun boylu aktör 40 ve 50'lerde "Rebecca", "All About Eve" (Perde Açılıyor), "Viaggio in Italia" (İtalya'ya Yolculuk) gibi klasiklerde oynamış, 60 ve 70'lerde ise "Village of the Damned" (Lanetli Kasaba), "The Body Stealers" (Ceset Hırsızları), "Doomwatch" (Kıyamet Bakışı), Endless Night" (Sonsuz Gece), "Psychomania"la (Ölümcül Tekerlekler) korkunun çekim alanına girmiştir. Sanders, İspanya'da canına kıymıştır.

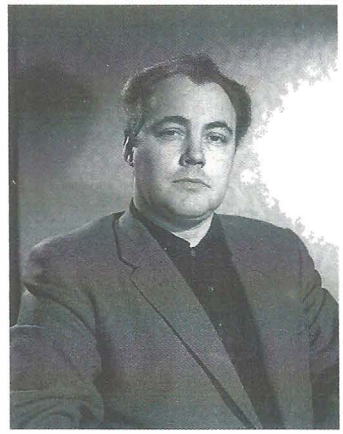
▸ **FİLMOGRAFİ:** The Lodger (1944) • The Picture of Dorian Gray (1945) • The Ghost and Ms. Muir (1947) • Bluebeard's Ten Honeymoons (1960) • Village of the Damned (1960) • A Shot in the Dark (1964) • Die Sieben Maenner Der Sumuru (1969) • The Body Stealers (1969) • Doomwatch (1972) • Endless Night (1972) • Psychomania (1973)

Julian Sands

SANDS, JULIAN (OTLEY, YORKSHIRE, 1958) İngiliz oyuncu. Uluslararası yapımlardan, TV dizilerinden aşina olduğumuz yakışıklı ve yetenekli Julian Sands 80'lerden başlayarak "The Doctor and the Devils" (Doktor ve Şeytanlar, Freddie Francis), "Warlock" (Büyücü, Steve Miner), "Gothic" (Gotik, Ken Russell), "Arachnophobia" (Örümcek Korkusu, Frank Marshall), "Naked Lunch" (Müthiş Yemek, David Cronenberg), "Il fantasma dell'Opera", (Operadaki Hayalet, Dario Argento), "Boxing Helena" (Helena'yı Sarmak, Jennifer Chambers Lynch), "Romasanta" (Paco Plaza) gibi farklı korku-gerilim filmlerinde rol almıştır. Sands, son yıllarda ikinci sınıf filmlerin abonesi olmuştur. Yönetmen Mike Figgis'in vazgeçilmez oyuncularından biridir.

▸ **FİLMOGRAFİ:** The Killing Fields (1984) • The Doctor and the Devils (1985) • A Room with a View (1986) • Gothic (1986) • Siesta (1987) • Outback Vampires (1987) • Warlock (1989) • Arachnophobia (1990) • Naked Lunch (1991) • Tale of a Vampire (1992) • Boxing Helena (1993) • Leaving Las Vegas (1995) • One Night Stand (1997) • Il Fantasma Dell'opera (1988) • Vatel (2000) • Romasanta (2004) • The Haunted Airman (TV 2006) • The Girl with the Dragon Tattoo (2011)

Jimmy Sangster

SANGSTER, JIMMY (GALLER, 1927 LONDRA, 2011) İngiliz senaryo yazarı, yapımcı, yönetmen. Hammer stüdyolarının simge isimlerinden Jimmy Sangster 2. Dünya Savaşı sonrasında sinemayla tanışmış ve 50'lerin sonlarında yapımevinin klasiklerinden "The Curse of Frankenstein" (Frankenstein'ın Laneti), "The Revenge of Frankenstein" (Frankenstein'ın İntikamı), "Dracula", ve "The Mummy"nin (Mumya) senaryolarını yazmıştır. "Psycho"(Sapık) ve "Les diaboliques" (Şeytan Ruhlu İnsanlar) etkili psikolojik korkular "Taste of Fear" (Dehşetin Tadı) ile "The Nanny"nin (Dadı) senaryolarında da imzası olan Sangster, diğer Hammer ürünleri "The Horror of Frankenstein" (Frankenstein'ın Dehşeti), "Lust for a Vampire" (Şehvet Okulu) ve "Fear in the Night"da (Çıldırtan Korku) yönetmen koltuğuna oturmuştur. Ayrıca John Huston'un yerin dibine batırılan sürprizli gerilimi "Phobia" (Fobi) ve merhum Richard Marquand'ın şeytani korkusu "The Legacy"nin (Miras) senaryo ekibinde yer almış; 70'lerin ortalarından itibaren daha çok Amerikan televizyonları için çalışmıştır.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Dracula (1958) • Blood of the Vampire (1958) • The Mummy (1959) • The Brides of Dracula (1960) • Taste of Fear (1961) • Paranoiac (1963) • Maniac (1963) • Nightmare (1964) • The Nanny (1965) • Dracula: Prince of Darkness (1966) • The Horror of Frankenstein (Yön. 1970) • Lust for a Vampire (Yön. 1971) • Fear in the Night (Yön. 1972) • The Legacy (1978) • Phobia (1980)

SARANDON, CHRIS (BECKLEY, BATI VIRGINIA, 1942) Amerikalı oyuncu. Sidney Lumet'in unutulmaz soygun filmi "Dog Day Afternoon"da (Köpeklerin Günü) canlandırdığı transeksüel karakteriyle en iyi yardımcı erkek oyuncu Oscar'ına aday gösterilen bu yakışıklı oyuncu, yeteneğine karşın sinemada istediği yere ulaşamamıştır. Eğlenceli "Fright Night"da (Korku Gecesi) karizmatik bir vampiri, dinsel korku "The Sentinel"da (Gözcü) sinsi bir avukatı, "Child's Play"de (Çocuk Oyunu) katil oyuncak bebek Chucky'le kovalamaca oynayan bir polis dedektifini,serbest Lovecraft uyarlaması "The Resurrected"da (Hortlak) ölümsüzlüğün sırrına vakıf olan bir çılgını oynayan Sarandon televizyon filmlerinde de gözükmüştür. Susan Sarandon'ın eski kocasıdır.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Dog Day Afternoon (1975) • The Sentinel (1977) • The Osterman Weekend (1985) • Fright Night (1985) • Frankenstein (TV 1987) • Child's Play (1988) • Whispers (1989) • The Resurrected (1992) • Just Cause (1995) • The Underworld (TV 1997) • The Chosen One (2004) • Fright Night (Yeni Çevrim 2011)

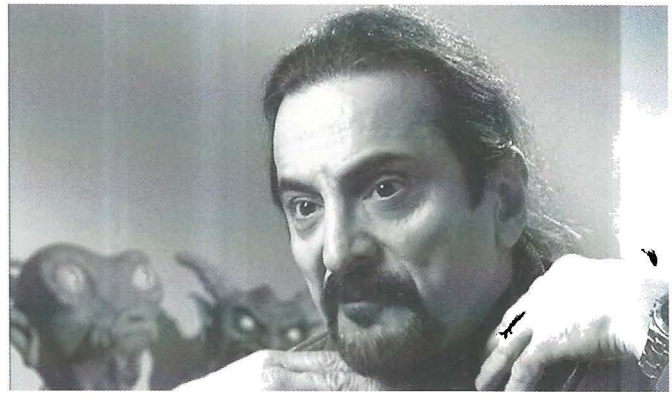

Yönetmen Peter Sasdy (solda) Hands of the Ripper'ın (Karındeşenin Elleri) setinde oyunculardan Eric Porter'la birlikte

SASDY, PETER (BUDAPEŞTE, 1935) Macar kökenli İngiliz yönetmen. Budapeşte Üniversitesi'nde drama ve gazetecilik okuyan Peter Sasdy 1956 Macar ayaklanması sırasında İngiltere'ye sığınmış; Bristol Üniversitesi'ndeki öğrenimini takiben, 60'larda BBC için övgüler toplayan dramalar çekmiştir. Türdeki ve sinemadaki kariyerine Hammer yapımı "Taste the Blood of Dracula"yla (Dracula'nın Kanının Tadı) başlayan Sasdy kitle katili kontes Erzsebet Bathory'nin kanlı mirasından esinlenen "Countess Dracula" (Kontes Dracula), seri katil Karındeşen Jack'in kızının cinayetlerini konu alan "Hands of the Ripper" (Karındeşenin Elleri) ve BBC yapımı hortlaklı ev filmi "The Stone Tape"le (Stone Kayıtları) İngiltere'nin önde gelen korku yönetmenlerinden biri haline gelmiştir. 70'lerin en ürkünç televizyon filmlerinden "The Stone Tape"in senaryosunu türün deneyimli isimlerinden Nigel Kneale yazmıştır. Sasdy'nin Hammer dışı korkularından "I Don't Want to be Born"da (Doğmak İstemiyorum) *şeytan çocuk* ve *ruhun zapt edilmesi* konuları özensiz ve taklitçi bir anlatımla ele alınmıştır. Aynı adlı TV dizisine dayalı ekolojik gerilim "Doomwatch" (Kıyamet Bakışı) ve ölümsüzlüğe ulaşmak için çocukları kullanan yaşlı insanlarla ilgili "Nothing But the Night" (Geceden Başka Bir Şey Değil) diğer tür filmleridir. 1977'de yönettiği "Welcome to Blood City" (Kan Şehrine Hoşgeldiniz) ilk sanal gerçeklik filmlerinden biridir. 80'lerde televizyon ağırlıklı çalışan Sasdy "Hammer House of Horror" (Hammer Korku Evi) ve Hammer House Mystery and Suspense" (Hammer Gizem ve Gerilim Evi) dizilerinin muhtelif bölümlerini yönetmiştir.

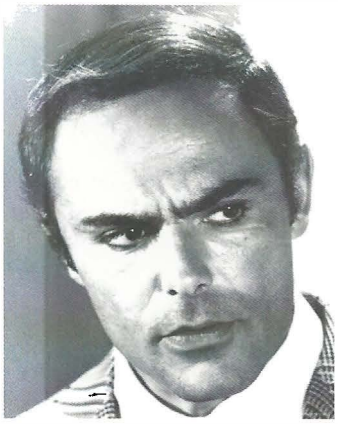
- **FİLMOGRAFİ:** Taste the Blood of Dracula (1970) • Countess Dracula (1971) • Hands of the Ripper (1971) • Nothing But the Night (1972) • The Stone Tape (TV 1972) • Doomwatch (1972) • I Don't Want To Be Born (1975) • Welcome To Blood City (1977) • Supernatural (TV 1977) • Hammer House of Horror (TV 1980) • Hammer House Mystery and Suspense (TV 1984) • Witchcraft (TV 1992)

SAVINI, TOM (PITTSBURGH, 1946) Amerikalı makyaj efekt sanatçısı, yönetmen, oyuncu, dublör koordinatörü. *King of Splatter* unvanıyla tanınan bu çok yönlü korku tutkununun uğraşıları arasında -efekt çalışmaları dışında- oyunculuk, yönetmenlik ve dublörlük de yer almaktadır. Koyu Katolik bir çevrede büyümüş; Carnegie-Mellon Üniversite'sinde öğrenim görmüştür. Vietnam'da orduya savaş fotoğrafçısı olarak hizmet veren Savini Amerika'ya döndükten sonra "Deranged" (Çılgın) ve "Deathdream" (Ölümcül Düş) filmleriyle makyaj efekt kariyerine başlamıştır. Beyinlerin dağıldığı, iç organların ortalığa saçıldığı George Romero filmleri "Dawn of the Dead" (Ölülerin Şafağı) ve "Day of the Dead"in (Ölülerin Günü) şok edici *gore* efektleri ve et yiyen zombileri Savini'nin emekleriyle hayata geçmiştir. Bu çığır açan zombi filmlerindeki çalışmalarıyla sektörün dahileri arasına giren sanatçı diğer meslektaşlarının aksine yaratıcılığını Hollywood yapımlarında değil B tipi korkularda sergilemiştir. "Friday the 13th" (13. Cuma), "Martin", "Trauma (Travma), "Maniac" (Manyak), "The Texas Chainsaw Massacre 2" (Teksas Elektrikli Testere Katliamı 2), "Creepshow" (Korku Gösterisi) 70 ve 80'lerdeki plastik efekt çalışmalarından bazılardır. Ayrıca, yazarları arasında Stephen King, Robert Bloch ve George Romero'nun da olduğu epizodik TV dizisi "Tales from the Dark Side"da (Karanlık Taraftan Öyküler, 1984 - 88) ilk yönetmenlik deneyimlerini gerçekleştirmiş; zombi klasiği "Night of the Living Dead"in (Yaşayan Ölülerin Gecesi) renkli versiyonunu çekmiştir. Son dönemde oyunculuğa ağırlık veren Tom Savini makyaj efektleriyle ilgili kapsamlı bilgiler veren kitaplar yazmış, kurslar vermiştir.

Tom Savini

- **FİLMOGRAFİ:** Martin (1977) • Dawn of the Dead (1978) • Friday the 13Th (1980) • Maniac (1980) • Creepshow (1982) • Day of the Dead (1985) • Monkey Shines (1988) • Night of the Living Dead (Yön. 1990) • Due Occhi Diabolici (1990) • Trauma (1993) • Necronomicon (1994) • Ted Bundy (2002) • The Profane Exhibit (2014)

John Saxon

SAXON, JOHN (NEW YORK, 1935) Amerikalı oyuncu. Asıl adı Carmine Orrico olan bu İtalyan asıllı yakışıklı aktör 50'lerde oyunculuğa başlamış ve aralıklarla İtalya'da çalışmıştır. Çoğunlukla B tipi yapımlarda ve televizyon filmlerinde gözüken Saxon türdeki kariyerine Mario Bava'nın siyah beyaz *giallo*'su "La ragazza he sapeva troppo"yla (Çok Şey Bilen Kız) başlamıştır. 70'lerde *slasher* klasiği "Black Christmas" (Kara Noel, Bob Clark), *saldırgan hayvan* konulu "The Bees" (Arılar, Alfredo Zacharias), David Cronenberg'ün yarış filmi "Fast Company"de (Hızlı Ekip); 80'lerde, hayaletli bir evde geçen "Beyond Evil" (Kötülüğün Ötesinde, Herb Freed), İtalyan yamyam filmi "Apocalypse domani" (Cehennem Dönüşü, Antonio Margheriti), Dario Argento *giallo*'su "Tenebrae", Sergio Martino'nun zombi filmi "Assassinio al cimitero etrusco" (Etrüsk Mezarlığında Cinayet) ve Wes Craven klasiği "A Nightmare on Elm Street"de (Elm Sokağında Kâbus) rol alan Saxon son olarak "Masters of Horror" serisinin Dario Argento imzalı bölümü "Pelts"de (Kürkler) karşımıza çıkmıştır.

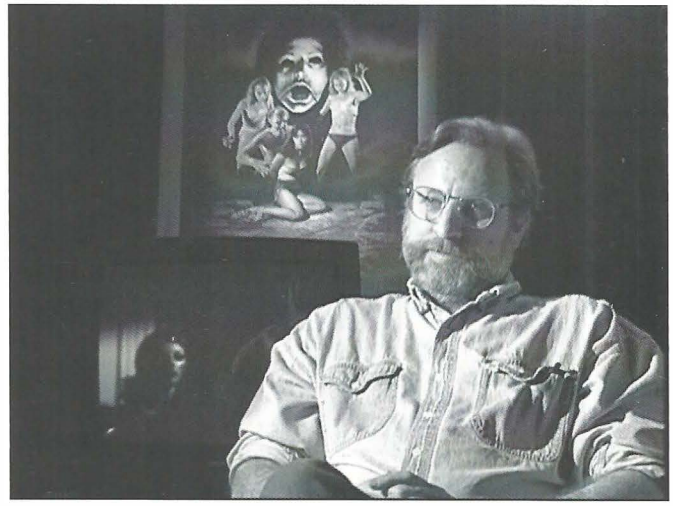
- **FİLMOGRAFİ:** La ragazza che sapeva troppo (1963) • Queen of Blood (1966) • Istanbul Express (1968) • Black Christmas (1974) • Napoli Violenta (1976) • Italia a Mano Armata (1976) • The Glove (1978) • The Bees (1978) • The Electric Horseman (1979) • Beyond Evil (1980) • Apocalypse Domani (1980) • Blood Beach (1981) • Tenebrae (1982) • Assassinio al cimitero etrusco (1982) • A Nightmare on Elm Street (1984) • Nightmare Beach (1988) • My Mom Is a Werewolf (1989) • Beverly Hills Cop III (1994) • New Nightmare (1994) • From Dusk Till Down (1996) • Night Class (2001) • Masters of Horror (2006)

SCAVOLINI, ROMANO (FIUME, 1940) İtalyan yönetmen. 70'lerde, bir malikanede vuku bulan cinayetleri konu alan "Un bianco vestito per Mariele" (Mariele İçin Beyaz Bir Elbise) adlı sofistike bir giallo, 80'lerde başı sansürle derde giren (İngiltere'de yerel bir video dağıtımcısı sansürsüz kopyaları çoğalttığı için 6 ay hapse mahkum olmuştur) sadistik bir *gore* filmi (Nightmare, *Karabasan*) yönetmiştir. Akıl hastanesinden taburcu olduktan sonra Florida'daki bir ailenin kâbusu olan şizofren bir karakterin hikayesini anlatan bu Amerikan sermayeli filmde birbirinden ürkünç 8 katliam sahnesi yer almıştır.

- **FİLMOGRAFİ:** A mosca cieca (1966) • Un bianco vestito per mariele (1972) • Servo suo (1973) • Savage Hunt (1980) • Nightmare (1981) • Dog Tags (1990)

SCHMIDT, ROB (PENNSYLVANIA, 1965) Amerikalı yönetmen. Ticari sinemaya "Saturn" ve "Crime and Punishment in Suburbia" gibi bağımsız yapımlarla giren Schmidt en çok kırsal kesim slasher'ı "Wrong Turn"le (Korku Kapanı) tanınır. Batı Virginia'da yamyam dağ adamlarının yaşadığı bir bölgede kaybolan gençlerin hikayesini anlatan bu film "The Texas Chainsaw Massacre", "The Hills Have Eyes" ve "Deliverance"la akrabalık taşımaktadır. Schmidt, ayrıca "Masters of Horror" ve "Fear Itself" dizilerinin birer bölümünü yönetmiştir.

- **FİLMOGRAFİ:** Saturn (1999) • Crime and Punishment in Suburbia (2001) • Wrong Turn (2003) • The Alphabet Killer (2008)

David Schmoeller

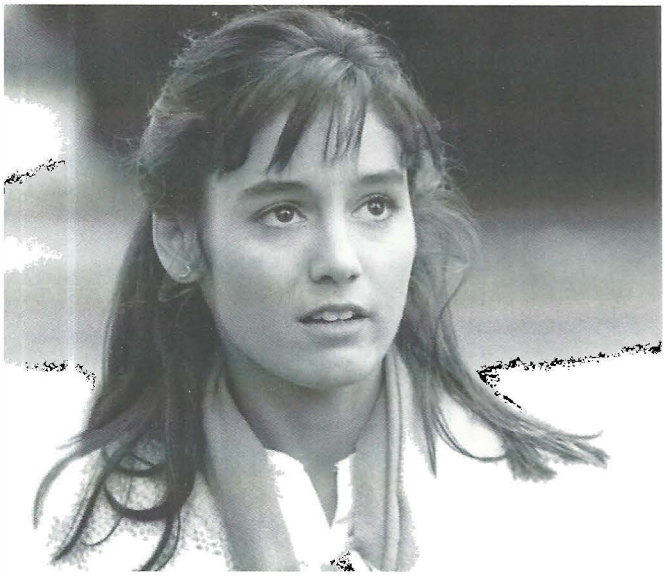
SCHMOELLER, DAVID (LOUISVILLE, KENTUCKY, 1947) Amerikalı yönetmen. B tipi korkularla piyasaya girmiş ve çoğunlukla yapımcı Charles Band için çalışmıştır. Canlanan vitrin mankenlerinin terör estirdiği "Tourist Trap" (Turist Tuzağı) ve uzun soluklu bir seriye dönüşen "Puppetmaster" (Kukla Ustası) en beğenilen filmleridir. Klaus Kinski'nin kadınlara işkence yapan psikopat bir eski Nazi subayını oynadığı "Crawlspace" (Bodrum), TV yıldızı Morgan Fairchild'ın bir psikopatla köşe kapmaca oynadığı, video piyasasının gözdelerinden "The Seduction" (Baştan Çıkarma), şeytanlı bir manastırda geçen "Catacombs" (Yeraltı Mezarları), Louisiana bataklıklarını mekan seçen "Netherworld" (Cehennem) ve "The Arrival" (Varış) diğer tür filmleridir. 1999'dan beri uzun metrajlı film yönetmeyen Schmoeller halen Nevada Üniversitesi'nde sinema dersleri vermektedir.

- **FİLMOGRAFİ:** Tourist Trap (1979) • The Seduction (1982) • Crawlspace (1986) • Curse IV: The Ultimate Sacrifice (1988) • Puppet Master (1989) • The Arrival (1990) • Netherworld (1992) • Renegade (TV 1992) • The Secret Kingdom (1998) • Please Kill Mr. Kinski (1999)

SCHNAAS, ANDREAS (HAMBURG, 1968) Alman yönetmen. Aşırı şiddet içeren, amatör işi *gore* filmleriyle tanınır; ilk filmi "Violent Shit"(!) karşısına çıkanları gözünü kırpmadan katleden yamyam bir katille ilgilidir. Doğrudan video pazarına sunulan ilk Alman filmi olma özelliğini taşıyan (sadece 2000 dolara mal olmuştur) "Violent Shit"i devam filmleri "Violent Shit 2", "Violent Shit 3", Joe D'Amato'nun kötü ünlü "Anthropophagus"unun yeni çevrimi "Anthropophagus 2000", "Goblet of Gore", "Demoni-

um" ve İspanyol yönetmen Amando de Ossorio'nun kör şövalye filmlerini taklit eden "Don't Wake the Dead" takip etmiştir.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Violent Shit (1987) • Violent Shit 2 (1992) • Anthropophagus 2000 (1999) • Violent Shit 3 (1999) • Goblet of Gore (1999) • Demonium (2001) • Nikos (2003)

Jill Schoelen

SCHOELEN, JILL (BURBANK, KALİFORNİYA, 1963) Amerikalı oyuncu. 80'lerin başlarında sinemaya giren esmer güzeli Jill Schoelen B tipi korkularda esas kadınları oynamıştır. Belli başlı tür filmleri: "Chiller" (Ürperti, Wes Craven), "The Stepfather" (Üvey Baba, Joseph Ruben), "Cutting Class" (Okulu Kırmak, Rospo Pallenberg), "The Phantom of the Opera" (Operadaki Hayalet, Dwight H. Little), "Curse II:The Bite" (Isırık-Federico Prosperi), "Popcorn" (Mark Herrier, Alan Ormsby), "When a Stranger Calls Back" (Telefondaki Yabancı II, Fred Walton).

▸ **FİLMOGRAFİ:** Chiller (TV 1985) • The Stepfather (1987) • Curse Ii: The Bite (1989) • Cutting Class (1989) • The Phantom of the Opera (1989) • Popcorn (1991) • When a Stranger Calls Back (TV 1993)

SCHOW, DAVID J. (MARBURG, 1955) Almanya doğumlu Amerikalı yazar. *Splatterpunk* hareketinin (hikaye ve romanlarında şiddeti tüm ayrıntılarıyla betimleyen korku yazarlarının oluşturduğu akım) öncüsü sayılan Schow çeşitli kitaplarda toplanmış kısa hikayeler, romanlar, televizyon ve sinema için senaryolar yazmıştır. Setinde aktör Brandon Lee'nin kazayla vurularak öldüğü "The Crow" (Karga) en popüler senaryosudur.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Leatherface: Texas Chainsaw Massacre III (1990) • Critters 3 (1991) • Critters 4 (1991) • The Crow (1994) • The Outer Limits (TV 1995) • The Hunger (TV 1997 - 2000) • Masters of Horror (TV 2006 - 2007)

SCOGNAMILLO, GIOVANNI (İSTANBUL, 1929) Türk sinema tarihçisi, film eleştirmeni, yazar, çevirmen, oyuncu. Korku sineması ve edebiyatının ülkemizdeki önde gelen otoritelerinden biridir; İtalyan kökenli Levanten bir ailenin çocuğu olarak İstanbul'da dünyaya gelmiş, İtalyan Lisesi'ni bitirdikten sonra kitabevi yöneticiliği ve bankacılıkla meşgul olmuştur. 60'lardan itibaren çeşitli gazete ve dergilerde film eleştirileri yayınlanan Scognamillo salt sinema ve edebiyat değil gizli bilimler, vampirizm, bilim kurgu, astroloji ve doğaüstü oluşumlar alanında da uzman bir kişiliktir; bu konularda çok sayıda aydınlatıcı kitap kaleme almıştır. Başlıca kitapları: "Türk Sinemasında 6 Yönetmen" (1973), "Dünyamızın Gizli Sahipleri" (1973), "Uzaydan Geldiler" (1974), "Türk Sinema Tarihi-1. ve 2. Cilt" (1987-88), İstanbul Gizemleri, Büyüler, Yatırlar, İnançlar" (1993), "Dehşetin Kapıları-Korku Edebiyatına Giriş" (1994), "Korkunun Sanatları" (1996), "Fantastik Türk Sineması" (Metin Demirhan'la birlikte-1999), "Mumyanın Mezarı" (Roman-1999), "Frankenstein'ın Laneti" (Roman-2000), "Erotik Türk Sineması" (2002), "Canavarlar, Yaratıklar, Manyaklar-Fantastik Sinema ve Korku Sineması" (2006).

SCOTT, JOHN (BRISTOL, 1930) İngiliz besteci. Üreten John Scott 50 yıla yaklaşan müzik kariyerinde çeşitli tür filmlerinin yanısıra kıyıda köşede kalmış İngiliz korkularının bestelerini, aranjörlüğünü ve orkestra şefliğini yapmıştır.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Berserk (1968) • Trog (1970) • Wake in Fright (1971) • Doomwatch (1972) • Hexen Geschandet Und Zu Tode Gequält (1973) • Symptoms (1974) • Craze (1974) • Satan's Slave (1976) • The People That Time Forgot (1977) • The Final Countdown (1980) • Inseminoid (1981) • Black Rainbow (1989)

SCREAM (Çığlık) Wes Craven'ın yönettiği 1996 yılı yapımı Amerikan filmi. Senaryosu "Scary Movie" adıyla Kevin Williamson tarafından yazılmış; çekimleri 15 Nisan 1996 - 14 Haziran 1996 tarihleri arasında Kaliforniya civarında yapılmıştır. Bütçesi 15 milyon, toplam gişe geliri 161 milyon dolardır. Hayali bir Kaliforniya kasabasında maskeli bir katilin saldırılarına maruz kalan gençlerin çevresinde gelişen bir hikaye anlatır. Disney logosuyla 1997'de çıkan DVD'sinde Wes Craven'ın filme paralel yorumları, kamera arkası belgeseli, oyuncuların ve ekibin sorulara yanıtları, özel efekt galerisi ve fragmanlar yer almaktadır.

▸ **KONU:** Evinde video seyretmek üzere hazırlık yapan lise öğrencisi Casey bir telefon sapığı tarafından rahatsız edilir. Başlangıçta dostane tavırlarla konuşan korku filmleri meraklısı sapık daha sonra Casey'in yaşamını tehdit etme noktasına gelir. Eğer korku filmleriyle ilgili sorularına doğru yanıtlar verirse hayatı kurtulacaktır. Ama yanıtlar yanlış olursa hem kendisi hem de bahçede kolları ve ağzı bağlı şekilde tutulan erkek arkadaşı ölecektir. Casey sapığın evin yakınında olduğunu ve kendisini görebildiğini dehşetle fark eder. "13. Cuma" filmiyle ilgili soruya yanlış yanıt vermesi katliamın fitilini ateşler. Casey ve erkek arkadaşı siyah bir hayalet maskesi takan katilin bıçak darbeleriyle katledilir.

Ertesi gün Woodsboro kasabası cinayetlerin şokunu yaşamaktadır. Medya mensupları haber peşinde koşarken,

polis geniş çaplı bir soruşturma başlatır. Katilin sonraki hedefi Casey'nin sınıf arkadaşı Sidney Prescott'dur. Sidney'in annesi bir yıl kadar önce medyanın son derece ilgisini çeken bir cinayete kurban gitmiştir. İdama mahkum olan zanlı Cotton Weary hücresinde infazı beklemektedir. Sidney maskeli katilin saldırısından son anda kurtulur; genç kızın erkek arkadaşı Billy Loomis polisin bir numaralı şüphelisidir. Cinayetlerle kasabanın hafif salakça şerif yardımcısı Dewey ilgilenmektedir. Bu arada cadaloz TV muhabiri Gale Weathers Sidney'i kıskaca almıştır; Weathers, Cotton Weary'nin suçsuz olduğunu düşünmektedir; bu konuda kitap bile yazmıştır. Cinayetler nedeniyle okul tatil edilir; gece sokağa çıkma yasağı konmuştur. Sidney, babası iş seyahatine gittiği için yakın arkadaşı Tatum'un (Dewey'in kız kardeşi) evinde kalmaktadır; okulun tatil edilmesini fırsat bilen Sidney'in yakın arkadaş grubundan Stu evinde bir parti vermeye karar verir; partiye videocuda çalışan korku filmleri meraklısı Randy, Stu'nun kız arkadaşı Tatum, Sidney ve diğerleri davetlidir. Gale Weathers'da kameraman arkadaşıyla birlikte dışarıda olanları takip etmektedir. Gecenin sonunda tam bir katliam yaşanacak ve sürpriz katiller ortaya çıkacaktır.

"Scream" 90'larda ağırlığı giderek azalan korku sinemasına hayat öpücüğü veren filmlerden biridir; 80'lerin korkusuna ipotek koyan slasher filmlerini makaraya almış, methiyeler düzmüş ve sürüyle filme (When a Stranger Calls, Prom Night, Halloween, Friday the 13th, Happy Birthday to Me, Terror Train, Psycho...) selam göndermiştir. Film, tür severlerin bilgisini test eden Drew Barrymore'lu enerjik giriş sekansıyla açılır ve temposunu hiç düşürmeden finale dek merak unsurunu ayakta tutar... Norveçli ressam Edvard Munch'ün "Çığlık" tablosundaki figürle benzeşen kostümler giyen katilin cinayetleri gerçek olamayacak derecede karikatürizedir; hatta şaka gibidir; finaldeki sürpriz ataklarda Wes Craven'ın parodi ağırlıklı anlatımı doruğa çıkar. Kan banyosu yaşanan son sahnelerde bile Craven mizahi tavrından vazgeçmez; katillerin cinai dürtüleri, motivasyonları çok akla yatkın değildir ama film izleyenleri eğlendirme görevini yeterince yerine getirmiştir. "Scream", sorunlu gençlerle ilgili takıntılı bir tutkusu olan, filmlerinde (Soldaki Son Ev, Elm Sokağında Kâbus, Şok, Satılık Ruh) onları sürekli öteki dünyaya göndermeyi vazife edinen Craven'ın en tipik ürünlerinden biridir. Gişedeki güzel sonuçlar Wes Craven'ın tekrar reji koltuğuna oturduğu 3 adet devam filmine kapı aralamıştır. Hayalet maskeli katil cinayetlerinin kopyalandığı "Scream 2"da (Çığlık 2, 1997) Sidney üniversiteye girmiş; başka bir şehirde yeni bir hayata başlamıştır. Derek adlı bir erkek arkadaşı vardır; Woodsboro katliamının kurtulanlarından Jamie ile aynı sınıftadır. Bu arada kasabadaki cinayetleri anlatan Gale Weathers kitabı "The Woodsboro Murders" "Stab" adıyla sinemaya uyarlanmıştır; bir gece gençler filmin fragmanını hayalet maskeli kostümlerle çığlık çığlığa izlerken iki genç vahşice katledilir. 2 yıl önceki cinayetleri kopyalayan başka bir psikopat iş başındadır; katilin hedefinde elbette yine Sidney vardır. Cinayetler cinayetleri kovalar; maktüllerin isimleri Woodsboro kurbanlarıyla benzeşmektedir. Mizah ve *gore* dozu daha yüksek olan ama orijinal filmi yinelemekten öteye gidemeyen "Scream 2"yu 2000 yılında vizyona giren "Scream 3" (Çığlık 3) takip etmiştir. Sidney dış dünyadan soyutlanmış bir orman evinde yaşamını sürdürürken hayalet maskeli başka bir katil yeni bir cinayet dalgası başlatır; bu kez kurbanlar yapımı süren "Stab 3" adlı filmin çalışanlarıdır, sonra işin ucu Sidney'e

Scream (Çığlık) • Ghostface

Scream (Çığlık) • Courtney Cox, Jamie Kennedy, Neve Campbell (soldan sağa)

dokunacaktır. İlk iki filmin kahramanları Dewey ve Gale Weathers da katilin hedefindedir. 2011 yapımı "Scream 4"de (Çığlık 4) hayatını yazarlıkla kazanan Sidney uğursuz Woodsboro'ya kitap tanıtımı için geri döner; genç kadının dönüşü hayalet maskeli katilin dönüşüne de vesile olur.

▸ **DIMENSION FILMS - WOODS ENTERTAINMENT YAPIMI Yön.** Wes Craven, **Sen.** Kevin Williamson, **Yap.** Cathy Konrad, Cary Woods, **Gör. Yön.** Mark Irwin, **Müz.** Marco Beltrami, **Kur.** Patrick Lussier, **Kos.** Cynthia Bergstrom, **San. Yön.** Bruce Alan Miller, **Mak. Ef.** Howard Berger, Robert Kurtzman, Gregory Nicotero, **Oyn.** David Arquette (Dewey), Neve Campbell (Sidney), Courtney Cox (Gale Weathers), Matthew Lillard (Stuart), Rose McGowan (Tatum), Skeet Ulrich (Billy), Jamie Kennedy (Randy), W. Earl Brown (Kenny), Liev Schreiber (Cotton Weary), Drew Barrymore (Casey), Lawrence Hecht (Bay Prescott), Linda Blair (Muhabir), Henry Winkler (Okul Müdürü).

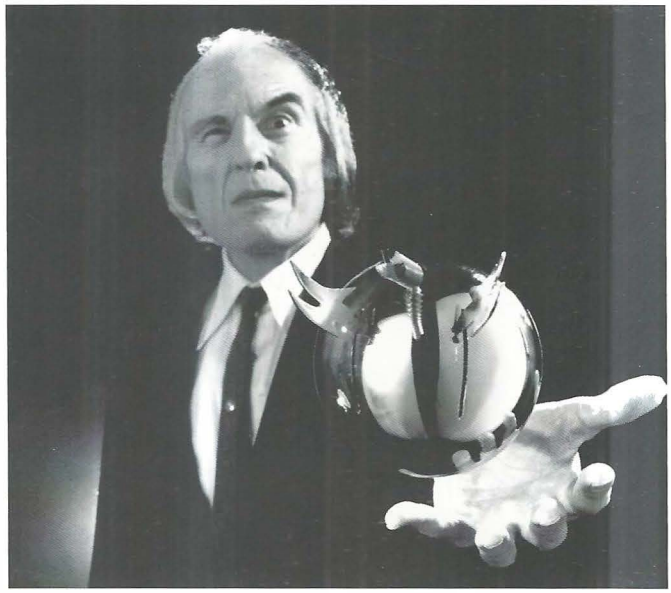
RENKLİ, 35 mm. (PANAVISION), 111 DAKİKA.

SCREAMING MAD GEORGE (OSAKA, 1956) Japon kökenli Amerikalı makyaj ve özel efekt sanatçısı. Splatter sinemacısı Brian Yuzna'nın filmlerindeki tuhaf ve grotesk makyaj efektleriyle tanınır. Diğer çalışmalarından bazıları: "Predator" (Av), "A Nightmare on Elm Street 3: Dream Warriors", "A Nightmare on Elm Street 4: The Dream Master".

▸ **FİLMOGRAFİ:** Society (1989) • Freaked (1993) • Children of the Corn III (1994) • The Dentist 2 (1998) • Faust: Love of the Damned (2000) • Beyond Re-Animator (2003)

SCRIMM, ANGUS (KANSAS CITY, 1926) Amerikalı oyuncu. Gerçek adı Lawrence Rory Guy olan sanatçı Don Coscarelli'nin kült korkusu "Phantasm"da (Manyak) başka bir boyuttan gelen *Uzun Adam* rolüyle müthiş bir öcü tiplemesi yaratmıştır. "Phantasm"ın devam filmlerinde kötülük saçmaya devam etmiş; başka dar bütçeli korkularda irili ufaklı roller üstlenmiştir.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Phantasm (1979) • Phantasm II (1988) • Transylvania Twist (1990) • Subspecies (1991) • Phantasm III: Lord of the Dead (1994) • Fatal Frames (1996) • Phantasm 4: Oblivion (1998) • Phantasm's End (2002) • Masters of Horror (2005) • Satanic (2006) • I Sell the Dead (2008) • Satan Hates You (2010) • John Dies At the End (2012)

Angus Scrimm • Phantasm (Manyak)

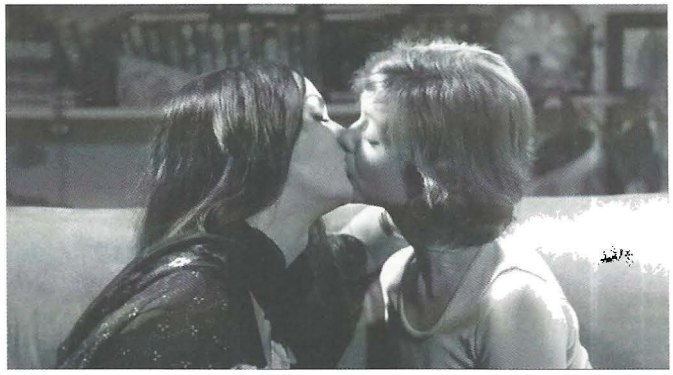
SEKS & EŞCİNSELLİK 40'lı, 50'li yılların korku filmlerinde erotik yakınlaşmalar, eşcinsellik sadece ima edilmiş veya çabucak geçiştirilmiştir. 60'lar daha özgürlükçüdür; çıplak bedenlerin teşhiri ve sevişme sahneleri bu dönemde giderek yoğunlaşmıştır; 70'lerde ise korku ve erotizm ayrılmaz bir ikili oluşturur; kadın oyuncular yarı çıplaklıktan anadan doğma çıplaklığa evrilmiştir; seks sahneleri haliyle daha cüretkardır. Alfred Hitchcock'un "Psycho"su (Sapık, 1960) iç çamaşırlı bir kadınla (Janet Leigh), yarı çıplak sevgilisinin (John Gavin) ucuz bir oteldeki sevişme sonrası görüntüleriyle açılır; filmin sonunda katilin bir transseksüel olduğu anlaşılır. "Psycho"dan 3 ay önce gösterime giren, Michael Powell'ın lanetli filmi "Peeping Tom"da (Kadın Katili, 1960) kurbanlarını öldürmeden önce kamerasıyla filme alan katil boş zamanlarında genç kadınların pornografik fotoğraflarını çeker... Splatter filmlerinin mucidi Herschell Gordon Lewis'in çıplak kadınları parçalara ayırdığı "Blood Feast" (Kanlı Ziyafet, 1963) ve "Two Thousand Maniacs" (İki Bin Manyak, 1965) filmlerinde Playboy kapak kızı Connie Mason oynamıştır. 60'larda özellikle *drive-in* (arabayla girilen sinemalar) ve

Seks • Don't Look Now (Karanlığın Gölgesi) • Julie Christie, Donald Sutherland

Seks • Delirio caldo (Sıcak Sayıklama)

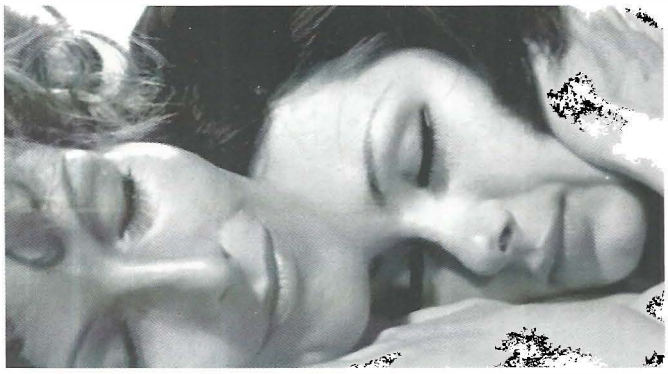
Eşcinsellik • Shivers (Parazit Katiller) • Barbara Steele (solda), Susan Petrie

grindhouse'lar (ucuz korku ve istismar filmleri oynatan sinemalar) için üretilen pornografik korku-fantezi filmleri cüretkar seks sahneleri yüzünden çok tutulmuştur. Harry Novak - Peter Perry Jr. ikilisinin "Kiss me Quick" (Beni Çabuk Öp, 1964), Stephen Apostolof'un "Orgy of the Dead" (Ölülerin Orjisi, 1965), Arjantinli Emilio Vieyra'nın "La vengenza del sexo" (Seksi İntikam, 1964), Herb Stanley'in "Confessions of a Psycho Cat" (Psikopat Bir Kadının İtirafları, 1968), William Edwards'ın "Dracula-The Dirty Old Man" (Drakula-Kart Zampara, 1969) ve Lee Frost'un "House on Bare Mountain" (Çıplak Dağdaki Ev, 1963) bu tarzın tipik örnekleridir. Avrupa'da seksi korku filmlerinin ilk örnekleri İtalya'dan gelmiştir. Gotik dekorlu "L'ultimo preda del vampiro" (Vampirin Son Kurbanı, 1960) ve "La boia scarletto"da (Kızıl Cellat, 1965) yarı çıplak kadınlar, tekinsiz şatolarda vampirler ve psikopatların kurbanı olurlar. Amerikan benzerlerinin aksine bu filmlerde sevişme sahneleri yok denecek kadar azdır.

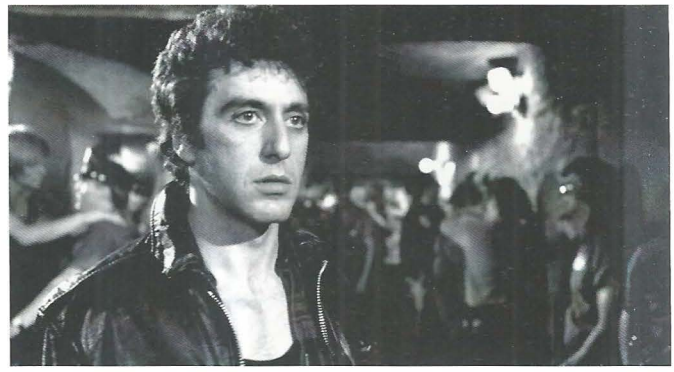
70'lerde, içinde çıplaklık olmayan dar bütçeli korku filmi neredeyse yok gibidir. Bu dönemde, piyasadan çekilme sürecindeki İngiliz Hammer yapımevinin filmlerindeki ölçülü erotizm yerini özellikle Avrupa'da hardcore sınırlarına dayanan filmlere bırakacaktır. Seksin ve korkunun iç içe girdiği bu çılgın yıllarda onlarca müstehcen film çekilmiştir. 60'larda sinemaya giren Fransız Jean Rollin, İspanyol Jesús Franco ve bir süre İngiltere'de çalışan İspanyol Jose Ramon Larraz dönemin önemli erotik korku yönetmenleridir; bu yönetmenlerin ve diğer Avrupalı meslektaşlarının düşük bütçeli filmlerinde lezbiyenlik daima belirleyici bir öğe olmuştur. Jesús Franco'nun "Female Vampire" (Dişi Vampir, 1973), José Ramón Larraz'ın "La visita del vicio" (Kötülüğün Ziyareti, 1978), Luigi Batzella'nın "Nuda per Satana" (Şeytan İçin Çıplak, 1975), Renato Polselli'nin "Delirio caldo" (Sıcak Sayıklama, 1972), Enzo Milioni'nin "La sorella di Ursula" (Ursula'nın Kızkardeşi, 1978) filmlerinin hem sadece erotik, hem de bol miktarda kadın kadına seks sahnesi barındıran yetişkin (hardcore) versiyonları mevcuttur. Larraz'ın softcore "Vampyres"ında (Dişi Vampirler, 1974) Marianne Morris ve Anulka'nın seviştiği sahneler gösterildiği dönemde sürekli makaslanmıştır. İtalyan

Eşcinsellik • Una lucertola con la pelle di donna (Kabus) • Florinda Bolkan, Anita Strindberg (üstte)

Eşcinsellik • Il tuo vizio e una stanza chiusa e solo io ne ho la chiave (Kötü Alışkanlıkların Kötü Bir Oda Gibi ve Anahtarı da Sadece Bende) • Edwige Fenech (üstte), Anita Strindberg

Eşcinsellik • Cruising (Devriye) • Al Pacino

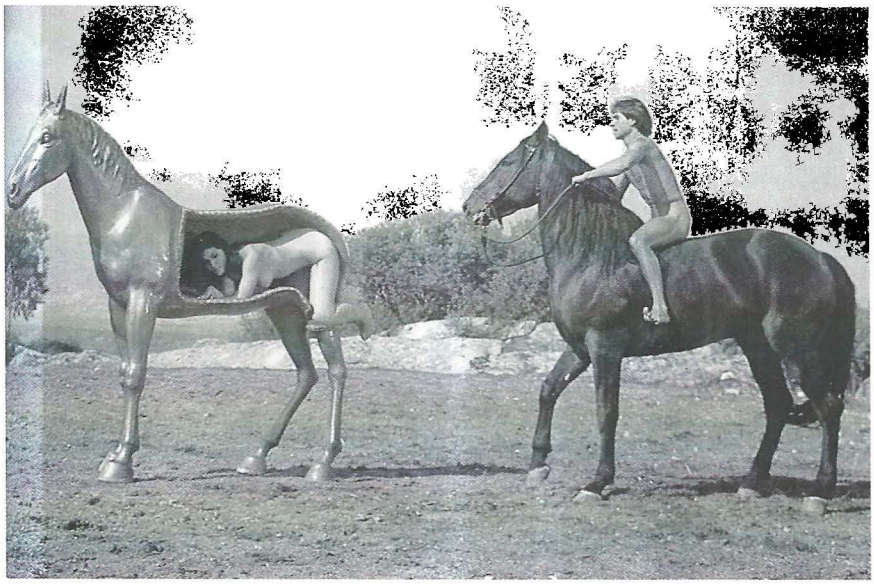
giallo filmleri "Il tuo vizio e una stanza chiusa e solo io ne ho la chiave" (Kötü Alışkanlıkların Kilitli Bir Oda Gibi ve Anahtarı da Sadece Bende, 1972), "I corpi presentano tracce di violenza carnale" (Ölene Kadar Seks, 1973), "Una lucertola con la pelle di donna" (Kâbus, 1971), "La bestia uccide a sangue freddo" (Canavar Soğukkanlılıkla Öldürüyor, 1971), "Tenebrae" (1982), "L'assassino ha riservato nove poltrone" (Katil Dokuz Kişilik Yer Ayırttı, 1974), "Il vizio ha le calze nere"de (Kötülük Siyah Çoraplar Giyiyor-Ustura, 1975) Edwige Fenech - Anita Strindberg, Angela Covello - Carla Brait, Florinda Bolkan - Anita Strindberg, Jane Garret - Monica Strebel, Mirella D'Angelo Mirella Banti, Eva Czemerys - Lucretia Love, Dagmar Lassander - Magda Konopka rol icabı lezbiyen seks sahnelerinde gözükürler. Belçikalı Harry Kümel'in lezbiyen vampir filmi "La rouge au levres"de (Kırmızı Dudaklar) olgun vampir rolündeki Delphine Seyrig ile yeni evlendiği kocasının sapkınlıklarından bıkan genç Danielle Ouimet sevgili olurlar... Jesús Franco'nun "Vampyros Lesbos"unda (Lezbiyen Vampirler, 1971) Büyükada'da yaşayan vampir kontes (Soledad Miranda) kendisini ziyarete gelen avukat bayanı (Ewa Strömberg) baştan çıkarır. Jean Rollin'in softcore korku filmlerinden "Fascination"da (Vampirler Kraliçesi, 1979) Fransız porno yıldızı Brigitte Lahaie, "Requiem pour un vampire"da (Bir Vampir İçin Ağıt, 1971) Marie-Pierre Castel ve Mireille Dargent, "La morte vivente"de (Yaşayan Ölü Kız, 1982) ise Marina Piero ve Françoise Blanchard lezbiyen kahramanları oynamışlardır. Hammer yapımevinin Carmilla filmleri "The Vampire Lovers" (Vampir Aşıklar, 1971) ve "Lust for a Vampire"da (Şehvet Okulu, 1971) Ingrid Pitt ve Yutte Stengsgaard sevici vampir rollerini üstlenirler. İtalyan piyasa sineması üstatlarından Umberto Lenzi'nin demode gerilim filmi "Cosi dolce... cosi perversa"da (Çok Tatlı... Çok Ahlaksız) zengin koca rolündeki Jean-Louis Trintignant lezbiyen ilişki yaşayan Erika Blanc (karısı) ve Carroll Baker (sevgilisi) tarafından tuzağa düşürülür. Mario Bava'nın üç bölümlü korku antolojisi "I tre volti della paura"nın (Korkunun Üç Yüzü, 1963) "Il telefono" (Telefon) adlı bölümünde Michele Mercier ve Lidia Alfonsi'nin lezbiyen ilişkileri sadece ima edilmiştir. Tony Scott'un "La rouge aux lèvres"e öykünen gösterişçi vampir filmi "The Hunger"da (Açlık, 1983) Catherine Deneuve ile Susan Sarandon tüllerin ardında öpüşürler ve sevişirler... David Cronenberg'ün şok edici ilk uzun metrajlısı "Shivers"da (Parazit Katiller, 1975) korku ikonası Barbara Steele komşusu Susan Petrie'nin dudaklarına ateşli öpücükler kondurur. İspanyol korkuları "La noche del terror ciego" (Hayaletler Mezarı, 1971), "La llamada del vampiro" (Vampir'in Laneti, 1972), "La novia ensangrentada" (Kanlı Nişanlı, 1972) ve La noche de Walpurgis"de (Walpurgis Gecesi, 1971) Lone Fleming, Marina Elena Arpon, Maribel Martin, Alexandra Bastedo, Gaby Fuchs ve Barbara Capell'in sevicilik gösterilerini izleriz. Emektar seks-porno yönetmeni Joseph Sarno'nun biricik korku filmi "Vampire Ecstasy"de (Vampirlerin Coşkusu) Nadia Henkowa, Marie Forsa, Ulrike Butz, Anke Syring, Flavia Keyt gibi İsveçli ve

Eşcinsellik• The Hunger (Açlık) • Susan Sarandon, Catherine Deneuve

Eşcinsellik • De vierde man (Dördüncü Adam) • Thom Hoffman (solda), Jeroen Krabbe

Seks • La visita del vicio (Kötülüğün Ziyareti) • Lidia Zuazo, Rafael Machado

Alınan seks filmleri aktrisleri rol almışlardır. Erkek fantezi dünyasına yönelik bu iki saatlik lezbiyen korku filmi Almanya'da çekilmiştir. Belçika - İtalyan ortak yapımı "La plus longue nuit du diable"de (Şeytanların Hizmetinde, 1971) Ivana Novak ve Shirley Corrigan, İngiliz "Alien Prey"de (Yaratık Avı, 1978) Sally Faulkner ve Glory Annen, İtalyan "Alla ricerca della piacere"de (Zevk Peşinde, 1972) Rosalba Neri ve Barbara Bouchet yatakta çırılçıplak sevişirler. İngiliz Michael Winner'ın dinsel izlekli hayaletli ev filmi "The Sentinel"ın (Gözcü, 1977) lezbiyen kahramanları Beverly D'Angelo ve Sylvia Miles cehenneme geçit vazifesi gören bir apartmanın öteki taraftan gelen sakinlerini oynamışlardır. Stephen Carpenter'ın ipe sapa gelmez doğaüstü korkusu "Soul Survivors"da (Ruhlarla Dans, 2001) Eliza Dushku ve Angela Featherstone kütüphanede ateşli bir şekilde öpüşürken Melissa Sagemiller onları izler.

Nicolas Roeg'un "Don't Look Now"ında (Karanlığın Gölgesi-1973) Julie Christie ve Donald Sutherland efsaneleşen bir sevişme sahnesinin kahramanlarıdır;gerçekten sevistikleri iddia edilir; filmin görüntü yönetmeni Anthony Richmond'a göre bu iddia bir dedikodudan ibarettir. Brian De Palma'nın yönettiği "Dressed to Kill"de (Cinayet Dakikaları-1980) Angie Dickinson müzede tanıştığı bir yabancıyla kaçamak yaptıktan sonra öldürülür. Kevin Connor'un hortlaklı ev filmi "The House Where Evil Dwells"de (Kötülüğün Oturduğu Ev-1982) evin lanetli geçmişinden etkilenen Susan George kocasının yakın arkadaşı Doug Mc Clure'u baştan çıkarır. Alan Parker'ın neo noir korkusu "Angel Heart"ın (Şeytan Çıkmazı-1987) zamanında tartışmalara yol açan bir sahnesinde Mickey Rourke ve Lisa Bonet hararetli bir şekilde sevişirler.

Roman Polanski'nin vampir parodisi "The Fearless Vampire Killer" (Korkusuz Vampir Avcıları, 1967) ilk *gay* kan emiciyi seyirciye sunmuştur. Alman yönetmen Ulli Lommel'ın "Zaertlichkeit der Wölfe"sinde (Kurtların Merhameti, 1973) oğlancı bir seri katil genç kurbanlarını öldürdükten sonra kanlarını içer... Siyahi vampir filmi Blacula"nın komedyenlere taş çıkartan vampiri yoz bir eşcinseli ısırır. "Blood for Dracula"da (Andy Warhol'un Drakula'sı, 1974) karşımıza çıkan vampir (Udo Kier) tıpkı "Theater of Blood"da (Kanlı Oyun, 1973) kafayı üşütmüş Shakespeare oyuncusu Vincent Price'ın (kendisini hor gören tiyatro eleştirmenlerini birer birer öldürür) ortadan kaldırdığı eleştirmenlerden biri gibi (Robert Morley) açık eşcinseldir. Dario Argento'nun *giallo* filmlerinden "L'uccello dalle piume di cristallo"da (Kristal Kanatlı Kuş, 1970) Werner Peters'in oynadığı eşcinsel antikacı, filmin kahramanı Tony Musante'ye kur yapar... "4 mosche di velutto grigio"daki (Gri Kadifedeki 4 Sinek, 1971) özel dedektif (Jean-Pierre Marielle) "L'uccello... "daki antikacı gibi klişe bir *gay* karakterdir... "Profondo rosso" (Derin Kırmızı, 1975) filmindeki alkolik piyanistin (Gabriele Lavia) sevgilisi travestidir; "Tenebrae"de katilin travmatik çocukluğuna ayna tutan görüntülerde sadistik bir transeksüel vardır... Brian De Palma'nın İtalyan giallo filmlerini model alan "Dressed To Kill"inde (Cinayet Dakikaları, 1980) katil cinayetlerini kadın kılığına girerek işler. Gay sinemacı Joel Schumacher'ın vampir filmi "Lost Boys" (Kayıp Çocuklar, 1987) ile Elm Sokağı serisinden "A Nightmare on Elm Street Part 2: Freddy's Revenge" (Elm Sokağında Kâbus 2: Freddy'nin İntikamı, 1985) eşcinselliği homoerotik görüntülerle ima ederler... Eşcinsel izlekli kısa metrajlarla sinemaya giren bağımsız Curt McDowell'ın (1945 - 1987) ilk uzun metrajlı filmi "Thundercrack!" (Yıldırım Çarpmış!, 1975) fırtınalı bir gecede kaderleri döküntü bir evde kesişen birbirinden çatlak karakterlerin (karakterler arasında seksse susamış bir goril (!) de vardır) hikayesini anlatır. Tuhafın tuhafı bir gece yarısı filmi olan "Thundercrack"da hem heteroseksüel hem de homoseksüel ilişkiler işlenir... Mark Pirro'nun yönettiği "Curse of the Queerwolf"da (Eşcinsel Kurdun Laneti, 1988) filmin maço kahramanı eşcinsel bir kurt adam tarafından ısırılır ve ilk dolunayda geye dönüşür. William Friedkin'in "Cruising"i (Devriye) New York'ta eşcinsel erkekleri hunharca katleden bir seri katili yakalamak için tehlikeli sulara dalan ve sonunda içindeki geyi keşfeden gizli bir polisle ilgilidir. Eşcinsel alt kültürü tüm otantik setleriyle (sado mazo barlar, seks parkları) en gerçekçi yansıtan filmlerinden biri olan "Cruising"de gaddarca işlenen cinayetler sahne almıştır. Hollanda filmi "De vierde man"da (Dördüncü Adam-1983) biseksüel bir roman yazarı, önceki kocaları kuşkulu cinayetlere kurban giden zengin bir kadın ve yakışıklı erkek arkadaşıyla ilişkiye girer. Kadının önceki üç kocasını öldürdüğünden emindir. Dördüncü kurban ya kendisi, ya da kadının erkek arkadaşı olacaktır. Hollanda sinemasının ustalarından Paul Verhoeven yönetmiştir.

Amerikan porno endüstrisi yıllar boyunca popüler

filmlerin başlıklarını deforme ederek komik film isimleri (Nightmare on Sex Street, Hannibal Lickter, The Assford Wives, Jack the Stripper, Tales from the Clit, Erectnophobia, Juranal Park, Whore of the Worlds) üretirken efsanevi Drakula karakterini de unutmamıştır. Philip Marshak'ın yönettiği "Dracula Sucks" (Drakula Emiyor, 1979) Bram Stoker romanının yetişkin bir versiyonudur ve başrollerinde Jamie Gillis, Annette Haven, Serena, John Leslie, Kay Parker, Seka gibi porno sinemasının efsanevi aktris ve aktörleri oynamışlardır. Porno dünyasının en üretken aktörlerinden (400 film!) merhum Jamie Gillis (1943 - 2010) Warren Evans'ın 1980 tarihli "Dracula Exotica"sında yeniden Drakula rolüne bürünmüş ve yine efsane isimlerle (Vanessa Del Rio, Samantha Fox) seks yapmıştır. İtalyan yakın tarihini fon alan stilize pornoların yönetmeni Mario Salieri'nin (1957) kostümlü Drakula versiyonunda Avrupa pornosunun ünlü aktristleri Joy Karins, Selen, Simona Valli, Deborah Wells, Draghixa yatakta tüm hünerlerini sergilerler. Aktörlükten yönetmenliğe geçen John Leslie'nin "The Cat Woman" (Kedi Kadın, 1988), Jim Reynolds'un "Dream Lover" (Düş Sevici, 1985), Paul Thomas'ın "Phantom X" (Hayalet X, 1989), Michael Craig'in "Portrait of Dorian" (Dorian'ın Portresi, 1993), Lawrence T. Cole'un "The House of Strange Desires" (Tuhaf Arzular Evi, 1985), Henri Pachard'ın "Witching Hour" (Büyücünün Saati, 1992) filmlerinin (hepsi X sertifikalıdır) korkuyla ilişkileri sadece isimleriyle sınırlı kalmıştır. Normal filmlerde rol alan porno oyuncuları arasında Marilyn Chambers (Rabid, *Kuduz*), Sharon Mitchell (Maniac, *Manyak*), Kelly Nichols (The Toolbox Murders, *Takım Kutusu Cinayetleri*), Traci Lords (The Tommyknockers, Şeffaf), Veronica Hart (Deranged, Çılgın), Ona Zee (The Art of Dying-Ölüm Sanatı) bulunmaktadır.

SELTZER, DAVID (ŞİKAGO, 1940) Amerikalı senaryo yazarı, yönetmen. 1968'den bu yana senaristlik yapan Seltzer 70'lerin gişe rekortmeni filmlerinden "The Omen"ın (Kehanet) senaryosuyla büyük üne kavuşmuştur. John Frankenheimer'ın yönettiği ekolojik korku "The Prophecy" (Kehanet), Kevin Costner'lı doğaüstü gerilim "Dragonfly" (Sonsuz Aşk) ve ""The Omen"ın yeni çevriminin senaryolarında da imzası vardır. Komedi ve drama türlerinde filmler yönetmiştir.

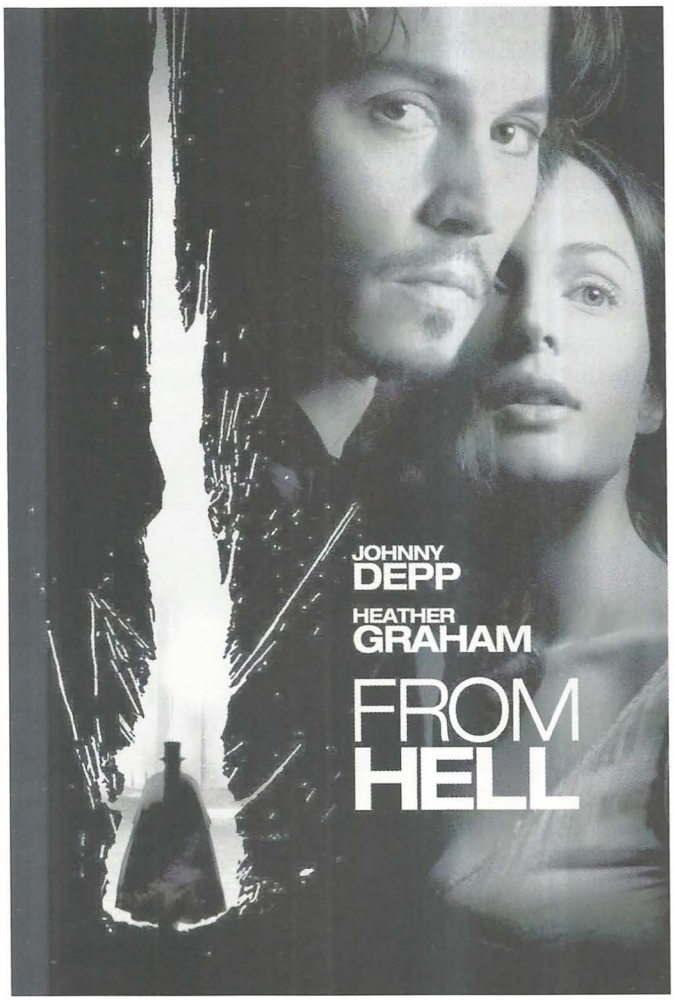
▸ **FİLMOGRAFİ:** King, Queen, Knave (1972) • The Omen (1976) • Prophecy (1979) • Punchline (Yön. 1988) • Shining Through (Yön. 1992) • The Eighteenth Angel (1997) • Dragonfly (2002) • The Omen (2006) • Cinema Verite (2012)

SERİ KATİLLER Seri katil terimi ilk kez 1978 yılında eski FBI ajanı Robert Ressler tarafından kullanılmıştır. Ağır kişilik bozukluğu gösteren ve 30 günü aşan bir süre içinde üçten fazla insanın canına kıyanlar bu tanım içine girerler. Ortak özellikleri: Zekaları normalin üzerindedir; %90'ı beyaz erkeklerden oluşur; okul yaşamları başarısızdır; parçalanmış ailelerden gelirler; kundakçılık en büyük zevklerinden biridir; anne-babalarından nefret ederler; otoriter bir anne figürü vardır; çocukluk yıllarında hayvanlara eziyet ederler; çoğu röntgencilik, fetişizm ve sadomazo porno tutkunudur; intihara eğilimleri vardır; altlarını ıslatırlar; FBI araştırmalarına göre %42'si çocukluk veya gençliklerinde şiddet görmüş, %43'ü cinsel istismara uğramış, %74'ü psikolojik şiddete maruz kalmıştır.

Seri Katiller • The Countess (Kontes) • Julie Delpy

Suç tarihine mal olmuş sosyopat kişilikler korku sinemacıları için altın madeni niteliğindedir. Kanlı Kontes adıyla bilinen Erzsebet Bathory, gizemini hala koruyan Karındeşen Jack ve Mareşal Gilles De Rais tarihin tozlu sayfalarına canice cinayetleriyle damga vurmuşlardır. 17. yüzyılın en azılı kitle katili olan Erzsebet Bathory 1560'ta Macaristan'ın önde gelen ailelerinden birinin kızı olarak dünyaya gelmiştir. Duygusuz, meraklı ve acımasız bir çocuktu. 15 yaşında, Osmanlılara karşı savaşan Ferenc Nadasky'le evlendi, üç çocuğu oldu. Sonsuz servetini ustaca yönetiyor, hatta maddi sıkıntıya düşen krala borç bile veriyordu. Kocasının ölümünden sonra sapkın eğilimleri iyice su yüzüne çıktı. Çeşitli büyüler yaptığı bilinen hizmetçisi Anna Darvulia'yla lezbiyen bir ilişki yaşıyordu. Kendinden 20 yaş küçük bir erkeğe çılgınca aşık oldu ama bu ilişki yürümedi. Terk edildikten sonra gitgide yaşlandığını hisseden Bathory kanla gençleşme saplantısına kapıldı. Evdeki bakire hizmetçilerin kanlarıyla yüzüne ve vücuduna pansuman yapıyor, bakire kanının yüzündeki kırışıklıkları yok ettiğini düşünüyordu. Sonsuz güzellik ve gençliğe kavuşmak için daha fazla kana gereksinim duydu... Bodrumda kızları katletmek için özel bir işkence aleti bile kurdurmuştu. O dönemde Bathory'nin yüzlerce kızı öldürdüğü söylenir. Ormana bırakılan cesetleri kurtlar parçalıyordu. Yalnızca köylü kızlarını değil soylu kızları da öldürmeye başladığında hakkında soruşturma başlatıldı. Soruşturma emrini Bathory'ye olan yüklü borçlarından kurtulmak için kudretsiz Macaristan kralı verdi. Yargılanan Bathory suçlarının bir kısmını kabul etti ve evinin yatak odasına hapsedildi. Dış dünyayla bağlantısını kesmek için pencerelere duvar bile örülmüştü. Haftalar sonra cesedi bulundu... 650'den fazla kızın kanına girdiği sanılıyordu. Kontes Erzebet Bathory'nin yaşamı kan tutkusundan dolayı sinemada daha çok vampir filmlerine konu olmuştur. "Countess Dracula"da (Kontes Drakula, 1971) Ingrid Pitt, "Le rouge aux levres"de (Kırmızı Dudaklar, 1973) Delphine Seyrig, "Ceremonia sangrienta"da (Kanlı Tören, 1973) Lucia Bosé, "Immoral Tales"de (Ahlaksız Öyküler, 1974) Paloma Picasso, "The Countess"de (Kontes, 2009) Julie Delpy kanlı kontes Bathory rolüne bürünmüşlerdir. Julie Delpy'nin oy-

Seri Katiller • From Hell (Cehennemden Gelen)

nadığı ve yönettiği "The Countess" ilk Bathory biyografisidir. "Stay Alive" (Ölüm Oyunu) adlı işe yaramaz korkuda Bathory ölümcül bir video oyununun kahramanı olmuştur.

Hiçbir zaman yakalanamayan ve kimliği saptanamayan Jack the Ripper (Karındeşen Jack) takma adlı İngiliz seri katil korku sinemacılarının bir diğer favorisidir. Karındeşen Jack fahişe olan kurbanlarını Londra'nın doğusundaki Whitechapel semtinden seçiyordu. 1887 1893 yılları arasında 9 kadını katletmiş (boğazlarını, karınlarını ve cinsel organlarını vahşice kesiyordu) ve polisi çaresizlik içinde bırakmıştır. Cinayet dosyalarının kapanmasından önce ve sonra katilin kimliği üzerine çeşitli iddialar ortaya atılmıştır. Cesetlerdeki düzenli kesikler cerrah olma ihtimalini akla getirirken, bazıları soylu biri olduğunu iddia etmişlerdir. Başka bir iddiaya göre iki katil vardır. Karındeşen Jack vakası sayısız filme ve televizyon dizisine konu olmuştur. James Hill'in yönettiği "A Study in Terror"-de (Dehşet Araştırması) Sherlock Holmes ve Dr. Watson Londra sokaklarında Karındeşen Jack avına çıkarlar. Peter Sasdy'nin "Hands of the Ripper"ı (Karındeşenin Elleri) Jack'in cinayetler işleyen travmatik kızını tedavi etmeye çalışan ama pek başarılı olamayan bir psikologla ilgilidir. Jesús Franco'nun müstehcen *Jack the Ripper* yorumunda Klaus Kinski katil rolünü üstlenir. Nicholas Meyer'in yönettiği "Time After Time"da (Tekrar Tekrar) yazar H. G. Wells zaman makinesiyle 20. yüzyıla kaçan Karındeşen Jack'in izini sürer. İspanyol İtalyan ortak yapımı "Jack el destripador de Londres" (Londra Karındeşeni), "Jack's Back" (Jack'in Dönüşü), Thames televizyonu için çekilen "Jack the Ripper" ve Johnny Depp'li "From Hell" (Cehennemden Gelen) diğer Karındeşen Jack filmleridir.

Mavi Sakal lakaplı Laval Markizi Gilles De Rais'nin (1404 - 1440) aileden gelen muazzam bir serveti vardı. Savaş meydanlarındaki kahramanlıkları dillere destan olan Rais zevk ve sefa alemine dalarak kısa sürede servetinin önemli kısmını elden çıkardı. Şatosunda bir süre, altın yapmak için uğraşan ama başaramayan simyacıları konuk etti. Çevresindeki insanlara göre eski varlığına kavuşması şeytanla anlaşma yapmasına bağlıydı. Simyacılardan biri şeytanla iletişime geçmesi için kendi kanıyla yazılmış bir anlaşmayı imzalamasını ve küçük bir çocuğu öldürmesini önerdi. De Rais hepsini yaptı ama hiçbir şey olmadı. Şatosundan bir süreliğine ayrılmadan önce hamile olan yedinci karısını kulelerden birine girmemesi konusunda uyardı. Merakına yenilen kadın odaya girdiğinde korkunç bir manzarayla karşılaştı. Etraf bebek ve çocuk cesetleriyle doluydu. Yüzlerce erkek çocuğu tecavüze uğradıktan sonra öldürülmüştü. Engizisyon tarafından yargılanan De Rais asıldıktan sonra yakıldı. İspanyol korku yıldızı Paul Naschy "El espanto surge de la tumba" (Mezardan Yükselen Korku) ve "El Mariscal del infierno" (Cehennem Mareşali) filmlerinde De Rais'den ilham alan karakterleri oynamıştır. Luc Besson'un Joan of Arc'ında (Jan Dark) Gilles De Rais'ye Vincent Cassel can vermiştir.

Gilles De Rais'den 465 yıl sonra dünyaya gelen Paris doğumlu Henri-Desire Landru da (1869 - 1922) Mavi Sakal adıyla anılan bir seri katildir. Defalarca hüküm giymiş tam bir üç kağıtçı olan Landru, çoğunluğu zengin dullardan oluşan kurbanlarını gazetelere ilan vererek buluyordu. Randevu verdiği kadınları bir şekilde baştan çıkartıyor ve mal varlıklarını üzerine geçiriyordu. Sonrasında tabii ki cinayetler birbirini izliyordu. Katil, katlettiği zavallı kadınları Paris yakınlarındaki kır köşkünün sınırları içindeki fırında yaktı. 11 cinayetten suçlu bulunan Landru (10 kadın ve kadınlardan birinin oğlu) 1922'de giyotinle idam edildi. Charlie Chaplin'in "Monsieur Verdoux"sü (1947), Edgar G. Ulmer'in "Bluebeard"ü (1944) ve Lee Wilder'ın (Billy Wilder'ın ağabeyi) "Bluebeard's Ten Honeymoon"u (Mavi Sakal'ın On Balayı) Landru'nun cinayetlerinden yola çıkan filmleridir. Landru'nun gerçek biyografisini burjuva suç filmleri üstadı Claude Chabrol çekmiştir. 1963 yapımı "Landru"da Henri-Desire Landru'yu Fransız aktör Charles Denner canlandırmıştır. Kadroda, Michele Morgan, Stephane Audran (Chabrol'un karısı), Danielle Darrieux gibi Fransız sinemasının deneyimli aktrisleri de yer almıştır. 1972 tarihli Fransa - İtalya - Batı Almanya ortak yapımı

"Bluebeard"de (Mavi Sakal) Richard Burton evlendiği kadınları katleden Avusturyalı bir aristokrat rolündedir. Burton'a bu filmde dönemin seksi aktrisleri Virna Lisi, Raquel Welch, Nathalie Delon, Agostina Belli, Marilu Tolo, Sybil Danning, Karin Schubert eşlik etmişlerdir. "Superman"in yapımcıları Ilya-Alexander Salkind tarafından finanse edilen "Bluebeard"ü McCarthy soruşturmalarında iyi bir sınav veremeyen Edward Dmytrk yönetmiştir.

Daha yakın tarih canilerinden, Alman Peter Kürten (1883 - 1931) ve Fritz Haarman da (1879 - 1925) onlarca masumun kanına girmiştir. Ensest ilişkilerin eksik olmadığı bir aile yapısı içinde büyüyen Köln doğumlu Kürten işe çoğu seri katil gibi hayvanlarla başladı. Topladığı başıboş hayvanlara tecavüz ettikten sonra öldürmek en büyük zevkiydi. 10 yaşına kadar üç arkadaşını öldürdüğü söylenir. Yetişkinlik yıllarında aralarında 8 yaşındaki bir kızın da olduğu 8 kişiyi bıçaklayarak öldürmüştür. Kan içmekten zevk aldığı için Düsseldorf Vampiri olarak adı çıkan Kürten 1931'de giyotinle idam edilmiştir. Yaşamı, Fransız Robert Hossein'in oynadığı ve yönettiği "Le vampire de Düsseldorf" adlı filme konu olmuştur. Yoksul bir aileden gelen Fritz Haarman'ın suç dosyası da oldukça kabarıktır. 17 yaşında çocuk tacizi suçlamasıyla tutuklanmış ve bir süre akıl hastanesine kapatılmıştır. İlerleyen yıllarda dolandırıcılıktan defalarca hapse giren Haarman 1920'de müstakbel suç ortağı Hans Grans'la tanıştı. Eşcinsel Grans ve Haarman 1. Dünya Savaşı'nın yıkımının izlerini taşıyan Hannover'de kurban bulmakta zorlanmıyordu. Yemek vermek bahanesiyle eve getirdikleri genç erkeklerin çoğu kaçaklardan ve eşcinsel fahişlerden oluşuyordu. Korkunç bir vahşet gösterisiyle katlettikleri gençlerin etlerini karaborsada kasaplara satıyorlardı. Arta kalan kemik parçaları nehri boyluyordu. Haarman yakalandığında yaşları 10'la 20 arasında olan 27 genci ortağının yardımıyla katlettiğini (önce tecavüz ediyordu) itiraf etti ve 1925'te idam edildi. Grans ise önce ölüme mahkum edildi ama sonra cezası 12 yıla indirildi. Fritz Lang'ın 1931 tarihli klasiği "M" yalnızca Haarman vakasından değil, Peter Kürten cinayetlerinden de ilham almıştır. 1973'te vizyona giren "Die Zärtlichkeit der Wölfe" (Kurtların Merhameti) ise doğrudan Haarman vakası üzerine kuruludur. Ulli Lommel'in yönettiği, Rainer Werner Fassbinder'in yapımını üstlendiği ve kısa bir rolde gözüktüğü filmde Haarman'ı Kurt Raab, Hans Grans'ı Jeff Roden canlandırmıştır. İkinci Dünya Savaşı yıllarının seri katillerinin en ünlüsü Marcel Petiot Fransa'dan çıkmıştır. Bu psikopat tıp doktoru işgal sırasında zengin Yahudileri İspanya'ya gönderme vaadiyle kandırdı. Kurbanlarının paralarını ve kıymetli eşyalarını topluyor, sonra da tifüs aşısı yapma bahanesiyle zehirliyordu. En büyük zevki onları can çekişirken izlemekti. Cesetleri kazanda yakıyordu. 1946'da yargılandı ve giyotinle idam edildi. Christian de Chalonge'un yönettiği "Docteur Petiot" (1990) filminde canavar doktoru usta bir aktör, Michel Serrault canlandırmıştır.

Akıl almaz sapkınlıklarıyla suç literatüründe sağlam bir yer edinen Albert Fish (1870 - 1936) bilinen en yaşlı seri katildir. Babasının ölümünden sonra bir yetiştirme yurduna verilen Fish ilk cinayetini 1910 yılında işlemiştir. Çoğunlukla savunmasız küçük çocuklara saldırıyordu. 1920 1930 arası 400'den fazla çocuğu taciz etti, bazılarını da öldürdü. Fish aynı zamanda bir yamyamdı. Güvenilir bir ihtiyar görünümündeki bu canavarın cinayetlerini tarif etmek imkansızdır. Öldürdüğü Grace Budd adlı 12 yaşındaki kız çocuğunun annesine yazdığı mektup canavarlığının seviyesi hakkında fikir verebilir. Fish bu mektupta küçük kızı öldürüşünü, parçalara ayırışını ve yiyişini ayrıntılarla betimlemiştir. 3 cinayetten suçlu bulundu, 3 cinayetten ise kuşku duyuldu. 1936 yılında Sing Sing'de elektrikli sandalyeyle idam edildi. John Borowski'nin yönettiği belgesel "Albert Fish: In Sin He Found the Salvation" (Günahta Kurtuluşu Bulan Adam) ve "The Gray Man"de (Gri Giysili Adam) yaşamı ve cinayetleri detaylı ele alınmıştır.

1906 1984 yılları arasında yaşayan Edward Gein çağdaş korku-gerilim yönetmenlerini etkileyen sosyopat kişiliklerin başında gelmektedir. Seri katil tanımına uymasa da (iki kadını öldürmüştür) sapkınlığın ötesine geçen eylemleriyle bir ulusu şoka uğratmıştır. Anne baskısıyla büyüyen Wisconsinli çiftçi Edward Gein 1957'de iki kadını öldürmekten tutuklandığında evinde insan derisinden yapılmış sandalyeler, kafataslı çorba kaseleri, kadın cinsel organlarıyla doldurulmuş ayakkabı kutuları bulundu. Polisin yaptığı araştırmalarda sapkınlığa malzeme olan çoğu cesedin mezarlıktan çalındığı anlaşılmıştır. Ama esas dehşet verici olan Gein'ın ölü sevicilik ve yamyamlık tatbikatlarıdır. Derhal bir akıl hastanesine tıkılan Gein on yıl sonra yargılandı ve suçlu bulundu. Ancak akli dengesinin yerinde olmadığına hükmedilerek yeniden akıl hastanesine yatırıldı, 1984'te kanserden öldü. Gein'ın canavarlıklarla dolu yaşamı ilk olarak Alfred Hitchcock'un çığır açan "Psycho"suna (Sapık) konu olmuştur. Robert Bloch'un aynı adlı romanından sinemaya uyarlanan bu 1960 tarihli klasiği "Three on a Meathook" (Et Çengelinde Üç Kişi, 1972), "The Texas Chainsaw Massacre" (Teksas Elektrikli Testere Katliamı, 1974), "Deranged" (Çılgın, 1974), "Motel Hell" (Cehennem Moteli, 1980), "Maniac" (Manyak, 1980), "The Silence of the Lambs" (Kuzuların Sessizliği, 1991) gibi Gein vakasından şöyle ya da böyle esintiler taşıyan filmler izlemiştir. (Jeff Gillen - Alan Ormsby ikilisinin beğenilen ama dağıtım sorunları yaşayan "Deranged"ı Gein'ın yaşam öyküsünü izleyen ilk filmdir). Chuck Parello'nun Ed Gein biyografisi "In the Light of the Moon" (Ayın Işığında, 1990) ve DVD pazarına yönelik "Ed Gein: The Butcher of Plainfield" (Ed Gein: Plainfield, 2007) ise sınırlı bir izleyici kitlesiyle buluşmuştur.

1968-69 arasında San Francisco'yu kana bulayan Zodyak takma adlı katil, polisin tüm uğraşlarına karşın yakalanamamıştır. 5 kişiyi silahla öldüren, 2 kişiyi de yaralayan Zodyak tesadüfen seçtiği kurbanlarını geceleri San Francisco sokaklarında avlıyordu. 1969'da yerel gazetelere şifreli mektuplar gönderdi ve cinayetleri üstlendi. Şifre çö-

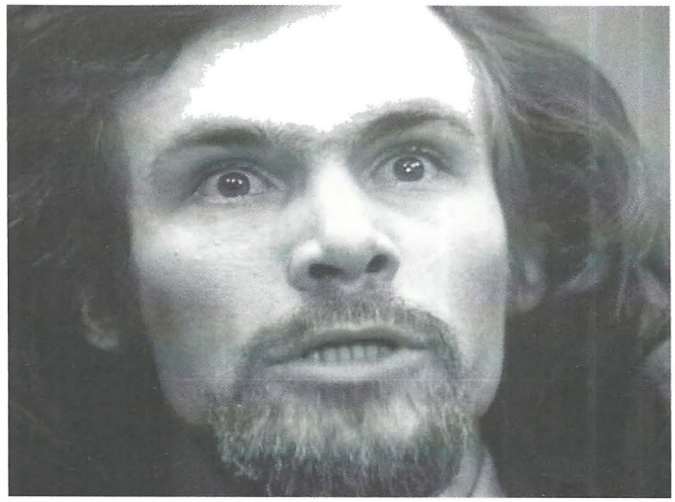
züldüğünde ortaya şu tümceler çıktı: "Yaptığım işin en iyi tarafı şu: Öldüğümde cennette yeniden doğacağım ve öldürdüğüm insanları köle yapacağım. Size kimliğimi açıklamayacağım çünkü sonraki yaşamımda köle toplamamı durdurabilirsiniz." Suç tarihinin Karındeşen Jack'den sonra ikinci önemli *çözülmemiş* vakasıdır. Don Siegel'ın ünlü "Dirty Harry" (Kirli Harry, 1971) filminde sert polis dedektifi rolündeki Clint Eastwood, Zodyak benzeri bir katilin peşine düşer. Robert Graysmith'in aynı adlı kitabından uyarlanan, David Fincher imzalı "Zodiac"ı (2007) ise Zodyak vakasını araştıran bir grup dedektif ve gazetecinin çevresinde gelişen bir hikaye anlatır.

Seri Katiller • The Boston Strangler (Boston Canavarı) • Tony Curtis, Sally Kellerman

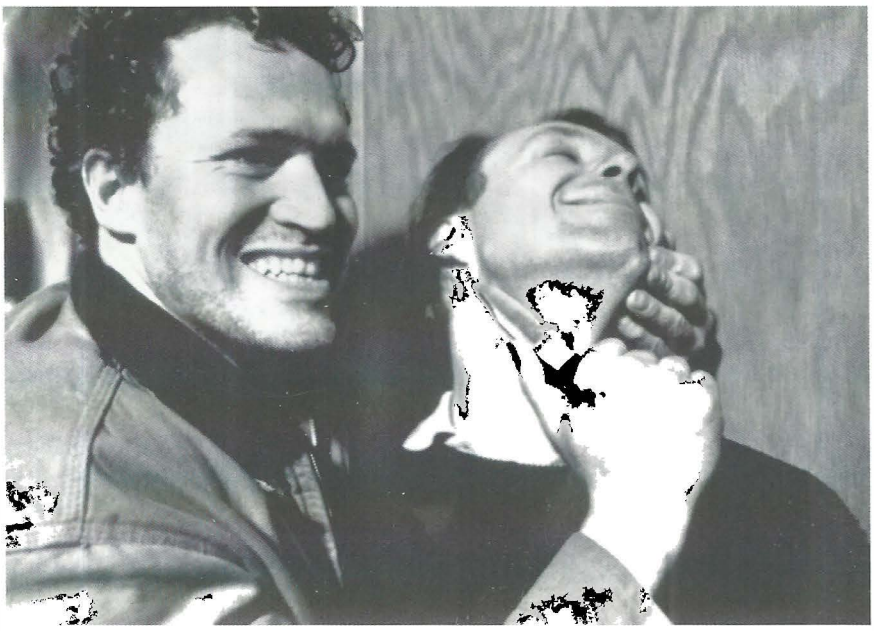
Boston Canavarı lakaplı Albert De Salvo (1931 - 1973) 18 ay içinde tam 13 kadını katletmiştir. Aynı zamanda azılı bir cinsel tacizci ve tecavüzcüdür. Önceleri kendini tamirci olarak tanıtmış ve evlerine girdiği orta yaşlı kadınları hedef almıştır. Tecavüz ettiği kadınları boğmakla kalmıyor, vücutlarında kesikler açıyor, cinsel organlarını parçalıyordu. 1962'de genç kadınlara yöneldi ve cinayet aleti olarak bıçak kullandı. De Salvo cinayetlerden değil tecavüzlerden suçlu bulunmuştur. Kapatıldığı akıl hastanesinde koğuş arkadaşına böbürlenerek boğduğu kadınlardan bahsetmesi cinayetlerini açığa çıkarmıştır. Tecavüzlerden ömür boyu hapse mahkum oldu, 1973'te bir mahkumun bıçak darbeleriyle hayatını kaybetti. Albert De Salvo vakası beyazperdede usta sinemacı Richard Fleischer'ın yönettiği "The Boston Strangler" (Boston Canavarı, 1968) filmiyle hayat bulmuştur. Tony Curtis'in, De Salvo'yu, Henry Fonda'nın olayı soruşturan savcıyı, George Kennedy'nin polis müfettişini oynadıkları "The Boston Strangler" ülkemizde de vizyona girmiştir.

Manson çetesinin 60'larda işlediği barbarca cinayetler sadece ABD'de değil tüm dünyada yankı uyandırmıştır. Çetenin 1934 Cincinnati doğumlu lideri Charles Manson başıboş hippilerden kendi hastalıklı felsefesine göre bir tarikat oluşturmuş azılı bir suçluydu. Çocukluğu ve gençliği hırsızlık, dolandırıcılık, uyuşturucu, kadın satıcılığı ve tecavüzlerle geçti. 50'lerde sürekli hapse girdi ve çıktı; 1967'de müritleriyle birlikte Los Angeles'da komün hayatı sürmeye başladı. Beynini türlü saçmalıklarla yıkadığı müritleri Charles Tex Watson, Susan Atkins, Patricia Krenwinkel 9 Ağustos 1969'da bir villaya baskın yaparak Roman Polanski'nin 8. 5 aylık hamile eşi Sharon Tate, Polonyalı oyuncu Wojciech Frykowski, kız arkadaşı Abigail Folger, kuaför Jay Sebring ve Steven Parent'ı vahşice katletti. Cinayet dalgası ertesi gün de devam etti... Aralarına bu kez Charles Manson, Steve Grogan, Linda Kasabian, Leslie Van Houten'in de katıldığı çete Los Angeles'li LaBianca çiftini işkence yaparak öldürdü. Tesadüfen yakalanan Manson ve taraftarları idam cezasına çarptırıldı. Ancak Kaliforniya eyaletinin idamı kaldırmasından sonra cezaları ömür boyu hapse çevrildi. Manson halen hapistedir. Yaşama erken veda eden yetenekli Tom Gries'in yönettiği "Helter Skelter" Manson çetesi üzerine yapılmış en önemli filmdir. Steve Railsback (Charles Manson), Marilyn Burns (Linda Kasabian), Nancy Wolfe (Susan Atkins), Christina Hart (Patricia Krenwinkel), Cathey Paine'nin (Leslie Van Houten) oynadığı bu televizyon filmi cinayet soruşturmalarını ve yargı aşamasını ürperten bir gerçeklikle anlatmıştır. Manson'u referans alan sahte mesihler, canavarca eylemlerin sorumlusu tarikatlar "I Drink Your Blood" (Kanını İçeceğim), "The Deathmaster" (Ölüm Ustası), "Snuff", "Bad Dreams" (Kötü Düşler), "Lord of Illusions" (Yanılsamaların Efendisi) filmlerinde izleyici karşısına çıkmıştır.

Seri Katiller • Helter Skelter • Steve Railsback

Bir cinayet makinesi gibi çalışan Henry Lee Lucas (1936 - 2001) ve Otis Toole (1947 1996) Amerikan suç tarihinin en psikopat ikilisidir. Doğruluğu kanıtlanmamasına karşın 26 eyalette onlarca otostopçu kadını işkence yaptıktan sonra öldürdüklerini iddia etmişlerdir. Canice eğilimleri çoğu seri katil gibi çocuk yaşlarda ortaya çıkan Lucas kirli ruhlu alkolik annesinin işkenceleriyle büyüdü. 13 yaşında hayvanlarla seks yapıyordu, 17 yaşında ilk cinayetini işledi. 1954'te hırsızlıktan altı yıl içerde yattı, hapisten çıktıktan sonra annesini bıçaklayarak öldürdü. İkinci derece cinayetten 40 yıl hapse çarptırıldı ama sadece 10 yıl içerde kaldı. 1975'te sapkınlık ve canilikte kendisinden hiç de aşağı kalmayan Otis Toole'la tanıştı. Lucas - Toole ikilisi eyaletler arasında mekik dokuyarak onlarca genç kadını

Seri Katiller • Henry: Portrait of a Serial Killer (Henry: Bir Seri Katilin Portresi) • Michael Rooker (solda) yönetmen John McNaughton'la şakalaşıyor

katletti. Toole aynı zamanda bir yamyam ve ölü seviciydi. ABD'yi baştan başa dolaştıkları yolculuklarının bazılarında Toole'un reşit olmayan 13 yaşındaki yeğeni Becky de vardı. (Becky ve Lucas sevgili oldular, daha sonra çıkan bir tartışmada Lucas kızı öldürdü). 1983'te silah bulundurmaktan gözaltına alınan Lucas, cinayetlerini bir bir itiraf etti. Polise göre kurban sayısı 69'la 80 arasındadır. Lucas ve Toole cinayetlerinin bir bölümü John McNaughton'un ürpertici bağımsız filmi "Henry: Portrait of a Serial Killer"a (Henry: Bir Seri Katilin Portresi) konu olmuştur.

1974 - 1978 arasında 30'dan fazla kadının canına kıyan üstün zekalı eski hukuk öğrencisi Ted Bundy (1946 - 1989) yakışıklı olduğu için kurbanlarını kandırmakta zorluk çekmiyordu. Bundy 1974'te Washington civarında yedi ayda yedi genç kadını vahşice katletti. Sonra Salt Lake City'ye taşındı ve sapkınca cinayetlerine burada ve Colorado'da devam etti. 1976'da tutuklandı ama hücresinden kaçmayı başardı. 1978'de Florida'ya gelen Bundy takip ettiği kadınlara odalarında saldırıyordu. Çalıntı araba kullanmaktan tutuklandı, 1989'da idam edildi. 20'yi aşkın kadını öldürdüğü tahmin edilmektedir. Matthew Bright'ın yönettiği "Ted Bundy" (2002) filminde Bundy'nin soğukkanlılıkla işlediği cinayetler gözler önüne serilmiştir.

70'lerde New York'ta 44'lük silahıyla dehşet saçan David Berkowitz, ya da kendine taktığı isimle Sam'in Oğlu ilk olarak arabanın içinde oturan iki genç kadını vurdu. Sonra merdiven başında oturan iki kadını ve okulundan dönen bir öğrenciyi katletti. Böylece bir yıl boyunca altı kişiyi öldürmüş, yedi kişiyi ağır yaralamıştır. Bir park cezası sayesinde yakalandı ve 6 kez ömür boyu cezasına çarptırıldı. 1977'den beri içerdedir. Spike Lee'nin "Summer of Sam" (Sam'in Yazı) filmi Berkowitz cinayetleri sırasında Güney Bronx'da birbirlerinden kuşkulanan İtalyan kökenli Amerikalıların arasında geçmektedir. Uzun yıllar önce Amerika'ya göçen ve berbat korku filmlerine imza atan Alman yönetmen Ulli Lommel'ın "Son of Sam"inde (Sam'in Oğlu) Berkowitz şeytana tapan bir tarikatla ilişkilendirilmiştir. TV dizisi "The Bronx Is Burning"de (Bronx Yanıyor) Berkowitz cinayetlerine değinilmiştir.

Çocukluğunda alkolik babasından sık sık dayak yiyen John Wayne Gacy (1942 - 1994) yetişkinliğinde ABD'nin en azılı sosyopatlarından birine dönüşecektir. 1972 - 1978 arasında 33 genç erkeği işkence ve tecavüzlerin sonrasında öldürdü. Hasta çocukları palyaço kostümüyle eğlendirdiği için *Katil Palyaço* adıyla tanınır. Kurbanlardan 27 tanesinin cesedini evinin altındaki boşluğa attı. Saygın bir işadamı (bir müteahhitlik şirketi vardı) ve aile babası rolünü (iki kez evlenmiştir) çok iyi oynayan eşcinsel Gacy'nin başkan Jimmy Carter'ın eşiyle el sıkıştığı bir fotoğrafı bile vardır. 1978'de yakalandı, 1980'de ölüm cezasına çarptırıldı. Ölüm hücresinde 14 yıl resim yaparak vaktini geçiren Gacy 1994'te zehirli iğneyle idam edildi. TV filmi "To Catch a Killer"da (Bir Katili Yakalamak) John Wayne Gacy'yi deneyimli aktör Brian Dennehy canlandırmıştır. Diğer filmler: "Gacy" (2003), "Gacy House" (Gacy Evi, 2010), "Dear Mr. Gacy" (Sevgili Bay Gacy, 2010), "Dahmer vs. Gacy" (Dahmer Gacy'ye Karşı).

Kurbanlarının evlerine gün ağarmadan açık pencerelerden ve kapılardan giren *Gece Avcısı* lakaplı Richard Ramirez 1984 - 85 yılları arasında Los Angeles ve San Francisco'da terör estirmiştir. Kurbanlarını sopayla dövüyor, bıçaklıyor veya ateşli silahlarla vuruyordu. Bilinen 13 cinayeti vardır ama kendisine göre bu sayı daha fazladır. Ölüm hücresinde doğal nedenlerle 2013'de hayatını kaybetmiştir. Cinayetleriyle ilgili yapılan filmler: "Manhunt: Search for the Night Stalker" (İnsan Avı: Gece Avcısını Ararken, 1989), "The Night Stalker" (Gece Avcısı, 2002), "Nightstalker" (2002).

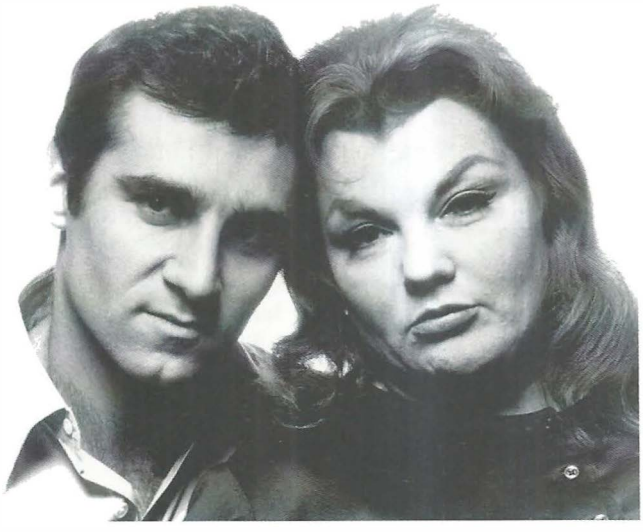
Sapkınlıkta sınır tanımayan acımasız bir cani olan Jeffrey Dahmer (1960 - 1994) adını dünya suç tarihine kan ve vahşetle yazdırmıştır. Eşcinsel Dahmer 1978-1991 arasında gay barlarda, saunalarda tanıştığı çoğu siyahi, Asyalı ve hispanik 17 genç erkeği katletti. Aynı zamanda bir yamyam, çocuk tacizcisi ve ölü seviciydi. Kurbanlarıyla seks yaptıktan sonra onları bayıltıyor, parçalara ayırıyor ve mastürbasyon yapıyordu. Kaçmayı başaran son kurban adayı polisleri Dahmer'ın evine götürdüğünde dehşet verici bir manzara onları bekliyordu. Buzdolabında bir kafatası... Derin dondurucuda akciğer, karaciğer, böbrek, penis, el ve bağırsak parçaları... Asitle doldurulmuş fıçılarda insan etleri... Kolilere itinayla yerleştirilmiş kemikler ve kurbanların korkunç fotoğrafları. Dahmer cesetlerin bir kısmını bir süre beraber yaşadığı anneannesinin evine saklamıştı. 1991'de tutuklandı, 1992'de mahkemesi başladı.

Seri Katiller • Dahmer • Jeremy Renner

957 yıl hapis cezası alan Dahmer kapatıldığı hapishanenin spor salonunda başka bir mahkum tarafından öldürüldü. David Jacobson'un yönettiği "Dahmer" (2002) filminde Milwaukee Canavarı adı takılan Jeffrey Dahmer'i Jeremy Renner, babası Lionel'i ise Bruce Davison canlandırmıştır. "The Secret Life: Jeffrey Dahmer" (Gizli Yaşam: Jeffrey Dahmer) ve "Raising Jeffrey Dahmer" (Jeffrey Dahmer'in Büyümesi) hakkında yapılan diğer filmlerdir.

En azılı seri katiller Amerika'dan çıkar tezini çürüten Rus Andrei Chikatilo da (1936 - 1994) Dahmer gibi bir yamyamdı. 1978 - 1990 arasında en az 52 kadın ve çocuğu öldürdüğü saptanmıştır. Gerçek sayının çok daha fazla olduğu düşünülmektedir. Bu şeytani canavarın hedefi çoğunlukla çocuklar ve kadınlardı. Kurbanlarını yiyecek verme veya gidecekleri yere bırakma vaadiyle kandırıyor ve korkunç vahşet gösterileriyle katlediyordu. Dil kesmek, burun koparmak, cinsel organlara zarar vermek vahşetin sadece bir bölümüydü. 1990'da yakalandı, mahkeme salonuna bir kafes içinde getirilerek yargılandı, 1994'te ensesinden kurşun sıkılarak idam edildi. Chris Gerolmo'nun

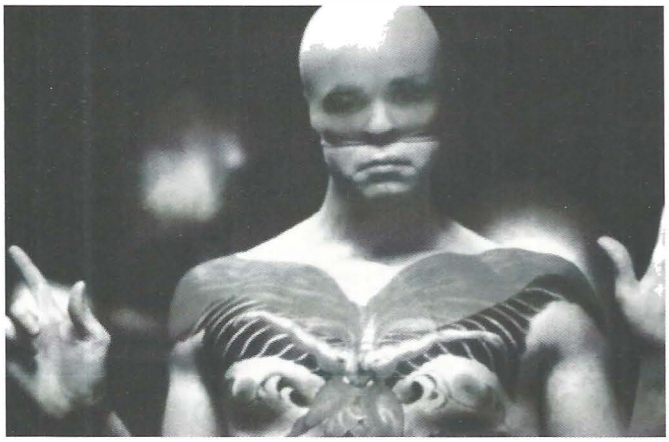

Seri Katiller • The Honeymoon Killers (Balayı Katilleri) •
Tony Lo Bianco, Shirley Stoler

yönettiği kaliteli TV filmi "Citizen X" Rostov Canavarı lakaplı canavarın izini sürerken Sovyet bürokrasinin dişlilerine takılan polislerin hikayesini anlatır. Kadroda Donald Sutherland, Max von Sydow, Stephen Rea, Jeffrey DeMunn (Andrei Chikatilo), Joss Ackland, Imelda Staunton gibi birinci sınıf oyuncular hazır bulunmuştur. İzleyenleri altüst eden vahşi cinayet, işkence ve tecavüz sahneleriyle dolu Avusturya filmi "Angst" (Korku) 80'lerde Salzburg'da terör estiren Werner Kniesek'in cinayetlerini esas almaktadır. Filmin, öldürme isteğini dizginleyemeyen adsız psikopatı (Alman sinemasının başarılı karakter aktörlerinden Erwin Leder) hapisten tahliye olur olmaz bir ailenin villasına zorla girer ve aile bireylerini gaddarca katleder. "Angst", yönetmen Gerald Kargl'ın ilk ve son filmidir; Alman New Age efsanesi Tangerine Dream'in eski üyelerinden Klaus Schulze'nin elektronik müzikleriyle de hatırlanır...

Gizemli sinemacı Terrence Malick'in "Badlands" (Kanlı Toprak) ve Oliver Stone'un "Natural Born Killers"ına (Katil Doğanlar) esin kaynağı olan Charlie Starkweather - Carile Ann Fugate ve Leonard Kastle'ın biricik filmi "The Honeymoon Killers"ın (Balayı Katilleri) kahramanları Martha Beck - Raymond Fernandez, Amerikan suç tarihinin en ünlü *çift* katilleridir. Kadın seri katiller arasında ise medyayı en çok 5 erkeği taammüden öldürmekle yargılanan Aileen Wuornos (1956 - 2002) meşgul etmiştir. 13 yaşında hamile kalan ve evden kovulan Wuornos yaşamını bir süre fahişelikle kazanmıştır. Uyuşturucu ve alkol bağımlısıydı. Kendinden yaşça küçük bir kadınla 4 yıl sürecek lezbiyen bir ilişki yaşadı. 2002'de idam edildi. Patty Jenkins'in yönettiği "Monster"de (Canavar) Wuornos'un yaşamı mercek altına alınmıştır. Aileen Wuornos'u canlandıran Charlize Theron hem Berlin Film Festivali'nde, hem de Oscar töreninde en iyi kadın oyuncu ödülüne layık görülmüştür.

Gerçek yaşam seri katillerinin karanlık dünyaları beyazperdede biraz olsun aydınlığa çıkarken korku-gerilim yönetmenleri kurgusal seri katilleri de unutmamıştır. Amerikalı romancı Thomas Harris'in yarattığı Hannibal Lecter karakteri sıradışı kurgu seri katillerin başında gelmektedir. Kurbanlarını pişirip yemekten zevk duyan bu üstün zekalı sosyopat aynı zamanda ünlü bir psikiyatrist, müzisyen, gurme (!) ve küratördür. Lecter, "Manhunter" (İnsan Avcısı), "Silence of the Lambs" (Kuzuların Sessizliği), "Hannibal", "Red Dragon" (Kızıl Ejder) ve "Hannibal Rising" (Hannibal Doğuyor) filmlerinde izleyici karşısına çıkmıştır. Ünlü İngiliz yönetmen Michael Powell'ın müthiş bir seri katil portresi çizdiği "Peeping Tom"da (Kadın Katili) baba baskısıyla büyümüş utangaç bir stüdyo çalışanı kadınları kamerasının ayağına gizlediği bir bıçakla katleder. Korku efsanesi Boris Karloff'un son dişe dokunur filmi "Targets"de (Hedefler) yaşlı bir korku yıldızı, rastgele insanları öldüren psikopat bir Vietnam gazisiyle karşı karşıya gelir. "Targets" bir zamanların ünlü yönetmeni Peter Bogdanovich'in ilk filmidir aynı zamanda. Claude

Seri Katiller • Manhunter (İnsan Avcısı) • Tom Noonan

Chabrol'un "Le boucher"sinde (Kasap) küçük bir Fransız kasabasında bir seri katil dehşet saçarken iki insanın duygusal yakınlaşmasını izleriz. David Fincher filmi "Seven"daki (Yedi) acayip seri katil kurbanlarını yedi ölümcül günahı işleyenlerden seçerken, William Friedkin'in tüyler ürperten gerçeklikle çekilmiş "Cruising"inde (Devriye) gizli polis rolündeki Al Pacino eşcinselleri sado-mazo işkencelerle katleden katil (ya da katillerin) peşine düşer. Pacino'nun bir kere daha polis rolüne büründüğü "Sea of Love"da (Aşk Denizi) kurbanlarını arkadaş arama ilanlarından bulan bir seri katil, polislerle kovalamaca oynar... Fransız sinemacı Philippe Setbon'un "Mister Frost"unda 24 kişinin katil zanlısı bir adamın (Jeff Goldblum) şeytan olabileceği ima edilir. Bob Rafelson'un "Black Widow"u (Kara Dul) farklı bir seri katil profilini ortaya koyması açısından ilginçtir. Evlendikleri kocalarını öldürdükten sonra servetlerine konan kadın seri katillere zehirli bir örümceğin ismi verilmiştir. 40 - 50'lerin kara film klasiklerini çağrıştıran lezbiyen alt metinli "Black Widow"da işkolik bir FBI ajanı (Debra Winger), evlendiği zengin erkekler gizemli bir şekilde ölü bulunan genç-güzel bir kadından (Theresa Russell) kuşkulanır. Geçenlerde kaybettiğimiz Fransız yönetmen Claude Miller'ın imzasını taşıyan diğer karadul izlekli film "Mortelle randonnee" (Ölümcül Kaçış) evlendiği kocalarını düğün gecesi öldüren ve soyup soğana çeviren bir kadınla (Isabelle Adjani) onu izleyen deneyimli bir dedektifin (Michel Serrault) hikayesini anlatır. Sharon Stone'un beyazperdenin en seksi kadın rollerinden birinde gözüktüğü "Basic Instinct"de (Temel İçgüdü)

Seri Katiller • Seven (Yedi) Kevin Spacey

Michael Douglas'ın canlandırdığı polis müfettişi, cinayet zanlısı polisiye romanlar yazarıyla ilişkiye girer. John Carpenter'ın "Halloween"inde (Yabancı) neredeyse doğaüstü güçler vakfedilen seri katil tımarhaneden kaçtıktan sonra doğduğu kasabaya döner. Vernon Zimmerman'ın "Fade to Black"inde (Kararma) kafayı üşüten sinema meraklısı genç, cinayetlerini ünlü korku karakterlerinin kılığına girerek işler. Hitchcock'un "Frenzy"sinde (Cinnet) Londra polisi kadınları kravatla boğan bir seri katili takip ederken yanlışlıkla suçsuz bir adamın peşine düşer. Michael Haneke'nin seyirciye açıkça işkence yaptığı "Funny Games"de (Ölümcül Oyunlar) iki düzgün görünümlü genç üç kişilik bir aileyi yazlıklarında gözlerini kırpmadan katlettikten sonra yeni kurbanlar arayışına girer... Dario Argento'nun kan banyosu klasiği "Tenebrae"de İtalya'ya kitap tanıtımına gelen bir gerilim romanları yazarı son romanından ilham alan bir seri katilin cinayetlerinin ortasında kalır. Cinayetler katilin ölümünden sonra da devam edecektir. Sigourney Weaver'ın açık alan korkusu olan, uzman bir psikiyatristi canlandırdığı "Copycat"de (Kopya Cinayetler) Albert DeSalvo, Kenneth Bianchi, Ted Bundy gibi meşhur seri katilleri taklit eden bir psikopat sahneye çıkar. Tarsem Singh'in ipe sapa gelmez "The Cell"inde (Hücre) bir çocuk psikoloğu (Jennifer Lopez) koma halindeki bir seri katilin (Vincent D'Onofrio) zihnine girer. Amacı katilin hapsettiği son kurbanının yerini öğrenmektir. Bret Easton Ellis'in yüzyılın en iyi romanları listesine giren kitabından sinemaya uyarlanan "American Psycho" (Amerikan Sapığı) Patrick Bateman adlı (Christian Bale) kadınları acımasızca doğrayan sosyopat bir Wall Strett yupisiyle tanıştırır izleyiciyi. "The Bone Collector" (Kemik Koleksiyoncusu) ve "Kiss The Girls" (Kızları Öp) gibi çok satan romanlardan uyarlanan filmlerde Denzel Washington ve Morgan Freeman seri katilleri yakalama uğraşı vermişlerdir. Aktör Bill Paxton'un ilk yönetmenlik deneyimi "Frailty" (Günahkar) aile boyu bir seri katil hikayesi anlatır: Kendisine dünyadaki şeytanları yok etme misyonu verildiğine inanan din fanatiği bir adam kaçırdığı insanları baltayla katleder; çok geçmeden 14 ve 12 yaşındaki oğullarını da korkunç cinayetlerine ortak edecektir. Çift Altın Palmiye'li Japon usta Shohei Imamura'nın "Fukushu suru wa ware ni ari"sinde (İntikam Benimdir) polisle köşe kapmaca oynayan seri katil bir genelev patroniçesine aşık olur. Gore sinemacısı Nick Palumbo'nun sadistik ve vahşi "Murder-Set-Pieces"ında (Cinayet Sahneleri) manyak bir moda fotoğrafçısı Las Vegas'da onlarca kadını parçalara ayırır. İzleyenleri neredeyse hasta eden acımasız şiddet sahneleriyle dolu Güney Kore filmi "Akmaraeul boatda" (Şeytanı Gördüm) hamile nişanlısını öldüren seri katilden dehşetengiz yöntemlerle intikam alan bir gizli servis elemanının hikayesini anlatır. Filmi Güney Kore sinemasının önde gelen isimlerinden Kim jee-woon yönetmiştir. Alman seri katil filmi "Antikörper" (Antikor) ise diğer filmlerin aksine aranan değil yakalanan bir seri katil üzerine kuruludur. 13 çocuğu öldürmekten suçlanan katilin

yakalanmasından sonra küçük bir kasaba polisi (kaybolan çocukların çoğu kasabalıdır) adamı soruşturmaya alır. Polisle katil arasında müthiş bir sinir savaşı başlayacaktır.

Seri Katiller • Akmareul Boatda (Şeytanı Gördüm) • Min-Sik Choi

- **SEÇME FİLMLER:**
- **TARGETS** (Hedefler) **Yön. & Sen.** Peter Bogdanovich, **Yap.** Peter Bogdanovich, Roger Corman, **Gör. Yön.** Laszlo Kovacs, **Oyn.** Tim O'Kelly, Boris Karloff, Arthur Peterson, Monty Landis, Nancy Hsueh, Peter Bogdanovich, Daniel Ades. (ABD, 1968)
- **THE BOSTON STRANGLER** (Boston Canavarı) **Yön.** Richard Fleischer, **Sen.** Edward Anhalt, **Yap.** Robert Fryer, **Gör. Yön.** Richard H. Kline, **Müz.** Lionel Newman, **Oyn.** Tony Curtis, Henry Fonda, George Kennedy, Mike Kellin, Hurd Hatfield, Murray Hamilton, Jeff Corey, Sally Kellerman, William Marshall, George Moskovec, Leora Dana, William Hickey. (ABD, 1968)
- **LE BOUCHER** (Kasap) **Yön. & Sen.** Claude Chabrol, **Yap.** Andre Genoves, **Gör. Yön.** Jean Rabier, **Müz.** Pierre Jansen, **Oyn.** Stephane Audran, Jean Yanne, Antonio Passalia, Pascal Ferone, Mario Beccara, William Guerault, Roger Rudel. (Fransa, 1970)
- **THE HONEYMOON KILLERS** (Balayı Katilleri) **Yön. & Sen.** Leonard Kastle, **Yap.** Warren Steibel, **Gör. Yön.** Oliver Wood, **Müz.** Gustav Mahler, **Oyn.** Shirley Stoler, Tony Lo Bianco, Mary Jane Higby, Doris Roberts, Kip Mcardle, Marilyn Chris, Dortha Duckworth, Barbara Cason, Ann Harris. (ABD, 1970)
- **DIRTY HARRY** (Kirli Adam) **Yön.** Don Siegel, **Sen.** Harry Julian Fink, R. M. Fink, Dean Riesner, John Milius, **Yap.** Don Siegel, **Gör. Yön.** Bruce Surtees, **Müz.** Lalo Schifrin, **Oyn.** Clint Eastwood, Andrew Robinson, John Vernon, Reni Santoni, Harry Guardino, John Larch, John Mitchum, Mae Marcer, Lyn Edgington, Ruth Kobart, Woodrow Parfrey, Josef Sommer, William Paterson. (ABD, 1971)
- **FRENZY** (Cinnet) **Yön. & Yap.** Alfred Hitchcock, **Sen.** Anthony Shaffer (Arthur La Bern'in Romanından), **Gör. Yön.** Gilbert Taylor, **Müz.** Ron Goodwin, **Oyn.** Jon Finch, Alec McCowen, Barry Foster, Billie Whitelaw, Anna Massey, Barbara Leigh-Hunt, Bernard Cribbins, Vivien Merchant, Michael Bates, Jean Marsh, Clive Swift, Madge Ryan, Elsie Randolph, Gerald Sim, John Boxer. (İngiltere, 1972)
- **WICKED, WICKED** (Sadist) **Yön. & Sen. & Yap.** Richard L. Bare, **Gör. Yön.** Frederick Gately, **Müz.** Philip Springer, **Oyn.** David Bailey, Tiffany Bolling, Randolph Roberts, Scott Brady, Ed Byrnes, Diane McBain, Roger Bowen, Madeleine Sherwood, Indira Danks, Arthur O'Connell, Jack Knight, Patsy Garrett. (ABD, 1973)
- **DIE ZÄRTLICHKEIT DER WÖLFE** (Kurtların Merhameti) **Yön.** Ulli Lommel, **Sen.** Kurt Raab, **Yap.** Rainer Werner Fassbinder, Michael Fengler, **Gör. Yön.** Jürgen Jürges, **Müz.** Peer Raben, **Oyn.** Kurt Raab, Jeff Roden, Margit Carstensen, Ingrid Caven, Wolfgang Schenck, Brigitte Mira, Rainer Hauer, Barbara Bertram, Irm Hermann, Rainer Werner Fassbinder, El Hedi Ben Salem, Heinrich Giskes, Karl Von Liebezeit, Friedrich Karl Praetorius, Jürgen Prochnow, Peter Chatel, Reiner Will, Ingo Natzel, Hans Tarantik (Batı Almanya, 1973)
- **BADLANDS** (Kanlı Toprak) **Yön. & Sen. & Yap.** Terrence Malick, **Gör. Yön.** Tak Fujimoto, Stevan Larner, Brian Probyn, **Müz.** George Tipton, **Oyn.** Martin Sheen, Sissy Spacek, Warren Oates, Ramón Bieri, Alan Vint, Gary Littlejohn, John Carter, Bryan Montgomery, Gail Threlkeld, Charles Fitzpatrick. (ABD, 1973)
- **DERANGED** (Çılgın) **Yön.** Jeff Gillen, Alan Ormsby, **Sen.** Alan Ormsby, **Yap.** Tom Karr, **Gör. Yön.** Jack McGowan, **Müz.** Carl Zittrer, **Oyn.** Roberts Blossom, Cosette Lee, Leslie Carlson, Robert Warner, Marcia Diamond. (ABD - Kanada, 1974)
- **JACK THE RIPPER** (Karındeşen Jack) **Yön. & Sen.** Jesús Franco, **Yap.** Erwin C. Dietrich, **Gör. Yön.** Peter Baumgartner, **Müz.** Walter Baumgartner, **Oyn.** Klaus Kinski, Josephine Chaplin, Andreas Mannkopff, Herbert Fux, Lina Romay, Nikola Weisse, Ursula V. Wiese, Hans Gaugler. (İsviçre - Batı Almanya, 1976)
- **HELTER SKELTER** (Helter Skelter) **Yön. & Yap.** Tom Gries, **Sen.** J. P. Miller (Vincent Bugliosi Ve Curt Gentry'nin Kitabından), **Gör. Yön.** Jules Brenner, **Müz.** Billy Goldenberg, **Oyn.** George Dicenzo, Steve Railsback, Nancy Wolfe, Marilyn Burns, Christina Hart, Cathey Paine, Alan Oppenheimer, Rudy Ramos, Sondra Blake, David Clennon, George Garro, Vic Werber, Wright King, Jon Gries. (ABD, 1976)
- **EYES OF LAURA MARS** (Laura Mars'ın Gözleri) **Yön.** Irvin Kershner, **Sen.** John Carpenter, David Zelag Goodman, **Yap.** Jon Peters, **Gör. Yön.** Victor J. Kemper, **Müz.** Artie Kane, **Oyn.** Faye Dunaway, Tommy Lee Jones, Brad Dourif, René Auberjonois, Raul Julia, Frank Adonis, Lisa Taylor, Darlanne Fluegel, Rose Gregorio, Bill Boggs, Steve Marachuk, Meg Mundy. (ABD, 1978)
- **FUKUSHU SURU WA WARE NI ARI** (İntikam Benimdir) **Yön.** Shohei Imamura, **Sen.** Masaru Baba (Ryuza Saki'nin Kitabından), **Yap.** Kazuo Inoue, **Gör. Yön.** Shinsanki Himeda, **Müz.** Shinchiro Ikebe, **Oyn.** Ken Ogata, Rentaro Mikuni, Chocho Miyako, Mitsuko Baisho, Mayumi Ogawa, Nijiko Kiyokawa, Taiji Tonoyama. (Japonya, 1979)
- **CRUISING** (Devriye) **Yön.** William Friedkin, **Sen.** William Friedkin (Gerald Walker'ın romanından), **Yap.** Jerry Weintraub, **Gör. Yön.** James Contner, **Müz.** Jack Nitzsche, **Oyn.** Al Pacino, Paul Sorvino, Karen Allen, Richard Cox, Don Scardino, Joe Spinell, Jay Acovone, Randy Jurgensen, Barton Heyman, Gene Davis, Arnoldo Santana, Larry Atlas, Allan Miller, Sonny Grosso, Edward O'Neill, Michael Aronin, James Remar, William Russ, Mike Starr, Powers Boothe. (ABD, 1980)
- **FADE TO BLACK** (Kararma) **Yön. & Sen.** Vernon Zimmerman, **Yap.** George G. Braunstein, Ron Hamady, **Gör. Yön.** Alex Phillips Jr, **Müz.** Craig Safan, **Oyn.** Dennis Christopher, Tim Thomerson, Gwynne Gilford, Normann Burtonn, Linda Kerridge, Morgan Paull, James Luisi, Mickey Rourke, Peter Horton, Eve Brent. (ABD, 1980)
- **MORTELLE RANDONNEE** (Ölümcül Kaçış) **Yön.** Claude Miller, **Sen.** Michel Audiard, Jacques Audiard (Marc Behm'in

romanından), **Yap.** Bernard Grenet, Charles Gassot, **Gör. Yön.** Pierre Lhomme, Gilbert Duhalde, **Müz.** Carla Bley, **Oyn.** Michel Serrault, Isabelle Adjani, Guy Marchand, Stephane Audran, Macha Méril, Genevieve Page, Sami Frey, Dominique Frot, Patrick Bouchitey, Jean-Claude Brialy. (Fransa, 1983)

- **ANGST** (Korku) **Yön.** Gerald Kargl, **Sen.** Gerald Kargl, Zbigniew Rybczynski, **Yap.** Gerald Kargl, Josef Reitinger-Laska, **Gör. Yön.** Zbigniew Rybczynski, **Müz.** Klaus Schulze, **Oyn.** Erwin Leder, Silvia Rabenreither, Edith Rosset, Rudolf Götz, Renate Kastelik. (Avusturya, 1983)
- **THE HITCHER** (Otostopçu) **Yön.** Robert Harmon, **Sen.** Eric Red, **Yap.** David Bombyk, Kip Ohman, **Gör. Yön.** John Seale, **Müz.** Mark Isham, **Oyn.** Rutger Hauer, C. Thomas Howell, Jennifer Jason Leigh, Jeffrey De Munn, John Jackson, Billy Green Bush, Jack Thibeau, Armin Shimerman, Eugene Davis, Jon Van Ness. (ABD, 1986)
- **MANHUNTER** (İnsan Avcısı) **Yön.** Michael Mann, **Sen.** Michael Mann (Thomas Harris'in Kızıl Ejder Adlı Romanından, **Yap.** Dino De Laurentiis, Richard Roth, **Gör. Yön.** Dante Spinotti, **Müz.** The Reds, Michel Rubini, **Oyn.** William Petersen, Kim Greist, Joan Allen, Brian Cox, Dennis Farina, Tom Noonan, Stephen Lang, David Seaman, Michael Talbott, Benjamin Hendrickson, Dan E. Butler, Patricia Charbonneau. (ABD, 1986)
- **HENRY: PORTRAIT OF A SERIAL KILLER** (Henry: Bir Seri Katilin Portresi) **Yön.** John McNaughton, **Sen.** John McNaughton, Richard Fire, **Yap.** Lisa Dedmond, Steven A. Jones, John McNaughton, **Gör. Yön.** Charlie Lieberman, **Müz.** Ken Hale, Steven A. Jones, Robert McNaughton, **Oyn.** Michael Rooker, Tom Towles, Tracy Arnold, Mary Demas, Kristin Finger, Anne Bartoletti, Elisabeth Kaden, Ted Kaden, Lisa Temple, Brian Graham, Sean Ores. (ABD, 1986)
- **BLACK WIDOW** (Kara Dul) **Yön.** Bob Rafelson, **Sen.** Ronald Bass, **Yap.** Harold Schneider, **Gör. Yön.** Conrad L. Hall, **Müz.** Michael Small, **Oyn.** Debra Winger, Theresa Russell, Sami Frey, Dennis Hopper, Nicol Williamson, Terry O'Quinn, James Hong, Diane Ladd, D. W. Moffett, Lois Smith, Leo Rossi, Danny Kamekona, Rutanya Alda, Mary Woronov, Wayne Heffley, David Mamet. (ABD, 1987)
- **THE STEPFATHER** (Üvey Baba) **Yön.** Joseph Ruben, **Sen.** Donald E. Westlake, **Yap.** Jay Benson, **Gör. Yön.** John Lindley, **Müz.** Patrick Moraz, **Oyn.** Terry O'Quinn, Jill Schoelen, Shelley Hack, Charles Lanyer, Stephen Shellen, Stephen E. Miller. (ABD, 1987)
- **RAMPAGE** (Öfke) **Yön.** William Friedkin, **Sen.** William Friedkin (William Wood'un romanından), **Yap.** William Friedkin, David Salven, **Gör. Yön.** Robert Yeoman, **Müz.** Ennio Morricone, **Oyn.** Michael Biehn, Alex McArthur, Nicholas Campbell, Deborah Van Valkenburgh, John Harkins, Art Lafleur, Billy Green Bush, Royce D. Applegate, Grace Zabriskie, Carlos Palomino. (ABD, 1987)
- **SEA OF LOVE** (Aşk Denizi) **Yön.** Harold Becker, **Sen.** Richard Price, **Yap.** Martin Bregman, Louis A. Stroller, **Gör. Yön.** Ronnie Taylor, **Müz.** Trevor Jones, **Oyn.** Al Pacino, Ellen Barkin, John Goodman, Michael Rooker, William Hickey, Richard Jenkins, Paul Calderon, Gene Canfield, Larry Joshua, John Spencer, Christine Estabrook, Barbara Baxley, Patricia Barry, Samuel L. Jackson (ABD, 1989)
- **DOCTEUR PETIOT** (Doktor Petiot) **Yön.** Christian De Challonge, **Sen.** Dominique Garnier, Christian De Challonge, **Yap.** Philippe Chapelier-Dehesdin, Christine Gozlan, Alain Sarde, Michel Serrault, **Gör. Yön.** Patrick Blossier, **Müz.** Michel Portal, **Oyn.** Michel Serrault, Pierre Romans, Berangere Bonvoisin, Zbigniew Horoks, Aurore Prieto, Nita Klein. (Fransa, 1990)
- **MISTER FROST** (Bay Frost) **Yön.** Philippe Setbon, **Sen.** Derry Hall, Philippe Setbon, Brad Lynch, Louise Vincent, **Yap.** Xavier Gelin, **Gör. Yön.** Dominique Branguier, **Müz.** Steve Levine, **Oyn.** Jeff Goldblum, Alan Bates, Kathy Baker, Jean-Pierre Cassel, Daniel Gelin, François Negret, Vincent Schiavelli, Charley Boorman, Catherine Allegret. (Fransa - İngiltere, 1990)
- **THE SILENCE OF THE LAMBS** (Kuzuların Sessizliği) **Yön.** Jonathan Demme, **Sen.** Ted Tally (Thomas Harris'in aynı adlı romanından), **Yap.** Ron Bozman, Edward Saxon, Kenneth Utt, **Gör. Yön.** Tak Fujimoto, **Müz.** Howard Shore, **Oyn.** Jodie Foster, Anthony Hopkins, Scott Glenn, Ted Levine, Brooke Smith, Anthony Heald, Kasi Lemmons, Diane Baker, Frankie Faison, Dan Butler, Roger Corman, Lawrence T. Wrentz, Tracey Walter, Charles Napier, Paul Lazar, Ron Vawter. (ABD, 1991)
- **BASIC INSTINCT** (Temel İçgüdü) **Yön.** Paul Verhoeven, **Sen.** Joe Eszterhas, **Yap.** Alan Marshall, **Gör. Yön.** Jan De Bont, **Müz.** Jerry Goldsmith, **Oyn.** Michael Douglas, Sharon Stone, George Dzunduza, Jeanne Tripplehorn, Denis Arndt, Leilani Sarelle, Bruce A. Young, Chelcie Ross, Dorothy Malone, Wayne Knight, Daniel Von Bargen, Stephen Tobolowsky, Benjamin Mouton, James Rebhorn. (ABD, 1992)
- **JENNIFER EIGHT** (Jennifer 8) **Yön. & Sen.** Bruce Robinson, **Yap.** Gary Lucchesi, David Wimbury, **Gör. Yön.** Conrad L. Hall, **Müz.** Christopher Young, **Oyn.** Andy Garcia, Uma Thurman, Lance Henriksen, John Malkovich, Kathy Baker, Graham Beckel, Kevin Conway, Perry Lang, Nicholas Love, Michael O'Neill, Paul Bates, Bob Gunton, Lenny Von Dohlen, Bryan Larkin, Frank Birney. (ABD, 1992)
- **NATURAL BORN KILLERS** (Katil Doğanlar) **Yön.** Oliver Stone, **Sen.** David Veloz, Oliver Stone, Richard Rutowski, **Yap.** Jane Hamsher, Don Murphy, Clayton Townsend, **Gör. Yön.** Robert Richardson, **Müz.** Brent Lewis, **Oyn.** Woody Harrelson, Juliette Lewis, Tom Sizemore, Rodney Dangerfield, Tommy Lee Jones, Robert Downey Jr, Everett Quinton, Jared Harris, Pruitt Taylor Vince, Edie McClurg, Russell Means, Lanny Flaherty, O-Lan Jones, Richard Lineback (ABD, 1994)
- **SE7EN** (Yedi) **Yön.** David Fincher, **Sen.** Andrew Kevin Walker, **Yap.** Phyllis Carlyle, Arnold Kopelson, **Gör. Yön.** Darius Khondji, **Müz.** Howard Shore, **Oyn.** Brad Pitt, Morgan Freeman, Gwyneth Paltrow, Kevin Spacey, R. Lee Ermey, John C. McGinley, Richard Roundtree, Julie Araskog, Rosario Dawson, Michael Massee, Grant Livigni, Daniel Zacapa, Hawthorne James, Peter Crombie, Richard Portnow, Richard Schiff, Andy Walker, Reg E. Cathey, Lennie Loftin, Leland Orser. (ABD, 1995)
- **COPYCAT** (Kopya Cinayetler) **Yön.** Jon Amiel, **Sen.** Ann Biderman, David Madsen, **Yap.** Arnon Milchan, Mark Tarlov, **Gör. Yön.** Laszlo Kovacs, **Müz.** Christopher Young, **Oyn.** Sigourney Weaver, Holly Hunter, Dermot Mulroney, William McNamara, Harry Connick Jr, J. E. Freeman, Will Patton, John Rothman, Shannon O'Hurley, Bob Greene, Tony Haney. (ABD, 1995)
- **FUNNY GAMES** (Ölümcül Oyunlar) **Yön. & Sen.** Michael Haneke, **Yap.** Veit Heiduschka, **Gör. Yön.** Jürgen Jürges, **Oyn.** Susanne Lothar, Ulrich Mühe, Arno Frisch, Frank Giering, Stefan Clapczynski, Doris Kunstmann, Christoph Banzer, Wolfgang Glück, Susanne Meneghel, Monika Zallinger. (Avusturya, 1997)
- **KYUA** (Derman) **Yön. & Sen.** Kiyoshi Kurosawa, **Yap.** Tetsuya Ikeda, Satoshi Kanno, Atsuyuki Shimoda, Tsutamu Tsuchika-

wa, **Gör. Yön.** Tokusho Kikimura, **Müz.** Gary Ashiya, **Oyn.** Koji Yakusho, Masato Hagiwara, Tsuyoshi Ujiki, Anna Nakagawa, Yoriko Doguchi, Yukijiro Hotaru. (Japonya, 1997)

THE UGLY (Rezil) **Yön. & Sen.** Scott Reynolds, **Yap.** Jonathan Dowling, **Gör. Yön.** Simon Raby, **Müz.** Victoria Kelly, **Oyn.** Paolo Rotondo, Paul Glover, Chris Graham, Darien Takle, Rebecca Hobbs, Roy Ward. (Yeni Zelanda, 1997)

KISS THE GIRLS (Kızları Öp) **Yön.** Gary Fleder, **Sen.** David Klass (James Patterson'un romanından) **Yap.** David Brown, Joe Wizan, **Gör. Yön.** Aaron Schneider, **Müz.** Mark Isham, **Oyn.** Morgan Freeman, Ashley Judd, Cary Elwes, Alex McArthur, Tony Goldwyn, Jay O. Sanders, Bill Nunn, Brian Cox, Richard T. Jones, Roma Maffia, Jeremy Piven, Gina Ravera, Tatyana Ali, Mena Suvari. (ABD, 1997)

THE BONE COLLECTOR (Kemik Koleksiyoncusu) **Yön.** Phillip Noyce, **Sen.** Jeremy Iacone (Jeffery Deaver'ın Romanından), **Yap.** Martin Bregman, Michael Bregman, Louis A. Stroller, **Gör. Yön.** Dean Semler, **Müz.** Craig Armstrong, **Oyn.** Denzel Washington, Angelina Jolie, Queen Latifah, Michael Rooker, Mike McGlone, Luis Guzman, Leland Orser, John Benjamin Hickey, Bobby Cannavale, Ed O'Neill. (ABD, 1999)

AMERICAN PSYCHO (Amerikan Sapığı) **Yön.** Mary Harron, **Sen.** Mary Harron, Guinevere Turner (Bret Easton Ellis'in Romanından), **Yap.** Christian Halsey Solomon, Chris Hanley, Edward R. Pressman, **Gör. Yön.** Andrzej Sekula, **Müz.** John Cale, **Oyn.** Christian Bale, Justin Theroux, Josh Lucas, Bill Sage, Chloe Sevigny, Reese Witherspoon, Samantha Mathis, Matt Ross, Jared Leto, Willem Dafoe, Cara Seymour, Guinevere Turner, Stephen Bogaert, Monika Meier. (ABD, 2000)

THE CELL (Hücre) **Yön.** Tarsem Singh, **Sen.** Mark Protosevich, **Yap.** Julio Caro, Eric McLeod, Tommy Turtle, **Gör. Yön.** Paul Laufer, **Müz.** Howard Shore, **Oyn.** Jennifer Lopez, Vince Vaughn, Vincent D'Onofrio, Jake Weber, Dylan Baker, Marianne Jean-Baptiste, Patrick Bauchau, Pruitt Taylor Vince, Dean Norris. (ABD, 2000)

FROM HELL (Cehennemden Gelen) **Yön.** Albert Hughes, Alan Hughes, **Sen.** Terry Hayes, Rafael Yglesias (Alan Moore ve Eddie Campbell'ın resimli romanından), **Yap.** Jane Hamsher, Don Murphy, **Gör. Yön.** Peter Deming, **Müz.** Trevor Jones, **Oyn.** Johnny Depp, Heather Graham, Ian Holm, Robbie Coltrane, Ian Richardson, Jason Flemyng, Katrin Cartlidge, Terence Harvey, Susan Lynch. (ABD, 2001)

HANNIBAL (Hannibal) **Yön.** Ridley Scott, **Sen.** Steve Zaillian, David Mamet (Thomas Harris'in romanından), **Yap.** Dino De Laurentiis, Martha De Laurentiis, Ridley Scott, **Gör. Yön.** John Mathieson, **Müz.** Hans Zimmer, **Oyn.** Anthony Hopkins, Julianne Moore, Gary Oldman, Ray Liotta, Frankie Faison, Giancarlo Giannini, Francesca Neri, Zeljko Ivanek, Hazelle Goodman, David Andrews, Francis Guinan, James Opher, Enrico Lo Verso, Ivano Marescotti. (ABD - İngiltere, 2001)

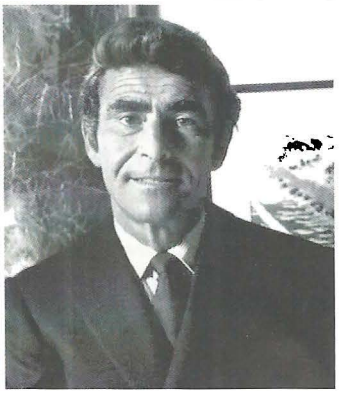
FRAILTY (Günahkar) **Yön.** Bill Paxton, **Sen.** Brent Hanley, **Yap.** David Kirschner, Corey Sienega, **Gör. Yön.** Bill Butler, **Müz.** Brian Tyler, **Oyn.** Bill Paxton, Matthew McConaughey, Powers Boothe, Matt O'Leary, Jeremy Sumpter, Luke Askew, Levi Kreis, Cynthia Ettinger, Derk Chetwood, Melissa Crider. (ABD, 2001)

TATTOO (Dövme) **Yön. & Sen.** Robert Schwentke, **Yap.** Jan Hinter, Roman Kuhn, **Gör. Yön.** Jan Fehse, **Müz.** Martin Todsharow, **Oyn.** August Diehl, Christian Redl, Nadeshda Brennicke, Johan Leysen, Fatih Çevikkollu, Monica Bleibtreu, İlknur Bahadir, Joe Bausch, Florian Panzner. (Almanya, 2002)

- **DAHMER** (Dahmer) **Yön.** David Jacobson, **Sen.** David Birke, David Jacobson, **Yap.** Larry Rattner, **Gör. Yön.** Chris Manley, **Müz.** Christina Agamanolis, Mariana Bernoski, Willow Williamson, **Oyn.** Jeremy Renner, Bruce Davison, Artel Kayaru, Matt Newton, Dion Basco, Kate Williamson. (ABD, 2002)
- **TED BUNDY** (Ted Bundy) **Yön.** Matthew Bright, **Sen.** Stephen Johnston, Matthew Bright, **Yap.** Hamish McAlpine, Michael Muscal, **Gör. Yön.** Sonja Rom, **Müz.** Kennard Ramsey, **Oyn.** Michael Reilly Burke, Boti Ann Bliss, Julianna McCarthy, Jennifer Tisdale, Michael Santos. (ABD - İngiltere, 2002)
- **DOCTOR SLEEP** (Doktor Uyku) **Yön.** Nick Willing, **Sen.** Nick Willing, William Broomfield (Madison Smartt Bell'in Kitabından), **Yap.** Michael Camarda, **Gör. Yön.** Peter Sova, **Müz.** Simon Boswell, **Oyn.** Shirley Henderson, Goran Visnjic, Miranda Otto, Sophie Stuckey, Josh Richards, John Rogan, Claire Rushbrook, Lauren Gabrielle Volpert, Sarah Woodward, Corin Redgrave, Paddy Considine, Fiona Shaw, Madison Smart Bell. (İngiltere, 2002)
- **RED DRAGON** (Kızıl Ejder) **Yön.** Brett Ratner, **Sen.** Ted Tally (Thomas Harris'in Aynı Adlı Romanından), **Yap.** Dino De Laurentiis, Martha De Laurentiis, **Gör. Yön.** Dante Spinotti, **Müz.** Danny Elfman, **Oyn.** Anthony Hopkins, Edward Norton, Ralph Fiennes, Harvey Keitel, Emily Watson, Mary-Louise Parker, Philip Seymour Hoffman, Anthony Heald, Ken Leung, Frankie Faison. (ABD, 2002)
- **MAY** (May) **Yön. & Sen.** Lucky McKee, **Yap.** Marius Balchunas, Scott Sturgeon, **Gör. Yön.** Steve Yedlin, **Müz.** Jaye Barnes Luckett, **Oyn.** Angela Bettis, Jeremy Sisto, Anna Faris, James Duval, Nichole Hiltz, Kevin Gage, Merle Kennedy. (ABD, 2002)
- **IDENTITY** (Kimlik) **Yön.** James Mangold, **Sen.** Michael Cooney, **Yap.** Cathy Konrad, **Gör. Yön.** Phedon Papamichael, **Müz.** Alan Silvestri, **Oyn.** John Cusack, Ray Liotta, Amanda Peet, John Hawkes, Alfred Molina, Clea Du Vall, John C. McGinley, William Lee Scott, Jake Busey, Pruitt Taylor Vince, Rebecca De Mornay, Carmen Argenziano, Marshall Bell, Holmes Osborne. (ABD, 2003)
- **MONSTER** (Cani) **Yön. & Sen.** Patty Jenkins, **Yap.** Mark Damon, Donald Kushner, Clark Peterson, Charlize Theron, Brad Wyman, **Gör. Yön.** Steven Bernstein, **Müz.** Bt, **Oyn.** Charlize Theron, Christina Ricci, Bruce Dern, Lee Tergessen, Annie Corley, Pruitt Taylor Vince, Marco St. John, Marc Macaulay, Scott Wilson. (ABD, 2003)
- **SAW** (Testere) **Yön.** James Wan, **Sen.** Leigh Whanell, **Yap.** Mark Burg, Gregg Hoffman, Oren Koules, **Gör. Yön.** David A. Armstrong, **Müz.** Charlie Clouser, **Oyn.** Leigh Whannell, Cary Elwes, Danny Glover, Ken Leung, Dina Meyer, Mike Butters, Paul Gutrecht, Monica Potter, Ned Bellamy, Tobin Bell. (ABD - Avustralya, 2004)
- **TAKING LIVES** (Hayatın Benim) **Yön.** D. J. Caruso, **Sen.** Jon Bokenkamp, **Yap.** Mark Canton, Bernie Goldmann, **Gör. Yön.** Amir Mokri, **Müz.** Philip Glass, **Oyn.** Angelina Jolie, Ethan Hawke, Kiefer Sutherland, Gena Rowlands, Olivier Martinez, Tcheky Karyo, Jean-Hugues Anglade, Paul Dano, Justin Chatwin. (ABD -Avustralya 2004)
- **SUSPECT ZERO** (Şüpheli Yok) **Yön.** E. Elias Merhige, **Sen.** Zak Penn, Billy Ray, **Yap.** Gaye Hirsch, E. Elias Merhige, Paula Wagner, **Gör. Yön.** Michael Chapman, **Müz.** Clint Mansell, **Oyn.** Aaron Eckhart, Ben Kingsley, Carrie-Anne Moss, Harry Lennix, Kevin Chamberlin, Julian Reyes, Keith

Campbell, Chloe Russell, Nicole De Huff, William Mapother, Robert Towne. (ABD, 2004)

- **MURDER-SET-PIECES** (Cinayet Sahneleri) **Yön. & Sen. & Yap.** Nick Palumbo, **Gör. Yön.** Brendan Flynt, **Müz.** The Bronx Casket Company, Eric Galligan, The Giallos Flame, Necrophagia, Zombi, **Oyn.** Sven Garrett, Cerina Vincent, Tony Todd, Gunnar Hansen, Edwin Neal, Jade Risser, Valerie Baber. (ABD, 2004)
- **ANTIKÖRPER** (Antikor) **Yön. & Sen.** Christian Alvart, **Yap.** Theo Baltz, Boris Schönfelder, **Gör. Yön.** Hagen Bogdanski, **Müz.** Michl Britsch, **Oyn.** Wotan Wilke Mohring, Andre Hennicke, Heinz Hönig, Waltraud Witte, Norman Reedus, Christian von Aster, Nina Proll. (Almanya, 2006)
- **ZODIAC** (Zodiac) **Yön.** David Fincher, **Sen.** James Vanderbilt (Robert Graysmith'in kitabından), **Yap.** Cean Chaffin, Bradley J. Fischer, Mike Medavoy, Arnold W. Messer, **Gör. Yön.** Harris Savides, **Müz.** David Shire, **Oyn.** Jake Gylenhaal, Mark Ruffalo, Anthony Edwards, Robert Downey Jr, Brian Cox, John Carroll Lynch, Richmond Arquette, Bob Stephenson, John Lacy, Chloe Sevigny, Ed Setrakian, John Getz, John Terry, Candy Clark, Elias Koteas, Dermot Mulroney, Donal Logue, June Raphael, Philip Baker Hall, Ciara Hughes. (ABD, 2007)
- **HANNIBAL RISING** (Hannibal Doğuyor) **Yön.** Peter Webber, **Sen.** Thomas Harris, **Yap.** Dino De Laurentiis, Martha De Laurentiis, Tarak Ben Ammar, **Gör. Yön.** Ben Davis, **Müz.** Ilan Eshkeri, Shigeru Umebayashi, **Oyn.** Gaspard Ulliel, Gong Li, Dominic West, Rhys Ifans, Helena-Lia Tachowska, Kevin McKidd. (İngiltere - Fransa -İtalya - Çek Cumhuriyeti, 2007)
- **THE COUNTESS** (Kontes) **Yön. & Sen.** Julie Delpy, **Yap.** Matthew E. Chausse, Julie Delpy, Andro Steinborn, Christopher Tuffin, **Gör. Yön.** Martin Ruhe, **Müz.** Julie Delpy, **Oyn.** Julie Delpy, Daniel Brühl, William Hurt, Anamaria Marinca, Sebastian Blomberg, Adriana Altaras, Charly Hübner. (Almanya - Fransa - ABD, 2009)
- **AKMAREUL BOATDA** (Şeytanı Gördüm) **Yön.** Kim Jee-Woon, **Sen.** Hoon-Jung Park, **Yap.** Kim Hyun-Woo, **Gör. Yön.** Lee Mogae, **Müz.** Mowg, **Oyn.** Lee Byung-Hun, Choi Min-Sik, Jeon Gook-Hwan, Jeon Ho-Jin, San-Ha Oh, Kim Seo-Yoon. (Güney Kore, 2010)
- **LA ISLA MINIMA** (Bataklık) **Yön.** Alberto Rodríguez, **Sen.** Rafael Cobos, Alberto Rodríguez, **Yap.** Mercedes Gamero, Gervasio Iglesias, Mikel Lejarza, José Sánchez-Montes, **Gör. Yön.** Alex Catalán, **Müz.** Julio de la Rosa **Oyn.** Javier Gutiérrez, Raúl Arévalo, María Varod, Perico Cervantes, Jesús Ortiz, Jesús Carroza. (İspanya, 2014)

Rod Serling

SERLING, ROD (NEW YORK, 1924 - NEW YORK, 1975) Amerikalı senaryo yazarı, yapımcı. Televizyon dünyasının unutulmaz bilim kurgu-fantezi-korku dizisi "The Twilight Zone"un (Alacakaranlık Kuşağı) yaratıcısı, yürütücü yapımcısı, sunucusu ve çoğu bölümünün senaryo yazarıdır... Eski bir boksör ve paraşütçüdür; radyodan televizyona geçmiştir. Televizyonun sinemaya ciddi rakip olduğu 50'lerde Kraft Television Theatre, The United States Steel Hour, Playhouse 90, Studio One gibi TV dizilerine senaryolar (Patterns, The Rack, The Arena...) yazan Serling, 1959'da kendi dizisi "The Twilight Zone"u hayata geçirmiştir. 1959 - 64 yılları arasında CBS televizyonunda ekrana gelen dizi, Serling'in deyişiyle ışıkla, gölge; bilimle batıl inanç arasında kalmış tekinsiz bir dünyayı betimler. Kendilerini bir anda zaman yolculukları, paralel evrenler veya nükleer savaşların ortasında bulan dizi kahramanları kaderlerine adım adım yaklaşırlar. Bazı bölümlerde soğuk savaş paranoyaları, ırkçılık, nostaljik sevgi hikayeleri ve kimlik bunalımları işlenirken, bazılarında uzay yolculukları, dünyamızı ziyaret eden uzaylılar, insan kılığındaki ölüm melekleri, hayata merhaba diyen cansız objeler (vitrin mankenleri, kuklalar...) ekranlara gelmiştir. 156 bölümün yarısından çoğunun senaryosunu kaleme alan Serling korku-bilim kurgu uzmanları Richard Matheson ve Charles Beaumont'dan da yardım almıştır. Beaumont 22, Matheson 16 bölümün senaryosunu yazmıştır. Çoğu bölümün finali sürprizlere gebedir. Çığır açan bu kült televizyon dizisi fantastik ve korku alanında çalışan ünlü, ünsüz pek çok film yönetmenine yol göstermiştir. Aşırı çalışmanın verdiği yorgunluğa karşın yeni projelerden vazgeçmeyen Rod Serling 1970 yılında yeni bir fantastik diziyle, "Night Gallery"le (Gece Sergisi) ekranlara dönmüştür. Universal TV'nin finanse ettiği "Night Gallery"de Serling hikayelerin sunumlarını korkunç tabloların sergilendiği uğursuz bir müze dekorunda yapar. 47 bölümden oluşan dizinin her bölümünde doğaüstü korkunun ağır bastığı birden fazla hikaye anlatılmıştır. Hikayelerin çoğu H. P. Lovecraft, Richard Matheson, Algernon Blackwood, Fritz Leiber, Basil Copper, August Derleth ve Clark Ashton Smith'in eserlerinden alınmıştır. 19 bölümle Jeannot Szwarc "Night Gallery"nin en üretken yönetmenidir. Jeff Corey (8), Gene Kearney (8), Jerrold Freeman (6), John Badham (6) ve Jack Laird (6) onu takip etmiştir. Jack Laird aynı zamanda dizinin yapımcısıdır. "The Night Gallery" Serling'e "The Twilight Zone"daki gibi serbest bir çalışma ortamı sağlamamıştır. Bu yüzden Serling olumsuz eleştiriler alan 3. sezonun sonlarına doğru yapımcılarla ilişkileri koparmıştır. Usta sinemacı John Frankenheimer'ın, soğuk savaş yıllarında askeri bir darbenin izlerini sürdüğü "Seven Days in May" (Mayıs'ta Yedi Gün), Franklin Schaffner'ın bilim kurgu klasiği "Planet of the Apes" (Maymunlar Cehennemi), Ralph Nelson'un boks filmi "Requiem for a Heawyweight" (Bir Ağır Sıklet İçin Ağıt) ve bir kaçırılma hikayesi anlatan "The Yellow Canary"nin (Sarı Kanarya) senaryolarında da imzası olan Rod Serling bir by-pass ameliyatı sırasında geçirdiği kalp krizi sonucunda 51 yaşında yaşamını yitirmiştir.

- **FİLMOGRAFİ:** Patterns (TV 1956) • The Twilight Zone (TV 1959 - 64) • Requiem for a Heavyweight (1962) • The Yellow Canary (1963) • Seven Days in May (1964) • The Doomsday Flight (TV 1966) • Assault on a Queen (1966) • Planet of the Apes (1968) • Night Gallery (TV 1969 - 1973) • A Storm in Summer (TV 1970) • The Man (1972)

Narciso Ibáñez Serrador

SERRADOR, NARCISO IBÁÑEZ (MONTEVIDEO, 1935) Uruguay doğumlu İspanyol yönetmen. Oyuncu bir aileden gelen Serrador'un ilk sinema filmi "La residencia" (Rezidans) uluslararası piyasada "The House that Screamed" (Çığlık Atan Ev), "House of Evil" (Şeytanın Evi) adlarıyla bilinir. Fransa'daki yatılı bir kız okulunda işlenen vahşi cinayetleri konu edinen bu harikulade İspanyol *giallo*'sunun sonrasında uzun bir süre İspanyol televizyonları için çalışan Serrador 1976 yılında yönettiği "Quien puede matar a un nino?"la (Bir Çocuğa Kim Kıyabilir?) sinemaya dönmüştür. Yetişkinleri öldürmekten zevk duyan psikopat çocukların yaşadığı turistik bir adaya yolları düşen İngiliz turistlerin hikayesini anlatan film trajik ve sarsıcı sahneler içermektedir. İspanyol korkusunun iki özgün örneğine imza atmasına karşın piyasada kalıcı olamayan Serrador 80'lerde televizyona dönmüştür.

- **FİLMOGRAFİ:** La zarpa (TV 1967) • La residencia (1969) • La pesadilla (TV 1974) • El regreso (TV 1974) • Quien puede matar a un nino? (1976) • El trapero (TV 1982)

SEWELL, VERNON (LONDRA, 1903 - DURBAN, 2001) İngiliz yönetmen. 30'ların başlarından 60'ların sonlarına uzanan uzun soluklu yönetmenlik kariyeri boyunca çoğu küçük bütçeli 38 filme imza atmıştır. Hammer'ın takipçisi Tigon British firması için çektiği korku filmleri "Curse of the Crimson Altar" (Kızıl Mimberin Laneti) ve "The Blood Beast Terror" (Kanlı Canavarın Dehşeti) fazla heyecan uyandırmamıştır.

- **FİLMOGRAFİ:** Curse of the Crimson Altar (1968) • The Blood Beast Terror (1968) • Burke and Hare (1972)

SHANKLAND, TOM (DURHAM) İngiliz yönetmen. Kısa filmlerle kariyerine başlamış; 2000'lerin başlarında BBC yapımı TV dizileri çekmiştir. İlk sinema filmi "WAZ" New York'ta işlenen dehşetli seri cinayetlerin denklemini çözmeye çabalayan iki polis müfettişinin araştırmalarını konu almaktadır. Sonraki filmi "The Children"da (Histeri) masum çocuklar esrarengiz bir hastalık sonucunda ruhsuz katillere dönüşürler.

- **FİLMOGRAFİ:** Waz (2007) • The Children (2009) • Marple: The Mirror Crack'd from Side To Side (TV 2010)

SHARP, DON (HOBART, TASMANIA, 1922 - CORNWALL, 2012) Avustralya doğumlu İngiliz yönetmen. 1948 yılında Avustralya'dan İngiltere'ye göç eden Don Sharp kısa süren aktörlük macerasının ardından çeşitli filmlere senaryolar yazmıştır. Yönetmenlik kariyerine 50'li yılların sonunda başlamış ve 60'larda Hammer stüdyoları için "Kiss of the Vampire" (Vampirin Öpücüğü), "The Devil-Ship Pirates" (Şeytan Gemisi Korsanları), "Rasputin: The Mad Monk" (Rasputin: Çılgın Keşiş) filmlerini çekmiştir. Aynı dönemde yönettiği Hammer dışı filmlerinden "Witchcraft" (Büyü) birbirine düşman iki ailenin çevresinde gelişen bir *büyücülük laneti* hikayesi anlatır. Sharp 70'lerde suya sabuna dokunmayan, orta halli tür filmlerine imza atmıştır. 1973 ürünü "Psychomania"da (Ölümcül Tekerlekler) şeytanla antlaşma yapan motosikletli bir çetenin elebaşı ve diğer üyeleri sonsuz yaşama ulaşmak için kendilerini öldürürler... Christopher Lee, Joan Collins ve Jane Birkin'li "Dark Places" (Karanlık Yerler) hayaletli bir evde gizlenmiş olan hazinenin peşine düşen insanlarla ilgilidir... "The 39 Steps" (39 Basamak) 1935 tarihli Hitchcock klasiğinin yeni çevrimidir. 80'lerin başlarından itibaren televizyona çalışan Sharp 1989'da emekli olmuştur.

Don Sharp

- **FİLMOGRAFİ:** Avengers (TV 1961) • The Kiss of the Vampire (1963) • Witchcraft (1964) • The Devil-Ship Pirates (1964) • -Rasputin: The Mad Monk (1966) • Psychomania (1973) • Dark Places (1973) • The 39 Steps (1978) • Bear Island (1979) • Hammer House of Horror (TV 1980) **Bölüm:** *Guardian of the Abyss*

SHAYE, ROBERT (DETROIT, 1939) Amerikalı yapımcı ve yönetmen. Hollywood'un bağımsız stüdyolarından New Line Cinema'nın kurucusu ve yöneticisidir. Shaye'nin başında bulunduğu New Line Cinema "Alone in the Dark", "Critters" gibi B tipi korkuların, Elm Sokağında Kâbus serisinin, "Seven"ın ve "Lord of the Rings" üçlemesinin yapım şirketi olarak tanınır. 1990 yılında New Line'ın yan kuruluşu olarak piyasaya giren Fine

Line Pictures aralarında "Dancer in the Dark", "Crash", "Before Night Falls", "The Player", "The Sweet Hereafter"ın da olduğu Hollywood dışı filmlerin dağıtımını üstlenmiştir. Kız kardeşi Lin Shaye sinema oyuncusudur.

- **FİLMOGRAFİ:** Alone in the Dark (1982) • Xtro (1983) • A Nightmare on Elm Street (1984) • A Nightmare on Elm Street Part Ii:freddy's Revenge (1985) • Critters (1986) • A Nightmare on Elm Street 3:Dream Warriors (1987) • The Hidden (1987) • My Demon Lover (1987) • A Nightmare on Elm Street 4: The Dream Master (1988) • Freddy's Nightmares (1988) • A Nightmare on Elm Street 5: The Dream Child (1989) • Book of Love (Yön. 1990) • Freddy's Dead: The Final Nightmare (1991) • New Nightmare (1994) • Frequency (2000) • Lord of the Rings: The Fellowship of the Ring (2001) • Lord of the Rings: The Two Towers (2002) • Lord of the Rings: The Return of the King (2003) • The Last Mimzy (Yön. 2007) • A Nightmare on Elm Street (2010)

Barbara Shelley

SHELLEY, BARBARA (LONDRA, 1932) İngiliz oyuncu. Hammer filmlerindeki başarılı performanslarıyla akıllarda kalan Barbara Shelley sinemaya geçmeden önce hemşirelik, öğretmenlik, çocuk bakıcılığı ve mankenlik yapmıştır. Oyunculuk yaşamına İtalya'da adım atan Shelley, 1957'de İngiltere'ye döndükten sonra "Cat Girl" (Kedi Kız) adlı filmle korku kariyerine başlamıştır. 60'larda MGM'in korku klasiği "Village of the Damned" (Lanetli Kasaba), kaliteli Hammer filmleri "The Gorgon", "Dracula: Prince of Darkness" (Drakula: Karanlıklar Prensi) ve "Quatermass and the Pit"de (Quatermass ve Çukur) rol alan sanatçı 70 ve 80'lerde ağırlıklı olarak İngiliz yapımı televizyon dizilerinde gözükmüştür.

- **FİLMOGRAFİ:** Cat Girl (1957) • Blood of the Vampire (1958) • Village of the Damned (1960) • The Gorgon (1964) • Dracula: Prince of Darkness (1966) • Rasputin:the Mad Monk (1966) • Quatermass and the Pit (1967) • Ghost Story (1974) • The Dark Angel (TV 1987)

SHELLEY, MARY (LONDRA 1797 - LONDRA, 1851) İngiliz yazar. Korku sinemasına yıllar boyu zengin bir malzeme kaynağı olan "Frankenstein" dışında dünyanın sonunu konu alan "The Last Man" (Son Adam) adlı fantastik bir roman daha yazmıştır. 1816'da Cenevre gölü kıyısındaki Villa Diodati'de buluşan Lord Byron, doktor John Polidori, şair Percy Shelly, gelecekteki karısı Mary Godwin ve Mary'nin üvey kardeşi Claire bir iddia üzerine birbirlerine korkutucu öyküler anlatmaya başlarlar. Seksüel tutkuların uyandığı, uyuşturucunun da etkisiyle sanrıların görüldüğü yağmurlu gece bir dehşet orjisine ve karabasana dönüşecektir. Ortak kanıya göre Mary Shelley ünlü klasiği "Frankenstein"ı yazmaya bu meşum geceden sonra karar vermiştir. İtalyan bilim adamı Giovanni Aldini'nin kesilmiş uzuvlarla yaptığı akıl almaz deneyler Shelley'nin diğer ilham kaynağıdır. 1818 yılında basılan "Frankenstein" defalarca sinemaya aktarılmıştır. Colin Clive'in ceset parçalarından bir canavar yaratan doktor Henry Frankenstein, Boris Karloff'un canavar rolünde gözüktüğü 1931 yapımı "Frankenstein" (James Whale) en önemli uyarlama olarak kabul görür. Gotik korku ustası Terence Fisher'ın yönettiği "Curse of Frankenstein" ve daha yakın tarihli "Mary Shelley's Frankenstein" (Kenneth Branagh) yapıtın özüne sadık kalan diğer popüler uyarlamalardır. Bunun dışında öykünün değişik yorumlanıp, sadece karakterlerin zikredildiği pek çok Frankenstein filmi çekilmiştir.

SHEPARD, PATTY (GREENVILLE, GÜNEY CAROLINA, 1945 - MADRİD, 2013) Amerikalı oyuncu. İspanya'da fotomodellik yapan ve TV reklamlarında oynayan bu iri gözlü, fotojenik oyuncu 1966'da sinemaya geçmiş; çoğunlukla dar bütçeli İspanyol piyasa filmlerinde gözükmüştür. ABD'de "Dracula vs. Frankenstein" adıyla bilinen vampirli, kurt adamlı, mumyalı "Los monstruos del terror" (Dehşetin Canavarları), 70'lerde Türkiye'de çalışan İranlı aktör Cihangir Gaffari'yle başrolleri paylaştığı "El monte de las brujas" (Büyücüler Dağı), tamamı ülkemizde çekilen "La tumba de isla maldita" (Vampirler Kraliçesi), León Klimovsky'nin yönettiği "La noche de Walpurgis" (Vampirlerin Gecesi), José Ramón Larraz imzalı "Descanse en piezas" (Huzur İçinde Yat) ve "Al filo del hacha" (Baltanın Kenarı) belli başlı tür filmleridir. İtalyan giallo'su "Mio caro assassino"da (Sevgili Katilim) marangoz testeresiyle paramparça edilen kurbanı canlandırmıştır. Shepard, Madrid'deki evinde geçirdiği kalp krizi sonucunda 67 yaşında aramızdan ayrılmıştır.

- **FİLMOGRAFİ:** Los monstruos del terror (1970) • El techo de cristal (1971) • La noche de walpurgis (1971) • El monte de las brujas (1972) • Mio caro assassino (1972) • La tumba de isla maldita (1973) • Descanse en piezas (1987) • Al filo del hacha (1988) • Slugs (1988)

SHERMAN, GARY (ŞİKAGO, 1945) Amerikalı yönetmen. Reklam sektöründen sinemaya transfer olmuştur; ilk konulu filmi "Death Line" (Ölüm Hattı) Londra metrosundaki gizemli kayıp vakalarını araştıran Scotland Yard dedektiflerinin yamyamlıkla ilgili korkunç keşiflerini konu almaktadır. Piyasada "Raw Meat" (Çiğ Et) adıyla da bilinir. Bu filmin sonrasında sinemaya 9 yıl ara veren Sherman, "Alien"ın yaratıcıları Dan O'Bannon ile Ronald Shusett'in ortak yazdıkları ürkünç ve kanlı zombi filmi "Dead and Buried"le (Ölü ve Gömülmüş) setlere dönmüştür... Esrarengiz

Gary Sherman • Dead & Buried (Ölü ve Gömülmüş) • Lisa Blount

cinayetlere sahne olan, ölülerin dirildiği bir Kaliforniya kasabasında geçen "Dead and Buried"ın dehşetli *gore* efektlerini merhum Stan Winston gerçekleştirmiştir. Setinde sorunların yaşandığı seri katil filmi "Lisa" ve uğursuz "Poltergeist" serisinin sonuncusu "Poltergeist III"le korku kariyerini sürdüren Sherman sinemaya ara verdiği dönemlerde televizyon dizileri çekmiştir. "Vice Squad" ve "Wanted: Dead or Alive" gibi aksiyon-polisiye filmlerinde de imzası vardır. Michael Powell klasiği "Peeping Tom"u çağrıştıran son sinema filmi "39: A Film By Carroll McKane" (39: Yönetmen Carroll McKane) öldürdüğü kurbanlarını filme çekerek otobiyografik bir belgesel hazırlamaya çabalayan bir seri katilin hikayesini anlatır.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Death Line (1972) • Dead and Buried (1981) • Vice Squad (1982) • Wanted: Dead Or Alive (1987) • Poltergeist III (1988) • Lisa (1990) • Murderous Vision (TV 1991) • Poltergeist: The Legacy (TV 1996) • 39: a Film By Carroll Mc Kane (2006)

SHIMIZU, TAKASHI (MAEBAŞİ, 1972) Japon yönetmen. Ürpertici hayalet öyküleriyle bir ekol oluşturan Uzakdoğu korku sinemasının uluslararası alanda ses getiren temsilcilerinden biridir; Tokyo Film Okulu'ndan mezun olmuştur. Geçmişte yaşanan kanlı cinayetlerin etkisiyle bulaşıcı bir lanetin hüküm sürdüğü hortlaklı bir evde geçen "Ju-on" (Garez) serisiyle meşhur olmuş ve ilk olarak serinin doğrudan video piyasasına sunulan bölümlerini yönetmiştir. 2003'te piyasadan gelen talep üzerine neredeyse bedavaya çektiği video filmlerinin sinema versiyonlarını (Ju-on: The Grudge, Ju-on: The Grudge 2) gerçekleştiren Shimizu bu filmlerde hortlaklı eve adım attıktan sonra kızgın ruhların gazabına uğrayan çeşitli karakterlerin hikayelerini çizgisel olmayan, epizodik bir anlatımla beyazperdeye aktarmıştır. Yıllar önce kıskanç kocası tarafından hunharca öldürülen bir kadınla, küçük oğlunun hayaletlerinin gardiyanlık yaptığı eve girenler (evin yeni kiracıları, bir sosyal hizmetler görevlisi, esrarengiz oluşumları araştıran polisler, iki lise öğrencisi) birer birer öteki dünyayı boylarlar. Devam filmi "Ju-on: The Grudge 2"de lanetli evde çekim yapan bir televizyon ekibi intikamcı hayaletlerin hedefi olur. Ünü Japonya sınırları dışına taşan "Ju-on" serisi konu sıkıntısı çeken Hollywood stüdyolarının da gözünden kaçmamıştır. Serinin, Sam Raimi finansörlüğünde çekilen beşinci filmi "The Grudge" (Garez) Amerikalı seyircilere yönelik bir yeni çevrimdir; Tokyo'daki lanetli evde yaşlı bir kadının bakımını üstlenen Amerikalı bir hemşirenin (Sarah Michelle Gellar) çevresinde gelişen bir hikaye anlatır. Lanetin global bir boyut kazandığı altıncı film "The Grudge 2"de (Garez 2) hayaletlerin gazabından hem ABD, hem de Japonya'da yaşayan günahsız insanlar nasibini alacaktır.

Takashi Shimizu

Shimizu'nun, "Ju-on" serisi dışındaki filmleri de doğaüstü oluşumların merkezinde kalan insanların dramlarına odaklanır. "Marebito"da ölümle kafayı bozmuş saplantılı bir kameraman (ünlü yönetmen Shinya Tsukamato canlandırıyor) Tokyo metrosunda gezinen bir hayaletin peşine düşer. Stanley Kubrick klasiği "The Shining"den esinlenen "Rinne"de (Reenkarnasyon) yıllar önce toplu bir katliama sahne olan terk edilmiş bir otelde korku filmi çeken sinemacıların bedenleri öldürülen insanların ruhları tarafından esir alınır. Itou Junji'nin mangalarına dayalı "Tomie" serisinin üçüncü bölümü "Tomie: Re-birth" öldürüldükçe yeniden doğan ve intikam ateşiyle yanıp tutuşan genç bir kızla ilgilidir. Japonya'nın ilk 3 boyutlu korkusu "Senritsu meikyu"da (Labirent) terk edilmiş bir hastanenin labirent benzeri koridorlarında kapana kısılan gençlerin hikayesi anlatılır. İlk gösterimi Venedik Film Festivali'nde yapılan "Rabitto hora"da (Tavşan Dehşeti) bir tavşanın öldürülmesinden sonra gelişen doğaüstü olaylar konu edinilir. Filmi, çoğunlukla Uzakdoğu'da çalışan ünlü Avustralyalı kameraman Christopher Doyle görüntülemiştir. Gecikmeli gösterime giren,A.B.D-Japonya ortak yapımı "7500"de (Uçuş 7500) bir Los Angeles-Tokyo uçuşunda yaşanan paranormal olaylar konu edinilir;uçak şiddetli türbülanslara girdikçe yolcuların da kader çizgileri belirginleşir. Uçakta seyretmek için kesinlikle ideal bir film değildir;finali korku filmlerinde artık olağan hale gelen bir sürprizi barındırmaktadır.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Ju-On (2000) • Ju-On 2 (2000) • Tomie: Re-Birth (2001) • Ju-On: The Grudge (2003) • Ju-On: The Grudge 2 (2003) • The Grudge (2004) • Marebito (2004) • Rinne (2005) • The Grudge 2 (2006) • Senritsu Meikyu 3D (2009) • Rabitto Hora 3D (2011) • 7500 (2014)

A MASTERPIECE OF MODERN HORROR

A STANLEY KUBRICK FILM

STARRING
JACK NICHOLSON SHELLEY DUVALL "THE SHINING"

WITH
SCATMAN CROTHERS, DANNY LLOYD

BASED ON THE NOVEL BY
STEPHEN KING

SCREENPLAY BY
STANLEY KUBRICK & DIANE JOHNSON

PRODUCED AND DIRECTED BY
STANLEY KUBRICK

EXECUTIVE PRODUCER
JAN HARLAN

PRODUCED IN ASSOCIATION WITH
THE PRODUCER CIRCLE CO.

R RESTRICTED
UNDER 17 REQUIRES ACCOMPANYING PARENT OR ADULT GUARDIAN

From Warner Bros. A Warner Communications Company © MCMLXXX Warner Bros. Inc. All Rights Reserved.

THE SHINING (Cinnet) Stanley Kubrick'in yönettiği 1980 tarihli İngiliz - ABD ortak yapımı film. Stanley Kubrick ve Diane Johnson ortaklığıyla yazılan senaryosu Stephen King'in 1977'de yayınlanan aynı adlı romanına dayalıdır. Kış sezonu için kapanan lüks bir dağ otelinin bakıcılığını alan işsiz güçsüz bir yazarın deliliğe sürüklenerek 6 yaşındaki oğlunun ve karısının hayatlarına kastetmesini konu edinen filmin başlıca rollerinde Jack Nicholson, Shelley Duvall, Danny Lloyd ve Scatman Crothers oynamıştır. Mayıs 1978'de başlayan çekimlerin büyük bölümü (iç çekimler) Londra'daki Pinewood ve Elstree stüdyolarıyla, Oregon'daki 5 yıldızlı Timberline Lodge Oteli'nde yapılmış, jeneriğe eşlik eden girişteki helikopter çekimleri ise uçuş korkusu olan Stanley Kubrick'in uzaktan talimatlarıyla gerçekleştirilmiştir. Avrupa'da kısaltılmış bir versiyonla (119 dak.) gösterilen "The Shining" ABD'de 146 dakikalık kesintisiz kopyalarla vizyona girmiştir. Warner Bros'un Stanley Kubrick Collection serisinden çıkardığı 1. bölge DVD'si özgün versiyonu, 2. bölge ise daha gerilimli olan kısaltılmış versiyonu kapsamaktadır. Her iki DVD'nin ekstralarında Kubrick'in kızı Vivian Kubrick'in kamera arkası belgeseli "Making The Shining" (Cinnet'in Yapımı) bulunmaktadır. WB 2007 yılında 2 disklik özel bir baskıyı piyasaya sürmüştür. İlk diskte Steadicam operatörü Garrett Brown ve yazar John Baxter'ın sesli yorumları filme eşlik ederken, ikinci diskte "Making The Shining" ve dört yeni belgesel (View from the Overlook. Crafting The Shining, The Visions of Stanley Kubrick, Wendy Carlos Composer) yer almıştır.

- **KONU:** İşsiz ve eski alkolik yazar Jack Torrance Colorado'da bulunan ünlü Overlook Oteli'nin bakıcılığı için başvuruda bulunur. Niyeti, sezon dışındaki dağ otelinin sakin ortamında yeni romanını bitirmektir. 4 ay boyunca burada karısı Wendy ve oğlu Danny'le yalnız kalacaklardır. Genel müdürle görüşmesinde eski bakıcı Charles Grady'nin eşi ve ikiz kızlarını cinnet geçirerek katlettiğini ve sonra intihar ettiğini öğrenir. Otelin lanetli geçmişiyle ilgili söylentilerden rahatsızlık duymayan Jack işi kabul eder... Aile, Overlook kapanmadan önce personelden son bilgileri alırken otelin sempatik siyahi aşçısı Dick Hallorann, Danny'le yakından ilgilenir. Danny gibi Hallorann da psişik güçlere sahiptir. Yaşlı adam küçük çocuğa 237 numaralı odadan

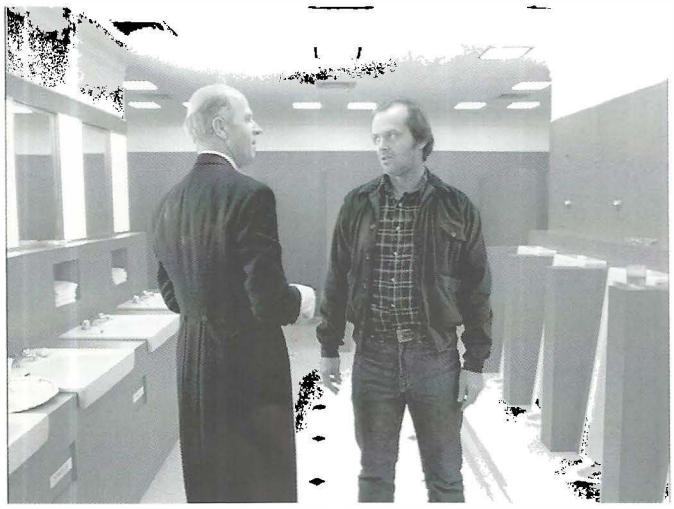

The Shining (Cinnet) • Jack Nicholson, Shelley Duvall, Danny Lloyd

The Shining (Cinnet) • Jack Nicholson, Joe Turkel

uzak durmasını öğütler. Her ne olursa olsun o odaya kesinlikle adım atmayacaktır. Koca otelde yalnız kalan üç kişilik aile için başlangıçta her şey yolunda gitmektedir. Ama Danny 6. hissiyle yaklaşan tehlikeyi sezinler. Üç tekerlekli bisikletiyle otelin koridorlarında yaptığı gezintilerde Grady ikizlerinin hayaletleriyle yüz yüze gelir ve bir gün merakına yenilerek 237 numaralı odayı ziyaret eder. Bu sırada Jack çığlıklar atmaktadır; düşünde karısı ve oğlunu parçalara ayırdığını görmüştür. Odadan çıkan Danny annesi ve babasının yanına gelir; gömleği yırtılmıştır, boynunda çürükler vardır. Wendy, Jack'in çocuğa zarar verdiğini düşünür; küfürler savurarak odasına çekilir. Jack ise sinir içinde koridorda dolaşmaktadır. Görkemli balo salonunun ışıklarını açar ve bara oturur. Bir içki için ruhunu bile satmaya razıdır. Birden karşısında beliren bir barmen önüne bir şişe Jack Daniels koyar. O sırada Wendy ağlayarak Jack'in yanına gelir; deli bir kadın konuk odalarının birinde Danny'ye saldırmıştır... Odayı kontrole giden Jack küvette yıkanan güzel bir kadının yaşlı bir cadıya dönüştüğüne tanık olur. Bu arada Danny transa girmiştir. Wendy,

The Shining (Cinnet) • Philip Stone, Jack Nicholson

çocuğun kötü durumda olduğunu, bir an evvel oteli terk etmeleri gerektiğini söyler... Jack sinirden çıldırmak üzeredir; bu kadın her zaman kendisine engel olmayı marifet bilmiştir. Lobide dolaşırken balo salonundan gelen müzik seslerini işitir; balonlar, konfetiler etrafa saçılmıştır. Balo salonu 1920'lerin modasına uygun, şık giyinmiş konuklarla doludur; neşesi yerine gelen Jack barmen Lloyd'un ikram ettiği viskileri yudumlamaya başlar... O sırada müşterilere servis yapan, otelin eski bakıcısı Grady'le burun buruna gelir... Grady kendisine engel olan karısı ve çocuklarını cezalandırdığını itiraf eder; Jack'in de bir an evvel aynı şeyi yapmasını öğütler. Otelin lobisine döneriz: Wendy'nin gözü Jack'in daktiloyla yazdığı taslaklara takılmıştır. Gözyaşlarına hakim olamaz çünkü yüzlerce sayfada aynı tuhaf tümceler yinelenmiştir: "Sürekli çalışmak, hiç oynamamak Jack'i aptallaştırıyor." Pusuda bekleyen ve akıl sağlığını çoktan yitirmiş olan Jack sayfaları karıştıran karısına saldırır... Ama Wendy hazırlıklıdır. Elindeki beysbol sopasıyla kocasını bayıltır ve kilere kilitler... Bu arada, telepatik güçleriyle Danny'nin başının dertte olduğunu sezinleyen Hallorann kötü hava koşullarını hiçe sayarak Overlook Hotel'e doğru yola çıkmıştır... Yardım isteyen Jack'in sızlanmalarına kulak tıkayan Wendy ise odasına çekilir. Kilerde umutsuzca bekleyen Jack eski bakıcı Grady'nin sesiyle kendine gelir. Grady hayal kırıklığına uğradıklarını ama kendisine son bir şans daha verileceğini söyler. Kilit açılmıştır. Wendy hiçbir şeyden habersiz odasında uyurken, Danny yeniden transa geçmiştir. Annesinin rujunu alarak kapıya "litak" (katilin tersten yazılışı) yazar ve Wendy'yi uyandırır. Cinnet geçiren Jack elindeki baltayla kilitli odanın kapısını kırmaktadır. Wendy banyonun küçük penceresinden Danny'yi çıkarmayı başarır ama kendisi sığmamıştır. Wendy'nin çığlıklarına eşlik eden balta darbeleri banyonun kapısını paramparça ederken bir araç sesi duyulur... Hallorann gelmiştir. Wendy'yi bırakıp aşağıya inen Jack otelin lobisinde onları arayan Hallorann'ın karnına baltayı indirir. Sırada, mutfakta saklanan Danny vardır. Küçük çocuk dehşet içinde kaçarken bahçedeki labirent benzeri parka girer; çıldırmış Jack elindeki baltayla onu takip eder. Wendy deli gibi oğlunu ararken otelin canlanan hayaletleriyle karşı karşıya gelir. Danny kardaki ayak izlerini silerek kendisini kovalayan babasını atlatmayı başarır; dışarıda annesi kendisini beklemektedir. Ana oğul kucaklaşırlar ve kar arabasına binerek oradan hemen uzaklaşırlar. Labirentte yolunu kaybeden Jack ise soğuktan donmuştur. Son sahnede kamera otelin duvarlarında asılı olan bir fotoğrafa zum yapar. 1921 tarihli geleneksel balo fotoğrafının ortasında genç Jack Torrance gülümsemektedir...

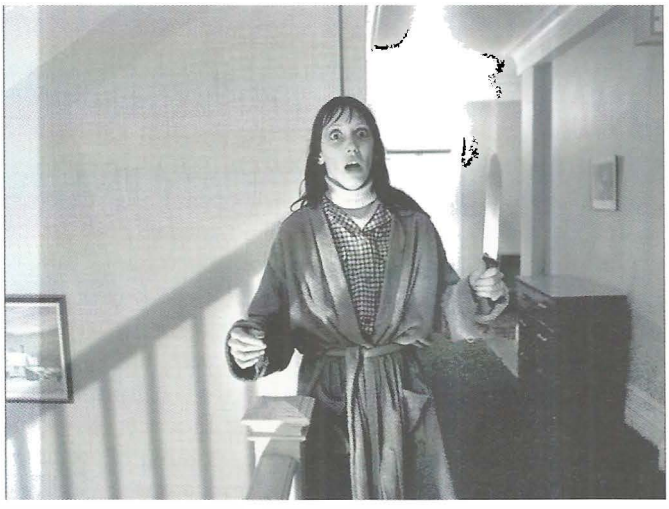
Korku sinemasının pek revaçta olduğu bir dönemin ürünü olan Kubrick'in 11. filmi "The Shining" emsalleri-

The Shining (Cinnet) • Shelley Duvall, Danny Lloyd

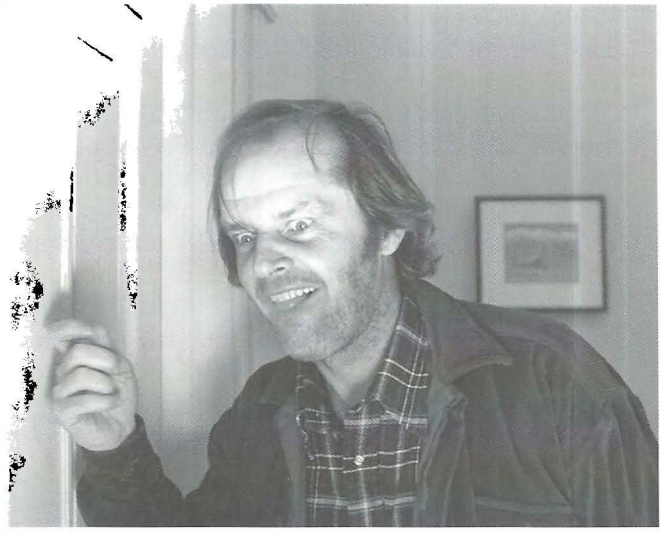
ne göre sanatçının mükemmeliyetçi kimliğinden kaynaklanan bariz üstünlükler barındırsa da, kimilerine göre bu üstünlükler soğuk bir kendini beğenmişliğin dışavurumundan başka bir şey değildir. Film, Rocky Mountains'in havadan manzaralarına (Overlook Hotel'e doğru yol alan Jack Torrance'ın Volkswagen'iyle) eşlik eden ve alışılmışın dışında aşağıdan yukarıya akan jenerikle açılır. İlerleyen bölümlerde iyice ölçüp biçilmiş, müthiş bir simetri ve düzenin hakim olduğu görkemli setlerde jeneriğin ilk işaretlerini verdiği tedirginliğin izleri görülür. Lobiden balo salonuna, tuvaletlerden mutfağa otelin her bölgesini şiddetli bir derinlik duygusu, sterilizasyon ve kusursuz bir görsellikle süsleyen Kubrick birkaç yıl önce keşfedilen Steadicam kameranın tüm nimetlerinden faydalanmıştır. Steadicam'ın mucidi Garrett Brown'un kamerası otelin içinde ve dışında oradan oraya koştururken klasik korku klişelerine yüz vermeyen Kubrick aydınlık mekanlarda da korku filmi çekilebileceğini kanıtlamıştır.

Korku hikayelerine öteden beri hayranlık duyan Stanley Kubrick senaryoyu bir roman yazarıyla (Diane Johnson)

The Shining (Cinnet) • Shelley Duvall

kaleme alınış ve King'in kitabındaki bazı paranormal olayları ayıklamıştır. Romanda, Overlook'un bahçesindeki çalıdan yapılmış hayvanlar canlanır; yangın hortumları yılana dönüşür. Hayvan figürlerinin basit bir efekt olarak gözükeceğini düşünen Kubrick onun yerine metaforik labirenti tasarlamıştır. Romanda roller, medyum Danny Torrance, onun ışıltılarıyla giderek canlanan hayaletli otel ve Jack arasında eşit olarak paylaşılır; filmde ise ağırlık Jack Torrance ve onun karanlık iç dünyasına verilmiştir. Stephen King, "The Shining"in iyi bir korku filmi olduğunu kabul etmekle birlikte (motorsuz bir Cadillac'a benzetmiştir) yapılan değişikliklerden memnun kalmamış ve Kubrick'i doğaüstü oluşumları rasyonalize etmekle suçlamıştır. King'e göre oyuncu seçimleri de yanlıştır. Romandaki Jack Torrance başlangıçta normal bir aile babasıdır; zaman geçtikçe canlanan otelin sihirli atmosferine kapılarak cinnet geçirir. Oysa sürekli anormal karakterleri yorumlayan Jack Nicholson'un baştan beri şeytani ve gergin bir havası vardır.

The Shining (Cinnet) • Jack Nicholson

"The Shining", King'in belirttiği gibi doğaüstü oluşumları muğlak bırakan, genel anlamda delilik, insan kişiliğinin değişimi-karanlık bölgeleri üzerine kafa yoran bir film; Jack Nicholson'un yüzünü şekilden şekle sokarak dahiyane bir oyunculukla yorumladığı Jack Torrance karakteri ise Hollywood filmlerinde sıkça gördüğümüz idealize edilmiş, kutsal Amerikan ailesi tiplemesine tamamıyla aykırı düşen bir karakterdir... Alkolik ve dengesiz Jack Torrance (Stephen King yazarlık macerasının ilk döneminde uzun süre işsiz kalmış ve alkol problemi yaşamıştır. Jack Torrance karakteri King'in fakirlik günlerinden bir nebze de olsa izler taşımaktadır) otelin büyülü ortamı ve dış dünyadan soyutlanmanın verdiği tedirginlikle akıl sağlığını hızla yitirir... Nicholson'un unutulmaz replikleriyle sinema tarihine geçen delilik nöbetleri izleyicinin içine işleyen bir deneyim yaşatmıştır... Balo salonunda hayalet barmen Lloyd'la yaptığı muhabbetler, kapıyı kırdıktan sonra "Heeere's Johnny!",

The Shining (Cinnet) • Shelley Duvall

"Wendy, I'm Home" diye haykırışları, pis sırıtışıyla karısına zarar vermeyeceğini, sadece beynini dağıtacağını söylemesi, 237 numaralı odanın banyosunda öpüştüğü güzel kadının aniden yaşlı bir kadının çürümüş cesedine dönüşmesi, labirentte oğlunu baltayla kovalayışı korkuyla karışık bir hayranlık duygusuyla izlenmiştir.

Çekimleri defalarca tekrarlatması ve kılı kırk yaran titizliğiyle nam salan Kubrick bu filminde de oyuncularına zor anlar yaşatmış ve özelikle Wendy rolündeki Shelley Duvall'la uğraşmıştır. Kubrick'in bir sahneyi Duvall'a tam 127 kez tekrarlattığı ve aktrisin çekimler sonrasında psikolojik destek gördüğü söylenir... 70'lerde Robert Altman ve Woody Allen gibi ustalarla çalışan Duvall'ın kariyeri bu filmden sonra baş aşağı gitmiştir. Bir başka söylentiye göre siyahi aşçıyı canlandıran sempatik Scatman Crothers baltayla öldürüldüğü sahnenin 40. tekrarından sonra ağlamaklı bir yüz ifadesiyle Kubrick'e sitem etmiştir. Sevimli çocuk oyuncu Danny Lloyd yüzlerce aday arasından Kubrick tarafından seçilmiştir. Yan rollerde Kubrick'le daha önce de çalışan Amerikalı Joe Turkel (barmen Lloyd) ve İngiliz Philip Stone (Delbert Grady) kısa ama etkileyici oyunlar sergilemişlerdir.

Filmlerinde özgün müziklerden çok klasik bestelere öncelik tanıyan Kubrick, "The Shining"de tüyler ürperten bir seçkiyle izleyici karşısına çıkmıştır. Elektronik müzik üstatları Wendy Carlos ve Rachel Elkind'in giriş sekansında icra ettiği parça "Rocky Mountains" anonim bir Orta Çağ ilahisi olan "Dies Irae"den derlenmiştir. İlerleyen bölümlerde Bela Bartok, György Ligeti, Kryzstof Penderecki gibi klasik müziğin çağdaş bestecilerinin senfonik yapıtlarına yer verilmiştir.

İleri görüşlü bir sloganla (A Masterpiece of Modern Horror, *Modern Korkunun Başyapıtı*) gösterime giren (ABD'de Mayıs 1980'de, Avrupa'da Ekim, Kasım, Aralık'ta) 19 milyon dolar bütçeli "The Shining" Warner Bros'un kasasına 44 milyon koymuştur; Kubrick'in en kazançlı filmlerinden biridir. Filmden memnuniyetsizliğini her fırsatta dile getiren Stephen King, 17 yıl sonra arkadaşı Mick Garris'in yönettiği TV versiyonunun senaryosunu yazmıştır.

▸ **WARNER BROS - THE PRODUCER CIRCLE COMPANY - HAWK FILM - STANLEY KUBRICK YAPIMI Yön. & Yap.** Stanley Kubrick, **Sen.** Diane Johnson, Stanley Kubrick (Stephen King'in romanından), **Gör. Yön.** John Alcott, **Müz.** Wendy Carlos, Rachel Elkind, **Kur.** Ray Lovejoy, **Kos.** Milena Canonero, **San. Yön.** Roy Walker, Leslie Tomkins, **Oyn.** Jack Nicholson(Jack Torrance), Shelley Duvall (Wendy Torrance), Danny Lloyd (Danny Torrance), Scatman Crothers (Dick Hallorann), Barry Nelson (Stuart Ullman), Philip Stone (Delbert Grady), Joe Turkel (Barmen Lloyd), Anne Jackson (Doktor), Tony Burton (Larry Durkin), Lia Beldam (Banyodaki Genç Kadın), Billie Gibson (Banyodaki Yaşlı Kadın), Barry Dennen (Barry Watson), Lisa Burns (Grady İkizi), Louise Burns (Grady İkizi), Kate Phelps (Resepsiyon Görevlisi).

RENKLİ, 35 mm. (ARRIFLEX), 119 DAK. (AVRUPA), 146 DAK. (ABD - KANADA)

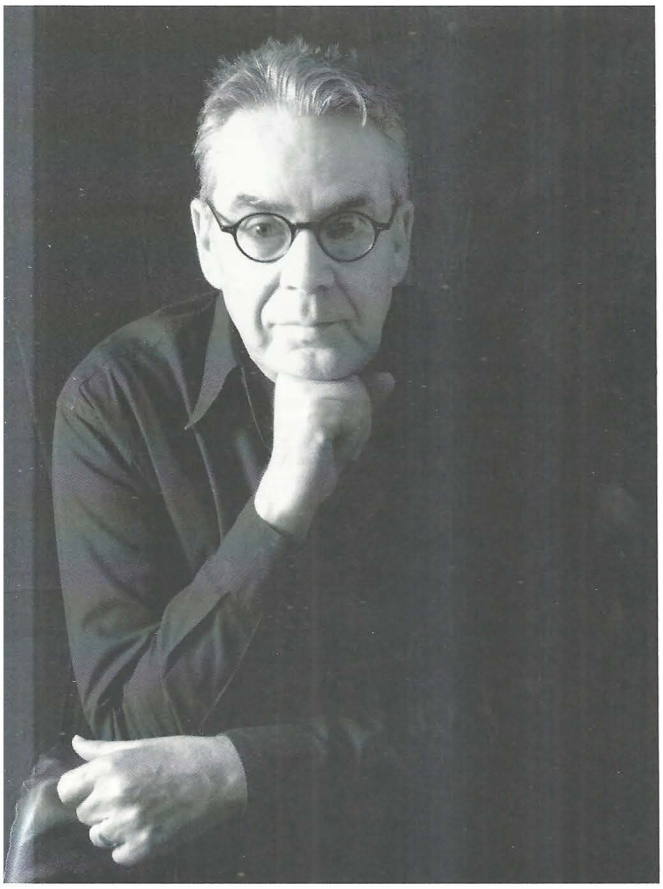
SHOLDER, JACK (PHILADELPHIA, 1945) Amerikalı yönetmen. Vücuttan vücuda geçerek Amerika'nın altını üstüne getiren kötü bir uzaylıyla, peşindeki iki FBI ajanının (ajanlardan biri de uzaylı!) öyküsünü anlatan "The Hidden" (Saklı) ikinci sınıf korku filmlerinin yönetmeni Jack Sholder'ın en iyi çalışmasıdır. Jack Palance, Donald Pleasence, Martin Landau gibi baba oyuncuları bir araya getiren "Alone in the Dark" (Karanlıkta Tek Başına), "Elm Sokağında Kâbus" serisinin ikinci bölümü "Freddy's Revenge" (Freddy'nin İntikamı), "Wishmaster II: The Evil Never Dies" (Tılsım II: Kötülük Ölmez) ve "Arachnid" (Örümcek) Amerikalı yönetmenin diğer tür filmleridir.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Alone in the Dark (1982) • A Nightmare on Elm Street Part 2 (1985) • The Hidden (1987) • Renegades (1989) • Tales from the Crypt (TV 1989) • The Omen (TV 1995) • Wishmaster Ii. Evil Never Dies (1999) • Arachnid (2001) • Beeper (2002) • 12 Days of Terror (2004)

SHONTEFF, LINDSAY (TORONTO, 1935 - 2006) Kanadalı yönetmen. 60'lardan başlayarak İngiltere'de çalışan bağımsız Shonteff dar bütçeli korkular, seks komedileri, ajan ve aksiyon filmleriyle kariyer yapmıştır. Oyuncaklı korkunun ilk örneklerinden "Devil Doll"un (Şeytan Kukla) sonrasında vudu büyülü "Curse of the Voodoo" (Vudu Laneti) ve Londra dekorlu seri katil filmi "Night After Night, After Night"ı (Her Gece) yönetmiştir.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Devil Doll (1964) • Curse of the Voodoo (1965) • The Million Eyes of Su-Muru (1967) • Night After Night, After Night (1969)

SHORE, HOWARD (TORONTO, 1946) Kanadalı besteci. Uzun yıllar NBC'nin "Saturday Night Life" dizisinin müzik yönetmenliğiyle uğraşmış, Kanadalı rock grubu Lighthouse'da çalmıştır. Sinemada soğuk, karanlık atmosferli korku-gerilim filmlerinin müzikleriyle kariyer yapan sanatçı başta vatandaşı David Cronenberg olmak üzere, David Fincher, Tim Burton, Martin Scorsese, Barbet Schroeder, Jonathan Demme ve Peter Jackson'la çalışmıştır. David Cronenberg'le 1979 yılında "The Brood"la (Kuluçka) başlayan işbirliğini günümüzde de sürdüren Shore, ünlü yönetmenin 15 filminin müziğine imza atmıştır. Gotham, Satürn, Los Angeles Film Eleştirmenleri ödüllerinin sahibi Howard Shore Grammy ve İngiliz BAFTA ödüllerine aday

Howard Shore

gösterilmiştir. Kariyerinin en büyük ödülü Oscar'ı "Lord of the Rings", "The Fellowship of the Rings" ve "Return of the King"le iki kez kazanmıştır.

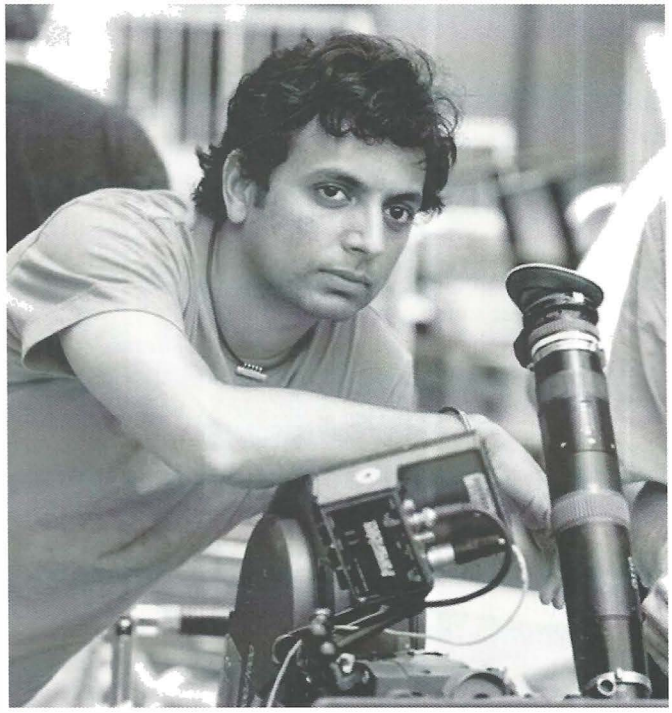
▸ **FİLMOGRAFİ:** The Brood (1979) • Scanners (1981) • Videodrome (1983) • After Hours (1985) • The Fly (1986) • Dead Ringers (1988) • The Silence of the Lambs (1991) • Naked Lunch (1991) • Single White Female (1992) • Sliver (1993) • M. Butterfly (1993) • Seven (1995) • Crash (1996) • The Game (1997) • Existenz (1999) • The Cell (2000) • Lord of the Rings: The Fellowship of the Ring (2001) • The Panic Room (2002) • Spider (2002) • Lord of the Rings: The Two Towers (2002) • Lord of the Rings: The Return of the King (2003) • The Aviator (2004) • King Kong (2005) • A History of Violence (2005) • The Departed (2006) • Eastern Promises (2007) • Edge of Darkness (2010) • The Twilight Saga: Eclipse (2010) • Cosmopolis (2012)

SHUSETT, RONALD (PITTSBURGH, 1935) Amerikalı senaryo yazarı, yapımcı. Bir zamanların ünlü mankeni Twiggy'nin oynadığı gerilim "W" (Cinayet İzleri), bilim kurgu-korku klasiği "Alien" (Yaratık), John Huston'un yönettiği "Phobia"nın (Fobi) hikayelerini, zombili "Dead&Buried" (Ölü ve Gömülmüş), slasher "The Final Terror" (Son Dehşet), devam filmi "King Kong Lives" (King Kong Yaşıyor), klasik bilim kurgu "Total Recall" (Gerçeğe Çağrı) ve Lovecraft esinli canavarlı korku "Bleeders"ın (Kemiriciler) senaryolarını yazmıştır. "Yaratık", "Ölü ve Gömülmüş", "Gerçeğe Çağrı" ve "Kemiriciler"de Dan O'Bannon'la işbirliği yapmıştır.

▸ **FİLMOGRAFİ:** W (Sen. 1974) • Alien (Hik. 1979) • Phobia (Hik. 1980) • Dead&Buried (Sen. 1981) • The Final Terror (Sen. 1983) • King Kong Lives (Hik&Sen. 1986) • Total Recall (Sen. 1990) • Bleeders (Sen. 1997)

SHYAMALAN, M. NIGHT (PONDICHERRY, 1970) Hint kökenli Amerikalı yönetmen, yapımcı senaryo yazarı. 90'ların sonlarından başlayarak yönettiği mistik korku ve bilim kurgularla dünya çapında üne kavuşan M. Night Shyamalan filmlerinin sürpriz finalleriyle seyirciyi şaşırtmayı kural haline getirmiştir. Doğaüstü olayların merkezinde yer alan ve yaşamları kendi kontrolleri dışında gelişen sorunlu, mutsuz baş karakterler yaratmış; genellikle saçmalığın sınırlarını zorlayan hikayeler anlatmasına karşın atmosfer yaratma becerisi ve filmlerinin görsel kalitesiyle (Roger Deakins, Eduardo Serra, Tak Fujimoto, Christopher Doyle, Peter Suschitzky gibi görüntü ustalarıyla çalışmıştır) sinema çevrelerinin ilgisini çekmiştir.

Doktor bir anne babadan Hindistan'da dünyaya gelen ve çocukluk yıllarında taşındıkları Philadelphia'da büyüyen Manoj Nelliyatu Shyamalan sinema macerasına amatör filmlerle başlamıştır. Hintli bir gencin kimlik bunalımını işleyen "Praying with Anger" (Öfkeli Yalvarış) ve 10 yaşındaki bir çocuğun Tanrı'yı arayışını konu edinen "Wide Awake" (Açıkgöz) ilk çalışmalarıdır; gişe rekorlarını altüst eden doğaüstü korku "The Sixth Sense"le (Altıncı His) Hollywood'un A sınıfı yönetmenleri arasına katılmıştır. Ölü insanları gördüğünü iddia eden bir çocukla ona yardımcı olmaya çalışan mutsuz bir psikiyatristin dramatik ilişkilerini öyküleyen "The Sixth Sense" sürprizli finaliyle izleyenleri can evinden vurmuştur. Shyamalan sonraki filmlerinde de maneviyatçı çizgisinden sapmamış-

M. Night Shyamalan

tır. "The Sixth Sense"i takip eden "Unbreakable" (Ölümsüz) tek bir çizik bile almadığı ölümcül bir tren kazasının ardından kendisiyle ilgili sarsıcı keşiflerde bulunan, çevresine yabancılaşmış bir güvenlik görevlisinin hikayesini anlatır. Mel Gibson'lı "Signs" (İşaretler) tarlalarında garip cisimler keşfeden ve bunların uzaylı istilasının işaretleri olduğunu anlayan bir çiftçi ailesiyle ilgilidir. Bu tinsel ve melodramik bilim kurgu bazı çevrelerde Shyamalan'ın belirli formüllerle gişeye oynayan tutucu bir yönetmen olduğu kuşkularını yoğunlaştırmıştır. Yönetmenin sürprizli son takıntısını saçma boyutlara taşıdığı "The Village" (Köy) yanıbaşlarındaki ormanlık bölgede gizlendiği söylenen yaratıklarla yaptıkları antlaşmayla barış içinde yaşayan insanların oturduğu bir 19. Yüzyıl Pennsylvania kasabasında geçmektedir. Meraklı bir gencin ormana girerek antlaşmayı bozmasından sonra artık hiçbir şey eskisi gibi olmayacaktır. "The Village"ın ardından uzun süredir çalıştığı Disney'den ayrılarak Warner'la anlaşan Shyamalan çocuklarına anlattığı bir peri masalından yola çıkan "Lady in the Water" (Sudaki Kız), bitkilerden yayılan zehirli maddelerden etkilenen insanların bir intihar dalgasına yol açtığı, ipe sapa gelmez "The Happening" (Mistik Olay), çocuk kanalı Nickelodeon'da yayınlanan çizgi romanlara dayalı "The Last Airbender" (Son Hava Bükücü) ve sıkıcı post apokaliptik bilim kurgu "After Earth"le (Dünya: Yeni Bir Başlangıç) popülaritesini iyiden iyiye yitirmiştir.

- **FİLMOGRAFİ:** Praying With Anger (1992) • Wide Awake (1998) • The Sixth Sense (1999) • Unbreakable (2000) • The Signs (2002) • The Village (2004) • Lady In The Water (2006) • The Happening (2008) • The Last Airbender (2010) • After Earth (2013) • The Visit (2015)

SIMÓN, JUAN PIQUER (VALENCIA, 1935-VALENCIA, 2011) İspanyol yönetmen,yapımcı. Kısa metrajlı belgesellerle sinemaya giren Juan Piquer Simon ilerleyen yıllarda düşük kaliteli korku,macera ve bilim kurguların gedikli yönetmenlerinden biri olmuştur. Amerikalı oyuncularla (Christopher George, Lynda Day George, Jack Taylor) Boston ve Madrid'de çektiği, bol kesmeli biçmeli "Mil gritos tiene la noche" (Gecenin Bin Çığlığı) slasher filmlerinin İspanyol uzantılarından biridir; Boston'daki bir üniversite kampüsünü kana bulayan (çıplak genç kızları öldürdükten sonra parçalara ayırmaktadır) travmatik bir seri katilin vahşi cinayetlerini anlatır; uluslararası piyasada "Pieces" (Parçalar) adıyla vizyona girmiştir. Canavarlaşan sümüklüböceklerin insanları diri diri yediği, deli saçması "Slugs" (Sümüklü Böcekler) ve H. P. Lovecraft'ın kemiklerini sızlatan "La mansion de los Cthulhu" (Cthulhu Konağı) diğer tür filmleridir.Berbat Jules Verne uyarlamaları, "E.T.", "Superman" ve "Abyss" taklitleri, ilkel korsan filmleri de çekmiştir.

- **FİLMOGRAFİ:** Viaje al centro de la tierra (1976) • Supersonic man (1979) • Monster island (1981) • Los diablos del mar (1982) • Mil gritos tiene la noche (1982) • Los nuevos extraterrestres (1983) • Slugs (1988) • La mansion de los cthulhu (1990) • The rift (1990) • La isla del diablo (1994) • Manoa, la ciudad de oro (1999)

Claudio Simonetti

SIMONETTI, CLAUDIO (SÃO PAULO, 1952) İtalyan besteci, müzisyen. Dario Argento klasikleri "Profondo rosso" (Derin Kırmızı) ve "Suspiria"yla sükse yapan progressive rock grubu Goblin'in kurucularından biridir; grup 1979'da dağıldıktan sonra solo projelerle yoluna devam etmiştir. Dario Argento'yle olan işbirliğini 1975'ten bu yana sürdürmektedir; İtalyan korkusunun diğer tanınmış simaları Ruggero Deodato (Inferno in diretta, *Naklen Cehennem* - Camping del terrore, *Dehşet Kampı* - Minaccia d'amore, *Aşk Tehdidi* - Vortice mortale, *Ölümcül Girdap*), Lamberto Bava (Demoni, *Şeytanlar* - Morirai a mezzanotte, *Geceyarısı Katili*) ve Umberto Lenzi'yle de (La casa delle anime erranti, *Kayıp Ruhların Evi* - Nightmare Beach, *Kâbus Plajı*) çalışmıştır. Son yıllarda Dario Argento filmleri dışında "La morte di pietra" (Taşın Ölümü), "Come una crisalide" (Kan Kırmızı Senfoni), "Frat House Massacre" (Erkek Yurdu Katliamı), "MultipleX" gibi kimsenin umursamadığı İtalyan- ABD yapımı korkuların müziklerini yapmıştır. 1999'da kurduğu heavy metal grubu Daemonia, Goblin klasiklerini farklı enstrümanlarla yorumlamıştır.

- **FİLMOGRAFİ:** Profondo rosso (Goblin Adıyla 1975) • Suspiria (Goblin Adıyla - 1977) • Dawn of the Dead (Goblin Adıyla - 1978) • Tenebrae (Simonetti – Morante - Pignatelli Adıyla - 1982) • Demoni (1985) • Camping Del Terrore (1986) • Opera (1987) • Rage, furia primitiva (1988) • Minaccia d'amore (1988) • La casa delle anime erranti (1989) • Vortice mortale (1993) • The Versace Murder (1998) • Non ho sonno (Goblin Adıyla 2001) • Il (2004) • Come una crisalide (2010) • Dracula 3D (2012)

SİRKLER, KARNAVALLAR, PALYAÇOLAR Sirkler ve karnaval yerleri korku filmlerinde ucubelerin, ürküten palyaçoların, kötücül sihirbazların ve psikopatların fink attığı tekinsiz mekanlardır. Tod Browning'in çeşitli sirklerden toplanmış gerçek hilkat garibeleriyle çektiği intikam hikayesi "Freaks" (1932) hala aşılamamış bir eşiktir ve zamanının ötesine geçmiştir. Sidney Hayers'in "Circus of Horrors"unda (Dehşet Sirki, 1960) 2. Dünya Savaşı sonrasında bir sirkin başına geçen plastik cerrah, yüzü deforme olmuş kadınları ameliyatlarla güzelleştirir ve gösterilerde kullanır; kadınlar sirkten ayrılmak isteyince onları katleder. Herk Harvey'in yönettiği "Carnival of Souls"da (Ruhların Karnavalı, 1962) gerçek hayattan kopmuş, hayaller gören

Sirkler ve Karnavallar • Santa sangre (Kutsal Kan) • Sabrina Dennison, Axel Jodorowsky

kadın kahraman ölü yüzlü insanların dans ettiği bir karnaval yerini ziyaret eder... Joan Crawford'un otoriter bir sirk sahibini canlandırdığı "Berserk"de (Sirkte Cinayet, 1967) cinayet üstüne cinayet işlenir; "Circus of Blood" adıyla da bilinir... Edgar Wallace uyarlaması "Circus of Fear"da (Korku Sirki, 1966) "Berserk" gibi sirkte kol gezen bir psikopatın işlediği cinayetler üzerine kuruludur. İngiliz Amicus yapımevinin antoloji filmlerinden "Torture Garden"da (Kısmet Bahçesi, 1967) bir lunaparkta gösteriler yapan şeytani bir sihirbaz ziyaretine gelen insanların geleceklerini okur... Hammer stüdyolarının kıyıda köşede kalmış, kaliteli ürünlerinden "Vampire Circus" (Vampir Sirki, 1972) 1800'lü yıllarda kan emici bir kont tarafından lanetlenen bir Sırp kasabasında geçmektedir... Çalışanları vampirlerden oluşan gezgin bir sirkin kasabaya gelmesinden sonra cinayetlerin ardı arkası kesilmeyecektir. Tobe Hooper'ın "The Funhouse"unda (Korku Karnavalı, 1981) köhne bir lunaparkta geceleyen gençler bir falcının öldürülmesine tanık olurlar; cinayeti işleyen Frankenstein maskeli canavar gençlerin peşine düşer... Ray Bradbury'nin unutulmaz romanından sinemaya uyarlanan "Something Wicked This Way Comes" (Uğursuz Bir Şey Geliyor Bu Yana, 1983) melon şapkalı bir sihirbazın

Sirkler ve Karnavallar • Something Wicked This Way Comes (Uğursuz Bir Şey Geliyor Bu Yana) • Vidal Peterson, Jonathan Pryce, Shawn Carson (soldan sağa)

Palyaçolar • It (O) • Tim Curry

idare ettiği şeytani bir sirkin (insanların ruhlarını ele geçiren bir topluluk) küçük bir Illinois kasabasına gelmesinden sonra gelişen doğaüstü olayları konu edinmektedir. Kötücül niyetleri fark eden 13 yaşındaki iki çocuk sirkin yöneticisiyle çatışır...Senaryoyu bizzat Bradbury yazmış;İngiliz usta Jack Clayton yönetmiştir. 50'lerin uzaylı istilası filmlerine tiye alan "Killer Klowns from Outer Space"de (Uzaydan Gelen Katil Palyaçolar, 1988) palyaço kılığına giren uzaylılar küçük bir Amerikan kasabasında terör estirir. Victor Salva'nın yarı amatör "Clownhouse"unda (Palyaço Evi, 1989) sirkteki palyaçoları öldürerek yerlerine geçen üç tımarhane kaçkını, bir başlarına evlerinde geceleyen üç erkek kardeşe ecel terleri döktürür...Kült sinemacı Alejandro Jodorowsky'nin "Santa Sangre"sinde (Kutsal Kan-1989) babasının sirkinde sihirbazlık yapan bir çocuk dehşet verici olaylara tanıklık eder;yetişkinliğinde canavar annesinin cinayetlerinin suç ortağı olacaktır. Stephen King'in aynı adlı romanından televizyona uyarlanan "It"de (O, 1990) insanların korkularından beslenen palyaço görünümündeki doğaüstü bir varlık çocukluklarından beri musallat olduğu 6 arkadaşın kabusu olur. İrlanda filmi "Stitches" (Dikişler, 2012) mezarından kalkan bir palyaçonun gençlerin çılgınca eğlendiği bir partiyi kana bulamasını konu edinmektedir; *gore* efektlerinin tavan yaptığı cinayet sahneleri komik ve bir o kadar da yaratıcıdır.

THE SIXTH SENSE (Altıncı His) M. Night Shyamalan'ın yazdığı ve yönettiği 1999 tarihli Amerikan filmi. 672 milyon dolarlık gişe geliriyle tüm zamanların en çok iş yapan 50 filminden biridir; 6 dalda Oscar'a aday olmuş ama hiçbirini kazanamamıştır. Ölü insanları gördüğünü söyleyen problemli bir çocukla, ona yardımcı olmaya çalışan bir çocuk psikiyatrisinin ilişkilerini işleyen "The Sixth Sense" Hint kökenli yönetmen Shyamalan'ın çocukluğunun geçtiği Philadelphia'da çekilmiştir. Hollywood Pictures, Spyglass Entertainment ve Steven Spielberg'ün çalışma arkadaşlarından, Frank Marshall - Kathleen Kennedy ikilisi filmin prodüktörleridir. Piyasada bulunan DVD ve Blu Ray disklerinin ekstralarında "The Exorcist"in yazarı Wil-

liam Peter Blatty, "Ghost" ve "Jacob's Ladder"ın senaristi Bruce Joel Rubin, akademisyen David McKenna ve Shyamalan'ın öteki dünyayla ilgili görüşlerinin alındığı belgesel "Between Two Worlds" (İki Dünya Arasında), yapımcılar Frank Marshall, Barry Mendel, Sam Mercer, yönetmen Shyamalan, besteci James Newton Howard; oyuncular Bruce Willis, Haley Joel Osment, Donnie Wahlberg'in konuk olduğu yapım belgeselleri (Kurallar ve İpuçları, Müzik ve Ses Tasarımı, Setten Yansımalar, İzleyiciye Ulaşmak, Hikaye Taslakları), çıkartılmış sahneler, yönetmen ve oyuncu biyografileri yer almaktadır.

- **KONU:** Mesleğinin zirvesindeki çocuk psikiyatristi Malcolm Crowe karısı Anna'yla bir ödül töreninden döndüğü akşam eski bir hastası tarafından karnından vurulur. Aradan altı ay geçer... Crowe okulda arkadaşları tarafından hor görülen 9 yaşındaki Cole Sear adlı çocuğun tedavisini üstlenir. Ama bu arada karısıyla ilişkileri bozulmuş; birbirleriyle tamamıyla yabancılaşmışlardır. Parçalanmış bir ailenin çocuğu olan Cole evi geçindirmek için iki işte birden çalışan annesiyle birlikte yaşamaktadır. Crowe'un çocukla ilişkileri derinleştikçe sarsıcı gerçekler bir bir gün ışığına çıkar. Cole etrafında ölü insanlar gördüğünü, ama bu insanların ölü olduklarının bilincinde olmadığını iddia etmektedir. Cole'un çevresinde intihar eden, cinayete kurban

The Sixth Sense (Altıncı His) • Bruce Willis, Haley Joel Osment

giden, trafik kazasında ölen insanların kızgın ruhları dolaşırken, Malcolm Crowe kendisiyle ilgili korkunç gize adım adım yaklaşır.

Çocukluk korkularını, öteki tarafta huzur bulamamış kırılgan ruhları ve parçalanmış aileleri merkeze alan bu duygusal tonlu, tinsel korku filmi 1999 yazında diğer *blockbuster* "The Blair Witch Project"le (Blair Cadısı) birlikte gişede fırtına gibi esmişti. Samimiliği, çocuk oyuncusunun sahiciliği ve ürpertici atmosferiyle izleyenleri kolayca avucunun içine almış; sürpriz finaliyle son darbeyi vurmuştur. Malcolm Crowe filmin başında eski hastasının tabancasından çıkan kurşunla çoktan can vermiştir ama bundan ne kendisinin, ne de izleyenlerin haberi vardır. Kültür kenti Philadelphia'nın tehditkar ve karanlık manzaraları arasında gelişen öyküde Crowe'un giziyle ilgili ipuçları filmin çeşitli sahnelerine (ölü insanlar gördüğünü söyleyen Cole dışında karşı karşıya geldiği karakterler onun varlığından haberdar olmazlar) zekice yerleştirilmiştir... Ama Shyamalan her seferinde ustaca hamlelerle ipuçlarının mantıklı bir düzlemde değerlendirilmesini engeller... Malcolm Crowe'a ölümü bir türlü yakıştıramayan izleyici kendisine altın tepside sunulan tiyoların farkına varmaz ve Crowe filmin sonuna dek karısıyla yabancılaşmış dramatik bir figür olarak

The Sixth Sense (Altıncı His) • Haley Joel Osment

boy gösterir. Filmdeki diğer hayaletler gibi onun da ruhu huzur bulmamıştır... Geri döndükten sonra dünyada yarım bıraktığı şeyleri tamamlamaya kararlıdır. "La riviere du hibou" (Baykuş Nehri), "Carnival of Souls" (Ruhların Karnavalı), "Jacob's Ladder" (Dehşetin Nefesi) gibi kült korkularda ölü olduklarının bilincinde olmayan karakterlerin dramlarını bilenler için "The Sixth Sense"in finali çok da özgün değildir aslında... Shyamalan'ın esas başarısı çocukların fantezi evrenine ürkütücü bir bakış atması ve yakınlarını kaybetmiş insanların acılarını içtenlikle yansıtmasıdır. Finalde, izleyiciyi sarsan ana öğe belki de Bruce Willis'in ölü olduğunun anlaşılmasından çok ayrılık acısının vurgulanmasıdır. "The Sixth Sense" sansasyonel başarısını büyük ölçüde yönetmenin sonraki filmlerinde göremediğimiz içtenliğine borçludur.

▸ **HOLLYWOOD PICTURES - SPYGLASS ENTERTAINMENT - KENNEDY/MARSHALL - BARRY MENDEL YAPIMI Yön. & Sen.** M. Night Shyamalan, **Yap.** Kathleen Kennedy, Frank Marshall, Barry Mendel, **Gör. Yön.** Tak Fujimoto, **Müz.** James Newton Howard, **Kur.** Andrew Mondshein, **San. Yön.** Larry Fulton, **Oyn.** Bruce Willis (Malcolm Crowe), Haley Joel Osment (Cole Sear), Toni Colette (Lynn Sear), Olivia Williams (Anna Crowe), Trevor Morgan (Tommy), Donnie Wahlberg (Vincent Grey), Peter Tambakis (Darren), Jeffrey Zubernis (Bobby), Bruce Norris (Stanley), Glenn Fitzgerald (Sean), Greg Wood (Bay Collins), Mischa Barton (Kyra Collins), Angelica Page (Bayan Collins), Janis Dardaris (Mutfaktaki Hayalet), M. Night Shyamalan (Dr. Hill).

RENKLİ, 35 mm. (PANAVISION), 107 DAK.

SKAL, DAVID J. (CLEVELAND, OHIO, 1952) Amerikalı film eleştirmeni, sinema tarihçisi. Korku sineması tarihiyle ilgili önemli araştırmalar yapmıştır. Ohio Üniversite'sinde gazetecilik okuyan Skal, 1974 yılında mezun olmuş ve önceleri bilim kurgu romanları yazmıştır. 1990 yılında yayınlanan "Hollywood Gothic" adlı kitabı bir yandan Bram Stoker'ın "Dracula"sının çeşitli film uyarlamalarını ele alırken, bir yandan da vampir mitinin popüler kültürdeki yerini inceler. Skal, ikinci kitabı "The Monster Show: A Cultural History of Horror"da korku filmlerini tarihsel olayların ışığında analiz etmiştir. "Freaks" ve "Dracula" filmlerinin ayrıksı yönetmeni Tod Browning'in biyografisini de kaleme alan Skal "The 100 Scariest Movie Moments", "The Perfect Scary Movie" gibi televizyon belgesellerine katkıda bulunmuş, "Gods and Monsters", "Bride of Frankenstein", "Frankenstein", "Dracula" ve "Freaks"in DVD ekstralarını yorumlamıştır.

SKEGGS, ROY (HERTFORDSHIRE, 1934) İngiliz yapımcı. Efsanevi Hammer yapımevinde muhasebecilikten prodüksiyon amirliğine, prodüksiyon amirliğinden yapımcılığa yükselen Skeggs 70'lerde aralarında "The Satanic Rites of Dracula" (Drakula'nın Şeytani Ayinleri), "Frankenstein and the Monster from Hell" (Frankenstein ve Cehennemden Gelen Canavar), "To the Devil a Daughter"ın (Şeytana Bir Kız Evlat) olduğu filmlerin prodüktörlüğünü yapmıştır. Hammer'ın iflasından sonra 1980'de firmayı ortağı Brian Lawrence'la birlikte 100.000 sterline satın almış ve TV dizileri "Hammer House of Horror" (Hammer Korku Evi), "Hammer House of Mystery and Suspense"i (Hammer Gizem ve Gerilim Evi) finanse etmiştir.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Frankenstein and the Monster from Hell (1973) • The Satanic Rites of Dracula (1973) • To the Devil a Daughter (1976) • Hammer House of Horror (TV 1980) • Hammer House of Mystery and Suspense (1984)

SLADE, DAVID (1969) İngiliz yönetmen. Sinemaya geçmeden önce müzik videolarıyla meşgul olan David Slade sübyancılık izlekli gerilim "Hard Candy" (Lolipop), vampirli "30 Days of Night" (30 Gün Gece) ve "Alacakaranlık" serisinin üçüncü bölümü "The Twilight Saga: Eclipse"i (Alacakaranlık Efsanesi: Tutulma) yönetmiştir. Televizyon dizileri de çekmiştir.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Hard Candy (2005) • 30 Days of Night (2007) • The Twilight Saga: Eclipse (2010) • Hannibal (TV 2013)

SLASHER FİLMLERİ Slasher (slash ing. kesmek-yarmak) filmlerinde bir psikopat, ya da nadiren doğaüstü bir varlık tarafından hedef seçilen potansiyel kurbanlar ıssız ve karanlık mekanlarda sinsice takip edildikten sonra kesici aletlerle gaddarca katledilir. Korku sinemasının 80'lerin başlarında popüler olan, 90'larda revize edilen bu ticari alt türünün hem psikolojik korku, hem istismar ürünleri, hem de İtalyan *giallo* filmleriyle akrabalığı vardır. Öldürme sahnelerinde sadistik ayrıntılara özen gösterilir; şiddet ve kan kaçınılmazdır. Ormanlık bölgeler, kamp yerleri, okullar, gençlerin parti verdiği evler, apartman daireleri ve terk edilmiş konaklar ana cinayet mekanlarıdır. Kahramanları ve izleyicileri genç kitlelerden oluşan slasher filmleri tutucu mesajlarıyla dikkat çekerler ve çarpık bir adalet anlayışı geliştirirler. Seks yapan, uyuşturucu kullanan ve alkol alan "dejenere" gençler potansiyel kurbanlardır. Slasher'lar genellikle yıllar önce vuku bulan ve günümüzdeki cinayetlere ışık tutan üzücü olayları (kazara işlenen cinayetler, yangınlar...) özetleyen jenerik öncesi geriye dönüşlerle açılır ve şimdiki zamana geçildiğinde meçhul katil bu olaylardan sorumlu tuttuğu kişileri teker teker ortadan kaldırır. Kimi katiller ise çocukluklarında geçirdikleri travmaların etkisiyle rastgele öldürürler. Bu tarz filmlerin sonlarında mutlaka bir karakter (final girl) hayatta kalır ve katille hesaplaşır. Cinayetlerden önceki *yanlış alarmlar* sıkça rastlanan bir klişedir. Vazgeçilmez edebi kaynak ise Agatha Christie'nin "On Küçük Zenci"sidir.

Hitchcock'nun "Psycho"su (Sapık, 1960) ve Michael Powell'ın "Peeping Tom"u (Kadın Katili, 1960) sinema tarihinin ilk popüler slasher örnekleridir... Cinayetlerin cinayetleri kovaladığı İtalyan filmi "Reazione a catena" (Kanlı Körfez, 1971) alt türün gerçek ilham perisi olmuştur. Göl kenarındaki bir arazinin çevresinde işlenen gaddarca cinayetlerin resimlendiği Mario Bava imzalı filmin kimi sahneleri "Friday the 13th (13. Cuma) ve "Friday the 13th Part II" filmlerinde neredeyse plan plan kopyalanmıştır. 80'lerde patlak veren furyayı ateşleyen "Halloween"in (Yabancı, 1978) durumu da farklı değildir. Defalarca taklit edilen bu John Carpenter klasiği akıl hastanesinden kaçan Michael Myers adlı insanüstü bir psikopatın yıllar sonra kız kardeşini öldürdüğü

Slasher • Halloween II • Donald Pleasence, Jamie Lee Curtis

kasabaya geri dönerek bir grup liseli genci terörize etmesini anlatır. "Halloween" ve 80'lerdeki yan ürünleri çoğunlukla teen slasher adıyla anılır.

Slasher sinemasının olgunlaşmasına giden yolların temelleri 70'lerde "Black Christmas" (Kara Noel, 1974), "Communion" (Komünyon, 1976), "Schizo" (Şizofren, 1976), "The Redeemer: Son of Satan!"(Kurtarıcı - Şeytanın Oğlu, 1978), "The Toolbox Murders" (Takım Kutusu Cinayetleri, 1978), "Savage Weekend" (Vahşi Haftasonu) gibi farklı konuların işlendiği filmlerle atılmıştır. "Black Christmas" (Kara Noel) genellikle vasattan kötüye doğru giden bir eğri çizen alt türün başarılı bir örneğidir. Sinemaya korkuyla başlayan ama sonradan abuk sabuk komedilerle saf değiştiren merhum Bob Clark'ın ustalıkla yönettiği bu ürpertici film dehşet verici ses tonuyla konuşan bir telefon sapığı tarafından terörize edilen Toronto'daki bir kızlar yurdunda geçmektedir. Birer birer öldürdüğü kızları çatıya gizleyen esrarengiz sapığın telefonlarını dinlemeye alan polis korkunç bir keşifte bulunur: Telefonlar kızlar yurdundan açılmaktadır. Karamsar ve sürpriz finaliyle dikkat çeken "Black Christmas"da bir zamanlar dünyanın en güzel kadınları arasında gösterilen Arjantin doğumlu Olivia Hussey, "2001: A Space Odyssey"in astronotu Keir Dullea ve "Superman"in yıldızı Margot Kidder rol almıştır. İngiliz dehşet uzmanı Pete Walker'ın Londra'nın çeşitli bölgelerinde *on location* çektiği ve sadistik cinayetler galerisi sunduğu "Schizo" bir çocukluk travması hikayesi anlatır. Evlenmek üzere olan bir buz pateni şampiyonu (40 yaşında hayatını kaybeden Lynne Frederick canlandırıyor) yaşlı bir adam tarafından sürekli izlenmektedir. Adam düğün töreninde pastanın kenarına kanlı bir bıçak bırakarak ciddiyetini gösterir. Düğünden hemen sonra Samantha'nın yakın çevresindeki insanlar acımasız cinayetlere kurban giderken kuşkular yaşlı adam üzerine yoğunlaşır. Ama gerçek bambaşkadır. Erken slasher'ların son derece düşük bütçelerle hayata geçirilen, dinsel izlekli örneklerinden "Communion" ve "The Redeemer: Son of Satan!"da palyaço maskeli caniler sahneye çıkmıştır. Alfred Sole'un "Alice Sweet Alice" (Alis Tatlı Alis) adıyla da bilinen "Communion"unda New Jersey'deki bir Katolik topluluğu içinde işlenen faili meçhul cinayetler konu edinilir. Sarı yağmurluk giyen maskeli katil önce küçük bir kızı (ilk sinema filmindeki Brooke Shields) sonra yaşlı bir kadını öldürür. Cinayetler tüm hızıyla sürerken kuşkular kızın ablası üzerinde toplanacaktır. Şeytanı temsil eden bir çocuğun hizmetine giren bir rahibin, on yıl sonra mezun oldukları okulda buluşan 6 arkadaşı katletmesini anlatan "The Redeemer" saçma ve kafa karıştırıcı bir yan konuya sahiptir. Kılıktan kılığa giren katil (palyaço, avcı, Azrail, sihirbaz) 6 genci kibir, oburluk, rastgele cinsel ilişki ve eşcinsellik yüzünden cezalandırır. Özenli kadrajları, berbat oyunculuklarla gölgelenen bu gerçekten acayip filmin tutucu alt metinleri, dini göndermeleri de ayrı bir tartışma konusudur. Yönetmeni (Constantine Gochis), senaristi (William Vernick) ve çoğu oyuncusunun bir daha adları ve sanları duyulmamıştır. TV yönetmeni Dennis Donnely'nin biricik sinema filmi "The Toolbox Murders"da kar maskeli bir manyak Los Angeles'daki bir sitede oturanları takım kutusundaki aletlerle katleder... Kan ve şiddet oranı o denli yüksektir ki film Britanya'nın lanetli *iğrenç videolar* listesine girmekte hiç zorlanmamıştır. Tobe Hooper 2004'te aynı adlı bir *yeni çevrim* gerçekleştirmiştir.

80'lerde korkunun itici gücü haline gelen kan ve vahşet en çok slasher filmlerinde kendini gösterir. Bu filmlerde o kadar çok cinayet işlenir ki *body count* (ceset sayısı) yakıştırması boşuna yapılmamıştır. Şiddeti göstermekten imtina eden "Halloween" bir istisnadır ama sonrasında kan oluk oluk akacaktır. Sadece cinayet sahnelerinde yaratıcılıklarını konuşturan slasher yönetmenlerinin bir kısmı porno, bir kısmı TV, bir kısmı da reklam kökenlidir ve çoğu üç kuruşluk bütçelerle yapımcılarına yüz binlerce dolar kazandırmışlardır. Setleri kan gölüne çeviren plastik makyaj uzmanları slasher'ların gizli kahramanlarıdır... 80 başlarında gösterime giren slasher filmlerinden "Friday the 13th" (13. Cuma-1980), "Maniac" (Manyak-1980), "To All Goodnight" (Herkese İyi Geceler-1980), "Happy Birthday to Me" (Doğumgünüm Kutlu Olsun-1981), "The Burning" (Yanış-1981), "The Prowler" (Tatil Gecesi-1981), "Don't Go

Slasher • Happy Birthday to Me (Doğum Günüm Kutlu Olsun)

Slasher • Friday the 13th (13. Cuma) • Betsy Palmer

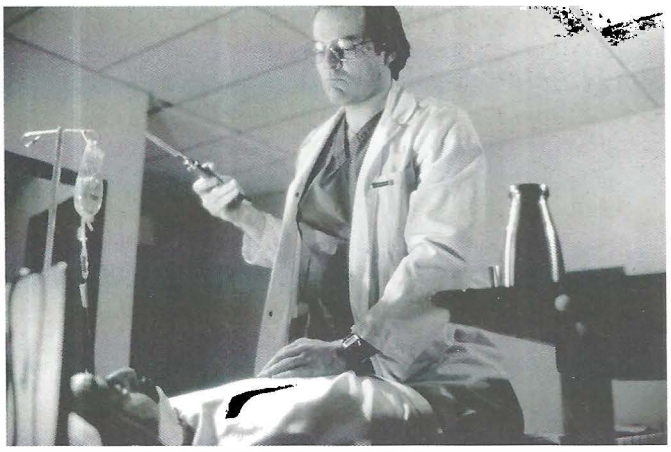
in the Woods" (Ormana Girme-1981), "The Last Horror Film" (Son Korku Filmi-1982), "Visiting Hours" (Ziyaret Saatleri-1982), "Alone in the Dark" (Karanlıkta Tek Başına-1982), "Sleepaway Camp" (Sleepaway Kampı-1983), "Just Before Dawn" (Şafak Sökmeden-1983) "Silent Night, Deadly Night" (Sessiz Gece, Ölümcül Gece-1984) vahşi cinayet sahneleri ve kanlı efektleriyle dikkat çekerler.

Dönemin nitelik açısından fakir kalmasına karşın iyi gişe yapan ürünlerinden "Friday the 13th birer ikişer yıl arayla çekilen devam filmleriyle 80'lerin en kazançlı korku franchise'ı haline gelmiştir. Yönetmen-yapımcı Sean Cunningham'ın yaklaşık 600.000 dolara mal ettiği film açılış haftasında 6 milyon dolara yakın gişe yapmış, Amerika'daki toplam hasılatı 40 milyon sınırına yaklaşmıştır. Filmi iç pazarda Paramount, dış pazarda ise Warner Bros. gibi dev stüdyolar dağıtmıştır. Uzun süre kapalı kaldıktan sonra yeniden açılan, karanlık geçmişe sahip (22 yıl önce 2 genç öldürülmüş, küçük bir çocuk boğulmuştur) göl kenarındaki bir yaz kampında geçer "Friday the 13th"...Kampın yeni sakinleri seksten başka bir şey düşünmeyen bir grup azgın rehber gençtir. Gece çöktüğünde, etrafa dağılan gençler görünmeyen bir katilin kullandığı envayi çeşit kesici aletle (bıçak, balta, ok...) birer birer katledilir; geriye yalnızca Alice (Adrienne King) adlı genç kız kalır. Katilin, yıllar önce gölde boğulan oğlunun öcünü almaya çalışan kampın eski aşçısı bayan Voorhees (Betsy Palmer) olduğu anlaşılır; Alice manyak kadınla müthiş bir ölüm kalım mücadelesine girişir. Kana kan, dişe diş mücadele Alice'in zaferiyle sonuçlanacaktır. Slasher sinemasının tutucu doğasını ve gençlik düşmanlığını çok iyi özetleyen "Friday the 13th" Tom Savini'nin tutkulu gore efektleri ve besteci Harry Manfredini'nin, ürkünç vokallerle desteklenmiş "Jaws-Psycho" karışımı müzikleriyle akıllarda kalmıştır. Paramount'un ısrarıyla sıcağı sıcağına çekilen devam filmi "Friday the 13th: Part 2"da yönetmen koltuğuna 13. Cuma'nın yapım sorumlusu Steve Miner oturmuştur. İlk filmin hayatta kalan karakteri Alice (Adrienne King) giriş bölümünde bıçaklanır. Aradan 5 sene geçer, uğursuz kampın yakınlarında bir rehber eğitim merkezi açılmıştır. Buraya gelen gençler yeni kurban adaylarıdır ve benzer cinayetlere kurban giderler; cinayetlerin arkasında yıllar önce boğulduğu sanılan ama aslında kamp çevresinde gizlenen aşçı kadının oğlu Jason Voorhees vardır. Hokey maskeli Voorhees (maskeyi üçüncü filmden itibaren takmaya başlamıştır) ilerleyen yıllarda korku tutkunu gençlerin taptığı bir korku ikonu haline gelmiştir; serinin diğer filmleri "Friday the 13th Part III" (13. Cuma 3-1982), "Friday the 13th: The Final Chapter" (13. Cuma: Son Bölüm-1984), "Friday the 13th:A New Beginning" (13. Cuma:Yeni Bir Başlangıç-1985), "Friday the 13th Part VI:Jason Lives (13. Cuma 6:Jason Yaşıyor-1986), "Friday the 13th Part VII:The New Blood" (13. Cuma 7:Taze Kan-1988), "Friday the 13th Part VIII:Jason Takes Manhattan" (13. Cuma 8:Jason Manhattan'ı Ele Geçiriyor-1989), "Jason Goes to Hell:The Final Friday" (Jason Cehenneme Gider:Son Cuma-1993), "Jason X" (2001) ve "Freddy vs. Jason"da (Freddy Jason'a Karşı-2003) onlarca masum gencin kanına girer. 2009'da yeni ortak New Line Cinema ve Paramount bütçesinin üç katı gişe yapan bir yeni çevrimi hayata geçirmişlerdir.

"Friday the 13th" gibi bir yaz kampında geçen "Sleepaway Camp" hem -pedofilinin de dahil olduğu- sapkınlık içeren hikayesi, hem gaddarca işlenmiş cinayetleri, hem de izleyenleri dumura uğratan şok edici finaliyle çok tartışılmıştır. Hikayenin merkezinde, babası ve kardeşi bir deniz kazasında öldükten sonra tamamıyla içine kapanan Angela (Felissa Rose) adlı 14 yaşındaki travmatik genç bir kız vardır. Kuzeni Ricky'le (Jonathan Tiersten) birlikte bir yaz kampına gönderilen Angela oradaki gençlerin alaylarına ve aşağılamalarına maruz kalır. Bir süre sonra garip cinayetler birbirini kovalar: Kampın sübyancı aşçısının üzerine kaynamış suyla dolu bir kazan devrilir... Angela'yla dalga geçen gençlerden biri tuvaletini yaparken arıların saldırısına uğrar... Angela'nın baş düşmanlarından Meg (Katherine Kamhi) duş yaparken bıçakla delik deşik edilir. Cinayetlerin ardında yıllardır gizlenmiş korkunç bir sır yatmaktadır. Robert Hiltzik'in yazıp yönettiği "Sleepaway Camp"ın devam filmleri de yapılmıştır. Yaz kampı dekorlu filmlerin bir diğer sadistik örneği "The Burning"de yıllar önce bir eşek şakası yüzünden yüzü tamamıyla yanan bir yaz kampı müstahdeminin cinayetlerini izleriz... Kurbanlar her zamanki gibi kampın yeni sakinleridir. İngiliz

Slasher • Maniac (Manyak) • Joe Spinell

Slasher • Visiting Hours (Ziyaret Saatleri) • Michael Ironside

Tony Maylam'ın yönettiği "The Burning" Oscar'lı aktris Holly Hunter, "Seinfeld"in yıldızlarından Jason Alexander ve günümüzün ünlü yapımcısı Harvey Weinstein'ın ilk filmleridir. Müzikleri eski Yes grubundan Rick Wakeman yapmıştır.

Charles E. Sellier Jr'un yönettiği "Silent Night, Deadly Night" (Sessiz Gece, Ölümcül Gece) çıplaklık ve şiddeti kaynaştıran istismar estetiğiyle dönemin ruhuna uygun bir çalışmadır. Çocukken anne ve babasının Noel Baba kılığına girmiş bir psikopat tarafından öldürülmesine tanık olan Billy rahibelerin idare ettiği bir öksüzler yurduna gönderilir. Burada baş rahibenin aşağılamalarına maruz kalan Billy'nin kişilik yapısı daha da bozulur. Delikanlılık yıllarında bir oyuncak mağazasında çalışmaya başlar ve çalışkanlığıyla patronunun gözüne girer. Ama yeni yıl geldiğinde kötü anıları depreşecek; Noel Baba kılığına girerek arkasında sürüyle ceset bırakacaktır. Noel Babayı kana susamış bir caniye dönüştüren "Silent Night, Deadly Night" gösterime girdiğinde muhafazakar ebeveynlerin yoğun protestolarına maruz kalmıştır. Psikopat rollerle özdeşleşen David Hess'in ilk kez kamera arkasına geçtiği "To All a Goodnight" (Herkese İyi Geceler) bir diğer Noel Baba filmidir. Psikopat Noel Baba bu kez kolejli gençleri hedef almıştır.

Bu Gece Sokağa Çıkmaman İçin Uyarmıştım sloganıyla tanıtılan "Maniac" 80'lerin en depresif ürünlerinin başında gelmektedir. "Taxi Driver" gibi New York'u *kabus şehir* olarak betimleyen William Lustig imzalı filmde fahişelik yapan annesinin baskısıyla büyüyen bir psikopat (terli yüzü ve toplu fiziğiyle sıradan bir sokaktaki adam portresi çizen merhum karakter oyuncusu Joe Spinell) kadınları öldürdükten sonra kafa derilerini yüzer ve odasındaki vitrin mankenlerinin kafalarına geçirir. Parkta fotoğraflarını çeken bir kadın (güler yüzlü korku kraliçesi Caroline Munro) kendisiyle arkadaş olmak ister ama elbette kim olduğundan habersizdir. Aşırı şiddet içeren cinayet sahneleriyle (patlayan kafalar, kafa derileri yüzülen kadınlar) zamanında eleştirmenlerden hayli dayak yiyen "Maniac"da Sharon Mitchell ve Abigail Clayton gibi dönemin meşhur porno aktrisleri de rol almışlardır. Bütçe sadece 350.000 dolardır; kazanç ise 6 milyonu aşmıştır. Joe Spinell ve Caroline Munro'yu bir kere daha buluşturan "The Last Horror Film"de yönetmen olma hayalleri kuran New York'lu bir taksi şoförü hayranı olduğu bir korku aktrisinin peşinden Cannes Film Festivali'ne gider. Bu arada aktrisin çevresindeki insanlar birer birer öldürülmektedir.

Şiş kebaplı cinayet sahnesiyle akıllarda kalan Kanada yapımı "Happy Birthday to Me"de (Küçük Ev dizisinin Mary'si Melissa Sue Anderson ve yılların oyuncusu Glenn Ford başroldedir) özel bir yatılı okulun en popüler öğrencileri birbirinden acayip cinayetlere kurban giderler. Bir numaralı şüpheli annesi yıllar evvel bir kazada ölen genç kızdır... Emektar sinemacı J. Lee Thompson (Korku Burnu) yönetmiştir. John Boorman klasiği "Deliverance"ın (Kurtuluş) slasher versiyonu "Just Before Dawn" (Şafak Sökmeden) olağanüstü güzellikteki bir şelalelin yanıbaşındaki ormanlık bölgeye kamp yapmaya gelen 5 gencin başına gelenleri anlatır. Çevrede testere benzeri bıçaklarla insanları doğrayan bir manyak kol gezmektedir. Orman bekçisinin uyarılarını dinlemeyen gençler çok geçmeden katilin ilgi alanına girerler. Oregon'da, muazzam manzaralı mekanlarda çekilen ve kadın kahramanın elini katilin boğazına kadar soktuğu gaddarca sahneyle hatırlanan filmde Brian De Palma'nın favori aktörlerinden Gregg Henry, Jack Lemmon'un oğlu Chris Lemmon ve emektar karakter oyuncusu George Kennedy rol almışlardır. B tipi korkunun yetenekli isimlerinden Jeff Lieberman yönetmiş; müziklere "The Terminator"ın bestecisi Brad Fiedel imza atmıştır. *Vahşi doğada kamp* konulu diğer filmimiz "Don't Go in the Woods" slasher furyasının prodüksiyon kalitesi en düşük ürünlerinden biridir. Filmin konusu mağara adamına benzeyen bir psikopat tarafından rahatsız edilen dört genç üzerine kuruludur. Kadrosunda Farley Granger ve Lawrence Tierney gibi eski tüfekleri barındıran "The Prowler"ın kan banyosu efektlerini küçük bütçeli korkularda harikalar yaratan Tom Savini gerçekleştirmiştir. "Rosemary's Killer" alternatif adıyla piyasaya çıkan "The Prowler"da bir mezuniyet gecesine hazırlanan gençler asker kostümlü bir seri katilin kurbanı olurlar. Cinayetlerin sırrı çok öncelere, İkinci Dünya Savaşı'nın sona erdiği 1945 yılına dayanmaktadır. Psikopatların dörtlendiği "Alone in the Dark" slasher filmlerinde pek görmeye alışmadığımız

Slasher • My Bloody Valentine (Sevgililer Günü Katliamı)

Slasher • Prom Night (Balo Gecesi) • Anne-Marie Martin

sağlam bir oyuncu kadrosuna (Jack Palance, Donald Pleasence, Martin Landau) ve parodiye varan bir kara mizaha sahiptir. Elektriklerin kesilmesini fırsat bilen dört psikopat uzun süredir tutuldukları akıl hastanesinden kaçarlar. Hedeflerinde hastanenin yeni psikiyatristi vardır. İlerleyen yıllarda piyasanın tozunu atacak olan New Line Cinema'nın ilk ürünlerinden (aynı zamanda yönetmen Jack Sholder'ın da ilk filmidir) "Alone in the Dark"da 11 cinayet sahnesi yer almıştır.

"Scream"in giriş bölümüne ilham veren "When a Stranger Calls" (Telefondaki Yabancı-1979), "Halloween"in sayısız kopyasından biri olan "He Knows You're Alone" (Yalnız Olduğunu Biliyor-1980) Carrie-Halloween kırması "Prom Night" (Balo Gecesi-1980), Miami dekorlu "Rear Window" çeşitlemesi "Eyes of a Stranger" (Yabancının Gözleri-1981), özel günlerin kana bulandığı "April Fools Day" (1 Nisan-1986), "My Bloody Valentine" (Sevgililer Günü Katliamı-1981), "New Years Evil" (Yeni Yılın Şeytanı-1980), "Terror Train" (Dehşet Treni-1980), "Slaughter High" (Katliam Okulu-1986), Linda Blair'li "Hell Night" (Cehennem Gecesi-1981) ve kült Kanada filmi "Curtains" (Perdeler-1983) furyanın öne çıkan diğer örnekleridir. İlk yirmi dakikasıyla izleyenleri heyecana boğan ama sonraki bölümlerde ilgiyi dağıtan "When a Stranger Calls" bir çocuk bakıcısı (Carol Kane), psikopat bir çocuk katili (Tony Beckley) ve onun peşindeki dedektifin (Charles Durning) çevresinde gelişen bir hikaye anlatır. Katil önce bakıcıyı telefonla taciz eder sonra yukarıda uyuyan çocukları öldürür. Aradan yıllar geçer... Akıl hastanesinden kaçan katil bu kez orta yaşlı bir kadının (Colleen Dewhurst) peşine takılır. Katili yıllardır izleyen takıntılı dedektif sayesinde kadın kurtulur... Filmin son bölümünde evlenip çoluk çocuğa karışan bakıcı bir kez daha katille karşı karşıya gelecektir. Vasat üstü tür filmleriyle tanınan Fred Walton'un yönettiği "When a Strangers Calls"un yeni çevrimi de yapılmıştır. Walton'un diğer tür filmi "April Fools Day"de özel bir adadaki yazlık eve davet edilen züppe gençler esrarengiz bir katil tarafından teker teker ortadan kaldırılır. Yoksa birileri 1 Nisan şakası mı yapmıştır?

Elektronik müzikleri ve takip sahneleriyle ikinci el bir "Halloween" görünümündeki "He Knows You're Alone"da kafayı yeni evlenecek çiftlere takan bir seri katilin cinayetleri sahne almıştır. Kısa bir rolde gözüken Tom Hanks'in ilk sinema filmidir. Klişelere boğulmuş Kanada slasher'ı "Prom Night" "Halloween"in yıldızı Jamie Lee Curtis sayesinde bütçesinin 15 katı gişe yapmıştır. Yıllar önce oyun oynarken kazaya kurban giden bir çocuğun ölümünden sorumlu tuttuğu liseli gençleri birer birer ortadan kaldıran maskeli bir katilin cinayetlerini anlatan filmi Paul Lynch yönetmiştir. George Mihalka'nın yönettiği "My Bloody Valentine" 20 yıldan beri sevgililer günü kutlanmayan küçük bir madenci kasabasında geçmektedir. 20 yıl önce kutlanan son sevgililer günü dansında maden çökmüş ve geride 4 ölü 1 deli kalmıştır. Kazadan sağ olarak kurtulan çılgın katil yıllar sonra kutlanan partiyi kana bulayacaktır. İlk tren dekorlu slasher "Terror Train"de (bir Kanada filmi daha) üniversiteli gençler yıllar evvel yapılan bir eşek şakasının acısını çıkaran bir manyağın kurbanı olurlar. Roger Spottiswoode'un yönettiği Jamie Lee Curtis'li filmi Stanley Kubrick'in çalışma arkadaşlarından John Alcott görüntülemiştir; sihirbaz David Copperfield'ın kısa bir rolü vardır. Bir diğer eşek şakalı

Slasher • Curtains (Perdeler)

Slasher • Die Säge des Todes (Ölüm Testeresi)

film "Slaughter High" (Katliam Okulu) üç yönetmene sahip olmasına karşın asgari bir sinema duygusundan bile yoksundur. Konu, yıllar sonra buluşan bir grup eski liselinin çevresinde gelişir. Lise yıllarında yaptıkları bir eşek şakası yüzünden arkadaşlarının birinin yüzü nitrik asitle yanmıştır; gençler joker maskeli bir manyak tarafından teker teker katledilecektir. "Halloween"in yapımcısı Irvin Yablans'ın finanse ettiği "Hell Night" video kasetler sayesinde geniş bir izleyici kitlesiyle buluşma şansını yakalamıştır. Geçmişte kanların aktığı terk edilmiş bir villada geceleme gafletinde bulunan liseli gençlerin katledildiği filmi eski gay porno yönetmeni Tom DeSimone çekmiştir; sempatik Linda Blair başroldedir. Dağıtımını Warner Bros'un yaptığı "Eyes of a Stranger"da apartman komşusunun Miami'yi dehşete boğan tecavüzcü bir katil olduğundan kuşkulanan bir televizyon sunucusu tehlikeli bir kedi fare oyununu başlatır. Tom Savini'nin pek çok *gore* efekti makaslanmıştır. Belçika doğumlu Richard Ciupka'nın Jonathan Stryker takma adıyla yönettiği (filmdeki karakterlerden birinin adı) "Curtains"da oyuncu seçmeleri için bir yönetmenin dağlık evine davet edilen 6 güzel aktris, cadı maskeli bir katilin hışmına uğrar... 1980'de çekilmesine karşın 1983'de vizyona giren filmin oyuncu kadrosu Samantha Eggar, John Vernon, Michael Wincott, Linda Thorson, Lynne Griffin ve Maury Chaykin gibi deneyimli isimlerden oluşmaktadır.

80'lerde sinema salonlarını kaplayan slasher dalgası etkisini giderek azaltarak 80 sonlarına dek sürmüştür. Gerçeküstü ve absürd imgeleriyle standart slasher'lardan ayrılan Wes Craven'ın "A Nightmare on Elm Street"i (Elm Sokağında Kabus-1984) Michael Myers (Halloween) ve Jason Voorhees (13. Cuma) gibi ölmek bilmeyen efsanevi bir seri katilin daha doğuşunu müjdelemiştir: Freddy Kruger. Genç kurbanlarını uykuya daldıkları anda avlayan hayalet katil Kruger'in espri anlayışı öbür psikopatlara göre çok daha gelişmiştir. Craven'ın daha önce çektiği "Deadly Blessing" (Ölümcül Kutsama-1981) kimi gerçeküstü sahneleriyle (küvetteki yılan, kabuslardaki örümcek) "A Nightmare on Elm Street"in habercisi olmuştur. Teknolojik nimetlerden faydalanmayı yadsıyan ve hala 18. yüzyılı yaşayan Amish benzeri bir cemaatin hüküm sürdüğü küçük bir Amerikan kasabasında işlenen faili meçhul cinayetleri konu alan filmde izleyenleri çifte sürprizli bir final beklemektedir. Sharon Stone'un adını jeneriklere yazdırdığı ilk filmidir. Slasher'ların bir diğer atipik ürünü "Tourist Trap" (Turist Tuzağı-1979) mini bütçeli korkunun simge isimlerinden Charles Band'in yapım firması için, David Schmoeller yönetiminde çekilmiştir. Mütevazi prodüksiyon değerlerini sonuna kadar zorlayan bu acayip film Andre de Toth klasiği "House of Wax"in (Mumya Müzesi) modern bir versiyonudur. Arabaları bozulan dört gencin, onlarca mankenin sergilendiği bir yol müzesini işleten tuhaf bir adamın arazisine girmesiyle gelişen olayları konu edinir ve giderek gerçeküstü bir boyut kazanır. Başlangıçta gençlere dostça davranan adam (Chuck Connors) sonra telekinetik güçleriyle mankenleri gençlere yönlendirir; canlanan mankenler gençleri birer birer ortadan kaldırır... İtalyan besteci Pino Donaggio'nun Avrupa esintileri taşıyan, nefis müzikleri ve şaşırtıcı özel efektleriyle akıllarda kalan "Tourist Trap" David Schmoeller'in ilk ve en iyi filmidir.

Avrupa'dan slasher sinemasına yapılan sınırlı katkı içinde özellikle Joe D'Amato, Jesús Franco, Juan Piquer Simon, Lucio Fulci, Ovidio Assonitis ve Romano Scavolini'nin filmleri dikkat çekicidir. İtalyan istismar ustası Joe D'Amato ya da gerçek adıyla Aristide Massaccesi'nin "Halloween"i taklit etmekte herhangi bir beis görmediği kan banyosu filmi "Rosso sangue"de (Kan Kırmızı-1981) genetik bir deneyin ürünü olan canavar bir katil küçük bir kasabayı matkaplı, testereli, baltalı cinayetleriyle kana bular...Bu arada bir rahip gölge gibi kendisini izlemektedir. Lucio Fulci'nin "Lo squartatore di New York"u (New York Karındeşeni-1982) "Rosso sangue"deki hastalıklı cinayetlerle yarışabilecek gaddarlıkta ölüm sahneleri (Donald Duck sesiyle konuşan bir cani genç kadınları rastgele katleder) barındırmaktadır. Fulci'nin çoğu filminde olduğu gibi kadınlara yönelik inanılmaz bir şiddet gösterisi vardır. Jesús Franco'nun Alman sermayeli "Die Saege des Todes"inde (Ölüm Testeresi-1981) İspanyol dil okuluna gelen kız öğrenciler kesilip biçilirken, istismar sinemacısı Juan Piquer Simon'un "Mil gritos tiene la noche"sinde (Gecenin Bin Çığlığı-1982) üniversiteli kızlar katledilmiştir. Gişe rekortmeni korkuların İtalyan taklitleriyle adını duyuran Ovidio Assonitis furyaya Savannah, Georgia'da çektiği "There Was a Little Girl"le (Küçük Bir Kız Varmış-1981) dahil olmuştur; filmin konusu sağır- dilsiz çocukların eğitimiyle ilgilenen bir öğretmen ve akıl hastanesinden kaçan psikopat kız kardeşinin çevresinde gelişir. Kadın cinayet üstüne cinayet işler; psikopatlıkta kadından aşağı kalmayan bir din adamı ona yataklık yapar. Film, bir Rottweiler'ın hunharca öldürüldüğü sahneyle hayvanseverlerin kabusu olmuştur. İtalyan korkusunun kıyıda köşede kalmış isimlerinden Romano Scavolini'nin A. B. D. de çektiği "Nightmare"deki (Karabasan-1981) kanlı cinayetlerde ise cinsiyet eşitliği (4 erkek ve 4 kadın) sağlanmıştır. Vahşet ve kan ortalamasıyla Amerikan slasher'larını gölgede bırakan bu filmlerin tümü zamanında ya sansürlenmiş ya da tamamıyla yasaklanmıştır.

Wes Craven'ın 1995 tarihli slasher parodisi "Scream"de

(Çığlık) 80'lerin popüler ürünleri zekice yazılmış esprili bir senaryoyla (Kevin Williamson) yad edilir. Korku filmleri tutkunu hayalet maskeli bir psikopatın cinayetlerini konu edinen bu gişe rekortmeni film acemi yönetmenlerin kamera arkasına geçtiği bir dizi niteliksiz yapıma zemin hazırlamıştır. 1997 2001 arasında piyasaya sürülen neo slasher'lar "I Know What You Did Last Summer" (Geçen Yıl Ne Yaptığını Biliyorum), "I Still Know What You Did Last Summer" (Geçen Yıl Ne Yaptığını Hala Biliyorum), "Urban Legend" (Gerçek Efsaneler) ve "Valentine" (Ölümcül Bedel) büyük stüdyolarından destek almalarına karşın 80'lerdeki küçük bütçeli benzerlerini bile aratmışlardır. Alt türün bayatlamış klişelerinden bol bol nasibini alan "I Know What You Did Last Summer"ın konusu her zamanki gibi günahkar gençlerin etrafında şekillenmektedir. Mezuniyetlerin kutlayan dört arkadaş gece yarısı, ıssız bir yolda birine çarparlar ve polise gitmek yerine cesedi göle atarlar. Aradan bir yıl geçmiş ve gençlerin yolları ayrılmıştır. Aynı günlerde, kazadan haberdar olan esrarengiz birinden *Geçen Yıl Ne Yaptığınızı Biliyorum* notu yazılı mektuplar alan gençler daha sonra eli kancalı, siyah yağmurluklu bir katilin hedefi olurlar. İlkinden bile itici olan devam filmi "I Still Know What You Did Last Summer"da gizemli katil ilk seferde canlarını kurtarmayı başaran gençlerin izini Bahamalar'daki bir otele kadar sürer. Çocukları bile korkutmayacak basitlikte, mantık dışı bir hikayeye sahip olan "Urban Legend" bir üniversite kampüsünde işlenen cinayetleri konu almaktadır. Aynı yönetmenin (Jamie Blanks) çektiği "Valentine" ise tatil günü izlekli slasher'ların türetilmiş uzantılarından biridir.

Daha yeni tarihli alt tür örneklerinden "Wrong Turn"-de (Korku Kapanı-2003) dağlık bir bölgede yollarını kaybeden gençler, mutasyona uğramış yamyamların tuzağına düşerler. Kırsal bölgelerin cehenneme dönüştüğü "The Texas Chainsaw Massacre", "Deliverance" ve "The Hills Have Eyes"ın etkileri çok açıktır bu vasat filmde... İngiltere'den gelen "Long Time Dead" (Öldüren Oyun-2002) alt türün bildik numaralarını doğaüstü motiflerle (bir grup genç çağırdıkları kötü ruhun kurbanı olur) bezerken Fransız yönetmen Alexandre Aja'nın Romanya'da çektiği "Haute Tension" (Yüksek Tansiyon-2003) yoğun vahşet içeren sahneleriyle 80'lere selam yollamıştır. Filmin kişilik bölünmesine vurgu yapan sürprizli hikayesi (İki yakın kız arkadaşın hafta sonunu geçirmek için geldikleri çiftlik evi psikopat bir seri katil tarafından basılır. Katil kızlardan birinin ailesini katleder ve sonra genç kızı kaçırır. Arabasıyla katilin peşine düşen diğer genç kız korkunç olaylara tanıklık eder. Ama gerçekten böyle bir katil var mıdır?) son derece gerilimlidir; cinayet sahneleri ise *gore* filmleri tutkunlarını memnun etmek için İtalyan makyaj ustası Giannetto De Rossi tarafından özel olarak tasarlanmıştır. Slasher filmlerine farklı bir dokunuş İngiliz Christopher Smith'den gelmiştir. Smith'in korkuyla komediyi tam dozunda harmanlayan "Severance"ında (Kanlı Mesai-2006) çalıştıkları şirket tarafından Macaristan kırsalına gönderilen ve orada çeşitli tuzakların döşendiği bir ormanda katledilen yupilerin hikayesi anlatılır.

- **SEÇME SLASHER FİLMLERİ**
- 1974 - **BLACK CHRISTMAS** (Kara Noel) **Yön.** Bob Clark, **Sen.** Roy Moore, **Yap.** Bob Lark, Gerry Arbeid, **Gör. Yön.** Reginald Morris, **Müz.** Carl Zittrer, **Oyn.** Olivia Hussey, Keir Dullea, Margot Kidder, John Saxon, Marian Waldman, Andrea Martin, Art Hindle, James Edmond. (Kanada)
- 1976 - **SCHIZO** (Şizofren) **Yön. & Yap.** Pete Walker, **Sen.** David McGillivray, **Gör. Yön.** Peter Jessop, **Müz.** Stanley Myers, **Oyn.** Lynne Frederick, John Leyton, John Fraser, Stephanie Beacham, Jack Watson. (İngiltere)
- **COMMUNION** (Komünyon) **Yön.** Alfred Sole, **Sen.** Alfred Sole, Rosemary Ritvo, **Yap.** Richard Rosenberg, **Gör. Yön.** John Friberg, Chuck Hall, **Müz.** Stephen Lawrence, **Oyn.** Linda Miller, Mildred Clinton, Paula Sheppard, Jane Lowry, Brooke Shields, Niles McMaster, Rudolph Willrich. (ABD)
- 1978 - **THE TOOLBOX MURDERS** (Takım Kutusu Cinayetleri) **Yön.** Dennis Donnelly, **Sen.** Neva Friedenn, Robert Easter, Ann Kindberg, **Yap.** Tony Di Dio, **Gör. Yön.** Gary Graver, **Müz.** George Deaton, **Oyn.** Cameron Mitchell, Pamelyn Ferdin, Tim Donnelly, Wesley Eure, Nicolas Beauvy. (ABD)
- **HALLOWEEN** (Yabancı) **Yön.** John Carpenter, **Sen.** Debra Hill, John Carpenter, **Yap.** Debra Hill, **Gör. Yön.** Dean Cundey, **Müz.** John Carpenter, **Oyn.** Donald Pleasence, Jamie Lee Curtis, Nancy Loomis, P. J. Soles, Charles Cyphers, Kyle Richards, Brian Andrews, Tony Moran. (ABD)
- **THE REDEEMER: SON OF SATAN!** (Kurtarıcı: Şeytanın Oğlu) **Yön.** Constantine S. Gochis, **Sen.** William Vernick, **Yap.** Sheldon Tromberg, **Gör. Yön.** John Beymer, **Müz.** Phil Gallo, Clem Vicari Jr., **Oyn.** Damien Knight, Jeanetta Arnette, Nick Carter, Nikki Barthen, T. G. Finkbinder, Gyr Patterson, Michael Hollingsworth. (ABD)
- 1979 - **TOURIST TRAP** (Turist Tuzağı) **Yön.** David Schmoeller, **Sen.** J. Larry Carroll, David Schmoeller, **Yap.** Leonard Baker, Charles Band, J. Larry Carroll, **Gör. Yön.** Nicholas Josef Von Sternberg, **Müz.** Pino Donaggio, **Oyn.** Chuck Connors, Jocelyn Jones, Jon Van Ness, Robin Sherwood, Tanya Roberts, Dawn Jeffory, Keith Mc Dermott. (ABD)
- **WHEN A STRANGER CALLS** (Telefondaki Yabancı) **Yön.** Fred Walton, **Sen.** Steve Feke, Fred Walton, **Gör. Yön.** Donald Peterman, **Müz.** Dana Kaproff, **Oyn.** Carol Kane, Charles Durning, Colleen Dewhurst, Tony Beckley. (ABD)
- **DON'T GO IN THE HOUSE** (Eve Girme!) **Yön.** Joseph Ellison, **Sen.** Joseph Ellison, Ellen Hammill, Joseph Masefield, **Yap.** Ellen Hamill, **Gör. Yön.** Oliver Wood, **Müz.** Richard Einhorn, **Oyn.** Dan Grimaldi, Robert Osth, Ruth Dardick, Bill Ricci, Charlie Bonet. (ABD)
- 1980 - **FRIDAY THE 13TH** (13. Cuma) **Yön. & Yap.** Sean S. Cunningham, **Sen.** Victor Miller, **Gör. Yön.** Barry Abrams, **Müz.** Harry Manfredini, **Oyn.** Betsy Palmer, Adrienne King, Harry Crosby, Kevin Bacon, Laurie Bartham, Mark Nelson, Jeannine Taylor, Robbi Morgan, Peter Brouwer. (ABD)
- **MANIAC** (Manyak) **Yön.** William Lustig, **Sen.** C. A. Rosenberg, Joe Spinell, **Yap.** Andrew Garroni, William Lustig, **Gör. Yön.** Robert Lindsay, **Müz.** Jay Chattaway, **Oyn.** Joe Spinell, Caroline Munro, Gail Lawrence, Kelly Piper, Tom Savini, Sharon Mitchell, Rita Montone, Hyla Marrow. (ABD)

- **PROM NIGHT** (Balo Gecesi) **Yön.** Paul Lynch, **Sen.** William Gray, **Yap.** Peter R. Simpson, Richard Simpson, **Gör. Yön.** Robert C. New, **Müz.** Paul Zaza, Carl Zittrer, **Oyn.** Leslie Nielsen, Jamie Lee Curtis, Casey Stevens, Robert A. Silverman, Antoinette Bower, Eddie Benton, Michael Tough. (Kanada)
- **HE KNOWS YOU'RE ALONE** (Yalnız Olduğunu Biliyor) **Yön.** Armand Mastroianni, **Sen.** Scott Parker, **Yap.** George Manasse, **Gör. Yön.** Gerald Feil, **Müz.** Alexander Peskanov, Mark Peskanov, **Oyn.** Don Scardino, Caitlin O'Heaney, Elizabeth Kemp, Tom Rolfing, James Rebhorn, Tom Hanks, Lewis Arlt, Patsy Pease. (ABD)
- **TERROR TRAIN** (Dehşet Treni) **Yön.** Roger Spottiswoode, **Sen.** T. Y. Drake, **Yap.** Harold Greenberg, **Gör. Yön.** John Alcott, **Müz.** John Mills-Cockell, **Oyn.** Ben Johnson, Jamie Lee Curtis, Hart Bochner, Sandee Currie, David Copperfield, Derek McKinnon, Timothy Webber. (Kanada - ABD)
- **NEW YEAR'S EVIL** (Yeni Yılın Şeytanı) **Yön.** Emmett Alston, **Sen.** Emmett Alston, Leonard Neubauer, **Yap.** Menahem Golan, Yoram Globus, **Gör. Yön.** Thomas Ackerman, **Müz.** W. Michael Lewis, Laurin Linder, **Oyn.** Roz Kelly, Kip Niven, Chris Wallace, Grant Cramer, Louisa Moritz, Jed Mills. (ABD)
- **ESTIGMA** (Damga) **Yön. & Sen.** José Ramón Larraz, **Yap.** Jesus Balcazar, **Gör. Yön.** Giuseppe Bernardini, **Müz.** Daniele Patucchi, **Oyn.** Christian Borromeo, Helga Liné, Alexandra Bastedo, Craig Hill, Emilio Gutierrez-Caba, Massimo Serrato, Berta Singerman. (İspanya - İtalya)
- 1981 - **MY BLOODY VALENTINE** (Sevgililer Günü Katliamı) **Yön.** George Mihalka, **Sen.** John Beaird, **Yap.** John Dunning, Andre Link, Bob Presner, **Gör. Yön.** Rodney Gibbons, **Müz.** Paul Zaza, **Oyn.** Paul Kelman, Lori Hallier, Neil Affleck, Keith Knight, Cynthia Dale, Helene Udy. (Kanada)
- **HELL NIGHT** (Cehennem Gecesi) **Yön.** Tom De Simone, **Sen.** Randy Feldman, **Yap.** Bruce Cohn Curtis, Irwin Yablans, **Gör. Yön.** Mac Ahlberg, **Müz.** Dan Wyman, **Oyn.** Linda Blair, Vincent Van Patten, Peter Barton, Kevin Brophy, Jenny Neumann, Suki Goodwin. (ABD)
- **EYES OF A STRANGER** (Bir Yabancının Gözleri) **Yön.** Ken Wiederhorn, **Sen.** Eric L. Bloom, Mark Jackson, **Yap.** Ronald Zerra, **Gör. Yön.** Mini Rojas, **Müz.** Richard Einhorn, **Oyn.** Lauren Tewes, Jennifer Jason Leigh, John Di Santi, Peter Du Pre, Gwen Lewis, Kitty Lunn. (ABD)
- **NIGHT SCHOOL** (Gece Okulu) **Yön.** Ken Hughes, **Yap.** Ruth Avergon, **Yap.** Lary Babb, Ruth Avergon, **Gör. Yön.** Mark Irwin, **Müz.** Brad Fiedel, **Oyn.** Rachel Ward, Leonard Mann, Drew Snyder, Joseph R. Sicari, Nicholas Cairis. (ABD)
- **GRADUATION DAY** (Mezuniyet Günü) **Yön.** Herb Freed, **Sen.** Anne Marisse, Herb Freed, **Yap.** David Baughn, Herb Freed, **Gör. Yön.** Daniel Yarussi, **Müz.** Arthur Kempel, **Oyn.** Christopher George, Patch MacKenzie, Michael Pataki, E. Danny Murphy, Carmen Argenziano, Linnea Quigley. (ABD)
- **FRIDAY THE 13TH PART 2** (13. Cuma 2) **Yön. & Yap.** Steve Miner, **Sen.** Ron Kurz, **Gör. Yön.** Peter Stein, **Müz.** Harry Manfredini, **Oyn.** Amy Steel, John Furey, Kirsten Baker, Adrienne King, Betsy Palmer, Stu Charno. (ABD)
- **THE BURNING** (Yanış) **Yön.** Tony Maylam, **Sen.** Harvey Weinstein, Tony Maylam, Brad Grey, **Yap.** Harvey Weinstein, **Gör. Yön.** Harvey Harrison, **Müz.** Rick Wakeman, **Oyn.** Brian Matthews, Leah Ayres, Brian Backer, Jason Alexander, Larry Joshua, Ned Eisenberg, Holly Hunter, Fisher Stevens. (ABD - Kanada)
- **HAPPY BIRTHDAY TO ME** (Doğum Günüm Kutlu Olsun) **Yön.** J. Lee Thompson, **Sen.** John Saxton, Peter Jobin, Timothy Bond, **Yap.** John Dunning, Andre Link, **Gör. Yön.** Miklos Lente, **Müz.** Lance Rubin, **Oyn.** Melissa Sue Anderson, Glenn Ford, Lawrence Dane, Sharon Acker, Matt Craven, Frances Hyland. (Kanada)
- **FINAL EXAM** (Son Sınav) **Yön. & Sen.** Jimmy Huston, **Yap.** Myron Meisel, John L. Chambliss, **Gör. Yön.** Darrell Catchcart, **Müz.** Gary S. Scott, **Oyn.** Cecile Bagdadi, Joel S. Rice, Ralph Brown, De Anna Robbins, John Fallon. (ABD)
- **HALLOWEEN II** (Cadılar Gecesi II) **Yön.** Rick Rosenthal, **Sen.** John Carpenter, Debra Hill, **Yap.** John Carpenter, Debra Hill, **Gör. Yön.** Dean Cundey, **Müz.** John Carpenter, Alan Howarth, **Oyn.** Jamie Lee Curtis, Donald Pleasence, Charles Cyphers, Lance Guest, Nancy Stephens, Ana Alicia, Leo Rossi. (ABD)
- **JUST BEFORE DAWN** (Şafak Sökmeden) **Yön.** Jeff Lieberman, **Sen.** Mark Arywitz, Gregg Irving, **Yap.** David Sheldon, **Gör. Yön.** Joel King, **Müz.** Brad Fiedel, **Oyn.** George Kennedy, Mike Kellin, Chris Lemmon, Gregg Henry, Jamie Rose, Deborah Benson, Ralph Seymour. (ABD)
- **DIE SÄGE DES TODES** (Ölüm Testeresi) **Yön.** Jesús Franco, **Sen.** Rayo Casablanca, **Yap.** Wolf C. Hartwig, **Gör. Yön.** Juan Soler, **Müz.** Gerhard Heinz, **Oyn.** Olivia Pascal, Christopher Brugger, Nadja Gerganoff, Jasmin Losensky, Corinna Gillwald, Alexander Waechter. (Batı Almanya)
- **DEADLY BLESSING** (Ölümcül Kutsama) **Yön.** Wes Craven, **Sen.** Wes Craven, Glenn M. Benest, Matthew Barr, **Yap.** Patricia Herskovic, Max A. Keller, Micheline H. Keller, **Gör. Yön.** Robert Jessup, **Müz.** James Horner, **Oyn.** Maren Jensen, Jeff East, Sharon Stone, Susan Buckner, Coleen Riley, Lisa Hartman, Lois Nettleton, Ernest Borgnine, Doug Barr, Michael Berryman. (ABD)
- **THERE WAS A LITTLE GIRL** (Küçük Bir Kız Varmış) **Yön.** Ovidio Assonitis, **Sen.** Oliver Hellman (Ovidio Assonitis), Stephen Blakely, Roberto Gandus, Peter Shepherd, **Yap.** Oliver Hellman, Peter Shepherd, **Gör. Yön.** Roberto D'Ettore Piazzoli, **Müz.** Riz Ortolani, **Oyn.** Trish Everly, Michael MacRae, Dennis Robertson, Morgan Hart, Allison Biggers, Edith Ivey. (İtalya)
- 1982 - **VISITING HOURS** (Ziyaret Saatleri) **Yön.** Jean-Claude Lord, **Sen.** Brian Taggert, **Yap.** Brian Taggert, **Yap.** Pierre David, Claude Heroux, **Gör. Yön.** René Verzier, **Müz.** Jonathan Goldsmith, **Oyn.** Michael Ironside, Lee Grant, Linda Purl, William Shatner, Lenore Zann. (Kanada)
- **FRIDAY THE 13TH PART 3: 3D** (13. Cuma 3: 3 Boyutlu) **Yön.** Steve Miner, **Sen.** Martin Kitrosser, Carol Watson, **Yap.** Frank Mancuso Jr. **Gör. Yön.** Gerald Feil, **Müz.** Harry Manfredini, **Oyn.** Dana Kimmell, Paul Kratka, Richard Brooker, Nick Savage, Rachel Howard, David Katims. (ABD)
- **PIECES** (Parçalar) **Yön.** Juan Piquer Simón, **Sen.** John Shadow, Dick Randall, **Yap.** Steve Minasian, Dick Randall, **Gör. Yön.** John Marine, **Müz.** Librada Pastor, **Oyn.** Christopher George, Lynda Day George, Frank Brana, Edmund Purdom, Ian Sera, Jack Taylor. (ABD - İspanya - Porto Riko)
- **DON'T GO IN THE WOODS** (Ormana Girme!) **Yön.** James Bryan, **Sen.** Garth Eliassen, **Yap.** James Bryan, Roberto Gomez, Suzette Gomez, **Gör. Yön.** H. Kingsley Thurher, **Müz.** Hans Zinman, **Oyn.** Jack McClelland, Mary Gail Artz, James Hayden, Angie Brown. (ABD)
- **ALONE IN THE DARK** (Karanlıkta Tek Başına) **Yön. Sen.** Jack Sholder, **Yap.** Robert Shaye **Gör. Yön.** Joseph Mangine,

Müz. Renato Serio, **Oyn.** Jack Palance, Donald Pleasence, Martin Landau, Dwight Schultz, Brent Jennings. (ABD)

THE SLUMBER PARTY MASSACRE (Uyuklama Partisi Katliamı) **Yön.** Amy Holden Jones, **Sen.** Rae Mae Brown, **Yap.** Amy Holden Jones, **Gör. Yön.** Steve Posey, **Müz.** Ralph Jones, **Oyn.** Michelle Michaels, Robin Stille, Michael Villella, Debra Deliso, Andree Honore, Jennifer Meyers, Joseph Alan Johnson, David Millbern, Jim Boyce, Pamela Roylance. (ABD)

1983 **CURTAINS** (Perdeler) **Yön.** Richard Ciupka, **Sen.** Robert Guza Jr, **Yap.** Peter R. Simpson, **Gör. Yön.** Robert Paynter, **Müz.** Paul Zaza, **Oyn.** John Vernon, Samantha Eggar, Linda Thorson, Anne Ditchburn, Michael Wincott, Maury Chaykin, Lynne Griffin, Sandra Warren. (Kanada)

THE FINAL TERROR (Son Dehşet) **Yön.** Andrew Davis, **Sen.** Ronald Shusett, **Yap.** Joe Roth, **Gör. Yön.** Randall Robinson, **Müz.** Susan Justin, **Oyn.** John Friedrich, Adrian Zmed, Rachel Ward, Daryl Hannah, Joe Pantoliano. (ABD)

- **SLEEPAWAY CAMP Yön. & Sen.** Robert Hiltzik, **Yap.** Jerry Silva, Michele Tatosian, **Gör. Yön.** Benjamin Davis, **Müz.** Edward Bilous, **Oyn.** Felissa Rose, Jonathan Tiersten, Mike Kellin, Karen Fields, Katherine Kamhi, Paul De Angelo. (ABD)
- 1984 - **FRIDAY THE 13TH: THE FINAL CHAPTER** (13. Cuma: Son Bölüm) **Yön.** Joseph Zito, **Sen.** Barney Cohen, **Yap.** Frank Mancuso Jr., **Gör. Yön.** Joao Fernandes, **Müz.** Harry Manfredini, **Oyn.** Kimberly Beck, Erich Anderson, Corey Feldman, Barbara Howard, Lawrence Monoson, Crispin Glover, Ted White. (ABD)
- **SILENT NIGHT, DEADLY NIGHT** (Sessiz Gece, Ölümcül Gece) **Yön.** Charles E. Sellier Jr., **Sen.** Michael Hickey, **Yap.** Ira Richard Barmak, **Gör. Yön.** Henning Schellerup, **Müz.** Perry Botkin, **Oyn.** Lilyan Chauvin, Gilmer McCormick, Toni Nero, Linnea Quigley. (ABD)
- **SILENT MADNESS** (Sessiz Çılgınlık) **Yön.** Simon Nuchtern, **Sen.** Nelson De Mille, William Milling, Robert Zimmerman, **Yap.** William Milling, Simon Nuchtern, **Gör. Yön.** Gerald Feil, **Müz.** Barry Salmon, **Oyn.** Belinda Montgomery, Viveca Lindfors, Solly Marx, David Greenan, Sydney Lassick
- 1985 - **FRIDAY THE 13TH: A NEW BEGINNING** (13. Cuma: Yeni Bir Başlangıç) **Yön.** Danny Steinmann, **Sen.** Martin Kitrosser, Danny Steinmann, David Cohen, **Yap.** Timothy Silver, **Gör. Yön.** Stephen Posey, **Müz.** Harry Manfredini, **Oyn.** Anthony Barrile, Suzanne Bateman, Dominick Brascia, Todd Bryant. (ABD)
- 1986 - **APRIL FOOL'S DAY** (1 Nisan) **Yön.** Fred Walton, **Sen.** Danilo Bach, **Yap.** Frank Mancuso Jr. **Gör. Yön.** Charles Minsky, **Müz.** Charles Bernstein, **Oyn.** Jay Baker, Pat Barlow, Deborah Foreman, Lloyd Berry, Clayton Rohner, Amy Steel, Deborah Goodrich. (ABD)
- **FRIDAY THE 13TH PART VI. JASON LIVES** (13. Cuma 6: Jason Yaşıyor!) **Yön. & Sen.** Tom McLoughlin, **Yap.** Don Behrns, **Gör. Yön.** Jon Kronhouse, **Müz.** Harry Manfredini, **Oyn.** Thom Mathews, Jennifer Cooke, David Kagen, Kerry Noonan, Tony Goldwyn, C. J. Graham. (ABD)
- **SLAUGHTER HIGH** (Katliam Okulu) **Yön. & Sen.** George Dugdale, Mark Ezra, Peter Litten, **Yap.** Stephen Minasian, Dick Randall, **Gör. Yön.** Alan Pudney, **Müz.** Harry Manfredini, **Oyn.** Caroline Munro, Simon Scuddamore, Donna Yeager, Gary Martin. (İngiltere - ABD)
- **CAMPING DEL TERRORE** (Dehşet Kampı) **Yön.** Ruggero Deodato, **Sen.** Alex Capone, (Alessandro Capone), David Parker Jr. (Dardano Sacchetti), Luca D'Alisera, **Yap.** Alessandro Fracassi, **Gör. Yön.** Emilio Loffredo, **Müz.** Claudio Simonetti, **Oyn.** Bruce Penhall, Mimsy Farmer, David Hess, John Steiner. (İtalya)
- 1988 - **FRIDAY THE 13TH PART VII: THE NEW BLOOD** (13. Cuma 7: Taze Kan) **Yön.** John Carl Buechler, **Sen.** Manuel Fidello, Daryl Haney, **Yap.** Iain Paterson, **Gör. Yön.** Paul Elliott, **Müz.** Harry Manfredini, **Oyn.** Kane Hodder, Lar-Park Lincoln, Kevin Blair, Terry Kiser. (ABD)
- **HALLOWEEN 4: THE RETURN OF MICHAEL MYERS** (Cadılar Bayramı 4: Michael Myers'ın Dönüşü) **Yön.** Dwight H. Little, **Sen.** Alan B. McElroy, **Yap.** Paul Freeman, **Gör. Yön.** Peter Lyons Collister, **Müz.** Alan Howarth, **Oyn.** Donald Pleasence, Ellie Cornell, Danielle Harris, Beau Starr, George Wilbur, Michael Pataki, Sasha Jenson, Kathleen Kinmont, Jeff Olson. (ABD)
- **ICED** (Buzlu) **Yön.** Jeff Kwitny, **Sen.** Joseph Alan Johnson, **Yap.** Robert Seibert, **Gör. Yön.** Eugene Schugleit, **Müz.** Dan Milner, **Oyn.** Debra Deliso, Ron Kologie, Doug Stevenson, Elizabeth Gorcey. (ABD)
- 1989 - **FRIDAY THE 13TH PART VIII: JASON TAKES MANHATTAN** (13. Cuma 8: Jason Manhattan'ı Ele Geçiriyor) **Yön. & Sen.** Rob Hedden, **Yap.** Randolph Cheveldave, **Gör. Yön.** Bryan England, **Müz.** Fred Mollin, **Oyn.** Todd Shaffer, Kane Hodder, Tim Mirkovich, Tiffany Paulsen, Jensen Daggett, Barbara Bingham. (ABD)
- **CUTTING CLASS** (Okulu Kırmak) **Yön.** Rospo Pallenberg, **Sen.** Steve Slavkin, **Yap.** Donald Beck, Rudy Cohen, **Gör. Yön.** Avi Karpick, **Müz.** Jill Fraser, **Oyn.** Donovan Leitch, Jill Schoelen, Brad Pitt, Roddy McDowall, Martin Mull, Brenda Lynn Klemme, Mark Barnet. (ABD)
- **HALLOWEEN 5** (Cadılar Bayramı 5) **Yön.** Dominique Othenin-Girard, **Sen.** Shem Bitterman, Michal Jacobs, Dominique Othenin-Girard, **Yap.** Ramsey Thomas, **Gör. Yön.** Robert Draper, **Müz.** Alan Howarth, **Oyn.** Donald Pleasence, Ellie Cornell, Matthew Walker, Danielle Harris, Wendy Kaplan, Beau Starr, Don Shanks. (ABD)
- 1990 **DEADLY MANOR** (Ölümcül Malikane) **Yön.** José Ramón Larraz, **Sen. & Yap.** Brian Smedley-Aston, **Gör. Yön.** Toto Trenas, **Müz.** Cengiz Yaltkaya, **Oyn.** Jennifer Delora, Claudia Franjul, Douglas Gowland, Liz Hitchler. (İspanya)
- 1992 - **CANDYMAN** (Şeker Adamın Laneti) **Yön. Sen.** Bernard Rose, **Yap.** Steve Golin, Alan Poul, Sigurjon Sighvatsson, **Gör. Yön.** Anthony B. Richmond, **Müz.** Philip Glass, **Oyn.** Virginia Madsen, Tony Todd, Xander Berkley, Kasi Lemmons, Vanessa Williams, Ted Raimi, De Juan Guy, Carolyn Lowery. (ABD)
- 1996 - **SCREAM** (Çığlık) **Yön.** Wes Craven, **Sen.** Kevin Williamson, **Yap.** Cathy Conrad, Cary Woods, **Gör. Yön.** Mark Irwin, **Müz.** Marco Beltrami, **Oyn.** Neve Campbell, David Arquette, Courteney Cox, Skeet Ulrich, Rose McGowan, Liev Schreiber, Matthew Lillard, Jamie Kennedy, Drew Barrymore. (ABD)
- 1997 - **SCREAM 2** (Çığlık 2) **Yön.** Wes Craven, **Sen.** Kevin Williamson, **Yap.** Marianne Maddalena, **Gör. Yön.** Peter Deming, **Müz.** Marco Beltrami, **Oyn.** Neve Campbell, David Arquette, Courteney Cox, Sarah Michelle Gellar, Jamie Kennedy, Liev Schreiber, Laurie Metcalf, Omar Epps, Rebecca Gayheart, Portia De Rossi, Heather Graham, Jada Pinkett, Elise Neal, Timothy Olyphant. (ABD)
- **UNCLE SAM** (Sam Amca) **Yön.** William Lustig, **Sen.** Larry Cohen, **Yap.** George Braunstein, **Gör. Yön.** James A. Leb-

owitz, **Müz.** Mark Governor, **Oyn.** Leslie Neal, Christopher Ogden, Isaac Hayes, Bo Hopkins, Timothy Bottoms. (ABD)

- **I KNOW WHAT YOU DID LAST SUMMER** (Geçen Yaz Ne Yaptığını Biliyorum) **Yön.** Jim Gillespie, **Sen.** Kevin Williamson, **Yap.** Stokely Chaffin, Erik Feig, Neil H. Moritz, **Gör. Yön.** Denis Crossan, **Müz.** John Debney, **Oyn.** Jennifer Love Hewitt, Sarah Michelle Gellar, Ryan Phillippe, Freddie Prinze Jr, Bridgette Wilson, Anne Heche, Johnny Galecki. (ABD)
- 1998 - **I STILL KNOW WHAT YOU DID LAST SUMMER** (Geçen Yaz Ne Yaptığını Hala Biliyorum) **Yön.** Danny Cannon, **Sen.** Trey Callaway, **Yap.** William S. Beasley, Stokely Chaffin, Erik Feig, Neil H. Moritz, **Gör. Yön.** Vernon Layton, **Müz.** John Frizzell, **Oyn.** Jennifer Love Hewitt, Freddie Prinze Jr., Brandy, Mekhi Phifer, Muse Watson, Jennifer Esposito, Bill Cobs, Jeffrey Combs. (ABD)
- **HALLOWEEN H 20: 20 YEARS LATER** (Korku Bayramı) **Yön.** Steve Miner, **Sen.** Robert Zappia, Matt Greenberg, **Yap.** Paul Freeman, **Gör. Yön.** Daryn Okada, **Müz.** John Ottman, Marco Beltrami, **Oyn.** Jamie Lee Curtis, Josh Hartnett, Adam Arkin, Michelle Williams, LL Cool J, Adam Hann-Byrd, Janet Leigh, Joseph Gordon-Levitt. (ABD)
- **URBAN LEGEND** (Gerçek Efsaneler) **Yön.** Jamie Blanks, **Sen.** Silvio Horta, **Yap.** Gina Matthews, Neil H. Moritz, Michael McDonnell, **Gör. Yön.** James Chressanthis, **Müz.** Christopher Young, **Oyn.** Alicia Witt, Jared Leto, Rebecca Gayheart, Loretta Devine, Tara Reid, Natasha Gregson Wagner, Robert Englund. (Abd)
- 2000 - **SCREAM 3** (Çığlık 3) **Yön.** Wes Craven, **Sen.** Ehren Kruger, **Yap.** Marianne Maddalena, Cathy Konrad, Kevin Williamson, **Gör. Yön.** Peter Deming, **Müz.** Marco Beltrami, **Oyn.** Neve Campbell, David Arquette, Courteney Cox, Lance Henriksen, Patrick Dempsey, Parker Posey, Liev Schreiber. (ABD)
- 2001 - **VALENTINE** (Ölümcül Bedel) **Yön.** Jamie Blanks, **Sen.** Donna Powers, Wayne Powers, Gretchen Berg, Aaron Harberts, **Yap.** Dylan Sellers, **Gör. Yön.** Rick Bota, **Müz.** Don Davis, **Oyn.** Denise Richards, David Boreanaz, Jessica Capshaw, Marley Shelton, Jessica Cauffiel, Fulvio Cecere. (ABD - Avustralya)
- **JASON X Yön.** James Isaac, **Sen.** Todd Farmer, **Yap.** Noel Cunningham, James Isaac, **Gör. Yön.** Derick Underschultz, **Müz.** Harry Manfredini, **Oyn.** Kane Hodder, Lexa Doig, Chuck Campbell, Lisa Ryder, David Cronenberg. (ABD)
- 2002 - **LONG TIME DEAD** (Öldüren Oyun) **Yön.** Marcus Adams, **Sen.** Eitan Arussi, Chris Baker, Daniel Bronzite, Andy Day, **Yap.** James Gay-Rees, **Gör. Yön.** Nic Morris, **Müz.** Don Davis, **Oyn.** Joe Absolom, Lara Belmont, Melanie Gutteridge, Lukas Haas, James Hillier, Alec Newman, Marsha Thomason. (İngiltere - Fransa)
- **HALLOWEEN: RESURRECTION** (Korku Bayramı 2) **Yön.** Rick Rosenthal, **Sen.** Larry Brand, Sean Hood, **Yap.** Paul Freeman, Michael Leahy, **Gör. Yön.** David Geddes, **Müz.** Danny Lux, **Oyn.** Jamie Lee Curtis, Brad Loree, Busta Rhymes, Bianca Kajlich, Sean Patrick Thomas, Tyra Banks. (ABD)
- **SLASH** (Hasat) **Yön.** Neal Sundström, **Sen.** Stephen Ronald Francis, Gus Silber, **Yap.** Amy J. Moore, Paul Raleigh, **Gör. Yön.** Mark Lennard, **Müz.** Neill Solomon, **Oyn.** Adam Woolf, Danny Keogh, Milan Murray, Guy Raphaely. (Güney Afrika)
- 2003 - **WRONG TURN** (Korku Kapanı) **Yön.** Rob Schmidt, **Sen.** Alan B. McElroy, **Yap.** Erik Feig, Stan Winston, Brian J. Gilbert, Robert Kulzer, **Gör. Yön.** John S. Bartley, **Müz.** Elia Cmiral, **Oyn.** Desmond Harrington, Eliza Dushku, Jeremy Sisto, Kevin, Zegers, Emmanuelle Chriqui, Lindy Booth. (ABD)
- **FREDDY VS. JASON** (Freddy Jason'a Karşı) **Yön.** Ronny Yu, **Sen.** Damien Shannon, Mark Swift, **Yap.** Sean S. Cunningham, **Gör. Yön.** Fred Murphy, **Müz.** Graeme Revell, **Oyn.** Robert Englund, Ken Kirzinger, Monica Keena, Jason Ritter. (ABD)
- 2004 - **CAMP SLAUGHTER** (Mezbaha Kampı) **Yön. & Gör. Yön.** Martin Munthe, **Sen.** Alina Warne, **Yap.** Anneli Engström, **Müz.** Thomas Rydell, **Oyn.** Christian Magdu, Karin Bertling, Michael Mannson, Annika Marklund. (İsveç)
- **HAUTE TENSION** (Yüksek Gerilim) **Yön.** Alexandre Aja, **Sen.** Alexandre Aja, Gregory Levasseur, **Yap.** Alexandre Arcady, Robert Benmussa, **Gör. Yön.** Maxime Alexandre, **Müz.** François Eudes, **Oyn.** Cécile de France, Maivenn, Philippe Nahon, Franck Khalfoun, Andrei Finti, Oana Pellea. (Fransa)
- **TOOLBOX MURDERS** (Yeni Çevrim) **Yön.** Tobe Hooper, **Sen.** Jace Anderson, Adam Gierasch, **Yap.** Tony Di Dio, Gary La Poten, Terence S. Potter, Jacqueline Quella, **Gör. Yön.** Steve Yedlin, **Müz.** Joseph Conlan, **Oyn.** Angela Bettis, Brent Roam, Marco Rodriguez, Rance Howard, Juliet Landau, Adam Gierasch. (ABD)
- 2006 - **BLACK CHRISTMAS** (Yeni Çevrim) **Yön.** Glen Morgan, **Yap.** Bob Clark, Marty Adelstein, Marc Butan, Glen Morgan, Scott Nemes, Dawn Parouse, Victor Solnicki, James Wong, **Gör. Yön.** Robert McLachlan, **Oyn.** Katie Cassidy, Michelle Trachtenberg, Mary Elizabeth Winstead, Oliver Hudson, Crystal Lowe, Andrea Martin, Jessica Harmon. (Kanada - ABD)
- **WHEN A STRANGER CALLS** (Yeni Çevrim) **Yön.** Simon West, **Sen.** Jake Wade Wall, **Yap.** John Davis, Wyck Godfrey, Ken Lemberger, **Gör. Yön.** Peter Menzies Jr., **Müz.** James Michael Dooley, **Oyn.** Camilla Belle, Tommy Flanagan, Katie Cassidy, Derek De Lint, Clark Gregg, Tessa Thompson. (ABD)
- **SEVERANCE** (Kanlı Mesai) **Yön.** Christopher Smith, **Sen.** James Moran, Christopher Smith, **Yap.** Jason Mewmark, Finola Dwyer, **Gör. Yön.** Ed Wild, **Müz.** Christian Henson, **Oyn.** Toby Stephens, Claudie Blakley, Andy Nyman, Babou Ceesay, Tim Mc Innery, Laura Harris, Danny Dyer. (İngiltere - Almanya)
- 2008 - **PROM NIGHT** (Yeni Çevrim) **Yön.** Nelson McCormick, **Sen.** J. S. Cardone, **Yap.** Neal H. Moritz, **Gör. Yön.** Checco Varese, **Oyn.** Brittany Snow, Johnathon Schaech, Idris Elba, Jessica Stroup, Kellan Lutz, Jana Kramer, Brianne Davis. (ABD)
- 2009 **FRIDAY THE 13TH** (Yeni Çevrim) **Yön.** Marcus Nispel, **Sen.** Damian Shannon, Mark Swift, **Yap.** Michael Bay, Andrew Form, Brad Fuller, **Gör. Yön.** Daniel Pearl, **Müz.** Steve Jablonsky, **Oyn.** Jared Padalecki, Danielle Panabaker, Amanda Righetti, Travis Van Winkle, Aaron Yoo, Derek Mears, Jonathan Sadowski, Julianna Guill, Ben Feldman, Nana Visitor. (ABD)
- **MY BLOODY VALENTINE** (Yeni Çevrim) **Yön.** Patrick Lussier, **Sen.** Todd Farmer, Zane Smith, **Yap.** Jack L. Murray, **Gör. Yön.** Brian Pearson, **Müz.** Michael Wandmacher, **Oyn.** Jensen Ackles, Jaime King, Kerr Smith, Betsy Rue, Edi Gathegi, Tom Atkins, Kevin Tighe, Bingo O'Malley. (ABD)

- 2011 - **SCREAM 4** (Çığlık 4) **Yön.** Wes Craven, **Sen.** Kevin Williamson, **Yap.** Wes Craven, Kevin Williamson, Iya Labunka, **Gör. Yön.** Peter Deming, **Müz.** Marco Beltrami, **Oyn.** David Arquette, Neve Campbell, Courteney Cox, Emma Roberts, Hayden Panettiere, Anna Paquin, Mary McDonnell. (ABD)

SMITH, CHRISTOPHER (BRİSTOL, 1970) İngiliz yönetmen. Londra metrosunun tünellerinde saklanan Frankenstein benzeri bir yaratıkla kaçma kovalamaca oynayan bir kadının tanık olduğu vahşeti konu alan *gore* filmi "Creep"le (Dehşet Tüneli) piyasaya girmiştir. İlkinin aksine olumlu eleştiriler alan ikinci filmi "Severance"da (Kanlı Mesai) çalıştıkları silah şirketi tarafından ödül olarak Macaristan ormanlarına tatile gönderilen 7 arkadaş kötü sürprizlerle karşılaşırlar. Sonraki tür filmleri "Triangle" (Üçgen) ve "Black Death" (Kara Ölüm) geniş bir izleyici kitlesiyle buluşamamıştır.

- **FİLMOGRAFİ:** Creep (2004) • Severance (2006) • Triangle (2009) • Black Death (2010) • Detour (2016)

Dick Smith

SMITH, DICK (LARCHMONT, NEW YORK 1922 -LOS ANGELES, 2014) Amerikalı makyaj sanatçısı. 1945 yılında NBC televizyonuna giren ve 14 yıl boyunca aralıksız çalışan bu öncü makyaj uzmanı sinemada kendini "Midnight Cowboy" (Geceyarısı Kovboyu), "Little Big Man" (Küçük Dev Adam), "The Godfather" (Baba), "Taxi Driver" (Taksi Şöförü) gibi klasiklerle göstermiştir. Smith meslek yaşamının en yetkin çalışmalarından birini "The Exorcist"de (Şeytan) ortaya koymuştur; "The Hunger" (Açlık), "Altered States" (Gerçeğin Ötesinde), "Scanners" (Tarayıcılar), "The Sentinel" (Gözcü), "Ghost Story" (Hayalet Hikayesi) diğer kayda değer tür çalışmalarıdır.

- **FİLMOGRAFİ:** Misty (1959) • Requiem for a Heavyweight (1962) • The Cardinal (1963) • All the Way Home (1963) • Dark Shadows (1966) • Dr. Jekyll and Mr. Hyde (1968) • Midnight Cowboy (1969) • Little Big Man (1970) • The Godfather (1972) • The Exorcist (1973) • The Godfather Part II (1974) • Taxi Driver (1976) • Marathon Man (1976) • Exorcist II: The Heretic (1977) • The Sentinel (1977) • Altered States (1980) • Ghost Story (1981) • The Hunger (1983) • Amadeus (1984) • Poltergeist III (1988) • Tales from the Darkside: The Movie (1990) • House on Haunted Hill (1999)

SMITH, MADELINE (HARTFIELD, SUSSEX, 1949) İngiliz oyuncu. Sinemaya 1967 yılında adım atan bu bebek yüzlü, düzgün vücutlu aktris 70'lerde Hammer yapımı korkularda ve İngiliz seks komedilerinde gözükmüştür. Hammer filmleri "Taste the Blood of Dracula" (Drakula'nın Kanının Tadı), "The Vampire Lovers" (Vampir Aşıklar), "Frankenstein and the Monster from Hell"de (Frankenstein ve Cehennemden Gelen Canavar) irili, ufaklı roller almış, ayrıca Şekspiryen korku "Theater of Blood" (Kanlı Oyun) ve Bond filmi "Live and Let Die"da (Yaşamak İçin Öldür) oynamıştır. 80'lerde televizyon için çalışmıştır.

- **FİLMOGRAFİ:** Pussycat, Pussycat, I Love You (1970) • Taste the Blood of Dracula (1970) • The Vampire Lovers (1970) • Tam Lin (The Devil's Widow) (1970) • Theater of Blood (1973) • Live and Let Die (1973) • Frankenstein and the Monster from Hell (1974) • Galileo (1975)

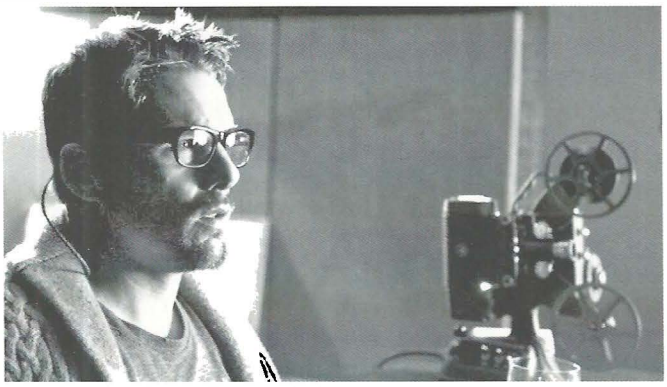
SMITH, MARK L. (?) Amerikalı senaryo yazarı, yönetmen. Snuff filmleri efsanesine yeni bir yorum getiren "Vacancy" (Boş Oda), öncesine dair bir hikaye anlatan "Vacancy 2: The First Cut" (Boş Oda: İlk Kurgu) ve gençlik korkusu "The Hole"un (Mahzen) senaryolarını yazmış, hayaletli "Seance"ı (Seans) hem yazmış hem yönetmiştir.

- **FİLMOGRAFİ:** Seance (Sen. Yön. 2006) • Vacancy (Sen. 2007) • Vacancy 2: The First Cut (Sen. 2008) • The Hole (Sen. 2009) • The Revenant (Sen. 2015) • Martyrs (Sen. 2015)

SNUFF Oynayanların gerçekten işkence gördüğü, tecavüze uğradığı ve öldürüldüğü varsayılan filmlerin genel adıdır. *Snuff* filmlerinin varlığı bugüne kadar kanıtlanamamış ancak bu konuda pek çok söylenti yayılmıştır. Bu tarz filmlerin belli müşteriler için özel olarak üretildiği ve el altından fahiş fiyatlarla satıldığı söylenir. Gerçekliği tartışılan ve neredeyse bir efsaneye dönüşen *snuff* olgusu beyazperdede tedirgin edici filmlere konu olmuştur. İngiliz yönetmen Michael Powell'ın "Peeping Tom"unda (Kadın Katili) sinema sektöründe çalışan travmatik katil kadınları öldürürken kamerasıyla kaydeder, cinayetlerden sonra olay yerine dönerek polis soruşturmalarını filme alır. Zevksiz korkular ve hardcore pornolarla kariyer yapan Michael Findlay'in (1938 - 1977) yönettiği "Snuff" (1976) 1971'de "The Slaughter" adıyla vizyona giren filmin yeniden kurgulanmış versiyonudur; dağıtımcısının uyanıklığıyla gerçek bir snuff filmi gibi pazarlanmıştır; Manson cinayetlerinden esinlenmiş bir hikaye anlatır; final bölümüne gerçek bir öldürme sahnesi eklendiği iddiası kuyruklu bir yalandır. İspanyol yapımı "Tesis"de (Tez) görsel işitsel şiddet üzerine tez hazırlayan Madridli bir sinema okulu öğrencisi, işkence gördükten sonra katledilen genç bir kızın görüntülerini içeren *snuff* videosunu keşfeder ve şiddet filmleri meraklısı

Snuff • Tesis (Tez) • Ana Torrent

Snuff • Sinister (Lanet) • Ethan Hawke

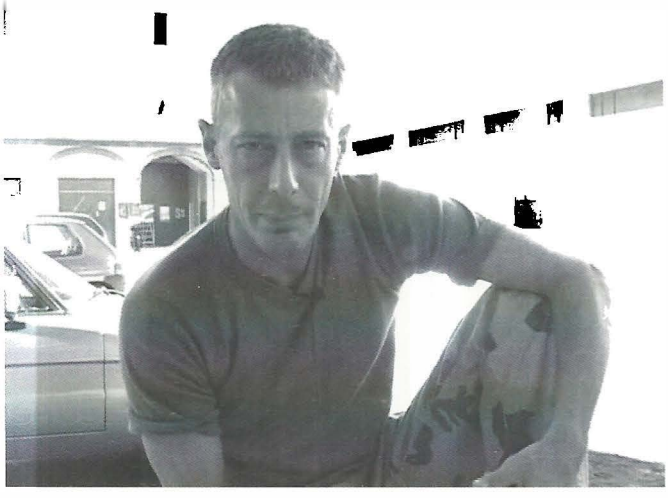
arkadaşıyla birlikte kasetin esrarını araştırır. Joel Schumacher'ın yeraltı porno dünyasının karanlık dehlizlerine uzanan gerilim filmi "8MM"nin konusu yine gizlice çekilmiş bir *snuff* filminin etrafında gelişmektedir. Zengin bir dul ölen kocasının kütüphanesinde vahşice öldürülen genç bir kızın görüntülendiği filmi bulur ve kızın kimliğinin ortaya çıkması için özel bir dedektif tutar... "8MM" gibi porno endüstrisinin acımasızlığına vurgu yapan "Hardcore" ortadan kaybolan kızını ararken yolu *snuff* filmlerle bağlantısı olan tehlikeli bir porno aktörüyle kesişen muhafazakar bir babanın hikayesini anlatır. David Cronenberg'ün "Videodrome"u sadece işkence ve ölüm görüntüleri yayınlayan bir TV kanalını seyrettikten sonra sanrılarla boğuşan televizyon programcısıyla ilgilidir. Belgesel havası verilmiş Belçika filmi "C'est arrive pres de chez vou"da (Sizin Oralarda Meydana Geldi) üç kişilik belgesel film ekibi gözünü kırpmadan adam öldüren seri bir katili adım adım izlerken cinayetlere ortak olur. Macar asıllı Nimrod Antal'ın yönettiği "Vacancy" (Boş Oda) "Psycho"daki Bates Motel'i andıran bir tali yol motelinde konaklamak zorunda kalan bir çiftin hikayesini anlatır. Bu izbe motele daha önce yolu düşenler bir snuff çetesinin işkencelerine maruz kalarak vahşice öldürülmüştür. Odalarındaki televizyonda tesadüfen katliam görüntülerine (kurbanlar öldürülmeden önce filme alınmıştır) tanık olan çift çetenin yeni hedefidir... "The Art of Dying", "Special Effects", "Effects", "The Fun House" gibi B yapımı Amerikan filmleri rol verdikleri genç yıldız adaylarını öldüren şeytani sinemacıları konu almaktadır... Scott Derrickson'un yönettiği "Sinister"da (Lanet) şöhreti kaybolmaya yüz tutmuş gerçek bir suç kitapları yazarı eşi, 10 yaşındaki oğlu ve 7 yaşındaki kızıyla birlikte ağaçlara vahşice asılmak suretiyle katledilen bir ailenin evine taşınır. Yeni kitabı bu acımasız cinayetlerle ilgili olacaktır. Taşınır taşınmaz çatıda bir projektör ve 8 mm'lik filmler bulur; filmlerin her birinde değişik ailelerin dehşet verici yöntemlerle katledildiği görüntüler vardır. Cinayetler değişik şehirlerde işlenmiş ve her aileden bir çocuk kaybolmuştur. Olaylar giderek doğaüstü bir boyut kazanır... Snuff izlekli filmlerin en sert örneği Sırp yönetmen Srdjan Spasojevic'den gelmiştir: "Srpski Film" (Sırp Filmi). Pedofili, nekrofili, hardcore seks ve dayanılmaz şiddet sahnelerini seyircinin gözüne sokan bu aşırılıklar sineması örneği, sanatsal bir seks filminde oynayacağını sanan orta yaşlı bir porno oyuncusunun snuff filmi çekmeye hazırlanan sapkınların tuzağına düşmesini konu edinmektedir.

80'lerde video kasetleri elden ele dolaşan ve *snuff*'la ilgili tartışmaları kızıştıran sahte belgesel serisi "Faces of Death"de çeşitli ölüm sahneleri bir araya getirilmiştir. Belgeselde yer alan işkence ve ölüm sahnelerinin kaynağı belirsizdir ama sonradan çoğunun sahte olduğu anlaşılmıştır. 6 bölümlük bu hastalıklı, sözde belgesel 46 ülkede yasaklanmıştır. Japon menşeli "Guinea Pig" serisinde "Faces of Death"e rahmet okutan iğrençlikte işkence ölüm sahneleri vardır. Dizi, aktör Charlie Sheen tarafından FBI'a şikayet edilmiş, Japon seri katil Tsutomu Miyazeki'ye ilham kaynağı olmuştur.

- **SEÇME FİLMLER:**
- **SNUFF Yön.** Roberta Findlay, Michael Findlay, **Sen.** Roberta Findlay, Michael Findlay, A. Bochin, **Yap.** Jack Brawman, Allan Shackleton, **Gör. Yön.** Roberta Findlay, Roberto Herz Kowicz, **Oyn.** Margarita Amuchastegui, Ana Carro, Liliana Fernandez Bianco, Roberta Findlay, Alfredo Iglesias, Enrique Larratelli, Mirtha Massa, Aldo Mayo. (Arjantin - A BD, 1976)
- **HARDCORE Yön. & Sen.** Paul Schrader, **Yap.** Buzz Feitshans, John Milius, **Gör. Yön.** Michael Chapman, **Müz.** Jack Nitzsche, **Oyn.** George C. Scott, Peter Boyle, Season Hubley, Dick Sargent, Leonard Gaines, David Nichols, Gary Graham. (ABD 1979)
- **EFFECTS Yön. & Sen.** Dusty Nelson, **Yap.** John Harrison, Pasquale Buba, **Gör. Yön.** Carl Augenstein, **Müz.** John Harrison, **Oyn.** John Harrison, Susan Chapek, Joseph Pilato, Bernard McKenna, Debra Gordon, Tom Savini. (ABD 1980)
- **VIDEODROME Yön. & Sen.** David Cronenberg, **Yap.** Claude Heroux, Pierre David, Victor Solnicki, **Gör. Yön.** Mark Irwin, **Müz.** Howard Shore, **Oyn.** James Woods, Sonja Smits, Deborah Harry, Peter Dvorsky, Les Carlson, Jack Creley, Lynne Gorman, Julie Khaner, Reiner Schwartz. (Kanada - ABD, 1983)
- **SPECIAL EFFECTS** (Özel Efektler) **Yön. & Sen.** Larry Cohen, **Yap.** Paul Kurta, **Gör. Yön.** Paul Glickman, **Müz.** Michael Minard, **Oyn.** Zoe Tamerlis, Eric Bogosian, Brad Rijn, Kevin O'Connor, Bill Oland, Richard Greene. (ABD, 1984)
- **THE ART OF DYING** (Ölüm Sanatı) **Yön.** Wings Hauser, **Sen.** Joseph Merhi, **Yap.** Joseph Merhi, Richard Pepin, **Gör. Yön.** Richard Pepin, **Müz.** John Gonzalez, **Oyn.** Wings Hauser, Kathleen Kinmont, Gary Werntz, Mitch Hara, Sarah Douglas, Michael J. Pollard, Sydney Lassick, Angela Rae, Tony Longo, Ona Zee. (ABD, 1991)
- **C'EST ARRIVE PRES DE CHEZ VOU** (Sizin Oralarda Meydana Geldi) **Yön. & Yap.** Remy Belvaux, Andre Bonzel, Benoit Poolverde, **Sen.** Remy Belvaux, Andre Bonzel, Benoit Poolverde, Vincent Tavier, **Gör. Yön.** Andre Bonzel, **Müz.** Jean-Marc Chenut, Laurence Dufrene, **Oyn.** Benoit Poolverde, Jacqueline Poolverde-Pappaert, Nelly Pappaert, Hector Pappaert, Jenny Drye, Malou Madou, Rachel Deman, Willy Vandenbroeck, Valerie Parent. (Belçika, 1992)
- **MUTE WITNESS** (Sessiz Tanık) **Yön. & Sen.** Anthony Waller, **Yap.** Alexander Buchman, Norbert Soentgen, Anthony Waller, **Gör. Yön.** Egon Werdin, **Müz.** Wilbert Hirsch, **Oyn.** Marina Sudina, Fay Ripley, Evan Richards, Alec Guinness, Oleg Yankovsky, Igor Volkov, Sergei Karlenkov. (Almanya- İngiltere - ABD - Rusya, 1994)

- **TESIS** (Tez) **Yön.** Alejandro Amenábar, **Sen.** Alejandro Amenábar, Mateo Gil, **Yap.** José Luis Cuerda, **Gör. Yön.** Hans Burman, **Müz.** Alejandro Amenábar, Mariano Marin, **Oyn.** Ana Torrent, Fele Martinez, Eduardo Noriega, Xabier Elorriaga, Miguel Picazo, Nieves Herranz, Rosa Campillo, Paco Hernandez, Rosa Avila, Olga Margallo. (İspanya, 1996)
- **8MM Yön.** Joel Schumacher, **Sen.** Andrew Kevin Walker, **Yap.** Judy Hofflund, Joel Schumacher, Gavin Polone, **Gör. Yön.** Robert Elswit, **Müz.** Mychael Danna, **Oyn.** Nicolas Cage, Joaquin Phoenix, James Gandolfini, Peter Stormare, Anthony Heald, Catherine Keener, Chris Bauer, Myra Carter, Norman Reedus, Amy Morton, Jenny Powell. (ABD - Almanya, 1999)
- **SNUFF-MOVIE Yön. & Sen.** Bernard Rose, **Yap.** Lisa Enos, Donald Kushner, Pierre Spengler, Brad Wyman, **Gör. Yön.** Bernard Rose, **Müz.** Nigel Holland, Jake Leopold, Matt Schultz, **Oyn.** Jeroen Krabbe, Lisa Enos, Hugo Myatt, Joe Reegan, Teri Harrison. (İngiltere, 2005)

  VACANCY (Boş Oda) **Yön.** Nimrod Antal, **Sen.** Mark L. Smith, **Yap.** Hal Lieberman, **Gör. Yön.** Andrzej Sekula, **Müz.** Paul Haslinger, **Oyn.** Kate Beckinsale, Luke Wilson, Frank Whaley, Ethan Embry, Scott G. Anderson. (ABD, 2007)
- **SRPSKI FILM** (Sırp Filmi) **Yön.** Srdjan Spasojevic, **Sen.** Aleksandar Radivojevic, Srdjan Spasojevic, **Yap.** Srdjan Spasojevic, **Gör. Yön.** Nemanja Jovanov, **Müz.** Sky Wikluh, **Oyn.** Srdan Todorovic, Sergej Trifunovic, Jelena Gavrilovic, Slobodan Bestic, Katarina Zutic, Luka Mijatovic. (Sırbistan, 2010)
- **SINISTER** (Lanet) **Yön.** Scott Derrickson, **Sen.** Scott Derrickson, C. Robert Cargill, **Yap.** Jason Blum, Brian Kavanaugh-Jones, **Gör. Yön.** Christopher Norr, **Müz.** Christopher Young, **Oyn.** Ethan Hawke, Juliet Rylance, Fred Dalton Thompson, James Ransone, Michael Hall D'Addario, Clare Foley, Nick King, Vincent D'Onofrio. (ABD, 2012)

Michele Soavi

SOAVI, MICHELE (MİLANO, 1957) İtalyan yönetmen, senaryo yazarı, oyuncu. İtalyan B sinemasının mutfağında yetişmiş ve yönetmenliğe geçmeden önce Lucio Fulci, Ciro Ippolito, Enzo G. Castellari, Aristide Massaccesi ve Dario Argento filmlerinde aktörlük, kurgucu asistanlığı ve yardımcı yönetmenlik yapmıştır. Argento giallo'su "Tenebrae"nin ikinci asistan yönetmenidir; "Phenomena"nın müzik videosunu ve Dario Argento belgeseli "Il mondo dell'orrore di Dario Argento"yu (Dario Argento'nun Korku Dünyası) yönetmiştir. Soavi'nin ilk konulu filmi "Deliria" (Çılgınca) müzikal bir korku oyununun provaları esnasında tiyatroda kilitli kalan oyuncuları birer birer ortadan kaldıran baykuş maskeli bir manyağın cinayetlerini konu almaktadır. Vahşetin doruğa çıktığı kanlı cinayet sahneleri ve klostrofobik setleriyle dikkat çeken bu küçük bütçeli filmi Dario Argento'nun yazdığı ve finansmanına katkıda bulunduğu "La chiesa" (Kilise) ve "La setta" (Tarikat) takip etmiştir. İlkinde, 16. yüzyılda öldürülen askerlerin toplu mezarları üzerine inşa edilen gotik bir Orta Çağ kilisesinde kapana kısılan insanların ruhları şeytani güçler tarafından zapt edilir. Frankfurt'ta çekilen ikincisi şeytana tapınan bir tarikatın ağına düşen bir öğretmenle ilgilidir. Rupert Everett'in başı zombilerle dertte olan (küçük bir kasabanın mezarlığına gömülen ölüler en fazla bir hafta sonra dirilmektedir) bahtsız bir mezarlık bekçisini canlandırdığı "Dellamorte Dellamore" (Ölüm ve Aşk Hakkında) Soavi'nin bir sonraki filmidir. Soavi, İtalyan korkusunun vahşet geleneğini; çizgi romanların absürd ve mizahi yapısıyla birleştiren (Dylan Dog adlı çizgi romanın yaratıcısı Tiziano Sclavi'nin aynı adlı romanından uyarlanmıştır) "Dellamorte..."nin ardından oğlunun rahatsızlığı nedeniyle sinemaya 5 yıl ara vermiş, 2000'lerde ardı ardına televizyon filmleri çekmiştir.

- **FİLMOGRAFİ:** Il mondo dell'orrore di Dario Argento (1985) • Deliria (1987) • La chiesa (1989) • La setta (1991) • Dellamorte Dellamore (1994) • Uno bianco (TV 2001) • Il testimone (TV 2001) • Francesco (TV 2002) • Ultimo 3 (TV 2004) • Attacco allo stato (TV 2005) • Arrivederci amore, ciao (2006)

SOLE, ALFRED (PATERSON, NEW JERSEY, 1943) Amerikalı yönetmen, yapım tasarımcısı. Yönetmenliğe "Deep Sleep" (Derin Uyku) adlı bir pornoyla adım atan Alfred Sole seri cinayetlerin işlendiği dinsel izlekli slasher "Communion"la (Komünyon) umut vermiş ama arkasını getirememiştir.Tropik bir adada,genç bir kadınla,bir gorilin ilişkilerini işleyen tuhaflık abidesi "Tanya's Island" (Tanya'nın Adası) ve korku filmleri parodisi "Pandemonium"ın (Curcuna) sonrasında yönetmenliğe nokta koymuştur; 90'lardan bu yana televizyon dizilerinde dekoratör olarak çalışmaktadır.

- **FİLMOGRAFİ:** Deep Sleep (1972) • Communion (1976) • Tanya's Island (1980) • Pandemonium (1982)

SOLES, P. J. (PAMELA JAYNE) (FRANKFURT, 1950) Amerikalı oyuncu. Korku klasikleri "Carrie" (Günah Tohumu) ve "Halloween"de (Cadılar Gecesi) hafifmeşrep genç kız tiplemeleriyle seyirci karşısına çıkmış; ilerleyen yıllarda B tipi korkuların abonesi olmuştur.

- **FİLMOGRAFİ:** Blood Bath (1975) • Carrie (1976) • Possessed (TV 1977) • Halloween (1978) • Innocent Prey (1984) • Alienator (1989) • Uncle Sam (1997) • Mirror, Mirror Iv: Reflection (2000) • The Devil's Rejects (2005) • The Tooth Fairy (2006) • Mil Mascaras vs. the Aztec Mummy (2007) • Prank (2008) • Alone in the Dark II (2008) • Eternal (2012)

P. J. Soles

SOMMERS, STEPHEN (INDIANAPOLIS, 1962) Amerikalı yönetmen, senaryo yazarı. Hollywood formüllerini hayata geçiren, bol özel efektli iş filmleriyle popüler olmuştur. Sıradan gençlik filmleriyle kariyerine başlayan Sommers, aksiyon ve korkuyu birleştiren canavar filmi "Deep Rising"le (Derinlikte Dehşet) dikkatleri üzerine çekmiş, eğlenceli "The Mummy"le (Mumya) Hollywood'daki yerini sağlamlaştırmıştır. İlerleyen yıllarda devam filmi "The Mummy Returns" (Mumya Dönüyor), "Dracula"nın vampir avcısı karakteri Abraham Van Helsing'in iyice deforme edildiği "Van Helsing" ve Dean Koontz'un romanından uyarlanan "Odd Thomas"ı yönetmiştir.

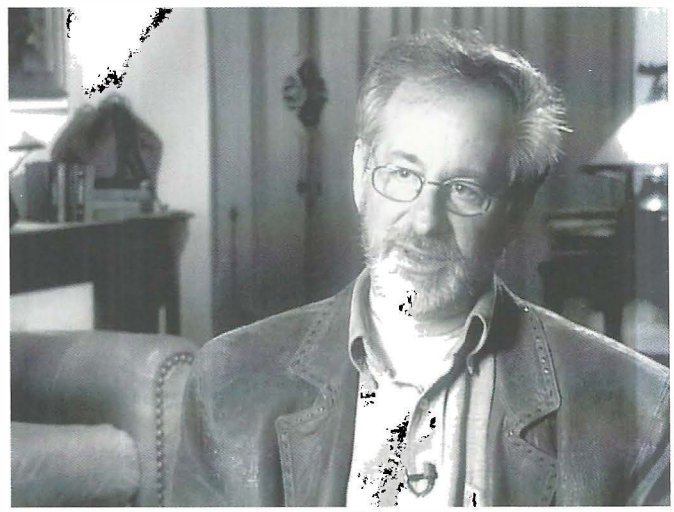
▸ **FİLMOGRAFİ:** Catch Me If You Can (1989) • Adventures of Huck Finn (1993) • The Jungle Book (1994) • Deep Rising (1998) • The Mummy (1999) • The Mummy Returns (2001) • Van Helsing (2004) • G. I. Joe: The Rise of Cobra (2009) • Odd Thomas (2013)

SPIEGEL, SCOTT (MICHIGAN, 1957) Amerikalı yönetmen, yapımcı, senaryo yazarı, oyuncu. Sam Raimi'nin çocukluk ve çalışma arkadaşı olan bu çok yönlü sinemacı "The Evil Dead" (Şeytanın Ölüsü), "Evil Dead II" (Vahşet), "Darkman" (Karanlık Adam), "Drag Me to Hell" (Kara Büyü) filmlerine oyuncu ve senarist olarak katkıda bulunmuş, "From Dusk Till Down 2: Texas Blood Money" (Günbatımından Şafağa 2), "Hostel: Part III" (Otel 3) gibi DVD piyasasına yönelik devam filmlerinde yönetmen koltuğuna oturmuştur.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Evil Dead II (Sen. 1987) • Intruder (Sen. Yön. 1989) • From Dusk Till Down (Sen. Yön. 1999) • 2001 Maniacs (Yap. 2005) • Hostel (Yap. 2005) • Hostel: Part II (Yap. 2007) • Hostel: Part III (Yap. &Yön. 2011)

SPIELBERG, STEVEN (CINCINNATI, OHIO, 1946) Amerikalı yönetmen, yapımcı, senaryo yazarı. Sinema tarihinin en fazla para getiren filmlerinin yaratıcısı ve popüler sinemanın günümüzdeki en önemli temsilcisidir. Çocuk yaşta sinemayla ilgilenen ve babasının hediye ettiği 8 mm'lik kamerayla kısa-orta metrajlı filmler çeken Spielberg, 70'lerin başlarında, henüz yirmili yaşlarındayken Columbo, Marcus Welby, Night Gallery gibi tanınmış TV dizilerini yöneterek deneyim kazanmıştır. Richard Matheson'un "Playboy"da yayınlanan hikayesine dayalı "Duel" (Bela) ve yeni taşındıkları evde doğaüstü tehditle karşı karşıya kalan bir ailenin öyküsünü anlatan "Something Evil" (Şeytani Birşeyler) 70'lerdeki diğer TV çalışmalarıdır. Televizyon için çekilmesine karşın Avrupa sinemalarında ticari gösterime çıkan "Duel"da iş gezisine çıkan kendi halinde bir otomobil sürücüsü, dev bir petrol tankerini solladıktan sonra ölümüne takip edilir. Baştan sona soluksuz izlenen bu gerilim kasırgasının başrollerinde Dennis Weaver ve ona ecel terleri döktüren eski püskü tanker vardır;manyak tanker şoförü film boyunca hiç gözükmemiştir. Senaryosu geleceğin yönetmeni Robert Clouse (Enter the Dragon) tarafından yazılan "Something Evil"de Pensilvanya'daki bir çiftlik evine taşınan 4 kişilik bir aile şeytani bir gücün gazabına uğrar;merhum Sandy Dennis ve Darren McGavin oynamıştır

Deniz üzerine yapılmış en tedirgin edici filmlerden biri olan "Jaws" Steven Spielberg'ü ticari sinemada iddialı konuma getirmiştir; dev bir beyaz köpekbalığının turistik bir sahil kasabasına dadanmasından sonra, üç kişilik bir ekibin (kasabanın polis müfettişi, yerel bir balıkçı ve köpekbalığı uzmanı bilim adamı) takibine alınmasını konu alır; sadece Kuzey Amerika'da 130 milyon civarında gişe yapmıştır. Spielberg 70 ve 80'lerde UFO fenomenine ciddi yaklaşmayı deneyen ama inandırıcı olamayan "Close Encounters of the Third Kind" (Üçüncü Türle Yakınlaşmalar), B sineması klişelerini macera-komedi türlerini harmanlayarak işleyen; Nazilerden mitolijiye, heyecanlı takiplerden doğaüstü olaylara kadar her şeyin çizgi roman mantığında ele alındığı *blockbuster* "Raiders of the Lost Ark" (Kutsal Hazine Avcıları), küçük bir çocukla misafiri olan uzaylının dokunaklı öyküsünü anlatan gişe rekortmeni "E. T.", Afrika kökenli Amerikalıların sempatisini kazanan ilk yetişkin filmi "The Color Purple" (Mor Yıllar), ayrıksı bilim kurgu yazarı J. G. Ballard'ın romanına dayalı "Empire of the Sun" (Güneş İmparatorluğu), romantik fantezi "Always" (Daima) ve Indiana Jones'un devam filmlerini yönetmiştir. "E. T."nin tarihi gişe başarısını geride bırakan dinozorlu "Jurassic Park"la ustası olduğu macera-gerilim sinemasına geri dönen Spielberg 1993'de uzunca bir süredir tasarladığı Nazi soykırım hikayesi "Schindler's List"le (Schindler'in

Steven Spielberg

Listesi) her yıl kıl payı kaçırdığı Oscar ödülünü kucaklamıştır.

Spielberg'ün sonraki filmleri değişik tepkilerle karşılaşmıştır. Terrence Malick'in 2. Dünya savaşı draması "The Thin Red Line"la (İnce Kırmızı Hat) aynı dönemde gösterime giren "Saving Private Ryan" (Er Ryan'ı Kurtarmak) gösterişli çatışma sahneleriyle Malick'in filminden daha popüler olurken ruhani boyutlarıyla fakir kalmıştır. 2000'li yıllara *üretkenlik* sloganıyla giren Spielberg müthiş bir tempoyla çalışmıştır; görkemli setleriyle göz kamaştıran Kubrick mirası "A. I." (Yapay Zeka), suçluların önceden saptanabildiği bir geleceği betimleyen Philip Dick uyarlaması "Minority Report" (Azınlık Raporu) ve yeni çevrim "War of the Worlds" (Dünyalar Savaşı) milenyum başındaki fantastik boyutlu filmleridir.

Steven Spielberg fantezi-korku alanındaki diğer çalışmalarında yapımcı ve senarist olarak hizmet vermiştir. 45 bölümlü TV dizisi "Amazing Stories" (İnanılmaz Öyküler), örümcekli "Arachnophobia" (Örümcek Korkusu), eğlenceli "Gremlins", yeni çevrim "The Haunting"in (Perili Ev) yürütücü yapımcısı; hayaletli ev filmi "Poltergeist"ın (Kötü Ruh) yapımcısı ve senaryo yazarıdır. Ayrıca, kült TV dizisinin sinema versiyonu "Twilight Zone: The Movie"nin (Alacakaranlık Kuşağı) 2. bölümü "Kick the Can"i yönetmiştir.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Duel (TV 1971) • Something Evil (TV 1972) • The Sugarland Express (1974) • Jaws (1975) • Close Encounters of the Third Kind (1977) • Raiders of the Lost Ark (1981) • E. T. (1982) • Indiana Jones And The Temple of Doom (1984) • The Color Purple (1985) • Empire of the Sun (1987) • Indiana Jones and the Last Crusade (1989) • Always (1989) • Hook (1991) • Jurassic Park (1993) • Schindler's List (1993) • Amistad (1997) • Saving Private Ryan (1998) • A. I. (2001) • Minority Report (2002) • War of the Worlds (2005) • Munich (2005) • Indiana Jones and the Kingdom of the Crystal Skull (2008) • The Adventures of Tintin (2011) • War Horse (2011) • Lincoln (2012) • Bridge of Spies (2015)

SPINELL, JOE (NEW YORK, 1936 - NEW YORK, 1989) Amerikalı oyuncu. "The Godfather" (Baba), "Taxi Driver" (Taksi Şoförü) gibi 70'lerin efsane filmlerinde küçük rollerde gözüken Spinell, 80'lerde mini bütçeli korkularda başrol oynamış ve çoğunlukla psikopat kişilikleri yorumlamıştır. Kadınların kafa derilerini yüzen bir caniyi oynadığı "Maniac" (Manyak) en tanınmış tür filmidir. Hiçbir zaman tamamlanmayan "Maniac 2"nin setinde kalp krizinden yaşama veda etmiştir.

▸ **FİLMOGRAFİ:** The Godfather (1972) • The Godfather: Part II (1974) • Taxi Driver (1976) • Rocky (1976) • Cruising (1980) • Brubaker (1980) • The Ninth Configuration (1980) • Maniac (1980) • The Last Horror Film (1984) • Deadly Illusion (1987)

SPLATTER Kanlı makyaj efektlerinin önemli bir işlev üstlendiği, kameranın vahşet ve öldürme sahnelerine saplantılı bir şekilde odaklandığı filmlerin genel adıdır... Splatter, ya da yaygın adıyla *gore* filmlerinde insan bedenine yönelik tüm saldırılar (gırtlak kesme, göz çıkarma, kesici aletlerle parçalara ayırma) herhangi bir kısıtlama olmaksızın grafik ayrıntılarla beyazperdeye taşınır. İsim babalığını Amerikalı sinema yazarı John McCarty yapmıştır; tarihsel referansı Paris'teki ünlü Grand Guignol tiyatrosudur. Gözlerin oyulduğu, kurbanların çeşitli işkenceler gördüğü Grand Guignol gösterileri kanla, şiddetle bütünleşen splatter filmlerinin habercisi olmuştur.

Splatter • Blood Feast (Kanlı Ziyafet)

Japon yönetmen Nobuo Nakagawa'nın 1960 tarihli tuhaflık abidesi "Jigoku" (Cehennem) ilk splatter filmi olarak lanse edilse de alt türün popüler örnekleri Amerikalı yönetmen Herschell Gordon Lewis ve yapımcı Dave Friedman işbirliğiyle gerçekleştirilmiştir. Avam ve tiksindirici Lewis filmleri özellikle kadın bedenine yönelik fiziksel şiddeti (kollar, bacaklar ve gövdeler parçalara ayrılır) abartılı sahnelerle ön plana çıkarmıştır. Soft pornolarla başladığı kariyerini "Blood Feast" (Kan Ziyafeti), "2000 Maniacs!" (İki Bin Manyak), "A Taste of Blood" (Kanın Lezzeti), "The Gore-Gore Girls" (Gore-Gore Kızları) gibi açık hava sinemalarında oynayan pespaye filmlerle sürdüren Lewis bazı çevrelerde halen kült yönetmen muamelesi görmektedir.

70'lerden 80'lere uzanan, korkunun moda olduğu yıllarda aşırı kan-şiddet içeren filmler yeniden gündeme gelmiştir. Ancak, bu kez beyazperdeye yansıyan Lewis filmlerinin ilkellikleri değil, teknoloji ürünü özel efektlerin egemen olduğu bir sinema anlayışıdır. Efekt sanatçılarının

Splatter • Rosso sangue (Kan Kırmızı)

Splatter • Lo sqaurtatore di New York (New York Karındeşeni) • İtalyan lobi kartı

sınır tanımayan çılgınca fantezileri, yönetmenlerin yaratıcı düşünceleriyle birleşince ortaya kimi zaman dayanılmaz filmler çıkmıştır. Entelektüel bir splatter sinemacısı konumundaki Hollywood muhalifi George Romero'nun makyaj efekt sanatçısı Tom Savini'yle yaptığı işbirliği yukarıdaki tanımızı doğrular niteliktedir. Birçok sahnesi makaslanarak gösterilen, bazı ülkelerde ise yasaklanan alegorik "Dawn of the Dead" (Ölülerin Şafağı) kolların, bacakların, kafaların havalarda uçuştuğu anarşik bir zombi filmidir. Seyircinin midesini ağzına getirecek grafik şiddet görüntüleriyle dolu bu tartışmalı çalışmanın ardından Romero devam filmi "Day of the Dead"de (Ölülerin Günü) apokaliptik kanlı gösterisini bir kez daha yinelemiştir. Bilim Kurgu-korku şaheserleri "Alien" (Yaratık) ve "The Thing"de (Şey) makyaj sanatçıları inanılmaz efekt gösterileriyle gövde gösterisi yaparlar. Sam Raimi'nin çılgın tempolu "The Evil Dead" (Şeytanın Ölüsü), Peter Jackson'un komik "Braindead"inde (Beyin Ölümü) kafalar, kollar, bacaklar yine kopmuş ve kan yine oluk oluk akmıştır. "Friday the 13th" (13. Cuma), "Blood Diner" (Kanlı Restoran), "Maniac" (Manyak), "Mother's Day" (Anneler Günü), "Graduation Day" (Mezuniyet Günü), "Final Exam" (Son Sınav) gibi 80'lerin küçük bütçeli korkuları şiddeti anlamsızca yücelten sinema anlayışlarıyla H. G. Lewis çizgisine yakındır. Bir diğer Lewis hayranı Frank Henenlotter'ın neredeyse bedavaya çektiği "Basket Case" (Sepetteki Ölüm), "Brain Damage" (Beyin Hasarı) ve "Frankenhooker" kan ve mizahı grotesk bir anlayışla birleştirmiştir. Tiyatro kökenli Stuart Gordon'un H. P. Lovecraft hikayelerinden sinemaya aktardığı "Re Animator" (Diriltici) filmi de mizahi bir bakış açısına sahip splatter filmlerinden biridir. "Re Animator'un yapımcısı Brian Yuzna ilk kez yönetmen koltuğuna oturduğu "Society"le (Sosyete) midesi sağlam olan izleyicileri bile test edecektir. Sosyetik bir ailenin 17 yaşındaki oğlunun, anne-babası ve kız kardeşinin farklı bir türe ait olduğunu dehşetle keşfetmesini grafik ve bir o kadar da acayip şiddet sahneleri eşliğinde anlatan "Society" 80'lerin gözden kaçan filmlerinden biridir. "Last House on the Left" (Soldaki Son Ev), "Deliverance" (Kurtuluş) ve "Taxi Driver"a (Taksi Şoförü) öykünen "Mother's Day"de okul günlerini yad etmek için buluşan üç genç kız ormanın derinliklerinde oturan manyak bir ailenin saldırısına uğrar. Biri ölür diğerleri intikam için geri gelir. Eski pornocu Charles Kaufman'ın yönettiği bu niteliksiz Troma filmi elektrikli bıçakla işlenen fecaat bir cinayet sahnesi barındırmaktadır.

Tuhaf bir çelişki: Koyu Katolik İtalya 70 ve 80'lerde en

Splatter • A'la Interieur (İçerde) • Alysson Paradis

kanlı korku filmlerini üreten Avrupa ülkesidir. *Gore* efektleri ilk kez Mario Bava'nın "Reazione a catena"sında (Kanlı Körfez) şok edici bir gerçeklikle kullanılmıştır. Bu filmdeki karakterlerin hemen hepsi (çocuklar da dahil) gözlerini kırpmadan adam öldüren canilerden oluşmaktadır. Dario Argento'nun "Profondo rosso" (Derin Kırmızı), "Suspiria", "Inferno" (Cehennem) ve "Tenebrae"; Lucio Fulci'nin "Zombi 2", "Paura nella città dei morti viventi" (Yaşayan Ölüler Şehrinde Korku), "L'aldila" (Öteki Taraf), "Quella villa accanto al cimitero" (Mezarlığın Yanındaki Ev), "Lo squartatore di New York" (New York Karındeşeni) filmlerinde kan-vahşet oranı ortalamanın hayli üzerindedir. Bava, Argento, hatta Fulci şiddeti sanatkar bir gözle estetize ederken, İtalyan korkusunun zanaatkar kesimi de boş durmamıştır. Bu kesimin önde gelen yönetmenlerinden Bruno Mattei (Virüs), Mario Landi (Venedik'te Giallo), Claudio Fragasso (Ölümden Sonra) bayağı ürünlerle seyirci karşısına çıkmışlardır.

Seks ve şiddeti tabu tanımayan kışkırtıcı bir anlayışla görselleştiren Takashi Miike Japonya'nın *gore* alanındaki en önemli temsilcisidir. Miike'nin ince bir kara mizahla örülü, manga kültüründen beslenen tuhaflık abidesi filmlerinde saplantılı bir şiddet tutkusu vardır. Japon sinemacının geniş kitlelerce izlenen nadir filmlerinden "Odishon"da (Ölüm Provası) psikopat kadın kahraman, tuzağa düşürdüğü film yapımcısının ayaklarını piyano teliyle keser... Sadistik yakuza filmi "Koroshiya 1"in bir sahnesinde et çengelleriyle tavana asılmış bir adamın üzerine kızgın yağ dökülür.

Korkunun anavatanı Almanya'da Jörg Buttgereit, Andreas Schnaas ve Olaf Ittenbach'ın *gore* filmleri kısıtlı bir izleyici kitlesinin ilgisine mazhar olmuştur. Buttgereit'ın ölü bedenlerle oynaşan sapkın bir çiftin fantezilerini konu alan depresif "Nekromantik"inde evin erkeği bir kediyi öldürdükten sonra kanıyla banyo yapar; bir tavşan canlı canlı katledilir; bir otopsi sahnesinde iç organlar ortalığa saçılır. Hamburglu Andreas Schnaas polisten kaçan yamyam bir psikopatın vahşi cinayetlerini anlatan "Violent Shit" (!) serisiyle akıllara durgunluk veren bir performans sergilerken Olaf Ittenbach aşırılıkta ondan aşağı kalmamıştır. Yıllardır korkuyla arası pek hoş olmayan Fransa 2000'lerde genç yönetmenlerin *gore* filmleriyle gerçek bir patlama yapmıştır. "Haute tension" (Yüksek Tansiyon), "À l'interieur" (İçeride), "Martyrs" (İşkence Odası), "Dans ma peau" (Derimin Altında), "Frontiere(s)" (Sınır(da) hardcore korku alanında ABD'li benzerlerine ciddi anlamda kafa tutan filmlerdir. Alexander Bustillo - Julien Maury ikilisinin yönettiği "À l'interieur" (İçeride) 80 dakikalık süresinin yaklaşık dörtte üçünü asap bozan aşırı vahşet sahnelerine ayırmıştır. Filmin konusu, hastaneye yatmak üzere hazırlanan karnı burnunda bir kadınla, evine zorla giren ve bebeğini isteyen psikopat bir kadının çevresinde gelişmektedir. Xavier Gens'in "Frontiere(s)"ında bir grup hırsız sınırı geçmeye çalışırken neo Nazilerin işlettiği bir otele sığınır. Tabii ki kan ve gözyaşı onları beklemektedir. Alexandre Aja'nın "Haute tension"unda Alexia ve Marie adlı iki kız arkadaş hafta sonunda ders çalışmak için Alexia'nın sayfiye evine giderler. Gece çöktüğünde eve giren bir katil Alexia'nın ailesini katleder, genç kızı kaçırır. Marie arkadaşını kurtarmaya çalışırken olaylar sürprizli bir şekilde gelişir. François Ozon filmlerinden tanıdığımız aktris-yönetmen Marina de Van'ın arthouse korkusu "Dans ma peau"da ayağını yaralayan bir kadın ilerleyen günlerde saplantılı bir tutkuyla vücudunu delik deşik eder... Gözleri açık izlemenin neredeyse imkansız olduğu, aşırı derecede depresif bir filmdir "Dans ma peau"... Bu filmlerin arasında en etkileyici olanı "Martyrs" ise ebedi yaşamın gizini keşfetmek için kaçırdıkları genç kadınlara inanılmaz işkenceler yapan bir tarikatla ilgilidir.

Daniel Stamm • The Last Exorcism (Son Ayin) • Ashley Bell

STAMM, DANIEL (HAMBURG, 1976) Alman yönetmen. Almanya'da doğup büyüyen, ABD'de kariyer yapan Stamm *cinema verite* tarzı sahte belgesellerle isim yapmıştır. İlk çalışması "A Necessary Death" (Gerekli Bir Ölüm) intiharlarla ilgili belgesel hazırlayan bir film ekibiyle ilgilidir. Sonraki filmi "The Last Exorcism" (Son Ayin) daha popüler olmuştur; bir çiftlik evinde şeytan çıkarma ayini gerçekleştiren inançsız bir rahip ve olup bitenleri filme alan belgesel ekibinin yaşadıklarını anlatır. Ayrıca, Tayland yapımı bir korku gerilim filminin yeni çevrimi olan "13 Sins"i (13 Günah) yönetmiştir.

▸ **FİLMOGRAFİ:** A Necessary Death (2008) • The Last Exorcism (2010) • 13 Sins (2013) • Intruders (TV 2014)

STANLEY, RICHARD (FISH HOEK, 1966) Güney Afrikalı yönetmen.Henüz 20'li yaşlarında "Terminator"ı model alan, post apokaliptik "Hardware" (Canavar Robot) ve çöllerde insan avına çıkan mistik bir seri katilin maceralarını konu edinen "Dustdevil" (Çöl Şeytanı) filmlerini yönetmiştir.40 milyon dolar bütçeli ilk stüdyo filmi "The Island of Dr. Moreau"nun (Dr. Moreau'nun Adası) setinden dört iş günü bitiminde kovulmuş;kalan çekimleri ünlü yönetmen John Frankenheimer tamamlamıştır. Bu tatsız deneyimin sonrasında stüdyoların kara listesine giren Güney Afrikalı sinemacı uzun metrajlı film çekme olanağı bulamamıştır. 2000'lerde kısa metrajlı filmler ve belgesellerle meşgul olan Stanley'in *voodoo* büyüsüyle ilgili belgeseli "The White Darkness" (Beyaz Karanlık) çeşitli festivallerde gösterilmiştir.Ayrıca, korku antolojileri "The Theater Bizarre" (Kanlı Tiyatro) ve "The Profane Exhibit"in (Kafirlerin Sergisi) birer bölümünü yönetmiştir.

- **FİLMOGRAFİ:** Hardware (1990) • Dustdevil (1992) • Brave (1994) • The Secret Glory (2001) • The White Darkness (2002) • The Profane Exhibit (2013)

STECKLER, RAY DENNIS (1938 - 2009) Amerikalı yönetmen, yapımcı, oyuncu, senaryo yazarı. Las Vegas merkezli çalışan Steckler ucuz bütçeli korkudan, pornografik korkuya kaymış ve bu tarzda bir düzineden fazla film yönetmiştir.

- **FİLMOGRAFİ:** Diabolical Dr. Voodoo (1964) • The Thrill Killers (1964) • Sintia, the Devil's Doll (1968) • Sacrilege (1971) • The Mad Love Life of a Hot Vampire (1971) • The Horny Vampire (1971) • Blood Shack (1971) • Sexorcist Devil (1974) • Perverted Passion (1974) • The Hollywood Strangler (1979) • Black Garters (1981) • Las Vegas Serial Killer (1986)

Barbara Steele

STEELE, BARBARA (BIRKENHEAD, CHESHIRE, 1937) İngiliz oyuncu. Gizemli ve kusursuz güzelliğiyle tür tarihine damgasını vuran Barbara Steele, ünlü yönetmen Tim Burton'un deyişiyle bir kez gördükten sonra unutulmayan ve zamana meydan okuyan gerçek bir korku tanrıçasıdır. 60'ların İtalyan gotik korku filmleriyle üne kavuşan iri gözlü, dolgun dudaklı ve şehvetli bakışlı aktris, Federico Fellini, Volker Schlöndorff, Louis Malle, David Cronenberg gibi ustaların tezgahından da geçmiştir.

Liverpool yakınlarındaki Birkenhead'de doğan Steele,

Barbara Steele 90'larda

oyunculuğa Rank şirketinin filmleriyle adım atmış ve yarıda kalan İngiltere macerasının ardından kendisini Roma sokaklarında bulmuştur. Mario Bava'nın gotik başyapıtı "La maschera del demonio" (Şeytanın Maskesi-1960) 23 yaşındaki Steele'in İtalya'daki parlak korku kariyerinin ilk durağıdır. Bava'nın siyah-beyaz tür klasiğinde, yakılarak öldürülmesinden iki yüzyıl sonra yeniden yaşama dönen ve sadık hizmetkarıyla birlikte intikam peşine düşen bir büyücüyle, onun soyundan gelen masum bir prensesi canlandırır Steele; bu çifte rolüyle sinema otoritelerinden tam not almayı başarmıştır. 1961'de Hollywood'a uçan Steele, Roger Corman'ın Poe uyarlaması "Pit and the Pendulum"da (Kuyu ve Sarkaç) Vincent Price'la karşılıklı oynama fırsatını yakalamış; 1 yıllık bir molanın ardından İtalya'daki gotik korku serisine kaldığı yerden devam etmiştir. Antonio Margheriti, Riccardo Freda, Mario Caiano, Massimo Pupillo, Camillo Mastrorcinque gibi İtalyan B sinemasının deneyimli teknisyenlerinin çektikleri bu filmler, sado mazo ilişkiler, hortlayan ölüler, korkunç lanetlerle haşır neşir olmakta ve karanlık sırlara ev sahipliği yapan uğursuz şatolarda geçmektedir. Steele, İtalyan korku sinemasının öncülerinden Riccardo Freda'nın yalnızca 8 günde çektiği "L'orrible segreto del Dr. Hichcock"da (Dr. Hichcock'un Korkunç Sırrı) ilk karısını yanlışlıkla öldüren nekrofil bir cerrahın ikinci eşi rolündedir. Alfred Hitchcock'un "Rebecca"sıyla koşutluklar taşıyan bu dönem filminde Steele bir yandan öldürülen ilk eşin hayaletinin ve evin kötücül kahyasının hışmına uğrarken, bir yandan da kocasının kendisini zehirlemek istediğinden kuşkulanır. Barbara Steele, *mezardan kalkan ölü* konulu Riccardo Freda filmi "Lo spettro"da (Hayalet) doktor aşığıyla bir olup yatalak kocasını mirası için öldüren fettan kadını, Antonio Margheriti'nin yönettiği "I lunghi capelli della morte"de (Uzun Saçlı Ölüm) mezarlık ötesinden gelen intikam meleğini oynamıştır. Kariyerinin en iyi filmlerinden "Danza macabra"da (Ürperten Dans) yine tabu yıkıcı, karanlık bir rolle seyirci karşısına çıkmıştır: İddia üzerine hayaletli bir şatoda 24 saat geçirmeyi kabul eden ve şatodaki hayaletlerden birine aşık olan bir yazarın yaşadığı doğaüstü de-

neyimleri konu alan filmin (Sergio Corbucci başlamış, Antonio Margheriti tamamlamıştır) Roma'daki ilk gösterimi Steele'in lezbiyen imalı sahnelerinden dolayı skandalla sonuçlanmıştır. Mario Caiano'nun Allen Grünwald takma adıyla çektiği "Gli amanti d'oltretomba"da (Mezarlık Aşıkları) Steele yabancısı olmadığı bir çifte rolü üstlenir: Sadistik bir doktor kendisini aldatan karısıyla (esmer Steele) sevgilisini işkenceden geçirdikten sonra öldürür ve kalplerini çıkartır. Ama karısının yüklüce mirası doktora değil nevrotik kızkardeşine (sarışın Steele) kalmıştır. Doktor mirasa sahip olabilmek için kızkardeşle evlenir ve kadını çıldırtmak için türlü dolaplar çevirir. Eski karısı ve sevgilisinin hayaletleri bu oyuna izin vermeyecektir. Çevrildiği döneme göre hayli kanlı sahneler içeren, Massimo Pupillo imzalı "5 tombe per un medium" (Bir Medyum İçin 5 Mezar) daha karmaşık bir olay örgüsüne sahiptir ve Steele'i bir kere daha kocasının ölümünde parmağı olan kötü kadın rolüyle beyazperdeye taşımıştır. İtalya'daki korku kariyerini Camillo Mastrocinque'nin yönettiği "Un angelo per Satana"yla (Şeytan İçin Bir Melek) noktalayan Steele, İngiltere'ye dönerek "Curse of the Crimson Altar" (Kızıl Mimberin Laneti) adlı Lovecraft uyarlamasında oynamıştır. Steele'in tartışmasız en seksi filmi olan "Un angelo per satana" yıllar önce gölün dibini boylamış eski bir heykelin çıkarılmasından sonra batıl inançların girdabına kapılan bir İtalyan kasabasında geçmektedir. Heykeli onarmak için kasabaya gelen genç ve yakışıklı sanatçı (Anthony Steffen) yörenin aristokratlarından birinin yeğenine (Barbara Steele) aşık olur. Adı uğursuza çıkan kadın heykeline şaşırtıcı bir şekilde benzeyen masum Steele çok geçmeden kadın, erkek ayırt etmeksizin kasabadaki herkesi baştan çıkarmaya çalışan bir büyücüye dönüşür. Heykelin laneti genç kadını esir almıştır. Film, Steele'in neden olduğu cinayetler, intiharlar ve trajik olayların sonrasında sürprizli bir finalle noktalanacaktır.

Şeytani bir çekicilik kattığı korku labirentiyle geniş bir hayran kitlesi edinen Steele, 70'lere gelindiğinde bugünün ünlü yönetmenleri David Cronenberg, Jonathan Demme, Joe Dante'nin ilk filmlerinde yardımcı roller üstlenerek çevresine elektrik saçmayı sürdürmüştür. Cronenberg'ün cinsel tabuları ayaklar altına alan bedensel korkusu "Shivers"da (Parazit Katiller) banyo yaparken cinsel organından giren parazitle ve ateşli lezbiyen öpücüğüyle hafızalarda yer eden Steele, Demme'nin kadınlar hapishanesi filmi "Caged Heat"de (Kafesteki Ateş) tekerlekli sandalyeye mahkum bir gardiyanı, "Piranha"da ise sinsi bir doktoru canlandırmıştır. 80'lerde ve 90'larda çalışma temposunu düşürmüş; Dan Curtis'in yönettiği ABC televizyonu dizileri "War and Remembrance" ve "The Winds of War"da prodüktörlük yapmıştır. Yaşamını Los Angeles'da sürdürmektedir.

▸ **FİLMOGRAFİ:** La maschera del demonio (1960) • Pit and the Pendulum (1961) • L'orrible segreto del dottor Hichcock (1962) • 8 ½ (1963) • Lo spettro (1963) • Il capitano di ferro (1963) • I maniaci (1964) • Danza macabra (1964) • 5 tombe per un medium (1965) • Gli amanti d'oltretomba (1965) • La sorella di satana (1966) • Der Junge Törless (1966) • Un angelo per satana (1966) • Curse of Crimson Altar (1968) • Shivers (1975) • Pretty Baby (1978) • Piranha (1978) • The Silent Scream (1980) • Tief Oben (1994) • The Prophet (1999) • The Boneyard Collection (2006) • Her Morbid Desires (2008) • The Butterfly Room (2012)

Joseph Stefano

STEFANO, JOSEPH (PHILADELPHIA, 1922 - KALİFORNİYA, 2006) Amerikalı senaryo yazarı. Alfred Hitchcock klasiği "Psycho"nun (Sapık) dışında yaratıcı bilim-kurgu dizisi "The Outer Limits" (Sınırların Dışı), ülkemizde de oynayan saldırgan hayvan konulu "Eye of the Cat" (Kediler), Psycho serisinin en zayıf halkası "Psycho 4: The Beginning" (Sapık 4: Başlangıç) ve küçük bütçeli korku "Kindred"ın (Akraba) senaryolarını yazmıştır. "The Ghost of Sierra de Cobre" (Sierra de Cobre Hayaleti), "The Unknown" (Bilinmeyen), "Snowbeast" (Kar Canavarı) gibi televizyon yapımlarında da imzası vardır.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Psycho (1960) • The Outer Limits (TV 1963 - 64) • Ghost of Sierra De Cobra (TV 1964) • Eye of the Cat (1969) • Snowbeast (TV 1977) • Blackout (1988) • Psycho 4: The Beginning (TV 1990) • Swamp Thing (TV 1990)

STEIN, RONALD (1930 - 1988) Amerikalı besteci. 50 ve 60'larda çoğu American International Pictures yapımı olmak üzere onlarca korku, istismar ve bilim kurgu filmine müzikler yapmıştır. "Dementia 13" (Francis Ford Coppola), "Spider Baby" (Jack Hill), "The Haunted Palace" (Roger Corman) en tanınmış çalışmalarıdır.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Devil's Partner (1962) • Premature Burial (1962) • The Terror (1963) • The Haunted Palace (1963) • Dementia 13 (1963) • Blood Bath (1966) • Spider Baby (1968) • Psych-Out (1968) • The Rain People (1969) • Frankenstein's Great Aunt Tillie (1984)

STEINER, JOHN (CHESTER, 1941) İngiliz oyuncu. Kariyerine İngiliz televizyonlarında adım atan bu uzun boylu, zayıf oyuncu çoğunlukla İtalya'da çalışmıştır. Paolo Cavara'nın "...e tanta paura" (Çok Korkunç), Mario Bava'nın "Schock" (Şok), Ruggero Deodato'nun "Camping del terrore" (Dehşet Kampı), "Una ondata di piace-

re" (Zevk Dalgaları), "Inferno in diretta" (Naklen Cehennem), Peter Sasdy'nin "I Don't Want to be Born" (Doğmak İstemiyorum), Tinto Brass'ın "Caligola" (Caligula), Dario Argento'nun "Tenebrae"sinde sinsi, psikopat kişilikleri oynamıştır. 90'ların başında sinemayı bırakmış ve Beverly Hills'de bir emlak ofisi açmıştır.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Marat/Sade (1967) • I Don't Want To Be Born (1975) •... e tanta paura (1976) • Salon Kitty (1976) • Milano violenta (1976) • Schock (1977) • Caligola (1979) • Tenebrae (1982) • Inferno in diretta (1985) • Camping del terrore (1987) • Paprika (1991)

STEINMANN, DANNY (NEW YORK, 1942-LOS ANGELES, 2012) Amerikalı yönetmen. Televizyon kökenli Steinmann sinema kariyerine pornografik bir filmle adım atmıştır. İlk tür çalışması "The Unseen" (Karanlığın İçinden) konuk oldukları evde deforme bir manyağın kurbanı olan kadın televizyon muhabirlerinin hikayesini anlatır. Filmin post prodüksiyonundan memnun kalmayan Steinmann adını jenerikten çekmiştir. Linda Blair'li seks ve şiddet dolu bir aksiyon (Savage Streets, *Vahşi Sokaklar*) ve sıradan bir 13. Cuma filmi (Friday the 13th: A New Beginning) yönettikten sonra çoğu demode istismar sinemacısı gibi piyasadan kaybolmuştur.

▸ **FİLMOGRAFİ:** High Rise (1973) • The Unseen (1980) • Savage Streets (1984) • Friday the 13th: A New Beginning (1985)

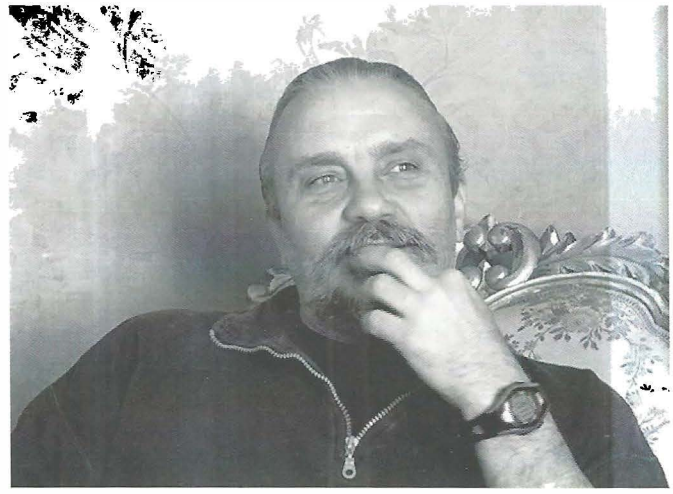
Martin Stephens The Innocents'da (Masumlar) Deborah Kerr'la birlikte

STEPHENS, MARTIN (LONDRA, 1949) İngiliz oyuncu. 60'ların kaliteli İngiliz korkularından "Village of the Damned" (Lanetliler Kasabası) ve "The Innocents"da (Masumlar) sinsi çocuk kahramanları canlandıran Stephens "The Witches" (Büyücüler) adlı Hammer filminin sonrasında 17 yaşında sinemayı bırakmıştır.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Village of the Damned (1960) • The Innocents (1961) • The Hellfire Club (1961) • The Witches (1966)

STEVENSON, ROBERT LOUIS (EDINBURGH, 1850 - SAMOA, 1894) İskoç yazar. Çocuklara yönelik macera romanı "Treasure Island" (Hazine Adası), insan doğasının iyi ve kötü yanlarını inceleyen uzun hikayesi "The Strange Case of Dr. Jekyll and Mr. Hyde" (İki Yüzlü Adam), kısa hikayelerinden "The Body Snatcher" (Ceset Hırsızı) ve "The Suicide Club" (İntihar Kulübü) defalarca beyazperde ve televizyona uyarlanmıştır.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Dr. Jekyll and Mr. Hyde (1931) • Treasure Island (1934) • The Body Snatcher (1945) • The Two Faces of Dr. Jekyll (1960) • The Strange Case of Dr. Jekyll and Mr. Hyde (TV 1968) • Dr. Jekyll & Sister Hyde (1971) • I, Monster (1971) • Treasure Island (1972) • Docteur Jekyll Et Les Femmes (1981) • Edge of Sanity (1989) • Treasure Island (1990) • The Suicide Club (2000) • Treasure Planet (2002)

Sergio Stivaletti

STIVALETTI, SERGIO (ROMA, 1957) İtalyan makyaj-özel efekt sanatçısı, yönetmen. İtalyan korku sinemasının önde gelen efekt uzmanlarından biridir; kariyerine Dario Argento filmi "Phenomena"yla başlamıştır. 80'lerden bu yana Argento'yla işbirliğini sürdürmektedir; İtalyan korkusunun diğer tanıdık simaları Lamberto Bava ve Michele Soavi'yle de çalışmış; ayrıca Giancarlo Giagni'nin kıymeti bilinmemiş "Il nido del ragno" (Örümcek Yuvası), Gabriele Albanesi'nin "Il bosco fuori" (Ormanın Dışında), "Nelle fauci di Ubaldo Terzani" (Ubaldo Terzani'nin Ağzında), Alex Infascelli'nin "Hate 2 0" filmlerinin *gore* efektlerini tasarlamıştır. Stivaletti, Lucio Fulci'ye kısmet olmayan Gaston Leroux uyarlaması "M. D. C. Maschera di cera" (Balmumu Maskesi), antoloji formatlı "I tre volti del terrore" (Dehşetin Üç Yüzü) ve "The Profane Exhibit"de (Kafirlerin Sergisi) yönetmen koltuğuna oturmuştur.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Phenomena (1985) • Demoni (1985) • Demoni 2 (1986) • Opera (1987) • Il nido del ragno (1988) • A cena col vampiro (1988) • La maschera del demonio (1989) • La setta (1991) • Dellamorte dellamore (1994) • Nirvana (1997) • M. D. C. Maschera di cera (Yön. 1997) • Il fantasma dell' opera (1998) • Titus (1999) • Non ho sonno (2001) • Demonium (2001) • Il cartaio (2004) • I tre volti di terrore (Yön. 2004) • Il bosco fuori (2006) • Hate 2 0 (2006) • La terza madre (2007) • Nella fauci di ubaldo terzani (2010) • Dracula 3D (2012) • Paura 3D (2012) • The Profane Exhibit (Yön. 2013)

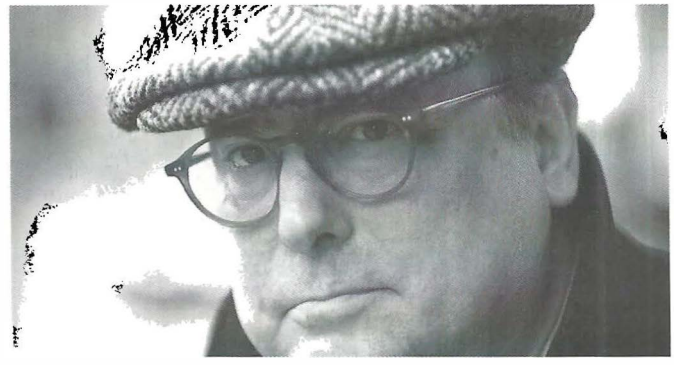
Bram Stoker

STOKER, BRAM (DUBLIN, 1847 - LONDRA, 1912) İrlandalı yazar. 1897'de 3000 kopya basılan "Dracula"yı yazmadan önce Avrupa folkloru ve vampirlerle ilgili 8 yıl süren kapsamlı araştırmalar yapmıştır. Tüm zamanların en popüler vampir romanı "Dracula", yazarı tarafından daha çok bir macera kitabı olarak nitelenmesine karşın yıllardan beri korku sineması için bitmek tükenmek bilmeyen malzeme kaynağıdır. Araştırmalarından elde ettiği veriler dışında "Dracula"yı gördüğü bir kâbusun etkisiyle yazdığı söylenir. Muhaliflerini ve kendi halkını kazıklara oturtarak işkenceyle öldüren, tarihin görüp görebileceği en sapkın kişiliklerden Vlad Tebeş (Kazıklı Voyvoda) Stoker'ın birincil ilham perisidir. Transilvanya'daki şatosundan Londra'ya ava gelen kan içici vampir Kont Dracula, onu Londra'daki emlak satışı için ziyarete gelen avukat Jonathan Harker, Harker'ın karısı Mina, Mina'nın Dracula'nın ısırığıyla vampirleşen arkadaşı Lucy Westenra, Lucy'yi seven üç erkek Dr. Jack Seward, Lord Arthur Holmwood, Quincey Morris, Dracula'nın hizmetkarı Renfield ve vampirizm uzmanı tıp doktoru, Dracula'nın baş takipçisi Abraham Van Helsing romanın başlıca karakterleridir. "Dracula"nın sayısız beyazperde uyarlaması içinde romana sadık kalanların yanında, hikaye ve yan karakterlerin değişikliğe uğradığı serbest çevrimlerin sayısı da bir hayli fazladır. Uyarlamaların bir kısmı Hamilton Deane ve John Balderston'un 1924 tarihli tiyatro oyununa dayalıdır. Sessiz sinema döneminde, Stoker'ın mirasçılarının dava ettiği "Nosferatu, eine Symphonie des Grauens" sinematografik kalitesiyle öne çıkarken, 30'lu ve 40'lı yıllarda Universal (Dracula, Son of Dracula, House of Dracula...), 50'lerden 70'lere uzanan dönemde İngiliz Hammer yapımevinin filmleri Kont Dracula'nın maceralarını beyazperdeye taşımıştır. 70'lerden bu yana ise Dan Curtis, John Badham, Jesús Franco, Werner Herzog, Francis Ford Coppola ve Dario Argento farklı "Dracula" uyarlamalarıyla seyirci karşısına çıkmışlardır.

Bram Stoker, doğaüstü izleklerin işlendiği başka korku romanları da (The Jewel of Seven Stars, *Yedi Yıldız Mücevheri* - The Lair of the White Worm, *Beyaz Solucanın İni*) yazmıştır. Mısırlı bir mumyanın lanetini konu alan "The Jewel of Seven Stars" 70, 80 ve 90'larda sırasıyla "Blood from the Mummy's Tomb" (Mumya'nın Mezarındaki Kan), "The Awakening" (Uyanış) ve "Legend of the Mummy" (Mumya Efsanesi) adlarıyla filme alınmıştır. "The Lair of the White Worm" ise 1988'de eksantrik yönetmen Ken Russell'ın yorumuyla sinemaya uyarlanmıştır.

- **FİLMOGRAFİ:** Nosferatu, Eine Symphonie des Grauens (1922) • Dracula (1931) • Dracula (1958) • El Conde Dracula (1970) • Blood from the Mummy's Tomb (1971) • Dracula (1979) • Nosferatu: Phantom Der Nacht (1979) • The Awakening (1980) • Love At First Bite (1979) • The Lair of the White Worm (1988) • Bram Stoker's Dracula (1992) • Dracula 3D (2012)

STRAUB, PETER (MILWAUKEE, WISCONSIN, 1943) Amerikalı öykü ve roman yazarı, şair. Korku yazınının günümüzdeki seçkin isimlerinden Peter Straub yazarlık serüvenine 70'lerin ortalarında başlamıştır. Doğaüstü motifli ilk korku romanı "Julia" 1976'da yayınlanmış, eleştirmenlerin ve okuyucunun ortak beğenisini kazanan "Ghost Story"nin (Hayalet Hikayesi, 1979) sonrasında dünya çapında üne kavuşmuştur. Kitapları yirmiden fazla ülkede yayınlanan Straub 80'lerde üretken bir tempoda çalışmış ve "Shadowland", "Floating Dragon", "The Talisman" (Stephen King'le ortak), "Under Venus", "Koko" adlarındaki romanları kaleme almıştır. Ülkemizde, "Shadowland" (Gölgeler Ülkesi), "Koko", "Ghost Story", "The Talisman" ve daha yeni tarihli romanları "Lost Boy Lost Girl" (Kayıp Oğlan, Kayıp Kız), "The Hellfire Club"(Cehennem Kulübü) yayınlanmıştır.

Peter Straub

Peter Straub'un şimdiye dek iki romanı beyazperdeyle buluşmuştur. İngiliz Richard Loncraine'nin yönettiği "Julia" uyarlaması "Full Circle" (Kuşatma) küçük kızını yitirdikten sonra ona tıpatıp benzeyen bir çocuğun hayaleti tarafından rahatsız edilen zengin bir kadının (Mia Farrow) hikayesini anlatır. Yazarın vicdan azabı temasını

işleyen diğer hortlaklı romanı (birbirlerine sürekli hayalet hikayeleri anlatan dört yaşlı adam gençlik yıllarında güzel bir kadının ölümüne neden olmuşlardır; kadının intikam peşindeki hayaleti geri döner) "Ghost Story" 1981 yılında filme alınmıştır. Fred Astaire, Melvyn Douglas, John Houseman ve Douglas Fairbanks Jr. gibi ustaların rol aldığı bu ağır tempolu uyarlamayı bir başka İngiliz, John Irvin yönetmiştir.

- **FİLMOGRAFİ:** Full Circle (1977) • Ghost Story (1981)

STRIEBER, WHITLEY (SAN ANTONIO, TEXAS, 1945) Amerikalı yazar. Modern kurt adam ve vampir romanları "Wolfen" (Kurtlar) ile "The Hunger" (Açlık) 80'lerde sinemaya uyarlanmıştır. Strieber, 1989'da filme alınan romanı "Communion"u (Ziyaretçiler) tamamen gerçek olaylara dayanarak yazdığını ve yaşamının bir döneminde uzaylılar tarafından kaçırıldığını iddia etmiştir.

- **FİLMOGRAFİ:** Wolfen (1981) • The Hunger (1983) • Communion (1989)

Anita Strindberg

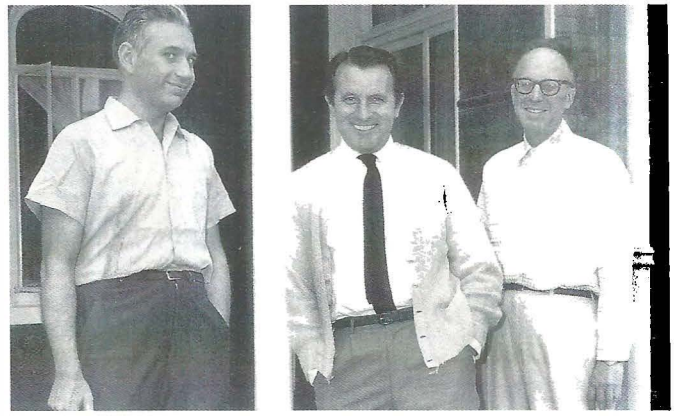
STRINDBERG, ANITA (1943) İsveçli oyuncu. Mankenlikten sinemaya geçen bu uzun boylu, seksi aktris 70'lerin İtalyan korku- gerilim filmlerinde çoğunlukla *vamp kadın* rollerinde gözükmüştür; ilk silikon göğüslü korku yıldızlarından biridir. Lucio Fulci'nin *psychedelic* "Una lucertola con la pelle di donna"sında (Kâbus) Florinda Bolkan'ın düşlerine giren lezbiyen komşuyu, Sergio Martino giallo'su "Il tuo vizio e una stanza chiusa e solo io ne ho la chiave"de (Kötü Alışkanlıkların Kilitli Bir Oda Gibi ve Anahtarı da Sadece Bende) alkolik kocasının aşağılamalarına maruz kalan biseksüel kadını, diğer Martino giallo'su "La coda dello scorpione"de (Akrebin Kuyruğu) faili meçhul cinayetleri araştıran gazeteciyi, Riccardo Freda'nın gotik "L'ossessione che uccide"sinde (Cinayet Tutkusu) bir korku filmi aktörünün tekinsiz bir villada yaşayan münzevi annesini, Rino Di Silvestro'nun lezbiyenli kadınlar hapishanesi filmi "Diario segreto da un carcere femminile"de (Bir Kadınlar Hapishanesinden Gizli Günlükler) mahkum kılığındaki bir polisi canlandırmıştır. "The Exorcist" taklidi "L'anticristo" (Deccal) ve Venedik dekorlu *giallo* "Chi l'ha morire?"de (Onu Ölürken Kim Gördü?) daha kısa rolleri vardır. 1981'de sinemadan kopmuştur.

- **FİLMOGRAFİ:** Una lucertola con la pelle di donna (1971) • La coda dello scorpione (1971) • Chi l'ha morire? (1972) • Il tuo vizio e una stanza chiusa e solo io ne ho la chiave (1972) • I due volti della paura (1972) • Diario segreto da un carcere femminile (1973) • L'anticristo (1974) • The Salamender (1981) • L'ossessione che uccide (1981)

STROPPA, DANIELE (?) İtalyan senaryo yazarı. 80 ve 90'larda "Killing Birds" (Öldüren Kuşlar), "La casa 4" (Witchcraft), "Le foto di Gioia" (Gioia'nın Resmi), "Contamination. 7" (Salgın), "Maschera di cera" (Balmumu Maskesi), "La strano storia di Olga O" (Olga O'nun Tuhaf Hikayesi) gibi vasatla kötü arasında değişkenlik gösteren korkuların ve erotik gerilimlerin senaryolarını kaleme almıştır.

- **FİLMOGRAFİ:** La monaca del peccato (1986) • Killing Birds-Raptors (1987) • Le foto di gioia (1987) • La casa 4 (witchcraft) (1988) • La casa nel tempo (TV 1989) • La casa del sortilegio (TV 1989) • Appuntamento in nero (1990) • Contamination. 7 (1993) • La strana storia di Olga O. (1995) • Maschera di cera (1997) • Il monastero (2004)

SUBOTSKY, MILTON (NEW YORK, 1921 - LONDRA, 1991) Amerikalı yapımcı, senaryo yazarı. İngiliz korkusunun efsane yapımevlerinden Amicus'un kurucu ortaklarından biridir. Uzun yıllar İngiltere'de ikamet eden Subotsky'nin ilk tür filmi "The City of the Dead" (Ölüler Şehri) büyücülükle ilgili araştırmalarda bulunmak için hocasının tavsiyesiyle otantik bir Massachusetts kasabasına gelen bir üniversite öğrencisinin hikayesini anlatır. Video piyasasında "Horror Hotel" adıyla da bilinen bu atmosferik siyah beyaz filmden sonra 1962'de ortağı Max J. Rosenberg'le birlikte Amicus'u kuran Subotsky firmayı 70 sonlarına dek ayakta tutmuştur. Bu dönemde İngiliz korkusunun bayraktarı Hammer'la ciddi bir rekabete giren Amicus yapımevi modern zamanda geçen ve dörtbeş hikayeden oluşan epizodik korku filmleriyle farklı bir rotada ilerlemiştir. 1978'de ortağı Rosenberg'den ayrılan Subotsky, Sword and Sorcery Productions adlı başka bir yapımevi kurmuş ve R. Chetwynd-Hayes'ın hikayelerinden derlenen üç bölümlü bir antoloji filmini (The Monster Club, *Canavarlar Kulübü*) finanse etmiştir. 80'lerde De

Milton Subotsky (solda) yönetmen Freddie Francis (ortada) ve ortağı Max J. Rosenberg ile birlikte

Laurentiis Company'nin Stephen King uyarlamaları "Cat's Eye", "Maximum Overdrive" ve "Sometimes They Come Back"de ortak yapımcı olarak görev almıştır.

- **FİLMOGRAFİ:** The City of the Dead (1960) • Dr. Terror's House of Horrors (1965) • The Skull (1965) • The Psycopath (1966) • The Deadly Bees (1966) • Torture Garden (1967) • The Birthday Party (1968) • Scream and Scream Again (1969) • The House That Dripped Blood (1970) • I, Monster (1971) • Tales from the Crypt (1972) • Asylum (1972) • The Vault of Horror (1973) • From Beyond the Grave (1973) • And Now the Screaming Starts! (1973) • Madhouse (1974) • The Martian Chronicles (1980) • The Monster Club (1980)

SULLIVAN, TIM (NEW JERSEY, 1964) Amerikalı yönetmen. New York Üniversitesi'nde sinema okumuş ve öğrenimi sırasında MTV için müzik haberleri yazmıştır. 80'lerde çeşitli Hollywood filmlerinin yapım ekibinde asistanlık yapan Sullivan 90'ların başlarında Los Angeles'a taşınmıştır. İlk uzun metrajlı filmi "2001 Maniacs" Herschell Gordon Lewis'in 1964 tarihli sadizm gösterisi "Two Thousand Maniacs!"ın serbest bir yeni çevrimidir. Bu filmi, psikopat yöneticilerin idaresindeki bir rehabilitasyon merkezine gönderilen 16 yaşındaki bir gencin hikayesini anlatan "Driftwood" ve "2001 Maniacs: Field of Screams" takip etmiştir.

- **FİLMOGRAFİ:** 2001 Maniacs (2005) • Driftwood (2006) • 2001 Maniacs: Field of Screams (2010)

SUSCHITZKY, PETER (LONDRA, 1941) İngiliz görüntü yönetmeni. Kameraman Wolfgang Suschitzky'nin oğludur. Ünlü Fransız sinema okulu IDHEC'de öğrenim görmüştür. 70 ve 80'lerde "Star Wars: The Empire Strikes Back" ve "The Rocky Horror Picture Show" gibi kült filmleri görüntüleyen Suschitzky, 1988'de David Cronenberg'ün çekirdek ekibine katılmış ve şimdiye dek ünlü yönetmenin 11 filmini görüntülemiştir. Alan Parker, Ridley Scott, Helmut Newton, Giuseppe Tornatore, Roman Polanski ve Paul Weiland imzalı pek çok reklam filminin görüntü yönetmenliğini de üstlenmiştir... Çalıştığı diğer yönetmenler: Ken Russell, Peter Yates, George Sluizer, John Boorman, Tim Burton, M. Night Shyamalan, Matteo Garrone.

- **FİLMOGRAFİ:** Leo the Last (1970) • The Rocky Horror Picture Show (1975) • Lisztomania (1975) • Valentino (1977) • The Empire Strikes Back (1980) • Dead Ringers (1988) • Naked Lunch (1991) • The Vanishing (1993) • Crash (1996) • Mars Attacks (1996) • Existenz (1999) • Red Planet (2000) • Spider (2002) • A History of Violence (2005) • Eastern Promises (2007) • A Dangerous Method (2011) • Cosmopolis (2012) • After Earth (2013) • Maps To the Stars (2014)

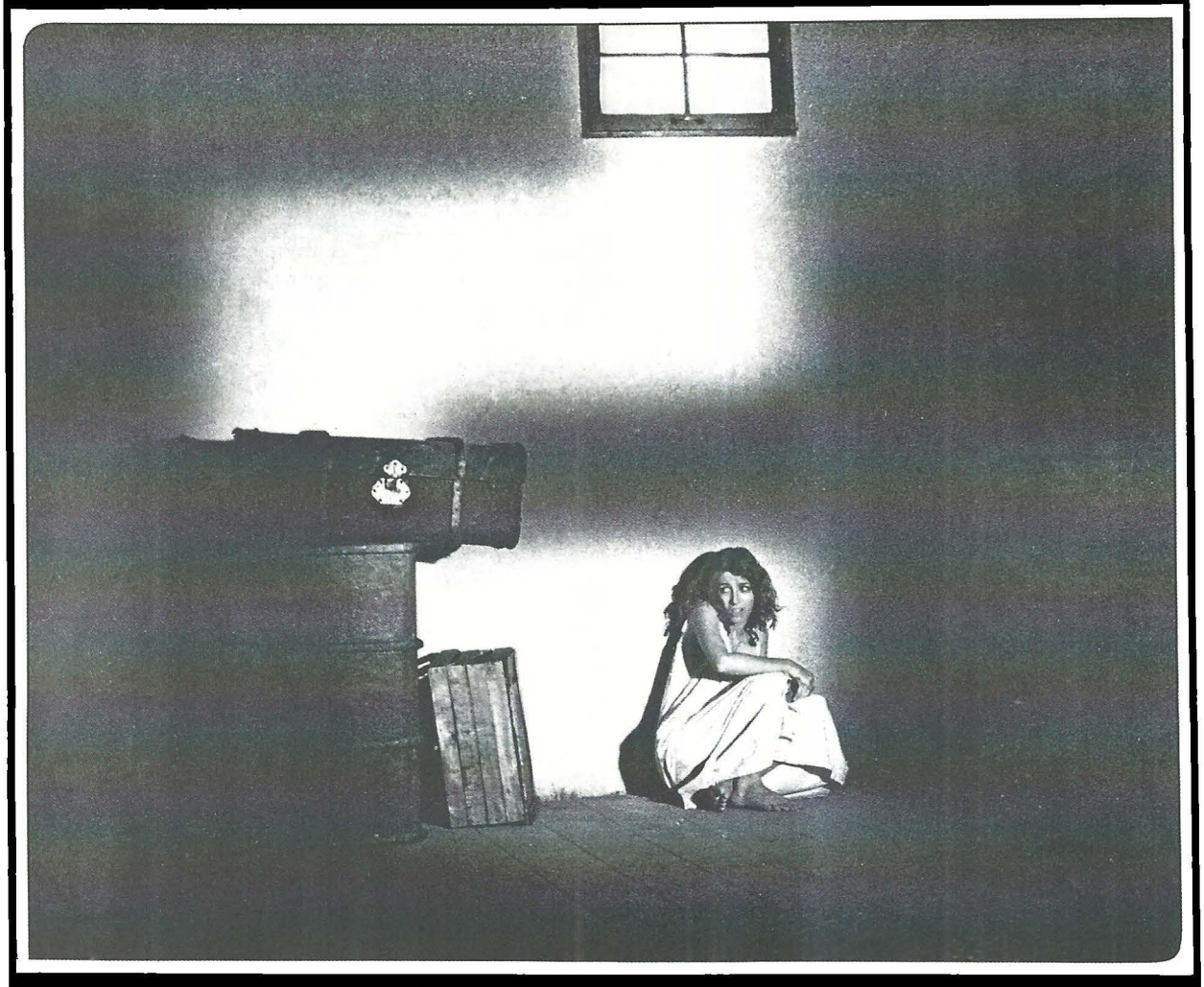
SUSPIRIA Dario Argento'nun yönettiği 1977 tarihli İtalyan filmi. Senaryosu Argento ve o zamanki hayat arkadaşı Daria Nicolodi ortaklığıyla yazılmıştır. Tüm zamanların en popüler ve havalı Avrupa korku filmlerinden biri olan "Suspiria" *giallo* filmleriyle kariyer yapan İtalyan sinemacının ilk doğaüstü çalışmasıdır. Haziran 1976'da başlayan ve 16 hafta süren çekimler Roma Incir de Paolis stüdyoları, Münih Königsplatz, Münih Havaalanı, BMW binası (Münih), Hofbrauhaus Birahanesi (Münih), Müller'sches Halk Hamamı (Münih) ve Torino'da yapılmıştır. Hikayenin ana mekanı olan dans akademisinin cephesi Freiburg im Breisgau'daki tarihi Haus zum Walfisch'in mimarisine sadık kalınarak stüdyoda birebir inşa edilmiştir. Yetişkin izleyiciye olağanüstü renk kompozisyonları, yüksek volümlü avangard müzikleriyle görsel ve işitsel bir ziyafet sunan ve korku sineması tarihinde çok özel bir yerde konumlanan bu yenilikçi klasik aynı zamanda Argento'nun bir üçleme olarak tasarladığı büyücü *Üç Ana* efsanesinin ilk ayağını oluşturur. İkinci *ana* filmi "Inferno" 1980'de, üçüncüsü "La terza madre" ise 2007 yılında vizyona girmiştir. Amerikan Anchor Bay firması 2001 yılı sonunda filmin 25. yıl şerefine dijital olarak yenilenmiş, bol ekstralı bir DVD piyasaya sürmüştür. Üç diskten oluşan bu DVD'nin ilk diskinde filmden başka fragmanlar, posterler, kartlar, radyo spotları, Dario Argento, Daria Nicolodi ve baş aktris Jessica Harper'ın biyografileri yer almaktadır. "Suspiria"nın yapım sürecini anlatan ikinci diskte Dario Argento, Daria Nicolodi, oyuncular Jessica Harper, Stefania Casini, Udo Kier, görüntü yönetmeni Luciano Tovoli, müzisyenler Claudio Simonetti, Fabio Pignatelli, Massimo Morante ve Agostino Marangolo'yla yapılan söyleşiler vardır. 3. disk ise filmin Goblin grubu imzalı müziklerini kapsamaktadır. İngiliz Nouveaux Pictures 2009'da filmin görselliğini zirveye taşıyan bir Blu Ray çıkarmıştır. Diskte, Dario Argento uzmanı Alan Jones ve film eleştirmeni Kim Newman'ın sesli yorumlarının yanısıra akademisyen Patricia McCormack, yönetmen Norman J. Warren, Kim Newman, Dario Argento ve Claudio Simonetti'nin konuk olduğu "Fear at 400 degress: The Cine Excess of Suspiria" (400 Derecede Korku: Suspiria'nın Sinemasal Aşırılığı) ve "Suspiria Perspectives" (Suspiria Perspektifleri) adlarındaki belgeseller yer almıştır.

- **KONU:** Amerikalı Suzy Bannion Freiburg'daki meşhur bir dans akademisinde öğrenim görmek için fırtınalı bir gecede Almanya'ya gelir. Genç kız havaalanında zar zor bulduğu bir taksiyle okula ulaştığı sırada panik içinde oradan uzaklaşan bir öğrenciyle karşılaşır. Pat Hingle adlı bu öğrenci okuldan atılmıştır ve geceyi geçirmek için bir arkadaşının evine sığınır. Aynı gece Pat ve arkadaşı Sonia korkunç bir cinayete kurban giderler. Suzy ise içeri alınmamış ve şehirde konaklamıştır. Ertesi sabah okula dönen Suzy müdire vekili Madam Blanc, yardımcısı bayan Tanner ve diğer öğrencilerle tanışır. Suzy'nin arkadaşlık kurduğu Sara okulda tuhaf şeyler döndüğüne inanmaktadır. Ona göre Madam Blanc ve diğer öğretmenler büyücülükle uğraşan cadılardır... Bir gün akademinin kör piyanisti Daniel'ın köpeği madam Blanc'ın yeğeni Albert'i ısırır. Bayan Tanner tarafından kapının önüne konulan Daniel şehirdeki bir meydanda büyülenen köpeği tarafından parça parça edilir. Ardından, okulun karanlık sırlarını çözme noktasına gelen ve bunları Suzy'le paylaşan Sara ortadan kaldırılır. Sara'nın bir arkadaşından dans akademisinin kurucusunun Helena Marcos adlı kötücül bir büyücü olduğunu öğrenen Suzy sıranın kendisine geldiğini hissetmektedir.

SALVATORE ARGENTO presenta

UN FILM DI

DARIO ARGENTO

JESSICA HARPER STEFANIA CASINI

Suspiria

FLAVIO BUCCI MIGUEL BOSE

BARBARA MAGNOLFI SUSANNA JAVICOLI EVA AXEN

con ALIDA VALLI nel ruolo di Tanner e con JOAN BENNETT

direttore della fotografia LUCIANO TOVOLI musiche dei GOBLIN con la collaborazione di DARIO ARGENTO

edizioni musicali BIXIO - CEMSA (Milano) un film prodotto da CLAUDIO ARGENTO per la SEDA Spettacoli S.p.A. (Roma)

distribuzione P.A.C. PRODUZIONI ATLAS CONSORZIATE regia di DARIO ARGENTO TECNOVISION-TECHNICOLOR

Suspiria oyuncu kadrosu (soldan sağa) Giuseppe Transocchi, Joan Bennett, Flavio Bucci, Jacopo Mariani, Alida Valli, Stefania Casini, Miguel Bosé, Jessica Harper, Barbara Magnolfi

Elindeki bilgilerin ışığında odalarda dolaşırken gizli bir geçit keşfeder. Geçidin sonundaki odada Helene Marcos'un müritleri Madam Blanc, Bayan Tanner, Frankenstein canavarına benzeyen hizmetkar Pavlo, yeğen Albert ve diğer öğretmenler ayin yapmaktadır. Dehşet içinde kalan Suzy'nin ayaklarının dibinde Sara'nın cesedi, karşısında ise kendisini öldürmeye and içmiş büyücüler vardır.

"Suspiria"nın ana esin kaynağını 1789 1859 yılları arasında yaşayan İngiliz deneme yazarı Thomas De Quincey'nin "Suspiria de Profundis" adlı kitabındaki "Levana and our Ladies of Sorrow" (Levana ve Kederin Kadınları) bölümü oluşturmaktadır. De Quincey'nin bu bölümde tanrıça olarak betimlediği üç kız kardeş mater Lachrymarum (Gözyaşlarının Anası), mater Suspirorum (İnlemelerin Anası) ve mater Tenebrarum (Karanlıkların Anası) Argento tarafından şeytani planlar yapan, kötücül varlıklara dönüştürülür. "Suspiria", Freiburg merkezli İnlemelerin Anası'ndan esintiler taşırken, Argento'nun sonraki çalışması "Inferno" (Cehennem) New York'taki bir apartmanı mesken tutan Karanlıkların Anası'nın doğaüstü terörünü konu alır. Üçlemenin son filmi "La terza madre" (Üçüncü Ana) ise Gözyaşlarının Anası ve müritlerinin Roma'daki gizli buluşmalarının hikayesini anlatmaktadır.

Senarist Daria Nicolodi'nin büyükannesinin bir süreliğine kaldığı yatılı okulda bizzat tanık olduğu ürkünç deneyimler, Grimm masalları, Argento'nun sihirli olarak nitelediği Avrupa kentlerine (Prag, Lyon, Torino) yaptığı yolculuklar, Paris Grand Guignol Tiyatrosu ve Alman dışavurumculuk akımının ışık gölge oyunları "Suspiria"nın diğer etki alanlarıdır. Argento'nun bir koreograf duyarlılığıyla çalıştığı, Technicolor renklere bulanmış absürd ve vahşi cinayetleri, Goblin grubunun dehşet verici vokallerle gövde gösterisi yaptığı ürpertici elektronik müziği, çeşitli mimari akımlara (Art Nouveau, Art Deco) ve ünlü grafiker Escher'e gönderme yapan gösterişli dekorlarıyla "Suspiria" basmakalıp korku filmlerinin bir antitezi gibidir. Türünün son örneklerinden, 3 şeritli Technicolor kameranın yardımıyla ana renkler (özellikle kırmızı ve mavi) çok daha canlı, tedirgin edici gözükmüş ve çığlıklar atan müziklerin de etkisiyle soyut bir karabasan dünyasına sürüklenen seyirci gerçeklikten tamamıyla kopmuştur. Argento daha filinin hemen başında, kadın kahramanın Münih havaalanı terminalinden çıkışıyla birlikte gerçek dünyadan uzaklaşır. Fırtınalı gecenin karanlığına dalan masum yüzlü kahramanımız tehditkar bir ortamda sinsi düşmanlarla karşılaşacaktır. Film boyunca izleyenleri şoka uğratmak için elinden geleni ardına koymayan Argento sinirleri yıprattıkça yıpratır. Sanatsal fonlarda işlenen pitoresk cinayetlerin sonrasında molalar veren İtalyan sinemacı ilerleyen bölümlerde yürekleri ağızlara getiren atmosferik şiddet senfonisini sürdürür.

"Suspiria"nın başlarında izleyenleri fena halde ürküten ve artık klasikleşen ünlü çifte cinayet sekansı yer almaktadır. Dans akademisinden kovulan Pat korkunç bir sırrı keşfetmiştir ve panik içinde okuldan uzaklaşarak kız arkadaşının evine sığınır. Yaşadıklarının şokuyla odasında ger-

Suspiria İtalyan lobi kartı

gin bir bekleyişe giren genç kız, dışarıdaki kötücül varlığı hissederek pencereye yaklaşır. Karanlıkta bir an görünüp kaybolan şeytani gözler genç kızı kararından caydırmaz. Aniden camı kıran bir el Pat'i vitraylarla kaplı bir yüzeyin üzerine getirerek defalarca bıçaklar. Yüzünü göremediğimiz katil (kıllı kolları ve upuzun tırnaklarıyla pek insani bir görünüşü yoktur) bıçaklamaya devam ederken Pat'in ağırlığını taşıyamayan vitraylar kırılır. Katilin kablolarla bağladığı genç kız asılmış bir vaziyette aşağıya düşerken son nefesini verir. Kırılan vitrayların ve metallerin parçaları çığlıklar atarak yardım isteyen arkadaşının ölümüne de neden olur; fantastik, büyülü bir evren aniden bir vahşet arenasına dönüşmüştür. Argento'nun mekandan mekana atlama yaptığı bu sahnelerde mantığa meydan okuyan absürd bir anlatım gözlenir. Odasında saldırıya uğrayan Pat bir sonraki planda metal ızgaralarla çevrili soyut bir mekanda katille baş başa kalır... Oradan da katil tarafından ilgisiz başka bir mekana sürüklenir. Mekanlar arasındaki bu tuhaf bağlantısızlığın karmaşası ve renk cümbüşüyle estetize edilmiş cinayet görüntülerinin düşsel etkisi korku sineması tarihinin zirve noktalarından birini oluşturmaktadır.

Başka bir sahnede akademiden kovulan kör piyanist Daniel, neo klasik yapıların konumlandığı bir meydanda cadıların büyülediği köpeği tarafından parça parça edilir. Burada da doğaüstü güçlerin varlığı belirsizlik esas alınarak, ustalıkla vurgulanmıştır. Filmde harikalar yaratan görüntü yönetmeni Luciano Tovoli'nin kamerası binanın sütunları arasında travelling (kaydırma) yaparak gezinir. Piyanist Daniel izlenmektedir. Goblin grubunun uluyan, çığlıklar atan elektronik müziği filmin tümünde olduğu gibi görüntülerin bir parçasıdır... Gecenin karanlığında kötü şeyler duyumsayan piyanist haykırır: *Kim var orada*?. Müzik yanıtlar: *Witch! (Büyücü)*. Kamera, Neoklasik yapının tepesindeki kartal heykeline arka arkaya zum yapar; o sırada görünmeyen, kanatlı bir varlık piyanistin üzerinden hızla geçer. Binanın cephesinde ürkünç şekiller, gölgeler belirmiştir. Dehşet içindeki Daniel tıpkı seyirci gibi neler olduğunu anlamaya çalışmaktadır. Köpek tam o sırada aniden saldırarak dişlerini sahibinin boğazına geçirir. Çığlıkları işiten çevredeki polisler yardıma koşarken, köpek, sahibinin iç organlarını yemekle meşguldür.

Suzy'nin sırdaşı Sara'nın ortadan kaldırıldığı sekans da kötü bir düşü andırır ve sanki sürrealist bir ressamın fırça darbeleriyle tasarlanmıştır. Sara tipik bir Argento karakteridir: ürkek, edilgen, çaresiz ve ölümü bekleyen... Büyücünün depoya benzeyen bir odada sıkıştırdığı Sara üst üste koyduğu eşyaların yardımıyla, tavana yakın küçük pencereden öbür odaya atlamayı deneyecektir. Büyücü, elindeki usturayla kapının sürgüsünü açmak için uğraşırken Sara pencereyi açmayı başarır ve öteki odaya atlar... Ama oda tellerle kaplıdır. Sara vücudunu yara bere içinde bırakan tellerden kurtulmaya çabalarken içeriye giren gölgemsi bir figür genç kızın boğazını keser...

Sara'yla akademinin karanlık gizlerini çözmeye çabalayan Suzy büyücülerin karşısında kalan tek engeldir. Sara'nın psikiyatrist bir arkadaşıyla şehirde buluşan Suzy, akademinin yıllar evvel *kara kraliçe* olarak tanınan Helena

Suspiria İtalyan lobi kartı

Suspiria • Jessica Harper

Suspiria Amerikan lobi kartı

Marcos tarafından kurulduğunu öğrenir; okula döndüğünde müdire yardımcısının odasının gizli bir geçide açıldığını keşfeder. (Geçidin varlığından ilk kez Pat haberdar olmuş ve hemen ortadan kaldırılmıştır.) Orada kendisini lanetleyen öğretmenlerin ayinine tanık olan genç kız panik içinde odalardan birine girer. Burası akademinin müdiresi Helena Marcos'un odasıdır. Suzy'nin varlığını fark eden Marcos büyü yaparak bir görünür bir kaybolur ve Sara'yı dirilterek Suzy'nin üzerine salar. Yaşayan ölü ürperten kahkahalarla yaklaşırken Suzy elindeki kristal hançeri Marcos'a saplar... Büyü bozulmuştur. Marcos ve müritleri yanan binada çığlıklarla yok olurken dışarı çıkmayı başaran Suzy'nin yüzü gülümsemelerle aydınlanır.

Yıldız oyuncularla çalışmayı sevmeyen (aslında oyuncularla arası pek iyi olmayan) Dario Argento, "Suspiria"da uluslararası bir kadroyla seyirci karşısına çıkmıştır. Woody Allen ve Brian De Palma'yla da çalışan Amerikalı Jessica Harper meraktan kocaman açılmış gözleri ve çocuksu havasıyla Suzy Bannion rolü için mükemmel bir seçimdir. Kadroya son anda Daria Nicolodi'nin yerine giren çizgi dışı İtalyan aktris Stefania Casini (Sara) rol arkadaşı Harper'la uyumlu bir ikili oluşturmuştur. Onların can düşmanları sinsi cadıları ise Hollywood'un eski kuşağından Joan Bennett (Madam Blanc) ve İtalyan sinemasının seçkin aktrislerinden Alida Valli (Bayan Tanner) canlandırmışlardır. Filmin gereksiz oyuncularından yakışıklı Miguel Bosé (ünlü aktris Lucia Bosé'nin oğlu) dekoratif amaçla boy gösterirken, Alman sinemasını temsil eden Udo Kier ve emektar Rudolf Schündler (The Exorcist) Suzy'yi cadıların ne denli güçlü olabilecekleri konusunda bilgilendiren ruh hekimleridir. Kör piyanist rolündeki İtalyan Flavio Bucci "Suspiria"nın gizemli karakterlerinden biridir. Siyah takım elbise ve siyah gözlüklerle mistik bir tipleme yaratan Argento benzer bir karakteri önceki filmlerinden "Il gatto a nove code"de (Dokuz Kuyruklu Kedi) Karl Malden'e oynatmıştır. Baştaki *çifte cinayet* sahnesinin kahramanlarından İsveçli Eva Axén büyücülerin sırlarına vakıf olan Pat'i canlandırırken, evine sığındığı arkadaşını 2005'te 50 yaşında hayatını kaybeden Susanna Javicoli oynamıştır. Suzy'yi havaalanından akademiye götüren aksi taksi şoförü rolünde ise Argento'nun pek çok filminde gözüken Fulvio Mingozzi vardır.

Tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de büyük ilgi gören "Suspiria" 1977 sonbaharında Beyoğlu Emek sinemasında 4 kanallı quadrofonik ses düzeniyle vizyona girmiş ve haftalarca gösterimde kalarak hasılat rekorları kırmıştır. Bu arada dağıtımcı firma Akün Film ilginç bir pazarlama taktiğine başvurarak seyircileri olası bir kalp krizine (!) karşı sigortalamıştır.

▸ **SEDA SPETTACOLI YAPIMI Yön.** Dario Argento, **Sen.** Dario Argento, Daria Nicolodi, **Yap.** Salvatore Argento, Claudio Argento, **Gör. Yön.** Luciano Tovoli, **Müz.** The Goblins, Dario Argento İşbirliğiyle, **Kur.** Franco Fraticelli, **Kos.** Pierangelo Cicoletti, **San. Yön.** Giuseppe Bassan, **Öz. Ef.** Germano Natali, **Mak Ef.** Pierantonio Mecacci, **Oyn.** Jessica Harper (Suzy Bannion), Stefania Casini (Sara), Flavio Bucci (Daniel), Miguel Bosé (Mark), Barbara Magnolfi (Olga), Susanna Javicoli (Sonia), Eva Axén (Pat), Alida Valli (Bayan Tanner), Joan Bennett (Madam Blanc), Rudolf Schündler (Prof. Milius), Udo Kier (Dr.

Suspiria • Eva Axén

Suspiria • Flavio Bucci

Frank Mandel), Margherita Horowitz (Öğretmen), Jacopo Mariani (Albert), Fulvio Mingozzi (Taksi Şoförü), Franca Scagnetti (Aşçı), Renato Scarpa (Prof. Verdegast), Serafina Scorceletti (Aşçı), Giuseppe Transocchi (Pavlo), Renata Zamengo (Caroline), Giovanni Di Bernardo (Polis Müfettişi)

RENKLİ, 35 mm. (ARRIFLEX - MITCHELL), 98 DAKİKA (KESİNTİSİZ VERSİYON)

Donald Sutherland • Invasion of the Body Snatchers (Ceset Yiyenlerin İstilası)

SUTHERLAND, DONALD (ST. JOHN, NEW BRUNSWICK, 1935) Kanadalı oyuncu. Oyunculuk yaşamına İtalya ve İngiltere'de çevirdiği küçük bütçeli korku filmleriyle (Yaşayan Ölülerin Şatosu, Korkunç Evler, Öl Sevgilim) adım atan Sutherland, 70'lerde yardımcı rollerden başrollere terfi etmiştir. Klasik yakışıklı erkek oyuncu tiplemesine ters düşen değişik fiziğine karşın gizemli havasıyla bir dönem Avrupalı sinemacıların gözdesi olan Sutherland, 70'li yıllarda Federico Fellini, Bernardo Bertolucci, Nicolas Roeg, John Schlesinger, Claude Chabrol, Robert Altman ve Alan Pakula'nın önemli filmlerinde başrol oynamıştır. "Die! Die! My Darling!" (Silvio Narizzano), "Don't Look Now" (Nicolas Roeg), "Invasion of the Body Snatchers" (Philip Kaufman), "Les liens de sang" (Claude Chabrol), "Fallen" (Gregory Hoblit), "Salem's Lot" (Mikael Salomon), "Puffball" (Nicolas Roeg) ve "An American Haunting" (Courtney Solomon) belli başlı tür filmleridir.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Il castello dei morti vivi (1965) • Dr. Terrors House of Horrors (1965) • Fanatic-Die! Die! My Darling! (1965) • Mash (1970) • Klute (1971) • Don't Look Now (1973) • The Day of the Locust (1975) • 1900 (1976) • Fellini's Casanova (1976) • The Eagle Has Landed (1976) • Les liens du sang (1978) • Invasion of the Body Snatchers (1978) • Ordinary People (1980) • Eye of the Needle (1981) • The Rosary Murders (1987) • Jfk (1991) • Buffy the Vampire Slayer (1992) • The Puppet Masters (1994) • Citizen X (1995) • Outbreak (1995) • Fallen (1998) • Virus (1999) • Frankenstein (TV 2004) • Salem's Lot (TV 2004) • Pride & Prejudice (2005) • An American Haunting (2006) • Puffball (2007) • The Calling (2014)

SUTTON, TAMMI (PALM BEACH, FLORIDA, 1971) Amerikalı yönetmen, yapımcı, oyuncu, senarist, yapım tasarımcısı. Video-DVD piyasasına yönelik ucuz korku filmlerinde faaliyet göstermiştir.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Killjoy: Deliverance from Evil (**Yön. Sen.** Oy. 2002) • Hell Asylum (Yap. 2002) • Speck (Yap. 2002) • Sutures (Yön. 2009) • Isle of Dogs (Yön. 2011) • Whispers (Yön. 2013)

SUZUKİ, KOJİ (HAMAMATSU, 1957) Japon roman ve hikaye yazarı. Japon ve Amerikalı yönetmenler tarafından filme alınan ilk romanı "Ringu" (Halka) Uzakdoğu korku sinemasının dışarıya açılmasında büyük pay sahibi olmuştur. Seyredenlerin bir hafta içinde ölümüne yol açan bir video kasetin gizemini araştıran bir gazetecinin tanık olduğu akıl almaz olayları konu edinen "Ringu"nun orijinalini Hideo Nakata, Amerikan versiyonunu (The Ring) ise Gore Verbinski yönetmiştir. Suzuki'nin doğaüstü bir *parçalanmış aile* dramı anlatan diğer romanı "Honogurai mizu no soko kara" (Karanlık Su) yine Hideo Nakata tarafından sinemalaştırılmıştır.

Suzuki'nin "Ringu"yla bir bütün oluşturan diğer romanları "Rasen" (Sarmal), "Basudei" (Doğum Günü) ve "Rupu" (Düğüm) ülkemizde de yayınlanmıştır. 1998'de beyazperdeye uyarlanan ama "Ringu" kadar ses getirmeyen "Rasen"ın DVD kopyaları Avrupa ve Amerika'da 2000'lerin ortalarına doğru basılmıştır.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Rasen (1998) • Ringu (1998) • Honogurai Mizu No Saka Kara (2002) • The Ring (2002) • Dark Water (2005) • @Beibimeru (2005) • Asoko No Seki (Sen. 2005) • Masters of Horror (2007) **Bölüm:** *Dream Cruise*

Max von Sydow • Vargtimmen (Kurtların Saati)

von SYDOW, MAX (LUND, 1929) İsveçli oyuncu. İsveç sinemasının uluslararası alanda üne kavuşmuş bu yetenekli oyuncusu, Ingmar Bergman'ın insan ruhunun karanlıklarında dolaşan psikolojik dramalarıyla dikkat çekmiştir. Bergman'ın korku filmi "Vargtimmen"da (Kurtların Saati) kafasındaki şeytanlarla boğuşan sanatçıyı, "Det sjunde inseglet"de (Yedinci Mühür) ölümle satranç oynayan şövalyeyi canlandıran Max von Sydow, "The Exorcist"-deki (Şeytan) şeytan kovucu peder Merrin rolüyle Altın Küre'ye aday gösterilmiştir. Stephen King'in romanından uyarlanan "Needful Things" (Ruhlar Dükkanı), ABD - İsveç ortak yapımı "The Night Visitor" (Gece Gelen Yabancı), Dario Argento'nun yönettiği "Non ho sonno" (Uyku-

suz) ve Martin Scorsese'nin aynı adlı roman uyarlaması "Shutter Island"da (Zindan Adası) birincil ve ikincil roller üstlenmiştir.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Jungfrukallan (1960) • Vargtimmen (1968) • The Night Visitor (1970) • The Exorcist (1973) • Three Days of the Condor (1975) • Il deserto dei tartari (1976) • La mort en direct (1980) • Flash Gordon (1980) • Conan (1982) • Never Say Never Again (1983) • Dreamscape (1984) • Dune (1984) • Hannah and Her Sisters (1986) • Pelle erobreren (1988) • Bis Ans Ende Der Welt (1991) • Needful Things (1993) • Citizen X (1995) • Hamsun (1996) • What Dreams May Come (1998) • Non ho sonno (2001) • Intacto (2001) • Minority Report (2002) • The Diving Bell and the Butterfly (2007) • Shutter Island (2009)

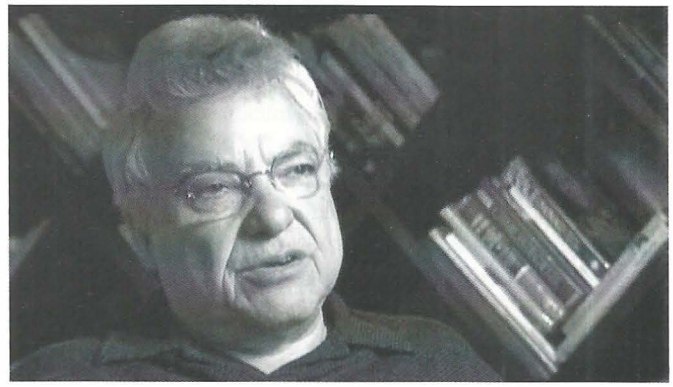
SYKES, PETER (MELBOURNE, 1939 - 2006) İngiliz yönetmen. 1963 yılında Avustralya'dan İngiltere'ye göç etmiş; 60 ve 70'lerde kült TV dizisi "The Avengers"ın (Tatlı Sert) çeşitli bölümlerini, müziklerini Pink Floyd'un yaptığı orta metrajlı The Commitee" (Komite), bol miktarda çıplaklık içeren hayvanlı korku "Venom" (Zehir), Agatha Christie romanlarını çağrıştıran korku komedisi "The House in Nightmare Park" (Kâbus Parkındaki Ev), ensest ve akıl hastalıkları konulu dönem filmi "Demons of the Mind" (Aklın Şeytanları) ve Dennis Wheatley uyarlaması "To the Devil a Daughter"ı (Şeytana Bir Kız Evlat) yönetmiştir. Hammer yapımevinin son korku filmi olan "To the Devil a Daughter" şeytana tapan bir tarikatın tehdidi altındaki genç bir rahibeyi koruması altına alan ünlü bir korku romanları yazarının serüvenlerini konu almaktadır. Sykes, Hz. İsa'nın yaşamından kesitler sunan "Jesus"la sinema yaşamını noktalamıştır.

▸ **FİLMOGRAFİ:** The Commitee (1968) • Venom (1971) • Demons of the Mind (1972) • The House in Nightmare Park (1973) • Great Mysteries (TV 1973) • To the Devil a Daughter (1976) • Jesus (1979)

SYLVESTER, WILLIAM (OAKLAND, KALİFORNİYA, 1922 - KALİFORNİYA, 1996) Amerikalı oyuncu. 1949'dan başlayarak İngiliz filmlerinde boy gösteren bu uzun boylu aktör 60'larda "Devil Doll" (Şeytan Kukla), "Devils of Darkness" (Gecenin Şeytanları), "Hand of the Night" (Gecenin Eli) gibi küçük bütçeli korkularda başrol oynamıştır. Stanley Kubrick klasiği "2001: A Space Odyssey" (2001 Uzay Yolu Macerası) kariyerinin doruk noktasını oluşturur. 70'lerde daha çok TV dizilerinde rol almıştır.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Gorgo (1961) • Devil Doll (1964) • Devils of Darkness (1965) • The Hand of the Night (1968) • 2001: a Space Odyssey (1968) • Don't Be Afraid of the Dark (TV 1973)

SZWARC, JEANNOT (PARİS, 1939) Fransız yönetmen. Çoğunlukla ABD'de çalışan Jeannot Szwarc bu ülkeye yerleşmeden önce Paris'te reklam filmleri ve belgeseller yönetmiştir. 70'lerin ortalarında televizyondan sinemaya transfer olmuş, sinema macerasını noktaladıktan sonra 90'larda televizyona geri dönmüştür. 70'lerdeki yoğun beyazcam çalışmaları içinde "Rosemary's Baby" çağrışımlı "The Devil's Daughter" (Şeytanın Kızı) ve Rod Serling'in sunuculuk yaptığı fantastik TV dizisi "Night

Jeannot Szwarc

Gallery" (Gece Sergisi) özellikle dikkat çekicidir; Szwarc 1969-73 yılları arasında yayınlanan dizinin en ürkünç bölümlerine imza atmıştır. İlk sinema filmi "Bug"da (Böcek) bir depremin ardından, yangın çıkarma yetisine kavuşan hamamböcekleri küçük bir Kaliforniya kasabasında terör estirir. Mini bütçeli korku filmlerinin üstadlarından William Castle'ın yazdığı ve finanse ettiği "Bug"ın sonrasında orijinalini aratan devam filmi "Jaws 2"yle ticari sinemaya ısınan Szwarc 80'lerde daha iddialı projelere soyunmuştur. Tabloda gördüğü güzel bir kadına (Jane Seymour) tutkuyla bağlanan ve onun uğruna hipnozla zamanda yolculuk yapan bir oyun yazarının (Christopher Reeve) hikayesini anlatan "Somewhere in Time" (Zamanın Bir Yerinde) çok beğenilmiş ve kültleşmiştir. Ancak, "Superman"in yapımcıları Ilya-Alexander Salkind'in finanse ettikleri "Supergirl" ile 50 milyon dolar bütçeli Noel Baba filmi "Santa Claus"un fiyaskoyla sonuçlanması üzerine sinema endüstrisinden dışlanmıştır.

▸ **FİLMOGRAFİ:** The Devil's Child (TV 1973) • Bug (1975) • Jaws II (1978) • Somewhere in Time (1980) • Enigma (1983) • Supergirl (1984) • Santa Claus (1985) • The Murders in the Rue Morgue (TV 1986) • Providence (TV 1999) • Boston Public (TV 2000) • Without a Trace (TV 2005) • Smalville (TV 2005)

TAGGERT, BRIAN (1938) Amerikalı senaryo yazarı. Televizyon kökenlidir; "Carrie" çağrışımlı TV filmi "The Spell" (Büyü), Kanada yapımı slasher "Visiting Hours" (Ziyaret Saatleri), devam filmi "Poltergeist III" (Kötü Ruh 3), saldırgan hayvanlı "Of Unknown Origin" (Bilinmeyen Kaynak), Robert Aldrich klasiğinin yeni çevrimi "What Ever Happened to Baby Jane?" (Küçük Bebeğe Ne Oldu?), "The Omen" (Kehanet) serisinden "Omen IV: The Awekening" (Uyanış) ve Stephen King'in kısa hikayesine dayalı "Trucks"ın (Kamyonlar) senaryolarını yazmıştır.

▸ **FİLMOGRAFİ:** The Spell (TV 1977) • Visiting Hours (1982) • Of Unknown Origin (1983) • V (TV 1984-1985) • Poltergeist III (1988) • What Ever Happened To Baby Jane? (TV 1991) • Child of Darkness, Child of Light (TV 1991) • Omen Iv: The Awekening (TV 1991) • Trucks (TV 1997)

TAKÁCS, TIBOR (BUDAPEŞTE, 1954) Macar kökenli Kanadalı yönetmen. Gençlere yönelik eğlenceli korku filmi "The Gate"le (Geçit) piyasada isim yapan Takacs

ilerleyen yıllarda çeşitli bilim kurgu dizileri ve ikinci sınıf korku filmleri yönetmiştir.

- **FİLMOGRAFİ:** The Gate (1987) • I, Madman (1989) • The Gate II: Trespassers (1992) • Deathline (1997) • Nostradamus (2000) • Rats (2001) • Mansquito (2005) • Black Hole (TV 2006) • Megasnake (TV 2007) • Lies & Illusions (2009)

TALALAY, RACHEL (ŞİKAGO, 1958) Amerikalı yapımcı, yönetmen. 90'larda "Elm Sokağında Kâbus" serisinin sonuncusu "Freddy's Dead: The Final Nightmare" (Freddy'nin Ölümü: Son Kâbus) ile bilimkurgu korku karışımı "Ghost in the Machine"yi (Makinedeki Hayalet) yöneten Talalay 2000'lerde TV dizileri çekmiştir.

- **FİLMOGRAFİ:** Freddy's Dead: The Final Nightmare (1991) • Ghost in the Machine (1993) • Tank Girl (1995) • Ally Mc Beal (TV 1997) • Boston Public (TV 2000) • The Dead Zone (TV 2002) • Without a Trace (TV 2002) • Touching Evil (TV 2004)

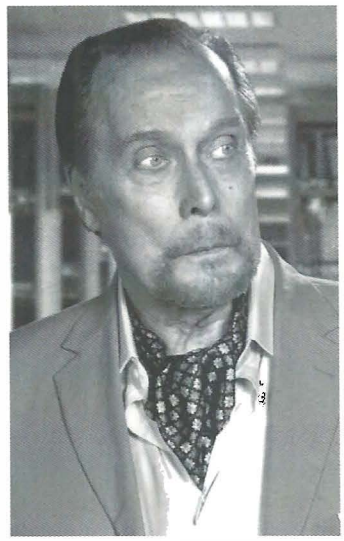
TAYLOR, BERNARD (WILTSHIRE, 1936) İngiliz yazar. 70'lerin ortalarında yayınlanan doğaüstü izlekli romanları "The Godsend" ve "Sweetheart, Sweetheart" çok beğenilmiş, ilerleyen yıllarda psikolojik gerilim (Mother's Boys) ve polisiye de (Cruelly Murdered) yazmıştır. Ülkemizde "Çakal" adıyla gösterilen "The Godsend" (6 çocuklu iyiliksever bir çiftin evlatlık aldığı şeytani bir kız çocuğu üvey kardeşlerini sinsice ortadan kaldırır) İngiliz yönetmen Gabrielle Beaumont, Jamie Lee Curtis'li "Mother's Boys" (kocasını ve 3 çocuğunu nedensiz yere terk eden psikopat bir kadın yıllar sonra geri döner ve ailesini terörize eder) ise Kanadalı Yves Simoneau tarafından sinemalaştırılmıştır.

- **FİLMOGRAFİ:** The Godsend (1980) • Mother's Boys (1994)

TAYLOR, GILBERT (BUSHEY, HERTFORDSHIRE, 1914 - WIGHT ADASI, 2013) İngiliz görüntü yönetmeni. Kamera operatörlüğüyle mesleğine başlayan ve ilerleyen yıllarda zirveye çıkan Gilbert Taylor 60, 70 ve 80'lerde Roman Polanski, Alfred Hitchcock, Richard Donner, George Lucas, Samuel Gallu, Stanley Kubrick, Piers Haggard, John Badham filmleri "Repulsion" (Tiksinti), "The Tragedy of Macbeth" (Kanlı Saltanat), "Cul-de-sac" (Çıkmaz Sokak), "Frenzy" (Cinnet), "The Omen" (Kehanet), "Star Wars" (Yıldız Savaşları), "Dr. Strangelove" (Dr. Garipaşk), "Theatre of Death" (Ölüm Tiyatrosu), "Venom" (Zehir) ve "Dracula"yı (Drakula) görüntülemiştir.

- **FİLMOGRAFİ:** The Guinea Pig (1948) • Circle of Danger (1951) • Dr. Strangelove (1964) • A Hard Day's Night (1964) • Repulsion (1965) • Cul De Sac (1966) • Theatre of Death (1967) • Macbeth (1971) • Frenzy (1972) • The Omen (1976) • Star Wars (1977) • Damien : Omen II (1978) • Flash Gordon (1980) • Venom (1982) • The Bedroom Window (1987)

TAYLOR, JACK (OREGON CITY, 1936) Amerikalı oyuncu. Asıl adı George Brown Randall olan sanatçı 60'larda Meksika, 70'lerde ise İspanyol yapımı korku filmlerinde oynamıştır. Seks-korku ustası Jesús Franco'nun favori aktörlerinden biridir; İspanyol sinemasının diğer korku yönetmenleri Amando de Ossorio, Carlos Aured ve León Klimovsky'le de çalışmıştır. "La maldicion de Nostradamus" (Nostradamus'un Laneti), "Necronomicon-Getraumte Sünden" (Düşlenen Günahlar), "Count Dracula" (Kont Drakula), "Dr. Jekyll y el Hombre Lobo" (Dr. Jekyll ve Kurt Adam), "La vengenza de la momia" (Mumya'nın İntikamı), "El buque maldito" (Uğursuz Gemi), "La orgia nocturna de los vampiros" (Vampirlerin Gece Orjisi), "Female Vampire" (Dişi Vampir), "Exorcismo" (Şeytan Çıkarma), "Die teuflischen Schwestern" (Şeytani Kızkardeşler), "Serpiente de mar" (Deniz Yılanı) belli başlı tür filmleridir. Roman Polanski'nin şeytani korkusu "The Ninth Gate"de (Dokuzuncu Kapı) cinayete kurban giden bir İspanyol kitap koleksiyoncusunu canlandırmıştır. Yaşamını İspanya'da sürdürmektedir.

Jack Taylor

- **FİLMOGRAFİ:** La tumba del pistolero (1964) • Succubus (1967) • La isla de la muerte (1969) • El conde dracula (1970) • La orgia nocturna de los vampiros (1973) • Les avaleuses (1973) • La noche de los brujos (1973) • El buque maldito (1975) • El juego del diablo (1978) • Enigma rosso (1978) • Conan the barbarian (1982) • Descanse en piezas (1987) • 1492 (1992) • The Ninth Gate (1999) • Cries in the Night (2003)

TEAGUE, LEWIS (BROOKLYN, NEW YORK, 1938) Amerikalı yönetmen. 70'lerde ikinci küme yönetmenliği ve kurguculukla uğraşmış; televizyon dizisi "The Alfred Hitchcock Hour"la yönetmenliğe terfi etmiştir. Teague'in ilk korku filmi "Alligator" (Canavarın İntikamı) Şikago'da dehşet saçan dev bir timsahla ilgilidir. 80'lerin başında orta halli Stephen King uyarlamaları "Cujo" ve "Cat's Eye"ı (Kedi Gözü) yöneten Teague 90'larda televizyona geri dönmüştür.

- **FİLMOGRAFİ:** Alligator (1980) • Cujo (1983) • Cat's Eye (1985) • The Jewel of the Nile (1985) • Wedlock (TV 1991) • Op Center (TV 1995) • Nash Bridges (TV 1996)

TECAVÜZ Korku-gerilim filmlerinde kadınların tecavüze uğradığı sahneler çok tartışılmış;tecavüz sahnelerinin,erkek cinsel fantezilerinin tatminine yönelik bir araç olduğu ve kadınları küçük düşürdüğü savları özellikle feminist çevreler tarafından sıkça dile getirilmiştir.Sakin bir yaşam sürme umuduyla, İngiltere'nin küçük bir kasabasına matematikçi kocasıyla (Dustin Hoffman) birlikte yerleşen genç bir kadının (Susan George) iki kere tecavüze uğradığı "Straw Dogs" (Köpekler,1971) "A Clockwork Orange"la (Otomatik Portakal,1971) birlikte 70'lerin en yoğun tartışma yaratan filmidir.Şiddet olgusu iki filmde de gerçekçi ve rahatsız edici bir bakışla irdelenmiştir.Aktris Adrienne Corri'nin üç şiddet tutkunu serserinin tecavüzüne uğra-

Tecavüz • Straw Dogs (Köpekler) • Susan George

dığı "A Clockwork Orange" yönetmen Stanley Kubrick'e filmini vizyondan kaldıracak kadar ağır ve acımasız eleştiriler alırken,Sam Peckinpah'ın "Straw Dogs"u İngiltere'de uzun yıllar yasaklı kalmıştır.Alfred Hitchcock'un son filmlerinden "Frenzy"de (Cinnet,1972) aktris Barbara Leigh-Hunt'ın,Barry Foster'ın tecavüzüne uğradıktan sonra kravatla boğulduğu sahne o denli gerçekçi çekilmiştir ki,ünlü yönetmenin kızı Patricia Hitchcock filmi uzun yıllar çocuklarına izletmemiştir.Roman Polanski klasiği "Rosemary's Baby"de (Rosemary'nin Bebeği, 1968) satanistlerin tuzağına düşen Mia Farrow'a düş benzeri bir sahnede cehennemden inen şeytan tarafından tecavüz edilir. Ingmar Bergman'ın "Jungfrukallan"ından (Kaynak) apartılan Wes Craven filmi "Last House on the Left"de (Soldaki Son Ev,1972) büyük şehre konser izlemeye iki genç kıza yörenin serserileri tecavüz ederler.Bu filmin sinematografik açıdan daha başarılı olan İtalyan versiyonu "L'ultimo treno della notte"de (Son Geceyarısı Treni,1975) iki genç kız Almanya'dan İtalya'ya giden bir trende biri kadın üç kişilik bir manyak grubunun eline düşer;dayanılmaz tecavüz ve cinayetler izleyiciyi beklemektedir. Kanada filmi "Death Weekend"in (Kanlı Tatil,1978) kadın kurbanı (Brenda Vaccaro), sosyetik bir dişçiyle hafta sonu için gönül eğlendirmeye giden bir mankendir.Dişçinin evini basan serseriler adamı öldürürler,Vaccaro'ya defalarca tecavüz ederler. Tek filmle parsayı toplayan yönetmenlerden Meir Zarchi'nin tahammül sınırlarını zorlayan,itici "I Spit on Your Grave"i (Mezarlarınıza Tüküreceğim,1978) yukarda bahsi geçen çoğu film gibi izleyenlerin yüreğini soğutan bir *tecavüz sonrası intikam* hikayesi anlatır.Dario Argento'nun "La sindromi di Stendhal" (Stendhal Sendromu,1996) filmindeki seri katil (Thomas Kretschmann) kaçırdığı kadınlara önce tecavüz eder.John Boorman'ın unutulmaz kırsal kesim macera-gerilim filmi "Deliverance"da (Kurtuluş,1972) doğanın bağrına kano yapmaya giden dört işadamından birine (Ned Beatty) yörenin yerlileri tecavüz ederler. Fransız yönetmen Bruno Dumont'nun arthouse korkusu "Twentynine Palms" (2003), "Deliverance" gibi grafik bir eşcinsel tecavüz sahnesi barındırmaktadır. "Xtro" (1983), "The Entity" (Karabasan,1982), "Humanoids from the Deep" (Derinden Gelen Canavar,1980), "Incubus" (Kabus,1981) "Inseminoid" (Dölleyici,1981), "The Beast Within" (İçimdeki Canavar,1982) filmlerinde uzaylı,mutant ve doğaüstü tecavüzcüler sahneye çıkmıştır. Sam Raimi'nin "The Evil Dead"inde (Şeytanın Ölüsü,1981) genç bir kadın (Ellen Sandweiss) ormandaki büyülü sarmaşıkların tecavüzüne uğradıktan sonra şeytani bir varlığa dönüşür.

TELEVİZYON DİZİLERİ

- **THE ADDAMS FAMILY** (Addams Ailesi, ABD, 1964 - 1966) Charles Adams'ın karton karakterlerinden televizyona uyarlanan "The Addams Family" gotik korku filmlerini gırgıra alan siyah beyaz bir durum komedisidir. Yapımcıları David Levy ve Nat Perrin, yönetmenleri Sidney Lanfield, Jean Yarbrough, Sidney Salkow ve Jerry Hopper'dır. ABC televizyonunda Eylül 1964'den, Nisan 1966'ya 64 bölüm olarak yayınlanmıştır. Taklidi ve rakibi "The Munsters" gibi canavar bir ailenin komik maceralarını 30 dakikalık bölümlere sığdırmıştır. Doğaüstü yetilere sahip ailenin son derece zengin olan reisi Gomez Addams (John Astin) karısı Morticia'ya (Carolyn Jones) deli gibi aşıktır. 6 yaşındaki kızları Wednesday Friday (Lisa Loring) oyuncaklar yerine örümcekler ve kertenkelelerle oynar, oğulları Pugsley'in (Ken Weatjerwax) evcil hayvanı ise bir ahtapottur. Vücudu saçlarla kaplı kuzen Itt (Felix Silla), kesik el Thing, kel kafalı, kötü bakışlı amca Fester (Jackie Coogan), büyükanne (Marie Blake), ailenin canavar uşağı Lurch (Ted Cassidy) dizinin diğer karakterleridir. Barry Sonnenfeld'in yönettiği 1991 tarihli sinema uyarlamasında Raul Julia (Gomez), Anjelica Huston (Morticia), Christina Ricci (Wednesday), Christopher Lloyd (Fester), Carel Struycken (Lurch), Judith Malina (büyükanne), Christopher Hart (Thing), Jimmy Workman (Pugsley) başrolleri paylaşmışlardır.

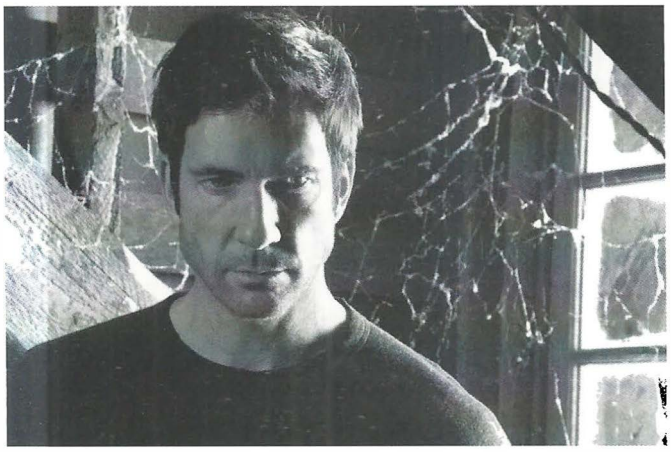

Alfred Hitchcock Presents • Lamb for Slaughter (Katil Kuzu) • Barbara Bel Geddes

- **ALFRED HITCHCOCK PRESENTS** (Alfred Hitchcock Sunar, ABD, 1955 1962) Hitchcock'un isminin bir marka gibi

kullanıldığı bu 268 bölümlü, 26 dakikalık dizi 1955 - 60 yıllarında CBS, 1960 - 62 yılları arasında ise NBC televizyonlarında gösterilmiştir. Hitchcock silüetinin eşlik ettiği "Funeral March of a Marionette" (Bir Kuklanın Cenaze Marşı) adlı tema müziğiyle açılan bölümlerde çoğunlukla sürprizlerle sonuçlanan ve ahlak dersleri veren suç öyküleri işlenmiştir. Her bölümün başında ve sonunda gözüken Hitchcock kılıktan kılığa girerek mizahi yorumlarda bulunur. Dizinin 17 bölümünde Alfred Hitchcock yönetmen koltuğuna otururken (Revenge, *İntikam* – Breakdown, *Çöküş* - The Case of Mr. Pelham, *Mr. Pelham Vakası* Back for Christmas, *Noel Dönüşü* - Wet Saturday, *Islak Cumartesi* - Mr. Blanchard's Secret, *Bay Blanchard'ın Esrarı* - One More Mile to Go, *Bir Mil Daha* - Lamb for Slaughter, *Katil Kuzu* The Perfect Crime, *Mükemmel Cinayet* - Dip in the Pool, *Havuza Dalış* – Poison, *Zehir* - Banquo's Chair, *Banquo'nun İskemlesi* – Arthur, *Arthur* - The Crystal Trench, *Kristal Hendek* - Mrs. Bixby and the the Colonel's Coat, *Bayan Bixby ve Albayın Kürkü* - The Horse Player, *At Bahisçisi* - Bang!You're Dead, *Pat! Öldün*) Robert Stevens 44, Paul Henreid 28, Herschel Daugherty 24, Norman Lloyd 18, Arthur Hiller 17, Alan Crosland Jr. 16, James Neilson 12, Jus Addiss 10, John Brahm 10, Robert Stevenson 7, Don Taylor 7, Don Weis 5, Stuart Rosenberg 5, Robert Florey 5, Bernard Girard 4, John Newland 4, Jules Bricken 3, Boris Sagal 3, John Meredyth Lucas 3, Don Medford 2, Francis M. Cockrell 2, Robert Altman 2, Leonard Horn 2, Paul Almond 2, Bretaigne Windust 2, Ida Lupino 2, George Stevens Jr. 2 bölüm yönetmiştir. Oyuncu kadrosunda kariyerlerinin henüz başında olan Robert Duvall, Steve McQueen, Richard Chamberlain, Bruce Dern, Charles Bronson, Robert Redford, William Shatner, Angie Dickinson, Burt Reynolds, Denholm Elliott, James Coburn, Joanne Woodward, George Peppard'ın yanısıra Jessica Tandy, Hume Cronyn, Barbara Bel Geddes, Cedric Hardwicke, Bette Davis, Peter Lorre, Mary Astor, Claude Rains ve Joseph Cotten gibi daha deneyimli oyuncular da yer almıştır. Roald Dahl'un yazdığı "Lamb for Slaughter" Hitchcock'un favorisidir. Bu bölümde, Barbara Bel Geddes kendisinden ayrılmak isteyen kocasını donmuş bir kuzu bacağıyla öldürür, sonra da kanıtı pişirerek soruşturmaya gelen polislere ikram eder. Kayda değer bölümlerden "Breakdown"da trafik kazası sonucunda paralize olan ama bilincini yitirmeyen bir adam ölü sanısıyla morga kaldırılır. "One More Mile to Go"da karısını öldüren ve arabasının bagajına koyan bir adam motosikletli bir polis tarafından takip edilir. "The Night the World Ended" (Dünyanın Sona Erdiği Gece) arkadaşına kıyamet günüyle ilgili eşek şakası yapan bir adamın hikayesidir... "The Creeper"da (Sürüngen) sarışın kadınları katleden bir seri katil şehirde dehşet saçarken, kocası gece vardiyasında çalışan bir kadın sıranın kendisine geldiğini düşünür... "The Case of Mr. Pelham" kendisine ikizi kadar benzeyen biri yüzünden hayatı mahvolan bir işadamıyla ilgilidir. "The Dangerous People"da (Tehlikeli İnsanlar) tren bekleyen iki adam tehlikeli bir manyağın akıl hastanesinden kaçtığını öğrenirler ve birbirlerinden kuşkulanırlar. "Together" (Birlikte) sevgilisini öldürdükten sonra cesetle ofisinde kilitli kalan bir adamla ilgilidir. "The Glass Eye"da (Camgöz) gösterilerini izlediği bir vantriloğa tutkuyla bağlanan yalnız bir kadın korkunç gerçeğe adım adım yaklaşır. 1962'de adı "The Alfred Hitchcock Hour" (Alfred Hitchcock Saati) olarak değiştirilen dizi 1965 yılına kadar yayınlanmıştır. 1985 - 1989 yılları arasında dizinin renkli bölümleri çekilmiştir.

- **AMAZING STORIES** (İnanılmaz Öyküler, ABD, 1985 - 1987) 45 bölümden oluşan iki sezonluk dizinin (NBC) yaratıcısı ve yürütücü yapımcısı Steven Spielberg'dür. Kamera arkasına Joe Dante, Robert Zemeckis, Steven Spielberg, Peter Hyams, Bob Balaban, Bob Clark, Phil Joanou, Clint Eastwood, Martin Scorsese, Tom Holland, Paul Bartel, Irvin Kershner, Kevin Reynolds, Tobe Hooper, Mick Garris gibi ünlü yönetmenler geçmiştir. Vasatlık sınırında gezinen dizinin bölümleri bilim kurgu, fantezi ve korkuya ayrılmıştır. "Mummy Daddy" (Baba Mumya - Bataklıkta mumya kostümüyle çekim yapan bir aktör gerçek bir mumyayla karıştırılır), "Mirror, Mirror" (Ayna, Ayna - Ünlü bir korku romanları yazarı evindeki aynada siyahlı bir figürün yansımasını görür), "The Amazing Falsworth" (Muhteşem Falsworth - Bir sihirbaz ve kurbanlarını piyano teliyle boğan bir seri katil karşı karşıya gelir), "Go to the Head of Class" (Sınıf Başkanına Git - İki öğrenci İngilizce öğretmenlerine kara büyü yapar) en ilginç bölümlerdir.
- **AMERICAN GOTHIC** (Amerikan Gotiği, ABD, 1995 - 1996) 22 bölümlük CBS dizisi "American Gothic"in yaratıcısı Shaun Cassidy, yürütücü yapımcısı Sam Raimi'dir. Şeytani bir şerifin idaresindeki küçük bir Güney Carolina kasabasında vuku bulan gizemli ve doğaüstü olaylar klasik iyi-kötü şablonu içinde anlatılmıştır. Kasaba dışından gelen bir doktor, 13 yaşındaki bir yetim, onun kız kardeşinin hayaleti ve gazeteci bir kadın şerife karşı mücadele veren iyileri temsil ederken, kasabanın öğretmeni ve şerif yardımcısı kötünün yanında yer almışlardır. Dizinin senaristlerinden Stephen Gaghan 2000 yılında "Traffic"in senaryosuyla Oscar kazanmıştır.
- **AMERICAN HORROR STORY** (Amerikan Korku Hikayesi, ABD, 2011-) Yaratıcıları ve yürütücü yapımcıları Ryan Murphy, Brad Falchuk, yönetmenleri Ryan Murphy (pilot), Alfonso Gomez-Rejon, David Semel, Michael Uppendahl, Miguel Arteta, John Scott, Bradley Buecker, Howard Deutch, Michael Lehmann, Tim Hunter; yapım firması 20th Century Fox, yayıncısı F/X Network, başlıca oyuncuları Connie Britton, Dylan McDermott, Evan Peters, Taissa Farmiga, Dennis O'Hare, Jessica Lange, Frances Conroy, Alexandra Breckenridge, Christine Estabrook, Emma Roberts, Kathy Bates, James Cromwell, Joseph Fiennes, Zachary Quinto. İlk sezonu devamlılık arz eden 12 bölümden oluşmaktadır. Dizi, Boston'dan Los Angeles'a taşınan 3 kişilik Harmon ailesinin karanlık sırlarla örülü, hortlaklı bir evde yaşadıklarını konu almaktadır. Psikiyatr olan baba Ben Har-

American Horror Story (Amerikan Korku Hikayesi) • Dylan McDermott

mon'un karısı Vivien'ı genç bir öğrenciyle aldatmasından sonra evlilikleri üzerinde kara bulutlar dolaşır; bu arada Vivien düşük yapar. Karı-koca ilişkilerini gözden geçirmek ve yeni bir başlangıç yapmak için fırsat kollamaktadır. Satın aldıkları Victoria tarzı evde daha önce eşcinsel bir çift birbirini öldürmüştür. Ama kurbanlar onlarla sınırlı değildir. Orada yıllar boyunca yaşamını yitirenlerin hayaletleri bir yerlerde saklanmaktadır. Vivien, erkeklere çekici ve cazibeli, kadınlara ise yaşlı ve çirkin olarak gözüken bir hizmetçiyi işe alır. Yan evlerindeki artist eskisi bir kadın ve down sendromlu kızı tarafından sık sık rahatsız edilirler... Yıllar önce evde ailesini katleden yanık suratlı bir adam Ben'i taşınmaları için ikna etmeye çalışır. Harmon'ların 17 yaşındaki kızları Violet lisede yaşıtlarından şiddet görmektedir; babasının tedavi ettiği depresyon hastası Tate'le yakınlaşır. "Asylum" adlı ikinci sezon bir akıl hastanesinde geçmektedir; doktorlar, hastalar ve rahibeler arasındaki ilişkiler işlenir, doğaüstü oluşumlar bu ilişkilerin önemli bir parçasıdır. Üçüncü sezonda (Coven - Cadılar Meclisi) büyücülük, ırkçılık ve vudu büyüsü ele alınmıştır.

- **ANGEL** (ABD, 1999 - 2004) Yaratıcıları ve yürütücü yapımcıları Joss Whedon ve David Greenwalt. Özel dedektiflikle meşgul olan 200 yaşındaki bir vampirin (David Boreanaz) maceralarını işleyen bu dizi "Buffy, Vampir Avcısı"ndan türetilmiştir. Buffy dizisinin önemli karakterlerinden biri olan yarı insan, yarı vampir Angel geçmişte işlediği suçların vicdan azabıyla sürekli acı çeker ve insanlara yardım etme yolunu seçer. Dizinin geçtiği Los Angeles şeytanlar, büyücüler ve çürümüş avukatların cirit attığı bir şehir olarak tasvir edilmiştir. Kirli ruhunu arındırmak isteyen Angel hayali kasaba Sunnydale'den Los Angeles'a taşınır ve arkadaşlarıyla (artist olma heveslisi genç bir kız, bir sokak savaşçısı, okumaya düşkün bir İngiliz) birlikte kötülerle savaşır.
- **ARE YOU AFRAID OF THE DARK?** (Karanlıktan Korkar mısın? ABD - Kanada, 1993 - 1995) Montreal'da çekilen 91 bölümlü Nickelodeon yapımı gençlik dizisi. Yaratıcısı ve yürütücü yapımcısı D. J. MacHale. Bölümler, kendilerine *Geceyarısı Topluluğu* adını veren bir grup gencin birbirlerine kamp ateşi çevresinde korku hikayeleri anlatmasıyla başlar... Hikayelerin çoğu hayaletli evler, lanetler, hayaletler, vampirler, dünya dışı yaratıklar ve büyücülerle ilgilidir. Dizinin 1999 - 2000 yılları arasında yeni bölümleri yayınlanmıştır.
- **THE AVENGERS** (Tatlı Sert, İngiltere, 1961 - 1969) Bakanlık için çalışan gizli ajan bay John Steed'in (Patrick Macnee) bayan ortağı Emma Peel'le (Diana Rigg) birlikte gizemli olayları araştırdığı "The Avengers" İngiltere'den çıkan en popüler ve uzun ömürlü (161 bölüm) dizidir. Aralarında Türkiye'nin de olduğu 90 ülkede gösterilmiştir. Melon şapkalı ve olağanüstü kibar Macnee'ye bayan partner olarak önce Honor Blackman eşlik etmiş (1962 - 64), yerine geçen Diana Rigg'in (1965 68) diziyi bırakmasından sonra Linda Thorson (1968 - 69) işe alınmıştır. Yaratıcısı Sydney Newman, başlıca yazarları Brian Clemens, Philip Levene, Roger Marshall, Malcolm Hulke, Tony Williamson, Eric Paice, Martin Woodhouse ve Terry Nation'dır. Yönetmen kadrosunda Sidney Hayers, Robert Fuest, Peter Sykes, John Hough, Don Sharp, Roy Ward Baker gibi İngiliz korku sinemasının ünlü isimlerinin yanında kariyerleri boyunca televizyondan ayrılmayan Don Leaver, Peter Hammond ve Kim Mills yer almıştır. Meşhur jenerik müziğini Laurie Johnson bestelemiştir. Genellikle suç öykülerinin mizahi bir ton, pop art dekorlar ve eksantrik karakterlerle işlendiği dizinin korku bölümleri şunlardır: "Warlock" (Sihirbaz), "Man-Eater of Surrey Green" (Surrey Green'in İnsan Yiyeni), "The Living Dead" (Yaşayan Ölü), "Fog" (Sis), "Bizarre" (Tuhaf), "The House That Jack Built" (Jack'in Yaptığı Ev). Dizi 1976'da "The New Avengers" adıyla ve yeni bölümleriyle izleyiciyle buluşmuştur. Dizinin ayrılmaz elemanı Patrick Mac Nee'ye bu kez Gareth Hunt ve Joanna Lumley eşlik etmiştir. Ralph Fiennes ve Uma Thurman'lı sinema versiyonu (1998) ise tam bir felakettir.

The Avengers (Tatlı Sert) • Patrick Macnee, Diana Rigg

- **BUFFY, THE VAMPIRE SLAYER** (Buffy Vampir Avcısı, ABD, 1997 - 2003) Yaratıcısı, yürütücü yapımcısı ve 22 bölümü-

nün yönetmeni Joss Whedon'dur. 145 bölümlü dizinin diğer yönetmenleri arasında eski görüntü yönetmeni James A. Contner, "Halloween filmleriyle tanıdığımız Rick Rosenthal, sinemadan televizyona geçen Daniel Attias, aktör James Whitmore'un oğlu James Whitmore Jr. da bulunmaktadır. Kaliforniyalı (San Fernando Vadisi) güzel bir vampir avcısının maceralarını anlatan bu gençlik dizisi önce Joss Whedon yönetiminde bir sinema filmi olarak seyirci karşısına çıkmıştır. Ancak buradaki Buffy karakteri liseli bir ponpon kızdır. İlk kez WB Network'de yayın hayatına başlayan dizide 16 yaşında vampir avcısı olduğunu öğrenen Buffy (Sarah Michelle Gellar) kurgusal Sunnydale kasabasında dehşet saçan şeytani varlıklar ve vampirlerle savaşır.

- **CARNIVALE** (Karnaval, ABD, 2003 - 2005) Klasik iyi-kötü çatışmasını, Alejandro Jodorowsky, David Lynch, Federico Fellini, Werner Herzog filmlerindeki ucubelerle benzeşen birbirinden ilginç karakterler ve ABD'nin büyük buhran, kuraklık yıllarını fon alan karanlık bir atmosferle işleyen 24 bölümlü kült HBO dizisi. Yaratıcısı ve yürütücü yapımcılarından biri Daniel Knauf'dur. Dizinin ana karakterlerinden Ben Hawkins annesi öldükten sonra yapışık ikizlerin, sakallı bir kadının, bir tarot falcısının, onun

Carnivale • Amy Madigan, Clancy Brown

geleceği okuyan katatonik annesinin, kör bir medyumun, kertenkele adamın, yılanlı bir kadının gösteriler yaptığı gezici bir karnavala katılır. Şifa verme yetisine sahip olan Ben tuhaf düşlerden muzdariptir. Doğaüstü güçlerini kötüye kullanan metodist rahip Justin Crowe ve ablası Iris ise dizinin paralel hikayesinin kahramanlarıdır. İyiliği temsil eden Ben'le, kötücül Justin'in yolları kaçınılmaz bir şekilde kesişecektir. HBO, 24 bölümün ardından hayranların tepkisini çeken anlamsız bir kararla dizinin yayınına son vermiştir. Yönetmenler: Rodrigo Garcia, Jeremy Podeswa, Jack Bender, Tim Hunter, John Patterson, Scott Winant. Başlıca oyuncular: Nick Stahl, Clancy Brown, Amy Madigan, Michael J. Anderson, Adrienne Barbeau, Patrick Bauchau, Clea DuVall, Cynthia Ettinger.

- **DARK SHADOWS** (Karanlık Gölgeler, ABD, 1966 - 1971) Televizyonda reyting rekorları kıran bu ABC yapımı gotik pembe dizinin (ilk günlük yayınlanan dizilerden biridir) yaratıcısı ve yürütücü yapımcısı Dan Curtis'dir. 30 dakikalık 1225 bölümden oluşmaktadır. Genç bir öğretmenin (Alexandra Isles) bakıcılık yapmak için zengin bir ailenin Maine'deki malikanesine gelmesiyle başlayan "Dark Shadows" başlangıçta düşük reytingler almasına karşın Dan Curtis'in Barnabas Collins (Jonathan Frid) adlı 125 yaşındaki bir vanıpiri hikayeye katmasıyla toparlamıştır. Dizinin akışı içinde zamanda yolculuklar, ruh çağırma seansları, paralel evrenler, cadılar ve kurt adamlar ekranlara gelmiştir. Jonathan Frid, Joan Bennett, Grayson Hall, Nancy Barrett, Alexandra Isles, Louis Edmonds, David Selby, Kathryn Leigh Scott, David Henesy, John Karlen, Lara Parker başlıca oyuncularıdır. Dan Curtis 1991'de NBC prime time'da dizinin yeni çevrimini, yeni oyuncularla gerçekleştirmiştir. Tim Burton'un sinema versiyonunda vampir Barnabas Collins'i Johnny Depp canlandırmıştır.

- **DARKROOM** (Karanlık Oda, ABD, 1981 1982) James Coburn'un davudi sesiyle sunduğu "The Twilight Zone" - "The Night Gallery" karışımı antoloji formatlı dizi... Bir saat boyunca iki veya daha fazla doğaüstü hikaye anlatılmıştır. Hikayelerde "Columbo"nun yaratıcıları Richard Levinson ve William Link'in, Brian Clemens'in, Robert Bloch'un, Robert McCammon'un ve William F. Nolan'ın katkıları vardır. Yönetmenler: Curtis Harrington, Rick Rosenthal, Paul Lynch, John McPherson, Peter Crane. 16 hafta sonra yayından kaldırılmıştır. Bölümlerden bazıları "Stay Tuned, We'll Be Right Back" (Yayında Kalın, Geri Döneceğiz), "The Bogeyman Will Get You" (Öcü Seni Kapacak), "A Quite Funeral" (Sessiz Cenaze), "Uncle George" (George Amca), "Guillotine" (Giyotin)...

- **DEXTER** (Dexter, ABD, 2006) Emmy ve Altın Küre'nin abonesi olan bu popüler dizi cinayet masasında kan analizcisi olarak çalışan, evli ve çocuklu bir seri katilin maceralarını konu almaktadır. Suçluları ve katilleri hedef alan Dexter cinayetlerini matkap, testere, bıçak, satır ve çekiçle işler. Showtime'da gösterilen dizi Miami'de çekilmiştir. Michael C. Hall (Dexter), Jennifer Carpenter (Dexter'ın Polis ablası), Julie Benz (Dexter'ın Karısı), James Remar (Dexter'ın Üvey Babası) başlıca oyuncularıdır. Ana yazarlar: Jeff Lindsay, James Manos Jr, Scott Buck, Scott Reynolds, Melissa Rosenberg, Lauren Gussis, yönetmenler Keith Gordon, Marcos Siega, Steve Shill, John Dahl, Tony Goldwyn, Ernest Dickerson, Tim Hunter.

- **EERIE, INDIANA** (ABD, 1991 - 1992) Yaratıcıları José Rivera ve Karl Schaefer, senaryo danışmanı Joe Dante'dir. Çocuklara yönelik bir aile dizisi gibi görünmesine karşın pek çok tuhaflık ve ürkünç ayrıntı barındıran "Eerie Indiana" ailesiyle birlikte küçük bir kasabaya taşınan Marshall adlı bir gencin serüvenlerini anlatır. Marshall ve en yakın arkadaşı Simon bildiğimiz kasabalara benzemeyen bu acayip kasabada dünyayı ele geçirmeye çalışan zeki köpekler, hala hayatta olan Elvis Presley, gerçek bir kocaayak, filmden kaçan bir mumya aktör, akıllı bir ATM'yle karşılaşır. Yönetmenler: Joe Dante, Tim Hunter, Ken Kwapis, Bob Balaban, Sam Pilsbury.

- **THE EVIL TOUCH** (Kötülüğün Dokunuşu, Avustralya, 1973 1974) İngiliz karakter oyuncusu Anthony Quayle'in sun-

duğu Avustralya yapımı dizi. Her bölüm 30 dakikadır ve doğaüstünden bilim kurguya, polisiyeden gerilime uzanan çeşitlilikte, sürprizlerle sonlanan hikayeler anlatılmıştır. Kadrosunda Leslie Nielsen, Vic Morrow, Darren Mc Gavin, Julie Harris Carol Lynley gibi şöhretli Amerikalıların yanısıra Avustralyalı oyuncular da hazır bulunmuştur.

- **FEAR ITSELF** (Korkunun Ta Kendisi, ABD, 2008) Sadece 1 sezon devam eden ve 13 bölümden oluşan Kanada, Alberta dekorlu dizi... Yaratıcısı Mick Garris, yürütücü yapımcısı Andrew Deane, yayıncısı NBC televizyonudur. Çok tutulan "Masters of Horror"un (Korkunun Ustaları) takipçisi olan "Fear Itself" Brad Anderson, Ronny Yu, Stuart Gordon, John Landis, Larry Fessenden, Rob Schmidt, Ernest Dickerson, Darren Lynn Bousman gibi tanınmış korku yönetmenlerini kadrosuna katmasına karşın 13 bölümün ardından yayından kaldırılmıştır. Hikayeler vampirler, zombiler, kurt adamlar, zapt edilmiş ruhlar, yamyamlar, canavarlar ve seri katillerle ilgilidir. Toplam 13 bölüm: "The Sacrifice" (Kurban), "Spooked" (Hayaletli), "Family Man" (Aile Babası), "In Sickness and Health" (Hastalıkta ve Sağlıkta), "Eater" (Yiyici), "New Year's Day" (Yeni Yılın Günü), "Community" (Cemaat), "Skin & Bones" (Deri ve Kemikler), "Something with Bite" (Isırıkla İlgili Bir Şey), "Chance" (Şans), "The Spirit Box" (Ruh Kutusu), "Echoes" (Yankılar), "The Circle" (Daire).

- **FREDDY'S NIGHTMARES** (Freddy'nin Kâbusları, ABD, 1988 - 1990) Yürütücü yapımcıları Robert Shaye, Jeff Freilich ve Scott A. Stone, yapım firması New Line-Lorimar Television, yönetmenleri Tobe Hooper (pilot), Ken Wiederhorn, George Kaczender, William Malone, Tom DeSimone, John Lafia, Jonathan Betuel, ana yazarı Wes Craven'dır. "Elm Sokağında Kâbus" serisinin bir yan ürünü olan, birbirinden bağımsız hikayelerin anlatıldığı 44 bölümlük dizi ikonik Freddy Kruger'in sunumlarıyla ekranlara gelmiştir. Bölümlerin, mekan dışında "Elm Sokağında Kâbus" serisiyle bir alakası yoktur; sadece Kruger'in popülaritesinden faydalanılmıştır.

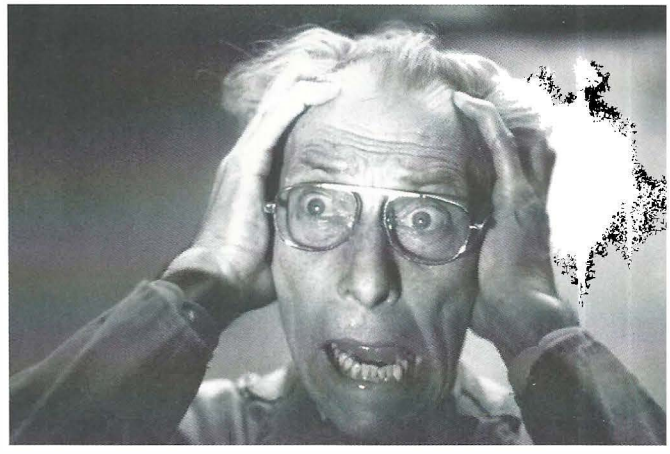
- **FRIDAY THE 13TH** (13. Cuma, Kanada, 1987 - 1990) Lanetli eşyaların satıldığı bir antikacı dükkanını miras yoluyla devralan iki gencin ve onlara yardımcı olan bir gizli bilimler üstadının serüvenlerini işleyen Kanada yapımı dizinin yaratıcısı ve yürütücü yapımcısı Frank Mancuso Jr. 'dur. 45 dakikalık 72 bölüm çekilmiştir. 13. Cuma filmleri ya da karakterleriyle herhangi bir benzerlik taşımaz; her bölümde başka bir macera anlatılmıştır. Yönetmenleri arasında Kanada sinemasının önde gelen isimleri David Cronenberg ve Atom Egoyan'ın yanı sıra B tipi korkuların ve TV dizilerinin abonelerinden William Fruet, Armand Mastroianni, Jorge Montesi, Bruce Pittman, Tom McLoughlin, Timothy Bond, David Winning de yer almıştır.

- **GHOST STORY** (Hayalet Hikayesi, ABD, 1972 1973) Aktör Sebastian Cabot'nun günümüze ait doğaüstü korku hikayelerini (vampirler, hortlaklı binalar, şeytani güçler) sunduğu 23 bölümlü dizinin yaratıcısı Richard Matheson, yürütücü yapımcısı William Castle, hikaye editörü Jimmy Sangster'dir. Hayaletli bir evde geçen pilot bölümünü (The New House, *Yeni Ev*) John Llewellyn Moxey yönetmiştir. Richard Donner, David Lowell Rich, Paul Stanley, Robert Day, Leo Penn, Herschel Daugherty diğer bölümlerin yönetmenleridir. 13 hafta sonra Sebastian Cabot devre dışı kalmış ve dizinin adı "Circle of Fear" olarak değişmiştir.

Hammer House of Horror (Hammer Korku Evi) • Brian Cox, Elaine Donnelly

- **HAMMER HOUSE OF HORROR** (Hammer Korku Evi, İngiltere, 1980) Efsanevi Hammer yapımevinin kepenkleri indirdikten sonra yeni sahipleriyle hayata geçen bu 13 bölümlük dizi 1980'de ITC televizyonunda gösterilmiştir. Doğaüstü ve psikolojik korkunun harika örneklerinin yer aldığı, kötü sürprizlerle sonlanan bölümlerin İngiliz üst-orta sınıfından kahramanları büyücüler (The Witching Hour, *Büyücüler Zamanı*), vudu bebekleri (Charlie Boy), kurt adamlar (The Children of the Full Moon, *Dolunayın Çocukları*), yamyamlar (The Thirteenth Reunion, *13. Toplantı*), kopya cinayetler işleyen seri katiller (The Carpathian Eagle, *Karpatların Kartalı*), vücut çalan uzaylılar (The Two Faces of Evil, *İblisin İki Yüzü*), şeytana tapanlar (Guardi-

Hammer House of Horror (Hammer Korku Evi) • Peter Cushing

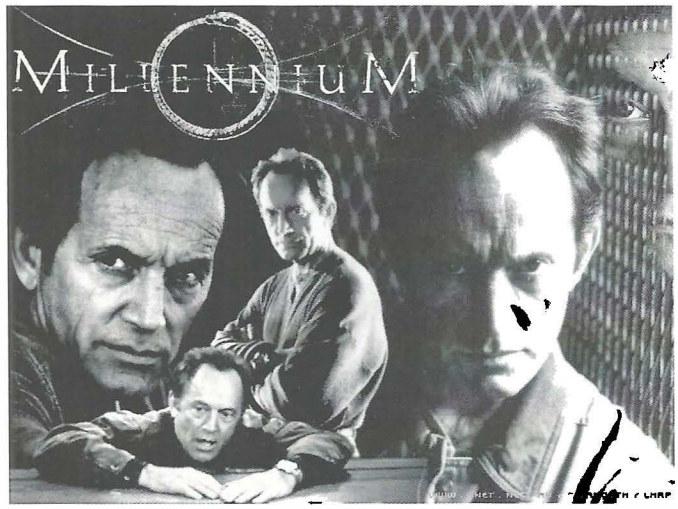
an of the Abyss, *Cehennemin Koruyucusu*), dirilen ölüler (Visitor from the Grave, *Mezardan Gelen Ziyaretçi*), hayvanlarla deneyler yapan manyaklar (The Silent Scream, *Sessiz Çığlık*) ve şeytani çocukların (Growing Pains, *Büyüyen Acılar*) kurbanı olurlar. Alan Gibson, Peter Sasdy, Don Sharp gibi Hammer ailesine yabancı olmayan isimlerin haricinde dışarıdan gelen Francis Megahy, Don Leaver, Tom Clegg ve Robert Young yönetmen koltuğuna oturmuştur. Peter Cushing, Pierce Brosnan, Brian Cox, Georgina Hale, Jon Finch, John McEnery, Denholm Elliott, Diana Dors dizinin en ünlü simalarıdır. Ünlü yapımevinin diğer TV dizisi "Hammer House of Mystery and Suspense" (Hammer Gizem ve Gerilim Evi) 1984 - 86 yılları arasında yayınlanmıştır. Doğaüstünün ve gerilim hikayelerinin dengelendiği dizide çoğunlukla Amerikalılar (David Carradine, Deborah Raffin, Carol Lynley, Dean Stockwell, Mary Crosby, Peter Graves, Shirley Knight...) oynamıştır. Yönetmenler: John Hough, Val Guest, Peter Sasdy, Paul Annett, Gabrielle Beaumont, Cyril Frankel.

- **THE HITCHHIKER** (Otostopçu, Fransa - Kanada - ABD, 1983 - 1991) Yollarda başıboş gezinen gizemli bir otostopçunun sunduğu bu 85 bölümlü Kanada yapımı dizinin (yaratıcıları Richard Rothstein, Lewis Chesler, Riff Markowitz) yönetmen ve oyuncu kadrosunda Paul Verhoeven, Phillip Noyce, Roger Vadim, Mai Zetterling, Franco Nero, Willem Dafoe, Klaus Kinski gibi sürpriz isimler hazır bulunmuştur. HBO (1983 - 87), First Choice (1983 - 87) ve USA Network (1989 - 91) kanallarında gösterilen "The Hitchhiker" o günün koşullarına göre bir TV dizisi için fazlaca seks ve şiddet barındırmaktadır. Toronto, Ontorio ve Fransa'da çekilmiştir. Gizem hikayelerinin ağırlık kazandığı dizide araya doğaüstü bölümler de serpiştirilmiştir. Kanada B sinemasından Jorge Montesi, Chirstian Duguay, George Mihalka, Jerry Ciccoritti, Fransız René Manzor, Bruno Gantillon, İngiliz David Wickes diğer yönetmenlerdir.
- **THE HUNGER** (Açlık, İngiltere - ABD – Kanada, 1997 - 2000) Ridley - Tony Scott kardeşlerin prodüksiyonunu üstlendiği, 30 dakikalık bağımsız bölümlerden oluşan Montreal dekorlu dizi. Sunuculuğunu Terence Stamp (1. Sezon) ve David Bowie (2. Sezon) yapmıştır. Erotik sahnelerle takviye edilen hikayeler Cornel Woolrich, Harlan Ellison, Graham Masterton, Gemma Files gibi tanınmış korku yazarlarından esinlenmiştir. Scott kardeşlerin gösterişli tarzının uzantısı olan "The Hunger" sıradan korku antoloji şovlarından biridir.
- **JOURNEY TO THE UNKNOWN** (Bilinmeyene Yolculuk, İngiltere - ABD, 1968 - 69) Bir Hammer - 20th Century Fox ortak yapımı olan 17 bölümlük dizinin yapımcısı Anthony Hinds, yürütücü yapımcısı Alfred Hitchcock'un sağ kolu Joan Harrison'dır. Hammer yapımevinin geleneksel gotik stilinin dışında, modern setleriyle dikkat çeken "Journey to the Unknown"un bölümlerinin bir kısmı Charles Beaumont, Richard Matheson, Cornel Woolrich, Robert Bloch'un hikayelerine dayalıdır. Yönetmenler arasında ise öncelikle Hammer'ın ağır topları Peter Sasdy, Alan Gibson ve Roy Ward Baker göze çarpmaktadır. Diğer yönetmenler: Gerry O'Hara, Robert Stevens, Michael Lindsay-Hogg, Don Chaffey, Peter Duffell. Oyuncuların çoğu (Joseph Cotten, Vera Miles, Carol Lynley, Stefanie Powers, Barbara Bel Geddes, George Maharis, Janice Rule, Brandon De Wilde...) Amerikalıdır. John Collier'nin hikayesinden uyarlanan "Eve"de sıradan bir butik çalışanı bir vitrin mankenine delicesine aşık olur. "Somewhere in a Crowd" (Kalabalık Bir Yerlerde) belirli zamanlarda sürekli aynı insanlara rastlayan ve akabinde felaketlere tanık olan bir gazeteciyle ilgilidir. "The New People"da (Yeni İnsanlar) şehirden kasabaya taşınan bir çift tekin olmayan insanlarla karşılaşır... "Poor Butterfly" (Zavallı Kelebek) kostümlü bir partiye davet edilen ama partideki kimseyi tanımayan bir adamın hikayesini anlatır.
- **KINGDOM HOSPITAL** (Kingdom Hastanesi, ABD, 2004)Danimarkalı yönetmen Lars von Trier'in popüler TV dizisi "Riget"in (Krallık) Amerikan versiyonu. 13 bölümün çoğunu Stephen King yazmış, Craig R. Baxley yönetmiştir. Yürütücü yapımcıları: Stephen King, Lars von Trier, Mark Carliner. Oyuncular: Andrew McCarthy, Bruce Davison, Jack Coleman, Diane Ladd, Jodelle Ferland, Ed Begley Jr, Jamie Harrold. Konu: Amerikan İç Savaşı sırasında bir fabrikada çıkan yangında 8 çocuk yaşamını yitirmiş, cesetler bulunamamıştır. Yıllar geçer, fabrikanın yerine Kingdom adındaki hastane hizmete girer. Zamanla ölen çocukların hayaletleri hastaların ve doktorların günlük yaşamlarının bir parçası olacaktır. Dizide ayrıca eksantrik doktorların ve hastaların ilişkileri de işlenir. Orijinalinden çok daha kötü olduğu ortak bir kanıdır.
- **KOLCHAK: THE NIGHT STALKER** (Kolchak: Gece Takipçisi, ABD, 1974 - 1975) Yüksek izlenme oranlarına ulaşan televizyon filmleri "The Night Stalker" ve "The Night Strangler"ın sürpriz başarısı üzerine ABC'nin yayına soktuğu 20 bölümlük dizi. Jeffrey Rice'ın "The Kolchak Papers" adlı romanına dayalı "The Night Stalker"da hasır şapkalı uyanık gazeteci Carl Kolchak Las Vegas civarında işlenen seri cinayetlerin müsebbibinin bir vampir olduğunu ortaya çıkarır... ABC dizisinde Kolchak'ın maceraları Şikago'ya taşınmıştır. Carl Kolchak her hafta farklı bir canavarla (vampirler, kurt adamlar, dünya dışı yaratıklar, robotlar, dinozorlar...) mücadele eder... Darren McGavin, Carl Kolchak; Simon Oakland patronu Tony Vincenzo rolündedir.
- **LATE NIGHT HORROR** (Gecenin Dehşeti, İngiltere, 1968) 6 bölümlük "Late Night Horror"da Roald Dahl (William and Mary), Robert Aickman (The Bells of Hell, *Cehennem Çanları*), Arthur Conan Doyle (The Kiss of Blood, *Kanlı Öpücük*), Russell Wakefield (The Triumph of Death, *Ölümün Zaferi*), Richard Matheson (No Such Thing as a Vampire, *Vampir Diye Bir Şey Yoktur*), John Burke'ün (The Corpse Can't Play, *Cesetler Oynamaz*) hikayeleri beyazcamla buluşmuştur.

Masters of Horror (Korkunun Ustaları) • Imprint (Damga)

- **MASTERS OF HORROR** (Korkunun Ustaları, ABD, 2005 2007) Yaratıcısı ve yürütücü yapımcısı Mick Garris; yapımcıları Lisa Richardson ve Tom Rowe; yayıncısı kablolu TV kanalı Showtime'dır. Her bölümün süresi yaklaşık 60 dakikadır. Hardcore ve psikolojik korkunun sentezini başarıyla yapan 26 bölümlü dizinin yönetmenleri korku sinemasının efsane isimlerinden (Dario Argento, John Carpenter, Joe Dante, Don Coscarelli, Tobe Hooper, Stuart Gordon, Larry Cohen, John Landis, Takashi Miike) oluşmaktadır. Diğer yönetmenler: Lucky McKee, Peter Medak, Brad Anderson, John McNaughton, Ernest Dickerson, Noria Tsuruta, Tom Holland, Rob Schmidt, Mick Garris, William Malone... Mükemmel jenerik müziğini Edward Shearmur bestelemiştir. Her bir bölümün Anchor Bay tarafından piyasaya sunulan DVD'leri de mevcuttur. Başlıca bölümler: "Incident On and Off Mountain Road" (Dağ Yolundaki Kaza, Don Coscarelli): Kuş uçmaz kervan geçmez bir yolda kaza yapan bir kadın deforme bir seri katille kovalamaca oynar. Joe Lansdale'in hikayesinden. "Dance of the Dead" (Ölünün Dansı, Tobe Hooper): Kıyamet sonrası Amerika... 17 yaşındaki genç bir kız ölülerin şırıngayla hayata döndürüldüğü bir gece kulübünde birkaç yıl önce yaşamını yitiren kız kardeşiyle karşılaşır. Richard Matheson'un kısa hikayesinden. "Jenifer" (Dario Argento): Öldürülmek üzere olan deforme yüzlü genç bir kadının hayatını kurtaran bir polis müfettişi kadına çılgınca bir tutkuyla bağlanır. Ama kadın insani duygulardan nasibini almamış bir canavardır. "Cigarette Burns" (Sigara Yanıyor, John Carpenter): Tutkulu bir film koleksiyoncusu, iflasın eşiğindeki bir sinema sahibine avangard bir Fransız filmini bulması için binlerce dolar teklif eder. Bahsedilen film İspanya'daki bir festivalde yalnızca bir kez gösterilmiş ve gösterimden sonra sinemadaki herkes delirmiştir. Sinema sahibinin Fransa bağlantılı araştırmaları ölümcül sırların kapısını aralayacaktır. "The Damned Thing" (Lanet Şey, Tobe Hooper): Görünmeyen şeytani bir varlık küçük bir kasaba şerifinin ailesine musallat olur. Ambrose Bierce'in hikayesinden. "Pick Me Up" (Beni Al, Larry Cohen): Son kurbanlarını paylaşamayan iki seri katille ilgilidir. "Dreams in the Witch House" (Büyücü Evindeki Düşler, Stuart Gordon): Bir üniversite öğrencisi 17. yüzyılda yaşamış bir büyücünün oturduğu eski binada oda kiralar. Öğrenci bir süre sonra düşlerinde gördüğü büyücünün gerçek olduğunu ve diğer odada annesiyle yaşayan bebeği öldürmek istediğini anlar. H. P. Lovecraft'ın hikayesinden. "Imprint" (Damga, Takashi Miike): Japonya 19. yüzyıl... Amerikalı bir gazeteci eski aşkının izini fahişelerin yaşadığı bir adada bulur. Orada karşılaştığı bir fahişe sevgilisinin öldüğünü söyler ve dehşet verici yaşam öyküsünü anlatmaya koyulur. "Pelts" (Postlar, Dario Argento): Büyülü rakun kürklerini çalan üç kağıtçı bir kürk tüccarı hırsızlığının bedelini ağır öder... Paul Wilson'un hikayesinden... "Sounds Like" (Sesler Gibi, Brad Anderson) oğlunun ölümünden sonra kimselerin işitemediği sesleri işiten ve çıldırmanın eşiğine gelen bir şirket çalışanıyla ilgilidir. "Family"de (Aile, John Landis) yeni evli çift sevimli gibi görünen tehlikeli bir psikopatın komşusu olur. Adam öldürdüğü insanlardan bir aile yaratmıştır. "The Screwfly Solution" (Solucan Çözümü, Joe Dante): Kuzey Amerika'da esrarengiz bir virüsün marifetiyle çıldıran erkekler kadınları katleder. Diğer bölümler: "Chocolate" (Çikolata, Mick Garris), "Homecoming" (Eve Dönüş, Joe Dante), "Deer Woman" (Geyik Kadın, John Landis), "The Fair Haired Child" (Sarı Saçlı Çocuk, William Malone), "Sick Girl" (Hasta Kız, Lucky McKee), "Haeckel's Tale" (Haeckel'ın Masalı, John Mc Naughton), "The V Word" (V Sözcüğü, Ernest Dickerson), "Pro-Life (Önceki Hayat, John Carpenter), "Valerie on the Stairs" (Valerie Merdivenlerde, Mick Garris), "Right to Die" (Ölüm Hakkı, Rob Schmidt), "We All Scream For Ice Cream" (Hepimiz Dondurma İçin Bağırıyoruz, Tom Holland), "The Black Cat" (Kara Kedi, Stuart Gordon), "Dream Cruise" (Düşlerin Gezisi, Noria Tsurata), "The Washingtonians" (Washingtonlular, Peter Medak).
- **MILLENNIUM** (Milenyum, ABD, 1996 - 1999) Yaratıcısı Chris Carter, yürütücü yapımcıları ve ana yazarları James Wong, Glen Morgan, Chris Carter, yayıncısı Fox TV. Tamamı Kanada Vancouver'da çekilen bu vasat üstü Chris Carter dizisi Millennium Group adlı esrarengiz bir topluluk için

Millenium (Milenyum) • Lance Henriksen

çalışan eski bir FBI ajanının (suçluların zihinlerine okuma yetisine sahiptir) maceralarını konu almaktadır. Başlıca rollerde: Lance Henriksen, Megan Gallagher, Terry O'Quinn, Brittany Tiplady, Klea Scott. 67 bölümlük dizinin 26 bölümünü Thomas J. Wright yönetmiştir.

- **MONSTERS** (Canavarlar, ABD, 1988 - 1990) "Tales from the Darkside"ın (Karanlık Taraftan Öyküler) prodüksiyon firması tarafından (yürütücü yapımcı Richard P. Rubinstein) gerçekleştirilen 72 bölümlü "Monsters"da her hafta makyaj uzmanı Dick Smith'in danışmanlığında farklı bir canavar (vampirler, uzaylılar, kurt adamlar, zombiler, şeytani varlıklar, dev örümcekler) yaratılmıştır. Favori bölümler: "Cocoon" (Koza), "Mannequins of Horror" (Dehşetin Mankenleri), "Jar" (Kavanoz), "Pillow Talk" (Yastık Sohbeti), "The Family Man" (Aile Babası)...

- **THE MUNSTERS** (Munsterlar, ABD, 1964 - 1966) Yaratıcıları Joe Connely ve Bob Mosher olan bu parodi ağırlıklı durum komedisi canavar bir ailenin başından geçen maceraları anlatır. Herman Munster rolündeki Fred Gwynne kendi gölgesinden bile korkan dev bir Frankenstein replikası, karısı Lily (Yvonne De Carlo) ve büyükbaba (Al Lewis) vampir, oğulları Eddie (Butch Patrick) ise bir kurt adamdır. Yeğen Marilyn (Pat Priest) ailenin biricik normal üyesidir. 72 bölümlü siyah beyaz dizi CBS televizyonunda yayınlanmış ve yüksek izlenme oranlarına ulaşmıştır.

- **MYSTERY AND IMAGINATION** (Gizem ve Hayal, İngiltere, 1966 - 1970) ABC Weekend ve Thames Television yapımı 24 bölümlü dizi R. L. Stevenson (The Body Snatcher, The Suicide Club), Edgar Allan Poe (The Fall of the House of Usher, The Talltale Heart), Oscar Wilde (The Canterville Ghost), M. R. James (Room 13, Lost Hearts, Casting the Runes), Sheridan Le Fanu (Carmilla, The Flying Dragon, Uncle Silas), Algernon Blackwood (The Listener), Sir Walter Scott (The Devil's Piper), Mary Shelley (Frankenstein), Bram Stoker (Dracula), George Dibdin-Pitt'in (Sweeney Tod) hikaye, roman ve oyunlarından derlenmiştir.

- **THE NIGHT GALLERY** (Gece Sergisi, ABD, 1969 - 1973)Televizyonun dahi çocuğu Rod Serling'in sunuculuk yaptığı antoloji dizisi. 1969 - 73 yılları arasında NBC televizyonunda gösterilmiştir. Yapımcısı ve pek çok bölümünün yazarı TV dünyasının bir başka ünlüsü, Jack Laird'dır. (Doktorlar, Kojak) Doğaüstü korku öğelerinin ağır bastığı dizi 50'şer dakikalık 52 bölümden oluşmaktadır. Her bölümde uzunlukları 2 dakikayla, 25 dakika arasında değişen iki, üç veya en fazla dört hikaye anlatılır. 26 bölümün senaryosunu yazan Serling hikayelerini (her hikaye bir tabloyla temsil edilir) ürkütücü bir resim galerisinde sunmadan önce başrol oyuncularını anons eder. Boris Sagal, Steven Spielberg, Jeannot Szwarc, Jeff Corey, John Badham, Gene Kearney, Jerrold Freeman, William Hale, Timothy Galfas, John Meredyth Lucas, John Astin, Allen Reisner, Theodore J. Flicker, Don Taylor, Barry Shear, Gerald Perry Finnerman, Allen Baron'dan oluşan zengin bir yönetmen kadrosuna sahip olan dizinin en iyi bölümlerinde sonradan sinemaya geçen John Badham ve Jeannot Szwarc'ın imzaları vardır. Bölümlerin bir kısmı Algernon Blackwood, Richard Matheson, August Derleth, Dulcie Gray, H. P. Lovecraft, Joan Aiken ve Fritz Leiber'ın hikayelerinden uyarlanmıştır. Üç epizodlu pilot bölümünü Boris Sagal, Barry Shear ve Steven Spielberg yönetmiştir. En iyiler: "Since Aunt Ada Come to Stay" (Ada Teyze Geldiğinden Beri, William Hale): Rasyonel bir üniversite profesörü, karısının teyzesinin bir büyücü olduğunun ayırdına varır ama karısını buna inandıramaz. "Camera Obscura" (John Badham): Ahlaksız bir banker alacağını tahsile geldiği müşterisinin *camera obscura*'sının içinde geçmişin hayaletleriyle karşılaşır. "The Caterpillar" (Tırtıl, Jeannot Szwarc): Borneo'da aynı evde kaldığı yaşlı çiftlik sahibinin genç karısına göz koyan bir adam oranın kabadayısıyla bir anlaşma yapar. Anlaşmaya göre, yörenin yerlileri beyinde tahribat yaratan tırtılımsı bir böceği uyurken yaşlı adamın kulağına yerleştireceklerdir. Ama plan ters teper ve tırtıl yanlışlıkla genç adamın kulağına konulur. (Caterpillar, Stephen King'e göre televizyon tarihinin en korkunç bölümüdür) "A Fe-

Night Gallery (Gece Sergisi) • Rod Serling

Night Gallery (Gece Sergisi) • Caterpillar (Tırtıl) • Laurence Harvey

ast of Blood" (Kan Festivali, Jeannot Szwarc): Yaşlı bir playboy yüz bulamadığı genç kadına kürk bir broş hediye eder. Broştaki vampirimsi yaratık giderek devasa boyutlara ulaşacaktır. Dulcie Gray'in hikayesinden... "The Boy Who Predicted Earthquakes" (Depremleri Bilen Çocuk, John Badham): Çıktığı TV programında kehanetleri birer birer gerçekleşen medyum çocuk günün birinde suskunlaşır. Çünkü korkunç öngörüleri vardır. "Big Surprise" (Büyük Sürpriz, Jeannot Szwarc): Sinsi bir çiftçi çevredeki çocuklara büyük bir sürpriz vaat eder. Ama önce işaret ettiği bölgedeki toprağı kazmaları gerekmektedir. Richard Matheson'un aynı adlı hikayesinden. "Midnight Never Ends" (Bitmeyen Gece, Jeannot Szwarc): Genç bir kadın ve arabasına aldığı otostopçu birbirlerini tanımadıkları halde aynı anıları paylaşırlar. "The Flip Side of Satan" (Şeytanın Öfkeli Yüzü, Jerrold Freeman): Kendini beğenmiş bir disjokey cehennemi bir radyo istasyonunda kapana kısılır. "The Dark Boy" (Karanlık Çocuk, John Astin): Küçük bir kasabaya tayin olan bayan öğretmen 4 yıl önce ölmüş bir öğrencinin hayaletini görür. Başlıca oyuncuları: Joan Crawford, Edward G. Robinson, Roddy McDowall, Ossie Davis, Laurence Harvey, James Farentino, Zsa Zsa Gabor, John Carradine, Joanna Pettet, Geraldine Page, Elsa Lanchester, Stuart Whitman, Sondra Locke, Burgess Meredith, Susan Strasberg, Victor Buono, Bill Bixby, Vincent Price, Cameron Mitchell, Leslie Nielsen, Patty Duke, Agnes Moorehead, John Saxon, Carol Lynley, Albert Salmi, Jack Albertson, René Auberjonois, E. G. Marshall, Sue Lyon, Clint Howard, Ray Milland, Diane Keaton, Murray Hamilton, Elizabeth Hartman, Bradford Dillman, Yaphet Kotto, Tony Roberts, David McCallum, David Carradine, Pernell Roberts, Mickey Rooney, Joel Grey, Lois Nettleton, Royal Dano, Howard Duff, Barbara Steele, Broderick Crawford, Cloris Leachman, Leonard Nimoy, Sally Field.

- **ONE STEP BEYOND** (Bir Adım Öteye, ABD, 1959 - 1961) Gerçek yaşamdan alındığı iddia edilen doğaüstü hikayelerin işlendiği bu yarım saatlik 99 bölümlü dizinin sunucusu ve yönetmeni John Newland, yaratıcısı, ana senaristi ve yardımcı yapımcısı Merwyn Gerard'dır. William Shatner'ın oynadığı "Promise"de (Söz) ölü bir Alman askerinin ruhu oğlunun doğumuna katılır. "The Voice"-de (Ses) küçük bir kızın konuşan köpeği geleceği okur. "The Dead Part of the House"da (Evin Ölü Kısmı) babası ve teyzesiyle yeni bir eve taşınan küçük bir kız yaşıtı hayaletlerle arkadaş olur. "The Devil's Laughter" (Şeytanın Kahkahası) infazı her defasında başarısız olan bir idam mahkumuyla ilgilidir. Bir Amerikan dizisi olmasına karşın üçüncü sezonun bazı bölümleri İngiltere'de İngiliz oyuncularla (Vincent Price ve Martin Benson'un oynadığı "Büyücü") çekilmiştir.
- **ORSON WELLES' GREAT MYSTERIES** (Büyük Gizemler, İngiltere, 1973 - 1974) Orson Welles'in sunumunu yaptığı 26 bölümlü dizinin bölümleri W. W. Jacobs (The Monkey's Paw), Stanley Ellin (Death of an Old Fashioned Girl), O'Henry (Compliments of the Season), Somerset Maugham (A Point of Law), Wilkie Collins (A Terribly Strange Bed), Arthur Conan Doyle (The Leather Funnel), Honore De Balzac (La Grande Breteche) gibi ünlü yazarların hikayelerine dayalıdır. Başlıca yönetmenleri: Alan Gibson, Peter Sasdy, Peter Sykes, Philip Saville. İngiliz (Joan Collins, Peter Cushing, Christopher Lee, Susannah York, Donald Pleasence, Ian Holm, Patrick Macnee) ve Amerikalı (Jose Ferrer, Eli Wallach, Victor Buono, David Birney) oyuncular rol almışlardır. ABD'de "Great Mysteries" adıyla gösterilmiştir.
- **THE OUTER LIMITS** (Sınırların Dışı, ABD, 1963 - 1965) Yaratıcısı ve yürütücü yapımcısı Leslie Stevens. Bilim kurgu, fantezi dizisi. 49 bölümlü dizide başka dünyalardan gelen uzay adamları, insan beyinleriyle yapılan deneyler, karınca yaratıklar, zaman yolculuğu yapan astronotlar konu edinilmiştir. Joseph Stefano ve Leslie Stevens çoğunlukla ilk, Harlan Ellison ve Jerry Sohl ikinci sezonun senaryolarını yazmıştır. Yönetmenler:Byron Haskin, Leslie Stevens, Laslo Benedek, James Goldstone, Gerd Oswald, Abner Biberman, Leonard Horn, Paul Stanley, Alan Crosland Jr, Charles Haas. Pilot bölümü "The Galaxy Being"i Leslie Stevens yönetmiştir. Korku bölümleri: "The Invisibles" (Görünmeyenler), "The Forms of Things Unknown" (Bilinmeyen Şeylerin Formları), "Nightmare" (Karabasan), "Demon with a Glass Hand" (Cam Elli Şeytan).
- **POLTERGEIST: THE LEGACY** (Poltergeist: Vasiyet, Kanada - ABD, 1996 - 1999) 60 dakikalık, 88 bölümlük Kanada yapımı dizi. Yaratıcısı ve yürütücü yapımcısı (Pen Densham ve John Watson'la birlikte) Richard Barton Lewis'dir. Tobe Hooper Steven Spielberg ikilisinin 1982 tarihli "Poltergeist"ıyla bağı olmayan dizide insanlığı doğaüstü tehlikelerden ve kötücül güçlerden korumaya and içmiş Legacy adlı gizli bir topluluğun serüvenleri işlenmiştir. Başroller: Derek de Lint, Martin Cummins, Helen Shaver, Robbi Chong, Alexandra Purvis, Kristin Lehman, Daniel J. Travanti.
- **ROALD DAHL'S TALES OF UNEXPECTED** (Roald Dahl'dan Beklenmedik Öyküler, İngiltere, 1979 - 1988) Başlangıçta Roald Dahl'un hikayelerini beyazcamla buluşturan 112 bölümlü dizi ikinci sezondan itibaren başka yazarlara kucak açmıştır. Yürütücü yapımcısı (Anglia Televizyonu için) Sir John Woolf (Oliver, Room at the Top, The Day of the Jackal), yapımcıları John Rosenberg, Graham Williams ve David Deutsch'dur. Yönetmenler: Graham Evans, John Gorrie, Alan Gibson, Herbert Wise, John Jacobs, Giles Foster, John Peyser, Bert Salzman, Peter Hammond, Claude Whatham, Michael Tuchner, Ray Danton, Paul Annett, Peter Duffell, Leo Penn. Roald Dahl hikayelerinin çoğunun uyarlamasını (My Lady Love, My Dove, *Güvercinim Sultanım* - The Sound Machine, *Ses Makinesi* - Mrs. Bixby and the Colonel's Coat, *Bayan Bixby ve Albayın Kürkü* - Edward the Conqueror, *Fatih Edward* – Taste,

Çeşni - The Umbrella Man, *Şemsiye Adam* - A Dip in the Pool, *Havuza Dalış...*) ünlü senarist Ronald Harwood (The Pianist, The Dresser) gerçekleştirmiştir. Diğer Dahl uyarlamaları: "The Landlady" (Pansiyoncu Kadın), "The Man from the South" (Güneyden Gelen Adam), "Lamb to the Slaughter" (Katil Kuzu), "Neck" (Boyun), "Skin" (Deri), "Galloping Foxley" (Dörtnal Foxley), "Poison" (Zehir), "Genesis & Catastrophe" (Doğuş ve Felaket). Bölümlerin çoğu "Alfred Hitchcock Sunar" ve başka antoloji şovlarının yeni çevrimleridir. İkinci sezonda adı "Tales of the Unexpected" olarak değişmiştir. Uyarlamaları yapılan diğer yazarlar: Robert Bloch, Patricia Highsmith, Somerset Maugham, Ruth Rendell, John Collier, Henry Slesar, Stanley Ellin. Konuk oyuncular: Joan Collins, Richard Johnson, John Mills, Susan George, Siobhan McKenna, Joss Ackland, Derek Jacobi, Julie Harris, Pauline Collins, Cyril Cusack, Rod Taylor, Joseph Cotten, Janet Leigh, John Gielgud, Judy Geeson, Susan Strasberg, John Houseman.

- **SHADOW CHASERS** (Gölge Takipçileri, ABD, 1985 - 1986) Bir tabloid gazetecisi (Dennis Dugan) ve üniversitede görevli bir İngiliz antropoloğun (Trevor Eve) paranormal olaylarla haşır neşir olmalarını anlatan "Shadow Chasers" ABC televizyonunda gösterilmiştir. Yaratıcısı ve pilot filminin yönetmeni Kenneth Johnson (V, Alien Nation), yürütücü yapımcısı günümüzün Oscar avcısı Brian Grazer'dir. (Akıl Oyunları, Da Vinci Şifresi, 24) Bölümlerden "Spirit of St. Louis" (St. Louis Ruhu) mumyalar, "Parts Unknown" (Bilinmeyen Parçalar) zombiler, "Blood and Magnolias" (Kan ve Manolyalar) vampirler, "Curse of the Full Moon" (Dolunayın Laneti) kurt adamlarla ilgilidir. Yönetmenler: Barbara Peeters, Bob Sweeney, Alan Myerson, Tony Mordente.
- **THE SIXTH SENSE** (Altıncı His, ABD, 1972) Paranormal olaylara ilgi duyan bir öğretim görevlisinin maceralarını anlatan 25 bölümlü "The Sixth Sense"in yaratıcısı Anthony Lawrence, yönetmenleri Robert Day, Alf Kjellin, John Newland, Sutton Roley ve Alan Crosland Jr'dur. Kahramanımız şeytana tapanlar, cadılar, seri katiller, medyumlar ve ruhu zapt edilenlerle uğraşmıştır. Yeterli izlenme oranına ulaşamayan dizinin yeni bölümleri "Night Gallery"nin bünyesinde, Rod Serling'in sunumlarıyla ekrana gelmiştir.
- **STAR TREK** (Uzay Yolu, ABD, 1966 - 1969) 70'lerde ülkemizde de beğeniyle izlenen bu popüler bilim kurgu dizisinin (yaratıcısı Gene Roddenberry, yayıncısı NBC televizyonu) kahramanları yıldız gemisi Atılgan'la uzayın derinliklerinde maceradan maceraya koşan Kaptan Kirk (William Shatner), yarı insan, yarı uzaylı bilim subayı Mr. Spock (Leonard Nimoy), doktor Mc Coy (De Forrest Kelley), haberleşme subayı Uhura (Nichelle Nichols), birinci dümenci Sulu (George Takei), başmühendis Scotty (James Doohan) ve teğmen Chekov'dur (Walter Koenig). Her bölüm kaptan Kirk'ün şu sözleriyle açılır: "Uzay, son sınır... Bunlar yıldız gemisi Atılgan'ın yolculuklarıdır... Beş yıl sürecek görevi yeni dünyalar keşfetmek, yeni yaşam ve uygarlıklar aramak, insanoğlunun ayak basmadığı yerlere

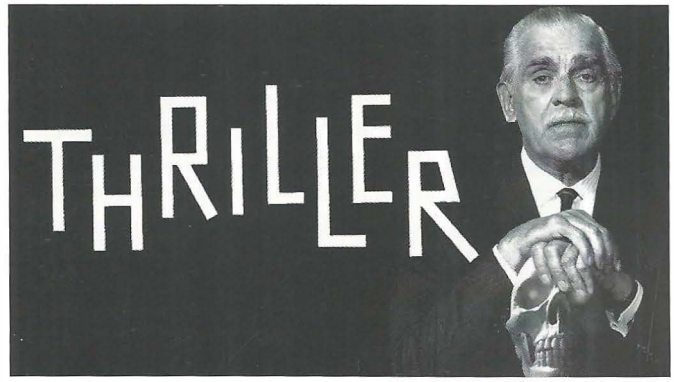
Star Trek (Uzay Yolu) • William Shatner (solda), Leonard Nimoy

cesurca gitmektir. " Gemi mürettebatı başka gezegenlere veya başka uzay gemilerine madde ayrıştırıcı ışınlanma yöntemiyle seyahat eder. Gösterilen onlarca bölümün içinde Richard Matheson, Robert Bloch gibi korku ustalarının yazdığı hikayeler de vardır. Kaptan Kirk ve arkadaşları "The Man Trap"de (İnsan Tuzağı) insan vücudundaki tuzu emen uzaylı vampirler, "What Are Little Girls Made Of"da (Küçük Kızlar Neden Yapılmıştır?) Frankenstein benzeri andreoidler, "The Squire of Gothos"da (Gothos Şövalyesi) kendini bir 18. yüzyıl şövalyesi olarak gösteren, sınırsız güçlere sahip uzaylı bir yaratık, "Catspaw"da büyücü uzaylılar, "Wolf in the Fold"da (Çukurdaki Kurt) yabancı bir gezegende dehşet saçan seri bir katil, "Charlie X"de psişik güçlerini kötüye kullanan bir genç, "The Devil in the Dark"da (Karanlıktaki Şeytan) bir maden gezegenini kana bulayan yaratıklarla mücadele etmişlerdir. Bölümlere televizyon dünyasının o zamanki ünlü yönetmenleri Marc Daniels, Marvin J. Chomsky, Vincent McEveety, Ralph Senensky, Jud Taylor, Robert Butler, John Meredyth Lucas, Gerd Oswald, Herschel Daugherty ve James Goldstone imza atmıştır. 1979 - 2009 yılları arasında dizinin oyuncularının da rol aldığı sinema filmleri çekilmiştir.

- **SUPERNATURAL** (Doğaüstü, İngiltere, 1977) Yaratıcısı Robert Muller, yapımcısı BBC için Pieter Rogers'dır. Çeşitli adaylar Victoria tarzı bir binada konumlanan "Lanetliler Kulübü" adlı gizli bir topluluğa kabul edilmek için başlarından geçen doğaüstü deneyimleri anlatırlar. Hikayelerin çoğu gotik korku üzerine yoğunlaşmıştır. Billie Whitelaw ve Ian Hendry'nin oynadıkları "Countess Ilona" ve "The Werewolf Reunion" kurt adamlar, "Ghosts of Venice" (Ve-

nedik Hayaletleri) hortlaklar, "Mr. Nightingale" ve "Lady Sybil" *doppelganger*'ler, "Dorabella" vampirlerle ilgilidir.

- **SUPERNATURAL** (ABD, 2005) Yaratıcısı Eric Kripke, yürütücü yapımcıları McG, Robert Singer, Eric Kripke, Philip Sgriccia, Sera Gamble, Robert Singer, Ben Edlund, yayıncısı Warner Bros Television ve CW Television. Warner Bros'un şimdiye dek 7 sezon çekilen gençlik dizisi. Çocukken anneleri-babalarının gözleri önünde bilinmeyen bir varlık tarafından öldürülen iki erkek kardeşin delikanlılık yıllarında şeytani yaratıklara karşı verdikleri mücadeleyi anlatır.
- **TALES FROM THE DARKSIDE** (Karanlık Taraftan Öyküler, ABD, 1983 - 1988) George Romero ve eski ortağı Richard Rubinstein'ın yürütücü yapımcılığını, William Teitler ve Mitchell Galin'ın yapımını üstlendiği 92 bölümlü dizi... Çoğu korku dizisinde olduğu gibi her bölümde ayrı bir hikaye anlatılmıştır. Paul Sparer'ın şu ürkünç seslendirmesiyle açılır: "İnsan gerçek olduğuna inandığı güneşli bir dünyada yaşar... Fakat çoğunluğun görmediği, onun kadar gerçek olan başka bir dünya daha vardır: Karanlık Taraf!" Kötü sürprizlerle biten 20 dakikalık bölümlerin sonunda ise Sparer'ın şu sözleri duyulur: "Karanlık Taraf her zaman orada! İçeri girmenizi bekliyor... Gelecek sefere kadar günışığının tadını çıkarın. " Dış ses metinlerini George Romero yazmıştır. Bölümlerin bir kısmı Stephen King, Robert Bloch, Harlan Ellison, Fredric Brown ve Clive Barker'ın hikayelerine dayalıdır. En beğenilen bölümler: "Inside the Closet" (Dolabın İçinde): Yaşlı bir profesör (Fritz Weaver) evinin odalarından birini üniversite öğrencisi genç bir kıza (Roberta Weiss) kiralar. Genç kızın kaldığı odadaki kilitli dolapta akıllara durgunluk veren bir aile sırrı gizlidir. Yönetmen: Tom Savini. "Anniversary Dinner" (Yıldönümü Yemeği): Maceraperest bir genç kız kendini yaşlı bir çiftin yıldönümü yemeğinde bulur. Nazik görünümlü ihtiyarların genç kızla ilgili hiç de iç açıcı olmayan planları vardır. Yönetmen: John Strysik. "Do Not Open This Box" (Bu Kutuyu Açmayın): Orta yaşlı bir çifte yanlışlıkla üzerinde "Bu kutuyu açmayın" yazılı bir koli gelir. Kutunun içinde bir insanın ruhu gizlidir. Yönetmen: Jodie Foster. "Halloween Candy" (Cadılar Gecesi Şekerlemesi): Herkesten nefret eden huysuz bir ihtiyar cadılar gecesinde şeytani bir varlık tarafından ziyaret edilir. Yönetmen: Tom Savini. "Seasons of Belief" (İnanç Mevsimi): Noel arifesinde bir baba (E. G. Marshall) çocuklarına Kuzey Kutbu'nda yaşayan bir canavarla ilgili hikayeler anlatır. Uydurma yaratık gecenin ilerleyen saatlerinde gerçeğe dönüşür. Yönetmen: Michael McDowell. "The Last Car" (Son Vagon): Şükran Günü için ailesini ziyarete giden genç kız trenin son vagonuna biner... Vagonda kendisinden başka sürekli örgü ören bir kadın, yaramaz bir çocuk ve yaşlı bir adam vardır. İstediği halde vagonu bir türlü terk edemeyen genç kız cehennemi bir yolculuğa çıktığından habersizdir. Yönetmen: John Strysik. "Ursa Minor" (Küçük Ayı Yıldızı): Küçük bir kızın canlanan oyuncak ayısı ailenin canına kasteder. Yönetmen: Theodore Gershuny. "A Case of Stubborns" (İnatçıların Vakası): Öldüğünü bir türlü kabullenemeyen yaşlı bir adam ailesini sürekli ziyaret eder. Yönetmen: Gerald Cotts. "The Apprentice" (Çırak): Bir Püriten müzesinde işe alınan üniversite öğrencisi kendini geçmişte kölelik yaparken bulur. Yönetmen: Eleanor Gaver. "Everbody Needs a Little Love" (Herkesin Birazcık Aşka İhtiyacı Vardır): Çaldığı vitrin mankenine çılgınca aşık olan bir adam mankenin canlı olduğundan kuşkulanır. Yönetmen: John Harrison. "Circus" (Sirk): Araştırmacı bir gazeteci ziyaret ettiği sirkteki vampir, kurt adam ve mumyanın gerçek olduğunun ayırdına varır. Yönetmen: Michael Gornick. Dizinin, ülkemizde "Korku Günleri" adıyla gösterilen sinema versiyonu (Tales From The Darkside: The Movie) 1990 yılında vizyona girmiştir.

Thriller • Boris Karloff

- **THRILLER** (ABD, 1960 - 1962) Gelmiş geçmiş en dehşet verici korku dizilerinden biri olan 67 bölümlü "Thriller", efsane aktör Boris Karloff'un ürperten sunumlarıyla NBC televizyonunda ekranlara gelmiştir. Her bölüm 48 dakikadır. Önceleri orta halli polisiye-suç hikayeleriyle yüksek izlenme oranlarına ulaşamayan dizi, yapımcılar William Frye ve Maxwell Shane'nin devreye girmesiyle toparlamıştır. Birinci sezonun ortasından itibaren yayınlanan gotik korku şovları ve vahşi suç hikayeleri televizyon tarihinin zirve noktasını oluşturur. Neredeyse bir sinema filmi kalitesinde, titiz bir görsellikle çekilen bölümlerin her biri televizyon dizisi standartlarını zorlamıştır. Yönetmen koltuğuna John Brahm, Herschel Daugherty, Douglas Heyes, Jules Bricken, John Newland, Robert Florey, Arthur Hiller gibi televizyon dünyasının o zamanki yetenekleri otururken (daha ziyade oyunculuklarıyla akıllarda yer eden Ida Lupino 9, Paul Henreid 2, Ray Milland 1 bölüm yönetmiştir), çoğu kısa hikayelerden uyarlanan senaryoları Robert Bloch, Donald Sanford, John Kneubuhl, Robert Hardy Andrews, Robert Arthur, Alan Caillou, Boris Sobelman, Barre Lyndon, Charles Beaumont ve Richard Matheson kaleme almıştır. Charlotte Armstrong, William O'Farrell ve Dolores Hitchens'dan yapılan roman uyarlamaları bile vardır. John L. Russell (Psycho), Benjamin H. Kline (Detour), John F. Warren (Torn Curtain), Lionel Lindon (The

Thriller • Pigeons From Hell (Cehennem Güvercinleri) • Brandon deWilde, David Whorf

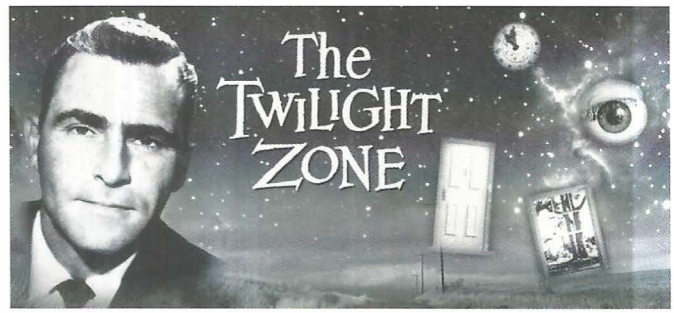
Manchurian Candidate), Bud Thackery'den (Tales of Wells Fargo) oluşan usta görüntü yönetmeni kadrosu zaman zaman gölgelerin gösterisine dönüşen ve dışavurumcu Alman klasiklerini hatırlatan ürkünç siyah beyaz görüntülere imza atmıştır. Müzikleri Pete Rugolo, Jerry Goldsmith ve Morton Stevens yapmıştır. Kısa girişlerden sonra her bölümün başında Boris Karloff gözükür ve konu hakkında bilgi verirken hep, "... *as sure as my name is Boris Karloff*" (adımın Boris Karloff olduğu kadar eminim ki...) repliğiyle tanıtımı sonlandırır. Karloff sonra başlıca oyuncuları anons eder. Ünlü oyuncu ayrıca dizinin 5 bölümünde rol almıştır. En iyi bölümler:

- **PIGEONS FROM HELL** (Cehennem Güvercinleri, John Newland): Güneyin derinliklerinde seyahat eden iki erkek kardeş (Brandon deWilde, David Whorf) arabaları bataklığa saplandıktan sonra hemen yanıbaşlarındaki terk edilmiş bir çiftlik evinde gecelemeye karar verirler. Gece çöktüğünde yukarıdan gelen şarkı seslerini duyan kardeşlerden biri kafası parçalanmış olarak geri döner. Diğer kardeş ve kasabanın şerifi (Crahan Denton) bu korkunç cinayeti araştırdıklarında karşılarına vudu büyüleriyle çevredeki ölülere, yılanlara ve güvercinlere hükmeden bir köle çıkacaktır. Conan'ın yaratıcısı Robert E. Howard'ın klasikleşen kısa hikayesinden.
- **THE GRIM REAPER** (Azrail, Herschel Daugherty): Önceki sahiplerine uğursuzluk ve ölüm getiren, azrailin betimlendiği ürkünç bir tablo gerilim romanlarıyla ünlenen kadın bir yazarın (Natalie Schafer) eline geçer. Yazarın en sevdiği yeğeni Paul (William Shatner) teyzesini ziyaret eder ve uğursuz tablodan hemen kurtulması gerektiğini söyler. Yeğenini dinlemeyen kadın ertesi gün tablonun karşısında ölü bulunur. Tablo gerçekten lanetli midir, yoksa miras peşindeki yeğen teyzesine komplo mu kurmuştur?
- **THE HUNGRY GLASS** (Acıkmış Camlar, Douglas Heyes): Deniz manzaralı yeni evlerine taşınan genç çift (William Shatner, Joanna Heyes) tavan arasında boydan boya aynalarla kaplı bir oda keşfeder. Evin başka hiçbir odasında ayna yoktur. Aynaların ve camların içinde yıllar önce ölen insanların hayaletleri gizlenmiştir. Robert Bloch'un hikayesinden.
- **THE STORM** (Fırtına, Herschel Daugherty): İki haftalık bir tatilden sonra fırtınalı bir gecede evine dönen bir kadın (Nancy Kelly) kulağına gelen tuhaf seslerle tedirginliğe kapılır. Elektrikler de kesilmiştir. Sigortalara bakmak için bodruma indiğinde bavulun içine tıkıştırılmış bir kadın cesediyle karşı karşıya gelir. MacIntoch Malmar'ın hikayesinden.
- **THE CHEATERS** (Sahtekarlar, John Brahm): Yüzyıl önce yapılmış çok özel bir gözlüğü takan insanlar arkadaşları ve yakınlarının gerçek yüzlerini görürler. Ama bu ayrıcalığa sahip olanları cinayetler, intiharlar ve ölümcül olaylar beklemektedir. Robert Bloch'un hikayesinden.
- **WEIRD TAILOR** (Tuhaf Terzi, Herschel Daugherty): Büyücülükle uğraşan bir adam (George Macready) kendi hatası yüzünden ölen oğlunu (Gary Clarke) yaşama geri döndürmek için fakir bir terziye (Henry Jones) kumaşı çok özel olan bir takım elbise ısmarlar. Elbisenin 24 saat içinde dikilmesi gerekmektedir. Robert Bloch'un hikayesinden.
- **THE INCREDIBLE DR. MARKESAN** (Korkunç Doktor Markesan, Robert Florey): Beş parasız kalan yeni evli bir çift (Dick York, Carolyn Kearney) amcalarının (Boris Karloff) harap villasını ziyaret eder. Ölü suratlı amca geceleri odalarından çıkmamaları koşuluyla bir süre orada kalmalarına izin verir. Bir gece merakına yenilen yeğen aşağıya iner ve korkunç bir manzaraya tanık olur. Amcası ölü bedenlerle deneyler yapmaktadır. August Derleth'in hikayesinden.
- **THE REMARKABLE MRS. HAWK** (Olağanüstü Bayan Hawk, John Brahm): Kasabanın ödüllü domuz yetiştiricisi Bayan Hawk'un (müthiş performansıyla Jo Van Fleet) kimselerin bilmediği sırları vardır. İşsiz güçsüz gençleri iş verme vaadiyle evine alır ve onları domuza dönüştürür. Evet, Bayan Hawk aslında eski Yunanlı bir büyücüdür. Kültürlü bir üçkağıtçı (John Carradine) Bayan Hawk'un sırlarına vakıf olur ve şantaj yapar. Ama kadının ona pabuç bırakmaya niyeti yoktur. Margaret St. Clair'in hikayesinden.
- **KNOCK 3-2-1** (Kapıya 3-2-1 Kere Vur, Herman Hoffman): Kumar borcu yüzünden mafyadan tehdit alan bir adam (Joe Maross) karısından (Beverly Garland) para ister ama kadın reddeder... Bunun üzerine adam, kadınları boğazlayan bir seri katili (Meade Martin) bilerek karısına yönlendirir. Böylece zavallı kadının üç kuruşluk birikimine sahip olacaktır. Ama işler adamın istediği gibi gitmez. Fredric Brown'ın hikayesinden.
- **YOURS TRULY, JACK THE RIPPER** (Saygılarımla, Karındeşen Jack, Ray Milland): New York'ta hayat kadınları bıçaklı bir saldırganın kurbanı olurken polis çaresiz kalmıştır. İngiltere'den gelen deneyimli bir Karındeşen Jack uzmanı (John Williams) inanması güç bir iddia ortaya atar: Cinayetler, kara büyüyle genç kalmayı başaran gerçek Karındeşen Jack tarafından işlenmektedir. Robert Bloch'un hikayesinden.
- **GUILLOTINE** (Giyotin, Ida Lupino): Fransa, 1875... İdama mahkum olan bir adam (Alejandro Rey) güzel karısından

(Danielle De Metz) infazı gerçekleştirecek cellatı (Robert Middleton) öldürmesini ister. Böylece infaz bilinmeyen bir zamana ertelenecektir. Kadın, cellatı baştan çıkartır ve zehirler. Ama işine son derece bağlı olan cellat giyotinini ne pahasına olursa olsun kullanmaya kararlıdır. Cornel Woolrich'in hikayesinden.

- **A GOOD IMAGINATION** (İyi Bir Hayal Gücü, John Brahm): Bir kitabevi sahibi ve aynı zamanda bir kitap kurdu olan bay Frank Logan (Edward Andrews) karısının (Patricia Berry) sevgilisini, kayınbiraderini ve kayınbiraderin peşine taktığı özel dedektifi peş peşe öldürür. Şimdi sırada karısı vardır. Onun için Edgar Allan Poe'nun "Kara Kedi"sinden ilham alan bir ölüm tasarlamıştır. Robert Bloch'un hikayesinden.
- **THE DEVIL'S TICKET** (Şeytanın Bileti, Jules Bricken): Yetenekli ama beş parasız bir ressam (Macdonald Carey) bir rehincide karşılaştığı şeytana (Robert Cornthwaite) ruhunu ödünç verir. Ressam böylece üne ve paraya kavuşur. Şeytan son olarak ondan çok özel bir tablo yapmasını istemektedir. Robert Bloch'un hikayesinden.
- **DARK LEGACY** (Karanlık Miras, John Brahm): Sihirbazlardan oluşan bir ailenin büyüğü ölünce yeğenine (Harry Townes) nadir bulunan bir kara büyü kitabı bırakır. Sıradan bir sihirbaz olan yeğen kitap sayesinde çok özel numaraları gerçekleştirmektedir. Ama yeğenin hırsı kitaptaki şeytani güçleri devreye sokunca işler çığırından çıkacaktır.
- **DIALOGUES WITH DEATH** (Ölümle Konuşmalar, Herschel Daugherty): İki bölümden oluşan "Dialogues with Death"in ilk bölümünde ölülerle konuşan bir morg görevlisi (Boris Karloff), ikincisinde ise kanundan kaçan ve teyzelerinin (Estelle Winwood) evine sığınan bir çift (Norma Crane, Ed Nelson) vardır. Teyze, genç çiftin çoktan ölmüş olduğunu iddia etmektedir. Robert Arthur'un hikayelerinden.
- **LATE DATE** (Gecikmiş Bir Randevu, Herschel Daugherty): Karısını öldüren bir adam (Edward C. Platt) polise teslim olmak üzereyken erkek kardeşi (Larry Pennell) tarafından durdurulur. Cesedi bir şekilde ortadan kaldıracak ve abisini bu işe karıştırmayacaktır. Kadının sevgilisinden gelen bir telefon erkek kardeşin işlerini kolaylaştırır. Ama sonra...
- **PORTRAIT WITHOUT A FACE** (Yüzü Olmayan Portre, John Newland): Kimsenin sevmediği ünlü bir ressam son resmine başlamadan önce öldürülür. Aradan 6 ay geçer. Görünmeyen bir el tuvale cinayet mahallini betimleyen bir tablo yapmaya başlamıştır. Resimde katilin bizzat kendisi de yer alacaktır.
- **MR. GEORGE** (Bay George, Ida Lupino): Şeytani akrabalarının (Virginia Gregg, Howard Freeman, Lillian Bronson) miras yüzünden öldürmek istedikleri küçük bir kız çocuğu (Gina Gillespie) her cinayet girişiminden Bay George adlı hayali bir kahraman sayesinde kurtulur. August Derleth'in hikayesinden.
- **PRISONER IN THE MIRROR** (Aynadaki Tutsak, Herschel Daugherty): Amerikalı bir profesör (Lloyd Bochner) 19. yüzyılda yaşamış kötücül bir büyücü-sihirbazın (Henry Daniell) yaşamını araştırmaktadır. Büyücünün içinde tutsak olduğu sihirli bir aynayı bilmeden Amerika'ya getirtir. Özgürlüğüne kavuşmak için fırsat kollayan büyücünün profesörle ilgili haince planları vardır.
- **THE FINGERS OF FEAR** (Korkunun Parmakları, Jules Bricken): Oyuncak bebeklere kafayı takmış psikopat bir çocuk katili şehirde dehşet saçmaktadır. Yarım akıllı bir bulaşıkçı (Robert Middleton) katil zanlısı olarak içeri alınır. Ama olayı soruşturan polis müfettişi (Nehemiah Persoff) suçlunun başka biri olduğunu düşünmektedir. Philip Mac Donald'ın hikayesinden.
- **THE TWISTED IMAGE** (Çarpık Görüntü, Arthur Hiller): Mutlu bir evliliği olan varlıklı bir şirket yöneticisi (Leslie Nielsen) psikopat bir ofis çalışanı (George Grizzard) ve kendisine deli gibi aşık olan takıntılı bir kadının (Natalie Trundy) arasında kalır. William O'Farrell'ın hikayesinden.
- **WAXWORKS** (Balmumu Müzesi, Herschel Daugherty): Fransız Pierre Jacquelin (Oskar Homolka) ve çekici kızı Anette (Antoinette Bower) tarafından işletilen, meşhur katillerin balmumu heykellerinin sergilendiği gezici bir müze ABD'ye uğramıştır. Müzenin sergilendiği mekanda ve sokaklarda faili meçhul cinayetler birbirini izler. Baba kızı Avrupa'da da izleyen Fransız bir albay (Martin Kosleck) cinayetlerin müzeyle alakalı olduğundan emindir. Polis müzeyi takibe alır... Robert Bloch'un hikayesinden.
- **A WIG FOR MISS DEVORE** (Bayan Devore İçin Bir Peruk, John Brahm): Eskimeye yüz tutmuş yıldız bir oyuncu (Patricia Barry) yeni bir filmde oynaması için teklif alır. Film, Orta Çağ'da yedi erkeğin kanına girdikten sonra idam edilen bir cadıyla ilgilidir. Aktris, infaz sırasında cadının taktığı peruğun aynısını takınca davranışları değişir. Cadının ruhu kadına transfer olmuştur. Cinayetler birbirini izler...August Derleth'in hikayesinden.
- **LA STREGA** (Büyücü, Ida Lupino): 18. yüzyıl İtalya'sı... Üç serseri büyücü olduğundan kuşkulandıkları genç ve güzel bir kadını (Ursula Andress) nehre atarlar. Boğulmak üzere olan kadını yakışıklı bir ressam (Alejandro Rey) son anda kurtarır ve evine getirir. Ressam kadına aşık olur. Ama genç kadının son derece güçlü bir cadı olan kötü ruhlu babaannesi (Jeanette Nolan) torununu mutlaka geri istemektedir.
- **TILL DEATH DO US PART** (Ölüm Bizi Ayırana Dek, John Brahm): Karısını ortadan kaldıran cani ruhlu bir cenaze levazımatçısı (Henry Jones) başka bir kasabaya taşınır ve yeniden evlenir. Şimdi de yeni karısını öldürmeyi planlamaktadır. Robert Bloch'un hikayesinden.
- **THE PURPLE ROOM** (Pembe Oda, Douglas Heyes): Kendini beğenmiş bir varisin (Rip Torn), erkek kardeşinden kalan mirasa hak kazanması için hayaletli bir malikanede gecelemesi gerekmektedir. Yoksa miras kuzeni (Patricia Barry) ve kocasına (Richard Anderson) kalacaktır. (Bu bölüm "Psycho"ya ev sahipliği yapan villada çekilmiştir.)

- **THRILLER** (İngiltere, 1973 - 1976) Brian Clemens'ın yaratıcısı olduğu bu dizinin Boris Karloff'lu "Thriller"la sadece isim benzerliği vardır. 43 bölümden oluşmaktadır ve çoğu bölümün senaryosu Brian Clemens tarafından yazılmıştır. Bazı bölümler "The Avengers" ve "The New Avengers"dan derlenmiştir. Dizide hem doğaüstü hem de heyecan dolu suç hikayeleri anlatılmıştır. Bölümlerden bazıları: "Someone at the Top of the Stairs" (Merdivenlerin Tepesinde Biri Var), "The Colour of Blood" (Kanın Rengi), "Killer with Two Faces" (İki Yüzlü Katil), "The Double Kill" (Çifte Cinayet), "Spell of Evil" (Şeytanın Büyüsü), "Only a Scream Away" (Sadece Bir Çığlık Uzaklıkta), "Kiss Me and Die" (Öp Beni ve Öl), "Murder Motel" (Cinayet Moteli), "The Next Victim" (Sonraki Kurban), "Who Killed Lamb?" (Kuzuyu Kim Öldürdü?), "A Coffin for the Bride" (Gelin İçin Bir Tabut), "A Midsummer Nightmare" (Bir Yaz Kâbusu), "Death in Deep Water" (Derin Sularda Ölüm), "Come Out, Come Out, Wherever You Are" (Neredeysen Çık Ortaya). Oyuncu kadrosunda Helen Mirren, Robert Powell, Patrick Troughton, Diana Dors, Charles Gray, Denholm Elliott, Jenny Agutter, Stephen Rea, Hayley Mills, Anton Diffring, David Warbeck, Judy Geeson, Joanna Pettet, Ingrid Pitt, Patrick Magee, Bob Hoskins, Susan Hampshire, Ian Bannen, Oliver Tobias, Ralph Bates gibi tanıdık isimler yer almıştır.
- **TRUE BLOOD** (Gerçek Kan, ABD, 2008) Charlaine Harris'in "The Southern Vampire Mysteries" adlı roman serisinden esinlenen bu hayli erotik HBO dizisinin yaratıcısı ve yürütücü yapımcısı "American Beauty" ve "Six Feet Under"la sükse yapan Alan Ball'dur; yönetmenleri arasında Michael Lehmann, John Dahl ve Lesli Linka Glatter vardır. Şimdiye dek 54 dakikalık, 54 bölüm çekilmiştir. Hikaye, yapay kanla karınlarını doyuran vampirlerin ve insanların bir arada yaşadığı hayali bir Lousiana kasabasında geçmektedir. Telepatik yetileri olan garson kız Sookie (Anna Paquin), onunla ilişkiye giren yakışıklı vampir Bill (Stephen Moyer), Sookie'nin en yakın arkadaşı Tara (Rutina Wesley), erkek kardeşi (Ryan Kwanten), çalıştığı lokantanın şekil değiştirebilen sahibi Sam (Sam Trammell), 1000 yaşını deviren Viking vampir Eric (Alexander Skarsgard), dedektif Andy (Chris Bauer) ve kasabanın şerifi Bud (William Sanderson) belli başlı karakterlerdir.
- **THE TWILIGHT ZONE** (Alacakaranlık Kuşağı, ABD, 1959 - 1964) 1959 - 64 yılları arasında CBS televizyonunda yayınlanan 156 bölümlü "The Twilight Zone" tüm zamanların en popüler fantastik izlekli TV dizilerinden biridir. İlham verici özelliğini günümüzde de koruyan dizinin yaratıcısı, yürütücü yapımcısı ve ana yazarı Rod Serling, yapımcıları Buck Houghton (1959-61), Herbert Hirschman (1963), Bert Granet (1963-64) ve William Froug'dur. (1963-64) Yönetmen kadrosunda, sonradan sinemada başarılı bir kariyer yapacak olan isimlerin (Don Siegel, Richard Donner, Elliot Silverstein, Stuart Rosenberg) yanında sinemayla televizyon arasında gidip gelenler (Lamont Johnson, Jack Smight, Ted Post, Richard Sarafian), korku klasiklerine

The Twilight Zone (Alacakaranlık Kuşağı) • Rod Serling

imza atanlar (Jacques Tourneur) ve şöhretli televizyoncular da (John Brahm, Douglas Heyes, Buzz Kulik, James Sheldon, Richard L. Bare, Don Medford, Boris Sagal, William F. Claxton, Jus Addiss) yer almıştır. Toplam beş sezondan oluşmaktadır. İlk üç sezonda bölümler 25 dakika sürerken, dördüncü sezonda 51 dakikaya çıkarılmıştır. Dizinin ruhuna ters düşen bu uygulamadan 5. sezonda vazgeçilmiş ve isabetli bir kararla tekrar 25 dakikalık bölümlere dönülmüştür. Rod Serling, Charles Beaumont, Richard Matheson, Earl Hamner Jr, George Clayton Johnson, Jerry Sohl, Montgomery Pittman, Henry Slesar'ın yazdığı bölümlerde sıradan insanlar kendilerini bir anda sıradışı ve akıl almaz olayların merkezinde bulurlar. İnsanın korkularını, zayıflıklarını, hayallerini işleyen hikayeler sürprizler ve kıssadan hisselerle son erer. Bölümlerin bazıları western, tarihsel drama, savaş; bazıları polisiye ve korku, çoğunluğu ise bilim kurgu türünü esas almıştır. Zaman yolculukları, uzay yolculukları, uzaylılar, paralel evrenler, nükleer savaşlar, post apokaliptik zaman dilimleri, sihirli cansız objeler bu kült dizinin ana eksenini oluşturur. Korku bölümleri "The Hitch-Hiker" (Otostopçu), "The Howling Man" (Uluyan Adam), "Twenty Two" (22), "The Dummy" (Kukla), "Nightmare at 20.000 Feet" (6000 Metre Yükseklikte Kâbus), "Night Call" (Gece Telefonu), "Living Doll" (Canlı Bebek), "Perchange to Dream" (Düş Görme Olasılığı), "The Masks" (Maskeler), "It's a Good

Twilight Zone (Alacakaranlık Kuşağı) • Nightmare at 20 000 Feet • William Shatner, Christine White

The Twilight Zone (Alacakaranlık Kuşağı)
After Hours (Saatler Sonra) • Anne Francis

Life" (Harika Bir Yaşam) aynı zamanda tüm dizinin en iyi bölümleri arasındadır. Akıllardan çıkması mümkün olmayan gitar nağmeli giriş müziğinde Fransız avangard besteci Marius Constant'ın imzası vardır. Bölümlerin müziklerini Leonard Rosenman, Fred Steiner, Franz Waxman, Nathan Van Cleave'in dışında Bernard Herrmann ve Jerry Goldsmith gibi efsaneler yapmıştır.

Rod Serling'in açılış anonsları: 1. Sezon: "İnsanın bildiklerinin ötesinde beşinci bir boyut daha vardır. Uzay kadar geniş, sonsuzluk kadar zamansız bir boyuttur bu... Işıkla gölgenin, bilimle batıl inançların kesişme noktasıdır ve insanın korkularının dipsiz kuyusuyla bilgisinin zirvesinin arasında bulunur. Hayal gücünün hüküm sürdüğü bir boyut: Alacakaranlık Kuşağı!"

- 2. ve 3. Sezon: "Başka bir boyutta seyahat ediyorsunuz. Yalnızca ses ve görüntü değil aynı zamanda zihinsel boyutta. Sınırlarını hayal gücünün belirlediği bilinmezler diyarına yolculuk. İlerideki işaret levhasında şu yazıyor: Sonraki durak, Alacakaranlık Kuşağı..."
- 4. ve 5. Sezon: "Bu kapıyı düş gücünün anahtarıyla açacaksınız. Kapının ardında başka bir boyut var: Sesin, görüntünün ve aklın boyutları. Gölgelerin ve varlıkların hüküm sürdüğü, fikirler ve maddelerle dolu bir diyara taşınıyorsunuz. Alacakaranlık Kuşağı sınırlarından içeri girdiniz bile"...

En iyi Bölümler

- **1. Sezon:**
- The After Hours (Saatler Sonra, Douglas Heyes): Bir alışveriş merkezinin terk edilmiş gibi gözüken en üst katında suratsız bir satıcıdan (Elizabeth Allen) altın kolye satın alan bir kadın (Anne Francis) daha sonra mağaza yöneticilerinden böyle bir katın varolmadığını öğrenir. Üstelik kendisine servis yapan kadın bir vitrin mankenidir. (Yazan Rod Serling)
- Walking Distance (Yürüme Mesafesi, Robert Stevens): Arabası bozulan bir adam (Gig Young) çocukluğunu ve gençliğini geçirdiği kasabaya zaman yolculuğuyla geri döner. Orada annesi, babası ve küçüklüğüyle karşılaşacaktır. (Yazan Rod Serling)
- Time Enough at Last (Sonunda Zaman Yeterli, John Brahm): Okumayı çok seven ama cadaloz karısı ve patronu yüzünden zaman bulamayan bir banka veznedarı (Burgess Meredith) aniden patlayan bir nükleer savaştan canlı kurtulur. Artık dünyada bir başınadır ve okumak için yeterli zamanı vardır. Ama şehir kütüphanesinin yıkıntıları arasında kitaplara gömüldüğü bir sırada gözlüğünü yere düşürür. (Yazan Rod Serling)
- Third from the Sun (Güneşe Göre Üçüncü, Richard L. Bare): Nükleer savaşın arifesinde, bir bilim adamı (Fritz Weaver) ve pilot arkadaşı (Joe Maross) uzay gemisi çalarak başka bir gezegene kaçmayı planlamaktadır. Çalışma arkadaşlarından birinin (Edward Andrews) kaçıştan haberdar olmasıyla işleri zorlaşır. (Yazan Rod Serling, Richard Matheson'ın hikayesinden)
- The Hitch-Hiker (Otostopçu, Alvin Ganzer): Arabasıyla New York'tan Los Angeles'a giden bir kadın (Inger Stevens) yol boyunca sürekli aynı otostopçuyla (Leonard Strong) karşılaşır. Zavallı görünüşlü bu adam kesinlikle sıradan bir otostopçu değildir. (Yazan Rod Serling, Lucille Fletcher'ın oyunundan)
- Perchange to Dream (Düş Görme Olasılığı, Robert Florey): Kalp hastası bir adam (Richard Conte) düşlerine giren bir kadın (Suzanne Lloyd) yüzünden günlerdir uyumamaktadır. Eğer uyursa, lunaparkta çalışan bu kadının kendisini anında öldüreceği sanısına kapılmıştır. Düşüncelerini, ziyaret ettiği psikiyatrla (John Larch) paylaşır. Doktorun ofisinde kötü bir sürprizle karşılaşacaktır. (Yazan Charles Beaumont)
- Mirror Image (Aynadaki Görüntü, John Brahm): New York'a gitmek üzere terminalde otobüs bekleyen bir kadın (Vera Miles) tuvaletten çıktığında tıpatıp ikiziyle karşılaşır. (Yazan Rod Serling)
- A Stop at Willoughby (Willoughby Durağı, Robert Parrish): Evde karısından, işyerinde patronlarından yaka silken bir şirket yöneticisi iyi bir yaşam özlemi içindedir. Banliyö treninde uyuklarken Willoghby adındaki sakin ve huzurlu bir 19. yüzyıl kasabasında durduklarını görür. Uyandığında biletçiden böyle bir kasabanın hiç varolmadığını öğrenir. Oysa her şey o kadar gerçektir ki. Ertesi gün tren aynı kasabada durduğunda sefil yaşantısını geride bırakarak inmeye karar verir. Ama geride bıraktığı tek şey kendi yaşamı olacaktır. (Yazan Rod Serling)
- People Are Alike All Over (İnsanlar Heryerde Aynı, Mitchell Leisen): Mars'a inerken gemisi hasar gören ve çalışma arkadaşını kaybeden bir astronot (Roddy McDowall) dışarıda dünyalılara tıpatıp benzeyen insanlarla karşılaşır. Hepsi de yardımsever ve barışçı gözükmektedir. Kendisine dünyadakilerden farkı olmayan bir ev bile tahsis etmişlerdir. Fare kapanı gibi bir ev... (Yazan Rod Serling, Paul W. Fairman'ın hikayesinden)

- And When the Sky Was Opened (Ve Gökyüzü Açıldığında, Douglas Heyes): Uzaya fırlatılan üç astronotu (Cliff Robertson, Jim Hutton, Charles Aidman) taşıyan mekik bir an için radardan kaybolur. Buna rağmen astronotlar sağ salim geri dönerler... Zaman içinde üç astronotun da aslında hiç varolmadığını öğreniriz. (Yazan Rod Serling, Richard Matheson'ın hikayesinden)
- I Shot an Arrow Into the Air (Bir Ok Attım Havaya, Stuart Rosenberg): Üç astronot (Dewey Martin, Edward Binns, Ted Otis) asteroid olduğunu sandıkları bir gezegene düşerler. Erzakları son derece kısıtlıdır. İçlerinden biri bir damla su için arkadaşlarını öldürmekten kaçınmaz. Artık bu yabancı gezegende tek başınadır. Bir kaç saat geçmeden hayatının en büyük şokunu yaşayacaktır. (Yazan Rod Serling, Madelon Champion'un hikayesinden)
- The Monsters Are Due on Maple Street (Akçaağaç Sokağı Canavarları, Ron Winston): Sakin bir sokağın barışçıl sakinleri uzaylı istilası paranoyasına kapılarak birbirlerine cephe alırlar. Herkes herkesten kuşkulanmaktadır. (Yazan Rod Serling)
- The Last Flight (Son Uçuş, William F. Claxton): Zamanda 42 yıl ileriye giden İngiliz I. Dünya Savaşı pilotu kendini bir Amerikan askeri üssünde bulur. (Yazan Richard Matheson)
- A World of Difference (Farklı Bir Dünya, Ted Post): İşadamı Arthur Curtis (Howard Duff) ofisinde otururken "kes" sesiyle irkilir. Şimdi bir film setinin tam ortasındadır ve etrafında yabancı insanlar vardır. Set çalışanlarına göre Curtis aslında Gerry Reagan adlı meşhur bir oyuncu, Arthur Curtis ise filmde canlandırdığı karakterdir. Ama o hala gerçek Arthur Curtis olduğunu iddia etmektedir. (Yazan Richard Matheson)
- Where is Everybody? (Herkes Nerede? Pilot Bölüm, Robert Stevens): Hafızasını yitirmiş bir adam (Earl Holliman) terk edilmiş bir kasabada kimliğini keşfetmeye çalışır. Etrafta kimse olmamasına karşın takip edildiğini düşünmektedir. (Yazan Rod Serling)
- **2. Sezon:**
- The Howling Man (Uluyan Adam, Douglas Heyes): I. Dünya Savaşı sonrasında Orta Avrupa'da fırtınaya yakalanan bir gezgin (H. M. Wynant) inzivaya çekilmiş keşişlerin kaldığı bir manastıra sığınır. Manastırda suçsuz olduğunu iddia eden bir adam (Robin Hughes) hapsedilmiştir. Keşişlerin liderine (John Carradine) göre bu masum görünüşlü adam şeytanın ta kendisidir. (Yazan Charles Beaumont)
- Twenty Two (22, Jack Smight): Fazla çalışmanın verdiği yorgunlukla hastaneye kaldırılan profesyonel bir dansçı (Barbara Nichols) her gece aynı kötü düşü görmektedir. Asansörle bodrum katına iner ve 22 numaralı odanın kapısında dikilir. Burası hastanenin morgudur. Sonra bir hemşire belirir ve "Bir kişilik daha yer var tatlım" diye seslenir. Bir kaç gün sonra hastaneden taburcu olan genç kadın Miami'ye gitmek için havaalanında beklerken görevliden uçuş numarasını öğrenir: Numara, yirmi ikidir! (Yazan Rod Serling)
- The Odyssey of Flight 33 (33 Numaralı Uçuşun Serüveni, Jus Addiss): Zaman tüneline giren bir yolcu uçağı önce dinozorların yaşadığı tarih öncesine sonra da 40'lı yıllara geri döner. (Yazan Rod Serling)
- Long Distance Call (Şehirlerarası Konuşma, James Sheldon): Küçük bir çocuk oyuncak telefonunu kullanarak ölü babaannesiyle konuşur. (Yazan Charles Beaumont, Bill Idelson)
- The Silence (Sessizlik, Boris Sagal): Özel bir kulübün üyelerinden, görmüş geçirmiş Archie Taylor (Franchot Tone) hiç durmadan konuşan geveze Jamie Tennyson'a (Liam Sullivan) bir yıl süreyle ağzını hiç açmaması koşuluyla 500.000 dolar teklif eder. Genç Tennyson kulübün oyun odasında 1 yıl boyunca gözlenecek ve bu süre zarfında evine bile gidemeyecektir. İddia trajediyle sonlanır... (Yazan Rod Serling)
- Eye of the Beholder (Bakan Göz, Douglas Heyes): Geçirdiği estetik ameliyattan sonra yüzü bandajlarla kaplanan ve çok çirkin olduğu ima edilen bir kadın (Maxine Stuart, Donna Douglas) normal bir yüze kavuşmayı beklemektedir. Ancak doktorların normalden anladıkları başka bir şeydir. (Yazan Rod Serling)
- Shadow Play (Gölge Oyunu, John Brahm): Ölüm hücresinde idamını bekleyen bir adam (Dennis Weaver) yaşadıklarının bir kâbustan ibaret olduğuna emindir. Çevresindeki herkes, hücre arkadaşları, avukatlar, savcılar hayalidir... Ve bu kâbus bitecek yenisi başlayacaktır. Yeni karakterlerle... (Yazan Charles Beaumont)
- Will the Real Martian Please Stand Up? (Gerçek Marslı Ayağa Kalkabilir mi?, Montgomery Pittman): İhbar alan iki polis memuru yere çakılmış bir UFO'nun izini sürmektedir. İzler onları yakındaki bir lokantaya götürür. Lokantada mola veren otobüs yolcularından biri Marslıdır. (Yazan Rod Serling)
- The Invaders (İstilacılar, Douglas Heyes): Teknolojinin uğramadığı bir çiftlik evinde tek başına yaşayan yaşlı bir kadın (Agnes Moorehead) çatı katını istila eden minik uzaylılarla köşe kapmaca oynar. (Yazan Richard Matheson)
- Nick of Time (Tam Zamanında, Richard L. Bare): Arabaları bozulan yeni evli bir çift (William Shatner, Patricia Breslin) birkaç saatlik zamanlarını yakındaki bir kafede geçirmeye karar verirler. Adam, masalarındaki şeytan figürlü otomatik fal makinasıyla kafayı bozacaktır. (Yazan Richard Matheson)
- **3. Sezon:**
- The Shelter (Sığınak, Lamont Johnson): Radyodan bir nükleer savaş anonsu yapılar yapılmaz aralarından su sızmayan komşular sığınak yüzünden birbirlerine girerler. (Yazan Rod Serling)
- It'a Good Life (İyi Bir Yaşam, James Sheldon): 6 yaşındaki bir çocuk (Billy Mumy) zihinsel güçleriyle küçük bir kasabada terör estirmektedir. Tüm yetişkinleri muma çevirmiştir. Nihayet, bir yaşgünü partisinde kafayı çeken bir komşu (Don Keefer) çocuğun bir canavar olduğunu söyleyecek cesareti bulur... Bunun bedelini kutudan fırlayan bir palyaço bebe-

ğe dönüşerek ödeyecektir. (Yazan Rod Serling, Jerome Bixby'nin öyküsünden)

- The Midnight Sun (Geceyarısı Güneşi, Anton Leader): Dünyanın yörüngesi değiştiği için güneş gitgide yeryüzüne yaklaşmaktadır. Dünya bir felaketin eşiğindeyken New York'taki bir apartmanda cehennemi sıcakla baş etmeye çalışan genç bir ressam (Louis Nettleton) ve yaşlı komşusu (Betty Garde) kaderleriyle yüzleşir. (Yazan Rod Serling)
- Five Characters in Search of an Exit (Beş Karakter Çıkışı Arıyor, Lamont Johnson): Bir asker, balerin, palyaço, gayda çalan bir adam ve bir serseri (William Windom, Susan Harrison, Murray Matheson, Clark Allen, Kelton Garwood) dev bir silindirin içinde hapsolmuştur. Hiçbirinin oraya nasıl geldikleri hakkında en ufak bir fikri yoktur. (Yazan Rod Serling, Marvin Petal'ın öyküsünden)
- Kick the Can (Teneke Kutu Oyunu, Lamont Johnson): Yaşlı ve hayattan bezmiş huzurevi sakinleri teneke kutu oyunu sayesinde çocukluklarına dönerler. (Yazan George Clayton Johnson)
- Little Girl Lost (Küçük Kız Kayboldu, Paul Stewart): Gece yarısı küçük kızlarının ağlama sesine uyanan anne ve babası (Sarah Marshall, Robert Sampson) bomboş bir odayla karşılaşırlar... Kızın bağırışları hala gelmektedir ama kendisi ortada yoktur. Yardım istedikleri fizikçi arkadaşları (Charles Aidman) kızın başka bir boyuta çekildiğini söyler... (Yazan Richard Matheson)
- Person or Persons Unknown (Bilinmeyen Kişi veya Kişiler, John Brahm): Bir adam sabah uyandığında karısı ve çalışma arkadaşlarının kendisini tanımadığını dehşetle fark eder. (Yazan Charles Beaumont)
- The Dummy (Kukla-Abner Biberman): Gece kulüplerinde vantrilogluk yapan bir adam (Cliff Robertson) gösterilerinde kullandığı kuklası Willie'nin canlı olduğundan emindir. Willie'yi bir kenara atar ve gösterilerini başka bir kuklayla sürdürür. Bu arada Willie sahibinin yerini almak için uygun zamanı kollamaktadır. (Yazan Rod Serling, Lee Polk'un öyküsünden)

4. Sezon:

- Miniature (Minyatür, Walter Grauman): İçine kapalı, ana kuzusu bir ofis çalışanı (Robert Duvall) bir müzede gördüğü ve canlı olduğuna inandığı minyatür bebeğe tutkuyla bağlanır. (Yazan Charles Beaumont)
- The New Exhibit (Yeni Sergi, John Brahm): Meşhur seri katillerin (Karındeşen Jack, Landru, Burke ve Hare) balmumu heykellerinin sergilendiği bir müzenin kuratörü (Martin Balsam) patronunun (Will Kuluva) mekanı kapatma kararından sonra yıkılır. Onlara yıllardır bir baba şefkatiyle bakmıştır. Heykellerin geçici olarak evinin bodrumuna yerleşmesinden sonra cinayetler birbirini izleyecektir. (Yazan Charles Beaumont, Jerry Sohl)
- Printer's Devil (Matbaa Şeytanı, Ralph Senensky): Gırtlağına kadar borca batan bir gazete sahibi (Robert Sterling) intihar etmek üzereyken esrarengiz bir adam (Burgess Meredith) tarafından durdurulur. Adam, gazetenin borçlarını ödemeyi ve muhabir olarak çalışmayı teklif eder. Karşılığında gazete sahibinin ruhunu istemektedir. (Yazan Charles Beaumont)
- Death Ship (Ölüm Gemisi, Don Medford): Mars'a inen üç astronot (Jack Klugman, Ross Martin, Fredrick Beir) kendi uzay gemilerine benzeyen bir uzay gemisi enkazı içinde çoktan öteki dünyayı boylamış tıpatıp ikizleriyle karşılaşırlar. (Yazan Richard Matheson)
- The Parallel (Paralel, Alan Crosland Jr.): Uzaya fırlatıldıktan sonra paralel bir evrene giren bir astronot (Steve Forrest) dünyaya döndüğünde hiçbir şeyin eskisi gibi olmadığını fark eder. (Yazan Rod Serling)

5. Sezon:

- Nightmare at 20.000 Feet (6000 Metre Yükseklikte Kâbus, Richard Donner): Sinir krizi tanısıyla tedavi gören bir adam (William Shatner) taburcu olduktan sonra karısıyla (Christine White) bindiği uçağın kanadında motoru bozmaya çalışan bir yaratık görür. (Yazan Richard Matheson)
- Living Doll (Canlı Bebek, Richard Sarafian): Erich (Telly Savalas) karısının (Mary LaRoche) üvey kızına (Tracy Stratford) aldığı konuşan oyuncak bebekten nefret etmektedir. Bebek, bir süre sonra Erich'i öldüreceğini tekrarlamaya başlar. (Yazan Charles Beaumont, Jerry Sohl)
- Night Call (Gece Telefonu, Jacques Tourneur): Yalnız yaşayan yaşlı bir kadın (Gladys Cooper) geceleri sadece iniltilerin duyulduğu tuhaf telefonlar almaktadır. Bir süre sonra telefonların mezarlık ötesinden geldiği anlaşılır. (Yazan, Richard Matheson)
- An Occurence at Owl Creek Bridge (Baykuş Deresi Köprüsünde Meydana Gelen Olay, Robert Enrico): "Alacakaranlık Kuşağı"nın biricik yabancı (Fransız) bölümü olan "Baykuş Deresi" Amerikan İç Savaşı sona ererken idama mahkum olan Güneyli bir direnişçinin infazı sırasında yaşananları konu almaktadır. İnfazın yapılacağı köprüde tüm hazırlıklar yapılmıştır. Direnişçi tam asılmak üzereyken boynuna geçirilen ip kopar... Kuzeyli askerler nehire düşen adama ateş ederler ama isabet ettiremezler. Sudan çıkmayı başaran adam ormanın içine dalar ve çıplak ayaklarla deliler gibi koşar koşar. Tek isteği bir an evvel eşi ve çocuklarına kavuşmaktır. Yolculuğu sırasında çevreden gelen tuhaf seslere kulak kabartır... Yürüdüğü sırada uykuya daldığını sanır... Artık evine çok yaklaşmaktadır. Karısı kollarını açmış kendisine doğru koşarken her şey kararır ve boynunda bir acı hisseder... İnfaz gerçekleşmiştir. İzlediklerimiz adamın son nefes fantezileridir. (Yazan Robert Bierce, Ambrose Bierce'ın öyküsünden)
- Queen of the Nile (Nil'in Kraliçesi, John Brahm): Bir magazin gazetecisi (Lee Phillips) röportaj yaptığı ünlü aktrisin (Ann Blyth) hiç yaşlanmadığını fark eder. Kadının geçmişini araştırdığında korkunç bir keşifte bulunacaktır. (Yazan Charles Beaumont)

- The Masks (Maskeler, Ida Lupino): Ölüm döşeğindeki zengin bir adam (Robert Keith) kendisini ziyaret eden paragöz kızı ve işe yaramaz ailesine geceyarısı takmaları için bayram maskeleri dağıtır. Onların karakterlerine uygun çok özel maskeler.
- Stopover in a Quiet Town (Sessiz Bir Kasabada Mola, Ron Winston): Uyandıklarında kendilerini terk edilmiş bir kasabada bulan karı-koca (Barry Nelson, Nancy Malone) çevrelerindeki her şeyin, hatta ağaçların bile yapay ve oyuncak gibi olduğunu fark ederler. (Yazan Earl Hamner Jr.)

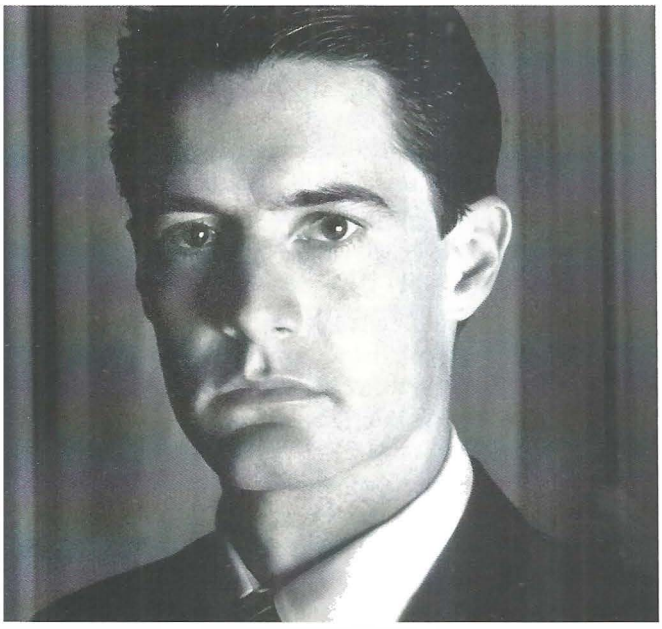
"The Twilight Zone": 1985-89 yılları arasında renkli ve yeni bölümleriyle bir kez daha ekranlara gelmiştir. 3 sezon olarak yayınlanan yeni bölümlerin (eski bölümlerin yeni çevrimleri de vardır) anonslarını Charles Aidman ve Robin Ward yaparken, senaryoları Alan Brennert, Michael Straczynski, Rockne S. O'Bannon, Michael Cassutt, Paul Chitlik, Jeremy Bertrand Finch gibi isimler kaleme almış, Kanadalı Paul Lynch 9, Macar kökenli Peter Medak 7, Polonyalı Ryszard Bugajski 5, Wes Craven 5, John D. Hancock 5, Gus Trikonis 4, Randy Bradshaw 4, Martha Coolidge 3, Robert Downey Sr. 3, Tommy Lee Wallace 3, Bradford May 3, René Bonniere 3, Gilbert Shilton 3, Shelley Levinson 2, Jeannot Szwarc 2, Gerd Oswald 2, Bill Norton 2, Noel Black 2, Thomas j. Wright 2, William Friedkin 1'er bölüm yönetmiştir. İlk sezonun 45 dakika süren bölümlerinin bazılarında 2, bazılarında ise üç hikaye anlatılmıştır. Kanada yapımı üçüncü sezonda 21 dakikalık bölümler vardır. Yeni çevrimi yapılan bölümler: "Shadow Play" (Gölge Oyunu), "Night of the Meek" (Uysal Adamın Gecesi), "The After Hours" (Saatler Sonra), "A Game of Pool" (Bir Bilardo Oyunu), "Dead Woman's Shoes" (Ölü Kadının Ayakkabıları - Orijinali Ölü Adamın Ayakkabıları). "The Twilight Zone"un 2002'de kimselerin ruhu duymadan ekranlara gelen ikinci versiyonu sadece bir sezon devam etmiştir. Dizinin sunumlarını Forest Whitaker yapmıştır. 1983 yapımı sinema versiyonu "Twilight Zone: The Movie"de ise orijinal serinin popüler bölümleri "Kick the Can", "It's a Good Life" ve "Nightmare at the 20. 000 Feet" Steven Spielberg, Joe Dante ve George Miller tarafından yeniden yorumlamıştır. Giriş ve kapanış bölümleriyle ilk öyküyü ise (ırkçı bir adam Naziler ve Ku Klux Klan'larla köşe kapmaca oynar) John Landis yönetmiştir. George Miller'ın yönettiği ve John Lithgow'un harika bir oyunculuk sergilediği "Nightmare at 20.000 Feet" dışındaki bölümler dizinin hayranlarınca çöplük olarak nitelenmiştir. Özellikle Steven Spielberg'ün "Kick the Can"ı tahammül edilemez derecede sıkıcıdır.

TWIN PEAKS (İkiz Tepeler, ABD, 1990 - 1991) Televizyon tarihinin en özgün, sıradışı dizilerinin başında gelen ve devamlık arzeden 29 bölümden (süresi 47 dak.) oluşan "Twin Peaks"'in yaratıcıları ve yürütücü yapımcıları David Lynch ile Mark Frost, yayıncısı ABC televizyonudur. Birbirinden eksantrik tiplerin yaşadığı Twin Peaks adlı kasabaya, vahşi bir liseli kız cinayetini soruşturmaya gelen FBI ajanı

Twin Peaks (İkiz Tepeler) • Kyle MacLachlan, Sheryl Lee

Dale Cooper'ın içinde doğaüstü oluşumların da yer aldığı gizem dolu maceralarını konu almaktadır. Twin Peaks yüzeyde cennetten bir köşe gibi gözükmesine karşın karanlığın nabzının attığı ve herkesin iki yüzlü yaşam sürdüğü bir kasabadır. Dizide, elliye yakın karakterin birbirleri ve ajan Cooper'la ilişkileri yer yer gerçeküstü ve ürkütücü bir atmosferde işlenir. Cinayet soruşturması sürerken yeni karakterlerle tanışırız. Karakterlerin buluşma noktası kasabanın nefis kekler yapan tek lokantası RR'dir. B filmlerini, pembe dizilerin prensiplerini, ABD'nin kuzeybatısındaki yerleşim merkezlerini, ormanları, yol kenarındaki lokantaları, kafeleri ve çok karakterli hikayeleri sevdiğini söyleyen Lynch böylece dizinin çıkış noktasıyla ilgili önemli ipuçları vermiştir. Laura'nın öldürüldüğü ormanlık alan dizinin kilit noktasıdır. Farklı şekillere girebilen bir varlığın hüküm sürdüğü (onu ancak doğuştan yetenekli ve lanetlenmiş olanlar görebilir) ormanda efsaneye göre *black lodge* (siyah baraka) adlı hayali bir mekan bulunmaktadır. Black Lodge'dan geçenler orada gölge varlıklarıyla karşılaşır. Mekanın karşısına korkak olarak çıkanların ruhları yok olur gider. Böylesine deneysel, entelektüel kapasitesi yüksek ve yaratıcı bir dizinin televizyon ekranlarına gelebilmesi (o güne dek televizyonda yayınlanan hiçbir diziye benzememektedir) ve abur cubur ürünlere alışmış seyirci tarafından benimsenmesi kuşkusuz ancak David Lynch mucizesiyle açıklananabilir. Birbuçuk saatlik pilot bölümü Lynch yönetiminde çekilen "Twin Peaks" gösterildiği dönemde %33'lük bir izlenme oranına (35 milyon kişi) ulaşmış ve 55 ülkeye satılmıştır. Lynch pilot dışında 3, 10, 15 ve 29. bölümleri yönetmiştir. Diğer yönetmenler arasında Lynch'in Amerikan Film Enstitü'sinden arkadaşları Tim Hunter ve Caleb Deschanel (aslında başarılı bir görüntü yönetmenidir), "Glengarry Glen Ross"la gönülleri fetheden James Foley, Alman Uli Edel, aktör Jake Gylenhaal'un babası Stephen Gylenhaal, ünlü aktris Diane Keaton, Tina Rathborne, Lesli Linka Glatter, Todd Holland, Mark Frost, Duwayne Dunham ve Graeme Clifford yer almaktadır. Dizinin tuhaf karakterlerine can veren oyuncu kadrosu da bir harikadır: David Lynch'in bir zamanlar yanından ayırmadığı Kyle MacLachlan, Kanadalı Michael Ontkean, "Batı

Twin Peaks (İkiz Tepeler) • Kyle MacLachlan

Yakasının Hikayesi"nin yıldızları Richard Beymer ve Russ Tamblyn, kötü adam rolleriyle sivrilen Everett McGill, Lynch filmleri aboneleri Jack Nance ve Grace Zabriskie, eski Hollywood yıldızlarından Piper Laurie, José Ferrer'in oğlu Miguel Ferrer, Laura'nın babası rolüyle müthiş bir performans sergileyen Ray Wise, kötü adamlar Chris Mulkey, Michael Parks, Eric DaRe (kasting sorumlusu Johanna Ray'in oğludur), Kenneth Welsh, o zamanın genç oyuncuları Sherilyn Fenn, Kimmy Robertson, Harry Goaz, Dana Ashbrook, Sheryl Lee, Madchen Amick iyi bir ekip çalışması sergilemiştir. Bas gitarlı büyülü fon müziklerini bir diğer Lynch işbirlikçisi Angelo Badalementi bestelemiştir. 32 bölüm olarak çekilen "Twin Peaks"in son 3 bölümü Körfez Savaşı yüzünden iptal edilmiştir. David Lynch iki yıl sonra cinayet kurbanı Laura Palmer'ın ölmeden önceki günlerini anlatan sinema filmi "Twin Peaks: Fire Walk with Me"yi (İkiz Tepeler: Ateş Benimle Yürü) yönetmiştir.

Başlıca karakterler:

Özel Ajan Dale Cooper (Kyle McLachlan): Faili meçhul bir cinayete kurban giden liseli Laura Palmer'ın ölümünün ardındaki giz perdesini aralamaya çabalarken gördüğü düşler (kırmızı salondaki cüce, kehanetlerde bulunan dev adam, Laura'nın hayaleti) kendisine yol gösterir. Tanık olduğu ilginç olayları hiçbir zaman kimliğini öğrenemeyeceğimiz Diane adlı birine hitaben teybe kaydeder. Budist felsefeyi benimsemiştir. Ayrıca zihnini ve vücudunu bir arada kullanarak sezgilerinin en derin noktalarına inebileceği bir teknik geliştirmiştir. Koyu kahveye ve vişneli keke bayılır.

Şerif Harry Truman (Michael Ontkean): Palmer davasında Cooper'a yardımcı olan kasaba şerifi. Kereste fabrikası sahibesi Jocelyn Packard'la tutkulu bir ilişkisi var.

Laura Palmer (Sheryl Lee): Cesedi nehir kenarında plastik bir torbaya sarılmış olarak bulunur. Sanılanın aksine hiç de masum bir genç kız değildir. Erkek arkadaşı Bobby Briggs'i motorsikletli James Hurley'le aldatır. Geceleri kamyoncu Leo ve Kanadalı krupye-uyuşturucu kaçakçısı Jacques Renault'nun ön ayak olmasıyla fahişelik yapar. Aynı zamanda ensest kurbanı ve uyuşturucu bağımlısıdır. Laura'nın ölümünden sonra Twin Peaks'de hiçbirşey eskisi gibi olmayacaktır.

Leland Palmer (Ray Wise): Laura Palmer'ın avukat babası. Kızının öldürülmesinden sonra davranışları giderek tuhaflaşıyor. Dizinin kilit karakteri.

Sarah Palmer (Grace Zabriskie): Laura'nın medyum annesi.

Benjamin Horne (Richard Beymer): Kasabanın en zengin adamı. Great Northern Oteli ve Home Alışveriş Merkezi'nin sahibi. Ayrıca Kanada sınırındaki Tek Gözlü Jack adlı kumarhane-genelevi işletiyor. Laura'yla cinsel ilişki kurmuş. Başka sırları da var. Laura Palmer cinayeti soruşturmasında kısa süreliğine gözaltına alındı.

Audrey Horne (Sherilyn Fenn): Benjamin Horne'un baştan çıkarıcı kızı. Ajan Dale Cooper'a sırılsıklam aşık.

Andy Brennan (Harry Goaz): Aşırı duygusal ve hafif saf şerif yardımcısı.

Lucy Moran (Kimmy Robertson): Şerif ofisinin çocuksu sekreteri. Andy'le inişli çıkışlı bir ilişki yaşıyor.

Tommy 'Hawk' Hill (Michael Horse): Kızılderili şerif yardımcısı. Müthiş bir iz sürücü.

Maddy Ferguson (Sheryl Lee): Laura'ya ikizi kadar benzeyen kuzeni. Dizinin ilerleyen bölümlerinde o da Laura gibi korkunç bir cinayete kurbanı gider.

Jerry Horne (David Patrick Kelly): Ben'in çapkın ve obur erkek kardeşi, aynı zamanda ortağı.

Bobby Briggs (Dana Ashbrook): Laura Palmer'ın fevri davranışlar sergileyen serseri sevgilisi. Bir süreliğine şüpheli sıfatıyla gözaltına alınıyor ama sonra suçsuz olduğu anlaşılıyor.

Shelly Johnson (Madchen Amick): RR lokantasında garson. Kirli işlerle uğraşan kamyoncu Leo Johnson'un karısı. Kocasından sık sık şiddet görüyor; Bobby'le yasak aşk yaşıyor.

Leo Johnson (Eric DaRe): Shelly'nin at kuyruğu saçlı kocası. Karısına sürekli şiddet uygulayan bir psikopat. Aynı zamanda uyuşturucu kaçakçısı. Laura'yla cinsel ilişki kurmuş.

Norma Jennings (Peggy Lipton): RR lokantasının çekici sahibesi. Kocası kodeste. Big Ed Hurley'in sevgilisi.

Annie Blackburn (Heather Graham): Norma'nın kızkardeşi. Uzun süre bir manastırda yaşadıktan sonra ablasının yanına geliyor. Ajan Cooper'ın aşkı.

Big Ed Hurley (Everett McGill): Big Ed's Benzin İstasyonu'nun sahibi. Kaçık karısı Nadine'le baş etmeye çalışıyor. Norma'nın gizli aşkı.

Nadine Hurley (Wendy Robie): Ed'in perde mekanizmalarına kafayı takmış hafif üşütük karısı. Bir kazada tek gözünü kaybetmiş. Bu yüzden siyah bant takıyor.

Hank Jennings (Chris Mulkey): Norma Jennings'in şartlı tahliyeyle salıverilen kocası. Tahliyeden sonra karısının lokantasında çalışmaya başlıyor ama uslu durmuyor. İkiz Tepeler'deki suç örgütünün piyonlarından biri.

Josie Packard (Joan Chen): Kasabadaki kereste fabrikasının dul sahibesi. Hong Kong'dan ABD'ye gelmiş... Karanlık bir geçmişi var.

Catherine Martell (Piper Laurie): Josie'nin arkasından dolaplar çeviren görümcesi. Sevgilisi Benjamin Horne'la bir olup kereste fabrikasını yakmayı planlıyor. Böylece müthiş bir rant elde edecekler. Ağabeyi Andrew Packard şüpheli bir kazada hayatını kaybetmiş (?).

Pete Martell (Jack Nance): Catherine'nin balıkçılıkla uğraşan kocası; Laura'nın cesedini bulan kişi. Usta bir satranç oyuncusu.

Dr. William Hayward (Warren Frost): Kasabanın doktoru. Dizinin nadir normal karakterlerinden biri.

Donna Hayward (Lara Flynn Boyle): Doktorun üç kızından en büyüğü... Laura'nın en iyi arkadaşı, James Hurley'nin sevgilisi.

James Hurley (James Robertson): Big Ed Hurley'nin yeğeni. Laura'nın gizli sevgilisi. Cinayetten sonra Donna'yla ilişki kuruyor.

Kütüklü Kadın (Catherine E. Coulson): Kucağında her daim bir kütük parçası taşıyan medyum. Cinayetle ilgili bir şeyler biliyor.

Binbaşı Garland Briggs (Don Davis): Bobby'nin havacı babası. Hava kuvvetleri tarafından yönetilen gizli bir projenin mimarlarından.

Bob (Frank Silva): Korkudan ve zevkten beslenen kötü ruh. Uzun kır saçlı ve kot ceketli Bob ormandaki kötü gücü temsil etmektedir. Başka bedenlerde yaşar...

Tek Kollu Adam Mike (Al Strobel): Eskiden Bob'un yardakçılığını yapan ruh... Seyyar ayakkabı satıcısı Phillip Gerard'ın bedenini ele geçirmiştir. Önce Ajan Cooper'ın gördüğü bir düşte gözükür.

Başka Yerden Gelen Adam (Michael J. Anderson): Kırmızı takım elbise giyen ve danseden bir cüce. Ajan Cooper'ın düşlerinin ana mekanı kırmızı salonun sakinlerinden.

Albert Rosenfeld (Miguel Ferrer): Zeki ama antipatik adli tıp uzmanı. Dale Cooper'ın arkadaşı. Otopsi için İkiz Tepeler'e geliyor ve sakinliğiyle tanınan şerif Harry Truman'ı bile zıvanadan çıkarıyor. Sonradan barışıyorlar.

Windom Earle (Kenneth Welsh): Dizinin ikinci sezonunda ortaya çıkan kötücül karakter. Ajan Cooper'ın eski ortağı. Karısını öldürdükten sonra ortadan kaybolmuş. Siyah barakanın sırlarına vakıf olmak için her türlü kötülüğü yapmaya hazır. Bir satranç ustası.

Gordon Cole (David Lynch): FBI bölge şefi. Dale Cooper'ın amiri. İşitme sorunları yüzünden bağırarak konuşuyor.

THE VAMPIRE DIARIES (Vampir Günlükleri, ABD, 2009) L. J. Smith'in seri romanlarından televizyona aktarılan bu 40 dakikalık dizi benzerleri "True Blood", "Buffy the Vampire Slayer" ve "Angel" gibi genç izleyiciye hitap etmektedir. Ana yazarları Kevin Williamson, Julie Plec ve L. J. Smith, yürütücü yapımcıları Leslie Morgenstein ve Bob Levy'dir. Doğaüstü oluşumların vuku bulduğu Mystic Falls adlı kurgusal bir kasabada geçen "The Vampire Diaries" biri iyi diğeri kötü iki vampir erkek kardeş, 17 yaşındaki güzel bir genç kız ve onların akrabaları, arkadaşları arasındaki ilişkileri konu almaktadır.

VOYAGE TO THE BOTTOM OF THE SEA (Denizin Dibine Yolculuk, ABD, 1964 - 1968) Yaratıcısı, yapımcısı ve ana yazarı 70'lerdeki felaket filmleri (Poseydon Macerası, Cehennem Kulesi) furyasını ateşleyen isimlerden Irwin Allen'dır. Başlıca yönetmenleri; Jus Addiss, Jerry Hopper, Sobey Martin, Harry Harris, Leonard Horn, Felix E. Feist, Robert Sparr, James Goldstone, Nathan Juran, Laslo Benedek, John Brahm. Sürekli oyuncuları: Richard Basehart, David Hedison, Robert Dowdell, Del Monroe, Terry Becker, Paul Trinka. Irwin Allen'ın 1961 tarihli aynı adlı filminin TV versiyonu olan bu 110 bölümlü dizi ilk atom denizaltısı Seaview personelinin (Amiral Nelson, Kaptan Leo Crane) denizin derinliklerindeki maceralarını anlatır. Star Trek'in (Uzay Yolu) denizaltında geçen versiyonu sayılabilecek "Voyage..."ın ilk bölümlerinde gemi personeli dev dalgalar ve yabancı ajanlarla mücadele eder...Renkli bölümlere geçildiğinde daha fantastik konular işlenmiştir. "The Phantom Strikes"da (Hayalet Saldırıyor) hayalet bir denizaltı kaptanı, "Leviathan"da dev bir canavar, "The Plant Man"-de (Bitki Adam) çığlıklar atan bitkiler, "The Wax Men"de (Balmumu Adamlar) kopya insanlar, "Deadly Dolls"da (Ölümcül Bebekler) çılgın bir bilim adamı, "Werewolf"-da (Kurtadam) kurt adamlar vardır. ABC televizyonunda gösterilmiştir.

THE WALKING DEAD (Yürüyen Ölü, ABD, 2010-) Robert Kirkman, Tony Moore ve Charlie Adlard'ın çizgi romanlarından ünlü sinemacı Frank Darabont eliyle geliştirilen bu post apokaliptik zombi dizisinin yürütücü yapımcıları Gale Anne Hurd, David Alpert, Frank Darabont, Charles H. Eglee ve Robert Kirkman'dır. Televizyon dünyasının taze kanlarından AMC kanalında yayınlanmaktadır; 6 bölümlük ilk sezonu Atlanta Georgia'da çekilmiştir. Yönetmenler: Frank Darabont (pilot), Ernest Dickerson, Guy Ferland, Johan Renck, Michelle McLaren, Gwyneth Horder-Payton. "The Walking Dead" çoğu zombi filmindeki gibi uygarlığın sona erdiği, yaşayan ölülerin karınca gibi kaynadığı ve bir avuç insanın hayata tutunduğu bir zaman diliminde geçmektedir. Kaynağı belirsiz bir virüs Amerikan nüfusunun önemli bir bölümünü zombilere dönüştürmüştür. Dizinin başkahramanı şerif yardımcısı Rick Grimes (Andrew Lincoln) uzun bir komanın ardından (bir çatışmada vurulmuştur) gözlerini terk edilmiş bir hastanede açar ve karısıyla çocuğunu aramaya koyulur. Çeşitli badireler atlattıktan sonra (zombi saldırıları) Atlanta dı-

şında kamp kuran bir hayatta kalanlar kampında onların izini bulur. Karısı, öldüğünü sanarak en yakın çalışma arkadaşı Shane Walsh'la (Joe Bernthal) ilişki kurmuştur. Çok geçmeden kamptakiler arasında çatışmalar filizlenecektir. Büyük bir zombi baskınının sonrasında kayıplar veren kamp ahalisi daha güvenli bölgelere ulaşmak için yaşadıkları yeri terk eder...

WEREWOLF (Kurtadam, A. B. D., 1987-1988) Yaratıcısı ve yürütücü yapımcısı Frank Lupo (The A Team, Wiseguy), yayıncısı FOX televizyonudur. 28 hafta süren dizinin ana kahramanı bir kurt tarafından ısırılan bir üniversite öğrencisidir. Kurtadama dönüşen genç adam başına bu belayı açan kişinin peşine düşer. Ama onun da peşinde tüfeği gümüş kurşunlarla dolu bir kurtadam avcısı vardır. Firardaki kahraman figürüyle 60'ların efsane dizisi "The Fugitive"i (Kaçak) model alan "Werewolf"un dönüşüm sahnelerini usta makyaj uzmanı Greg Cannom gerçekleştirmiştir. Yönetmenler:David Hemmings, Sidney Hayers, Guy Magar, Richard A. Colla...

THE X FILES (Gizli Dosyalar, A. B. D., 1993-2002) Yaratıcısı, ana yazarı ve yürütücü yapımcısı Chris Carter, başlıca yönetmenleri Kim Manners, Rob Bowman, David Nutter, Chris Carter, R. W. Goodwin, Tony Wharmby, Michael Watkins, Daniel Sackheim, William A. Graham, Peter Markle, Rod Hardy, Jerrold Freeman. Fox kanalında yaklaşık 10 yıl boyunca yayınlanan bu kült bilim kurgu dizisi FBI ajanları Fox Mulder (David Duchovny) ve Dana Scully'nin (Gillian Anderson) çözülmemiş paranormal olayları araştırmalarını konu edinir. Kız kardeşi 12 yaşında uzaylılar tarafından kaçırılan Fox Mulder dünya dışı yaratıklara ve paranormal oluşumlara inanırken partneri Dana Scully şüpheci bir tavır ortaya koymuştur. Yaklaşık 50 dakika süren bazı bölümler devamlılık arzeden hikayeler anlatır; bazıları bağımsızdır. Çoğu hikaye UFO karşılaşmalarıyla ilgilidir. Korku bölümlerinde kahramanlarımız kurtadamlar, vampirler, seri katiller, ruhu zapt edilenler, yeniden doğanlar ve büyücülerle karşı karşıya gelirler. Bölümlerden birinde korkunç bir mutant dehşet verici cürümlerine başlamak için 30 yıllık uykusundan uyanır; bir diğerinde kanalizasyonlarda yaşayan başka bir mutant yaratık sahneye çıkmıştır. Sinema versiyonları "The X Files (Yönetmen Rob Bowman-1998), "The X Files: I Want to be Believe" (Gizli Dosyalar:İnanmak İstiyorum-2008-Yönetmen Chris Carter)

TENNEY, DEL (MASON CITY, IOWA, 1930 - FLORIDA, 2013) Amerikalı yönetmen, yapımcı. 60'larda "I Eat Your Skin" (Derini Yiyeceğim), "The Horror of Party Beach" (Kumsaldaki Dehşet) ve "The Curse of the Living Corpse" (Yaşayan Cesedin Laneti) gibi birbirinden zevksiz ve bayağı korku filmlerine imza atmıştır.

- **FİLMOGRAFİ:** I Eat Your Skin (1964) • The Horror of Party Beach (1964) • The Curse of the Living Corpse (1964) • Descendant (2003)

TENNEY, KEVIN (HONOLULU, 1955) Amerikalı yönetmen. Hawai, Bermuda ve Kaliforniya'da büyüyen USC (University of Southern California) mezunu Kevin Tenney küçük bütçeli seksi korkularıyla özellikle video piyasasında isim yapmıştır. En tanınmış ve kazançlı filmi "Witchboard" (Cadı Tahtası) bir cadı tahtasının marifetiyle kötücül bir ruhla iletişime geçen gençlerin çevresinde gelişen bir hikaye anlatır. 1988 tarihli "The Evil Dead" (Şeytanın Ölüsü) taklidi "Night of the Demons"da (İblislerin Gecesi) karanlık bir geçmişi olan, terk edilmiş bir mekanda parti veren gençler kötü ruhların gazabına uğrar. Kevin Tenney ilerleyen yıllarda "Witchtrap" (Cadı Tuzağı), "The Cellar" (Mahzen), "Pinocchio's Revenge" (Pinokyo'nun İntikamı) gibi video korkuları ve özgünlükten uzak aksiyon- gerilim filmleri yönetmiştir.

- **FİLMOGRAFİ:** Witchboard (1985) • Night of the Demons (1987) • Witchtrap (1989) • Peacemaker (1990) • Witchboard 2 (1993) • Pinocchio's Revenge (1996) • Demolition University (1997) • Tick Tock (2000) • Brain Dead (2007) • Bigfoot (2009)

TENSER, TONY (LONDRA, 1920 - SOUTHPORT, 2007) İngiliz yapımcı. Ucuz bütçeli İngiliz filmlerinin büyükbabası sayılan bu emektar yapımcı 60'larda korku klasikleri "Repulsion"la (Tiksinti) "Witchfinder General"e (Büyücü Avcısı) finansman sağlamış ve yolu çeşitli dönemlerde ünlü isimlerle (Roman Polanski, Michael Reeves, Christopher Lee, Peter Cushing, Klaus Kinski, Barbara Steele, Raquel Welch, Vincent Price) kesişmiştir. 60'ların ortalarında striptiz kulübü yöneticisi Michael Klinger'la birlikte Compton Films'i kuran Tenser 1966'da ortağından ayrılmış ve Tigon British adlı başka bir yapımevini hayata geçirmiştir. Bir dönem, İngiliz korku sinemasının devleri Hammer ve Amicus'a kafa tutan Tigon'un portföyünde "The Sorcerers" (Büyücüler), "The Witchfinder General" (Büyücü Avcısı), "Curse of the Crimson Altar" (Kızıl Mimberin Laneti), "The Blood Beast Terror" (Kanlı Canavarın Laneti), "Blood on Satan's Claw (Şeytanın Pençesindeki Kan), "Horror House" (Dehşet Evi), "The Creeping Flesh" (Sürünen Et) gibi filmler yer almıştır.

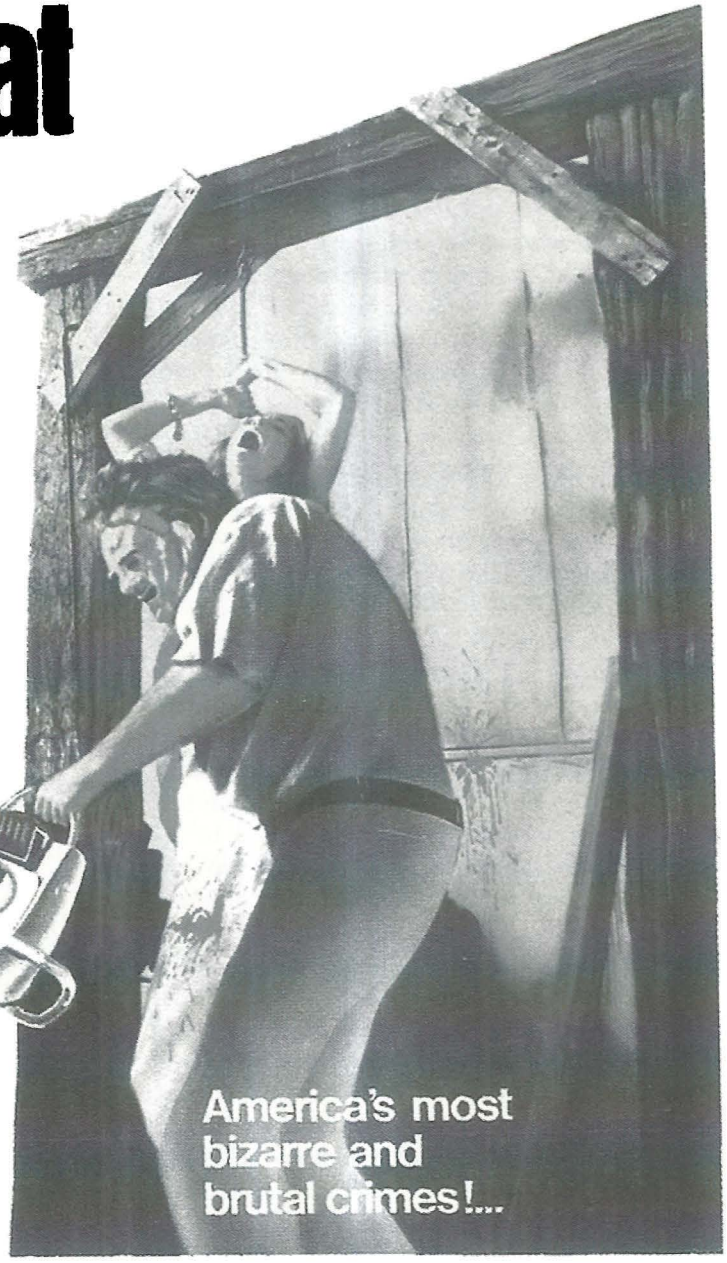
- **FİLMOGRAFİ:** The Black Torment (1964) • Repulsion (1965) • Cul-De-Sac (1966) • The Sorcerers (1967) • Curse of the Crimson Altar (1968) • Witchfinder General (1968) • The Body Stealers (1969) • Horror House (1969) • Satan's Skin (1971) • Doomwatch (1972) • Neither the Sea Nor the Sand (1972) • The Creeping Flesh (1973) • Frightmare (1974)

TENTORI, ANTONIO (ROMA, 1960) İtalyan senaryo yazarı. 90'larda ve 2000'lerde Lucio Fulci, Aristide Massacessi, Sergio Stivaletti, Bruno Mattei ve Dario Argento'nun filmlerine senaryolar yazmıştır.

- **FİLMOGRAFİ:** Un gatto nel cervello (1990) • Demonia (1990) • Ritorna dalla morte (1991) • I tre volti del terrore (2004) • Anime persi (2004) • L'isola dei morti viventi (2006) • Dracula 3D (2012)

THE TEXAS CHAIN SAW MASSACRE (Teksas Elektrikli Testere Katliamı) Tobe Hooper'ın yönettiği 1974 tarihli Amerikan filmi. Hikaye ve senaryosu Kim Henkel - Tobe Hooper ortaklığıyla yazılmış; yönetmen Hooper'ın doğup büyüdüğü Austin, Teksas'ta 84. 000

Who will survive and what will be left of them?

"THE TEXAS CHAINSAW MASSACRE"

What happened is true. Now the motion picture that's just as real.

THE TEXAS CHAINSAW MASSACRE · A Film by TOBE HOOPER · Starring MARILYN BURNS PAUL A. PARTAIN · EDWIN NEAL · With ED GUNNAR HANSEN · Executive Producer RONALD DOTSON · Written & Directed by TOBE HOOPER and KIM HENKEL · Produced by TOBE HOOPER and KIM HENKEL · Executive Producers ... · Associate Producer ... · Music by WAYNE BELL · Edited by ... · Production Manager ROYAL DOTSON · Assistant Director ... · Director of Photography ... · Associate Producers ... · Special Effects by ... · Sound by ... · Production Sound Mixer ... · Assistant Editors ... · Production Assistants ... · Production Coordinator ... · Art Director ... · Set Decorator ... · Wardrobe ... · Make-up ... · Hair Stylist ... · Gaffer ... · Best Boy ... · Grip ... · Camera Operator ... · Assistant Camera ... · Boom Operator ... · Script Supervisor ... · Casting by ... · Location Manager ... · Assistant to the Producer ... · Assistant to the Director ... · Production Secretary ... · Unit Publicist ... · Still Photographer ... · Transportation Coordinator ... · Production Accountant ... · Assistant Accountant ... · Post Production Supervisor ... · Post Production Assistant ... · Negative Cutter ... · Titles by ... · Opticals by ... · Color by ... · Special Thanks to ... · Story & Screenplay by KIM HENKEL and TOBE HOOPER · Produced & Directed by TOBE HOOPER · COLOR · A BRANSTON PICTURES RELEASE

R RESTRICTED

The Texas Chain Saw Massacre (Teksas Elektrikli Testere Katliamı) sol üstte Edwin Neal, John Dugan aşağıda Gunnar Hansen, Jim Siedow

dolarlık kısıtlı bir bütçeyle, yaklaşık bir ayda çekilmiştir. Teknik ekip ve oyuncular sürekli sıcak ve nemli havalarda, haftanın yedi günü, 16 saat çalışmışlardır. 30 milyonluk gişe geliriyle (video ve DVD gelirleri bu rakama dahil değildir) tüm zamanların en kazançlı bağımsız korku filmlerinden biridir. Korku sinemasında taşları yerinden oynatan bu kült ürün "Psycho" (Sapık) ve aynı dönemde vizyona giren "Deranged" (Çılgın) gibi Wisconsin canisi Ed Gein'ın sapkınca eylemlerini temel almaktadır. Nefret edenleri olduğu kadar, fanatik bir hayran kitlesine de sahip olan filmin hikayesi yamyam bir ailenin canavarlıklarına maruz kalan 5 gencin çevresinde gelişmektedir. Çocukluğunda, mezar soyguncusu seri katil Ed Gein'la ilgili pek çok hikaye duyan yönetmen Hooper özellikle iç mekanlardaki mezbaha benzeri görüntüleri Gein'in ceset parçaları fışkıran evini hayal ederek tasarlamıştır. Almanya'dan Norveç'e, Singapur'dan Avustralya'ya, Şili'den İrlanda'ya pek çok ülkede yasaklanan TCM 2006 yılında Dark Sky firmasının 16 mm'lik negatiflerden, yüksek çözünürlük teknolojisiyle DVD'ye aktardığı kopyalarla yeniden seyirciyle buluşmuştur. 83 dakikalık kesintisiz DVD versiyonda oyuncular Marilyn Burns, Paul A. Partain, Allen Danziger, Gunnar Hansen, yönetmen Tobe Hooper, görüntü yönetmeni Daniel Pearl, sanat yönetmeni Robert A. Burns'ün sesli yorumları, "Texas Chain Saw Massacre: Shocking Truth" ve "Flesh Wounds" adlarındaki belgeseller, iptal edilen sahneler, TV- radyo reklamları ve fragmanlar yer almaktadır. Entertaintment Weekly dergisine göre "The Exorcist'den sonra ikinci en korkunç filmdir.

▸ **KONU:** Büyükbabalarının mezarının tahrip edildiği haberini alan Sally ve özürlü kardeşi Franklin arkadaşları Jerry, Pam ve Kirk'le birlikte Teksas'ın kırsal bölgelerine doğru yola koyulurlar. Mezarlık yerli yerindedir ve herhangi bir zarar görmemiştir. Dönüş yolunda minibüslerine aldıkları manyak bir otostopçu çantasından çıkardığı bıçakla Franklin'in bileğini keser. Adamı zar zor minibüsten atan gençler bir benzin istasyonunda mola verirler. Tesisin tuhaf görünümlü sahibi hiç benzinlerinin kalmadığını söyleyerek gençlerin barbekü sandviçlerinden tatmalarını teklif eder. Benzinciden ayrılan 5 genç bir zamanlar büyükbabanın oturduğu metruk evi ziyaret ederler. Kirk ve kız arkadaşı Pam bir parça benzin almak umuduyla yakındaki çiftlik evinin kapısını çalar ama etrafta kimsecikler yoktur. Evin çevresi terk edilmiş, köhne arabalarla doludur. Kapının açık olduğunu fark eden Kirk içeri dalar ve vahşi hayvanların kükremelerine benzeyen sesler duyarak irkilir. O sırada ortaya çıkan deri maskeli, dev cüsseli bir adam elindeki balyozu Kirk'ün kafasına indirir. Dışarıda bekleyen Pam erkek arkadaşından ses seda çıkmayınca endişelenir ve etrafı kolaçan ederken insan iskeletleri ve kafataslarıyla dolu bir oda keşfeder. Pam tiksintiyle kusarken yeniden görünen deri maskeli adam genç kızı kucaklayarak bir et çengeline

The Texas Chain Saw Massacre (Teksas Elektrikli Testere Katliamı) • Gunnar Hansen

The Texas Chain Saw Massacre (Teksas Elektirikli Testere Katliamı) • Edwin Neal, Marilyn Burns

asar. Hemen önündeki masada yatan Kirk'ün cansız bedeni ise deri suratlı adamın motorlu testeresiyle parçalara ayrılır. Gün batarken çiftlik evine arkadaşlarını aramaya giden Jerry bir derin dondurucunun içine tıkılmış olan Pam'in çığlıklarını duyar ve hemen akabinde meşin suratlı adamın balyoz darbelerine maruz kalır. Arkadaşlarının dönmemesi üzerine iyice meraka kapılan Sally ve Franklin ise el fenerleriyle çevreyi umutsuzca kontrol ederler. Çalılıklarda önlerine çıkan deri surat testeresiyle Franklin'i katleder... Sally çığlık çığlığa kaçarken, deri suratlı manyak böğürerek genç kadını kovalamaktadır. Nefes nefese kalan Sally öğle saatlerinde geldikleri benzin istasyonuna sığınır. Benzincinin sahibi perişan haldeki Sally'yi teskin eder ve yardım getireceğini söyleyerek oradan ayrılır. Döndüğünde elinde bir çuval ve ip vardır. Başına gelecekleri anlayan Sally adama karşı koyar ama elleri bağlanarak çuvalın içine tıkılır. Benzinci, Sally'yi arkadaşlarının katledildiği çiftlik evine getirir... Deri surat ve gençlerin minibüslerine aldıkları otostopçu da oradadır... Eskiden mezbahada çalışan bu kafadan kontak üç kardeş tuzağa düşürdükleri kurbanlarının etleriyle beslenen yamyamlardır... Sally'yi bir sandalyeye bağlarlar ve kendileriyle yemek yemesi için zorlarlar. Psikopat ailenin cesede benzeyen büyükbabası masanın başında oturmaktadır. Yamyam aile, Sally'yi öldürme şerefini yaşlı adama verir. Ama büyükbabanın elindeki balyozu kaldırmaya mecali yoktur. O sırada can havliyle adamların elinden kurtulan Sally pencereden atlayarak koşmaya başlar. Arkasından gelen otostopçu ve testereli deri surat genç kadını otoyola kadar kovalar... Otostopçu hızla gelen bir kamyonun altında kalır, deri surat ise kamyon şoförünün fırlattığı İngiliz anahtarıyla yere yığılır... Elinden düşen testeresi bacağını kesmiştir ama yerinden doğrulmayı başarır. Panik içindeki Sally başka bir kamyoneti durdurur ve arkaya atlar... Kamyonet uzaklaşırken Sally isterik bir şekilde gülmektedir; avını elinden kaçıran deri surat testeresini çılgınlar gibi sağa sola sallar...

"Leatherface" adıyla çekilen ama son anda adı değiştirilen TCM jenerik öncesinde beyazperdeye yansıyan şu yazılarla açılır: "Seyretmek olduğunuz film beş gencin, özellikle Sally Hardesty ve özürlü kardeşi Franklin'in başına gelen trajik olayları anlatmaktadır. Onların genç olmaları çok daha trajiktir. Ama uzun hayatlar yaşasalardı bile o gün tanık oldukları çılgınlığı ve dehşeti ne beklerlerdi, ne de isterlerdi. Huzurlu bir öğleden sonrası onlar için bir karabasana dönüşecekti. O gün yaşananlar Amerikan tarihinin en tuhaf suçlarından birinin keşfine neden olacaktı: Teksas Elektrikli Testere Katliamı." Dış sesin eşlik ettiği bu yazıların sonrasında Teksas'ta yağma edilen bir mezarlıktan hoş olmayan görüntüler izleriz. Bazı cesetler dışarı çıkarılmış ve mezar taşlarının üzerine itinayla yerleştirilmiştir. Sonra asfaltın üzerindeki bir armadillo ölüsü beyazperdeyi kaplar... Ters dönmüştür.

Filmin ilerleyen bölümleri belgesellerin katı gerçekçiliğine yakındır; yarı amatör oyuncuların doğaçlama performansları ve çiftlik evinin dehşet uyandıran dekorları buna eklenince izleyenler giderek zorlanır. Yamyam ailenin oturduğu çöp ev sanat yönetmeni Robert A. Burns tarafından titizlikle tanzim edilmiştir. İnsan derisinden yapılmış mobilyalar ve masklar, mezbahayı andıran pis bir mutfak, kan izleriyle kaplı duvarlar, böcek sürüleri, insan ve hayvan iskeletleri, kurukafalar filmin dekorlarını oluşturur. Rolüne kendini iyice kaptıran aktris Marilyn Burns'ün (filmin hayatta kalan tek karakterini oynamıştır) isterik çığlıkları motorlu testerenin kulakları sağır eden, sinir bozucu sesine karışırken, 1.93 boyundaki İzlanda doğumlu aktör Gunnar Hansen ailenin kasabı deri surat rolüyle bir korku ikonu yaratmıştır. Yüzünde insan derisinden yapılmış bir mask taşıyan deri surat ailenin en kaçık üyesidir. Normal gibi gözüken benzinci ağabeyi oynayan Jim Siedow'un pis sırıtışları film boyunca eksik olmamıştır. Yarım akıllı ve saldırgan otostopçu Edwin Neal, benzinlikteki ürkütücü cam silici ve mezarlıktaki tuhaf bakışlı insanlar Teksas kırsalının içlerinde yaşamın ne denli ürkünç olabileceğinin göstergeleridir... Burası başka bir Amerika'dır.

Eski üniversite hocası, belgeselci ve reklamcı Tobe Hooper'ın filmi değişik tepkilerle karşılaşmıştır. TCM kimilerine göre sosyal değişimlerin yarattığı çılgınlığı, ahlak bozukluğunu meydan okuyan bir anlatımla dramatize eden güçlü bir filmdir. Bazıları filmi parçalanmış bir aileyle ilgili bir kara komedi olarak değerlendirmişler, muhafazakar kesimler ise şiddeti yücelttiği gerekçesiyle eleştirmişlerdir. Yeni ufuklar açan bir tür filmi olan (slasher ve kırsal kesim korku filmlerinin öncülerinden biridir) TCM bütün iyi korku filmleri gibi her seyredişte yeniden ürpertir ve düşündürür...

Mafya bağlantıları olduğu söylenen bir şirket (Bryanston) tarafından dağıtılan TCM'nin ilk gösterimi 1 Ekim 1974'te Austin, Texas'ta yapılmış, ülke çapındaki gösterimleri de başarıyla geçmiştir. Filmin yurt dışındaki serüveni ise hüsranla sonuçlanmış ve kısaltılmış versiyonları bile pek çok ülkede

yasaklanmıştır. Cannes Film Festivali'nin "Yönetmenlerin Onbeş Günü" bölümüne seçilmesine karşın bomba ihbarları yüzünden programdan çıkarılan TCM Avoriaz Fantastik Filmler Festivali'nde büyük ödülü kazanmış, ilerleyen yıllarda ise başta Time olmak üzere sürüyle dergi ve anketin en iyi korku filmleri listelerinin ön saflarında yer almıştır. 1986, 1990 ve 1994 yıllarında çekilen devam filmlerini Cannon Filıns ve New Line Cinema gibi dönemin güçlü bağımsız şirketleri finanse etmiştir. Tecimsel kaygıların, sanatsal kaygılardan ağır bastığı bu filmlerinden "The Texas Chainsaw Massacre 2" serinin fanatikleri tarafından heyecanla karşılanmış ama eleştirmenlerin hiç hoşuna gitmemiştir. Orijinal filme oranla çok daha fazla grafik şiddet içeren "TCM"nin yönetmen koltuğuna bir kez daha popülaritesini gün geçtikçe yitiren Tobe Hooper otururken, Gunnar Hansen deri surat rolünü tekrarlamayı reddetmiştir. Kötü adam tiplemeleriyle özdeşleşen Dennis Hopper'ın yamyam aileye savaş açan eski bir Teksas şerifi rolünde gözüktüğü bu devam filminde bir radyo diskjokeyi manyak aile tarafından kaçırılarak bir yeraltı inine kapatılır... Mini bütçeli korku filmleri uzmanı Jeff Burr'ün yönettiği, 1990 tarihli "Leatherface: Texas Chainsaw Massacre III"de Kaliforniyalı bir çift, Teksas'ın ormanlık bölgelerinde yamyam aileyle karşı karşıya gelirken, orijinal filmin senaristi Kim Henkel'ın "The Return of the Texas Chainsaw Massacre"ında (1994) araba kazası geçiren bir grup genç, psikopat ailenin eline düşer... Bugünün ünlü oyuncuları Viggo Mortensen (Leatherface: Texas Chainsaw Massacre III), Renee Zellweger ve Matthew McConaughey'nin (The Return of the Texas Chainsaw Massacre) rol aldıkları bu *hiç edilmiş* devam filmleriyle yetinmeyen New Line Cinema, 2003'te bir *yeni çevrim* için kolları sıvamıştır. Büyük bütçeli *süprüntü* filmlerin yönetmeni Michael Bay'in yapımcılığında gerçekleşen filmi Alınan asıllı video klipçi Marcus Nispel yönetmiştir. Serinin şimdilik son filmi olan "The Texas Chainsaw Massacre: The Beginning" (Teksas Katliamı-Başlangıç) doğar doğmaz annesi tarafından terk edilen deforme deri suratın gençlik yıllarına götürür izleyiciyi... 1969'da geçen film Vietnam'a askere gidecek olan bir genç, onun erkek kardeşi ve kız arkadaşlarının; deri surat ve onu büyüten manyak bir şerif bozuntusu tarafından terörize edilmelerini konu almaktadır. Austin, Teksas'ta 16 milyonluk bir bütçeyle çekilen bu mide bulandırıcı sahnelerle dolu *prequel*'i Güney Afrikalı Jonathan Liebesman yönetmiştir.

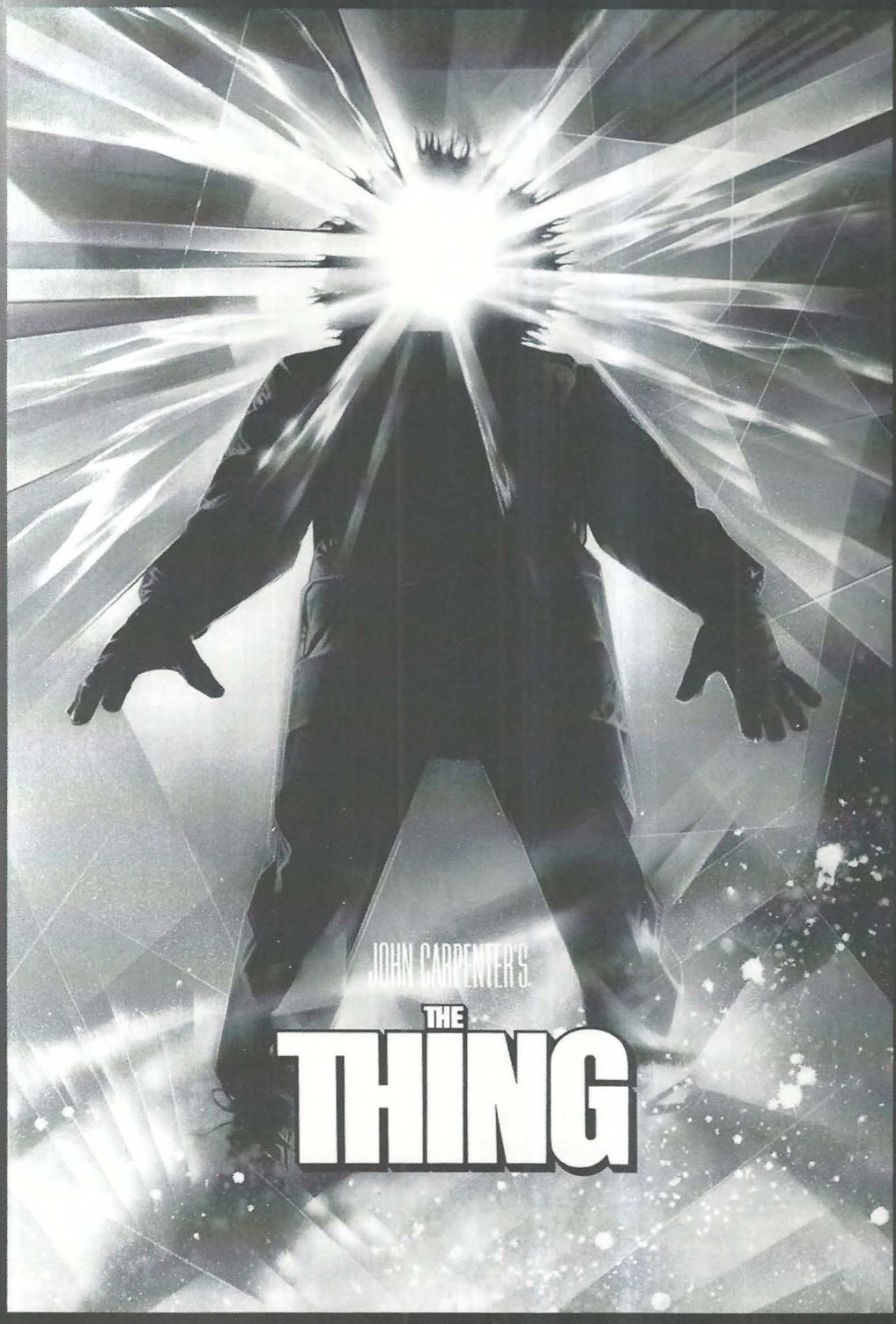
▸ **VORTEX – HENKEL - HOOPER YAPIMI Yön.** Tobe Hooper, **Sen.** Kim Henkel, Tobe Hooper, **Yap.** Tobe Hooper, Louis Peraino, **Gör. Yön.** Daniel Pearl, **Müz.** Wayne Bell, Tobe Hooper, **Kur.** Larry Carroll, Sallye Richardson, **San. Yön.** Robert A. Burns, **Mak. Ef.** W. E. Barnes, Dorothy Pearl, **Oyn.** Marilyn Burns (Sally), Allen Danziger (Jerry), Paul A. Partain (Franklin), William Wail (Kirk), Terri McMinn (Pam), Jim Siedow (Benzinci), Edwin Neal (Otostopçu), Gunnar Hansen (Deri Surat), John Dugan (Büyükbaba), Robert Courtin (Benzinci Çalışanı), John Larquette (Seslendiren).

RENKLİ, 16 mm. (BOLEX), 83 DAKİKA (SANSÜRSÜZ VERSİYON)

THE THING (Şey) John Carpenter'ın yönettiği 1982 yapımı Amerikan filmi. JohnW. Campbell Jr. 'un "Who Goes There?" adlı uzun hikayesini temel alan senaryosu Bill Lancaster tarafından yazılmıştır. Howard Hawks - Christian Nyby ikilisinin 1954 tarihli "The Thing from Another World" filminin çok daha heyecan verici ve kanlı bir versiyonudur. British Columbia, Kanada; Stewart, Kanada ve Alaska'nın -20 derecelik dondurucu soğuğunda çekilen "The Thing"in iç çekimleri sıcaklığın 30 dereceyi geçtiği Los Angeles'daki Universal Stüdyoları'nda gerçekleştirilmiştir. Canlıları taklit edebilen uzaylı bir organizmanın, Antarktika'da üslenmiş Amerikalı araştırmacıları birer birer ele geçirmesini anlatan filmin tüm oyuncu kadrosu erkeklerden oluşmaktadır. İlk kez 1 Haziran 1981'de motor diyen Carpenter 15 milyon dolar bütçe ayrılan filmi post prodüksiyonla birlikte yaklaşık 1 senede tamamlamıştır. 25 Haziran 1982'den itibaren ülke genelinde gösterime giren "The Thing" karışık eleştiriler almış ve parasını ancak amorti etmiştir. Carpenter'ın *kötü uzaylı* hikayesi anlatan "The Thing"yle, Steven Spielberg'ün *iyi uzaylı* filmi E. T. aynı tarihlerde vizyona girmiş; hasılat rekorları kıran E. T. kötü uzaylıyı gişede bozguna uğratmıştır. Ama videonun yaygınlaşmasıyla birlikte yeni kuşaklar tarafından yeniden keşfedilen "The Thing" zamanla geniş bir hayran kitlesi edinecek ve türünün klasiklerinden biri olma yolunda hızla ilerleyecektir. Universal'in 1998 yılında çıkardığı DVD John Carpenter'la Kurt Russell'ın filme eşlik eden yorumlarının dışında son derece zengin ekstralar içermektedir. "Terror Takes Shape" (Dehşet Biçimleniyor) adlı 80 dakikalık belgeselde yönetmen John Carpenter, senarist Bill Lancaster, yapımcı David Foster, görüntü yönetmeni Dean Cundey, makyaj sanatçıları Rob Bottin, Stan Winston, görsel efekt sanatçıları Peter Kuran, Albert Whitlock, Susan Turner, yapım tasarımcısı John Lloyd, kurgucu Todd Ramsay, oyuncular Kurt Russell, Charles Hallahan, Richard Masur, Joel Polis'in söyleşileri yer almaktadır. Universal 2004'te Collector's Edition serisinden, dijital teknolojiyle elden geçirilmiş yeni bir DVD daha çıkarmıştır. Korku sineması tutkunlarının kaçırmaması gereken yapım belgeseli "Terror Takes Shape" bu DVD'nin ekstralar bölümüne de konulmuştur.

▸ **KONU:** Antarktika'daki Amerikan Bilimsel Araştırmalar Merkezi'nin 12 çalışanının sıradan yaşamları Norveçlilerin takibindeki bir köpeğin kamplarına sığınmasıyla alt üst olur. Hayvanı ölümüne kovalayanların uyarılarını anlayamayan ekip üyeleri onu diğer köpeklerin yanına koyarlar. Helikopter pilotu MacReady ve fizikçi Copper riskli bir uçuşu göze alarak Norveçlilerin kampına ulaşırlar ama ortalığın adeta savaş alanına döndüğü bölgede hiçbir yaşam belirtisi yoktur. Yarı yarıya yanmış, yaratığımsı bir ceset ve video kasetlerle geri dönerler. İnsana hem benzeyen hem de benzemeyen bu tuhaf kadavraya otopsi yapan biyolog Blair iç organlarının insanlardan farklı olmadığını ortaya çıkarır... Kampa gece çöktüğünde herkes normal yaşantısına dönmüştür. O sırada köpek kulübesindeki hayvanlar giderek huzursuzlaşır. Norveçlilerin köpeği mutasyona

The ultimate in alien terror.

A TURMAN-FOSTER COMPANY PRODUCTION JOHN CARPENTER'S "THE THING"

STARRING KURT RUSSELL

SCREENPLAY BY BILL LANCASTER
SPECIAL VISUAL EFFECTS BY ALBERT WHITLOCK
SPECIAL MAKE-UP EFFECTS BY ROB BOTTIN
MUSIC BY ENNIO MORRICONE
DIRECTOR OF PHOTOGRAPHY DEAN CUNDEY
ASSOCIATE PRODUCER LARRY FRANCO

EXECUTIVE PRODUCER WILBUR STARK
CO-PRODUCER STUART COHEN
PRODUCED BY DAVID FOSTER & LAWRENCE TURMAN
DIRECTED BY JOHN CARPENTER

A UNIVERSAL PICTURE

R RESTRICTED UNDER 17 REQUIRES ACCOMPANYING PARENT OR ADULT GUARDIAN

©1982 UNIVERSAL CITY STUDIOS, INC.

SOUNDTRACK AVAILABLE ON MCA RECORDS & TAPES

BASED ON THE STORY "WHO GOES THERE?" BY JOHN W. CAMPBELL, JR. READ THE BANTAM BOOK. PANAVISION®

DOLBY STEREO™ IN SELECTED THEATRES

The Thing (Şey)

uğrayarak korkunç bir canavara dönüşmektedir; diğer köpekler kendilerini can havliyle oradan oraya atarken kırmızı alarm verilir. Kamp sakinleri dönüşüm tamamlanmadan alev makinesiyle yaratığı yakarlar ve otopsi masasına, Blair'in önüne koyarlar. Fizikçinin araştırmalarından çıkan sonuçlar dehşet vericidir: Karşılarındaki bir köpek değil başka yaşam formlarını taklit eden dünya dışı bir organizmadır. Binlerce yıl önce atmosferde parçalanan bir uzay gemisinden dünyaya düşen bu yaratık buz kütlelerinin altında kalarak günümüze dek varlığını sürdürmüştür. Bu gerçeği fark eden Norveçliler buzların altında yatan yaratığı yaşama döndürmüşler ama sonra yaptıkları vahim hatanın farkına vararak dinamitlerle "Şey"i yok etmek istemişlerdir. Yaratığın hücrelerini bilgisayarında daha yakından mercek altına alan Blair başka verilere de ulaşır: Yabancı organizmanın ekip üyelerine bulaşmış olma olasılığı %75'tir... Eğer organizma insanların oturduğu meskun mahallere ulaşırsa ilk temastan 27.000 saat sonra dünya nüfusunun tamamı yaratık mikrobunu kapacaktır. Bu arada, enfekte olan hava durumu uzmanı Bennings değişmeye başlamıştır. Arkadaşları dönüşüm tamamlanmadan önce Bennings'i yakarlar, kalan parçaları da karın altına gömerler. Çünkü "Şey" yalnızca sıcak ortamlarda yaşama şansı bulmaktadır. Aynı gece biyolog Blair çıldırır ve tüm köpekleri öldürdükten sonra bilgisayarları, telsizi ve helikopteri kullanılmaz hale getirir. Kampın dış dünyayla tüm bağlantıları kesilmiştir... Blair'i tesis dışındaki bir depoya kilitleyen ekiptekiler çareler düşünmeye başlarlar. Kimin insan olup olmadığını anlamak için bir kan testi yapacaklardır. Ama biri depoya girmiş ve kan örneklerini yerlere dökmüştür. Suçlu aranırken herkes birbirinden kuşkulanır, kavgalar çıkar. Artık kimse kimseye güvenmemektedir... Şüphelerin MacReady'nin üzerine toplandığı bir sırada jeofizikçi Norris kalp krizi geçirir... Dr. Copper hastayı hayata döndürmek için elektroşok uygularken değişime uğrayan Norris'in göğsü bir kapan gibi açılır ve tekrar kapanarak doktorun kollarını kopartır. Kafası vücudundan ayrılarak örümcek benzeri bir yaratığın şekline bürünmüştür. Komutayı alan MacReady alev makinesiyle Norris'i öldürür ve yeni bir kan testi yapılmasını emreder. Elinde silah vardır... Arkadan bisturiyle kendisine saldırmak isteyen Clark'ı alnından vuran MacReady herkesi sandalyelere bağlar... Aşçı Nauls, teknik eleman Childs, eski istasyon şefi Garry, telsiz operatörü Windows ve MacReady temiz çıkar. Yalnızca yardımcı pilot Palmer'ın kanı tepki vermiştir. Yaratığa dönüşen Palmer arkadaşı Windows'u parçalayarak duvara fırlatır. MacReady dönüşüm tamamlanmadan önce ikisini de alev makinesi ve dinamitle yok eder. İnsan kalanlar Blair'e test yapmak için kar fırtınasına aldırmadan dışarı çıkar. Blair kapatıldığı yerden kaçmıştır... Kaçmadan önce de döşemenin altındaki gizli geçidi kullanarak helikopterlerden çaldığı parçalarla küçük bir uzay gemisi yapmıştır. Böylece Blair'in de *Şey* olduğu ortaya çıkar. MacReady yaratığın tekrar donmasını engellemek için tesisin tamamını ateşe vermelerini önerir. Nasıl olsa oradan hiçbiri canlı çıkamayacaktır. Binaların ateşe verildiği sırada Garry'ye sinsice yaklaşan Blair adamı öldürür... Nauls ise ortadan kaybolmuştur. Ateşler gökyüzüne yükselirken dışarıda karşılaşan MacReady ve Childs dondurucu soğuğun altında viskilerini yudumlarlar... Ölümün kaçınılmaz olduğu bu beyaz cehennemde beklemekten başka çareleri yoktur.

Paranoyanın girdabına kapılmış insanların canavarlaştığı, uygar dünyadan soyutlanmış bir mekanda geçen bu bilim kurgu-korku şaheseri John Carpenter'ın *apokaliptik* üçlemesinin ilk filmidir...(Diğerleri Prince of Darkness,

The Thing (Şey) • Charles Halllahan

The Thing (Şey) • Kurt Russell

Karanlıklar Prensi ve In the Mouth of Madness, *Çılgınlığın Ötesi)* Kaygı ve sonsuzluk duyguları uyandıran uçsuz bucaksız kar kümelerinin arasında müthiş bir takip sekansıyla açılan film en az dışarısı kadar güvensiz olan iç mekanlarda dünyanın sonunun ima edildiği belirsiz bir finale doğru ilerler. Bu karmaşa içindeki mikrokozmosda dış dünyayla bağları kopmuş bir grup çaresiz insan birbirlerinin canlarına kastetme noktasına gelecektir. Carpenter'a göre bu güvensizlik ortamı dünya insanının en büyük sorunlarından biridir. "Çevremizde kendimize en yakın gördüğümüz kişi bile bizi arkamızdan vurabilir" diyerek kaygılarını dile getirir Carpenter... "Birçok acı gerçeğin bir canavar filmi görünümünde açığa çıktığı "The Thing" bir hastalığın, belki de AIDS'in bir metaforu olarak görülebilir".

Carpenter'ın "The Thing"i yalnızca entelektüel düzeyiyle değil, aynı zamanda modern korku sinemasının nimetlerinden meydan okuyan bir tarzda faydalanan *gore* efektleriyle de hafızalarda yer etmiştir. Makyaj sanatçısı Rob Bottin'in bir yılı aşkın bir sürede, haftanın yedi günü stüdyoda yatıp kalkarak meydana getirdiği *canavar* tasarımları tek kelimeyle dahiyanedir. Defalarca şekil değiştiren canavar köpekler, ahtapot benzeri bacaklar, her parçası başka bir şekle bürünen yaratık insanlar ve dönüşümü tamamlanmamış tuhaf yaşam formları hayal gücünün sınırlarını zorlayan tasarımlarla beyazperdede hayat bulur... Mutasyon ve otopsi sahnelerini tok karnına seyredenlerin kötü sürprizlerle karşılaşacağı filmde Rick Baker'ın öğrencisi Rob Bottin Oscar'lık bir performans sergilemiştir. O yıllarda henüz 23 yaşında olan Bottin çekimlerin bitiminde aşırı yorgunluktan bitap düşerek hastaneye kaldırılmıştır.

Hollywood'un duayen yapımcıları David Foster ve Lawrence Turman'ın Universal için finanse ettikleri "The Thing" o zamana dek bağımsız çalışan Carpenter'ın ilk stüdyo filmidir. "The Thing"in kalp atışlarını vurgulayan elektronik müziklerini ilk kez bu tarzda çalışan İtalyan maestro Ennio Morricone bestelemiş, soğuk ve karanlık atmosferini vurgulayan usta işi görüntülerine Carpenter'ın daimi kameramanı Dean Cundey imza atmıştır. Teknik kadroda ayrıca John Lloyd (prodüksiyon tasarımcısı), Albert Whitlock (optik efektler), Peter Kuran (optik efektler), Roy Arbogast (özel efektler) gibi mesleklerinin zirvesinde olan isimler görev almışlardır. Oyuncu kadrosundaki isimler (tamamı erkektir) Amerikan sinemasının usta karakter aktörlerinden oluşmaktadır. Wilford Brimley, Donald Moffat, Richard Dysart gibi sinemaya yıllarını vermiş deneyimli isimlere orta kuşaktan David Clennon, Charles Hallahan, Richard Masur; yeni kuşaktan Keith David ve T. K. Carter eşlik etmişlerdir; Kurt Russell ise bilindiği gibi o dönemde Carpenter'ın fetiş oyuncusudur. Son yıllarda korku alanında yeni çevrimler (sequel) ve başlangıç hikayeleri (prequel) girdabına kapılan Hollywood yapımcıları bu türetilmiş ürünlerde çoğunlukla klip ve reklam yönetmenlerini kullanmışlardır. Hollandalı Matthijs van Heijningen Jr. 'un yönettiği 2011 tarihli "The Thing" bir istisna değildir. Bir *prequel* (Amerikalı bir fosil araştırmacısı Antarktika'da buzlar altında bulunan yaratığı incelemek için Norveç araştırma grubuna katılır) olarak lanse edilen "The Thing" aslında orijinal filmin soluk bir yeni çevriminden başka bir şey değildir.

▸ **UNIVERSAL – TURMAN & FOSTER COMPANY YAPIMI Yön.** John Carpenter, **Sen.** Bill Lancaster (John W. Campbell'in hikayesinden), **Yap.** David Foster, Lawrence Turman, **Gör. Yön.** Dean Cundey. **Müz.** Ennio Morricone, **Kur.** Todd Ramsay, **San. Yön.** John J. Lloyd, **Kos.** Ronald I. Caplan, **Mak. Ef.** Rob Bottin, **Oyn.** Kurt Russell (MacReady), Wilford Brimley (Dr. Blair), T. K. Carter (Nauls), David Clennon (Palmer), Keith David (Childs), Richard Dysart (Dr. Copper), Charles Hallahan (Norris), Peter Maloney (Bennings), Richard Masur (Clark), Donald Moffat (Garry), Joel Polis (Fuchs), Thomas Waites (Windows), Norbert Weisser (Norveçli), Larry Franco (Norveçli)

RENKLİ, 35 mm. (PANAVISION), 109 DAK. (Sansürsüz)

Tony Todd • Candyman (Şeker Adamın Laneti)

TODD, TONY (WASHINGTON, 1954) Amerikalı oyuncu. B tipi korku filmlerinin çalışkan oyuncularından biridir; 80'lerin ortalarında sinemaya girmiş ve 20 yıl içinde yüzün üstünde filmde rol almıştır. Clive Barker uyarlaması "Candyman"de (Şeker Adamın Laneti) ölüm saçan şehir efsanesini, "Final Destination"da (Son Durak) Azrail'i, "Night of the Living Dead"in (Yaşayan Ölülerin Gecesi) yeni çevriminde ise zombilerin kuşatması altındaki evde mahsur kalan siyahi kahramanı canlandırmıştır.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Platoon (1986) • Night of the Living Dead (1990) • Voodoo Dawn (1990) • Candyman (1992) • The Crow (1994) • Candyman: Farewell To the Flesh (1995) • Wishmaster (1997) • Candyman: Day of the Dead (1999) • Final Desti-

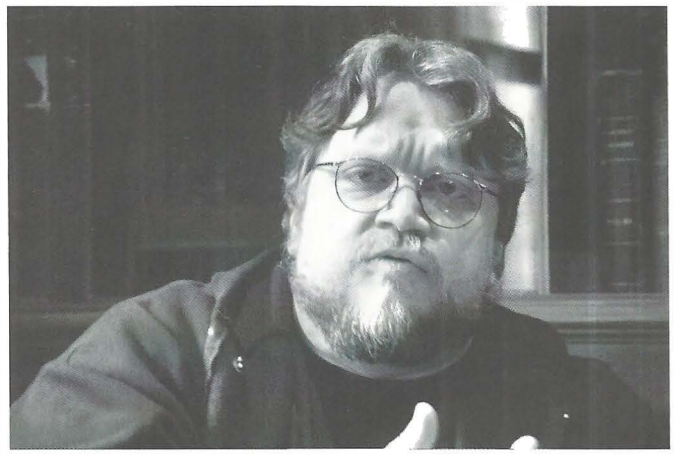
nation 2 (2003) • Scarecrow Slayer (2003) • Masters of Horror (TV 2006) • Hatchet (2006) • The Thirst: Blood War (2008) • The Graves (2009) • Hatchet II (2010) • Final Destination 5 (2011) • Night of the Living Dead: Origins 3D (2011)

TOMASELLI, DANTE (PATERSON, NEW JERSEY, 1969) Amerikalı yönetmen, besteci. New York'ta sinema okumuştur; karabasanları andıran doğaüstü korku filmleriyle tanınır; bütçeleri 150.000 ila 1.000.000 dolar arasında değişkenlik gösteren filmleri sadece DVD kopyalarıyla izleyiciye ulaşmıştır. 16 mm. formatlı ilk uzun metrajlısı "Desecration" (Kutsal Günah) yanlışlıkla bir rahibenin ölümüne neden olan Katolik okulu öğrencisi bir gencin yaşadığı zincirleme doğaüstü olayları konu edinmektedir. Filin, gerçeküstü dekorları, ürkünç palyaçoları ve şeytani rahibeleriyle cehennemi bir atmosfer yaratır (senaryo muhtemelen bir sayfalık taslaktan oluşmaktadır, oyunculuk ise son derece amatörcedir) ve mantık dışı, sanrısal anlatımıyla 70'lerin Avrupa korkularını çağrıştırır. 2002 yapımı "Horror" (Dehşet) önceki gibi hikaye anlatma yerine birbiriyle ilintisi olmayan gerçeküstü imgelerle bir karabasan kolajı yaratmayı ilke edinmiştir. Bu kez psikopat bir rahibin vaatlerine kanarak uyuşturucu tedavisi gördükleri sanatoryumdan kaçan bir grup genç, sığındıkları çiftlik evinde şeytani varlıklar, yaşayan ölüler ve travmatik genç bir kızla karşılaşır. "Satan's Playground" (Şeytanın Oyun Bahçesi) daha düz çizgili bir senaryoya sahiptir; "The Texas Chain Saw Massacre'ın psikopat otostopçusu Edwin Neal, "The Evil Dead"in ruhu zapt edilen karakteri Ellen Sandweiss, "Sleepaway Camp"ın travmatik Angela'sı Felissa Rose'u bir araya getirmiştir. New Jersey yakınlarındaki ormanlık bölgede arabaları bozulan problemli bir aile, yardım istedikleri kulübede masallardan fırlamışa benzeyen cadaloz bir yaşlı kadın ve gözlerini kırpmadan cinayet işleyen psikopat çocukları tarafından terörize edilir. Son filmlerinden "Torture Chamber" (İşkence Odası) akıl hastanesinden kaçarken terk edilmiş bir şatoya kapağı atan, zapt edilmiş bir oğlan çocuğuyla ilgilidir.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Desecration (1999) • Horror (2002) • Satan's Playground (2005) • Torture Chamber (2013)

TOMASSI, VINCENZO (LATINA, 1937 - ROMA, 1993) İtalyan kurgucu. İtalyan B sinemasının bu çalışkan kurgucusu ilk kez 1966 yılında montaj masasına oturmuştur. Ağırlıklı olarak korku ve polisiye türlerinde çalışmış ve Lucio Fulci'nin pek çok filminin montajını yapmıştır. Fulci dışında, 70 ve 80'lerde avrupa sinemasının ünlü piyasa yönetmenleri Alberto De Martino, Enzo Castellari, Jorge Grau, Umberto Lenzi, Ruggero Deodato, Aristide Massaccesi'yle çalışmıştır.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Una lucertola con la pelle di donna (1971) • Sette scialli di seta gialla (1972) • L'anticristo (1974) • No profanar el sueño de los muertos (1974) • Roma violenta (1975) • Emanuelle nera (1975) • Napoli violenta (1976) • Holocaust 2000 (1977) • zombi 2 (1979) • Cannibal Holocaust (1979) • Paura nella cittá dei morti viventi (1980) • Il gatto nero (1981) • L'aldila (1981) • Quella villa accanto al cimitero (1981) • Lo squartatore di New York (1982) • Killer Crocodile (1989)

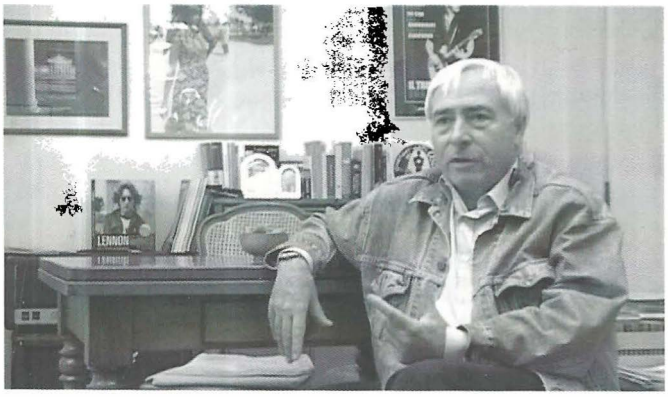

Guillermo del Toro

del TORO, GUILLERMO (GUADALAJARA, 1964) Meksikalı yönetmen, yapımcı, senaryo yazarı. Hem geniş kitlelere yönelik yüksek bütçeli filmleriyle ticari sinemanın kalbinin attığı Hollywood'da, hem de sanatsal korku filmleriyle festival çevrelerinde kabul görmüş bir yönetmendir. Meksika'nın ikinci büyük kenti Guadalajara'da doğup büyüyen del Toro, gençlik yıllarından itibaren sinemaya ilgi duymuş ve Amerika'da efekt sanatçısı Dick Smith'den (The Exorcist) makyaj dersleri almıştır. Meksika'ya döndükten sonra kendi makyaj şirketi Necropia'yı kuran ve televizyon dizileri çeken del Toro'nun ilk sinema filmi "Cronos" sahibine sonsuz yaşam sunan gizemli bir aletin büyüsüne kapılan insanların çatışmasını öykülemektedir. Guillermo del Toro'ya Hollywood biletini aldıran bu atipik vampir filmini takip eden "Mimic" (Tehlikeli Yaratıklar) insan şeklini taklit edebilen dev böceklerin yeraltında izini süren bir grup bilim insanının hikayesini anlatır. Weinstein kardeşler (Miramax Films) finanse etmiş, Mira Sorvino, Jeremy Northam, Giancarlo Giannini, Charles S. Dutton, Josh Brolin oynamıştır. İlk Amerikan filmiyle beklentileri karşılamaktan uzak kalan Meksikalı sinemacı dört yıllık bir moladan sonra İspanyol yapımı "El espinazo del diablo"yla (Şeytanın Belkemiği) setlere dönmüştür. İspanyol İç Savaşı'nın son günlerinde Franco karşıtı Cumhuriyetçilerin idare ettiği bir öksüzler evine bırakılan 10 yaşındaki bir çocuğun aylar önce vahşice öldürülen başka bir çocuğun hayaletini görmesiyle gelişen olayları konu edinen bu etkileyici ve melankolik hortlak filmini ünlü yönetmen Pedro Almodovar ve kardeşi Agustin Almodovar finanse etmiştir. Guillermo del Toro, iyi-kötü çatışmasına odaklanan, bilgisayar efektlerinin yoğunlaştığı vampir filmi "Blade II" ve Mike Mignola'nın çizgi romanlarına dayalı "Hellboy"la Hollywood macerasını sürdürmüştür; 2. Dünya Savaşının faşist İspanya'sında geçen sonraki filmi "El laberinto del fauno" (Pan'ın Labirenti) "Şeytanın Belkemiği" gibi alegorik bir çalışmadır; Cannes Film Festivali'nin yarışmalı bölümüne seçilmiş ve üç dalda (görüntü, makyaj, sanat yönetimi) Oscar kazanmıştır; hamile annesi ve Franco'cu psikopat üvey babasıyla Kuzey İspanya'daki bir karargahta yaşayan bir kız çocuğunun fantastik bir dünyaya kaçışını

anlatır. Meksikalı sinemacı, devam filmi "Hellboy 2:The Golden Army"nin (Hellboy 2:Altın Ordu) sonrasında uzun bir süre ara verdiği yönetmenliğe yüksek teknoloji ürünü Godzilla-King Kong çeşitlemesi "Pacific Rim" (Pasifik Savaşı) ve klasik gotik korkuları yadeden "Crimson Peak"le (Kızıl Tepe) dönüş yapmıştır. Warner Bros. destekli "Pacific Rim" dünya nüfusunu tehdit eden dev deniz canavarlarıyla (kajular) savaşan bir grup askeri personelin hikayesini anlatır;190 milyon dolarlık bütçesini amorti bile edememiştir. Son yıllarda yapımcılık ve yönetmenliği bir arada götüren del Toro genç sinemacılar Juan Antonio Bayona, Guillem Morales, Troy Nixey ve Andres Muschietti'nin korkuları "El orfanato" (Yetimhane), "Los ojos de Julia" (Julia'nın Gözleri), "Don't Be Afraid of the Dark" (Karanlıktan Korkma) ve "Mama"nın prodüksiyonuna katkıda bulunmuştur.

- **FİLMOGRAFİ:** Cronos (1993) • Mimic (1997) • El espinazo del diablo (2001) • Blade II (2002) • Hellboy (2004) • El laberinto del fauno (2006) • Hellboy 2: The Golden Army (2008) • Pacific Rim (2013) • Crimson Peak (2015)

Luciano Tovoli

TOVOLI, LUCIANO (MASSA MARITTIMA, 1936) İtalyan görüntü yönetmeni. Pisa Üniversitesi ve Roma'daki sinema okulu Centro Sperimentale di Cinematografica'da öğrenim görmüştür. Vittorio De Seta'nın yeni gerçekçi filmi "Banditi a Orgosolo"yla mesleğe adım atmış ve ilerleyen yıllarda usta sinemacılar Michelangelo Antonioni, Andrei Tarkovsky, Dario Argento, Maurice Pialat, Marco Ferreri, Valerio Zurlini ve Liliana Cavani'yle çalışmıştır. Renk ve ışığı oya gibi işleyen korku klasiği "Suspiria", 8 dakikalık unutulmaz plan sekansıyla sinema tarihine geçen "Professione:reporter" (Yolcu) ve Dino Buzzati'nin romanına dayalı metafizik savaş şaheseri "Il deserto dei Tartari" (Tatar Çölü) en tanınmış çalışmalarıdır. Juan Buñuel'in vampir filmi "Leonor" ile Argento *giallo*'su "Tenebrae"nin dışında Fransız yönetmen Barbet Schroeder'in Amerika'da çektiği polisiye-gerilim filmlerini ve Francis Veber komedilerini de görüntülemiştir. Argento'yla 28 yıl aradan sonra "Dracula 3D" filmiyle tekrar bir araya gelmiştir. Yönetmenlik yaptığı yegane film *Il generale dell'armata morte* (Ölü Ordunun Generali) Arnavut yazar İsmail Kadere'nin romanından uyarlanmıştır.

- **FİLMOGRAFİ:** L'invitata (1969) • Mordi e fuggi (1973) • Professione: Reporter (1975) • Leonor (1975) • L'ultima donna (1976) • Il deserto dei tartari (1976) • Suspiria (1977) • Ciao maschio (1977) • Oltre la porta (1982) • Tenebrae (1982) • Il generale dell'armata morte (Yön. 1982) • Police (1985) • Les fugitifs (1986) • Reversal of Fortune (1990) • Single White Female (1992) • Kiss of Death (1995) • Before and After (1996) • Desperate Measures (1998) • Titus (1999) • Le placard (2000) • Murder By Numbers (2002) • Tais-Toi! (2003) • Inju, la bete dans l'ombre (2008) • Dracula 3D (2012) • Amnesia (2015)

TOWERS, HARRY ALLAN (LONDRA, 1920 - TORONTO, 2009) İngiliz yapımcı, senaryo yazarı. Ucuz korku, seks, aksiyon filmlerinin uluslararası yapımcısı Towers Hong Kong'dan Brezilya'ya, Türkiye'den Güney Afrika'ya pek çok ülkede film çekmiştir. Edgar Allan Poe, Oscar Wilde, Arthur Conan Doyle, Bram Stoker, Jules Verne, Gaston Leroux, Robert Louis Stevenson, Jack London ve Agatha Christie yapıtlarının ikinci el uyarlamaları ve Asyalı bir suç imparatorunun maceralarını konu alan ırkçı Fu Manchu serisiyle tanınır. Çalıştığı oyuncu ve yönetmenlerden bazıları: Orson Welles, Charlton Heston, Christopher Lee, Oliver Reed, Jack Palance, Shelley Winters, Klaus Kinski, Jesús Franco, Tobe Hooper, Massimo Dallamano, Gérard Kikoïne, Don Sharp... Yaşamının son yıllarını Kanada'da geçirmiştir.

- **FİLMOGRAFİ:** The Face of Fu Manchu (1965) • Circus of Fear (1966) • The Vengeance of Fu Manchu (1967) • The Brides of Fu Manchu (1966) • The Blood of Fu Manchu (1968) • Die Folterkammer Des Dr. Fu Man Chu (1969) • El Conde Dracula (1970) • Dorian Gray (1970) • Black Venus (1983) • House of Usher (1988) • The Phantom of the Opera (1989) • The Masque of the Red Death (1990) • Buried Alive (1990) • The Mummy Lives (1993) • The Mangler (1995)

TROMA Lloyd Kaufman ve Michael Herz tarafından 1974 yılında kurulan New York merkezli Amerikan yapım ve dağıtım şirketi. Çoğunlukla punk karakterlerin yer aldığı aşırı şiddet, cinsellik, kaba bir mizah ve hafif toplumsal eleştiri içeren düşük bütçeli filmler üretmiştir. Kötü zevkin cisimleştiği gore komedisi "The Toxic Avenger" (1984) firmanın en popüler filmidir. Nükleer atık fıçısına düştükten sonra deformasyona uğrayan ve süper kahramana dönüşen bir temizlik görevlisinin maceralarını anlatan "The Toxic Avenger"da kötü adamların kolları bacakları parçalanmış, bazıları ise fırınlarda yakılmıştır. Kaufman ve Herz'in ortak yönettikleri bu filmi "Class of Nuke 'Em High" (1986), "Surf Nazis Must Die" (1987), "Troma's War" (1988), "The Toxic Avenger Part II" (1989), "Sgt. Kabukiman NYPD" (1990), "Tromeo and Juliet" (1996) gibi bayağılığı şiar edinen başka filmler takip etmiştir. Kevin Costner, Marisa Tomei, Billy Bob Thornton, David Boreanaz, Samuel L. Jackson meşhur olmadan önce Troma'nın prodüksiyonunu yaptığı ve dağıttığı filmlerde oynamışlardır.

TROUGHTON, PATRICK (LONDRA, 1920 - COLUMBUS, 1987) İngiliz oyuncu. 60 ve 70'lerde Hammer

Patrick Troughton

filmleri "The Phantom of the Opera" (Operadaki Hayalet), "The Gorgon", "The Scars of Dracula" (Drakula'nın Yara İzleri) ve "Frankenstein and Monster from Hell"de (Frankenstein ve Cehennemden Gelen Canavar) yardımcı roller üstlenmiş; kült TV dizisi "Dr. Who"da zamanda yolculuk yapabilen yaratık bilim adamını canlandırmıştır. Gişe rekortmeni "The Omen"ın (Kehanet) en meşhur ölüm sahnelerinden (göğsüne paratoner saplanan rahip) birinin kahramanıdır. "Dr. Who" dışında sayısız televizyon filmi ve dizisinde oynamıştır. Bir Amerika ziyareti sırasında geçirdiği kalp krizi sonucunda yaşamını yitirmiştir.

- **FİLMOGRAFİ:** Hamlet (1947) • The Phantom of the Opera (1962) • Jason and the Argonauts (1963) • The Gorgon (1964) • The Black Torment (1964) • Scars of Dracula (1970) • Frankenstein and the Monster from Hell (1974) • Thriller (TV 1975) • The Omen (1976) • Dr. Who (TV 1985)

TRYON, THOMAS (HARTFORD, 1926 - LOS ANGELES, 1991) Amerikalı roman-senaryo yazarı, oyuncu. Çok satan korku romanlarından "The Other" (İblisin Kurbanları) Robert Mulligan tarafından sinemaya uyarlanmış, kara büyüyle haşır neşir olan ve ülkemizde de yayınlanan diğer romanı "Harvest Home" (Öç) ise Leo Penn'in yönettiği bir TV dizisine konu olmuştur. (The Dark Secret of Harvest Home). Ölümüyle yarıda kalan romanı "Night Magic" (Gece Büyüsü) başka yazarların yardımıyla tamamlanarak 1995 yılında yayınlanmıştır. Yazarlığa başlamadan önce yakışıklı bir başrol oyuncusu olarak ünlenen Tryon toplam 19 filmde rol almış ve ünlü sinemacılar Raoul Walsh, Otto Preminger, George Cukor ve John Frankenheimer'la çalışmıştır.

- **FİLMOGRAFİ:** The Other (1972) • The Dark Secret of Harvest Home (TV 1978) • Fedora (1978)

TSUKAMATO, SHINYA (TOKYO, 1960) Japon yönetmen, oyuncu, senaryo yazarı. Sinema macerasına 8

Shinya Tsukamato

mm'lik kısa-orta metrajlı filmlerle adım atan Shinya Tsukamato, metal fetişisti olarak tanınan bir adama arabasıyla çarptıktan sonra vücudunun her yanını metaller kaplayan bir satıcının hikayesini anlatan, kanlı sahnelerle çeşnilenmiş siberpunk fantezisi "Tetsuo"yla (Demir Adam) kült bir yönetmen konumuna gelmiştir. Sonraki filmlerinden "Yokai hanta: Hiruko" (Gulyabani Hiruko) cehennemin kapıları üzerine inşa edilmiş bir okulda işlenen cinayetler, "Tokyo Fist" intikam planlayan bir işadamı, "Soseiji" (İkizler) yaşamı psikopat ikizi yüzünden mahvolan bir doktor, "Haze" (Pus) hareket etmenin bile zor olduğu beton bir odada gözlerini açan bir adam, "Akumu tantei" (Kâbus Dedektifi) insanları intihara sürükleyen bir seri katil ve onu yakalamak için polisle işbirliği yapan (insanların düşlerine girme yetisine sahiptir) yersiz yurtsuz bir adamla ilgilidir. Tsukamato aynı zamanda bir aktördür ve Takashi Miike'nin "Koroshiya 1" (Katil Ichi), "Dead or Alive 2" (Ölü ya da Diri 2), Teruo Ishii'nin "Moju tai Issunboshi"sinde (Kör Canavar Cüceye Karşı) ve kendi filmlerinin hemen hepsinde oynamıştır.

- **FİLMOGRAFİ:** Tetsuo (1989) • Yokai Hanta: Hiruto (1991) • Tetsuo Ii: Body Hammer (1992) • Tokyo Fist (1995) • Soseiji (1999) • Vital (2004) • Haze (2005) • Akumu Tantei (2006) • Akumu Tantei 2 (2008) • Tetsuo: The Bullet Man (2009) • Kotoko (2011)

TÜRKİYE Türk sinemasında ilk korku alıştırmaları Aydın Arakon'un "Çığlık" (1949) ve Mehmet Alemdar'ın "Drakula İstanbul'da" (1953) filmleriyle yapılmış ama sonradan 70'lere dek hiçbir yönetmenimizden ses seda çıkmamıştır. Piyasada kopyalarına erişmek mümkün olmayan "Çığlık"da fırtınalı bir gecede esrarengiz işlerin döndüğü bir konağa sığınan bir doktor, dayısı tarafından delirtilmeye çalışılan genç bir kıza yardım etmeye çalışır (Giovanni Scognamillo, Türk Sinema Tarihi). Emine Engin ve Muzaffer Tema başroldedir; senaryoyu polisiye yazarı Ümit Deniz kaleme almıştır. Bram Stoker'ın klasik romanı "Drakula"ya (bkz. Vampirler) bir tutam egzotizm katan "Drakula İstanbul'da" emektar karakter oyuncumuz Atıf Kaptan'ın harikulade vampir tiplemesiyle hatırlanır. Drakula tarafından tuzağa düşürülen Jonathan Harker'ın nişanlısı Mi-

na'nın dansöz olması dışında konu ve karakterler Stoker'ın romanıyla birebir benzeşmektedir. Filmde Atıf Kaptan'dan başka Annie Ball, Cahit Irgat, Kadri Ögelman, Osman Alyanak ve ünlü senarist Bülent Oran oynamıştır. 70'lere geldiğimizde Drakula romanının esin kaynağı Romen prensi Kazıklı Voyvoda değerli piyasa yönetmenlerimizden Yavuz Figenli'nin (1936) "Kara Boğa"sında (1974) kan içici bir vampir olarak karşımıza çıkar... Seks-aksiyon filmlerinin 70'lerdeki simge aktörü Behçet Nacar Voyvoda'ya savaş açan Kara Boğa lakaplı yiğit rolündedir; kötü adam rollerinin vazgeçilmez isimlerinden Altan Günbay, Oktar Durukan, İsmail Hakkı Şen, dönemin soyunan aktrisleri Yonca Yücel ve Gönül Tansel de kadroda yer almıştır. 60 ve 70'lerde ülkemizde çalışan İsveçli Eva Bender bu dönemde bolca çekilen tarihi kahramanlık filmlerinden "Tarkan: Gümüş Eyer" (1970) ve "Tarkan: Altın Madalyon"da (1972) vücut hatlarını her fırsatta sergileyen Gosha adlı bir büyücü-vampiri canlandırır. Bender ayrıca, İtalyan giallo klasiği "Lo strano vizio della Signora Wardh"ın (Yılan Ruhlu Kadın, 1970) Türk versiyonu "Aşka Susayanlar-Seks ve Cinayet"te (1972) önemli rollerden birini üstlenmiştir. Viyana ve İspanya'da geçen Lo strano..."nun bu İstanbul manzaralı taklidinde kadınları doğrayan seri katil, zengin bir kadınla (Meral Zeren) kedi fare oyunu oynar... Kadının kocası (Nihat Ziyalan), sado-mazo ilişkilerden zevk alan eski sevgilisi (Yıldırım Gencer) baş şüphelilerdir... Şüpheli listesine sonradan Kadir İnanır'ın oynadığı yeni sevgili dahil olur... Orijinal filmde Schönbrunn Sarayı ve İspanya Sitges'de işlenen cinayetler yerli kopyada Belgrad Ormanları ve Uludağ'a taşınmıştır. Müzikler, o dönem yerli sinemacılarımızın ilk başvuru kaynaklarından Ennio Morricone'den apartılmıştır; yönetmen koltuğunda tarihsel macera ve aksiyon üzerine uzmanlaşan merhum Mehmet Aslan vardır. Yavuz Yalınkılıç'ın yönettiği "Ölüler Konuşmaz ki" (1970) dönemin bir diğer Batı etkili korkusudur. Genç yaşta hayatını kaybeden değerli sinema araştırmacısı Sadi Konuralp'in çabalarıyla piyasaya çıkan bu gotik tarzdaki film tekinsiz bir otele yolu düşen talihsiz insanların, her ayın 15'inde gözüken bir hortlak tarafından katledilmelerini konu almaktadır.Osman Seden'in Hülya Koçyiğit'li "Çirkin Dünya"sı 70'lerde dünya sinemalarında benzerlerini sıkça gördüğümüz *tecavüz sonrası intikam* izlekli filmlerin (Köpekler,Soldaki Son Ev,Ölümcül Haftasonu,Mezarlarınıza Tüküreceğim) bir uzantısıdır;polisten kaçan üç psikopat kanun kaçağının sığındıkları evde estirdikleri terörü konu almaktadır;kaçaklar evin babasını ve küçük çocuğunu katledip,anneye tecavüz ederler;deliren kadın sonradan hepsini öldürür.Avrupa'da DVD'leri basılan ender Türk gerilim filmlerinden biridir. Seks furyasının gemi azıya aldığı 70'lerin ortalarında gösterime giren erotik-polisiye-korku kırması "Son Gülen Tam Güler" (1977) yazar kahramanının geceleri gaipten sesler duyduğu tekinsiz bir villada geçer... Kült sinemacı Çetin İnanç'ın (Dünyayı Kurtaran Adam) yönettiği filmin yarısından çoğu sevişme sahnelerine ayrılmıştır. Yalçın Gülhan başroldedir, seks yıldızları Necla Fide, Alev Altın ve Kazım Kartal ona eşlik etmişlerdir; müzikler Ennio Morricone ve Nino Rota'dan alınmıştır. Merhum karakter oyuncusu Kazım Kartal, Savaş Eşici'nin (1946 - 2012) yönettiği erotik gerilim "Sapık"ta (1978) seri cinayetler işleyen psikopat rolüne bürünmüştür. 70'lerin önde gelen soyunan aktrisleri Figen Han, Zerrin Doğan ve Karaca Kaan'ın da rol aldığı filmde "Suspiria"dan araklanmış cinayetler ve bol miktarda yatak sahnesi mevcuttur. 70'lerin en önemli sinema olaylarından biri fantastik izleklere yatkınlığıyla bilinen (Kadın Hamlet, Müthiş Bir Tren) usta yönetmenlerimizden Metin Erksan'ın (1929 - 2012), William Friedkin klasiği "The Exorcist"i (Şeytan-bkz. The Exorcist) bir Yeşilçam filmine dönüştürmesidir. Konu, karakterler, müzik (Mike Oldfield, Tubullar Bells) orijinal filmin birebir aynısıdır; yalnızca şeytan çıkaran rahibin yerini bir din alimi, ona yardımcı olan Cizvit papazının yerini ise bir yazar almıştır. 80'lerde Atıf Yılmaz'ın komik Faust çeşitlemesi "Arkadaşım Şeytan" ve Orhan Elmas'ın "Fatal Attraction" (Öldüren Cazibe) kopyası "Sapık Kadın" göze çarparken, 90'larda Kutluğ Ataman (1961) "Karanlık Sular"la Türk sinemasının ilk sanatsal korkusuna imza atmıştır. Gizemli atmosferi, ürpertici mekanları ve İstanbul'u bir ölüler şehrine dönüştüren stilize görüntüleriyle dikkat çeken "Karanlık Sular" (İngilizce adıyla "The Serpent's Tale") oğlunu deniz kazasında yitiren Osmanlı hanedanından bir kadının çevresinde gelişen karmaşık bir hikaye anlatır. Eski bir parşömende yazılı sihirli sözcüklerle ebedi yaşamın gizini keşfeden oğlan aramıza vampir (?) olarak geri dönmüştür. 7 yaşında vampir bir kızın bedeninde hayat bulan Bizans prensesi, parşömeni ele geçirmeye çabalayan gizli güçler ve kuytu mekanlarda yuvalanmış kötücül tarikatlar bu bulmacamsı filmin diğer parçalarını oluşturur. Yokluğu hala hissedilen yaratıcı yönetmenlerimizden Ömer Kavur (1944 - 2005) "Göl" (1982), "Körebe" (1985), "Anayurt Oteli" (1987), "Gizli Yüz" (1990) filmlerinde belirgin bir gerilim atmosferi, fantastik bir dünya, esrarengiz karakterler yaratmıştır.

Türkiye • Dabbe • Ebru Aykaç, Serhat Yiğit

2000'li yıllarda Fransa, İspanya, Japonya, Güney Kore yapımı korkular Anglosakson tür filmleriyle cidd'i bir rekabete girerken korkuya ve fantastiğe her zaman mesafeli bir duruş sergileyen Türk sinemacıları -her ne ka-

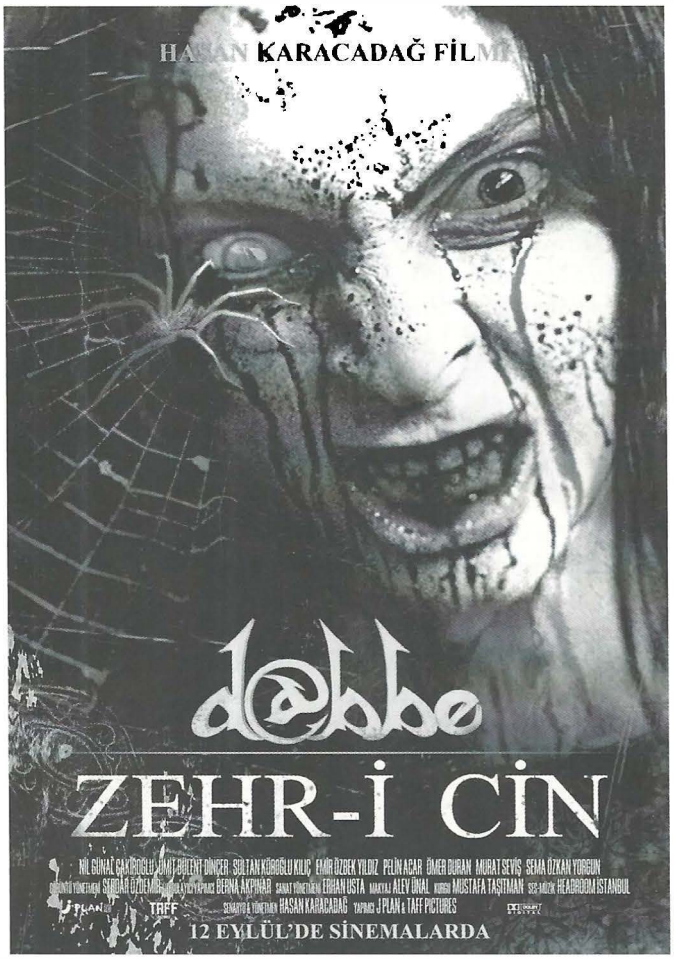

Türkiye • Musallat • Burak Özçivit

dar uluslararası bir nitelik kazanmasa da- mini bir furyayla onlara ayak uydurmaya çabalamıştır. 2000'lerde vizyona giren Türk korkularından "Büyü"(2004), "D@bbe" (2006), "D@bbe 2" (2009), "D@bbe: Bir Cin Vakası" (2012), "Dabbe: Cin Çarpması" (2013), "Semum" (2008), "Musallat" (2007), "3 Harfliler:Marid" (2010), "Musallat 2: Lanet" (2011), "Şeytan-ı Racim" (2013),"Azem:Cin Karası" (2014),"Ammar:Cin Tarikatı" (2014), "Tamaya İfrit" (2014), "Siccin" (2014) ruhun zapt edilmesi (posesyon) alt türünü İslami motiflerle ele alırken, "Gen" (2006) ve "Konak" (2009) slasher ve giallo filmleriyle flört etmiştir. "Araf" (2006), "Gomeda" (2007),"Cehennem" (2010),"Mühürlü Köşk" (2011),"Görünmeyenler" (2012),"Gulyabani" (2014),), "Mihrez: Cin Padişahı" (2015), "Münafık" (2015) topraklarımızdan çıkan diğer doğaüstü motifli korkulardır... Ne yazık ki bu filmlerin pek çoğu özgün düşünceler üretmek yerine yabancı korkulardan esinlenme kolaylığına kaçmıştır. "Şeytan"dan sonra çekilen ilk Türk *posesyon* filmi olan "Büyü" sinemasal niteliklerinden çok galasında çıkan yangınla adından söz ettirmiştir; Mardin'deki terk edilmiş bir köyde (çok zaman önce burada doğan kız çocukları büyücü bir kadının önayak olmasıyla öldürülmüştür) kazılar yapan bir grup arkeoloğun şeytani bir gücün saldırısına uğramasıyla gelişen olayları konu edinir. Filmdeki diyaloglar çoğu zaman gülünç; senaryo, oyunculuk ve efektler özensizdir. Başarılı sinemacılarımızdan Orhan Oğuz yönetmiştir. Ülkemizin günümüzdeki birincil korku yönetmeni Hasan Karacadağ "Dabbe"yle başladığı sinema kariyerine cin çarpmalı filmlerle hiç yorulmadan, inatla devam etmiştir. Japon yönetmen Kiyoshi Kurosawa'nın ürpertici "Kairo"sundan (Nabız) esinlenen,kıyamet atmosferli "D@bbe" (adını Kuran'daki bir ayetten almaktadır, aynı zamanda eski Hint dilinde örümcek ağı gibi yayılan şey demektir) İzmir, Selçuk'ta yaşayan bir grup arkadaşın tanık olduğu paranormal olayları anlatır. Gençlerden biri kendini öldürür ama bilgisayarından arkadaşlarına hala elektronik postalar gelmektedir; bu arada Amerika'da bir intihar salgınının yaşandığını öğreniriz;etraflarında gölgemsi varlıklar gören gençlerden ikisi daha yaşamlarını yitirir. Hayatta kalan genç bir kız ve gizemli ölümleri soruşturan polis müdürü, cinleri kullanarak bilgisayarlara sızan Dabbe adlı varlıktan haberdar olur. Karacadağ'ın sonraki filmi "Semum" Kuran'da bahsi geçen yaratıklar vasıtasıyla vuku bulan posesyon vakalarıyla ilgilidir. Semum'lar dumansız ateş olarak tanımlanır; insanoğlundan önce yaratılmışlardır; korkunç bir zehri bünyelerinde barındırırlar. Kocasıyla şehir dışındaki yeni evlerine taşınan genç bir kadın, kıskanç bir arkadaşının yaptığı büyülerle semum'lar tarafından zapt edilir. Çaresiz kalan kocası bir psikiyatrdan yardım ister ama son sözü bu konularda uzmanlaşmış bir din adamı söyleyecektir. H. P. Lovecraft yapıtlarını rehber edinen "D@bbe 2"nin bütünlük arz eden bir hikayesi yoktur; olaylar tamamen gürültülerle, özel efektlerle ilerler; bağıran çağıran oyuncular isterik bir şekilde kendilerini oradan oraya atarlar. Bu kez öteki taraftan ya da başka güneş sistemlerinden gelen ziyaretçiler söz konusudur. Kötücül varlıklar İstanbul'un üzerine kara bulutlarla çökerler; Sultanahmet Camii ve Boğaziçi köprüleri birbiri ardına yıkılır. Sorunlu bir aile bu mahşeri atmosferin tanığıdır. "Paranormal Activity"nin ayak izlerini takip eden "D@bbe: Bir Cin Vakası"nda uyurgezerlikten muzdarip genç bir kadının kocası ve kızıyla yaşadığı ev kameralarla donatılır; ne var ki kadın aslında bir cin tarafından zapt edilmiştir. Karacadağ'ın diğer yapıtları "El Cin"(2013), "Dabbe: Cin Çarpması" (2013) ve "Dabbe:-Zehr-i Cin" (2014) yine zapt edilmiş karakterler ve onlara şifa vermeye çalışan hocaların çevresinde gelişen hikayeler anlatır;son filmlerinden "Magi"de Hollywood oyuncuları Michael Madsen ve Stephen Baldwin'le çalışmıştır.Hem komedi, hem korku çeken Alper Mestçi'nin yönettiği "Musallat"ın merkezinde kuvvetli bir cinin terörize ettiği genç bir çift vardır. Yeni evli genç karısını köyünde bırakarak Almanya'ya çalışmaya gider; orada karabasanlar, korkunç hayaller peşini bırakmaz. Türkiye'ye döndüğünde cinci bir hoca ona yardımcı olmaya çalışır; olaylar sürprizli bir şekilde gelişecektir.Mestçi'nin bir kez daha yönetmen koltuğuna oturduğu "Musallat: Lanet"in kahramanı, karanlık geçmişini sonradan öğrendiğimiz, zapt edilmiş genç bir kızdır. "Musallat" filmlerinin yapım firmasının logosunu taşıyan ama teknik açıdan aynı düzeyi yakalayamayan "Üç

Türkiye • Cehennem • Ogün Kaptanoğlu

Harfliler: Marid" öncekiler gibi hurafelere dayalı bir öyküyü beyazperdeye taşımıştır. Çocukluğunda bir cinin gazabına uğrayan genç bir kadın seneler boyunca ısrarcı varlıktan bir türlü kurtulamaz. Kocası bir akşam cin kovma işlerinde uzmanlaşmış bir hocayı eve çağırır; cinin kudreti hocanın yetilerini fersah fersah aşmaktadır.Kuran'daki ayetlerden alıntılanmış bir sözcük olan "Siccin" (kafirlerin öteki dünyada azap çektiği yer) Alper Mestçi'nin 2014 tarihli filmine adını vermiştir;sevdiği adama büyü yaptıran ama cinlerin gazabına uğrayan genç bir kadınla ilgilidir. Tıbbi korkularla (tekinsiz hastane), İtalyan *giallo* filmlerinin (siyahlı figür, seri cinayetler) izleklerini ödünç alan "Gen" Edgar Allan Poe'nun "The System of Doctor Tarr and Professor Fether" adlı kısa hikayesinden esinlenmiştir. Dağ başındaki bir akıl hastanesine dadanan seri bir katil hastaları teker teker öldürmektedir. Hastanede mahsur kalan iki polis cinayetleri soruştururken, ayağının tozuyla göreve başlayan genç bir kadın doktorun geçmişiyle ilgili gizler ortaya çıkar. Ne karakterleri,ne oyunculukları, ne de olay örgüsüyle hiçbir inandırıcılık taşımayan filmi Togan Gökbakar yönetmiştir. Televizyon dizilerinin estetiğiyle yoğrulmuş "Konak"da (yönetmen Cem Akyoldaş) Safranbolu'ya gelen gençler 1974'te bir aile katliamının yaşandığı bir konakta gecelemeye karar verirler. Hepsinin geçmişte yaşanan üzücü bir olayla ilintileri vardır; orada günahlarının hesabını vereceklerdir. Türkiye'nin ilk gerçeküstü korkusu olarak lanse edilen "Gomeda"da arabaları Kapadokya yakınlarında yoldan çıkan 5 genç kendilerini kabuslarla çevrelenmiş gizemli olaylar zincirinin ortasında bulurlar. Hikaye anlatmaktan çok gerçeküstü imgelerin üst üste bindirildiği bir karabasan kolajı yaratan ama bunu yaparken yapaylık engeline takılan film *her şey bir rüyaydı* esprili, geçmişte Batılı örneklerini sıkça izlediğimiz sürprizli bir finale sahiptir. Kısa filmci, yazar Tan Tolga Demirci (1975) yönetmiştir.Eski reklam ve video klip yönetmeni Biray Dalkıran (1976) iki intikam izlekli korkuyla seyirci karşısına çıkmıştır: 2006 tarihli "Araf"-ta evli bir adamdan hamile kalan ve kürtaj yaptıran kadın bebeğin ruhunun hışmına uğrar. 3 boyutlu "Cehennem"de eski bir mum fabrikasında çekim yapan fotoğrafçı yıllar önce anne-babası tarafından öldürülen engelli bir çocuğun hayaletiyle karşı karşıya gelir.

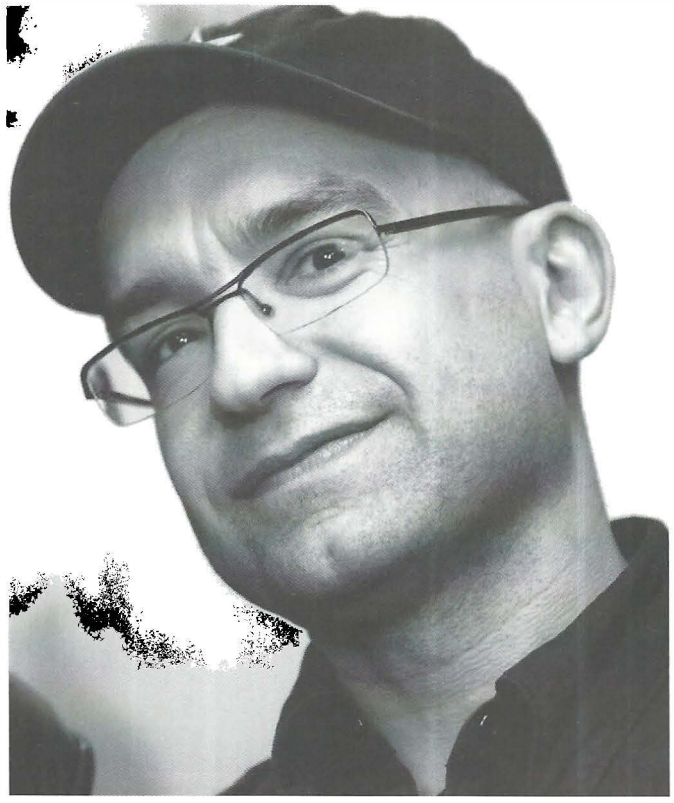
2000'lerde ayrıca, Durul-Yağmur Taylan kardeşler Doğu Yücel'in kültleşen "Hayalet Kitap" adlı romanını esas alan bir gençlik korku komedisi (Okul, 2004) ve yaşamla ölüm arasında sıkışmış karakterlerin son demlerini resimleyen, "Carnival of Souls", "Jacob's Ladder", "The Sixth Sense" çağrışımlı bir drama (Küçük Kıyamet, 2006) yönetmişlerdir. İlk Türk zombi filmi "Ada: Zombilerin Düğünü" (2010) ve cinli,perili "Karadedeler Olayı" (2011) "The Blair Witch Project", "Clovorfield" gibi el kameralı, *bulunan film materyali* esprili filmlerin uzantılarıdır.Sinema yazarları Talip Ertürk ve Murat Emir Eren'in yönettikleri "Ada:Zombilerin Düğünü"nde Büyükada'da bir düğüne katılan arkadaş grubu nasıl çıktığı belli olmayan bir zombi istilasının ortasında kalır. Can Evrenol, Ümit Ünal, Çağan Irmak, Mustafa Altıoklar korku, gerilim ve fantastik alanlarında ürünler veren diğer yönetmenlerimizdir. *Gore* sinemasının ülkemizdeki tek tutkulu temsilcisi Can Evrenol (1982) uzunlukları 5 ila 10 dakika arasında değişen kısa metrajlı korkuların (Sandık, Anneme ve Babama, Kurban Bayramı, Büyükannem) yaratıcısıdır. Bol miktarda kanlı efektle desteklenmiş bu filmlerin çoğunun hikayesi ebeveynlerine yabancılaşmış, sorunlu (canavar) çocukların çevresinde gelişmektedir. Çocukluk travmaları, şizofrenik bireyler ve problemli aileler ülkemizin önde gelen senarist-yönetmenlerinden Ümit Ünal'ın (1965) "Ses"ine de (2010) konu olmuştur. Bir çağrı servisinde çalışan, kendi halinde genç bir kız (Selma Ergeç) gaipten sesler duymaya başlar; seslerin verdiği talimatlar onun puslu geçmişinin kapılarını aralamasını sağlayacaktır. Uzaktan uzağa "Masters of Horror" (Korkunun Ustaları) dizisinin "Sounds Like" adlı bölümünü çağrıştıran filmin senaryosunu sinema ve roman yazarı Uygar Şirin kaleme almıştır. Farklı bir konuyu işleyen "Htr2b: Dönüşüm"de (2013) genleriyle oynanmış canavar denekler bir aileyi terörize eder. Reklam sektöründen gelen Osman Evre Tolga'nın ilk filmidir. Ünlü sinemacı Çağan Irmak'ın (1970) hayata geçirdiği "Kabuslar Evi" Batılı ülkelerde benzerlerine çokça rastlanan, farklı hikayelerin anlatıldığı epizodlu korkunun ilk Türk örneğidir. Önce DVD'leri basılan sonra televizyonda gösterilen "Kabuslar Evi"nde tekinsiz bir vil-

layı kiralayan bir grup insan hayaletler, kurt adamlar ve geçmişin ruhlarıyla karşı karşıya gelir. Bölümler: "Takip", "Son Dans", "Hayali Cihan", "Tanıdık Yabancı", "Kaçan Fırsatlar Limited", "Karanlıktan Gelen", "Çizgisiz Zamanlar", "Çarşamba Karısı", "Seni Beklerken", "Gece Gelen Arkadaşlar", "Onlara Dokunmak", "Bir Kış Masalı", "Uyurgezerler". Karikatürist Galip Tekin'in kaleminden çıkan "Acayip Hikayeler" Türkiye'de sıkıntısı çekilen fantastik TV dizisi boşluğunu doldurmaya çalışmıştır. 11 bölüm olarak Star Televizyonu'nda yayınlanan dizide garip zevkleri olan işadamları, besteleriyle adam öldürebilen bateristler, şanslarını fazla zorlayan hırsızlar, kurt adamlar, hilkat garibeleri vardır. Dizinin ilk bölümlerini Yunus Nihat Özcan ve Veli Çelik sonrakileri Mustafa Altıoklar yönetmiştir. Bölümler: "Öldürme Üzerine, "Fazilet", "Benim Güzel Sevgilim", "Karabüyü Kadriye", "Gözlük", "Öldür Beni", "Kontrolsüz", "4 Dakika", "Rakkase", "Şanssız" ve "Mobydick".

TWOHY, DAVID (LOS ANGELES, 1955) Amerikalı senaryo yazarı, yönetmen. A sınıfı Hollywood filmlerine senaryolar yazmış, B yapımı bilim kurgu, korku filmleri yönetmiştir. Küçük bütçeli korkular "Warlock ve "Critters II"nin senaryolarıyla sinema dünyasına adım atan David Twohy gişe rekorları kıran "The Fugitive"in (Kaçak) uyarlamasıyla sınıf atlamıştır. Fiyaskoyla sonuçlanan büyük bütçeli Hollywood yapımları "Waterworld" (Su Dünyası) ve "G. I. Jane"nin (Jane'nin Zaferi) senaryolarında da imzası vardır; dünyamızla ilgili kötü planlar yapan uzaylıların izinin sürüldüğü "The Arrival" (Varış), giderek karanlığa gömülen bir gezegende dev yaratıklarla savaşan uzaylı gezginlerin öyküsünü anlatan "Pitch Black" (Derin Karanlık), hayaletli bir denizaltıda geçen "Below" (Diptekiler) ve fantastik bilim kurgu "Chronicles of Riddick"i (Riddick Günlükleri) yönetmiştir.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Critters II (Sen. 1988) • Warlock (Sen. 1989) • The Fugitive (Sen. 1993) • Terminal Velocity (Sen. 1994) • Waterworld (Sen. 1995) • The Arrival (Sen. Yön. 1996) • G. I. Jane (Sen. 1997) • Pitch Black (Sen. Yön. 2000) • Impostor (Sen. 2002) • Below (Sen. Yön. 2002) • The Chronicles of Riddick (Sen. Yön. 2004) • A Perfect Getaway (Sen. Yön. 2009) • Riddick (Sen. Yön 2013)

VALETTE, ÉRIC (TOULOUSE, 1967) Fransız yönetmen. Son yıllarda atağa kalkan Fransız korku-gerilim sinemasının bu yeni temsilcisi, vatandaşları Alexandre Aja, David Moreau, Xavier Palud gibi ilk filmini çektikten sonra Hollywood'a transfer olmuştur. Kısa filmcilikten gelen Valette'in ilk uzun metrajlısı "Maléfique" (Geçit) hücrelerinde eski bir hükümlünün yazdığı bir kara büyü günlüğü bulan ve günceyi hapishaneden kaçmak için kullanan 4 mahkumun hikayesini anlatır. Tek bir mekanda geçmesine karşın baştan sona nefessiz izlenen bu doğaüstü hapishane gerilimiyle yıldızı parlayan Valette'in sonraki filmi "One Missed Call" (Ölümün Sesi) Japon korkusu "Chakushin Ari"nin (Cevapsız Arama) Amerikan versiyonudur; cep telefonlarının sesli mesajlarıyla kendi ölümlerini önceden haber alan gençlerin doğaüstü deneyimlerini konu alır;

Éric Valette

yabancı yönetmenlerin Hollywood'a uyum sorunlarını bir kez daha gündeme getirmiştir. 2009-2011 yılları arasında yoğun bir programla çalışan Valette, Kanada'da *insan yiyen katil otomobil* konulu pespaye bir korku, Fransa'da ise politika soslu bir gerilim ve TV dizileri yönetmiştir.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Maléfique (2002) • One Missed Call (2008) • Une affaire d'etat (2009) • Hybrid (2010) • La Proie (2011) • Crossing Lines (TV 2013)

VALLI, ALIDA (POLA, 1921 - ROMA, 2006) İtalyan oyuncu. İtalyan sinemasının gelmiş geçmiş en güzel kadın oyuncularından biri olan Alida Vali, çocuk yaşta İtalya'da başladığı sinema kariyerini 40'lı yıllarda İngilizce konuşmalı filmlerle zenginleştirmiştir. Sanatçı bu dönemde Carol Reed'in *kara film* başyapıtı "The Third Man" (Üçüncü Adam) ve Hitchcock draması "The Paradine Case"de (Celse Açılıyor) oynamış, 50'li yılların başlarında adı erkek arkadaşının karıştığı (ünlü besteci Piero Piccioni) bir seks ve cinayet skandalıyla birlikte anılmıştır. Valli, 60 ve 70'lerde İtalyan sinemasının seçkin yönetmenleri Bernardo Bertolucci, Pier Paolo Pasolini, Michelangelo Antonioni, Luchino Visconti, Dario Argento ve Mario Bava'yla çalışma fırsatını yakalamıştır. George Franju'nun şiirsel başyapıtı "Les yeux sans visage" (Yüzü Olmayan Gözler) Valli'nin korku kariyerinin önemli duraklarından biridir. Vali, bu çığır açan klasikte, kızının bir kaza sonucunda deforme olan yüzünü yenilemek için kaçırdığı genç kızlarla deneyler yapan psikopat bir cerrahın işbirlikçi asistanını oynamıştır. İtalyan korku filmlerinde ilginç yan roller üstlenen sanatçı,

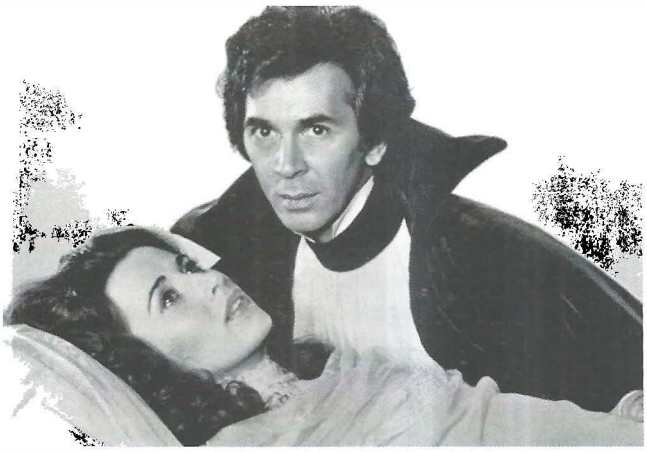
Alida Valli

Argento klasikleri "Suspiria" ve "Inferno"da (Cehennem) güven telkin etmeyen sinsi karakterleri, Mario Bava'nın gerçeküstü başyapıtı "Lisa e il diavolo" (Lisa ve Şeytan) ve İspanyol yapımı "Aquella casa en las afueras"da (Şehrin Dışındaki Ev) akli dengesi bozuk kişilikleri yorumlamıştır. 85 yaşında yaşama veda eden Valli "L'anticristo" (Deccal), "Suor omicidi" (Katil Rahibe), "Fatal Frames" (Ölümcül Kadrajlar) gibi ikinci sınıf korku filmlerinde de rol almıştır. Besteci-ressam Oscar De Mejo'yla evliliğinden olan aktör oğlu Carlo De Mejo (1945) sinemaya Pasolini'nin "Teorama"sıyla adım atmış; ilerleyen yıllarda Lucio Fulci ve Bruno Mattei'nin korku filmlerinde gözükmüştür.

- **FİLMOGRAFİ:** Addio kira! (1942) • The Third Man (1949) • Senso (1954) • Il grido (1957) • Les yeux sans visage (1959) • Ophelia (1962) • La strategia del ragno (1970) • L'occhio nel labirinto (1971) • Lisa e il diavolo (1974) • L'anticristo (1974) • Tender Dracula (1975) • 1900 (1976) • Suspiria (1977) • La luna (1979) • Inferno (1980) • Aquella casa en las afueras (1980) • Segreti segreti (1985) • A Month By the Lake (1995) • Fatal Frames (1996) • Semana Santa (2002)

VAMPİRLER Slav ve Romen halklarının inanışına göre geceleri yaşayanların kanlarını emmek için tabutlarından kalkan ölülerdir. Vampirler kurbanlarını doğaüstü güçleriyle ipnotize ederler ve sivri köpek dişlerini kullanarak, çoğunlukla boyun bölgesinden kan gereksinimlerini karşılarlar. Çok geçmeden kurban da bir vampir olarak yaşama geri döner. Ama ömür boyu lanetlenmiştir... Tabutlarından çıkınca yarasa biçimini alırlar... Aynada yansımaları yoktur... Nefesleri kokar... Gün ışıyana dek mezarlarını bulamazlarsa toza dönüşürler. Efsaneye göre bir vampir ancak kalbine kazık çakılarak tamamıyla yok edilir. Gölgeleri yoktur ve sarımsak taşıma, haç gösterme onları yaşayanlardan uzak tutar. Ayrıca bir vampir ev sahibi davet etmedikçe kesinlikle evden içeri adım atmaz...

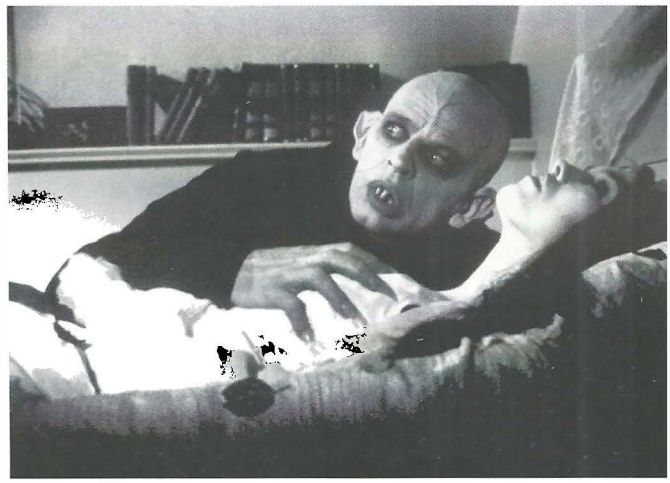
Vampir filmleri varlıklarını büyük ölçüde edebiyata borçludur. Bram Stoker'ın 1897 tarihli gotik romanı "Dracula" bugüne dek yazılmış en popüler vampir romanıdır (baş karakterlerin günlükleri, mektupları, notlarıyla ilerler) ve korku sineması üzerindeki etkisi başka hiçbir kitapla karşılaştırılmayacak kadar derin olmuştur. Osmanlıların başına bela kesilen Eflak prensi Vlad Tebeş ya da namı diğer Kazıklı Voyvoda (yalnızca muhaliflerini değil kendi halkını da kazığa oturtarak öldüren bir canavar) çoğunluğa göre Kont Dracula karakterinin başlıca esin kaynağıdır. Dracula, romanda can düşmanı Van Helsing tarafından şöyle tarif edilir: "Aramızdaki bu vampir yirmi adam gücündedir; bir ölümlüden daha kurnazdır çünkü kurnazlığı yüzyıllar içinde gelişmiştir; ölü çağırıcılık gücünden yardım alır, yaklaşabildiği tüm ölüler emri altındadır; zalimdir, zalimden de fazladır; duyarsız bir şeytandır; içindeki yürek yürek değildir; belirli sınırlar içinde, nerede ne zaman isterse, dilediği şekilde görünebilir, hava koşullarına: fırtına, sis, gökgürültüsü; daha aşağı yaratıkların hepsine: yarasa, sıçan, tilki hükmedebilir; büyüyebilir, küçülebilir; zaman zaman yok olabilir ve bilinmez olur." (Dracula, İthaki Yayınları, Çeviren Niran Elçi). Karpatlar'daki kartal yuvasını andıran şatosunda vampirleştirdiği kadın hizmetkarlarıyla yaşayan ve yöre halkının uykularını kaçıran bu canavarın tek besin kaynağı taze kandır. Gündüzleri tabutunda dinlenir, geceleri ise ondan her türlü melanet beklenir. Londra'daki bir evin satışı için İngiltere'den şatoya gelen genç avukat Jonathan Harker misafir etme bahanesini öne süren Dracula'nın tutsağı olur. Harker şatodan kaçmayı başarır ve nişanlısı (sonraki karısı) Mina Murray'ı yanına çağırır. Bu arada gemiyle İngiltere'ye (gemide kimse sağ kalmayacaktır) gelen Kont Dracula, Mina'nın can arkadaşı Lucy Westenra'ya musallat olur. Varlıklı bir ailenin kızı olan güzeller güzeli Lucy üç erkeğin (doktor Jack Seward, aristokrat Arthur Holmwood, Amerikalı maceraperest Quincey Morris) ilgi odağıdır. Esrarengiz bir hastalığın pençesine düşen Lucy'nin günden güne sararıp solmasına anlam vermeyen Dr. Seward hocası Abraham Van Helsing'e bir mektup yazar... Hollandalı doktor, filozof, gizli bilimler üstadı ve vampirizm uzmanı Van Helsing, Lucy'nin bir vampir tarafından ısırıldığını anlar ama kimseye söylemez. Van Helsing'in kan nakli operasyonları işe yaramaz, Lucy bir vampire dönüşür... Arthur, Quincey ve Van Helsing tarafından mezarından çıkartılan genç kadın kalbine çakılan bir kazıkla huzura kavuşacaktır. Romanın sonraki bölümlerinde Jonathan Harker, Arthur Holmwood, Quincey Morris ve Mina Harker (Dracula'nın sonraki kurban adayı) doktor Abraham Van Helsing'in rehberliğinde Dracula'yı yok etmek için harekete geçer... İngiltere'den, Romanya'ya uzanan bu ölümcül takip kont Dracula'nın cehenneme yollanmasıyla noktalanacaktır.

Vampirler • Dracula • Frank Langella, Kate Nelligan

Dracula'nın bir diğer ilginç karakteri Dr. Seward'ın çalıştığı akıl hastanesinde gözetim altında tutulan Renfield'dır. Hücresindeki sinekleri ve örümcekleri mideye indiren bu eksantrik karakter Dracula'nın sadık bir hizmetkarıdır.

Bram Stoker klasiğinin sinemadaki yolculuğu Alman *dışavurumculuk* akımının öncü filmlerinden "Nosferatu, eine Symphonie des Grauens"la (Nosferatu, Dehşetin Senfonisi, 1922) başlamış, Tod Browning klasiği "Dracula"yla (1931) devam etmiş ve uzun bir moladan sonra Hammer stüdyolarının öncülüğünde çekilen (1958 - 1974) Dracula filmleriyle (bkz. Hammer Filmleri) farklı bir kulvarda ilerlemiştir. Dahi sinemacı F. W. Murnau'nun sanatsal korku harikası "Nosferatu" isim ve mekan değişikliklerine (Dracula Kont Orlock, Jonathan Harker Bay Hutter, Mina ise Bayan Ellen olmuştur) karşın romanın olay örgüsünü takip eder. Bram Stoker'ın dul eşi telif hakkı ödemeyen yapımcıları dava etmiş ve filmin kopyalarının çoğuna el koydurmuştur. Tod Browning'in "Dracula"sı romana değil Hamilton Deane - John Balderston ikilisinin 1924 tarihli sahne uyarlamasına sadık kalmıştır. Oyunda, Dracula'nın şatosuna Harker yerine Renfield gider ve orada kont tarafından ipnotize edilir. Londra'da Lucy'yi vampirleştiren Dracula sonra Mina'nın peşine düşer; Mina'nın babası Dr. Seward (romandaki Jack Seward burada tuhaf bir şekilde Mina'nın babası olmuştur) arkadaşı Van Helsing'i yardıma çağırır. Bela Lugosi'nin sivri dişleri olmayan bir vampir tiplemesiyle seyirci karşısına çıktığı bu Universal filmini Erle Kenton ve Robert Siodmak'ın yönettiği başka Universal - Dracula filmleri takip edecektir. Hammer stüdyolarının serbest vezin filmlerinde ise kont Dracula her filmde yok edilmiş, bir sonraki filmde küllerinden yeniden doğmuştur. Bu efsanevi vampir karakteri her on yılda bir sinemacılar tarafından mutlaka hatırlanır. Dan Curtis'in yönettiği aynı adlı TV uyarlaması, John Badham'ın Deane-Balderston'un oyununu esas alan "Dracula"sı, komik "Love at First Bite" (İlk Isırışta Aşk) ve Coppola'nın yönettiği gösterişli "Bram Stoker's Dracula" ilk akla gelen örneklerdir. Jesús Franco'nun romana değişik bir yorum getiren "El conde Dracula"sını ve hardcore yıldızı Jamie Gillis'in oynadığı pornoları da (Dracula Sucks, Dracula Exotica) unutmamak gerekir. Ticari nedenlerle Dracula'nın adını zikreden ama karakterler dışında Stoker'ın romanıyla ilgisi olmayan onlarca film çekilmiştir. Albert Band'ın çöp filmi "Dracula's Dog"da (Dracula'nın Köpeği) kontun vampirleşen sadık köpeği Zoltan Romanya'dan gemiyle Amerika'ya gelerek tatildeki bir ailenin kâbusu olur. Pop art ilahı Andy Warhol'un fabrikasında yetişen Paul Morrissey'in yönettiği kanlı ve seksi "Blood for Dracula"da Kont Dracula kendine bakire bir eş bulmak için İtalya'ya gider... Sınıf farklılıklarına vurgu yapan bu serbest uyarlama marjinal rollerin oyuncuları Udo Kier ve Joe Dallesandro'yu bir araya getirmiştir. 70'lerdeki müstehcen İspanyol korkularında Hammer'ın Dracula serisi sık sık taklit edilmiştir. Wes Craven'ın kurgucusu Patrick Lussier'in yönettiği "Dracula 2000", "Dracula 2: Ascension, "Dracula 3: Legacy" Drakula mitine Hollywood yapaylığını bulaştıran ürünlerdir. 2004 yapımı "Van Helsing" korku sinemasının efsanevi karakterlerine hoyrat davranan bir diğer yüzeysel Hollywood ürünüdür. Kontun can düşmanı Abraham Van Helsing'in Transilvanya'da Dracula'ya, Frankenstein'a ve kurt adamlara açtığı savaşı resimleyen bu çorbamsı filmi Stephen Sommers yönetmiştir. Korkunun yorgun krallarından Dario Argento son yılların modasına uymakta gecikmemiş ve Macaristan'da 3 boyutlu bir Dracula filmi çekmiştir. Hollandalı Rutger Hauer Van Helsing, Alman Thomas Kretschmann Dracula, Asia Argento Mina rolündedir. Hammer filmlerinde (Horror of Dracula, Dracula: Prince of Darkness, Dracula Has Risen from the Grave, Taste the Blood of Dracula, Scars of Dracula, Dracula A. 1972, The Satanic Rites of Dracula) siyah pelerini, kanlı gözleri ve sivri dişleriyle inandırıcı bir vampir portresi çizen Christopher Lee sinemadaki en uzun ömürlü ve sevilen Dracula olmuştur. Lee (Hammer dışı El conde Dracula'yla birlikte) tam 8 kez Kont Drakula rolüyle seyirci karşısına çıkarken, John Carradine 4 (House of Frankenstein, House of Dracula, Billy the Kid vs. Dracula, Nocturna), Howard Vernon 2 kez

Vampirler • Nosferatu: Phantom der Nacht (Nosferatu: Gecenin Hayaleti) • Klaus Kinski, Isabelle Adjani

Vampirler • The Vampire Lovers (Vampir Aşıklar) • Ingrid Pitt

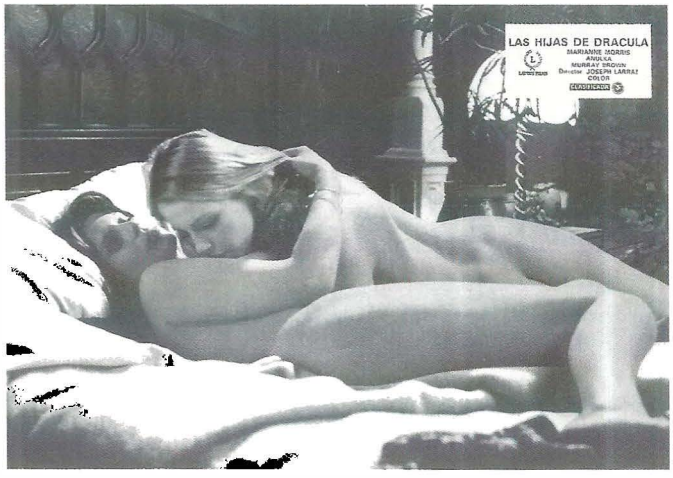
(Dracula contra Frankenstein, La fille de Dracula) Kont Drakula'ya can vermiştir. Diğer beyazperde Drakula'ları: Max Schreck (Nosferatu, Phantom der Nacht, 1922), Bela Lugosi (Dracula, 1931), Atıf Kaptan (Drakula İstanbul'da, 1953), Denholm Elliott (Mystery and Imagination), Alexander D'Arcy (Blood of Dracula's Castle, 1969), Aldo Monti (Santo en El tesoro de Dracula, 1969), Norman Welsh (Dracula, 1973), Paul Naschy (El gran amour del conde Dracula, 1973), Charles Macaulay (Blacula, 1973), Jack Palance (Dracula, 1974), John Forbes-Robertson (The Legend of the 7 Golden Vampires, 1974), Udo Kier (Blood for Dracula, 1974), Louis Jourdan (Count Dracula, 1977), Michael Pataki (Dracula's Dog, 1977), Stephen Boyd (Lady Dracula, 1978), Frank Langella (Dracula, 1979), Klaus Kinski (Werner Herzog'un Nosferatu'su, 1979), Michael Nouri (The Curse of Dracula, 1979), Duncan Regehr (The Monster Squad, 1987), Miles O'Keefe (Waxwork, 1988), Ben Cross (Nightlife, 1989), David Carradine (Sundown: The Vampire in Retreat, 1990), Gary Oldman (Bram Stoker's Dracula, 1992), Peter Fonda (Nadja, 1994), Gerard Butler (Dracula 2000, 2000), Stephen Billington (Dracula II: Ascension, 2003), Richard Roxburgh (Van Helsing, 2004), Rutger Hauer (Dracula III: Legacy, 2005), Thomas Kretschmann (Dracula 3D, 2012)... Komik Draculalar: David Niven (Vampira, 1974), John Steiner (Dracula in Brianza, 1975), Gianni Garko (Graf Dracula beisst jetzt in Oberbayern, 1979), George Hamilton (Love at First Bite, 1979), Jeffrey Tambor (Saturday the 14th, 1981), Edmund Purdom (Fracchia contro Dracula, 1985), Leslie Nielsen (Dracula: Dead and Loving It, 1995). Seksi Drakulalar: Vince Kelley (Dracula, The Dirty Old Man, 1969), Jamie Gillis (Dracula Sucks, 1978 Dracula Exotica, 1980)... Stoker'ın romanının ikinci önemli karakteri, vampir avcısı Abraham Van Helsing karanlık güçlerin temsilcisi Dracula'ya karşı bitmeyen bir kararlılıkla mücadele eder... Vampirizm konusunda bilmediği olmayan bu sempatik, bilge ve iyi yürekli Hollandalı, sinemada Peter Cushing'in başarılı performanslarıyla hayat bulmuştur. Christopher Lee nasıl Drakula'yla özdeşleşmişse, Cushing de Van Helsing'le özdeşleşmiştir. "Horror of Dracula", "The Brides of Dracula", "Dracula A. D. 1972", "The Satanic Rites of Dracula", "The Legend of the 7 Golden Vampires" filmlerinde Cushing'in Van Helsing'li filmleridir. Diğerleri: Edward Van Sloan (Dracula, 1931), John Karlsen (La sorella di satana, 1966), Herbert Lom (El conde Dracula, 1970), Nigel Davenport (Dracula, 1974), Dennis Price (Son of Dracula, 1974), Frank Finlay (Great Performances, 1977), Laurence Olivier (Dracula, 1979), Walter Ladengast (Werner Herzog'un Nosferatu'su, 1979), Bruce Campbell (Sundown: The Vampire in Retreat, 1990), Anthony Hopkins (Bram Stoker's Dracula, 1992), Christopher Plummer (Dracula 2000, 2000), Hugh Jackman (Van Helsing, 2004), Rutger Hauer (Dracula 3D, 2012)...

Victoria dönemi yazarlarından İrlandalı Joseph Sheridan Le Fanu'nun kaleme aldığı vampir *novella*'sı "Carmilla" (1872) sinema edebiyat buluşmasının bir diğer yetkin örneğidir. Hikaye, babasıyla birlikte Styria'daki (Avusturya Graz'da bir bölge) ormanlık bir arazinin yanıbaşındaki şatoda yaşamını sürdüren İngiliz asıllı Laura'nın ağzından anlatılmıştır. Laura ilk kez 6 yaşında şeytani bir güç tarafından ziyaret edildiğini gayet iyi hatırlamaktadır. Yatağının yanında beliren bir kadın sanki boynuna iğneler batırmıştır. Aradan yıllar geçer; Laura on dokuz yaşına basmıştır. Bir gün şatonun yakınında babasıyla bir atlı araba kazasına tanık olur. Arabadan, Laura yaşlarındaki kızıyla sağ salim inen bir kadın acil işleri olduğunu öne sürerek babasına bir ricada bulunur. Dönene kadar kızı Carmilla'yı misafir ederlerse minnettar olacaktır. Babasının kabul etmesine en çok sıkıntıdan patlayan Laura sevinmiştir. Laura'yla Carmilla iyi arkadaş olurlar. Gündüzleri sürekli uyuyan, geceleri uykusunda dolaşan ve hemen hemen hiç yemek yemeyen Carmilla tuhaf bir kızdır. (Laura'nın çocukluğunda gördüğü hayalet Carmilla'nın ta kendisidir) Yaptıkları gezintilerde Laura'ya bir arkadaştan öte davranmakta ve onu sevdiğini söylemektedir. Düşle gerçeğin birbirine karıştığı gecelerde Laura kedi benzeri bir yaratığın yatağına girip boynunu ısırdığını görür. Artık kendisini son derece halsiz hissetmektedir. Sonra Laura'nın babasının arkadaşı General Spielsdorf bir baloda karşılaştıkları esrarengiz kadın ve kızıyla ilgili tuhaf bir hikaye anlatır. Carmilla'ya benzeyen bu genç hanım kızı gibi sevdiği yeğeninin ölümüne neden olmuştur. Lanetli Karnstein soyundan gelen Carmilla (asıl adı Mircalla Karnstein) gerçekte 150 yaşında

bir vampirdir ve acilen yok edilmesi gerekmektedir. Spielsdorf, vampirler üzerine otorite olan Baron Vordenburg'un (Van Helsing'in prototipi) yardımıyla kontes Mircalla'nın gizli mezarını bulur. Sonraki gün yetkilerden alınan izinle Karnstein'ın mezarı açılır ve kalbine kazık çakılır, kafası uçurulur... Böylece yüzyıllardır süren vampir laneti ortadan kalkmıştır. Sağlığına kavuşan Laura babasıyla seyahate çıkar. "Carmilla"yı ilk kez 40'larda ünlü yapımcı Val Lewton sömürge fonlu bir hikaye çerçevesinde sinemaya uyarlamaya çalışmıştır. Lewton'un çabaları sonuç vermezken hikayenin ilk sinemasal ürünleri için 60'lı yılları beklemek gerekecektir. 60 ve 70'lerde çekilen lezbiyen izlekli vampir filmlerinin çoğu varlığını "Carmilla"ya borçludur. Roger Vadim'in "Et mourir de plaisir"i (Kan ve Gül), Hammer'ın Karnstein üçlemesi "The Vampire Lovers" (Vampir Aşıklar), "Lust for a Vampire" (Şehvet Okulu), "Twins of Evil" (Şeytanın İkizleri), İtalyan Camillo Mastrocinque'nin "La cripta e l'incubo"su (Mezar ve Kâbus) ve İspanyol Vicente Aranda'nın "La novia ensangrentada"sı (Kan Sıçratan Gelin) Mircalla Karnstein'ı öne çıkaran bütünüyle serbest uyarlamalardır. Yalnızca TV dizileri "Nightmare Classics" ve "Mystery and Imagination"nın "Carmilla" bölümleri Le Fanu'nun hikayesinin özüne sadık kalmıştır. Annette Vadim (Kan ve Gül), Pier Ana Quaglia (Mezar ve Kâbus), Ingrid Pitt (Vampir Aşıklar), Yutte Stansgaard (Şehvet Okulu), Katja Wyeth (Şeytanın İkizleri), Alexandra Bastedo (Kan Sıçratan Gelin) ve Meg Tilly (Nightmare Classics) Carmilla rolüyle seyirci karşısına çıkmışlardır. Carmilla benzeri bayan vampirler "Le rouge aux levres" (Kırmızı Dudaklar, Delphine Seyrig), "The Velvet Vampire" (Kadife Vampir, Celeste Yarnall), "La fille de Dracula" (Drakula'nın Kızı, Britt Nichols) ve "Female Vampire"da (Dişi Vampir, Lina Romay) gözükürler.

Rus şair-yazar Aleksey Tolstoy'un aile boyu vampirleri anlatan "Sem'ya vurdalaka" adlı hikayesi 60 ve 70'lerde iki İtalyan filmine konu olmuştur. Mario Bava'nın üç bölümlü antoloji filmi "I tre volti della paura"nın (Korkunun Üç Yüzü) üçüncü epizodu "Wurdalak"da birer birer vampirleşen bir ailenin konuğu olan bir soylunun hikayesi anlatılır. Bu romantik ve melodramik öykü Mario Bava'ya özgü tablomsu kadrajlarla beyazperdeye yansımıştır. İtalyan sinemasının zanaatkar kesiminden Giorgio Ferroni'nin başarılı bir yönetmenlik sergilediği "La notte dei diavoli"de (Şeytanların Gecesi) Tolstoy'un hikayesi ünlü efekt uzmanı Carlo Rambaldi'nin kanlı tasarımları ve bol çıplaklıkla modern zamana taşınmıştır. Filmin girişinde akıl hastanesinde tutulan genç bir adam onu buraya getiren nedenleri geriye dönüşlerle kafasından geçirir. Yugoslavya'nın ormanlık bir bölgesinde arabasıyla ufak bir kaza yapmış ve bir köylü ailesinin misafiri olmuştur. Sonradan bu ailenin çoluk çocuk bulaşıcı bir vampir lanetinin pençesine düştüğünün ayırdına varacaktır. Spagetti western gediklilerinden Gianni Garko ve İtalyan sinemasının en güzel kadınlarından Agostina Belli başroldedir.

60'ların Hammer dışındaki vampir filmlerinin çoğu dar bütçeli, uyduruk yapımlardan oluşmaktadır. Meksika sineması bu dönemde vampir Nostradamus (!) ve güreşçi Santo gibi süper kahramanların maceralarını işleyen inanılmaz bayağı ve eğlenceli filmler çıkarmıştır. "La maldicion de Nostradamus" (Nostradamus'un Laneti), "El mundo de los vampiros" (Vampirlerin Dünyası), "El vampiro sangriento" (Kanlı Vampir), "Santo vs. las mujeres vampiro" (Santo Vampire Karşı), "La sangre de Nostradamus" (Nostradamus'un Kanı), "La invasion de los vampiros" (Vampirlerin İstilası), "Nostradamus, el genio de las tinieblas" (Nostradamus, Karanlığın Dahisi), "Nostradamus y el destructor de monstruos" (Nostradamus ve Canavarların Yok Edicisi) Meksika piyasa yönetmenleri Federico Curiel, Alfonso Corona Blake ve Miguel Moroyta'nın imzasını taşımaktadır. 60'larda Meksika'yı bir dizi seksi gotik yapım ve uyduruk tarihsel epikle İtalya izlemiştir. Çöp korku uzmanları Renato Polselli ve Piero Regnoli "L'amante del vampiro" (Vampirin Sevgilisi), "L'ultima preda del vampiro" (Vampirin Son Avı), "Il mostro dell'opera" (Operadaki Canavar), Sergio Corbucci "Maciste contro il vampiro" (Masist Vampire Karşı), Roberto Mauri "La straga dei vampiri"yi (Vampirlerin Katliamı) yönetmiştir. Diğerleri: Dünya dışı vampirler: Terrore nello spazio" (Uzayda Dehşet, Mario Bava), "Queen of Blood" (Kanlı Kraliçe, Curtis Harrington), "Lifeforce" (Uzaylı Vampirler, Tobe Hooper), Alman vampirler: "Der Fluch der grünen Augen" (Yeşil Gözlerin Laneti), Fransız vampirler: "Le viol du vampire" (Vampirin Tecavüzü), gay vampirler "The Fearless Vampire Killers" (Korkusuz Vampir Avcıları), İspanyol vampirler "Malenka"...

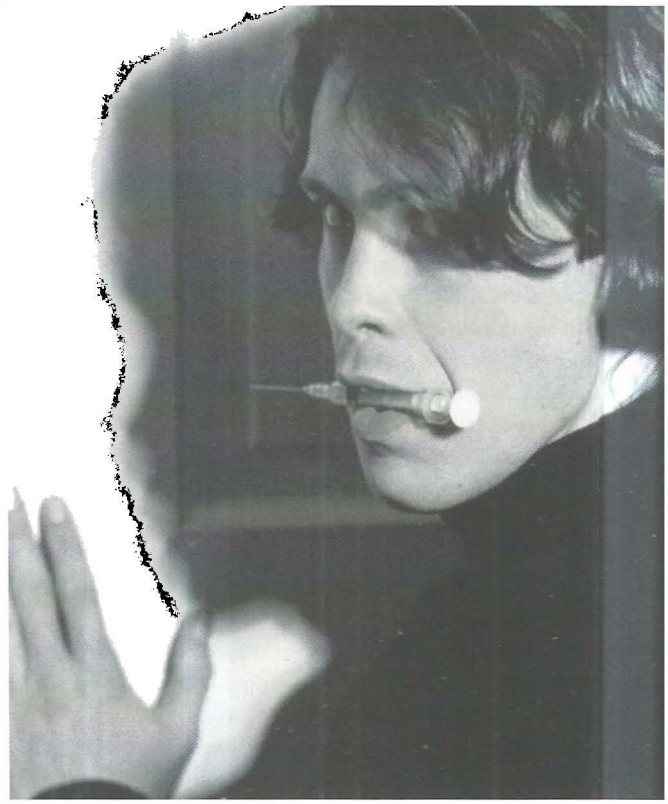
Vampirler • Vampyres İspanyol lobi kartı

Seks ve korkunun beyazperdeleri sarıp sarmaladığı 70'lerde Jean Rollin, Jesús Franco, Harry Kümel, Jose Ramon Larraz gibi aykırı Avrupalı yönetmenlerin erotik vampir filmleri her yaştan erkek izleyicinin gözdesi olmuştur. Avrupa çöp sineması kralı Jesús Franco'nun çektiği sayısız *süprüntü* filmin arasında kült mertebesine erişmiş erotik vampir filmleri de bulunmaktadır. Değişik isimler-

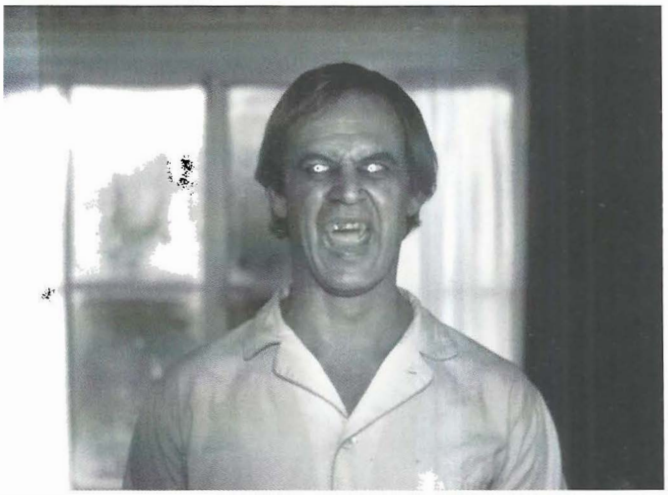

Vampirler • Levres de sang (Kanlı Dudaklar) • Marie-Pierre Castel, Catherine Castel

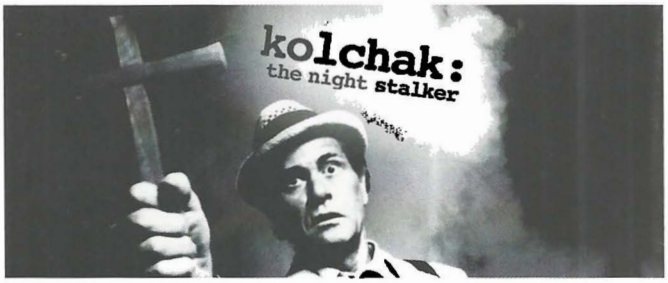
le, farklı kurgularla piyasaya çıkan "Female Vampire"da (Dişi Vampir) yönetmenin fetiş oyuncusu ve hayat arkadaşı Lina Romay aralarında kadınların da bulunduğu sevgililerini seks yaparken öldüren aristokrat bir vampiri canlandırmıştır. Bu filmin hardcore versiyonu da piyasaya sürülmüştür. Türkiye'de çekilen "Vampyros Lesbos" (Lezbiyen Vampirler), "La fille de Dracula (Drakula'nın Kızı), "Dracula vs. Frankenstein" (Drakula Frankenstein'a Karşı) ve yukarıda bahsi geçen "El conde Dracula" İspanyol sinemacının 70'lerdeki diğer vampir filmleridir. 1967 - 2002 yılları arasında çıplaklığın ve çoğunlukla lezbiyen sevişme sahnelerinin ağırlıkta olduğu 10 melankolik vampir filmi yöneten Jean Rollin gotik sanattan feyiz alan, kendine özgü bir fantezi dünyası yaratmıştır. Franco gibi son derece kısıtlı bütçelerle çalışan Rollin'in filmografisi inişli çıkışlı bir grafik izlemiştir. Atmosfer yaratma becerileri daha gelişmiş olan İngiltere sürgünü İspanyol Jose Ramon Larraz'la Belçikalı Harry Kümel'in seksi vampir filmleri 70'lerin en iyileri arasındadır. Yetenekli bir yönetmen olmasına karşın çoğunlukla uyduruk projeleri hayata geçiren Larraz'ın 1974 tarihli soft porno-vampir filmi "Vampyres"da iki biseksüel vampir otostopla ağlarına düşürdükleri kurbanlarını zevk dolu dakikaların sonrasında vahşice katleder. Kümel'in görsel açıdan kusursuz, stilize filmi "La rouge aux lèvres"in (Kırmızı Dudaklar) merkezinde ise sinek avlayan lüks bir otelde balayını geçiren yeni evli çifti baştan çıkaran 350 yaşındaki lezbiyen bir vampir vardır. Çarpıcı görselliğinin yanısıra terk edilmiş hissi veren tekinsiz mekanları, esrarengiz karakterleri, harikulade müzikleri ve aykırı erotizmiyle geleneksel vampir filmlerinin standartlarını zorlamıştır "La rouge aux lèvres"... Almanya'daki bir şatoda lezbiyen vampirlerle erotik yakınlaşmaya giren bir grup yabancının hikayesini anlatan "Der Fluch der schwarzen Schwestern" (Kara Kızkardeşlerin Laneti) ya da İngilizce adıyla "Vampire Ecstasy" (Vampirlerin Coşkusu) softcore seks filmlerinin büyükbabası Joseph Sarno'nun imzasını taşımaktadır. Baştan sona lezbiyen seks sahneleriyle dolu olan bu İsveç - İsviçre - Batı Almanya ortak yapımı filmde Sarno'nun keşfi İsveçli Maria Forsa başrol oynamıştır. İspanya, 70'lerin bir diğer ucuz bütçeli korku üreticisidir. İber yarımadasının birinci sınıf zanaatkarlarından León Klimovsky 70'lerde günümüz seyircisine belki demode gelen ama o dönemi yaşayanların hayırla andığı filmler yönetmiştir. "La saga de los Dracula" (Drakula Destanı) kocasıyla birlikte dedesi Dracula'yı Transilvanya'daki şatosunda ziyaret eden ancak dedenin hain planlarından haberi olmayan hamile bir kadının çevresinde gelişen bir hikaye anlatır. Batıl inançlı bir 19. yüzyıl kasabasında geçen "El extrano amor de los vampiros" (Vampirlerin Tuhaf Aşkı) bir vampire aşık olan aristokrat bir kadınla ilgilidir. Takdire şayan "La orgia nocturna de los vampiros"-da (Vampirlerin Gece Orjisi) bir grup otobüs yolcusu, şoförlerinin kalp krizinden ölmesinden sonra vampir-zombi karışımı insanların yaşadığı bir kasabada (bir tane bile kilise yoktur) mahsur kalır. Sadece fanatik koleksiyoncuların ilgisine mazhar olan bir diğer zor bulunan İspanyol mücevheri, piyasa yönetmeni Jose Maria Elorrieta'dan gelmiştir: "La llamada del vampiro" (Vampirin Laneti)... Gösterildiği yıllarda çıplaklık ve lezbiyen seks sahneleri yüzünden makaslanan bu koleksiyoner filmi ölmek üzere olan bir baron ile vampir oğlunun yaşadığı şatoya konuk olan seksi bir kadın doktorun hikayesini anlatır. Gecelikli vampir kadınların cirit attığı gotik setleri ve çıplaklığı esirgemeyen çekici aktrisleriyle dikkat çeken "El gran amor del conde Dracula"da (Kont Dracula'nın Büyük

Vampirler • Martin • John Amplas

Vampirler • Salem's Lot (Vampirler Kasabası) • Geoffrey Lewis

Vampirler • Kolchak: The Night Stalker (Gece Takipçisi) • Darren McGavin

Aşkı) İspanyol korkusunun yorulmak bilmeyen oyuncusu Paul Naschy (Jacinto Molina) romantik bir vampir-doktor portresi çizmiştir. Javier Aguirre'nin yönettiği filmin konusu atlı arabalarının tekerleğinin kopması üzerine Dracula'nın ikametgahına konuk olan dört çekici kadının çevresinde gelişmektedir. Dracula, kadınlardan birine aşık olur ve onu ölümsüz yapmak ister. Slovakya'lı cani kontes Erszebet Bathory'nin yaşam hikayesinden yola çıkan İspanyol İtalyan ortak yapımı "Ceremonia sangrienta" (Kanlı Merasim) ve Luis Buñuel'in oğlu Juan Buñuel'in filme aldığı "Leonor" dönemin vampirizmle haşır neşir olan diğer Avrupa kökenli yapımlarıdır. Liv Ullmann, Michel Piccoli ve Ornella Muti'nin oynadığı "Leonor"da ölen ilk eşini unutamayan bir 14. yüzyıl soylusu yeniden evlenir ve çocukları olur... Ama şeytanla yaptığı anlaşma sonucunda mezardan kalkan ilk karısı Leonor veba taşıyan bir vampire dönüşür.. Alman romantiklerinden Johann Ludwig Tieck'in uzun hikayesinden sinemaya uyarlanmıştır. Korkuyla sınırlı bir ilgisi olan Arjantin sineması uluslararası pazarda süprüntü filmlerle temsil edilmiştir. İstismar filmleri yönetmeni Emilo Vieyra'nın bir seks filminden farklı olmayan (ilk Arjantin yapımı vampir filmidir) "Sangre de virgenes"i (Bakirelerin Kanı) düşük bütçeli Avrupa ve Amerikan yapımı türdaşlarının yanında bile ilkel kalmaktadır. Film, kızlı erkekli bir grup azgın gencin bir vampirin evine sığınmasıyla gelişen olayları konu almaktadır. American International Pictures'ın ucuz bütçeli ürünleri "Blacula" ve "Count Yorga, Vampire" Bulgar ve siyahi vampirlerle tanıştırır izleyiciyi. Alt türün 70'lerdeki yenilikçi filmleri arasında George Romero'nun vampir mitini ters yüz ettiği "Martin" ve David Cronenberg'ün biyolojik korku serisinin ikinci halkası "Rabid" (Kuduz) başı çekerken, Tobe Hooper'ın Stephen King uyarlaması "Salem's Lot" (Vampirler Kasabası) kan emicilerin dünyasına klasik bir anlayışla yaklaşmıştır. "Martin"de amcasının Pittsburgh'daki evine kalmaya gelen içine kapalı bir genç çevredeki insanları usturalar, uyuşturucu iğnelerle katleder ve kanlarını içer. Her ne kadar bu gencin sivri dişleri, günışığı ve sarımsak alerjisi olmasa da amcası bir vampirle yaşadığını ve onun klasik yöntemlerle katledilmesi gerektiğini düşünmektedir. George Romero'nun grenli Pittsburgh manzaralıyla süslediği bu olağandışı film ne yazık ki hiçbir zaman zombi filmleri kadar popüler olamamıştır. David Cronenberg'ün "Rabid"inde bir motosiklet kazasını takiben geçirdiği estetik ameliyatı ters giden bir kadın koltuk altında çıkan iğneyle insanların kanlarını emer... Kurbanları da kan açlığı duyan canavarlara dönüşecektir. 70'lerin kayda değer vampir filmlerinden "Salem's Lot" (3 saatlik bir TV filmi olmasına karşın sinema için kurgulanmış kısa versiyonu da vardır) Maine eyaletindeki hayali bir kasabada geçmektedir. Konu: Ünlü yazar Ben Mears (David Soul) doğup büyüdüğü kasabaya, Salem's Lot'a yıllar sonra adı hayaletliye çıkmış metruk bir evle ilgili roman yazmak için geri dönmüştür. Bu uğursuz mekanı gizemli bir antikacı (James Mason) satın almıştır ve çok yakında kasabanın merkezinde bir dükkan açacaktır. Ancak antikacılık adamın paravan işidir. Asıl amacı, ortağım diye bahsettiği, bir türlü ortalıkta gözükmeyen ve aslında vampir olan bir yaratığı kasabanın başına musallat etmektir. Bu arada Mears tesadüfen tanıştığı kasabanın yerlisi Susan'a (Bonnie Bedelia) aşık olur. Kasabada tuhaf ölümler baş gösterince eski öğretmeni Jason (Lew Ayres) ve Susan'ın doktor babası Bill'le (Ed Flanders) işbirliği yapan Mears cinayetlerin arkasındaki lanetli gücü keşfeder. Salem's Lot kısa sürede vampirlerin cirit attığı bir kasabaya dönüşecektir. Pencerelerin ardında gözüken ürkünç vampir çocukları ve Nosferatu'yu andıran baş vampiriyle akıllarda yer eden "Salem's Lot"un ilgisiz bir devam filmi (A Return to Salem's Lot) ve Rob Lowe'lu yeni çevrimi de yapılmıştır. Bir diğer başarılı televizyon ürünü "The Night Stalker" (daha sonra TV dizisi yapılacaktır) Las Vegas'da kadınları avlayan seri katilin aslında vampir olduğunu anlayan ama sivil otoriteyi bir türlü ikna edemeyen bir gazetecinin (Darren McGavin) hikayesini anlatır. Gerek oyunculuğu, gerekse teknik kalitesiyle bildik TV filmlerine fark atan bu filmin senaryosunu -Jeffrey Grant Rice'ın yayınlanmamış öyküsünden- Richard Matheson kaleme almış, yönetmen koltuğuna ise başarılı korku filmlerinde imzası olan emektar John Llewellyn Moxey oturmuştur. Fantastik yazının büyük ismi Richard Matheson'un 1954 tarihli romanı "I Am Legend" (Ben Efsaneyim) sinemada hem vampir, hem de zombi türlerini derinden etkilemiştir. Distopik bir geleceğin betimlendiği ro-

Vampirler • Fright Night (Korku Gecesi) • Chris Sarandon

manda dünya nüfusu salgın bir hastalık yüzünden tamamıyla yok olmuş, geriye sadece Robert Neville adlı bir doktor kalmıştır. Neville, gece çöktüğünde korunaklı evine saldıran vampirimsi yaratıklarla savaşır. Roman üç kez (The Last Man on Earth, The Omega Man, I'Am Legend) sinemaya uyarlanmıştır. "I Am Legend" çeşitlemesi "Daybreakers"da (Vampir İmparatorluğu) bulaşıcı bir hastalık insanları vampirleştirir; vampire dönüşmeyen direnişçiler tedavi için bir hematoloğu kaçırır. Avustralyalı kardeşler Michael ve Peter Spierig yönetmiş, Ethan Hawke, Willem Dafoe, Sam Neill oynamıştır.

Gotik vampir filmleri 80'lerde yerlerini türlerin karışımını yapan ve genç kitleyi hedefleyen *hafif* Hollywood ürünlerine bırakacaktır. "Fright Night" (Korku Gecesi), "The Lost Boys" (Kayıp Çocuklar), "Once Bitten" (Bir Isırık), "Monster Squad" (Canavarlar Takımı), "Vampire's Kiss" (Vampirin Öpücüğü) ve "Vamp" bu komedi-korku tarzının öncüleridir. Colin Farrell'lı yeni çevrimi yapılan "Fright Night"da yanlarındaki eve taşınan komşusunun vampir olduğuna kanaat getiren liseli bir genç, televizyonda korku şovları sunan eski bir aktörden yardım ister. "The Lost Boys"da anneleriyle yeni bir kasabaya taşınan iki erkek kardeş, yaşıtlarının vampir olduğunun ayırdına varır... Jim Carrey'nin ilk filmlerinden "Once Bitten"da 400 yaşındaki bir vampir kontes genç görünebilmek için bakir bir erkeğin kanına ihtiyaç duyar. "The Monster Squad"da bir grup çocuk kasabalarına gelen Drakula, Frankenstein canavarı, kurt adam ve mumyaya savaş açar... "Vampire's Kiss"de Nicolas Cage'in canlandırdığı New York'lu bir yuppie vampirleştiğine inanır. Grace Jones'lu "Vamp"da kolej partisi için striptizci arayan gençler salaş bir barda vampirlerle karşılaşır. Merhum İngiliz yönetmen Tony Scott'un 70'lerin erotik vampir filmlerine öykünen ve uzun metrajlı bir video klibi andıran *kitsch* filmi "The Hunger" (Açlık) ise fazlasıyla ciddidir. Paralel montaj tekniğinin başarıyla kullanıldığı çarpıcı bir disko sekansıyla açılan (yüzyıllardır hayatta olan iki vampiri canlandıran Catherine Deneuve ve David Bowie, Bauhaus grubunun *Bela Lugosi is Dead*

Vampirler • The Hunger (Açlık) • David Bowie, Catherine Deneuve

adlı şarkısı eşliğinde punk bir çifti baştan çıkartırlar) film ilerleyen bölümlerde ağır dekorları, sisli sinematografisi ve Delibes, Bach ve Schubert'li müzikleriyle bir sanat filmi yutturmacasına dönüşür. 4000 yıldır hayatta olan ve kurbanlarının kanlarıyla hala tazeliğini koruyan Deneuve'ün aksine sevgilisi Bowie hızla yaşlanma belirtileri gösterir. Bir gün içinde 300 yıl birden yaşlanan Bowie ölünce Deneuve yeni bir sevgilinin peşine düşer ve *gerontolog* (ihtiyarlık doktoru) Susan Sarandon'ı baştan çıkarır. Deneuve ve Sarandon'ın yürek hoplatan sevişme sahneleriyle zamanında çok konuşulan bu aşırı stilize film makyaj sanatçısı Carl Fullerton'ın efektleri ve David Bowie'nin başarılı oyunculuğuyla akıllarda kalmıştır. Yine 80'lerde Tobe Hooper "Lifeforce"la (Uzaylı Vampirler) uzaydan gelen vampirleri günümüz Londra'sına taşırken, Oscarlı sinemacı Kathryn Bigelow ilk solo filmi "Near Dark"la (Karanlık Bastığında) şiirsel ve vahşi bir vampir westerni ortaya koymuştur. "Blue Steel" (Mavi Savaşçı), "Point Break" (Kırılma Noktası), "Strange Days" (Tuhaf Günler) gibi görsel yapısı sağlam aksiyon, gerilim, bilim kurgu filmlerinin yönetmeni Bigelow "Near Dark"da Amerika'nın kırsal bölgelerinde avlanan kan emiciler çetesinin hikayesini anlatmıştır.

90'larda "Bram Stoker's Dracula", "Interview with the Vampire: The Vampire Chronicles" (Vampirle Görüşme), "Vampire in Brooklyn" (Brooklyn Vampiri) gibi yıldız oyunculardan güç alan stüdyo filmlerinin her birinde vampirlerin dünyası farklı gözlerle betimlenmiştir. Anne Rice uyarlaması "Interview with the Vampire" ve "Bram Stoker's Dracula"nın edebi ağırlıklarının yanında Eddie Murphy'li Wes Craven filmi "Vampire in Brooklyn" pek hafif kalmaktadır. Neil Jordan'ın 18. yüzyıl kostümlü vampir epiği "Interview with the Vampire"da yüzyıllardır hayatta olan ölümsüz Louis (Brad Pitt) Lestat (Tom Cruise) adlı bir vampir tarafından nasıl bir kan emiciye dönüştürüldüğünü günümüz San Francisco'sunda bir gazeteciye (Christian Slater) anlatır. Louis insan öldürmeyi reddederken aralarına çocuk bir vampir de (Kirsten Dunst) katılacaktır. Eklektik Jordan 19 yıl sonra bir başka vampir filmiyle beyazperdeleri kana bulamıştır: "Byzantium" (Bir Vampir Hikayesi). Moira Buffini'nin oyunundan sinemaya uyarlanan film 250 yıldan beri hayatta olan bir vampir ana kızın (Gemma Arterton, Saoirse Ronan) hikayesini anla-

Vampirler • Interview with the Vampire: The Vampire Chronicles (Vampirler Görüşme) • Brad Pitt

tır; fahişelik yapan anne birini öldürünce gözden ırak bir sahil kasabasına kaçılır; ancak burada genç kız, annesinin tüm sırlarını açığa vuracaktır; ayrıca peşlerinde onlardan hazetmeyen gizli bir vampir topluluğu vardır. "Byzantium"daki vampirler geçmişteki kan emicilerin aksine evrim geçirmiş yaratıklardır; sivri dişleri yoktur, gün ışığından, haçtan ve sarımsaktan etkilenmezler, kan gereksinimlerini kurbanlarının boğazlarını sivri tırnaklarıyla keserek karşılarlar. Robert Rodriguez, John Carpenter, John Landis, Abel Ferrara, Larry Fessenden, Guillermo del Toro, Stephen Norrington 90'larda vampir mitini farklı biçemlerle yorumlamışlardır. Robert Rodriguez'in kan-şiddet katsayısı yüksek "From Dusk Till Down"ında (Günbatımından Şafağa) vampirler klasik karizmatik ve klas tiplemelerinin dışında hayli kaba ve serseri bir görüntü sergilerler. Quentin Tarantino - George Clooney ikilisinin canlandırdığı hapishane kaçkını iki psikopat kardeş -rehin aldıkları bir aileyle birlikte-Meksika sınırındaki batakhane benzeri bir gece kulübünde kana susamış vampirlerle karşılaşır. Eski günlerini aratan John Carpenter'ın "Vampires"ında (Vampirler) Vatikan'ın görevlendirdiği bir vampir avcısı son derece güçlü bir kan emicinin peşine düşer. Carpenter gibi parlak günlerini geride bırakan John Landis'in vampir komedisi "Innocent Blood"da (Masum Kan) Fransız aktris Anne Parillaud yalnızca kötü adamların kanını içen seksi bir vampiri canlandırır. Meksikalı yönetmen Guillermo del Toro'ya Hollywood biletini aldıran "Cronos" sahibini ölümsüz yaşama kavuşturan 16. yüzyıldan kalma bir aletin büyüsüne kapılan insanların hikayesini anlatır. 1535'te bir simyacı tarafından icat edilen Cronos yüzyıllar sonra torunu ve genç karısıyla mutlu bir yaşam süren yaşlı antikacı Jesus Gris'in (Federico Luppi) tesadüfen eline geçer. Böceğe benzeyen bu tuhaf aletten çıkan bir iğneyle yaralanan Gris o andan itibaren kanla beslenen bir çeşit vampire dönüşür. Artık bir ölümsüzdür ve giderek gençleşmektedir. Ancak aletle ilgilenen başka biri daha vardır. Ölmek üzere olan varsıl işadamı Dieter de la Guardia (Claudio Brook) senelerdir peşinde olduğu aleti ele geçirmek için haydut kılıklı yeğeni Angel'ı (Ron Perlman) devreye sokar. Bağımsız sinemacılar Abel Ferrara ve Larry Fessenden'in modern vampir filmleri 90'ların en iyileri arasındadır. Abel Ferrara'nın vampirizmle uyuşturucu alışkanlığı arasında koşutluk kuran siyah beyaz "The Addiction"ında New York Üniversitesi'nde felsefe okuyan genç kız kadın bir vampir tarafından ısırılır. Larry Fessenden'in "Habit"i (Alışkanlık) New York'un bohem çevrelerinde gelişen bir vampir hikayesi anlatır. Gündelik hayattan gerçekçi kesitler sunan, yer yer avangarda kayan tuhaf bir filmdir "Habit"... Kız arkadaşından ayrılan alkolik bir adam (aynı zamanda bir oyuncu olan Fessenden canlandırıyor) bir partide gizemli bir kadınla tanışır. Kadın seks tutkunu bir vampirdir; her fırsatta adamın kanını emer... Adam büyülenmiş gibidir; hayatının kayışını umursamazlıkla izler... 90'ların son akılda kalan vampir filmi "Blade" (Bıçağın İki Yüzü) kan emicilere karşı savaşan, yarı insan-yarı vampir bir süper kahramanın öyküsüdür. İngiliz Stephen Norrington yönetmiş; sonrasında Guillermo del Toro (Blade II) ve ilk iki filmin senaristi David S. Goyer'in (Blade:Trinity) kamera arkasına geçtikleri devam filmleri yapılmıştır.

2000'lerde piyasaya, aralarında doğrudan DVD prömiyerlerini yapan ucuz ürünlerin de olduğu pek çok vampir filmi sürülmüştür. Murnau'nun 1922 tarihli sessiz film klasiği "Nosferatu, eine Symphonie des Grauens"ın hayali çekim sürecini anlatan "Shadow of the Vampire" (Vampirin Gölgesi) on yıllık dönemin en parlak ürünlerinden biridir. Filmin yönetmeni E. Elias Merhige ve senaristi Steven Katz eğer Kont Orlok (yani Dracula) rolündeki Max Schreck (Willem Dafoe) gerçek bir vampir olsaydı neler yaşanırdı sorusundan yola çıkmışlar ve alternatif bir Nos-

Vampirler • Shadow of the Vampire (Vampirin Gölgesi) • John Malkovich, Willem Dafoe (sağda)

Vampirler • Låt den rätte komma in (Gir Kanıma) • Lina Leandersson

feratu seti yaratmışlardır. Sadece makyajlı olduğu zamanlar ortalığa çıkan enigmatik Schreck oyuncu arkadaşlarını ve teknik ekibi ürkütmektedir. Ekibin korkuları hiç de yersiz değildir çünkü Schreck halis bir vampirdir. Set ekibi ve oyuncular birer birer ortadan kaybolurken saplantılı, mükemmeliyetçi ve eksantrik yönetmen Friderich Wilhelm Murnau (John Malkovich) bunlarla nasıl başa çıkacaktır? Sessiz korku klasiklerini mizahi bir üslupla yad eden "Shadow of the Vampire"da Malkovich ve Dafoe dışında Udo Kier (yapımcı ve sanat yönetmeni Albin Grau), Cary Elwes (kameraman Fritz Arno Wagner), Eddie Izzard (Hutter rolündeki Gustaf von Wangenhein), Catherine McCormack (Ellen Hutter rolündeki Greta Schröder), Aden Gillett (senarist Henrik Galeen) rol almıştır. 2000'lerin iyi gişe yapan aksiyon korkularından "Underworld" (Karanlıklar Ülkesi) kurt adamlara savaş açan kadın bir vampirin (Kate Beckinsale) çevresinde gelişen bir hikaye anlatır. Len Wiseman'ın yönettiği "Underworld"ün devam filmleri de (Karanlıklar Ülkesi: Evrim - Karanlıklar Ülkesi: Lycanların Yükselişi) çekilmiştir. Bitmek tükenmek bilmeyen çizgi roman uyarlamaları kervanına katılan "30 Days of Night" (30 Gün Gece) Steve Niles ve Ben Templesmith'in çizgi romanından, "Underworld" gibi klipvari bir estetikle beyazperdeye taşınmıştır. 30 gün boyunca geceyi yaşayan bir Alaska kasabasının vampirler tarafından işgal edilmesinin ve onlara direnen bir grup insanın hikayesinin anlatıldığı filmi eski video klipçi David Slade yönetmiştir. İsveç sineması bu dönemde iki farklı vampir filmiyle temsil edilmiştir. Anders Banke'nin yönettiği komik "Frostbiten"da (Vampirlerin Şafağı) Kuzey İsveç'teki karlar altındaki bir kasabaya taşınan genetik uzmanı kadın doktor ve 17 yaşındaki kızı vampirlerin tam ortasında kalırlar. Tomas Alfredson'un ödüllere boğulan "Låt den rätte komma in" (Gir Kanıma) filmi ise yetişkinliğe geçiş sancılarını çarpıcı bir görsellikle işlemiştir. Ama abartılı övgüler aldığı kesindir. Okulda sürekli itilip kakılan 12 yaşındaki bir çocuğun, yan dairelerine taşınan vampir bir kızla yaşadığı romantik ilişkiyi konu alan filmin Hollywood versiyonu "Let Me In" sıcağı sıcağına çekilmiştir. Özgünlükten uzak "Rise"da (Diriliş: Vampir Avcısı) yarı vampirleşen araştırmacı bir gazeteci ve kızını kurban veren acılı bir baba Los Angeles'daki vampir tarikatına karşı savaşırlar. Amerikalı yönetmen Catherine Hardwicke, çok satan Stephenie Meyer kitabından sinemaya aktardığı "Twilight"da (Alacakaranlık) daha popüler bir anlatım benimsemiş ve yakışıklı bir vampire delice aşık olan genç bir kızın maceralarını gençlik filmi formatında işlemiştir. Annesi tekrar evlenince polis babasının yaşadığı yağmurlu bir kasabaya taşınan lise öğrencisi Bella okulda soluk yüzlü ve karizmatik Edward Cullen'a aşık olur. Arabaları tek eliyle durduran, bir kaplandan bile hızlı koşan, hatta bir kuş gibi uçabilen Edward 1918 yılından beri yaşlanmayan bir vampirdir. Yalnızca kendisi değil babası ve kardeşleri de aynı dertten muzdariptir. Bella'nın yaşamı tehlike altına girince iyi vampir Edward ve iyi yürekli ailesi devreye girerler. Gişede turnayı gözünden vuran bu *light* vampir romansını, Bella, Edward ve aileye yeni katılan kurt adam Jacob Black'in yeni maceralarını anlatan "New Moon" (Alacakaranlık Efsanesi: Yeni Ay), "The Twilight Saga: Eclipse" (Alacakaranlık Efsanesi: Tutulma), "The Twilight Saga: Breaking Down - Part I" (Alacakaranlık Efsanesi : Şafak Vakti - Bölüm 1) ve "The Twilight Saga: Breaking Down - Part 2" (Alacakaranlık Efsanesi: Şafak Vakti - Bölüm 2) takip etmiştir. "Oldboy"la (İhtiyar Delikanlı) dünya çapında üne kavuşan Güney Koreli yönetmen Park Chan-wook Uzakdoğu filmlerine özgü absürd seks ve şiddet sahneleriyle örülü "Bakjwi"de (Kan Arzusu) "Alacakaranlık" sevenlerin muhtemelen sevmeyeceği, farklı bir vampir hikayesi anlatmıştır. Bir hastanede çalışan Katolik rahibi Sang-hyeon gönüllü olarak katıldığı tıbbi bir deneyin sonucunda vampirleşir. Kan bağımlısı haline gelen rahip çocukluk arkadaşının karısıyla tutkulu bir ilişkiye girecek ve kadını da vampirleştirecektir. 2000'lerde yılların bağımsız sinemacısı Jim Jarmusch da vampirlerin çekiciliğine kapılmıştır; Detroit-Tanca hattında geçen "Only Lovers Left Alive"da (Yalnızca Aşıklar Hayatta Kalır) toplumdan kendini soyutlamış, aykırı karakterler yaratmış; yüzyıllardan beri hayatta olan Adam ve Eve adlı iki sevgilinin (inzivaya çekilmiş bir müzisyen olan Adam,

Vampirler • Byzantium (Bir Vampir Hikayesi) • Saoirse Ronan

Schubert'e beste vermiş, Lord Byron ve Mary Shelley'le ahbablık etmiştir) melankolik öyküsünü anlatmıştır.

- **SEÇME VAMPIR FILMLERI (1960 – 2013)**

ET MOURIR DE PLAISIR (Kan ve Gül) **Yön.** Roger Vadim, **Sen.** Claude Brule, Claude Martin, **Yap.** Raymond Eger, **Gör. Yön.** Claude Renoir, **Müz.** Jean Prodromides, **Oyn.** Mel Ferrer, Elsa Martinelli, Annette Vadim, Rene-Jean Chauffard, Marc Allegret, Alberto Bonucci, Serge Marquand. (Fransa, 1960)

- **L'AMANTE DEL VAMPIRO** (Vampirin Sevgilisi) **Yön.** Renato Polselli, **Sen.** Ernesto Gastaldi, Giuseppe Pellegrini, Renato Polselli, **Yap.** Bruno Bolognesi, **Gör. Yön.** Angelo Baistrocchi, **Müz.** Aldo Piga, **Oyn.** Helene Remy, Maria Luisa Rolando, Tina Gloriani, Walter Brandi, Isarca Ravaioli. (İtalya, 1960)

EL VAMPIRO SANGRIENTO (Kanlı Vampir) **Yön. Sen.** Miguel Morayta, **Yap.** Rafael Perez Grovas, **Gör. Yön.** Raul Martinez Solares, **Müz.** Luis Hernandez Breton, **Oyn.** Carlos Agosti, Erna Martha Baumann, Raul Farell, Begona Palacios, Bertha Moss, Lupe Carrriles. (Meksika, 1962)

- **QUEEN OF BLOOD** (Kanlı Kraliçe) **Yön. Sen.** Curtis Harrington, **Yap.** Samuel Z. Arkoff, George Edwards, **Gör. Yön.** Vilis Lapenieks, **Müz.** Leonard Morand, **Oyn.** John Saxon, Basil Rathbone, Judi Meredith, Dennis Hopper, Florence Marly, Forrest J Ackerman, Robert Boon. (ABD 1966)

THE FEARLESS VAMPIRE KILLERS (Korkusuz Vampir Avcıları) **Yön.** Roman Polanski, **Sen.** Gerard Brach, Roman Polanski, **Yap.** Gene Gutowski, **Gör. Yön.** Douglas Slocombe, **Müz.** Krzysztof Komeda, **Oyn.** Jack MacGowran, Roman Polanski, Alfie Bass, Sharon Tate, Jessie Robins, Ferdy Mayne, Fiona Lewis. (İngiltere - ABD, 1967)

TASTE OF BLOOD (Kanın Lezzeti) **Yön. & Yap.** Herschell Gordon Lewis, **Sen.** Donald Stanford, **Gör. Yön.** Andy Romanoff, **Oyn.** Bill Rogers, Elizabeth Wilkinson, Thomas Wood, Lawrence Tobin, Ted Schell. (ABD, 1967)

- **LE VIOL DU VAMPIRE** (Vampirin Tecavüzü) **Yön.** & **Sen.** & **Yap.** Jean Rollin, **Yap.** Sam Selsky, **Gör. Yön.** Guy Leblond, **Oyn.** Barbara Girard, Solange Pradel, Jacqueline Sieger, Catherine Deville, Jean Aron. (Fransa, 1967)

- **SANGRE DE VIRGENES** (Bakirelerin Kanı) **Yön.** & **Sen.** Emilo Vieyra, **Yap.** Orestes Trucco, **Gör. Yön.** Anibal Gonzalez Paz, **Müz.** Victor Buchino, **Oyn.** Ricardo Bauleo, Susana Beltran, Gloria Prat, Walter Kliche, Rolo Puente. (Arjantin, 1967)

- **LA VAMPIRE NUE** (Çıplak Vampir) **Yön. Sen.** Jean Rollin, **Yap.** Jean Lavie, **Gör. Yön.** Jean-Jacques Renon, **Müz.** Yvon Serault, **Oyn.** Olivier Martin, Maurice Lemaitre, Caroline Cartier, Bernard Musson, Ursule Pauly. (Fransa, 1969)

- **JONATHAN Yön. Sen.** Hans W. Geissendörfer, **Yap.** Helmut Haffner, **Gör. Yön.** Robby Müller, **Müz.** Roland Kovac, **Oyn.** Jürgen Jung, Hans-Dieter Jendreyko, Paul Albert Krumm, Hertha Von Walther, Arthur Brauss. (Almanya, 1970)

LE FRISSON DES VAMPIRES (Vampirin Ürpertisi) **Yön. & Yap.** Jean Rollin, **Sen.** Monique Natan, **Gör. Yön.** Jean-Jacques Renon, **Müz.** Acanthus, **Oyn.** Sandra Julien, Jean-Marie Durand, Michel Delahaye, Marie-Pierre Tricot. (Fransa, 1970)

INCENSE FOR THE DAMNED - BLOODSUCKERS (Kan Emiciler) **Yön.** Michael Burrowes (Robert Hartford-Davis), **Sen.** Julian Moore, **Yap.** Graham Harris, **Gör. Yön.** Desmond Dickinson, **Müz.** Bobby Richards, **Oyn.** Patrick Macnee, Johnny Sekka, Peter Cushing, Edward Woodward, Madeline Hinde, Patrick Mower, Imogen Hassall, William Mervyn. (İngiltere, 1970)

- **COUNT YORGA, VAMPIRE** (Kont Yorga, Vampir) **Yön.** & **Sen.** Bob Kelljan, **Yap.** Bob Kelljan, Michael Macready, **Gör. Yön.** Arch Archambault, **Müz.** William Marx, **Oyn.** Robert Quarry, Roger Perry, Michael Murphy, Michael Macready, Donna Anders, Judy Lang, Edward Walsh. (ABD, 1970)

- **LA NOCHE DE WALPURGIS** (Vampirlerin Gecesi) **Yön.** Leon Klimovsky, **Sen.** James Molin (Jacinto Molina), Hans Munkel, **Yap.** Salvadore Romero, **Gör. Yön.** Leo Williams, **Müz.** Anton Garcia Abril, **Oyn.** Paul Naschy(Jacinto Molina), Gaby Fuchs, Barbara Capell, Patty Shephard, Andres Resino. (İspanya - Almanya, 1971)

- **LA ROUGE AUX LÈVRES** (Kırmızı Dudaklar) **Yön.** Harry Kümel, **Sen.** Pierre Drouot, Jean Ferry, Harry Kümel, **Yap.** Paul Collet, Alain C. Guilleaume, Henry Lange, **Gör. Yön.** Eduard Van Der Enden, **Müz.** François De Roubaix, **Oyn.** John Karlen, Delphine Seyrig, Danielle Ouimet, Andrea Rau, Paul Esser, Georges Jamin, Fons Rademakers. (Belçika - Almanya - Fransa - İtalya, 1971)

- **VAMPYROS LESBOS Yön.** & **Sen.** Jesús Franco, **Yap.** Artur Brauner, **Gör. Yön.** Manuel Merino, **Müz.** Manfred Hübler, Siegfried Schwab, **Oyn.** Eva Strömberg, Susann Korda (Soledad Miranda), Victor Feldman (Andres Monales), Dennis Price, Paul Muller, Heidrun Kussin. (İspanya - Almanya, 1971)

- **REQUIEM POUR UN VAMPIRE** (Bir Vampir İçin Ağıt) **Yön. Sen.** Jean Rollin, **Yap.** Jean Rollin, Sam Selsky, **Gör. Yön.** Renan Polles, **Müz.** Pierre Raph, **Oyn.** Marie-Pierre Castel, Mireille Dargent, Phillipe Gaste, Louise Dhour. (Fransa, 1971)

- **DRACULA VS. FRANKENSTEIN** (Drakula Frankenstein'a Karşı) **Yön.** Al Adamson, **Sen.** Sam Sherman, William Pugsley, **Yap.** Al Adamson, Sam Sherman, John Van Horn, **Gör. Yön.** Paul Glickman, Gary Graver, **Müz.** William Lava, **Oyn.** J. Carrol Naish, Lon Chaney Jr, Anthony Eisley, Regina Carrol, Greydon Clark. (ABD, 1971)

- **HANNO CAMBIATO FACCIA** (Onlar Yüzlerini Değiştirdiler) **Yön.** Corrado Farina, **Sen.** Corrado Farina, Giulio Berruti, Gör. **Yön.** Aiace Parolin, **Müz.** Amadeo Tommasi, **Oyn.** Adolfo Celi, Geraldine Hooper, Giuliano Disperati, Francesca Modigliani, Lorenzo Rapazzani, Mariella Furgiuele, Claudio Trionfi, Pio Buscaglione, Amadeo Tommasi, Salvadore Cantagalli. (İtalya-1971)

- **BLACULA Yön.** William Crain, **Sen.** Raymond Koenig, Joan Torres, **Yap.** Samuel Z. Arkoff, Joseph T. Naar, **Gör. Yön.** John Stevens, **Müz.** Gene Page, **Oyn.** William Marshall, Vonetta McGee, Denise Nicholas, Thalmus Rasulala, Gordon Pincent, Emile Yancy. (ABD, 1972)

- **THE NIGHT STALKER** (Gece Takipçisi) **Yön.** John Llewellyn Moxey, **Sen.** Richard Matheson, **Yap.** Dan Curtis, **Gör. Yön.** Michel Hugo, **Müz.** Bob Cobert, **Oyn.** Darren McGavin, Carol Lynley, Simon Oakland, Ralph Meeker, Claude Akins, Kent Smith, Charles McGraw, Elisha Cook Jr. (ABD, 1972)

- **LA NOVIA ENSANGRENTADA** (Kanlı Nişanlı) **Yön.** & **Sen.** Vicente Aranda, **Yap.** Jaime Fernandez-Cid, **Gör. Yön.** Fernando Arribas, **Müz.** Antonio Perez Olea, **Oyn.** Simon Andreu, Maribel Martin, Alexandra Bastedo, Dean Selmier. (İspanya, 1972)

- **LA LLAMADA DEL VAMPIRO** (Vampirin Laneti) **Yön.** Jose Maria Elorrieta, **Sen.** Jose Maria Elorrieta, Enrique Gonzalez Macho, Fermin Sandoval, **Yap.** Riccardo Vazquez, **Gör. Yön.**

Juan Ruiz Romero, **Müz.** G. De Luca, **Oyn.** Diana Sorel, Nicholas Ney, Ines Skorpio, Loli Tovar, Beatriz Lacy. (İspanya, 1972)

- **DRACULA CONTRA FRANKENSTEIN** (Drakula Frankenstein'a Karşı) **Yön.** & **Sen.** Jesús Franco, **Yap.** Arturo Marcos, **Gör. Yön.** Jose Climent, **Müz.** Bruno Nicolai, Daniel White, **Oyn.** Howard Vernon, Dennis Price, Fernando Bilbao, Alberto Dalbes, Mary Francis, Genevieve Robert. (İspanya - Fransa, 1972)
- **LA SAGA DE LOS DRACULA** (Drakula Efsanesi) **Yön.** Leon Klimovsky, **Sen.** Emilio Martinez Lazaro, Juan Tebar, **Yap.** Ricardo Munoz Suar, Jose Antonio Perez Giner, **Gör. Yön.** Francisco Sanchez, **Müz.** Daniel White, **Oyn.** Tina Sainz, Tony Isbert, Narciso Ibanez Menta, Cristina Suriani, Maria Kosti. (İspanya, 1972)
- **LA NOTTE DEI DIAVOLI** (Şeytanların Gecesi) **Yön.** Giorgio Ferroni, **Sen.** Eduardo Manzeros Brochero, Romano Migliorini, Gianbattista Mussetto, **Gör. Yön.** Manuel Berenguer, **Müz.** Giorgio Gaslini, **Oyn.** Gianni Garko, Agostina Belli, Maria Monti, Umberto Raho, Luis Suarez. (İtalya - İspanya, 1972)
- **LA FILLE DE DRACULA** (Drakula'nın Kızı) **Yön. & Sen.** Jesús Franco, **Yap.** Victor De Costa, **Gör. Yön.** Jose Climent, **Oyn.** Britt Nichols, Anne Libert, Howard Vernon, Alberto Dalbes, Daniel White, Jesús Franco, Lina Romay. (Fransa - Portekiz, 1972)
- **EL GRAN AMOR DEL CONDE DRACULA** (Kont Drakula'nın Büyük Aşkı) **Yön.** Javier Aguirre, **Sen.** Alberto Insua, Jacinto Molina, **Yap.** Francisco Lara Polop, **Gör. Yön.** Raul Perez Cubero, **Müz.** Carmelo Bernaola, **Oyn.** Paul Naschy (Jacinto Molina), Haydee Politoff, Rosanna Yanni, Ingrid Garbo, Mirta Miller. (İspanya, 1972)
- **SCREAM BLACULA SCREAM** (Haykır Blacula Haykır!) **Yön.** Bob Kelljan, **Sen.** Joan Torres, Raymond Koenig, Maurice Jules, **Yap.** Joseph T. Naar, Gör. **Yön.** Isidore Mankofsky, **Müz.** Bill Marx, **Oyn.** William Marshall, Don Mitchell, Pam Grier, Michael Conrad, Richard Lawson, Lynne Moody. (ABD, 1973)
- **CEREMONIA SANGRIENTA** (Kanlı Merasim) **Yön.** Jorge Grau, **Sen.** Sandro Continenza, Jorge Grau, Juan Tebar, **Yap.** Jose Maria Gonzalez Sinde, **Gör. Yön.** Fernando Arribas, **Müz.** Carlo Savina, **Oyn.** Lucia Bosé, Espertaco Santoni, Ewa Aulin, Ana Farra, Silvano Tranquilli, Lola Gaos. (İspanya - İtalya, 1973)
- **DRACULA Yön.** & **Yap.** Dan Curtis, **Sen.** Richard Matheson, **Gör. Yön.** Oswald Morris, **Müz.** Robert Cobert, **Oyn.** Jack Palance, Simon Ward, Nigel Davenport, Pamela Brown, Fiona Lewis, Penelope Horner, Murray Brown. (ABD, 1973)
- **LA COMTESSE NOIRE** (Kara Kontes) **Yön.** J. P. Johnson (Jesús Franco), **Sen.** David Kuhne, (Jesús Franco), Gerard Brissaud, **Yap.** Marius Lesoeur, Pierre Querut, **Gör. Yön.** Joan Vincent(Jesús Franco), **Müz.** Daniel White, **Oyn.** Lina Romay, Jack Taylor, Alice Arno, Monica Swinn, Jess Franck(Jesús Franco), Jean-Pierre Bouyxou, Luis Barboo, Gilda Arancio, Raymond Hardy. (Fransa - Belçika, 1973)
- **LA ORGIA NOCTURNA DE LOS VAMPIROS** (Vampirlerin Gece Orjisi) **Yön.** Leon Klimovsky, **Sen.** Gabriel Burgos, Antonio Fos, **Yap.** Jose Frade, **Gör. Yön.** Antonio Ballesteros, **Oyn.** Jack Taylor, Dyarik Zurakowska, Jose Guardiola, Helga Liné, Luis Ciges, Charo Soriano, Manuel De Blas. (İspanya, 1973)
- **VAMPIRE ECSTASY** (Vampirlerin Coşkusu) **Yön.** & **Sen.** Joseph W. Sarno, **Yap.** Chris D. Nebe, **Gör. Yön.** Steve Silverman, **Müz.** Rolf-Hans Müller, **Oyn.** Nadia Henkowa, Marie Forsa, Anke Syring, Ulrike Butz, Nico Wolf, Flavia Keyt, Irina Kant, Alon D'Armand, Natasha Michnowa. (Batı Almanya - İsviçre - İsveç)
- **ANDY WARHOL'S DRACULA Yön.** Paul Morrissey, Anthony M. Dawson (Antonio Margheriti), **Yap.** Andrew Braunsberg, Andy Warhol, **Gör. Yön.** Luigi Kuveiller, **Müz.** Claudio Gizzi, **Oyn.** Joe Dallesandro, Udo Kier, Stefania Casini, Milena Vukotic, Arno Juerging, Silvia Dionisio, Maxime McKendry, Vittorio De Sica, Gil Cagnie, Roman Polanski. (İtalya - Fransa, 1974)
- **VAMPIRA** (Dişi Vampir) **Yön.** Clive Donner, **Sen.** Jeremy Lloyd, **Yap.** Jack Wiener, **Gör. Yön.** Anthony B. Richmond, **Müz.** David Whitaker, **Oyn.** David Niven, Teresa Graves, Peter Bayliss, Linda Hayden, Veronica Carlson, Freddie Jones, Nicky Henson, Jennie Linden. (İngiltere, 1974)
- **VAMPYRES** (Vampirler) **Yön.** Joseph Larraz(Jose Ramon Larraz), **Sen.** D. Daubeney (Jose Ramon Larraz), **Yap.** Brian Smedley-Aston, **Gör. Yön.** Harry Waxman, **Müz.** James Clark, **Oyn.** Marianne Morris, Anulka, Murray Brown, Brian Deacon, Sally Faulkner, Karl Lanchbury. (İngiltere, 1974)
- **LEVRES DE SANG** (Kanlı Dudaklar) **Yön.** Jean Rollin, **Sen.** Jean Loup Phillippe, Jean Rollin, **Yap.** Jean-Marc Ghanassia, **Gör. Yön.** Jean-François Robin, **Müz.** Didier William Lepauw, **Oyn.** Jean Loup Phillippe, Annie Briand, Nathalie Perrey, Paul Bisciglia, Martine Grimaud, Claudine Beccarie. (Fransa, 1975)
- **LEONOR Yön.** Juan Luis Buñuel, **Sen.** Philippe Nuridzany, Juan Luis Buñuel, Pierre Maintigneux, Jean-Claude Carrière, Clement Biddle Wood, Roberto Bodegas, Bernardino Zapponi, **Gör. Yön.** Luciano Tovoli, **Müz.** Ennio Morricone, **Oyn.** Liv Ullmann, Michel Piccoli, Ornella Muti, Antonio Ferrandis, Angel Del Pozo, Jose Maria Caffarel, Georges Rigaud. (İspanya - Fransa - İtalya, 1975)
- **MARTIN Yön.** & **Sen.** George A. Romero, **Yap.** Richard P. Rubinstein, **Gör. Yön.** Michael Gornick, **Müz.** Donald Rubinstein, **Oyn.** John Amplas, Lincoln Maazel, Christine Forrest, Elyana Nadeau, Tom Savini, Sara Venable, George A. Romero. (ABD, 1977)
- **DRACULA'S DOG** (Drakula'nın Köpeği) **Yön.** Albert Band, **Sen.** Frank Ray Perilli, **Yap.** Albert Band, Frank Ray Perilli, **Gör. Yön.** Bruce Logan, **Müz.** Andrew Belling, **Oyn.** Michael Pataki, Reggie Nalder, Jose Ferrer, Jan Shutan. (ABD, 1978)
- **DRACULA SUCKS** (Drakula Emiyor) **Yön.** Philip Marshak, **Sen.** Daryl Marshak, Philip Marshak, **Yap.** Roy Karch, Daryl Marshak, William Margold, **Gör. Yön.** Hanania Baer, **Oyn.** Jamie Gillis, Annette Haven, John Leslie, Serena, John Holmes, Kay Parker, Reggie Nalder, Paul Thomas, Seka. (ABD, 1979)
- **NOSFERATU: PHANTOM DER NACHT** (Nosferatu: Gecenin Hayaleti) **Yön. Sen.** Werner Herzog, **Yap.** Michael Gruskoff, Werner Herzog, Daniel Toscan Du Plantier, **Gör. Yön.** Jörg Schmidt-Reitwein, **Müz.** Popol Vuh, **Oyn.** Klaus Kinski, Isabelle Adjani, Bruno Ganz, Roland Topor, Walter Ladengast, Jacques Dufilho. (Almanya - Fransa, 1979)
- **LOVE AT FIRST BITE** (İlk Isırıkta Aşk) **Yön.** Stan Dragoti, **Sen.** Robert Kaufman, **Yap.** Joel Freeman, **Gör. Yön.** Edward Rosson, **Müz.** Charles Bernstein, **Oyn.** George Hamilton, Susan Saint James, Richard Benjamin, Dick Shawn, Arte Johnson, Sherman Hemsley, Isabel Sanford. (ABD, 1979)
- **DRACULA Yön.** John Badham, **Sen.** W. D. Richter, **Yap.** Walter Mirisch, **Gör. Yön.** Gilbert Taylor, **Müz.** John Williams, **Oyn.** Frank Langella, Laurence Olivier, Donald Pleasence, Kate Nelligan, Trevor Eve, Jan Francis. (ABD - İngiltere, 1979)

THIRST (Susuzluk) **Yön.** Rod Hardy, **Sen.** John Pinkney, **Yap.** Anthony Ginnane, **Gör. Yön.** Vincent Monton, **Müz.** Brian May, **Oyn.** David Hemmings, Henry Silva, Max Phipps, Chantal Contouri, Shirley Cameron. (Avustralya, 1979)

SALEM'S LOT (Vampirler Kasabası) **Yön.** Tobe Hooper, **Sen.** Paul Monash, **Yap.** Richard Kobritz, **Gör. Yön.** Jules Brenner, **Müz.** Harry Sukman, **Oyn.** David Soul, James Mason, Lance Kerwin, Bonnie Bedelia, Lew Ayres, Julie Cobb, Elisha Cook Jr, Ed Flanders, George Dzundza, Geoffrey Lewis, Kenneth McMillan, Marie Windsor, Barbara Babcock, Bonnie Bartlett, Reggie Nalder. (ABD, 1979)

FASCINATION (Vampirler Kraliçesi) **Yön.** & **Sen.** Jean Rollin, **Yap.** Joe De Lara, **Gör. Yön.** Georgie Fromentin, **Müz.** Philippe D'Aram, **Oyn.** Franca Mai, Brigitte Lahaie, Jena-Marie Lemaire, Fanny Magier, Muriel Montosse, Sophie Noel, Evelyne Thomas, Alain Plumey, Jacques Marbeuf. (Fransa, 1979)

LA MORTE VIVANTE (Yaşayan Ölü Kız) **Yön.** Jean Rollin, **Sen.** Jacques Ralf, Jean Rollin, **Yap.** Sam Selsky, **Gör. Yön.** Max Monteillet, **Müz.** Philippe D'Aram, **Oyn.** Marina Pierro, Françoise Blanchard, Mike Marshall, Carina Barone, Fanny Magier, Patricia Besnard-Rousseau, Jacques Marbeuf. (Fransa, 1982)

THE HUNGER (Açlık) **Yön.** Tony Scott, **Sen.** Ivan Davis, Michael Thomas (Whitley Strieber'in romanından) **Yap.** Richard Shepherd, **Gör. Yön.** Stephen Goldblatt, **Müz.** Denny Jaeger, Michel Rubini, **Oyn.** Catherine Deneuve, David Bowie, Susan Sarandon, Cliff De Young, Beth Ehlers, Dan Hedaya, Ann Magnuson, Willem Dafoe. (İngiltere, 1983)

LIFEFORCE (Uzaylı Vampirler) **Yön.** Tobe Hooper, **Sen.** Dan O'Bannon, Don Jakoby, **Yap.** Yoram Globus, Menahem Golan, **Gör. Yön.** Alan Hume, **Müz.** James Guthrie, Henry Mancini, **Oyn.** Steve Railsback, Peter Firth, Frank Finlay, Mathilda May, Patrick Stewart, Michael Gothard, Nicholas Ball. (İngiltere, 1985)

FRIGHT NIGHT (Korku Gecesi) **Yön.** & **Sen.** Tom Holland, **Yap.** Herb Jaffe, **Gör. Yön.** Jan Kiesser, **Müz.** Brad Fiedel, **Oyn.** Chris Sarandon, William Ragsdale, Amanda Bearse, Roddy McDowall, Stephen Geoffreys, Jonathan Stark. (ABD, 1985)

ONCE BITTEN (Bir Isırık) **Yön.** Howard Storm, **Sen.** Jeffrey Hause, Jonathan Roberts, **Yap.** Frank Hildebrand, Dimitri Villard, Robby Wald, **Gör. Yön.** Adam Greenberg, **Müz.** John Du Prez, **Oyn.** Lauren Hutton, Jim Carrey, Karen Kopins, Cleavon Little, Thomas Ballatore. (ABD, 1985)

VAMP Yön. Richard Wenk, **Sen.** Richard Wenk, Donald P. Borchers, **Yap.** Donald P. Borchers, **Gör. Yön.** Elliot Davis, **Müz.** Jonathan Elias, **Oyn.** Chris Makepeace, Sandy Baron, Grace Jones, Robert Rusler, Dedee Pfeiffer. (ABD, 1986)

GRAVEYARD SHIFT (Mezarlık Vardiyası) **Yön.** & **Sen.** Jerry Ciccoritti, **Yap.** Robert Bergman, Jerry Ciccoritti, Michael Bockner, **Gör. Yön.** Robert Bergman, **Müz.** Nicholas Pike, **Oyn.** Silvio Oliviero, Helen Papas, Cliff Stoker. (Kanada, 1987)

THE LOST BOYS (Kayıp Çocuklar) **Yön.** Joel Schumacher, **Sen.** Jeffrey Boam, **Yap.** Harvey Bernhard, **Gör. Yön.** Michael Chapman, **Müz.** Thomas Newman, **Oyn.** Jason Patric, Corey Haim, Dianne Wiest, Barnard Hughes, Kiefer Sutherland, Edward Herrmann, Jami Gertz, Corey Feldman, Jamison Newlander. (ABD, 1987)

THE MONSTER SQUAD (Canavarlar Takımı) **Yön.** Fred Dekker, **Sen.** Shane Black, Fred Dekker, **Yap.** Keith Barish, Rob Cohen, Jonathan A. Zimbert, **Gör. Yön.** Bradford May, **Müz.** Bruce Broughton, **Oyn.** Andre Gower, Robby Kiger, Stephen Macht, Duncan Regehr, Tom Noonan, Stan Shaw. (ABD, 1987)

- **NEAR DARK** (Karanlık Bastığında) **Yön.** Kathryn Bigelow, **Sen.** Eric Red, Kathryn Bigelow, **Yap.** Steven-Charles Jaffe, **Gör. Yön.** Adam Greenberg, **Müz.** Tangerine Dream, **Oyn.** Adrian Pasdar, Jenny Wright, Lance Henriksen, Bill Paxton, Tim Thomerson, Jenette Goldstein, Joshua John Miller. (ABD, 1987)
- **FRIGHT NIGHT PART 2** (Korku Gecesi 2) **Yön.** Tommy Lee Wallace, **Sen.** Tim Metcalfe, Miguel Tejada-Flores, Tommy Lee Wallace, **Yap.** Mort Engelberg, Herb Jaffe, Miguel Tejada-Flores, **Gör. Yön.** Mark Irwin, **Müz.** Brad Fiedel, **Oyn.** Roddy McDowall, William Ragsdale, Traci Lin, Julie Carmen, Jon Gries. (ABD, 1988)
- **VAMPIRE'S KISS** (Vampirin Öpücüğü) **Yön.** Robert Bierman, **Sen.** Joseph Minion, **Yap.** John Daly, Derek Gibson, Barry Shils, Barbara Zitwer, **Gör Yön.** Stefan Czapsky, **Müz.** Colin Towns, **Oyn.** Nicolas Cage, Maria Conchita Alonso, Jennifer Beals, Elizabeth Ashley, Kasi Lemmons, Bob Lujan. (ABD, 1989)
- **DAUGHTER OF DARKNESS** (Karanlığın Kızı) **Yön.** Stuart Gordon, **Sen.** Andrew Laskos, **Yap.** Andras Hamori, **Gör. Yön.** Ivan Mark, **Müz.** Colin Towns, **Oyn.** Anthony Perkins, Mia Sara, Robert Reynolds, Dezso Garas. (ABD, 1990)
- **CHILDREN OF THE NIGHT** (Gecenin Çocukları) **Yön.** Tony Randel, **Sen.** Nicolas Falacci, Tony Randel, William Hopkins, Christopher Webster, **Yap.** Christopher Webster, **Gör. Yön.** Richard Michalak, **Müz.** Daniel Licht, **Oyn.** Karen Black, Peter De Luise, Ami Dolenz, Maya Mclaughlin. (ABD, 1991)
- **BUFFY THE VAMPIRE SLAYER** (Buffy Vampir Avcısı) **Yön.** Fran Rubel Kuzui, **Sen.** Joss Whedon, **Yap.** Kaz Kuzui, Howard Rosenman, **Gör. Yön.** James Hayman, **Müz.** Carter Burwell, **Oyn.** Kristy Swanson, Donald Sutherland, Paul Reubens, Rutger Hauer, Luke Perry, Hilary Swank, David Arquette, Candy Clark. (ABD, 1992)
- **INNOCENT BLOOD** (Masum Kan) **Yön.** John Landis, **Sen.** Michael Wolk, **Yap.** Leslie Belzberg, Lee Rich, **Gör. Yön.** Mac Ahlberg, **Müz.** Ira Newborn, **Oyn.** Anna Parillaud, Chaz Palminteri, Athony LaPaglia, Robert Loggia, Angela Bassett, Kim Coates, Luis Guzman, Tom Savini, Don Rickles. (ABD, 1992)
- **DRACULA** (Bram Stoker'ın Drakula'sı) **Yön.** Francis Ford Coppola, **Sen.** James V. Hart, **Yap.** Francis Ford Coppola, Fred Fuchs, Charles Mulhevill, **Gör. Yön.** Michael Ballhaus, **Müz.** Wojciech Kilar, **Oyn.** Gary Oldman, Winona Ryder, Anthony Hopkins, Keanu Reeves, Richard E. Grant, Cary Elwes, Billy Campbell, Sadie Frost, Tom Waits, Monica Bellucci. (ABD, 1992)
- **CRONOS Yön.** & **Sen.** Guillermo del Toro, **Yap.** Arthur Gorson, Bertha Navarro, **Gör. Yön.** Guillermo Navarro, **Müz.** Javier Alvarez, **Oyn.** Federico Luppi, Ron Perlman, Claudio Brook, Margarita Isabel, Tamara Shanath. (Meksika, 1993)
- **INTERVIEW WITH THE VAMPIRE: THE VAMPIRE CHRONICLES** (Vampirle Görüşme) **Yön.** Neil Jordan, **Sen.** Anne Rice (kendi romanından) **Yap.** David Geffen, Stephen Wooley, **Gör. Yön.** Philippe Rousselot, **Müz.** Elliot Goldenthal, **Oyn.** Tom Cruise, Brad Pitt, Kirsten Dunst, Stephen Rea, Antonio Banderas, Christian Slater, Domiziana Giordano, Thandie Newton, Virginia McCollam. (ABD, 1994)

- **DRACULA Yön.** & **Yap.** Mario Salieri, **Gör. Yön.** Bruno De Sisti, **Oyn.** Selen, Deborah Wells, Joy Karins, Simona Valli, Maeva, Draghixa, Tanya La Riviere, Dalila, Ron Jeremy, Roberto Malone, Jolth Walton, Don Fernando (İtalya, 1994)
- **VAMPIRE IN BROOKLYN** (Brooklyn Vampiri) **Yön.** Wes Craven, **Sen.** Charles Murphy, Michael Lucker, Chris Parker, **Yap.** Mark Lipski, Eddie Murphy, **Gör. Yön.** Mark Irwin, **Müz.** J. Peter Robinson, **Oyn.** Eddie Murphy, Angela Bassett, Allen Payne, Kadeem Hardison, John Witherspoon, Zakes Mokae, Joanna Cassidy. (ABD, 1995)
- **THE ADDICTION** (Bağımlılık) **Yön.** Abel Ferrara, **Sen.** Nicholas St. John, **Yap.** Denis Hann, Fernando Sulichin, **Gör. Yön.** Ken Kelsch, **Müz.** Joe Delia, **Oyn.** Lili Taylor, Christopher Walken, Annabella Sciorra, Edie Falco, Paul Calderon, Kathryn Erbe, Michael Imperioli, Fredro Starr. (ABD, 1995)
- **FROM DUSK TILL DOWN** (Günbatımından Şafağa) **Yön.** Robert Rodriguez, **Sen.** Quentin Tarantino, **Yap.** Gianni Nunnari, Meir Teper, **Gör. Yön.** Guillermo Navarro, **Müz.** Graeme Revell, **Oyn.** Harvey Keitel, George Clooney, Quentin Tarantino, Juliette Davis, Ernest Liu, Salma Hayek. Danny Trejo, Cheech Marin, Tom Savini, Fred Williamson, Michael Parks, John Saxon. (ABD, 1996)
- **BORDELLO OF BLOOD** (Kanlı Genelev) **Yön. Yap.** Gilbert Adler, **Sen.** A L Katz, Gilbert Adler, **Gör. Yön.** Tom Priestley, **Müz.** Chris Boardman, **Oyn.** Dennis Miller, Erika Eleniak, Angie Everhart, Chris Sarandon, Corey Feldman. (ABD, 1996)
- **HABIT** (Alışkanlık) **Yön. Sen.** Larry Fessenden, **Yap.** Dayton Taylor, **Gör. Yön.** Frank G. DeMarco, **Müz.** Geofferey Kidde, **Oyn.** Larry Fessenden, Meredith Snaider, Aaron Beall, Patricia Coleman, Jesse Hartman, Michael Buscemi. (ABD, 1997)
- **VAMPIRES** (Vampirler) **Yön.** John Carpenter, **Sen.** Don Jakoby, **Yap.** Sandy King, **Gör. Yön.** Gary B. Kibbe, **Müz.** John Carpenter, **Oyn.** James Woods, Daniel Baldwin, Sheryl Lee, Thomas Ian Griffith, Maximilian Schell, Mark Boone Junior. (ABD, 1998)
- **BLADE** (Bıçağın İki Yüzü) **Yön.** Stephen Norrington, **Sen.** David S. Goyer, **Yap.** Robert Engelman, Peter Frankfurt, Wesley Snipes, **Gör. Yön.** Theo Van De Sande, **Müz.** Mark Isham, **Oyn.** Wesley Snipes, Stephen Dorff, Kris Kristofferson, N'Bushe Wright, Donal Logue, Udo Kier, Traci Lords. (ABD, 1998)
- **MODERN VAMPIRES** (Modern Vampirler) **Yön.** Richard Elfman, **Sen.** Matthew Bright, **Yap.** Chris Hanley, Brad Wyman, **Gör. Yön.** Robin Brown, **Müz.** Danny Elfman, Michael Wandmacher, **Oyn.** Casper Van Dien, Natasha Gregson Wagner, Rod Steiger, Kim Cattrall, Craig Ferguson, Udo Kier. (ABD, 1998)
- **SHADOW OF THE VAMPIRE** (Vampirin Gölgesi) **Yön.** E. Elias Merhige, **Sen.** Steven Katz, **Yap.** Nicolas Cage, Jeff Levine, **Gör. Yön.** Lou Bogue, **Müz.** Dan Jones, **Oyn.** John Malkovich, Willem Dafoe, Udo Kier, Cary Elwes, Catherine McCormack, Eddie Izzard, Aden Gillett, Nicholas Elliott. (İngiltere - ABD - Lüksemburg, 2000)
- **THE LITTLE VAMPIRE** (Küçük Vampir) **Yön.** Uli Edel, **Sen.** Karey Kirkpatrick, Larry Wilson, **Yap.** Richard Claus, **Gör. Yön.** Bernd Heinl, **Müz.** Nigel Clarke, Michael Csanyi-Wills, **Oyn.** Jonathan Lipnicki, Richard E. Grant, Jim Carter, Alice Krige, Pamela Gidley, Tommy Hinkley. (Almanya - Hollanda - ABD, 2000)
- **DRACULA** 2000 **Yön.** Patrick Lussier, **Sen.** Joel Soisson, **Yap.** W. K. Border, Joel Soisson, **Gör. Yön.** Peter Pau, **Müz.** Marco Beltrami, **Oyn.** Gerard Butler, Jonny Lee Miller, Christopher Plummer, Justine Waddell, Colleen Ann Fitzpatrick, Omar Epps, Jennifer Esposito, Sean Patrick Thomas. (ABD, 2000)
- **QUEEN OF THE DAMNED** (Lanetliler Kraliçesi) **Yön.** Michael Rymer, **Sen.** Scott Abbott, Michael, Petroni, **Yap.** Jorge Saralegui, **Gör. Yön.** Ian Baker, **Müz.** Jonathan Davis, Richard Gibbs, **Oyn.** Aaliyah, Stuart Townsend, Marguerite Moreau, Vincent Perez, Paul McGann, Lena Olin, Christian Manon. (ABD - Avustralya, 2002)
- **BLADE II** (Bıçağın İki Yüzü 2) **Yön.** Guillermo del Toro, **Sen.** David Goyer, **Yap.** Peter Frankfurt, Patrick J. Palmer, Wesley Snipes, **Gör. Yön.** Gabriel Beristain, **Müz.** Marco Beltrami, **Oyn.** Wesley Snipes, Kris Kristofferson, Ron Perlman, Leonor Varela, Norman Reedus, Thomas Kretschmann, Luke Goss. (ABD, 2002)
- **VAN HELSING Yön.** & **Sen.** Stephen Sommers, **Yap.** Bob Ducsay, Stephen Sommers, **Gör. Yön.** Allen Daviau, **Müz.** Alan Silvestri, **Oyn.** Hugh Jackman, Kate Beckinsale, Richard Roxburgh, David Wenham, Shuker Hensley, Elena Anaya, Will Kemp, Robbie Coltrane, Kevin J. O'Connor. (ABD - Çek Cumhuriyeti, 2004)
- **FROSTBITEN** (Vampirlerin Şafağı) **Yön.** Anders Banke, **Sen.** Daniel Ojanlatva, **Yap.** Göran Lindström, Magnus Paulsson, **Gör. Yön.** Chris Maris, **Müz.** Anthony Lledo, **Oyn.** Petra Nielsen, Carl-Ake Eriksson, Grete Havnisköld, Emma Aberg, Jonas Lawes, Niklas Grönberg, Gustav Johansson. (İsveç - Rusya, 2006)
- **RISE: BLOOD HUNTER** (Diriliş: Vampir Avcısı) **Yön.** & **Sen.** Sebastian Gutierrez, **Yap.** Carsten H. W. Lorenz, Greg Shapiro, **Gör. Yön.** John Toll, **Müz.** Nathan Barr, **Oyn.** Lucy Liu, Robert Forster, Michael Chiklis, Cameron Richardson, James D'Arcy, Carla Gugino, Allan Rich, Kevin Wheatley, Mako. (ABD, 2007)
- **30 DAYS OF NIGHT** (30 Gün Gece) **Yön.** David Slade, **Sen.** Steve Niles, Stuart Beattie, Brian Nelson, **Yap.** Sam Raimi, Robert Tapert, **Gör. Yön.** Jo Willems, **Müz.** Brian Reitzell, **Oyn.** Josh Hartnett, Melissa George, Danny Huston, Ben Foster, Mark Boone Junior, Mark Rendall, Amber Sainsbury, Manu Bennett, Megan Franich, Joel Tobeck, Elizabeth Hawthorne, Craig Hall. (ABD, 2007)
- **LÅT DEN RÄTTE KOMMA IN** (Gir Kanıma) **Yön.** Tomas Alfredson, **Sen.** John Ajvide Lindqvist (Kendi romanından), **Yap.** Carl Molinder, John Nordling, **Gör. Yön.** Hoyte Van Hoytema, **Müz.** Johan Soderqvist, **Oyn.** Kare Hedebrant, Lina Leandersson, Per Ragnar, Henrik Dahl, Karin Bergguist, Peter Carlberg, Ika Nord, Mikael Rahm, Karl Robert Lindgren. (İsveç, 2008)
- **TWILIGHT** (Alacakaranlık) **Yön.** Catherine Hardwicke, **Sen.** Melissa Rosenberg (Stephenie Meyer'in romanından), **Yap.** Wyck Godfrey, Greg Mooradian, Mark Morgan, Karen Rosenfelt, **Gör. Yön.** Elliot Davis, **Müz.** Carter Burwell, **Oyn.** Kristen Stewart, Robert Pattinson, Billy Burke, Ashley Greene, Nikki Rees, Jackson Rathbone, Cam Gigandet, Peter Facinelli. (ABD, 2008)
- **BAKJWI** (Kan Arzusu) **Yön.** Park Chan-Wook, **Sen.** Seo-Gyeong Jeong, Park Chan-Wook, **Yap.** Park Chan-Wook, Ahn Soo-Hyun, **Gör. Yön.** Chung-Hoon Chung, **Müz.** Johann Sebastian Bach, **Oyn.** Song Kang-Ho, Kim Ok-Vin, Kim Hae-Sok, Shin Ha-Kyun, Park In-Hwan, Oh Dal-Su, Mercedes Cabral, Eriq Ebouaney, Song Young-Chang, Choi Hee-Jin. (Güney Kore, 2009)
- **DAYBREAKERS** (Vampir İmparatorluğu) **Yön.** & **Sen.** Spierig Brothers, **Yap.** Chris Brown, Bryan Furst, Sean Furst, **Gör. Yön.** Ben Nott, **Müz.** Christopher Gordon, **Oyn.** Ethan Hawke,

Willem Dafoe, Sam Neill, Claudia Karvan, Michael Dorman, Isabel Lucas, Vince Colosimo. (Avustralya - ABD, 2009)

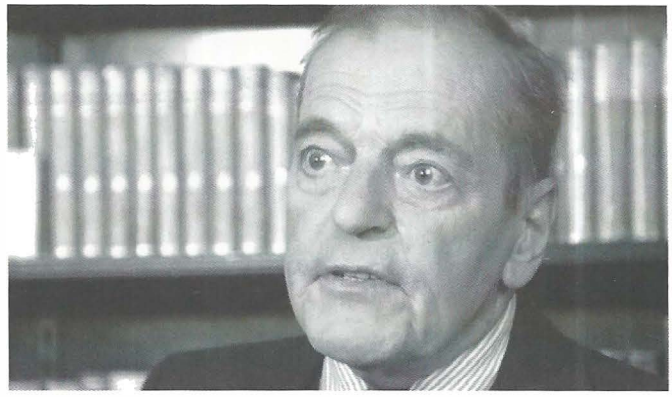
- **LET ME IN** (Gir Kanıma - Amerikan Versiyonu) **Yön.** Matt Reeves, **Sen.** Matt Reeves, John Ajvide Lindqvist, **Yap.** Alexander Yves Brunner, Guy East, Donna Gigliotti, Carl Molinder, John Nordling, Simon Oakes, Nigel Sinclair, **Gör. Yön.** Greig Fraser, **Müz.** Michael Giacchino, **Oyn.** Kodi Smit-McPhee, Chloe Grace Moretz, Richard Jenkins, Cara Buono, Elias Koteas, Sasha Barrese, Dylan Kenin, Chris Browning, Ritchie Koster, Dylan Minnette. (ABD, 2010)
- **FRIGHT NIGHT** (Korku Gecesi - Yeni Çevrim) **Yön.** Craig Gillespie, **Sen.** Marti Noxon, **Yap.** Michael De Luca, Alison R. Rosenzweig, **Gör. Yön.** Javier Aguirresarobe, **Müz.** Ramin Djawadi, **Oyn.** Anton Yelchin, Colin Farrell, Toni Collette, David Tennant, Imogen Poots, Christopher Mintz-Plasse, Dave Franco, Reid Ewing, Will Denton, Sandra Vergara, Chris Sarandon. (ABD, 2011)
- **DRACULA 3D** (Dracula 3 Boyutlu) **Yön.** Dario Argento, **Sen.** Dario Argento, Enrique Cerezo, Stefano Piani, Antonio Tentori, **Yap.** Enrique Cerezo, Roberto Di Girolamo, Sergio Gobbi, Franco Paolucci, Giovanni Paolucci, **Gör. Yön.** Luciano Tovoli, **Müz.** Claudio Simonetti, **Oyn.** Rutger Hauer, Thomas Kretschmann, Asia Argento, Marta Gastini, Unax Ugalde, Morgane Slemp, Miriam Giovanelli, Maria Christina Heller, Giovanni Franzoni. (İtalya - Fransa - İspanya, 2012)
- **BYZANTIUM** (Bir Vampir Hikayesi) **Yön.** Neil Jordan, **Sen.** Moira Buffini (kendi oyunundan), **Yap.** Sam Englabardt, William D. Johnson, Elizabeth Karlsen, Alan Moloney, Stephen Wooley, Gör. **Yön.** Sean Bobbitt, **Müz.** Javier Navarrete, **Oyn.** Gemma Arterton, Saoirse Ronan, Sam Riley, Jonny Lee Miller, Daniel Mays, Caleb Landry Jones, Barry Cassin. (ABD-İrlanda-İngiltere-2012)
- **ONLY LOVERS LEFT ALIVE** (Yalnızca Aşıklar Hayatta Kalır) **Yön. & Sen.** Jim Jarmusch, **Yap.** Jeremy Thomas, Reinhard Brundig, **Gör. Yön.** Yorick Le Saux, **Müz.** SQÜRL, Jozef van Wissem, **Oyn.** Tilda Swinton, Tom Hiddleston, Anton Yelchin, Mia Wasikowska, John Hurt, Jeffrey Wright, Slimane Dazi. (İngiltere-2013)

Marina de Van

de VAN, MARINA (BOULOGNE – BILLANCOURT, 1971) Fransız yönetmen, oyuncu, senarist. Ünlü sinemacıları yetiştiren film okulu La Fémis'nin yönetmenlik bölümünden 1996'da mezun olmuştur. 90'larda ve 2000'lerin başlarında François Ozon filmlerinin senaryolarına katkıda bulunmuş; kısa filmler yönetmiştir. Ozon'un şok edici orta metrajlısı "Regarde la mer"de (Denize Bak) bir anneyle bebeğine musallat olan gizemli bir yabancıyı canlandırmıştır. Vücudunda yaralar açmayı saplantı haline getiren bir kadının hikayesini anlatan "Dans ma peau" (Derimin Altında) ilk uzun metrajlı filmidir; aynı zamanda başrol oynamıştır. Kışkırtıcı "Dans ma peau"nün sonrasında anaakım sinemayla yakınlaşan Marina de Van, Monica Bellucci ve Sophie Marceau'lü psikolojik gerilim "Ne te retourne pas" (Dönüşüm) ve telekinetik güçlerle ilgili, ensest izlekli korku "Dark Touch"ı (Telekinezi) yönetmiştir. İrlanda manzaralı "Dark Touch" Fransız sinemacının ilk İngilizce konuşmalı filmidir.

- **FİLMOGRAFİ:** Dans ma peau (2002) • Ne te retourne pas (2009) • Le petit poucet (2011) • Dark Touch (2013)

Howard Vernon

VERNON, HOWARD (BADEN, 1914 PARİS, 1996) İsviçreli oyuncu.Gerçek adı Mario Lippert'dir. 2. Dünya Savaşı'ndan hemen sonra başladığı sinema serüveni boyunca kötü adam rolleriyle özdeşleşmiş ve 50'lerle, 60'larda Jean-Pierre Melville, Jean Luc Godard, Fritz Lang, John Frankenheimer,Roger Vadim,Terence Young, Anatole Litvak gibi ünlü sinemacılarla çalışmıştır.Ancak Vernon'ı Vernon yapan Avrupa seks ve korku sinemasının kült yönetmeni Jesús Franco'dur;İsviçreli aktör 60'lardan başlayarak Franco'nun tam 35 filminde rol almıştır.En çok çılgın bilim adamı Dr.Orloff ve Drakula tiplemeleriyle hatırlanır.

- **FİLMOGRAFİ:** Die Tausend Augen Des Dr. Mabuse (1960) • Gritos En La Noche (1962) • The Train (1964) • Alphaville (1965) • Necronomicon - Getraeumte Sünden (1967) • Mayerling (1968) • Im Schloss Der Blutigen Begierde (1968) • Sie Tötete in Ekstase (1970) • X312-Flug Zur Hölle (1971) • Dracula Contra Frankenstein (1972) • La Fille De Dracula (1972) • Les Demons (1972) • Les Experiences Erotiques De Frankenstein (1972) • French Sex Murders (1972) • Lorna, the Exorcist (1974) • Love and Death (1975) • Le Lac Des Morts Vivants (1980) • Docteur Jekyll Et Les Femmes (1981) • Revenge in the House of Usher (1982) • El Siniestro Doctor Orloff (1984) • Faceless (1988) • Delicatessen (1991)

VERZIER, RENÉ (KAZABLANKA, 1934) Kanadalı görüntü yönetmeni. 70 ve 80'lerde "Le diable est parmi nous" (Virginia'nın Zaptedilişi), "Rabid" (Kuduz), "The Pyx" (Kutu), "Death Ship" (Ölüm Gemisi), "Rituals" (Ayinler), "Visiting Hours" (Ziyaret Saatleri), "Of Unknown Origin" (Bilinmeyen Kaynak) gibi Kanada yapımı korku-gerilim filmlerini görüntülemiştir.

- **FİLMOGRAFİ:** Le diable est parmi nous (1972) • The Pyx (1973) • Rabid (1977) • Rituals (1977) • City on Fire (1979)

• Death Ship (1980) • Visiting Hours (1982) • Deadly Eyes (1982) • Cross Country (1983) • Of Unknown Origin (1983)

THE VICIOUS BROTHERS Colin Minihan (1986) ve Stuart Ortiz'den (1987) oluşan Kanadalı yönetmen ikili. *Bulunan film materyali* (found footage) biçimli hortlaklı ev fantezisi "Grave Encounters"la (Mezar Buluşmaları) tanınırlar.Çürümeye terk edilmiş,uğursuz bir akıl hastanesinde çekim yaparken dış dünyayla bağlantıları kesilen ve içerdeki hayaletlerin hedefi haline gelen bir film ekibinin yaşadığı usdışı olaylar konu edinilmiştir.Alt türün bildik numaralarını yinelemekten öteye gidemeyen film, "The Blair Witch Project"in yanısıra daha az tanınan nitelikli korkular "The Evil" (hortlaklı evde kilitli kalan insanlar) ve "Session 9"dan da (hayaletli akıl hastanesi) esintiler taşımaktadır.Devam filmi "Grave Encounters 2"nin senaryosunu yazan,yönetmenliğini başkasına bırakan ikilinin sonraki çalışması "Extraterrestrial" (Dünya Dışı) hafta sonu için gittikleri tatil evinin yakınlarında bir uzay gemisinin kalıntılarını bulan gençlerle ilgilidir.Senaryo yine Minihan ve Ortiz (The Vicious Brothers adıyla) ortaklığıyla yazılmış,Minihan tek başına kamera arkasına geçmiştir.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Grave Encounters (Sen.Yön. 2011) • Grave Encounters 2 (Sen. 2012) • Extraterrestrial (Sen. 2014)

VİDEO-DVD ŞİRKETLERİ 1993'de Nigel Wingrove öncülüğünde İngiltere'de kurulan Redemption Films korkuyla bütünleşmiş en kıdemli ve kayda değer Video-DVD firmalarından biridir. 90'ların ortalarına doğru Dario Argento (Derin Kırmızı), Amando de Ossorio (Hayaletler Mezarı, Hayaletlerin Dönüşü), Jean Rollin (Bir Vampir İçin Ağıt, Yaşayan Ölü Kız), Jesús Franco (Kürklü Venüs), George Romero (Martin), Mario Bava (Şeytanın Maskesi) gibi kült yönetmenlerin filmlerini kendi modellerinin poz verdiği ilginç kapak tasarımlarıyla, VHS formatında piyasaya sürmüş; 90'ların ikinci yarısında videonun yerini DVD'ye bırakmasıyla birlikte çalışmalarını bu alana kaydırmıştır. Firmanın DVD'leri arasında Renato Polselli'nin erotik korkusu "Riti, magie nere e segrete orge nel trecento" (14. Yüzyıl'daki Ayinler, Kara Büyüler ve Gizli Orjiler), Dario Argento giallo'su "Il cartaio" (Rest), George Romero'nun yaşayan ölü serisinden "Dawn of the Dead" (Ölülerin Şafağı) ve "Day of the Dead" (Ölülerin Günü), Jean Rollin koleksiyonundan "La fiancee de Dracula" (Drakula'nın Nişanlısı), "Les demoniaques" (Şeytanlar), "Levres de sang" (Kanlı Dudaklar), "Les deux orphelines vampires" (İki Öksüz Vampir), "Le viol du vampire" (Vampirin Tecavüzü), "Requiem pour un vampire" (Bir Vampir İçin Ağıt) ve "Fascination" (Vampirler Kraliçesi), İngiliz Pete Walker'dan "Schizo" (Şizofren), Jesús Franco'dan "Oasis of the Zombies" (Zombilerin Vahası) ve daha başka onlarca seks, korku ve fantezi filmi vardır.

A.B.D. kökenli Anchor Bay Entertainment korku alanında hizmet veren bir diğer iddialı yapım ve dağıtım firmasıdır; %25'i Weinstein Company'ye ait olan Starz Media'nın kanatları altında hizmet vermektedir. 1985'de Video Treasures adıyla kurulan firma 2000'lerin başlarında aralarında Dario Argento klasikleri "Profondo rosso" (Derin Kırmızı), "Suspiria" ve "Inferno" (Cehennem), nostaljik slasher'lar "Prom Night" (Balo Gecesi), "Silent Night Deadly Night" (Sessiz Gece Ölümsüz Gece), "Maniac" (Manyak), "Visiting Hours" (Ziyaret Saatleri), "Happy Birthday to Me" (Doğum Günüm Kutlu Olsun), Lucio Fulci filmleri "Non si sevizia un paperino" (Linç), "Paura nella citta dei morti viventi" (Yaşayan Ölüler Şehrinde Korku), "L'aldila" (Öteki Taraf), İtalyan giallo ve korkuları "Chi l'ha vista morire?" (Onu Ölürken Kim Gördü?), "La chiesa" (Kilise), "Demoni" (Şeytanlar), "Incubo sulla citta contaminata" (Salgın Şehrinde Korku), "Anticristo" (Deccal), Hammer filmleri "Blood from the Mummy's Tomb" (Mumyanın Mezarındaki Kan), "The Horror of Frankenstein" (Frankenstein'ın Dehşeti), "Lust for a Vampire"ın (Şehvet Okulu) olduğu onlarca DVD'yi sansürsüz olarak piyasaya çıkarmıştır. Anchor Bay DVD'leri görüntü kalitelerinin yanı sıra yönetmen, oyuncu ve teknik ekiple yapılan röportajların yer aldığı ekstralarıyla da koleksiyoncuların ilgisini çekmiştir; en büyük eksikleri altyazı kullanmamalarıdır. 2002'den bu yana hizmet veren Blue Underground Anchor Bay'in ekstralarını hazırlayan yönetmen William Lustig tarafından kurulmuştur; o tarihten bu yana çoğu korku ve istismar ürünü olmak üzere 150 küsur DVD basmıştır; DVD'lerin bir kısmı Anchor Bay korkularının yeni basımlarıdır. Firmanın portföyünde ayrıca "La semana del asesino" (Katilin Haftası), "Circus of Fear" (Dehşet Sirki), "Contamination" (Salgın), "Dead&Buried" (Ölü ve Gömülmüş), "God Told Me To" (Tanrı Böyle Söyledi), "Suor omicidi" (Katil Rahibe), "Venom" (Zehir) gibi 60, 70 ve 80'lerin korkuları yer almıştır.

İngiltere merkezli Mondo Macabro dünyanın dört bir yanından (Türkiye, Pakistan, Filipinler, Meksika, Arjantin, İspanya, Fransa, Endonezya, İtalya) toplanmış az bilinen çöp korku ve fantezi filmlerini tanıtmayı şiar edinmiştir. Kurucuları arasında mükemmel Avrupa Seks ve Korku Sineması ve Fantastik Filmler'in yazarı Pete Tombs vardır; Meksika'dan "Alucarda", Filipinler'den "Aswang", Pakistan'dan "The Living Corpse" (Yaşayan Ceset), İtalya'dan"Il mulino delle donne di pietra" (Taş Kadınlar Değirmeni), İspanya'dan "Latidos de panico" (Panik Vuruyor), Türkiye'den "Tarkan Viking Kanı, Arjantin'den "Sangre de virgenes" (Bakirelerin Kanı), Endonezya'dan "Mystics in Bali" (Bali Gizemleri)doyurucu ekstralarla piyasaya çıkan Mondo Macabro DVD'lerinden bazılarıdır.

Pazara yeni girmesine karşın özgün kapak tasarımları ve iddialı ekstralarıyla korku severler tarafından takibe alınan İngiliz Arrow Video dual formatlı (DVD+BluRay) ürünleriyle dikkat çekmiştir. Dario Argento'nun "Inferno" (Cehennem), David Cronenberg'ün "Shivers" (Parazit Katiller), Douglas Hickox'un "Theatre of Blood" (Kanlı Oyun), Philippe Mora'nın "The Beast Within" (İçimdeki Canavar), Mario Bava'nın "Reazione a catena" (Kanlı Körfez), Lucio Fulci'nin "Paura nella citta dei morti viventi" (Yaşayan Ölüler Şehrinde Korku), Wes Craven'ın "De-

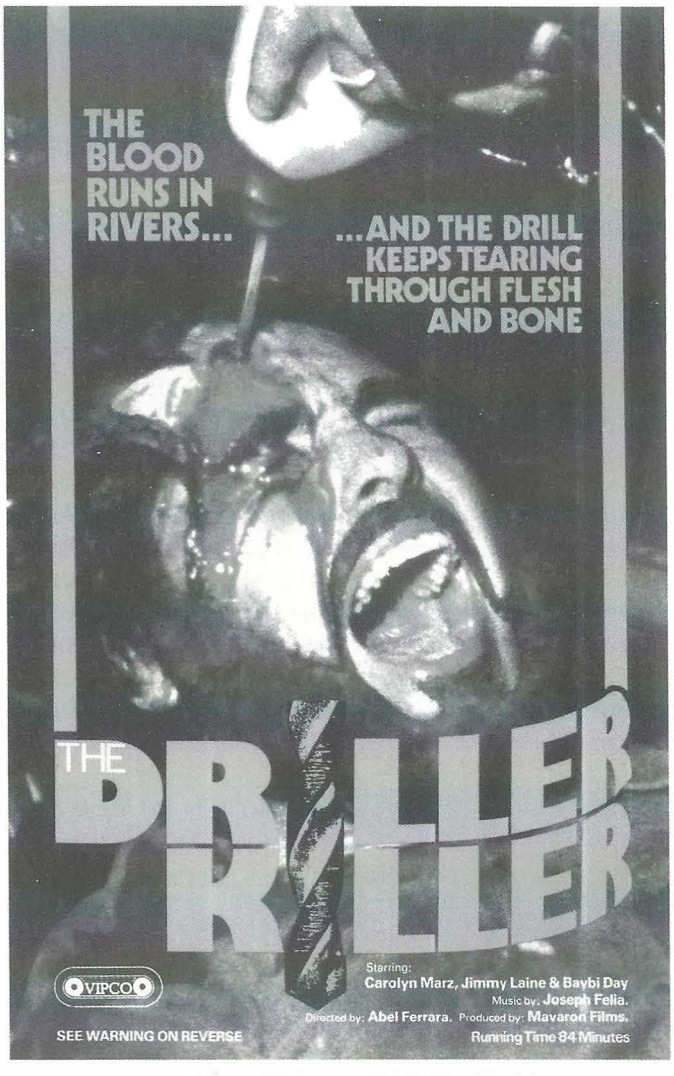
adly Blessing" (Ölümcül Kutsama), Brian De Palma'nın "Dressed to Kill" (Cinayet Dakikaları), Kevin Connor'un "Motel Hell" (Cehennem Moteli), Elliot Silverstein'ın "The Car"ını (Katil Otomobil) Arrow logosuyla piyasaya çıkmıştır.

İtalya kökenli Minerva Pictures'a bağlı çalışan Raro Video özellikle İtalyan korkuları üzerine uzmanlaşmıştır; diğer firmalar gibi korku dışı ürünleri de vardır. "I lunghi capelli della morte" (Uzun Saçlı Ölüm-Antonio Margheriti), "Incubo sullo citta contaminata" (Salgın Şehrinde Korku-Umberto Lenzi), Il profumo della signora in nero" (Siyahlı Kadının Parfümü-Francesco Barilli), Cani arabbiati" (Kuduz Köpekler-Mario Bava), "La bestia uccide a sangue freddo" (Canavar Soğukkanlılıkla Öldürüyor-Fernando Di Leo), La lupa mannara" (Kurt Kadın-Rino Di Silvestro), La notte dei diavoli" (Şeytanların Gecesi-Giorgio Ferroni), "La ragazza del vagone letto" (Trende Dehşet-Ferdinando Baldi), "Ritorna dalla morte" (Ölümden Dönüş-Joe D'Amato), "Ubaldo Terzani Horror Show" (Ubaldo Terzani Korku Gösterisi-Gabriele Albanesi), "Voci dal profondo" (Derinden Gelen Sesler-Lucio Fulci) Raro logolu DVD'lerden bazılarıdır. No Shame, Mya Communication, Shameless Screen Entertainment İtalyan tür filmleriyle özdeşleşmiş diğer DVD-BluRay şirketleridir; başarılı ekstralarıyla dikkat çeken NoShame 2006'da faaliyetlerine son vermiştir.

1997'de New York'ta kurulan Media Blasters'ın korku markası olan Shriek Show hem Anglosakson hem de Avrupa yapımı filmlerin (çoğunluğunu düşük bütçeli nostaljik korkular oluşturur) DVD'leriyle piyasada iyi bir isim yapmıştır. Firmanın portföyünde Sergio Martino'nun giallo klasiği "Tutti colori del buio" (Yılan Ruhlu Kadının Kâbusu), Joe D'Amato mahlaslı Aristide Massacessi'nin yamyam kâbusları "Anthropophagus" (İnsan Yiyen), "Emanuelle e gli ultimi cannibali" (Emanuelle ve Son Yamyamlar) ve nekrofili konulu "Buio Omega" (Karanlığın Ötesi), İspanyol kurtadam filmi "La marca del Hombre-lobo" (Kurtadamın İşareti), Jeff Kwitny'nin tuhaflık abidesi "Amok Train" (Cinnet Treni), Umberto Lenzi, Tonino Valerii ve Lucio Fulci'nin klasikleşen giallo'ları "Sette orchidee macchiate di rosso" (Yedi Kanlı Orkide), "Mio caro assassino" (Sevgili Katilim) ve "Una lucertola con la pelle di donna" (Kâbus), İtalyan korkuları "L'altro inferno" (Öteki Cehennem), "Patrick vive ancora" (Patrick Hala Yaşıyor), A.B.D. yapımı hayvanlı korkular "Day of the Animals" (Hayvanların Günü), "Devil Dog:Hound of Hell" (Cehennemden Gelen Köpek), "Grizzly" (Boz Ayı) ve slasher "Just Before Dawn" (Şafak Sökmeden) yer almaktadır.

Amerikan yapım ve dağıtım firması Dark Sky Films DVD ve BluRay üretiminin yanı sıra bağımsız korkuların (The Inkeepers, Hatchet, Hypothermia) prodüksiyonlarına da destek vermiştir. Başlıca DVD ve BluRay'leri arasında İngiliz Amicus yapımevinin korkuları "Asylum" (Tımarhane), "The Beast Must Die" (Canavar Ölmeli), "And Now the Screaming Starts" (Ve Şimdi Çığlık Atılacak), "Hatchet" (Balta) serisi, uyduruk korkular "Psychic Killer" (Medyum Katil), "Don't Go Near the Park" (Parkın Yanına Gitme) ve "Stake Land" (Vampir Cehennemi) vardır.

70'lerin ve özellikle 80'lerin korkularını DVD ve Blu Ray disklerde buluşturan Scream Factory Los Angeles merkezli Shout!Factory'nin bir koludur; portföyünde "The Fog"dan (Sis), "From Beyond"a (Ötelerden); "They Live"den (Yaşıyorlar), "Prince of Darkness"a (Karanlıklar Prensi); "The Amityville Horror"dan (Kuşku), "The Beast Within"e (İçimdeki Canavar) onlarca tür filmi bulunmaktadır.

Video Nasties • The Driller Killer (Matkaplı Katil)

VIDEO NASTIES Video nasty (iğrenç video) terimi ilk kez 80'lerin başlarında İngiltere'de kan ve vahşet içeren korku filmlerinin video sürümleri için kullanılmıştır. Video çılgınlığının yaşandığı 80'lerde ev videoları sinema filmleri gibi sınıflandırmaya tabi değildi. İngiliz yasalarındaki bazı boşluklardan yararlanan bir takım küçük şirketler, şiddet içerikli korku filmlerinin en kanlı sahnelerinden seçilmiş fotoğrafları videoların kapaklarına basmışlar, gazetelere ilanlar vermişlerdir. Sonradan video nasties olarak anılacak bu sansürsüz filmlere karşı en sert tepki The Daily

Video Nasties • Nightmare (Karabasan) • Christina Keefe

Mail, Sunday Times gibi bulvar gazetelerinden gelmiştir; ahlak bekçiliğine soyunan gazetelerin ve tutucu çevrelerin önayak olmasıyla video dükkanlarına baskınlar düzenlenmiş, grafik şiddet, seks, tecavüz sahneleriyle dolu olan kasetlere emniyet güçleri tarafından el konulmuştur. Müstehcen Yayınlar Kanunu otoritelerin bahanesidir... Küçük bütçeli İtalyan ve Amerikan yapımlarının başı çektiği sabıkalı liste,aralarında Abel Ferrara'nın punk korkusu "The Driller Killer" (Matkaplı Katil), gerçekçi tecavüz sahneleriyle çok konuşulan "I Spit on Your Grave" (Mezarlarınıza Tüküreceğim), Sergio Garrone'nin dayanılmaz Nazi kampı filmi "SS Experiment Camp"ın da yer aldığı 72 filmi kapsamaktadır;- Mario Bava,Dario Argento,Wes Craven, Tobe Hooper,Lucio Fulci,Sam Raimi,Andrzej Zulawski gibi ünlü yönetmenlerin filmleri de listeye girmiştir. Listedeki 39 film aleyhine dava açılmış;33 film hakkında kovuşturmaya gerek olmadığına karar verilmiştir.

Video Nasties • Possession • Isabelle Adjani

- **72 FİLMLİK TAM VIDEO NASTIES LİSTESİ**
- **ABSURD** (Rosso sangue, Kan Kırmızı) İtalya, 1981. **Yön.** Aristide Massacessi (Peter Newton takma adıyla)
- **ANTHROPOPHAGUS** (The Grim Reaper, Azrail) İtalya, 1980. **Yön.** Aristide Massacessi (Joe D'Amato takma adıyla)
- **AXE** (Lisa Lisa, Balta) ABD, 1977. **Yön.** Frederick R. Friedel
- **THE BEAST IN HEAT** (La bestia in calore, Ateşli Canavar) İtalya, 1977. **Yön.** Luigi Batzella (Ivan Katansky takma adıyla)
- **THE BEYOND** (E tu vivrai nel terrore - L'aldila, Ve Dehşet İçinde Yaşayacaksın - Öteki Taraf) İtalya, 1981. **Yön.** Lucio Fulci
- **BLOOD BATH** (Reazione a catena, Kanlı Körfez) İtalya, 1971. **Yön.** Mario Bava
- **BLOOD FEAST** (Kan Ziyafeti) ABD, 1963. **Yön.** Herschell Gordon Lewis
- **BLOOD RITES** (Kanlı Tören)) ABD, 1968. **Yön.** Andy Milligan
- **BLOODY MOON** (Die Saege Des Todes, Ölüm Testeresi) Almanya, 1981. **Yön.** Jesús Franco
- **THE BOGEY MAN** (Gulyabani) ABD, 1980. **Yön.** Ulli Lommel
- **THE BURNING** (Yanış) ABD, 1981. **Yön.** Tony Maylam
- **CANNIBAL APOCALYPSE** (Apocalypse domani, Cehennem Dönüşü) İtalya – İspanya, 1980. **Yön.** Antonio Margheriti
- **CANNIBAL FEROX** (Make Them Die Slowly, Yamyam Vahşeti) İtalya, 1981. **Yön.** Umberto Lenzi
- **CANNIBAL HOLOCAUST** (Yamyam Faciası) İtalya, 1980. **Yön.** Ruggero Deodato
- **THE CANNIBAL MAN** (La semana del asesino, Katilin Haftası) İspanya, 1972. **Yön.** Eloy De La Iglesia
- **CANNIBAL TERROR** (Yamyam Dehşeti)) Fransa - İspanya, 1981. **Yön.** Alain Deruelle
- **CONTAMINATION** (Alien Contamination, Salgın) İtalya, 1980. **Yön.** Luigi Cozzi (Lewis Coates takma adıyla)
- **DEAD AND BURIED** (Ölü ve Gömülmüş) ABD, 1981. **Yön.** Gary Sherman
- **DEATH TRAP** (Eaten Alive, Krokodil) ABD, 1977. **Yön.** Tobe Hooper
- **DEEP RIVER SAVAGES** (Il paese del sesso selvaggio, Vahşi Seks Ülkesi) İtalya, 1972. **Yön.** Umberto Lenzi
- **DELIRIUM** (Hezeyan) ABD, 1979. **Yön.** Peter Maris
- **THE DEVIL HUNTER** (Şeytan Avcısı) İspanya - Almanya Fransa, 1980. **Yön.** Jesús Franco
- **DON'T IN THE HOUSE** (Eve Girme) ABD, 1979. **Yön.** Joseph Ellison
- **DON'T GO IN THE WOODS... ALONE** (Ormana Girme... Tek Başına) ABD, 1982. **Yön.** James Bryan
- **DON'T GO NEAR THE PARK** (Parka Yaklaşma) ABD, 1979. **Yön.** Lawrence D. Foldes
- **DON'T LOOK IN THE BASEMENT** (Bodruma Bakma) ABD, 1973. **Yön.** S. F. Brownrigg
- **THE DRILLER KILLER** (Matkaplı Katil) ABD, 1979. **Yön.** Abel Ferrara
- **THE EVIL DEAD** (Şeytanın Ölüsü) ABD, 1981. **Yön.** Sam Raimi
- **EVILSPEAK** (Şeytanın Sesi) ABD, 1981. **Yön.** Eric Weston
- **EXPOSE** (Skandal) İngiltere, 1976. **Yön.** James Kenelm Clarke
- **FACES OF DEATH** (Ölümün Yüzleri) ABD, 1978. **Yön.** John Allan Schwartz (Conan Le Cilaire takma adıyla)
- **FIGHT FOR YOUR LIFE** (Hayatın İçin Savaş) ABD, 1977. **Yön.** Robert A. Endelson

FRANKENSTEIN (Andy Warhol's Frankenstein) ABD - İtalya - Fransa, 1973. **Yön.** Paul Morrissey - Antonio Margheriti

FOREST OF FEAR (Bloodeaters, Korku Ormanı) ABD, 1980. **Yön.** Charles McCrann

FROZEN SCREAM (Donmuş Çığlık) ABD, 1975. **Yön.** Frank Roach

THE FUNHOUSE (Korku Karnavalı) ABD, 1981. **Yön.** Tobe Hooper

GESTAPO'S LAST ORGY (L'ultimo orgia del III Reich, Gestapo'nun Son Orjisi) İtalya, 1977. **Yön.** Cesare Canevari

THE HOUSE BY THE CEMETERY (Quella villa accanto al cimitero, Mezarlığın Yanındaki Ev) İtalya, 1981. **Yön.** Lucio Fulci

THE HOUSE ON THE EDGE OF THE PARK (La casa sperduta nel parco, Parkın Sınırındaki Ev) İtalya, 1980. **Yön.** Ruggero Deodato

HUMAN EXPERIMENTS (İnsan Deneyleri) ABD, 1980. **Yön.** Gregory Goodel

- **I MISS YOU, HUGS AND KISSES** (Seni Özledim, Sarılıyorum ve Öpüyorum) Kanada, 1978. **Yön.** Murray Markowitz

INFERNO (Cehennem) İtalya, 1980. **Yön.** Dario Argento

- **ISLAND OF DEATH** (Ta Pedhia tou dhiavolou, Ölüm Adası) Yunanistan, 1975. **Yön.** Nico Mastorakis
- **I SPIT ON YOUR GRAVE** (Day Of The Woman, Mezarlarınıza Tüküreceğim) ABD, 1978. **Yön.** Meir Zarchi
- **KILLER NUN** (Suor Omicidi, Katil Rahibe) İtalya, 1978. **Yön.** Giulio Berruti

LATE NIGHT TRAINS (L'ultimo treno della notte, Son Geceyarısı Treni) İtalya - İngiltere, 1975. **Yön.** Aldo Lado

- **LOVE CAMP 7** (Aşk Kampı) ABD, 1969. **Yön.** Lee Frost

THE LAST HOUSE ON THE LEFT (Soldaki Son Ev) ABD, 1972. **Yön.** Wes Craven

- **THE LIVING DEAD AT THE MANCHESTER MORGUE** (No profanar el sueno de los muertos, Ölülerin Uykusuna Saygısızlık Etme) İspanya - İtalya, 1974. **Yön.** Jorge Grau
- **MADHOUSE** (There Was A Little Girl,Küçük Bir Kız Varmış) İtalya, 1981. **Yön.** Ovidio G. Assonitis
- **MARDI GRAS MASSACRE** (Mardi Gras Katliamı) ABD, 1978. **Yön.** Jack Weis
- **NIGHTMARE MAKER** (Karabasancı) ABD, 1981. **Yön.** William Asher
- **NIGHTMARES IN A DAMAGED BRAIN** (Nightmare, Karabasan) ABD, 1981. **Yön.** Romano Scavolini
- **NIGHT OF THE BLOODY APES** (La horriplante bestia humana, Tüyler Ürperten Canavar İnsan) Meksika, 1968. **Yön.** Rene Cardona

NIGHT OF THE DEMON (Şeytanın Gecesi) ABD, 1980. **Yön.** James C. Wasson

- **POSSESSION** (Cinnet) Fransa - Almanya, 1981. **Yön.** Andrzej Zulawski
- **PRANKS** (The Dorm That Dripped Blood, Şakalar) ABD, 1982. **Yön.** Stephen Carpenter-Jeffrey Obrow
- **PRISONER OF THE CANNIBAL GOD** (La montagna del dio cannibale, Lanetliler Dağı) İtalya, 1978. **Yön.** Sergio Martino
- **REVENGE OF THE BOGEYMAN** (Boogeyman II, Gulyabani'nin İntikamı) ABD, 1983. **Yön.** Bruce Star - Ulli Lommel
- **THE SLAYER** (Katil) ABD, 1982. **Yön.** J. S. Cardone
- **SNUFF,** Arjantin - ABD, 1976. **Yön.** Roberta Findlay-Michael Findlay
- **SS EXPERIMENT CAMP,** İtalya, 1976. **Yön.** Sergio Garrone
- **TENEBRAE,** İtalya, 1982. **Yön.** Dario Argento
- **TERROR EYES** (Night School, Gece Okulu) ABD, 1981. **Yön.** Ken Hughes
- **THE TOOLBOX MURDERS** (Takım Kutusu Cinayetleri) ABD, 1978. **Yön.** Dennis Donnelly
- **UNHINGED** (Kafadan Kontak) ABD, 1982. **Yön.** Don Gronquist
- **VISITING HOURS** (Ziyaret Saatleri) Kanada, 1982. **Yön.** Jean-Claude Lord
- **THE WEREWOF AND THE YETI** (La maldicion de la bestia, Canavarın Laneti) İspanya, 1975. **Yön.** Miguel Iglesias
- **THE WITCH WHO CAME FROM THE SEA** (Denizden Gelen Cadı) ABD, 1976. **Yön.** Matt Cimber
- **WOMEN BEHIND BARS** (Des diamants pour l'enfer, Parmaklıklar Arkasındaki Kadınlar) Fransa, 1975. **Yön.** Jesús Franco
- **ZOMBIE CREEPING FLESH** (Virus, Virüs) İtalya - İspanya, 1980. **Yön.** Bruno Mattei (Vincent Dawn takma adıyla)
- **ZOMBIE FLESH EATERS** (ZOMBI 2) İtalya, 1979. **Yön.** Lucio Fulci

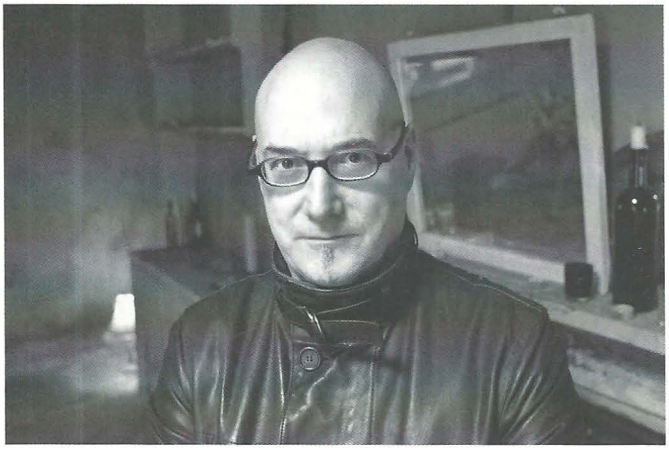
VIDGEON, ROBIN (LONDRA, 1939) İngiliz görüntü yönetmeni. 1956'da Pinewood stüdyolarının kamera departmanında mesleğe başlayan Vidgeon onlarca filmde odaklayıcı (focus puller), kamera operatörlüğü, kamera asistanlığı ve görüntü yönetmenliği yapmıştır. Görüntülediği tür filmlerinden bazıları: "Hellraiser", "Hellbound:-Hellraiser II", "The Fly II", "Nightbreed", "Octane"...

- **FİLMOGRAFİ:** Hellraiser (1987) • Hellbound: Hellraiser II (1988) • The Fly II (1989) • Nightbreed (1990) • Highway To Hell (1991) • Tales from the Crypt (TV 1996) • Octane (2003)

VILLARONGA, AGUSTIN (PALMA DE MALLORCA, 1953) İspanyol yönetmen, senarist, oyuncu. İnsan doğasının karanlık bölgelerinde gezinen filmlerinde, vatandaşları Eloy de la Iglesia ve Pedro Almodovar gibi cinsel tabulara meydan okuyan konuları cesur bir anlatımla işlemiştir. 80'lerin en şok edici filmleri arasında gösterilen ilk uzun metrajlı filmi "Tras el cristal" (Cam Kafesin İçinde) boynundan aşağısı tutmayan ve cam bir fanusun içinde yaşamını sürdürmek zorunda olan sübyancı bir eski Nazi doktorun çevresinde gelişen tüyler ürpertici bir intikam hikayesi anlatır. Çocuk cinayetleriyle son derece rahatsız edici bir deneyim yaşatan bu çarpıcı korku filmi Avustralya'da yasaklanmıştır. Sanatsal korku serisine müziklerini Dead Can Dance'in yaptığı fantastik "El nino de la luna"yla (Ay Çocuğu) devam eden Villaronga, 8 yıl ara verdiği sinemaya adını bir radyo istasyonundan alan ürpertici "99. 9"la geri dönmüştür. Filmin konusu paranormal oluşumlarla uğraşan eski sevgilisinin ölü bulunmasından sonra olayın üzerindeki esrar perdesini aralamaya çalışan bir

radyo programcısının çevresinde gelişir. 2000'lerde, İspanyol İç Savaşı günlerinde geçen eşcinsel izlekli drama "El mar" (Deniz) ile Macar bir seri katilin cinayetlerini konu alan "Aro Tolbukhin: En la mente del asesino"yu yönetmiş, genç sinemacı Guillem Morales'in enfes gerilim filmi "El habitante incierto"da (Belirsiz Ev Sahibi) oyuncu olarak karşımıza çıkmıştır.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Tras el cristal (1986) • El nino de la luna (1989) • 99. 9 (1997) • El mar (2000) • Aro Tolbukhin: En la mente del asesino (2002) • Despues de la lluvia (TV 2007) • Pa negre (2010) • El Rey de La Habana (2015)

Stephen Volk

VOLK, STEPHEN (PONTYPRIDD, 1954) İngiliz senaryo yazarı. Ken Russell'ın filme aldığı ilk senaryosu "Gothic" (Gotik) Mary Shelley'nin korku klasiği "Frankenstein"a ilham kaynağı olan sanrısal geceyi konu almaktadır. Modern büyücülerin dünyasına girdiği *okültizm* izlekli senaryolarından "The Kiss" (Öpücük) İngiliz yönetmen-yapımcı Pen Densham, "The Guardian" (Dadı) ise usta bir isim, William Friedkin tarafından sinemalaştırılmıştır. Volk'un İngiltere'deki perili evleri konu alan *sözde* belgeseli "Ghostwatch" gösterildiği dönemde adada epeyce gürültü koparmıştır. Ünlü BBC programcıları Michael Parkinson ve Mike Smith'in sunduğu televizyon oyununda Britanya sınırlarındaki hayaletli evlerde vuku bulan doğaüstü olaylar canlı yayınla ekrana getirilmiştir. Aslında her şey kurmacadır ama seyircinin ciddiye aldığı oyun İngiltere'yi şoka uğratmıştır. Seyircilerden birinin intiharı ve çok sayıda şikayet üzerine BBC 11 milyonu aşkın İngiliz'in izlediği bu programı yayından kaldırmıştır. Volk son olarak Marcus Adams'ın yönettiği doğaüstü korku "Octane" (Oktan), TV dizisi "Afterlife" ve hayaletli dönem filmi "The Awakening"in (Öbür Dünyadan) senaryolarını yazmıştır.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Gothic (1986) • The Kiss (1988) • The Guardian (1990) • Ghostwatch (TV 1992) • The Deadness of Dad (1997) • Octane (2003) • Afterlife (TV 2005) • The Awakening (2011)

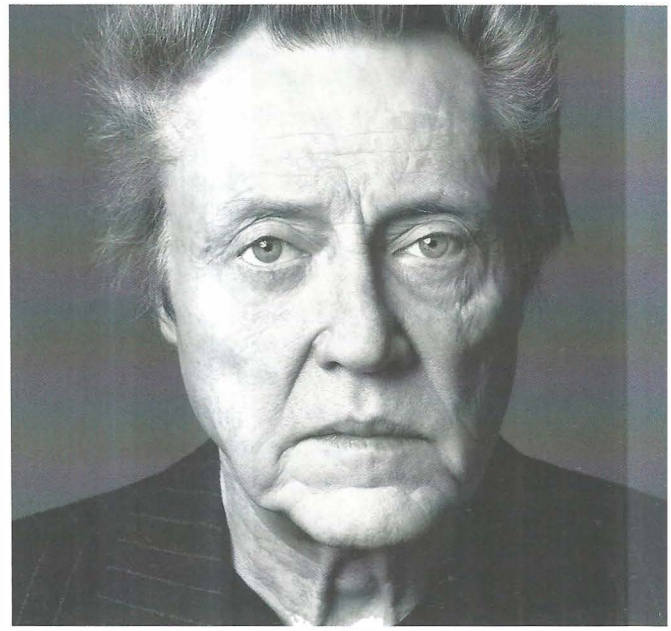
WAINWRIGHT, RUPERT (1961) İngiliz yönetmen. Sanat yaşamına oyunculukla adım atan Oxford mezunu Rupert Wainwright 80 - 90'larda müzik videoları ve reklam filmleri (Converse, Honda, Reebok, Sprite, Mc Donalds) çekmiştir. "Blank Check" adlı aile komedisiyle sinemaya geçmiş, 1999'da Katolik inançlarıyla bağlantılı korku "Stigmata"yı; 2005'de ise John Carpenter filmi "The Fog"un (Sis) yeni çevrimini yönetmiştir.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Dillinger (TV 1991) • Blank Check (1994) • The Sadness of Sex (1995) • Stigmata (1999) • The Fog (2005) • Fear Itself (TV 2009) **Bölüm:** *Echoes*

WALAS, CHRIS (ŞİKAGO, 1955) Amerikalı makyaj efekt sanatçısı, yapımcı, yönetmen. "Gremlins" filmindeki küçük canavarların ve "Scanners"daki (Tarayıcılar) patlayan kafaların yaratıcısıdır. Jeff Goldblum'u sineğe dönüştürdüğü "The Fly"la (Sinek) makyaj dalında Oscar kazanmıştır. Başarısız devam filmi "The Fly II", kablolu TV için çekilen "Tales from the Crypt" ve Bill Paxton'un oynadığı "The Vagrant"da (Serseri) kamera arkasına geçmiştir.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Screamers (1979) • Scanners (1981) • Raiders of the Lost Ark (1981) • Dragon Slayer (1981) • Starwars: Episode Vi Return of the Jedi (1983) • Gremlins (1984) • Enemy Mine (1989) • The Fly II (Yön. 1989) • Arachnophobia (1990) • The Vagrant (Yön. 1992) • Virtuosity (1995) • Jade (1995)

WALKEN, CHRISTOPHER (NEW YORK, 1943) Amerikalı oyuncu. Dengesiz ve psikopat karakterleri canlandırmakta uzmanlaşmış çizgi dışı bir oyuncudur. (Gerçek adı Ronald Walken). Meşhur olmadığı yıllarda Michael Winner'ın korkusu "The Sentinel"da (Gözcü) küçük bir rol alan Walken, 70'lerin sonlarından itibaren başrollerde gözükmeye başlamıştır. Bu dönemdeki filmlerinden "The Deer Hunter" (Avcı), "Heaven's Gate" (Cennetin Kapısı), "The Dogs of War" (Savaşın Köpekleri) ve "Brainstorm"da (Beyin Fırtınası) psikolojik sorunları olan rahatsız karakterleri oynamıştır. David Cronenberg'ün Stephen King uyarlaması "The Dead Zone"da (Ölüm Bölgesi) psişik güçleri olan öğretmeni, Abel Ferrara'nın "The Addiction"ın-

Christopher Walken

da (Bağımlılık) vampiri, "King of NewYork"unda (New York'un Kralı) ise uyuşturucu patronunu canlandırmıştır. Venedik'te ikinci balayını yapan İngiliz çifte musallat olan gizemli ve sapkın bir karakteri yorumladığı "The Comfort of Strangers" (Yabancı Kucak) özellikle final sahnesiyle seyirciyi allak bullak eden bir filmdir. 90'larda "The Prophecy" (Kehanet) ve "Communion" (Ziyaretçiler) gibi orta halli korkularda başrol oynamış; son yıllarda çoğunlukla hafif filmlerde ikincil roller üstlenmiştir.

▸ **FİLMOGRAFİ:** The Sentinel (1977) • The Deer Hunter (1978) • Heaven's Gate (1980) • The Dog's of War (1980) • Brainstorm (1983) • The Dead Zone (1983) • A View To Kill (1985) • Communion (1989) • King of New York (1990) • The Comfort of Strangers (1990) • Batman Returns (1992) • True Romance (1993) • Pulp Fiction (1994) • The Prophecy (1995) • The Addiction (1995) • Sleepy Hollow (1999) • The Stepford Wives (2004) • Hairspray (2007) • Seven Psychopaths (2012)

WALKER, ANDREW KEVIN (ALTOONA, PENNSYLVANIA, 1964) Amerikalı senaryo yazarı. Senaryolarında, kötülüğün egemen olduğu karamsar bir dünya yaratmıştır. Senaryo yazarlığına TV dizisi "Tales from the Crypt"le (Mezarlık Hikayeleri) başlayan Walker, sanal dünyadaki cinayetlerin gerçeğe dönüştüğü korku-bilim kurgu karışımı "Brainscan" (Tarayıcı) ve Dean Koontz'un romanına dayalı "Hideaway"le sinemaya geçmiştir. Polisiye sinemanın modern klasiklerinden "Se7en" (Yedi) Walker'ın kariyerinin doruk noktasını oluşturur. Dante'nin "İlahi Komedya"sında adı geçen 7 ölümcül günahla bağlantılı, gaddarca işlenmiş seri cinayetleri araştıran iki dedektifin hikayesini anlatan nefes kesici "Se7en" başarısını yönetmen David Fincher'ın yanısıra, Walker'ın dahiyane senaryosuna da borçludur. "Event Horizon" (Ufuk Faciası) ve "The Game" (Oyun) gibi fantastik boyutlu filmlerde senaryo doktorluğu yapan Walker, karanlık atmosferiyle "Se7en"ı çağrıştıran, *snuff* konulu 8 MM'la bir kez daha gündeme gelmiştir. Yönetmen Joel Schumacher'ın yorumundan memnun kalmayan Walker, filme sert eleştiriler yöneltmiştir. Tim Burton'un gotik fantezisi "Sleepy Hollow" (Hayalet Süvari), BMW'nin kısa reklam filmleri "The Hire: Ambush" (John Frankenheimer), "The Hire: Follow" (Wong - Kar wai) ve Joe Johnston'un yönettiği "The Wolfman"in (Kurt Adam) senaryolarını da yazmıştır.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Brainscan (1994) • Hideaway (1995) • Se7en (1995) • 8 Mm (1999) • Sleepy Hollow (1999) • The Wolfman (2010)

WALKER, PETE (BRIGHTON, SUSSEX, 1939) İngiliz yönetmen. Reklam sektöründen sinemaya geçen ve kariyerinin ilk döneminde ucuz seks komedilerine filmlerine imza atan Pete Walker 70'lerde takdire şayan korkular yönetmiştir. İngiliz sinema endüstrisinin, kendi deyişiyle davetsiz misafiri olan ve eleştirmeler tarafından sürekli göz ardı edilen Walker çoğu filmini kendi olanaklarıyla finanse etmiştir.İlk tür filmi "Die,Screaming Marianne"de (Çığlıklar Arasında) annesinden yüklüce bir miras kalan genç bir dansçı,parada gözü olan üç kağıtçı babası ve kızkardeşiyle ölümcül bir mücadeleye girişir.1972 yapımı "The Flesh and Blood Show"da (Et ve Kan Gösterisi) terk edilmiş bir tiyatroda prova yapan oyuncular psikopat bir katil tarafından birer birer katledilir.1974'de vizyona giren "House of Whipcord"da (Kamçı Evi) İngiliz hukuk sisteminden hoşnut olmayan emekli bir hakim ve bir zamanlar cezaevinde gardiyanlık yapan kafadan kontak karısı tutsak aldıkları genç kızları kendi kurdukları mahkemelerde yargılarlar.Kızların bazıları işkence görür,bazıları ölüme mahkum edilir.Walker'ın en tanınmış filmi "Frightmare" parçalanmış bir ailenin çevresinde gelişen çarpıcı bir cinayet ve yamyamlık hikayesi anlatır. Akıl hastanesinden taburcu olduktan sonra kurbanlarını matkapla katleden tarot falcısı yamyam bir kadın, ona çaresizce yataklık yapan şoför kocası, çiftin ayrı yaşayan 15 yaşındaki psikopat kızları, adamın ilk evliliğinden olan diğer kızı (ailenin tek normal üyesidir) ve ailenin karanlık sırlarını çözmeye kalkışan bir psikiyatrist filmin başlıca kahramanlarıdır. "The Texas Chainsaw Massacre"ın İngiliz versiyonu olarak lanse edilen filmde İskoç aktris Sheila Keith manyak yaşlı kadın rolüyle olağanüstü bir performans sergilemiştir. Walker'ın sonraki filmi "House of Mortal Sin" (Ölümcül Suçların Evi) kiliseyi hedef almaktadır; kızgın tütsüleri, tespih boncuklarını ve zehirli ekmekleri cinayet silahları olarak kullanan psikopat bir rahibin hikayesini anlatır.Günah çıkartmaya gelen genç kızların (bazıları hamiledir, bazıları ise kürtaj yaptırmıştır) seslerini teybe alan rahip şantajla onları yıldırmaya çalışır. Şantaj yaptığı kızlardan biri direnince cinayetler birbirini izler. Walker, bu filmin senaryosunu da öncekiler gibi seks filmleri uzmanı, eleştirmen-yazar David McGillivray'la ortak kaleme almıştır. 1976'da İngiliz sinemalarına uğrayan "Schizo"nun (Şizofren) izleyenleri ters köşeye yatıran sürprizli bir finali vardır;cinayetleri ise kanlı ve canlıdır.Konusu,çocukluğunda annesinin öldürülüşüne tanık olan buz patencisi genç bir kadının çevresinde gelişir,kahramanımız esrarengiz bir yabancı tarafından izlenmektedir;çok geçmeden çevresindeki insanlar manyakça cinayetlere kurban giderler.Walker'ın sondan bir önceki filmi "The Comeback"de (Dönüş) koca bir malikanede yeni albümü için hazırlanan ünlü bir müzisyen,katledilen eski karısının hayaleti tarafından ziyaret edilir; "Aşk Gemisi" dizisinin jenerik şarkısını seslendiren Jack Jones başrol oynamıştır.Walker,korkunun devleri Vincent Price,Christopher Lee,John Carradine ve Peter Cushing'i buluşturan "House of the Long Shadows"la (Uzun Gölgeler Evi) sinemaya veda etmiştir. 24 saat içinde "Uğultulu Tepeler" kalitesinde bir roman yazmak için yayıncısıyla iddiaya giren ünlü bir yazarın gotik bir malikanede tanık olduğu tuhaf olayları konu edinen filmi 80'lerde piyasada fırtına gibi esen Cannon Films'in kurucuları Menahem Golan ve Yoram Globus finanse etmiştir.Pete Walker yönetmenliği bıraktıktan sonra sinema işletmeciğiyle uğraşmıştır.

▸ **FİLMOGRAFİ:** For Men Only (1968) • The Big Switch (1969) • Cool It Carol! (1970) • Die Screaming, Marianne (1971) • Four Dimensions of Greta (1972) • The Flesh and Blood Show (1972) • Tiffany Jones (1973) • House of Whipcord (1974) • Frightmare (1974) • House of Mortal Sin (1976) • Schizo

(1977) • The Comeback (1978) • House of the Long Shadows (1983)

Dee Wallace

WALLACE, DEE (KANSAS CITY, 1948) Amerikalı oyuncu. 70'lerin ortalarından itibaren hem televizyonda hem de beyazperdede boy gösteren bu güzel yüzlü aktris ilk kez Steven Spielberg'ün "E. T"siyle dikkatleri üzerine çekmiştir. Rol aldığı korku filmlerinde genellikle kötülerle mücadele eden iyileri canlandıran Wallace, türün önde gelen yönetmenleri Wes Craven, Tobe Hooper, Joe Dante ve Ti West'le çalışmıştır. "Cujo"da oğlunu kuduran bir Sen Bernar köpeğinden korumaya çalışan fedakar anneyi, "The Howling"de (Çığlık) kurt adamlarla cebelleşen televizyoncuyu, "The Hills Have Eyes"da (Tepenin Gözleri) yamyamların takibindeki genç kadını oynamıştır. Ti West'in "House of Devil"inde (Şeytanın Evi) kısa bir rolü vardır. 2000'lerde yoğun bir tempoda çalışan Dee Wallace DVD pazarına yönelik 2. sınıf korku filmlerinin aranan oyuncularından biri olmuştur. Merhum aktör Christopher Stone'nun eski karısıdır.

- **FİLMOGRAFİ:** The Stepford Wives (1975) • The Hills Have Eyes (1977) • The Howling (1981) • E. T. (1982) • The Twilight Zone (TV 1985) • Shadow Play (1986) • Critters (1986) • Alligator Ii: The Mutation (1991) • The Frighteners (1996) • Skeletons (1996) • Scar (2005) • Boo (2005) • Voodoo Moon (2005) • Abominable (2006) • The Plague (2006) • Raven (2009) • The House of the Devil (2009) • Exit Humanity (2011) • The Lords of Salem (2012) • Hansel&Gretel (2013) • Apparitional (2014) • Zombie Killers: Elephant's Graveyard (2014)

WALLACE, TOMMY LEE (SOMERSET, KENTUCKY, 1949) Amerikalı senaryo yazarı, yönetmen. Okul arkadaşı John Carpenter'ın filmlerinde kurguculuk, ikinci küme yönetmenliği ve prodüksiyon tasarımcılığı yapmış; "Halloween III: Season of the Witch"le (Cadılar Gecesi III: Büyücünün Mevsimi) yönetmenliğe geçmiştir. İlerleyen yıllarda "Fright Night Part II" (Korku Gecesi Bölüm II), "Vampires: Los Muertos" (Vampirler:Ölüler) gibi sıradan devam filmlerini ve Stephen King romanının TV uyarlaması "It"i (O) yönetmiştir.

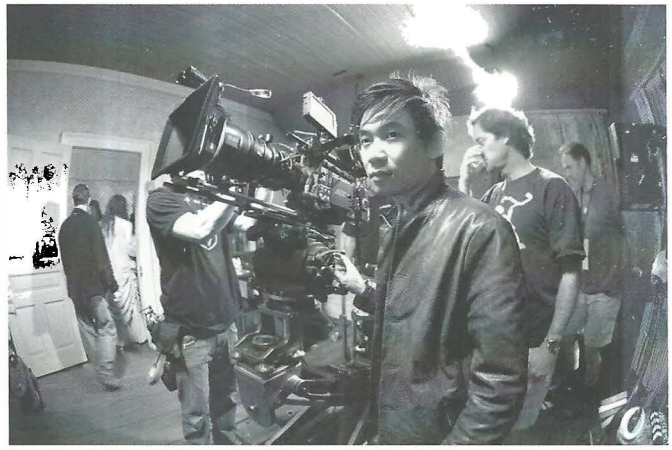
- **FİLMOGRAFİ:** Halloween III: Season of the Witch (1982) • The Twilight Zone (TV 1985) • Fright Night Part II (1989) • It (TV 1990) • Vampires: Los muertos (2002)

WALTERS, THORLEY (DEVON, 1913 - LONDRA, 1991) İngiliz oyuncu. Çoğu İngiliz sinema oyuncusu gibi sahne tozu da yutan Walters 1960'larda Boulting kardeşlerin komedilerinde, Hammer korkularında yan rollerde gözükmüş ayrıca Sherlock Holmes filmlerinde doktor Watson'u canlandırmıştır.

- **FİLMOGRAFİ:** The Phantom of the Opera (1962) • Sherlock Holmes und das Halsband des Todes (1962) • The Earth Dies Screaming (1964) • Dracula: Prince of Darkness (1966) • The Psychopath (1966) • Frankenstein Created Woman (1967) • Twisted Nerve (1968) • Frankenstein Must Be Destroyed (1969) • The Man Who Haunted Himself (1970) • Vampire Circus (1972)

WALTON, FRED (?) Amerikalı yönetmen. Aktörlükten yönetmenliğe geçen Walton kariyerine "When A Stranger Calls" (Telefondaki Yabancı) adlı "Halloween" sonrası filmle başlamıştır. Akıl hastanesinden kaçan bir psikopatın hedefindeki bir bebek bakıcısının hikayesini anlatan "When A Stranger Calls"u dış dünyadan soyutlanmış bir adadaki lüks evde toplanan gençlerin cinayetlere (?) kurban gittiği sürprizli slasher "April Fools Day" (1 Nisan), rahiplerin seri bir katilin hedefine girdiği "The Rosary Murders" (Tespih Cinayetleri), TV filmleri "I Saw What You Did" (Ne Yaptığını Gördüm), "Trapped" (Kapan) ve devam filmi "When a Stranger Calls Back" (Telefondaki Yabancı 2) takip etmiştir. Walton ayrıca "Alfred Hitchcock Presents" dizisinin pilot bölümünü yönetmiştir.

- **FİLMOGRAFİ:** When a Stranger Calls (1979) • April Fools Day (1986) • The Rosary Murders (1987) • I Saw What You Did (TV 1988) • Trapped (TV 1989) • When a Stranger Calls Back (TV 1993)

James Wan

WAN, JAMES (KUCHING, 1977) Malezya doğumlu Avustralyalı yönetmen. Sürprizli son modasını takip eden ilk uzun metrajlı filmi "Saw" (Testere) kurbanlarını izbe mekanlara hapseden ve onlarla hayatları üzerine sadistik oyunlar oynayan Jigsaw adlı bir seri katille ilgilidir. 1.200.000 Amerikan dolarına mal olan bu bağımsız yapım sadece ABD'de 55.000.000 hasılat yapmıştır. James Wan'ın sonraki filmleri de "Saw" gibi klasik korkulara çeşitli gönder-

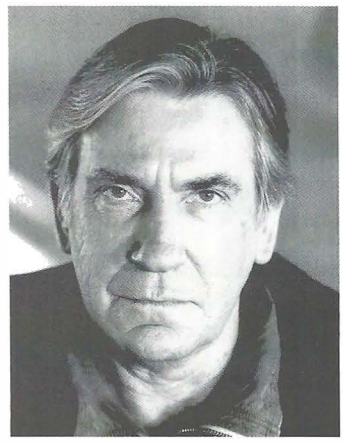
melerde bulunur. 20 milyon dolar bütçeli "Dead Silence"da (Ölüm Sessizliği) karısı öldürülen bir adam işin içinde bir kuklacının hayaleti olduğunu ortaya çıkarır. "Insidious"-da (Ruhlar Bölgesi) fedakar bir anne baba, öteki dünyaya yolculuk yapan ve orada bedensiz ruhların gazabına uğrayan oğullarını kurtarmak için mücadele eder. "The Conjuring"de (Korku Seansı) paranormal olaylar uzmanı bir karı koca Rhode Island'daki evlerinde kötü ruhlar tarafından rahatsız edilen bir aileye yardımcı olur. Devam filmi "Insidious: Chapter 2"da (Ruhlar Bölgesi: Bölüm 2) ölüler dünyasında pusuda bekleyen şeytani bir ruh bu kez ailenin babasına musallat olur.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Stygian (2000) • Saw (2004) • Dead Silence (2007) • Death Sentence (2007) • Insidious (2011) • The Conjuring (2013) • Insidious: Chapter 2 (2013) • Furious 7 (2015)

WARBECK, DAVID (CHRISTCHURCH, 1941 LONDRA, 1997) Yeni Zelandalı oyuncu. Londra'da oyunculuk eğitimi alan sempatik David Warbeck 70'lerde İngiliz, 80'lerde ise İtalyan korkularında boy göstermiştir. İlk önemli tür çalışması "Twins of Evil" (Şeytanın İkizleri) bir Hammer stüdyoları yapımıdır. 80'lerde İtalyan B sineması zanaatkarları Lucio Fulci, Antonio Margheriti, Alberto De Martino, Giuliano Carnimeo, Fabrizio De Angelis'le çalışmış ve özellikle Fulci'nin spagetti kâbusları "E tu vivrai nel terrore: L'aldila (Ve Dehşet İçinde Yaşayacaksın: Öteki Taraf), "Il gatto Nero"da (Kara Kedi) başarılı performanslar sergilemiştir. Diğer tür filmleri: "Craze" (Çılgın), "7 Hyden Park: la casa maldetta" (Dehşet Çığlığı), "Quella villa in fondo al parco" (Parkın Sonundaki Ev), "Fatal Frames" (Ölümcül Kadrajlar), "Razor Blade Smile" (Jilet Gülüşü). Büyük göğüs fetişisti Russ Meyer (Black Snake, *Kara Yılan*) ve spagetti western klasiklerinin yaratıcısı Sergio Leone'nin (Giu la testa, *Yabandan Gelen Adam*) filmlerinde de rolleri vardır. 56 yaşında kansere yenik düşmüştür.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Twins of Evil (1971) • Giu La Testa (1971) • Black Snake (1973) • Craze (1974) • Panic (1976) • Il gatto nero (1980) • L'ultimo cacciatore (1980) • E tu vivrai nel terrore-l'aldila (1981) • I sopravvissuti della citta morti (1983) • Miami golem (1985) • 7, hyden park; la casa maldetta (1985) • Quella villa in fondo al parco (1988) • Fatal frames (1996) • Razor blade smile (1998)

WARNER, DAVID (MANCHESTER, 1941) İngiliz oyuncu. Sahne kökenli David Warner usta işi kompozisyonlarıyla tanınan yetenekli bir karakter oyuncusudur. Royal Academic of Dramatic Arts'da öğrenim gören, Royal Shakespeare Company'de oyunculuğunu geliştiren Warner, Amicus yapımı antoloji filmi "From Beyond the Grave"de (Mezarlığın Ötesinden) şeytani bir aynayla başı derde giren müşteriyi, Gregory Peck'e eşlik ettiği korku klasiği "The Omen"da (Kehanet) kafası kopan gazeteciyi, Nicholas Meyer'in yönettiği "Time After Time"da (Tekrar Tekrar) Karındeşen Jack'i, John Carpenter imzalı "In the Mouth of Madness"de (Çılgınlığın Ötesinde) bir ruh doktorunu canlandırmıştır. "Nightwing" (Gecenin Ka-

David Warner

natları), "The Island" (Ada), "Waxwork" (Mumya Müzesi), "The Company of Wolves" (Kurtların Kardeşliği), "Body Bags" (Ceset Torbaları), "Grave Secrets" (Mezarlık Gizleri), "Black Death" (Kara Ölüm), "Scream II" (Çığlık 2) diğer tür filmleridir. John Frankenheimer (The Fixer, Kiev'deki Adam), Sam Peckinpah (Straw Dogs, *Köpekler* - Cross of Iron, *Şeref Madalyası* - The Ballad of Cable Hogue, *Çöl Şeytanı*), Alain Resnais (Providence) ve James Cameron'la da (Titanic) çalışmıştır.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Tom Jones (1963) • The Fixer (1968) • The Ballad of Cable Hogue (1970) • Straw Dogs (1971) • A Doll's House (1973) • From Beyond the Grave (1973) • The Omen (1976) • Cross of Iron (1977) • Providence (1977) • Time After Time (1979) • Nightwing (1979) • The Island (1980) • The French Lieutenant's Woman (1981) • Time Bandits (1981) • Tron (1982) • The Company of Wolves (1984) • Frankenstein (1984) • My Best Friend Is a Vampire (1988) • Waxwork (1988) • Twin Peaks (TV 1990) • Bodybags (1993) • Necronomicon (1994) • In the Mouth of Madness (1995) • Titanic (1997) • Scream 2 (1997) • Planet of the Apes (2001) • Black Death (2010)

WARREN, JERRY (LOS ANGELES, 1925 - KALİFORNİYA, 1988) Amerikalı yönetmen. Kimilerine göre dünyanın en kötü yönetmeni unvanını Ed Wood'dan daha fazla hak etmektedir. "Man Beast"le (İnsan Canavar) başladığı acı veren kariyerini "Teenage Zombies" (Genç Zombiler), "Terror of the Bloodhunters" (Kan Avcılarının Dehşeti), "Face of the Screaming Werewolf" (Haykıran Kurtadamın Suratı), "House of the Black Death" (Kara Ölümün Evi) gibi Z yapımı korkularla sürdürmüştür. 60'larda bir ara Meksika'dan satın aldığı korku filmlerine yeni sahneler ekleyerek (sabit kamera, amatör oyuncular ve berbat diyaloglarla) gösterime sokan Warren bir zamanların ünlü oyuncuları John Carradine ve Lon Chaney Jr. 'la çalışmıştır.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Teenage Zombies (1959) • Terror of the Bloodhunters (1962) • Curse of the Stone Hand (1964) • Attack of the Mayan Mummy (TV 1964) • Creature of the Walking Dead (1965) • The Wild World Batwoman (1966) • Frankenstein Island (1981)

WARREN, NORMAN J. (LONDRA, 1942) İngiliz yönetmen. Kariyerinin ilk döneminde softcore seks filmleri çeken Warren 70'lerde ucuz *gore* efektli korkuya yönelmiştir. Michael Gough (Batman) ve Martin Potter'ın (Satyricon) başrol oynadıkları "Satan's Slave" (Şeytanın Kölesi) yönetmenin türdeki ilk çalışmasıdır; amcasıyla, psikopat kuzeni tarafından idare edilen bir büyücü topluluğunun tuzağına düşen genç bir kızın hikayesini anlatır. "Satan's Slave"i takip eden "Terror" (Terör) 300 yıllık bir büyücü lanetiyle ilgilidir;bir korku filmi ekibi bu lanetten

Norman J. Warren • Alien Prey (Yaratık Avı) • Barry Stokes

korkunç cinayetlerle nasibini alır.1981 tarihli "Alien Prey" (Yaratık Avı) insan biçimindeki uzaylı bir yaratığın, lezbiyen bir çiftin oturduğu kır evini ziyaret etmesiyle gelişen absürd olayları konu edinir;dönemin İngiliz korkularının standartlarını zorlayan erotik (lezbiyen seks) ve şiddet sahneleriyle takviye edilmiştir.Warren'ın diğer filmlerinden "Inseminoid" (Döllenmiş) uzaylı yaratıklar tarafından hamile bırakılan bir kadının cinayetlerini resimleyen açık saçık bir "Alien" taklidi; "Bloody New Year" (Kanlı Yılbaşı) ise dış dünyadan soyutlanmış bir adada geçen, *ruhun zapt edilmesi* izlekli bir "The Evil Dead" (Şeytanın Ölüsü) çeşitlemesidir.

- **FİLMOGRAFİ:** Satan's Slave (1976) • Alien Prey (1981) • Terror (1978) • Inseminoid (1981) • Bloody New Year (1987)

James Watkins • Eden Lake (Kan Gölü) • Kelly Reilly

WATKINS, JAMES (1978) İngiliz senaryo yazarı, yönetmen. "Biri Bizi Gözetliyor"un korku versiyonu "My Little Eye" (Ölüm Bizi Gözetliyor) ve mağara kâbusu "The Descent"in (Cehennem Bir Adım) devamı "The Descent: Part 2"nun (Cehenneme İki Adım) senaryolarını yazan James Watkins vahşi kırsal kesim korkusu "Eden Lake" (Kan Gölü) ve hayaletli dönem filmi "The Woman In Black"i (Siyahlı Kadın) yönetmiştir.

- **FİLMOGRAFİ:** My Little Eye (Sen. 2002) • Gone (Sen. 2007) • Eden Lake (Sen. & Yön. 2008) • The Descent: Part 2 (Sen. 2009) • The Woman In Black (Yön. 2012)

WAXMAN, HARRY (LONDRA, 1912 SUSSEX, 1984) İngiliz görüntü yönetmeni. 1946 yılında sinema endüstrisine giren sanatçı genellikle B tipi korku filmlerinde çalışmıştır. "The Wicker Man" (Hasır Adam), " "Vampyres" (Vampirler), "Twisted Nerve"(Cinnet), "Diabolica Malicia" (Röntgencinin Gördüğü) ve "The Nanny" (Dadı) kayda değer tür filmlerinden bazılarıdır.

- **FİLMOGRAFİ:** The Nanny (1965) • Twisted Nerve (1968) • The Beast in the Cellar (1970) • Endless Night (1971) • Diabolica Malicia (1972) • Blue Blood (1973) • The Wicker Man (1973) • Vampyres (1974) • Journey Into Fear (1975) • The Uncanny (1977)

WEEKS, STEPHEN (HAMPSHIRE, 1948) İngiliz yönetmen. Sinemaya çok genç yaşta giren Stephen Weeks 70'lerde 3 boyutlu R. L. Stevenson uyarlaması "I, Monster" (Ben, Canavar) ve pop şarkıcısı Marianne Faithfull'un oynadığı *hayaletli ev* filmi "Ghost Story"yi (Hayalet Hikayesi) yönetmiştir. 1930'ların İngiltere'sinde geçen bir hikaye anlatan filmin tamamı Hindistan'ın Tamil Nadu eyaletinde çekilmiştir.

- **FİLMOGRAFİ:** I, Monster (1971) • Gawain and the Green Knight (1973) • Ghost Story (1974) • Sword of the Valiant: The Legend of the Green Knight (1984)

WELLS, H. G. (BROMLEY, KENT, 1866 - LONDRA, 1946) İngiliz yazar. Fantezi, bilim kurgu alanındaki klasikleşen romanları "The Invisible Man" (Görünmeyen Adam), "War of the Worlds" (Dünyalar Savaşı), "The Time Machine" (Zaman Makinası) ve "The Island of Dr. Moreau" (Dr. Moreau'nun Adası) defalarca sinema ve televizyona uyarlanmıştır. Wells'in o denli popüler olmayan, dikkate değer korku hikayeleri de vardır. 70'lerde çöp korku uzmanı Bert Gordon yazarın yapıtlarıyla sınırlı ilgileri olan iki serbest uyarlama ("The Food of the Gods"-Dev Tohumu, "Empire of the Ants"-Dev Karıncalar İmparatorluğu) gerçekleştirmiştir.

- **FİLMOGRAFİ:** The Time Machine (1960) • The Invisible Man (1975) • The Food of the Gods (1976) • The Island of Dr. moreau (1977) • Empire of the Ants (1977) • War of the Worlds (1988) • The Island of Dr. Moreau (1996) • The Time Machine (2002) • War of the Worlds (2005)

WENDEL, LARA (MÜNİH, 1965) Almanya doğumlu, İtalya ikametli Amerikalı oyuncu. Asıl adı Daniela Rachele Barnes'dır. 7 yaşında sinemayla tanışmış ve kısa zamanda İtalyan korku filmlerinin aranan çocuk oyuncularından

Lara Wendel • Tenebrae

biri olmuştur. 70 ve 80'lerde Dario Argento, Lamberto Bava, Umberto Lenzi, Francesco Barilli ve Aristide Massacessi'nin filmlerinde rol alan Wendel genç kızlık döneminde de sinemadan kopmamıştır. Korku kariyerinin en ünlü çalışması "Tenebrae"de vahşi bir dobermanın saldırısından korunmak isterken yanlışlıkla psikopat bir katilin evine sığınan ve orada baltayla katledilen genç kızı canlandırmıştır. "Mio caro assassino" (Sevgili Katilim) ve "Il profumo della signora in nero" (Siyahlı Kadının Parfümü) diğer önemli tür filmleridir. Fotomodellik de yapmış ve 1985 yılında Playboy'un Almanya baskısına poz vermiştir. Fellini ve Antonioni filmlerinde kısa rolleri vardır. Çocuk pornosu suçlamalarına maruz kalarak Almanya'da yasaklanan "Maladolescenza" adlı filmde yetişkinliğe geçiş sancılarını yaşayan 12 yaşındaki bir kızı oynamıştır. 1979 tarihli "The Exorcist" (Şeytan) kopyası "Un ombra nell'ombra"daki (Gölge İçindeki Gölge) çıplak pozlarıyla (o sırada 14 yaşındadır) bir kez daha şimşekleri üzerine çekmiştir.

- **FİLMOGRAFİ:** Mio caro assassino (1972) • Il profumo della signora in nero (1974) • Maladolescenza (1977) • Un ombra nell'ombra (1979) • Identificazione di una donna (1979) • Tenebrae (1982) • Morirai a mezzanotte (1986) • Zombie 5: Killing Birds (1987) • Intervista (1987) • La casa 3: Ghosthouse (1988)

Paul Wendkos • The Mephisto Waltz (Şeytanın İzinde) • Jacqueline Bisset

WENDKOS, PAUL (PHILADELPHIA, 1925 - LOS ANGELES, 2009) Amerikalı yönetmen. 40 yılı aşan bir TV kariyeri olan bu deneyimli yönetmen sinemada satanist Curd Jurgens'ın gazeteci Alan Alda'nın ruhunu zapt ettiği, işçiliği sağlam "The Mephisto Waltz"la (Şeytanın İzinde) kendini göstermiştir. Televizyon için *şeytani çocuk* klasiği "The Bad Seed"in (Kötü Tohum) aynı adlı yeni çevrimini, Glenn Ford'lu paranoya fantezisi "Brotherhood of the Bell" (Çan Kardeşliği), ABD'nin en meşhur kadın katiliyle ilgili "The Legend of Lizzie Borden" (Lizzie Borden Efsanesi), Hammer emektarlarından Jimmy Sangster'ın yazdığı "Good Against Evil" (Şeytana Karşı) ve doğaüstü izlekli "From the Dead of the Night"ı (Gecenin Ölümünden) yönetmiştir.

- **FİLMOGRAFİ:** Fear No Evil (TV 1969) • The Brotherhood of the Bell (TV 1970) • The Mephisto Waltz (1971) • The Strangers in 7A (TV 1972) • Terror on the Beach (TV 1973) • The Legend of Lizzie Borden (TV 1975) • Good Against Evil (TV 1977) • The Bad Seed (TV 1985) • From the Dead of Night (TV 1989) • Blind Faith (TV 1990)

WERBA, MARCO (MADRİD, 1963) İtalyan besteci. Müzik eğitimini (piyano, armoni) İtalya'da tamamlamış, New York'taki Mannes Müzik Okulu'nda bestecilik ve orkestrasyon dersleri almıştır. Cristina Comencini'nin "Zoo" adlı filmiyle sinemaya giren Werba 2000'lerde çeşitli Alman ve İtalyan korku filmlerinin bestelerini yapmıştır. Ivan Zuccon'un Lovecraft uyarlaması "Colour from the Dark", Giovanni Pianigiani'nin *neo giallo* filmi "Darkness Surrounds Roberta", Timo Rose'nin *gore* fantezisi "Fearmakers" ve Dario Argento filmi "Giallo"nun müziklerinde imzası vardır.

- **FİLMOGRAFİ:** Fearmakers (2008) • Darkness Surrounds Roberta (2008) • Colour from the Dark (2008) • Timo Rose's Beast (2009) • Giallo (2009) • Native (2011)

WEST, TI (WILMINGTON, DELAWARE, 1980) Amerikalı yönetmen.Amerikan korkusunun yeni yüzlerinden Ti West bağımsız yönetmen Larry Fessenden'in himayesinde sinema yaşamına başlamıştır. 70'lerin B tipi korkularından beslenen ilk filmi "The Roost" (Tüneyenler) trafik kazası geçirdikten sonra yardım ararken vampir yarasaların ve zombileşen insanların saldırısına uğrayan gençlerle ilgilidir.West'in korku serisi 2000'lerde başka dar bütçeli filmlerle devam etmiştir.10.000 dolar maliyetli "Trigger Man"de (Tetikçi) ormanın derinliklerine avlanmaya giden 3 genç bilinmeyen kişiler tarafından avlanır... Ürkünç ve ağırbaşlı "House of the Devil"de (Şeytanın Evi) para sıkıntısı çeken üniversite öğrencisi genç bir kız bebek bakıcısı ilanı veren satanist ailenin tuzağına düşer... "Cabin Fever 2: Spring Fever" (Dehşetin Gözleri 2) et yiyen virüsle ilgili gore filminin devamıdır... "The Shining" çağrışımlı "The Inkeepers"da (Ruhlar Oteli) artık kapılarını kapatan 100 yıllık bir otelin çalışanları oraya musallat olan hayaletlerle köşe kapmaca oynar.Eli Roth destekli "The Sacrament"de

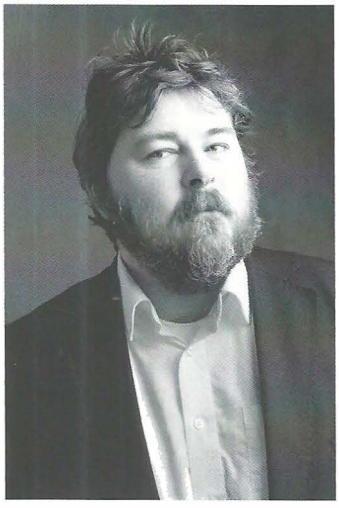
Ti West

(Ayin) sahte bir peygamberin idare ettiği bir tarikatın yaşam alanını ziyaret eden yeni yetme gazeteciler,tahminlerinin çok ötesinde,dehşet verici olaylarla karşı karşıya gelirler. Artık modası geçen found footage formatının başarıyla kullanıldığı film 1978'de 911 kişinin toplu intiharıyla sonuçlanan Guyana katliamını esas almaktadır.

- **FİLMOGRAFİ:** The Roost (2005) • Trigger Man (2007) • Cabin Fever 2: Spring Fever (2009) • House of the Devil (2009) • The Inkeepers (2011) • The Abc's of Death (2012) • V/H/S (2012) • The Sacrament (2013) • In a Valley of Violence (2015)

WHEAT, KEN (1950) **VE JIM** (1952) Amerikalı kardeş senarist, yapımcı ve yönetmenler. Hem sinemada hem de televizyonda faaliyet göstermişlerdir. Yvonne De Carlo ve Barbara Steele'lı slasher "The Silent Scream" (Sessiz Çığlık), devam filmleri "A Nightmare on Elm Street 4:The Dream Master" (Elm Sokağında Kâbus 4: Düş Ustası-Brian Helgeland'la birlikte, Scott Pierce takma adıyla), "The Fly II" (Sinek 2 - Mick Garris ve Frank Darabont'la birlikte), "The Birds II: Land's End" (Kuşlar 2. Robert Eisele'yle birlikte), hayvanlı korku "Rattled" (Çıngıraklı), Riddick serisini başlatan "Pitch Black"in (Derin Karanlık) senaryolarını yazmışlar, antolojik korku "After Midnight" (Geceyarısından Sonra) ve sürprizli gerilim "Lies"da (Yalanlar) yönetmen koltuğunu paylaşmışlardır.

- **FİLMOGRAFİ:** The Silent Scream (Sen. 1979) • Lies (Sen. & Yön. 1985) • A Nightmare On Elm Street 4:The Dream Master (Sen. 1988) • The Fly 2 (Sen. 1989) • After Midnight (Sen. & Yön. 1989) • The Birds II: And's End (Sen. 1994) • Rattled (TV-Sen. 1996) • Pitch Black (Sen. 2000)

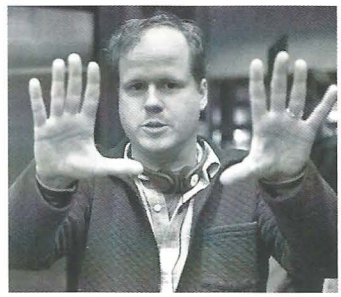
Ben Wheatley

WHEATLEY, BEN (BILLERICAY, ESSEX, 1972) İngiliz yönetmen. Ticari sinemaya geçmeden önce kısa filmler, televizyon dizileri yönetmiş, internet reklamları hazırlamıştır; ilk gösterimi Austin, Teksas'taki South by Southwest Festivali'nde yapılan ikinci uzun metrajlı filmi "Kill List" (Ölüm Listesi) şeytani bir tarikatın tuzağına düşen kiralık katillerle ilgilidir. Ayrıca, 26 bölümden oluşan korku antolojisi "The ABCs of Death"in (Ölümün Alfabesi) "Unearthed" adlı bölümünü, seri katil komedisi "Sightseers"ı (Garip Turistler), İngiliz İç Savaşı'nın bir cephesinde çatışmalardan kaçarken uğursuz bir simyacının boyunduruğuna giren bir grup asker kaçağının hikayesini anlatan "A Field in England" (Büyülü Tarla) ve J.G. Ballard uyarlaması "High-Rise"ı (Gökdelen)yönetmiştir.

- **FİLMOGRAFİ:** Down Terrace (2009) • Kill List (2011) • Sightseers (2012) • The Abcs of Death (2012) • A Field in England (2013) • High Rise (2015)

WHEATLEY, DENNIS (LONDRA, 1897 - LONDRA, 1977) İngiliz yazar. İlk kitabı 1933'te yayınlanmış; bir dizi casusluk, tarihi macera, bilim kurgu romanından sonra kara büyü, şeytana tapınma, gizli bilimler üzerine yazmaya başlamıştır. En tanınmış romanları: "The Devil Rides Out" (Şeytan Hüküm Sürüyor, 1934), "The Haunting of Toby Jugg" (Toby Jugg'un Zaptedilişi, 1948), "To the Devil a Daughter" (Şeytana Bir Kız Evlat, 1953), "The Satanist" (Şeytana Tapan, 1960), "They Used Dark Forces" (Karanlık Güçleri Kullandılar, 1964). "The Devil Rides Out" ve "To the Devil a Daughter" 8 yıl arayla iki popüler Hammer filmine, "The Haunting of Toby Jugg" ise Robert Pattinson'lu bir TV filmine konu olmuştur.

- **FİLMOGRAFİ:** The Lost Continent (1968) • The Devil Rides Out (1968) • To the Devil a Daughter (1976) • The Haunted Airman (TV 2006)

Joss Whedon

WHEDON, JOSS (NEW YORK, 1964) Amerikalı senaryo yazarı, yapımcı, yönetmen. Sevilen televizyon dizileri "Buffy the Vampire Slayer", "Angel" ve "Firefly"ın yaratıcısıdır. Jean-Pierre Jeunet'nin yönettiği "Alien: Resurrection" (Yaratık: Diriliş), "Toy Story" (Oyuncak Hikayesi) ve gore filmi "Cabin in the Woods"un (Dehşet Kapanı) senaryolarını yazmış,"Firefly", "Buffy the Vampire Slayer", "Angel"ın çeşitli bölümlerini ve 220 milyon dolar bütçeli çizgi roman uyarlaması "The Avengers"ı (Yenilmezler) yönetmiştir.

- **FİLMOGRAFİ:** Roseanne (TV 1988) • Parenthood (TV 1990) • Toy Story (1995) • Buffy the Vampire Slayer (TV 1997) • Alien: Resurrection (Sen. 1997) • Angel (TV 1999) • Firefly (TV 2002) • Serenity (Yön. 2005) • The Cabin in the Woods (Sen. 2011) • The Avengers (Yön. 2012) • The Avengers: Age of Ultron (Yön. 2015)

WHITE, ROBB (BAGUIO, LUZON, 1909 - SANTA BARBARA, KALİFORNİYA, 1990) Filipinler doğumlu Amerikalı roman ve senaryo yazarı. Şovmen rejisör William Castle'ın eğlenceli ve hileli korkuları "Macabre", "House on Haunted Hill" (Lanetli Tepe), "The Tingler" (Ürperti), "Thirteen Ghosts" (13 Hayalet) ve "Homicidal"ın (Katil Ruhlu) senaryolarını yazmıştır.

- **FİLMOGRAFİ:** Macabre (1958) • House on Haunted Hill (1959) • The Tingler (1959) • 13 Ghosts (1960) • Homicidal (1961) • Savages (TV 1974)

THE WICKER MAN (Hasır Adam) Robin Hardy'nin yönettiği 1973 tarihli İngiliz filmi. Senaryosunu ünlü sahne ve sinema adamı Anthony Shaffer (Sleuth, Frenzy) kaleme almış, tamamı İskoçya'nın değişik bölgelerinde çekilmiştir. Zamanında eleştirmenler tarafından beğenilmesine karşın yapım firması British Lion'ın el değiştirmesi yüzünden gişede tutunamamıştır; bugün İngiliz korku sinema-

From the writer of 'Frenzy & Sleuth'
Anthony Shaffer's incredible occult thriller

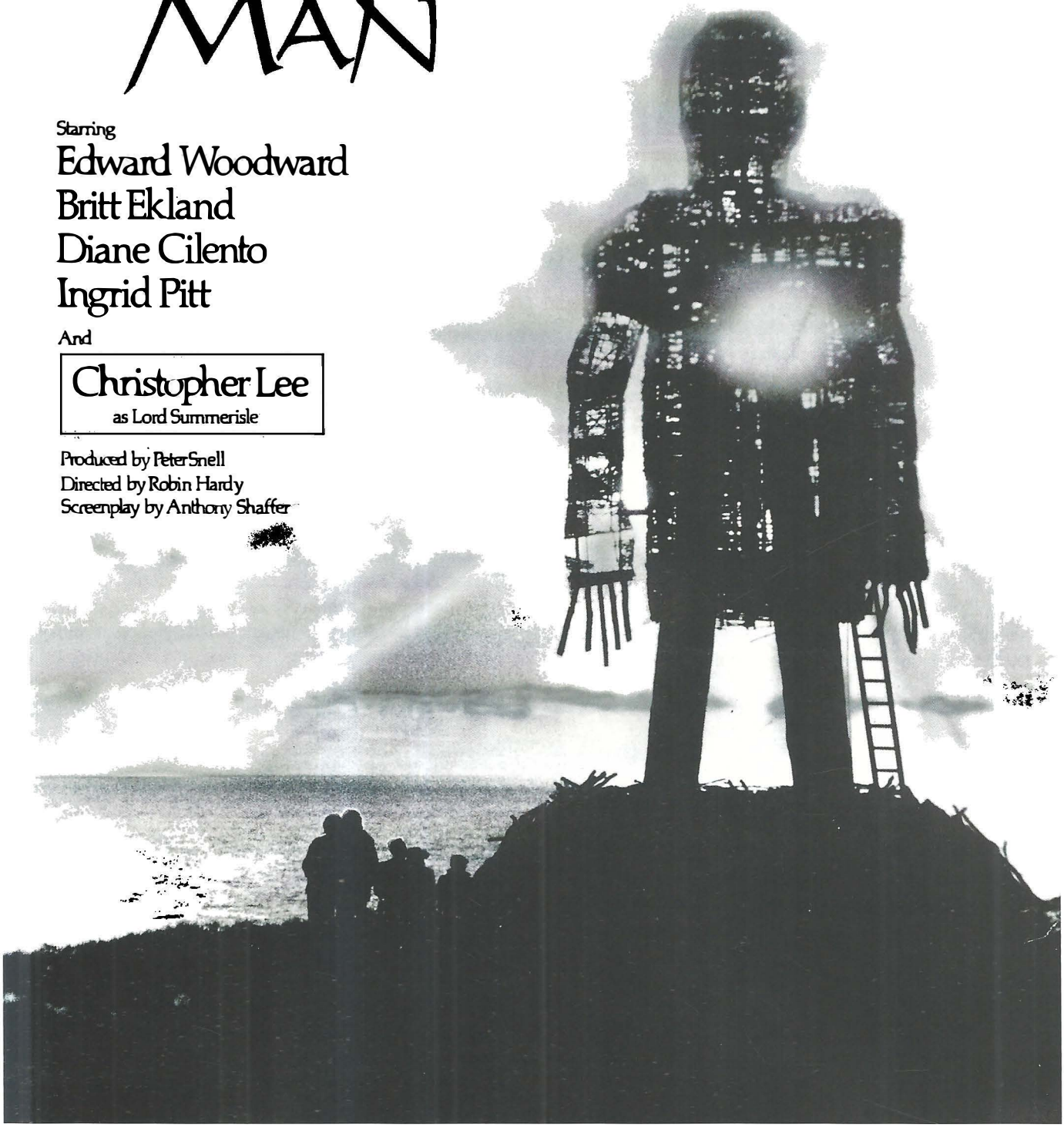
THE WICKER MAN

Starring
Edward Woodward
Britt Ekland
Diane Cilento
Ingrid Pitt

And

Christopher Lee
as Lord Summerisle

Produced by Peter Snell
Directed by Robin Hardy
Screenplay by Anthony Shaffer

The Wicker Man (Hasır Adam) • Britt Ekland

sının en iyi filmlerinden biri olarak kabul görmektedir. Anakaradan soyutlanmış bir İskoç adasında esrarengiz bir kayıp vakasını araştıran bir polisin yaşadıklarını konu alır; televizyon dizileriyle kariyer yapan Edward Woodward'un başrol oynadığı ilk sinema filmidir; Hammer stüdyolarının vampir filmleriyle tek tip rollerin içine hapsolduğunu düşünen Christopher Lee'nin farklı bir tiplemeyle izleyici karşısına çıkmasına vesile olmuştur; kadroda ayrıca sonradan Shaffer'la evlenen Avustralyalı Diane Cilento, seksi rollerle özdeşleşen İsveçli Britt Ekland, Polonyalı Ingrid Pitt, mim sanatçısı Linsday Kemp ve emektar karakter oyuncusu Aubrey Morris de vardır. "The Wicker Man"in Warner-Studio Canal işbirliğiyle 2002'de çıkan iki disklik (yönetmenin kurgusu) DVD'si orijinal filmden çıkarılan sahneleri de kapsamaktadır; ekstralarında "The Wicker Man Enigma" (Hasır Adam Bilmecesi) adlı belgesel, Christopher Lee'yle yapılan bir söyleşi, TV ve radyo spotları, yönetmen Robin Hardy, oyuncular Edward Woodward ve Christopher Lee'nin sesli yorumları yer almaktadır. Lions Gate 2014'de filmin 40. Yılı şerefine iki yeni belgesel ve Robin Hardy söyleşilerini kapsayan yepyeni bir Blu-ray piyasaya sürmüştür.

- **KONU:** 12 yaşındaki bir kızın kayıp ihbarını alan polis müfettişi Neil Howie soruşturma yapmak için, pagan kültürünün etkisi altındaki kuş uçmaz kervan geçmez bir İskoç adasına gelir. Burada kimse kızı tanımadığını ve görmediğini iddia etmektedir. Annesi olduğu sanılan kadın da böyle bir kızı olmadığını söyler. Howie, şarkıların söylendiği, içkilerin su gibi aktığı bir hana yerleşir. Ada sakinlerinin serbest yaşam tarzları kendi muhafazakar düşünce yapısıyla taban tabana zıttır; üstelik çevresindeki insanların davranışları acayip, alaycı ve yer yer düşmancadır. Okulda küçük çocuklara erkek üreme organlarıyla ilgili dersler verilmekte, insanlar ortalık yerlerde sevişmekte ve çırılçıplak dolaşmaktadır. Ancak, dini bütün polis müfettişi için esas dehşet verici olan, adada bir tane bile rahibin ve kilisenin bulunmamasıdır. Howie kızın mezarını keşfeder ama ortada ölüm belgesi falan yoktur. Adadaki cemaatin lideri Lord Summerisle'la görüşmeye gittiğinde onun Hristiyanlık inançlarını hiçe sayan konuşmasıyla daha da gerilir. Summerisle, adanın kendisine seçkin bir toprakbilimci olan (aynı zamanda bir çoktanrıcı) büyükbabasından miras kaldığını söyler. Müziğe, dramaya, törenlere ve eski tanrılara saygı duyarak büyümüştür Summerisle... Törenler bolluğu getirmektedir. Howie sinir içinde malikaneyi terk eder; Summerisle'dan kızın mezarının açılması için izin belgesini almıştır. Mezar açıldığında yeni bir şokla sarsılır; tabutun içinden ölü bir tavşan çıkmıştır. Artık, yanarak hayatını kaybettiği söylenen kızın öldürüldüğünden kuşkulanmaya başlamıştır. Sonra, geçtiğimiz yıl adadaki hasatın verimsiz öğrenir ve kayıp genç kızın fotoğraflarını ele geçirir. Pagan kültüründe kıtlığa karşı insanların törenlerle kurban edildiğini okumuştur; belki de kızcağız hala hayattadır ve ertesi gün başlayacak Mayıs şenliklerinde tanrılara kurban edilecektir. Merkeze dönüp bu kafirler adasında olup bitenleri rapor etmesi gerekmektedir. 20. Yüzyıl'da böyle şeylerin yaşanması akıl almazdır. Ama ulaşım için kullandığı deniz uçağı arızalanmıştır; adaya geri döner ve şenlikleri kutlayan kalabalığın arasına karışır. Herkes kostümlü ve maskelidir; Howie de soytarı kılığına girmiştir. Summerisle önderliğindeki şenlik yürüyüşü bir tepede son bulur; o sırada elleri arkadan bağlanmış kayıp kız Rowan görünür... Maskesini çıkaran Howie kızı kurtarmak için bir mağaranın içine sürükler. Ancak çıkışta Summerisle ve kasaba ahalisi onları beklemektedir. Kayıp kız Rowan, Summerisle'ın boynuna sarılır; Howie tuzağa düşürüldüğünü anlar... Lord Summerisle sakin bir ses tonuyla konuşmaya başlar: Bir daha kıtlık yaşanmaması için güneş tanrısına bir kurban sunulacaktır; hayvanlar iyidir ama kabul edilme olasılıkları düşüktür; bir çocuk çok daha iyidir ama en doğrusu bir yetişkindir. Kendi isteğiyle aralarına gelmiş, bakir bir yetişkin... Howie direnmeye çalışır ama nafiledir; hasırdan yapılmış dev bir insan yontusunun içine yerleştirilir. Hasır adam ateşe verilir; çaresizlik içinde kıvranan Howie lanetler okur ve Tanrı'ya yakarır. Ateş yükselirken kasaba halkı neşeyle şarkı söyleyip dans etmektedir.

The Wicker Man (Hasır Adam)

Anthony Shaffer'ın paganlıkla Hristiyan inançlarını çatıştıran dört dörtlük senaryosundan yola çıkan (filmin

The Wicker Man (Hasır Adam) • Edward Woodward

çatısı İngiliz yazar David Pinner'ın "Ritual" adlı romanına dayalıdır ama karakterler ve hikaye önemli ölçüde değişikliğe uğramıştır) "The Wicker Man" türün gelmiş geçmiş en özgün ürünlerinden biridir. Özgünlüğü hiçbir korku klişesi barındırmayan hikayesi ve hikayenin ele alınılış biçiminden gelmektedir. İnsanın içini ısıtan folk şarkıları, huzur veren doğa manzaraları ve alabildiğine doğal çıplaklığıyla geleneksel korku anlatıları dışlanmıştır. Film çoğunlukla pırıl pırıl bir gökyüzünün altında çekilmiştir ama içten içe huzursuz edici bir atmosferi vardır. Huzursuzluk, ada sakinlerinin gitgide tuhaflaşan davranışlarıyla yayılır; dehşetli final sahnesiyle zirveye ulaşır. İşine bağlı ve muhafazakar polis memuru Howie adaya gelir gelmez tam bir kültür şokuna uğrar; sanki başka bir gezegene inmiş gibidir. Ama cennet gibi görünse de adanın kendisi için cehennem olduğu kesindir. İnsanların aşırı serbestliği onu çılgına çevirmiştir. Çevresindeki çıplak kadınlar, sevişen çiftler cinsel bir uyanışa neden olur. 40 yaşına gelmesine karşın cinsel bir deneyim yaşamamıştır; kaldığı hanın sahibinin çekici kızı Willow bir gece yan odada dans ederek, duvarlara vurarak bastırılmış cinselliğine son darbeyi vurur. Sonraki gün kasabanın güzel kütüphane memurunu çırılçıplak banyo yaparken görür. Artık kadınlardan gözlerini kaçırmamaktadır.

The Wicker Man (Hasır Adam) • Christopher Lee

Howie, baştan beri paganlar tarafından kurban olarak seçilmiştir; düzmece bir kayıp hikayesiyle adaya çağrılır ve bir kedi fare oyununun içine çekilir. Yaşadıkları, "Rosemary's Baby" (Rosemary'nin Bebeği), "La casa dalle finestre che ridono" (Gülen Pencereli Ev) gibi paranoya eksenli başyapıtların kahramanlarının yaşadıklarıyla benzeşmektedir. Hasmane insanlarla dolu bir ortam, adım adım kötü yazgısına doğru ilerleyen bir karakter... Düğümler yavaş yavaş çözülürken Howie avcı değil av olduğunun nihayet ayırdına varır. Ama çok geçtir; acı bir ölüm kendisini beklemektedir.

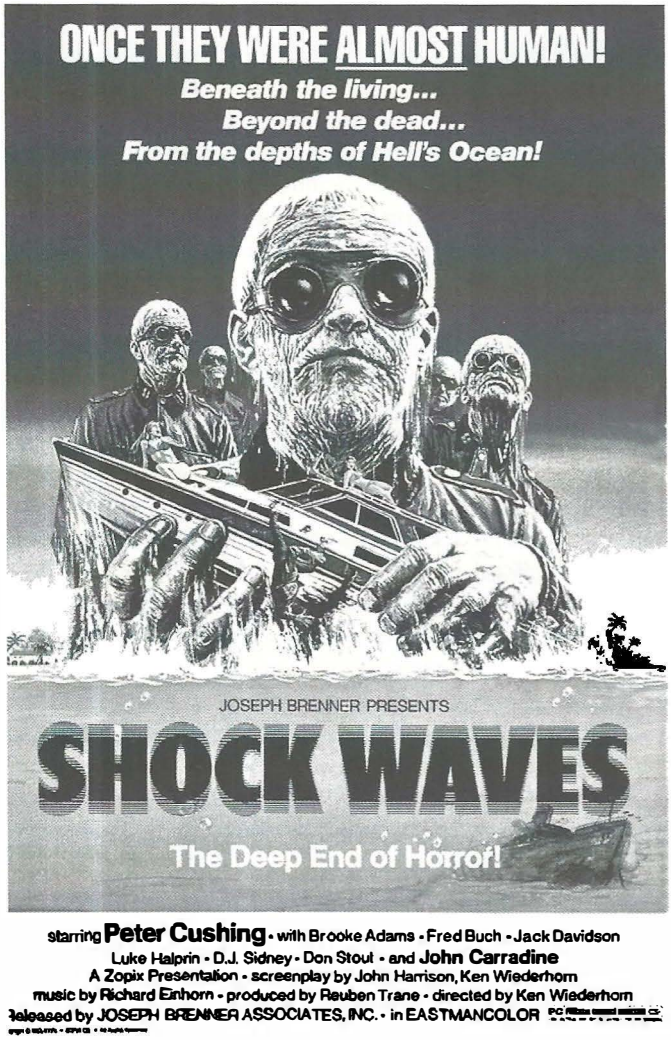
Filmin prodüksiyonu, post prodüksiyonu ve dağıtım süreci bir sorunlar yumağına dönüşmüştür; çekimler sürerken finansal zorluk içindeki yapım firması British Lion yılların müzik şirketi EMI'ye satılmış, filmden nefret eden EMI yetkilileri yönetmen Hardy'den bazı sahnelerin çıkarılmasını, finali mutlu sonla değiştirmesini talep etmişlerdir. Film, Amerika'da 13 dakikalık bir kesintiyle vizyona girmiş; final bölümü ise Hardy'nin direnciyle kurtulmuştur. Kaderin bir cilvesi, "Don't Look Now" (Karanlığın Gölgesi) ve "The Wicker Man" ucuz yapımlara reva görülen bir *iki film birden* programıyla aynı anda gösterime sunulmuştur. Bugün iki filmde en iyi korkular listesinde ön sıraları zorlamaktadır. Bu ayrıksı klasik ne yazık ki yeni çevrimlerden başka tutunacak dalı kalmayan Hollywood hoyratlığından nasibini almıştır. Orijinal filme ufak tefek değişikliklerle sadık kalan 2006 tarihli yeni çevrim o kadar saçmadır ki hem izleyici hem de eleştirmenler tarafından alaylarla karşılanmıştır.

▸ **BRITISH LION-PETER SNELL YAPIMI. Yön.** Robin Hardy, **Sen.** Anthony Shaffer, **Yap.** Peter Snell, **Gör. Yön.** Harry Waxman, **Müz.** Paul Giovanni, **Kur.** Eric Boyd-Perkins, **San. Yön.** Seamus Flannery, **Kos.** Sue Yelland, **Oyn.** Edward Woodward (Çavuş Neil Howie), Christopher Lee (Lord Summerisle), Diane Cilento (Bayan Rose), Britt Ekland (Willow), Ingrid Pitt (Kütüphane Görevlisi), Lindsay Kemp (Alder Macgreagor), Roy Boyd (Broome), Russell Waters (Liman Görevlisi), Aubrey Morris (Mezarcı), Geraldine Cowper (Rowan Morrison), Irene Sunter (May Morrison), Jennifer Martin (Myrtle Morrison), Walter Carr (Okul Müdürü)
Renkli, 35 Mm, 88 Dak

WICKING, CHRISTOPHER (LONDRA, 1943 TOULOUSE, 2008) İngiliz senaryo yazarı. 70'lerde sıradışı Hammer ve American International Pictures filmlerinin senaryolarını yazan Wicking çoğunlukla İngiliz yönetmenler Peter Sykes ve Gordon Hessler için çalışmıştır. Korku, bilim kurgu, casus filmlerinin karışımını yapan tuhaf Frankenstein çeşitlemesi "Scream and Scream Again" (Tekrar Tekrar Haykır), Bram Stoker'ın romanından uyarlanan "Blood from the Mummy's Tomb" (Mumyanın Mezarındaki Kan), tarihsel korkular "Demons of the Mind" (Kafadaki Şeytanlar), "Cry of the Banshee" (Banshee'nin Çığlığı) ve Hammer devrini kapayan "To the Devil a Daughter"ın (Şeytana Bir Kız Evlat) senaryolarında imzası

vardır. 90'larda televizyon filmleriyle meşgul olmuş, senaryo danışmanlığı yapmıştır. Fransa'da ikamet eden Wicking Toulouse'daki evinde geçirdiği bir kalp krizi sonucunda aramızdan ayrılmıştır.

- **FİLMOGRAFİ:** Scream and Scream Again (1969) • Cry of the Banshee (1970) • Blood from the Mummy's Tomb (1971) • Murders in the Rue Morgue (1971) • Demons of the Mind (1972) • Medusa (1973) • To the Devil a Daughter (1976) • Lady Chatterley's Lover (1981) • On Dangerous Ground (TV 1995)

Ken Wiederhorn • Shock Waves (Şok Dalgaları)

WIEDERHORN, KEN (NEW YORK, 1945) Amerikalı yönetmen. 70 ve 80'lerde çektiği mini bütçeli korkularla tür severlerin ilgisine mazhar olan Ken Wiederhorn Ohio Kenyon College ve Columbia Üniversitesi'ndeki öğreniminin sonrasında CBS televizyonunda çalışmıştır. 200.000 dolarlık bütçeyle Florida'da çektiği ilk sinema filmi "Shock Waves" (Şok Dalgaları) tropik bir adada Nazi zombiler (!) tarafından terörize edilen bir grup kazazedenin hikayesini anlatmaktadır. Zamanında, arabayla girilen sinemalarda büyük ilgi gören bu atmosferik yapımda Peter Cushing 2. Dünya Savaşı sırasında SS askerlerini suda yaşayabilen zombilere dönüştüren eski bir Nazi subayını canlandırmıştır. "Shock Waves"in sonrasında CBS'le film setleri arasında mekik dokuyan Wiederhorn 1981'de Warner Bros'un dağıttığı heyecanlı *slasher* "Eyes of a Stranger"la (Bir Yabancının Gözleri) film piyasasına dönmüştür. Karşı komşusunun tecavüzcü bir seri katil olduğunu keşfeden meraklı bir televizyon spikerinin hikayesini anlatan filmde "Aşk Gemisi" dizisinin yıldızı Lauren Tewes ve o zamanlar sinemaya yeni ısınan Jennifer Jason Leigh başrolleri paylaşmışlardır. Bu dönemde, Brian De Palma'yla bir proje geliştirmesine karşın safdışı kalan Wiederhorn 80'lerin sonlarında "Night of the Living Dead" (Yaşayan Ölülerin Gecesi) parodisi "Return of the Living Dead II" (Yaşayan Ölülerin Dönüşü II), Freddie Francis'den devraldığı "Dark Tower" (Karanlık Kule) ve TV dizisi "Freddy's Nightmares"in (Freddy'nin Kâbusları) çeşitli bölümlerini yönetmiş, 90'larda ise sadece bir film yapma olanağı bulabilmiştir.

- **FİLMOGRAFİ:** Shock Waves (1977) • King Frat (1979) • Eyes of a Stranger (1981) • Dark Tower (1987) • Return of the Living Dead II (1988) • A House in the Hills (1993)

WILCOX, JOHN (STOKE-ON-TRENT, 1905 - TORBAY, 1979) İngiliz görüntü yönetmeni. 60 ve 70'lerde çeşitli Hammer, Amicus, Tyburn filmlerini görüntülemiştir.

- **FİLMOGRAFİ:** Nightmare (1964) • The Evil of Frankenstein (1964) • Hysteria (1965) • The Skull (1965) • The Psychopath (1966) • The Deadly Bees (1967) • The Last Valley (1971) • Craze (1974) • The Legend of the 7 Golden Vampires (1974) • The Ghoul (1975) • Legend of the Werewolf (1975) • Victor Frankenstein (1977) • The Hound of the Baskervilles (1978)

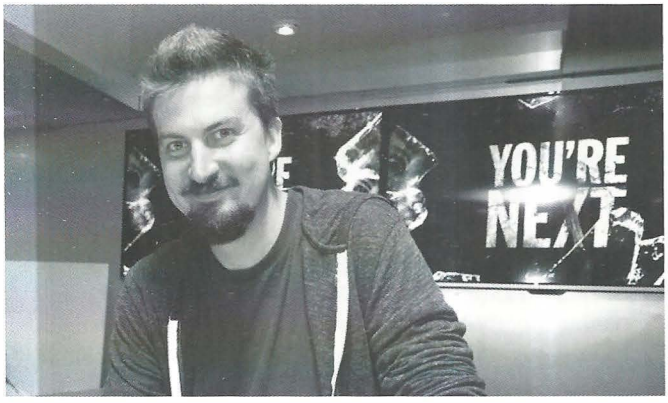
WILLIAMSON, KEVIN (NEW BERN, KUZEY CAROLINA, 1965) Amerikalı senaryo yazarı, yapımcı, yönetmen. Wes Craven'ın slasher parodisi "Scream"in (Çığlık) senaryosuyla üne kavuşan Williamson sonraki çalışmalarında aynı başarıyı yineleyememiştir. "Scream" serisi haricinde, klişelerle dolu teen slasher "I Know What You Did Last Summer" (Geçen Yaz Ne Yaptığını Biliyorum), "Invasion of the Body Snatchers" (Ceset Yiyenlerin İstilası) kopyası "The Faculty" (Fakülte) ve berbat kurt adam filmi "Cursed"ün (Lanet) senaryolarını yazmış; komedi gerilim tarzındaki "Teaching Mrs. Tingle"da (Öğretmen) ilk kez yönetmen koltuğuna oturmuştur. Son yıllarda televizyon için çalışmaktadır. Popüler gençlik dizisi "Dawson's Creek" ve seri katilli "The Following"in yaratıcısı; The Vampire Diaries"in (Vampir Günlükleri) çoğu bölümünün yazarıdır.

- **FİLMOGRAFİ:** Scream (1996) • I Know What You Did Last Summer (1997) • Scream 2 (1997) • The Faculty (1998) • Teaching Mrs. Tingle (1999) • Glory Days (TV 2002) • Cursed (2005) • Scream 4 (2011) • The Vampire Diaries (TV 2009 - 2012) • The Following (TV 2013)

WILSON, F. PAUL (NEW JERSEY, 1946) Amerikalı roman ve öykü yazarı. "The Keep" (Kale), "The Touch" (Temas), "The Tomb" (Mezar), "Reborn" (Yeniden Doğuş), "Black Wind" (Kara Rüzgar), "Nightworld" (Gece Dünyası) gibi çok satan korku romanlarıyla tanınan Wilson bilim

kurgu da yazmıştır. Ülkemizde "Kan Çanağı" adıyla yayınlanan romanı "The Keep" (Kale) Michael Mann tarafından filme alınmış, "Pelts" (Kürkler) adlı kısa öyküsü "Masters of Horror (Korkunun Ustaları) dizisinin Dario Argento yönetiminde çekilen bölümüne konu olmuştur.

- **FİLMOGRAFİ:** The Keep (1983) • Monsters (TV 1988) • Midnight Mass (2003) • Masters of Horror (TV 2006) **Bölüm:** *Pelts*

Adam Wingard

WINGARD, ADAM (OAK RIDGE, TENNESSEE, 1982) Amerikalı yönetmen. "Home Sick" ve "Pop Skull" gibi yok pahasına çektiği Alabama manzaralı korkular ve kısa filmlerle sinema macerasına başlamıştır. Seri katilli *gore* filmi "A Horrible Way to Die" (Ölmek İçin Kötü Bir Yol) Toronto Film Festivali'nde gösterilmiştir; bağımsız stüdyo Lionsgate'in dağıttığı *ev istilası* konulu "You're Next" (Katliam Gecesi) ilk geniş izleyici kitlesiyle buluşan filmidir. Ayrıca, "V/H/S", "The ABCs of Death" (Ölümün Alfabesi), "V/H/S/2" gibi çok yönetmenli antoloji filmlerinin bölümlerine imza atmıştır.

- **FİLMOGRAFİ:** Home Sick (2007) • Pop Skull (2007) • A Horrible Way To Die (2010) • You're Next (2011) • V/H/S (2012) • The Abcs of Death (2012) • V/H/S/2 (2013) • The Guest (2014)

WINSTON, STAN (RICHMOND, VIRGINIA, 1946 - LOS ANGELES, 2008) Amerikalı makyaj-özel efekt sanatçısı, yapımcı, yönetmen. Virginia doğumlu sanatçı makyaj efektleri alanındaki kariyerine B yapımı korku filmleri "Dracula's Dog" (Drakula'nın Köpeği), "Dead and Buried" (Ölü ve Gömülmüş) ve "Parasite"le (Parazit) adım atmıştır. 80'lerin ortalarında meslek yaşamında yükselişe geçmiş ve özellikle animatronik efektler alanında yetkinleşmiştir. 1988'de James Cameron ve Scott Ross'la birlikte bilgisayar efekt firması Digital Domain'i kurmuştur; "The Terminator"deki (Yokedici) robotların ve "Jurassic Park"-daki korku saçan dinozorların yaratıcısıdır. "Interview with the Vampire"daki (Vampirle Görüşme) vampirler, "Batman Returns"deki (Batman Dönüyor) penguenler, "Artificial Intelligence"daki (Yapay Zeka) robotlar da Stan Winston'un stüdyosundan çıkmıştır. Mini bütçeli korku "Pumpkinhead" (Sapık Dönüyor) ve Michael Jackson'ın müzik videosu "Ghosts"da (Hayaletler) kamera arkasına

Stan Winston

geçmiştir. İlik kanseri tanısıyla uzun bir süre tedavi gören Winston 62 yaşında yaşama veda etmiştir.

- **FİLMOGRAFİ:** Blacula (1972) • The Bat People (1974) • Dracula's Dog (1977) • Dead and Buried (1981) • Parasite (1982) • The Entity (1983) • Something Wicked This Way Comes (1983) • Invaders from Mars (1986) • Predator (1987) • The Monster Squad (1987) • Leviathan (1989) • Edward Scissorhands (1990) • Congo (1995) • The Relic (1996) • End of Days (1999) • Big Fish (2003) • Wrong Turn (2003) • Constantine (2005)

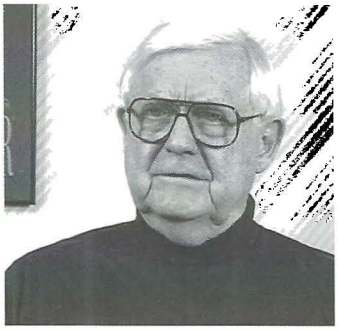

RayWise

WISE, RAY (AKRON, OHIO, 1947)Amerikalı oyuncu. Hem televizyon hem de sinemadaki başarılı performanslarıyla dikkat çeken bu geniş alınlı karakter oyuncusu "Swamp Thing" (Bataklık Canavarı), "Dead End" (Çıkmaz Sokak), "Jeepers Creepers II" (Kabus Gecesi), "One Missed Call" (Ölümün Sesi) gibi korku filmlerinde önemli rollerde gözükmüş, ayrıca David Lynch'in kafaları darmadağın eden esrarengiz filmi "Twin Peaks: Fire Walk with Me"de (İkiz Tepeler: Ateş Benimle Yürür) müthiş bir sapkın baba portresi çizmiştir.

- **FİLMOGRAFİ:** Cat People (1982) • Swamp Thing (1982) • Dallas (TV 1982) • Robocop (1987) • The Rift (1990) • Twin Peaks (TV 1990 - 91) • Twin Peaks: Fire Walk with Me (1992)

• Dead End (2003) • Jeepers Creepers II (2003) • Good Night and Good Luck (2005) • One Missed Call (2008) • Infestation (2008) • Excision (2012) • Dead Still (2014)

Robert Wise

WISE, ROBERT (WINCHESTER, INDIANA, 1914 LOS ANGELES, 2005) Amerikalı yönetmen, yapımcı, kurgucu. Sinemaya kurgucu olarak adım atan Robert Wise ilk kez RKO markalı korku klasiği "Cat People"ın (Kedi İnsanlar) devamı "Curse of the Cat People"da (Kedi İnsanların Laneti) kamera arkasına geçmiştir. Wise, 40'larda yine RKO Radio Pictures için gerçek zamanda geçen boks draması "The Set-Up" (Tuzak), kara film klasiklerinden "Born to Kill" (Öldürmek İçin Doğanlar), Bela Lugosi ve Boris Karloff'lu Stevenson uyarlaması "Body Snatcher" (Yeraltı Canavarı), 50'lerde bilim kurgu sinemasının kilometre taşlarından "The Day The Earth Stood Still" (Dünyanın Durduğu Gün); 60'larda "West Side Story" (Batı Yakasının Hikayesi), "The Sound of Music" (Neşeli Günler) gibi gişe rekortmeni müzikaller ve hayaletli ev klasiklerinden "The Haunting"i (Perili Ev) yönetmiştir. Reenkarnasyon (yeniden doğuş) konulu melodramik korku "Audrey Rose" emektar sinemacının son tür filmidir. 91 yaşında kalp yetmezliğinden yaşama veda etmiştir.

▸ **FİLMOGRAFİ:** The Day the Earth Stood Still (1951) • The Desert Rats (1953) • Executive Suite (1954) • Helen of Troy (1956) • The Haunting (1963) • The Andromeda Strain (1971) • The Hindenburg (1975) • Audrey Rose (1977) • Star Trek: The Motion Picture (1979) • Rooftops (1989)

WONG, JAMES (HONG KONG, 1959) Amerikalı yapımcı, yönetmen, senaryo yazarı. Aralarında "The X Files" (Gizli Dosyalar), "Millennium" (Milenyum), "The Others" (Diğerleri), "An American Horror Story"nin de (Amerikan Korku Hikayesi) olduğu TV dizilerinin yardımcı yürütücü yapımcısı ve yürütücü yapımcısıdır; "Final Destination" (Son Durak), "Final Destination 3" (Son Durak 3) gibi popüler korkular, sıradan aksiyon ve fantezi filmleri yönetmiştir.

▸ **FİLMOGRAFİ:** The X Files (Yap. 1993 - 95) • Millennium (Yap. 1997 - 98) • Final Destination (Yön. 2000) • The Final Destination (Yön. 2006) • An American Horror Story (Yap. 2011-2013)

WOOD JR, EDWARD D. (POUGHKEEPSIE N. Y., 1924 - KALİFORNİYA, 1978) Amerikalı yönetmen, yapımcı, oyuncu. Zevksizlik abidesi filmleriyle düşük kaliteli sinemanın bayraktarlığını yapan Ed Wood Jr. tartışmalı bir düşünceye göre dünyanın en kötü yönetmeni sayılmaktadır. 50'lerde son derece düşük prodüksiyon koşulları altında, ilkel özel efektlerle çekilmiş korku (Bride of the Monster, *Canavarın Gelini* - Night of the Ghouls, *Hortlakların Gecesi*) ve bilim kurgu (en meşhur filmi, Plan 9 from Outer Space) filmleri çeken Wood'un kariyeri favori oyuncusu Bela Lugosi'nin ölümünden sonra tepetaklak gitmiştir. 60'larda tek bir film yönetmiş, 70'lerde ise pornografik bir korkuyla (Necromania: A Tale of Weird Love) sinemaya veda etmiştir. Senaryosunu yazdığı filmlerden "Orgy of the Dead"de (Ölülerin Orjisi, 1965) baştan sona bir mezarlıkta çıplak dans eden kadınlardan başka bir şey yoktur. Tuhaf sinemasal yaşamı Tim Burton'un yönettiği, Johnny Depp'in oynadığı bir filme (Ed Wood) konu olmuştur.

▸ **FİLMOGRAFİ:** Glen Or Glenda (1953) • Jail Bait (1954) • Bride of the Monster (1955) • Night of the Ghouls (1959) • Plan 9 from Outer Space (1959) • The Sinister Urge (1960) • Necromania: a Tale of Weird Love (1971)

WORONOV, MARY (PALM BEACH, FLORIDA, 1943) Amerikalı oyuncu. Andy Warhol'un deneysel filmleriyle sinemaya giren bu uzun boylu aktris ilerleyen yıllarda B tipi korkularda ve bağımsız yapımlarda gözükmüştür. Başlıca tür filmleri: "Seizure" (Nöbet, Oliver Stone), "Silent Night, Bloody Night" (Sessiz Gece, Kanlı Gece, Theodore Gershuny), "Blood Theatre" (Kanlı Tiyatro, Rick Sloane), "Night of the Comet" (Kuyruklu Yıldızın Gecesi, Thom Eberhardt), "Nomads" (Göçebeler, John McTiernan), "Warlock" (Sihirbaz, Steve Miner), "The Devil's Rejects" (Vahşet Çetesi, Rob Zombie), "The House of the Devil" (Şeytanın Evi, Ti West).

▸ **FİLMOGRAFİ:** Chelsea Girls (1966) • Sugar Cookies (1973) • Seizure (1974) • Silent Night, Bloody Night (1974) • Death Race 2000 (1975) • Eating Raoul (1982) • Blood Theatre (1984) • Nomads (1986) • Chopping Mall (1986) • Warlock (1989) • Watchers II (1990) • The Devil's Rejects (2005) • The House of the Devil (2009)

Patrick Wymark Repulsion'da (Tiksinti) Catherine Deneuve'le birlikte

WYMARK, PATRICK (GRIMSBY, 1926 MELBOURNE, 1970) İngiliz oyuncu. Genç yaşta yaşama veda eden sahne kökenli Patrick Wymark kalburüstü korku filmlerindeki başarılı kompozisyonlarıyla anımsanır. Daha çok otoriteyi temsil eden rollerle izleyici karşısına çıkmıştır. Polanski klasiği "Repulsion"da (Tiksinti) Cat-

herine Deneuve'ün vahşice öldürdüğü tacizci ev sahibini, Amicus yapımı "The Psychopath"da (Psikopat) polis müfettişini, Michael Reeves'in kült korkusu "Witchfinder General"de (Büyücü Avcısı) İngiltere'nin ünlü politik ve askeri figürlerinden Oliver Cromwell'i, tarihsel korku "The Blood on Satan's Claw"da (Şeytanın Pençesindeki Kan) bir hakimi canlandırmıştır.

- **FİLMOGRAFİ:** Children of the Damned (1963) • The Skull (1965) • Repulsion (1965) • The Psychopath (1966) • Where Eagles Dare (1968) • Witchfinder General (1968) • The Blood on Satan's Claw (1970)

WYNGARDE, PETER (MARSİLYA, 1933) İngiliz oyuncu. Çoğunlukla televizyon filmlerinde-dizilerinde gözükmüş; 60'larda arka arkaya iki korku klasiğinde (The Innocents, *Masumlar* - Night of the Eagle, *Kartalın Gecesi*) rol almıştır.

- **FİLMOGRAFİ:** The Innocents (1961) • One Step Beyond (TV 1961) • Night of the Eagle (1962) • Flash Gordon (1980) • Hammer House of Mystery and Suspense (TV 1984)

Jim Wynorski

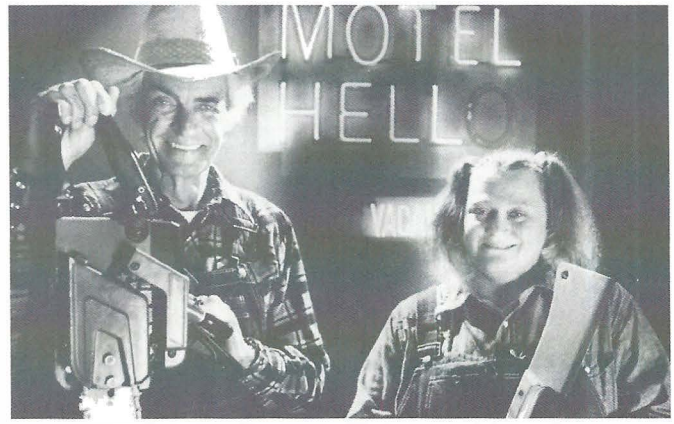
WYNORSKI, JIM (LONG ISLAND, NEW YORK, 1950) Amerikalı yönetmen. Corman ekolü temsilcilerinden Jim Wynorski yıllardan beri istismar pazarına ve erotik kanallara yönelik ikinci sınıf korku, seks ve aksiyon filmleri yönetmektedir. Filmlerinin çoğu sinemalarda gösterilmeden video pazarına sunulmuştur. Roger Corman'ın yapım firması New World Pictures'ın fragman bölümünde çalışan Wynorski 80'lerin başlarında New World için çeşitli senaryolar (Sorcerers, *Büyücüler* - Forbidden World, *Yasak Dünya* - Screwballs, *Çatlaklar*) yazmıştır. "The Lost Empire" (Kayıp İmparatorluk) yönettiği ilk sinema filmidir. Bir alışveriş merkezinde kilitli kalan gençlerin güvenliği sağlamakla görevli robotlarla ölüm kalım savaşına giriştiği "Chopping Mall" (Alışveriş Merkezi Katliamı), vampir komedisi "Transylvania Twist" (Transilvanya Düğümü), "Scream Queen Hot Tub Party" (Çığlık Kraliçesi Sıcak Küvet Partisi), "Vampirella", "Victim of Desire" (Arzu Kurbanı), "Cheerleader Massacre" (Amigo Kız Katliamı) başlıca filmleridir. Erotik filmlerinde *sexploitation* ustası Russ Meyer gibi iri göğüslü, etli butlu aktrisleri tercih etmiştir.

- **FİLMOGRAFİ:** The Lost Empire (1985) • Chopping Mall (1986) • Not of This Earth (1988) • Transylvania Twist (1989) • The Haunting of Morella (1990) • 976- Evil II (1992) • Dinosaur Island (1994) • Ghoulies 4 (1994) • Vampirella (1996) • The Pandora Project (1998) • Raptor (2001) • Busty Cops (2004) • The Witches of Breastwick (2005) • The Breastford Wives (2007) • Vampire in Vegas (2009) • The Hills Have Thighs (2010) • Monster Cruise (2010)

YAGHER, KEVIN (ILLINOIS, 1962) Amerikalı makyaj efekt sanatçısı, yönetmen. "Child's Play" (Çocuk Oyunu) filmlerinin dehşet saçan şeytani bebeği Chucky'nin tasarımcısıdır. "Nightmare on Elm Street" (Elm Sokağında Kâbus) serisinde de çalışan sanatçı protez makyaj dışında kukla, hayvan ve yaratık efektleri tasarlamıştır. TV dizisi "Tales from the Crypt"in (Mahzenden Öyküler) iki bölümünü ve Hellraiser serisinden "Hellraiser: Bloodline"ı yönetmiştir.

- **FİLMOGRAFİ:** Cocoon (1985) • A Nightmare on Elm Street Part 2 (1985) • A Nightmare on Elm Street 3 (1987) • Child's Play (1988) • A Nightmare on Elm Street 4 (1988) • Bill and Ted's Excellent Adventure (1989) • The Phantom of the Opera (1989) • Glory (1989) • Child's Play 3 (1991) • Dr. Jekyll and Mr. Hyde (1995) • Hellraiser: Bloodline (Yön.) (1996) • Bordello of Blood (1996) • Face / Off (1997) • Bride of Chucky (1998) • Astronaut's Wife (1999) • Adaptation (2002) • Lemony Snicket's a Series of Unfortunate Events (2004) • Aeon Flux (2005)

YAMYAM FİLMLERİ Yamyam (cannibalism) sözcüğünün kökeninin Kristof Kolomb'un güncesinde de adı geçen Karayip yerlilerinden (caniba) geldiği varsayılmaktadır. Caniba sözcüğü Batı dillerine 1500'lerden itibaren *insan eti yiyen kimseler* olarak yerleşmiştir. İlk kez "Cannibals in the South Seas (1912), "Mike and Jake Among the Cannibals" (1913), "An Ex-Cannibal Carnival" (1918) gibi sinemanın emekleme yıllarına ait belgesellerle beyazperdeye sızan yamyamlık 60'lardan sonra bol bol sömürü malzemesi yapılacaktır. Tim Burton tarafından 2007'de müzikal bir yeni çevrimi yapılan 1936 yapımı "Sweeney Todd: The Demon Barber of Fleet Street" (Sweeney Todd: Fleet Soka-

Yamyamlık • Motel Hell (Cehennem Moteli) • Rory Calhoun, Nancy Parsons

Yamyamlık • The Cook, The Thief, His Wife & Her Lover (Aşçı, Hırsız, Karısı ve Aşığı) • Helen Mirren, Michael Gambon, Tim Roth (soldan sağa)

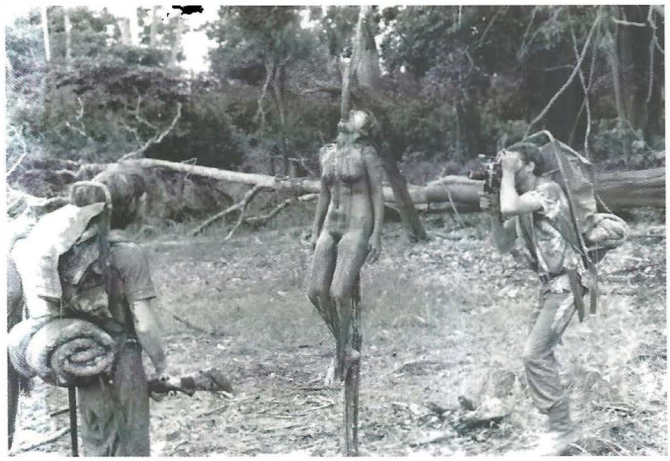
ğının Şeytan Berberi) müşterilerinin boğazlarını keserek öldüren bir berberin (suç ortağı komşusu bodruma atılan cesetlerin etlerinden pastalar hazırlayarak kafesinde satar) hikayesini anlatır.

Tatsız ve zevksiz *gore* filmleriyle 60'ların *drive in* piyasasına damgasını vuran istismar sinemacısı Herschell Gordon Lewis'in "Blood Feast"inde (Kanlı Ziyafet, 1963) manyak bir egzotik yemek satıcısı parçalara ayırdığı kadınların organlarını Mısırlı bir tanrıçayı yaşama döndürmek için kullanır... Bu filmin kadın bir yönetmenin (Jackie Kong) marifetiyle gerçekleşen yeni çevriminde (Blood Diner, *Kanlı Lokanta*, 1987) iki erkek kardeş öldürdükleri kızların ızgaralarını işlettikleri lokantada müşterilerine sunarlar. George Romero'nun devrimci zombi filmi "Night of the Living Dead"de (Yaşayan Ölülerin Gecesi, 1968) Amerika'nın bir bölümünü istila eden zombiler beslenme gereksinimlerini öldürdükleri kurbanlarının etleriyle karşılarlar... Yamyamlığın bahsi 60'larda Jean-Luc Godard, Pier Paolo Pasolini, Federico Fellini gibi seçkin yönetmenlerin filmlerinde de (Week End, *Hafta Sonu* – Porcile, *Domuz Ahırı* - Satyricon) geçerken, 70'lerde konuyla ilgili cesur denemeler yapılmıştır. Amerikalı yönetmen Gary Sherman'ın "Death Line"ında (Ölüm Hattı) Londra metrosunu mesken tutan ve yalnızca insan eti ve farelerle beslenen yarı insan yarı canavar bir yamyam Scotland Yard dedektifleriyle köşe kapmaca oynar... Tobe Hooper'ın öncü "The Texas Chain Saw Massacre"ında (Teksas Elektrikli Testere Katliamı) tamamı manyaklardan oluşan yamyam bir ailenin iğrenç beslenme alışkanlıklarını ve sapkınlıklarını izleriz... Konusu "The Texas Chain Saw... " gibi kırsalda yaşayan üşütük bir aile üzerine kurulu olan "Motel Hell"de (Cehennem Hoteli) yoldan geçen insanları tuzağa düşürdükten sonra bahçelerine gömen ve cesetlerden elde ettikleri mamulleri tütsüleyerek satan kaçık bir motel sahibi ve obez kız kardeşinin sapkınlıkları yer yer parodimsi bir anlatımla işlenmiştir... Laurence Harvey'in hem oynadığı hem de yönettiği "Welcome to Arrow Beach"de (Arrow Plajına Hoşgeldiniz) Kore gazisi eski bir asker tuzağa düşürdüğü genç kadınları öldürdükten sonra yer! Gazete haberlerine dayalı gerçek yamyamlık aktivelerinden en dehşet verici olanı 1972 yılına aittir. Bu tarihte Uruguay rugby takımını taşıyan bir uçak And dağlarına çarparak düşmüş ve 40 kişiden 16 tanesi kurtulmuştur. Soğuk ve açlıkla uzun süre mücadele eden 16 kazazede sonunda ölen arkadaşlarını pişirip yemekten başka bir çare bulamamıştır. Meksikalı istismar filmleri yönetmeni René Cardona bu trajik olayı 1976'da "Survive" (Yaşama Hırsı) adıyla sinemaya uyarlarken, 1993'te yapımcı-yönetmen Frank Marshall (Alive) aynı konuyu daha yüksek bütçe ve ünlü oyuncularla işlemiştir. Bir diğer dehşetli gazete haberi daha yakın tarihlidir. 42 yaşındaki Alman bilgisayar teknisyeni Armin Meiwes 2001'de internet ilanıyla tanıştığı Bernd-Jürgen Brandes'i bıçaklayarak öldürmüş ve cesedin parçalarını buzdolabına sonradan yenmek üzere yerleştirmiştir. Ama işin tuhafı Brandes'in ölüme kendi isteğiyle gitmesidir. Meiwes önce partnerinin penisini satırla kesmiş, sonra da cinsel organı beraberce yemişlerdir. Rohtenburg Canavarı olarak suç tarihine geçen Meiwes ve kurbanı Brandes'in akıl almaz sapkınlıkları Berlin doğumlu Martin Weisz'ın yönettiği "Rohtenburg-Grimm Love", gay sinemacı Rosa von Praunheim'ın "Dein Herz in meinem Hirn" (Kalbin Beynimin İçinde) ve Almanya'da yasaklanan "Cannibal" (Yamyam) filmlerine malzeme olmuştur. Yamyamlık, 70'lerde Wes Craven'ın "The Hills Have Eyes" (Tepenin Gözleri) seri katil filmi "Die Zärtlickeit der Wölfe" (Kurtların Merhameti) ve bilim kurgu "Soylent Green"in de (Soylent Yeşili) ana eksenini oluşturmuş, kimi zaman "Parents" (Ebeveynler, 1989), "Ravenous" (Yırtıcı, 1999), "Delicatessen" (1991) gibi geniş kitlelere yönelik filmlerde, kimi zaman ise şok edici sanat filmlerinde (Le carne, *Et*, 1991 - Trouble Every Day, *Her Gün Başka Bir Bela*, 2001 - The Cook, the Thief, His Wife

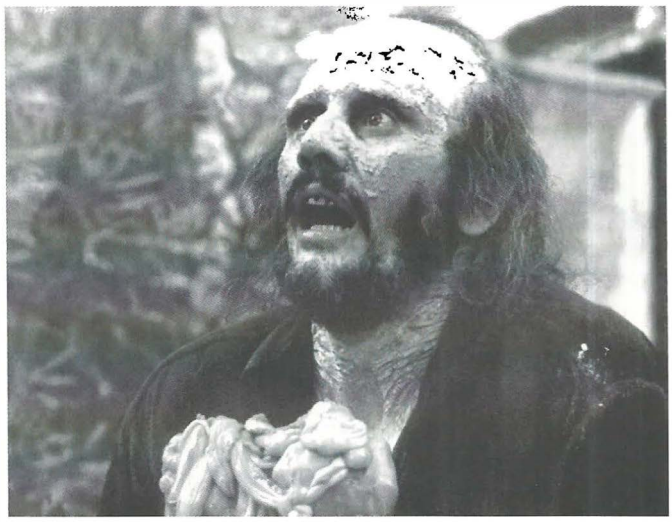
& Her Lover, *Aşçı, Hırsız, Karısı ve Aşığı*, 1989) karşımıza çıkmıştır. Ayrıksı yönetmen Marco Ferreri "Le carne"de bir bar piyanistiyle şehvetli bir kadının sonu yamyamlıkla biten ilişkilerini anlatırken, Fransız Claire Denis Paris manzaralı "Trouble Every Day"de kamerasını gizemli bir hastalık sonucunda seks çılgını yamyamlara dönüşen insanlara çevirmiştir. Resim kökenli ünlü İngiliz yönetmen Peter Greenaway'in tablomsu kadrajlarla süslediği "The Cook, the Thief... " 80'lerin en tartışılan filmlerinden biridir ve finaldeki törensel yamyamlık sahnesiyle sinema tarihinin unutulmazları arasına girmiştir. Son yılların dikkat çekici yamyam filmlerinden biri Meksika'dan gelmiştir. Jorge Michel Grau'nun ilk uzun metrajlısı "Somos lo que hay" (Kan Kokusu) babalarının ölmesiyle yiyecek sıkıntısına düşen yamyam bir ailenin hikayesini anlatır. Amerikan versiyonu da (We Are What We Are-Kan Kokusu) çekilmiştir.

Uganda'nın eski diktatörü İdi Amin'in insan eti yemekten zevk aldığı dedikoduları Batı basınını uzun bir meşgul etmiştir. "Rise and Fall of İdi Amin" (İdi Amin'in Yükselişi ve Düşüşü) adlı İngiliz yapımı film bu konuya şöyle bir değinmiştir. Orta Afrika Cumhuriyeti eski başkanı Bokassa yamyamlıkla suçlanan bir diğer diktatördür. Albert Fish (1870 - 1936), Ed Gein (1906 - 1984), Jeffrey Dahmer (1960 - 1994), Andrei Chikatilo (1936 - 1994) gibi azılı seri katillerin kabarık suç dosyalarında yamyamlık faaliyetleri açıkça yer almaktadır. Kurgusal yamyam katillerin en ünlüsü hiç kuşkusuz romancı Thomas Harris'in yarattığı Hannibal Lecter karakteridir. Olağanüstü zeki, gusto sahibi, entelektüel Hannibal Lecter'ın maceraları Michael Mann'in "Manhunter" (İnsan Avcısı), Jonathan Demme'nin "The Silence of the Lambs" (Kuzuların Sessizliği), Ridley Scott'un "Hannibal", Brett Ratner'ın "Red Dragon" (Kızıl Ejder), Peter Webber'ın "Hannibal Rising" (Hannibal Doğuyor) filmlerinde ele alınmıştır.

- **İTALYAN USULÜ YAMYAMLIK:** İstismar sineması izleklerini National Geographic tarzı belgesel bir üslupla işleyen ve yine İtalyan icadı olan *mondo* filmlerinden (dünyada tabu sayılan bilumum tuhaflıkları istismarcı bir bakış açısıyla ele alan belgeseller) evrilen İtalyan patentli yamyam filmleri hiç kuşkusuz 70'lerle, 80'lerin en kötü ünlü ürünleridir.

Yamyamlık • Cannibal Holocaust (Yamyam Faciası)

Yamyamlık • Anthropophagus (İnsan Yiyen) • Luigi Montefiori

Çoğunlukla Güney Amerika ve Güneydoğu Asya'nın balta girmemiş yağmur ormanlarında veya Amazonların derinliklerinde *on location* çekilen ve sinemasal tabuları zorlayan bu filmlerde 3. dünyayı keşfetmeye çalışan meraklı beyaz adamlarla, Orta Çağ'ı yaşayan yamyam kabileleri karşı karşıya gelirler. Hayvan katliamları, tecavüzler, hadım etme, grafik şiddet, çıplaklık ve işkenceler İtalyan kökenli yamyam filmlerinin olmazsa olmazlarıdır. İşte bu yüzden çoğu ülkede ya yasaklanmışlar, ya da ciddi ölçüde makaslanmışlardır. İtalyan B sineması üstatları Ruggero Deodato, Umberto Lenzi, Sergio Martino ve Aristide Massaccesi (Joe D'Amato) bu tarzın en dayanılmaz örneklerini yönetmişlerdir. Francesco Barilli ve Massimo D'Avak'ın yazıp, üretken Umberto Lenzi'nin yönettiği "Il paese della sesso selvaggio" (Vahşi Seks Ülkesi) yamyam furyasının fitilini ateşlemiş ama ilerleyen yıllarda Lenzi değil Ruggero Deodato alt türün krallığına oturmuştur. Elliot Silverstein'ın western klasiği "A Man Called Horse"un (Vahşi Kahraman) İtalyan versiyonu olan "Il paese..." Tayland'da yanlışlıkla bir adamı öldürdükten sonra ormanın derinliklerin karışan ve orada yerliler tarafından esir alınan bir vahşi doğa fotoğrafçısının (İtalyan piyasa filmlerinin kıymetli oyuncularından Ivan Rassimov) hikayesini anlatır. New York'un meşhur 42. caddesinin istismar filmleri oynatan grindhouse sinemalarında hatırı sayılır bir gişe yapan bu filmin 5 yıl sonrasında çekilen "Ultimo mondo cannibale" (ülkemizde Gerilim adıyla ve 18 yaşından küçükler göremez uyarısıyla gösterilmiştir) kült yönetmen Ruggero Deodato'nun imzasını taşımaktadır. Filipinler'de petrol ararken yamyamların eline düşen gözüpek bir Amerikalı girişimcinin maceralarını anlatan filmimiz Deodato'ya göre National Geographic'de yayınlanan bir makaleden esinlenmiştir. Joe D'Amato'nun 1977 tarihli "Emanuelle e gli ultimi cannibali"sinde (Emanuelle ve Son Yamyamlar)

yamyamların gerçekliğini kanıtlamak için bir grup araştırmacıyla birlikte Amazon ormanlarına giden bir gazeteciyi canlandıran Laura Gemser'e (70 ve 80'lerde İtalya'da bol miktarda egzotik seks filminde oynayan Endonezya doğumlu aktris) dönemin soyunan oyuncuları Susan Scott (Nieves Navarro) ve Dirce Funari eşlik etmiştir. D'Amato'nun midelere kramplar sokan diğer filmi "Anthropophagus"da karşımıza çıkan yamyam kendi iç organlarını yemekle kalmamış, hamile bir kadının karnındaki cenini de parçalamıştır. Usta sinemacı Sergio Martino'nun bugün pişmanlıkla andığı "La montagne del dio cannibale" (Yamyam Tanrısının Dağı. Türkiye'de Lanetliler Dağı adıyla gösterildi) Yeni Gine'de kaybolan antropolog kocasını ararken bir yamyam kabilesine esir düşen son derece çekici bir kadının (Ursula Andress) maceralarını konu edinmektedir. İsviçreli yıldız Ursula Andress'in vücudunu çırılçıplak sergilemekten hiç kaçınmadığı "La montagne..."deki hayvan katliamları (bir kertenkelenin bağırsakları çıkartılır, bir maymun dev bir piton tarafından yutulur) gerçekten tiksindiricidir. Umberto Lenzi'nin yamyam türüne dönüş yaptığı "Mangiati vivi" (Canlı Yenenler) ve "Cannibal Ferox"da (Yamyam Vahşeti) alt türün tiksinç klişeleri yinelenmiştir. Guyana'da 1978 yılında vuku bulan trajediden (Jim Jones adlı bir tarikat lideri aralarında çocukların da olduğu 900 müridini siyanür içerek intihar etmeye zorlamıştır) esinlenen "Mangiati vivi"nin konusu Yeni Gine'de manyak bir rahibin idaresindeki tarikatın tuzağına düşen (çevrede yamyamlar mevzilenmiştir) kız kardeşini aramak için yöreye gelen bir kadınla, ona yardım eden bir Vietnam gazisinin etrafında şekillenmektedir. Pek çok ülkede yasaklanan "Cannibal Ferox" ise yamyamların var olmadığını kanıtlamak için -erkek kardeşi ve kadın arkadaşıyla birlikte- taa Amerikalardan Amazonlara gelen ama orada sadece yamyamlarla değil, uyuşturucu kaçakçılığı yapan kötü beyaz adamlarla da karşılaşan bir öğrenciyle ilgilidir. Göz çıkarmalar, penis koparmalar, bağırsak deşmeler ve hayvan kesmeler mide bulandıran titiz (!) ayrıntılarla bu filmde de hayat bulacaktır. İtalyan B sinemasının emektarlarından Antonio Margheriti de yamyam furyasına kayıtsız kalmamış ve "Apocalypse domani"de (Cehennem Dönüşü) yamyamlık virüsü bulaştıran Vietnam gazilerinin hikayesini anlatmıştır.

İtalyan yamyam furyasının en fazla yaygara koparan efsane filmi "Cannibal Holocaust"da (Yamyam Faciası) sınırlar daha da zorlanmıştır. Amazon ormanlarının *yeşil cehennem* diye anılan bölgesinde gerçek yamyamları ararken kaybolan bir belgesel ekibini bulmak için görevlendirilen antropolog (sayısız Amerikan pornosunda oynayan Robert Kerman) onlar yerine çektikleri filmleri ele geçirir. Filmlerde, her biri birbirinden sadist olan üç kişilik ekibin yerlilere yaptıkları akla hayale sığmayan işkenceler yer almaktadır. Ama gün olur devran döner ve film ekibi yerlilerin gazabına uğrar. İtalya'da gösterime girmesiyle birlikte büyük bir skandal koparan "Cannibal Holocaust" tüm zamanların en kötü ünlü filmlerinden biri olarak damgalanmıştır. Sayısız barbarca ve acımasız sahne barındıran (kazığa oturtulan yerli kadın, kürtaj, bıçakla hadım edilen adam) filmde gerçek hayvan katliamları da (dev bir deniz kaplumbağası parça parça edildikten sonra kızartılır, yavru bir yaban domuzu kafasından vurulur) yer almaktadır. Vizyon tarihinden kısa bir süre sonra yönetmen Ruggero Deodato gerçek ölümlere neden olduğu gerekçesiyle tutuklanmış ve öldürüldüğü sanılan oyuncularının ifadesiyle serbest kalmıştır. Uzun süren dava sonucunda Deodato öldürme sahnelerinin özel efektlerle yapıldığını kanıtlayarak beraat etmiştir.

- **SEÇME FİLMLER:**
- **BLOOD FEAST** (Kanlı Ziyafet) **Yön.** Herschell Gordon Lewis, **Sen.** A. Louise Downe, **Yap.** David F. Friedman, **Gör. Yön. & Müz.** Herschell Gordon Lewis, **Oyn.** William Kerwin, Mal Arnold, Connie Mason, Lyn Bolton, Scott H. Hall, Tony Calvert. (ABD 1963)
- **SPIDER BABY** (Örümcek Bebek) **Yön. & Sen.** Jack Hill, **Yap.** Gil Lasky, Paul Monka, **Gör. Yön.** Alfred Taylor, **Müz.** Ronald Stein, **Oyn.** Lon Chaney Jr., Carol Ohmart, Quinn Redeker, Beverly Washburn, Jill Banner, Sid Haig, Mary Mitchel, Karl Schanzer, Mantan Moreland. (ABD, 1968)
- **PORCILE** (Domuz Ahırı) **Yön. & Sen.** Pier Paolo Pasolini, **Yap.** Gian Vittorio Baldi, **Gör. Yön.** Tonino Delli Colli, Armando Nannuzzi, Giuseppe Ruzzolini, **Müz.** Benedetto Ghiglia, **Oyn.** Pierre Clementi, Jean-Pierre Leaud, Alberto Lionello, Ugo Tognazzi, Anne Wiazemsky, Margarita Lozano, Marco Ferreri, Franco Citti, Ninetto Davoli, (İtalya, 1968)
- **IL PAESE DEL SESSO SELVAGGIO** (Vahşi Seks Ülkesi) **Yön.** Umberto Lenzi, **Sen.** Francesco Barilli, Massimo D'Avak, **Yap.** Ovidio Assonitis, **Gör. Yön.** Riccardo Pallottini, **Müz.** Daniele Patucchi, **Oyn.** Ivan Rassimov, Me Me Lai, Pratitsak Singhara, Sullalewan Suxantat, Ong Ard, Prapas Chindang. (İtalya, 1972)
- **SOYLENT GREEN** (Soylent Yeşili) **Yön.** Richard Fleischer, **Sen.** Stanley Greenberg, **Yap.** Walter Seltzer, Russell Thacher, **Gör. Yön.** Richard H. Kline, **Müz.** Fred Myrow, **Oyn.** Charlton Heston, Leigh Taylor-Young, Chuck Connors, Joseph Cotten, Brock Peters, Paula Kelly, Edward G. Robinson, Stephen Young. (ABD, 1973)
- **CANNIBAL GIRLS** (Yamyam Kızlar) **Yön.** Ivan Reitman, **Sen.** Robert Sandler, **Yap.** Daniel Sandler, **Gör. Yön.** Robert Saad, **Müz.** Doug Riley, **Oyn.** Eugene Levy, Andrea Martin, Robert Ulrich, Randall Carpenter, Bonnie Neilson, Mira Pawluk. (Kanada, 1973)
- **DIE ZÄRTLICHKEIT DER WÖLFE** (Kurtların Merhameti) **Yön.** Ulli Lommel, **Sen.** Kurt Raab, **Yap.** Rainer Werner Fassbinder, Michael Fengler, **Gör. Yön.** Jürgen Jürges, **Müz.** Peer Raben, **Oyn.** Kurt Raab, Jeff Roden, Margit Carstensen, Ingrid Caven, Wolfgang Schenck, Brigitte Mira, Rainer Hauer, Rainer Werner Fassbinder. (Almanya, 1973)
- **DEATH LINE** (Ölüm Hattı) **Yön.** Gary Sherman, **Sen.** Ceri Jones, **Yap.** Paul Maslansky, **Gör. Yön.** Alex Thomson, **Müz.** Wil Malone, Jeremy Rose, **Oyn.** Donald Pleasence, Norman Rossington, David Ladd, Sharon Gurney, Hugh Armstrong, June Turner, Clive Swift, Christopher Lee, James Cossins. (İngiltere, 1972)
- **WELCOME TO ARROW BEACH** (Arrow Plajına Hoşgeldiniz) **Yön.** Laurence Harvey, **Sen.** Wallace C. Bennett, **Yap.** Jack

Cushingham, **Gör. Yön.** Gerald Perry Finnerman, **Müz.** Tony Camillo, **Oyn.** Laurence Harvey, Joanna Pettet, Stuart Whitman, John Ireland, Meg Foster, Gloria Le Roy. (ABD, 1974)

EMANUELLE E FRANÇOISE LE SORELLINE (Emanuelle ve Kızkardeşi) **Yön. & Yap. & Gör. Yön.** Joe D'Amato, **Müz.** Gianni Marchetti, **Oyn.** George Eastman, Rosemarie Lindt, Annie Carol Edel, Patrizia Gori, Maria Rosaria Riuzzi, Massimo Vanni. (İtalya, 1975)

SUPERVIVIENTES DE LOS ANDES (Yaşamak Çabası) **Yön.** René Cardona, **Sen.** René Cardona Jr, **Yap.** René Cardona Jr, René Cardona, **Gör. Yön.** Genaro Hurtado, Luis Medina, **Müz.** Gerald Fried, Raul Lavista, **Oyn.** Hugo Stiglitz, Norma Lazareno, Luz Maria Aguilar, Fernando Larranaga, Pablo Ferrel, Leonardo Daniel, José Elias Moreno, Sara Guasch, Rojo Grau. (Meksika, 1976)

ULTIMO MONDO CANNIBALE (Son Yamyam Dünyası) **Yön.** Ruggero Deodato, **Sen.** Tito Carpi, Gianfranco Clerici, Renzo Genta, **Yap.** Giorgio Carlo Rossi, **Gör. Yön.** Marcello Masciocchi, **Müz.** Ubaldo Continiello, **Oyn.** Massimo Foschi, Me Me Lai, Ivan Rassimov, Sheik Razak Shikur, Judy Rosly. (İtalya, 1977)

THE HILLS HAVE EYES (Tepenin Gözleri) **Yön. & Sen.** Wes Craven, **Yap.** Peter Locke, **Gör. Yön.** Eric Saarinen, **Müz.** Don Peake, **Oyn.** Susan Lanier, Robert Houston, Martin Speer, Dee Wallace, Russ Grieve, John Steadman, James Whitwoorth, Virginia Vincent, Lance Gordon, Michael Berryman, Janus Blythe. (ABD, 1977)

EMANUELLE E GLI ULTIMI CANNIBALI (Emanuelle ve Son Yamyamlar) **Yön.** Aristide Massaccesi (Joe D'Amato), **Sen.** Aristide Massaccesi, Romano Scandariato, **Yap.** Gianfranco Kuyumcuyan, **Gör. Yön.** Aristide Massaccesi, **Müz.** Nico Fidenco, **Oyn.** Laura Gemser, Gabriele Tinti, Susan Scott, Donald O'Brien, Percy Hogan, Monica Zanchi, Anne Maria Clementi, Geoffrey Copleston, Dirce Funari. (İtalya, 1977)

LA MONTAGNA DEL DIO CANNIBALE (Lanetliler Dağı) **Yön.** Sergio Martino, **Sen.** Cesare Frugoni, Sergio Martino, **Yap.** Luciano Martino, **Gör. Yön.** Giancarlo Ferrando, **Müz.** Guido De Angelis, Maurizio De Angelis, **Oyn.** Ursula Andress, Stacy Keach, Claudio Cassinelli, Antonio Marsina, Franco Fantasia, Lanfranco Spinola, Carlo Longhi, Luigina Rocchi, Akushla Sellajaah. (İtalya, 1978)

PAPAYA DEI CARAIBI (Karayipli Papaya) **Yön.** Joe D'Amato, **Sen.** Roberto Gandus, **Yap.** Carlo Maietto, **Gör. Yön.** Aristide Massaccesi (Joe D'Amato), **Müz.** Stelvio Cipriani, **Oyn.** Melissa, Sirpa Lane, Maurice Poli. (İtalya, 1978)

MONDO CANNIBALE (Son Yamyam) **Yön.** Jesús Franco, Franco Prosperi, **Sen.** A. L. Marieux (Jesús Franco), Jeff Manner (Jesús Franco), **Yap.** Daniel Lesoeur, Marius Lesoeur, Franco Prosperi, **Gör. Yön.** Luis Colombo, Juan Soler, **Müz.** Roberto Pregadio, **Oyn.** Al Cliver, Sabrina Siani, Jerome Foulon, Shirley Knight, Robert Foster, Lina Romay, Olivier Mathot, Pamela Stanford, Jesús Franco. (İtalya - İspanya - Fransa - Almanya, 1979)

CANNIBAL HOLOCAUST (Yamyam Faciası) **Yön.** Ruggero Deodato, **Sen.** Gianfranco Clerici, **Yap.** Franco Di Nunzio, Franco Palaggi, **Gör. Yön.** Sergio D'Offizi, **Müz.** Riz Ortolani, **Oyn.** Robert Kerman, Francesca Ciardi, Perry Pirkanen, Luca Barbareschi, Salvatore Basile, Ricardo Fuentes, Gabriel Yorke, Paolo Paoloni. (İtalya, 1980)

MANGIATI VIVI! (Canlı Yenenler) **Yön. & Sen.** Umberto Lenzi, **Yap.** Mino Loy, Luciano Martino, **Gör. Yön.** Federico Zanni, **Müz.** Budy&Maglione, **Oyn.** Robert Kerman, Janet Agren, Ivan Rassimov, Paola Senatore, Me Me Lai, Mag Fleming, Franco Fantasia, Mel Ferrer, Mag Fleming (İtalya, 1980)

- **APOCALYPSE DOMANI** (Cehennem Dönüşü) **Yön.** Anthony M. Dawson (Antonio Margheriti), **Sen.** Anthony M. Dawson, Jimmy Gould (Dardano Sacchetti), **Yap.** Edmondo Amati, Maurizio Amati, Sandro Amati, **Gör. Yön.** Fernando Arribas, **Müz.** Alexander Blonksteiner, **Oyn.** John Saxon, Elizabeth Turner, John Morghen (Giovanni Lombardo Radice), Cindy Hamilton (Cinzia De Carolis), Tony King, Wallace Wilkinson, Ray Williams. (İtalya - İspanya, 1980)
- **ANTHROPOPHAGUS** (İnsan Yiyen) **Yön.** Joe D'Amato, **Sen.** Joe D'Amato, Louis Montefiori (Luigi Montefiori), **Yap.** Joe D'Amato, George Eastman, Oscar Santoniello, **Gör. Yön.** Enrico Biribicchi, **Müz.** Marcello Giombini, **Oyn.** Tisa Farrow, Saverio Vallone, Mark Bodin, Vanessa Steiger (Serena Grandi), Margaret Donnely, Bob Larsen, Rubina Rey, Zora Kerova, George Eastman (Luigi Montefiori). (İtalya, 1980)
- **MOTEL HELL** (Cehennem Moteli) **Yön.** Kevin Connor, **Sen.** Robert Jaffe, Steven-Charles Jaffe, **Yap.** Herb Jaffe, Robert Jaffe, Steven-Charles Jaffe, **Gör. Yön.** Thomas Del Ruth, **Müz.** Lance Rubin, **Oyn.** Rory Calhoun, Nancy Parsons, Paul Linke, Nina Axelrod, Wolfman Jack, Elaine Joyce, John Ratzenberger, Monique St. Pierre. (ABD, 1980)
- **CANNIBAL FEROX** (Yamyam Vahşeti) **Yön. & Sen.** Umberto Lenzi, **Yap.** Luciano Martino, Mino Loy, **Gör. Yön.** Giovanni Bergamini, **Müz.** Budy&Maglione, **Oyn.** John Morghen (Giovanni Lombardo Radice), Lorainne De Salle, Zora Kerova, Bryan Redford (Danilo Mattei), Walter Lloyd, Meg Fleming, Robert Kerman, John Bartha, Venantino Venantini. (İtalya, 1981)
- **ROSSO SANGUE** (Kan Kırmızı) **Yön.** Joe D'Amato, **Sen.** George Eastman, **Yap.** Donatella Donati, Joe D'Amato, **Gör. Yön.** Richard Haller (Joe D'Amato), **Müz.** Carlo Maria Corlio, **Oyn.** George Eastman, Annie Belle, Edmund Purdom, Charles Borromel, Ian Danby, Katya Berger, Kasimir Berger, Hanja Kochansky. (İtalya, 1981)
- **TERREUR CANNIBALE** (Yamyam Terörü) **Yön.** A. W. Steeve (Alain Deruelle), **Sen.** Julio Perez Tabornero, H. L. Rostaine, **Yap.** Daniel Lesoeur, **Gör. Yön.** Emilio Foriscot, **Müz.** Jean-Jacques Lemeztre, **Oyn.** Sylvia Solar, Gerard Lamiere, Pamela Stanford, Burt Altman, Olivier Mathot, Antonio Mayans. (İspanya - Fransa, 1981)
- **EATING RAOUL** (Raoul'u Yemek) **Yön.** Paul Bartel, **Sen.** Paul Bartel, Richard Blackburn, **Yap.** Anne Kimmel, **Gör. Yön.** Gary Thieltges, **Müz.** Arlon Ober, **Oyn.** Paul Bartel, Mary Woronov, Robert Beltran, Susan Saiger, Lynn Hobart, Buck Henry. (ABD, 1982)
- **BLOOD DINER** (Kanlı Lokanta) **Yön.** Jackie Kong, **Sen.** Michael Sonye, **Yap.** Jimmy Maslon, **Gör. Yön.** Jörg V. Walther, **Müz.** Don Preston. **Oyn.** Rick Burks, Carl Crew, Roger Dauer, Lanette La France, Lisa Guggenheim, Max Morris, Roxanne Cybelle. (ABD, 1987)
- **BAD TASTE** (Kötü Zevk) **Yön. & Sen. & Yap. & Gör. Yön.** Peter Jackson, **Müz.** Michelle Scullion, Jay Snowfield, **Oyn.** Terry Potter, Pete O'Herne, Craig Smith, Mike Minett, Peter Jackson, Doug Wren, Dean Lawrie. (Yeni Zelanda, 1987)
- **THE COOK, THE THIEF, HIS WIFE & HER LOVER** (Aşçı, Hırsız, Karısı ve Aşığı) **Yön. & Sen.** Peter Greenaway, **Yap.** Kees Kasander, **Gör. Yön.** Sacha Vierny, **Müz.** Michael Nyman, **Oyn.** Richard Bohringer, Michael Gambon, Helen Mir-

ren, Alan Howard, Tim Roth, Ciaran Hinds, Gary Olsen, Ewan Stewart, Roger Ashton-Griffiths, Ron Cook, Liz Smith, Emer Gillespie, Janet Henfrey, Paul Russell. (İngiltere - Fransa, 1989)

- **RITO D'AMORE** (Aşk Ayini) **Yön.** Aldo Lado, **Sen.** Aldo Lado, Luigi Spagnol, Cesare Frugoni, **Yap.** Alessandro Signetto, **Gör. Yön.** William Lubtchansky, **Müz.** Pino Donaggio, **Oyn.** Beatrice Ring, Larry Huckmann, Francesco Casale, Natalia Bizzi, Valerie Bouc, Mathieu Carriere, Alida Valli, Roland Wybenga, Klaus Löwitsch. (İtalya, 1989)
- **LE CARNE** (Et) **Yön.** Marco Ferreri, **Sen.** Liliane Betti, Massimo Bucchi, Paolo Costella, Marco Ferreri, **Yap.** Giuseppe Auriemma, **Gör. Yön.** Ennio Guarnieri, **Oyn.** Sergio Castellitto, Francesca Dellera, Philippe Leotard, Farid Chopel, Petra Reinhardt, Gudrun Gundelach. (İtalya, 1991)
- **ALIVE** (Canlı) **Yön.** Frank Marshall, **Sen.** John Patrick Shanley, **Yap.** Kathleen Kennedy, Robert Watts, **Gör. Yön.** Peter James, **Müz.** James Newton Howard, **Oyn.** Ethan Hawke, Vincent Spano, Josh Hamilton, Bruce Ramsay, John Haymes Newton, David Kriegel, Kevin Breznahan, Sam Behrens, Illeana Douglas, Jack Noseworthy, Christian Meoli, Jake Carpenter. (ABD, 1993)
- **RAVENOUS** (Yırtıcı) **Yön.** Antonia Bird, **Sen.** Ted Griffin, **Yap.** Adam Fields, David Heyman, **Gör. Yön.** Anthony B. Richmond, **Müz.** Damon Albarn, Michael Nyman, **Oyn.** Guy Pearce, Robert Carlyle, David Arquette, Jeremy Davies, Jeffrey Jones, John Spencer, Stephen Spinella. (Çek Cumhuriyeti - İngiltere - ABD, 1999)
- **TROUBLE EVERY DAY** (Hergün Başka Bir Bela) **Yön.** Claire Denis, **Sen.** Claire Denis, Jean-Pol Fargeau, **Yap.** Georges Benayoun, Philippe Liegeois, Jena-Michel Rey, **Gör. Yön.** Agnes Godard, **Müz.** Tindersticks, **Oyn.** Vincent Gallo, Tricia Vessey, Beatrice Dalle, Alex Descas, Florence Loiret-Caille, Nicolas Duvauchelle, Raphael Neal, José Garcia, Aurore Clement. (Fransa - Almanya - Japonya, 2001)
- **FEED** (Beslemek) **Yön.** Brett Leonard, **Sen.** Kieran Galvin, **Yap.** Melissa Beauford, **Gör. Yön.** Steve Arnold, **Müz.** Gregg Leonard, Geoff Michael, **Oyn.** Alex O'Loughlin, Gabby Millgate, Patrick Thompson, Jack Thompson, Rose Ashton. (Avustralya, 2005)
- **ROHTENBURG** (Rohtenburg) **Yön.** Martin Weisz, **Sen.** T. S. Faull, **Yap.** Vanessa Coifman, Andreas Schmid, Marco Weber, **Gör. Yön.** Jonathan Sela, **Müz.** Steven Gutheinz, **Oyn.** Keri Russell, Thomas Kretschmann, Thomas Huber, Rainier Meissner. (Almanya, 2006)
- **SOMOS LO QUE HAY** (Kan Kokusu) **Yön. & Sen.** Jorge Michel Grau, **Yap.** Nicolas Celis, Henner Hoffman, **Gör. Yön.** Santiago Sanchez, **Müz.** Enrico Chapela, **Oyn.** Adrian Aguirre, Miriam Balderas, Francisco Barreiro, Carmen Beato, Alan Chavez, Juan Carlos Colombo, Paulina Gaitan. (Meksika 2010)
- **WE ARE WHAT WE ARE** (Kan Kokusu-Yeni çevrim) **Yön.** Jim Mickle, **Sen.** Nick Damici, Jim Mickle, **Yap.** Rodrigo Bellott, Andrew Corkin, Linda Moran, Nicholas Shumaker, Jack Turner, **Gör. Yön.** Ryan Samul, **Müz.** Jeff Grace, Phil Mossman, Darren Morris, **Oyn.** Bill Sage, Julia Garner, Ambyr Childers, Kelly McGillis, Michael Parks, Jack Gore, Larry Fessenden, Wyatt Russell. (A. B. D. -2013)

YENİDEN DOĞUŞ Yeniden doğuş (reenkarnasyon) ya da diğer adıyla ruh göçünün döngüsel bir kavram olduğuna inanılır; birçok ruhani akımda ve dinde kabul gören bu inanışa göre ruhlar sürekli olarak beden değiştirir. 70'lerde bu inanışı destekleyen "Audrey Rose" ve "The Reincarnation of Peter Proud" (Peter Proud Kaç Kere Yaşadı?) gibi Hollywood korkuları çekilmiştir; ikisi de roman uyarlamasıdır. Ünlü sinemacı Robert Wise'ın yönettiği "Audrey Rose" (Frank De Felitta'nın romanına dayalıdır) aniden yaşamlarına giren esrarengiz bir yabancı yüzünden korkunç bir gerçekle yüzleşmek zorunda kalan bir aileyle (karı, koca ve 11 yaşındaki kızları) ilgilidir; yabancı trafik kazasında ölen çocuğunun, ailenin kızının bedeninde yeniden doğduğunu iddia etmektedir. Robert Wise gibi gerçek bir profesyonel olan J. Lee Thompson'un "The Reincarnation of the Peter Proud"unda Kaliforniya'daki bir üniversitede öğretim görevlisi olan bir profesör ikinci kez dünyaya geldiğini öğrenir ve önceki yaşamında kim olduğunu, nasıl öldüğünü araştırır; ölen kişinin kızına aşık olmasıyla olaylar farklı bir boyut kazanacaktır. İrlandalı aktör-yönetmen Kenneth Branagh'ın "Dead Again"i (Yeniden Ölmek) hafıza kaybına uğramış bir kadınla ona yardımcı olmak isteyen özel bir dedektifin hikayesini anlatır; dedektif kabuslar gören kadının derdini öğrenmek için hipnoza başvurur; bağlantılar 40'lı yıllarda karısını öldürmekle suçlanan ünlü bir piyanisti işaret etmektedir; işin tuhafı hafızasına yitirmiş olan kadın, piyanistin ölen karısına tıpatıp benzemektedir. 2002'de emekliye ayrılan İngiliz John Hough'ın son filmi "Bad Karma"da (Kötü Talih) seri katil Karındeşen Jack bir kadının bedeninde yeniden hayat bulur. İngiliz Jonathan Glazer'ın Nicole Kidman'lı "Birth"ünde (Doğum) varsıl bir kadın ölen kocasının 11 yaşındaki bir çocuğun bedeninde yeniden doğduğuna kanaat getirir. Japon sinemacı Takashi Shimizu'nun hayaletli bir otelde geçen "Rinne"sinde (Reenkarnasyon) yeniden doğuş bir yan öğe olarak işlenmiştir.

Yeniden Doğuş • Audrey Rose • Susan Swift

- **SEÇME FİLMLER:**
- **THE REINCARNATION OF PETER PROUD** (Peter Proud Kaç Kere Yaşadı?) **Yön.** J. Lee Thompson, **Sen.** Max Ehrlich (kendi romanından), **Yap.** Frank P. Rosenberg, **Gör. Yön.** Victor J. Kemper, **Müz.** Jerry Goldsmith, **Oyn.** Michael Sarrazin,

Jennifer O'Neill, Margot Kidder, Cornelia Sharpe, Paul Hecht, Tony Stephano, Norman Burton, Anne Ives, Debralee Scott. **(A. B. D. -1975)**

› **AUDREY ROSE** (Audrey Rose İki Kere Yaşadı) **Yön.** Robert Wise, **Sen.** Frank De Felitta (kendi romanından), **Yap.** Joe Wizan, Frank De Felitta, **Gör. Yön.** Victor J. Kemper, **Müz.** Michael Small, **Oyn.** Marsha Mason, Anthony Hopkins, John Beck, Susan Swift, Norman Lloyd, John Hillerman, Robert Walden, Philip Sterling, Ivy Jones, Stephen Perlman. **(A. B. D. -1977)**

DEAD AGAIN (Yeniden Ölmek) **Yön.** Kenneth Branagh, **Sen.** Scott Frank, **Yap.** Lindsay Doran, Charles H. Maguire, **Gör. Yön.** Matthew F. Leonetti, **Müz.** Patrick Doyle, **Oyn.** Kenneth Branagh, Emma Thompson, Andy Garcia, Robin Williams, Derek Jacobi, Lois Hall, Richard Easton, Wayne Knight, Hanna Scygulla, Jo Anderson, Campbell Scott, Christine Ebersole. (AB. D. -1991)

BAD KARMA (Kötü Talih) **Yön.** John Hough, **Sen.** Randall Frakes (Douglas Clegg'in romanından), **Yap.** Brian R. Etting, **Gör. Yön.** Jacques Haitkin, **Müz.** Harry Manfredini, **Oyn.** Patsy Kensit, Patrick Muldoon, Amy Locane, Amy Huberman, Patrick Byrnes. **(A. B. D. -2002)**

BIRTH (Doğum) **Yön.** Jonathan Glazer, **Sen.** Jean-Claude Carrière, Milo Addica, Jonathan Glazer, **Yap.** Lizie Gover, Nick Morris, Jean-Louis Piel, **Gör. Yön.** Harris Savides, **Müz.** Alexandre Desplat, **Oyn.** Nicole Kidman, Cameron Bright, Danny Huston, Lauren Bacall, Alison Elliott, Arliss Howard, Michael Desaultes, Anna Heche, Peter Stormare, Ted Levine, Cara Seymour, Tessa Auberjonois. **(A. B. D. -İngiltere, Almanya-2004)**

YOUNG, AIDA (LONDRA, 1920 - LONDRA, 2007) İngiliz yapımcı. İngiliz sinemasının ilk önemli kadın yapımcılarından biridir; sinema dünyasına 50'lerde asistan yönetmen olarak girmiş, 60'larda Hammer stüdyolarında yapımcılığa terfi etmiştir. 60, 70 ve 80'lerde Hammer filmleri "Dracula has Risen from the Grave" (Drakula Mezarından Kalkıyor), "Taste The Blood of Dracula" (Drakula'nın Kanının Tadı), "Scars of Dracula" (Drakula'nın Yaraları), "Hands of the Ripper"ın (Karındeşenin Elleri) yanı sıra çok sayıda TV filmine ve Kirk Douglas-Jean Seberg ikilisinin başrolleri paylaştığı intikam izlekli gerilim "Cat and Mouse"a (Cinayet Gecesi) imza atmıştır.

› **FİLMOGRAFİ:** Dracula Has Risen from the Grave (1968) • Taste the Blood of Dracula (1970) • When Dinosaurs Ruled the Earth (1970) • Scars of Dracula (1970) • Hands of the Ripper (1971) • Cat and Mouse (1974) • Hitler's S. S: Portrait in Evil (TV 1985)

YOUNG, CHRISTOPHER (NEW JERSEY, 1957) Amerikalı besteci. B tipi filmlerden stüdyo yapımlarına geçiş yapan Christopher Young gerilim, korku ve aksiyon türlerinde uzmanlaşmış üretken bir müzik adamıdır. 80'lerde aralarında "A Nightmare on Elm Street Part II: Freddy's Revenge" (Elm Sokağında Kâbus: Freddy'nin İntikamı), "Invaders from Mars" (Mars'tan Saldıranlar), "The Fly II" (Sinek II), "Hellraiser"ın olduğu filmlerin bestelerini yapmıştır. Son yıllarda çoğunlukla yönetmen Sam Raimi ve yapım firması Ghost House Pictures (The Grudge - Garez, Spider Man 3 - Örümcek Adam 3, Drag Me To Hell - Kara Büyü) için çalışmaktadır. Scott Derrickson korkuları "The Exorcism of Emily Rose" (Şeytan Çarpması), "Sinister" (Lanet) ve "Deliver Us from Evil"ın (Biz Kötüden Koru) müziklerinde de imzası vardır.

› **FİLMOGRAFİ:** The Dorm That Dripped Blood (1981) • The Power (1984) • The Twilight Zone (TV 1985) • A Nightmare on Elm Street Part II: Freddy's Revenge (1985) • Invaders from Mars (1986) • Hellraiser (1987) • Hellbound:hellraiser II (1988) • The Fly II (1989) • The Dark Half (1993) • Species (1995) • Copycat (1995) • Urban Legend (1998) • Bless the Child (2000) • The Gift (2000) • The Grudge (2004) • The Exorcism of Emily Rose (2005) • Ghost Rider (2007) • Spider –Man 3 (2007) • Drag Me To Hell (2009) • Sinister (2012) • Deliver Us From Evil (2014)

Brian Yuzna

YUZNA, BRIAN (MANİLA, 1951) Filipinler doğumlu Amerikalı yapımcı ve yönetmen. Ailesiyle birlikte Atlanta'ya yerleşmeden önce Nikaragua, Panama ve Porto Riko'da yaşamıştır. 1985'ten bu yana sinema piyasasında var olan Brian Yuzna ucuz bütçeli gore filmleriyle kendinden söz ettirmiştir. Roma merkezli Empire Pictures'ın katkı sunduğu Lovecraft uyarlamaları "Re-Animator" (Diriltici) ve "From Beyond"un (Öteki Taraftan) yapımcısıdır; satirik gore filmi "Society"le (Sosyete) yönetmenliğe geçmiştir. Beverly Hills'de oturan zengin bir gencin, ailesi ve çevresindeki züppe arkadaşlarıyla ilgili korkunç bir keşifte bulunmasını anlatan "Society" grotesk makyaj efektleriyle dikkat çekmiştir. 90'larda yapımcılığı ve yönetmenliği birlikte götüren Amerikalı sinemacı hardcore korku sevenlere yönelik "Bride of Re-Animator (Dirilticinin Gelini) ve "Return of the Living Dead 3"le (Yaşayan Ölülerin Dönüşü 3) kanlı filmler serisini sürdürmüştür. Karısının kendisini aldatması üzerine kafayı iyice üşüten ve hastalarına işkence yaparak öldürmeye başlayan sadist bir dişçinin hikayesini anlatan "The Dentist" (Dişçi) Yuzna'nın en popüler filmidir. 2000 yılında İspanyol yapımcı Julio Fernandez'in çağrısıyla Los Angeles'dan Barselona'ya taşınan Yuzna

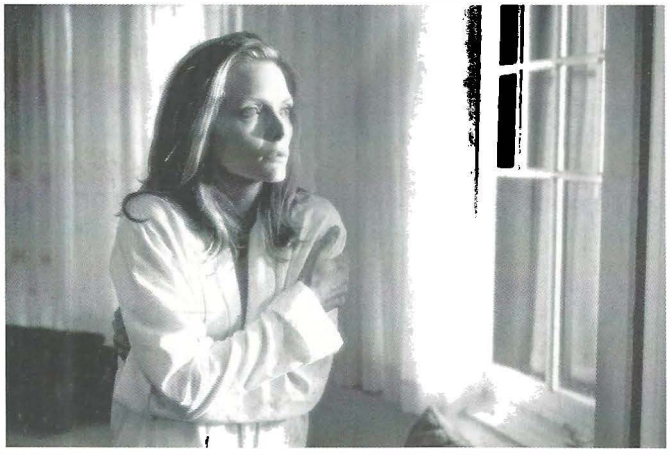
sonraki filmlerinin çoğunu İspanya'da çekmiştir. 2005'de İspanya'dan ayrılmış ve etkinlik alanını Endonezya'ya kaydırmıştır.

- **FİLMOGRAFİ:** Society (1989) • Bride Of Re-Animator (1990) • Silent Night, Deadly Night 4: Initiation (1990) • Return Of The Living Dead 3 (1993) • Necronomicon (1994) • The Dentist (1996) • The Dentist II (1998) • Progeny (1998) • Faust: Love Of The Damned (2000) • Beyond Re - Animator (2003) • Rottweiler (2004) • Beneath Still Waters (2005) • Amphibious 3D (2010)

Robert Zemeckis

ZEMECKIS, ROBERT (ŞİKAGO, 1951) Amerikalı yönetmen, yapımcı, senaryo yazarı. Güney Kaliforniya Üniversitesi sinema-televizyon bölümü mezunudur; Steven Spielberg'ün destek verdiği bol özel efektli, fantezi-komedilerin yanısıra ciddi Hollywood filmleri de yönetmiştir. Macera-komedi türündeki "Romancing the Stone"la (Amazon'da Fırtına) hatırı sayılır bir gişe başarısına imza atmış; kültleşen "Back to the Future" (Geleceğe Dönüş) üçlemesiyle ticari sinemadaki iddiasını perçinlemiştir. Korkuyla ilk kez Steven Spielberg yapımı TV serisi "Amazing Stories"le (İnanılmaz Öyküler) tanışmıştır; HBO'nun uzun soluklu serisi "Tales from the Crypt"in (Mahzenden Hikayeler) yürütücü yapımcısıdır; ayrıca Harrison Ford ve Michelle Pfeiffer'lı doğaüstü bir korku (What Lies Beneath, *Gizli Gerçek*) yönetmiştir. Bol Oscar'lı "Forrest Gump", *uzayda yalnız değiliz* temalı Carl Sagan uyarlaması "Contact" (Mesaj), Meryl Streep, Bruce Willis ve Goldie Hawn'lı kara komedi "Death Becomes Her" (Ölüm Kadına Yakışır), modern bir Robinson hikayesi anlatan "Cast Away" (Yeni Hayat) ve meşhur çizgi film karakterlerinin gerçek oyuncuların arasına karıştığı "Who Framed Roger Rabbit" (Masum Sanık Roger Rabbit) diğer popüler çalışmalarıdır. 1999'da Joel Silver ve Gilbert Adler'la birlikte Dark Castle adlı yapım firmasını kurmuş ve "Ghost Ship" (Hayalet Gemi), "House of Wax" (Mumyalar Evi), "Gothika", "The Reaping" (Hasat Zamanı) gibi yüzeysel korkuların prodüktörlüğünü yapmıştır.

Robert Zemeckis • What Lies Beneath (Gizli Gerçek) • Michelle Pfeffier

- **FİLMOGRAFİ:** Used Cars (1980) • Romancing the Stone (1984) • Back To the Future (1985) • Amazing Stories (TV 1985) • Who Framed Roger Rabbit (1988) • Back To the Future II (1989) • Tales from the Crypt (1989) • Back To the Future III (1990) • Death Becomes Her (1992) • Forrest Gump (1994) • Contact (1997) • What Lies Beneath (2000) • Cast Away (2000) • The Polar Express (2004) • Beowulf (2007) • A Christmas Carol (2009) • Flight (2012)

ZITO, JOSEPH (NEW YORK, 1946) Amerikalı yönetmen. Süprüntü aksiyon ve korku filmleriyle kariyer yapmıştır. Seks manyağı bir psikopatın New York fahişelerini doğradığı "Bloodrage" (Kanlı Öfke), intikamcı bir katilin liseli gençleri katlettiği "The Prowler" (Serseri) ve 13. Cuma serisinin güya sonuncusu "Friday the 13th: The Final Chapter"ın (13. Cuma: Son Bölüm) dışında Chuck Norris'li Rambo taklitleri "Missing in Action" ve "Invasion USA"yı yönetmiştir.

- **FİLMOGRAFİ:** Abduction (1975) • Blood Rage (1979) • The Prowler (1981) • Friday the 13th: The Final Chapter (1984) • Missing in Action (1984) • Invasion U. s. a. (1985) • Red Scorpion (1989)

ZOMBIE, ROB (HAVERHILL, MASSACHUSETTS, 1965) Amerikalı müzisyen, yönetmen, senarist ve yapımcı. Gerçek adı Robert Bartleh Cummings'dir. 1996'da dağılan Heavy Metal grubu White Zombie'nin kurucusu, bestecisi ve şarkıcısıdır; müziklerinde korku filmlerine sık sık göndermeler yapmıştır.Öteden beri B tipi korkulara büyük hayranlık besleyen Rob Zombie 2003 yılında sinemaya girmiş ve önceleri sorunlu ailelerin çevresinde gelişen,şiddet katsayısı yüksek filmler çekmiştir. İlk sinema filmi "House of 1000 Corpses" (Cesetler Evi) evlerinin bahçesinde gömülü 1000 cesetle yaşayan manyak bir aileye konuk olan iki bahtsız çiftin hikayesini anlatır. Aynı psikopat tiplemelerin tam kadro yer aldığı devam filmi "The Devil's Rejects"de (Vahşet Çetesi) döküntü bir motelde buluşan aile bireyleri bir müzik grubu üyelerini sadistik işkencelerin sonrasında katlederler; peşlerinde en az kendileri kadar psikopat bir kasaba şerifi vardır.Rob Zombie 2007 – 2012 yılları arasında John Carpenter klasiği "Halloween"in seks ve şiddet ağırlıklı bir versiyonunu, devam filmi "Halloween II"yi (Katliam), "The Haunted World of El Superbeasto" (El Superbeasto'nun Tekin Olmayan Dünyası) adlı animasyonu ve 300 yıl önce Salem'de yakılan cadıların lanetini konu alan "The Lords of Salem"i (Salem'in Efendileri) yönetmiştir. Karısı Sheri Moon Zombie tüm filmlerinin değişmez oyuncusudur.

- **FİLMOGRAFİ:** House of 1000 Corpses (2003) • The Devil's Rejects (2005) • Halloween (2007) • Halloween II (2009) • The Haunted World of El Superbeasto (2009) • The Lords of Salem (2012) •

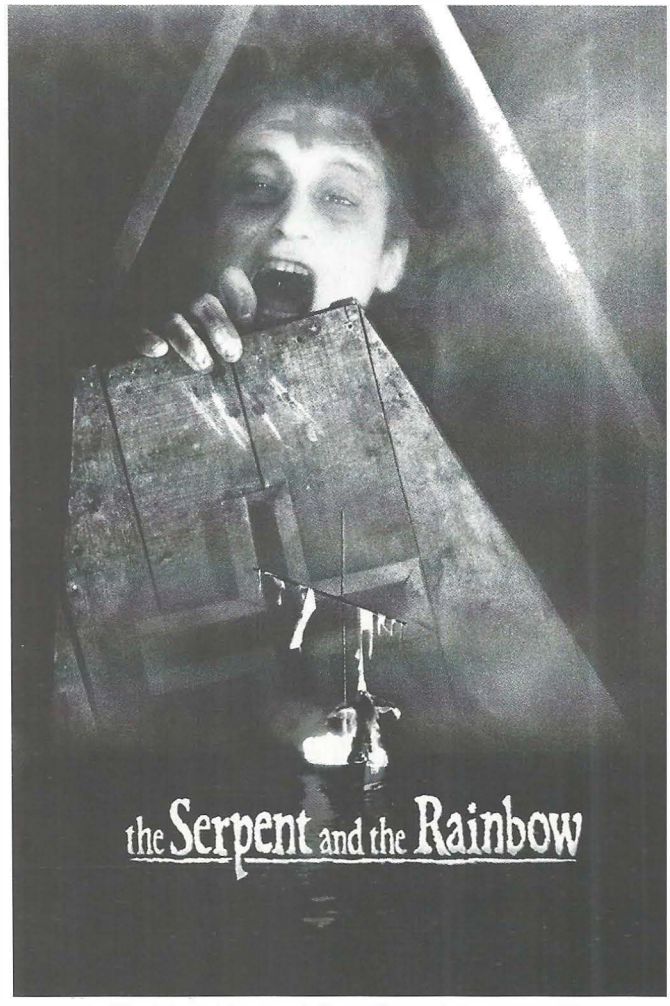
ZOMBİ FİLMLERİ Zombi (doğaüstü güçlerin aracılığıyla yaşama dönen ölüler) sözcüğü dilbilimcilere göre 1- Fransızca *ombres* (gölge), 2- Kongo dilindeki *nzambi* (ölü ruh), 3- Bonda dilindeki zumbi'den türetilmiştir. Karayipler'in kötü yazgılı ülkesi Haiti'den çıktığı varsayılan

Zombiler • The Plague of the Zombies (Zombi Vebası)

zombiler çoğu filmde gördüğümüz yaşayan ölülerin aksine *bokor* denen vudu büyücülerinin verdiği zehirle bilinçlerini yitirip, diri diri gömülen kölelerdir. Bedensel işlevlerini kaybeden bu insanlar daha sonra bokorlar tarafından mezarlarından çıkartılıp köle olarak kullanılır. Duygusal tepkileri yoktur, bir robot gibi hareket ederler. 1982'de Haiti'ye giden Kanadalı antropolog Wade Davis benzer bir teori geliştirmiştir. Davis'e göre normal bir insan, içinde tetrodotoxin maddesi bulunan ve halüsinasyon etkisi yaratan zehirli tozlarla, bilinci açık olmasına karşın ölüm benzeri bir deneyim yaşayabilir. Davis bu çeşit deneyimleri yaşamış bir adamın hikayesinden yola çıkarak "The Serpent and the Rainbow" (Yılan ve Gökkuşağı) ve "Passage of Darkness: The Ethnobiology of the Haitian Zombie" (Karanlığın Geçidi: Haiti Zombilerinin Etnobiyolojisi) adlarındaki kitapları yazmıştır. "The Serpent and the Rainbow" (vudu efsanesinde yılan yeryüzünü, gökkuşağı ise cenneti temsil eder; tüm yaratıklar ikisinin arasında yaşar ve ölürler) 1988'de Wes Craven'ın yönettiği aynı adlı filme de konu olmuştur. Haiti'nin zalim diktatörü Duvalier'nin halkını inim inim inlettiği kanlı günleri fon olarak kullanan bu filmde Harvard'lı antropolog Dennis Allan bir ilaç firmasının verdiği görevle başkent Port au Prince'a gider... Orada, vudu büyücülerinin verdiği ilaçların etkisiyle paralize olan ama bilincini yitirmeyen zombileştirilmiş birinin akıbetini araştıracaktır. Yöredeki güzel bir bayan doktorla işbirliği yapan Allan kaosun hüküm sürdüğü ülkede büyücü doktorlar ve kötücül gizli polislerle karşı karşıya gelecektir.

"The Serpent and the Rainbow" gibi zombileri egzotik mekanlarda vudu büyüsüyle ilişkilendiren klasikler "White Zombie" (Beyaz Zombi, 1932) ve "I Walked with a Zombie"yi (Bir Zombiyle Yürüdüm, 1943) 40 ve 50'lerde daha hafif yapımlar (Revenge of the Zombies, *Zombilerin Öcü* - Zombies on Broadway, *Zombiler Broadway'de* - King of the Zombies, *Zombiler Kralı*) takip etmiştir. 60'lara gelindiğinde İngiliz Hammer yapımevinin "The Plague of the Zombies"i (Zombi Vebası, 1966) yaşayan ölü efsanesine politik bir boyut getirmiştir. Film, yalnızca vudu büyüsünü merkeze alan hikayesiyle değil, sol eğilimli alt metinleriyle de dikkat çekicidir. "Night of the Living Dead"in başını çektiği pek çok zombi filmine ilham veren düş sahnesiyle (mezarlarından kalkan ölüler kahramanlarımızdan birine saldırırlar) hatırlanan "The Plague..." 1800'lerde ölülerin dirildiği yoksul bir İngiliz kasabasında geçmektedir. Kasaba doktoru Peter Tompson (Brook Williams) yöre insanlarını öldüren esrarengiz bir hastalık karşısında (cesetlere otopsi yapılması engellenmektedir) çaresiz kalır ve eski hocası James Forbes'den (Andre Morell) yardım ister. Ka-

Zombiler • The Serpent And The Rainbow (Yılan ve Gökkuşağı)

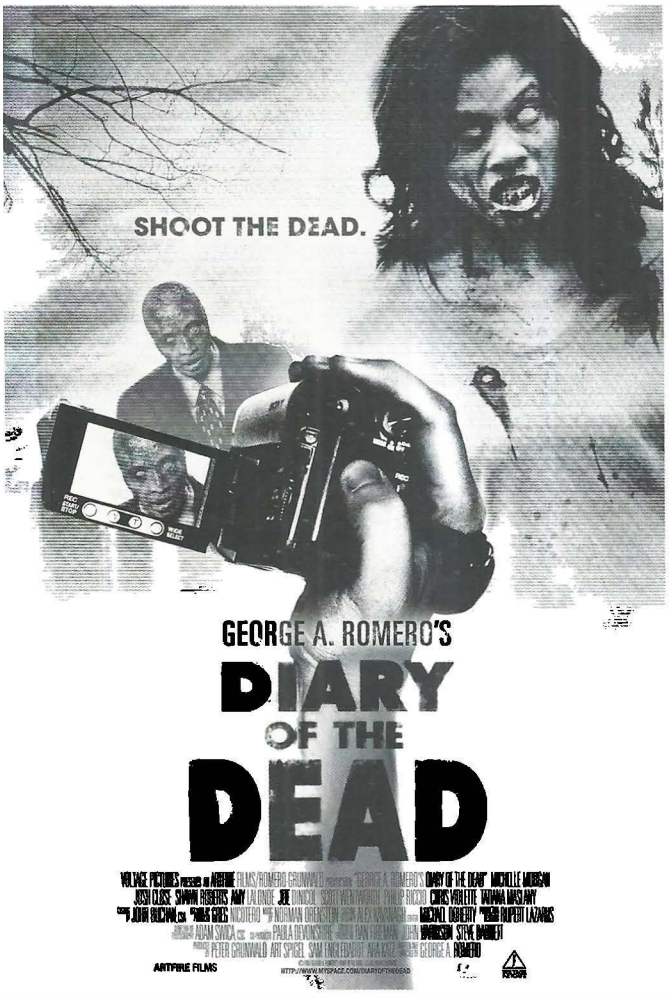

Zombiler • Day of the Dead (Ölülerin Günü)

rısı Alice de (Jacqueline Pearce) bu tuhaf hastalığın pençesine düşmüştür. Kasabaya kızı Sylvia'yla (Diane Clare) birlikte gelen doktor Forbes daha ilk gün trajik bir cenaze törenine tanık olur. Ertesi gün Alice kaybolur ve kömür madeni yakınlarında ölü bulunur. James Forbes ve Peter kasaba mezarlığında ufak bir araştırma yaptıklarında tabutların boş olduğunu dehşetle fark ederler. Alice gözleri önünde mezarından kalkar... Diğer cesetler de kömür madeni yakınlarında gezinmektedir. Kilise kütüphanesindeki birkaç eski kitabı inceleyen Forbes ölülerin kara büyüyle yaşama döndüklerine ikna olur. Bütün bu korkunç olayların arkasında kasabanın kötü ruhlu aristokratı Clive Hamilton (John Carson) vardır. Hamilton, Sylvia'yı bir vudu töreniyle kurban etmek için kaçırır ama olaylar çok farklı gelişecektir. John Gilling'in yönettiği "The Plague of the Zombies" ölü işçileri bile ezmekten kaçınmayan, yoz ve küstah bir aristoktat portresi çizmiştir.

60'ların sonlarından itibaren, modern korkuya geçişle birlikte zombi filmlerinin klasik çizgisinde sapmalar gözlenecek ve Pittsburgh merkezli yönetmen George Romero alt türün çığır açan, popüler örneklerine imza atacaktır. Adı zombilerle özdeşleşen Amerikalı kült sinemacı uzun bir zaman dilimine yaydığı dar bütçeli filmlerinde yaşayan ölüleri doğaüstünden, Karayipler'den, vudu seremonilerinden tamamıyla soyutlamış ve alabildiğine gerçekçi, politik bir tavır sergilemiştir. Romero filmlerinde zombilerin nasıl ortaya çıktıkları ya da insanlara saldırma nedenleri çok da önemli değildir. Vahşetin uç noktalara tırmandığı, iç organların ortalığa saçıldığı bu alegorik ürünlerde tüketim kültürüne, militarizme ve kurulu düzene açık bir tepki vardır. Yaşayan ölü serisinin ilk halkasını oluşturan "Night of the Living Dead" (Yaşayan Ölülerin Gecesi, 1968) Amerikan toplumunun bunalımlı bir dönemine (Kennedy suikasti, Vietnam Savaşı) denk gelmiştir. 50'lerin paranoya eksenli bilim kurgularını model alan "Night..."ın konusu, yaşayan ölülerin kuşatması altındaki (Venüs'e fırlatılan bir uydudan yayılan radyasyon ölülerin dirilmesine neden olmuştur) bir çiftlik evinde mahsur kalan 7 kişinin çevresinde gelişir. Son derece karamsar ve umutsuz portreler çizen bu bağımsız siyah-beyaz film gişede hiç beklenmeyen tecimsel bir başarı elde etmiştir. Romero'nun çok daha kanlı ve acımasız olan ikinci zombi filmi "Dawn of the Dead" (Ölülerin Şafağı, 1978) on yıllık bir aradan sonra gösterime girmiştir. Aynı apokaliptik atmosferin (Amerika bir kez daha yaşayan ölülerin saldırısına uğramıştır ve ülkenin her yerinde kaos hüküm sürmektedir) solunduğu filmde Romero kamerasını kırsal kesimden zombi istilasındaki dev bir alışveriş merkezine taşımıştır. Çaldıkları bir helikopterle buraya sığınan dört kişi (iki güvenlik elemanı, iki televizyoncu) kendilerine yeni bir hayat kurmak isterler ama önce mantar gibi biten yaşayan ölüleri temizlemeleri gerekmektedir. Aksiyon ve korkunun yer yer mizahi bir tonla ve inanılmaz *gore* efektleriyle hayat bulduğu "Dawn of the Dead" birkaç yıla kalmadan özellikle Avrupalı sinemacılar tarafından defalarca taklit edilecektir. Filmin yapımcılarından Dario Argento'nun kurguladığı Avrupa versiyonu orijinal filmden daha kısa ve kanlıdır. "Yaşayan Ölü" serisinin Florida'daki bir yeraltı sığınağında geçen üçüncü bölümü "Day of the Dead"de (Ölülerin Günü, 1985) artık uygarlık tamamıyla yok olmuştur; hayatta kalan bir avuç insan zombilerin nasıl zombileştiğini ve tedavi yöntemlerini araştırırlar. Dışarısı ise içeriye sızmak isteyen yürüyen cesetlerle doludur. Kan ve vahşet yoğunluğu açısından "Dawn of the Dead"den eksiği değil fazlası olan "Day of the Dead" toplam 34 milyon dolar gişe yapmıştır. Romero hayranları yeni bir *ölü* filmi için 20 yıl beklemek zorunda kalmışlardır... 2005 tarihli dördüncü film "Land of the Dead"de (Ölüler Ülkesi) yaşayan ölülerden korunmak isteyen insanlar şehirlerin dışına duvarlar inşa etmiştir; zenginler faşist bir yönetimin korumasında gökdelenlerde güvenli ve lüks bir yaşam sürerken, alt-orta sınıf sürünmektedir. Sayıları çok daha fazla olan zombiler (öncekilerin aksine zeka seviyeleri yüksektir) duvarların dışında intikam gününün gelip çatmasını beklerler... Romero'nun Kanada'da tanınmamış oyuncularla çektiği diğer *ölü* filmleri "Diary of the Dead" (Ölülerin Günlüğü, 2007) ve "Survival of the Dead" (Ölülerin Kurtuluşu, 2009) öncekiler kadar ilgi ve heyecan yaratmamıştır. İlkinde korku filmi çeken genç sinema okulu öğrencileri gerçek zombilerin arasında kalırlar... İkincisi, salgın bir hastalık sonucunda zombileşen insanların yaşadığı bir adada geçmektedir.

70'lerde üretilen zombi filmlerinin çoğu dar bütçelidir; sayısız "Night of the Living Dead" pastişinden biri olan "Children Shouldn't Play the Dead Things"de (Çocuklar Ölü Şeylerle Oynamamalı, 1973) lanetli bir adaya gelen bir grup tiyatro oyuncusu büyü kitapları yardımıyla ölüleri mezarlarından kaldırır. Filmin yönetmeni Bob Clark bir yıl sonra W. W. Jacobs'un meşhur kısa hikayesi "The Monkey's Paw"dan (Maymun Pençesi) esinlenmiş savaş karşıtı bir *yaşayan ölü* filmine imza atmıştır: "Deathdream" (Ölümcül Düş, 1974). Konu, Vietnam Savaşı günlerinde asker yolu gözleyen orta sınıf bir Amerikan ailesinin çevresinde gelişmektedir: Ailenin Vietnam'da bir çatışma sonucunda ölen biricik oğlu annesinin dualarıyla dirilir.

Zombiler • Diary of the Dead (Zombilerin Günlüğü)

Ama kanla beslenen ruhsuz bir zombiye dönüşmüştür. İngiliz yapımı "Horror Hospital" (Dehşet Hastanesi, 1973) cüce uşakları, kaportalarında kafaları uçuran bıçaklar gizlenen arabaları, çıplak kadınları ve psikopat motosiklet sürücüleriyle daha eğlencelidir; sağlık merkezi diye yutturduğu malikanesinde hastalarına lobotomi uygulayan ve onlarla bir zombi ordusu yaratmayı hedefleyen manyak bir doktorun marifetlerini konu edinmektedir. Malikaneye gelen başarısız bir rockçı ve trende tanıştığı genç bir kadın doktorun oyununu bozmaya çalışır. Genç yaşta yaşama veda eden aykırı sinemacı Antony Balch yönetmiştir. Aynı yıl gösterime giren diğer İngiliz filmi "Psychomania" (Ölümcül Tekerlekler, 1973) aynı derecede absürd bir hikaye anlatır; intihar ettikten sonra dirilen motorlu gençlerle ilgilidir; işin içinde kurbağaya tapınan şeytani bir tarikat bile vardır; Hammer filmleriyle tanınan Don Sharp yönetmiştir. 42 yaşında yaşama veda eden Fred Burnley'nin İngiliz korkusunun Hammer kadar etkili olamayan şirketlerinden Tigon British için yönettiği "Neither the Sea nor the Sand" (Ne Deniz, Ne de Kum, 1972) mezardan kalkmayla sonlanan melankolik bir aşk hikayesi anlatır. Evliliğinde mutluluğu bulamamış bir kadın kafasını dinlemeye geldiği sahil kasabasında gizemli deniz feneri bekçisine aşık olur. Mutlukları uzun sürmeyecektir; adam aniden ölür; kadının dünyası yıkılır; ama aşk nelere kadirdir. Adları sonradan tatsız tuzsuz Hollywood filmleriyle anılan karı koca Willard Huyck-Gloria Katz'ın yazıp yönettikleri "The Messiah of Evil" (Şeytanın Elçisi, 1973) birbirinden atmosferik sahnelerle bezelidir; Huyck ilham perilerinin Michelangelo Antonioni ve Jean-Luc Godard olduğunu belirtmiştir; film ressam babasını aramak için küçük bir Kaliforniya kasabasına gelen genç bir kadının hikayesini anlatır. Ortadan kaybolan babasının deniz kıyısındaki evine taşınan genç kadın okuduğu günlüklerden buranın lanetlenmiş bir kasaba olduğunu öğrenir. Daha da kötüsü düşman tavırlı kasaba halkının tamamı insan eti yiyen zombilerden oluşmaktadır. Düşsel bir kalite tutturan sinematografisi (görüntü yönetmeni Stephen Katz senarist-yönetmen Gloria Katz'ın ağabeyidir) ve sanat yönetmenleri Jack Fisk-Joan Mocine'nin (Fisk, David Lynch ve Terrence Malick'in ayrılmaz dekoratörüdür) duvar resimlerini fon olarak kullanan havalı dekorlarıyla dikkat çeken "The Messiah of Evil"de geleceğin ünlü yönetmeni Walter Hill'in de küçük bir rolü vardır. Hill, filmin hemen başında bir kız çocuğu tarafından boğazı kesilerek öldürülen yabancıyı oynamıştır. Paul Maslansky'nin (Police Academy) aksiyon korku kırması "Sugar Hill"inde (Zombi, 1974) siyahi bir kadın erkek arkadaşını öldüren gangsterlerden intikam almak için vudu büyücülerinden yardım ister. Ken Wiederhorn'un yönettiği "Shock Waves" (Şok Dalgaları, 1977) beyazperdenin ilk sualtı Nazi zombileriyle tanıştırır izleyiciyi; gözlerden ırak bir adadaki terk edilmiş otelde tek başına yaşayan eski bir SS subayı hem karada hem de suda yaşayabilen zombimsi yaratıkları tasarlamıştır; tekneleri batan bir grup turist adaya sığınınca tam bir can pazarı yaşanacaktır. Florida'da çekilen filmin başrollerinde Peter Cushing, Brooke Adams ve John Carradine oynamıştır. David Cronenberg'ün rahatsız edici ve tartışmalı "Shivers"ı (Parazit Katiller, 1975) zombi sinemasına benzersiz bir açılım getirmiştir; yönetmenin çoğu filmi gibi derdini metaforlarla anlatmış; sınırları sonuna kadar zorlamıştır. Filmin tamamı çoğunlukla orta sınıf insanların yaşadığı Montreal dışındaki bir sitede geçmektedir. Sitede yaşayan bir tıp adamı hastalıklı böbreklerin ve ciğerlerin yerini alabilecek dışkı benzeri bir parazit geliştirmiştir. Vücuda herhangi bir şekilde giren bu parazitler afrodizyak etkisi yaratır ve site sakinlerini seks manyağı zombilere dönüştürür. Sitenin doktoru ve hemşiresi bulaşıcı hastalık gibi yayılan bu seks çılgınlığını önlemeye çalışır ama onlar da sonunda pes eder. Sonuç: Yaşlı kadınlar genç erkeklere saldırır; çılgınlar gibi öpüşen iki kadın parazit değiş tokuşu yapar; yaşlı bir adam kızını dudaklarından öper; iki eşcinsel adam erkek avına çıkar; 13-14 yaşlarındaki bir kız çocuğu komşusunu taciz eder.

80'ler alt tür açısından hayli bereketlidir; onlarca küçük ve orta bütçeli *yaşayan ölü* izlekli film gösterime girmiştir. Romero filmlerinin parodisini yapmayı deneyen ama kanı ve vahşeti de esirgemeyen "The Return of the

Living Dead" (Yaşayan Ölülerin Dönüşü, 1985) 80'lerin en iyileri arasındadır. Tıbbi ürünlerin satıldığı bir marketin iki geri zekalı çalışanının marifetiyle toksik maddelerle dolu kimyasal bir bileşim havaya yayılmıştır; bunun sonucunda çevre mezarlıktaki ölüler canlanacaktır. Karınları yalnızca insan beyniyle doyan zombilerin arasında kalan bir grup punkçu genç potansiyel kurbanlardır... İkinci ve üçüncü bölümleri de çekilen olağanüstü esprili ve dinamik "The Return of the Living Dead" senarist Dan O'Bannon'ın ilk yönetmenlik deneyimidir. Aynı O'Bannon 4 sene kadar önce Ronald Shusett'le ortak yazdığı "Dead and Buried"de (Ölü ve Gömülmüş, 1981) daha karanlık bir *yaşayan ölü* hikayesini hayata geçirmiştir. Potter's Bluff adlı huzurlu gözüken sahil kasabasını ziyaret eden turistler törensel bir düzenle katledilmektedir. Kasabanın şerifi cinayetlerdeki tuhaflıkları araştırırken usdışı olaylara tanık olur:Öldürülen turistler bir süre sonra dirilmektedir! Daha da kötüsü şerifin kara büyü meraklısı güzel karısı ve eksantrik morg görevlisi de işin içinde gibi gözükmektedir. 80'lerin göz ardı edilen, ürkünç ürünlerinden "Dead and Buried"i Gary Sherman yönetmiştir; TV ağırlıklı çalışan bir oyuncu kadrosu vardır; makyaj efektlerini merhum Stan Winston gerçekleştirmiştir. Konuya "The Return of the Living Dead" gibi mizahi bir tonla yaklaşan "Re-Animator" (Diriltici, 1985) bir H. P. Lovecraft uyarlamasıdır; ölüleri yaşama döndüren bir ilaç keşfeden çatlak bir doktor ve aynı evi paylaştığı meslektaşının çılgın deneylerini anlatmaktadır; yaratıcı gore sahneleriyle kültleşmiştir. Korkuyu gerçek yaşamın içinde yakalayan Stephen King'in *aile birliğinin parçalanması* temasını işleyen romanından uyarlanan "Pet Sematary" (Hayvan Mezarlığı, 1989) 11.500.000 dolarlık bütçesiyle dönemin pahalı filmleri arasındadır; bir aile faciasını doğaüstü dokunuşlarla anlatır; en yürek burkan *yaşayan ölü* filmlerinin başında gelmektedir aynı zamanda. Küçük bir kasabaya taşınan Dr. Creed ve ailesi 3 yaşındaki oğullarının trafik kazasında ölmesinden sonra daha büyük bir felakete adım adım yaklaşır. Söylenceye göre Creed'lerin evinin yakınında bulunan Kızılderili mezarlığına gömülen ölüler bir süre sonra canlanmaktadır. Söylencenin gerçek olduğuna kanaat getiren (ölen ve gömülen kedileri dirilmiştir) doktor baba, görmüş geçirmiş komşusunun uyarılarına kulak asmaz ve oğlunu tabutundan çıkartarak mezarlığa gömer. Ama bunun sonuçları dehşet verici ve trajik olacaktır. Maine ve çevresinde otantik mekanlarda çekilen filmi "Siesta"yla sükse yapan Mary Lambert yönetmiştir. Küçük bütçeli korkunun önde gelen isimlerinden Fred Olen Ray zombi filmleri furyasına "Alien Dead" (1980) adlı filmiyle katkıda bulunmuştur; Florida'daki bataklığa düşen meteorun etkisiyle çevredeki insanlar zombileşmesini anlatan filmin bütçesi tamı tamına 12.000 dolardır. Tom McLaughlin'in yönettiği "One Dark Night"-da (Karanlık Bir Gece, 1982) liseli genç kız iddia üzerine bir mozolode gecelemeye karar verir; ne yazık ki aynı gün toprağa verilen ve mezarından kalkan bir medyumla baş başa kalacaktır. Çöp filmleri üreticisi iki yapımevinin (Full Moon, Troma) ortak ürünü "Redneck Zombies"de (Maganda Zombiler, 1989) ormanda kaybolan şehirli züppeler taze et peşindeki zombilerle karşı karşıya gelirler. Wes Craven'ın TV filmi havasındaki, çocuksu "Deadly Friend"inde (Öldüren Sevgili, 1986) kendi imalatı bir robotu olan genç bir dahi hoşlandığı kızın ölümünden sonra delice bir plan yapar: Robotunun çipini kız arkadaşının beynine yerleştirerek ona hayat vermeyi istemektedir; planı başarılı olur ama kızcağız acımasız bir katile dönüşmüştür.

Zombiler • Zombi 2 • Auretta Gay

Avrupa korku sineması deyince ilk akla gelen İtalya'dan çıkan ve çoğunlukla Romero klasiklerini model alan zombi filmleri 70 ve 80'lerde hem eski kıtada hem de denizaşırı pazarda kabul görmüştür. Splatter sinemasının felsefesini benimseyen, hardcore korku sevenlere yönelik bu tarzın örnekleri parçalanan gövdelerin, deşilen bağırsakların, çıkarılan gözlerin, kesilen kafaların, boğazların ve gözlerinden kurtçuklar fışkıran çürümüş zombilerin tiksindirici yakın planlarıyla dopdoludur. İtalyan zombi filmlerinin bir numaralı ismi Lucio Fulci "Zombi 2"yle (1979) Avrupa korku sinemasının manzarasını değiştiren yaşayan ölü serisini başlatmıştır; gerisi çorap söküğü gibi gelecektir. Romero klasiği "Dawn of the Dead"in Avrupa'nın çoğu ülkesinde "Zombi" adıyla gösterilmesi, Fulci'nin filminin piyasada bir devam filmi algısı yaratmasına neden olmuştur. Yaşayan ölüleri dışında "Dawn of the Dead"le herhangi bir benzerlik taşımayan "Zombi 2" sadece adıyla bile bir kurnazlık abidesidir. Film, deniz polislerinin New York açıklarında başıboş dolaşan bir teknede çürümüş bir zombinin saldırısına uğramasıyla açılır. Tekne ünlü bir bilim adamına aittir; ama adamdan geriye en ufak bir iz kalmamıştır. Bilim adamının kızı babasının izini Antiller'deki tropik bir adada sürer; tesadüfen tanıştığı bir gazeteci, orada rastladığı bir budunbilimci ve kız arkadaşı genç kadına yardımcı olmaktadır. Ada sakinleri bilinmeyen bir hastalığın etkisiyle yaşayan ölülere dönüşmüştür; uzun süredir orada yaşayan İngiliz bir doktor hastalığa çare bulmaya çalışır. Mucizevi bir gişe hasılatı yapan "Zombi 2" İtalyan korkusuna hayat öpücüğü vermiştir; bir

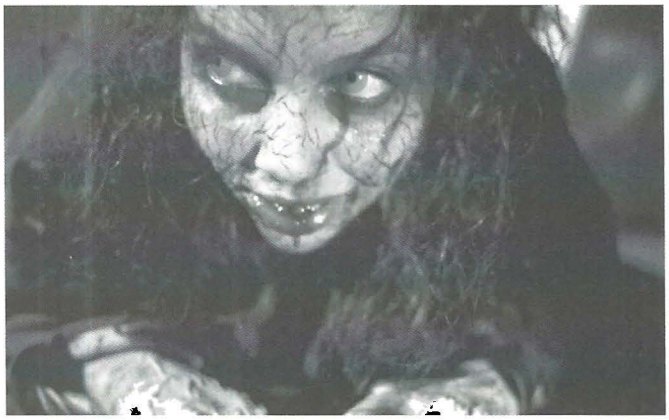

Zombiler • Zombi Holocaust (Zombi Felaketi)

zombinin denizin dibinde dev bir köpekbalığını ısırdığı absürd sahneyle hatırlanır. 80'lerin başlarında en yaratıcı dönemini yaşayan Lucio Fulci'nin diğer zombi filmleri "Paura nella citta dei morti viventi" (Yaşayan Ölüler Şehrinde Korku, 1980), "E tu vivrai nel terrore-L'aldila" (Ve Dehşet İçinde Yaşayacaksın-Öteki Taraf, 1981), "Quella villa accanto al cimitero" (Mezarlığın Yanındaki Ev, 1981) öncekinden daha stilize ve karmaşık yapıtlardır. Mantığı yok sayan hikaye yapıları, şiddete bulanmış gerçeküstü görsellikleri ve gaddarca cinayet sahneleriyle dikkat çeken bu kâbusvari filmler cehennemi manzaralarla son bulurlar. Lucio Fulci, İtalyan korku sinemasına özgü sanrısal şiddet tutkusunun başarılı örneklerini verirken, ülkenin diğer ticari yönetmenleri Umberto Lenzi, Aristide Massaccesi (Joe D'Amato), Marino Girolami, Andrea Bianchi, Claudio Fragasso ve Bruno Mattei estetik kaygı taşımayan istismar ürünlerine imza atmışlardır. Umberto Lenzi'nin "Incubo sulla citta contaminada"sında (Salgın Şehrinde Korku, 1980), Aristide Massaccesi'nin "Le notti erotiche dei morti viventi"sinde (Yaşayan Ölülerin Erotik Gecesi, 1980) ve Bruno Mattei'nin "Virus"ünde (Virüs, 1980) kimyasal deneylerin veya radyoaktif sızıntıların kurbanı olan zombiler kimseleri ikna edemeyen gülünç makyajlarıyla insan avına çıkarlar. Andrea Bianchi'nin Euro Trash tarzının tipik örneklerinden birini ortaya koyduğu "Le notti del terrore"de (Dehşet Gecesi, 1981) çıplaklık, seks ve *gore* bu yıllarda üretilen çoğu Avrupa korku filmindeki gibi ayrılmaz bir ikili oluşturur. Filmin girişinde, Etrüsk mezarlarında araştırmalarda bulunan yaşlı bir arkeolog yanlışlıkla orada yatan ölüleri hayata döndürür... İlk kurban kendisidir; sonra mezarların yanıbaşındaki villaya gelen kadınlı erkekli bir grup sosyetik konuk yaşayan ölülerin ilgi alanına girer. Yiyen, içen ve bol bol sevişen konuklar çok geçmeden mezarlarından kalkan ölülerle köşe kapmaca oynarlar. Merhum makyaj uzmanı Rosario Prestopino'nun tutkulu gore efektleriyle katkı sunduğu filmin doruk noktasını kötü ünlü meme koparma sahnesi oluşturmaktadır. Villaya sevgilisi ve küçük oğluyla (oğlanı canlandıran Peter Bark gelişim sorunları olan bir aktördür ve o tarihte 26 yaşındadır) gelen bayan konuklardan birinin (Mariangela Giordano) memesi ensest ilişkinin absürdce vurgulandığı bu sahnede zombileşen oğlu tarafından kopartılır. İtalyan seks komedileriyle isim yapan Marino Girolami'nin (ünlü yönetmen Enzo G. Castellari'nin babasıdır) "Zombi Holocaust"u (Zombi Felaketi) ucuz setleri ve sınır tanımayan *gore* efektleriyle türün iflah olmaz fanatiklerine yönelik bir çalışmadır. Yaşam süresini uzatmak için Güneydoğu Asya'daki bir adada deneysel beyin ameliyatları yapan manyak bir doktoru ziyaret eden bir grup araştırmacının yalnızca zombilerle (ameliyat kurbanları) değil, et yiyen bir yamyam kabilesiyle de karşılaştığı "Zombi Holocaust"da yönetmen Girolami adeta bir sakatatçı titizliğiyle (!) çalışmıştır. Film boyunca çıkan gözlerin, parçalanan beyinlerin, dağılan iç organların haddi hesabı yoktur! Sıradan aksiyon ve westernlerle başladığı kariyerini hardcore pornolarla noktalayan Mario Siciliano'nun (1925 - 1987) "Orgasmo esotico"sunda (Yabancı Orgazm, 1982) bir villada toplanan konuklar siyahi bir kadının doğaüstü güçleriyle zombilere dönüşür. Adından da anlaşıldığı gibi figüranları zombiler olan hardcore bir seks filmidir "Orgasmo esotico"... Bir başka korku-porno kırması bu tarzın üstadı Aristide Massaccesi'den gelmiştir: "Le notti erotiche dei morti viventi". Piyasada hem hard hem de soft versiyonları olan bu iç bayıltan film zombi kaynayan bir adada sürekli seks yapan insanlarla ilgilidir. Bruno Mattei'nin Vincent Dawn takma adıyla yönettiği "Virus" (Hell of the Living Dead) çoğu uyduruk İtalyan zombi filminde olduğu gibi egzotik bir diyarda geçmektedir; aslında çekimlerin çoğu Roma'daki bir stüdyoda yapılmıştır. Papua Yeni Gine'deki kimyasal bir tesiste meydana gelen sızıntılar çevredeki insanların zombileşmesine neden olmuştur; dört komando ve bayan bir gazeteci olayların perde arkasını araştırır... Bruno Mattei'yle birlikte İtalyan korkusunun en pespaye örneklerine imza atan Claudio Fragasso'nun ırkçılık kokan "After Death-Oltre la morte"sinde (Ölümden Sonra, 1989) kızı öldükten sonra ıssız bir adada cesetleri ayaklandıran siyahi bir vudu rahibi kötülüğün kaynağıdır. Filipinler'de çekilen filmin başrolünde gay pornolarla efsane katına erişen Jeff Stryker oynamıştır. İtalyan istismar sinemacıları egzotik mekanları dekorasyon malzemesi yaparken piyasa yönetmeni Lamberto Bava bol *gore* efektli gençlik zombi filmi "Demoni"de (Şeytanlar, 1985) kamerasını Almanya'nın Berlin şehrine çevirmiştir; film içinde film esprisiyle "The Purple Rose of Cairo" (Kahire'nin Mor Gülü), kötücül maskeleriyle "Onibaba" (Çukur), zombileşen gençle-

Zombiler • Incubo sulla città contaminata (Salgın Şehrinde Korku)

Zombiler • Demoni (Şeytanlar)

riyle "The Evil Dead"i (Şeytanın Ölüsü) akla getiren "Demoni"nin konusu bir korku filminin ön gösterimini izlemek için beleş dağıtılan biletlerden alan bir grup insanın çevresinde gelişmektedir. Sinemaya gelen konuklardan (iki güzel genç kız, onlara asılan iki yakışıklı oğlan, genç bir çift, iki fahişe ve pezevenkleri, görme özürlü kocasını boynuzlayan bir kadın...) bazıları beyazperdeden (konukların izlediği filmde meraklı gençler ünlü kahin Nostradamus'un mezarını aramaktadır) yayılan şeytani güçlerin etkisiyle zombilere dönüşür, geri kalanların kaçma girişimleri sonuçsuz kalır çünkü sinemanın kapıları duvar olmuştur. Dario Argento'nun yapımcılığında hatırı sayılır bir gişe yapan "Demoni"nin ikincisi de (Demoni 2) çekilmiştir; kötülüğün kaynağı bu kez televizyondur ve Hamburg'daki bir sitenin sakinlerini hedef alır. Televizyonda oynayan bir korku filmi bulaşıcı bir etkiyle sitede oturanları zombileştirmiştir; sinemadakiler gibi onların da dışarı kaçma şansları yoktur. "Demoni 2", zombilerin araba garajında site sakinleriyle yumruk yumruğa kavga ettiği akıllara ziyan sahnelerle hatırlanır en çok; kamera arkasına yine Lamberto Bava geçmiştir. Önceleri RAI yapımı bir TV dizisi olarak tasarlanan "Zeder" (Öteki Taraftan Sesler, 1983) İtalya'da bugüne dek çekilmiş en özgün *yaşayan ölü* izlekli filmdir; kimsenin göründüğü gibi olmadığı eksantrik karakterleri ve yaratıcı hikayesiyle çöp ürünlerden farkını ortaya koymuştur. Pupi Avati'nin yönettiği filmin konusu kısaca şöyledir: Başarısız yazar Stefano (Gabriele Lavia) karısı Alessandra'nın (Anne Canovas) hediye ettiği daktilonun şeridinde garip cümleler (ölümün sınırları sonunda yok olacak...) fark eder; üçüncü romanı için harika bir konunun çıktığını düşünmektedir; hemen araştırmalara başlar. Daktilo çoktan ölmüş olan eski bir rahibe aittir; 15. yüzyılda yaşamış bilim adamı Paolo Zeder'in şeritteki cümlelerle bağlantısı vardır. Zeder, zamanın sınırlarını aşan, ölülerin yaşama döndüğü bir takım gizemli bölgeler keşfetmiştir; onun mirasına sahip çıkan devlet destekli bir organizasyon bu bölgelerde ölülerle deneyler yapmaktadır. Tutkulu bir araştırmacılık ruhuyla kendini bu işe vakfeden Stefano, Bologna yakınlarında esrarengiz bölgelerin izini bulur. Ancak karşısında, işlerine burunlarına sokan yabancıları ortadan kaldırmaktan kaçınmayan, acımasız bir organizasyon vardır. Dramatik bir diriliş sahnesiyle sonlanan "Zeder" ne yazık ki Avati'nin başyapıtı "La casa dalle finestre che ridono" (Gülen Pencereli Ev) gibi geniş bir izleyici kitlesiyle buluşamamıştır. Michele Soavi'nin "Dellamorte Dellamore"si (Ölüm ve Aşk Hakkında, 1994) popülerlik konusunda "Zeder"den daha şanslıdır; Dylan Dog'un (doğaüstü güçlerle mücadele eden bir dedektifin maceralarını işleyen çizgi romanlar) yaratıcısı Tiziano Sclavi'nin romanından uyarlanan film Kuzey İtalya'daki bir kasabanın mezarlığında bekçilik yapan ve başı dirilen ölülerle dertte olan bir adamın (Rupert Everett) hikayesini anlatır. Mezarlığa gömülen ölüler bir hafta geçmeden dirilmektedir; mezarlık bekçisi her defasında onları kafalarından vurarak cehenneme gönderir.

70'lerin Kıta Avrupasında korku alanında İtalya'nın ardından ikinciliğe oynayan İspanya'da farklı konuları işleyen zombi filmleri üretilmiştir; Jorge Grau'nun yönettiği "No profanar el sueño de los muertos"un (Ölülerin Uykusuna Saygısızlık Etme, 1974) yeri bir başkadır; filmdeki yaşayan ölüler sözde bir takım bilimsel veriler kanıt gösterilerek (böcekleri yok etmek için kullanılan bir aletten çevreye yayılan radyasyon) ortaya çıkmıştır. Kız kardeşini ziyarete giden genç bir kadınla, hippi felsefesini benimsemiş motorlu bir antikacı zombi kâbusunun bir numaralı tanıklarıdır. İşin daha da kötüsü faşist ruhlu bir polis müfettişi çevredeki zombi cinayetlerini gençlerin üstüne yıkmak niyetindedir. Sahte bilimsellik konusunda bir adım öteye giden "Horror Express"de (Dehşet Treni, 1972) 1900'lerin başlarında İngiliz bir bilim adamı Mançurya dağlarında 2 milyon öncesine ait donmuş bir fosil bulur. Kafes içinde korumaya aldığı fosili Sibirya Ekspresi'yle ülkesine götürürken trende ardı ardına cinayetler işlenir. Cinayetlerin müsebbibi fosil görünümlü yaratıktan başkası değildir; bu yaratık aslında uzaylıdır ve bakışlarıyla insanları öldürebildiği gibi zihinlerini de silebilmektedir. Temas kurduğu insanlar zombi benzeri yaratıklara dönüşürken trende büyük bir panik ve karmaşa meydana gelir. Emektar İspanyol sinemacı Eugenio Martin'in Gene Martin takma adıyla yönettiği bu eğlenceli "The Thing" çeşitlemesinde dönemin Hammer yıldızları Christopher Lee ve Peter Cushing oynamıştır. İspanyol piyasa yönetmeni Jose Luis Merino'nun

Zombiler • Zeder (Öteki Taraftan Sesler) • Gabriele Lavia, Anne Canovas

Hammer filmlerine öykünen "La orgia de los muertos"unda (Ölülerin Orjisi, 1973) amcasının vasiyetini okumak için küçük bir kasabaya gelen bir maceracı orada büyücülükle uğraşan seksi bir yenge, ölülerle deneyler yapan çılgın bir bilim adamı, ölü sevici bir mezar kazıcı ve kabirlerini terkeden ölülerle karşılaşır. Sadece zombilerin değil, büyücülerin, vampirlerin ve ruhu zapt edilmişlerin de sahne aldığı "El espanto surge de la tumba" (Mezardan Yükselen Korku, 1973) 70'lerin en istismarcı ve eğlenceli İspanyol korkularından biridir. 15. yüzyıl Fransa'sında geçen giriş bölümünde şeytana tapınma, vampirlik ve kurt adamlıkla (!) suçlanan Alaric de Marnac (Orta Çağ'da yaşamış sapkın seri katil Gilles de Rais'yi çağrıştıran bir karakter, Paul Naschy tarafından canlandırılmış) adlı büyücü ve kız arkadaşı kafaları kesilerek infaz edilir; ölmeden önce idam edenleri lanetlerler... Günümüze gelindiğinde (70'lerin Paris'i) Marnac'ın soyundan gelen Hugo, yakın arkadaşı Maurice (infazcıların soyundan gelen bir ressam) ve kız arkadaşları Hugo'nun taşradaki villasını ziyaret ederler. Ancak, Alaric de Marnac'ın evin yakınlarında gömülü olan kesik kafası hala canlıdır ve kendisine görünen köylüleri zombilere dönüştürür. Lanet yerini bulmuştur, sırada Hugo, Maurice, kız arkadaşları ve evdeki hizmetliler vardır. Carlos Aured yönetmiş, Paul Naschy, Helga Liné, Emma Cohen, Vic Winner, Cristina Suriani ve Betsabe Ruiz oynamıştır. Naschy, uğursuz Alaric de Marnac karakterini kendi yönettiği "Latidos de panico"da (Panik Vuruyor, 1983) bir kez daha canlandırmıştır. 80'lerin en kötü prodüksiyon koşullarından muzdarip olan Avrupa filmleri kült sinemacılar Jean Rollin, Jesús Franco ve pornocu Pierre Reinhard'dan gelmiştir. Rollin'in "Le lac des morts vivants"ı (Yaşayan Ölülerin Gölü, 1981) ve Franco'nun "La tumba de los muertos vivientes"i (Yaşayan Ölülerin Mezarı, 1982) dönemin kalite gözetmeyen istismar filmleri üreticisi Eurocine'nin logosunu taşımaktadır. Zombilerin plastik makyajlarının fena halde sırıttığı "Le lac..."da 2. Dünya Savaşı sırasında Fransız direnişçilerin öldürdüğü Alman askerleri dirilerek küçük bir kasabada terör estirir. "La tumba..."da Afrika'da bir yerlerde gömülü olan Nazi altınlarının peşine düşen maceracılar Alman yaşayan ölülerle karşı karşıya gelir... İki filmde de bol çıplaklık, az gerilim vardır. Fransız yönetmen Jean Rollin'in daha eli yüzü düzgün yaşayan ölü izlekli filmleri vardır; "Le raisins de la mort"un (Ölüm Üzümleri, 1978) konusu hastalıklı üzümlerden şarap yapılan bir kasabada (şarapları içenler kan emici zombilere dönüşmüştür) yaşam mücadelesi veren genç bir kadının çevresinde gelişir; seks ve gore ağırlıklı "La morte vivante" (Yaşayan Ölü Kız) iki genç kadının aşkına odaklanır; birisi ölmüştür ama kabrine sızan zehirli maddelerin marifetiyle hayata döner; öbürü kana gereksinim duyan sevgilisine kurbanlar bulur. Pierre Reinhard'ın "La revanche des mortes vivantes"inde (Yaşayan Ölülerin İntikamı, 1987) içtikleri sütlerden zehirlenen üç genç güzel kız intikam almak için geri döner; çoğu Avrupa çöp korkusu gibi özensizce çekilmiş; sürekli çıplak veya gecelikle dolaşan aktrislerden medet uman bir filmdir.

Zombiler • Braindead (Beyin Ölümü) • Timothy Balme

90'ların başında çok uzaklardan, Yeni Zelanda'dan gelen "Braindead" (Beyin Ölümü, 1992) korku piyasasına bomba gibi düşmüştür. Galonlarca kanın akıtıldığı *gore* efektleriyle akıllara durgunluk veren bir seyirlik sunan filmi günümüzün etkili ticari sinemacılarından Peter Jackson yönetmiştir; hikaye 50'lerin Yeni Zelanda'sında geçmektedir. Cadaloz annesinin nefesini her an ensesinde hisseden muhallebi çocuğu Lionel alışveriş yaptıkları markette çalışan İspanyol göçmeni Paquita'dan hoşlanmaktadır. Ama annesi bu durumdan hiç mi hiç hoşnut değildir. İki gencin hayvanat bahçesine gittikleri bir gün onları takip eder ve kafesinin önünde durduğu zehirli bir maymun tarafından ısırılır. Ertesi gün derisi dökülmeye, organları düşmeye başlayan yaşlı kadın artık bir zombi olmuştur; ısırdığı insanları da zombi yapar. Anasıyla kurbanlarını bodruma kapatan Lionel sakinleştirici iğnelerle onları zapturapta alır. Ama annesinin mirasında gözü olan amcasının evde parti verdiği bir günün akşamında bu düzen bozulacaktır. Kung fu yapan rahipleri, çim biçme makinesinin bıçaklarıyla etleri oraya buraya dağılan zombileri, kanların üzerinde adeta buz pateni yapan kesik kafaları ve zombi bebekleriyle çılgın bir deneyim yaşatmıştır "Briandead"; yaratıcı, iğrenç ve çok komiktir. 90'larda efsanevi "Night of the Living Dead"in renkli yeni çevrimi de vizyona girmiştir; kamera arkasında ünlü makyaj uzmanı Tom Savini vardır; kadın kahramanın daha kuvvetli olması dışında özgün filmin birebir aynısıdır. 90'lı yıllar yaşayan ölüler açısından parlak değildir; "Voodoo Dawn" (Vudu Şafağı, 1991), "Zombie Cop" (Zombi Polis-1991), "Hot Wax Zombies on Wheels" (Ateşli Balmumu Zombiler Tekerlekler Üzerinde, 1999) gibi çok sayıda uyduruk film piyasaya sürülmüştür.

2000'lerde işin rengi değişmiş; zombie filmleri korku sinemasının en gözde alt türlerinden biri haline gelmiştir. Konular üç aşağı beş yukarı aynıdır; esrarengiz virüsler hastalıklara, hastalıklar salgınlara yol açar, salgınlar sonucu nüfusun önemli bir kısmı saldırgan zombilere dönüşür, enfekte olmayan bir avuç insan kıyamet sonrasını andıran manzaralar eşliğinde mücadele eder... "Resident Evil" (Ölümcül Deney, 2002), "28 Days Later" (28 Gün Sonra, 2002), "Shaun of the Dead" (Zombilerin Şafağı, 2004), "Dawn of the Dead" (Yeni Çevrim), "Boy Eats Girl" (Tatilde Dehşet, 2005), "Slither" (Yaratıklar, 2006), "Fido"

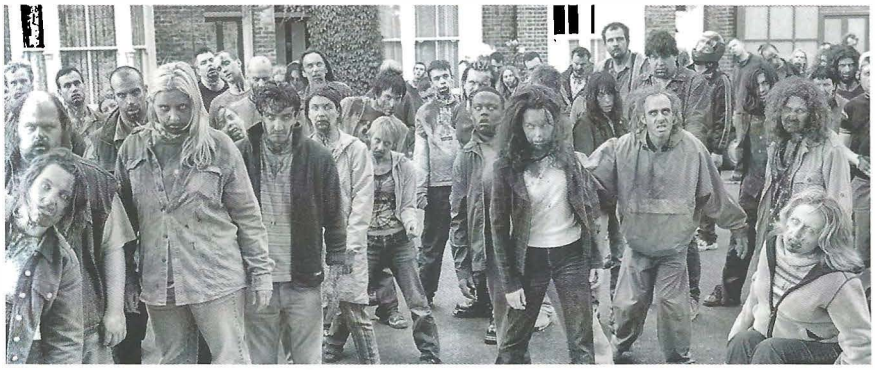

Zombiler • 28 Days Later (28 Gün Sonra) • Cillian Murphy

(2006), "28 Weeks Later" (28 Hafta Sonra, 2007), "Planet Terror" (Dehşet Gezegeni, 2007), "Rec" (Ölüm Çığlığı, 2007), "Quarantine" (Karantina, 2008), "Zombieland" (2009), "The Cabin in the Woods" (Dehşet Kapanı, 2012), "World War Z" (Dünya Savaşı Z-2013), "The Returned" (Virüs-2013) dönemin popüler ürünleridir; ayrıca "Les revenants" (Geri Döndüler-2004), "Pontypool" (Öldüren Kelimeler, 2008) gibi entelektüel kapasitesi yüksek filmler ve onlarca mini bütçeli yapım tür sevenlerin beğenisine sunulmuştur; uzun süre ara veren George Romero 3 zombi filmi (Ölüler Ülkesi, Ölülerin Günlüğü, Ölülerin Kurtuluşu) birden yönetmiştir. Constantin Film'in sahibi, merhum Alman yapımcı Bernd Eichinger'in (1949 - 2011) finanse ettiği, İngiliz Paul W. S. Anderson'un yönettiği video oyun uyarlaması "Resident Evil" korkudan çok aksiyon ağırlıklıdır, steril setleriyle dikkat çekmiştir. 21. yüzyılın sonlarına doğru ülkeye hükmeden dev bir şirket yeraltındaki laboratuarlarda gizli genetik deneyler yürütmektedir. Araştırmaların yapıldığı merkezdeki ana bilgisayar kontrolden çıkınca ölümcül bir virüs dışarıya sızar ve içerde çalışanları et yiyen zombilere dönüştürür. Şirketin görevlendirdiği özel bir askeri gücün elemanları virüsün bulaşmasını engellemek için hem çıldıran bilgisayarla, hem de tüm çevreyi saran zombilerle uğraşmak zorunda kalırlar. Tasarımını Yoshiki Okamoto'nun yaptığı video oyunu "Resident Evil" ilk kez 1996'da piyasaya sürülmüş, zombi uzmanı George Romero 1999'da yazıp yöneteceği bir uyarlama için hazırlıklara başlamıştır. Ancak Romero'nun yazdığı senaryo fazla vahşi bulununca giderek daha kötü filmler çeken Paul W. S. Anderson devreye girmiştir. Sinema kariyerine "Shallow Grave" (Mezarını Derin Kaz) ve "Trainspotting" gibi parlak filmlerle başlayan, sonradan popüler sinemaya kayan 1956 Manchester doğumlu Danny Boyle'un distopyası "28 Days Later" daha iyidir. Maymunlarla genetik araştırmalar yapan bir şirketin geliştirdiği kuduz benzeri bir virüs Londra'yı bir hayalet şehre dönüştürmüştür. Etrafta yalnızca virüs kurbanı saldırgan zombiler vardır. Gözlerini terk edilmiş bir hastanede açan ve olup bitenlerden haberdar olmayan bisikletli kurye Jim (Cillian Murphy) kendisi gibi hayatta kalmayı başarmış insanlarla tanışacak ve onlarla birlikte daha güvenli bölgelere doğru yola koyulacaktır. İspanyol Juan Carlos Fresnadillo'nun yönettiği devam filmi "28 Weeks Later" (28 Hafta Sonra, 2007) yok edildiği sanılan kuduz virüsünün tekrar tehdit kaynağı olmasıyla gelişen olayları konu edinmektedir. İngiliz usulü gırgır zombi filmi "Shaun of the Dead"de karakterler ön plandadır; annesi ve kız arkadaşıyla arası iyi olmayan sıradan bir Londralı'nın, Shaun'un (Simon Pegg) hikayesini anlatır; kişisel sorunlarıyla boğuşan bu adam kendi dertleri yetmezmiş gibi bir de aniden Londra sokaklarında bitiveren zombilerle uğraşacaktır; Edgar Wright yönetmiştir. "Shaun of the Dead"in ilham kaynağı "Dawn of the Dead" 2004'te eski reklam ve video klip yönetmeni Zack Snyder'ın yorumuyla tekrar beyazperdede hayat bulmuştur; konusu yine bir alışveriş merkezinde zombilerin kapana kıstırdığı insanların hayatta kalma mücadeleleri üzerine kuruludur; zamana ayak uyduran zombiler bu kez çok daha hızlı hareket ederler. "Dawn of the Dead"in senaristi James Gunn'ın yönettiği "Slither" B tipi bilim kurguların bir parodisidir; uzaylı bir parazitin hastalık bulaştırdığı küçük bir kasabada geçer; enfekte olanlar iğrenç zombilere dönüşür. Kanada yapımı "Fido"da evcilleşen zombiler insanların evlerine girmiş ve süs hayvanı gibi kullanılmışlardır. Robert Rodriguez - Quentin Tarantino ikilisinin *iki film birden* döneminin istismar ürünlerine saygı duruşunda bulundukları iki bölümlü "Grindhouse"-da zombi severler unutulmamıştır. Robert Rodriguez'in yönettiği "Planet Terror"ün konusu biyolojik bir silahtan yayılan virüsle zombi benzeri yaratıkların peydahlandığı bir Teksas kasabasında hayatta kalmaya çabalayan karakterlerin (komedyen olmak isteyen bir striptizci, eski erkek arkadaşı, kasabanın şerifi...) çevresinde gelişir. 2000'lerin uluslararası piyasada ses getiren İspanyol filmlerinden "Rec" amatör video kamera çekimleriyle "The Blair Witch

Zombiler • [Rec] (Ölüm Çığlığı) • Claudia Silva

Zombiler • Shaun of the Dead (Zombilerin Şafağı)

Project" (Blair Cadısı), zombileşen kız çocuğuyla "Night of the Living Dead" (Yaşayan Ölülerin Gecesi), bulaşıcı hastalığıyla "The Crazies"i (Salgın, 1973) çağrıştırır; ülkenin önde gelen korku yönetmenleri Jaume Balagueró ve Paco Plaza'nın ortak ürünüdür. Filmin neredeyse tamamı Barselona'da karantinaya alınan bir apartmanda, gerçek zamanda geçmektedir. 2 kişilik bir TV ekibi (sunucu Angela ve sadece sesi duyulan kameraman Pablo) Barselona İtfaiyesi'nde çekim yaparken şehirdeki bir apartmandan acil bir çağrı gelir. Yaşlı bir kadın odasında mahsur kalmıştır. İtfaiye olay yerine giderken, olup bitenleri anında kaydeden televizyoncular da onların peşine takılır. Apartmana gelindiğinde tahliye etmek istenen kadın birden vahşileşir ve adamlardan birini ısırır. Otoriteler anında apartmana giriş çıkışı yasaklamıştır; artık karantina kuralları geçerlidir; bu arada televizyoncuların kayıtları sürmektedir. Isırılan adamın saldırgan bir zombiye dönüşmesiyle kuduz benzeri virüs apartman sakinlerine bulaşacaktır. "Rec" sadece İspanya'da 9 milyon euro gişe yapmış; ikişer yıl arayla üç adet başarısız devam filmi (Rec 2, Rec 3 Genesis, Rec 4: Apocalipsis) çekilmiştir; Amerikan versiyonu "Quarantine" ise hiç beklemeden, bir yıl sonra vizyona girmiştir. Ruben Fleischer'ın zombi filmlerini tiye alan "Zombieland"inde benzerini çokça gördüğümüz, kıyamet sonrası manzaralar vardır... Yaşayan ölülerin istilasına uğrayan Amerika'da kaderleri kesişen dört kişinin hikayesini anlatır; güvenli bir yer ararken Los Angeles yakınlarındaki bir lunaparka sığınan dört maceracı zombilerle cebelleşir durur... "Lost" serisiyle tanınan senarist Drew Goddard ilk uzun metrajlısı "The Cabin in the Woods"la özgün olmaya çabalamış ama saçmalamaktan öteye gidemeyen, kafası hayli karışık bir filme imza atmıştır. Hafta sonunu geçirmek için ormandaki bir kulübeyi ziyaret eden 5 arkadaş yanlışlıkla çevredeki ölüleri uyandırır, gençlerin her hareketi ileri teknoloji ürünü bir binada, çok eğlendikleri anlaşılan teknisyenler tarafından izlenmektedir. Gençlerden bazıları yaşamlarını yitirir, bazıları da kendilerini izleyen büyük abilerin izini bulmaya çalışır. "The Evil Dead" ve "The Truman Show" referanslarıyla başlayan, slasher filmlerine göndermelerde bulunan, korku canavarlarının geçit resmi yaptığı kanlı sahnelerle farklı bir kulvara giren ve nihayet H. P. Lovecraft güzellemesiyle sonlanan bu abuk sabuk filmin karakterleri de antipatik ve derinliksizdir. Goddard, İsviçreli yönetmen Marc Forster'ın dev bütçeli *zombi kıyameti* filmi "World War Z"nin senaryo yazarlarından biridir; 25 değişik mekanda, 3 ünlü görüntü yönetmeniyle (Ben Seresin, Robert Richardson, Newton Thomas Sigel) çekilen bu Brad Pitt'li Paramount filminde eski bir Birleşmiş Milletler çalışanı aniden ortaya çıkan global bir zombi salgınını durdurmak için oradan oraya koşturur durur... Film, bütçenin kalite için bir gösterge olamayacağını açıkça ortaya koymuştur. İspanyol sinemacı Manuel Carballo'nun Toronto'da Kanadalı oyuncularla çektiği "The Returned" (Virüs) önceki gibi bir zombi salgınını konu almaktadır ancak burada dönüşenler etkili bir protein sayesinde normal yaşamlarını sürdürmektedir. Protein'in etkisi bir kaç günle sınırlıdır; stoklar azalmaya başladıkça huzursuzluk artar; güvenlik güçleri dönüşenlere karşı bir cadı avı başlatır; virüse karşı mücadele eden kadın bir doktor ve müzisyen sevgilisi (bir dönüşendir) bu karmaşanın ortasında kalırlar.

Fransız kurgucu Robin Campillo'nun yönettiği "Les revenants"da (Geri Döndüler, 2004) yaşayan ölüler, sosyal meselelerin dile getirilmesinde bir araç olarak kullanılır. Film, son on yıl içinde ölenlerin isimsiz bir taşra kentine geri dönmesiyle ortaya çıkan sosyal uyumsuzlukları ele almıştır. Artistik gay pornoların tartışmalı ismi Bruce LaBruce "Otto, or, Up with Dead People"da (2008) bir korku filminde rol almak için prova çekimlerine katılan Otto adındaki eşcinsel zombinin melankolik hikayesini anlatmıştır. Berlin'de Alman - Kanada ortaklığıyla çevrilen bu ilk gay zombi filminin prömiyeri Sundance Film Festivali'nde yapılmıştır. Bir diğer sıra dışı Kanada filmi "Pontypool" (Öldüren Kelimeler, 2008) İngilizce sözcüklerle yayılan bir zombi salgınının yaşandığı Toronto yakınlarındaki bir kasabada geçmektedir. Deneyimli ve karizmatik Stephen McHattie'nin olayları radyo istasyonunda takip eden kovboy şapkalı DJ rolünde gözüktüğü filmi bağımsız

Zombiler • World War Z (Dünya Savaşı Z) • Brad Pitt, Abigail Hargrove, Mireille Enos, Sterling Jeris

sinemacı Bruce McDonald yönetmiştir. "Shock Waves"den sonra çekilen ilk popüler Nazi zombi filmi olan "Dod sno"-da (Ölü Kar, 2009) Norveç'in karlı dağlarına kayak yapmaya gelen bir grup tıbbiyeli genç, 2. Dünya Savaşı sırasında donarak ölen Alman askerlerinin canlanan bedenleriyle karşı karşıya gelir. Bol miktarda *gore* efektiyle servis edilen Norveç yapımı filmi Tommy Wirkola yönetmiştir. *Gore* filmleri klişelerini, eğlenceli bir anlatım ve muhalif bir duruşla sergileyen "Zombie Strippers"da (Zombi Striptizciler, 2008) porno kraliçesi Jenna Jameson ve düşük bütçeli korkunun simge ismi Robert Englund başrolleri paylaşırlar. Kabus senaryolarının gerçekleştiği yakın geleceğin ABD'sinde geçen filmde 4. Kez başkan seçilen Bush parlamentoyu feshetmiş ve ülkeyi demir yumrukla yönetmeye başlamıştır. Dünyanın çeşitli ülkelerindeki çatışmalara müdahil olan ABD hükümetinin asker açığı giderek büyümektedir. Yetkili birimler ölen askerleri yaşama döndüren bir virüs keşfederler ama deney ters gidince zombiler kontrolden çıkarlar. Yürüyen cesetlerden birinin bir striptiz kulübüne sığınmasından sonra işler iyice çığırından çıkacaktır. Ülkemizin şimdilik biricik zombi filmi olan "Ada-Zombilerin Düğünü" el kamerasıyla çekilen popüler ürünleri (Blair Witch, Rec) model almıştır; sinema yazarları Murat Emir Eren ve Talip Ertürk yönetmiştir; arkadaşlarının Büyükada'daki düğününe katılan ve nereden çıktıkları belli olmayan zombilerin saldırısına uğrayan gençlerin mücadelesini anlatır; sloganı çok komiktir (*Düğüne gittik yediler*).

- **SEÇME FİLMLER (1962 - 2011)**
- **SANTO CONTRA LOS ZOMBIES** (Santo Zombilere Karşı) **Yön.** Benito Alazraki, **Sen.** Benito Alazraki, Antonio Orellana, **Yap.** Alberto Lopez, **Gör. Yön.** José Ortis Ramos, **Oyn.** Santo (Rodolfo Guzman Huerta), Armando Silvestre, Dagoberto Rodriguez, Irma Serrano, Carlos Agosti, Ramón Bugarini, Fernando Oses. (Meksika, 1962)
- **THE ASTRO-ZOMBIES** (Yıldız Zombileri) **Yön.** Ted V. Mikels, **Sen.** Ted V. Mikels, Wayne Rogers, **Yap.** Ted V. Mikels, **Gör. Yön.** Robert Maxwell, **Müz.** Nico Karaski, **Oyn.** Wendell Corey, John Carradine, Tom Pace, Joan Patrick, Tura Satana, Rafael Campos, Joseph Hoover, Victor Izay, William Bagdad. (ABD, 1968)
- **NIGHT OF THE LIVING DEAD** (Yaşayan Ölülerin Gecesi) **Yön.** George Romero, **Sen.** John Russo, George Romero, **Yap.** Karl Hardman, Russell Streiner, **Gör. Yön.** George Romero, **Oyn.** Duane Jones, Judith O'Dea, Karl Hardman, Marilyn Eastman, Keith Wayne, Judith Ridley, Kyra Schon. (ABD, 1968)
- **HORROR EXPRESS** (Dehşet Treni) **Yön.** Gene Martin (Eugenio Martin), **Sen.** Arnaud D'Usseau, Julian Zimet, **Yap.** Bernard Gordon, **Gör. Yön.** Alejandro Ulloa, **Müz.** John Cacavas, **Oyn.** Christopher Lee, Peter Cushing, Alberto De Mendoza, Silvia Tortosa, Julio Pena, Angel Del Pozo, Telly Savalas, Helga Liné, Georges Rigaud, Alice Reinhart, José Jaspa, Victor Israel. (İspanya - İngiltere, 1972)
- **NEITHER THE SEA NOR THE SAND** (Ne Deniz Ne de Kum) **Yön.** Fred Bumley, **Sen.** Gordon Honeycombe (Kendi romanından), **Yap.** Peter Fetterman, Jack Smith, **Gör. Yön.** David Muir, **Müz.** Nachum Heiman, **Oyn.** Susan Hampshire, Frank Finlay, Michael Petrovitch, Michael Craze, Jack Lambert. (İngiltere, 1972)
- **PSYCHOMANIA** (Ölümcül Tekerlekler) **Yön.** Don Sharp, **Sen.** Arnaud D'Usseau, Julian Zimet, **Yap.** Andrew Donally, **Gör. Yön.** Ted Moore, **Müz.** John Cameron, **Oyn.** Nicky Henson, Beryl Reid, George Sanders, Mary Larkin, Ann Michelle, Roy Holder, Denis Gilmore, Miles Greenwood, Peter Whitting, Robert Hardy, Patrick Holt. (İngiltere, 1973)
- **CHILDREN SHOULDN'T PLAY WITH DEAD THINGS** (Çocuklar Ölü Şeylerle Oynamamalı) **Yön.** Bob Clark (Benjamin Clark), **Sen.** Bob Clark, Alan Ormsby, **Yap.** Bob Clark, Gary Goch, **Gör. Yön.** Jack McGowan, **Müz.** Carl Zittrer, **Oyn.** Alan Ormsby, Valerie Mamches, Jeff Gillen, Anya Ormsby, Paul Cronin. (ABD, 1973)
- **MESSIAH OF EVIL** (Şeytanın Elçisi) **Yön.** Willard Huyck, **Sen.** Willard Huyck, Gloria Katz, **Yap.** Willard Huyck, Gloria Katz, **Gör. Yön.** Stephen Katz, **Müz.** Phillan Bishop, **Oyn.** Michael Greer, Mariana Hill, Joy Bang, Anitra Ford, Royal Dano, Elisha Cook Jr, Charles Dierkop, Bennie Robinson, Walter Hill. (ABD, 1973)
- **EL ESPANTO SURGE DE LA TUMBA** (Mezardan Yükselen Korku) **Yön.** Carlos Aured, **Sen.** Jacinto Molina, **Yap.** Modesto Perez Redondo, **Gör. Yön.** Manuel Merino, **Müz.** Carmelo A. Bernaola, **Oyn.** Paul Naschy, Emma Cohen, Vic Winner, Helga Liné, Cristina Suriani, Betsabe Ruiz, Luis Ciges, Julio Pena, Maria José Cantudo, Juan Cazalilla, Francisco Llinas, Elsa Zabala. (İspanya, 1973)
- **LA ORGIA DE LOS MUERTOS** (Ölülerin Orjisi) **Yön.** José Luis Merino, **Sen.** Enrico Colombo, José Luis Merino, **Yap.** Ramona Plana, **Gör. Yön.** Modesto Rizzolo, **Müz.** Francesco De Masi, **Oyn.** Stan Cooper (Stelvio Rosi), Maria Pia Conte, Dyanik Zurokowska, Pasquale Basile, Gerard Tichy, Aurora De Alba, Eleonora Vargas, Paul Naschy, Carla Mancini. (İspanya - İtalya, 1973)
- **EL ATAQUE DE LOS MUERTOS SIN OJOS** (Hayaletlerin Dönüşü) **Yön. & Sen.** Amando De Ossorio, **Yap.** Ramón Plana, **Gör. Yön.** Miguel Fernandez Mila, **Müz.** Anton Garcia Abril, **Oyn.** Tony Kendall, Fernando Sancho, Esperanza Roy, Frank Brana, José Canalejas, Loreta Tovar, Ramón Lillo, Lone Fleming, Maria Nuria, José Thelman, Juan Cazalilla, Betsabe Ruiz. (İspanya, 1973)
- **SUGAR HILL** (Sugar Hill) **Yön.** Paul Maslansky, **Sen.** Tim Kelly, **Yap.** Elliot Schick, **Gör. Yön.** Robert Jessup, **Müz.** Dino Fekaris, Nick Zesses, **Oyn.** Marki Bey, Robert Quarry, Don Pedro Colley, Betty Anne Rees, Richard Lawson, Zara Cully, Charles Robinson, Larry D. Johnson. (ABD, 1974)
- **DEATHDREAM** (Ölümcül Düş) **Yön.** Bob Clark, **Sen.** Alan Ormsby, **Yap.** Bob Clark, Peter James, John Trent, **Gör. Yön.** Jack McGowan, **Müz.** Carl Zittrer, **Oyn.** John Marley, Lynn Carlin, Richard Backus, Henderson Forsythe, Anya Ormsby, Jane Daly, Michael Mazes, Arthur Anderson. (ABD - Kanada - İngiltere, 1974)
- **EL BUQUE MALDITO** (Uğursuz Gemi) **Yön. & Sen.** Amando De Ossorio, **Yap.** J. L. Bermudez De Castro, **Gör. Yön.** Raul Artigot, **Müz.** Anton Garcia Abril, **Oyn.** Maria Perschy, Jack Taylor, Barbara Rey, Carlos Lemos, Manuel De Blas, Blanca Estrada. (İspanya, 1974)
- **LA NOCHE DE LAS GAVIOTAS** (Martıların Gecesi) **Yön. & Sen.** Amando De Ossorio, **Yap.** José Antonio Perez Giner, Modesto Perez Redondo, **Gör. Yön.** Francisco Sanchez,

Müz. Anton Garcia Abril, **Oyn.** Victor Petit, Maria Kosty, Sandra Mozarowsky, José Antonio Calvo, Julie James, Javier De Rivera, Maria Vidal. (İspanya, 1975)

- **SHIVERS** (Parazit Katiller) **Yön. & Sen.** David Cronenberg, **Yap.** Ivan Reitman, **Gör. Yön.** Robert Saad, **Oyn.** Paul Hampton, Joe Silver, Lynn Lowry, Alan Migicovsky, Susan Petrie, Barbara Steele, Ronald Mlotzik, Barry Boldero, Camil Ducharme, Hanka Posnanska, Wally Martin, Vlasta Vrana. (Kanada, 1975)
- **THE CHILD** (Çocuk) **Yön.** Robert Voskanian, **Sen.** Ralph Lucas, **Yap.** Robert Dadashian, **Gör. Yön.** Mori Alavi, **Müz.** Rob Wallace, **Oyn.** Laurel Barnett, Rosalie Cole, Frank Janson, Richard Hanners, Ruth Ballen, Slosson Bing Jong. (ABD, 1977)
- **SHOCK WAVES** (Şok Dalgaları) **Yön.** Ken Widerhorn, **Sen.** John Kent Harrison, Ken Pare, Ken Wiederhorn, **Yap. & Gör. Yön.** Reuben Trane, **Müz.** Richard Einhorn, **Oyn.** Peter Cushing, Brooke Adams, Fred Buch, Luke Halpin, John Carradine, D. J. Sidney, Don Stout, Clarence Thomas. (ABD, 1977)
- **LES RAISINS DE LA MORT** (Ölüm Üzümleri) **Yön.** Jean Rollin, **Sen.** Christian Meunier, Jean Rollin, **Yap.** Claude Guedj, **Gör. Yön.** Claude Becognee, **Müz.** Philippe Sissman, **Oyn.** Marie George Pascal, Felix Marten, Serge Marquand, Mirella Rancelot, Patrice Valota, Patricia Cartier, Brigitte Lahaie, Paul Bisciglia, Michel Herval, Françoise Pascal, Evelyne Thomas. (Fransa, 1978)
- **DAWN OF THE DEAD** (Ölülerin Şafağı) **Yön. & Sen.** George A. Romero, **Yap.** Richard P. Rubinstein, **Gör. Yön.** Michael Gornick, **Müz.** The Goblins, **Oyn.** David Emge, Ken Foree, Scott H. Reiniger, Gaylen Ross, David Crawford, David Early, Richard France, Howard Smith, Daniel Dietrich, Fred Baker, Jim Baffico, Rod Stouffer, Jese Del Gre, Tom Savini, Taso N. Stavrakis, Sharon Ceccatti, Tony Buba, Pasquale Buba, Joe Pilato, Rudy Ricci. (ABD - İtalya, 1978)
- **ZOMBI 2** (Zombi 2) **Yön.** Lucio Fulci, **Sen.** Elisa Briganti, **Yap.** Fabrizio De Angelis, Ugo Tucci, **Gör. Yön.** Sergio Salvati, **Müz.** Fabio Frizzi, **Oyn.** Tisa Farrow, Ian McCulloch, Richard Johnson, Al Cliver, Auretta Gay, Stefania D'Amario, Olga Karlatos, Dakar, Franco Fantasia, Lucio Fulci. (İtalya, 1979)
- **THE FOG** (Sis) **Yön.** John Carpenter, **Sen.** John Carpenter, Debra Hill, **Yap.** Debra Hill, **Gör. Yön.** Dean Cundey, **Müz.** John Carpenter, **Oyn.** Adrienne Barbeau, Jamie Lee Curtis, Janet Leigh, John Houseman, Tom Atkins, James Canning, Charles Cyphers, Nancy Loomis, Ty Mitchell, Hal Holbrook, John Goff, George Buck Flower, Rob Bottin, Tommy Lee Wallace. (ABD, 1980)
- **ZOMBI HOLOCAUST** (Zombi Felaketi) **Yön.** Marino Girolami, **Sen.** Fabrizio De Angelis, Romano Scandariato, **Yap.** Gianfranco Kuyumcuyan, Fabrizio De Angelis, **Gör. Yön.** Fausto Zuccoli, **Müz.** Nico Fidenco, **Oyn.** Ian McCulloch, Alexandra Delli Colli, Sherry Buchanan, Peter O'Neal, Donald O'Brien, Dakar, Walter Patriarca, Linda Fumis. (İtalya, 1980)
- **THE CHILDREN** (Çocuklar) **Yön.** Max Kalmanowicz, **Sen.** Carlton J. Albright, Edward Terry, **Yap.** Carlton J. Albright, Max Kalmanowicz, **Gör. Yön.** Barry Abrams, **Müz.** Harry Manfredini, **Oyn.** Martin Shakar, Gil Rogers, Gale Garnett, Shannon Bolin, Tracy Griswold, Joy Glaccum, Jeptha Evans. (ABD, 1980)
- **VIRUS** (Virüs) **Yön.** Vincent Dawn (Bruno Mattei), **Sen.** J. M. Cunilles, Claudio Fragasso, **Yap.** Isabel Mula, **Gör. Yön.** John Cabrera, **Oyn.** Margit Evelyn Newton, Frank Garfield, Selan Karay, Robert O'Neil, Gaby Renom. (İtalya - İspanya, 1980)
- **INCUBO SULLA CITTÀ CONTAMINATA** (Salgın Şehrinde Korku) **Yön.** Umberto Lenzi, **Sen.** Antonio Cesare Corti, Luis Maria Delgado, Piero Regnoli, **Yap.** Diego Alchimede, Luis Mendez, **Gör. Yön.** Hans Burman, **Müz.** Stelvio Cipriani, **Oyn.** Hugo Stiglitz, Laura Trotter, Maria Rosaria Omaggio, Francisco Rabal, Mel Ferrer, Sonia Viviani, Eduardo Fajardo, Stefania D'Amario, Ugo Bologna, Sara Franchetti, Manuel Zarzo, Tom Felleghy. (İtalya - Meksika - İspanya, 1980)
- **LE NOTTI DEL TERRORE** (Dehşet Gecesi) **Yön.** Andrea Bianchi, **Sen.** Piero Regnoli, **Yap.** Gabriele Crisanti, **Gör. Yön.** Gianfranco Maioletti, **Müz.** Elsio Mancuso, Berto Pisano, **Oyn.** Karin Well, Gian Luigi Chirizzi, Simone Mattioli, Antonella Antinori, Roberto Caporali, Peter Bark, Mariangela Giordano, Claudio Zucchet, Anna Valente, Renato Barbieri. (İtalya, 1981)
- **E TU VIVRAI NEL TERRORE-L'ALDILA** (Ve Dehşet İçinde Yaşayacaksın-Öteki Taraf) **Yön.** Lucio Fulci, **Sen.** Dardano Sacchetti, Giorgio Mariuzzo, Lucio Fulci, **Yap.** Fabrizio De Angelis, **Gör. Yön.** Sergio Salvati, **Müz.** Fabio Frizzi, **Oyn.** Katherine Maccoll (Catriona MacColl), David Warbeck, Sarah Keller (Cinzia Monreale), Antoine Saint John, Veronica Lazar, Anthony Flees, Giovanni De Nava, Al Cliver, Michele Mirabella, Gianpaolo Saccarola, Maria Pia Marsala, Laura De Marchi, Lucio Fulci. (İtalya, 1981)
- **LE LAC DES MORTS VIVANTS** (Yaşayan Ölüler Gölü) **Yön.** Jean Rollin, **Sen.** Julius Valery, A. L. Mariaux (Jesús Franco), **Yap.** Marius Lesoeur, Daniel White, **Gör. Yön.** Max Monteillet, **Müz.** Daniel White, **Oyn.** Howard Vernon, Pierre Escourrou, Anouchka, Robert Foster, Nadine Pascal, Youri Rad, Burt Altman, Gilda Arancio, Marcia Sharif, Yvonne Dany. (Fransa - İspanya, 1981)
- **QUELLA VILLA ACCANTO AL CIMITERO** (Mezarlığın Yanındaki Ev) **Yön.** Lucio Fulci, **Sen.** Lucio Fulci, Giorgio Mariuzzo, Dardano Sacchetti, **Yap.** Fabrizio De Angelis, **Gör. Yön.** Sergio Salvati, **Müz.** Walter Rizzati, **Oyn.** Katherine Mccoll (Catriona McColl), Paolo Malco, Ania Pieroni, Giovanni Frezza, Silvia Collatina, Dagmar Lassander, Giovanni De Nava, Daniela Doria, Gianpaolo Saccarola, Carlo De Mejo, John Olson, Lucio Fulci. (İtalya, 1981)
- **DEAD & BURIED** (Ölü ve Gömülmüş) **Yön.** Gary Sherman, **Sen.** Ronald Shusett, Dan O'Bannon, **Yap.** Robert Fentress, Ronald Shusett, **Gör. Yön.** Steven Poster, **Müz.** Joe Renzetti, **Oyn.** James Farentino, Melody Anderson, Jack Albertson, Dennis Redfield, Nancy Locke, Lisa Blount, Robert Englund, Bill Quinn, Michael Pataki, Barry Corbin, Estelle Omens. (ABD, 1981)
- **ORGASMO ESOTICO** (Yabancı Orgazm) **Yön.** Lee Castle (Mario Siciliano), Joe D'Amato, **Gör. Yön.** Luigi Ciccarese, **Oyn.** Marina Lotar, Sonia Bennett, Michel Curie, Peter Brown, Joe Migrano, Mimi Losy, Guia Lauri Filzi (İtalya, 1982)
- **ONE DARK NIGHT** (Karanlık Bir Gece) **Yön.** Tom McLaughlin, **Sen.** Tom McLaughlin, Michael Hawes, **Yap.** Michael Schroeder, **Gör. Yön.** Hal Trussell, **Müz.** Bob Summers, **Oyn.** Meg Tilly, Melissa Newman, Robin Evans, Leslie Speights, Donald Hotton, Elizabeth Daily. (ABD, 1982)
- **ZEDER** (Zeder-Öteki Taraftan Sesler) **Yön.** Pupi Avati, **Sen.** Antonio Avati, Pupi Avati, Maurizio Costanzo, **Yap.** Antonio Avati, Giuseppe Minervini, **Gör. Yön.** Franco Delli Colli, **Müz.** Riz Ortolani, **Oyn.** Gabriele Lavia, Anne Canovas, Paola Tanziani, Cesare Barbetti, Bob Tonelli, Ferdinando Orlandi, Enea Ferrario, John Stacy, Alessandro Partexano, Marcello Tusco, Aldo Sassi, Veronica Moriconi, Enrico Ardizzone, Maria Teresa Tofano, Andrea Montuschi. (İtalya, 1983)

- **LA TUMBA DE LOS MUERTOS VIVIENTES** (Yaşayan Ölülerin Mezarı) **Yön.** A. M. Frank (Jesús Franco), **Sen.** Jesús Franco, **Yap.** Daniel Lesoeur, **Gör. Yön.** Juan Soler, **Müz.** Pablo Villa (Jesús Franco), **Oyn.** Manuel Gelin, Eduardo Fajardo, Lina Romay, Antonio Mayans, Javier Maiza, Albino Graziani, Doris Regina. (Fransa - İspanya, 1983)
- **THE RETURN OF THE LIVING DEAD** (Yaşayan Ölülerin Dönüşü) **Yön. & Sen.** Dan O'Bannon, **Yap.** Tom Fox, **Gör. Yön.** Jules Brenner, **Müz.** Matt Clifford, **Oyn.** Clu Gulager, James Karen, Don Calfa, Thom Matthews, Beverly Randolph, John Philbin, Jewal Shepard, Miguel Nunez, Brian Peck, Linnea Quigley. (ABD, 1985)
- **DAY OF THE DEAD** (Ölülerin Günü) **Yön. & Sen.** George A. Romero, **Yap.** Richard P. Rubinstein, **Gör. Yön.** Michael Gornick, **Müz.** John Harrison, **Oyn.** Lori Cardille, Terry Alexander, Joe Pilato, Jarlath Conroy, Antone Di Leo, Richard Liberty, Howard Sherman, G. Howard Klar, Ralph Marrero, John Amplas, Phillip G. Kellams, Taso N. Stavrakis, Greogory Nicotero. (ABD, 1985)
- **CEMENTERIO DEL TERROR** (Dehşet Mezarlığı) **Yön. & Sen.** Ruben Galindo Jr. **Yap.** Raul Galindo, **Gör. Yön.** Rosalio Solano, **Müz.** Chucho Zarzosa, **Oyn.** Hugo Stiglitz, José Gomez Parcero, Bety Robles, Leo Villanuevo, Raul Meraz, René Cardona III, Cervando Marzetti, Andres Garcia Jr., Maria Rebeca, Cesar Adrian Sanchez, Lili Zoto, Eduardo Capetillo, Mineko Mori, Usi Velasco. (Meksika, 1985)
- **RE-ANIMATOR** (Diriltici) **Yön.** Stuart Gordon, **Sen.** Dennis Paoli, William J. Norris, Stuart Gordon (H. P. Lovecraft'ın hikayesinden), **Yap.** Brian Yuzna, **Gör. Yön.** Mac Ahlberg, **Müz.** Richard Band, **Oyn.** Jeffrey Combs, Bruce Abbott, Barbara Crampton, David Gale, Robert Sampson, Gerry Black, Carolyn Purdy-Gordon, Peter Kent, Barbara Pieters, Ian Patrick Williams. (ABD, 1985)
- **DEMONI** (Şeytanlar) **Yön.** Lamberto Bava, **Sen.** Dario Argento, Lamberto Bava, Franco Ferrini, **Yap.** Dario Argento, **Gör. Yön.** Gianlorenzo Battaglia, **Müz.** Claudio Simonetti, **Oyn.** Urbano Barberini, Natasha Hovey, Karl Zinny, Fiore Argento, Paola Cozza, Fabiolo Toledo, Nicoletta Elmi, Stelio Candelli, Nicole Tessier, Geretta Giancarlo. Bobby Rhodes. (İtalya, 1985)
- **DEADLY FRIEND** (Öldüren Sevgili) **Yön.** Wes Craven, **Sen.** Bruce Joel Rubin, **Yap.** Robert M. Sherman, **Gör. Yön.** Philip Lathrop, **Müz.** Charles Bernstein, **Oyn.** Matthew Laborteaux, Kristy Swanson, Michael Sharrett, Anne Twomey, Anne Ramsey, Richard Marcus, Russ Marin. (ABD, 1986)
- **NIGHT OF THE CREEPS** (Ürperti Gecesi) **Yön. & Sen.** Fred Dekker, **Yap.** Charles Gordon, **Gör. Yön.** Robert C. New, **Müz.** Barry De Vorzon, **Oyn.** Jason Lively, Steve Marshall, Jill Whitlow, Tom Atkins, Wally Taylor, Bruce Solomon, Vic Polizos, Allan Kayser, Ken Heron. (ABD, 1986)
- **DEMONI 2** (Şeytanlar 2) **Yön.** Lamberto Bava, **Sen.** Dario Argento, Lamberto Bava, Franco Ferrini, Dardano Sacchetti, **Yap.** Dario Argento, **Gör. Yön.** Gianlorenzo Battaglia, **Müz.** Simon Boswell, **Oyn.** David Knight, Nancy Brili, Coralina Catoldi Tassoni, Asia Argento, Virginia Bryant, Anita Bartolucci, Antonio Cantafora, Luisa Passega, Bobby Rhodes. (İtalya, 1986)
- **LA REVANCHE DES MORTES VIVANTES** (Yaşayan Ölülerin İntikamı) **Yön.** Peter B. Harsone (Pierre Reinhard), **Sen.** John King, **Gör. Yön.** Henry Froger, **Müz.** Christopher Ried, **Oyn.** Veronique Catanzaro, Kathryn Charly, Sylvie Novak, Anthea Wyler, Laurence Mercier, Gabor Rassov. (Fransa, 1987)
- **RETURN OF THE LIVING DEAD PART II** (Yaşayan Ölülerin Dönüşü II) **Yön. & Sen.** Ken Wiederhorn, **Yap.** Tom Fox, **Gör. Yön.** Robert Elswit, **Müz.** J. Peter Robinson, **Oyn.** Michael Kenworthy, Thor Van Lingen, Jason Hogan, James Karen, Thom Mathews, Suzanne Snyder, Marsha Dietlein, Dana Ashbrook. (ABD, 1988)
- **THE SERPENT AND THE RAINBOW** (Yılan ve Gökkuşağı) **Yön.** Wes Craven, **Sen.** Richard Maxwell, Adam Rodman (Wade Davis'in Kitabından), **Yap.** Doug Claybourne, David Ladd, **Gör. Yön.** John Lindley, **Müz.** Brad Fiedel, **Oyn.** Bill Pullman, Cathy Tyson, Zakes Mokae, Paul Winfield, Brent Jennings, Conrad Roberts, Badja Djola, Theresa Merritt, Michael Gough, Paul Guilfoyle, Dey Young. (ABD, 1988)
- **ZOMBI 3** (Zombi 3) **Yön.** Lucio Fulci, **Sen.** Claudio Fragasso, **Yap.** Franco Gaudenzi, **Gör. Yön.** Riccardo Grassetti, **Müz.** Stefano Mainetti, **Oyn.** Deran Serafian, Beatrice Ring, Richard Raymond, Alex McBride, Ulli Reinthaler, Marina Loi, Deborah Bergamini, Alan Collins, Mike Monty. (İtalya, 1988)
- **REDNECK ZOMBIES** (Maganda Zombiler) **Yön.** Pericles Lewnes, **Sen.** Fester Smellman, **Yap.** Pericles Lewnes, George Scott, **Gör. Yön.** Ken Davis, **Müz.** Adrian Bond, **Oyn.** Lisa D. Haven, William Benson, James M. Housely, Anthony Burlington Smith, Martin Wolfman. (ABD, 1989)
- **PET SEMATARY** (Hayvan Mezarlığı) **Yön.** Mary Lambert, **Sen.** Stephen King (Kendi Romanından), **Yap.** Richard P. Rubinstein, **Gör. Yön.** Peter Stein, **Müz.** Elliot Goldenthal, **Oyn.** Dale Midkiff, Fred Gwynne, Denise Crosby, Brad Greenquist, Michael Lombard, Miko Hughes, Blaze Berdahl. (ABD, 1989)
- **AFTER DEATH-OLTRE LA MORTE** (Ölümden Sonra) **Yön.** Clyde Anderson (Claudio Fragasso), **Sen.** Rossella Drudi, **Yap.** Franco Gaudenzi, **Gör. Yön.** Luigi Ciccarese, **Müz.** Al Festa, **Oyn.** Chuck Peyton (Jeff Stryker), Candice Daly, Alex McBride, Jim Gaines, Don Wilson, Adrianne Joseph, Jim Moss. (İtalya, 1989)
- **THE CHILLING** (Ürperti) **Yön.** Deland Nuse, Jack A. Sunseri, **Sen.** Jack A. Sunseri, **Yap.** Jack A. Sunseri, **Gör. Yön.** Deland Nuse, **Oyn.** Linda Blair, Dan Haggerty, Troy Donahue, Jack De Ruiex, Ron Vincent, Michael Jacobs. (ABD, 1989)
- **NIGHT OF THE LIVING DEAD** (Yeni Çevrim) **Yön.** Tom Savini, **Sen.** George A. Romero, **Yap.** John Russo, Russell Streiner, **Gör. Yön.** Frank Prinzi, **Müz.** Paul McCollough, **Oyn.** Tony Todd, Patricia Tallman, Tom Towles, Mckee Anderson, William Butler, Katie Finneran, Bill Mosley, Heather Mazur. (ABD, 1990)
- **DEMONI 3** (Şeytanlar 3) **Yön.** Umberto Lenzi, **Sen.** Olga Pehar, **Yap.** Giuseppe Gargiulo, **Gör. Yön.** Maurizio Dell'Orco, **Müz.** Franco Micalizzi, **Oyn.** Keith Van Hoven, Joe Balogh, Sonia Curtis, Philip Murray, Juliana Teixeira, Maria Alves. (İtalya, 1991)
- **BRAINDEAD** (Beyin Ölümü) **Yön.** Peter Jackson, **Sen.** Stephen Sinclair, Frances Walsh, Peter Jackson, **Yap.** Jim Booth, **Gör. Yön.** Murray Milne, **Müz.** Peter Dasent, **Oyn.** Timothy Balme, Diana Penalver, Elizabeth Moody, Ian Watkin, Brenda Kendall, Stuart Devenie, Jed Brophy, Stephen Papps, Murray Keane, Glenis Levestam, Lewis Rowe, Elizabeth Mulfaxe, Harry Sinclair. (Yeni Zelanda, 1992)
- **RETURN OF THE LIVING DEAD III** (Yaşayan Ölülerin Dönüşü III) **Yön.** Brian Yuzna, **Sen.** John Penney, **Yap.** Gary Schmoeller, Brian Yuzna, **Gör. Yön.** Gerry Lively, **Müz.** Barry Goldberg, **Oyn.** Kent McCord, James T. Callahan, Sarah Douglas, Mindy Clarke, Abigail Lenz, J. Trevor Edmond. (ABD, 1993)

DELLAMORTE DELLAMORE (Ölüm ve Aşk Hakkında) **Yön.** Michele Soavi, **Sen.** Gianni Romoli (Tiziano Sclavi'nin Romanından), **Yap.** Heinz Bibo, Tilde Corsi, Gianni Romoli, Michele Soavi, **Gör. Yön.** Mauro Marchetti, **Müz.** Manuel De Sica, **Oyn.** Rupert Everett, François Hadji-Lazaro, Anna Falchi, Mickey Knox, Fabiana Formica, Clive Riche, Katja Anton, Barbara Cupisti, Anton Alexander. (İtalya - Fransa - Almanya, 1994)

28 DAYS LATER... (28 Gün Sonra) **Yön.** Danny Boyle, **Sen.** Alex Garland, **Yap.** Andrew MacDonald, **Gör. Yön.** Anthony Dod Mantle, **Müz.** John Murphy, **Oyn.** Cillian Murphy, Naomie Harris, Brendan Gleeson, Christopher Eccleston, Megan Burns, Stuart McQuarrie, Noah Huntley. (İngiltere, 2002)

SHAUN OF THE DEAD (Zombilerin Şafağı) **Yön.** Edgar Wright, **Sen.** Simon Pegg, Edgar Wright, **Yap.** Nira Park, **Gör. Yön.** David M. Dunlap, **Müz.** Daniel Mudford, Pete Woodhead, **Oyn.** Simon Pegg, Kate Ashfield, Nick Frost, Lucy Davis, Dylan Moran, Nicole Cunningham, Kier Mills. (İngiltere, 2004)

DAWN OF THE DEAD (Yeni Çevrim) **Yön.** Zack Snyder, **Sen.** James Gunn, **Yap.** Marc Abraham, Eric Newman, Richard P. Rubinstein, **Gör. Yön.** Matthew F. Leonetti, **Müz.** Tyler Bates, **Oyn.** Sarah Polley, Ving Rhames, Jake Weber, Mekhi Phifer, Ty Burrell, Michael Kelly, Kevin Zegers, Boyd Banks. (ABD, 2004)

LES REVENANTS (Geri Döndüler) **Yön.** Robin Campillo, **Sen.** Robin Campillo, Brigitte Tijou, **Yap.** Caroline Benjo, Carole Scotta, **Gör. Yön.** Jeanne Lapoirie, **Müz.** Jocelyn Pook, Martin Wheeler, **Oyn.** Geraldine Pailhas, Jonathan Zaccai, Frederic Pierrot, Victor Garrivier, Catherine Samie, Djemel Barek. (Fransa, 2004)

LAND OF THE DEAD (Ölüler Ülkesi) **Yön. & Sen.** George A. Romero, **Yap.** Mark Canton, Bernie Goldmann, Peter Grunwald, **Gör. Yön.** Miroslaw Baszak, **Müz.** Reinhold Heil, Johnny Klimek, **Oyn.** Simon Baker, John Leguizamo, Dennis Hopper, Asia Argento, Robert Joy, Eugene Clark, Joanne Boland, Boyd Banks, Tony Nappo, Jennifer Baxter. (ABD, 2005)

SLITHER (Yaratıklar) **Yön. & Sen.** James Gunn, **Yap.** Paul Brooks, Eric Newman, **Gör. Yön.** Gregory Middleton, **Müz.** Tyler Bates, **Oyn.** Don Thompson, Nathan Fillion, Gregg Henry, Michael Rooker, Tania Saulnier, Elizabeth Banks. (Kanada - ABD, 2006)

FIDO (Fido) **Yön.** Andrew Currie, **Sen.** Robert Chomiak, Andrew Currie, Dennis Heaton, **Yap.** Mary Anne Waterhouse, Blake Corbet, **Gör. Yön.** Jan Kiesser, **Müz.** Don MacDonald, **Oyn.** Carrie-Anne Moss, Billy Connoly, Dylan Baker, K'Sun Ray, Henry Czerny, Tim Blake Nelson. (Kanada, 2006)

PLANET TERROR (Dehşet Gezegeni) **Yön & Sen.** Robert Rodriguez, **Yap.** Elizabeth Avellan, Quentin Tarantino, Robert Rodriguez, **Gör. Yön. & Müz.** Robert Rodriguez, **Oyn.** Rose McGowan, Freddy Rodriguez, Josh Brolin, Marley Shelton, Jeff Fahey, Michael Biehn, Bruce Willis, Naveen Andrews. (ABD, 2007)

28 WEEKS LATER (28 Hafta Sonra) **Yön.** Juan Carlos Fresnadillo, **Sen.** Rowan Joffe, Juan Carlos Fresnadillo, E. L. Lavigne, Jesus Olmo, **Yap.** Enrique Lopez Lavigne, Andrew Macdonald, Allon Reich, **Gör. Yön.** Enrique Chediak, **Müz.** John Murphy, **Oyn.** Robert Carlyle, Rose Byrne, Jeremy Renner, Jarold Perrineau, Catherine McCormack, Idris Elba, Imogen Poots. (İspanya - İngiltere, 2007)

REC (Ölüm Çığlığı) **Yön.** Jaume Balagueró, Paco Plaza, **Sen.** Jaume Balaguera, Luis Berdejo, Paco Plaza. **Yap.** Julio Fernandez, **Gör. Yön.** Pablo Rosso, **Oyn.** Manuela Velasco, Feran Terraza, Jorge-Jammam Serrano, Pablo Rosso, David Vert, Vicente Gil, Martha Carbonell. (İspanya, 2007)

- **DIARY OF THE DEAD** (Ölülerin Günlüğü) **Yön. & Sen.** George A. Romero, **Yap.** Sam Englebardt, Peter Grunwald, Ara Katz, Artur Spigel, **Gör. Yön.** Adam Swica, **Müz.** Norman Orenstein, **Oyn.** Michelle Morgan, Josh Close, Shawn Roberts, Amy Lalonde, Joe Dinicol, Scott Wentworth, Philip Riccio. (ABD, 2007)
- **ZOMBIE STRIPPERS** (Zombi Striptizciler) **Yön. & Sen.** Jay Lee, **Yap.** Andrew Golov, Angela Lee, Larry Schapiro, **Gör. Yön.** Jay Lee, **Müz.** Billy White Acre, **Oyn.** Jenna Jameson, Robert Englund, Roxy Saint, Penny Drake, Whitney Anderson, Jennifer Holland, Shamron Moore, Jeannette Sousa. (ABD, 2008)
- **DAY OF THE DEAD** (Yeni Çevrim) **Yön.** Steve Miner, **Sen.** Jeffrey Reddick, **Yap.** Boaz Davidson, M. Dal Walton III, James Glenn Dudelson, Randall Emmett, George Furla, **Gör. Yön.** Patrick Cady, **Müz.** Tyler Bates, **Oyn.** Mena Suvari, Nick Cannon, Michael Welch, Anna Lynne Mccord, Stark Sands. (ABD, 2008)
- **PONTYPOOL** (Öldüren Kelimeler) **Yön.** Bruce McDonald, **Sen.** Tony Burgess, **Yap.** Jeffrey Coughlam, Ambrose Roche, **Gör. Yön.** Miroslaw Baszak, **Müz.** Claude Foisy, **Oyn.** Stephen McHattie, Lisa Houle, Georgina Reilly, Hrant Alianak, Beatriz Yuste, Tony Burgess, Boyd Banks, Laura Nordin. (Kanada, 2008)
- **QUARANTINE** (Karantina) **Yön.** John Erick Dowdle, **Sen.** John Erick Dowdle, Drew Dowdle, **Yap.** Sergio Aguero, Doug Davison, Roy Lee, **Gör. Yön.** Ken Seng, **Oyn.** Jennifer Carpenter, Steve Harris, Jay Hernandez, Johnathon Schaech, Columbus Short, Andrew Fiscella, Rade Serbedzija. (ABD, 2008)
- **SURVIVAL OF THE DEAD** (Ölülerin Kurtuluşu) **Yön. & Sen.** George A. Romero, **Yap.** Paula Devonshire, **Gör. Yön.** Adam Swica, **Müz.** Robert Carli, **Oyn.** Alan Van Sprang, Kenneth Welsh, Kathleen Munroe, Devon Bostick, Richard Fitzpatrick, Athena Karkanis, Stefano Di Matteo, Joris Jarsky. (ABD - Kanada, 2009)
- **ZOMBIELAND** (Zombi Ülkesi) **Yön.** Ruben Fleischer, **Sen.** Rhett Reese, Paul Wernick, **Yap.** Gavin Polone, **Gör. Yön.** Michael Bonvillain, **Müz.** David Sardy, **Oyn.** Jesse Eisenberg, Woody Harrelson, Emma Stone, Abigail Breslin, Amber Heard, Bill Murray, Derek Graf. (ABD, 2009)
- **ADA: ZOMBILERIN DÜĞÜNÜ Yön. & Sen.** Murat Emir Eren, Talip Ertürk, **Yap.** Murat Emir Eren, Talip Ertürk, Çiçek Kahraman. **Gör. Yön.** Meryem Yavuz, **Oyn.** Serhan Alben, Ozan Ayhan, Gülüm Baltacigil, Taner Birsel, Cansel Elçin. Canan Güven, Nihat İleri, Bigkem Karakuş, Sırrı Süreyya Önder. (Türkiye, 2010)
- **THE DEAD** (Ölü) **Yön. & Sen.** Howard J. Ford, Jonathan Ford, **Yap.** Howard J. Ford, **Gör. Yön.** Jonathan Ford, **Müz.** Imran Ahmad, **Oyn.** Rob Freeman, Prince David Oseia, Benjamin James Elliot, Michael Kuper. (İngiltere, 2010)
- **THE CABIN IN THE WOODS** (Dehşet Kapanı) **Yön.** Drew Goddard, **Sen.** Joss Whedon, Drew Goddard, **Yap.** Joss Whedon, **Gör. Yön.** Peter Deming, **Müz.** David Julyan, **Oyn.** Kristen Connolly, Chris Hemsworth, Anna Hutchison, Fran Kranz, Jesse Williams, Richard Jenkins, Bradley Whitford, Brian White, Amy Acker, Tim De Zam, Sigourney Weaver. (ABD, 2011)
- **WORLD WAR Z** (Dünya Savaşı Z) **Yön.** Marc Forster, **Sen.** Matthew Michael Carnahan, Drew Goddard, Damon Lindelof (Max Brooks'un Romanından), **Yap.** Ian Bryce, Dede Gardner, Jeremy Kleiner, Brad Pitt, **Gör. Yön.** Ben Seresin,

Robert Richardson, Newton Thomas Sigel, **Müz.** Marco Beltrami, **Oyn.** Brad Pitt, Mireille Enos, Daniella Kertesz, James Badge Dale, Ludi Boeken, Matthew Fox, Fana Mokoena, David Morse, Moritz Bleibtrue, Pierfrancesco Favino, Sterling Jerrins, Abigail Hargrove, Elyes Gabel, Peter Capaldi. (ABD, 2013)

- **THE RETURNED** (Virüs) **Yön.** Manuel Carballo, **Sen.** Hatem Khraiche, **Yap.** Julio Fernandez, George Ayoub, Gary Howsam, Bill Marks, **Gör. Yön.** Javier Salmones, **Müz.** Jonathan Goldsmith, **Oyn.** Emily Hampshire, Kris Holden-Ried, Shawn Doyle, Claudia Bassols, Melina Matthews, Paulino Nunes, Barry Flatman. (İspanya-Kanada, 2013)

KAYNAKÇA

A'DAN Z'YE SERİ KATİLLER ANSİKLOPEDİSİ-HAROLD SCHECHTER- DAVID EVERITT-PHOENIX YAYINLARI, İSTANBUL 2005

ANA BRITANNICA

ASYA KORKU SİNEMASI, ANDY RICHARDS-KALKEDON YAYINLARI, İSTANBUL 2011

BEYOND TERROR-THE FILMS OF LUCIO FULCI, STEPHEN THROWER, SURREY 1999

THE BFI COMPANION TO HORROR, EDİTÖR KIM NEWMAN, LONDRA 1996

BLOOD AND BLACK LACE: THE DEFINITIVE GUIDE ITALIAN SEX AND HORROR MOVIES, ADRIAN LUTHER- SMITH, CORNWALL 1999

BÜYÜNÜN, CADILIĞIN VE OKÜLTİZMİN TARİHİ, -W.B CROW- DHARMA YAYINLARI, İSTANBUL 2002

CLIVE BARKER'S A-Z OF HORROR, STEPHEN JONES, LONDRA 1997

DAVID LYNCH, DIE DUNKLE SEITE DER SEELE, ROBERT FISCHER, MÜNİH 1993

FIFTY GRAND MOVIES OF THE 1960'S AND 1970'S-DAVID ZINMAN, NEW YORK 1986

FILMMAKING ON THE FRINGE, MAITLAND MCDONAGH, NEW YORK 1995

HITCHCOCK-FRANÇOIS TRUFFAUT- AFA YAYINLARI, İSTANBUL 1987

DER HORROR-FILM, NORBERT STRESAU, MÜNİH 1987

HOUSE OF HORROR, THE COMPLETE HAMMER FILMS STORY, EDİTÖR JACK HUNTER, LONDRA 1996

IMDB (INTERNET MOVIE DATABASE)

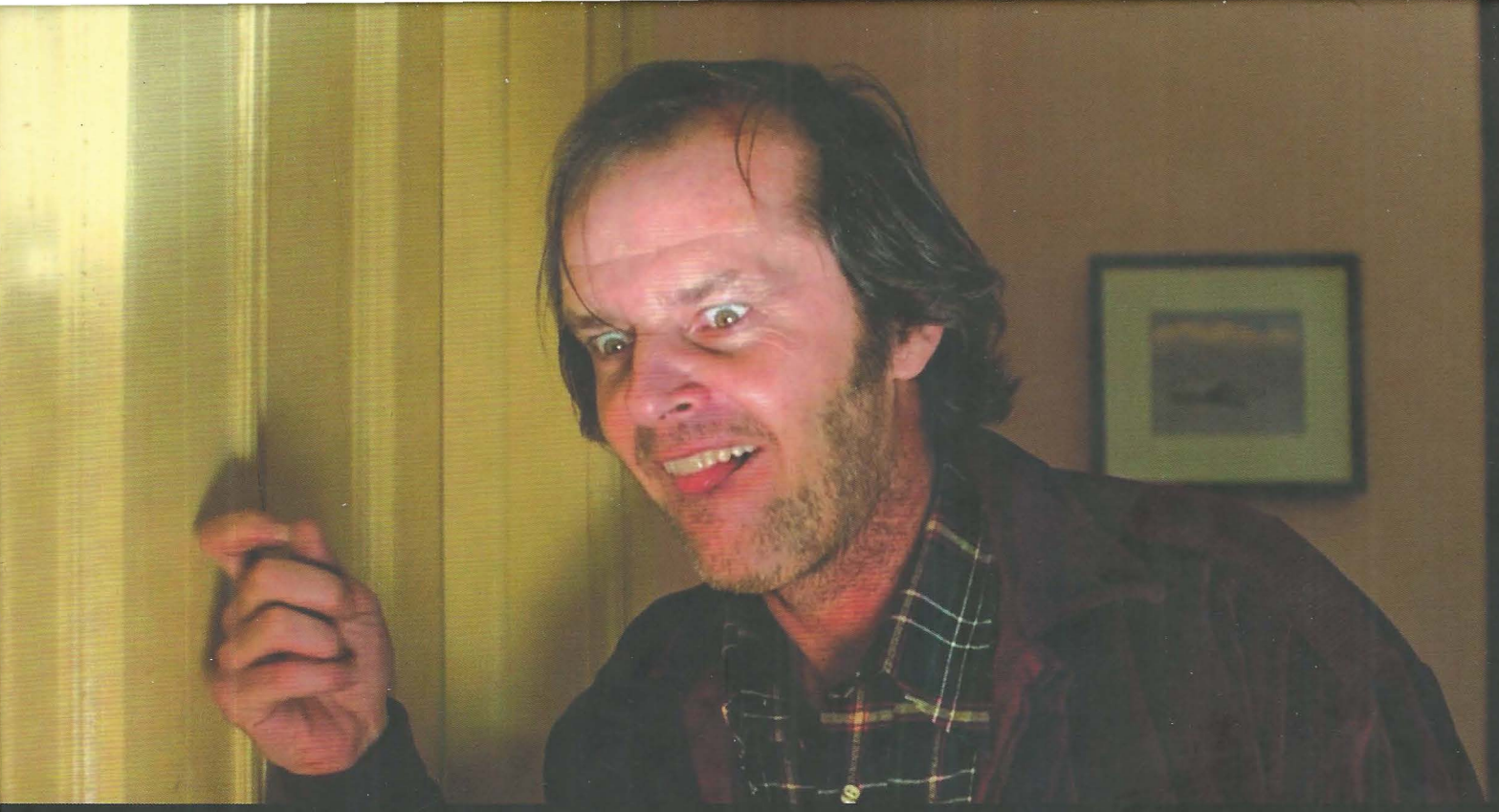
PROFONDO ARGENTO, ALAN JONES, SURREY 2004

THE ROUGH GUIDE TO HORROR MOVIES, ALAN JONES, LONDRA 2005

SPAGHETTI NIGHTMARES, LUCA PALMERINI, GAETANO MISTRETTA, FLORIDA 1996

Tuğrul Sezer 1960 yılında Eskişehir'de doğdu. İlk ve orta öğrenimini Eskişehir'de, liseyi Göztepe 50. Yıl Tahran Lisesi'nde tamamladı. Liseden sonra İsviçre Fribourg Üniversitesi'nde bir süre öğrenim gördü.

Korku Sineması Ansiklopedisi ilk kitabıdır.

- 60'lardan Günümüze Vampir, Zombi, Yamyam ve Hayaletli Ev Filmleri
- Efsanevi Yapım Şirketleri Hammer ve Amicus
- *Psycho*'dan, *Rosemary's Baby*'ye; *The Exorcist*'den *The Shining*'e; *The Texas Chainsaw Massacre*'dan, *Suspiria*'ya Modern Klasikler
- Baştan Sona Kan ve Vahşet: Slasher ve Splatter (Gore) Filmleri
- Bir Gerilim Markası: Alfred Hitchcock
- İtalyan Dehşet Ustaları Mario Bava, Dario Argento, Lucio Fulci
- İtalyan Usulü Korku-Gerilim: Giallo Filmleri
- Erotik Korku Uzmanları Jesús Franco, Jean Rollin, José Ramón Larraz
- Posesyon (Ruhun Zapt Edilmesi) ve Okültizm (Büyücülük) İzlekli Filmler
- İngiliz Muhafazakarlığı: Video Nasties (İğrenç Videolar)
- Masumiyetin Sonu: Şeytani Çocuklar
- Çılgın Bilim Adamları, Manyak Cerrahlar, Hastaneler
- Psikopatlar, Seri Katiller
- Found Footage, Ev İstilası Filmleri
- Korku Sinemasında Seks ve Eşcinsellik
- Havada, Karada, Denizde Dehşet: Otomobiller, Gemiler, Trenler, Uçaklar
- Hayvansever Kabusları: Saldırgan Hayvanlar
- Televizyon Korkuları
- Hannibal Lecter Efsanesi
- Korku ve Gerilim Sinemasının Farklı Yüzleri: David Cronenberg, John Carpenter, Brian De Palma, Wes Craven
- İspanyol, Fransız, Japon, İtalyan, Güney Kore, Avustralya, Polonya, Kanada ve Türk Korku Filmleri
- Zombilerin Büyükbabası George A. Romero ve Daha Onlarca Yönetmen, Oyuncu, Müzisyen, Teknisyen ve Yazar

Zengin Bir Filmografiyle Korku Sineması Ansiklopedisi'nde...

ISBN 978-605-127-969-5

9 786051 279695